

فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: درایتی، مصطفی، ۱۳۳۴ - ، گردآورنده
عنوان و نام‌پدیدآور: فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخنا) / به کوشش مصطفی درایتی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ج.
شابک: دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۶-۲۷۱-۹ ؛ ج.۳: ۹۷۸-۹۶۴-۴۴۶-۲۷۴-۰
وضعیت‌فهرست‌نویسی: فیپا
مندرجات: ج.۳.ارجاع - اشیاء
موضوع: نسخه‌های خطی --ایران --فهرستگان‌ها
شناسه افزوده: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۳۶د۹الف/ Z۶۶۲۰
رده‌بندی دیویی: ۰۱۱/۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۶۷۰۸

فهرستگان

نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

جلد سوم

ارجاع – اشیاء

به کوشش:

مصطفی درایتی

نسخه‌شناسی/۱

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

مولف: مصطفی درایتی | Derayatimostafa@yahoo.com

ویراستار: دکتر مجتبی درایتی

چاپ اول: ۱۳۹۰

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

مدیریت فنی و کامپیوتر: مهندس امین رشیدی، مهندس محبوبه درایتی

آماده سازی اطلاعات: علی علیزاده یزدی، حسین متدین طوسی

تقی چیت‌ساز یزدی، ابراهیم ملکی، عباسعلی علیزاده یزدی

تایپ و تصحیح: طاهره موسوی فر، سمیرا عابد پور، ملیحه فولادی، ملیحه اسلامی

طرح روی جلد: برگرفته از جلد نسخه خطی کلیات سعدی دورهٔ صفوی

با شماره ثبت ۱۹۱۶۵ کتابخانه ملی

خوشنویسی روی جلد: مهدی فلاح

صفحه آرایی: مهندس محبوبه درایتی

ناظر چاپ: نصرت‌ا... امیر آبادی

چاپ و صحافی: قلم قم

نشانی: تهران بزرگراه شـــهید حقانی (غرب به شرق)،

بعد از ایســتگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی

تلفن فروشگاه: ۸۱۶۲۳۳۱۸ - ۸۱۶۲۳۳۱۵-۸۸۹۴۱۹۴۶ دورنگار: ۸۸۹۴۷۴۹۶

وب‌سایت: www.nlai.ir | پست الکترونیک انتشارات: Publication@nlai.ir

الفهرس الموحّد
للمخطوطات الايرانية

المجلد الثالث

ارجاع – اشياء

اعداد:
مصطفى الدرايتي

رموز و اختصارات

- **آتشی:** مجموعه آقای سید علی آتشی در یزد
- **آثار ملی:** کتابخانه آثار ملی کاشان
- **آغاز: برابر:** آغاز برابر نمونه کتاب
- **آغاز و انجام برابر:** آغاز و انجام برابر نمونه کتاب
- **احتمالاً غیر همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کاررفته است که نام مشترک دارند و ما به احتمال آنها را متفاوت می‌دانیم
- **احتمالاً همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کار رفته که نام مشترک دارند ولی ما احتمال می‌دهیم برخی از آنها یک اثر است ولی مطمئن نیستیم.
- **احتمالا بعضا همانند:** در مورد نسخه‌هایی به کار رفته که نام مؤلف آنها معلوم نیست ولی نام مشترک دارند و تعدادی نسخه به این نام معرفی شده است و برخی از آنها احتمال می‌رود یک کتاب باشند ولی مطمئن نیستیم
- **ادبیات: با نام شهر تهران:** کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد؛ با نام شهر اصفهان: دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان.
- **اصغر زاده:** مجموعه اصغر زاده
- **الفبائی:** فهرست الفبائی نسخه‌های خطی کتابخانه آستان‌قدس رضوی.
- **الهیات:** با نام شهر تهران: کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد.
- **امام جمعه:** کتابخانه امام جمعه زنجان
- **امام صادق:** مدرسه امام صادق چالوس و مدرسه امام صادق قزوین و کتابخانه مؤسسه امام صادق قم و کتابخانه حوزه علمیه امام صادق اردکان یزد. که هر کدام با قرینه نام شهر قبل از آن قابل تشخیص است.
- **امام عصر:** کتابخانه مدرسه امام عصر شیراز
- **امام هادی:** کتابخانه عمومی امام هادی در مشهد
- **امیر کبیر:** کتابخانه امیر کبیر در باغشاه فین
- **امیرالمؤمنین:** کتابخانه‌امیرالمؤمنین‌بشرویه
- **انجام برابر:** انجام برابر نمونه کتاب.
- **اندازه:** اندازه صفحه.
- **اوراق عتیق:** مجموعه ای به همین نام که به کوشش محمد حسین حکیم از طریق کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتشر شده است.
- **اهدائی ف:** فهرست نسخه‌های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی، تالیف رضا استادی
- **اهدائی رهبر:** مجموعه فهارس نسخه های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی که چندین جلد آن منتشر شده است.
- **بی تا:** بدون تاریخ کتابت.
- **بی کا:** بدون کاتب.
- **پ:** پشت

- **تا:** تاریخ کتابت.
- **جا:** محل کتابت.
- **چهل ستون:** مدرسه چهل ستون تهران
- **حجتیه:** کتابخانه مدرسه حجتیه
- **حججی:** کتابخانه آیةالله حججی نجف آباد
- **حقوق:** دانشکده حقوق دانشگاه تهران
- **حوزه علمیه:** حوزه علمیه آشتیان
- **خاتم الانبیاء:** کتابخانه مدرسه خاتم الانبیاء (صدر) بابل
- **دائرۀ المعارف:** کتابخانه مرکز دائرۀ المعارف بزرگ سلامی
- **دار الحدیث:** کتابخانه مرکز دار الحدیث در قم
- **دانشگاه:** کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **د.ث:** به معنای دفتر ثبت کتابخانه مجلس شورای اسلامی است.
- **دهگان:** مجموعه ابراهیم دهگان اراک.
- **دیانی:** کتابخانه شیخ محمد علی دیانی بیرجند
- **ذکاء، یحیی:** مجموعه ذکاء یحیی
- **ر:** رو
- **رایانه:** رایانه کتابخانه ملی ایران و کتابخانه آستان قدس رضوی و در مواردی کتابخانه مسجد گوهرشاد. لازم به ذکر است که شماره بعد از آن در مورد کتابخانه ملی غیرقابل پیگیری است و منظور شماره صفحاتی است که متن پیاده شده فایل آن می باشد که در اختیار ماست و برای کنترل کار خود ما می باشد.
- **رضوی:** کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
- **روضاتی:** مجموعه شخصی سید احمد روضاتی
- **سپهسالار:** کتابخانه مدرسه عالی شهید مطهری (سپهسالار)
- **سر یزدی:** کتابخانه مسجد حظیره (سر یزدی)
- **سعید نفیسی:** نسخه‌های خطی مرحوم سعید نفیسی
- **سم:** سانتیمتر
- **سنا ف:** فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس سنا (که مجموعه آن به کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتقل شده است.
- **سلطنتی:** کتابخانه کاخ گلستان (سلطنتی)
- **شاهچراغ:** کتابخانه آستانه حضرت شاهچراغ شیراز
- **شیخ علی حیدر:** مکتبه شیخ علی حیدر (مؤید)، این مجموعه شخصی که ظاهراً هنگام جنگ کویت توسط صاحب آن از کویت به ایران منتقل شده بود ابتدا در قم نگهداری می شد و بعد دچار مشکلاتی شد و معلوم نبود در چه محلی نگهداری می‌شود. آخرین اطلاع این است که این مجموعه به شهر مشهد و به آستان قدس رضوی انتقال یافته است و ضمن مجموعه اهدائی رهبری نگهداری می شود.
- **ص:** صفحه
- **صادقیه:** کتابخانه مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) دامغان
- **طبسی:** کتابخانه طبسی حائری در قم
- **عبدالعظیم:** آستان مقدس حضرت عبدالعظیم در شهر ری

- **عکسی:** این تعبیر در دو جا به کار رفته است: یکی در کنار شماره برخی از نسخه‌ها که به معنای آن است که نسخه، عکسی است و باید برای یافتن نسخه در کتابخانه معرفی شده، به عکسی بودن توجه شود؛ و دوم در معرفی مأخذ است که منظور فهرست عکسی آن کتابخانه می‌باشد.
- **علامه طباطبائی:** کتابخانه علامه طباطبائی شیراز که نام شیراز در قبل از آن آمده است.
- **علامه طباطبائی:** مکتبه علامه طباطبائی قم که نام شهر قم در قبل از آن آمده است.
- **علوم پزشکی:** کتابخانه دانشگاه علوم پزشکی تهران
- **عمومی ساری:** کتابخانه عمومی ساری
- **عمومی:** با کلمه قبل سمنان: کتابخانه عمومی سمنان
- **عمومی:** با کلمه قبل مراغه: کتابخانه عمومی مراغه
- **غیر همانند:** در مورد نسخه‌هایی که نام آنها یکی است ولی نسخه‌ها متفاوت است و به دلیل صرفه‌جویی و جلوگیری از تکرار، نام مکرر آنها حذف شده است.
- **ف:** این رمز در مورد مأخذ به کار رفته است و هنگامی که برای یک کتابخانه فهرستی به نام همان کتابخانه به صورت مستقل منتشر شده باشد، نام مأخذ آن با رمز «ف:» به معنای فهرست، به کار رفته است و اگر نام مأخذ با نام کتابخانه متفاوت باشد، نام مأخذ ذکر شده است.
- **فاضل:** کتابخانه آیة‌الله فاضل خوانساری
- **فاضل قائینی:** کتابخانه فاضل قائینی قم
- **فرهاد معتمد:** مجموعه فرهاد معتمد
- **فرهنگ و هنر:** کتابخانه فرهنگ و هنر مشهد
- **فرهنگ و ارشاد:** کتابخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان
- **فیاض:** مجموعه دکتر علی اکبر فیاض
- **فیضیه:** کتابخانه مدرسه فیضیه قم
- **فیلمها:** فهرست فیلم‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **قاضی طباطبائی:** مجموعه محمد علی قاضی طباطبائی تبریز
- **قمر بنی هاشم:** کتابخانه قمر بنی هاشم دامغان
- **کا:** کاتب
- **کاتب = مؤلف:** نسخه به خط مؤلف است.
- **کاظمینی:** کتابخانه میرزا محمد کاظمینی
- **گ:** برگ.
- **گلپایگانی:** کتابخانه عمومی حضرت آیة‌الله العظمی گلپایگان.
- **گوهرشاد:** کتابخانه مسجد جامع گوهرشاد.
- **مجلس:** کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
- **محدث ارموی مخ:** فهرست مجموعه نسخه‌های خطی محدث ارموی، مخطوط
- **محمد هلال:** کتابخانه امامزاده محمد هلال آران کاشان، مخطوط.
- **مختصر ف:** فهرست مختصر نسخه‌های خطی مجلس شورای اسلامی که در سال ۱۳۸۷ منتشر شده است.
- **مخ:** به معنای مخطوط بودن فهرست می‌باشد.
- **مدارک فرهنگی:** سازمان مدارک فرهنگی انقلاب

- **مدرسه غرب:** کتابخانه مدرسه غرب همدان
- **مدرسی:** کتابخانه سید محمد مدرسی در یزد
- **مرعشی:** کتابخانه عمومی آیة الله العظمی مرعشی نجفی
- **مرکز احیاء:** مرکز احیاء میراث اسلامی، قم.
- **مرکز مطالعات:** کتابخانه پژوهشگاه علوم و تحقیقات اسلامی قم
- **مروی:** کتابخانه مدرسه مروی تهران
- **مسجد اعظم:** کتابخانه مسجد اعظم قم
- **مطالعات فرهنگی:** کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی
- **معصومیه:** آستان مقدسه حضرت معصومه علیها سلام
- **مفتاح:** مجموعه محمد حسین مفتاح
- **ملک:** کتابخانه ملک
- **ملی:** با نام قبلی تهران: کتابخانه ملی ایران؛ با نام قبلی شیراز: کتابخانه ملی شیراز؛ با نام قبلی تبریز: کتابخانه ملی تبریز.
- **مهدوی:** مجموعه دکتر اصغر مهدوی
- **موزه ملی:** کتابخانه موزه ملی ایران (موزه ایران باستان)
- **مؤسسه آیة الله بروجردی:** مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی.
- **مولوی:** عبد المجید مولوی (قسمتی از این مجموعه به کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه فردسی مشهد منتقل شده است.)
- **مینوی:** مجتبی مینوی
- **نجومی:** مجموعه سید مرتضی نجومی
- **نسخه پژوهی:** مجموعه‌ای با همین عنوان که چند شماره از آن از طرف کتابخانه مجلس شورای اسلامی و به کوشش ابو الفضل حافظیان منتشر شده است.
- **نشریه:** نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **نک:** این علامت به معنای «نگاه کنید» می‌باشد و در موارد ارجاع به کار رفته است. اِرجاع دو گونه است: گاهی عنوان ارجاع داده شده کلاً در جای دیگری که راهنمائی شده، ثبت شده است و گاهی قسمتی از عنوان ارجاعی در محل دیگری ثبت شده است که در واقع به معنای «نیز نگاه کنید» می‌باشد.
- **نواب:** کتابخانه مدرسه نواب مشهد
- **نمازی:** کتابخانه مدرسه نمازی خوی
- **نوربخش:** کتابخانه نوربخش (خانقاه نعمت اللهی تهران)
- **وابسته به:** این اصطلاح در جایی به کار رفته که کتاب معرفی شده به اثری دیگر وابسته است و بیشتر در مورد شرح‌ها، حاشیه‌ها، تعلیقه‌ها، منتخب‌ها، مختصرها، گزیده‌ها، و ترجمه‌ها به کار رفته است و نام کامل اثر اصلی، همراه با نام مؤلف آن معرفی شده است و در صورت نیاز می توانید به اثر اصلی مراجعه کنید.
- **وزیری:** کتابخانه وزیری یزد
- **همانند:** این کلمه در جایی به کار رفته، که اثر معرفی شده فاقد نام مؤلف است و چند نسخه از آن در کشور وجود دارد و به معنای آن است که نسخه‌ها یک اثر است.

آوانگاری و اختصارات

در آوانگاری عناوین کتاب‌ها چند نکته هست که باید یادآوری شود:

۱- در آوانگاری فقط حروفی که تلفظ می‌شوند، ضبط می‌گردند. مثال: آداب الشریعۀ = ādāb-oš šarī'a

۲- عنوان کتاب‌های فارسی با تلفظ فارسی و عنوان کتاب‌های عربی با تلفظ عربی آوانگاری شده‌اند.

مثال: آداب صوفیه =ādāb-e sūfīye

آداب الصوفیۀ =ādāb-uṣ ṣūfīya

۳- کلمات و ترکیباتی که از زبان‌های دیگر (از جمله عربی) به فارسی وارد گردیده، با تلفظ متداول در فارسی ضبط شده است.

مثال: اسطرلاب = ostorlāb

ابواب الجنان = jenān ol-abvāb

۴- چون در آوانگاری مقصود فقط نشان دادن تلفظ کلمات است، حروف اول عناوین مانند دیگر حروف کوچک نوشته شده است.

۵- برای آوانگاری کلماتی که بارها تکرار شده‌اند، از اختصار استفاده شده است.

ترجمه	(t)tarjuma / tarjome	.t
دیوان	dīvān / dīwān	.d
رساله	(resāle / risāla(t	.r
شرح	šarh / šarḥ	.š
کتاب	ketāb / kitāb	.k
منتخب	montaxab / muntaxab	.mn
منظومه	(manzūme / manẓūma(t	.mnz
مختصر	moxtasar / muxtaṣar	.mx

الف - آوانگاری کلمات و ترکیبات فارسی:

۱. مصوت‌ها:

اَ	در کلمه	زَن	a
اِ	در کلمه	دل	e
اُ	در کلمه	گُم	o
آ	در کلمه	راه	ā
او	در کلمه	سود	ū
ای	در کلمه	بیرون	ī

۲. صامت‌ها:

ء، همزه	'
ب	b
پ	p
ت،ط	t
ث، س، ص	s
ج	j
چ	č
ح، ه	h
خ	x
د	d
ذ، ز، ض، ظ	z
ر	r
ژ	ž
ش	š
ع	'
غ، ق	q
ف	f
ک	k
گ	g
ل	l
م	m
ن	n
و	v
ی	y

ب – آوانگاری کلمات و ترکیبات عربی :

۱. مصوت‌ها:

فتحه	a
کسره	i
ضمه	u
آ	ā
او	ū
ای	ī

۲. صامت‌ها:

همزه	ʾ
ب	b
ت	t
ث	ṯ
ج	j
ح	ḥ
خ	x
د	d
ذ	ḏ
ر	r
ز	z
س	s
ش	š
ص	ṣ

ض	ḍ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʿ
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	w
ی	y

ارجاع

ارجاع

● **ارجاع المتعلمین** / نحو / فارسی
erjā‘-ol-mote‘allemīn

هروی، محمد امین
heravī, mohammad amīn
وابسته به: الکافیة فی النحو = المقدمة الکافیة فی النحو = کافیة ذوی الادب فی علم کلام العرب؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (٥٧٠-٦٤٦)
رساله‌ای در شرح کافیه است. اسم کتاب تاریخ تألیف آن است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٣٥٥٩
آغاز: بسمله ای از کلمه اسمت آرایش هر کلام، فعل جمیلت مسندالیه خاص و عام؛ **انجام:** که او را صفت کرده باشند به این یاء است.
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:اوایل قرن١٠؛کاغذ: ترمه، جلد: میشن ضربی قهوه‌ای، ١٢٥گ، ١٧ سطر ، اندازه: ١٢/٩×١٧/٨سم [ف: ٢ - ٢٠]

● **ارجن گیتا** / ادبیات / فارسی
arjon gītā
ترجمه بهگود گیتا از هندی کهن به فارسی از ابوالفضل به‌درخواست سلطان اکبر. جز آنچه ریو (٥٩/١) یاد کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:١٢٣٦/٥١-ف و ١٣٣٨/٥١-ف
نسخه اصل: بادلیان add. 69 اوزلی (ش ١٢٤١)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها - ف: ١ - ٥٨٧]

● **ارجوزه** / نحو
urjūza

رضوی، محمد تقی بن محمد مؤمن، - ١٢٧٠
razavī, mohammad taqī ebn-e mohammad mo’men (- 1270)

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:٢٢٥/٢
بی‌کا، تا: روزگار سراینده [اوراق عتیق: ١ - ٢٥٥]

↩ ارجوزه ابن‌سینا ⋟ نصیحت ذی القرنین
↩ ارجوزة الالفیة ⋟ صفوة الزبد
↩ ارجوزة الفیة فی التجوید ⋟ التجوید (ارجوزة)
↩ ارجوزة توق اذ استطمعت ادخال مطعم ⋟ کلیات الطب

● **الارجوزة الجدیدة** / فقه، شعر / عربی
al-urjūzat-ul-jadīda

مولوی، موسی
mowlavī, mūsā
ارجوزه‌ای است در ارث و موانع آن و مستحقین و طبقات آن بنابر مذهب حنفیه، سروده شده در حال مرض و در ٥ ماه و مشتمل بر ٥٥٣ بیت که در ١١٤٨ق موافق جمله «ارجوزة مفیدة» به اتمام رسیده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٨٦٥٠
آغاز: باسم الا له العالم العلام ×× مقدر. .. / الحمدلله علی الافضال ×× مغتنم الاقوال و الافعال؛ **انجام:** فالحمد لله علی التمام ×× و صل یا رب علی التهامی / محمد خیر نبی مرسل ×× و الآل و الصحب اولی التفضل
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ١٢؛ مجدول، دارای سرلوح مرصف، در دو برگ پایانی اشعاری از کاتب حسن مدابغی در تقریظ بر کتاب، روی برگ اول نام کتاب و ناظم و یادداشت دعایی پراکنده و مهر بیضوی وقف کتاب که محو شده، در برگ ما قبل آخر مهر وقف کتاب از مؤلف، در برگ پایانی یادداشتی از سید حسین در سفارش به فرزندش محمد به سال ١٢١١ق؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای ی، ٢٢گ، ١٥ سطر ، اندازه: ١٣×٢٠سم [ف: ٢٨ - ١٨٤]

← ارجوزة الخط > رمح الخط فی نظم رسم الخط
← ارجوزة السیتائیة > مجموعه
← ارجوزة عصمة الأذهان > عصمة الأذهان

● **ارجوزة فی الاجتهاد و الاخبار** / اصول فقه / عربی
urjūzat-un fī-l ijtihād wa-l axbār

اخباری بحرانی، حسین بن محمد،
axbārī bahrānī, hoseyn ebn-e mohammad

همان منظومه‌ای است که میرزا محمد اخباری در فائده هشتم از «مصادر الانوار» خود آورده است، در رد محمد هندی سنی و مشتمل بر ١٦٠ بیت.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٨٧٤٤/٣

آغاز: بسم الا له الخلق ذی الجلال ×× و الطول و الافضال و النوال؛ **انجام:** و التابعین لهم و الشیعة ×× ما دامت الشیعة لهم مطیعه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ٤گ (٩٣پ-٩٧پ)، اندازه: ١٠×١٥سم [ف: ٢٨ - ٢٣٩]

← ارجوزة فی الاسطرلاب > عروة الاسطرلاب

● **ارجوزة فی اصالة البراءة** / شعر، اصول فقه / عربی
urjūzat-un fī iṣālat-il barā'a

؟ دامغانی، محمد باقر بن علی اکبر، ق١٤ قمری
dāmqānī, mohammad bāqer ebn-e 'alī akbar (- 20c)

این ارجوزه در نسخه کتابخانه امیر المؤمنین نجف در میان ارجوزه‌ها و رساله‌های محمد باقر دامغانی کتابت شده و بدین جهت مرحوم سید عبدالعزیز طباطبایی در فهرست آن کتابخانه احتمال داده اند مؤلف کتاب همو باشد. در نسخه نامی از مؤلف نیست اما او در پایان از یکی از کتاب‌هایش نام برده است:«و منهم الراقی الی المدارج ×× محقق العلوم فی المعارج / و منهم المحقق الخونساری ×× بحشره الله مع الابرار / و منهم المحقق القمی فی ×× طی القوانین بتحقیق و فی / و منهم المحقق الاستاد ×× من فی العلوم به الاستناد / و قیل بالتقدیم لاشتغال ×× لاثبات استصحابه للحال / و لیس فی تقدیم مثبت علی ×× ناف دلیل یحسن التعولا / ما قیل من تقدیم متبوع علی ×× تابعه حررته مفصلا / فی زبر الموسوم بالمطالع ×× ان شئت حق الامر ثم طالع»
[مکتبة امیر المومنین ٨٠/١]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٨٩١٠/٥

آغاز: من جملة الادلة العقلیة ×× قاعدة البراءة الاصلیة / و هی کما دل علیه العقل قد ×× دل علیها ما من الشرع ورد / و الاصل استصحابا اقصد منه فی ×× اصل البراءة بغیر لا یفی؛ **انجام:** اذ نیة الیقین و الاخفاف مع ×× حبر فجهل احتیاطها منع / ذا الحکم معلوم من الشرع و لا ×× یخفی علی الحاوی به مفصلاً

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ١٢٥٦ق؛ ته نقش دار با عبارت: GHECGHI GIOVPNNI؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی مجدول گرهی، ٥گ (٨٣ر-٨٧پ)، ١٣ سطر (٨×١٢/٥)، اندازه: ١٤/٩×٢١/٦سم [ف: ٢٩/١ - ٣٠٥]

← ارجوزة فی اصحاب الاجماع > اصحاب الاجماع
← ارجوزة فی اصول الدین > التحفة
← ارجوزة فی اصول الفقه > الدرة المنظمة
← ارجوزة فی اصول الفقه > الدرة البهیة
← ارجوزة فی الایام الشریفة المندوب فیها الصوم > منهج السلامة فیما یتأکد صیامه
← ارجوزة فی التجوید > تفسیر
← ارجوزة فی التجوید > المقدمة الجزریة

● **ارجوزة فی توصیف منظومة دلایل الخیرات** / شعر / عربی
urjūzat-un fī tawṣīf-i manẓūmat-i dalāyil-il xayrāt

حائری شیرازی، محمد تقی
hā'erī šīrāzī, mohammad taqī

ارجوزه‌ای است در ٦٠ بیت در توصیف منظومه.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:١٢٩/٣

آغاز: قد صیرالدین قریر العین ×× دلائل الخیرات فی الفین؛ **انجام:** متصلا فی اول و آخر ×× مطرداً فی باطن و ظاهر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شیری، جلد: مقوا با رویه نایلون صورتی، ٢گ (١٥٢پ-١٥٣ر)، قطع: رقعی، اندازه: ١١×١٨سم [ف: ١ - ١٤٢]

← ارجوزة فی الخواص > الطب (ارجوزة)
← ارجوزة فی الخواص > المجربات من الاحکام النجومیة و القواعد الطبیة
← ارجوزة فی الدرایة > الهدیة المکیة
← ارجوزة فی الدیات > مقادیر الدیات

● **ارجوزة فی الرجال** / شعر، رجال / عربی
urjūzat-un fi-r rijāl

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:١٨٧٤/٢

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ١٩ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ١٩×٢٥سم [ف: ٥ - ٥]

← ارجوزة فی الرضاع ⩾ الرضاعیة
← ارجوزة فی السور المکیة و المدنیة ⩾ نزول القرآن (ارجوزة)
← ارجوزة فی شرح الیاقوت فی علم الکلام ⩾ الاصول الکلامیة (ارجوزة)
← ارجوزة فی [الشعبذة] و الرمل ⩾ ارجوزة فی علم اشکال الشعباذ
← ارجوزة فی الصرف ⩾ نظم الآلی
← ارجوزة فی الصور الفلکیة ⩾ نظم صور الکواکب
← ارجوزة فی الطب ⩾ الطب (ارجوزة)
← ارجوزة فی الطب ⩾ المجربات من الاحکام النجومیة و القواعد الطبیة
← ارجوزة فی العدد ⩾ منظومة فی العدد

● ارجوزة فی علم اشکال الشعباذ = ارجوزة فی [الشعبذة] و الرمل / رمل / عربی

urjūzat-un fī ʻilm-i aškāl-iš šaʻbāḏ = urjūzat-un fi-š šaʻbaḏa wa-r raml

امینی، محمد، ق۱۲ قمری

amīnī, mohammad (- 18c)

منظومه‌ای است در ۲۷ بیت، در شعبده و رمل. سراینده در آغاز آن چنین آورده است: «فایدة تتضمن علم اشکال الشعباذ من نظم الفقیر.. احمد ربی عدد الرمال ×× فی حالی الصحة و الاعلال / و بعد هاک صورة الشعباذ ×× لتفهم الحکم بلا استاذ / نظماً اتی کالکوکب النهاری ×× من الامینی علی الاسرار / ان رمت تدری ای عضو الما ×× و ممم هذا فاضرب الرمل لما ... ». این منظومه را سراینده، در سال ۱۱۰۶ق سروده است. ناظم آن، مالک نسخه نیز بوده و تملک وی به سال ۱۱۰۲ق در پشت برگ آغازین نخستین رساله این مجموعه آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۶/۳

آغاز: احمد ربی عدد الرمال ×× فی حالی الصحة والاعلال؛
انجام: قد تمت الارجوزة الغربیة ×× عجیبة فی غایة العذوبة / الحمدلله علی الختام ×× ثم صلاة الله بالسلام.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ترقیمه در آغاز نسخه: «فایدة تتضمن علم اشکال الشعباذ من نظم الفقیر الی الله تعالی محمد الامینی نسبة الحنفی مذهباً عفی عنه»، ترقیمه در پایان نسخه: «تمت بحمدالله تعالی وعونه فی سنة ۱۱۰۶». یادداشتی در ۱۳ محرم الحرام در پایان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج، ۲۱×۵/۱۵، ۲گ (۱۶۹-۱۷۰)، جمعاً ۲۷ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۵۳۱]

● ارجوزة فی علم المنطق = القصیدة المصرعة = القصیدة المزدوجة = میزان النظر = الزجز المنطقی / منطق / عربی

urjūzat-un fī ʻilm-il manṭiq = al-qaṣīdat-ul muṣraʻa = al-qaṣīdat-ul muzdawaja = mīzān-un naẓar = az-zajz-ul manṭiqī

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)

در آن آمده: «قد سال الشیخ الرئیس السهل ×× ذاک الذی تم لدیه الفضل»؛ نیز: «فیاعلی اجعله ظهر القلب ×× حتی اذا بلغت سن اللب».
آغاز: الحمدلله لذی لعبده ×× نیل السنا لا له فی حمده
انجام: لما حددناه فحد ناقص ×× او هو رسم ناقص لا خالص / فلنختم الآن الکتاب حسبما ×× فقد نظما العلم فیه نظما
چاپ: تهران، مکتبة الجعفری، بی‌تا؛ در منطق المشرقیین (قاهره: ۱۹۱۰م)
شرح و حواشی:
۱- شرح ارجوزة المنطق؛ سلامه، ابراهیم بن احمد (-۱۲)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۰۶/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۸گ (۱۲۹پ-۱۳۶ر)، ۱۹ سطر (۴/۵×۱۳)، اندازه: ۹×۱۹/۵سم [ف: ۸ - ۷۴۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۳۴/۵
آغاز: بسمله. و به توکلی و الحمد الله رب العالمین.. هذه رسالة منظومة فی المنطق للشیخ الرئیس حجة الحق ابی علی الحسین بن عبدالله [بن] سینا کتبها الی الشیخ الرئیس الفاضل سهل نور الله مضجعها و قد کان الیه منه الابیات.
کا: نعمةالله سبزواری اردبیلی، تا: ۱۰۳۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی زرکوب، ۱۷گ (۲۱۵-۲۳۲)، ۲۰ سطر (۵×۱۴/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۰۸۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۶۸/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی ضربی منقوش، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۲۱)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۷ - ٤٦]

٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۷/٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدرضا حاجی محمود اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج سرخ، ۷ص (۱۹۲-۱۹۸)، ۲۵ سطر ، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ٤٤ - ۱۱۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱٤۹/٥٤
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی کلفت، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۳گ (۳۳۰ر-۳۳۲پ)، ۳۱ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ٦ - ۲٤۲۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲٦٤/۳۳-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ٤۸۲۹؛ بی‌کا، بی تا [فیلم‌ها-ف: ۱- ٦٦۳]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱٦۸٦/۵-ف
نسخه اصل: لیدن cod. or. 184 (ش ۱٤۵۸)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها - ف: ۱ - ٦۲٦]

← ارجوزة فی الفقه > نظم القواعد الاحام
← ارجوزة فی الفقه > زبد الفقه

● **ارجوزة فی الفلك = صور الكواكب = ارجوزة فی الكواكب** / هیئت / عربی - فارسی
urjūzat-un fi-l falak = ṣuwar-ul kawākib = urjūzat-un fi-l kawākib

صوفی، عبدالرحمن بن عمر، ۲۹۱ - ۳۷٦ قمری
sūfī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻomar (905 - 987)

از «ابوالحسن الصوفی» که بایستی عبدالرحمان بن عمر بن سهل صوفی رازی باشد. آغاز نسخه حاضر افتاده و نام منظومه در پایانه «رساله ابی الحسن الصوفی» آمده است. ارجوزه‌ای است به عربی و در میانه بندهایی به فارسی گزارش‌گونه و مصور. برای نشانی: «صورت الحوت. فقد ذکرنا صورت البروج ×× و هاهنا نبدی بالخروج / الی نجوم صورت الجنوب ×× فنذکر الآن علی الترتیب. اوهن حیوان مجری ذو [؟].» جای دیگر: «صورت الکرسی دهم شمالی.» و ابتدای این صورت او درجه پنجاه دقیقه پیش آینده.

چاپ: بیروت، دار الآفاق الجدیدة، ۳۱ص، ۱٤۰۱ق.

[زرکلی۳/۳۱۹ ضمن بر شمردن چند کارش از «ارجوزة فی الفلك» به نام «صور الکواکب السماویه» نام برده است؛ حاجی خلیفه ۱۰۸٤/۲ از «صور الکواکب» او که برای عضدالدوله (دیلمی) نگاشته یاد می‌کند؛ بغدادی، هدیه ۸۱٤/۲ که دو کار او در این زمینه یاد می‌کند: «ارجوزة فی الکواکب الثابة» و «الکواکب مصور»، نسخه در دست می‌تواند همان ارجوزه باشد.]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۲/۲۳-عکسی

آغاز: صورت الدب الاصغر. افق الشمالی. و بعد القدیم المنشرة. این شش دقیقه جوزاست تا سیزده درجه سلطان. کواکب تتبعها کثیرة ×× اجرامها زاهرة منیرة؛ **انجام:** یعرفها الاعراب مالنحویة ×× یعبونها متروکة من دونه / بذکره و الدنا فی کیته ×× فلیجعها من عدت من لریه. تمت الرسالة ابی الحسن الصوفی (رح) و الحمدلله وحدة و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد و آله و اصحابه اجمعین.

اصل نسخه: گنج‌بخش ش ۷٤۵؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ نستعلیق تحریری شکسته‌آمیز[عکسی ف:۲-۱۷]

← ارجوزة فی الکواکب > ارجوزة فی الفلك

← ارجوزة فی المثلثات اللغویة > المنظومة السنیة فی بیان الاسماء اللغویة
← ارجوزة فی المنطق > الشریفیة
← ارجوزة فی المنطق > تحفة المبتدی
← ارجوزة فی المیراث > خلاصة الابحاث فی مسائل المیراث
← ارجوزة فی المیراث > فرهنگ لغت
← ارجوزة فی موالید الائمة و وفیاتهم و مناقبهم > تاریخ المعصومین
← ارجوزة فی النجوم > منازل القمر (ارجوزة)
← ارجوزة فی النحو > الالفیة فی الاعراب
← ارجوزة فی النحو > الالفیة
← ارجوزه فی النحو > منظومه فی الحروف

● **ارجوزة فی الوصایا = نصایح طبیة منظومة** / طب / عربی
urjūzat-un fi-l waṣāyā = naṣāyiḥ-un ṭibbīyat-un manẓūma

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ٤۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)

منظومه‌ای در ابیات مختلف در بیان دستورات طبی که خود تجربه کرده و نیز آثار و خواص رؤیت برخی ستاره‌ها و کواکب و بیان این‌که دیدن فلان کوکب و ستاره چه تاثیر و خاصیتی بر جای می‌گذارد. قنواتی به شماره ۱۱۳ و مهدوی در صفحه ۲۷ فهرست خود آن را یاد کرده اند.

[مخطوطات الطب الاسلامی ۵۷؛ الذریعة ٤۹۵/۱؛ مصنفات ابن سینا: ۲۷؛ مجمع علمی العراقی ۲٤۸/۳ و ۲٦۷/۳؛ الطب الصیدلیة ص۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲٤۱/۲؛ فهرستواره منزوی ۳۹۹٦/۵ همانجا ۳٦۵٦ «طب منظوم؛ ارجوزه»]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱٤۹/٤۷

آغاز: بسمله. اول یوم تنزل الشمس الحمل ×× تشرب ماء فاترا علی عجل / و ان تدع فیه شراب الورد ×× تامن من الحمی و نغص البرد؛ **انجام:** و ضف الیها رطل سکری ×× مبتل بدهن لوز اخضر / و طیبه الانس مع النکاح ×× مع کل کاعبة رداح. (تمت ارجوزة الشیخ الرئیس ابن سینا بحمدالله و عونه و حسن توفیقه)

خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی کلفت، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۱گ (۳۱۵ پ و ر)، ۳۱ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ٦ - ۲٤۲۰]

● **ارجوزة القارب** / شعر / عربی
urjūzat-ul-qārib

منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، - ٤۰ قمری
ʻalī ebn-e abī tāleb, emām-e avval (- 661)

متن کامل ارجوزه القارب منسوب به امام علی بن ابی‌طالب (ع). این منظومه داری ۴۹ بیت است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۰/۱-طباطبائی

آغاز: الشرطین فهو راس الحمل ×× اذا بدا فی وقته المعتدل؛

انجام: هذالذی قرره اهل الرصد ××عن الامام المرتضی لقد ورد / والحمد لله علی ماانعما ×× ثم له الشکر علی ما الهما

بی‌کا،تا:قرن۱۲؛در ضمن«النبذة السنیه. ..»آمده است[ف: ۲۲ - ۱۲۸]

↩ ارجوزة کلامیة ⋟ التحفة

↩ ارجوزة مخبریة ⋟ مخبریة

● **ارجوزة المعارف الخمسة** / کلام و اعتقادات، شعر

urjūzat-ul ma‘ārif-il xamsa

دمیثانی، حسن بن محمد

damīsānī, hasan ebn-e mohammad

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۶/۲

کا: علی بن عباس بحرانی کرزکانی، تا: ۱۲٦۸ق؛ کاغذ: فرنگی، قطع: وزیری [میراث شهاب: س۸ش۲ - ۲۰]

● **ارداویراف** / شعر / فارسی

ardāvīrāf

انوشیروان پوران مرزبان، ق۱۱ قمری

anūšīravān pūrān-e marzbān (- 17c)

[فهرستواره منزوی ۱۳۰/۱۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸٤۲/۳۰

آغاز: بنام آن خداوند جهاندار ×× کنم آغاز از دین نغز گفتار از روایت بهمن پونچیه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳٦ق؛ جلد: مقوایی آبی عطف پارچه، ۷گ (۱۹۲پ-۱۹۹پ)، ۱۸ سطر [ف: ۳۷ - ٤۰٦]

● **ارداویراف** / شعر / فارسی

ardāvīrāf

در این مثنوی که حدود هزار و پانصد بیت است داستان یافتن اردشیر، ارداویراف را و برانگیختن شاه وی را برای نشر دین و دیدن اردا عوالم بالا را و به بهشت راه یافتن وی و دیدن متنعمین را در بهشت و گناهکاران را در دوزخ و عروج او به ملأ اعلی، به نظم کشیده شده است و در آن از دین زردشت ستایش می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰٤۰

آغاز: شهنشاه اردشیر از فردادار ×× گرفت آن پادشاهی را سزاوار / همه نیکی ز عدل پادشه دان ×× همیشه شاه عادل باد شادان؛

انجام: تمام شد قصه اردا ویراف ×× زهمت موبد زرتشت دل صاف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ روی برگ اول مهر کتابخانه مهندس بغایری و برگه کتابخانه صنیع الدوله محمدحسن خان دیده می‌شود؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۱ - ٤۷]

● **ارداویراف (منتخب)** / شعر / فارسی

ardāvīrāf (mn.)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷٤۲/۱٤

آغاز: چنین گوید همی ویراف دیندار ×× که در مینو چو دیدم اینچنین کار / یکایک حالها معلوم کردم ×× هماه پاداشها مفهوم کردم؛

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۰ق؛ جلد: پارچه ای مشکی عطف و گوشه تیماج، ۸۱گ (۹۸ر-۱۷۹پ)، ۲۱ سطر [ف: ۳۷ - ۲۷۸]

● **ارداویراف‌نامه** / ادبیات / فارسی

ardāvīrāf nāme

زرتشت بهرام پژدو

zartošt bahrām paždū

به نظم فارسی با متن پهلوی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹۸-ف

خط: نستعلیق، کا: هیربدزاده هیربد خورشید پسر اسفندیار پسر رستم، تا: روز خردادماه بهمن۱۰٤۷ق؛ ۱۵۹گ، ۱۵ سطر [فیلمها - ف: ۱ - ۹]

● **ارداویراف‌نامه = ویراف‌نامه** / کلام و اعتقادات / فارسی

ardāvīrāf nāme = vīrāf nāme

نام کتابی به زبان پهلوی که در آن شرح معراج ارداویراف دستور مندرج است. نام این کتاب به پهلوی «آردای ویراف نامک»است. کتاب مزبور در مجموع دارای ۸۸۰۰ کلمه و شامل ۱۰۱ فصل است که هر فصل آن به چند بند تقسیم می‌شود. در نسخه حاضر این کتاب توسط مترجمی ناشناس به فارسی برگردانده شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۸۹/۱

آغاز: چون اردشیر بابکان به پادشاهی نشسته بود پادشاه ... دین را بکشت وجهان را زادشمن خالی کرد و آرمیده شد و دستوران و موبدان که در آن رزگار بودند همه را به نزدیک خویش خواند؛

انجام: بلاهای اهریمنی از ما دور کناد باد صواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: گالینگور سبز، ۲۷گ،

۱۷ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۳/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۰۳]

● **ارداویرافنامه** / فارسی
ardāvīrāf nāme

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱٤/٤-ف
نسخه اصل: پاریس p. s. 1022 (بلوشه ش ۲۰۹). یا تماشای او دوزخ را؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵ سطر [فیلم‌ها-ف:۱-٥٤٧]

● **ارداویرافنامه (منظوم)** / شعر / فارسی
ardāvīrāf nāme (manzūm)

شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه ناقص است [میراث اسلامی: ٥ - ٥٦٦]

← اردستان ⩾ بیوگرافی اطباء و پزشکان اردستان
← اردستان ⩾ آشنایی با احوال و آثار خوشنویسان و خطاطان اردستان
← اردستان ⩾ آشنایی با مناطق استان اصفهان «اردستان»

● **اردستان از دیدگاه سخنوران** / تاریخ / فارسی
ardestān az dīdgāh-e soxanvarān

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق١٤ شمسی
šafī'ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad (- 20c)
درباره شهر اردستان و موقعیت جغرافیایی آن و همچنین رجال معروف این شهر اعم از شاعران و عالمان می‌باشد. مؤلف کتاب را از روز شنبه ۱۵ فروردین سال ۱۳۷۷ شمسی آغاز نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۸
آغاز: بهرکاری که خواهی کرد اول بر زبان آورد ×× مبارک نام رحمان را تبارک ربنا الأعلا؛ **انجام:** گر بهم بر زرده بینی خط من عیب مکن ×× که مرا محنت ایام بهم برزده است
کاتب = مؤلف، تا: اردیبهشت ۱۳۷۷ق؛ در پایان فهرست دیگر آثار مؤلف و نیز فهرست مطالب کتاب آمده است، بیشتر صفحه‌ها دارای پاورقی می‌باشد؛ کاغذ: جدید خطدار، جلد: مشمعی قهوه‌ای با مقوا اندازه: ٥٠گ، ۱-۲۰ سطر (۱۹×۲٥)، اندازه: ۲۰/٥×۲۹سم [ف: ۳۱ - ٦۳۹]

● **اردستان نگینی بر انگشتر کویر** / جغرافیا / فارسی
ardestān negīnī bar angoštar-e kavīr

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق١٤ شمسی
šafī'ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad (- 20c)
تاریخ و جغرافیای نسبتاً مفصل شهرستان اردستان و توابع آن و شرح حال برخی از بزرگان و نام‌آوران آن مرز و بوم می‌باشد که به تاریخ ۱۳٦۹/۷/۱ش به پایان رسیده و شامل نه فصل است: ۱. جغرافیای تاریخی اردستان؛ ۲. اوضاع طبیعی و جغرافیایی اردستان؛ ۳. جغرافیای سیاسی اردستان؛ ٤. موقعیت شهرهای اردستان و زواره؛ ٥. وزرا و امرا و بزرگان اردستان؛ ٦. عرفا و حکما و فلاسفه و ریاضی‌دانان اردستان؛ ۷. علما و دانشمندان و خوش‌نویسان اردستان؛ ۸. آموزش و پرورش اردستان؛ ۹. اطبا و پزشکان اردستان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۲۹
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ دارای چند کلیشه از آثار باستانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳٤گ، مختلف السطر ، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۲۱ - ۱۹۱]

● **اردشیر نامه = اردشیر و عذرا** / داستان / عبری
ardešīr nāme = ardešīr va 'azrā

مولانا شاهین شیرازی
mowlānā šāhīn-e šīrāzī
دارای بیش از سی مجلس. سرگذشت شاهین در «مدایح المعتمدیه» آمده است.
چاپ: ۲۲ فصل آن را Dorotha Bliesk با ترجمه و مقدمه آلمانی چاپ کرده است
[هنر و مردم ۳۸/۷٦-٤۰؛ گفتار را خر در rej به عنوان یهودیان در ایران در ده ۱۷ و ۱۸ از روی سالنامه منظوم بابی بن لطف و بابی بن فرهاد در ۷-۱۹۰٦، ش ٥۲/۷۷-۹۷ و ۲۳٤-۲۷۱ و ش ٥۳/۸٥-۱۱۰ و گفتار او در rej در ۱۹۰۸ جلد ۲٤۹/٥٥-۲۸۰ و گویا هم در zdmg٦٥/٥۲۳-٥۳٥ سال ۱۹۱۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸٤-ف و ۱۱۸۳-ف
نسخه اصل: توبینگن Ms. Orient Qu 1680؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها - ف: ۲ - ٤]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲٥۲-ف
نسخه اصل: از روی چاپی. چاپ دروتثا بلیسک (Bliesk)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها - ف: ۲ - ۱۰۸]

← اردشیر و عذرا ⩾ اردشیر نامه

● **اردوکشی ۱۸۷۰ و ۱۸۷۱ م** / تاریخ / فارسی
ordūkešī-ye 1870 va 1871 m

حسینی تبریزی، محمد مهدی بن یوسف، ق۱۳ قمری
hoseynī tabrīzī, mohammad mahdī ebn-e yūsof (-19c)
تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۲۸۸ ق.
این رساله به‌طور مفصل به جنگ بین دولتین فرانسه و پروس می‌پردازد، جنگی که از ماه ژوئیه ۱۸۷۰ شروع می‌شود و تا

آوریل ۱۸۷۱م طول می‌کشد و سرانجام با شکست فرانسه پایان می‌پذیرد. در آن از کمون فرانسه و بازگشت ناپلئون سوم بر اریکه سلطنت نیز سخن می‌رود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۸

آغاز: بعد از آنکه ملت اسپانیول بتاریخ ماه سبطامبر فرانسوی سال هزار و هشتصد و شصت و هشت عیسوی مطابق سنه ۱۲۸۵ هجری شورش نموده ملکه الیزابت را بیرون کردند؛ **انجام:** و واقعات بزرگ. .. از ماه ژوئیه هزار و هشتصد و هفتاد تا ماه اوریل هزار و هشتصد و هفتاد و یک عیسوی اتفاق افتاد بصوب مقصد اختتام صرف عنان نماید مأمول آنکه اگر ارباب ذکاء بسهو و خطائی برخورند بگزلک عفو بحک و اصلاح آن مبادرت فرمایند که انسان منشأ نسیان است

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی ابن علی ابن یوسف الحسین تبریزی، تا: سه‌شنبه دهه دوم جمادی الاول ۱۲۸۸ق، جا: پطرزبورغ؛ در صفحه اول به‌خط ناصرالدین شاه نوشته شده این کتاب تماماً ملاحظه شد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه قرمز، ۱۰۱گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۳٤]

● اردونامه حکیم سلطان بوسعید / شعر / فارسی

ordū-nāme-ye hakīm soltān bū-sa'īd

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۲۲٥/۷۲-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها - ف: ۳ - ۲۱۲]

● اردوی همایون تشکیلاتی / تاریخ جنگ / ترکی

ordū-ye homāyūn-e taškīlātī

در موضوع علوم جنگی

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۸۱

آغاز: اوردوی همایون تشکیلاتی دولت علیه عثمانه؛ **انجام:** ٤ بایر اقدار ٥ باتلا اسکی ٦ آخچی فرسة ۷ صاقه باشی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● اردیبهشت‌نامه / شعر، تاریخ پیامبراکرم(ص) / فارسی

ordībehešt-nāme

سروش، محمد علی بن قنبر علی، ۱۲۳۸-۱۲۸٥ قمری

sorūš, mohammad 'alī ebn-e qanbar 'alī (1823 - 1869)

مثنوی است در سرگذشت پیامبر از زمان زادن تا بعثت و وفات و سپس شرح حال یکایک دوازده امام شیعه، مؤلف می‌گوید: «سخن از علی گوی و پیغمبرا ×× در آن یازده شاه دین پرورا». وی این مثنوی را در چهل سالگی به نام شاه روزگار خود سروده است (مجمع الفصحا۲/۱۸٤) و درباره آن نام آن می‌گوید: «کنم نام این نامه اردی‌بهشت ×× بیارایم او را چو خرم بهشت»

آغاز: ابر پاک یزدان فراوان سپاس ×× که ما را ز اهریمنان داشت پاس.

انجام: رساندم بسر انکه این داستان ×× که بود از گل آراسته بوستان.

[فهرستواره منزوی ۱۳۰/۱۰ و ۱٥٤۳/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قرمز مقوایی، ۱۱٥گ، ۲۱ سطر (۱٤×۲٥)، اندازه: ۲۱×۳٤/٥سم [ف: ۳ - ۳۸۹]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳٤ ـ ب

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی، ۱۲۰گ، ۲۰ سطر (۱٤×۲٥)، اندازه: ۲۱×۳٤سم [ف: ۱ - ۲۳]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:٥٥۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** بود تا جهانرا بهار و تموز ×× جهان پادشاه باد آئین فروز

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی بوم گل ماشی منقش به گل و بوته الوان دارای چهار لچکی مذهب در حاشیه زمینه مشکی دانه تسبیحی طلایی بینهما یک حاشیه زمینه قهوه‌ای منقش به ریسه گل و غنچه الوان با پیچک‌های طلایی، ۲٥٥ص، ۱۹ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۲۱/٤×۳٥سم [ف: ۳ - ٤۹۳]

● الارزاق = تقدیر الارزاق / فلسفه / عربی

al-arzāq = taqdīr-ul arzāq

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ٤۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

گویا به‌درخواست: ابوسعید ابی الخیر

رساله‌ای است در بیان حکمت اختلاف تقدیر مردم در رزق و تفاوت آنها در روزی که در پاسخ به چگونگی عدالت در ارزاق؛ کافری ثروتمند چون سهل بن مطران، و مؤمنان بینوا (؟) نوشته شده است. دکتر مهدوی از نسخه ایاصوفیه نقل می‌کند که به جای کلمه شیخ الرئیس نام کامل ابن‌سینا را دارد و از نسخه «احمد ثالث» این عبارت را می‌افزاید که: «بالتماس الشیخ ابی سعید بن ابی الخیر».

آغاز: بسمله. هذه رسالة فی الأرزاق أثبتت مما جرت بین الشیخ الرئیس و بین جدلی معاصر له ثم هذبها الشیخ غایة التهذیب. الحمدلله و نعوذ بالله من علم یسلمنا إلی الجهل بعدله و الجمود بفضله ان کثیرا ممن لم یستطع ال سطر فی الشأن

انجام: ما یطول القول استخراجه حتی لا یوجد من العالم شیئی

باطل.
چاپ: با تحقیق و تصحیح ریتر در مجله المجمع العلمی العربی (مجلد ۲۵، ج۲، ۱۳٦۹ هـ) در دمشق سوریه
[فهرست نسخه‌های مصنفات ابن سینا، یحیی مهدوی،۱۳۳۳ ش، ۲۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤٥۷/۱٦عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: گویا در کتابخانه دانشگاه پرینستون آمریکا؛ بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۳ص (۱٥٥–۱٥۷) [عکسی ف: ٤ - ۳۰۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷٤/۲-ف
نسخه اصل: اسماعیل صائب ش ٤٦۰٥؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ٦۹٦ق؛ ۱۹ سطر [فیلمها - ف: ۱ - ٤٤۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٤/۱۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ٦ص (۱۲۷–۱۳۳)، ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱٤×۲۰سم [سنا - ف: ۱ - ۷]

٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲٦۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** للشیخ الرئیس ابن سینا رحمه الله علیه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

٥. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲٤٤۱/٦
خط: نستعلیق، کا: عبدالرشید، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی زرکوب، ٤ص (۹٤–۹۷)، ۲٥ سطر (۸/٥×۱۸) ، اندازه: ۱٥×۲٤/٥سم [ف: ۹ - ۱۱۲۰]

٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۹/۱٥
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۱۰٤٦ق؛ کاغذ: فرنگی نازک و کهنه، جلد: تیماج مشکی، ٥ص (۱۸٦–۱۹۰)، ۲۳ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۲/٥×۲٥سم [ف: ٤ - ۱٤۹]

۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۰/۷
بی‌کا، تا: ۱۰٤۸ق [نشریه: ۱۱ - ۹۳٦]

۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳٤٦/٥
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰٤۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج عنابی، ۳گ (۷۱پ–۷۳پ)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱ - ۲٥۰]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۹/٤
همان نسخه بالا [نشریه: ٤ - ٤۷۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲٥۰۸/٥-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها - ف: ۱ - ۷۰٦]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸٦/۱۱
آغاز: و کتب، قدس الله روحه، إلیه سمعت من الشیخ الزکی أبی القاسم الفضل بن محمود المتطبب، أدام الله عزه، أنه جرت مناظرة بین مولانا الشیخ الرئیس أفضل المتأخرین جمع الله له شمل السرور. .. فأجاب الشیخ الرئیس، أعلی الله درجته، و قال: جری بینی و بین واحد من. .. بسم الله الرحمن الرحیم، رب وفق و أعن، الحمد لله و نعوذ بالله من علم یسلمنا إلی الجهل بعدله و الجحود لفضله أن کثیراً ممن لم یستطع النظر؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقد علی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۳۷ر–۳۸پ)، ۲۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۷/٥سم [میراث شهاب: ٤۲ - ۱۱۹]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸٦/٥۸
آغاز و انجام: برابر
رساله حاضر نسخه دوم «رسالة فی الارزاق» در این مجموعه است، با این فرق که نسخه حاضر فاقد بخشی از مقدمه کتاب می‌باشد؛ خط:نستعلیق،کا:شاه مراد بن نقدعلی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳گ (۲٦٦پ–۲٦۸ر)، ۲۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۷/٥سم [میراث شهاب: ٤۲ - ۱٤۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹٦/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی فرزند میرزا عزیز، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۳گ (۱۰۳پ–۱۰٥ر)، ۳۳ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۷سم [ف: ۳۳ - ۱۷٥]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٥۱۱۳/۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید اسدالله صفوی ماسالی مصطفوی، تا: قرن ۱٤؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۷۱–۷۳)، ۲٥ سطر ، اندازه: ۸×۱٤سم [ف: ۳۸ - ۳۰۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦٥۱۱/٦
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی ابر و باد عطف تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۲۳ر–۲٤پ)، اندازه: ۱٤/٥×۲۲/٥سم [ف: ۲۰ - ۸۷]

۱٤. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:٤۷٥۲/۷
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف و کتاب به قرینه آغاز و انجام نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [ف: ۱٥٤۱]

۱٥. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٦۱٦۹/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن آبی، ۲گ (۱٥۱ر–۱٥۳پ)، ۲٤ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۱/۲سم [ف: ۹ - ۲۰۹]

۱٦. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۲/۳
آغاز: هذه رسالة فی الارزاق، اثبت مما جری بین الشیخ الرئیس و بین جدلی معاصر له، ثم هذبها الشیخ غایة التهذیب. الحمدلله و نعوذ بالله من علم یسلمنا الی الجهل بعدله و الجحود بفضله؛ **انجام:** برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، زرد، ٤گ (۱۷پ–۲۰پ)، ۱۷ سطر [ف: ۱۱ - ٥۷۹]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳٦/۱٥
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ

(۱٤٦ر–۱٤٧ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸ – ۲۰۰]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦/٤٢٥٠

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ولی الله تفریشی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ٦گ (۱۰۵پ–۱۱۰ر)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم[ف:۱۱–۲۵۰]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤٣٨/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ٤٨٥٣؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ٧گ (٧–۱٤) [فیلم‌ها –ف: ۱ – ٤٧٢]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱٤٩/٧۱

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی کلفت، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۳۸۳گ (۳ر–۳۸٤ر)، ۳۱ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ٦ – ۲٤۳٤]

۲۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱۵/۱ ـ ج

بی‌کا، بی‌تا؛ در عنوان نسخه ما آمده «رد الشیخ الرئیس لقول احد معاصر یه فی الارزاق»، در برگ (٦٠پ–٦۱ر) فهرست شرایع حلی است؛ ۲گ (۵۸پ–٦٠پ) [ف: ۱ – ۲۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵٤٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در سه ستون به‌طور چلیپا، مجدول، مذهب، ۲ ص؛ واقف: نائینی؛ اندازه: ۲٦×٤۳سم [ف: ٤ – ۱۰۹]

● الارزاق (القول فی) / عربی

al-arzāq (al-qawl fī)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦٦۱٦/۲٧

باید جزو کتابی باشد؛ خط: نسخ، کا: احمد سروی، تا: ربیع الاول ۱۰٧۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۲گ (۱۱۱ر–۱۱۲پ)، ۲٧ سطر (۱۰×۲۱)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱٦ – ۳۱۰]

● ارزش دانش / اصول فقه / فارسی

arzeš-e dāneš

طواری یزدی، عباس بن محمد، ق۱۵ قمری

tavārī yazdī, ʻabbās-e bn-e mohammad (- 21c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:٤۲۳۰

کاتب = مؤلف، تا: ۱٤۰٩ق [نشریه: ۱۳ – ۳٧۸]

● ارزش و بزرگواری حضرت پیغمبر اسلام (ص) / اصول فقه / فارسی

arzeš va bozorgvārī-ye hazrat-e peyqambar-e eslām

طواری یزدی، عباس بن محمد، ق۱۵ قمری

tavārī yazdī, ʻabbās-e bn-e mohammad (- 21c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:٤۲۲۸

کاتب = مؤلف، تا: ۱٤۰۸ق [نشریه: ۱۳ – ۳٧۸]

● ارژنگ ماچین / خط / فارسی

aržang-e māčīn

در رسم الخط چندین زبان، پس از کلیاتی درباره خوش‌نویسان، با عنوان‌های: شمار فارسی، شمار عربی، خط تکری، خط مبدل، خط دوم به طور شکسته، شکسته ریحان، قسم اول از قواعد ارژنگ ماچین، شکسته ریحان، قسم دوم از قواعد ارژنگ ماچین، خط سرو، خط تقریری از قواعد ارژنگ ماچین، خط گلزار از قواعد ارژنگ ماچین، خط عبرانی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰٤٧

آغاز: قاعده خط مبدل قسم اول این است که پانزده حروف نقطه دار است: ب ت ث ج خ ذ ز ش ض ظ غ ف ق ن

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش، پاکستان ۲٤٩۵. خط: نستعلیق اردو، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ٨٤ ص [عکسی ف: ٦ – ٧۰]

● ارسطرخس فی جرمی النیرین / هیئت / عربی

arisṭarxus fī jirami-yin nayyirīn

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٦٨٧/۲

ترجمه قسطا بن لوقا و اصلاح کندی؛ خط: نسخ، کا: منصور بن معین، تا: یک‌شنبه ٦ شعبان ٨٨۱ق، جا: هرات؛ کاغذ: ترمه خطاطی، جلد: میشن لاکی، ۱۰گ (٤پ–۱٤ر)، اندازه: ۱٧×۱٧/٦سم [ف: ۵ – ۱٤٦]

← الارشاد ≻ ارشاد الغاوی فی مسالک الحاوی

← ارشاد ≻ الزبدة فی الفقه

← ارشاد ≻ فقه شاهی

← ارشاد ≻ جامع المسائل فی فقه الامامیة

● الارشاد = الزهد = جواب ابی سعید ابی الخیر / پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-iršād = az-zuhd = jawāb-u abī-saʻīd abi-l-xayr

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳٧۰؟ – ٤۲٨ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)

پاسخ پرسشی است از ابوسعید ابوالخیر که می‌پرسد راه را به من بنما و شیخ می‌گوید در کفر حقیقی شو و از اسلام مجازی بیرون آی. اینجا است که ابوسعید در «مفاتیح» یا «مصابیح» خود نوشت این سخن مرا بدان جای که مردمان با پرستش صدهزار ساله

می‌رسند رسانده است. این پرسش و پاسخ مرموز را سعد الملة و الدین کازرونی گزارش کرده است و در آن از قرآن و گفته حلاج «کفرت بدین الله و الکفر واجب لدی و عند المسلمین قبیح» و بیت پارسی «بحور بهشتم همی وعده دادند ×× چه جای بهشت است وصل و لقا کو» گواه آورده است. همچنین دانشمندی دیگر نیز آن را گزارش کرده است. لوئی ماسینیون در «متون» ص ۹۰-۱۸۹ از «زبدة» عین القضات همدانی از روی نگارشی از احمد غزالی (راوی ابوسعید) همه این پرسش و پاسخ را آورده و قنواتی در ش ۲۵٦ نیز این گفتگو را آورده است.

آغاز: کتب الشیخ الامام قطب الانام. .. ابوسعید ابن ابی الخیر الی الشیخ قدوة العلماء المحققین. .. الحکیم ابی علی ابن عبدالله بن سینا. .. فتوجه و قال فی کتابه الیه ارشدنی فکتب الشیخ فی جوابه بهذه العبارة الدخول فی الکفر الحقیقی و الخروج عن الاسلام المجازی و ان لا یلتفت الا بما کام وراء الشخوص الثلاثة حتی تکون مسلما و کافرا

انجام: فانک تعلم ان لاقیامة لک و لابعد (فقد) لک من جمیع الموجودین (الموجودات) فاورد الشیخ ابوسعید. .. فی کتابة المصابیح (المفاتیح) اوصلنی هذه الکلمات الی ما اوصل الیه عمر مأته الف سنةمن العبادة.

[مهدوی ص ۹؛ مکتبة امیرالمومنین ۳۱٦/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۱۱/٦

آغاز: بسمله. الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه. اما بعد فقد کتب الشیخ ابوسعید بن ابی الخیر قدس سره ابی الشیخ ابی علی بن عبدالله بن سینا فقال فی کتابه ارشدنی مکتب الرئیس فی جوابه الدخول فی الکفر الحقیقی ای فی مرتبة سر المحبة فی عین الجمع عن غیر؛ **انجام:** و کل عدد اعتبر فهو فی ضمنه او هو ضعفه و بعضهم عبر عن نهایة العدد بالف الالف و هو جامع الاعداد و الغیر المتناهیة و اختار الشیخ ر ح هذا القسم الله الحمد وحده تمت الرسالة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: شادروان یحیی معرفت، تاریخ وقف:۱۳٦۵؛۲گ(٦۰-٦۲)،۲۳سطر،اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳٤ - ۵۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۹/۸

آغاز: (متن:) برابر، (گزارش کازرونی:) کتب المولی الفاضل الکامل سعدالملة و الدین الکازرونی (الکانونی) رحمه الله فی حل هذه الکلمات و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب اعلم ایها الخائض فی لجج هذه الحجج الا یتیسر لک سلوک هذه الطریقة الا بالدخول فی الکفر الحقیقی؛ **انجام:** (انجام متن:) برابر، (انجام گزارش:) فهذا ما سخ به الوقت و جاربه الحال و ساعد علیه الزمان و الیه المستعان و علیه التکلان و الصلوة علی محمد و آله.

همراه با گزارش کازرونی است؛ خط: شکسته تعلیق بی نقطه، بی‌کا، بی‌تا؛۱گ (٦۲ ر وپ) [ف: ۳ - ۱۷۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۹/۱۸

آغاز: (متن:) برابر، (آغاز گزارش بر عبارت شیخ (و ان کنت تحت هذا فانت مشرک مسلم)): ای و ان کنت بعد ذلک جامعا لمرتبتی الاطلاق و النقیید فانت مشرک مسلم؛ **انجام:** (متن:) برابر، (انجام گزارش:) فهو العماء المطلق وفقنا الله للنجاة فی هذه المراتب العلیة بمنه وجوده.

پرسش و پاسخ در آن با گزارشی است که از کازرونی نیست؛ خط: شکسته تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۷۲پ) [ف: ۳ - ۱۷٦]

٤. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱٦/۲۸-ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها - ف: ۱ - ٦۳۸]

● **الارشاد** / نحو / عربی

al-iršād

دولت آبادی، احمد بن شمس الدین، - ۸٤۹ ؟ قمری

dowlat-ābādī, ahmad ebn-e šams-od-dīn (- 1446)

مؤلف از شاگردان قاضی عبدالمقتدر بن قاضی رکن الدین شریحی کندی است که شرحی بر «کافیه» ابن حاجب و شرحی نیز بر قصیده برده کعب بن زهیر نوشته است.

آغاز: بسمله الحمدلله کما یحب و یرضی و الصلوة علی رسوله محمد وآله کما یجری و بعد فیقول اضعف عباد الله الولی الهادی شهاب بن شمس

انجام کتاب: للصورة التی بها یتعلق الافادة التامة و یصلح علیه السکوت.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۰٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: ۹٤۰ق [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۸

آغاز: فی النحو تعمقت فی تهذیبه کل التعمق و تألفت فی ترتیبه حق التأنق. (کذا)؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز (یکی دو صفحه) و تمام خطبه و مقداری از دیباچه را فاقد است؛ محشی؛ واقف ابن خاتون، ۱۰٦۷ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج‌دار، ۱٤٤گ، ۷ سطر ، اندازه: ۱۵×۲٤سم [ف: ۱۲ - ۲]

۳. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** او حرف استفهام او. .. حرف ثانی و ما یلتزم للاعتماد الاخفش

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی سوخت ترنج مجدول، ۸۱گ، ۸ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [مخ]

● **ارشاد = جامع المسائل فی فقه الامامیة** / فقه / فارسی

eršād = jāme'-ol-masā'el fī feqh-el-emāmīye

مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، - ۹۹۳ قمری

moqaddas-e ardabīlī, ahmad ebn-e mohammad (- 1585)

فقه فتوایی شیعی مختصر نیکویی است که از مقدس اردبیلی پنداشته شده و در بیشتر فهارس ناشناس آمده و برخی از فردی نامعلوم به نام علی کاشانی دانسته‌اند، برگرفته از کتب فقها، در هجده «کتاب» و هر کدام دارای چند «باب»: کتاب الصلاة، دارای سی و سه باب؛ کتاب زکاة و خمس، دارای ده باب؛ کتاب صوم، دارای هشت باب؛ کتاب حج، دارای هشت باب؛ کتاب جهاد، دارای پنج باب؛ کتاب تجارت، دارای مقدمه و نه باب؛ کتاب هبه و وقف و صدقه، دارای چهار باب؛ کتاب دین و توابع آن، دارای ده باب؛ کتاب الاجاره و توابع آن، دارای دوازده باب؛ کتاب وصیت و توابع آن، دارای مقدمه و چهار باب؛ کتاب نکاح، دارای یازده باب؛ کتاب فراق، دارای پنج نوع؛ کتاب صید و کشتار، دارای سه باب؛ کتاب میراث، دارای مقدمه و سه باب؛ کتاب قضا و شهادات، دارای شش باب؛ کتاب حدود، دارای نه باب؛ کتاب قتل و دیات، دارای مقدمه و پانزده باب.

آغاز: بسمله. الحمدلله العلی الذی اجتبی حبیبه المجتبی و اصطفی صفیه المصطفی علی کافة الرسل و سائر الانبیاء و الشکر لاولی الذی اعلی شأن الولی التقی المقتدی و الوصی الرضی المرتضی علی عامة الامم و جملة الاوصیا صلی الله علیهما و آلهما الذین بمتابعتهم فاز الاحباء و بمخالفتهم هلک الاعداء صلوة تملاء الارض و السماء و بعد پوشیده نماند که بنابر اشارة (ت) واجب الاطاعه لازم الانقیاد این اوراق مشتمل بر مسائل فقه حقه امامیه از کتب فقه موثوقه معمولة بها منتخب و مترجم شده مع اعتراف الفقیر بالعجز. .. و قدم الاهم علی غیره. کتاب الطهارة و توابع و در آن هفت باب است. باب اول در احکام آبها. بدانکه هر یک از وضو و غسل و ازاله نجاست (نجاسات اول) بآب مطلق پاک روا است همچو آب چشمها و رودها و اما آب مضاف همچو گلاب و سایر آبهائی که (آبها که) از فشردن گیاهی حاصل شود مثل عرق بید و آب انگور و آب باقلا و مانند آن و آب ممزوج مثل شوربا و گلاب و آب زعفران و مانند آن چون از مزج آب به چیزی بحیثیتی رسد که توان گفت که آب نیست وضو و غسل بآن صحیح نباشد و ازاله نجاست نکند (بآن نتوان کردن).

انجام: و اگر قاتلان متعدد باشند لازم شود بر هر یک کفاره کامله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سید المرسلین و آله الطاهرین.

۱. همدان؛ مدرسه غرب همدان؛ شماره نسخه:۱۴۰۰

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ربیع الثانی۹۶۳ق، جا: یزد [رشت و همدان :ف: -۱۲۵۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۱

آغاز و انجام: برابر

این نسخه در بیست کتاب است؛ خط: نسخ، کا: سلطان علی بن حسن علی، تا: ۱ رجب ۹۶۹ق؛ افتادگی: میانه (میان برگ‌های ۳ و ٤ یک برگ ندارد (برابر با س ۱۵ گ ۵ر-س١٤ گ ٦پ ش ۹۳٦ دانشگاه) نیز میان برگ‌های ۲۰۷ و ۲۰۸ در پایان حدود و آغاز قصاص و دیات یک برگی کم دارد (برابر با س ۱۸ گ ١٤٤پ- س۳ گ ١٤٥پ همان شماره))؛ محشی با نشانه «منه» و «۱۲» به نستعلیق، این نسخه با نسخه ۹۳٦ دانشگاه اندکی جدایی دارد و فهرست هجده کتاب در آن نیست و طهارت یک کتاب جدا و در ۷ باب و صلوه کتابی دیگر و در ۱۷ باب به شماره آمده است ولی در ۹۳٦ آن دو یک کتاب و در ۳۳ باب گذارده شده است، همانا نگارنده این فقه فارسی هر که بوده دو بار و دو گونه آن را به نگارش در آورده و آن دو در بخش‌بندی هم یکی نیستند از اینها گذشته یک کتاب بیش نیستند و از یک کس. این هم گفته شود که نسخه ۷۷۱ درست برابر است با نسخه ۲۷۱۰ کتابخانه ملک است؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۲۲۲گ، ۱۹ سطر (۱۰/۵×١٦)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۷٦۹]

۳. قم؛ طبسی حائری؛ شماره نسخه:۸۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** روز عیدی از زنان قریش درمسجد الحرام جمع شده بودند ناگاه یهودی

در فهرست از علی کاشانی دانسته شده که ممکن است کاتب باشد؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱، افتادگی: انجام؛ مجدول، در اول نسخه تعداد ابیات کتاب ١٤٠٠٠ بیت است؛ تملک: محمد هادی حسینی به سال ۱۰۹۵ که در بلده آن را خریداری نموده است؛ جلد: تیماج، ۳۱٦گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف مخ: ۱-۱۵۳]

٤. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ضرورتی برو گذارده باشد و قصاص را که عمد بوده باشد و دیه اگر خطا

از ابتداء تا اوایل باب ۱۱ از کتاب قتل و دیات در کفاره قتل واجب. نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: «ملا میرزا»؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۰گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۹]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ مجدول، مذهب؛ جلد: مقوایی تیماج زرد ضربی، ۳۵۱گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱ - ٤٤]

٦. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۳/۱

آغاز: بسم الله خیر الاسماء. کتاب ارشاد. اول کتاب تجارت. و در آن مقد (مه) است و نه باب. اما مقدمه در بیان کسب معاش و در آن سه فصل است. فصل اول در فضیلت کسب بدانکه سنت است کسب معاش حلال و در آن فضل بسیار است و ثواب بزرگ؛ **انجام:** باب در امر معروف و نهی منکر. واجب است امر بمعروف و نهی از منکر بهفت شرط و اگر کسی قاضی شود از قبل پادشاه ظالم جایز است که حد زند یا تعزیر نماید باعتقاد نیابت از قبل امام اگر استحقاق آنرا داشته باشد

شامل: کتاب‌های تجارت و هبه و دین و اجاره و وصیت و میراث و نکاح و فراق و عتق و نذر و عهد و یمین و کفارت و صید و شکار و طعام و قضا و جهاد. در این نسخه میراث که باید پیش از قضا و شهادات باشد پیش از نکاح گذارده شده، این نسخه دارای تجارت تا دیات می‌باشد برابر است با گ ٦٨پ-٢٢٢پ ش ٧٧١ دانشگاه و گ ٥١پ-١٥٥پ ش ٩٣٦ و کتاب جهاد آن گ ١٨٠پ-١٨٥ر که باید پیش از تجارت باشد برابر است با گ ٦٥ر-٦٨پ ش ٧٧١ و گ ٤٩ر-٥١ر ش ٩٣٦؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن مولانا محمد علی ابن عبدالخالق، تا: رجب ١٠٧٢ق؛ در پایان دارد: «تمت الکتاب. این کتاب ارشاد از روی کتاب مولانا عبدالرزاق قادری نوشته شد به تاریخ شهر رجب المرجب سنه ١٠٧٢- این نوشتم تا بماند یادگار ×× من نمانم خط بماند یادگار. کتبه العبد الاقل الخلائق مهدی بن مولانا محمد علی ابن عبدالخالق»؛ فهرست باب ها به خط ملا محمد بن ابراهیم ابوزید آبادی در گ ١ر هست، نام نویسنده در گ ١٨٠ر و در آخر دیات هم هست و دارد: «تمام شد شرح ارشاد در عاشر شهر جمادی الثانی سنه ١٠٨٠ (در نسخه ١٠٠٠٨٠) کاتبه العبد الاقل ابن مولانا محمد علی مهدی ابن مولانا المرحوم ملا عبدالخالق ابوزید ابادی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرد تازه، ١٨٨گ (١پ-١٨٠ر)، ١٤ سطر (٩×١٦)، اندازه: ١٦×٢٢سم [ف: ٥ - ١٧٦٣]

٧. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:١٥٤

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: آتچلن اعلی بن مراد خان بیک، تا: یک‌شنبه ٦ جمادی الاول ١١٠٨ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ١٩٥گ، ٢٠ سطر ، اندازه: ١٩×٢٨/٥سم [ف: ١ - ٢٢٠]

٨. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٩٣٦

آغاز و انجام: برابر

در هجده کتاب که در دیباچه هست؛ خط: نسخ، کا: محمد رحیم شیرازی، تا: ١٢ رمضان ١١٢٩ق، جا: شهر داکه از شهرهای بنگاله که جهانگیر نگر نامیده می‌شده؛ دارای حاشیه‌هایی با نشان «١٢» و «٥» به نستعلیق، در ١٥٥پ دارد: «تاریخ تولد نورچشمی میرزا عبدالرحیم روز پنج‌شنبه ٥ رجب توشقان ئیل در تهران ١٢٩٦»، تاریخ وفات میر محمد باقر داماد «عروس مهر و مه را مرده داماد»، تاریخ فوت ملا محمد باقر مجلسی «باقر علم روان شد بجنان»، تاریخ وفات شیخ بهاءالدین محمد عاملی «شروع شد بی سر و پا تاج از سرفضل اوفتاد»؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد صادق» و «صبح صادق گشت از لطف الهی آشکار» و «محمد صادق»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ١٥٥گ، ٢٦ سطر (١٠×٢٠)، اندازه: ١٥×٢٥سم [ف: ٥ - ١٧٧٠]

٩. بابل؛ مدرسه خاتم الانبیاء (صدر)؛ شماره نسخه:٩٥

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن محمد طیب، تا: ٢٧ شعبان ١٢١٧ق؛ چند باب از کتاب جامع عباسی شیخ بهایی (باب هفتم تا شانزدهم) ضمیمه کتاب می‌باشد؛ جلد: تیماج مشکی، ٣٥٩گ، ٢٣ سطر ، اندازه: ١٨×١٩سم [ف مخ:٧٢]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:١٧٢٤/١

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ٥ - ١٨٠]

١٠. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:٣٠٩٠/٢

آغاز: برابر؛ **انجام:** موجود: فاعله باشد یا مفعول.

در فهرست با عنوان «فقه فارسی»، بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ١٠١ص (١٠٧-٦)، اندازه: ١٧×٢١سم [ف: ٥ - ١٥٢٩]

١١. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦١٧٦

آغاز و انجام: برابر

بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، کا: سید افضل، تا: ١٠ جمادی الثانی ٢٢ جلوس محمد شاهی، به دستور میر ولی فیاض؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ٤٢٦گ، ١٣ سطر ، اندازه: ١٥×٢٤سم [ف: ١٦ - ١٧٤]

● الارشاد

al-iršād

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:١٨١٨١

بی‌کا، تا: ١٣١٢ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ٨٦گ، اندازه: ١٣/٣×٢٠/٩سم [رایانه]

● الارشاد / نحو / عربی

al-iršād

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:٢٢٣٤/٣

آغاز: بسمله حمد له فهذا مختصر فی علم النحو سمیته بالارشاد

خط:نسخ، کا: محمد بن سلیمان، تا: شوال ٩٦٨ق؛ افتادگی: وسط؛ شماره عمومی ١٥٠٦٣؛ اهدایی مؤسس؛ کاغذ: مختلف، جلد: تیماج مشکی، ٨گ (٣٥-٤٣)، اندازه: ١١×١٦سم [ف: ٤ - ١٢١٢]

● ارشاد / عرفان و تصوف / عربی

iršād

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:١٨٦٥٦
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی؛ **انجام:** و لایسع هذا المختصر کتبه من هذا تم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ١١ [رایانه]

● **الارشاد** / کلام و اعتقادات، فقه / عربی
al-iršād

مختصری است در اعتقادات و احکام نماز و روزه و زکات و حج بر طبق مذهب ابی‌حنیفه، مشتمل بر مقدمه‌ای بسیار کوتاه و دو کتاب اول اعتقادات و دوم احکام در پنج باب و خاتمه‌ای در احکام صدقات.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٤٢٥٧/٧
آغاز: الحمدلله الهادی الی الصراط المستقیم و الصلاة و السلام علی من خصه الله بالخلق العظیم؛ **انجام:** و ینبغی للرجال أن یجیب و ان لم یفعل اثم و لا یرفع شیئاً و لا یعطی سائلا الا باذن صاحبها.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ١٣؛ جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی، ١٠گ (٥٥پ-٦٤ر)، ٢١ سطر ، اندازه: ١٤×١٩سم [ف: ١١ - ٢٥٩]

● **الارشاد** / عربی
al-iršād

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٢٠٧١١
بی‌کا، تا: ١٢٥٥ق؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● **ارشاد الاذهان الی احکام الایمان** / فقه / عربی
iršād-ul-aḏhān ila aḥkām-il-īmān

علامه حلی، حسن بن یوسف، ٦٤٨ - ٧٢٦ قمری
'allāme-ye hellī، hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

تاریخ تألیف: ١١ شوال ٦٩٦ق؛ به تقاضای فرزندش فخرالمحققین

یکی از آثار فقهی معروف علامه حلی است که با متنی استوار از طهارت تا دیات را در پانزده هزار مسئله سامان داده و فقها بر آن شروح و حواشی فروانی نوشته‌اند. در «مقدمه‌ای بر فقه شیعه» (ص٤٨) و به ضبط «الذریعه» بالغ بر ٤٩ شرح و حاشیه از آن معرفی شده است، و ما آن را تا ٩٠ شرح، حاشیه، تعلیقه و ترجمه افزایش داده‌ایم و این جز آثاری است که در ایران نسخه ندارد و در منابع دیگر معرفی شده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله المتفرد بالقدم و الدوام المتنزه عن مشابهه الاعراض و الاجسام المتفضل بسوابغ الانعام. .. أما بعد فان الله تعالی کما أوجب علی الولد طاعة أبویه کذلک أوجب

انجام: و من أراد التوسط فعلیه بما أفدناه فی التحریر أو تذکرة الفقهاء أو قواعد الاحکام او غیر ذلک من کتبنا و الله الموفق لکل خیر.تمت

چاپ: ایران، قم، نحقیق فارس حسون، مؤسسة النشر الاسلامی، دو جلد، ١٤١٠ق

[الذریعه ٥١٠/١؛ کشف الحجب ٢٩؛ ایضاح المکنون ٥٨/١؛ هدیة العارفین ٢٨٤/١]

شرح و حواشی:

١- حاشیة ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ فخرالمحققین، محمد بن حسن (٦٨٢-٧٧١)
٢- غایة المراد فی شرح نکت الارشاد = شرح الارشاد = غایة المراد فی شرح الارشاد = نکت الارشاد؛ شهید اول، محمد بن مکی (٧٣٤-٧٨٦)
٣- درر النقاد فی شرح الارشاد = شرح ارشاد الاذهان؛ عتایقی، عبدالرحمن بن محمد (٦٩٩-٧٩٠)
٤- حاشیة ارشاد الاذهان فی احکام الایمان؛ نیلی، علی بن یوسف (-٨)
٥- خلاصة التنقیح فی المذاهب الحق الصحیح؛ احسائی، احمد بن فهد (-٩)
٦- حاشیة ارشاد الاذهان؛ محقق کرکی، علی بن حسین (٨٩٠-٩٤٠)
٧- الهادی الی الرشاد فی شرح الارشاد؛ قطیفی بحرانی، ابراهیم بن سلیمان (-٩٥٠)
٨- تعلیقة علی ارشاد الاذهان؛ قطیفی بحرانی، ابراهیم بن سلیمان (-٩٥٠)
٩- حاشیة ارشاد الاذهان؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (٩١١-٩٦٥)
١٠- روض الجنان فی شرح ارشاد الاذهان؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (٩١١-٩٦٥)
١١- مجمع البیان فی شرح ارشاد الاذهان؛ ابن صائغ، علی بن حسین (-٩٨٠)
١٢- شرح ارشاد الاذهان = منهج السداد = شرح علائی؛ کرکی، عبدالعالی بن علی (٩٢٩-٩٩٣)
١٣- مجمع الفائدة و البرهان فی شرح ارشاد الاذهان = شرح ارشاد؛ مقدس اردبیلی، احمد بن محمد (-٩٩٣)
١٤- حاشیة ارشاد الاذهان (کتاب المیراث)؛ اصفهانی، ملک محمد بن حسین (-١٠)
١٥- برهان السداد فی شرح الارشاد؛ عاملی، محمد بن احمد (-١٠٠٨)
١٦- الاقتصاد فی شرح الارشاد = خطبه شرح ارشاد؛ جزایری، عبدالنبی بن سعد (-١٠٢١)
١٧- حاشیة ارشاد الاذهان؛ میسی، لطف الله بن عبدالکریم (-١٠٣٢)
١٨- شرح ارشاد الاذهان؛ تونی، عبدالله بن محمد (-١٠٧١)
١٩- الجمع بین الاخبار = حاشیة الذخیرة؛ محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن (١٠١٧-١٠٩٠)
٢٠- ذخیرة المعاد فی شرح الارشاد؛ محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن (١٠١٧-١٠٩٠)
٢١- ثمرة الجنان فی شرح ارشاد الاذهان؛ طبسی، محمد بن محمود (-١١)

۲۲- حاشیة ارشاد الاذهان؛ بحرانی، سلیمان بن عبدالله (۱۰۷۵-۱۱۲۱)
۲۳- الحاشیه علی ذخیرة المعاد؛ گیلانی اصفهانی، حسین بن حسن (-۱۱۲۹)
۲۴- حاشیة ارشاد الاذهان؛ ساروی، محمد علی بن محمد رضا (-۱۱۹۳)
۲۵- حاشیة علی بحث القراءة من ارشاد الاذهان؛ ساروی، محمد علی بن محمد رضا (-۱۱۹۳)
۲۶- حاشیة مجمع الفائدة و البرهان = حاشیة شرح الارشاد؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲۰۵)
۲۷- اصالة الطهارة = الاصل طهارة الاشیاء = الاصل فی الاشیاء الطهارة = حاشیة ذخیرة المعاد فی شرح الارشاد؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲الجمع بین الاخبار المتعارضة = حاشیة الذخیرة = حاشیة ذخیرة المعاد فی شرح الارشاد؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲۰۵)
۲۸- مستقصی الاجتهاد فی شرح ذخیرة المعاد؛ قزوینی، حسین بن محمد ابراهیم (۱۱۲٦-۱۲۰۸)
۲۹- دلائل العباد فی شرح الارشاد؛ نوری، محمد تقی بن علی محمد (۱۲۰۱-۱۲٦۳)
۳۰- مهجة الفؤاد فی شرح الارشاد؛ موسوی اصفهانی، حسن بن محمد تقی (۱۲۰۷-۱۲٦۳)
۳۱- منهج الرشاد فی شرح الارشاد؛ تبریزی، احمد بن لطفعلی (-۱۲٦۵)
۳۲- شرح ارشاد الاذهان؛ خوانساری، علی اکبر بن ابراهیم (-۱۲۷۱)
۳۳- غنیمة المعاد فی شرح الارشاد؛ برغانی، محمد صالح بن محمد (-۱۲۷۱)
۳٤- مسلک الراشدین فی احکام الدین؛ برغانی، محمد صالح بن محمد (-۱۲۷۱)
۳۵- حاشیة مسلک الراشدین فی احکام الدین؛ برغانی، محمد صالح بن محمد (-۱۲۷۱)
۳٦- شرح ارشاد الاذهان = القضاء؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱٤-۱۲۸۱)
۳۷- شرح ارشاد الاذهان = الوصایا؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱٤-۱۲۸۱)
۳۸- النکاح؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱٤-۱۲۸۱)
۳۹- التحریم من جهة المصاهرة؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱٤-۱۲۸۱)
٤۰- شرح ارشاد الاذهان = الطهارة؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱٤-۱۲۸۱)
٤۱- شرح ارشاد الاذهان = الخمس؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱٤-۱۲۸۱)
٤۲- منهج الرشاد الی احکام الدین و الایمان فی شرح ارشاد الاذهان؛ کرباسی، محمد جعفر بن محمد ابراهیم (-۱۲۹۲)
٤۳- طریقة الرشاد فی شرح الارشاد؛ طبری، محمد کاظم بن رضا (-۱۳)
٤٤- منهج السداد فی شرح الارشاد؛ مختار گلپایگانی، احمد بن علی (-۱۳)
٤۵- شرح ارشاد الاذهان؛ حسینی خویی، محمد هادی بن محمد باقر (-۱۳)
٤٦- دلائل العباد (منتخب)؛ کجوری، اسماعیل (-۱۳)
٤۷- تنقیح البیان؛ حسینی استرآبادی، نصرالله بن حسن (-۱۳)
٤۸- الدرر المنظومة؛ تنکابنی، محمد بن محمد طاهر (-۱۳)
٤۹- نهج السداد فی شرح الارشاد؛ تبریزی، محمد رضا بن محمد باقر (-۱۳)
۵۰- شرح کتاب الحج من ارشاد الاذهان؛ برغانی، محمد حسن بن محمد صالح (-۱۳)
۵۱- شرح ارشاد الاذهان؛ قراچه داغی، محمد بن محمد علی (-۱۳)
۵۲- الحائریة؛ یزدی، ابوالحسن (-۱۳)
۵۳- معتضد الشیعة فی احکام الشریعة؛ حاج ملا محمد بن علی (-۱۳)
۵٤- کنز الفوائد؛ آخوند ملا مؤمن (-۱۳)
۵۵- ذخیرة المعاد فی شرح الارشاد؛ کبیر مدرسی، علی (-۱۳۱٦)
۵٦- نهج الرشاد فی شرح الارشاد؛ عاملی آرانی کاشانی، احمد بن محمد علی (۱۲۸۱-۱۳٦۹)
۵۷- هدایة الفروع فی شرح الارشاد؛ دامغانی، محمد باقر بن علی اکبر (-۱٤)
۵۸- جامع البرهان فی شرح ارشاد الأذهان؛ مارندرانی، مهدی بن هادی (-۱٤)
۵۹- الارث = ترجمه کتاب المیراث ارشاد الاذهان؛ انصاری، عبدالسلام
٦۰- شرح ارشاد الاذهان؛ صایغ عاملی، علی
٦۱- ارشاد الاذهان الی احکام الایمان (ترجمه)؛ طوسی، علی بن حسن
٦۲- تحصیل المراد مما استصعبت من عبارات الارشاد؛ ناشناس
٦۳- معتضد الشیعة فی احکام الشریعة؛ ناشناس
٦٤- شرح ارشاد الاذهان؛ ناشناس
٦۵- حواشی ارشاد الاذهان؛ ناشناس
٦٦- حاشیة ارشاد الاذهان؛ ناشناس
٦۷- شرح ارشاد الاذهان؛ ناشناس
٦۸- شرح إرشاد الأذهان = حاشیة إرشاد الأذهان؛ ناشناس
٦۹- شرح مقدمة ارشاد الاذهان؛ ناشناس
۷۰- حاشیة الارشاد؛ ناشناس
۷۱- ارشاد الاذهان الی احکام الایمان (ترجمه)؛ ناشناس

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذا خلاصة ما افدناه فی هذا الکتاب و من اراد التطویل بذکر الفروع و الأدلة و ذکر الخلاف فعلیه بکتابنا المسمی بمنتهی المطلب

از ابتدای طهارت تا پایان دیات؛ خط: نسخ مشکول، کا: زین الدین علی بن اسماعیل بن ابراهیم بن فتوح، تا: ۱۱ رجب ۷۰۱ق؛ کاتب نسخه را نزد مؤلف از ابتدا تا انتها قراءت نموده، بلاغ‌های او در موارد متعدد و همچنین دستخط اجازه‌اش به نامبرده در پشت اول در ۱۲ رجب ۷۰۱ دیده می‌شود، محشی؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷٤گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ – ٦۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٤٩٤١/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین بن محمد بن علی علوی طوسی، تا: ۲۸ رمضان ۷۰٤ق، جا: حله؛ در ۱۲۹۷ به کتابخانه فرهاد میرزا وارد شده، دارای یادداشت لطفعلی به تاریخ ۱۳٤۱؛ تملک: محمدبن علی الشهیر بابن خاتون العاملی [ف: ۱٤ – ۱۷۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٤۳۵۷

خط: نسخ نازیبا، کا: حسن شیعی سبزواری، تا: غره ذیقعده ۷۲۸ق؛ مصحح، قبل از کتاب دو برگ دارای مسئله‌ای به خط حسن بن حسین بن مطر است؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی اصفهانی به تاریخ رجب ۱۳۲٤، شجاع بن علی حسینی به تاریخ ۲ صفر ۹۷۱؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۹۹گ، ۲٦ سطر ، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۱۱ – ۳۵۵]

٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۷۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، کا: برهان بن حسین بن محمد، تا: جمعه ۱۲ ربیع الثانی ۷۳۰ق؛ کاغذ: پنبه‌ای سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱٦۸ص (۲–۱۷۰)، ۲۱سطر،قطع: رقعی، اندازه: ۱٤×۱۸/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۱۸]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:٤۱۷٦

بی‌کا، تا: ۷۳۰ق [نشریه: ۱۳ – ۳۷۳]

٦. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:٤۱۵

آغاز و انجام: برابر؛ تم الکتاب.. علی ید.. محمد بن حسین مدرس جامع الشهرانی العاملی.. شهر ربیع الاخر من شهور سنة اربعین و سبعمائة هجریه ...

خط: نسخ کهن، کا: محمد بن حسین، تا: ربیع الثانی ۷٤۰ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی کلفت، جلد: مقوا با کاغذ آبی، ۱۳٦گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۹×۲۷سم[ف: ۲ – ۷]

۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مجد الدین بن شرف بن مغیث الدین اصفهانی، تا: ۷۵۱ق؛ اول و آخر و حواشی کتاب پر از یادداشت‌های فقهی است از قبیل «قال المرتضی لا یصح صلوة العشاء قبل ذهاب الحمرة المغربیة» و «المطهرات ستة عشر ... »؛ جلد: چرمی سیاه، ۲۱۱گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵ [ف: ۱ – ٤٦]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰٦۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن حسن بن علی بن حسن حلی رامهرمزی، تا: شنبه ۱٦ ذیحجه ۷۵۲ق، جا: حله؛ دارای حواشی با نشان «ظ»؛ واقف: آخوند ملاعلی کنی، شنبه ۸ رجب ۱۲٦۷ با مهر بیضوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج، ۲۰۹گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۵ – ۷۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۷ رجب ۷۵۲ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمعی قهوه‌ای عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸گ، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۸ – ۱۹۵]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۰۳

نسخه اصل: کتابخانه امیر المومنین علیه السلام، نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۲ شعبان ۷۵۷ق؛ مصحح، روی برگ دوم اجازه‌ای از فخر المحققین جهت نظام الدین محمد بن یوسف بن علی بن الحسن در ۱٤ ذیحجه ۷۵۷ در حله، در برگ پایانی نیز انهایی از همو در همان تاریخ و یادداشت مقابله‌ای با نسخه اصل در سلخ ذیقعده ۸۵۷ دیده می‌شود، دارای حواشی بسیار مفصل برخی به خط فخرالمحققین با عنوان «محمد بن المطهر»، روی برگ قاعده‌ای فقهی به نقل از فخرالمحققین؛ تملک: عبدالوحید بن نعمت الله گیلانی که کتاب را به سال ۱۰٤۸ در لاهور خریده، محمد بن یوسف (ظاهراً کاتب نسخه)؛ ۳۳۸ص [عکسی ف: ٦ – ۷]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳٦٦۵

خط: نسخ، کا: جعفر بن علی بن محمد، تا: شنبه صفر ۷٦٤ق؛ افتادگی: آغاز؛ با اجازه انهاء ۱۰ رمضان ۷٦٤ از اسکندر بن مهدی قمی استرابادی، اندکی پیش از «المقصد الثانی فی الجماعة» حواشی دارد، با بلاغ قرائت؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۱۹۱گ، ۱٦ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲ – ۲٦۷۵]

۱۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: سعید بن جعفر بن رستم جرجانی، تا: اواخر جمادی الثانی ۷۷۲ق؛ محشی، از کتب فقهی، لغوی و.. .، با علامت بلاغ، بعضی از حواشی با عبارت «سمع من استادی حسن علی سلمه الله»، در برگ آخر یادداشتی در ولادت و وفات علامه حلی؛ مهر: «عبده حسین» (بیضی)، «الفقیر الی الله الصمد عبده بهاء الدین محمد» (بیضی) با خط شیخ آقا بزرگ بالای آن که مهر را از شیخ بهائی می‌داند؛ تملک: «علی بن فخر الدین الداعی الحسنی الاستر آبادی» با مهر دائری نام وی؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۲۱٦گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱ – ۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۱٤۳]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۳٤

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۷۹۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرد، ۲۳۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۳۳۹]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۱۹

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۹۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد علی بن فخر الدین محمد، احمد بن یاسین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۷گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۷۶]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۸۲

انجام: فهذا خلاصة ما افدناه فی هذا الکتاب ومن اراد التطویل بذکر الفروع و الادلة

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، سه صفحه قبل از کتاب دارای مطالب متفرقه؛ تملک: علی بن عز الدین صایغ؛ جلد: مقوایی عطف تیماج سبز، ۲۰۶گ، ۱۶ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۵۵]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مع تعدد الجنایات تتعددد الدیات و ان اتحد الجانی فلو سرت جنایته أو قتل قبل الاندمال تد اخلت فهذا خلاصة ما أفدناه فی هذا الکتاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، با عبارت «بلغت قرائة و فقه الله تعالی» و ثم بلغت قرائة أیده الله تعالی» دوبار مقابله شده است، دارای حواشی با نشان «م - د، ٥»»؛ در صفحه پایانی نسخه آمده است: «انهاه أدام الله توفیقه و سهل الی سبل الخیرات طریقه قرأة و فهماً و استشراحاً و فقه الله و أیانا لمراضیه و العمل بطاعته و اجتناب نواهیه و ذلک فی عدة مجالس آخرها نهار الاربعاء لاربع عشرة لیلة خلت م شهر رجب الاصب من شهور سنة ثمان و ثلاثین و تسمائة و کتب والده احمد بن خاتون بن لطف الله حامداً مصلیاً مسلماً مستغفراً»، در پشت برگ انجام اجازه‌ای در ۲ صفحه از «شیخ نعمت الله بن احمد بن محمد بن خاتون العاملی به فرزندش شیخ جمال الدین احمد به سال ۹۵۷ه آمده که آیت الله مرعشی نجفی نیز با برگی الصاقی به این اجازه اشاره نموده‌اند؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج ضربی، ۲۳۱گ، ۱۵ سطر (۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۲ - ۶۷۱]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۰۰

آغاز: تعالی من أنبیائه و أوصیائه. .. کتاب الطهارة و النظر فی أقسامها و أسبابها؛ **انجام:** أو تذکرة الفقهاء أو قواعد الأحکام أو غیر ذلک من کتبنا و الله الموفق لکل خیر و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ و ثلث و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۰ صفر قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه اصل، مصحح، دارای حواشی نسبتاً فراوان با نشان‌های «۱۲»، «شهید»، «ع ل»، «منه رحمه الله»، «ف ع عفی عنه» و نقل از کتاب‌های شرایع و قواعد؛ تملک: یادداشت تملکی با این عبارات: « ... الکمالات. .. مرداد ماه جلالی سیچقان ئیل موافق. .. شهر ربیع الاول سنه ۹۵۹ تسع و خمسین فتسعمائة پنج ساعت. .. روز مذکور گذشته بود بطالع سرطان امید که. .. القمر باشد. .. محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین. ..»، «عبادالله بن علی بن عبدالله ... »؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی تیره مجدول به زر محو شده عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۰ - ۳۴۱]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۱۷

آغاز: مصلوب بعد ثلاثة و للتوبة و صلوة الحاجة و دخول الحرم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۹؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ دارای حواشی اغلب با نشان «ع ل»، دارای بلاغ از علی بن عبدالعالی معروف به محقق کرکی و همچنین انهاء و اجازه ایشان به عبدالعلی بن نورالدین علی نور استرآبادی در سال ۹۲۹ در پایان نسخه؛ ارسالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۷/۶×۲۵/۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۷]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۸۸

آغاز: و اوصیائه علیهم افضل الصلوات و اکمل التحیات. .. کتاب الطهاره (برابر سطر پنجم صفحه ۱۲ نسخه شماره ۱۵۳۱ ملی)؛ **انجام:** و علیه ثلث دیه الثانی و علی الثانی ثلثادیه و علی الثالث دیه الرابع (مطابق سطر هشتم صفحه ٤٧١ نسخه شماره ۱۵۳۱)

خط: نستعلیق و نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹ یا ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «شرح لمعه، ع ل، س، ح ل، تحریر، شرایع» و «صدرالدین سلمه الله» که گویا صدرالدین قمی (۱۱۰۰- ۱۱۶۵) باشد و در زمان زنده بودن او نوشته شده است، نیز در حاشیه نشان: «شرح نکت، ش، ز، یع، یب، ح ز، یب، شرح ارشاد، مختصر شرایع، شرح یب، بیان، عبدالعالی» چند جا دیده می‌شود، بلاغ تصحیح با عبارت «بلغ سماعا ایده الله تعالی» و «بلغ قراءه ایده الله تعالی»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا رویه تیماج زرد مجدول با ترنج و سرترنج ضربی، ۲۶۱گ، ۱۱ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف:۱۷-۱٤۱]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۲۰

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۸۷گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۶سم [ف: ۱ - ۲۶]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٤٦٤٥/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مقوایی قهوه‌ای وسط گل و بته زرد، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۳سم [ف: ۱۳ - ۳۳]

۲۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۱

آغاز و انجام: برابر

در المقصد الخامس فی دیة المنافع افتاده است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: وسط؛ با سرلوح، محشی، مجدول؛ تملک: عبدالعلی بن نصیر الجیلانی با نشان مهر او؛ جلد: تیماج

قرمز، ۱٦۹گ، ۱۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱٦×۲۸سم [ف: ۱ – ۱٤]

۲۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۹۲

آغاز: المتقدم استأنف و ذو الجبيرة ينزعها أو يكرر الماء حتى يصل ألى البشرة ان تمكن و الا مسح عليها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا ۹ ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، در بیشتر برگ‌ها عبارت «ثم بلع شيخنا الفاضل ايده الله تعالى»، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱٤۲گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦سم [ف: ۳ – ٦٦٦]

۲٤. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳٥٦۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ در این نسخه پرسشی که از پسر مؤلف درباره پاره‌ای از عبارات و رموز مؤلف در کتاب قواعد کرده‌اند و پاسخ او از روی خط او هست، محشی با نشان «منه»، با بندی از پسر مؤلف و بندی از تنقیح و پراکنده‌های دیگر در آغاز و به خط تازه‌تر؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرد مقوایی، ۱۲۰گ،۱۷سطر(۷×۱۱)،اندازه:۱۲×۱٦سم[ف: ۱۲ – ۲٥۸۰]

۲٥. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰٦۲٤

بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی، تملک: آیت الله شیخ عباس بن شیخ حسن بلاغی نجفی از علمای بزرگ سده ۱٤ در نجف اشرف؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۹ش۲ – ٤]

۲٦. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن حیدر حسینی، تا: سه‌شنبه سلخ جمادی الثانی ۸۰۷ق؛ مصحح، محشی، ۳٦ صفحه از صفحات اولیه نونویسی شده‌اند، تملک ویادداشت‌هایی با تاریخ ۹۰۳ق در برگ‌های آخر، سه برگ آخر مسائلی از ارث به خط ناسخ به تاریخ سال ۸۰۷ و چند یادداشت متفرقه بعضاً به سال ۹۷۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٦۳گ، ۱٤ سطر [ف مخ: – ۱۰]

۲۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۲۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۱۹]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۰٥

آغاز: تطهيره بالغسل أو مس قطعة ذات عظم أبينت منه

خط: نسخ، کا: هبة الله بن محمد استرآبادی تلفائی، تا: دوشنبه غره ذیقعده ۸۳۰ق، به جهت سعدالدین بن مجدالدین بن فضل الله مقیم مشهد مقدس؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف پارچه‌ای، ۱٦۲گ، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱۳/٥×۲۰سم [ف: ۸ – ۷]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود ۸۳۷ق؛ دارای حواشی با نشان‌های «ح ا ب» و «حسن بن حمزه حسینی» و بی‌نشانه و روی یک‌نواخت بودن خط باید همه حاشیه‌ها از همین حسینی باشد و تصحیحاتی که از روی خط حلی در آن آمده هم از همو است، پس این نسخه باید نزدک ۸۳۷ نوشته باشد؛ برگ ۱٤٦ شرح شرایع است نه از این کتاب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۲٤گ، ۱٥ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ٥ – ۱۷۷۱]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٤٤۰۸

خط: نسخ، کا: محمد بن علی سیف الدین جرجانی، تا: پنج‌شنبه ۱٥ ربیع الثانی ۸٥٤ق؛ مصحح، محشی و دارای علامت بلاغ، روی برگ اول چند یادداشت فقهی از کاتب نسخه، در برگی پس از کتاب صورت اجازه علامه حلی که برای حسین بن محمد علی علوی حسینی به تاریخ سلخ ذیحجه ۷۰٤ نوشته آمده است؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱٥گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۲ – ۱۰]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹٦۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالحمید جرجانی، تا: ۱۸ ربیع الاول ۸٦٦ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: سید مرتضی بن محمد حسینی قمی، علی بن عبدالعالی (کرکی یا میسی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۳گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۲/٥×۲۲سم [ف: ۳ – ۱٥۳]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤۸۷

انجام: و فی الصوت الدية و ان ابطل حركة اللسان، و فی الذوق الدية

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۷۰ق؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قدیم و نفیس، مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ، قبل از کتاب پنج صفحه است دارای مطالب متفرقه و یادداشتی متضمن تاریخ کتابت نسخه ۸۷۰ (گویا به جهت از بین رفتن برگ‌های آخر تاریخ نیز از بین رفته است)، وقفنامه کتاب به تاریخ ۱۰۸٦؛ مهر: «یا قاسم الارزاق» (هشت گوشه)، «انا مدینة العلم و علی بابها» (بیضی)؛ تملک: شاهمیر بن حاجی محمد، محمد قاسم با مهر «العبد الاثم محمد قاسم» (بیضی)، علی بن عید کاظمی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۹٤گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۲/٥سم [ف: ٤ – ۲۸٤]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱٦٤٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسماعیل فرزند نعیم، تا: چهارشنبه اواخر شوال ۸۸۲ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد امین الله» (بیضی)؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج مشکی مجدول ضربی؛ ۲۳۸گ، ۱٦ سطر (۷/٥×۱٥)، اندازه: ۱۲/٥×۲۳سم [ف: ۲۹ – ٤۱٤]

۳٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۱٤

آغاز: و الطواف الواجبين و مس كتابة القرآن ان وجب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: صالح بن عماد بن زهیری، تا: چهارشنبه ٥ شعبان ۸۹۰ق؛ افتادگی: آغاز (یک یا دو برگ)؛ محشی، دارای بلاغ و انهاء از احمد بن حسن شطیبی در ۹٦۱ق، مذیل به یک برگ در مسایل متفرقه فقهی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳٤٦؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف و گوشه میشن

قهوه‌ای، ۲۱۹گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۲]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم کلما حصل شیء عتق بنسبته و لو حملت بعد التدبیر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رموز مختلف؛ واقف: محمد باقر مدرسی، تاریخ وقف: ۱۱۷۶ق؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۱/۶×۲۲/۸سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۹]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مع تعدد الجنایات یتعدد الدیات. .. او قتل قبل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، و مقابله شده؛ ارسالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهر ۱۳۶۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج، ۱۷۸گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۹]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو لم تفرطابان غلبهما الهواء فلاضمان و لا یضمن صاحب الواقعة اذا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن مشکی، ۲۴۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۰]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی جوارجه و شجاجه بحسب ذلك، و یصرف فی وجوه البر لا الوارث و قال المرتضی لبیت المال؛ الحمدلله أولاً و آخراً.

از آغاز کتاب طهارت تا پایان دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، مقابله شده «ثم بلغ سماعاً ایده الله تعالی»؛ مهر: «عبده الراجی محمد کریم الرضوی» (مربع)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مشمعی قهوه‌ای با مقوا عطف تیماج مشکی، ۲۱۰گ، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۹ - ٤۳۰]

۳۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲٦٤

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ برگ‌هایی از اول و آخر نونویسی شده و تاریخ ۱۲۷۱ دارد، محشی، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و لچکی، ۲۶۰گ، ۱۷ سطر [ف: ۱ - ۲۸]

٤۰. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، در برگ آخر امضای بلاغ بدون نام در ۳ رمضان ۱۰۷۱، در برگ دوم چند یادداشت متفرقه به سال ۱۲۳۱ و ۱۲٤٤؛ تملك: «محمدرضا خدایی»، «ابوالحسن بن ابوالفضل»؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱٤۵گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۳×۲٤سم [ف: - ۱۰]

٤۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در کرانه پایین گ ۹۷ر به خامه قرن یازدهم از شهید ثانی (۹۱۱-۹٦٦) یاد می‌کند، دارای حواشی با نشان «معتبر»، «ع ل»، «شرایع»، «من لا یحضر» و «تنقیح»؛ کاغذ: بغدادی نخودی کلفت، جلد: چرم یك‌لا قهوه‌ای ضربی جدول و کلچه‌های زیر و فشاری، ۹۷گ، ۲٤ - ۲٦ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۷٤۲]

٤۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۵٤

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی شیخ جلال آیت اللهی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۱۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۰۷]

٤۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۰۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، دارای حواشی ازکتب علامه؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۸٦گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۹]

٤٤. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱٤۹

آغاز: الحاستین و الجنون و الإغماء و السکر؛ **انجام:** المقصد السادس: فی الشجاج و فی الحارصة و هی التی تقشر الجلد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی نقل از «ع ل» و دیگران؛ ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: - ۱۰۲]

٤۵. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:٤۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام (در دیات)؛ دارای حواشی با نشان «منه»، «شیخ جعفر»، «شهید رحمه الله» و «ع ل علی الشرایع»؛ قطع: وزیری [چند نسخه-ف: - ۲۰٦]

٤٦. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤٦۵

انجام: و فی الحاجبین و شعر الرأس و للحیة القصاص و ان نبت فالارش خاصة و ان خیف ذهاب منفعة البیضة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یا امیرالمؤمنین حیدر» (بیضی)؛ ۲۳۹گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۲٤سم [ف: ۲ - ۳۷۰]

٤۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ترقیمه در برگ نونویس: «قد فرغت من تسوید هذه فی یوم الاحد شهر ربیع الثانی من شهور سنة ۱۲۵٦»، محشی با نشان «ه»، «۲»، «فخرالدین» و غیر آن، با نشان «ثلم بلغ سماعاً وفقه الله تعالی» مقابله گردیده، مصحح، مجدول؛ مهر: «افوض امری الی الله الغنی. ..» (مستطیل)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و لچك، ۱٤۳گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۲٤×۲٦سم [ف: ۳۸ - ٦۳۲]

٤۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۷۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشانه «ع ل، تم کلامه قدس سره، تذکره، ذکری، المهذب، القواعد، تحریره، منه»، در برگ ۱ر تا ۲۵ر پراکنده‌هایی است:

طریق رمل نخود، حرز برای حفظ از شر جن و انس، اقسام اغسال واجبه، تحقیق در ماهیت شیاع، روایت کل امر ذی بال. .. شرحی درباره آن و وجه تسمیه برخی از پیغمبران، بیانی در اشرفیت رسول از نبی، خطبه نکاح، شرحی درباره «ما اذا ظن النجاسة فی الثوب» و فهرست کتاب، شرح رموز نام های علماء، اقسام فقه، نیز فهرست کتاب، بیانی درباره صاع، سرگذشت علامه و پراکنده های دیگر، در پایان نسب شاه اسماعیل صفوی و گواهی سماع نزد علی بن حسین استاد آبادی و صورت خط محمد بن عبدالعالی (گواهی وقف شمس الدین محمد بن ناصرالدین علی این کتاب را) و بندهای پراکنده عربی و فارسی بسیار سودمند؛ و در ۱۹ برگ نخستین چنانکه یاد شده است پراکنده‌ها است و از آنها است: «سلسله ارشاد حضرت شاه دین پناه» که از برادرش علی پادشاه از پدرش سلطان شاه صدر از شیخ جنید از پدرش خواجه علی از پدرش سلطان صدرالدین موسی از پدرش سلطان شیخ صفی الدین اسحق از شیخ زاهد ابراهیم گیلانی از سید جمال الدین تبریزی (؟) از شهاب الدین اهری از رکن الدین بخاری از قطب الدین ابهری از ابی نجیب هروی از وجیه الدین از شیخ احمد از محمد اسوی دینوری از ممشاد دینوری از جنید بغدادی از سری سقطی از معروف کرخی از امام علی رضا گرفته است. و گویند که معروف کرخی از داود طائی از حبیب اعجمی از حسن بصری از علی بن ابی طالب گرفته است. ولی درست نیست زیرا که معروف کرخی کودکی نصرانی بوده و به دست امام رضا اسلام آورده است (نوشته جمال الدین عبدالله گرگانی در پیرامون هرات آغاز رجب ۹۱۹)، سپس فهرست ارشاد است به همین خط، با یادداشت‌هایی به فارسی و عربی درباره همین کتاب آنگاه رموز نام‌های فقها است، سپس اجازه ابراهیم بن سلمان قطیفی به ملا عبدالمجید و گواهی این که او کتاب الارشاد را نزد من خوانده است، این اجازه را او در پشت نسخه «نظاما عبدالمجیدا» نوشته بود و از خط او نقل شده است، پس از این جا پاسخ‌هایی است گویا از کرکی به پرسش‌های فقهی که در پایان یکی از آنها آمده «حرره محمد الحسینی»، سپس دنباله اجازه علی بن حسین استرآبادی و گواهی او بر این که سید امیر عبدالحی آن را از آغاز تا کتاب الفراق خوانده است و این اجازه از خط او نقل شده و از دعایی که نویسنده می‌کند برمی‌آید که مجیز در آن زمان زنده بوده است، پس از این آمده که نسخه را الصاحب الاعظم الدستور الاکرم الاعلم نویسانده و بر زایران مشهد کربلا وقف و تولیت را پس از خودش و فرزندان خود به خادمان آن مشهد برگزار کرده است، پس از این نسب شاه اسماعیل آمده تا به موسی کاظم از روی کتاب مولانا باقر ملازم حضرت نقابت پناهی جمالا محمد از روی خط نقابت پناهی و در پایان آمده «هذا مطابق لکتب الانشاء صحیح حرره جمال الدین بن عبدالله الحسینی الجرجانی اوتیا کتابهما بیمینهما»، پس از اینها پراکنده‌های تاریخی و مذهبی و ادبی است و از آنها است شجره نسب سید شمس الدین محمد بن حسن بن علی، و صورت وقف نامه‌ای که محمد بن عبدالعالی کرکی در پشت نسخه مجلد سوم کتاب «المختلف» نوشته و گواهی داده که آن را حاجی شمس الدین محمد بن ناصرالدین علی بر خود را وقف کرده است، این صورت وقف‌نامه به خط شاگرد او است که باید همان جمال الدین گرگانی باشد، سپس یک انشای فارسی است به همین خط و دارای اشعار فارسی و در پایان این یکی آمده: «ما نظمه الحقیر علی بن طی سائلا الدعاء من سیده مالکه الامیر عبدالحی ادیم ظله علی المسلمین بمحمد و آله الطاهرین نقلت من ظهر کتاب حضرة المخدوم بالاطلاق»، سپس پاسخ پرسش‌های فقهی است به عربی گویا از کرکی و گویا ناقص است؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۷۷گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: - ٤٥٠]

٤۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲٥٦٤

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «ع-ل» و «ه»، از برگ ۲۰۵ تا ۲۱٤ و بخشی از اوراق ۱٦ تا ۳۸ مطالب کتاب در سال ۱۱۲۱ توسط عزیز حسنی ترمیم و بازنویسی شده؛ مهر: «عبده میرزا محمد الحسینی»، «عبد العظیم الحسینی»، «عبده میر ابراهیم»؛ کاغذ: اصفهانی (و فرنگی در اوراق الحاقی و ترمیمی)، جلد: تیماج تریاکی ضربی با ترنج و سرترنج با گل و بوته یک‌لا، ۲۱٤گ، ۱۹ سطر (۸×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۲ - ٤۸٦]

۵۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳٤۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، تاریخ تولد مورخ ۱۰۳۵ق، دارای یک سرلوح به شیوه مکتب هرات، مجدول؛ تملک: محمد جعفر بن اسحاق رضوی خادم از اولاد موسی المبرقع، با مهر او: «محمد جعفر بن اسحاق الرضوی الخادم» (بیضی)؛ واقف: حاجیه فصیحه، ۱۰ جمادی الاول ۱۱۲۰ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۲۳۹گ، ۱٦ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۳٤۹]

۵۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱٦۱٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی، دارای چندین بلاغ متعلق به یکی از علما و احتمالاً شیخ بهائی، از ابتدا ٤ برگ و از انتها یک برگ نونویس؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۲۱۲گ، ۱۷ سطر ، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۲۳]

۵۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۸۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۸×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۱]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱٤۱۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قبل از ۹۰۳ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛

تملک: صفی الدین طریحی نجفی با مهر «صفی الدین طریح ۱۰۷۹» (بیضی)، فخر الدین بن محمد علی طریح مسلمی نجفی با مهر «عبده فخرالدین ۱۰۵٤» (مدور)، مجدالدین طریح با مهر «عبده مجدالدین طریح» (بیضی)، محب الدین طریح؛ جلد: مقوا، ۲۲۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۱۷]

٥٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹٦۷۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه سلخ جمادی الاول ۹۰٤ق؛ برگ‌های ابتدای نسخه نونویس است، بلاغ قرائت به خط شیخ بهایی در آخر نسخه آمده: «هو الله تعالی بلغ قرائة من البداية الی النهاية تحقيقا و تدقيقا ايده الله تعالی و وفقه لارتقاء مدارج الكمال و هو عزالدين السيد حسين بن السيد حيدر الكركی العاملی فی سنة ۱۰۲۰ العشرين بعد الالف كتبه بيده الانية محمد المشتهر ببهاء الدين العاملی عفی عنه»، محشی با نشان «ع ل» و «شرح لمعه» و «زین الدین»، در آخر نسخه چند برگ از انتهای کتابی است که در خاتمه‌اش خطبة المتقين را آورده به خط ابونصر بن ابوسعید شریف در دهه اول ربیع الاول ۹٥۱، تملک: فضل الله زنجانی در ۱۳٤٥؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج، ۲٤٥گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۳۱ - ٤۸]

٥٥. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۲٤

خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد خلخالی، تا: ۲۳ ربیع الاول ۹۰٤ق؛ مصحح، محشی، وقف‌نامه کتاب به سال ۱۰۹٦؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۰]

٥٦. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲٦٦

خط: نسخ، کا: عبدالغفار بن نظام الدین سابق، تا: ۱۰ صفر ۹۰۸ق (پایان جزء اول) و ۲۰ ربیع الثانی ۹۰۸ (پایان کتاب)، جا: مدرسه خاتونیه دمشق (پایان جزء اول) و بلاد جبل عامل در روستای عیناثه در خدمت استادش شیخ احمد بن محمد بن خاتون (پایان کتاب)؛ مصحح، محشی، در برگ پایانی جزء اول و برگ پایانی کتاب انهائی از شیخ احمد بن محمد بن خاتون عیناثی جهت کاتب در روز جمعه ٦ شعبان ۹۰۸، روی برگ اول فائده‌ای فقهی و یادداشتی رجالی؛ تملک: احمد بن محمد بن احمد مشهور به ابن‌خاتون عاملی مکی؛ جلد: پارچه‌ای خاکستری عطف و گوشه‌ها تیماج مشکی، ۲٤۱گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۱۱]

٥۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:٤۷۱/۱

خط: نسخ، کا: نعمت‌الله، تا: ۹۱۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۱٤ سطر (۸×۱٤)[ف: ۱ - ۲۹٦]

٥۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فاضل بن بحربن فیاض اسدی، تا: چهارشنبه ٥ ربیع الاول ۹۱۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج بزرگ و گل با سر، ۲٥۰گ، ۱۹ سطر [ف: ۱ - ۲۷]

٥۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٦۹۲

آغاز: بالاهم فالاهم کتاب الطهارة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ شکسته، کا: ادریس بن اسرایل (کذا) بن میکابل حاجی اسماعلی، تا: سه‌شنبه ۱۹ جمادی الاول۹۱٥ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ محشی، مصحح؛ واقف: شجیعی، فروردین ۱۳۱٥؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۸٦گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٥سم [ف: ٥ - ۳۷٥]

٦۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸٥۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۹۱۷ق؛ محشی، مصحح؛ واقف: حسین کی استوان، ۱۳٤۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۸گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٥/٥×۲۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۰]

٦۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸٤۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی جزری، تا: چهارشنبه ۲٤ ذیقعده ۹۱۸ق؛ ظهر ورق اول حدیث نبوی در باب طینت مومن و نام کتاب و تاریخ تألیف ٦۹٦ق و قبل از آن عمر شریف ۱٤ معصوم (ع)، تاریخ شهادت و قاتلان ایشان؛ اهدایی رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی بنفش، ۱٤۷گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٦×۲٤/٥سم [اهدائی - ف: ۳ - ٤۹]

٦۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۲۷

خط: نسخ، کا: عبدالله بن رضی الدین بن الحسین خطیری، تا: جمعه ۱ رمضان ۹۱۹ق؛ محشی، روی برگی قبل از کتاب وقف‌نامه آن به خط عبدالوهاب الغریمی به تاریخ ۱٤ ذیقعده ۱۳۱٥؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸٦گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۲/٥×۲۲سم [ف: ۲۳ - ۲٦٤]

٦۳. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱

خط: نسخ، کا: علی بن عبدالعال، تا: ۹۱۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح و قرائت شده در سال ۹۱۹، در آخر ملاحظاتی در دو صفحه درباره کتاب به خط علی بن عبدالعال در همان تاریخ، محشی با نشان «ع ل»؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۳ سطر ، قطع: مصری، اندازه: ۱۱×۱۷سم [تراثنا: س٦ش۱ - ٦۸]

٦٤. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸٤٥

آغاز: برابر؛ **انجام:** اكرهه علی الحكم بمذهب اهل الخلاف جاز الافی القتل

خط: نسخ، کا: عبدالحی بن قاضی محمد، تا: ۹۲۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی ترنج‌دار حاشیه منگنه، ٤۸گ، ۱۸ سطر (۷×۱۳/٥)، اندازه: ۱۳×۲۰/٥سم [ف: ۸ - ۳٤۸]

٦٥. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲٥٤۰

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عطاء الله، تا: ۹۲٤ق، جا: مشهد مقدس؛ در ٥ برگ ابتدای نسخه مطالبی در ارتباط با مباحث کتاب به نقل از «ارشاد» و «تذکره» و رساله «اوصاف الاشراف» شیخ طوسی و «تهذیب»، در حاشیه برگ ٦ مطلبی توسط علاء الدین محمد

طبیب مبنی بر تعلق داشتن نسخه به فرزندش نوشته شده همراه با مهر «عبده علاء الدین محمد الطبیب»، در پشت برگ ۲۵۸ مطلبی در جبر و اختیار به نقل از رساله شیخ طوسی و مطلبی در عقد بیع به نقل از کتاب ارشاد، در پشت برگ ۲٦۱ حدیث قدسی و دعایی به نقل از «مکارم اخلاق» به هنگام خرید اجناس، محشی و ظاهراً از علی بن عبد العادل یا عبد الغالب، همچنان که در برگ ٦ نسخه نوشته شده پس از ملاقات ایشان با محمد بن ابوطالب استرآبادی در بسیاری از مسائل شرعیه و مباحث دینیه مذاکره نموده و در جلساتی کتاب «ارشاد الاذهان» را قرائت کرده که در ضمن قرائت و بحث بسیاری از مباحث تنقیح و نکته‌هایی دیگر تبیین شده و سپس ایشان نکته‌ها و مطالب بیان شده در مذاکره و فوائد دیگری که از حواشی و کتاب‌ها و رساله‌ها یافته در سال ۹۲۵ در حواشی نسخه حاضر نوشته شده است؛ مهر: «ابوجعفر»، «یا محسن اغفر بمحمد نصیر الدین سلیمان علم الهدی»، «سلیمان»؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: تیماج تریاکی روشن دارای ترنج و سرترنج و لچکی با گل و بوته ضربی مقوایی تیماج عطف با روکش پارچه‌ای، ۲٦۲گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱٤/۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ٤۳۳]

٦٦. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۹۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: شرف الدین علی بن تاج الدین، تا: شوال ۹۲۵ق، جا: نجف اشرف؛ محشی؛ واقف: کمال الدین حسین بن محمد علی استرآبادی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۹۸]

٦۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۲۳۰-۳۱/۱۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن سید محمد دزماری حسینی، تا: ۱ رجب ۹۲۹ق، جا: تبریز، مسجد خواجه بکیجان بزاز؛ مصحح، پس از اتمام کتاب چند بیت فارسی در تاریخ تولد چند فرزند که در سال‌های ۹۵۹ و ۹٤٤ و ۹٦٦ به دنیا آمدند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دورو مجدول با ترنج و سرترنج و لچکی، ۲۷۰گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۰۳]

٦۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۲۸

آغاز: فی الماهیة و فیه مقاصد الاول فی کیفیة الیومیة، یجب معرفة واجب افعال الصلاة من مندوبها

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمود گیلانی جزائری، تا: سه‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۹۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، علامت بلاغ دارد، پایان جزء اول (کتاب وصیت) انهائی است که عبدالنبی بن سعد بن علی (شیخ عبدالنبی جزائری) برای یکی از شاگردانش نوشته است، پس از کتاب دو برگ است دارای یادداشت های مختلف و امضاء محمد هاشم بن محمد مقبل؛ تملک: علوان الجزائری؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۱۹گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٤/۵سم [ف: ۵ - ۱۱٦]

٦۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۵

خط: نسخ، کا: محمود بن عباد الله ساوجی، تا: صبح عید فطر ۹۳۱ق، جا: مشهد مقدس؛ مصحح، محشی، در صفحه آخر نوشته است که کریم الدین بن عباد الله ساوجی (شاید همان ناسخ باشد) کتاب را نزد میرزا عبدالله شوشتری و شیخ عابد از خدمه روضه مقدسه رضوی خوانده است و خواندن وی به تاریخ دوشنبه دهم جمادی الاول ۹۷۵ به پایان رسیده است؛ تملک: حسن بن عیاض، احمد بن محمد عاملی انصاری به تاریخ ۱۰۱۸ در بصره؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۹٦گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۵سم [ف: ٤ - ۸۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱٤٤]

۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳٤۰۰

آغاز: و انبیائه و ائمته علیهم السلام و الکلام بغیر الذکر و الحاجة و آیة الکرسی

خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن محمد منشار، تا: چهارشنبه ۱۲ جمادی الاول ۹۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی و علامت بلاغ دارد، پس از کتاب چند برگ دارای فوائد مختلف و اجازه محقق کرکی که برای علی بن احمد بن محمد بن هلال به تاریخ شعبان ۹۳٤ در مشهد غروی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۵گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۸٤]

۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲٤٦۹

آغاز: و الندب لما عداه و قد یجب الثلاثة با النذر

خط: نسخ خوب، کا: علی بن احمد بن محمد فراری، تا: ۹۳۵ق؛ افتادگی: آغاز (دو ورق)؛ دارای حاشیه‌های زیادی از «تحریر» و «مختلف» و «تنقیح» و «قواعد» و «شرح ارشاد» و «شیخعلی» و «کنز العرفان» و خود مصنف و غیره که تقریباً سه برابر اصل کتاب است، در حاشیه آخرین صفحه اصل کتاب اجازه از شیخ بهائی به خط خود آن حضرت در سنه ۱۰۲۵ به نام ملا یحیی لاهیجی مبنی بر اجازه روایت این کتاب و سایر مؤلفات آیة الله علامه حلی، پس از ختم کتاب بر دوازده ورق حاشیه‌هایی از کتب فقهیه مذکوره و غیره نوشته شده، صورت اجازه شهید ثانی مبنی بر اجازه روایت «ارشاد الاذهان» به نام سید بدرالدین حسنی موسوی که در آخر نسخه از «ارشاد الاذهان» بوده برد و صفحه آخر این نسخه نقل شده است؛واقف:سپهسالار؛کاغذ: قدیمی، جلد: تیماج، ۳۲٦ص، ۱۱ سطر ، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۵٦]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸٤۹

خط: نسخ، کا: سلمان بن محمد بن محمد جبعی، تا: ۹۳۷ق؛ در پایان نسخه اجازه حسین بن ابی الحسن (معاصر شهید) به کاتب به خط مجیز، در کنار صفحات علامت بلوغ و قرائت؛ کاغذ: اصفهانی شکری ضخیم، جلد: تیماج عنابی با ترنج با نقاشی برجسته، ۳۹٦ص، ۱۵ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۲۵٦]

۷۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱٤٥۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۳ ذیقعده (حجه) ۹۳۹ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف و غیره، دارای نشان بلاغ؛ تملک: محمد شریف بن حاجی محمد اشرف در سال ۱۰٦٦ و فرزندش محمد مهدی، محمد رضا حسینی کاشانی؛ ۲۹۷گ، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۹]

۷٤. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٦۳٥

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲٦٥]

۷٥. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٦۸۹

آغازو انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ٦ محرم ۹٤۰ق؛ صدر و ذیل نسخه ضمن ۱٤ برگ عبارات و فوائد فقهی و غیره ضمیمه است، معلق به حواشی از مؤلف و عبارات منقوله از شروح و کتب فقهی؛ واقف: ابوالقاسم بن مقصود جان تاتیانی، اسفند ۱۳۰۹؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۲گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٥سم [ف: ٥ - ۳۷٦]

۷٦. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۷٤

آغاز: بطلت صلوته و لو صلی العصر

خط: نستعلیق، کا: علی بن مرتضی حسین، تا: ذیحجه ۹٤٤ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی احمدآثاری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری، ۱٥٥گ، ۱٦ سطر (۱۱×۱٦)، اندازه: ۱۸×۲٥/٥سم [ف: ٥ - ۱٥۲٤]

۷۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۹۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه ماه رمضان ۹٤٥ق؛ مصحح، محشی به چند خط، با نشان بلاغ، روی برگ اول یادداشت خواندن کتاب نزد امیر عبدالحی حسینی به تاریخ غره جمادی الثانی ۹٤٥؛ تملک: بدون نام به تاریخ رجب ۹۹۸؛ جلد: تیماج قرمز ضربی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲٥۸گ، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱۲/٥×۱۸سم [ف: ٥ - ٤۲۲]

قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: نیمه ماه رمضان ۹٤٥ق؛ (نسخه بالا) [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ - ۲۰٤]

۷۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٤۳٤٥/۱

آغاز: للسداد فلیس المعصوم الا من عصمه الله تعالی من انبیائه واوصیائه علیهم أفضل الصلاة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: حسن اتاح بن اسود بن دبیس بن علوان مقرحی، تا:سه‌شنبه از رجب ۹٤۷ق؛ مصحح، محشی، دارای چندین امضای بلاغ؛ جلد: گالینگور قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰۱گ (۱پ-۱۰۱ر)،۲۱ سطر ، اندازه: ۲۱×۲۱/٥سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۰]

۷۹. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۹۳

خط: نستعلیق، کا: شیخاء حیدرآبادی، تا: نیمه ربیع الاول ۹٤۷ق؛ مصحح؛تملک:زین العابدین بن محمد علی نجفی به تاریخ ۱۱٥۸، محمد علی بن حاجی حسن، ملا محمد گیلانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۳×۲٥سم [ف: ٥۱]

۸۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۲۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه ذیحجه ۹٥۲ق؛ با سرلوح، محشی؛ تملک: محمد شریف بن سلمان واعظ گیلانی تیمجانی در حیدرآباد، محمد حسین حسنی نیاکی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳٤۷گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/٥سم [ف: ۱ - ۲٥]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤۳۹٥/۲

آغاز: بعین الصلوة و الوجه و التقرب والأداء أولقضاء و إیقاعها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: جمال الدین محمد بن مساعد حسینی، تا: ۹٥۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ با حواشی علمی کاتب؛ تملک: «احمد بن حسین حسینی» با مهر «و مبشراً برسول یأتی من بعده. ..»، «محمد صفی الدین بن احمد» با مهر با عنوان نام یاد شده و مهر دیگر لوزی؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم قهوه‌ای با لچک و ترنج ضربی، ۱٦۸گ (۷٦-۲٤۳)، ۱٥ سطر (۹/٥×۱٤)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳٦ - ۳۳۱]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۸٦٥

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواسط جمادی الاول ۹٥۳ق؛ محشی، اهدایی رهبری، بهمن ۱۳۸٤؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج سرمه‌ای فرنگی، ۲٥۰گ، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱٥×۲٥/٥سم [اهدائی - ف: ۳ - ٤۹]

۸۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٥۲٦-۳/۱٤٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمود بن محمد بن عبدالله موسوی، تا: ۹٥٤ق؛ مصحح، با حواشی از «ع ل»؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا ضربی با ترنج با سر، داخل سرترنج «یافتاح»، لچکی مجدول گرهی، ۲۸۲گ، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱۲/٥×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۰۰]

۸٤. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۷۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹٥٥ق؛ محشی با نشان «املاء فخرالدین ره» و «یع. ط»؛ تملک: محمد علی بن حسن در ۱۲۲۹ ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲٤۷گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤/٥سم [ف: ۳ - ۱۰٦]

۸٥. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳٦٤۷-۱۸/۱٦۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قلی بن درویش ابواعلی، تا: ۳ ربیع الاول ۹٥۷ق؛ مصحح، محشی، در آخر چند برگ در فوائد متفرقه ذکر شده؛ تملک: محمدحسن بن کربلائی هاشم بروجینی به تاریخ ۱۲٥٥ در مدرسه مبارکیه اصفهان، محمد صادق بن محمدجعفر اصفهانی به تاریخ محرم۱۱۸٦، محمد تقی بن محمد حسین؛ مهر: «شفیع یحیی فی الاخرة محمد و العترة الطاهره» (بیضی)، «توکلت علی الله العبد محمد» (مضلع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸٤گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۲/٥×۱۸/٥سم [ف: ۱ - ۳۰۲]

۸٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٥۸۸

خط: نسخ، کا: میران بن فضل الله حسینی، تا: جمعه اواسط صفر

۹۵۸ق؛ محشی به خطوط مختلف و گاهی حاشیه‌ها در برگ‌های جداگانه نوشته شده و الصاق شده است، قبل از کتاب پنج صفحه یادداشت‌های مختلف و وقف‌نامه کتاب به تاریخ محرم ۱۲۵۲؛ تملک: عبدالعظیم منجم با مهر «العبد عبدالعظیم» (بیضی)، کاظم بن جعفر که از ورثه میر مرتضی که در لکهنو خریده، محمد حسن زربو،حسین بن معتوق بن علی الشاخوری البحرانی؛ مهر: «انا معتوق علی» (مربع)، «عاقبت الهی محمود گردان» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ٤ - ۳۹۳]

۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۹۵۵-۳۵/۱۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ رمضان ۹۵۹ق؛ دارای حواشی با نشان «ع ل»؛ تملک: علی اکبر بن محمدباقر نصیری طوسی، محمدرضی بن عبدالله بن عبدالرحیم با مهر وی؛ جلد: تیماج مشکی سوخت دارای ترنج با سر و لچکی زرین، ۲۹۹گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۰۳]

۸۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰

از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد بن حاجی محمد، تا: نیمه رجب ۹٦۲ق؛ دارای حواشی با نشان «ع ل، رحمه الله، مع، ح ع ل»؛ تملک: امیر حسین بن جمال الدین محمد الخوانساری، ابن ابی الحسن محمد رضا الشهرکی، محمد زمان بن آخوند عبدالغفار در ۱۱۵٦؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱۲٦گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: - ٤۵۰]

۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۳۱

خط: نسخ، کا: حسن بن علی القلعی، تا: ۲۷ رجب ۹٦۵ق، برای شیخ فخرالدین بن حسین زین الدین؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی بن محمد سماحی در مشهد مقدس، حسین بن علی فضیل نجفی به تاریخ ذیقعده ۱۰۳۷ به خط علی بن عبدالحسین حسنی، سلیمان بن ناصر بن سلیمان بن صالح کتکانی به تاریخ ۱۰۳۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۲۳]

۹۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۰۷

آغاز: النظر السادس فیما یتبع الطهارة، النجاسات عشر، البول و الغائط من ذی النفس السائله

خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بحرانی، تا: ۱۹ رمضان ۹٦۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱٦۵گ، ۲۱ سطر [ف: ۱ - ۲۸]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٦۹۱٤

آغاز: کذلک و المتجدد فی ملکه حینئذ و لو کان بعد الهلال؛ **انجام:** برابر

از اواخر زکات تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن محمد اصفهانی، تا: ۹ ذیحجه ۹٦٦ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با رموز مختلف؛ ارسالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی یک‌لا، ۱۵۹گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۲/۳×۱۹سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۸]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱٤۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث جلی، کا: قاسم بن محمد، تا: ربیع الثانی۹٦٦ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۱۸۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۱]

۹۳. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲

از اوایل خمس تا آخر کتاب؛ کا: حسین بن محمد بن محمد بن محمد اصفهانی، تا: ذیحجه ۹٦٦ق؛ تملک: محمد صالح، محی؛ ۲۱ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ٦×۱۱سم [تراثنا: س٦ش۱ - ٦۸]

۹٤. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۱۷

خط: نسخ، کا: حسین بن سلطان علی ورامنی، تا: یک‌شنبه ۲٦ ذیقعده ۹٦۷ق، جا: ساوه؛ مصحح، محشی، در سه برگ اول فوائد متفرقه فقهی بسیار یادداشتی از «محمد باقر حسینی» به سال ۱۱۵٤ و یادداشتی به سال ۹۹٤، در پنج برگ آخر نیز یادداشت‌های فقهی مفصل؛ تملک: «اشرف الشریف القائنی» به سال ۱۱۵۷، «محمد علی بن محمد باقر قائنی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۸۹گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۵/۵سم [ف: ۱۲۸]

۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۲٦۵-۳۱/۱٤۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** والله الموفق لکل خیر والدافع لکل شرٍ تم الکتاب المسمی بالارشاد بتوفیق الله المنان الهادی للرشاد

خط: نسخ، کا: شاه حسین بن شمس الدین همدانی، تا: رمضان ۹٦۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد سدید، عبدالجبار بن شکرالله در ۱۰۱۹؛ واقف: عبدالکریم بن محمد تنکابنی؛ جلد: تیماج مشکی مجدول با ترنج و سرترنج، ۲۲۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۰۳]

۹٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۰۲/۱-۲٦/۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** والامام ولی من لاولی له یقبض فی العمد و یستوفی الدیة فی الخطاء و الشبهة و لیس له العفو عنهما و مع تعدد الجنایات یتعدد الدیات و ان اتحد الجانی.

خط: نسخ، کا: مرتضی بن غیاث الدین محمد، تا: ۱۱ رمضان ۹٦۹ق؛ تملک: ملامحسن فیض کاشانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۹گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۰٤]

۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۵۹/۱-۲٦/۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۱ محرم ۹٦۹ق، جا: منزل کمال الدین حسین شیرازی؛ در برگ اول چند قاعده فقهی و احادیث مشهور در ابواب فقه؛ جلد: تیماج سوخت با ترنج با سر و لچکی، ۳۲٤گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۲]

۹۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۳٦٦

خط: نستعلیق، کا: خلیفه بن عبدالله بن محمود طارمی نیرجی، تا: جمعه۱۵جمادی الثانی۹٦۹ق؛محشی؛اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳ - ٦]

۹۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۹۹

خط: نسخ، کا: علی بن رکن الدین، تا: شوال ۹۷۰ق؛ مصحح، محشی؛ ۹۸گ، ۲۵ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱ – ۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۵۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۲۸۷]

۱۰۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳٤٤

از اول کتاب تا آخر بیع؛ خط: نسخ، کا: حسین بن حسن النظام، تا: ۱۵ شوال ۹۷۰ق، جا: اردبیل؛ با حواشی شیخعلی بن عبدالعالی محقق کرکی (۹٤۰)؛ واقف: ساجدی؛ جلد: تیماج ضربی با ترنج با سر مجدول، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷۱]

۱۰۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳٤۵ – ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۲ شوال ۹۷۱ق؛ دارای حواشی با نشان «ع ل»؛ واقف: حاجی محمد مهدی و حاجی محمد حسین دو وصی حاج زین العابدین مثقالی فروش با صوابدید میر سید محمد شاه شاهانی، ۱۲٦۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای آراسته، ۲۹٤گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲٤۱]

۱۰۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:٦٤۸

خط: نسخ، کا: موسی بن موسی حسینی طالقانی، تا: پنج‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۹۷۱ق، جا: قزوین، منزل قاضی اغلی؛ مصحح، محشی، دارای امضای بلاغ، در برگ پایانی یادداشتی در صیغه عقد متعه و یادداشتی از نورالدین محمد بن علیشاه که کتاب را به فرزندش عبدالحی هبه نموده؛ مهر: «الله نور السموات و الارض» (دایره)،«تابع دین محمد کاظم»(بیضی)؛تملک:کاتب؛ جلد: تیماج دورو قهوه‌ای،۲۵۱گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ – ٤۷۷]

۱۰۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۷۹

آغاز و انجام: برابر

از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: درویش محمد بن احمد سنگی حسینی، تا: چهارشنبه سلخ ذیحجه ۹۷۱ق؛ دارای حواشی با نشان «س، فخرالدین، ع ل و. ..»، در پیشانی صفحه اول با قلم سبز به خط مرحوم حاج شیخ عبدالنبی کجوری (ره) آمده: «از جمله ۵۱ جلد کتابی است که حسب الوصیه مرحوم شیخ جلال الدین اسلامی بر کتابخانه مدرسه نواب وقف گردیده است در ۱۳۸۸ه.ق برابر با ۱۳٤۷خورشیدی»؛ واقف: شیخ جلال الدین اسلامی، ۱۳۸۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۸۳گ، ۱٤ سطر (۹/۵×۱٤/۵)، اندازه: ۱٦/۵×۲٤/۵سم [ف: ۱٦۰]

۱۰٤. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱٦۰۵

خط: نسخ، کا: محمد بن نظام، تا: رمضان ۹۷۲ق؛ مهر تملک: «علی اصغر الموسوی»؛کاغذ:سمرقندی،جلد: مقوایی تیماج قرمز، ۱۵۱گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳ – ۱۰۰۰]

۱۰۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:٤۰٤

خط: نستعلیق، کا: علی بن عبدالله، تا: ۹۷۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۸۱گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٤سم [ف: ۱ – ۸]

۱۰٦. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قام بن الشیخ محمد رشتی، تا: ۹۷۳ق؛ چند صفحه در آداب زیارت و اغسال مسنونه، از صفحه ۱۱ متن ارشاد؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج یشمی دارای ترنج و نیم‌ترنج کوبیده، ۲٤٤گ، ۱۲ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۵]

۱۰۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شاه علی بن عمادالدین زواره‌ای، تا: سلخ رجب ۹۷۳ق؛ محشی به نشان‌های «ع ل» و «۱۲»، مصحح؛ اهدائی غلامحسین صالح زاده؛ جلد: مقوایی تیماج مشکی عطف و حواشی تیماج تریاکی، ۱۲۳گ، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱٦)، اندازه: ۱۷/۵×۲٤/۵سم [ف: ۱ – ۱۳]

۱۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۵۸

خط: نسخ، کا: شاه علی بن عماد الدین بن شاه علی زواره‌ای، تا: دوشنبه ۱۸ صفر ۹۷۳ق، جا: قریه محمد؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۳۲گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲٤ – ۱٤۹]

۱۰۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۷۳

آغاز: للسداد فلیس المعصوم الا من عصمه الله تعالی من انبیائه و اوصیائه علیهم أفضل الصلاة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ صفر۹۷۳ق، جا: نجف اشرف (نیمه پایانی کتاب)؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، در برگ آخر چند یادداشت متفرقه؛ تملک: «لقمان بن جمال الدین نائینی رستمداری» (پاک‌شده)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۷۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۱۰]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۲

آغاز: بارشاد الأذهان الی احکام الایمان مستمداً من الله تعالی حسن التوفیق

خط: نسخ، کا: یحیی بن ملک داد حسینی گیلانی لاهیجانی، تا: پنج شنبه ۱٤ شعبان ۹۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، در آخر نسخه مناجات منظوم منسوب به امیرالمؤمنین (ع) قصیده عینیه درج شده است و چند فایده فقهی از جمله خطبه طلاق؛ مهر: «عز من قنع و ذل من طمع»؛ جلد: گالینگور مشکی، ۲۸۱گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱٦×۲٦سم [ف: ٤٤ – ۱۳٤]

۱۱۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۳۹

خط: نسخ، کا: شیخ کرم الله بن شیخ هراون مطهری، تا: شنبه ۲٤ ربیع الاول ۹۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۱۱]

۱۱۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۸۲

از اول کتاب الطهارة تا آخر کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: عبدالکاظم بن سلام، تا: ۲۰ محرم ۹۷۳ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی قرمز، ۳۳۰ص، ۱۹ سطر (۱۲×۱٤)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۷٦]

۱۱۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷٤ق؛ به چند قلم و به‌وسیله چند نویسنده نوشته شده است، محشی، پیش از متن کتاب مقدمه‌ای در تعریف و اقسام علوم در چهار صفحه؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱٤٤گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٤×۱۷سم [ف: ۲ – ٦]

۱۱٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳٤٦۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۵ق؛ کاتب: نامعلوم، محشی با رموز مختلف؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: عنابی، ۱۷۰گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۷/۲×۲٤/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۷۵]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۷
آغاز: و لو ادعی استناد الحکم الی فاسقین وجب احضاره؛ **انجام:** برابر
از اواسط «کتاب القضاء» تا پایان «دیات»؛ خط: نسخ، کا: درویش محمد بن میرکی، تا: ذیقعده ۹۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ٦۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۸۵]

۱۱٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۳۰–٥٦/۸۰
آغاز: کتاب الحج و النظر فی امور اربعة الاول فی انواعه و هو واجب و ندب فالواجب باصل الشرع مرة واحدة
از اول کتاب الحج تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: یحیی بن سعدالله حسینی خلخالی، تا: ۹۷٦ق، جا: اردبیل؛ ۲٤۵گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۰٦]

۱۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٥۱۷۸–۲٦/۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن مولانا محمد، تا: دوشنبه ۲۳ ذیحجه ۹۷۷ق؛ در پایان نسخه کتاب زیارات دروس شهید ومطالبی از قواعد نقل شده است؛ تملک: محمد مقیم حسینی استرآبادی بن کمال الدین حسینی در سال ۱۰٤۱، شمس الدین محمدبن غیاث الدین محمد حسین استرآبادی در غره ذیحجه ۹۸۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، سوخت با ترنج با سر و لچکی، لولادار، ۲۳۲گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ – ۳۰۲]

۱۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸٤۲
آغاز: و اکمل التحیات. و نبدا فی الترتیب بالاهم فالاهم. کتاب الطهارة. و النظر فی اقسامها؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق تحریری خوش، کا: زین الدین علی کلبایی، تا: جمعه ذیقعده ۹۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده، محشی با یادداشت «تصحیح ملاعبدالله تونی»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج زیتونی ضربی، ۱۸۲گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱٤×۲٤سم [ف: ۲ – ۱۳]

۱۱۹. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۲۰
کا: علی بن هلال کرکی عاملی، تا: ۹۷۷ق؛ محشی، همراه با اجازه به خط علی بن هلال کرکی عاملی برای حبیب الله بن شمس الدین محمد در ۹۷۷ق[اوراق عتیق: ۱ – ۲٤۱]

۱۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤۹۵۹
آغاز: الطریق و التمست منه المجاز. .. کتاب الطهارة، و النظر فی اقسامها و اسبابها و ما تحصل به و توابعها، الاول فی اقسامها و هی وضوء و غسل و تیمم و کل منها واجب و ندب؛ **انجام:** برابر
کا: ابوطالب بن زین العابدین حسینی اوحی، تا: صفر ۹۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با عبارت «بلغ قرائة ایده الله تعالی» مقابله شده، محشی با نشان «ع ک، ح ل، بدر. ..»؛ تملک: «طالب بن سید احمد جزائری» به سال ۱۲٤٤، کاتب؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۲۲گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱٤/۵×۲۱سم [ف: ۳۷ – ٦۱۵]

۱۲۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۵۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۷ جمادی الاول ۹۷۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی [نشریه: ۷ – ۱۰۰]

۱۲۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۸۲
خط: نستعلیق، کا: جلال الدین محمد بن علی خان جربادقانی، تا: اواسط جمادی الاول ۹۷۸ق، جا: هرات، مدرسه نظامیه؛ با بلاغ سماع، محشی با نشان «ن مدظله»؛ تملک: عبدالله معروف اصفهانی سال ۱۰٤٦؛ ۱۰٤گ، اندازه: ۱۸×۲٤/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۱۱]

۱۲۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۰۰
خط: نسخ، کا: محمد بن سید علی بن مرتضی حسینی استرآبادی، تا: پنج شنبه غره ذیحجه ۹۷۸ق؛ مصحح، محشی، قبل از کتاب قطعه‌ای از شرح ارشاد به خط ابن محمد کاظم. .. الشریف به تاریخ جمادی الاول ۱۱٤۷ آمده و پس از کتاب قطعه‌ای دیگر است که به تاریخ ۱۰۹۵ نوشته شده، پشت برگ آخر نشانی امانت شیخ ابوالقاسم از آقا زین العابدین بن علی عسکر کرمانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۳۵۲گ،۱۵سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤/۵سم [ف: ۱ – ٦۹]

۱۲٤. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵٤٤–ف
نسخه اصل: یزد نسخه هاشم نجفی یزدی؛ خط: نسخ، کا: علی بن قاسم رستمداری، تا: پایان رمضان ۹۷۸ق [فیلمها – ف: ۱ – ۲۸۲]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱٦۲
آغاز: و سهواً اوبترک الطهارة کذلک و تعمد التکفیر و الکلام بحرفین مما لیس بقران؛ **انجام:** برابر
فاقد کتاب طهارت و قسمت اعظم کتاب صلات می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، حواشی با نشان «منه، ع ل و. ..»، ٦–۷ سطر از صفحه ما قبل آخر به علت وصالی ساقط شده؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی ابری عطف پارچه سرمه‌ای، ۱۳۱گ، ۱۸–۲۱ سطر (۱۱/۵×۱٦/۵)، ۱۸×۲٤ سم [ف: ۱٤ – ۲۸۰]

۱۲٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۲۹/۱–۱۸/٤۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمود کاتب سمنانی، تا: سه‌شنبه ۲۷ ربیع الثانی

۹۷۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۷گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۱ – ۳۰۱]

۱۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۲٦

خط: نسخ، کا: نورالدین بن عبدالحسین کاشانی، تا: شب ۱۷ جمادی الثانی ۹۷۹ق، جا: قزوین؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالواسع حسنی حسینی، محمد شریف بن صفی الله بن عطاءالله ملاطی گیلانی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۸۳گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲۳ – ۲٦۳]

۱۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳٤۹۳۸

خط: نستعلیق، کا: ابن حسام الدین باکوی، تا: ۹۷۹ق؛ مجدول، دارای یادداشت تملک با تاریخ ۱۰۸۲؛ اهدائی رهبری، اردیبهشت ۱۳۸٦؛کاغذ:حنائی آهار مهره کشمیری،جلد: تیماج عنابی فرنگی، ۱۲۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۹/۵×۲۱/۵سم [اهدائی - ف: ۳ – ۵۰]

۱۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۹۵

خط: نسخ، کا: محمد بن ثانی حسینی، تا: ربیع الاول ۹۸۰ق؛ مقابله شده، محشی؛ اهدایی حاج میرزا علی شریعتی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف و گوشه‌ها تیماج قرمز، ۲۱٤گ، ۱٤ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۷/۵×۲٤سم [ف: ۵ – ۱۸۳٦]

۱۳۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۳۳

خط: نستعلیق، کا: حسین بن نعمت الله حسینی، تا: ۹۸۱ق؛ ۱۵۵گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۱ – ۸]

۱۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۹٦

آغاز: هدایة الطریق و التمست منه المجازاة علی ذلک؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، کا: جمال الدین محمد بن محمد امامی اصفهانی، تا: ۹۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: قاب‌سازی شده اصفهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۱۸گ، ۱۵ سطر (۱۲/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱٤/۵×۲٤سم [ف: ۸ – ٤۸۳]

۱۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۲

کا: محمد بن جمال الدین حسین فخار شیرازی، تا: ۹۸۱ق، جا: روستای «سلقان»؛ مصحح؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲-٤]

۱۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٤۷/۷-طباطبائی

آغاز: برابر

از طهارت تا دیات؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن علی مازندرانی، تا: ربیع الاول ۹۸۱ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مشکی با ترنج و نیم‌ترنج، ۱٤۱ص (۱۰۱-۲٤۲)، ۱۱-۱۷ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۷×۲٤سم [ف: ۲۲ – ۸]

۱۳٤. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۹۲

خط: نسخ، کا: سالم بن منصور به راشد بن ناصر بن حسین ساکن احساء، تا: سه‌شنبه ۲۸ رجب ۹۸۱ق؛ مصحح، محشی کتابت شده به روز جمعه غره شعبان ۹۸۱، روی برگ اول چند یادداشت پراکنده، در برگ پایانی چندین یادداشت متفرقه به خط شکسته نستعلیق توسط محمد علی قمشه‌ای؛ تملک: محمد بن محمود و مصطفی بن.. محمد علی؛ مهر: «یا امیرالمؤمنین» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۸٤گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲ – ٤۳۱]

۱۳۵. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۰۱

خط: نسخ، کا: قاسم علی بن سعدالله، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۹۸۲ق، جا: اردبیل؛ مصحح، محشی، روی برگ اول چند یادداشت؛ تملک: محمد زمان بن قاسم مدرس خلخالی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۹گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵۵]

۱۳٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ ذیحجه ۹۸۲ق؛ دارای حواشی به تاریخ ۹۸٤؛ واقف: پنجه گل؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۸گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۲۱/۱-۸٤]

۱۳۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ رجب ۹۸۳ق؛ محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد رضا» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج مشکی لایه‌ای، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۱٤/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ٤ – ۱۹۲۸]

۱۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٤٦۷۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ٤ شعبان ۹۸۳ق؛ محشی، در پایان قرائتی به تاریخ جمادی الاول ۱۰۱٤ با امضای محمد طاهر که کتاب را نزد امیر نقی استرآبادی خوانده است؛ مهر: «ابی عبدالله محمد صالح الحسینی الطباطبائی۱۰۲۲»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۱گ، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱٦×۲٤سم [ف: ۱۳ – ۵٦]

۱۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نعمت الله، تا: ذیحجه ۹۸٤ق؛ معلق به حواشی «عبدالعالی» و دیگران؛ واقف: نادرشاه، ۱۱٤۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۸گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۸٦]

۱٤۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قطب الدین احمد سبزواری، تا: ۲۷ شعبان ۹۸٤ق؛ دارای حواشی با نشان «ع ل»؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۵گ، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۷۷]

۱٤۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤۱۳٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالعظیم بن جلال الدین، تا: یک‌شنبه ۱۸ محرم ۹۸۵ق؛ دارای حواشی با رموز مختلف؛ واقف: فاضلخان، ۱۰٦۵، تحویل به کتابخانه ۱۳٦۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن مشکی،

۱٤٤گ، ۲۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۲٤/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۷۱]

۱٤۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۲/۲ ـ د

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۵ جمادی الثانی ۹۸۵ق؛ فهرست در آغاز نسخه به خط قزوینی؛ ۵۲۸ص (۱–۵۲۸)، ۱۵ سطر (٦×۱۱)[ف: ۱ – ۲٤]

۱٤۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷٤۲٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: لقمان بن جمال الدین رستمداری، تا: ۱۸ ذیحجه ۹۸۷ق؛ مصحح، دارای حواشی از شهیدین و دیگران، مقابله شده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن، ۲۲۵گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲٤/٦سم [ف: ۲۱/۱ – ۷۸]

۱٤٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤٦۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی اکبر بن محمد حسینی سمنانی، تا: ۹۸۸ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲، فخرالدین، ع ل، کنز»؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع قهوه‌ای عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۷گ، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱٤×۲۳سم [ف: ۳۷ – ۱٦۲]

۱٤۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۲۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ رجب ۹۹۰ق؛ محشی با نشان «ع ل»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی با لولا، ۱۹۵گ، ۲۱ سطر (۵×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱٦ – ۲۳۱]

۱٤٦. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۲۹

آغاز: والسادس ولوكان العدد ستة فى العشرة وكل دم يمكن أن يكون حيضاً؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: اسعد بن حسن بن محمد، تا: سلخ شوال ۹۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۲۳۱گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [کتابخانه‌های قائن – ف: ۱۱۱]

۱٤۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹٤۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۷ ربیع الثانی۹۹۲ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: «سلمان بن جعفر انصاری»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۵٤گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۱۱]

۱٤۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷٦۸–۵/۵۸

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: علی بن احمد حسنی حسینی طباطبائی، تا: ٤ رمضان ۹۹۲ق؛ مصحح، محشی به امضاء «ع ل» و «منه قدس سره» و به نقل از کتاب‌های «شرح لمعه» و «تحریر»، دارای علامات بلاغ، در آخر نسخه تاریخ فوت علامه حلی را شب شنبه ۲۱ محرم ۷۲٦ ذکر می‌کند؛ جلد: گالینگور آبی ضربی دارای ترنج با نقش صلیب مجدول گرهی، ۳۰۰گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ – ۳۰۰]

۱٤۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٦۱٤۸

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: هاشم بن قاسم، تا: ۹۹۹ق؛ در پایان نسخه سؤال‌هایی از استاد خاتم المجتهدین علی بن عبدالعال (مدظله) پرسیده شده و پاسخ‌ها ثبت گردیده است، در گ ۲۵۹ یادداشتی به خط علی بن عبدالعال در شرایط فتوی و مفتی [در منابع دو مجتهد با نام عبدالعال آمده است :۱. علی بن حسین بن عبدالعالی کرکی، محقق دوم (– ۹۳۷ق و یا ۹٤۰ق) و علی بن عبدالعال عاملی میسی (– ۹۳۸ق)، نوه محقق هم همین نام دارد منتها تألیفاتش بیشتر در زمینه علم نحو است اگر ادعا کنیم که این دستخط خط یکی از آن دو عالم است، تاریخ تحریر این خط باید خیلی قبل از تاریخ تحریر کتاب باشد که چنین احتمالی بعید است. از طرفی به نظر می‌آید عبارت پایانی کاتب و تاریخ تحریر با خطی متفاوت با خط متن و مرکبی جدیدتر نوشته شده است اگر نسخه تاریخی قدیمی‌تر داشته باشد بعید نیست که خط انتهای کتاب خط یکی از آن دو بزرگوار باشد]، مصحح، محشی از کتاب‌هایی همچون «غاية المراد، تذكره، ذكرى، دروس، تنقيح، التحرير، كنز العرفان، نهايه، حواشى شهيد و نعمت الله» و با نشان‌های «منه، ع ل ره، سعدی بن مهدیقلی طارمی، زین الدین»؛ مهر بیضوی مورخ ۱۱۰۲ق؛ تملک: «حسین بن مازندرانی عیکوردی» در ۱۰۱۰ق، «علیرضا ابن آدریس موسوی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، مقوایی، مجدول، ۲۵۹گ، ۱۵ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۹/۲×۲٦سم [رایانه]

۱۵۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۸۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اندازه: ۱٤×۲۳/۵ [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۱۱]

۱۵۱. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۷

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ – ۵۹۰]

۱۵۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای حواشی با نشان «ع ل» به نستعلیق؛ تملک: میر محمد باقر که به شرط به سی و نه هزار دینار در سه‌شنبه ۱۳ رجب ۱۲٤۱ فروخته بود، مصطفی حسینی صفائی خوانساری؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ – ۱۰۰]

۱۵۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ وقف به خط محمد جعفر بن محمد صالح؛ واقف: محب علی سیاف، ۱۷ جمادی الاول ۱۱۱٦[نشریه: ۷ – ۱۰۰]

۱۵٤. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اوایل کتاب نونویس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی سیاه، ۳۸۷ص، ۱٦ سطر (۱۰×۱٦)، اندازه: ۱٦×۲٤سم [ف: ۱ – ۱۷۷]

۱۵۵. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:٦

آغاز: برابر؛ **انجام:** لتجدو اسلامه فيضمن الدية فى ماله و لورمى

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۷ برگ اول الحاقی است، محشی؛ کاغذ: زرد آهار مهره، جلد: تیماج مشکی الحاقی، ۲۰۱گ، ۱٦ سطر (۹/۵×۱٦)، اندازه: ۱۷×۲٦سم [ف: ٤]

۱۵٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۵۸

آغاز: و الجاهل لایعید مطلقا و لو علم فی الاثناء استبدل و لو تعذر الا بالمبطل ابطل؛ **انجام:** و یشمل هما من یقصر ماله عن مؤنة السنة له و لعیاله و العاملون

از اواخر طهارت تا «المقصد الرابع فی مستحق الزکاة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدائی رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای، ۱٦گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۲]

۱۵۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱٦۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رموز مختلف «ع ل»، با سرلوح، مذهب، مجدول، فهرست کتب به قلم محمد رضا بن محمد رحیم تبریزی مقیم اصفهان در سال ۱۲٤۷ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی ضربی مزین به ترنج و سرترنج، ۲۵۳گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۷]

۱۵۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن حاجی محمد قلی تبریزی، تا: قرن ۱۱، جا: مدرسه جلالیه اصفهان؛ مصحح، دارای بلاغ، محشی، در پشت صفحه اول یادداشت عماد المحققین است که این کتاب را از حاجی فاضل به امانت گرفته است؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۹گ، ۲۱ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲٤/۵ [ف: ۲۸٦]

۱۵۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تساوی المرأة و الرجل فی دیة الاعضاء و الجراح حتی یبلغ ثلث دیة الرجل.

از آغاز تا اواخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ دارای حواشی با نشان «مهذب البارع، ع ل، ایضاح، فخرالدین، شرح، ع، ل، و. ..»، دارای بلاغ، در صفحه بدرقه کتاب بندی در حکم شخصی که در غیر شهر خود مقیم است به نقل از شرایع، در پشت صفحه اول بندی در اوزان شرعی از ملا محمدباقر به نقل از نسخه سیدعبدالکریم طبسی مورخ شوال ۱۱۲۰ق؛ تملک: ابوالقاسم؛ ۱۷۹گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۲٤۰]

۱٦۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸٤۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ق۱۰ و ۱۱؛ مصحح، محشی؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده حسینقلی ۱۲۹۰؟» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳٤۲گ، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۷/۲ - ۹۳]

۱٦۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٦۱٦۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱[مختصر - ف: ٤۷]

۱٦۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱٦۲٤

آغاز: کفت الاشاره و لاینعقد الا بلفظ الماضی و فی اشتراط تقدیم الایجاب نظر؛ **انجام:** و ان لم یکن جرح فللمجروح القصاص فی الموضحة و دیة الزاید فی الهاشمة و هی خمسة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: اشکوری؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۳گ، ۱٤ سطر (٦/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳٤ - ۲۲]

۱٦۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۲۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با حواشی «شهید، شرح، شیخ فخرالدین»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۳٤گ، ۱۳سطر(۷×۱۲/۵)،قطع:ربعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱٦ - ٤٦۰]

۱٦٤. تهران؛ مدرسه مروی؛ شماره نسخه:٤۹۰

کا: حسن بن علی،تا:شاید قدیمی‌تر از قرن۱۱؛قطع:وزیری [ف: ٦۵]

۱٦۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۱٤

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی و چنانچه در برگ مربوط جا نبوده در صفحاتی الصاقی ضمیمه شده، بعضی از حاشیه‌ها هم به‌جهت عدم تداخل با حاشیه دیگر به شنگرف نگاشته شده؛ تملک: «عبدالله بن زامل آل کمونه حسینی نجفی» با مهر «عبدالله کمونه الحسینی» (بیضی) و «عبدالله بن زامل کمونه الحسینی» (بیضی) و در یادداشت آغازین کسی را که به اجبار نسخه را بگیرد لعنت کرده است؛ جلد: تیماج تریاکی ضربی با ترنج و سرترنج گره‌دار، ۲۲۱گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۸سم [ف: ٤۳ - ۱۳۵]

۱٦٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٤۵۹۸

انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، در آغاز نسخه تاریخ ولادت میرزا محمد اشرف ثبت شده، مربوط به سال ۱۰۷۱ یا تصریح به وضعیت قمر در ثور و طالع سنبله با چهار ماده تاریخ ولادت از جمله «فرج بعد از شدت» (۱۰۷۱)، چند یادداشت فقهی و علوم غریبه در آغاز نسخه نیز ثبت شده از جمله یادداشتی درباره نکاح علی رسم التولیة و نماز غدیر و کیفیت صیغه طلاق (مورخ ۱۲۹۳) و کیفیت مخارج حروف با ترسیم زبان؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج معرق، ۱۲۷گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۲۰/۲×۲٦/۵سم [ف: ٤۱ - ۱۱۷]

۱٦۷. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۵۸

آغاز: علیها قضاء الصوم دون الصلاة: المقصد الثالث: فی الاستحاضة؛ **انجام:** الثانی: اختصاص الغریم بعین ماله، و إنما یرجع البائع فی العین مع تعذر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی، دارای چندین نشان بلاغ؛ ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۰۵]

۱٦۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۱٦

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ:

سپاهانی، جلد: نو، ۱۲۹گ، ۱۳ سطر (۶×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۵۱۱]

۱۶۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۹۱

انجام: و لو أوضح فهشم ثان و نقل ثالث و أم رابع فعلى الأول خمسة و كذا الثانى و الثالث

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، روی برگ اول چندین یادداشت متفرقه؛ تملک: علی نقی بن دوستعلی؛ جلد: روغنی ترنج و سرترنج دار با لچکی مجدول، ۱۹۳گ، ۱۴ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۵]

۱۷۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۸۲گ، ۱۶ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۹]

۱۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۰۲/۱

خط: نسخ، کا: سعد بن نعمة، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، در دو برگ اول چند یادداشت متفرقه؛ تملک: «علی قراچه داغی»؛ مهر: «یاعلی» (بیضی)؛ ۱۶۳گ (۲پ-۱۶۵ر)، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۰]

۱۷۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۸۷ - ج

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف سپاهانی، تا: قرن ۱۱؛ محشی، دارای بلاغ قرائت؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی گرداگرد آن سرخ و مقوایی، ۱۸۰گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۴۱]

۱۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۲۰

خط: نسخ و نستعیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مذهب، مجدول، محشی؛ تملک: محمد زکی دزفولی مورخ ۱۱۷۶ق، عبدالکریم بن شاهمیر؛ کاغذ: اصفهانی ضخیم شکری رنگ، جلد: تیماج عنابی دور منگنه، ۵۳۰ص، ۱۵ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۲۳۹]

۱۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۴۸

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۹۶گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۸ - ۱۷۳]

۱۷۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۳۷

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد تقی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (خطبه کتاب افتادگی دارد)؛ مصحح، محشی، مجدول؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۲۶۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۳۹۰]

۱۷۶. بیرجند؛ مسجد الرسول بازار؛ شماره نسخه:۴

آغاز: و یزید فیه اربع رکعات و نافلة المغرب بعدها الی ذهاب الحمرة؛ **انجام:** لم یکن للولی الزامه علی رای، و لو التمس الولی حبس.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ در برگ اول وقفنامه کتاب از «محمد رضا بن کربلائی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۳۲گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۴۴]

۱۷۷. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۵۴

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۱۸۹گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵۰]

۱۷۸. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۱۷۲

خط:نسخ خوش،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ محشی با نشانه «منه، شرح لمعه، یع، ع ل» و جز اینها؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳۴]

۱۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و السلام علی خیر خلقه و اشرفهم محمد النبی و آله الطیبین الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا دائما جسیما.

خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن شاهوردی دامغانی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه و فرنگی، جلد: تیماج سبز با حاشیه گل و بوته زر ضربی مقوایی، ۱۶۸گ، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۷ - ۳۴۳]

۱۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لکل شر و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا و نبینا محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، ۲۰۲گ، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۴۷۸]

۱۸۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۹۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲ - ۱۸۹]

۱۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۴۰-۵۴/۳۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: معروف بن ملا کتاب الله، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ ۱۹۶گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱ - ۳۰۴]

۱۸۳. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با حواشی مؤلف «منه» و شهید دوم زی و شیخ علی نواده او « ع ل» در کناره برگ‌ها؛ ۱۶۱گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۳سم [صد و شصت نسخه: - ۵]

۱۸۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با این یادداشت از آقای نجفی مرعشی: «ارشاد علامه مقروء بر شیخ بهائی»؛ تملک: غلامرضا بن عبدالحمید قمی [ف: ۳۴]

۱۸۵. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۴]

۱۸۶. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۸۱

خط: نسخ خوش و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛

محشی؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۵]

۱۸۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۸۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «ع، شرح شهید، عد» [ف: ۳ - ٦۹]

۱۸۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۵۹

آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الاطعمه و الاشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، روی برگ اول چندین یادداشت متفرقه و تاریخ سال ۱۰٦٤ و ۱۰٦۷ و وقف‌نامه‌ای از «خواجه عابدین بن محمد بن تاج الدین رکن آبادی میبدی» به سال ۱۰٦۱؛ تملک: «عسکر بن حاجی علی بفروئی»؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲٦۳گ، مختلف السطر ، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱٤۱]

۱۸۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۰گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف:۲-۱۱۰]

۱۹۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۵۰

انجام: فان ضاقت فمن الابعد ایضا فان ضاقت فمن المعتق فان ضاقت فمن غصبه المعتق فان. ..

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، با نشان بلاغ، روی برگ اول یادداشتی آمده که کتاب وقف بوده و چون در معرض فروش بوده سید ابوجعفر اردکانی آن را به سال ۱۲٦۸ خریده و دوباره وقف کرده؛ ۲۲۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۸۷]

۱۹۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵٦۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد امین حافظ بن خاتون، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، در اول و آخر نسخه فواید بسیاری درج شده است از جمله علامات آخر الزمان به نقل از تفسیر ملا حسین واعظ، قاعده در بیان نماز نوروز به نقل از «منهاج الصلاح» علامه حلی و نقلی از «تفسیر گازر» و صیغه توبه و. ..؛ جلد: تیماج مشکی مجدول با ترنج و سرترنج، ۳۰۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۸/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ٤۱]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷٤۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ محشی بیشتر با رمز «ع ل» و بعضاً با عناوین محمد و غیره؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و لچکی، ۲۳۳گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۹/٦×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۸]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷٤۲٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ دارای حواشی فخرالمحققین، شهید ثانی و دیگران؛ تملک: محمد بن داوود علی زواری تنکابنی در ۱۱۰۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱٦۳گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۵/۸×۲۵/۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۹]

۱۹٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی رهبری، مهر ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی لبه‌دار مزین به ترنج و سرترنج، ۱۵۸گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤/۷×۲٦/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۰]

۱۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٦۹۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رموز مختلف، برخی از لغات مترجم به فارسی؛ ارسالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهر ۱۳٦۸؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲٦۰گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱٤/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۷]

۱۹٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی غالباً با رمز «ع ل»؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی و گل بهی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٤۷گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۲]

۱۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۲٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی غالباً با رمز «ع ل»، پشت ورق اول دستور اجرای برخی از صیغ، مانند «صیغه صوم»، «صیغه اجاره حج»، صیغه اجاره، و بعضی از رموز و فرق بین برخی از واژه ها مثل واجب و فرض، مندوب و مستحب، کتاب و باب و فصل و تعریف و اقسام فقه؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۸۲گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [اهدائی-ف: ۳ - ۵۲]

۱۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵٦۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۱؛ محشی با رمز «ع ل»؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲٤۱گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۷٦]

۱۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: مهرداد بوستانی، ۱۳۷۰ش؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸٦گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٤/۳×۲۳/٦سم [ف: ۲۱/۱ - ۷٤]

۲۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۸٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ اهدائی رهبری، خرداد

۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۰گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۲۱/۲×۱۱/۵سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۲]

۲۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی قطعه بعده الثلث و الشجاج فی الراس و الوجه واحد و فی البدن بنسبة دیة العضو

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (یک برگ)؛ محشی با رموز مختلف، مجدول، دارای کتیبه مذهب مرصع؛ اهدایی رهبری، مهر ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج ساغری عنابی ضربی لبه‌دار مزین به ترنج و سرترنج و گوشه، درون ترنج تصویر پرنده، ٤٦٠گ، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۸/٤×۱۱/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۸٦]

۲۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۷

آغاز: مطلوبه و صنفت هذا الکتاب الموسوم بارشاد الأذهان؛ **انجام:** و لو خلف الکافر اولاداً اصغاراً لاحظ لهم فی الاسلام و ابن اخ و ابن اخت مسلمین.

از اواخر مقدمه تا «المقصد الثانی فی موانع الارث»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ افتادگی: آغاز (یک برگ) و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۰٦گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۲٤×۱٦سم [ف: ۲۱/۱ - ۸٤]

۲۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲٤۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قیل بحسب مایراه الامام و یؤخذ من

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی غالباً با رمز (ع ل) و بعضاً از شهید اول؛ واقف: علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۲۳/۷×۱۲/٦سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۱]

۲۰٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دیة شبیه العمد ثلث و ثلثون حقه. .. او احد الخمسة المذکورة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ دارای حواشی شهیدین و دیگران؛ واقف: علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی ضربی با ترنج و سرترنج و گوشه، ۲۷۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۲۰×۱۲/۳سم [ف: ۲۱/۱-۹۱]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲٤

آغاز: یجوز منکوسا کالراس و لا یجوز علی حایل کخف و غیره اختیاراً؛ **انجام:** فان اوصلهما الجانی او سرتا و اتحدتا فواحدة و لو اوصل الاجنبی فدیتان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: ابتدا و وسط و انجام؛ مصحح، دارای حواشی عبدالعالی کرکی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱٦۲گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۷]

۲۰٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٦۹۱٦

آغاز: افضل الصلوات و اکمل التحیات و نبدء فی الترتیب بالأهم فالأهم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی غالباً با رموز «ع ل» و «منه رحمه الله»؛ ارسالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهر ۱۳٦۸؛ کاغذ: حنایی آهار مهره [ف: ۲۱/۱ - ۹۸]

۲۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵٦

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی الذوق الدیة و فی منفعة المشی و البطش کمال الدیة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (یکی دو ورق)؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳٤۸؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۲گ، ۱٦و۱۷ سطر ، اندازه: ۲٦/۵×۱۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۸]

۲۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٦۹۲۲

آغاز: به و توابعها الاول فی اقسامها و هی وضوء و غسل و تیمم؛ **انجام:** فلو سرت جنایته او قتل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام (یک برگ)؛ مصحح، معلق به حواشی شهیدین و فخرالمحققین و دیگران، مقابله شده؛ ارسالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی در آذر ۱۳٦۸؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۰گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۲۵×۱۹/۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۷]

۲۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤۱۳۱

آغاز: ذلک بالترحم علی عقیب الصلاة و الاستغفار لی فی الخلوات؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با رموز مختلف، مقابله شده؛ واقف: فاضلخان، ۱۰٦۵؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن عنابی ضربی با ترنج و سرترنج زرین، ۱٦٦گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۲٤×۱۷/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۹٤]

۲۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤۰۹۷

آغاز: علی طهارة و الغسل یجب لما وجب له الوضوء و لدخول المساجد؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مذیل است به «رساله رضاعیه» از محقق کرکی و مصدر است به شرح مقدمه ارشاد مذکور، معلق به حواشی شهید ثانی و فخر المحققین و دیگران، مصحح؛ واقف: فاضلخان، سنه ۱۰٦۵؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج ماشی، ۱۳۷گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۲۷/۵×۱۸سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۵]

۲۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱٤٦۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۸گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۹×۱۰سم [ف: ٤ - ۲۸۸]

۲۱۲. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲٦۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: شمس الدین ابوالباقی عبدالله بن محمد مؤمن بن عبدالرضا الحسینی، محمد مؤمن بن عبدالرضا بن عبدالله الحسینی با مهر و نشانی انتقال از محمد حسن بن شیخ ابوالمحسن به تاریخ ۱۲۸۹؛ جلد: گالینگور زرد، ۳۳۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۹×۱۳سم [ف: ۱٤۱]

۲۱۳. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:٤٤/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: دو رو تیماج رو قهوه‌ای پشت قرمز، ۱۳۵ (۹۶پ-۲۳۱ر)، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۷]

۲۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی نسخه اصل (مورخ ۹۶۹) (؟)؛ اهدایی مؤسس کتابخانه حاج وزیری؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوایی با کاغذ رنگین عطف تیماج زرد، ۲۰۳گ، ۱۷ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۸٤]

۲۱۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ ۱۸۱گ، اندازه: ۱۹/۵×۲٦/۵سم [ف: ۱ - ٦]

۲۱٦. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۲۸

خط:نسخ،کا:عطاءالله بن علی حسینی، تا: شعبان ۱۰۰۰ق؛ مصحح، محشی، هفت صفحه دارای فواید و دعاهای مختلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۲٦۲گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۹]

۲۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:٦٦۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی غلامرضا توکلی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج آلبالویی مقوایی، ۱۳۸گ، ۲۵ سطر (۵×۱٦)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲ - ٥٦۸]

۲۱۸. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳٤۳

انجام: برابر

خط: نسخ و ثلث، کا: محمد شریف بن محمد قلی، تا: قرن ۱۱؛ محشی به رمز« ع ل» و غیره؛ کاغذ: حنایی آهار مهره روشن، جلد: مقوا عطف میش مشکی، ۳۱۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۳]

۲۱۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱٤۳

آغاز: خال عن التطویل و الاکتاز فاجبت مطلوبه.. کتاب الطهارة و النظر فی اسبابها؛ **انجام:** مأکول اللحم او غیره مما تقع علیه الزکاة از اول تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی‌ک آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی روشن آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۷۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۳]

۲۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤۱٤٥

آغاز: التوجه بسبع تکبیرات. .. المقصد الثانی فی الجمعة و هی رکعتان کالصبح عوض الظهر و وقتها عند زوال الشمس یوم الجمعة؛ **انجام:** المقصد السادس فی الشجاج و فی الحارصة و هی التی تقشر الجلد بعیر. .. من دیة الراس و یتساوی المراة و الرجل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی مقوایی عطف تریاکی، ۲۱۱گ، ۱۵ سطر (٦×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۱۱٥]

۲۲۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۸

تا المقصد الثالث فی الشجاج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۲گ، ۱۷ سطر [ف: ۱ - ۲۹]

۲۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۰

انجام: و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا محمد و آله الطاهرین. و قد وقع الفراغ من تسویده یوم الاثنین عاشر شهر ربیع الثانی

خط: نسخ خوش و نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ق؛ افتادگی: آغاز (میان برگ ۱ و ۲)؛ نام کاتب در پایان کتاب نیست لیکن در گ ۱۸۰پ این عبارت دیده می‌شود: «غیاث الدین محمد و بهاء الدین ابنا الکاتب الفقیر الحقیر نظام الدین احمد الملقب بحکیم الملک الگیلانی» که گویا مؤلف «طب فارسی» و «اسرار الاطباء» باشد که در الذریعه (ج۱۵ش۹٤۹) یاد شده است، تاریخ کتابت روز دوشنبه، دهم ربیع الثانی، سال مشخص نیست، محشی با نشان‌های «ذکری»، «زین رحمه الله»، «ع ل رحمه الله»، «عد»، «هـ»، «۱۲»، «ع»، «رکن الدین»، «تحریر»، «منه»، «ق»، «دروس»، «ه»، «تنقیح»، «تاج ق»، «ص»، «صحاح»، «قاموس»، «ط»، «یع»، «ج»، «فخرالدین رحمه الله»، «ایضاح»، «ع ه»، «تع»، «شیخ»، «شیخ الشهید کنز العرفان»، «محمل اللغة»، در مواردی لغات در حاشیه به فارسی معنی شده است، از کتاب «مشرق الشمسین» شیخ بهائی (۹۵۳-۱۰۳۰) نقل شده است، در برخی صفحه‌ها امضای شیخ بهائی پس از عنوان «بلغ قراة ایده الله تعالی» با خط ثلث که در صفحه اول کتاب صدر الافاضل به این نکته اشاره نموده است، همچنین نویسنده دیگری با توجه به نشانه ارتعاش در خط شیخ بهائی تاریخ امضای ایشان را اواخر عمر وی تشخیص داده است؛ مهر: مالک «خادم ائمه المعصومین، سید علی الحسینی ۱۰٤۰» (بیضی)، کتابخانه مجد الدین؛ کاغذ: اصفهانی، نخودی، جلد: تیماج زرد، ۱۸۱گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱٤)، اندازه: ۱٦/۵×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۲۵۱]

۲۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۷۷٥

طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی، وقف اولاد محمد مهدی بن حاجی غلام رضا که دارنده آن بوده است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی ترنجی مقوایی با لولا، ۱۹۳گ، ۱٦ سطر (۸×۱٤)، قطع: وزیری، اندازه: ۱٦×۲٦سم [ف: ۱٦ - ۳٥۸]

۲۲٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸٥۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۱گ (۱٥۷ر-۳٦۸پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۷ - ۲۸۱]

۲۲٥. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۳۹

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد هاشم تنکابنی، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٦۷گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۳×۲٥سم [ف: ۲٥ - ۱٦۰]

۲۲٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲٥۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد

کاظم بن محمد کریم الموتی، عبدالله بن عباس؛ جلد: تیماج قرمز، ۱٦۳گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲٤/۵سم [ف: ۲٦ – ۲۱۵]

۲۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۵۹

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ هندی؛ جلد: مقوا عطف میشن مشکی، ۲۱گ، ۱۷ سطر (٦/۵×۱٤/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۳ – ۷٤۵]

۲۲۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱٦

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج لایه‌ای قهوه‌ای، ۱۱۲گ، ۲۵ سطر (۱۸×۱۰/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱٦/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ – ۱۰]

۲۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۷٦/۱

از تدلیس در نکاح تا پایان وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ صفحه‌ها پیش و پس و در هم آشفته است؛ کاغذ: نخودی سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی یک‌لا، ۵۵گ (۱ر–۵۵پ)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۰٦]

۲۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲٦۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه) و انجام (در «المقصد السادس فی الشجاج»)؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای نو، ۲۵۳گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۲/٦×۱۸/۹سم [ف: ۱۱ – ۲٦]

۲۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۷۲

آغاز طهارت است بی‌دیباچه انجام در دیات افتاده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۹۸گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱۳/٦×۲۵/۸سم [ف: ۱ – ۲٦]

۲۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۷۲-۶۰/۱۱۲

آغاز: برابر

از اول تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ – ۳۰۵]

۲۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸٦۵-۵۹/۸۵

آغاز: کتاب الزکوة و النظر فی امور ثلاثة الاول فی زکوة المال و فیه مقاصد

از اول کتاب الزکوة تا «المقصد الثانی فی جنایة الطرف»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «العبد عبدالرضا الحسینی ۱۰۳٦» (بیضی)؛ ۲۱۳گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۱٦سم [ف: ۱ – ۳۰٦]

۲۳٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵٦۰

آغاز: بسلمه لقد اجزت للاخ الاعز الصالح الفالح الناجح المسمی عن التعریف و التوصیف.

خط: نسخ، کا: محد بن حسن سرکانی الاصل، تا: ۹ جمادی الاول ۱۰۰۲ق؛ محشی، در برگ «۲۱۵پ» اجازه‌نامه‌ای که شیخ لطف الله بن عبدالکریم بن شیخ ابراهیم بن شیخ نورالدین علی بن شیخ عبدالعالی بن شیخ احد بن شیخ مفلح العاملی میسی در سوم شوال ۱۰۳۰ به شخصی صادر کرده و این اجازه به خط مجیز در نصف صفحه نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷ – ۵۳]

۲۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳٤۰

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حمزه حسینی، تا: ۱۰۰٤ق؛ ۱۸۵گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۸]

۲۳٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱ ذیحجه ۱۰۰٤ق؛ محشی؛ واقف: سید محمد زمان، ۱۰۲٤ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۰۵گ، ۱۳و۱٤ سطر ، اندازه: ۱٦×۲٤سم [ف: ۲۱/۱ – ۷۷]

۲۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن فتح الله بسطامی، تا: ۲۳ شعبان ۱۰۰۵ق، جا: قزوین، مدرسه رزم ساریه؛ محشی، برخی از حاشیه‌ها به خط شیخ بهائی است و او از خود در صفحه عنوان چنین یاد می‌کند: «العبد بهاءالدین محمد العاملی»، دارای نشان بلاغ قرائت؛ تملک: سردار کابلی در ۱۳۲۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف میشن،۱۹۱گ، ۱۷ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸ – ۵۹۲]

۲۳۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۲۲

خط: نسخ خوش، کا: محمد بن حاجی بن محمد شیخ شکوری، تا: یک‌شنبه ۸ شعبان ۱۰۱۲ق؛ محشی؛ تملک: محمد سعید بن شیخ ظهیر خوش‌نویس رودسری و نشان مهر هشت‌گوش او، رضاقلی بن حسن المشتهر به [...] تهرانی ۱۳٤۹ ق، درویش اسماعیل حاذقیه، محمد بن احمد حسینی طالقانی و نشان مهر هشت‌گوش او؛ کاغذ: ترمه نازک نخودی، جلد: تیماج عنابی ضربی،۲۳۷گ،ابعاد متن:۱۱×۱٦، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵ [ف: ۲ – ۱٤]

۲۳۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱٦۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۱۳ق؛ دارای حواشی با نشان «فخر الدین، زین، ع، ل ، . ..»؛ تملک: محمد حسین بن عبدالغنی در ۱۱۲۳؛ واقف: محمد بن ایوب جزائری، ۱۱۹۸؛ کاغذ: حنایی آهار مهره نازک، جلد: تیماج خرمایی، ۲۱۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۲]

۲٤۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸٦٤

کا: محمد زمان بن ناصرالدین، تا: ۱۰۱۵ق؛ محمد زمان بن نظام در ذیل نسخه نوشته که این کتاب را در نزد مولی عبدالله شوشتری خوانده است؛ تملک: مرتضی بن محمود حسینی مورخ ۱۱٦۷، محمد بن احمد حسینی مورخ ۱۱٤۲؛ کاغذ: اصفهانی نازک، جلد: تیماج زرد با عطف مشکی، ۵۳٦ص، ۱۲ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷ – ۲٦۸]

۲٤۱. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: علی بن قرمراد بن نصر الله بن ابراهیم ادهمی، تا: سه‌شنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۰۱۵ق [دلیل المخطوطات: ۱ – ۲۱٦]

۲٤۲. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: میرزا حسین بن خواجه قاسم نوروز لمراسکی، تا: ۱۰۱٦ق، جا: فرح آباد [میراث اسلامی: ٥ - ٥٩٦]

۲٤۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۸-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن ایوب طالقانی، تا: ۱۰۱٦ق؛ دارای حواشی فقهای معروف چون زین الدین عاملی، کاتب از فضلای قرن ۱۱ است و این کتاب را نزد حاجی بابا قزوینی از شاگردان شیخ بهایی خوانده است، در پایان نسخه، اجازه قزوینی به کاتب مورخ ۱۰۱۷، پشت برگ پایان، تحقیقی درباره حقیقت وسواس و انواع آن و برگ اضافی پایان نسخه احادیثی در فضیلت علم دارد، پشت برگ آغاز، تحقیقی درباره حدیث نبوی علیه السلام «رسائل العلماء و خالط الحکماء و جالس الکبراء»؛ تملك مورخ ۱۳۰۳؛ کاغذ: اصفهانی آهارمهره، جلد: تیماج حنایی، ۱۹٤گ، ۱٥ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۹×۲٦سم [ف: ۲٤ - ۲۲۱]

۲٤٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۰۰

خط: نسخ، کا: محمد مکی بن حسن بن احمد بن علی بن سنبغه عاملی، تا: چهارشنبه ۱۳ جمادی الاول ۱۰۱٦ق؛ مصحح، محشی، نشان بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٥سم [ف: ۲۱ - ۱۷٤]

۲٤٥. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۹

آغاز: المتضرر به و لا الحایض و لا النفساء؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن حسین بن محمد، تا: چهارشنبه آخر ذیحجه ۱۰۱٦ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مقابله شده، دارای بلاغ؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱٦۱گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۹×۲٥سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۷]

۲٤٦. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳٥٥

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عباس بن محمد حسین هزار جریبی، تا: ربیع الثانی ۱۰۱٦ق؛ اهداء سید مهدی لاجوردی حسینی، یادداشت در برگ دوم: «این کتاب مال میرزا محمد. .. حاجی الحرمین الشریفین کهف الحاج والمعتمرین حاجی محمد رضای فراش باشی حضرت امام رضا علیه السلام»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج با سر، مجدول گرهی، ۱۹۹گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۹]

۲٤۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/٤۳۱۰-۲۲/۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یکشنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۱۸ق؛ جلد: تیماج عطف و حاشیه تیماج مشکی سوخت با ترنج، ۱٦۷گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱٦×۲٤سم [ف: ۱ - ۳۰۲]

۲٤۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹٦۷۲

بی‌کا، تا: ۱۰۱۸ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۲٤۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹٥۰۳

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن احمد، تا: سه‌شنبه ۳ محرم ۱۰۱۹ق؛ محشی با نشان «منه، ح ل»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۳٥۱گ، ۱۲ سطر (٥×۱۱/٥)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۳۸٥]

۲٥۰. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:٤۲الف

خط: نسخ خوش، کا: ابن عبد الله، تا: یک‌شنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۱۹ق؛ محشی؛ جلد: چرمی، قطع: وزیری، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۰۸۸]

۲٥۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳٦٥۲

آغاز: علی الاصناف و یجوز تخصیص واحد بها و ان غناه دفعة؛
انجام: و کذا فی دعوی الغصب فی السرقة اما

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن عبدالله بن حسن قاری بحرینی، تا: ۱۳ ربیع الاول ۱۰۱۹ق؛ افتادگی: آغاز (از ابتدای نسخه تا اواخر زکات؛ و انجام (۱۰ برگ)؛ مذیل است به «حاشیه قوانین الاصول» از محمد علی بن احمد حافظ انصاری که به خط مسوده خود او، مصحح، محشی با رموز مختلف؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: مقوا رویه پارچه، ۱٦٦گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ۲۱/٥×۳۰/٥سم [ف: ۲۱/۱ - ۹٦]

۲٥۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۱۰۲۰ق؛ مهر: «محمد نبی الله علی ولی الله» (دایره)، «یا عزیز الله»؛ جلد: تیماج زرشکی دارای ترنج و سر با سر طبل، ۱٥٤گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۹×۲٥سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۹]

۲٥۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۰۷-٥٦/۱٥۷

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱٦ جمادی الثانی ۱۰۲۱ق، جا: مدرسه مولا قاضی علی؛ ۲۸٥گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۰٤]

۲٥٤. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱

خط: نسخ، کا: عبدالعظیم بن عباس حسنی مازندرانی گلچینی، تا: ۳ صفر ۱۰۲۱ق؛ مصحح، محشی؛ در چهار برگ آخر شرح ملك محمد بن سلطان حسین اصفهانی بر بحث میراث ارشاد الاذهان و چند یادداشت متفرقه فقهی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٥٤گ، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱٥×۲٥سم [کتابخانه‌های گلپایگان - ف: ۳۰]

۲٥٥. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۱۸-٦/۱۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جمال الدین حسین بن صدر الدین علی حسینی، تا: ۱۰۲۱ق؛ مصحح، محشی به نقل از «شرایع، شرح لمعه دروس و غیره» و حواشی به امضاء«ع ل» و «منه» و غیره، دارای علامت بلاغ، در اول نسخه ابیاتی عربی در معمای فقهی راجع به نکاح با پاسخ آن؛ تملك: جمال الدین حسین بن صدرالدین علی حسینی با مهر کروی، محمد تقی بن عابد سلطان طالقانی، عزیز بن نصار جزایری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۳٦۹گ، ۱۱ سطر ،

اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ – ۳۰۱]

۲۵٦. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۲۰

خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن ابراهیم حویزاوی، تا: ۲۵ ربیع الاول ۱۰۲۱ق؛ واقف: محمد معصوم بن حاج طهماسب بیک زامیانی استرآبادی، دهه یکم ذیحجه ۱۱۱٤؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی ترنجی مقوایی، ۱۸۹گ، ۱۵ سطر (۹×۱٤)، اندازه: ۱٤×۲۵سم [ف: ۱٦ – ٦۸٤]

۲۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۱ق [رایانه]

۲۵۸. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲

خط: نسخ، کا: ولی بن مولانا حسن طالقانی، تا: چهارشبه ۱۲ شعبان تا ۱ صفر ۱۰۲۲ق، جا: کلایک؛ محشی؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ – ۳۲]

۲۵۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ اسوشتری، تا: ۲۱ جمادی الاول ۱۰۲۳ق، جا: قصبه طبیه تنجستان؛ مهر: «سلیمان ابن داود ۱۲۲۲» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی دارای ترنج و سر و لچک شنگرف مجدول گرهی با سرطبل، ۲۸۳گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ: ۱ – ۱۲۹]

۲٦۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲٤۱

آغاز: الذکر و الحاجة و آیة الکرسی و یجب فی الوضوء النیة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن یعقوب ابواغلی، تا: جمعه ۱ ربیع الثانی۱۰۲٤ق؛ واقف: آیة الله دادمهر، تیرماه ۱۳۷۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱٤۷گ، ۱۸ و ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٦/۸×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ – ۹٤]

۲٦۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٤۸۲۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر شوال ۱۰۲۵ق، جا: حیدر آباد؛ دو برگ آخر به خط طاهر بن ابوالحسن قاضی اصفهانی، به دستور میر مخدوم، مصحح، محشی، چند صفحه قبل و بعد از کتاب دارای فوائد مختلف و تاریخهای تولد؛ جلد: تیماج قرمز، ۱٤۱گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۳ – ۲٦]

۲٦۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:٤۱ – ج

خط: نسخ، کا: صفی الله بن عطاء الله جوشاهستانی، تا: ۱۰ محرم ۱۰۲٦ق؛ محشی با نشانهای «ع ل» و جز آن، تملک: محمد قاسمبن ملا محمود سلمانی گیلانی در ۱۲۲٤ (خط و مهر او در پایان)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۲٤۳گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲٤۱]

۲٦۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۹٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان بقی فی اللسان فائدة الذوق و لو بقیت الشفویه و الحلقیه یسقط.

یک برگ از پایان کتاب که در آن بحث المقصد السادس فی الشجاج و فی الخارصة از کتاب الدیات در آن بوده در نسخه افتادگی دارد؛ خط: نسخ، کا: علی بن نصر الله بن موسی جزایری، تا: ۱۰۲٦ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی با استفاده از «شرح لمعه، شرایع، دروس» و برخی با امضای «زین الدین» و «ع.ل»، مقابله شده، در برگ اول فائده‌ای در اذن گرفتن از والدین در جهاد و اذن جهت سفر تجارت به همراه جداولی محاسباتی؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج مشکی، مقوایی، ۲۰۸گ، متغیر بین ۱۸ و ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۹×۲٦سم [ف: ۱۲ – ۱٦٤]

۲٦٤. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۵۱

خط: نسخ، کا: عبدالمطلب مشهدی، تا: دهه دوم جمادی الاول ۱۰۲۷ق؛ مصحح، محشی؛ در چهار برگ قبل از کتاب ابیاتی فارسی و عربی؛ تملک: عبدالحسین صاحب الداری، احمد بن محمد کاظم، محمد زمان بن حبیب الله، میرزا رضا خوئی؛ جلد: تیماج زرشکی عطف قهوه‌ای، ۲۸۷گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۲ – ۳٤۵]

۲٦۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۹۰۵

خط: نسخ، کا: میر محمد بن پیر محمد ساکن دینور، تا: سه‌شنبه صفر ۱۰۲۷ق؛ قطع: وزیری [ف: ۱۲۸٤]

۲٦٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۷

خط: نسخ، کا: ایوب بن جعفر قاضی کلائی، تا: ۱۰۲۸ق [مختصر - ف: ٤۷]

۲٦۷. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:٤۵

خط: نسخ، کا: محمد یوسف طالقانی، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۰۲۸ق (پایان جزء اول) و ۱۰۲۹ (پایان کتاب)، جا: شربت خانه همایون اشرف و در خدمت ملامحمد باقر اردستانی (پایان کتاب)؛ کاتب آن را نزد استادش شیخ لطف الله در اصفهان خوانده، مصحح، محشی، در برگ پایانی یادداشت سماعی از محمد صائم بن محمد یوسف طالقانی آمده که کتاب را نزد استادش احمد بن سلامة نجفی سماع نموده و امضای بلاغی از احمد بن سلامه مذکور، در دو برگ آغازین وقف‌نامه کتاب از «سید محمد شهشهانی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته دور و عطف تیماج مشکی، ۲۵۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٦سم [ف: ۳۷]

۲٦۸. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۲۹؛ از روی خط مؤلف، مصحح، محشی از «مولانا محمد باقر مجلسی» و «شیخ علی العالی رحمه الله»، در آخرش مسأله‌ای درباره طلاق آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٦۱گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱۲]

۲٦۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤۱۰٤-۲۱/۲٤

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا: جمال الدین محمدبن دوست محمد بن مفتی مسیبی خزاعی، تا: ۲۳رمضان ۱۰۲۹ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی

با ترنج و سرترنج عطف گالینگور سورمه‌ای، ۱۹۷گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۶×۲٦سم [ف: ۱ - ۳۰۲]

۲۷۰. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:٤۰

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: ۲۲ جمادی الثانی ۱۰۲۹ق؛ محشی؛ ۲۷۸گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۳۸]

۲۷۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:٦۰٤/۱

آغاز: القرآن أو شيء مكتوب عليه اسم الله تعالى و أسماء أنبيائه و الأئمة عليهم السلام. .. المقصد الثاني في الحيض و هو في الأغلب دم أسود؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: حیدر کشمیری، تا: ١٤ ربیع الاول ۱۰۲۹ق، جا: مشهد الرضا (ع)؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی به نقل از «ع ل» و «دروس» و «نهایه» و «منه رحمه الله» و «شرح لمعه» و «مفلح»؛ ۱۸٦گ (۱ر-۱۸٦پ)، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦سم [ف: ۱ - ٤۰]

۲۷۲. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۱۲

از مکان المصلی آغاز می‌شود؛ خط: نسخ خوش، کا: ابراهیم بن حاجی سلطان عبدالجلیل شیروانی، تا: ۱۰۳۰ق؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۵]

۲۷۳. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۳۷/۲

خط: نسخ، کا: حبیب الله بن علی اکبر حسینی، تا: ۷ محرم ۱۰۳۲ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۸٦گ (۲٦-۳۱۲)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۱۷]

۲۷٤. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳٤۱

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ ۲٦۷گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱ - ۷]

۲۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٦۹۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید محمد بن شوکت حسینی، تا: یک‌شنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۳۲ق؛ افتادگی: وسط (از برگ دوم ٦ ورق)؛ محشی اغلب با رمز «ع ل»، دارای بلاغ؛ ارسالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهر ۱۳٦۸؛ کاغذ: نخودی و بعضاً حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٦۰گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۷/۷×۲۱/۸سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۳]

۲۷٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵٦٤٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق [رایانه]

۲۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵٦۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق [رایانه]

۲۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵٦٦٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق [رایانه]

۲۷۹. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۱۱۰

خط: نسخ، کا: سید محمد بن سید شوکت حسینی، تا: ربیع الثانی ۱۰۳۲ق؛ افتادگی: وسط؛ با حواشی «ع ل، شرح، شرایع، شرح لمعه» و جز اینها در هامش، نخستین برگ نونویس و پس از این چند برگی افتاده؛کاغذ: چند جزو از کتاب در کاغذ سرخ رنگ؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ٤۳]

۲۸۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۰٦۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۷ ربیع الثانی۱۰۳٤ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲٤۰ص، ۱۵ سطر (٦×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۷۸]

۲۸۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالملک الرفیع، تا: جمادی الاول ۱۰۳٤ق؛ محشی به نشان‌های «ق م ز» و «شع» و «ع ل»؛ مهر تملک: «محمد کاظم»، «عبدالواسع»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۲۰۱گ، ۱۵ سطر (۱۱×١٤)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲ - ٤۳۷]

۲۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن حاح حسین بیگ، تا: رجب ۱۰۳۵ق؛ مهر تملک: محمد اسماعیل الحسینی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه‌ای با عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۸۵گ، ١٦ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ١٦×۲٦سم [ف: ۲ - ۷۲۵]

۲۸۳. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۲۲

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن ابوطالب طباطبایی، تا: سه‌شنبه ۲ شعبان ۱۰۳۵ق؛ بر برگ آغاز این یادداشت: «امانت عالی حضرت میرزایی عمدة الاعالی میرزا محمد کاظما نزد فقیر محمد مهدی، و هفت جزو حاشیه میرزا رفیعا بر اصول کافی، طلب عالی حضرت مشار الیه از بنده به تاریخ غره شهر ذی القعدة الحرام عام ۱۰٦۸»؛ تملک: «محمد امین بن ابوطالب الطباطبایی ۱۰۲۲»، محمد شفیع بن شاه محمود، تملکی مورخ ۱۱۹۳؛ کاغذ: سمرقندی، قطع: وزیری [چند نسخه-ف: - ۱۹۸]

۲۸٤. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳

خط: نسخ، کا: مسعود بن ابی‌البقاء شریف، تا: سه‌شنبه ۱۵ ذیحجه ۱۰۳۵ق؛ مصحح، محشی، در هفت صفحه قبل از کتاب و سه صفحه بعد از آن فواید و یادداشت‌ها و اشعار مختلف به خط علی اکبر حسینی و احمد بن عبدالدائم به تاریخ صفر ۱۰٤۵ و مسعود بن ابی البقاء سرکانی به تاریخ غره رجب ۱۰٤۰ در اصفهان و تقلید خط شیخ بهاء الدین عاملی؛ تملکی به تاریخ ۱۳۰۱ با مهر بیضوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۵گ، ١٦ سطر ، اندازه: ١٦×۲۵سم [ف: ۱ - ۸]

۲۸۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۵۵

آغاز: بيديه على التراب ثم يمسح بهما جبهته من القصاص الى طرف الأنف الاعلى ثم يمسح ظهر كفه اليمنى

خط: نسخ، کا: علی بن جان محمد سیری از اعمال ترشیز، تا: ۱۲ رمضان ۱۰۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: «محمد ترشیزی»، «شاه محمد بن میرزا محمد نیشابوری»؛ جلد: تیماج

قهوه‌ای ضربی، ۲۰۵گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۱]

۲۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦٣٦٩/٢

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۷ محرم ۱۰۳٦ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱٦ - ۲۵۳]

۲۸۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۳۷

خط: نستعلیق، کا: شفیع بن محمد مومن قائینی، تا: ۱ جمادی ۱۰۳٦ق، جا: مشهد رضوی، مدرسة افضلا؛ مصحح، فهرست در سنة ۱۰۳۷؛ تملک: محمد باقر الکرمانی در ۱۱۲۲؛ جلد: چرم زرد مایل به سیاهی،۲۲۷گ،۱۸سطر،اندازه: ۱۳×۲٦سم [مؤید: ۲ - ۲۱۷]

۲۸۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳/۳

خط: نسخ، کا: محمد بن شاه محمد حسینی موسوی دریاباری، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الثانی ۱۰۳٦ق، جا: قزوین، مدرسه رزم ساریه [نشریه: ۱۱ - ۹۲۵]

۲۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳٦۷۳۱

خط: نستعلیق، کا: شفیع بن محمد مؤمن قاینی، تا: ۱ جمادی الثانی ۱۰۳٦ق؛ مصحح، محشی؛ اهدائی رهبری، مهر ۱۳۸٦؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و دو سرترنج عطف تیماج قهوه‌ای و سجاف مشکی، ۲۲۷گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۳×۲٦سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۰]

۲۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱٤۸۹

خط: نسخ، کا: محمد امین بن حاج محمود واعظ، تا: ۱۰۳۷ق؛ ۳۱٦گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۹]

۲۹۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۵۲

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد جعفر بن محمد مؤمن طالقانی، تا: ۲۱ شعبان ۱۰۳۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سر و لچک مجدول ضربی، ۲۵۹گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٤سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۹]

۲۹۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رکن الدین محمد بن معزالدین محمد حسینی ادهمی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ محرم ۱۰۳۸ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده، در آغاز نسخه پنج برگ اضافی با یادداشت‌هایی متفرقه چند دعاء رموز مشایخ بدین شرح: «ط = شیخ ابوجعفر طوسی ف = شیخ مفید ض = سیدمرتضی س = ابن ادریس ب = ابن بابویه ع = عبادالدین ح = ابوالصلاح ق = ابن ابی عقیل ی = قطب الدین الراوندی ر = سالار (سلار) زی = شیخ زیدالدین ج = ابن براج مه = علامه ع ل = شیخ علی»، پس ازآن رموز کتاب ها بدین قرار آمده: ر = سرائر ه= نهایه ط= مبسوط ف= مسائل الخلاف ر= استبصار ح = مصباح ل= جمل ع = مقنع. ک= مستمسک له= رساله یع= شرایع فی = کافی هـ= تبصره. ر= مختصر د= ارشاد عد= قواعد لف=مختلف د= اقتصاد ع = عقلیه یب = تهذیب ن = ارکان م= مراسم ر= محرر»، پس از آن صیغ برخی افعال عبادی وفوائد فقهی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۵ سطر (٦×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۱٦]

۲۹۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:٦۱۳

خط: نسخ، کا: محمد حسین، تا: ۱۰۳۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۲۲گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦سم [ف: ۱ - ۸]

۲۹٤. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:٦۵

آغاز: بارشاد الاذهان إلی احکام الایمان مستمدا من الله تعالی حسن التوفیق. .. کتاب الطهارة و النظر فی اقسامها و اسبابها و ما یحصل به و توابعها الاول فی اقسامها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ رمضان ۱۰۳۹ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ محشی به فارسی و عربی؛ جلد: تیماج سرخ اسلیمی عطف پارچه با ترنج ضربی گل و بوته و سرترنج لولادار، ۲۳٦گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف]

۲۹۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳٦۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن مهر علی جزی برخوارنی، تا: یک‌شنبه ۲٦ شعبان۱۰٤۰ق، جا: چین؛ مجدول، مصحح، محشی با امضاهای مختلف؛ مهر: «عبده محمد تقی ۱۱٦۹» (مربع)؛ جلد: تیماج زرشکی دورو مجدول گرهی مذهب، ۲۳۲گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۹]

۲۹٦. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲٤٤۰

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن مولانا خواجه غفاری مازندرانی، تا: ۱۰٤۰ق؛ محشی از مصنف و کتب فقهیه و شیخ علی و بدون امضاء، پس از ختم کتاب دعائی از رساله خواجه محمد بازیار برای دفع وبا و طاعون؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۳ص، ۱۷ سطر ، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۷]

۲۹۷. تهران؛ مدرسه مروی؛ شماره نسخه:٤۸۵

بی‌کا، تا: ۱۰٤۰ق؛ قطع: وزیری [ف: ٦۵]

۲۹۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۵۹٦

خط: نسخ، کا: حاج محمد بن محمود، تا: پنج‌شنبه اواخر ربیع الثانی۱۰٤۱ق؛ کاتب با دست چپ خود نوشته است؛ قطع: وزیری [ف: ۱۲۸٤]

۲۹۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۷۸

خط: نسخ، کا: جمال الدین محمد حسینی، تا: ۱۰٤۲ق؛ ۱۸۰گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۸]

۳۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱٦-۵۲/۵٦

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۰٤۳ق؛ محشی؛ تملک: حاجی احمد بن علی کشمیری؛۲٤۵گ،۱٦سطر،اندازه:۱۳×۲٦سم [ف: ۱ - ۳۰۵]

۳۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵٤۰۰-۲۷/۷۵

آغاز: ويعقد عليها ولو و طئها واعتقها حرمت على الغير قبل العدة النظر الثانى فى العقد و انما يصح باذن المالك؛ **انجام:** برابر
نكاح تا ديات؛ كا: جزايرى، تا: ١٠٤٤ق؛ افتادگى: آغاز؛ جلد: تيماج طبله اول قهوه‌اى طبله دوم مشكى، ١٢١گ، ١٧ سطر، اندازه: ١٥×٢١سم [ف: ١ - ٣٠٦]

٣٠٢. قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه: ٧٦٦٠-٥١/١٢٠

آغاز: استقبال القبلة و استدبارها فى الصحارى و البنيان و غسل موضع البول
خط: نسخ، كا: محمد زمان بن مولا بن محمد يوسف مازندرانى (كاتب ٣ برگ آخر)، تا: ١٦ محرم ١٠٤٥ق؛ افتادگى: آغاز؛ تملك: محمد جعفر بن هدايت الله شهدادى؛ ٢٠٥گ، ١٤ سطر، اندازه: ١٣×١٩سم [ف: ١ - ٣٠٥]

٣٠٣. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه: ١٢٧٤

خط: نسخ، كا: محمد بن ذال مازندرانى، تا: جمعه ٢٨ شوال١٠٤٥ق، جا: مشهد، مدرسه يوسف خواجه؛ مصحح، محشى؛ تملك: ولى بن محمود طروقى از قراى خبوشان؛ جلد: تيماج قرمز، ٢١٣گ، ١٦ سطر، اندازه: ٢٠×٢٥/٥سم [ف: ٤- ٨٦]

٣٠٤. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ٥٨٧٦

خط: نسخ و نسعليق، كا: محمد صالح بن ملا قاسم حاجى شهميرزادى، تا: يک‌شنبه ٢٠ محرم ١٠٤٥ق؛ محشى با نشان «ع - ل»؛ كاغذ: سپاهانى نخودى، جلد: تيماج قهوه‌اى ضربى مقوايى، ٢١١گ، ١٧ سطر، اندازه: ٢٠×٢٥/٥سم [ف: ٣ - ١٠٥]

٣٠٥. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ٩٥٠

آغاز: بسمله، حمدله، صلاة. .. الطهارة و النظر فى اقسامها واسبابها وما تتصل به وتوابعها الاول فحا اقسامها وهى وضوء و غسل و تيمم وكل منها واجب و ندب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، كا: محمد فتح الله حسينى كاظمى، تا: محرم ١٠٤٥ق؛ يادداشت تملك ١٠٨٦ با مهر «عبده» (بيضى)؛ جلد: تيماج سبز مجدول، ١٩٣گ، ١٧ سطر، اندازه: ٢٠×٣٠سم [ف مخ: ١ - ١٢٩]

٣٠٦. اصفهان؛ مكتبة الزهراء؛ شماره نسخه: ٨٨

خط: نسخ متوسط، بى‌كا، تا: ٤ رمضان ١٠٤٥ق (١٤٥)؛ ٣١٩گ، ١٧ سطر، اندازه: ١٢/٥×٢٤/٥سم [ف: ٦١]

٣٠٧. مشهد؛ ادبيات؛ شماره نسخه: ٣٢ فياض

خط: نسخ، بى‌كا، تا: ذيحجه ١٠٤٦ق؛ محشى منقول از «تحرير» و «دروس» و. ..؛ جلد: تيماج سرخ، ١١ سطر (٨/٥×١٤/٥)، اندازه: ١٩×٢٦سم [ف: ٨]

٣٠٨. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ١٧٦

آغاز: برابر
خط: نسخ، كا: ملا محمد بن ملا حسين، تا: شنبه ١٠ شوال ١٠٤٦ق؛ مصحح، محشى منقول از «دروس و تحرير و شرايع» و. ..، در پشت صفحه اول وصيت عبدالله بن عبدالواحد عاملى به فرزندش عبدالعال در روز دوشنبه سوم شوال ١٠٨٠ق به‌خط همان عبدالله بن عبدالواحد عاملى؛ مهر: حاج سيد سعيد؛ كاغذ: فرنگى، جلد: تيماج مشكى، ٢٦٩گ، ١٤ سطر (٦×١٦)، اندازه: ١٢/٥×٢٦/٥سم [ف: ١ - ١٤٩]

٣٠٩. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه: ١٦٩١٥

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بى‌كا، تا: رمضان ١٠٤٦ق؛ مصحح، محشى اغلب با رمز «ع ل»، پشت ورق آخر جدول شكيات از شيخ على و اسامى تأليفات علامه حلى و برخى از اصطلاحات ارباب حديث؛ ارسالى از دانشگاه علوم اسلامى رضوى در مهر ١٣٦٨؛ كاغذ: نخودى آهارمهره، جلد: ميشن قهوه‌اى لبه‌دار ضربى با ترنج و سرترنج، ١٧٩گ، ١٨و١٩ سطر، اندازه: ١٢/٥×٢٦سم [ف: ٢١/١ - ٩٣]

٣١٠. تهران؛ فياض، على اكبر (دكتر)؛ شماره نسخه: ١٤٥

خط: نسخ، بى‌كا، تا: ١٠٤٦ق [نشريه: ٧ - ٦٩٥]

٣١١. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه: ٣٦٦٨٢

خط: نسخ، بى‌كا، تا: ذيقعده ١٠٤٧ق؛ مصحح، محشى؛ اهدائى رهبرى، مهر ١٣٨٦؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: مقوا با عطف پارچه، ١٧٧گ، ١٥ سطر، اندازه: ١٣/٥×٢٣/٥سم [اهدائى-ف: ٣ - ٥٠]

٣١٢. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ٩٠٨

آغاز: فليس المعصوم الا من عصمه الله تعالى
خط: نسخ پخته، كا: اسماعيل بن ابراهيم طباطبائى اردستانى، تا: سه‌شنبه ١٤ ذيقعده ١٠٤٧ق، جا: مشهد رضوى؛ افتادگى: آغاز (پيش از «كتاب الطهارة»)؛ جلد: مقوايى تيماج قهوه‌اى ضربى، ٢١٤گ، ١٠تا١٥ سطر (١١/٥×١٦)، اندازه: ١٨/٥×٢٤/٥سم [ف: ٢- ١٤]

٣١٣. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه: ٨٥٩٧

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، كا: على بن زين العابدين هزار جريبى، تا: پنج‌شنبه ٢٠ رمضان ١٠٤٧ق؛ معلق به حواشى شهيدين و ديگران، توسط عليرضا لاجوردياني در اسفند ١٣٣٦ تحويل كتابخانه شده است؛ واقف: عبدالشكور كشميرى؛ كاغذ: حنايى آهار مهره، جلد: مقوا و عطف و گوشه تيماج، ١٧٥گ، ١٧ سطر، اندازه: ١٩/٥×٢٥/٦سم [ف: ٢١/١ - ٧٢]

٣١٤. تهران؛ الهيات؛ شماره نسخه: ٥٠٥

خط: نستعليق خوش، كا: على بن حسين، تا: ٢٥ رمضان ١٠٤٧ق؛ محشى با نشان «زين، فخرالدين، ص، تذكره، ع ل، تنقيح، نهايه، ط، دروس، مجمع، شرح، م و ط، شرح لمعه، مهذب، تحرير، منه»؛ بهاى نسخه دو درهم؛ كاغذ: اصفهانى، جلد: تيماج مشكى ضربى مقوايى، ٢٠٨گ، ١٥ سطر (٦/٥×١١/٥)، اندازه: ١٣×١٩/٥سم [ف: - ٤٥٣]

٣١٥. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه: ٣٩٨١

از حج تا ديات؛ خط: نسخ، كا: عزالدين بن محى الدين بن عبداللطيف بن على بن احمد بن احمد بن محمد بن حسين بن محمد بن حسين بن ابى جامع عاملى، تا: شنبه ١٥ شوال ١٠٤٨ق؛ مصحح، محشى، داراى علامت بلاغ، قبل از كتاب برگى است در معرفى ابن ابى جامع كه محمد شمس الدين بن ملا عبدالله هرندى

به تاریخ دهه آخر محرم ۱۳۳۲، در صفحه آخر انهائی است که شیخ عبداللطیف جامعی برای نوه اش شیخ عزالدین بن فخرالدین (کاتب نسخه) نوشته است؛ تملک: علاء الدین محمد بن داود بن عبد علی بن محمد شریف نجفی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۳۹گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۰ – ۳٦۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۱٤٤]

۳۱٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۸–۲/۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۰٤۸ق؛ مصحح، محشی به امضاء «ع ل نعمة الله» و «شرح ارشاد»، در اول نسخه یادداشت‌های پراکنده درباره صلاة الاستخارة و تعداد مسائل قواعد ۱۱٤۱ مسأله و تعداد مسائل ارشاد ۱۵۰۰۰ مسأله و شرایع ۱۲۰۰۰ مسأله و مختصر ۸۰۰۰مسأله؛ تملک: محمدطالب بن محمدعلی کاشانی؛ جلد: تیماج با روکش پارچه، ۲۸٦گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦/۵سم [ف: ۱ – ۳۰۰]

۳۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤٤٤۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن ابی طالب، تا: جمعه شوال ۱۰٤۸ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری،محرم۱٤۰۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن عنابی، ۲٦۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۱/۱ – ۷۲]

۳۱۸. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: حسن بن سلطانعلی لنجرودی، تا: جمعه ۱۵ ربیع الثانی ۱۰٤۸ق؛ محشی که یکی به تاریخ ۱۰٤۹ق است، در خاتمه دو برگ در مسائل مربوط به رضاع به صورت ناتمام؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳٦۳گ، ۱۲ سطر (٦×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [میراث اسلامی: ۸ – ٤۳۳]

۳۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳٦۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰٤۸ق؛ نسخه قدیم و نفیس، مصحح، محشی، برگ آخر را حاجی محمد بن شاه محمد استرآبادی به تاریخ ۲۸ ربیع الثانی ۱۰٤۸ نوشته؛ جلد: مقوایی، ۱۹۲گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۹ – ۱۳۸]

۳۲۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۷۸

خط: نسخ، کا: حسن بن شمس الدین زواره‌ای سمنانی، تا: یک‌شنبه از دهه اول ۱۰٤۹ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی، دارای بلاغ، دو برگ آغازین نام کتاب و مؤلف و چند یادداشت متفرقه و وقف کتاب از حاجی ابوالحسن بن بهرام بیگ و یادداشتی به خط محمد مهدی صالح؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۰۲گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٦سم [ف: ۱ – ۱۲۷]

۳۲۱. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲٤

خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد رضا ویستی، تا: دوشنبه ۲۸ شعبان ۱۰٤۹ق؛ در سه صفحه اول و چند صفحه آخر چند یادداشت و دعا و حدیث و مهر به تاریخ ۱٤ صفر ۱۱۵۳ و وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۷ رجب ۱۳۱۷؛ تاریخ وقف: ۷ رجب ۱۳۱۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج مشکی، ۱٤۱گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۲٦]

۳۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲٤۷۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: قوام الدین بن طاهر حسینی، تا: ۱۰٤۹ق؛ محشی و رموزی که در ذیل حواشی و تعلیقات به جای اسم صریح محشین گذارده می‌شود و این که هریک از آنها اشاره به کدام یک از فقها می‌باشد، اشعاری راجع به قاعده خط و در شناختن قلم و مرکب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی مستعمل، ۲٦٦ص، ۱٦ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱ – ۳۵۷]

۳۲۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۵۱

خط: نسخ، کا: حاجی محمود بن محمد شریف خادم شریفی، تا: ۱۰۵۰ق، جا: مشهد رضوی[ف: ۱ – ۸]

۳۲٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸٤٦–۵۳/۵٦

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن طاهر، تا: ۱٤ محرم ۱۰۵۱ق؛ اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱ – ۳۰٤]

۳۲۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲٤۳

خط: نسخ، کا: محمد بن نصیر بن احمد شعیبی، تا: دوشنبه از دهه آخر ربیع الثانی ۱۰۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۱۱]

۳۲٦. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۵٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۱ ذیقعده ۱۰۵۲ق؛ محشی؛ تملک و مهر: «یوسف ایها الصدیق» (بیضی)؛ جلد: شمیز عطف نایلون تجلید نو، ۲۲۹گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٦×۲۵/۵سم [ف: ۱ – ۳٤۲]

۳۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹٦۱

خط: نسخ، کا: محمد زکی بن جلال الدین رضوی دلیجانی، تا: ۲۵ ربیع الثانی ۱۰۵۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز نو، ۱۲۸گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱٦/۲×۲۵/۲سم [ف: ۱ – ۲۵]

۳۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٦۳۱٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن روحی طالقانی، تا: شنبه ۲٤ ربیع الثانی ۱۰۵۳ق، جا: دارالسلطنه اصفهان، مدرسه حاجی باقر؛ مصحح، محشی با نشان‌های «شرح زین، ع ل، تحریر، مختصر، شرایع» و جز آن؛ خرید از خانم خامنوی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۲۳٦گ، ۱٦ و ۱۷ سطر متغیر (٦×۱٤/۵ و ٦/۵×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [رایانه]

۳۲۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۸٦

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: سلطانعلی بن عبدالله خلخالی، تا: دوشنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۰۵۵ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۲۷گ، ۲۱-۹ سطر (۹×۱٦)، اندازه: ۱۵×۲٤/۵سم [ف: ۱- ۲٤٦]

۳۳۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲٤۷۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا ابوسعید منصوری، تا: ۱۰۵٦ق؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۱۲۹ص، ۲۱ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۳۵۸]

۳۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۹۹
آغاز:.. مستمداً من الله تعالی حسن التوفیق و هدایة الطریق؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن نورالدین محمد، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۵٦ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ) و انجام (٦ برگ)؛ محشی با رموز مختلف؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳٦۷؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲٦سم [ف: ۲۱/۱ - ۹٦]

۳۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱٤۹۰-۹/٤۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: میر قاسم بن میر نصیر حسینی مازندرانی، تا: رجب ۱۰۵۷ق؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل» و دیگران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت دارای ترنج با سر و لچکی مجدول گرهی، ۲۳۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۳۰۱]

۳۳۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۵۷ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۱٤۰گ، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲٦۸]

۳۳٤. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۹۵
خط: نسخ، کا: منصور بن نورالدین هدایه کریمخانی، تا: غره محرم ۱۰۵۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵٦۵ص، ۱۲ سطر (٦×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۳۳۵. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: محمد تقی بن حاجی باقر ابلولانی، تا: جمعه محرم ۱۰۵۸ق [مخطوطات دزفول: ۱۰]

۳۳٦. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۵۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۸ق [ف: ۳٤]

۳۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن حسن بروجردی، تا: جمعه ۱۷ جمادی الثانی ۱۰۵۹ق؛ دارای حواشی عبدالعالی کرکی؛ واقف: نادرشاه، ۱۱٤۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۲گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۵×۲٤سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۸]

۳۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸٦٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید هادی موسوی، تا: شنبه ۷ محرم ۱۰۵۹ق؛ محشی اغلب با نشان «هـ» و «ع ل»؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٤٤گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [اهدائی - ف: ۳ - ٤۹]

۳۳۹. همدان؛ دامغانی (آقای)؛ شماره نسخه:۱
کا: شفیع بن حاجی الغ بیک قزوینی، تا: ۱۹ ربیع الثانی ۱۰۵۹ق [نشریه: ۵ - ۳۸۳]

۳٤۰. تهران؛ مدرسه مروی؛ شماره نسخه:۳۰۷
کا: محمد بن علی بن محمد بن عبدالله بن ابراهیم بن علی حریصی احسائی، تا: ۱۰۵۹ق، جا: شیراز، مدرسه اسماعیلیه؛ کاتب مقداری از کتاب را نزد جعفر بن کمال الدین بحرانی خوانده و ایشان برای او در پایان نسخه اجازه‌ای به تاریخ ۱۰۵۹ نگاشته است. [ف: ٦۵]

۳٤۱. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۰۹
خط: نسخ نازیبا، کا: سلیمان بن محمد بن عبدالجبار بن سلمان، تا: ربیع الاول ۱۰۵۹ق؛ محشی، با یادداشتی از محمد جعفر ساکن قریه بروجن در ۱۰۵۹ و یادداشت خرید کتاب در محرم ۱۱۷۲؛ ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: - ۸۱]

۳٤۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۸۵۳
خط: نستعلیق، کا: مهدی قلی بن یار امیر فیمنی عکاشه، تا: شنبه ۱۱ محرم ۱۰٦۰ق، جا: مدرسه رفیعیه خانیه، به دستور محمد حسن مازندرانی؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «رحمه الله، ح س زین الدین»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی با لولا، ۱۵۱گ، ۲۲ سطر (۷×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱٤×۱۷سم [ف: ۱٦ - ۳۸۳]

۳٤۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۷۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله الموفق و المعین. .. لجمیع المومنین و المومنات
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰٦۰ق [رایانه]

۳٤٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شوال ۱۰٦۰ق، جا: مشهد، مدرسه خیرات خان؛ معلق به حواشی «شهید ثانی، فخرالمحققین و محقق کرکی»؛ واقف: علی اصغر احمدئی، آبان ۱۳٦۵؛ کاغذ: حنایی و نخودی آهار مهره، جلد: ساغری مشکی، ۱۸٤گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۷٦]

۳٤۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۰۳
خط: نسخ، کا: محمد سعید بافقی، تا: نیمه ذیحجه ۱۰٦۰ق؛ مصحح؛ ۲٦٤گ، ۱۸ سطر (٦/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱ - ٦]

۳٤٦. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۲۰
خط: نسخ، کا: محمد علی بن ملا حسن رودپیش از توابع فومن، تا: یک‌شنبه ۲٤ جمادی الاول ۱۰٦۰ق؛ محشی، نه صفحه قبل از

کتاب دارای فواید و اشعار مختلف و معرفی علامه حلی از سید ناصر حسینی مرعشی میبدی کرمانشاهی به تاریخ غره محرم ۱٤۲۵ با مهر بیضوی وی؛ تملک: سلیمان نائب الصدر به تاریخ ربیع الاول ۱۲۹٦؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۹گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۱ – ۱۰۸]

۳٤۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰٦

خط: نسخ، کا: نورالدین محمد بن قطب الدین حیدر (بن عطاء الله) حسینی، تا: ۲۰ شعبان ۱۰٦۰ق؛ مصحح، محشی، دارای نشان بلاغ، روی برگ اول چند یادداشت؛ تملک: کاتب، محمد تقی الحکاک النجفی؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۸۵گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۷ – ۲۲۷]

۳٤۸. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۹

آغاز: القول فی زکاة الذهب و الفضة و یشترط فیث الوجوب النصاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰٦۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملکی بدون نام به تاریخ ۱۲٤۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۳گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ٤۷]

۳٤۹. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۱۵

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمدتقی تبریزی، تا: ۲٤ ربیع الاول ۱۰٦۲ق؛ مجدول، محشی؛ نسخه وقف اولاد ذکور ملاغلامرضا است؛ مهر: «عبدالراجی ابوالقاسم بن غلامرضا» (بیضی)، «سلام علی ابراهیم یا نار کونی بردا ۱۰۳٦» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج، ۲۱۱گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف مخ: – ۹]

۳۵۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۸۹

آغاز: النورة و الجص و تراب القبر و المستعمل و لایصح بالمعادن و الرماد و الاشنان و الدقیق؛ **انجام:** برابر

طهارت تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد اشتهاردی، تا: غره شوال ۱۰٦۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل رحمه الله» و «زین» و «منه»؛ ۱۸۸گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۵سم [ف مخ: ۱ – ۳۷]

۳۵۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ رمضان ۱۰٦۲ق، جا: اصفهان؛ مهر: «محمدحسن بن محمد حسین ۱۲۱۷» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۲۰×۲٦سم [ف مخ: ۱ – ۱۲۸]

۳۵۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۰۹۳

خط: نسخ، کا: اسدالله حسینی قمی، تا: ربیع الاول ۱۰٦۲ق؛ کاغذ: اصفهانی سفید، جلد: چرمی سیاه، ٤٦٦ص، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ – ۱۷۸]

۳۵۳. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمود، تا: دوشنبه ۱۵ ذیحجه ۱۰٦۲ق؛ مصحح، محشی، دارای بلاغ با علامت «ثم بلغ سماعاً ایده الله تعالی»، پیش و پس از کتاب فایده‌های متفرقه طبی و فقهی و حدیثی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۰گ، ۱۵ سطر [ف: ۳۷]

۳۵٤. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۰٤/۱-٦۳۷۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۹ جمادی الثانی۱۰٦۲ق، جا: قهوه خانه باقر در خدمت ملا محمد تقیا؛ با بلاغ سماع؛ تملک: محمد طالب بن محمد طالب حسینی مازندرانی با مهر او؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۱٤۷گ، ۱۹ سطر ، قطع: ربعی[آستانه قم:۷۷]

۳۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵٦۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه بلغ الغاية و تجاوز النهاية. .. تمت هذا الکتاب الشریف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰٦۳ق [رایانه]

۳۵٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵٦۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسین بن شرف بن حسین کربالی شولستانی، تا: شنبه نیمه رمضان ۱۰٦۳ق، جا: شیراز، مدرسه خانیه؛ محشی؛ واقف: حسین کی‌استوان، آبان ۱۳٤۸؛ کاغذ: حنایی و نخودی آهارمهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور، ۱۱۰گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۹×۲٦سم [ف: ۲۱/۱ – ۷۲]

۳۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٦۹۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرزاق، تا: شنبه ۲۳ محرم ۱۰٦٤ق؛ دارای بلاغ، محشی با نشان «ع ل»؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۲۱/۱ – ۹٤]

۳۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٤۲۱۰

آغاز: و سهواً اوبترک الطهارة کذلک و تعمد التکفیر و الکلام بحرفین مما لیس بقران؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد زمان بن محمد استرآبادی، تا: ۱۰٦٤ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی با امضای «ع ل، ح ل»، «زین الدین»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی دارای ترنج و دو سرترنج با نقش گل و بوته ضربی، ۱۹۰گ، ۱۷ سطر ، ابعاد متن: ٦/۵×۱٦/۵، اندازه: ۱۳×۲٤سم [ف: ۱۸-۱٦۰]

۳۵۹. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰٦٤ق؛ ۱۸ سطر ، قطع: وزیری [تراثنا: س٦ش۱ – ٦۸]

۳٦۰. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:٤

خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن عبد زید، تا: شنبه ۲۳ محرم ۱۰٦٤ق؛ کاغذ: هندی، ۱۲ و ۱۵ سطر [تراثنا: س٦ش۱ – ٦۹]

۳٦۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اصیل الدین محمد سلمان، تا: ۱۰٦٤ق؛ در آخر نسخه یک یادداشت با این عبارت: «هذا من املاء استاد البشر

خلف صدق سید البشر میر محمد زمان خلد اله تعالی الی یوم. ..»
(این یادداشت متضمن بیان اوزان مصطلحه در شرع است)، قسمت‌هایی از کتب مختلفه فقه مخصوصاً از مؤلفات علامه حلی، مؤلف ارشاد و از شروح آن در کنار برگ؛ کاغذ: آهارمهره زرد، کرم روشن و سیر، جلد: تیماج قرمز، ۳۱۸ص، ۱۷ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱٤×۲٤سم [ف: ۱۰ - ٦٤۱]

۳٦۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٤٤۰٤

خط: نسخ، کا: محمد قلی جدید الاسلام، تا: شنبه ۲ جمادی الاول ۱۰٦٤ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی تازه، ۲٤۲گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦سم [ف: ۱۲ - ۱۰٤]

۳٦۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۷٦

خط: نسخ، کا: محمد حسین سمنانی مدرس، تا: آخر جمادی الاول ۱۰٦۵ق، جا: ابهر؛ مصحح، محشی، در سه برگ پایانی دعاء سیفی به خط کاتب در سال ۱۰٦۷ق در قریه‌ای از روستاهای سجاس آمده است؛ مهر: وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۱٦۵گ، مختلف السطر ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱٦۳]

۳٦٤. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰٦۵ق؛ محشی؛ اندازه: ۲۰×۲۷سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۱]

۳٦۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲٤۳

طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد شریف مازندرانی، تا: سه‌شنبه صفر ۱۰٦۵ق، جا: هرات؛ محشی با نشان «زین الدین ره، ع ل، فخرالدین، شرح جعفریه، ب، تحریر، مغرب»، در برگ ۳ و ٤ اقسام وجوب و شرحی کوتاه درباره علامه دیده می‌شود؛ تملک: فاضل تونی؛ مهر: محمد علی بن هاشم حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۱۵۸گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱٦/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱٦/۵×۲۵/۵سم [ف: - ٤۵۰]

۳٦٦. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۰٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و ثلث، کا: محمد طاهر بن محمد جان بن غلامحسین بن قاسم بن غلامعلی درزی مشهور به سهراب سمنانی، تا: یک‌شنبه ۸ شعبان ۱۰٦۵ق، جا: سمنان؛ مصحح، محشی با نشان: «نقی عفی منه» و «ع ل» و حواشی به نقل از کتب فقهی مانند «تنقیح» و «شرایع»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱٦۱گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ٤۱]

۳٦۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲٦

خط: نسخ، کا: نورا (نورالدین) بن عبد الحی بن شمس الدین گلپایگانی، تا: ۱۰٦۵ق، جا: گیلان؛ مصحح، محشی، کار تصحیح و تحشیه را کاتب هنگام اقامت در اصفهان برای تحصیل با دقت انجام داده است؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲٦۵گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱٤/۵×۲٤سم [ف: ۳ - ۱٤۵]

۳٦۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: تاج الدین بن رضی الدین مازندرانی ملقب به امیر، تا: جمعه ۲۱ رمضان ۱۰٦٦ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۱گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۵×۲٦/۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۳]

۳٦۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲٤۷۰

آغاز: برابر

خط: نسخ خوب، کا: محمد شریف بن عبدالجبار، تا: ۱۰٦٦ق؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۲۹ص، ۱٤ سطر ، قطع: رحلی، اندازه: ۱۳×۲۸سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

۳۷۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:٤۸-الف/۵۵۲

انجام: و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد خیر خلقه و آله الطیبین الطاهرین المعصومین. ..

خط: نسخ، کا: احمد بن شیخ علوان کعبی، تا: ۱۰٦٦ق؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی کلفت، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲ - ۱٤۳]

۳۷۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:٤۲۲

خط: نسخ، کا: عنایت الله بن ابوالقاسم تبریزی، تا: ۱۳ جمادی الثانی ۱۰٦۷ق، جا: مشهد رضوی؛ دو صفحه در تحقیق معنی غصب، محشی؛ تملک: محمد علی حسینی طبسی گیلکی سال ۱۱۵۰ در دارالسلطنه اصفهان؛ ۲۰۷گ، اندازه: ۱٦/۵×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۱]

۳۷۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۸۲

خط: نسخ جلی، کا: رضی بن مرحوم ملاملک، تا: ۲٤ ربیع الثانی ۱۰٦۷ق؛ افتادگی: آغاز (صفحه اول)؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۵سم [ف: ۹٦]

۳۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٦۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن خاتون (مؤلف کتاب ترجمه قطبشاهی)، تا: یک‌شنبه ۵ محرم ۱۰٦۸ق، جا: حیدرآباد؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل» و «زی»، مقابله شده، کاتب در آخر نسخه این دو بیت را نوشته است: «اذارمقت عیناک ما قد کتبته ×× و قد غیبتنی یوم ذاک المقابر / فخذ عظمة مما رایت فانه ×× الی منزل صرنا به انت صایر»؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهار مهره نخودی سیر، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۵ - ۳۷٦]

۳۷٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد زمان، تا: ۲۰ رمضان ۱۰٦۸ق؛ محشی؛ واقف: محمد زمان، ۱۰۹۱ق؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی،۲۸۱گ،۱۷ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ۲۱/۱-٦۹]

۳۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵٤۷-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سعید الله بن عزیز الله بیدگلی، تا: ۱۰٦۸ق، جا: اصفهان؛ در حاشیه صفحات تعلیقات علی بن عبدالعالی کرکی، پشت برگ آغاز، رموز کتاب قواعد علامه از زبان فخرالمحققین توضیح داده شده است، بر پشت برگ پایان یادداشتی است فقهی پیرامون شرایط عقد متعه، عقد اجاره و عقد دوام و پشت همین برگ، مصطلحات علامه در ارشاد توضیح داده شده و نیز قاعده‌ای فقهی از شیخ حسن (شاید صاحب معالم) نقل شده است؛ کاغذ: ترکی بغدادی، جلد: تیماج مشکی عطف قهوه‌ای، ۱۸۹گ، ۱۹ سطر ، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲٤ - ۳۵۱]

۳۷٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۵٦

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن عنایت الله بن حسین حسینی، تا: شنبه ربیع الثانی ۱۰٦۹ق؛ محشی؛ اهدائی رهبری، بهمن ۱۳۸٤؛ جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای، ۱۹۰گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱٦/۵×۲۳/۷سم [اهدائی -ف: ۳ - ۵۱]

۳۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی خوش، کا: حسینی اردبیلی، محمد شریف، تا: ۱۰٦۹ق [رایانه]

۳۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۲٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰٦۹ق [رایانه]

۳۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷٦۵۵ - ۵۱/۱۱۵

آغاز: بسمله، کتاب النکاح و فیه مقاصد: الاول فی اقسامه و هی ثلثة الاول فی الدایم

از کتاب نکاح تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰٦۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۲۵۰گ،۱۲ و ۱۱سطر،اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۰۵]

۳۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۳-۱/۱۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن تاج الدین حسن الشریف، تا: ۱۰٦۹ق؛ مصحح، محشی به امضاء «ع ل» و «ع ک» و «مح» و «شهدین» و «س» و «فخرالدین» و «ری»؛ جلد: پارچه آبی، ۲۱۹گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۰]

۳۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹٦۳۰

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن مهدی تربه سری، تا: ۱۱ ربیع الاول ۱۰۷۰ق؛ مصحح، محشی، چند صفحه مشتمل بر فواید متفرقه و وقف‌نامه کتاب به تاریخ چهارشنبه ۲ شوال ۱۲۳٤ با مهر «عبده عبد العزیز» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳٤۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۵/۵سم [ف: ۲۵ - ۲٤]

۳۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۰٦-۵٦/۵٦

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: شیخ ابراهیم بن مولانا محب علی عارفی موغاری، تا: دوشنبه ۳ رجب ۱۰۷۰ق، جا: اصفهان، مسجد جامع عتیق؛ در آخر نسخه دو برگ در صفحه معراج به نقل از خط محمد تقی مجلسی گویا از «روضة المتقین»؛ ۱۷۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٤سم [ف: ۱ - ۳۰٤]

۳۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۲۷

آغاز: الی القبلة بان یلقی علی ظهر بحیث لوجلس کان مستقبلا و یستحب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق [رایانه]

۳۸٤. ساری؛ عمومی ساری؛ شماره نسخه:٤۱

آغاز: فأوجبت مطلوبه و صنفت هذا الکتاب الموسوم بارشاد الاذهان؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی قهوه‌ای، ۱۵ سطر (۱۷/۵×۸/۵)، اندازه: ۱٦×۲٦/۵سم [ف: ۳۵]

۳۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۳٤۰/۳

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن فرج الله فیاض قیاسی جزایری، تا: دوشنبه ۱۲ رمضان ۱۰۷۲ق؛ دارای حواشی با نشان «زین الدین، فخر الدین، ع ل رحمه الله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنجی ضربی مقوایی درون زرد، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱٦ - ۲٤٦]

۳۸٦. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۳۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ مصحح، محشی، در دو برگ پایانی یادداشت فقهی به نقل از فخرالمحققین؛ تملک: محمد جعفر حسینی به سال ۱۲۳۸، محمد بن عبدالمطلب؛ واقف: صبیه محمد حسن خان، ۱۲٦٤؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۲۹۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٤/۵×۲٦سم [ف: ۱ - ۱۸۸]

۳۸۷. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:٦۲

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۸ جمادی الثانی ۱۰۷۳ق؛ با حواشی «ع ل» و بندهایی از «شرح لمعه» در کناره برگ‌ها، مقابله شده و دارای بلاغ، با یادداشت «هذا کتاب القواعد» در آغاز که خطاست؛ مهر: «عبده محمد محسن الحسینی ۱۱۱۸»؛ ۱۵۰گ، ۱۳-۱۵ سطر ، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۱۱]

۳۸۸. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:٤۳بخش یکم

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن فقیه احمد جیلانی، تا: آخر جمادی الثانی ۱۰۷۳ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی با نشان «شیخ شهید و اکثر با نشان «هـ ع ل»، در پایین ص ۲ نوشته شده: «این دو کلمه را بخوان ببین همان شخص در پیشانی او نویسد، باز ایستد، کلع، بکع، نوع دیگر هلع هلوع هالعی»، در ص ما قبل، روایتی از رسول اکرم (ص) و امام جعفر صادق (ع) و یک مسئله از افلاطون، معانی اصابع اربعه و قصبه ابهام و متفرقاتی دیگر؛ مهر: «عبده سید احمد الحسینی» و «عبده احمد الحسینی» (چهارگوش)؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با سه ترنج زرکوب عطف چرم درون صورتی، ۲۰۰گ، ۱۷ سطر ، قطع: وزیری، اندازه:

۱۷×۲٦سم [ف: ۹۷]

۳۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲٦۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان بن علی کمونه نجفی حسینی، تا: ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل» «ه»، «فخر الدین» و غیر آن، مصحح، دستخط آیت الله مرعشی نجفی در آغاز نسخه: «کتاب ارشاد الاذهان. .. و النسخة بخط العلامة السید سلیمان بن علی الحسینی من مشاهیر السادة آل کمونة خدمة حرم النجف الاشرف فلیغتنم قدرها»، دارای یادداشتی به سال ۱۱۸۳ق در آغاز نسخه؛ تملک: محمد رضا بن شیخ لطف الله قاضی با مهر «افوض امری الی الله عبده. ..» (مستطیل)؛ مهر: کاتب «سلیمان بن علی کمونه» (مستطیل)؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع مشکی، عطف: تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۱٦ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۳۸ - ۷٤۹]

۳۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵٦٦۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن ملک محمود قردجانی، تا: ۱۰۷۳ق [رایانه]

۳۹۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۵۳

خط: نسخ، کا: حجت الله بن عبدالله، تا: پنج‌شنبه ۹ محرم ۱۰۷۳ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ محشی؛ تملک: عزیزالله به تاریخ شوال ۱۳۳٦؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲٦۹گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: - ٤٦]

۳۹۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح هزار جریبی، تا: ۱۰۷۳ق؛ محشی؛ اهدائی حاج وزیری مؤسس کتابخانه؛ جلد: مقوایی تیماج آلبالوئی عطف تیماج زرد، ۳۳۹گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۷]

۳۹۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۲٦۷

آغاز: و النظر فی اقسامها واسبابها و ما یحصل به و توابعها الاول فی اقسامها؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: مهرعلی بن درویش علی ایرجی، تا: ۲٦ ذیقعده ۱۰۷۳ق، جا: مدرسه رفیقه خانیه؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: گالینگور سیاه با عطف پارچه، ۱۲۵گ، ۱۹ سطر [ف مخ: - ۱۰]

۳۹٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، کا: محمد تقی بن حسینعلی، تا: ۱۰۷۳ق؛ مهر: محمد سعید بن جلیل؛ کاغذ: ایرانی آهاردار، جلد: تیماج قرمز، ٤۹٤ص، ۱۸ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ٤ - ٦۲]

۳۹۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۵۳

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷٤ق؛ اهدایی استاد محمد حمامی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی ضربی با سه ترنج، ۳۱٦گ، ۱۳ سطر (٦/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱٦سم [ف: ۳ - ۸۷٤]

۳۹٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲٦٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: یعقوب یوسف، تا: سه‌شنبه ۱ صفر ۱۰۷٤ق؛ معلق به حواشی شهید ثانی و دیگران؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا رویه پارچه، ۱٤۹گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٦/۸×۲۵/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۳]

۳۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱٦۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: محمد حسن بن سعید برادر شیخ عبد علی، تا: سه‌شنبه ۲۸ شعبان ۱۰۷۵ق؛ دارای حواشی با نشان «ع ل، زین، ح ل» و مطالبی از کتب مختلف؛ تملک: شیخ علی منصوری جزایری در سال ۱۱٤۳، محمد علی موسوی با مهر او، عبدالله بن مبارک بن علی بن عبدالله أحسایی در ۱۲۳٤؛ اهدائی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۳۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [اهدائی - ف: ۳ - ٤۹]

۳۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۳

آغاز: مشروعة کنذر صلاة جعفر ع؛ **انجام:** برابر

از اواسط «المقصد السادس فی المنذورات» تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ رمضان ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ محشی؛ واقف: عضدالملک، ۱۲۷٦؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوای روغنی عطف تیماج قهوه‌ای سوخت، ۱۱۷گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۸]

۳۹۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۱۳

خط: نسخ، کا: ابوطالف بن علی حسینی، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۱٤۵گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦سم [ف: ۱ - ۸]

٤۰۰. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:٦۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمدمؤمن بن حاجی. ..، تا: غره جمادی الاول ۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی، در برگ اول چند یادداشت فقهی و یادداشتی در وقف کتاب از «شیخ غلامحسین خیری» و در برگ آخر تملک در سال ۱۳٤۵؛ جلد: تیماج دورو لبه‌دار، رو قرمز سوخت پشت سبز، ۱۷۱گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٤×۲٦سم [ف: ۹]

٤۰۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۳۲

آغاز: و لو عدم الماء و التراب سقط الفرض اداءً و قضاءً. .. النظر السادس فیما یتبع الطهارة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد بهاء الدین خطی بن عبدالحسین، تا: دوشنبه ۱۰ ذیحجه ۱۰۷٦ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با امضای «ع ل»؛ جلد: تیماج سرخ دو روی با ترنج و سرترنج، ۲۱۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ٤۱]

٤۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: بدرالدین محمد طالقانی، تا: دهه اول ذیحجه

۱۰۷٦ق، جا: اصفهان؛ محشی، پشت برگ اول مطالب متفرقه از جمله بخشی از رساله رضاعیه محقق کرکی؛ واقف: شاه حسین، ۱۰۹۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱/۱ – ٦۸]

۴۰۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷٦ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «واذکر فی الکتاب اسماعیل» (بیضی)، «احمد بن فتح علی» (مربع)؛ تملک: محمد مظفر علی شیرانی به تاریخ ۱۰۹۴، محمد حسین؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۱۴گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳ – ۱۴۵]

۴۰۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۰

خط: نسخ، کا: علی بن محمد، تا: سه‌شنبه ۱۰۷٦ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۰گ، ۱۵ سطر (۱۹×۲۷) [ف: ۳۷]

۴۰۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:٦۲

خط: نسخ، کا: آقا میر گیلانی، تا: ۲ رجب ۱۰۷٦ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: زاهد بن آقا میرگیلانی لاهیجانی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج‌دار مقوایی، ابعاد متن: ۱۵/۵×۷/۵، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [نشریه: ۳ – ۱۴۸]

۴۰٦. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن ملا محمد سرکانی، تا: سه‌شنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۰۷۷ق؛ محشی، رموز اسماء از بعضی مشاهیر علما در برگ آغاز؛ مهر تملک: «عبده محمد رضا»؛ اهدایی شیخ محمد طاهری؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی تیماج آلبالویی عطف و گوشه‌ها تیماج زرد، ۱۳۱گ، ۲۸ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲٦سم [ف: ۱ – ۳۵۱]

۴۰۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۷۹

خط: نسخ، کا: مظفر حسین مازندرانی، تا: شنبه ۱ شعبان ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱۷۴گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ – ۱۰٦]

۴۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۸٦٦-۳۵/۴٦

آغاز: بسمله. .. مشابهة الاعراض والاجسام المتفضل بسوابغ المتطول بالفواضل الجسام احمده علی ما فضلناه به من الاکرام؛

انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد امین بن غلام علی حسینی هزار جریبی، تا: ۱۰۷۷ق، جا: اصفهان، مدرسه صفویه؛ با حواشی «ع ل»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج، ۲۳۹گ، ۱۴ سطر ، اندازه: ۱۴×۲٦سم [ف: ۱ – ۳۰۳]

۴۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۴۴

آغاز: و هدایة الطریق و التمست منه المجازات علی ذلک بالترحم علی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: فصیح بن میر اسماعیل حسنی، تا: شوال ۱۰۷۸ق؛ محشی با رموز مختلف؛ اهدایی کاظم مدیر شانه چی در آبان ۱۳٦۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: عنابی، ۱۷۴گ، اندازه: ۱۲/۷×۲۴/٦سم [ف: ۲۱/۱ – ۹۵]

۴۱۰. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۸/۱

خط: نسخ، کا: محمد تقی هزار جریبی، تا: ۵ محرم ۱۰۷۸ق، جا: اصفهان، مدرسه میرزا رضی شاهزاده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ (۱پ–۲۰۵ر)، ۱۵ سطر [سه کتابخانه اصفهان – ف: ۸۵]

۴۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴٦٦۲

خط: نستعلیق خوب، کا: علی رضا ابن شمس الدین محمد، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۰۷۸ق؛ مصحح، محشی، آغاز نسخه چند یادداشت فقهی؛ تملک: محمد جعفر بن محمد کاظم با دو مهر مربع و بیضوی وی؛ جلد: چرم مشکی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۰۵گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۷/۸×۲۹/۵سم [ف:۴۱–۱۴۸]

۴۱۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۴٦

خط: نسخ، کا: جلال الدین محمد بجستانی، تا: چهارشنبه ۲۰ شعبان ۱۰۷۹ق؛ مصحح، محشی، در برگ اول چند یادداشت متفرقه؛ تملک: سلطان محمود قائنی؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۲۳٦گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [کتابخانه‌های قائن-ف:۱۲۷]

۴۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۰۰

خط: نسخ، کا: سیف الدین محمود بن حاجی ابراهیم، تا: پنج‌شنبه ذیحجه ۱۰۷۹ق؛ محشی با نشان «ع. ل»؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سرخ مقوایی ضربی، ۲۱۸گ (۱پ–۲۱۸پ)، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳ – ۱۰٦]

۴۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۳٦

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن عبدالحق سبزواری، تا: جمادی الاول ۱۰۸۰ق، جا: هرات، به دستور زین العابدین بن محمد باقر حسینی؛ مجدول، دارای سرلوح، مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ؛ تملک: محمد سلیم بن محمد مهدی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۳۲۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۱– ۱۵۵]

۴۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۰۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن محمد نورالدین حسینی، تا: چهارشنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۰۸۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج مشکی، ۱۴٦گ (۲پ–۱۴۷ر)، اندازه: ۱۸×۲٦سم [ف: ۲۱ – ۱۷۴]

۴۱٦. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۴۹

آغاز: من رؤس الاصابع الی الکعبین و هما مجمع القدم و اصل الساق

خط: نستعلیق، کا: محمدرضا بن حاجی محمد شولستانی ساکن شیراز، تا: ۲۳ ذیحجه ۱۰۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: کتابخانه «فضل الله نوری» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول بدون مقوا، ۱٦۱گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۱۱]

۴۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالغفار بن محمد صالح دارانی رشتی، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۱ق؛ محشی؛ واقف: نادرشاه، ۱۱٤۵؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ٤۰۲گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۱/۱ - ٦۸]

۴۱۸. سمنان؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قنبر علی بن زین العابدین استرآبادی، تا: شنبه غره صفر ۱۰۸۲ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه» و«ع ل» و حواشی دیگر، دارای علامت بلاغ؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۲٤گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف مخ:]

۴۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۹۵

خط: نسخ، کا: حسین بن منصور سبزواری، تا: شعبان ۱۰۸۲ق؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه کتاب با مهر «معزالدین محمد الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱٤۸گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۰]

۴۲۰. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱٦۵

خط: نسخ، کا: نظر علی بن احمد طالقانی، تا: ۷ رمضان ۱۰۸۲ق، جا: قزوین؛ مصحح، محشی، در دو برگ آغازین یادداشتی درباره کتاب حاضر به خط سید عزالدین حسینی موسوی به سال ۱۳۹۲ق، یادداشت وقف کتاب از حاجی آقا میرزا و مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه، در برگ پایانی یادداشتی به نقل از شهید اول در تعداد انبیاء و اشعاری فارسی در معما با جواب آن؛ جلد: تیماج قرمز سرطبل دار، ۱۵۷گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۹×۲٤/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۸۵]

۴۲۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد شولستانی، تا: ۲٦ جمادی الاول ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: فرنگی[نشریه: ۱۱ - ۸۸۲]

۴۲۲. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۳۸

کا: عبدالغنی بن حاجی شعبان تونی، تا: ۱۰۸۲ق [ف: ۲۳]

۴۲۳. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۹۸

خط: نسخ، کا: محمد رضا بیک بن محمد قلی گرجی، تا: دوشنبه ۲٦ محرم ۱۰۸۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: پارچه‌ای، ۲٤۳گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۵×۲٤/۵سم [ف: ۷۳]

۴۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱٦۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رمضان علی بن محمد علی اصفهانی، تا: ۱۷ رمضان ۱۰۸۳ق؛ محشی با نشان «محمد باقر دام ظله» و «شیخ فخرالدین» و غیره؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور۱۳۵٤؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی، ۱۹٤گ، ۱۵و۱٦ سطر ، اندازه: ۱۹/۵×۲٤/۳سم [ف: ۲۱/۱ - ۷٤]

۴۲۵. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۹٦

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن حاجی سلطان محمد دامغانی، تا: ۱۰۸۳ق؛ محشی، مقابله شده؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: ۵ -]

۴۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن جمشید بیگ شیرازی، تا: ۱ صفر ۱۰۸٤ق؛ محشی؛ واقف: نجف بن جمشید؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۳۷۷گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱/۱ - ٦۹]

۴۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤٥٤۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان بن برخوردار، تا: یک‌شنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۰۸٤ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱٤۰۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، ۱٤٤گ، اندازه: ۱٦×۲٤سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۵]

۴۲۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۰٦

خط: نسخ، کا: حیدر محمد بن سلطان محمد، تا: دوشنبه ۲۵ ربیع الاول ۱۰۸٤ق؛ با حواشی «منه رحمه الله»؛ تملک: حسین بن علی برکات در غره ذیقعده ۱۱۹۹، امانت بوده نزد سید حسین علوانی در بعلبک و شیخ علی نوعانی؛ ۱٦۵گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۰]

۴۲۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد أمین بن محمد علی استرآبادی، تا: سه‌شنبه ۳ جمادی الاول ۱۰۸٤ق؛ محشی با نشان «ع ل»، «منه»؛ تملک: ابن حاجی محمد المدعو بحمرة، محمد ارهمنون الهمدانی فی ۱۱۵۵ با مهر بیضوی، محمد أمین؛ جلد: چرم سیاه، ۱٤۳گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [مؤید: ۱ - ۳۱۲]

۴۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۳۳

خط: نسخ خوش، کا: محمد امین بن محمد علی استرآبادی، تا: سه‌شنبه ۳ جمادی الاول ۱۰۸٤ق؛ مصحح، محشی؛ اهدائی رهبری، مهر ۱۳۸٦؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: دفه اول میشن مشکی دفه دوم میشن قهوه‌ای عطف میشن مشکی، ۱٤٤گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۱]

۴۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲٤۸

آغاز: و فی قدر الثمن المشتری به علی رأی

نیمه دوم کتاب، از کتاب التجارة؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمود جزائری، تا: شب ۱۵ رمضان ۱۰۸٤ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ، در صفحه آخر اجازه تدریس کتاب از سید نعمت الله جزائری به جهت کاتب به تاریخ محرم ۱۰۸٦؛ جلد: تیماج سبز، ۳۰٦گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ٤ - ٤۷]

۴۳۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۵۲

خط: نسخ، کا: محمد رضی بن میر ابوالمعالی رضوی، تا: ۱۰۸۵ق [ف: ۳٤]

۴۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۹۸-۳۵/۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد الخالق بن محمد شفیع قاینی، تا: جمعه ٤ رمضان ۱۰۸۵ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی؛ تملک: محسن بن محمد حسن قاینی با مهر وی، عبدالخالق قاینی با مهرش؛ جلد: تیماج قهوه‌ای باترنج وسرترنج، ۱۸۳گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۲×۲٤سم [ف: ۱ - ۳۰۳]

۴۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد محسن تفرشی مشهدی، تا: سه‌شنبه ۲۸ شعبان ۱۰۸۵ق؛ مصحح در سه‌شنبه ١٦ ذیحجه ۱۰۸، محشی؛ مهر: «عبد محمد محسن مشهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۸گ، ١٦ سطر (٦/٥×١٢)، اندازه: ١٢/٥×٢٠سم [ف:٣-١١٥٧]

۴۳۵. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:١٤٣

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن میر عزیز حسینی مازندرانی، تا: یک‌شنبه دهه اول شعبان ١٠٨٦ق، جا: مدرسه مقصودیه؛ با حواشی از مؤلف و دیگران؛ تملک: کاتب با مهر «و الکاظمین الغیظ و العافین عن الناس» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۳گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ١٦×٢٥سم [ف: ٩٨]

۴۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۷٤

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الثانی ١٠٨٦ق؛ تملک: نقی بن ضیا؛ جلد: تیماج ضربی قهوه‌ای با ترنج و سر با نقش گل و بوته و پرنده، ۳۰۹گ، ١٦ سطر ، اندازه: ١٤×٢١سم [ف: ٢٥ - ٢٧٠]

۴۳۷. مشهد؛ رجائی مغزی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ١٠٨٦ق؛ مصحح، دارای علامت بلاغ؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی العطار القمی، محمد شریف الأشرفی [تراثنا: س١٣ش١ - ١٢٩]

۴۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٦٧٨٧

خط: نسخ، کا: محمد امین بن سلطان محمود طبسی، تا: ۱۰۸۷ق، جا: حجاز؛ مصحح، محشی با نشان «قواعد الشهیدی، مدارک الاحکام، ع ل و. ..»؛ مهر: «محمد صادق بن محمد حسین ١٠٤٦» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج اناری مقوایی دارای ترنج و سرترنج با نقش گل و بوته عطف و سجاف تیماج قهوه‌ای، ۱۹۳گ، ۲۳ سطر (٥/٥×١٧/٥)، اندازه: ١٢/٨×٢٥سم [رایانه]

۴۳۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۳۵۰

خط: نسخ، کا: محمد زمان بن درویش علی هزار جریبی، تا: یک‌شنبه محرم ۱۰۸۷ق، جا: اصفهان، مدرسه شاهپوریه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی زرد، ٤٤٤ص، ١٥ سطر (٩×١٦)، اندازه: ١٨×٢٥سم [ف: ١ - ١٧٨]

۴۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۸۷-۵۵/۵۷

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: علی بن موسی بن حسن بن محمود برای ملا شیخ صفی الله بن ملا حسین حدادانی، تا: چهارشنبه ۲۵ ذیقعده ۱۰۸۷ق؛ در آخر نسخه مطلبی به نقل از «منهاج الصلاح» علامه حلی و شعری از نظیری و چند رباعی از رباعیات ابوسعید ابوالخیر و اشعاری از میرزا جلال اسیر و ملا حزنی و مطلبی در معنی هدایت از «جواهر التفسیر» و اشعاری از مومن حسین یزدی و ابوتراب بیک، ملا نور الله ولی، شیخ بهایی، خیام، اوحدی و میرزا معز مشهدی؛ ۱۸۱گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ١ - ٣٠٤]

۴۴۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۷۷

خط: نسخ، کا: صوفی خداداد داعی، تا: دوشنبه جمادی الثانی ۱۰۸۸ق؛ محشی، نسخه در ۱۷ ربیع الثانی ۱۱۰۵ق عرض شده است؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۲۰۷گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۰۵]

۴۴۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:٥٤٥

آغاز: التشهد و یجب عقیب کل ثنائیه و فی آخر الثلاثیة و الرباعیة و أیضا الشهادتان و الصلاة علی النبی و آله

خط: نسخ، کا: حاجی ندیم ساکن شهرستان جی، تا: چهارشنبه ۱۰ شعبان ۱۰۸۹ق، جا: شهرستان جی؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ روی برگ اول وقفنامه کتاب؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸۷گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ١٥×٢١/٥سم [ف: ٢ - ٣٩٤]

۴۴۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:٥٤٣

خط: نسخ، کا: محمد زکی بن محمد نصیر، تا: ۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی؛ روی برگ آغاز یک یادداشت یادگاری به سال ۱۲۹۵، در برگ پایانی یادداشتی به سال ۱۲۱۹؛ تملک: محمد شفتی با مهر «یا محمد» (مربع)، تملک خط خورده محمد بن محمد بن محمد علی استرآبادی، تملکی پاک شده به سال ۱۲۹۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته مجدول، ١٩٤گ، ١٥ سطر ، اندازه: ١٤/٥×٢٠سم [ف: ٢ - ٣٩٣]

۴۴۴. تهران؛ مدرسه مروی؛ شماره نسخه:٧٦٨

بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ قطع: وزیری [ف: ٦٥]

۴۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالغالب بن محمد طاهر دستغیب حسینی، تا: جمعه ۱۹ شعبان ۱۰۹۱ق؛ محشی با نشان «زین الدین، فخرالدین» و رمز «ع ل» «رحمه الله تعالی» «عبدالعالی کرکی»؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی با آستر مشکی، ۱۷۹گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۸سم [اهدائی - ف: ۳ - ٥١]

۴۴۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۰۹

کامل؛ خط: نسخ، کا: قطبا بن عبدالرحیم نیاسری، تا: چهارشنبه سلخ محرم ۱۰۹۲ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاج حسین شیروانی، تولیت حاج ملا عبد الوهاب قزوینی؛ جلد: تیماج

قهوه‌ای لولادار، ۳٤٠گ، ۱۲ سطر [ف: ۱ - ۲۹]

٤٤٧. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۰۸

خط: نسخ،کا: محمد قاسم بن خیر الله حسینی، تا: ۱۰۹۳ق [ف: ۳٤]

٤٤٨. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۲

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ محشی، بر روی صفحه اول چند بیت فارسی از محمد طاهر مستجابی شولستانی که در ۲۹ جمادی الاول ۱۰۹۵؛ ۲٦۱گ، اندازه: ۱۵/۵×۲٤سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۰]

٤٤٩. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۸

جزء اول کتاب؛ بی‌کا، تا: چهارشنبه از دهه دوم محرم ۱۰۹٤ق؛ مصحح، محشی، نسخه به دو خط کتابت شده است، روی برگ اول یادداشتی در دعای شروع مطالعه؛ تملک: محمد تقی بن آقا محمد، تملکی به سال ۱۰۹٦ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۸٦گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۰]

٤۵۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱٦-الف/۱۵۹

آغاز: مستمدا من الله حسن التوفیق و هدایه الطریق و التمست منه المجاراه علی ذلک؛ **انجام:** و الله الموفق و المعین کتبه العبد المذنب محمد باقر ابن صوفی علیرضا همدانی فی یوم الثلثا فی عشر الاول من ربیع الاول سنه ۱۰۹٤ کتبه فی دار العلم شیراز

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن صوفی علیرضا همدانی، تا: ۱۰۹٤ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: آقا بابا خان؛ کاغذ: فرنگی نخودی شکری و لیمویی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۲۱۹ص،۱٦ سطر (٦/۵×۱٤/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۱۳٦]

٤۵۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۸۵

خط: نسخ، کا: نجف علی بن علی اکبر صفار، تا: یک‌شنبه ۵ رمضان ۱۰۹٤ق، جا: مدرسه ابوالقاسم خان؛ مصحح، محشی، در سه صفحه قبل از کتاب و پشت برگ آخر چند فایده؛ تملک: جمال الدین گلپایگانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲٤۰گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۱٦٤]

٤۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۷۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۱ ذیحجه ۱۰۹٤ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی ضربی، ۲۰۰گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۲×۲٤/۵سم [ف: ۳ - ۱۰٦]

٤۵۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲٦۸۹

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد باقر بن حاجی محب علی قزوینی، تا: ۱۰ شوال ۱۰۹۵ق؛ محشی با نشان «ع. ل»؛ مهر: «خداوندا بحق آل احمد - ترحم کن تو بر سید محمد الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۲۱ سطر (٦/۵×۱٦/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۸۳٦]

٤۵٤. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۷٤

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه شعبان ۱۰۹٦ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۲٤۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲٤سم [ف: ۳ - ۱۰٤]

٤۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵ ط

خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن جمال الدین، تا: ۱۰۹٦ق [مختصر - ف: ٤۷]

٤۵٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳٦۳٦-۱۸/۱۵٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نسخه قدیم و نفیس با تاریخ ۱۰۹٦ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد مهدی بن محمدباقر شکریانی، جبر بن سابج المکاتیم، ناظم العلما تبریزی به تاریخ غره جمادی الثانی ۱۳۱۳؛ مهر: «محمد رفیع طباطبائی» (بیضی)، «افوض امری الی الله عبده آقا حسین ۱۰۹٦»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۷گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۰۱]

٤۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن جمال الدین، تا: ۱۰۹٦ق؛ محشی از علی بن عبدالعالی و زین الدین؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۱٦گ، ۲۱ سطر ، قطع: وزیری باریک، اندازه: ۱٤×۲٦سم [ف: ۲٤ - ۷۵]

٤۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۷۱

خط: نسخ، کا: محمد نبی بن ملا نقد علی عبدالعظیمی، تا: ۱۰۹۷ق؛ محشی از کتب فقه و حدیث به فارسی و عربی، بر پشت صفحه آخر نوشته‌ای به نقل از کتاب «منهاج الصلاح» علامه حلی؛ کاغذ: اصفهانی نازک، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٦۸ص، ۲۵ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱۰- ۱۷۵۵]

٤۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳٤٦۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۱۳ص، ۲۱ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۱٤۲٦]

٤٦۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۰۲

آغاز: و سهواً اوبترک الطهارة کذلک و تعمد التکفیر و الکلام بحرفین مما لیس بقران؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، در برگ دوم یادداشتی مبنی بر وقف کتاب؛ تملک: ملامحسن بن محمد طاهر قزوینی صاحب شرح العوامل معروف و مهر «یا محسن قد اتاک المسیئی ۱۱۱٦»؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد کاظم» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن دارای ترنج و سرترنج با نقش گل و بوته ضربی، ۱۸۸گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۳سم [رایانه]

٤٦۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۵۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد علی، تا: ۱۰ صفر ۱۰۹۸ق، جا: شهر نسا [نشریه: ۷ - ۲۲٤]

٤٦۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۲/۱

فاقد کتاب‌های طهارت و صلات و اوایل کتاب زکات می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد امین بن حمد علی شریف

استرآبادی، تا: ۱۰۹۸-۱۱۰۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج زرشکی مقوایی مجدول ضربی اندرون جلد روکش کاغذی ابری، ۲۵۰ص (۱-۲۵۰)، ۱۵ سطر (٦×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ١٤ - ۳۰۰]

٤٦٣. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲٦٥١

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله حلی، تا: چهارشنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۹۸ق؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ١٤١گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ١- ١١١]

٤٦٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۳۵-۲۷/۵

آغاز: الشریعة علی وجه الایجاز والاخصار خال عن التطویل والاکثار فاجبت مطلوبه بهذا الکتاب الموسوم بارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ **انجام:** برابر

کا: محمد مومن بن محمد صالح کسکری، تا: ۷ جمادی الاول ۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان علامت «بلغ مقابلة»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت با ترنج و سر، لچکی مجدول، ۱۷۷گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ١ - ٣٠٦]

٤٦٥. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:١٣٥٤-٨/٦٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن سهر بن حسن جیلانی، تا: ۱۵ رمضان ۱۰۹۸ق؛ محشی از علماء وکتب و نشان «منه ره»و «ع ل»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج با سرترنج، ۲٤۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ١ - ٣٠١]

٤٦٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹٦۹-٥٤/٥٩

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۹ق؛ تملک: رضی الدین محمد موسوی حسینی خطیب الاردق در ٢٤ ربیع الثانی ۱۰۹۹؛ ۲۲٤گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۳×۲٤سم [ف: ١ - ٣٠٤]

٤٦٧. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۸۳-۱۱/۸۳

آغاز: اللحم وشد العظم او خمسة عشر رضعة ویشترط کمال کل؛ **انجام:** وتجب نیة الکفاره وتعیین جهتها علی رای. .. فان فاته بعض الشهر اکمل ثلاثین، النظر

از نیمه نکاح تا بخشی از عتق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ٤١گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٤سم [ف: ١ - ٣٠٧]

٤٦٨. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۱٤-۱۶/۱۲٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: بخش کهن قرن ۱۲ بخش نونویس قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول گرهی، ۲۱۸گ، ١٤-١٦ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ١ - ٣٠١]

٤٦٩. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ افتادگی: انجام؛ بر پشت برگ نخست یادداشتی است درباره واقعه و یا در زنجان به تاریخ ۱۲٦۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۲۲٤گ، ۱۵ سطر ، قطع: خشتی [نشریه: ۱۳ - ۱۸۰]

٤٧٠. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۳

از طهارت تا آغاز میراث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «زین الدین، ع ل»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۸٤گ، ۱۳ سطر (۱۰/۵×۱۷)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: - ٤٥٠]

٤٧١. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۷۵-١٤/٢٥

آغاز: برابر؛ **انجام:** من الطفل او من الاسنان له الدیة و لو قطعا مع الاسنان فدیتان و فی نقصان المضغ او تصلبهما الارش و فی الیدین الدیة و فی کل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت با نقش شمسه در وسط، ۱۹۸گ، ۱۳-۱۵ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ١ - ٣٠٤]

٤٧٢. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤٤٨٩-٢٣/٩

آغاز: برابر؛ **انجام:** المطلب الرابع فی تصرفات المریض کل تصرف مقرون بالوفاة فهو وصیة من الثلث و ان کان صحیحا و اما المنجزات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوای سفید، ۱۰۲گ، ١٦ سطر ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ١ - ٣٠٥]

٤٧٣. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۵۳-۲٦/۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** المقصد الخامس فی دیة المنافع فی العقل الدیة وفی البعض الارش بحسب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زیتونی ضربی مجدول،۲٦۳گ،۱۷سطر،اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ١ - ٣٠٥]

٤٧٤. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۳۸

آغاز: الموسوم بارشاد الاذهان الی احکام الایمان مستمداً من الله؛ **انجام:** الفصل الثانی فی التدلیس اوتزوجها علی انها. ..

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی مؤسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با کاغذ ابری، ۱۳۲گ، ١٦ سطر (۸×١٤)، اندازه: ١٤×۱۹سم [ف: ۳ - ۸۷۰]

٤٧٥. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱٦۹

انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «زی»، «ع ل»، «ه»، «شیخ ابراهیم»، «ش ع ره»، «شرح ارشاد»، «دروس» و «تحریر»، دارای نشان بلاغ با عبارت «ثم بلغ سماعاً و فقه الله تعالی»، در گ ۳ دو مسئله در رضاع، ارث تحریر «علی اکبر ورامینی ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۹۷» در برگ ۲؛ تملک: «قد انتقل الی العبد الفقیر محمد علی الفوعانی سنة ۱۲۰٦»، «قد دخل فی نوبة العبد الفقیر ابراهیم بن الشیخ حسین البلاغی النجفی» (حدود ۱۲٤۷ که شرح حال وی در طبقات قرن سیزدهم، جزء اول ص ١٦ آمده است)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه تیماج سیاه فرسوده، سجاف و عطف

تیماج حنایی، ۳۰۸گ، ۱۳ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱ - ٤۳۸]

٤۷٦. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۸۷

تا «تصرفات المریض»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «قواعد، ع ل، ٥» و جز اینها؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ٥]

٤۷۷. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:٦٦

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن علی اکبر تونی، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ٥]

٤۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: نخودی و شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۲گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۰]

٤۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤٤۱٦

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو افزع المحامع (کذا) فعزل فعلیه عشرة دنانیر و لو اسملت الذمیة

خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱٤۰٥؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۲٥۰گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۱/۸×۱۹/٦سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۹]

٤۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲٥٥۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الامام ولی من لا ولی له یقتص فی العمد و یستوفی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، معلق به حواشی شهیدین و دیگران؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳٤۸؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹٦گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۸/۲×۲٤/۷سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۰]

٤۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸٥۲

آغاز: الاشجار المثمرة و مواضع اللعن و استقبال النیرین؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، دارای بلاغ، تاریخ تحویل به کتابخانه ۱۳٦۳ش؛ واقف: فاضلخان، ۱۰٦٥ق؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج عنابی، ۲۱۰گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۷/۸×۲٥سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۲]

٤۸۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲٤۷۹

انجام: و فی قوه الارضاع حکومة و فی ابطال الالتذاذ بالجماع و الطعام ان امکن الدیة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، در برگ اول وقف‌نامه کتاب؛ مهر: «العبد المذنب فضلعلی» (مربع)، «عبده زین العابدین» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۰۳گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۹/٥×۲٥سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۱]

٤۸۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٥۷۷۷-۲۹/۱۱۷

آغاز: لاغیر و یجب علی المتخلی ستر العورة و عدم استقبال القبلة و استدبارها. .. و یجب فی الوضوء النیة و هی ارادة الفعل لوجوبه اولند به متقرباً؛ **انجام:** و الخیار فیما یسند الی اللیل. .. و خیار الرؤیة ثابت لمن اشتری اوباع موصوفاً او غائباً بعد مشاهدته فان خرج علی الوصف او العهد فلافسخ

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا با عطف گالینگور قهوه‌ای، ۱۰۲گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۰۷]

٤۸٤. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۲۸

آغاز: برابر، **انجام:** الثالث فی الاحکام فلایعقل الاضر عرف کیفیة انتسابه الی القایل و لایکفی کونه من القبیله و لو قتل الاب ولده خطأ فاالدیة علی العاقله و اجود القولین و اجود القولین منع الارث الامن الترکه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، طبله پشت تاریخ ۱۱۸۷ق؛ جلد: تیماج زرشکی با عطف مشما، ۲۷۰گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱٤×۲٤سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۰]

٤۸٥. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٥۸۷٥

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۲٦٥گ، اندازه: ۱٥/٥×۲٤سم [ف: ۳ - ۱۰٤]

٤۸٦. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی الرجلین الدیة و فی کل واحد النصف وحدهما مفصل الساقین و فی الساقین الرشید و کذا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۲۹گ، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۹/٥سم [ف]

٤۸۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۷٦

آغاز و انجام: برابر

آخر بخش وصایا ناقص است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ تملک: عبدالحسین محلاتی؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج ضربی‌دار سرخ، ۱۷ سطر (٥/٥×۱٤/۱٤)، اندازه: ۱۲/٥×۲۳/٥سم [ف: ٤ - ۱۹٦٤]

٤۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٥۸۷۸

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی به نقل از تحریر؛ کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: تیماج مقوایی، ۱۸۰گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰٥]

٤۸۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٥۸۷۹/۱

از مطلب دوم در بیع حیوان را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۸۰گ (۱۳ر-۹۲پ)، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۰٥]

٤۹۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:٤٥۳

آغاز: علی حایل کعمامة و غیرهاو مسح بشرة الرجلین بـأقل اسمه؛ **انجام:** فیجوز اجلاس المسلم و ان کان الکافر قائما و بجرم علیه

تلقین احد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی از بقیه کتب علامه و کتب فقهی دیگر، در برگ آخر یادداشتی آمده که کتاب را شخصی برای فرزندش «علی اصغر» خریداری کرده از دارالعلم شیراز در ۱۷ محرم ۱۱۹۳؛ تملک: «محمد حسین بن ملا محمد کاظم» در سال ۱۲۲۰؛ جلد: تیماج زرد شتری بدون مقوا، ۲۰۴گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱٤×۱۹سم [ف: ۲ – ۱۱۳]

٤۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲٤٥-٥٦/۹٥

آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱٦٥گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۰سم [ف: ۱ – ۳۰٤]

٤۹۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا ضمان و لو حفر بئراً قريبة العمق فعمقها آخر فالضمان على الأول و يحتمل التساوى المقصد الثانى فى من
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: از زین‌الدین بن اسماعیل حسینی در سال ۱۱٤٤ق؛ جلد: گالینگور، ۲۰۸گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٤سم [ف: ۱۷۹]

٤۹۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۸۷

انجام: و لو سرق ما وضع فى القبر أو ما لبش الميت به غير الكفن فلا قطع المقصد الرابع فى الحارب و فيه بحثان الأول فى ماهيته
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجا؛ ۲۸۸گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۸۰]

٤۹٤. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، مجدول گرهی، ۳۳۲گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۸۰]

٤۹٥. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:٥۹۹

آغاز: و تقضى صوم عادتها هذا ان نقص العدد عن نصف الزمان؛
انجام: برابر
از اواخر غسل حیض تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین گیلانی اشکوری، تا: ربیع الثانی ۱۱۰۰ق، جا: قزوین، مدرسه التفاتیه؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰۳گ، ۱۲ سطر (۷/٥×۱٥)، اندازه: ۱٥×۲۳/٥سم [ف: ٤۸٥]

٤۹٦. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** موجود: و لو غاب البعض لم يخص الحاضر و تتادى.
از طهارت تا آخر دیات؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ دارای حواشی با نشان «ع ل، س،. ..»، در پشت صفحه اول بندی در احکام قبض در باب بیع؛ واقف: شیخ محمد باقر مدرس (تولیت برادرش شیخ محمد یوسف)، ۱۱۷٦ق؛ جلد: تیماج سرخ،۳٥۹گ،۱۳سطر(۷×۱۲)،اندازه:۱٥×۲۰/٥سم[ف: ۲۳۳]

٤۹۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳٤ – ج

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «ع ل رحمه الله» و جز آن، فهرست کتاب‌های ارشاد و طریق تعلیم فخرالمحققین پسر علامه و پراکنده‌های دیگری در ۱ر و ۲پ؛ واقف: مهد علیا برای مدرسه خود در ارگ، پنج‌شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۲۷۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱۰۰گ، ۱٥ سطر (۸/٥×۱٥/٥)، اندازه: ۱۷/٥×۲٥سم [ف: ۲٤۱]

٤۹۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸ ـ ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۲٤۱گ، ۱۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲٥سم [ف: ۱ – ۲۳]

٤۹۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، در دو برگ آغاز چندین یادداشت متفرقه فقهی و وقف‌نامه کتاب از طرف بهرام بیگ به سال ۱۲۸۰، در چهار برگ پایانی یادداشت‌های مفصل فقهی؛ مهر: «عبده محمد حسن الموسوی» (بیضی)، «محمد حسن بن مرتضی الموسوی»، «عبده محمد حسن الموسوی» (بیضی)؛ اهدائی سید علی نجف آبادی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲٦گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤×۲٥سم [ف: ۳ – ٥٤۱]

٥۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۰٦

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ هادی بن محمد جواد آن را در ۱۳۲۳ کامل کرده است؛ تملکی به تاریخ ۱۲٤٦؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۰٥گ، ۱۷ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱٥×۲٥سم [ف: ۸ – ۲٥٤]

٥۰۱. تهران؛ مدرسه مروی؛ شماره نسخه:٦۹۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: خشتی [ف: ٦٥]

٥۰۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۹٤

خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۷٦گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٥×۲۰/٥سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۱۰]

٥۰۳. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲٥۱

کا: غیاث کرمانی، تا: ۱۱۰۱ق [نشریه: ٥ – ۲۰۹]

٥۰٤. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:٤۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق [ف: ۳٤]

٥۰٥. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نبی الله بن ولی الله موسوی قاینی، تا: ۱٦ ربیع الثانی ۱۱۰۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره» و «ع ل ره» و. ..؛ اهدایی کاظم مدیر شانه‌چی در آبان ۱۳٦۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی ضربی با ترنج و سر ترنج، ۱٤۳گ، ۲٤ سطر ، اندازه: ۱۲/٥×۲٤/٥سم [ف: ۲۱/۱ – ۷۳]

٥۰٦. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:٥۲

آغاز: الايجاز و الاختصار خال عن التطويل و الاكثار
خط: نسخ، کا: احمد بن جعفر بن حسین طالقانی، تا: شعبان ۱۱۰٤ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۷گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱٤/٥×۲۰سم [ف: – ٦۱]

۵۰۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۲۳
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۱۰٦ق؛ اهدائی حاج وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی کاغذ قرمز عطف تیماج قرمز، ۳۱٦گ، ١٤ سطر (٦/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۳سم [ف: ۳ - ۸۲۵]

۵۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤٣٢٧-٢٢/٤٧
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن مراد، تا: سه‌شنبه ۱۲ رجب ۱۱۰٦ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت با ترنج و سرترنج عطف و حاشیه تیماج قهوه‌ای، ۱۹۰گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ١٤×۲۳سم [ف: ۱ - ۳۰۲]

۵۰۹. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۳٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد مهدی، تا: سه‌شنبه غره جمادی الثانی ۱۱۱۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۹گ، ۲۵ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اوراق عتیق: ۱ - ۹۳]

۵۱۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۸٤
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ تملک: محمد حسین بن زین‌العابدین؛ جلد: مقوایی با عطف چرمی، ١٦ سطر ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۹٦]

۵۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲٤٨٦/۱
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد عظیم سبزواری، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: اصفهانی و دولت آبادی و نخودی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱۰۲گ (۱پ-۱۰۳)، ابعاد متن: ۱۳×۱۷، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۱۲ - ۳٤۳]

۵۱۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۹۷الف
خط: نسخ، کا: محمد شریف بن ملا منصور رستم آبادی، تا: ۱۱۱۱ق؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱۰۸۸]

۵۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد عظیم سبزواری، تا: ذیحجه ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، نخودی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱۰۳گ (۱-۱۰۳)، ۲٤- ۲۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۱۱ - ۷٤]

۵۱٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عمادالدین محمد بن حسین طبسی، تا: ۱۷ شعبان ۱۱۱۳ق؛ دارای حواشی محقق کرکی با نشان «ع ل»، ورق اول نونویسی شده؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳٤۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۲٦گ، ۲۵-۲۷ سطر ، اندازه: ۱۲×۲٤سم [ف: ۲۱/۱ - ٦۹]

۵۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹٦۷۳
بی‌کا، تا: ۱۱۱٤ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۵۱٦. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-٦٣٦٦
خط: نسخ، کا: محمد سلیم بن محمد جعفر طالقانی، تا: ۱۱۱۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۲٦گ، ١٤ سطر ، قطع: ربعی [آستانه قم: ۷۷]

۵۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ظاهراً محمد علی بن ابوطالب، تا: دوشنبه ۲٤ صفر ۱۱۱۵ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۱۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦/۵×۲۱/۵سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۳]

۵۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم، تا: سه‌شنبه ۲۲ رجب ۱۱۱۷ق؛ از برگ اول به جز چهار سطر مابقی ساقط است، محشی با نشان «ع ل» و «فخرالدین»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۰گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۲۱/۱ - ۸۳]

۵۱۹. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن شاهمیر مازندرانی، تا: محرم ۱۱۱۷ق، جا: اصفهان، مدرسه آقا الماس؛ مصحح، محشی که کاتب در آخر نوشته در همان سال و در همان مدرسه نگاشته، در دو برگ اول و آخر یادداشت های فقهی زیادی توسط کاتب؛ مهر: «ان الله لایضیع أجر المؤمنین» (بیضی)؛ جلد: تیماج دورو، رو قهوه‌ای پشت قرمز،۱۹٦گ،۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۲٤سم [ف: - ۱۰]

۵۲۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲٤٤٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: قطفی حسین بن قربان حسن بن قطفی علی بن بیک علی طبسی گیلکی، تا: جمعه ٤ رجب ۱۱۱۷ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی، از کتاب الطلاق تا پایان کتاب به خط کاتب بازنویسی شده است و اصل نسخه قدیمی‌تر است؛ تملک: «ضیاءالدین محمد بن محمد علی» با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین العبد ضیاء الدین محمد» (مربع)، چند تملک پاک شده با مهر «هو المغنی عبده علی رضا» (بیضی) به سال ۱۲٦۸ و فرزند وی «محمد تقی بن علی رضا بن. ..» با مهر «هو المغنی عبده محمد تقی» (بیضی) به سال ۱۳۰۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۸۳گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۰]

۵۲۱. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۰۵۱
خط: نسخ، کا: احمد ولد باقر، تا: ۱۱۱۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماجی بنفش، ۲۳۰ص، ١٦ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ١٦×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۵۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳٦۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر بن علی اکبر ایمن آبادی کوهدم، تا: چهارشنبه ۲۰ ذیقعده ۱۱۱۸ق؛ محشی غالباً با نشان «ع ل»؛

اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ساده لبه‌دار، ۱٦۳گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۳]

۵۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹٥٦٥

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ٦ محرم ۱۱۱۹ق؛ محشی، تملک: محمد علی بن علی نقی حسینی با مهر «عبده محمد علی بن علی نقی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۸۳گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ٢٤ - ۳۰۷]

۵۲٤. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۲٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل محرم ۱۱۱۹ق؛ تملک: «محمود بن محمد حسین کاشانی»؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج مجدول گرهی، ۱۸٦گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۹/۵×۲٦سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۹]

۵۲۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲٤۷۵

آغاز: برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۱۱۹ق؛ محشی از خود مؤلف و شیخعلی و از کتاب «مهذب»؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۳ص، ۱۸ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

۵۲٦. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۲٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ ذیقعده ۱۱۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج سرخ با ترنج و سرترنج ضربی زرین، ۲۰٦گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱ - ٤۱]

۵۲۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن اسماعیل بسطامی، تا: سلخ ذیحجه ۱۱۲۷ق، جا: اصفهان، مدرسه آقا کمال؛ مصحح، محشی با نشان «زین» و «ع ل» و «فخر الدین»؛ واقف: احمد طاهری، ۱۳۵۱/۵/۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲۱۱گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۵سم [ف: ۱ - ٤۲]

۵۲۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:٦۰۲

خط: نسخ، کا: سلطان محمد بن مظفر علی نیشابوری، تا: سه‌شنبه ۲٦ رجب ۱۱۲۹ق؛ محشی، روی برگ اول یادداشت زیب العلماء به تاریخ شعبان ۱۲٦۵ در تبریز؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳٤گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۲ - ۳۷۷]

۵۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: ۱۱۳۰ق [رایانه]

۵۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤۰۳-۳/۲۳

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۱٤۰ق؛ محشی به امضاء «ع ل»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی دارای ترنج با سر مجدول، ۲۹۹گ، ۱۲-۱٦ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۵سم [ف: ۱- ۳۰۰]

۵۳۱. ساری؛ عمومی ساری؛ شماره نسخه:۷٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن حکیم غلامعلی، تا: با تاریخ ۱۱٤٤ق؛ نسخه توسط کاتب در سال ۱۱٤٤ق وقف گردیده و در سال ۱۳٤۷ شمسی به این کتابخانه اهدا شده، این کتاب توسط محمد علی ایمانی نوبر وقف شده است؛ ۱۵ سطر (٦/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۵۸]

۵۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸٦۲۹/۱

خط: نسخ، کا: سیف الدین بن استاد محمد شفیع چلاوی خانکدار، تا: جمعه ۲۳ شعبان ۱۱٤۹ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۱۷۹گ (۱پ-۱۷۹ر)، ۱۸ سطر (۱۱×۱٦)، قطع: خشتی [ف: ۱۷ - ۱۸۲]

۵۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن محمد تقی، تا: اوایل شوال ۱۱۷۰ق؛ محشی غالباً از شهید ثانی و شیخ علی؛ واقف: فاضلخان، ۱۰٦۵، تاریخ تحویل ۱۳٦۳ش؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج، ۱٦۰گ، ۱۸تا۲۰ سطر ، اندازه: ۱٦/۵×۲۵/۲سم [ف: ۲۱/۱ - ۷۵]

۵۳٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤٦۱٤-۲۳/۱۳٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان قصر عن قیمة المقتولین اتم مولی المقتول مایفوز بعد اسقاط ما یصیبهم من الجنایة. تمت

از آغاز تا نیمه کتاب جنایات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۹ رجب ۱۱۷۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۹گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۳]

۵۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۹۱

آغاز: والا فحیض و ما قبل التسع من الایمن و بعدا لیأس. .. **انجام:** برابر

از المقصد الثالث فی الاستحاضه تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۱۸٦ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، مصدر به دو برگ در نواقص وضو؛ اهدائی رهبری، مهر ۱۳۸٦؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی سمرقندی، جلد: مقوا با روکش گالینگور مشکی،۲۷۵گ،۱۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۸سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۳]

۵۳٦. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵-الف/۲۱

آغاز: بسمله و به نستعین: الحمدالله المتفرد بالقدم و الدوام المتنزه عن مشابهة محمد و آله الطیبین و الاجسام؛ **انجام:** و الله الموفق و المعین و الحمدالله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین.

خط: نسخ، کا: علی بن زین الدین اصطباناتی، تا: ۱۱۹۸ق، جا: مدرسه رفیعه محمدیه احتمالا اصطهبانات؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ضربی با تیماج قهوه‌ای، ۲۳۰گ، ۱۵ سطر

(۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۵]

۵۳۷. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۲

خط: نسخ، کا: محمد عزالدین بن حاجی الحرمین رستمداری، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ تملک: جعفر بن مرحوم سید محمدباقر آل بحرالعلوم طباطبائی در ۱۳۰۵ق؛ قطع: رقعی [اوراق عتیق: ۱-۲۶۷]

۵۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۶۳

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ اهدائی رهبری، بهمن ۱۳۸٤؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن فرنگی خردلی با حواشی گلبرگی زرکوب، ۲۹۷گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۲/۲سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۵]

۵۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۸٦۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** المقصد الخامس فی الصلح و یصح علی الاقرار و الانکار.. تحت الدرجة و الثواب الذی فی ید احدهما»

از ابتدای مقدمه تا بخشی از «مقصد الخامس فی الصلح»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدائی رهبری، بهمن ۱۳۸٤؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج فرنگی مشکی با حواشی گلبرگی زرکوب، ٦۷گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲٤سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۵]

۵٤۰. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱٤۳

آغاز: و لو اسلمت الذمیة بعد الضرب ثم القته لزمه دیة جنین مسلم؛ **انجام:** یقدم استیفاء دین الرهن منه و ان کان المدیون میتاً و قصرت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی، بعضی از حاشیه‌ها در اوراق الصاقی افزوده شده، حاشیه‌ای در برگ ۲٦ اضافه شده با خط نستعلیق زیبا به امضای محمد قلی؛ جلد: گالینگور مشکی عطف و لبه‌ها تیماج مشکی، ۱۹۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱۰۹]

۵٤۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤۰۷

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: عبدالغفار بن محخد جواد با مهر «عبدالغفار بن محمد جواد» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۳گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۳۲]

۵٤۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤۳۱٦-۲۲/۳٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: محمد حسن بن عبدالرسول حسینی در ربیع الاول ۱۳۰٦؛ جلد: تیماج مشکی سوخت مجدول گرهی با ترنج و سرترنج، ۱۷٤گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱٤×۲٤سم [ف: ۱ - ۳۰۲]

۵٤۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۵۰-۲۵/۱٤۰

آغاز: ویکره الجلوس فی الشوارع و المشارع وفی الثرال وتحت الاشجار المثمرة؛ **انجام:** السادس السکنی فی دار یلیق بها اما بعادیة أو اجارة أو ملک و لها المطالبة بالتفرد فی مسکن عن مشارک غیر الزوج و یدفع نفقة کل یوم فی صبیحة ولوعا وضها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۸۷گ، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۰۷]

۵٤٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲٦۹۵-۱٤/۱٤۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** نعم یمکن القول باستحباب ذلک لعموم قوله سبحانه تعاونوا علی البر و التقوی و امثاله. والله تعالی یعلم حقایق احکامه. تم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور، ۱٦۷گ، ۱٤-۱۹ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۳]

۵٤۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۷۱-۵۵/٤۱

آغاز: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸۸گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱٤×۲٦سم [ف: ۱ - ۳۰٤]

۵٤٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۳۲-۵٤/۲۲

آغاز: برابر

از اول تا اواسط کتاب الخمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳٤گ، ۲۸ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱ - ۳۰۵]

۵٤۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۵

از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «خلاف، ذکری، شرح ع، تنقیح، ج ع، نهایه ع، فروس»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۷۰گ، ۱۳ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ٤۵۰]

۵٤۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی موسس کتابخانه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا قرمز، ۱۱۱گ، ۱۳ سطر (۱۱×۱٦)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۷۰۲]

۵٤۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳٤٤٦

آغاز: بسمله الحمدلله الذی قدر ارشاد الاذهان؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالمنان بن محمد یحیی نصیری طوسی، تا: ربیع الاول ۱۲۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: ایرانی و زرد رنگ، جلد: مقوایی قهوه‌ای سیر، ۵۱۲ص، ۱۷ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۳۰٤]

۵۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٤۲٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۳گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲٦]

۵۵۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۳۷

خط: نسخ، کا: محمدصادق بن محمد جعفر، تا: ۱۲۱۹ق؛ ۱۰٦گ، ۲٦ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ۱ - ۸]

۵۵۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: محمدمحسن بن محمدابراهیم افعام کاشانی، تا: ۱۵ صفر ۱۲۲۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی بن شهاب

الدين با مهر «على بن شهاب الدين» (بيضى) به تاريخ ۱۳۲۲ق؛ جلد: تيماج مشكى ضربى، ۲۱۵گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف]

۵۵۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:٤٦٤١

خط: نسخ، بى كا، تا: ۱۲۲۳ق؛ محشى با نشان «منه» و جز آن؛ قطع: وزيرى [ف: ١٢٨٤]

٥٥٤. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹٦١-عكسى

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و ثلث، كا: مهدى بن حاج محمد باقر مرحوم (واپسين قسمت)، تا: ٦ صفر ۱۲۲۵ق؛ محشى؛ وقف‌نامه براى گروه شيخيان كرمان، با امضاى محمد بن كريم ۱۲۸۹ق با نشان مهر گرد؛ ٦٢٧ص، ۱۳ سطر (۲۱×۳۰) [ف: ۱ - ۱۹]

٥٥٥. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۳۷۳۱٤

آغاز: البلوغ و العقل و الاختيار و القصد؛ **انجام:** برابر

از اواخر «كتاب العتق» تا انتهاى «كتاب الديات»؛ خط: نسخ، كا: احمد بن محمد ابراهيم رضوى، تا: سه‌شنبه ۲۸ جمادى الثانى ۱۲۲۷ق؛ افتادگى: آغاز؛ اهدائى رهبرى، مهر ۱۳۸٦؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: گالينگور با عطف تيماج قهوه‌اى، ۱۳۳گ، ١٤ تا ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [اهدائى-ف: ۳- ٥٤]

٥٥٦. فردوس؛ مكتب مفيد؛ شماره نسخه:۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، كا: سيد احمد موسى حسينى، تا: ١٢٤٢ق؛ محشى؛ تملكى: عبدالله حسينى تونى؛ جلد: تيماج مشكى، ۲٦٠گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [مخ]

٥٥٧. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:٥٨٣

خط:نسخ،بى كا،تا:شنبه ٢٤ذيقعده ١٢٥٤ق؛ قطع: وزيرى [ف: ١٢٨٤]

٥٥٨. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:١١٥٩٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، كا: محمود بن جعفر كرخه رودى، تا: ١٢٥٥ق، جا: مدرسه حساميه بروجرد؛ داراى حواشى «محمود»؛ واقف: حسن فريد محسنى، شهريور ١٣٥٤؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: مقوا، رويه گالينگور[ف: ۲۱/۱ - ٧٤]

٥٥٩. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:٣٤٩٤٣

خط: نسخ، كا: محمدرضا بن عليم الله، تا: ۱۲۵۸ق، براى سيد عطا حسين بن سيد ميرعلى؛ اهدائى رهبرى، ارديبهشت ۱۳۸٦؛ كاغذ: نخودى آهار مهره؛ جلد: تيماج زرد فرنگى با حواشى ضربى منقش،٢٤٤گ،١٤سطر، اندازه: ١٦/٥×٢٦سم [اهدائى - ف: ۳ - ٥٤]

٥٦٠. قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه:٧٧٢٨-٥٢/٦٨

آغاز: برابر

خط: نسخ، بى كا، تا: ٥ ذيحجه ١٢٦٧ق؛ محشى؛ ١٥٢گ، ١٩ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۰۵]

٥٦١. قم؛ حجتيه؛ شماره نسخه:١٥٤

خط: نسخ، بى كا، تا: ١٢٦٨ق[ف: ٣٤]

٥٦٢. كاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۹۳

آغاز: الروايتين و كذا لو زوج الاب او الجد الصغير لزمه العقد ولا خيار له بعد بلوغه ورشده

خط: نسخ، كا: سيد على اصغر حسينى، تا: ۱۲۷۳ق؛ افتادگى: آغاز؛ مصحح، محشى؛ جلد: تيماج مشكى، ١٣٦گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: - ۸۹]

٥٦٣. تهران؛ ملى؛ شماره نسخه:٤٨٢٣

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، كا: احمد بن اسمعيل حسينى، تا: ١٢٧٤ق؛ داراى حواشى از فرزند علامه فخرالدين و غيره با نشان‌هاى «م ر ه، مولانا محمد ره، زين الدين، ع ل ى، ع ل، ر س ره»؛ كاغذ: فرنگى شكرى، جلد: مقوايى، ١٥٦گ، ١٩ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×٢٤/٥سم [رايانه]

٥٦٤. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:٩٥

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، كا: عبدالوهاب بن ملك حسن باغنوزيرى، تا: پنج‌شنبه ۲۵ رجب ۱۲۷۹ق؛ نسخه داراى دو تحرير است كه احتمالاً يكى قديم‌تراست؛ جلد: گالينگور سبز عطف تيماج زرشكى، ١٤٩گ، مختلف السطر ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۸]

٥٦٥. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٥٨٧٣

خط: نستعليق، كا: شيخ دين على جنفورى، تا: ٦ جمادى الثانى ۱۲۸۳ق؛ محمد باقر ذاكر روى نام كاتب خط كشيده و نام خود را نوشته؛ كاغذ: فرنگى سفيد، جلد: تيماج سبز مقوايى، ۱۸۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ٢٤×٣٤سم [ف: ۳ - ١٠٤]

٥٦٦. يزد؛ وزيرى؛ شماره نسخه:٣٤١٦

آغاز: بسمله، الحمدلله المتفرد بالقدم و الدوام

خط: نسخ، بى كا، تا: ربيع الثانى١٢٨٥ق؛ محشى، شماره عمومى ٢٢٤٨٥؛ اهدايى شيخ محمد كفائى اردكانى؛ كاغذ: اصفهانى، جلد: مقوايى با تيماجترياكى ضربى، ۲۳۰گ، ۱۷ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۹×۲٤/٥سم [ف: ٥ - ١٦٤٥]

٥٦٧. تهران؛ ملى؛ شماره نسخه:٨٢٤٩

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعليق بد و نسخ، كا: باقر بن على حسينى، تا: ۱۳۰۳ق؛ مصحح، در برگ‌هاى ۱پ و ۲ فهرست تصنيفات علامه حلى، رموز كتاب و روايت‌هايى مذهبى، در برگ ۱۲۵پ منسوبات كواكب سعد و نحس نوشته شده؛ خريدارى از صبح روان؛ كاغذ: فرنگى نخودى، جلد: تيماج قهوه‌اى سوخته مقوايى، ١٢٦گ، ۱۸ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵) [رايانه]

٥٦٨. تهران؛ ملى؛ شماره نسخه:١١٥٧

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعليق، كا: سيفعلى بن فضلعلى اردبيلى، تا: ١٣٠٦ق؛ اهداء به شيخ محمد صادق بن آقا حسن طهرانى؛ كاغذ: فرنگى، جلد: تيماج زرد، مقوايى، ساده، ١٦٢گ، ۱۳ سطر (۱۱×۱٦)،

اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۹ – ۱٤٦]

۵٦۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵٦۱٤-۲۸/۳٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مصطفی حسینی صفایی خوانساری (بخش نونویس)، تا: جمادی الاول ۱۳۸۵ق (بخش نونویس)؛ تملک: خلیل الله بن غیاث الدین محمود حسینی خبری اصفهانی در ۱۰۵۵، شیخ فضل الله نوری، صفایی خوانساری، تملکی در ۱۰۲۸؛ جلد: تیماج حنایی با ترنج و سرترنج سوخت مجدول ضربی، ۲۵۳گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦×۲٤سم [ف: ۱ – ۳۰۲]

۵۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۱۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** علیه الاصطلاح من غیر قرینة جلیة ولا دلیل علی.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ کاغذ: شکری آهاری، جلد: مقوا، ٤گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲ – ۳٤۹]

۵۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٦۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ محشی؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱٦؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۱٦٦گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦سم [ف: ۵ – ۳۷۷]

۵۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٦۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج خرمایی لایه‌دار، ۱۳۵گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵ – ۳۷۷]

۵۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٦۱۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ دو ورق آخر را مهدی بن علینقی در تهران به سال ۱۲۸۱ کسرنویسی کرده؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ضربی خرمایی، ۲۷٤گ، ۱٤ و ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ – ۳۷۸]

۵۷٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٦۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا عرف الحاکم عدالة الشاهدین

تا اوایل مقصد دوم از کتاب القضا؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده، پیش از ۱۲۷٤ق نوشته شده؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: تیماج ضربی ماشی، ۱۲۸گ، ۱۷ و ۱۸ سطر ، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۵ – ۳۷۸]

۵۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٦۲۷۸

آغاز: برابر **انجام:** فی میراث الاخوة و الاجداد للاخ المنفرد

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی تا [رایانه]

۵۷٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لم یکن لوئا بخلاف.. احد هذین او یدعی الجانی.. ادعی الولی

خط: نستعلیق تحریری، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۵۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۹٤

آغاز: علی وجه الایجاز و الاختصار خال عن التطویل و الاکثار فاجبت مطلوبه و صنفت؛ **انجام:** الباقی و فی البعض بالنسبة مساحة و حدا لسفلی ما یتجا فی عن الثلثة مع طول الضم و العلیا

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۵۷۸. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۵

از مبحث الوضوء تا اواخر الدیات؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ محشی با نشان «فخرالدین، الشهید، ع ل، التحریر، الشرح، اللمعة، زین الدین، الذکری، شرح النافع»؛ ۱۷ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۲×۱٦سم [تراثنا: س٦ش۱ – ٦۹]

۵۷۹. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:٦

بی کا، بی تا؛ محشی با نشان «صح، ع ل»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۷۰گ، ۱۳ و ۱٦ سطر (٦×۸)، قطع: وزیری، اندازه: ۱٤×۲۳/۵سم [تراثنا: س٦ش۱ – ٦۹]

۵۸۰. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۷

از آغاز تا اواخر الدیات؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام،؛ کاغذ:ترمه،۱۹ سطر(۱۰×۱٤)،اندازه:۱٤×۱۹سم[تراثنا:س٦ش۱– ۷۰]

۵۸۱. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:٤۳

بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [چند نسخه-ف: – ۳۱۱]

۵۸۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:٤٤

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام [چند نسخه-ف: – ۳۱۲]

۵۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٤۳۱۳

آغاز: و فی المریض لایعتبر الدفن و لو وجد علی جسده او ثوبه المختص به میتا وجب الغسل؛ **انجام:** الرکن الثانی المتعاقدان و یشترط فیها.. والا بطل و لو ادعی احد الزوجین الزوجیة و صدقه الاخر حکم به..

از آغاز کتاب طهارت تا اواسط کتاب نکاح «الرکن الثانی المتعاقدان»؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای حواشی از علمای مختلف؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۸۸گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۲سم [ف: ۳۸ – ٤٤۳]

۵۸٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵٤۱

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای لولادار، ۱۹۱گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۵سم [ف: ۲٦ – ٤۲]

۵۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۹۵

بی کا، بی تا؛ محشی؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۵۸٦. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۸٤

بی کا، بی تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۵۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸٤۱

بی کا، بی تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۵۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۵۰

بی کا، بی تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۵۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۳٦
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۸×۱۸/٤سم [رایانه]

۵۹۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸٤٦۰
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۰٦گ، اندازه: ۱٤/٤×۲۱/۹سم [رایانه]

۵۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۷
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/٤×۲٤/۳سم [رایانه]

۵۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲٦۱۱۳
بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۵۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۰۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۵۹٤. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳٦۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۵۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٤٤۷۳
آغاز: فی دعوی قدر الانفاق بالمعروف و ان کان له مال و لو تشاح ملتقطاه اقرع و ان کان احدهما معسرا؛ **انجام:** المقصد الرابع فی دیة الاطراف کل ما لا تقدیر فیه ففیه الارش و فی شعر الراس او اللحیة الدیة فان. ..
از اواسط مقصد نهم از کتاب تجارت تا اواخر کتاب دیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل، ۱۲»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، اندرون جلد روکش کاغذی، ۱۱۰گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱٤×۱۷/۸سم [ف: ۱۹ - ۸۸]

۵۹٦. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۰۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی نفقه الزوجة. .. و تخدم نفسها ان لم تکن من اهل الاخدام الا فی المرض فیخدمها و لو طلبت مستحقه.
جزء اول کتاب تا پایان کتاب النکاح و یک برگ از مباحث پایانی کتاب النکاح افتادگی دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «زی» و «ع ک»؛ تملک: مصطفی حسینی صفایی خوانساری با مهر «مصطفی الحسینی» به همراه یادداشتی مبنی بر امانت بودن کتاب و شرطی بودن بیع آن در سال ۱۲٤۱؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج یک‌لا تریاکی روشن، ۱٦۲گ، ۱۲ سطر (۸×۱٤)، اندازه: ۱۷/۵×۲٤/۵سم [ف: ۱۲ - ۳۷۰]

۵۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۹٦/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** لانها اقل الامرین و له سبعون فیفضل علیه.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ افتادگی: انجام (حدود ۷ تا ۸ برگ از مباحث کتاب الدیات)؛ کاغذ: دولت ابادی نخودی و اصفهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی دارای ترنج و سرترنج با گل بوته مقوایی،۱۳۹گ(۱پ-۱٤۰پ)،اندازه:۱۹×۲٦سم[ف:۱۲- ۱٦۷]

۵۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱٦۸۰
آغاز: ذات علیه الابهام و الوسطی عرضا من مستوی الخلقه و غیره بحال؛ **انجام:** و اما المسلم و من هو بحکمه من الاطفال المولودین علی الفطرة الملتحق باسلام احد ابویه.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی با ترنج و سرترنج، ۲۰۹گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳٤ - ٤۲]

۵۹۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲٤۷٤
آغاز: برابر؛ **انجام:** من مأکول اللحم او غیره مما یقع علیه الزکوة ضمن الارش و لیس.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (تقریباً چهار برگ از آخر از کتاب دیات)؛ محشی، بر ورق اول شرحی که سطور آن غیرمرتب است در اقسام آب‌ها و موجبات غسل و اقسام آن و واجبات تیمم؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۲۸۰ص، ۱٤ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

٦۰۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲٤۷۱
آغاز: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی، یادداشت‌هایی در خصوص اذان و اقامه و کیفیت صلوة میت و حد نصاب غلات اربعه؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱۸ص، ۱۱ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۵۹]

٦۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸٤۷-۱۰/۱۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «زین الدین» و «ع ل»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای لولادار با ترنج و سرترنج، ۱٦۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۱]

٦۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۱۸-٤/۸۸
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به نقل از شرح و «ع ل» و «ابن فهد»؛ در اول نسخه وقف‌نامه از طباطبایی در ۱۳۳۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای لولادار، ۳۰۷گ، ۱۳-۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۰۰]

٦۰۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:٤۳٤
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یؤخذ فی الواحدة ما بلغ نزولها و لو شحة فی عضوین فدیتان و ان اتخذه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ درظهر طبله دوم جلد دو تاریخ تولد در سال های ۱۰۸۸ و ۱۰۸۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی دارای ترنج با سر با نقش گل و بوته، ۱٤۷گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۹×۲٦سم [ف: ۱ - ۳٦۳]

٦۰٤. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:٦۸۰
قسمتی از کتاب الصلاة «المطلب الثانی فی السهو و الشک» تا «المطلب الثانی فی النفقة» از کتاب النکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۱ - ۵۸۱]

۶۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۳۰-۵۱/۹۰
آغاز: من الله حسن التوفیق و هدایة الطریق و التمست منه المجازات علی ذلک
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۲۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۵]

۶۰۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۸۶
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳٤]

۶۰۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۵۳
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳٤]

۶۰۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۸۳
خط: نسخ، کا: سید هاشم، بی‌تا؛ ۲۳۶گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۸]

۶۰۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۱٤
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲٤۳گ، ۲٤ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱ - ۸]

۶۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲٦٤
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲٤گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱ - ۷]

۶۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵٦۷
خط: نسخ، کا: محمد زمان بن رضا حسینی طالقانی، بی‌تا؛ ۳۲۰گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۳×۲٤سم [ف: ۱ - ۸]

۶۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:٤۵۱
خط: نستعلیق، کا: عباس بن سیف الدین مازندرانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۵گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲٤سم [ف: ۱ - ۷]

۶۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:٤۵۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۱گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱ - ۸]

۶۱٤. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۲۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵۱گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱ - ۹]

۶۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۷۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱٦گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۹]

۶۱٦. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱٤۵۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۸۰گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۸]

۶۱۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:٤۱۰۹/٤
آغاز: کتاب یحتوی النکت البدیعة فی مسائل الشریعة علی وجه الایجاز والاختصار خال عن التطویل والاکثار فاجبت مطلوبه؛ **انجام:** و لایجب علی المشتری القبض من البایع و لو تعیب بغیر فعل المشتری او بفعله قبل الطلب اخذ الشفیع بالجمیع او ترک.
خطبه را ندارد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۱۰۱گ (۱۰۵ر-۲۰۵پ)، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۱]

۶۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ فوائدی در اسامی قراء و چند روایت در «ذکری»؛ مهر: «محمد رسول الله و کفی بالله شهیداً» (هشت‌گوش)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روغنی عطف تیماج مشکی با ترنج و سر، ۲۳۹گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف مخ: ۱-۱۲۸]

۶۱۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۵۲
آغاز: صانعاً ولو استأجره لعمل فاعتقله ففی ضمان الاجرة نظر ولو غصب دابه او عبداضمن الاجرة وان لم یستعملها ولایضمن الخمر لوغصبها من مسلم؛ **انجام:** فصل یحرم الاکل علی مائدة تشرب علیها شی من المسکرات والفقاع الاکل علی الشبع وربما حرم والاکل بالیسار مع قدرة الیمین والاکل متکیاً
از عطایا تا اطعمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای بدون مقوا، ٦۰گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۰]

۶۲۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۸۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو جنت دفعها المولی ان شاء ونکها بالاقل من الارش والقیمة علی رأی و لوجنی علیها فالارش للمولی ومن غصبها ضمنها
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روغنی مجدول با عطف و گوشه‌های تیماج زرشکی، ۲۵٦گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۰]

۶۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۵۲
آغاز: بهیئة مشروعة تعنیت کنذر صلوة جعفر علیه السلام ولو نذر العید المندوب فی وقتیه ولو نذر هیئته فی غیر وقته فالوجه عدم الانعقاد و کذا الکسوف و لوقید العدد؛ **انجام:** ولایملک الرجل الاخوات و العمات و الخالات و ان علو و بنات الاخ و بنات الاخت و ان نزلن فان ملک احد احد هولاء انعتق فی الحال و لوملک البعض انعتق ما یملکه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱٤۰گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ١٤×۲٦سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۰]

۶۲۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷٦٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ برگ پایانی به وسیله غلام حسین تهرانی نونویس شده است؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۳۹گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٦سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۹]

۶۲۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی دارای ترنج با سر، مجدول گرهی، ۳۳۳گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۲۹]

۶۲٤. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی زمان شریف او مکان شریف عوقب زیادة یراها الحاکم. الجلد خاصة وهو ثابت فی حق المرأة غیر المحصنة وغیر المملک علی رای ویجلد.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۳۵گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۰]

٦۲۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۰۳
آغاز: من قیام و رکعتین من جلوس و لایعید لوذکر ما فعل و ان کان فی الوقت. .. خاتمة من ترک من المکلفین الصلوة مستحلاً ممن ولد علی الفطرة قتل و لوکان مسلماً. .. المقصد الثانی فی الجماعة و تجب فی الجمعة و العیدین؛ **انجام:** کلما فیه دیة الرجل ففیه من المرأة دیتها و من الذمی دیته و من العبد والامة
کتاب الصلاة تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «ع ل» و «فخر الدین»، دارای علامت بلاغ و سماع؛ ۲۷۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف مخ: ۱- ۳۷]

٦۲٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۰۹-۳۹/۱۸۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** الثانی الجاری من المطلق ولاینجس الابتغییر لونه او الطاهر علیه
خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا عطف گالینگور قهوه‌ای، ۱۷گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۳۰۵]

٦۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۸۱/۱-۳۹/۱٦۱
آغاز: المجهول او بالفلوس او بالنص علی اشکال او بالمغشوشة اوبالدین و ان کان علی الفاصل او بثمن ما بیعه. .. المضاربة یکون الربح للمالک وعلیه الاجرة المقصد السابع فی الودیعة و هی عقد جایز من الطرفین وتبطل بالموت والخبون؛ **انجام:** الا ان یملکها حائضاً او من امراة او ایسة او حاملاً او یخبر الثقة بالاستبراء او یعتقها
مضاربه و ودیعه تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی به نقل از «تذکره» و «شرح» و «ع ل» و «زرین»؛ جلد: مقوای سفید، عطف گالینگور قهوه‌ای، ۲۳گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۷]

٦۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۸۷-۱٦/۹۷
آغاز: اذن والده و الزوجة بدون اذن الزوج و الضیف بدون اذن المضیف و النافلة فی السفر الا ایام الحاجة بالمدینة؛ **انجام:** فان صلح علی غیر عیب فاربعة اخماس دیة کسره و فی موضحته ربع دیة کسره و فی رضه ثلث دیته
صوم تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۱۹۰گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰۷]

٦۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۵٦-۹٦/٦۰
آغاز: قبول شاهد و امراتین فی النکاح والعتق والقصاص واما الدیون والاموال کالقرض والقراض والغصب
از نیمه شهادات تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛٤۵گ،۱٤و۱۳ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱-۳۰۷]

٦۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۹۱-٦۰/۳۱
آغاز: و یومی العیدین و لیلة نصف من رجب و شعبان و یوم المبعث و الغدیر و المباهله و عرفه
از کتاب طهارة (النظر الثانی فی اسباب الوضوء) تا کتاب الاقرار (المطلب الثانی فی تعقیب الاقرار بالمنافی)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مقابله شده و دارای علامت بلاغ؛ ۸۷گ، ۱۵-۱٤ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۰٦]

٦۳۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ اهدایی جعفری معمار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی لولادار روکش تیماج تریاکی عطف تیماج قرمز،۲٤۱گ،مختلف السطر،اندازه:۱۲×۲۰سم[ف:۵- ۱۵۵۱]

٦۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۳۹
نکاح تادیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ مهر: «بود نور چشم محمد حسین»، «رب اعصمنی بحرمة المعصومین»؛ اهدایی جعفری معمار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش تیماج تریاکی عطف تیماج قرمز، ۲۲۸گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۱۳]

٦۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۵۰
آغاز: لهم التیاسر قلیلاً الی یسار المصلی؛ **انجام:** و لو قطعت الید
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ اهدایی حاج میرزا علی شریعتی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری سبز و گوشه‌ها تیماج قرمز، ۲۲۹گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۸۲۰]

٦۳٤. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۰۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۱۸٤گ، اندازه: ۱۷×۲٤سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۰]

٦۳۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۰۸
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد علی حسینی؛ ۲۰۵گ، اندازه: ۱٤/۵×۲٤/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۰]

٦۳٦. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:٤۳۰
آغاز: و لو کان فی مبیع عرفه البایع فان عرفه فهوله؛ **انجام:** و لا اقراراً و جنایة الذمی فی ماله و ان کانت خطاء فان.
از کتاب صوم تا مقصد ثانی از فصل سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با کاغذ سبز، ۹٦گ، ۱۹۲ص، ۲۱ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۲ - ۸]

٦۳۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۵۳
آغاز: فی الواجب من دون اذنه و اعتکافها و صومها الواجبین؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با پارچه سبز، ۱۰۷گ، ۲۱٤ص، ۱۵ سطر (٦×۱۰)، اندازه: ۱۱/۵×۵×۱٦سم[ف: ۲ - ۸]

۶۳۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲-الف/۲۰۹
انجام: برابر
شامل هفده کتاب از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۲۷۱گ، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۱۸۳]

۶۳۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۴۷الف
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [ف: ۱۰۸۸]

۶۴۰. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۶الف
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [ف: ۱۰۸۸]

۶۴۱. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۶۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی قرمز، ۳۲۶ص، ۱۵ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱ - ۱۷۷]

۶۴۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا: بی تا؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یا محسن قداتاک المسئی» (مربع)؛ جلد: تیماج، مشکی، ۲۸۵گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف]

۶۴۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۸۸/۲
آغاز: برابر
از ابتدای کتاب الطهارة تا اواخر کتاب الجهاد؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد معصوم بن میرزا خان جنیدی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور سرخ، ۵۵گ [ف: ۱ - ۴۰۵]

۶۴۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد باقر، ۱۲۲۵؛ جلد: تیماج سوخت، ۱۷ سطر ، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲۰۱]

۶۴۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۱۹
از متاجر تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: محمد حسین موسوی، علی بن جعفر با مهر «علی بن جعفر ۱۲۸۱» (بیضی)؛ ۱۴ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف:۷۰]

۶۴۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای علامت بلاغ و سماع، تاریخ وفات الشیخ التقی النقی الرضی الشیخ الاجل و الکهف الاظل عبدالعزیز بن حریش بن راشد السماتی در لیله تاسعه رمضان ۱۰۷۰ق در برگ آخر؛ مهرها: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد تقی» (مربع)، «بنده شاه دین ابوالقاسم» (بیضی)، «عبدالمهدی بن عبدالغنی» (بیضی)؛ واقف: آخوند کلمحمد دینائی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۵گ، ۱۸ سطر (۱۳×۲۶)[ف:۳۷]

۶۴۷. اهواز؛ دانشگاه اهواز؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۸۸]

● ارشاد الاذهان الی احکام الایمان (ترجمه) / فقه /

فارسی

iršād-ul aḏhān ilā aḥkām-il īmān (t.)

طوسی، علی بن حسن

tūsī, ʻalī ebn-e hasan

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

ترجمه روان و سلیسی است از کتاب تجارت و نکاح «ارشاد الاذهان».

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۵۶/۲-۱۷/۳۶
آغاز: بسمله کتاب تجارت و در آن مقدمه است و نه باب مقدمه در بیان کسب معاش و درآن سه فصل است اول در فضیلت کسب بدانکه سنت است کسب معاش حلال؛ **انجام:** بعضی گفته‌اند که واجب نمی‌شود کفاره در مال او و اگر قاتلات متعدد باشند لازم شود به هر یک کفاره کامله و الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی سید المرسلین وآله الطیبین الطاهرین
خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمود بن حاج محمدرضا بیدگلی، تا: شعبان ۱۳۰۵ق؛ جلد: مقوا با روکش پارچه گلدار عطف تیماج، ۶۳گ، ۱۹-۲۲ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲ - ۸۸۹]

● ارشاد الاذهان الی احکام الایمان (ترجمه) / فقه /

فارسی

iršād-ul aḏhān ilā aḥkām-il īmān (t.)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

ترجمه‌ای است از کتاب «ارشاد الاذهان» علامه حلی با توضیحات بسیار مختصر در برخی از موارد و شرح خطبه کتاب.

زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۳۲
آغاز: قوله رحمه الله بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله المتفرد بالقدم و الدوام الخ چون حدیث مشهور وارد است که کل امر ذی بال لم یبدأ فیه ببسم الله فهو ابتر؛ **انجام:** پس اگر عاجز آمد از ادای مال کتابت ورثه او را بنده می‌سازند به قدر باقی مال کتابت و الله اعلم.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ تملکی با مهر «عبده یا علی» (بیضی)؛ مهر: وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی، ۱۵۶گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۳×۲۶سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۷۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۱۳]

● ارشاد الاذهان الی احکام الایمان (ترجمه) / فقه /

فارسی
iršād-ul adhān ilā aḥkām-il īmān (t.)
وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان علامه حلی، حسن بن یوسف (٦٤٨-٧٢٦)
کتابی مفصل در ترجمه کتاب «ارشاد الاذهان الی احکام الایمان» که برای استفاده فارسی‌زبانان تحریر شده است و متاسفانه نامی از مترجم به میان نیامده است. ترجمه بسیار روان و سلیس نوشته و به حدود قرن ۱۱ تعلق دارد.

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۹
آغاز: بسمله و به نستعین شکر مرخدای را که یگانه است به اول نداشتن و همیشه بودن پاك است از آلایش. .. اما بعد به درستی که خدای تعالی چنانکه واجب ساخته است بر فرزند فرمانبرداری مادر و پدر؛ **انجام:** مقصد ششم در شجاج یعنی جراحتی که در سر و رو واقع شود در حارصه که آن جراحتی بود. .. و اخذ کرده شود دیت در یك شجه که مختلف بوده باشد نفوذ او به جزئی از شجه که نفوذ او بیشتر بود.
کامل، از طهارت تا پایان دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج و حاشیه تیماج قهوه‌ای عطف گالینگور آبی، ١٤٨گ، ۲۹ سطر ، اندازه: ۱۹×۲٦سم [ف مخ: - ۲۹]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٤۲۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۵]

● ارشاد الاذهان الی احکام الایمان (ترجمه) / فقه / فارسی

iršād-ul adhān ilā aḥkām-il īmān (t.)
وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان علامه حلی، حسن بن یوسف (٦٤٨-٧٢٦)
ترجمه کتاب صلاة از «ارشاد الاذهان» علامه حلی است که در زیر متن عربی ترجمه تحت اللفظی شده است.
مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۵۰
آغاز: بسمله. .. الحمدلله المتفرد بالقدم و الدوام. .. ابتدا می‌کنم بنام خدای بخشنده مهربان، سپاس مر خدایی را که متفرد است؛ **انجام:** سبحان الله و الحمدلله. .. سبحان یعنی به پاکی یاد می‌کنم خدای را و سپاس مر خدا را و نیست معبودی مگر خدا و خدای تعالی بزرگ است
از ابتدای خطبه تا پایان صلوة؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای کتیبه زرین منقش که در متن آن شکل هشت پر زرین ترسیم شده و اطراف این شکل مزین به نقوش اسلیمی زرین در متن لاجورد کم حال؛ اهدائی رهبری، مهر ۱۳۸٦؛ کاغذ: نخودی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی مشکی با ترنج و دو سرترنج و عطف میشن مشکی، ٦٦گ، ١٦ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی - ف: ۳ - ۵۵]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۷۹/۲
همان نسخه بالا، ٦٦گ (١٤ر-۸۰پ)، ١٦ سطر [مؤید: ۳ - ۲۳۳]

● ارشاد اذهان در امامت ائمه انام (ع) / کلام و اعتقادات، امامت / فارسی

eršād-e azhān dar emāmat-e a'emme-ye anām
برادکاهی لنکرانی، محمد صادق بن محمد، - ۱۲۸۵ قمری
barādkāhī lankarānī, mohammad sādeq ebn-e mohammad (- 1869)
تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۱ ذیقعده ۱۲۷۹ق
کتابی است در اثبات امامت ائمه اثنا عشر (ع)، مرتب بر چند «فصل»: ۱. بیان مذاهب مسلمین؛ ۲. بیان مذاهب أهل سنت؛ ۳. بیان حقیقت شیعه و امامت امیرالمؤمنین (ع) در سه مطلب: آیات، دلیل عقل، احادیث؛ ٤- اثبات امامت سایر ائمه (ع)؛ ۵- رد ادله اهل سنت بر خلافت غاصبین؛ ٦- مطاعن خلفاء ثلاثه؛ خاتمة: وصیت مؤلف. مؤلف دارای دو کتاب دیگر در عقاید بوده است، یکی به نام «انتصار» و دیگری «درر و غرر» که در این کتاب به آنها نیز اشاره کرده است.
آغاز: الحمدلله حمد الشاکرین. .. و بعد چنین گوید. .. که چون لازم و واجب بود بر هر مکلف را که اصول اعتقاد خود را. .. فصل اول در بیان مذاهب و نقل اقوال مسلمین
انجام: و اگر کسی بتأویل صحیح این کتاب را مطالعه نماید و انصاف دهد حقیقت امر بر او منکشف می‌گردد و الله ولی العصمة و هو ولی التوفیق و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً سراً و علانیة
چاپ: تبریز، ۱۲۸۱ق، سنگی، وزیری
[الذریعه ۵۱۰/۱؛ مشار فارسی ۲۲٦/۱]

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** این بنده ذلیل خود را به این نعمت عظمی سرافراز هشت. الحمدلله و المنة
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۲۹ ذیحجه ۱۲۸۱ق؛ از روی نسخه دیگری به خط خودش، مجدول، مصحح؛ تملك: میرآقا ابن جبار معین التجار در اردبیل؛ مهر: «آقا محمد الموسوی ۱۲۷۷» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ٢٤٤گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۵٦۳]
۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید محمد بن میر محمد شریف لنکرانی، تا: دوشنبه ۱۱ جمادی الاول ۱۲۸۰ق؛ این نسخه دوم کاتب است که از روی نسخه اول خود و آن را از روی مسوده مؤلف نوشته است، مصحح، مقابله شده و با علامت بلاغ؛ اهدایی محمد حسین

اقحوانی توسط عبدالعظیم قائمی تبریزی ۱۳۸۵ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی دارای ترنج با سر، مجدول گرهی عطف پارچه‌ای، ۱۶۵گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱-۱۴۳]

۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:١٦٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید محمد بن میر محمد شریف لنکرانی الاصل و نمینی المسکن، تا: ٤ صفر ۱۲۸۱ق، جا: قلعه نمین؛ این نسخه سومین نسخه از کتاب است، مجدول، وصیت‌نامه مؤلف در دو صفحه در برگ‌های آخر نسخه، دارای حواشی از مؤلف با نشان «منه»؛ جلد: تیماج سیاه، ١٤٠گ، ۱۷ سطر [ف: ۱ - ۲۹]

٤. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:١٤٨٩٧

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: آن را دو کاتب نگاشته است نیمی از آن به خط کربلائی میرزا محمد علی بن مشهدی رمضان لنکرانی که چون آن را به نیمه رسانده است از جهان رفت و پس از دو سال برادرش محمد تقی بن مشهدی رمضان لنکرانی آن را نوشته، تا: پنج‌شنبه ۱۹ ذیقعده ۱۲۸۵ق؛ در پشت صفحه اول یادداشت وقفی مورخ ۱۳۲۰ هـ ق، با مهر «عبدالرحیم» آمده؛ مهر: «یا امام محمد تقی ۱۲۸۹ هـ ق» که گویا مهر کاتب نسخه باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۱۵ سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲ - ۲۱۳]

● ارشاد الاذهان فی تجوید القرآن / تجوید / عربی

iršād-ul-aḏhān fī tajwīd-il-qur'ān

شریف استرآبادی، علی بن علی، ق ۱۰ قمری

šarīf-e estarābādī, 'alī ebn-e 'alī (- 16c)

[الذریعة ۳۷۱/۳-۳۷۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٥٨٤٦/١

آغاز: الحمدلله رب العالمین و السلام. .. و بعد فیقول العبد الضعیف المحتاج الی رحمة الهادی. .. ان الصلوه واجبة علی کل مکلف و هی لایصح الا بقرائة و القراءة؛ **انجام:** واو مفتوحه بعدها الف بدلا مع التنوین مع اسکان الفاء و هنا آخر ما اوردنا تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی سفید آهاردار، جلد: تیماج حنایی، ۱۰ص (۲-۱۲)، ۱۵ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ١٤×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۲۵۳]

← ارشاد الاریب فی معرفة الادیب ← معجم الادباء

● ارشاد الافاضل الی مطالب الرسائل / اصول فقه / عربی

iršād-ul-afāḍil ila maṭālib-ir-rasā'il

سبحانی تبریزی، محمد حسین بن محمد جعفر، - ۱۳۲۹ قمری

sobhānī tabrīzī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ja'far (- 1911)

وابسته به: فرائد الاصول = الرسائل = رسائل شیخ انصاری؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (١٢١٤-١٢٨١)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ١٦ شعبان ١٣٦٥؛ محل تألیف: تبریز

حاشیه توضیحی مختصری است با عناوین «قوله - قوله» بر کتاب معروف «الرسائل» (فرائد الاصول) شیخ مرتضی انصاری، تالیف شده برای فرزندش محمد جعفر (شیخ جعفر سبحانی) هنگامی که کتاب را برای وی تدریس می‌کرده است.

قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:٦٦-٦٧

آغاز: الحمدلله المتفرد بالقدم المتفضل بالنعم باری الکائنات من العدم و الصلاة و السلام علی النبی الاکرم؛ **انجام:** لتلاطم امواج الفتن و تراکم سهائم الشجن فی کثیر من بلاد ایران سیما آذربایجان صانه الله عن الحدثان

در دو جزء؛خط:نستعلیق،کاتب=مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سیر، ۲۲۱گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ٦٠]

● الارشاد الی الاولاد / کیمیا / عربی

al-iršād ila-l awlād

طغرائی، حسین بن علی، ٤٥٥ - ٥١٤ قمری

toqrā'ī, hoseyn ebn-e 'alī (1064 - 1121)

مؤلف که نگارنده «مفاتیح الرحمه» و «اسرار الحکمه» و «رساله خاتمه» و «الارشاد الی الاولاد» و «جامع الاسرار» نیزمی باشد، رساله کوتاهی برای اولاد خود در مورد دستورات کیمیایی و پزشکی نوشته است. طغرائی در این نامه کیمیائی می‌گوید: «مبادا آنچه از داروها و افزارها و دستورها که در نامه‌ها آشکارا نوشته‌اند به‌کار ببرید و گمراه گردید. اینکه می‌بینید فرزانگان آنها را به رمز نشان می‌دهند برای این است که به‌دست نایشایستگان نیافتد. در شناختن آنها باید درست اندیشید و بر رسید و ورزیده گشت و دانش‌های گوناگون فراگرفت. چه این هنر را جز آنکه خدایش برانگیزد استادی نیست. بدانکه آنچه از سنگ‌ها در این نامه یاد شده رمزی است حکمت خدای و دوستان او را.» طغرائی پس از این مبحث کیمیا را با اصول دینی و عرفانی می‌سنجد و رازهای دانشمندان پیشین و پسین را در آن می‌آورد. در آن از «الصفوة» جابر بن حیان یاد گردیده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله وحده. و صلی الله علی محمد و آله. قال الصدر الشهید السعید مؤید الدین ابو اسمعیل ابن علی الطغرائی الاصبهانی عفی الله تعالی عنه و بعد اسعدکم الله تعالی یا بنی بطاعته و حبب الیکم العمل لمرضاته

انجام: و انا اکرر علیکم الوصیة بالکتمان و الاحسان و الله تعالی ولی الامتنان فان اذعتموه و اضعتموه فالله تعالی بینی و بینکم و هو خلیفتی علیکم جعلنا الله و ایاکم من الفائزین برحمته

الشاکرین لنعمته انه جواد کریم و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۹/۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و انا اکرر علیکم الوصیة بالکتمان و الاحسان و الله ولی الامتنان، تمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق [الفبائی: ٤١]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۰/۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق و شکسته ریز، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق؛ ۳۲ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ٤٦٤]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹٤۱/۱۰
آغا و انجام: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (٤٤ر–٤٥پ) [ف: ٤–۹٦۱]

٤. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۸۱/٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زیتونی ضربی مجدول گرهی عطف و حاشیه تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۹پ–۱۷ر)، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ – ۲۵۰]

● الارشاد الی علم الاعراب / نحو / عربی

al-iršād ilā ʻilm-il iʻrāb

کیشی، شمس الدین محمد بن احمد، ٦۱۵؟ – ٦۹۵ ؟ قمری

kīšī, šams-od-dīn mohammad ebn-e ahmad (1219 - 1296)

کتاب بسیار مهم در علم نحو است و ارتباط کامل با «الایضاح» ابوعلی فارسی دارد. او در علت و کیفیت تألیف کتاب گفته است «اما بعد فقد دعانی مابی من الجدب علی اخوانی الی ان ارتب لهم مختصرا جامعا لعیون علم الاعراب تجنبا مسلک الاطناب و الاسهاب و رأیت ان ادمج فیه جمیع مسائل الایضاح بفروعه و مبانیه لاکباب المحصلین علی تحقیق معانیه مع زیادات من المسائل و العلل تمس الحاجة الیها فی کل باب تتمیما و تحقیقا لمسایل الکتاب». از آنجا که «الایضاح» از مصادر مهم علم نحو بوده، از این رو علامه کیشی تمام آن را با شواهدش در کتاب خویش گنجانده و افزون بر آن، مطالب علمی فراوانی همراه شواهد شعری که بالغ بر ۲۲۱ مورد است همراه آیات قرآنی بر آن افزوده و خود در مقدمه چنین آورده است: «و رأیت أن أدمج فیه جمیع مسائل الایضاح، بفروعه و مبانیه، لاکباب المحصلین علی تحقیق معانیه مع زیادات من المسائل و العلل، تمس الحاجة إلیها فی کل باب؛ تتمیماً و تحقیقاً لمسائل الکتاب.» مطالب کتاب شامل مقدمه، ۳٤ باب و چندین «فصل» می‌باشد.

آغاز: بسمله احمدالله علی نعمه الباطنة و الظاهرة و اصلی علی محمد المؤید بالحجج القاهرة و اسلم علی اصحابه النجوم الزاهرة اما بعد فقد دعانی

انجام کتاب: سواء کان مبتداء صرفاً او واقعاً بعد دواخل المبتداء لان له التصدر فکیف یکون آخر الکلام تم کتاب الارشاد فی النحو، بعون الحق.

چاپ: محقق: عبدالله علی الحسینی البرکاتی و محسن سالم العمیری، مکة المکرمة، جامعة ام القری، مرکز احیاء التراث الاسلامی، چاپ۱، ۱٤۱۰ق.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: عبدالقاهر بن علی بن اسعد شفروه، تا: ٦۷۵ق؛ مصحح، محشی با نشان «هی، منه»، مقابله شده، افزودگی‌هایی در موضوع کتاب بعد از انجام آمده؛ تملک: «کلب علی الکاظمی قطمیر» با مهر «کلب علی. ..» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و لچک گل و بوته،۱۲۷گ،۱۷سطر،اندازه:۹×۱۷/۵سم[ف:۳۳ – ۸۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** قال الجرجانی ان اراد کون. .. و اعلمیة سببا فالاخفش یصرف. .. لانه قال. ..
نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۳۰۳۹ مرعشی ذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ محشی به خط کاتب؛ واقف عبدالله مجتهد پور، مرداد ۱۳٦۲؛ کاغذ: حنائی، ۸۱گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱٦/۳سم [ف: ۱۲ – ٤۹۳]

● الارشاد الی نجاة العباد / عرفان و تصوف / عربی

al-iršād ila nijāt-il-ʻibād

عنسی مذحجی، عبدالله بن زید، – ٦٦۷ قمری

ʻansī mazhejī, ʻabd-ol-lāh ebn-e zeyd (- 1269)

تاریخ تألیف: آخرین جمعه ربیع الاول ٦۳۲ق

دستوراتی است عرفانی برای تهذیب نفس و تصفیه باطن، آن‌گونه که در آیات کریمه و احادیث شریفه و کلمات بزرگان اهل تصوف و عرفان آمده، با عناوین «ارشاد الی. ..». در این کتاب از اصول اعتقادی و اعمال عبادی و دستورات اخلاقی و وظایف انسان از دید ظاهر و باطن گفتگو شده است.

آغاز: اللهم انی معترف لک بالربوبیة و لمن سواک بالعبودیة اللهم تصدیقاً لکتبک و اتباعاً لرسلک و اذعاناً لامرک و نهیک

انجام: و ما لم یکن سماعاً لی فقد ذکرت انی وجدته فلم أطلق الروایة فیه و لیس ذلک الا فی مواضع ندرة یجدها القاری کذلک

[مؤلفات الزیدیه ۱۰۳/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤-۳۵۵۲-ع

نسخه اصل: توبینگن Or.qu. 2039؛ خط: نسخ، کا: علی بن داود حسینی، تا: یک‌شنبه ۹ شوال ۷۱۵ق؛ تملک: محمد بن احمد ربیعی؛ ۲٤۲گ [فیلمها - ف: ۱ - ۲۸۲ و ۳ - ۲۲٦]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:عکسی بدون شماره

نسخه اصل: همان اصل نسخه بالا [نشریه: ۳ - ۱۰۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲٦۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن صالح بن صلاح حریمی، تا: یک‌شنبه ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۵۳ق؛ مصحح؛ دارای یادداشتی از کاتب که کتاب را برای «شجاع الدین سعد الدین سعید بن ناصر بن سعید بن احمد شاوری حریمی» نگاشته و روایات متفرقه و یادداشتی از «اسحاق بن یوسف بن المتوکل علی الله اسمعیل بن امیرالمؤمنین القاسم المنصور بالله» در اختلافات بین خاصه و عامه؛ تملک: «محمد بن احمد شمس الدین بن قاسم یمانی»، «ریحان الله بن جعفر موسوی» با مهر بیضوی نام وی در شعبان ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج مشکی ضربی فرسوده، ۲۵۵گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱٦]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۷٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سعید بن علی بن احمد بن صلاح واحدی، تا: چهارشنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۰٦۷ق، به دستور سید یحیی بن عبدالمنعم بن زید بن عزالدین ابن حسن علوی یمانی؛ مجدول، روی برگ اول چند یادداشت و نشانی مطالعه الحسن بن الامام المتوکل علی الله؛ تملک: احمد ابن عبدالله بن احمد بن اسحق بن ابراهیم بن المهدی بن احمد بن الحسن بن القاسم و احمد بن حسن بن المهدی لدین الله؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ، ۳۳ سطر ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۹ - ٦۲]

● **إرشاد الأنام إلی شرح فیض الملک العلام** / فقه / عربی

'iršād-ul-'anām ila s.-i fiyḍ-ul-malik-il-'allām

بطاح، یوسف بن محمد، - ۱۲٤٦ قمری

botāh, yūsof ebn-e mohammad (- 1831)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه آخر جمادی الثانی ۱۲٤٤؛ محل تالیف: مکه

تعلیقاتی است بر کتاب «فیض الملک العلام لما اشتمل علیه النسک من الأحکام» ابوعبدالله محمد بن صالح زبیری (-۱۲٤۰) که درباره مستحبات مناسک حج نگاشته بود. مؤلف مقدمه‌ای در آداب و فضایل مناسک و آداب سفر و خاتمه‌ای در فواید مکان‌هایی که در آن دعا مستجاب است، بر متن قبل افزوده و پس از مقدمه، شرح حال مؤلف را به نقل شاگردش محمد بن خضر بصری آورده است.

چاپ: المطبوعات المیمنیه، ٤۷ص، ۱۳۰۹ق.

[فهرست کتابهای عربی لینجی ص ۹۱، ایضاح المکنون۱/۵۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲/۳۲٤

آغاز: الحمدلله و کفا. .. و بعد فهذا تعلیق لطیف علی مختصر شیخنا العلامة محمد بن صالح الرئیس المنیف

نسخه اصل: کتابخانه آکادمی لینچی - رم ٤۹ roosi ۳۵۰؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن ابراهیم شرعان، تا: جمعه ۱۲ جمادی الاول ۱۲۸٦ق؛ محشی؛ ۱٤۳ص (۲۹-۱۷۱) [عکسی ف: ۱ - ۳۸٤]

● **ارشاد الانام فی ختمیة سید الانام** / کلام و اعتقادات / فارسی

eršād-ol-anām fī xatamīyat-e sayyed-el-anām

مهدی بن عبد الجلیل، ق۱٤ قمری

mahdī ebn-e 'abd-ol-jalīl (- 20c)

مشتمل بر یک «مقدمه» و ۵ «خاتم» و یک «خاتمه»: مقدمه در ذکر آراء صاحبات ادیان و ملل مختلف در خصوص حضرت مهدی (ع)؛ خاتم ۱. بیان کلمات حضرت علی (ع) بر ختمیت ختم المرسلین؛ خاتم ۲. ذکر کلمات پیغمبر اکرم در خاتمیت خود آن حضرت؛ خاتم ۳. ذکر کلمات و خطب و رسائل که نسبت آنها به خاندان عصمت است و بر خاتمیت حضرت رسول دلالت دارد؛ خاتم ٤. ذکر خطب و.. که از خلفای اموی و عباسی نقل شده که دلالت بر ختمیت ختمی مرتبت دارد؛ خاتم ۵. ذکر اخباری که در حالات و سیره حضرت قائم از ائمه و پیغمبر (ص) رسیده. ..؛ خاتمه در ذکر اخباری که از ائمه هدی در شمشیر زدن آن بزرگوار رسیده است.

آغاز: بسمله حمد و ثنای و شکر بی منتها حضرت پادشاهی را که انظار اذکیا و افکار عقلا. .. و بعد میگوید بنده ذلیل

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱٤۸۸۷/۵

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه را مؤلف به پایان نرسانیده است و از میان هم خاتم سوم را نیز تکمیل ننموده است، این رساله به پیش‌نویس مؤلف می‌ماند که برخی از صفحات را نانویس گذاشته گمان می‌رود در اواخر سده ۱۳ یا اوایل قرن ۱٤ق می‌زیسته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، اندازه: ۲۲×۱۵سم [ف: ۲ - ۱۹٦]

● **ارشاد اهل الانابة الی وجوه الحل فی شرب الطابة** / فقه / عربی

iršād-u ahl-il ināba ilā wujūh-il ḥal fī šurb-iṭ ṭāba

بخاری، زین الدین بن ملانور

boxārī, zayn-od-dīn ebn-e mollā-nūr

در این رساله کوتاه مصرف تنباکو و خرید و فروش آن را به دلیل این که نصی در این مورد وارد نشده جایز و حلال دانسته

است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۵۷٤

آغاز: بسمله. حمدله و بعد فیقول المضطر الی کرم الباری زین الدین بن ملا نور البخاری ان السلطان الاعظم آیة الله بالعز و النصر؛

انجام: و کانت تلک المصلحة مخصوصة ببلاد لم یتعد ذلک الامر الی غیرها لان ما ثبت بالضرورة متقدر بقدر حاله و الله سبحانه اعلم

خط: نسخ، کا: ابراهیم لقانی مالکی، تا: نیمه صفر ۱۰۲۵ق؛ اهدائی رهبری،تیر ۱۳۸۱؛کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: فرنگی آلبالویی، ۲گ، ٤۷ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [اهدائی - ف: ۳ - ٥٦]

● ارشاد الجاهلین / متفرقه / فارسی

eršād-ol-jāhelīn

حسینی گنابادی، عبدالله بن عبدالله، ق١٤ قمری

hoseynī gonābādī, ʻabd-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-lāh (- 20c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۲٤ محرم ۱۳۱۰ق؛ محل تألیف: مدرسه ملا محمد باقر در مشهد مقدس

مؤلف چون کتابی که جامع آیات و اخبار سودمند جهت خاص و عام و مشتمل بر امثال و حکایات باشد نیافته، از سال ۱۲۹۵ در مدرسه ملا محمد باقر مشهد مقدس به تالیف این کتاب مشغول شده، سپس به سبب حوادث روزگار نگارش آن متوقف شده و در سال ۱۳۰۱ مسجد و منبر او را مشغول داشته تا سال ۱۳۰۷ دوباره به تالیف آن روی آورده و در روز پنج‌شنبه ۲٤ محرم ۱۳۱۰ کتاب را به پایان برده است. کتاب مشتمل بر فضایل و مناقب و تاریخ حضرات معصومین (ع)، مطالب اعتقادی، حالات برخی از اصحاب ائمه (ع)، شمه‌ای از احوال خلفای جور، ثواب و عقاب اعمال، خصلت‌های خوب و بد اخلاقی همراه با داستان‌ها و حکایت‌های متنوع می‌باشد. مؤلف در مقدمه، به منابعی که هنگام تالیف از آنها بهره برده اشاره نموده است.

آغاز: الحمد لله الواحد الاحد المنان الذی خلق الانسان و علمه البیان و احسن به غایة الاحسان و یزید علیه نعمه فی جمیع الاوان. .. بعد فیقول المفتقر الی عفو ربه الغنی..انی کنت فی حداثة السن. .. و سمیته بارشاد الجاهلین

انجام: و ارزقنی بحبهم خیر الدنیا و الاخرة و اصرف عنا بهم شر الدنیا و الاخرة بجودک و عفوک و کرمک یا اکرم الاکرمین و یا ارحم الراحمین و یا مجیب دعوة المظطرین و یا اله العالمین

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۱۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۰ق؛ پس از کتاب نیز مطالبی بدین شرح آمده است: مطاعن ابی بکر، مطاعن عمر، مطاعن عثمان، شباهت‌های سید الشهداء به یحیی بن زکریا (ع)، فائدة فی القوی العقلیة، علائم اهل الایمان،کثرة الملائکه، بعض الاخبار، نبذة من حکمة لقمان و وصایاه، در حاشیه اضافات مختصری دارد، در پایان (صفحه ٤١٤) قصیده‌ای در ماده تاریخ ختم تالیف کتاب اثر طبع حاج ناجی خلف مستوفی کشفی حنابندی (جنابذی؟) مندرج است، در آغاز کتاب مطالبی درباره جمع‌آوری قرآنها توسط عثمان و در پایان یادداشت یادگاری به تاریخ ۱۳۳٤ آمده است؛ جلد: جلد تیماج قهوه‌ای ضربی، ٤۲٥ص (۱- ٤۲٥)،۳٦ سطر،اندازه:۲۲×۳٥سم[میراث اسلامی: دفتر نهم - ۸۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۷۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ٤ - ۹۸]

● ارشاد الحایر الی تخطیط فضل الدایر / هیئت / عربی

iršād-ul-ḥāyir ila taxṭīṭ-i faḍl-id-dāyir

ابن مجدی، احمد بن رجب، ۷٦۷؟ - ۸٥۰ قمری

ebn-e majdī, ahmad ebn-e rajab (1366 - 1447)

رساله‌ای در تقویم در سه «قسم» و یک «خاتمه»: ۱. کیفیة رسم فضل الدائر علی الاسطحة الموازیة للافق و هو المسماة بالبسیطة، شامل یک مقدمه و هفت باب؛ ۲. الاسطحة القائمة علی سطح الافق و هو المسما بالمنحرفات؛ ۳. الاسطحة المائلة؛ خاتمه: فی معرفة موضع القطب. نسخه‌ای از آن در «فهرست مخطوطات دارالکتب ظاهریه دمشق، علم الهیئة و ملحقاته»، (ص ۱٥٥) آمده است. در کشف الظنون چنین آمده است: «وی بعدها این کتاب را گزیده ساخته و آن را زاد المسافر نامیده است».

آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. اما بعد، فان هذا کتاب سمیته. .. و هو ینقسم ثلاثة اقسام و خاتمة

انجام: و إن یکون قوس العصر مستقیم و هذا مخالف للأصول و الله تعالی أعلم

[کشف الظنون ٦٤/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷٤۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما الافق فعلی موازاة خط المرکز کما سبق و اما السادس

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن فخرالدین (مجدالدین) دنجیهی (دنجهیبی) سافضلی، تا: ۹۷۷ق؛ ترقیمه: «آخر ما وجد فی نسخة المصنف و کان الفراغ من هذه النسخة یوم الجمعة ثانی عشر من صفر الخیر سنة سبعة و سبعین و تسعمائة علی ید العبد الفقیر ابراهیم بن المرحوم الفقیر فخرالدین (مجدالدین) الدنجهیبی السافضلی غفرالله لهما. .. و هذا آخر ما وجد بخط مصنفه و هو الامام الجلیل ابوالعباس احمد بن المجدی. علی ید احقر العباد و اضعفهم العبد الفقیر ابراهیم ابن المرحوم الفقیر فخرالدین (مجدالدین) الدنجیهی غفرالله لهما. ..»، مصحح، محشی، امضای

آیة الله مرعشی نجفی (ره) در سال ۱۳۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳۵گ (۲-۳۶)، ۲۳ سطر ، اندازه: ۹×۱٤سم [ف: ۳٤ - ۷۲۸]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:٥٦٦/۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج سبز، ۲۰گ، ۲٤-۳۲ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۲سم [ف: ۱ - ٥۳۲]

● ارشاد الحنفاء فی وصف الخلفاء / کلام و اعتقادات / فارسی و عربی

eršād-ol-honafā fī vasf-el-xolafā

ملتانی، محمد رحیم

moltānī, mohammad rahīm

رساله‌ای در بیان فضایل خلفای اهل سنت یعنی ابوبکر، عمر، عثمان و معاویه است. در این رساله مؤلف تلاش نموده فضیلت قرابت رسول الله را در برتری صحابه بر دیگران رد نماید.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸٦٥۷

آغاز: الحمدلله الذی نجانا من افراط الروافض؛ **انجام:** بل قال ترکت فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی لن تضلوا ما تمسکتم بهما. .. سنه ۱۱۳۲ هجری

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲٤ شوال ۱۱۳۲ق؛ اهدایی رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: مقوا با روکش گالینگور سبز، ۷٤گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۲سم [اهدائی - ف: ۲ اخبار۱ - ۸۲]

● ارشاد الحنفا فی وصف الخلفا / تاریخ معصومین / فارسی

eršād-ol-honafā fī vasf-el-xolafā

مجلسی، محمد رضا بن محمد علی، ق۱۳ قمری

majlesī, mohammad rezā ebn-e mohammad ʻalī (- 19c)

مؤلف پس از چند کتاب که در رد اهل سنت نوشته بود، این کتاب را در موضوع افضلیت اهل بیت بر بقیه صحابه پرداخت و از جنبه تاریخی در حالات بزرگان صحابه کاوش نموده و حالات آنان را بررسی می‌کند. دارای یک «مقدمه» و چهار «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه در انواع حدیث؛ فصل ۱. احادیث راجع به خلیفه اول؛ فصل ۲. احادیث راجع به خلیفه دوم؛ فصل ۳. احادیث راجع به خلیفه سوم؛ فصل ٤. احادیث راجع به معاویه؛ خاتمه در مثالب بیست و پنج نفر از صحابه. ظاهراً همان رساله قبل که در آستان قدس از محمد رحیم ملتانی دانسته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۳٥

آغاز: الحمدلله الذی نجانا من افراط الغلاة و تفریط النواصب و الصلاة و السلام علی حبیبه محمد و آله المطهرین؛ **انجام:** و در ودینک نازل با دید فرستاده آن خدا که محمد باشد و بر آل آن محمد پوشیده و آشکار اتمام شد

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ وقفنامه کتاب به تاریخ شوال ۱۲۹۷؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۷۲گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۳۱×۲۳/٥سم [ف: ٥ - ۳۰۲]

● ارشاد الخبیر البصیر الی تحقیق الحال فی ابی بصیر = ترجمة ابی بصیر = تحقیق احوال ابی بصیر / رجال / عربی

iršād-ul-xabīr-il-baṣīr ila taḥqīq-il-ḥāl fī abī baṣīr = t.-u abī baṣīr

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷٥؟ - ۱۲٦۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

رساله حاضر متضمن تحقیق درباره ابی‌بصیر «یکی از رواة و اصحاب حضرت امام جعفر صادق (ع)» است. ابی‌بصیر یکی از اصحاب اجماع است، یعنی درستی روایت او مورد اجماع رجال‌شناسان شیعه است و چون کنیه او مشترک میان چند کس است برای شناسایی ایشان رساله‌ها ساخته‌اند. یکی از ایشان حجة الاسلام شفتی است که رساله حاضر را تألیف کرده است. به طوری که مصنف در آغاز رساله تصریح کرده است جمعی از متأخرین علماء شیعه درباره روایاتی که ابی‌بصیر ضمن رجال سند آن باشد تردید و اشکال کرده‌اند و از آن جمله از شیخ زین الدین شهید ثانی (در باب نکاح از کتاب مسالک الافهام فی شرح شرائع الاسلام) نقل کرده است که وی پس از آن که یک حدیث از ابی‌بصیر روایت کرده چنین گفته است: «و فی صحتها عندی نظر من وجهین. احدهما ان ابابصیر الذی یروی عن الصادق (ع) مشترک بین اثنین لیث بن البختر المرادی و هو المشهور بالثقه و یحیی بن القسم الاسدی و هو واقفی ضعیف. ..» در الذریعه (٤: ۱٤۸) چهار کتاب درباره زندگی ابوبصیر یاد شده که دو تای آنها چاپ شده است.

آغاز: بعد حمد المنعم الفضال العلام و الصلاة علی مفخر الرسل اکمل الانام و آله سادات البریة فی البدایة و الختام

انجام: و له الحمد دائما فی کل آن و حال و صلاته علی خلیفته اشرف البریة و عترته الاماجد الاطائب الاطهار ما غسق اللیل و اشرق النهار.

چاپ: با بیست کتاب دیگر مؤلف، تهران، سنگی، بی‌ناشر، ۱۳۱٤ق، رحلی، ۱۸ص (الرسائل الرجالیة: صص۲٤-٤۱)

[الذریعة ۱٤۸/٤؛ أعیان الشیعة ۱۸۸/۹]

۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۳مجموعه بدون شماره

بی‌کا، تا: جمعه ربیع الثانی ۱۲٤۰ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱٤۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱/۸۰٦۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد صادق هرندی، تا: ۱۲٤٦ق؛ درباره کاتب این نسخه مطلبی گفتنی است و آن اینکه وی در رقم پایان رساله سوم از رسائل رجالی، خود را از نوادگان محمد مهدی هرندی، دانشمند شیعی قرن یازدهم و دوازدهم می‌داند؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با روکش تیماج مشکی دارای ترنج گل و بوته دار و سرترنج با گل هشت پر نیلوفر و برگ و بوته و چهار لچک ضربی مجدول گرهی، ۱٦گ (۱۲پ-۲۸ر)، ۲٤ سطر ، اندازه: ۲۱/٤×۱۵/۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۱۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۱۳/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ریز متوسط، کا: محمد اسماعیل تهرانی، تا: ۱۲۵۰ق؛ کاتب پشت این نسخه تصریح کرده است که از روی نسخه که به خط مصنف «دام بقائه» بوده است استکتاب شده است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۳۱ص (۱۲۷-۱۵۸)، ۲۱ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف:۱۰-۱۰٤]

٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٦۱٦/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن علی لنجانی، تا: ۱۱ محرم ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۲۷ سطر ، اندازه: ۲۷×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۷]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳٤۷۸/۲

خط: نسخ، کا: سید اسدالله، تا: ۱۲۵۹ق، جا: مشهد [ف: ٦ - ٤۵٦]

٦. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۷/٤ ـ ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲٦۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی،۱٤گ(٦۰ر-۷٤پ)،۲۱سطر(۱۰×۱۵)[ف: ۱ - ۲۹۱]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۵۲/۱

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۱۲٦۰ق؛ محشی با نشان «منه دام ظله»؛ ۲۰ ص (۳-۲۳) [ف: ۱۱ - ٦۵۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۹۷۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲٦۹ق؛ مصحح؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی مجدول گرهی، ۲۱گ (۳۷ر - ۵۸پ)، ۲۱ سطر ، اندازه: ۲۱/۵×۱۵سم [اهدائی - ف: ۸ - ۷۲]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱٦۷۸/۱

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن هاشم حسینی، تا: ۱۲۹٦ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی مقوایی، ۱۹گ (۲پ-۲۰ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸ - ۲٤۱]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۸۰/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ محمدباقر گلپایگانی، تا: ۱۲۹۷ق؛ مصحح، کاغذ: فرنگی شکری رنگ، جلد: تیماج سبز، ۵۰ ص (۳۰۲-۳۵۲)، ۱۷ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۲۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۲٤۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹۸/۱۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۳۸۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۸۰/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یک واسطه با نسخه اصل مقابله و تصحیح شده [میراث شهاب: س۸ش٤ - ٦۰]

۱۲. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:٦۵/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [اندیشه حوزه: س۲، ش۷ - ۲۱۸]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۹۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شده، ۲۹گ (۲۲-۵۰)، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱۵×۹سم [ف: ۳۰ - ۵۱۰]

۱٤. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۱۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، صفحات مجدول، دارای سرلوح زرین؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ ۱۹گ (۱پ-۱۹ر)، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۲]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳٦۵۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۵گ (٤۵پ-۷۰پ)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٦/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۲]

۱٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹٤۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷گ (۳پ-۲۹ر)، اندازه: ۲۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۳۲]

۱۷. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۵۸/٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد قاسم راثی کاشانی، بی‌تا، جا: اصفهان، در خدمت مؤلف نگاشته شده؛ مصحح، در آخر علامت مقابله با نسخه مؤلف را دارد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٦گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۷۱/٤

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد باقر بیهودی قائنی خراسانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۱۷٤ر-۱۹۲پ)، ۲۱ سطر ، اندازه: ۲۱×۱٤سم [ف: ۱۹ - ۱۷٤]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۷۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۱پ-۱٤پ)، اندازه: ۲۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۳ - ۲۳۰]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۵۷/٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن سیاه، ۱٦گ (٤۳ر-۵۹ر)، ۲۵ سطر ، اندازه: ۱٤/۸×۲۱سم [ف: ٦- ٤۸۵]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳٤/۱۱۵-٦۷٤۵/۱٦

آغاز: بسمله فاعلم انه غمر جماعة من الاصحاب فی الحدیث لاشتماله علی ابی بصیر منهم فی نکاح لک یعد روایة و فی صحتها نظر الی ان ابابصیر الراوی عن ق مشترک بین البختری؛ **انجام:** و نسبة الوقف انما هی الی الثانی لا الاول و الاتحاد و هم و الحمدلله و الصلوة علی محمد و آله الاماجد تمت الرسالة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۱۲گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۸۳۸]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۷

آغا و انجام: برابر

بی‌کا، بی تا[ف: ٤ - ۳۱۰]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٤۱۹٤/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ٥/١٤×٥/٢٤، ۱۹گ (۱ر-۱۹ر)، ۲۳ سطر (۹×۱۸/۵) اندازه: ١٤/٥×٢٤/٥سم[ف: ۱۱ - ۱۹۹]

۲٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۶/۲۰-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منها ان الاسدی مکفوف کما تقدم و سیجئی ایضا و الازدی حذاء فتفایرا.

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی آهارمهره نخودی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۱۲۸پ-۱۳۰پ)،۲۱سطر،قطع:وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۳۱٤]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹٤/۳

آغاز: برابر **انجام:** و نسبة الوقف انما هی الی الثانی لا الاول و الاتحاد و هم نشأ من قلة التأمل و قد فصلنا الحال و انزلنا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مقوایی، ۲۰گ (۳۸-۵۸) [ف: ۲ - ٤٧٦]

● ارشاد الخلایق مظفری / تاریخ پیامبراکرم(ص) / فارسی

eršād-ol-xalāyeq-e mozaffarī

کمال السلطنه، محمد تقی، ق۱٤ قمری

kamāl-os-saltane, mohammad taqī (- 20c)

اهدا به: میرزا شمس الدین حکیم الهی

تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۳۱۸ق؛

تاریخ پیامبر اکرم است که به‌درخواست آقا میرزا شمس الدین حکیم الهی به سبک تاریخ‌نویسی قدیم تألیف شده است.

آغاز: کتاب ارشاد الخلایق مظفری. بعد البسمله، الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی نبینا و آله ائمة المعصومین

انجام: و صلی الله علی نبینا و آله و علی جمیع الانبیاء و المرسلین و الاوصیاء المرضیین من الان الی یوم الدین و سلم تسلیما کثیراً

[فهرستواره منزوی ۱۵٤۳/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٤٥٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده ۱۳۱۸ق، جا: تهران؛ درآخر نسخه آمده: «غلام آستان آسمان نشان محمد تقی کمال السلطنه پیش خدمت حضور لامع النور المبارک اقدس همایون اعلی روحنا فداه محض کسب مفاخرت و شرافت این نسخه شریفه را بخط ناقص خود تحریر نمود»؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مقوایی قرمز با گل و بته ضربی، ۱۲۷گ، ١٤ سطر (۷×١٤/٥)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ٤۳۹]

● ارشاد در علم اسطرلاب = پنجاه باب در اسطرلاب

/ اسطرلاب - فارسی

eršād dar ʻelm-e ostorlāb = panjāh bāb dar ostorlāb

شیرازی، احمد بن حیدر، ق۷ قمری

šīrāzī, ahmad ebn-e heydar (- 13c)

رساله‌ای است در معرفت اسطرلاب در پنجاه «باب»، که «پنجاه باب» نیز نامیده شده است، در «ریاض» از نگارنده به حیدر فرزند محمد یاد کرده است. از اشارات کتاب این نکته‌ها درباره مؤلف به دست می‌آید: ۱. وی در اصفهان می‌زیسته و کارهای نجومی وی در اصفهان بوده است؛ ۲. در باب ٤۹ از عملی که در سال ٦٧٧ یزدگردی مطابق ٦٩٧ هجری یاد می‌کند؛ ۳. در باب ۱۲ از «استاد نادرة الزمان بهاءالدین عمر بن دولتشاه بن محمد کرمانی سلمه الله از سنه سبع و سبعین و ستمائه (در نسخه کهن: سبعمائه)» یاد شده؛ ٤. در باب ۳۵ (= معرفت سمت قبله) از «استاد البشر نصیرالحق و الدین محمد الطوسی سخنی را که در «زبده» فرموده است» آورده است؛ ۵. در باب ۳۳ (که در معرفت نماز است) از مذهب ابوحنیفه (با عنوان امام اعظم) و شافعی نام می‌آورد.

فهرست ابواب آن عبارت است از: ۱. معرفت آلات و پارهای اسطرلاب و مدارات و خطوط و ساعات و غیره؛ ۲. معرفت قسمت اسطرلاب و بیان آن؛ ۳. معرفت عرض بلد؛ ٤. معرفت ارتفاع آفتاب و ستارگان ثابته؛ ۵. معرفت طالع از ارتفاع آفتاب و ستارگان ثابته؛ ٦. معرفت ارتفاع از طالع وقت؛ ۷. معرفت تعدیل سه‌گانه چون اصطرلاب تمام نباشد و جزء صحیح نباشد؛ ۸. معرفت دایر و ساعات مستویه به روز؛ ۹. معرفت ساعات معوج و اجزاء ساعات به روز؛ ۱۰. معرفت تعدیل النهار؛ ۱۱. معرفت نصف قوس النهار و قوس النهار و ساعات روزها؛ ۱۲. معرفت ظل اقدام و اصابع و ظل اجزاء منکوس و ظل سم؛ ۱۳. معرفت ساعات هر روز بهر عرض که خواهیم؛ ١٤. معرفت میل آفتاب؛ ۱۵. معرفت غایت ارتفاع هر روز؛ ١٦. معرفت ما دار و ساعات مستوی به شب؛ ۱۷. معرفت ساعات معوج و اجزای ساعات به شب؛ ۱۸. معرفت مطالع البروج به بلد و استوا؛ ۱۹. معرفت تسویة البیوت؛ ۲۰. معرفت اعمال شب؛ ۲۱. معرفت درجه قمر ثانیه نصف النهار و مطالع قمرشان؛ ۲۲. معرفت درجه طلوع و غروب ستارگان و مکث ایشان و تعدیل النهار؛ ۲۳. معرفت مطالع طلوع

و مغارب غروب ستارگان؛ ٢٤. معرفت بعد کواکب از معدل النهار؛ ٢٥. معرفت غایت ارتفاع ثانیه به دایره نصف النهار؛ ٢٦. معرفت عرض ستارگان ثابته از منطقه البروج؛ ٢٧. معرفت بعد ستارگان از سمت الراس و از قطبین؛ ٢٨. معرفت سعت آفتاب و ستارگان ثابته؛ ٢٩. معرفت تحویل سال عالم و موالید؛ ٣٠. معرفت تقویم آفتاب؛ ٣١. معرفت تقویم سیاره؛ ٣٢. معرفت عرض سیاره؛ ٣٣. معرفت اوقات نماز؛ ٣٤. معرفت جهت قبله؛ ٣٥. معرفت سمت قبله؛ ٣٦. معرفت بالای شخص مرتفع از زمین؛ ٣٧. معرفت بالای چاه؛ ٣٨. معرفت پهناء رودها؛ ٣٩. معرفت راندن کاریز و مساحت زمین؛ ٤٠ معرفت قوس و جیب؛ ٤١. معرفت جیب از قوس ارتفاع و قوس از جیب؛ ٤٢. معرفت سهم از قوس و قوس از سهم؛ ٤٣. معرفت اعمال روز و شب از صفیحه آفاقی؛ ٤٤. معرفت غایت ارتفاع آفتاب و ستاره از صفیحه آفاقی؛ ٤٥. معرفت تعدیل النهار از ظل و جیب و اعمال النهار؛ ٤٦. معرفت طالع از صفیحه آفاقی؛ ٤٧. معرفت تسویة البیوت از صفیحه آفاقی؛ ٤٨. معرفت طالع چون بر صفیحه عرض بلد نباشد؛ ٤٩. معرفت ستارگان چند که در اسطرلاب مرسوم‌اند؛ ٥٠. معرفت امتحان اسطرلاب

آغاز: بسمله و به نستعین. شکر و سپاس بیحد و عد آفریدگاری جل جلاله که مبدع زمین و زمان است و محرک افلاک و ستارگان است. .. چنین گوید مولانای معظم جاسوس افلاک ناصرالدین احمد بن حیدر بن محمد الشیرازی ادام الله ایامه که جمع کردیم مختصری در علم اسطرلاب و نامش «ارشاد» نهادم.

انجام: اعمال صحیح است والا از سر گیرند تا عمل درست حاصل کنند و این قدر کفایت است. و الله اعلم بالصواب

[الذریعة ٥٧٠/١؛ نسخه‌های منزوی ٢٢٥/١؛ فهرستواره منزوی ٢٧٩٠/٤]

شرح و حواشی:

١- ارشاد در علم اسطرلاب (مختصر)

١. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:١٤٩

آغاز: برابر

شامل پنجاه باب؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: اواسط شعبان ٧٧٣ق؛ ٣٩گ، ١٧ سطر ، قطع: ربعی، اندازه: ١١×٧سم[ف:٢-٨٠]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:١٦٦٥-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها - ف: ١ - ٩]

٢. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٧٥١٠

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر چه امتحان اسطرلاب بسیار است ما آنچه ضرورت بود گفتیم و سخن در اینجا قطع کردیم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید قرن ٩؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای،٣٨گ، ٢٣ سطر ، اندازه: ١٨×١٠سم [ف: ١٩ - ٣١٠]

٣. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:١٠١٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ٨٨٩ق؛ دارای جداول و شکل‌ها؛ ١٩٦گ (١٣٤ر-١٩٣ر)، ١١ سطر (٧×١١/٥) سطر ، اندازه: ١٢/٥×١٨سم [ف: ٤ - ٨٢٧]

٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٧٦٦/١٠-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** اما آنچه ضروری بود گفتیم و سخن اینجا قطع کردیم بتوفیق الله تعالی.

بی‌کا، تا: قرن ١٠؛ کاغذ: اصفهانی نخودی رنگ، جلد: تیماج نیلی دارای ترنج و نیم‌ترنج ضربی، ٣٥ص (٥٠-٨٥ حاشیه)، ١٥و٢٨ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ١٢/٥×١٨سم [ف: ٢٣ - ٥٣]

٥. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:١٣٩٩/٢

در فهرست ناشناس آمده، باب ششم در معرفت ارتفاع از طالع وقت؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ١١؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی، ٤گ (٢٧پ-٣٠پ)، ٢٧ سطر (٨×١٢)، اندازه: ١٠×١٥سم [ف: ٨ - ٧٧]

٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٥٤٢٢

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سخن اینجا قطع کردیم بتوفیق باری تعالی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ١١؛ واقف: حاج عماد فهرستی؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج عنابی، ٥٥گ، ١٥ سطر (٧/٥×١٤/٥)، اندازه: ١٢/٥×١٩/٥سم [ف: ٨ - ٢١]

٧. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٥٢٣٢

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ١١؛ واقف: ابن خاتون (شیخ اسدالله بن شیخ بن محمد مومن)، ١٠٦٧ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: چرمی عنابی، ٤٦گ، ١٥ سطر (٧×١٣)، اندازه: ١١/٧×١٩/٧سم [ف: ٨ - ٢٢]

٨. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:١٢٠٤٢/٥

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: زین العابدین ابن شیخ محمد صادق شولستانی، تا: ١٠١٥ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، اندازه: ١٤×٢٦سم [ف: ١٠ - ١٧٢]

٩. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:١٦٣٠/١

آغاز: قال ابوالحسین کیخسرو بن العلاء الشیرازی رحمه الله تعالی بعد ان احمدالله و اثنی علیه و اصلی علی جمیع انبیائه و رسله. .. ان الاسطرلاب المسطح اجل آلة مستعملة.

خط: نستعلیق، کا: حاج محمد بن حاج اسماعیل بن حاج علی «معروف به حاج بکتاش زاده» اکینی، تا: ١١٧٣ق؛ مصحح؛ ٣٩گ (١-٤٠)، اندازه: ١٣×٢٠سم [نسخه‌پژوهی: ٣ - ١٥٦]

١٠. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:٩٦٧/١

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ١٢٠٩ق؛ ٥٠گ (١-٥١)، اندازه: ١٦×٢٢سم [ف: ٣ - ٤٤]

١١. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٥٧٦٠

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر چه امتحان اسطرلاب بسیار است..

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ٩ محرم ١٢٤٥ق؛ افتادگی: وسط (که از جمله سقطات باب دوازدهم است)؛ هشت صفحه جدول طالع بلاد و غیره اضافه دارد؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای،

۲۹گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۲سم [ف: ۸ - ۲۲]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵٥٦٦/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و سخن اینجا قطع کردیم بتوفیق باری سبحانه و تعالی جل جلاله والحمدلله رب العالمین و بدنبال آن یک صفحه و نیم به عنوان «باب دیگر» الحاق شده است.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ تاریخ‌های یادشده در این نسخه نیز با نسخه‌های دیگر اختلاف دارد، چنانکه در باب دوازدهم آمده است: «و هر اسطرلاب که استاد عمر بن دولتشاه و محمد کرمانی سلمه الله ساخته است در سنه سبع و ستین و ستمائة الهجریه. ..» و در پایان باب چهل و نهم مسطورست که: «و ما هر بیست در جدول ثبت کرده ایم. .. در اول سنه سبع و ستین و ثمانمائة الیزدجردیه» و در نسخه‌های دیگر هجریه و یزدجردیه با تقدیم و تأخیر آمده است؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ٤۳ص (۱۳۹-۱۸۱)، ۲۱ سطر (۱۰ ×۱٦)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۸ - ۳۲۷]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲٤۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق [رایانه]

۱٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦٦۰۲-۳۳/۱۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کف الخضیب خوانند پسی بدین تعریفات هشت ستاره وصف کرده شد. .. در اول سنه ٦۹۷ هجری موافق با ٦۷۷ یزدجردی تا از آنجا درستی اسطرلاب ودیگر حالتهای ایشان معلوم شود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوای سفید، ۳۲گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۱×۱٦سم [ف: ۱ - ۲۹۹]

۱۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ناتمام که عوام دور کاسه شکسته و کاسه یتیمان خوانند و منجمان

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در برگ ٤پ جدول عرضی بلدان؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی عطف و گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، ۲۲۸گ (۲پ-۲۳۰پ)، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۷]

۱٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٦۱۱٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۳۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۷٤-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها - ف: ۱ - ۹]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۳۹]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۵۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

● **ارشاد در علم اسطرلاب (مختصر)** / اسطرلاب / فارسی

eršād dar ʻelm-e ostorlāb (mx.)

وابسته به: ارشاد در علم اسطرلاب = پنجاه باب در اسطرلاب؛ شیرازی، احمد بن حیدر (-۷)

آن‌چنان‌که در مقدمه ذکر شده است کتاب «ارشاد» که مؤلف آن احمد بن حیدر شیرازی است مشتمل است بر پنجاه باب ولی نویسنده فقط ده باب آن را در این رساله نقل کرده است.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱-پ/٦/٤۰۸

آغاز: بسمله و به نستعین، سپاس بی قیاس پروردگاریرا که مبداء زمین و زمان است و محرک افلاک و ستارگان. .. باب اول در معرفت تعدیل النهار؛ **انجام:** لا از نود نقصان کردیم ماند نط و این قوس آن سهم است - تمت الکتاب.

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای سیر، ۱۷ سطر (۱٤/۵×۱۹،)، اندازه: ۸×۱٦سم [ف: ۲ - ۹]

← ارشاد الرمل ⟵ نهایة العقول و نهایة الاصول

← ارشاد الزارعه ⟵ ارشاد الزراعة

● **ارشاد الزایرین** / حدیث، اخلاق / فارسی

eršād-oz zāyerīn

کشمیری، عبدالرحیم بن محمد قاسم

kešmīrī, ʻabd-or-rahīm ebn-e mohammad qāsem

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۰۱

آغاز: بسمله، شکر و ثنای بیعد مران معبودی را که عبادتش موجب فیروزی عابدان و طاعتش سرافرازی زاهدان؛ **انجام:** شرایط نماز و ترجمه اذکار بود در تفاصیل احکام خوض نموده و السلام علی من اتبع الهدی.

خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، قطع: رقعی [رایانه]

← ارشاد الزراعة ⟵ کشاورزی نامه

● **ارشاد الزراعة = علم الحراثة** / کشاورزی / فارسی

eršād-oz-zerāʻa = ʻelm-ol-herāsa

ابونصر هروی، قاسم بن یوسف، ق ۱۰ قمری

abū-nasr-e heravī, qāsem ebn-e yūsof (- 16c)

اهدا به: نظام الدوله و الدین میرک سلطان محمود از خاندان حسین تیموری

تاریخ تألیف: ۹۲۱ق

کتابی حاوی مطالبی چند راجع به زراعت و حراثت و باغبانی و رزداری و سایر مهمات دهقانی که در بلوک‌های هرات و

ولایات آن نواحی متداول است، در هشت «روضه»: ۱. بیان شناخت خواص اراضی؛ ۲. بیان اختیار ساعات برای کشت؛ ۳. بیان زراعت غله؛ ٤. بیان جویه کندن و تاک نشانیدن؛ ٥. بیان خضرویات از خربزه و هندوانه؛ ٦. بیان بذر نمودن اشجار و گل و ریاحین و آنچه قلم و پیاز و نهالست؛ ۷. پیوند درختان و تاک و زنبورداری و آبیاری؛ ۸. نشاندن درخت‌ها و گل‌ها و طرح باغ‌ها. در آن از «مرصاد العباد» یاد شده است.

آغاز: بسمله. حمدله. .. بعد بحکم آنکه المأمور معذور؛ این بیچاره کلک نامرادی بر صحیفه اخلاص سود. .. و این نسخه را «ارشاد الزراعة» نام نهاد، و ترتیب آن بهشت روضه اتفاق افتاد، و هر روضه آن چمنی است بهشت آیین مشتمل. ..

چاپ: تهران، ۱۳۲٤ق، سنگی، خشتی، به اهتمام نجم الدوله، منجم باشی، ۱۸۸ص، با کتاب علم فلاحت دوره مغول در یک جلد؛ تهران، ۱۳٤٦ش، سربی، وزیری، نشریه ۱۱۳٤ دانشگاه، به اهتمام محمد مشیری، ۱۲+۳۲۳ص

[ایوانف ش ۱۹۱۲ ص ۷٤٦؛ مشار فارسی ۲۲۷/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۷۸۰/٥]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٦٦۰۲

آغاز: ابرگرش بوقت احسان. .. در فیض بود؛ **انجام:** پایین کدو را سوراخ نموده دود کنند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۲۱ق [رایانه]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٥٤٥٦

انجام: در عیب نظر مکن که بی عیب خداست. تمت الکلام بعون الملک العلام

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد انباردار مالک، تا: ربیع الاول ۹۲۷ق، جا: هرات؛ در آخرین صفحه کتاب طریقه پختن صابون را افزوده‌اند، در ورق اول کتاب توضیحی نوشته‌اند که این کتاب در«کشف الظنون»و«الذریعه»یاد نشده است؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۳/٥سم [ف: ۱٦ – ۳٦۱]

۳. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، قطع: ربعی [نشریه: ۳ – ٤]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱٥/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها – ف: ۱ – ۷٤۰]

٤. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۸٦

آغاز: و فرهنگ از جای بجای نقل ننماید که درخت آن کم بار میشود و محل پیوند آن دهم جوزا است. زرد آلوی احمدی که بنوک کلاغ مشهور است؛ **انجام:** شاه توت از بیدانه و دانه دار ... فرهنگ کشتند.

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ درون جلد کسی نوشته که «ارشاد الزراعه» است و به نام «سلطان حسین تیموری» ساخته شده است، عنوان «روشه هفتم در بیان اشجار و تاک پیوند نمودن» در آن دیده می‌شود؛ ۱٦گ، ۱٦ سطر [نشریه: ۳ – ۳۸۸]

٥. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦٥۳۳/۳

آغاز: که در صحن گلستان را چون روضه رضوان دلگشای و مانند فردوس برین بجهت افزای ساخته و از نزاهت و صفا چون بوستان بهشت تازه و خرم؛ **انجام:** جوی فوشنج چهل نفر از رودباد پنج نفر، فیراسته پنج نفر از محله قاصی و پلازک سی نفر زنده جان پانزده نفر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۳۳گ (٤۸پ-۸۱پ)، اندازه: ۱۳×۱۹/٥سم [ف: ۲۰ – ۱۰۹]

٦. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲٤۹٤

آغاز: نوازنده. .. گشته از ان فرش چمن زرفشان قادری و و قدست (؟) تو بر کمال قاصر از اندیشه و صفت خیال؛ **انجام:** در عیب نظر مکن که بی عیب خداست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ شوال ۱۰٤۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ٤۷گ، ٥ سطر (۱٥×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲٤/٥سم [ف: ۹ – ۱۲٦۲]

۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳٤۱٥

آغاز: بسمک الابتداء یا رزاق. ای فیض تو آبروی هر دهقانی ×× پرورده تست هر گل ریحانی / تا لطف تو ارشاد زراعت ننمود ×× نامد بکف آدم صفی را نانی حمد و سپاس رازقی را که مزارع مزارع صنعت قدرتش از فحوای کریمه «ءانتم تزرعونه ام نحن الزارعون» مفهوم میگردد؛ **انجام:** شکر که سرمایه من سود داد ×× نخل امیدم بر مقصود داد / شکر که این نسخه بپایان رسید ×× عاقبت الامر بسلطان رسید / منشی این نامه نامی بنام ×× زد رقم خاتم ختم الکلام. باتمام رسید و باختتام انجامید این بیاض و توشیح این ریاض روز شنبه هفده شعبان نهصد و بیست و یک شد از هجرت؛ و الحمدلله علی الاتمام و الصلوة و السلام علی محمد خیر الانام و آله البررة الکرام و قد وقع الفراغ من تسوید هذه النسخة الشریفة فی علم الحراثة تحریراً فی شهر الرجب سنه خمسین و الف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۰٥۰ق؛ پشت برگ اول کتاب یادداشت یادگاری به تاریخ ۲۲ ذیحجه ۱۱۹۲ق در دارالعلم شیراز، در دو برگ آخر که اشعار و تاریخ تولدی مسطور است، نام مولود را سیاه کرده‌اند و فقط تاریخش که به سال ۱۰٤۰ است خوانا و از قرار معلوم این اوراق بعدها به کتاب علاوه شده است؛ جلد:چرمی تریاکی،۷٥گ،۱۷سطر،اندازه: ۱۸×۱۲سم [ف: ۱ – ٤۷]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲٤۱۹/۱

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن اسماعیل حسینی، تا: شنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۰۷۱ق؛ در پایان تاریخ تولد نویسنده در ۱۰۳۰ و مرگ پدرش در ذیحجه ۱۰٥۸ و حاجی ذوالفقار و میر صفی و محمد نصیر؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای مقوایی، ٤۳گ (۲پ-٤٥ر)، اندازه: ۱۰×۲٤سم [ف: ٦ – ۱۲]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲٤٤٦

آغاز: بسمله، ای فیض تو ابروی هر دهقانی ×× پرورده تست هر گل و ریحانی؛ **انجام:** منشی این نامه نامی تمام ×× زد رقم خاتم تم الکلام

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا،۹۳گ،۱۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ٥ – ٥۸٦]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸٤٥۱

آغاز: بیت ایزد که فکند اساس افلاک صدگونه؛ **انجام:** زیر زمین را بدست فرو کرد پنج درخت را. ..

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دانستن پرشدن کدوانست

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ حاوی پیکره‌هایی از تنه درختان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز با گل و بوته زر کوبیده مقوایی، ۱۲۰ص (۱ – ۱۲۰)، ۲۳ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۱/۵×۳٤/۵سم [ف: ٤ – ٤٤]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۳۲/۲

آغاز: پی تاریخ ختمش صاحب زرع ×× بارشاد الزراعه صاحب افزود؛ **انجام:** من معترفم که کار من جمله خطاست. .. ای خواجه اگر توان باصلاح بکوش ×× در عیب نظر مکن که بی عیب خداست. حسب الامر عالیجاه. .. نتیجة الاعیان العظام محمد اسماعیل بیک فی شهر شوال ۱۲۸۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۸۹ق؛ افتادگی: آغاز (۱ صفحه)، به امر محمد اسماعیل بیگ؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: مقوایی، رویه کاغذ ابری رنگی عطف و گوشه تیماج حنایی، ۲۳ص (۱۵–۳۸)، ۲٤ سطر (٦×۱٤)، ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱۱ – ۳٦۸]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۰۳/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قرمز، ۱۲ سطر [ف: ٥ – ۲۷۷]

۱٤. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۵۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دانستن پر شدن کدو آنست. (در روضه هفتم افتاده است).

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی،۵۱گ(۹۱ر–۱٤۲پ)،اندازه:۱۷×۲٦سم[ف:۳- ۱۰۷]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸٦۱٦

۱ج؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱×۱۷/۳سم [رایانه]

۱٦. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۰٤/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۵۲ گ (۱۰٦پ–۱۵۸ر)، ۱۵ سطر (٦/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۵ – ٤۱۹۸]

● **ارشاد الزراعة** = **فلاحت** / کشاورزی – فارسی

eršād-oz-zerā‘at = felāhat

رساله‌ای مجهول المؤلف در علم فلاحت در ۱۲ «باب» و «خاتمه»: ۱. مقدمات، در سه «مقدمه»: یکم در معرفت هوا و باران، دوم شعری، سوم بعضی از امور کشاورزی که تعلق به اوقات سال دارد؛ ۲. تخم و زمین و برزگر و ختم‌پاشی و کود؛ ۳. دفع آفات؛ ٤. گردآوری غلات؛ ٥. درخت نشاندن؛ ٦. نشانیدن درخت تاک و زیتون؛ ۷. کاشتن درخت‌های دیگر؛ ۸. پیوند کردن درختان؛ ۱۰. زراعت بقول؛ ۱۱. جانوران موذی (ملخ، مور، موش و. ..)؛ ۱۲. منافع بقول و نباتات؛ خاتمه در معرفت کبوتر و نگاهداشتن آن.

آغاز: الحمدلله فالق الحب و النوی و خالق القدر و القوی. .. اما بعد، این مختصری است در معرفت بعضی امور که اهل فلاحت را بکار آید، مشتمل بر دوازده باب

انجام: نگهداشت که نفع بسیار و ضرر کم دارد. و التوفیق بجهت. ..

چاپ: چاپ شده

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٤۹۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: رویه میشن ضربی قرمز پشت معرق قدیمی، ۵۱ص، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۲/۲×۲۰/۷سم [ف: ٥ – ٤۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱٤٦٥/٤-ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Or. 23542؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق، جا: بغداد، ۱۹ص (۱–۱۹) [فیلمها - ف: ۱ – ٦۰۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۱/۳-عکسی و ۳٤۷/٤-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۲ – ۲۲۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل بن محمد صادق منجم باشی، تا: ۱۲۷۹ق؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ – ۳۵]

٤. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه سمرقندی رنگین کناره پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای ترنج‌دار ضربی، سطر [ف: ٥ – ۲٤۷]

● **ارشاد الساری لشرح صحیح البخاری** / حدیث / عربی

iršād-us-sārī li-s.-i ṣaḥīḥ-il-buxārī

قسطلانی، احمد بن محمد، ۸۵۱ – ۹۲۳ قمری

qastalānī, ahmad ebn-e mohammad (1448 - 1518)

وابسته به: الجامع الصحیح = صحیح البخاری = صحیح بخاری؛ بخاری، محمد بن اسماعیل (۱۹٤–۲۵٦)

تاریخ تألیف: شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۹۱٦ق

کتاب شرحی است مزجی و مفصل و معروف بر کتاب «صحیح بخاری» و مصدر است به مقدمه‌ای حاوی پنج «فصل» حدیثی در

مطالب مقدماتی از فضیلت اهل حدیث و اول کسی که تدوین حدیث نموده و مصطلحات علم حدیث و نسبت صاحب متن و اهمیت صحیح بخاری.
آغاز: الحمدلله الذی شرح بمعارف السنة النبویة صدور اولیائه
چاپ: طبع فی مصر، بولاق، مطبعه امیریه، ۱۲۸۵ و ۱۲۹۲ و ۱۳۰٤ و ۱۳۰۷ و ۱۳۲۳ و ۱۳۲۵ق، ۱۰ جلد
[الاوقاف العامة بغداد ۱۸٤/۱-۱۸۸؛ بروکل العربیة ۱۷۱/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۷۹
آغاز: پس از تسمیه و نام شارح الحمدلله الذی شرح بمعارف عوارف السنة النبویة صدور اولیائه؛ **انجام:** و وهم من ابیه هذا آخر ربیع (کذا) العبادات من هذا الشروح و انتهی
خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن ابی بکر بن جامع جبرتی شافعی، تا: ۹٦٤ق؛ اهدایی رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: گالینگور عطف و گوشه تیماج زرشکی، ۳٤۵گ، ۳۰ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦/۷سم [اهدائی - ف: ۲ اخبار۱ - ۸۳]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱٦۸۱
آغاز: یحوطه علیه السلام و ینصره و یحبه حباً طبیعیاً؛ **انجام:** یأتی علی وجوه کثیرة و قضی ربک
کتاب الانبیاء، کتاب المغازی و کتاب تفسیر القرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ پشت برگ اول شرح حال شارح و کیفیت شرح حاضر به نقل از عبدالوهاب بن (احمد) شعرانی در «لواقح الانوار»؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا با عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۲۳۵گ، ۳۱ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [اهدائی - ف: ۲ اخبار۱ - ۸٤]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰٤
آغاز: برابر؛ **انجام:** و وهم من ابیه هذا اخر ربیع (کذا) العبادات من هذا الشروح و انتهی
از اول کتاب تا اواخر «باب البزاق» و از «باب الصلوة الی جهة العنزه» تا آخر «باب شرار الموتی» و از «باب الزکوة» تا آخر «المعتکف یدخل راسه البیت للغسل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پنج‌شنبه ۹ رجب ۹۰۷؛ دارای یک سرلوح مذهب، مجدول؛ واقف: ابن خاتون، ۱٦۰۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماجی عنابی، ٤۵۰گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۷×۳۰/۵سم [ف: ۵ - ۲۸]

● **ارشاد السالک فی شرح دلیل الناسک** / فقه / عربی
iršād-us-sālik fī s.-i dalīl-in-nāsik
بهبهانی، محمود بن محمد علی، ۱۲۰۰ - ۱۲۷۱ قمری
behbahānī, mahmūd ebn-e mohammad ʻalī (1786 - 1855)
وابسته به: دلیل الناسک؛ آقامحمد علی کرمانشاهی (۱۱٤٤-۱۲۱٦)
تاریخ تألیف: ۱٦ رجب ۱۲۲۸ق

شرحی مفصل بر رساله «دلیل الناسک» پدر مؤلف آقا محمد علی بهبهانی است که برای مقلدین خود نوشته بود. جلد اول کتاب تا اعمال است.
آغاز: الحمد لمن عجز عن نعته ألسنة الواصفین و توجه الی حریم حرمه قلوب العارفین الذی ترک افئدة الطالبین فی بیداء کبریائه و الهة حیری.
انجام: و ان یتفضل علینا بالنعم الجسام فانه ولی الاحسان و الاکرام. .. بغفلت نمودیم عمری تلف ×× فتبنا الی الله مما سلف
[طبقات اعلام الشیعه، قرن ۱۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱٦ رجب ۱۲۲۸ق؛ مهر: مؤلف «ان ربک یبعثک مقاماً محموداً» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا،۹۸گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ٤ - ۳۱۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤۹۵۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۲۸ق؛ محشی، عبارات خطبه و انجام قلم‌خوردگی دارد؛ ترقیمه: «لقد ختم فی الیوم السادس عشر من شهر رجب المرجب من شهور سنة ۱۲۲۸. به غفلت نمودیم عمری تلف ×× فتبنا الی الله مما سلف»؛ کاغذ: فرنگی، ۱۱۲گ (۱پ-۱۱۲ر)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۷ - ٦۰٦]

← ارشاد السالکین ⟵ فقرات

● **ارشاد السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-os sālekīn
منیری، احمد بن یحیی، - ۷۸۲ قمری
monīrī, ahmad ebn-e yahyā (- 1381)
تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٤۰۵/۱۳
آغاز: سپاس و ستایش معبود را که موجود نیست مگر وی؛
انجام: لکن ذکر کرده شد آن رغبت فعلیك بدر که
در فهرست با عنوان «رساله در عرفان» آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۲٤۵-۲٤۷) [ف: ۵ - ۵۰۰]

● **ارشاد السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-os sālekīn
حافظ لاهوری، عبدالرحمن بن قاسم، ق۱۲ قمری
hāfez-e lāhūrī, ʻabd-or-rahmān ebn-e qāsem (- 18c)
گویا از قرن ۱۱-۱۲ ق که در پایان تاریخ انجام را ۱۲۰۰ آورده است. «پاکستان مین» او را بی آنکه روزگارش را نشان دهد، در قرن ۱۱ق آورده است. در ۱۰ «باب»: ۱. مؤمن و ایمان؛ ۲. توکل و متوکل؛ ۳. معرفت و عارف؛ ٤. عبادت و عابد؛ ۵. طلب و

طالب؛ ٦. توفیق و اهل توفیق؛ ۷. خود و خداشناسی؛ ۸. مرید و مرید شدن، ۹. پیر و مرید؛ ۱۰. نکات غریب و عجیب و این یکی با سربندهای «نکته».
[ع مشترک ۱۲۳۵/۳ نشانی ۷ نسخه؛ فهرستواره ۵۰/۷؛ پاکستان مین ۳٦۹/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵٦/۲-عکسی و ۱۵۸/۱-عکسی
آغاز: حمد بی حد مر خالقی را که خلقت جمیع مخلوقات، در شش ایام مرتب ساخت؛ **انجام:** الله تعالی توفیق و هدایت رفیق بخشد به حق محمد و آله و اصحابه و ازواجه و ذریاته و اهل بیته و اتباعه الکبار برحمتک یا ستار. تم
اصل نسخه: گنج بخش ش ٦٦٤٦ (گنج ٥٤۹/۲)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۸ص (۷۸-۱۰٦) [عکسی ف:۲-۱۸]

● **ارشاد السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-os sālekīn

حسینی، اعظم بن محمد، ق۱۲
hoseynī, aʻzam ebn-e mohammad (- 12c)

رساله‌ای برگرفته از «معدن الاسرار» خود او، در ۱ «مقدمه» و چهار «باب» و «خاتمه»: مقدمه در بیان دستورالعمل ذاکرین و مرشدین و آداب ارادت و مریدین راه حق؛ باب ۱. بیان نکات عقیده شریعت به قواعد سلوک ذکر لسانی یا رسیدن منزل ناسوت؛ ۲. بیان عقیده طریقت مع سلوک ذکر قلبی تا رسیدن منزل ملکوت به صفای مصقله ذکر قلبی و سنگ فسان ریاضت؛ ۳. بیان نکات عقیده حقیقت مع سلوک ذکر روحی تا رسیدن منزل جبروت به تجلیه روح؛ ٤. بیان سلوک ذکر سیری و عقیده معرفت به قانونی که عارفان روح را در روح اسرار رب سبوح به انکشاف تام کشف گردد؛ خاتمه در بیان مراتب تنزلات ظهور علمی و خارجی و رقم دوایر محسوس مراتب تنزلات معقول و محسوس به تمثیل به مضمون نو و صورت جدید. در دیباچه آمده است: «و این رساله را مسمی به ارشاد السالکین کرده از آنکه بطور ارشاد سالکان ترتیب یافته: ارشاد السالکین شد نام آن را ×× کسی فهمد که بازد جسم و جان را / خدا را چون تویی خود گشته یابی ×× شوی اعظم نه بینی این و آن را». و تاریخ آن را چنین منظوم ساخته است: «بحمدالله که شد ختم این رساله ×× بر آیین رسول آن شاه خاتم / ز روی دانشم از بهر سالش ×× ندا آمد سلوک دین اعظم». در فهرست ایوانف (۲:۳٤۰ س ٤۷٦) از رساله دیگری به همین نام از مؤلف دیگر و در همین موضوع یاد کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۸۳/۲
آغاز: بسمله، یا من هو بالحمد علی الحمد حقیق ×× زانرو که ازوست بهر حمدش توفیق.. تمهید اما بعد میگوید.. بندگی شاه فقرا الچشتی قدس الله سره.. سید اعظم الحسینی الچشتی ابن سید محمد ابن میر محمد باقر؛ **انجام:** پس پرده همه کرده ظهور ×× هر چه بود و هر چه بود و هر چه بود. الصلوات و السلام علی خیر خلقه محمد و آله و اصحابه اجمعین.
خط: نستعلیق، کا: میرزا معصوم بیک پسر میرزا غلام محمد اشرف بیک از قصبه شاه قلی، تا: ۲٤ رمضان ۱۲٦۳ق، برای الله بخش میان صاحب قبله؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا عطف و گوشه‌ها تریاکی، ۱۳ سطر (۱۷/۵×۱۰/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱٦×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۲٦]

● **ارشاد السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-os sālekīn

عارف، محمد بن فضل الله
ʻāref, mohammad ebn-e fazl-ol-lāh

درباره عقیده صوفیان است درباره وحدت وجود و این نام در صفحه عنوان آمده است و در آغاز خود این رساله دارد «رساله عقاید صوفیه».
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین.. بدان ای عزیز ارشدک که صوفیان قایل بوحدت وجوداند و بذوق و وجدان چنین یافته اند

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲٦۸۳/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعمل علیه و توصل
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین کاتب، تا: ربیع الاول ۱۲۳۵ق؛ ٦گ (۸۹پ-۹۵ر) [ف: ۱۰ - ۱۵۷۱]

● **ارشاد السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-os sālekīn

مذکور علی
mazkūr ʻalī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٤٤٥۳
آغاز: بسمله.. ستایش بی پایان اما بعد چون بعضی از برادران طریق؛ **انجام:** این هر دو حاشیه مشعل همه چیز در هم چیز هستند
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی [رایانه]

● **ارشاد السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-os sālekīn

رساله‌ای در عرفان شیعی در هشت «فصل» با عناوین «ای درویش»: ۱. سخن اهل تصوف در معرفت ذات خدای تعالی، در چهار باب؛ ۲. بیان اعتقاد اهل استدلال؛ ۳. بیان اعتقاد اهل کشف؛ ٤. بدانکه در این مرتبه بر این موحد هیچ چیز غالب نیست.. فصل اهل وحدت دو طایفه‌اند. مؤلف از قونوی و حموی مطالبی می‌آورد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰-٦/۱۹۰

آغاز: بسمله بدانکه اهل تصوف می‌گویند که سیر الی الله عبارت از آن است که سالک چندان سیر کند که خدای را بشناسد چون خدای را شناخت سیر الی الله؛ **انجام:** معلوم شود که آدمی را آنچنانکه آدمی است دانش و آن علامت آن است که هر چه طلب کنی باید که از خود طلب کنی و از پیر من خود طلب نکنی اگر ذات خدا و صفات. تمام شد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه شعبان ۱۲۸۲ق؛ در برگ همراه نسخه این رساله از یحیی نمیری هندی (؟) دانسته شده و احتمال دیگر درباره مؤلف نام ابی اربیع سلیمان بن ابراهیم علوی است؛ جلد: تیماج، زعفرانی، ۸۸گ، ۷ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۳۰۸]

● **ارشاد السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-os sālekīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۳

ارشاد السالکین و. ..؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از جعفر محسنی [رایانه]

← ارشاد السالکین و انیس العاشقین ≻ دیوان مدهوش تهرانی

● **ارشاد السائل الی اصول المسائل** / هیئت / عربی

eršād-os-sā'el elā osūl-el-masā'el

ابن مجدی، احمد بن رجب، ۷۶۷؟ - ۸۵۰ قمری

ebn-e majdī, ahmad ebn-e rajab (1366 - 1447)

در شرح «الدر المنثور فی العمل بربع الدستور» ماردینی (- ۸۰۶ق)، دارای «مقدمه» و ٦۰ «باب» و «خاتمه». برای نشانی: «الباب ۳۰، فی معرفة السمت من حصته و تعدیله و الارتفاع. السمت قوس من دایرة الافق ما بین اول السموت و دایرة الارتفاع لان سطح دایرة اول السموت مع سطح دایرة الارتفاع المفروض.»

آغاز: الحمدلله الذی افاض علی القلوب مواهب عرافنة و شرف الانسان بمدارکه و بیانه. .. و بعد فان الوسائل تشرف لشرفه

[الفلك و التنجیم ۹؛ کشف الظنون ۷۳۳/۱؛ معجم المؤلفین ۲۲۱/۱؛ بروکلمان ۱۲۸/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۱٤۷/٤]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:٤٥٤-عکسی

در چهار مجلد؛ خط: نسخ پخته کهن، کا: ابراهیم بن محمد بن احمد بن علی عرجانی (گویا)، تا: ۲۸ رجب ۸٦۸ق؛ ۲٥۰گ [عکسی ف: ۲ - ۱۸]

● **ارشاد الصالحین** / فقه / فارسی

eršād-os-sālehīn

حسینی قمی، ابوطالب بن ابی الحسن

hoseynī qomī, abū-tāleb ebn-e ab-el-hasan

رساله‌ای ساده در یک «مقدمه» و چند «کتاب» در نماز و آداب و مقدمات و شکیات و سهویات آن که ظاهراً برای عوام الناس نوشته شده است. نویسنده، مؤلف رساله «هدایه الطالبین» است.

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف خلقه محمد و آله المعصومین الی یوم الدین بنده حقیر عاصی

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹٤۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** برای او اینکه بقدری نماز قضا را بکند که دیگر یقین باشتغال ذمه خود نداشته لکن اول احوط است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ماشی، مقوایی، ۱٤۷گ، ۲۰ سطر (۹/٥×۱٤/٥)، اندازه: ۱٤/٥×۲۱سم [ف: ٤ - ٤۰۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷٥۱٥ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث]

● **ارشاد الصفیه** / اردو

eršād-os-safīye

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲٦/۱٤-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 11310؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷گ (۱٤۰پ-۱٥۷ر) [فیلم‌ها - ف: ۱ - ٥۳۰]

● **ارشاد الصواب = رموز قراء** / قرائت / عربی

iršād-uṣ-ṣawāb = romūz-e qorrā'

مؤلف قرائت‌های مختلفی را که از قراء سبعه در بعضی از آیات قرآن کریم وارد شده به صورت جداول و با رموز قراء بیان کرده است.

آغاز: سورة فاتحة الکتاب بسمله ملك بلا الف ا و ح ك ف ث ابو جعفر الصراط و صراط حیث وقعا و کیف وقعا بالسین.

انجام: النفثات فی طریق الطبعة الجزریة ط تمت الکتاب بعون الملك الوهاب و المامول منه ارشاد الصواب.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، اول نسخه رموز قراء بیان شده است؛ تملک: عبدالله بن عبدالعظیم الخوانساری در ۱۱۷۹؛ اهدایی جواد کمالیان به تاریخ ۱۳٥٤؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ٤۲گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۱٥۳]

● **ارشاد الضال = المتعصب للآل فرقة الناجیة** / کلام و اعتقادات / فارسی

eršād-oz zāl = al-mota‘asseb le-l-āl-e ferqat-en nājīya
محمد کبیر
mohammad kabīr

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۸۵
آغاز: بسمله بعد از حمد خدای تعالی و صلوات و سلام بر مصطفی و آل؛ **انجام:** مانند مروان و ابوسفیان و اشعث بن قیس
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● **ارشاد الطالب الی منظومة الکواکب** / اصول فقه / عربی
iršād-uṭ-ṭālib ila manẓūmat-il-kawākib
کواکبی، محمد بن حسن، ۱۰۱۸ - ۱۰۹۶ قمری
kavākebī, mohammad ebn-e hasan (1610 - 1685)
شرح منظومه‌ای از شارح در اصول است. در مقدمه شرح چنین آورده است: «زمانی که منظومه‌ای در فقه به نام «الفرائد السنیة» ساختم، سپس آن را شرح و «الفوائد السمیة» نامیدم، به علت مفید و مختصر و رسا بودن مطالب، طلاب از من درخواست نمودند تا چنین کتابی در اصول فقه که اصل و پایه مسائل فقهی است ترتیب دهم، از این رو بدین کار پرداختم». شارح نخست چند بیت از منظومه را آورده، سپس به تفصیل به شرح آن پرداخته است.
آغاز: سبحان من سطر فی صحائف الاکوان آیات توحیده و تحمیده و نصب علی صفائح الاعراض والاعیان رایات تقدسیه و تمجیده. .. و بعد. .. لما وفقنی الله تعالی لتألیف الکتاب
انجام: ثم صلاته مع السلام ×× علی النبی المصطفی التهامی / و آله و صحبه الامجاد ×× و التابعین مرشدی العباد
چاپ: در حاشیه الفوائد السمیه از همین نویسنده، بولاق، ۱۳۲۲ق
[ایضاح المکنون: ٦١/۱؛ بروکلمان: ۳۱۵/۲؛ ذیل: ۲٦۵/۲؛ فهرست مخطوطات مکتبة کوپریلی: ۲۵٦/۱-۲۵۷؛ معجم المؤلفین: ۱۸۲/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نعمت الله بن فتح الله، تا: سه‌شنبه ١٤ جمادی الثانی ۱۱۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول با ترنج گل و بوته با طلایی و لبه برگردان، ۲٦۱گ، ۲۹ سطر (۸×۱۹)، اندازه: ۱٦×۲۷/۵سم [ف: ۳۳ - ۵۱۸]

● **ارشاد الطالبین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-ot-tālebīn
نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳٤ قمری
ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)
پند و اندرزهای اخلاقی و عرفانی است به نثر و نظم.
آغاز: ایدنا و ایاک تا ترک علایق و عوایق و خلایق کنی سلطان سرا پرده حقایق ذاتیه
[فهرستواره منزوی ۵۳/۷]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱٤٦٤/۱۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳٤ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳ص (۱٦٦-۱٦۹)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۲۱]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٤۲٦۲/٦۸
خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن قهوه‌ای ضربی، ۲گ (۳٦۱ر-۳٦۳پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ٤ - ٦۷۷]

● **ارشاد الطالبین** / فقه، شعر / فارسی
eršād-ot-tālebīn
شیخی قائنی جامی، ق۹ قمری
šayxī qā’enī jāmī (- 15c)
منظومه‌ای در فروع دین اهل سنت در هشت «باب»: ۱. احکام آب‌ها؛ ۲. وضو؛ ۳. نماز؛ ٤. واجبات نماز؛ ۵. اسلام؛ ٦. زکات؛ ۷. روزه؛ ۸. حج. مؤلف آن را درسال «ضاد و دال و میم» ۸٤٤ سروده است. نسخه دیگری از این منظومه در فهرست مشترک پاکستان ۵۰۱/۷ با عنوان «فقه منظوم»معرفی شده است.
آغاز: ابتدای نامه بر نام خدا ×× به که نامه شد بدین نام ابتدا / گر تو می‌خواهی که باشی نامدار ×× جان و دل پیوسته با این نام دار / فرض و واجب را که تقوی طالبست ×× ضبط و حفظ از باب فرض و واجبست / مثل اعوان است و جنات این کتاب ×× مشتمل بر چار فصل و هشت باب / اولش مشحون بذکر قادمه ×× و آخرش مقرون بفکر خاتمه / و آنچه شرط است از فروع و از اصول ×× روشن است از ضمن ابواب و فصول / خواندمش ارشاد و در داد این ندا ×× لم تجد بعدی ولیاً مرشداً
انجام: تا چو شیخی را فتد با یادگار ×× ماند از شادی ز شیخی یادگار / سال ضاد و دال میم از فضل رب ×× دیدمش ختم آخر ماه رجب / مولدم در قاین و محتد مضاف ×× سوی جم و مستقر اکنون بخواف. .. ای خبیر از حال نفس نادمه ×× مرحمت فرما بحسن خاتمه

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۵/٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ٤٦گ (۱۰پ-۵٦پ)، ۱۵ سطر [ف: ۳۷ - ۳۹۱]

● **ارشاد الطالبین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-ot-tālebīn
تهانیسری، جلال الدین بن محمود، - ۹۸۹ قمری

tahānīsarī, jalāl-od-dīn ebn-e mahmūd (- 1582)

در ۳۵ «باب» (فصل) (در نسخه گنج بخش فصل‌ها بی‌شماره است): یکم بدان که سرمایه همه مقاصد و مطالب معرفت ذات پاک است، بدان که این راه شریعت است، بدان که مرض دل سه چیز است، در بیان ارشاد و تلقین، در بیان ذکر نفی و اثبات، در ذکر سه پایه، بدان که ذکر اسم ذات، نزول و عروج، طریق ذکر، شد و مد و تحت و فوق، پاس انفاس، شغل باطنی، رشد کامل باید بر حسب صلاحیت تلقین شود.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی اعطی الطالبین شوق لقائه. .. اما بعد فقیر حقیر جلال محمود تانسری

انجام: اللهم ارزقنا همة و استقامة فی الدین. .. و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.

[مشترک ۱۲٤۱/۳؛ فهرستواره ۵۲/۷ (۲ نسخه داخلی)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۱/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱٤ق؛ مصحح، مجدول زرین؛ مهر: کتابخانه باقر ترقی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲٤/۵سم [ف: ۳۲ - ۲٦۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۹/۱-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 1127؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع الاول ۱۱۳۵ق؛ [فیلمها - ف: ۱ - ۵۳۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۵۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** مسمی فی الاناسی بالجلال.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۲٤گ (۱ر-۲۵ر)، ۱۱ سطر (۱۰×۱٤)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱٦ - ۸۳]

٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰٦۸٦/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** سبحان ربک ربک العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ صفر۱۲۳۵ق؛ جلد: گالینگور سیاه، ۷٤ص (۲-۷٦)، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۳سم [ف: ۳۳/۱ - ۱٦۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳٦٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اجعلنی منهم فی الدنیا و الاخرت بلطفک و کرمک برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵٦ق [رایانه]

● **ارشاد الطالبین** / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-ot-tālebīn

چشتی، برهان الدین، - ۹۹۰ قمری

čaštī, borhān-od-dīn (- 1582)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲٦/۷-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 11310؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۱۰٦ر-۱۱۱پ) [فیلمها - ف: ۱ - ۵۲۹]

● **ارشاد الطالبین** / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-ot-tālebīn

قندهاری، معین مسکین، ق ۱۰ قمری

qandehārī, mo‘īn-e meskīn (- 16c)

تاریخ تألیف: ۹٦۱ق؛ محل تالیف: قندهار

سخنان عرفانی زین الدین محمود قواس بهدی شاگرد نورالله سفیدنی شاگرد سعدالدین کاشغری شاگرد بهاءالدین نقش بند است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بتجلیات الانوار و جعل ارواح المحققین محل ظهور الاسرار. .. بعد هذا بر طالبان راه دین و ارباب تمکین پوشیده و مخفی نماند که فقیر. .. معین المسکین بهر دیار که چند روزی آرام و قرار اختیار میکرد یا بطریق سیر عبور و مرور میگردید در تفحص و تجسس حال. .. عارفانی عالی مقدار. .. سعی بسیار بتقدیم میرساند.

انجام: آنکس که بیافت دولتی یافت عظیم ×× آنکس که نیافت داغ یافت بس است

[فهرستواره منزوی ۵۳/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤۸۹۹ و ۱۱٦۹-ف

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق هندی، کا: حیات الله پسر خیرالله پسر خلیل الله، تا: سه‌شنبه ۱۰ رجب ۱۱۰۰ق، جا: مسجد جامع شهر اثاوه؛ در هامش سه برگ آغاز نسخه و پایان آن در یک صفحه بندی است در تصوف به فارسی؛ اهدایی آقای ایوانف خاورشناس روس به کتابخانه؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج سرخ مقوایی تازه، ٤۰گ، ۲۰ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۸/۵سم [ف: ۱٤-۳۹٦۵]

● **ارشاد الطالبین** / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-ot-tālebīn

درویزه ننگرهاری، - ۱۰٤۸ قمری

darvīze nangerhārī (- 1639)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۲۲۰/۱-ف

نسخه اصل: ش ۷۰۵ کتابخانه گنج بخش؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها - ف: ۳ - ۲۱۱]

● **ارشاد الطالبین** / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-ot-tālebīn

دیباچه‌مانندی است بر مکاتیب احمد بن عبدالاحد فاروقی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸٦۲٤/٤

خط: نستعلیق ترک، کا: محمود شافعی شیرازی، بی‌تا؛ مجدول،کاغذ: هندی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی لولادار، ٤ص (۲٤٤-۲٤۷)، ۱٤ سطر (۷×۱٦)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۱۷۹]

● **ارشاد الطالبین** / فارسی

eršād-ot-tālebīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۹۰

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۳سم [رایانه]

● **إرشاد الطالبین إلی أقرب الطرق بالیقین** / متفرقه / عربی

'iršād-uṭ ṭālibīn ila 'aqrab-iṭ ṭuruq bi-l-yaqīn

خوئینی، محمد حسن بن مصطفی، ق۱۳ قمری

xū'īnī, mohammad hasan ebn-e mostafā (- 19c)

رساله‌ای بسیار کوتاه در طبقه‌بندی علوم اسلامی و سیر مطالعاتی که برای طالبان علوم دینی نگاشته شده است.

آغاز: الحمد لله الذی خلق الإنسان و أسبغ علیه نعمه ظاهرة و باطنة بنص القرآن و سهل علیه سرق الکمال بإنزال الفرقان. .. أما بعد اعلم أن طریق تحصیل المال و أرسل خیر الإنس و الجان

انجام: المتنی بزبدة الأصول و المختصر النافع فی ستة أشهر بل من النحو و الصرف و المنطق و الأصول و الفقه شبیه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹٦۲/۲۵

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ابیاتی از «شیخ بهایی» و دیگران، پس از پایان رساله در برگ‌های «۱۹٦پ-۱۹۸پ» فوائد گوناگونی در اسامی ضعفاء الرجال، چند تاریخ وفات از اعاظم و بزرگان شیعه، ادعیه و حرزهای گوناگون در طب و غیر آن، در انجام یک فائده در مراتب تحصیل علوم اسلامی که در آن از میر حسینا قزوینی و فاضل هندی و نیز سید عبدالکریم بن طاووس حلی یاد شده است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی مشکی عطف تیماج مشکی، ۱گ (۱۹٦ر)، ۲۳ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱٦×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۸۸۲]

● **إرشاد الطالبین إلی نهج المسترشدین** / کلام و اعتقادات / عربی

'iršād-uṭ-ṭālibīn ila nahj-il-mustaršidīn

فاضل مقداد، مقداد بن عبدالله، - ۸۲٦ قمری

fāzel-e meqdād، meqdād-e-bn-e 'abd-ol-lāh (- 1423)

وابسته به: نهج المسترشدین فی اصول الدین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (٦٤۸-۷۲٦)

سال تألیف:پنج‌شنبه ۲۱ شعبان ۷۹۲ق

گزارش مبسوطی است با عناوین «قال - اقول» بر کتاب «نهج المسترشدین» که در آن به توضیح مشکلات و معضلات متن پرداخته است.

آغاز: بسمله، ان اولی ما صرفت فیه قوة فحول الافکار لاقحة لتجرید ابکار الاذکار مستخدمة فی اظهار نتایجها. .. اما بعد نحوی. .. اکرمه الله من عنده و اولاه المزید فضله و جلیل رفده ان ینحل

انجام: یا الله یا الله یا الله اسألک ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان لاتشوه خلقنی بالنار و ان تفعل بی ما انت اهله و لاتفعل بی ما انا اهله انک اهل التقوی و اهل المغفرة. تم

چاپ: بمبئی، سنگی، ۱۳۰۳، وزیری، ۲۱۳ص

[الذریعة ۵۱۵/۱؛ کشف الحجب ۳۵۹]

۱. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ در صفحه اول نسخه آمده کتاب به خط مؤلف است، مصحح و در پایان یادداشت محمد بن حسن بن محمد اشتری مبنی بر این که نسخه را تصحیح کرده است؛ قبل از کتاب وقف‌نامه آن به تاریخ ۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، جدول دار، ۲۰٤گ، ۱۷ سطر [ف: ۱۱۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۷عکسی و ٤۳۸عکسی و ٤٤۰عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۰۸ و ۳۸۷]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ (در زمان مؤلف)؛ از برگ ۱۸۱ر تا ۱۸۸پ نونویس مفید است، محشی با نشانه «ن، م (مفید)»؛ تملک: عبدالرضا طبا، امانت نزد محمد علی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۱۸۸گ، ۱۸و ۲۰ سطر (۱۰×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: - ٤۵۳]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٦٦۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱٦۱گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۰۸]

٤. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۳

آغاز: برابر

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، دارای دو نوع علامت بلاغ، در برگ چهارم چنین آمده است: «بلغت قراءة شیخنا الفاضل العالم الشیخ عبدالله ایده الله تعالی و ابقاه و کتبه عزالدین حسین الاسترآباری»، در دو برگ آخر چند مسأله فقهی با پاسخ آن به عربی آمده؛ کاغذ: ضخیم نخودی، جلد: تیماج قرمز، ۲۲۲گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱×۱۸×٤سم [ف: ۱ - ۲۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۳۰]

۵. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن و نستعلیق، کا: حمزة بن احمد بن ابراهیم مناری، تا: ۲۰ ربیع الاول ۸۵۲ق؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ به امضای حسن بن علی بن [...] در سال ۸۷۵؛ تملک: «محمد بهاء الدین» در اصفهان با مهر «البهاء کله لک ۱۰۸۸» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی، ۱۰۴گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [محمد هلال مخ: - ۱۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۶۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۲۸۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۳۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الرابع النفاق و هو لغة ابطال الشخص خلاف ما یظهر منه و منه النافقا و هو احد حجرة الیربوع بکتمها.

خط: نسخ، کا: علی بن فخرالدین بن حسن بن نجم الدین بن ایوب اعرج حسینی، تا: جمعه ۲۵ شعبان ۸۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷گ (۱۴۱پ-۱۹۸ر)، اندازه: ×۲۵سم [ف: ۲۵ - ۲۳۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۶

آغاز: بسمله، بالله و متوکلا علیه و متقربا یوضعه الیه؛ **انجام:** ثم ان الذی یدل علی ان الایمان ایس هو العمل الصالح

خط: نسخ، کا: محمد بن حبیش غروی، تا: شنبه ۱۲ رمضان ۸۹۵ق، جا: کاشان؛ محشی با نشان «عنه مدظله» و «حرره محمدالحلی»، دارای علامت بلاغ؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوا، ۹۱گ، ۱۷ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۷ - ۲۶۰۴]

۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۴

خط: نسخ، کا: حامد بن یوسف بن ابی داود عسکراوی، تا: یک‌شنبه ۲۸ ربیع الاول ۹۴۱ق[ف: ۳ - ۶۹]

۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۵۳

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن ملا شمسای شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۱۱ رمضان ۱۰۶۲ق، جا: طائف؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۷]

۱۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن علوان خرامی جوازری، تا: شنبه ۱۴ صفر ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۱]

۱۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۴۸

کا: سید نعمةالله بن عبدالله جزایری (محدث مشهور)، تا: ۱۰۶۸ق [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۱]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مقیم بن پیر قلی زرقانی، تا: ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۷۶گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۹ - ۲۱۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۵۲]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۸٤-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کتب مصنفه المقداد بن عبدالله .. النوری الاسدی عفا الله. .. و کان الفراغ من تصنیفه آخر نهار الخمیس الحادی و العشرین من شعبان المعظم من سنة اثنین و سبعین (چنین) و سبعمائه هجریة

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد رفیع بن ابوالفتاح الحسینی با نشان مهر بیضی و نشان مهر گرد درشت تاج‌دار؛ ۲۶۵ص، ۲۵ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۰]

۱٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳٤۲۸/۲

آغاز: علی جهه التعظیم و التبجیل فالوصف شامل للجمیل و غیره و بقیده بالجمیل خرج؛ **انجام:** هذا العواید من شرح نهج المسترشدین فی علم الکلام و الشارح الشیخ الفاضل الکامل الشیخ مقداد الاسدی السیوری تغمده الله برحمته و اسکنه جنته.

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی نباتی رنگ، جلد: تیماج سیاه عطف تیماج قهوه‌ای، ٦ص (۱۱۹-۱۲۵)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۲۸۹]

۱۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نظام الدین علی انصاری، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۱۱٤ق، برای محمد مؤمن الحسینی؛ مصحح، با نسخه‌ای که از روی خط مؤلف نوشته شده بوده مقابله شده؛ تملک: جلال الدین بن مؤید الدولة؛ جلد: چرم قرمز دارای نقش، ۱۵٦گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [مؤید: ۱ - ۸٤]

۱٦. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٤۵۱۳

خط: نسخ، کا: محمد رضا ابن میر عبدالله دریا باری، تا: ۲۲ شوال ۱۱۱۵ق؛ محشی از شرح ملا خضر؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی ضربی یک‌لا، ۱۳۸گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٤سم [ف: ۳ - ۱۰۷]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٦۳۰۵

خط: نسخ، کا: محمد بن شمس الدین حسین شیرازی مکی، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۲٦٤ق؛ محشی از پسر علامه؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷٦گ، ۱۷ سطر [ف: ۳ - ۱۰۸]

۱۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۰۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۸٤ق؛ اندازه: ۱۷/۵×۲٦سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۱]

۱۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱٦۹گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۱]

۲۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۹-ن/۲۲۷

آغاز: بسمله، بالله و متو کلا علیه و متقربا یوضعه الیه؛ **انجام:** ثم ان الذی یدل علی ان الایمان ایس هو العمل الصالح

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای سیر، ۱۸۰گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱٦)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۲۰۱]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحمدلله وحده و الصلوة علی من لانبی بعد واله و سلم. صورة ما کتبه المصنف نغمده الله بغفرانه علی ما نقل عنه و کتب مصنفه المقداد بن عبداله. .. السیوری و کان الفراغ من تصنیفه آخر نهار الخمیس الحادی و العشرین من شعبان المعظم سنة اثنین و تسعین و سبعمائة. ..

خط: تعلیق، :کا: محمد حسین جربادقانی، ت: ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۲۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۸۲ گ (۸۱پ-۲٦۳پ)؛ ۱٤ و ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ٥۲٤]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷٥-۷/۱۷٥

آغاز: لکونها مقدورة دون الاخری من دون تمییز همامح فالمعدوم متمیز ج. .. قال الفصل الثانی فی اقسام الممکنات الخ اقول هذه قسمة اخری اخص؛ **انجام:** لمعترف وللخطایا لمقترف ولنختم کتابنا هذا بدعاء شریف ختم به بعض الفضلاء. .. و نحن نقلناه عن شیخنا للسعید ابی جعفر محمدبن بابویه. .. و هو یا من أظهر الجمیل و ستر القبیح. .. والحمدلله وحده والصلوة علی من لانبی بعده وآله.

خط: نسخ، کا: فرج الله بن خداداد شوشتری، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»، درآخر نسخه دو مراسله از سید نورالدین به آقا جمال و صدر الممالک؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سیر ضربی مجدول، ۱٤۸گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱٤/٥×۱۹/٥سم [ف: ۱ - ۳۰۸]

● **ارشاد الطالبین فی اصول الدین** / کلام و اعتقادات / فارسی

eršād-ot-tālebīn fī osūl-ed-dīn

قزوینی، ابوتراب بن حسین، - ۱۲٦۰ قمری

qazvīnī, abū-torāb ebn-e hoseyn (- 1844)

تاریخ تألیف: شنبه ۳ ذیحجه ۱۲٦۰ق

رساله‌ای مفصل در اصول دین، با استدلالات عقلی که از آیات کریمه و احادیث اهل بیت (ع) شواهدی دارد، در یک «مقدمه» دارای چند مقصد در کلیات و پنج «باب» در اصول پنج‌گانه، و یک «خاتمه» در منزلت علما و فقها.

آغاز: حمد و ثنای بیحد خداوند جلیلی را سزد که ایوان کیوان معرفتش بحدی مرتفع و بلند است

انجام: و قریه ظاهری از برای سیر بسوی قرای مبارکه اهل بیا علیهم السلام، و السلام علی من ابع الهدی.

[فهرستواره منزوی ۷۹/۹ (۱ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦٤٢٤

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۲٦۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹٥گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤/٥×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۳٤]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٤٥٤٦/٦

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن کربلایی حسینعلی، تا: شنبه ۱۱ ربیع الاول ۱۲٦۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۱٦۰گ(۱۸۰پ-۳٤۰ر)،۲۲سطر ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ٤۱ - ٤۳]

● **ارشاد الطالبین و بدرقة السالکین** / عرفان و تصوف

eršād-ot-tālebīn va badraqat-os-sālekīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰/۷٤۰-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 125 (بلوشه ۱٥۱)؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۰٥۲-۱۰٥۷ق [فیلمها - ف: ۱ - ٥۳۳]

● **ارشاد الطریقة و مفتاح الشریعة** / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-ot tarīqa va meftāh-uš šarī‘a

در چند باب در بیان فقر، کسوة فقر، بیان خرقه، و بیان شریعت و طریقت و حقیقت. در ادمه مطالبی است راجع به تصوف و آداب صوفی‌گری با عناوین «اگر پرسند، بگو».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰٥۷/۲

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین. .. اما بعد از حمد و سپاس ایزد سبحانه. .. حکایتی چند؛ **انجام:** بگو انا نزلنا الذکر و انا له لحافظون.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲٤٦ق؛ ۲۰ص (۱۰-۳۰)، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱٥/٥×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۷۷]

● **ارشاد الطلاب** / حساب / عربی

iršād-uṭ-ṭullāb

سبط ماردینی، محمد بن محمد، ۸۲٦ - ۹۰۷ قمری

sebt-e mārdīnī, mohammad ebn-e mohammad (1423 - 1502)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۷۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷٥ق؛ اهدایی موسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: یک‌طرفه لولادار با تیماج عنابی درون تیماج تریاکی، ۹٤گ (۱٦۱-۲٥٥)، ۱۷ سطر (۸/٥×۱۱/٥)، اندازه: ۱۲/٥×۱۷سم [ف: ٤ - ۱۲۷۱]

● **ارشاد طلاب الحقائق الی معرفة سنن خیر الخلائق** / درایه / عربی

iršād-ul ṭullāb-il ḥaqā’iq ilā ma‘rifat-i sunan-i xayr-il

xalā'iq

نووی، یحیی بن شرف، ٦٣١ – ٦٧٦ قمری

navavī, yahyā ebn-e šaraf (1234 - 1278)

وابسته به: معرفة انواع علم الحدیث = مقدمه ابن صلاح؛ ابن‌صلاح، عثمان بن عبدالرحمن (٥٧٧–٦٤٣ق)

این کتاب مختصر «معرفة انواع علم الحدیث» ابن‌صلاح است. بروکلمان کتاب را در ذیل «معرفة انواع علم الحدیث» ذکر نموده و نشانی همین نسخه را نیز داده است.

آغاز: قال الشیخ الامام العالم. .. الحمدلله ذی الآلاء و الحکم المفضل امة محمد (ص) علی سایر الامم.

انجام: وأتنی فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة. .. و سلام علی المرسلین و الحمدلله.

[کشف الظنون ١١٦٢/٢؛ بروکلمان، ذیل ٦١١/١؛ فهرست خطی کوپریلی ١١٩/١]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۳۰عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کوپریلی، استانبول، شماره ۲۲۰؛ خط: نسخ، کا: محمد بن غازی بن عبدالرحیم حمصی، تا: ١٦ ذیحجه ٧٣٢ق، جا: حمص، برای خود نوشته است؛ مصحح، دارای بلاغ؛ ٨٦گ، ١٦ سطر [عکسی ف: ٢ – ٣٠٦]

● **ارشاد الطلبة الی شواهد الطیبة** / قرائت / عربی

iršād-uṭ-ṭalaba ila šawāhid-iṭ-ṭayyiba

منصوری، علی، ق١٢ قمری

mansūrī, 'alī (- 18c)

تاریخ تألیف: ١١١٠ق

وابسته به: طیبة النشر فی القرآت العشر = الفیه؛ ابن جزری، محمد بن محمد (٧٥١–٨٣٣ق)

رساله‌ای در تفاوت قرائت‌ها و اختلاف قراء، به ترتیب سوره‌ها از سوره فاتحه تا سوره ناس، که شواهدی است برای منظومه «طیبة النشر» جزری، به روش «انشاد الشهید من منوال القصید» شیخ محمد بن غازی با اضافات بسیاری بر آن.

آغاز: الحمدلله الذی أنزل القرآن موعظة و هدی و رحمة و شفاء لما فی الصدور و أمر نبیه الامین أن یقرأه علی سبعة أحرف

انجام: اللهم صل علیه کلما غفل عن ذکره الغافلون و سلم تسلیماً کثیراً سبحان ربک رب العزة عما یصفون

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۹۰۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم حمدی بن محمد بن عثمان، تا: ١٦ محرم ١١٨٧ق؛ جلد: گالینگور سبز، ٨٥گ (١پ–٨٥ر)، اندازه: ١٢×١٩سم [ف: ١٠ – ٢٨٤]

● **ارشاد العارف النبیل** / علوم قرآن / عربی

iršād-ul-'ārif-in-nabīl

بغدادی، محمد سعید بن سلیمان، ق١٤ قمری

baqdādī، mohammad sa'īd-e-bn-e soleymān (- 20c)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۳ محرم ١٣١٣ق

رساله‌ای در آیه‌های محکم و متشابه مخصوصاً آیه‌هایی که درباره صفات الهی آمده و بیان فرق و چگونگی تفسیر و تأویل آنها، دارای یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه»: المقدمة فی الاختلاف فی المحکم و المتشابه؛ فصل ١. هل یمکن الاطلاع علی المتشابه أو لا یعلمه الا الله؛ ٢. فی ما جری علیه السلف من التفویض و عدم التأویل؛ ٣. فی مذهبی الخلف فی التأویل؛ الخاتمة فی شی ء من التأویل لبعض الآیات. نام کامل آن چنین است: «ارشاد العارف النبیل الی ما ذهب الیه السلف من التفویض دون التأویل»

آغاز: الحمدلله الذی نزل احسن الحدیث کتاباً متشابهاً و امرنا بالایمان به ففوض علم المتشابه من آیاته قوی الایمان بها

انجام: و اسألة تعالی أن ینفع بها اخواننا المسلمین و الحمدلله رب العالمین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۸۰٤/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد امین نقشبندی حسنی حنفی سامرائی، تا: پنج‌شنبه از ماه ذیقعده ١٣١٩ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ٣٤گ (٢٧پ–٦١پ)، ١٢ سطر ، اندازه: ١٦×٢١سم [ف: ٢٥ – ١٣٤]

● **ارشاد العباد** / کلام و اعتقادات، عرفان و تصوف / فارسی

eršād-ol 'ebād

نراقی، محمد جعفر بن محمد قاسم، – ١٢٦٤ قمری

narāqī, mohammad ja'far ebn-e mohammad qāsem (- 1848)

اهدا به: محمد شاه قاجار

کتابی است در عقاید، عرفان و اخلاق، دارای سه «مطلب» و هر مطلب شامل چند «باب» و «فصل» و یک «خاتمه»: ١. خداشناسی، در ٤ «باب» و ١ «مقدمه» (باب اول در بیان معرفة الله، در پنج فصل، باب دوم در اثبات نبوت، در سه فصل، باب سوم در بیان اثبات امامت، دارای یک مقدمه، دوازده فصل و یک خاتمه، باب چهارم در اثبات معاد، در یک مقدمه و چهار فصل [که جلد اول است])؛ ٢. خودشناسی؛ ٣. آداب سلوک.

آغاز: لآلی متلالی حمد و سپاس و درر غرر نیایش افزون از قیاس نثار بارگاه جلال کبریاء خداوندی است کریم جلت عظمته و عمت نعمته که غواص رأفتش جواهر زواهر مواعظ

[نسخه‌های منزوی ٨٧٤/٤؛ فهرستواره منزوی ٨٠/٩]

۱. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون در حال تراکم اشغال و اختلال بال و ضیق مجال صورت نگارش پذیرفته ملتمس از ناظران آنکه اگر بر خطای لفظ یا فساد معنی از آن واقف شوند در فتح باب اعتراض طریق مسامحه مرعی دارند و این غریق لجه عصیان را از استدعای رحمت ملک منان محروم نگذارند.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: دهه دوم شعبان ۱۲۵٤ق؛ اسم مصنف را سیاه کرده روی آن کلمه «النراقی» نوشته‌اند (به فارسی)، خط خوردگی‌هایی دارد؛ کاغذ: فرنگی سفید و آبی، جلد: مقوا و پارچه رنگین، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [نشریه: ۷ - ۷۲۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰٦٤۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** مراتب شهات و بخدمت شاه ولایت شیر بیشه هیجا و فارس میدان لافتی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱٦٥گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۳۳/۱ - ۱٤٦]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤۷۹۱

آغاز: چهره شاهد مقصودم دور و ظلمت شبهات خواطرم به نور یقین مبدل گردید، و در این مضمون سبب عدم ظهور اثر عبادات و نفوس متعبدین نیز معلوم گردید؛ **انجام:** حضرت فرمود: ذخیره کرده ام شفاعت خود را از برای اهل کبایر از امت خود، و علی بن ابراهیم روایت کرده است که ابو ایمن به خدمت حضرت امام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه نخست قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با نشان «بلغ» مقابله شده، مجدول، مذهب؛ تملک در تاریخ ربیع الاول ۱۳۳٦ با مهر بیضی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته، ٤٤۹گ، ۱۹ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳۷ - ۳۹۰]

٤. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس اعتقاد به ثبوت شفاعت ایشان لازم و از جزء ایمان است چه فرموده‌اند که از مانیست هر که انکارکند شفاعت ما را اللهم قد تمسکنا بهم فاحشرنا فی زمرتهم و ارزقنا شفاعتهم حین یقول الخائبون.

مطلب اول؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۵٤ق؛ تملک: «محمد حسین حسینی ۱۲٦۲ق؛ جلد: تیماج مشکی ترنج و سر لچک مجدول گرهی، ۲۲۳گ، ۲٦ سطر ، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۱]

٥. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲٥۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اکتساب معارف دین و اقتناء مراتب یقین، کرامت کناد، بمحمد و آله الطاهرین، صلوات الله علیهم.

جلد یکم؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد کاظم عرب، تا: دهه دوم ماه پنجم ۱۲٥٦ق؛ مجدول؛ تملک: اعتضاد ۱۲۹٦ق؛ واقف: سپهسالار ۱۲۹۷ ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: روغنی گل بوته، درون گل نرگس روغنی سرخ، ۳۸۹گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳ - ۱۰۹]

● ارشاد العبادات / فقه / فارسی

eršād-ol-‘ebādāt

خطائی حسینی مداح، ق۱۳ قمری

xatā’ī hoseynī maddāh (- 19c)

رساله علمیه فتوایی است که از فتاوای میزای شیرازی ترتیب داده شده است. اصل رساله از شیخ انصاری است که مؤلف با فتوای شیخ انصاری تطبیق داده است. مؤلف از عالمان عصر ناصر الدین شاه است و در مقدمه از چهار اثر خود («دیوان در مدح و مصیبت امام حسین (ع)»، «مختارنامه» به نظم و نثر، «منقبت‌نامه» به نظم و نثر، «احادیث معتبره در فضائل معجزات و حالات چهارده معصوم» شامل چهارده دفتر که استطاعت چاپ آنها را ندارد) یاد کرده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٥۲۷٥-۲٦/۱٥٥

آغاز: بسمله حمد له ولعنة الله علی اعدائهم. .. اما بعد این رساله ایست از رای اشرف جناب. .. آقای میرزا سید حسن شیرازی سلمه الله تعالی بوجه حسن و طریق مستحسن؛ **انجام:** تمام شد رساله جناب شیخ مرتضی انصاری که بصحة جناب میرزا سلمه الله رسید بود وامضاء داشته اند بآرای ایشان یکی است بلکه قدری احتیاط جناب میرزا بیشتر است.

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸٤ق، جا: کربلا صحن حضرت عباس؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۱۰۲گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۱۰]

● ارشاد العباد الی احکام الذبح و الاصطیاد / فقه / اردو

eršād-ol-‘ebād elā ahkām-ez-zebh-e va-l-estīyād

نوراللهی، احمد مشتاق بن درویش

nūr-ol-lāhī, ahmad moštāq ebn-e darvīš

در احکام شکار و سر بریدن و حلیت و حرمت حیوانات بری و بحری، طی چند «فصل» و دارای «مسائل» که به نام نواب عظیم چاه بهادر(؟) ساخته است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. اندنون جوبار اسی چهپنوان سال هی هجرت سی دوره حکومت.

انجام: چارپای کاحرام اور حلال چارپای کاحلال اسیطرح هی عمدة الکلام کی رسالی مین.

[فهرستواره منزوی ۳۷۸۰/٥]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۱۳/٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۲۳٦پ-۲٥۷پ) [ف: ۱۹ - ۱۰۷]

← ارشاد عباد به حکم جهاد ⟵ جهادیه صغیر

● **ارشاد العباد فی فضل الجهاد** / حدیث / عربی
iršād-ul-'ibād fī faḍl-il-jihād
ازهری، صالح بن عمر، ق۱۲ قمری
azharī, sāleh ebn-e 'omar (- 18c)
کتابی در فضیلت جهاد با استناد به آیات و روایات که به درخواست برخی دوستان نوشته است.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸٦٦
آغاز: الحمدلله الذی جعل الفرقان العظیم آیات للمستدلین؛ **انجام:** الخیل فی نواصی شقرها الخیر، قد تم بعون الله تعالی و حسن توفیقه.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۷ محرم ۱۱۸۳ق؛ جلد: چرم قرمز رنگ مزین، ۱۰٤گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [مؤید: ۲ - ۳۰٤]

● **ارشاد العباد فی فضل الجهاد** / فقه / عربی
iršād-ul-'ibād fī faḍl-il-jihād
بیطار، حسن بن ابراهیم، - ۱۲۷۲ قمری
baytār, hasan ebn-e ebrāhīm (- 1856)
تاریخ تألیف: ۱۲٦۹ق
رساله‌ای در فضیلت جهاد که مؤلف هنگام حمله روسیه به عثمانی در زمان سلطنت سلطان عبدالمجید بن محمودخان نوشته است؛ دارای «مقدمه»، دو «باب» و «خاتمه»: مقدمة فی حکم الجهاد فی سبیل الله؛ باب ۱. التحریض علی الجهاد؛ باب ۲. الاسباب التی تقتضی امتداد الکفرة اللئام فی نیل شیء من بلاد الاسلام؛ خاتمة: فی حکم الغنیمة.
آغاز کتاب: بسمله. الحمدلله الذی نشر لواء الجهاد للموحدین ...
انجام کتاب: سبحان ربک رب العزه عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۵۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲٤ ربیع الاول ۱۲۷۰ق؛ در آخر نسخه یادداشتی به تاریخ ۳۰ رمضان ۱۳۱۸ به قلم محمد حسن بن الشیخ رحیم و دعاء للغزاة؛ جلد: عادی، ۱۸گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٤/۵×۱۹/۵سم [اهدائی - ف: ۳ - ٥٦]
مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲٦۰
همان نسخه بالا [مؤید: ۱ - ۲۳۵]

● **ارشاد العباد فی کشف واجب الاعتقاد** / کلام و اعتقادات / فارسی
eršād-ol 'ebād fī kašf-e vājeb-el e'teqād
فراء مسیبی، عبدالمطلب بن فخر
farrā' mosayyabī, 'abd-ol-motalleb ebn-e faxr
وابسته به: واجب الاعتقاد علی جمیع العباد؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (٦٤۸-۷۲٦)
ترجمه و شرحی است بر رساله «واجب الاعتقاد» علامه حلی. در الذریعة (۱٤/۱٦۳ و ۱٦٤) در شمارش شروح «واجب الاعتقاد» از این شرح نامی به میان نیاورده است.
آغاز: بسمله حمد لایحصی مر آن مبدعی را که وجود کائنات را دلالت است بر احدیت او که ففی کل شیء له آیة تدل علی انه واحد و شکر لامتناهی سزاوار است منعمی را که هر ذره را
انجام: حق سبحانه و تعالی طالبان و مستفیدان طریق حق و صواب را توفیق رفیق دارد و بمقاصد دو جهانی برساناد انه ولی التوفیق و الرشاد و الاجابة و الارشاد بمحمد و آله الامجاد

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱٥٦٦/۲-۹/۱۱٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن اصیل بن محمد بن یوسف گیلانی کوچسفهانی، تا: یک‌شنبه ۱٤ ربیع الاول ۱۰۸۳ق، جا: قریه شیرایی؛ پس از اتمام رساله ابیاتی به فارسی از نوایی؛ جلد: تیماج زیتونی، ۳۹گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۰۹]

● **ارشاد العشاق** / شعر / فارسی
eršād-ol-'oššāq
مدهوش تهرانی، اسماعیل، ق۱۳ قمری
madhūš-e tehrānī, esmā'īl (- 19c)
با دیباچه منثور، او باید میرزا اسماعیل تهرانی سراینده «ارشاد السالکین» و «انیس العاشقین» باشد.
آغاز: بسمله. مدهوش صهبای فناء و پیمانه خوش خمخانه بقاء، رهی عارف امی. .. غلام همتم آن رند باده پیما را ×× که مست کرده ز پیمانه ازل ما را
انجام: ز مدهوش این رموز روح پرور ×× به است از دفتر نظام نظامی
[الذریعه ۱۰۲٤/۹؛ فهرستواره منزوی ۱۳۱/۱۰]

۱. **تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۱**
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ٦ - ٦۳۸]
۲. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٦٤۳۰/۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسن عبدالکریم تفرشی، تا: سه‌شنبه ۱۷ محرم ۱۲۸٤ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و آبی، جلد: کاغذ سبز ضربی مقوایی، ۷٤گ(۱پ-۷٥پ)، ۱٥سطر، اندازه:۱۳×۲۱سم[ف:۹- ۳۸۷]

● **ارشاد العقل السلیم الی مزایا الکتاب الکریم =**

التفسیر / تفسیر / عربی
iršād-ul-'aql-is-salīm ila mazāya-l-k.-il-karīm = tf.
ابوالسعود، محمد بن محمد، ۸۹۳؟ - ۹۸۲ قمری
abo-s-so'ūd, mohammad ebn-e mohammad (1488 - 1575)

اهدا به: سلطان سلیمان عثمانی
تاریخ تألیف: شب نخستین جمعه رجب ۹۷۳ق
تفسیری است به مذهب حنفی. در «کشف الظنون» آمده است: «وقتی ابوالسعود عمادی تفسیر ارشاد العقل را به سوره «ص» رساند چون مدتش به درازا کشید همان مقدار را در ماه شعبان ۹۷۳، پاکنویس کرد و به نظر سلطان سلیمان خان رساند سلطان نیز برای تجلیل و احترام به ابوالسعود تا دم در، به استقبال او شتافت و مقرری او را چند برابر قبلی بالا برد». مؤلف تفاسیر زمخشری و بیضاوی را اساس قرار داده و با نظرات خود را بدان افزوده و روایاتی را که درباره فضایل سوره ها وارد شده است آورده ولی اسرائیلیات او نسبت به آن دو بسیار اندک است. مؤلف به نکات بلاغی و تناسب بین آیات هم عنایت دارد ولی به مباحث فقهی و نحوی غیر ضرور و اختلاف مذاهب کمتر پرداخته است.
چاپ: محقق: عبد القادر احمد عطا، ریاض، مکتبة الریاض الحدیثة، چاپ جدید، ۵ جلدی، ۱۳۹۳ق.
[کشف الظنون ٦٥/١؛ معجم المؤلفین ۳۰۱/۱۱؛ الاوقاف العامة بغداد ٤١/١ و ٤٢؛ الاوقاف العامة موصل ١٤٩/٢ و ١٥٠/٢]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤٧٤
آغاز: بسملة، المص اما مسرود علی نمط التعدید بأحد الوجهین المذکورین فی فاتحة سورة البقرة فلا محل له من الاعراب؛ **انجام:** تلك الآثار العجیبة التی یشاهدونها فی الأنفس و الآفاق و مبادی.
از سوره اعراف تا آیه ششم از سوره حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: وسط و انجام؛ پشت برگ اول عقد ازدواج علی مردان خان افشار و بی بی جان خانم در قرن ۱۱ق؛ مهر مالکیت: محمد مهدی با رقم «بنده آل محمد مهدی»؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱٦؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۷گ، ۳۵ سطر ، اندازه: ۲۰×۳۱سم[ف:۲۲-۲۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹٥٤
آغاز: سبحان من ارسل رسوله بالمهدی و بدین الحق؛ **انجام:** و یؤمن من الشرک کان.. من الدنیا بتجاوز عنهم
از ابتدای سوره فاتحه تا اواسط سوره نساء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج عنابی ترنج‌دار منگنه عطف و حاشیه زرد مقوایی، ۲٤٦گ، ۲۷ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۸ - ٤٤٧]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۷۲
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مشکی زرکوب ضربی عطف کبود درون تریاکی مقوایی، ۳۵ سطر (۱۲×۲۰)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۷ - ۳۳٦]

٤. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۹
جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن قهوه‌ای، ٤٤٤گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۸/۸سم [ف: ۱ - ۲٦]

٥. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۰
جلد ۲؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن بدرالدین زجاجی، تا: ۱۰۲٤ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن آلبالویی ضربی، ۳۷۷گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۸/۷سم [ف: ۱ - ۲٦]

٦. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۸
جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حاج محفوظ، تا: ۲۲ ذیحجه ۱۰۳۷ق؛ مقابله شده، مجدول، با سرلوح؛ تملک: محمد صالح بن رئیس ابراهیم در ۱۲۱۱، احمد بن عبدالله بن محمد آل عبدالقاهر؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سرخ نو، ۳۹۱گ، ٤۱ سطر ، اندازه: ۲۳/۵×۳۳سم [ف: ۱ - ۲٦]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۹
جلد ۲؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محفوظ، تا: ۱۰۳۷ق؛ با سرلوح؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سرخ نو، ٤۰٥گ، اندازه: ۲۳/۷×۳۳/٤سم [ف: ۱ - ۲٦]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/٦٤٢۰-عکس
نسخه اصل: از کتابخانه ملت فاتح KVb 186/1؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ناقص؛ واقف: سلطان محمد خان غازی؛ ٥۳گ [فیلم‌ها - ف: ۳ - ۲٥۳]

● **ارشاد العمودی الی شواهد المکودی** / نحو / عربی
iršād-ul-'amūdī ila šawāhid-il-makūdī
عیاشی، عبدالرحمن بن محمد، ق۱۲ قمری
'ayyāšī, 'abd-or-rahmān ebn-e mohammad (- 18c)
وابسته به: شرح الفیه = شرح الالفیة فی النحو = شرح الفیه ابن مالک = شرح صغیر؛ مکودی، عبدالرحمن بن علی (-۸۰۷)
تاریخ تألیف: ۱۱۲۱ق
شرح ابیاتی است که به عنوان شاهد در کتاب «شرح الفیه» ابوزید عبدالرحمن بن علی بن صالح المکودی آمده است. ابتدا شعر را به ترتیب وارده در کتاب می‌آورد و بعد از شرح دادن، مورد شاهد را یادآوری می‌کند.
[کشف الظنون ۱٥۲/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷٤۱۱/۲
آغاز: الحمدلله الذی شواهد وجوده باهرة و آلاؤه علی کرمه تباهی و الصلاة و السلام عل صاحب الکلام البلیغ، المشهود له و علیه بالرسالة و التبلیغ؛ **انجام:** یستغنی به وجهه فتعرض فیه رضوانه مأموناً معه سخطه مدخراً عنده غفرانه.

خط: مغربی، بی‌کا، بی‌تا، جا: قرطبه در اندلس؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج، مجدول، ٥٥گ (١٦٧پ-٢٢٢پ)، ۱۹ سطر [ف: ۲۵ - ۳۹۳]

● **ارشاد العوام** / کلام و اعتقادات / فارسی

eršād-ol-‘avām

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵-۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۲۵ جمادی الاول ١٢٦٤-١٢٦٧ق

در عقاید به روش شیخی، در ٤ قسمت که هر قسمت را یک جلد نامیده است. در دیباچه جلد یکم بخش‌بندی کتاب را به‌گونه‌ای یاد کرده و در متن به‌گونه دیگر دنبال کرده است. محتوای جلدها چنین است: ١. توحید و معرفت پیامبران؛ ٢. معاد؛ ٣. امامت؛ ٤. شناختن امامان و پیروان (شیعه) ایشان.

آغاز: ستایش خدایی را سزاست که پرورنده جهانیان است و بخشاینده و مهربان و دارای روز پایان تو را می‌پرستیم

انجام: و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین ابدالآبدین و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا تمام شد بر دست مصنفش حقیر فقیر کریم بن ابراهیم حامداً مصلیا مستغفرا فی. ..

چاپ: ٤جلد، تبریز، ١٢٧١ق، سنگی، رحلی، ٢٦٠ و ١٣٦ و ١٣٣ و ١٨١ص؛ ٤ جلد، بمبئی، ١٢٦٨ق، سنگی، رحلی، ٢٦٠ و ١٣٦ و ١٣٣ و ١٧٩ص؛ ٤ جلد، کرمان، ٥-١٣٥٣ق، ٣١٧ و ٢٩٥ و ٣١١ و ٣٨٦ص

[فهرست مشار ٨٢/١؛ فهرست مشایخ ١٨٤/٢؛ الذریعه ٥١٤/١؛ مکتبة امیرالمؤمنین ٣٠/١؛ ایضاح المکنون ٦١/١؛ هدیة العارفین ٣٧٩/٢-٣٨٠؛ فهرستواره منزوی ٨٠/٩ (٧ نسخه)]

شرح و حواشی:

١- تنبیه الانام علی مفاسد ارشاد العوام؛ شهرستانی، محمد حسین بن محمد علی (١٢٥٥-١٣١٥)

٢- توضیح الارشاد؛ عبدالسلام بن عبدالله

١. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:٢٢٢

جلد ٣ در امامت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ١٣ [نشریه: ٧ - ١٠١]

٢. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:١٨٧٧

آغاز: مگر آنکه دوستی او متعلق به آنست و چون در این جلد هم مطلب ماست پس آنرا در چند مطلب بیان مینمایم؛ **انجام:** و این احوال بر طرف شود و بنای جدید بگذارند و شرع نبی را «ص» چنانچه.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ١٣؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماجی تریاکی، ١٨٣گ، ١٤ سطر (٧/٥×١٤)، اندازه: ١٣×٢٠سم [ف: ٣ - ١٠٨٢]

٣. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:١٥٩٨٦

کا: کریم بن ابراهیم، تا: ١٢٦٣ق؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ اندازه: ١٥/٤×٢١سم [رایانه]

٤. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:٨٥٩

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ١٢٦٣ق؛ بر پشت برگ آخر تاریخ تولد میرزا کوچک در ١٢٦٢ق؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ١٥٣گ، ١٩ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ١٥×٢١سم [نشریه: ١٣ - ٢٢٧]

٥. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:١٦٠٣٨

آغاز: بسمله سپاس بی حد و چون خدایی؛ **انجام:** مادام ملک الجبار و الحمدلله اول و آخرا

خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوالقاسم طباطبائی نائینی، تا: ١٢٦٤ق [رایانه]

٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:١٦٣٩٤

آغاز: بسمله سپاس بی چند و چون خدایی را سزاست که از دانش؛ **انجام:** اگر خدا بخواهد پس ختم شد این مجلد سنه ١٢٦٤ من شهور سنه ١٢٦٥

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ١٢٦٥ق [رایانه]

٧. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:١٨٥٩/١

چهار بخش؛ کا: محمد ابراهیم چترودی، تا: چهارشنبه ١٩ شعبان ١٢٦٥ق، یک‌شنبه ٢٥ جمادی الاول ١٢٦٤ (بخش دوم)، ١٢٦٧؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه لایی، ١٧٧گ (١پ-١٧٨ر)، ١٩ سطر ، اندازه: ١٥×٢٠سم [ف: ٥ - ٣٨٩]

٨. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٢٩٠٠-١٥/١٤٠

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ٦ رجب ١٢٦٥ق؛ جلد: تیماج مشکی سوخت با ترنج با سر الوان و جدول زر، ٢٢٦گ، ١٤-١٦ سطر ، اندازه: ١٥×٢١سم [ف: ١ - ٣١٠]

٩. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:١٥٩٧٥

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد شریف اردکانی، تا: ١٢٦٦ق [رایانه]

١٠. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٢٦٩٣٧

بی‌کا، تا: ١٢٦٦ق؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

١١. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٢٦٥٦٣

آغاز: برابر؛ **انجام:** در اصول عقاید چیزی برای ایان بنویسم و نوشتم

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: ١٢٦٧ق [رایانه]

١٢. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦٢٩

جلد چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ١٣ ربیع الثانی ١٢٦٩ق؛ مصحح، در برگ پایانی امضای تصحیح بدون نامی در اواسط رجب ١٢٦٩؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ٢٠٨گ، ٢٠ سطر ، اندازه: ١٦×٢٣سم [ف: ٢ - ٤٨٨]

١٣. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:٨٢

خط: نستعلیق، کا: حسین بن ابراهیم اصفهانی، تا: ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۱گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف: ۵۲]

۱٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۳۸-۱۲/۱۲۸

آغاز: درود نامعدود معبودی را سزاست که لوای آفرینش را در ساحت هستی افراخت و ستایش. .. و بعد چنین گوید بنده اثیم کریم. .. که چون فارغ شدم؛ **انجام:** عبارات عامیانه در این کتاب ببینند نکته نگیرند که تعهد کردم به نهایت وضوح به جهت عوام و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین.

جلد سوم؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمدابراهیم بن حاج عزیز الله چالشتری، تا: یک‌شنبه ۲۱ جمادی الاول ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج مشکی با جدول خطی وگرهی و ترنج و سرترنج ضربی عطف تیماج مشکی، ۲۱۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۱۰]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤۱۳٤-۲۱/۵٤

آغاز: ستایش بی آغاز و انجام خداوندی را سزاست جلت عظمته که منزه از چند و چون است و سپاس بی حد مر پرودگاری است علت کلمته؛ **انجام:** برابر

جلد چهارم؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: ابوالقاسم، تا: ۲۳ شوال ۱۲۷٤ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول گرهی با ترنج و سرترنج، ۱۹۹گ، ١٤ سطر ، اندازه: ١٦×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۱۰]

۱٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٤۹۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** که جلد اول ارشاد را از شوق نوشتی

خط: نستعلیق خفی، کا: چالشتری، محمد صادق بن عزیزالله، تا: ۱۲۷٦ق [رایانه]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۸٦-۵۹/۱۰٦

آغاز: یزدان گمراهانی که گمراه کننده ناتوانانند و دشمن نیکان و دوست دشمنان ایشان. و بعد چنین بنده اثیم کریم ابن ابراهیم که چون دیدم؛

خط: نستعلیق، کا: یوسف بن علی بن زینل صداقیانی، تا: ۱۲۹٦ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ از اول مقدمه)؛ ٤۵٦گ، ١٦-١٤ سطر ، اندازه: ۱۰×۱٦سم [ف: ۱ - ۳۱۱]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵۳

آغاز: بسمله درود نامعدود معبودی را سزاست؛ **انجام:** بلکه عرض می‌کنم که اضمار خلاف

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ١٤[الفبائی: ٤۰]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:٤۰۳۹

بی‌کا، بی تا [نشریه: ۱۳ - ۳۵۷]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۷۹

جلد ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه عصر کرمان [رایانه]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲٤۱۰

خط: نسخ، کا: عصام الدین بن مصطفی ارمانی، بی‌تا؛ در ۱۲۸۰ مقابله شده، مجدول به طلا؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲۸۵؛ کاغذ: متن سفید و حاشیه فرنگی سرخ، جلد: رویه کاغذ ساغری طلاکوب، ٤۰۲گ، ۲۷ سطر ، اندازه: ١٤/۵×۲٤/۱سم [ف: ۲ - ۲۱]

● **ارشاد العوام** / شعر / فارسی

eršād-ol-ʻavām

عبدالواحد

ʻabd-ol-vāhed

منظومه‌ای است در اصول و فروع دین و اخلاق حدود هتشصد بیت به روش شیعی امامی که از تفاسیر و احادیث پیامبر و ائمه (ع) استفاده کرده است.

آغاز: سپاس و شکر بی حد و کرانه ×× بود لایق به معبود یگانه / درود بیشمار از حی داور ×× محمد را سزد با آل اطهر / ز عبدالواحد اینک یادگار است ×× که ارشاد العوام روزگار است / اگر چه بنده خود نیز از عوامم ×× که معلوم است از نظم کلامم / باقناع دلیل از وجه اخصر ×× نمودم بهر ایشان این محرر

انجام: به امر دین خود کن عمر را صرف ×× بغیر دین مگو اصلا یکی حرف / کنون هر کس بود بیدار و آگاه ×× بگفتم واضحش این راه و این چاه

چاپ: دارالسلطنه تبریز، ۱۳۱۹، جیبی، ۷۲ص (صص۱-۷۲)، سنگی؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۲، جیبی، ۷۵ص(صص۱-۷۵)

[الذریعة ۵۱۵/۱؛ نسخه‌های منزوی ۸۷٤/۲؛ فهرستواره منزوی ۱۳۱/۱۰]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵٦۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر مظلوم ظالم را نبخشد ×× چگونه کردگار او را ببخشد / هر آنکس کرد ظالم را اعانت ×× تو گویی کرد مظلومان اهانت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ پیش از آن فوائد و مطالب بی‌سروته فقهی و ادبی آمده است و تاریخ ۱۱۹۹ق در پایان یکی از صفحات است؛ ۳۵گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳[رایانه]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۰۳۰/۲-۳۰/۱۰۰

آغاز: نه در قید اصول و نه فروعند ×× که نتوان یافت ایشان چه گروهند. .. در بیان معرفت حق سبحانه و تعالی است: خدای انس و جان در نص قرآن ×× بیان فرموده آیت بهر ایشان؛ **انجام:** در خاتمه کتاب. .. که آنچه اندر این منظومه گفتم ×× یکی را پیش خود اصلا نگفتم / تمامی هست از تفسیر قرآن ×× دگر قول نبیی و هم امامان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (یک برگ) و انجام؛ جلد: مقوایی عطف گالینگور قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ١٤×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۱۱]

٤. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٦٣٠١
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ١٢٤٨ق (تاریخ کتابت با عنایت به تاریخ یادگاری صفحه ظهریه نوشته شده مضاف بر اینکه به قرینه کاغذ و مرکب می‌توان نسخه را به اواخر قرن ١٢ق یا اوایل قرن ١٣ق، متعلق دانست)؛ محشی، به نظر می‌آید این نسخه و نسخه شماره ٦٢٩٩ف بخش‌های مختلف یک مجموعه هستند که به نیت کسب سود بیشتر از هم تفکیک و به صورت مستقل فروخته شده‌اند، یادگاری از مرتضی بن محمد مورخ ١٢٤٨ق و عبدالعظیم در ظهر و مناجات نامه از همان عبدالعظیم در پایان نسخه، شاید بعد از گ ١٠ و ٢٦ و ٢٩ افتادگی و یا جابجایی صفحات؛ خرید در تاریخ از خانم خامنوی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی روکش کاغذ روغنی طرح ابره سرمه‌ای عطف و گوشه‌ها پارچه خردلی، ٣٤گ، ١٥ سطر (٩/٥×١٤)، اندازه: ١٣/٨×١٩/٨سم [رایانه]

٥. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٦٥٤ و عکسی ٢٧٤٥
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ٧ ربیع الثانی ١٢٥٤ق؛ افتادگی: انجام؛ در آغاز نسخه ترجیع‌بندی در عروسی فاطمه زهرا با حضرت امیر المومنین (ع) و مثنوی تکلم عیسی با جمجمه ای از سلیمی تونی آمده؛ تملک: سید مصلح الدین مهدوی موسوی اصفهانی به تاریخ ١٣١١ با مهر «مصلح الدین بن شهاب الدین الموسوی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ٣٦گ، ١٣ سطر ، اندازه: ١١×١٨سم [ف: ٢ – ٣١٧] و [عکسی ف: ٧ – ٣٤٢]

٦. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٢٤٥٦/١
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ١٢٥٧ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ٤٠گ (١پ–٤١پ)، ١٢ سطر ، اندازه: ١٦/٥×٢١/٥سم [محدث ارموی مخ: ١ – ١١٢]

٧. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٩١ و عکسی ٢٥٦١
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ٢٠ محرم ١٢٨٦ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ٤٤گ، ١٠ سطر ، اندازه: ١١×١٧/٥سم [ف: ١ – ١٢٨] و [عکسی ف: ٧ – ١٥٦]

٨. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤٧٧٣/١
آغاز: برابر؛ **انجام:** در انابه گوید: الهی گرچه جمله نادرستیم ×× بفعل و طاعتت بسیار سستیم
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ٣٦گ، ١٤ سطر (٨×١٤)، اندازه: ١١×١٧سم [ف: ١٤ – ٣٨١٧]

٩. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:٤٩الف
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ١٤ سطر (٦×١٢)، اندازه: ١١×١٧سم [ف: ١٢٣٥]

١٠. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:٢٥٦/٣
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ عناوین سیاه؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ١٥گ، ٢٢ سطر ، اندازه: ١٤×٢٢سم [ف مخ: ١ – ١٣١]

● ارشاد الغافلین / کلام و اعتقادات / عربی

iršād-ul-ġāfilīn

محمد حسین

mohammad hoseyn

مؤلف گوید چون تقلید در اصول دین جایز نیست، این رساله را در بیان اصول دین با ادله هر یک نگاشته است. در آن از گفتار علامه مجلسی استفاده کرده و سپس خود بدان تفصیل بخشیده و آن را در سه «باب» و «خاتمه» تنظیم نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٢٨٣٥
آغاز: الحمدلله الذی جعل خلق عباده دلیلاً و منار المعرفة و اعطاهم العقل لیمیزوا به بین الباطل و الحق و الهم؛ **انجام:** که شیعیان از طریق اهل بیت نقل کرده‌اند از ملاحظه آنها شک نمی‌ماند بر حقیقت مذهب اثنا عشر و
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ١٢؛ مصحح، در چند برگ آخر مطلبی درباره علم و یادداشتی منطقی آمده؛ جلد: مقوایی، عطف پارچه‌ای، ١٢٣گ، ١٧ سطر ، اندازه: ١٣/٥×٢٠سم [محدث ارموی مخ: ١ – ١١٣]

● ارشاد الغافلین / اخلاق / فارسی

eršād-ol-qāfelīn

هبة الله بن محمود

hebat-ol-lāh ebn-e mahmūd

مجموعه‌ای فراهم‌آمده برای واعظان و اهل منبر و به همان سیاق، شامل آیات کریمه و احادیث اخلاقی در آداب اسلامی و تفسیر و شرح آنها و در پایان هر مجلس اشاره به مصایب اهل بیت علیهم (ع) می‌شود.
آغاز: الحمد لله رب العالمین کثیراً کما هو اهله الحمد لله الذی من خشیته ترعد السماء و سکانها. .. و بعد چنین گوید افقر عباد
[فهرستواره منزوی ٣١٧/٦]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٩٥٤٩
آغاز: برابر؛ **انجام:** و از آنجا بقبرستان بقیع برد و دفن کرد.
در این نسخه بیست و هفت مجلس آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ١٤٥گ، مختلف السطر ، اندازه: ١٨×٢٢سم [ف: ٢٤ – ٢٩٥]

● ارشاد الغافلین فی اخبار الائمة الطاهرین / حدیث /

عربی
iršād-ul ġāfilīn fī axbār-il a'immat-iṭ ṭāhirīn

آل سید فیاض، محسن بن حسن،
āl-e seyyed fayyāz, mohsen ebn-e hasan

تاریخ تألیف: ۲۸ جمادی الاول ۱۳۷۰ق

روایات پراکنده‌ای را با اشاره به مصادر و بدون ذکر سند گردآورده تا در زمره مؤلفین درآید به امید آنکه آنچه ثواب جهت مؤلفین در روایات بدان اشاره شده است را دریابد. دارای ۳۹ «فصل»: ۱. فی ان النبی و الامام علی بن ابی طالب علیهما السلام یحضران المحتضر حال احتضاره؛ ۲. ضغلة القبر؛ ۳. حساب القبر؛ ٤. نبذة من احوال الروح بعد عذاب القبر؛ ۵. احوال اطفال المسلمین و المشرکین؛ ٦. نور فی القیامة الکبری و نبذ مما یقع فیها و المدة التی بین النفحتین؛ ۷. نور فی موقف الناس فی القیامة و بعض احوالهم؛ ۸ نور یکشف عن النار و ما فیها من العذاب؛ ۹. نور فی الجنة و ما فیها؛ ۱۰. فی ان علیاً (ع) یحمل لواء الحمد یوم القیامة؛ ۱۱. فضل زیارته (ع)؛ ۱۲. اکرام الضیف؛ ۱۳. ثواب مطعم الطعام؛ ١٤. فضیلة القرآن و قرائته؛ ۱۵. فضل الصلاة علی النبی (ص)؛ ١٦. بعض فضائل الائمة و ما دل علی شرفهم؛ ۱۷. بیان فضل العالم و ان النظر الیه عبادة؛ ۱۸. وجوب العلم و العمل به؛ ۱۹. جواب علی عن سؤال خبر الیهود و بیانه فضیلة محمد و أمته؛ ۲۰. فضل أهل البیت (ع)؛ ۲۱. نفع بعض الفواکه؛ ۲۲. استحباب التسمیة؛ ۲۳. مما ورد من الاخبار العشریة؛ ٢٤. مما ورد من الاخبار الاحدی عشریة؛ ۲۵. فضل صلوات الخمس؛ ٢٦. تارک الصلاة؛ ۲۷. فضائل صلاة اللیل؛ ۲۸. الوضوء؛ ۲۹. معرفة المؤمن و علاماته؛ ۳۰. حق المؤمن علی المؤمن؛ ۳۱. عون المؤمن؛ ۳۲. ادخال السرور علی المؤمن؛ ۳۳. تظلم الصدیقة فاطمة فی یوم القیامة و کیفیة مجیئها الی المحشر؛ ٣٤. ذکر الشفاعة و الحوض؛ ۳۵. ذکر الجنة و کیفیتها؛ ۳٦. الانفاق علی الاهل و العیال و التوسع علیهم؛ ۳۷. فضل الرضا؛ ۳۸. التوکل علی الله؛ ۳۹. فضیلة التوکل.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۳۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. اما بعد فیقول العبد الفقیر. .. لما اطلعت علی جملة من أخبار اهل البیت و أحادیثهم

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ ۱۸٦ص [عکسی ف: ۷ - ۳۲۸]

● ارشاد الغاوی فی مسالک الحاوی / فقه / عربی

iršād-ul-ġāwī fī masālik-il-ḥāwī

ابن مقری، اسماعیل بن ابی بکر، ۷۵۵ - ۸۳۷ قمری
ebn-e moqrī, esmā'īl ebn-e abī bakr (1355 - 1434)

وابسته به: الحاوی قزوینی، عبدالغفار بن عبدالکریم (-٦٦٥)

«الحاوی» را که کتابی در فقه شافعی است، مختصر نموده با افزودن و تنقیح بسیاری از مطالب آن. این کتاب مختصر بسیار مورد توجه بوده و دارای شروح و حواشی زیادی است.

آغاز: بسمله. رب یسر یا کریم. الحمدلله الذی لا تحصی مواهبه و لا تنفد عجائبه. .. و لا یختص بزمن دون زمن. .. و بعد فهذا مختصر حوی المذهب نطقا و ضمنا.

انجام: لا فی نقل ملک و الله سبحانه اعلم و الحمدلله علی التمام و علی نبیه محمد افضل الصلوة و السلام.

چاپ: مصر، ۱۵۲ص، ۱۳۲۰ق.

[چلبی ٨٦/١؛ قاهره ۱۹۱/۳؛ الاوقاف العامة بغداد ۵۸۲/۱]

شرح و حواشی:

۱- الامداد فی شرح الارشاد؛ ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی (۷۳۳-۸۵۲)

۲- شرح ارشاد الغاوی فی مسالک الحاوی؛ مقدسی، محمد بن محمد (۸۲۲-۹۰۵)

۳- فتح الجواد بشرح الارشاد = شرح الارشاد؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹-۹۷۳)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۰۰

آغاز و انجام: برابر

از طهارت تا تدبیر و کتابت؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عمر بن ابراهیم بن محمد کردی شافعی کفردیبنی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الثانی ۹۲۳ق؛ نام «الارشاد» در ص ع آمده است، محشی، در پایان شش صفحه قصیده‌ای است میمی به عربی؛ تملک: سید محمد طالب بن یوسف رحاوی که از سید حاج محمد افندی زیتونی خریده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۰۹گ (۲پ-۱۰٦)، ۱۱ سطر (۱۰×١٦)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۵ - ٤١١٢]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان ادعی ارتهان عبدهما بمائة فصدقه

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قدیمی، مصحح؛ تملک: احمد صفی الدین الکازرونی المدنی،؛ وقفنامه کتاب به تاریخ پنجم شعبان ۹۹۲؛ ۳۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ٦٦]

● الارشاد فی احوال الصاحب الکافی / تراجم / عربی

al-iršād fī aḥwāl-iṣ ṣaḥib-il kāfī

کوهپائی اصفهانی، احمد بن محمد، - ۱۲۵۹ قمری
kūhpā'ī esfahānī, ahmad ebn-e mohammad (- 1843)

تاریخ تألیف: اول ربیع الاول ۱۲۵۹ق

کتابی است در شرح زندگانی و احوال و آثار اسماعیل بن عباد دیلمی طالقانی در چهارده «باب»: ۱. مولده و منزله ایام عمره؛ ۲. نسبه و شانه؛ ۳. عدد تلامیذه و خلیفة عصره؛ ٤. احواله و أخلاقه؛ ۵. اقواله الحسنة الجملیة نظما و نثرا؛ ٦. افعاله الحمیدة؛ ۷. کتبه المؤلفة منه و المؤتلفة له؛ ۸ استمساکه بحبل طاعة الائمة الاثنی

عشر؛ ۹. مدائحه؛ ۱۰. نقش خاتمه؛ ۱۱. مماته و ما وقع فیه؛ ۱۲. مدفنه؛ ۱۳. مراثیه؛ ١٤. واقعة تخریب بقعته.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل العلماء علماً و مناراً لدار القرار و الجنة مستقراً للمتقین

انجام: و هذا من اکمل الفوائد و اجل العوائد جعل الله فائدة اقوالنا و عائدة افعالنا الهدایة و الرشاد.. انشدک بالله بدعاء ظهر الغیب فانه یستجاب فی حق الاخوان و لاتنس نصیبی لا ینسی فانک یابن آدم کما تدین تدان تم الارشاد و هو روف بالعباد

چاپ: به اهتمام آقای سید جلال طهرانی، ضمن تاریخ محاسن اصفهان، در تهران

[الذریعة ٥٦/١١؛ مشار ٤١]

۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۹ق؛ در انتها چند برگ در حالات سید اسمعیل حمیری و اشعار وی در دفاع از اهل بیت؛ جلد: مقوا، ٤٥گ، ١٥ سطر ، اندازه: ١٠×١٦سم [ف: ٣٣٥]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مولف (شاید)، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۳۸گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ٥- ٨٠]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۷-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم‌ترنج، ٤٧ گ، ١٢ سطر ، اندازه: ١١×١٧سم [ف: ٢٤ - ٣٥٦]

٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:١٩٧١٩

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی، در پایان یک برگ فهرست کتاب‌های مؤلف که از آغاز ناقص است و در آن ۱۱ رساله برای او برشمرده‌اند بدین ترتیب: المفتاح (حاشیه شرح لمعه)، تحف العقول (حاشیه قوانین میرزای قمی)، مغانم کثیره (شرح معالم)، فهرست کتب اربعه شیعه، الارشاد (کتاب حاضر)، رسالة فی احوال السید الرضی و نفی القول بالتزید فیه، رسالة فی الرد علی السید اسماعیل الوضاع لبقاع ابناء موسی بن جعفر (ع) فی اردستان و نطنز و کاشان و غیر ذلک، رسالة فی ان نسب مؤلف ینتهی الی عبدالله بن الحسن الملقب بالمحض، رسالة فی ان نسب الطباطبائی، ینتهی الیه و لیس کل من انتسب الیه بطباطبائی علی ما توهمه بعض آبائی و اعمامی، رساله در شرح متن و سند حدیث الشقی شقی فی بطن امه، رسالة فی معنی ما یقال:قرع رجل باب نحوی فخرج غلامه فقال اباک ابوک ابویک فقال لالولی؛ تملک: مصطفی حسینی خوانساری با مهر «مصطفی الحسینی ١٣٤٢» (بیضی)؛ اهدائی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۷۳گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [اهدائی - ف: ۸ - ١٤١]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۳۰۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسن دهنوی سمیرمی، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۰ - ٦٧]

٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۷ ط

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر - ف: ٤٧]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰٤۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ٧٤گ، ١٥ سطر ، اندازه: ١١×١٧سم [ف: ٢٥ - ٥١]

۸. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:٩٦٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ ربیع الاول ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ساغری یک‌لا قرمز، ۷۰ص، ۱۸ سطر (۸×١٤)، اندازه: ١٤×٢١سم [ف: ۹۳]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۲۲۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ١٢٧٦ق؛ برای یک شاهزاده نوشته شده است، مجدول؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سبز ضربی یک‌لا، ٤٢گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۰۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦٠٣/٢

بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ کاغذ: الوان، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ٣٦٠]

۱۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۱

خط: نسخ، کا: محمد علی بن میرزا احمد عقدائی، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۹۱گ، ۱۰ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۱۱۱]

۱۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:٢٦٦/١

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج سبز با حاشیه قهوه‌ای، ۳۸گ، ۱۳ سطر [ف]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٦٢٦٨

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق، جا: غشیب؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: رویه مخمل سرخ مغزی میشن سیاه، ٥٦ گ، ١٦ سطر ، اندازه: ١٤×٢٢سم [ف: ١ - ٢٧]

١٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:١٢٠٩٣

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق، جا: غشیب [الفبائی: ۳۹]

١٥. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۱۲ق؛ رکابه‌دار؛ کاغذ: نفیس

آبی (پسته ای)، جلد: پارچه‌ای مخمل سرمه‌ای با نقش اسلیمی ضربی،۷۵ گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۷٤]

۱٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦۰۵۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ شوال۱۳۳۱ق؛ جلد: تیماج قرمز، ٤۱گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱٦ - ٦۱]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۸۰

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد حسین طباطبائی نائینی، تا: شنبه ۲۸ شعبان ۱۳۳۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۳۹گ، ١٤ سطر ، اندازه: ١٤×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۸۵]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۳٤

خط: نسخ، کا: اعتماد الکتاب نسخی جمال الدین کاتب اصفهانی، تا: ۱۰ صفر ۱۳۵۲ق، خرداد ۱۳۱۲ش، جا: تهران، برای آقای نفیسی؛ از روی نسخه سید جلال الدین تهرانی مورخ ۱۳۱۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور عطف تیماج مشکی، ۵۳گ، ۱٦ سطر (۷×١٤)، قطع: ربعی، اندازه: ١٤×۲۳سم [ف: ۱٦ - ۷۸]

۱۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۳۱

آغاز: برابر **انجام:** فجعت بمنصلت یعرض للقنا ×× اعناقها و یحصن الا کفالا / لمن المطایا غیر ذات رحآئل ×× فارقن ذاك السدو و الارقالا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: مقوا ۱۵×۵/۲۱، ۳۳گ، ۱۵ سطر [ف: ۲ - ۸۷۱]

۲۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۱۱٤٤۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۳۱۵]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸٦۰

آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: فدوی خانه زاد خاکسار را که در دربار گیتی مدار آسمان وقار هیچ جز سر افکندگی و استحقار نیست. .. بضاعتی نه سزاوار حضرت آوردم مگر بعین عنایت قبول فرمایی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج اناری یك‌لا مجدول با زنجیره ضربی، ٤۵گ، ١٤ سطر (۷/۵×١٤/۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۹/۸سم [رایانه]

● الارشاد فی الانشاء / انشاء / فارسی

al-eršād fe-l-enšā'

شمس منشی، محمد بن هندوشاه، ق۸ قمری

šams-e monšī, mohammad ebn-e hendū-šāh (- 14c)

«دستور الکاتب بلسان العجم» در پنج «باب» و پس از «دستور الکاتب فی تعیین المراتب» ساخته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹٤-ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۳۳٤٦؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۷۱ق، جا: سنقر؛ ۹۰گ، ۱۵ سطر [فیلمها - ف: ۱ - ۹]

● الارشاد فی تفسیر القرآن / تفسیر / عربی

al-iršād fī tafsīr-il-qur'ān

ابن برجان، عبدالسلام بن عبدالرحمن، - ۵۳٦ قمری

ebn-e barrajān, 'abd-os-salām ebn-e 'abd-or-rahmān (- 1142)

تفسیری عرفانی است.

[کشف الظنون ٦۹/۱؛ هدیة العارفین ۵۷۰/۱؛ بروکلمان ۱/(٤۳٤)۵۵۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۰عکسی

آغاز: الحمد لله المتفرد بحقیقته الالهیه المتوحد بخالصة الواحدانیة الاول دون بدایه و الاخر لا الی نهایه سبق القبل قدمه ولا قبل له؛ **انجام:** و لئن متم او قتلتم فی سبیل الله لا لی الله تحشرون هو یقول جل ذکره من قایل انا عند حسن ظن عبدی بی فلیظن بی ماشاء تم النصف الاول بانتهاء الجزء الثانی من کتاب تفسیر کلام الله تعالی

نسخه اصل: نسخه رئیس الکتاب منتقله به سلیمانیه- استانبول. مشتمل است بر نصف اول از تفسیر از اول قرآن تا اخر سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۰ رمضان ٦٦۷ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نسخه اصل، روی برگ عنوان چند سطر درباره مؤلف منقول از تاریخ ابن خلکان؛ تملك: حسن بن محمد البورینی الشامی، محمد الحافظ النجار ابن الحسین النجار به تاریخ ۱۱٦۰ق؛ ٤۲۱گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱ - ۳۱۱]

● الارشاد فی علم المیزان = ارشاد المتعلم الی الطریق / منطق / عربی

al-iršād fī 'ilm-il-mīzān = iršād-ul-muti'allim ila-ṭ-ṭarīq

عاملی، علی بن حسین، - ۱۱۳۵ قمری

'āmelī, 'alī ebn-e hoseyn (- 1723)

اهداء به: شیخ عبدالوهاب

سال تألیف:۲۳ جمادی الاول ۱۰۸٦ق

رساله مختصری است در منطق در یك «مقدمه» و دو «باب»: ۱. التصورات، ۲. التصدیقات، هر یك شامل چند «ارشاد».

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۲٤/۱-۲٦/۲۰٤

آغاز: بسمله الحمد لمن نطقت بتسبیحه الجمادات وانقادت مذعنة لحکمه الارضون والسماوات؛ **انجام:** و ان تألف من المقبولات أو المظنونات فخطابی و ان تألف من المخیلات فشعری و ان تألف من الوهمیات فسفسطی فرغ من مشقه مولفه

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۳ جمادی الاول ۱۰۸٦ق؛ تملك: شیخ عبدالنبی بن حاجی احمد بن استاد کریم؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۱۲گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۱٤]

● الارشاد فی علم النحو / نحو / عربی

al-iršād fī 'ilm-in-naḥw

از تفتازانی یا شهاب الدین احمد هندی یا ابن درستویه.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۱۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ محشی به نشانه «س»؛ ۲۳گ (۱۶-۳۹)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۸٦٤]

● **الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد** / تاریخ معصومین / عربی
al-iršād fī ma'rifat-i ḥujaj-il-lāh 'al-al-'ibād
مفید، محمد بن محمد، ۳۳٦ - ٤۱۳ قمری
mofīd, mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)
تاریخ تألیف: ٤۱۱ق
کتابی است کلامی و تاریخی از متکلم بزرگ شیعی شیخ مفید در تاریخ زندگی و حقانیت و معجزات ائمه اطهار (ع) که از بهترین و کهن‌ترین کتاب ها در موضوع خود به‌شمار می‌رود. چون شیخ مفید با سه چهار واسطه از ائمه (ع) نقل خبر و روایت می‌کند، از این رو می‌توان «الارشاد» را در عداد منابع مهم روایتی شیعه به‌شمار آورد. کتاب شامل دو بخش است: ۱. شرح احوال و ذکر فضایل و سخنان حکمت‌آمیز و براهین امامت امام علی بن ابی طالب (ع)؛ ۲. شرح زندگانی و فضایل دیگر ائمه (ع) با شرحی در علایم ظهور و قیام حضرت مهدی (عج). بیش از یک سوم از بخش دوم کتاب به شرح زندگانی سید الشهداء (ع)، احوال مسلم در کوفه، واقعه کربلا و شهادت حضرت ابی عبدالله الحسین (ع) و یارانش می‌پردازد.
شیخ حسن بن الحسین بن علی دوریستی که در کاشان می‌زیسته است بر پشت نسخه‌ای از کتاب ارشاد العباد مفید به خط خود در ۵۷٦ ق چنین نوشته است که مجدالدین ابوالعلا سراسر آن را نزد من خوانده و تا می‌توانست آن را درست نمود و من به او اجازه دادم که آن را از من از سید مرتضی بن الداعی بن القسم حسنی از شیخ ابی عبدالله جعفر بن محمد دوریستی از مفید روایت کند (اجازات بحار ص ۱٦- ذریعه ۱۷۰/۱). این کتاب به زبان‌های فارسی، انگلیسی و اردو ترجمه شده و ترجمه‌های گوناگون آن نیز به چاپ رسیده است. استاد فقید مرحوم سید عبدالعزیز طباطبایی در کتاب شریف «الشیخ المفید و عطاؤه الفکری الخالد» خصوصیات ۳۰ نسخه خطی کهن و ۱۷ چاپ و ۲ شرح و یک تلخیص و ٦ ترجمه فارسی و چند ترجمه انگلیسی و اردو از کتاب «ارشاد» را ارائه داده است. مولی مسیح کاشانی که به «مولا مسیحا» نامبردار بوده و شاگرد و شوهر دختر آقا حسین خوانساری بوده است و پیش از مرگ آقا جمال خوانساری درگذشت، «ارشاد» را به نام شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵) به فارسی درآورده و بدان نام «تحفه سلیمانی» داده است.
آغاز: (آغاز جلد اول:) بسمله، الحمد لله علی ما ألهم من معرفته و هدی و الیه من سبیل طاعته. .. و بعد فانی مثبت بتوفیق الله و معرنته ما سألت أیدک الله اثباته من اسماء أولادهم و طرف من أخبارهم
انجام: (انجام جلد ۱:) فصل و من ذلک ما رواه علی بن مسهر عن الاعمش عن موسی بن طریف عن عبابة و موسی بن اکیل النمیری. .. و الله نسئل التوفیق و ایاه نستهدی الی سبیل الرشاد. تمّ الجزء الاول من کتاب الارشاد.
(انجام جلد ۲:) و فیما رسمناه من موجز الاحتجاج علی امامة الائمة (ع) و مختصر من اخبارهم کفایة فیما قصدناه و الله ولی التوفیق و هو حسبنا و نعم الوکیل و الحمدلله رب العالمین.
چاپ: این اثر بارها در ایران به چاپ رسیده است برای نمونه قم، موسسه آل البیت لاحیاء التراث، ۱۳۷۱ش؛ تهران، کتابفروشی اسلامیه، ۱۳٦٤؛ ایران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۰۸ق، وزیری، ٤۰۰+۳ص؛ تهران، ۱۳۲۰ق، رقعی، ۳۳۵ص؛ ایران، سنگی، ۱۲۹۵، جیبی، بدون شماره صفحه
[الذریعة ۵۰۹/۱ و ۵۱۰ رقم ۲۵۰٦؛ مشار عربی، صص ٤۱-٤۲]
شرح و حواشی:
۱- المستجاد من کتاب الارشاد؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (٦٤۸-۷۲٦)
۲- تحفه سلیمانی = ترجمه ارشاد مفید؛ مسیحا فدشکوئی، محمد مسیح بن اسماعیل (۱۰۳۷-۱۱۲۷)
۳- الارشاد (ترجمه)؛ اردکانی، احمد بن محمد ابراهیم (۱۱۷۵-۱۲۳۸)
٤- ذخیرة المعاد فی ترجمة الارشاد؛ یزدی اردکانی، محمد رضا بن عبدالله (-۱٤)
۵- الارشاد (ترجمه)؛ علی بخش میرزا قاجار (۱۲۵٤-)
٦- الارشاد (منتخب)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۹۲
آغاز: برابر **انجام:** کثیر من ذلک لمثل ما ذکرناه فلا ینبغی ان ینسبنا احد فیما ترکناه من ذلک الی الاهمال و لا یحمله.
نسخه حاضر از کهنه‌ترین‌هاست که بخش اول و آخر آن از نیمه نخست سده ششم و اوراق زیادی از وسط کتاب به خط نسخ مشکول مورخ ۵۸۹ق است. مزیت دیگرش کامل بودن آن است که فقط یک برگ از انجام را که گویا شامل رقم کاتب و چند سطر پایانی متن بوده ندارد؛ خط: نسخ تحریری، ابوالحسن بن ابی سعد بن ابی الحسن بن محمد بن احمد بن عبدویه، تا: دهه اول رجب ۵۷٤ و اتمام کتاب جمعه ۱٤ محرم ۵۷۵ق؛ افتادگی: انجام (یک برگ)؛ از آغاز تا برگ ۳۷ و از برگ ۱۵۰ تا پایان به خط نسخ نیمه نخست قرن ششم و از برگ ۳۸ تا ۱٤۹ به خط نسخ مشکول مایل به تعلیق حسن بن علی احمد [؟] بن علی بن رستم در ۵۸۹ق، این کاتب در برگ ۸۷ر در پایان جزء اول کتاب چنین رقم زده است: «و فرغ من تسوید بیاضه العبد الفقیر المحتاج الی رحمة ربه الحسن بن علی احمد بن علی بن رستم یوم الجمعه

الثالث و العشرون صفر سنه تسع و ثمانین و خمس مائة هجرة نبویة حامدا لله تعالی علی نعمائه و مصلیا علی رسوله محمد و آله و سلم تسلیما کثیرا. و حسبنا الله وحده و نعم الوکیل. .. معین و اقوی دلیل»، شخصی به نام محمد بن محمد بن محمد بن ابی منصور بن هندی علوی حسینی، نسخه را در سه‌شنبه ششم شوال ٦٦٦ق بررسی و گویا مقابله کرده است و در پایان همین جزء نخست به خط جلی چنین نوشته است: «نظر فیه افقر عباد الله و احوجهم لمغفرته محمد بن محمد بن محمد بن ابی منصور بن هندی العلوی الحسینی المجاور بمرقد الکاظم علیه السلم و ذلک فی یوم الثلثا سادس شهر شوال من سنه ست و ستین و ستمائة. رحم الله من قرأ و یرحم علیه و علی والدیه و علی جمیع المومنین و المومنات الاحیاء منهم و الاموات فی مشارق الارض و مغاربها سهلها و جبلها»، اکثر برگ‌های بخش تاریخ‌دار دارای رکابه است، بخش تاریخ‌دار، در همان عصر کتابت تصحیح شده و در برخی برگ‌ها علامت «بلغت المقابله» دارد، تمامی نسخه نیز یک بار در قرن ۱۱ یا ۱۲ مقابله و تصحیح شده که گویا انهای آسیب دیده پائین برگ آخر نسخه - که بخش مهمی از آن در وصالی فرو رفته- مربوط به همین تصحیح‌ها باشد، رکابه‌های بخش بدون تاریخ نسخه نیز گویا کار همین مقابله‌گر باشد، در مواردی هم حواشی توضیحی در کناره‌ها به چشم می‌خورد مثلاً در شرح برخی لغات به نقل از قاموس (گویا کتابت قرن دهم) یا به نقل از «ناسخ» (گویا کتابت قرن سیزدهم) و غیره، البته توضیحات قدیمی‌تر که به عصر کتابت نسخه برگردد نیز در جای جای حاشیه‌ها به چشم می‌آید؛ تملک و مهر: «دخل فی نوبتی و انا العبد الجانی، ابن محمد امین محمد تقی الرازی سنه ۱۱۳۸» و مهر بیضی دارای نقش گل و به خط نستعلیق، وی یک بار نیز به سال ۱۱۳٤/۱۱۳۲ تملک و مهر زده که سیاه و وصالی شده است، تملک مورخ ۱۰۹۱ق که سیاه شده ولی خوانده می‌شود: «دخل فی نوبتی عن عواری الدهر الفانی الی العبد. .. ابن میرزا خان محمد امین طهرانی»؛ وقف‌نامه بسیار مهم زیر که بخشی از آن روی قسمت وصالی شده کناره طولی برگ عنوان نوشته شده است، این وقف نامه با مهر بیضی با نقش و نگار اسلیمی و به خط ثلث در بالا شروع می‌شود و به مهری هشت ضلعی که درست نگرفته (نمونه این مهر در برگ پایانی هم هست که نگرفته) ختم می‌شود، متن وقفنامه نیز چنین است: «وقف نمودند سرکار عفت آثار و طهارت شعار. .. علیه عالیه علویه سیده بیگم خانم زیدت توفیقاتها این کتاب را بر کافه طلاب علوم دینیه و تولیت را تفویض فرمودند بجناب مستطاب فضایل نصاب فرزندشان آقای آقا حسین سلمه الله و بعد ایشان باوصیای باقیه واقفه و بعد آنها با مطلق اولاد آقا حسین و اولاد. .. واقفه اعم از ذکور و اناث که منسوب بواقفه باشند، خواه از جانب پدر منسوب باشند، خواه از جانب مادر. یعنی بیکی از آنها که ارشد و اصلح باشند. .. فی جمادی الثانیه ۱۳۱٦»؛ مهر: به خط نستعلیق و به جوهر آبی روی برگ بدرقه نسخه خورده که سجع آن به دلیل رطوبت درست خوانده نمی‌شود ولی یکی از این دو صورت است: «عبده علی بن الحکیم / حسین بن علی الحکیم» (بیضی)؛ کاغذ: ضخیم، جلد: مقوایی با روکش تیماج قهوه‌ای دارای جدول ضربی گرهی در اطراف و یک جدول داخلی که درون آن ترنج، دو سرترنج و چهار لچک با نقش گل و بوته اسلیمی ضرب شده است، ۱٦۸گ، ۲۱ سطر (بی‌تاریخ) و ۲۵ سطر (تاریخ‌دار)، اندازه: ۲٤/۹×۱۷/٤سم [ف: ۲۷/۱ - ۱٦۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۸۹ و ۱۷۸۸ و ۱٦٦۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ٥ - ۷۹ و ۲۳۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲٤٦

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۸۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱٤٤ و عکسی ۱٦٦۲

آغاز: فلم یتناکروه و هذا أیضاً ظاهر فی النص علیه بالامامة و الاستخلاف له فی المقام

خط: نسخ معرب نازیبا، کا: حسن بن محمد بن حسین جاسبی هرازکانی، تا: جمعه ١٤ شوال ٥٦٥ق (در هفتاد و پنج سالگی کاتب)؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، گاهی لغات شرح داده شده است، در صفحه آخر کاتب می‌نویسد که کتاب را با نسخه سید فضل الله بن علی راوندی مقابله نموده و این کار را به تاریخ شب یک‌شنبه سلخ ربیع الاول ٥٦٦ به پایان رسانده است، پس از کتاب حدیثی است که کاتب به روایت از سید فضل الله مذکور می‌آورد؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۲۳۰گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۹×۱۲/٥سم [ف: ۳ - ۳۱۸] و [عکسی ف: ٥ - ۸۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲٤٥

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۷۹]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۸۷-۱۹/۱۱۷

آغاز: یا محمد اخرج الینا کفانا من قریش فبرز الیهم ثلاثة من شبان الانصار فقال لهم عتبه من لکم انتم؛ **انجام:** باب ذکر طرف من اخبارهم وکان عبدالله بن علی بن الحسین علیهم السلام یلی صدقات رسول الله. .. اخبرنی الشریف ابو محمد الحسن بن محمد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، در ابتدا جزء دوم کتاب نوشته‌ای به این مضمون که محمد بن محمد بن زین العابدین حسینی شافعی در تاریخ رمضان ۸٥۰ این کتاب را مطالعه کرده است، یادداشت مطالعه از محمد بن محمد بن بهادر مؤمنی شافعی در روز پنج شنبه مستهل جمادی الاول سال. .. (؟)؛ مهر: «الراجی محمدتقی بن محمدرضا» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی، ۱۷۹گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۱٦]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۱عکسی و ۱٥٤۳عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ٤۰۸ و ٤ - ٤٦٥]

٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۲۰

انجام: و خراب دورها و فناء یقع فی أهلها و شمول أهل العراق

خط: نسخ (با دو خط)، کا: سلیمان بن محمد بن سلیمان حائری

غروی (جزء اول)، تا: گویا قرن ۷ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: انجام؛ پنج برگ اول از سده دهم؛ تملک: حسن بن علی بن حسن بن شدقم حسینی مدنی به تاریخ ۹۸۷ با مهر «الواثق بالنبی المرکم حسن بن محمد بن شدقم» (دایره)، فتحعلی زند به تاریخ غره رجب ۱۲٤٦ (این شخص نسخه را تصحیح کرده و چند حاشیه دارد) و فرزندش عبدالحسین زند به تاریخ رجب ۱۲٤۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳٦۳گ، مختلف السطر ، اندازه: ۲۲×۱۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦۹۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

جلد اول؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مهر: «عبدالله بن محمد قلی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱٤۳گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲٤ - ٤۲٤]

٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۳۲

آغاز و انجام: برابر

جلد ۱-۲؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم معروف به شیخ الاسلام سروی، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳٤٦؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۹۳گ، ۱٦و ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۱/۷×۱۸/۲سم [ف: ۱٤ - ٤۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۸۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۳٤]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۵ و ۱۷۸۳ عکسی و ۱۷۸٤ عکسی

آغاز: و قوف العارف بهم و یظهر الفرق ما بین الدعاوی و الاعتقادات فیهم فتمیز بنظرک فیه؛ **انجام:** فأبی علیه الرضا اباءاً شدیداً فاستدعاه الیه و خلابه و معه الفضل بن. ..

خط: نسخ، کا: سید حسین بن احمد بن کمال بن ابراهیم بن مرتضی بن جعفر حسینی، تا: ۱۲ شوال ۹٤٦ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ تملک: سید محمد علی ابن میر سید محمد طباطبائی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲٤۰گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۲٤×۱٤سم [ف: ۳ - ۲٤۳] و [عکسی ف: ۵ - ۲۳۳]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۳٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: محیی الدین بن احمد بن محیی الدین علی [بن ایوب] بصری اصلا بحرانی مسکنا، تا: یک‌شنبه ۱۹ رجب ۹٤۷ق؛ نسخه افتادگی‌هایی داشته و شرف الدین علی بن محمد نصیر حسنی حسینی مشهور به دست‌غیب به تاریخ سه‌شنبه سوم رجب ۱۱۱۵ آنها را به خط نستعلیق تکمیل کرده و نسخه را تصحیح و ترمیم نموده و حواشی لغوی و جز آن بر کتاب نوشته است؛ تملک: عبدالحسین بن محمد بن محمد علی بزاز به تاریخ ذیحجه ۱۱۲۲ با مهر «عبده عبد الحسین» (بیضی)؛ مهر: «عبده فتح الله الحسینی» (بیضی)؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز پشت قهوه‌ای، ۲۳۱گ، مختلف السطر ، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۲ - ۱٦۹]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲٤۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا فتح الله کاشانی (صاحب تفسیر منهج الصادقین و خلاصة المنهج)، تا: ۵ صفر ۹٦۸ق؛ مصحح؛ تملک: هادی بن محمد تقی نوری (برادر محدث بزرگ حاج میرزا حسین نوری)، عبدالله، نوه آقا باقر، محمد بن احمد زین الدین، سید علی موسوی و عبدالنبی بن رضی بحرانی در سال ۱۱۵۸ با مهر «الواثق بالله عبدالنبی بن رضی» (مربع)، محمد مؤمن با مهر بیضی، عبدالله بن مبارک بن علی؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم زرشکی مجدول درون کاغذ لاجوردی، ۱۸۷گ، ۲۰ سطر (۷×۱٤)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۱ - ٤۵۷]

۱۰. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، کا: ابن حبیب الله بن عبدالباقی بن نعمة الله الثانی بن ظهیرالدین علی بن نورالله بن خلیل الله بن نعمة الله ولی، تا: ٦ شعبان ۹۷۷ق؛ جلد: تیماج قرمز ضربی لولادار، ۳۵۳گ، ۱۵ سطر (۱۸×۲٦)، اندازه: ۱۱×۱٦سم [میراث اسلامی: ۸ - ٤۳۳]

۱۱. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:۱٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن حسن بن احمد بن مهیا حسینی هجری، تا: جزء اول ۱۸ جمادی الثانی ۹۹۰، جزء دوم شنبه ۳۰ جمادی الثانی ۹۹۰؛ از روی نسخه‌ای نوشته شده که از روی نسخه‌ای نوشته شده بود و برآن دستخط شیخ مفید مبنی بر قرائت نسخه توسط شیخ ابوعبدالله محمد بن عبدالله العبدی البحرانی، موجود بوده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۲۰×۱۵سم [مخ]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤۵۳٤

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نسخه برابر است با س۹ ص۲ تا س۱۵ ص۲۳۸ چاپ ۱۳۲۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۲۹۹گ، ۱۵ سطر (٦×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳٤۸٤]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦٤۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: علی بن مراد شیرازی در ذیقعده ۱۱٤۰؛ مهر: محمد کاظم که به پانزده هزار دینار خریده است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی لایی، ۲۲۷گ، ۲٤ سطر (۱۰×۲۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۲۳سم [ف: ۱٦ - ۲۵۹]

۱٤. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ آن را از ابوالفتح یحیی بن علی در سال ٤. .. (پاره شده) از ابوالمعالی احمد بن علی در ٤۷۸ روایت نموده‌اند؛ تملک: ابن حاجی محسن محمد طاهر، نورالدین محمد؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۳۲]

۱۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۷۷

کا: نصرالله بن حاجی عبدالله (جلد اول) و شیخ حسین بن مطر

جزایری (جلد دوم)، تا: قرن ۱۱ [اوراق عتیق: ۱ - ۲٤۱]

۱٦. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱٦

دو جزو؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ خریداری ۱۲۹٤؛ قطع: وزیری[نشریه: ۷ - ۱۰۰]

۱۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۹۵

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: شمس الدین علی بن شجاع الدین محمود حسینی موسوی رضوی، محمد بن حیدر نعیمی بحرانی [ف: ۳۵]

۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۷۳

آغاز: و لم یولد قبله و لا بعده مولود فی بیت الله تعالی سواه

خط: نسخ، بی کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، ۱۹۱گ، ۲۰ سطر (۸/۵×۱٤) [ف: ۳ - ۱۰۸۱]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵٦۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۷۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۷]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤۲۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** تکأکأ الابل الهیم علی حیاضنا حرصا علی بیعتی خفت ان یقتل بعضکم.

جلد ۱؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (۳۰ برگ)؛ دارای حواشی با نشان «ق»؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری، محرم ۱٤۰۵؛ کاغذ: آهارمهره نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ٦٤گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۵/٤×۱۹/۵سم [ف: ۱٤ - ۵۰]

۲۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۹۰

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰ جمادی الاول ۱۰۲۸ق؛ مصحح؛ تملک: حبیب الله بن محمد مهدی حسینی با مهر «افوض امری الی الله الغنی عبده حبیب الله حسینی مورخ ۱۱۱۰ق»؛ کاغذ حنائی؛ جلد: تیماج عنابی، عطف و لبه تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲٤سم [ف: ۲ - ۲۳۹]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن قاسم فقیه گیلانی، تا: جمعه ۲٤ ربیع الثانی۱۰۳۲ق؛ محشی دارای توضیح و تصحیح لغات؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج عنابی ضربی لبه‌دار با ترنج و سرترنج زرین و آستر میشن قهوه‌ای، ۱۷۳گ،۲۳سطر، اندازه: ۱٤×۲٤/۵سم [اهدائی - ف: ۲ اخبار۱ - ۸٤]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۳۱/۳

از آغاز کتاب تا مقداری از نامه های حضرت امیر المؤمنین (ع) در نسخه نوشته نشده است؛ خط: نسخ، کا: جمال الدین، تا: ۲۰ محرم ۱۰۳٤ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱٦۲گ (۹٤پ-۲۵٦ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۱٤]

۲٤. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز: الشریفین و هو اول من امن بالله و برسوله صلی الله علیه و آله من اهل بیته و الاصحاب

خط: نسخ، کا: علی بن داود بن محمد بن محمود بن عبد الرحیم بن داودالخادم استرابادی، تا: ۱۰ صفر ۱۰٦٤ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: دورو تیماج رو قرمز پشت قهوه‌ای، ۱٦۸گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲٦]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۷

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حبیب الله بن عنایت الله حسینی طهرانی، تا: ۱۰۷٦ق، جا: شیراز، مدرسه اسماعیلیه؛ شرح لغات متن با استفاده از کتب لغت همچون «قاموس» و «صحاح» در حواشی اوراق، مطابق با یادداشت حاشیه ص ۱۰۰ نسخه توسط ملا محمد صالح مقابله و در حواشی تصحیح شده، در ظهر برگ ۲۰٤ یادداشت هبه کتاب توسط کاتب نسخه به فرزندش محمد علی حسینی همراه با یادداشت ثبت تاریخ ولادت فرزند کاتب به سال ۱۰۷۹؛ تملک: محمد حسین بن جعفر الحویزی؛ مهر: «محمد علی» (بیضی)، «یا صالح المومنین» (بیضی)، «یا امام موسی کاظم،۱۱۳۳» (بیضی)؛ کاغذ: دولت آبادی شکری، جلد: تیماج زیتونی ضربی مقوایی، ۲۰۸گ، ۲۱ سطر (٦/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱٦ - ۳۳]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰٤۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۰۰]

۲٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٤۹۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ مهر: محمد اسمعیل بن سید علی العریضی الموسوی ۱۱۵٤ (مربع)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج لولادار، ۲۸۰گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱٤ - ۱۳٦]

۲۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۱۹/۱

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد مهدی پسر حاجی محمد صادق تبریزی، تا: یک‌شنبه ۲۹ رمضان ۱۰۷۹ق؛ افتادگی: آغاز[نشریه: ۲ - ۱۱۱]

۲۸. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۹۲

خط: نسخ زیبا، بی کا، تا: ۷ صفر ۱۰۸۲ق؛ مصحح، دارای نشان بلاغ؛ تملک: علی بن محمد بن حسن بن زین الدین عاملی، محمد بن رضی الدین هروی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱٦۷گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۹٦]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۹۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: صادق بن محمد بن حمدان الجزایری، تا: اواخر رمضان ۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج دورو قهوه‌ای سوخت دارای ترنج با سر لولادار،۱۷٦گ،۲۵ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۳۷٦]

۳۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۰۲/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد شجاع بن محمد مسعود توسرکانی، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۰۸٦ق؛ مصحح، محشی؛ ۳۱۲گ (۱–۳۱۳)، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۱۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۵عکسی و ۱۷۸۲ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۵۲۱ و ۵ – ۲۳۲]

۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲٦۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۸٦ق، استکتاب علم الهدی فیضی کاشانی؛ مصحح؛ مهر: «بمحمد علم الهدی علم الهدی علم الهدی» (بیضی)، «محمد بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)، «المؤمن حی فی الدارین» (مربع)، «جمال الدین بن اسحق» (بیضی)، «بن صدرالدین محمد ابی تراب الفیضی» (بیضی)؛ تملکی به سال ۱۱٦۸ و ۱۳٦۷؛ جلد: تیماج قرمز تیره، ۱۸۵گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱–۱۱۷]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵٦٦٦
بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۳٤
آغاز: أخبرنا السید الاجل عمید الرؤساء.. فی سنة احدی عشرة و اربعمائة قال الحمدلله علی ما الهم من معرفته
جلد ۲–۱؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد مهدی مشهدی، تا: ذیحجه ۱۰۹٤ق؛ مصحح، دارای نشان بلاغ؛ تملک: عبدالرسول بن حاجی علی ناصر حلی در غره رمضان ۱۱۷۲ در مشهد الرضا؛ مهر: «عبده حاجی محمد» (بیضی)؛ اهدایی رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی تریاکی با حواشی زرکوب، ۱٤۵گ، ۲۹ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [اهدائی – ف: ۲ اخبار۱ – ۸۵]

۳٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳٤-۲/۵٤
آغاز و انجام: برابر
جزء اول؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن غازی رازی، تا: ۱۰۹٤ق؛ مصحح، دارای علامت بلاغ و در آخر نسخه آمده است: «بلغ قبالاً ایده الله تعالی»؛ جلد: تیماج دو رو قهوه‌ای عطف مشکی حاشیه و پشت طبله‌ها سرخ، ۱۱٤گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲٤سم [ف: ۱ – ۳۱۵]

۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۲۳-۵۹/۲٤۳
آغاز: و قام فصلی فلم یزالا کذلک حتی طلع الفجر فقلت یا امیر المؤمنین ادرکک الصبح فرکبنا و رجعنا الی الکوفة
خط: نستعلیق، کا: جعفر بن غازی رازی، تا: ۵ ربیع الاول ۱۰۹٤ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاتب می‌گوید که این نسخه را از روی نسخه عتیقه مصححه که تاریخ کتابتش سال ٤۰۰ و خورده‌ای (بضع و اربعمائة) بوده تحریر کرده و شروع در تحریر ۲۷ محرم ۱۰۹٤ و اتمامش در ربیع الاول همان سال بوده است و پس از آن نسخه را مقابله و تصحیح کرده است؛ ۲۰۱گ، مختلف السطر ، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۹×۲۳سم [ف: ۱ – ۳۱٦]

۳٦. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۱٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن علی کشمیری، تا: دوشنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۹٦ق؛ تملک: اشرف علی، محمود با مهر آنها؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۲۳۷گ، ۹ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱٤/۵×۲٤/۵سم [ف: ۵ – ۱۰۸۱]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۹۹
آغاز: باب ذکر اولاد امیر المؤمنین علیه السلام و عددهم و اسمائهم و مختصر من اخبارهم فاولاد امیرالمؤمنین علیه السلام سبعه و عشرون و لداً ذکر اوانثی؛ **انجام:** برابر
از آغاز شرح اولاد امیرالمؤمنین تا پایان؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن غازی رازی با دو پسرش، تا: سه‌شنبه دهه اول شعبان ۱۰۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ پشت نخستین برگ یادداشت از عباسقلیخان سپهر با دو مهر بیضی شکل از او به نقش «وزیر تألیفات سپهر» در ۱۳۱۸؛ کاغذ: اصفهانی مختلف، جلد: تیماج عنابی، ۲۸۰ص، ۱۷ سطر،قطع:وزیری کوچک، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۸۹]

۳۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۵۱
کا: عبد الواحد بن محمد امین شیرازی، تا: یک‌شنبه ۱٤ ربیع الاول ۱۰۹۹ق؛ مصحح، محشی؛ در صفحه اول وقفنامه کتاب با مهر «فوضت امری الی الله الاحد الصمد و انا ابن احمد التمامی الامامی محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۹گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۲ – ٤۱۰]

۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۳
آغاز: بسمله، اخبرنا السید الاجل عمید الروساء ابو الفتح یحیی بن محمد بن نصر بن علی بن. ..؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد ابوعبدالله قوام الدین حسین حسنی حسینی بن تقی الدین الایجو، تا: ۱۰۹۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، مقوایی، ۱۹ سطر (۸×۱٦)، اندازه: ۱۵/۵×۳٤سم [ف: ۷ – ۳۰۱]

٤۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۹٤
آغاز: بسمله و به نستعین، اخبرنا الاجل السید امیر الروساء ابوالفتح یحیی بن محمد بن نصر بن علی؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: سید علی رضا ابن مرتضی موسوی، تا: اوایل قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج ماشی با ترنج و جدول ضربی،۱۹۹گ،۲۳سطر(۸×۱۵/۵)،اندازه: ۱۳×۳۳سم [ف: ۲ – ٦۷۰]

٤۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤۳٦۸-۲۲/۸۸
آغاز: ابی طالب علیه السلام اول أئمة المؤمنین و ولاة المسلمین و خلفاء الله تعالی فی الدین بعد رسول صلی الله علیه و آله؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۸ شعبان ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوای اسلیمی عطف تیماج قهوه‌ای گوشه گالینگور بنفش، ۲۰۰گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۲سم [ف: ۱ – ۳۱۵]

۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۹۵-۵٦/٤٥

آغاز: اصغر هم سنا و احمشهم ساقا و ارمضهم عینا فقلت انا یا رسول الله اوازرك

جزء ۱، از «فصل و هذه منقبة جلیلة اختص بها امیرالمؤمنین علیه السلام و لم یشرکه فیها احد» تا آخر جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ١٦×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۱۵]

۴۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۷

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی اکبر بن عبدالرزاق و محمد مسیح بن محمد علی، تا: چهارشنبه ۱۰ شوال ۱۱۱۹ق و یکشنبه ۱۵ شوال ۱۱۲۰ق؛ مجدول، محشی با نشان «م ح ق، ق»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱۹٤گ، ۲۱ سطر (۷×۱۸/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۱/۵×۲۳/۵سم [ف: - ٤٤٩]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٦۵۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۷۳]

٤٤. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۱۱/۱

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۹گ (۱پ-۱۷۹ر)، ۲۱ سطر [سه کتابخانه اصفهان - ف: ١٦٦]

٤٥. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٦۰۰٦

آغاز: برابر؛ **انجام:** ففی قول هذه الطایفة اولاد امیرالمومنین علیه الصلاة و السلام ثمانیة و عشرون ولدا و الله اعلم و حکیم

جزء ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ برگ اول و آخر در دوشنبه سوم شوال ۱۱۲۷ نونویسی شده؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج یکلا قهوه‌ای، ۹۰گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۲٦ - ۷۰]

٤٦. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۳٦

جزء ۱ و۲؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن، تا: چهارشنبه ۸ رجب ۱۱۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»، «عبده محمد رضا» (بیضی)؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج سرخ لولایی، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲٤سم [ف: ۲ - ٦۰۵]

٤۷. تهران؛ مدرسه مروی؛ شماره نسخه:۵۷٦/۱

با ترجمه فارسی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [ف: ۲۸٦]

٤۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵٦٦

آغاز: باب ذکر علامات قیام القائم علیه السلام و مدة ایام ظهوره و شرح سیرته؛ **انجام:** فقد زال ما کان نخاف منه علیك و السلام

خط: نستعلیق، کا: محمدرضا بن حسن شهرکی، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۲۰۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی رهبری، مهر ۱۳۸٦؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: میشن عنابی، ٦گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ١٤/٥×۲۱سم [اهدائی - ف: ۲ اخبار۱- ۸۵]

٤۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۲۲-۲۰/٤۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ دارای علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت دارای ترنج با سر با نقش گل و بوته داخل آنها لولادار، ۲٤۰گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲٤سم [ف: ۱ - ۳۱۵]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۸۱۹/٤

آغاز: اصغر هم سنا و احمشهم ساقا و ارمضهم عینا فقلت انا یا رسول الله اوازرك

خط: نسخ، کا: غلام رضا بن اسماعیل، تا: دوشنبه ۱۵ جمادی الاول ۱۲٤۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ١٤×۲۲سم [ف: ١٦ - ۳٦۹]

۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بن ملا سلطان بیدگلی، تا: ۱۲٦٦ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، توضیح لغات متن با استفاده از کتبی همچون «قاموس» در حواشی اوراق، در حاشیه برگ ۲۸ مطلبی در توضیح شعر متن کتاب توسط فرج الله حسینی و در حاشیه برگ ۸٦پ مطلبی در توضیح عبارات متن توسط لطفعلی تبریزی به سال ۱۳۱۸؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج تریاکی روشن مقوایی، ۲۰۷گ، ۱۷ سطر (۱۱×١٦)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۲ - ۵۵۸]

۵۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۹۹/۵

آغاز: بسمله، باب ذکر الامام بعد الحسن علیه السلام و تاریخ مولده و دلائل امامته و مبلغ سنه و مدة خلافته؛ **انجام:** و فاطمه بنت الحسین و امها ام اسحاق بنت طلحة بن عبدالله تمیمیة.

زندگانی امام حسین (ع) از ولادت تا شهادت و فضیلت زیارت و اولاد آن حضرت؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی عراقی، تا: اواسط جمادی الثانی ۱۲۹۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در پایان قضایای امیرالمومنان از ارشاد مفید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ٦۲گ (۲٦۳ر-۳۲۵پ)، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۲۹۲]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۰۳/۱

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بحرانی، تا: ۱۳۰۰ق؛ مصحح [میراث شهاب: س۸ش٤ - ٦۷]

۵٤. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤۸۷

خط: نسخ، کا: سید محمد صادق رضوی موسوی خوانساری، تا: ۲۷ ذیقعده ۱۳۰۸ یا ۱۳۸۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۹گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۳۸۳]

۵۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [دلیل المخطوطات: ۱ - ۹۱]

۵٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸٦۵

آغاز: فی التبیان و جبت طاعته علی کافتهم بجلی البیان کما وجبت طاعة الله و طاعة رسوله

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ توسط کاتب در مشهد مقدس مقابله شده با مهر ناخوان وی، وقف‌نامه کتاب به خط ملامهدی نراقی با مهر وی «یا امام محمد مهدی ادرکنی» (بیضی)؛

جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۲۰۵]

۵۷. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۹٦-عکسی**

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان النبی صلی الله علیه و آله قال حسین.

جزء ۱؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جدول‌بندی ٤ راه؛ ۵۰٦ص (۱–۵۰٦)، ابعاد متن: ۱۱/۵×۲۳/۵، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۱ – ۱۹]

۵۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۱**

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ تملک: محمد حسین و قیمت نسخه ۱۵ریال؛ ۲٦۸گ، ۱۷ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۲ – ۳۱۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۰عکسی و ۱٦٦۰ عکسی

نسخه اصل :همان نسخه بالا [عکسی ف: ٤ – ۵۰ و ۵ – ۷۹]

۵۹. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٤۱۲۵**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح با نقش گل و بوته به زر، مجدول، مصحح؛ تملک: «آقا محمد باقر»، «عبدالرزاق بن حاج علی»؛ مهر: «یا رزاق» (مدور)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی مقوایی دارای جدول و منگنه به زر ضربی عطف تیماج مشکی، ۱۷٦گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱٦×۲۵/۷سم [ف: ۱۸ – ۳۹]

٦۰. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۱۷**

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی حاج حسین تراب یزدی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۲گ، ۱۵ سطر (۸×۱٤/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ٤ – ۱٤۰۲]

٦۱. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۲۱**

آغاز: و احلالا لمحله فی التعظیم و امه فاطمة بنت اسد بن هاشم بن عبد مناف؛ **انجام:** تاسعهم قائمهم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج عنابی، ۱٦۳گ، ۱٦ سطر (۸/۵×۱٤) سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ٤ – ۱٤۰۳]

٦۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٦۸۱۰**

آغاز: برابر؛ **انجام:** بالتوسم قال سبحانه ان

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲٦؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۷]

● **الارشاد (ترجمه)** / تاریخ معصومین / فارسی

al-iršād (t.)

اردکانی، احمد بن محمد ابراهیم، ۱۱۷۵ – ۱۲۳۸؟ قمری

ārdakānī, ahmad ebn-e mohammad ebrāhīm (1762 - 1823)

وابسته به: الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد؛ مفید، محمد بن محمد (۳۳٦-٤۱۳)

اهدا به: محمد ولی میرزا

تاریخ تألیف: ۱۲ جمادی الثانی **۱۲۳۹**ق؛ محل تالیف: یزد

ترجمه متن «الارشاد» شیخ مفید در تاریخ ائمه اطهار (ع) و امامت است.

آغاز: بسمله. الحمدالله علی ما الهم من معرفته و هدی الیه من سبیل طاعته. .. اما بعد چنین گوید محتاج به فیض فضل خداوند غنی احمد بن محمد الحسینی عفی عنهما که در این اوان سعادت بنیان که به شرف حضور سراسر سرور صاحب اورنگ سروری. .. این ترجمه را بر دو مقاله نهادیم و در هر مقاله جزوی از آن کتاب را درج خواهیم نمود ان شاءالله تعالی مقاله اول در ذکر احوال امیر مؤمنان

انجام: کفایت است برای آنچه مقصود ما از تألیف این کتاب بوده است. .. شکر و سپاس بی‌قیاس خداوندی را سزاست که توفیق انجام ترجمه این کتاب. .. یا رب این آرزو مرا چه خوش است ×× تو باین آرزو مرا برسان

[الذریعه ٤٤۲/۳؛ مشار ۳٦۷؛ الشیخ المفید و عطاؤه الفکری الخالد ٤۰-٤٤، فهرستواره منزوی ۲۳٤۵/۳، الکرام البررة ۱۰٦/۱؛ نجوم السماء٤٤٤؛ دانشنامه مشاهیر یزد ۱۰۷/۱–۱۰۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۹۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۳۹ق؛ مصحح، یادداشتی درباره کتاب بدین عبارت: «این کتاب مستطاب که مسمی است بارشاد مفید بفرموده نواب مستطاب اقدس ارفع امجد و الا محمد ولی میرزا خلد الله ملکه عالیجناب مقدس القاب فضائل و کمالات اکتساب سلالة الآل الاطیاب آقا سید احمد در دارالعباده یزد ترجمه نموده‌اند و حرر فی شهر جمادی الاخری سنة ۱۲۳۹»؛ مهر: اسدالله؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ترنجی زرکوبی مقوایی، ۲٦۱گ، ۱٤ سطر (۹×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۱٦ – ٤۰٤]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٦٦۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۸۳]

● **الارشاد (ترجمه)** / تاریخ معصومین / فارسی

al-iršād (t.)

علی بخش میرزا قاجار، ۱۲۵٤ قمری

'alī baxš mīrzā qājār (1838 -)

وابسته به: الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد؛ مفید، محمد بن محمد (۳۳٦-٤۱۳)

ترجمه فارسی روانی است از کتاب «الارشاد» شیخ مفید که

مترجم بنا به خواهش دوستانش به سال ۱۲۹۵ این کتاب را ترجمه نموده و درمقدمه حالات شیخ مفید را نیز آورده است.
آغاز: (دیباچه:) بسمله. مر بنده را این فخر و توفیق بس که خدا را به یگانگی ستاید و زبان به شهادت اشهد ان لا اله الا الله بگشاید. .. و بعد، چون جمعی از دوستان صادق. .. (متن:) بسمله. شکر و سپاس گویم مر خدای را که ما را به نعمت معرفت خود مفتخر ساخته و راه و رسم اطاعت. .. باب اول، در بیان اخبار و احوالات حضرت امیرالمؤمنین (ع). ..
[الذریعة ۷۷/٤؛ الشیخ المفید و عطاؤه الفکری الخالد ٤١؛ کتاب‌شناسی رمان و مجموعه داستانی مترجم ٦٩١/١]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳/۷٤-۷٤/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** مادرش رباب دختر امری القیس بن عدی کلبیة معدیة و او نیز مادر حضرت عبدالله بن الحسین علیهما السلام بود. (٦) فاطمه بنت الحسین علیهما السلام. .. و مادرش ام اسحاق بنت طلحة بن عبدالله تمیمیه بود.
مقدمه مترجم + از اول تا باب در بیان اولاد حضرت سید الشهداء حسین بن علی (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ١٤؛ ۲۹۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ – ۸٤۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** مادر عبدالله بن الحسین (ع) بود، علیا جناب فاطمه بنت الحسین (ع) و مادرش ام اسحاق بنت طلحة بن عبدالله تمیمیه بود. الهی بحق الحسین و اخیه. ..
خط: نستعلیق شکسته خوش و ثلث، بی‌کا، تا: چهارشنبه دهه دوم ربیع الثانی ۱۳۰۰ق؛ کاغذ: نخودی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج سرخ مجدول، ۱۷۵گ، ۱۹ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۳سم [ف: ۱ – ٥۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷٦ و ۱۷۸۷ عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل و از جمله فرمایشات آنحضرت در همین مطلب، مانند همین فرمایش فوق است که محفوظ علما و حکماست و مشهور در نزد اولی الالباب، اما بعد ایها الناس فان الدنیا قد أدبرت و آذنت بوداع. .. فان الیوم عمل و لا حساب و غدا حساب ولا عمل.
حالات حضرت امیرالمؤمنین (ع) را فقط دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ و یا اوایل قرن ١٤؛ نسخه را آیة الله مرعشی به فرزندش حاج آقا محمود به تاریخ ۱۳۳۳ بخشیده است؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۹۳گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ١٦/٥×۲۱سم [ف: ۲ – ۳۸۳] و [عکسی ف: ٥ – ۲۳٥]

● **ارشاد القاری** / تجوید / فارسی
iršād-ul qārī

قاری، مصطفی بن ابراهیم، ۱۰۰۷ – ۱۰۸۰ قمری
qārī, mostafā ebn-e ebrāhīm (1599 - 1670)

اهدا به: مولانا محمد باقر
تاریخ تألیف: ۱۰۷۸ق؛ محل تألیف: عتبات عالیات
کتابی است در ضروریات قرائت عاصم از روایات حفص و بکر و آداب کتابت و طریقه رسم الخط و رموز سجاوندی از ابتدا تا آخر قرآن شامل یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه در بیان فضیلت تلاوت قرآن و آداب تعلیم آن و بیان آنچه به حسب شرع و طریقه قراء در صحت قرائت معتبر است؛ باب ۱. بیان واجبات قرائت و لوازم آن، در پنج «فصل»؛ ۲. بیان مستحبات قرائت، در پنج «فصل» (اول در بیان صفات حروف. .. پنجم در بیان احکام وقف)؛ ۳. بیان اختلاف حفص و بکر و کیفیت وقف و وصل ایشان. .. سوره به سوره قرآن و یک تتمه در بیان احوال عاصم، در پنج «فصل» (اول در بیان احوال عاصم، دوم در بیان احوال راویان عاصم، سوم در بیان سند قرآن عاصم، چهارم در بیان سند قرائت فقیر ـ شرح حال خود را در این فصل به مناسبت آورده است، پنجم در بیان سند قرائت استاد فقیر)؛ ٤. رسم الخط قرآن و طریقه اصلاح آن، در پنج «فصل» (اول در بیان آنچه در حال کتابت رعایت آن لازم است. .. پنجم در بیان کلماتی که در اکثر مصاحف به صورتی می‌نویسند و در رسم الخط به صورت دیگر کتابت می‌کنند ـ سوره به سوره موارد آن را نقل کرده است)؛ ٥. بیان رموز سجاوندی از اول قرآن تا آخر قرآن سوره به سوره، در پنج «مطلب» (اول در بیان اقسام وقف. .. پنجم در بیان اسماء قراء سبعه و عشره و بیان رموز سجاوندی ار اول تا آخر قرآن). تاریخ تألیف به نقل از فصل چهارم از باب سوم: «جمع این کتاب در حین مجاورت ثالث در عتبات عالیات در عرص پنج سال واقع شد ابتدا در روضه مقدسه حضرت امیرالمؤمنین و امام المتقین علی ابن ابیطالب (ع) و اختتام در آستان ملائک پاسبان خامس آل عبا امام حسین (ع) در سنه هزار و هفتاد واقع شد و چون در روضه مقدسه خامس آل عبا تمام شد لهذا این کتاب را مبنی بر پنج باب گردانید و عمر این کثیر التقصیر در این هنگام شصت و هفت تخمینا رسیده بود» و همو در آخر باب چهارم و پنجم تاریخ ختم تألیف را ۱۰۷۸ق. ذکر کرده است.
آغاز: بسمله، ای فاتح مصحف حمدت توحید ×× وی نقطه از کتاب مجدت خورشید. .. بندگی و ستایش متواتر شکر و سپاس معبودیست که عادتش احسان و غفران است
انجام: و آنچه به عبارت لوازم مکتوب است مقصد وقف لازم است الهی بعزت و جلال خود و به حرمت محمد و آل محمد چون تو اکرم الاکرمین و ارحم الارحمینی بمکرمت و مرحمت خود قلم عفو. .. الحمدلله اولا وآخرا. .. استجب یا علام بحق محمد واله الکرام تحریرا فی شهر ذیحجه سنه ثمان و سبعین بعد الالف
[نسخه‌های منزوی ٦٩/١؛ الذریعة ٥١٦/١؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۹۷/١]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٥٤۱۲

آغاز و انجام: برابر. .. استجب یا علام بحق محمد واله الکرام تحریرا فی شهر ذیحجه سنه ثمان و سبعین بعد الاف

خط: نسخ، بی‌کا (احتمالاً مسوده اصلی است)، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ در پشت برگ آخر دو یادداشت تولد ام فاطمه النساء و ام خیرالنساء در رجب ۱۲۰٥ و ذیقعده ۱۲۰٦ نگاشته شده؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج خرمایی منقش مجدول عطف تیماج مشکی، ۲۹۲گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱/٥سم [ف: ۲۳ – ۱۳]

۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کسانیکه مؤلف را دعایی خیر کنند و کافه اهل ایمان را حشر با ائمه معصومین. .. گردان بحق محمد و آله. .. الکرام

خط: نسخ، کا: شیخ محمد طاهر پسر شیخ محمد شریف مازندرانی، تا: چهارشنبه ۱۷ جمادی ۱۰۸۲ق، جا: یمن در بندر مخادر؛ جلد: تیماج ترایکی مقوایی، قطع: وزیری [نشریه: ۳ – ٥]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٤۱۹٥

آغاز: برابر؛ **انجام:** عید سعید غدیر بخوننده و السلام خیرختام تا آخر باب دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد علی بن حاجی محمد اسماعیل شهیر بالشخیص (کذا)؛کاغذ: نخودی آهاری،۹۸گ،۱۲سطر،اندازه: ۱۲×۱۹/٥سم [ف: ۲۳ – ۱٥]

٤. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الخناس و الناس.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی،۲۳۹گ،۱۸سطر،اندازه:۱۷/۸×۲٤/٦سم[ف:۲- ۲۱]

٥. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:٥٤۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لفظ حرمی بکسر حا و سکون را و کسر میم و یاء مشددة مکتوب است از برای آن این لفظ را بهر دو استاد داده‌اند.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، عطف و گوشه تیماج سرخ، ۹۹گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۳۸]

٦. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱٥/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و کبود، جلد: تیماج مشکی، ٤۷گ (۲پ–٤۹پ)، ۱٤ سطر (۸×۱۳/٥)، اندازه: ۱۳/٥×۱۸سم [ف: ۷۳۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۷۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کلمه فی عمد بنابر روایت حفص به فتح و فتح میم خوانده می‌شود و بنابر قرائت بکر به ضم عین و به ضم میم می‌خوانند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲٤٥ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱٥۸گ (۱–۱٥۹)، ۱۷ سطر (۹/٥×۱٥)، اندازه: ۱٤/٥×۲۱سم [ف: ۳٤ – ۱۰٥]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد علی بن عنایت الله، تا: ۱۲٥۱ق، از باب پنجم نسخه در تاریخ ۲۹ جمادی الثانی ۱۲٥٦ق، جا لکهنو؛ در لکنهو نونویسی شده، ضمیمه نسخه ش ۲۲۱۷۰؛ اهدایی رهبری، فروردین ۱۳۷٤؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن، ۲٤۲گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۷×۲٦سم [اهدائی – ف: ۱علوم قرآن – ۲۹٥] و [ف: ۱٥–۲۳]

۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کسانی که مؤلف را دعای خیر کنند و کافه اهل ایمان را حشر با ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین گردان بحق محمد و آله الطیبین الحمدلله اولاً و آخراً

خط: معتاد، کا: مراد علی بن حق ویردی، تا: ۱۲٦۰ق، جا: اردبیل؛ جلد: تیماج مشکی مجدول با ترنج و سرترنج، ۱۹٦گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۷/٥×۲۳سم [ف مخ: ۱ – ۳۷]

۱۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:٥۲

خط: نسخ، کا: جواد بن ملا علی اکبر خوانساری، تا: ۱۲۷۲ق، جا: اردبیل، خانه حاجی میرزا محسن اردبیلی؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی ترنج و سرترنج دار مجدول، ۱۷٥گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۷/٥×۲۹سم [ف: ۱ – ٤۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٥۰٦۸

آغاز و انجام: برابر

تا آخر باب دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: غره رجب ۱۲۷۳ق؛ ضمن ٤ برگ آخر نسخه اخبار به طریق امامیه در مباحث توحید؛ کاغذ: حنایی، ۳۹گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱/٥سم [ف: ۲۳ – ۱٥]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٤۲٦۹

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد آشتیانی قمی، تا: غره ذیحجه ۱۲۸۰ق؛ خاتمه کتاب و رموز سجاوندی نیامده است؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۱/٥×۱۸سم [ف: ۱۱ – ۲۷۲]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳٤۰٦

آغاز: (از آنجا که خوانده میشود از سطر ۷): بنابراین بخاطر رسید که اسماء قرار شاذه و راویان ایشان را که نیز ذکر کند شاید دانستن اسماء ایشان جهت فهمیدن حواشی قرآن ضرور نشود. .. اسماء و رمز ایشان بر وجهی است که مذکور میشود؛ **انجام:** و جمعی که عقد اخوت بسته‌اند و کسانیکه از این کتاب منتفع میشوند و کسانیکه مؤلف را دعای خیر کنند و کافه اهل ایمانرا.

باب پنجم (بخش وقوف سجاوندی به ترتیب سوره‌ها)، اندکی از دیباچه آن افتاده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عباس بن جمال، تا: ۱۳۰۰ق، جا: قریه فریدن؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸ص،۱٥سطر،قطع:نیم خشتی،اندازه:۱۲×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۱۲٦٥]

۱٤. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:٦۲

خط: نسخ، کا: مهدی بن رضا بن حسین بن میر عظیم بن حسین

بن مهدی بن میر حسین حسینی متولی، تا: دوشنبه ۸ ذیقعده ۱۳۱٦ق، جا: کاشان بقعه سلطان هارون بن موسی بن جعفر (ع)؛ در برگ‌های نیمه دوم کتاب یادداشت مفصلی در باطل کردن سحر با استفاده از آیات قرآنی، روی برگ اول یادداشتی به خط کاتب، در برگ پایانی یک بیت شعر فارسی به خط نستعلیق درشت کاتب آمده است؛ مهر: «محمد بن حسنعلی» (بیضی)، کاتب«مهدی بن محمدرضا الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ٧٦گ، ۱۱ سطر ، اندازه: ١٤×۲۱/۵سم [ف: - ٥٦]

۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۷۰۸

خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی عطف مشکی،۱۵سطر(۱۰×۱٦)،اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ٦]

۱٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۱۰

آغاز: المذنبین را برداشت که ولسوف یعطیک ربک فترضی و از میان کتب قرآن عظیم؛ **انجام:** من شر الوسواس الخناس، الناس، و الناس

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، برگ آخر نونویس و به تاریخ ۱۲٦۸ نوشته شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۰گ، ۱۰ سطر ، اندازه: ١٤×۱۹/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۰۹]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٥٤١٨/٩

آغاز: هذا القرآن علی جبل لرأیته خاشعاً. .. صد هزاران. .. صلواته نامیات و تحفه تحیات زاکیات. .. اما بعد چنین گوید. .. ابن ابراهیم مصطفی القاری؛ **انجام:** این لفظ را بهر دو استاد داده‌اند. تمام شد این کتاب بعون الملک الوهاب. کتبه. ..

خط: نسخ، کا: حسین، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (در مقدمه)؛ جلد: میشن قهوه‌ای ضربی مغزی‌دار، ۵۹گ (۵۰ر-۱۰۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۳سم [ف: ۸ - ۳۵۲]

۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱٦۱/۱

آغاز: ایشان فرموده. ..

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی با تیماج عنابی ضربی درون تیماج مشکی، ۱۹۱ص (۱۹۲-۱)، اندازه: ۸/۵×۱۹سم [ف: ٥ - ١٥٥٤]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٦۷۱۸

بی‌کا، بی تا [د.ث]

● ارشاد القاصد الی اسنی المقاصد / چند دانشی / عربی

iršād-ul-qāṣid ila asn-al-maqāṣid

انصاری، محمد بن ابراهیم، - ٧٤٩ قمری

ansārī, mohammad-e-bn-e ebrāhīm (- 1349)

موسوعه علوم است شامل ٦۰ علم (ده علم اصلی و بقیه شعب و فروع) هر علم را نخست از لحاظ موضوع و غرض شناسانده، اشاره‌ای کوتاه به مسائل آن علم کرده و سپس کتاب‌های مختصر و مفصل آن علم را یاد کرده و مجموعاً فهرستی برای شناساندن ٤۲۰ کتاب (یا بیشتر) در مقدمه کتاب که در فضیلت علم و اقسام علوم است کلیاتی در باب علوم و نیز فهرستی از مهمترین کتاب‌های ادب و تاریخ و شعر یاد شده است. ابن ساعد در ذیل بحث از علوم الهی و شعب آن، به اختلاف فرق و ادیان اشاره و از ۱۵ دین و ۷۲ فرقه مذهبی در اسلام یاد می‌کند.

آغاز: بسمله قال العبد الفقیر الی الواحد الباری محمد بن ابراهیم ساعد الأنصاری الحمدلله الذی خلق الانسان و فضله علی سایر أنواع الحیوان بالنطق و البیان. .. و بعد فان بناحاجة الی

انجام: هذه المقولات شاملة لجمیع الموجودات الممکنه ولیکن هذا آخر الکلام فی هذه الرساله و الصلوة و السلام علی من ختمت الرسالة و الحمدلله وله الحمد اولاً وآخراً.

چاپ: بیروت، ١٤٨ص، ۱۹۰٤م؛ کلکته، با کتاب حدود النحو شیخ عبدالله بن احمد الفاکهی؛ مصر، مطبعة الموسوعات: ۱۳۱۸ق

[کشف الظنون ٦٦/١ و ٨٤؛ هدیةالعارفین ١٥٥/٢؛ معجم المطبوعات: ٤٦٤]

شرح و حواشی:

۱- ارشاد القاصد (مختصر)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۸/٥

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یری تزویج المسلمات من کفار قومهم الذین کفرهم بالکبائر

خط: نستعلیق، کا: حیدر بن محمد بن احمد طبرانی یا طیرانی، تا: ۹۵۸ و ۹٦۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ٤١ص (٧٦-١١٧)، ١٧ سطر ، اندازه: ۹/۵×١٤سم [ف: ۳۲ - ۲۲۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ بسیار روشن و پاکیزه، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۱ رمضان ۹۹۵ق؛ در پایان کاتب نوشته: «جملة العلوم علی التفصیل المذکور فی هذه الرساله ستون علما منها عشرة اصلیه و سبعة نظریه و هی المنطق و الالهی و الطبیعی و الریاضی و ثلثه عملیه و هی السیاسه و الاخلاق و تدبیر المنزل و ذکر فی جملة العلوم اربعمائه مصنف و فی المقدمه نحو عشرین مصنفاً، و وافق الفراغ من کتابته فی عشیة الاربعاء فی - الحادی و العشرون من شهر رمضان. سنه ۹۹۵. نعم المولی و نعم النصیر؛ کاغذ: ترکی و فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ٧٦ص(١-٧٦)، قطع: خشتی، اندازه: ١٤/٥×٢١سم [ف: ۱۰ - ۱۱۰۲]

۳. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۷۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن عنایة الله تبریزی، تا: شنبه ۹ رجب ۱۰۳٦ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳گ (۱٦۲پ-۱۸۵ر)، ٢٦ سطر ، اندازه: ١٢×١٨سم [ف]

٤. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٤٢٠٧/٤

آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. و بعد فهذه منقولة من کتاب. .. قال النبی صلی الله علیه و سلم الا ان من قبلکم من أهل الکتاب افترقوا علی اثنین فرقة؛ **انجام:** فهذه الآراء المشهدة و المقالات المذکورة

و الله يقول الحق و هو يهدى السبيل فنسأل الله سلوك سبل الرشاد و السلامة من الكفر و العناد.

خط: نسخ، کا: سعید بن علی حسینی تنکابنی، تا: ۱۳۰٦ق؛ در پایان مقداری از شرح نصاب الصبیان ناقصاً آمده که تا قطعه ششم شرح شده که چون آغاز و انجام افتاده معلوم نشد از کیست (۹٦ر-۱۲۰پ)؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای سوخته، ۷گ (۸۸پ-۹۵ر)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ -۱۱۳]

● ارشاد القاصد (مختصر) / فهرست / عربی

iršād-ul qāṣid (mx.)

وابسته به: ارشاد القاصد الی اسنی المقاصد؛ انصاری، محمد بن ابراهیم (-۷٤۹)

فهرستی است برای اصناف علوم مشتمل بر بیان شصت علم و مسائل مهم هر یک از آنها و نام تألیفات معروف در هر فن که مجموعاً چهار صد کتاب می‌شود نام برده است. در این مختصر تعریف و موضوع و منفعت هر یک از علوم و مهم‌ترین کتاب آن را آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸٤٦٦

آغاز: الحمدلله رب العالمین.. و بعد کفی بالعم شرفا أن الله تعالی وصف به نفسه و جعله ذریعة للسعادة و نجاة من الشقاوة؛ **انجام:** و هذه المقولات شاملة لجمیع الموجودات الممکنة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸٦ق؛ تملک: محسن غروی شرابیانی به تاریخ۲۲صفر۱۳٦۳ با مهر بیضوی ناخوان وی؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ٤۰گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۲ - ۵۷]

● ارشاد القلوب الی الصواب المنجی من عمل به من الیم العقاب / حدیث / عربی

iršād-ul qulūb ila-ṣ ṣawāb-il munjī min ʻamal-i bi-hī min alīm-il ʻiqāb

دیلمی، حسن بن محمد، ق۸ قمری

deylamī, hasan ebn-e mohammad (- 14c)

کتاب که از مؤلفات مشهور امامیه در اخلاق و کلام است، دارای دو قسمت است: قسمت اول شامل احادیث کوتاه در موعظه و آداب دینی و حکمت‌های اخلاقی در۵۵ «باب»: ۱. ثواب الموعظه، ۲. الزهد، ۳. ذم الدنیا، ٤. ترک الدنیا، ۵. التخویف و الترهیب، ٦. التحذیر بالعقوبة فی الدنیا، ۷. قصر الاعمار، ۸. المرض و مصلحته، ۹. ثواب عیادةالمریض، ۱۰. التوبة و شروطها، .. ۵۳. فیما سأل رسول الله (ص) لیلة المعراج؛ قسمت دوم مشتمل بر مناقب و فضایل حضرت علی و فاطمه زهرا و فرزندان ایشان (ع) و نوادر اخبار درباره آن بزرگواران و مناظرات حضرت علی (ع) با دانشمندان دیگر ادیان و شرح زندگی و جنگ‌های آن حضرت در دوران خلافت و ما قبل آن، احتجاج شیخ مفید (ره) علیه مخالفان و مطالب دیگر.

آغاز: بسمله حمدله فانه لما استولی سلطان الشهوة و الغضب علی الادمیین و محبته کل منهم لنفسه و استغاله عن آخرته و رمته. .. (جلد دوم:) روی عن النبی (ص) مرفوعاً انه قال لاخی علی بن ابی طالب فضائل لا تحصی

چاپ: مشار عربی، صص٤۲-٤۳؛ ۲ جلد، تهران، ۱۳۳۸ش، سربی، رقعی، مصطفوی بوذرجمهری، ۱۷٦+٤۲۹ص؛ هند، سنگی، ۱۳۰۱ق، رقعی، ۲۵٦ص؛ ج۲: دارالخلافه طهران، بی ناشر، ۱۳۱۸ق، ۱۷۹+۱صص؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۱۰، جیبی، ۱+۲۵۷+۲صص؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۵، جیبی، ۱+۲۵٦+۲صص؛ ایران، سنگی، ۱۳۳۳، جیبی، ۲٦٤+۱صص؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۱۵، جیبی، ۲۵٤صص؛ ایران، سنگی، ۱۳۷۵، ۲۸٦+۵صص

[الذریعة۵۱۷/۱؛ کشف الحجب ۳۹؛ ایضاح المکنون ٦۲/۱؛ معجم المطبوعات النجفیة ۷۲؛ مکتبة امیر المومنین ۹۱/۱]

شرح و حواشی:

۱- ارشاد القلوب (منتخب)

۲- ارشاد القلوب (ترجمه و شرح)؛ هرندی، محمد مهدی

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٤٤۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لاتمسک النار القیامة و اما ایتاء ذی القربا فقد تقدم ذکره و الحمدلله

جلد ۲-۱؛ خط: نسخ، کا: شرف الدین بن محمد بن ناصر بن حبیب الله موسوی حسینی، تا: چهارشنبه ۲۰ جمادی الاول ۹۵۸ق؛ تملک: شیخ مسرة بن سعید صیمری؛ اهدایی رهبری، اسفند ۱۳۷٦؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف و گوشه میشن قهوه‌ای، ۱۷۷گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۳۱×۱۹سم [اهدائی - ف: ۲ اخبار۱ - ۸٦]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷

خط: نسخ، کا: عبدالحق بن محمدبن عیسی حسنی، تا: ۲۱ ذیحجه ۹۷۱ق؛ در صفحه عنوان یادداشت تملکی دارد به این مضمون «هو هذا الکتاب الجلیل المسمی بارشاد القلوب قد انتقل فی ملک العبد الحقیر الذلیل عبدالحسین بن یحیی بن اسماعیل البحرانی الصدری لعن الله غاصبیه و سادقه و قرر التماساعلی من عند سواه ان یجتهد ایصاله او یعرف. .. و کذا قرر علی استعارة ان یرجعه و کتب بیده» با مهر «هو القاهر عبدالحسین»؛ کاغذ: اصفهانی جلد: تیماج مشکی، ۱۳٦گ، ۳۵ سطر (۱۱×۲۲)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۰]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۸٦

هر دو جزء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (نیم صفحه)؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۱٦۳گ، ۲۵ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳ - ۱۰۸]

۴. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۷۸

جزء دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، نشان مقابله به تاریخ ۱۰۷۳؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به تاریخ ربیع الاول ۱۳۲٦ با مهر، سید محمد باقر بروجردی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ٤۷گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۱٤۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱٤۳۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خطوا جمیعا منقبا اثر منقب ×× لما خط من تلك المناقب واحد

جزء ۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ در آخر جزء ۱، پنج حدیث و نیز ابیاتی از ملا رجب و ابونواس و دیگران در مناقب اهل بیت (ع)، از آخر جزء ۲ روایات عامه را که در فضایل خلفای ثلاث نقل نموده‌اند محذوف است؛ واقف:سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱٤۰۵؛ کاغذ: حنایی، جلد: فرسوده، ۲۳٦گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱٤ - ٤۷]

٦. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۹۰

جزء ۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف: - ۲۲۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۸

آغاز: روی عن النبی صلی الله علیه و آله انه قال لاخی علی بن ابی طالب علیه السلام فضائل لاتحصی؛ **انجام:** حیث قال و عاد من عاداه و وال من والاه یا بن عباس احذر ان یدخلك شك فیه فان الشك فی علی کفر (ناتمام)

بخش دوم، در فضائل و مناقب حضرت امیر المؤمنین و مؤلف آنها را غالبا از طریق عامه نقل کرده است؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط، انجام؛ محشی، برگ‌هایی از کتاب الفتن و المحن «بحار الانوار» علامه مجلسی برای تکمیل نسخه بدان افزوده شده است؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: ساغری مشکی با ترنج، سر ترنج و لچک، ۸٤گ، ۲۳ سطر (٦/۵×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲٤سم [ف: ۲۸ - ۲۵۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹٦۱۷

آغاز: اتخذوا الارض بساطا و ترابها فراشا و ماؤها طیبا و القرآن شعارا و الدعاء دثارا. .. (آغاز جلد ۲:) لله درالقایل الله تحت قبیل العرش طایفة اخفاهم عن عیون الناس اجلالا؛ **انجام:** (انجام جلد۱:) و لانزعن من قلبه محبتی و علیك سلامی و رحمتی. (انجام موجود:) وانتصف للمظلوم من الظالم و انا ضامن عمن هرب منك

جزء ۲-۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، ۲۷۸گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۳×۲٤سم [ف: ۲٦ - ٦۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦۸٦ ط

خط: نسخ، کا: محمد بن علی عین الدراری بحرانی، تا: ۱۰۰٦ق؛ افتادگی: انجام [مختصر - ف: ٤۸]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من صلی العشاء الآخرة جماعة فکانما حج مع النبی صلی الله علیه و آله ألف حجة.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسماعیل بن عبدالله شرف جزائری، تا: جمعه ۱۳ شوال ۱۰۲۱ق؛ مصحح، دارای علامت بلاغ، دارای و یادداشتی درباره کتاب به نقل از مرحوم علامه مجلسی؛ تملك: «علی بن شحاذه ابن الوکین مازونی عاملی» در شعبان ۱۰۳٦، «محمد امین بن محمد تقی حسینی» در ۱۰٤۲، «محمد شریف بن عبدالرحیم بن محمد شریف یزدی» در سال ۱۰۵۳ در حیدرآباد با مهر «محمد شریف فی الدنیا و الآخرة» (بیضی)، «محمد بن محمد فصیح مراغی» در ۱۲۱۰ با مهر «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی)، «محمد حسین بن محمد صالح حسینی»؛ جلد: قهوه‌ای ضربی، ۲۹٤گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱٤]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۸۸

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد؛ **انجام:** و اشجار کل الارض اقلام کاتب ×× اذا الخط افناهن عدن عواید

خط: نسخ، کا: هلال بن یوسف صحاری، تا: ۲۱ شعبان ۱۰٦۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ چهار برگ ابتدا توسط آیة الله سید مصطفی صفایی خوانساری نونویسی شده است، مجدول؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۷گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۸×۲٦سم [اهدائی - ف: ۲ اخبار۱ - ۸۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦۸٦-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا کافیاً لمن اراد التفکر و التذکر فی جنب الله کما قال: و خطوا جمیعاً منقباً بعد منقب ×× لما خط معشارها عشر واحد

خط: نسخ، کا: محمد بن علی عین الداری بحرانی، تا: ۱۰٦۹ق؛ اکثر آن را به سال ۱۰٦۹ کتابت کرده است و بعدها فرزندش یوسف عین الداری به سال ۱۱۱۰ آن را تکمیل کرده، برخی اوراق نسخه به قلم دیگر و کهنه‌تر از خط محمد بن علی عین الداری است و گویا وی نیز قصد تکمیل نسخه کهنه‌تری را داشته است، شماری از برگ‌های نونویس از قرن ۱۳ است، در پایان جلد اول نسخه یادداشت‌هایی است مشتمل بر حدیثی از امام صادق (ع) در تعریف دین و قصیده عینیه منسوب به مولانا رجب در استقبال قصیده عینیه حمیری با این آغاز: «القوم آثار النبوة منهم ×× تلوح و انوار الامامة تلمع»، بر پشت برگ پایان، حدیثی است به نقل از عبدالله بن مسعود در باب معراج از بحار الانوار، بر برگ الحاقی پایان نسخه، ابیات پراکنده و یادداشتی است به سال ۱۲۵۰ قمری؛کاغذ: ترکی - اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم‌ترنج،۲۵۵گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱٤×۱۹/۵سم [ف: ۲٤ - ٤۲۲]

۱۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۹۱

جزء ۱؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن حیدر، تا: ۱۰۷۲ق؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [ف: ۱۲۸٤]

۱٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۱۲٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خطوا جمیعا منقبا اثر منقب ×× لما خط من تلك المناقب واحد

جزء ۱–۲؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمدبن علاءالدین سبزواری، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۷۳ق؛ در حاشیه برگ ٤٥ چنین نگاشته شده: «قوبلت هذه النسخة بنسخة غیر منتسخها فلما بلغت هذا الموضوع فیها بیاض قریب بثلاث صحایف یکتب فی هامشها هذه بلغت هذه النسخة مع ثلاث نسخ هذا الموضع کان فی کل منها بیاضا و الظاهر ان الاشتباه و الاسقاط فی نسخة الاصل وقع من المصنف لامن الناسخ»؛ واقف: سید رضا امیر شهیدی، بهمن ۱۳٤۸؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۵۲گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۲/۸×۲۵/٦سم [ف: ١٤ – ٤٦]

۱٥. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن خلیفه سلطان، تا: دهه دوم جمادی الاول ۱۰۷۷ق [ف: ۳ – ٦۹]

۱٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۷٦

آغاز: ذکروا الله فاستغفروا لذنوبهم و من یغفر الذنوب الا؛ **انجام:** کتبا اذا کل منهم واحد قام واحد و خطوا جمیعاً منقباً بعد منقب ×× لما خط من تلك المناقب واحد

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد طالقانی، تا: چهارشنبه ۱۰۷۷ق، جا: مدرسه تغاتیة قزوین؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، ضمن چند برگ (حدود ۱۰ برگ) مطالبی تحت عنوان «ما رواه العامة من فضائلهم» افزون بر نسخه؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای با عطف مشکی، ۳۰۲گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۸سم [اهدائی – ف: ۲ اخبار۱ – ۸۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۲٤

همان نسخه بالا [مؤید: ۱ – ۲۱۰]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸٥٥

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب بعون الله الملك الوهاب و بحق النبی و الولی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق[رایانه]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸٥۰

جزء ۲–۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۸۲ق؛ دارای دو سرلوح مرصع، مجدول، مصحح، مقابله شده؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳۳۸گ،۱۹سطر،اندازه:۱۱/٥×۱۹/٥سم[اهدائی-ف: ۲ اخبار۱ – ۸۷]

۱۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٥۰۹

خط: نسخ، کا: ابومحمد حسن بن ابی الحسن بن محمد، تا: یک‌شنبه ۱ رجب ۱۰۸٦ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره [نشریه: ۱۱ – ۸۸۲]

۲۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲٤۳

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: یک‌شنبه غره رجب ۱۰۸٦ق؛ مجدول؛ مهر: «تلك حجتنا آتیناها ابراهیم» (مربع)؛ جلد: تیماج دورو، رو مشکی ضربی، اندرون قهوه‌ای، ۳۳۰گ، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱۹×۲٥سم [ف: ۱ – ۱۸٦]

۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳٦۳

خط: نسخ، کا: خدابخش بن حاجی محمد اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۱٥ جمادی الاول ۱۰۸۸ق؛ مصحح، در دو برگ اول فهرست مطالب و یادداشتی درباره رضاع و در چهار برگ آخر خبر عطرفه جنی با امام علی (ع) و حکایت اعمش با منصور و چند حکایت به نقل از مناقب خوارزمی و ابن‌جوزی؛ جلد: تیماج دو رو، رو قهوه‌ای، پشت زرشکی، ۲٥٤گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱٤×۲٤/٥سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۱٤]

۲۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲/۱۲۱/٤-٦۳۱۰

خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن حسین بن جهان شاه، تا: چهارشنبه ۱۳ رجب ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱٦ سطر ، قطع: ربعی [آستانه قم: – ۲۱۷]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳٦٥٥

آغاز: بسمله، روی عن النبی صلی الله علیه و آله انه قال لاخی علی بن ابی طالب فضائل لاتحصی؛ **انجام:** و لا اذیقه حلاوة محبتی و علیك سلامی و رحمتی.

جزء ۲؛ خط: نسخ، کا: میرحمزة بن محمدعلی، تا: جمعه ۸ ربیع الثانی ۱۰۹۹ق؛ محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۱۱۱گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۸/٥×۲٤/۸سم [ف: ١٤ – ٤٨]

۲٤. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۸٤۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۱۲۰گ، ۱۸ سطر (۹×۱٥)، قطع: ربعی، اندازه: ١٤×۲۰سم [ف: ١٦ – ۳۷۹]

۲٥. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:٤٤٥

آغاز: صیاحاً عظیماً ثم علیك یا طالب الجنة..؛ **انجام:** فقمت فدنوت منه. ..

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی، مقابله شده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲٦٤گ، ۲۱ سطر (۷/٥×۱٦/٥)، اندازه: ۱٤/٥×۲٤/٥سم [ف: ۱ – ۱٥]

۲٦. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۲٥/٤-٦۲۳۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تازه، ۲۲٥گ، ۱٤ سطر ، قطع: ربعی [آستانه قم: – ۷۷]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰٥۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، در صفحه آخر وقفنامه کتاب به تاریخ ۱۳۲۰؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۲۹گ، ۲٥ سطر ، اندازه: ۲۲×۳٤سم [ف: ۲۷ – ٥۲]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹٤٥۹

آغاز: لله در القائل بسمله، لله تحت قباب العرش طایفة ×× اخفاهم عن عیون الناس اجلالا؛ **انجام:** فلما نظر الیه امیرالمومنین علیه السلام انزعج لذلك و قال یا عم ما جاء بك و انت

جزأ ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف:ملانعیم بن محمد رحیم زنجانی، آخر رمضان ۱۱۳٦؛ توسط سید ابوالحسن ملکی در شهریور۱۳۷٤به کتابخانه تحویل گردیده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی ماشی با ترنج و سرترنج، ۱۷۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰/۷سم [ف: ۲٦ - ٦۹]

۲۹. ساری؛ عمومی ساری؛ شماره نسخه:۵۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی داری و لا نزعن من قلبه محبتی و علیک سلامی و رحمتی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱٦/۵×۲۵/۵سم [ف: ٤٤]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷٤/۳

آغاز: روی عن جعفر بن محمد الصادق عن ابیه عن جده الحسین بن علی بن ابی طالب - علیهم السلام - انه قال؛ **انجام:** و لا ظلمن قلبه حتی ینسانی و لا اذیقة حلاوة محبتی و علیک سلامی و رحمتی

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کریم بن محمد باقر [حسینی طیب تنکابنی]، تا: جمعه ۳ صفر ۱۱۱٤ق، جا: ییلاق؛ مجدول، مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، ٦گ (٤۵ - ۵۰)، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۲۸ - ۲٤٦]

۳۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولا ظلمن قلبه حتی نیسانی و لا اذیقه حلاوة محبتی، تم هذا المجلد.

کا: محمد تقی بن ملا علیشاه محمد علی، تا: ۲۱ رجب ۱۱۱۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۱ - ۳٤۷]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۰۱

خط: نسخ، کا: اهل علی بن میر بن علی حسنی موسوی، تا: ۱۱۱۹ق؛ مصحح، در برگ آخر علامت بلاغ از کاتب، در دو برگ اول چند یادداشت متفرقه؛ مهر: «الملک لله داخل کتابخانه خصوصی داعی شد» (بیضی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد حسن» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱٦۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱-۱۱۵]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۲

آغاز: عدل و لا تنفعها شفاعة و قال سبحانه وتعالی یا ایها الناس اتقوا ربکم؛ **انجام:** و خطوا جمیعا منقبا اثر منقب ×× لما خط من تلک المناقب واحد

جزء ۱-۲؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: محمد عظیم بن ابومحمد نیشابوری، تا: ۱۵ شعبان ۱۱۲٤ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳٦۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سر ترنج، ۲۷۱گ، ۲٤ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۳/۷سم [ف: ۱٤ - ٤۷]

۳٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خطوا جمیعاً منقباً اثر منقب ×× لما خط من تلک المناقب واحد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۳ محرم ۱۱۲۷ق؛ محشی، دارای آثار بلاغ؛ در پایان جزء اول ابوجعفر بهاءالدین محمد بن محمد صالح مازندرانی نوشته است که در تاریخ دوشنبه ۲۹ محرم ۱۱۲۷ حاشیه‌نویسی این جزء را به پایان رساندم، در آخر جزء دوم نیز مازندرانی نوشته است که حسب الفرموده مولی امیر عبدالرسول الحسینی الاعرجی به تاریخ چهارشنبه ۲۲ صفر ۱۱۲۷ حاشیه‌نویسی این جزء را بپایان رسانده‌ام، در صفحه‌ای پس از کتاب همین سید عبدالرسول بن حسن الحسینی الاعرجی العبیدلی در اصفهان به تاریخ صفر ۱۱۲۷ آداب نماز شب را نوشته است؛ تملک: محمد قمی (میرزا محمد ارباب) به تاریخ ۱۳۲۱ که در طهران کتاب را خریده است، اسدالله، محمد رضا بن حاج حمزه کاظمی به تاریخ ۱۲۲۳ با مهر «محمد رضا» (بیضی)، حسین بن شیخ عباس و مهر «الواثق بالله الغنی رضا بن محمد مهدی الحسنی الحسینی» (مربع)؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز پشت قهوه‌ای، ۳٦۱گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ - ۱۷۲]

۳۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲٦۱

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن اسماعیل موسوی حسینی فاطمی علوی کلوری خلخالی، تا: (تاریخ تحریر و مقابله) ۳ ذیقعده ۱۱۷۹ق؛ در سه صفحه قبل از کتاب چند روایت و یک دعای فروش متاع و در سه صفحه الحاقی آخر کتاب رساله‌ای است به فارسی در صیغه نکاح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای لایه‌ای، ۲۲ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۱۹]

۳٦. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۵۷

آغاز: و وجبت محبتی للمتواصلین فی و وجبت محبتی للمتوکلین علی ولیس لمحبتی علة ولاغایة ولانهایة؛ **انجام:** ان هذا اللسان مفتاح خیر ومفتاح شر فاختم علی فیک کما تختم علی ذهبک و ورقک و الحمدلله اولاً و آخراً

حدیث معراج، وصایا پیامبر (ص) به ابوذر، کلمات قصار امیرالمؤمنین (ع)، باب مواعظ علی بن الحسین (ع)، باب مواعظ ابی جعفر الباقر (ع)، باب مواعظ ابی ذر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ مصحح؛ ۹۰گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱٦/۵سم [ف مخ: ۱ - ۳۸]

۳۷. تهران؛ مدرسه مروی؛ شماره نسخه:۵۷٦/۲

جلد اول و دوم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [ف: ۲۸٦]

۳۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۳۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۷]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۰/٦ کو

آغاز: یعبر کثیرة بها و یتفکر فیها من أسعدالله تعالی. .. یقول العبد الفقیر. .. إنما بدأت بالموعظة من کتاب الله. .. و رتبت هذا الکتاب علی خمسة و خمسون باباً؛ الباب الأول فی ثواب الموعظة و النصیحة؛ **انجام:** الباب الحادی عشر فی التوبة نصوحاً یعنی بالنصوح لارجوع فیها إلی ذنب. .. قال آخر و لقد رأیت صغیرة

فسرت شيئاً بالخمار قالت. .. هذا الذى نقل الملوك
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ در برگ ۱۵۳پ یک تعویذ و نفرین در حق غاصبین حقوق امیرالمؤمنین و حضرت فاطمه زهرا (ع)؛ کاغذ: فرنگی سفید (روسی)، ٤٢گ (۱۱۲ر-۱۵۳ر)، ۱۲ سطر ، اندازه: ۹/۵×۱٦سم [ف: ٤٠/٢ - ٢٥٢]

٤٠. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹٤٤

آغاز: بسمله روی عن امیرالمومنین علیه الصلوه و السلام باسناد صحیح انه قال هذا؛ **انجام:** لاظمن قلبه بلسانی و لا اذیقه حلاوه حجتی و علیک سلامی تمت
خط: نستعلیق، کا: محمدابراهیم، تا: ۱۲۲۱ق [رایانه]

٤١. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹٦٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولانزعن من قلبه محبتی و علیک سلامی و رحمتی تم الکتاب.
خط: نسخ، کا: علی بن عبد العلی، تا: غره شوال ۱۲۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا نرم مشکی، ۱۲۷گ، ۱۷ سطر (۹×١٤/٥)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۷۹۳]

٤٢. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱٤۳/۲

آغاز: اعتمدوا توکل بالله الاحد الصمد العظیم الجبار؛ **انجام:** بارتداد کل من کانت طینة خبیثة من الشیعه التی یخشی علیهم النفاق
دو جلد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ملا محمد حسین عزیزکی، تا: شنبه ۱۲ شعبان ۱۲٤۲ق، جا: بارفروش؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره الوان، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۲۲ سطر ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۵ - ٤٠٣]

٤٣. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳ خوئی

آغاز: بسمله روی عنالنبی صلی الله علیه و آله انه قال لأخیه علی بن ابیطالب علیه السلام فضایل لاتحصی؛ **انجام:** و خطوا جمیعا منقبا اثر منقب ×× لما خط من تلک المناقب واحد
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۲٤۹ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ مصحح؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج ضربی مشکی، ۳۱۵ص، ۲۱ سطر ، قطع: نیم خشتی [ف: ۷ - ۱۰]

٤٤. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦٨٨٤

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲٤۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۹٦گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ١٤×۲۰سم [ف: ۱٦ - ۳۸۹]

٤٥. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:٦٧٦/١

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: سید حبیب الله بن سید محمدحسینی، تا: صفر ۱۲۵٦ق، جا: مشهد، مدرسه صالحیه؛ جلد: میشن آلبالویی، ۷۱گ، ٢٤ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۹۱]

٤٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱٤۵۷/۱-۹/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منه عن انس بن مالک قال قال رسول الله ان الله خلقا لیسوا من ولد آدم. .. الا لعنة الله علی مبغض علی بن ابی طالب بسم الله الرحمن الرحیم
جلد اول و دوم؛ خط: نستعلیق، کا: یزدی (پایان جلد اول)، تا: ربیع الاول ۱۲۵۸ق، جهت آخوند ملا محمد فدک ساز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۷٤گ، ۱۸-۲۳ سطر ، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۲]

٤٧. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خطوا جمیعا منقبا اثر منقب ×× لما حظ من تلک المناقب واحداً
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن شیخ علی خوئی، تا: پنج‌شنبه ۵ ربیع الثانی ۱۲٦۰ق؛ با حواشی توضیحی از مجمع البحرین طریحی؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج با سر و لچکی، ۲۵٦گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [میراث اسلامی: دفتر دهم - ۷٦٤]

٤٨. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:٦

خط: نسخ جلی، کا: عبدالرحیم بن شیخعلی خویی، تا: ۱۲٦۱ق؛ مجدول مرصع؛ واقف میر محسن و میر قاسم از ثلث مرحوم آخوند ملا آقا، متن وقفنامه به قلم ابوطالب با مهر «المتوکل علی الله عبده ابوطالب» (بیضی) تحریر در سال ۱۳۰۵؛ جلد: سوخت با ترنج با سر مجدول، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۳]

٤٩. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۰۰

خط: نسخ، کا: محمد علی واعظ مشهور به فقیه ابن میرزا محمد بن ابراهیم بن اسماعیل تبریزی، تا: دوشنبه ۱۱ ربیع الاول ۱۲٦۵ق، جا: تبریز؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی عطف پارچه‌ای مشکی، ۱۱۹گ،۱۷سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۱/۵سم[محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۵]

۵۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۳٤/۱ - ج

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن ابی طالب حسینی سپاهانی، تا: پایان ربیع الثانی ۱۲٦٦ ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج سبز مقوایی تازه، ۱۲۱گ (۲ر-۹۷ر)، ۲۰ سطر (٦/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲٤۲]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۵٤/۱

بخش اول؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالباقی بن کاظم حسینی (قزوینی)، تا: دهه آخر ذیحجه ۱۲٦۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹٤گ (۱پ-۹٤ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۵ - ۲۳٦]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲٤۵/۱

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ٢٤ جمادی الثانی ۱۲۷۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۱۰گ (۲پ-۱۱۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ٤ - ٤٢]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۵٤

آغاز: عدل و لا تنفعها شفاعة و قال سبحانه و تعالی یا ایها الناس اتقوا ربکم؛ **انجام:** و لا اذیقه حلاوة محبتی و علیک سلامی و رحمتی.
جلد ۱؛ خط: نستعلیق خوش، کا: ابوالقاسم، تا: ۱٦ ربیع الثانی ۱۲۹۰ق؛ کاتب پس از آن می‌نویسد این حدیث شریف در آخر

نسخه این کتاب بوده «و روی ان موسی ناجی ربه فقال له الرب تعالی یا موسی هل عملت لی عملاً قط. .. و من اعتصم بالله جل»؛ واقف آقا محمد ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ کاغذ: نباتی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۲۱/۸×۱۷/۱سم [ف: ۱۴–۴۸]

۵۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۹۲

انجام: حلیها او زینتها لایجاورنی فی داری و لانزعن محبتی عن قلبه و علیک سلامی و رحمتی.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد علی، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی، در دو برگ آخر اشعاری در مدح کتاب؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۷۰گ، ۲۶ سطر ، اندازه: ۲۰×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۵]

۵۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۷۸

جلد اول کتاب و بخش اخلاقی آن می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن حاجی مرتضی خان، تا: دوشنبه ۱۴ جمادی الثانی ۱۳۰۲ق، جا: طهران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۳گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵۰]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۶۲

آغاز: بسمله. روی عن النبی صلی الله علیه و آله انه قال لاخی علی بن ابیطالب (ع) فضائل لاتحصی

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد خلیل بن محمد هاشم شیرازی، تا: ۱۹ شوال ۱۳۰۷ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج زرشکی ضربی با ترنج و دو سرترنج و چهار لچکی منقش، ۲۱ سطر [اهدائی - ف: ۲ اخبار۱ - ۸۸]

۵۷. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۸۷/۱

آغاز: فلما خرجت من عنده سألها نساؤها. .. الباب الخامس فی التخویف و الترهیب قال رسول الله (ص) انه لیظهر النفاق و ترفع الامانة؛ **انجام:** انی غفرت لشیعة علی بن أبی طالب و محبیه ذنوبهما جمیعاً و الحمدلله. .. و هذا ما أردنا انتخابه من کتاب الدیلمی اذ کتابنا هذا لایسع ان یجمع ما اورده الدیلمی من الأخبار فاختصرنا علی هذه منه من غیر سام و لا ملالة و لکن لقصور المحل عن سعة الاطالة و الله الموفق للصواب و الیه المآب.

گزیده‌ای است از ارشاد القلوب است نام گزین‌کننده به دست نیامد. محتمل است از کاتب نسخه «قطب الدین لاهیجی» باشد؛ خط: نسخ، کا: ملا قطب الدین لاهیجی، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی عطف پارچه سفید، ۶۶گ (۱ر-۶۶ر)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۱۳۷]

۵۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۶گ، ۱۴ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۹]

۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فیما عندی من الثواب راغباً و من عذابی راهباً و لاحبائی قریباً.

بخش اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج عنابی مقوایی عطف تیماج تریاکی روشن ترنج با طرح طاووس، ۱۵۰گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۴)، ۱۱×۲۰ سم [ف: ۱۴ - ۶۴]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۳/۸

آغاز: روی عن الصادق (ع) ان ابابکر لقی امیرالمؤمنین (ع) فی سکة بنی النجار فسلم علیه و صافحا و قال له یا ابالحسن؛ **انجام:** بشری یابن ابیطالب صدقت ظنونک و حق قولک، و انصرف امیرالمؤمنین الی منزله و کان هذا من دلائله علیه السلام

خط: نسخ چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج کبود با لولا، ۴گ (۶۹پ-۷۲ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۴ - ۱۹۹]

● ارشاد القلوب (ترجمه و شرح) / حدیث / فارسی

iršād-ul qulūb (t. va s.)

هرندی، محمد مهدی

harandī, mohammad mahdī

وابسته به: ارشاد القلوب الی الصواب المنجی من عمل به من الیم العقاب؛ دیلمی، حسن بن محمد (-۸)

محل تألیف: ۱۱۶۰ق، محل تألیف: قریه هرند

ترجمه سلیس و روانی است از «ارشاد القلوب» که در مواعظ و فضایل امیر مؤمنان است. طبق گفته مؤلف در اول کتاب، او این ترجمه را در دوره بلوای اصفهان که توسط اعوان علیمردان به انجام رسانیده است.

آغاز: حمدله. .. اما بعد چنین گوید فقیر الی الله الغنی محمد باقر. .. چون دراوان انقلاب اصفهان و نهب اعوان علیمردان

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۱۴/۱

آغاز: حمدله. .. اما بعد چنین گوید فقیر الی الله الغنی محمد باقر. .. چون دراوان انقلاب اصفهان و نهب اعوان علیمردان؛ **انجام:** پس من چیزی از او بازگیرم واو صبر کندومسرور باشد میدهم اورا سه خصلت که اگر یکی از آنها را به ملائکه خود دهم ازاو راضی شوند.

خط: شکسته، نستعلیق، کا: ابوالحسن بن قاسمعلی اشکوری، تا: ۱۳۱۴ق، جا: مشهد، مدرسه مستشار؛ جلد: تیماج مشکی عطف قهوه‌ای بدون مقوا، ۷۰گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۴۴۰]

● ارشاد القلوب (ترجمه و تلخیص) / داستان / فارسی

iršād-ul qulūb (t. va talxīs)

تألیفی مستقل به شیوه ترجمه و تلخیص «ارشاد القلوب» است مشتمل بر ۸۴ باب در پند و اندرز و دستورات اخلاقی قرآن کریم و احادیث نبی اکرم (ص) همراه با حکایات و داستان‌های آموزنده. این نسخه در باب ۵۲ ختم شده و ممکن است ادامه

باب‌های دیگر در مجلد دوم باشد. برگ اول و آخر الحاقی است. به نقل از الذریعه، کتاب ارشاد القلوب توسط شیخ شریف الدین یحیی بن عزالدین حسین بن عشیرة بن ناصر البحرانی شاگرد و نایب محقق کرکی تلخیص گردیده اما همان‌گونه که بیان شد با مقابله‌ای که به عمل آمد با آن کتاب تطبیق نمی‌کند. برخی از ابواب آن چنین است: ۱. ذکر الدنیا؛ ۲. زهد الدنیا؛ ۳. ذم الدنیا؛ ٤. ذکر الصالحین؛ ٥. عمل العالم؛ ٦. فضل طالب العلم؛ ۷. فضل علم العلماء؛ ۸ الریاء؛ (باب هاب ۸، ۹ و ۱۰ مذکور نیست)؛ ۱۱. الاخلاص؛ ۱۲. ذکر الموت؛ ۱۳. هول یوم القیامة؛ ١٤. هول یوم القیامة (ایضا)؛ ١٥. صفة النار؛ .. ٥٢. فضیلت روز عاشورا (کذا).

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱٦۳۹

آغاز: باب الثالث و الاربعین فی فضل الصلاة، باب الرابع و الاربعین فی فضل نماز الجماعت، باب الخامس و الاربعین در نمازهای تطوع.

آغاز برگ الحاقی: بسمله. حمد له. اما بعد این دو کلمه ایست در باب دنیا و آخرت تا همه به فکر آخرت بوده باشند و دو کلمه در این کتاب حدیث استفسار کرده‌ایم. .. فهرست الاول در ذکر الدنیا؛ **انجام:** گفت بلی که خدای تعالی روز عاشورا آفریده است و کوهها و درختان و بر و بحر و وحوش و طیور و زمین. انجام برگ الحاقی: و حق تعالی می‌فرماید که خمسین الف سنة مقدار پنجاه هزار سال باشد تمت الکلام.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، ۱۷۸گ، ١٤ سطر ، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ٥ – ٥۱]

● **ارشاد القلوب (منتخب)** / حدیث / عربی

iršād-ul-qulūb (mn.)

وابسته به: ارشاد القلوب الی الصواب المنجی من عمل به من الیم العقاب؛ دیلمی، حسن بن محمد (–۸)

انتخاب از «ارشاد القلوب» دیلمی است که تهیه‌کننده آن در نجف اشرف به انتخاب از آن کتاب پرداخته است. انتخاب‌کننده خود بالای صفحه دوم (ص۱۲۲) نوشته «المنتخب من ارشاد الدیلمی فی النجف الاشرف ورقه الا نصف صفحه تقریبا».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۰/۲-طباطبائی

آغاز: فی ارشاد القلوب اللدیلمی فی حدیث طویل امرالله تعالی النبی بسد ابواب المسجد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: تیماج مشکی، ٦٦گ، قطع: خشتی، اندازه: ١٦×۲۱سم [ف: ۲۳ – ۱۹۷]

● **الارشاد لمصالح الانفس و الاجساد** / طب / عربی

al-iršād li-maṣāliḥ-il-anfus wa-l-ajsād

ابن جمیع، اسماعیل بن هبة الله، – ٥۹٤ ؟ قمری

ebn-e jamī‘, esmā‘īl ebn-e hebat-ol-lāh (- 1198)

کتاب در طب که برای خزانه بزرگی از قاضیان که به نام وی در مقدمه تصریح نشده، تالیف شده است، دارای چهار «مقاله» هر کدام در چند «فصل»: ۱. القوانین الکلیة من صناعة الطب، در پنجاه «فصل»؛ ۲. الادویة المفردة و الاغذیة، در دو «فصل»؛ ۳. حفظ الصحة و مداومة الامراض، در چهل و دو «فصل»؛ ٤. الادویة المرکبة و الاغذیة، در بیست و دو «فصل».

آغاز: اللهم عونک انه لما کان المجلس السامی الاجل المولوی القضائی الفاضلی حرس الله المحاسن بساحته.

انجام: الملعقة ملعقتان ملعقة العسل و هی أربع مثاقیل و ملعقة الأدویة و هی مثقال واحد العرسا ربع درهم

[مجله معهد المخطوطات ۲/٥ ص ع ۲٥؛ معجم المؤلفین ۱۳۷/۱۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱٤۷۹

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه وایتکان – رم ۳۰۸؛ خط: نسخ معرب، کا: شریف علی بن شریف شرف الدین عباد بن بطان بن الی بکر متطبب، تا: ۱ رمضان ٦٦۲ق؛ مصحح، قبل از کتاب معرفی آن به زبان ایتالیایی مندرج می‌باشد؛ ٤٥٤ص [عکسی ف: ٤ – ۳۰٥]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۷۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ٥ – ۳۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦۸۸۳/۲

انجام: کعصارة عنب الثعلب و الکزبرة و الاس و ورق الزیتون الرطب و نحوها مع یسیر من الکافور او الماء المطبوخ فیه مثل الورد.

از آغاز مقاله دوم تا فصل ۲٤ از مقاله سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در بدرقه کتاب نام کتاب و مؤلف به خط سید محمد علی بن محمد هاشم روضاتی اصفهانی؛ جلد: تیماج دورو قهوه‌ای، رو ضربی با ترنج و سرترنج عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۱۳گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٥/٥×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۳۱۹]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۱۱ و عکسی ۲۱٦٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهار شنبه سلخ ربیع الاول ۱۰۹٥ق، برای عماد الدین یحیی بن احمد بن لطف الباری؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن احمد بن یحیی العربانی به تاریخ ربیع الاول ۱۱۷٥ در تعز، محمد بن حسین بن محمد عبدالشریف بن کمال، محمد زمان که کتاب را در مسقط از شیخ محمد کرمانی در سفر مکه خریده به تاریخ ۱۷ محرم ۱۲۳۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۸گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٥×۲۰سم [ف: ٤ – ١٤] و [عکسی ف: ٦ – ۲۰٥]

٤. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٤٤٨٩

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفصل العاشر فی وجوه اخفاء المسهلات یصلح للضعیفی الرای. .. او السفرجل الی ۱۱.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (۱۲ فصل از مقاله چهارم نانویس)؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن آلبالویی سیر ضربی، ۳۱۱گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱٤/٦×۲۱/٤سم [ف: ۱ - ۲۷]

٥. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦٠٦٧

آغاز: القوانین اللاتی تحفظ الصحه فی بدن الانسان و فی عضو عضو من الاعضاء. فصل دوم: فی الاسطقسات هی اقل جزء مما هوله اسطقس و الذی هو اقل جزء للشی. (آغاز مقاله دوم:) المقالة الثانیه من کتاب الارشاد لمصالح (در نسخه المصالح) الانفس فی الادویة المفرده و الاغذیه و هی فضلان الفصل الاول فیما یجب تقدیمه قبل الکلام؛ **انجام:** (انجام مقاله اول:) قد یکون هذه فیهما طبیعیه اومستفاده بما یطبخ فیهما منها تمت المقالة الاولی بعون الملک الاولی.

(انجام موجود مقاله دوم:) و یورث علی القولنج و اصلاحه بالعسیل الا انه ینفع المثانه و یحرک الباه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۳۳۸ص، ۱۵ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۹ - ٥٥]

٦. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۷/۱

آغاز: بسمله. المقالة الثالثة فی حفظ الصحة و مداواة الامراض و هی فصول. الفصل الاول فی قوانین حفظ الصحة. و الثانی فی الحمیات؛ **انجام:** اربعة مثاقیل و ملعقة الادویة هی مثقال واحد. .. باربعة دراهم. تمام شد

خط: نستعلیق تحریری، کا: مهدی بن هادی لاهیجی، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۱۳۸گ (۱پ-۱۳۸پ) [ف: ۱ - ۱٥]

● ارشاد المبتدی / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-ol mobtadī

صاحب کابلی، محمد علی، ق۱٤ قمری

sāheb-e kābolī, mohammad ʻalī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۰ق

مؤلف که از محبان طریقه قادریه است این کتاب را برای مبتدیان در تحصیل معارف و حقائق با استفاده از کتبی مانند «السیر و السلوک» و «بیان الاسرار» و «رساله مکیه» و. .. در یک «مقدمه» و هفت «فصل» و «خاتمه» ساخته و در سال ۱۳۰۰ق به پایان رسانده است. درپایان نسخه ماده تاریخ تألیف را چنین آورده است: «چون ز تاریخ محمدی جستی ×× هاتف گفت عشق حق اخلاص». مؤلف در مقدمه نامی برای کتاب ذکر نکرده ولی در بالای آن به خط خود نام «ارشاد المبتدی» را برای کتاب عنوان نموده است.

آغاز: بسمله حمد و ستایش مرخداوندی را که اسرار ذات خود را به حکمت خود از بلندی و عَلا. .. اما بعد حقیر پرتقصیر معصیت ممتلی بنده محمد علی می‌گوید که چون تسوق و تعطش

انجام: و دنائس معصیت را به آب رحمت شسته ینابیع حکمت و صداقت را جاگیر سازد بمنه و کرمه الله هو البر الرحیم و الجواد الکریم آمین یا رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اصحابه اجمعین آمین

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٥٩٥١/٤-۳۰/۲۱

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۷ محرم ۱۳۱۸ق؛ جلد: گالینگور مشکی عطف تیماج سرخ، ٤٨گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱ - ۳۱۲]

● ارشاد المبتدی / صرف / فارسی

eršād-ol mobtadī

نصرت حسن

nosrat hasan

سؤال و جواب‌های کوتاهی است در صرف که برای تعلیم مبتدیان ساخته شده است.

آغاز: الحمدلله علی ما اعطا الانام و الصلوة علی من ارسله لجریان الاسلام و علی احباء الکرام سؤال سیار کدام لفظ است جواب صیغه واحد مذکر غایب.

انجام: سؤال لقاد کدام لفظ است جواب صیغه. .. اجتماع ساکنین شد میان دو الف یکی افتاد لقاد شد جنس وی اجوف است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٤۱۷۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛جلد:مقوایی سبز عطف و گوشه گالینگور سبز، ٦گ (۱۳پ-۱۹ر)، اندازه: ۱٥×۲٤سم [ف: ۳۸ - ۲۱۲]

● ارشاد المبتدی و تذکرة المنتهی / تجوید / عربی

iršād-ul mubtadī wa taḏkirat-ul muntahī

قلانسی، محمد بن حسن، - ٥۲۱ قمری

qalānesī, mohammad ebn-e hasan (- 1128)

مؤلف که از شیخ ابوعلی حسن بن قاسم بن علی مقری اجازه روایت قرائت دارد، در این کتاب چندین قرائت مشهور را گردآوری و به ترتیب سور قرآنی تنظیم نموده است. او در آغاز کتاب مقدمه‌ای آورده در طرق روایت قرائت خود و احکام تجوید را بیان نموده، پس از آن شروع به مطالب کتاب نموده و اختلاف قراء را به ترتیب سور قرآن بیان کرده است. مؤلف در کتاب حاضر قرائت قاریان هفت‌گانه (ابی‌جعفر یزید بن قعقاع مدنی، نافع بن ابی نعیم، عبدالله بن کثیر، عبدالله بن عامر، ابی

عمرو، حمزه و یعقوب بن اسحاق) را ذکر نموده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. هذا کتاب آذکر فیه القراة بالحجاز و الشام و العراق و بیان اختلافهم فی الهمز و البلیین و الادعام و التبیین و الامالة
انجام: عالم الغیب بضم المیم فی الابتداء دون الوصل فی المؤمنین آخر. .. و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و اله الطیبین الطاهرین
چاپ: محقق: عمر حمدان الکبیسی، مکة المکرمة، جامعة ام القری؛ مصر، طنطا، مطابع البشیر، ۲۰۰۳م.
[قاهره، فؤاد سید ۱۵/۱؛ ظاهریه، علوم قرآنی ۷٦ و ۱۲٤]
شرح و حواشی:
۱– جمع الاصول؛ دیوانی، علی بن ابی محمد (–۷٤۳)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۱۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا: فتح الله بن فضل الله عمری، تا: شنبه ۱ ذیحجه ۷۹٦ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت شمسه مجدول، ۱۷٦ص (۱–۱۷٦)، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳۵ – ۳۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۸/۱
آغاز: بها القرآن علی الشیخ بن علی و اخبرنی انه قرأ بها علی بن الحسین بن احمد بن عبدالله الخضر السوسنجردی و اخبره انه قرأ بها ابی الحسین محمد بن عبدالله. .. ذکر اختلافهم فی التسمیة قرأ حمزه و خلف و یعقوب. .. ذکر اختلافهم فی الفاتحة قرأ عاصم و الکسائی؛ **انجام:** و وقف حمزة بالواو و مع اسکان الفاء آخر الخلاف.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشین قهوه‌ای عطف تیماج،٤۳ص(۱–٤۳)،۲۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۳۵ – ۸۹]

● ارشاد المبتدئین / تجوید / فارسی

eršād-ol-mobtade'īn

سمرقندی، محمود، ق۹ قمری

samarqandī, mahmūd (- 15c)

مؤلف، آنچه از تتبع و کاوش در کتاب‌های عربی به دست آورده و از استادش شمس الدین محمد الخالدی الجنبذی آموخته، به درخواست گروهی از مبتدیان، در این کتاب در ده «باب» و یک «خاتمه» گرد آورده است: ۱. تجوید فاتحه؛ ۲. رعایت حروف؛ ۳. بیان ورم و استشمام؛ ٤. کیفیت وقوف؛ ۵. ادغام حروف ساکن؛ ٦. بیان مدات قرآن؛ ۷. مخارج حروف؛ ۸ نون ساکن و تنوین؛ ۹. بیان حدر و تحقیق؛ ۱۰. هجاء مصحف به ترتیب سوره‌ها؛ خاتمه در معنی قاری و مقری.
آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. اعلم هداک الله و ارشدک که اهل قرآن که اهل الله و خاصه اند بر سه قسم اند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۹۵/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** اما آنچه در هر موضعی که دو وجه است هر دو امام را نوشته بعد از نام ایشان لفظ خفهما ای بخلاف عنهما
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر شریف کاشانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۱۰۹ر–۱۳۱پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۸ – ٤۱۷]

● ارشاد المبتدئین / فارسی

eršād-ol-mobtade'īn

حافظ مشهدی، محمد صادق بن محمد، ق۱۰ قمری

hāfez-e mašhadī, mohammad sādeq ebn-e mohammad (- 16c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۳/۲
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۱٦۳ق؛ مصحح؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۸ش٤ – ٦۸]

● ارشاد المبتدئین / فقه / عربی

eršād-ol-mobtade'īn

ممتاز العلماء، محمد تقی بن حسین، ۱۲۳٤ – ۱۲۸۹ قمری

momtāz-ol-'olamā', mohammad taqī ebn-e hoseyn (1819 - 1872)

رساله‌ای در ۸ «باب» و «خاتمه»: ۱. المیاه؛ ۲. الوضوء؛ ۳. الغسل؛ ٤. التیمم؛ ۵. النجاسات و احکامها؛ ٦. المطهرات؛ ۷. احکام الاوانی؛ ۸. احکام الجلود؛ الخاتمة فی سنن الاستطابة و آدابها. مؤلف به اقوال فقها به فراوان اشاره کرده و رد و ایراد نیز دارد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۵۲
آغاز: بسمله. الحمدلله العزیز الغفار الذی شرع لنا دینا حنیفا و لم یکلفنا بالابصار؛ **انجام:** فان الاخذ بالاحتیاط و العمل به جائز سائغ فی کل حال و وقت مبرء للذمة منج من البأس و المقت
جزء ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ۱۲۷٦ق؛ نسخه را محمد ابوالحسن بن سیدعلی موسوی در سال ۱۲۷٦ نزد مؤلف قرائت نموده؛ اهدائی رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای، ۱۱۹گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۷سم [اهدائی – ف: ۳ – ۵۸]

● ارشاد المبتدئین / ادبیات / فارسی

eršād-ol-mobtade'īn

کاشانی، محمد حسین بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

kāšānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ja'far (- 19c)

رساله‌ای درباره علم صرف و نحو و لغت عربی با تطبیق آنها و عناوین «مسئله، اگر گویند-بگو، فائدة» در چند «قاعده».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۰۲/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمين حمداً يملأ السماوات و الارضين. .. اما بعد اين چند كلمه ايست در ارشاد مبتدئين در علوم عربيه؛ **انجام:** و صحيح آن نجران بنون و جيم است، اميد كه خداوند جل و علا همگى را از جميع اغلاط قوليه و زلات فعليه محافظت نمايد

خط:نستعليق،کا:عبدالحمید بن ملا محمد واعظ، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳گ (۱٤۰ر-۱۵۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ٦ - ٥]

● ارشاد المتحيرين فى امر الدين / کلام و اعتقادات / عربی و فارسی

iršād-ul mutiḥayyirīn fī amr-id dīn

تاریخ تألیف: دهه سوم شوال ۱۳۰۲ق

در مطالبی که حاج کریم خان کرمانی با شیخ احمد احسائی و سید کاظم رشتی مخالفت کرده با این‌که خود را تابع مکتب آنان می‌نامد. این کتاب به درخواست حاج میرزا محمد تاجز یزدی فرزند حاج میرزا احمد یزدی معروف به خوشنویس که در سفر زیارت حضرت امام رضا (ع) همسفر مؤلف بود، تألیف شده است. چون مؤلف از اتباع شیخی‌های تبریز می‌باشد و با کرمانی‌ها اختلاف نظر دارد، کتاب وی دارای اسناد مهمی است مربوط به روابط هر یک از دو گروه با افکار و مکتب شیخ و سید. این کتاب که طی کمتر از چهار ماه تألیف شده، در دهه آخر ماه شوال ۱۳۰۲ پایان یافته و بعضی از مطالب آن فارسی و مشتمل بر یک «مقدمه» و چهارده «مقاله» (دارای بینات و تنبیهات) و یک «خاتمه» و یک «توصیه» می‌باشد بدین ترتیب: المقدمة: فى سبب تأليف الكتاب؛ مقاله ۱. فيما نقل من كتاب الفصول المهمة للكرماني؛ ۲. فيما نقل من الرسالة الطولية له فى السلسلة لطولية؛ ۳. فيما نقل فى كيفية خلقة العالم؛ ٤. فيما نقل منه فى السلسلة الطولية أيضاً؛ ٥. فيما نقل منه حول الملائكة و الجن؛ ٦. نقل ما يدل على انكار الكرماني المعاد الجسماني؛ ۷. نقل سؤال الله يارخان؛ ۸. نقل ما كتبه الكرماني فى جواب ميرزا جعفر نائب السلطنة؛ ۹. نقل ان المشائخ ما تكلموا بدليل الحكمة أبداً؛ ۱۰. بعض مخالفات الكرماني و ابنه لهما؛ ۱۱. نقل قول السيد فى الرسالة البهبهانية؛ ۱۲. ما نقل من رسالة الزام النواصب؛ ۱۳. نقل بعض ما انكر الاقا محمد خان من ضروريات الدين؛ ۱٤. فى أن كتبه مشحونة باصطلاحات القوم؛ الخاتمه فى ترجمة المؤلف؛ التوصية: فى وصايا عديدة. در دیباچه فهرست آمده که مقالات از سخنان حاج محمد کریم خان و پسرش آقا محمد خان و بینات از سخنان شیخ احمد و سید کاظم و تنبیهات از خود مؤلف است. او در خود کتاب در سر گذشت خود همین اندازه می‌گوید که شاگرد ثقة الاسلام بوده و نام خود را نهان می‌دارد.

آغاز: بسمله.الم احسب الناس ان يتركوا ان يقولو آمنا الحمد لله رب العالمين اما بعد فهذا مختصر مشتمل على زبدة ما يجب استحضاره لكل احد. .. و سميته بارشاد المتحيرين فى امر الدين و رتبته على مقدمة و اربعة عشر مقالات و بينات و تنبيهات و خاتمه و توصية

[فهرستواره منزوی (۱ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** مصليا مستغفرا

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تاریخ تولد حاجی محمد کریم خان کرمانی در شب پنج‌شنبه ۱۸ محرم ۱۲۲۵ در صفحه عنوان هست؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۲۲۱گ،۱۷سطر(۱۰/۵×۱٦/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۷۰۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و يؤتيني كتابى بيميني يوم ألقاه و لا حول و لا قوة الا بالله العلى العظيم

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۲گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱٦/۵×۲۲سم [ف: ۱۵ - ۲٦۸]

← ارشاد المتعلم الى الطريق ≻ الارشاد فى علم الميزان

● ارشاد المتعلمين / آداب و سنن / فارسی

eršād-ol-mote‘allemīn

موسوی عاملی، محمد بن حیدر، ق۱۳ قمری

mūsavī ‘āmelī, mohammad ebn-e heydar (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲٤۰ق

احادیثی که کلینی در «اصول کافی» در اوصاف عالمان و طالبان علم بیان کرده در این کتاب ترجمه کرده و توضیحاتی بر آن، با عناوین «ارشاد-ارشاد» افزوده است. او پس از هرج و مرج در خراسان که فساد اهل علم و دین را دیده بدین تألیف همت گمارده است.

قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۲٦

آغاز: الحمدلله رب العالمين. .. و بعد چنین گوید بنده غریق بحر معاصی. .. که در وقتی که به غربت خراسان مبتلا بودم؛ **انجام:** شماست از احوال معاد و کیفیت حسر و احوال برزخ

خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ از عصر مؤلف و احتمالاً به خط وی، دارای خط خوردگی و اصلاحات، در برگ ۹۱ حاشیه‌ای است با امضای «احمد الشريف الحسيني»، بر فراز صفحه عنوان یادداشتی از سید حسین نوقابی در شب ۱۰ جمادی الاول ۱۲۷۷، در صفحه بعد علی اکبر نوشته که کتاب را از سید حسین نوقابی در تاریخ ربیع الثانی ۱۲۸۸ خریده و سپس

می‌افزاید: «خداوند از چنین سالی که گذشت بندگان خود را حفظ کند»؛ تملک: سید علی بن سید اسماعیل (ترک آبادی؟)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۷۸گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۲٤/۵سم [ف: ٩٦]

● **ارشاد (مجله ترکی)** / مجله / ترکی - فارسی
eršād (majalle-ye torkī)

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۸۷۹
صاحب امتیاز احمد بگ آقایوف شماره یک شنبه ذیقعده سنه ۱۳۲۳ مطابق ۱۹۰۵ از صفحه اول تا ۱۹ ترکی و از ۱۹ تا ۲۳ فارسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ١٤؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با عطف پارچه، ۲۳ص، ۳۱ سطر (۱۸×۲۸)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۲]

● **ارشاد المرید الی المراد = مرادنامه** / کلام و اعتقادات / ترکی
eršād-ol-morīd el-al-morād = morād nāme

قره حصاری، قاسم بن محمود، ق۹ قمری
qara hesārī, qāsem-e-bn-e mahmūd (- 15c)
وابسته به: مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد؛ نجم رازی، عبدالله بن محمد (٥٧٠-٦٥٤)
اهداء به: مراد دوم پسر محمد (٨٢٤-٨٥٥)
تاریخ تألیف: ۸۲۵ق
در پنج «باب»، با ماده تاریخ «ختامه مسک» «سکزیوزیگرم بیشده ختم» (۸۲۵). در فهرست بادلیان ١٢٤٨ تنها از آن یادی شده است.
[قرطای ١٤٧-دیباچه مرصاد العباد از ریاحی ١٢٥]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۹۰
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با تاریخ آغاز جمادی الثانی ۹۷۸ که باید از نسخه‌ای آورده باشند؛ کاغذ: استانبولی، جلد: گالینگور عطف تیماج سرخ مقوایی، ۲٥٦گ، ١٥ سطر (۱۲×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۱۷ - ٤٥٢]

● **ارشاد المریدین** / عرفان و تصوف / عربی
iršād-ul murīdīn

نجم الدین کبری، احمد بن عمر، ٥٤٠ - ٦١٨؟ قمری
najm-od-dīn-e kobrā, ahmad ebn-e ʻomar (1146 - 1222)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۰
آغاز: بعد بسمله و حمد. اما بعد فقد طلب منی جماعة من اصدقائی و زمرة من اخلائی ان اجمع لهم مختصراً فی بیان مذهب ارباب السلوک؛ **انجام:** فمن کان متحرزاً من الافعال و الاقوال المذمومة و متحرزاً عن قرب الحرام و الشبهات. .. تم الارشاد بعون الله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه صفر ۸۵۷ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۳٦گ، ۱۸-۱۹ سطر (۹ و ۱۰×۱۲ و ۱۳)، اندازه: ١٤×١٨سم [سنا - ف: ۲ - ۲۰۱]

● **ارشاد المریدین** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی
iršād-ul murīdīn

طوسی، فضل الله بن علاءالدین، - ٩١٤ قمری
tūsī, fazl-ol-lāh ebn-e ʻalā'-od-dīn (- 1509)
مثنوی اسامی مقتدیان سلسله کبرویه حسینه، از عمادالدین فضل الله که بایستی همان برزش‌آبادی طوسی (- ٩١٤ق/ ١٥٠٨م) از خلیفگان حاج محمد خبوشانی باشد.
آغاز: ای بنام تو افتتاح امور ×× وی بیاد تو انشراح صدور
[فهرستواره منزوی ۱۰/۱۳۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۷/۳
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: قاسم داغستانی، تا: محرم۱۲۷۵ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای سیر، ۱۳ سطر [ف: ٥-۳۷]

● **ارشاد المریدین** / عرفان و تصوف / فارسی
iršād-ul murīdīn

خوارزمی حسینی، کمال الدین حسین، - ۹٥۸ قمری
xārazmī hoseynī, kamāl-od-dīn hoseyn (- 1551)
به خواهش: گروهی از طالبان
تاریخ تألیف: ٥ ذیحجه ۹۲٥ق؛ محل تألیف: موضع بیگ اداغی از توابع خوارزم در خانه شیخ محمد خواجه از اولاد بدر اتابی
به خواهش گروهی از طالبان، به نام «ارشاد المریدین»، به نظم و نثر در آداب سیر و سلوک، مشتمل بر ٤ «فصل» و ۱ «خاتمه» (دیباچه): ۱. موعظه به طالبان و عاشقان و سالکان؛ ۲. بیان احتیاج به شیخ کامل و مکمل؛ ۳. اطوار سبعه و معرفت مقتدا؛ ٤. آداب و شرایط سلوک در هشت «ادب»: ۱) حبس حواس، ۲) وضو، ۳) تقلیل طعام، ٤) خاموشی، ٥) دوام ذکر، ٦) نفر خواطر از ماسوا، ۷) ربط قلب با شیخ، ۸) ترک اعتراض و دوام رضا، خاتمه در نصیحت طالبان. تخلص او «حسینی» دوبار در دیباچه آمده است. در پایان فصل یکم زنجیره طریقت خود را از بالا به پایین چنین می‌آورد: «پیامبر (ص)، حضرت علی (ع). .. میر سید علی همدانی، شیخ اسحاق جیلانی، میر عبدالله برزش آبادی، رشیدالدین اسفراینی، شاه علی بیدوازی، شیخی و مرشدی حاجی محمد و از ایشان به «مؤلف» اعنی المفتقر حسین الخوارزمی.»

آغاز: الحمدلله الذی رفع علام الشریعة بمیامن بیان ائمة الدین و زین سرابیل اهل الحق بحلل الحقایق و الیقین و نور بانوار التجلیات مشکوة قلوب العارفین
انجام: هر کس که رساله را بخواند ×× یک فاتحه‌ای بما بخواند / یا رب بریش بلطف و احسان ×× از دار جهان بنور ایمان
[فهرستواره منزوی ۵۵/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی محمد، تا: محرم۹۵٦ق، جا: ولایت خیوق؛ مصحح؛ تملک: مصطفی طالب خانه خاصه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۷٦گ (۱پ-۷٦پ)، ۹ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲ - ۵۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۷/۱
خط: نستعلیق، کا: قاسم داغستانی، تا: محرم۱۲۷۵ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای سیر، ۱۳ سطر [ف: ۵-۳۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲٦۰/۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج بی‌مقوا، ٤۱ص (۲۵۲-۲۹۳)، ۱۹ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰ - ۸٦٤]

● ارشاد المریدین / عرفان و تصوف / فارسی

iršād-ul murīdīn

کاشف دزفولی، صدرالدین بن محمد باقر، ۱۱۷٤ - ۱۲۵۸ قمری

kāšef-e dezfūlī, sadr-od-dīn ebn-e mohammad bāqer (1761 - 1842)

تاریخ تألیف: ۸ رمضان ۱۲۲۲ق
رساله‌ای در سلوک و آداب آن.
آغاز: الحمدلله رب العالمین.. اما بعد بر ضمیر منیر مهر تنویر ارباب دانش می‌نگارد که این چند کلمه‌ای است در آداب سلوک و طریق و ریاضت دادن نفس اماره به راه خدا
انجام: و هرگاه قدری سیر کرده باشد و ترقی از برای نفس او حاصل شده اما نه تمام بس مناسب اوست طریقه سوم که الله باشد این است خلاصه راه سلوک اهل الله اللهم وفقنا للعمل به بمحمد و آله
[الذریعة ۵۲۰/۱؛ نسخه‌های منزوی ۱۰۲۳/۲؛ مکتبه امیر المؤمنین نجف ۱۳٦۲/۲]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۹۵/٦
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین و لعنة الله علی اعدائهم الی یوم الدین؛
انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، ۱۹ص(۹۵-۱۱٤)،۱٤سطر(۹×۱۵)،اندازه:۱٤/۵×۲۰سم[ف:٦ - ۵۹۵]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۵٤/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۷گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۰×۱٤سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۲]

● ارشاد المسائل الی اصول المسائل معروف به شرح رساله ستینی در هندسه و ریاضی / هیئت

iršād-ul masā’il ilā usūl-il masā’il ma‘rūf be š.-e r.-ye settīnī dar hendese wa rīyāzī

ابن مجدی، احمد بن رجب، ۷٦۷؟ - ۸۵۰ قمری

ebn-e majdī, ahmad ebn-e rajab (1366 - 1447)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲
بی‌کا، تا: اوایل قرن ۹ق؛ بر مؤلف خوانده و تصحیح شده و برخی از برگ‌ها قلمخوردگی بسیار دارد، دارای اشکال هندسی با شنگرف، این نسخه جزو کتابخانه مرحوم حاج میرزا محمود و فرزندش میرزا محمد طباطبائی بروجردی بوده است؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۲۳]

● ارشاد المستبصر = الاستخارة / استخاره - عربی

iršād-ul mustabṣir = al-istixāra

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲٤۲ قمری

šobbar, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774 - 1827)

تاریخ تألیف: جمعه ۲٤ جمادی الاول ۱۲۳۰ق
رساله‌ای در استخاره است که تمام رساله «فتح الغیب» ابن طاووس را در آن مندرج است. مرتب شده بر یک «مقدمه» و هشت «باب» و «خاتمه»: المقدمه فی فضل الاستخارة و معناها؛ ۱. الاستخارة بالمعنی الاول بمعنی الدعاء بطلب الخیر؛ ۲. الاستخارة بالدعاء ثم العمل بما یقع فی قلبه؛ ۳. الاستخارة من الله تعالی بالاستشاره؛ ٤. بیان الاستخارة بالقرآن الکریم؛ ۵. کیفیة الاستخارة بالسبحة؛ ٦. الاستخارة بالرقاع؛ ۷. کیفیة الاستخارة بالرقاع بغیر الطریق المشهور المتقدم؛ ۸ الاستخارة بالبنادق و لها طرق؛ خاتمه: دارای دو فائده، روایاتی در بیان چاره برای کسی که در امرش متحیر است یا کسی که می‌خواهد رسول اکرم (ص) و ائمه هدی (ع) را در خواب ببیند و نیز مطالبی در جواز استنابه در استخاره.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی اجازلنا استخارته اشتشارته و ارشدنا الی معرفة صلاح امرنا من غیبه بالتعلق بنبذة من مفاتح غیبه و الصلوة علی محمد و آله هداة الخلق و حملة الحق و ارباب

الصدق
انجام: خاتمة فیها فائدتان الاولی قال العلامة المجلسی فی البحار و جدت. .. الثانیة المعروف الذی جرت علیه سیرة الخلق هو جواز الاستنابة فی الاستخارة. .. لاسیما ذا قصده النائب لنفسه ان یقول..
چاپ: ضمیمه «مفتاح الغیب» مجلسی، تهران، سنگی، ۱۳۰٦، جیبی، ۹۱ص

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۹۰/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ سه صفحه مانده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۱٤ سطر (٦×۱۱)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱٦ – ٤۱]
۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲٤/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۳۱گ (۱پ-۳۲ر)، ۱۷ سطر (٦/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: - ۷٤۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۷٤/۲
آغاز: و الظاهر جواز جمیع ذلک کما اختاره اکثر اصحابنا و انکر ابن ادریس الشقوق الاخیرة؛ **انجام:**. .. فی امور دنیانا و آخرتنا و دیننا خیرة فی عافیة بحق محمد و آله وصلی الله علی محمد و آله.
خط: نسخ، کا: محمد حسن شریف کلباسی اصفهانی، تا: ۱۵ شعبان ۱۳۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذی طوسی عطف تیماج مشکی، ۳۵گ (۳۷ر- ۷۲ر)، ۱٤ سطر ، اندازه: ۱۲/۳×۱۷/۵سم [ف: ٤۳ – ۱٦۸]
٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله
خط: نسخ، کا: حسن بن آغا محمد تبریزی، بی‌تا؛ پس از این ضمن ۷ صفحه مقاله‌ای است در آداب سلوک و در آداب عقیقه که مأخوذ از کتابی است؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ – ۲۹]

← ارشاد المسترشدین ⩾ شرح الخطبة التطنجیة

● ارشاد المسترشدین / کلام و اعتقادات / عربی
iršād-ul-mustaršidīn

مشهدی، محمد حسین بن ابی محمد، – ۱۱۷۵ قمری
mašhadī, mohammad hoseyn ebn-e abī mohammad (- 1762)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰٦۵۸
آغاز: مطلقا بنحو اطاعة الله و اطاعة رسوله یدل علی عصمتهم بمعلومة؛ **انجام:** یسأل اما الحسن الرضا (ع) عن. .. الازعان به الان کلما ذکر ممکن و اخبر الصادقون به فهو حق، م
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ٤۰]

● ارشاد المسترشدین / فقه / فارسی
eršād-ol-mostaršedīn

رضوی، محمد بن معصوم، – ۱۲۵۵ قمری
razavī, mohammad ebn-e ma‘sūm (- 1839)

رساله‌ای است که مؤلف به خواهش مردم مشهد مقدس در بیان احکام طهارات، صلوات، زکوات، اخماس و صیام نگاشته است.

فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:٦٤
آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الفوز بالسعادة الابدیه فی المتک بالشریعة السهلة الاحمدیه (ص) و سهل طریق معرفة احکامها العملیة بالرجوع الی من اعطاه الله؛ **انجام:** پس مکروه است سؤر حیوان جلال و نجاست خور بنابر اظهر خواه حیوان مرغ باشد یا غیر مرغ و سؤر حیوانی که بخورد مردار را و سؤر حایض غیر مأمونه از نجاست
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی فاقد طبله دوم، ۸۳گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف]

● ارشاد المسترشدین / فقه / فارسی
eršād-ol-mostaršedīn

رساله‌ای فتوایی برای عمل مقلدین در احکام طهارت تا احکام روزه.

یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۰۰
پایان جزء اول؛ خط: نسخ، کا: سید مهدی بن مرتضی، تا: شعبان ۱۲٤۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۳۵گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸۲]

● ارشاد المسترشدین فی معرفة الضروری من احکام الدین / فقه / فارسی
eršād-ol-mostaršedīn fī ma‘refat-ez-zarūrī men ahkām-ed-dīn

کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، ۱۱۸۰؟ – ۱۲٦۲ ؟ قمری
karbāsī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad hasan (1767 - 1846)

فقهی فتوایی است مشتمل بر احکام ضروری دین در یک «مقدمه» و چهار «مقصد» و یک «خاتمه».
آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة علی سید الاولین والاخرین

وآله الطاهرین المبالغین لارشاد المسترشدین اما بعدچنین گوید خادم علوم دینیه و متسفیض اسرار شرعیه ابن محمد حسن الخراسانی محمد ابراهیم
[الذریعة ۵۲۱/۱و ۵۲۰/۱؛ فهرستواره فقه هزار وچهار صد ساله اسلامی ص ٤۲؛ ریحانة الادب ج ۳۵٤/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸٦۰
آغاز: و اما در زلزله معتبر نیست بی اشکال؛ **انجام:** و مکروه دانسته‌اند بعضی از برای نساء
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (پانزده برگ) و انجام (یک برگ)؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳٦۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: روغنی با نقش ترنج و سر ترنج، درون جلد دارای گل نرگس، ۱۱٦گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱/۱ - ۹۹]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و واجب است بیرون رود از مسجد در (پایان اعتکاف افتاده است).
دو جزء در یک جلد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: روغنی گل بوته با ترنج، ۲۰۷گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۰]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۳۷/۱
آغاز: برابر
از آغاز تا آخر حج؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای بلاغ؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی عطف میشن سرخ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱٤/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ٦٤۲]

٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤۵۸٤-۲۳/۱۰٤
آغاز: برابر؛ **انجام:** در لواحق بدانکه هرگاه فوت شود معتکف و اعتکاف واجبی در ذمه او باشد لازمست بر ولی قضای آن. .. واجبست به جهت افساد اعتکاف و اگر اعتکاف به نذر معینی یا شبه آن باشد کفاره دیگر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲٦گ، ۲۱ سطر [ف: ۱ - ۳۱۳]

۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۸٦
کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدائی سید علی نجف آبادی؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۷٤گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۰×۱٤سم [ف: ۳ - ۵۸۸]

٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۹۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** که هر که بخواند آنرا بر قبر مؤمنی او را و صاحب قبر را میآمرزد خدای تعالی تمام شد جزء اول ارشاد المسترشدین.
جلد اول، شامل مقدمه و بخشی از مقصد اول (در عبادات)؛ خط: نسخ، کا: سید حسن محمد علی حسینی، تا: ۱۲۳۳ق؛ کاتب تاریخ مقابله را در آخرین صفحه سال ۱۲۳٤- مرقوم داشته؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: روغنی یشمی گل‌ها و حاشیه طلایی عطف میشن یشمی، ٤۱۲ص، ۱۷ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۵۳]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳٦٦۸
خط: نسخ، کا: یوسف، تا: رجب ۱۲۳۳ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: مقوایی روکش تیماج مشکی ضربی دارای یک ترنج بزرگ و دو کوچک با گل و بوته رنگین و جدول زرین عطف تیماج قرمز، ۱٤٦گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۷٤۳]

۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۲٤
آغاز: چنین گوید خادم علوم دینیه و مستفیض اسرار شرعیه
خط: نسخ، کا: مهدی لنجانی، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۲۲۷گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۱۳
از آغاز تا احکام دفن؛ خط: نسخ، کا: محمد ملقب به آقا بابا، تا: ۱۲۳۳ق؛ مصحح، پس از کتاب چند برگ از رساله‌ای در احکام روزه آمده که به سال ۱۲٤٦ نوشته شده است؛ مهر: کتابخانه مهندس بغایری؛ ۲۰۱گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۷۰]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۲۹
آغاز: پس از خطبه و نام مؤلف: این رساله‌ای است در معرفت ضروری از احکام دین مبین؛ **انجام:** میآمرزد خدای تعالی او را و صاحب قبر را انشاء الله تعالی
ج ۱ مقدمه (در اجتهاد و تقلید) و منهج اول (در نماز) از مقصد اول (در عبادات)؛ خط: نسخ، کا: ابن آقا رجب علی شریف، مشهور به ملا آقائی، تا: صفر۱۲۳٤ق؛ مجدول، دارای یک سرلوح؛ کاغذ: آهار مهره شکری فرنگی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱٤۰گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۷۸]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦٤٦٦
جزء ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳٤ق؛ مجدول، با سرلوح؛ بخشیده محمد ولی میرزا که در رمضان ۱۲۳٦ به گواهی میرزا ماما در یزد از آن او بوده است به کسی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۲۰۱گ، ۱۷ سطر (۷×۱۱)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱٦ - ۲۷۱]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۰
آغاز: برابر **انجام:** که هرکه بخواند آنرا بر قبر مومنی اورا و صاحب قبر را میامرزد خدای تعالی تمام شد جزء اول اراد المسترشدین.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۰گ،۱۵سطر،اندازه:۱٦×۲۱سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۰۵]

۱۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۵۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** در حدیث است هر که بخواند آن را در قبر مؤمنین می‌آمرزد خدایتعالی او را و صاحب قبر را. تمام شد.

جزء اول؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۳۷ق؛ دارای یک سرلوح، مذهب، با نسخه اصل مقابله و خوانده شده در نهم محرم ۱۲۵۰ق؛ مهر: «سید علی بن سید حسین الحسینی» (بیضی)، «محمد حسین بن سید علی الحسینی» (بیضی)، «عبده الراجی محمد حسن»، «افوض امری الی الله عبده محمد رضا» (هشت ضلعی)؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و نیم‌ترنج، ۱۷ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ٤ - ۲۱۰٦]

۱٤. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۳۰

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن ابوالحسن نائینی، تا: سه‌شنبه ٤ ربیع الاول ۱۲۳۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۱٦۰گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱٦۱]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۲۸۸-۳۰/۱٦۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** واجب می‌شود بر او چهار کفاره بنا بر اقوی و اگر مرتد شود معتکف در بین اعتکاف باطل می‌شود اعتکاف او و واجبست بیرون رود از مسجد تمت

طهارت، صلاة، زکاة، خمس، صوم و اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ دارای سرلوح، مجدول، مذهب؛ جلد: روغنی دورو با زمینه زرین، ترنج با سر و لچکی و جدول و حاشیه با گل‌های الوان، ۱۹۸گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۱۳]

۱٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤۳٤٦-۲۲/٦٦

آغاز: برابر؛ **انجام:** بر قبر مؤمنی می‌آمرزد خدای تعالی او را و صاحب قبر را انشاءالله تعالی تمام شد جزء اول از کتاب ارشاد المسترشدین.

خط: نسخ، کا: علی نقی بن محمدحسن کاتب کازرونی، تا: سه‌شنبه ۸ جمادی الاول ۱۲٤۳ق، به دستور آقا سید اسماعیل؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱٤۷گ، ۲۲ سطر [ف: ۱ - ۳۱۳]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۷۲-۳٦/۱۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر زاید از دو ماه باشد حکم مذکور ثابت نیست تمت الرسالة مجتهدالعصر. .. حاجی محمد ابراهیم بن مرحوم حاجی حسن الخراسانی

خط: نسخ، کا: رضا بن کربلایی حسین ابرقوهی، تا: ۱۵ جمادی الاول ۱۲٤٤ق، حسب الامر آخوند ملا قمر زندی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج، ۱٦۹گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۱٤]

۱۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱٦۹

آغاز: منهج پنجم در حج و آن شرعا عبارتست از افعالی که میاید چنانچه عمره نیز چنین است و در آن یک مقدمه و چند مبحث و یک خاتمه است؛ **انجام:** بی اختیار یا درحال غضب بدون قصد از لسان او صادر شود تمام شد تا به اینجا کفارات و نذر و قسم و عهد از ارشاد المسترشدین بعد از آن در تجارتست

حج و کفارات و نذر و قسم و عهد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲٤۵ق؛ افتادگی: وسط (از آخر کفارات و اول نذر)؛ مجدول زرین، در اول نسخه آمده: «من کتب میرزا محمد تقی الشیرازی»؛ جلد: تیماج مشکی با ترنج و سرترنج، ۵۷گ، ۱۸ سطر [ف مخ: ۱ - ۳۸]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٤٤۳۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ ربیع الاول ۱۲٤۵ق؛ مصحح؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد حسین بن ابوالقاسم» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۵۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۳٤]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸٤۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲٤۷ق؛ کاغذ: فرهنگ، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۲۰گ، ۲۲ سطر (۷×۱٤)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱٦ - ۱۰۵]

۲۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱٦۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** صحیح نیست از کسی که درذمه او روزه واجب باشد مگر آنکه قادر نباشد بر واجب که جایز است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق. [ف: ۳ - ۱۱]

۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲٤۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** چهارم در ربیع و ارکان آن. .. و در آن چند فصل است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵٦ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی حاج آقا رفیع؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۱۸۲گ، ۲٤ سطر ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱-۲٤۰]

۲۳. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:٦۰ بخش یکم

آغاز: برابر؛ **انجام:** (انجام اول:) هر که بخواند او را به قبر مؤمنی می‌آمرزد خدای تعالی او را و صاحب قبر را تمام، تمام شد جلد اول ارشاد المسترشدین وقتا الله ایاکم من العالمین. .. تحریر شد شهر شوال سنه ۱۲٦۰ق. (انجام دوم:) مگر آن که قادر نباشد بر واجب که جایز است تمام شد مسائل خمس و زکوة و صوم به تاریخ یوم الثلثا شهر شوال، هزار و دویست و شصت ۱۲٦۰ق در قصبه آشتیان.

جزء اول و مقصد سوم (زکات، خمس، صوم)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ شوال ۱۲٦۰ق، جا: آشتیان؛ دارای وقف نامه: «میرزا عبدالرحمن فرزند حیدر علی بیک»؛ کاغذ: شیری، جلد: چرم قهوه‌ای سیر مقوایی مجدول ضربی با هفت ترنج چلیپایی، ۱۵۸گ، ۲۰سطر،قطع:وزیری کوچک،اندازه:۱٤×۲۲سم [ف: ۱۳۱]

۲٤. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸٦۷۹

جلد ۱، از مقصد یکم در عبادات در چند منهج؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین موسوی جزایری شوشتری، تا: قرن ۱۳ و ۱٤؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور آلبالویی و یشمی، ۲۳٦گ، ۱٦ سطر (۸×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱٦/۵×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۱۹٤]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۸٦

آغاز: برابر؛ **انجام:** می‌آمرزد خدای تعالی او را و صاحب قبر را

جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج روغنی ضربی،

۱۲۸گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۳٦]

۲٦. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱٥٦۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشت حجة الاسلام شفتی درباره جواز تقلید از حاجی کلباسی به تاریخ ۱۲٤٤ بر برگ آخر آن؛ ۱٦۹گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۲ - ۱۲]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٥۲۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس اگر زائد از دو ماه باشد حکم مذکور ثابت نیست

در دو مجلد از طهارت تا احکام روزه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۷۰گ (۹٥پ-۲٦٤پ)، اندازه: ۱۰/٥×۱٤/٥سم [ف: ۲ - ۱۳۳]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹٤٥٦

احکام زکات و روزه و اعتکاف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله کتاب با نسخه اصل روز شنبه ۸ شوال ۱۲٥۰ پایان یافته و در صفحه اول «ارشاد المؤمنین» نامیده شده؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ٦۱گ [ف: ۲٤ - ۲۲۰]

۲۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

اصول الدین و کتاب الطهارة؛بی‌کا،بی تا[دلیل المخطوطات:۱ - ۹۱]

۳۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷-الف/۲٥۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** در حدیث است که هر که بخواند آنرا بر قبر مومنی میامرزد خدای تعالی او را و صاحب قبر را

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوا با تیماج مشکی ضربی، ۱٦۰گ، ۱۷ سطر (۱۳/٥×۸/٥)، اندازه: ۱٥/٥×۲۱/٥سم [ف: ۱ - ۲۳٤]

۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۷۰

آغاز: در حج و آن شرعا عبارت است از افعالی که.. چنانچه عمره نیز چنین است و در آن یک مقدمه و چند مبحث و یک خاتمه است؛ **انجام:** و هم چنین هر گاه از باب جاری شدن بر لسان باشد بی‌اختیار یا در حال غضب بدون قصد از لسان او صادر شود

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن کربلایی خدابخش بروجنی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سر، اسلیمی و بدون مقوا، ۳۱گ، ۲٥ سطر [ف مخ: ۱ - ۱۳۲]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۸٤/۱-۳۷/۷٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** صحیح نیست از کسی که در ذمه او روزه واجب باشد مگر آنکه قادر نباشد بر واجب که جایز است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱٤ جمادی الثانی ۱۲٥٥ (مقصد اول)، پنج‌شنبه ۱۳ شوال ۱۲٥٤ (آخر کتاب)؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج، ۱۲۲گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۱۳]

● **ارشاد المسترشدین و هدایة الطالبین = واجب الاعتقاد** / کلام و اعتقادات / عربی

iršād-ul-mustaršidīn wa hidāyat-uṭ-ṭālibīn = wājib-ul-i'tiqād

فخرالمحققین، محمد بن حسن، ٦۸۲ - ۷۷۱ قمری

faxr-ol-mohaqqeqīn, mohammad ebn-e hasan (1284 - 1370)

رساله‌ای است مختصر در بیان واجبات اصول دین که دانستن آن بر هر مکلف واجب است. فاضل تنکابنی در شماره مؤلفات مؤلف دو کتاب به نام «کتاب المسترشدین» و «هدایة الطالبین» یاد نموده گمان می‌رود آن دو تألیف یکی است و همین رساله باشد و این عبارت دیباچه این کتاب مشارالیه را به اشتباه انداخت است: «انی املیت هذه الرساله لارشاد المسترشدین و هدایة الطالبین». صاحب «ریاض العلماء» (به نوشته الذریعه) از این رساله با نام «اعتقادیة فخریه» یاد کند و گوید مولی نظام الدین محمد قرشی ساوجی شاگرد شیخ بهائی (م- در حدود ۱۰٤۰) شرحی مبسوط و خوب بر آن نوشته و به نام رفیع الدین مرعشی کرده است. در «پنج اصل» است: ۱. معرفة الله؛ ۲. العدل؛ ۳. الوعد و الوعید؛ ٤. النبوة؛ ٥. الامامة. در پایان آورده است که «من در اینجا تنها اصول را آوردم نه فروع را زیرا پدرم آنچه اجماعی شیعه است و به نقل درست از پیشوایان رسیده و هیچ شکی در آنها نیست آورده بدانها بنگرید و از آنها پیروی کنید.»

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سید المرسلین محمد الصادق الامین و آله المعصومین اما بعد فیقول محمد بن حسن بن یوسف بن المطهر انی املیت هذه الرسالة لارشاد المهتدین و هدایت الطالبین و قد بینت فیها ما یجب علی المکلفین من الاعتقاد فی اصول الدین.. و یجب ان یعتقدان یکون الواجب قدیماً لانه لا یجوز علیه العدم

انجام: و اقتفرت علی هذا الاصول و لم اذکر العبادات الشرعیة لان والدی جمال الدین حسن بن یوسف بن المطهر قدس الله سرهم ذکر ما اجمع اهل البیت علیهم السلام و هم الائمة المعصومین.. فایها المؤمنون تمسکوا و اعتمدوا علیه و رحمة الله و برکاته

[الذریعه ٥۲۱/۱ شماره ۲٥۳۹؛ ریاض العلما ۷۷/٥؛ معجم التراث الکلامی ۲۳۲/۱؛ ۳۳/۱۸۰/۱؛ دنا ٦۹۰/۱-٦۹۱]

شرح و حواشی:

۱- شرح ارشاد المسترشدین و هدایة الطالبین

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۰٦/٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قبل از ۸۰۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰ص (۲۱۹-۲۳۸)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٤×۱۷سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۸۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰٤٤/٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جعفر بن حسن استرآبادی، تا: ۸٤٥ق، جا: قریه

لاملبنگی؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج سدری مقوایی ضربی ترنج‌دار، ۱٤گ (۱۳٦-۱٤۹پ)، ۱۷ سطر (۸×۱۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱٦/۵سم[ف: ۱٤ - ۱٦۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٤٥۷۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حیدر حسینی، تا: ۸٦۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «هـ»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن مقوایی مجدول ضربی، ۱٤گ (۱۳٥پ-۱٤۹)، ۱۷ سطر (٥×۱۲)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۹ - ۲۰٥]

٤. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۱۲/۱

خط: نسخ نازیبا، کا: محمد بن فیاض بن مهنا بن فیاض، تا: جمعه ۲۲ جمادی ۸٦۹ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، عطف پارچه مشکی، ۳۱ص (۱-۳۱) اندازه: ۱۰/٥×۱٥/٥سم [ف: ۱ - ۸۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۷/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۳٦٥]

٥. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۰

خط: نسخ، کا: بابا علی بن بابا حسین بن بابا افضل بن بابا هلال بن خارخانی، تا: ۸۷۳ق [ف: ۳ - ۷۰]

٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲٤۷/۳

انجام: افتاده: و من عدل عنه الی غیره فقد عدل عن التعیین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۹۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱٦گ (۱٦۷پ-۱۸۳پ)، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۲/٥×۱۸سم [ف: ٦ - ۲۳۲]

۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳٥/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷ - ۲۳۰]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳٤٤٦/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ تملک: «محمد باقر بن علی حسینی» با مهر بیضوی نام وی؛ ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱٥]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱٤۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما اشتمل علیه الکتاب الکریم

نام مؤلف به اشتباه علامه حلی آمده است؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین، تا: غره شعبان ۹۲٤ق؛ اهدائی محمد جواد علمیه؛ کاغذ: پسته ای اصفهانی، جلد: مقوایی تیماج تریاکی لولادار، ٦٦گ، ۱٦ سطر (۹×۱٦/٥)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳ - ۹۷۳]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم اوالی (بحرانی)، تا: ۹٥۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «ق، هـ ۱۲، شیخ محمد، خواجه نصرالدین فاسی» و غیر آن؛ مهر: آیة الله مرعشی نجفی (ره)، « ... المبین بالحسین الحسن. .. سنة ۱۱۲٦. ..» (مستطیل)، «محمد نبی الله علی ولی الله الفقیر شیخ محمد» (دایره)؛ کاغذ: فرنگی، ٦گ (۲-۷)، ۲٥ سطر ، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳٤ - ٦۹۰]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٦۲۰/۳

کا: قطب الدین بن اسماعیل، تا: ۹٦۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: رقعی [اهدائی ف: ۲۷٥]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳٤٥۹/۲

خط: نسخ، کا: شریف محمد شریف بن باباجان حسینی، تا: چهارشنبه۳ربیع الثانی۹۷۲ق،جا:روستای رامجین ساوجبلاغ؛ کاتب مالك نسخه است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۱۷-۳۷)، ۲۳ سطر (٤×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲٤٦٦]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳٥۳۲/۱-ف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: بغلی [فیلمها - ف: ۲ - ۱۷۳]

۱٤. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱٥٦٤/٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علیشاه بن کمال بن مرتضی علی، تا: شعبان ۱۰۲۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۸گ، ۱٤-۲۲ سطر (۷×۱٥)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ٤ - ۲۱۱۷]

۱٥. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۰/۳

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱٥ شعبان ۱۰۳۸ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۳گ (٤٤پ-٥٦ر)، ۱۹ سطر (٥/٥×۱۲/٥)، اندازه: ۹/٦×۱٦/۹سم [ف: ۲۹/۱ - ۲٦٦]

۱٦. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:٥۸۱٦/۲

خط: نستعلیق، کا: رضی بن محمد امین حسینی، تا: صفر ۱۰٥۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز ضربی، ۱٦ سطر [ف: ۹-٥٥]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** مصطفی حشر کن در بهشت تمت تمام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ضربی، ۳۲گ، ۱٤ سطر [رایانه]

۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٤٥۰٦/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ شعبان ۱۰۷۲ق؛ ۸گ (۱۹۰پ-۱۹۷ر) [ف: ۳ - ۱٦۱]

۱۹. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲٤۲

بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق [ف: ۹۹]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۰٦/۲

خط: نسخ، کا: عبدالعظم بن صالح حسینی، تا: شوال ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: آهار مهره حنایی و شکری، جلد: مقوا عطف میشن خرمایی، ۱٥ سطر ، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۱ - ۳۲۱]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۳۹/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ٤گ (۲٤۱پ-۲٤٥پ)، اندازه: ۱٥×۲۳سم [ف: ۲۳ - ۲۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸٦/۳٤

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ٤٤٤]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۸۷/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: شهاب الدین حسین بن ناصرالدین حسین حسنی حسینی جعفری دیباجی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا با روکش گالینگر، ۳گ (۳۵پ-۳۸)، ابعاد متن: ۱٤/٥×۲۲/٥، اندازه: ۱۰/٥×۲۰سم [ف: ۱۳-۲۷۰]

۲۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:٦۷/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۳گ (٥۰پ-۷۳ر)، اندازه: ۱۰×۱٤/٥سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۷٤]

۲٤. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۳۳/۲
خط: نسخ، کا: محمد مومن بن محمد امین حسینی، تا: ۱۱۰۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۱٥ سطر (۷×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱٦ - ٤۳٤]

۲٥. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۸٥۳/۲٤-۳٥/۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۱۰۲ق؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج دو رو، ٥گ، ۲٥ سطر ، اندازه: ۱٥/٥×۲۹سم [ف: ۱ - ۳۱٤]

۲٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲٥۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مهدی ابن حاجی محمد تقی سبزواری، تا: دوشنبه جمادی الاول ۱۱۳۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی با ترنج و نیم‌ترنج، ۲٤ص (۱۸۲-۲۰٦)، ۱٦ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ۹×۱٦/٥سم [ف: ۱۰ - ۸٤۸]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۷/٤
آغاز: برابر؛ **انجام:** مقدمة اخری، الفعل یقتضی بحسن بعض
خط: نسخ زیبا، کا: سید حسین بن علی حسینی هندی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ٦گ (۳۹پ-٤٤پ)، ۱٦ سطر ، اندازه: ٦/٥×۱٤سم [ف: ۳٥ - ۲۷۰]

۲۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:٦٦۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ما اتفقت علیه کل الائمة علیهم السلام لایحتاج الی تقلید احد بعد معرفة واجب الاعتقاد و من عدل منه الی غیره فقد عدل عن یقین الی ظن. .. تمت
کا: سید کاظم بن سید رضا، تا: اوایل رمضان ۱۲۰۳ق؛ جلد: گالینگور آبی، ۱٥گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: - ۱۷۹]

۲۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۰/۲ - د
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲٤ ربیع الثانی ۱۲۹۳ق؛ ۱۱گ (۲۷پ-۳۸پ) [ف: ۲٤۲]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۹/٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱٦گ (۱۲۱پ-۱۳٦ر) [ف: ۳ - ٥۳۲]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۷
انجام: قال البخاری ان ابا طالب اول من وضع القسامة و قال ابوطالب للنبی علیه السلام ما اشد.
خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه به خط نسخ کهنه می‌باشد و چنین است از اصل امامت، در گ ۱ر به خط تازه‌تری این کتاب «ارشاد المسترشدین فی اصول الدین» نامیده شده و به همان خط باز عقیدة الشیخ فخرالدین یاد گردید گویا نام نخستین را از آغاز دیباچه گرفته‌اند؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تازه شده، ۲۹گ، ۲۰ سطر (۹/٥×۱٤)، اندازه: ۱۳/٥×۱۸/٥سم [ف: ۳ - ٥۳۳]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷٦۹۳/٥
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۱۰گ (٤٥پ-٥٥ر)، ۱٥ سطر (۸×۱۰/٥)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱٦ - ٦۷۳]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰٦٥۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی تا [الفبائی: ٤۰]

۳٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦۸٥/۲
انجام: ثم یقول یا الله یا ارحم الراحمین انی أودعتک
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۲۷پ-۳۳پ)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۷۹]

۳٥. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹٥۲۹/٤
انجام: ثم من بعده ولده موسی بن جعفر الکاظم ثم من بعده ولده علی بن. ..
خط: نسخ، کا: شمس الدین بن علاء الدین بن فخر الدین حسینی کور سرخی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱٤گ (٤۰پ-٥۳پ)، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف:۲٤-۲۸۰]

۳٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٤٥٤/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱٤گ (۱پ-۱٤پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ٥٦]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نادرشاه؛ ۲۰گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۸سم [ف: ٤ - ۲٤]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٥٤٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱٥گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ٤ - ۲٤]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰٦۲/۳
آغاز و انجام: برابر؛ تمت هذه النسخه الشریفه الموسومه بارشاد المرشدین المعروفه بواجب الاعتقاد.
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ پایان رساله صیغه وکالت برای پرداخت زکات فطر به عربی و فارسی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱٤گ (۱۲٥پ - ۱۳۹ر)، ۱٤ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲/۲×۱۷/۳سم [ف: ۲۹/۲ - ٦۸۹]

۴۰. **زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۸٤/٤**
انجام: کل جزء لای بدن هو یعیده الیه و لهذا قال الله تعالی قال من یحیی العظام
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵ سطر ، اندازه: ۹×۱٦/۵سم [ف: ٦۷]

● **ارشاد المستمع** / کلام و اعتقادات / فارسی
eršād-ol-mostame‘

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، – ۱۳۱۳ قمری
hoseynī meybodī, ‘alī ebn-e mohammad ‘alī (- 1896)
تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۳۰۳ق
بحثی است تاریخی‌ـاعتقادی پیرامون روایتی که نقل شده است هنگامی که مأموران اموی سر حضرت امام حسین (ع) را به شام می‌بردند با وی شراب نوشیدند «فجعلوا یشربون بالرأس» و بعضی در اثبات این واقعه شبهه داشته‌اند که به شبهه آنها در این رساله پاسخ گفته می‌شود. در یک «مقدمه» و سه «فصل»: مقدمه در سبب پنهانی مطالب از عامه مردم؛ ۱. بیان قبول و رد؛ ۲. صحت سند این واقعه؛ ۳. بیان رفع استبعاد.
آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. چون بیشتر مردم ربطی به احوالات گذشتگان و عادات خدا با بندگان ندارند
انجام: و عاقبت غضب خداوند و آتش است، نعوذ بالله منها
[فهرستواره منزوی ٥٦/۷ (۱نسخه)]

۱. **کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۲/۱۰مشهد**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹ ص (۱۱۱–۱۲۰)، اندازه: ۱۷×۳۲/۵سم [ف: ۱۲۵]
مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲/۱۰
همان نسخه بالا [ف: ۱ – ۱۵]
۲. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۲/۱۰**
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ٦ – ۱٦۱]
۳. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۳۵/۲**
آغاز: حمد له، صلوات، و لعنة الله علی اعدائهم ابد الابدین. و بعد می‌گوید احقر اهل خرد و اقل آگاهان سید علی بن محمد علی الحسینی المیبدی؛ **انجام:** مادامیکه تکذیب شرع یا حکمی از احکام آن نشود. تمت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۳۰۷ق؛ اهدایی موسس کتابخانه؛ جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۵گ، ۲۰ سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ – ۷۰۵]

● **ارشاد المسلمین = ترجمه عقاید اهل اسلام** / کلام و اعتقادات / فارسی
eršād-ol moslemīn = t.-ye ‘aqāyed-e ahl-e eslām

برهان مسکین، ق ۱۰ قمری
borhān-e meskīn (- 16c)
وابسته به: بدایة العقول = عقاید نسفی = عقائد نسفی = اعتقادات؛ نسفی، عمر بن محمد (٤٦۱–٥۳۷)
تاریخ تألیف: ۹۱٤ق؛ محل تألیف: هرات
ترجمه و شرحی مزجی است به فارسی روان بر رساله «العقائد» نسفی با مقدمه‌ای در بیان ادیان و مذاهب مختلف و ذکر تألیفات شارح کتاب. مترجم می‌گوید: «بر هر یک از مومنان صادق و خداطلبان موافق لازم و واجب است که دین را از ادیان باطله بدانند و نسخه‌ای در آن فن بخوانند و در آن باب مطولات و مختصرات به زبان تازی نوشته‌اند و به عبارت فارسی تألیف و تصنیف فرموده»، بعد می‌گوید: «چون در پی کتابی مختصر بودم کتاب عقاید اهل اسلام نسفی را نیکو یافتم و سعی بر ترجمه آن بودم البته مرا کتبی دیگر است چون «انیس الواعظین» و «روضه الاصفیاء» و «مفتاح الصلوة» و «اوراد الاوقات» و «تذکره منهاج الانوار» و «تحفة الناصحین» در شعر، با این همه دست به این ترجمه زدم و آن را ذخیره روز قیامت دانستم». موضوعات رساله عبارت است از: بیان بسم الله، بیان حقایق اشیاء، اسباب علم، حدوث عالم و قدیم بودن خداوند، در بیان کلام الله، رویت خداوند، اختیاری بودن افعال عباد و مسایل مربوط به قبر، برزخ، قیامت و. ..
آغاز: آغاز ۱: الحمد الذی جعل السنة معتصماً لاهل الاسلام و مناراً لتبین الحلال و الحرام و الصلاة علی مظهر الکلمات التامات. .. و بعد چنین گوید فقیر حقیر مسکین. .. برهان مسکین
آغاز ۲:بسمله رب یسر و تمم بالخیر، ربنا من لدنک رحمة و هی لنا من امرنا رشدا
انجام: منکران بعث و نشور عیان ببینند و به حجت های هویدا ملزم گرداند و الله یحکم فی خلقه بما یشاء و یفعل ما یرید.
[فهرستواره منزوی ۸۱/۹؛ دانشنامه ادب فارسی (افغانستان): ۱٦۸/۳]

۱. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۲۸**
آغاز: برابر۱
نسخه اصل: کتابخانه توبینگن ـبرلین ۱۷۷۷؛ خط: نسخ زیبا، کاتب = مؤلف، تا: ۹٤۲ق؛ مصحح؛ ٤۰۰ص [عکسی ف:۳-٤۱۰]
تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۳بخش۲
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: ٦۹]
۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦۳۹۹**
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** که این زیادت بر این احتمال ندارد، و الحمد لله رب العالمین.
خط: نستعلیق، کا: جان محمد بن میر محمد عرف مکنی، تا: چهارشنبه ۲٦ شعبان ۱۰۲۳ق؛ مصحح، دارای نشان بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم[ف:۱٦-۳٥٤]
۳. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰٥٦**

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** اللهم احشرنا فی زمرة المومنین الشافی فرقة المسلمین یا غیاث المستغیثین و یا ارحم الراحمین
خط: نستعلیق، کا: شیخ موسی لاهوری، تا: محتملاً قرن ۱۲؛کاغذ: فرنگی، نخودی، جلد: مقوایی میشن ماشی با ترنج و نیم‌ترنج منگنه کوبیده، ۲۳۶گ، ۱۹ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ٦ - ۸۵۵]

٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰٦٦۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج، ۷۲گ(۱۰۵پ-۱۷۷ر)،۱۷سطر،اندازه:۲۱×۳۰سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۵۳]

٥. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹٤۸/۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و ایراد آن درین کتاب دشوار بعضی از آن در کتاب اربعین المسمی بانیس الواعظین و انیس العابدین ایراد کرده‌ایم باز جویند این رساله زیاده احتمال ندارد.
خط: نستعلیق، کا: عمر، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «۱۲» و «مص»، مطالب بسیاری به نقل از کتاب‌های مختلف خصوصاً «تکمیل الایمان» در حاشیه آمده؛ کاغذ: شرقی، ۱۰۵گ (۵۷پ-۱٦۱ر)، ۱۵ سطر ، اندازه: ۹×۱٦سم [ف: ۳۵ - ۳۸۷]

٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۰۲
بی‌کا، بی‌تا [د.ث]

● **ارشاد المصنف و ارغام المعتنف** / کلام و اعتقادات / عربی و فارسی

iršād-ul muṣannif wa irġām-ul mu‘tanif

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲٤٤۰٤
آغاز: متن الرابع قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المود؛ **انجام:** معصوم واجب الطاعة. .. رسیده خلق. .. هو المط.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **ارشاد المضلین** / کلام و اعتقادات / فارسی

eršād-ol-mozellīn

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ق۱۳ قمری
raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۸٤ق؛ محل تالیف: قزوین
کتابی است مفصل در رد شبهات گوناگون و رد بر شیخیان قزوین که به مناسبت مجالس ماه مبارک رمضان نگاشته شده است. عناوین این کتاب به صورت «ارشاد» و «سؤال و جواب» و نیمی از آن فارسی و نیمه دیگر عربی می‌باشد.
آغاز: بعد الحمد و الصلوة علی سیدنا محمد (ص) و آله الهدات (ع)، عرضه می‌دارد احقر بنده لغزنده شرمنده ابن المرحوم. .. که این اوراق سطوری چنداند که با نهایت کسالت بسبب برودت هوا و کهولت پیری بجهاتی چند یکی از آنها حشر با ابناء جنس چند پا در هوا نوشته می‌شود.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷٦۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الآثار الغریبة مؤثر. .. عصم الله عن الزلل و وفقه المجاوزة عن. ..
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸٤ق، جا: قزوین؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «ح» و غیر آن، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده محمد رفیع. ..» (مستطیل)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج گل و بوته، ۲٤٦گ، ۱۵-۲٤ سطر (۱۱×۱٦)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳٤ - ۷۵٤]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۸۹
خط: نسخ، کا: رحمةالله بن عنایةالله، تا: ۱۲۸۷ق؛ با مقابله مؤلف در ساعت ٤ شب سه‌شنبه ۲۵ صفر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی ترنجی مقوایی، ٦۵۰گ، ۱۳ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱٦ - ۹۱]

● **ارشاد المضلین فی اخبار الانبیاء المرسلین و فضائل الائمة** / کلام و اعتقادات / عربی

iršād-ul-muḍillīn fī axbār-il-anbīyā’-il-mursalīn wa faḍā’il-il-a’imma

مشهدی، محمد هادی بن محمد مهدی
mašhadī, mohammad hādī ebn-e mohammad mahdī

نام کتاب و نگارنده و نمایه ۷۸ «باب» در دیباچه آمده است، روزگارش به دست نیامد. شامل سی و هفت «باب» در جلد اول: ۱. در حدوث عالم و اثبات محدث؛ ۲. در اینکه خداوند قدیم است؛ ۳. خداوند نظیر ندارد؛ .. ۱۲. در عقل و فضیلت آن و جهل و مذمت آن؛ .. ۲۳. در آنچه متعلق به نجوم و احکام آن است؛ .. ۳۷. در بیان بهشت و دوزخ. بسیاری از مطالب دیگر را از فضل علم، سعادت و نحوست ساعت‌ها، احوال پیامبران، اصحاب کهف دارد. واپسین باب (۷۸) احوال بوذاسف و بلوهر است. در آن از کتاب های «بحارالانوار، اثنی عشریه، روضة الواعظین، عوالی اللئالی، معانی الاخبار، مصباح الانوار، تحفة الرضویه، زوائد الفوائد، توضیح المقاصد شیخ بهائی» و. .. یاد شده است.
آغاز: الحمدلله المتعالی عن صفات المخلوقین. المنزه عن نعوت الناعتین. .. بعد، فیقول الفقیر. .. ابن محمد مهدی محمد هادی المشهدی عفی الله. .. و سمیته بارشاد المضلین فی فضائل الائمة الطاهرین.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۵۲-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حلیة العیش اربع خصال القناعة و بذل
جلد یکم؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛

افتادگی: انجام؛ پیش از ۱۲۸۹ق که تاریخ وقف‌نامه است، با دستبردگی‌های بسیار در متن و افزوده‌هایی در کناره‌ها؛ وقف‌نامه برای گروه شیخیان کرمان با امضای حاج کریم خان کرمانی و تاریخ ربیع الاول ۱۲۸۹ق و نشان مهر گرد و نشان مهر بیضی؛ ۳۲۰گ، ۲۲سطر (۸×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۲۰]

۲. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۸

جلد اول، در ۳۷ باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: وزیری [نشریه: ۵ - ۵۹۱]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲٦۷٤

آغاز: برابر

از آغاز تا اواخر باب ۳۲ در بیان اوصاف ملائکه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۲ یا ۱۳؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج عنابی لایه‌ای، ۹۷گ، ۲۲ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲٤/۵سم [ف: ۳ - ۸۲۷]

● ارشاد المضلین فی نبوة خاتم النبیین = منتخب مفتاح النبوة = مختصر اثبات النبوة / کلام و اعتقادات / فارسی

eršād-ol mozellīn fī nabovvat-e xātam-en nabīyīn = montaxab-e meftāh-on nabovva = moxtasar-e esbāt-en nabovva

کوثر همدانی، محمد رضا بن محمد امین، - ۱۲٤۷ قمری

kowsar-e hamadānī, mohammad rezā ebn-e mohammad amīn (- 1832)

وابسته به: مفتاح النبوة؛ کوثر همدانی، محمد رضا بن محمد امین (-۱۲٤۷) و میزان الحق، هانری مارتین (۱۸۱۰-۱۸۸۳)

مؤلف، «مفتاح النبوة» را در پاسخ کتاب «میزان الحق» هانری مارتین مسیحی که ردی بر مسلمین است، نگاشت اما چون مفصل بود آن را در یک «مقدمه» و دو «مشکوة» و یک «خاتمه» مختصر کرد و «ارشاد المضلین» نامید: مقدمه در بیان وجوب تخلیه قلب از شوائب شکوک و تحلیه ظاهر و باطن بحلیه صدق و صواب؛ مشکوة ۱. در دو «مصباح»؛ مشکوة ۲. بیان ایراداتی که کشیش نصرانی نموده؛ خاتمه در پاره‌ای از مسائل دینی. «مفتاح النبوه» در سال ۱۲٤۰ ق با مقدمه میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی در تهران چاپ سنگی شده است.

آغاز: بسمله حمدله و بعد پوشیده نماند که هدایت و رایت و ایقان اگر چه علی الظاهر مترتب است بر دلیل و برهان و اما فی الواقع و نفس الامر - موقوف است به توفیقات یزدانی

انجام: و دانستی که حمل آن بر جبرئیل و روح القدس چنانکه نصاری تأویل می‌نمایند امکان ندارد و الحمدلله اولاً و آخراً و باطناً و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.

[الذریعة ۱۰۱/۱؛ نسخه‌های منزوی ۹۹۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۱/۹ (٤ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- فهرست ارشاد المضلین همدانی

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۸۵/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی المصطفین الهادین المهدیین و العاقبه للمتقین؛ **انجام:** اللهم اهدنا بهداتیک و احفظنا بحفظک و حمایتک و السلام علی تابع الهدی پارس ثیل شهر ربیع الثانی ۱۲۲٤. (پایان نسخه:) تمت مقابلته مع نسخه قوبلت مع نسخة الاصل بخط مصنف سلمه لله تعالی عن افات الزمان و سوانح الدوران علی ید اقل الطلاب محمد حسین التفرشی غفر الله له و لولانه و معلمیه و جمیع المؤمنین و المؤمنات.

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: محمد حسین تفرشی و فرج الدین محمد سرابی، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده با با نسخه‌ای که با نسخه اصل مقابله شده بوده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز با ترنج و نیم‌ترنج کوبیده مقوایی، ۱۷۵گ، ۲۵ سطر (۹×۱٤)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۳٤٦]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٤۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا: محمد محسن مازندرانی، تا: قرن ۱۳؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲٦۳ ق؛ کاغذ: آبی آهار مهره، جلد: میشن دارچینی، ۱۰۱گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٦×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۹۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. محمد رضا بن محمد امین؛ **انجام:** و آنچه نوشته عاقل و دانا را کافی و منصف شنوا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول به زر؛ کاغذ: کاغذ فستقی، جلد: میشن سیاه ضربی، ٤٤۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۲ - ۲۱]

٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٤٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: محمد محسن مازندرانی، تا: جمادی الاول ۱۲۲۹ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲٦۳ق؛ کاغذ: فرنگی الوان آهارمهره، جلد: میشن دارچینی، ۱۰۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ٤۰]

۵. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:٤۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ صفر۱۲۳۰ق؛ ۱۳۵گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۲سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۳٤]

٦. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٤۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد محسن مازندرنی، تا: ۱۲۳۱ق؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲٦۳ ق؛ کاغذ: آبی آهار مهره، جلد: میشن دارچینی، ۱۰۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱٦×۲۱سم [ف:۱-۳۸]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۵۸/۸

آغاز: چون در این کتاب بابی از ابواب مسائل نوشته آمد که فهم همه آن علی التفصیل مدلل به برهان و دلیل و متابعت قانون جرح و تعدیل جز واقفین فنون حکمت و دانایان؛ **انجام:** وآن چه نوشته شد عاقل دانا را کافی و منصف شنوا را از خواب غفلت بیدار می‌سازد زیاده بر این زیاده است در خانه اگر کس است یکحرف بس است والا بر سیه دل چه سود خواندن وعظ نرود میخ آهنی برسنگ

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ چند فایده در حدیث و معما و شعر فارسی؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۸گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ٥ - ١٩٦٤]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸٤۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و احفظ بحفظك و حمایتك و السلام علی تابع الهدی

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● ارشاد الملوک / اخلاق / ترکی و عربی

iršād-ul mulūk

برکلی، محمد بن پیرعلی، ۹۲۹ - ۹۸۱ قمری

berkelī, mohammad ebn-e pīr-‘alī (1523 - 1574)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۲۹

آغاز: ارشدنا الله الذی. بسمله. الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و بحرمة حبیبک الامین. .. سنه مائة و ستة عر بعد الالف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۳ق[رایانه]

● ارشاد الملوک فی سیر السلوک / کلام و اعتقادات / فارسی

eršād-ol-molūk fī seyr-es-solūk

حسینی، قوام الدین بن حیدر، ق۱۳ قمری

hoseynī, qavām-od-dīn ebn-e heydar (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲٥٦ق

دارای یک «طلیعه» و سه «یوم»:طلیعه در مقدمات، دارای پنج درجه؛ یوم ۱. در احوال واجب الوجود، دارای پنج ساعت؛ یوم ۲. در نبوت و امامت دارای سه ساعت؛ یوم ۳. در معاد، دارای سه ساعت. مؤلف کتاب دیگری به نام «مدائن الایمان» داشته که بخشی از آن را در آغاز «یوم ثانی» این کتاب آورده است و نیز اشعار فراوانی از خود در سراسر کتاب به مناسبت‌هایی گنجانده است

آغاز: گوارا شرابی که هشیاران خمخانه احدیت را سزا است

انجام: تمام شد تنظیم کلام و تصنیف این رساله نیک آغاز و انجام در شب. ..

[فهرستواره منزوی ۸۲/۹]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱٤۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۰گ، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۳]

● ارشاد المؤمنین / فقه / فارسی

eršād-ol mo’menīn

قاری، ابراهیم بن حسن، ق۱۲ قمری

qārī, ebrāhīm ebn-e hasan-e (- 18c)

کتابی است در عقاید و ضروریات و احکام، طبق عقاید اهل سنت و جماعت و به صورت پرسش و پاسخ، با عناوین «اگر ترا پرسند. .. بگو» در ۸ «فصل»: ۱. بیان اعتقادات؛ ۲. طهارت؛ ۳. مسائل نماز؛ ٤. بیان مسائل روزه؛ ٥. بیان چهارم رکن اسلام که زکات است؛ ٦. صدقه فطر؛ ۷. اضحیه؛ ۸. بیان رکن پنجم که اسلام [حج] است. از کتاب‌هایی چون «کنز الدقائق» و حواشی آن و شرح عینی، «بحرالرائق»، »شرح وقایه»، «عمدة الاسلام»، «کفایة المؤمنین»، «مفتاح»، »ترغیب الصلوة»، «تیسیر الاحکام»، «نوازل»، «واقعات»، «منیة المصلی»، کیدانی و شرح آن انتخاب شده است. وی آورده است: « ... و چون رغبت خوردان به سؤال و جواب بیشتر بود این فقیر اقتدا به صاحب کتاب احکام الصلوة کرده شروع نمود نهایتش بعضی مسائل که در آن کتاب غریبه بوده‌اند آن را اسقاط کرده و اکثر ضروری را که در آن نبوده‌اند درج ساخت و به ارشاد المؤمنین موسوم گردانید. ..». او همچنین استاد سلطان اورنگ زیب، ابوالمظفر محمد بهادر بن شاه جهان گورکانی هندی (۱۰٦۸-۱۱۱۸ه) بوده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٥۱۸۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة والسلام علی رسوله محمد و آله و صحبه اجمعین، اما بعد، می‌گوید خاکسار بی‌مقدار فقیر ابراهیم بن حسن خویدم کلام کردکار، بصره الله بعیوب نفسه و جعل یومه خیراً من امسه که این کتابی است در بیان عقاید مجمله اهل سنت و جماعت و صفت ایمان و بیان طهارة و نماز و روزه و زکوة و حج از کتب معتبره چنانچه کنز الدقائق و. ..؛ **انجام:** اما بخوردن بسیاری از زعفران تنها یا مخلوط بچیزی مغلوب دم لازم آید.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالکریم بن عبدالملک، تا: جمعه ٦ شعبان ۱۱۹۲ق؛ مصحح، محشی با نشان «ه»، «مولوی محمد صالح»، «هو لکاتبه» و «مخدوم محمد هاشم عفی عنه»، در چند موضع عبارات نامفهوم «محمد بخش ... » و «حافظ محمد بخش» و. .. همراه با عددهای «۱۰۳۰۳٦ و ۱۰۳۰٥۳» و. .. آمده، یادداشتی به سال ۱۲۸٦ق و نام «محمد بخش» و «عبدالمجید» آمده است؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج زرشکی، ۹۸گ، ۲۱ سطر (۸×۱٦)، اندازه: ۱٤/٥×۲۳/٥سم [ف: ۳۸ - ٥٤۲]

● **ارشاد المؤمنین** / فقه / عربی
eršād-ol mo'menīn
نراقی، محمد جواد بن احمد، ۱۲۲۲ – ۱۲۷۸ قمری
narāqī, mohammad javād ebn-e ahmad (1807 - 1862)

قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۲۷
آغاز: الحمدلله علی جزیل فضله و انعامه و الشکر له
کتاب طهارت. رساله عملیه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف:۲]

● **ارشاد المؤمنین** / فقه / فارسی
eršād-ol mo'menīn
شیخ الاسلام دامغانی، محمد بن حسین، ق۱۳ قمری
šayx-ol-eslām dāmqānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 19c)
تاریخ تألیف: ۱۲٦۸ق
کتابی در مسائل اصول دین و طهارت و صلاة که با استفاده از اقوال شیخ انصاری و میرزای قمی و صاحب جواهر جمع‌آوری نموده و اکثر مسائل آن از اتفاقیات است.

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۰۰/۵
آغاز: الحمد لله رب العالمین. .. اما بعد فیقول الفکیر الی الله الغنی. .. این رساله‌ای است که جمع شده است مسائل آن از قول مجتهدین؛ **انجام:** از برای مأموم اینکه بشنواند امام را چیزی که می‌گوید از اذکار اعم از آنکه واجب بوده باشد یا مستحب.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: سال۱۲٦۸ق؛ مصحح، جلد: تیماج کرمی بدون مقوا، ۷۳گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: - ۱۱]

● **ارشاد المؤمنین** / فقه / فارسی
eršād-ol mo'menīn
کاشانی، محمد تقی بن حسین، ۱۲۳٦ – ۱۳۲۱ قمری
kāšānī, mohammad taqī ebn-e hoseyn (1821 - 1903)
آغاز: بسمله، الحمدالله الذی هدانا الی الدین القویم و ارشدنا الی المنهج المستقیم و الصلوة و السلام. .. و بعد چنین گوید بنده
چاپ: تهران، ۱۳۲۰ق؛ ایران، سنگی، ۱۳۲۰، جیبی، ٤۲ص
[فهرستواره منزوی ۳۱۷/٦]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱٦٦۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** خرابی دین و ایمان است. .. ربیع الاول سنه ۱۳۲۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۳۲۰ق [الفبائی: ٤۱]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** نفع گرفتن مومن در همه معاملات اگر اورا ضرورتی نباشد سزاوار و مستحب است تمام شد
خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۲۸ق [رایانه]

● **ارشاد المؤمنین** / کلام و اعتقادات / فارسی
eršād-ol mo'menīn
شریعتمدار، محمد علی بن اسدالله، ق١٤ قمری
šarī'atmadār, mohammad 'alī ebn-e asad-ol-lāh (- 20c)
تاریخ تألیف: ۱۷ ربیع الاول ۱۳٤۱ق
رساله‌ای در اثبات رجعت و بازگشت حضرات معصومین (ع) به دنیا، بر اساس احادیثی که در این موضوع روایت شده است، که به‌درخواست گروهی از اخیار در یک «مقدمه» و چند «مقصد» و یک «خاتمه» تألیف شده است.
آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من الراشدین بارشاده و میزنا بالعقل عن جمیع مخلوقاته و نور قلوبنا عرفانه الذی من علینا بلطفه و احسانه.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۷
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا اسدالله بن ملا محمد کحللی ساکن انزلی، تا: یک‌شنبه ۲۹ جمادی الاول ۱۳٤۲ق؛ جلد: پارچه مشکی، ۵٤گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۵۳] و [ف: ۱٦٤]

● **ارشاد المؤمنین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-ol mo'menīn
بیدادزی، محمد
bīdādzī, mohammad
در آداب اهل طریقت و سیر و سلوک
آغاز: بسمله، حمد بی قیاس ذات اقدس احدی را که کمال حمد حامدان کاملش در مقام تحمید
انجام: یسر لنا الاعمال با رکان الشریعة و وفقنا رعایه اداب الطریقه و اوصلنا الی کمال الیقین و الحقیقه امین یا رب العالمین

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱٦۳/٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن عبداله محمد مولائی و سلطان محمد بن شیخ علی، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز مقوایی، ۷۸ص، ۱۹ سطر (۱۰×۱٦/۵)، اندازه: ۱٦/۵×۲۳سم [ف: ۵ – ۲۲۹]

● **ارشاد المؤمنین** / فقه / فارسی
eršād-ol mo'menīn
کرمانی، محمد جمال
kermānī, mohammad jamāl
ترجمه «کنز الدقایق» در فقه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۲۳-ف
نسخه اصل: مونیخ ۳۹۵؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی سعید محمد بن عبدالعزیز خان، تا: ۵ ربیع الاول ۱۲٦٦ق، جا: کوادر بندر [فیلمها - ف: ۳ - ۱۳٤]

● **ارشاد المؤمنین** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-ol mo'menīn
از ناشناسی که از گروه شطاریان بوده و از نگاشته دیگر خود «ارشاد العاشقین» نام می‌برد و شاید از شاه محمد رضا شطار لاهوری (د۱۱۱۸ق/۱۷۰۷م) باشد که دو کتاب او «ارشاد المؤمنین» (مشترک، ۱۲۱۸/۳) و «ارشاد العاشقین» (همانجا ۱۲٤٤/۳) را می‌شناسیم. افزون بر آن «ارشاد العاشقین» او بر پایه «مقاله»ها بخش‌بندی شده است، در چند «باب»: ۱. بیان چهار دل، چهار نفس، چهار قطره و تلقین؛ ۲. بیان اذکار و مراقبات و اشغال؛ .. ٤. دست بیعت پیر و مرید؛ .. ٦. احوال خرقه و خلافت.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:٤۸۰-عکسی
آغاز: حمدله. عاقبت. صلات. اما بعد، و آنچه صاحب خلافت که مدت بیست و پنج سال خواهد بود که این خاکسار درویشان بلکه [خاک] راه درویشان، بعد از کسب و ریاضت؛ **انجام:** بفضلك و كرمك یا ارحم الراحمین. دفع بلاها این دعا را بسیار خوانند.
اصل نسخه: گنج بخش ش ۵۳۱۹، خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۵۱ص، ۱۳ سطر [عکسی ف: ۲ - ۱۸]

● **ارشاد المؤمنین فی مختصر هدایة الطالبین** / کلام و اعتقادات / فارسی
eršād-ol mo'menīn fī moxtasar-e hedāyat-ot tālebīn
کاشانی، محمد تقی بن حسین، ۱۲۳٦ - ۱۳۲۱ قمری
kāšānī, mohammad taqī ebn-e hoseyn (1821 - 1903)
گزیده‌ای است از کتاب «هدایة الطالبین» (فی اصول الدین) خود مؤلف، وی از عالمان بزرگ و صاحب تألیفات بسیاری است، او از شاگردان صاحب جواهر و داماد ملا محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی بوده و در تهران اقامت گزیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰٤/۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. اما بعد، این کتاب مختصری است از کتاب هدایة الطالبین. .. الحمد لله الذی تسربل بالاهوتیة الازلیة و تفرد بالوحدانیة الابدیة السرمدیة. .. بر هر فردی از افراد مکلفین؛
انجام: و این رساله را ختم نمودیم بذکر بهشت، امید که خداوند خاتمه حقیر و شیعیان رادخول در بهشت بگرداند بحق محمد و آله الطاهرین.
خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد علی تلواسکانی (ترواسکانی) صمدانی، تا: ۱۳۳۳ق؛ ترقیمه «تمام شد مختصر از کتاب هدایة الطالبین در شب ۳ شنبه ۲٤ شهر ذیقعده سنه ۱۳۳۳، دانسته شود که این مجموعه مختصری است از کتاب هدایة الطالبین مرحوم مغفور علام فهام عالم متبحر ملا محمد تقی فاضل کاشانی و بعضی دیگر از کتب معتبره کلامیه و اخبار و احادیث از کتب معتبره دینیه ایمانیه من العبد المذنب العاصی الشیخ محمد علی التلواسکانی الصمدانی»، در برگ آغازین نیز آمده: «بسم الله الرحیم الرحیم الحمدلله رب العالمین. .. اما بعد، این کتاب مختصری است از کتاب هدایة الطالبین من تألیفات حجة الاسلام آقای ملا محمد تقی کاشانی (ره) و بعضی دیگر از کتب معتبر کلامیه و کتب اخبار و احادیث العبد المذنب العاصی الشیخ محمد علی التلواسکانی عفی عنه»، محشی با نشان «منه»، ۲ برگ مطالب گوناگون در آغاز و پرسش و پاسخی منظوم در ارث در پایان نسخه آمده است؛ کاغذ: فرنگی، ۱۷٦گ (٤-۱۷۹)، ۱٤-۱٦ سطر، اندازه: ۱۲×۱٤سم [ف: ۳۸ - ۱۵]

● **الارشاد (منتخب)** / تاریخ معصومین / عربی
al-iršād (mn.)
وابسته به: الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد؛ مفید، محمد بن محمد (۳۳٦-٤۱۳)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۲۰
بی‌کا، بی تا [د.ث]

← ارشاد نامه ⟵ رخصت ارشاد
← ارشاد نامه ⟵ رخصت
← ارشاد نامه ⟵ اجازه به شاه قاسم
← ارشاد نامه ⟵ اجازه
← ارشاد نامه ⟵ اجازه به شیخ محمد رشید الدین بیدوازی

● **ارشاد نامه = قصیده رائیه** / شعر / فارسی
eršād-nāme = qasīde-ye rā'īye
عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ - ٦۲۷ ؟ قمری
'attār، mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)
قصیده‌ای است عرفانی حدود ۱۸۰ بیت که به پیروی قصیده معروف حکیم سنائی غزنوی سروده و در دیوانش چاپ شده است.
آغاز: چشم بگشا که جلوه دلدار ×× متجلی است از در و دیوار / نحن اقرب الیه آمده است ×× دور افتاده ای تو از پندار
انجام: این دو بیت از سنایی آوردم ×× تا نهم مهر بر لب گفتار / آفرینش نثار مقدم تست ×× بر مچین چون خسان زراه نثار/ وارهان خویش را که وارسته ×× خسر وحشی ز نشتر بیطار
[نسخه‌های منزوی ۳۰٤۰/٤؛ فهرست مشترک پاکستان ۱۸٦/۷]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۳۷/۵
آغاز و انجام: برابر
در فهرست نام مؤلف نیامده است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در متن، چلیپا؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: روغنی گل و بوته زمینه سیاه، درون گل نرگس زمینه سرخ، ۱۰گ (۹۸پ-۱۰۸ر)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۴سم [ف: ۸ – ۱۳۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۳۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لیک باید که کار فرمایی ×× ورنه خون خوردن دلم بچکار
این قصیده در فهرست به نام قصیده اسرار و از عین القضاة همدانی داشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۸ص (۱۸پ-۲۶پ)، ۱۱ سطر (۱۰×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۷-۱۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰۹/۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: گالینگور مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴ص (۷۸-۹۱)، ۱۳ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳ – ۵۵۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۶
آغاز و انجام: برابر
در نسخه با نام قصیده شیخ فریدالدین عطار خوانده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب مزدوج، مجدول؛ جلد: پارچه مخملی بنفش مجدول گرهی، ۱۰گ، ۱۰ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۰ – ۲۸۵]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۹۶/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** همه عشق است اندرین صفحه ×× همه شوقست اندرین طومار
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۲۰ق؛ با سرلوح زرین؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن سرخ مغزی قهوه‌ای، ۱گ (۷۵پ-۷۶پ)، اندازه: ۱۵/۶×۱۵/۸سم [ف: ۸ – ۵۲]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۶۱/۳
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج خرمایی، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۱ – ۳۳۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۲۹/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** گفت قضاه این همه توحید ×× سر بسر جمله مخزن اسرار
در سیصد بیت؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ جلد: مقوایی با عطف چرمین، ۱۸ص (۵۰۹-۵۲۶)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴۷ –]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین موسوی، بی‌تا؛ برای سلامتی وزیر نظام نوشته است؛ مجدول، با سر لوح زرین، مذهب؛ واقف: سردار کل یار محمد افشار؛ کاغذ: شکری فرنگی آهار مهره، جلد: مخمل بنفش، ۱۰گ، ۱۰ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۲سم [ف: ۷ – ۶۶۲]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷/۲-۳/۱۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** همه شوق است اندرین صفحه ×× همه عشق است اندرین طومار
خط: نستعلیق، کا: لطف الله، بی‌تا؛ مجدول؛ ۶گ، ۱۴ سطر [ف: ۱ – ۳۱۷]

● ارشاد نامه = اجازه تلقین ذکر و روایت / عرفان و تصوف / فارسی

eršād nāme = ejāze-ye talqīn-e zekr va revāyat

علاء الدوله سمنانی، احمد بن محمد، ۶۵۹ – ۷۳۶ ؟ قمری

ʻalā'-od dowle-ye semnānī, ahmad ebn-e mohammad (1262 - 1336)

از علاء الدوله سمنانی به عبدالله بن احمد بن محمد
[نسخه‌های منزوی ۱۰۲۴؛ فهرستواره منزوی ۲۰۰۳/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۷/۵۳
آغاز: بخط شریف خود نوشته و نشان فرموده‌اند. .. نوشتم این مجموعه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن یشمی ضربی، ۱گ (۸۰پ)، اندازه: ۱۵/۹×۲۹/۵سم [ف: ۷ – ۲۱۷]

● ارشاد نامه / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-nāme

بیدوازی، محمد بن شیخ علی، ق۹ قمری

bīdvāzī, mohammad ebn-e šeyx ʻalī (- 15c)

تاریخ تألیف: ۱۰ ربیع الثانی ۸۷۳ق
ارشادنامه‌ای به شیخ شاه، که نزدیک ۲۵ سال ملازم آستانه فقر بوده و آهنگ سفر حجاز را داشته است، تا به توبه دادن و تلقین ذکر و خلوت مجاز باشد. از هموست: «عشق و محبت» در عرفان.
[فهرستواره ۲۰۰۳/۳؛ مشترک ۸۶۵/۱۱؛ نسخه‌های منزوی ۱۰۲۴/۲: چند ارشادنامه؛ نفیسی ۳۲۰/۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۴/۷-عکسی
آغاز: الحمدلله مبیض وجوه العابدین به آثار سیماء الرکوع و السجود و نور بواطن العارفین. .. اما بعد، چون علت غائیه عالم آدم و ذریات حق بود؛ **انجام:** و انا افقر. .. محمد بن شیخ علی البیدوازی الاسفراینی الملقب بالرشید، تحریراً فی عاشر شهر ربیع

الثانی سنة ثلاث و سبعین و ثمانمایه. این سند با اصل موافق است.
اصل نسخه: گنج بخش ش ۵۲۵۰ فهرست نشده؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۰۳ق؛ ۲ص (۲۷-۲۸) [عکسی ف: ۲ - ۱۹]

● **ارشاد نامه** / تراجم / فارسی

eršād nāme

خبوشانی، حاجی محمد، ق۹ قمری

xabūšānī, hājī mohammad (- 15c)

اجازه ارشاد است به شیخ عماد الدین فضل الله برزش آبادی طوسی، که از بزرگ‌زادگان بوده و به سرعت غیرمعمولی به خلافت پیر خود خبوشانی می‌رسد و در ۹۱٤ق/۸-۱۵۰۹م در می‌گذرد.

[نفیسی ۳۲۲/۱ عماد الدین فضل الله از سده ۹ق، همانجا ٥٦٥ همو و حاجی محمد خبوشانی؛ مشترک ۸۳۲/۱۱ همانجا ۱۸٥٦/۳ «شرح لوایح»؛ فهرستواره منزوی ۲۰۰۲/۳ «ارشادنامه»]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:٢٦٤/٥-عکسی

آغاز: حمد نامحدود حضرت معبودی را که عدد پیروان سرادقات عزت احدیت او نتواند شد، و شکر نامعدود واحدی را که عقول؛
انجام: و سلسله او را مؤید و مخلد گرداند. اللهم ثبتنا علی نهج الاستقامة و اعدنا من موجبات الندامة یوم القیامة و صلی الله علی محمد و آله اجمعین. تمت.
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۵۲۵۰ (گنج ۲۰۸۲/٤)؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۰۳ق؛ ٥ص (۱-٥) [عکسی ف: ۲-۱۹]

● **ارشاد نامه = اجازه و ارشاد نامه = اجازه طریقت** / اجازات - فارسی

eršād-nāme = ejāze va eršād-nāme = ejāze-ye tarīqat

نورعلیشاه، محمد علی بن عبدالحسین، ۱۱٦۰؟ - ۱۲۱۲ قمری

nūr-'alī-šāh, mohammad 'alī ebn-e 'abd-ol-hoseyn (1747 - 1798)

تاریخ تألیف: ۲۲ محرم ۱۲۰۷ق؛ محل تألیف: کربلا

اجازه ارشادی است که برای ملا محمد جعفر بن صفر خان مجذوبعلی شاه همدانی که در آن به او اجازه می‌دهد که سالکان را ارشاد کند و او را بعد از خود قطب سلسله نعمت‌اللهی معرفی نموده است، همچنین در این اجازه به برادر ملامحمد جعفر، یعنی حاج محمد رضا کوثرعلی‌شاه، اجازه برای معاونت برادر خود داده است. در آن آورده است: «مدتی است مدید و عهدی است بعید که به ارشاد حضرت ولایت نشان تجرد شأن سلالة العارفین و زبدة الواصلین فرزند ارجمند حسینعلی شاه شرف هدایت یافته ... به تاریخ بیست و دویم شهر محرم الحرام سنه ۱۲۰۷ در ارض اقدس کربلای معلی مشار الیه را عارج معارج عز و علا و به تفویض شغل ارشاد موقع امتحان و ابتلای حضرت مولی نموده بین السالکینش به خطاب مستطاب شاهی مخاطب و در زمرة العارفین به لقب ارجمند مجذوبعلی ملقب گردانید ... و به اجازه اذکار خفیه قلبیه و افکار علویه ملکوتیه ابواب تجلیات و طرق افاضات را بر چهره قلوب عشاق حضرت مولی گشوده دارد» و در کار باطن به آقا رضا «که او نیز عهدی است که به ارشاد حضرت ولایت شأن تجرد نشان سلالة العارفین و زبدة الواصلین فرزند ارجمند کامکار رفیع مقدار حسینعلی شاه به شرف ذکر و اجازه فکر رسیده».

آغاز: الحمد لمن ارشدنا بالحمد و الصلواة علی نبینا صاحب لواء الحمد و المقام المحمود و السلام علی اوصیاء خلفاء الله الملک المعین و بعد جون موجود ذیجود وجود کامل مکمل در هر جزوی از اجزاء بل در هر قطری از اقطار دایره امکان مراتب تکمیل که مقصود له ایجاد عباد آنست
انجام: ابواب مغلقه تجلیات غیبی و طرق منسده افاضات لا ریبی را بر چهره خود بگشایند
[فهرستواره منزوی ۲۰۰۵/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱٥۸/۱۰
آغاز: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۷ص (۳۷۱-۳۷۷)، ١٦ سطر ، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰/٥×۱٥/٥سم [ف: ۳ - ٤۳۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱٤۹۳/٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عباس بن محمد شیرازی، تا: ۱۲٥٦ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ٤گ (۸۷ر-۹۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۹/٥سم [ف: ٤ - ۳٤٥]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۰٦/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا گورکانی، تا: ۱۲۷٤ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد یک‌لا، ۸ص (۲۳۷-۲٤٥)، ۱۲ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۰ - ۱٦۷۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٥۹۷۷/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن قاسم خان افشار، تا: ۱۲۸۸ق؛ رکابه‌دار؛ تملک: محسن سالمی، محمد حسین سلطان آبادی؛ جلد: تیماج مشکی، ٥ص (۱٥۲-۱٥۷)، ۱٥ سطر ، اندازه: ۱۳/٥×۲۱/٥سم [ف: ٤٤ - ۱٦۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰٦۷۹/٥
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ١٤؛ جلد: تیماج زیتونی مجدول، ۳گ (٥۷پ-٥۹ر)، ١٦ سطر (۸/٥×١٦/٥)، اندازه:

۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰ - ۱۷۲]

۶. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۹/۲

خط: نستعلیق تحریری، کا: ملا محمد باقر، تا: ۱۴ ذیقعده ۱۳۰۵ق؛جلد:مقوایی،زیتونی کاغذ لیمویی،گل بهی، ۹ص (۱۴۷-۱۵۵)، ۱۷سطر، قطع: نیم رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۲۹۳]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:٦٨٩/٦

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰٦ق؛ کاغذ: فرنگی خط‌دار و اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۷ص، ١٦ و ۱۷ سطر (۸×١٤)، اندازه: ۸/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ٤٦٩]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹٦۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا: وحید اشراقی، تا: ۷ محرم ۱۳۲۵ق؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ٦ص (۷٦-۸۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲٦ - ٤۳۵]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:١٦٢٨/٣

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ٦ ص (٦٨-۷۳)، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸ - ۲۱۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٣١٦٧/١

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ٤گ (۲پ-٦پ)، ١٦ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۱۳۰]

● ارشاد نامه / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-nāme

مجذوبعلی شاه، محمد جعفر بن صفر، ۱۱۷۵ - ۱۲۳۸ قمری

majzūb-ʻalī-šāh, mohammad jaʻfar ebn-e safar (1762 - 1823)

چند اجازه ارشاد مختلف از مجذوبعلی شاه.

[فهرستواره منزوی ۳/٢٠٠٤]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:٥١٤/٦

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بنور معرفته. .. و بعد، فیقول. .. محمد جعفر، الملقب به مجذوبعلی شاه. .. پوشیده نماند که حامل نوشته. .. میرزا محمد مسلم آذربایجانی. .. مشار الیه را اجازت دادیم که بندگان خدا را دعوت و دلالت کند؛ **انجام:** هم به اذن و رخصت و امر امام ×× منتشر عرفان شده در خاص و عام

اجازه ارشادی است که وی به شاگرد خود میرزا محمد مسلم آذربایجانی داده است، با سلسله طریقت خود از حاج محمد حسین اصفهانی، ملقب به حسینعلی شاه، نور علی شاه اصفهانی، معصومعلی شاه دکنی که به سری سقطی و معروف کرخی می‌رسد. آنگاه سلسله به صورت منظومه‌ای درمی‌آید در ۴۲ بیت: او (کرخی) ز موسی رضا چه احسان یافت ×× کفر بگذاشت، راه ایمان یافت؛ خط: نستعلیق تحریری پخته، کا: رونقعلی شاه، تا: قرن ۱۳، برای مجذوبعلی شاه؛ ۵گ (٦٣ر-٦٧پ) [ف: ۱ - ۱۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰٦۷۹/٦

آغاز: چون از اشارات با بشارات فخر الاولیاء و المحققین و تاج الاوصیاء و المدققین حضرت شاه محقق و مبین گردید که شخص طالب را گزیری نیست جز آن که دست به دامن کامل مکملی زده؛ **انجام:** المؤمنون حی فی الدارین. هر کسی سر از متابعت او پیچد بی سر باد. و السلام علی من اتبع الهدی تحریراً فی شهر شعبان المعظم سنة ۱۲۳۸. محل خاتم شریف مرحوم حاجی محمد جعفر طاب ثراه و ده مهر دیگر از حضار مجلس در پایین ورقه ثبت و ضبط است و مهر مرحوم حاج مزبور رفع الله مقامه: «صراط علی حق نمسکه عبده محمد جعفر» و میانه وصل دو کاغذ در پشت کاغذها مهر مرحوم حاج مزبور ثبت است. چهار موضع را هر فرموده‌اند

خطاب به عبدالله بن محمد حسین بیکایی دامغانی در شعبان ۱۲۳۸ق. در آن می‌نویسد: «این حقیر. .. به عرض خلان صفا می‌رساند که جناب. .. آقا عبدالله ابن محمد حسین بیکایی دامغانی که در اطوار سیر و سلوک مرتبه قصوی و در مرحله ذکر دوام و فکر تمام پایه اعلی یافته و مورد امتحانات طریقه حقه ولویه به چندین اربعین گردیده و جمیع احوال او را به میزان تحقیق سنجیده و او را از رذایل نفسانیه مرده و به ملکات حسنه مستحسنه زنده یافته چنان چه در اجازه نامچه تفصیل احوالاتش مشروح است حسبة الله ترخص او را به ارشاد عباد بر خود لازم دانسته، در طریقت ملقب به انور علی شاه بین السالکین مفتخر نموده، پس این فرزند باید در خدمت مذکور مساعی مشکور به جلوه ظهور در آورده زمره سلاک را به قوت ولویه باطنیه متوجه تربیت شده چون بدرود عالم فانی مرا نزدیک [است] چنان که یوم دوشنبه بیست و هفتم شهر شوال المکرم هذه السنة ۱۲۳۸ از مسکن مألوف که بیوک آباد است روانه آستانه مقدسه حضرت معصومه به دارالایمان قم خاهم [خواهم] شد و پس از دریافت فیض زیارت آن معصومه از آن جا روانه آذربایجان که در عصر دوشنبه یازدهم شهر ذیقعده همین سال وارد دارالسلطنه تبریز می‌شوم و شب چهارشنبه بیست و یکم همین ماه مرض موت مرا خواهد دریافت و عصر چهارشنبه بیست و یکم ایضاً به درود عالم فانی خاهم [خواهم] نمود و در صحن مقدس حضرت شاه سید حمزه در جوار آن بزرگوار در محلی که خود معین نموده ام مدفون خاهم [خواهم] گردید. .. و غرض از تسطیر این فقرات تعیین ولی خلف و تعدلو اولیای سلف بود. حقیر از جمله مریدهای قدوة المحققین و زبدة لواصلین حسینعلی شاه اصفهانی و آن حضرت فرزند جناب نور علی شاه اصفهانی و آن حضرت فرزند قطب دایره آفاق معصومعلی شاه دکنی و. .. (و همه سلسله را تا معروف کرخی و امام رضا علیه السلام بالا می‌برد)»

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ١٤؛ جلد: تیماج زیتونی

مجدول، ۱گ (۵۹ر-۵۹پ)، ۱٦ سطر (۱٦/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰ - ۱۷۳]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱٦٤۵/۷-۹/۱۹۵

آغاز: صورت ارشاد نامه یکی از فرزندان. .. که آن فرزند هم درجه ارشاد را داشتند و ملقب به محب علی شاه بودند وفقه الله لما یحب ویرضی این است که بعد از سلوک و اتمام مقامات مبتدئین ازذکر یونسیه و جبرئیله و مجاهدات نفسانیه؛ **انجام:** بعد از این دستور العمل خواهیم داد و حقیر راقم الحروف محمدتقی دراربعین اول مشاهده روحانیات نموده با ایشان در نوم یقظه محشور بودم اللهم وفقنی لاتمامه بحرمة محمد و آله الاخیار.

اجازه‌ای برای محبوب علی شاه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۱٦]

● **ارشاد نامه** / نامه‌نگاری / فارسی

eršād-nāme

سلطانعلیشاه، سلطانمحمد بن حیدر، ۱۲۵۱ - ۱۳۲۷ قمری

soltān-'alī-šāh, soltān-mohammad ebn-e heydar (1836 - 1909)

نامه‌ای است (ظاهراً از سلطان علی‌شاه محمد بن حیدر محمد نعمت اللهی) درباره نظر علی‌شاه و حسنعلی‌شاه و در آن قید شده که درویشان بایستی اوامر حسنعلی‌شاه را اطاعت کنند.

آغاز: بسمله راه نوردان طریق فقر و فنا و جرعه نوشان رحیق ثبات و بقاء فرزندان ارجمند رشادت پناه

[فهرستواره منزوی ۲۰۰۳/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۰٦/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا دست تصرف از ایشان کوتاه است بجهة اتمام حجت فرزند مشار الیه را بجهة تربیت (کلمه اخیر نشان صفحه بعد است که در نسخه نیست).

در فهرست نام مؤلف ذکر نشده است و به استناد فهرستواره منزوی ۲۰۰۳/۳ ذکر شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا گورکانی، تا: ۱۲۷٤ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد یک‌لا، ۲ص (۲٤۵-۲٤۷)، ۱۲ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۰ - ۱٦۷۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱٦۷/۲

اجازه و ارشادنامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۱گ (۷ر-۸ر)، ۱٦ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۱۳۰]

● **ارشاد نامه** / عرفان و تصوف / فارسی

eršād-nāme

غلام رضا

qolām rezā

صورت ارشادنامه‌ای است که استاد غلام رضا برای کاتب نسخه (محمدتقی) نوشته است.

آغاز: بسم الله العلی العظیم الرحمن الرحیم قال علی علیه السلام علیکم بتقوی الله فی السرو والعلانیة وقلة الطعام وقلة المنام. .. اما بعد بحول الله تعالی در ثلث آخر شب چون از خواب بیدار شود استغفار کبیر سه بار وهو استغفرالله الذی لا اله الا هو الحی القیوم

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱٦٤۵/٦-۹/۱۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** موجب ازدیاد نور واستنباط آن شده که تمام قلب را آن نور خرد گیرد

خط: نستعلیق، کا: محمدتقی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۱۷]

● **ارشادنامه** / تراجم / فارسی

eršād-nāme

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲٤٦/۵-عکسی

آغاز: باسمه سبحانه، ارشاد(نامه) حضرت مخدومی رجوی اسلامی ملاذی ملاذ الانامی غوث حقیقة الحق. .. شیخ حاجی محمد الخبوشانی (رح). بسمله. الحمدلله الذی نور مشکاة قلوب العارفین بانوار التجلیات زوایا صدور العاشقین. .. اما بعد، چون حضرت رب الارباب به عنایت بی علت خود بعضی طالبان صادق ثابت قدم؛ **انجام:** و هو من شیخ حبیب حضرت الله محمد(ص). تمت.

اصل نسخه: گنج بخش ش ۵۲۵۰ گویا فهرست نشده، از پدر خبوشانی به «فرزند سعادتمند مسندنشین قوانین شریعت. .. ابوالمیامن. .. شیخ حاجی محمد بن مرحوم مبرور خواجه جلال الدین یوسف المنصور الخبوشانی اطال الله عمره» که مدت مدید غربت اختیار کرده و علوم دینیه را در دار العلم هرات نزد علمای کبار ورزیده و به صحبت درویشان شتافته و پس از شدت مجاهدت به شرف مشاهده و لقا رسیده، و پیش از این «اجازه ارشاد» به دل و زبان جاری داشته بودم خواستم که مقید به کتابت گردد، تا به تربیت و توبه و تلقین و ذکر دیگران بپردازد. ارشاد کننده از خود نام نمی برد، جز آنکه زنجیره ارشاد خود را می‌آورد: رشیدالملة و الدین محمد بیدوازی (نفیسی ۳۲۰/۱ که از وی به بیدآوزی متخلص به رشید، قرن ۹ق نام می‌برد)، امیر سید عبدالله برزش آبادی (همانجا)، خواجه قطب الدین اسحاق ختلانی، میر سید علی همدانی، مرزوقانی، علاء الدوله سمنانی تا حضرت علی و پیامبر (ص)؛ خط: نستعلیق تحریری پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۰۳ق؛ ۳ص (۱۹-۲۱) [عکسی ف: ۲ - ۱۸]

● **ارشاد نامه** / عرفان و تصوف / فارسی
eršād-nāme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۳۲/۱٦
از نظرعلی شاه و حسین علی شاه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۳۷پ – ۱۳۸ر) [ف: ۵ – ۳۵۱]

● **ارشاد النبویة الی السعادة الابدیة** / کلام و اعتقادات / فارسی
iršād-un nabawīya ila-s s'ādat-il abadīya
واعظی، علی بن محمود، ق۱٤ قمری
vā'ezī, 'alī ebn-e mahmūd (- 20c)
تاریخ تألیف: نیمه شعبان ۱۳۹۲ق
کتابی در چهل «فصل» مشتمل بر مطالب اعتقادی و اخلاقی و بعضی از واجبات دینی و فقهی که گویا برای واعظان و اهل منبر، نگاشته شده و در آخر هر فصل، به ذکر مصیبت اهل بیت (ع) پرداخته است. این کتاب در دو جلد تنظیم شده و جلد دوم آن نیمه ماه شعبان ۱۳۹۲ به پایان رسیده است.
[فهرستواره منزوی ۸۲/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۷۳
آغاز: فصل پنجم در حج است و تحج البیت اذا کان لک مال و کنت مستطیعاً و حج بگذاری خانه خدا را؛ **انجام:** خداوند ستار العیوب است و دوست میدارد عیب پوشی را، الحمد لله أولا و آخراً و ظاهراً و باطناً
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲٦٤گ،مختلف السطر،اندازه:۱٦×۲۰/۵سم[ف: ۱۸ – ۱۵۰]

● **ارشاد النقاد الی تیسیر الاجتهاد** / حدیث / عربی
iršād-un-naqqād ila taysīr-il-ijtihād
امیر صنعانی، محمد بن اسماعیل، ۱۰۹۹–۱۱۸۲ قمری
amīr-e san'ānī, mohammad ebn-e esmā'īl (1688 - 1769)
در این‌که آیا در توثیق راوی یا تضعیف وی و همچنین در ضعیف یا صحیح دانستن روایت اجتهاد لازم است یا می‌توان گفته‌های علمای رجال و حدیث را قبول کرد؟ در این رساله ضمن چند فصل کوتاه اثبات می‌کند که قول بزرگان در این موضوع مورد قبول می‌باشد و اجتهاد برای متأخرین نیز امکان دارد.
آغاز: الحمد لله الذی ذلل صعاب العلوم الاجتهادیة لعلماء الامة و حفظها بأساطین الحفاظ و جهابذة الائمة
انجام: و علی آله حمال المعارف و عیبة کل عارف ما أقام الصلاة من عند الله و قامت بربها الاشیاء

چاپ: ضمن «مجموعة الرسائل المنیریة»، ریاض و قاهره، مکتبة الطیبة و دار الکلمة الطیبة، ۱۳٤٦ق (جلد اول ص ۱ – ٤۷)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۱۵/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن علی بن محمد بن عامر، تا: شنبه ۲٦ صفر۱۱٦۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۹گ(۲۱ر–۳۰ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۳ – ۲۱۱]

● **ارشاد الواعظین و تذکرة الذاکرین = روح الجنان** / گوناگون / فارسی
eršād-ol-vā'ezīn va tazkerat-oz-zākerīn = rūh-ol-jenān
نجفی، عبد الصاحب بن محمد علی، ق۱٤ قمری
najafī, 'abd-os-sāheb ebn-e mohammad 'alī (- 20c)
تاریخ تألیف: ۱۷ ذیقعده ۱۳۸۳ق
کتابی است مفید و سودمند در چهل مجلس شامل آیات و روایات در بیان ایمان و کفر و شمه‌ای از فضایل و مناقب و اخلاق و مصایب حضرات معصومین (ع) می‌باشد. نام کتاب به تصریح مؤلف در مقدمه و خاتمه «ارشاد الواعظین» است ولی به خط مغایر و نیز در شناسنامه آن را «روح الجنان» نام نهاده‌اند. جلد دوم حاوی ۲۰ مجلس که کلاً با آیات شریفه شروع شده و اهم مطالب آن به شرح زیراست: جریان هاروت و ماروت، عصمت فرشتگان و انبیا، ماه‌های حرام، قصه داوود (ع) و اصحاب رس، قارون، ماجرای سقیفه، فدک، شفاعت نبی اکرم و ائمه اطهار و مطالب دیگر در پند و اندرز و آداب و سنن و اخلاق.
آغاز: بسمله بعرض اخوان دینی واحباء روحانی ازاهل علم و سلسله جلیله اهل منبر.. می‌رساند

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نکتب ماقدموا و آثارهم و الحمدلله رب العالمین.. علیه توکلت و الیه انیب.
جلد ۱؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ رجب ۱۳۷۲ق، جا: مشهد رضوی؛ مجدول؛ واقف: بانو شریفه محدث نجفی، مهر۱۳٦۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۳۱گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱٦/٦×۲۰/۷سم [ف: ۱٤ – ۵۰]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۷
آغاز: بسمله و واعدنا موسی ثلاثین لیلة؛ **انجام:** تا سه روز برهنه روی خاکهای گرم کربلا مانده الا لعنةالله علی الظالمین.
جلد ۲؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف بانو شریفه محدث نجفی؛ کاغذ: مشقی، جلد: مقوا، ۲۲۷گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱٦/۷×۲۰/۵سم [ف: ۱٤ – ۵۱]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۸

آغاز: بسمله. اعوذ بالله من الشيطان الرجيم و واعدنا موسی ثلاثین لیله؛ **انجام:** قد فرغنا بعون الله و توفیقاته. .. اقل عبدالصاحب ۱۳۸۳ النجفی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۸۳ق [رایانه]

● ارشاد الوزراء / حکومت و سیاست - فارسی
eršād-ol-vozarā'

فائز، محمد بن زبر دست خان، ق۱۱
fā'ez, mohammad ebn-e zabar dast xān (- 11c)

۱. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۳عکسی
بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۳۰۲ق؛ ۷۰ص [جنگ: ۱ - ٤٤۲]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱٤٥۸-ف
بی‌کا، بی‌تا؛ موزه بریتانیا Or. 233؛ ٦۷گ [فیلمها - ف: ۱ - ۹]

● ارشاد الولد / شعر / فارسی
eršād-ol-valad

سریزدی، محمد بن محمد جعفر، - ۱۳۱۲ ؟ قمری
saryazdī, mohammad ebn-e mohammad ja'far (- 1895)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/٥۰۰۷-ف و ٥۰۲۱-ف
کا: سید رضای سجادی پسر سید ابوتراب پسر سید حسین، تا: فروردین ۱۳۳۹ تا جمعه ۷ مهر ۱۳٤۰ش = ربیع الثانی۱۳۸۱ق؛ از روی اصل خط سراینده [فیلمها - ف: ۳ - ۱۲۲ و ۱۲٤]

● الارشاد الهادی الی سبیل الرشاد / فقه / عربی
al-iršād-ul-hādī ila sabīl-ir-rašād

منصور بالله، قاسم بن محمد، ۹٦۷ - ۱۰۲۹ قمری
mansūr-o be-l-lāh, qāsem ebn-e mohammad (1560 - 1620)

شش «فصل» است مشتمل بر رفع اختلاف امت در اجتهاد و غیر آن و جمع بین اقوال مناسب با مذهب ائمه زیدیه. عناوین فصول چنین است: ۱. الارشاد الی حکم الخلاف؛ ۲. الارشاد الی معرفة المحق؛ ۳. وقوع الاختلاف البین بین أهل البیت؛ ٤. الارشاد الی ما یجب من العمل فی اتباعهم؛ ٥. الارشاد الی حکم أقوال المخالفین للعترة؛ ٦. الارشاد الی حکم ما یحصله المقلدون.
آغاز: الحمدلله. .. و بعدفانه لما کان الخلاف فی الاحکام الشرعیة بین الأمة المحمدیة و قد عرفنا ان الله تبارک و تعالی و احد.
[مؤلفات الزیدیة ۱۰۷/۱؛ اعلام المؤلفین الزیدیة ص ۷۷۸]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹٥٥/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و سلک محجة الرشاد بحق محمد و آله. .. العلی العظیم
خط: نسخ، کا: احمد بن علی بن محمد بن علی بن سلیمان بن عمر الهادی، تا: جمادی الثانی ۱۰۳۳ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن لایی سورمه‌ای، ١٦ سطر [ف: ٥ - ۲۱۹]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱٦۱۱/۳
آغاز: برابر
نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان -رم ۱۰۲۹؛ خط: نسخ نازیبا، کا: علی بن بدر بن علی اهجری، تا: ۱۰٥٥ق؛ مجدول؛ ٥٥ص (۲٤۳-۲۹۷) [عکسی ف: ٥ - ۲٥]

● ارشاد الهادی فی النحو / نحو / عربی
iršād-ul hādī fī-n naḥw

تفتازانی، مسعود بن عمر، ۷۲۲ - ۷۹۲ ؟ قمری
taftāzānī, mas'ūd ebn-e 'omar (1323 - 1390)

اهدا به: برای فرزندش
تاریخ تألیف: ۷۷۸ق؛ محل تألیف: خوارزم
در یک «مقدمه» و سه «قسم»: المقدمة فی تعریف النحو و الکلمه؛ ۱. الاسم؛ ۲. الفعل؛ ۳. الحرف. شرح‌های زیادی بر این کتاب نوشته‌اند.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل بکلمته علم الاعراب مرفوع البناء منصوب اللواء مجرور ذیل الشرف
انجام: والنون الثقیلة و الخفیفة فی الفعل للتاکید.
چاپ: محقق: حسن شاذلی فرهود، مجلة کلیة الآداب، جامعة الملک سعود، جلد۱۱، عدد۱، ۱٤۰٥ق.
[کشف الظنون ٦۷/۱]
شرح و حواشی:
۱- الرشاد فی شرح الارشاد = شرح ارشاد الهادی؛ جرجانی، محمد بن علی (-۸۳۸)
۲- توضیح الارشاد لارشاد العباد؛ امیرجان تبریزی، محمد (-۱۰)
۳- موضوع الرشاد فی شرح الارشاد؛ مدنی، علی خان بن احمد (۱۱۱۸-۱۰٥۲)
٤- عمدة المراد فی شرح الارشاد؛ مازندرانی، محمد بن سرابعلی (-۱۳)
٥- الرشاد فی شرح الارشاد؛ حسینی خجندی، محمد بن محمود

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲٥٥/۱
آغاز: الاعتضاد و الیه التفویض انه بصیر بالعباد؛
خط: نسخ، کا: ابولیث بن حسن بن ابراهیم، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۸گ (۱ر-۱۸پ)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۱ - ۲۱۳]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦۹٥۰/۱-۳٥/۱۳۰
آغاز: هذه عصا ا اخذت عصا و ضربت. .. و فی التثنیة و الجمع مثل مسلمان و مسلمون و اذا تعذر لفظاً؛ **انجام:** برابر

نام کتاب و مؤلف به قرینه انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ، ۹ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ٤ - ۲۰٤۰]

۳. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۸۱/٤

بی‌کا، تا: غره رجب ۹۰٦ق [ف: ۲۲]

٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٤۷۸۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی ضربی گرهی بدون مقوا نرم، ۱۸گ (۳٤پ - ۵۲ پ)، ۲۱ و ۱۰ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ٤۱ - ۲۱۱]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۰۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا یشترط والصفة المشبهه لایشترط عملها لاعتماد و اللام مثل «زید حسن وجهه» و «جاء فی الحسن وجهه» و الثلاثه یجوز اضافتها الی المعمول مثل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۹گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۳]

٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸٦۵٤ ض

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۰٦ق[د.ث]

۷. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

کا: ملا نسیمی بن نعمة الله کوستانی،تا: ۱۵ ذیحجه ۱۰۵۰ق [ف: ۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نعمة الله بن سعید عبدالله بن سید محمد بن سید حسین، تا: ۱۰٦۰ق؛ محشی؛ واقف حاج سید محمد، ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا رویه پارچه، ۱۸گ، ۹ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۷۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱٦۵]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/٤

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا تریاکی، ابعاد متن: ٦×۱۳، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳ - ۸۸٦]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا: محمد هاشم بن محمد طالب حسنی حسینی اردستانی، تا: ۱۱۰٤ق؛ محشی؛ واقف نادرشاه، ۱۱٤۵ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوا روکش پارچه، ۱۲گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۸/۸×۲۰سم [ف: ۱۲ - ٤]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٦۲٦۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق هندی، کا: محمد شرف بن حافظ محمد قایم، تا: ۱۱٦۳ق، جا: قصبه چمه چهته؛ مذیل است به رساله «تحفة الغلمان» در نحو در پنج صفحه که آغاز آن چنین است: «بسمله، الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی، اللفظ کلمة ان وضع لمعنی لاینقسم علیه»، انجام: «فی ایاه نحو ایا و اللواحق حروف و قیل هو اللواحق فقط». نسخه قدیمی نیست ولی در ورقه‌ای که منضم به نسخه است و نیز در «شناسنامه» کتاب این احمدشاه را سهواً از ملوک بهمنی تصور کرده‌اند که در سال ۸۲۵ جلوس نموده و به همین جهت تاریخ تحریر آن را در همه جا ۸۲٦ نوشته‌اند در حالی که این تاریخ مخالفت صریح دارد با ضوابط و موازین علمی و فنی نسخه‌شناسی، و تاریخ کتابت آن به هیچ وجه به‌طور قطع و یقین مقدم بر قرن دوازدهم و از این طرف بدون ادنی شک و شبهه‌ای متأخر از آن نمی‌تواند باشد. حال ببینیم این احمد شاه که نسخه در سال دوم پادشاهی او کتابت شده کیست؟ این احمدشاه در یک کلمه هیچ کس جز احمد بهادر از سلاطین مغولی (نه ملوک بهمنی) هند نیست که در دوم جمادی الاول سال ۱۱٦۱ به سلطنت رسیده است و چون کاتب به اقرار خود نسخه را در سال دوم پادشاهی احمد بهادر نوشته پس لامحاله تاریخ کتابت آن ۱۱٦۳ خواهد بود (چندین ماه بعد از تحریر این حاشیه به‌مناسبتی بعد از یک تصفح دقیق نسخه مهر کاتب در صفحه آخر از رساله دوم دیده شد که صریحاً واضحاً تاریخ مذکور را دارد نه یک سال جلوتر و نه یک سال عقب‌تر)، محشی؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه، ۲۳گ، ۸ و ۹ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۲ - ٤]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۵۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی لایه‌ای، ۲۱گ (۱-۲۲)، ۱۰ سطر (۱۲/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۳۱۵]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷٤۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰گ، (۳۸پ-۵۷پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱٦سم [ف: ۲۵ - ۹۷]

۱٤. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷٤۵/۱

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ کا: حاجی یحیی کشمیری فرزند ملا یوسف و چند کاتب دیگر، تا: ۱۲۲۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن تریاکی مقوایی، ۳٤ص (۱-۳۵)، ۱۵ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱٦سم [ف: ۱۰ - ۳۲۵]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:٤۷٦/۲

آغاز: احمدک یا من وهب لمن رفع یدیه نحوه بالسؤال مسئوله و فتح لمن امل احسانه بابه من غیر نصب حاجب واعطاه مأموله سبحانک انت المحمود؛ **انجام:** ساکنة عند یونس بالکسر عند بعضهم و حملوا علیه قوله تم و لاتتبعان و یمکن حمله علی کون النون عوضا عن الرفع و الفعل خبرا وارد امورد الانشاء فالقول بعدم الدخول فمخالفته للقیاس و استعمال الفصحاء احسن

خط: نستعلیق، کا: محمدبن سهرابعلی مازندرانی، تا: ۱۲۲۹ق؛ خطوط سیاه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ۵گ، ۱٦ سطر ،

اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ – ۱۳۳]
۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۱٦/۲
خط: نسخ، کا: محمدباقر بن ابوالفضل، تا: ۲۷ جمادی الاول ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: پسته ای، جلد: رویه کاغذ آبی [ف: ٥ – ٤٦٥]
۱۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰٥٤/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱٤گ (۳۳–٤۷)، ۱۳ سطر ، اندازه: ۹×۱٤سم [ف: ۳ – ۱۷۳]
۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۸۹/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قرمز، ۱۰ سطر ، اندازه: ۱٥/۳×۲۲سم [ف: ٦ – ۱٥۸]
۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦٥۲٥/۲
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ٤گ (۱۷ر–۲۱ر)، اندازه: ۱۷×۲٥سم [ف: ۱۷ – ۱۰٥]
۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳٤۳/۸
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنائی و نخودی، جلد: مقوا روکش پارچه، ۳۹گ (۱۸۳–۱٤٤)، اندازه: ۱٦×۲٥سم [ف: ۱۲ – ۳٤۸]
۲۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳٥۹/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه رساله اول مجموعه است؛ مهر: «عبده الراجی هاشم الحسینی»؛ جلد: تیماج ضربی دار قهوه‌ای، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ – ٤۲۷]
۲۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱٥۷٥
خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن ابوتراب حسینی، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۳گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲ – ۱۱۱]

● الارشادیة / اخلاق / فارسی

al-eršādīye

تویسرکانی، محمد نبی بن احمد، – ۱۳۲۰ ؟ قمری
toyserkānī, mohammad nabī ebn-e ahmad (- 1902)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۰ق
رساله استدلالی است بر وجوب ارشاد عوام به احکام شرعیه و تکالیف دینی آنان و این که این فریضه هیچگاه از کسی ساقط نمی باشد.
آغاز: بدانکه گاهی بنظر می‌رسد که مقتضای آیه وافی هدایه انداز و سایر ادله داله بر وجوب تعلیم و ارشاد.
انجام: و خود را مثل غالب مردم مستحق عذاب و مبغوض خداوند قهار نگرداند.
[فهرستواره منزوی ٤٦۲/٦]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦۰۳۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ توسط مؤلف در حاشیه تصحیح و اضافه شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ٥گ (۲۹پ–۳٤ر)، اندازه: ۱۰/٥×۱۷سم [ف: ۱٦ – ٤۰]

← ارض > المعرفة فی فرائض المیراث

● ارضاع احدی الأختین ولد الأخری / فقه / عربی

irḍā'-u iḥda-l 'uxtayn walad-al 'uxrā

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱٥۱ – ۱۲۳۱ قمری
mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تاریخ تألیف: نزدیک به پایان ۱۲۰۰ق؛ محل تألیف: قم
پاسخ استدلالی پرسشی است پیرامون شیر دادن یکی از خواهران فرزند خواهرش را به اندازه محرمیت (انبات لحم، ۱٥ بار یا یک شب و روز) و این که آیا فرزندان دیگر دو خواهر (که خاله دایه آنها نبوده) می‌توانند با یکدیگر ازدواج کنند یا نه؟ مؤلف با استدلال به احادیث جایز دانسته است. این رساله مشتمل بر دو «مقدمه» و دو «مطلب»: مقدمه ۱. فی أن الأحکام تابعة للعناونی و المعنونات؛ مقدمه ۲. معنی یحرم من الرضاع ما یحرم من النسب؛ مطلب ۱. نکاح أولاد أب المرتضع فی اولاد صاحب اللبن؛ مطلب ۲. نکاح أولاد أب المرتضع فی أولاد المرضعة.
آغاز: بسمله، حمدله، مسألة هل یجوز ارضاع احدی الاختین ولد الاخری بحد الرضاع المحرم ام لا؟ ثم إذا حصل الرضاع فهل یجوز المناکحة بین ولدیهما الغیر المتراضعین أم لا ؟
انجام: و اذا لم یثبت الحکم فی اخوة الاخوة ففی اخوة اخوة الاخوة الأمر اوضح و لنقتصر بذلک و نختم الرسالة. .. و الحمد لله. .. اواخر شعبان المعظم من شهور سنة مائتین و ألف.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤۱۱/۲عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل :گویا در نزد ورثه میرزا ابو طالب قمی است؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: اواخر شعبان۱۲۰۰ق؛ به‌وسیله مؤلف در متن و حاشیه تصحیح شده، با حواشی از مؤلف؛ مهر وقف مرحوم میرزا ابوطالب قمی؛ ۳ص (٥–۷)، مختلف السطر [عکسی ف: ٤ – ۲۲۰]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱٥۸/۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ٥گ (۷۹ر – ۸٤ر)[ف: ٥ – ٤۳۹]
۳. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:٥٥
آغاز: برابر
در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ٥ – ٥۹٦]
٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷٦٦۷ض٦

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعليق، كا: محمد على رضوى، تا: قرن ۱۳؛ كاغذ: شكرى آهار مهره، جلد: تيماج ماشى، ۸ص، مختلف السطر ، اندازه: ١٤×٢١سم [ف: ٢١/١ - ٦٦٣]

۵. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:ض١٤٧٨٧
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعليق، بى كا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سيد محمد باقر سبزوارى، محرم ١٤٠٥؛ كاغذ: شكرى آهار مهره، جلد: مقوا رويه گالينگور عطف و گوشه تيماج قهوه‌اى سوخت، ۹ص، ٢٤ سطر ، اندازه: ١٤×٢١سم [ف: ٢١/١ - ٩٩]

٦. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:٣٥٦٨٩
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعليق تحريرى، كا: سيد حسين بن اسماعيل موسوى، تا: ربيع الثانى ١٢١٩ق؛ اهدائى رهبرى، خرداد ١٣٧٣؛ كاغذ: نخودى آهار مهره فرنگى، جلد: تيماج ضربى خرمايى با ترنج و دو سرترنج با عطف و سجاف ميشن قهوه‌اى، ۳گ، ٢٧ سطر ، اندازه: ١٤/٥×٢٠/٥سم [اهدائى - ف: ٣ - ٥٩]

٧. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:ض١٩٩٩٨
آغاز و انجام: برابر؛. .. ابوالقاسم بن الحسن الجيلانى فى اواخر شعبان من شهور سنة مأتين و الف ١٢ (كذا).
خط: نستعليق، كا: سيد حسين بن اسماعيل موسوى، تا: ربيع الثانى ١٢١٩ق؛ اهدايى رهبرى، خرداد ١٣٧٣؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: تيماج مشكى ضربى مزين به ترنج و سرترنج، ۹ص، ٢٧ سطر ، اندازه: ١٤/٥×٢٠/٥سم [ف: ٢١/١ - ٣٧٧]

٨. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:١٠٢٠/١٠
آغاز و انجام: برابر
كا: محمد حسين ابن محمد مهدى همدانى، تا: ١٢٢٦ق؛ ١٥گ (١٢٣ر-١٣٨ر) [ف: ٥ - ١٨٠٣]

٩. آران كاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:٣٧/٨
آغاز و انجام: برابر
كامل است؛ خط: نسخ، كا: ابوطالب بن محمدحسن آرانى كاشانى، تا: با تاريخ ١٢٢٨ق؛ جلد: گالينگور قرمز عطف تيماج سرخ،١١ص(٥٥٥-٥٦٥)،٢٢سطر، اندازه: ١٦×٢٢سم [ف مخ: - ٧٠]

قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:٢٦٢/٨
نسخه اصلى: همان نسخه بالا [عكسى ف: ١ - ٣٠٤]

١٠. مشهد؛ الهيات؛ شماره نسخه:٢٢٥٣٩/١
آغاز: برابر
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعليق، بى كا، تا: ١٢٤٥ق؛ جلد: تيماج عنابى، ١٧ سطر (٩×١٥/٥)، اندازه: ١٥×٢١سم [ف: ٣ - ٧٣٢]

١١. كاشان؛ جعفرى؛ شماره نسخه:٧٦/٣
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بى كا، تا: ١٢٤٩ق؛ جلد: تيماج قهوه‌اى عطف گالينگور مجدول، ٤گ، ٢٥ سطر ، اندازه: ١٥×٢١سم [ف]

١٢. قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه:٦٧٤٥/٦-٣٤/١١٥
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بى كا، تا: ٨ صفر ١٢٦١ق؛ مصحح؛ جلد: تيماج مشكى مجدول، ٦گ، ٢٠ سطر ، اندازه: ١٥×٢١سم [ف: ١- ٣١٨]

١٣. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:٩٢٩٠/١٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، كا: محمد حسن پودئى سميرى، تا: عصر مؤلف؛ جلد: تيماج مشكى، ٦گ (١٤٥ر-١٥٠ر)، ٢١ سطر ، اندازه: ١٥×٢١/٥سم [ف: ٢٤ - ٧٩]

١٤. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه:٩٣٠٥/١٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بى كا، تا: عصر مؤلف؛ جلد: تيماج مشكى، ٥گ (١٣٧ر-١٤١پ)، ٢١ سطر ، اندازه: ١٥×٢٠سم [ف: ٢٤ - ١٠١]

١٥. قزوين؛ امام صادق؛ شماره نسخه:٥٠٤/٦
آغاز و انجام: برابر
بى كا، بى تا؛ جلد: تيماج سياه سوخت با ترنج با سر، ٨گ [ف: ١ - ٣٩٩]

١٦. تهران؛ مدرسه مروى؛ شماره نسخه:٦٦٩/٨
بى كا، بى تا؛ قطع: خشتى [ف: ٢٩٢]

← الارض المخروبة بعد العمران ⩾ احياء الموات
← الارض المندرسة ⩾ احياء الموات
← الارضية ⩾ علة قيام الارض فى حيزها
← ارضى در دائره ⩾ ترسيم دوائر عرضى و طولى فلكى

● ارغام اللئام فى كسر الأصنام / كلام و اعتقادات / فارسى
erqām-ol-le'ām fī kasr-el-'asnām

شريف نائينى، محمد بن محمد هادى، - ١٣٠٥ قمرى
šarīf-e nā'īnī, mohammad ebn-e mohammad hādī (- 1888)

اهدا به: ناصرالدين شاه
تاريخ تأليف: ١٢٧٤ق
اين كتاب رد «تبصرة العوام» حاج كريم خان كرمانى است، نامى از اين كتاب در «الذريعة» نيامده است نام مؤلف در اعيان الشيعة با عناوين «محمد هادى نائينى» و «محمد بن محمد هادى نائينى متخلص به فائض» آمده و رساله‌هاى رجالى زيادى به او نسبت داده شده است. منظومه «اللؤلؤة البهية فى الكلام» تأليف همين مؤلف در الذريعة آمده است.
[اعيان الشيعة ٤١٢/٩ و ٤٨/١٠]

شرح و حواشى:
١- خلاصة إرغام اللئام فى كسر الأصنام؛ شريف نائينى، محمد بن محمد هادى (-١٣٠٥)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۳/۳
آغاز: قسمت چهارم در شیعه و در آن سه باب است باب اول در معرفت احوال نقباء؛ **انجام:** و نیز بدیهی است که تا توحید و نبوت و امامت حاصل نشود محبت مذکور ممکن نیست حاصل شود
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲٦۹ق، جا: تهران؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۱٤۵گ (۱۸۷-٤۳)، ۲٤-۲٦ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۱ - ۵۷۲]

● **ارقام ایام جمعه ها** / هیئت / فارسی
arqām-e ayyām-e jom'e-hā

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۰/۱۲
آغاز: مسئله ارقام جمعات در تقویم حروف ابجد است
خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد محلاتی، تا: ۱۲۸۱ - ٦ جمادی الثانی ۱۲۸۳، جا: اصفهان، مدرسه میرزا مهدی؛ در صفحه عنوان چنین آمده: «کاتبه و صاحبه و مالکه عبدالصمد بن حسینی المحلاتی فی شهر شوال المکرم ۱۲۹۵»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، قطع: خشتی، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۰٦]

● **ارقام جمع و خرج گیلان** / اسناد / فارسی
arqām-e jam' va xarj-e gīlān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۸۳
ابواب جمعی ملک آرا اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ١٤؛ مهر: صدراعظم، وزیر دفتر در شوال ۱۳۱۱؛ کاغذ: آبی، جلد: مقوایی، ابعاد متن: ۷×۱٤، اندازه: ۱۷×۲۷سم [سنا - ف: ۲ - ۱۱٦]

● **ارقامی که. ..** / اسناد / فارسی
arqāmī ke. ..
ارقامی که وزرای دولت عثمانیه از جانب صفی میرزای مجهول النسب بر اهل ایران نوشته‌اند مبتنی بر تاریخ صبحی افندی رومی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹٦۱/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ١٤ [ف: ۷ - ۱۱۳]

● **ارقعه نوع (ازقنوغ)** / طالع‌بینی / فارسی
arqe'e-ye nu' (azqanūq)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۹۵/۲۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ٦ - ۳۹۱]

← ارکان اربعه در صناعت ≻ کبریت و زیبق

● **الارکان الاربعة فی الحجر** / کیمیا / عربی
al-arkān-ul-arba'a fi-l-ḥajar
جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān (739 - 814)
آغاز: الحمدلله الفرد الصمد واحد الوجود. .. کتاب الاول نذکر فیه زیبق الشرق، و اما السؤال عن الزیبق الشرقی
انجام: و اذ قد اتینا علی ذلک فلیکن الان آخر الکتاب من الاولی الاربع من الحجر الکریم المکرم فی باب الاعظم، و السلام

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۱۵/۱
آغاز و انجام: برابر
در چهار کتاب: زیبق شرق و غرب، حجر، ارض الحجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن یکلا سیاه، ۱۲گ (۱پ-۱۲ر)، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۳/۲×۲۲/۵سم [ف: ٦ - ۳۷۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲٦۳۲/۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ریز، کا: بهائی بن احمد عاملی کاظمی، تا: اواخر قرن ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (٦۰-۹۲)، ٦٤ سطر ، اندازه: ۸×۱۷/۵سم [ف: ۳۲ - ۸۳]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸٦٦
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: غلامحسین ابن محمد تقی اصفهانی، تا: شوال ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوا، ۱۷گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲]

٤. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۱/۱۲
آغاز: بسمله الحمدلله الذی هو الرزاق لمن یشاء بیده الخیر
بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوایی با گالینگور سبز، ٤ص (۷۲-٦۸)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۷٦۹]

← الارکان الاربعة من الخمس مائة ≻ کتاب الارکان الاربعة من الخمس مائة

● **ارکان الایمان** / کلام و اعتقادات / فارسی
arkān-ol-īmān
ابیوردی، ابوالحسن بن احمد، - ۹٦٦ قمری
abīvardī, ab-ol-hasan ebn-e ahmad (- 1559)
اهدا به: شاهزاده خانم سلطانم (دختر شاه طهماسب)
تاریخ تألیف: ۲۸ ربیع الاول ۹٦٤ق
رساله‌ای کوتاه در اصول و عقاید دینی امامیه در پنج «اصل» و یک «خاتمه»: اصل ۱. اثبات واجب الوجود، در ١٤ «مطلب»؛ ۲.

عدل و افعال واجب الوجود، در ٥ «مطلب»؛ ۳. نبوت، در ٦ «مقصد»؛ ٤. امامت، در ۷ «مقصد»؛ ٥. معاد و احوال نشأة آخرت در ۳ «مقصد»؛ خاتمه در عفو و شفاعت و توبه.
آغاز: بسمله، و به نستعین با شریفترین نکته‌ای که از ورای سرادق خیال بر زبان ارباب حال جلوه شود حمد حضرت. .. این غبار راه راهروان دین منیف ابوالحسن شریف را رغبت مینمودند که خلاصه اصول دین قویم.
انجام: اینجاست ختم کلام و حمد ملک علام، و صلوات برسید انام، ما توالت اللیالی و الایام.
[الذریعة ٥٢٥/١-٥٢٦؛ نسخه‌های منزوی ٨٧٥/٢؛ اعیان الشیعة، چاپ مطبعة الانصاف ١٣٧٩ هـ ١٨٦/٦؛ فرهنگ بزرگان اسلام و ایران ١٥٩؛ ریحانة الادب ١٧/٥]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٦٣٠٦/٢
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ٩٨٦ق (دو سال بعد از تألیف)؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ٥٨گ (١٠٢پ-١٥٩ر)، ١٤ سطر ، اندازه: ١٠/٥×١٨سم [ف: ٣ - ١٥٧]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:١١٨٩ ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** تعالی فرموده که توبوا الی الله (زیر وصالی) کنید و باز گردید بدرگاه حق تع و نیز (زیر وصالی) الی الله توبة نصوحاً و امثال این (زیر وصالی)
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ١١؛ برگ الحاقی پایان نسخه در یک سمت یادداشتی است با عنوان «آنچه از اهل خانه گرفته‌ام و این جانب انشاءالله باید بدهم» و بر صفحه پشت آن دعایی است به‌جهت خواب دیدن خوفناک؛ مهر: «محمد مهدی الموسوی ١٢٢٧» (بیضی)، «محمد بن صادق الحسینی الطباطبایی» (مربع)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قهوه‌ای با جدول و حاشیه، ٥٧گ، ١٥ سطر ، قطع: رقعی [ف: ٢٤/٢ - ١٦٨]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٥٦٢٧
آغاز: برابر؛ **انجام:** آن گمراهان بی دین بمحض جهالت و بطالب باشد و دلیل واضح بر آنکه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ١١؛ از پایان نسخه نیمی از مطلب ٤ و تمام مطلب (فصل) ٥ افتاده است؛ در پشت برگ اول نسخه تعبیر خواب نقل از حضرت امام جعفر صادق (ع) به نظم نوشته شده است؛کاغذ: نباتی رنگ، جلد: تیماج تریاکی ساده ضربی، ٧٨ص، ١٧ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ١٢×١٩سم [ف: ١٧ - ٧٩]
٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٣٠٤٨/١
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: مقصود علی بن اغرلو ایروانی، تا: ۳ ذیقعده ١٠٠٦ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ٦٥گ (١پ-٦٥ر)، اندازه: ١٣×١٧/٥سم [ف: ٨ - ٢٦٤]
٥. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٤٣٧٩/٢
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ١١ محرم ١٠١٢ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد صادق» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ٣١گ (٥٦پ-٨٧پ)،١٩ سطر ، اندازه: ١٢×١٨/٥سم [محدث ارموی مخ: ١ - ١١٨]
٦. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:١٨٨/١
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره محرم ١٠٦٥ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه سوخته با عطف پارچه‌ای، ٣٨گ، ١٩ سطر ، اندازه: ١٣×١٩سم [ف مخ: - ١١]
٧. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:١٣٤٥٨
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالهادی بن مرتضی رضوی دلیجانی، تا: ٥ رمضان ١٠٨٠ق؛ مصحح؛ تملک: خاندان فیض کاشانی، محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی در سال ١٣٦٨ق، زین العابدین بن امیر مرتضی رضوی با مهر «یا امام زین العابدین» (دایره)، محمد معصوم بن محمد حکیم رضوی حسینی در سال ١٠٨٦ق؛ مهر: «عبدالباقی بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)، ابوتراب بن نصیرالدین سلیمان بن محمد علم الهدی کاشانی فیضی با نشان «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده ابوتراب» (بیضی)، «یا عظیم العفو ١٠٨١» (بیضی)، آیة الله مرعشی نجفی، عبدالباقی فیضی، «محمد هادی الفیضی» (مستطیل)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ساغری مشکی یک‌لا، ٣٩گ، ١٩ سطر (٥×١٤)، اندازه: ١٠/٥×١٩سم [ف: ٣٤ - ١٥٦]
٨. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:١٠٥٣٣/٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ١٢؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ١٧گ (١٢٧پ-١٤٤پ)، اندازه: ١٣×٢١سم [ف: ٣٣/١ - ٨٤]
٩. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٥٢٢١
انجام: دلیل نهم آنکه بصحت رسیده بلکه بتواتر انجامیده که حضرت رسول مؤاخاة فرمود میان
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ١٣؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ١٤گ، ١٧ سطر ، اندازه: ١٥×٢٢/٥سم [ف: ١٤ - ٢١]
١٠. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:١٩٦/٦
آغاز: برابر؛ **انجام:** زیرا که حق تعالی فرموده که توبوا الی الله. یعنی توبه کنید و بازگردید بدرگاه حق تعالی و نیز فرموده که توبوا الی الله توبةً نصوحا و. .. و صلوات برسید انام و خیر الاوصیاء الکرام.
تا اواسط اصل چهارم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با عطف پارچه‌ای، ٣١گ، ١٧ سطر ، اندازه: ١١×١٨سم [ف مخ: - ١١]
١١. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:١٨٢٣٣ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث]

● **ارکان توحید** / تاریخ معصومین / فارسی

arkān-e towhīd

حیدری، رضا بن ابی الحسن، ق۱۳ قمری

heydarī, rezā ebn-e ab-el-hasan (- 19c)

اهداء: ناصرالدین شاه قاجار

زندگانی و فضایل و مناقب و برخی از معجزات و کرامات چهارده معصوم (ع) است. مؤلف در مقدمه آن چنین می‌نگارد « ... و از برای آن چهارده رکن قراردادم و هر رکنی را به مقامی چند و هر مقامی را به مراتب دلپسند مرتب ساختم. .. رکن اول در احوال خیر مآل حضرت خاتم الانبیاء (ص)، رکن دوم در احوال جناب ولایت مآب اسدالله الغالب. .. و هکذا الی قائمنا عجل الله فرجه. ..». تا احوال امام مجتبی (ع) مرتب و منظم است و از آن پس مطالب پراکنده و ناهماهنگ و مغایر با اهداف مؤلف می‌باشد و عمده مطالب آن به این شرح است: ۱. سبب اسلام آوردن سلمان؛ ۲. تفسیر آیه مرج البحرین؛ ۳. فتح خیبر؛ ٤. شهادت جعفر در موته؛ ۵. خطبه امام سجاد، حضرت زینب، فاطمه دختر امام حسین (ع) و ام کلثوم؛ ٦. مجلس یزید و اشعار معروف او؛ ۷. دستگیری سادات؛ ۸ وفات حضرت زینب (ع)؛ ۹. عظمت عرش پروردگار، احوال هاشم. .. احوال حضرت جواد، امام هادی و امام عسگری و مطالب متفرقه دیگر.

آغاز: بسمله، سپاس بی قیاس مر خالقی را سزا و رواست.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲٦٤

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم العن بنی امیة قاطبة.

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد تقی، تا: جمعه ربیع الثانی ۱۲۹۵ق؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، رویه پارچه، ۲٤۰گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۹×۲۱/۵سم [ف: ١٤ - ٥١]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:٤١٣٦

بی کا، بی تا [نشریه: ۱۳ - ۳٦۹]

● **ارکان ثلاثة** / کلام و اعتقادات / فارسی

arkān-e salāse

تبریزی، ابراهیم بن عبدالجلیل، ق۱۳ قمری

tabrīzī, ebrāhīm ebn-e ‘abd-ol-jalīl (- 19c)

در اصول اعتقادی با تفصیل بیشتر در بحث امامت، و تهذیب نفس با ذکر بعضی از دستورهای اخلاقی، و آداب دینی همچون احکام نماز و روزه، در علم حقیقت و طریقت و شریعت اما به روشی که در احادیث آمده نه به روش عرفا و صوفیه. نام کتاب معلوم نشد و این عناوین در نسخه آمده است: مقاله ثانیه: در علم طریقت و معرفت نفس و تزکیه آن؛ مقاله ثالثه: در علم شریعت (دستورات فقهی).

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٥٤٢٨/۲

آغاز: چون مبین شد که معرفت باری تعالی بآیات است معنی آیت چیست و شناختن آن چگونه باشد؛ **انجام:** و روزه ماه رجب و شعبان کلا

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۹۸گ (۹۱ر–۱۸۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ١٤ - ۲۱۳]

← ارکان حج ← مناسک حج

● **ارکان حرب** / فنون نظامی / فارسی

arkān-e harb

کلاتی، عباسقلی، ق١٤ قمری

kalātī, ‘abbās-qolī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۱ق

مؤلف در سال ۱۳۰۳ ق همراه با سه نفر، برای آموزش نظامی از طرف دولت ایران به اسلامبول اعزام می‌شود و در سال ۱۳۰۸ ق در علوم نظامی فارغ التحصیل گردیده و سپس در مکتب اناماژور (ارکان حرب) مشغول تطبیقات عسکری گردیده است. او برای تعلیم نظامیان کتاب حاضر را پرداخته و در آن پیرامون وضعیت سازماندهی نیروهای نظامی امپراطوری عثمانی و آموزش و قوانین نظامی آنها توضیح داده و تألیف آن را در سال ۱۳۱۱ق در مکتب «اناماژور عثمانی» به پایان رسانیده است. مؤلف در شعبان سال ۱۳١٤ق به سبب بعضی تغییراتی که در وضع دولت حاصل شده بود، تصحیحاتی در آن به عمل آورده و در حاشیه نسخه حاضر یادداشت نموده است. فهرست عناوین: فایده جنگ؛ اصول سربازگیری و محافظت آن؛ فایده قشون تحت سلاح؛ ترقی آلات ناریه؛ تاریخ مختصری از ملت عثمانی؛ طریق لشکری عثمانیان در این زمان؛ در بیان امور عسکریه دولت علیه عثمانی؛ اصول سربازگیری؛ اردوهای عثمانی؛ تدارک اسب؛ متصرفات عثمانی؛ نفوس و تبعه عثمانی؛ بودجه؛ وظایف صنوف مختلفه عساکر در وقت محاربه؛ مدت خدمت عسکری؛ اداره و اعاشه عساکر عثمانی؛ اسلحه عثمانی؛ تفنگهای عساکر عثمانی؛ قوه بحریه عثمانی؛ اخلاق عساکر عثمانی؛ مکاسب نظام عثمانی؛ مکتب حربی، مکتب ارکان حرب.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۷۱

آغاز: سبب تألیف کتابچه، این بنده در سال ۱۳۰۳ بر حسب خواهش اعلی حضرت سلطان عثمانی از دربار دولت علیه ایران با سه نفر دیگر بجهت تحصیل فنون عسکریه باسلامبول رفته مشغول تحصیل شدم در سال ۱۳۰۸ فارغ التحصیل گشته در مکتب اناماژور (ارکان حرب) مشغول تطبیقات عسکری گردیدم؛ **انجام:** نسخه: فرمان ده کل لشکر است و در هر دو سال یک درجه دولت به او می‌دهد سال دویم تشکیلات اردوهای خارجه فن

اسلحه ثقلیه ...
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۱ق؛ افتادگی: انجام؛ عکس مؤلف در پشت طبله اول جلد الصاق شده؛ جلد: پارچه مخملی بنفش، ۷۰گ، ۱۲ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲٦ – ٤٤۹]

● **ارکان الحکمة** / عرفان و تصوف / فارسی

arkān-ol-hekmat

رساله‌ای در حکمت مبین و مبرهن «به حیثیتی که هیچ منتهی از آن مسایل درنگذرد و مبتدی را زود به مقصود رساند». این رساله به خواجه شرف الدین تقدیم شده و در ۱۱ «مسأله» تنظیم شده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. بدان اسعدک الله فی الدارین که این مختصری است در حکمت مبین و مبرهن بحیثیتی که هیچ منتهی از آن مسایل درنگذرد و مبتدی را زود بمقصود رساند و از وسایل مختصرات

انجام: پس صفات را برجناب صفرت او طلاق کردن جز بطریق تفهیم و کامل دانستن عوام ذات او را هیچ فایده دیگر نیست بلکه او منزه است از تنزیه و تشبیه و هو عما یقول الظالمون علوا کبیراً.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۱۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن سید کاظم طباطبایی، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ، ۱٦ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۱ – ۱۳٤]

← الارکان فی الحجر ⟵ کتاب الارکان فی الحجر

● **الارکانیة** / کیمیا / عربی – فارسی

al-arkānīye

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

بدون دیباچه. در ٤ «رکن»، در تدابیر: ۱. أن تأخذ ثلاث امراق جیر؛ ۲. أن تأخذ من الزاج الاصفر؛ ۳. تبییض الزرنیخ؛ ٤. تبییض الکبریت. با ترجمه زیرنویس فارسی.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۲/۱٦

آغاز: فصل من مسائل الجابر و تسمی بالارکانیة، لانها اربعة ارکان صفت الرکن الاول أن تأخذ ثلاث امراق جیر. .. (آغاز ترجمه:) فصل از مسائل جابر و نامیده اند؛ **انجام:** للاکسیر بمقطار الکحال. تمت ترجمه: از جهت اکسیر به مقدار سرمه

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ زیرنویس نستعلیق تحریری پخته؛ ٦گ (۳۳٤پ–۳۳۹ر) [ف: ۱ – ۱۵]

● **ارمغان** / ادبیات / فارسی

armaqān

تسلیم، شمس الدین محمد، ق۱۳ قمری

taslīm, šams-od-dīn mohammad (- 19c)

منشآت و مکاتباتی است ادبی، شامل عریضه به مولوی محمد لطف‌الله خان، به حافظ محمد کریم الله دهلوی، به خواجه عبدالرحمن، مولوی محمد سعدالله، قطب الدوله بهادر، به میرزا علی آقا، شاهزاده میرزا به میرزا حسن، به خواجه عبدالله از مادر بزرگوار خود، به سید اصغر علی از محمد نعیم خان، به منشی قمرالدین احمد، به خواجه عنایت الله از طرف زوجه شان، به سید حسن کاشانی، به میرزا علی شریف از سید عبدالحسین، به نواب اقبال الدوله بهادر از نواب شرف الدوله بهادر و بسیاری از مکاتیب دیگر همراه با اشعاری از مؤلف و جامع با تخلص تسلیم و اشعاری از شاعران دیگر. در آغاز از محمد واجد علیشاه با عنوان «محمدت شاه کیهان پناه محمد واجد علیشاه خلدالله ملکه» (این واجد علیشاه باید همان ابومنصور، ناصرالدین محمد واجد علیشاه بن امجد علیشاه مالک ممالک «اوده» در هندوستان باشد که در سال ۱۲٦٤ق یا ۱۲۸۳ق به حکومت رسیده و ظاهراً در سال ۱۲۹۱ق درگذشته است، وی صاحب دیوان اشعار است و شرح حالش در فرهنگ سخنوران، ص ۳۲ و الذریعة ٦۱/۹ و ۳۹۷/٦ آمده است) و علی نقی خان بهادر با عنوان «ستایش دستور اعظم نواب مدار الدولة علی نقی خان بهادر» (این علی نقی خان شاید همان علی نقی خان إبن قاسم خان بهادر شاهی لاهوری عظیم آبادی باشد، وی نیز صاحب دیوان اشعار است و لسانی تخلص می‌کرده، شرح حالش در تذکره شعرای کشمیر، ص ٤۹۳ آمده است) و استادانش آقا سید اکبر علی شیرازی و میرزا ناطق مکرانی (این ناطق مکرانی ظاهراً همان گل محمد خان ناطق مکرانی است، وی نیز از شاعران بوده و نامش در فرهنگ سخنوران (ص ۵۹۰) آمده و به سال ۱۲٦٤ق درگذشته) یاد نموده است. ظاهراً مشوق وی در نگاشتن و گردآوری این کتاب میرزا علیرضا صاحب الشرط بوده است. از این میرزا علیرضا صاحب الشرط در دیباجه «تذکرة الشعراء» نیز در رساله دیگر نسخه حاضر یاد شده و به‌درخواست وی دیباجه را نگاشته و به همین قرینه و قرائن دیگر، دیباجه «تذکرة الشعراء» و خاتمه «شرح مقامات حریری» نیز در همین نسخه باید از همین مؤلف باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۰/۳

آغاز: انشای ثنای سنیه سخن آفرینیست که دو دفتر نشأتین نظم و ترتیب قلم انداز نگاشته اوست. .. اما بعد، عرضه میدهد آسیمه رای هرزه درای ژولیده بیان کج مج زبان. .. پس از تسلیم بواسطه؛ **انجام:** که شب نشینی و دود چراغ خوردن جمع نیاید و السلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل سده ۱۳ق؛ مصحح، محشی،

مجدول، مذهب، دارای سرلوح مرصع؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی مشکی، عطف: تیماج مشکی، ۹۸گ (۷-۱۰٤)، ۱۷ سطر (۱۳×۲٤)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۳٤ - ٦۱۸]

● **ارمغان** / فارسی

Armaqān

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲٦۸۵٦

بی‌کا، تا: ۱۳۳۸ش؛ خریداری از جواد مخصوص [رایانه]

● **ارمغان الباکین فی مناقب آل یاسین** / مقتل، تاریخ معصومین / فارسی

armaqān-ol-bākīn fī manāqeb-e āl-e yāsīn

معین امینی سنقری

mo‘īn amīnī sonqorī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۸۸

بی‌کا، بی تا [د.ث]

● **ارمغان مظفری** / ادبیات / فارسی

armaqān-e mozaffarī

ملک المورخین، عبدالحسین بن هدایة الله، ۱۲۹۰ - ۱۳۵۲ قمری

malek-ol-movarrexīn, ‘abd-ol-hoseyn ebn-e hedāyat-ol-lāh (1873 - 1934)

اهدا به: مظفرالدین شاه قاجار

مشتمل بر ۱۵۷ داستان و امثله ظریفه و داستان‌های لطیفه و مضحکه از کلام حکما و سخنان پرمغز و دلکش رندان دانشمند که مؤلف جمع‌آوری و تنظیم نموده و به نام «ارمغان مظفری» تقدیم مظفرالدین شاه قاجار کرده است.

آغاز: دیباچه ارمغان مظفری. بسم الله الرحمن الرحیم. بعد از حمد خدای تعالی. .. بنده گنه‌کار عبدالحسین لسان السلطنة ملک المورخین پس از آنکه در اغلبی از فنون و تواریخ و شجون گنجینه‌ها ساختم و نامه‌ها پرداختم. .. از هر خرمن خوشه و از هر انبان توشه برگفتم و بنام نامی و اسم گرامی شهریار ایران مظفرالدین شاه قاجار به ارمغان مظفری مسمی ساختم

انجام: شکایت از روزگار مرحوم جدم میرزا تقی سپهر لسان الملک و پدرم و مرحوم میرزا هدایت الله لسان الملک ملک المورخین با آنهمه تصنیف و تألیف که در راه ملت و دولت مرتب نمودند و عمر خود را باینکار مصروف داشتند و از تحصیل امر معاش باز ماندند و فقط بجزئی مقرری دولت قناعت کردند پس از آنکه ملک المورخین بدرود زندگی گفت شغل تاریخ نویسی باین بنده رجوع شد و هفت نفر اولاد از آن مرحوم بجای ماند در عوض آنهمه خدمات که از جد و پدر و خود این بنده که در معرض شهود رسیده دو قسمت از مواجب آن مرحوم را ضبط کرد بیش از قیمت نان خورشی بازماندگانش نداد هان ای خفتگان وادی خواموشان برخیزید و نظری بحالت این بازماندگان نمائید که در تیه حیرت فرومانده و لگدکوب ناکسان شده خود کجائی تا به بینی این شریف ایسام ما علم پامال هنر در نکبت و بال نه از آن خبری و نه از این اثری هر چند که پادشاه ذی جاه و خسرو فلک خرگاه قصد ترویج بازار هنر و اشاعه دانش خواهد لکن موانع آسمانی راه بمقصود ندهد.

[فهرستواره منزوی ۳۱۷/٦]

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی حسینی تفریشی نایب کالسکه خانه مبارکه همایونی، تا: ۱۳۲۳ق؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: فرنگی بخور رنگ آهار مهره، جلد: مقوای روکش مخمل بنفش اندرون کاغذ ابری فیلی رنگ گلدار، ۵٤۰ص، ۱۹ سطر ، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲/۵×۳٤/۵سم [ف: ۷ - ۲۹]

● **ارمغان ندیم** / شعر / فارسی

armaqān-e nadīm

فخرالادباء اصفهانی، حیدر علی بن محمد مهدی، ق١٤ قمری

faxr-ol-odabā’ esfahānī, heydar ‘alī ebn-e mohammad mahdī (- 20c)

اهداء به: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۳۳۸ق، محل تالیف: تهران

جنگ اشعار فارسی است که ندیم الملک اصفهانی آن را جمع‌آوری نموده و به خط خود نوشته و نام آن را «ارمغان ندیم» نهاده است و درپایان شرح حال خود را آورده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۰۳-۳۹/۲۸۳

آغاز: بسمله ارمغان ندیم، رباعی: آن خواجه که نور حق بود مایه او ×× معراج بود پست ترین پایه او؛ **انجام:** برومند دارش درخت امید ×× سرش سبز ورویش برحمت سفید

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شوال ۱۳۳۸ق، جا: تهران؛ جلد: مقوا عطف و گوشه تیماج، ٤۷گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۱۸]

● **ارمغان هندی** / رمل / فارسی

armaqān-e hendī

مستجاب الدعوه، عابد حسین بن محمد علی، ق۱۳ قمری

mostajāb-od-da‘ve, ‘ābed hoseyn ebn-e mohammad ‘alī (- 19c)

آن را برای نواب نایب السلطنة امیر کبیر کامران میرزا در یک «مقدمه» در بیان آداب و اوقات سائل و شرایط رمال و هفت «باب» تألیف کرده است: ۱. رمل کشیدن و ضرب خطوط؛ ۲. منسوبات اشکال شانزده‌گانه و قواعد کلیه آن؛ ۳. سر نقطه و قواعد آن؛ ٤. ضمیر گفتن؛ ٥. خبر گفتن؛ ٦. دفینه بیرون آوردن؛ ۷. زایجه سایل و رمل کشیدن حکم کردن.

آغاز: بسمله. حمدله. .. چنین گوید ذره نابود سید عابد حسین شاه هندی مستجاب الدعوة. .. این رساله است در علم رمل.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۲۹

آغاز: بسمله. حمدله. .. چنین گوید ذره نابود سید عابد حسین شاه هندی مستجاب الدعوة. .. این رساله است در علم رمل؛ **انجام:** این اشکال سعد و به اصلاح اند.

خط: نسخ، کا: زین العابدین محلاتی، تا: ۲ محرم ۱۳۲۷ق، جا: تهران؛ مجدول، با پیشانی زرین، با عکس مؤلف در پایان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخملی مقوایی، ۸۳گ، ۱۱ سطر (٦×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰×۱٦سم [ف: ۱۷ – ٤۹۱]

● **ارمغانی طوس** / گوناگون / فارسی

armaqānī-ye tūs

حسینی علوی، علی بن محمد علی، ق۱٤ قمری

hoseynī ‘alavī, ‘alī ebn-e mohammad ‘alī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۲۳ رمضان ۱۳۷۷ق

یادداشت‌های متفرقه‌ای است که مؤلف هنگام تشرف به مشهد مقدس به کتابخانه آستان قدس رضوی مراجعه کرده و یادداشت‌های آن مطالعات را به این اسم نامیده است که از جمله منابع کتابش از «اثبات الرجعه» شیخ ولی سرابی، «دائرة المعارف» وجدی (جلد اول)، «دیوان اشعار» وصال شیرازی، «زنبیل» فرهاد میرزا و «عدد السنت» واعظ سبزواری نام برده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۸/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی عرفنا اولیاءه المعصومین. .. از دیر زمان مشغول جمع متفرقات و نظم منشئات بوده و هستم و در این سال سعادت اشتمال؛ **انجام:** وبه نام علی علیه ختم شد رساله ارمغانی طوس و همین نام تاریخ مسافرت خراسان و هم تاریخ تألیف این رساله واقع شد (۱۳۷۷) و این از کرامات حضرت ثامن الائمه علیه السلام خواهد بود والا ابتداءً نگارنده در فکر این نکته نبود.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۲۷ ذیقعده ۱۳۸۱ق برابر با ۱۲ اردیبهشت ۱۳٤۱ش؛ مهر: «علی الحسینی رفیعی پور علی» (بیضی)؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱٤/٥×۲٤سم [ف مخ: ۱ – ۱۳٤]

← ارمنستان ⟵ گزارشات عمل ارمنستان (مجموعه)

● **ارواح** / متفرقه / فارسی

arvāh

ملکم، ۱۲٤۹ – ۱۳۲٦ قمری

malkam (1834 - 1908)

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳٥٦۳/٤

آغاز: بسمله. در تاریخ هزار و هشتصد و پنجاه مسیحی افکار و انظار مردم متوجه اتازونی آمریکا بواسطه بعضی اخبار و حوادثی که از آن ملک منتشر و حادث میشد و بسمع اهل اروپا میر سید گردید

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید و سبز، جلد: مقوا، ۱۹گ [ف: ۳ – ۱۲۳۳]

● **الارواح** / شعر / فارسی

al-arvāh

سپهر کاشانی، عباسقلی بن محمد تقی، ۱۲٦۸ – ۱۳٤۲ قمری

sepehr-e kāšānī, ‘abbās-qolī ebn-e mohammad taqī (1852 - 1924)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۸ق

مثنوی حدود (نه هزار بیت) پیرامون روح و مراتب آن و ارواح انبیاء و اولیاء و برتری آنان از دیگران، با داستان هائی عرفانی.

آغاز: این رساله گر پر از پیچ و خم است ×× از توالیف مشیر افخم است / وین مشیر افخم سپهر ثانی است ×× بر سماء شوق مهر ثانی است

انجام: این رساله از سپهر ثانی است ×× غافرش آمرزش سبحانی است / ای خداوند غفور لایزال ×× در گذر از لغزشم اندر مقال

[فهرستواره منزوی ۱۳٤/۱۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٥٦۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در پایان نسخه چند قصیده و منظومه از ناظم و به‌خط وی؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۸٤گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۲/٥×۲۱سم [ف: ۱٥ – ٦۹]

● **ارواح** / حدیث / فارسی

arvāh

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:٦٤٦/۳٦

آغاز: و قال الصادق صلوات الله علیه ان الارواح فی ضفة الاجساد فی شجرة.. .. و بسند صحیح از ابن اسکان از ابی بصیر منقول است که حضرت امام جعفر صادق (ع) فرمودند که ارواح بر صفت اجساد یعنی در قالب مثالی در درختی اند از درختهای بهشت؛ **انجام:** و احادیث.. .. وارد شده است در اکثر مشاهد که روضه‌ایست از ریاض بهشت و خواهد آمد و اینها در صورتی مجوز است که مثله نشود یعنی بوی بد نکند.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ٦ص (۷۷۷-۷۸۳)، قطع: ربعی [ف: ۱٤۳۲]

● **ارواح ائمه ...** / کلام و اعتقادات / فارسی

arvāh-e a'emme ...

نراقی، احمد بن محمد مهدی، ۱۱۸۵؟-۱۲٤٥؟ قمری

narāqī, ahmad ebn-e mohammad mahdī (1772 - 1830)

رساله‌ای مختصر در این‌که ارواح ائمه (ع) بعد از مرگ وارد بهشت می‌شوند یا بعد از قیامت. مؤلف آن را در پاسخ فتحعلی شاه قاجار نوشته است. این رساله غیر از رساله «شرح حدیث جسد المیت و انه یبلی الا طینته» از مؤلف است.

آغاز: بسمله حمدله درمحفل مینو شکل اعلی حضرت قدر قدرت پادشاه اسلام پناه ظل ظلیل اله

انجام: از ملازمان ایشان درمنزل خود استراحتها کرده اند یسر الله سبحانه حسابنا فی یوم الحساب بالنبی واله الاطهار بلغ تتمة الکتاب

[الذریعة ۱۹٥/۱۳؛ فهرستواره منزوی ۸۳/۹ (ارواح پیامبران و امامان)]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٥٠٦۱/۲-۲٥/۱٥۱

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ بعد از پایان رساله دو قصیده از ملا احمدنراقی به فارسی تحریر شده است با تخلص صفائی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۱گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱٥×۲۱سم [ف: ٤ - ۲۰۸٥]

● **الارواح بعد الموت** / کلام و اعتقادات / عربی

al-arwāḥ ba'd-al mawt

مختصری است درباره فنا و یا بقاء روح پس از مرگ به نقل از بحار الانوار.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۷/۸-طباطبائی

آغاز: فی فصول المهمه باب ان الارواح تفنی و کذا کل شی الا الله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز تک‌لا، ۲ص (۳۱۳-۳۱٤)، اندازه: ۱۱×۲۱/٥سم [ف: ۲۳ - ۸۰۰]

● **الارواح فی البرزخ** / کلام و اعتقادات / عربی

al-arwāḥ fi-l-barzax

مطالبی درباره عالم برزخ و سؤال و جواب نکیر و منکر و چگونگی ارواح انبیاء، اولیاء و مؤمنین و ارواح کفار در آن عالم.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸٥٠/۱

آغاز: فی ذکر سؤال جواب منکر و نکیر وجاء فی الخبر اذا وضعت المیت فی القبر اتاه ملکان السودان ازرقان اصواتها کالرعد الصاعق وابصارها کالبرق الخاطف یخترقان الارض؛ **انجام:** ارواح المؤمنین اذا خرج من البدن تذخل فی جوف طیؤ الاصفر معلقه بین السماء و الارض و لاقرار مثل الدنیا الی القیامة و اما ارواح الکافرین اذا خرج من البدن تدخل فی جوف طیر الاسود فی سبعته تحت الثری ومرد و تحمل الدنیا فی مقام السحیین منقول من الابرا

خط: نستعلیق، کا: خال محمد بخاری، تا: ۱۱۷٤ق؛ فایده‌ای در حدیث در اول کتاب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ٦گ، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۳ - ۹۸۱]

← ارواح و اجسام ◄ آفرینش ارواح و اجسام
← الارواح و القوی ◄ الحدود

● **ارهاض اللغة = لغت زیرک** / لغت / عربی

irhāḍ-ul luġa = loqat-e zīrak

از: مولانا زیرک (؟). دو تن را به نام زیرک می‌شناسیم. یکی امیر زیرک خجندی و دیگری زیرک هروی که معلوم نیست یکی از این دو می‌باشد یا شخصی دیگر. نسخه بدون خطبه و خاتمه است. در بالای صفحه اول آمده: »کتاب لغة مولانا زیرک رحمه الله علیه«. فرهنگ لغات عربی است در چند کتاب به ترتیب حروف آخر کلمه‌ها و هر کتاب دارای چند باب برای حروف آغاز کلمه‌ها. پاره‌ای از لغات زیرنویس فارسی دارد.

آغاز: بسمله آ ءٌ ا اَ جاءٌ، آ ءَ ہ، بوء بوءٌ، و بأبأت الصبی، بتَاءَ بالمکان، یتوءُ، بدءٌ بدة، بدءُ القوم، و بدءتَ به، بداً، و ابتدیتُ به، فهو بدیی و بدءٌ، و مبدوءٌ

انجام: هنا هناک هنالک ههنا هنا هیازید یازید. و الله، اعلم بالصواب بحقیقة ظاهراً و باطناً من القیل و القال، تمت اللغة المسماة بارهاض مولانا زیرک رحمه الله علیه.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦۳۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: غره شعبان ۱۰٤۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۲گ، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۹×۱۲/٥سم [ف: ۱٦ - ۲۸۱]

۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:٥۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مختار بن حافظ احمد تبریزی، تا: ۱۰٤۷ق؛

پس از آن یک برگ آمده با آغاز: «بسمله الیقظة التوبة المحاسبة الاعتصام التفکر التذکر»، انجام: «الود التجرید التفرید الجمع التوحید»؛ مهر: «عبده محمد علی خادم» (بیضی)؛ کاغذ: آبدیده، جلد: تیماج لایه‌ای قهوه‌ای، ۱۷۵گ، ۱۱ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵ [ف: ٦۳]

● **ازاحة الاباطیل = رد ینابیع الاسلام** / کلام و اعتقادات / فارسی

ezāhat-ol-abātīl = radd-e yanābī'-ol-eslām

شریف رازی، عباسقلی بن قنبر علی، ۱۲۹۱ - ۱۳۷٤ قمری

šarīf-e rāzī, 'abbās-qolī ebn-e qanbar 'alī (1874 - 1955)

رساله مختصری است در رد کتاب «ینابیع الاسلام» که موفق به اتمام آن نشده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۷٤

آغاز: الحمدلله الذی شرف الانسان بعقله؛ **انجام:** کتب دیگر هم ذکر مینمائیم

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نسخه پیش‌نویس و پاک‌نویس با هم جلد شده؛ واقف: مؤلف، آبان ۱۳۲۸؛ کاغذ: مشقی، جلد: مقوا با روکش پارچه خاکستری، ۲۲گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۱۱]

● **ازاحة الاشکال عن عبارات الاعتزال** / کلام و اعتقادات / عربی

izāḥat-ul aškal 'an 'ibārāt-il i'tizāl

شهاری، محسن بن احمد، - ۱۲۹۵ قمری

šahārī, mohsen ebn-e ahmad (- 1878)

رساله‌ای است پیرامون صفات ثبوتیه و صفات سلبیه الهی بنا بر نظرات معتزله و فلاسفه، در پاسخ گفته‌های سید محمد بن احمد اهنومی شرفی در کتاب «شفاء صدور الناس فی شرح معانی الاساس» که با معتزله در این موضوع بحث داشته است.

آغاز: حمدا لمن ازاح الاشکال عن عبارات الاعتزال و حل مغلقات الاقفال بمفاتیح المقال علی مقتضی الحال.

انجام: و انتفاء القاطع الموجب للتکفیر و التفسیق للمعتزلة و الله ولی التوفیق والاصابة فی المبتدا و التمام.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٤۷/۲

آغاز: حمدا لمن ازاح الاشکال عن عبارات الاعتزال و حل مغلقات الاقفال بمفاتیح المقال علی مقتضی الحال؛ **انجام:** و انتفاء القاطع الموجب للتکفیر و التفسیق للمعتزلة و الله ولی التوفیق والاصابة فی المبتدا و التمام.

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بانه، تا: ۱۷ صفر ۱۳۸۲ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۳گ (٤٥پ-٤۸پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲٤سم [ف: ۱ - ۷۲]

● **ازاحة الاوهام** / کلام و اعتقادات / فارسی

ezāhat-ol-owhām

استرآبادی، عبدالنبی بن علی، - ۱۳٤۰ قمری

estarābādī, 'abd-on-nabī ebn-e 'alī (- 1922)

تاریخ تألیف: شوال ۱۳۳٦ق

رساله مختصری است در اثبات عصمت انبیاء و ائمه معصومین و پاسخ شبهات مخالفان عصمت انبیاء (ص).

آغاز: بعد از حمد تمام که تحفه و ارمغانی از جانب انبیاء عظامبه بارگاه ملک علام. .. پس گوید این ذره بی‌مقدار

انجام: قلب از دست زننده این آتش بلاجهت طغیان دارد، بس است و سیعلم الذین ظلموا ایمنقلب ینقلبون.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۸٤/۲

آغاز: بعد از حمد تمام که تحفه و ارمغانی از جانب انبیاء عظامبه بارگاه ملک علام. .. پس گوید این ذره بی مقدار؛ **انجام:** قلب از دست زننده این آتش بلاجهت طغیان دارد، بس است و سیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲ شوال ۱۳۳٦ق؛ ترقیمه: «شرع فی تسویده و تألیفه. .. عبدالنبی بن علی بن محمد جعفر الاسترآبادی. .. بیمناه القاصر فی اوائل نهار الخمیس من ثانی شهر شوال الکرم من شهور سنة ۱۳۳٦ و فرغ قبیل الغروب من ذلک الیوم و الحمد لله اولاً و آخراً»؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی خطدار، ۸گ (۱۱۸پ-۱۲٥ر)، ۱۰ سطر ، اندازه: ۸×۱٦سم [ف: ۳۳ - ۳٥۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸٥٦٤

بی‌کا، تا: ۱۳۳٦ق [د.ث]

● **ازاحة الشکوک فی تملک المملوک** / فقه / عربی

izāḥat-uš šukūk fī tamalluk-il mamlūk

مختار گلپایگانی، احمد بن علی، ق۱۳ قمری

moxtār-e golpāygānī, ahmad ebn-e 'alī (- 19c)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۷ شعبان ۱۲٦٤ق

کتابی استدلالی همراه با نقل اقوال فقهاء در احکام و فروع مربوط به عبد (بنده) است در یک «مقدمه» و شش «بحث» و یک «خاتمه»: المقدمة فی ذکر امور مهمة، دارای ۱۳ «امر»؛ بحث ۱. فی أن المملوک هل یستحق شیئاً من الحقوق الخلقیة؛ ۲. فی أن المملوک هل له یملک شیئاً من التصرفات؛ ۳. فی أن المملوک هل له السلطنة علی شیء؛ ٤. فی أن المملوک هل یباح له التصرف فی الاشیاء؛ ٥. فی أن المملوک هل یملک التصرف بمعناه الاضافی؛ ٦. فی أن المملوک هل یملک ما کان مضموناً

فی الذمة؛ الخاتمة فی مسائل متفرقة.
آغاز: الحمدلله رب العالمین. .. و بعد فیقول اقل الانام عملا و جرماً و أجلهم زللا و جرماً العبد الاثم الجانی
انجام: فالنقطع الکلام و لنختمه حامداً شاکراً مصلیاً مستغفراً و قد وقع الفراغ من تألیف هذه العجالة و تنمیق هذه الاوراق. ..

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ (در حیات مؤلف)؛ تملک: محمد رضا بن محمد جعفر به تاریخ ۱۳۴۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۲۴۳گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۱۸۵]

● **ازاحة العلة عن شرف حقیقة العزلة** / عرفان و تصوف / عربی

izāḥat-ul-‘illa ‘an šaraf-i ḥaqīqat-il-‘uzla

احسائی حسینی، شمس الدین محمد، ق۱۱ قمری

ahsā’ī hoseynī, šams-od-dīn mohammad (- 17c)

درباره عزلت است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۶۱/۲
آغاز: بسمله احمدالله الذی یلهم اولیائه طریقة المعارف و الاعتبار. .. فبناءً علی ذلک وفق الله لعبده الفقیر شمس الدین محمد الحسینی لاملاء هذه الرسالة الموسومة بازاحه العلة عن شرف حقیقة العزلة؛ **انجام:** و العذر عند ذوی الالباب مقبول. و فرغ من تسویدها مؤلفها شمس الدین ابن محمد الحسینی (ره) به مشهد مولاه علی موسی الرضا فی ۱۲ ربیع الاول ۱۰۸۳ حامداً. .. و آله. ..
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۰۸۳ق، جا: مشهد؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۳۰گ (۴۱ر-۷۲ر)، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

● **ازاحة العلة فی معرفة القبلة** / فقه / عربی

izāḥat-ul-‘illa fī ma‘rifat-il-qibla

شاذان قمی، ق۶ قمری

šāzān-e qomī (- 12c)

به خواهش: امیر جمال الدین فرامرز بن علی بقرانی جرجانی
تاریخ تألیف: ۵۵۸ق؛ محل تالیف: مکه

رساله‌ای درباره قبله است. شهید در «ذکری» فصلی از آن را آورده است. حر عاملی (در فائده چهارم از خاتمه «وسائل الشیعه») و سید حسین بن حسن حسینی (زنده در ۹۶۱) و شاگرد کرکی که در ۹۴۱ نسخه‌ای از آن را نوشته بود آن را به غلط از فضل بن شاذان نیشابوری (-۲۶۰ق) پنداشته‌اند [به تاریخ ۵۵۸ق در دیباچه تصریح شده] (ذریعه ۵۲۷:۱) و مجلسی در جلد دوم کتاب صلاة «بحار» هم آن را از همو دانسته و بندی از آن را آورده است، ولی در جلد ۸۱ «بحار الانوار» همه آن را آورده و از ابوالفضل شاذان دانسته و گفته است که برخی آن را نشناختند و از فضل بن شاذان پنداشتند. کنتوری آن را از شیخ رکن الدین محمد بن فضل بن شاذان بن جبرئیل قمی دانسته و برای آغاز آن بند «اعلم ان الناس یتوجهون الی القبلة من اربع جوانب الارض فاهل العراق. ..» را که در آغاز فصل چهارم است یاد کرده است. رساله دارای یک دیباچه در سبب تألیف کتاب و ۱۸ «فصل» (برخی ۱۶ و برخی ۱۷) است: ۱. وجوب توجه به قبله؛ ۲. اقسام قبله؛ ۳. توجه رسول اکرم (ص) از بیت المقدس به کعبه؛ ٤. حکم کسی که در داخل کعبه است و یا بر بالای بام کعبه است؛ ٥. چهار جهت قبله؛ ٦. قبله عراق و خراسان و گیلان و غیره؛ ۷. قبله مالطه و جزیره تا موصل؛ ۸ قبله شام؛ ۹. قبله مصر و قیروان؛ ۱۰. قبله حبشه؛ ۱۱. قبله چین و یمن؛ ۱۲. قبله سند و هند؛ ۱۳. قبله بصره؛ ١٤. در صورتی که علائم قبله نباشد؛ ۱۵. حکم شخص غریبی که وارد شهری شود و نداند قبله کدام سوی است؛ ۱٦. حکم کسی که در مکه می‌باشد و خارج از مسجد الحرام است چگونه نماز بجای آورد؛ ۱۷. در موردی که علائم مذکور نباشد؛ ۱۸. حکم کسی که بر مرکبی سوار است چگونه بجهت قبله نماز بخواند؟

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی تفرد بالکبریاء و توحد بدوام البقاء و تفضل بالجود و النعماء و تعالی عن اتخاذ الصاحبة و الابناء و امتن علینا بالرسل و الانبیاء ثم اختار من بینهم من ختم به نبوتهم و سنم به ذروتهم و اشمل به دعوتهم محمد ص. .. اما بعد فان الامین الاجل الزاهد جمال الدین زین الاسلام و المسلمین الحاجی (؟) الحرمین الشریفین الفرامرز بن علی المنقوانی الجرجانی ادام الله سعده لما کان بمکه المشرفة سنة ثمان و خمسین و خمسمائة کانه ظن ان الامارات التی یستدل بها علی معرفة القبلة خارج الحرم یستدل بها ایضا داخل الحرم و عند مشاهدة الکعبة و کان الجواب عن ذلک ان الله تعالی جعل تلک الامارات دالة علی معرفة القبلة لمن کان خارج الحرم نائیا عنه و اما من کان شاهد الکعبة او جهتها فلایحتاج الی الاستدلال و لا الی معرفة الامارات. .. (در بحار دیباچه نیامده و دارد: قال قدس سره سئلنی الامیر فرامرز بن علی الجرجانی املاء مختصرا یشتمل علی ذکر معرفة القبلة. ..)
انجام: فیصلی کیف شاء ولیکن ایماء و یقتصر علی التکبیر علی ما ذکره اصحابنا فی کتبهم رضی الله عنهم و الحمدلله رب العالمین.

[الذریعة ۵۲۷/۱؛ بحارالأنوار ۷۳/۸۱-۸۵؛ مکتبة امیر المومنین ۹۳/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۳۹/۱۱
خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم اوالی بحرانی، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج سرخ، ٤گ (۲٦۰پ-۲٦٤ر)، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۵سم

[ف: ۱۲ - ٤٢]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸٤۲۱/۲

خط: نستعلیق، کا: عطاءالله بن مسیح بن ابراهیم بن حسن بن کرم الله آملی، تا: ۲۲ ربیع الثانی ۹۵۰ق؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف؛ جلد: تیماج دو رو قهوه‌ای مجدول زرین، ٤گ (٤۹پ-۵۲ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۲٦]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹٦/۵-۱/۹٦

آغاز: التوجه الیها فی الصلوات کلها فرائضها و سننها مع الامکان و عند الذبح. .. فصل فی ذکر اقسام القبلة و احکامها. المکلفون فی باب التوجه إلی القبلة علی ثلاثة أقسام؛ **انجام:** برابر

از «فصل فی ذکر اقسام القبلة» تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: هدایت الله دست‌غیب حسنی حسینی، تا: دوشنبه ذیقعده ۹٦۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ٤گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۱۹]

٤. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** صلی الله علیه و آله الطیبین الطاهرین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹٦٦ق؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ٦گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [اهدائی - ف: ۳ - ٦۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤٤۰۸/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۹٦۷ق؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۱۲۵-۱۲۷)، ۲۵ سطر ، اندازه: ۹/۵×۱٤سم [ف: ۳٦ - ۳۵۹]

٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۷۹/۵-۲٦/۱۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین الدین بن ناصر، تا: یک‌شنبه ۲٤ربیع الثانی قرن ۱۱، جا: یزد؛ در پایان رساله فایده‌ای از شهید ثانی در معرفت سمت قبله شام در یک برگ آمده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۱۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۹٤/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج ضربی مشکی، ۷گ (۵۵پ-٦۲ر)، ۱٤ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱٦ - ۲٤]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۲۹/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۳٤۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰۰/٦

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۷ص، ۲۰ سطر (۷×۱۳/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱٦ - ٤۵۵]

۱۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲٤]

۱۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۹/۱

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن حسن بن علی بن ابراهیم بن یوسف بن مسلم بن سالم بن عامر کعبی جزائری، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۱-٦ر)، اندازه: ۱٤×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۷۷]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۰۹/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۳۱ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۳ص، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۰)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۳٦]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۲/۳۱

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق؛ ۱گ (۱۷٦ر) [مختصر-ف:٤۹]

۱٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹٦٦/۱ و ۱٤٤۰/۱عکسی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: غره ربیع الثانی ۱۰۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۰گ (۱پ-۱۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۷ - ۳۷٦] و [عکسی ف: ٤ - ۲۷۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق، جا: لاهیجان؛ مجدول، ضمیمه نسخه ش ۲۷۹۸؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی روشن،جلد: مقوا، ۲گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۲٦×٤۳سم [ف: ۵-۳۸۰]

۱٦. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٦۹٦٦/۳

خط: نسخ، کا: محمد بن حاکم بن حسن، تا: ۱ محرم ۱۰۷٦ق، برای خودش؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف و گرد مشکی، ۲۱ سطر (۸×۱٤)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱٦ - ٤۱٤]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹٦ق [الفبائی: ٦۲۱]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:٤۲۸/٤

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ سپس فائده‌ای در معرفت سمت قبله از طرف شام، از شهید ثانی (۳۳ر-۳۳پ)؛ ۵گ (۳۰پ-۳٤ر) [ف: ۱ - ۱۵]

۱۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۳۱/٤

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین. .. و بعد این قیودیست سودمند ارباب تعلیم و تعلم

آغاز نقل شده در این نسخه غیرمرتبط است و این آغاز مربوط به حاشیه حاشیه تهذیب المنطق تجلی شیرازی است که معلوم نیست چرا فهرست‌نگار این‌چنین ثبت کرده و محتملاً نقل آغاز اشتباه شده چون نام کتاب و نام مؤلف صحیح آمده؛ خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن حسین علی، تا: دوشنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۱۱٦ق؛ از «بحار الانوار» نوشته است؛ ٤گ (۳۱-۳۵)، اندازه: ۱٤×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۰٤]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۵/۸

آغاز: بسمله رب یسر یا کریم؛ فصل فی الجهة، الناس یتوجهون الی القبلة من أربع جوانب الأرض؛ **انجام:** و الشمال علی عین

الیسری و.. و الجنوب بین الکتفین و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله أجمعین.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بعد از انجام ۱۲ برگ افزودگی‌هایی شامل چند سؤال و جواب فقهی و کلامی از تولانیة، قواعد شهید و دروس و نیز چند بیت شعر عربی و سایر فوائد که در مناجات، حج، اشعاری از «ابی‌نواس» و «اصمعی» و «خواجه نصیر طوسی» و فائده‌ای بین برگ‌های «۱۳۰-۱۴۱» در «رضاع» از محقق کرکی دیده می‌شود؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، جلد: تیماج حنایی مجدول عطف تیماج قهوه‌ای، ٤گ (۱۲۷-۱۳۰)، ١٤ سطر (۹×۱٤)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰-۵۹۱]

۲۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:٦٩/٤
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۱ ربیع الاول ۱۲۵۰ق؛ اندازه: ۱۰×١٤سم [نسخه‌پژوهی: ۳ - ۷۵]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹٦/٤۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی فرزند میرزا عزیز، تا: ۱۲ صفر ۱۲٦۲ق، جا: تهران؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی مجدول سبز با ترنج و سر ترنج گل و بوته و اژدها، ۳گ (۲۰٤پ-۲۰٦پ)، ۳۳ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۳۳ - ۱۹٤]

۲۳. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۲٤/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: مهدی بن محمد بن بابا خویی، تا: یک‌شنبه ۲۵ صفر ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج زیتونی ضربی دارای ترنج با سر، مجدول، ٦گ (١٤-۲۰)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٦/۵×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۲۹]

۲٤. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱٤۳/٤
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین قزوینی، تا: سه‌شنبه ۲۵ ربیع الاول ۱۲۸٦ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۵گ (٦۵پ-۷۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳٤۸]

۲۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:٤۵۸/۲
خط: نستعلیق، کا: میرزا حسین بن محمد تقی نوری طبرسی، تا: ۱۲۹۸ق، جا: مشهد مقدس؛ جلد: تیماج زرشکی، ۷گ (٤٦پ-۵۳پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۸۹]

۲٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٦۷۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد صالح، تا: پنج‌شنبه ۲٤ رجب ۱۳۳۰ق، به دستور سید ریحان الله؛ تملک: ریحان الله موسوی و مهر «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضی)؛ ۱۰گ، ١٤ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۷۸]

۲۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰-ر/٤۷۲/۸
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف و کتاب در فهرست مجهول مانده و با توجه به آغاز و انجام تصحیح شد؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، ۸ص، ۱۵ سطر (۱۲×۸/۵)، اندازه: ١٤/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ٦٦]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳٦/۸
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۱۱ر-۱۱۳پ)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸ - ۱۹۸]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٦۰٤۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالمجید حافظ بن حبیب الله، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه شماره ۲۷۹۷؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی عطف خرمایی، ٦گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ١٤×۲٤سم [ف: ۵ - ۳۸۱]

۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱٤۷/۷-۱/۱٤۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۹]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷٦۱/۱٦
آغاز: بسمله. و به نستعین.. قال الشیخ رکن الدین محمد بن فضل شاذان بن جبرئیل القمی رحمه الله فی الرسالة الموسومه بازاحة العله فی معرفة القبله فی التوجه الی القبله من اربع جوانب البیت اعلم؛ **انجام:** ان بها محراب للامام ابی الحسن الرضا علیه السلم فان صح النقل فلاعدول عنه والا ولی جواز المواجهة فی التیمن و التیا سروان کان بالاستقبال الی الرکن العراقی تمت الرساله.
خط: نسخ، کا: محمد بن بدوی، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج مقوادار زرشکی سیر، ۱۱ص (۵٦۳-۵۷٤)، ۱۵ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۹ - ۱٦٤]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳٦۲/٤
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲گ (۳٦پ-۳۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ٤۷۳]

۳۳. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۳۱/٦
بی‌کا، بی‌تا [اندیشه حوزه: س۲، ش۷ - ۲۱۳]

۳٤. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:٤۱/۵
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۳۰٤]

۳۵. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:٦۵/١٤
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد معصوم بن محمد قاسم کشمیری، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول لبه‌دار با ترنج و سرترنج، ۳گ (۱۱۳پ-۱۱۵پ)، اندازه: ۱۷×۲٤سم [ف: ۱۰٦]

۳٦. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ پس از این بحثی است درباره سمت قبله شام و عبارتی از حبل المتین بهائی (فصل ۱ مقصد ٦ ص ۱۹۰-۱۹۷ چاپی) درباره قبله در برگ (٦٦ ر-۷۷ ر)؛ ۷ گ

(۵۹پ–٦٦ ر) [ف: ۵ – ۱۷۷٤]

● ازاحة و اراحة / اصول فقه / عربی

izāḥa wa irāḥa

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ – ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765-1817)

در پاسخ این ایراد که راوی گفته که یا تو باید رستگار باشی یا دیگران، او می‌گوید که دانشمندان دیگر هم مانند من راه کاوش و جستجو پیش گرفتند و چشم به راه نبودند که دیگری با آنها همرأی باشد ولی باید از دلیل پیروی نمود و کسانی که در جز ضروریات به راه باطل روند بایسته نیست که تبهکار باشند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۲/۱۱

آغاز: ازاحة و اراحة: لقد اورد علی بعض الفضلاء.. بانک تفردت فی المذهب اولا ثم قلت بان الحق فی واحد فیلزم اما هلاکک و نجاة الکل او نجاتک و هلاک الکل فاجبته بانی لست متفردا فی المذهب اولا فان هذا کتابی الحجة البالغة ذکرت فیها جمیع المسائل الاصولیة و ذکرت فیه الاقوال و الادلة و اخذت ما اخترت مشارکا فی کل مسئلة مع جماعة من اجلاء الاصحاب من اهل الاصول و الکلام المرضیین عند جمیع الاعلام مع ان مذهب التحقیق هو اخذ الطریق بمقتضی البرهان لم یکن تمة شریک ام کان قال الله تعالی و کان ابراهیم امة قانتا و قال قال رجل مؤمن من آل فرعون و فی الحدیث ان المؤمن وحده جماعة؛ **انجام:** و لیس انکار من یخالفنی علی من خواصی اذ ما من احد الا و ینکر علیه من یخالفه فما کان جوابهم فهو جوابنا و الله الهادی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد ضربی مقوایی، ۲گ (۱٤۲پ–۱٤۳پ) ۱۷ سطر (۹×۱٤)، اندازه: ۲۱/۵×۱۵سم [ف: ۵ – ۱٦۸۹]

● ازالة الارتیاب فی وجوب الحجاب / فقه / فارسی

ezālat-ol-ertīyāb fī vojūb-el-hejāb

عصار، محمد بن محمود، ۱۲٦٤؟ – ۱۳۵٦ ؟ قمری

‘assār, mohammad ebn-e mahmūd (1848 - 1937)

تاریخ تألیف: ۱۰ ذیحجه ۱۳٤۰ق

رساله‌ای است استدلالی در وجوب نقاب برای زنان که در اثر مقاله مندرجه در شماره ۳۲ از سال ۳٤ روزنامه حبل المتین تألیف نموده است.

آغاز: بر عکس نهند نام زنگی کافور روزنامه‌نگاری که خود را معرفی به جلال الدین مؤید الاسلام نموده

انجام: و ذکر حکایات مترتبه بر بی‌حجابی ننمودم.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۳٦

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: مؤلف، ۱۸ مرداد ۱۳۱۵؛ کاغذ: کاغذ نسخه آبی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۲٤گ، ۲۵ و ۲٦ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ – ۳۸۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰٦

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقایع تاریخی ناشیه از کشف حجاب نمودیم. .. در روز عید قربان ۱۳٤۵ تعبیر باهل بیان شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳٤۵ق [الفبائی: ٤۱]

● ازالة الاوهام عن اشتباهات العوام فی الاسماء و الاعلام / ادبیات / عربی

izālat-ul awhām ‘an ištibāhāt-il ‘awām fi-l asmā’ wa-l a‘lām

خوئی، ابوالقاسم بن عبدالله، – ۱۳٦۵ قمری

xū’ī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1946)

رساله‌ای در ضبط لغات و اسماء و اصطلاحاتی است که به غلط شهرت یافته، با مباحثی مفصل و سودمند در بعضی از آن الفاظ. بدون تنظیم الفبایی یا روشی دیگر، گویا برگ‌ها پراکنده بوده و فرزند برادر مؤلف شیخ جابر فاضلی خوئی آنها را در سفر کربلا به سال ۱۳۷۱ یافته و برای آن مقدمه و فهرستی ساخته و در مقدمه مختصری از شرح حال عمویش را نیز آورده است. این کتاب عالمانه نگاشته شده و مطالعه آن برای تقویت ادب عربی بسیار مفید می‌باشد و مطالب منقوله از منابع مختلف با ذکر منبع نقل شده است.

آغاز: من جملة اوهام بعض الناس انهم یقولون موت الفجاة بضم الفاء و سکون الجیم و فتح الهمزة و هو غلط.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:٦۸ و عکسی ۸۸۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی از وی، در برگی قبل از کتاب تقریظ آیة الله نجفی مرعشی به تاریخ شوال۱۳۷۷؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ٤٤۱گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ – ۹۷] و [عکسی ف: ۳ – ۸۰]

● ازالة الخفاء عن خلافة الخلفاء / کلام و اعتقادات / فارسی

ezālat-ol xafā’ ‘an xelāfat-el xolafā’

شاه ولی الله، احمد بن عبدالرحیم، ۱۱۱٤ – ۱۱۷٦؟ قمری

šāh valī-ol-lāh, ahmad ebn-e ‘abd-or-rahīm (1703 - 1763)

آغاز: بسمله الحمدلله الذی بعث الینا اشرف الرسل و اعیا الی قوم السبل و جعل اصحاباله وزراء فی عهده

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸٦۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لقدر ایتموالروس تتروا عن کو اهلها کالحنظل
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۶۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال فیما یقول ایما الناس لانکرهوا. .. کاحنظل
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** حضرت صلی الله علیه و سلم امر کردند صدیق اکبر را بامامة در مرض اخیر مقصد ثانی
خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا [رایانه]

← ازالة الشکوک فی النبوة و تأویل رموزهم و امثالهم ⪢ اثبات النبوة

● ازالة القناع عن وجوه السماع = نغمه عشاق / عرفان و تصوف / فارسی

ezālat-ol-qenā‘ ‘an vojūh-es-samā‘ = naqme-ye ‘oššāq

صابری چشتی، نورالله بن محمد مقیم، ق۱۳ قمری

sāberī čaštī, nūr-ol-lāh ebn-e mohammad moqīm (- 19c)

تاریخ تألیف: (نغمه قدوسی =) ۱۲۷۵ق

درباره سماع و حکم حلیت آن که به امر پیر و مرشدش شاه عبدالرحمن لکهنوی (- ۱۲٤٥ق) نوشته شده است. مشتمل بر «مقدمه» و ۳ «باب» و «خاتمه»: مقدمه مشتمل است بر سه «افاده»: ۱) معنی لغوی و اصطلاحی سماع و غنا و تغنی و فرق میان هر یک، ۲) بیان تغنی‌ای که در قرآن مطلوب و مرغوب است و تغنی‌ای که در فن موسیقی مستعمل است، ۳) بیان این که اصل سماع از کی شروع گشته و پیش از زمان پیغمبر ما (ص) هم در شرایع سابقه بوده یا نه؛ باب ۱. در اباحت سماع، در دو فصل: ۱) احادیث مثبته سماع آن حضرت (ص) و سماع صحابه کرام (ع)، مشتمل بر سه «فصل»: فصل اول در ذکر اقسام ثلثه حدیث و این که حال منکر هر یک قسم چیست و سر ترجیح حدیث بر قول مجتهد، فصل دوم در ثبوت اجماع بر اباحت غنا بر وفق قاعده اصول مشعر بر این که جمله افعال نبی مقید به است و ادنی منزلت افعال نبی اباحت است، فصل سوم در ابطال احتمالات ثلاثه که مدعی حرمت را بر اباحت متوهم می‌کرد، ۲) آثار و اخبار مثبته سماع مجتهدین اربعه و تلامذه آنها و ذکر فقها و ائمه دین از تابعین و تبع تابعین؛ باب ۲. در روایات کتب معتبره فقهیه و اقوال ائمه دین که در اباحت غنا و ضرب دف و طبل و غیره آلات مباحه وارد گشته، مشتمل بر ٤ «فصل»: ۱) در ذکر روایات اباحت از کتب اهل سنت، ۲) در روایات اباحت از کتب امامیه، ۳) در تحقیق معارف و مزامیر و ملاهی، مشتمل بر سه «قانون»: قانون اول در معنی لغوی و عرفی معارف و مزامیر و ملاهی و ملاعب، قانون دوم در اقسام ملاهی و ملاعب و بیان احکام هر یک، قانون سوم در انواع مزامیر و معارف هر یک در تحلیل یا تحریم، ٤) ابطال دعوی چهارم مدعی به این که بر قول علمای صوفیه اعتمادی نیست؛ باب ۳. در جواب آیات و احادیث و روایات فقهیه که علمای محرمین از آن بر حرمت غنای مطلق تمسک می‌کنند و تکفیر مباشران می‌نمایند و افراط و تفریط نموده در حق و باطل خلط می‌سازند، و آن مشتمل است بر دو ضابطه در اصول حدیث و اصول فقه و پنج «هدایه»: هدایه ۱) ذکر آیاتی که از آن اهل ترحیم حرمت غنا استنباط می‌کنند و جواب آن، ۲) ذکر احادیث موضوعه که دال بر تحریم غنا هستند و بیان موضوعیت از روی کتب معتبره، ۳) ذکر احادیثی که در کتب صحاح هرگز یافته نمی‌شوند مگر در کتاب‌هایی مروی اند که آن کتب نزد محدثین معتبر نیست یا در بعضی رواة آن حفاظ حدیث طعن گفته‌اند، ٤) ذکر احادیث که اهل تحریم تعصباً اختراع و افترا کرده شهرت داده‌اند و در کتب احادیث اصلاً یافته نمی‌شود؛ ٥) ذکر احادیثی که در تحریم غنای مقترن به منکرات در کتب صحاح یافته می‌شود مگر منکرین تعصباً تحریم آن را در حرمت غنای مطلق می‌پندارند؛ خاتمه: در آثار و فواید سماع و شرایط و آداب آن، مشتمل بر ٤ «تذکره»: ۱) آثار و فواید سماع که موجب وجد و رقص و طرب سامع می‌گردد، ۲) احادیث و اقاویل علما که در باب وجد و طرب وارد گشته، ۳) شرایط سماع و اسباب محرمه آن، آن که اهل شریعت بدان تصریح نموده‌اند، ٤) آداب سماع که اهل طریقت بدان تأکید فرموده‌اند.

آغاز: الحمد لله السمیع الذی له الغناء و الشکر للغنی الذی. .. به نام ناطقه آرایی که به نشیدکن غلغله جمال در چارسوی کون و مکان انداخته

انجام: این زمزمه وحدت بشنید ملک گفتا ×× تاریخ ختام او شد نغمه قدوسی / لیکن پی تکمیلش لاگشت ازو بیرون ×× تا هستی زاید را بندد ره جاسوسی / یک الف و دوصد هجری با چهل و چهار آمد ×× چون کلک قلم سر را فرسود به پابوسی. و الحمدلله علی حسن الاختتام و الصلوة و السلام علی نبیه خیر الانام و آله و اصحابه الکرام و اولیائه العظام.

چاپ: لکهنو، نولکشور، ۱۳۲۰ق، سنگی، ۲۱۸ص

[فهرستواره منزوی ۷: ٥۸، ۸: ۱۰۳٦؛ مشترک پاکستان، ۳: ۲۰۷۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۲٤
آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: تمام شد نسخه نغمه عشاق فقط. الخاتمه بید محمد اسمعیل بن محمد حسن غفرله و عفی عنه فی تاریخ خمس عشرین شهر محرم سنه ۱۳۲.
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد اسماعیل بن محمد حسن، تا: ۲۵ محرم ۱۳۰۲ق یا ۱۳۲۰ق؛ نسخه‌پردازی هندی، رکابه دار، جزوها ۱۰ برگی؛ تملک: میرزا قاسم علی بیگ؛ کاغذ: شکری

آهار مهره، جلد: گالینگور قهوه‌ای؛ ۱۸۰گ، ۱۳ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۵/٤×۲٤/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ٤۹]

● ازاهر المحیی و اشراق انوار ادب الضیا / شعر / عربی

azāhir-ul muḥayyī wa išrāq-u anwār-i adab-iḍ ḍīyā

ناظم، اشعار سید ضیاء الدین اسماعیل بن محمد بن علی فایع صنعانی و مطالبی که در مدح وی بوده را قبلاً در مجموعه‌ای به نام «کفایة المتأدب فیما قاله السید اسماعیل بن محمد فایع من النظم البدیع و مدح به و کوتب» جمع‌آوری نموده است. سپس منتخبی از آن به همان ترتیب برگزیده و با ملحق نمودن اشعاری مناسب با موضوعات مختلف از شعرای دیگر، کتاب حاضر را تألیف نموده است. جامع دیوان گاه اشعاری که بین او و ضیاء الدین رد و بدل شده نقل کرده و گاه اشعاری به مناسبت به انشاء خویش افزوده است از جمله قصیده‌ای که آن را «الکنز المستفاد فی عراض بانت سعاد» نامیده است، بدین مطلع: «بانت سعاد و ربع الود مأهول ×× و الحبل منها بحبل الوصل موصول». در این دیوان بیشتر اشعار، در مدح ائمه زیدیه می‌باشد از جمله در مدح امام منصور به سال ۱۱٤٤.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷٦٤

آغاز: الحمدلله الذی اطلع الضیاء بأنوار الآداب فی سماء البصائر و حث رکاب الاذواق السلیمة لریاض الانیقة علی أسعد طالع.

آغاز دیوان ضیاءالدین: بستانک الخیل بالتحجیل و الغرر ×× تلهو بها لا بنجم الروض و السحر؛

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم ۹٦۵. خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲٦٤ق؛ استنساخ سید حسن بن صلاح الدین فایع در ربیع الثانی ۱۲٦٤؛ ۱۷۵ص [عکسی ف: ۲ - ٤۳۸]

● از پکن تا پاریس / سفرنامه، دعا / فارسی

az pekan tā pārīs

محمد طاهر قاجار، ۱۲۵۰ - ۱۳۱۷ قمری

mohammad tāher qājār (1835 - 1900)

شارل واپرو در سال ۱۸۷۵م از پکن خارج می‌شود و از طریق شرق روسیه شروع به سیاحت می‌کند با دیدن سیبری و روسیه شرقی به روسیه غربی می‌رود و سیرکنان از روسیه غربی خارج می‌شود و با گذشت از شرق اروپا به فرانسه و پاریس می‌رسد. او خاطرات این سفر را در روزنامه «تور دو مند» منتشر می‌کند و این نسخه ترجمه فارسی آن سفرنامه مندرج در «تور دو مند» است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳٦

آغاز: از پکن تا پاریس، لا کوره -لامور- لا سیبری. تحریر مسیو شارل و اپرو؛ **انجام:** که از آنجا باز سفر را با کشتی بخار شروع نمائیم (شارل و اپرو) آخر لیوزرون

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز مقوایی، ۹۵گ، ابعاد متن: ۱٤×۲٦، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ٤ - ۱۹۹]

● از خط جمال الدین اسکافی / عربی

az xatt-e jamāl-ed-dīn-e eskāfī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۵۷

آغاز: نقلت من خط الشیخ الفاضل الحاج جمال الدین الاسکافی و ذکر انه نقله من خط الشهید بن مکی رحمه الله. روی ابن فضاح یدفعه قال اذا بلغ الرجل اربعین سنه

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال ۸۵۲ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن بنفش، ۱ص (۱۱۸)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸۷]

● از خط سید صفی الدین محمد بن معد موسوی / حدیث / عربی

az xatt-e safī-yed-dīn mohammad ebn-e mo‘edd-e mūsavī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۲۰

آغاز: من خط السید صفی الدین محمد بن معد الموسوی رحمه الله عتبه ابن ابی وقاص اخو سعد بن ابی وقاص هو کاسر.. مولانا رسول الله صلی الله علیه و آله یوم احد و هاشم الملقب بالموقال؛ **انجام:** صیام یوم عاشورا امر بصیام شهر رمضان. انتهی خط السید.

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال ۸۵۲ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن بنفش، ۱ص(ص٦٤)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸٤]

← ازدواج ≻ آداب ازدواج

← ازدواج ≻ آداب التزویج

← ازدواج ≻ آداب النکاح

● ازدواج روح و جسد / کیمیا / عربی

ezdevāj-e rūh va jasad

تمیمی، محمد بن امیل، - ۱۷۰ قمری

tamīmī, mohammad ebn-e amyal (- 787)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷٤۰/۱۹

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین.. اما بعد فیقول الشیخ الفاضل محمد بن امیل فی حل رمزه و هو مفتاح هذه الصناعة

خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن آلبالوئی، ۳گ (۲۱٤ر-۲۱٦ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۸ - ٤۸۸]

● **ازدواج و نکاح** / فقه / عربی - فارسی

ezdevāj va nekāh

مطالبی مربوط به ازدواج و نکاح

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۸۰/۲

آغاز: فی من لا یحضره الفقیه: قال رسول الله (ص) من تزوج احرز نصف دینه؛ **انجام:** نه آنکه خبر می‌دهم از واقعه و قضیه.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲٤٤ق؛ اهدایی شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰گ (۱۸-۲۸)، اندازه: ۷×۱۵/۵سم [ف: ٤ - ۱۳۵۱]

● **الازدهار فی عقد الشعرا من الآثار** / گوناگون / عربی

al-izdihār fī ʻaqd-iš šuʻarā min-al āṯār

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸٤۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۱۰

آغاز: بسمله الحمدلله و کفی و سلام علی عباده الدین؛ **انجام:** و قد تم کتاب الازدهار بعون الملک القهار.. و صحبه و سلم

خط: نسخ، کا: غلام محی الدین، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **از سازمان ملل متفق چه نتیجه تواند** / فارسی

az sāzmān-e melal-e mottafeq če natīje-ī tavānad

کسروی، احمد، ۱۲٦۹ - ۱۳۲٤ شمسی

kasravī, ahmad (1890 - 1945)

چاپ: تهران، ۱۳۲٤ش، سربی، رقعی، ٦٤ص

[مشار فارسی ۲۵۰/۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۲-٤۷۵٤-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها - ف: ۳ - ۹۹]

● **از سخنان ابراهیم خواص**

az soxanān-e ebrāhīm-e xavās

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۵٤

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی با چند ردیف جدول ساده و گرهی عطف گالینگور، ۱ص (۱۱۲ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/٤سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳٤]

● **از عقاب تزار به بیرق سرخ** / داستان / فارسی

az ʻoqāb-e tezār be beyraq-e sorx

داستانی سه جلدی در تاریخ انقلاب روسیه و حوادثی که در میانه سال‌های ۱۸۹٤-۱۹۲۱م در روسیه رخ می‌دهد که توسط «یتر کراسنف» نوشته شده و به فارسی ترجمه شده است. نسخه حاضر شامل مقدمه و قسمت اول است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲٦۸/۲

آغاز: مقدمه‌ای که مترجم آلمانی از کتاب اصلی که بزبان روسی است می‌نگارد بقرار ذیل است در اوایل اکتبر سال هزار و نهصد و نوزده بود حملات سنگین متفقین در فرنت غرب و شروع؛ **انجام:** بلی این آقای جوان هم که خود شرالنگه (له ان - تلس توی) می‌داند باید یک چیزی برای ما بخواند (سابلین) شانه‌های خود را بالا انداخته و رفت به (گریزن ک) متغیر باشد را نمی‌توانست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ١٤؛ توسط مترجم تصحیح و خط خورده است؛١٤گ، ۲۰ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۱-۱۳٤]

● **از علاج مسیحا** / طب / فارسی

az ʻalāj-e masīhā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹۹/۸

آغاز: از علاج مسیحا. یاقوت لب دو مثقال. مروارید ناسفته سی و دو دانه. یاد زهر گفتار به قدر حاجت؛ **انجام:** دل بجوشانند چندان که به قوام آید و به قدر حوصله از آن تناول نمایند و از دوی پرهیز نمایند ان شاءالله تعالی نافع آید.

خط: نستعلیق، کا: سیف الدین بن شمس الدین، تا: ۲۱ شعبان ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲گ (۸۷پ-۸۸ر)، ۱۲ سطر (۹/٦×١٤/٤)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲٦۵]

● **از کتاب شمس المعارف**

az ketāb-e šams-ol-maʻāref

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰٤۳/۱٦

خط: نستعلیق شکسته تحریری، کا: جامع، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج مجدول گرهی یک‌لا، ۲گ (٦۳پ-٦٤پ)، اندازه: ۱۰/٦×۱۵/۹سم [ف: ۲۹/۲ - ٦۵۹]

● **از کشکول شیخ بهایی**

az kaškūl-e šeyx-e bahāʼī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰٤۳/۲۰

خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج مجدول گرهی یک‌لا، ۳گ (٦٧پ و ٦٩پ)، اندازه: ١٠/٦×١٥/٩سم [ف: ٢٩/٢ - ٦٥٩]

● **از گذشته ها** / ادبیات / فارسی

az gozašte-hā

باصری حسین، مسیح بن محمد بیک

bāserī hoseyn, masīh ebn-e mohammad beyk

شامل مقالات و اشعار و داستان‌های کوتاه طنزآمیز و بحر طویل فکاهی و انتقادی و اجتماعی و سیاسی از کتب و مجلات و جراید مربوط به دوره مظفرالدین شاه و پهلوی با نقاشی تابلوهای مربوط از خود مؤلف. دفترها و اوراق این کتاب که مؤلف به خط زیبا و نقاشی جالب نگاشته بود توسط آقای ناصر فرزان (همسر دختر وی) پس از مرگش در این جلدها فراهم آمده و برای آن مقدمه و شرح حال نگارنده تنظیم نموده است. جلد اول کتاب از ۱۳۱۹/۱۲/۱۹ تا ۱۳۲۰/۱/۱۱ ش و جلد دوم از ۱۳۲۰/۱/۱۲ تا آبان ماه ۱۳۲۰ش گرد آوری شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٨٦٢١

جلد اول؛ خط: نستعلیق زیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با پانزده تابلو؛ جلد: تیماج مشکی، ٨٠گ، مختلف السطر ، اندازه: ١٧×٢٠/٥سم [ف: ٢٢ - ١٩٢]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٨٦٢٢

جلد دوم؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ با چهارده تابلو؛ ٨٧گ، مختلف السطر ، اندازه: ١٧×٢٠/٥سم [ف: ٢٢ - ١٩٢]

● **الازل** / عرفان و تصوف / عربی

al-azal

ابن عربی، محمد بن علی، ٥٦٠ - ٦٣٨ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

رساله کوتاهی است در خصوص «ازل» که مراد از آن در بین عوام و خواص چیست.

آغاز: قال سیدنا و امامنا الشیخ الوارث المحقق العارف، محیی الدین أبی عبدالله محمد بن علی بن محمد بن العربی الحاتمی، الحمد لله الدائم الذی لم یزل بعطف الأبد.

انجام: و یدل علی حکم عند النفاة فقد مشی فی الازل ما فی غنیة و مقنع لکل ذی قلب سلیم و تم الکتاب.

چاپ: در رسائل ابن العربی، جزء اول (حیدرآباد دکن، مطبعة دائرة المعارف العثمانیة: ١٣٦١)

[کشف الظنون :٨٤٤/١؛ معجم المؤلفین: ٤٠/١١]

١. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:٢٩٢٨/٨

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ٩؛ مقابله شده با نسخه‌ای که آن نسخه برای مصنف خوانده شد و مصنف به خط خود نوشته که ابوالفتح بن عبد الکریم در نهم جمادی الاول ٦٢٥ آن را خواند؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی میشن ترياکی، ٥ص (٤٦-٥١)، ١٩ سطر (٩/٥×١٣/٥)، اندازه: ١٦/٥×٢٠/٥سم [ف: ٦ - ٦٦٥]

٢. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:١٣١٤٩/٧

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن حصار بک، تا: ٨٥٥ق؛ کاغذ: قرمز، ١٤گ (٤١پ-٤٤پ)، ٢٥ سطر ، اندازه: ٤×٩/٥سم [ف:٣٣-٢٨٥]

● **ازلیة النفس و بقائها = بقاء النفس** / فلسفه / عربی

azalīyyat-un-nafs wa baqā’-u-hā = baqā’-un-nafs

ابن کمونه، سعد بن منصور، - ٦٨٣ قمری

ebn-e kamūne, sa‘d ebn-e mansūr (- 1285)

سه مقاله است از ابن‌کمونه در اثبات ازلی و ابدی بودن نفس به صورت مستدل و منطقی، که هر یک سرآغازی متفاوت دارد. مقاله اول در اثبات ابدیت نفس است و دارای ١٠ «فصل» می‌باشد، مقاله دوم در اثبات ازلیت نفس است و این‌که نفس نه مزاج است نه متولد از مزاج، در ١١ «فصل». مقاله سوم بنا به تطبیقی که استاد حائری با دو مقاله نخست انجام داده است، گویا گزینشی است از دو مقاله نخست (ن.ک.: نسخه مجلس ش ١٨٣٧/٦).

فصول مقاله اول عبارتند از: ١. القول الشارح لمعنی اسم النفس؛ ٢. اثبات وجود نفس انسان؛ ٣. الواجب و الممکن و انقسام الموجود الیهما؛ ٤. فی ان الواجب الوجود لا یعدم ابدا؛ ٥. فی ان النفس الانسان قدیمة؛ ٦. فی ان لکل ممکن قدیم علة قدیمة؛ ٧. فی ان عدم المعلول لاینفک عن عدم علته؛ ٨. فی ان جمیع المکنات ینتهی فی سلسلة الحاجة الی الواجب الوجود لذاته؛ ٩. ترتیب هذه المقدمات مع مقدمات آخر بدیهة ینتج ان نفس الانسان لا یعدم ابدا؛ ١٠. ذکر ما وقفت علیه من حجج القائلین بابدیة نفس الانسان.

ابن کمونه در این مقالات از براهین معروف و متداول سخن به میان نمی‌آورد و تنها به شرح و بسط برهان «اختراعی» خود و مقدمات آن بسنده می‌کند.

آغاز: (آغاز مقاله اول:) بسمله الحمدلله الذی نطقت بحکمته عجائب صنعه و وقفت افکار بریته دون تصور ماهیته. احمده حمد من ابصر الیقین بعین بصیرته فآثر طریق مسلوکه و محجته. .. فان الذی یتضمنه هذه المقاله هو اثبات ابدیة نفس الانسان بطریق برهانی هو مما ادرکته بفکری و لم اعرف انی سبقت الیه و یتم الغرض منها بایراد عدة فصول (الفصل الاول) فی القول الشارح لمعنی اسم النفس. قد بین فی العلوم المنطقیه ان تصور الاشیاء علی قسمین نام و ناقص.

(آغاز مقاله دوم:) بسمله مقالة فی ان النفس لیست بمزاج البدن و لا کائنة عن مزاج البدن یشتمل علی احد عشر فصلا فصل اعلم انه لابد لمن ارادان یبین ان النفس لیست بمزاج.. ان یبتدی ببیان امرین: ان المراد بقولنا ان النفس ما هو و الثانی ان حقیقة المزاج.. ما هو

(آغاز مقاله سوم): الحمدلله الذی عدد منته التی یعجز عن عدها و حصرها.. و الصلوة علی ملائکته المقربین.. خصوصاً محمد و آله الطاهرین و بعد فان نتایج الافکار و نفائس الانظار مما یجب اذاعتها لاجل الانتفاع بها و لاینبغی اخفائها عن الراغبین و ان قل الراغب فی طلبها سیما اذا کانت من اهم المطالب العلمیه و انفع المباحث الیقینیه و قد اتیت فی هذه الاوراق ما قدحه زناد خاطری و حصلته بفکری و نظری برهانا شریفا

انجام: (پایان مقاله اول:) الا بزیادة تقریر کما ذکرت و هذا خاتمة الکلام فی هذه المقاله و الحمدلله رب العالمین و صلوته علی اهل قدسه من الانبیاء و المرسلین خصوصاً علی افضل مختر‌عاته محمد النبی و آله الطاهرین.

(پایان مقاله دوم:) و علی التقدیر الثانی یلزم ان لایتبین مما قیل فی هذه المقاله.

(پایان مقاله سوم:) و من اراد ان بتحقق صحته و افضائه الی المطلوب فعلیه بالالة التی تسمی بالمنطق یعتبره بها و الاستقضاء فیما علیه من السؤالات و الاجوبة فنذکر فی غیر هذه المقالة فلیطلب من اماکنه.. و آله اجمعین

[هدیة العارفین ۳۸۵/۱؛ ذریعه ۲۸۶/۲-۲۸۷، ٤٥٩/٤، ٣٨١/٦، ٨٩/٨، ٢٥/١٣، ۳۵۱/۱۸؛ آثار و احوال خواجه نصیر از مدرس رضوی ص ١٤٧-۱۵۰ و ۲۸۷، العلم عند العرب تألیف الدومیلی ترجمه عربی ص ٥٦٧، فهرست خزائن عراق از کورگیس عواد: ۳۵و۱۳۸؛ بروکلمان ذیل یکم: ٧٦٨ یادداشت های قزوینی؛ ریحانة الادب: ۱۳۱/۱۱؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی ٥٢٤/٤]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۷/٦

آغاز: برابر با مقاله سوم؛ **انجام:** برابر با مقاله سوم

مقاله سوم. با مطابقت نسخه حاضر توسط فهرست‌نگار (استاد حائری) با دو مقاله نخست نتیجه این شد: قسمت اول این رساله حاضر (پس از خطبه) که بدین گونه شروع می‌شود: «هذا تقریر صیغة البرهان: احد الامرین لازم» مطابق است با «صیغة ثانی فی تقریر بقاء النفس. ..» که فقره‌ای است از فصل ۹ از مقاله اول. این مطابقت تا یک صفحه از نسخه ما ادامه دارد. پس از ۳ سطر (که این ۳ سطر نیز عین عبارت فصلی از همین مقاله است) باز نسخه مطابق است با فصل ٤ (فی ان واجب الوجود لایعدم ابدا) و فصل ۵ (فی ان نفس الانسان قدیمه) و به همین‌گونه است بقیه رساله. ابن‌کمونه این رساله را برای اثبات بقاء نفس با بعضی از براهین اختراعی خویش پرداخته و در اثناء آن به مناسبت، برهان خود را بر قدیم بودن نفس نیز حکایت کرده و در آغاز نقل آن گوید «و قد اخترعت لذالک برهانا هذه حکایته» و سپس عیناً همان برهان که در فصل ۵ از مقاله اول و در فصل دهم و یازدهم از مقاله دوم آورده و در اینجا نقل کرده است. بنابراین پیداست خود ابن‌کمونه در این رساله به دو مقاله مزبور ناظر بوده است. در دیباجه رساله حاضر نیز پس از این که از برهان اختراعی خود با اشاره یاد می‌کند می‌گوید: «در این مقاله تنها به تقریر برهان ساخته خود پرداختم و در مقالات دیگر خود اعتراضات جمعی از فضلاء را بر مقدمات برهان خود با جوابها و توجیهات آن یاد کرده‌ام». ابن‌کمونه در مقالات دیگر از سخنان اوحد الزمان در معتبر (مقصود هبة الله بن ملکهای یهودی (م-۱۱۵۵م) است)، ابن‌مسکویه امام فخر رازی و غزالی یاد کرده اما در این مقاله نام کسی یا کتابی را نیاورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شکری رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۱۵ص (۱۲۷-۱٤۲)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۹/۵×۲٤/۵سم [ف: ۹ - ۵۰۱]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/٦٦

انجام: فهذا برهان قاطع علی ابدیة النفس قد انطوی علی ابحاث شریفة.. فقد ذکرته فی غیر هذا المقالة فلیطلب من اماکنه و الحمد لله.

در فهرست با نام «ابدیة النفس» یا «اثبات بقاء النفس» و ناشناس آمده، نام مؤلف به قرینه مطابقت انجام نسخه با انجام مقاله سوم به‌دست آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ با سر لوح‌های زرین؛ کاغذ: اصفهانی نازک، ٤گ (۲۸٦-۲۹۰)، ۲٤ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱٤۷۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱٤۰۹۹/۸

آغاز: برابر با آغاز مقاله اول؛ **انجام:** و من نظر الی الحق تعین الرضا و ام یسلک طریق الهوی.. هو من قبیل الاقیسة التی لا یفید الیقین و هذه خاتمة الکلام فی هذه المقالة.. خصوصاً علی سید الاولین و الاخرین محمد و آله الطاهرین.

مقاله اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ در برگ انجام مطلبی در ۱۷ سطر با این آغاز «و قال ایضا فی هذه الرسالة النفس الناطقة لایقبل الفساد و لایضمحل فیه و لایفنی و لایموت بل یفارق البدن» آمده؛ کاغذ: شرقی، ۳٦گ (۳۳پ-٦۸ر)، اندازه: ٦×۱٤سم [ف: ۳۵ - ٦۱۵]

٤. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۷/۱٤

در فهرست با عنوان «ابدیة النفس و قدمها و بساطتها»؛ بی‌کا، تا: ۱۰۵٦ق، جا: اصفهان [نشریه: ۵ - ۲۷۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۱٤

آغاز و انجام: برابر (با مقاله اول و مقاله دوم)

مقاله اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰٦۲ق یا ۱۰٦۷ق؛ در پشت برگ اول این نسخه نیز چند جا نام ابن کمونه آمده است؛ کاغذ: اصفهانی شکری آهار شده، جلد: تیماج قرمز روشن با آستر کاغذی، ۱۷۰ص، ۱۷ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۸۳۲]

٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱٦۱۹/۱

آغاز: برابر با مقاله سوم؛ **انجام:** برابر با مقاله سوم
مقاله سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیر فرزند ملا حسن، بالانکابی جیلانی، تا: قرن ۱۲؛ دارای طرح اولیه سرلوح با قلم سیاه، مجدول، مذهب؛ تملک: «کاظم حسینی موسوی» با مهر «عبده کاظم بن حسین الموسوی ۱۲۷۸» (مربع)؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۱تا۷)، ۲۲ سطر ، اندازه: ۱۵×٦سم [ف: ۲۹ - ۳٦۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۷۱

آغاز: بسمله، قاله فی ان النفس لیست بمزاج البدن؛ **انجام:** و لایتم العقول الا بالفعل
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **الازمان و ذکر ما یستعمل فی کل وقت و آن** / عربی
al-azmān wa ḏikr-u mā yusta‘mal-u fī kull-i waqt-in wa ān

ابن ماسوسه
ebn-e māsūse

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۵/۱۰-ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۹۳۳؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۱-٤۹٦]

● **از مجمع الحکایات** / داستان / فارسی
az majma‘-ol hekāyāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۰٤/۱٤

آغاز: یکی از سلاطین بزرگی را پرسید که می‌گویند هر چیزی را ذکاتیست (کذا) زکات سلاطین چیست؛ **انجام:** پس چون سلطان را طاعتی حاصل شد و معصیتی از من صادر نگشت محل شکرگذاری و سپاس داری باشد. .. کسی کاستعانت بدرویش برد ×× اگر بر فریدون زد از پیش برد. و بالله (کذا) المستعان علی ما تصفون.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، مجدول گرهی و ساده، ۱٤گ (۱۵٤ر - ۱٦۷پ)، سطور چلیپا و معمولی [ف: ۲۹/۲- ٦۰۰]

● **الازمنة و الامکنة** / هیئت / عربی
al-azmana wa-l amkana

ابن کبریاء، موسی بن حسن، ق٤ قمری
ebn-e kebrīyā’, ‹mūsā ebn-e hasan (- 10c)

تاریخ تألیف: ۳۲٤ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸/۲-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ۳۱۵A؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها - ف: ۱-٤۳۸]

● **الازمنة و الامکنة** / دائرة المعارف، هیئت / عربی
al-azmana wa-l amkana

مرزوقی اصفهانی، احمد بن محمد، - ٤۲۱ ؟ قمری
marzūqī esfahānī, ahmad ebn-e mohammad (- 1031)

دائرة المعارفی است در احوال و اسماء و خواص زمان و مکان و کواکب و بروج با استشهاد به اشعار شعرای جاهلی مشتمل بر سه «قسم» در شصت و سه «باب» و نود و اند «فصل».
چاپ: حیدر آباد دکن، سال ۱۳۳۲ق، دو جلد، چاپ سربی

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٤۱۷۰

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی لا تحصر آلاؤه بتحدید و لا تعد نعماؤه بتعدید؛ **انجام:** و ان یتولا بالتوفیق و التسدید.
خط: نسخ، کا: ابو محمد عابد بن محمد بن علی بن ابی بکر، تا: شنبه ۱۳ جمادی الثانی ۷۷۹ق، جا: یزد؛ واقف: شیخ بهائی؛ کاغذ: نخودی، جلد: چرمی قهوه‌ی، ۱۹۱گ، ۲۹ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۷ سم[ف: ۷ - ۹]

● **الازمنة و الشهور الرومية** / هیئت / عربی
al-azmana wa-š šuhūr-ur rūmīya

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵٤۳/۱

آغاز: بسمله، فصل فی معرفة الازمنة و الشهور الرومية و عدد ایامها؛ **انجام:** و تسقط بطن الحوت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲٦۵ق؛ کاغذ: فستقی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۱۰ص (۱-۱۰)، ۱۳ سطر (٦×۱۱)، اندازه: ۱۰/۹×۱٦/۳سم [ف: ۸ - ۳۱۱]

● **ازواج النبی** / تاریخ پیامبراکرم (ص) / عربی
azwāj-un-nabī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:٦۰٤/٤۱

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹؛ ۳ص (۲۲۲-۲۲٤) [ف: ۵ - ۱۰۸]

● **الازهار = المجموع** / اخلاق / عربی
al-azhār = al-majmū‘

تاج الدین اسفراینی، محمد بن محمد، - ٦۸٤ قمری
tāj-od-dīn esfarāyenī, mohammad ebn-e mohammad (- 1286)

مؤلف قبل از این کتاب «ریاض المذکرین» را نگاشته بود و درکتاب حاضر آن را در سی «باب» و هر باب در چند «روضه» تلخیص و تحریر نموده است: ۱. فضائل النبی (ص)؛ ۲. فضائل الصحابه؛ ۳. فضائل العلماء؛ ٤. الطهارة و الغسل؛ ۵. فضائل الاذان

و المساجد و المشی الیها؛ ٦. الصلوة؛ ٧. الدعوات و التسبیحات؛ ٨. فضائل القرآن؛ ٩. فضائل الصیام و الایام المختار لها؛ ١٠. فضائل الصدقه؛ ١١. السخاء و الاحسان الی الناس و الشفقة علیهم؛ ١٢. الحج و الجهاد؛ ١٣. مصاحبة الناس و مداراتهم؛ ١٤. التجانب عن اهل المعاصی؛ ١٥. الاخلاص فی العمل؛ ١٦. التزویج و المتأهل؛ ١٧. الزهد؛ ١٨. التقوی و التواضع؛ ١٩. المجاهدة؛ ٢٠. الاداب؛ ٢١. المظالم و الحث علی اجتنابها؛ ٢٢. الکبائر؛ ٢٣. المنهیات؛ ٢٤. الاصرار علی الذنوب و الغفلة؛ ٢٥. الانابة الی الله؛ ٢٦. المصائب؛ ٢٧. ذکر الموت و لاموات؛ ٢٨. الدعوات للاموات و الصدقة؛ ٢٩. ذکر القیامة؛ ٣٠. عفو الله و غفرانه و صفة الجنة. مؤلف در این کتاب از «الازهار و الریاض» نقل می کند و گویا کتاب حاضر نامش «المجموع» است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٤٥٤٠-٢٣/٦٠

آغاز: بسمله الحمدلله الداعی الی دارالسلام الهادی الی دین الاسلام. .. اما بعد فان الله تعالی لما خص بنی آدم بکرامته واختار الانبیاء من بینهم للرسالة؛ **انجام:** و اما ظلمة الغیح لاتذهب الا بریح یذهبه و باستفراغ ما فیه فکذلک ظلمة الذنوب لاتذهب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ١٢؛ جلد: تیماج مشکی، ٤٠٠گ، ١٩ سطر ، اندازه: ١٨×٢٢سم [ف: ١ - ٣٢٠]

● **الازهار = ریاض الازهار** / ادبیات / عربی

al-azhār = rīyāḍ-ul azhār

ابن اثیر، نصرالله بن محمد، ٥٥٨- ٦٣٧ قمری

ebn-e asr, nasr-ol-lāh ebn-e mohammad (1163-1240)

مقامه‌مانندی است از قاضی ضیاء الدین بن الاثیر.

[دائرة المعارف بزرگ اسلامی ٢: ٧٠٧؛ بروکلمان ١: ٣٥٨ و ذیل١: ٥٢١؛ المخطوطات العربیة فی مکتبة باریس الوطنیة (حمودی)، ١٠٤)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:١٧٩-طباطبائی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ٩؛ در مجموعه آمده است؛ ٩ص (٣٩٢-٤٠٠) [ف: ٢٢ - ١١١]

● **ازهار الافکار فی جواهر الاحجار** / طبیعیات / عربی

azhār-ul-afkār fī jawāhir-il-ahjār

تیفاشی، احمد بن یوسف، ٥٨٠ - ٦٥١ قمری

tīfāšī, ahmad ebn-e yūsof (1185 - 1254)

تاریخ تألیف: ٦٤٠ق

در شناسایی احجار کریمه و بیان خصایص هر یک از آنها، در بیست و پنج «باب»: ١. جوهر؛ ٢. یاقوت؛ ٣. زمرد؛ ٤. زبرجد؛ ٥. بلخش؛ ٦. بنفش؛ ٧. برادی؛ ٨. الماس؛ ٩. عین الهر؛ ١٠. پازهر؛ ١١. فیروزه؛ ١٢. عقیق؛ ١٣. جزع؛ ١٤. مغناطیس؛ ١٥. سنبادج؛ ١٦. دهنج؛ ١٧. رازورد؛ ١٨. مرجان؛ ١٩. سبج؛ ٢٠. خمشت؛ ٢١. جماهان؛ ٢٢. یشم؛ ٢٣. یشب؛ ٢٤. بلوره؛ ٢٥. طلق. تیفاشی می‌نویسد که از هر یک از گوهرها از پنج رهگذر بررسی نمودم: ١. پیداشدن آنها در کانها؛ ٢. سبب هر معدن وکان؛ ٣. بد و نیک و سره و ناسره هر گوهر؛ ٤. خواص و منافع هر یک؛ ٥. بهای هر یک. پس در ین رساله هم خواص و هم معادین و هم بهای گوهر ها آمده است. در آن از ارسطو و اسکندر و کندی و مسعودی و مسیحی و از «سر الطبیعه» بلینوس و «تحفة الملوک» رازی و «احجار» ابن الجزار احمد بن خالد یاد شده است.

آغاز: بسمله. الحمدالله الملک الجبار العزیز القهار خالق السموات و الأرض و مابینهما من عجایب الآثار و غریب الأسرار المودع معظمها فی جواهر الأحجار الموجودة فی خزاین الملوک الکبار. .. هذا کتاب غریب الواضع عجیب النفع عظیم الجمع ضمنته ذکر الاحجار الملوکیة التی توجد فی خزائن الملوک و ذخائر الرؤساء. .. و جملة عدد الاحجار التی هی نثبتة فیه خمسة و عشرون حجرا

انجام: عند جمیع العقلاء محمود و هذا آخر ما أردت ایراده من هذالکتاب و الحمدالله و الشکر لواجد الوجود، کمل الکتاب بحمدالله و حسن توفیقه و الحمدالله رب العالمین

چاپ: با ترجمه ایطالیایی در فلورانس(فیورنسا Firenze)، سال ١٨١٨؛ محقق: محمد یوسف حسن و محمود بسیونی خفاجی، قاهره، الهیئة العامة للکتاب، چاپ اول، ٣٢٨ص، ١٣٩٦ق.

[ریحانة الادب ٢٣٠/١؛ معجم المطبوعات ـ چلبی ٨٨/١؛ بروکلمن ٤٩٥/١ و ذیل ٩٠٤/١؛ دانشنامه جهان اسلام ٧٩٩/٨-٨٠١]

١. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:٥٠٤٧

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ١٠ صفر ٦٠٧ق، جا: مدرسه اشرفیه حلب در نزدیکی جامع کبیر؛ رکابه‌دار؛ تملک: محمد ابن‌خاتون عاملی با مهر وی؛ واقف: محمد بن خاتون عاملی، ١٠٦٧ق؛ ١٠٤ص، ١٧ سطر [الفبائی: ٤١]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:١٩٥٨

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ٥ - ٣٨٠]

٢. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٣٢٣٥-ف

نسخه اصل: لیدن Or. 163؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ١٠ ربیع الثانی ٧٣١ق [فیلمها - ف: ٢ - ١٠٥]

٣. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٣١٨٨-ف

نسخه اصل:کتابخانه دانشگاه اوترخت(لیدن)Or. 25 arabe؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد بن محمود محمد تعریفا العارفی تبریزی، تا: نزدیک به پایان ربیع الثانی ٧٦٩ق؛ مجدول؛ مهر: «برسم الخزانة العالیه الامیریة الکبیریه. .. المخدومیة السیفیة ابوبکر المرحوم البای. .. ی محمد. .. الرکنی» مورخ ٧٥٩ق [فیلمها - ف: ٢ - ٩٤]

٤. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:١٢/١ ـ د

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ثمنه الاوقیة من جیده بدرهم نقره فاعلم

ذلک

گویا دیباچه را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ نسخه در یمن بوده است، در ٤٢پ-٤٤ بندی آمده با عنوان «باب فی ذکر منافع التریاق الفاروق» و در ٤٥ر و پ قصیده‌ای است به عربی از سید عبد الله بن شرف الدین در ستایش القات با تخمیس برادرش سید مرتضی علی، در ٤٦ر آمده «من کلام فقیه محمد شکیلی» به عربی، در ٤٦پ آمده «من کلام محمد بن عبدالله بن الامام»؛ کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد: تیماج مقوایی، ۱۸۲گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱٤/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۵]

۵. **تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:٣٦٦٨**

آغاز: برابر؛ **انجام:** الطلق نوعان. فضی و ذهبی فالفضی ابیض صافی اللون ... فهو باب الأحوال فاحمل علیها قوله الا بذکر الله تطمن القلوب فانه تقع تضریره ان شاء الله تعالی. تمت

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا (ولی نسخه نفیس و کهن است)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی ضربی، ۷۱گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۸۰۲]

٦. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٧٠٤**

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ٦۹گ، ۱۷ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ٤٤٦]

● الازهار البدیعة فی علم الطبیعة / طبیعیات / عربی

azhār-ul badī'a fī 'ilm-iṭ ṭabī'a

هراوی، محمد

harāvī, mohammad

یکی از وزرای مصر (که نام وی در ترمیم کتاب از بین رفته و ظاهرا مراد محمد علی پاشاست) از مسیو بیرون فرانسوی (مدرس مدرسه پزشکی) درخواست کتابی در علم طبیعت نموده و وی با مساعدت یوحنا عنحوری مدعو به حنین کتاب حاضر را تالیف نموده و شیخ محمد تونسی آن را تصحیح نموده است، سپس کتاب به دست مؤلف ما رسیده و به دستور وزیر مذکور نظر نهایی را در آن نموده تا آن را منقح سازد. این کتاب در دو «جزء» تنظیم شده با این عناوین: الجزء الاول: فی علم الطبیعة، دارای ۱۹ «باب»: ۱. کلام کلی فی الطبیعة، ۲. المادة و خواصها، در نه «فصل»، ۳. احوال الاجسام، ٤. الاستاتیک، ۵. الدینامیک، ٦. الایدروستاتیک (ای موازنة السائلات)، ۷. الایدرودینامیک و الایدرولیک، ۸. استاتیک الغازات، ۹. دینامیک الغازات، ۱۰. الاکوستیک (ای فن السماع)، ۱۱. الکهربائیة، در پانزده «فصل»، ۱۲. السیال الجلوانی، او الکهربائیة باللمس، ۱۳. المغناطیسیة، ١٤. الایلیکین و دینامیک، ۱۵. الاوبتیک (ای فن الابصار)، ١٦. الآلات الادتبیکیة (ای لبصریة)، ۱۷. تشرف الضوء و تداخل الاشعةفی بعضها، ۱۸. ازواج انکسار الضوء، ۱۹. عنصر الحرارة؛ الجزء الثانی: فی کائنات الجو دارای ۵ «باب»: ۱. الجو، ۲. الابخرة و ما ینسب الیها، ۳. الکهربائیة الجویة، ٤. کائنات الجو الصادرة من الضوء، ۵. الحرارة الارضیة.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٦٦٠٤/١

آغاز: یا باری الاجسام المختلفة الطباع من ذرات الابداع و یا مبدی الآثار العلویة علی اختلاف الانواع فی سماء الشعاع سحابا ینطق برعد یسبح بحمدک؛ **انجام:** و الوقوف علی مواضعه حتی صار کل یعمل علی شاکلته فربکم اعلم بمن هو اهدی سبیلا فله الحمد علی ما انعم بن من انواع المعارف و له الشکر علی ما تکرم به من معارف العوارف.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای اشکال هندسی و جدول، مصحح، محشی؛ جلد: روغنی گل و بوته و در ترنج وسط نقش انسان و حیوان و عطف پارچه‌ای سرمه‌ای، ۸٦گ (۱پ-۸۷پ)، اندازه: ۲۱/۵×۳٤سم [ف: ۲۰ - ۱٤۸]

● ازهار بستان الناظرین فی اخبار الاولین و الاخرین

/ تاریخ پیامبران - عربی

azhār-u bustān-in-nāẕirīn fī axbār-il-awwalīn wa-l-āxarīn

موسوی حسینی، عباس بن علی، ۱۱۱۰-۱۲۰۱؟ قمری

mūsavī hoseynī, 'abbās ebn-e 'alī (1699 - 1787)

سال تألیف:سه‌شنبه ٢٦ رجب ۱۲۰۱ق؛ محل تألیف: مرشدآباد برای سید محمد تقی پسر عبدالکریم مکی در داستان پیامبران تألیف کرده و در دیباچه آن از «کشف الظنون» یاد شده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۳۳/۱

خط: نسخ، کا: بدرالدین بن سید حسین فحاوی یمنی حسینی، بی‌تا؛ ماده تاریخی برای مرگ مؤلف آورده است: ۱۱٦۸ و آن با تاریخ نگارش آن ۱۲۰۱ سازگار نیست؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۳۱ سطر [ف: ۵ - ۲٦۰]

● ازهار الربیع و غایة الامانی فی شرح الجواهر الرفیع و دوحة المعانی / بدیع / عربی

azhār-ur rabī' wa ğāyat-ul amānī fī š.-i jawāhir-ir rafī' wa dawḥat-il ma'ānī

بوصیری قصیده‌ای در مدح رسول خدا (ص) سروده که بسیار معروف است. صفی الدین حلی هم قصیده‌ای در معارضه و پیروی از او در مدح آن حضرت سروده که شامل همه انواع محسنات بدیعیه است. از مؤلف این کتاب خواسته‌اند قصیده‌ای در معارضه و پیروی از صفی الدین بسازد که فقط در مدح آن حضرت باشد و همه انواع بدیع را داشته باشد. او قصیده‌ای به نام «الجوهر الرفیع و دوحة المعانی فی معرفة انواع البدیع و مدح النبی العدنانی» سروده و مورد توجه اهل ادب قرار گرفته است.

آن‌گاه یکی از فقها از او خواسته است که قصیده خود را شرحی بنگارد، او این شرح را نگاشته، حدود ۱۵۰ بیت و هر بیت یکی از محسنات بدیعیة را شامل می‌شود.
آغاز: الحمد لله الذی ابدع بدایع الحکم فی قلب الانسان و أنبع ینابیع الفکر بجوهر الکلم. .. و بعد فقد افترح علی بعض الأعیان لما رأی کثرة شعفی بمدح سید ولد عدنان
انجام: فألحقتهم بهذا البیت و سمیته ختام الختام کما جعلوا فی کتب علم الرمل شکلا و سموه عاقبة العاقبة، فنسأل الله تعالی حسن العاقبة العاقبة فی الدارین

تهران؛ مدرسه مروی؛ شماره نسخه:۷۵۸/۲
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: ۱۰۳۰ق؛ ۹۰گ، قطع: وزیری [ف: ۳۰۷]

● **ازهار الریاض** / گوناگون / عربی
azhār-ur rīyāḍ
بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۱۰۷۵؟ - ۱۱۲۱ قمری
bahrānī, soleymān ebn-e ʻabd-ol-lāh (1665 - 1710)
مؤلف یادداشت‌های خود را در سه یا چهار [در آغاز نسخه واژه «ثالث» را کسی خط زده و آن را به صورت «رابع» در آورده است. ولی صاحب الذریعه گوید ازهار الریاض در سه مجلد بوده است] جلد گرد آورده و بدین نام خوانده است. صاحب الذریعه یک جلد آن را در کتابخانه حاجی نوری به خط یکی از شاگردان نگارنده و یک نسخه از جلد سوم را در بحرین در کتابخانه آل طعان ستری نشان داده است. تاریخ پایان نگارش جلد اول این کتاب در (گ ۱٤۸ر) نسخه دانشگاه ۳ جمادی الثانی ۱۱۱٦ق یاد شده است و نگارش جلد سوم (چهارم) در (گ ۱٦پ و ۲۷ر) ذیحجه ۱۱۲۰ق یک سال پیش از مرگ نگارنده یاد شده است.
وی از کتاب‌های بسیار نقل آورده و از سه حاشیه خویش بر تفسیر بیضاوی و کتاب مدارک و اربعین بهائی یاد کرده است و از شاعران بسیار و به‌ویژه از خود شعر فراوان آورده است. یک چکامه لامی خویش را به نام «درة البحرین فی مرثیة الحسین» در چند صفحه آورده است و نیز شعری در تاریخ مرگ استاد خویش سلیمان پسر علی راشد بن ابی ظبیة در ۱۱۰۱ق و شعری در ستایش کتاب مدارک آورده است، شعری از سید علی خان مدنی آورده و مرگ او را در شیراز به سال ۱۱۱۸ق یاد کرده است، شعری از پدر خویش عبدالله آورده و مرگ او را ۱۱۰٤ق آورده است. وی کتاب «النقایة» سیوطی را کامل در این کتاب گنجانیده است. شعرهای فارسی از شریف تبریزی و دیگران نیز در این کتاب دیده می‌شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۲/۱
آغاز: (آغاز جلد سوم:) و حمداً له علی افضاله. .. و بعد فهذا هو المجلد الثالث (الرابع) [نسخه دست‌خورده و هر دو خوانده می‌شود.گ۱پ دیده شود] من مجلدات کتابنا المسمی بازهار الریاض الذی جمعنا فیه نفایس الفنون و عرایس العیون؛ **انجام:** (انجام جلد اول:) و بحسب الظن اکثر من تأثرها بالنافعة فی الحال و بسبب العقل. و لیکن هذا آخر الجزء الاول من هذا المجموع. .. و کتب مؤلفه العبد. .. سلیمان بن عبدالله البحرانی بالیوم الثالث من ثانیة الجمادیین سنة الف و مائة و ست عشرة. ..
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نامرتب و جابجا صحافی شده است، آغاز نسخه جلد سوم یا چهارم است و پایان آن جلد اول می‌باشد، نام کاتب ندارد ولی پیداست که شاگرد مؤلف بوده، تاریخ ندارد ولی چون در زندگی نگارنده نوشته است و چنانکه گفتم نگارش کتاب در ۱۱۲۰ پایان یافته و نگارنده در ۱۱۲۱ درگذشته، پس نسخه درست در این دو سال نوشته شده است؛ کاغذ: هندی نخدی رنگ، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱٤۹گ، ۲۰ سطر (۱۵/۲×۸)، اندازه: ۱٦×۲۲سم [ف: ۲ - ٦۸۵]

● **ازهار الریاض** / گوناگون / عربی
azhār-ur rīyāḍ
احمد بن عبدالرحمن
ahmad ebn-e ʻabd-or-rahmān

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵٦۱٦
آغاز: بسمله اما بعد فیقول الجانی الراجی عفو ربه؛ **انجام:** ان یغسله الثلاثون للثلثمائة حدیث ان قوما
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۳ق [رایانه]

● **ازهار الریاض** / گوناگون / فارسی
azhār-ur rīyāḍ
حسینی، اسدالله بن آقامیر قوام الدین
hoseynī, asad-ol-lāh ebn-e āqāmīr qavām-od-dīn
جنگی از مطالب مختلف، تفسیر قرآن، حدیث مشکل، اشعار، معما و. ..

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۹٤
آغاز: حمد نامحدود آفریدگار را که. .. چون عنفوان شباب بما یوجب الاسف تلف گشت. .. دل به جمع نمودن این مجموعه نهادم. .. کشکولی اللطائف مشکلاتی الطرائف
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱٤؛ مجدول؛ اندازه: ۱۳×۲۰/۵ [نسخه‌پژوهی: ۲ - ۱۱۱]

● **ازهار العروش فی اخبار الحبوش** / حدیث / عربی
azhār-ul-ʻurūš fī axbār-il-ḥabūš

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری
soyūṭī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
این کتاب مختصر کتاب دیگر مؤلف به نام «رفع شأن الحبشان» است. در این کتاب مؤلف اخبار نبوی مربوط به حبشیان را جمع‌آوری نموده است. به گفته «کشف الظنون» این کتاب مأخذ «الطراز المنقوش» است.
آغاز: بسمله هذا کتاب یسمی ازهار العروش فی اخبار الحبوش. .. ذکر اصل الحبوش قال الامام احمد فی مسنده وابن سعد فی الطبقات معاً حدثنا عبدالوهاب
انجام: اذا سلم من صلاته قال سبحان ربک رب العزة عما یصفون وسلام علی المرسلین والحمدلله رب العالمین هذا آخر الکتاب ولله الحمد والمنه.
[کشف الظنون ۷۳/۱و ۹۱۰؛ دلیل مخطوطات السیوطی ص ۲۲۰ و۲۲۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲/۱
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید ش ۱۷٦٤؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد بن محمد بن عبدالقادر بن محمد الهواسی الشافعی در ۹۳٦ق؛ ۳۷ص (۱–۳۷)، ۱۳ سطر [عکسی ف: ۳ - ۲۵۷]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۸۳–٦/۱۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج سرخ ضربی مجدول، ۳۲گ، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۲۱]

● الازهار فی فقه الأئمة الأطهار / فقه / عربی
al-azhār fī fiqh-il-'a'immat-il-'aṭhār
یمنی، احمد بن یحیی، ۷۷۵ – ۸٤۰ قمری
yamanī, ahmad ebn-e yahyā (1374 - 1437)
وابسته به: التذکرة الفاخرة فی فقه العترة الطاهرة؛ نحوی، حسن بن محمد (–۷۹۱ق)
گزیده‌ای است از کتاب «التذکرة الفاخرة» فقیه حسن بن محمد مذحجی. بنا به گفته ابن مفتاح، شارح این کتاب، مسائل کتاب «الازهار» ــ منطوقاً و مفهوماً ــ بیست و نه هزار مسأله می‌باشد. این کتاب را منابع مهم فقهی در نزد زیدیه بوده است و بر آن شروح و حواشی زیادی نگاشته و آن را تدریس می‌کرده‌اند. در کیفیت تألیف این کتاب گفته شده است که امام مهدی احمد بن یحیی این کتاب را به جهت ترس از فراموشی فقه تألیف کرد بدین نحو که مسائل آن را بر سید علی بن هادی القاء می‌نمود و چون نگهبان از ورود ادوات نگارش به داخل زندان منع نموده بود، سید مسائل را با گچ بر روی درها می‌نوشت، سپس به حفظ آنها پرداخته و مسائل قبلی را پاک نموده و مسائل جدید را می‌نگاشت این کار تا دو سال ادامه یافته و تألیف آن پایان یافت. در آن وقت نگهبان اجازه داد تا کاغذ و دوات وارد زندان کنند، بنابراین مطالب محفوظ به اوراق انتقال داده شد.
آغاز: مقدمة لایسع المقلد جهلها، فصل التقلید فی المسائل الفرعیة العملیة الظنیة و القطعیة جائز لغیر المجتهد. .. (آغاز:) کتاب الطهارة باب النجاسات و هی عشرة ما خرج من سبیلی ذی دم لا یؤکل او حلال قبل الاستحالة و المسکر و ان طبخ ...
چاپ: صنعاء، دار الحکمة الیمانیة، ۱٤۱٤ق
[الذریعة ۵۳۲/۱–۵۳۳؛ کشف الظنون ۷۳/۱؛ معجم المؤلفین ۲۰٦/۲؛ مؤلفات الزیدیة ۱۱۲/۱؛ مطلع البدور ۱۰۱/۲؛ عبدالعظیم الهادی ص ۵]
شرح و حواشی:
۱– شرح الازهار فی فقه الائمة الاطهار؛ ابن مفتاح، عبدالله بن ابی القاسم (–۸۷۷)
۲– الاثمار فی فقه الائمة الاطهار؛ متوکل علی الله، یحیی بن شمس الدین احمد (–۹٦۵)
۳– التخلیص فی شرح مقدمة الازهار؛ مقرائی، یحیی بن محمد (۹۰۸–۹۹۰)
٤– القدر المختار من نفحات الازهار = حاشیة الازهار؛ سحولی، ابراهیم بن یحیی (۹۸۷–۱۰٦۰)
۵– الانتصار فی شرح مقدمة الازهار = فائق الانظار فی شرح مقدمة الازهار = مرقاة الانظار فی شرح مقدمة الازهار؛ مضواحی، صلاح بن محمد
٦– شرح الازهار فی فقه ائمة الاطهار

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷٤/۱
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم ۱۲۰۲؛ بی‌کا، تا: دهه آخر ذیقعده ۸٦۹ق؛ ۲٤۷گ (۲–۲٤۹) [عکسی ف: ۲ - ٤۵٤]
۲. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۵/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یحرم المولاة وهی انه یحب له کلما یحب و یکره له کلما یکره فتکون کفرا او فسقا بحسب الحال
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن احمد القاضی، تا: شنبه ۷ جمادی الاول ۱۰۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۳گ (۱پ–۷٤ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: - ۳٤]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۱۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میردادخان [رایانه]

● الازهار فیما جاء فی امام الابرار و اولاده الائمة الاطهار / فضایل و مناقب / عربی
al-azhār fīmā jā'-a fī imām-il abrār wa awlād-i-h-il a'immat-il aṭhār
عشیری، سلیم بن ابی الهذام
'ašīrī, salīm-e-bn-e ab-el-hozām
کتابی در فضایل و مناقب حضرت امیر المؤمنین (ع) و آنچه

درباره شیعه آن حضرت (که مراد زیدیه هستند) در صحاح اخبار روایت شده، که بیشتر آنها از طریق ائمه زیدیه و کتاب‌های آنان نقل شده، مشتمل بر شش «موضع»: ۱. ذکر الثلاثة؛ ۲. الاحادیث الواردة فی فضائل علی (ع)؛ ۳. مقاماته فی الحروب؛ ٤. الاحادیث الواردة فی فیه و فی أولاده معاً؛ ٥. فیما جاء فی الشیعة؛ ٦. فیما انتقم الله به با غضهم. در مؤلفات الزیدیه نام کتاب «الأزهار فی مناقب امام الأبرار وصی الرسول المختار» آمده است.

آغاز: بسمله. و به نستعین الحمدلله حق حمده و صلی الله علی محمد رسوله و عبده و علی علی و التابعین له من بعده. .. أما بعد فانی لما نظرت الی فضائل آل محمد (ص) وجدتها کثیرة جمة.

انجام: و لک المودة فی قلوب ذوی النهی ×× و علی عدوک مقتة و دمار. تم حدیث العوسجة، و الحمدلله أولاً و آخراً

[أعلام المرلفین الزیدیة ٤٦٧؛ مؤلفات الزیدیة ۱۱۳/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:٤٥٥٧/٢

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۲٦ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳گ (۳٤ر-٦٦پ)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم[ف:۱۲-۱۳۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ٦۲۹]

● ازهار گلشن = درة التاج = شرح گلشن راز / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

azhār-e golšan = dorrat-ot-tāj = s.-e golšan-e rāz

؟ گلشنی بردعی، ابراهیم بن محمد، ۸۳۰-۹٤۰ قمری

golšanī barda'ī, ebrāhīm ebn-e mohammad (1427 - 1534)

وابسته به: گلشن راز = گلشن الاسرار = گلشن محمودی، شبستری، محمود بن عبدالکریم (٦۸۷-۷۲۰)

منظومه‌ای است عرفانی بر وزن و شیوه «گلشن راز» شبستری شامل یک دیباچه منظوم که سراینده در آن سبب نظم کتاب را به‌روش «گلشن راز» بیان کرده و نامگذاری آن را توسط امیر بدرالدین احمد بن محمد حسنی حسینی لاله (-۸۷۲ق) سرسلسله خاندان سادات لاله ذکر نموده است که از ابیات زیر مستفاد می‌شود: «رسانیدش همایون بخت عالی ×× بعالی مجلسی ز اهل معالی / شه ملک صفا مرآة اصفی ×× امیر مجلس جام مصفی / عبای آل احمد را طراز او ×× نوای کام جان اهل راز او / چو لاله سرخ ازو رخساره آل ×× زفقرش بر جمال لاله گون خال / گلی از لاله زار باغ احمد ×× مسمی احمد آل محمد». نام کتاب که از بیت زیر کاملاً روشن است و ناظم اشعار هم به‌دلیل دو بیت زیر تخلصش گلشن بوده است. «بنامش زد رقم ازهار گلشن ×× که هست او چون گل گلزار گلشن / ز گلشن اندرو گلها شکفته است ×× که تا اکنون کسی دیگر نگفته است» و نام شاعر از این بیت به‌دست می‌آید: «خداوندا بعز آل یسین ×× ببخشا جرم ابراهیم مسکین». در شرح حال ابراهیم گلشنی در تذکره‌ها و دیگر کتب به جز «الذریعه»، مثنوی «ازهار گلشن» به او نسبت داده نشده است. در «هدیة العارفین» ضمن آثار گلشنی منظومه فارسی در تصوف و پندنامه منظوم فارسی را نام می‌برد که شاید یکی از این دو منظومه همین «ازهار گلشن» باشد و در «تاریخ نظم و نثر» در ایران تألیف سعید نفیسی می‌نویسد: «چندین مثنوی از او مانده است از آنجمله معنوی الخفی». به هر حال آنچه مسلم است این اولین اثر منظوم شاعر است چون خود گوید: «نخستین نظم بود این درة التاج ×× که در درج عبارت کردم ادراج / مرا عذری درین نقش جریده است ×× که خنگ نظم من جولان ندیده است / اگر در معنیش باشد خطایی ×× برو از مغفرت پوشد عطایی». دیگر اینکه پس از گذشت جوانی شروع به نظم این مثنوی نموده است چنانکه گوید: «زمان قوت و عهد جوانی ×× همه رفت اندر آمال و امانی / گهی غم خوردن این بیش و آن کم ×× بحل عقده کردن عقده محکم/ گهی با علم رسم از صعب و از سهل ×× نمک بر ریش دل پاشیده از جهل / چو دست روزگار اندر زد و برد ×× شعار موی رویم ساخت چون برد / شب عمر الفت روز اجل یافت ×× سیاه اسفید موی سر بهم تافت / از این آیات روشن و ین دلالات ×× مرا شد در درون تغییر حالات / زبستان سخن گیرم بری چند ×× بنظم آرم ز معنی گوهری چند». بنابراین مثنوی «ازهار گلشن» بایستی در اواخر عمر امیر بدرالدین احمد لاله سروده شده باشد یعنی بین ۸٦۸ تا ۸۷۲ که شاعر حدود چهل سال داشته است. این منظومه پس از دیباچه همان‌طور که گذشت به روش «گلشن راز» با عنوان‌های «سؤال و جواب و تمثیل، اشارت، تذکره» و شرح بعضی از آیات قرآن و احادیث نبوی است و ۱۳۸۰ بیت است.

آغاز: بنام آنکه از انوار هستی ×× دو عالم را بلندی داد و پستی / بفیض عام خویش از رشح یکجام ×× دو گیتی را نهاد آغاز و انجام / ز نظم ار چه کتب دیدم ×× نه چون گلشن گلی بی خار دیدم / بگل چینی در آن گلشن زدم دست ×× اگر چه بود دست نطق از آن چیست / برای بلبل نطق نواساز ×× بدست آمد گلی زان گلشن راز/ بطرز گلشن اندر سئوالات ×× بوفق اصطلاح اهل حالات / بنامش زد قدم ازهار گلشن ×× که هست او خود گل گلزار گلشن / ز گلشن اندرو گلشن شکفته است ×× که تا اکنون کسی دیگر نگفته است / گل بستان گلشن بد نباشد ×× در دریای روشن بد نباشد / سزد کافتد ببحر گلشن راز ×× که قطره سوی بحر خود شود باز / نخستین نظم بود این درة التاج ×× که در درج عبارت کردم ادراج

انجام: از آن در دست این درهای و هاج ×× از آن درها یکی این درة التاج / بیا کان ختم کن گنج حیاتش ×× رسان در زمره اهل تجاتش / غرض آنست کزین گونه دعائی ×× بیارد بر زبان

اهل وفائی / بماند یاد خیری در میانه ×× نمانم من بماند این فسانه / چه میگویم غرض چبود در این راه ×× ز هر میل و غرض استغفرالله

چاپ: با تحقیق آقای جلیل تجلیل، قم، انتشارات دار الثقلین
[نسخه‌های منزوی ۲٦۲٦/٤؛ الذریعة ٦٤/۹ و ۹۳٤ و ۱۱۳/۱۹؛ فهرستواره منزوی ۱۳٤/۱۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، مجدول، مذهب، با سرلوح، روی دو برگ الحاقی آغاز نسخه دو صورت نقاشی مدادی؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۱٤ص، ۱۳ سطر (٦×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۸ - ۱]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ق؛ یادداشت تملک: «نسخه شریفه را از ورثه آقا میر غفور مرحوم گرفته از ناظران التماس دعا دارم»، با مهر «یا جلال» و «عبده جلال الدین الحسینی»؛ جلد: چرمی تریاکی، ٦٦گ، ۱۱ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۵۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۳۲/۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها - ف: ۲ - ۱۰٤]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج نیم ضربی، ۲۹ص (۲۵۳-۲۸۱)، قطع: خشتی باریک، اندازه: ۱٤×۲۲/۵سم [ف: ۳ - ٤۰۵]

٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:٤۲۸۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تازه، ٦۰گ (۲پ-٦۱ر)، اندازه: ۹×۱٤/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۰۱]

۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۳۱
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف در فهرست ابراهیم مسکین آمده که به قرینه آغاز و انجام نسخه تغییر یافت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الاول ۱۲٦۱ق؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۲۱۷]

٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۲٤-۷/۱۲٤
آغاز و انجام: برابر؛ قدتم دیوان ابراهیم ادهم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۸٤ق؛ محشی؛ جلد: تیماج سرخ مجدول،٤۹گ،۱۵سطر،اندازه: ۱٤/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۲۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:٤۸۰۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست نام کتاب «درة التاج» و نام مؤلف «ابراهیم ادهم صفوی» ذکر شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱٤؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۲۸گ، ۲۰ سطر (۷×۱۹)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱٤ - ۳۸۳۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱٤۹٤/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰ صفر ۱۳۲۰ق، جا: تربت حیدریه؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ٦۷ص (۱۰۲-۱٦۸) [سنا - ف: ۲ - ۳۰۱]

● ازهار مثنوی و انوار معنوی / ادبیات / فارسی

azhār-e masnavī va anvār-e ma'navī

؟ واعظ شیرازی، علاء الدین بن عین الدین

vā'ez-e šīrāzī, 'alā'-od-dīn ebn-e 'ayn-od-dīn

وابسته به: مثنوی معنوی = مثنوی مولوی؛ مولوی، جلال الدین محمد بن محمد (٦۰٤-٦۷۲)

ترجمه عبارات و ابیات عربی و شرح ابیات منتخبه فارسی از مثنوی مولوی است.گمان می‌رود کتاب همان شرح علاءالدین بن یحیی واعظ شیرازی موسوم به «ازهار مثنوی و انوار معنوی» باشد.

[فهرستواره منزوی ۵۸/۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷٤٤
آغاز: آنها که غلبه کنند بر تو حق سبحانه تو را غالب گرداند تا ایشان را؛ **انجام:** که ما هر آینه او را نگاهداریم از هر چه میترسی تو بر او - ایضا در حکایت مذکور
در فهرست با عنوان «شرح مثنوی» آمده و به احتمال ازهار مثنوی دانسته شده ولی در فهرستواره منزوی نام آن چنین است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز، وسط و انجام؛ واقف: قائم مقام؛ ۱۹۰گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ٤- ۱۹۱]

● الازهار و مجمع الانوار / کلام و اعتقادات / فارسی

al-azhār va majma'-ol-anvār

بهروجی هندی، حسن بن نوح

bahrūjī hendī, hasan ebn-e nūh

کتابی در تاریخ اسماعیلیان و چگونگی دعوت و احوال دعاة و ائمه آنان است، با فصولی انتخاب شده از کتاب‌های مهم این فرقه در ۷ جلد و در آغاز آن سرگذشت مسافرت مؤلف از هند و کیفیت پیوستن وی به دعوت اسماعیلی آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۲۳
آغاز: الحمد لله الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم الذی لم یقبل عملا منه من الامم الا من تلقاء نبیها أو وصیه أو امام من الائمة

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: علی حسین بن عبدالعلی مبار کپوری، تا: چهارشنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۳۵۰ق، جا: برهانپور؛ جلد: مقوایی عطف پارچه سفید، ۱٤٤گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱٤×۲۲سم [ف: ۹ - ٢٤]

● **ازهاق الباطل** / کلام و اعتقادات / عربی

izhāq-ul-bāṭil

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵–۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۲ رجب ۱۲٦۱ق

در رد علی محمد باب در سه «باب»: ۱. فی ان القرآن کلام صدق لایماثل؛ ۲. فی اثبات ان ماادعاه من الخروج و القتل و الجهاد خلاف اجماع الشیعة و نصوصهم؛ ۳. فی علامات النقباء و النجباء. در آن از استادش سید کاظم رشتی نقل دارد.

آغاز: الحمدلله حمداً یذر حمد الحامدین ورائه و یملأ اطباق ارضه و سمائه حمدا فوقه و لا کلام و لا غایة دونه و لامرام حمدا لیس له حد محدود

انجام: و الاستشهاد بالایات و الاثار الکثیرة و اقتصرت علی ما کتبت و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم. .. و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین

چاپ: ایران، ۱۲۷۷ق، سنگی، جیبی؛ کرمان ۱۳۵۱ق، سنگی، عربی

[الذریعة ٥٣٦/١؛ فهرست کتب احسائی ص ١٧٦؛ مشار فارسی ٢٥٦/١؛ فهرستواره منزوی ٨٤/٩]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۰۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی الحیاة الدنیا و الآخرة. و قد وقع الفراغ من تألیفها و تسویدها فی یوم الاربعاء ۱۲ رجب ۱۲٦۱ ق. حامدا مصلیا.

کا: حاج محمد کریمخان، تا: چهارشنبه ۱۲ رجب ۱۲٦۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز مقوایی ضربی کناره سرخ، ۷۷ص (۱-۷۷)، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۱۳]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱٤۳

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن حاج محمد علی یزدی، تا: شوال ۱۲٦٤ق؛ اهدایی موسس؛ کاغذ: فرنگی، ۸٦گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵) [ف: ٤ - ۱۱۷۸]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:٦۳۰۸

خط: نسخ، کا: محمد جواد بن حسن حسینی خراسانی، تا: یک‌شنبه ۷ شوال ۱۲٦۵ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سبز یک‌لا ضربی، ۱۲۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱٤]

٤. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:٤۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** القول الثابت فی حیاة الدنیا و فی الاخرة و قد وقع الفراغ من تصنیف هذه الرسالة [۱۲ رجب ۱۲٦۱]. حامداً مصلیاً مستغفراً و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین. تمت.

خط: نسخ تحریری، کا: علی بن محمد ابراهیمی، تا: غره جمادی الثانی ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا مجدول، ۱۰٦گ، ١٦ سطر (٦/٥×١٢)، اندازه: ۱۱×۱۷/٥سم [ف: ۱ - ١٦]

٥. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:١٤٦/٢

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لما کان القلب مشغولا بالتهیؤ بالسفر الی مشهد الرضا علیه السلام و کان متبلبلا لم یسعنی التفصیل.

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد رحیم، تا: ۲۵ محرم ۱۲۷۱ق؛ جلد: شمیز عطف تیماج قرمز، ۷۳گ (٥٠ر-۱۲۳پ)، اندازه: ۱٥/٥×۲۱/٥سم [ف: ۱ - ۱٦۷]

٦. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:٦٩٦٠/٢-٣٥/١٤٠

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمدصادق مشهور به جناب، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ذیقعده ۱۲۹۸ق؛ مصحح، دارای علامت بلاغ؛ جلد: تیماج یشمی، ۹۸گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۲۷۳]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۵۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** المومنین بالقول الثابت فی حیاة الدنیا و فی الاخرة و قد وقع الفراغ من تالیف هذه الرسالة و تسویدها فی یوم الاربعاء لاثنی عشر خلون من رجب. .. و کتبه العبد الاثیم الراجی زین العابدین الرضوی امتثالا لامره العالی روحی له الفداء فی غرة شهر جمادی الثانی ۱۲٦۲

کا: زین العابدین بن محمد رضوی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۱۲۸ص (۱۳-۱٤۱)، ۲۳ سطر ، قطع: وزیری، اندازه: ۱٤×۲۵سم [ف: ۹ - ۱۲۸]

● **ازهاق الباطل** / کلام و اعتقادات / فارسی

izhāq-ul-bāṭil

رساله‌ای در دفاع از شیخیه

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:٥٢٨/٢

آغاز: قل یا ایها الکافریون لا اعبد ما تعبدون و لا انتم عابدون ما اعبد؛ **انجام:** و شیعتهم و محبیهم و سلم کثیرا والحمدلله رب العالمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ شوال و غره ذیقعده ۱۲۹۹ق؛ این کتاب در حاشیه الدرر المنظومة آمده است؛ جلد: چرم زرد، ۱۵ سطر [مؤید: ۲ - ۳۰]

● **ازهاق الباطل فی رد شبهة الفرقة الوهابیة** / کلام و اعتقادات / عربی

izhāq-ul-bāṭil fī radd-i šubhat-il-firqat-il-wahhābīyya

امام الحرمین همدانی، محمد بن عبدالوهاب، – ۱۳۰۳ ؟ قمری

emām-ol-harameyn-e hamedānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb (- 1886)

آن را به‌خواهش حاج ملا آقا بزرگ خراسانی در رد وهابیه نگاشته است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی شرح صدورنا باسرار کتابه. .. اما بعد فیقول المفتقر الی

انجام: فی ذلک حظا من حظوظ الدنیا فاثره و الله تعالی اعلم. انتهی.

۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۰۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد نجف آبادی، تا: ذیقعده ۱۲۸۷ق، جا: کاظمین؛ واقف: علیمردان خان تیموری؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۷ سطر (۸/۵×۱٤)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵ [ف: ٤۹۱]

۲. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۹۲

آغاز و انجام: برابر

احتمالاً همان نسخه بالا؛ خط: نستعلیق، کا: محمد نجف آبادی، تا: ذیقعده ۱۲۸۷ق، جا: کاظمین؛ در آغاز نسخه تقریظی است از میرزا حسن شیرازی و بعد اجازه حسام الدین ماضی ابن بنت کاشف الغطاء را دارد؛ واقف: نصرة الملک؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۱٦گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱٤)، قطع: پستی، اندازه: ۱۵×۲۱/۵ سم [ف: ۱۷۲۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۲۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱٤؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ٤]

● از هر دری سخنی / تاریخ / فارسی

az har darī soxanī

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱٤ شمسی

šafī‘ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳ مهر ۱۳۷٤ش

کتابی مختصر مشتمل بر حوادث مهم ایران و جهان در قرون گذشته و معاصر و نکته‌های نادر و غریب و شرح حال گروهی از فقها و دانشمندان، مجموعاً دارای پانصد مطلب گوناگون است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۷

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور خاکستری، ۵۷گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲٦ - ۱۱۵]

● از هر گلی برگی / شعر / فارسی

az har golī bargī

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱٤ شمسی

šafī‘ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱ خرداد ۱۳۷۱

منتخباتی است از شعر شاعران بنام فارسی‌سرا که به دون ترتیب خاصی در این مجموعه گرد آورده شده است. این کتاب دارای سرآغازی است به نثر از مؤلف و مقدمه‌ای از دکتر سید محمد علی احسانی طباطبائی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸٤۱۲

آغاز: مقدمه مؤلف: اثر کلام با معنی و دلنشین در روح و جسم انسان چنان است که داروی شفا بخش از تن بیمار

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱٤ش؛ جلد: پلاستیک، ۸۵گ، مختلف السطر ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۱۲]

← ازیقره تا شاء ← تفسیر (کتاب در)

● اساتید قرائت قراء / قرائت، تجوید / عربی

asātīd-e qerā’at-e qorrā’

خوانساری، محمد، ق۱۴ قمری

xānsārī, mohammad (- 20c)

رساله‌ای است کوتاه در ذکر اسناد قرائت قاریان معروف مانند ابوجعفر یزید بن قعقاع مدنی امام مدینه، ابوعبدالرحمن نافع بن عبدالرحمن مدنی، عبدالله بن کثیر مکی داری، عبدالله بن عامر یحصبی، ابوعمرو بن علاء، ابوبکر عاصم بن ابی الجنود کوفی، ابوالحسن علی بن حمزه اسدی مشهور به کسایی، ابو محمد اسحق بن زید فزاری معروف به یغوب، ابوعبید قاسم بن سلام بغدادی، ابو محمد خلف بن هشام بن طالب بن بزار بغدادی و ابو حاتم سهل بن محمد بصری معروف به سجستانی. قابل ذکر آنکه نسخه در واقع باب ۲۹ کتاب تـألیفی علماء عامه در علم قرائت و تجوید است.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فهذا احدالابواب التی اصطفی الاخ الجلیل و المولی الاصیل المیزا ... اسناد قرائه ابی جعفر یزید بن القعقاع المدنی

انجام: فلذلک اختلف الحروف و الطرق الی انتهاءها النیا انتهی کلامه فی هذا الباب قدتم

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید مصطفی حسینی خوانساری، تا: جمعه ۲۰ ربیع الاول ۱۳۴۱ق؛ مصحح؛ ضمیمه نسخه ش ۱۹۹۲۴؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوا با عطف میشن

قهوه‌ای، ۳۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر - ۱علوم قرآن - ۲۹۶] [ف: ۲۳-۱۷]

● **الاساس = الخمسة و ثمانون باباً** / هیئت / عربی

al-asās = al-xamsa wa t̠amānūn-a bābā

هرمس

hermes

این کتاب از هرمس تریسمگیستوس پروردگار یونانی پنداشته شده است و هشتاد و پنج باب کوتاه است در شناخت کواکب و احکام و استخراجات نجومی که اساس این فن دانسته شده است. هرمس خود این کتاب را «الکتاب الکبیر» نامیده است و به «الخمسة و الثمانون بابا» (هشتاد و پنج باب) نیز موسوم است. والیس در نگارش‌های خود می‌گوید که این دانش را از «الاساس» گرفته است و آن را پایه ستاره‌شماری و کلید اختربینی می‌داند. این رساله دو دفتر است: دفتر نخستین «مفتاح علم النجوم» در ۴۵ باب، دفتر دوم از باب ۴۶ است تا انتها و برای افتتاح قضاء می‌باشد.

آغاز: الحمدلله بحمده ... هذا کتاب الاساس و هو الذی یسمی فی کتب النجوم الخمسة و الثمانون بابا و هو کتاب هرمس المفضل بالنعمة.

انجام: فانظر فیه و فی سهمه کما نظرت فی باب الرجاء، و الله اعلم بحقیقة الحال.

[سزگین ۵۵/۷ ش ۷؛ الفلک و التنجیم ۱۰؛ الفهرست ۳۰۰؛ ابن جلجل ۵-۱۰؛ نیلنو ۱۴۲؛ طوقان ۱۱۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۷۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: نظام بن عبدالله بن محمد، تا: ۸۳۶ق، جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۲۳پ-۳۷ر)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۲۲ - ۶۴]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق؛ ۱۳گ (۱۹۴پ-۲۰۶پ) [ف: ۱ - ۱۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، این نسخه، احتمالاً از روی نسخه نفیس شماره ۸۴۷۷ این کتابخانه، استنساخ گردیده است؛ کاغذ: فرنگی، ۸گ (۱۰۴-۱۱۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۸ - ۳۷۸]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۹۰/۱

خط: نسخ، کا: رجب علی سکاکی اصفهانی ابن مولانا عبدالعلی، تا: ۳ ذیحجه ۱۱۱۲ق [ف: ۳ - ۶۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۳۴/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۱۱۷۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج دار بدون مقوا، ۲گ (۱۹۸ر-۲۰۰پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۲۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۴۵ ض

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۴۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد حسین بن بدیع الزمان منجم اصفهانی، تا: ۱۲۴۸ق، جا: اصفهان؛ در دیباچه آمده که کتاب در ۸۵ باب است ولی نسخه ما ۴۵ باب را در کتاب یکم و ۱۵ باب پس از آن را در کتاب دوم جای داده است؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن قهوه‌ای ضربی، ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۶سم [ف: ۶ - ۳۲۵]

۸. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۵]

۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۶۸

آغاز: الکتاب الاول و الثانی من کتاب الساس و هو من جملة الخمسة و الثمانین بابا و هو کتاب هرمس

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حاجی مقیم سمنانی، تا: ۱۲۸۱ق [نشریه: ۲ - ۱۳۶]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسمعیل بن حاجی مقیم سرخه‌ای سمنانی، تا: ۱۲۸۱ق، جا: سرخه سمنان؛ ۲۸گ (۱ر-۲۸پ) [ف: ۴ - ۹۶۲]

● **اساس الاجتهاد** / فقه / عربی

asās-ul-ijtihād

نوربخشی، محمد حسن بن محمد صالح، ق۱۳ قمری

nūrbaxšī, mohammad hasan ebn-e mohammad sāleh (- 19c)

کتابی مفصل در قواعد و مبانی اصولی در چهار کتاب (عبادات، معاملات، عقود، ایقاعات) و با عناوین «اساس - اساس».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۵۹/۱

آغاز: الحمدلله الذی اخرجنا من دیاجی غسق الشکوک و الشبهات بنور هدایته و لمعة ارشاده الی واضح المسالک و امثل الادیان؛

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۵گ (۱پ-۴۶پ)، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۲۱۴]

● **اساس الاحکام** / اصول فقه / عربی

asās-ul-aḥkām

نراقی، احمد بن محمد مهدی، ۱۱۸۵؟ - ۱۲۴۵ ؟ قمری
narāqī, ahmad ebn-e mohammad mahdī (1772 - 1830)
سال تألیف: ۸ شعبان ۱۲۱۷ق
کتابی جامع، مفصل و استدلالی است در بیان و توضیح مباحث اصولی به‌ویژه اصالت حجیت اخبار و مباحث راجع به حجیت خبر واحد، مرتب بر چهار اصل و هر اصلی در چند فائده که به ترتیب عبارت است از: اصل ۱. الکلام فی الظن، در سه فائده: ۱) بیان اصالة عدم حجیة الظن، ۲) رد ادلة القائلین باصالة حجیة الظن، ۳) اثبات جواز العمل بالظن؛ اصل ۲. الکلام فی الاخبار الاحاد و بیان حجیتها، در پنج فائده: ۱) ذکر الادلة التی ذکرها القوم علی حجیة الاخبار الاحاد، ۲) الطریق الذی سلکته فی حجیة ما لم یدل الدلیل علی عدم حجیة، ۳) رد ادلة المانعین عن قبول خبر الواحد مطلقا، ۴) بیان ما خرج من الاخبار عن تحت الاصل و ثبت عدم حجیته، ۵) بیان بعض ما یتعلق بهذالمقام؛ اصل ۳. نبذة من مباحث المتعلقة بالالفاظ المعبرة عنها بمتن الحدیث التی زعموا ان تمامیتها لایثبت الا بالقول باصالة حجیة الظن، در چهارده فائده: ۱) اعلم ان الکلام فی الظن فی اللغات کالکلام فی الظن فی الاحکام ... ۱۴) قد وقع الخلاف فی ان الالفاظ الموضوعة للمعانی المجعولة المخترعة من الشارع بنوعها و ذواتها او بکیفیاتها و اوصافها او بشرایطها و لوازمها هل هی اسماء للصحیحة ای المنهیات المستجمعة لجمیع شرایط الصحة او للاعم من الصحیحة؛ اصل ۴. حکم الخبر من المتعارضین و التعارض اما یکون بین العام و الخاص المطلقین او من وجه او المتناقضین، در چهار فائده: ۱) بیان حکم محل التعارض، ۲) بیان حکم ما اذا ورد عام و خاص من وجه التنافی، ۳) بیان حکم الخبرین اللذین کان تعارضهما بالتساوی، ۴) اشتهر بین القوم انهم یقولون ان الجمع بین الخبرین المتعارضین و العمل بهما مهما امکن.
آغاز: الحمدلله الذی اضاء قلوبنا بانوار الکتاب و السنة لمعرفة احکام الدین و أغنانا بمتابعة اهل بیت نبیه عن الاجتهاد بالرأی و التخمین
انجام: و ارشدنا الی جادة النجاة عند تعارض الشکوک و الشهاب بحق محمد و آله السادات.
[الذریعة ۴/۲؛ مکتبة امیر المومنین ۹۶/۱-۹۷]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ مغلوط، کا: محمد علی بن حسن رودباری، تا: دوشنبه ۱۴ جمادی الثانی ۱۱۲۸ق؛ مصحح، با نشان بلاغ؛ تملک: میر سید علی بن محمد مهدی به تاریخ ۱۳ ربیع الاول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵× ۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۷]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۲۸
نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۲۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: مهدی بن حسین حسینی خادم پنجه شاه، تا: نیمه اول قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۶۴؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: میشن خرمایی، ۱۶۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۱]
۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۱۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: غلامرضا بن محمدعلی کاشانی آرانی، تا: ۲۸ صفر ۱۲۱۹ق؛ محشی با امضای «غلامرضا و منه دام ظله»؛ وقف‌نامه نسخه توسط غلامرضا بن محمدعلی آرانی در سال ۱۲۶۵ق با مهر وی «المتوکل علی الله عبده غلامرضا» (مربع)؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای عطف تیماج، ۱۳۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [محمد هلال مخ: ۱۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰۳/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۲۸]
۴. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۲
خط: نسخ، کا: سید مهدی بن حسین حسینی خادم پنجه شاه، تا: ذیقعده ۱۲۲۱ق؛ محشی با عنوان «ابوتراب» و دیگری از «یحیی بن محمدعلی» کاشانی معروف به شیخ یحیی کاشانی آزادی‌خواه دروه مشروطه؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای سوخته، ۱۹۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسن بن ابراهیم کاشانی، تا: چهارشنبه ۳ ذیحجه ۱۲۲۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی رهبری حضرت، خرداد ۱۳۷۴؛ در فهرست هزار و پانصد نسخه با شماره ۳۲۰ معرفی شده است؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: میشن خرمایی، عطف تیماج عنابی، ۱۵۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۰]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۹۵/۱
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد خان خوانساری، تا: ۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج روغنی، ۱۳۳گ (۲پ-۱۳۵پ)، اندازه: ۱۴/۵ ×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۳۲۷]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۴۴
آغاز: فائده مهمة اعلم ان من باب تعارض العام و الخاص؛ **انجام:** قد یشغل لما یورث من الضعف او یشغل عن الصوم فی یوم اخر غیره.
از فائده دوم از اصل چهارم کتاب در اجتماع امر و نهی که انفراد در کتابت شد. اما صاحب الذریعه آن را رساله‌ای مستقل معرفی نموده است. [الذریعة، ۱: ۲۶۷]؛ خط: نسخ تحریری، کا: شریف بن محمد صادق بروجردی، تا: دوشنبه ۱۸ شعبان ۱۲۳۹ق، جا: کربلای معلی؛ دارای حاشیه از ریحان الله موسوی، ضمیمه نسخه شماره ۱۹۸۴۱؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی

نخودی، ۱۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۲]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۲۸
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳ جمادی الثانی ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۳۸]
۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۰۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الصلاة علی النبی و الال سیما صاحبنا و سلطاننا عجل الله فرجه و جعلنا من أنصاره و عدده
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۶]
۱۰. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۴۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۱۶۰گ، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: ۳۱۲]
۱۱. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۴۶
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [چند نسخه-ف: - ۳۱۲]
۱۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۱۷/۲
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان - ف: ۱۵۱۱]
۱۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ در پشت صفحه اول یادداشت وقف است؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: مرغش زرافشان عطف میشن مشکی، ۴۳۴ص، ۱۶ سطر، قطع: پستی [ف: ۲ - ۱۱۶]

● اساس الاحکام النجومیة (ترجمه) / هیئت / فارسی

asās-ul aḥkām-in nujūmīya (t.)

یزدی، ابوالقاسم بن احمد، ق۱۳ قمری

yazdī, ab-ol-qāsem ebn-e ahmad (- 19c)

اهدا به: محمد ولی میرزا
ترجمه «اساس الاحکام النجومیه» ابوسعد ابن منصور بن علی بندار دامغانی (-۵۰۷ق) است که برای محمد ولی میرزا در هفت «مقاله» و سی «باب» تدوین شده است. ترجمه حاضر دارای همین عناوین اصل اما خطبه و دیباچه از مترجم است (و خطبه اصل را ترجمه نکرده است).
آغاز: جواهر حمد و در سپاس بیرون از اندازه و هم قیاس سزاوار نثار بارگاه حکیمی است
انجام: به خانه‌های سعود دلالت کند بر خیر و خوبی خدا ختم کند آخر ما را به خیر و خوبی ... علیهما اجمعین.
[فهرستواره منزوی ۴/۲۸۵۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۳۱
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کاغذ فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۲۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۱سم [ف: ۲ - ۱۲۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۵۸ص (۴۰-۳۹۷)، ۲۱ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۱۹ - ۳۲۵]

● اساس الادیان / ادیان و مذاهب / فارسی

asās-ol-adyān

کاشانی، محمد اشرف بن محمد مهدی، ق۱۲ قمری

kāšānī, mohammad ašraf ebn-e mohammad mahdī (- 18c)

سال تألیف: ۱۱۱۴۰ق
مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «اصل» و «خاتمه»: مقدمه در سبب اختلاف امت، که در آن از مذاهب فلاسفه و هنود و مجوس و اسلام بحث شده؛ اصل ۱. مذاهب غیرمسلمان؛ اصل ۲. مذاهب اسلام؛ اصل ۳. فرقه ناجیه؛ خاتمه در سرگذشت امام دوازدهم. نام کتاب و مؤلف در دیباچه هست.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۷۷
آغاز: بسمله. الحمد الله الذی خلقنا فهدانا و ربانا فاعطانا ... اما بعد چون بمقتضای آیه کریمه و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون بر هر یک از احاد مکلفین مومنین معرفت رب العالمین و بندگی او بر وجه یقین و اخذ مسائل دین از پیشوایان و محققین واجب و لازم است؛ **انجام:** سعید بن جبیر از حمله علما و صلحای عظام بود ... و قبر او در واسط است (فصل دوم اساس سیم اصل سیم)
خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حسین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۴۸گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۲۳۶]

● اساس الادیان (منتخب) / ادیان و مذاهب / فارسی

asās-ol-adyān (mn.)

گفتاری است ظاهراً منتخب از «اساس الادیان» کاشانی (کتاب قبلی) در بیان مذاهب و ادیان و ملل مختلف در یک «مقدمه» و سه «اصل» و یک «خاتمه»: مقدمه در سبب اختلاف مذاهب؛ اصل ۱. مذاهب هنود و بت‌پرستان (فرق مجوس و یهود و نصاری نیز در این اصل آمده است)؛ اصل ۲. مذاهب اسلامی؛ اصل ۳. فرقه ناجیه، در این اصل حالات پیغمبر اکرم و ائمه طاهرین (ع) و گروهی از صحابه و تابعین و فقهاء و محدثین و بزرگان شیعه نیز مذکور است. این کتاب به فارسی است و گاهی بعضی قطعه‌ها را به عربی نگاشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۰/۵
آغاز: الحمدلله الذی خلقنا فهدانا و ربانا فأعطانا ... أما بعد فهذه

وجیزة منتخبة من أساس الادیان؛ **انجام:** یا بشیخ بهاء الدین محمد عاملی یا بمیر محمد باقر داماد منتهی میگردد.
خط: نسخ، کا: محمد بن حسین خراسانی کرمانشاهی، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ (۱۶۱پ–۱۹۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲–۳۵۴]

● **اساس الإسلام** / کلام و اعتقادات، فقه / فارسی
asās-ol-eslām
درویزه ننگرهاری، – ۱۰۴۸ قمری
darvīze nangerhārī (- 1639)

رساله‌ای است با عناوین «مسئله–مسئله» در عقاید و احکام اسلام که نخست مطالبی پیرامون ایمان آورده سپس احکام فقهی را بدون در نظر گرفتن ترتیب ابواب فقهی بیان داشته است. مولف در این رساله از کتاب‌هایی چون «شرح قدوری»، «فواید دینیه»، «تفسیر قاضی شهاب»، «تفسیر یعقوب چرخی» و ... نقل نموده است.
[فهرست مشترک پاکستان ۳۹۴/۱۴؛ دانشنامه ادب فارسی (افغانستان): ۳۹۷/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۸/۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بدان ای فرزند که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم فرموده است طلب کردن علم فریضه است که مراد از این علم علم شناخت محمد آخر الزمان است؛ **انجام:** باید که هر شخص اهل و عیال خود را و یار و محب را بیاموزد تا بعذاب ایشان شریک نباشد لا اله الا الله محمد رسول الله.
خط: نستعلیق، کا: عمر، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه‌ای که در عصر مولف کتابت شده، در حاشیه مطالبی مناسب با متن به نقل از کتاب‌هایی چون «ارشاد الطالبین»، «جامع الرموز» و برخی اشعار فارسی و یا اردو آمده؛ کاغذ: شرقی، ۲۴گ (۱۹پ–۴۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۵ – ۳۸۵]

← اساس الاصول ﴿ النقطة فی الاصول

● **اساس الاصول** / اصول فقه / عربی
asās-ul-uṣūl
نقوی نصیرآبادی، دلدار علی بن محمد معین، ۱۱۶۶ – ۱۲۳۵ قمری
naqavī nasīr-ābādī, deldār-‘alī ebn-e mohammad mo‘īn (1753 - 1820)

وابسته به: الفوائد المدنیة فی الرد علی من قال بالاجتهاد و التقلید فی الاحکام الالهیة = الفوائد المدنیة و حقایق قواعد الاصول الدینیة؛ استرآبادی، محمد امین بن محمد شریف (–۱۰۳۳ق)
این کتاب ردی بر کتاب «الفوائد المدنیة» محمد امین استر آبادی، اخباری معروف، است. هنگامی که اصولیان نجف میرزا محمد اخباری هندی را کشتند دلدار علی برای کمک ایشان به تألیف «اساس الاصول» پرداخت و محمد اخباری که رئیس العلمای فتحعلیشاه شده بود، پاسخی بر این کتاب نگاشت. پس به گفته تنکابنی به فتوای کاشف الغطاء او را در کاظمین در ۱۲۳۲ کشتند. مؤلف کتاب، سید جلیل القدر، علامه نبیل «سید دلدار علی، نقوی» ساکن لکهنو، از شاگردان برجسته سید بحرالعلوم، وحید بهبهانی و شیخ جعفر کاشف الغطاء بوده و این کتاب را با متانت و به دور از طعن که شیوه اخباریان بوده، با تکیه به دلایل عقلی و نقلی پرداخته است.
آغاز: الحمدلله الذی جعل لنا العقل دلیلا لا یخمد برهانه و حقا لا یخذل اعوانه] اما بعد، فیقول: ... ان اعظم العلوم الدینیة قدرا ... بعد علم التوحید
چاپ: این کتاب در هند چاپ شده است
[طبقات قرن ۱۳، ۵۱۹–۵۲۳؛ الذریعه ۲: ۴ ش۷]

شرح و حواشی:
۱– معاول العقول فی قلع اساس الاصول = سیف الله المسلول علی مخربی دین الرسول = قلع الاساس؛ اخباری، محمد بن عبدالنبی (۱۱۷۸–۱۲۳۲)
۲– اساس الاصول (ترجمه)؛ نیشابوری کنتوری، حمایت حسین (–۱۳)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الشیخ المفید و غیرهم من العلماء الکرام، فلا حاجة الی ذکره فانهم کانوا باتفاق الخصوم من اهل الاجتهاد، قد طعن علی هولاء الجماعة المذکورین، صاحب الفواید المدنیة فی موارد عدیدة
خطبه کتاب افتاده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: «محمد حسین بن محمد علی شهرستانی»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول با لچک ترنج و سرترنج گل و بوته عطف تیماج قرمز، ۱۵۵گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۳۷ – ۱۳۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۴/۸
آغاز: المقصد الثالث فی الاجماع و فیه مباحث، الاول فی ماهیته و هو فی اللغة بمعنی العزم؛ **انجام:** و بین ان ینفی اسناده الی سواه فان به ایضاً یعلم صحته، تمت مسالة الاجماع
شامل مقصد سوم است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۲۵۴ – ۲۶۱)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲۸ – ۲۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی هذا الحدیث الذی یخالف نص الکتاب. ... الواضحات ان دلاله ظواهر الکتاب.
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا رویه کاغذ زرد، ته چرم قهوه‌ای، ۴گ (۹۳–

۹۷)، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۲۱/۳×۱۵سم [ف: ۱۷ – ۲۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:آغاز و انجام؛جلد:تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و لچک [میراث شهاب: س۶ش۴ – ۱۸]

● اساس الاصول (ترجمه) / اصول فقه / فارسی

asās-ul usūl (t.)

نیشابوری کنتوری، حمایت حسین، ق۱۳ قمری

neyšābūrī kantūrī, hemāyat hoseyn (- 19c)

وابسته به: اساس الاصول؛ نقوی نصیرآبادی، دلدار علی بن محمد معین (۱۱۶۶–۱۲۳۵)

این کتاب ترجمه «اساس الاصول» استادش، سید دلدار علی نقوی لکهنوی است، که نقد و رد آراء محمد امین استرابادی اخباری در کتاب «فوائد المدینه» است. مشتمل بر یک «مقدمه» و چهار «مقصد»: مقدمه در بیان مطاعن علامه حلی و اتباع او که صاحب فواید المدینه آن را ذکر کرده؛ مقصد ۱. بیان حجت بودن کتاب خدا و بیان آن‌که ظواهر کتاب حجت است مادام که بر خلاف آن دلیلی قایم نشود؛ ۲. بیان حجت بودن اخبار باید دانست که خبر بر دو معنی اطلاق می‌یابد؛ ۳. بیان حجت بودن اجماع و در آن چند مباحث است؛ ۴. بیان ادله عقلیه؛ خاتمه در بیان اجتهاد و آنچه به آن تعلق دارد. کتاب در حیات مؤلف ترجمه شده است.

آغاز: اساس الاصول یتفرع علیها افضل القربات و دعامة مبان یبتنی علیها النیل بالغایات

انجام: سوای این معنی احتمالی دیگر ندارد نعوذبالله من ذلک و این آخر مطالبی است که مصنف مد ظله العالی را ایراد آن درین کتاب منظور بود و باتمام آن این کتاب نیز باتمام رسید سبحان رب العزه عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مصحح، محشی؛ نسخه امانتی رهبری در آبان ۱۳۷۲ تسلیم کتابخانه شده؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: مقوا، عطف و گوشه‌ها تیماج خرمایی، ۱۸۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۷×۱۷سم [ف: ۱۶ – ۶۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** باقدامه متلاصقه و هذا حین اطلق عنان القلم بترجمة اساس الاصول

شامل مقدمه کتاب است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۲۲۱۳۱؛ اهدایی رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا عطف و گوشه‌ها تیماج خرمایی، ۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۲/۵سم [ف: ۱۶ – ۶۲]

● اساس الاصول / اصول فقه / عربی

asās-ul-uṣūl

بحث‌های استدلالی نسبتاً مختصری است با عناوین اصلی «اساس» و عناوین فرعی دیگری چون «فائدة، تنبیه، ارشاد، هدایة، ایضاح».

قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۰۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۴۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۱۱سم [ف: ۲ – ۳۲۰]

● اساس الاقتباس / منطق / فارسی

asās-ol eqtebās

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

سال تألیف: ۶۴۲ق؛ محل تألیف: قهستان

ارسطو منطق خود را بر شش قسمت تألیف و آن را «ارغنون» نامید. سپس دو رساله دیگر در خطابه و شعر ساخت و بر آن افزود و آن را به هشت قسمت یا کتاب رسانید. بعد از او فرفوریوس (۲۳۳–۳۰۵ م) مقدمه‌ای با نام «مدخل» یا «ایساغوجی» بر آن افزود و از این روی کتب منطق شامل نه قسمت گردید. تقسیمات هشت‌گانه ارسطو همراه با ایساغوجی، در تألیفات منطقی پس از او بالاخص در تألیفات منطقی دانشمندان اسلامی رعایت گردید و کتاب‌های آنها بر همین نه کتاب تنظیم گردید. از آن‌جمله ابن سینا که کتاب منطق شفا را بر نه بخش تقسیم نموده و هر کدام را کتابی خوانده و به فنی اختصاص داده است. خواجه نصیر نیز این کتاب خود را – که مهتمرین کتاب او در منطق و از نمونه عالی نثر فارسی است – به روش منطق «شفا» تألیف نموده و و آن را به نه بخش تقسیم کرده و هر بخش را «مقاله» نامیده است، بدین ترتیب: ۱. مدخل منطق که آن را به یونانی ایساغوجی خوانند. این همان مقدمه فرفوریوس صوری بر مقولات ارسطو است؛ ۲. مقولات عشر که آن را به یونانی قاطیغوریاس نامند؛ ۳. اقوال جازمه که به یونانی باریرمیناس گفته می‌شده؛ ۴. قیاس که نام یونانی آن آنولوطیقای اول است؛ ۵. برهان که به یونانی انولوطیقای دوم یا ابودقطیقا خوانده شده؛ ۶. جدل که به یونانی طوبیقا خوانده شده؛ ۷. مغالطه که به یونانی سوفسطیقا خوانند؛ ۸ خطابه که نام یونانی آن ریطوریقا است؛ ۹. شعر که آن را بوطیقا خوانند. تالیف این کتاب در اغلب نسخ خطی سال ۶۴۲ق آمده است و بنابراین تالیف آن بعد از «اخلاق ناصری» و پیش از «شرح اشارات» بوده است. «اساس الاقتباس» را به استناد آنچه در مقدمه ترجمه «اوصاف الاشراف» آورده، رکن‌الدین محمد بن علی استرآبادی

به عربی ترجمه کرده، ولی از ترجمه عربی این کتاب تا به حال نسخه‌ای در داخل نشده است و کسانی که از آن یاد کرده‌اند به استناد همین گفته او در مقدمه ترجمه «اوصاف الاشراف» است.
آغاز: بسمله، رب زدنی علما، خداوندا متعلمان حکمت را بالهام حق و تلقین صدق و توفیق خیره مؤید گردان و همتهای ایشان را بطلب کمال و تحری صواب و اقتناء فضیلت مصروف دار تا براستی واثق باشند و از کژی محترز ... محرر کتاب گوید: بعد ار حمد و شکر خدای جل جلاله بر نعم و ایادی نامتناهی که وصولش بهر یکی از بندگان متواتر و متوالی است ... هر علمی و ادراکی که باشد چون آنرا اعتبار کنند از دو حال خالی نباشد
انجام: و بباید دانست که همچنانک خطابت را اجزائی بود مانند صدر و اقتصاص و تصدیر و خاتمه ... و چون آنچه در صدر کتاب وعده داده بودیم بایجاد رسانیدیم سخن قطع کنم، و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب
چاپ: به کوشش محمدتقی مدرس رضوی، در نشریه شماره ۱۲ دانشگاه تهران، ۱۳۲۶ ش، سربی، وزیری، ۵۶۹ص
[نسخه‌های منزوی ۱۴۹۲/۲؛ الذریعة۵/۲-۶؛ تاریخ ادبیات درایران. دکتر صفا ج۳(۱). ص۲۴۲؛ ریحانة الأدب ۱۸۱/۲؛ آثار و احوال خواجه نصیر: ۲۴۰؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۲/۱]

شرح و حواشی:

۱- اساس الاقتباس (ترجمه)؛ علامه خسرو

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۲۹
آغاز و انجام: برابر
۳۸ جزو؛ خط: نستعلیق، کا: ضیاء المعلم محمد بن محمد بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۸۴۳ق؛ جزو اول کتاب نونویس است، در انجام یادداشت‌هایی به تاریخ ۸۵۵ هست، نسخه متعلق به کتابخانه «حاج سید نصرالله تقوی» بوده است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن زرد، ۲۹۵گ، ۲۳ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم[ف:۱۴-۱۵۵]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۶ ـ ج
خط: نستعلیق، کا: عبد الله بن شمس الدین، تا: نزدیک به پایان رجب ۹۴۶ق؛ کاتب مالک نسخه هم بوده است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۵گ، ۱۹ سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۶]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۰
آغاز: خداوند متعلمان حکمت را بالهام حق و تلقین صدق و توفیق خیر مؤید گردان و همتهای ایشان را بطلب کمال ... مصروف دار؛ **انجام:** و از جهت آنکه علمی مفرد متکفل بیان این معانی است در این کتاب اقتصار بر این قدر کفایت بود، و ما توفیقی الا بالله علیه و توکلت و الیه أنیب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، دارای نشان بلاغ، روی برگ اول چند بیت فارسی از آقا حسین سلمه الله؛ مهر: «فسره بمغفرة و اجر کریم» (بیضی)؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز ضربی اندرون قهوه‌ای،۳۷۴گ،۱۵سطر،اندازه:۱۲/۵×۱۹/۵سم[ف:۵- ۶۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۲۹
آغاز: بسمله، خداوندا متعلمان حکمت را بالهام حق و تلقین صدق و توفیق خیر موید گردان؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: گالینگور سیاه عطف تیماج سیاه مقوایی، ۱۶۶گ، ۲۱ سطر (۱۶/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۵ - ۲۶]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۱۴
آغاز: فهرست. کتاب اساس الاقتباس مشتمل بر نه مقاله: مقاله اولی در مدخل منطق؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ محشی به نشان ملا رفیعای جیلانی؛ اهدایی حاج وزیری؛ کاغذ: نخودی آهار مهره اصفهانی، جلد: مقوایی با روکش پارچه ترپاکی عطف و گوشه‌ها تیماج قرمز، ۳۲۳گ، ۲۴ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف:۲-۵۲۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۵/۱-ط
از مقاله برهان است تا قسمتی از مقاله ۸ در خطابت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۷۹گ (۱-۸۰)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۱۲۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۵/۱
آغاز: برابر
شامل نه مقاله؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: ابن عطاء الله افضل نظام لواسانی، تا: حدود قرن ۱۱؛ مقداری از سطر هشتم صفحه ۱۸۴ و عکسش جزوی لزومی بود، تا صفحه ۱۸۶ سطر هفتم را ندارد و ناقص است؛ ۱۸۷ص، ۲۳ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲ - ۳۵۲]

۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۸۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ بخشی از پایان نسخه را موریانه خورده است. [ف: ۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۴۴
خط: نسخ، کا: محمد مؤمن جرفادقانی، تا: ۱۰۶۳ق؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن مشکی، ۲۱۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۷سم [ف: ۲ - ۲۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم اصفهانی، تا: ربیع الثانی۱۰۶۵ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد باقر بن باقر»، «حاج سید نصرالله تقوی»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: میشن سرخ مجدول زرکوب لولادار، ۳۲۷گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۴ - ۱۶۴]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۶۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: کاغذ ترمه سمرقندی، جلد: میشن قرمز مغزی‌دار، ۲۲۸گ، ۲۲ سطر، اندازه:

۱۱/۵×۲۰/۳سم [ف: ۲ - ۲۲]

۱۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد علی بن منصور علی قمی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۰۶۵ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: شکری آهار مهره اصفهانی، جلد: تیماج خرمایی عطف و حاشیه عنابی، ۲۸۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۲۳]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۷۳/۱

آغاز: نتواند بود پس تصور بعضی معانی مقتضی بعضی تصور معنیهای دیگر باشد که داخل باشند در آن معانی ... فصل دوم در نسبة الفاظ با معانی گاه بود؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: شمس الدین، تا: ۱ شعبان ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: شرقی نخودی آهار مهر، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۹گ (۲۱ر-۱۷۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۶۷]

۱۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق، مصحح، مقابله شده، دارای علامت بلاغ، در هامش صفحه آخر کتاب آمده: «بلغ قبالا» و در آخر همین صفحه آمده: «بلغ قبالا بنسختین وکان مکتوبا فی آخر احدیهما نسخ من نسخة المصنف والله تعالی اعلم بالصواب»، مجدول، مذهب، دارای یک سرلوح کم‌کار، دارای یادداشت «شهر ربیع‌الثانی ۱۱۶۰ داخل عرض شد» با مهر «المتوکل علی الله عبده سید مرتضی» (چهارگوش)، یادداشت دیگری به این عبارت «به تاریخ ۱۴ شهر ربیع الاول سنه ۱۱۳۴ داخل عرض شد» با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد موسی سنه ۱۱۳۲»، در پایین همین صفحه نوشته شده «به تاریخ ۱۲ بشهر محرم الحرام سنه ۱۱۲۸ داخل عرض شد»، و بازنگاشته گردید «بتاریخ ۱۸ شهر ربیع الثانی سنه ۱۱۱۵ داخل عرض شد»؛ تملک: ملاابراهیم در رمضان ۱۱۱۱ با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد ابراهیم» (بیضی)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج لفافه‌دار مقوا، ۱۹۹گ، ۲۵ سطر (۱۹×۹/۵)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۱ - ۱۱]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۷-ط

آغاز و انجام: برابر

جدول‌های آن کامل نیست و در اشکال اربعه صور اشکال را ندارد و محلش سفید مانده؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح گوگدی گلپایگانی، تا: ۱۰۶۸ق؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۱۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲۴ - ۲۴۶]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۸۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۴ص، ۲۳ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۱۷۷۱]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۵

خط: نستعلیق، کا: شهریار بن الله داد فراهانی، تا: ۱ صفر ۱۰۷۷ق؛ نسخه را محمد بن عبدالکریم کردستانی توسط ملا عبدالصمد محلاتی کتابفروش بیک تومان در سپاهان خریده است با مهر مورخ ۱۲۹۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۲۷۷گ، ۲۵ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۰ - ۱۸۴۹]

۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۰۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۶ رمضان ۱۰۷۹ق؛ نویسنده نوشته است که این کتاب با جدولها ۱۴۰۰ بیت نوشته دارد؛ تملک: شیخ رضا بن حسن لاهیجی در ۱۰ رجب ۱۲۲۶ق، اعتضاد السلطنه در ۱۲۶۱ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی کناره مشکی، ۲۹۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۱۴]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۶

آغاز: خداوندا متعلمان حکمت را بالهام حق و تلقی صدق و توفیق خیر مؤید گردان؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: گویا محمد رضا قمی، تا: غره رجب ۱۰۸۰ق، جا: بلده دهلی؛ دارای نشان مقابله؛ تملک: محمدرضا القمی و گواهی ابتیاع آن در ۱۰۸۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج زر، ۲۰۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۳/۱ - ۸۵]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد امین انصاری، تا: رجب۱۰۹۰ق؛ این نسخه مغلوط است و جداول آن قابل استفاده نیست؛ واقف: آقا زین العابدین خادم اصفهانی، ۱۱۶۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن زرشکی با ترنج و سرترنج ضربی، ۲۹۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ - ۲۶۰]

۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۳۱

آغاز: خداوندا متعلمان حکمت را بالهام حق و تلقین صدق و توفیق خیر مؤید گردان؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ شوال ۱۰۹۷ق، مصحح، مجدول، در برگ اول یادداشتی از «فرهاد بن ولیعهد» که نوشته کتاب را ملا لطف‌الله امین الاسلام به فرزندش عبدی هدیه داده به تاریخ ۲۳ ذیحجه ۱۲۸۵؛ تملک: «حسن بن محمد عمری عاملی»؛ ۲۱۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۹]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۱۵

فاقد دیباچه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۳ محرم ۱۰۹۹ق؛ مصحح، در صفحه آخر نشانی مقابله تصحیح محمد با مهر «الواثق بالله عبده محمد کریم» (بیضی)؛ تملک: فتحعلی بن محمد کریم خان زند به تاریخ دوم شعبان ۱۲۵۵ در مدرسه سلطانیه محله چهار باغ اصفهان؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۱۷ سطر، اندازه:۲۲/۵×۱۲سم [ف: ۲۴ - ۱۰۹]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: مجدالدین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۵۰گ، ۱۸ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۸]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۶۱

آغاز: که این حکم بر اطلاق نبود مثلا اگر جنس موضوع قضیه؛ **انجام:** که آن را حق نیز وضع کنند و باشد که نباشد پس هر یکی از صور.

از اول کتاب تا آخر فصل ششم از فن دوم از مقال پنجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی به خط نستعلیق خفی بی اعجام؛ واقف: غلامعلی فائقی، آذر ۱۳۳۲؛ کاغذ: حنایی و شکری، جلد: تیماج دارچینی، ۱۲۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۴۳۴]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و امتناع عبارت است از ضرورت انتفاء و چنانکه گفته‌ایم عبارت از معنی ... مشتمل بر عبارت ... نوشته نیست

تا مقداری از فن دوم از مقاله سوم را دارد و افتادگی آن بسیار می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی به سال ۱۳۲۷ش؛ تملک و مهر: «عبدالباقی بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی) از نوادگان فیض کاشانی؛ مهر: مرحوم آیةالله مرعشی نجفی؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۶۴گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف:۳۴-۲۱]

۲۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۶۰

انجام: آن اسم را بجای آن ذاتیات بنهیم که آن جنس قریب محدود باشد و اگر اسمی محصل نیابیم و بعضی را از آن

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در پنج برگ آغاز کتاب اشعاری به عربی؛ مهر: «محمدعلی» (مربع)، «لااله الله الملک الحق المبین عبده محمد علی»، «عبدالعلی» (بیضی)، «الله لا اله الا هو الحی القیوم» (بیضی)؛ تملک: محمد مؤمن بن سالک الدین یزدی، محمد کاظم بن رفیع الدین با مهر بیضوی نام وی، محمد حسین بن محمد کاظم با مهر بیضوی نام وی؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۲۰۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱ - ۵۴]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۲۸

جدول‌های این نسخه کامل نیست؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: شرف‌الدین علی بن غیاث الدین مسعود بن تقی‌الدین محمد معروف به میران حسینی، تا: قرن ۱۲ تا اوایل قرن ۱۳؛ تملک: کاتب، مهر: آقا علی زنوزی با نقش «هوالعلی»؛ کاغذ: آهار مهره شکری رنگ و ضخیم، جلد: تیماج قرمز با ترنج سوخته سحاف عطف و حواشی تیماج قرمز روشن، ۶۰۵ص، ۲۱ سطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۸۶۵]

۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۰/۱۲

آغاز: خداوندا متعلمان حکمت را بالهام حق وتلقین صدق و توفیق خیر مؤید گردان؛ **انجام:** برابر

منتخباتی از این کتاب است به انتخاب کاتب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۱۲۰ق، جا: اصفهان؛ ۶گ (۴ر-۴۶پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۹]

۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۰۴

آغاز: خداوندا متعلمان حکمت را بالهام حق وتلقین صدق و توفیق خیر مؤید گردان؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد خلیل بن محمد حسین عبدالعظیمی، حافظ کوچک، تا: ۵ رجب ۱۱۲۴ق، جا: اصفهان منزل میرزا ابوالحسن اوارجه‌نویس فارس (پایان بحث قیاس)؛ مصحح؛ تملک: تملکی با مهر «المهدی من اهتدیت» (مربع)، «محمد علی بن نظام الدین محمد مازندرانی»، و تملکی با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده طاهر» (بیضی)، تملکی با مهر «محمد جعفر بن سلطان العلماء» (مربع)، تملکی با مهر بیضوی صلوات به سال ۱۱۹۰؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده محمد جعفر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته بدون مقوا، ۲۲۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۹]

۳۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۹۷

آغاز: خداوندا متعلمان حکمت را بالهام حق و تلقین صدق و توفیق خیر مؤید خیر مؤید گردان و همتهای ایشان را به طلب کمال ... این مجموع را به اساس الاقتباس موسوم کردم؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ یادداشتی که نسخه را از محمد رضا بن حاج میر محمد حسین خویی امانت گرفته در ۱۳۲۵ با مهر «محمد صادق بن مرتضی الحسینی» (بیضی)؛ مهر: «عبده محمد حسن الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج، ۱۴۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف: ۱ - ۴۲]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فایده کل باجزاء در براهین و اقیسه بیشتر. فصل هفتم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۳؛ کاغذ: حنایی و برخی نخودی، جلد: مقوا، ۱۹۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۱۱ - ۴۳۳]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حمید الدین احمد، تا: چهارشنبه ۹ جمادی الثانی ۱۲۵۲ق؛ این نسخه در عهد نصیر الدین حیدر، از روی نسخه مورخ به تاریخ ۹۸۱ ق کتابت شده و آن نیز از روی نسخه مورخ ۷۳۳ق نوشته شده است، مصحح، محشی، فهرست نسخه در سه برگ در آغاز نسخه با مهر مرکز تحقیقات زبان فارسی دهلی نو هند، یک مهر بیضوی بزرگ مربوط به یک کتابخانه در هند؛ تملک: «کرم احمد» همراه با مهر مربع؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی یشمی، عطف و مغزی: تیماج زرشکی، ۲۳۰گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۴سم [ف: ۲۸ - ۸۰]

۳۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۰۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۷ ربیع الثانی۱۲۷۳ق، قطع: رحلی [رشت و همدان – ف: – ۱۴۹۹]

۳۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۱ ـ ج
این نسخه بسیار مغلوط و بیشتر جداول را فاقد است؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل سمنانی ساکن سرخه، تا: شنبه ۱۴ ذیحجه ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۲۵۸ص، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ – ۲۶]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۳/۲۰
آغاز: مقاله پنجم در برهان و آن را انولوطیقا خوانند و این مقالت مشتمل بر دو فن فن اول در برهان، دوم در جدل، فن اول در کیفیت اکتساب تصدیقات یقینی؛ **انجام:** و بعد از معرفت این اصول چند بحث دیگر از حوال علل مفید باشد در این علم و آن اینست که در فوق معلوم باشد ... از این عللها بعضی علل ...
از آغاز تا پایان فصل سوم از فن اول از مقاله پنجم؛ خط: نسخ، کا: سید اسدالله صفوی ماسالی مصطفوی، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۶۱-۶۷)، ۲۳-۲۵ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۸ – ۳۰۶]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۲-۴/۶۲
آغاز: بسمله رب زدنی علما. خداوندا متعلمان حکمت را بالهام حق و تلقین صدق و توفیق خیر مؤید گردان ... و بر جمله مدار این علم بر نه مقالتست مقالت اول در مدخل منطق که آنرا ایساغوجی خوانند چهار فنست؛ **انجام:** فصل سیم در احوال الفاظ و اشارت بصنعتها ... و چون آنچه در صدر کتاب وعده داده بودیم بانجاز رسید سخن قطع کنیم و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب.
منطق؛ کا: محمد علی بن عبدالخالق مصاحبی نائینی متلخص به عبرت، تا: ۱۳۳۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۱۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۱ – ۳۲۲]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۳۴
از برهان تا شعر؛ خط: نسخ، کا: عبرت نایینی، تا: شنبه ۱۰ شوال ۱۳۴۶ق (۱۲ فروردین ۱۳۰۷ش)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱۳۲گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، قطع: ربعی؛ اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۱۸۴]

۳۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۶۹ – ج
خط: نستعلیق، کا: میرزا یدالله نظر پاک کجوری، تا: رجب ۱۳۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۹۹گ، ۱۳ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۲]

۳۹. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۱۸ش۱و۲ – ۲۰۴]

۴۰. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۶۰
تا باب برهان و افتاده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: ربعی [نشریه: ۳ – ۳۸۸]

۴۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۹۴
آغاز: خداوندا متعلمان حکمت را به الهام حق و تلقین صدق و توفیق خیر مؤید گردان و همتهای ایشان بطلب کمال و تحری صواب و اقتناء فضیلت مصروف دار؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ برگ اول و بعضی صفحات نونویس، دربرگ آخر یادداشتی در چگونگی به دست آوردن این نسخه و تصحیح و مقابله آن با امضای «مرتضی فرهنگ سال ۱۳۱۴ شمسی»؛ مهر: «الواثق بالله عبدالرزاق بن علیرضا ۱۳۱۹» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی با ترنج و سر، مجدول، ۲۰۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف مخ: ۱ – ۱۳۵]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۶/۹
آغاز: قال المحقق الطوسی قدس سره فی الاساس، فصل دوازدهم در کلی بحسب این صناعة درباری ارمیناس گفته ایم آن قضیه بود که محمولش یک یک شخص را از اشخاص موضوع متناول بود و آنجامیان؛ **انجام:** صورت و طبیعه و قوت در علم طبیعی با آنکه بحقیقت هر سه بحسب ذات یکی اند و آن حدود حدود مفهومات مختلف باشد که از این اعتبارات لازم آید این است تمامی سخن درحد.
بخشی از آن؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: احمد بن علی محمد رشتی، بی‌تا، جا: نیم آورد اصفهان؛ کاغذ: اصفهانی نازک، جلد: پارچه‌ای چیت گلدار زمینه گلی، ۱۲ص (۲۶۲-۲۷۳)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۹ – ۵۷۷]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی مقوایی،۱۰۴گ،۲۴سطر(۱۵×۲۳)،اندازه:۱۶×۲۴سم[ف: ۷ – ۲۶۰۴]

● اساس الاقتباس = اوائل التحریر = البیان و الانشاء /
اخلاق / عربی
asās-ul iqtibās = awā'il-ut taḥrīr = al-bayān wa-l inšā'

حسینی هروی، حسین بن غیاث الدین، – ۹۲۸ قمری
hoseynī-ye heravī, hoseyn ebn-e qīyās-od-dīn (- 1522)

اهداء به: امیر علی شیرنوائی
سال تألیف: سلخ رجب ۸۹۷ق

فصولی است ادبی بسیار زیبا در موضوعات اعتقادی و اخلاقی که فرازهای کوتاهی از قران و حدیث و گفته‌های حکما و ابیاتی نغز از شعرا گرفته شده و در هر فصلی به موضوع مخصوص پرداخته و این عناوین در فصل‌ها تکرار می‌شود: «القران، الحدیث، الحکم و الامثال، الابیات»، دارای یک «افتتاح» و نه «سطر» و هر سطر مشتمل بر «حروف»: افتتاح در ستایش و درود، در پنج بخش به نام پنج «کلمه»؛ سطر یکم: کار و صفت پادشاهان شامل پانزده «حرف»: ۱. لقب پادشاه، ۲. لقب جانشین شاه، ۳. دادگستری شاهان، ۴. ستم آنان، ۵. جنگ و جهاد، ۶. نهی از کشتن مسلمانان، ۷. حیله و مکر، ۸. پهلوانی و شجاعت،

۹. هیبت و سختی و درشتی، ۱۰. فرار، ۱۱.پاداش و کیفر، ۱۲. دشمنی، ۱۳. نویسندگی و دبیری، ۱۴. آشتی، ۱۵. پیروزی؛ سطر دوم: پیش‌آمدهای آسمانی در سه «حرف»: ۱. راهنمائی و توفیق، ۲. گشایش روزی و تنگی آن، ۳. قضا و قدر؛ سطر سوم: صفت‌های نیک، در بیست «حرف»: ۱. بخشش مال، ۲. شکیبائی، ۳. سپاس، ۴. راستی، ۵. وفا، ۶. واگذاشتن به خدا، ۷. توبت، ۸. گناه بخشی، ۹. حلم و بردباری، ۱۰. فروتنی، ۱۱. قناعت، ۱۲. نیکخوئی، ۱۳. شرم، ۱۴. خموشی، ۱۵. مشورت، ۱۶. پنهان کاری، ۱۷. فرصت، ۱۸. کوشش، ۱۹. میانه‌روی و اقتصاد، ۲۰. راهنمائی؛ سطر چهارم: صفت‌های بد در ۱۵ «حرف»: ۱. دروغ، ۲. خلف وعد، ۳. دوروئی و نفاق، ۴. خودپسندی، ۵. رشک، ۶. بخل، ۷. طمع، ۸. حرص و آز، ۹. نادانی، ۱۰. سبکی و شتاب، ۱۱. تنبلی، ۱۲. شک و دودلی، ۱۳. خشم، ۱۴. منت‌گذاری، ۱۵. بدگوئی؛ سطر پنجم: خویشان، در هشت «حرف»: ۱. پدر و مادر و فرزندان، ۲. برادران، ۳. زن و شوهر، ۴. دوستان، ۵. همنشین، ۶. دیدار دوست، ۷. همسایه‌داری، ۸. گله‌گذاری؛ سطر ششم: خوش‌گوئی و زیرکی و زرنگی در پنج «حرف»: ۱. خوش‌گوئی، ۲. شرافت به ادب است نه به نژاد، ۳. خرد، ۴. خوشروئی، ۵. نتیجه کار و رفتار؛ سطر هفتم: زمین و جهان در پنج «حرف»: ۱. خانه کعبه و حج، ۲. سفر و جهانگردی، ۳. میهن‌دوستی، ۴. آبادی و کشت و گل کاری، ۵. چارپایان؛ سطر هشتم: روزگار و زمان در ده «حرف»: ۱. شب و روز و ماه و سال، ۲. چهار فصل، ۳. گله از روزگار، ۴. ناسازگاری و ناهمواری روزگار، ۵. نیستی پس از هستی، ۶. آسانی پس از سختی، ۷. دنیا و دارایی، ۸. تندرستی، ۹. جوانی و پیری، ۱۰. مرگ؛ سطر نهم: پراکنده در چهار «حرف»: ۱. آسمان‌ها، ۲. حق و باطل، ۳. پراکنده، ۴. نام کتاب‌های معروف از هر دانش و اصطلاح‌های دانش‌های کلاسیک روزگار خویش؛ اختتام در نیایش؛ آخرین فصل در داستان‌های شیرین

آغاز: بسمله، احمدلك اللهم و المحامد راجعه اليك و لا احصی ثنا عليك كيف اثنی ثنا يليق بجناب قدسك ... و بعد فيقول الفقير الی الله ... ان علم البيان و الانشا نعم العون علی استحصال المطالب العليه

انجام: يا رب انت الكريم و الذنب منی عظيم/ قد قلت حقا و صديقا و قولك المستقيم / نبا عبادی انی انا الغفور الرحيم / و الحمدلله وحده و صلی الله علی سيدنا محمد و آله و صحبه اجمعين و سلم تسليما كثيرا.

چاپ: استانه، ۱۹۸ص، ۱۲۹۸-۱۲۹۹ق؛ مطبوعات السعادة، ۱۷۳ص، ۱۳۲۳ق

[الذریعة ۵/۲ و۶۲/۹؛ کشف الظنون ۷۴/۱؛ فرهنگ سخنوران ۳۲]

۱. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز: برابر **انجام:** و اليه انيب التاريخ و من اتفاقات الايام اتفاق لو لم (؟) الاتمام بعام الاختتام فقد تمتة بسلخ رجب و ذلك امر عجيب – تم بالخير جامع نافع – فارتقب یافتی بتعلیمه – حین تمته بعون الله – تم تاریخه بتتمیمه – ۸۹۷ و الحمدلله رب العالمین ۸۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج سرخ مقوایی، وزیری [نشریه: ۳ - ۵۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من اتفاقات الايام اتفاق لو لم لاتمام بعام الاختتام ... و الصلوه و السلام علی رسوله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [الفبائی: ۴۲]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۵۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی،۵۱گ (۳۴پ-۸۴پ)، ۲۴ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۹۰]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقد تممته بسلخ رجب و ذلك امر عجب تم بالخير جامع فارتغب يا فتی بتعليمه حين تممته بعون الله قلت تاريخه بتميمه.

خط:نسخ،بی‌کا، تا: ۱۴ شوال ۱۰۵۵ق، محشی؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۳۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۸۰]

۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۱۰۶۴ق، مجدول [نشریه: ۷ - ۱۰۱]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** عليه توكلت و اليه انيب و من اتفاقات الايام اتفاق يوم الاتمام بعام الاختتام فقد تممته (بسلخ رجب) و ذلك امر عجب: تم بالخير جامع نافع ×× حين تممته بعون الله / فارتغب يافتی بتعليمه ×× قلت تاريخه (بتتميمه)

واژه‌های بتتمیمه و بسلخ رجب ایران برابر ۸۹۷ تاریخ پایان یافتن نگارش است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷؛ به دستور رئیس الکتاب در ۱۰۹۷ق نوشته شده و تاریخ عرفه (۸-ذیحجه) ۱۰۹۷ق در پایان کتابچه چهارم دفتر دیده می‌شود، تاریخ ۱۰۹۶ در پایان کتابچه سوم گ ۵۹؛ پیش از آن «فوز اصغر» ابن مسکویه است؛ کاغذ: نخودی، جلد: فرسوده، ۳۱گ (۲۰-۵۱)، ۲۸ سطر (۱۳×۲۶)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۲ - ۶۸۹]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۶۴ق؛ مجدول با زر و سیاه، با کتیبه به زر؛ کاغذ: فرنگی شکری و نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته ضربی با ترنج با گل و بوته برجسته و با بوم زر اشکال جداول حاشیه‌ای به زر لولادار با طرح ترنج مقوایی، ۱۰۹گ (۳پ-۱۱۱پ)، ۱۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۶۹]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۱۳۵گ، ۱۷ سطر (۱۷×۲۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷ - ۲۶۲۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۵۴

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن ابراهیم قاری، تا: چهارشنبه ۵ جمادی الثانی ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۵۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۵۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** نلت تاریخه بتتمیمه.

خط: نسخ، کا: علی اکبر شیرازی، تا: غره شعبان ۱۲۵۳ق، واقف: نایینی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۷۷گ، ۱۹ سطر (۱۵/۵×۹)، اندازه: ۲۱/۸×۱۵سم [ف: ۷ - ۱۹۶]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۵/۱-۵/۱۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** عمل الطبیب للحبیب وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب ومن اتفاقات الایام اتفاق یوم الاتمام بعام الاختتام

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۳ محرم ۱۲۶۲ق؛ مصحح با نسخه بدل؛ جلد: تیماج، زیتونی، ضربی، مجدول گرهی، ۸۴گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۲۲]

۱۲. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۱۷/۱

خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۲گ (۲پ-۶۴پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۹۲]

۱۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ۲۵ جمادی الاول ۱۲۶۴ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۹۱]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۷۶

خط:نسخ، کا: محمد صادق آشتیانی، تا: ۷ جمادی الاول ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: کاغذ آهار مهره فرنگی، جلد: عطف و گوشه میشن رویه ساغری، ۹۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۵۸]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** حین تممته بعون الله / نلت تاریخه بتعمیمه

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی با ترنج و نیم‌ترنج، ۱۲۵ص (۱۷۱-۲۹۶)، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵ سم [ف: ۹ - ۳۶۸]

۱۶. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۱۱۳/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: غلامحسین بن محمد حسن زهانی، تا: جمعه ۲۷ رجب ۱۲۷۲ق، جا: قریه زهان؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۴گ (۱پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۸۹]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** حرره الجانی فی شهر بعد شهر جمادی الثانی حسین بن محمد القاینی الزهانی ... فی تراب

خط: نسخ،کا:حسین بن محمد قائنی زهانی،تا:۱۲۷۴ق[الفبائی: ۷۵]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۴۴

خط: نستعلیق، کا: بدیع بن سید مصطفی موسوی رضا توفیقی اصفهانی درب امامی، تا: از جمعه ۱۳ جمادی الاول تا دوشنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۷۶؛ در آغاز حدیث ولایت علی (ع) است به خط عبدالفاضل در ۱۰ جمادی الاول ۱۲۸۳، نسخه به محمد رفیع در ۲۹ رجب ۱۳۰۲ بخشیده شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی درون مشکی، ۹۲گ، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۰]

۱۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تاریخ الافتتاح فخذ بافتتاحه

در پایان نام کتاب‌های مهم در علوم مختلف، و اصطلاحات آن علوم را بیان کرده است؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالکریم بن محمد مهدی طبیب اصفهانی، تا: یکشنبه ۹ جمادی الاول ۱۲۷۹ق، جا: مدرسه جلالیه؛ ۸۳گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۹۶]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اتفاقات الایام اتفاقنا یوم الاتمام الاختتام ... وقد فرغت من تسویده فی یوم الاحد الثالث و العشرین من شهر ذیقعده الحرام ... محمد مهدی بن محمد کاظم خوانساری ۱۲۸۳

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد کاظم خوانساری، تا: ۲۳ ذیقعده ۱۲۸۳ق، مجدول؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: آبی فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۱۳۳گ، ۱۰ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۴×۲۵/۵سم [ف: ۷ - ۱۹۹]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن نظر فیه بعین الغمض و الاعتراض ... تاریخه بتتمیه تمت بعون الله ... الاکبر

خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ربیع الاول ۱۲۹۰ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: زرد فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۱۱۱گ، ۱۴ سطر ۷×۱۴، اندازه: ۱۴/۴×۲۲سم [ف: ۷ - ۱۹۹]

۲۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من اتفاق الایام اتفاق یوم الاتمام بعام الاختتام فقد تممته (بسلخ رجب ۸۹۷) و ذلک من عجب تم بالخیر جامع نافع فارتقب یافتی بتعلمیه حین تممته بعون الله نلت تاریخه (بتتمیمه ۸۹۷) قد فرغ من تسوید هذه الاوراق یوم السبت علی بن محمد ۱۳۰۵

خط: نسخ، کا: علی بن محمد، تا: ۱۳۰۵ق؛ مالک اولی (محمد حسن طباطبائی) یادداشتی با مهر خودش نوشته است، بعد دو فقره یادداشت تملک از مرحوم علی بن اسماعیل عماد لشکر که حاکی از خرید از کتاب‌های موروثی مرحوم میرزا حسن خان منشی اسرار است مورخ ذیحجه ۱۳۱۵ و شب شنبه ۲۱ صفر ۱۳۱۸ ممهور با مهری به سجع «علی حبه جنة»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی سیاه، ۹۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۲۰]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۶۲

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۳۰۶ق؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن سرخ، ۷۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۱/۳×۱۳/۴سم [ف: ۱ - ۵۸]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۱۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۳گ (۱پ-۵۳پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۴سم [ف: ۲۰ - ۲۴۳]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقد تممته بسلخ رجب و ذلك أمر عجب ثم بالخیر جامع نافع فار تغب یافتی بتعلیمه حین تممته بعون الله نلت تاریخه بتمیمه.

خط: نسخ زیبا، کا: محمد جعفر بن حسین همدانی، بی‌تا، حسب فرمایش عباسقلی خان خلف علیقلی خان کروسی؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی عباسقلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۲×۱۵سم [ف: ۴ - ۲۶۸]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال المتوکل لابی العیناء ما اشد ما علیك فی ذهاب بصرك قال فوت رؤیتك یا امیرالمؤمنین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی فسقی و نخودی، جلد: تیماج تریاکی روشن یك‌لا ضربی مجدول، اندرون جلد کاغذی کبود، عطف تیماج تریاکی تیره، ۶۷گ، ۱۸ سطر (۱۳×۸/۵)، اندازه ۲۰/۵×۱۶/۵ [ف: ۱۴ - ۲۳۸]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۸/۱-ف

آغاز: برابر

نسخه اصل:اسمعیل صائب ش۲۰۵؛خط:نستعلیق،کا: عبدالله شریف الدین حسینی (گویا)، بی‌تا؛ ۳۲گ (۲-۳۴) [فیلمها -ف: ۱ - ۴۴۹]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هیأ الله اسباب قلعهم و قمعهم و ختم الله علی قلوبهم و علی سمعهم فانی عملت فیه عمل الطبیب للحبیب و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب.

خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۱۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۱۳/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۷۹]

● **اساس الایمان** / کلام و اعتقادات / فارسی

asās-ol-īmān

صاحب قبله قادری، شاه حافظ حسین

sāheb qeble qāderī, šāh hāfez hoseyn

رساله‌ای است مشتمل بر دو «باب» و هر باب دارای چند «فصل» و در آن مسائل ایمان و کفر تحت عنوان پاسخ و پرسش بیان شده و با این عبارت آمده است «اگر تو را پرسند جواب بگو».

آغاز: حمد بی حد خدای یکتا را که ارشاد نمود بندگان خود را

انجام: و درود به رسول آفریدگار ختم کند تا خاتمه مجلس به خیر گردد. سبحانك اللهم ... و صحبه و سلم.

[فهرستواره منزوی ۸۵/۹]

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ محرم۱۲۶۳ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوایی، ۶۲ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۹×۱۱/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۸]

● **اساس الایمان (منتخب)** / تاریخ معصومین / فارسی

asās-ol īmān (mn.)

واله، ق۱۲ قمری

vāle (- 18c)

سال تألیف: ۱۱۴۵ق؛

دارای اشعاری است در مدح و منقبت و بیان معجزات ائمه اطهار (ع) در دوازده «اساس» که برای هر امام یك «اساس» قرار داده است. درباره ناظم این اثر احتمالات مختلفی مطرح است. نسخه حاضر گویا منتخب «اساس الایمان» است.

آغاز: بسمله ... ربنا لاتزغ قلوبنا بعداذ هدیتنا ... حمد حق گویم که اکبر ذات اوست ×× لا و الا نفی غیر اثبات اوست / زو چو توفیق هدایت می‌شود ×× آدمی مشمول رحمت می‌شود ... منتخب از باب اول از اساس اول درفضایل شاه مردان

انجام: بهر این بنیان فرخ پی که شد ×× در حقیقت قصر رضوان را اساس/ جسته ام تاریخ ختم اندرحساب ×× گفت هاتف گشت ایمان را اساس

تمت هذه المعاجز من کتاب اساس الایمان

[نسخه‌های منزوی ۲۶۲۶/۴؛ فهرستواره منزوی ۱۵۴۴/۳ و ۸۵/۹؛ فهرست مشترك پاکستان ۱۰۲۹/۲؛ الذریعة ۲۷۶/۱۹]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۶۸-۱۰/۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: یعقوب علی بن محمد قشام بن علیمحمد، تا: ۲۲ ذیقعده ۱۲۵۷ق؛ مجدول محرر، مذهب، با سرلوح با نقش گنبد و دو گلدسته مذهب؛ جلد: گالینگور آبی عطف وگوشه تیماج قهوه‌ای، ۳۳۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۲×۱۶سم [ف: ۱ - ۳۲۳]

● **اساس البلاغة = اساس اللغة و مقیاس البلاغة** / لغت / عربی

asās-ul bilāġa = asās-ul luġa wa miqyās-ul bilāġa

زمخشری، محمود بن عمر، ۴۶۷ - ۵۳۸ قمری

zamaxšarī, mahmūd ebn-e ʻomar (1075 - 1144)

لغتنامه مهم و معروف عربی به عربی است که مواد را به حسب حروف در ۲۸ «باب» تنظیم نموده و در آن معنی واژه را از نظر جمله‌بندی «نه از نظر ریشه» بررسی کرده است. مؤلف اول معانی حقیقی هر لغت را آورده و سپس به معانی مجازی آن پرداخته است.

آغاز: بسمله، قال جارالله العلامة استاد الدنیا شیخ العرب و العجم

صاحب الکشاف فخر خوارزم ابوالقاسم محمود بن عمرالزمخشری رحمة الله خیر منطوق به امام کل کلام و افضل مصدر به کل کتاب حمدالله و مدحه بما تمدح به فی کتابه الکریم و قرآنه المجید من صفاته المجراه علی اسمه لاعلی حربة الایضاح و التفصله و لاعلی سبیل الابانه و التفرقه از لیس بالمشارک فی اسمه المبارک رب السموات و الارض و ما بینهما فاعبده و اصطبر لعبادته هل تعلم له سمیا و انماهی تماجید لذاته المکونه لجمیع الذوات لاستعانه ثم بالاسباب ... الی آخر ...

انجام: و من المجاز ذکر فی ایام العرب کذا ای فی وقایعها و ذکرهم بایام الله بدمادمه علی الکفرة مع الهاء مفازة یهما ما فیها ماء و اعوذ بالله من الایهمین الحرق و الفرق و قیل اللیل و الفحل الهایج.

چاپ: مصر، ۱۲۹۹ و ۱۳۲۹ق؛ بیروت، دارالمعرفة للطباعة والنشر، ۱۳۹۹ق.

[کشف الظنون ۷۴/۱؛ بروکلمن ۲۹۲:۱ و ذیل ۵۱۱:۱ و ۵۳۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۶۶

آغاز: بسمله، باب الضاد الضاد مع الهمزه هو من ضیضی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۶۸۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، مقوایی، ۲۹۶گ، ۱۹ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۹ – ۳۶۰]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۶۲

خط: نسخ، کا: عمر بن رمضان السنغر کنتی، تا: منتصف شعبان ۶۹۸ق؛ صفحه اول کتاب به وسیله فتح الله بن محمد رضا ۱۳۱۴ کتابت شده و بعداً به آن ملحق شده؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج مشکی پشت جلد اسلیمی، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۹۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷

آغاز: و کان خط من الاعراب الذی هو میزان اوضاع العربیه ... و قد رتب الکتاب علی اشهر ترتیب متداولا ... باب الهمزة مع الباء اطلب الامر فی ابائه؛ **انجام:** و کان علی دیان هذه الامة بعد نبیها ای قاضیها انتهی باب الدال

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷؛ مقابله نسخه در ۷۲۳ است؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۵۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۴سم [ف: ۱ – ۲۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۶۷

از باب الطاء مع الهمزه تا باب الباء مع ا لهاء است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷؛ نسخه را سی بنکه دودانگی کم طسوجی خریده‌اند، شعری از نجم الدین کبری در صفحه عنوان هست و شعرهای عرفانی دیگر از ابن ابی الحدید؛ تملک: صالح بن محمد صالح بن علی امامی جوروی در ۶۸۵ ق، صدرالدین محمد سعید قاضی قم با مهر او، محمد نامی در ۱۲۱۱، خواجه علیشاه طوسی، حسام الدین علی کیاپسر غیاث الدین حسینی، صدر الشریعه محمد در ۱۱۴۸، کمال مقری طبیب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۲۲۲گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۰ – ۱۶۲۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۸۷

آغاز: بسمله باب الطاء مع الهمزة طأطأ رأسه صوبه؛ **انجام:** و یقال للماشطه المزینه و المقینه تم باب القاف من کتاب البلاغة

از باب الطاء تا باب القاف؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۷و ۸؛ مصحح، برخی صفحات نونویس، در آغاز نسخه یادداشت محمد بن محمدحسین طباطبائی درباره خرید این نسخه از پسر ملا محرم دلال به قیمت سه پناه آباد در ۱۴ جمادی الاول ۱۳۱۸ق؛ جلد: تیماج یشمی، ترنج، ۳۲۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۷/۲ – ۵۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: ابو محمد عابد بن محمد بن علی بن ابی بکر، تا: شنبه ۴ ذیحجه ۷۸۷ق (در این تاریخ شک داریم)، جا: یزد؛ مجدول، برگ اول نونویس است؛ تملک: علی بن میرزا لطفعلی بن احمد تبریزی به تاریخ ۱۲۶۵ با مهر «الواثق بالله عبده علی بن لطفعلی» (مربع)، علی نقی به علی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۹۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲ – ۱۷۶]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۵۰

از «باب الطاء مع الهمزة طاطا راسه صوبه و طاطات یدی بعنان الفرس اذا خففت یدک و ثم ترفعها للسکح» تا کلمه «قین» (برابر با ص ۳۳-۱۶۴ جزء دوم چاپ محمد افندی در مصر)؛ خط: نسخ، بی‌کا،تا:قرن ۸ و ۹؛ در عنوان آمده «الدفتر الثالث من اساس اللغة»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج حنایی ضربی ترنجی مقوایی، ۲۴۶گ، ۱۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۱–۲۴۶۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۴۰

آغاز: توهن فیه الضرحیة بعد ما مضت فیه اذنا بلقعی و عامل و انشدنی بعض؛ **انجام:** قال زهیر تهامون نجدیون کیدا و نجعة لکل اناس من

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳۰ – ۸۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدل مذهب، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب؛ جلد: تیماج سرخ سوخت ترنج با سر با نقش گل و بوته مذهب لولادار پشت جلد اسلیمی، ۴۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۵ – ۷۷]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۹۹/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۷گ (۸ر–۲۵ر) [ف: ۵ – ۱۷۸]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** الحرق و الغرق و قیل السیل ... و الله اعلم

بالصواب
خط: نسخ، کا: نورالدین بن ابراهیم مصری، تا: ۹۸۳ق، جا: قسطنطنیه؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج سرخ بغدادی، اندرون تیماج سبز، مقوایی، ۶۰۷گ، ۲۵ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵ سم [ف: ۸ - ۲۶۳]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مجدول، باسرلوح؛ واقف: میرزا رضاخان نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: سرکه‌ای، جلد: تیماج مشکی، ۳۳۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۹×۳۱/۷سم [ف: ۱۳ - ۹]

۱۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۴۴
بی‌کا، تا: ۱۰۰۲ق، قطع: وزیری [ف: ۶۵]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۸۶
آغاز: و امعز معزك أی اعزلها و اضأت ضأنی و معزت معزی و سقاء ضیئنی ضخم من جلد ضأن؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: فضل الله بن محمد، تا: ۲ ربیع الاول ۱۰۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملك: آقا میرزا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۴۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۰]

۱۵. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره
جلد دوم، از حرف ص تا پایان کتاب؛ خط: نسخ زیبا معرب، کا: علی بن محمد بن مسیب نجفی، تا: جمادی الثانی ۱۰۷۹ق، جا: تبریز [نشریه: ۷ - ۵۱۱]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۲۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملك: اعتضاد السلطنه در ۱۲۹۱ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ مقوایی ضربی، ۴۰۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۳ - ۱۱۵]

۱۷. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۳۴۰
خط: نسخ، کا: طالب بن ابراهیم نظام آبادی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۱۰۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی مغزی‌دار، ۲۲۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۵/۷×۳۷/۶سم [ف: ۱ - ۲۷]

۱۸. تهران؛ ثامنی (آقای)؛ شماره نسخه:۱
بی‌کا، تا: ۱۱۸۰ق [نشریه: ۵ - ۱۱۱]

۱۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، کا: یحیی ابن فخرالدین الدسطی، بی‌تا؛ مجدول؛ به سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض کتابخانه مبارکه گذشته است؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ تملك: سید محمد شمس الدین المدرس در ۱۱۸۳؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوای روکش چرم قهوه‌ای سوخته وسط سه گل ترنج و چهار لچکی ضربی طلایی گل برجسته، ۷۶۵ص، ۲۰-۲۷ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۷ - ۳۵]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۵۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قیل السیل و الفحل الهایج
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد حسین قزوینی، تا: دوشنبه ۲ جمادی الاول ۱۲۳۶ق، جا: قزوین، برای محمد نظرخان مافی؛ واقف: حاج قطب المحدثین، بهمن ۱۳۳۸؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: چرمی ضربی، ۳۰۳گ، ۲۸ سطر (۸/۱۳×۲۲/۴)، اندازه: ۱۲×۳۰/۲سم [ف: ۱۳ - ۹]

۲۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، یك سرلوح مذهب منقش کار بغداد در پیشانی صفحه اول طرح است، این نسخه در سال‌های ۱۲۸۲-۱۳۲۲ هجری قمری به ترتیب از عرض کتابخانه مبارکه گذشته است؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوای روکش چرم قهوه‌ای وسط ترنج و چهارلچکی ضربی طلایی زمینه زرشکی رنگ یك حاشیه مارپیچی طلایی، ۱۰۴۴ص، ۲۹ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳/۷×۲۴سم [ف: ۷ - ۳۲]

۲۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: یحیی بن فخرالدین الدسطی، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: چرمی سوخته، ۳۲۶گ، ۳۵ سطر، اندازه ۱۸×۲۹سم [ف: ۱ - ۵۲]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۹۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا از محمود بن حاجی سمیع اهری در ۱۲۸۲ که نامش در پایان دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۳۳۶گ، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۵)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۱۷ - ۲۲۲]

● اساس التأويل / کلام و اعتقادات / عربی

asās-ut-ta'wīl

ابن حیون، نعمان بن محمد، - ۳۶۳ قمری

ebn-e hayyūn, no'mān ebn-e mohammad (- 974)

مؤلف در کتاب «دعائم الاسلام» خود، روایت وارده در تکالیف ظاهری دین را از برای مکلفین گرد آورده و دستورات دینی را که در ظاهر شرع وارد شده بیان کرده بود، پس از منتشر شدن آن کتاب، بر آن شد که باطن دین را (طبق مذهب اسماعیلیه و باطنیه) با رمز و اشاره بیان کند و ملخص تأویل روایت‌های «دعائم الاسلام» را با همان ترتیب گزارش دهد.

آغاز: الحمدلله مفید النعمة و صلی الله علی محمد نبی الرحمة و علی وصیه علی بن ابی طالب ولی الامة

انجام: و انهزم الباقون بعد قتل طلحة و الزبیر و دخلت عائشة الی البصرة و ان علی بن ابی طالب دعا همدان فأجابه منهم مائة رجل علیهم الدروع

چاپ: بیروت، دار الثقافة، ۱۹۶۰م، نشره عارف تامر، ۴۱۶ص

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۲سم [ف: ۱۴ - ۳۵]

● **اساس التوحید** / فلسفه / فارسی

asās-ot-towhīd

آشتیانی، مهدی بن جعفر، ۱۳۰۶ - ۱۳۷۲ قمری

āštīyānī, mahdī ebn-e ja'far (1889 - 1953)

رساله‌ای در مبحث وحدت وجود
چاپ: تهران، ۱۳۳۰ش

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۷
بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه ماشین شده ۲۲ و ۲۴ سطری که مؤلف آن را تصحیح کرده است و برای چاپ آماده ساخته؛ جلد: مقوا عطف میشن مشکی، ۳۷۶گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [ف: ۲ - ۴۰۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۰۹
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با حواشی و تصحیحات به خط مؤلف [د.ث. مجلس]

● **اساس الدین** / کلام و اعتقادات / عربی

asās-ud-dīn

اهداء به: میرزا محمد مقیم (خزانه‌دار حکومت آن زمان)
رساله‌ای است در اصول دین بر اساس روایات وارده از پیامبر اسلام و ائمه اطهار مشتمل بر «مقدمه» و ۵ «مقصد» و «خاتمه». نسخه حاضر متاسفانه فقط برگ نخست را دارد. در کشف الظنون (۱: ۷۴) تنها نام این کتاب آمده بدون مؤلف و در ایضاح المکنون (۱: ۶۷) به نام شیخ علی قسطمونی اطول مشهور به قره‌باش خلوتی (- ۱۰۹۷ ق) و نسخه‌ای نیز به نام عبد الرحمان اخستی (؟) در «فهرست المنتخب من مقتنیات معهد المخطوطات فی باکو بآذربایجان» (ص ۲۱) از انتشارات مرکز جمعة الماجد در دبی آمده، نسخه حاضر مشخص نیست کدامیک از آنها است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۶۶/۴
آغاز: نحمدك یا من نضبت البحور فی بحر هویتك و كلت الالسن عن غایة و صفك ... اما بعد فاعلموا ایها الاخوان؛ **انجام:** اعنی میرزا محمد مقیم المشرف لخزانة العامرة نور الله تعالی قلبه بانوار المعارف و افاض علی نفسه القدسیة آثار العوارف هذا مع تراكم ...
فقط برگ نخست را دارد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن علی نقی متخلص به مضیء، تا: اوایل قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۱۶۰)، ۲۳ سطر مورب، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۱۷۸]

● **اساس الدین لتحصیل الیقین** / حدیث / عربی

asās-ud-dīn li-taḥṣīl-il-yaqīn

وابسته به: الکافی؛ کلینی، محمد بن یعقوب (-۳۲۹)
تلخیصی از «اصول کافی» است، به این صورت که ابوب مهم‌تر را با رعایت ترتیب «کافی» انتخاب کرده است، سپس در روایات منقول آن باب نیز گلچین کرده و سند را حذف می‌کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۸
آغاز: هم اولو الالباب الذین قال الله تبارك و تعالی و ما یتذكر ال اولوالالباب ... فرض العلم و وجوب طلبه و الحث علیه؛ **انجام:** امحوا كتاب الله بأطهر ما تجدون و نهی ان یحرق كتاب الله و نهی ان یمحی بالاقلام
خط: نستعلیق، کا: علی بن زین العابدین رازی، تا: ۱ رجب ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج سبز پسته‌ای ضربی، ۲۲۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۴سم [ف: ۴۳ - ۱۸۵]

● **اساس السیاسة فی تأسیس الریاسة** / حکومت و سیاست / فارسی

asās-os sīyāsa fī ta'sīs-er rīyāsa

کجوری، محمد بن اسماعیل، - ۱۳۵۳ قمری

kajūrī, mohammad ebn-e esmā'īl (- 1934)

وابسته به: عهد نامه مالك اشتر؛ منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول (-۴۰)
مؤلف در اوایل مسائل مشروطیت به‌درخواست جمعی و از جمله فرزندش «محمد علی ملقب به بیان المحققین» قصد داشته که عهدنامه علی (ع) به مالك اشتر را شرح نماید تا آداب درست اداره کردن را به مسؤولان بیاموزد و سپس آنها را در مجالسی تنظیم نموده و در ابتدا آیه‌ای از قرآن و سپس مقداری از عهدنامه را شرح نموده است. در پایان بعضی از مسائل اخلاقی و آداب را متذکر شده است.
[الذریعة ۲/۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۴۷
آغاز: الحمدلله الذی اسس الریاسة و ترتب اساسها علی السیاسة و الصلاة و السلام علی قطب فلك السیادة و مركز سماء السعادة؛ **انجام:** انی تارك فیكم الثقلین كتاب الله و عترتی الافهما الخلیفات بین ملتی بعدی الی آخره.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۴ق؛ در دو برگ اول قصیده‌ای از «ملا باقر واعظ تهرانی» در مدح پیامبر اکرم (ص) و مناجاتی از وی و در دو برگ آخر شرح مسافرت مؤلف از مشهد

به تهران به سال ۱۳۳۵ آمده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۰]

● **اساس العلوم** / نحو / فارسی و عربی

asās-ul ʻulūm

همانند «جامع المقدمات است»، دارای: ۱. امثله به فارسی درباره افعال آن زبان عربی؛ ۲-۳. دو تصریف الافعال برای زبان عربی؛ ۴. العوامل المائة، جرجانی، عبدالقاهر بن عبدالرحمن؛ ۵. ضوء المصباح، تاج الدین اسفراینی، محمد بن محمد.

تهران؛ انجمن اسلامی؛ شماره نسخه:۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ - ۱۰۲۴]

● **اساس العلوم شیخ ملکی** / لغت / فارسی، عربی

asās-ol ʻolūm-e šeyx-e malekī

لغت عربی به فارسی است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۸۰

آغاز: مکتوب غیر ملفوظ چون و او بعد همزه ... و نام کردیم آن را اساس العلوم شیخ ملکی از بهر تبرک به اسم ملک عادل ... باب الالف اء و عاطلب فهم و انکار و سرزنش؛ **انجام:** ک ظ کظم خشم فرو خوردن کظیم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن سیاه لایی، ۹۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۴×۱۶/۲سم [ف: ۲ - ۲۲]

● **اساس الفضل** / معانی بیان / فارسی

asās-ul faḍl

مشتمل بر دو «باب» ست: ۱. محاسن سخن؛ ۲. معایب سخن.

آغاز: بسمله جمادی حمد جزیل و قصار ای ثنای جمیل مرکز کردگاری که افضال قدیم او طبایع

انجام: ای زکمال قدس تو دیده قدسیان بخط ×× عمده اولیاء تو، انت ولینا فقط

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹ [مختصر - ف: - ۴۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۸۰۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: زرد فرنگی آهارمهره، جلد: مقوایی، ۲۰ص (۲۴-۴۴)، ۲۷ سطر (۸/۹×۲۳)، اندازه: ۱۹/۷×۳۳/۷سم [ف: ۷ - ۷۴۹]

● **الاساس فی مناقب بنی العباس** / حدیث / عربی

al-asās fī manāqib-i bani-l-ʻabbās

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

در این رساله چهل حدیث که در فضایل و مناقب آل عباس از طریق اهل سنت رسیده گرد آوری شده است.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی وعد هذه الامة المحمدیة بالعصمة من الضلالة ما ان تمسکت بکتابه و عترة نبیه

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۱/۸عکسی

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، ش ۱۷۹۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ رکابه‌دار؛۱۰ص (۸۹-۹۸)، ۱۵-۱۹ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۳۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۷۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عن ابن عباس قال نحن اهل البیت شجرة النبوة و مختلف الملائکة و اهل بیت الرسالة و معدن العلم رواه ابن عساکر و الله اعلم ... و صحبه و سلم

خط: نسخ، کا: غلام محیی الدین، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ اهدایی رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا با عطف و گوشه میشن قهوه‌ای، ۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۸۸]

● **اساس القواعد فی اصول الفوائد** / حساب / عربی

asās-ul qawāʻid fī usūl-il fawā'id

فارسی، حسن بن علی، ۶۶۸ - ۷۱۸ ؟ قمری

fārsī, hasan ebn-e ʻalī (1270 - 1319)

وابسته به: الفوائد البهائیه فی القواعد الحسابیة؛ حربوی، عبدالله بن محمد (۶۴۳-۷۲۴)

شرحی است با عنوان «قال - اقول» بر کتاب «الفوائد البهائیة فی القواعد الحسابیة» عمادالدین عبدالله بن محمد البغدادی. در الذریعه (۷/۲)، مؤلف را کمال الدین حسین بن عبدالحق الهی اردبیلی(-۹۵۰ق) دانسته و همین اشتباه را منزوی در فهرستواره (۲۵۹۶/۴) تکرار کرده است که بهترین گواه بر اشتباه بودن آن وجود نسخه در قرن ۸ و ۹ است جز آن‌که احتمالاً آن را فارسی تلقی کرده، که چنین نیست. در کشف الظنون (۲۹۶/۱) مؤلف کمال الدین حسن فارسی معرفی شده است. توضیح مؤلف نیز هرگونه شبهه‌ای را برطرف می‌کند، نویسنده می‌گوید: «کتاب «الفوائد البهائیه فی القواعد الحسابیه» از تصانیف عبدالله بن محمد

بغدادی که از کتب مهم در علم حساب و واجد نفاس جواهر در آن علم است بشرح کشیدم و چون از شاگردان نویسنده این کتاب بودم خوب می‌دانستم که نگارنده آن در این کتاب چه مسائل دقیقی را نهفته است». بر این کتاب غیر از «اساس القواعد» حواشی و شروح دیگری هم نوشته‌اند، که از آن جمله است: شرح یحیی بن احمد کاشانی موسوم به «ایضاح المقاصد لفرائد الفوائد» و شرح ملاعبدالعلی بیرجندی در ۸۹۱ هجری.

آغاز: الحمد الله علی نعمه الوافیة الوافرة و منحه المتوالیة المتکاثرة و نشکره علی جمیل آلائه و جزیل عطائه عمد مشمول بفنون من عوارفه

انجام: و جمیعها عینه عن البیان و قد حان لنا ان نختم الکلام ههنا حامدین لولی کل خیر و جمیل و الهادی الی سواء السبیل

چاپ: محقق: مصطفی موالدی، قاهره، معهد المخطوطات العربیة، ۶۴۷ص، ۱۹۹۴م.

[فهرستواره منزوی ۲۵۹۶/۴ که از کمال الدین الهی اردبیلی دانسته؛ الذریعه ۷/۲ از الهی اردبیلی دانسته]

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر ربیع الاول ۷۲۱ق (پایان رساله اول و شاید تاریخ تالیف باشد)؛ مجدول و دارای اشکال هندسی؛ مهر: «عبدالوهاب بن محمد مهدی الموسوی» (بیضی)، «محمد باقر بن محمد نقی الموسوی» (بیضی)، مهر بیضوی وقف کتاب؛ تملک: ابراهیم با مهر «و ان من شیفته لابراهیم» (مربع)؛ ۱۶۹گ (۱پ-۱۶۹پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۷۲۹ق؛ حاوی اشکال؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج عنابی مقوایی، ۲۲۲گ، ۲۷ سطر (۸×۲۰)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۲۹۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۷۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق آمیخته با نسخ، کا: زین العابدین بن علی بن محمد حسنی، تا: رجب ۸۴۸ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، ۲۳۲ص (۱-۲۳۲)، ۲۷ سطر (۱۱/۳×۱۷/۷)، اندازه: ۱۸/۷×۲۷/۲سم [ف:۸-۳۳۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۸۷۲ق؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: تیماج جگری، ۱۱۴گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۸ - ۲۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۷۲ق [رایانه]

● اساس الکمال / گوناگون / فارسی

asās-ol-kamāl

صدرالشریعه شیرازی، عبدالحی بن مفید، ق۱۴ قمری

sadr-oš-šarī'e šīrāzī, 'abd-ol-hayy ebn-e mofīd (- 20c)

جنگ و کشکول‌مانند است.

[الذریعه ۷/۲]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۹ حکمت

جزو نخستین؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن محمد باقر شیرازی، تا: دوشنبه ۲۲ ذیقعده ۱۳۱۱ق؛ جلد: مقوا، قطع: خشتی [ف: ۲-۳]

● اساس (... لات) فی قمع الجهالات / کلام و اعتقادات / عربی

asās (... lāt) fī qam'-il jihālāt

رساله‌ای در بیان اصول و قواعد مناظره و مباحثه با فرق کلامی اسلامی که در آن با بیان عقاید فرقه‌های منحرف آنها را رد و دیدگاه‌های اعتقادیشان را نقد می‌کند. نام رساله تنها در یک جا آمده که در آن هم کلمه دوم پاک شده است. نویسنده شیعی زیدی مذهب است و در رساله آراء مرجئه، اهل جبر، اهل نظر (احمد بن حنبل) اهل حدیث قرآن، اهل امامت (نظریه شیعه امامی) و بالاخره اهل تجسیم را نقد و رد کرده است. به دلیل پاک شدن عنوان کتاب نام دقیق رساله معلوم نشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۷/۴

آغاز: الحمدلله فاطر الخلق و موجده و مظهر الخلق و (...) الذی جعل الدین وزراً لمن اعتقده ... و جعل الباطل مزلاً لمن ابتغاه و مذلاً لمن اقتفاه؛ **انجام:** فصل فی شرح البقایق التی یبقبقونها علی المتبقبق فی ملة التجسیم ...

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه نفیس و کهن و ارزشمند است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۴۴پ-۶۶پ)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۵]

● الأساس لأنساب الناس / انساب / عربی

al-a'sās li-a'nsāb-in nās

حسینی اعرجی، جعفر بن محمد، - ۱۳۳۲ قمری

hoseynī-ye a'rajī, ja'far ebn-e mohammad (- 1914)

کتاب بسیار مهمی است در علم نسب. مؤلف در مقدمه آورده که با استفاده از صد کتاب نسب و دیدگاه‌های بزرگان این علم این کتاب را به رشته تحریر درآورده است، مطالب کتاب از یک «مقدمه»، «مقاصد»، و «فصول» و «درر» ترتیب یافته است: مقصد ۱. نسب کسانی که بین حضرت آدم و نوح نبی (ع) قرار دارند؛ ... مقصد ۵. انساب بنی‌هاشم؛ مقصد ۶. انساب فاطمیین.

چاپ: به تصحیح سید حسین ابوسعیدة، نجف اشرف، ۱۴۲۷ق

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۳۳

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، فیقول ...: إنی کنت فی عنفوان الشباب مغرماً بمعرفة الأنساب منهمکاً علی الوقوف علی أحساب ذوی الأحساب حتی وفقنی الملک الوهاب فجمعت منها مائة کتاب و کنت قد رسمت جمیع ما جمعه السیدان؛ **انجام:** و یشتمل علی: مقدمة و مقاصد و فصول ... محمد بن الحسن، ابی القاسم بن یوسف، منصور بن أبی یعقوب، قوت القلوب

خط: نسخ، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول با لچک و ترنج، ۱۷۷گ، سطور اشجاری (۱۹×۳۴)، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۳۶ - ۵۳۷]

● **الاساس لعقائد الاکیاس فی معرفة رب العالمین** / کلام و اعتقادات / عربی

al-asās li-'aqā'id-il-akyās fī ma'rifat-i rabb-il-'ālamīn

منصور بالله، قاسم بن محمد، ۹۶۷ - ۱۰۲۹ قمری

mansūr-o be-l-lāh, qāsem ebn-e mohammad (1560 - 1620)

از مشهورترین کتاب‌های نوشته‌شده در اصول دین بر مذهب زیدیه می‌باشد که مورد توجه علمای بسیاری قرار گرفته و بر آن شروح و حواشی نگاشته‌اند.

آغاز: الحمدلله الذی فلق اصباح العقول فی قلوب اعلام بریته فاشعلها سبحانه بمصابیح الانوار القاشعة.

انجام: ثم یجزیه الجزاء الاوفی و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین.

چاپ: بیروت، محقق: البیر عصری نادر، دار الطلیعة للطباعة، ۱۹۸۰م.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست شناسایی نشده است که به قرینه آغاز تعیین گردید؛ خط: نسخ مخلوط و ناخوانا، کا: سید احمد بن علی، تا: ۱۰۳۳ق؛ کاغذ: ایرانی ضخیم، جلد: تیماج سبز، ۱۲۳ص، ۱۶ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۲۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۵۵/۴

نسخه در آغاز پیش از فصل ولاکفار ... افتاده است؛ خط: نسخ، کا: احمد، تا: جمادی الاول ۱۰۳۳ق، جا: مسجد ریشا بنی شاده در لاغه؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن لایی سورمه‌ای، ۱۶ سطر [ف: ۵ - ۲۱۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۷-ف

نسخه اصل: مکتبة الاوقاف بغداد ش ۷۰۵۹ (فهرست طلس ۱۲۴)؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۹ رجب ۱۳۰۵ق [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۲۸۲]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۱/۲

آغاز: برابر

نسخه اصلی: کتابخانه واتیکان -رم ۱۰۲۹؛ خط: نسخ نازیبا، کا: علی بن بدر بن علی اهجری، تا: پنج‌شنبه ۱۳ شوال ۱۳۱۹ق، جا: محروس طویله؛ از روی نسخه کتابت شده در ۲۹ ذیحجه ۱۰۵۴به خط احمد بن ناصر بن محمد بن یحیی بن الامام المتوکل علی الله؛ ۲۱۷ص (۲۵-۲۴۲) [عکسی ف: ۵ - ۲۴]

← اساس اللغة و مقیاس البلاغة ⋟ اساس البلاغة

● **اساس المبانی = ترجمه حرز الامانی** / قرائت / فارسی

asās-ol-mabānī = t.-ye herz-ol-amānī

زواره ای، علی بن حسن، ق۱۰ قمری

zavvāre'ī, 'alī ibn-i hasan (- 16c)

وابسته به: حرز الامانی و وجه التهانی = قصیدة الشاطبیة؛ شاطبی، قاسم بن فیره (۵۳۸-۵۹۰)

ترجمه و شرح نیکویی بر قصیده «حرز الامانی و وجه التهانی» ابی‌محمد قاسم بن فیرة شاطبی است. هر بیت را با سه عنوان «اللغة، الاعراب، حاصل المعنی» شرح کرده و به مباحث مفصل و مناقشات بسیار نپرداخته و در اول ترجمه‌ای از شاطبی است.

آغاز: سپاس بی قیاس حضرت متکلمی را رواست که نظم با نظام تنزیل را از شائبه تغییر و تبدیل نگاه داشت

انجام: و احشرنا فی زمرة محبیهم الی یوم الدین بجاه سید المرسلین و الائمة المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین

مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن شکرالله طبیب کاشانی، تا: ۲۱ ربیع الاول ۹۵۹ق؛ مصحح؛ تملکی به سال ۱۳۱۷ با مهر «عبده لطفعلی» (بیضی) [ف: ۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۸۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۱۷۳]

● **اساس المصلی** / فقه / فارسی

asās-ol-mosallā

بدر رکن مذکر سندهی

badr rokn-e mozakker-e sendehī

رساله‌ای مختصر در احکام طهارت و نماز در دو «باب»: ۱. وضو، دارای ده «فصل»؛ ۲. نماز، دارای بیست «فصل».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۲۰/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بدان اسعدک الله تعالی فی الدارین که در فتاوی ناصری و فتاوی ظهیری و فتاوی شهابی؛ **انجام:** و چون با تیمم نماز می‌گذارد آب یافتن و صلی الله علی خیر خلقه

محمد و آله اجمعین برحمتك یا ارحم الراحمین
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۱۱گ(۶پ-۱۶ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۱ - ۳۲]

● **اساس معرفت** / عرفان و تصوف / فارسی
asās-e ma'refat

صدیقی، کمال الدین، ق۹ قمری
sadīqī, kamāl-od-dīn (- 15c)

مؤلف که از شاگردان عبدالرحمن جامی بوده رساله حاضر را در سه طبقه (۱. جبر و اختیار، ۲. ذکر حق، ۳. مسئله تجدد امثال) بر مبانی عرفانی تألیف نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۰۱-۱۱/۱۰۱
آغاز: بعد حمد و ثنای بر ذات بیچون که موصوف به صفات کمال است و معروف منعوت جمال و جلال ... و آله و اصحابه و سلم می‌گوید بنده اضعف حقیقی کمال الدین ... تلمیذ معنوی حضرت مولی؛ **انجام:** پس این هر دو حقیقت غیر یکدیگراند که هرگز عین یکدیگر نیستند و این غریب حقیقی است سبحان ربك رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین.
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۳۰ ذیحجه ۱۱۲۶ق، جلد: مقوا عطف وگوشه پارچه سبز، ۱۶۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۲۴]

● **اساسنامه تشکیلات اداری ایران (در سال ۱۳۳۲هـ ق)** / متفرقه / فارسی
asās-nāme-ye taškīlāt-e edārī-ye īrān (dar sāl-e 1332 h.q)

سال تألیف: ۱۳۳۲ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۱
آغاز: بسمله وظائف امروزه ایرانیان بساحت مقدسن اعلیحضرت قدربسلطنت؛ **انجام:** وحده لا شریک له و السلام
خط: شکسته، کا: محمد ارجانی، تا: ۱۳۳۲ق [الفبائی: ۴۲]

● **اساسنامه شراکت عمومی امتعه ایران (چاپ سنگی)** / حقوق / فارسی
asās-nāme-ye šerākat-e 'omūmī-ye amta'e-ye īrān (čāpp-e sangī)

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۰۲/۴-۲۷/۷۲
آغاز: بسمله صورت فصول شراکت عمومی امتعه ایران بعد از وضع دیباچه ومقدماتی که دراصل نسخه قلمی گردیده از قراری است که در این کتابچه بطبع رسیده؛ **انجام:** فصل هفدهم چون عجالة برای اطلاع ... هر کس هم مطلب صحیحی راجع باین اداره ملتفت گشته اظهار دارد باکمال امتنان پذیرفته شده وپس از تصویب شرکا بطبع خواهد رسید
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چاپ سنگی تحریر در ذیقعده ۱۳۱۸ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۲۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۲۱×۲۳سم [ف: ۱ - ۳۲۴]

● **اساسنامه کتابخانه آستان قدس** / اسناد / فارسی
asās-nāme-ye ketabxāne-ye āstān-e qods

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۲
آغاز: اللهم صل علی علی بن موسی الذی؛ **انجام:** بوسیله امور اداری آستان قدس قابل اجرا خواهد بود
خط: نستعلیق، کا: مصطفی مهدی‌زاده، تا: ۱۳۶۲ق [رایانه]

● **اساسنامه هیئت امناء آستان قدس رضوی** / اسناد / عربی و فارسی
asās-nāme-ye hey'at omanā'-e āstān-e qods-e razavī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۹۳
آغاز: بسمله اقراء باسم ربك الذی خلق؛ **انجام:** مقام منیع تولیت عظمی آستان قدس رضوی رسید امضاء
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۷۳ق [رایانه]

● **اساسنامه هیئت امناء آستان قدس رضوی** / متفرقه / فارسی
asās-nāme-ye hey'at omanā'-e āstān-e qods-e razavī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱۸
آغاز: مقدمه، پس از پیروزی انقلاب اسلامی؛ **انجام:** تنظیم و نگهداری خواهد شد ... عباس و اعظ طبسی
خط: نستعلیق، کا: مصطفی مهدیزاده، تا: ۱۳۶۲ق [الفبائی: ۴۲]

● **اساس النجاة و منیة البغاة فی شرح اخبار الهداة = اربعین ملا قاسم** / شرح حدیث / عربی
asās-un-nijāt wa munyat-ul-buġāt fī š.-i axbār-il-huda = arba'īn mollā qāsem

هزار جریبی، محمد قاسم بن محمد رضا، ۱۰۹۴ - ۱۱۳۲ قمری
hezār-jarībī, mohammad qāsem ebn-e mohammad rezā (1683 - 1720)

تاریخ تألیف: محرم ۱۱۲۷ق
مؤلف طبق روایت وارده از نبی اکرم (ص) «من حفظ علی امتی

اربعین حدیثاً مما یحتاجون الیه من امر دینهم بعثه الله عزوجل یوم القیمة فقیهاً عالماً» چهل حدیث راکه عمده آنها در اصول و بعضاً در فروع است با ذکر سلسله اسناد و با شرح و توضیح مبسوط گردآوری نموده است.
آغاز: بسمله، الحمدلله المرتفع بکمال عظمته عن مطارح الافهام.
انجام: الغفور له فی النشأتین و الصلوة علی محمد و آله البررة المصطفین.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن عبداللطیف، تا: ۱۱۲۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن یشمی روشن لولادار مقوایی حاشیه منگنه زر، ۲۸۰گ، ۱۷ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۳ سم [ف: ۹ - ۳۳۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان السهو عد من الطبیعة الثانیة للانسان ... والحمدلله و الصلوه علی محمد و آله
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد صالح تنکابنی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۱۲۹ق؛ محشی با رمز «منه»؛ واقف حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج قهوه‌ای لایی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۲۲/۸سم [ف: ۱۴ - ۵۲]

● اساس الوحدانیة و مبنی الفردانیة / عرفان و تصوف / عربی

asās-ul-waḥdānīyya wa mabnīyy-ul-fardānīyya

قیصری، داود بن محمود، - ۷۵۱ قمری
qeysarī, dāvūd ebn-e mahmūd (- 1351)

رساله‌ای در بیان وحدت حق‌تعالی که در ۴ «اصل» تنظیم شده: ۱. مهیة الوحدة و الکثرة؛ ۲. اقسام الوحدة؛ ۳. وحدة الحق سبحانه و تعالی؛ ۴. فی ان الوحدات الکونیه و الکثرات کلها راجعة الی الوحدة الحقانیه الذاتیه.
آغاز: بسمله. الحمدلله الاحدی بالذات الواحدی بالصفات ... و بعد یقول ... داود بن محمود بن محمد الرومی القیصری لما وجدت اکثر مقلدی علماء العصر و حکماء الدهر ... ظانین ان وحدة الحق ... وحدة شخصیة.
انجام: و مظهر حقه محمد و آله الطیبین الطاهرین اجمعین وقع الفراغ علی ید مؤلفه داود بن محمود بن محمد الرومی القیصری احسن الله و خاتمته.
چاپ: به تصحیح سید جلال الدین آشتیانی، در رسائل قیصری (تهران، انجمن حکمت و فلسفه ایران: ۱۳۸۱ (چاپ دوم))

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۶/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۱۲گ (۶۰پ-۷۱پ)، ۱۵ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۸ - ۷۲۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۸/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اظهرت کل شیء و الله علی نقول وکیل الحمد الله رب العالمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی لایی، ۷ص، ۱۸ سطر (۶×۱۲)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۱۴۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۰۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاحاطه العلمیة لا تنافی الاحاطه الذاتیه التی ظهرت و اظهرت کل شیئی و الله علی ما نقول و کیل
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: تقی موسوی، ۱۱۱۹؛ ۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۵]

● اساس و شرایط بانک دیگر که برقرار خواهد شد = بانک خیالی / قانون / فارسی

asās va šarāyet-e bānk-e dīgar ke barqarār xāhad šod = bānk-e xīyālī

اعتماد السلطنه، محمد حسن بن علی، ۱۲۵۹ - ۱۳۱۳ قمری
e‘temād-os-saltane, mohammad hasan ebn-e ‘alī (1843 - 1896)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۱۱۲
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۴؛ ۳ص (۵۹۵-۵۹۷) [مختصر-ف: ۴۹]

● الاسالیب الخلابة فی ردع ابن حزم / کلام و اعتقادات / عربی

al-asālīb-ul xallāba fī rad‘-i ibn-i ḥazm

مظفر نجفی، عبدالواحد بن احمد، ق۱۴ قمری
mozaffar-e najafī, ‘abd-ol-vāhed ebn-e ahmad (- 20c)

کتاب ردی است مفصل بر کتاب «المفاضلة بین الصحابة» ابن حزم اندلسی (۳۸۴-۴۵۶ق). دو امر باعث تالیف آن شده است: یکی اصرار مرحوم شیخ محمد سماوی در نگارش آن و دیگری ناشر افغانی کتاب که آن را بسیار ستوده و در مقدمه چاپ آن قائل شده که براهین آن بسیار قوی و قابل رد نیست. این کتاب در آغاز «الاجابة علی اغالیط ابن حزم فی المفاضلة بین الصحابة» نامیده شده و علامه سماوی آن را «نقل الخزم لعرنین بن حزم» نامیده است که موافق تاریخ تالیف آن به سال ۱۳۷۵ می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۹
آغاز: بسمله، ... ان رسالة المفاضلة لابن حزم الاندلسی الظاهری التی سماها بالمفاضلة بین الصحابة و قد جعلها فی رسالتین

نسخه اصل: کتابخانه مولف - نجف اشرف. اساليب الخلابة فی ردع ابن حزم عن تفضيل الصحابة علی القرابة؛ خط: نسخ مایل به رقعی، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۴۹۴ص [عکسی ف: ۶ - ۲۷۷]

● **الاسامی** / طب / عربی

al-asāmī

ابومنصور قمری، حسن بن نوح، - ۳۸۰ قمری

abū-mansūr-e qūmrī, hasan ebn-e nūh (- 991)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۲۴

آغاز: بسمله قال ابومنصور بن الحسين ... انی لكنه معرفتی بفضل علم الطب علی سلير العلوم و علمی بحاجة كل شخص؛ **انجام:** و يكون لراسه طبق ... علی مقدار مقور من الطرف الذی ... الانسان حتی اذا اجلس فيه وضع عليه طبق و صار عنقه فی التقوير و راسه خارجه منه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۷۸۱۸ [رایانه]

● **اسامی** / متفرقه / فارسی

asāmī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۱۴

مجموعه‌ای از اسامی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۲/۱×۳۶/۴سم [رایانه]

● **اسامی اجزاء انسان** / لغت / فارسی

asāmī-ye ajzā'-e ensān

فرهنگ مختصری است عربی به فارسی که تنها شامل اسامی اجزاء انسان به ترتیب حروف تهجی است. احتمالاً قطعه‌ای از «السامی فی الاسامی» باشد

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۹۳/۸-۶/۸۳

آغاز: اسامی اجزاء انسان به حروف تهجی به لسان لغت عربی. أنف. بینی، أذ ن گوش، اصم و اصلخ کر؛ **انجام:** یمین دست راست، یسار دست چپ، یربوع گوشت پشت

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از اتمام اسامی اجزاء انسان لغات مربوط به ساعات روز و ... درج شده؛ ۸گ، چهار ستونی، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۲۴]

● **اسامی اجزاء مدرسه** / متفرقه / فارسی

asāmī-ye ajzā'-e madrese

اسامی معلمین، مستخدمین ومحصلین یکی از مدارس می‌باشد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۷۱

آغاز: آقا امیر حسن نقیب السادات قایم مقامی دفتر دار ومعلم سیاق؛ **انجام:** آقا سید تقی طهرانی طباخ

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۳۲۳ق؛ جلد: مقوا، ۴برگ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۵]

● **اسامی ادویه** / طب / فارسی

asāmī-ye advīye

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۶۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۷۱گ، اندازه: ۱۶/۴×۲۱/۹سم [رایانه]

● **اسامی ادویه از رفائیل و یوحنا** / طب

asāmī-ye advīye az rafā'īl va yūhannā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸/۳۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۱۹۵) [سنا - ف: ۱ - ۴۸]

● **اسامی اسبان سوقانی** / متفرقه / فارسی

asāmī-ye asbān-e sūqānī

تعداد اسب‌های سوقانی و مشخصات و رنگ هر یک و نام کسانی که آنها را هدیه کرده‌اند به تفصیل آمده و به صورت گزارشی به عرض ناصرالدین شاه رسیده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۴

آغاز: کتابچه اسبان سوقانی که حضور مرحمت ظهور مبارک بدفتر از بابت هذه السنه قوی ئیل ۱۳۰۰ بتاریخ دوشنبه هشتم شهر جمادی الاخری؛ **انجام:** اول دوم سوم چهارم پنجم

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی، گل و بته و تاج کوبیده، مقوایی، ۵گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۹۰]

● **اسامی اشکال ۱۶ گانه** / فارسی

asāmī-ye aškāl-e šānzdah-gāne

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۴/۱۱

آغاز: فایده در اسامی اشکال ۱۶ گانه. بدان که هر شکل را به چند نام خوانده اند. مولانا حسین علیه الرحمه هر شکل را لبسه بقت ذکر کرده یکی به عربی دویم یونانی سوم تبریزی و ما مجموع این جا ذکر کنیم؛ **انجام:** ایرید یعنی خبر دهنده از همه چیزو و بعضی او را به تبریزی طیقر روایت کرده اند. تمت

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱گ (۳۱ر-۳۱پ)،۱۵-۲۱سطر(۱۲×۱۵/۵)،اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۸۸]

● **اسامی الذین نزل فیهم القرآن الحکیم** / تفسیر / عربی
asāmī-ul-laḏīn-a nuzzil-a fī-him al-qur'ān-ul-ḥakīm
طیفور بن منصور
tayfor ebn-e mansūr
در این کتاب نام کسانی که آیتی از قرآن درباره ایشان نازل شده یاد گردیده است. مؤلف می‌گوید: «قرآن بهترین کتاب، و علوم مربوط به آن از اجل علوم می‌باشد مخصوصا علم تفسیر که در آن از اخبار گذشتگان استفاده شده باشد». بر این اساس، مؤلف تصمیم به جمع‌آوری این نوع تفسیر نموده و به قول ابن‌عباس در این راستا اکتفا نموده و کتابش را به منظور تسهیل در مراجعه، به ترتیب حروف الفبا تنظیم کرده و در ذکر هر یک از اشخاص یا قبائل، آیه یا آیات مربوط به آنان را نیز متذکر شده است.
آغاز: بسمله. فی کتاب طیفور بن منصور: هذا کتاب «اسامی الذین نزل فیهم القرآن الحکیم»؛ الحمدلله الواحد القدیم، السند الکریم ... دعانی الی جمع هذا النوع من التنزیل و اختصرت علی قول ابن عباس ... الی انی جمعت فیه ترتیباً ... فرتبت الکتاب علی حروف المعجم ... و سمیته کتاب «أسامی الذین نزل فیهم القرآن» و هو التصنیف الخامس عشر مما جمعت ... ۱- فاولها - «عنوان التفسیر». ۲- «تذکرة الواعظین» ۳- «مغیبث الواعظین» ۴- «کتاب التنزیل» ۵- «معانی اسماء الله» ۶ - «کتاب الوجوه» ۷- «کتاب القرون فی شواذ الحروف» ۸- «تواریخ المورخ» ۹- «العریضه» ۱۰- «علل عدد الایات» ۱۱- «تفصیل مذاهب القراء فی عدد الای» ۱۲- «علل القراآت السبع» ۱۳- «قرائة ابی عمرو» ۱۴- «علل قرائة عاصم» ۱۵- «هذا الکتاب ... باب الالف

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۲۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و عمرو بن عبدالله ابی عزة و هبیرة ابن ابی.
در فهرست نام مؤلف نیامده است؛ خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، بی‌تا؛ آن را از روی نسخه موریانه خورده و ناقص نوشته؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱۱گ (۹۷ر-۱۰۷ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۱/۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲ - ۳۲۲]

● **اسامی اماکن حجاز** / جغرافیا / فارسی
asāmī-ye amāken-e hejāz
بغایری، عبدالرزاق، ۱۲۴۶ - ۱۳۳۲ شمسی
baqāyerī, 'abd-or-razzāq (1867 - 1953)
نام اماکن حجاز شامل منازل و اماکن مشرفه و شهرها و قری و قصبات که بیشتر آنها مسیر حجاج می‌باشد، در شصت و چهار جدول تنظیم شده و مسافت هر یک را با دیگری به کیلومتر تعیین نموده و در پایان توضیحاتی با ارجاع به صفحه‌های گذشته می‌افزاید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۱۱
آغاز: جدول شماره (۱) جده - مکة المکرمة ۱۲ جده - الرغامه
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، بیشتر برگها سفید مانده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۵ - ۷۱]

● **اسامی انبیاء مرسل** / تاریخ پیامبران - عربی
asāmī-ye anbīyā'-e morsal
رساله کوتاهی است در بیان اسامی شریف پیامبرانی که مرسل بودند.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۳۷/۳
آغاز: بسمله حمدله والصلوة علی محمد وآله الطیبین وبعد اعلم ان اهل الملة قد اقروا بجمیع الانبیاء ... قال فی اصول الدیانا ان اهل ... قال بعد ذلک والمرسلون منهم ثلثمائة و ثلث عشر نبیاً مرسلاً اسامیهم الشریفة آدم شیث؛ **انجام:** احیال عیسی محمد المصطفی صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۵۹پ-۶۱پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [طبسی مخ: ۱ - ۳۹]

● **اسامی اوزان و اکیال به ترتیب حروف معجم = اوزان عرف** / متفرقه / فارسی
asāmī-ye owzān va akyāl be tartīb-e horūf-e mo'jam = owzān-e 'orf
اندازه‌های وزنی و پیمانه‌ای است، به ترتیب تهجی. آغاز می‌کند به: استار، المن رومی، المن مصری، القرطون، الدرهم، المطرون.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۱/۹-عکسی
آغاز: اسامی اوزان و اکیال علی ترتیب حروف المعجم. «استار» وزن چهار مثقال است. «المن رومی» یک وقیه بود. «المن مصری» چهل استار است. و استار این من چهار مثقال است و دو وانق «القوطون» هفت وقیه است «الدرهم» یک «مثقال» و وزن این مثقال یک درم و ثمن است «المطرون الکبیر»؛ **انجام:** اباریق پنج رطل است و نزد بعضی دو من است.
اصل نسخه: موزه بریتانیا ش ۱۹۶۱۹؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۲۱ جمادی الثانی ۱۱۰۳ق؛ ۵ص (۵۵۹-۵۶۳) [ف: ۲ - ۲۰]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۴/۹-ف
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۲۵]

● **اسامی ائمه** / تاریخ معصومین / فارسی
asāmī-ye a'emme
قهی، ابوالحسن علی
qohī, ab-ol-hasan 'alī

اسامی ائمه به ترتیبی که عدد هر یک موافق مرتبه‌ای غیر آن عددی درآورده به قاعده این مرتبه طرح نموده است، پس از طرح عددی موافق آن مرتبه حاصل می‌آرد.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۵۲/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵ - ۴۱۶]

● **اسامی ائمه اثنا عشر** / تاریخ معصومین / فارسی
asāmī-ye a'emme-ye esnā ašar
رساله مختصری است در بیان اسامی ائمه و مشخصات زندگی آنها مانند کنیه و لقب و نام پدر و تاریخ تولد و ...

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۶۸
آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین. اما بعد این فصلی است در بیان اسامی ائمه اثنا عشر علیهم صلوات الله الملک الاکبر. اسم امام اول حضرت امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب است و کنیتش ابوالحسن و ابوتراب و اسم پدر بزرگوارش عمران؛ **انجام:** امام حسن عسکری و حسین و محمد با خواهرش ... ابی زید در ... مدفون است. فرزندان اما حسن عسکری امام ... صاحب الزمان در غیبت به حکم خدای تعالی است ... ایام ظهورش ... برون آید خدا داند.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ذیل نسخه یک صفحه نقل قول از کتاب شرف النبوة به فارسی؛ اهدائی رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج فرنگی، ۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۱۴۶]

● **اسامی ائمه اثنی عشریه** / تاریخ معصومین / فارسی
asāmī-ye a'emme-ye esnā 'ašarīye
محمد هاشم، ق۱۱ قمری
mohammad hāšem (- 17c)
نویسنده می‌گوید: «در ایام عید سعید سلطانی که مشغول دید و بازدید بودم در منزل یکی از برادران دینی جنگی یافتم که اعظم مطالب آن رساله‌ای بود به زبان عربی، نگاشته سید محمد بن سید منصور بن سید صدر حسینی در باب این که اسامی ائمه اطهار و کنیتها و القاب و نام‌های این بزرگواران به حساب جمل بعد از جمع محصول و طرح دوازده، دوازده عدد باقی می‌ماند و این از جمله اعجاز و کرامات است، چون جناب سید مؤلف در مقام حساب تغییر در بعضی از اسامی داده بود که در ظاهر مورد ایراد بود لذا از من خواسته شد تا رساله‌ای در ایضاح مقاصد آن جنگ بپردازم. من این رساله را در دوازده «باب» در این زمینه تدوین کردم.»

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۶۹/۲
آغاز: بسمله و به ثقتی و علیه توکلی، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی اشرف المرسلین و آله الکرام الطیبین؛ **انجام:** الا ما رحم ربی ان ربی غفور رحیم
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی قرمز ضربی یک‌لا، ۳۱ص (۶۳-۹۳)، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ - ۵۳۰]

● **اسامی ائمه اطهار و اولاد ایشان علیهم السلام** / تاریخ معصومین / فارسی
asāmī-ye a'emme-ye athār va owlād-e īšān 'alayh-es-salām
علوی حسینی، محمد بن مکارم، ق۷ قمری
a'lavī hoseynī, mohammad ebn-e makārem (- 13c)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۵۸/۲
آغاز: بسمله، حمدله روی عن رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم کل حسب و نسب یتقطع الا حسبی و نسبی؛ **انجام:** نام او منصور بن عبدالرحمن بن اسحاق بن عبدالله بن موسی بن جعفر الصادق علیهم السلام و التحیة و الاکرام.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۵ - ۷۰۵]

● **اسامی بروج** / هیئت / عربی
asāmī-ye borūj
به نظم عربی و سال‌های ترکی و ارقام بروج و جز آن آمده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۰۷/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۷گ (۵۰ر-۵۷پ) [ف: ۶- ۲۹۹]

● **اسامی پرندگان** / حیوان‌شناسی / فارسی
asāmī-ye parandegān

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۰۴/۷
نام ۱۳۲ پرنده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰۶ص، قطع: رحلی [ف: ۲۷۸]

● **اسامی تألیفات سید حسین** / متفرقه
asāmī-ye ta'līfāt-e seyyed hoseyn
اسامی تألیفات سید حسین بن صدیق بن عبدالرحمن الاهدل که در آخر شرح دعای حزب خود نقل کرده است و حاشیه‌ای که مؤلف در حاشیه شرح مذکور نوشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۶/۷

خط: نسخ، کا: حسین بن مهدی النعمی لطف الله، تا: شنبه ۱۷ یا ۱۸ رجب ۱۱۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: پارچه عطف و حاشیه تیماج زرشکی،۱ص(۱۳۰ر)،۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۶-۴۰۳]

← اسامی جاعلان الحدیث ⟵ اسامی وضاع الحدیث

● **اسامی چهارده معصوم** / تاریخ معصومین / فارسی
asāmī-ye čāhārdah ma‘sūm

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۱/۳۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ بعد از آن بندی از حاشیه شرح چغمینی از ملا علی برجندی (۶۱ر–۶۱پ)؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۲گ (۶۰پ–۶۱ر)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ – ۵۰۴]

● **اسامی حضرت پیامبر** / تاریخ پیامبراکرم (ص) / فارسی
asāmī-ye hazrat-e payāmbar

نود و نه نام است که ادعا شده، اسامی حضرت پیامبر هستند، در رساله حاضر این نامها بدون هیچ توضیحی ذکر شده اند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۹۹/۲–۵۸/۱۴۹

آغاز: بسمله اسماء مبارک حضرت پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم وهی تسع وتسعون وبه نستعین، محمد احمدحامد محمود قاسم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۴۱–۴۲)، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱ – ۳۲۵]

● **اسامی داروها** / بهداشت / فارسی

asāmī-ye dārū-hā

این جزوه شامل اسامی برخی دواهاست، به زبان عربی و فارسی و یونانی و هندی.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۶۴

آغاز: فصل اول برخی از اسم دوائی‌هائی که بزبان عربی و فارسی و یونانی و هندی؛ **انجام:** خروع چینی – حب الملوک وند حمال گونه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با کاغذ آبی، ۲۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲ – ۴۱۷]

● **اسامی ده قسم چینی آلات با وصف آنها** / طبیعیات / فارسی

asāmī-ye dah qesm čīnī-ālāt bā vasaf-e ānhā

اسامی ده قسم چینی آلات با وصف آنها که عبارت است از: ۱. خطایی؛ ۲. رشیدی؛ ۳. پای تختی؛ ۴. قاشقری؛ ۵. پارسی؛ ۶. آتشی؛ ۷. غوری کهنه؛ ۸. غوری نو؛ ۹. زمانی نازک؛ ۱۰. نوه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۴۳/۳۹–ف

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه اصل: نسخه آقای دکتر حافظ فرمان فرمائیان؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱گ، قطع: ربعی [فیلم‌ها-ف: ۲ – ۲۴۰]

● **اسامی الرجال المتکررة فی الاسناد** / رجال / عربی
asāmī-ur-rijāl al-mutikarrira fi-l-asnād

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۲۴/۲

در جدول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آبی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۰/۵سم [ف: ۶ – ۴۶۵]

۲. اصفهان؛ روضاتی، سید احمد؛ شماره نسخه:۱۷۹/۴

آغاز: هذا ما اصطلح علیه الوالد الماجد الاستاد فی کتاب الوافی من أسامی الرجال المتکررة فی الأسناد و ذکرها أدام الله تأییده و أبد تسدیده فی التمهید الثانی من تمهیدات المقدمة الثالثة من الکتاب، استضبطها فی هذا الجداول الحاضرة لها بحذافیرها تذکرة لمن أراد تناولها من الأصحاب، و ذرعتها ستة أقسام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح؛ ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۲۱]

● **اسامی ساعات اللیل و النهار** / متفرقه / عربی
asāmī-ye sā‘āt-il layl wa-n nahār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۴

به نقل از شیخ بهائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در حیات شیخ بهائی [مختصر – ف: ۵۰]

● **اسامی ساعات روز** / متفرقه / عربی
asāmī-ye sā‘āt-e rūz

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۳۴/۱۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [ف: ۶ – ۳۸]

← اسامی سلسله کبرویه حسینیه ⟵ ارشاد المریدین

اسامی سور القرآن و ترتیبها / علوم قرآن / عربی
asāmī-u suwar-il qur’ān wa tartīb-u-hā

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۹۴/۷

آغاز: اولاه فاتحة بعدها البقرا ×× و آل عمران الضیاء و النساء زهرا؛ **انجام:** قل هو الله احمد اخلاص مع الفلق ×× و الناس آخرها تمت مع الحصرا

به عربی منظوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری فرنگی سبز مقوایی، ۱ص (۴۴ر)، ۱۷و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۳سم [ف: ۶ - ۹۲]

● **اسامی سور قرآن (منظومه در)** / شعر، تجوید / فارسی

asāmī-ye sovar-e qor'ān (mnz. dar)

قاری، محمد رضا بن محبعلی، - ۱۰۵۵ قمری

qārī, mohammad rezā ebn-e moheb-'alī (- 1646)

سراینده موضوعات قرآنی را چنین دسته‌بندی کرده است: وعد و وعید (هزار آیه)، حلال و حرام (پانصد آیه)، دعا و تسبیح (صدآیه)، ناسخ و منسوخ (شصت و شش آیه).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۲/۱۸

آغاز: بعد الحمد از کلام کردگار ×× دو الف لام میم باشد آشکار / پس نسا و مادیه انعام نیز ×× سوره اعراف و انفال ای عزیز؛ **انجام:** کوثر و قل یا و نصرش دان ز پس ×× ثبت اخلاص و فلق ناس است و بس / تا بدانی نظم و ترتیب سور ×× تحفه کرده قایل این عقد گهر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ سطور چلیپا و معمولی، پس از آن چند بیت در تعداد آیات و کلمات و موضوعات قرآن بدان الحاق شده است؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج بزرگ در وسط، ۱ص (۱۶۶)، اندازه: ۱۳/۳×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۶۴]

● **اسامی سور قرآنی** / علوم قرآن

asāmī-ye sovar-e qor'ānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۴۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت ترنج با سر، مجدول، ۲گ (۶۵پ-۶۶پ)، ۱۵ سطر [ف: ۳۶ - ۷۰]

● **اسامی شهور عربیه** / متفرقه / عربی

asāmī-ye šohūr-e 'arabīye

وجه تسمیه آنها از محرم تا ذیحجه دارای یک خاتمه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۹/۳-ط

آغاز: اسامی شهور عربیه محرم سمی بذلک لتحریم القتال فیه و الحرب و الغارات عند العرب. صفر سمی بذلک لا صفرار السحر فیه؛ **انجام:** فمن هناک صار القمر ابرد من الشمس

بی‌کا، بی‌تا؛ در ذیل اسامی شهور عربیه دستور پر کردن یک مربع است به نظم و نثر در حاشیه ص۱۱۸؛ ۱گ (۵۸-۵۹) [ف:۲۳-۶۱۰]

● **اسامی صاحب منصبان و سربازان توپخانه** / اسناد / فارسی

asāmī-ye sāheb mansabān va sarbāzān-e tūpxāne

کتابچه اسامی صاحب منصبان و سربازان توپخانه. اعداد به سیاق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: توپچیان، محمد علی ابن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۲۲گ، اندازه متن: ۸×۱۲، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۱]

● **اسامی صاحب منصبان و سربازان دو فوج جلالی** / اسناد / فارسی

asāmī-ye sāheb mansabān va sarbāzān-e do fowj-e jalālī

کتابچه اسامی صاحب منصبان و سربازان دو فوج جلالی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهرهای سربازان دو فوج؛ کاغذ: آبی، جلد: کالینگور، ۳۳گ، ۳ سطر (۹×۱۰)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۹۶]

● **اسامی صاحب منصبان و سربازان فوج جلال ناصری** / اسناد / فارسی

asāmī-ye sāheb mansabān va sarbāzān-e fowj-e jalāl-e nāserī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۲

کتابچه اسامی صاحب منصبان و سربازان فوج جلال ناصری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهرهای صاحب منصبان و سربازان و محمد علی بن فتح الله؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۱۶گ، اندازه متن: ۹×۱۲، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۶]

● **اسامی صاحب‌منصبان و سربازان فوج چهارمحالی** / اسناد / فارسی

asāmī-ye sāheb-mansabān va sarbāzān-e fowj-e čahārmahālī

کتابچه اسامی صاحب منصبان و سربازان فوج چهارمحالی. اعداد به سیاق است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۲۷گ، اندازه متن: ۹×۱۱، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، با مهرهای صاحب منصبان و سربازان و محمد علی ابن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۳۸گ، اندازه متن: ۱۱×۱۸، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۲]

● **اسامی و جیره صاحب‌منصبان و سربازان فوج درجزین و جیره آنها** / اسناد / فارسی

asāmī-ye sāheb-mansabān va sarbāzān-e fowj darjazīn va jīre-ye ānhā

کتابچه اسامی صاحب‌منصبان و سربازان فوج درجزین و جیره آنها در مأموریت سرحد مریوان برای منع عشایر جاف در سال ۱۳۰۳، ابواب جمعی فتح الله خان سرهنگ. اعداد به سیاق است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۸

کتابچه اسامی صاحب‌منصبان و سربازان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهرهای صاحب منصبان و سربازان فوج درجزین؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۲۶گ، اندازه متن: ۱۰×۱۳، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۳

کتابچه اسامی و جیره فوج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، با مهر صاحب منصبان و سربازان فوج درجزین؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۲۵گ، اندازه متن: ۱۱×۱۵، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۳]

● **اسامی صاحب منصبان و سربازان فوج فریدنی** / اسناد / فارسی

asāmī-ye sāheb mansabān va sarbāzān-e fowj-e fereydonī

کتابچه اسامی صاحب‌منصبان و سربازان فوج فریدنی در سال ۱۳۰۵.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، با مهرهای صاحب‌منصبان و سربازان و محمد علی ابن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۲۱گ، اندازه متن: ۱۹×۱۵، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۱]

● **اسامی صاحب‌منصبان و سربازان فوج کزازی و سربندی و جیره آنها** / اسناد / فارسی

asāmī-ye sāheb mansabān va sarbāzān-e fowj-e kazāzī va sarbandī va jīre-ye ānhā

کتابچه اسامی صاحب‌منصبان و سربازان فوج مخصوص کزازی و سربندی با مواجب و جیره آنان در مأموریت سرحد مریوان برای منع عشایر جاف در سال ۱۳۰۳، ابواب جمعی حاجی ذوالفقار خان سرتیپ. اعداد به سیاق است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۷

کتابچه اسامی صاحب‌منصبان و سربازان با مواجب آنان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهرهای صاحب‌منصبان و سربازان فوج مخصوص؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۲۳گ، اندازه متن: ۱۰×۱۲، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۵

کتابچه اسامی و جیره فوج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، با مهر صاحب منصبان و سربازان فوج مخصوص؛ ۳۴گ [سنا - ف: ۲ - ۱۰۳]

● **اسامی صاحب منصبان و سربازان فوج محمود ناصری** / اسناد / فارسی

asāmī-ye sāheb mansabān va sarbāzān-e fowj-e mahmūd-e nāserī

کتابچه اسامی صاحب‌منصبان و سربازان فوج محمود ناصری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهرهای صاحب منصبان و سربازان و محمد علی بن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۲گ، اندازه متن: ۸×۱۳، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا-ف:۲-۱۰۶]

● **اسامی صنایع** / صنعت / فارسی

asāmī-ye sanāye‘

قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۵۷/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول بدون مقوا، ۲گ (۴۱ر-۴۲ر)، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۱۶۲]

● **اسامی علماء و مشاهیر در فنون** / تاریخ / عربی

asāmī-ye ‘olamā’ va mašāhīr dar fonūn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی ضربی و مقوایی،۲ص (۹-۱۰) [سنا - ف: ۲ - ۱۳۹]

● **اسامی علمای شیعه** / تراجم

asāmī-ye ‘olamā-ye šī‘e

اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۸۳/۶

از محمد بن عمیر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۴]

● **اسامی فوج بزچلو** / اسناد / فارسی
asāmī-ye fowj-e bozčallū
کتابچه اسامی فوج بزچلو اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر محمد علی ابن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۳۰گ، اندازه متن: ۹×۱۱، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۱]

● **اسامی فوج فتح ناصری** / اسناد / فارسی
asāmī-ye fowj-e fath-e nāserī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهرهای صاحب منصبان و سربازان فوج ناصری و محمد علی بن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۳گ، اندازه متن:۱۰×۱۲، اندازه: ۱۷×۲۱سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۵]

● **اسامی قاریان** / قرائت
asāmī-ye qārīyān

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۵۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۳۸گ [رایانه]

● **اسامی القراء** / قرائت، تجوید / فارسی
asāmīyy-ol-qorrā'
قاری هروی، ناصرالدین محمد، ق۱۱ قمری
qārī-ye heravī, nāser-od-dīn mohammad (- 17c)
رساله مختصری است مزین به اشعار فارسی از مؤلف در شرح حال و ترجمه احوال قراء سبعه. وی در علت تألیف در آخر رساله آورده که در سال ۱۰۰۰ق در ولایت مرغاب در موضع ماروچاق چند بیت به شرح زیر در اسامی قراء می‌سراید و سپس در سال ۱۰۰۸ق شرحی در حد ترجمان احوال قراء بر ابیات مذکور می‌افزاید: «اسم قراء کلام ای قاری با احترام ×× گر ندانی بشنو از من یک به یک را جا و نام / اولش نافع بود دویم بود ابن کثیر ×× سیمش بو عمر و چارم ابن عامر ای همام ...» و در آخر رساله ابیاتی از شاعری با تخلص صدری در رموز اسامی قراء نقل کرده است: «ای که می‌خواهی بدانی نام قرای کلام ×× بشنو از من تا بگویم یک به یک را آشکار / وان ابج دهر حطی کلم نصع فسق رست ×× یاد گیر این جمله ترکیبات را کاید به کار / حرف اول را ز ترکیبات سبع استاد دان ×× وان دوی دیگر که می‌ماند ز شاگردان شمار / هست الف نافع ز روی رمز و می‌قالون شناس ×× ج رمز ورش باشد و ایما ای هوشیار ...»

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۹۵/۲
آغاز: بسمله، حمد بیحد و ثنای بیعد پادشاهی را که از برای هدایت بندگان خود قرآن مجید را فرو فرستاد؛ **انجام:** س ابولحارث بود آنگاه ت دوری شناس گفت صدری با تو یک یک یادگیر و یاددار
کا: محمد مقیم همدانی، تا: ۱۷ رمضان ۱۰۱۷ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۹گ (۱۲-۲۱)، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۶]

● **اسامی قراء با رموز آنها (جدول)** / قرائت / عربی، فارسی
asāmī-ye qorrā' bā romūz-e ānhā (jadval)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۳/۲
کا: محمد بن محمود نصیر طوسی، تا: قرن ۸؛ کاغذ: ترمه، ۱ص، ۱۵ سطر [ف: ۵ - ۱۴]

● **اسامی قراء عشره با اسامی روات و ارقام ایشان** / قرائت -
asāmī-ye qorrā'-e 'ašare bā asāmī-ye rovāt va arqām-e īšān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۵/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف سرخ، ۲ص (۲۳۳-۲۳۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۵۶]

● **اسامی قراء (مقدمه‌ای در)** / قرائت / فارسی
asāmī-ye qorrā' (moqaddame-ī dar)
مقدمه‌ای به‌نحو موجز و مختصر در اسامی قراء عشره و راویان آنها که به اول کتاب ملحق شده است.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۱۰/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ ۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۸۳]

● **اسامی قراء و راویان** / قرائت / عربی
asāmī-ye qorrā' va rāvīyān
گروه‌های مختلف قراء عشره و سبعه و مختاریه و غیر آنها. شاید بخشی است از کتابی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰/۴-ط
آغاز: ذکر اسامی قراء و راویان از پنج شهر مکه و مدینه و شام وبصره و کوفه بر طریق غاية تصنیف ابن مهران یازده امام، هفت مختار و چهار اختیار
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی مختلف، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۱گ (۱۱۳پ-۱۱۴ر)، قطع: رقعی، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۸۸]

● **اسامی قراء و علامات ایشان** / قرائت
asāmī-ye qorrā’ va ‘alāmāt-e īšān

شیراز؛ عینی (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۴/۴
کا: محمد بن محمد طاهر گیلانی دربار فروش، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۲۷۶]

● **اسامی کسانی که در غزوه بدر حضور داشته‌اند** / تاریخ اسلام
asāmī-ye kasānī ke dar qazve-ye badr hozūr dāšte-and

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۴/۲
خط: ثلث زیبا، کا: موسی بن مصطفی، بی‌تا؛ مجدول مذهب مرصع محرر؛ جلد: تیماج دورو سوخت ترنج با سر با نقش گل و بوته، ۱۳ص(۲۲-۳۴)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف:۳۵-۴۰۸]

● **اسامی کسانیکه نص بر ائمه اثنی عشر علیهم السلام ذکر نموده اند** / تراجم / عربی
asāmī-ye kasānī-ke nass bar a’emme-ye esnā ‘ašar ‘alayhem-os-salam zekr nemūde-and
این رساله نام مخصوصی ندارد، مؤلف نام اشخاصی را که نصی بر امامت ائمه (ص) نقل کرده‌اند به طریق حروف معجم ذکر کرده و گویا از هاشم بن سلیمان بحرانی باشد.

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۲/۲
در خاتمه این رساله حدیثی در نسب عمر بن الخطاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه، ۴ص (۹۰-۹۳)، قطع: رحلی [رشت و همدان - ف: - ۱۳۷۴]

● **اسامی که لفظهای او را جمع کنند** / علوم غریبه/ فارسی
asāmī ke lafz-hā-ye ū rā jam‘ konand
دهقانی، عبدالمطلب بن ابراهیم، ق۱۱ قمری
dehqānī, ‘abd-ol-motalleb ebn-e ebrāhīm (- 17c)
تاریخ تألیف: (فواید ضیا =) ۱۰۱۲ق
چگونگی استخراج امور پنهانی از حساب نمودن نام‌های اشخاص یا چیزهای متفرقه، بدین‌گونه که مؤلف در مقدمه‌اش گوید: «محمد که از او میم و حا و میم و دال موجود شود یافته‌اند یعنی از خزان حای او تبدیل یافته به‌لفظ می و میزان شده که مراد از او و او است هرگاه لفظ و ه محیط او شود در حالتی که مغلوب باشد مقصود بحصول پیوندد».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۶۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله‌ای است شریفه و مقاله ای لطیفه که عبدالمطلب؛ **انجام:** هر نسخه که ارباب ذکا بنوشته ×× از بهر بتان دل ربا بنوشته / چون کلک ضیا بنوشته این فایدها ×× تاریخ فوائد ضیا بنوشته
خط: نستعلیق، کا: حسین بن شریف بیکی، تا: پنج‌شنبه جمادی الاول ۹۸۳ق (بنابر آنچه در پایان نسخه آمده و با تاریخ تألیف درست نمی‌یاید)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵ - ۳۳۳]

● **اسامی گوشه‌های علم موسیقی** / موسیقی / فارسی
asāmī-ye gūše-hā-ye ‘elm-e mūsīqī
رساله کوتاهی است در شمارش گوشه‌های علم موسیقی که ناتمام مانده و فقط اسم ۳۹ مقام در آن آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۸/۳
آغاز: اسامی گوشه‌ها در علم موسیقی چهل و هشت است. اول ذوالخمس میانه پنج گانه و کرانیه. دوم ثهابی در پستی ایکیات؛ **انجام:** سی و هشتم: ضبرای میانه چهارگاه. غزال. سی و نهم: کاروان میانه عراق.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ کاغذ: فرنگی حنایی آهار مهره با ته نقش: «اثر جدید عهد هم»، جلد: تیماج زیتونی مجدول، ۲گ (۲۹پ-۳۰ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۵۷]

● **اسامی گیاهان به زبان آرامی** / کشاورزی
asāmī-ye gīyāhān be zabān-e ārāmī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ف۱۶۱۹ و ف ۱۶۲۰ و ۷۱۶۹-عکس
از فرانکل (Aramaische Pflannzennamen, von Frankel)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۲-۸ و ۳ - ۲۷۹]

● **اسامی ماههای رومی و فارسی و عربی** / هیئت / فارسی
asāmī-ye māh-hā-ye rūmī va fārsī va ‘arabī

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۰/۱۳
منظوم؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد محلاتی، تا: ۱۲۸۱ - ۶

جمادی الثانی ۱۲۸۳، جا: اصفهان، مدرسه میرزا مهدی؛ تملک: «کاتبه و صاحبه ومالکه عبدالصمد بن حسینی المحلاتی فی شهر شوال المکرم ۱۲۹۵»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲گ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۰۶]

● **اسامی مزینه** / تراجم/ فارسی

asāmī-ye mozayyane

زنجانی، احمد بن عنایت الله، ۱۳۰۸ - ۱۳۹۳ قمری

zanjānī, ahmad ebn-e ʻenāyat-ol-lāh (1891 - 1973)

در این رساله نام‌های مرکبی را که با یکی از دو نام «علی» و «حسین» ترکیب شده و آن را در کتاب‌ها دیده و یا از زبان‌ها شنیده، آورده است و در پایان به اجمال سرگذشت و آثار گروهی از دانشمندان را که نام مرکب داشته‌اند ضمیمه کرده است. شامل: نام‌های مرکب با «علی» جز القاب داراویش (۴۱۰ نام) به ترتیب الفباء؛ نام‌های مرکب با «حسین» به ترتیب الفبا (۷۹ نام)؛ سرگذشت و آثار دانشمندانی که نام‌های مرکب با «علی» داشته‌اند (۲۲۷ نام)؛ سرگذشت و آثار دانشمندانی که نام‌های مرکب با «حسین» داشته اند (۹۰ نام).

آغاز: بسمله. بعد الحمد و الصلاة مولی امیرالمومنین علی (ع) شیعیان حضرتش در اثر کثرت محبت و چشم امید به شفاعت آن بزرگوار که دارند غالبا نام علی را جزو نام‌های خود قرار می‌دهند

انجام: ایضاح: کتابهائی که در هند تالیف شده بسیاری از آنها به زبان «اردو»ست و کمی به زبان گجرات است به زبان فارسی هم زیاد است.

چاپ: به کوشش عبدالحسین جواهر کلام، میراث اسلامی ایران، دفتر چهارم، صص ۶۵۷- ۶۹۲

۱. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۴۰

آغاز: بسمله. بعد الحمد و الصلاة مولی امیرالمومنین علی (ع) شیعیان حضرتش در اثر کثرت محبت و چشم امید به شفاعت آن بزرگوار که دارند غالبا نام علی را جزو نام‌های خود قرار می‌دهند

مسوده آن به خط مؤلف؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۷گ، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۲۴۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۶/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۳۸]

۲. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۴۱/۱

مبیضه آن به خط مؤلف؛خط:نسخ و نستعلیق،کاتب = مؤلف، قرن ۱۴؛۲۶گ(۱پ-۲۷ر)،۱۹ سطر، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۲۴۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۶/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۳۹]

● **اسامی مشترکین روزنامه فرهنگ** / اسناد / فارسی

asāmī-ye moštarakīn-e rūznāme-ye farhang

کتابچه اسامی مشترکین روزنامه فرهنگ در سال ۱۳۰۶. اعداد به سیاق است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۳۶گ، اندازه متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۱۳گ، اندازه متن: ۸×۱۲، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۳]

● **اسامی مصدقین** / کیمیا / فارسی

asāmī-ye mosaddeqīn

سید قاسم مجتهد

seyyed qāsem-e mojtahed

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۸۹/۱۲

خط: نستعلیق هندی، کا: ابوالشرف سید عیسی حاجی میان، تا: ۲۵ ذیقعده ۱۳۴۳ق، جا: حیدر آباد دکن، محله چنچل کوره؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۱ سطر (۱۶×۲۶)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۶ - ۶۹۹]

● **اسامی مؤنثی که علامت تأنیث ندارند** / ادبیات / عربی

asāmī-ye mo'annasī ke ʻalāmat-e ta'nīs nadārand

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۱۸

آغاز: من الاسماء المؤنثة ما لا یظهر فیه علامة التأنیث کالعین و النفس و الکبد و الکرش و الساق والید؛ **انجام:** والید و الرجل و الکف و العجز و القوس و النعل. تمت.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی، آهار مهره، جلد: میشن زیتونی ضربی با ترنج و سرترج مجدول گرهی و ساده، ۱ص (۱۳۸)، اندازه جدول: ۷/۵×۱۶/۵، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۱۳]

● **اسامی المعصومین (جدول)** / تاریخ معصومین

asāmī-yol maʻsūmīn (jadval)

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۵۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۲گ (۱۷پ-۱۸ر)، ۲۲ سطر (۷×۱۸/۵)، قطع: ربعی بیاضی،

اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۳۳۲]

● **اسامی النسابین** / انساب / عربی
asāmīyy-un-nassābīn
در آن نام ۳۸ نسب‌نویس آمده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۳۲/۲
آغاز: اسامی النسابین علی ما نقلناها من خطه ابینا سید السادات فی زمانه السید عز الملة و النقابة و الدین اسحاق النسابة.؛ **انجام:** السید جمال الدین احمد بن عنبه. و صلی الله علی و محمد و آله و اولاده
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن سیاه ضربی لبه‌دار، ۱۲۰گ (۱۱پ-۱۳۰پ)، ۱۴ سطر [ف: ۶ - ۴۷۴]

● **اسامی نمایندگان مجلس شورای ملی (از دوره ۱ تا ۲۳)** / اسناد / فارسی
asāmī-ye namāyandegān-e majles-e šowrā-ye mellī (az dowre-ye 1 tā 23)
اسامی نمایندگان مجلس شورای ملی است از دوره اول تا دوره بیست و سوم به ترتیب الفبایی شهرها از آباده تا یزد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۳۹
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: صنعتی، جلد: مشمع. ۲۸۵گ، اندازه: ۲۳/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۴ - ۲۸]

● **اسامی و اصطلاحات کره جغرافیائی** / هیئت / فارسی
asāmī va estelāhāt-e kore-ye joqrāfīyā'ī
مهندس، میرزا عبدالرزاق
mohandes, mīrzā ‘abd-or-razzāq
رساله‌ای است در توضیح اسامی و اصطلاحات جغرافیایی کره زمینی و آسمانی که خود ابداع کرده بوده و چاپی است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۵/۳
خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۲۱۳]

● **اسامی و القاب چهارده معصوم علیهم السلام** / تاریخ معصومین / فارسی
asāmī va alqāb-e čahārdah ma‘sūm ‘alayhem-os-salam
ذوالقدر، خلیل، ق۱۱ قمری
zo-l-qadr, xalīl (- 17c)
شرح اسامی و کنیت و مدت عمر و تاریخ وفات حضرات ائمه معصومین (ع).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۲۵
خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: حدود ۱۰۵۴ق، جا: احمدآباد گجرات؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۲گ (۲۵۷پ - ۲۵۸ر)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۴۱]

● **اسامی و القاب چهارده معصوم علیهم السلام** / تاریخ معصومین / فارسی
asāmī va alqāb-e čahārdah ma‘sūm ‘alayhem-os-salam

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۹/۴-ط
آغاز: بسمله در بیان نامهای سامی و القابهای گرامی و کنیت همایون حضرتان امامان؛ **انجام:** این چند کلمات شریفه و فقرات بلیغه را از الفاظ عربی ... در آورده تا هر کس سواد جزئی داشته باشد از اسامی مترجمه و متبرکه ... معلوم خواهد بود. و السلام علیکم.
متنی است با ترجمه عامیانه و باید ترجمه از قرن ۱۳ باشد؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۲گ (۸ر-۱۰پ)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۸سم [ف: ۲۲ - ۳۶۰]

● **الاسامی و الکنی** / رجال / عربی
al-asāmī wa-l-kunay
حاکم نیشابوری، محمد بن محمد، ۲۸۵ - ۳۷۸ قمری
hākem-e neyšābūrī, mohammad ebn-e mohammad (899 - 989)

شرح و حواشی:
۱- الکنی؛ ذهبی، محمد بن احمد (۶۷۳-۷۴۸)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۵۵-ف
نسخه اصل: دارالکتب الازهریة ۱۳۸ (۹۰۳۲) و ۲۲۸۹ (۱۸۹۲۹) مصطلح الحدیث. مجلد دوم؛ کا: محمد بن عبدالعظیم بن عبدالقوی بن عبدالله بن سلامة منذری، تا: ۱ محرم ۶۴۰ق [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۳۸]

● **اسامی وضاع الحدیث** / رجال / عربی
asāmī-ye vozzā‘-el-hadīs
گویا بخشی از رساله‌ای در معرفی واضعان (جاعلان) حدیث است. تنها تألیفی که در این باب می‌شناسیم رساله‌ای است از قاضی نورالله شوشتری با نام «اسامی وضاع الحدیث»، که صاحب ریاض العلما می‌گوید که آن را دیده است و در الذریعه (۲: ۱۱) از آن یاد شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۲۵/۲

آغاز: من رؤس الوضاعین ابو هریره الاوسی الذی تری الجمهور قد شحنوا صحاحهم السقیمة من حدیثه؛ **انجام:** و کذا الحکم فی صحیح مسلم و المستدرک علیهما للحاکم ابی عبدالله النیشابوری فتامل فان الفکر فیهم طویل و التعجب منهم غیر قلیل و الله الهادی الی سواء السبیل.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قرمز، ۴ص (۲۷۹-۲۸۲)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۷]

● **اسامی و مخارج فوج فراهانی** / اسناد / فارسی

asāmī va maxārej-e fowj-e farāhānī

کتابچه اسامی و مخارج فوج فراهانی اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: محمد علی بن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۳۶گ، اندازه متن: ۹×۱۲، اندازه: ۱۷×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۳]

● **اسامی و مشخصات سربازان فوج گلپایگان** / اسناد / فارسی

asāmī va mošaxxasāt-e sarbāzān-e fowj-e golpāygān

کتابچه اسامی و مشخصات سربازان جدید فوج گلپایگان در سال ۱۳۰۴.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۱۴گ، اندازه متن: ۸×۱۰، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا-ف: ۲- ۹۶]

● **اسامی و مشخصات صاحب‌منصبان و سربازان فوج جلالی** / اسناد / فارسی

asāmī va mošaxxasāt-e sāheb-mansabān va sarbāzān-e fowj-e jalālī

کتابچه اسامی و مشخصات صاحب‌منصبان و سربازان فوج جلالی. اعداد به سیاق است. شامل اسم و تعداد عائله و اندازه قد و قامت و چهره و سیمای فوج جلالی که به توشیح صارم الدوله و مشیر الملک و میرزا فضل الله سرتیپ رسیده است می‌باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، با مهرهای صاحب منصبان و سربازان و محمد علی بن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۴۹گ، ابعاد متن: ۱۲×۲۰، اندازه: ۲۳×۳۶سم [سنا-ف:۲-۱۱۰]

● **اسامی و مشخصات صاحب‌منصبان و سربازان فوج چهارمحالی** / اسناد / فارسی

asāmī va mošaxxasāt-e sāheb-mansabān va sarbāzān-e fowj-e čahārmahālī

کتابچه اسامی و مشخصات صاحب‌منصبان و سربازان فوج چهارمحالی در سال ۱۳۰۳ اعداد به سیاق است. شامل اسم و تعداد عائله و اندازه قد و قامت و چهره و سیمای فوج چهارمحالی که به توضیح صارم الدوله و مشیرالملک و لشکر نویس رسیده است می‌باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهرهای صاحب منصبان و سربازان و محمد علی بن فتح الله؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۳۶گ، ابعاد متن: ۱۲×۲۲، اندازه: ۲۳×۳۶سم [سنا - ف: ۲ - ۱۱۰]

● **اسامی و مقرری فوج مخصوص کزازی** / اسناد / فارسی

asāmī va moqarrarī-ye fowj-e maxsūs-e kazāzī

کتابچه اسامی و مقرری فوج مخصوص کزازی اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر محمد علی بن فتح الله؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۳۶گ، اندازه متن: ۸×۱۰، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۴]

● **اسامی و مواجب صاحب‌منصبان و سربازان فوج ظفر مهندسی کردستان** / اسناد / فارسی

asāmī va mavājeb-e sāheb-mansabān va sarbāzān-e fowj-e zafar mohandesī-ye kordestān

کتابچه اسامی و مواجب صاحب‌منصبان و سربازان فوج ظفر مهندسی کردستان در سال ۱۳۰۳ ابواب جمعی محمد علی خان ظفرالملک. اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، با مهرهای صاحب‌منصبان و سربازان فوج ظفر و مهر و یادداشت ظفرالملک؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۲۸گ، اندازه متن: ۹×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۵]

● **اس انقلاب (ترجمه)** / تاریخ / فارسی

oss-e enqelāb (t.)

تألیف احمد مدحت، مترجم معلوم نیست. مؤلف کتاب را به نام و به امر سلطان غازی عبدالحمید خان در وقایع ۱۲۹۳ تا ۱۲۹۴

نوشته است. مشتمل بر دو «مقدمه» و منقسم به دو «قسم»: قسم اول محتوی بر دوازده فقره است که این ترجمه شامل دو مقدمه و قسم اول است.

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۴۱

آغاز: آغاز مقدمه مصنف. تاریخ داستان وضع و حال مدنیت بنی نوع بشر است که در واقع وصف حال جامعی است چون از؛ **انجام:** و با چندین مظفریات عظیمه شان و شوکت دولت و ملت را تزیید بفرمایاد آمین تمت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مقوایی با کاغذ الوان عطف میشن عنابی، ۲۸۱ص، ۱۷ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۷۰]

● الاسانید الحیویة فی الاحادیث النبویة / حدیث / عربی

al-asānīd-ul ḥayawīya fī-l aḥādīṯ-in nabawīya

یحیی بن حسین بن قاسم

yahyā ebn-e hoseyn ebn-e qāsem

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۲۹/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ از کتب بسیار نفیس و نایاب زیدیه است؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۷ش۳-۴ – ۲۵]

● اسانید القراء / اجازات / عربی

asānīd-ul-qurrā'

دمشقی، عبدالوهاب بن یوسف، ۶۹۸ – ۷۸۲ قمری

damešqī, 'abd-ol-vahhāb ebn-e yūsof (1299 - 1381)

این کتاب اجازه‌ای است که او به شاگرد خود ابومحمد معزالدین حسن بن تاج الدین حسین بن سید مجد الدین علی بن عبیدالله حسنی حنبلی پس از ختم قرآن داده و در آن فهرست کتاب‌های قرآت و سند روایت آن‌ها و اسناد قراء به نام هریک و سلسله اسناد روایت خود را به قراء جدا جدا یاد کرده است.

آغاز: الحمد لله الواحد الصمد الذی لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفواً احد هو الذی خلق الانام بحکمته و فطر السموات و الارض بقدرته الاول بلاعدیل و الآخر بلا تمثیل.

[معجم المؤلفین ۲۳۱/۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۹

آغاز: برابر

خط: ثلث، بی‌کا، تا: ذیقعده ۷۷۱ق؛ در پایان اجازه‌ای است از مؤلف به مجیز در ۲۷ محرم ۷۷۱ق و شهادت دیگری از «اسماعیل بن خلیفه حسنائی شافعی» در تأیید اجازه مؤلف به تاریخ ربیع الثانی ۷۷۲ق و شهادت دومی از «محمد بن حسن بن محمد حارثی شافعی» آمده که تاریخ آن پاک شده و از بین رفته، و شهادت سومی از «محمد بن علی حنفی» در ربیع الثانی ۷۷۲، و شهادت چهارمی از «احمد بن ... علی بن الارموی» در ۲۵ جمادی الثانی ۷۷۳، و در پایان نیز چند نشانی قرائت کتاب آمده یکی از «قاضی حاتم» و دیگری از «قاضی بخاری»، در برگ اول تاریخ‌های تولد و وفات بسیاری مکتوب است به سال‌های ۹۳۷، ۹۴۳، ۹۴۶، ۹۶۳، و غیره؛ تملک: «شیخ خلیل»، محمد حسین بن کاظم علوی فاطمی حسنی حسینی حافظ تبریطی ملقب به سلطان القراء در حرم امام رضا (ع)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا رویه کاغذ کهنه، ۱۰۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ – ۲۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۷۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۲۲۰]

● اسانید صدوق / رجال / عربی

asānīd-e sadūq

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۶۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ – ۴۹۵]

● اسانید صدوق / رجال / عربی

asānīd-e sadūq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۲/۱۲-ط

آغاز: بسمله لما کتبت رسالة الرجال للفاضل المجلسی و لم یکن فی خاتمة المنتسخ ما کان فی بعض النسخ من بیان حال الاحادیث الواقعه فی الفقه ثم الطلعت علیها فاوردت‌ها هنا فاقول قال الفاضل المجلسی ... و لنختم الرساله بذکر احوال اسانید الصدوق فی الفقیه الی الاصول التی اخذ الاخبار منها

نقل است از خاتمه رجال مجلسی (= وجیزه)؛ کا: محمد رضا بن محمد رشید نائینی، بی‌تا؛ قطع: وزیری کوچک (خشتی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، ۳ص (۱۲-۱۴)، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۳۲۵]

● اسانید کتاب من لایحضره الفقیه / رجال / عربی

asānīd-e k.-e man lā-yaḥḍar-u-h-ul-faqīh

شیخ صدوق، محمد بن علی، ۳۱۱؟ – ۳۸۱ قمری

šeyx-e sadūq, mohammad ebn-e 'alī (924 - 992)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۴۰

آغاز: بسمله و لنختم الرساله بذکر اسانید الصدوق؛ **انجام:** علی خاتم الرساله محمد و اهل بیت العصمه ... آمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۳۷۷

آغاز: بسمله یقول محمد بن علی بن الحسین ابن موسی ابن بابویه القمی؛ **انجام:** ثابت عن سعد بن طریف الخفاف تم ... سنه ۱۲۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق [الفبائی: ۴۲]

↩ اسانید من لا یحضره الفقیه ⪢ مشیخة من لا یحضره الفقیه
↩ اسانید من لا یحضره الفقیه ⪢ ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه

● **اسئله اثنی عشریه** / کلام و اعتقادات / فارسی
as'ele-ye esnā 'ašarīye
میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبد النبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری
mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e 'abd-on-nabī (1798 - 1870)

آغاز: بسمله، الحمد لولیه مبدء خلقته و منشأ لواء رحمته و اخری دعوی اهل جنته و الصلاة و السلام علی نبیه. .. و آله الاطهار ...
انجام: و تفصیل این مطلب در کتاب مذکور (قوائم الانوار) طلب فرمایید

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۶۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد جعفر بن ابوالقاسم، تا: ذیقعده ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۶ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۴۵۷]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۷۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حبیب الله، تا: ۱۳۰۹ق [الفبائی: ۴۲]

↩ اسئلة احمدية و اجوبة اسرارية ⪢ اجوبة مسائل اليزدی

● **اسئلة بشر اليهودی** / کلام و اعتقادات / عربی
as'ilat-u bišr-il-yahūdī
یحیی بن عدی، ۲۸۰ - ۳۶۴ قمری
yahyā ebn-e 'adī (894 - 975)
دارای چهارده مسئله است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۰۱/۱۹
آغاز: بسمله. اورد علی انا یحیی بن عدی بن حمید بن زکریا بشر بن سمسان الیهودی یوم الاحد بخمس لیال من ذی الحجة من سنة اربعین و ثلثمائة کتاب عنوانه لابی زکریا یحیی بن عدی بن حمید بن زکریا، بشر بن سمسان من (؟) عرس بن عثمان ذکرانه کتاب ابن ابی سعید بن عثمان بن سعید الیهودی الموصلی صاحب بنی عمران و هذه نسخته. بسمله. لما کان العلماء فی زماننا هذا یا سیدی اطال الله بقاك قلیلین و خاصة بلدنا اعنی ممن یفاوض و یباحث فی اشیاء جلیلة من علم الفلسفة تحرکت نفسی و تشوقت الی مسایلتك؛ **انجام:** و البرهان علی ذلك و حسبنا الله و نعم الوکیل هذه نسخة جمیع ما فی الکتاب الوارد من عرس بن عثمان بن سعد الیهودی الموصلی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ زرکوب مقوایی، ۱۰گ (۱۴۳پ-۱۵۲پ)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۹۷۶]

↩ اسئلة بعض الفضلاء عن الشیخ الرئیس و اجوبته له ⪢ الاجوبة عن المسائل الاثنا و عشرین

● **الاسئلة البهية مع الاجوبة الجلية** / نحو / عربی
al-as'ilat-ul-bahīyya ma'-al-ajwibat-ul-jalīyya
شمسی، احمد بن ابراهیم، ق۱۳ قمری
šamsī, ahmad ebn-e ebrāhīm (- 19c)
رساله‌ای در نحو که به صورت سؤال و جواب به معربات و مبنیات و مرفوعات و منصوبات و مجرورات و توابع و افعال پرداخته شده است.
آغاز: مبحث فی النحو، س: ماحد النحو، ج: له معان کثیرة.
انجام: بین اثنین توجب لثابیهما الجرابدا.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد توفیق، تا: ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی کالینگور با ترنج کوبیده، ۴۳گ، ۱۱ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۰ - ۳۲۲]

● **الاسئلة الحموية** / فقه / عربی
al-as'ilat-ul ḥimawīyya
پاسخ به سؤال‌های فقهی شیخ جمال‌الدین عبدالرحیم اسنوی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۷۶/۲
آغاز: الحمدلله المستحق للحمد حمداً یوافی نعمه و یکافی مزیده و الصلاة و السلام الاتمان الاکملان علی سیدنا محمد؛ **انجام:** و تزویج البکر الصغیرة دون غیرهما من الاولیاء و الله اعلم.
خط: نسخ، کا: شعیب بن مسعود، تا: ۸۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۸گ (۱۴۸پ-۱۶۵پ)، ۲۷ سطر ، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۷ - ۲۵۴]

● **اسئله خواجه نصیر از شیخ جمال الدین جلیل** / نامه‌نگاری / عربی
as'ele-ye xāje nasīr az šeyx jamāl-ed-dīn jalīl

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

در فهرست نمازی خوی بدون هیچ توضیح و اطلاعی آورده و آن را در ضمن مجموعه‌ای معرفی کرده که جمال الدین جلیل را هم شناخته نشد.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۷

سه سؤال؛ خط: نسخ، کا: اسدالله بن ظهیرالدین علی دوانی، تا: قرن۱۱ [ف: ۳۵۸]

← اسئلة سمیعیة و اجوبة اسراریة ⟵ اجوبة المسائل الخلخالیة

● **اسئله طوالع** / پیشگویی / فارسی

as’ele-ye tavāle‘

تاریخ تالیف :۱۲۳۵تا ۱۲۳۷

نویسنده که طالع‌بین شاهزاده حسنعلی میرزا پسر فتحعلی‌شاه بوده است در این رساله تعدادی سؤال که در اوقات معین برای بیان نتیجه کارهایی از او شده می‌آورد. او برای پاسخ به این سؤال‌ها شروع به طالع‌بینی می‌کند و از آن جواب می‌جوید. بیشتر این سؤال‌ها از طریق حسنعلی میرزا به عمل آمده و جواب اغلب آنها کلی و قابل تعبیر به هر منظور است.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۰۷/۵

آغاز: سؤال از پیش آمد احوال نواب کامیاب سپهر رکاب شاهزاده اعظم و الا ابوالمظفر؛ **انجام:** و در اوایل شهر ربیع الثانی دلیلی بر مصالحه هست و در اواسط شهر ربیع الثانی نیز دلیلی بر مصالحه هست و العلم عندالله

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای جداول نجومی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا تریاکی، ۴۵ص (۱۲۲-۱۶۶)، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۲۰×۱۴/۵سم [ف: ۶ - ۶۱۹]

← اسئلة الطوسی من الابهری ⟵ نامه طوسی به ابهری

● **اسئلة قاضی القضاة هرات = پرسش از خواجه طوسی** / پاسخ پرسش‌ها / عربی

as’ilat-u qāḍīyy-ul-quḍāt-i harāt = porseš az xāje tūsī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۱۸

خط: نستعلیق ریز، کا: نصیرالدین محمد رضوی شاگرد آقا حسین خوانساری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی مقوایی درون سرخ با لولا، ۲گ (۶۴پ-۶۵ر)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۳۳۸]

● **اسئلة القرآن و اجوبتها = انموذج جلیل** / تفسیر/ عربی

as’ilat-ul qur‘ān wa ajwibat-u-hā = unmūḏaj-i jalīl

زین الدین الرازی، محمد بن ابی بکر، - ۶۶۶ ؟ قمری
zayn-od-dīn ar-rāzī, mohammad ebn-e abī-bakr (- 1268)

۱۲۰۰ پرسش و پاسخ است درباره آیات مشکله و جهات ادبی و معنوی آنها که مؤلف به طور بسیار مختصر به آنها پرداخته است. این کتاب از سوره فاتحه شروع و به سوره ناس ختم می‌گردد و با عنوان « فان قیل – قلنا» می‌باشد. این کتاب در بعضی منابع یا نسخه‌ها «انموذج جلیل فی اسئلة و اجوبة من غرائب ای التنزیل» نامیده شده و به «انموذج جلیل» نیز مشهور می‌باشد وگویا مؤلف نامی برای تألیف خود ننهاده است.

آغاز: قال الفقیر الی رحمة الله ربه ... هذا مختصر جمعت فیه انموذجاً یسیراً من اسئلة القرآن المجید و أجوبتها

انجام: و کما قریء من حیث افاض الناسی بین الجنة و الناس لان الثقلین هما الجنسان الموصوفان بنسیان حقوق الله تعالی

[دنا ۷۰۲/۱(۱۵ نسخه)؛ کشف الظنون ۹۲/۱؛ هدیة العارفین ۱۲۷/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۹

خط: نسخ، کا: حسن بن علی فقیه موسی، تا: ۸ جمادی الاول ۷۲۵ق؛ تملک: عبدالکریم بحرانی در ۱۰۶۴؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن تریاکی، ۱۶۷گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۳۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۲۷

خط: نسخ، کا: مسعود بن الیاس بن رضا طلمش، تا: ذیحجه ۷۸۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: عماد الدین علی شریف استرابادی (قاری)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۹گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۲۵ - ۲۱۱]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان قیل این جواب لو یعلمون قلنا هو محذوف تقدیره لو یعلمون الامر یقینا لشغلکم

از ابتدا تا اوایل سوره تکاثر؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۹ یا ۱۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۳۰گ،۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۱۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالعلی بن تاج الدین شبوج؟، تا: ۹۵۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۶ص (۶۳-۳۱۸)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۳۲ - ۱۳۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۹ شوال۹۶۰ق؛ مهر: یعقوب مورخ ۱۰۳۴؛ تملک: علاءالدین طیبی، در ص ع آمده که بهای آن دو هزار دینار است، بخشیده آقای الفت است؛ کاغذ: سمرقندی،

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی زرکوب ترنجی مقوایی درون تریاکی، ۱۸۸گ، ۲۴ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۹۹۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۶۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۲۸۲]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالقادر بن قاضی علی یمنی، تا: ذیحجه ۹۶۹ق؛ واقف:ملاموسی؛کاغذ:نخودی آهار مهره،جلد:تیماج سبز با عطف خرمایی، ۲۵۹گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱-۴۰۳]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: منصور بن علی بن محمد بن احمد بن رجب بن محمد بن احمد نساوی حنفی، تا: چهارشنبه ۱۶ شوال ۹۷۵ق؛ در ص ع آمده که هدیه علاءالدین الطیبی الشامی الانصاری است؛ تملک: محمد باقر واعظ تبریزی در ۱۰۴۴، محمد بن عمر بیلونی، محمد حسین بن محمد کاظم علوی فاطمی حسنی حسینی حافظ تبریزی ملقب به سلطان القراء در شوال ۱۳۲۳ یا مهر ۱۳۲۱؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوا رویه کاغذ، ۱۶۱گ، ۲۵ سطر ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱- ۳۴]

۸. تبریز؛ محقق (آقای)؛ شماره نسخه:۲

خط: نسخ، کا: خضر بن عبدالله بن علی بحری مالکی، تا: ۳ رمضان ۹۸۹ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۳۲۹]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۴۲

آغاز: و یتغمدنی و اخی الصالح بمغفرته انه غفور رحیم. سورة الفاتحة فان قیل الرحمن ابلغ فی الوصف بالرحمة من الرحیم بالنقل عن الزجاج و غیره؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمود بن علی دسبولی روناشی، تا: سه‌شنبه ۲۰ رمضان ۹۹۵ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ) و وسط (سه برگ)؛ مقابله شده با نشان «بلغ قبلاً»، محشی، مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی مجدول، ۱۹۷گ، ۱۷-۲۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۸۸]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ انتقالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی در آذر ۱۳۶۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۱گ، ۱۵ سطر ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲ - ۲۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۲۰ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۹

آغاز: الواو لا تدل علی الترتیب اذ المراد بهذه العبارة؛ **انجام:** کعصف مأکول لایلاف قریش و یؤید هذا انهما فی مصحف أبی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه قدیمی، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۷گ، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴ - ۲۷۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مایل به‌خط مغربی، کا: محمود بن عزمی خواه، بی‌تا؛ نسخه قدیمی، مصحح، محشی با عنوان «لمحرره»؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی،۸۴گ،۲۷سطر،اندازه:۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۱۴۲]

۱۴. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ملا عبدالسمیع؛ ۱۵ سطر ، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۷۲]

● اسئلة القرآن و اجوبتها / تفسیر / عربی

as'ilat-ul qur'ān wa ajwibat-u-hā

هدف از نگارش کتاب پاسخ به پرسش‌هایی است که احتمالاً در مورد برخی از آیات شریفه به نظر تلاوت کننده برسد و برایش لاینحل باشد. مؤلف آیات مورد نظر را از ابتدا تا انتهای قرآن آورده و با حذاقت و مهارت کامل به بیان و توضیح سؤالات پرداخته است. به عنوان مثال می‌توان به پرسش‌های زیر اشاره کرد: خداوند در سوره مبارکه بقره می‌فرماید: «و یا آدم اسکن انت و زوجک الجنة و کلا منها رغدا حیث شئتما» و در سوره اعراف می‌فرماید: «و یا آدم اسکن انت و زوجک الجنة فکلا». چرا در آیه نخست فعل «کلا» با حرف «واو» و در آیه دوم با حرف «فاء» عطف شده است؟ همچنین در آیاتی چون «ان الذین آمنوا و الذین هادوا و النصاری و الصابئین من آمن بالله و الیوم الآخر» و «ان الذین آمنوا و الذین هادوا و الصائبون و النصاری من آمن بالله و الیوم الآخر و لاخوف علیهم» (مائده) و «ان الذین آمنوا و الذین هادوا و الصابئین و النصاری و المجوس و الذین اشرکوا» (حج) آیا در تقدم و تأخر دادن به این فرق و آوردن صائبین در آیه‌ای و رفع آن در آیه دیگر نکته‌ای هست؟ در آیات «وقد فصلنا الآیات لقوم یعلمون و هو الذی انشأکم» و «قد فصلنا الآیات لقوم یفقهون و هو الذی انزل من السماء ماء ... یؤمنون» چرا آخر آیه اول به قول «یعلمون» اختصاص یافته، دومی به «یفقهون» و سومی به «یؤمنون»؟

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۶۸

آغاز: المعانی الاکثر و املیت من احتجاج القرآآت المختصة و کانت هذه الخلوة خلوة؛ **انجام:** سورة الناس التکرار فیه اعلم ان الله تعالی انما انصرف اولا برب الناس ثم ملک الناس ... فیعلم انه عبد مملوک و ان الذی بلغ به تلک الحالة من حد الطفولة هو.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: غلامعلی همدانچی، اردیبهشت ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی ضربی با ترنج و سرترنج زرین، ۱۷۸گ، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲۲ - ۲۵]

● **اسئلة القرآن و اجوبتها** / تفسیر / عربی
as'ilat-ul qur'ān wa ajwibat-u-hā

از آنجاکه صفحه‌های اول نسخه افتاده است، مؤلف شناخته نشد. مؤلف از امام فخر رازی نقل مطلب کرده است، از این رو مؤلف از مردم قرن ۷ق به بعد است [در کشف الظنون (۱۰۰.۱ چاپ مصر) دو کتاب به نام «اسئلة القرآن و اجوبتها» ضبط شده است: یکی اثر خامه شمس الدین ابوبکر محمد بن ابی بکر رازی، دومی به نام «فتح الرحیم» تالیف احمد بن محمد بن عمران بابلی (از مردمان قرن ۱۰ق) شاید این نسخه موجود همان «فتح الرحیم» باشد]. روش این تفسیر چنین است که سوره‌ها به‌ترتیب آورده شده و تمام تفسیر نشده است و تنها برخی از آیات هر سوره‌ای که مورد نظر و جای پرسش بوده به‌طور «سئوال–الجواب» توضیح داده شده است. برای معرفی کتاب سطوری از آن نقل می‌گردد: «سئوال قلنا یا نار کونی بردا و سلاما علی ابراهیم کیف تصح مخاطبة النار و هی جماد الجواب ان خطاب التکوین و التحویل لا یختص بمن یعقل لقوله تعالی انما قولنا لشییء اذا اردناه ان نقول له کن فیکون. یا جبال او بی معه. یا ارض ابلعی ماءک (کذ) و یا سماء اقلعی و هو کثیر».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۲۸

آغاز: انهم یسخرون بمحمد صلی الله علیه و سلم و باصحابه باظهار الاسلام؛ **انجام:** و هذا الجواب عزیز من محاسن الاجوبة قال الزمخشری رحمة الله علیه فی اخر هذه السورة قوله من الجنة و الناس هو بیان.

از اواخر آیه ۲۱ سوره بقره تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: آهاری شکری، جلد: تیماج عنابی عطف و دوره میشن سرخ، ۱۲۵گ، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۱ – ۵۲۱]

● **اسئلة القونوی عن الطوسی = مسائل القونوی = المفاوضات** / فلسفه / عربی – فارسی
as'ilat-ul-qūnawī 'an-iṭ-ṭūsī = masā'il-ul-qūnawī = al-mufāwiḍāt

صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق، ۶۰۷–۶۷۳ قمری
sadr-od-dīn-e qūnīyavī, mohammad-e-bn-e eshāq (1211 - 1275)

وابسته به: اجوبة المسائل القونوی = المفاوضات = المفصحة؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷–۶۷۲)

صدرالدین قونوی که با خواجه نصیر طوسی همزمان بوده است با این نامه باب مراسله و مفاوضه را با خواجه افتتاح کرده و به‌طوری‌که مطالعه این نامه که به نثر شیوای فارسی است نشان می‌دهد، قونوی پیش از این «رساله‌ای ساخته و مسئله‌ای چند از مشکلات مسائل در آن درج کرده و به‌صورت مفاوضه با بعضی از اکابر فضلاء دوستان در بحث آورده در صحبت این مکاتبه به خدمت خواجه فرستاد». گویا وجه تسمیه این رساله به مفاوضه همین سخن قونوی است و خطاباتی که در اثناء رساله هست با خواجه نیست بلکه با بعضی از اکابر فضلا دوستان است که در سطور قبل قونوی از او یاد کرده است. قونوی در این نامه تصریح کرده که به‌وسیله این نامه مراسلات خود را با خواجه آغاز نموده و لذا فاتحه آن را مفاتحه نام نهاده است. عین گفته او در این باب این است: «چون التقاء من حیث الصورة ... تعذری داشت. طلب مواصلت بطریق مکاتبه که آن را احد اللقائلین نام نهاده‌اند متعین بود و نخواست که از فوائد علمی ... این مفاتحه خالی باشد لهذا رساله ای که پیش از این بمدتی مدید ... ساخته بود ... بخدمت فرستاد».

رساله در مجموع شامل ۹ «مسئله» است که از خواجه نصیرالدین طوسی پرسیده است: ۱. هل ثبت عندکم ان وجود الواجب امر زاید حقیقتا؛ ۲. هل المهیات الممکنة مجعولة او غیر مجعولة؛ ۳. المسمی بوجود العام المشترک فی کونه وجودا فقط هل هو من جملة الممکنات ام لا؛ ۴. الواحد لا یصدر عنه الا واحد؛ ۵. ما حقیقة النفس الانسانیة و ما البرهان الدال علی اثباتها؛ ۶. من الیقین ان الاجسام متناهیة القوة ... ؛ ۷. الانسان فی هذه النشأة و الدار یتعذر علیه التجرید التام؛ ۸. فی حقیقة الفیض الصادر من الحق و ما المتعقل العقلاء من معرفته؛ ۹. الهیولی المجردة لایقبل القسمته عقلا و هکذا الصورة فکیف بحلول الصورة صارتا جسماً و قبلت لقسمة. قونوی چنین پرسش‌هایی را از سعد الدین حمویی هم کرده و پاسخ گرفته است.

آغاز: کتاب و اسؤلة کتبهما الشیخ صدرالدین القونوی ... الکتاب. بسمله. مازال سمعی من طیبب لذکرک، ما یزری علی الروض ... گوش ایام و لیالی باستماع مآثر و معالی مجلس عالی خواجه معظم ... نصیر الملة و الدین ... المسئلة الاولی: هل ثبت عندکم ان وجود الواجب الوجود امر زاید

انجام: لایزال انه اللطیف المجیب. و الحمدلله ذی الجود الفایض و الکرم العام، و صلی الله علی محمد و آله خیر الانام.

چاپ: به اهتمام عبدالله نورانی، در اجوبة المسائل النصیریة (تهران، پژهشگاه علوم انسانی: ۱۳۸۳)

[دنا ۷۰۲/۱ (۱۹ نسخه)؛ الذریعة ۳۱۲/۲۱؛ هدیة العارفین ۱۳۱/۲؛ ریحانة الادب ۴۳۲/۳]

شرح و حواشی:

۱– اجوبة المسائل القونوی = المفاوضات = المفصحة؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷–۶۷۲)

۲– اسئلة القونوی عن الطوسی = مسائل القونوی = المفاوضات؛ صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق (۶۰۷–۶۷۳)

۳– الرسالة المفصحة = المفاوضات؛ صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق (۶۰۷–۶۷۳)

٤– الرسالة الهادیة = پاسخ قونوی به طوسی؛ صدرالدین قونیوی،

محمد بن اسحاق (۶۰۷-۶۷۳)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۷۴-ف

نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای اسلامی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۶۲۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۴۷ق [الفبائی: ۵۱۵]

۳. تهران؛ دانشگاه، شماره نسخه: ۵۵۰/۱ف

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انواع خیرات باد. و السلام معاد علیه و رحمة الله. تم.

اصل نسخه: اسعد افندی، ش ۳۷۱۷؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: مصطفی بن محمد واداری، تا: ۹۵۵ق، جا: قسطنطنیه؛ ۱(گ ۶) [فیلم‌ها: ۴۹۷/۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۲/۱-عکسی و ۳۸۰/۱-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه اصل بالا [ف: ۲ - ۲۷۸ و ۲۷۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۱۵

خط: نستعلیق ریز، کا: صدرالدین محمد رضوی شاگرد آقا حسین خوانساری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی مقوایی درون سرخ با لولا، ۳گ (۶۰پ-۶۲پ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶ - ۳۳۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۸۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد قاسم بن بهزاد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن زرد سیر، ۹گ (۶ر-۱۴ر)، سطور راسته و چلیپا، اندازه: ۱۶/۶×۲۵/۲سم [ف: ۸ - ۲۳]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۰۸/۵

خط: نستعلیق شکسته بی نقطه، بی‌کا، تا: ۱۷ صفر ۱۰۲۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذ فرنگی عطف و گوشه میشن تریاکی، ۱۲گ (۵۱پ-۶۲ر)، ۲۳ سطر ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۶ - ۲۷]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۸۷/۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا تحقق لها بنفسها بالتبعية لماله وجود محقق کما سبقت الاشارة الیه فی بعض الاسئلة المقدمة

خط: شکسته نستعلیق، کا: شهاب الدین حسین بن ناصرالدین حسین حسنی حسینی جعفری دیباجی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا با روکش گالینگور، ۶گ (۵۰پ-۵۵)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۰، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۷۳]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۷۰/۲

آغاز: المسألة الاولی، هل ثبت عندکم ان وجود و اجب الوجود امر زائد علی حقیقته ام وجوده عین مهیته؛ **انجام:** و انه نسبة لا تحقق لها بنفسها بالتبعية لما له وجود محقق کما سبقت الاشارة الیه من بعض الاسولةالمقدمة

سؤالات قونوی از خواجه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد حسن، تویسرکانی، تا: ۱۱۱۸ق؛ مصحح، فاقد خطبه کتاب؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، ۱۴گ (۲۰- ۳۳)، ۱۵ سطر ، اندازه: ۵/۵×۱۲سم [ف: ۲۸ - ۹۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۰/۶

آغاز: و هذا المفهوم من حيث انه هو مع قطع النظر عن کل ما سواه اما ان يقتضی ان يکون؛ **انجام:** کما سبقت الاشارة اليه فی بعض الاسئوالة المتقدمة؛ تمت بعون الله و حسن توفيقه و الحمدلله وحده

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن عبد الکریم، تفرشی، تا: ۱۲۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۴گ (۲۲– ۲۵)، ۲۹ سطر ، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۶۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۷۹/۱

تنها متن سئوال‌هاست و مقدمه فارسی آن جداگانه آمده؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا عبدالله مازندرانی ریاضی، تا: ۱۳۰۲ق؛ کاغذ: فرنگی، ۵۵ص (۲-۵۶)، ۱۷ سطر ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۱۷۶۴]

۱۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۰/۲۶ ـ د

آغاز: بسمله. هذه هی المسائل التی کتبها الشيخ صدر الدين من الروم الی افضل العالم مولانا نصير الحق و الدين الطوسی. المسئله الاولی :هل يثبت عندکم ان وجود الواجب امر زائد علی جقيقته ام وجوده عين ماهيته و ان ليست له حقيقة و را ء الوجود

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ (۵۸پ-۶۱پ و ۶۹ر-۷۸ر) [ف: ۱ - ۴۳۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۰/۳۷

آغاز: رساله المسئله الاولی هل ثبت عندکم؛ **انجام:** کما سبقت الاشارة اليه فی بعض الاسؤله المتقدمه تمت الاسؤله بحمدالله و حسن توفيقه.

نامه قونوی به خواجه نصیر و رساله مفاوضات؛ خط: شکسته نستعلیق،کا:عقیلی استرآبادی،بی‌تا؛۲۳ص(۱۷۲-۱۹۴)[ف:۹- ۴۷۳]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** کما سبقت الاشارة اليه فی الاسئلة و الاجوبة بعون الله و حسن توفيقه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ابن‌خاتون؛ ۱۷گ، ۱۸ سطر ، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۴ - ۲۴۱]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۳۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۵۴۰]

۱۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۱۵/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: ۲۹۹]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۲/۱-ف

نسخه اصل: بشیر آغا ش ۳۵۵؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱گ (۴-۳۵)، ۱۵ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۹۲]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۱۶/۴۸

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی،

۸گ (۲۱۵ر–۲۲۲پ)، ۲۷ سطر (۱۰×۲۱)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۶ – ۳۱۲]

← اسألة اللوکری و اجوبته ⟵ عویص المسائل

● **الاسئلة المائة** / گوناگون / عربی

al-as'ilat-ul mi'a

ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی، ۷۳۳ – ۸۵۲ قمری

ebn-e hajar-e 'asqalānī, ahmad ebn-e 'alī (1333 - 1449)

در صد مسأله گوناگون و به صورت منظوم.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳/۳

آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله صلی ذوالجلال علی ×× خلاصة الانبياء کنز المساکین / من اثبت الله مولانا رسالته ×× قدما و آدم بین الماء و الطین / ما حکم قوله اله العرش خالقنا ×× سبحانه جل عن کیف و عن این / فی آیة هی فی الاحزاب تذکران ×× المسلمین الی و عد العظیمین؛ **انجام:** نلتم ثوابا من المولی و مغفرة ×× علی الدوام و اجرا غیر ممنون / ثم الصلوة علی اعلی الوری شرفا ×× محمد المصطفی خیر النبیین / والال و الصحب ما هب الصبا و صبا ×× صب لذکر احادیث المحبین

خط: نسخ، کا: محمد بن قاسم کعکی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳گ (۲۱پ–۲۳پ)، ۲۲–۲۹ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۷۲۸]

← اسئلة و اجوبة ⟵ اجوبة المسائل شمسای گیلانی

← الاسئلة و الاجوبة ⟵ اجوبة مسائل ابی ریحان البیرونی

← الاسئلة و الاجوبة ⟵ مکاتیب الرشید الوطواط الی شرف الزمان الایلاقی

← اسئله و اجوبه ⟵ جواب مسائل فقهی

← اسئله و اجوبه ⟵ سؤال و جواب

← الاسئولة و الاجوبة ⟵ القانون الکلی فی التأویل الخفی

● **الاسئلة و الاجوبة** / پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

بطلمیوس، کلاودیوس، ش، ۱۰۰؟ – ۱۷۸ میلادی

batlamīyūs, kelāvdīyūs, š (100 - 178)

پرسش و پاسخ‌های مختلف بسیار کوتاهی است با عناوین «س – ج» که بیشتر آنها پزشکی و طبیعی است. نزدیک به «مابال» ارسطوست. البته مشابه این آغاز به ارسطو نیز نسبت داده شده است (ن.ک.: رساله بعدی).

آغاز: س لم صار من کانت رؤیته شنیعة کان الجهل علیه غالباً، ج لان حسن الخلق یتبع شدة القوة من النفس

انجام: لان النفس اذا تحرک معه البدن ایضاً فاذا تحرک البدن اثخن و الحرارة تحل به السبب المحدث له

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۳/۶

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مولف به قرینه آغاز و انجام نسخه ذکر شد؛ خط: نستعلیق، کا: علاء الدین محمد بن حسین حافظ قاری، تا: شعبان ۹۶۵ق؛ جلد: تیماج سبز، ۳گ (۶۷پ–۶۹پ)، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۴ – ۲۹۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۵۴

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابن لطف الله محمد اسماعیل، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج جگری با ترنج با سرترنج طلائی، ۲ص (۱۵۶–۱۵۷)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲ – ۴۱]

۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۱۲/۸ – ب

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۸۵پ–۸۷پ) [ف: ۵۰۸]

● **الاسئلة و الاجوبة = رسالة لم صار** / فلسفه / عربی

al-as'ila wa-l-ajwiba = r.-u lima ṣāra

ارسطو، ۳۸۴ – ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - 322)

رساله‌ای مختصر و فلسفی در علت صیرورت اشیاء که با کلمه «لم صار» آغاز و پاسخ داده شده است. در این رساله ۲۴ سؤال مطرح شده است. مانند «رساله مابال» است و شاید همان مسائل فرقلیس ترجمه اسحاق بن حنین باشد. مشابه همان رساله‌ای که به بطلمیوس نیز نسبت داده شده است (ن.ک.: رساله قبلی).

آغاز: هذه اسؤلة واجوبة من کلام ارسطا طالیس، سؤال: لم صار من کانت رؤیته شنیعة کان الجهل فیه غالباً، جواب: لان حسن الخلق یتبع شدة القوة من النفس وقبح الجهل یتبع ضعفها

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۲/۲

آغاز: مسائل ارسطو طالیس الحکیم. قال لم صار من به عطش اذا دخل الحمام سکن عطشه

در عنوان نسخه چنین آمده است: «مسائل ارسطو طالیس الحکیم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: ضخیم سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۴ص (۸۸–۹۱)، قطع: رقعی [ف: ۱۰ – ۲۰۳۳]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۲۸/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لم صار من به فواق اذا قرع وسمع ما یقرعه براء، جواب: لان حرکة النفس یوجب حرکة البدن فانار الحرارة وارتفع سبب الفواق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جای سؤال و جواب خالی، سطور چلیپا؛ ۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۱۳۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۲۹/۲

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن سعید، تا: چهارشنبه ۲۲ شوال ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج قرمز ضربی ترنج‌دار، ۴گ (۴پ–۷ر)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۲۹۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۴۹/۱

آغاز: قال الحکیم المعلم الاول ... لم صار من نالته حلقه یعطش دائما

خط: شکسته نستعلیق متوسط، کا: احمد بن محمد حسین بن احمد شریف تنکابنی طبیب، تا: ۱۲۸۵ق؛ دارای حاشیه‌ای از احمد تنکابنی؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز روشن، ۲۳ص (۲–۲۴)، ۱۶ سطر ، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۹ – ۱۳۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۹۹/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد صفی بن اسکندر متطبب، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سرطبل دار، ۹ برگ (۷۱پ–۷۹ر)، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۰ – ۷۸]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۱۷/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در لم صارفی ... اذا قرع و سمع ما یقرعه سراً لان حرکة النفس یوجب حرکة البدن فأثار الحرارة وارتفع سبب الفواق

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ – ۱۳۶]

● **الاسئلة و الاجوبة** / کلام و اعتقادات / عربی

al-as’ila wa-l ajwiba

مغربی، سموئل بن یحیی، – ۵۷۰ ؟ قمری

maqrebī, samaw’al ebn-e yahyā (- 1175)

رساله بعضی از زنادقه («نسخة مسئله وردت من بعض الزنادقة المتفلسفة») که گویا از سموئل می‌پرسد و او پاسخ می‌دهد و خرده‌گیری بر اسلام و اصل تعلیم است همراه با رساله جواب آن (نسخة الجواب).

آغاز: بسمله. نسخة مسئلة وردت علی السموئل من بعض الزنادقة المتفلسفة. بسمله. انتقال سیدنا الامام البحر العالم الاوحد الرئیس الموید الدین شمس الاسلام ... ادام الله تاییده و ارغم حسوده من الملة الاسرائیلیة الی الملة الاسلامیة

انجام: و اما ختم به کلامه فذالک أمر مرفوع علی الحقیقة ألا ان الملوک و السلاطین جرت عادتهم أن یخصوکل أحد بما یرونه له اهلاً حراسةً للمراتب من تطاول عین الاکفاء ... تم الجواب.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۷/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: قطب الدین شیرازی، تا: قرن ۷؛ مصحح، قطب الدین شیرازی از نسخه‌ای به خط مؤلف به تاریخ ۵۵۸ کتابت کرده؛ جلد: تیماج مشکی، ۳ص (۲۹۰ – ۲۹۲)، ۱۷ سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۲ – ۱۴۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۶۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قطب الدین محمود بن مسعود شیرازی، تا: ۶۸۵ق؛ مصحح، مجدول، مذهب، در بخشی از برگ‌های ۱۳۶ و ۱۳۷ خطوط عبری در متن رساله به خط قطب الدین شیرازی نگاشته شده و احتمالاً وی با زبان و خط عبری آشنایی داشته است؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج «بسم الله الرحمن الرحیم» و «أن یکاد ...»، ۴گ (۱۴۴پ–۱۴۷ر)، ۲۷ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۲ – ۶۴۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۴۷/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** بسمله. سیقول السفهاء ما ولاهم عن قبلتهم التی کانوا علیها، قل الله المشرق و المغرب ... تاملت ما ذکره هذا المعترض السایل عما لایعنیه فلیعلم ان الله تعالی هدانی بالدلیل واضح

این نسخه از روی خط محمود بن مسعود شیرازی مورخ ربیع الثانی ۶۸۵ در شهر قونیه نوشته شده است که او نیز از روی خط نسخه اصل مولف ابونصر سموئل نوشته بوده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۳گ(۱۱۸ر–۱۲۰ر)،قطع:ربعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۲–۲۲۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۹۴/۱۴–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها–ف: ۱ – ۷۳۰]

● **الاسئلة و الاجوبة** / نامه‌نگاری / فارسی

al-as’ila wa-l ajwiba

مجدالدین بغدادی، محمد، ۵۴۴؟ – ۶۰۷ قمری

majd-od-dīn-e baqdādī, mohammad (1150 - 1211)

اسئلة و اجوبة شیخ مجدالدین بغدادی با امام فخر رازی

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۲۸(آ)–۴۶۳/۲۸(ب)–ف

نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۴ق، ۱گ (۴۱۳ر–پ) [فیلمها –ف: ۱ – ۴۸۱]

● **الاسئلة و الاجوبة** / فقه / عربی

al-as’ila wa-l ajwiba

ابن عبدالسلام، عبدالعزیز بن عبدالسلام، ۵۷۷ – ۶۶۰ قمری

ebn-e ‘abd-os-salām, ‘abd-ol-‘azīz ebn-e ‘abd-os-salām (1182 - 1262)

فتاوی عزالدین ابومحمد عبدالعزیز بن عبدالسلام شافعی سلمی دمشقی، در مسائل فقه و جز آن، عنوان‌ها در پاره‌ای از جاها «سوال، فاجاب یا الجواب» است.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳/۱

آغاز: قال الشیخ زکریا فی کتاب شرح الروض فی باب الطهارة ... (پس از دو صفحه) هذه مسائل من فتاوی شیخنا الشیخ الامام العلامة مفتی المسلمین شیخ الاسلام عزالدین عبدالسلام رحمه الله تعالی. بسمله اللهم صل و علی سیدنا محمد و آله اسئلة ما یقول ... وفقه الله تعالی فی الداعی بسم الله تعالی؛ **انجام:** فنزل قوله تعالی فلاجناح علیه ان یطوف بهما کیلایترک حق لاجل الباطل والله تعالی اعلم و کان الفراغ من تعلیق هذه النسخة نهار السبت الثامن من شهر المحرم سنة الف ومائة و ستة و ثلاثون بقلم الفقیر الی الله محمد بن قاسم الکعکی و صلی الله

خط: نسخ، کا: محمد بن قاسم کعکی، تا: شنبه ۸ محرم ۱۱۳۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۵گ (۲پ-۱۶ر)، ۲۲-۲۹ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۷۲۷]

● **اسئلة و اجوبة** / گوناگون / فارسی

as’ala wa ajwiba

رشیدالدین فضل الله همدانی، ۶۴۸؟ - ۷۱۸ قمری

rašīd-od-dīn fazl-ol-lāh-e hamadānī (1251 - 1319)

خواجه رشید الدین فضل الله وزیر و پزشک معروف اواخر دوره مغول در این کتاب به سؤالاتی که از طرف افرادی چون خوارزم بن احمد شاه الولواجی و فخر الملة و الدین خجندی بن الطراح و جمال الدین شرفشاهی و شهاب الدین و شمس الدین الحجری درباره مسائل طبی و حکمی و فقهی و تفسیری شده است پاسخ می‌دهد. علاوه بر این خود خواجه نیز مسائلی چند در این کتاب طرح می کند و پاسخ می گوید که آنها را یا از زبان واعظی بر منبری شنیده یا قولی است که در کتابی خوانده است.

آغاز: بسمله و به نستعین، حمد بی‌نهایت حضرت موجودیست واجب الوجود که مبدع انواع.

انجام: وسائل و قضایا و دلائل مذکوره ثابت

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: ساغری مقوایی مشکی، ۲۳ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۲۲/۵×۳۰سم [ف: ۵ - ۴۷۱]

● **الاسئلة و الاجوبة** / چنددانشی / عربی

al-as’ila wa-l ajwiba

آقسرائی، محمد بن محمد، - ۷۷۱ ؟ قمری

āqsarā’ī, mohammad ebn-e mohammad (- 1370)

اسئله و اجوبه از علم تفسیر و حدیث. به دستور سیف الدولة و الدین الحاج شاد گلدی پاشا ساخته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۱۳-ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی؛ بی کا، بی تا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۶۳۶]

● **اسئلة و اجوبة** / کلام و اعتقادات / عربی

as’ila wa ajwiba

؟ ابن فهد حلی، احمد بن محمد، ۷۵۷؟ - ۸۴۱ قمری

ebn-e fahad-e hellī, ahmad ebn-e mohammad (1357 - 1438)

پاسخ و پرسشی است در بیان مسئله تکفیر و احباط. پاسخ دهنده گویا همان ابن فهد حلی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۵۰/۴

آغاز: بسمله. ما یقول مولانا الشیخ احسن الله لک هل یجوز للمومن ان یکفرام لا و علی تقدیر جوازه لو حصل منه ارتداد فی اثناء الصوم او الاخر هل یبطل فیهما او فی احدهما ... الجواب اختلف الناس فی ان الایمان هل یجوز ان یتعقبه کفرام لا و فی ان الاحباط هل هو صحیح ام لا و فی ان الموافاة هل هی شرط فی الایمان ام لا؛ **انجام:** فهذا وجه الفرق بینهما ثم رده اه ... و حکم یطهارته قبل اعماله و لم نقبل فی الظاهر بل یجب مثله و یثاب علیه.

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۹ ربیع الاول ۸۲۲ق؛ کاغذ: سفید کهنه، جلد: مقوایی با عطف تیماج، ۳۰۳ص، ۲۰ و ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۹ - ۱۲۶]

● **الاسئلة و الاجوبة** / ادبیات / عربی

al-as’ila wa-l ajwiba

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

نویسنده و کاتب این رساله می‌گوید به‌سال ۸۹۸ق، به سؤال و جواب سیوطی واقف شدم و این سؤال و جواب حاوی مباحث مفصل در وضع و اشتراک و حقیقت و مجاز و به‌طور کلی مباحث معانی علم الالفاظ بود چون این گفتارهای سیوطی به‌صورت سؤال طرح و به‌شکل جواب پاسخ آن آمده بوده لذا آنها را جمع کردم.

آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد فقد وقفت فی الثالث و العشرین من رجب ۸۷۸ ق. علی اجوبة للشیخ الحافظ عبدالرحمان ابی الفضل السیوطی عن اسئلة

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۷۵/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من الاشکال ما لا یخفی.

خط: نستعلیق کهن، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ با جداول نجومی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، مجموعه حسین بن عبدالصمد

حارثی جلد جدیدساز، ۶ص (۴۶-۵۱)، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۹ - ۱۶۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۲۵/۶

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۵گ (۴۶پ-۵۰ر)، ۱۹ سطر ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۶]

● الاسئلة و الاجوبة / فقه / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, 'alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

در مسائل متفرقه فقهی از محقق کرکی

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۱/۱

آغاز: بسمله، ماقوله دام ظله فی التنور هل یطهر بالماء القلیل ام لا ... ماقوله دام ظله فی ماء الحمام اذا کان سطح المادة اعلی؛ **انجام:** و کلام الأصحاب یدل علی انتفاء وجوب الخمس عن مثل هذا

خط: نسخ، کا: نصرالله بن برقع طرفی، تا: چهارشنبه ۲۵ محرم ۹۸۴ق؛ کاغذ: نباتی آهارمهره، جلد: مقوا، عطف و گوشه میشن مشکی، ۵۵گ، ۲۵ سطر ، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۱ - ۱۲۵۸]

● الاسئلة و الاجوبة / فقه / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

آل عصفور، حسین بن محمد، - ۱۲۱۶ قمری

āl-e 'osfūr, hoseyn ebn-e mohammad (- 1802)

نه سؤال فقهی است که فرزند مؤلف «احمد بن حسین» پرسیده و وی با عناوین «قال سلمه الله تعالی - الجواب» به آن پاسخ گفته است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۰۹/۲

آغاز: اللهم نحمدک ... قال سلمه الله تعالی ماقولک فی ذبیحة ذبحه [للقبله] کقبلة البحرین مثلاً رأسها شمالا ورجلیها جنوباً کهیئة الذبح [بالیسر] هل هی حلال ام حرام؛ **انجام:** واما مجرد [الحوق] علیه من الشق فلایحل ترکه بل لابد من اجراء الحکم علیه اما لوکان غیر مستقر الحیاة کالاشهر الاول فانه فی حکم الجزء لان اخراجه لاتترتب علیه حیاة والله العالم بالصواب وهنا انتهی جری القلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۲۰ق؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی،۲گ،۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف مخ: ۳- ۱۱۱۵]

● اسئلة و اجوبة / کلام و اعتقادات / فارسی

as'ela va ajveba

ارومیه‌ای، حبیب الله

orūmīye'ī, habīb-ol-lāh

رساله در توحید است.

[فهرستواره منزوی ۹/۸۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۶۳

آغاز: بهترین عمل خیری که مقبول اهل خیر و فلاح باشد حمد ذات عالمیست که بفیض اقدس و بقدس خود اعیان موجودات را؛

انجام: فمن اراد الاخذ فعلیه التمسک و السلوک و صلی الله علی اکمل الانبیاء و افضل الاولیاء ... اجمعین

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی خط‌دار، جلد: تیماج مقوایی قهوه‌ای، ۹۹گ، ۱۳ سطر ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۶۶]

● الاسئلة و الاجوبة / فقه / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

سؤالات مختلف فقهی است که شیخ به آنها پاسخ گفته است.

آغاز: س غیر المجتهد هل له أن یفتی بمذهب مجتهد من عند نفسه من دون أن یحکی منه ام لا.

انجام: ولک کله رجع الی الظنون الحدسیه و الاستقرائیه و لایسقط التکلیف بحال و الله العالم اعلم بحقایق احکامه

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۱ رمضان ۱۲۷۷ق، محشی؛ ۱۷ سطر ، اندازه: ۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۴/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۹۸]

● الاسئلة و الاجوبة / پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

صدرالدین استرآبادی، ق۱۳ قمری

sadr-od-dīn estarābādī (- 19c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۲۷/۶-ف

نسخه اصل: مدرسه نواب ش ۵۸ [این نسخه در مدرسه نواب شناخته نشد]؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها -ف: ۱ - ۶۴۵]

● الاسئلة و الاجوبة / کلام و اعتقادات / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

عبدالجلیل

'abd-ol-jalīl

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۸۰/۳

آغاز: بسمله، سوال:سیدنا ومولینا قد اشکل علی مسائل متعددة ... منها ان تبینوا بالبیان الواضح من الکتاب والسنة علی ترتیب السلسلة الثمانیة الطولیه ... و منها النسبة بلین سیدنا المرحوم وشیخنا اعلی الله مقامه و کذا النسبة بین الذکر القائم بالامر بعدها ... الجواب بسم الله البدیع الذی لا اله الا هو ... من عبد الله عبد الجلیل فاعلم ایها الواقف علی خط القسیم

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سیاه، ۲گ [ف: ۱ - ۳۹۰]

● **الاسئلة و الاجوبة** / عرفان و تصوف، پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۴۰-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. پاسخ و پرسش عرفانی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا ۸۱۱ق [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۲۴]

● **الاسئلة و الاجوبة** / فقه، پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

در این رساله پرسش‌کننده‌ای که نام او و از متن به دست نیامد از «مولانا ادام الله تعالی برکته» مسائلی چند از پارچه حریر و زیبق و شراب و امثال آن می‌پرسد و استاد به او جواب می‌دهد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۶۲/۵

آغاز: بسمله، مسائله ما یقول سیدنا و مولانا ادام الله تعالی برکته؛ **انجام:** فی الاعضاء الحمدلله علی الاتمام و للرسول افضل السلام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی روشن یک‌لا، ۵۱ص (۱۳۵-۱۸۵)، ۲۰ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۹ - ۲۵۳]

● **الاسئلة و الاجوبة** / فلسفه، پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

رساله‌ای در اسئله و اجوبه حکمی در الهیات.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۲۵-ف

نسخه اصل: بادلیان ش ۹۵ اوزلی (۱۴۲۲)؛ بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۵۸]

● **الاسئلة و الاجوبة** / پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

الاسئلة و الاجوبة المهدیة و العلامیة

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۲۳-ف

نسخه اصل: بادلیان Ind. inst. Arahb M. S.20؛ خط: نستعلیق، کا: میرعلی نقی بن نورالدین محمد گیلانی، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۵ق؛ ۲۳ سطر چلیپا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۶۱]

● **اسئلة و اجوبة** / فلسفه / عربی

as'ila wa ajwiba

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۳۲

آغاز: بسمله روی فی کتاب التوحید ان الصادق علیه السلام؛ **انجام:** من جلد صفرالنفس من الاسفار الاربعه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق [رایانه]

● **الاسئلة و الاجوبة** / پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

در این رساله این سؤالات مطرح شده است: ۱. ان المومن خلق من علیین و الکافر من سجین؛ ان المصلی حین یقول ایاک نعبد و ایاک نستعین کیف یقصد المخاطب بخطابه و ای معنی یعتقد قبله علیه هل یقصد الغیر المدرکة بصفة من صفاته الجمالیة و لا الجلالیة ام یقصد شیئا آخر؛ ۲. مشیت؛ ۳. «شجره طیبه» در آیه شجره مبارکة زیتونیة؛ ۴. التسعه المفیدة فی الارض و العشرة الجبال؛ ۵. معنی «دحو الارض من تحت الکعبه»؛ ۶. صورتی که در آیینه می‌آید چگونه است. نام جواب‌دهنده معلوم نشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳/۵

آغاز: قال سلمه الله تعالی، سوال: المعروف من الاخبار و من کلمات امناء الابرار؛ **انجام:** و هذا هو الذی یدل علیه الدلیل النقلی و العقلی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، تمام میشن تریاکی، ۱۴ص (۱۴۳-۱۵۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۵۴۱]

● **الاسئلة و الاجوبة** / کلام و اعتقادات، پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-as'ila wa-l ajwiba

در مسائل مختلفه در اعتقادات. از تقریرات میرزا محمد باقر شیرازی اصطهباناتی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۷۳/۱

آغاز: سوال. ان کان تقلید الاعلم واجبا فی تکلیف المقلدین فانه شکل ذلک علی الخواص؛ **انجام:** بالقیام الصدوری لانه ظلمهم فاذا خلق الانسان ظهر ان ای واحد منهم احسن و اکمل.

خط: نستعلیق، کا: سید حسن موسوی طباطبائی مازندرانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ابری مقوایی، ۲گ (۱-۲ر)، ۱۹ سطر (۲۱×۱۲/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۲ - ۸۱]

● **الاسئلة و الاجوبة** / فقه / عربی

al-as’ila wa-l ajwiba

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۷۹/۴

آغاز: بسمله. الحمدلله بارئ الانام ذی الطول و الانعام احمده علی نعمه العظام و الشکره ... اما بعد ان التصنیف فی الدین من شرائف الطائات؛ **انجام:** کذا ذکره الامام العالم الربانی المشهور بالفرقانی فی کتابه المسمی بانوار البروق شرح فرائض للشیرازی. تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۳۷ص (۲۶۸-۳۰۴)، ۱۹ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۴۷ -]

● **الاسئلة و الاجوبة** / کلام و اعتقادات / عربی و فارسی

al-as’ila wa-l ajwiba

پرسش‌هایی است از جمله: سؤال از «و ما کانت لاحد فیها مقرا و لا مقاما» از دعای کمیل؛ سؤال از آیه «و لاتومنو الا لمن تبع دینکم»؛ سؤال از معنی دارالاسلام؛ سؤال از «رد الشمس» و از آیه «لا تنکحوا ما نکح آباؤکم من النساء» و پاسخ آنها.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۳۲/۶

آغاز: سؤال فی دعاء کمیل؛ **انجام:** اذا لا تفرق العجم بین المذکر و المونث فی هذا المقام. من مقامع.

خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید خویی چوریسی کتابفروش، تا: ربیع الاول ۱۲۳۲ق، جا: اصفهان، مدرسه مبارکیه؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: مقوا عطف مشمع سرخ، ۶ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۸۱]

● **الاسئلة و الاجوبة** / پاسخ پرسش‌ها / فارسی

al-as’ila wa-l ajwiba

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۴۰(آ)-۴۶۳/۴۰(ب)-ف

نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۴ق؛ ۱گ (۴۲۴ر) [فیلمها-ف: ۱ - ۴۸۲]

● **الاسئلة و الاجوبة** / پاسخ پرسش‌ها / فارسی

al-as’ela va-l ajveba

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۲۲/۴

آغاز: در خبر است از خالد بن قیس و از سوید بن عبدالله و از قتاده؛ **انجام:** به آب رحمت و مغفرت شسته گردان و والدین ما را از دریای مغفرت سیراب گردان امین یا رب العالمین

حول المسائل العقائدیة و التاریخیة؛ خط: نسخ، کا: براتعلی بن محمد تقی، تا: شنبه ۲۶ شعبان ۱۲۶۹ق؛ جلد: چرم مشکی، ۳۴گ (۱۵۸پ-۱۹۱ر)، ۲۱ سطر ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۲ - ۱۳۲]

● **الاسئلة و الاجوبة** / پاسخ پرسش‌ها / فارسی

al-as’ela va-l ajveba

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۳/۱

مؤلف مجهول؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح[میراث شهاب:س۱۰ش۱-۲-۲۵]

● **الاسئلة و الاجوبة (امین الدوله) = پاسخ طوسی درباره تنفس** / طب / عربی

al-as’ila wa-l ajwiba (amīn-ud dawla) = pāsox-e tūsī darbāre-ye tanaffos

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

مختصری است مشتمل بر سؤالات امین‌الدوله [مقصود امین الدوله ابوالشجاع بن موفق الدوله ابوالفرج عالی است مذکور در تلخیص مجمع الاداب لابن الفوطی (ذیل ترجمه احوال موفق الدوله) و عم خواجه رشیدالدین فضل الله صاحب تاریخ معروف جامع التواریخ] از خواجه نصیرالدین طوسی در خصوص مشکلات و عویصات مسائلی که در فن ۱۰ کتاب ۳ قانون از تنفس مطرح کرده است و جواب‌های خواجه به سؤالات و اشکالات او و گفته اگر باز هم دشواری هست بگوید تا پاسخ دهد.

آغاز: ذکر الشیخ الرئیس فی الفن العاشر من الکتاب الثالث من القانون کلام کلی فی التنفس - التنفس یتم بحرکتین و وقفتین بینها. . المسئول من انعامه. . ان یبین هذه الاشکالات. . تاملت هذه الاشکالات فاقول ما قول الشیخ الرئیس فی التنفس

انجام: فهذا ما عندی فیما ذکره فان کان موافقاً للحق فهو المطلوب والا فلینعم بالانعام عما یخالفه بالاعلام عما یخالفه ان شاء الله تعالی یحرس فضله و مجده و یحصل مقاصده بلطفه انه اللطیف المجیب و الله اعلم بالصواب.

چاپ: به اهتمام عبدالله نورانی، در اجوبة المسائل النصیریة (تهران، پژهشگاه علوم انسانی: ۱۳۸۳)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۴/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۶گ (۲۰ر-۲۵پ) [ف: ۷۱۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۷۶۶/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا شئ جربه اصحاب الاکسیر ... خصوصا ابن زکریا فی کتاب الاسرار له والله اعلم تمت الرسالة.

خط: نستعلیق، کا: محمد بن کمال الدین حسین، تا: یک‌شنبه ۲۱ صفر ۹۴۴ق، جا: قم؛ کاغذ: شکری و نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، ۹ص(۲۳۵-۲۴۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۹-۳۵۰]

۳. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۷/۲۲

بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق [نشریه: ۵ - ۲۷۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۱۴/۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** خصوصاً ابن زکریا فی کتاب ااسرار و الله اعلم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ گ۷۶ دنباله رساله‌ای است؛ کاغذ: سپاهان، جلد: مقوا، ۶گ (۶۶پ–۷۱پ)، ۱۶ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ – ۷۵۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۱۸–۲۰) [ف: ۳ – ۱۸۵]

← اسئله و اجوبه رشیدیه ⩾ فوائد رشیدیه

● **الاسئلة و الاجوبة علی شرح الشمسیة** / منطق / عربی
al-as'ila wa-l-ajwiba 'alā s.-iš-šamsīyya
حسینی بحرانی، عبدالله بن سلیمان
hoseynī bahrānī, 'abd-ol-lāh ebn-e soleymān

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۶۲
آغاز: لحوق امر الآخر بلاواسطة فی نفس الامر یستلزم ان – یکون ذلك الشییء؛ **انجام:** و الاوسط مضایف الاکبر یکون الاصغر و الاکبر کلاهما
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی احمد آثاری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۸۲گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵ – ۱۶۶۳]

● **اسئلة و اجوبة فی بیان العقل** / پاسخ پرسش‌ها / فارسی
as'ela va ajveba fī bayān-el-'aql

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۱۵(آ)–۴۶۳/۱۵(ب)–ف
نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۴ق؛ ۴گ (۲۳۷ر–۲۴۰ر) [فیلم‌ها–ف: ۱ – ۴۸۰]

← الاسئلة الیوسفیة ⩾ مناظره میرزا یوسف علی
← اس المواهب السنیة فی المناقب الصفویة ⩾ صفوة الصفاء فی مناقب الاولیاء و معارج الاصفیاء

● **اسباب اجابت دعا** / کلام و اعتقادات / فارسی
asbāb-e ejābat-e do'ā
رساله‌ای درباره اسباب اجابت دعا از دیدگاه شیعی که در روی جلد نسخه، به عنوان ناز و نیاز معرفی شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۰۲/۱
آغاز: بسمله. بدانکه هرگاه کسی خواهد باصرار یعنی بحول و قوه خود از خدا چیزی بگیرد مشرك است و داعی و متوکل نیست بجهت آنکه خود را سبب وصول بمطلب خود کرده است؛ **انجام:** از مسبب الاسباب غافل می‌شوند و شده اند و بدانکه بعضی از مطالب هست که بخصوصه بشرع شریف امر صادر.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای یك‌لا، ۶گ (۱پ–۶پ)، ۱۵–۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۴ – ۱۰]

● **اسباب الاشیاء** / طب / فارسی
asbāb-ol-ašyā'
طبیب اصفهانی، ابوالقارح
tabīb esfahānī, ab-ol-qāreh
نسخه حاضر قسم دوم در طب عملی و در پنج «مقاله» است. مقاله اول در اسباب ماده صحت در چهار «باب».
[فهرستواره منزوی ۳۲۷۶/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۰۲
آغاز: بسمله، قل هو الله احد ... چنین گوید ... ابوالقارح الطبیب الاصفهانی که این رساله اسباب الاشیاء است ... با کثر کتاب حکما جمع نمودم؛ **انجام:** مسبب الاسباب باقی بهانه است ... هرچه خواهد کند که حکم او راست.
قسم دوم در طب عملی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محب علی، تا: شعبان ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: کاغذ فستقی، جلد: میشن آلبالویی، ۱۹۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۳×۱۴سم [ف: ۲ – ۲۲]

● **اسباب اعتلال المملکة و معالجاته** / حکومت و سیاست / عربی
asbāb-u i'tilāl-il-mamlikat-i wa mu'ālijāt-i-h
نیریزی، قطب الدین محمد، ۱۱۰۰ – ۱۱۷۳ قمری
neyrīzī, qotb-od-dīn mohammad (1689 - 1760)
مؤلف که در عصر صفوی می‌زیسته است، وضعیت ظاهری کشور چون مریض‌احوال و آشوب‌زده و مختل می‌دید با توجه به آیات قرآنی و روایات ائمه هدی به ویژه عهدنامه مالك اشتر به تشخیص اعتلال واختلال و علامات آن و نیز روش معالجات آنها پرداخته و بزرگان را به انتخاب یکی از بزرگان صفوی به حکم قرعه و تن دادن و تمکین کردن به احکام او توصیه کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۴
آغاز: الحمدلله الذی هو مولیکم نعم المولی و نعم النصیر و هو القاهر فوق عباده ... اما بعد فیا معاشر العلماء ان هذا الکتاب الذی لاح هو الحق القراح و ان کان الحق مراً و لقد جیء من سبأ؛

انجام: و جعلنا الله و ایاکم من الذین اخلصوا دینهم لله والا لله الدین الخالص والسلام علینا و علیکم و علی کل من اتبع الهدی من المسلمین و المسلمات و المومنین و المومنات و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۱۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۳ - ۹۸۷]

● **اسباب الامراض = الاسباب و العلامات**/ طب / عربی
asbāb-ul amrāḍ = al-asbāb wa-l ‘alāmāt
قسمتی است از کتاب تقاسیم العلل در بیان امراض مختلف از سر تا پا.
آغاز: بسمله، حمدله، صلاه، الصداع، سبب الصداع، اما سوء مزاج مختلف ساذج موجب بالذات او [لا] بالذات
انجام: (فی الوباء) الوباء هو تغیر یکون للهواء عن جهة عفونة واقعة فی الهواء ... فصل ینبغی للطبیب ان لا یقتصر علی ما فی الکتب ... و زان الکتابة و الله اعلم.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن ابی الفتح اسحاق، تا: سه‌شنبه ۵ شوال ۵۹۹ق؛ در دنبال نسخه‌های حب المقل است از تلخیص نظامی و حب سورنجان و چند قرص دیگر هم دیده می‌شود؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۹۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۹/۷سم [ف: ۱ - ۲۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۰۶/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** سبب جمیع ذلک یبس و مزاج سوداوی و الله اعلم.
خط: نسخ، کا: عبدالعزیز الحکیم، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، ۱۳گ (۱۱۸-۱۳۰)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۷سم [ف: ۱۹ - ۵۰۲]

● **اسباب التدوية** / طب / فارسی
asbāb-ot tadvīye

اشلیمر، فلمنکی، ق۱۳ قمری
ešlīmer, felemenkī (- 19c)
نویسنده که از طبیبان فرنگی مقیم ایران به روزگار ناصرالدین شاه بوده و در دارالفنون تدریس می‌کرده است، برای مطالب درسی خود چندین کتاب نوشته که کتاب حاضر از آن‌جمله می‌باشد. این کتاب شامل مقدمه‌ای است در اسامی شیمیایی داروها به‌صورت فهرست با مرادف فرنگی هر کلمه در مقابل آن. پس از مقدمه (= فهرست) مطالب مندرج در فهرست به شیوه طبیبان جدید مورد بحث قرار گرفته است. ترجمه از یکی از شاگردان اوست.
آغاز: مطلب اول در آب در حالتیکه بواسطه قواعد علوم طبیعیه اجسام را منقسم نمائیم
انجام: بل در حین غذا یا در اواخر و ادویه یدیه را میل نمایند
[استوری ۲۹۴/۲؛ تاریخ طب ایرانی الگود ۵۰۲ و ۵۱۲؛ امیرکبیر و دارالفنون ۳۱۸ تاریخ مؤسسات تمدنی جدید از محبوبی اردکانی ۲۲۷:۱ و ۳۰۲ و ۳۰۸؛ فهرستواره منزوی ۳۲۷۷/۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۳۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، رحلی، ۲۳۷گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۷ - ۳۰۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۳۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ شعبان ۱۲۸۷ق، با اشکال؛ کاغذ: فرنگی، ۳۳۶گ، ۲۱ سطر (۱۶×۲۸)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۷ - ۳۰۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۵۶
آغاز و انجام: برابر؛ پایان نسخه: العبد ... تقی بروجردی ولد مرحمت پناه جاجی شاه محمد بیک غفر الله له بتاریخ بیست و چهارم جمادی الثانی سنه ۱۲۹۲.
خط: نسخ، کا: تقی بروجردی، تا: ۲۴ جمادی الثانی۱۲۹۲ق؛ در اول کتاب آمده، «فهرست مفردات و مرکباب مذکوره و تدبیرات مستعمله در اسباب - التدویه ...»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آبی، مقوایی، ۳۵۷گ، ۲۱ سطر (۱۳×۱۳/۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۳ - ۷۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۰۸
کا: رضا پسر محمد حسین خان قاجار سیاح، تا: ۱۲۹۴ق؛ پس از پایان ۸ صفحه یادداشت طبی با قلم دیگر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۸۱۰ص، ۱۷ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: موسی، تا: شعبان ۱۲۹۶ق؛ مصحح، برگ‌های آن پراکندگی دارد؛ مهر: کتابخانه «حکیم الهی»؛ جلد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲۴گ، ۱۷ سطر ۱۰×۱۵، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۸ - ۵۹۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۰۰ق، جا: تهران، مدرسه پادشاه در خیابان الماسیه؛ قبل از کتاب فهرست الفبائی نسخه‌های قرابادین؛ تملک: ابوالقاسم ضیاء الاطبا فرزند آقا عبدالرحمن بن جواد تاجر بنارسی هندی با مهرهای «الراجی ابوالقاسم بن عبدالرحمن» (بیضی) و «ابوالقاسم ضیاء الاطبا» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۶-۱۹۹]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۲۱
آغاز: حمدله. و بعد درباره ... خطائی، بیخ نباتی است کثیر الوقوع

و معطر که بری او در کوه‌های بلند هندوچین و ماچین در فرنگستان عمومیت دارد؛ **انجام:** برابر
جلد سیم؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۷ ذیحجه ۱۳۲۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۳۴۳گ، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۲۷]

● اسباب التدوية / طب / فارسی

asbāb-ot tadvīye

طبیبی کرمانی، ق۱۳ قمری

tabībī kermānī (- 19c)

در هزار مطلب در طب زمان قاجار.
[فهرستواره منزوی ۳۲۷۷/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۰۲
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۱۲ ذیحجه ۱۲۹۲ق؛ با فهرست نویسانده در روز دوشنبه ۱۵ ذیحجه ۱۲۹۳ در دارالفنون؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۲۷۷گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۶)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۴۶]

● اسباب حدوث الحروف = معرفة حدوث الحروف = مخارج الحروف = مخارج الصوت / فلسفه / عربی

asbāb-u ḥudūṯ-il ḥurūf = m‘rifat-u ḥudūṯ-il ḥurūf = mxārij-ul ḥurūf = mxārij-uṣ ṣawt

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

به‌خواهش: ابو منصور محمد بن علی بن عمر بن جبان
رساله‌ای است در چگونگی حروف، شامل شش «فصل»: ۱. حدوث صوت؛ ۲. سبب حدوث حروف؛ ۳. تشریح حنجره و زبان؛ ۴. اسباب حرف از حروف؛ ۵. حروف مشبهه به این حروف؛ ۶. در این‌که این حروف گاهی از حرکاتی غیرنطقی شنیده می‌شوند. دکتر مهدوی سه کتاب یا سه روایت با این نام می‌شناساند که سومین آنها مطابق این رساله است. این رساله نیز بیش از یک تحریر دارد.
آغاز۱: بسمله. الحمدلله وحده حمداً یستأهله بعظمة ذاته و بسعة رحمته و فیضان جوده و صلوته علی نبیه محمد و آله و بعد فلیس کل قابل هدیته محتاجاً الیها و لاکل طالب تحفة. فاقداً لها بل ربما آثر الغنی فی ذلک اکرام الفقیر و توخی الکبیر به البسط من الصغیر و الشیخ الکریم و الاستاذ ابومنصور محمد بن علی بن عمر ادام الله فضله
آغاز۲: بسمله، ما کل من یقبل هدیه او اتهب شیئا یکون عادما لذلک الشیء فقد یقبل الغنی من الفقیر عرضا ... و الاستاذ ابومنصور محمد بن علی بن عمر بن جبان طلب منی طلب مباسطة لاطلب افتقار أن أکتب له الحاصل عندی من معرفة حدوث الحروف و اختلافها فی المسموع فی رسالة موجزة
انجام۱: و الیاء عن قلع الاجسام اللینة المتلاصقة بعضها ببعض و اظن انی قد بلغت الکفایة و عبرت عن المقدار الذی نبلغه من المعرفة تقرباً الی الشیخ الکریم الاستاذ جعلنی الله فداه فههنا اختم الرسالة متوکلا علی الله فهو حسبی و نعم الوکیل
انجام۲: و یسمع اکثرها من الطیور و من لغات أهم شبیهة اللغات بنغم الطیور. و الظن انی قد بلغت الکفایة و عبرت عن المقدار الذی تبلغه معرفتی فجاز ان اختم الرسالة. تمت رسالة مخارج الصوت و الحروف لابی علی، رح.

چاپ: قاهره، ۱۳۳۲ق و ۱۳۴۸ق
[الذریعة ۱۱/۲؛ فهرست آثار ابن‌سینا (مجله معارف، دوره نهم شماره ۲)؛ الاوقاف العامة موصل ۹۳/۲؛ مهدوی، فهرست مصنفات ۳۰؛ دنا ۱: ۷۱۶ (۲۷ نسخه: بعضی از نسخه‌ها مربوطه به رساله «حدوث الحروف» ابن‌سیناست که خلط شده)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹/۵
آغاز: برابر ۱
مشتمل بر شش فصل، فصل چهارم و پنجم و ششم که در نسخه دیگر با این نسخه موافق نبوده عیناً در آخر مندرج گردیده؛ خط: نسخ، کا: نوح بن یوسف بن علی سیرافی، تا: چهارشنبه ۱۵ رجب ۵۶۹ق؛ قطع: وزیری، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۳۵۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۵-ف و ۴۷۶۰/۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۶۴ و ۳ - ۱۰۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۰/۴-ف
نسخ اصل: اونیورسیته ش ۴۷۱۱. در شش فصل؛ خط: نسخ، کا: الحوفی المتطبب، تا: اوایل شعبان ۵۷۰ق؛ در پایان آمده «وکتبه الحوفی المتطبب فی اوایل شعبان سنة ثمان سبعین و خمسمائة یومئذ و صلاح الدین یوسف بن ایوب نایبا بباب الموصل بالحمامات»؛ ۶گ (۲۸-۳۳)، ۲۴ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۳۸]

۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۱۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۶گ (۲۱۷پ-۲۲۲پ)، ۲۲ سطر [نشریه:۲-۱۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۱۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۶۴]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۱/۱۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن سیاه، اندازه: ۱۲/۷×۲۱/۴سم [ف: ۷ - ۴۵۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۸/۱۴-ف
نسخه اصل: نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۵۳؛ بی‌کا، تا: شاید اوایل قرن ۷؛ ۷گ (۱۰۲-۱۰۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [فیلم‌ها - ف: ۱ - ۴۷۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۲-ف

آغاز و انجام: برابر۲
نسخه اصل: ایاصوفیا ۴۸۴۹، بی‌کا، تا: مقابله شده در ۶۹۷ق؛ ۱۰گ (۴پ-۱۳ر) [فیلمها -ف: ۱ - ۵۷۶]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۷۱/۲-عکسی و ۴۳۷/۲-عکسی و ۳۵۹/۲-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۰]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۲۵-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۲۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۳گ (۱۰۵پ-۱۰۷پ)، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۶سم [فیلمها -ف: ۱ - ۶۶۳]
۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۲۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ با سر لوح‌های زرین؛ کاغذ: اصفهانی نازک، ۴گ (۱۵۶-پ ۱۶۰)، ۲۴ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان - ف: - ۱۴۷۱]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۴۷/۱۶
آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۲۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۸گ (۱۲۸پ-۱۳۶پ)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۲۲۸]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۹۴/۱۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها-ف: ۱ - ۷۳۱]
۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴/۲۷
آغاز: برابر۱
مشتمل بر شش فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ ۳۱ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲ - ۳۹۹]
۱۱. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۳۱۹/۲
آغاز: برابر ۲
بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۷گ، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: ۳۸۷]
۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹/۷
آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر۱
کا: محمد نصیر، تا: ۱۱۰۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، یک‌لا، ۱۹ص (۱۳۳-۱۵۱)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۷ - ۱۳]
۱۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۲۰/۴
آغاز و انجام: برابر۱
خط: شکسته نستعلیق، کا: یدالله کجوری نظرپاک، تا: ۱۳۵۲ق، جا: تهران؛ ۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۶]
۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۴
خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛پس از آن اشعاری پراکنده به فارسی و عربی برخی از محقق سبزواری و آقا میرزا محمود خوئی (اخوی) و برخی از تواریخ سلاطین صفویه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۳گ(۵۷ر-۶۰ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۴۱]
۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۵/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶ سطر (۸/۵×۱۵/۵) [ف: ۱ - ۳۵۷]
۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۵
آغاز و انجام: برابر۱
خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی کلفت، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۴گ (۲۵پ-۲۸پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶ - ۲۳۹۴]
۱۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸-ح/۵۹۵/۵
آغاز و **انجام:** برابر ۲
خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:مختلف،جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۵گ، ۲۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۱۸۶]

● اسباب الرعد و البرق / طبیعیات / عربی

asbāb-ur ra‘d wa-l barq

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

شیخ الرئیس در این نامه از رعد و برق و صاعقه گفتگو نمود.
چاپ: دکن، ۱۳۵۳

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۰۸
آغاز: تقول ان الارعاد یکون من اسباب سبعة الاول منها انها اذا تصادمت غمامتان؛ **انجام:** و علی هذه الجملة تتولد الصاعقة
خط: نسخ، کا: احمد بن محمد علی اسفیدواجانی کرونی اصفهانی، تا: شعبان ۱۲۳۸ق؛ در ۱۲۴۱ مقابله شده، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۳ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۳۰×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۱۳]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۹/۶
خط: تعلیق، کا: محمد تقی تفرشی و حسن تقدیسی، تا: ۱۳۵۵ - ۱۳۵۶ق؛ به خط محمد تقی تفرشی به سال ۱۳۵۵ و حسن تقدیسی به سال ۱۳۵۶؛کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳ گ (۵۷پ-۵۹پ)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۲۶۳]
۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۸/۱۱ فرخ
آغاز: بسمله نقول ان الارعاد یکون من اسباب سبعه الواحد منها
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ سپاهانی؛ جلد: تیماج سوخته عطف و لبه تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۶۴-۶۷)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰۹]

● اسباب روزی و فقر / اخلاق / فارسی

asbāb-e rūzī va faqr

نوری برزنجی، احمد، - ۱۳۲۵ قمری

nūrī barzanjī, ahmad (- 1907)

در این رساله به اسباب فقر و منع روزی یا اسباب زیادی مال و منال پرداخته، با ذکر روایت‌هایی مناسب موضوع و چند دعا برای گشایش مشکلات.
آغاز: الحمد لله الذی وسع الرزق علی من شاء من عباده ... و عبد

برادران این مکتوب جمیعش برای احبائی که خوانده اند انفع است.
انجام: امید است که به برکت حضرتت علیه الصلاة و السلام نفع کلی ببینند.
[فهرستواره منزوی ۳۱۸/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۴۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: ابراهیم بن حاج فیض الله سنندجی، تا: شنبه ۸ ذیقعده ۱۳۱۲ق؛ جلد: مقوایی عطف و حواشی تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۶۴ر-۷۶ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴ - ۱۳۹]

● **الاسباب الصادة عن ادراك الصواب** / فلسفه / عربی
al-asbāb-uṣ ṣāda ʻan idrāk-uṣ ṣawāb
؟ کراجکی، محمد بن علی، - ۴۴۹ قمری
karājakī, mohammad ebn-e ʻalī (- 1058)
در ذکر علل و اسبابی که مانع شناخت آدمی هستند مشتمل بر چهار «فصل». نام مؤلف در این نسخه نیامده اما در فهرستی که از مصنفات کراجکی توسط یکی از شاگردان وی تنظیم شده نام این رساله ذکر شده است.
آغاز: بسمله الحمد لله ولی المحامد و مولی المراشد و صلواته علی افضل منذر و شاهد و ... و بعد وقفت علی ما رغب فیه الاخوان ... من ذکر الاسباب الصادة عن ادراك الصواب
انجام: قد ذکرت ایها الاخوان ما التمسوه فی بیان هذه الاشیاء ... الی اکرم المآب

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین مشهور به صاعد، تا: با تاریخ ۹۷۲ق؛ در انجامه کاتب آمده که این رساله با دو نسخه مقابله شده که یکی از آنها به خط عبدالله یزدی بوده است؛ ۱۴ص (۱۰۴ - ۱۱۸)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۱۳۵]

● **اسباب الضمان و مسقطاته** / فقه / عربی
asbāb-uḍ-ḍimān wa masqaṭāt-i-h
کوثر علیشاه، محمد رضا بن علینقی، ۱۲۶۱ - ۱۳۱۸ قمری
kowsar ʻalī-šāh, mohammad rezā ebn-e ʻalī-naqī (1845 - 1901)
رساله‌ای استدلالی در دو «فصل»: در أسباب الضمان و مسقطاته.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۸۶/۷
آغاز: قاعدة فی أسباب الضمان و مسقطاته. فیقع الکلام فی فصلین؛ **انجام:** هذا تمام الکلام فی المقصد الثانی المتکفل لمسألة الضمان بالاتلاف، و بقی الکلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه جمادی الثانی ۱۳۳۰ق؛ جلد: چرم زرد، ۹ص (۱۰۹-۱۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [مؤید:۱-۳۹۴]

● **اسباب العلاقات** / طب / فارسی
asbāb-ol-ʻalāqāt
یوسفی هروی، یوسف بن محمد، - ۹۶۶ قمری
yūsofī heravī, yūsof ebn-e mohammad (- 1559)
نسخه‌ای به پزشکی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۳۸
بی‌کا، تا: ۱۰۶۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵×۲۴/۴سم [رایانه]

← اسباب العلل و علاجها و علاماتها ≻ الاسباب و العلامات

● **الاسباب المضعفة للبصر ثلاثة عشر** / طب / عربی
al-asbāb-ul-muḍʻafa li-l-baṣar-i ṯalāṯat-a ʻašar

تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۴۲۱۸/۱۰
خط: نستعلیق، بی‌کا؛ تا: ۸۴۶ق، ۸ سطر [ف: ۷ - ۲۸۵]

● **اسباب مهندسی = علم بکاربردن اسباب مهندسی** / ریاضیات / فارسی
asbāb-e mohandesī = ʻelm-e bekār-bordan-e asbāb-e mohandesī
رساله در چگونگی اسباب مهندسی است. گویا از کتب کلاسیك دارالفنون در پایان سده سیزدهم بوده است.
آغاز: هو الله تعالی شانه. حسب الحکم ... اعتضاد السلطنه. عالیجاها موسیو بهلو سرتیپ فرانسوی این مختصر را در علم بکار بردن اسباب مهندسی تألیف نمود. بسمله. بجهت تعیین نمودن مقدار انحطاط زمین از زمین دیگر
انجام: که مطلوب حاصل خواهد شد
[فهرستواره منزوی ۲۵۹۶/۴]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز یك‌لا، ۹گ (۲پ-۱۰پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۱۶ و ۵-۳۳۰]

● **اسباب النزول** / علوم قرآن / عربی

asbāb-un-nuzūl

واحدی، علی بن احمد، - ۴۶۸ قمری

vāhedī, ʻalī ebn-e ahmad (- 1076)

مؤلف درباره شأن نزول آیات می‌نویسد: «آگاهی از شأن نزول می‌تواند روشنگر مفاهیم و معانی آنها باشد و بدون آشنایی با رویدادی که آیه‌ای در پی آن فرود آمده است دریافت تفسیر راستین و معنی درست آن امکان پذیر نبوده و دور از لغزش نخواهد بود». مفسر معتقد است شأن نزول باید مستند به روایت باشد و گرنه سخن گفتن درباره آن حرام و مشمول «من کذب علی القرآن من غیر علم فلیتبوء مقعده من النار» خواهد بود. این کتاب به ترتیب سوره‌های قرآن با یک «مقدمه» در کیفیت نزول قرآن مشتمل بر اقوال سه‌گانه است: القول: فی اول ما نزل من القرآن؛ القول: فی آخر ما نزل من القرآن؛ القول: فی آیة التسمیة و بیان نزولها.

آغاز: الحمدلله الکریم الوهاب هادم الاحزاب و منقح الابواب و منشی الحساب.

انجام: روی البخاری عن عبید بن اسماعیل عن ابی اسامة و لهذا الحدیث طرق فی الصحیحین تم الکتاب و الحمدلله اولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

چاپ: القاهرة، مکتبة البابی الحلبی، ۱۹۵۹م، ۲۶۶ص؛ محقق: السید احمد صقر، دارالکتاب الجدید، چاپ جدید، ۵۴۲ص، ۱۳۸۹ق.

[معجم مصنفات القرآن ۱۲۸/۱؛ سرکیس ۱۹۰۵/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۴۲/۱ و ۴۳؛ طبقات الاسنوی ۵۳۸/۲؛ بروکلمان ۴۱۱/۱؛ و الذیل ۷۳۰/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان بن یونس بن حسن، تا: جمادی الثانی ۶۱۰ق؛ به وسیله عبدالله بن انس بن ربیع بن یوسف بن عبدالله بن ربیع در دهه اول ذیحجه ۶۱۱ مقابله و تصحیح شده؛ تملک: احمد بن شیخ علوان؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳۵ - ۲۵۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸

آغاز: الرسالة و الصادع بالدلالة الهادی للامه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن علی بن سلیمان بن فخر بن عبدالله بن مسعود جلفاری، تا: دوشنبه آخر جمادی الاول ۹۹۴ق؛ افتادگی: آغاز (چند سطری از اول دیباچه را ندارد)؛ واقف: ابن خاتون؛ ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۴۰۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۵۰گ،۲۳سطر،اندازه:۱۲×۲۰سم[ف:۲۲- ۲۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ پشت برگ اول دارای یادداشت خرید کتاب در ۱۲۸۵ق؛ اهدائی رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی لمینه شده، جلد: مقوا با عطف و گوشه پارچه، ۱۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن - ۶۲]

● **اسباب النزول** / علوم قرآن / عربی

asbāb-un-nuzūl

بغوی، حسین بن مسعود، ۴۳۶ - ۵۱۰ ؟ قمری

baqavī, hoseyn ebn-e masʻūd (1045 - 1117)

مؤلف چون دانستن علم تفسیر را متوقف بر دانستن سبب فرود آمدن آیات بر پیامبر اکرم (ص) می‌دانست، این کتاب را از روایات و نقل اصحاب گرد آورده. نسبت این کتاب به بغوی بر فراز صفحه اول نسخه آمده و باید تحقیق شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۹۲

آغاز: و قوی به الاسلام و الدین فلمح منهاجه و ثقب سراجه ... و لمعت حکمته علی خاتم الرسالة؛ **انجام:** رواه البخاری عن عبید بن اسماعیل عن ابی اسامة و لهذا الحدیث طرق فی الصحیحین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۴ جمادی الثانی ۶۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: حاجی علی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۸ - ۹۳]

● **اسباب النزول** / علوم قرآن / عربی

asbāb-un-nuzūl

تفسیر مختصری به ترتیب سوره‌های قرآنی. در این تفسیر از هر سوره فقط آیه‌هایی که مؤلف می‌خواسته سبب نزول آن را ذکر کند، نقل شده و به همین دلیل عنوان سوره‌ها را «و من السورة» آورده است. این تفسیر بسیار فشرده برگزار شده و مؤلف از آوردن نام و اقوال دیگر مفسران خودداری نموده و تنها در اواخر کتاب از بیهقی و کتاب الدلایل وی یاد نموده است. این تفسیر غیر از «الاسباب و النزول» ابوالحسن علی بن احمد واحدی نیشابوری [- ۴۶۸ق] است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۰

آغاز: و من سورة النساء یا ایها الناس هم المکلفون مطلقاً و قیل اهل مکة، نفس هو آدم، زوجها هی حوا خلقه من ضلعه، السفها المبذرون السفها و صبی و قیل النساء و الصبیان. سوره مریم: کهیعص قیل هو اسم من اسماء الله تعالی و قیل من اسماء القرآن و قیل اسم السورة و قیل قسم و قیل غیر ذلک، عبده زکریا بن اذن من سبط یهودا و کان نجاراً، خفت الموالی هم عصبته و اقاربه من بنی اسرائیل خاف ضیاعهم الدین بعده؛ **انجام:** الوسواس الخناس

هو الشیطان یوسوس لابن آدم اذا غفل و یخنس اذا ذکر الله تعالی من الجنة و الناس کقوله شیاطین الجن و الانس و قیل هو یتعلق بیوسوس ای یوصل وسوسته من جهة الجن و من جهة الانس و انا اعوذ بالله و بکلماته التامات من وسوسته مطلقا و من کل شر فی دین او بدن او نعمة منحها الله تعالی متوسلا الیه به و بنبیه صلی الله علیه و سلم و فیما یقرب الیه خاتمة خیر فی عافیة. آمین.
از سوره نساء تا آخر قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد ملقب به مجنون، تا: دوشنبه ۱۸ صفر ۱۰۱۷ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۹۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۶ - ۲۰۳]

← اسباب نکبت ⩾ نصیحت حکماء
← اسباب نکبت ⩾ نصیحت نامه

● **الاسباب و العلامات = المعالجات الایلاقیة = الطب الایلاقی = مختصر القانون** / طب / عربی

al-asbāb wa-l-ʻalāmāt = al-muʻālijāt-il-īlāqīyya = aṭ-ṭibb-ul-īlāqī = muxtaṣar-ul-qānūn

ایلاقی، محمد بن یوسف، - ۵۳۶ قمری

īlāqī, mohammad ebn-e yūsof (- 1142)

وابسته به: القانون فی الطب؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)

گزیده‌ای است از کتاب «قانون» ابن‌سینا، در بیان کلیه امراض و اسباب و علامت‌ها و طریق معالجه آن بیماری‌ها و بابی در مسهلات و کیفیت استعمال آنها. این کتاب از حیث حجم، حدود نصف کتاب «قانون» بوعلی سیناست. ظاهراً همان است که با نام‌های «فصول ایلاقیه» و «مختصر القانون» و ... معرفی شده است گرچه سرآغاز و انجام‌ها بعضاً متفاوت است.

آغاز۱: بسمله حمدله فصل اعلم ان الطب علم یعرف منه احوال بدن الانسان من جهة ما یصح و یزول عن الصحة.

آغاز۲: بسمله الحمدلله باری النسم و منشئ الاشیاء من بعدالعدم و الصلوة ... و بعد فقد قال الشیخ الامام الاجل الامیر السید محمد بن محمد بن یوسف الایلاقی النیسابوری لما کان البدن الانسانی هو المفضل و المکرم علی اکثر ما فی الخلق

انجام۱: و کما نوخر الواجب من الفصد لضعف المعدة او الاسهال متقدم او غشی فی الحمیات.

انجام۲: والبصل المربی بالخل منع التهوع و الغثیان المتولد من الدواء و به کمل الکتاب و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب

[بروکلمن ۴۵۸/۱ و ذیل a ۸۲۵/۸۲ و c ۸۲۶/۸۲؛ معجم المؤلفین ۸۲/۹؛ مجلة معهد المخطوطات ۲۷۹/۵؛ کشف الظنون ۱۲۶۶]

شرح و حواشی:

۱- شرح مختصر القانون = شرح الفصول = شرح الطب الایلاقی؛ شمس الدین آملی، محمد بن محمود (-۷۵۳)

۲- شرح الجوامع = شرح الفصول؛ تنکابنی، احمد بن محمد حسین (-۱۳)

الامالی العراقیة فی شرح الفصول الایلاقیة

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵۶

آغاز: الامعاء و یکون المجاری بین الکبد و بین هذه الاعضاء عروق دقاق؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: ابی الفتح محمد بن ابی المکارم بن محمد شیخ طوسی، تا: ۱۱ شعبان ۶۵۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، یادداشت «ثق بالصمد محمد بن محمد» در انجام؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج، ۵۰گ، ۱۹ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۲ - ۱۴۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۰۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالعزیز الحکیم، تا: ۷ رمضان ۶۸۷ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن، ۲۴گ (۲۳-۴۶)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۷سم [ف: ۱۹ - ۵۰۱]

۳. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۵۸

خط: نسخ، کا: ابوالمعالی بن ابی الکرم بن ابی سهل نصرانی، تا: ۶۸۸ق؛ مقابله شده، در برگی قبل از کتاب نشانی خرید آن توسط زین العابدین بن محمد حسین به تاریخ ربیع الاول ۱۲۲۰ و نام چند کتاب آمده؛ تملک: یوسف بن بدرالدین بن عبدالاله الغری، ابوالطیب الغری؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۱۲۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۴۱]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ محشی با نشان «تحفه، شرح آملی، قانون، کناش فاخر، جواهر اللغة، اغذیه و اشربه» در برگ ۱ و ۲ روایات مربوط به طب و سرگذشت ایلاقی از تاریخ الحکماء شهروزی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای زرکوب مقوایی، ۲۶۰گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۶۲۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالقاهر بن بهاء الدین فولادی، تا: ۲۴ محرم ۷۳۹ق؛ مصحح، دارای حواشی با نشان «هـ»، یادگاری محمد اسماعیل از نوادگان ملا محمد باقر بهبهانی به سال ۱۳۳۵ ش در برگ قبل از آغاز وجود دارد؛ تملک: «منتقل شد این کتاب از ورثه مرحوم حکیم الغ بیک بفقیر حقیر محمد باقر بن زین العابدین الحسینی المرعشی غفر لهما» با مهر «یا غیاث المستغیثین اغثنی» (بیضی)؛ مهر: «ابن محمد علی محمد اسماعیل» (بیضی)، «محمد صالح بن محمد اسماعیل بن محمد علی» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۹ ص، ۱۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۲۵۱]

۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱۰ ـ ج

آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،کا: حسین بن محمد، تا: جمعه ۱ رجب ۷۷۵ق؛ در پایان بندی است در پزشکی به عربی و فارسی و سپس باب دوم کتابی در پزشکی گویا یادگار گرگانی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۷۲گ، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۴۱۸]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۷۷/۱
آغاز و انجام: برابر۲
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۳ شوال ۸۸۱ق، تملک: ابوطالب حکیم در جمادی الاول ۹۳۲؛ تاریخ وقف: ۱۳۳۲؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۰۷گ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۵ - ۲۷۳]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۹۰
آغاز و انجام: برابر۲
خط: نسخ و نستعلیق، کا: جلال الدین بن شمس الدین محمد بن جلال الدین خوارزمی، تا: رمضان ۸۹۶ق، جا: هرات؛ با تاریخ تولد ۸۸۷ سلطانزاده و محمد مسیح طبیب رازی؛ تملک: نظام الدین علی با مهر، قطب الدین محمد طبیب شیرازی با مهر، ضیاءالدین پسر او؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی زرافشان ترنج‌دار، ۲۵۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱-۵۰۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۳/۲
خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن حسین نائینی، تا: قرن ۱۰، جا: دیلمیه اصفهان؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز ضربی و مقوایی نو، ۱۵۸ص (۷۳-۲۳۰)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [سنا - ف: ۲ - ۵۷]

۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۲۷
آغاز و انجام: برابر۲
خط: نسخ، کا: احمد بن مجدالدین، تا: غره رمضان۹۱۶ق، جا: قریه مراباد؛ در صفحه عنوان فهرست کتاب در ۲۷ رمضان ۱۲۴۸ وسیله محمد باقر ابن محمدمصطفی نوشته شده، در صفحه ۳ مطالبی گوناگون، در صفحه چهارم دستورات طبی و در صفحه پنجم چنین آمده: «بدانکه در شهور سنه ست و تسعمائه در خراسان بلکه در جمیع بلاد و ولایت مرضی ظاهر شده که او را آبله فرنگی گویند و معالجه او بسیار مشکل است»؛ تملک: محمد سعید بن میرزا محمدصالح، صدرالدین محمد بن علی اصغر طبیب؛ مهر: «فصبر جمیل ۱۱۶۶»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ، ۲۷ سطر (۹×۱۲/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۵۶۲]

۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۵
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** الملح و اکل علی موضع العضد، تم فی السادس من شهر رجب ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدائی شیخ احمد شریعت عقدائی؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوایی با تیماج آلبالویی ضربی درون، ۲۸۹گ، ۲۳ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱ - ۳۰۰]

۱۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۰۰
آغاز و انجام: برابر۲
این کتاب در فهرست به نام «الفصول» آمده و تغییر آن با توجه به آغاز آن بوده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱، با تاریخ ساختگی رمضان ۸۸۹؛ ۴۹۹ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [نشریه: ۳ - ۳۷۹]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۸
آغاز و انجام: برابر۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ در صفحه عنوان دارد: «کتاب فی الطب من مؤلفات الفاضل الکامل السید الحسیب النسیب الاوحد فی زمانه السید محمد الایلاقی تلمیذ الشیخ الرئیس ابی علی السینا قدس الله سرهما و نور ضریحهما»؛ تملک: محمد کازا با مهر او؛ ۷۱گ (۱۵۷پ-۲۲۷پ)، ۱۶ سطر [ف: ۴ - ۷۹۴]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۲۱
آغاز و انجام: برابر۲
خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن محمد صلاح، تا: محرم ۱۰۹۶ق؛ واقف عباسعلی صائبی، شهریور ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ضربی عطف پارچه با سجاف، ۴۴۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۳۶]

۱۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۵۶
آغاز و انجام: برابر۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی، در آخر نسخه یادداشت خریداری از محمد اسماعیل حسینی مورخ ۱۱۶۸ق در دارالعلم شیراز از میرزا محمد باقر کتابفروش با مهر بادامی شکل کوچک او که روی مهر را پاک کرده‌اند، در پشت صفحه اول یادداشت محمد اسماعیل بن شمس الدین محمد طبیب مورخ ۱۲۳۴ق آمده که «این جلد کتاب دستور ایلاقی مثل سایر کتب بهمان شروط که در نسخه مسطور است وقف اولاد می‌باشد تغییر دهنده بلعنت خدا گرفتار» با مهر او «العبد محمد اسمعیل» (چهارگوش)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی‌دار، ۲۵ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۴ - ۱۸۷۸]

۱۶. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۳۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** الفصل الثالث عشر فی احوال البطیخ اما سفید باج فهی ملینة والخلنبات
در فهرست مؤلف ناشناخته مانده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: زرد نازک آهارزده، جلد: مقوایی، ۱۱۷ص، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۴]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۰۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج عنابی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۵۶ص، ۲۳ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۹ - ۵]

۱۸. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۹۹
آغاز و انجام: برابر۲

در فهرست «الفصول» آمده؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۲۲ صفر ۱۲۳۹ق؛ ۵۴۸ص (۵۴۴+۴)، ۱۹ سطر (۱۲×۱۴/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [نشریه: ۳ - ۳۷۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۲۸

کا: سید محمد طاهر طبیب اصفهانی، تا: ۱۲۵۰ق؛ کاتب که خود پزشک بوده در سه برگ آخر پاره‌ای از اصطلاحات پزشکی و اوراق و مقادیر را با رسم چند جدول تفسیر و شرح کرده است؛ کاغذ: فرنگی سفید رنگ آهار مهره، جلد: تیماج یشمی ترنج‌دار منگنه‌شده، ۲۳۹ص، ۲۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۹ - ۲۰۳]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۵۷

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و البصل المربی بالخل یمنع التهوع و القیء المتولد من الدواء

خط: نستعلیق، کا: محمد هادی بن محمد صادق حسینی، تا: سه‌شنبه ۱۱ شعبان ۱۲۵۷ق؛ تملک: محمد موسوی کاشانی به تاریخ ۲۶ شعبان ۱۳۲۱ با مهر «الراجی محمد بن نصر الله الموسوی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۹۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۸ - ۲۲۵]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۱

خط: نستعلیق، کا: محمد طیب بن محمد علی طبیب نظام قاینی، تا: دهه دوم ماه چهارم سال ۱۳۱۰ و اندی (در ۱۵ روز)؛ با تصحیح نسخه در ۱۷ ربیع الاول ۱۳۱۷؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ و مقوایی، ۳۱۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [سنا - ف: ۲ - ۲۳۵]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۰۱/۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** والله اعلم بالصواب. تم المختصر الجزء العلمی من الطب من کتاب القانون فی الطب المسمی بایلاقی. تم.

خط: نسخ متوسط و نستعلیق، بی‌کا، تا: از دوره صفوی؛ محشی؛ مهر: «کلب علی ابوالحسن محکوک» مورخ ۱۰۴۷ (دایره)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۳۸ص (۸۶-۱۲۳)، ۲۵ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۱۲ - ۳۰۳]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۳۴/۳

خط: نسخ، کا: ابوالغنایم بن احمد بن ابی الفضایل بن محمد بن محمد بن نصر، بی‌تا؛ مصحح، محشی، بسیاری از برگ‌ها جابجا صحافی شده است؛ تملک: ابن ابوالقاسم با مهر مربع؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ (۸۷پ-۲۶۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۲۰ - ۱۰۹]

۲۴. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۰۸

خط: نسخ و نستعلیق مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد مؤمن بن ولی الله حسینی جنابدی قائنی، محمد بن محمد باقر رشتی مشهور به بغدادی به تاریخ ۱۲۲۹؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: - ۵۸]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۱۰۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

● الاسباب و العلامات = اسباب العلل و علاجها و علاماتها / طب / عربی

al-asbāb wa-l ‘alāmāt = asbāb-ul ‘ilal wa ‘alāj-u-hā wa ‘alāmāt-u-hā

سمرقندی، محمد بن علی، - ۶۱۹ قمری

samarqandī, mohammad ebn-e ‘alī (- 1223)

کتابی است در بیماری‌های بدن از سر تا قدم و علامت هر یک از آنها و چگونگی درمان آنها بر اساس کتب مشاهیر اطبا به خصوص «قانون» ابن‌سینا و «معالجات» بقراطی و «کامل الصناعه» علی بن عباس مجوسی اهوازی، که آن را برای تسهیل مراجعه شخصی به مطالب مهم طبی در مواقع ضروری برای خود ترتیب داده بوده است و خود می‌گوید: «این یادداشت‌ها را برای کارهای خود گرد آورده و به سفارش محمد بن زکریای رازی عمل نموده‌ام که گفته طبیب باید آنچه را که بدان احتیاج دارد در جنگی فراهم آورد تا در وقت حاجت به آن مراجعه نماید». بر این کتاب برهان الدین نفیس بن عوض کرمانی شرح مفصل و معروفی نوشت.

آغاز: الحمدلله علی نعمه السابقة و ایادیه اللاحقة حمداً یمتری من انعامه المزید و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله

انجام: أو بماء العسل و زهر الخنثی من تریاقاته و ربما کفی فیه استعمال الملح و الخل علی موضع العضة

چاپ: کلکته، چاپ سنگی، ۷۵۵ص، ۱۸۳۶م؛ لکنهو، چاپ ستگی، ۱۸۷۹م.

[کتاب‌شناسی نسخ خطی پزشکی ایران ص ۱۸؛ کشف الظنون ۷۷/۱]

شرح و حواشی:

۱- شرح الاسباب و العلامات = شرح نفیسی؛ نفیس کرمانی، نفیس بن عوض (-۸۴۲)

۲- طب اکبری = تشریح طب اکبری = طب الاکبر؛ شاه ارزانی، محمد اکبر بن محمد (-۱۱۳۴)

۳- شرح الاسباب و العلامات (ترجمه)؛ تنکابنی، احمد بن محمد حسین (-۱۳)

٤- الاسباب و العلامات (ترجمه)؛ آقا کوچک، عباس بن محمد کاظم (-۱۳)

۵- شرح الاسباب و العلامات؛ هرندی، محمد عابد

٦- الاسباب و العلامات (مختصر)

۷- حاشیة شرح الاسباب و العلامات؛ رکن الدین

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۰۱/۱

آغاز: حرارة الحمی و السهر و خفة الرأس؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه۶۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی نو، ۲۹ سطر، اندازه: ۸/۸×۱۷/۱سم [ف:

۷ – ۳۸۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۰/۱

خط: نسخ، کا: حسن بن شاپور بن حسن الفتوی، تا: ۱۴ جمادی الاول ۶۶۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۹گ (۹پ–۱۸۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۷ – ۲۸۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۳۶

خط: نسخ، کا: محمود بن مختار اتابکی، تا: اوایل صفر ۶۸۷ق؛ مصحح، سه برگ اول نونویس است؛ تملک: محمد طاهر بن محمد رضا به تاریخ ۱۰۵۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۸/۵سم [ف: ۲۱ – ۴۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۷۸/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن محمود منشی، تا: ۶۹۸ق، جا: کازرون؛ مصحح، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب؛ حاشیه برگ ۲ پ یادداشت عبدالرحیم بن میرزا ممهور به مهر «الراجی عبدالرحیم» (خشتی)؛ مهر: «الراجی عبدالله الحسینی» (خشتی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده عبدالله الحسینی» (خشتی)، «افوض امری الی الله عبده عبدالرحیم» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: میشن عنابی دارای ترنج و سرترنج با گل و بوته و مرغ به زر مقوایی، ۲۲۱گ (۲پ–۲۲۲)، ۲۱ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۱۶ – ۴۲۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ با مهر و یادداشت محمد علی المتطبب، اجازه قرائت سعدالدین نزد پدرش فضل الله بن سعد بن عبدالسلام در ۲۰ جمادی الاول ۷۵۷ به خط پدر، در پایان نسخه یادداشت تولد شمس الدین حسن در روز سه‌شنبه ۹ شعبان ۷۵۰ و اندی و یادداشت‌های پراکنده طبی به عربی و عبری و فارسی به نثر و نظم؛ مهر: محمد حسین؛ تملک: جلال ابن سعد بن عبدالسلام المتطبب الاصفهانی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی ضربی و مقوایی، ۱۷۰گ، ۲۳ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا – ف: ۲ – ۱۲۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۷۵۰

آغاز: حاصله فی الرأس ... و قلة الهضم؛ **انجام:** دفلی ... فیه روی ایضا و یعرض من سقی الدفلی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۷ و اوایل قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ افتادگی: آغاز (یک برگ) و انجام؛ واقف: خان بابا مشار، شهریور ۱۳۳۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با رویه پارچه، ۱۱۹گ، ۲۳ سطر (۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۹ – ۱۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۶/۶

خط: نسخ، کا: مظهرالدین بن نصیر طبیب، تا: ربیع الثانی ۷۴۶ق؛ با اجازه قرائت و روایت ابن الکتبی شافعی به کاتب در آغاز محرم ۷۴۸ به خط اجازه دهنده؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج زرد حنایی ضربی مقوایی، ۹۷ص (۱۱–۱۰۷)، ۲۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا – ف: ۱ – ۳۴۳]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۴۴

خط: تعلیق، کا: ضیاء بن کمال، تا: ۱۵ رجب ۷۵۴ق؛ مصحح، محشی، در انتهای نسخه آمده: «طالعته و کتبت علیه حواشی من کلام ... کجالینوس و غیره فی مدة آخرها عاشر شهر رمضان المبارک سنه ۸۰۰ هلالیة و کتبه العبد الفقیر الی رحمة ربه الغنی، سلمان المنظر عفی الله عنه»؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۱ – ۱۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۵

آغاز: و اغفله فی کل واحدة من العلل؛ **انجام:** والحل علی مواضع العضه ... سنه تسع و سبعین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۳ جمادی الاول ۷۷۹ق؛ افتادگی: آغاز(یکی دو برگ)؛ واقف فاضل خان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی با حاشیه ضربی، ۱۴۹گ، ۲۴ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۱۹ – ۱۷]

۱۰. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه:۲

بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ش ۴۸۶۶ [نشریه: ۴ – ۳۳۸]

۱۱. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۰۵

در مقدمه آن آمده که ایلاقی اسباب و علامات را هر یک جداگانه نوشته و من هر دو را یکجا آوردم؛ بی‌کا، تا: ۸۰۶ق [نشریه: ۵ – ۲۰۹]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: علی بن عبدالله بن علی حاجی، تا: شعبان ۸۲۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک قادر بن کمال الدین، محمد بن حسین، جلال الطبیب، حسین بن محمد شمس الدین؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹ – ۳۱۰]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۷ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۸۳۲ق؛ تعلیقاتی در هامش نسخه به نقل از شرح کلیات، مصباح و صحاح؛ تملک: همایون؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی با ترنج و نیم ترنج، ۱۸۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۴/۲ – ۱۱۸]

۱۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، محشی؛ ۲۸۱گ، ۲۱–۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [نشریه: ۳ – ۳۶۶]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۸۸/۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قرمز نو، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱/۲×۲۷/۱سم [ف: ۸ – ۹۰]

۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولا یعرض من لسعتها فی اول الامر وجع یعتد به و لکن.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: رجب علی، لطف الله؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی ضربی، ۱۷۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲ - ۷۷۲]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نصوح بسنوی، تا: ۹۹۹ق؛ مصحح؛ مهر: «فخر الأطباء» (بیضی) با تملک، «عبدآقالر» (کوچک مدور)؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم حنایی مجدول، درون کاغذ بنفش، ۱۷۵گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵× ۲۰/۵سم [ف: ۳۶ - ۳۱۵]

۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۷۸

آغاز: برابر **انجام:** الخامس و الثلثون فی بلاذر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضاء محمد حسینی؛ مهر: «عبده علی الحسینی» (بیضی)، حاج سید سعید؛ تملک: علی اصغر، شمس الدین محمد حسینی؛ جلد: تیماج عنابی ضربی‌دار با کنج و ترنج، ۱۹ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۶۹۱]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۲۶ق؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا عطف و گوشه چرم، ۱۵۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۱۵]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۶ق [رایانه]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۹۹

آغاز: الصداع، الم فی اعضاء الراس و یکون اما من سوء مزاج حار ساذج؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: صلاح بن عبدالخالق و فرزندش عبدالله بن صلاح، تا: ۱۰۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده، مجدول، با سرلوح، در برگ‌های دوم و پایانی نسخه مطالب حاشیه‌ای در ارتباط با متن کتاب همچون طرز تهیه آب لیموی ساده و مطلبی از «تذکره» در ذکر حمام و جذب سم و فائده در مادة الجماع و خواص زعفران نوشته شده، در برگ اول مطلبی در معرفی کتاب و مؤلف آن توسط ابوحامد عریشی حیدر آبادی نوشته شده که در آن تاریخ کتابت نسخه حاضر سال ۸۶۳ بیان شده که تاریخ مذکور به غلط از عبارت پایانی کتاب به‌دست آمده است؛ مهر: «الفقیر ناصر بن علی»؛ تملک: در سال ۱۲۶۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی، گوشه‌ها و عطف گالینگر نارنجی، ۲۸۳گ، متغیر بین ۱۸ و ۲۰ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۳۶۰]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۸۹-۳۹/۱۶۹

آغاز: بسمله من امراض الرأس الصداع فی اعضا الراس وسببه اماسعه ... و علاماته ... اما الدم محمرة لون و؛ **انجام:** فهو کلب وکذلک ان اکلته و ماتت تمت الرسالة الموسومة باسباب وعلامات.

خط: نستعلیق، کا: حکیم محمد کاظم گیلانی، تا: اوایل محرم ۱۰۸۰ق؛ تملک: محمد کاظم بن عبدالرزاق جیلانی با مهر وی؛ جلد: مقوا با عطف گالینگور قهوه‌ای، ۲۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۲۶]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۵۷

خط: نسخ، کا: یونس بن منصور حسینی، تا: ۲۳ رجب ۱۰۸۷ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سرخ لایی مغزی یشمی، ۲۳۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰/۲سم [ف: ۱ - ۲۹]

۲۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۳۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد خضر موکینی، تا: صفر ۱۱۳۹ق [نشریه: ۷ - ۲۳۴]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۱۵/۱

آغاز: بسمله. حمدله و الصلاه ... قال الشیخ الامام ... نجیب المله و الدین ابوحامد محمد بن علی بن عمر المتطبب السمرقندی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، کا: ابنمحمد خضر موکئی الغ محمد حسین، تا: ۱۱۳۹ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا رویه تیماج قهوه‌ای ضربی گل و بوته در میان ترنج فشاری، ۱۶۳گ (۱پ-۱۶۳)، ۲۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۶]

۲۶. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقد اتفق اتمام کتابته کتاب الاسباب و العلامات

خط: تحریری، کا: میرزا رحیم بن طبیب بن ملا مهدی ساکن مدرسه جامع رشت، تا:سه‌شنبه۱۸ ربیع الاول ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: الوان، ۴۴۲ص، ۱۷ سطر (۸×۱۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [نشریه: ۳ - ۳۶۶]

۲۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ شوال ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ضربی مجدول، ۱۴۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱- ۲۸۷]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۹۲-۵۷/۱۶۲

آغاز: خصوصا فی الصنف الاول و تدهین المعدة خصوصا فمها فی المرافق بدهن الورد و السنبل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰۸گ، ۱۹-۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۲۶]

۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۷۰

آغاز: بسمله، الحمدلله علی نعمائه السابقة و ایادیه السابغة؛ **انجام:** و یظهر فیه آثار المالیخولیا ثم بعد ذلک

با عنوان «خلاصة فی الطب»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی حافظ الصحی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی درون کاغذ سفید، ۱۵۸گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۵۷]

۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۶۳/۴

آغاز: الصراع الم فی اعضاء الراس ویکون اما من سوء مزاج مختلف حار ساذج او من اسباب خارجه کالکائن عن الاحتراق فی الشمس و غیرها و علامته؛ **انجام:** و هذا النوع ربما انفتح فی ثلثة مواضع و اکثر و یحتاج فی هذا النوع الی المفجرات مثل الخمیر الحامض و برز المرء و زبل الحمام النورة الحیة ... فاذا انفجرت و خرجت المدة یعالج.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا عطف گالینگور، ۱۱۱گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۷]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۰۰

برگ‌های پراکنده‌ای است از عوارض رحم و بیماری‌های زایمان؛

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۱۹۹]

● **الاسباب و العلامات (ترجمه)** / طب / فارسی

al-asbāb wa-l ʻalāmāt (t.)

آقا کوچک، عباس بن محمد کاظم، ق۱۳ قمری

āqā kočak, ʻabbās ebn-e mohammad kāzem (- 19c)

وابسته به: الاسباب و العلامات = اسباب العلل و علاجها و علاماتها؛ سمرقندی، محمد بن علی (-۶۱۹)

به دستور: حاجی میرزا اسدالله موسوی

سال تألیف: ۱۳۰۲ق

در ۲۷ «باب» و ۴۰۷ «فصل».

[فهرستواره منزوی ۳۲۷۷/۵]

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۸۱/۲

کاتب = مؤلف (گویا)، تا: ۱۳۰۲ق [نشریه: ۳ - ۳۲۴]

● **الاسباب و العلامات (ترجمه)** / طب / فارسی

al-asbāb wa-l ʻalāmāt (t.)

به نظر می‌رسد ترجمه‌ای است نه از مؤلف «خلاصة التجارب» با «عنوان المسخنات، المرطبات، اسباب مفسدات شکل». مؤلف برخی از جای‌ها سخن خود را (در متن و گاه در حاشیه) به عربی بیان می‌کند و گاه متن عربی شرح اسباب را عیناً می‌آورد. وی از شرح خویش بر تشریح مرکبات قانون و نیز از کتابین خویش یاد می‌کند و هم چنین از پدرش که مبتلا به خمر بود و آن را از جوانی ترک کرد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۸/۴-ط

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... المسخنات ای اسباب السخونه غذای معتدل المقدار حار؛ **انجام:** و در علاج نیز این قدر دخل دارد که هرگاه که موجب یبوست معلوم شود از آن منع باید کرد تا سبب قوی نشود و امثال این فوائد و منافع است.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳ص (۱۲۸-۲۵۱)، ۱۹ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۵×۲۹سم [ف: ۲۳ - ۱۳۲]

● **الاسباب و العلامات (ترجمه)** / طب / فارسی

al-asbāb wa-l ʻalāmāt (t.)

مانند ترجمه‌ای است از «الاسباب و العلامات» سمرقندی.

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۴۳/۱

آغاز: بسمله. و به نستعین. حمد له و الصلوة ... اجمعین و بعد فی الصداع. صداع دردیست در اعضای سر و سبب درد یکی از سه چیز است؛ **انجام:** داغ کنند آخرالدواء الکی در «اوجاع المفاصل و النقرس»

کا: محمد باقر بن محمد ربیع، تا: ۲۶ شعبان ۱۱۰۱ق؛ ۶۶ ص (۱-۶۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [نشریه: ۳ - ۳۳۵]

● **الاسباب و العلامات (ترجمه)** / طب / فارسی

al-asbāb wa-l ʻalāmāt (t.)

شاید همان باشد که در علوم پزشکی معرفی شده و در فهرست منزوی ص ۴۷۱ نیز آمده است.

همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، و دارای مطالب متفرقه؛ جلد: تیماج سبز، ۲۵۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: - ۱۹]

● **الاسباب و العلامات (مختصر)** / طب / عربی

al-asbāb wa-l ʻalāmāt (muxtaṣar)

وابسته به: الاسباب و العلامات = اسباب العلل و علاجها و علاماتها؛ سمرقندی، محمد بن علی (-۶۱۹)

گویا از کتاب سمرقندی گزین شده است. فصول کتاب عبارت است از: الصداع، الدوار، السدر، السبات، السهر، النسیان، المالیخولیا، الکابوس، الصرع، السکته، الفالج و الاسترخا، التشنج، التمدد و الکزاز، الرعشه، الخدر، اللقوه، الاختلاج، الزکام، العصابه، فی حسن یظهر فی الدماغ، علی العین، ضعف البصر، امراض الاذن، امراض الانف، امراض اللسان و الفم و الشفتین، امراض الاسنان، البثور فی الحلق امراض الصدر و الریه، امراض الثدی، امراض المعده، امراض الکبد، امراض المرارة و الطحال فی الیرقان، امراض الامعاء و المقعد، امراض الکلیه المثانه، امراض الرحم، امراض الصفاق فی الفتق، اوجاع المفاصل و النقرس، الحمیات، الاورام و البثور، فی سقی السموم، طرد الهوام، الغدد و العقد.

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۹۲
آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله و صحبه الطیبین الطاهرین. و بعد لما کان کتاب الاسباب معلوم فی الطب و مشتهریین الاطبا فاخذنا منه فواید مهمه بان علم الطب واجب عینی علی کل ببشر فکان الاقتصار علی الاقتصار منه و بالله توفیق و علی الله التوکل؛ **انجام:** و علاجه تنقیة البدن من البلغم بالایارجات و استعمال القی و تناول الاغذیة الناشفه
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: انجام (ظاهراً یکی دو صفحه)؛ ۲۴۰گ، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [نشریه: ۳ – ۳۸۳]

● **اسباب و علامات و اوجاع مفاصل و نقرس و طریقه معالجه آنها** / طب / عربی
asbāb va ʻalāmāt va owjāʻ-e mafāsel va neqres va tarīqe-ye moʻāleje-ye ānhā
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)
چنین نام و چنین کتاب و یا رساله‌ای به شیخ نسبت داده نشده و ممکن است بخشی از دیگر تالیفات او باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۰۶/۲
آغاز: بسمله فصل فی اوجاع المفاصل و النقرس و اسبابه و علاماته؛ **انجام:** معجونا لینة مدقوقة و یضمد به نافع ان شاءالله تعالی.
خط: نسخ، کا: عبدالعزیز الحکیم، تا: ۷ رمضان ۶۸۷ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن، ۳گ (۱۸–۲۰)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۷سم [ف: ۱۹ – ۵۰۰]

● **اسباغ المنة فی انهار الجنة** / کلام و اعتقادات / عربی
asbāq-ul-minna fī anhār-il-janna
نابلسی، عبدالغنی بن اسماعیل، ۱۰۵۰ – ۱۱۴۳ قمری
nābolosī, ʻabd-ol-qanī ebn-e esmāʻīl (1641 - 1731)
رساله‌ای است کوتاه در نهرهای بهشت و احادیث و روایات در این خصوص.
[ایضاح المکنون ۶۹/۱؛ هدیة العارفین ۵۹۰/۱؛ معجم المؤلفین ۲۷۱/۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۰۴/۶
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، فیقول العبد الحقیر ... سیحون و جیحون، قال الشیخ شهاب الدین ابن حجر الهیتمی فی شرحه؛ **انجام:** و هذا هو الصواب فی ذلک و الله اعلم بما هنالک و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم
خط: نسخ، کا: محیی الدین بن قاسم نبکی، تا: ۱۱۹۶ق؛ نام کتاب و مؤلف در پشت برگ آغازین نسخه آمده است؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۸۴–۸۵)، ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۴ – ۶۲۷]

● **اسباغ النائل بتحقیق المسائل** / فقه / اردو
asbāq-un nā'il bi-taḥqīq-il masā'il
کنتوری، ناصر حسین بن حامد حسین، ۱۲۸۴ – ۱۳۶۱ قمری
kantūrī, nāser hoseyn ebn-e hāmed hoseyn (1868 - 1942)
فتاوی فقهی و عملی ایشان در نه جزء (برخی هشت جزء) به صورت سؤال و جواب تدوین شده است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۳۱
آغاز: بسمله. کیا ارشاد هین حضرات علمای دین کااس مسئله مین که اگر کسی مقام پر چند مسجدین بالکل؛ **انجام:** لکن هذا الناصب قد اعمت العصبیة عینیه
جزء ۱؛ خط: نستعلیق و شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ اهدائی رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره فرنگی، جلد: تیماج جگری رنگ با جداول زرکوب.، ۲۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۶۱]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۴۰
آغاز: مسئله اول کیا فرماتی هین علمای دین و مفتیان شرع متین اس مسئله مین که سگ چینی کی ظرف؛ **انجام:** اذا مات المقر علی اقراره ثم الموصی له بجمیع المال ثم بیت المال و الله اعلم بحقایق الاحکام
جزء ۲؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدائی رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: حنایی و نخودی آهار مهره، جلد: فرنگی ماشی، ۱۲۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۶۲]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۴۰
آغاز: بسمله، ما قولکم مدظلکم سید مضطر اولاد امام محمد نقی علیه السلام کو امام ضامن؛ **انجام:** لیکن واقعه در باب روز حدیث نواب هندسی استیناس اسکاهو سکتاهی و الله اعلم.
جزء ۳؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۳۰گ، مختلف السطر [اهدائی رهبر: ۳ – ۶۲]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۱۵
آغاز: کیا فرمانی هین علمای دین و مفتیان شرع متین مسأله جات ذیل مین؛ **انجام:** والله اعلم ۲۹ شعبان ...
جزء ۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدائی رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۳۵۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۳ – ۶۳]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۷۸
آغاز: (س) کیا فرماتی هین علماء دین و مفتیان شرع متین مسأله جات ذیل مین؛ **انجام:** اور سوا اسکی زید کسی طرح طلاق

پراماده کیا جاوی کوی چاره نظر نهین آتا و الله اعلم.
جزء ۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدائی رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۰۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۷۱
آغاز: بسمله، چه می‌فرمایند علمای دین و مفتیان متین زادالله تحقیقاتهم؛ **انجام:** عام الفیل سی کیا مرادهی او کونسی سن کوکهی تین
جزء ۵؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق، ظهر ورق اول مزین به خط مؤلف درباره فقدان نسخه و بازگشت آن در سال ۱۳۳۸؛ اهدائی رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: مشقی نخودی، جلد: مقوا، ۱۷۰گ، مختلف السطر،اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۹۳
آغاز: بسمله، کیا حکم هی شریعت و قرآن شریف کا آن مسائل؛ **انجام:** اطاعت لازم هی لیکن مطالبه اجنبی (کذا) حقوق واجبه کاکرسکتی هی و الله العالم.
جزء ۶؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: مشقی، جلد: مقوا، ۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۳]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۷۰
آغاز: بسمله، (س) کیا فرماهین بین علمای دین و مفتیان شرع متین؛ **انجام:** اورغیاث اللغات من (؟) لفظ معنی مندیل هن مذکور هی
جزء ۷؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: مشقی، جلد: مقوا، ۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۴]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۰۴
آغاز: سؤال تاریخ ولادت با سعادت جناب سید الشهدا کی قول هین اوراون اقوال کی مستند کیا گیاهین؛ **انجام:** درست است هی اگر ارواح خبیثه هی مراد آپکی همزاد هون و الله اعلم
جزء ۸؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدائی رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۱۴۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۴]

● **اسبال المطر علی قصب الشکر** / ادبیات / عربی
isbāl-ul maṭar ‘alā qaṣb-iš šikar
امیر صنعانی، محمد بن اسماعیل، ۱۰۹۹ - ۱۱۸۲ قمری
amīr-ol san‘ānī, mohammad ebn-e esmā‘īl (1688 - 1769)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۳۰
آغاز: قال مولانا بدرالاسلام؛ **انجام:** لنفسه محمد بن اسماعیل غفر له و عفا عنهما
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۷۹ق [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۳۱
آغاز: بسمله الحمدلله ... و هذه النظم المسمی یقصب الشکر؛ **انجام:** هذا مستفیض اسما
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۷۹ق [رایانه]

● **الاسبال لکساء علی النساء** / گوناگون / عربی
al-isbāl li-kasā’ ‘ala-n nisā’
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۸۱۵
آغاز: بسمله الحمدلله و کفی و سلام علی عباده؛ **انجام:** یکون تفاوت الناس فیه علی قدر معرفتهم فی هذه الدار بالجلال و الاعظام ... الی یوم الدین آمین
خط: نسخ، کا: غلام حی الدین، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **اسبان پادشاهی (بیان مجملی از)** / متفرقه / فارسی
asbān-e pādešāhī (bayān-e mojmalī az)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۱/۲
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۲۱۶ق، جا: قریه رنگ سار گسکر گیلان در منزل حاج ابراهیم وزیر؛ ۴ص، سطور چلیپا [ف: ۵ - ۳۵]

← اسب‌دوانی ⟵ آداب اسب‌دوانی و تیراندازی
← اسب‌نامه ⟵ فرسنامه

● **اسب‌نامه = فرس‌نامه** / حیوان‌شناسی / فارسی
asb-nāme = faras-nāme
دارای عنوان‌های «باب دوم اندر حرب کردن، سوار و پیاده، آگاه باش که حرب دوگونه است یکی سوار دیگر پیاده ... باب هفدهم اندر شناختن دندان است، که در آن دندان بود».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۰۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور، ۱۵ سطر (۱۱×۱۶)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۷۰۸]

● **اسب‌نامه = فرس‌نامه** / حیوان‌شناسی / فارسی
asb-nāme = faras-nāme
گویا مضمار دانش یا رساله فیض کاشانی با عنوان «در ذکر آنچه تعلق به هیات اعضا دارد» و می‌رسد به عنوان «بیان مجملی از اسبان پادشاهی».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۰۰/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۱۴ سطر [ف: ۵ – ۳۳۹]

● **اسب‌نامه** / حیوان‌شناسی / فارسی
asb-nāme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۰۰/۲
نخستین عنوان «در معالجه علتی که در سر اسب باشد» بازپسین آنها «در معالجه اسبی که ضعیف و پریشان شده باشد»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۱۴ سطر [ف: ۵ – ۳۳۹]

● **اسب‌نامه = فرس‌نامه** / حیوان‌شناسی / فارسی
asb-nāme = faras-nāme

غیرهمانند:
۱. تهران؛ سادات ناصری، حسن؛ شماره نسخه:۲۴۲
در دو بخش: چهل «باب» و شصت «باب»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ – ۶۹۶]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۲۰/۲
در درمان بیماری‌های اسبان (ص ۱۳۲ تا پایان) با عنوان «باب فصل سیوم در بیان کرکری که هشت قسم باشد»؛ خط: نستعلیق، کا: غلام حسین، تا: ۵ ربیع الاول ۱۲۰۲ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تازه مقوایی، ۶۳ص (۱۳–۱۹۵)، ۱۱ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۷ – ۴۶۴]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۳
آغاز: وحشی دستها و پاها جهت ریختن موی که از گری ریخته باشد و ضعیف قوایم در جهت باگران و جراحت سم و خرسالان دورک است؛ **انجام:** و دعای خیر برای نصف بکند که هر دو بفیض رسیده باشد
در درمان و نگاهداری اسب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن لایی سیاه، ۳۶گ (۴۷ر–۸۲ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶–۱۳۰]

● **اسب‌نامه (منظوم)** / شعر، حیوان‌شناسی / فارسی
asb-nāme (manzūm)
منظومه در درمان بیماری‌های اسبان با عنوان‌هایی مانند: در بیان معالجه شاش بند فرس: شود اگر شاش بند اسب تو هشدار ×× علاجش زودتر از در میان آر / نشاسته با عسل هم وزن باید ×× به آب انداز چون شربت نماید / میان آفتابه پس فرو ریز ×× بریز اندر زمان در حلق شبدیز / علاج دیگر آنکه آسان تر نمایم ×× گره از مشکل تو بر گشایم / تو شیره پوست گندم را فرو کش ×× بریز آنگه میان شیره خوش
آغاز: در بیان معالجه قراقوش فرس. قراقوش آنکه در بالای زانو ×× برآید استخوانی ای نکو خو
[فهرستواره منزوی ۱۳۸/۱۰]

رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲/۶۳۱د
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: استاد فرج‌الله بناء قزوینی، تا: ۱۳۰۲ق؛ مجدول؛ جلد: مقوا، اندازه متن: ۱۰×۱۸، اندازه: ۱۸×۲۲سم [رشت و همدان – ف: ۱۲۲۱]

← اسب‌نامه هندی ≻ فرسنامه

● **اسب‌نامه هندی** / حیوان‌شناسی / فارسی
asb nāme-ye hendī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۸۸/۲
اسب‌نامه هندی به فارسی و اردو بدین‌گونه «اول ناسارت دل ... آنکهه درست هولی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۲گ (۶۷ر–۷۸پ)، ۱۰ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷ – ۴۸۳]

● **اسب و انواع آن** / حیوان‌شناسی / فارسی
asb va anvā‘-e ān

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
اسب دوانی و داستانهای مربوط به اسب در ۱۵ «باب». قسمت دوم این رساله در معالجات اسب و در این نسخه ۸ باب است. دو باب از مقدمه رساله افتاده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی قهوه‌ای نرم، اندازه: ۱۰×۱۴سم [نشریه: ۷ – ۷۵۱]

● **الاسبوعیة فی الاعمال الخیریة** / دعا / فارسی
al-osbū‘īye fī a‘māl-el-xeyrīye

نوری فشارکی، محمد علی بن زین العابدین، ق۱۴ قمری
nūrī fešārakī, mohammad ‘alī ebn-e ziyn-ol-‘ābedīn (-20c)

در شب جمعه ربیع الاول ۱۳۳۵به مؤلف الهام شد که کتابی درباره اعمال و اذکار و ادعیه بنویسد و او این کتاب را در یک مقدمه و ۷ «فصل» و یک «خاتمه» نوشته است: مقدمه در فضل دعا و ترغیب به زهد و تقوی و هر فصل برای ادعیه روزهای هفته.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵و۱۵۹۶/۹-۹/۱۴۶

آغاز: نحمده علی توفر آلائه و نشکره علی توارد نعمائه ... و بعد چنین گوید تراب اقدام مؤمنین طلبه قلیل البضاعة کثیر الرجاء محمدعلی بن العالم الفاضل المحقق؛ **انجام:** پس آهسته می‌گویی اعوذ بالله من الشیطان الرجیم آنگاه مشغول قرائت حمد و سوره می‌شوید

فقط مقدمه و فصل اول درج شده است. در میان نسخه دو صفحه از این رساله درج شده (برگ ۵۸ روپ) و پس از آن در اواخر نسخه از آغاز تا بخشی از فصل اول درج شده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ متن خط خوردگی دارد، در پایان ابیاتی به فارسی در مناجات و جدولی در طلسم و مطالب متفرقه درج شده است؛ جلد: مقوای نارنجی عطف پارچه طوسی، ۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۲۶]

● **استاد افضل مهابادی** / تراجم / فارسی

ostād afzal-e mahābādī

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱۴ شمسی

šafī'ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad (- 20c)

تاریخ تألیف: اول اسفند ۱۳۸۳ش؛ محل تألیف: تهران

رساله کوتاهی است در شرح حال حسن بن علی بن احمد مهابادی اردستانی معروف به افضل و افضل الدین (- ۸۵۸ ق) که از عالمان، فقیهان و محدثان بزرگ شیعه بوده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹۰/۱۸

آغاز: استاد فاضل و شهیر حسن بن علی بن احمد بن علی ملقب به افضل الدین و معروف به افضل مهابادی از مشاهیر علماء حدیث و از فقهای شیعه و مدرسان بزرگ در قرن ششم هجری قمری است؛ **انجام:** وی پس از عمری تلاش در تحصیل علم، تألیف و تدریس، به سال ۵۸۵ هجری قمری در گذشته است. کم آرد چو او مادر روزگار.

خط:نستعلیق،کاتب=مؤلف،تا:۱۳۸۳ق؛ ترقیمه: «تهران، کوی نصر ... مرتضی شفیعی اردستانی،۱۳۸۳/۱۲/۱ شمسی»، مجدول؛ کاغذ: جدید،۲گ (۹۸-۹۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳۸ - ۸۲۱]

● **استاد سلمانی** / آداب و سنن / ترکی

ostād-e salmānī

رساله مختصری در کیفیت و آداب سرتراشی (حلق رأس) که به صورت پرسش و پاسخ و با عنوان‌های «اگر سؤال اولونسه- جواب بودر» نگارش یافته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۸/۱۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد اگر سؤال اولونسه اولگوج ندن خلق اولدی، جواب اولدر که آدم پیغمبرنک قندلندن خلق اولدی دنیای احاطه ایلمشدر؛ **انجام:** یا سلمان حضرتنک حدیثی یلان ایمش که من نه کماله و نه زواله یتشرم اولدمده سلمان پک اول جهودنک بوغازی ...

خط: نستعلیق ترک، کا: یوسف فرزند ملا کریم، تا: ۱۱۶۶ق، جا: روستای اخی صوفیلوی پادار (ترکیه)؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، در انجام در برگ‌های ۵۹-۶۰ فوائدی در گونه‌های استخارات و مطالب مخصر فقهی و برخی احادیث به چشم می‌خورد؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۲گ (۵۷و۵۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۳۰ - ۳۱۹]

● **استاد مجید وکیل مجلس انتخاب می‌کند** / فارسی

ostād majīd vakīl-e majles entexāb mī-konad

کسروی، احمد، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۴ شمسی

kasravī, ahmad (1890 - 1945)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۵

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۳-۴۷۵۴-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۹۹]

● **استبداد (رساله در)** / سیاست و حکومت / فارسی

estebdād (r. dar)

در بیان لغوی و اصطلاحی استبداد و خصوصیات مستبد، استبداد و دین و مباحث مربوط بدان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۲/۲ط

آغاز: بسمله. استبداد لغتا قناعت کردن شخص است برای خودش در اموریکه لازمست در آنها استشاره نماید؛ **انجام:** لا رطب و لا یابس الا فی کتاب مبین ببرهان عیان نه مجرد تصدیق و تسلیم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در ص ۱۸۲ و ص ۱۸۳، گفتاری است (گوینده معلوم نیست) خطاب به آقا سید عبدالله مجتهد و صدر العلماء و سید احمد و سلطان العلماء و شیخ محمد رضا و میرزا مصطفی در منع از دخالت آنها در امور مملکت؛ جلد: مقوایی ابر و باد و عطف تیماج آبی، ۱۸۳ص، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲۴/۳ - ۱۲۳]

● **الاستبداد و المستبد** / حکومت و سیاست / عربی

al-istibdād wa-l-mustabidd

استرآبادی، عبدالنبی بن علی، - ۱۳۴۰ قمری

estarābādī, 'abd-on-nabī-ye-bn-e 'alī (- 1922)

رساله‌ای است کوتاه در خصوص استبداد مستبد با عناوینی چون: استبداد حکام، استبداد و مال، و استبداد و اخلاق. از آنجا که بیشتر رساله‌های مجموعه‌ای که نسخه حاضر در آن قرار دارد، از آن عبدالنبی استرآبادی است، از این رو این رساله نیز از وی

دانسته شد. در برگ ۱۴۳ مجموعه، فهرست کتاب‌های خود را آورده که احتمال می‌رود رساله حاضر «اتمام الحجة» یا «تذکار الغافلین» باشد.

[الذریعة :۲۵۲/۱۱؛ نقباءالبشر: ۱۲۴۳/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۸۴/۳

آغاز: التشریفات و ربما یغتر المطالع کما اغتر بعضش المورخین البسطاء بانکثیرا من وزراء المستبدین؛ **انجام:** و یهذبونه من الزوائد مما یطرء اعادة علیکل دین یتقام عهده فیحتاج الی مجددین یرجعون به الی اصله المبین البری.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: حدود نیمه قرن ۱۴؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶گ (۱۲۷ر-۱۴۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۳۳ - ۳۵۱]

● **استبراء الامة الباکرة** / فقه / عربی

istibrā'-ul amat-il bākira

میسی، لطف الله بن عبدالکریم، - ۱۰۳۲ قمری

mīsī, lotf-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-karīm (- 1623)

رساله‌ای استدلالی است در این که اگر شخصی کنیز بکری داشته و با وی وطی در دبر نموده، هنگام فروش باید او را استبرا نمود مانند کنیزی که در قبل وطی شده است. این رساله یک برگی توضیحاتی است بر گفته‌های کرکی در کتاب «جامع المقاصد».

قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۵۵/۱۱

آغاز: الحمد الله رب العالمین ... مسالة هل یجب استبراء الامة الباکرة علی البائع و شبهه اذا کان قد وطئها دبرا؛ **انجام:** و فی هذا کفایة لمن وعی و تامل و صغی، و الحمد الله وحده

خط: نستعلیق زیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: پارچه‌ای، ۲گ (۱۲۳پ-۱۲۴ر)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۱۲]

● **استبصار الاخبار = جامع اسرار العلماء = جامع الاحادیث و الاقوال = الجامع الکبیر** / شرح حدیث / عربی

istibṣār-ul axbār = jāmi'-u asrār-il 'ulamā' = jāmi'-ul aḥādīṯ wa-l aqwāl = al-jāmi'-ul kabīr

ابن الوندی، قاسم بن محمد، - ۱۱۰۰ ؟ قمری

ebn-e alvandī, qāsem ebn-e mohammad (- 1689)

وابسته به: الاستبصار فیما اختلف من الاخبار؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

تاریخ تألیف: ۱۰۸۷ق (کتاب الزکاة)، ۱۰۸۸ق (کتاب الصوم)، ۲۲ ربیع الاول ۱۰۸۹ق (کتاب الحج)

مؤلف بنا داشت که شرحی بر کتاب «استبصار» شیخ طوسی بنویسد، اما اخبار کتاب «کافی» و «من لایحضر» و «تهذیب» و چند کتاب حدیثی دیگر را بر آن افزود که فهرست آنها در مقدمه آمده است، همراه با نقل اقوال فقها و علما و مطالبی از کتاب‌های آنها. در برخی از اجازاتش از آن به «الجامع الکبیر» یاد می‌کند. این کتاب در چند جلد است. در «الذریعه» به چند نام آمده: «استبصار الاخبار» (ج۲: ۱۷)، «جامع اسرار العلماء» و «جامع الاحادیث و الاقوال» (ج۵: ۳۹)، «شرح الاستبصار» (ج۱۳: ۸۶).

[الذریعة ۳۹/۵ و۱۷/۲؛ ریاض العلما ۳۹۹/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۸

آغاز: کتاب الزکاة و لنقدم فیه فوائد الفائدة الاولی فی وجوب فرض الزکاة و ما یجب فی المال فی الحقوق؛ **انجام:** کما امر رسول الله بدیل بن ورقاء ألا لاتصوم فانها ایام اکل و شرب و بعال، کان حسناً.

از اول کتاب زکاة تا آخر کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: فیاض بن حاج محمد بارمانی، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۹۴ق؛ مصحح، در صفحه آخر مؤلف نوشته است: «قوبل بأصله علی الدقة بقدر الوسع و الطاقة کتب جامعه الاقل قاسم» پس از آن مهر وی «محمد قاسم الکاظمی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۱۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۵۷]

۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۲۶

کتاب المکاسب و البیوع؛ خط: نسخ، کا: خلف بارمایی نجفی، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۴ق؛ مصحح، در برگ پایانی انهائی از مؤلف جهت فرزندش محمد ابراهیم به سال ۱۰۹۴ق، دارای حواشی مفصل با عنوان «ولد المؤلف محمد ابراهیم» و به نقل از مؤلف، در ۹ برگ آغازین مقدمه مؤلف بر جلد اول و نام کتاب و مؤلف و مقدار مطالبی که از کتاب حاضر به تألیف رسیده و فواید پراکنده‌ای به نقل از مؤلف برخی به خط محمد ابراهیم فرزند مؤلف، اشعار عربی فرزند مؤلف در مدح کتاب و وصیت محقق حلی به خط محمد ابراهیم بن قاسم کاظمی (فرزند مؤلف) به سال ۱۰۹۴ق دیده می‌شود؛ مهر: وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۳۹۶گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۰۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۷۵]

۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۳۰

کتاب النکاح تا پایان عقیقه؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم کاظمی (فرزند مؤلف)، تا: جمعه ۴ رجب ۱۰۹۴ق؛ مصحح، با امضای بلاغی به خط مؤلف، و مقابله آن در مسجد کوفه و هنگام اعتکاف دهه آخر رمضان، در برخی از برگ‌ها تاریخ شروع تألیف آن جزء از کتاب در ماه‌های مختلف سال ۱۰۹۳و ۱۰۹۴ق دیده می‌شود؛ مهر: وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: تیماج قرمز ضربی سر طبل دار.، ۳۷۳گ، ۲۹ سطر، اندازه:

۲۰/۵×۳۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۵۳]

۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الوصایا و الفرائض؛ کا: محمد ابراهیم کاظمی (پسر مؤلف)، بی تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۰۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۶

آغاز: بسمله و به نستعین. الحمدلله الذی یرید بعباده الیسر و لایرید بهم العسر ... کتاب الطلاق و حیث قدیم الشیخ رحمه الله فی اوله ابواب الایلاء کما فعل فی التهذیب عند عبارة المفید رحمه الله فلنقدم بیان جوازه؛ **انجام:** و ستقف علی ذلک کله ... فی کتاب الحدود. و هذا آخر کتاب الطلاق من الاستبصار و قد استوفینا فیه جمیع الاخبار من الکافی و التهذیب و الفقیه و ما انضاف الیها من العلل و غیرها و فقهها علی ما نعتقده و وصل الیه جهدنا نسال الله ان یجعله خالصا او جهة الکریم و نبیه الرحیم و وصیه العلیم و اوصیائه الحجج المیامین و یتلوه کتاب العتق. و بالله ... (فرسوده شده و رفته) و ذلک فی الثانی من جمادی الاولی من سنة خمس و تسعین بعد الالف علی ید جامعه اقل الاقلین و اذن الاذلین القسم بن محمد الکاظمی المعروف بابن الوندی نزیل مولاه و صلی الله علی محمد و آله و سلم (کذا صورة خط المؤلف ایده الله تعالی) (قد تشرف بکتابته الفن الضعیف الی رحمة ربه اللطیف و نبیه الشریف و وصیه الحنیف عباس بن خضر بن عباس بن نصر النجفی اصلا و مولدا و انشاءالله مسکنا فی النجف الاشرف فی سنة ۱۰۹۴ فی وقت الزوال الثامن عشر جمادی الاخر و الحمدلله وحده).

جلد پنجم از طلاق؛ خط: نسخ، کا: عباس بن خضر بن عباس بن نصر نجفی (کاتب شاگرد مؤلف است چنانچه آیة الله مرعشی نوشته‌اند)، تا: ۱۸ جمادی الثانی ۱۰۹۴ق، جا: نجف؛ محشی با نشان «منه»، در برگ الف دارد: «بسمله. هذا کتاب الاصل بید الاصل ایدالله الفرع و الاصل بمحمد و آله - هذا المجلد الخامس من الکتاب «الجامع لاقوال العلماء و عبارات الفضلاء» و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و آله»، در همین جا سرگذشتی است کوتاه از کاظمی نگارنده کتاب و نگارش‌های او دارد که او را در همه باب‌های فقه کتابی است و «معالم» و «زبدة الاصول» و «مختصر نافع» را شرح نوشت ولی گزارش «نافع» را به پایان نرساند همچنین کتاب رجال و کتاب اعتقادات دارد، باز در همین‌جا محمد ابراهیم پسر همین کاظمی گواهی می‌دهد که من این جزء را از روز چهارشنبه دهم شوال ۱۰۹۵ نزد پدرم خواندم، در برگ ۱۹۸پ دارد: «انهاه قراءة وفقه الله تعالی» (چنانکه «بلغ قراءة ایده الله تعالی» نیز در جاهای دیگر هست)، سپس دارد: «و علیه عنوان الکتاب و الابواب و المسائل بخط المؤلف ایده الله تعالی و اما ما تضمنه فبالاملاء، و الحمدلله و صلی الله علی اصحاب الکساء حرره محمد بن القسم الکاظمی (کذا کان علی نسخة المؤلف ایده الله)»، و نیز دارد: «بسمله الله. الحمدلله و صلی الله علی محمد و آله. تمت قراءة الکتاب علی مؤلفه ایده الله تعالی و بیده نسخة الاصل نفع الله بهما فی یوم الاحد فی الثامن عشر من شهر شوال من سنة سبع و تسعین و الف و الحمدلله. و کتب القاری ولد المؤلف سلمهما الله تعالی محمد ابراهیم بن القسم الکاظمی وفقهما الله للمراضی و جعل المستقبل خیرا من الماضی بمحمد و آله انه رحیم کریم جواد و الحمدلله و صلی الله علی محمد و آله»، از همه این نوشته‌ها برمی آید که کاظمی در دوم جمادی الاول ۱۰۹۵ این مجلد را نوشت و پسرش از روز چهارشنبه دهم شوال ۱۰۹۵ خواندن آن را نزد پدر که نسخه اصل را در دست داشته آغاز نمود و در روز یک‌شنبه ۱۸ شوال ۱۰۹۷ خواندنش را به انجام رساند و نوشتن آن را (از روی مسوده کاظمی) به پایان رساند و تاریخی که خود کاظمی در پایان طلاق آورده برای نسخه پاکنویس و مبیضه می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا دور آن تیماج، ۱۹۸گ، ۲۹ سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵ - ۱۰۸۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۹

آغاز: کتاب المزار الحمدلله رب العالمین ... ابواب ماجاء فی السفر و آدابه و ما یتعلق به؛ باب ما جاء فی السفر الی الحج؛ **انجام:** و قد استوفینا جمیع الاخبار منه علی ما نعتقده و الله الموفق و المعین.

از کتاب مزار تا آخر کتاب بیوع؛ خط: نسخ، کا: عباس بن خضر بن عباس بن نصیر نجفی، تا: سه‌شنبه غره شعبان ۱۰۹۴ق؛ از روی نسخه مصنف، مصحح، محشی از مؤلف، دارای آثار بلاغ، محمد یوسف بن یس بن حسن نجفی در آخر کتاب نوشته است که آن را تصحیح و مقابله نموده است به تاریخ صفر ۱۰۹۷، مؤلف نوشته است «صحت المقابلة و لله الداعی قاسم» و مهر وی «محمد قاسم الکاظمی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۰۹گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۲

آغاز: و السنة و الاجماع؛ اما الکتاب فقوله تعالی و اذ تقول للذی أنعم الله علیه و أنعمت علیه

از اوایل کتاب عتق تا آخر کتاب وقوف و صدقات؛ خط: نسخ، کا: عباس بن خضر بن عباس نجفی، تا: دوشنبه ۲۱ جمادی الاول ۱۰۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، در چند جا محمد یونس بن یس نجفی نوشته است که با نسخه اصل مقابله نموده است و تاریخ مقابله در آخر نسخه جمادی الاول ۱۰۹۷ می‌باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج قرمز، ۳۸۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۴۰۹]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۰

آغاز: یؤکل ماصاد المجوس و اصناف الکفار و نقل صحیح الحلبی المذکور فی أول الباب؛ **انجام:** فعلی هذا لا منع الا انه متروک، و الاعتماد علی ما علیه الفتوی و ظاهر الاخبار.

از کتاب اطعمه و اشربه تا آخر کتاب میراث؛ خط: نسخ، کا: عباس بن خضر بن عباس نجفی، تا: شنبه سلخ ذیقعده ۱۰۹۹ق (تاریخ به پایان رسیدن کتاب وقوف و صدقات غره ربیع الاول

۱۰۹۷، و تاریخ به پایان رسیدن وصایا سه‌شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۰۹۷)؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، دارای بلاغاتی در حاشیه و گویا بعضی از آنها به خط خود مؤلف باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۲

آغاز: کتاب الحج و لنذکر ههنا ابواباً من الکافی حتی نرجع الی ما عنونه الشیخ، من باب ماهیة الاستطاعة؛ **انجام:** و نسلک فیه ما تقدم فی الجزء الاول و الثانی انشاءالله، و الحمدلله رب العالمین

کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: عباس بن خضر بن عباس نجفی، تا: ۱۰۹۹ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، و دارای بلاغ، روی برگ اول نوشته‌ای است به خط پسر مؤلف که به تاریخ پنج‌شنبه رجب ۱۱۰۰ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۱۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۱۷

از وصیت تا پایان فرایض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۲ رمضان ۱۱۰۰ق، جا: نجف؛ در برگ نخستین یک صفحه تمام به خط حاج شیخ عباس محدث قمی است؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای لبه‌دار مغزی سبز، ۲۸۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۵/۵سم [ف: ۱ - ۱۴۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۳۲

آغاز: حماد عن الحلبی قال سئل ابوعبدالله علیه السلام من الذهب و الفضة ما اقل ما یکون فیه الزکوة؛ **انجام:** ایام اکل و شرب و بعال کان حسن تم کتاب الحج و هو الجزؤ الثالث من کتاب الجامع لابواب الاستبصار و غیرها من کتب الاستدلال حرز الامانی جامع سرایر العلماء رحمهم الله تعالی و یتلوه کتاب المزار من التهذیب و الکافی و الفقیه و غیرها فاذا وفق الله بفضله و منه و کرمه لاتمامه نرجع

از کتاب الزکاة تا کتاب الحج و افتادگی دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «لکاتبها» و «منه سلمه الله تعالی»؛ جلد: مقوا رویه کاغذ سبز عطف و گوشه تیماج، ۵۰۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۳۱ - ۲۴]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۲۰

آغاز: و یسفک الدماء فاعرض عنها فران (کذا) ان ذلک من سخطه؛ **انجام:** و فی الشرایع و یکره الاکل علی الشبع و فیها ایضا و الممتلی من الماکل و ربما کان الافراط حراما

کتب حج، صید و ذباحه و اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای دو نوع بلاغ، محشی بعضاً از مصنف با نشان «منه» و گاهی از فرزندش ابراهیم با عناوین «ولد المصنف»؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و گوشه، ۳۲۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱/۸×۳۲سم [ف: ۱۴ - ۵۳]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۱۹

آغاز: عن ابی عبدالله علیه السلام قال سأل عن الکوز او الاناء یکون قذرا کیف یغتسل؛ **انجام:** قال باب صلاة الحاجة و روی حدیث سماعة المذکور عن الفقیه ثم قال صلاة اخری للحاجة

خط: نسخ تحریری، کا: عباس خضر بن عباس نجفی، تا: اواخر ۱۱۰۰ق؛ مصحح، مقابله شده در محرم ۱۱۰۰ (در زمان حیات مولف) با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده، محشی به لفظ «منه»؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۳۶۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۶ - ۳۰۲]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۸

انجام: عن ابی الحسن علیه السلام فی قول الله عز و جل و رهبانیة ابتدعوها. . قال صلاة اللیل

کتاب طهارة و صلاة؛ خط: نسخ، کا: عباس بن خضر بن عباس نجفی در نجف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۱۴]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۸۸

آغاز: بسمله، قال الکلینی: باب ثواب العتق وفضله والرغبة فیه؛ **انجام:** وقد تم کتاب الوقوف والصدقات من کتاب «الجامع لاسرار العلماء» ویتلوه کتاب الوصایا ... علی یدجامعه ... القاسم بن محمد الکاظمی. وذلک غرة ربیع الاول سنة ۱۰۹۷ فی حرم امیرالمؤمنین ... رب العالمین.

از عتق تا وقف و صدقات؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن ناصر بن حمیدان بن سالم قطیعی، تا: پنج‌شنبه ۱ ربیع الاول ۱۱۲۳ق، جا: مدرسه خلیفه سلطان خیابان قزوین؛ محشی با نشان «لولده ره»؛ کاغذ: سپاهانی نخدی، جلد: تیماج سرخ مقوایی ضربی با برگردان، ۴۵۴گ، ۲۳ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۴ - ۷]

۱۶. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۴

کتاب المکاسب و البیع؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن اسماعیل حسینی طالقانی قزوینی، تا: ذیقعده ۱۱۲۳ق؛ مصحح، محشی با عناوین «لولد المصنف محمد ابراهیم» و «لراقمه رضی»، در ده برگ آغازین مقدمه مؤلف بر جلد اول کتاب در چگونگی یافتن احادیث در کتاب حاضر و برخی فواید پراکنده به نقل از مؤلف و اشعاری عربی از فرزند مؤلف در مدح کتاب حاضر دیده می‌شود، در دو برگ پایانی وقف کتاب از علی بن رضی و انهایی از مؤلف جهت فرزندش محمد ابراهیم در اواخر رمضان ۱۰۹۴ق در مسجد کوفه آمده است؛ مهر: «هذا من الکتب الموقوفة للخزانة المجتهدیة قدس سره و هو محمد بن قاسم الحسینی ۱۱۲۶» (دایره)؛ جلد: تیماج مشکی سرطبل دار، ۳۳۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [اوراق عتیق: ۱ - ۱۴۷]

۱۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۸

کتاب النکاح تا کتاب العتیقه؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن اسماعیل حسینی طالقانی قزوینی، تا: ۳ ربیع الاول ۱۱۲۴ق؛

مصحح، در برگ پایانی صورت قرائت فرزند مؤلف کتاب را نزد پدرش به سال ۱۰۹۵ق آمده؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (بیضی)، وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ واقف: علی بن رضی قزوینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی سرطبل‌دار، ۳۷۴گ، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۴۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۱۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۲۷۶]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۶۰

آغاز: کتاب الزکوة و لنقدم فیه فوائد الفائدة الاولی فی وجوب فرض الزکوة و ما تجب فی المال من الحقوق؛ **انجام:** لا تصوموا فانها ایام اکل و شرب و بعال کام حسنا، تم الکتاب الحج و هو الجزء الثالث ... بالنبی الکریم و الوصی العلیم.

کتاب الزکوة و کتاب الصیام و کتاب الحج؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد تقی بن بکتاش بن جاسر بن نصر الله کاظمی، تا: ۱۱۸۹ق،جا:نجف اشرف؛در برگ ۲ مطلبی به خط حمائلی نوشته مبنی بر این که «محمد علی نجفی و ناصر بن حسین بن نویح بن محمد بن یس» نسخه را مقابله و در آن نظر نموده و در حواشی پاره‌ای از اوراق نسخه عبارت «بلغ مقابلة ایده الله و بلغ قرائة ایده الله تعالی» نوشته شده، در حاشیه برگ ۳ یادداشتی در وقف نسخه بر طلاب دینی در سال ۱۲۳۸ توسط حاج محمد حسن قزوینی، محشی بیشتر از خود مؤلف و پاره‌ای از مطالب توضیح لغات مشکل متن با استفاده از کتبی همچون صحاح، در برگ ۱۰۵ تا ۱۱۲ (حد فاصل بین جلد دوم و سوم کتاب) مطالبی در ارتباط با کتاب الصیام در چند فائده و خاتمه نوشته شده، در ابتداء نسخه حاضر قبل از شروع مطالب کتاب نام آن الجامع للحکم المسمی «حرز الامانی» نوشته شده که این نام به غلط از عبارت پایانی کتاب گرفته شده است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، مقوایی، اندرون جلد روکش کاغذی فرنگی، ۴۴۶گ، متغیر بین ۲۸ و ۳۰ سطر (۱۲×۱۳)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۲ – ۱۱۵]

۱۹. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۰

کتاب الوصایا تألیف شده در ۲۰ ذیقعده ۱۰۹۷ق و کتاب الفرائض تألیف ۱۲ رمضان ۱۱۱۰ق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با عنوان «لولد المؤلف محمد ابراهیم»، در پایان کتاب الوصایا یادداشتی از فرزند مؤلف که کتاب بر او توسط پدرش املا شده؛ مهر: وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه (دایره)؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۲۲۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۲×۳۱/۵سم [اوراق عتیق: ۱ – ۱۴۹]

۲۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۰

از زکات تا حج که جزو سوم است و ساخته در ۲۲ ربیع الاول ۱۰۸۹؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن بکتاش بن جابر بن نصیرالدین کاظمی الوندی، تا: دوشنبه ۲۳ جمادی سال؛ افتادگی: انجام؛ از ص ع بر می‌آید که در این هنگام مؤلف هنوز زنده بوده است؛ ناصر بن حاجی حسین بن تویح بن محمد بن یس نجفی و محمد علی نجفی و کطکرسهفین طعفق آن را خوانده‌اند؛ واقف: حاج محمد حسن قزوینی، جمادی الاول ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج مشکی مقوایی، قطع: رحلی [نشریه: ۷ – ۱۲۷]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۷

آغاز: للایجاز و الاختصار و اقتصرنا علی هذه الجملة التی قدمناها؛

انجام: فیحتج علی اهل کل قریة من اهتم بصلاته و من ضیعها.

از اول کتاب تا آخر کتاب صلاة، در آخر کتاب طهارت کتاب را به نام «الاصل فی الحکم» نامیده چنانکه در آخر کتاب صلاة کتاب را به نام «جامع الحکم» نامیده است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شیخ احمد کاظمی نزیل نجف، تا: ۲ جمادی الاول ۸۷ ؟؛ افتادگی: آغاز؛ از روی خط مصنف، محشی از خود مؤلف، دارای آثار بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۲۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ – ۳۵۶]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۵۱

قطعه‌ای از کتاب ارث و قضاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۹۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲۵ – ۱۶۷]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۹۷

انجام: عن حفص بن عمر البجلی قال شکوت الی ابی عبدالله علیه السلام حالی و انتشار امری الیه

کتاب مکاسب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «سید محمد مولانا تبریزی» (بیضی)؛ جلد: دورو تیماج رو مشکی پشت قهوه‌ای، ۲۶۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵ – ۲۷۰]

● الاستبصار فی النص علی الائمة الاطهار / کلام و اعتقادات،حدیث / عربی

al-istibṣār fi-n-naṣṣ ʻal-al-aʼimmat-il-aṭhār

کراجکی، محمد بن علی، – ۴۴۹ قمری

karājakī, mohammad ebn-e ʻalī (- 1058)

کتابی است در اثبات امامت و ولایت ائمه اطهار (ع) با استفاده از نصوص روایی از طرق شیعه و اهل سنت، گرچه از حجم اندکی برخوردار است، لیکن محتوای علمی دارد، برخی نام کتاب را «الاستنصار» آورده‌اند، لیکن صاحب الذریعه و علامه سید عبدالعزیز طباطبائی (ره) همان «الاستبصار» را صحیح دانسته‌اند، مشتمل بر دو «باب»: ۱. روایت‌های طریق خاصه؛ ۲. روایت‌های طریق عامه، هر کدام دارای چند «فصل».

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی أوضح سبیل الحق و أبانه و أقام علیه دلیله و برهانه و لطف فی الهدایة الیه و التعریف و اراح العلل فی جمیع التکلیف.

انجام: و بیان علی انهم بعد النبی ائمة الازمان و حجج الله تعالی علی الانس و الجان و قدوفیت بما وعدت فی اول هذا الکتاب ... و الحمد لله الموفق للهدایة والارشاد و صلی الله علی خیرته من

جمیع العباد سیدنا محمد خاتم النبیین و آله الطاهرین و سلم تسلیماً والحمد لله کثیراً تمت.

چاپ: با نام «الاستبصار»، نجف، ۱۳۴۶؛ با تحقیق محمد اسلامی یزدی، در مجموعه حدیث شیعه، دفتر دوم، از سوی مؤسسه دارالحدیث قم، ۱۳۷۸ش

[الذریعة ۱۶/۲؛ میراث حدیث شیعه ۸۹/۲-۱۳۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۶۶/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی مشهور به صفی الدین، تا: ۹۶۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۳۱پ-۳۶ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۶۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۹/۱۳

آغاز: حسین بن زید بن علی عن جعفر بن محمد عن آبائه علیهم السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله ابشروا ثم ابشروا ثم ابشروا

خط: نسخ، کا: سید محمد مقیم موسوی، تا: شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۰۶۳ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج یشمی ضربی، ۳۰ص(۳۲۲-۳۵۱)،۱۹سطر،اندازه:۱۰×۱۸/۸سم[ف:۴۳- ۴۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی گرد و عطف مشکی لایی، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۹۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد سعید خوانساری، تا: ۱۲۳۳ق؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۱۰گ (۱۵۴ر-۱۶۳پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۵۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق، جلد: تیماج سرخ، ۲۱گ (۲پ-۲۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۰ - ۲۳۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد امین صدرالاسلام خوئی، تا: ۱۳۳۶ق؛ آیت الله محمد امین صدر الاسلام خوئی کتابخانه بسیار نفیسی داشته که در آن تألیفات وی افزون بر پنجاه نسخه موجود بوده است. فرزند آن مرحوم دکتر امامی خوئی آنها را توسط زنده یاد مرحوم استاد دکتر عباس زریاب خوئی به این کتابخانه اهداء نمودند؛ ۱۸گ (۷ ر-۲۴ پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۳۲- ۵۱۱]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۹۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۳۷ر-۴۷ر)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۹۳]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۳/۶عکسی

آغاز: و الناصبة و هما جمیعاً ما رواه الایمة مع تباینهما فی الاعتقاد و ما بینهما من الاختلاف والتضاد

نسخه اصل: کتابخانه شخصی فخرالدین نصیری، تهران؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۹ص (۷۰-۸۸)، ۱۴ سطر [عکسی ف: ۴ - ۲۶]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۵۳۳/۱۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛۱۲گ (۲۵۶پ-۲۶۷پ) [ف: ۳ - ۱۱۹]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۳۳/۴

خط: نسخ، کا: حسن، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۹ص (۱-۱۹)، ۲۳ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۷۷۵]

۱۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۱۴/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۵۵ر-۶۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳ - ۶۸۲]

● الاستبصار فی انساب الانصار / انساب / عربی

al-istibṣār fī ansāb-il-anṣār

ابن قدامه، عبدالله بن احمد، ۵۴۱ - ۶۲۰ قمری

ebn-e qodāma, ʻabd-ol-lāh ebn-e ahmad (1147 - 1224)

چاپ: محقق: علی نویهض، بیروت، دارالفکر، ۱۳۹۱ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۵۴-ف

نسخه اصل: قاهره دارالکتب المصریة ۳۴۹. تاریخ ۵۷۵؛ بی‌کا، تا: قرن ۷ [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۳۸]

● الاستبصار فیما اختلف من الاخبار / حدیث / عربی

al-istibṣār fīma-xtalif-a min-al axbār

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

این کتاب از کتب اربعه شیعه به‌شمار می‌آید و مؤلف ابتدا «تهذیب» و سپس «النهایه» (که کتابی فتوایی است) را تألیف نمود و چون هنگام گردآوری آن، با تعارض و تخالف ظواهر برخی از اخبار مواجه گردید از این روی تصمیم گرفت کتاب مستقلی که جامع این‌گونه اخبار باشد بنگارد. وی خود درباره انگیزه تألیف چنین می‌نویسد: «گروهی از یاران ما کتاب «تهذیب الاحکام» را برای دستیابی بر حلال و حرام نیکو شمردند و خواستار این شدند که احادیث مختلف به‌طور اختصار و مجزا گردآوری شود تا شخص متوسط و متبحر در فقه از آن استفاده نماید و بیشتر احادیث را که با هم مختلف و اصحاب ما بازگو نموده‌اند در یک مجموعه گردآوری شود و تاکنون کسی از دانشمندان اقدام به این امر مهم نکرده است. اینان از من

خواستند که در هر باب نخست احادیث و روایاتی راکه مورد اعتماد من است و به آنها فتوا می‌دهم بیاورم و سپس اخبار مخالف با هم را نوشته و جمع بین آنها را تاحد امکان شرح دهم تا چیزی از آنها ساقط نگردد» و در پایان کتاب چنین فرموده است: «و کنت سلکت فی اول الکتاب ایراد الاحادیث باسانیدها و علی ذلک اعتمدت فی الجزء الاول و الثانی ثم اختصرت فی الجزء الثالث و عولت علی الابتداء بذکر الراوی الذی اخذت الحدیث من کتابه او اصله علی ان اورد عند الفراغ من الکتاب جملة من الاسانید یتوصل بها الی هذه الکتب والاصول حسب ماعملته فی کتاب تهذیب الاحکام».

کتاب در سه جزء ترتیب یافته که جلد ۱ و ۲ شامل عبادات و جلد ۳ درباره سایر ابواب فقه یعنی عقود، ایقاعات و احکام است تا حدود و دیات. جلد اول مشتمل بر ۳۰۰ «باب» و ۱۸۹۹ حدیث، جلد دوم ۲۱۷ «باب» و ۱۱۷۹حدیث و جلد سوم ۳۹۸ «باب» و ۲۴۵۵ حدیث می‌باشد که به حساب مؤلف مجموع ابواب سه جزء ۹۲۵ «باب» و احادیث آنها بالغ بر ۵۵۱۱ حدیث است (ولی در حساب سهو شده و صحیح این است که تعداد ابواب ۹۱۵ و شمار احادیث ۵۵۳۳ است). شیخ طوسی چون در «تهذیب» و «استبصار» در همه جا همه سند و رجال روایت را یاد نکرده برای هر دو مشیخه‌ای نوشت که یکی هستند. پس برای این‌که خبرهای این دو کتاب مرسل نگردد ناگزیر بایستی به این دو مشیخه و فهرست و رجال طوسی و همچنین رجال نجاشی و دیگران نگریست و سندها را یافت (مستدرک ۷۱۹) لذا سید مهدی بحرالعلوم بروجردی (۱۱۵۵-۱۲۱۲) مشیخه‌ای نوشت و در آن از سستی و درستی سندهای روایت‌های شیخ طوسی در مشیخه و فهرست گفتگو کرد. حاج محمد بن علی اردبیلی شاگرد مجلسی (زنده در ۱۰۹۸) «تصحیح الاسانید» نوشته و بسیاری از سندهای «تهذیب» و «استبصار» که در مشیخه و فهرست نادرست و سست می‌نمود درست نشان داد و گزیده‌ای از همین را در فائده ۷ «جامع الرواة» خود آورده است. شیخ حر عاملی در فائده دوم خاتمه «تفصیل وسائل الشیعه» هم از سندهای مشیخه «تهذیب» و «استبصار» گفتگو کرده است. محدث نوری در فائده ۶ «مستدرک» همه «تصحیح الاسانید» اردبیلی را با کاوش‌هایی از خود آورد و مامقانی در پایان «تنقیح المقال» گزیده‌ای از همان «تصحیح الاسانید» را یاد نموده است.

آغاز: الحمد لله ولی الحمد ومستحقه والصلوة علی خیرته من خلقه محمد وآله الطاهرین من عترته وسلم تسلیما، اما بعد فانی رایت جماعة من اصحابنا لما نظروا فی کتبنا الکبیر

انجام: (پایان کتاب:) و یمکن ان تحمل هذه الروایات علی ضرب من التقیة لان ذلک مذهب کثیر من العامة و قد روی ذلک عن النبی صلی الله علیه و آله الطاهرین.

(پایان مشیخه) یشتمل علی خمسة الف و خمسمائه واحد عشر حدیثا حصرتها لئلا یقع فیها زیادة او نقصان والله الموفق للصواب والحمدلله ...

چاپ: لکهنو، سنگی، بدون تاریخ، وزیری بزرگ، (۱۵+۱-۲۴۵+۱۰+۱۷۲ صص)؛ لکهنو، سنگی، در ۳ جلد، ۱۳۰۷، وزیری بزرگ؛ به کوشش حسن موسوی خرسان و اهتمام محمد آخوندی، نجف، ۱۳۷۵-۱۳۷۶ق، در ۴ جلد

[الذریعة ۱۴/۲-۱۷، ۱۷/۶-۱۹؛ مشار عربی ۴۸و ۴۷؛ معجم المطبوعات ۱۲۴۸/۲؛ فهرستگان خطی حدیث ۲۲۷/۲-۲۶۲]

شرح و حواشی:

۱- مشیخة التهذیب و الاستبصار؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

۲- تحریر بیان الاخبار التی فی اول الاستبصار = شرح مقدمة الاستبصار؛ قطب راوندی، سعید بن هبة الله (-۵۷۳)

۳- استقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار؛ سبط الشهید، محمد بن حسن (۹۸۰-۱۰۳۰)

٤- الفوائد المکیة = حاشیة الاستبصار؛ استرآبادی، محمد امین بن محمد شریف (-۱۰۳۳)

۵- حاشیة الاستبصار؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (-۱۰۴۱)

٦- مناهج الاخبار فی شرح کتاب الاستبصار؛ علوی عاملی، احمد بن زین العابدین (-۱۰۵۴)

۷- حاشیة الاستبصار؛ شیروانی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۰۹۸)

۸- حاشیة الاستبصار؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)

۹- استبصار الاخبار = جامع اسرار العلماء = جامع الاحادیث و الاقوال = الجامع الکبیر؛ ابن الوندی، قاسم بن محمد (-۱۱۰۰)

۱۰- کشف الاسرار فی شرح الاستبصار؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲)

۱۱- الاعتبار فی اختصار الاستبصار؛ بختیاری حویزی، یعقوب بن ابراهیم (-۱۱۵۰)

۱۲- شرح و ترتیب مشیخه تهذیب و استبصار؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)

۱۳- حدیقة الانظار فی مشیخة الفقیه و التهذیب و الاستبصار؛ حائری، محمد علی بن قاسم (-۱۳)

١٤- حواشی الاستبصار

۱۵- مشیخة الاستبصار

١٦- الاستبصار (منتخب)

۱۷- شرح الاستبصار

۱۸- جامع الاخبار فی ایضاح الاستبصار

۱۹- الرجال = مشترکات و مشتبهات رجال کتاب التهذیب و الاستبصار

۲۰- فهرست الاستبصار

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۷۹ و عکسی ۱۹۸۳

آغاز: ما یسألون عنه، باب حکم الماء الکثیر اذا تغیر احد اوصافه؛

انجام: و کذلک فی مسجد الکوفه لان احداً لایفرق بین الموضعین
جلد ۱ و ۲، تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بن محمد بن عباس، تا: صفر ۵۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ این نسخه نفیس یک سال پس از کتابت، در سال ۵۷۰ق بر قطب الدین سعید بن هبةالله راوندی قرائت شده با این عبارات در برگ پایانی: «بلغت القرائة و لله الحمد و وقع الفراغ منه فی الخامس ... من ذی حجة سنة سبعین و خمس ... قراه علی الامام قطب الدین شیخ الاسلام ابوالحسین الراوندی دام علی»، در پایان جلد نخست نیز عبارت مقابله چنین آمده است: «بلغ القراه الی هاهنا و انتهت الجزء الاول فی الثالث عشر من شوال سنة سبعین و خمس مائة»، چهار سطر پایانی کتاب به خط حیدر بن ابی الفضل بن حسن مهمین کاشانی در سال ۵۶۹ق است، ۵ برگ نخست آن در قرن ۹ق نونویس گردیده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۹گ، ۲۴–۲۵ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۳۴ – ۵۸۳] و [عکسی ف: ۵ – ۳۹۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۸۰ و عکسی ۱۹۸۴

آغاز: کتاب الجهاد، باب من تستحق ان تقسم الغنایم فیهم، اخبرنی الشیخ رحمه الله عن احمد بن محمد عن ابیه عن الصفار؛ **انجام:** فقد رویته بهذه الاسانید عن الحسن بن سعید عنهم ... و ما ذکر
جلد ۳ و ۴، تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بن محمد بن عباس، تا: اواخر ۵۶۹ یا اوایل ۵۷۰ق؛ افتادگی: انجام؛ حواشی این نسخه نیز به خط همان مقابله‌کننده نسخه قبلی است، برگ آغاز و چند برگ از لابه‌لای نسخه در قرن ۹ق نونویس شده است، بخشی از مشیخه آن افتاده است؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۴گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۳۴ – ۵۸۶] و [عکسی ف: ۵ – ۳۹۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷عکسی

آغاز: الحمد لله ولی الحمد و مستحقه، الصلوة علی خیرته من خلقه محمد و الطاهرین من عترته؛ **انجام:** باب من احق بالصلوة علی المراه ... موافقان لمذاهب العامه
مباحث طهارت و صلوة؛ نسخه اصل: کتابخانه شیخ هادی کاشف الغطاء – نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن علی بن جعفر مشهدی پدر محمد بن جعفر مشهدی صاحب «مزار»، تا: شنبه ۸ ذیعقده۵۷۳ق؛افتادگی: آغاز و انجام؛ صاحب الذریعه از این نسخه اطلاع داشته و شرحی راجع به آن نوشته است (الذریعه ۱۴/۲)، دارای نشانه مقابله با نسخه خط مصنف، در پایان کاتب صورت فائده‌ای را از خط مبارک شیخ طوسی به حکایت از دو استادش شیخ مفید و ابن غضائری، در تعیین رجال عده کلینی، آورده است؛ ۱۷۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [عکسی ف: ۱ – ۱۰۰]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰۸۶ عکسی
همان نسخه بالا [ف: ۳ – ۱۲۸۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴۴–ف
همان نسخه بالا [فیلم‌ها–ف: ۲ – ۲۰۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۴۳
همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۳۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۰
از کتاب جهاد تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح ولی نسخه بسیار مغلوط؛ تملک: عبدالصمد بن عبدالعلی، محمد علی بن عبدالغفار از حاجی ابراهیم بن شیخ حسین بلاغی در قم به تاریخ ۱۲۴۰؛ جلد: دو رو تیماج رو مشکی پشت قرمز، ۲۰۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴ – ۳۸۶]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۰۰

آغاز: کتاب النکاح ابواب تحلیل الرجل جاریته لغیره؛ **انجام:** واعلموا ایدیکم الله انی جزیت هذا الکتاب ثلثة اجزاء.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ یادداشتی مورخ ۱۲۳۰ با مهر تملک «محمد کاظم» دارد؛ اهدایی حاج وزیری؛ کاغذ: حنایی سمر قندی، جلد: چرمی عنابی، ۲۲۵گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۲ – ۵۹۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۳
جلد ۱؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ قطع: رحلی [د.ث. مجلس]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۴
جلد ۲؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ قطع: رحلی [د.ث. مجلس]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۴۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، و دارای نشان بلاغ، پایان جزء اول انهائی به خط ملا محمد تقی مجلسی برای مولانا مرتضی به تاریخ اوایل رجب ۱۰۵۸؛ جلد: مقوایی عطف گالینگور قرمز، ۳۷۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۰ – ۲۸۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۵۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی، ۲۱۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۶/۵×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۸۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۶۴
جلد ۳–۱؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره ترمه کشمیری، جلد: مقوا با عطف و گوشه میشن عنابی، ۳۲۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۰]

۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۵۳
خط: نسخ، کا: علی بن حسین ... نجفی، تا: گویا قرن ۱۰؛ ۱۳۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۰]

۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۵۴
جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسین ... نجفی، تا: گویا قرن ۱۰؛ ۲۲۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۹

آغاز: باب من نسی الرکوع؛ أخبرنی الشیخ رحمه الله عن احمد بن محمد عن ابیه عن الحسین بن الحسن بن ابان؛ **انجام:** و ما ذکرته عن ابراهیم ... و الحسین بن عبیدالله عن ابی محمد هارون بن موسی التلعکبری

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید قرن ۱۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ به‌دو خط، قسمت دوم که از جزء سوم شروع می‌شود بیشتر معرب است، در مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ، روی برگ اول جزء سوم صورت اجازه محمد بن جعفر بن هبة الله بن نما را که به ابراهیم داده حسین ابن محمد مذکور به‌تاریخ ۱۴ رمضان ۱۰۲۸ نوشته و تصریح نموده است که این اجازه در نسخه‌ای بوده که کتاب بر آن نسخه تصحیح شده، همچنین حسین بن محمد نسب خود را تا حضرت علی علیه السلام در همین صفحه نوشته؛ تملک: حسین بن محمد بن ابی الحسن الحسینی (پسر صاحب مدارک) با مهر وی «عبد آل محمد حسین بن محمد الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج دو رو قهوه‌ای، ۳۵۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۸۱]

۱۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، با سرلوح؛ ۲۳ سطر (۹×۱۷) [ف: ۷۴۸]

۱۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب انه اذامات الرجل غایبا عن زوجته کان علیها العدة من یوم یبلغها.یتلوه فی الاجزاء الباقیة انشاءالله.

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، برگ اول و نیمی از برگ آخر در تاریخ رجب ۱۳۱۸ق کسرنویسی شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۶گ، ۲۱ سطر (۱۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۳×۳۳سم [ف: ۳۰۲]

۱۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابواب الکتاب تسعمأئة و خمسة و عشرون باباً تشتمل علی خمسة آلاف و خمسمائة واحد عشر حدیثاً حصرتها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام (یک برگ)؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ؛ مجیز مولانا عبدالکریم طبسی و مجاز شخصی به نام سید محسن الحسینی است که به وی گواهی سماع کثیری از بخش‌های استبصار را در ۱۰۷۲ق و نیز اجازه نقل روایت از طریق اساتیدش که به مؤلف می‌رسد در تاریخ دوازدهم جمادی الاول ۱۰۷۵ق داده است، در هامش برخی صفحات افاداتی از وی با امضای مولانا عبدالکریم نگاشته شده؛ تملک: محمد امین حارثی الجزائری با مهر «محمد امین الله ۱۲۸۳» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و با سر، ۳۱۵گ، ۲۳ سطر (۱۸×۲۵) [ف: ۳۷]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۷۸

جلد اول و دوم؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بن بکیر حسینی، تا: ۱۰ شعبان ۹۲۸ق؛ مصحح، نشانی‌های بلاغ، کاتب نسخه را با نسخه قطب الدین راوندی مقابله و تصحیح کرده است، روی برگ اول وقف‌نامه کتاب به تاریخ ۱۰۷۶، در پایان کتاب اجازه ای است در دو صفحه که علی بن حسین بن ابی الحسن عاملی به تاریخ هفدهم ربیع الاول ۹۷۲ برای محمد بن حیدر آقا جانی نوشته است؛ تملک: محمد بن علی الشریف البغدادی به تاریخ ۹۴۴، محمود الخادم با مهر «خادم روضة الرضا محمود قمی الدارین» (دایره)، شاه محمد بن محمد علی سمنانی با مهر وی «المتوکل علی الله الصمد شاه محمد بن محمد علی» (دایره)؛ مهر: کاتب «الله محمد علی ولی الله ... محمد المدعو بآقاجانی» (دایره)، محمود (دایره)؛ جلد: تیماج سبز سیر، ۲۰۱گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۵ - ۱۷۸]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳۶

خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد خلخالی، تا: غره ربیع الاول ۹۵۲ق؛ قطع: وزیری کوچک [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۴]

۱۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۶۱۵۷

از طهارت تا مزار؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن عباس بن احمد اصفهانی، تا: ۳ رجب ۹۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۲۸گ، ۲۵ سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: ۷۸]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۰۷

از مکاسب تا آخر؛ خط: نسخ، کا: رفیع بن علی حسینی جوینی، تا: میانه‌های محرم ۹۶۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۳/۴سم [ف: ۱ - ۳۰]

۲۱. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۷ ذیقعده ۹۷۰ق؛ [چند نسخه-ف: ۳۱۲]

۲۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۵

آغاز: اما بعد فانی رایت جماعة من اصحابنا لما نظروا فی کتابنا الکبیر الموسوم بتهذیب الاحکام ورأواما، جمعنا فیه من الاخبار المتعلقة بالحلال والحرام و وجدوها مشتملة علی اکثر؛ **انجام:** وان ابت ان یرضی بقولک فدعها وایاکم والکواشف والدواعی والبغایا وذوات الازواج قلت ما الکواشف قال اللوائی لکاشفن وبیوتهن معلومة ویزنین قلت فالدواعی قال

طهارت تا نکاح؛ خط: نسخ، کا: ماجد بن فلاح (جزء دوم) تا: ۹۷۲ق (جزء دوم)؛ افتادگی: انجام؛ جزء اول احتمالاً از روی نسخه مورخه ۵۶۹ق محمد بن الحسن، مصحح؛ جلد: تیماج رو عطف مشکی و پشت زرشکی کهنه مجدول، ۲۲۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۸]

۲۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۵ ـ ب

خط: نسخ، کا: عبدعلی قلقاس شداد، تا: ۱۷ جمادی الثانی۹۷۶ق؛ محشی، تا صلواة را عبدعلی بن قلقاس شداد نوشته و به کوشش ابوالقاسم محمد بن فتح‌الله حسینی در روز جمعه ۱۶ شوال ۹۷۶ مقابله شده، تا پایان نسخه را محمد بن حاج قوام الدین بن محمد بن قوام الدین لیثی در حله در ۷ شوال ۹۷۷ نوشته و همان حسینی در نجف در روز یک‌شنبه ۳ دیقعده ۹۷۷ با نسخه شهید مقابله

کرده است، خط ماجد بن محمد حسینی بحرانی در صفحه عنوان؛ تملک: احمدی بن عبدالحق خاکی، حبیب الله موسوی در ۱۳۴۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ عطف زرد، ۲۷۴گ، ۲۹ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۶]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۰۵

خط: نسخ، کا: کتاب الله بن اهل الله بن نعمت الله قمی، تا: ۹۷۷ق؛ جزء اول مصحح و کار مقابله آن ۱۷ رمضان ۹۷۷ پایان یافته؛ تملک: جلال الدین محمد بن محمد قاسم بن تاج الدین محمود بن شمس الدین علی حسینی حسنی جعفری، محمد بن عبدالله، حسن بن محمد امین بن ابو الحسن بن حیدر حسینی نجفی؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۹۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۳ - ۲۵۱]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۵۰

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: محمد بن قوام الدین بن محمود بن قوام الدین لیثی، تا: جمعه ۸ ربیع الثانی ۹۸۱ق؛ ورق آخر کسرنویسی شده به خط حسین بن شمس الدین محمد اصفهانی در ۸ رمضان ۱۰۴۲، محشی غالباً با نشان «زین الدین، ابن زین الدین، س م د»، پشت ورق اول دو ورق در مطالب متفرقه، جلد ۱ دارای بلاغ از محمد تقی مجلسی (دستخطشان در پایان جلد ۱ دیده می‌شود)؛ اهدائی کاظم مدیرشانه‌چی در آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ضربی قهوه‌ای دو رویه، ۱۹۶گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۳×۳۳/۸سم [ف: ۱۴ - ۵۸]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۳۸

آغاز: امکن العمل بالاخر علی بعض الوجوه و ضرب من التأویل؛

انجام: لایقع فیها زیاده او تقصان

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: علی بن قوام الدین بن محمود بن قوام الدین لیثی حلی، تا: ۹۸۱ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ واقف فاضلخان، ۱۰۶۵ق که در سال ۱۳۶۳ به کتابخانه تحویل گردیده است؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۰۹گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱۴ - ۶۴]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۷۹

آغاز: کتاب الجهاد باب من یستحق أن یقسم الغنائم فیهم أخبرنی الشیخ رحمه الله عن احمد بن محمد ... کتب الی بعض اخوانی ان اسال ابا عبدالله علیه السلام؛ **انجام:** برابر

از آغاز کتاب الجهاد تا پایان کتاب استبصار؛ خط: نسخ، کا: خواجه جان عبدالله بن علی بن قنبرعلی غفاری طبسی، تا: ۹۸۵ق؛ محشی با نشان «ق»، «ق س م»، «س م د»، «قسم» و «محمدهادی ایده الله»، مصحح، و با نشان «بلغ» و «بلغ سماعاً ایده الله تعالی»، مقابله گردیده عبارت مقابله در انجام نسخه چنین آمده: «... مقابلة و تصحیحاً من اول الکتاب ... هنا و المستعان حسب ما تیسرلنا و الحمدلله رب العالمین و صلوته علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین ... الحسین بن مظفر بن الحسین بن ... الکرکی العاملی عاملهم الله بلطفه ... الاطهار الاخیار»؛ تملک: محمد هادی طبسی با مهر «افوض امری الی الله عبده محمدهادی» (مستطیل)، عبدالنبی بن ... با مهر «المذنب عبدالنبی» (بیضی)؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین المذنب محمدحسین» (مستطیل)؛ واقف: امیر حسن خان بن امیر حسن خان بن امیر علیمردان خان زنگویی، ۱۲۲۳ق، کتاب را وقف طلاب طبس کرده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و لچک، ۲۴۹ص، ۱۹ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۳۵ - ۴۳۴]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۵

خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن ناصرالدین حسینی، تا: ۹۸۶ق؛ تملک: محمد رفیع بن عبدالکافی با مهر او؛ جلد: رویه میشن سیاه ضربی مغزی قهوه‌ای لبه‌دار، ۳۸۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۷سم [ف: ۱ - ۳۰]

۲۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و ثلث، کا: حسن بن جمعه بن علی نجفی، تا: سه‌شنبه ۲۴ ربیع الثانی ۹۸۸ق؛ دارای بلاغ؛ نسخه در ذیقعده ۱۰۵۱ق در مشهد مقدس رضوی توسط محمد مومن بن شاه قاسم سبزواری، و نیز در مدینه طیبه توسط محمد امین شریف مقابله گردیده؛ تملک: محمد امین بن شاه قلم؛ واقف (این جلد همراه با ۶۲ جلد دیگر): ملا محمد مومن بن شاه قاسم سبزواری (پدر محقق سبزواری)، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹۵گ، ۳۱ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳۱۶]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۳۶

خط: نسخ، کا: صالح بن محمد بن عبدالله سلامی نجفی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ رجب ۹۸۹ق؛ محشی با نشان «س م» و «سلمه الله» و «دام ظله»، در پایان کتاب صوم انهاء از محمد بن ابی الحسن الحسینی در نجف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت با شمسه، ۳۲۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲۶ - ۱۳۱]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۳۶

آغاز و انجام: برابر

جلد ۱ تا ۳؛ خط: نسخ، کا: حسین بن عیسی حوری، تا: صفر ۹۸۹ق؛ مجداول، دارای بلاغ، محشی؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۹سم [ف: ۱۴ - ۵۷]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۳۵

آغاز و انجام: برابر

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاتب اوراق نونویس: علی بن حاجی محمد، محشی با رموز «م ح ق، م د، سلطان و ...»، دارای بلاغ؛ واقف: سیدمهدی واعظ سیستانی، رجب ۱۳۸۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰/۷×۲۹/۳سم [ف: ۱۴ - ۵۹]

۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۶۹

جلد ۱ در باب جهاد افتاده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛

افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی ضربی، ۲۷۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۸سم [ف: ۱ - ۳۰]

۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۷۱

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن نقد علی، تا: قرن ۱۱؛ محشی به خط میرزا مهدی شهید خراسانی؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه لبه‌دار، ۳۷۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۹سم [ف: ۱ - ۳۰]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۶۲

آغاز و انجام: برابر

جلد ۱- ۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رموز مختلف، مصحح، مقابله شده توسط عبدالاول بن ابراهیم گیلانی نزد حاجی حسین نیشابوری مکی و اجازه روایت او به گیلانی در مکه مکرمه در ۱۰۶۸، دارای بلاغ از ایشان در موارد متعدد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و گوشه، ۳۷۴ ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۰/۸سم [ف: ۱۴ - ۵۶]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۸

آغاز و انجام: برابر

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مذیل است به شرح استبصار از شارحی نامعلوم با عناوین فصل بر مقدمه استبصار درباره انواع اخبار و مذهب شیخ در عمل کردن به اخبار، با آغاز: «بسمله، اما بعد حمدالله الذی خلقنا و علمنا البیان و الصلوه علی محمد ...»، انجام: «فانها صحیحه علی ما قدمناه والحمدلله رب العالمین»، محشی با رموز مختلف، دارای سه نوع بلاغ، اوراق صدر و ذیل توسط محمد مهدی بن محمد حسن بن مرتضی جزایری کسر نویسی شده؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۵۴۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۶سم [ف: ۱۴ - ۵۷]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۳

آغاز: و هو کل خبر بقرن الیه قرنته (کذا) توجب العلم و ما یجری هذا المجری؛ **انجام:** برابر

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ خوش، کا: قاضی علی بن شمس الدین شولستانی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (یک ورق)؛ مجدول، مذهب، دارای بلاغ و اجازه روایت از شرف الدین علی بن حجةالله حسینی شولستانی به کاتب در دوشنبه سلخ جمادی الاول ۱۰۴۷، محشی با رموز مختلف و غالباً «س م د»، واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۰۰گ، ۲۵ سطر (۱۱/۲×۲۱)، اندازه: ۱۹/۳×۳۳/۴سم [ف: ۱۴ - ۶۲]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن ابی غالب احمدبن محمد الرازی و ابی محمد هرون

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (ورق آخر اسانید)؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ واگذاری دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهرماه ۱۳۶۸؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی دو رویه، ۳۳۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۸×۳۱/۸سم [ف: ۱۴ - ۶۲]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۲

آغاز: الدم و اصلی و بهذا الاسناد عن محمد بن یحیی عن محمد بن علی بن محبوب عن احمد بن ابراهیم؛ **انجام:** باب انه اذا اعنف احد الزوجین علی صاحبه فقتله ماحکمه ... عن ابی عبدالله علیه السلام قال

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (۳۰ برگ) و انجام (۱۲ برگ)؛ محشی غالباً به عنوان «حسن» و رمز «س م د»، دارای بلاغ؛ اهدائی کاظم مدیرشانه‌چی در آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، ۳۵۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۷سم [ف: ۱۴ - ۶۵]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۹

آغاز: بسمله، کتاب الزکوة باب ما یجب فیه الزکوة؛ **انجام:** لئلا یقع فیها زیادة او نقصان تم ... اجمعین

جلد ۲-۳، از زکات تا اسانید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۱۱؛ محشی، مصحح، مقابله شده در سال ۱۰۳۵ق)؛ واگذاری دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهر ۱۳۶۸؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۳۸۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۴/۹سم [ف: ۱۴ - ۶۶]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما ماروا‌ه علی بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی

جلد ۱-۳. از ابتدا تا اواسط «باب من یعد علی المراة سوی ابیها» از کتاب نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی باروموز مختلف؛ واقف: بخشعلی زنجانی توسط آیت الله شبیری در ۱۱ رجب ۱۴۱۱؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، ۳۳۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۵/۴سم [ف: ۱۴ - ۶۷]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۴

آغاز: له من الاجر کحاج بیت الله و روی العلا عن محمد بن مسلم عن احد هما علیهما السلام؛ **انجام:** فلا ینا فی الاخبار لان الوجه فی هذا الخبر ان نحمله علی احد شیئین احمد هما ان نحمله علی التقیة لان فی الفقهاء من لا

جلد ۱-۳، از اوایل «باب کراهیة النوم بعد الصلوة الغداة» تا اواخر «باب جواز قتل الاثنین» از کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی غالباً با نشان «س م د»؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی و شکری آهار مهره، جلد: مقوا، عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۳۰۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۴ - ۶۷]

۴۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۰۹

آغاز: عدداً و ان کانا متساویین فی العدالة و العدد و هما عاریان من جمیع القرائن التی ذکرناها؛ **انجام:** و ما ذکرته عن الشیخ المفید عمادالدین ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی رضی الله عنه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰یا ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛

مصحح، دارای علامت بلاغ با عبارت «بلغ مقابلة ثانية»، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دورو عطف تیماج مشکی، ۳۳۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۳]

۴۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابن ابی یعفور هو عبدالله بن ابی یعفور، تمت. کامل به ضمیمه مشیخه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و کامل شده در قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ مصحح، محشی به رمز «م س ر ه»، یک برگ از آغاز و دو برگ در انجام نسخه نونویس است، در اول نسخه تعداد ابواب کتاب ۹۲۵ باب و احادیث آن ۵۵۱۱ حدیث شمرده شده؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۳۸۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۴۴]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** محمد بن الحسن الصفار عن احمد بن محمد بن عیسی عن محمد بن سنان عن العلا عن الفضیل قال سالته عن رجل

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم مازندرانی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام، از اواسط «ابواب حکم الابار» تا «باب التسبیح والتشهد فی سجدتی السهو» و نیز از اواسط «باب ان ولد الملاعنه یرث اخواله ویرثونه» تا آخر کتاب ساقط است؛ محشی از ملا مراد و دیگران، مصحح؛ انتقالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهر ۱۳۶۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۳۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۷سم [ف: ۱۴ - ۶۸]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۲۶

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد باب من یستحق ان یقسم الغنایم فیهم؛ **انجام:** فقد روی هو ایضا انه لا فرق بینهم

از ابتدای کتاب جهاد تا اواخر «باب دیة اهل الذمه»؛ جلد ۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: عباس فخیمی، آذر ۱۳۶۲؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی لبه‌دار ضربی، ۲۲۴گ، ۲۲- ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۶۸]

۴۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۱۰

از دیون تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، با اجازه محمد تقی مجلسی به محمد باقر مجلسی در نه صفحه و نیم؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن مشکی مغزی‌دار، ۲۴۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۴/۸سم [ف: ۱ - ۲۹]

۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۱۵

از آغاز است تا جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ صفحه اول و آخر نونویس، با بلاغ قرائت، محشی به خط امیر فضل الله بن محب الله حسینی دستغیب شیرازی از چندین کتاب مورخ ۱۳۳۹، با خط شیخ موسی پسر کاشف الغطاء؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سرخ ضربی، ۱۴۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱/۲×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۲۹]

۴۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب دیة من قطع رأس المیت علی بن ابراهیم ... قال ابوعبدالله علیه السلام اباالله ان یظن فی المؤمن الا خیراً

از ابتدای کتاب تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ، بلاغ قرائت و بلاغ تصحیح اولیه و ثانویه، محشی با نشان: «ع س ره» «س ص» «س م د ره»؛ واقف: میرزا ابراهیم بن میرزا ابراهیم بن میرزا ابوطالب طالقانی در ۱۲۸۲؛ تملکی در ۱۰۸۶ و ۱۱۰۴؛ ۲۶۱گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [طبسی مخ: ۱ - ۳۹]

۵۰. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۴۲

انجام: قال قضی امیر المومنین ع فی رجل اهذ بیضة من المغنم و قالوا قد سرق اقطعه فقال انی لم اقطع

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح، مصحح، محشی مفصل بعضاً با عناوین «حسن عفی عنه»، دارای علامت بلاغ؛ ۲۷۱گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [کتابخانه‌های قائن - ف: ۱۲۱]

۵۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۱۶

جزو نخست تا صلاة جنازه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «س م د» و «حبل المتین» و «ب هـ» و «مدارک» و «ذخیرة» و «منتهی» و «ذکری» و «م ق د» و «ع ا هـ» دارد، صفحه آغاز نونویس است؛ تملک: عبدالله بن محمد رضا در ۱۲۳۲ ق، ابراهیم بلاغی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج ضربی یک‌لا، ۲۱۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۸]

۵۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۵۰

انجام: ویتلوه فی الجزء الثانی کتاب الزکوة بحمد الله و منه.

از طهارت تا صلوة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی حاج وزیری؛ جلد: مقوایی با تیماج عنابی دو جدول زرین در درون، ۱۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳ - ۹۸۷]

۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی موسس؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۸۷گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۰۳۷]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۶۰

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مذهب، با سرلوح ممتاز، مصحح، محشی، دارای نشان بلاغ، در پایان کتاب صورت اجازه ملا محمد تقی مجلسی به فرزندش ملا محمد باقر مجلسی به خط کاتب نسخه؛ تملک: محمد حسین بن محمد صالح حسینی (خواتون آبادی)، محمد حسین بن عبدالباقی حسینی، محمد بن محمد حسن بن محمد حسین بن عبدالباقی بن محمد حسین بن محمد صالح به تاریخ ۲۸ محرم ۱۲۷۹ با مهرهای بیضوی آنها؛ جلد: دو رو تیماج رو قهوه‌ای ضربی پشت قرمز، ۴۱۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۱ - ۱۴۶]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۷

از آغاز کتاب تا آخر حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛

افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، مجدول، با چند سر لوح؛ روی برگ اول وقف‌نامه کتاب به تاریخ محرم ۱۱۰۲ با مهر علامه مجلسی «محمد باقر العلوم»؛ مهر: «یا علی الاعلی» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی،۲۲۳گ،۳۹سطر،اندازه:۲۵×۳۸/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۰۱]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۴۱

از کتاب الدیون می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در صفحه اول اجازه ای است که آیة الله مرعشی برای شیخ قوام الدین وشنوی به تاریخ چهارشنبه نیمه رجب ۱۳۵۶ در قم نوشته؛ تملک: جمال الدین بن محمد قاسم عاملی با مهر «یا من له الجمال ...» (بیضی)، محمد مهدی حسینی به تاریخ ۱۲۵۶ با مهر «عبده محمد مهدی الحسینی» (بیضی)؛ مهر: «الله محمد نبی الله علی ولی الله»؛ جلد: تیماج قرمز ضربی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۸۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۲ - ۳۳]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، دارای نشان بلاغ، مجدول؛ جلد: دو رو تیماج رو ضربی زرین پشت قرمز، ۴۳۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲۷ - ۱۷۴]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلما کان یوم الجمعة القاه تحت اقدام الناس

از آغاز و تا بخشی از کتاب الفرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ نسخه بر علامه محمد باقر بن غازی قزوینی به سال ۱۰۶۹ق خوانده و تصحیح شده و دستخط وی با این عبارات در برگ ۲۴۵ نسخه آمده است: «قدتم قراءة علی فی مدرسة الالتفاتیة فی شهر محرم الحرام سنة ۱۰۶۹ نمقه محمد باقر بن الغازی القزوینی عفی عنهما»، عبارت: «بلغ ... ۱۰۸۷» در برگ ۱۴۸، و عبارت: «بلغ سماعاً ایده الله تعالی» در بسیاری از برگ‌ها، محشی با نشان «ام ن رحمه الله تعالی» و غیر آن، یادداشت مرحوم آیة الله مرعشی نجفی در پشت برگ آغازین: «بسمه تعالی، هذه نسخة من الاستبصار مقروة علی العلامة المولی خلیل شارح الکافی المدرس فی روضة سیدنا عبدالعظیم الحسنی، شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی ۱۳۵۰»؛ واقف: آقا میر سید علی، همراه مهر «... محمد ... عبد ... حسین ... صادف ...» (مستطیل)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف: تیماج زرشکی، ۴۱۵گ، ۱۹-۲۰ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۳۴ - ۵۴۹]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: دورو تیماج رو قرمز ضربی پشت زرد، ۳۴۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۲۳ - ۲۹۹]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴ خوئی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعلموا اننی جزأت هذا الکتاب ثلاثة اجزاء ... ثم کتاب الاستبصار فیما اختلف من الاخبار.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ بر پشت نخستین برگ نوشته‌ای است از فیض‌الله بن غیاث الدین محمود که نسخه را به فرزند خود غیاث الدین محمود بخشیده، محشی با نشان «س م د، ع ره» و غیره؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۳ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۷ - ۱۰]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۷۱

آغاز: علی ضربین متواتر و غیر متواتر فالمتواتر منه ما اوجب العلم فما هذا سبیله یجب العمل به من غیر توقع شی ینضاف الیه و لا امر یقوی به؛ **انجام:** عن علی بن حاتم القزوینی فقد رویته عن الشیخ ابی عبدالله و احمد بن عبدون عن ابی عبدالله الحسین بن علی بن شیبانی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج سرمه‌ای، ۴۵۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۸ - ۵۹]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا اقام البینه و یرجع الذی هی فی یده علی امیر الجیش بالثمن.

جلد اول و دوم، از ابتدا تا انتهای کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، در سال ۱۱۹۱ق از ابتدا تا انتها مقابله شده؛ جلد: تیماج زرشکی با طبله لولادار، ۲۷۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱×۲۶سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۶۶]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۹۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح و کتیبه مرصع مذهب، روی برگ اول ۱۴ بیت شعر عربی در مدح کتاب و مؤلف، در برگ دوم حاشیه‌ای با نام «محمد هاشم الموسوی» آمده؛ تملک: شاعر با تخلص هاشم به سال ۱۳۴۴ق، سید محمد باقر سبزواری به سال ۱۳۲۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲۸ - ۶۷]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۱۷

انجام: فأما ما رواه علی بن ابراهیم ... و الحسین بن سعید عن حماد عن عبادالله بن المغیرة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ روی برگ اول وقف‌نامه کتاب نوشته شده که علامه مجلسی کتاب را از طرف امیر محمد علی بن میر هدایت ... وقف کرده با مهر مجلسی «محمد باقر العلوم» (بیضی) و مهر واقف «محب شه دین محمد علی» (دایره)، این وقف نامه پاک شده و بیشتر کلماتش خوانده نمی‌شود؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۳۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۸سم [ف: ۱۴ - ۲۸۹]

۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مصحح؛ پایان کتاب طهارت انهائی است که حسین بن حیدر حسینی کرکی عاملی به جهت مولانا احمد (همان که تملکش روی برگ اول آمده) به تاریخ یک‌شنبه ۲۰ شوال ۱۰۳۹ نوشته؛ تملک: احمد بن حسین اصفهانی؛ جلد: دو رو تیماج، ۳۴۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۳-۵۳]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۶

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مجدول، با

سرلوح رنگین، در صفحه آخر محمد صادق بن محمد قاسم می‌نویسد که کتاب را به دستور میرزا محمد جعفر با نسخه ملا محمد باقر (مجلسی) ادام الله بقاه مقابله نموده است؛ تملک: عبدالکریم بن محمد علی الحسینی به تاریخ ۱۲۲۴ و مهر «عبده عبدالکریم الحسینی» (بیضی)، محمد رحیم بن مرتضی الحسینی به تاریخ ۱۲۲۵؛ مهر: «بسم الله الرحمن الرحیم» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳۹۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم[ف:۴-۱۰۲]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی نسخه شیخ حسین بن عبدالصمد عاملی که از روی نسخه شیخ طوسی مقابله شده بود، پایان کتاب الطهارة و کتاب الصلاة دو انهاء است که احمد بن محمد تونی به تاریخ‌های دوشنبه ۲۸ رمضان ۱۰۷۳و ۱۸ ذیقعده ۱۰۷۳ نوشته و پایان کتاب تجارت انهائی است بدون نام به تاریخ سه‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۱۴۱؛ جلد: تیماج مشکی ضربی سوخته، ۶۷۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۵× ۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۳۵۰]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ما فرق بین الموضعین

جلد ۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح و مقابله شده، پشت ورق اول وقف‌نامه عبدالکریم کشمیری و مطالب متفرقه دیگر؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق که در سال ۱۳۶۳ به کتابخانه تحویل گردیده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشگی ضربی با ترنج و سرترنج، ۳۲۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۴ - ۷۰]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایفرق بین الموضعین ... الجزء الثالث کتاب الجهاد

جلد ۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رموز مختلف، غالباً «س م د، م د، و ملا محمد مؤمن»، مصحح، مقابله شده در سنوات ۱۰۵۶ و ۱۰۷۸ق، دارای چند نوع بلاغ که یکی از آنها متعلق به ملا محمد مؤمن مزبور می‌باشد؛ اهدائی کاظم مدیرشانه‌چی در آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی و حنایی، ۲۲۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۴ - ۷۰]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم ینام حتی یصبح قال یتمم صومه ... لئلا یقع فیها زیادة و نقصان.

جلد ۱-۲، تا اواسط «باب حکم من اصبح جنبا فی شهر رمضان» است و ۳ ورق از آخر جزء سوم نیز به آن ضمیمه شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی غالباً از سید نعمت الله جزایری، علامه مجلسی و بعضاً دیگران؛ واقف: علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: مقوا، رویه پارچه، ۲۵۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۴/۹سم [ف: ۱۴ - ۷۰]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۰۵

آغاز: یمر بالمیتة فی الماء فقال یتوضأ من الناحیة التی لیس فیها المیتة؛ **انجام:** و یرجع الذی هی فی یده علی امیر الجیش بالثمن.

جلد ۱-۲، از اواسط «باب الماء القلیل» تا پایان «کتاب الجهاد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (۸ برگ) و وسط (۴ برگ) و انجام؛ ۲ ورق از آخر نونویسی؛ محشی با رموز مختلف، دارای بلاغ؛ واقف: دکتر شمس الدین جزایری، شهریور ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۴۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۸سم [ف: ۱۴ - ۷۱]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی امیر الجیش بالثمن

جلد ۱-۲ کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رموز مختلف؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنائی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۵۴گ، ۱۹-۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۴/۲سم [ف: ۱۴ - ۷۱]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۱

آغاز: ثان فلیس لاحدان یجعل ذلک دلیلا علی ان المراد بمقادیر النزح؛ **انجام:** عن عثمان بن عیسی عن سماعة عن ابی بصیر قال سمعت اباعبدالله.

جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام، از اواسط «باب البئریقع فیها ما یغیر احدا وصاف الماء» تا اوایل «باب ان التسلیم لیس بفرض» است، محشی؛ واقف: محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، ۱۵۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۶/۵سم [ف: ۱۴ - ۷۲]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۶۴

آغاز: سعید عن فضالة عن حماد بن عثمان عن ... قلت لابی جعفر (ع) ان أبا ظبیان حدثنی انه رأی علیاً (ع) أراق الماء ثم مسح؛ **انجام:** لان ذلک مذهب کثیر من العامة و قد روی ذلک عن النبی (ص) تم کتاب الاستبصار (مشیخه) و ما ذکرته عن سعد بن عبدالله فقد اخبرنی

جلد ۳-۱، از اوایل کتاب الطهارة (باب المسح علی الجبائر) تا اواسط مشیخه و اسانید می‌باشد و موجودی کتاب دیات و مشیخه (ضمن ۱۴ برگ) در ابتدای نسخه صحافی شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و وسط (از اواخر کتاب الفرائض (باب ارث الموالی) تا اواسط کتاب الحدود (باب انه یعتبر فی الاقرار بالسرقة دفعتان لا دفعة واحدة)) و انجام؛ محشی؛ اهدایی رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی سمرقند، جلد: مقوا با روکش مشمع قهوه‌ای، ۳۲۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۶]

۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۷۹

آغاز: الصلوة اذا کان ترکه معتمدا و لیس؛ **انجام:** و نعم الوکیل و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی اشرف خلقه محمد النبی و آله الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** واخبرنی ایضا الحسین بن عبیدالله عن ابی المفضل محمد
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (برگ آخر)، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، محشی با رمز «س م د» و «م ا رحمه الله» و «م ح ق ر ه»؛ پشت ورق اول وقف نامه بانو خاتون فرزند ابوالحسن کاسکر پازواری در ذیقعده ۱۱۹۴؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت ضربی با ترنج و سرترنج، ۳۶۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۶ – ۷۹]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الجزء الثالث من کتاب الاستبصار و الحمدلله
جلد ۳-۱؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد امین، تا: قرن ۱۱؛ محشی به لفظ «بدرالدین سلمه الله» و بعضا با رمز «ا م ن ر ه»، پشت ورق اول وقف نامه ملااحمد دامغانی؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور مشکی، ۳۷۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم[ف:۲۶-۷۲]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۳۴

آغاز: بسمله رب یسر و به نستعین ... و بعد فانی رایت؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین مهر مصطفی
جلد۳-۱؛خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مصحح، پنج برگ نونویس؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۳۸۲گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار – ۹۲]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد خصا فی هذین الخبرین فکذلک فی مسجد الکوفة لان احداً لا یفرق بین الموضعین تم الجزء الثانی
جلد ۲-۱، از ابتدای مقدمه تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رمز «م ق ر مدظله العالی» «س م د» «ع ا ه ر ه» میرزا محمد و غیره، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ از علامه مجلسی؛ مهر: سید محمد باقر اصفهانی رشتی معروف به حجةالاسلام با نقش «محمد باقر بن محمد تقی موسوی»؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۸۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۳]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۸۳

آغاز: بسمله. کتاب الجهاد باب من یستحق ان تقسم الغنائم فیهم. ... بسمله، ابواب الصلاة و حدودها قال الرضا (ع) الصلاة لها اربعة آلاف باب؛ **انجام:** فان الله عزوجل یقول للمومنین و اذا قریء القرآن
جلد سوم از کتاب الجهاد تا پایان استبصار؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مذیل است به ۴۶ برگ از کتاب صلاة «من لایحضره الفقیه» شیخ صدوق، دو برگ توسط مرحوم سید مصطفی صفائی خوانساری نونویسی شده؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛کاغذ:حنائی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۴۹۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۹۵]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن علی بن ابراهیم عن ابیه بن حماد عن عزیز عن محمد بن مسلم عن ابی عبدالله علیه السلام قال سألته عن رجل
جلد ۲-۱، از ابتدای مقدمه تا اوایل کتاب مکاسب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی، یک برگ از وسط توسط مرحوم سید مصطفی صفایی خوانساری نونویسی شده؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج عطف شیرازه بندی با نخ‌های الوان، ۲۹۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۴]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۷۸

آغاز: بسمله الزکوه و ما یجب فیه الزکوه اخبرنی ابوعبدالله احمد؛ **انجام:** قد خصا فی هذین الخبرین فکذلک فی مسجد الکوفة لان احداً لا یفرق بین الموضعین تم الجزء الثانی.
جلد ۲، از ابتدای زکات تا پایان حج؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی حسینی اصفهانی، تا: قرن ۱۱، جا: اصفهان، مدرسه جده؛ محشی با رموز «س م د» «م ح ق دام ظله و سلمه الله»، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج مشکی یک‌لا ضربی با ترنج و سرترنج، ۱۲۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲اخبار۱ – ۹۴]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۶۱

آغاز: مانند ۲۰۵۷۷؛ **انجام:** برابر
جلد ۳، از ابتدای جهاد تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رموز «ر ف ی» «م ق ر مدظله»؛ واقف: احمد شاه، آبان ۱۳۸۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۲۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۵/۱×۱۹/۵سم [ف: ۲۶ – ۸۰]

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن ابی عبدالله (ع) فی المرأة تقول لزوجها جاریتی لک قال لایحل له فرجها
جلد ۳-۱، از ابتدای مقدمه تا اندکی از کتاب النکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به حواشی سید محمد و دیگران، مصحح؛ تملک: محمد باقر بن محمد صادق سمنانی؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مستعمل، ۲۱۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۶ – ۸۱]

۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۸

آغاز و انجامک برابر
جزء اول و ثانی و ثالث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج سبز مجدول مقوایی، ۴۱۲گ، ۲۳ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۳۲سم [ف: ۸ – ۱۶۲]

۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن الحسین بن خالد و رواه محمد بن علی بن

محبوب
از طهارة تا دیات در بیست و دو باب، کتاب مشایخ و اسانید مؤلف از ملحقات جزء سوم و یک باب و نیم از دیات آن افتاده یعنی از بیست و سه باب استبصار این نسخه بیست و دو باب دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق قدیم، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم‌ترنج ضربی یک‌لا، ۳۶۰گ، ۲۹ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸ – ۸۰]

۸۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح، مصحح، در پایان کتاب یادداشت مقابله‌ای در خدمت سیدامیر محمد محسن به مشارکت سید امیر محمدهاشم در روز پنج‌شنبه ۶ شعبان ۱۰۸۴، و بعد از مشیخه اجازه‌ای از محمدمحسن جهت میرزا ابوالحسن بن میرزا سعدالدین محمد وزیر در صفر ۱۰۸۸، محشی، در دو برگ آغازین یادداشتی در اهداء کتاب از ورثه سلطان العلماء و چندین یادداشت حدیثی، در برگ پایانی خطبه نکاحی به نقل از شیخ بهائی؛ تملک: ابوالحسن در اوایل جمادی الاول ۱۰۸۲ در اصفهان؛ جلد: تیماج دورو، رو مشکی ضربی، اندرون قرمز، ۳۹۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱ – ۹]

۸۸. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۶۵

از کتاب طهارت تا ضمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج قرمز، ۳۰۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [کتابخانه‌های قائن – ف: – ۴۹]

۸۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۶

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۲۵ سطر (۱۱×۲۳) [ف: ۷۴۸]

۹۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ حاشیه به خط نستعلیق ابوالفضل ابن شیخ عیسی کیا کجوری کدیری در ۱۳۰۶ (پایان نسخه: کدیر ناحیه‌ای است در کجور)، محشی با نشان «م ح ق، م د، شرح شیخ محمد، رجال مص» و غیره؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۳۳۲گ، ۲۷ سطر (۹/۵×۱۹)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۴۵۴]

۹۱. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۵۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، دارای نشان بلاغ؛ تملک: محمد تقی بن مرتضی موسوی خلخالی اردبیلی به تاریخ ۱۲ ربیع الثانی ۱۳۱۶؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۴۵۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: – ۵۸]

۹۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۰۶

آغاز: بالمیتة فی الماء قال یتوضأ من الناحیة التی لیس فیها المیتة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، روی برگی قبل از کتاب یادداشت ابومحمد ناصر بن احمد بن باقر بن جواد بن سید علی حسینی میبدی (مؤسس کتابخانه) به‌تاریخ ۱۴۲۴ با مهر «ناصر بن احمد المیبدی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی،۳۰۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۶۰]

۹۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱/۶۰-۶۳۶۴

از آغاز تا باب صیام الثلثة ایام فی شهر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «س م د»، با بلاغ سماع، وقف فرزندان محمد بن غیاث کاظمی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، عطف تیماج مشکی، ۱۷۴گ، ۲۴ سطر، قطع: خشتی [آستانه قم: – ۷۷]

۹۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۳۵

از اول مبحث دیون تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ این نسخه را کربلایی محمد تقی بن محمود بر طلاب دینیه شیراز در پنج شنبه ۱۲ شعبان ۱۲۵۴ وقف و تولیت را به سید محمد باقر بن حسن حسینی واگذار نموده؛ ۲۸۲گ، اندازه: ۱۶× ۲۶/۵سم [ف: ۱ – ۶]

۹۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، دو بار مقابله شده، با این یادداشت بر برگ آغاز: «نظر فیه افقر الطلبة شرف الدین محمد مکی بن محمد شمس الدین بن حسن بن زین الدین من ذریة الشرف ابی عبدالله الشهید محمد بن مکی المطلبی العاملی له نسبة الی المطلب اخو هاشم سنة ۱۱۷۳»، برگ پایان در ۱۲۷۰ تحریر شده است؛ ۳۵۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱ – ۹]

۹۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ ۳۴۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ – ۹]

۹۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۹۸

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مقابله شده؛ ۲۴۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۰]

۹۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۰۲

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۹۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۰]

۹۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۰۱

آغازو انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، در برخی اوراق امضای بلاغ میرداماد؛ تملک: عبدالله بن محمد رضا بن باقر مازندرانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۰۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۲۲]

۱۰۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۷۱/۱

انجام: أخبر أبو الحسین بن أبی جید القمی عن محمد بن الحسن بن الولید عن الحسین بن أبان عن الحسین بن ...
از آغاز تا آغاز باب تلقی الارض بالیدین لمن اراد السجود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، در برخی اوراق امضای بلاغ علامه مجلسی، محشی؛ ۹۴گ (۱پ–۹۳ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۲۲]

۱۰۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۸۸
آغاز: و ماء البرد و ماء المصنع و ماء القرب و کل ذلک اضافة مجاورة و فی ذلک اسقاط التعلق بالخبر؛ **انجام:** سألت اباعبدالله علیه السلام عن المختضب اذا تمکن من السجود و القراءة أیضاً أیصلی فی حنائه قال ...
کتاب الطهارة و مقداری از کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، دارای علامت بلاغ، محشی با نشان «س ل دام ظله»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۳]

۱۰۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۹ - ب
با مشیخه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ درون قهوه‌ای زرکوب و مقوایی، ۷۳۱گ، ۲۷ سطر ۱۱/۵×۲۲، اندازه: ۲۰×۲۳سم [ف: ۲۴۲]

۱۰۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۱۰ - ب
مشیخه را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دو برگ پایان تازه است و حسن بن علی بن علی یزدی کثنوی در رجب ۱۲۶۱ آن را افزوده و می‌نویسد که از کتاب‌های وقفی آخوند ملا مقیمای یزدی است؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۵۱۵گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۴/۵)، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۲۴۳]

۱۰۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** ابوالحسین بن ابی جید جمیعا عن ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده، محشی، با امضاهای شیخ محمد، میرزا محمد؛ تملک: شیخ فضل الله نوری و نشان مهر بزرگ چهارگوش او؛کاغذ:نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۳۵۶گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۱-۱۶]

۱۰۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۴۱
آغاز: شروط فاذا کان خبر لایعارضه خبر آخر ... کتاب الطهارة؛
انجام: ... و قد روی ذلک عن النبی (ص). تم کتاب الاستبصار
خط: نسخ پخته، کا: ابن خواجه کلان خواجه محمد قاینی، تا: شنبه ۲۸ شعبان قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (چند سطری از دیباچه)؛ محشی، مقابله شده؛ کاغذ: چندگونه ترمه نخودی، جلد: مقوایی ته تیماج قهوه‌ای، ۳۳۲گ، ۲۴ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۱۴]

۱۰۶. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۶۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با حواشی از «ایضاح و دروس و حبل المتین و تهذیب و نهایه «م هـ د» و «م ق ر» و جز آن»؛ تملک: محمد جعفر، اقل الخلیفه سید حسین بن عبدالغنی، حسن بن عبدالغنی حسینی در ۱۱۵۲؛ مهر: «یا حبیب قلوب العارفین» مورخ ۱۳۲۳؛ ۳۷۵گ، قطع: رحلی [چند نسخه-ف: ۲۱۳]

۱۰۷. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۵۳
از صلاة تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ قطع: وزیری عریض [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۵]

۱۰۸. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۴۰/۲
از آغاز مکاسب؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده، محشی لغوی؛ قطع: خشتی[چهار کتابخانه مشهد-ف:۱۷]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱ق؛ مجدول، مذهب، با کتیبه زرین، طبق یادداشت آخر نسخه بر میرزا رفیعای نائینی که از اعلام قرن ۱۱ق است قرائت شده ولی باز هم مشتمل بر اغلاط بسیار است؛ کاغذ: فرنگی خوب، جلد: تیماج ضخیم، ۱۱۵۵ص، ۲۱ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۲۳سم [ف: ۴ - ۳۷]

۱۱۰. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۳۰
انجام: اذا لم یکن شهود فان رجع ترک ولم یرجم فاما رواه الحسین بن سعید بن عن الحسن بن محبوب
از آغاز کتاب الجهاد تا اواخر کتاب الحدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: «محمد طاهر بن محمد کاظم نائینی منوچهری» به سال ۱۰۸۳؛ ۲۱۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [ف: - ۲۹]

۱۱۱. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۲۲
از کتاب الطهارة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه‌ای به خط حسین بن اردشیر اندراوذی به تاریخ محرم ۶۷۸ چنانکه در پایان کتاب الصلاة آمده، مصحح، در پایان اکثر کتب، بلاغی از ملک عزالدین بن محمد اشرف تونی در ۸ رمضان ۱۰۳۴ (پایان کتاب الصلاة) و ۸ ذیقعده ۱۰۳۴ (پایان کتاب الحج)، محشی؛ ۲۲۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [ف: - ۹۳]

۱۱۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۴۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مصحح به نشان «س م د» و جز آن [چند نسخه-ف: ۳۱۲]

۱۱۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۱۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ واقف: حسن بن علی بن نصار حسینی جزایری، ۱۰۸۹؛ اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۳ - ۷]

۱۱۴. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۴۲
خط: نسخ، کا: حسین بن حاجی ترشیزی، تا: قرن ۱۱، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۲۲ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [نشریه: ۳ - ۱۴۸]

۱۱۵. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۹
آغاز: عظیم النفع و جمیل الذکر اذلم یسبق الی هذا المعنی احد من شیوخ اصحابنا المصنفین فی الاخبار و الفقه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۶۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۳]

۱۱۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۴۱
از آغاز کتاب الطهارة تا اواخر کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:

قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در برگ اول چند یادداشت متفرقه و وقف‌نامه کتاب به سال ۱۳۷۷ آمده است؛ محشی؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۲۰]

۱۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: از اوایل قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، با نشانی‌های بلاغ، برگ اول نونویس، نسخه را محمد حسین بن حیدر علی شوشتری با نسخه‌ای که نزد استادانش خوانده، مقابله نموده و در غره ربیع الاول۱۰۷۹ به‌پایان برده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج مشکی، ۳۷۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۰ - ۵۱]

۱۱۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵

انجام: اذا لم یکن شهود فان رجع ترک و لم یرجم فاما رواه الحسین بن سعید بن عن الحسن بن محبوب

از آغاز کتاب الطهاره تا اوایل کتاب الصوم؛ خط: نسخ، کا: محمد مومن بن حاجی محمد علی مازندرانی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، با حاشیه رساله مصباح الشریعه ناقصاً کتابت شده است؛ تملک: ابن حاج محمد ندوشنی با مهر بیضوی ناخوان، علی تقی موسوی زنجانی با مهر مربع، محمد صادق موسوی زنجانی با مهر «عبده محمد صادق بنعلی نقی الموسوی» (مربع)، تملکی به سال ۱۳۱۵ در نائین؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۸۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۴]

۱۱۹. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۰۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جزء اول پنج‌شنبه ۴ رمضان ۱۰۷۰؛ مصحح و تا «باب کراهیة لحم الغرائب» نشان بلاغ دارد، محشی؛ ۳۱۶گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۳×۳۷/۵سم [ف: ۲ - ۳۸۱]

۱۲۰. همدان؛ برنا، قاسم؛ شماره نسخه:۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، با تاریخ تولد ۱۲۰۱ و تاریخ فروش ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۵۵ [نشریه: ۵ - ۳۸۰]

۱۲۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۰۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویاقرن ۱۱؛ از کتب مرحوم ابراهیم دهگان؛ کاغذ: کاغذ مختلف، جلد: تیماج عنابی دارای سه ترنج مجدول ضربی، ۲۷۳گ، ۲۷ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱ - ۱۲۳]

۱۲۲. قم؛ موقوفه میرزا ابوطالب قمی؛ شماره نسخه:۱۴

انجام: باب انه لا یجوز الوصیة باکثر من الثلث

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مجدول به زر و مشکی؛ تملک: میرزای قمی، محمد بن علی عسکر گلپایگانی در ۱۱۷۵؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۲۵۳گ، ۲۷ سطر [جنگ: ۱ - ۴۹۵]

۱۲۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۱۴

آغاز: بسمله. کتاب الحج باب ماهیة الاستطاعة و أنها شرط فی وجوب الحج أخبرنی الحسین بن عبیدالله عن عدة من أصحابنا؛

انجام: و یمکن أن یحمل هذه الروایات علی ضرب من التقیة لان ذلک مذهب کثیر من العامة و قد روی عن النبی صلی الله علیه و آله الطاهرین تم

از اول کتاب الحج تا آخر کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، دارای علامت بلاغ، محشی به امضای «نهایه، ق و ...»؛ جلد: تیماج عنابی دورو ضربی با ترنج و سرترنج مجدول، ۳۸۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲۵]

۱۲۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۰۹۸

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی آلبالویی، ۴۱۰ص، ۳۰ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۱ - ۱۷۹]

۱۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الوجه فی هذین الخبرین ضرب من التقیة لانهما موافقان لمذاهب العامة

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: مرتضی بن شاه مرتضی اول إبن شاه محمود کاشانی (بخش دوم)، تا: اوایل قرن ۱۱؛ از برگ ۹۷ تا پایان و چند برگ دیگر و نیز تمامی حواشی نسخه به خط مرتضی بن شاه مرتضی کاشانی برادر کوچک فیض کاشانی است، محشی با نشان «کرمانی، میرزا محمد، ق» و غیر آن، مصحح؛ مهر: «... کمال الدین ...» (مستطیل)؛ واقف: عبدالرحیم بن ملا قاسمعلی طهرانی، ۱۲۳۱؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج، ۱۷۷گ، ۲۰-۲۳ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۴ - ۴۲۹]

۱۲۶. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۲۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی سفید، جلد: ساغری کوبیده قرمز، ۹۶۰ص، ۲۳ سطر (۹×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۷۹]

۱۲۷. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۴۱۴

جزء اول، کتاب الطهاره تا آخر حج و اول کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵۴۰ص، ۲۳ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۸۰]

۱۲۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۸۹

دوره؛ کا: عبدالله بن صالح بن عبدالله، تا: قرن ۱۱؛ در پایان جزء اول اجازه جعفر بن کمال الدین بحرانی به شیخ عبدالحسین بن المرحوم ... النجفی مورخ ۱۰۶۶ به خط او؛ قطع: رحلی [ف: ۶۶]

۱۲۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۹۰

جلد۱ و ۲؛بی‌کا،تا: قرن ۱۱، با سرلوح زرین؛ قطع: رحلی [ف: ۶۶]

۱۳۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۶۶

دوره؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح کوچک، در پایان جزء اول اجازه‌ای از محمد بن علی ... برای آخوند ملا محمد صادق شیرازی که این جزء را نزد او خوانده بود مورخ ۱۱۷۶؛ جلد: نفیس، قطع: رحلی [ف: ۶۷]

۱۳۱. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۵۸

از کتاب الدیون تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیر بن

استاد محمد اصفهانی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (چند سطری)؛ مصحح، در برگ پایان امضای مقابله‌ای بدون نام، محشی؛ ۲۱۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: - ۵۰]

۱۳۲. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد روی ذلک عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم.

خط: نسخ شیرین، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در پیشانی صفحه اول آمده که بانو حاجیه خاله شاه دو دانگ از روستای شخصی خود را موسوم به روستای ملیک از توابع ساری وقف کرده، یک دانگ آن بر عزاداری حضرت سید الشهدا (ع) و دانگ دیگرش وقف کتاب است، این وقف نامه مورخ ذیحجه ۱۲۵۲ق می‌باشد؛ مهر: تیمور میرزا ملک آرای ساروی «المتوکل علی الله عبده تیمور» (بیضی)؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۷ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: - ۳۶]

۱۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۸۱

خط: نسخ، کا: محمد امین، تا: غره رجب ۱۰۰۵ق؛ مصحح، دارای نشان بلاغ، محشی بعضی از بهاءالدین محمد (نیشابوری) به‌خط خودش، در صفحه آخر تذکره‌ای محمد بن علی شوشتری برای بهاءالدین به‌تاریخ ۱۱۰۹ در مشهد مقدس؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، ۴۲۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲۶ - ۳۹۲]

۱۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۸۶-۲۲/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا: محمد بن حسین طالقانی، تا: ۱۵ رجب ۱۰۰۶ق؛ با نسخه ملا احمد اردبیلی مقابله شده، اجازه‌ای از شیخ بهائی به ملا محمد صالح که در اواخر ربیع الثانی ۱۰۱۸ عطا نموده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سیر لولادار، ۳۹۱گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۲۸]

۱۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۹۱

آغاز در وضو افتاده و می‌رسد به پایان جزو نخستین تا پایان صلوة؛ خط: نسخ، کا: حیدرعلی، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی الاول ۱۰۰۷ق، جا: نجف؛ محشی با نشان «س م د، س م د دام ظله، مدظله العالی، سلمه الله، دامت افاداته»، با اجازه محمد بن علی بن ابی الحسن حسینی به‌روایت از پدر خود در اواخر جمادی الاول ۱۰۰۷ گویا به نویسنده نسخه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۱۲۸گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۲)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۴۱۴۲]

۱۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۵۱

آغاز: نسخه ۱۳۰۵ باب حکم المیاه؛ **انجام:** و عقیب صلواته و الحمد لله وحده ... وسلم کثیرا

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد باقر بن فخرالدین احمد موسوی استرآبادی، تا: اواخر شعبان ۱۰۱۵ق، جا: مکه مکرمه؛ افتادگی: آغاز (دو ورق)؛ مذیل به اجازه روایت از محمد بن حسن بن زین الدین به کاتب، با نسخ متعدد مقابله شده که کاتب می‌نویسد: «بلغ قبالا و تصحیحاً مع عدة نسخ منها نسخة الشیخ نعمةالله بن احمدبن خاتون رحمه الله التی صححها و نقلها من کتاب المکاسب الی هنا من نسخة بخط المصنف و علیها تصحیح بخط ابن ادریس رضی الله عنه ... فی شهور السنة السادسة عشر بعد الالف الهجریه ...» و نیز می‌افزاید «بار دیگر از اول تا ده ورق آخر با کتابی که استادم ابوابراهیم محمدبن علی بن ابراهیم استرآبادی آنرا به‌طور کامل تصحیح کرده بود مقابله نمودم و چون به نسخه استاد دست یافتم ده ورق باقیمانده را از روی آن تصحیح نمودم»، محشی با نشان «م د سلمه الله»، پشت ورق اول ج ۳ صورت خط شیخ نعمةالله مزبور؛ اهدائی کاظم مدیرشانه‌چی در آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، عطف تیماج مشکی، ۲۹۱گ، ۲۶- ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۲سم [ف: ۱۴ - ۶۳]

۱۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۷۷

خط: نسخ، کا: سید مراد بن محمد نبی قارنی قائنی، تا: دوشنبه ۹ رمضان ۱۰۱۶ق؛ مصحح، دارای علامت بلاغ، محشی، روی برگ اول چند یادداشت؛ تملک: محمد قاسم بن محمد سبزواری به‌تاریخ رجب ۱۱۳۲؛ جلد: دورو تیماج مشکی، ۲۶۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۶۴]

۱۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انتم تبلغکم عن الرجل منکم القبیح فلا ینکرون علیه و لا تهجرونه و لا تودونه (؟) بترکه. تم.

از ابتدا تا پایان کتاب جهاد و امر به معروف؛ خط: نسخ، کا: بدرالدین بن نورالدین بن محمد بن محفوظ سعدی کربلائی، تا: ربیع الثانی ۱۰۱۶ق؛ محشی، نشانی قرائت در پایان نسخه؛ تملک: بدرالدین بن نورالدین بن محمد بن شیخ محفوظ بن شیخ بدرالسعدی کربلایی؛ جلد: مقوا با عطف و کنار تیماج قهوه‌ای، ۳۱۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۶۶]

۱۳۹. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۳۹

خط: نسخ، کا: خداداد بن رمضان شولستانی، تا: ۱۰۱۸ق؛ مصحح، مقابله شده، با نشان بلاغ در هامش، محشی با نشان «م د»؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: ۵]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۸۸

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: عبدالعظیم بن ابوالبقاء مهدوی، تا: چهارشنبه صفر ۱۰۱۹ق؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، رویه پارچه اخرا، ۳۹۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۱]

۱۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۶۴

خط: نستعلیق، کا: حسین علی سبزواری، تا: ذیحجه ۱۰۲۰ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۴۳۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۳سم [ف: ۱ - ۳۰]

۱۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۱۱

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن حسین سمنانی، تا: جمعه ۱۶ رجب ۱۰۲۰ق، جا: مدینه منوره؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، دارای بلاغ در مدینه طیبه، در صفحه آخر نشان بلاغ مقابله به‌خط محمد امین شریف (ظاهر ملا محمد امین استرآبادی)، کاتب نسخه روز سه‌شنبه ۲۵ شعبان ۱۰۲۰ کار مقابله را در خدمت استادش به‌پایان برده است، روی برگ اول یادداشتی است به‌خط عبدالمجید به‌تاریخ ۱۷ محرم ۱۲۶۹؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۶۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳ - ۳۴۷]

۱۴۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۵

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد شاه بن سید صدرالدین ابن سید حسین حسینی شوشتری، تا: سه‌شنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۲۰ق؛ با سرلوح، مجدول، محشی با نشان «م ق ر مد ظله العالی، شیخ محمد ره، س م دره، محمد بن مولانا لاچین»، در پایان اجازه و سماع به‌خط مجلسی برای محمد ملا لاچین؛ تملک: محمد بن ملا لاچین، محمد رضا در ۱۲ رجب ۱۲۹۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ زرکوب مقوایی، ۳۸۷گ، ۲۳ سطر (۹×۱۹/۵)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۴۵۳]

۱۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و احد عشر حدیثنا ... صانها الله عن نوائب الزمان

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ خفی خوش، کا: محمد بن مظفر بن ابراهیم مشهور به تقی صوفی قزوینی، تا: یک‌شنبه ۲۱ شعبان ۱۰۲۲ق، جا: کوش مغان؛ محشی؛ تملک: محمد تقی بن مظفر، محمد باقر درویشعلی؛ اهدائی کاظم مدیرشانه‌چی در آبان ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج عنابی، ۲۷۸گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۶۱]

۱۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۲۷

خط: نسخ، کا: عبد علی بن محمد بن حماد جلی، تا: یک‌شنبه ۶ محرم ۱۰۲۲ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، در پایان کتاب طهارت و صلاة و حج انهاءهایی است که حسین بن کمال الدین الابزر الحسینی الحلی به‌جهت شیخ ابراهیم بن حاج علی السکری الحلی به‌تاریخ‌های مختلف نوشته که اجازه آخر به‌تاریخ دوشنبه ۱۸ ذیقعده ۱۰۴۱ می‌باشد، همین ابزر در روی برگ اول می‌نوسید که شیخ ابراهیم به‌تاریخ چهارشنبه ۴ محرم همان سال خواندن کتاب را نزد وی شروع کرده است، پایان کتاب صلاة انهائی است که ابوالحسن الشریف به‌جهت شیخ محمد علی بن بشارة آل موحی به‌تاریخ آخر محرم ۱۱۲۶ نوشته است؛ تملک: حیدر بن بشارة الجزائری، یحیی بن میرزا اسدالله امام جمعه خوئی به‌تاریخ جمادی الاولی ۱۳۰۶؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۶گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۲ - ۱۸۹]

۱۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یمکن ان یحمل هذه الروایات علی ضرب من التقیة لان ذلک مذهب کثیر من العامة و قد روی ذلک عن النبی.

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد علی بن جمال بن عطاء الله بن فضل الله حلی، تا: آخر محرم ۱۰۲۳ق، جا: حله؛ مقابله شده به تاریخ ربیع الثانی ۱۰۷۷، در اول نسخه صیغه وقف از ملامحمد صالح مازندرانی که نسخه را با تولیت خود بر محصلین اثنا عشریه در شیراز به تاریخ جمادی الثانی ۱۰۷۷ وقف نموده و چند نفر بر آن شهادت داده‌اند که عبارتند از: علی بن عبدالکریم غروی جمادی الثانی ۱۰۷۷ با مهر مربع، عبدالله انصاری بن احمد شریف امامی با مهر مدور، تاج الدین حسن و حمزة بن شمس الدین نجفی؛ تملک: عبدالجواد جهرمی به تاریخ ۱۲۶۰ به مهر مربع؛ جلد: تیماج زیتونی، پشت جلد اسلیمی، ۲۶۹گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۵ - ۲۰۲]

۱۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکذلک فی مسجد الکوفة لأن أحداً لا یفرق بین الموضعین، تم الجزء الثانی من کتاب الاستبصار ... و یتلوه إن شاء الله عزو جل الجزء الثالث کتاب الجهاد ... و الحمدلله رب العالمین

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: جلال بن نورالدین احمد حسنی حسینی، تا: ۱۰۲۴ق، جا: شیراز؛ خوانده شده بر علامه مولی محمد بن شاه محمد [شیرازی اصفهانی] از معاصران علامه مجلسی، در پایان جزء نخست کتاب اجازه‌ای از «محمد بن شاه محمد» به شاگردش «محمد تقی شیرازی» در سال ۱۱۱۱ ق، مصحح، با عبارت «تم بلغ سماعاً أیده الله تعالی» مقابله گردیده، محشی از سوی علی بن سلیمان [بحرانی] و با نشان‌های «ق، فپ ح ک، ۱۲، م، د، س و نیز کاتب» دارد، همچنین از کتاب‌های «منتهی، نهایه و ...»، در آغاز دستخط مرحوم آیت الله مرعشی نجفی درباره نسخه به تاریخ ۱۳۷۱ق؛ تملک: «حسن بن سید آقا حسینی اردبیلی» با مهر «المذنب حسن الحسینی ۱۰۹۹»؛ کاغذ: شرقی، جلد: پارچه‌ای [گالینگور] قرمز عطف و گوشه تیماج کرم عطف برجسته و به شیوه مصری، ۳۱۳گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۱ - ۶۱۷]

۱۴۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱ - ج

با مشیخه؛ خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد علی بن حماد حلی، تا: یک‌شنبه پایان جمادی الاول ۱۰۲۶ق، جا: حله؛ محشی به نشان «ک، م ق ر طاب ثراه، ع ی عفی الله عنه، طم د ر ه»، رجال آن از نسخه سید عبدالله بحرانی ذوالشهادتین شاگرد شیخ سلیمان بحرانی که در روز شنبه ۲۷ شعبان ۱۱۶۳ نوشته شده گرفته شده است، یادداشت ۱۷ جمادی الاول ۱۱۷۵ و اجازه حسین بن محمد تقی نوری طبرسی در طوس در ۲۶ جمادی الاول ۱۳۱۹ به‌سید اسمعیل بهبهانی در آغاز نسخه؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۳۰۰گ، ۲۷ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۲۴۳]

۱۴۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۸۰
خط: نسخ، کا: کمال الدین حسین طالقانی، تا: دوشنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۲۷ق؛ حاشیه‌های میر محمد باقر داماد و آقا حسین خوانساری دارد به‌خط آنها؛ تملک: ملا احمد مجتهد (جز مقدس اردبیلی درگذشته ۹۹۳)؛ کاغذ: ترمه [نشریه: ۲ - ۱۳۷]

۱۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۴۲
خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد علی بن حماد حلی، تا: ۱۴ شعبان ۱۰۲۸ق، جا: حله؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با نشان بلاغ، در پایان جزء دوم بلاغی است که فرج‌الله به‌تاریخ شنبه نهم جمادی الثانی ۱۰۳۱ در کربلا نوشته، همچنین در این صفحه انهائی است که فخرالدین بن محمد علی طریح نجفی (شیخ فخرالدین طریحی) برای سید محمود بن فتحی به‌تاریخ یک‌شنبه ۲۴جمادی الاول ۱۰۵۹ نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۲۳۶گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۱ - ۴۳]

۱۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۴۹-۲۶/۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی لایصوم الرجل یومین متوالیین من غیر افطار وقدیستحب للعبد ان لایدع السحور
طهارة تا صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۲۹ق؛ جلد: گالینگور، ۳۱۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱ - ۳۲۹]

۱۵۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۹۷
خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد علی بن حماد حلی، تا: دوشنبه ۱ محرم ۱۰۳۱ق (پایان جزء اول) و جمعه اول ربیع الاول ۱۰۳۰ق (پایان کتاب)، جا: حله؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج قرمز، ۲۹۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۶۲]

۱۵۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۷
کامل؛ خط: نسخ، کا: قطب الدین محمد حسینی کلبادی، تا: ۱۰۳۲ق؛ محشی با نشان «کفایة الاحکام، منتقی الجمان، م ق ر، اطال الله، شیخ محمد رحمه الله، م ح ق، دام ظله العالی، در رحمه الله»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۲۱ سطر (۱۰×۱۹) [ف: ۷۴۸]

۱۵۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۳۴
آغاز: الاول قلت المرأة تری الطهر قبل غروب الشمس کیف تصنع بالصلاة؛ **انجام:** قال اضربه قال قلت فان اخذه ثالثه قال یقتل کما یقتل شارب الخمر قلت
از مباحث حیض کتاب الطهارة تا مباحث میراث؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد فتونی نباطی عاملی، تا: ۱۵ شوال ۱۰۳۴ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، در پایان کتاب الصلاة دو امضای بلاغ بدون نام به تاریخ شوال ۱۰۵۸ و بار دوم در رمضان ۱۰۵۹ در تفرش آمده، در برخی صفحات امضای بلاغ میرداماد، در پایان جزء دوم بلاغی از جمال الدین مصطفی حسینی (صاحب نقد الرجال) در ذیحجه ۱۰۵۸ در تفرش آمده؛ ۳۷۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: - ۳۱]

۱۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۴۲
آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: عنایت بن قاسم شوشتری، تا: جمعه ۲۴ ذیقعده ۱۰۳۴ق، مصحح؛ تملک: محمد بن محمد علی غروی، ابوالحسن بن محمود؛ مهر: «محمود بن محسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج سرخ دورو با ترنج و سرترنج، ۴۰۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۴۴ - ۲۱۱]

۱۵۶. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۸
از الزکاة تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۰۳۵ق؛ محشی با نشان (أحمد طاب ثراه)؛ واقف: حاج محمد مهدی خادم روضه رضوی برا فقهای امامیه خراسان، رجب ۱۱۲۱؛ کاغذ: سپاهانی، اندازه:۱۹×۲۴/۵سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۷۰]

۱۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۲۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۶ق؛ اهدایی مؤسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۴۵۹گ، ۱۹ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۰۳۷]

۱۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۱۲-۷/۱۲
آغاز و انجام: برابر
از اول کتاب الطهارة تا کتاب الدیات به‌ضمیمه مشخیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۲ شعبان ۱۰۳۷ق؛ مصحح با عباراتی توسط رحیم بن محمد نصیر به تاریخ محرم ۱۲۷۹آورده شده؛ جلد: تیماج سرخ ضربی با ترنج با سر، عطف و حاشیه قهوه‌ای، ۳۲۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۲سم [ف: ۱ - ۳۲۷]

۱۵۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۶۷
خط: نسخ، کا: سیف الدین بن نور الدین حروفی، تا: با تاریخ سماع ۱۰۳۷ق؛ افتادگی: آغاز (۹ برگ)؛ مصحح، با بلاغ سماع، در آخر نسخه آمده: «سمع هذا الکتاب بتمامه سماعا نشهد باتفاقه و ضبطه و امعانه سهل الله علیه غوامض العلوم الدینیة و هداه لاستنباط المعارف الیقینیة، کتبه الفقیر الی تایید ربه الباری، ابی الفضل عبدالکریم بن شمس الدین محمد القاری سنه ۱۰۳۷»؛ ۲۹۵گ، اندازه: ۱۸×۲۹سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲]

۱۶۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۱۶
از صوم تا حدود؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمود ساری، تا: ۶ محرم ۱۰۳۸ق (پایان جزو سوم)؛ با اجازه محمد تقی بن مولانا ابوالحسن در رجب ۱۰۶۰؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۳۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۹سم [ف: ۱ - ۳۰]

۱۶۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۰۰
آغازو انجام: برابر
خط: نسخ متوسط، کا: علی بن محمد حلی، تا: ۱۰۳۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۳۳۲ص، ۲۶ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱ - ۲۰۳]

۱۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن جلال الدین محمد کاشانی، تا:

۱۰۴۰ق؛ مقابله شده با نشان «ابتدأ سماعاً افاض الله تعالی علیه»، «بلغ سماعاً افاض الله تعالی علیه»، «ثم بلغ سماعاً افاض الله تعالی علیه»، محشی با نشان «م ح ق دام ظله، ق، حبل المتین» و غیر آن، مصحح؛ تملک: محمد هادی بن مرتضی کاشانی، و فرزند او محمد مهدی فرزند محمد هادی با مهر وی «محمد مهدی ۱۰۹۲» (بیضی)؛ دارای وقف‌نامه مفصلی به سال ۱۲۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی و شرقی، جلد: دو رو، برون تیماج زرشکی، عطف تیماج مشکی، درون تیماج سبز، ۳۷۱گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳۴ – ۴۶۸]

۱۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۵۳۲

آغاز و انجام: برابر

جلد ۳–۱؛ خط: نسخ، کا: عبدعلی بن محمد علی بن حماد حلی، تا: ۱۰۴۱ق؛ محشی، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ اهدایی رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج منقش و سجاف مشمع، ۲۴۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۸۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۹۰

همان نسخه بالا [مؤید: ۱ – ۳۲۰]

۱۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۷

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد علی بن محمد علی بن حماد حلی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۰۴۱ق؛ در آخر نسخه دو اجازه است: اول اجازه مفصل (ضمن ۴ صفحه) از شرف الدین علی بن حجة الله شولستانی نجفی حسنی حسینی به مولانا عزیزالله بن مولانا محمد تقی مجلسی، تاریخ آن پنج‌شنبه ۲۴ رمضان ۱۰۴۱ در نجف بوده است، دوم اجازه‌ای است متوسط (ضمن دو صفحه) از مولانا محمد بن جابر بن عباس نجفی برای مولانا عزیز الله مذکور، تاریخ آن ۲۰ رمضان ۱۰۴۱ است، مصحح، مقابله شده، متن اجازه اول می‌رساند که نسخه را مولانا عزیزالله بر شرف الدین علی شولستانی خوانده و مقابله نموده و تصحیح داشته؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۴۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵ – ۳۰]

۱۶۵. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۵۴

آغاز: أو فحواه فکل هذه القراین توجب العلم و یخرج [تخرج] الخبر من [عن] حیز الآحاد

خط: نسخ خوانا، کا: ابوالمکارم ابن محمد دوانی، تا: رجب ۱۰۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ افتادگی: آغاز (صفحه اول)؛ ۴۳۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۱سم [ف: ۴۵]

۱۶۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۳۱

آغاز: فبین انه انما لم یحمل نجاسه اذا زد علی الراویه و تلک الزیاده لا یمتنع ان یکون المراد بها

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی از کتب روایی و با عبارات «بهاءالدین رحمه الله»، «آقا حسین سلمه الله»، «س م د»، «ن ع مد ظله»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲ – ۳۹]

۱۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۲۳

آغاز: بسمله و بک استعانه فی الامور یا کریم الحمدلله. .؛ **انجام:** فی شوال سنه ۱۰۴۲ ... سامن تریه ویرانیو

جلد ۳–۱؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن ابوالحسن مشهدی، تا: شوال ۱۰۴۳ق؛ محشی، مصحح، مقابله شده، دارای چند بلاغ از حسن رضوی قائنی و اجازه او به آقا محمد حسین سمنانی در ۱۰۴۶، با اجازه‌ای از سید حسن بن ولی الله بن هدایة الله بن مراد بن نعمة الله بن ولی الله ابن سید علی بن تاج العراق بن شرفشاه بن علی بن ناصر بن احمد بن موسی ابن احمد بن محمد الاعرج بن احمد بن موسی المبرقع، که از شیخ محمد پسر صاحب معالم اجازه داشته و شاگرد او بوده، به خط او برای محمد حسین سمنانی ساکن مشهد که این نسخه را نزد سید حسن مذکور خوانده است، تاریخ اجازه ۱۰۴۶ و امضاء حسن الرضوی القائینی در پایان آن؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج سرترنج، ۳۳۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۰]

۱۶۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۷۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ مجدول، با سرلوح رنگین، پایان جزء اول نوشته شده که کتاب را شیخ علی بن حاجی ابراهیم نجفی بر شیخ ابراهیم بن شیخ کاظم خوانده است؛ تملک: محمد تقی بن محمد بن حسین شریف (حجة الاسلام نیز) تبریزی ممقانی با مهر وی «محمد تقی» (بیضی)؛ مهر: «مهر کنده بدل محمد حسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۲۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۵ – ۳۰۶]

۱۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد جزایری، تا: سلخ ربیع الثانی ۱۰۴۴ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: حاج سید رضا قوچانی که به وسیله فرزندش جواد قوچانی در ۱۰ مرداد ۱۳۲۴ به کتابخانه تسلیم شد؛ کاغذ: آهاری حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای تیره، ۳۶۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۵ – ۳۲]

۱۷۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۸۰

آغاز: علی الاستصحاب ویجوزان یکون المراد لخروج البول و الغسل ما ینتقض الوضوء؛ **انجام:** عرضنا کتاب الفرائض عن امیر المومنین علیه السلام جعل دیه الجنین مائة دینارا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی حاج وزیری؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: مقوایی، ۴۰۰گ، ۲۳ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲ – ۴۸۹]

۱۷۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۸ق [ف: ۳۵]

۱۷۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۹۷۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۴۹ق؛ با سر لوح مذهب؛ اندازه: ۱۶×۲۵سم [رشت و همدان - ف: - ۱۶۰۴]

۱۷۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۲۷

خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد حسین حافظ، تا: رجب ۱۰۴۹ق، محشی با نشان «م ک، س م د، م ق ر، مدظله، ع آل ره، معالم، منتقی الجمان، نهایه، م ب ق ره»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۴۹۱گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸ - ۲۶۳]

۱۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد خمسین و الف علی ید العبد الراجی ... علی یدیه التنزیل

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن میر حبیب الله بندرآبادی، تا: ۱۰۵۰ق؛ محشی با عناوین «شیخ محمد، جعفر، م ن، م د و ...»، مصحح، مقابله شده؛ واگذاری دانشگاه علوم اسلامی رضوی در ۱۳۶۸ش؛ کاغذ: حنائی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۷۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۵/۷سم [ف: ۱۴ - ۶۰]

۱۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۵ ط

خط: نسخ، کا: محمد سعبد بن ابی البقاء تویسرکانی، تا: ۱۰۵۰ق [مختصر - ف: ۵۱]

۱۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۵-ط

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن ابی البقاء تویسرکانی، تا: ۱۰۵۰ق، جا: قم؛ دارای گواهی بلاغ؛ تملک: شیخ ابراهیم بحرانی مورخ ۱۱۶۴، محمدعلی بن حاج حسین سلطان ۱۱۶۲، عبدالصمد بن حاج سرور جامعی ۱۱۶۶، محمد بن اسماعیل ۱۲۲۸؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی با ترنج، ۳۸۲گ، ۲۳ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۴ - ۳۰۳]

۱۷۷. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۹

خط: نسخ، کا: لطف الله بن عبدالله، تا: صفر ۱۰۵۱ق، جا: شیراز؛ تصحیح و مقابله شرف الدین علی ابن حجة الله الحسنی الحسینی در صفر ۱۰۵۱، در هامش این عبارت تکرار شده: «ثم بلغ سماعاً أیده الله»، مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۴۹۰برگ، ۲۰ سطر، قطع: مصری، اندازه: ۱۷/۵×۹سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۷۰]

۱۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۵

آغاز و انجام: برابر

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: لطف الله بن عبدالله شریف، تا: پنج‌شنبه ۱۴ محرم ۱۰۵۱ق؛ با سرلوح کم کار، مجدول، دارای انواع بلاغ، محشی با رموز «ع س، ع ل، س م د، شیخ محمد و. ..»؛ واگذاری دانشگاه علوم اسلام رضوی در ۱۳۶۸؛ کاغذ: حنائی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۸۶گ، ۲۱ سطر (۹/۸×۱۹/۲)، اندازه: ۱۵/۲×۲۷سم [ف: ۱۴ - ۵۹]

۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۲۱

آغاز: عداوان کانا متساویین فی العدالة و العدد؛ **انجام:** برابر

جلد ۳-۱، از اوایل طهارت تا پایان کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ذیقعده ۱۰۵۲ق؛ مصحح، مقابله شده، دارای دو نوع بلاغ، محشی با رموز «م ح ق رحمه الله» «س م د»؛ یادداشت مالکیت محمد صالح؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: دفه اول ساقط و دفه دوم تیماج عنابی، ۲۸۱گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲۶ - ۸۰]

۱۸۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملك: علی بن سلیمان بحرانی به خط علی بن احمد بن عبدالسلام بحرانی در ۲۰ ذیقعده سال ۱۰۵۲؛ اندازه: ۱۸×۲۴سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲]

۱۸۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۹۷

آغاز: برابر

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: نباتی، جلد: چرمی، ۲۶۵ص، ۲۲ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۰۴]

۱۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۸۴- ۵۱/۴۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمدنصیر بن عبدالمطلب طالقانی، تا: ۸ ذیحجه ۱۰۵۳ق؛ ۴۴۷گ، ۱۹ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ - ۳۳۲]

۱۸۳. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۴۸

از آغاز تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: حاجی غلامحسین، تا: ۱۰۵۳ق، جا: مشهد؛ مصحح، با نشان‌های بلاغ؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۵]

۱۸۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کذلک فی المسجد الکوفه لان ... فرق بین الموضعین.تم الجزء الثانی.

جلد اول و دوم، از اول تا آخر صلاة؛ خط: نسخ و ثلث، کا: کلب علی بن مسعود طالقانی، تا: جمادی الاول ۱۰۵۴ق؛ پشت صفحه اول وقفنامه کتابت توسط آخوند ملا ملك علی با مهر او «الواثق بالله الغنی عبدالملك علی» (بیضی)؛ تملك: محمد رفیع بن محمد قاسم با مهر «یا رفیع الدرجات» (بادامی شکل)؛ جلد: تیماج لولایی قهوه‌ای،۲۴۱گ،۲۱سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۳۳۳]

۱۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن علی بن محمد بن مسلم مقابی، تا: ۶ رمضان ۱۰۵۵ق؛ مصحح، مقابله شده با عبارت: «بلغ قبالاً» و «بلغ قبالاً أیده الله تعالی»، دو برگ از آغاز نسخه و مشیخه کتاب در پایان، نونویس است که توسط حیدر قلی خان مشهور به سردار کابلی در ۵ رمضان ۱۳۴۸ق کتابت و مقابله شده است، دستخط آیت الله مرعشی نجفی در ۸ محرم ۱۳۹۱ق درمورد نسخه؛ تملك: «حسین کی استوان تهرانی» به سال ۱۳۳۲ش، «علی اصغر فاضل

کرمانشاهی» به سال ۱۳۰۳ق همراه مهر بیضوی، «ابراهیم بلاغی»، «مهدی بن حسن حسینی اعرجی» عموی علامه سید محسن اعرجی، «حیدر قلی خان بن نور محمد خان کابلی»؛ مهر: «و علی الله فی کل الأمور توکلی و بالخمس أصحاب العباء توسلی، عبده محمد باقر ۱۱۰۹» (دایره)، «علی اصغر بن علی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، آهار مهره، جلد: مشمعی قهوه‌ای، عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۱۴گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۳۰×۲۲سم [ف: ۲۹ - ۲۸]

۱۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۰۴

خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۰۵۴ق؛مجدول،با سرلوح زیبا،مصحح و مقابله نورالدین بن کاظم کربلائی در روز۲۴محرم۱۰۵۶؛کاغذ:سپاهانی، جلد: تیماج مشکی زرکوب ضربی مقوایی درون عنابی زرکوب، ۲۶۲گ، ۲۸ سطر (۱۰×۱۰/۵)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۸ - ۸۳]

۱۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن احمد عاملی حرفوشی، تا: محرم ۱۰۵۴ق، جا: اصفهان؛ کاتب از علمای بزرگ امامیه و مؤلف شرح‌هایی بر «قواعد شهید»، «آجرومیه»، «صمدیه»، «زبدة الاصول» و ... است، در برگ آغازین چنین آمده: «کتبه لنفسه و لمن شاء الله من بعدی، الفقیر محمد بن علی الحرفوشی» با دو مهر بیضی، مصحح، محشی با نشان «م د، رحمه الله» دارد؛ تملک «سید عنایت الله حسینی سبزواری نسابه» به همراه دستخط وی به تاریخ محرم سال ۱۱۱۳ق با دو مهر بیضی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع مشکی عطف تیماج مشکی، ۳۲۰گ، ۲۹ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۲۰/۵×۲۶سم [ف: ۳۷ - ۲۶۶]

۱۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۳۶

از کتاب جهاد تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم مشهور به ابن المغسل، تا: سه‌شنبه ۲۳ ذیحجه ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با نشان بلاغ، سه مرتبه خوانده شده، در پایان کتاب قبل از مشیخه اجازه‌ای که جعفر بن کمال الدین بحرانی برای شیخ ... بن حاجی محمد مازندرانی (متأسفانه نام این شخص در صحافی بریده شده) نوشته، در حاشیه صفحه نهم وقف‌نامه کتاب است که ابو القاسم بن محمد باقر مازندرانی هزار جریبی با مهر «عبده الراجی ابوالقاسم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۵۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۲۵]

۱۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۵۲

کا: حسین بن مطر بن علی جزائری، تا: شب ۲۰ ذیحجه ۱۰۵۵ق؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ به سه خط، کاتب نسخه در پایان می‌نویسد که از روی نسخه‌ای که نزد شیخ محمد بن سلیمان مقابی بحرانی خوانده شده و در آن برای شیخ ابراهیم بن علی بن مبارک مقابی بحرانی اجازه ای نوشته شده است، مقابله شده، قبل از کتاب ۵ برگ است دارای یادداشت‌هایی مختلف و اجازه هاشم بن سلیمان بن اسماعیل بن عبد الجواد الحسینی البحرانی به‌جهت شیخ هیکل بن عبد عبد علی اسدی جزائری به‌تاریخ نهم ربیع الاول ۱۱۰۰ و اجازه عبدالله بن علی بن احمد بن سلیمان بلادی بحرانی به‌جهت شیخ حسین (؟) به‌تاریخ ۹ شوال ۱۲۴۲؛ تملک: محمد قمی، محمد مؤمن بن محمد شفیع، حسین بن علی بن محمد بن علی مقابی بحرانی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۷۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۹ - ۳۴۴]

۱۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۶

کامل؛ کا: ابی‌الفضائل محمد بن عبدالله زواری قاضی، تا: ۱ محرم ۱۰۵۵ق، محشی از ملا عبدالله و بهاء محمد و دیگران و با نشان‌های «ع ل» و «س م د» و «ب هـ»؛ کاغذ: آهارمهره فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۲۱۴گ، ۳۰ سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۵ - ۱۰۸۷]

۱۹۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** والثالث یتعلق بالمعاملات و غیرها من ابواب الفقه تم.

خط: نسخ، کا: محسن رکن آبادی، تا: ۱۰۵۵ق؛ اهدایی سید حسین رضوی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی زرد، ۵۶۶گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۹×۳۵سم [ف: ۲ - ۵۹۷]

۱۹۲. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۸۵

خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن جعفر بن احمد بن علی بن حسین بن محمود بن سعید بن محمد بن علی بن جعفر عسکری شاطری اوالی بحرانی، تا: ۱۸ ذیحجه ۱۰۵۵ق، برای کتابخانه شیخ اسماعیل بن حاج محمد بن علی ساری اوالی بحرانی؛ مصحح، محشی، کتاب را از اول تا آخر ابراهیم بن علی بن مدارک بحرانی با نسخه استادش شیخ محمد بن سلیمان بن محمد بن علی (بحرانی) مقابله کرده و این کار را به تاریخ ۵ صفر ۱۰۸۳ به پایان برده است؛ جلد: تیماج لبه‌دار و قرمز سوخته ضربی، ۳۳۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۶۷]

۱۹۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۴۲

خط:نسخ،کا:زین العابدین بن عزیز الله حسینی،تا:۱۰۵۵ق [ف: ۳۵]

۱۹۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۷

خط: نسخ، کا: خان محمد بن محمد رضا توسرکانی، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیحجه ۱۰۵۶ق؛ مصحح، روی برگ اول وقف‌نامه‌ای است که مهدی بن ابی ذر (ملا مهدی نراقی) نوشته است و مهر وی «یا امام محمد مهدی ادرکنی» (بیضی)، در برگی پس از کتاب اجازه‌ای است که محمد علی الرضوی به‌جهت مولانا خلیل الله رازی نوشته است؛ تملک: ذوالفقار بن محمد علی اصفهانی با مهر «لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار» (بیضی)؛ مهر: «نعم المولی و نعم النصیر» (بیضی)، «تلک الجنة التی نورث من عبادنا من کان تقیاً» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۶۶]

۱۹۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی عمیر عن حماد عن الحلبی عن ابی عبدالله علیه السلام قال سألته عن رجل

لقیه العدو فاصابوا
از ابتدای کتاب تا ابتدای کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ؛ تملکی به‌تاریخ ۱۱۹۹ق با مهر «عبده رضی الحسینی ۱۱۹۱» (بیضی)؛ جلد: تیماج سرخ با ترنج با سر مجدول مذهب لولادار، ۲۷۳برگ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف]

۱۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، دارای علامت بلاغ، در پایان کتاب دیات و پیش از مشیخه شیخ علی ابن سلیمان بحرانی اجازه‌ای برای شیخ خمیس جزائری به‌تاریخ ۴ شعبان ۱۰۵۷ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۵۴گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۸ - ۹۶]

۱۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۴

آغاز و انجام: برابر

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد عیسی بن صدرالدین حسینی مرعشی شوشتری، تا: ۱ ذیحجه ۱۰۵۷ق؛ دارای سرلوح مذهب کم کار و کتیبه، مجدول؛ واگذاری دانشگاه علوم اسلامی رضوی در ۱۳۶۸؛ کاغذ: حنائی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۸سم [ف: ۱۴ - ۵۹]

۱۹۸. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد شفیع بن محمد مومن قائنی مشهدی، تا: از محرم تا غره رمضان ۱۰۵۷ق؛ دارای علامت بلاغ. [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۱۷]

۱۹۹. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۰

از اول الطهارة تا آخر الدیات؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن عیسی بن صدرالدین حسینی شوشتری، تا: شنبه غره ذیحجه ۱۰۵۷ق؛ مجدول، مذهب؛ وقف بر مدرسه سمیعیه، واقف: میرزا اسحاق حسنی خادم؛ کاغذ: ترمه، ۲۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲/۵×۱۰/۵سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۷۱]

۲۰۰. همدان؛ مدرسه زنگنه؛ شماره نسخه:۱

جلد ۱ و ۲؛ کا: جعفر بن غازی، تا: سه‌شنبه پایان محرم ۱۰۵۸ق، برای محمد حسین بن حاجی دوستی بیک قزوینی [نشریه: ۵-۳۵۰]

۲۰۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۶۷

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بن محمد الحر الشامی (شیخ حر عاملی)، تا: دهه دوم رمضان ۱۰۵۸ق؛ مجدول، در برگ ۳ اشعاری در وصف کتاب و مؤلف؛ تملک: عبدالله موسوی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۲۶۶گ، ۲۵ سطر (۱۴×۲۲)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۴۵۳]

۲۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۱۱

آغاز و انجام: برابر

عبادات - احکام - تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا: حسین بن قاسم علی مازندرانی، تا: سه‌شنبه ۷ ذیحجه ۱۰۵۸ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز طلاکوب، ۲۳ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۳ - ۹۲]

۲۰۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۵۶

آغاز: یصوم شعبان و شهر رمضان یصلهما وینهی الناس أن یصلوهما ... کتاب الحج، ماهیة الاستطاعظ و انها شرط فی وجوب الحج؛ **انجام:** برابر

از اواخر کتاب الصوم تا پایان باب دیات؛ خط: نسخ، کا: خواجه ثریا، تا: سه‌شنبه ۱۴ صفر ۱۰۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت «بلغ أفاض الله تعالی علیه» مقابله شده، محشی، پشت برگ انجام دستخط مرحوم مجلسی اول مولی محمد تقی مبنی بر إنهاء و اجازه ایشان به ترکه با این عبارت آمده است: «أنها المولی الفاضل الکامل اللوذعی الالمعی ... ابو الهادی ترکه «أدام الله تعالی تأییده» سماعاً و تحقیقاً و تصحیحاً فی مجالس، آخرها آخر شهر ربیع الاول لسنة اثنی و ستین بعد الألف، أجزت له دام تأییده أن یروی عنی هذا الکتاب، مع سایر الکتب الأربعة للأبی جعفرین محمدین الثلاثة رضی الله تعالی عنهم أخذاً علیه ... أخذ علی من الاحتیاط فی النقل، نمقه بیده الجانیة احوج المربوبین الی رحمة ربه الغنی محمد تقی بن مجلسی عفی عنهما بالنبی و آله المعصومین الحمد لله رب العالمین و الصلاة ... الطاهرین»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج گل و بوته، ۳۱۲گ، ۲۱ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳۲ - ۶۲۳]

۲۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۷۷

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد باب من یستحق ان تقسم الغنایم فیهم بسمله. ابواب الصلاة و حدودها قال الرضا (ع) الصلاة لها اربعة آلاف باب؛ **انجام:** سنه الف و تسع و خمسین بعد الالف من الهجره

جلد ۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شب شنبه ۶ ذیحجه ۱۰۵۹ق؛ محشی؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۲۶۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۶]

۲۰۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن ذعفل حویزی، تا: ۳ جمادی الاول ۱۰۵۹ق، جا: رامهرمز؛ تجلید نسخه در بلده شوشتر، مصحح؛ تملک: حاجی الحرمین محب در ۱۰۵۹، کاتب در ۱۲ جمادی الثانی ۱۰۶۰، عبدالاحد بن عبدالجلیل کرمانشاهی در رمضان ۱۲۴۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره دولت آبادی، جلد: تیماج عنابی ضربی لبه‌دار، ۳۴۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۹/۵سم [ف: ۲۴]

۲۰۶. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴

چند سطر ی پیش از دیون تا آخر؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد زمان بن مقری سلطان، تا: جمعه ۲۱ جمادی الثانی ۱۰۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۳۲]

۲۰۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۲۰

خط: نسخ، کا: زکریا بن عبدالله، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۰ق؛ مصحح؛ اندازه: ۲۰×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲]

۲۰۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد بن اسد، تا: شنبه ۶ ذیقعده ۱۰۶۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱) [ف: ۷۴۸]

۲۰۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۵ محرم ۱۰۶۱ق (جزء دوم)؛ افتادگی: انجام؛ دارای بلاغ سماع و قرائت؛ واقف: محمد یوسف بن عبد الرزاق تاجر شیرازی معروف به آتشی، ۱۱۰۵؛ ۳۱۸گ، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱ - ۷]

۲۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹-۸/۹۹

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر کتاب به همراه مشیخه؛ خط: نسخ، کا: حسین بن منصور سبزواری، تا: شنبه دهه دوم جمادی الاول ۱۰۶۱ق، جا: مدرسه فخریه؛ محشی به امضاء «محمدتقی»، مصحح، با علامت بلاغ، در پایان نسخه چند مسأله در رضاع به فارسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت با ترنج با سر، مجدول، ۳۷۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۳۲۸]

۲۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۹۰

خط: نسخ، کا: شاهمیر بن فخر الدین بن یونس حسینی هزارجریبی، تا: شب ۱۲ محرم ۱۰۶۲ق؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ، پایان جزء دوم و در آخر کتاب دو انهاء است که ملا محمد تقی مجلسی برای کاتب نوشته و دومین آنها به‌تاریخ آخر ربیع الاول ۱۰۶۲ می‌باشد؛ تملک: آقا میرزا، محمد علی حسینی به‌تاریخ ۱۸ جمادی الاول ۱۱۷۰، محمد باقر بن محمد اسماعیل حسینی اصفهانی به‌تاریخ جمادی الاول ۱۲۰۱، تملکی بدون نام به تاریخ سه‌شنبه ۷ جمادی الاول ۱۲۴۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۰۴گ، ۲۷ سطر، اندازه:۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۹ - ۳۷۳]

۲۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۱۰

آغاز: ان یستظل و یحتمل ان یکون الکنایة راجعة الی العلیل ... باب المریض یظل عن نفسه؛ **انجام:** باب جواز قتل الاثنین فصاعدا بواحد ... لوکان حرا لکان علیه ذلک علی ما بیناه فحکم العبد حکمه علی السواء

از اوایل کتاب الحج تا اواخر کتاب الدیات؛ خط: تحریری، کا: محمد بن عبدالرحمن حلی، تا: چهارشنبه ۱۷ جمادی الاول ۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، دارای بلاغ قرائت، در برگ ۴ اجازه فخرالدین طریحی به کتاب نسخه آمده است: «انهاه قرائة و سماعا و بحثا و تحقیقا الاخر الاعز الاسعد الامجد الفاضل الکامل الشیخ محمد الحلی شکرالله سعیه فی اوقات متعددة و مجالس متبددة آخرها عشیة یوم الخمیس من شهر جمادی الاول من سنة سبعین بعد الالف الهجریة علی مشرفها الصلوة و التحیة و قد اجزت له ادام الله اعزازه روایته عنی و روایة ما یجوز لی روایته بالطرق المذکورة الی المشایخ فی اماکنها و الشرط علیه ما شرط علی من الاحتیاط فی الروایة و العمل وفقه الله لذلک و کتب الفقیر تراب الاقدام فخرالدین بن محمد علی طریح النجفی مسکنا و مولدا و تحصیلا»، محشی به امضای «فخرالدین» و «س م د»، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج مشکی با ترنج و سرترنج، ۱۰۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳۱ - ۱۳]

۲۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۹۹

آغاز و انجام: برابر

تمام سه جلد کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ مصحح و مقابله شده توسط سید محمد شفیع طباطبائی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۳۷۷ص، ۲۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱ - ۲۰۳]

۲۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۶ شعبان ۱۰۶۳ق؛ مصحح، دارای بلاغی از «عبدالصمد بن عبدالقادر بن عبدالصمد بن حسین بن محمد بن علی بن اسماعیل بن حسن بن یحیی حسینی موسوی عریضی» در ۲۵ رمضان ۱۰۶۹ که نسخه را با نسخه‌ای که بر «شیخ علی بن سلیمان بحرانی» به سال ۱۰۶۶ تصحیح شده بود مقابله نموده، نیز بلاغ دومی از همو آمده که نسخه را برای بار دوم با نسخه‌ای که با نسخه شهید دوم مقابله و تصحیح شده مقابله نموده است، در برگ آخر اجازه‌ای از «شیخ صالح بن عبدالکریم بحرانی» به «عبدالصمد حسینی عریضی بحرانی» در ۱۴ شوال ۱۰۷۵، در برگ اول و دوم چند یادداشت متفرقه و یادداشتی از «لطفعلی بن محمد کاظم» در اهمیت کتاب آمده است، دارای یادداشتی از «محمد علی بن نجم الدین» و یادداشتی درباره مؤلف کتاب؛ تملک: «محمد زمان طباطبائی» با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین، محمد زمان الحسینی» (بیضی)؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳۱۶گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۱]

۲۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین فرزند اسماعیل حسینی شوشتری عبدالجواد فرزند عبدالرحیم بانجا بادارانی (بخش نونویس)، تا: ۱۰۶۴ق، شب ۱۸ جمادی الأول سال ۱۳۰۷ (بخش نونویس)؛ مصحح، مقابله شده؛ با نسخه تصحیح‌شده توسط سید محمد باقر استرآبادی از روی نسخه استادش میراز محمد استرآبادی مقابله شده و این تصحیح در جبل ابی قبیس در مکه صورت پذیرفته است، همچنین محمد صادق بروجردی در ۱۰۶۵ آن را با نسخه مولی حسنعلی بن عبدالله تستری در اصفهان مقابله کرده است، در برگ اول یادداشتی آیت الله مرعشی به تاریخ ۱۳۴۵ق در مورد نسخه، همچنین عبارت «بلغ سماعاً أیده الله تعالی» نیز به صورت متعدد در حاشیه برگ‌ها دیده می‌شود، محشی با رموز: «ق، م دره، ۱۲، م ذ ن ر، م ر، س م د، م ق ر ه، ص و ...» و همچنین از کتب منتقی، نهایه و ... نقل مطلب شده است؛ کاغذ: شرقی آهار مهره بخش نونویس فرنگی و شرقی متنوع، جلد: تیماج زرشکی مجدول ضربی با ترنج و سرترنج زمینه گل و بوته عطف و

گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، ۵۴۸گ، ۱۸–۱۹ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [ف: ۳۰ – ۶۹۳]

۲۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ملا مهر علی اردبیلی، تا: ۱۰۶۵ق، جا: مشهد؛ مصحح؛ مهر: «این کتاب از تملکات وجزو کتابخانه احقر محسن الحسینی است ۱۳۲۲» (مربع)؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۴۵۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف مخ: ۱–۱۳۷]

۲۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۰۸-۳۲/۱۰۸

آغاز و انجام: برابر

کامل با مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۶۵ق؛ مصحح، محشی با امضای «ع ل» و «ص»، دو صفحه اول هر کتاب مجدول مذهب، با سرلوح، دارای علامت مقابله و تصحیح از علی قلی بن میرزا علی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دو رو، مجدول گرهی، ۳۳۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱ – ۳۲۸]

۲۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۱۸

آغاز: الحسن علیه السلام عن الجمعة فی السفر ما أقرأ فیها فقال اقرأ فیها بقل هو الله أحد؛ **انجام:** فأما ما رواه محمد بن یعقوب عن الحسین بن محمد عن معلی بن محمد عن الحسن بن علی عن حماد بن عثمان قال قلت لأبی عبدالله علیه السلام

صلاة الجمعة تا باب حد المملوک فی شرب المسکر؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن عبدالکریم همدانی، تا: ۱۰۶۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۳۴۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۲۳]

۲۱۹. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۱۵

از کتاب الدیون تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: حسن بن جلال الدین محمد، تا: شنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۶۵ق؛ مجدول، دارای سرلوح کم کار؛ تملکی بدون نام به‌تاریخ ماه رمضان ۱۳۶۰؛ جلد: دو رو تیماج لبه‌دار، رو مشکی ضربی اندرون قهوه‌ای، ۲۵۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۹۲]

۲۲۰. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کامل و شامل آخرین باب استبصار درباره ترتیب کتاب و ذکر اساتید آن نیز هست؛ خط: نسخ زیبا، کا: سهراب داود کرخی، تا: ذیقعده ۱۰۶۶ق؛ مصحح؛ تاریخ وقف: ۱۱۲۲؛ ۳۸۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۳۰×۲۰/۵سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲ – ۹۳]

۲۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۱۳

انجام: قد خصا فی هذین الخبرین فکذلک فی مسجد الکوفة لان احداً لا یفرق بین الموضعین تم الجزء الثانی.

جلد ۳–۱، از ابتدای مقدمه تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج شنبه ۲۷ شعبان ۱۰۶۶ق؛ اهدایی رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی، ۲۶۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۰]

۲۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** نسقه سبع و ستین بعد الالف من الهجره النبویه صلی الله علیه و آله اجمعین

جلد ۲–۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۷ق، مصحح؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۲۴۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۰]

۲۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن اراد الوقوف علی جمیع ذلک طلبه من هناک انشاء الله تعالی

از ابتدای مقدمه تا پایان خمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ مصحح، مقابله شده، دارای دو نوع بلاغ که یکی (به احتمال قوی از محمد تقی مجلسی اصفهانی) و دیگری نامعلوم؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا عنابی سجاف‌دار، ۱۷۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۶ – ۸۲]

۲۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۷۹

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد باب من یستحق ان یقسم الغنایم فیهم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن حسین اصفهانی، تا: ۱۰۶۷ق، جا: قم؛ مصحح؛ مهر: «عبده مخدوم الرضوی» (بیضی)، «بود نور چشم علی فاطمه» (هشت پهلو)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوایی دامن‌دار ضربی مجدول میان جداول بوته‌های ریسه‌ای، اندرون جلد تیماج قهوه‌ای روشن، ۲۶۰گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۹ – ۲۱۶]

۲۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۱

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن درویش محمد شیرازی، تا: چهارشنبه ۲۱ جمادی الاول ۱۰۶۷ق؛ نشانی بخشیدن محمد زکی بن عبد الصمد کتاب را به مولانا محمد علی تونی به‌تاریخ محرم ۱۱۳۹ و بخشیدن تونی کتاب را به فرزندش محمد حسین به‌تاریخ ۱۱۴۴؛ جلد: قرمز عطف قهوه‌ای، ۴۵۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۷ – ۱۹۵]

۲۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۶۶

خط: نسخ، کا: محمود بن غلامعلی طبسی، تا: ۹ محرم ۱۰۶۷ق؛ مصحح، محشی با نشانی «م د»، مقابله شده در تاریخ ۲۲ محرم ۱۰۸۴ق در مشهد، همچنین فرزندش محد امین خادم کتاب را در ۲۳ شعبان ۱۱۰۰ مقابله کرده؛ تملک: ابوطالب حسینی قائنی، علی قلی بن میرزا علی با مهر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۳۱۳]

۲۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۱۶-۳۷/۱۰۶

آغاز و انجام: برابر

کامل با مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن صالح سبزواری، تا: ۸ ربیع الاول ۱۰۶۷ق؛ مصحح، دارای علامت بلاغ سماع، محشی به‌نقل از «شیخ حرعاملی»، در آخر انها قرائت و تحشیه و اجازه از شیخ حر عاملی در ربیع الثانی ۱۰۷۹ برای ملا محمد مراد

کشمیری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای لولادار دورو سوخت با ترنج و سرترنج مجدول گرهی، ۴۱۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۲۹]

۲۲۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۷۴

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن حیدر علی سبزواری، تا: جمادی الاول ۱۰۶۷ق؛ محشی از محمد علی؛ تملک: محمد هادی بن میر محمد مهدی حسینی، محمد رفیع؛ جلد: تیماج سرخ لولادار، ۴۱گ،۲۷سطر،اندازه:۱۸×۲۹/۵سم[میراث اسلامی: دفتر دهم - ۷۶۲]

۲۲۹. مشهد؛ رجائی مغزی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: یوسف بن عبدالحسین شجاع حلی نجفی، تا: ۱۰۶۷ق؛ مصحح، دارای علامت بلاغ [تراثنا: س۱۳ش۱ - ۱۳۰]

۲۳۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۱۸

دوره؛کا:عبداللطیف حیدرآبادی،تا: ۱۰۶۷ق، قطع: رحلی [ف: ۶۶]

۲۳۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۹۵

صهارة و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان ماه آخر ۱۰۶۷ق؛ مقابله شده با نسخه مقابله شده با نسخه حسین بن عبدالصمد که بلاغ شهید ثانی و اجازه او به او در روز پنج‌شنبه ۲۰ رمضان را داشته است. [ف: ۳ - ۷۰]

۲۳۲. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۹۹

کتاب صلاة تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد امین یزدی، تا: سه‌شنبه ۱۹ ذیقعده ۱۰۶۷ق، جا: مکه؛ برگها در هم می‌باشد، مصحح، محشی، دارای بلاغی است که حاج حسین نیشابوری مکی به تاریخ دوشنبه ۱۳ جمادی الثانی ۱۰۶۸ نوشته است؛ ۲۴۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۳۷۶]

۲۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۰۷

آغاز و انجام: برابر

کتاب صلاة تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن حسین علی شیرازی، تا: ذیقعده ۱۰۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، دارای بلاغ، شیخ صالح بن عبد الکریم (بحرانی) در پایان کتاب صوم به‌تاریخ ۱۲ جمادی الاول ۱۰۷۵ و پایان کتاب حج به‌تاریخ ۷ ذیحجه همان سال و پایان مشیخه بلاغ‌هایی برای ملا محمد تقی نوشته است؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۴۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲ - ۲۵۹]

۲۳۴. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۲۷

مصحح،مقابله شده؛بی‌کا،تا:۱۰۶۸ق[اندیشه حوزه: س۲، ش۷- ۲۱۳]

۲۳۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۸

خط: نسخ، کا: سلطان محمد بن رفیع الدین محمد اصفهانی، تا: دوشنبه ۱۳ ربیع الثانی ۱۰۶۸ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: روح الامین بن محمد حسین بن محمد علی قمشه‌ای به‌خط راشد بن علی بن راشد بن حسین بن ابراهیم بن علی بن ابی سروال بحرانی جوازی به‌تاریخ ذیحجه ۱۰۷۰؛ وقف‌نامه کتاب با مهر «فی الاخرة المصطفی والعترة الطاهرة» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی عطف و حواشی تیماج قرمز،۳۹۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: - ۹]

۲۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا الکتاب یشتمل علی جمیع ماروی من الاخبار المختلفة و بیان وجه التأویل فیها والجمع بینها.

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر حسینی رضوی، تا: ۷ شوال ۱۰۶۸ق؛ افتادگی: انجام (یک ورق)؛ محشی با رموز مختلف، جلد۱ دارای بلاغ؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: حنائی و نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، ۳۸۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۶۳]

۲۳۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۷۶

بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق [نشریه: ۱۳ - ۳۶۲]

۲۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد سمیع بن عوض دیزجی، تا: ۱۰۶۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ با ترنج و نیم‌ترنج، منگنه لولادار مقوایی، ۲۸۹گ، ۲۴ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸ - ۸۱]

۲۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۶۷

آغاز: جعلت فداک ان هذا ابنی صرورة و قد ماتت امه

جلد ۳-۲، از اواخر کتاب الحج (باب جواز حج الصرورة عن الصرورة) تا پایان استبصار؛ خط: نسخ، کا: ملا نور محمد، تا: ۱۰۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی، ۲۰۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۳×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۵]

۲۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۲

خط:نسخ،کا: محمد باقر حسینی رضوی، تا: ۱۰۶۸ق [الفبائی: ۶۲۱]

۲۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۸

دو جلد (۱-از میاه تا پایان صلوة ۲-زکوة تا پایان حج)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۶۹ق؛ محشی، دارای بلاغ، با یادداشت خریداری آن با ۷۹ جلد دیگر برای موقوفه بهرام بیک، از نماء رقباتی مانند موران و طهرانچی و ایل بیگی به پانزده تومان، با مهر وقف او؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قرمز ضربی با لولا، ۲۵۰گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [سنا - ف: ۲ - ۲۴۲]

۲۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۴۰-۲۰/۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الاول ۱۰۶۹ق؛ دارای علامت بلاغ؛ جلد:تیماج مشکی،۴۶۱گ،۲۲سطر،اندازه:۱۷×۲۰سم [ف: ۱-۳۲۸]

۲۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۲-۴/۲

آغاز و انجام: برابر

از آغاز کتاب تا پایان مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۰۶۹ق؛ مجدول، مصحح، دارای علامت بلاغ، در آخر نسخه یادداشتی است دال بر مقابله با نسخه سید محمدباقر استرآبادی و نسخ دیگر؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دورو مجدول مذهب، ۴۲۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۱ - ۳۲۹]

۲۴۴. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: ثلث، کا: محمد صالح بن ملا قاسم شهمیرزادی، تا: ۱۰۶۹ق؛ محشی، دارای علامت بلاغ و سماع که در چند جا بلاغ ملا محمد باقر مجلسی دیده می‌شود، نسخه در نزد استادی خوانده شده و علامت «بلغ سماعاً ایده الله تعالی» در هامش بسیاری صفحات؛ نسخه وقف اولاد ذکور ملاغلامرضا آرانی است؛ تملك: شیخ علی بن شیخ درویش بن حاجی رحال الکربلائی الکاظمی؛ جلد: مشمای قهوه‌ای، عطف تیماج، ۳۷۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [محمد هلال مخ: ۱۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۳۲۰]

۲۴۵. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۱

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن علی رضای تبریزی، تا: چهارشنبه ۵ جمادی ۱۰۶۹ق؛ با حواشی مدرس یزدی؛ قطع: رحلی [نشریه: ۴ – ۴۵۱]

۲۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۸۹

خط: نسخ، کا: فضل علی بن کربلائی عوض تبریزی، تا: ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، دارای بلاغ سماع، در انتهای جزء ثانی آمده است: «انتهی عرضها لنسخة الشیخ العالم الفاضل الکامل محمد صالح البحرانی التی هی مکتوبة و منقولة من نسخة الشهید الثانی مقابلة و تصحیحا و سماعا من شیخنا البحرانی سلمه الله تعالی» و در آخر نسخه آمده: «انتهی عرضها علی نسخة الفاضل الکامل المحقق العالم الربانی مولانا عبدالله الشوشتری مقابلة وتصحیحا من کتاب المکاسب الخ بحمدالله و منه»، محشی با نشانی «ق» و «م ا ر» و «س م د»، یک برگ از آخر مشیخه به ابتدای نسخه ملحق شده است؛ دارای تملکی در شعبان ۱۲۳۷؛ جلد: تیماج تریاکی عطف و سجاف مشکی، ۴۲۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۳۱ – ۵۲]

۲۴۷. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق، پایان کتاب جهاد عبارت «نسخه مولانا محمد سعید» نوشته شده و گویا این شخص کاتب باشد، مصحح؛ تملك: زین العابدین طباطبائی که از داییش میرزا اسحاق خان مفخم الدوله به‌تاریخ ۱۳۱۸ به او رسید، علی رضا بیك با مهر بیضوی، تملکی دیگر به‌تاریخ ۱۲۶۸ با مهر بیضوی؛ جلد: دو رو تیماج رو قهوه‌ای اندرون قرمز، ۳۰۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۱ – ۳۷]

۲۴۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳۰الف

خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسین بن عبدالله نجفی، تا: ۱۰۷۰ق؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [رشت و همدان – ف: – ۱۰۸۸]

۲۴۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب الحج باب ماهیة الاستطاعه ... عن عدة من اصحابنا عن احمد بن محمد عن ابن.

جلد ۱، از کتاب صلاة تا اول حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۰۷۰ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی با توضیحات لغوی، مصحح؛ در پشت صفحه اول وقفنامه کتاب از شیخ محمد مورخ رجب ۱۲۹۳ق؛ واقف: شیخ محمد، رجب ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۲۱۶گ، ۲۳ سطر (۱۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱۲]

۲۵۰. اردستان؛ اردستانی- آیة الله سید علیرضا؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد رضا بن محمد زمان، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۰۷۰ق [میراث اسلامی: ۵ – ۶۱۱]

۲۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۰۷-۱۹/۳۷

آغاز: بسمله کتاب الجهاد باب من یستحق ان یقسم الغنائم فیهم اخبرنی الشیخ ره عن احمد بن محمد عن ابیه عن الصفار؛ **انجام:** برابر

از کتاب الجهاد تا آخر؛ خط: نسخ، کا: مجد الدین مجدی، تا: غره ربیع الثانی ۱۰۷۰ق؛ مصحح، محشی، مقابله کتاب را اسماعیل حسینی خاتون آبادی اصفهانی به پایان رسانده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۴سم [ف: ۱ – ۳۳۰]

۲۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۵۹

خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد بن محمد هاشم و انشانی جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: ۱۸ ذیحجه ۱۰۷۰ق؛ محشی با نشان «ع ق ره»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳۹۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۹/۷سم [ف: ۱ – ۳۰]

۲۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه اواخر جمادی الثانی ۱۰۷۰ق؛ مصحح؛ واقف: ملا محمد اسماعیل، ۱۲۴۱؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: تیماج زرشکی، ۲۷۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵ – ۳۲]

۲۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۹۸

خط: نسخ، کا: فضل الله بن عباس خادم نجفی، تا: جمعه ۱۴ رجب ۱۰۷۰ق؛ مصحح، در پایان جزء دوم و سوم و پایان مشیخه انهاءاتی از خلف بن حردان غطاوی جهت کاتب فضل الله بن عباس بن عبدالله و در پایان کتاب قبل از مشیخه اجازه وی به همو در سال ۱۰۷۳ق دیده می‌شود، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار با سرطبل، ۴۰۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۲۸ – ۶۹]

۲۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۵۵

آغاز و انجام: برابر

جلد ۳-۱؛ خط: نسخ، کا: سید علی بن فتح الله حسینی فارسکی مشهدی (جلد ۱ و۲)، تا: چهارشنبه ۵ رمضان ۱۰۷۱ق، کاتب جلد ۱و۲ سید علی بن فتح الله حسینی فارسکی مشهدی و بقیه از کاتبی نامعلوم در جمعه ۲۶ ذیحجه ۱۰۰۰؛ محشی با رموز مختلف،

مصحح، مقابله شده؛ اهدایی رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۴۳۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ – ۹۱]

۲۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکذلک فی مسجد الکوفة لان احدا لا یفرق بین الموضعین.

جلد ۱–۲؛ خط: نسخ، کا: صدرالدین محمد بن فتح الله خادم حسینی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ رمضان ۱۰۷۱ق؛ مقابله و تصحیح توسط علی بن فتح الله حسینی استرآبادی مشهدی در ۱۰۷۱ق، محشی؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج زرپوش، ۲۶۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۶/۲سم [ف: ۱۴ – ۶۹]

۲۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن منصور نجفی، تا: شنبه ۱۳ صفر ۱۰۷۱ق؛ دارای یک سرلوح کوچک زمینه طلا، مجدول؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: حنایی آهاری، جلد: تیماج ضربی عنابی، ۴۸۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۵ – ۳۳]

۲۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ید الضعیف محمد سالم بن محمد شریف خوانساری غفر ذنوبه جمیع المومنین و المومنات بمحمد و آله المجاد

جلد ۱–۳؛ خط: نسخ، کا: محمد سالم بن محمد شریف خوانساری، تا: ۱۵ ربیع الاول ۱۰۷۱ق؛ دارای بلاغ؛ وقفی مکتبة الامام در اردیبهشت ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۱۹/۲×۲۹/۵سم [ف: ۱۴ – ۶۱]

۲۵۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما ذکرته عن ابی طالب الانباری فقد رویته عن احمد بن عبدون عنه رض قال المصنف هذا الکتاب رضی الله فقد اوردت جملا ... ابواب الکتاب تسعمأة و خمس و عشرون بابا یشتمل علی خمسة ...

خط: نسخ، کا: محمد صادق جرفادقانی، تا: محرم۱۰۷۲ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد علی بن علی ۱۲۸۴» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی با ترنج و سر مجدول گرهی، ۲۷۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف مخ: ۱ – ۱۳۸]

۲۶۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۳۶

خط: نسخ، کا: درویش علی بن یوسف طالقانی، تا: محرم ۱۰۷۲ق؛کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸۷۵ص، ۲۳ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)–ف: ۱–۱۷۸]

۲۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۵۸–۲۷/۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خداداد بن رمضان شولستانی (جلد دوم)، تا: ۶ جمادی ۱۰۷۳ (جلد اول) و پنج‌شنبه ۱۶ ذیقعده ۱۰۸۰ (جلد دوم)؛ جلد: تیماج نارنجی سوخت با ترنج باسر جدول دار، ۴۹۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱ – ۳۲۸]

۲۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۴۶

آغاز و انجام: برابر

جلد۱–۳؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمدبن شانور الله حسینی، تا: چهارشنبه ۱۰ محرم ۱۰۷۳ق؛ دارای بلاغ؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۹۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۷سم [ف: ۱۴ – ۶۱]

۲۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۲۰

خط: نسخ، کا: صدرالدین محمد بن فتح الله خادم حسینی (نیمه اول) و سلطان‌محمد بن محمود روشناوندی جنابذی تونی (نیمه دوم)، تا: سه‌شنبه ۱۶ رجب ۱۰۷۱ (جلد اول)، چهارشنبه ۱۹ ربیع الاول ۱۰۷۳ (جلد دوم) جا: مشهد مقدس؛ مصحح، محشی، دارای نشان بلاغ، پایان کتاب صوم و دیات انهاءهایی است به‌خط ملا احمد بن محمد تونی دومین آنها به‌تاریخ اوایل محرم ۱۰۷۵؛ تملک: احمد بن لطفعلی تبریزی با مهر «مبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۰۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۲۲ – ۱۷]

۲۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۵۶

آغاز و انجام: برابر

کامل همراه مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن ناصرالدین محمد سبزواری، تا: پنج‌شنبه ۲۱ ربیع الثانی ۱۰۷۴ق؛ مصحح، محشی، با بلاغ قرائت؛ مهر: «عبده رضی الحسینی» (بیضی) مورخ ۱۱۸۲ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی مقوایی عطف و لبه‌ها سجاف قهوه‌ای مجدول، ۳۱۰گ، ۳۰–۳۲ سطر (۱۰/۵×۱۹/۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۲سم [رایانه]

۲۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۴۹

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن حسن علی معلم کوساری، تا: ۱۰۷۳ق، بخش مشیخه در اواخر ۱۰۸۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، در پایان جزء اول کاتب نسخه می‌نویسد که مقابله این بخش در حضور مولانا محمد علی استر آبادی به‌تاریخ ربیع الاول ۱۰۷۴ انجام شد؛ جلد: تیماج قرمز عطف و حواشی تیماج مشکی، ۲۹۷گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱۷ – ۳۰۲]

۲۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن نعمت الله، تا: ۲۰ رجب ۱۰۷۴ق؛ مصحح، محشی، در صفحه آخر آیة الله مرعشی نوشته‌اند که مشیخه را میرزا حسین رحمانی طهرانی به تاریخ محرم ۱۳۵۴ نزد من خوانده است؛ تملک: محسن بن محمد طاهر و مهر «یا محسن قد أتاك المسیء» (بیضی)؛ مهر «و رفعناه مکاناً علیاً» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج مشکی، ۴۲۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲ – ۱۵۸]

۲۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۳۰
آغاز: اظفاره بالحدید اوجز شعره او حلق قفاه فان علیه ان یمسحه بالماء قبل ان یصلی؛ **انجام:** برابر
جلد ۱–۳؛ خط: نسخ، کا: سهی کورنزونی، تا: سه‌شنبه ۲۰ رجب ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: آغاز (از ابتدای نسخه تا «باب شرب البان البقر و الابل»)؛ مصحح، محشی؛ واگذاری دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهر ۱۳۶۸؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج، ۳۸۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۵/۳سم [ف: ۱۴ - ۶۴]
۲۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۳
آغاز و انجام: برابر
جلد ۱–۳؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۷ جمادی الثانی ۱۰۷۴ق؛ نسخه در سال ۱۱۲۸ توسط حبیب الله اصفهانی در نزد عالم بزرگوار محمدبن حسن اصفهانی معروف به بهاء تصحیح گردیده که دستخط سماع و اجازه روایت ایشان به نامبرده در پایان صلوة دیده می‌شود، محشی با رموز مختلف از جمله مصحح مزبور با عناوین «بهاءسلمه الله»؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ کاغذ: حنائی آهارمهره، جلد: میشن عنابی ضربی دو رویه، ۳۲۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۴/۷×۳۸سم [ف: ۱۴ - ۶۰]
۲۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمود اردکانی، تا: دوشنبه ۳ ربیع الاول ۱۰۷۴؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: میشنی خرمایی، ۲۹۹گ، ۲۵ سطر، اندازه:۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۳۳]
۲۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد روی ذلک عن النبی صلی الله علیه و آله
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاج نوری، تا: ۱۰۷۴ق؛ در تاریخ اسفند ۱۳۰۹، به وسیله منتجب الدین، تسلیم کتابخانه گردید؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۳۳]
۲۷۱. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۳
از الأغسال تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: سهی کوز نروئی، تا: ۲۰ رجب ۱۰۷۴ق؛ از اوقاف مدرسه سمیعیه؛ ۲۳ سطر (۱۵/۵×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۷۲]
۲۷۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷
خط: نسخ، کا: محمد بن نعمت الله طبسی گیلکی، تا: شنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۰۷۴ق؛ در آخر نسخه اجازه عبدالله بن علی بحرانی به نصرالله بن شیخ محمد بن علی بن مظفر نوری میدری در سلخ شعبان ۱۱۴۷، دارای بلاغ قرائت، محشی با رمز «ع س دام ظله» و «شیخ محمد رحمه الله»؛ تملک: محمد تقی بن محمد مومن فسوی در رجب ۱۲۹۴، شمس الدین محمد مغربی؛ اندازه: ۱۹×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲]
۲۷۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸
خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن سلطان علی اهری، تا: جمعه غره ربیع الثانی ۱۰۷۴ق، جا: اصفهان؛ محشی، مصحح شده با نسخه سید میرحسین قائنی که اجازه صاحب معالم به میرحسین در آن نسخه بوده مقابله شده، صورت اجازه معالم آخر نسخه آمده؛ ۳۲۲گ، اندازه:۱۹×۳۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲]
۲۷۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۰
کامل با مشیخه؛ خط: نسخ، کا: ابن محمد باقر محمد مقیم اصفهانی، تا: ۳ ذیحجه ۱۰۷۴ق؛ محشی با امضاء «م ق ر» «دام ظله العالی» «س م و» «رحمة الله» «ر ف سلمه الله» «۵» «۱۲» «ص» «ق» و تعلیقاتی به نقل از: کافی، تهذیب الاحکام، قاموس، نهایه، میرزا محمد، در آغاز کتاب الشهادات دو نشان بیضوی با دو نشان پاک شده و در آغاز و پشت همان نشان «المعتصم بالله ابن حمزه مکنی بابی جعفر»، بر دو برگ اضافی آغاز مطلبی در فضیلت روز جمعه و اسامی تعدادی از اجله محدثین با نشان سجع آنها آمده، جلوی نام محمد طاهر هزارجریبی نشان چهارگوش و توقیع محمد بن حسن طوسی و مولودی مورخ ۱۲۳۰ و صلح نامه ۷ شعبان ۱۲۲۷ و این رباعی از کلام حمزه درج است: «مکن زور بر پنجه لاغران ×× که می‌ترسم از عزلت ناکسان / بحسن سلوک و بخلق حسن ×× به عزت توان رفت بر آسمان»؛ تملک: «نجل حسین بن محراب ابو جعفر احمد، مورخ ۶ ربیع الثانی ۱۲۱۳»؛ از کتاب‌های مرحوم ابراهیم دهگان؛ کاغذ: لیموئی، جلد: تیماج عنابی، ۵۰۶گ، ۱۹ سطر، قطع: وزیری بزرگ، اندازه: ۱۹×۲۶سم [دهگان - ف: ۱ - ۱۴۳]
۲۷۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبد علی بن بحر الصارمی ساکن نجف، تا: دوشنبه ۳ صفر ۱۰۷۴ق، مشیخه همان کاتب در ۱۰۷۶؛ مصحح، دوبار مقابله شده، محشی به امضاء «س م د»؛ اهدایی جواد کمالیان ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، ترنج با سر، مجدول، ۳۱۱گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ - ۶۲]
۲۷۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۱
آغاز: برابر
جلد اول و دوم کتاب و از ابتدای طهارت تا ابتدای جهاد؛ خط: نسخ،کا:محمد باقر بن محمد علی طالقانی،تا: ۲۸ رمضان ۱۰۷۴ق؛ مصحح، کل نسخه که آخرین آن دهه سوم شعبان ۱۱۰۷ق بوده توسط محمد مهدی بن علی اصغر قزوینی تصحیح و مقابله شده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۰گ، ۲۴ سطر [ف: ۱-۳۰]
۲۷۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۲۱
خط: نسخ جلی، کا: جعفر خداداد شهرکی، تا: ۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی، با نشان بلاغ، حسن شاه بن ملک اسماعیل اصطهباناتی پیش صالح بحرانی در جمادی الثانی ۱۰۹۸ قسمتی از کتاب را سماعاً تصحیح کرده و بعد از فوت وی در همان سال بقیه را پیش محمد مسیح فسوی تصحیح و آنچه را از وی شنیده با لفظ

«استادنا» در حواشی نقل کرده؛ نسخه وقف علی اکبر با تولیت عبدالرسول حسینی تبریزی؛ مهر: «محمد باقر بن محمد حسین» (مربع)، «محمد باقر العلوم ۱۱۱۰» (بیضی)؛ تملک: صدرالدین محمد بن سلام الله حسینی موسوی روزبهانی با مهر «محمد صدر دین است کاینات ...» (مربع)، حسن شاه بن ملک اسماعیل اصطهباناتی؛ واقف: ابراهیم شریف حسینی، از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج با ترنج با سر و نقش گل وب وته مرصع مجدول، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۱۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۲۵]

۲۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صالح بن ابراهیم بن حرز بن ناصر بن سعید حمیری، تا: جمعه جمادی الثانی ۱۰۷۵ق؛ محشی با رمز «ع س»، دارای بلاغ؛ واقف: شیخ محمدصالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۷گ، ۲۶–۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۳×۲۹/۴سم [ف: ۱۴ – ۵۵]

۲۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۰۲-۸/۱۲

آغاز و انجام: برابر

طهارت تا دیات و مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی (جلد اول) و حسین بن ابراهیم بن ناصر بن محمد بن خلف احسائی، تا: سه‌شنبه ۱۸ رجب ۱۰۷۳ (جلد اول) و سه‌شنبه ۱۹ شوال ۱۰۷۵ق، برای میرزا محمد جعفر و فرزندش میرزا غیاث الدین؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۶گ، ۴۱ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷/۵سم [ف: ۱ – ۳۲۷]

۲۸۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۹

خط: نسخ، کا: فرج الله بن محمد اکبری حویزی جزائری، تا: دوشنبه ۱۷ صفر ۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ، روی برگ اول تاریخ تولدهای فراوان؛ مهر: «عبدالحسین الرضوی» (مربع)؛ جلد: دورو تیماج رو زرد و پشت سبز، ۲۲۱گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۳×۴۰سم [ف: ۳ – ۴۳]

۲۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ذیقعده ۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی به چند خط، دارای نشان بلاغ؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۶۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۹ – ۲۳۹]

۲۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** غفرالله له ولوالد یهما کتبه ... سنه خمس و سبعین بعد الالف من هجرة النبویه

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن علی، تا: ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج حنایی مقوایی، ۴۳۲گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۸ – ۴۶۹]

۲۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محمد وادانی، تا: پنج‌شنبه ۴ شعبان ۱۰۷۵ق؛ محشی با رموز «ق س م ر ه»، «م ح ق ر ه»، «میر قاسم»؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج عنابی، دفه اول ضربی با ترنج و سرترنج با نقش «یا محمد» [ف: ۲۶ – ۷۹]

۲۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۸

خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن محمد قاری جنابذی، تا: چهارشنبه ۹ جمادی الثانی ۱۰۷۶ق؛ مصحح، محشی، دو صفحه قبل از کتاب دارای حدیثی است که محمد شفیع به‌تاریخ ربیع الثانی ۱۰۸۲ نوشته؛ مهر: «عبده رفیع الدین ...» (بیضی)، «محمد رضا بن محمد صفی الحسینی» (مربع)، «عبده المرتضی الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج سبز، ۲۴۱گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۳ – ۴۳]

۲۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۴۷

خط: نسخ و نستعلیق، کا: جعفر بن میرزا بیک مشهدی، تا: ۱۲ محرم ۱۰۷۶ق؛ مجدول، محشی با نشان «محمد تقی حسینی، حسن علی، م د سلمه الله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی درون عنابی، ۲۹۴گ، ۲۷ سطر (۱۴×۲۶)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۱۰ – ۱۵۲۰]

۲۸۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۰۲

از اول تا آخر جزء دوم؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن مندی النبیلی، تا: ۱۰۷۶ق، جا: مشهد مقدس؛ مهر: «هو الباقی و انا الفانی» (مستطیل)؛ واقف: حاج محمد، ۱۰۹۲ با مهر «افوض امری الی الله عبده ...» (مربع)؛ جلد: تیماج نارنجی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۰۳]

۲۸۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۸۰

خط: نسخ، کا: ناصر بن حماد حسینی، تا: ۱۰۷۶ق (جزء اول) و ۱۰۷۴ق (جزء دوم) و غره شوال ۱۰۷۷ق (پایان کتاب) و ۹ شوال ۱۰۷۷(پایان مشیخه)، جا: نجف اشرف؛ محشی بعضاً با عناوین «محمد حسین بن عباس»، مصحح، دارای دو امضای بلاغ؛ جلد: تیماج جگری ضربی عطف قهوه‌ای، ۲۸۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۲۲]

۲۸۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۷۴

آغاز: بسمله حمدله اما بعد هذه المجلد کتاب الحج من کتاب استبصار فیما اختلف من الاخبار، کتاب الحج باب ماهیة الاستطاعة و انها شرط فی وجوب الحج؛ **انجام:** برابر

از آغاز کتاب حج تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر جمادی الاول ۱۰۷۶ق؛ واقف: شیخ محمد پیشنماز، رجب ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج عنابی ضربی دار، ۲۶۲گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۵۶]

۲۸۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۲۵۸

جلد سوم، از کتاب الجهاد تا آخر؛ خط: نسخ، کا: درویش علی بن یوسف طالقانی، تا: ۹ ربیع الثانی ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی زرد، ۵۴۶ص، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۴سم

[عمومی اصفهان (فرهنگ سابق) – ف: ۱ – ۱۷۹]

۲۹۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۹

از آغاز تا پایان صوم؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر تبریزی، تا: ۱۰۷۷ق، جا: اصفهان؛ محشی با رمز «م ق ر، م ت ق ر ه»، با سماع در پایان؛ ۲۳ سطر، قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: – ۲۱۱]

۲۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۳۳

آغاز: ذلک علی غایة من الاختصار اذ شرح ذلک لیس هذا موضعه؛ **انجام:** و قد روی ذلک عن النبی صلی الله علیه وآله و سلم.

از طهارت تا پایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۴ ذیقعده ۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز (ورق اول)؛ دارای بلاغ، محشی غالباً با رموز «م د، ب هـ س م د، م ق، م ا، و ...»؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۲۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۴سم [ف: ۱۴ – ۶۶]

۲۹۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدتقی بن علمدار، تا: صفر ۱۰۷۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سر، مجدول، ۳۳۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۱ – ۱۳۸]

۲۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۹

در مشیخه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: نوروز بن اسماعیل، تا: ۱ ربیع الاول ۱۰۷۸ق؛ دارای بلاغ قرائت؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی گرد زرد، ۴۰۲گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۹ – ۹۲۰]

۲۹۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۴۹

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد علی مشهد، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: هندی [نشریه: ۲ – ۱۳۷]

۲۹۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۹

طهارت تا پایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۳ شوال ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: پارچه عطف میشن مقوایی، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵) [ف: ۷۴۸]

۲۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۳۳

آغاز: بسمله. کتاب الحج، باب ماهیة الاستطاعة و انها شرط فی الوجوب اخبرنی الحسین بن ...؛ **انجام:** برابر

از حج تا پایان دیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۷۹ق؛ محشی با نشان «س م رحمه الله»، در پایان نسخه آمده: باب ترتیب هذا الکتاب و ذکر اسانیده و عدد ابوابه و مسائله؛ وقف اولاد ذکور بزرگتر واتقی، به‌تاریخ ۲۳ شوال ۱۲۲۹ با مهر واقف «الحسن بن حسین الموسوی ۱۲۲۱» (چهارگوش)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مغزیدار ضربی، ۲۸۷گ، ۲۴ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۱ – ۳۸]

۲۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب حج. تم الجزء الثانی من کتاب الاستبصار و یتلوه انشاءالله الجزء الثالث تم هذا الجزء فی خمس رجب المرجب سنة تسع و سبعین و الف علی یداقل خلق الله و احوجهم الی عفو رب الکریم ابن الحاج الفیضی محمد مقیم القزوینی.

کتاب الطهارة و کتاب الصلاة و کتاب الصوم و کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم قزوینی، تا: رجب ۱۰۷۹ق، جا: قزوین؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز طلاکوب با لولا، ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۳ – ۹۳]

۲۹۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۵۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۷ شعبان ۱۰۷۹ق، جا: مدینه طیبه؛ کاتب نسخه، این کتاب را بعد از ۱۴ کتاب دیگر که تحریر نموده است نوشته و بیشتر آنها را به طلابی که مستحق بوده‌اند بخشیده است، مصحح و دارای بلاغ و سماع، محشی با رموز «م ح ق ر، رحمه الله» و «میرزا محمد»، وسیله کاتب نسخه با مولا حسن علی مقابله شده است، دارای سماع و بلاغ، در برگ الحاقی و پشت صفحه اول یادداشت‌های روایی و فهرست مشیخه و ... در آخر نسخه استبصار، فهرست مشیخه، و پس از آن اجازه قاسم بن محمد حسنی حسینی طباطبائی به شیخ حسن بحرانی در یک صفحه و پس از آن اسانید و مشیخه من لا یحضره الفقیه، به‌خط حسن بن عبدالکریم بن حسن بن صالح بن احمد بن ابراهیم بن کمال بحرانی در ۲۶ ربیع الثانی ۱۰۴۸ق در مدرسه لطفیه شیراز که آن را برای خویشتن کتابت نموده است در ۱۵ برگ؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۳۲۵گ، ۲۰ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱ – ۲۱۹]

۲۹۹. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن سلیمان دشت‌بیاضی، تا: ذیحجه ۱۰۷۹ق و غره محرم ۱۰۸۰؛ محشی، در عنوان یادداشتی از بهاءالدین محمد الحسینی ابن عبد الرحیم است، درآخر نسخه ضمیمه ای دارد به نام (ترتیب کتاب الاستبصار)؛ تملک: بهاءالدین محمد بن عبدالرحیم حسینی با مهر او؛ واقف: نصرة الملک (علیمردان خان تیموری)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۳۴۴گ، ۲۶ سطر (۱۰×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [رشت و همدان – ف: ۱۷۲۰]

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۳۴

همان نسخه بالا [ف: ۵۱۰]

۳۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکذلک فی مسجد الکوفة لان احدا لایفرق بین الموضعین.

جلد ۱–۲، از ابتدای کتاب تا انتهای حج؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی نیریزی، تا: سه‌شنبه ۲۶ شعبان ۱۰۷۹ق؛ محشی غالباً با رموز «س م ر، و م د»، دارای سه نوع بلاغ، پشت ورق اول برخی از

فوائد خبری و اقسام آن؛ واقف: دکتر شمس الدین جزایری، شهریور ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای لبه‌دار ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۶۹]

۳۰۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۳۸

خط: نسخ، کا: میر محمد محسن بن محسن مازندرانی، تا: ۱۰۸۰ق؛ در پشت صفحه اول یادداشتی به‌خط محمد شریف کلارستانی در ۱۱۱۲ق؛ کاغذ اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۲گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۳ - ۹۵۲]

۳۰۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۵

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن عبدالله القاضی، تا: چهارشنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۸۰ق؛ مصحح، محشی، برگ اول نونویس و روی آن وقف‌نامه کتاب به‌تاریخ ۱۳۱۳ با مهر «محمد باقر بن محمد حسن» (بیضی)، در صفحه‌ای قبل از مشیخه بلاغی که محمد بن قاسم معروف به میرزا محمد اصفهانی برای یکی از شاگردانش نوشته و احتمالاً میرزا کمال الدین محمد بن معین الدین محمد فسوی باشد که پس از این بلاغ می‌نویسد کتاب را طی چند ماه نزد استاد خوانده و نیمه ماه شعبان ۱۰۸۶ به‌پایان برده است، در همین صفحه ابوالفتوح بن محمد الشریف از خدا توفیق می‌طلبد برای مقابله و خواندن و بحث کتاب؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۲۱۹]

۳۰۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۴۲

خط: نسخ، کا: محمد مقیم رضوی، تا: رجب ۱۰۸۰ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان - ف: ۱۲۸۴]

۳۰۴. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۹۶

انجام: باب دیة من قطع رأس المیت ... فقال یا امیر المؤمنین مات

خط: نستعلیق متوسط، کا: محمد کاظم، تا: ۱۰۸۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳۹۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۶۵]

۳۰۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان ادرکتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها

از آغاز تا پایان کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۸۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، دارای بلاغ، محشی؛ جلد: تیماج زرشکی سوخته لبه‌دار، ۲۶۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۲]

۳۰۶. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۳

پایان جهاد؛ خط: نسخ، کا: درویش بن عبد زید، تا: جمادی الثانی ۱۰۸۱ق؛ قطع: رحلی بزرگ [اوراق عتیق: ۱ - ۲۶۷]

۳۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعیق، کا: محمد صالح بن سلطان محمود، تا: شنبه ۱۲ شوال ۱۰۸۱ق؛ محشی، مجدول؛ تملک: سلطان مراد با مهر او به تاریخ ربیع الثانی ۱۲۶۸، کسی در شیراز به‌سال ۱۲۴۲ این را خریده است؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج زرکوب مقوایی، ۳۱۷گ، ۲۷ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۵ - ۱۰۸۵]

۳۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۱۴-۵۲/۵۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد شفیع جابری نائینی، تا: یک‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۰۸۲ق، ۳۵۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۲۸]

۳۰۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۳۱-۷/۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکذلک من مسجد الکوفه لان احدا اما فرق بین الموضعین تم الجزء الثانی من کتاب الاستبصار ... و یتلوه ... کتاب الجهاد

جزء اول و دوم (تا آخر حج)؛ خط: نسخ، کا: حبیب الله بن حسنعلی تبریزی، تا: چهارشنبه ۲۷ ربیع الثانی ۱۰۸۲ق؛ مصحح، محشی از «م د» و «مصنف ره» و «ا م ن» و«حسن» و ...؛ واقف: حبیب الله بن حسنعلی تبریزی اصفهانی، ۱۰۸۳ق بر امام رضا (ع)؛ جلد: مقوا آبی عطف تیماج، ۲۲۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱ - ۳۲۹]

۳۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسد بن حسن بیک تربتی، تا: سلخ جمادی الاول ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: میشنی قهوه‌ای، ۴۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۳۴]

۳۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۸۳ق؛ بخشی از مشیخه افتاده است؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسن بن محمد حسین شراره، عبدالکریم کرمانشاهی، مختار کلبادی گلوگاهی مازندرانی به تاریخ ۱۳۶۹، نشانی عاریه محمد بن سید خلیفه موسوی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد مهدی» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۲۹]

۳۱۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و نسخ تحریری، کا: نورالدین محمد ذوالشرفین کرمانی بن محمد مومن الشریف، تا: محرم ۱۰۸۳ق؛ محشی، مجدول، با سرلوح؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی؛ جلد: مقوای روکش چرم ساغری یشمی رنگ حاشیه ضربی، ۷۰۱ص، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۴۳]

۳۱۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ؛ تملک: «علی بن حصین بن علی بن عبد بن نعمت جبعی» در سال ۱۲۳۸، «سید جواد قائنی»؛ واقف: «سید جواد جواد زاده»، ۱۷ ربیع الاول ۱۳۹۲ بر مدرسه؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۰۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [کتابخانه‌های قائن - ف: ۴۴]

۳۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۳۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۴ شعبان ۱۰۸۴ق؛ مصحح، محشی، نشان بلاغ، در پایان کتاب صلاة و صوم و حج انهاءهایی است که سید نعمت‌الله جزائری برای شاگردش سید ابوالقاسم نوشته و آخرین آنها به تاریخ ربیع الاول ۱۰۸۸؛ تملک: محمد تقی شوشتری با مهر «محمد رسول الله» (هشت گوش)، محمد بن حسن بن علی شوشتری با مهر «محمد بن الحسن» (بیضی)، احمد بن محمد بن حسن بن علی شوشتری به‌تاریخ ۱۲۴۹ با مهر «احمده و اصلی علی احمده» (بیضی)؛ مهر: «عبده مهدی بن محمد باقر»؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز عطف و حواشی مشکی پشت قهوه‌ای، ۳۶۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۸ - ۱۹۴]

۳۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین بن ابراهیم بن حسین بن عبدالله، تا: ۱۰۸۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی مقوایی خط کشی با ترنج و نیم‌ترنج کوبیده، ۲۱۸گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲ سم [ف: ۹ - ۲۱۶]

۳۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۷۳
آغاز و انجام: برابر
کامل و در پایان آن یک «باب» در بیان ترتیب کتاب و ذکر مسانید آن که در نسخه‌های چاپی نیز موجود می‌باشد؛ خط: نسخ جلی، کا: عبدالحسین بن ناصر کاظمی، تا: ۲۹ ذیقعدة ۱۰۸۵ق؛ محشی با نشان «م د ن»، «م ح ق»، «ص»، «س»، «حسین عفی عنه»، «شیخ محمد»، «مدارک»، «شرح دروس»، «حبل المتین»، «نهایة» و «ذکری»؛ تملک: مهدی موسوی جیلانی و مهر «مهدی ...» (بیضی و چهارگوش)؛ کاغذ: نخودی، اصفهانی، جلد: مقوایی رویه میشن زرشکی، سجاف، عطف و لایه درون تیماج زرد، ۵۵۰گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۱ - ۴۴۲]

۳۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۹۵
آغاز و انجام: برابر
کامل به‌اضافه اسانید و مشایخ مؤلف؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد حسین بن مراد علی تبریزی، تا: ۱۰۸۵ق؛ مجدول، با سرلوح زر؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای مجدول ضربی مذهب، ۳۷۳گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۵سم [ف: ۸- ۸۲]

۳۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۱
نسخه کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ تملک: «محمد طاهر بن محمد اسماعیل قمی»؛ اهدایی: حاج وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج آلبالوئی درون کاغذ زرد، ۳۵۷گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۲۹۸]

۳۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۶۳-۵۲/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی ولد حاجی احمد فیروزآبادی، تا: ۱ رجب۱۰۸۵ق؛ ۳۸۲گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱ - ۳۲۸]

۳۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۸۹
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد باقی بن محمد تقی، تا: سلخ رمضان ۱۰۸۵ق؛ از پایان مشیخه اندکی افتاده است؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۴×۳۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۹]

۳۲۱. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۷۹
خط:نسخ خوب، کا: محمد امین خوانساری، تا: ۱۰۸۵ق، [ف: ۲۴]

۳۲۲. تهران؛ مدرسه قنبر علی خان (حضرت ولی عصر)؛ شماره نسخه:۳
آغاز و انجام: برابر
کامل به همراه مشیخه؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن قوام الدین حسینی، تا: ۱۱ محرم ۱۰۸۵ق (جلد اول)، ۱۳ رجب ۱۰۸۵ق (پایان کتاب)؛ مصحح، محشی؛ مهر: «وقف مدرسه سعدیه طهران ۱۲۹۰» (بیضی)؛ واقف: سید یحیی، ۱۳۱۹؛ جلد: تیماج کرمی سرطبل‌دار مجدول گرهی، ۳۴۸گ، ۳۱ سطر [ف: ۱۷]

۳۲۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۷۶
دوره؛ کا: محمود بن محمد بن یوسف قروانی، تا: ۱۰۸۶ق؛ تملک: محمد بن حسن بن هلال بحرانی، علی بن عبدالله راشد بحرانی؛ قطع: رحلی [ف: ۶۶]

۳۲۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۳۸۴
خط: نسخ، کا: یونس بن صالح، تا: ۲۶ ذیحجه ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۳۲۰ص، ۲۳ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [عمومی اصفهان (فرهنگ سابق) - ف: ۱ - ۱۸۰]

۳۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** عن احمد بن عبدون ... قال مصنف ... و الله الموفق الصواب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق [الفبائی: ۴۳]

۳۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۵
کتاب الجهاد تا دیات؛ خط: نسخ، کا: شیخ بهاء الدین بن ملا عبدالجبار لاهیجی، تا: ۱۰۸۷ق؛ مهر: «خدا از تو راضی محمد رضا»، «ابو الفضل بن رفیع»؛ اهدایی: مؤسس مرحوم؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۲۰۵گ، ۲۲ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۸۴]

۳۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۱۰
انجام: اذ أصاب المحرم الصید فی الحرم و هو محرم فانه ینبغی له أن یدفنه و لایأکل
از آغاز کتاب تا اعمال حج؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد رضا، تا: شب ۲۱ ذیقعده ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، دارای علامت بلاغ به‌خط ملا محمد باقر مجلسی؛ تملکی بدون نام به‌تاریخ ۱۲۹۳؛ مهر: «عبده اسماعیل بن محمد» (بیضی)، «عبده محمد بن محمد اسماعیل» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۷ - ۱۹۱]

۳۲۸. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۹۵
خط: نسخ، کا: عنایت بن محمد، تا: پنج شنبه غره رمضان

۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ تملک: احمد بن زین عاملی، حیدر بن طاهر، محمد مقیم لاهیجی با مهر بیضوی؛ جلد: دو رو تیماج قهوه‌ای عطف و حواشی و اندرون تیماج قرمز، ۴۱۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۶۲]

۳۲۹. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۷۵

از اول طهارت تا آخر کتاب جهاد؛ کا: خواجه نظر علی، تا: با تاریخ ۱۰۸۸ق؛ در کنار آن حواشی مرحوم علامه بزرگوار سید نعمةالله جزائری است و ایشان با مرحوم ملا محمد قاسم مقابله و تصحیح کرده‌اند چنان‌که به‌خط مرحوم سید نعمة الله جزائری در آخر کتاب نوشته شده در تاریخ ربیع الاول ۱۰۸۸ق؛ ۲۶۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵۲سم [ف: ۱۱۱]

۳۳۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲-الف/۵۸۹

آغاز: ابی عبدالله علیه السلام قال سئل عن الفارة تقع فی البئر لا یعلم بها الا بعد ما یتوضا منها؛ **انجام:** و ما ذکرته عن ابی طالب الانباری فقد رویته عن احمد بن عبدون عنه رضی الله عنهم قال مصنف هذا الکتاب.

از اواسط کتاب صلوة تا اواسط کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای سیر، ۴۲۸گ، ۲۵ سطر (۹×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲ – ۱۷۹]

۳۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۲۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: باقر بن محمد تقی شهمیرزادی، تا: ۱۰۸۹ق؛ تملک: «بانو صفیه مورخ ۱۱۴۲»، «ابن هدایت الله الحسینی»؛ مهر: «داود بن عبدالعلی الحسینی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مقوایی قهوه‌ای،۲۹۴گ (۱پ-۲۹۴ر)، ۲۶ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱۱ – ۲۴۱]

۳۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۷

آغاز: باب من یقدم من السفر الی متی یجوز له التقصیر، أخبرنی الشیخ عن احمد بن محمد

از اواسط کتاب الحج تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد حسنی لاریجانی، تا: صفر ۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی، دارای بلاغات به‌خط ملا محمد باقر مجلسی، در صفحه آخر اجازه‌ای است که ملا محمد باقر مجلسی به‌جهت کاتب نوشته است؛ تملک: آقا میرزا، پیر احمد مهتر دامغانی که از ملاعنایت الله لاریجانی خریده و مهر «افوض امری الی الله پیر احمد دامغانی» (مربع)، محمد صادق هزار جزیبی که به‌تاریخ ۱۲۰۲ کتاب را از ملا محمد سعید دامغانی خریده و مهر «محمد صادق» (بیضی)؛ مهر:«محمد حسین بن محمد صادق»(بیضی)؛جلد:دو رو تیماج رو مشکی پشت قرمز،۳۷۲گ،۲۵سطر،اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۳ – ۳۵]

۳۳۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۴۹

از ابتدای کتاب الجهاد تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالخالق بن محمد شفیع قائنی، تا: ۲۲ ذیحجه ۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالخالق قائنی با مهر «عبدالخالق القائنی» (بیضی)، اشرف الشریف قائنی، حامد بن عبدالرزاق قائنی؛ جلد: تیماج دورو، رو قرمز، پشت مشکی، ۱۸۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [کتابخانه‌های قائن – ف: – ۴۵]

۳۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن حاجی هیبة الله بن شاه محمد، تا: ۱۲ صفر ۱۰۸۹ق؛ محشی با رمز «م ق ر مدظله، س م د ر ه ب هـ ره» و منقول از «کنزالعرفان»، «نهایه»، «مصباح»، «مدارک»، «حبل المتین»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی لولائی، ۴۰۴گ، ۲۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱ – ۲۰۹]

۳۳۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹

آغاز: برابر

کا: احمد بن علی بن سیف الحمری، تا: پنج‌شنبه ۲۴ شوال ۱۰۹۰ق؛ محشی، در حواشی تمامی صفحات روایات و شرح کامل احکام را به‌طرح چلیپا، مجدول؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی؛ کاغذ: ترمه کشمیری، جلد: مقوای روکش چرم مشکی وسط ترنج و دو سر ترنج ضربی دور کنگره متن طلاپوش گل برجسته زرشکی رنگ دو حاشیه بند زرین،۵۱۴ص،۳۷سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۳۳سم [ف: ۱-۴۱]

۳۳۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۰۷

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد عسکر یزدی، تا: شنبه ۱۶ ربیع الثانی ۱۰۹۰ق؛ افتادگی: آغاز (برگ آغازین خطبه)؛ مصحح؛ جلد: تیماج دو رو، رو قهوه‌ای لبه دار، اندرون و عطف قرمز، ۵۲۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ – ۱۶۹]

۳۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۸۴-۲۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الاول ۱۰۹۱ق؛ در حاشیه خصوصیات احادیث (صحیح، ضعیف و ...) با علائم اختصاری؛ جلد:تیماج مشکی، ۲۶۰گ،۲۸سطر،اندازه:۲۴×۳۸سم[ف: ۱ – ۳۲۸]

۳۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۹

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن عبدالله شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ شعبان ۱۰۹۱ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی، دارای بلاغاتی به‌خط علامه مجلسی، در پایان جزء اول بلاغ مجلسی برای امیر عین العارفین از کتابی زیراکس نموده و چسبانده‌اند؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۰۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲۷ – ۲۱]

۳۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۷۸

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ دارای سه سرلوح و کتیبه مرصع، مجدول، مذهب، محشی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۲۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۱]

۳۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مسلم ابن محمود ازناوی البروروصی، تا: ۱۰۹۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۸۰گ، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۳۱سم [ف: ۱۴ - ۳۷]

۳۴۱. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز: العقل و مقتضاه و منها أن تکون مطابقة لظاهر للقران اما لظاهره او عمومه او دلیل خطابه او فحواه فکل هذه القراین توجب العلم و تخرج الخبر الاحاد و تدخله فی باب المعلوم و منها؛ **انجام:** عن علی عن ابی بصیر عن ابی عبدالله (ع) قال فی الاصابع فی کل اصبع عشر من الابل قال الشیخ رحمه الله هذه الروایات متفقة غیر مختلفه

کتاب طهارة، صلاة، زکات، صوم، نکاح و ...؛ خط: نسخ، کا: محمد مسلم بن محمود ازناوی بردرودی، تا: دهه دوم ربیع الثانی ۱۰۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، فاقد طبله دوم، ۳۳۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ:]

۳۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۲

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد باب من یستحق ان یقسم الغنائم فیهم اخبرنی؛ **انجام:** برابر

جلد سوم از جهاد تا دیات با ذکر اسانید و مشایخ؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن میرزا علی براری، تا: ۱۰۹۲ق؛کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۳۳گ، ۲۱ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۷ - ۳۳۰]

۳۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۹۳

دیون تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد شریف بن نورالدین محمد، تا: ذیحجه ۱۰۹۲ق،؛ وقف ۱۰۹۳؛ مهر: «المتوکل علی الله المجید المجیب ابن قوام الدین محمد حبیب ۱۰۸۲»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۸۶گ، ۲۵ سطر (۹×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶ - ۳۶۱]

۳۴۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث، کا: محمد حسن بن استاد علی مازندرانی، تا: ۲۱ شعبان۱۰۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای پشت جلد اسلیمی، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲۱۳]

۳۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن عبدالجبار، تا: یک‌شنبه ۳ رمضان ۱۰۹۳ق؛ محشی، مجدول، دارای نشان بلاغ سماعی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج،۲۷۰گ، ۳۰سطر،اندازه:۲۰×۳۰سم[ف:۳۳/۲ - ۱۴۳]

۳۴۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عماد الدین بن ابوعلی السکدوانی، تا: ۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی، دارای بلاغ؛ جلد: چرم زرد مایل به قرمز، ۳۷۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [مؤید: ۱ - ۲۲۰]

۳۴۷. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۸۵

نیمه دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ مقابله شده با نسخه شنیده شده از شیخ محمد و مقابله کرده محمد امین کاظمی و پدر مقابله‌کننده حسین بن محمد ابراهیم حسینی در ۱۱۵۷ با اجازه شیخ محمد بن حسن بن شهید ثانی به مولانا محمد تقی دارنده نسخه ۱۰۲۵ [نشریه: ۶ - ۳۳۷]

۳۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۷

آغاز: بسمله، کتاب الزکاة باب ما یجب فیه الزکاة؛ **انجام:** برابر

جلد ۲-۳؛ خط: نسخ، کا: تا اول نکاح به‌خط محمد هادی بن محمدرضا (تا اول نکاح) و میرمحمد یوسف (ما بقی)، تا: شوال ۱۰۹۴ق (تا اول نکاح) و ۱۰۹۸ق (ما بقی)؛ محشی غالباً با نشان «س م د»؛ واگذاری دانشگاه رضوی؛ کاغذ: حنایی و نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۱۸گ، ۲۳- ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۵/۴سم [ف: ۱۴ - ۶۶]

۳۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۷۸

آغاز: الصلاة اذا کان ترکه معتمدا و لیس فی الخبر انه اذالم یذکره ناسیا او معتمدا؛ **انجام:** برابر

از کتاب صلات تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: معزالدین بن عبدالباقی قائنی، تا: ۸ رمضان ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ مصحح، مقابله شده، محشی با رموز «س م د ره»، «ع اه ره»، «م ق ر دام ظله» و منقولاتی از کتب معتبر دیگر، دارای بلاغ و انهاء از حاج محمود مهدی، در رجب ۱۰۹۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۹۱گ، ۲۰ سطر، اندازه:۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۶ - ۸۱]

۳۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۸

خط: نسخ زیبا، کا: محمد بدیع بن حیدر علی، تا: ۲۳ شوال ۱۰۹۵ق؛ مصحح، محشی، دارای بلاغ، مجدول؛ روی برگ اول وقف‌نامه کتاب به‌تاریخ جمادی الثانی ۱۲۵۲، پس از کتاب صورت اجازه مفصلی است در نه صفحه که ملا محمد تقی مجلسی به‌جهت فرزندش ملا محمد باقر مجلسی نوشته و کاتب آن را از روی خط مجلسی استنساخ نموده؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۴۲۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲ - ۱۸۱]

۳۵۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کان قد خص فی هذین الخبرین و کذلک فی مسجد الکوفة لأن احدهما فرق بین الموضعین تم الجزء الثانی

کتاب‌های طهارت، صلاة، زکاة، صیام و حج؛ خط: نسخ، کا: حسن بن سلیمان بن حسین بن محمد بن احمد بن حسن بن سلیمان، تا: ۱۰۹۵ق؛ مصحح، دارای علامات متعدد بلاغ؛ جلد: مقوای لایی با عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۱۸۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲۵]

۳۵۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱ سطر

(۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹×۵۲سم [تراثنا: س۶ش۱ – ۷۱]

۳۵۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۷۶

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن یار علی مؤیدی سبزواری سربدار، تا:۱۰ربیع الاول۱۰۹۴(پایان جزء اول)و جمعه ۱۳ ربیع الثانی ۱۰۹۵ (پایان کتاب)، جا: مرو شاهجهان؛ مصحح، محشی، در برگ اول یادداشتی آمده که به تاریخ ۱۲ شوال ۱۰۹۲ در اصفهان شروع به استکتاب و مقابله کتاب نموده، در برگ اول و آخر متفرقاتی از احادیث؛ جلد: تیماج دو رو، رو قرمز ضربی پشت سبز، ۳۱۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۲۱]

۳۵۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام نسخه:** أو يباع عليه ما يقضی دينه علی ماتقدم القول فيه، تم الجزء الثانی من الاستبصار ... و يتلوه فی الجزء الثالث المكاسب.

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد اشرف، تا: شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در اول نسخه فایده‌ای در بیان اقسام هفت‌گانه شیعه به نقل از «ع ل» و نیز فایده‌ای درباره رجال سند به نقل از «زبدة الاصول» شیخ بهایی، نیز وقف‌نامه کتاب‌های شیخ عبدالحسین بن احمد بحرانی از جمله این نسخه بر علمای شیعه در ۱۱۸۰ با مهر بیضوی، سپس یادداشت حاج علی اکبر که نسخه به دستش رسیده و او نسخه را بر طلاب مدرسه اکبریه ابرقو وقف نموده به تاریخ جمادی الثانی ۱۲۲۷؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۳۹/۸/۲۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج، ۲۳۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۴۳]

۳۵۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۷۵

آغاز: و ان عنده هذه الآحاديث و قال هی عندنا مستفيضة عن أبی جعفر؛ **انجام:** ابن ابی يعفور هو عبدالله بن ابی يعفور، تمت.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد اشرف ورامینی، تا: یک‌شنبه ۳ شعبان ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ از اواسط کتاب الحج تا آخر مشیخه؛ مصحح، محشی با امضای: «شیخ حسن» و «م د ر ه»، در آخر نسخه چند صفحه از یک کتاب فقهی و فوایدی در علم درایه از جمله به نقل از شیخ بهایی؛ جلد: تیماج مشکی لولادار، ۴۷۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف:۱-۴۴]

۳۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۴۹

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ مصحح، محشی، در صفحه آخر زین العابدین بن محمد تقی الحسینی الاصفهانی می‌نویسد که نسخه را با نسخه ملا محمد باقر مجلسی و پدرش ملا محمد تقی مجلسی مقابله و تصحیح کرده و حواشی آنها را در این نسخه نقل نموده و این کار به‌تاریخ محرم ۱۱۳۲ در اصفهان انجام شده؛ تملک: علی بن محمد و موسی بن جعفر به‌تاریخ ۱۲۷۷، سید محمد بن میر مهدی چهار سوقی اصفهانی به‌تاریخ ۱۹ ربیع الاول ۱۲۷۶ با مهر «محمد الحسینی» (بیضی)؛ مهر: «يا اجود من جواد» (مربع)، «افوض امری الی الله عبده محمد جعفر» (مربع)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۳گ، ۲۴سطر، اندازه:۱۸×۳۱/۵سم[ف: ۱۸ – ۲۲۰]

۳۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۵۴

از باب الکلب و الخنزير تا باب دية الجنين؛ خط: نستعلیق، کا: محمد عزیز بن محمد قاسم، تا: ۳ ربیع الثانی ۱۰۹۷ق؛ با اجازه معین الدین محمد کاظم خراسانی در شوال ۱۱۰۳ به محمد طاهر تویسرکانی،؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سبز، ۲۵۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱/۸×۳۲سم [ف: ۱ – ۳۰]

۳۵۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن ابيه علی بن حسين بن بابويه

کامل؛ خط: نسخ خوب، کا: ابوثابت بن توفیق تنکابنی، تا: ۱۰۹۷ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی، چندین سطر از اواخر اسانید نوشته نشده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۳۵۱ص، ۲۳ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۲۰۳]

۳۵۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قلی بن ملاحیدر شبستری، تا: شنبه ۱۵ شوال ۱۰۹۷ق؛ مصحح، محشی بعضاً با عناوین «علی اکبر» و به خط وی، در برگ اول وقف‌نامه کتاب به سال ۱۳۰۵ با مهر «حسن ظنی بالله» (مربع)؛ جلد: پارچه‌ای خاکستری، عطف تیماج مشکی، ۴۶۴گ،۲۳سطر،اندازه:۲۰/۵×۲۹/۵سم[محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۲۲]

۳۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۸۴

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۹۸ق، محشی، اجازه محمد باقر مجلسی به مولانا عبدالله در شعبان ۱۰۹۷؛ مهر: محمد ربیع؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی طلاکوب، ۵۰۳گ، ۲۵ سطر ۸×۲۰/۵، اندازه: ۱۶/۵×۳۱سم [ف: ۱۲ – ۱۶۳]

۳۶۱. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۱

از الزكاة تا آخر الديات؛ خط: نستعلیق، کا: میر محمد یوسف، تا: ۱۰۹۸ق؛ کاغذ: ترمه، ۲۴ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۱×۱۷سم [تراثنا: س۶ش۱ – ۷۱]

۳۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن احمد بن عبدون عنه قال مصنف هذا الكتاب ... غفرالله له و لوالديه آمين

خط: نسخ، کا: لطف الله، تا: ۱۰۹۸ق [الفبائی: ۴۳]

۳۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۳۰

از کتاب النذر تا مشیخه؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد حسین هزارجریبی، تا: غره ربیع الثانی ۱۰۹۹ق؛ مصحح، محشی؛ در صفحه آخر محمد رضا بن عبدالمحمد بن رحیم حیدری طبری داریانی سند خود را تا شیخ طوسی به تاریخ ۱۳۴۰ نوشته؛ جلد: تیماج قرمز عطف و حاشیه‌ها تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۲۱ سطر، اندازه:۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۳ – ۲۶۶]

۳۶۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶

طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن ملا علیشاه، تا:

سه‌شنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۰۹۹ق؛ تملک: فاضل تونی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۲۲۹گ، ۳۰ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۴۵۴]

۳۶۵. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز: و أنا مبین ذلک علی غایة الاختصار إذ شرح ذلک لیس هذا موضعه و هو مذکور فی الکتب المصنفه؛ **انجام:** فی اربعة شهدؤا علی امرأة بالزنا احدهم زوجها قال یلا عن ویجلدون الإخر و الخبر الاول

از اوایل کتاب تا اواخر کتاب الشهادات باب اذا شهد اربعة علی امرأة بالزنا أحدهم زوجها؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ از موقوفات «سید معصوم حسینی قهستانی» در ۲۶ ربیع الاول ۱۳۴۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [کتابخانه‌های قائن - ف: - ۲۰]

۳۶۶. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۳۵

کتاب طهارت تا صلاة اموات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، روی برگ اول یادداشت احمد فرهومند به‌تاریخ سوم جمادی الثانی ۱۳۶۲؛ تملک: عبدالرضا بن علی رضا با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبدالرضا» (مربع)؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز اندرون مشکی، ۳۹۸گ، ۲۱-۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱ - ۱۱۶]

۳۶۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۷۹

آغاز: ینزح ماء البئر کلها اذا وقع فیها شیئ منه علی ما تضمن الخبران؛ **انجام:** امیرالمؤمنین علیه السلام قال اذا کان مع الرجل افراس فی الفر و لم یسهم الا

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن عبدالله حلی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: «احمد بن مرتضی حسینی تبریزی میلانی»؛ جلد: تیماج دورو رو قهوه‌ای پشت قهوه‌ای، ۲۵۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱-۱۲۲]

۳۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۸۶-۳۰/۵۶

آغاز: قال اذا اجتمعت سنة و فریضة بدلی ... باب الاغسال المسنونات اخبرنی الشیخ رحمة الله عن احمد بن محمد عن ابیه عن سعد بن عبدالله عن احمد بن محمد بن عیسی؛ **انجام:** باب الحد فی اللواط سهل بن زیاد عن بکر بن صالح عن محمد بن سنان ... فیما رواه عنه عن سلیمان بن هلال من قوله ان کان دون الایقاب فعلیه الحد.

از ابواب الجنابة تا کتاب الحدود (باب الحد فی اللواط)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا باروکش کاغذی، عطف وگوشه گالینگور قهوه‌ای، ۳۵۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۲۶سم [ف: ۱ - ۳۳۱]

۳۶۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابواب شرب الخمر باب من شرب النبیذ المسکر ... باب حد المملوک فی شرب المسکر ... اذا ظهر و الک ذلک فی مصر من الأمصار.

از آغاز کتاب تا ابواب شرب الخمر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به امضای: «م د» و «ق» و «ص»؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی؛ جلد: مقوا با روکش پارچه‌ای کرم رنگ، ۲۴۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۴۴]

۳۷۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابن ابی یعفور هو عبدالله بن ابی یعفور، تمت.

کامل با مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (صفحه آخر مشیخه)؛ مصحح، مجدول، با سرلوح مزدوج مذهب، دارای علامت بلاغ؛ تملک: محمد باقر بن محمد علی حسینی با مهر مربع، محمد بن علی بن حیدر بن حسن بن حیدر؛ واقف: احمد طاهری، ۱۳۵۱/۵/۱۳؛ جلد: تیماج مصنوعی مشکی با ترنج و سرترنج، ۴۲۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۴۵]

۳۷۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۱۹

آغاز: عن عمار عن أبی عبدالله علیه السلام ان أبا جعفر علیه السلام ...، [باب] ما لیس له نفس سائلة یقع فی الماء فیموث فیه؛ **انجام:** [باب] من تصدق علی ولده الصغار ثم أراد ان یدخل معهم غیرهم محرم علیه محظور و لاینافی ذلک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۱۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۱ - ۴۵]

۳۷۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۶۲

انجام: علی بن ابراهیم عن ابیه عن ابن ابی عمیر عن حماد عن الحلبی عن ابی عبدالله علیه السلام قال سألته عن رجل لقیه العدو فأصابوا منه مالاً

از آغاز کتاب الطهارة تا اواخر کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ روی برگ اول وقفنامه کتاب با مهر «عبده علی اکبر الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج دو رو، مشکی اندرون قهوه‌ای، ۲۲۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۰۹]

۳۷۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ روی برگ اول وقفنامه کتاب از احمد بن علی اکبر تربتی به سال ۱۲۳۴ با مهر «عبده احمد بن علی اکبر» (بیضی)، واقف تصریح کرده که نسخه به خط پدرش می‌باشد؛ جلد: تیماج دورو، رو قرمز، اندرون مشکی، ۲۷۱گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۲ - ۳۲۹]

۳۷۴. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۹

آغاز: ما یمکنهما ضیق الوقت من تصفح الکتب و تتبع و الآثار

جزء اول تا آغاز کتاب الزکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ جمادی الثانی ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی از کتاب‌های لغت و رمز «س م د ره»، در پایان نسخه مشیخه استبصار آمده؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج دار، ۲۶۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [مجتهدالزمان بیدگلی - ف: - ۱۹]

۳۷۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۷۷

دوره؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ : بخشی از آن تحریر علی دامغانی در ۱۲۴۴؛ قطع: رحلی [ف: ۶۶]

۳۷۶. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۱۲

در آخر قطعه‌ای از نهذیب تا آخر صلات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام [ف: ۶]

۳۷۷. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۵۰

آغاز: البینة علی الذی عنده الرهن انه بکذا فان لم یکن له بینة فعلی الذی له الرهن الیمین؛ **انجام:** نسخه: عن محمد بن الحسن الصفار و سعد بن عبدالله عن الفضل بن غانم و احمد بن محمد عن موسی بن القسم

خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج زرد، ۱۵۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: - ۸۵]

۳۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۲

با حواشی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: وزیری [د.ث. مجلس]

۳۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۶۲

آغاز: محمد عن ابیه عن الحسین بن الحسن بن ابان. ... قال قال ابوعبدالله علیه السلام کل شیء یسقط فی البئر لیس له دم مثل العقارب؛ **انجام:** کانت دیته علی بیت المال یدل علی ذلک ما رواه الحسن.

از کتاب الطهارة (باب الماء المستعمل) تا کتاب الدیات (باب من قتله الحد)؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، محشی با رموز و اسامی مختلف از جمله «س م د» «شیخ محمد بن شیخ حسن بن شیخ زین الدین» «شیخ سلیمان مدظله» «ع س» و غیره؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، عطف میشن مشکی، ۴۳۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۳]

۳۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۸۷

آغاز: بسمله برابر؛**انجام:** لانها موافقه لمذاهب کثیر من العامة قدتم کتاب البیوع

از ابتدای مقدمه تا پایان کتاب مکاسب؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد ولی بن حسین استرآبادی، تا: قرن ۱۲، مقدار دوازده برگ توسط محمد ولی بن حسین بن محمد بن تقی استرآبادی در یک‌شنبه ربیع الاول ۱۲۵۷ در شهر زنجان به خط نستعلیق نونویسی شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ، ۲۵-۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۸۳]

۳۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۲۲

آغاز: بسمله، کتاب الحج باب ماهیه الاستطاعة و انها شرط فی وجوب الحج؛ **انجام:** برابر

از کتاب حج تا پایان اسانید و دو برگ اول نسخه مربوط به مقدمه و ابتدای کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، دارای دو سرلوح؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا عطف تیماج عنابی، ۲۶۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲۶ - ۷۷]

۳۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان ذلک مذهب کثیر من العامة و قد روی ذلک عن النبی صلی الله علیه و آله

از ابتدای مقدمه تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: «محمد حسن»، «محمد باقر العلوم»؛ واقف: خانواده محمد تقی ادیب نیشابوری، مهر ۱۳۷۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۳۷۹گ، ۲۶ سطر، اندازه:۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۷۵]

۳۸۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۹۱۵

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، افتادگی داشته و در قرن ۱۴ تکمیل شده، محشی با نشان «ق، رفیعا، ن، م ن، ک، اج، ن ع، ن ق ق، م ق ر»؛ واقف: شیخ علی نوری، ۱۳۳۷ق به کتابخانه سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی نخودی و سپاهانی سفید، جلد: تیماج حنایی مقوایی، ۴۴۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم[ف:۳-۱۱۹]

۳۸۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۸۸

جلد ۱و۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج حنایی مقوایی، ۵۱۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۱۸]

۳۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۹۹-۲۹/۳۹

آغاز: الخشاب عن غیاب بن کلوب عن اسحاق بن عمار عن جعفر عن ابیه ان علیه السلام کان یجعل للفارس ثلاثة اسهم؛ **انجام:** باب دیة نقصان الحروف من اللسان الحسین بن سعید عن ابن ابی عمیر حماد عن الحلبی عن ابی عبدالله علیه السلام قال اذا ضرب الرجل علی رأسه فتقل لسانه عرض علیه حروف

از کتاب الدیون تا نیمه دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج باسر عطف و حاشیه گالینگور، ۱۶۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۱ - ۳۳۱]

۳۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۳۲-۲۷/۲

آغاز: برابر **انجام:** یحمل هذه الروایات علی ضرب من التقیه لان ذلک مذهب کثیر من العامه وقد روی ذلک عن النبی صلی الله علیه و اله تم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: تیماج سرخ پشت جلد اسلیمی، ۳۱۳گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱ - ۳۲۸]

۳۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹-۸/۱۹

آغاز و انجام: برابر

کامل به همراه مشخیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی از «شیخ محمد» و «م ح ق ر ه»، مصحح؛ تملک: لاهیجی در ۱۲۰۳؛ جلد: تیماج مشکی دورو، ۴۲۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۳۲۷]

۳۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۶-۴/۶

آغاز: فکل هذه القرائن توجب العلم وتخرج الخبر من حیز الإحاد

و تدخله فی باب المعلوم و منها أن تکون مطابقة للسنة المقطوع ... کتاب الطهارة ابواب المیاه واحکامها اخبرنی الشیخ محمدبن محمد بن النعمان؛ **انجام:** ویمکن ان تحمل هذه الروایات علی ضرب من التقیة لان ذلک مذهب کثیر من العامة وقد روی ذلک عن النبی صلی الله علیه وآله.

از طهارت تا دیات و مشیخه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و در مشیخه؛ مصحح، محشی با رمز «م ق ر» و «مصطفی» در قسمت مشیخه، در پایان نسخه ۴ برگ از اوایل تفسیر قمی درج شده؛ جلد: مقوای قهوه‌ای داخل جلد و عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۱۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱ - ۳۳۰]

۳۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۶۳-۵۵/۳۳

آغاز: برابر

از اول تا «باب انه یستحب اتمام الصلوه فی حرم الکوفة و الحائر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۲۶۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱ - ۳۲۹]

۳۹۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۷۸

آغاز: والبغال والحمیر فقال اغسلها فان لم تعلم مکانه فاغسل الثوب کله فان شککت فانضحه احمدبن محمد عن البرقی عن ابان عن الحلبی عن ابی عبدالله؛ **انجام:** وما کان فی الشهر لم یزد فی الحیض علی ثلث حیض فعدتها ثلث فالوجه فی هذا الخبر انه اذا تأخر الدم عن عادتها اقل من شهر فذلک لیس لریبة

از باب الرجل یصلی فی ثوب فیه نجاسة قبل ان یعلم تا ابواب العدد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با رمز «س م د» شیخ محمد حر؛ جلد: مقوا، زرشکی، عطف تیماج سرخ، ۲۷۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [طبسی مخ: ۱ - ۴۰]

۳۹۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ان کان له عظم قد علیه اللحم و شق له السمع و البصر فان.

از ابتدای مقدمه تا اواخر «کتاب الدیات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ مصدر به اسانید؛ واقف: علی بن میرزا علی نقی خوافی رشخاری، ۱۲۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۳گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [ف: ۵ - ۵۳۵]

۳۹۲. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۲

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن قطب الدین بسطامی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ذیقعده ۱۱۰۱ق، جا: طوس؛ قطع: رحلی [نشریه: ۴ - ۴۵۱]

۳۹۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۵۸

دوره؛ بی‌کا، تا: ۱۱۰۲ق، جا: مشهد الرضا؛ قطع: وزیری [ف: ۶۷]

۳۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۲۲

آغاز: عمار عن ابی الحسن موسی علیه السلام قال قلت له لی قرابة انفق علی بعضهم

از کتاب الزکوة تا پایان مشیخه؛ خط: نستعلیق خوش، کا: اسد بن حسن برسی، تا: سه‌شنبه ۱۲ ذیقعده ۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ صفحات مجدول؛ اهدایی در مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و دو سرترنج، ۲۹۷گ، ۲۵ سطر، اندازه:۱۸/۵×۲۹/۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۵۸

همان نسخه بالا [مؤید: ۲ - ۲۲۹]

۳۹۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ رجب ۱۱۰۴ق؛ مصحح؛ جلد: مقوای زرد و سیاه عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۳۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۷]

۳۹۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقضی فیه بقول ابراهیم النخعی ما کان من متاع الرجل للرجل و ذکر مثله سواء الا انه قال الا المیزان فانه متاع الرجل

کتاب الطهارة تا کتاب القضایا و الاحکام؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حاجی جمال اجستانی، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۱۰۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، لغات به نقل از کتب لغت معنی شده و نوع حدیث (صحیح وضعیف و. ..) ذکر گردیده، محشی به امضاء «س م د ره» و «ع ب ره» و «عبدالرحیم» و «ق»، در آخر کتاب الصلوة یادداشتی درباره کنیه امامان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [طبسی مخ: ۱ - ۴۰]

۳۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سیدمراد بن محمد نبی قاینی، تا: سه‌شنبه ۱۲ رجب ۱۱۰۵ق؛ محشی با رموز «م ق ر، م ح ق، مراد، س م د، ا م ن و ...»؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهد پور، مرداد ۱۳۶۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج زرپوش، ۲۴۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۳۰/۴سم [ف: ۱۴ - ۵۸]

۳۹۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۱۶

از آغاز کتاب تا اول «کتاب الجهاد»؛ خط: نسخ خوانا، کا: حاجی ابوالحسن ابن محمد حسین، تا: رجب ۱۱۰۵ق؛ مصحح، محشی به نقل از علما و کتب روایی و فقهی؛ جلد: تیماج، سرخ، ۲۶۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۸۲]

۳۹۹. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

از کتاب طهارت تا آخر مشیخه؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۰۵ق؛ مجدول مذهب، قبلاً متعلق به میرزا معصوم وزیر سابق رشت در صفر ۱۱۰۵ق بوده است، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، ۵۴۰گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [میراث اسلامی: ۸ - ۴۳۳]

۴۰۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۰۱

آغاز: قال فی امراة دخل وقت الصلوة و هی طاهر فاخرت الصلوة؛ **انجام:** برابر

از احکام حایض تا آخر اسانید؛ خط: نسخ، کا: محمد بن سلطان حسین بجستانی، تا: محرم ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با رمز: «مه، س م ک، شیخ حسن، ق، مدارک، س م د ...»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۳۸۴برگ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۳۳۵]

۴۰۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۹۰

خط: نسخ، کا: محمد مومن بن محمد امین حسینی اردکانی، تا: سه‌شنبه ۲۵ شوال ۱۱۰۹ق؛ مصحح، محشی، چند برگ آغازین به خط دیگری و از کتاب الجهاد تا پایان مشیخه به خط کاتب فوق کتابت، روی برگ اول تاریخ وفات حجة الاسلام شفتی به روز یک‌شنبه سوم ربیع الثانی ۱۲۶۰ به خط عبدالکریم تبریزی؛ تملکی به سال ۱۲۶۰ و تملکی به سال ۱۳۶۹؛ جلد: روغنی مجدول ترنج و سرترنج دار، ۴۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۸۱]

۴۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۵۸

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: درویشعلی بن شمس الدین بن فلاح، تا: چهارشنبه ۱۲ شوال ۱۱۰۹ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹/۹×۲۸/۸سم [ف: ۱۴ - ۶۰]

۴۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۹

آغاز: بعد الوجه فان بدأت بذراعک الایسر فاعد علی الایمن؛ **انجام:** و اما ما قدمناه من الاخبار فی تضمن ذکر الحرمین علی الاطلاق فهی اکثر من ان تحصی ...

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد اشرف بن حاج محمد رفیع، تا: ۶ رجب ۱۱۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: «وزیری مؤسس»، «علی محمد موسوی»؛ اهدایی: حاجی وزیری؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوایی کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۱۷۴گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۸۳]

۴۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب، تا: ربیع الاول ۱۱۱۲ق؛ محشی با رمز «م ق ر» و «س م د» و غیره، دو برگ از ابتدا توسط مرحوم مصطفی خوانساری نونویسی شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی با آستر میشن ماشی عطف شیرازه بندی با نخ‌های الوان، ۴۵۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۲]

۴۰۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۱۱۲ق؛ مصحح، محشی، روی برگی قبل از کتاب یادداشت‌های مختلف، محمد مقیم بن عبد العالی فریدنی خونساری (از شاگردان علامه مجلسی) در صفحه آخر می‌نویسد که کتاب را دو مرتبه به‌تاریخ رمضان ۱۱۴۹ و ۱۱۵۴ مقابله نموده؛ مهر: «محمد هاشم» (بیضی)؛ تملک: ابوالقاسم گلپایگانی به‌تاریخ رمضان ۱۳۰۰؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز پشت قهوه‌ای، ۳۶۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴ - ۱۲۹]

۴۰۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۴۰

خط:نسخ،کا:سلطان علی بن علی رضا،تا:جمعه ۱۴ محرم ۱۱۱۲ق؛ مصحح،محشی،در۱۰۰برگ آغاز امضای بلاغ؛ روی برگ اهدای کتاب از حسن بن ابوالحسن نصیری اصفهانی به سال ۱۳۲۴ش؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده اسحق» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳- ۵۴۹]

۴۰۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۰

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد علی قوشخانی، تا: محرم ۱۱۱۳ق؛ مجدول؛ تملک: جمال الدین بن محمد قاسم بن یوسف جبرانی عاملی؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۱۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۴۳۱]

۴۰۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع ذکر اسانیده و عدد ابوابه. الحمدلله اولا و آخراً و ظاهرا و باطنا

خط: نسخ زیبا، کا: ابوالقاسم بن محمد نظام شهمیرزادی، تا: ذیقعده ۱۱۱۴ق؛ نسخه در ۱۱۱۴ق در مشهد رضوی مکرر و با دقت مقابله شده با چند نسخه معتبر، مصحح و مغلق به حواشی، در صفحه بدرقه کتاب بندهایی در تحقیق صاع و ک؛ مهر: واقف «یا حسین ادرکنی» (چهارگوش)، «عبده محمد باقر الموسوی» (بیضی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد سمیع»؛ واقف: کربلایی محمد حسین بن محمد شفیع ساکن خبوشان، رجب ۱۱۶۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف و لبه میشن سرخ، ۳۸۳گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳۰۵]

۴۰۹. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۳۰۷

خط: ثلث، کا: محمود بن علی بن عزیز بن محمود جیلانی، تا: سه‌شنبه دهه آخر شعبان ۱۱۱۴ق؛ مصحح، محشی، نسخه سماعاً مقابله شده، در برگ اول چند تاریخ تولد و وفات از این خاندان حائری آمده با این عناوین: تاریخ وفات «ملا محمدحسن بن علی محمد بن محمد زمان بن ابی الحسن قاسمی دماوندی کریودهی بارفروشی حائری» به سال ۱۲۸۶، تاریخ تولد «فضل الله» به سال ۱۲۵۳، تاریخ تولد «شیخ علی» به سال ۱۲۷۵، تاریخ وفات «علاء الدین ابن ابن عمی ابی الحسن بن محمد» سال ۱۳۳۸، تاریخ تولد «عزیزالله» به سال ۱۲۵۵، تاریخ وفات «صدر جهان» به سال ۱۳۹۰ و تاریخ ولادت «علی بن فضل الله» به سال ۱۲۸۶؛ تملک: «علی بن فضل الله حائری» با مهر «و رفعناه مکاناً علیاً» (بیضی)؛ جلد: تیماج سوخت، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۷۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۲۷]

۴۱۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد مؤمن فاضل جیلی، تا: سه‌شنبه ۸

ربیع الاول ۱۱۱۴ و ۱۱۱۶ق؛ محشی با رموز «ا م ن»، «م د»، «س م د»، مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ‌های متعدد، در آغاز کتاب الحدود بلاغی است با این عبارت «بلغ قراءة ایده الله تعالی»؛ پشت ورق اول وقف‌نامه علامه محمد ابراهیم در ۱۱۴۵ق با مهر «افوض امری الی الله المذنب عبدالله» (مربع)؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی با آستر میشن قهوه‌ای، ۴۲۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵ – ۵۸۲]

۴۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۴۷/۱

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن حسن بحرانی، تا: ۱۱۱۶ق؛ اجازه روایت و گواهی مقابله و قرائت از شیخ عبدالحسین بن ناصر بحرانی به شیخ احمد مورخ ۱۱۳۵؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه با سجاف عطف و حاشیه، ۵۶۸ص (۲–۵۶۹)، ۳۲ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۷ – ۳۳۳]

۴۱۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۶۴

آغاز: باب ما یجوز فیه شهادة النساء و ما لایجوز الحسن بن سعید عن ابن أبی عمیر عن حماد عن الحلبی

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد شریف بن محمد حسین مقدم مشکینی، تا: ۸ شوال ۱۱۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت،با ترنج باسر،۲۳۲گ،۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۶]

۴۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۲

از کتاب الجهاد تا آخر کتاب؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد صادق بن محمد شفیع یزدی، تا: یک‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۱۱۸ق؛ یادداشت کیوان سمیعی؛ جلد: تیماج آبی با ترنج و با سر برجسته زرد، ۱۹۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۳/۲ – ۱۸۶]

۴۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اویباع علیه ما یقضی به دینه علی ما تقدم القول فیه تم الجزء الثانی.

جلد ۲–۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای «ابواب الشهادات» و مصدر به اسانید و شمار ابواب و مسائل کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن سلطان حسین خوانساری، تا: ۱۱۱۹ق؛ محشی با رموز «س م د ره» «م ا ر ه» «م ح ق ر ه» و غیره؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج روغنی ضربی با ترنج و سرترنج زرپوش، ۲۳۷گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۲۶ – ۸۲]

۴۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸ عکسی

نسخه اصل: کتابخانه رئیس الکتاب سلیمانیه، ترکیه، ش ۳۱۰. نمونه‌ای از آن نسخه که ۳۱ برگ از ۴۵۲ برگ آن می‌باشد در دو قطع؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی مرشد بن جبرئیل گنجه‌ای، تا: رجب ۱۱۱۹ق؛ جلد: کالینکور قهوه‌ای عطف میشن، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳ – ۱۲۸۰]

۴۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد حسین ازغندی ترشیزی، تا: رجب۱۱۲۰ق؛ محشی با رمز «س م د» و «م د»؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج مشکی، ۳۸۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۳۱/۵سم [ف: ۱۴ – ۵۸]

۴۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۸۰

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد باب من یستحق ان تقسم الغنایم فیهم؛ **انجام:** برابر

جلد ۳؛ خط: نسخ، کا: شیخ زین الدین بن شیخ سعدی لاهیجانی، تا: رمضان ۱۱۲۰ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده، دارای بلاغ؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج لبه‌دار ماشی، ۲۲۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۶ – ۷۶]

۴۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۹

جلد ۲، از کتاب دیون تا آخر؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد خادم، تا: از ذیقعده ۱۱۱۹ ق تا رمضان۱۱۲۱ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده، در پشت صفحه اول تاریخ خریداری این نسخه در ۱۵ شعبان ۱۲۰۳ق؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده حسین ابن علی ۱۱۸۹»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ، ۲۳ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳ – ۱۰۱۱]

۴۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۸۳-۵۴/۷۳

آغاز: بسمله، ابواب المکاسب باب ما یجوز للوالدان یاخذ من مال ولده الحسن بن محبوب عن العلا عن محمد بن مسلم

از ابواب المکاسب تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: حسن بیك بن مولانا قاضی طبسی کریتی، تا: ۳۰ جمادی الثانی ۱۱۲۱ق، ۱۹۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱ – ۳۳۲]

۴۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۱۲۲ق؛ محشی با رمز «م ق ر ر ه»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی با آستر قهوه‌ای عطف شیرازه بندی با نخ‌های الوان، ۳۷۱گ،۲۴سطر،اندازه:۱۹/۵×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱–۹۲]

۴۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد علی مازندرانی، تا: دوشنبه ۱۳ رجب ۱۱۲۴ق؛ مهر: «یا باقرالعلوم» (مربع)؛ تملك: علی اکبر بن محمد مقیم؛ جلد: تیماج زرشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۸۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف مخ: ۱ – ۱۳۸]

۴۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۲

آغاز: باب المطلقه هل تحج فی عدتها ام لا موسی بن القسم؛ **انجام:** برابر

قسمتی از باب حج تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: ملك علی بن بهزاد ایزد خواستی، تا: سه‌شنبه ۲۷ ذیقعده ۱۱۲۴ق؛ محشی؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهاری شکری فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۲۱۸گ، ۲۳ سطر، اندازه:۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۵ – ۳۶]

۴۲۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۹
جلد اول و دوم و از ابتدا تا انتهای کتاب جهاد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: دهه دوم جمادی الاول ۱۱۲۷ق؛ مصحح، محشی، دارای بلاغ، در ابتدای نسخه تحقیقی در شرح حدیث کافی از مولانا خلیل قزوینی دردو ونیم صفحه؛ واقف: آقا اسماعیل بیک با تولیت آقا سید حسینا قزوینی (صاحب معارج الاحکام) در تاریخ ۵ صفر ۱۱۸۵ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۶۵گ، ۲۵ سطر [ف: ۱ - ۳۱]

۴۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۴۹
آغاز: فی الحلال و الحرام و سألونی تجرید ذلک و صرف العنایة الی جمعه؛ **انجام:** برابر
جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: علی بن نورالدین بن زین العابدین بن حسین بن نورالدین ... حسینی موسوی، تا: جمعه ۲۵ محرم ۱۱۲۸ق؛ افتادگی: آغاز (ورق اول)؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: حنایی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۶۵]

۴۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم، تا: ۱۱۲۹ق؛ انتقالی از دانشگاه علوم اسلامی رضوی در مهر ۱۳۸۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۲۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۷/۵سم [ف:۲۶-۸۲]

۴۲۶. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۸۴
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۳۰ق؛ با بلاغ سماع و اجازه محمد بن حسن بن زین الدین شهید ثانی عاملی به مولانا محمد تقی در ۱۰۲۹ [نشریه: ۶ - ۳۳۷]

۴۲۷. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۴
از آغاز تا اسانید الکتاب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۳۶ق؛ تملک: مورخ ۱۱۳۶ق؛ کاغذ: ترمه، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۲۱)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۲سم [تراثنا: س۶ش۱ - ۷۲]

۴۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۹۱
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۴۰ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۸۲ص، ۲۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۷ - ۲۲۳]

۴۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا؛ تا: با تاریخ ۱۱۴۵ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۶۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۵ - ۳۵]

۴۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۳۳
آغاز: برابر
سه جلد؛خط:نسخ، کا: محمد علی اصفهانی، تا: ۲۵ صفر ۱۱۵۱ق؛ مقابله شده با نسخه محمد باقر مجلسی، حاشیه‌ها را از آن نسخه گرفته است، تاریخ مقابله ۱۱۵۱، محشی با نشان «ره» و «م ق ر»، مجدول، با شش سرلوح خوب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: چرم بلغار ضربی، ۳۶۳گ، ۲۵سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۳۳]

۴۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۵۹
خط: نسخ، کا: عسکر بن حسن موسوی (جلد اول)، تا: ۱۱۹۴ق؛ محشی به امضاء «منه ره»، در پایان کتاب حج اجازه روایی محمد امین بن محمد علی فرج الله المجاور فی مقابر قریش (کاظمین) به شیخ صالح بن سلیمان عاملی که کتاب را نزد وی مقابله نموده و آخرین جلسه آن روز پنج‌شنبه آخر رجب ۱۰۷۱ بوده، و خودش از استادش شیخ فخرالدین طریحی و او از شیخ محمد ولد جابر نجفی و او از شرف الدین علی شولستانی حسینی و او از استادش روایت می‌کند؛ واقف: عسکر بن حسن الموسوی، ربیع الاول ۱۲۲۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۷۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۵ - ۲۵۶]

۴۳۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۴۶الف
خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [رشت و همدان - ف: - ۱۰۸۸]

۴۳۳. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا و نستعلیق، بی کا، تا: احتمالاً قرن ۱۳؛ افتادگی: قسمتی از مشیخه؛ مصحح، محشی بعضاً با رموز «س ع د»، «ن ع»، «ق»، «م د»، «ب هـ» و کتاب‌های لغت و غیره، دارای سرلوح، مجدول، در صفحه ۱۹ حاشیه‌ای از میرحسن القائنی نقل شده است، نسخه از ورثه سید محمد رضوی در سال ۱۱۷۹ خریداری شده؛ تملک: ابوالفضل مشهور بن محمد رضوی در صفر ۱۱۷۰(؟) با مهر مستطیل؛ مهر: «یا امام زین العابدین» (بیضی) و «غلامعلی» (بیضی)؛ ۴۹۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۳۳/۵سم [ف: - ۴۲]

۴۳۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۳۴
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت، با ترنج با سر، ۴۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲۶]

۴۳۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۰۱
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ دارای علامت بلاغ، با سرلوح مذهب مرصع، مذهب؛ تملک: سید علی حکیم، محمد بن قیدالمولی بن علی بن زامل بن هملان بن محمد بن حسین بن خضر ۱۲۰۶؛ از موقوفات شهید؛ جلد: جلد سوخت، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۰۳]

۴۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: قاسم بن ابراهیم مشهدی، تا: ۲۷ ذیقعده ۱۲۱۰ق؛ تملک: ابوالقاسم بن محمد یوسف عزیزی در ۱۳۳۰؛ واقف: زین‌الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد:تیماج مشکی،۲۸۸گ،۲۷سطر،اندازه:۲۱×۳۴سم[ف:۲۶ - ۷۵]

۴۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۵۱
آغاز و انجام: برابر

جلد ۳-۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق؛ اسانید نسخه با دو برگ اول توسط مرحوم سید مصطفی صفایی خوانساری در اول محرم ۱۳۹۱ نونویسی شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: آهار مهره الوان، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج و چهار ابرو، ۵۰۹گ، ۲۱سطر، اندازه:۱۹×۲۹سم[اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۹۲]

۴۳۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ با وقف‌نامه میرزا کلب علی پسر میرزا علی نقی خوافی رشخاری با تولیت ملا محمد صالح تربتی در ربیع الثانی ۱۲۳۲،؛ جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۲۹ سطر، قطع: رحلی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۱۲]

۴۳۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۲۵ق؛ کاغذ: نخودی نازک و کلفت، جلد: مقوا با تیماج سرخ ضربی، ۴۶۲گ، ۲۷ سطر (۶×۲۱/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۸۱]

۴۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۵۷

از مقدمه تا کتاب الفرائض (باب میراث المستهل)؛ خط: نستعلیق و نسخ و ثلث، کا: سید جعفر رضوی، تا: پنج‌شنبه ۱۱ شعبان ۱۲۶۶ق، جا: شیراز؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۲۴۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۲]

۴۴۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۲

آغاز: ان تنزح منه دلاء فان ذلک یطرها ان شاء الله تعالی فالوجه فی هذه الاخبار احد شیئین

از اواسط کتاب الطهارة تا پایان کتاب المکاسب؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: از پنج‌شنبه ۱۶ ذیقعده ۱۳۱۰ تا جمعه ۲۳ ربیع الثانی ۱۳۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، در برگ آخر یادداشتی به سال ۱۳۶۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۵۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۲۹]

۴۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۹

آغاز و انجام: برابر

فهرست ابواب و اسانید را ندارد؛ خط: نسخ، کا: حسین بن منصور سبزواری، تا: ۱۳۱۹ق؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: تیماج ماشی، ۴۵۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵ - ۳۴]

۴۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۳۳۷ق؛ صفحه آخر به‌خط تازه در شعبان ۱۳۳۷ نوشته شده؛ مصحح؛ واقف: تقی آقای مدرس رضوی، ۱۴ شهریور ۱۳۲۳؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۴۷۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵ - ۳۵]

۴۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای سرلوح مزدوج مذهب مزین، مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: تیماج ماشی ضربی، ۳۸۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۳۵]

۴۴۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۸۷

کا: سید نعمة الله حسینی جزایری، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به خط دانشمند شهیر سید نعمة الله حسینی جزایری [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۱]

۴۴۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** واذاثبت ان الاتمام فی حرم الله وحرم الرسول وهو المستحب دون المسجد علی الاختصاص وان کان قد خصا فی هذین الخبرین وکذلک فی مسجد الکوفة لان احداما فرق بین الموضعین

طهارت تا حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای کهنه بدون مقوا، ۱۶۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۸]

۴۴۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** کذلک فی مسجدالکوفة لان احداً لا یفرق بین المرضعین ثم الجزء الثانی من کتاب الاستبصار.

جلد ۱ و ۲، از اول کتاب تا باب «انه یستحب اتمام الصلوة فی حرم الکوفة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، یادداشت در اول کتاب مبنی براین‌که شمس العلماء علی اکبر الحسنی این کتاب را در سال ۱۳۴۱ق ششم ماه شعبان به شیخ محمداسماعیل معروف به فاضل تبریزی هدیه کرده است؛ مهر: «شمس العلماء» (بیضی)، «محمد حسین الکاظمی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی، ۲۳۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۸]

۴۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم طلقها و ترکها حتی حاضت ثلاث حیض ثم تزوجها ثم طلقها فترکها حتی حاضت

جزء اول و دوم و قسمتی از جزء سوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده، محشی به امضاء: «س- د- و- م ا- و- م ح ق- و- ع- ل- م ق» و غیره؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۲۳۱ص، ۲۸ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۰۴]

۴۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۲-۲/۲

آغاز: التخصیص بدلالة مارواه محمد بن یحیی عن محمد بن الحسن عن احمد بن محمد بن ابی نصر عن عاصم بن حمید عن ابی بصیر عن ابی جعفر علیه السلام قال قلت له الرجل ... کتاب الشهادات باب العدالة المعتبرة فی الشهادة؛ **انجام:** لایصوم الرجل یومین متوالیین من غیر افطار وقد یستحب للعبد أن لایدع السحور تم کتاب الصیام من کتاب الاستبصار و یتلوه کتاب الحج ان شاءالله والحمدلله وحده بتوفیق الله.

کتاب شهادات تا صیام و یک برگ از آغاز کتاب الحج؛ خط:

نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای عطف تیماج، ۱۷۰گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱ - ۳۳۰]

۴۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰۳-۷/۳

آغاز: باب اقل الحیض واکثره اخبرنی الشیخ ره عن ابی القاسم جعفر بن محمد عن محمدبن یعقوب عن عدة من اصحابنا احمدبن محمدبن عیسی عن علی بن احمدبن اشیم عن احمد بن محمد؛ **انجام:** باب حکم المحارب محمد بن علی بن محبوب عن احمد بن محمد ... فقال له ابوعبیده اصلحک الله ارایت ان عفی عنه اولیاء المقتول قال فقال ابوجعفر علیه السلام ان عفو عند

از کتاب الطهارة تا کتاب الحدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، سرخ، ضربی، ترنج باسر، مجدول، ۳۱۸گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۶/۵سم[ف:۱-۳۳۰]

۴۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸-۷/۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمدعلی بن حماد حلی، بی‌تا؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۲۴-۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱ - ۳۲۷]

۴۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۹۱-۲۸/۱۱

آغاز: یمتنع ان یکونوا علیهم السلام افتوا السائل علی عادة بلده لانه لایجوز ان یکون المراد به ... باب حکم الماء الکثیر اذا تغیر احدا وصافه اما اللون او الطعم او الرائحة اخبرنی الشیخ؛ **انجام:** باب انه لاتجب صلوة العیدین الامع الامام محمد بن یعقوب ... والذی یدل علی ذلک ما رواه الحسن بن سعید عن عثمان بن عیسی عن سماعة عن ابی عبدالله علیه السلام قال لاصلوة فی العیدین.

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوای سفید،۱۰۷گ،۲۳سطر،اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱-۳۳۱]

۴۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۶۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۶۰]

۴۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۷۶-۳۳/۲۶

آغاز: و سالقی فی تجرید ذلک وصرف العنایة الی جمعه ... و اعلم ان الاخبار علی ضربین متواتر و غیر متواتر فالمتواتر منها ... کتاب الطهارة ابواب المیاه و احکامها باب مقدار الماء الذی لاینجسه شیء؛ **انجام:** و اخبرنی ایضاً الشیخ المفید ابوعبدالله عن ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین بن بابویه عن ابیه ومحمد بن الحسن بن الولید عن سعد.

طهارت تا مشیخه؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله، محشی با امضای «شیخ محمد» و «ع س»؛ تملک: محمد کاظم بن محمد جعفر در ۱۲۴۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی دارای ترنج با سر مجدول، ۳۲۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ - ۳۳۲]

۴۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲-۹/۳۲

آغاز: المدینة بان قال ذلک یقتضیه الاحتیاط لانا اذا حملنا علی الاکثر دخل فیه غیر صحیح ... باب حکم الماء الکثیر اذا تغیر احدا وصافه اما اللون اوالطعم او الرایحة اخبرنی الشیخ ره عن احمدبن محمد؛ **انجام:** عن الحرث بن محمد بن النعمان صاحب الطاق عن

طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب، علامت بلاغ قرائت، محشی با نشان «س م و» و «ق»؛ تملک به تاریخ ۱۲۷۰؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۳۷۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۳۱]

۴۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۲۱-۳۴/۹۱

آغاز: برابر **انجام:** عن ابی ایوب عن ابی عبیدة و الحلبی عن ابی عبدالله (ع) وال سیل عن رجل صل امراة خطأ و هی علی رأس الولد بمحض قال علیه خمسة

طهارت تا دیات «تأدیه قطع رأس المیت»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: جلال الدین محمد بن محمد امین طباطبائی زواره‌ای اردستانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای لولادار با ترنج، ۲۴۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱ - ۳۲۹]

۴۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۶۰

جلد ۳-۱؛ خط: نسخ، کا: عمادالدین بن ابوعلی سکدوانی، بی‌تا؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن عنابی، ۳۵۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۱]

۴۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۳]

۴۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** علیه ان یهدی له

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [الفبائی: ۴۳]

۴۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۳۰

آغاز: ابواب المیاه و احکامها باب مقدار الماء؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۳]

۴۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۹۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ در برگ اول یادداشتی مبنی بر وقف کتاب؛ مهر: «علی مع الحق» (بیضی)، «افوض امری الی الله ...» (بیضی)؛ جلد: تیماج اناری مقوایی دامن‌دار مجدول به زر، اندرون جلد تیماج قهوه‌ای سوخته، ۳۲۴گ، ۲۴ سطر (۱۲×۲۲/۵) [رایانه]

۴۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن شمس الدین محمد شلمانی را نکوئی، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آسمانی مقوایی، ۳۴۴گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۱۱]

۴۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۳۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۴۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن صالح بن عقبه عن ابی شبل قال قلت لابی عبدالله علیه السلام ازو قبر الحسین علیه السلام قال زر قبر الطیب و اتم الصلوه عنده.

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (یک برگ)؛ مصحح؛کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی نخودی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۲۲ سطر (۱۱×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۸ - ۱۵۹]

۴۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۵۸

آغاز: بسمله، قد اجبتم الی ما سالتم من تجرید الاخبار المختلفة و ترتیبها علی ترتیب کتب الفقه؛ **انجام:** و یمکن ان تحمل هذه الورایات علی ضرب من التقیة لان ذلک مذهب کثیر من العامة ... و حسبنا الله و نعم الوکیل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با دو سر لوحه مذهب، مجدول، یک شمسه مذهب؛ تملک: رضا موسوی زنجانی با مهر او؛ کاغذ: اصفهانی آهار و مهره نخودی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، اندرون جلد آستری کاغذ بیاض، ۳۸۱گ، ۲۷ سطر (۲۱×۱۱)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۲۳]

۴۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با امضای شیخ محمد و با استفاده از کتاب «حبل المتین»؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، سجاف تیماج سبز، ۳۷۷گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۰)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۷سم [ف: ۱۹ - ۱۷۴]

۴۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۱۲

باب دیون؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۴۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۶۴

خط: نستعلیق، کا: محمد امین شریف استرابادی (ملا محمد امین استرابادی)، بی‌تا، جا: مکه؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالواسع بن ابوطالب حسینی و مهر بیضوی وی؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱۳ - ۵۱]

۴۶۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰-الف/۴۴۶

آغاز: علی ضربین متواتر و غیر متواتر - فالمتواتر منها اوجب العلم فما هذا سبیله یجب؛ **انجام:** فقال یا امیر المؤمنین مات فلان مولاک البارحة فقطع فلان مولاک رأسه بعد موته فاستشاظ و غقب قال فعال لابن ثبرمه.

جلد ۱-۳، از طهارت تا الدیات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا با تیماج سرخ ضربی، ۳۲۷ص، ۲۷ سطر (۹/۵×۳۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۲سم [ف: ۲ - ۴۱]

۴۷۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلیس لاحوة لام غیره اذ لم یبق لهم سواه و بالله تعالی التوفیق تم بعون الله.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با تیماج سرخ با سه ترنج مذهب ضربی، ۴۹۲گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲ - ۹]

۴۷۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الشیخ المفید ابوعبدالله عن ابی جعفر محمد بن علی الحسین بن بابویه عن ابیه و محمد بن.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ متن کتاب به‌وسیله چند نفر نوشته شده، محشی؛ کاغذ: سفید و نخودی، جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۳۰۰گ، ۲۷ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲ - ۱۰]

۴۷۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۴۶الف

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جا: مشهد؛ اندازه: ۱۸×۲۵سم [رشت و همدان - ف: - ۱۰۸۸]

۴۷۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ [ف: ۳ - ۷۰]

۴۷۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۳۵۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با نونویس در آغاز و انجام در ۱۲۶۱؛ قطع: رحلی [رشت و همدان - ف: - ۱۲۸۴]

۴۷۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: رحلی [رشت و همدان - ف: - ۱۲۸۴]

۴۷۶. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۱۰۹

تا «باب ولد الملاعنة یرث اخواله»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۳۴]

۴۷۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۰۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ اندازه: ۱۷×۲۶سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲]

۴۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۱۰

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد یوسف محمد حسین ایلوندی از توابع طالقان، بی‌تا؛ محشی با نشان «نهایه، ع س س م شیخ قاسم، م د. م ق ر. مسالک»، در پایان کتاب صورت اجازه شیخ محمد بن شیخ حسن بن زین الدین شهید منقول از خط او در نسخه دیگر از استبصار هست؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج ضربی ترنج دار،۳۶۶گ (۷پ-۳۷۲پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹/۴×۳۲[ف: ۱۱ - ۱۱]

۴۷۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۵۸

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۵]

۴۸۰. اهواز؛ دانشگاه اهواز؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۸۸]

۴۸۱. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

از الزکاة تا الدیات؛بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی:انجام [تراثنا: س۲ش۴ - ۲۴]

۴۸۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۸۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، اندازه: ۱۵×۲۷/۵سم [تراثنا: س۶ش۳ – ۱۱۳]

۴۸۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۴۱

انجام: عنه عن النضر بن سوید عن هشام بن سالم عن سلیمان بن خالد

علی اواسط کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: ابی‌تراب بن محمد علی با مهر وی؛ ۲۵۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [مؤید: ۲ – ۲۲۰]

● **الاستبصار (منتخب)** / فقه / عربی

al-istibṣār (mn.)

وابسته به: الاستبصار فیما اختلف من الاخبار؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵–۴۶۰)

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۴۰۸/۴

کا: شیخ محمد بن علی جزایری (شاگرد سید نعمة الله جزایری)، تا: ۱۱۱۴ق [اوراق عتیق: ۱ – ۲۵۱]

● **الاستتباعیة** / فقه / عربی

al-istitbā'īyya

رساله‌ای است در این‌که باید اعمال عبادتی تابع نیت باشد و عمل بدون نیت باطل است و این‌که چگونه می‌توان در اثنای عمل نیت را طبق آنچه واجب است تغییر دهد، با عناوین «مسألة–مسألة» و مقدمه کوتاهی در معنی نیت و کیفیت آن.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۹۶/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه رسالة فی مسائل الاستتباع فی نیات العبادات؛ **انجام:** و ان کانت مشروطة فلا ینعتقون الابأداء الجمیع، و لیکن هذا آخر الرسالة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای علامت بلاغ؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۱۸پ–۱۲۴ر)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷ – ۳۶۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۵/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۲۶۷]

● **الاستثناء** / متفرقه / عربی

al-istiṯnā'

رساله‌ای است بدون خطبه و دیباجه در این‌که استثناء منقطع حقیقت است یا مجاز و از اقسام استثناء. مؤلف – که نامش در نسخه نیامده – از کتاب تلویح در اصول فقه و کتاب‌های لغت و از اختلافات بین شافعی و ابوحنیفه (در مورد استثناء از نفی) یاد می‌کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۰۲/۱۵

آغاز: بسمله قال فی التلویح و اشتهر فیما بینهم ان الاستثناء حقیقة فی المتصل مجاز فی المنقطع و المراد صیغة الاستثناء؛ **انجام:** و هو باطل لما مر واجاب صاحب التلویح عن کلا الوجهین فارجع الیه حتی یکشف حقیقة الحال و الله اعلم بالمآل.

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: آهار مهره شکری رنگ، جلد: تیماج مشکی سجاف عطف و حواشی تیماج یشمی، ۴ص (۱۷۷–۱۸۰)، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۰ – ۱۸۰۶]

● **الاستثناء** / نحو / عربی

al-istiṯnā'

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی گرد و عطف مشکی لایی، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۳۹۸]

● **الاستثناء المتعاقب للجمل** / اصول فقه / عربی

al-istiṯnā'-ul-muta'āqib li-l-jamal

حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن، –۱۲۷۰قمری

hoseynī qazvīnī, mohammad taqī ebn-e amīr mo'men (- 1854)

رساله‌ای است در مبحث «استثناء المتعاقب للجمل» یعنی در بیان مفاد استثناء بعد از دو «عام» یا بیشتر که مستثنی مشکک باشد و تحریر محل نزاع از متن کتاب «مناهل».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰۷/۳

آغاز: الحمدلله کما هو اهله ... اما بعد فیقول العبد المفتاح المحتاج المفتقر الی الله؛ **انجام:** و متی علقناه بما یلیه استقل و افاد فلا معنی لتعلیقه بما بعد عنه لانه لو جاز مع افادته و استقلاله ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج زیتونی ضربی مجدول یک‌لا، ۱۵گ (۷۹ – ۹۳)، ۱۹ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۸ – ۴۶۹]

● **الاستثناء المعقب للجمل** / اصول فقه / عربی

istiṯnā'-ul mu'aqqab li-l-jamal

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

موضوع این رساله استثناء معقب بر جمل است که از متفرعات علم اصول فقه است، شریف مرتضی در مقابل اعتراض فرضی بر این‌که «چرا ما می‌گوییم: استثناء منحصراً چیزی را از جمل

می کند که قبلاً صلاحیت دخول داشته است؟» پاسخ گفته است.
آغاز: مسئلة فی الإستثناء، قال - أدام الله علوه - إذا اعترض معترض علی ما یقوله من أن الإستثناء إنما یخرج من الجمل ما صلح دخوله فیها
انجام: و ههنا یجوز أن یستثنی فنقول: إلا زیداً، تمت المسئلة و الحمدلله رب العالمین.
چاپ: تحقیق سید مهدی رجائی، ضمن الرسائل الشریف المرتضی، قم، دار القرآن الکریم، ۱۴۰۵ق، الجزء الثانیة، ص ۷۹ - ۸۱
[الذریعة ۳۸۳/۲۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۴/۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، ۱گ (۷۴پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۶ - ۷۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۱۷عکسی
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه آستان‌قدس رضوی، شماره ض۲۱۵۰۹؛ خط: نسخ، کا: سید احمد بن محمد رضا حسینی [صفایی خوانساری]، تا: قرن ۱۴، در مصحح، محشی، با رکابه نوسی، در برگ ۱۵۸ یادداشتی به نقل از «کشف الظنون» درباره حریری آمده است؛ ۲۲ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۸۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۰/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: شرقی، آهار مهره، ۱گ (۱۵۹)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲۸ - ۵۶۷]

● **الاستثناآت المسلسلة** / ادبیات / عربی
al-istiṯnā'āt-ul-musalsala
ابن روزبهان، علی بن روزبهان، ق۷ قمری
ebn-e rūzbehān, 'alī-ye-bn-e rūzbehān (- 13c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۹۵/۱۲
آغاز: بسمله. حکم علماء العربیة فی قولهم علی عشرة الا تسعة الا ثمانیة الا سبعة الا خمسة الا ثلاثة الا اثنین الا واحدا و سکتوا عن هذا المنتهی انه یجب خمسة و فیها لو عکسوا..؛ **انجام:** بیان صورتها فی هذا الجدول لتطهر المعقول فی المحسوس و هذه صورته (جدول است)
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۶ - ۳]

● **استجابة الدعاء = تحری وقت ترجی فیه اجابة الدعاء و التضرع الی الله تعالی من جهة التنجیم (رسالة فی)** / هیأت، دعا / عربی
istijābat-ud du'ā' = taḥarrā waqt-a turjā fī-hi ijābat-ud du'ā' wa-t taḍarru' ila-l lāh ta'ālā
کندی، یعقوب بن اسحاق، ۱۸۵؟ - ۲۵۲ ؟ قمری
kendī, ya'qūb ebn-e eshāq (802 - 867)
نامه‌ای است عرفانی از ابویوسف بن اسحاق کندی به احمد بن المعتصم در یافتن ساعتی که در آن اجابت دعا نزدیک‌تر است.
آغاز: رسالة یعقوب بن اسحق الکندی فی تحری وقت یرتجی فیه استجابة الدعاء و التضرع الی الله عزوجل من جهة التنجیم. قال: هذا اسعدک الله من المسائل المعتاصة علی الروحانین فضلاعن ذوی الاجساد الناطقة الا لمن منحه الله عزوجل معرفة ذلک علی جهة البعث و الرسالة و الوقت المستدل به علی معرفته لا یستحیل من جهة التنجیم
انجام: فهذه اسعدک الله کما حضرنی و احضره الفکر مما ذهب الیه هذا المذهب من الطائفتین ینفعک الله بصالحه و تغمدک بغفرانه و عفوه و الله ولی الاجابة (تمت الرسالة بحمد الله و حسن توفیقه و الصلوة علی رسوله و آله الطیبین الطاهرین برحمتک یا رب. تم)
چاپ: در همائی نامه: مجموعه مقالات علمی و ادبی تقدیم شده به استاد جلال الدین همائی، زیر نظر مهدی محقق (تهران، انجمن استادان زبان و ادبیات فارسی: ۱۳۵۵)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۸۱-ف
نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق؛ در هامش است [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۲۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۳۲/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۸۹۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز ضربی ترنج و سرترنج دار مجدول، ۲گ (۲۴پ-۲۵پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۰۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۰۱/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: تقی الدین محمد گیلانی، تا: ۱۰۱۴، جا: آگره؛ نقل از خط علی بیهقی فاضل؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی ضربی زرکوب، ۳گ (۱۱۲پ-۱۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۴]

۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۲/۱۵ - ب
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ برگ (۲۳۷پ-۲۳۹ر) [ف: ۲۴۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۰۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ این نسخه عبارت آغاز نسخه دانشکده حقوق را: «رسالة یعقوب بن اسحق الکندی فی تحری وقت یرتجی فیه استجابة الدعاء و التضرع الی الله عزوجل من جهة التنجیم»ندارد؛کاغذ:سفید آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۶ص (۱۱۳-۱۱۸)، ۱۴ سطر (۱۲/۷×۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۸ - ۳۳۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۶۱]

۶. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۷/۱۳

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۲۷۳]

۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ با سر لوح‌های زرین؛ کاغذ: اصفهانی نازک، ۲گ (۲۰۰-۲۰۱)، ۲۴ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان - ف: - ۱۴۷۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی کثرة المآل الا انه عمره یقل. والله اعلم و احکم. تمت الرسالة

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ سپس بندی به عنوان اخبار فیثاغورث الحکیم به عربی در یک صفحه؛ ۵گ (۱۳پ-۱۷پ)، ۱۲ سطر [ف: ۱۶ - ۱۰۶]

● استجابت دعا / دعا / فارسی

estejābat-e do‘ā

نظام الدین گیلانی، احمد بن محمد، - ۱۰۵۹ قمری

nezām-od-dīn-e gīlānī, ahmad ebn-e mohammad (-1649)

رساله‌ای در آداب و شرایط دعا و چگونگی نیایش به درگاه حضرت سبحان و اسباب استجابت آن، مؤلف بیشتر آدابی را ذکر می‌کند که خود بدانها رسیده و نقل‌هایی از تجربه هایش را نیز می‌آورد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۸۱/۱۲

آغاز: ثنیت فیض غنی بفیض فی فی بتبیین تثنیة ... و بعد چنین گوید افقر عبادالله نیازمند درگاه اله؛ **انجام:** و در عرصه اظهار میار، یا ستار بحق محمد و آله الابرار و الائمة الاطهار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ جلد: دو رو تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای،۶گ (۹۳پ-۹۸پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۲۰۵]

● استجابت دعا = آداب دعا / دعا / فارسی

estejābat-e do‘ā = ādāb-e do‘ā

حسینی خاتون آبادی، محمد باقر بن اسماعیل، ۱۰۷۰ - ۱۱۲۷ قمری

hoseynī xātūn-ābādī, mohammad bāqer ebn-e esmā‘īl (1660 - 1715)

اهدا به: سلطان حسین صفوی

تاریخ تالیف: جمعه ۱۰ رمضان ۱۱۱۵ق

رساله کوتاهی است در چگونگی دعا کردن و ادب توسل و حاجت خواستن از باری تعالی.

آغاز: بسمله. طوطی فصیح مقال دعا را قفس افواه مؤمنان هنگامی پر و بال صدق نیت درآید ... و بعد چون امر اشرف ... الخاقان بن الخاقان) شاه سلطان حسین الصفوی الموسوی بهادرخان ... عز صدور و شرف نفاذ یافت که حقیر قاصر خاسر محمد باقر بن اسماعیل الخاتون آبادی مجملی از آداب و کیفیت طلب مسائل و خواستن حوایج و مآرب از جناب قاضی الحاجات ... و برخی از اموری که سبب استجابت دعا

انجام: لیکن حقیر درین مختصر بذکر همین قدر که مطابق فرمان واجب الاذعان بود اکتفا نمود و الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی اشرف الخلائق محمد و اهل بیته الطاهرین.

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی رسول الله و آله حجج الله فرغ من تحریره مؤلفه الراجی عفو ربه الغنی محمد باقر حشر هما الله تعالی مع ائمتهما لیلة الجمعة عاشر شهر الله المبارک سنة خمس عشر و مائة بعد الالف الهجریة علی مهاجرها الف صلوة و تحیة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ (در زمان مؤلف)؛ با سرلوح، مجدول، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ مهر: عبداللطیف؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ترمه مقوایی عطف میشن، ۱۰۸گ، ۹ سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۹۰/۳

آغاز: چیزی که مرا به خشم می‌آورد در آن ساعت مذکوره متوجه به دعا می‌شدم و استجابت را می‌یافتم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: گالینگور آبی بدون مقوا، ۹گ (۲۳ر-۳۱ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۳۲۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۱ر-۲۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۵۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ترشیزی، تا: ۱۱۲۵ق؛ نسخه از دیباجه کم دارد؛ پس از این در ۶پ-۷ر دستور طرز خواندن صیغه تزویج است به‌فارسی به خط محمد حسن بن عبدالمجید حسینی واعظ در ۱۲۴۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد یک‌لا، ۶گ (۱ر-۶پ)، ۲۲ سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۷ - ۲۷۱۹]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۷۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۴۰ق؛ در متن صفحات این رساله و نیز چند صفحه پیش و پس از آن دعاها و ختمه و تعویذات مختلف با چند قلم نوشته‌اند، در دو صفحه پایان

مجموعه طلسمی به نقل از در النظیم و نیز دعایی است به نقل از شیخ صفی الدین موسوی حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز با ترنج و نیم‌ترنج دارای نقش گل و برگ برجسته، ۵گ (۹۱-۹۵)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۲۷۱]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۶۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۵ق، جهت حاج آقامنیر؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۴۵پ-۶۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۷]

۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۴۵/۲

آغاز: فتحمد الله العظیم و نصلی و نسلم علی رسوله الکریم و آله البررة المستوجبین ... چون امر اشرف مطاع و فرمان فرمان قضا جریان لازم الاتباع؛ **انجام:** منقول است که توراة و انجیل ختم شد بر پنج کلمه و من دوست دارم که آن کلمات را هر صبح و شام آن را مطالعه نمایم

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای ضربی ترنج مجدول، ۲۴گ (۹۵پ-۱۱۸پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۰۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۶۰/۱

انجام: منقول است که هرگاه تو را نزد حق تعالی حاجتی باشد پس بگو اللهم انی اسئلک

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای،۲۷گ (۱پ-۲۷پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۱۴ - ۳۲۲]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۴۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم ابن محمد علی طباخ، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سبز تیره یک‌لا، ۱۰گ (۵۹پ-۶۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۰]

● استجابة الدعاء / فلسفه / عربی

istijābat-ud du‘ā’

جلوه، ابوالحسن بن محمد، ۱۲۳۸ - ۱۳۱۴ قمری

jelve, ab-ol-hasan ebn-e mohammad (1823 - 1897)

در این رساله ماهیت را به سه قسم تقسیم نموده و دعا را از قسم دوم آنها می‌داند که ماهیات و اعیان شقیه به‌حسب ذات می‌باشند و بزرگ‌ترین وسیله استجابت آن را به شناخت کامل حضرت پروردگار مربوط می‌سازد.

چاپ: به کوشش هادی رفیعی طباطبایی، گلشن جلوه (قم، انتشارات قیام: ۱۳۷۵)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۸۱/۶

آغاز: اعلم أن المهیات و المعانی کالفرس و الانسان و الغیب مثلاً لا تکون مجعولة و مخلوقة لأن الخالق یجب أن یعلم أی شیء یخلق؛ **انجام:** و ان لم یکن من الأسباب لا یکون مضراً یجب أن یدعو لاحتمال أن یکون من أسبابه الدعاء

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن عبدالحسین بن محمد صادق، تا: ۱۳۱۳-۱۳۱۴؛ جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی،۳گ (۵۵ر-۵۷پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۸۲]

● استجازة انفدها بعض الفضلاء الى اصفهان / متفرقه / عربی

istijāzat-un infad-a-hā ba‘ḍ-ul fuḍalā’ ilā iṣfahān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۸۵-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق؛ درهامش است. [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۲۷]

● استجلاب ارتقاء الغرف بحب اقرباء الرسول ذوی الشرف / فضایل و مناقب / عربی

istijlāb-u irtiqā’-il-ġuraf bi-ḥubb-i aqribā’-ir-rasūl ḏawi-š-šaraf

سخاوی، محمد بن عبدالرحمن، ۸۳۱ - ۹۰۲ قمری

saxāvī, mohammad ebn-e ‘abd-or-rahmān (1428 - 1497)

مختصری است در فضایل و مناقب اهل بیت عصمت و طهارت (ع)، با استدلال بآیات و روایات صحیحه، با عناوین «باب-باب»، مشتمل بر دو بخش: ۱. بررسی انتساب پیامبر (ص) و خویشاوندان آن حضرت؛ ۲. بررسی آیات و روایات پیرامون محبت به پیامبر (ص) و اهل بیت (ع). علامه میر حامد حسین در تألیف کتاب «عبقات الانوار» به این کتاب توجه داشته است.

آغاز: الحمدلله الذی فضل اهل البیت النبوی بالشرف ... و بعد: فهذا تصنیف شریف فی العطرة الطیبة و الذریة البهیة المنتخبة

چاپ: تحقیق نزار منصوری، بیروت، دار البشائر الاسلامیة، ۱۴۲۱ق، ۲ جلد؛ قم، مؤسسه معارف الاسلامی، ۱۴۲۱ق

[هدیة العارفین ۲۱۹/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۹/۱عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا آخر استجلاب ارتقاء الغرف بحب اقرباء الرسول و ذوی الشرف

نسخه اصل: عاطف افندی، استانبول، شماره ۲۷۸۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ذیقعده ۱۱۴۳ق، ۷۱برگ (۱-۷۱)، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۲ - ۴۵۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** انی یحق لمثلی الفخر العلی محمد خیر خلق الله جدی و امی فاطمة و ابی علی

خط: نسخ، کا: سید باقر حسین، تا: ۲۷ جمادی الثانی ۱۳۱۲ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: حنایی کم آهار، جلد: مقوا با عطف و گوشه تیماج، ۸۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۷]

● **استحالة اتحاد الباری مع المخلوقات** / کلام و اعتقادات / عربی

istiḥālat-u ittiḥād-il-bārī ma'-al-maxlūqāt

حمصی، علی بن محمود، ق۶ قمری

hemsī, 'alī ebn-e mahmūd (- 12c)

آن را در هنگام درس در ری تألیف کرده است.

آغاز: باسمه سبحانه عن المولی السعید مرشد ارباب الکمال جمال الملة و الدین علی بن محمود الحمصی قدس الله روحه فی اثناء درسه بالری قال رایت فی المنام انی اقیم هذا البرهان علی نفی اتحاد الباری تعالی باحد من خلقه

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۴/۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجب کونه محالا و هو المطلوب

کا: (گویا) تاج الدین حسین صاعد بن شمس الدین طوسی، تا: قرن۱۰؛ کاغذ: متن و حاشیه سپاهانی و فرنگی، جلد: مقوا با پارچه زری عطف میشن، ۱ص (۳۹۰)، اندازه: ۱۰/۵×۲۳سم [ف: ۹ – ۸۲۶]

← استحالة اجتماع الامر و النهی ⟵ اجتماع الامر و النهی

● **استحالة الکبریت و الزرنیخ** / کیمیا / عربی

istiḥālat-ul-kibrīt wa-z-zarnīx

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۹۰/۴

آغاز: بسمله قال الجلدکی فی نهایت الطلب ان الکبریت و الزرنیخ فان کلاً منهما یمکن استحالتهما بالحکمة و التدبیر الی جدا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فستقی و شکری رنگ، جلد: تیماج تریاکی؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۶گ (۴۹-۵۴)، ۱۸ سطر (۱۱/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۷۰۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۲/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها-ف: ۱ – ۶۴۶]

● **استحباب التختم بالعقیق** / فقه / عربی

istiḥbāb-ut taxattum bi-l-'aqīq

حویزاوی، محمد ابراهیم بن غیاث الدین محمد، ق۱۲ قمری

hovayzāvī, mohammad ebrāhīm ebn-e gīyās-od-dīn mohammad (- 18c)

رساله استدلالی کوتاهی است در استحباب تختم به مطلق عقیق.

آغاز: الحمدلله علی ما انعم و هدی

انجام: و حدیث الکافی یدل علی الاطلاق فتدبر تعرف

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۲۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۵۷۱۲؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا با روکش پارچه، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵ – ۴۹۵]

← استحباب التیاسر عن القبلة ⟵ القبلة

← استحباب التیاسر لاهل العراق ⟵ القبلة

● **استحباب السورة بعد الحمد = قرائة سورة بعد الحمد او آیة** / فقه / عربی

istiḥbāb-us-sūrat-i ba'd-al-ḥamd = qirā'at-u sūrat-in ba'd-al-ḥamd aw āyat

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

مختصر استدلالی است در رد کسانی که معتقد به وجوب سوره‌اند. مؤلف در مقدمه می‌نویسد: «بیشتر فقهای امامیه مانند سید مرتضی، شیخ مفید، ابن ادریس و علامه حلی قائل به وجوب‌اند و عده قلیلی چون شیخ در «نهایه»، نجم الائمه در «معتبر» و سلار و ابن جنید معتقد به استحباب می‌باشند». خود می‌گوید: «و القول الاول اشهر قیلا و لعله احوط سبیلاً الا ان القول الثانی کما یظهر اقوی دلیلاً و قد وجدت بعض الفضلاء قد تصدی لتقویة ما علیه الأکثر و استدل علی ذلک باربعة عشر وجهاً هی فی الحقیقة خلاصة ما استدل به القائلون بوجوبه...» و با عناوین «قال – اقول» به رد و ایراد آنها پرداخته است. البته شیخ بهائی از این رأی در کتاب‌های دیگرش برگشته و عقیده به وجوب سوره دارد.

آغاز: بسمله احسن ما یفتتح به الکلام حمد الملک العلام و الصلاة و السلام علی نبینا محمد و آله الکرام

انجام: و هذه اکثر عدداً و امتن متناً و سنداً کما لا یخفی علی منصف و الحمدلله

[کشف الحجب ص ۲۳۴؛ الذریعة ۱۸/۲ و ۵۵/۱۷؛ ریحانة الأدب ۳۱۰/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم، تا: سه‌شنبه رجب ۱۰۲۷ق؛ واگذاری اولاد مرحوم فیض کاشانی در دی ماه ۱۳۷۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۳سم [ف: ۲۱/۱ – ۱۰۵]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۱۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه غره صفر ۱۰۶۶ق؛ در هشت برگ ما قبل رساله حاضر تعلیقات میرداماد بر مباحث حکم ماء قلیل و آب چاه کتاب مختلف علامه آمده است؛ جلد: مقوایی، عطف و دور تیماج مشکی، ۸گ (۶۹ر-۷۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۴ شعبان ۱۰۷۵ق، مصحح، در پشت برگ آغاز مطالبی درباره تجویز اعشاب دیده می‌شود؛ کاغذ: سمرقندی، آهار مهره، ۸گ (۵۴-۶۱)، ۱۶ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۲۹ - ۲۸۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۳/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد حسینی قمصری مشهور به آفتاب، تا: ۱۰۷۷ق، جا: قمصر کاشان؛ ۷گ (۱۱۰پ-۱۱۶ر)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۹۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با رویه پارچه، ۱۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۵×۱۶سم [ف: ۲۰ - ۳۸۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۸۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی آهار مهره، ۱۱گ (۱۳۳ر-۱۴۳ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۷×۱۶/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۹۱]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۱۲/۲

کامل؛ خط: نسخ، کا: حسین علی بن اسحاق، تا: ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج ماشی ضربی، ۱۳گ (۹۰-۱۰۲)، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۴۰۰]

← استحباب السورة مع الحمد فی صورة الاختیار > وجوب السورة بعد الحمد

● استحباب تختم / آداب و سنن / فارسی

estehbāb-e taxattom

مسیحا فدشکوئی، محمد مسیح بن اسماعیل، ۱۰۳۷؟ - ۱۱۲۷ قمری

masīhā fedeškū'ī, mohammad masīh ebn-e esmā'īl (1628 - 1715)

مشتمل بر «مقدمه» و پنج «فص» و «خاتمه»

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۳۰/۸

کا: حاج سید علی محمد علاقبند یزدی، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری مؤسس؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با گالینگور سبز، ۲۳ص (۱۲۶-۱۴۸)، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم[ف:۵-۱۵۴۳]

● استحباب تعزیه اهل البیت و صفت تغلیظ یمین بر کافر و مسلم / فقه

estehbāb-e ta'zīye-ye ahl-ol-beyt va sefat-e taqlīz-e yamīn bar kāfer va moslem

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۱۱/۴

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۱و ۱۲؛ ۳گ (۳۵پ - ۳۷ر) [ف: ۶ - ۱۸۹]

● استحباب حضور ولی و شاهد در نکاح دائم زن / فقه / عربی

estehbāb-e hozūr-e valī va šāhed dar nekāh-e dā'em-e zan

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۳۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۰۰) [مختصر - ف: ۵۱]

● استحباب رفع الیدین حال القنوت فی الصلوات الخمس / فقه / عربی

istiḥbāb-u raf'-il yadayn ḥāl-al qunūt fi-ṣ ṣalawāt-il xams

خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین، - ۱۱۷۳ قمری

xājū'ī, mohammad esmā'īl ebn-e hoseyn (- 1760)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۴۲/۳

آغاز: بسمله الحمدلله الذی قنتت له القانتات و خضعت له القانتون

خط: نستعلیق، کا: محمد اسمعیل بن محمد مهدی، تا: رجب۱۳۷۰ق؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: مقوایی روکش کاغذ قرمز عطف تیماج قرمز، ۱۰ص (۳۷-۴۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۷۸]

● استحباب شهادة علی بن ابی طالب فی الاذان و الاقامة / فقه / عربی

istiḥbāb-u šahādat-i 'alīyy-i-bn-i abī ṭālib fi-l-aḏān wa-l-iqāma

حسینی، محمد مؤمن بن محمد هاشم

hoseynī, mohammad mo'men ebn-e mohammad hāšem

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۰۳/۳

آغاز: بسمله. حمدله ... بعد فيقول ... محمد مؤمن بن محمد هاشم الحسينی ... انی لما رايت اکثر الناس يترکون الشهادة؛ **انجام:** فهذا آخر ما قصدنا ايراده و الحمدلله رب العالمين و صلی الله علی محمد و آله الطاهرين

خط: نسخ و نستعليق، کا: محمد صادق بن فضلعلی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تيماج مشکی مقوايی درون سرخ،۸ص (۴۳-۵۰)، ۲۶ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۴۵۷]

● **استحباب مزاح** / فقه / فارسی

estehbāb-e mezāh

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۰۴/۱۵

خط: نسخ و نستعليق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۳۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ آهار مهره؛ جلد: تيماج مشکی ضربی، عطف تيماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۵]

● **الاستحسان** / حديث

al-estehsān

در چند باب در پاکی و نماز و همه حديث نبوی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹۹/۹

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تيماج ترياکی، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۶۷۷]

● **استحضار الارواح** / علوم غريبه / عربی

istihzār-ul-arvāh

کندی، يعقوب بن اسحاق، ۱۸۵؟ - ۲۵۲ ؟ قمری

kendī, ya'qūb ebn-e eshāq (802 - 867)

مختصری است در چگونگی احضار ارواح، برگرفته شده از رساله ابرخس بن فرطس رومی و نگاشته شده جهت برادری.

قم؛ مرکز احياء؛ شماره نسخه:۲۲۶۰

آغاز: الحمد لله رب العالمين ... اعلم ايها الاخ الصالح وفقک الله للسداد ... انی لما رايت القدماء فی هذا العلم اطالوا

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در عراق؛ خط: نسخ نازيبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ روی برگ اول نام کتاب و مؤلف آمده است؛ ۶ص [عکسی ف: ۶ - ۳۰۵]

● **استحقاق الهاشمی بالام للخمس** / فقه / عربی

istiḥqāq-ul-hāšimī bi-l-umm li-l-xums

شريف هاشمی شيرازی، احمد بن علی محمد، ق۱۴ قمری

šarīf-e hāšemī šīrāzī, ahmad ebn-e 'alī mohammad (-20c)

رساله مبسوطی است در خمس و اين‌که اگر فردی از طريق مادر هاشمی است، استحقاق خمس دارد، همچون ساير سادات. وی برای اثبات ادعای خود، از آيات و روايات و نظريات فقيهان شيعه بهره جسته است. از عبارت ترقيمه مؤلف استفاده می‌شود که وی در سامرا بوده و ظاهراً از محضر درس ميرزای شيرازی (م ۱۳۱۲ق) استفاده نموده است ولی از او در منابع نامی برده نشده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹۴

آغاز: بسمله، الحق الذی لايعتريه ريب و لا ياتيه الباطل من بين يديه و لا من خلفه، هو استحقاق المنتسب الی هاشم (ع) بالام للخمس، و لابد قبل الخوض فی الادلة الاجتهادية و الاصول اللفظية، من بيان الاصل العملی؛ **انجام:** و الحال انهم رعايا ذريته الطاهرة، فکيف الظن برسول الله (ص) بالنسبة الی ذريته فاذا کانت ذريته الطاهرة منزهين عن الصدقة مرتفعين عن الزکاة، فلا محالة يکون لهم الخمس، بلا شبهة و من المعلوم ان ذريته (ص) ليست منسوبة اليه الا بلام

خط: شکسته نستعليق، کاتب = مؤلف، تا: رمضان ۱۳۲۲ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، محشی، ترقيمه: «و قد فرغ من تصنيفه و ترصيفه، الاحقر الافقر ابن علی محمد الشريف ابن محمد حسين الشريف ابن الحاج محمد احمد الشريف، بالانتساب الی الدوحة الهاشمية و الشجرة السلطنة الاحمدية التی، اصلها ثابت و فرعها فی السماء و الشجرة المبارکة، الذريته العلوية التی، لا شرقية و لا غربية، الشيرازی المولد و المنشاء و العسکری المهاجر و الغروی الموطن و المدفن، ان شاء الله فی النجف الاشرف، روحی لمشرفه الفداء، فی اليوم السابع و العشرين من شهر رمضان المبارک من سنة ۱۳۲۲هـ ...»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع قهوه‌ای، ۱۷گ، ۲۰ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۷ - ۲۰۳]

● **استحکام** / فقه / فارسی

estehkām

استرآبادی، محمد مهدی بن محمد شفيع، - ۱۲۵۹ قمری

estarābādī, mohammad mahdī ebn-e mohammad šafī' (- 1843)

رساله کوتاهی در مسائل و احکام صوم مشتمل بر چهارده «فصل».

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۸۹/۲

آغاز: الحمد الله الذی جعل الصوم جنة من النار، و الصلاة ... اما بعد چنين گويد بنده حقير معترف بقصور و تقصير؛ **انجام:** الحمد

الله علی الاختتام و الصلاة علی محمد و آله الکرام تمت.
خط: نستعلیق، کا: غلام علی ملا، تا: پنج‌شنبه ۱۶ شعبان۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف پارچه، ۳۴گ (۴۲پ-۷۵پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۵۴]

← الاستخارة ← ارشاد المستبصر

● **الاستخارة** / استخاره / عربی

al-istixāra

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ - ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, ʻalī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۶۸

بندی از آن؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹ [ف: ۵ - ۱۱۰]

● **الاستخارة** / استخاره / عربی

al-istixāra

؟ کفعمی، ابراهیم بن علی، ۸۴۰ - ۹۰۵ قمری

kafʻamī, ebrāhīm ebn-e ʻalī (1437 - 1500)

یادداشت‌هایی درباره استخاره.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹/۷ خوئی

در فهرست با نام «یادداشت‌هایی از کفعمی» آمده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۱۸۲-۱۸۳) [ف: ۷ - ۲۷۴]

● **استخاره** = **فالنامه** / استخاره / عربی

estexāre = fāl-nāme

خادم انصاری، محمد تقی بن ابوالمعالی، ق۱۱ قمری

xādem-e ansārī, mohammad taqī ebn-e ab-ol-maʻālī (- 17c)

تاریخ تالیف: ۱۲۴۶ق

رساله در دستور استخاره با قرآن کریم است، وی طبق جدول‌های حرفی می‌نگارد: «قاعدة فیه ان تقرا آیة الکرسی و تصلی عشر مرات علی النبی صلی الله علیه و اله و سلم و تقرا و عنده مفاتیح الغیب لایعلمها الا هو ... و تقول اللهم انی تفاءلت بکتابک ... ثم اقصد و اضع اصبعک علی حرف من تلک الصفحة التی فیها مقصودک ثم تکتب ذلک الحرف و تعد من بعده خمسة احرف و الخامس اکتبه هکذا الخ الصفحة فما فضل من آخر الصفحة اضفه الی اولها وعد کذلک و احفظ الحروف التی کتبها من اول الصفحه واجعلها مقدمة فی الاسطار و اذا فرغت من التعداد و انتهیت الی الحرف الذی وضعت اصبعک علیه اقراء الحروف الذی اکتبتها من اول الصفحة تجدها آیة من کتاب الله العزیز تدل علی مطلوبک و مرادک اما امراً و نهی قطعا». این نسخه حاوی ۲۱ لوح و هر لوح دارای ۱۶۰ جدول از حروف الفبا که برای مقصدی خاص است از جمله: «لمعرفة الملیح من القبیح»، لحسن عقد النکاح و قبحه»، «لتعبیر المنام یکون هذا» و غیره.

آغاز: الحمد لله الذی جعل الابهام عینا لمعرفة آلائه و الشکر وسیلة لعد منتهی نعمائه و شرف تبیین الفال ... اما بعد اقول و انا المفتقر ... ابن ابی المعانی محمد تقی الخادم المتطبب الانصاری ... فرایت شخصا من الارواح قادنی الی تالیف متفال من الکتاب لیس مقدور البشر و لا یخطر ببال ذوی الالباب.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** للسرعة و البطاء من الاسفار ... م م ح.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ واقف: سید کاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ کاغذ: حنایی فرنگی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۱۱۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۲/۱-ط

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: تیماج قرمز، ۱۳گ (۳پ-۱۵پ)، ۱۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۱۰۰]

● **استخاره** / استخاره / فارسی

estexāre

حسینی، محمد صالح، ق۱۲ قمری

hoseynī, mohammad sāleh (- 18c)

رساله در انواع استخاراتی است که مؤلف خود تجربه نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۶۱/۷

آغاز: حقیر خاطی محمد صالح الحسینی به عرض طالبان راه هدایت و متعطشان زلال خیر و سعادت می‌رساند که آنچه از انواع متکثره استخاره؛ **انجام:** و این حقیر این نوع از استخاره را مکرر تجربه نموده بمنزله وحی است و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲، مصحح؛ ۳گ (۱۲۴ر-۱۲۶ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۵]

● **الاستخارة** / استخاره / عربی

al-istixāra

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری

ʻalam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

تاریخ تالیف: ۱۱۱۰ق

بحث استدلالی است در معانی استخاره در یک «مقدمه» و چندین «انارة» که در آن از کتاب «فتح الابواب» سید علی بن طاوس و ... یاد می‌کند.
آغاز: سبحان الذی بطن الغیوب فحشر مخزون اسرارها فی اکنة استارها و حال بین القلوب و بین تصرفها علی اختیارها فی سالک اقبالها و ادبارها. نحمده علی ... و بعد یقول المستجیر بالله من الجور بعد الکور. ..
انجام: حامدین لولی الارشاد و الدلالة مصلین علی اهل بیت البسالة و النبالة محمد خیر من صدع بحمل اعباء النبوة و الرسالة ... و کتبه مولفها الفقیر ... محمد المدعو بعلم الهدی بن محسن بن مرتضی ... ببعض شهور حجة عشر و مایة و الف من الحجج المبتدا من الهجرة ... احمد و اشکر حمدا لا ینتهی الیه توغل الافهام و لا یقف علیه تغلغل الفکر بحدید النظر.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق متوسط، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۰ق؛ ضمن مجموعه‌ای است که تمام آن به‌خط علم الهدی پسر فیض کاشانی می‌باشد، محشی به‌خط مؤلف و به امضای «منه»، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۱۸گ (۱-۱۸)، ۱۷ سطر (۱۵/۳×۸/۳)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۵۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۲ص (۴۳-۹۴)، ۱۷ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۸۷۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۶۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی از مؤلف به امضای «منه سلمه الله»؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۳۹گ (۳۳پ-۷۱ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۸ - ۹۱]

● **الاستخارة** / استخاره / عربی

al-istixāra

ساروی، محمد علی بن محمد رضا، - ۱۱۹۳ قمری
sāravī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad rezā (- 1779)
در این رساله مختصر به بیان راه‌های مختلف استخاره پرداخته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۱۳/۷
آغاز: بسمله، ... فاعلم أن للاستخارة طرقاً کثیرة مذکورة فی مواضعها کالوافی و غیره؛ **انجام:** و عسی ان تحبوا شیئاً و هو شر لکم و الله یعلم و انتم لاتعلمون و لله الحمد اولاً و آخراً.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۳گ (۷۴ر-۷۶ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۵]

● **استخاره** / استخاره / فارسی

estexāre

نراقی، احمد بن محمد مهدی، ۱۱۸۵؟ - ۱۲۴۵ ؟ قمری
narāqī, ahmad ebn-e mohammad mahdī (1772 - 1830)
رساله کوتاهی است در خصوص مشروعیت تجدید استخاره در صورتی که حالات استخاره یا مورد استخاره تغییر نماید. یادآوری می‌شود نام این رساله در هیچ یک از منابع موجود وجود ندارد.
چاپ: با تحقیق علی رفیعی علامرودشتی، در مجموعه «میراث ماندگار»، ۱۳۸۲ش
[موسوعة مولفی الامامیة ۱۸۲/۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۳۱
آغاز: هرگاه کسی استخاره کند در خصوص امری مثل خریدن مزرعه یا نکاح دختری یا اجازه دادن ملکی؛ **انجام:** نقل کرد از یکی از علمای معاصرین که او گفت ... از استخاره اول می‌توان دوباره استخاره نمود و الله العالم.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، در برگ نخست دو یادداشت ظاهراً به خط مؤلف؛ مهر: «[احمد] ...» (بیضی)، «محمد ...»؛ کاغذ: فرنگی، نوع جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج عطف تیماج قهوه‌ای، ۴گ، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۵ - ۳۵۰]

● **الاستخارة** / استخاره / عربی

al-istixāra

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، - ۱۳۱۳ قمری
hoseynī meybodī, ʻalī ebn-e mohammad ʻalī (- 1896)
تاریخ تالیف: پنج‌شنبه ۲۴ ذیحجه ۱۲۸۷ق
دارای یک «مقدمه» و شش «فصل» و یک «خاتمه»: المقدمة فی الأسباب و الآلات المعدة للاستخارة؛ فصل ۱. الاستخارة بالرقاع؛ ۲. الاستخارة بالمصحف؛ ۳. الاستخارة بالسبحة؛ ۴. الاستخارة بالقلب؛ ۵. الاستخارة بلسان الغیر (المشورة)؛ ۶. الاستخارة بالقرعة؛ الخاتمة فی سائر اقسام الاستخارة
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذه وجیزة فی الاستخارة و هی فی اللغة طلب الخیرة علی ما فی القاموس
انجام: و لو ادخره لیوم الفاقة الکبری لکان لذلک اهلاً، و الحمدلله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۸
آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۰۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۳۴۶]

۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۵/۳

آغاز و انجام: برابر

کا: عبدالکریم بن محمد اسماعیل بروجردی، تا: با تاریخ ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۶×۲۵سم [شخصی میبدی-ف: ۱- ۲۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۷/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۷۷]

۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۵/۱۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن محمد اسماعیل بروجردی کرمانشاهی، تا: پنج‌شنبه ۵ محرم ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۸ص (۲۵۱-۳۲۸)، ۲۱ سطر [شخصی میبدی-ف: ۱-۴۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۹/۱۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۸۴]

۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۴/۳

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، اندازه: ۲۱×۳۵/۵سم [ف: ۱ - ۴۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۵/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۷۰]

● **الاستخارة** / استخاره / فارسی

al-istixāra

حائری سنقری، محمد علی بن حسن علی، - ۱۳۷۸ قمری

hā'erī sonqorī, mohammad 'alī ebn-e hasan 'alī (-1959)

رساله مختصری است در آداب، کیفیت و فضیلت و انواع استخاره، با استفاده از احادیث.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۰/۲

آغاز: بسمله الحمدلله الذی من لطفه بعباده اوجب علی نفسه لهم للمستغفرین منهم المغفرة ... چنین گوید خادم احادیث ... محمد علی الحائری اولا باید دانست که شرط است در استخاره اطمینان و یقین و توجه؛ **انجام:** خیرة الشارق و نیز از کراجکی نقل شده که در روایت رسیده دو رقعه استخاره ... و بر آن عمل کند

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ ضربی مجدول،۶گ، ۳۰سطر،اندازه: ۱۸×۲۷سم [طبسی مخ: ۱-۲۳۲]

● **استخاره** / استخاره / فارسی

estexāre

شیخ محمد ابراهیم

šeyx mohammad ebrāhīm

رساله‌ای است بسیار کوتاه در راه و روش استخاره کردن همچون استخاره ذات الرقاع، استخاره به تسبیح و قرآن، که از شیخ طوسی و از «مصابیح» علامه حلی و «فتح الابواب» سید بن طاووس نقل کرده است. در الذریعة چند رساله استخاره آمده ولی از این رساله نام برده نشده است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۷/۱۷

آغاز: بدانکه طرق استخاره از اهل بیت به انواع متعدد وارد شده از این جمله استخاره ذات الرقاع؛ **انجام:** و ان لم یکن فاصرفه عنی واقدر لی فیه الخیرة انک علی کل شیء قدیر یا ارحم الراحمین الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالباقی بن عبدالباقی بن رضی الدین محمد حسین آرتیمانی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، ۷ برگ مطالبی از «منهاج الصلاح» علامه حلی، شهید اول، شیخ حر عاملی، امام سجاد، کفعمی، المجتنی سید بن طاووس، کشکول شیخ بهائی و یادداشت‌های گوناگون دیگر در انجام این رساله آمده است؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۱۰۷-۱۰۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۲۰۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۳۷/۳

آغاز: اما در بیان استخاره ذات الرقاع است از حضرت صادق منقول است؛ **انجام:** انک علی کل شیء قدیر یا ارحم الراحمین

با عنوان «استخاره ذات الرقاع»؛ کا: محمد ابراهیم گوهری، تا: ۱۲۹۳ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: میشن قرمز لایی، ۳گ (۲۳پ-۲۵ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۳۹۰]

● **الاستخارة** / استخاره / عربی

al-istixāra

عاملی، علی بن یوسف،

'āmelī, 'alī ebn-e yūsof

رساله‌ای در چهار «باب»

آغاز: بسمله. الحمدلله و سلامه علی عباده الذی اصطفی ... و بعد فیقول علی بن یوسف العاملی مولداً و النجفی مسکنا هذه نبذ یسیر فی کیفیة الاستخار انتخبتها من بعض کتب الاصحاب اجابة لالتماس بعض الاحباء و هی مرتبة علی ابواب: الاول فی معنی الاستخارة فی اللغة العربیة، الثانی فی فضلها، الثالث فی آدابها الرابع فی کیفیتها

انجام: و لیکن هذا آخر ما اردنا اثباته من کیفیة الاستخارة و ادبها و الحمدلله وحده.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۱۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن مولانا حاجی حسین بمی کرمانی، تا: ۲۰ صفر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۵گ (۱پ-۵ر)، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۸- ۱۵۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

● **الاستخارة** / استخاره / عربی

al-istixāra

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۴/۲۹

منقول از ابن طاوس؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۰۴ — همان) [مختصر - ف: ۶۷۹]

● **الاستخارة = آیاتی از قرآن جهت استخاره** / استخاره / عربی

al-istixāra = āyāt-ī az qor'ān jahat-e estexāre

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۱۶/۱

آغاز: و وجدك ضالاً فهدی؛ **انجام:** در خصومت دست تو قوی بود

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۰۱۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف و گوشه‌ها تیماج قرمز، ۲۳ص (۲۳-۱)، ۱۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۷۲۱]

● **الاستخارة** / استخاره / عربی

al-istixāra

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۴/۸۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ: فرنگی و فستقی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱ص، اندازه: ۲۲/۵×۱۳/۵سم [ف: ۱ - ۵۵۰]

← استخاره ≻ آداب استخاره
← استخاره ≻ آیات استخاره

● **استخاره** / استخاره / فارسی

estexāre

چند رساله غیر همانند:

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۹/۳

آغاز: الحجر. و جعلنا لکم فیها معایش: اندرین بازرگانی سود بسیار بیند؛ **انجام:** فاصبر صبراً جمیلا: در فروختن این بنده صبر کند

در رساندن مقصود از آیات برای استخاره کننده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۲۰گ (۱۶۵ر-۱۸۶پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۳۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۰/۸۱

در طریق استخاره و وهم و دم و فال نامه و جدول ارسال قاصد و نامه و دایره فال که امام رضا برای مامون ساخته و علی احمد بصری (؟) آن را از عربی به فارسی بر گرداند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲،۱ص (۴۷۶) [ف: ۱۰ - ۱۸۴۴]

۳. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۵۳/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کبود، جلد: تیماج تریاکی، قطع: خشتی [نشریه: ۳ - ۳۹۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۲۴۵ق [مختصر - ف: ۵۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷

آغاز: لحیان - شرح استخاره اول چو در طالع در آید شکل لحیان ×× بیارائی بزینت هم تن و جان / ترا عزت رسد نزد بزرگان ×× بیابی جمله حاجتها از ایشان؛ **انجام:** قران عمر او بر سه سالگی و پنج سالگی بود اگر بگذرد بعمر طبیعی رسد ثانو را بر آب و سبزه نظر کند.

شانزده بند است در استخاره با قواعد رملی منسوب به گفته‌های حضرت دانیال (ع)، در هر بند چند بیت شعر در قاعده آن بند به نظم آمده پس از آن به نثر شرح می‌شود و در پایان تصریح کرده که از کتاب «حروف» حاج محمد علی خراسانی مقیم کرمانشاه به‌تاریخ ششم جمادی الاول ۱۳۲۹ برداشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الاول ۱۳۲۹ق، جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۴ - ۳۰۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۷۱/۱۵

به نقل از شرح صحیفه سجادیه سید علیخان مدنی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۱۲۰-۱۲۱)، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۶۵]

۷. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲/۴

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۳۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۶۹

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **استخاره = فالنامه قرآن**/ استخاره / فارسی

estexāre = fāl-nāme-ye qor'ān

شیوه تفال با قرآن بر قاعده حروف.

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله ایست در مشورت بکلام ملك علام. چون کسی اراده تفأل بکلام الله کند

انجام: بعدد نحس از او معلوم باید کرد اختیار روز سابق است و السلام علی من اتبع الهدی

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۴/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۴گ (۱۴۴پ–۱۴۷پ)، ۱۶ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۹۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ – ۲۶۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۶۵/۳
آغاز و انجام: برابر.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج مشکی عطف پارچه‌ای، ۸۹گ (۲۲۵–۳۱۳)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۱۵۲۹]

● **استخاره** / دعا / فارسی و عربی

estexāre

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۳۶
آغاز: بسمله اختیارات الوقت فی الاستخاره مروی؛ **انجام:** و این دو معتدل یا نیکی یا بدی. تمت هذه الرساله فی الاستخاره المصحف
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **استخاره با تسبیح** / استخاره / عربی

estexāre bā tasbīh

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۸۹
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶– ۱۲۳۶]

● **استخاره با تسبیح نقل از شیخ بهاءالدین** / استخاره / عربی

estexāre bā tasbīh naql az šeyx bahā-od-dīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۳۸
آغاز: کیفیة الاستخاره بالسبحه ما رأیت بخطه الشریف رحمه الله
بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق، جلد: تیماج یک لا قرمز،۱ص (۴۷)، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰ – ۱۳۴۰]

● **استخاره با قرآن و ...** / استخاره / فارسی

estexāre bā qor’ān va ...

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۲۹/۳
خط: شکسته نستعلیق، کا: شریف بن حسن حسینی رودسری، تا: ۹۷۲ق؛ همراه با جدولی در نجوم و پراکنده‌هایی دیگر؛ ۳گ (۱۲۰ر – ۱۲۲پ) [ف: ۶ – ۲۳۸]

● **استخاره با قرآن**/ استخاره / فارسی

estexāre bā qor’ān

ترجمه رساله است در استخاره با قرآن کریم که در نسخه به سید بن طاووس نسبت داده شده، نام مترجم نیامده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، این ذکریست از ابن طاوس حسنی، در باب استخاره مصحف مجید، پس کسی که استخاره کند، بخواند آیة الکرسی و آیه
انجام: آن امر بد است و اما زیاده نیست و حکم هر دو صورت نیکی و بدی مستویست، این دو معتدل در نیکی و بدی، تمت.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۹/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: درویش علی، تا: ۱۰۵۰ق؛ بخشی از عبارات به صورت چلیپا نگاشته شده؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۲۳ر–۲۴پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳۷ – ۳۲۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۳/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع زرشکی زرکوب با مقوا، ۳گ (۱۳پ–۱۵پ)، ۱۹ سطر چلیپا، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳۳ – ۶۷۳]

● **الاستخارة بالقرآن** / استخاره / عربی

al-istixārat-u bi-l-qurān

دو طریق استخاره با قرآن است از املاء شیخ بهائی به نقل از سید ابن طاووس.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۲/۳-ط
آغاز: ذکر بن طاوس فی باب الاستخارة فی المصحف فلیقرء آیة الکرسی؛ **انجام:** بمنزلة الوحی. هذا املاء شیخنا بهاء الملة و الدین ... محمد العاملی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: تیماج قرمز، ۱ص (۱۸پ)، ۱۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۱۰۰]

● **استخاره به‌طریق حروف** / استخاره / فارسی

estexāre be-tarīq-e horūf

چگونگی درآوردن مقصود و مطلوب با شمارش حروف مقطعه،

در این رساله تشریح می‌شود.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۲۶/۱۱-۱۹/۱۵۶

آغاز: بسمله پس اگر احدی سئوال کند که احوال غایب چیست و به کدام طرف است صحت و مرض او را در حرف اول از سطر اول و ششم شناسد؛ **انجام:** و حکم هر دوصورت در نیکی و بدی منسوب مساوی است و این هردو معتدل در نیکی و بدی و الله اعلم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی دارای ترنج با سر، مجدول گرهی، ۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۳۳۳]

← الاستخارة (رسالة فی) ⟵ عنوان الصواب فی طرق الاستخارات

← الاستخارة (رسالة فی) ⟵ المقارعة

● استخاره (جدول) / استخاره / عربی

istixāra (jadwal)

دستور استخاره با جدول منقول ازامیر المؤمنین علی (ع).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۴/۲۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور قهوه‌ای عطف حاشیه تیماج، ۱۴۱صفحه، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۹ - ۳۳۱]

● استخاره جعفری = فال نامه / استخاره / فارسی

estexāre-ye ja‘farī = fāl nāme

در استخاره امام جعفر صادق (ع) با عنوان‌های «اگر سائلی پرسد».

آغاز: بسمله، منقول است از حضرت امام جعفر صادق رضی الله تعالی عنه هر کسی را حاجتی و مهمی پیش آید و خواهد که انجام کار معلوم نماید که باید که با طهارت کامل در ساعت اسعد به موجب ارشاد امام در عمل آرد ... و این چند کلمه از کلام جعفر موافق حروف تهجی در اعداد آنچه نمودند و این تحفه را به استخاره جعفری نام نهادند

انجام: چند کس شریک دارد و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و اصحابه اجمعین آمین آمین آمین.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۱۴/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: غلام حیدر، تا: یک‌شنبه ۲۱ ذیحجه ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور مشکی مقوایی عطف و گوشه تیماج سرخ، ۱ص (۲۵۹ر)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۷۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۰۹/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بادامک در وسط با عبارت صلوات و بادامک کوچک با نقش «یا رزاق»، ۱۴ص (۱۸۹-۲۰۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۹۲]

● استخاره دانیال پیامبر / استخاره / فارسی

estexāre-ye dānīyāl-e payāmbar

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۰۴/۹

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۵۲ر-۵۲پ) [ف:۶-۲۹۴]

● استخاره در سفر / استخاره / فارسی

estexāre dar safar

آیاتی از قرآن و دعاهایی درباره استخاره در سفر گویا بخشی است از کتاب مفاتیح، زیرا تحت عنوان اول و مفتاح دوم و ... است و مفتاح هفتم و مفتاح هشتم در این دفتر آمده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۲۸/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قرمز یک‌لایی لبه میشن سیاه، ۱۲-۱۴ سطر [ف: ۹ - ۱۸۶]

● استخاره ذات الرقاع / استخاره / عربی

estexāre-ye zāt-or-reqā‘

غیرهمانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۴۲/۷

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ - ۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۱۱۰

به روایت از شیخ طوسی در «مصباح المتهجد»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۲۱۹ — ۲۲۰) [مختصر - ف: - ۳۴۴]

● استخاره معتبر (طریق) / استخاره / فارسی

estexāre-ye mo‘tabar (tarīq-e)

افندی، عبدالله بن عیسی بیگ، ۱۰۶۶ - ۱۱۳۰ ؟ قمری

afandī, ‘abd-ol-lāh ebn-e ‘īsā beyg (1656 - 1718)

آن را برای شاهزاده سلطان محمد اکبر بن اورنگ‌زیب نوشته بود.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۴۲

آغاز: طریق استخاره معتبره که در شریعت مظهر (کذا: مطهر) وارد شده و علما را در صحت آن نزاعی نیست آن که هر گاه امری عظیمی پیش آید که آدمی خود اولا وضو جهة نماز استخاره بسازد؛ **انجام:** حتی علماء اسلام کتابها در باب احوال استخاره نوشته اند. طریقهای بسیاری برای آن به انواع مختلف روایت کرده اند. نهایت آنجه درین مقام کمترین بندگان آستان خلافت نشان و کمینه مخلصان اعلی حضرت شاهی ظل اللهی حسب الامر الاعلی عجالة الوقت جهت تذکار خاطر عاطر اقدس اشرف در بلده فراه لا زال محفوظاً بالرفاه مرقوم ساختهایم و افئده بی‌نزاع معتمد و درست‌تر است الباقی ظلال جلال و اشفاق بر مقارق اهل آفاق پیوسته گستره [گستره] باد. انجامه: «۱۷ ذی قهده سنه ۱۱۱۸ روز دوشنبه در بلده مشهد مقدس زادهما (کذا) الله تشریفاً و کراماً و مهابتاً و تعظیماً نقل از خط فضیلت و فواضل دستگاه جامع المعقول حاوی الفروع و الاصول مرزا عبدالله افندی بن عیسی بیک اصفهانی سلمه الله که برای پادشاهزاده غفران و مغفرت پناه سلطان محمد اکبر بن اورنگ زیب پادشاه تاب (کذا؛ طاب) ثراه نوشته بودند»

خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: دوشنبه ۱۷ ذیقعده ۱۱۱۸ق، جا: مشهد؛ کاغذ: چند نوع بیشتر شرقی نخودی آهار مهره نازک، جلد: میشین مشکی ساده عطف چرم قهوه‌ای، ۱ص (۳۰۰)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱ – ۹۳]

← استخاره نامه ≻ فالنامه

● **استخاره نامه** / استخاره / فارسی

estexāre-nāme

اردبیلی، احمد بن محمد، ق۱۵ قمری

ardabīlī, ahmad ebn-e mohammad (- 21c)

در استخاره به آیات قرآنی با تعیین علامات رموز از بسیار خوب تا بسیار بد برای برخی آیات از ابتدای سوره بقره تا پایان سوره تکویر به ترتیب سور به نقل از ملااحمد اردبیلی است. مطلع بعضی آیات این سوره‌ها نوشته شده است و رمز هر یک با شنگرف در بالای اولین کلمه هر آیه گذاشته شده است. مطابق این استخاره‌نامه در هیچ‌کدام از فهرست‌های مرعشی، مجلس، دانشگاه، قدس، ملک، سپه و نیز الذریعه موجود نیست.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۵۲

آغاز: استخاره نامه و آیات قرآنی که نیک و بد بقول ملا احمد اردبیلی ... از اول آیه تا اخر هر کجا که تغییر ... علامت خ خوب علامت ع بسیار خوب ... ع اولئك علی هدی؛ **انجام:** و ذاالنفوس و اذا الموؤدة سئلت الی نشرت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ افتادگی‌ها و شماره‌های اجزا در حاشیه؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: میشن قهوه‌ای مقوایی لبه‌ها سجاف عنابی و عطف سجاف تریاکی سوخته، ۲۱گ (۳۳پ–۵۳پ)، ۱۵–۱۶ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱/۵سم [رایانه]

● **استخاره نامه** / استخاره / فارسی

estexāre-nāme

غیرهمانند:

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۱۰/۹

آغاز: بسمله، استخاره نامه که از کلام مجید استخراج می‌نمود؛ **انجام:** در میان زن و شوهر جدایی افتد والله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۴گ (۲۰۱ – ۲۰۴)، ۱۵ سطر [ف: ۵ – ۶۷۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۷/۳

آغاز: الحمد لله الرحمن الرحمن و الصلوة و السلام علی خیر خلقه و آله أجمعین الطیبین اما بعد این کتابی است استخاره نامه و مشتمل بر سی خانه و خانه هایش در هشت است؛ **انجام:** و انگشت گذارده برسد جواب صریح حاصل که این است کلیه در وضع استخاره نامه بطریق مربع حروفی.

رساله‌ای کوتاه در استخاره (نوعی فال) مشتمل بر سی جدول هشت در هشت که در هر خانه آن حرفی و بالای هر جدول مطلبی نگاشته شده و هر کدام از آن مطالب خواسته باشند نخست سوره حمدی خوانده می‌شود سپس سه سوره قل هو الله احد و سه صلوات بر محمد و آل محمد (ع) فرستاده و نیت کرده و انگشت خود را در یکی از خانه‌ها می‌گذارند و ملاحظه می‌نمایند که چه حرف است از آن حرف چهار چهار بشمارند و حرف چهارم را در جایی بنویسند اگر در آخر حرف چهارم است و چیزی زیاده نمانده که از اول خانه گیرند و به‌طریق اول چهار چهار بشمارند و حرف چهارم را بنویسند تا سر همان حرف که اول انگشت بر روی او آمده است آنگاه حروف مقطعه را بخوانند مطلب معلوم خواهد شد انشاء الله تعالی؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: ابوالقاسم خراسانی، تا: ۱۲۷۷ق؛ ترقیمه: «حسب خواهش عالیجناب مبادی آداب نخبة سلسلة اولوالالباب لب لباب الاعاظم و الافاخیم ابن عم کامیاب آقا میرزا ابو القاسم زاد الله تعالی مجده و عزه و وفقه لتحصیل مراضیه و اکتساب الکلمات فانها زینة المرء و لباس التقوی و أحسن الجلباب لاولی الالباب لدی المرجع و المآب قلمی گردید بتاریخ ۱۴ شهر ربیع الاول ۱۲۷۷ هـ کاتب ... ابوالقاسم خراسانی التماس دعا دارد»، به‌نظر می‌رسد دو برگ پایانی نسخه جدا از نسخه و عباراتی توضیحی بوده باشد؛ کاغذ: فرنگی، ۱۰گ (۱۹پ–۲۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف: ۳۵ – ۱۸۳]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۶۷/۱

آغاز: البقرة. واتیه الله الملك والحکمة: ولایت وپادشاهی یابد – و من قبل ان یأتی یوم: فروختن این بنده بهتر است؛ **انجام:** ایحسبون

انما نمدهم: شوی توانگر وبسیار مال وزریابی
مضمون آیات را جهت استخاره تعیین کرده و مقابل آیات نوشته است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بر روی برگ اول و پشت برگ آخر جداولی مذکور است؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج مشکی، ۱۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۹]

● **الاستخارة و القرعة** / استخاره / عربی
al-istixāra wa-l-qur‘a

موسوی تستری، عبدالحسین
mūsavī tostarī, ‘abd-ol-hoseyn

چاپ: چاپ شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۷/۴
کا:سید احمد صفائی خوانساری،بی‌تا،قطع: جیبی[اهدائی ف: ۲۸۶]

● **الاستخدام** / بدیع / عربی
al-istixdām

از صنایع لفظی بدیعی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۲۵-ط
آغاز: فائده الاستخدام له معنیان الاول ان یراد بلفظ معنیان
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۳۵گ [ف: ۲۳ - ۷۲۲]

● **استخراج ابعاد الکواکب** / هیئت / عربی
istixrāj-u ab‘ād-il-kawākib

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۱۸/۲-ف
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸، ۱گ (۴۸پ) [فیلمها -ف: ۳ - ۸۰]

● **استخراجات = الاستخراج فی طلب العمر و الهیلاج** / هیئت / فارسی
estexrājāt = al-estexrāj fī talab-el-‘omr va-l-hīlāj

طبری، محمد بن ایوب، - ۴۸۵ قمری
tabarī, mohammad ebn-e ayyūb (- 1093)

شاید نخستین کتاب در اسطرلاب باشد که به‌زبان فارسی نگارش یافته است. کتابی است در چگونگی استخراج وقت مرگ اشخاص و اندازه عمر آنها و احکامی که بر این موضوع می‌توان داشت، طبق گفته‌های حکما و احکام اتفاقی آنان بر پایه‌های علوم نجوم. در دیباچه می‌گوید: «پس ما خواستیم که از بهر ایشان رسالتی بسازیم مفرد و اندرو پیدا کنیم شناختن عمرهای مردم ... پس این کتاب را اندرین معنی آغاز کردیم و او را کتاب استخراج خواندیم، اندر طلب عمر و هیلاج». در سی «باب»: ۱. اندر شناختن قاعده عمرها و مردم؛ ۲. در معرفت مولودی که او را تربیت نباشد؛ ۳. در شناختن حالت‌ها و قسمت‌ها و تربیت‌ها؛ ۴. در شناختن هیلاجات و جایگاهشان؛ ۵. در شناختن جایگاه دلیل‌ها و اوتاد زایل و مایل؛ ۶. در شناختن هیلاجات در طوالع روزی؛ ۷. در شناختن هیلاجات در طوالع شبی؛ ۸. در شناختن جایگاه ستارگان؛ ۹. در شناختن ارباب خطوط دلیل‌های ایشان؛ ۱۰. در بیرون آوردن کدخدا بر جایگاه هیلاج؛ ۱۱. در پیدا کردن عطیت کدخداه چون بر درجه وتد طالع بود تا در درجه مایل الوتد و زائل الوتد؛ ۱۲. در پیدا کردن عطیت کدخداه چون میان وتد و مایل الوتد بود؛ ۱۳. در پیدا کردن عطیت کدخداه چون میان مایل و زایل وتد بود؛ ۱۴. در پیدا کردن آنکه چون کدخداه میان مایل الوتد و درجه وتد بود عطیت دهند؛ ۱۵. در پیدا کردن آن ستارگانی که زیاده و نقصان کنند بر عطیت کدخدا؛ ۱۶. در پیدا کردن آنکه ستاره چون بر درجه وتد و مایل الوتد بود چه افزاید و چه کاهد؛ ۱۷. در آنکه چون ستاره میان وتد و مایل الوتد بود چه افزاید و چه کاهد؛ ۱۸. در آن‌که چون ستاره مایل و زایل بود چه افزاید و چه کاهد؛ ۱۹. در آنکه چون ستاره میان زائل وتد بود چه زیاد و نقصان کنند؛ ۲۰. در معرفت تغییر اولاء عمر و هیلاجات؛ ۲۱. در معرفت اوتاد ساعات چهارگانه؛ ۲۲. در استخراج تسیر درجات معلوم به درجه نامعلوم که آن درجه هیلاج باشد؛ ۲۳. در استخراج تسیر درجات معلوم به درجه که آن درجه هیلاج با طالع بود به درجه قاطع؛ ۲۴. در معرفت درجات قاطع بر هیلاج و کدخدا و درجات طالع و اولاء احکام؛ ۲۵. در بیرون آوردن اجزاء ساعات به حسب موضع ستارگان؛ ۲۶. در بیرون آوردن مطرح شعاع ستارگان؛ ۲۷. در شناختن اولاء موت و وقت تحویل به تمام؛ ۲۸. در معرفت ترکیب مردم و دانستن دلیل‌ها که بر مرگ دلالت کند؛ ۲۹. در تعریف کردن اندر دلیل‌های عمر و بیرون که کدام مولود بزید و کدام بمیرد که هیلاج و اولاء عمر تباه شده باشد؛ ۳۰. در شناختن قاعده عمرهای مردم. برخی گفته‌اند که در ۳۵۴ق نوشته شده است

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد المصطفی و آله اجمعین و سلم تسلیماً کثیراً چنین گوید خواجه حکیم محمد بن ایوب الحاسب الطبری که از دشواری شناختن حالهای مرگ مردم و بقاء وی اندر جهان و بر آن حکم کردن که تا بدان حد شده است که هر کسی را ظنی و وهمی دیگر است ... پس ما خواستیم که از بهر ایشان رساله سازیم مفرد و اندرو پیدا کنیم شناختن عمر و بقاء مردم و پدید آریم سرهای که بکار آید ... پس ما این کتاب را درینمعنی آغاز کردیم و او را کتاب استخراج خواندیم اندر طلب عمر و هیلاجات و او را سی باب نهادیم ... باب اول در شناختن قاعده عمرهای مردمان ایزد سبحانه و تعالی که مسبب الاسباب است هر چیزی را سبب چیزی دیگر کرد هاست و حرکات افلاک و کواکب را سبب

همه چیزهای که در عالم سفلی حادث شود کرده و بقاء عمر مردم دروی بعضی را تقدری پرداخته کرده و بعضی را تقدیری ناپرداخته و آنکه از وی پرداخته است بقاء ذاتی خوانیم و ناپرداخته را بقای عرضی و شناختن بقاء عرضی آنست که جمله اشخاص را بود و تولد او از قرانها و دورانها و ممازجان ستارگان است و فناء آن از نابودی مکان یا هوا و یا غذا باشد

انجام: بهمه حال اینست حالی و یاد کردیم تا چون حکم رانند کسانی که تطرف کنند در علم نجوم و احکام و الله اعلم بالصواب.

چاپ: به‌کوشش تقی بینش چاپ شده

[نسخه‌های منزوی ۴۰۳؛ مجله ادبیات مشهد ۸۸۷/۲۸؛ دیباچه مفتاح المعاملات ۱۶؛ فهرستواره منزوی ۲۷۹۲/۴؛ الذریعه ۲۰/۲؛ بروکلمان، ضمیمه، ۵۸۹/۱؛ سزگین ۳۸۵/۵–۳۸۶؛ کشف الظنون ۳۴/۱؛ هدیة العارفین ۴۷/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۶۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ صفر ۸۵۴ق؛ جلد: مقوایی با روکش ابرو باد و سرطبل دار عطف و دور تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ (۲پ–۲۶پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۴۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۱۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بوقت شیر فلك می‌گردد افروخته شده تا آن وقت که فرو میرود اینست آثار علوی و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ ربیع الثانی ۸۷۴ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج ماشی یك‌لا، ۴۹ص (۱۰۵–۱۵۳)، ۱۷ سطر (۱۴/۵×۸/۵)[ف: ۲ – ۳۵۳]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۷/۱

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۱گ (۷پ–۲۷پ)[ف:۱-۱۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۲۱/۲

آغاز: بسمله. حمد صلوة. گوید محمد بن ایوب الحاسب الطبری که از دشخواری شناختن حالهاء اجل مردم و بقاء ایشان اندر جهان و بدان حکم کردن تا آن حد شده است که هر کسی را در وی طعنی دیگر شده است بر درستی قاعده اصل این علم؛ **انجام:** و اگر نظر سعود یار شود تدبیر و علاج سودمند بود و آن قاطع دفع گردد اینست احوال ادلاء عمر که یاد کردیم و الله اعلم، تم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا عطف پارچه، ۸۳ص (۱۶۲–۲۴۴)، ۱۲ سطر (۶×۱۲/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۷×۲سم [ف: ۱۷ – ۳۵]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که تسییر کنند در احکام نجوم این کتاب. تم

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۸ صفر ۱۰۳۱ق، جا: دارالسلطنه فرح آباد؛ ۲۹گ (۱پ–۲۹ر) [ف: ۱ – ۱۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و این شرطها بجای آرند و این گفته اندر معنی کفایت است متصرفان این علم را و این کتاب تمام شد.

خط: نستعلیق، کا: باقیجان محمد فولاد کاتب بخاری، تا: تقریباً ۱۰۵۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۳۶گ (۵۳پ–۸۸پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۶×۱۸/۵سم[ف:۴-۸۲۸]

۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۸۹/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب سی ام در حکم کردن بر عمرها مولود و تصرف آن اما دلیلها چهار گانه اول تسییر درجه هیلاج است بدان درجها قاطع که یاد کردیم و تسییر درجه طالع اگر هیلاج او نباشد بدان درجها قاطع که گفتیم. ... این است احوال اولاء عمر که یاد کردیم و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب تمام شد کتاب اولاء عمر و هیلاجات.

خط: نستعلیق کوفی، کا: طیب، تا: ۱۰۵۵–۱۰۵۶ق؛ کاغذ: ترکی نخودی رنگ، جلد: مقوای روکش چرم لاکی وسط سه ترنج و چهار لچکی ضربی ساده اندرون کاغذ زیتونی رنگ جلد کار ایران است، قطع: رحلی، اندازه: ۲۴/۵×۳۶سم [ف: ۷ – ۱۷۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۵۶/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: هندی آهار مهره شکری، جلد: تیماج قرمز سجاف عطف تیماج مشکی، ۳۷ص (۲۲۷–۲۶۳)، قطع: وزیری [ف: ۱۹ – ۴۰۲]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۴۳/۲

آغاز: بسمله. حمد له. اما بعد چنین گوید محرر این رساله خواجه [ابو جعفر محمد بن] ایوب حالب الطبری ... ما خواستیم رسالتی سازیم مغز اندر و پیداکنیم شناختن عمر و بقا ... تا این کتاب را اندر این معنی آغاز کردیم و او را کتاب استخراج خواندیم اندر طلب عمر [و هیلاج]؛ **انجام:** اینست احوال اولاد و عمر که یاد کردیم.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۸۸ق؛ ۱۶ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: – ۶۳]

۱۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۴۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آن قاطع رفع گردد اینست احوال ادلاء عمر که یاد کردیم والله اعلم بمعنی الکتاب.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمدحسن بن رفیع الدین عسگری رضوی، تا: ۱۰۸۸ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۷ سطر ی (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۱۴۵]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۳/۲

آغاز: بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی خلق الخلق و دبر الامور و زین الساعات و الایام؛ **انجام:** و در مطالع هم از آن جمله باشد که دلیل اولی به آنجا رسد و همچنین اثنا عشریات سیارات بروج و الله اعلم باصواب والیه المرجع و المآب.

در فهرست با عنوان «سی باب» آمده؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمد معصوم رضوی، تا: ۱۰۹۸ق، جا: دلیجان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۷۵ص (۴۷–۱۲۱)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۶ – ۱۴۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۲۶/۲

آغاز: کتاب استخراجات محمد بن ایوب الطبر الحساب (کذا) باب ۲۱ در معرفت تسییر؛ **انجام:** راحت و فراخی نعمت و آسایش خلایق باشد، والله اعلم
جزئی از کتاب استخراجات نجومی مؤلف است. که اصل آن شامل ۲۹ باب است و از باب ۲۱ شروع شده است و تا باب ۲۶ بیشتر ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ پس از آن دلالات کواکب است مشتمل بر چندین لطیفه و فایده؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: چرمی یک‌لا، ۳۴ص (۲۲۷–۲۶۰)، ۱۵ سطر (۱۳/۷×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۸ – ۳۰۱]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۴۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و زهره آنجا بود همچنان بود که زهره بزرجل پیوسته باشد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی،۲۹گ (۱۴پ–۴۲پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۲۴ – ۴۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۲۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام؛ **انجام:** و سریع السیر و استقامت.
خط: تحریری متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاتب در مقدمه نام مؤلف را به‌خطا «ایوب بن حاسب» نوشته و همین خطا را در پشت صفحه اول تکرار کرده اند. چنان می‌نماید که مؤلف از منجمین قرن ششم بوده و ظاهراً این کتاب ترجمه ای است که از تألیف او در همان حدود کرده‌اند؛ کاغذ: اصفهانی شکری آهارمهره دار، جلد: میشن زرشکی داغ‌دار، ۱۱۳ص، ۲۲ – ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۶ – ۱۰۲]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۵۵/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی متوسط، جلد: تیماج قرمز، ۲۶ص (۲–۲۷)، ۱۸ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۹ – ۳۹۷]

۱۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱–پ/۴۰۸/۳
آغاز: بسمله و به ثقتی – رب تمم بالخیر – الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و اله اجمعین اما بعد؛ **انجام:** تم التحریر فی ... ۲۷ شهر محرم الحرام سنه ۱۱۶۳ ... المذنب ابن مرحوم حاج فرج‌الله شوشتری محمد امین کتبها لنفسی
خط: نستعلیق، کا: محمد امین ابن حاج فرج الله شوشتری، تا: محرم ۱۱۶۳ق؛ دارای چند جدول است؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای سیر، ۱۷ص، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲ – ۷]

۱۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۳۵/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن علی بن محمد شفیع اصفهانی، تا: ۲ جمادی ۱۱۷۶ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج دار عطف تیماج مشکی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۹۶]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۸۶/۲
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۲۰ رمضان ۱۱۹۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی جدید ضربی ترنج‌دار، ۲۳گ (۱۹پ–۴۱پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲۰ – ۱۳۹]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: دو رو تیماج رو مشکی پشت قهوه‌ای، ۲۵گ (۱۵۶پ–۱۸۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶ – ۲۱]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۶۸/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۱۹ق، جا: کاشان؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۱/۳سم [ف: ۶ – ۳۴۵]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: ۱۲ محرم ۱۲۳۰ق؛ مصحح؛ اهدایی: خاندان بغایری ۱۳۸۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: ساغری مشکی مقوایی ترنج و سرترنج با گل و بوته ضربی مجدول منگنه ضربی، ۱۷گ (۱۶۹پ–۱۸۵)، ۲۲ سطر (۹/۳×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۲۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲
آغاز: در استخراج تسیر درجات معلوم یا در حالت درجات که این درجه هیلاج باشد؛ **انجام:** این است احوال اولاد عمر که یاد کردیم و الله اعلم بالصواب تمة الرساله الشریفه به تاریخ ۱۰ شهر رمضان المبارک سنة ۱۲۶۲
در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ رمضان ۱۲۶۲ق؛ افتادگی: وسط؛ از کتاب‌های مرحوم ابراهیم دهگان؛ کاغذ: لیمویی، جلد: مقوای قهوه‌ای روشن، ۳۷گ، ۱۱ – ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [دهگان – ف: ۱ – ۱۵]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۳۰/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و شش روز را از ثلث عطیت صغری مشتری بکاستیم. باقی عطیه ای است که زیاده می‌کند. والله تعالی یعلم
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن حاجی محمد جعفر تهرانی، تا: ۱۲۹۰ق؛ کاغذ: پسته‌ای آبی، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۱۴ سطر [ف: ۵ – ۳۴۹]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۷/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و این کفایت است اندر معنی کسانی را که قصد می‌کنند در احکام تحویلی و انتها اصلی و الله اعلم تمام شد طالع مولود در باب عطیه عمر تا بر کسانی که این عمل کنند آسان گردد و ما را بفاتحه یادآوری نمایند و الحمد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز روشن ضربی یک لایی، ۲۵ص (۷۳–۹۷) [سنا – ف: ۲ – ۲۶۵]

۲۵. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۵۴۰]

● **استخراجات** / هیئت / فارسی
estexrājāt
بخشی است از کتاب یا رساله ی. در برگ ۳پ این عنوان دیده می‌شود: «البرج العاشر و ما فیه من المسائل. چون کسی پرسد از عملی که از سلطان طلب کند.»

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۱/۱-ط
آغاز: منصرف از آفتاب باشد آن کس از هم سلطان یا از پدر یا از استاد به خشم رود؛ **انجام:** و در ربع جنوبی هر درجه فصل سالی باشد و در ربع غربی هر درجه سالی.
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۴ص (۱-۴)، ۱۹، ۱۷ و ۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۳ - ۷۲]

● **استخراجات المطر الحساب** / ریاضیات / فارسی
estexrājāt-ol matar-el hesāb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۷۳
آغاز: بسمله، چنین گوید سواد اضعف العباد کتاب استخراجات محمد بن ایوب المطر الحساب؛ **انجام:** و آسایش خلایق باشد و الله اعلم تمت الباب بعون (کذا)
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **استخراجات برهانات (فائده در)** / طب / فارسی
estexrājāt-e borhānāt (fā'ede dar)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۱۸/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۴۶ق؛ ۶ سطر [ف: ۷ - ۲۸۴]

● **استخراجات نجومی** / هیئت / فارسی
estexrājāt-e nojūmī
رساله‌ای است نجومی در ۲۸ «فصل» شامل استخراج از بیست و هشت علامت همچون: ۱. کسوف آفتاب در بروج مختلف؛ ۲. خسوف ماه در بروج مختلف؛ ۳. حکم دایره آفتاب؛ ۴. دایره ماه؛ ۵. برآمدن ماه نو در بروج دوازده‌گانه؛ ۶. حکم ستاره گیسودار در بروج؛ ۷. حکم افتادن ستاره؛ ۸ حکم قوص و قزح؛ ... ۱۸. باریدن خاک سرخ؛ ... ۲۲. حکم آوازی بر حسب بر بروج؛ ... ۲۵. حکم زمین لرزه بر حسب ماه در بروج، ۲۶. حکم گرمای بی‌هنگام بر حسب ماه در بروج ... در هر یک از علایم نجومی پیش‌گویی‌ها و احتمالات اتفاقات را بیان می‌کند.
آغاز: بدانکه این رساله‌ای است در استخراج از بیست و هشت علامت که اندر فهرست کتاب یاد کرده اند ر بیست و هشت فصل بر حسب بودن ماه اندر بروج از گفتار حکما و لله اعلم فصل اول در حکم کسوف آفتاب بر حسب ماه در بروج حمل آفتاب بگیرد دلیل بر ترس پادشاهان و مرگ یکی از بزرگان
انجام: در حوت چون ماه در حوت بود دلیل کند بر باران بسیار و زیادی آبها و غم و اندیشه مردم و مرگ زنان و تباهی میوه‌ها و خبرهای اراجیف خاصه در آخر سال والله اعلم بالصواب تمت الکتاب.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۸۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اندیشه خلایق از ذکام و نزله و سرفه و مرگ گوسفندان و حیوانات.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم قهوه‌ای روشن، ۲۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۲سم [ف: ۴۳ - ۱۷۴]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۵۶/۲-۳۳/۱۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی با ترنج و سر ترنج، ۲۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۳۳]
۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۴۸/۴
آغاز: مقاله دوم در استخراج بیست و هشت علامت که در فهرست کتاب یاد کرده شد؛ **انجام:** و پادشاهان آن دیار را با هم خلاف.
ظاهراً بخشی از همان رساله است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری مؤسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۰گ (۳۸-۴۷)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۳۳۸]

● **استخراج الاجذار المتضاعفة المتوالية** /ریاضیات /عربی
istixrāj-ul ajḏār-il mutaḍā'ifa al-mutawālīya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۱۷-ف و ۹۱۶/۱۷-ف
نسخه اصل: پاریس p. 169 (بلوشه ۷۲۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۳۹ و ۵۴۹]

● **استخراج احکام** / فارسی
estexrāj-e ahkām

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۷/۲۵
فصل چهارم از باب دوم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید سمرقندی، جلد: تیماج آلبالویی ضربی مقوایی با ترنج، ۱۸ص (۵۸۲-۵۹۹)، ابعاد متن: ۱۰×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۰سم[سنا-ف:۱-۳۹۵]

● **استخراج احکام طالع شهریار و شهزادگان** / اختربینی / فارسی
estexrāj-e ahkām-e tāle'-e šahrīyār va šahzādegān
افشار، محمد اکبر بن نصر الله، ق۱۳ قمری

afšār, mohammad akbar ebn-e nasr-ol-lāh (- 19c)
درباره خاندان قاجار و زایجه و طالع تولد آنها است و در برخی جاها ماده تاریخ است سروده میرزا یونس مازندرانی و میرزا خرم. همچنین دارای تاریخ تولد افراد این خاندان در آن مندرج است که تفصیل آن در فهرست دانشگاه (۱۱: ۲۰۸۹) آمده است.
[فهرستواره منزوی ۲۹۳۹/۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۴۰/۳
آغاز: حمدی چون کوکب ثابت و سیار بی غایت ... نثار بارگاه محمودیست ... این مختصریست و جیزه در استخراج احکام طالع آفتاب مطالع شهریار عادل و شهزادگان باذل ... مؤلف این نمیقه ... محمد اکبر افشار
بی‌کا،تا:قرن۱۳؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۹۴گ (۱۱۴پ-۲۰۷ر)، ۱۲ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۰۸۹]

← استخراج از دایره زایرجه ≻ الزایرچه

● استخراج اسامی از جفر جامع / جفر / فارسی
estexrāj-e asāmī az jafr-e jāme'
فصول و فوائد کوتاهی است در طریق استخراج اسامی از جفر جامع با جدول و دوائری در این موضوع.

۱. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۴۷۰/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ بین رساله‌ها و حاشیه برخی از رساله‌ها یادداشت‌های متفرقه بسیاری در جفر آمده است، در رواق پایانی برخی از برگ‌های رساله‌ای در فراست از باب یازدهم تا بیست و دوم آن آمده است؛ ۲۴گ (۱۰پ-۳۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۷۲]

● استخراج اسامی ائمه از آیه تطهیر = تأویل آیه تطهیر = الزبر و البینات / علوم قرآن / عربی - فارسی
estexrāj-e asāmī-ye a'emme az āye-ye tathīr = ta'vīl-e āye-ye tathīr = az-zubar wa-l-bayyināt
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)
استخراج اسامی معصومین (ع) است از زبر و بینات آیه تطهیر منسوب به خواجه نصیرطوسی.
آغاز: انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تصهیرا بطریق زبر و بینه اسامی سامیه طاهره زاکیه ائمه را بشرحیکه مرقوم داشته استخراج نموده محقق طوسی علیه الرحمة و التحیة. انما، زبر ا. ن. م.ا ...
انجام: (تطهیرا) ۷۴۰ زبر: ت ط ه ی ر ا، ۶۲۵، البینات: ااااا ل ف، ۱۱۵، والنقی و العسکری و المهدی الهادی: ۷۴۰

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۹/۲۷
آغاز: افضل العلماء واکمل الفضلا خواجه نصیر الملة و الذین از این آیه به حساب زیر و بینات اسامی شریفه سید المرسلین و ایمة الطاهرین را استخراج نموده‌اند. انما۴۱۸؛ زیر: ۹۲ محمد صلی الله علیه و آله. بینات: ۳۲۶ علی وصی بحق. یریدالله ۷۱۷؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ساده و گرهی عطف چرم، ۱ص (۳۸۸)، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۶/۲-ط
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ همانند نسخه شماره ۷۷۰/۲۲ مجلس شورا بدون مقدمه در آغاز؛ کاغذ: اصفهانی شکری رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای سیر با آستر از تیماج مشکی و عطف و حاشیه تیماج قرمز، ۱ص (۵ پ)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۷۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۰/۳
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ (۱۰۶)، ۱۷ سطر، اندازه: ۵×۹سم [ف: ۳۳ - ۶۸۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی نخودی، ۱گ (۱۰۶ ر)، ۲۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف:]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷/۴ سرود
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالباقی بن حاج قنبر علی مودی قاینی، تا: ۱۰۶۲ق [نشریه: ۱۳ - ۴۱۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۱۱۹۸۸/۱۳
آغاز: (انما) ۴۱۸ زبر ۹۲ بینات ۳۲۶، محمد وصی بحق علی: ۴۱۸؛ (یرید الله) ۵۱۷ زبر ۲۹۰ بینات ۲۲۷، و امام الهمام الحسن بن علی: ۵۱۷، ..؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی یک‌لا، ۱گ (۱۳۰ر-۱۳۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه:۱۰×۱۵/۵سم [ف:۳۰-۳۲۲]

۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۱۴/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۰/۲۲-ط
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی رنگ، ۲۲گ حاشیه، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۶۶]

● استخراج الاسئلة و اظهار الاجوبة / جفر / عربی
istixrāj-ul as'ila wa iẓhār-ul ajwiba

پاسخ سؤالی است در جفر که سلطان مطهر والی خراسان پرسیده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۶۶

آغاز: قاعدتان الاول فی استخراج الاسئلة و اظهار الاجوبة عن غیر المخبات و الضمایر؛ **انجام:** ق ر ف ن ع ر ع ن ط س ط ش ص ض ص ی ص لا تمت

خط: نسخ بدخط، کا: محمد باقر، تا: ۴ ربیع الثانی ۱۳۱۸ق؛ جلد: چرم قهوه‌ای روشن، ۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۷/۷سم [ف: ۴۳ - ۱۶۵]

● استخراج اسماء الله / جفر / فارسی

estexrāj-e asmā'-ol-lāh

به‌طریق کشف و رشف به‌روش علم جفر یا استخراج اسماء با اصول خمسه (کنیت و اسم و طالع و صاحب طالع) که به‌دستور معزالدوله میرزا اسماعیل تألیف شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۱/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۱گ (۳۳۲ر و ۳۳۲پ)، ۲۴ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۴۰]

← استخراج اسماء ائمة < اسماء الائمة المعصومین بالحروف الابجد

← استخراج اسماء ائمة < خطبه بی الف امیرالمؤمنین

● استخراج اسماء و اخبار / جفر / فارسی

estexrāj-e asmā' va axbār

رساله‌ای است بر هفت «جدول»: ۱. حروف آدم (ع)؛ ۲. ادریس (ع)؛ ۴. حروف سه پند است؛ ۴. حروف امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) که آن را جعفر جامع نامیده است؛ ۵. امام ناطق (ع) جعفر بن محمد صادق (ع)؛ ۶. حروف خواجه رئیس ابوعلی؛ ۷. حروف خواجه ابوشمس مغربی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۰۹

آغاز: در استخراج اسماء و اخبار از صفحات جامع و کیفیت سؤال سایل و استخراج جواب؛ **انجام:** به هر خانه است جمله نظیره گیرند و تکسیر کنند بر ... مطلع و فواید روی نماید و الله اعلم

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای جداول و اشکال جفریه، دارای حواشی و توضیحات و اعداد جفریه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، مجدول ضربی، ۲گ (۸۴پ-۸۵پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

← استخراج اسماء یومیه (رساله در) < قواعد الجفر

← استخراج اعمال اللیل و النهار < مختصر فی معرفة استخراج اعمال اللیل و النهار

● استخراج امور ماضیه در دو طریقه / علوم غریبه / فارسی

estexrāj-e omūr-e māzīye dar do tarīqe

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۱/۱۹

آغاز: بسمله شکر و سپاس خداوندی را سزاست که بر همه چیز عالم و دانا است

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج عنابی لایه ای، ۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۲۲]

● استخراج انحراف بلاد از مکه / هیئت / فارسی

estexrāj-e enherāf-e belād az makke

کاشانی، نصرالله بن ابی الحسن، ق۱۳ قمری

kāšānī, nasr-ol-lāh ebn-e ab-el-hasan (- 19c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۳۲/۵

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی. ساخته روز یک‌شنبه ۱۲۷۹/۸/۱۹؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۶۰۰]

← استخراج اوساط (رساله) < آفتاب و کواکب

← استخراج اوساط کواکب < تقویم

● استخراج اوساط کواکب سبعه / هیئت / فارسی

estexrāj-e owsāt-e kavākeb-e sab'e

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۲۵/۸

تاریخ این استخراج ۱۱۳۱ و برای به دست آوردن زایجه طالع کسی است که نام او در نسخه نیامده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترکی و فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک لا، ۲۴۶ص، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۲۳]

● استخراج الاوساط المحققه / فارسی و عربی

istixrāj-ul awsāṭ-il muḥaqqaqa

کراویسی، بدرالدین حسن

karāvīsī, badr-od-dīn hasan

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳/۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی عطف تیماج تریاکی، ۷ص (۲۸۸-۲۹۴)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا - ف: ۱ - ۳۴]

● **استخراج اوساط نیرین** / هیئت / فارسی
estexrāj-e owsāt-e nayyerīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۲۵/۷
بخشی از کتاب (یا رساله) ای است در ستاره شناسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترکی و فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک لا، ۳۴۳ص، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۲۳]

← الاستخراج بالخطائین ⪢ ذیل الفوائد البهائیة

● **استخراج بعد سمت فضل الدائر علی خط زوال البلد** / هیئت / فارسی و عربی
istixrāj-u bu‘d-i samt-i faḍl-id dā’ir ‘alā xaṭṭ-i zawāl-il balad

سبط ماردینی، محمد بن محمد، ۸۲۶ - ۹۰۷ قمری
sebt-e mārdīnī, mohammad ebn-e mohammad (1423 - 1502)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳/۱۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف تیماج تریاکی، ۱۶ص (۱۶۶-۱۸۱)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا - ف: ۱ - ۳۳]

● **استخراج بعد مرکز قمر** / هیئت / فارسی
estexrāj-e bo‘d-e markaz-e qamar

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۷/۳
آغاز: استخراج بعد مرکز قمر، المرکز؛ **انجام:** تمام شد استخرج خسوف بطریق عمل در (ناقص)
در پنج ورق و بدون دیباچه و نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: شفیع بن محمد صالح یزدی، تا: ۱۰۶۲ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج جگری یک‌لا، اندازه: ۱۰×۱۹سم[ف:۱۰-۱۵۹]

● **استخراج التاریخ القبطی من العربی** / هیئت / عربی
istixrāj-ut tārīx-il qibṭī min-al ‘arabī

در طریقه استخراج تاریخ رومی از عربی، در یک «مقدمه» و هفت «فصل»: المقدمة فی معرفة عدد الشهور القبطیة؛ فصل ۱. استخراج القبطی من العربی؛ ۲. علامة اول توت راس السنة العربیة؛ ۳. معرفة موضع الشمس من البروج الاثنی عشر؛ ۴. معرفة تزاید اللیل و قصر النهار؛ ۵. معرفة حلول القمر فی البروج الاثنی عشر؛ ۶. معرفة التاریخ القطبی المستخرج فی جدوله؛ ۷. معرفة دخول الخماسیین من جدوله. شاید از کاتب نسخه باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۵۳/۵
آغاز: و استخراج التاریخ القبطی من العربی بطریق الحساب ... السنة البسیطة و الکبیسة و علامات اول توت من الشهور القبطیة راس السنة العربیة من الجدول الملخص الآتی؛ **انجام:** اول الخماسین فی هذا العام الموافق لیوم الاثنین الحادی و العشرین من شهر جمادی الآخره و یکون لغیرها الیوم العاشر او الحادی عشر من کل شعبان.
خط: نسخ نازیبا، کا: احمد بن عبدالله بن علی بن سیف صیمری، بی‌تا؛ دارای جداول و اشکال هندسی، مصحح؛ جلد: تیماج قرمز مجدول ضربی، ۳گ (۱۱۱پ-۱۱۴پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۳۵]

● **استخراج تقاویم** / تقویم / فارسی
estexrāj-e taqāvīm

منجم شیرازی، تاج الدین
monajjem-e šīrāzī, tāj-od-dīn

[نسخه‌های منزوی ۳۶۹]

رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۲
خط: نسخ خوش، کا: محمد جعفر بن محمد طبسی، بی‌تا؛ با یک جدول؛ جلد: چرمی، ۱۰گ (۲۰ر-۲۹پ)، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۲×۱۹سم [رشت و همدان - ف: - ۱۲۳۴]

● **استخراج تقاویم** / هیئت / فارسی
estexrāj-e taqāvīm

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۵/۱۹
استخراج تقاویم و عروض درجات قمر طلوع و غروب و بعد دائره معدل النهار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: هندوستان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج لایه‌ای عنابی، ۳گ، اندازه: ۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۵۱۴]

← استخراج التقویم ⪢ کیفیة استخراج التقویم
← استخراج تقویم ⪢ طالع مولود

● **استخراج تقویم** / هیئت / فارسی
estexrāj-e taqvīm

محمد امین بن حسنعلی، ق۱۱ قمری
mohammad amīn ebn-e hasan-‘alī (- 17c)

دارای یک «مقدمه» و هشت «باب» و «خاتمه».

[فهرستواره منزوی ۲۷۹۴/۴]

۱. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۳۲۱/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ - ۹۴۰]

۲. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۲۲۵/۴

خط: نسخ، کا: محمد شفیع هروی، بی‌تا؛ جلد: تیماج دورو، رو قرمز ضربی، اندرون مشکی، عطف قهوه‌ای، ۱۹گ (۲۸۵پ-۳۰۳ر)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

● استخراج تقویم / هیئت / فارسی

estexrāj-e taqvīm

منجم باشی، محمد مهدی، ق۱۴ قمری

monajjem-bāšī, mohammad mahdī (- 20c)

در استخراج تقویم سال ۱۲۹۰ و ۲۳-۱۳۲۲ که مستخرج تقویم دو سال اخیر حاج ملامحمد مهدی منجم باشی است.

[فهرستواره منزوی ۲۹۲۰/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۱۳

آغاز: سرسال کواکب سیاره موافق سی ام حسابی؛ **انجام:** دیماه بهمن ماه اسفندماه (جداول)

خط: مختلف، کاتب = مؤلف، بی‌تا [الفبائی: ۲۴۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۱

آغاز: استخراج تقویم قمر در آبان ماه جلالی؛ **انجام:** جدول استخراج تیسیر درجه طالع مریخ فیسنه ۱۳۲۳

خط: نسخ، کا: منجم باشی، محمد مهدی، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی و نخودی، جلد: تیماج جگری یک لا، ۶۶گ، اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [ف: ۱۰ - ۵۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۱۰

آغاز: بسمله، سرسال کواکب سبعه سیاره فیسنه ۱۲۹۷؛ **انجام:** جدول عمل نسبت فی سنه ۱۲۹۷ (جدول)

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۲۴۹]

● استخراج تقویم / هیئت / ترکی

estexrāj-e taqvīm

منجم ثانی، حسین حسنی

monajjem-e sānī, hoseyn hasanī

در روزگار سلطان محمد خان پسر عبدالحمید خان که از شاهان عثمانی است می‌زیسته است. وی این رساله استخراجیه را گویا از روی زیج قسینی ترتیب داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۴۲/۱

آغاز: حمد انجم شمار و شکر دائم الانوار خالق اللیل و النهار جناب - کردکار سزوار ... استخراج تقویمه الزام اولان ... السلطان محمد خان بن السلطان عبد الحمید خان ... لکن بوعبد کمتر حسین حسنی منجم ثانی؛ **انجام:** تماما اتلره موافق ... بو محلده استخراج لول مصحح کوکب زملک بر صورت ... باتمام رسم و ترسیم اولنمغله اختتام.

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر رضوی، تا: ۱۳۱۷ق، جا: قریه کل؛ کاغذ:اصفهانی، جلد: مقوایی باروکش پارچه چیت گلدار، ۱۵ص (۲-۱۶)، ۲۰ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۹ - ۹۱]

● استخراج تقویم / تقویم / فارسی

estexrāj-e taqvīm

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۱/۹

استخراج تقویم و حل سخنان میرزا شهید الغ بیگ و عقد تقویم در پنج «باب»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۲۴گ، (۴۳پ-۶۶پ)، ۲۴ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۴۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۲/۳۱

دو استخراج است یکی از اسماعیل موسوی منجم و دیگری از حسین بن علی محمد رشتی طبیب اسماعیل منجم تاریخ عمر عالم را از میرزا احمد حکیم باشی نقل کرده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۲۳۰)، ۲۰ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۹ - ۴۳۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۱۱

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● استخراج تقویم قمر و زحل و عطارد (جدول) / هیئت / فارسی

estexrāj-e taqvīm-e qamar va zohal va ʻotāred (jadval)

جدول استخراج تقویم قمر و زحل و عطارد از زیج محمدشاهی.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۵/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: هندوستان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج لایه‌ای عنابی، ۳گ، اندازه: ۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۵۱۴]

● استخراج التقویم و التاریخ / هیئت / عربی

istixrāj-ut taqwīm wa-t tārīx

اهدا به: محمد مؤمن بیگ

از عبدالصمد (؟). در دیباچه می‌گوید «در ۱۰۹۳ تقاویم کواکب فلک البروج و عروض و سموات و دیگر حالات را استخراج و آن را به نام محمد مؤمن بیگ کردم و این تألیف اعتراض برخی از نادانان را برانگیخت و از جمله خرده‌ها که آن معترض بر من گرفت این بود که تقویم تواریخ قدیم را به راستی و درستی استخراج نکرده‌ام غافل از این که نجوم دانشی نیست که گزاف در آن راه جوید و شخص بی‌اطلاع بتواند سخن گوید. اینک این رساله در خصوص تواریخ قدیمه نگاشتم و قاعده‌ای نهادم که در هر سال بتوان به آسانی مبدأ سال‌ها و ماه‌های قدیم که

بیشتر در احادیث اختیارات به حساب می‌آید تعیین کرد چنان که اگر به سال ۱۰۹۲ بخواهیم از مدخل سال ۱۰۵۲ ناقصه قدیمه آگاه شویم». در عنوان رساله حاضر با قرمز چنین نوشته: «رساله‌ای است که یکی از منجمین ملوک فارس در باب تخطئه‌ای که به میرزا اشرف منجم سرکار خاصه در باب تاریخ قدیم اسناد داده تألیف نموده».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱/۷–ط

آغاز: الحمدلله المتفرد بالوجوب و القدم ... اما بعد فیقول العبد الاقل عبدالصمد لما استخرج فی سنة ۱۰۹۳ تقاویم فلک البروج و عروضها منه و سایر الاحوال المتعلقة بهما ... علی وجه یقصر عن ادراک مرتبه ایادی المستخرجین و زینت عنوانه باسم ... معز الحق ... ظل ظل الله ... حاج محمد مؤمن بیگا ... و کان هذا علی بعض الجهال ثقیلا؛ **انجام:** حتی یکون سببا لمعرفتها و باعثا للبصیرة علی استخراجها و الله الموفق و المعین

بی‌کا، بی‌تا؛ سپس یک برگ صفحه در «جدول حرکت ثوابت در سالها» است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۷گ (۴۱پ– ۴۷)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۲ – ۲۷]

● استخراج تقویم و تعدیل شمس / هیئت / فارسی

estexrāj-e taqvīm va ta‘dīl-e šams

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۷۷/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰ص، قطع: رقعی [ف: ۳۲۲]

● استخراج تقویم یکساله شمسی (جدول) /تقویم /فارسی

estexrāj-e taqvīm-e yek-sāle-ye šamsī (jadval)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۳۸/۱

آغاز: بسمله. حمد بی غایت و ثناء بی نهایت اول بی بدایت و آخر بی نهایت را

محمد باقر بن زین العابدین یزدی زنده در ۱۰۴۷ و استاد قاسم علی قاینی (استوری ۸۹/۲) و شیخ بهائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا اصل، در چهل و نه سطر طولی در سی سطر عرضی، پایان جدول است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۱۸۷گ، ۷ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف:۱۶-۷۹]

● استخراج تقویم یکساله شمسی (جدول) / تقویم / فارسی

estexrāj-e taqvīm-e yek-sāle-ye šamsī (jadval)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۰۷/۱–ف

نسخه اصل: کتابخانه علومی ش ۴۴۶. دارای یک دیباچه و یک جدول؛ بی‌کا، بی‌تا؛ دارای تاریخ ۹ جمادی الاول ۱۰۳۲. [فیلم‌ها- ف: ۱ – ۷۰۶]

● استخراج تناسب الاعداد الستة / ریاضیات / عربی

istixrāj-u tanāsub-il a‘dād-is sitta

اقلیدس، ۲۸۳ – ۳۰۶ قبل میلاد

oqlīdos (-283 - -306)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۱/۴

آغاز: رسالة فی ذکر استخراج تناسب الاعداد الستة المحتاج الیهما فی کتاب المجسطی من اقلیدس ... قال اقلیدس فی کد من و من کتابه فی الاصول: السطوح المتوازیة الاضلاع اذا کانت زوایا کل سطح منها مساویة لزوایا الاخر فان نسبة السطح منها الی السطح هی مؤلفة من نسبة اضلاعها؛ **انجام:** و هذا ما خذو وسیلة فی التحلیل و الترکیب و بالله التوفیق (تمت بحمدالله و منه و صلواته علی محمد و آله الطاهرین الطیبین).

خط: نسخ، کا: محمد بن اباتراب ابن احمد، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۲گ (۶۴ر–۶۵ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ – ۲۷۵]

● استخراج جدول لگاریتم / ریاضیات / فارسی

estexrāj-e jadval-e logārītm

غیاث الدین جمشید ثانی، ق۱۲ قمری

qīyās-od-dīn jamšīd-e sānī (- 18c)

نوشته شده از روی کبیسه محمد علی قائنی بیزجندی صاحب «مشارق الاضواء».

آغاز: در استخراج جدول لگارتیم جیب از این لوگارتیم بدانکه جدولی که تا حال شرح احوال او بود

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** هزار هزار هزار نقصان میکنیم مابقی ظل قوس مفروض باشد تمت بالخیر هذه الرسالة من جمله افادات سیدنا المعظم و استادنا الافخم الاکرم مولانا علی محمد دامت افضاله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ دارای اشکال هیوی و هندسی و ریاضی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن لایی مشکی، ۳ص (۶۱–۶۳)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۱۷/۹سم [ف: ۵ – ۱۰۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۳۶/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** نقصان میکنم مابقی قوس مفروض باشد تمت ... من جمله افادات ... مولا نا محمد علی ... تمت هذه الرسالة علی ید ... فی رابع و عشرین شعبان المعظم ... تسعة و ثمانین وماتین بعد الف ... کتبتها من کتاب کبیسة استادی میرزا محمد علی القائنی البیرجندی ... و انا ... ابن الحاج میر عبدی محمد الموسوی الدزفولی.

نام مؤلف به استناد فهرستواره منزوی ۲۵۹۶/۴ تعیین گردید؛ خط: نستعلیق، کا: عبد الحسین فرزند حاج میر عبدی محمد دزفولی، تا: ۱۲۸۶ق؛ کاغذ: شکری رنگ، جلد: مقوایی، ۱۱ص (۱۵۷–۱۶۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۹ – ۷۹]

← استخراج جدول لوگاریتم < لوگاریتم

● **استخراج جواب سؤال‌ها از جدول جفر جامع = استخراج ما فی الضمیر = استخراج ضمیر** / علوم غریبه / فارسی

estexrāj-e javāb-e so’āl-hā az jadval-e jafr-e jāme‘ = estexrāj-e mā fī-z zamīr = estexrāj-e zamīr

رساله‌ای مختصر ولی کامل است در چگونگی استخراج جواب سؤال‌ها از جفر جامع. رساله حاضر جدولی جفری هم در ادامه دارد که کلاً یک صفحه را شامل است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۷۵/۳

آغاز: بسمله و به ثقتی - بدانکه در اصل مسائلی چند است که استخراج ما فی الضمیر می‌کند. بدان وفقک الله تعالی که اصل این کتاب وضع کرده شده است از برای بیان این علم بطریق اجمال و تفصیلش این است که هر گاه اراده داشته باشد استخراج جواب سوالی را در هر فعلی که باشد پس بگیر جدول چهار در هفت را که وضع کرده شده است از برای آن حرفی که منسوب بمنزل سؤال است که منازل قمر است؛ **انجام:** و از آنجا حروف مستحصله حاصل کند بطریقی که ذکر خواهد شد و صورت جدول این است [جدول]

خط: نستعلیق تحریری، کا: علی بن زین الدین بن محمد بن حسن بن شهید الثانی (نوه مولف)، تا: ۱۰۸۷ق؛ خط بسیار نونویس و جدید؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱گ (۱۸۱پ)، اندازه: ۱۱/۳×۱۷/۹سم [ف: ۲۷/۱ – ۱۳۱]

● **استخراج جواهر المعادن الفضة و الذهب** / کیمیا / عربی

istixrāj-u jawāhir-il ma‘ādin-il fiḍḍa wa-ḏ ḏahab

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۶/۳

آغاز: بسمله، حمدله، صلات. اما بعد، فانه بیان فی استخراج جواهر المعادن الفضة و الذهب و انواعها کثیر. اعلم ایها الطالب الجلیل الشأن؛ **انجام:** و هذا افضل من کل التنکار عند الحکماء ... تمت

از ناشناس، در دو سر بند «حجر الفضة» و «فی بیان الذهب» و سربندهای کوچک‌تر «نوع آخر»؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: سده‌های ۱۲–۱۳؛۵گ (۱۰۵پ–۱۰۹ر) [ف: ۱ – ۱۷]

● **استخراج جیب = استخراج جیب واحدة باعمال المؤسسة علی قواعد الهندسیة و الحسابیة** / ریاضیات / عربی

istixrāj-u jayb = istixrāj-u jayb-in wāḥida bi-a‘māl-il mu’assisa ‘alā qawā‘id-il hindisīya wa-a ḥisābīya

قاضی زاده رومی، موسی بن محمود، - ۸۱۵ قمری

qāzī-zāde rūmī, mūsā ebn-e mahmūd (- 1413)

در شرح و تحریر و تکمیل رساله «جیب درجه واحده» غیاث الدین جمشید (م-۸۳۲) است که بنا بر نوشته قاضی‌زاده در دیباجه، این رساله از الهامات غیاث الدین جمشید بود و چون از شدت ایجاز از حد الغاز گذشته بود به توضیح و تحریر نیاز داشت. غیاث الدین جمشید در دیباچه «مفتاح الحساب» نام این رساله را در جمله تألیفات خود یاد می‌کند و در حاشیه نسخه چاپی (صفحه ۳ مفتاح الحساب چاپ تهران) چنین آمده است: «غیاث الدین جمشید رساله‌ای در استخراج جیب درجه واحده تا تاسعه در نهایت دقت نگاشته اما آن را بر اثر کوتاهی عمر به پایان نرسانید. قاضی زاده آن را تکمیل و شرح کرد.» ابوالقاسم قربانی مؤلف «کاشانی‌نامه» این نظر را رد کرده و در اثبات آن که او رساله خود را به پایان برد دلائلی اقامه نموده است.

آغاز: بسمله احمده علی جزیل انعامه و جمیل اکرامه ... و بعد فهذه رسالة فی استخراج جیب درجه واحده باعمال مؤسسه علی قواعد هندسیه و حسابیه قد الهم بها الاخ الاعز ... غیاثا جمشید و المبرزون فی الصناعه. ..مع تکثر العدد و توفر العدد ... لم یحرموا حول تحقیقه ... حتی اقل بعضهم لیس الی معرفة وتر ثلث القوس ... طریق لکن لما کان فی کلامه ایجاز ... وجب علی من طریق الاخوه ان ابسط ما ذکره و اکشف ما ستره

انجام: و ننقص الحاصل من ثلثة امثاله فالباقی هو الجیب المطلوب و لنختم الکلام ههنا حامدون لولی الحمد و مصلین علی نبی العهد و وصیه و آلهما ائمه الهداه لامته

چاپ: همراه رساله «سلم السماء»، چاپ سنگی

[کاشانی نامه ۲۰۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۸۰/۱۱

آغازو انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۳۶ق، جا: سمرقند؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی نو، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۶ – ۲۶۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و شکسته، کا: محمد علی قائنی، تا: ۱۹ شوال ۱۲۶۳ق؛ پس از آن مسئله‌ای هندسی در باب پنج‌ضلعی است در ۶ سطر و دو شکل به‌زبان عربی به‌امضاء سید محمد علی قائنی که خوشبختانه از حک و دستبرد محفوظ مانده و چنین آغاز می‌شود: «کل مخمس فی دائره مربع نصف قطرها خمس مربع»؛ کاغذ: حنائی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۵۲سم

[ف: ۱۰ - ۱۱۹]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وضع کلامن مفردات فضله علی المکعب الاول تحت جنسه وضمها الی الباقی فصار ... ثم قسم المجموع فخرج

تنها نیمه اول کتاب را دارد؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: محمد ابن علیمردان، تا: ۱۲۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ خریداری از مشیری؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، ساده فستقی، ۴گ (۴۳پ-۴۶پ)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [رایانه]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۳۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۶سم [ف: ۶ - ۴۷۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۱/۱-ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مسیح کمره ای، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری رنگ، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۹ص (۱-۹)، ۱۸ سطر، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۹۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله منجم دو دانگه مازندرانی، تا: ۱۳۰۶ق، جا: تهران؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۱۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۹

آغاز و انجام: برابر

کتاب در فهرست به نام رساله و بدون نام مؤلف آمده که به قرینه آغاز و انجام نسخه تصحیح شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ پس از ختم آن یک مسئله جبری و چند تعلیم ریاضی درباره حساب شطرنج از کتاب الاثار الباقیه تألیف ابوریحان بیرونی، در سه صفحه نقل شده است.[ف: ۴ - ۲۳۳]

۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۶۳/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با دو واسطه از روی نسخه قاضی زاده رومی؛ ۶ص (۱-۶) [ف: ۳ - ۶۲]

↩ استخراج جیب واحدة باعمال مؤسسة علی قواعد هندسیة و حسابیة ≻ استخراج جیب

● **استخراج حرکات سیارات** / هیئت / فارسی

estexrāj-e harakāt-e sayyārāt

منجم باشی، عبدالوهاب، - ۱۲۸۹ قمری

monajjem-bāšī, ʻabd-ol-vahhāb (- 1872)

در پاریس به سال ۱۲۸۹ق آن را استخراج کرده است. کتاب دارای یک دیباچه سه صفحه‌ای است و باقی کتاب جدول‌های نجومی می‌باشد.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۹

آغاز: اگر چه در ایام قدیم منجمین و حکمای یونان و ایران کمال دقت و مواظبت را در علم نجوم کرده اند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: در زمان مؤلف؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۷۱ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوا، ۳۰گ، ۳۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۲۰]

● **استخراج خط نصف النهار** / هیئت / عربی

istixrāj-u xaṭṭ-i niṣf-un-nahār

ابن هیثم، حسن بن حسن، ۳۵۴ - ۴۳۰ قمری

ebn-e heysam, hasan ebn-e hasan (966 - 1039)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۸۶/۴

آغاز: بسمله، استخراج خط نصف النهار بظل واحد لشیخ ابو علی الحسن بن الحسن الهیثم: اذا ماردت ان تستخرج خط نصف النهار فی سطح الافق بظل واحد؛ **انجام:** هو خط نصف النهار المطلوب و ذلک ما اردنا ان نبین تم استخرج خط ... و محبیهما و شیعتها اجمعین الطیبین الطاهرین (سپس شکلی هندسی آمده)

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن لایی پازهری، ۴گ (۵۸پ-۶۱پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶ - ۲۰۷]

● **استخراج خط نصف النهار و معرفت سمت قبله = تحفه حاتمیه = قبله آفاق** / هیئت / فارسی

estexrāj-e xatt-e nesf-on-nahār va maʻrefat-e samt-e qeble = tohfe-ye hātamīye = qeble-ye āfāq

گنابادی، مظفر بن محمد قاسم، ۹۷۰؟ - ۱۰۳۱ ؟ قمری

gonābādī, mozaffar ebn-e mohammad qāsem (1563 - 1622)

اهدا به: خواجه ناصر الدوله و الدین حاتم بیگ صافی اردوبادی (-۱۰۱۹ق)

رساله‌ای در معرفت سمت قبله است. از مؤلف شرح باب ملاعبدالعلی بیرجندی و چند کتاب دیگر را در احکام و نجوم در دست داریم. مشتمل بر«مقدمه» و پنج «باب»: مقدمه در دو قسم: بیان آنچه متعلق به علم هندسه و علم هیئت است؛ باب ۱. استخراج خط نصف النهار؛ ۲. استخراج سمت قبله به طریق دائره هندیه؛ ۳. معرفت سمت قبله به طریق اخراج عمود؛ ۴. استخراج سمت قبله با استعانت آلات قیاس؛ ۵. استخراج سمت قبله به طریق حسابی که در زیجات مسطور است.

آغاز: بسمله افتتاح کلام در هر مقام و اختتام مقال در همه حال حمد و ثنای قادری سزد که کعبه جلالش از قصور و فتور معری

است. اما بعد این رساله‌ای است در استخراج خط نصفالنهار وس مت قبله مشتمل بر مقدمه و پنج باب تحفه مجلس شریف ... اعتماد الدوله العلیه الخاقانیه ... خواجه ناصر الدوله والدین ... امید است که احقر یعنی مظفر را معذور فرمایند.

انجام: و فراسخ ارضیه در جدول ثبت کردیم و بر آن ختم نمودیم. و الله الهادی علی سواء الطریق و الموصل الی مقام التحقیق. و السلام.

[نسخه‌های منزوی ۲۵۲/۱؛ الذریعة ۲۱/۱، ۲۱/۲، ۴/۱۶، ۴۲/۱۷؛ ریحانة الأدب ۱۱۶/۵؛ استوری ستاره‌شناسی ۸۸/۲؛ مشترک پاکستان ۲۵۱/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۴۲/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۴/۹

آغاز: برابر

تنها مقدمه رساله است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینکور قهوه‌ای عطف حاشیه تیماج، ۵ص (۶۶-۷۰)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۹ - ۳۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۷/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ رجب ۱۰۲۸ق؛ محشی، با سرلوح و حاشیه‌سازی و طلاکاری؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی زرکوب با ترنج و نیم‌ترنج گرد و درون تیماج سرخ، ۵۷ص (۱-۵۷)، ۱۲ سطر (۵×۹)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [سنا - ف: ۱ - ۱۶۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۷۱/۲-۶/۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** سمت قبله معلوم نتوان کرد و ما ارتفاع سمت قبله قصبه جنابذ را به حسب مواضع استخراج کرده و در دل ثبت کردیم تا بالات قیاس درآن قصبه طیبه مطلوب درهر وقت حاصل نتوان کرد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ ۱۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۹۵]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۹/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای زرکوب ضربی، ۱۷گ (۱۶۰پ-۱۷۶پ)، ۱۹ و ۲۰ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۶۲]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۲۳/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۹گ (۲۵-۴۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳ - ۷۱]

۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۹۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** از دایره هند به سمت قبله بیرون آوردن آسان باشد و جدول اینست.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۲]

۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۰۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** از جانبی که اقرب از آن نباشد مسافت باشد میان این دو بلد و ظاهر است که این مسافت.

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حاج محمد علی سبزواری، تا: قرن ۱۳؛ تملک: نصرة الملک امیر تیمور با مهر او؛ جلد: تیماج لایه‌ای زرد، ۱۲ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۸۳]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۴۹/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با شکل‌ها و جدول‌ها؛ ۱۵ سطر (۱۱/۵×۲۲) [ف: ۱ - ۶۴]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۰ق [الفبائی: ۴۵]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۳۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای اشکال و جداول؛ کاغذ: فستقی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۲۸ص (۶-۳۳)، اندازه: ۱۶/۶×۲۲/۸سم [ف: ۸ - ۳۰۵]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۴۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ جمادی الثانی ۱۲۰۷ق؛ محشی؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج خرمایی ضربی، ۱۸ سطر[ف:۱۸-۱۵۱]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۵۰/۱

آغاز و انجام: برابر

جای باب سوم و چهارم سفید است؛ خط: نسخ، کا: حسین بن علی حسینی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ محرم ۱۲۱۵ق؛ در چند صفحه جدول طول و عرض جغرافیایی شهرها را بر اساس مسافت درجات مشخص نموده است، محشی به لفظ «منه»؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج یکلا مشکی، ۲۸گ، ۱۷ سطر، قطع: جیبی، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۸]

۱۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۰/۴

در مقدمه و پنج باب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی حسینی، تا: ۱۲۲۵ق، جا: مدرسه نواب خراسان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۴گ (۶۷پ-۸۰ر)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۷۸]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۶۰/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن حسین اصفهانی، تا: ۱۶ شوال ۱۲۲۸ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی لایی، ۱۰گ (۱-۱۰)، ۲۲ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۴]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۶۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن محمد شریف مدعو به سعید، تا: ۱۳ جمادی الثانی ۱۲۲۹ق؛ دارای جداول و شکل‌های نجومی؛

کاغذ: فستقی آبی، جلد: میشن تریاکی، ۴۱۲گ (۲۰۵پ–۶۱۶پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۳سم [ف: ۹ – ۳۰۱]

۱۶. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۹۴/۲
بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۰ق [ف: ۲۷]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: محتملا سید محمد بن مولانا محمد مهدی حسینی، تا: محتملاً ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۲۶ص، ۲۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۵ – ۱۰۸]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۲–۳۴/۱۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج شنبه ۱۵ صفر ۱۲۶۲ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲ – ۷۹۵]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۱۳/۲
خط: نستعلیق خوش، کا: محمد مهدی خونساری اصفهانی، تا: ۲۷ رجب ۱۲۶۶ق (پایان کتاب دوم)؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز پشت مشکی، ۴۸گ (۲۰پ–۶۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶ – ۲۸۲]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۳۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد علی بن محمد صالح مازندرانی، تا: ۴ ربیع الثانی ۱۲۷۳ق؛ دارای اشکال و جداول نجومی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج خرمایی، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۲۰۰]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۹۳/۲
خط: نسخ، کا: هرندی، تا: سه‌شنبه ۱۷ جمادی الثانی ۱۲۷۴ق؛ دارای اشکال هندسی و جداول، مصحح، در دو برگ پایانی جدول‌هایی در نجوم؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج دار با جدول‌کشی، ۱۷گ (۱۲۴پ–۱۴۰ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۰ – ۲۶۲]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۰۷/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا فرزند محمد علی قمی، تا: جمعه ۱۷ ربیع الثانی ۱۲۷۷ق، جا: اصفهان، مدرسه جده؛ مصحح، دارای جداول و اشکال نجومی، با یک سرلوح ساده؛ کاغذ: فرنگی، ۲۷گ (۱۱۴–۱۴۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۰ – ۳۵۰]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۷۳/۱۰
در مقدمه و پنج باب با جداول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الاول ۱۲۸۳ق؛ محشی با نشانه «منه رحمه الله»؛ کاغذ: پسته‌ای آهار مهره، جلد: میشن سیاه، ۲۰گ (۱۵۹پ–۱۷۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۳۳۰]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۷/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: صالح حسینی، تا: ۱۲۸۴ق، جا: سمنان، مدرسه صادق خان؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج ماشی، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۲سم [ف: ۱۰ – ۸۹]

۲۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۰۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: میر علی نقی بن میر کریم حسینی استرآبادی، تا: ۳ رجب ۱۲۸۵ق،؛ واقف: آقای غیاثی، ۱۳۳۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۵ – ۳۹۰]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: عباس بن علی موسوی شاهرودی، تا: ۸ شوال ۱۳۰۰ق، جا: اصفهان، مدرسه صدر؛ در آخر نسخه چهار ورق مشتمل بعضی فواید است، نخست در تحقیق خط نصف النهار به قلم میرزا جهان بخش منجم باشی و دیگر تقویم کواکب از حسن بن موسی هروی الحاسب به‌خط مرحوم فهرستی؛ واقف: حاج عماد فهرستی، تیرماه ۱۳۱۰؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۲۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۴×۱۸/۳سم [ف: ۸ – ۲۳]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** مثل المتوجه الی خط م و او بین المغرب و القبله فتأمل و هذه صورته (کذا)
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۳۸/۳–۲۰/۵۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** مولتان ۶۳۲ سر اندیب ۱۱۸۳ کشمیر ۶۱۶ بلغار ۶۴۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای آبی عطف تیماج مشکی، ۲۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ – ۷۹۵]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۱–۴/۱۳۰
آغاز: زیجات مسطور است چون آفتاب قریب بافق بود شاقولی درآویزند؛ **انجام:** برابر
در فهرست با عنوان «نجوم» و ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ دارای اشکال، محشی به امضاء «منه»؛ ۴گ، ۱۶ سطر [ف: ۴ – ۲۰۸۱]

۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۸۹/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** جداول نجومی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از ملامحمد باقر یزدی، دارای تصاویر فلکی و تقویمی؛ کاغذ: ترمه؛ جلد: تیماج لایه‌ای قهوه‌ای، ۲۴گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱ – ۴۱۱]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۲۹/۴
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰گ (۲۰۱ر–۲۲۰پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۱۳]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۹۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای جداول و اشکال هندسی، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار، ۱۳گ (۱۳۶ر–۱۴۸پ)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۰ – ۲۶۶]

۳۳. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:ب-۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ در بین صفحات عباراتی کسر دارد، فاقد جدول است، محشی به‌امضای «منه»؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید تیره، جلد: ساغری مشکی، ۲۶ص، مختلف السطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۲×۱۳/۵سم [فرهنگ و هنر – ف: – ۶۳]

۳۴. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۷۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** میان آن دو بلده ظاهر است که این مسافت.

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج خرمایی، ۲۰گ، ۱۶ و ۱۸ سطر (۶/۵×۱۱)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رشت و همدان – ف: – ۱۷۸۶]

۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۴۳/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ – ۵۹]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۲۸/۵

آغاز و انجام: برابر

کا: علی بن عبدالرسول، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۱۸گ (۱۴۲ر–۱۵۹ر)، ۱۴ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲ – ۲۸۰۹]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۸/۴

خط: نسخ، کا: محمد کریم بن حاجی محمد ابراهیم قمی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱۶ سطر (۶×۱۳)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۶ – ۱۵۲]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۲۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ فهرستی است از دارنده سردار کابلی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی ضربی با گل و بوته و پرنده و مقوایی، ۴۰ ص (۲۹۰–۳۲۹)، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ – ۵۳۵]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۲۸/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی کبود و سفید، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۲۱گ (۱۰۳پ–۱۲۳ر)، ابعاد متن: ۹×۱۳/۵، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳ – ۱۲۱]

۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۶۰/۸

بی‌کا، بی‌تا؛ پس از این کتابچه دو جدول و طرح الواح و شعری فارسی در معادلات جبری از ملا افضل، در ص ۷۸ اختیارات مسیر قمر را شماره ۲ دفتر ذکر کرده و شماره ۱ آن را مدخل منظوم نامبرده، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۵گ (۳۰ر–۴۴پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۲۱]

۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۰۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن حسن شوشتری، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن زرد طلایی، ۹گ (۱۱۲پ–۱۲۰ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۲/۲سم [ف: ۶ – ۲۱۹]

● استخراج خطین من خطین / ریاضیات / عربی

istixrāj-u xaṭṭayn min xaṭṭayn

ابوسهل کوهی، ویجن بن رستم، – ۴۰۵ ؟ قمری

abū-sahl-e kūhī, vayjan ebn-e rostam (- 1015)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۸۶/۷

آغاز: بسمله، مقالة لابی سهل الکوهی فی استخراج خطین و یتوالی علی نسبة نجعل الخطین اب؛ **انجام:** و کنسبة ۵ ط التی اب و ذلک ما اردنا ان نبین تم القول ... علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین

مقالة فی استخراج خطین من خطین حتی یتوالی علی نسبة؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن لایی پازهری، ۱گ (۶۶ر–۶۶پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶ – ۲۰۸]

● استخراج الخفایا من آیتین / علوم غریبه / عربی

istixrāj-ul-xafāyā min āyatayn

در استخراج مطالب مخفی به‌طریق حروف جفری از دو آیه «ان الارض یرثها عبادی الصالحون» (سورة الأنبیاء: ۱۰۵) که از آیه اول استخراج احوال ملوک و مدت ملک آنان و از آیه دوم استخراج احوال امت‌ها می‌شود. این روش از سید علی معروف به ابن اقوام گرفته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۰۸/۴

آغاز: الحمد لملهم استنباط الأسرار من مکنونات آیاته و الصلاة علی فاتح خزائن الجود بمفاتیح أسمائه و صفاته؛ **انجام:** و ان أردت تمام فانظر ما نقول فی القصیدة الفارسیة و السلام علی رسوله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ صفر ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۱۳۶پ–۱۵۰پ)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۹ – ۲۱۲]

● استخراج دفین / فارسی

estexrāj-e dafīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۷۸/۶

آغاز: فصل استخراج دفین اینست و گفته اندکی اگر ان شکلی کی دلیل دفینه است؛ **انجام:** و اگر منقلب باشد هنوز در ان کار متردد باشد و الله اعلم و احکم در پایان این فصل بخط و مرکب تازه‌تر تاریخ «یوم یک‌شنبه ۲۷ شهر محرم الحرام ۱۳۲۳» گذاشته‌اند.

فصلی است از رساله‌ای به فارسی که از رسم الخط و نقطه‌گذاری آن پیداست از روی نسخه‌ای کهن که لااقل در قرن هشتم نوشته شده بازنویسی کرده‌اند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ کاغذ: فرنگی رگه‌دار، جلد: تیماج ضربی سیاه که با عطف و دوره سجاف کرده، ۳گ (۳۲۴-۳۲۶)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۹ - ۲۲۵]

● **استخراج دقایق حضیض اختلاف منظر القمر المستعملة فی المجسطی** / هیئت / عربی

istixrāj-u daqāyiq-i ḥaḍīḍ-i ixtilāf-i manẓar-il qamar al-musta‘mala fī-l majasṭī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۰/۱۹-ف

نسخه اصل: مانیسا گنل ش ۱۷۰۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۹ق، جا: تبریز؛ ۱گ (۲۵۷پ-۲۵۸پ)، ۱۸ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۲۳]

● **استخراج الدهن و الصبغ و عمل شمسی و قمری** / کیمیا / عربی - فارسی

istixrāj-ud duhn wa-ṣ ṣibġ va ‘amal-e šamsī va qamarī

بخش نخست عربی و سپس فارسی است. در ضمن از استنباطی که ماریه کرده و در هیچ کتابی نیامده و اقوالی از سید ابراهیم و حاجی ابراهیم منقول است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۲/۲

آغاز: و ان اراده فی باب الاعظم فلیقطر الحجر علی بخار الماء حتی یقطر و یبقی الدهن و الصبغ فی الارض؛ **انجام:** و اینعمل مجرب است بشرط دانستنی رموز آن، و السلام

خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسماعیل بن یحیی مازندرانی، تا: پنج‌شنبه ۲۱ ذیحجه ۱۲۳۳ق، جا: طهران؛ کاغذ: آبی یا کرم یا سبز روشن، جلد: تیماج تریاکی بدون مقوا چروکیده ضربی ساده، ۹ص (۵۶ – ۶۴)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱سم [ف: ۴۳ - ۲۱۴]

● **استخراج رصد** / هیئت / فارسی

estexrāj-e rasad

طریقه استخراج رصد از زیج جدید محمد شاهی سال ۱۲۲۲ را برای مثال در این رساله با چند جدول تطبیقی بیان کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۸۳

آغاز: بدانکه طریقه سر سال گرفتن از زیج جدید محمد شاهی مصنف خود بیان فرموده‌اند

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۱ - ۸۴]

● **استخراج رمل** / رمل / عربی

estexrāj-e raml

زناتی، محمد

zenātī, mohammad

رساله‌ای است در استخراج رمل.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۴۸/۱۳

آغاز: وقال ارجوزة الزناتی- استفتح القول باسم الله ثم صلاته علی رسول الله؛ **انجام:** فان کان فی الامهات یکون الی ایام و فی البنات الی اسبوعات و فی الزواید الی اشهر و فی المنطقة الی سنین والله اعلم.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۲۲۶]

● **استخراج ساعات و معرفت ایام مشهوره** /هیئت / فارسی

estexrāj-e sā‘āt va ma‘refat-e ayyām-e mašhūre

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۳۹/۷

بندی است کوتاه در چهار صفحه؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا حسین اصفهانی، تا: ۱۰۶۳ق، جا: بلاد شماخی؛ دارای جداول و دوائر نجومی؛ کاغذ: نوعی ترمه؛ جلد: تیماج لایه‌ای عنابی، ۴ص (۱۹۱-۱۹۴)، ۱۶ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم[ف:۲-۲۵۳]

● **استخراج سمت القبله** / هیئت / عربی

istixrāj-u samt-il-qibla

سالار، علی بن فضل الله، ق۶ قمری

sālār, ‘alī ebn-e fazl-ol-lāh (- 12c)

آغاز: بسمله، ان فی استخراج سمت القبلة للمواضع التی طولها یخالف طول مکة

انجام: لیحصل الارتفاع المطلوب والله تعالی اعلم بالصواب والیه المرجع و المآب

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۶۷۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۵۴۱۲؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: چرمی مشکی، ۸ص (۴۳-۵۰)، ۱۶

سطر (۸/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶سم [ف: ۸ - ۴۲۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۳۶/۱-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۲۵۹]

● **استخراج سمت قبله** / هیئت / فارسی

estexrāj-e samt-e qeble

حسینی، فتح الله بن حبیب الله، ق۱۰ قمری

hoseynī, fath-ol-lāh ebn-e habīb-ol-lāh (- 16c)

اهدا به: به دستور عادل شاه

محل تألیف: بیجاپور

دارای مبادی و تمهید صغری و کبری و شکل و خاتمه.

[فهرستواره منزوی ۳۰۰۵/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۳۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۶سم [ف: ۶ - ۴۷۷]

● **استخراج سمت قبله** / هیئت / فارسی

estexrāj-e samt-e qeble

رساله مختصری است در کیفیت استخراج سمت قبله.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۲/۴

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... وبعد این حروف نوشته میشود بالتماس بعضی از دوستان و عزیزان؛ **انجام:** و سمت قبله دمشق اینست والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد هادی بن محمد تقی سهروردی مشهور به شولستانی،تا:۱۱۰۴ق، جا: تهران، مدرسه صالحیه؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱۰ - ۱۷۱]

● **استخراج سهام از مجمل الاصول** / هیئت / فارسی

estexrāj-e sahām az mojmal-ol-osūl

سعد عنایت الله، ق۱۰ قمری

sa‘d ‘enāyat-ol-lāh (- 16c)

گویا از سعد عنایت الله و درآن از حادثه ۱۱ جمادی الثانی ۹۰۶ یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۳۴/۲

بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:سپاهانی،جلد: تیماج سرخ ضربی زرکوب، ۷گ (۶۱-۶۷)، ۲۰سطر(۵×۱۴/۵)،اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۰۸۳]

● **استخراج شاه نعمة الله** / شعر / فارسی

estexrāj-e šāh ne‘mat-ol-lāh

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

همان پیش‌گویی‌های دروغ که در آن از سال‌های ۱۰۹۰ و ۱۱۵۰ و ۱۱۵۶ یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۰/۳

خط: نستعلیق، کا: معین الدین علی بن شمس الدین علی حسینی، تا: ۱۵ شوال ۱۱۳۶ق؛ ۱ص (۲۹) [ف: ۱۰ - ۱۸۳۳]

● **استخراج شؤون** / پیشگویی / عربی

estexrāj-e šo’ūn

رساله‌ای است در پیشگویی‌ها برای سال‌های بعد از ۱۳۳۰ هجری قمری با استفاده از کتاب «شجره نعمانیه» منسوب به محیی الدین عربی.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۷۲/۱

آغاز: الحمد لله الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم؛ **انجام:** و لایعلم غیب ربک الا هو و فی ذلک آیات لقوم یعقلون.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۷۶]

● **استخراج الشهور** / ریاضیات / عربی

istixrāj-uš šuhūr

غیر همانند:

۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۴۳**

در اینکه اگر کسی نام ماهی در دل نیت گرد و بخواهیم بدانیم کدامست به‌روش جبر؛ خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی زرکوب مقوایی درون سرخ، ۲ص (۳۷۶-۳۷۷)، ۲۸ سطر ۱۳/۵ ×۱۹/۵، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۱۰۲۱]

۲. **تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۲/۱۲**

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ولی محمد طبیب مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، ۱ص (۹۳) [نشریه: ۲ - ۱۰۶]

۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۵۲۹۸**

آغاز: رساله ... قیل اذا نوی شخص من الشهور؛ **انجام:** فقد نیت ما اردنا بیانه و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۴]

● **استخراج ضلع المسبع** / ریاضیات / عربی

istixrāj-u ḍil‘-il musabba‘

ابوسهل کوهی، ویجن بن رستم، - ۴۰۵ ؟ قمری

abū-sahl-e kūhī, vayjan ebn-e rostam (- 1015)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲۷-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۱گ (۱۴۵)؛ مقابله شده با اصل منقول و نسخه دیگر (ص ع)، می‌گویند این نسخه در دست ابن سینا بوده است و خطی از او در ص ع هست، وقف سلطان محمود؛ تملک: ابن الحمامی ابوزید بن علی در ۱۹ رجب ۵۴۷، ابوالفتوح بن کامیار شیرویه، محمد بن القسم الحسینی [فیلمها -ف: ۱ - ۴۶۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲۸-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۲گ (۱۴۶-۱۴۷) [فیلمها -ف: ۱ - ۴۶۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۱/۷
آغاز: رسالة ابی سهل بیژن ابن رستم القوهی فی استخراج ضلع المسبع فی الدایرة للملک الاجل عضد الدولة الدیلمی رحمه الله بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله رب العالمین و صلوته علی نبیه سیدنا محمد و علی آله الطاهرین. قال ویجن بن رستم المعروف باباسهل القوهی قد اظهر الله تعالی وله الحمد فی عصر مولانا الملک المنصور عضدالدولة و تاج الملة اطال الل بقاه من فنون العلم و الادب و ضروب البحث و الطلب مالم یزل مستبهما لاینفتح و مستعجما لاینشرح ... و اسهل هذه المطالب علم ضلع المسبع المتساوی الاضلاع فی الدائرة؛ **انجام:** ضلع المتساوی الاضلاع و ذلک ما اردنا ان نبین. تمت الرسالة و الحمدلله حق حمده و الصلوة علی النبی محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین المعصومین المکرمین.
خط: نسخ، کا: محمد بن اباتراب ابن احمد، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۳گ (۶۵پ-۶۷ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۲۷۶]

← استخراج ضمیر ⩾ استخراج جواب سؤال‌ها از جدول جفر جامع

● استخراج ضمیر / هیئت / عربی

estexrāj-e zamīr

طبری، عمر بن فرخان، - ۲۰۰ قمری

tabarī, ʻomar ebn-e farxān (- 816)

آغاز: بسمله فصل اذا سالک و جل عما فی یده فی اول ساعته الزهرة فاعلم
انجام: علی طبیعة واحدة و هی السرطان و العقرب و الحوت و الله اعلم

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدحسین، تا: ۱۳۲۶ق [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۰۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: حاج محمد حسین خراسانی، تا: محرم ۱۳۲۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۵۸گ (۱۴۹-۲۰۶)، ۱۴ سطر (۸×۱۲/۷)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۸ - ۳۰۷]

● استخراج ضمیر = الخبی و الضمیر / هیئت / فارسی

estexrāj-e zamīr = al-xabī wa-ḍ-ḍamīr

طبری، محمد بن ایوب، - ۴۸۵ قمری

tabarī, mohammad ebn-e ayyūb (- 1093)

رساله‌ای در گفتن ضمیر دیگری و پیدا کردن پنهان‌شده (= خبی). طبری در آغاز، ۵ سبب برای در خطا افتادن گوینده ضمیر و خبی و سپس شرط‌هایی که پرسنده و یا پاسخ دهنده (گوینده) را باید تا استخراج صواب آید، یاد می‌کند و می‌گوید تاکنون در این معنی تصنیفی جداگانه نشده.
آغاز: بسمله، الحمدالله رب العالمین. اما بعد چنین گوید محمد بن ایوب حاسب طبری که بسیار کسان را دیدم راغب بودند بر استخراج ضمیر ... که کسی در دل اندیشه کند و یا در کف دست چیزی پنهان کند غیری از آن بگوید ... و ندانستند که ... این معنی سخت آسان است بر کسی که علم نجوم بغایت داند هر چند که این طریقی است از جمله جزئیات احکام نجوم و شاید که در وی خطا افتد به وقتها از بره پنج سبب اول عمر دراز ... تا بر وی محیط تواند شد دوم آنکه هر کس در این علم دعوی کند و گویند که دانیم و ندانند بوقت برهان ... درمانند ... پس چون ما دیدیم که هیچکس از متقدمان در این معنی تصنیفی نکرده اند که بر آن اعتماد توان کردن و در کتب متقدمان یاد کرده اند خواستم که رساله‌ای مفرد در این باب ... یاد کنم ... بعبارت هر چه سبک تر و بر تأکیدهاء هر چند درست‌تر.
انجام: جمله بدینگونه باشد که یاد کردیم.
[فهرستواره منزوی ۲۷۹۵/۴]

۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۱۸/۲
بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۲ رمضان ۱۱۹۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج حنایی، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [نشریه: ۳ - ۲۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۷/۳۵
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ضربی مشکی عطف قهوه‌ای، ۲۶ص (۴۵۶-۴۸۱)، ۱۷ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۴۴۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳/۵ سرود
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق [نشریه: ۱۳ - ۴۳۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۰۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۳گ (۲پ-۱۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۷۹]

● **استخراج ضمیر** / هیئت / عربی

estexrāj-e zamīr

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۲۰/۱۱

آغاز: فی برج واحد و فی برجین مقابلین والله اعلم؛ **انجام:** السادس الثانی والاربعون تم الدعا المبارک

خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج ساده، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵۲سم [ف: ۱۰ - ۲۶۹]

● **استخراج ضمیر** / هیئت / فارسی

estexrāj-e zamīr

غیرهمانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۴۴

در این‌که اگر دو یا سه عدد نیت کنند یا انگشتری در دست کنند چگونه بدانیم که آن عددها چیست و آن انگشتری در کدام انگشت؛ خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی زرکوب مقوایی درون سرخ، ۲ص (۳۷۷-۳۷۸)، ۲۸ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۱۰۲۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۰۷

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بدانکه اتفاق اهل این علم بر آنست که ضمیر خداوند مساله از دلیل طالع پدید آید، و دلیل طالع آن کوکب بود که ویرا شهادت بیشتر بود در طالع و شهادت از دوازده جای گیرند؛ **انجام:** و اگر دلیل سؤال بسیار کند سؤال را از طالع گوید و دویم را از دویم و سیم را از سیم و قسم علی هذا تا دوازدهم

مشتمل است بر دوازده باب به‌عدد دوازده برج و هر بابی حاوی چند مسأله است، و چون فاقد دیباچه است مؤلف شناخته نمی‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۷۴ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۳۷گ، ۱۵ سطر (۱۲/۷×۶/۵)، اندازه: ۱۲/۴×۱۹/۲سم [ف: ۸ - ۲۴]

● **استخراج ضمیر** / هیئت / عربی

estexrāj-e zamīr

تاریخ تالیف: قرن ۳ ق

کتاب خطبه و مقدمه ندارد، مطالب تحت عنوان «فصل» ذکر شده جمله‌ای از فصول: ۱. اذا سئلک رجل عمافی یده؛ ۲. حکم سارق ۳. معرفت سارق ... در معرفت جنگ و مرض و موت و مافی‌الضمیر و در معرفت مسائل. این‌که در جلد سوم فهرست آستان قدس مؤلف را «علی القرائن» عمر بن فرخان طبری منجم معروف عصر مأمون عباسی دانسته‌اند، صحیح به نظر نمی‌رسد، چه در متن رساله کلماتی هست که در عصر مأمون رایج و معمول نبوده، مانند «ملوک و سلاطین» در عبارت: «و ان السارق فی بیوت الملوک و السلاطین» و با این ملاحظات باید رساله مزبور بعد از دوره مأمون تألیف شده باشد.

آغاز: فصل - اذا سالک رجل عما فی یده فی اول ساعة الزهرة فاعلم انه شیء ابیض احسن طیب یدخل فی النار ویخرج کالفضة **انجام:** علی طبیعة واحدة وهی السرطان والعقرب والحوت والله اعلم

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مجدول؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۲۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۶سم [ف: ۸ - ۲۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد علی خبوشانی، تا: شوال ۱۲۷۹ق؛ برگ آخر در قاعده قسمت است که از میزان الحساب نقل شده است؛ واقف: حاج وزیر وظایف (داود الحسینی)، ۱۳۰۹ش؛ کاغذ: سفید، جلد: پارچه‌ای، ۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱/۳×۱۵/۶سم [ف: ۸ - ۲۶]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۲۳/۴

آغاز: بسمله فصل اذا سئلک رجل عما فی یده فی اول ساعة الزهره فاعلم انه؛ **انجام:** و العقرب و الحوت و الله اعلم بحقایق الامور و الاشیاء تم

در فهرست به عنوان «المسائل» آمده است؛ خط: نسخ، کا: عبدالحمید منجم، تا: سه‌شنبه ۸ ربیع الاول ۱۳۰۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج عنابی، ۱۴گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۹/۲×۱۲سم [ف: ۱ - ۳۸۹]

● **استخراج طالع** / هیئت / فارسی

estexrāj-e tāle‘

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۱۰

آغاز: بسمله ستایش دور از آلایش صانعی را سزاوار است که اطباق سموات سبع را؛ **انجام:** راه است و کمر عبدوان را دو تا نماید بحق الحق و اسنی الا محمد و الائمة المعصومین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **استخراج طالع تحویل شمس** / هیئت / فارسی

estexrāj-e tāle‘-e tahvīl-e šams

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۱۳/۱

آغاز: بسمله، در استخراج نمودن طالع تحویل آفتاب از برجی به برجی و طالع اجتماع و استقبال هر ماهی که باید بر سر صفحه اوراق تقاویم نوشت؛ **انجام:** فرضا از نصف النهار مقدم تا آنوقت مطلوب که تحویل باشد یا اجتماع یا

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ دارای اشکال نجومی؛ جلد: چرمی یک‌لا، ۸گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۸۳]

● **استخراج طالع تحویل شمس** / هیئت / فارسی

estexrāj-e tāle'-e tahvīl-e šams

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۲/۳

آغاز: بسمله از استاد کامل العالم ... در بیان استخراج طالع تحویل؛ **انجام:** تا آنکه صحت و سقم آن معلوم گردد انشاء الله و الله اعلم

استخراج طالع تحویل شمس به هر یک از بروج اثنی عشر و طریقه عمل آن، از افادات آخوند ملاعلی اکبر بجنوردی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ، ۱۶ سطر (۶×۱۲/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱- ۵۰۰]

● **استخراج طالع مظفر الدین شاه** / هیئت / فارسی

estexrāj-e tāle'-e mozaffar-ed-dīn šāh

حسینی منجم، محمد حسن بن محمد حسین، - ۱۲۶۵ قمری

hoseynī monajjem, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (- 1849)

کتاب به‌نام مظفر الدین شاه قاجار و یحیی میرزا نگاشته شده. طالع شاه را از روی تاریخ ولادتش استخراج کرده است در دو قسم: ۱. اعمال حسابی؛ ۲. نتایج و سرایر آن مقدمات، با جدول‌هایی در مطالع بروج در قسم اول.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۶۴

آغاز: فروزنده‌تر ستاره و فرخنده‌تر سیاره که از افق مقال اهل فضل و کمال و طالع و لامع گردد؛ **انجام:** و چون در وقت ولادت هیلاجات و کدخداهات مسعود و قوی حال واقع شده‌اند دلالت کند بر آنکه مولود مبارک مسعود بعمر طبیعی برسد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۲۳گ، ۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۲۹]

← استخراج طالع موالید ≻ استخراج موالید

● **استخراج طالع مولود** / هیئت / فارسی

estexrāj-e tāle'-e mowlūd

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۸۴

آغاز: بسمله اما بعد چنین کلمه ای است؛ **انجام:** تسعمائة ... الدرجة الی خارج القسمة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق [رایانه]

● **استخراج طالع مولود** / هیئت / فارسی

estexrāj-e tāle'-e mowlūd

رساله‌ای است در استخراج طالع مولود و معرفت تقاویم و اعمال حبیب و قوس و نظائر آن، و در آن از شیوه طالع‌یابی با زبانی ساده سخن رفته، علاوه بر مطالب طالع‌یابی از ارتفاع و انخفاض ستارگان و تعیین نصف النهار و یافتن قوس‌ها و خطوط مثلثاتی نیز بحث شده است.

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد این رساله‌ایست در استخراج طالع مولود قاعده آنست که فنجانات گذشته از شب یا روز را بساعت برند

انجام: اما سهم از صد و بیست درجه نگذرد که قطر دایره است و او را حبیب معکوس گویند و الله اعلم بالصواب.

۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۵۵/۲**

آغاز: برابر؛ **انجام:** سبعمائه، ثمانمائه، تسعمائه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: حنایی سمرقندی، جلد: تیماج بنفش، ۸۱ص (۲۱۰-۲۹۰)، اندازه: ۱۷/۷×۲۸سم [ف: ۸ - ۳۲۹]

۲. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۰۲/۲**

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد زوزنی الخوانی، تا: ۱۱۱۴ق، جا: محتملاً شیراز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی یک‌لا، ۱۰۵گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۲]

۳. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۳۷/۲**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شریف محمد باقر بن علاء الملک کاخکی، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۱۲۲ق، جا: هرات؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۵۱گ (۶-۵۶)، ۲۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۳۲۰]

۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰۹/۲**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۱۵۰ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۵۲ص (۶۵-۱۱۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۳سم [ف: ۱۰ - ۱۰۶]

۵. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۶۹/۲**

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ با جدول؛ ۷۳گ (۳۹پ-۱۱۱پ) [ف: ۵ - ۱۸۵]

● **استخراج طالع مولود** / هیئت / فارسی

estexrāj-e tāle‘-e mowlūd

رساله مختصری است در طالع مولود و استخراج سهم السعاده و ساعات نصف النهار و عطیه و کدخدا و معرفت ستارگان، در آن از «کفایه» ابوالمحامد غزنوی و ابومعشر و به‌مناسبت در آن یکجا از ملاعلی قوشچی (-۸۷۹ق) و جای دیگر از محرم سال ۹۳۰ق یاد شده است می‌توان حدود زمان تالیف آن را فی الجمله تشخیص و تعیین کرد. لازم به ذکر است که آغاز آن دقیقاً با رساله معینیه خواجه نصیر یکی است.

آغاز: بسمله. سپاس و ستایش حضرت ذوالجلال را که انوار دقایق حکمت او و ازهر ذره از ذرات کاینات تابان است

انجام: و برج چهارم سرطان من الجوزا الخ. و الله اعلم بالصواب.

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۶۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اختیار بن معز الملک باغ اسپانی جنابذی (گنابادی) خراسانی، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۰۹۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۳۸گ (۲پ-۳۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۳۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شریف محمد باقر بن علاء الملک کاخکی، تا: ۱۹ ذیقعده ۱۱۲۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵گ (۵۸-۸۲)، ۲۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف:۱۱-۲۳۲۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۱۵۰ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۶۴ص (۱-۶۴)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۳سم [ف: ۱۰ - ۱۰۵]

● استخراج طالع مولود و غیر آن / اختربینی / فارسی

estexrāj-e tāle‘-e mowlūd va qeyr-e ān

چند سطری از آغاز رساله‌ای در معرفت استخراج طالع مولود و غیر آن در این نسخه آمده است و از انجام نانوشته مانده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۸۹/۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله، و بعد، این رساله‌ای است در معرفت استخراج طالع مولود و غیره در مقدمه استخراج طالع زمان ولادت و غیره بر سبیل اختصار. اول، بباید دانست که ولادت یا در روزست یا در شب؛ **انجام:** آن حرکت یکشبانه روز بود تنصیف باید کرد و بر حرکت نصف النهار روز مقدم اگر مستقیم بود باید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج مجدول عطف تیماج مشکی، ۱گ (۱۶۴پ)، جمعاً ۱۰ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۸ - ۵۶۰]

● استخراج طول و عرض بلدان / جغرافیا / فارسی

estexrāj-e tūl va ‘arz-e boldān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۱۴/۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص [ف: ۶ - ۳۰۲]

● استخراج عرض اقلیم رویت / هیئت / فارسی

estexrāj-e ‘arz-e eqlīm-e royat

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸۳/۵

آغاز: العاشر یا ط مح مج؛ **انجام:** پس معظم تاثیرش بعد ازین مدت بظهور آمد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ عطف و گرد و درون مشکی، ۱۰گ (۸۱پ-۹۰ر)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۹۳۳]

● استخراج عناصر به چند طریق / فارسی

estexrāj-e ‘anāsor be čand tarīq

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۰۵/۶

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۳۰۱ق، ۱گ (۳۹ر) [ف: ۶ - ۴۶۱]

● استخراج العدد المضمر (مقالة فی) / کلام و اعتقادات / عربی

istixrāj-ul ‘adad-il muḍmar (mq. fī)

یحیی بن عدی، ۲۸۰ - ۳۶۴ قمری

yahyā ebn-e ‘adī (894 - 975)

در ده نوع.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۶/۳ ط

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۰و۱۱؛۱۱ص (۲۸-۳۸) [ف: ۲۴/۳ - ۹۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۰۱/۲۳

آغاز: مقاله یحیی بن عدی بن حمید بن زکریا فی استخراج العدد المضمر من غیر ان یسئل المضمر عن شیء. بسمله. النوع الاول؛ **انجام:** و فی جدول التسعة منه واحد لم تجد ذلک الا تحت العشرة. تمت المقالة فی استخراج العدد الضمر بعون الله تعالی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ زرکوب مقوایی، ۷گ (۲۰۸پ-۲۱۴پ)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۹۸۰]

● **استخراج العقاقیر من السلم** / کیمیا / عربی
istixrāj-ul ‘aqāqīr min-as silam

محمد بن ابراهیم بن نصیر
mohammad ebn-e ebrāhīm ebn-e nasīr

مؤلف این رساله مدعی است که این روش که با شماره‌های ابجدی می‌توان موازین کیمیایی را به دست آورد. از لوحی استفاده شده که از طلا در یکی از دیرهای «دهشور» بوده و ترجمه شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۴/۱۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فصل عزیز جداً فی هذا العلم وجدته فی بعض أدیرة دهشور فی لوح من الذهب مکتوب فیه بالفضة؛ **انجام:** و تضع علیه مرارة الماعز بجلدها و کلها فانه ینحل ماء فاشرط ما علیه من الثفل و استعمل فیما ترید، و الله أعلم بالصواب.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۲۰۱ر-۲۰۱پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۴-۲۰۱]

● **استخراج غایت تعدیل قمر** / هیئت / فارسی
estexrāj-e qāyat-e ta‘dīl-e qamar

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸۳/۲

آغاز: بسمله. در استخراج غایت تعدیل اول قمر به برهان پیش از شروع در آن مقدمه بیان کنیم پس دایره ا ب ج را؛ **انجام:** تقویم مثل قمر ح ی لط (پس ازین سه فایده ریاضی است بفارسی و جدول وقوف کواکب خمسه تا ۲۸پ)

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ عطف و گرد و درون مشکی، ۱۲گ (۱۷پ-۲۸ر)، ۱۵ سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۹۳۲]

● **استخراج غایت تعدیل قمر** / هیئت / فارسی
estexrāj-e qāyat-e ta‘dīl-e qamar

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۷۷/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ، قطع: رقعی [ف: ۳۲۲]

● **استخراج غره ماه (جدول)** / هیئت / فارسی
estexrāj-e qorre-ye māh (jadval)

جدول است برای استخراج غزه ماه در ایام هفته. در سطر اول این جدول زیبا حروف مقطعه نام امام جعفر صادق (ع) و در ۱۲ سطر زیر آن نام ماه‌ها و ایام هفته ثبت شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۷-ط

آغاز: بسمله منقول است از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام اگر کسی خواهد که بداند غره هر ماه در چه روز میشود

خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا: قرن ۱۲، ۸گ [ف: ۲۳ - ۶۴۸]

● **استخراج فی السؤال و الجواب** / عربی
istixrāj-u fī-s-su’āl wa-l-jawāb

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۶۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷ - ۲۴۱]

← الاستخراج فی طلب العمر و الهیلاج ⟩ استخراجات
← الاستخراج فی طلب العمر و الهیلاج ⟩ حکم دلیلهای طالع سال از ستارگان

● **استخراج القسی من الاوتار و الاوتار من القسی** / موسیقی / عربی
istixrāj-ul-qasī min-al-awtār wa-l-awtār min-al-qasī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۹/۶-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش add. 23570؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها-ف: ۱ - ۶۰۳]

← استخراج قطبی البیضة ⟩ مساحة البیضة

● **استخراج قمر** / هیئت
estexrāj-e qamar

شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۷۵]

● **استخراج کسوف** / هیئت / فارسی
estexrāj-e kosūf

محمد زمان، ق۱۲ قمری
mohammad zamān (- 18c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۹/۳

آغاز: دستور استخراج کسوف جهت توضیح کسوف آنچه العبد محمد زمان استخراج آنرا استنباط نموده است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۷۴) [ف: ۱۰ - ۲۰۱۴]

● **استخراج کسوف** / هیئت / فارسی
estexrāj-e kosūf

منجم باشی بجنوردی، علی اکبر، ق۱۳ قمری
monajjem-bāšī bojnūrdī, ‘alī akbar (- 19c)
در تقویمی که آخوند ملاعلی اکبر منجم‌باشی بجنوردی استخراج نموده است موافق دستور العمل مرحوم ملااسمعیل در روز چهارشنبه ۲۸ شوال سال ۱۲۸۳ ناقصه هجریه.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۲/۴

انجام: یکماه اعتبار کنند والله اعلم ... محل دعای اخوان دینی باشم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۵۰۰]

● **استخراج کسوف آفتاب به طول کاشان** / هیئت / فارسی

estexrāj-e kosūf-e āftāb be tūl-e kāšān

جیلانی، مظفر
jīlānī, mozaffar

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان صفر ۱۱۶۶ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف تیماج تریاکی، ۸ص (۷۳-۸۰)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا - ف: ۱ - ۳۲]

● **استخراج الماء القراح من الحجر** / کیمیا / عربی

istixrāj-ul mā’-ul qurāḥ min-al ḥajar

میرفندرسکی، ابوالقاسم بن میرزا بزرگ، -۱۰۵۰؟قمری
mīrfendereskī, ab-ol-qāsem ebn-e mīrzā bozorg (-1641)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۴۴/۶

فایده‌ای است از افادات میرفندرسکی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی یک‌لا، ۲گ (۱۵۹پ-۱۶۰ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۳۱ - ۱۴۳]

● **استخراج الماء القراح من الحجر** / کیمیا / عربی

istixrāj-ul mā’-ul qurāḥ min-al ḥajar

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۵/۱۰

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱گ (۳۰ر-۳۰پ) [ف: ۳۶ - ۳۲]

● **استخراج ما بین مرکزی الشمس و موضوع اوجها** / هیئت / عربی

istixrāj-u mā bayn-a markazi-š šams wa mawḍū‘-i awj-i-hā

عرضی، مؤید الدین بن برمک، - ۶۶۴ قمری
‘arzī, m’oayyed-od-dīn ebn-e barmak (- 1266)
در استخراج فاصله دو مرکز خورشید، دارای چهار شکل هندسی.

آغاز: و له فی استخراج ما بین مرکزی الشمس و موضوع اوجها نرید أن نبین موضوع الشمس کیف اتفق

انجام: فقد تم الکلام علی اختلافات الاوضاع لمعرفة هذین المطلبین و ذلک ما اردناه تمت والحمد لله و حسن توفیقه و صلی الله علی سید محمد و آله.

[تاریخ گزیده: ۷۰۵ (تصحیح نوائی)؛ ریحانة الادب: ۳۶/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۸۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای اشکال هندسی دقیق، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۲۸ر-۳۰پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۴سم [ف: ۳۲ - ۶۸۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۱/۴ط

آغاز: نرید ان نبین موضع الشمس و بعد مرکز حاملها عن مرکز العالم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۰ق، جلد: تیماج قهوه‌ای لولادار، ۴ص (۱۸۴-۱۸۷)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳/۲۴- ۵۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۱/۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست نام کتاب «موضع الشمس» ذکر شده است بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهارمهره حنایی، جلد: ساغری مشکی ضربی دارای ترنج و دو سرترنج و چهار ابرو و حاشیه قلمدانی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۸ - ۱۲۷]

← استخراج ما فی الضمیر ⟵ استخراج جواب سؤال‌ها از جدول جفر جامع

● **استخراج مجهول** / علوم غریبه / عربی

estexrāj-e majhūl

در قاعده استخراج مجهول و منویات انسان با تطبیق به علم حروف و اعداد آنها.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۵۶/۸-۱۸/۱۷۶

آغاز: فمتی اردت استخراج مجهول من مسألة فحقق طالع السائل أو طالع المسألة و استنطق حروف اوتارها الاربعة؛ **انجام:** سؤال عظیم الخلق جرت فض اذا غرائب شک ضبط الخبر مثلاً

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۳گ، ۱۲

سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۳۴]

● **استخراج المجهولات العددية** / ریاضیات / عربی
istixrāj-ul-majhūlāt-il-'adadīyya
کاشانی، عماد الدین یحیی بن احمد، - ۷۶۶ قمری
kāšānī, 'emād-od-dīn yahyā ebn-e ahmad (- 1365)
پنج رساله از کتاب حساب عمادالدین کاشی، که از او کتاب «لباب الحساب» و کتاب «ایضاح المقاصد لفرائد الفوائد» را که شرح کتاب عمادالدین عبدالله بن محمد الخوام البغدادی در حساب است می‌شناسیم. سرآغاز و انجام رساله‌ها عبارت است:
آغاز۱: بسمله، ان قیل کان شخصا مع کل منهما مال
انجام۱: لظهوره علی من عرف احوال تلك النسب
آغاز۲: اربعة اسفر کان مع کل منهم مال و ارداوا ان یشتروا
انجام۲: فبسطنا هذه الاعداد و خرجت کما اردنا
آغاز۳: اقر شخص ان لزید علیه الفا و نصف مالعمرو
انجام۳: وهو مال بکر فقد صح ما ذکرناه
آغاز۴: نرید ان نشتری ثلثة انواع من الطیور یکون عددها مائة بمائة درهم
انجام۴: و ان کان صحیحا یمکن الاولی ان یکون الاعداد صحاحا
آغاز۵: رسالة اخری فی الشهور قیل اذا نوی الشخص من الشهور الاثنی عشر وانت ترید ان تخبره به
انجام۵: فقد بینت ما اردنا ببیانه والله اعلم بالصواب

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۹۵/۵
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۵
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد حسین بن خلف تبریزی، تا: ۱۰۴۱ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی، ۶ص (۱۱-۱۶)، ۲۷-۳۱ سطر (۱۱/۲×۱۹)، اندازه: ۱۶/۷×۲۵/۳سم [ف: ۸ - ۴۰۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷/۶
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۵
خط: نسخ خوش، کا: محمد طاهر مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی زرکوب ترنج‌دار، ۶ص (۳۸-۴۳)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۳/۱سم [ف: ۱۰ - ۲۴۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۹۸
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۴]

● **استخراج المجهولات العددية** / ریاضیات / عربی
istixrāj-ul-majhūlāt-il-'adadīyya
حسین بن ابی جامع
hoseyn ebn-e abī jāme'

به درخواست یکی از دوستان، در چهار «باب».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۴۸/۶
آغاز: بسمله، الحمدلله مضعف حسنات المحسنین و جامع الناس الی یوم الدین مبدع الاجساد و مؤلف الاعداد؛ **انجام:** بلغ ۱۰ و هو المجهول و لنختم هذه الرسالة حامداً و مصلیاً علی نبیه صلی الله علیه و آله و سلم
خط: نسخ، کا: محمد شریف بن روح الله، تا: با تاریخ ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه لایی، ۵گ (۶۱پ-۶۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۴سم [ف: ۵ - ۴۱۵]

● **استخراج مسألة المجسم المكافی** / ریاضیات / عربی
istixrāj-u mas'alat-il mujassam-il mukāfī
ابوسهل کوهی، ویجن بن رستم، - ۴۰۵ ؟ قمری
abū-sahl-e kūhī, vayjan ebn-e rostam (- 1015)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۲۲-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۵گ (۱۲۵-۱۲۹) [فیلمها -ف: ۱ - ۴۶۹]

● **استخراج مسأله غامض هندسی** / هندسه / فارسی و عربی
estexrāj-e mas'ale-ye qāmez-e hendesī
بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری
bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn (- 1269)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی گردآگرد تیماج تریاکی، ۲ص (۱۴-۱۵)، ۱۸ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا - ف: ۱ - ۴۸]

● **استخراج المسائل بالخطاء = ملحقات شمسيه** / فلسفه / عربی
istixrāj-ul-masā'il bi-l-xaṭā' = molhaqqāt-e šamsīye
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۰/۲۷
آغاز: بسمله المسائل التی یمکن استخراجها بالخطأین نوعان احمد هما ان لا یکون فی اثناء السؤال عدد مقدر معلوم بل یکون
کا: محمد رضا بن عزیز الله تونی مشهدی، تا: ۱۱۰۷ق؛ جلد: تیماج خرمایی لولایی، ۲گ، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲ - ۲۰۵]

← استخراج المسائل بالخطائین ≻ ذیل الفوائد البهائیة

● **استخراج مسائل عددی** / ریاضیات / فارسی
estexrāj-e masā’el-e ‘adadī
سمرقندی، حسین بن ابراهیم، ق۶ قمری
samarqandī, hoseyn ebn-e ebrāhīm (- 12c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۸۳/۴
یک صفحه از رسالة فی طریق المسائل العددیة است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱ص [ف: ۶ - ۲۶۶]

● **استخراج المضمر** / هیئت، ریاضیات / عربی
istixrāj-ul-muḍmar

غیرهمانند:
تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۲/۷
خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ولی محمد طبیب مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: ترمه،۴ص (۸۵-۸۸) [نشریه: ۲ - ۱۰۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۹۷
آغاز: رساله ... باب فی استخراج اعداد المضمر؛ **انجام:** قبل العمل فما بقی فهو نقش ... محمد حسین التبریزی غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین تبریزی، بی تا [الفبائی: ۴۴]

● **استخراج المضمر** / ریاضیات / عربی
istixrāj-ul-muḍmar
در استخراج اعداد مضمر و فاقد خطبه و دیباچه است.
آغاز: بسمله، باب فی استخراج اعداد المضمر اذا امضر انسان عددا فی الضمر ان یضعف ذلک ثم اضرب ذلک المضعف فی الاثنین
انجام: و یسقط من مجموع النقوش الذی کان فی ضمیرک قبل العمل فما بقی فهو نقش
[فهرستواره ۲۵۹۶/۴]

همانند:
۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی زرکوب مقوایی درون سرخ، ۵ص (۳۶۶-۳۷۰)، ۲۸ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۱۰۲۱]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۹۵/۴
آغاز و انجام: برابر؛ تمت الرسالة فی قریة الاسجل [اسجل بکسر اول و ثالث از ییلاقات مشهور مشهدست و اهل محل آنرا اسگل میگویند]. من قری المشهد المقدس الرضوی علیه افضل التحیة والثناء کتبه العبد الفقیر المشتهر ببرهان القاطع محمد حسین التبریزی غفر الله ذنوبه و ستر عیوبه
بابی است از کتابی؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد حسین بن خلف تبریزی، تا: ۱۰۴۱ق، جا: مشهد رضوی، قریه اسجل؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی، ۴ص (۷-۱۰)، ۲۷-۳۱ سطر (۱۱/۲×۱۹)، اندازه: ۱۶/۷×۲۵/۳سم [ف: ۸ - ۴۰۹]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد طاهر مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی زرکوب ترنج دار، ۵ص (۳۴-۳۸)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۳/۱سم[ف:۱۰-۲۴۲]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۶/۵-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۰]

● **استخراج المقدار المجهول** / ریاضیات / فارسی و عربی
istixrāj-ul-miqdār-il-majhūl

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف تیماج تریاکی، ۵ص (۶۱-۶۵)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا - ف: ۱ - ۳۲]

● **استخراج مطالب و مقاصد** / فارسی
estexrāj-e matāleb va maqāsed

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۳۷
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با فهرست؛ کاغذ: سفید و برخی رنگین، جلد: تیماج مشکی ضربی و مقوایی، ۴ص (۴۱۳-۴۱۶) [سنا - ف: ۲ - ۱۵۸]

● **استخراج مطلوب** / جفر / فارسی
estexrāj-e matlūb
از ناشناس، استخراج مطلوب مجهول از راه جفر.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶/۲
آغاز: در بیان استخراج مطلوب مجهول امور آدم و احوال عالم از صفحه ای از صفایح جفر ... فائده، بدانکه چون خواهند که مطلوب مجهول معلوم کنند، از اسم و طالع وقت ولادت؛ **انجام:** ... ا ج س ی ن ن ی. تمت
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴گ (۱۲پ-۱۵ر) [ف: ۱ - ۱۷]

● **استخراج المعما** / معما / عربی

istixrāj-ul-mu'ammā

کندی، یعقوب بن اسحاق، ۱۸۵؟ - ۲۵۲ ؟ قمری

kendī, ya'qūb ebn-e eshāq (802 - 867)

دو رساله است از کندی به معتصم در باب استخراج معما.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۶۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲. رسالة استخراج المعما الی ابی العباس المعتصم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷، ۷گ (۲۱۰-۲۱۶) [فیلمها -ف: ۱ - ۴۷۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۷/۶۵-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۳۲. آخر کتاب الکندی الی ابی العباس المعتصم فی الحیلة فی استخراج المعما من الکتب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۱گ (۲۱۷پ) [فیلمها -ف: ۱ - ۴۷۲]

● استخراج مقادیر المجهولة فی باب الاقرار / فقه / عربی

istixrāj-u maqādīr-il-majhūla fī bāb-il-iqrār

باربنی، عمر بن عیسی، - ۷۶۴ قمری

bārīnī, 'omar ebn-e 'īsā (- 1363)

چند نمونه و مثال است برای پیدا نمودن اندازه‌های مجهول از اقرار در باب ادعا و اقرار با نقل چند قطعه در قاعده‌های مختلف این موضوع.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد فهذه فهذه قائدة مشتملة علی طریق یتبین بها کیفیة استخراج مقادیر مجهولة

انجام: و الخمسة عشر بستة محفوظة فقد تقابل المحفوظان و تساویا فصح الضرب و علی هذا فقس، و الله اعلم

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۲۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۴گ (۷۹پ-۹۲پ)، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۹ - ۱۰۱]

● استخراج ملح / کیمیا / فارسی

estexrāj-e melh-e še'r

آغاز: بسمله استخراج ملح شعر این است که اختیار کنی سیاه را و بشنوئی و خشک کنی بعد از آن بمانی

انجام: و هرگاه بیندازی بر هر جسدی میگرداند و را ذهب خالص باذن الله.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: رجبعلی ابن عبدالله، تا: ۱۲۷۷ق؛ خریداری از امرالله صفری؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار و مهره، جلد: مقوایی روکش تیماج قهوه‌ای حاشیه مجدول، گل و بته، ضربی کوبیده، ۱گ (۷۷ر-۷۷پ)، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۸۰/۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در هامش؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: میشن قهوه‌ای مقوایی، ۱ص (۷۷پ)، ۱۶ سطر (محشی)، اندازه: ۱۶/۳×۲۰/۸سم [ف: ۶ - ۳۵۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۸۰/۴۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ متن و هامش؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: میشن قهوه‌ای مقوایی، ۱ص (۷۸ر)، ۱۶ سطر (محشی) سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۰/۸سم [ف: ۶ - ۳۵۷]

● استخراج موالید = استخراج طالع موالید = شرح استخراج الموالید / اختربینی / فارسی

estexrāj-e mavālīd = estexrāj-e tāle'-e mavālīd = š.-e estexrāj-ol mavālīd

رساله کوتاهی است در استخراج طالع موالید بر اساس علم اخترشناسی. از بطلمیوس، هرمس حکیم و ماشاء الله مصری نام برده است.

آغاز: این مختصریست در استخراج موالید. طریق آنست که خبر دهند منجم را که در چند ساعت از روز یا از شب ولادت افتاد

انجام: و کدخداه طلب دارد چنانکه در کتب نجومی گفته اند و احکام طالع از آنجا کنند و الله اعلم.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۱۵۷-۱۶۱)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۸ - ۳۹۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۳۷/۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و راحت و آسایش تن و جان و الله اعلم بالصواب.

در میانه آمده «نقل کرده شد این فائده از خط خواجه نصیرالدین طوسی» درباره هیلاج و سپس دو فصل است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۲۲۴-۲۳۰)، ۲۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۳۲۳]

● استخراج موکلات / علوم غریبه / فارسی

estexrāj-e movakkelāt

جفری رومی، علی، ق۱۰ قمری

jafrī rūmī, 'alī (- 16c)

در ترکیب یک حروف و دو حرف بائیل و ساختن اسمی از آن بیان شده است و چون ایل (=ئیل) از اسماء الله است و می‌توان از

آن در مسائل خفیه استفادت سرشار کرد. مطالب آن از ترکیب «الف» شروع می‌شود و پس از ترکیب موکل الف یک یک مطالب دیگر می‌آید تا به «یاء» رسد. نویسنده پس از این مقدمه ضمن فصلی می‌گوید چون الغ بیک عاری از من خواست که خاصیت اسماء عظام و حروف و اسماء ملائکه و جن را به قانون جفر نویسم من به قدر وسع خود این رساله را فراهم آورم. او می‌گوید حروف به اجزاء بدن انسان تقسیم می‌شود و بعد یک یک حروف را با اعضاء آدمی تطبیق می‌کند که کتاب حاضر حاکی از این تطبیقات است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۲۹

آغاز: بسمله و به نستعین، در بیان استخراج موکلات حروف تهیجی بدانکه ... باعراب و درجه و حروف تهیجی تعیین کنیم؛ **انجام:** که خلاص سازی آن میخ را از صورت بکش و آنرا خراب کن که خلاص میشود باذن الله تعالی

بی‌کا، تا: قرن ۱۳، بیاض؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، مشکی، یک رو، ۵ص (۲۲–۱۸)، ۲۷ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۶ – ۳۰۸]

● **استخراج مولد النبی (ص)** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

istixrāj-u mawlid-in nabī

مؤلف که از رجال قرن ۱۳ق و ساکن هند بوده است، در این عجاله بر حسب محاسبه نجومی و معتقدات روایت کلینی، تاریخ صحیح ولادت پیامبر و وفات آن حضرت را استخراج نموده، به عنوان مثال: جمعه ۱۲ ربیع الاول برابر با ۲۵ آوریل ۵۷۱ میلادی ۱۳ نیسان ۸۸۶ رومی می‌باشد. همچنین روز شهادت حضرت امام حسین (ع) را استخراج نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۵۶

آغاز: بسمله. در تذکره جلیله فی تحقیق مولد المقدس النبوی علیه آلاف التحیة و الثناء؛ **انجام:** ازاء اکتوبر له باقی ۲۰ روز اکتوبر ۶ هاك تمت الکتابه

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، ۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۹۷]

● **استخراج مولود محمد بن حسن قمی** / طالع‌بینی / فارسی

estexrāj-e mowlūd-e mohammad ebn-e hasan-e qomī

رضی‌الدین استرآبادی، محمد بن حسن، – ۶۸۶؟ قمری

razī-yod dīn estarābādī ،mohammad bn-e hasan (-1288)

تاریخ تألیف: ۲۲ رمضان ۶۵۴ق؛ محل تألیف: استرآباد

استخراج مولود محمد بن حسن قمی است از خود او. گویا او پسر نظام‌الدین حسن بن محمد نیشابوری قمی شارح زیج خواجه نصیر طوسی به نام «کشف الهیاکل» است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲۸/۶–ف

نسخه اصل: پاریس p. s. 1488؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۱ – ۵۹۶]

● **استخراج نام معین الدین محمد** / جفر / فارسی

estexrāj-e nām-e mo‘īn-od-dīn mohammad

مؤلف مدعی است که نام هر شخصی با یکی از اسماء اعظم توافق دارد که به‌چند طریق آن را می‌توان استخراج کرد و برای مبتدئین نام «ابوالقاسم معین الدین محمد» را به‌طریق رشف (از طرق علم جفر) استخراج کرده است.

آغاز: بسمله. حمد لک. یامن وسع عطاؤک ... اما بعد بر ضمیر منیر تنویر اصحاب خبرت و ارباب بصیرت مخفی نخواهد بود که هر چه مصور غرائب بدایع مصنوعات و مبدع عجائب ماهیئت ... مکشوف نداشته‌اند ... چنین فهمیده اند که هر فرد از افراد انسانی چند اسم از اسماء الهی بعناوین مختلفه ... می‌فرمایند

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۴۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا مقصود علی حسب المرام حاصل گردد و الله الموفق، جدول اینست (جدول ندارد)

در فهرست با عنوان «رساله» آمده و نام از فهرست مرعشی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷ – ۴۴۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۸۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** عدل متکبر متین وارث موجود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ دارای اشکال هندسی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱پ–۶پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۴–۳۴۶]

● **استخراج نامها** / رمل / فارسی

estexrāj-e nām-hā

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۹۹/۲

آغاز: بسمله. نکته استخراج اسامی آن که منتهی و شرح و تفسیر و تاویل هر یک حرف او را معلوم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ (۹ر–۴۰پ)، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه–ف: ۲۳۳]

● **استخراج نصف النهار** / هیئت

estexrāj-e nesf-on-nahār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۲۵/۱۰

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترکی و فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا،

۲۸۵ص، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۲۳]

● استخراج وتر ثلث قوس از وتر قوس / ریاضیات / فارسی

estexrāj-e vatar-e sols-e qows az vatar-e qows

نراقی، ابوتراب بن احمد، ق۱۳ قمری

narāqī, abū-torāb ebn-e ahmad (- 19c)

وی این رساله را در باب وتر ثلث قوس که جمعی از ارباب فن از جمله خواجه نصیر طوسی از استخراج آن از وتر قوس به‌طور دقیق ابراز ناتوانی کرده‌اند نگاشته است و نخست (پس از دو مقدمه) طریقه‌ای را نقل می‌کند که غیاث‌الدین جمشید کاشانی برای استخراج این وتر ابداع و الغ بیک از آن طریقه پیروی کرده و وتر دو درجه را از وتر شش درجه بیرون آورده و بر این قاعده جدول جیب زیج جدید را تحقیق و تصحیح کرده است. سپس بیان روش ابداعی خویش می‌پردازد. در دیباچه این رساله از رساله دیگر خود در دقایق علوم ریاضی یاد می‌کند که مشتمل بر برهانی ساختن اعمال و تصحیح جداول زیج و قانون رصد طول و عرض ستارگان و ساختن آلات رصد و قواعد کلی و جزئی استخراج وترها و جیب‌ها و جز اینها است «و تا اکنون در حجاب اختفاء مستور بوده». در مقدمه یکم از برخی از مؤلفات دانشمندان دوره اسلامی در شعب جبر و مقابله و حل معادلات و ابداعات آنان با اشاره اجمالی به سیر تاریخی و مآخذ آنها سخن می‌گوید. در پایان رساله از قانون سنجیدن اجزاء ترکیب اجسام مرکبه بدون تحلیل و تفکیک که آن را «میزان الحکمه» نام داده‌اند و از کسانی که در این باب تألیفی دارند، سخن گفته و می‌گوید: «در زمان ایاردن پادشاه صقالبه اکلیلی عظیم. ... بجهت او آوردند ... مرکب از طلا و نقره ... خواست که مقدار وزن هر یک از طلا و نقره آن را بداند و از شکستن آن اکراه ... مهندسان و ارباب حیل را احضار کرد ... ارشمیدس مهندس استنباط طریق آن را نمود و این واقعه قبل از اسکندر بود ... مانالاوس چهارصد سال بعد از اسکندر در آن تأمل کرد و کلیه طرق حسابیه آن را استنباط و رساله‌ای نوشت ... در ایام مأمون یوحنا بن یوسف و احمد بن فضل مساح در آن نظر داشتند و در ایام سامانیه محمد بن زکریا رازی رساله‌ای در آن نوشت و در ایام دیالمه ابن العمید یا ابوعلی بن سینا در آن تأمل کرد و در ایام آل ناصر الدین ابوریحان بیرونی تصرفات در آن نمود و در مبادی زمان سلاجقه عمر خیام تحقیقات در آن فن کرد و ابوحاتم مظفر بن اسماعیل اسفزاری سعیها در تسهیل عمل به آن نمود و بعضی اجزاء در آن زیاد کرد و تسمیه آن به میزان الحکمه از اوست و در زمان سلطان سنجر شیخ جلیل عبدالرحمان خازن در آن نظر کرد و تصرفات نمود و رساله‌ای در این باب نوشت و براهین آن و کیفیت صناعت و عمل به آن را به تفصیل بیان کرد و خلاصه اقوال سابقین را ... در آن آورد و قدری از آن رساله در نزد حقیر موجود است». در دیباچه و پایان رساله از حاج میرزا آقاسی نام می‌برد.

آغاز: بسمله، و به نستعین ... در این زمان سعادت بنیان که ساخت مرز ایران دارائی شاهنشاه سکندرشان خلدالله ملکه رشک روضه رضوان و حسرت گل زار جنان شده نظر نظر بمیل خاطر خطیر همایون اقدس پادشاهی باقتناء ذخایر صنوف کمالات حقایق و اکتساب مآثر فنون دقایق عامه اهل ایران همت بر ابداء بدایع صرف و صناعات مصروف و عنان توجه بصوب انشاء دقایق فنون کمالات معطوف دارند این بی بضاعت نیز با عدم استطاعت ببرکت دولت بهیه و شوکت علیه دقایق چند در علم هندسه و حساب و وضع جداول زیج و تصحیح آن استنباط کرده و در رساله علیحده با قانون رصد طول و عرض کواکب و شطری از آلات رصدیه که از مخترعات متقدمان است وضع نموده و از جمله دقایقی که این فقیر بفکر فاتر استنباط نموده استخراج وتر ثلث هر قوسی است از وتر آن قوس و متقدمان از استنباط آن اعتراف بعجز نموده چنانچه خواجه ... نصیرالدین الطوسی ... در کتاب تحریر مجسطی میفرماید: لیس الی معرفة وتر ثلث القوس الملومة الوتر من جهة الخطوط طریق بوجه.

انجام: چنانچه ضمیر منیر اشرف بمطالعه آن مایل باشد بعز حضورشان میرسانم و الله ولی الفضل و الانعام

[فهرستواره منزوی ۲۷۵۳/۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۱/۱۱

آغاز و انجام: برابر (تمت الرسالة بید ابن المؤلف تغمده الله بغفرانه محمد بن ابی تراب بن احمد فی بعض شهور سنة الف و مأتین و ثلثة و ثمانین).

خط: نسخ، کا: محمد بن اباتراب ابن احمد، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۷گ (۷۴-۸۰پ)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۲۷۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۵۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** درجه ۳۸ دقیقه حاصل شود چنانچه اول یافتم شکل این است. (تمت) دنبال کلام سخن پیداست ناتمام مانده در نسخه‌ها نیست و «تمت» از کاتب است.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری و آبی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای با عطف و حاشیه قرمز یک‌لا، ۱۴ص (۲-۱۵)، ۱۷-۱۸ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف:۱۹-۲۲۱]

● استخراج و تعدیل نصف النهار = تقویم (رساله در) / ریاضیات / فارسی

estexrāj va ta'dīl-e nesf-on nahār = taqvīm (r. dar)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۴۱

آغاز: بسمله. بدانکه تقویم راست کردن کواکب باشد در غم؛

انجام: تعالی جل جلاله و عم نواله و عظیم شأنه. تمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

● استخراج و قاعده وقایا / فارسی

estexrāj va qā'ede-ye vaqāyā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۲۵
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با فهرست؛ کاغذ: سفید و برخی رنگین، جلد: تیماج مشکی ضربی و مقوایی [سنا - ف: ۲ - ۱۵۸]

● استخراج هلال رمضان / هیئت / فارسی

estexrāj-e helāl-e ramezān

در این نامه به‌روش برهانی آغاز ماه رمضان محاسبه گردیده.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۰/۸
آغاز: تقویم آفتاب عند الغروب بود «دکدموج» تقویم قمر عندالغروب بود «ه ح لب یه»؛ **انجام:** پس درجه غروب قمر باشد «ه کدو» تمت تم تم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۶۱ر) [ف: ۴ - ۸۲۸]

● استخراج یومیه و احکام ضروریه / طبیعیات / فارسی

estexrāj-e yowmīye va ahkām-e zarūrīye

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۵۶۰/۸
آغاز: اما چنین گوید المذنب الجانی محتشم ... که چون خواهد که استخراج یومیه و یا غیر آن
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوا عطف میشن، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۴۰۹]

● استخلاصیه / شعر / فارسی

estexlāsīye

اسماعیل صفوی دوم، شاه ایران، ۹۴۲؟ - ۹۸۵ قمری
esmā'īl-e safavī-ye dovvom, šāh-e īrān (1536 - 1578)

از شاه اسماعیل دوم صفوی متخلص به عادلی. وی هنگامی‌که به امر پدرش شاه تهماسب در قلعه قهقهه زندانی بود این مثنوی را در ابراز انقیاد به پدر و درخواست عفو از او سروده است. در «مجمع الفصحا»، «دانشمندان آذربایجان»، «تذکره میخانه» (حواشی گلچین معانی) و «تذکره نصرآبادی» ابیاتی از او یاد شده اما این مثنوی استخلاصیه در هیچ یک از این تذکره‌ها و دیگر مراجع یاد نشده است. تعداد ابیات این مثنوی معلوم نیست و آنچه در دفتر حاضر موجود است ۳۸ بیت است و چنین پیداست که مثنوی بزرگی است که دنباله آن از دفتر افتاده است. اینک چند بیت از آن که خطاب به‌شاه است و عذرخواهی گناه:

«گناه من چه بود شاه عالم ×× چرا یکدم نمی پرسی ز حالم / بقول دشمنان از راه رفتی ×× که از دشمن شده بسیار خفتی / ایا صاحب قران طهماس غازی ×× ترا زیبد شهی و سر فرازی / جهان بر کام تو بادا چو حسنت ×× مبادا از سرت کم تاج دولت / اگر بخشد مرا شاه جهاندار ×× بر آرم من دمار از قم کفار / گشایم دست مردی من بدین کار ×× بگیرم تاج و تخت ملک خونگار / اگر رستم در آید در مصافم ×× روان با مرکبش در هم شکافم / امیدم هست تا من زنده باشم ×× تو شاه عالم و من بنده باشم / بحق عزت شاه ولایت ×× تویی تاج سرو من خاک پایت / نگرددد سر ز فرمانت بسیار؟ ×× تو هم غافل مشو از مکر اغیار / ز قول دشمنان بر گرد شه زود ×× اگر خواهی که گردد کر محمود / برون آور مرا از قلعه و بند ×× چنین ظلمی بمن ای شاه مپسند / بفرزند گرامی بند مگذار ×× ندارد چون وفا این چرخ مکار.»
[رجوع شود به تذکره میخانه مصحح آقای گلچین معانی حاشیه ص ۲۰۴ - ۲۰۵؛ فهرستواره منزوی ۱۳۸/۱۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۵۹/۶
آغاز: بنام کردگار فرد و اکبر ×× کریم لم یزل دانای داور/ خداوندی که یکتای جهانست ×× خداوند زمین و آسمانست / کریمی کرم ایمان بماداد ×× گل ما را سرشت و جان بما داد؛ **انجام:** کجا شد آن شه با جاه و تمکین ×× امیر المؤمنن حیدر شه دین
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی مختلف، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۸ص، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۳۹۳]

● الاستخلاف (رسالة فی) / فقه / عربی

istixlāf (r-un fī)

ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان، - ۹۴۰ قمری
ebn-e kamāl pāšā, ahmad ebn-e soleymān (- 1534)

[کوپریلی، ج۲، ص ۲۱۳؛ سلیمانیه، ج۲، ص ۲۶۹و ج۳، ص ۳۹۰-۳۹۱؛ بروکلمان، ج۱۳-۱۴، ص ۴۳۴؛ اوراق عتیق، ج۱، ص ۴۴۱-۴۴۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۱۸
آغاز: الحمد لولیه و الصلوة لنبیه. قال فی الهدایة و لیس للقاضی ان یستخلف علی القضاء الا ان یفوض ... اقول یعنی یجوز له ان یقیم الغیر مقامه لاقامة الحدود؛ **انجام:** و ان شئت تحقیق المقام بتلخیص الکلام علی وجه یتضمن تخلیصه من الاوهام فلیراجع الی ما امتلیناه عن الفراید. تمت
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج گرهی، سر طبل منقش و شمسه ضربی، ۱گ (۲۳ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۶۴]

● **الاستدراج** / کلام و اعتقادات / عربی
al-istidrāj
گفتاری است در این که کمالاتی را خداوند متعال به گروهی ارزانی می‌دارد و اینان گمان می‌کنند که این کمالات از خودشان می‌باشد. این رساله مختصر اندرزهایی است به اینان با نقل گفته‌های بعضی از صوفیه و عرفا و مانند تفسیر آیه ۱۸۲ از سوره مبارکه اعراف است. در این رساله از یحیی بن معاذ ازدی (- ۲۵۸ ق) گفتاری نقل شده است و همین نسبت آن به ابوحنیفه (-۱۵۰ق) را نفی می‌کند که در هر دو نسخه موجود این نسبت آمده است.
آغاز: الحمدلله الذی اصطفی أولیاءه لمعرفته و خصصهم و اختارهم لقربه ... اعلم أن الله تعالی ربما یزین أعداء بلباس أولیائه
انجام: الهی لا تجعلنی من بابک مطروداً و لا عن طاعتک یارب مهجوراً برحمتک یا أرحم الراحمین و یا اکرم الاکرمین

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۹۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن ملا محمد نهبندی ساکن طارق، تا: ۱۸ جمادی الاول۱۳۱۳ق؛ در نسخه حاضر آمده که این رساله به ابوحنیفه منسوب است، در حاشیه مطالب عرفانی متفرقه افزوده شده؛ جلد: تیماج سبز، ۳گ (۱۲۴ر-۱۲۶ر)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹ - ۷۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: خواجه شیراحمد؛ ۳ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۶ - ۴۲۲]

● **الاستدراک = ذیل اکمال الکمال = اکمال الاکمال** / رجال / عربی
al-istidrāk = ḏayl-u ikmāl-il kamāl = ikmāl-ul ikmāl
ابن نقطه، محمد بن عبدالغنی، ۵۷۹ - ۶۲۹ قمری
ebn-o noqta, mohammad ebn-e ‘abd-ol-qanī (1184 - 1232)
وابسته به: الاکمال فی رفع الارتیاب؛ ابن ماکولا، علی بن هبة الله (۴۲۱-۴۷۵)
تکمله‌ای است بر «الاکمال فی المختلف و المؤتلف من اسماء الرجال» ابن ماکولا، در ذکر رجالی که ابن ماکولا بدانها تصریح نکرده یا بعضی را ثقه دانسته و خلاف آن بر مؤلف ثابت شده و جز آن، تا عصر مؤلف، در ابواب متعدد به ترتیب اسمائی که تشابه در کتابت دارند و ضبط آنها.
در موضوع «المختلف و المؤتلف فی اسماء الرجال» ابوالحسن علی بن عمر دار قطنی بغدادی (-۳۸۵ق) کتابی به‌همین نام تالیف نموده (هدیة العارفین ۶۸۴/۱)، پس از او عبدالغنی بن سعید بن بشرازدی مصری (- ۴۰۹ق) دو کتاب به نام‌های «المؤتلف و المختلف فی اسماء نقلة لحدیث» و «المشتبة فی النسبة» تالیف کرد، بعد از این ابوبکر احمد بن علی ثابت معروف به خطیب بغدادی (-۴۶۳ق) نوشته‌های دار قطنی و ازدی را تکمیل، و کتابی به‌نام «المؤتنف فی تکملة المؤتلف و المختلف» تالیف نموده است، سپس امیر ابو نصر علی بن هبة الله بن علی بن جعفر عجلی بغدادی، معروف به‌ابن ماکولا، کتاب خطیب بغدادی را تهذیب و تصحیح و تکمیل نموده و کتابی به‌نام «الاکمال فی رفع الارتیاب عن المؤتلف و المختلف من الاسماء و الکنی و الانساب» تألیف کرده، ابن نقطه هم ذیلی در دو جزء بر کتاب «اکمال» ابن ماکولا نوشته است که از آن به‌نام‌های «الاستدراک» و «المستدرک» و «اکمال الاکمال» و «تکمله الاکمال» اسم برده‌اند.
آغاز: . اما بعد فاعلم و فقک الله للخیرات انی نظرت فی کتاب الامیر ابی نصر علی بن هبة ... المعروف بابن ماکولا الذی جمع فیه کتب الحفاظ المتقدمین ... فوجودته قد بیض فیه تراجم و استشهد رحمه الله قبل ان یلحقها ... فاستخرت الله فی جمع ابواب تشتمل علی ما وصل الی من ذلک و سطر تها علی وضع کتابه
[کشف الظنون ۱۶۳۷/۲؛ هدیة العارفین ۱۱۲/۲؛ زرکلی اعلام ۸۰/۷؛ معجم المولفین ۱۷۹/۱۰؛ بروکلمان ۳۹/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۳عکسی
آغاز: عبد الرحمن بن حمدان الجلاب ... باب حنبل و حنبل و حنفل؛ **انجام:** و اما السوری بضم السین المهملة و سکون الواو و هو سلیمان بن احمد بن ابراهیم ابو نصر السوری. ... و کان صدوقاً مات قبل العشر و ثلثمایه.
نسخه اصل: چستربیتی، شماره ۳۷۴۴، سه صفحه قبل از «باب: حنبل و حنبل و حنفل» تا پایان حرف سین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۱۹۴گ، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۲ - ۲۲۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۴۰
نسخ اصل: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۲۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۳۲
نسخه اصلی: کتابخانه دار الکتب الظاهریة ـ دمشق ۱۲۱۴، جزء اول و از حرف الف تا پایان حرف سین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ در برگ اول نام کتاب و مؤلف و وقف‌نامه آن به کتابخانه عمومی دمشق و علامت قرائت کتاب آمده، در برگ دوم نیز نام کتاب و مؤلف و شرح حال مختصری از مؤلف و علامت مطالعه کتاب توسط «سید محمد امسن نقیب» آمده، در برگ آخر نشانی سماع «ابوالمعالی یحیی بن محیی الدین عقیلی حاتمی طائی» و نیز سماع «خالد بن یوسف بن سعد بن حسی نابلسی» در روز سه‌شنبه ۱۴ جمادی الاول ۶۵۹آمده؛ تملک: «عبدالله بصروی»، «سید علی ضیاء طرابسلسی»؛ واقف: احمد بن سید محمد عطاء الله ایوبی

انصاری، ۵۲۸ص [عکسی ف: ۳ - ۲۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸عکسی و ۴۹ عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما السوری ... فهو سلیمان بن احمد ابن ابراهیم ابو نصر السوری، روی عن موسی بن نصر الرازی ذکره شیرویه فی طبقات اهل همدان و قال: روی عنه الحسن بن یزید الدقیقی و کان صدوقا مات قبل العشر و ثلاث مایه، یتلوه فی اول الجزء الثانی ان شاء اله حرف الشین المعجمه

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا. در دو قسمت [عکسی ف: ۱ - ۵۱ و ۵۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۶/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۷۰]

● استدراکات ابن الخشاب علی مقامات الحریری و جواب ابن بری / ادبیات / عربی

istidrākāt ibn-i xaššāb ʻalā maqāmāt-il ḥarīrī wa jawāb-u ibn-i barī

ابن بری، عبدالله بن بری، ۴۴۹ - ۵۸۲ ؟ قمری

ebn-e barrī, ʻabd-ol-lāh ebn-e barrī (1058 - 1187)

عبدالله بن احمد معروف به ابن خشاب نحوی بغدادی (-۵۶۸) مواخذات و انتقاداتی بر مقامات حریری دارد و ابن بری عبدالله بن احمد مقدسی (-۵۸۲) به یاری حریری بر خاسته و اشکالات ابن الخشاب را پاسخ گفته است. رساله حاضر استدراکات و انتقادات ابن خشاب است همراه با انتصارات ابن بری که به این ترتیب آورده شده: قال الحریری، قال ابن الخشاب و قال ابن بری. دیباچه این رساله به قلم ابن الخشاب است.

چاپ: استانبول، ۱۳۲۸

[معجم المطبوعات: ابن بری و ابن الخشاب؛ بغیة الوعاة تحقیق ابو الفضل ابراهیم ۲۹/۲ و ۳۴؛ کشف الظنون: مقامات حریری و لباب الالباب]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۲/۲-ط

آغاز: بسمله الحمد لله مستحق الحمد و مستوجبه ... و بعد فهذه حروف وقعت فی المقامات التی انشاءها القاسم بن علی الحریری ینکرها العالمون بالعربیه ... نبه علیها العبد الفقیر الی رحمة الله عبدالله بن احمد بن احمد بن الخشاب البغدادی حین قرئت علیه المقامات؛ **انجام:** تقدیم لامها و هی اللام علی عینها و هی الواو. تمت الکتاب بعون الله الوهاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۴۷گ (۳۰پ-۷۶ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۲ - ۲۵۲]

● الاستدراک علی سیبویه فی کتاب الأبنیة / نحو / عربی

al-istidrāk ʻalā sībiwayh fī k.-il-'abnīyya

زبیدی، محمد بن حسن، ۳۱۶ - ۳۷۹ قمری

zobaydī, mohammad ebn-e hasan (929 - 990)

ابنیه اسماء و افعال را از کتاب سیبویه اختصار نموده و خود بناهایی را بدان افزوده و آنها را به روش آسانی برای مراجعه‌کنندگان مرتب نموده که آغاز اصول اسماء و افعال و حروف را آورده، سپس مزید آنها و بعد ابنیه اسماء و افعال را ذکر کرده و در آخر این بخش آنچه خود اضافات داشته افزوده و سپس شرح مختصر غریب الابنیه را متذکر و در پایان ابواب به شرح برخی از حروف پرداخته است

چاپ: روما، ۱۸۹۰م؛ بغداد، مکتبة المثنی، ۱۹۷۱م

[زرکلی ۸۲/۶؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۵۴۲/۱؛ معجم المطبوعات ۹۶۱/۱-۹۶۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۰۷/۱

آغاز: الحمدلله باری الانام و مجزل الاقسام المتفرد بکبریائه الذی لم یزل بصفاته و اسمائه خالق الخلق علی سابق علمه و نافذ ارادته؛

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان -رم ۵۲۶؛ خط: نسخ معرب زیبا، کا: محمد بن حصین واسطی، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۶۲۲ق؛ از روی نسخه‌ای به خط شهریار بن بندار کتابت سال ۴۵۸؛ مصحح، محشی؛ ۱۳۶ص (۳-۱۳۸) [عکسی ف: ۵ - ۱۴]

● الاستدراک علی کتاب الحجة / نحو / عربی

al-istidrāk ʻalā k.-il-ḥujja

باقولی، علی بن حسین، - ۵۴۳ ؟ قمری

bāqūlī, ʻalī-ye-bn-e hoseyn (- 1149)

وابسته به: الحجة لائمة السبعة فی اختلاف قراءات القرآن؛ فارسی، حسن بن احمد (۲۸۸-۳۷۷)

مؤلف تحریفات و اشکالاتی در کتاب «الحجة فی علل القراءات السبعة» ابوعلی فارسی دیده که اصحاب ابوعلی متوجه آنها نشده و از او سؤال نکرده‌اند. بیشتر این مسائل نحوی است و مؤلف مطالبی به‌مناسبت بر آن افزوده است.

آغاز: هذه مسائل من کتاب الحجة وقع فیها خلل و تحریف فلم یسو احد من اصحاب ابی علی هذا التحریف و لم یسالوا عنه

[انباه الرواة ۲۷۳:۱ و ۲۴۷؛ یاقوت ۱۸۲:۵؛ ابن خلکان ش ۱۵۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۰/۴ و ف۲۲۷۹/۴

بی‌کا: محمد بن حسن بن محمد بن احمد حافظ رهقی، تا: ۵۴۷ق؛ افتادگی: انجام؛ خریداری شده از کتابخانه شیخ علی علومی یزد (شماره ۵۶، معرفی شده در نشریه ۴: ۴۴۴)، تملک: مطهر بن اسحاق بن موفق شریف بن محمد الحموی، فضل الله حسینی در ۹۸۷؛ ۳۲ سطر (۳×۲۲)، قطع: وزیری، اندازه: ۸×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۱۷] و [فیلمها ف: ۱-۶۶۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۱/۴

آغاز: برابر
نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ ۵ص (۴۰۰-۴۰۴) [عکسی ف:۱-۱۷۱]

↩ استدراک کتاب مختلف الشیعة ⪢ تعلیقه

● **استدلال الاحکام** / فقه / فارسی
estedlāl-ol-ahkām
عرب، محمد طاهر، ق۱۴ قمری
'arab, mohammad tāher (- 20c)

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۷ رمضان۱۳۲۳ق؛ با فهرست آثار مؤلف در پایان نسخه؛ ۱ص (۱۸۴) [نشریه: ۵ - ۲۰۹]

● **استدلالیه** / شعر، بهائیت / فارسی
estedlālīye
نعیم سدهی، محمد، ۱۲۷۲ - ۱۳۳۴ قمری
na'īm-e sadehī, mohammad (1856 - 1916)
دفتری است به نظم در بیان اندیشه‌های بهائیان و از بهاء الله بسیار نام برده است. ۴۸ بند در قالب ترکیب‌بند. بیشتر بندها به عربی است.
آغاز: بحمد الله تماماً بالذات ×× مالک الملک محیی الاخوات
انجام: ای خدا کار ما بما مگذار ×× پرده از پیش چشم‌ها بردار
[فهرستواره منزوی ۱۳۸/۱۰ و ۸۶/۹]

آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۷ بخش دوم
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ حدود ۹۵۰ بیت با غلط‌های املایی؛ کاغذ: لیمویی، جلد: عطف پارچه گلی، ۴۳گ، مختلف السطر، قطع: نیم رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۵۶]

● **استدلالیه** / کلام و اعتقادات / فارسی و عربی
estedlālīye
نعیم سدهی، محمد، ۱۲۷۲ - ۱۳۳۴ قمری
na'īm-e sadehī, mohammad (1856 - 1916)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۸
آغاز: بسمله سئوال: ما منتظر بودیم برای ظهور آل محمد؛ **انجام:** در ملکوت اسرار مستفرق دریای انوار فرما
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۷ق، جلد: میشن [رایانه]

↩ استرآباد ⪢ آمار استرآباد

● **الاستشارة من القرآن** / علوم غریبه / عربی
al-istišāra min-al-qur'ān

رساله‌ای در طریق استخاره به قرآن به شکل خاص که با علم حروف مرتبط است.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۸۶/۴
آغاز: هذه رسالة فی بیان الاستشارة عن کلام الملک العلام؛ **انجام:** التسع مع الواحد الواحد غالب
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم زرد، ۵گ (۹۸ر-۱۰۲پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [مؤید: ۱ - ۱۸۳]

↩ استشفاء ⪢ آداب استشفاء به آب نیسان

● **استشفاء از تربت امام حسین (ع)** / حدیث / عربی و فارسی
estešfā' az torbat-e emām hoseyn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۶
خط: نسخ و نستعلیق، کا: مسیح طبیب (شاید مسیح الملک شیرازی مترجم و دانشمند و سخنران فارس باشد)، تا: حدود۱۰۲۹ق؛ ۱ص (۱۲) [مختصر - ف: ۵۱]

● **استشهاد** / اسناد / فارسی
esteshād
استشهاد درباره اینکه امان الله خان والی ثانی مسجدی با قنات در شهر کردستان ساخته و ملا احمد جواد رودی آن را تصرف و تملک کرده است، با چندین مهر و امضاء.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۷۹
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۳۳۵]

↩ الاستصحاب ⪢ تقریرات الاصول

● **الاستصحاب** / استصحاب - عربی
al-istiṣḥāb
محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن، ۱۰۱۷ - ۱۰۹۰ قمری
mohaqqeq-e sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad mo'men (1609 - 1679)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۰۱/۱۳
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد:

میشن قرمز مقوایی، ۷گ (۲۵۶ر-۲۶۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶ - ۱۰۸]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

محقق خوانساری، حسین بن محمد، ۱۰۱۶-۱۰۹۹قمری
mohaqqeq-e xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad (1608 - 1688)

بحثی کوتاه و استدلالی درباره استصحاب می‌باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۷۷/۲

آغاز: بسمله اعلم ان القوم ذكروا ان الاستصحاب اثبات حكم فی زمان موجودة سابق عليه و هو ينقسم الى قسمين باعتبار انقسام الحكم المأخوذ فيه

خط: تحریری، کا: عبدالله بن خان بابا زنوزی ساکن اصفهان، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج با سر، ۱گ (۲۳ر-۲۳پ)، ۲۴ سطر [ف: ۲۵ - ۳۶۳]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل، ۱۱۱۸ - ۱۲۰۵ قمری
vahīd-e behbahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad akmal (1707 - 1791)

رساله در حجیت استصحاب با استدلال به آراء اصولیین است. که پس از تعریف استصحاب آن را به دو قسم تقسیم نموده است: ۱. استصحاب متعلق الحکم الشرعی؛ ۲. الاستصحاب نفس الحکم الشرعی.

آغاز: بسمله. حمدله. صلاة. رب وفقنی و ايدنی و ارشدنی و انفعنی و جميع المؤمنين. الاستصحاب عبارة عن الحكم باستمرار امر كان يقينی الحصول فی وقت او فی حال و مشكوك البقاء بعد ذلك الوقت. و هو علی قسمين

انجام: ان التغيير الموضوع علی اقسام منه ما يعلم جريان الاستصحاب معه يقينا ومنه يظن الجريان ومنه ما يشك ومنه ما يظن العدم ومنه ما يجزم بالعدم والشك فی موضع تعارض الاستصحاب مع استصحاب آخريقاومه او قاعدة اخری كذلك والظن من جهة مصادفة ما هو اقوی منه او اضعف ولابد للمجتهد ملاحظة ذلك والله تعالى هو العالم باحكامه ورسوله والائمة القائمون مقامه عليهم السلام

چاپ: در ضمن «الرسائل الاصولية»، توسط مؤسسه وحید بهبهانی

[الذریعة ۲۴/۲؛ مکتبة امیر المومنین ۹۸/۱؛ دنا، ج ۱، ص ۷۵۲-۷۵۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۸۵/۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای تیره، ۲گ (۱۹۶ر-۱۹۷ر)، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۷ - ۶۶۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۲۴/۹

کا: احمد بن ابراهیم، تا: ۱۱۷۵ و ۱۱۷۶، جا: کربلا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا تریاکی روشن ضربی، ۷گ (۶۸پ-۷۴)، ۲۲ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲ - ۵۶]

۳. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۲۳/۴

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: محب علی بن مراد علی لاهیجانی، تا: ۱۴ شوال قرن ۱۲، جلد: تیماج سرخ مجدول، ۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [عمومی - ف: ۲۳۸]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۳۲/۴-۱۰/۱۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم، تا: ذیحجه۱۱۷۴ق، جا: کربلا؛ از روی نسخه‌ای که از روی خط مؤلف نوشته شده بود، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج وسرترنج، ۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۴۷/۱ - ج

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مجاهد، تا: ۱۱۷۹ق؛ تملک: حسن طباطبائی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۸گ (۳پ-۱۰پ)، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۴۷]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۱۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، کا: محمد حسن بن محمد معصوم قزوینی، تا: ۱۱۸۹ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قرمز، اندرون تیماج زیتونی، ۹گ (۹۸-۱۰۶)، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲×۶۵سم [ف: ۱۲ - ۲۹]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۷۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قربانعلی بن محمد رضا هزار جریبی، تا: ۲۰ رجب ۱۱۹۹ق، جا: کربلا؛ جلد: عادی، ۶گ (۶۷ر-۷۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۱ - ۱۶۷]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۱۸/۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کبود و سفید فرنگی، جلد: تیماج مشکی عطف آلبالویی، ۴گ (۹۸پ-۱۰۲ر)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۶)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۵]

۹. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۳۴/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۵گ (۱۸۷پ-۱۹۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۸۹]

۱۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۴۷/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴گ (۳۱ر-۴۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۷۲]

۱۱. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۲۸/۳
خط: نسخ، کا: محمد بروجردی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۴گ (۴۱ر-۴۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۳۸]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۰۷/۱۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۸۱]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۰/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۱۰۴-۱۰۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۶ - ۳۴۱]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۵۷-۶۱)، ۲۴ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۳۶ - ۴۴۷]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۹/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۱۴۰پ-۱۴۴پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۳۲ - ۸۰۴]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۷/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۶گ (۱۴۴پ-۱۴۹)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۶۹۱]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن رمضانعلی لاریجانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۶گ (۶۲-۶۷پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف:۱۳-۳۹۲]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۹۶/۵
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای لبه‌دار، ۶گ (۸۹پ-۹۴ر)، ۱۹و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۸۴]

۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۲۷/۳
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی، ۲۳ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: ۲۱۲]

۲۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فستقی و نخودی آهار مهره، جلد: میشن یک‌لا عنابی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵ - ۶۳۷]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۸۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: کربلا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: تیماج ضربی تریاکی، ۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۳۵۱]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۸۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج ضربی خرمایی، ۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۴۱۱]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۹۸/۱
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: مقوا عطف و گوشه پارچه مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۲۱]

۲۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۷/۳
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه شیخ محیی الدین مامقانی، قم؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد زمان اصفهانی، تا: ۱۱۹۷-۱۲۰۰ق؛ مصحح، دارای حواشی از مؤلف؛ ۷گ (۱۱۲پ-۱۱۸ر) [عکسی ف: ۱ - ۳۲۱]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۶/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم قهوه‌ای روشن، ۸گ (۱۶ر - ۲۳ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۷سم [ف: ۴۳ - ۶۴]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۰۳/۸
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نسخ، کا: قربان علی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۲۲ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۳۱۹]

۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۸۹/۷
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۴گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۶۶]

۲۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۵۴/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۰]

۲۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۴۷/۳
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۹]

۳۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۸۵/۵
خط: نستعلیق، کا: عبدالغنی بن عبدالصمد بن عبدالغنی، تا: رجب ۱۲۰۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۷۵پ-۸۰پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۲۹۱]

۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۲۳/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۷گ (۱۳۷پ-۱۴۳پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۶]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۲۷/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در برگ اول رساله به شیخ جعفر کاشف الغطاء نجفی نسبت داده شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۳۱پ-۱۳۶ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۶]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۸۴/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ (۶۰پ-۶۵پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۶]

۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۳۳/۲
خط: نسخ، کا: محمد محسن استرآبادی، تا: حدود ۱۲۰۱ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۰گ (۲۰پ-۲۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۶/۳سم [ف: ۵ - ۱۶۱]

۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۴۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲ شوال ۱۲۰۷ق؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۰۹۹]

۳۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۵/۴
آغاز: برابر
در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۷ شعبان ۱۲۰۷ق؛ جلد: تیماج قرمز ضربی ترنج و سرترنج دار با لچکی عطف تیماج شتری، ۱۲گ (۶۳-۷۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۸۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۷/۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۵۶]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵/۲ خوئی
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالعلی بن عبدالکریم زنجانی، تا: ۱۲۰۸ق؛ کاغذ: فرنگی متوسط، جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۷ص (۸۰-۸۷)، ابعاد متن: ۲۰×۲۱، قطع: خشتی، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۷ - ۱۱]

۳۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸/۱۳
آغاز و انجام:برابر
خط: نستعلیق، کا: امیر علی استرآبادی، تا: ۱۲۱۱ق، جا: کربلا؛ جلد: چرم زرد نقش‌دار، ۳گ (۱۲۲ ر-۱۲۴پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [مؤید: ۳ - ۵۴۰]

۳۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۳۸/۵
خط: نستعلیق، کا: محمد بن عباسعلی مهاجرانی کزازی کرمانشاهی، تا: ۱۲۱۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۶گ (۱۲۴ر-۱۲۹ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰۱]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۰۹/۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن علی مدد خراسانی، تا: ۱۲۱۴ق، جا: کربلا؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج عنابی عطف میشن خرمایی، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۴۷]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوجعفر بن ملامحمد قاینی، تا: دوشنبه ۹ شوال ۱۲۱۵ق، جا: کربلاء؛ پس از این مقاله‌ای است ضمن سه صفحه از مؤلف در قاعده (اصل صحت در معاملات)، ضمیمه نسخه ش ۲۹۸۹؛ واقف: حاج قائم مقام؛ ۱۱ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۶ - ۴۴]

۴۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۴۱/۳
خط: نسخ، کا: معصوم بن علی مدد، تا: جمعه ۱ ربیع الثانی ۱۲۱۵ق؛ ۷گ (۸۱-۸۷)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۴۰]

۴۳. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۱۳/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالجبار بن محمد بن عبدالجبار خطی بحرانی، تا: سه‌شنبه ۱۹ ذیقعده ۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۸گ (۲۲۸پ-۲۳۵ر)، ۲۱ سطر [سه کتابخانه اصفهان - ف: - ۹۲]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۱۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۶ق؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: نو، ۱۷ سطر (۱۳×۱۷)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۹۱]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۴/۸ ط
خط: تحریری، کا: شیخ جواد بن محمود کاظمی، تا: ۱۲۲۲ق؛ ۱۱ص (۴۰۰-۴۱۰)، ۲۲-۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴/۳- ۱۰۸]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۱/۲-ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن صفر فخار، تا: مورخ ۱۲۳۳و ۱۲۲۳؛ بسیار مغلوط؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی با مقوای نازک، ۵ص (۱۸-۲۲)، ۲۴، ۲۰ و ۲۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۳۰]

۴۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: متن دعا نسخ معرب، کا: محمد ولی کرازی، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۵گ (۸۱پ-۸۵پ)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷۱۹]

۴۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۱۹/۲
خط: نسخ، کا: محمد کریم بن کربلای بابای بدل آبادی، تا: ۱۲۲۴ق، جا: کربلا؛ واقف: حاج محمد علی موحد، ربیع الاول ۱۳۸۵؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج با سر، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۵۹]

۴۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۲۵/۳
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق،کا:محمدحسن،تا:۱۲۲۴ق؛جلد:تیماج زرشکی بدون مقوا مجدول، ۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۰]

۵۰. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۲۷/۴

خط: نسخ، کا: بدیع بن سید عابد حسینی جاپلقی، تا: غره جمادی الثانی ۱۲۲۹ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۹۵پ-۱۰۰ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۳۸]

۵۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۹/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۳۲ق، جا: قم؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [رشت و همدان - ف: ۱۵۹۰]

۵۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۸۱۷/۸

خط: نسخ، کا: حسین بن قاسم بن محمد بن شیخ حمزه، تا: ۱۲۳۳ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان - ف: ۱۵۷۲]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خلیل بن حاجی ابراهیم زاهد تبریزی، تا: یک‌شنبه ربیع الاول۱۲۳۳ق، جا: نجف؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: طبله اول تیماج مشکی ضربی با ترنج و سر ترنج و جدولهای گرهی، ۶گ (۵۴ر-۵۹ر)، ۲۱-۲۳ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۴×۲۰/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۹۳]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۷۵/۷

خط: نستعلیق، کا: حاجی محمد بن آقا بابای جیلانی، تا: ۱۲۳۳ق، جا: مدرسه جدید سلطانی معروف به چهار باغ اصفهان؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: میشن خرمایی، ۵گ (۱۳۵-۱۳۹)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۹۵]

۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۰۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن المؤتمن، تا: ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی دارای ترنج و سرترنج ضربی به نقش گل و بوته با کاغذی نخودی، ۵گ (۱۰۵-۱۰۹پ)، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۴/۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [رایانه]

۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۰۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما غیرها من اقسام الجمع فلوکان متحققا کان یعلم حاله مما ذکر

خط: نسخ، کا: علی بن محمد هادی حسینی اصفهانی، تا: ۱۲۳۹/۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج مشکی مقوایی ضربی با ترنج و چهار سرترنج، مجدول، ۱۳گ (۷۳-۸۵)، ابعاد متن: ۸/۵×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۱۰]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن احمد علی استرآبادی کرد محلی، تا: ۱۲۳۴ق، جا: کربلا؛ واقف: خانم بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۲]

۵۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۳۹/۱۷

خط: نسخ، کا: محمد صالح خوانساری و حاج قاسم بن علی اکبر، تا: ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: رویه کاغذی مقوایی، ۵گ (۱۹۵پ-۱۹۹پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۲سم [ف: ۶ - ۱۷]

۵۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۸/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه نزدیک به پایان جمادی الثانی ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای، ۸گ (۱۵۸پ-۱۶۵ر)، اندازه: ۱۰/۳×۱۵/۲سم [ف: ۵ - ۱۹۶]

۶۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۲۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق، برای آقا سید محمد؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سبز، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۱۰۳]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۷/۱۱۵

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: اواسط محرم ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۱۶ر-۱۱۸پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۱۹۷]

۶۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۸/۸

خط: نسخ، کا: محمد امیر خراسانی، تا: ۱۲۳۷ق، جا: نجف؛ ۵گ (۱۵۶پ-۱۶۰)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۶۷]

۶۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن صادق چورسی خویی، تا: ۱۲۴۱ق؛ سطور چلیپا؛ ۲گ، چلیپا سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱- ۱۴۰]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۱/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن مشهدی کاظم جیلانی الاصل و غروی المسکن، تا: ۱۰ شوال ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی شکری و فستقی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۳۳۸]

۶۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۴۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد علی بن عبدالقادر حسینی، تا: ربیع الثانی ۱۲۴۲ق؛ ۷گ (۲ر-۸ر) [ف: ۲ - ۱۴]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۳/۳ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید محمد بن سید حسین موسوی حسینی، تا: ۱۲۴۴ق؛ جلد: کاغذی، ۱۶ص (۱۳۷-۱۵۲)، ۱۹-۲۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۴۰]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن علی کوکدی گلپایگانی، تا: ۸ جمادی الثانی ۱۲۴۴ق، جا: اصفهان؛ ضمیمه نسخه شماره ۱۹۶۳۰؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره نخودی، ۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۳]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۴۵ق؛ مصحح، محشی، در پایان رساله خطبة البیان، منسوب به امیر المؤمنین و مطالب متفرقه دیگر تا برگ ۷۷ آمده؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۱۱گ (۶۴-۷۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۸ - ۴۶۹]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۸/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۷گ (۱۵۹پ-۱۶۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۳]

۷۰. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳

کا: محمد بن حسین جدید خراسانی، تا: یک‌شنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۴۶ق [تراثنا: س۲ش۴ - ۵۷]

۷۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۰۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر نظرآبادی، تا: ۱۲۴۰-۱۲۵۰ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج عنابی عطف میشن قهوه‌ای، ۸گ (۴۹-۵۶)، ۱۹ سطر (۷×۱۹/۵) [ف: ۳۳۸]

۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۸۲/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی گلپایگانی، تا: ۱۲۵۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۱۱گ (۱۱پ-۲۱پ)، ۱۴ سطر (۶×۱۰)، قطع: بغلی [ف: ۱۷ - ۹۷]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۲۱۰۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خوانساری، تا: ۱۲۵۳ق؛ این نسخه به همراه «رساله اجماعیه» ضمیمه فوائد جدیده و قدیمه مؤلف به شماره ۲۱۰۱۵ است؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۳]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴۵/۴

خط: نسخ، کا: مؤمن موسوی قمی، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: آهار مهره نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۳۵۰]

۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مهدی بن ملا زین العابدین نجف آبادی، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی بوم مشکی با ترنج و نیم‌ترنج گل و بوته زر و شنجرف و لاجورد و سبز عطف تیماج مشکی مقوایی، ۱۲ص (۵۳-۶۴)، ۲۰ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۲۰۲]

۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۵۴/۲

خط:نسخ،کا: ابوالقاسم بن محمد تقی گلپایگانی (جرفادقانی)، تا: ۱۲۷۴ق؛کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۰ سطر [ف: ۵-۲۶۸]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** ربما یکون بعضها غیر واف بجمیع المطلق بل لابد من ثبوت الحکم بالادلة.

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن سید احمد حسینی موسوی خوانساری، تا: جمعه ۱۴ ذیحجه ۱۲۷۵ق، جا: دارالسرور بروجرد؛ سه رساله دیگر از مجموعه رسائل مؤلف (اجماعیه، اصالة البرائه، طهارة الاشیاء) در ذیل رساله ضمیمه است، ضمیمه نسخه ش ۲۱۱۱۹؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، ۳۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۴]

۷۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۸۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید حسن بن ابی طالب حسنی حسینی، تا: ۴ جمادی الاول ۱۲۸۰ق؛ در پشت رساله چند یادداشت تولد مورخ ۱۲۹۱ و ۱۲۹۰ و ۱۲۹۸ و ۱۳۴۰ در آخر نسخه؛ مهر: کاتب «عبده حسن بن ابوطالب الحسنی الحسینی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ص (۶۱ -۷۷)، ۱۱-۱۵ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۴۸۹]

۷۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۴۸/۹

آغاز: برابر

کا: علی حسینی یزدی میبدی، تا: ۱۲۸۳-۱۲۸۷، جا: کرمانشاه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۹گ (۱۱۹ر-۱۲۷ر)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۰۵/۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۳۵۲]

۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۲۹/۳

بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۴۱-۴۷)، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۶۵۹]

۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۵۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن محمد، احمد خوانساری، تا: ۱۲۳۷ و ۱۲۳۸؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی رویه تیماج حنایی، ۴گ (۱۵۸پ-۱۶۱پ)، ۳۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۴۱۳]

۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۵/۱۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ص (۲۴۳-۲۴۹) [ف: ۱۱ - ۳۴۰]

۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۱۲

آغاز: فصل فی استصحاب الحال و هو ان یثبت حکم فی وقت ثم یجیء وقت آخر و لا یقوم دلیل علی انتفاء ذلک الحکم .... و قال الاستاد الشریف المحسن بعد؛ **انجام:** فکان معتبر المتن و الدلاله عند الجمیع

خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا، رویه کاغذ زرد، ته چرم قهوه‌ای، ۶گ (۷۷-۸۲)، ۲۲ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷ - ۱۹]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۴۵/۶
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۸۱ر-۸۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۱ - ۲۰۳]

۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۵۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لم تستیقن نجاسته فلا بأس ان تصلی فیه حتی تستیقن أنه نجس فانه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی مهر خورده، جلد: تیماج مشکی مقوایی، آستر درون کاغذ رنگی، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۱ - ۴۱۶]

۸۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۸/۷
خط: نسخ، کا: میراسماعیل بن میر هادی قائنی بیرجندی، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مجدول زرین عطف تیماج قرمز، ۸گ (۲۰۳پ-۲۱۰ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۰]

۸۷. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۹۰/۱۳
خط: نسخ، کا: احمد معلم، بی‌تا؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز اندرون مشکی، ۵گ (۲۱۲ر-۲۱۶ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۷۰]

۸۸. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۵۷/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با روکش سبز، ۵گ (۹ر-۱۳ر) [ف: ۶۱]

۸۹. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۱/۱۰
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی و نخودی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص (۲۶۵-۲۷۴)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [عمومی ساری - ف: - ۶۴]

۹۰. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۱۰/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۸۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [دیانی - ف: ۸۷]

۹۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۵۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی، ۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۹]

۹۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۹۸/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد هادی، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز،عطف تیماج زرشکی،۵گ،اندازه:۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۱-۱۳۹]

۹۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۲۳/۳
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۵گ (۷۳ر-۷۷ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۵۱]

۹۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۹۲/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج زرشکی مجدول گرهی،۵گ،۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۳۹]

۹۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۸۱/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ خطوط سیاه؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۴گ، ۳۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۱-۱۴۰]

۹۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۹۸/۶
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قرمز ضربی مقوایی، ۵گ (۱۵۹پ-۱۶۳پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۶۸]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۹۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶ - ۴۳]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۷۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ما دارالفلك علی العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جا: کربلا [رایانه]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۰۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۲۷/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سوخت با مشکی، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶۹]

۱۰۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۰۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ما بین رساله قبل و این رساله فوائد فقهی و اصولی و تقریرات زیادی بدون نظم و ترتیب خاصی کتابت شده‌اند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۲۵۶ر-۲۵۸ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف]

۱۰۲. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۸۰/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد تونی، بی‌تا، جا: مشهد رضوی؛ جلد: مقوای لایی با روکش پارچه سرمه‌ای، ۱۰گ (۲۱۶پ-۲۲۵ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ:]

۱۰۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۰۷/۱۱
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۲۵۲پ-۲۵۹ر) [ف: ۵ - ۳۶]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷/۳-۷/۱۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، مشکی، ۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۱۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۵۷/۲-۷/۱۵۷
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۱۰۶. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۴/۸

خط: نستعلیق، کا: ملا زین العابدین گلپایگانی، بی‌تا، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۵گ (۲۱۹پ-۲۲۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان - ف: ۱۰۵]

۱۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۶۷/۶

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد شفیع، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با روکش کاغذ ابر و باد و گوشه‌ها عطف تیماج مشکی. ۷گ (۲۹۷-۳۰۳)، ۲۱ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [ف: ۳۴ - ۳۷]

۱۰۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۱۷/۶

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۶]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۴۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز سوخت با ترنج با سر، مذهب مجدول، ۸گ (۱۴۱پ-۱۴۸ر) [ف: ۲۵ - ۴۲۰]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۴۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۲۰پ-۲۳پ)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۰ - ۳۲]

۱۱۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۹۸/۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۱۶۳-۱۶۷)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۶۹]

۱۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۶۵/۱۷

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۲]

۱۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۲۹/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۶۸پ-۱۷۴ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۶]

● الاستصحاب / اصول فقه / عربی

al-istiṣḥāb

قزوینی، محمد حسن بن محمد معصوم، - ۱۲۴۰ قمری

qazvīnī, mohammad hasan ebn-e mohammad ma'sūm (- 1825)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۸۶/۴

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن قزوینی، تا: جمعه ۲۴ محرم ۱۱۸۹ق [نشریه: ۷ - ۲۲۷]

● الاستصحاب / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

؟ طباطبائی، محمد بن علی، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۴۲ قمری

tabātabā'ī, mohammad ebn-e 'alī (1767 - 1827)

تاریخ تألیف: قرن ۱۳

رساله تحقیقی نسبتاً مفصلی است در حجیت یا عدم حجیت استصحاب که مورد اختلاف اصولیین واقع شده است، مرتب بر ۶ مقام: ۱. معنی الاستصحاب و بیان ماهیته؛ ۲. فی مجری الاستصحاب؛ ۳. تقسیم الاستصحاب؛ ۴. حجیة الاستصحاب؛ ۵. تحقیق ما یعتبر فی الاستصحاب؛ ۶. ثمرة الاستصحاب. این رساله به سید مهدی بحرالعلوم و فرزند صاحب ریاض سید مهدی طباطبائی و سید مجاهد نیز نسبت داده شده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اختلف الاصولیون فی حجیة الاستصحاب اعلم انه فی المقام ایراد لابد من ایراده و هو ان اختلافهم فی الحجیتةینا فی ما هو المشهور بینهم من ان الادلة اربعةالکتاب و الاجماع و العقل و السنة فان الاستصحاب خارج عن تلک الادلة

انجام: و مع انتفائهم کیف یبقی الاحکام المتعلقة بهم فان انتفاءهم یستلزم انتفاءها جدا

[الذریعة ۲/۲۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۵۷/۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان اصالة عدم الوصول الی البشرة معارض باصالة عدم وصوله الی غیرها فیبقی الاصل المزبور، سالما عن المعارض و اما القسم الرابع فهو کالقسم الثانی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲۲گ (۷۰پ-۹۱ر)، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳۷ - ۱۳۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۵۵

آغاز: بسمله، مفتاح فی تحقیق الاستصحاب فی الحدیث المروی عن مولانا امیرالمومنین (ع) من کان علی الیقین فلیمض؛ **انجام:** اما الاولی ولی فلما اشار الیه فی لک فق الاشهر بین الاستصحاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۶۵

آغاز: برابر

در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بیرجندی قائنی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۵۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۲۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۸/۱۱

آغاز: بسمله و به نستعین، قال رحمه الله و الاعتراض علیه؛ **انجام:** ولایحکم فیها بدلیل حکم الاولی کما لایخفی.

کا: سید محمد مهدی بن ملا علی تبریزی طباطبائی، تا: ۱۲۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی یکلا لبه و عطف تمیاج تریاکی، ۲۳ص (۱۱۲-۱۱۴)، ۳۳ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۶۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۶/۲

آغاز: من الایرادات منها ما ذکره الرئیس
خط: نسخ، کا: محمد بن سید حسین موسوی، تا: ۲۶ رجب ۱۲۴۳ق، جا: خوانسار؛ افتادگی: آغاز (صفحه اول)؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: تیماج مشکی، ۲۳ و ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۱۴]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابن سید محمد، سید کاظم گلپایگانی، تا: ربیع الاول ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج سرخ یک‌لا، آستر کاغذ آبی سرمه‌ای، ۲۳ص (۴۱-۶۳پ)، ۲۵ سطر، ۱۰×۱۴ سطر [ف: ۱۱ - ۳۴]

۷. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۸۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** لزم تأخیر البیان عن وقت الحاجة و لمنافاة لعین ما ذکر فیه فتدبر فیه فانه من مزال الاقدام و مطارح الافهام تم
خط: نسخ و نستعلیق، کا: جعفر بن محمد تونی، تا: ۱۲۵۵ق، جا: مشهد مقدس؛ جلد: مقوای لایی با روکش پارچه سرمه‌ای، ۵۹گ (۱پ-۵۹پ)، ۱۸-۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف]

۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۱/۳
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن ملا اسماعیل قمی، تا: جمعه ۲۴ رجب ۱۲۵۵ق، جا: مدرسه سر سوفیان بروجرد؛ ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۱۲]

۹. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۸۸/۲
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: ۹ شوال ۱۲۵۷ق، قطع: ربعی [نشریه: ۵-۶۴۷]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۹۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فیبقی الاصل المزبور سالما عن المعارض و اما القسم الرابع فهو کالقسم الثانی.
خط: نسخ، کا: محمد رضا (بن محمد اسماعیل قاری) طوسی مشهدی، تا: ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فرنگی نباتی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۱۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۰۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فیبقی الاصل المزبور سالما عن المعارض و اما القسم الرابع فهو کالقسم الثانی.
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد علی قاینی، تا: ۱۲۵۸ق، جا: مشهد؛ پس از ین ضمن ۱۳ صفحه رساله‌ای است در مسئله «نسخ» پنداشته می‌شود که از افادات سید مجاهد باشد، آغاز: «فائد لاریب فی جواز النسخ خلافالبعض فرق الیهود، انجام: و ان ارادبه ما هو متعلقه لزم تأخیر البیان عن وقت الحاجة و المنافات لعین ما ذکر»؛ ۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶ - ۴۴]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۰/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۳گ (۸۹پ-۱۳۱ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۷ - ۲۹۰]

۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۹۰/۱۱
آغاز: برابر
در فهرست بدون نام مؤلف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۷۶]

۱۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۷مجموعه بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۳۷]

۱۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۸۵/۶
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ بالای صفحه اول نوشته: «لخالی العلامة سمی جده امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف»؛ ۳۰گ، قطع: خشتی [ف: ۲۹۴]

۱۶. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۸۰/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ فوائدی فقهی پس از این رساله آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۷گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۳۷/۱۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری مؤسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی ضربی درون تیماج زرد، ۳۸گ (۱۷۲-۲۰۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۳۷]

● الاستصحاب / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۹۰/۹
آغاز: هذه مقالة فی الاستصحاب. و تحقیق المقال فیه یستدعی التکلف فی مباحث
بنا بر یادداشت در خود نسخه از حجة الاسلام شفتی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۷۶]

● الاستصحاب / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

شرح و حواشی:
۱- حاشیة الاستصحاب؛ حسینی، موسی بن فضل الله (-۱۳)
۲- شرح الاستصحاب = اصل فی الاستصحاب

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۷۵

بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق، خریداری از مصطفی یسمعی؛ اندازه: ۱۴/۹×۲۱/۴سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۳۳/۳

آغاز: اصل من حمله الادله العقلیه ... الاستصحاب و هو لغه ... منها ما ذکره الفاضل القمی فی القوانین: قال الاستصحاب الحال؛

انجام: و للاخر فی الاخری کمسائل المعاملات

مؤلف از شیخ جعفر کاشف الغطا و فاضل قمی در قوانین (ابوالقاسم گیلانی ۱۲۳۱) یاد می‌کند. شاید از شیخ مرتضی انصاری باشد که اولین رساله این مجموعه (التقیه) از او است؛ خط: نسخ تحریری و نستعلیق بد و نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بالای صفحات ۱۰۷ تا ۱۳۳ که هم خط رساله «القصر و الاتمام» است این عبارت و علامت دیده می‌شود «بسمله یا امیر المؤمنین»؛ کاغذ: نخودی فرنگی، ۶۸گ (۹۹پ-۱۶۶ر)، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۶سم [ف: ۱۷ - ۶۹]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

موسوی شفتی، اسدالله بن محمد باقر، ۱۲۲۷؟ - ۱۲۹۰؟ قمری

mūsavī šaftī, asad-ol-lāh ebn-e mohammad bāqer (1812 - 1873)

رساله مبسوطی است در مباحث مربوط به حجیت استصحاب مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «باب» و یک «خاتمه».

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی اشرف خلقه ... و بعد فهذه جملة کافیة فی بیان الاستصحاب اعلم ان تحقیق الحال فیه یحتاج الی مقدمة و ابواب و خاتمة

انجام: مضافاً الی ان الآیة غیر باقیه علی ظاهرها و الافکثیر من الاعمال کتمام المستحباب و بعض من الواجبات فی بعض من الاحیان مما یجوز ابطالها

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۸۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از مؤلف با نشان «منه مدظله العالی»؛ جلد: تیماج آبی، ۹۳گ (۷۸پ-۱۷۰ر)، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۹۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ روی برگ اول دو یادداشت استکتاب به‌تاریخ‌های رمضان ۱۲۸۳ و چهارم ربیع الاول ۱۲۹۷؛ تملکی بدون نام به‌تاریخ شب ۲۰ جمادی الثانی ۱۳۳۰ با مهر «عبده محمد بن ابوالقاسم الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۰۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۸۱]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

حسینی قائنی، ابوطالب بن ابی تراب، ۱۲۳۰؟ - ۱۲۹۳؟ قمری

hoseynī qā'enī, abū-tāleb ebn-e abī-torāb (1815 - 1876)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۸ جمادی الثانی ۱۲۶۰ق؛ محل تالیف: مشهد رضوی

کتابی در بحث استصحاب است که معرکه آراء بین فضلا و علما بوده و مؤلف همت خود را صرف آن نموده تا حق برایش روشن شود، لذا این رساله را در چند «مقدمه» و «مقام» ساخته است.

آغاز: الحمدلله الذی أرشدنا إلی استصحاب الانار المقدسة و هدینا إلی ان النجواة فی مصاحبة العلل الغائیة و أزال عنا بمودتهم الشک.

۱. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۶۹/۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۱ق؛ مصحح؛ ۲۷گ (۱۵۰-۱۷۸)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن - ف: - ۶۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۹۳/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۴۹]

۲. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۲۵/۳

خط: نسخ، کا: جحی بن میرمعصوم حسینی قائنی، تا: ۱ شعبان ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۳۳گ (۹۵ر-۱۲۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۳۶]

۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۶۶/۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن عبدالله خوانساری، تا: ۳ شوال ۱۲۸۳ق، جا: دولت آباد ملایر؛ مصحح، محشی با نشان «منه ادام الله ایام افاضته»؛ در برگ دوم مجموعه وقف‌نامه کتاب توسط «رضا قارنی» در سال ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۸گ (۱۴۶-۱۷۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [کتابخانه‌های قائن - ف: ۵۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۰/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۷۶]

۴. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۷۱/۴

خط: نسخ، کا: میرزکی بن میر سید حسین، تا: دوشنبه ۹ ربیع الاول ۱۲۹۰ق؛ مصحح، دارای بلاغ، محشی با نشان «منه مدظله»؛ ۳۵گ (۱۱۵-۱۴۵)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [کتابخانه‌های قائن - ف: - ۶۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۳/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۶۷]

۵. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۹۸/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ رجب ۱۲۹۱ق؛ در برگ اول مجموعه نام رساله‌ها و یادداشتی از «حسین بن حاجی محمد خراسانی قائنی» در سال ۱۲۹۷ درباره کتابت کتاب آمده و احتمالاً همو کاتب باشد؛ جلد: تیماج بدون مقوا، ۲۸گ (۱۴۵-۱۷۱)، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های قائن - ف: ۸۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۸/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۱۷۳]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

اصفهانی، محمد باقر بن محمد محسن، ق۱۳ قمری

esfahānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad mohsen (- 19c)

تاریخ تالیف: سه‌شنبه ۹ شعبان ۱۲۷۲ق

در این رساله استدلالی در موضوع استصحاب بر پایه اخبار و احادیث و به روش شیخیه بحث شود و لذا از روش اصولیین که بر پایه‌های عقلی بحث می‌کنند بسیار نکوهش می‌نماید.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... ان قاعدة الاستصحاب لما کانت من القواعد التی أفادها الأئمة الأطیاب.

انجام: و للقوم فی هذه المقامات تفاصیل عجیبة و کلمات غریبة طویت عن ذکرها لعدم فائدة تامة

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۷۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای، ۲۶گ (۶۶پ-۹۱ر) [ف: ۱۹ - ۱۷۷]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

بهبهانی، غلامعلی، ق۱۳ قمری

behbahānī, qolām ʻalī (- 19c)

تقریرات درس اصول شیخ مرتضی انصاری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۲۹/۱

آغاز: بسمله، المسئله الرابعه فی الاستصحاب و قد عرف بتعاریف؛

انجام: الشک باسر هامع مراعات الاختصار و الاجتناب عن الزواید و التکرار عن زلاتنا انه عزیز غفار

خط: نسخ، کا: حسن یزدی، تا: ۱۲۳۹ق؛ کاغذ: فرنگی نباتی رنگ، جلد: تیماج ضربی آلبالویی، ۱۱۷ص (۱-۱۱۷)، ۲۰ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۲۹۱]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

تویسرکانی، هادی بن عبد الرضا، ق۱۳ قمری

toyserkānī, hādī ebn-e ʻabde rezā (- 19c)

تاریخ تالیف: ۱۲۴۱ق؛ محل تألیف: کربلا مدرسه سردار

رساله نسبتاً مفصلی است در بحث استصحاب که در ابتدا دارای هفت «مقدمه» است: ۱. در این که آیا استصحاب اصل است یا دلیل؟ ۲- مسأله استصحاب آیا یک بحث اصولی است یا فقهی؟؛ ... ۷. در تأسیس اصل؛ سپس بحث از حجیت استصحاب می‌کند ... تا آخر که تحت عنوان «خاتمه»، از شرایط عمل به استصحاب بحث می‌کند. برخی از موارد تحت عنوان «مقام و «امر» و ... مطالب را بیان می‌دارد. در پشت صفحه اول با خط مغایر نوشته شده: «اصول تویسرکانی».

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد ... اصل من جملة الاصول او الادلة الشرعیة و العقلیه او الشرعیة و العقلیة الاستصحاب و هو لغة

انجام: و ما ذکرنا اولاً هو المعول هذا انتهی الکلام فی باب الاستصحاب.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۴ - ۱۹۶۸]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

حسینی یزدی، مرتضی، ق۱۳ قمری

hoseynī yazdī, morteza (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۵۳/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... المورد الثانی فی الاستصحابو هو لغة اخذ الشیء مصاحباً

خط:نسخ،کاتب= مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج زرشکی ضربی، ۶۱گ (۱پ-۶۱ر)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۱ - ۱۴۴]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

سمنانی، محمد علی بن حاج بابا، ق۱۳ قمری

semnānī, mohammad ʻalī ebn-e hāj bābā (- 19c)

تاریخ تألیف: نیمه قرن ۱۳ق و بعد از رحلت استاد.

تألیفی است جامع در اثبات حجیت استصحاب مشتمل بر هفت «مقصد» و یک «خاتمه»: ۱. حجیته و الکلام فیها یحتاج الی رسم مقدمات؛ ۲. فاعلم ان الکلام فیه فی ذکر التفاصیل و اثبات حجیة

الاستصحاب؛ ۳. تحقیق مجری الاستصحاب؛ ۴. اشتراط بقاء الموضوع فی الاستصحاب؛ ۵. تعارض الاستصحابین؛ ۶. العمل بالاستصحاب هل هو مشروط بالفحص عن المعارض ام لا؛ المقام [کذ] ۷. فی انه هل یجوز التمسک بالاستصحاب فی بقاء احکام الثابتة فی الشرایع السابقة علی شرعنا ام لا. با عنایت به بعضی شواهد مندرج در کتاب، وی از شاگردان شریف العلماء مازندرانی (- ۱۲۴۶ق) بوده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۱

آغاز: پس از خطبه مختصر و نام مؤلف: هذه رسالة فی حجیة الاستصحاب کتبتها فی غایة الاطناب و اودعت فیها طاعات خلت عنها کلمات الاصحاب؛ **انجام:** اما اذا ثبت بالادلة الفقاهیة کاستصحاب و اصالة البراءة فلا کما ثبت فی محله مفصلا.

خط: نستعلیق، کا: علی هزار جریبی، تا: یک‌شنبه ۶ محرم ۱۲۶۰ق (در حیات مؤلف)، جا: سمنان؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: میشن خرمایی، ۱۷۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۵]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

عبدالوهاب بن محمد نصیر، ق۱۳ قمری

ʻabd-ol-vahhāb ebn-e mohammad nasīr (- 19c)

تاریخ تالیف: جمعه ۲۹ رمضان ۱۲۸۲ق

رساله استدلالی است با نقل اقوال و رد و ایراد بسیار در مبحث استصحاب.

آغاز: الحمدلله محمود الالاء مشکور النعماء جزیل العطاء حسن البلاء حامل احبابه علی المحجة البیضاء.

انجام: التفاتاً الی عدم انصراف الاخبار الیه لورودها فی مقام بیان حکم آخر لایلتفت الیه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۱/۱

آغاز: الحمدلله محمود الالاء مشکور النعماء جزیل العطاء حسن البلاء حامل احبابه علی المحجة البیضاء؛ **انجام:** التفاتاً الی عدم انصراف الاخبار الیه لورودها فی مقام بیان حکم آخر لایلتفت الیه.

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۷گ (۱پ-۱۷ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۲۳]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

گلپایگانی، ابراهیم بن محسن، ق۱۳ قمری

golpāygānī, ebrāhīm ebn-e mohsen (- 19c)

تاریخ تالیف: ۲ صفر ۱۲۶۳ق؛ محل تالیف: بهبهان

رساله‌ای مفصل و استدلالی است در استصحاب که به صورت شرح برکتابی نوشته شده است. گویا شرح بر بخش استصحاب «فصول الغرویه» باشد.

و طی چند «مقام» پیرامون استصحاب و مطالب مربوط به آن بحث شده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... القول فی الاستصحاب و تحقیق الکلام فیه یستدعی رسم مقامات الاول فی أنه من المسائل الأصولیة

انجام: هذا غایة ما اردنا بیانه و قصدنا فی سلک التحریر تبیانه، و الحمدلله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۰۶

آغاز و انجام: برابر

انجام نسخه با کتاب «الفصول الغرویة» منطبق است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ مهر: مؤلف «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد ابراهیم» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۱۱۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۱۲/۲-۱۲/۲۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یکون شک احدهما موجدا لشک آخر بحیث لو فرض عدم الشک فی الاول تترتب علیه عدمه فی آخر ومن هنا سمی الاول بالمزیل والثانی بالمزال واما تسبب کل واحد.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی مجدول ضربی با ترنج و سرترنج ضربی زر، ۷۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱ - ۳۳۶]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

گیلانی، رضا بن غلامحسین، ق۱۳ قمری

gīlānī, rezā ben qolām-hoseyn (- 19c)

رساله استدلالی بسیار مفصلی است در موضوع استصحاب با در نظر داشتن گفته‌های استادش شیخ مرتضی انصاری و خرده گرفتن از بعضی از آراء وی و رد بر آنها.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۹۸-۱۸/۱۱۸

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... وقد کانت لمولانا الشیخ استاد الاساتید شرحاً یحصل للناظر علیه بصیرة فی الاصول؛ **انجام:** واما القسم الثالث اعنی ما اذا ترتب اثر شرعی علی کل من الاستصحابین ... اذمع العلم بالارتفاع لابد أن یکون المردد فی الارتفاع هو عدم بقاء الحدث و نجاسة الید.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، مجدول گرهی، ۱۵۶گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۳۵]

● **الاستصحاب (تقریرات)** / اصول فقه / عربی

al-istiṣḥāb (taqrīrāt)

فیضی، احمد بن محمد محسن، ق۱۳ قمری

feyzī, ahmad ebn-e mohammad mohsen (- 19c)

تقریرات درس علامه انصاری (-۱۲۸۱) در بحث استصحاب می‌باشد.

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۱۲

آغاز: بسمله، ... فالاستصحاب لغةأخذ الشيء مصاحباً و قد استعملها الفقهاء فی هذا المعنی حیث قالوا أن الاستصحاب؛

انجام: فقاعدة الشغل فی الطریق مقتضی الفحص التام و أما فی الموضوعات فلا یلزم الفحص بالاتفاق

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج قرمز، ۱۹۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم[ف:۱-۱۶۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۷

نسخه اصلی: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۲۴۲]

● **استصحاب** / اصول فقه / عربی

istiṣḥāb

مازندرانی، هاشم بن مسلم، ق۱۳ قمری

māzandarānī ‹hāšem-e bn-e moslem (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۲۹

آغاز: مسئلة اختلف الاصولین فی صحة الاستصحاب؛ **انجام:** و اما القسم الرابع فهو کالقسم الثانی ۱۲۳۵ ...

خط: نستعلیق تحریری، کا: مازندرانی، هاشم بن مسلم، تا: ۱۲۳۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

بافقی یزدی، محمد حسین بن علی، - ۱۳۱۳ قمری

bāfqī yazdī, mohammad hoseyn ebn-e ʻalī (- 1896)

رساله استدلالی است که به‌دستور استاد خود آقا سید حسن (طباطبائی حائری) که هنگام تحصیل نزد وی تحریر نموده است، دارای یک «مقدمه» و سه «وجیزه» و یک «خاتمه»: المقدمة فی تعریف الاستصحاب؛ وجیزه ۱. تقسیمه؛ وجیزه ۲. تحقیق محل النزاع؛ وجیزه ۳ ذکر امور مهمة.

آغاز: الحمد لله لجماله و کماله و الصلاة و السلام علی اشرف خلقه محمد و آله ... امرنا و وصانا معاشر الطلاب الاستاد الاتقن السید الاجل

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۵/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۵گ (۵۹۴-۶۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۲۱۵]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

کلباسی، ابوالمعالی بن محمد ابراهیم، ۱۲۴۷ - ۱۳۱۵ قمری

kalbāsī, ab-ol-maʻālī ebn-e mohammad ebrāhīm (1832 - 1898)

تاریخ تالیف: ۳۰ رجب ۱۲۹۶ق

رساله‌ای در هشت «فصل» و هفت «تنبیه» در موضوع استصحاب.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۶/۱۲

آغاز: بسملة. و منه سبحانه الاستعانة و بعد: فهذه کلمات فی اشتراط الاستصحاب بقاء الموضوع؛ **انجام:** و نظیره ما سمعت فی اصل الاشتراط المبحوث عنه. هذا آخر ما اردناه من الکلام ... الاتمام قد فرغ ابوالمعالی الشریف ابن محمد ابراهیم فی اواخر لیلة الاثنین العشر العاشر من الثلث الثالث من الثلث الاول من الربع الثالث من العشر السادس من العشر التاسع من العشر الثالث من الالف الثانی من الهجرة ... (قطعه‌ای عربی با قافیه میم)

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: اصفهان؛ محشی با نشان «منه دام ظله»؛ کاغذ: اصفهانی، نخودی، جلد: مقوایی، رویه ابری، ته و گوشه تیماج سرخ، ۱۹گ (۱۴۸-۱۶۶)، ابعاد متن: ۷×۱۳/۵، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۷۶]

● **الاستصحاب = محجة العلماء** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین، - ۱۳۲۱ قمری

tehrānī najafī, hādī ebn-e mohammad amīn (- 1903)

بحث‌های مفصل استدلالی است دراستصحاب که به درخواست یکی از دوستان مؤلف تدوین شده است. این کتاب بخشی از محجة العلماء مؤلف است.

آغاز: بسمله حمدله صلاة ... وبعد فیقول المسکین المستکین محمد هادی بن محمد امین قد سئلنی بعض من لایسعنی مخالفته ان احرر فی الاستصحاب

انجام: او علی وجه صحیح صادر من الغیر وتمام الکلام فی الفروع فی الفقه لابد من التعرض لها فی الفقه فانتظر هذا تمام الکلام فی اصالة الصحة و ظهر بحمد الله تبارک و تعالی حالها صحة و سقما و معارضة مع الاستصحاب و غیره و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

چاپ: این کتاب بخشی از محجة العلماء مؤلف است که به سال ۱۳۱۸ در تهران به چاپ رسیده؛ بی ناشر، ۱۳۲۰ق.، ۳۳۳+۱صص

[الذریعة ۲۵/۲؛ اعیان الشیعة ۸۲/۱۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۴۱ ض

کا: کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [د.ث. مجلس]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۵۰-۳۰/۱۳۰

آغاز و انجام: برابر

(از اول استصحاب تا اول تنبیهات استصحاب) استصحاب و اصالة الصحة؛ خط: نسخ ونستعلیق خفی، کا: ظاهراً به خط مؤلف، تا: اوایل قرن ۱۴؛ جلد: تیماج سرخ با سه سرترنج مجدول گرهی، ۲۴۶گ، ۱۹-۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۳۵]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۴۹

آغاز: برابر

خط: نسخ متوسط، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۰ برگ پیش از این رساله نیز اصول فقه و ناشناخته است با همین خامه که گویا از محمد هادی بن محمد امین مؤلف استصحاب باشد و نسخه چرکنویس اوست، در گ ۱۵۴ افزودگی و خطزدگی دیده می‌شود که جز از مؤلف نشاید، رساله در میان صفحه ۲۱۹ با عبارت «الامر العاشر» به پایان می‌رسد؛ کاغذ: فرنگی سپید، جلد: تیماج سرخ یک‌لا، آستر کاغذ نخودی، ۲۲۰گ، ۲۰ تا ۲۸ سطر (۱۵×۲۱ و ۱۰×۱۶ و گاهی ۱۰×۱۷) [ف: ۱۱ - ۶۴۳]

۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۹۵

آغاز: الحمد لله ... فنقول ان الاستصحاب عند الفقهاء و الاصولیین ممن سلف عبارة عن الجامع بین اربعة اصول؛ **انجام:** فان الاصل عدم السبب الناقل و من ذلک مالو ادعی انی اشتریت العبد فقال بعتک. ... انتهی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۵گ، ۲۲ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲ - ۲۲۷]

۵. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۶۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: مقوایی، ۱۸۹گ، ۲۳ سطر [سه کتابخانه اصفهان – ف: ۱۵۱]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۳۹-۳۱/۱۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** استفادة الظن بالبقاء الفعلی المعنی من الاستصحاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۸۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۳۵]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** والامام علیه السلام اجل من ان یصدر عنه هذا الکلام و قد عرفت معنی کلمه، الامر العاشر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ترقیمه: «۳ شنبه ۱۸ شهر ج ۱ [۳شنبه ۱۰۸ شهر ج ۱]»؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مجدول، ۱۷۰گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۶۱۷]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۵۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من ذلک ما لوادعی انی اشتریت العبد فقال تعبک اعر اللهم وفقنا لما تحب و ترضی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق، جا: نجف؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی مقوایی ضربی مجدول، اندرون آستری کاغذی، ۲۴۷گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۵ - ۲۶۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۰۱

مطابق تقریر دوم مؤلف است و ممتاز است؛ بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق [د.ث. مجلس]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۴۷/۲

آغاز: فنقول ان الاستصحاب عند الفقهاء و الاصولین ممن سلف، عبارة عن الجامع بین اربعة اصول البرائة الاصلیة الثابتة؛ **انجام:** فان الاصل عدم السبب الناقل و من ذلک لوادعی انی اشتریت العبد فقال بعتک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۳۱۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: زرشکی ضربی مجدول با ترنج، ۹۵گ (۱۲-۱۰۶)، ۳۷ سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۸ - ۷۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۸۰/۶

خط: نستعلیق، کا: خاکمردانی خوئی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۵گ (۱۵۷پ-۱۶۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۷-۳۹۰]

۱۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۵۵/۱

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و ... اصل من جملة الادله العقلیه او الشرعیه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ فرنگی آهار مهره نشان قرمز؛ جلد: تیماج آلبالویی ضربی، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۲۲]

۱۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۶۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۰۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۸]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الامام علیه السلام أجل من أن یصدر منه هذا الکلام و قد عرفت کلامه الأمر العاشر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله کتاب به‌تاریخ ۱۴ صفر ۱۳۱۲ به پایان رسیده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۱۴۳]

۱۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۶۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الزام المسلمین بنبوة النبی السابق و حقیقة دینه و الامام اجل من ان یصدر عنه هذا الکلام و قد عرفت کلامه الامر العاشر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۸گ (۱پ-۱۰۸پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱ - ۳۱۶]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۵۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۲/۱ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** باحتمال الرافع حتی فی الشبهة الحکمیة فانه قد

خط:نسخ،کا: ابوالحسن خراسانی شیروانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، ۳۳۹ص (۱-۳۳۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۸۸]

● **استصحاب** / اصول فقه / عربی

istiṣḥāb

آخوند خراسانی، محمد کاظم بن حسین، ۱۲۵۵ - ۱۳۲۹ قمری

āxūnd-e xorāsānī, mohammad kāzem ebn-e hoseyn (1839 - 1911)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۹۸

آغاز: بسمله. حمدله ... و هو اخذ الشیء مصاحبا؛ **انجام:** عن الدلیل من الاحکام الشرعیة ... سنه ۱۳۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

تربتی، محمد تقی بن علی نقی، - ۱۳۳۰ قمری

torbatī, mohammad taqī ebn-e ʻalī naqī (- 1912)

رساله مفصل استدلالی است که ظاهراً تقریر از افادات درسی یکی از تلامذه شیخ انصاری و شاید استادش میرزا حبیب الله رشتی باشد.

آغاز: پس از خطبه مختصر: اصل فی الاستصحاب و لابد ان یعلم انه من اهم المقاصد المبحوث عنها فی علم الاصول لاحتیاج الفقیه الید فی کثیر من الموارد الفقهیه من الموضوعات و الشبهات الحکمیه.

انجام: کان العمل بالاستصحابین فیها موافقا للاحتیاط من الموارد التی یلیها المتتبع و الحمدلله اولا و اخرا

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق، جا: نجف اشرف؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: فرنگی آبی روشن، جلد: تیماج زرشکی، ۱۲۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۰۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن عنابی، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۷سم [ف: ۱۶ - ۴۰۷]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰-۱۳۷۲قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ʻalī (1893 - 1953)

۱. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۱/۹

بعض تنبیهات الاستصحاب؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، ناتمام [حجت کوهکمری-ف: ۵۱]

۲. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۱/۱۳

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، ناتمام [حجت کوهکمری-ف: ۵۱]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

علامه حائری مازندرانی، محمد صالح بن فضل الله، ۱۲۹۷ - ۱۳۹۱ قمری

ʻallāme hā'erī māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e fazl-ol-lāh (1880 - 1971)

تاریخ ختم تألیف: دهه اول رجب ۱۳۲۲.

رساله‌ای است مفصل و استدلالی در استصحاب و احتمالاً بخشی از کتاب مفصل او باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۰۳

آغاز: المقام الرابع فی الاستصحاب الذی لا یهمنا الافصاح عن وضع کلمته و ابانة مجاری استعمال؛ **انجام:** الا اذا شک بعد احراز النیابة بقول العادل فی الصحة فیجری حسبما سمعت هذا ما جری به القلم عن ترتیب بحث الاستاد الاعظم متعنا الله ببقاه و ادام ظله و مد مداه.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: مؤلف، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۸۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۶]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

آرانی کاشانی، محمد حسین بن محمد باقر،ق۱۴ قمری

ārānī kāšānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad bāqer (- 20c)

تاریخ تالیف: اواخر ذیقعده ۱۲۸۴ق

رساله‌ای است نسبتاً مفصل در استصحاب مشتمل بر «مقدمه» و چند «مقام» با نقل اقوال بزرگان و اساتیدش.

آغاز: مسألة فی الاستصحاب و فیه مقدمة و مقامات اما المقدمة فهی فی بیان امور الاول فی تعریف الاستصحاب

انجام: و تشخیص کون المستصحب مما یترتب علیه اثر شرعی أم لا فی الموارد الخاصة الجزئیة شأن الفقیه أو المقلد العالم

البصیر النبیه هذا آخر ما

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۷۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۴ق؛ مصحح، محشی؛ ۵۱گ (۳۵۲پ-۴۰۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۵]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

اصفهانی، یحیی بن محمد شفیع، ق۱۴ قمری

esfahānī, yahyā ebn-e mohammad šafī' (- 20c)

رساله‌ای در چهار «جهت» پیرامون انواع و حجیت استصحاب همراه با استدلال و رد و ایراد بسیار.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... البحث فی الاستصحاب و هو لغة اخذ الشیء صاحباً و تفسیره بأخذ الشیء مصاحباً تفسیر باللازم.

انجام: یشعر و یقوی کون اللام فی المقام للجنس و کونها کلیة حجة لمطلق الاستصحاب.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۱۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۷گ (۱۴۴ر-۱۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۱۸]

● **الاستصحاب** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥāb

غیر همانند:

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۸۲

آغاز: بسمله ولما تممنا الکلام من بعض الاصول العملیة البرائة و الاشتغال و التخییر فلنشرع الی بعضها الاخیر و هو الاستصحاب و نقول ان الاستصحاب قد اختلف فیه فذهب بعض العلماء الی انه من الادلة العقلیة؛ **انجام:** کما هو الغالب بالنظر الی الاکثر فی البلدان و لذا لم یقولوا بعدم الاعتماد بالشک فیهما مع ان التجاوز المعادی نوعاً او شخصا لاریب فیه

رساله‌ای مفصل و استدلالی در احکام، مبانی و قواعد استصحاب که پس از نگاشتن کتاب‌های اشتغال و برائت و تخییر نوشته و در آن تصریح داردکه شاگرد شاگرد سید علی طباطبایی صاحب ریاض است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (بیضی)؛ جلد: تیماج سیاه با ترنج و مجدول، ۱۹۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۰]

۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۳۳

آغاز: الحمد لله الذی بعث الانبیاء و نصب الاوصیاء

رساله‌ای در این مبحث، در یک «مقدمه» و دو «مقام» و یک «خاتمه»؛ کاتب = مؤلف (گویا)، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۴۷/۳

آغاز: من جملة الادلة العقلیة الاستصحاب وتحقیق البحث فیه انما یتم ببیان امور، الاول فی معرفة مهیته و انه بای معنی یصلح ان یکون موضوعاً لعلم الاصول؛ **انجام:** و قوله بجواز العمل بها للمقلد فی تلک الموارد المتقدم الیها الاشارة فتدبر، الثان

رساله‌ای استدلالی است در بحث استصحاب که یکی از مسائل اصول فقه است با نقل آرایی از عالمان شیعه چون: صاحب قوانین، صاحب معالم، وحید بهبهانی، صاحب حدایق، محقق سبزواری و دیگران. این رساله پس از رحلت محمد ابراهیم بن محمد حسن کرباسی صاحب اشارات الاصول یعنی پس از سال ۱۲۶۲ق و قبل از وفات شیخ مرتضی انصاری (- ۱۲۸۱ق) نگاشته شده است. وی معاصر شیخ انصاری بوده و در حواشی برگ ۳۲ و ۳۳ از وی با عبارت «شیخنا المعاصر المرتضی سلمه الله تعالی» یاد کرده است. وی تعلیقه‌ای نیز بر رساله استصحابیه شیخ انصاری نگاشته است. مشایخ دیگر وی عبارتند از: محمد ابراهیم بن محمدحسن کرباسی مذکور (- ۱۲۶۲ق) که از وی با عبارت «بعض مشایخنا طاب ثراه» در برگ ۲۵ یاد کرده و صاحب فصول (- ۱۲۶۱ یا ۱۲۵۴ق) که از وی با عبارت «شیخنا فی الفصول» و سید حسین اصفهانی که در حاشیه برگ ۱۸ از وی با عبارت «بعض الافاضل و هو شیخنا السید حسن الاصفهانی» یاد کرده است. این رساله با رساله قبلی که در همین مجموعه آمده به یک خط نگاشته شده و چنانچه به خط مؤلف باشند بایستی مؤلف هر دو یکی باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف (احتمالاً، تا: قرن ۱۳؛ دارای حواشی بسیار با نشان «منه و منه عفی عنه»، مصحح، قلمخوردگی دارد، مقابله شده با نشان «بلغ» در برخی از برگ‌ها؛ مهر: «الواثق بالله الملک المعبود ... محمود؟ ...» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، عطف: تیماج زرشکی، ۲۲گ (۱۵-۳۶)، ۱۸-۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۸ - ۱۱۷]

۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۷۱/۲

آغاز: بسمله، قوله قدس سره، منها صحیحة زاره قال قلت له الرجل الخ. المهم فی تمامیة الاستدلال بهذه الروایة کون اللام

بحثی استدلالی پیرامون استصحاب است که شرح بر یک متن می‌باشد و در این مجموعه با اندک تفاوتی تکرار شده است. خط بسیار شبیه به‌خط مرحوم آخوند خراسانی است؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۲۱گ (۱۶-۳۳ و۱۴۴-۱۴۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۲۱]

۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۷۱/۳

آغاز: بسمله، اعلم انه لا کلام فی عدم تقیید الخطابات الواردة فی لسان الشریعة

خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۳گ (۳۷-۳۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۲۱]

۶. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۵۹/۲
آغاز: القول فی الاستصحاب و هو فی اللغة اخذ الشی مصاحباً و فی الاصطلاح قد عرف بتعاریف
استدلالی است مختصر با رد و ایراد در بعضی نقل‌ها؛ خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۴۰گ (۲۷ر–۶۶پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۶۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۰۱
آغاز: ثم بعد القیل و القال فالحق فی اثناء المقال و الصواب ان مسألة حجیة الاستصحاب اصولیة؛ **انجام:** و الله أحمد فی اتمام الکتاب فی المبداء و المئاب مع علمی بأن مثال حمدی مثل مایقوله الذباب بعد ألف ألف حجاب.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به‌تاریخ شوال ۱۳۲۶ با مهر «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۵۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۶ – ۲۷۰]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۳۱–۳۱/۱۱۱
آغاز: بسمله حمد له و صلی الله علی اشرف الانبیاء و المرسلین و علی الائمة المعصومین ... قوله المقام الثانی فی الاستصحاب سیجیء الکلام فی کونه من الادلة او القواعد او الاصول ... قوله ره و هو لغة اخذ شئ و الیه یرجع ما فی القاموس استصحبه دعاه الی الصحبة قوله و عند الاصولیین الخ هل هومن؛ **انجام:** قوله و فیه ان الایة لاتدل الخ حاصله ان حسن ترک التزویج لیس ذاتیا بل باعتبار ... اذا انضم الی التزویج صفة اخری راجحة علی صفة ترکه.
حاشیه‌ای است با عناوین «قوله – قوله» بر متنی در اصول فقه شیعی، به‌صورت استدلالی با آوردن ادله و آیات و روایات و اقوال علما و با رد و ایراد. از «بحار الانوار» و «وسائل الشیعه» نقل می‌کند. مؤلف از فقهای شیعه در قرن ۱۳ هجری باید باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده اسدالله» (مربع)؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۰۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ – ۳۳۶]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۸۴/۱
آغاز: بسملة. قد وقع الاختلاف بین الاصولیین فی حجیة الاستصحاب. اعلم ان هذا الاصل بین الاصول اصل کثیر الفروع و الثمر، حتی قال العلامة فی التهذیب: ان الاحکام الشرعیة؛ **انجام:** کما فی القواعد الشهیدیة. و للثالث أنه تعارض الدلیلان فتساقطا فیرجع الی الاصول و القواعد
این رساله مشتمل بر دو «بحث» و یک «خاتمه» است، بحث اول در معنی استصحاب، بحث دوم در اخباری که برای حجت بودن استصحاب بدان استدلال می‌کنند، خاتمه در شروط استصحاب. او از کسان بسیار نقل دارد که نزدیک ترین ایشان استادش صاحب القوانین است (۱۱۵۱–۱۲۳۱) که بعد از مرگ، از او نقل می‌کند؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در حاشیه از «عقد طهماسبی» شیخ بهائی نقل می‌کند؛ کاغذ: نخودی فرنگی، ۴۷گ (۱–۴۷پ)، ۲۳ سطر [ف: ۱۱ – ۷۱۱]

۱۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۵/۱۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ – ۲۹]

۱۱. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۵۰/۲
آغاز: الاستصحاب و هو لغة بمعنی اخذ الشیء مصاحباً و عرفه فی عرف الاصولیین علی تعاریف عدیدة ... منها ما ذکره الفاضل القمی فی القوانین؛ **انجام:** نان صحة الاقتداء موقوفة علی کون صلوة الامام صحیحة عنده و هذا فی المقام موجود و نحن لانقول».
کتاب مفصلی درباره مبحث استصحاب است از قرن ۱۳ق، که در آن گفته‌های بسیاری از علمای شیعه را نقل و بررسی می‌کند. آخرین کسانی که از ایشان نام می‌برد فاضل قمی و شیخ جعفر کاشف الغطاء هستند. یک بار هم می‌گوید: «اجاب عنه الاستاد دام ظله»؛بی‌کا،تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با روکش پارچه‌ای سبز، ۹۶گ (۱۷۶پ–۲۷۱پ)، ۲۳–۲۸ سطر [ف: ۵۴]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۲۴/۳
آغاز: الحمدلله جاعل الشرائع لتقرب العباد و واضع الطرائق للسداد ... و بعد فلما کان علم الأصول من أجل العلوم قدراً؛ **انجام:** و فیه ان تعارض الاحتمالین و تساقطهما
کتابی مفصل و دارای رد و ایراد بسیار می‌باشد و در نسخه حاضر گویا نیمه دوم کتاب آمده است. روز یک‌شنبه غره ماه محرم ۱۲۶۰ در سمنان به‌پایان رسیده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۴۰پ–۱۴۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۱ – ۲۸۸]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۳۰/۴
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا الی طرق الاحکام و مدارکها و فضلنا علی سایر الخلق بالنطق ... و بعد، فان من جمله مهمات المسائل الاصولیه التی یجب علی کل فقیه ان یقننها و یقررها قبل الشروع فی المسائل الفقهیه الاستصحاب؛ **انجام:** و یوجب التکلیف بوجوب الفحص کما مرالیه الاشاره فی مبحث الشبهه المحصوره. فلا حظ و تامل. و السلام خیر ختام.
رساله‌ای است در بررسی نسبتا مفصل و استدلالی اصل استصحاب. مؤلف ناشناس رساله از علمای قرن ۱۳ می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی شکری و نخودی، جلد: دفه رویی با تیماج تریاکی ضربی یک‌لا، بدون دفه پشتی، ۷۸گ (۸۹–۱۶۶پ)، ۲۳–۲۸ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۶۰]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۹۳/۱۰
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲- ۳۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۵۲/۱
آغاز: الظن بالحکم الشرعی حتی القیاس و الاستحسان ثالثها انه لاریب ان التغایر بین الظن بالشیء؛ **انجام:** و لما کانت الاصول منحصرة عند الاستاذ فی الاربعة فلامحالة انحصر التکلم فی ثلث مقامات الاول فی حکم تعارض الاستصحاب مع اصالة البرائة

فنقول انه لاریب فی وروده علیه، تمت المسئلة الحمدلله
حاشیه مفصلی است با عناوین «قوله – اقول» بر متنی در اصول فقه (گویا رسائل شیخ انصاری) که محشی از شاگردان ماتن بوده و از ماتن با دعای «دام ظله» یاد می‌کند. این حاشیه در چند جزء برگزار شده و بخش موجود در نسخه جزء سوم آن است که مباحث استصحاب را در بردارد. محشی در جایی به جزء دوم تعلیقه ارجاع می‌دهد و در پایان بخش موجود، ادامه بحث را در جزء چهارم تعلیقه وعده می‌دهد. محشی از استادش مطالبی را نقل می‌کند و با دعای دام ظله از او یاد می‌کند. احتمال می‌رود این کتاب تقریرات درس استادش باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی با ترنج و سرترنج، ۲۹۷گ (۱ر–۲۹۷ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۰ – ۳۵]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۸/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... الاستصحاب عبارة عن استمرار الحکم ارکان یقینی الحصول فی وقت أو حال او مشکوک البقاء بعد ذلک الوقت؛ **انجام:** و الوحید فی شرح الدروس فصل تفصیلاً آخر یظهر لک فی المطولات

در معنی اصولی استصحاب و اقسام آن، بسیار مختصر و در یک صفحه نگاشته شده است؛ خط: نسخ، کا: حسن بن مهدی حسینی، تا: ۱۲۳۳ق؛ مهر: کاتب (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱گ (۸۳ر–۸۳پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵ – ۳۵۹]

۱۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۲۳/۲

آغاز: حمدله و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین ... الکلام فی الاستصحاب و هو عند الفقهاء و الاصولیین ممن سلف عبارة عن الجامع بین أربعة اصول البرائة الأصلیة المثابته بقطع العقاب بلابیان المعبر عنها باستصحاب؛ **انجام:** و هی حالة الیقین ان عم الثانیة نفس حالة الشک کان الحکم مستصحباً فیها مستمراً الیها البقاء لدلیل.

رساله استدلالی مختصری در بحث استصحاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۴۵]

۱۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۰۳/۴

بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق، جا: سامرا؛ قطع: خشتی [ف: ۲۹۸]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۹۷/۱

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اعلم ان جریان الاستصحاب فی الواجبات الواردة علی الشرایع

رسالة فی بعض المسائل المتعلقة بالاستصحاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن تریاکی، ۲گ (۱پ–۲پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۳/۸سم [ف: ۹ – ۴۳]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۳۳

آغاز: قوله قده فإن ظهر من دلیله أو من الخارج اعتباره علی وجه الطریقیة للموضوع کالأمثلة؛ **انجام:** فإذا کان الیقین بالوضوء علة فبعض أفراد الیقین علة بالضرورة و هو

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی و شطرنجی، جلد: تیماج سبز ضربی مجدول یک‌لا؛ ۴۰گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۹ – ۳۹۹]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۸۲/۱

آغاز: بسمله، حمدله اعلم ان من جملة اقسام الاستصحاب هو الاستصحاب الکل و هو علی اقسام الاول ان یکون المستصحب هو الفرد؛ **انجام:** و ما تری ثبوته بموضوع الذی یعین بالوصف العنوانی یکون للدلیل الخارجی لا فی نفسه

گویا تقریرات درسی باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۵گ (۵ر–۴۹پ) [ف: ۶ – ۱۵۳]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۵۳/۱

آغاز: بسمله، بسم الله ابتدا کلامی و حمده افتتاح مرامی و علی رسوله و آله صلواتی و سلامی؛ **انجام:** فلا مانع من الاعذار بالعجز المصادف و ان استند الی الاختیار کما هو الحال فی اختلاف الموضوع و الحمد لله اولا و آخرا

رساله مختصری است در استصحاب. مؤلف در برگ اول از افادات شیخ خود که از او به نام استاد رضا یاد می‌کند نقل کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق، جا: نجف؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج زرشکی مقوایی ضربی مجدول، اندرون آستری کاغذی، ۲۴۷گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۵ – ۲۶۷]

۲۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۲۵/۸

آغاز: قال سید المشایخ فی رسالة ... استصحاب حال العقل اعلم ان فی الامور التی لایرتاب فیه ذو مسکة ان کل ممکن من الامور الممکنه مسبوق بالعدم السابق؛ **انجام:** لانزاع لاحد فی ثبوت الحکم فی الان الثانی الا انه لایخرج عن محل الفرض وهو بیان ما یمکن فیه جریان الاستصحاب ولعل عدم عدبعض الافاضل هذا الوجه مما یجری فیه الاستصحاب نظراً منه الی الاستصحاب المختلف فی حجیته لامطلق الاستصحاب کله ربما یتوهم

یک بخش از رساله‌ای است که سید المشایخ (؟) که درآن دو مسأله اجماع و استصحاب را بررسی کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی بدون مقوا مجدول، ۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۱۴۰]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۴۷/۲–۵۸/۹۷

آغاز: بسمله، الاستصحاب وهو الحکم علی وجود الشیء او عدمه فی الحال للعلم بوجوده او عدمه فی الماضی

برگ اول از رساله‌ای است در اصول الفقه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۰۱)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ – ۳۳۷]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۴۸/۲

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین ... اما بعد فلما کان الواجب علی کل احد معرفةاصول الدیانات و فروع الاعتقادات کفایة او عیناً؛ **انجام:** فان اصبت فمن لطف الله تعالی و ان اخطئت فلیس الخطاء ببعید عن العلماء فکیف

بامثالی. تمت الکتاب بعون الملك الوهاب.
دارای یک «مقدمه» و دو «فصل» و یک «خاتمه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۱۱ص (۱۴۴-۲۵۴)، ۱۸ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰- ۱۷۳۲]

۲۶. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۶۹/۳

آغاز: رسالة فی الاستصحاب و هو الثانی من الادلة العقلیة التی لم یستقل العقل فیه بل یحتاج الی ورود الشرع و ثبوت منه عند جماعة؛ **انجام:** یجری الاستصحاب فی التکلیف و الوضع و المطلق و المقید فی الداخل دون الخارج و یزید المفید

رساله بسیار مختصری در بررسی حجیت شرعی و مسایل مربوط به اصل استصحاب است. برخی عناوین آن عبارت است از: و الکلام فی المرام یقع فی عدة مقام، الاول فی تحدیده اما لغة من المصاحبة او طلبه، ثم ینقسم الاستصحاب بحسب المستصحب الی اربعة اقسام، الاول استصحاب حال العقل، الثانی استصحاب حکم الشرع، الثالث استصحاب حال الشرع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، فاقد طبله دوم، ۱۷گ (۹۴ر-۱۱۰پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۱۸

تالیف یکی از علماء بعد از شیخ انصاری؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۸. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۲۳/۳

آغاز: عند الانتفاء و قد یمنع هذا الدلیل

مشتمل بر «المقام الثالث: فی بیان المستفاد منها هل السیئه المنحصره»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: لیموئی، ۸گ (۵۵ر-۶۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۳۰۱]

● **الاستصحابیة** / استصحاب / عربی

al-istiṣḥābīyya

قطعه‌ای از کتاب مفصل در اصول فقه با عناوین «المصباح» که مؤلف در آن از صاحب قوانین (- ۱۲۳۱ق) نام برده و بیشتر از مطالب محقق خوانساری استفاده می‌کند، محتمل است کتاب «مصابیح الاصول» مولی محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (- ۱۲۶۰ق) و یا محمد مهدی کلباسی اصفهانی (-۱۲۷۸ق) بوده باشد.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۶۹/۳

آغاز: بسمله مصباح هل الاستصحاب حجة فیه اقوال تحقیق الکلام فیه یقتضی رسم امور [الاول] [فلا سقر] دیدن الاصولیین علی البحث اعنی الاستصحاب فی طی مباحث الادلة العقلیه و هذا؛ **انجام:** فلا یخلو عن اقسام الاول ان لایکون وجود المزیل معیوماً اصلاً و انما یکون احتمال زوال الامر المتیقن باحتمال وجوده و الظاهر عدم صحت استصحاب العدم الی الزمان

نام کتاب به استناد نسخه ش ۴۶۱۷/۳ مدرسه غرب همدان تعیین شد. در فهرست به نام «مصباح الاصول» آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۳۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵ - ۲۰۱۳]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۱۷/۳

آغاز: مصباح هل الاستصحاب حجة فیه اقوال تحقیق الکلام فیه یقتضی رسم امور: الاول قد استقر دیدن الاصولیین علی البحث عن الاستصحاب فی طی مباحث الادلة العقلیه و هذا یقتضی کونه منها و لا یخ عن اشکال؛ **انجام:** تتمیم، لا خلاف ظاهرا بین الاصحاب فی توقف العمل با الاستصحاب علی البحث و الفحص عن الدلیل اذا کان فی الاحکام الشرعیة کما هو الحال فی مطلق الاصول التعبدیه ... فلا اشکال من تلك الجهة ایض تمت الرسالة الاستصحابیه من تالیفات ... استاذنا العلامة زیده عمره و فضله فی عصر یوم الجمعة من شهر ربیع الثانی سنه ۱۲۵۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ربیع الثانی ۱۲۵۹ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان - ف: ۱۵۱۱]

← استضاءة الجو ≻ حد الجسم

● **الاستطاعة و الاختیار** / فلسفه / عربی

al-istiṭā'a wa-l-ixtīyār

اسکندر افرودیسی، ق۳ میلادی

eskandar āfrūdīsī (- 3c)

چاپ: تحقیق عبدالرحمن بدوی در شروح علی ارسطو مفقودة فی الیونانیة و رسائل اخری (بیروت، دارالمشرق: ۱۹۷۱م)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۶۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۳گ (۳۱۷پ-۳۱۹پ)، ۲۴ - ۳۳ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۱۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۷/۱۱ط

آغاز: بسمله. مقاله للاسکندر ... قال ان الانسان اکرم الاشیاء التی تکونها و تقومها القوة الالهیه؛ **انجام:** و اهل الفضل صاروا افضل ... بالاختیار منهم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۶ص (۲۶۵-۲۷۰)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۹۲]

● **الاستظهار** / فقه / عربی

al-istiẓhār

طباطبائی کربلائی، علی بن محمد علی، ۱۱۶۱ - ۱۲۳۱ قمری

tabātabā'ī karbalā'ī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (1748 - 1816)

رساله‌ای است در تحقیق حکم استظهار حائضه.
[روضات الجنات ۴۰۰/۴]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۹/۶
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوه علی محمد و آله الطاهرین. اما بعد، فلا یخفی علی جنابکم انه قد حصلت للحقیر شبهه فی ما ذکره فی الحکم لذات العده بعد استظهارها بالایام المعهوده؛ **انجام:** واسال الله و ایاکم ان یندفع عنی الشبهات المذکوره و اهتدی الی ما انقعدت علیه الشهره العظیمه ... و ان العالم بضمائر العباد. فمنوا علی عبیدکم بکشف ما اظهره من الشبهات لدیکم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد حسن، ۱۱۳۶»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی یک لا، ۵ص (۱۶۸-۱۷۲)، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۰]

● **الاستظهار** / فقه / عربی

al-istiẓhār

قزوینی، محمد حسن بن محمد معصوم، - ۱۲۴۰ قمری
qazvīnī, mohammad hasan ebn-e mohammad ma'sūm (- 1825)

تاریخ تالیف: ۱۱۸۶ق
رساله‌ای است در بررسی مسئله «استظهار» که مورد اختلاف فقها بوده و آن، حکم بانوان ذات العاده پس از استظهار آن به ایام معهوده و مسئله آن چنین است: «ان دم المراه المتجاوز عن العاده اذا انقطع علی العشره فهل مجموع العشره حیض ام لا؟».
آغاز: بسمله، ایها الاساتید الکرام و الاماثل الاعلام قد عرضت تعبد کم شبهه فی مسئله الاستظهار. فلم یفهم دلیل العملا الاخیار ... و المسئله هذه اذا انقطع دم المراه المتجاوز عن العاده.
انجام: دون هذه الاخبار کما لایخفی. فیا افاضل الزمان و یا اماثل الدوران منوا علینا بدفع هذه الشبهات ... الی هنا وصل خط المصنف بیمنه الداثره

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۱۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۸۶ق؛ مصحح، محشی، در برگ ۱۱۱ فهرست تصانیف محمد حسن قزوینی به‌خط خود ایشان؛ مهر: «عبده محمد حسن ۱۱۸» (خشتی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، ۱۳گ (۱۱۱پ-۱۲۳)، ۲۱-۲۳ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۳۷]
تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۶۳/۴
همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۲۵]

● **الاستعاذة فی الصلوات** / حدیث / عربی

al-isti'āḏa fi-ṣ-ṣalawāt

شهابی، محمد بن محمد هادی، ق۱۲ قمری
šahābī, mohammad ebn-e mohammad hādī (- 18c)
رساله‌ای مختصر در بیان مواضعی از نماز که در آن استعاذه (اعوذ بالله) به‌کار رفته است. مؤلف صاحب کتاب «تحفة المتقین من بحار مناقب امیر المؤمنین» نیز می‌باشد که به سال ۱۱۲۵ق آن را تألیف کرده است.
[اعیان الشیعة: ۴۰۸/۹؛ الذریعة: ۴۶۵/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۱۸/۳
آغاز: الحمد لله الذی امرنا بالاستعاذة و الصلاة علی محمد و آله فضلاء السادة بعد فیقول الفقیر ... اما ما یدل علی موقع الاستعاذة فی الصلوات فکثیرة؛ **انجام:** فتعوذ بالله من الشیطان الرجیم هذه خلاصة ما اعاننی عینای علی جمعه و تألیفه و فیه کفایة لم له تبصر و تفکر.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، رکابه‌دار، منتخب امالی شیخ صدوق در هامش و انجام این نسخه نگاشته شده؛ کاغذ: شرقی، جلد: دو رو، برون تیماج زرشکی، درون تیماج کرمی، ۷گ(۱۱۳-۱۱۹)، ۱۰سطر(۷×۱۳)،اندازه:۲۰×۴۰ سم [ف: ۳۲-۳۳۷]

← استعارات ⟩ مشابهات

● **الاستعارات** / معانی بیان / عربی

al-isti'ārāt

تفتازانی، مسعود بن عمر، ۷۲۲ - ۷۹۲ ؟ قمری
taftāzānī, mas'ūd ebn-e 'omar (1323 - 1390)

شرح و حواشی:
۱- شرح خطبة الاستعارات؛ محمد بن عرب

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۹
آغاز: بسمله متوکلا بکرمه العمیم؛ **انجام:** و کذلک البواقی و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، کا: داداش، تا: ۱۲۶۶ق [الفبائی: ۴۵]

● **الاستعارات = رسالة فی المجاز و الاستعارة** / بلاغت / عربی

al-isti'ārāt = r.-un fi-l majāz wa-l isti'āra

قوشچی، علی بن محمد، - ۸۷۹ قمری
qūščī, 'alī ebn-e mohammad (- 1475)
رساله کوتاهی است در علم بلاغت صنعت بیان. در ادبیات عرب که در آن به تفصیل، موضوع استعاره، مجاز و کنایه با درج امثالی تبیین گردیده است.
آغاز: بسمله، الحمدلله ذی المن و الإحسان و الصلوة و السلام علی رسوله المؤید ببراعة المعانی و فصاحة البیان و علی آله

الکرماء و أصحابه العظماء الذین من بأیهم یقتد یهتد؛ ثم اعلم أن اللفظ الموضوع المستعمل مفرداً کان أو مرکباً إن استعمل فیما وضع له فحقیقة مثال الحقیقة فی المفرد کالأسد فی الحیوان
انجام: ای حقیقة شرعیة فی العبادة مجاز شرعی فی الدعاء لان وضعه فی اللغة للدعاء و فی الشرع للعبادة. تمت و بالخیر عمت.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در قرن ۱۳ عبدالقادر کوی ساوجبلاغی طبیب در بسیاری از برگ‌های نسخه یادداشت‌ها و نکاتی را افزوده، مجدول، با چند سرلوح، فهرست کتاب‌های عبدالقادر کوی طبیب، به همراه چند دستور العمل پزشکی به خط عبدالقادر؛ مهر: عبدالقادر طبیب «عبدالقادر» (بیضی) که از تاریخ آن عدد ۱۲۴ خوانده می‌شود، دیگری که درون آن کلمه «... عبدالقادر» (مربع) به صورت طغرایی نوشته شده، وی در کنار مهر اخیر نوشته که این کتاب وقف بر اعلم و صالح اولاد و احفاد اوست؛ تملک: محمود بن عبدالله با مهر «محمود ۱۲۵۷» (بیضی)، مولوی ملا عبدالقادر طبیب، حاجی ملا عبدالله مولوی طبیب (پسر مالک قبل)، محمد مولوی (پسر مالک قبل) در سال ۱۳۵۲ق؛ خریداری از مصطفی نوع‌پرست؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، گرهی، با سرطبل منقش و شمسه ضربی، ۳گ (۱پ-۳پ)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۶۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۲/۶ کر
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «شرح»؛ کاغذ: فرنگی سفید ضخیم، ۷گ، (۴۹پ-۵۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۶۸]

● **استعارات** / لغت / فارسی

al-isti‘ārāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۵۸
آغاز: باب الاستعارت. آب شناسان یعنی قاعده دانان. انشگت نیل کنایه از نشان فقر باشد. آستین بر زد یعنی مستعد کار شد؛ **انجام:** نافهبوی یعنی آن که بوی او همچو نافه باشد ... و نیز کنایه از گنده دهان باشد چو پوست نافه بوی ... دارد. تمت.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی، آهار مهره، جلد: میشن زیتونی ضربی با ترنج و سرترنج، ۶ص (۲۱۰-۲۱۵ حاشیه)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۱۸]

● **الاستعارات و اقسامها** / معانی بیان / عربی

al-isti‘ārāt wa aqsām-u-hā

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۹۳/۳
رسالة فی تحقیق معانی الاستعارات و اقسامها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: احمد حمامی؛ کاغذ: اصفهانی، ۳گ (۵-۷)، ۲۱ سطر (۹×۱۵) [ف: ۴ - ۱۱۶۲]

● **الاستعارة = فرائد العوائد فی معانی الاستعارة و اقسامها = الرسالة السمرقندیة = الفریدة =رسالة الاستعارة و العقود = فرائد الفوائد = بلوغ الارب = فوائد العوائد** / بلاغت / عربی

al-isti‘āra

لیثی سمرقندی، ابو القاسم بن ابی بکر، - ۸۸۸ ؟ قمری
laysī samarqandī, ab-ol-qāsem ebn-e abī-bakr (- 1484)

رساله مختصر و معروفی است در تحقیق معنای استعاره و بیان اقسام آن، دارای سه «عقد»: ۱. انواع مجاز در ۶ «فریده»؛ ۲. تحقیق معنی استعاره در ۴ «فریده»؛ ۳. تحقیق قرینه استعاره در ۵ «فریده». این رساله در منابع با عناوین «فرائد الفوائد فی معانی الاستعارات» و «بلوغ الإرب» نیز آمده است.
آغاز: بسمله الحمدلله الواهب العطیة و الصلوة علی خیر خلقه البریة و علی ذوی النفوس الزکیة فان معانی الاستعارات و ما یتعلق بها قد ذکر فی ذکر فی الکتب مفصلة ... فنظمت فواید عقاید یتعلق بتحقق معانی الاستعارات و اقسامها و قراینها علی ثلثة عقود فی انواع المجاز و فیه ست فراید المجاز المفرد
انجام: فایهما اقوی اختصاصا و تعلقا به فهو القرینه و ما سواه ترشیح تمت
چاپ: با تصحیح بشیر جزایری، گنجینه بهارستان، الادب العربی۱، مسلسل ۴، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۱ش
[کشف الظنون ۸۴۵/۱؛ الذریعة ۱۴۱/۱۶ با عنوان «فرائد الفوائد»؛ معجم المؤلفین: ۱۰۳/۸؛ مکتبة امیر المومنین ۱۰۵/۱؛ دار الکتب مصر، ج۲، ص۱۷۷؛ بروکلمان، ج۱۲، ص۱۷۰-۱۷۷]

شرح و حواشی:
۱- تعلیقة بلوغ الارب من تحقیق استعارات العرب؛ لیثی سمرقندی، ابوالقاسم بن ابی بکر (-۸۸۸)
۲- شرح رسالة الاستعارة = شرح الرسالة السمرقندیة = شرح قول احمد = شرح فرائد الفوائد = شرح الاستعارة و العقود = شرح بلوغ الارب؛ عمری، احمد بن محمد (-۹۵۰)
۳- شرح رسالة الاستعارة = شرح فراید العوائد = شرح سمرقندیة = شرح رسالة السمرقندیة = شرح الرسالة العقودیة؛ عصام الدین اسفراینی، ابراهیم بن محمد (۸۷۳-۹۵۱)
٤- شرح رسالة الاستعارة؛ خواجکی جامی، یوسف بن ابی المعالی (-۱۰)
۵- حاشیة شرح الرسالة السمرقندیة = حاشیة شرح رسالة الاستعارات = الزیباریة؛ زیباری، حسن بن محمد (-۱۰۵۰)

٦- حاشية شرح رسالة الاستعارة؛ سمرقندی، علی بن صدرالدین (-۱۱)
۷- حاشية شرح الرسالة السمرقندية؛ كفوی، محمد بن حمید (-۱۱۷۴)
۸- شرح الاستعارات للسمرقندی؛ ملوی، احمد بن عبدالفتاح (۱۰۸۸-۱۱۸۱)
۹- حاشية شرح رسالة الاستعارة؛ حسین آبادی، احمد بن حیدر (-۱۲)
۱۰- حاشية شرح رسالة الاستعارة؛ صبان، محمد بن علی (-۱۲۰۶)
۱۱- حاشية شرح الرسالة السمرقندية؛ ارزنجانی، محمد صادق بن عبدالرحیم (-۱۲۲۳)
۱۲- حاشية شرح الرسالة السمرقندية؛ کورانی، الیاس
۱۳- شرح رسالة الاستعارة؛ قاز آبادی، احمد بن محمد
١٤- نتیجه الفکر و ثمر المولفات علی الشرح الصغیر؛ مولوی، احمد بن یونس
۱۵- حاشية شرح رسالة الاستعارة؛ عبدالله بن حیدر
١٦- شرح فرائد العواید؛ سید بکر
۱۷- حاشية شرح رسالة الاستعارة؛ ناشناس
۱۸- شرح رسالة الاستعارة؛ ناشناس

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۸۴/۳

آغاز: تذییل فی ضبط معانی الاستعارات و ما یتعلق بها و هو مشتمل علی ثلاثة عقود العقد الاول فی انواع المجاز و فیه فرائد

خط: نستعلیق، کا: غلامعلی بن حاجی محمد بن احمد، تا: دوشنبه ۲۵ ذیحجه ۹۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۳گ (۴۴پ-۴۶پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲-۳۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۹/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷ - ۲۲۷]

۲. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:ض۱۶

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن ابراهیم بن عیسی اوالی، تا: قرن ۱۰، ۳گ (۱۵۲-۱۵۴)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲ - ۱۰۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۵۰-ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شیخ محمد علی بن محمود تبریز، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: اصفهانی نخودی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای تیره، ۲گ (۱۳۳پ-۱۳۴ر)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۳ - ۸۳۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: میرزا رضا خان نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج بیاضی، بیرون عنابی و درون ماشی، ۱ص، ۴۲ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۲۵ - ۹۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۶/۳۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در نسخه نام مؤلف مولی علی قوشچی ضبط شده و در صدر نسخه نام او آمده است؛ جلد: مقوا، عطف تیماج، ۵گ (۹۵پ-۹۶ر) [ف: ۳۷ - ۴۷۴]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۵۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه کاغذی مقوایی، ۲گ (۲۱پ-۲۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۷۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۷۸/۲

آغاز و انجام: برابر

در فهرست مؤلف قوشچی معرفی شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج تریاکی عطف قهوه‌ای لایی، ۵گ (۲۳ر-۲۷ر)، ۲۳ سطر (۱۴×۱۸)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۳۸۰]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۴۱/۲-۱۱/۱۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۳۷]

۹. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۶۴/۲

آغاز: برابر

کا: شاهمیر بن زین العابدین حسنی، تا: ۱۵ رجب ۱۰۰۹ق؛ رساله در نسخه «فرائد الفوائد» نامیده شده؛ جلد: مقوایی عطف تیماج سبز، ۵گ (۲۵پ-۲۹پ)، اندازه: ۱۸/۵×۱۳سم [ف: ۶۷]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۵۵/۳-۳۷/۱۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج، ۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۳۸]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۰۳۴/۲

آغاز و انجام: برابر

درفهرست مؤلف ناشناخته مانده که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا ضربی، ۵گ (۶۰پ-۶۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۲]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** امثلة المجاز قوله تعالی فاذا قرات فاسعذ بالله اسعملت قرات مکان القرآن ... فیشیر الی ان استعمال المشتق بتبعیة المصدر و حرر فی شرح التلخیص ان یکون نطقت فی نطقت الحال مجاز امر سلاعن ذات باعتبار ان الدلالة لازمة للمنطق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز ضربی، ۳ص (۶۸-۷۰)، ۲۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹ - ۳۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۳۹۹]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۵۰/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۴۸پ-۴۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۷]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۵/۱ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۶۰]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یجوز ان یکون مستعاراً من ملایم المستعار منه لملایم المستعار له و یحتمل الوجهین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام (فقط صفحه اول آن موجود است)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۸ سطر [ف: ۲۵ - ۹۴]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۵۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۸/۵-۹)، ۱۱ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱سم [ف: ۳۲ - ۴۲۰]

۱۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۰۴/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۹۴]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۴۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ واقف: محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه پارچه سرمه‌ای، ۶ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۵ - ۹۳]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۲۰/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۵ ذیحجه ۱۱۱۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۶۴پ-۶۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۳۲۷]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۲۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۳۸۴]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۵۲/۱۰-عکس

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۶۱ [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۲۶۹]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۴ق؛ محشی؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج اسقاطی، ۴ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۹۱]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «قول احمد»، مجدول؛ تملک: طاهر افندی بن حاج احمد افندی با مهر گرد «محمد ۱۲۵۱» (دایره)؛ کاغذ: فرنگی سفید ضخیم، جلد: مقوایی با روکش کاغذی آجری با ترنج و سرترنج ضربی زمینه منقش به گل و بوته و نگاره‌های اسلیمی با عطف و مغزی تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱پ-۳پ)، ۲۱ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۶/۵×۱۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۶۳]

۲۴. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۵۰۲/۶

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۸۵پ-۱۹۰پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۹۲]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۸/۴

آغاز و انجام: برابر

درفهرست مؤلف ناشناخته مانده که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۴ص (۱۲۰-۱۲۳)، ۲۰ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۴۷۶]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ماوراء النهری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سمرقندی، آهار مهره، ۴گ (۱-۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۲۹ - ۴۶۲]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۲۵۹۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید احمد رشید بن سلیمان مفتی، تا: یک‌شنبه جمادی الثانی ۱۲۰۷ق؛ مذیل است به رساله حمزه افندی در مبحث استعاره مکنیه؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ کاغذ: شکری آهار مهره، ۴۰ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم[ف:۲۵-۹۲]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۹۵/۲-۱۴/۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالواحد بلخی، تا: ۱۲۲۹ق، جلد: مقوا، عطف پارچه، ۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۳۸]

۲۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۶۱/۲

آغاز: اولا الفریدة الاولی ذهب السلف الحان ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در خاتمه یادداشتی به این عبارت آمده: «حرره اقل محمد مهدی بن المرحوم ملا حبیب الله آشتیانی فی یوم السبت چهارم شهر صفر المظفر سنة ۱۲۳۳» با نشان چهارگوش «من اهدیت المهدی» گویا کاتب نسخه همو باشد، خرید کتاب در دارالسلطنه تهران به مبلغ هفتاد و پنج دینار، مورخ ربیع الثانی ۱۲۳۱، در حاشیه رساله اشعاری از: مولوی، حافظ، انوری، کلیم، صباحی؛ تملک: شمس الشعراء مهدی گواری به تاریخ ۱۳۱۳؛ کاغذ: لیمویی، جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول با ترنج زرکوب، ۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۵۴]

۳۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۲۴/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن مهدی قلی سرابی، تا: ۱۲۳۲ق؛

مصحح، مقابله شده، با حواشی از محمد بن احمد خویی؛ مهر: «محمد کریم ۱۲۳۵» (بیضی)، «یا علی ادرکنی» (بیضی)، «اغفرلنا بمحمد یا کریم» (مربع)؛ وقف شهید؛ جلد: تیماج سوخت مشکی با ترنج با سر، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۶۷]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۹۵ ض

بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق [د.ث. مجلس]

۳۲. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اشرفی، عبدالله بن محمد، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۱۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۶۰/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۸۵]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق جلی ممتاز، کا: کاظم بن عبدالحسین، تا: ۱۲۴۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۹۳۰۹ [رایانه]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کاظم بن عبدالحسین، تا: رجب۱۲۴۲ق، جا: اصفهان؛ محشی به حاشیه مهدی بن حسن موسوی دزفولی، اردبیلی، شیخ بهایی و شیروانی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۲۷]

۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۲

آغاز: الحمد لواهب العطیة

در فهرست مؤلف ناشناس که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: تحریری، کا: فخر الدین بن احمد رودباری، تا: ۱۲۴۳ق؛ اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳ - ۱۵۰]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۲۴/۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: تاریخ مقابله ۱۲۴۵ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۶۵۸]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۵۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ اهدایی: رهبری، مرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوای روغنی ضربی مزین به ترنج و سر ترنج، ۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۵ - ۹۳]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا بیک نظر قرمکی، تا: ۱۲۵۸ق؛ مجدول، با سر لوح؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوای روغنی، بیرون و درون ضربی با نقش ترنج و سرترنج، ۷ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۹۳]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۰۷/۱

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ و نستعلیق و رقاع، کا: محمد ارض رومی، تا: ۱۰۷۶ق؛ با سرلوح مزدوج مرصع مذهب، برگ‌های ۷پ-۸ر چند دعا و دستورالعمل و حدیث از پیامبر (ص) و بدون نام؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج منقش به گل هشت پر و بوته‌های اسلیمی در حاشیه آن و لچکی‌های کوچک، مجدول گرهی زرین، ۷گ (۱پ-۷پ)، ۹-۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰/۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۹]

۴۰. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۵۱/۴

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد جواد بن محمد صادق استرابادی حائری، تا: ۱۲۷۷-۱۲۷۹؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۴۶پ-۴۹ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۱۳]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰۱/۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با علامت‌های «منه رحمه الله»، «منه مدظله»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی با حاشیه زرین، ۱گ (۱۹۹ر-۱۹۹پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۲۹۸]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۲۰

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس که نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مغزی دار، ۲گ (۳۵پ-۳۶پ)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۶۱]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰/۲۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ضربی، ترنج با زمینه مذهب با نقش گل، مجدول، ۲گ (۵۲پ-۵۳ر)، ۲۱-۳۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸ - ۳۹۶]

۴۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۸۴/۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف و حاشیه سرخ ضربی ترنج با سر مجدول، ۸گ (۳۹پ-۴۶ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۴۹]

۴۵. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲/۱۲-۲۰

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد نظام ابن میرزا محمد شفیع بخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲۰]

۴۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۰۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۳۵ر-۳۶ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۶]

۴۷. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۷۷/۹

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: دو رو تیماج رو زرشکی ضربی اندرون قهوه‌ای، ۴گ (۲۹۳پ-۲۹۶ر)، اندازه:

۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۲ - ۷۷]
۴۸. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۰۷/۷
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲۵۵]
۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۵/۱
آغاز و انجام: برابر
درفهرست ناشناس آمده به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد فرحی، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، نخودی، ۲گ (۱پ-۲)، اندازه: ۱۸×۱۹سم [ف: ۱۱ - ۲۲۵]
۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۴۶/۳
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس آمده و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن شیخ محمد تقی دزفولی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری و حنایی، جلد: مقوایی، رویه تیماج حنایی سوخته، آستر کاغذ سرخ، ۳گ (۶۱پ-۶۳پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱ - ۴۰۴]
۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۰/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ مایل به رقعی، کا: ابراهیم بن محمد، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۳گ (۱۲۲پ-۱۲۴ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۹۱]
۵۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۴/۷
آغاز: برابر
در فهرست ناشناس، نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، ۴گ (۱۵۲ر-۱۵۵)، ۱۳- ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۲۳]
۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۷۵/۶
آغاز و انجام:برابر
خط: نسخ، کا: شیخ اسماعیل بن عبدالوهاب بن سعید، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۳گ (۱۳۵ر-۱۳۷ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶ - ۱۷۶]
۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۶۶/۱۱-۵۷/۱۳۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۱۲۵-۱۲۹)، ۱۵-۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۳۸]
۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۵۹/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شریف محمد شریف بن باباجان حسینی، بی‌تا؛ تملک: کاتب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۴۵-۴۹)، ۲۳ سطر (۴×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۴۶۶]

● **الاستعارة** / بلاغت / عربی

al-isti'āra

قره باغی، یوسف بن محمد جان، - ۱۰۵۴ ؟ قمری
qara bāqī, yūsof ebn-e mohammad jān (- 1645)
رساله در بیان مناظره بین مولانا حبیب الله میرزا جان شیرازی و یکی از افاضل ماوراء النهر در محضر عبدالله بهادر خان والی ماوراء النهر در بخارا واقع شده و درباره «استعاره» بحث مفصلی شده است.
[دانشمندان آذربایجان: ۴۰۴]

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۰۹/۲
آغاز: نحمدک یا من بعدنا عن التعاضد و التشاهد علی غیر الحق و قربنا الی التناصر و التناصر علی الحق المطلق و نصلی و نسلم ... و بعد فهذه تذکرة منا لکم؛ **انجام:** ملحوظة حین الاستعمال او قبله و کان الکلام علی ما اعتبره القوم و کان الواجب ان یجیب بحفظ ما اعتبره القوم و تصدی نفسه اولا ایضا لکون الایراد علیه تمت.
کا: محمد رحیم بن حیدر حسین هروی، تا: ۱۰۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰گ [ف: ۱۷۸]

● **الاستعارة** / معانی بیان / عربی

al-isti'āra

غیر همانند:
۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۲۲
۳ عقد؛ خط: نسخ، کا: اسدالله بن ظهیرالدین علی دوانی، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳۵۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۸۰/۱۴
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۴ص (۱۰۷-۱۱۰) [مختصر - ف: ۹۹]
۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۱۹/۱
بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۱]
۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۸۵/۵
آغاز: اعلم ان الحقیقة هی الکلمة المستعملة فیما وضعت هی له فی اصطلاح به التخاطب و لاحاجة فیها الی قرینة و المجاز هی الکلمة المستعملة فی غیرما وضعت هی له بملاحظة وجود علاقة؛ **انجام:** یسمی مازاد علی قرینة الملکیة من لوازم المشبه به ترشیحا لها کما یسمی لوازم المشبه به فی المصرحة ترشیحا لها هذا آخر ما اوردنا فی تحقیق الاستعاره و اقسامها و قرائنها متباعدا عن سلک الاطناب تبصرة لاهل هذا العلم من الطلاب و تسهیلاً لفهم معانی خطب الکتاب
رساله مختصری است دراستعاره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۲گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۱]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۳/۱
آغاز: بسمله فائدة الاستعارة بالکنایة ان یشبه شیء بشیء فی النفس

و سکت عن ارکان التشبیه
بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز با عطف و حاشیه مشکی، درون روکش ابر و باد، ۱ص، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲- ۲۱۶]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۳۹۱
آغاز: بسمله الحمد لمن لیس ابتداء الهیته ایسا و الشکر لمن ایس انتهاء الوهیته لیسا و الصلوه؛ **انجام:** ولکن المخاطب من نفس الفظ و غیره و نسوقه و خارج الکلام تمت الرسالة
خط: نسخ، کا: موسی بن عیسی، تا: ۱۳۲۰ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۰۵۱ [رایانه]

● **الاستعارة و المجاز** / معانی بیان / عربی
al-sti'āra wa-l-majāz
رساله کوتاهی است در علم بلاغت شامل استعاره و مجاز، از صاحب المفتاح و حاشیة الکشاف و سید المحققین نقل می‌کند، گویا ناظر است به «حاشیة المطول» میر سید شریف جرجانی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳/۱۲۷-۵۰۷/۱
آغاز: بسمله، لما کان مدار التجوز فی اللفظ مفرداً کان أو مرکباً علی النقل عما وضع له وقد تقرر فی موضعه انقسام وضعه الی شخصی؛ **انجام:** والتشبیه الذی ترکب فیه أداته من أقسام المجاز علی ما نبهناک علیه ما تقدم. والله اعلم تم.
خط: نستعلیق، کا: موسی بن علی بن شعبان بن موسی بن علی، تا: حدود۱۰۵۷ق؛ ۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۳۸]

← استعاره > حقیقت و مجاز

● **الاستعلاء = معنی الاستعلاء (رسالة فی)** / عربی
al-isti'lā' = ma'na-l isti'lā' (r-un fī)

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۲۰۸/۲
آغاز: بسمله قال فی الکشاف فی قوله اولئک علی هدی من ربهم و معنی الاستعلاء؛ **انجام:** و الحق ما افاده سید المحققین قدس سره الشریف.تمت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: نصره الملک امیرتیمور؛ جلد: تیماج لایه‌ای مشکی، ۵ص، ۲۵ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۸۹]

● **استعلام درجه حرارت** / طب / فارسی
este'lām-e daraje-ye harārat

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۲۰۲/۱-ط
آغاز: در استعلام درجه حرارت و برودت و رطوبت و یبوست معاجین و تراکیب اولا باید که وزن اجزاء را از مخرج مشترک برداریم؛ **انجام:** یان است آنچه در بعض کتب طبی مذکور است واصح آنست که به جای وزن شربت به کار ندارند. تم ما وجد فی الاستعلام
به نقل از بعض کتب طبی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳گ [ف: ۲۳ - ۷۲۱]

● **استعلام طریق الصدوق** / رجال / عربی
isti'lām-u ṭarīq-iṣ-ṣadūq
اصل از شیخ صدوق ابوجعفر محمد بن علی بن حسین قمی (۳۸۱ق). در این رساله راویان احادیث و شناخت طریق شیخ صدوق به آنان به ترتیب حروف هجا بیان و با رموز به احوال رجال اشاره شده است. تنظیم کننده این مختصر نامعلوم می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۳۲۴
آغاز: بسمله، هذه وریقات الاستعلام طریق الصدوق فی الفقیه الی من یروی عنه مع اشارة و رمز الی حال من فی اول السند باب الالف طریقه الی ابان بن تغلب مج؛ **انجام:** و ما کان فیه من وصیة امیرالمؤمنین لابنه محمد بن الحنفیة فمن مراسیل حماد بن عیسی مع حسن الطریق بابراهیم بن هاشم هذا آخر ما اردنا ایراه و الحمدلله اولا و آخرا.
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد، تا: پنج‌شنبه ذیقعده ۱۲۲۱ق؛ واقف: محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ جلد: مشکی، ۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۰/۸سم [ف: ۲۷ - ۵۱]

← استعلام مجهول > الهیئة

● **استعلام مقادیر مجهوله نظر به مقادیر معلومه** / ریاضیات / فارسی
este'lām-e maqādīr-e majhūle nazar be maqādīr-e ma'lūme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۵۱۷/۱۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵ - ۲۸۳]

● **استعمالات حروف تهجی** / ادبیات / فارسی
este'mālāt-e horūf-e tahajjī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۱۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۵]

● **استعمال اسباب نی ود** / طبیعیات / فارسی
este'māl-e asbāb-e ney vūd
مهندس، محمد شریف، - ۱۲۸۵ قمری

mohandes, mohammad šarīf (- 1869)

رساله‌ای کوتاه در طرز استعمال اسبابی به نام «نی ود» که برای تعیین مقدار انحنای زمین از زمین دیگر استفاده می‌شود.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۶۸/۲

آغاز: نی وود اسبابی است بجهة ترازو کردن زمین ساخته اند که او را بر یک سبابه قرار داده اند ومرکب است از یک لوله مستقیم که بر دو سرآن لوله درشیشه بطور عمود؛ **انجام:** بر همین اندازه مذکور که هست نگاه میکنم پس ثابت ومعلوم شدکه این میدان نیم ذرع از مربع ای که دروسط میدانست پایین تر وگودتر است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای اشکال و جداول؛ ۳گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۲]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۶۸/۳

آغاز: بجهة تعیین نمودن مقدار انحطاط زمین از زمین دیگر استعمال می‌کنند اسبابی را که موسوم به نی مرد است و مرکب است از یک لوله مستقیم مجوف که بر در سرآن

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای اشکال و جداول؛ ۳گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۲]

← استعمال الاسطرلاب ⪢ معرفة سمت القبلة

● **استعمال الاسطرلاب** / اسطرلاب - عربی

isti‘māl-ul-usṭurlāb

فصلی است از کتابی در استعمال اسطرلاب

آغاز: فصل فی استعمال الاسطرلاب ادا اردنا معرفة اشکال الفلك نعلق الاسطرلاب بالیمین.

انجام: علی ظل المقیاس خطا فهو السمت و هذا آخر الفصل

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مؤمن موسوی قمی، تا: ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه ترمه مقوایی گرد آن تیماج مشکی، ۴گ (۵۶ر-۵۹ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۸ - ۵۸۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۹۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره و مجدول، ۴ص (۴۲-۴۵)، ۱۶ سطر (۹/۲×۱۴)، اندازه: ۱۸/۲×۲۲/۷سم [ف: ۸ - ۳۰۴]

← استعمال الاسطرلاب الکروی ⪢ الاکر

● **استعمال السعوط للصائم** / فقه / عربی

isti‘māl-us-sa‘ūṭ li-ṣ-ṣā’im

عبدالغنی بن محمد رضا، ق۱۳ قمری

‘abd-ol-qanī-ye-bn-e mohammad rezā (- 19c)

رساله‌ای استدلالی در حکم استعمال انفیه برای شخص روزه‌دار. مؤلف معتقد است که ملحق به سعوط می‌باشد که فقها از آن بحث کرده‌اند و ضمناً درباره بوئیدن بوی قوی و قطره و سرمه در چشم ریختن نیز گفتگو کرده است.

آغاز: السؤال الفیه کشیدن صائم جایز است ... و الحکم فی المسألة مبنی علی ما هو المختار عند المشهور من کراهة السعط **انجام:** و نصلی علی رسوله و آله الأطهار صلاة دائمة بدوام اللیل و النهار

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۷۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز بدون مقوا، ۷گ (۵۴ر-۶۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۸۰]

● **استعمال العلم** / عرفان و تصوف

isti‘māl-ul ‘ilm

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوای، ۵ص (۲۶۶-۲۷۰) [ف: ۱۰ - ۱۶۷۳]

● **استعمال اللفظ المشترک** / فقه و اصول / عربی

isti‘māl-ul lafẓ-il muštarak

در آن از علامه بهبهانی، علامه قمی، صاحب معالم، فاضل مازندرانی، شیخنا البهبهانی یاد کرده است.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۸/۴

خط: نستعلیق، کا: سید صدرالدین عربی استرآبادی، تا: ۱۲۵۴ق؛ کاغذ: نخودی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۴-۱۶پ)، ۱۴-۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۹]

● **استعمال ساعتهای طلا و نقره** / فقه / فارسی

este‘māl-e sā‘at-hā-ye talā va noqre

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۷۳/۶

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد پس در باب ساعتهای طلا و نقره و استعمال آن ظاهرا عیبی نداشته باشد؛ **انجام:** محکوم

بفساد نشود، و اگر دلیل خاص قسم دیگر استفاده شود امر دیگر است و الله العالم.
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: عبد محمد بن محمد مهدی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ابری مقوایی، ۴گ (۷۶-۷۹)، ۱۶ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۲ - ۸۳]

● **استعمال مشترک در اکثر از یک معنا** / اصول فقه / عربی

este'māl-e moštarak dar aksar az yek ma'nā

محمد علی بن عبدالکریم، ق۱۳ قمری

mohammad 'alī-ye-bn-e 'abd-ol-karīm (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۲ق

رساله مختصری است در جواز استعمال مشترک در اکثر از یک معنی، که به امر استادش محمد تألیف کرده است. وی با نقل مطالبی از کتب نحوی و اصولی به تتبع پرداخته و در پایان نظر خود را بیان کرده است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۳۳/۲

آغاز: الحمدلله الذی احیا اراضی قلوب اهل الوجدان فاجری فیها انهار المعرفة و العرفان؛ **انجام:** تنبیه لا یخفی أنه لا قائل بالفصل بین التثنیة و الجمع ... هذا آخر ما حققناه فی هذه المسئلة حسبنا الله و نعم الوکیل

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۲۴ق؛ این رساله در میانه رساله اول صحافی شده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول،۲گ(۱۰ر-۱۱پ)،۱۴سطر،اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۵۳۸]

● **الاستغاثة** / مواعظ / عربی

al-istiġāṯa

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۷۳

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۳۴۰ر) [مختصر - ف: ۵۲]

● **الاستغاثة الی المهدی** / دعا / عربی

al-istiġāṯa ila-l-mahdī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۹/۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حبیب الدین ابویعقوب محمد بن علی اصغر گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۲ر) [مختصر - ف: - ۵۲]

● **الاستغاثة فی بدع الثلاثة = کتاب البدع = البدع المحدثة = الاغاثة** / کلام و اعتقادات / عربی

istiġāṯa fī bida'-iṯ ṯalāṯa = k.-ul bida' = al-bida'-ul muḥaddiṯa = al-iġāṯa

کوفی، علی بن احمد، - ۳۵۲ قمری

kūfī, 'alī ebn-e ahmad (- 964)

کتابی در تبیین عقاید امامیه و در بیان مثالب و بدع خلفای ثلاثه راشدین و تضعیف و بی‌اصل بودن روایات وارده در فضایل و خلافت آنان و بیان وقایعی که در صدر اسلام منجر به تعطیلی برخی احکام شریعت گردید. این کتاب با توجه به اینکه شهرت فراوان داشته، در نسبت آن تردیدهایی نیز وجود دارد، برخی آن را از ابن‌میثم بحرانی دانسته‌اند، لیکن چنانچه شیخ یوسف بحرانی در کتاب «لؤلؤة البحرین» آورده است: «هرکس با اسلوب نگارش و آثار ابن‌میثم آشنا باشد با اندک تأمل متوجه خواهد شد که با لهجه و روش وی برابر نیست». اکثر بزرگان بر این نظر متفق شده‌اند که این اثر از «ابوالقاسم علی بن احمد علوی کوفی» است، لیکن نجاشی معتقد است مؤلف در پایان عمر خویش به فساد مذهب مبتلا شده و از غالیان گردیده است، البته در این کتاب هیچ‌گونه آثار غلو مشاهده نمی‌گردد و مشخص می‌شود بر فرض گرویدن وی به غالیان در اواخر عمر، این اثر در زمان استقامتش نگاشته شده و از اتقان مناسبی برخوردار می‌باشد و به همین علت نیز مورد اعتماد بسیاری از بزرگان علمای شیعه همچون ابن شهر آشوب در «مناقب» و «معالم» خود، شیخ یونس عاملی بیاضی در «الصراط المستقیم» و نیز قاضی نورالله شوشتری مرعشی در «الصوارم المهرقة» واقع شده است. این کتاب با نام‌های: «الاستغاثه»، «کتاب البدع»، «البدع المحدثه» نیز یاد شده است.

آغاز۱: الحمدلله رب العالمین احمد حمد من علم ان ما به من نعمة فمن الله مبتداها و مامسه من سوء ... الی ... و بعد فانی لما تأملت ما علیه الامة من اهوائها و نظرت فی تشتت مذاهبها و اختلاف آرائها و اقاویلها وجدت منها الجم الغفیر و العدد الکثیر و اهل الغلبة و السلطان و الغفلة و النسیان قد اصطلحوا علی تعطیل الاحکام

آغاز۲: الحمد لله ذی الطول و الامتنان و العزة و السلطان و العظمة و الکبریاء و الجبروت و الالآء ... اما بعد فانی لما تأملت ما علیه الامة فی اهویها

انجام: و علی رسول الله صلی الله علیه و آله و قد شرحنا من فساده و اوضحنا من باطله ما فیه کفایة و مقنع و نهایة.

چاپ: دو مرتبه در نجف اشرف چاپ شده؛ تهران موسسه اعلمی ۱۳۷۳ش؛ بیروت، ۱۴۰۸ ق.

[الذریعة ۲۸/۲ و۲۹؛ دنا، ۱: ۷۶۲-۷۶۳؛ فهرستگان حدیث، ج ۲، ص ۲۶۳-۲۶۴؛ کشف الحجب :۸۲؛ فهرست مشار عربی ۴۹؛ مکتبة امیر المومنین ۱۰۶/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محیی الدین بن علی بن کرامة، تا:

۸۹۳ق؛ یادداشتی به‌امضای محمد صادق موسوی اصفهانی؛کاغذ: کاهی ضخیم، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۹ص، ۱۹ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴ - ۴۱۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۰/۶

آغاز و انجام: برابر

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: عبادالدین بن عبدالسمیع بن فیاض اسدی، تا: ۹۱۷ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن سرخ مجدول، ۱۴۰گ (۱۲۰ر-۲۵۹پ)، ۱۵و۲۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۶/۲×۲۵/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۰۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن هارون بن یحیی صایم ظاهر اسدی، تا: ۹۶۹ق؛ مصدر به وقف‌نامه و مطالبی متفرقه از جمله: عهدنامه عمر ابن الخطاب به معاویه؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: پارچه ای زرد خردلی، ۱۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۴۰]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۲/۱

خط: نسخ، کا: علی بن شجاع کرکی، تا: جمعه ۲۹ جمادی الثانی ۹۸۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۱۴گ (۱پ-۱۱۴پ)، ۲۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۸۲]

۵. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۱۶۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۸۸۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۲۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فاضل نجفی، تا: قرن ۱۱؛ در نسخه به سید مرتضی نسبت داده شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، ۱۲۲ص (۲-۱۲۳)، ۲۳ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۰-۴۶۷]

۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ در برگ اول نام کتاب و مؤلف آن به خط شیخ آقا بزرگ و چند یادداشت و یک بیت شعر آمده؛ تملک: «فیض الله الحسینی البقری» با مهر «الواثق برحمة ربه الغنی عبده فیض الله الحسینی» (دایره)؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۵۹/۱۵

آغاز: برابر۱

خط: نسخ، کا: سید محمد مقیم موسوی، تا: شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۰۶۳ق، جا: نجف اشرف؛ در آغاز نسخه حاشیه‌ای است مبنی بر عدم صحت انتساب کتاب به ابن میثم بحرانی شارح نهج البلاغه؛ جلد: تیماج یشمی ضربی، ۱۹۵ص (۳۶۹-۵۶۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۸سم [ف: ۴۳ - ۴۷]

۹. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالکریم جزایری، تا: دوشنبه آخر محرم ۱۰۶۹ق؛ در اول نسخه کتاب به شیخ ابوجعفر طوسی نسبت داده شده است، پس از انجامه نسخه یادداشتی از حسن علی بن شجاع الدین نجفی آمده مبنی بر این که در سال ۱۰۶۹ق کتاب را استکتاب کرده است؛ تملک: حسن علی بن شجاع الدین نجفی با مهر «اباالحسن علی» (بیضی)، علی رضا بن ابی الحسن بن محمد بن ابی الحسن با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده علی» (بیضی)، عبدالله؛ جلد: تیماج با روکش پارچه‌ای سبز، ۱۰۱گ، ۱۷ سطر [ف: ۱۰۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک شنبه ۱۸ ذیحجه ۱۰۷۴ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۳۹گ (۱پ-۳۹پ)، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲۷ - ۵۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۲

آغاز: تعالی یغضب لغضبها و یرضی لرضاها

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، ش ۱۷۵۰؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن عبدالله هزارجریبی، تا: پنج‌شنبه ربیع الاول ۱۰۸۲ق؛ ۱۲۴ص (۲-۱۲۵) [عکسی ف: ۳ - ۹۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ ربیع الثانی ۱۰۹۳ق؛ در آغاز نسخه چنین ثبت شده: «این کتاب دو نام و دو صاحب دارد: آنچه مشهود است حتی در مقدمات بحار الانوار مسطور است نام «استغاثه فی بدع الثلاثه» و صاحب آن شیخ میثم بحرانی است ولی بعد از تتبع و تحقیق آنچه معلوم شده است نام آن «البدع المحدثة» است و از مؤلفات علی بن احمد کوفی از قدماء شیعه کوفه چنانکه نجاشی ذکر نموده، بهر حال در باب خود بی نظیر است، نسب علی بن احمد مصنف این کتاب به دو واسطه به‌حضرت امام محمد تقی سلام الله علیه می‌رسد»، مصحح، در پایان امضای «بلغ قبالاً و الحمد لله»؛ تملک: محمد نور ابن علی اصغر؛ مهر: «عبده مهدی بن یعقوب الحسینی» (مربع)، «عبده محمد هادی الحسینی ۱۱۲۵» (بیضی)، کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج یشمی، ۸۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۱×۱۸/۸سم [ف: ۴۳ - ۹]

۱۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنجی مقوایی با لولا، ۲۱ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [نشریه: ۳ - ۱۴۸]

۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۵۷

آغاز: اذا اخذ الاجرة فصلوته بالاجرة و فریضة باقیة علیه بحسب ان یؤدی فرض الله علیه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج یک‌سوی آن عنابی و سوی دیگرش مشکی، ۱۰۰گ، ۱۵ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۵۶۱]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۲۰/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی درون زرد و دولا، ۶۱گ (۴۵پ-۱۰۵ر)، ۱۸ سطر (۹×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۴۰۱]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده در شب جمعه ۲۶ شعبان ۱۲۰۱ در زنجان؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا با روکش پارچه، عطف و گوشه‌ها تیماج، ۸۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۳۶]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد موسوی، تا: ۵ ربیع الثانی ۱۲۵۵ق؛ مصحح، مقابله شده، دستخط آیة الله مرعشی در برگ قبل از آغاز چنین آمده: «فیه ان علیاً المقتول فی الطف کان اصغر من مولینا السجاد، و ان علیه الامامیة و اهل البیت و ان عمره یوم قتل ۱۲ سنة. و فیه نفی تزویج الرسول کریمته من عثمان و ان المرأتین هما زینب و رقیة بنتا هالة اخت خدیجة بنت ویلد و انها رتبتهما فنسبتا الیها. و فیه تزویج عمر من ام کلثوم بنت علی واحباب بما حاصله انه لو کان زواجا غیر ... لم فوض امره الی العباس و لم یباشر التزویج بنفسه کما باشر فی تزویج سائزبناته کزینب من عبدالله بن جعفر و غیرها»، نیز دستخط دیگری از ایشان به سال ۱۳۶۵ق در برگ ۶۹ نسخه است، در آغاز دستخط ایشان آمده که اطلاعات نسخه را به صاحب الذریعه ارسال نموده‌اند با عبارت «أرسل إلی الذریعة»، در آغاز به خط قرمزی نام کتاب به صورت «کتاب الاستغاثة و السهام المارقة فی البدع الثالاثة للشیخ علی بن احمد» آمده که شخص دیگری به خط دیگری در ذیل آن نوشته «من حفده الشهید الثانی» و دقیقاً مشخص نگردید مراد کیست، در آغاز به نقل از محقق کرکی فائده‌ای در تزویج رقیه و زینب با عثمان آمده است؛ مهر: «محمد والعترة الطاهرة شفیع یحیی فی الآخرة ۱۳۰۲» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، ۱۳۰گ، ۱۷ و ۱۹ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۸۹۶]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۶۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی کاخکی خراسانی، تا: شوال ۱۲۸۴ق؛ مصحح؛ در برگ اول فهرست مطالب به خط میرزا حسین بن محمد تقی نوری و استکتاب وی به سال ۱۲۸۷ آمده؛ مهر: کتابخانه ضیاء الدین نوری (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۸۴گ (۱پ-۸۴ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۷]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ رجب ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۵ - ۲۷۸]

۲۰. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۹۰/۲
خط: نسخ، کا: مهدی بن محمد علی یزدی، تا: یک‌شنبه ۴ صفر ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۸گ (۸۴پ-۲۵۱ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱ - ۱۵۵]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۵۰
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** تم الکتاب الاستعانه فی بدع الثلاثه و الحمدلله وحده
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمدرضا حسینی خوانساری، تا: ۱۳۳۴ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳ [رایانه]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۵۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** احمد الحسینی ۱۳۳۴ ... فائده ... الساریه الطاهره الباطنه
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمدرضا حسینی خوانساری، تا: ۱۳۳۴ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۳ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رایانه]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: علامه حامد حسین صاحب؛ کاغذ: حنایی، سرخی، جلد: اسقاطی، ۲۱ سطر (۷×۱۵/۵)، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۳×۲۲سم [رایانه]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۰۴/۲
آغاز: برابر۲
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن حسینعلی شریف قزوینی، بی‌تا، جلد: تیماج مشکی عطف پارچه، ۳۰گ (۶۵ر-۹۴ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۶ - ۱۶۹]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۳۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲۱گ (۲۰پ-۴۰پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۶ - ۳۷]

← استغاثه ضعفا ≻ دادخواهی ضعفا

● الاستغفارات / عربی

al-istiġfārāt

حسن بصری، ۲۱ - ۱۱۰ قمری

hasan-e basrī (643 - 729)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۴/۱
استغفارات منسوب به حسن بصری؛ خط: ثلث زیبا، کا: حافظ محمد المعروف امام مردایه السلطان مرادخان، تا: ۹۸۲ق؛ مجدول مذهب مرصع؛ جلد: تیماج دورو، سوخت دارای ترنج با سر با نقش گل و بوته، ۲۱ص (۱-۲۱)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۴۰۸]

● **استغفار (منظوم)** / فقه / فارسی

esteqfār (mnz.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۲۹۶۴

آغاز: یا رب بسی کردم گناه اعمال خود کردم تباه؛ **انجام:** هر که خواند دعا طمع دارم زانکه من بنده گنه کارم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۵۸۹]

● **استغفارنامه** / متفرقه / عربی

esteqfār-nāme

رساله‌ای است شامل: ۱. خطبه‌ای به عربی از قول حضرت رسول (ص)؛ ۲. خطبه دیگری به عربی شامل صلوات بر پیغمبر (ص)؛ ۳. استغفارنامه به عربی؛ ۴. طریقه بدوح با هفت جدول ارقام به زبان فارسی.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱ – ۳۱۰]

● **استغفارنامه و مناجات‌نامه** / شعر / فارسی

esteqfār-nāme va monājāt-nāme

دو منظومه کوتاه فارسی است در استغفار و مناجات که خدا را به چهارده معصوم قسم می‌دهد و حاجاتی طلب می‌کند.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۱۲

آغاز: بسمله یا رب بحق مصطفی ×× آن شافع روز جزا / بگذر زعصیان گناه ×× استغفر الله العظیم؛ **انجام:** مناجات: ندارم غیر تو یا رب پناهی ×× اغثنی یا غیاث المستغیثین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ ۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [طبسی مخ: ۱ – ۴۰]

● **الاستغناء فی علوم الدین** / تفسیر / عربی

al-istiqnā' fī 'ulūm-id-dīn

ادفوی، محمد بن علی، – ۳۸۸ قمری

odfovī, mohammad ebn-e 'alī (- 999)

تفسیر کهنی است که مفسر ابتدا اعراب آیات را بیان می‌کند و بعد از آن معنی آیات را به صورت مزجی ذکر می‌کند. این تفسیر در ۱۲۰ جزء بوده است. در آن از ابوجعفر طبری، ابن کثیر، ابوعمرو، ابن عامر، عاصم، حفص، کسائی، ابوجعفر نحاس، و حمزه نقل می‌کند.
[سزگین ۱۰۷/۱؛ معجم مصنفات قرآن کریم ۱۷۷/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۴

آغاز: بعذاب خفض بالباء من قبله خفض من و الهاء خفض باضافة قبل ... لقالوا جواب لو ربنا ندا مضاف لو لا ارسلت ای هلا ارسلت الینا ارسلت فعل و فاعل؛ **انجام:** ایاکم باتقائه و ما اسئلکم علی نصحی لکم و امری ایاکم باتقاء عقاب ربکم بطاعته بما امرکم و نهاکم من ثواب.
تفسیر آیه ۱۳۳ سوره طه تا اواخر سوره شعرا است و از وسط نسخه حدود سی ورق ساقط شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد الکاظم الحسنی الحسینی الطباطبائی با مهر بیضوی ناخوانا؛ جلد: تیماج، قرمز، ۲۲۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۵ – ۴۴]

● **استفاده از ماء مبارک** / متفرقه

estefāde az mā'-e mobārak

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۳۶/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ ص [نشریه: ۷ – ۲۳۴]

● **الاستفاضة** / اصول فقه / عربی

al-istifāḍa

بارفروشی مازندرانی، محمد بن مقیم، ۱۱۹۶ – ۱۲۸۱ قمری

bārforūšī māzandarānī, mohammad ebn-e moqīm (1782 - 1865)

مسئله حصول استفاضه که دون تواتر و فوق خبر واحد می‌باشد، را از قول شهود و تعداد معتبر در آن به نحو نسبتاً مبسوطی شرح و گزارش کرده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فیقول ... انی فی حال تشتت البال تخلصاً عنه أردت أن اشتغل بتحریر مسائل متعلقة بالاستفاضة.

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۷۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ربنا احکم بیننا و بین قومنا بالحق و انت خیر الحاکمین.
خط: تحریری، کا: = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، با اضافات در حاشیه؛ واقف: یعقوب بن مقیم درزی بارفروشی مازندرانی (برادر مؤلف)، ۱۲۶۱؛ ۴۰ص (۲۴۴–۲۸۳)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۹۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۹۲/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۲۶۲]

● **استفتاء** / فقه / عربی

istiftā'

قلعی، عبدالملک بن عبدالمنعم، – ۱۲۲۹ قمری

qal'ī, 'abd-ol-malek ebn-e 'abd-ol-mona'em (- 1814)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۲/۱
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳ [مختصر - ف: ۵۲]

● **استفتاء از ابوالسعود افندی درباره قتل طایفه قزل باش** / فقه / ترکی
esteftā' az abo-s-so'ūd-e afandī darbāre-ye qatl-e tāyefe-ye qezel bāš

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۲/۴
آغاز: سابقاً محروسه اسلام مفتیی زین العلماء و نفیس الفضلاء ابوالسعود افندی رحمة الله علیه قزل باش اوباش حقند بیور قلودی فتوی صورتیدر بوسئله بیا؛ **انجام:** اصناف کفره دن بر فرد اصلا دنیاده و آخر تده معذب اولمر لوایدی سئوال طایه مزبور
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: پارچه‌ای سرمه‌ای و مقوایی، ۳ص (۳۱۴-۳۱۶)، ۱۵ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [سنا - ف: ۲ - ۴۹]

● **استفتاء من فضلاء نیشابور** / ادبیات / عربی
istiftā' min fuḍalā'-i niyšābūr

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۸۷/۹-ف
نسخه اصل: نسخه آقای فروزانفر. در آخر آمده: «کاتبه اسمعیل بن الحسن الادیب» در برتری نهادن میان دو قصیده؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۷۳۹]

● **استفتاء من فضلاء نیشابور** / ادبیات / عربی
istiftā' min fuḍalā'-i niyšābūr

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۳۳/۹
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آبی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۸گ (۱۱۷پ-۱۲۴ر)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، قطع: ربعی، [ف: ۱۷ - ۱۸۳]

● **الاستفتاء و الجواب** / فقه / عربی
al-istiftā' wa-l-jawāb

ابن تیمیه، احمد بن عبدالحلیم، ۶۶۱ - ۷۲۸ قمری
ebn-e taymīyye, ahmad ebn-e 'abd-ol-halīm (1263 - 1328)

این رساله پاسخ استفتاءات می‌باشد در سه بخش مجزا بدین ترتیب: اول و دوم: مسائلی است در خصوص حج بانوان و بخش سوم: در شرح حدیث القبضتین. بخش نخست را کاتب نسخه (محمد بن احمد، خطیب شافعی) در تاریخ ۷۳۶ق برای خود نگاشته بوده و بخش دوم صورت املایی است که شرف الدین ابوالقاسم بن عبدالرحیم بارزی شافعی به ابن‌تیمیه نگاشته و تمامی آن مسأله را علاءالدین علی حمزه بغدادی در سال ۷۱۴ق شنیده و نقل نموده و شخص مملی (بازری) هم از خود ابن تیمیه اجازه گرفته تا جمیع مصنفات و سماعات و اجازات را روایت کند و بخش سوم هم از نسخه اصلی که تصحیح شده و مسموع بوده نقل شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۸۰/۱
آغاز: یعطوا الجزیة عن ید و هم صاغرون و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له؛ **انجام:** فیرضی و یسلم و الله تعالی اعلم و هذا آخر الاستفتاء و الجواب و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ کهن، کا: محمد بن احمد بن علی خطیب شافعی، تا: ۷۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح با عبارات: «صحیح ذلک کتبه احمد بن تیمیه» «صحیح ذلک کتبه هبة الله ابن عبدالرحیم البارزی الحموی» و محتمل است بخش دوم (برگ ۹ تا ۱۱) از ابن تیمیه نباشد و احتمالاً کتابت از روی نسخه اصلی صورت گرفته است؛ کاغذ: خانبالغ، ۲۰گ (۱ - ۲۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۳/۵سم [ف: ۲۸ - ۴۲۰]

← استفتاآت ≻ سؤال و جواب

● **استفتائات** / پاسخ پرسش‌ها / عربی
esteftā'āt

مالکی، خالد بن احمد
mālekī, xāled ebn-e ahmad

بدون فصول و ابواب مسائلی طرح و از علماء سؤال نموده است.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶ر۳۴۶۴
آغاز: الحمدلله رب العالمین، و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین و سلم تسلیما کثیراً الی یوم الدین. ما تقول السادة العلماء ائمة الدین نفع الله بعلومهم المسلمین و احیا بوجودهم شعائر الاسلام؛ **انجام:** قاله الفقیر الی الله تعالی خالد بن احمد بن محمد ابن عبدالله المالکی الجعفری، اعنی جعفر بن ابی طالب حامداً و مصلیاً و مسلماً
خط: نسخ، کاتب = مؤلف (ظاهراً)، بی‌تا؛ جلد: مقوا با ته چرمی، ۱۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۵۳]

● **استفتائات** / فقه / ترکی
esteftā'āt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۱
با جواب از ابوالسعود و دیگر علمای ترکیه؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **استفتائات علامه مجلسی = فتاوای فقهی = سؤال و جواب** / فقه / فارسی
esteftā'āt-e 'allāme majlesī = fatāvā-ye feqhī = soāl va javāb

بدلاء حسنی، حامد بن محمد، قمری
bodlā' hasanī, hāmed ebn-e mohammad

استفتائاتی است از علامه مجلسی است در پاسخ یکی از عزیزان خراسان که سید حامد بن سید محمد البدلاء الحسینی گردآورده به فارسی در دوازده جدول با فهرست در آغاز.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۹۹/۳

آغاز: بسمله، و به نستعین الحمدلله الکریم الاکرم العلیم الاعلم علم بالقلم ... و بعد به عرض طالبان مناهج یقین و سالکان ذره بی‌مقدار سید حامد بن سید محمد البدلاء الحسنی عفی الله عنهما که چون دراین دوران؛ **انجام:** شیر آدم پاک است یا نجس؟ جواب پاک است و شیر دختر کراهتی دارد در نماز اگر غیر صاحب شیر مطلقاً در آن نماز نکند احوط است و الله تعالی یعلم حقایق الاحکام.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۴/۴

خط: نستعلیق، کا: فضل علی بن ابوطالب اصفهانی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ترنجی زرکوب مقوایی، ۷۸ص (۳۳۹-۴۱۶)، ۱۶ سطر (۶×۱۱)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۱۵۰]

● **استفتائات فقهی** / فقه / ترکی و عربی
esteftā'āt-e feqhī

چندین استفتاء است از چند تن از فقهای حنفی با پاسخ «الجواب» نام فقیهان عبارتند از :ابوالسعود، عبدالرحمان عمادی، احمد قاضی زاده، محمد عفی عنه، ابوسعید عبدالقادر الموری، فضل الله. منقول از خط اصل است یکی از استفتاآت که از ابوالسعود است سؤال و جواب با شعر ترکی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۶/۳۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۴گ (۸۹ر-۹۲پ) [ف: ۳۷ - ۴۷۳]

● **استفسار** / امامت / فارسی
estefsār

تاریخ تالیف: ۱۲۵۲ق؛ محل ترجمه: کابل

متن اردوی آن از آل حسن هندی است و مترجم فارسی آن دانسته نشد کیست، شاید از فردی به نام عبدالکریم. مؤلف در هند می‌زیسته و از کتاب‌هایی بهره بوده که در ۱۸۱۱م منتشر شده است. در آغاز آن می‌گوید: «از آنجا که در قوانین انگلیسیه ممانعت مباحثه نمودن در دین یافت نمی‌شود، علمای نصارا رساله‌های بسیار در اعتراض به محمدیان نوشته و پخش می‌کنند، من این را در پاسخگویی آنان، در ۱۸ «استفسار» نامیدم». پس از «مقدمه» کوتاه، ۱۸ استفسار در رد مسیحیان می‌آورد: مقدمه: اصل نزاع با عیسویان در چند مسأله است؛ استفسار ۱. مسأله تثلیث؛ ... استفسار ۱۸. شرف اسلام، محاسن چند که از روی برهان عقلی خوبی آنها از جمله بدیهیئت است.

آغاز: (دیباچه:) بسمله ... الحمد الله الفرد الصمد الذی لم یلد و لم یولد ... اما بعد احقر ... مترجم کتاب معروض ... می‌دارد. (کتاب:) هزاران هزار سپاس مر آن خداوند یکتا و بی همتا را که از اخوان بنی اسرائیل مثل حضرت موسی (ع) بعد حضرت عیسی (ع) همچو شخص را خلعت رساله عنایت ...

انجام: و حب من یحبک و العمل الذی یقربنی الی حبک، اللهم اجعل حبک احب الی من نفسی، و اهلی، و من الماء البارد.

چاپ: هند، ۱۲۶۹ق، سنگی، وزیری، ۵۶۴ ص

[فهرستواره منزوی ۸۷/۹ (۱نسخه)]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۹۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۴۱۸؛ خط: نستعلیق ریز پخته شکسته‌آمیز، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۷۹ ص[ف: ۲ - ۲۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ذیقعده ۱۲۷۱ق؛ یادداشت تملک ۱۲۷۵ و ۱۳۱۵؛ کاغذ: هندی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی،۲۶۴گ،۱۹سطر(۷×۱۶)،اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۳-۳۱۵۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۴۵

آغاز و انجام: برابر

از آل حسن هندی. مترجم: عبدالکریم در کابل در ۱۲۵۹ق؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [الفبائی: ۴۵]

● **استفسار کیفیت بعضی مقدمات حیرت‌انگیز** / متفرقه / فارسی
estefsār-e keyfīyat-e ba'zī moqaddamāt-e heyrat angīz

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۹

استفسار کیفیت بعضی مقدمات حیرت‌انگیز ازابوالفتح ملتانی و جواب میرابوالفتح؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۶) [ف: ۳۸ - ۲۹۷]

● **الاستقامة (منتخب)** / عرفان و تصوف / عربی

al-istiqāma (mn.)

رستغفنی، ابوالحسن

rostoqfanī, ab-ol-hasan

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۸۰/۷

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۵ و ۶؛ ۶گ (۲۱۱پ–۲۱۶ر) [مختصر - ف: ۵۲]

● **استقامة الشريعة بطريقة الحقيقة** / عرفان و تصوف / فارسی

al-esteqāmat-oš šarī'a be-trīqat-el haqīqa

گیسودراز، محمد بن یوسف، ۷۲۱ - ۸۲۶ ؟ قمری

gīsūderāz, mohammad ebn-e yūsof (1322 - 1423)

تاریخ تألیف: ۷۹۲ق

[دیوان هند ۱۸۶۱؛ بادلیان ۱۲۶۷/۱؛ ایوانف ۱: ۵۸۳؛ نسخه‌های منزوی ۱۰۲۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۴۳/۸

آغاز: بسمله، الحمدلله المتجلی علی المطیع و للعاصی الغریب من الدانی.؛ **انجام:** این نظیر بر وقف این خبرست از ذکر الله فاسکتوا

خط: نسخ، کا: شیخ حسین علی، تا: ۱۰۳۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن تریاکی لائی مغزی سیاه، ۱۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۱۶۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۸/۳-ف

نسخه اصل: بادلیان ۱۷۶ فرازر (۱۲۶۷)؛ بی کا، بی تا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۵۰]

● **استقامت‌نامه** / عرفان و تصوف،شعر / فارسی

esteqāmat nāme

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴-۸۸۳؟قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)

مثنوی عرفانی است در شرح و تفسیر اصل استقامت که از اصول عارفان است که با تکیه بر آیه سوره هود «فاستقم کما امرت» و آیه سوره فصلت «ان الذین قالوا ربنا الله ثم استقاموا ...» و برخی آیات دیگر. البته جز این آیات از احادیثی نیز برای اثبات عقاید خود بهره می‌برند. آنها استقامت را مرادف کلمه صراط مستقیم دانسته و توجه و عمل به آن را تنها وسیله نجات عارفان از وساوس شیطانی و کشف حقایق می‌دانند.

آغاز: استقم دل که باز حسن حبیب ×× می کند عشوه‌ها به عشق غریب / فاستقم دل که عشق شور انگیز ×× فتنه انداخته ز غمزه تیز

انجام: اهل محبت که اهل قلوبند اهل شرع و اهل طریق را نیک می‌شناسند از بهر آن که حدیث ... در باطن ایشان استقامت یافته و حضرت مصطفی ... جدا نمی‌بینند و این احادیث را نیک می‌دانند. صدق الله العظیم و صدق رسوله النبی الکریم نحن علی ذلک من الشاهدین و الشاکرین و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین و الطاهرین المعصومین

چاپ: تصحیح امیر سروری، در رسائل پیر جمال اردستانی، دفتر دوم، تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹ش، صص۵۳-۱۱۵

[فهرستواره منزوی ۱۳۹/۱۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۲۶/۱۲

خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن میرزا زمان، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سبز با ترنج و سرترنج زرین، ۲۱ سطر [ف: ۳۰ - ۷۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۲/۱۸

خط: نسخ، کا: محمد حمزوی موسوی، تا: یک‌شنبه ۲۴ شوال ۱۲۲۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ سیاه عطف و گوشه میشن سرخ، ۳۱ سطر [ف: ۳ - ۶۳۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۲/۱۰

خط: نستعلیق، کا: علی اشرف بن علی، تا: ۱۲۳۵ق؛ ۲۵ص (۳۹۳-۴۱۷) [ف: ۳ - ۳۹۰]

۴. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۶/۱۹

خط: نسخ، کا: سید محمد حمزوی، تا: ۱۲ شعبان ۱۲۳۸ق [نشریه: ۵ - ۲۷۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۲۴/۱

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۳۸گ (۱پ-۳۸ر)، ابعاد متن: ۸×۱۵/۵، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۴۱۱۹]

● **الاستقبال = قبله‌نما** / فقه / فارسی

al-esteqbāl = qeble-nemā

موسوی شوشتری، محمد عباس بن علی اکبر، ۱۲۲۴ - ۱۳۰۶ قمری

mūsavī šūštarī, mohammad 'abbās ebn-e 'alī akbar (1809 - 1889)

شرح استدلالی متوسطی است با عناوین «قوله-اقول» بر مبحث قبله «تحفة الابرار» حجت الاسلام سید محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی (-۱۲۶۰ق) با دو ایراد بر مصنف.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۳۳

آغاز: بسمله. الحمدلله المتعال، عن جهات الوهم و الخیال و الصلاة علی محمد قبلة الآمال؛ **انجام:** بعد از آن سمت قبله را از سایه آفتاب بگیرند لله الحمد و المنة

خط: نستعلیق خوش، کا: سید علی نقوی موسوی، تا: ۲۷ رجب ۱۲۸۲ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: فرنگی ماشی، ۱۵ سطر [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۵]

● **استقبال القبلة** / فقه / عربی
istiqbāl-ul-qibla
کرکی عاملی، حسین بن حسن، - ۱۰۰۱ قمری
karakī ʻāmelī, hoseyn ebn-e hasan (- 1593)
رساله در یک «مقدمه» که دارای چند «بحث» است و چند «فصل» و «خاتمه» که دارای چند «تنبیه» می‌باشد. صاحب ریاض از این رساله یاد می‌کند و می‌گوید «فیها فوائد کثیرة اخری». صاحب الذریعه به وجود نسخه‌ای از این رساله اشارت نمی‌کند.
[الذریعه ۲:۲۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۸/۱۰
آغاز: الحمدلله الذی خلق الموت و الحیوة – فهذه استقبال الحق علی جهة الاستقلال و الانحراف عن طریق اهل الغوایه و الاضلال فی الاستقبال بالمیت فی جمیع الاحوال؛ **انجام:** کثیراً ما یسمع الناس یتمنون ظهور صاحب الامر (ص) مدعین انه لوظهر لانقادوا الیه و اطاعوه ممتثلین اوامره و منتهین عن نواهیه و عند الظهور فالامر فی الامتناع اکبر.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز با عطف دامن، ۳۴ص (۶۲۵–۶۵۸)، ۳۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۱۰ – ۲۱۶۶]

← استقبال القبلة (ترجمه) ← قبله

● **استقبال‌های شعری** / شعر / فارسی
esteqbāl-hā-ye šeʻrī
استقبال‌هایی که برخی از شعرهای دیگران کرده و پاسخ‌ها و جواب‌هایی که به‌آنها داده‌اند. نام این شعرا آمده: امیر خسرو، الهی، صاحب، نافع، منیر، صائب، کلیم، واله، جامی، حافظ، ناصر علی، هلالی، آصفی، نرگسی، قدسی، خفی، ابوالقاسم، ظهوری، ظاهر علی، قصاب، شاه سرمد، شیدا، شاه شرف قلندر، مغربی، کمال خجند، رسوا، محمد زمان نافع، حکیم عبدالحاذق، زیب النسا بیگم، مشتاق، شوقی، طالب آملی، اسیر، غنی، سعدی، فانی، بیدل، شاه ظهور الدین، خواجه عبدالوهاب، عطا، حکیم، عشقی، میر باقر علوی، شرعی، محسن فانی، ملاشاه، فغانی، نقشبند، مهاسنگ کشتواری، طاهر غنی، محمد مسلم بینا، لاله ملک شهید، ملادانا، محمد رفیع منشی، گویا، میرزا داراب جوبا، علوی، شیخ یعقوب صیرفی، استغنا، خواجه محمود، شیخ الاسلام، ابن شمعون. شعرها غزل و مخمس است و رباعی و ترجیع و معما و قصیده.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲۸/۱۴
خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آبی ترنجی عطف و درون قهوه‌ای، ۷۵ص (۳۹۴–۴۶۸)، ۱۴ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۳۵۶۵]

● **الاستقراء** / منطق / عربی
al-istiqrā'

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۴۵/۱۷-ف
نسخه اصل: دانشگاه پرینستن، ش ۳۵۵۹؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در ص ع آمده است: «فیها خط الطوسی» در راهنمای کتاب (۶۴۹/۱۶–۶۵۷) شناسانده شده [فیلم‌ها–ف: ۳ – ۴۹]

● **استقراض روس از بانکهای فرنگستان** / اقتصاد / فارسی
esteqrāz-e rūs az bānk-hā-ye farangestān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۱/۳۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲ (۱۳۵۱–۱۳۵۲) [مختصر – ف: – ۵۲]

● **الاستقصاء** / ریاضیات / عربی
al-istiqṣā'
خیوقی، حسن بن حارث، ق۶ قمری
xīvaqī, hasan ebn-e hāres (- 12c)
اهداء به: اتسز خوارزمشاه (۵۲۱–۵۵۱ ق)
در جبر و مقابله و طرق حساب در مسائل وصایاست، در آن از اصول اقلیدس و کتاب جبر و مقابله محمد بن موسی الخوارزمی (– ۲۰۵ق) نیز نقل شده است.
آغاز: بسمله، لقد فضل الله الملك الکبیر العالم العادل الفاضل اتسز خوارزمشاه اکرمه الله بالعلوم النفیسه ... قال ابوعلی الحسن بن حرب الحبوبی (کذا) [حبوبی غلط کاتب است و صواب خیوقی است منسوب به خیوه که شهریست از خوارزم] الخوارزمی ان اجل العلوم الشرعیة بعد معرفة الله تعالی ... علم الریاضیات من الجبر والمقابلة والاعمال الهندسیة وقد شرحت فی هذا الکتاب طرق الحساب فی مسایل الوصایا من حساب الجبر والمقابلة بطریق الخطأین والدینار و الدرهم و الخطوط و السطوح و استقصیت جمیع ذلك فیه
انجام: لایحصی کثیرة والله اعلم بالصواب

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۲۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و نضربه فی نفسه فما حصل فهو المقصود تم المحاسبة بین العصر والمغرب فی شهر المبارك
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۵ص (۱۹۷–۳۱۱)، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۱/۳)، اندازه: ۱۲/۲×۱۶سم [ف: ۸ – ۳۷۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم المحاسبة بين العصر و المغرب فی شهر المبارك
خط: نسخ خفی، بی کا، تا: ۶۳۳ق [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۳۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سلیمان بن صاعد بن سلیمان، تا: ربیع الثانی۷۹۱ق؛ در آغاز و انجام نسخه خط و امضاء و مهر شیخ بهائی است به‌تاریخ دوم ذیحجه ۹۷۲ هجری؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛کاغذ: حنایی، جلد: پارچه‌ای، ۴۵گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۳×۲۲/۷سم [ف: ۸ - ۲۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی ما بينه اقليدس فی المقالة السادسة فنسبة آب الذی يوتر زاوية
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ در پایان این نسخه هجده سطر مسأله‌ای است درباره استخراج جذر از همان مؤلف؛ در چهارم رجب ۱۳۱۲ داخل عرض شده؛ کاغذ: حنایی سمرقندی، جلد: پارچه‌ای عطف و گوشه چرمی، ۶۱گ، ۱۴ سطر (۵/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۸ - ۲۷]

● استقصاء الاجتهاد / فقه / عربی

istiqṣā'-ul-ijtihād

از ناشناس. چون از «بحار الانوار» و «وسائل الشيعه» و «شرح استبصار» محدث جزائری نقل و روایت کرده معلوم می‌گردد که مؤلف از فقهاء امامیه قرن ۱۲ق به بعد است. کتابی است شامل ابواب طهارت و صلاة. برای نشانی بیشتر: اول نسخه کتاب طهارت است و مطالب اولی آن راجع به مباحث مطهرات و نجاسات است: «باب الوضوء و فيه فصول [۱۴ فصل] الفصل الاول فی موجبه الخ»، «باب الغسل و فيه فصول [۶ فصل] الاول فی اقسامه الخ»، باب التيمم و فيه فصول فی وقته الخ»، «الفصل الثالث فی اللباس مسئلة اختلفت الاخبار و الاقوال فی السنجاب الخ»، الفصل الرابع فی المكان اعلم انی لم اقف فی كتب الاخبار و لافی كتب الاستدلال فی مبحث المكان خبر مشتمل علی لفظ المكان او ما يرادفه من الالفاظ الاعلی خبر واحد الخ»، «... فی الاذان و الاقامه الخ»، «الباب الثانی فی افعال الصلوة و تروكها و فيه فصول [۶ فصل]»، «الباب الرابع فی التوابع و فيه فصول» باب چهارم نیز شامل فصولی است. فصل اول آن در سهو و شک و احکام خلل و فصل ششم صلوة مسافر است و به این فصل کتاب ختم شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۳۵

آغاز: لمكان الخلاف فح اما ان يكون مع طهارته مطهرا لما يقبل التطهير؛ **انجام:** و لا يخفی انه اجتهاد فی مقابلة النص
خط: نسخ، بی کا، تا: ظاهراً در عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ در صفحه آخر یادداشتی به تاریخ ۱۲۲۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج خرمایی عطف قهوه‌ای سیر، ۳۵۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۸۲]

● استقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار / شرح حديث / عربی

istiqṣā'-ul-i'tibār fī š.-il-istibṣār

سبط الشهيد، محمد بن حسن، ۹۸۰ - ۱۰۳۰ قمری
sebt-oš-šahīd, mohammad ebn-e hasan (1573 - 1621)

وابسته به: الاستبصار فيما اختلف من الاخبار؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)
تاریخ تالیف: آخر صفر ۱۰۰۷ق؛ محل تألیف: کربلاء
شرح مبسوط و مفصلی است بر «استبصار» شیخ طوسی که ظاهراً ناتمام مانده است. در مقدمه همانند مقدمات دوازده‌گانه «منتقی الجمان» پدرش شیخ حسن ۱۲ «فایده» و نکته مهم رجالی را آورده است. او ابتدا سند حدیث و سپس متن را ذکر می‌نماید و بعد تحت عنوان «السند» سند آن را نقد و بررسی می‌نماید و پس از آن بعنوان «المتن» حدیث و مفهوم آن را شرح می‌دهد. در الذريعه می‌نویسد: «كبير خرج منه ثلاثة مجلدات فی الطهارة و الصلاة و النكاح و المتاجر الی آخر القضاء».
آغاز: الحمد لله الذی هدانا الی مناهج الشريعة الغراء و جعلها ذريعة الی نيل سعادتی الدنيا و الاخری
[کشف الحجب، ص ۴۳؛ الذريعة ۳۰/۲؛ مكتبة امير المومنين ۱۰۷/۱؛ دار الصدام ص۵۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱۳

آغاز: برابر **انجام:** و علی هذا نقطع الكلام فی الجزء الاول من استقصاء الاعتبار بشرح الاستبصار و كان الفراغ منه يوم الخميس السابع عشر من شهر جميدی الاولی من شهور السنة الخامسة و العشرين بعد الالف ... و رحمه اله بركاته
جزء ۱؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۴۶گ، ۲۹ سطر (۱۵/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۲سم [ف: ۹ - ۹۴۵]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه يتبع الشيخ و زاد عليه و الكلام فی الاول تغنی عن الاعادة فی الآخر و علی هذا نقطع الكلام
از آغاز تا باب عدد المرات فی التيمم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱ (در حیات مؤلف)؛ مصحح، محشی با نشان «منه سلمه الله»؛ تملک: «حاجی محمد ابراهیم قزوینی»، مهر: «يا علی الاعلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی لبه‌دار، ۱۹۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۸]

۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۳

جزء اول؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: محمد سمیع بیک

خان بن ملک حسین بن محمد بن محمد تقی اردکانی، ۱۱۴۶؛ جلد: تیماج زرشکی ضربی، ۴۲۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۸۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۴۵

آغاز: بسمله. الحمدلله علی آلائه و الصلوة علی اشرف النبیائه و علی اکرم احبائه قوله ابواب کیفیی الصلوة من فاتحتها الی خاتمتها باب وجوب قرائة الحمد الحسین بن قوله ابواب کیفیة الصلوة من فاتحتها باب وجوب قرائة الحمد الحسین بن سعید ... السند فی الخبر و اضح الحال لمعلومیة جلالة رجالهما مما تقدم من المقال؛ **انجام:** و الاحتیاط مطلوب مع الامکان و علی الله سبحانه فی جمیع الامور التکلان ولیکن هذا آخر الجزء الثالث من کتاب استقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار و یتلوه ان شاءالله فی الرابع کتاب الزکوة. و الله سبحانه المسئول لتوفیق اکماله بجاه محمد المصطفی و آله و اتفق بتوفیق الله تمام هذا الجزء فی اواخر شهر صفر من شهور السنة الاربعة و العشرین بعد الالف الهجریة علی مشرفها السلم و کتب هذا بیده الفانیة فخرالدین بن شیخ محمد علی طریح السلمی النجفی سنة ثمان و عشرین بعد الف.

جلد سوم از ابواب کیفیة الصلوة تا پایان صلوة؛ خط: نسخ، کا: فخرالدین بن محمد علی طریح نجفی، تا: ۱۰۲۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف میشن، ۱۸۶گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۸ - ۴۴۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۲۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۸۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۰۹

آغاز: و فی النجاشی علی ما ذکره شیخنا ایده الله فی الکتاب؛ **انجام:** والوجه فی هذین الخبرین ضرب من التقیة لمواهب العامة تم الجزء الاول من الاستبصار ... و الاحتیاط مطلوب مع الامکان و علی الله فی جمیع الامور التکلان ولیکن هذا آخر الجزء الثالث من کتاب استقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار و یتلوه ان شاء الله فی الرابع کتاب الزکاة. ..

از اوائل تا پایان صلات و آغاز زکات، برگ آخر از جزء دوم است؛ خط: نسخ تحریری، کا: روح الله بن هدایت الله قهپائی، تا: یک‌شنبه ۲۵ ذیقعده ۱۰۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای فرنگی، ۱۱۶گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۸]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام آن :و علی هذا یقطع الکلام فی الجزء الاول من استقصاء الاعتبار لشرح الاستبصار و یتلسوه ان شاء الله فی الجزء الثانی ابواب تطهیر الثیاب و الله المسؤال

جزءاول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۱ق؛ مصحح، رساله «تذکیه الراوی» از همین مؤلف در شش برگ ضمیمه این نسخه است، با این وقف‌نامه بر برگ اول: «بسم الله الرحمن الرحیم چون همگی همت و الا نهمت نواب کامیاب اشرف ارفع اقدس مصروف برآنست که ثواب انواع خیرات و مبرات به روح ... نواب خاقان خلد آشیان و اصل و عاید گردد بنابر این به تاریخ شهر جمادی الاخر سنه ۱۰۷۷ غلام اخلاص کیش خیر اندیش خود ... مخدوم الامرا جمشید خان متولی و قو للر آقاسی را به تمشیت این مقرر فرمودند و مشار الیه حسب الامر بدار المؤمنین قم ... مبرات بعمل آورد ازآنجمله این مجلدرا (منظور هر سه جزء است که گویا در یک مجلد بوده و سپس در سه جلد صحافی شده است) با سایر کتب دیگر از قرآن مجید و صحیفه کامله و حدیث و غیر ذلک که تفصیل آن در دفافتر آن سر کار ثبت است وقف شرعی و حبس مؤبد ملی (کذا) نمود بر طلبه علوم دینیه و صلحاء دارالمؤمنین و واردین آن مشروط بر آنکه مدرس و طلبه مزار کثیرالانوار خاقان خلد آشیان هر گاه ازمطالعه و انتفاع هر یک از مجلدات مسفورهن از مطالعه آن بهرهمند گردند و ثواب آن بروزگار فرخنده آثار ... کثیر الفتوح نواب خاقان عاید گردد و کتب موقوفه را از حدود دارالمؤمنین مذکور بیرون نبرند و نفروشند ... نسازند و سوای مدرس آن سر کار اگر آن سر کار داشته باشد کتابدار آن سر کار مادام که مرهون و وثیقه که گنجایش داشته نگیرد ندهد و زیاده از یکماه نگاه ندارد فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه. وقعت الوقفیة و صیغتها حسبما امرالمتولی زید قدره ورفع شانه حرره الفقیر الی الله الغنی محمد امین الحسینی»؛ ۲۱۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱ - ۱۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۲۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۸۶]

۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز: الحمد لله علی آلائه و الصلوة علی اشرف انبیائه. .؛ **انجام:** هذا آخر الجزء الثانی من کتاب استقصاء الاعتبار ... و یتلوه ان شاء الله فی الثالث ابواب کیفیة الصلوة.

جزء دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ ۱۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱ - ۱۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۲۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۸۷]

۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز: الحمد لله علی آلائه و الصلوة علی اشرف انبیائه؛ **انجام:** و علی الله سبحانه فی جمیع الامور التکلان ولیکن هذا آخر الجزء الثالث ... و یتلوه ان شاء الله تعالی فی الرابع کتاب الزکوة.

جزء سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر ذیحجه ۱۰۳۷ق؛ ۱۹۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱ - ۱۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۲۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۲۸۷]

۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶

از اواسط کتاب طهارت تا آخر کتاب صلات؛ خط: نسخ، کا:

حسین بن احمد بن کاسب جزائری حسیناوی، تا: سه‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۰۳۵ق، کتاب صلات را سعید بن عبدالله جزائری در دوشنبه ۱۷ ذی قعده ۱۰۳۰ نوشته؛ نسخه وقف بر امیرالمومنین و سکنه شیراز، ۸ برگ آخر مختصری از کتاب میرزا محمد استرآبادی در کشف طرق «کتاب من لایحضره الفقیه»؛ ۲۱۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱۴

آغاز: آغاز جزو سوم: بسمله. الحمدلله علی آلائه. ..ابواب کیفیة الصلوة فی فاتحتها الی خاتمتها باب وجوب قراءة الحمد الحسین بن سعید ... السند فی الخبرین واضح لمعلومیة جلالة رجالهما ... آغاز جزو دوم: بسمله. الحمدلله علی آلائه ... اخبرنی الحسین بن عبیدالله ... قد قدمنا فیه القول بما لا یغنی عن الاعادة؛ **انجام:** هذا آخر الجزء الثالث من کتاب من کتاب استقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار و یتلوه ان شاء الله فی الرابع کتاب الزکوة و الله سبحانه المسؤل لتوفیق اکماله بجاه محمد المصطفی. هذا آخر الجزء الثانی من کتاب الاستقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار و یتلوه ان شاء الله الجزء الثالث ابواب کیفیة الصلوة من فاتحتها الی خاتمتها و الله المسؤل و قد اتفق بتوفیق الله الابتداء و الانتها فی مشهد سید الشهداء ... و کان الختام من تالیفه یوم الثلثا الثامن و العشرین من شهر صفر ... السنة السادسة و العشرون بعد الالف

نسخه جزو سوم و سپس دوم است؛ خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد علی بن حماد، تا: ۱۱ شعبان ۱۰۳۰ (جزء ۳) و ۳ ذیحجه ۱۰۳۰ (جزء ۲)، جا: حله؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۴۰۴گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۶سم [ف: ۹ - ۹۴۵]

۱۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۷۶

آغاز: الحمدلله علی آلاله ... قوله قدس الله سره ابواب تطهیر الثیاب و البدن من النجاسات بول الصبی عن النوفلی؛ **انجام:** و دفع عنا بمنه عظایم الاخطار و الاهوال و قد اتفق بتوفیق الله اتمام تسوید هذه الکراریس

جلد دوم از مبحث نجاسات تا اذان و اقامه از صلاة؛ خط: نسخ خوب، کا: حسین بن حسن مشغری عاملی، تا: جمعه ۱۰۳۱ق، جا: مکه مبارکه، تاریخ تحریر به ضبط پشت برگ اول ۱۰۳۰ و آخر نسخه مورخ عصر جمعه ۱۰۳۱ در مکه مبارکه در خدمت مولانا سلمه الله و ابقاء؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۵]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۲

آغاز: اما، ما قاله جدی قدس سره من انه یقال لمن یشتغل بالتواریخ؛ **انجام:** والاحتیاط مطلوب مع الامکان و علی الله سبحانه فی جمیع الامور التکلان و لیکن هذا آخر الجزء الثالث می‌کتاب الاستقصاء

جلد دوم و سوم؛ خط: نسخ زیبا، کا: احمد بن علی مکی شیرازی، تا: ۱۰۳۴-۱۰۳۷؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ جلد: مقوایی روکش پارچه قهوه‌ای عطف تیماج، ۴۸۸گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱ - ۱۱۴]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۳۱

آغاز: فی ان الخبر و الحدیث مترادفان ام لا؛ **انجام:** علی ان ظاهر العلامة فی المنتهی دعوی الاجماع علی بعض الاحکام و الاحتیاط مطلوب مع الامکان و علی الله فی جمیع الامور التکلان.

جزء ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شریف حسینی نجفی، تا: ۱۸ رمضان ۱۰۴۵ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرشکی ضربی با ترنج و سرترنج، ۵۶۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۶سم [ف: ۱۴ - ۷۲]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۳۳

آغاز: الحمدلله الذی جعل الکائنات علی وجوده أعدل شاهد و أفاض علی عباده من النعم ما یقصر عنه حمد کل حامد

جلد اول کتاب و تا باب القعود بین الاذان و الاقامه را دارد و سه‌شنبه ۲۸ صفر ۱۰۲۶ [محتملا این تاریخ کتابت آن باشد] به‌پایان رسیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۱ق؛ مصحح؛ روی برگ اول وقفنامه کتاب به‌تاریخ صفر ۱۰۵۱؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۲گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۹ - ۳۲۸]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۵۶

آغاز: بسمله. و به الاستعانة و علیه التکلان. الحمد لله علی الائه ... .قوله ابواب کیفیة الصلاة من فاتحتها الی خاتمتها باب وجوب قراءة الحمد؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر الجزء الثالث من کتاب استقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار و یتلوه ... فی الرابع کتاب الزکوة. ... بجاه محمد و آله.

جلد ۱-۳؛ خط: نسخ، کا: محسن بن سلطان محمد، تا: ۹ ذیحجه ۱۰۹۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مقوایی مشکی، ۲۷ سطر [ف: ۱۲ - ۱۳۶]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۱۵

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله الذی جعل الکائنات علی وجوده اعدل شاهد ... اما بعد فیقول فقیر عفو الله محمد بن الحسن بن زین الدین وفقه الله لسلوک مناهج الیقین انی قد اعتمدت فی شرح الاستبصار فی تصحیح الاخبار ما علیه الاکثر بتزکیة الواحد غیر ان فی نظری القاصر نوع کلام فی استدلال القائلین فاحببت ان افرد لذلک رسالة توضیح حقیقة الحال و تکشف ما اشتمل علیه القول فی کلام من رایت کلامه من الاجمال و علی الله سبحانه؛ **انجام:** و هو قول سید المرتضی فی المصباح ... بالصحة و بالاحتیاط و لعل احتجاج ابن الجنید

از آغاز تا اواخر باب الجهر به بسم الله الرحمن الرحیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ این نسخه مصدر است به رساله‌ای در شرایط روایت در چهارده مبحث؛ تملک: میرزا محمد باقر رضوی مدرس اول آستان قدس رضوی مورخ رجب ۱۳۳۷ق، و دو تملک به تاریخ ۱۲۶۸ و ۱۲۹۳؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سرخ، ۱۰۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۱سم [ف:

[۳۱ - ۱]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۳ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳ - ۱۲۸۱]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و حیث کان لبعضهم قول بعدم العلم قبل الشرع

از ابتدای کتاب تا اواخر طهارت؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ و اگذاری سازمان حج و اوقاف در آبان ۱۳۶۹؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و لچکی، ۱۵۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۷سم[ف:۲۶-۸۳]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۵۵

آغاز: و فی الفقیه نقل روایة ابی بصیر و اعتبارها حینئذ واضح مع الشهرة و ینبغی أن یعلم ان جدی قدس سره؛ **انجام:** و هو ابن ابی نصر قال قال قعود بین الاذان و الاقامة فی الصلاة کلها اذا لم ...

جزء ۴، از احکام تطهیر ثوب تا احکام اذان، به اضافه صفحه‌ای از پایان جزء سوم که در اول نسخه آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه بسیار مغلوط؛ جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی، ۱۷۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۵×۳۸/۵سم [ف: ۷- ۵۱]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** غیر ان المعارض اذا وجد و کافاه امکن التاویل

خط: نسخ و نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۶۴گ (۱۳۰-۱۹۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۴۷]

۲۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۱

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: عبدالرضا بن شیخ احمد بن شیخ قاسم جزائری، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ ۳۳۰گ، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲]

● استقصاء الافحام و استیفاء الانتقام فی نقض منتهی الکلام / کلام و اعتقادات / فارسی و عربی

esteqsā'-ol efhām va estīfā'-ol enteqām fī naqz-e montaha-l kalām

کنتوری، حامد حسین بن محمد قلی، ۱۲٤٦ - ۱۳۰٦ قمری

kantr, hāmed hoseyn ebn-e mohammad qolī (1831-1893)

وابسته به: منتهی الکلام = تبیه اهل الخوض؛ فیض آبادی، حیدر علی بن محمد حسن (قرن ۱۳)

کتابی است در ده جلد در پاسخ به کتاب «منتهی الکلام» تألیف حیدر علی فیض آبادی حنفی که مطالبی شبه‌آمیز و بی‌اساس درباره شیعه داشته است. مؤلف در این کتاب درباره تحریف قرآن کریم و اثبات وجود حضرت مهدی (عج) بحث کرده و شرح حال بسیاری از دانشمندان اهل سنت را آورده و بعضی از اصول و فروع دین را که مورد اختلاف دو فرقه است مطرح کرده است و به اثبات آنچه حق است پراخته است. تلخیص و ترجمه‌ای از آن به عربی با عنوان «استخراج المرام من استقصاء الإفحام» توسط سید علی حسینی میلانی در سه جلد به چاپ رسیده است.

چاپ: لکهنو، ناشر اعجاز محمدی، ۱۳۱۵ق؛ مطبعة مجمع البحرین، در سه جلد؛ ۱۳۱۵ق

[الذریعه ۲: ۳۱؛ نجوم السماء ۱: ۲۸-۲۹؛ نقباء البشر ۱: ۳۴۹]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۴۶

آغاز: فاین هذا من ذاک و این اسمک من اسماک زیرا که؛ **انجام:** نوشته شده موجود است عدم وثوق بر آن یعنی چه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۷×۲۵سم [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۵۲

آغاز: اقول مستعیناً بلطف الرب الجلیل هر گاه حال؛ **انجام:** فقال نعم استمعتنا علی عهد رسول الله (ص) و ابی بکر و عمر (رض) حدثنی

خط: مختلف، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۱ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۴۵

آغاز: قال الفاضل الناصب بالجمله از قدیم الایام همین امر بگوش؛ **انجام:** باید گفت ... و عزام و الزام از جا نباید رفت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۷×۲۶سم [رایانه]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۵۹

آغاز: و جهة تهافت آن است که قول او حاشیه؛ **انجام:** و قد زرت قبره ... ابو سالم عبدالله مغربی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور عنابی با عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، قطع: وزیری بزرگ، اندازه: ۱۸×۲۸سم [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۷۰

آغاز: بسمله، قال الفاضل المتوحد النبیل هداه الله؛ **انجام:** و معتقدین شان بملاحظه ... سرهای خود بکلام سنگ حواله می‌کنند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۲۱ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [رایانه]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۴۵

آغاز: بسمله، قال الفاضل المتوحد النبیل هداه الله؛ **انجام:** که در قوت تفسیر معنی حسد است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۰سم [رایانه]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۴۵

آغاز: ابو رومی بالضم صحابی است؛ **انجام:** و این جماعه در طبقات فقهاء شافعیه گفته
جلد ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی نباتی، جلد: مقوا، قطع: خشتی، اندازه: ۱۰×۱۶سم [رایانه]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۸۵

آغاز: اقول نستعین بلطف رب الجلیل؛ **انجام:** و کسر الاصنام و صدقا بذلك و هل الاسلام شیء غیر هذا
جلد ۲ و ۳؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اوراق جابه‌جا شده؛ کاغذ: کاهی هندی، فاقد جلد، قطع: خشتی [رایانه]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۴۵

آغاز: اولی الالباب است زیرا که مراد آن جناب؛ **انجام:** نهایت استعجاب و استغراب اولی الالباب
جلد ۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با رویه مشمع سبز ماشی عطف و گوشه تیماج، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رایانه]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۰۰

آغاز: هو المستعان، الحمد لله علی طبع نور الانوار و نور الانوار و نفحات الازهار؛ **انجام:** همین حرف بر سکوتم گواه، این سکوت تو به از کلام، تو دانی چرا ساکتی والسلام.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۱۰×۲۲)، اندازه ۲۰×۳۲سم [رایانه]

← استقصاء البحث و النظر فی مسائل القضاء و القدر ⪢ استقصاء النظر فی البحث عن القضاء و القدر

● استقصاء النظر / فقه / عربی

istiqṣā'-un-naẓar

رضوی قمی، محمد بن محمد باقر، ۱۱۰۰-۱۱۶۰؟قمری
razavī qomī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (1689 - 1747)

تاریخ تالیف: ۱۹ شعبان ۱۱۵۷ق
مسائل فقهی و اختلافی بین فقها را همانند «مختلف الشیعه» علامه حلی به ترتیب کتاب‌های فقهی تنظیم نموده و مسائلی که احتیاج به بسط بیشتر داشتند در آنها استدلال و گفتگوی بیشتری کرده و گاهی مسائلی را نیز بدون استدلال آورده است. این کتاب با عناوین «مسألة-مسألة» تنظیم و در هر مورد به اقوال فقها و احادیث اهل البیت استدلال شده است. مؤلف کتاب اعتکاف را در ۷ ربیع الثانی ۱۱۵۴، و کتاب را ظاهراً در یک‌شنبه ۱۹ شعبان ۱۱۵۷ به پایان برده است.
آغاز: الحمدلله و الصلاة و السلام علی حجج الله ... انی أرید أن اشیر فی هذا الکتاب الی ما اختاره فی مسائل الخلاف.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۵۷

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... رب اشرح لی صدری ... مسألة قال فی المختلف قال ابن الجنید و اذا جنی الصبی او العبد علی الصید؛ **انجام:** فان الکفارة فیه تجب علی الساهی و المجنون و تتعدد الکفارة بتعدد السبب تمت الخاتمة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای،۱۷۷گ، ۲۰ سطر، اندازه ۱۶×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۶]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۴۳

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فهذا المجلد الثانی من کتاب استقصاء النظر و هو کتاب الزکاة و ما یتلوه من الخمس و الصوم و الجهاد علی ترتیب مختلف الشیعة؛ **انجام:** و أنت اذا تأملت القاعدة المستفادة من هذه الکلمات ینفتح علیك ابواب کثیرة.
کتاب الزکاة تا پایان اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ رجب ۱۲۳۴ق؛ مصحح؛ مهر: «العبد المذنب محمد المدعو بصدرالدین» (مربع)؛ تملك: «... الحسنی الحسینی الطباطبائی» با مهر مربع پاك شده وی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۰گ، ۳۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و أنت اذا تأملت القاعدة المستفادة من هذه الکلمات ینفتح علیك ابواب کثیرة.
جزء اول و دوم، تا پایان احکام اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد اسماعیل اصفهانی، تا: ذیقعده ۱۲۴۹ق؛ مصحح، قبل از کتاب چهار برگ دارای فهرست موضوعات که یکی از شاگردان مؤلف تنظیم نموده؛ مهر: «الراجی عبدالمجید الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۱گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷ - ۲۷۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۸۵

آغاز: بسمله، حمدله فهذا هو المجلد الثانی من کتاب استقصاء النظر و هو کتاب الزکاة و ما یتلوه من الخمس و الصوم و الجهاد علی ترتیب مختلف الشیعة؛ **انجام:** فتأمل المقام فانها من مزالق الأقدام قد تمت الزیادات مع الأصل ... آمین یا رب العالمین
جلد ۲؛ خط: نسخ، کا: محمد حسینی همدانی، تا: پنج‌شنبه ۲۸ جمادی الثانی ۱۲۵۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۱۳۳گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۶]

● استقصاء النظر فی البحث عن القضاء و القدر = استقصاء البحث و النظر فی مسائل القضاء و القدر / کلام و اعتقادات / عربی

istiqṣā'-un naẓar fi-l baḥṯ 'an-il qaḍā' wa-l qadar = istiqṣā'-ul baḥṯ wa-n naẓar fy masā'il-il qaḍā' wa-l qadar

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری
'allāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

اهدا به: اولجایتو خدابنده مغولی

رساله جامعی است در خصوص مسئله جبر و اختیار که مورد اختلاف عدلیه و اشاعره می‌باشد و حضرت علامه ۱۷ دلیل عقلی و ۱۸ برهان نقلی ازآیات قرآن کریم بر اثبات نظریه شیعه امامیه در این باب آورده و پس از آن به ذکر ادله جبریون پرداخته و یک یک آنها را رد نموده است. یکی از علماء اهل سنت هند رساله‌ای بر رد این رساله نوشته و قاضی نورالله شوشتری کتاب «النور الانور فی مسئلة القضاء و القدر» را در دفع اشکالات و رد آن و تایید این رساله نگاشته است. نام کتاب «استقصاء البحث و النظر» نیز آمده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الحکیم الغفار القدیم القهار العظیم الستار ... اما بعد فانه لما کان السلطان ... او لجا یتوخدا بنده محمد مالک وجه الارض ... سألنی بنظر الادلة الدالة ان للعبد اختیار فی افعاله و انه غیره مجبور علیها

انجام: و الفرق بین الصورتین ثابت. و لتکن هذا آخر ما نورده فی هذا الکتاب و الله الموفق للصواب، و الیه المرجع و المآب. و الحمدلله

چاپ: بارها چاپ شده از جمله: مشهد، دار انباء الغیب، ۱۴۱۸

[الذریعة ۳۱/۲ و ۳۲؛ مکتبه العلامة الحلی، سید عبدالعزیز طباطبائی ص ۴۹؛ کشف الحجب ۲۴و۴۴؛ هدیة العارفین ۲۸۴/۱؛ مشار عربی ۴۹]

شرح و حواشی:

۱- اجالة الفکر فی فضاء القضاء و القدر؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲-۱۱۳۷)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۵۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: حیدر بن علی بن حیدر آملی عاملی، تا: قرن ۸؛ تنها یک برگ پایان خط حیدر آملی است و بقیه نونویس و تازه است؛ در پایان انهایی است برای او از محمد بن حسن بن یوسف بن مطهر حلی به‌تاریخ ۱۲ رمضان ۷۵۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تازه، ۸گ (۲پ-۹پ)، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۶×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۲۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹۲/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها -ف: ۱ - ۷۷۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۵/۱

آغاز: العلماء من اهل مملکته و افاض الخیر و الانعام علی جمیع الانام؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ به احتمال قوی از روی نسخه‌ای دیگر که اوراق آغازینش افتاده بوده، استنساخ شده است؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن دارچینی، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۰۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۴/۲

آغاز: برابر

در فهرست بدون نام مولف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۶ق؛ ۲۷ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲ - ۴۱۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱۴/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۶۷۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۳۵

خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین مشهور به صاعد، تا: قرن ۱۰؛ جا: حرم رضوی؛ برخی از رساله‌های این مجموعه به گفته کاتب از روی خط مؤلفان و یا منقول از خط آنان کتابت و مقابله شده است، در ص ۱۵۷ مجموعه و در حاشیه مطالبی منقول از مصباح کفعمی و تاریخ ابن ساعی تحریر شده به خط سید کمال الدین حسین بن سید عبدالرحیم استرآبادی و به گفته کاتب: «و کان فی اواخر ایام الدولة العلیة الطهماسیة متولیا للمستحبات من اوقاف الروضة المرضیة الرضویة ... و اخوه السید امر دوست کان و یکون الآن ایضا ضابط الخزانة کتب الرضویة»، در ص ۲۷۲ کاتب مجموعه به مرگ فرزندش اشاره‌ای دارد، و در ذیل ص ۲۷۳ روایتی منقول از کتاب توحید صدوق آمده به خط علی جبائی که به جهت تسلیت کاتب نوشته؛ جلد: تیماج کرم رنگ با عطف و گوشه قرمز، ۱۶ص (۷۵۴-۷۶۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۱۴۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب بعون الملک الوهاب الجنابادی عض عنهم

خط: نسخ، کا: جنابادی، عبدالجواد بن الزین، تا: ۹۲۱ق؛ اندازه: ۱۲×۱۷سم [رایانه]

۶. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۷۹/۱

خط: نسخ، کا: عبدالجواد، تا: من ربیع الاول ۹۲۱ق؛ کاغذ: ترمه، ۱۵ سطر (۱۲/۵×۹) [تراثنا: س۶ش۳ - ۱۱۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۹/۲عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان تمکن من الترک کانت قدرته علی الفعل و الترک واحدة، فاذا رجح الفعل فان لم یفتقر لزم

نسخه اصل: واتیکان، ش ۱۷۶۷؛ خط: نسخ، کا: محمد بن زید مشهور بلومان (؟) زبیدی، تا: با تاریخ ۹۲۳ق؛ افتادگی: انجام؛ ۷ص (۵۵-۶۱)، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۲ - ۴۰۰]

۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ ذیقعده ۹۵۶ق؛ در پشت صفحه اول یادداشتی به‌خط عبدالله بن حاجی محمد رضا نجل آغا محمد باقر، در پشت صفحه اول و رساله سوم آمده: «ممن نظر فی هذا الکتاب عیسی بن حسین زاهد»؛ مهر: «محمد نبی الله علی ولی الله»؛ تملک: مرتضی بن احمد حسینی و مهر او؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی عطف، ۲۱ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸/۳×۲۴سم [ف: ۲ - ۸۶]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم اوالی بحرانی، تا: ۹۵۹ق؛ محشی با نشان «۱۲، مولانا علی قوشچی، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۱۴-۲۰)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۸سم [ف: ۳۴ - ۶۹۲]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۴۳/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تازه، ۱۸ سطر (۷×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۹۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۰۸/۱
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالله حسینی نجفی، تا: دهه دوم ذیحجه ۱۰۰۰ق، جا: قریه فارسچین؛ تملک: آقا احمد به سال ۱۳۳۲ق با مهر «گل باغ محمدی احمد است» (بیضی)؛ مهر: «انی عبدالله اتانی الکتاب» (دایره)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۳۰گ (۱پ-۳۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲۸ - ۷۶]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۲۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج لایه‌ای قهوه‌ای، ۲۱گ (۳۶-۵۶)، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۶۸]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۶۰
آغاز: وداع حضرت امیرالمؤمنین، بسمله، الحمدلله الحکیم؛
انجام: قدس سره ونور ضریحه فی ۶ شهر ذی قعده سنه ۱۰۳۱الله
خط: نسخ مخلوط به شکسته، کا: حسینی، محمد تقی بن حسین، تا: ۱۰۳۱ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳ [رایانه]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴
آغاز: پس از دیباچه: و قبل الخوض فی الادلة تقرر محل النزاع فنقول ذهب جهم بن صفوان الی انه لا فعل؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: شاه محمد بن زین العابدین، تا: جمادی الثانی ۱۰۴۲ق؛ واقف: فهرستی؛ ۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۴ - ۱۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۰۰/۱۳
خط:نسخ،کا:فضل الله بن مسعود،تا: ۱۰۴۷ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۶۲پ-۷۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۱۷۲]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۰۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳۰ ذیقعده ۱۰۴۹ق؛ تملک: «حسن ظهری عاملی»؛ ۱۲گ (۶۵پ-۷۶ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۲۹]

۱۷. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۳]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۲۲/۲
خط: نسخ، کا: حیدر بن علی بن اسماعیل هاشمی گرگی، تا: ۱۹ محرم ۱۰۷۷ق؛ از روی نسخه مورخ ۷۳۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مقوایی ضربی قهوه‌ای، ۱۳گ (۵۵پ-۶۷ر)، ۱۹ سطر [ف: ۱۲ - ۱۶]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۶۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عماد الدین محمود بن پیرزاده عبدالعلی، تا: سه‌شنبه ۲۰ صفر ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج ضربی قهوه‌ای، ۱۹ص (۲۲۸-۲۴۶)، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۳ - ۱۴۹]

۲۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۷۳/۲
نسخه اصل: کتابخانه سید محمد علی روضاتی، اصفهان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن عبدالله بن نظام الدین بن عبدالله بواناتی،تا:با تاریخ۱۰۸۵ق؛ ۹ص (۲۴۲-۲۵۰) [عکسی ف: ۵ - ۱۲۲]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۸۷/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: شهاب الدین حسین بن ناصرالدین حسین حسنی حسینی جعفری دیباجی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا با روکش گالینگور، ۴گ (۳۲-۳۵)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۰، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۷۰]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۷/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمود ثاقب تبریزی، تا: قرن ۱۲، جا: مشهد الرضا؛ سطور چلیپا؛ ۱۱گ (۴-۱۴) [ف: ۱۱ - ۱۹]

۲۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۷/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۶گ (۱-۲۶)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۷۴]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹/۱۱
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد قاسم شهمیرزادی، تا: ۱۱۰۰ق؛ با چند خط؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۲۱۶پ-۲۲۰پ)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۷ - ۲۱۶]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۷۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله فرزند حاجی علی، دماوندی، تا: محرم ۱۱۱۵ق، جا: دارالسلطنه اصفهان؛ مصحح؛ مهر: «قال إنی عبدالله آتانی الکتاب» (بیضی)؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: دو رو تیماج، برون زرشکی، درون تیماج زیتونی، ۸گ (۲۴۴-۲۵۱)، ۲۰ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲۹ - ۴۵۸]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۱/۲
خط: نسخ، کا: محمد علی بن حسن بن ندا، تا: صفر ۱۱۱۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج خاکستری مقوایی، ۲۱گ (۱۳پ-۳۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۸ - ۷۱۴]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۰/۷-۳۰/۱۷۰
آغاز و انجام: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن شیخ محمد امین

شراره فتونی، تا: قرن ۱۳؛ از روی نسخه تاج الدین حسین مشهور به صاعد مورخ قرن ۱۰ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج مجدول گرهی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ – ۳۳۹]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۷۴/۲-۲۴/۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نوروز علی ... رشت المسکن گیلانی الاصل، تا: ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۳۲ق، جلد: مقوا با روکش پارچه قهوه‌ای عطف و حاشیه تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول گرهی، ۱۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ – ۳۳۹]

۲۹. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۸۸/۶

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: ۹ شوال ۱۲۵۷ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۶۴۷]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۶/۱

خط: نستعلیق ریز، کا: میر سید حسین ابن مهدی احوال تهرانی، تا: ۴ جمادی الثانی ۱۲۸۰ق، جا: مدرسه صدر پهلوی مسجد سلطانی تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی لایی، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۶ – ۱۳۷]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۰۶/۱

خط: نسخ، کا: فضل الله زنجانی، تا: ۱۳۲۷ق؛ در پایان این نسخه مطلبی به نقل از «العیون» و «المحاسن» شیخ مفید در رد کعبی آمده و در پشت آخرین برگ این رساله یادداشتی است از فضل الله زنجانی مبنی بر استنساخ آن در سنه ۱۳۲۷ق از مجموعه‌ای به خط شیخ الشریعه شیرازی اصبهانی غروی؛ جلد: مقوایی آبی، ۱۳ص (۱–۱۳)، ۱۵–۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳۲ – ۱۸]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۱۰/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن یحیی خوئی اسدی نجفی، تا: ۱۳۳۶ق، جا: نجف اشرف؛ مهر: کاتب «من کتب الاقل محمد امین الخوئی النجفی» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج سیاه ضربی مقوایی، ۱۰گ (۸۶پ–۹۵)، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۱۸۵]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۴۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۱۵گ (۱پ–۱۵پ)،۱۵سطر(۷×۱۳/۵)،اندازه:۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۸-۲۰۴]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۹۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای علامت بلاغ؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۳۳پ–۴۴پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷ – ۳۶۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۵/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۲۶۶]

۳۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۲۷/۲ – ج

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲۴۴]

۳۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۶۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۱۱گ (۵۱پ–۶۱پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲ – ۲۳۳]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۲/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اثبتوا للعبد قدرة غیر مؤثرة فی الفعل بل الفعل صادر من الله تعالی و هذا فی الحقیقة مذهب جهیم بن صفوان لکن لارای.

فقط یک برگ از اول این رساله است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، قهوه‌ای، عطف و گوشه گالینگور مشکی، ۱گ (۳۴ر و ۳۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۸ – ۴۱۹]

۳۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۶/۲ ـ د

بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۲۷پ ۳۵پ) [ف: ۱ – ۲۷]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۳۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا زرین، ۱۷گ (۸۳پ–۹۹ر)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۱ – ۲۵۰]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۸/۵

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛ ۹گ (۵۰پ–۵۸پ)، ۲۰ سطر [ف: ۱۵-۳۰۶]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۵۴/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میر جعفر بن عبدالله حسینی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی حاشیه گل و بوته میان ترنج، ۱۴گ (۱۴۳پ–۱۵۶ر)، ۱۴ سطر (۱۴×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴ – ۲۳۷]

۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۳۳/۵-۳۲/۴۳

آغاز: الحمد لله العلیم الغفار القدیم القهار ... اما بعد فانه لما کان السلطان الاعظم الحاکم فی رقاب الامم ... او لجایتو خدابنده محمد؛ **انجام:** کانت قدرته علی الفعل والترک واحدة فاذا رجح الفعل فان لم یفتقر

این نسخه عکسی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۱ – ۳۳۹]

● استقلال الباکرة البالغة الرشیدة فی تزویج نفسها /

فقه / عربی

istiqlāl-ul bākirat-il bāliġat-ir rašīda fī tazwīj-i nafs-i-hā

بروجردی، ابوالقاسم بن علینقی، – ۱۲۷۷ قمری

borūjerdī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘alī-naqī (- 1861)

بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۶۷/۴

آغاز: بسمله الحمد لولیه و الصلوة علی سیدنا و نبیه و اله الذین ... و بعد یقول احقر العباد و اقلهم للزاد یوم المفاد؛ **انجام:** علی الاخبار الادله لیس عند التحقیق الا بفتوی جماعة معدودة و مثله بعید عن الصواب و لیس ذلک قدحاً فی الاصحاب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی مجدول بدون مقوا، ۸گ (۲۳۳پ-۲۴۰پ)، ۳۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ]

ـــ استقلال البکر الرشیدة علی النکاح > ولایت پدر و جد در نکاح

● **استقلال گمرکی ایران** / تاریخ / فارسی

esteqlāl-e gomrokī-ye īrān

صفی نیا، رضا

safī-nīyā, rezā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۹۹

آغاز: و موسیه که امروز گمرک نامیده می‌شود؛ **انجام:** همت و غیرت بخرج خواهد داد

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا [رایانه]

ـــ الاستقلالیة > ثبوت الولایة للاب و الجد للاب علی البکر البالغة

● **استلام الحجر** / عربی

istilām-ul ḥajar

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۵۸عکسی

آغاز: مسئلة عن استلام الحجر و قولهم عند استلامهم له امانتی ادیتها و میثاقی تعاهدته

نسخه اصل: کتابخانه آستان‌قدس رضوی، شماره ض۲۱۵۰۹؛ خط: نسخ، کا: سید احمد بن محمد رضا حسینی صفایی خوانساری، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار، در برگ ۱۵۸ یادداشتی به نقل از کشف الظنون درباره حریری آمده؛ ۲ص (۱۴۷-۱۴۸)، ۲۲ سطر [عکسی ف: ۴ - ۳۹۵]

● **استمرار الحجة** / کلام و اعتقادات / عربی

istimrār-ul-ḥujja

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید و کبود، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۱۰گ (۲۴۲ر-۲۵۱ر)، ۱۱ سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۵۹]

● **استنباط الاحکام = کیفیة استنباط الاحکام** / اصول فقه / عربی

istinbāṭ-ul aḥkām = kayfīyyat-u istinbāṭ-il aḥkām

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, ‘alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

رساله مختصری است در چگونگی اجتهاد در فقه و استنباط احکام شرعی و اشاره به بعضی علوم که مجتهد بایدآنها را فراگیرد. آن را در پاسخ به سؤال دوستی نگاشته است.

آغاز: الحمدلله الفتاح علی المجاهدین بالفتح المبین مسالک السلوک للسالکین و الصلوة و السلام علی السفیر و آله ائمة التدبیر

انجام: فمن اراد الاستیفاد فعلیه بمطالعة کتب الاصحاب الاصولیة و الفقهیة و التفتیش عن ذلک من مطانة یجده مستوفی ان شاء الله و الصلوة علی سیدنا محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا

چاپ: نجف، مکتبة الصادق، محقق: عبد الهادی الفضلی، چاپ اول، ۲۴ص، ۱۳۹۰ق؛ ضمن حیاة المحقق الکرکی و آثاره

[الذریعة ۱۹۱/۱۸؛ دنا ۷۶۷/۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** من مظاند یجده محمد طاهر حلابادی (کذا)

خط: نسخ، کا: حلابادی، محمد طاهر، تا: ۱۰۳۷ق [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن نورالله، تا: روز عید غدیر ۱۰۵۸ق؛ واقف: حاج شیخ مرتضی امامی تلارمی، تیرماه ۱۳۴۱؛ کاغذ: نخودی، ۲۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۲۴۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دوروی لبه دار، ۶گ (۸۳پ-۸۸پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳۰ - ۱۵۱]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۴۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره شوال ۱۰۷۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۴گ (۷۷ر-۸۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲ - ۹۸۸]

۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۵۲/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق مختلف، کا: محمد فاضل بن محمد مشهدی،

تا: ۱۰۷۸ و ۱۰۸۱ق؛ واقف: حاج محمد مهدی فراش حرم؛ جلد: تیماج لایه‌ای مشکی، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۷۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۷۱/۵

آغاز: و بعدها مفهوم المخالفة علی القول بالعمل بدلیل الخطاب و منها البراء الاصلیة؛ **انجام:** برابر

نام این رساله در فهرست تشخیص داده نشده و با عنوان «رسالة فی الاصول» معرفی شده؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن نورالدین محمد، تا: ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱گ (۱۲۸ر)، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۲ - ۱۴۵]

۷. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۲۵/۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۸۶ق؛ محشی با نشان «م هـ العلوی»، و در آخرش آمده: «عورض بنسخة كانت سقيمة فی بعض المواضع و وضعت عليها علامة الشك و الحمدلله»؛ جلد: تیماج سرخ با ترنج و سرترنج ضربی، داخل جلد نقوش اسلیمی، ۷گ (۱۵۴پ-۱۶۰ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: - ۱۸۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۵۳۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن علی اکبر تبریزی مشهور به زنگنه، تا: ۱۰۹۴ق؛ واقف: حاج احمد آقا فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره،۵گ،۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶-۲۴۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۵۰۴

خط: مختلف، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق [الفبائی: ۳۹۵]

۱۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۶۱/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲ جمادی الاول ۱۳۰۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۱۹۶پ-۱۹۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۹۸]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۴/۶-۵/۱۱۴

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس، نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ درآخر نسخه ۴ بیت عربی منسوب به امام علی (ع): «تغرب عن الاوطان فی طلب العلی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول گرهی، ۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۴۰۳]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد تقی بن رفیع الدین بن علی غفاری کاشانی، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج مشکی، ۴گ (۷۷ر-۸۰پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۷ - ۳۵۶]

● **استنباط حقايق الكتب السماوية المنزلة علی نبينا** / عرفان و تصوف / عربی

istinbāṭ-ul ḥaqāyiq-il kutub-is samāwīyat-il munzala ʻalā nabī-yi-nā

جیلانی، عبدالکریم بن ابراهیم، ۷۶۷ - ۸۳۲ قمری

jīlānī, ʻabd-ol-karīm ebn-e ebrāhīm (1366 - 1429)

دارای یک «مقدمه».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۶-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ربیع الثانی۸۵۱ق، جا: ابرقوه؛ ۱۹گ (۹۸-۱۱۶)، ۱۹ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۷۷]

← استنباطیه > موازين الإحكام فی استنباط الأحكام

● **استنتاج حجية الظن الاطميناني** / اصول فقه / عربی

istintāj-u ḥujjīyat-uẓ ẓann-il iṭmīnānī

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۴/۱۴

استنتاج حجية الظن الاطمينانی عند انسداد باب العلم فی الاحكام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود۱۳۰۱ق، ۲ص (۲۲۷ - ۲۲۹) [مختصر - ف: ۵۳]

● **الاستنجاء** / فقه / عربی

al-istinjā'

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۳/۱۰

آغاز: بسمله الحمدلله و السلام علی عباده. اعلم انه لیس الاستنجاء و هو ازالة النجوی ما یخرج من البطن نجو حجر و قد یمسح مخرجه بیده؛ **انجام:** فی اقطار الدهن مادام فی قصبة الذکر و الاشک فی ذلک و الله سبحانه و تعالی اعلم و احکم نجزت الرسالة (تاریخ تحریر و نام نویسنده)

بروش اهل تسنن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حمزه، تا: ۱۱۰۹ق؛ محشی با نشان «منه»، در برگ ۱۰۵ و ۱۹۶ پراکنده‌هایی است در تعیین اول رمضان و جز آنها؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۴گ (۱۰۱پ-۱۰۴پ)، ۱۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۳۹]

● **الاستنجاء بالعظم و الروث** / فقه / عربی

al-istinjā' bi-l-ʻaẓm wa-r rawṯ

میسی، لطف الله بن عبدالکریم، - ۱۰۳۲ قمری

mīsī, lotf-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-karīm (- 1623)

تاریخ تالیف: رمضان ۱۰۱۵ق؛ محل تأليف: اصفهان

توضیح کوتاهی است در رد بر اشکالی که یکی از معاصران

میسی بر شرح کرکی بر جمله ای از «قواعد الاحکام» علامه حلی گرفته که در احکام استنجاء می‌گوید «و یحرم بالروث و العظم».
آغاز: الحمد الله مطهر کلام المحققین عن دناسة ما یتقول علیهم بالحرز و التخمین و الصلاة و السلام علی زین العارفین.
انجام: و السلام و الاکرام علی سید الانام و آله علی البدایة و الختام
[مکتبة امیرالمؤمنین ۵۹۴/۲]

قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۵۵/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا، مصحح؛ جلد: پارچه‌ای، ۲گ (۱۲۲پ-۱۲۳ر)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۱۲]

● **استنساخ بحر الانساب** / ادبیات / فارسی
estensāx-e bahr-ol ansāb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۹۲/۲
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۴ ر-۵ر) [مختصر - ف: ۳۴۷]

← الاستواء علی العرش ⟵ معنی الاستواء علی العرش (رسالة فی)

● **استوا نامه** / تفسیر / فارسی
estevā-nāme

استرآبادی بدلیسی، غیاث الدین محمد، ق۹ قمری
estarābādī bedlīsī, qīyās-od-dīn mohammad (- 15c)
تاریخ تالیف: ۱۱ رمضان ۸۲۶ق؛ محل تألیف: اصفهان
کتابی است در تفسیر و کلام به شیوه حروفی و علم حروف.
آغاز: بسمله مالك یوم الدین ... این سوره را از حضرت رسالت از وحی الهی و کشف عالم نامتناهی به ده اسم خوانده است. .
انجام: رو به طرف قلعه آن ملعون مارشه پلید که در مقابل قلعه النجق ... است که آن را قلعه سنجر می‌گویند بیندازند و از احرام بیرون آیند.
[فهرست واتیکان تألیف Rossi، ۶۳؛ فهرستواره منزوی ۶۰/۷ (۳ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: کاغذ فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، ۹۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۳]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۷۹-ف
نسخه اصل :همان نسخه بالا [فیلمها -ف: ۳ - ۱۴۰]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۲ ـ د
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۷۶گ، ۱۷ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۵/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۲۷]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۸۴-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها-ف: ۳ - ۱۲۰]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۹/۲-ف
نسخه اصل: واتیکان ش ۳۴؛ بی‌کا، تا: ۱۰۴۴ق [فیلمها-ف:۱-۵۶۲]

● **الاستیجار** / فقه / عربی
al-istījār
میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری
mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۵۸/۱۲
آغاز: بسمله. السئوال، ادا استاجر زید ارضا مشتهدة من عمرو علی انها بقدر خمسین قفیزا و جری الصیغة علی ذلك و لم یمسحها عمرو ذرع فیها حتی مضی علیه سنون ثم مسحها فوجدها بقدر اربعین قفیزا غما لعمرو فی ذلك و کیف الحال؛ **انجام:** و لا یحضرنی الآن تصریح به فی کلامهم و کذلك فی المطلقة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۱۶گ (۱۱۵ر - ۱۳۰ر) [ف: ۵-۴۴۰]

● **الاستیجار علی تعلیم القرآن** / فقه، علوم قرآن / عربی
al-istījār ‘alā ta‘līm-il qur’ān
ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان، - ۹۴۰ قمری
ebn-e kamāl pāšā, ahmad ebn-e soleymān (- 1534)
[کوپریلی، ج۲، ص۲۱۴ و ج۳، ص ۳۳۸؛ سلیمانیه، ج۳، ص ۳۵۰؛ بروکلمان، ج۱۳-۱۴، ص۴۲۸]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۱۰۵
آغاز: بسمله. و بعض مشایخنا استحسنوا الاستیجار علی تعلیم القرآن الیوم لظهور التوانی فی الامور الدینیة؛ **انجام:** کان یکتب علی الفتوی پدر صبی معلم را خشنود کند قال و سندنا الشیخ الامام ظهیر الدین کذا کان یکتب. تمت الرسالة.
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در نسخه با نام «هذه رسالة فی استیجار تعلیم القرآن للمولی ابن کمال»؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، گرهی با سر طبل منقش و شمسه ضربی، ۱گ (۲۱۳پ)، ابعاد متن: (۱۰/۵×۲۳)، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۷۷]

← الاستئجار للحج من غیر بلد المیت ⟵ حج بلد

● **الاستیعاب** / هیئت / عربی
al-istīʻāb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۴۵/۱
آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد فهذه رسالة لطیفة مختصرة سمیتها الاستیعاب للعمل بصدر الوزة و جناح الغراب و هو ربع الدائرة المشهورة بالمجنح و بعضهم یسمیه یعروس الالات التمسها منی بعض اولی الرغبات ... و رتبتها علی مقدمة و عشر مقالات و خاتمة ... المقدمة فی تسمیة رسومه؛ **انجام:** (در ۲پ:) المقاله السادسة فی معرفة بعد القطر و الاصل المطلق وضع الخیط علی العرض ... و انقل الی الستینی تجد ... (در ۳ر-۴پ آمده:) التی مطالعها بالفلک المستقیم الباب ۲۳ فی معرفة الدرجة التی یطلع الکواکب وقت طلوعه ... الباب ۳۵ فی معرفة الشمس من برجها ... و ذکر الشیخ نجد. .. (پاره شده) (این بابها باید از رساله دیگری باشد.)
الاستیعاب للعمل بصدر الوزة و جناح الغراب و هو ربع الدائرة المشهورة بالمجنح او عروس الالات. در یک «مقدمه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۲۴ سطر (۹×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۴۱۷۶]

● **الاستیعاب فی الاسطرلاب = استیعاب الوجوه الممکنة فی صنعة الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی
al-istīʻāb fī-l-usṭurlāb = istīʻāb-ul-wujūh-il-mumkina fī ṣanʻat-il-usṭurlāb

ابوریحان بیرونی، محمد بن احمد، ۳۶۲ - ۴۴۰ قمری
abū-reyhān-e bīrūnī, mohammad ebn-e ahmad (974 - 1049)

اهداء به: ابوسهل مسیحی
رساله‌ای است مهم در تاریخ نجوم اسلامی درباره بررسی و مقایسه روش‌های گوناگون ساخت انواع اسطرلاب که با رسالاتی چون «استیعاب فی علم (یا معرفة) الاسطرلاب» فرق دارد. مهمترین عناوین این رساله بدین شرح است: مسائل مختلفی درباره ساخت اسطرلاب از جمله رسم مدارات، رسم منطقة البروج روی عنکبوت، رسم رئوس کواکب ثابت بر عنکبوت، شناخت ابعاد ستارگان از معدل النهار و غیره، روش ابومحمد سیفی و ابومحمود حامد بن خضر خجندی در رسم دایره‌های سمت، تصحیح اسطرلاب‌های قدیمی و تنظیم آن برای زمان حاضر، ساخت اسطرلاب‌های زورقی، مسطری، صلیبی، لولبی، رصدی و مطبخ، ساخت اسطرلاب موسوم به کامل با تسطیح اسطرلاب، گزیده‌ای از کتاب ابوحامد صاغانی درباره تسطیح تام، رسم قطع مکافی (سهمی)، رسم قطع زاید (هذلولی) به نقل از کتاب السموت ابونصر منصور بن عراق، وصف پرگار تام و حرکات آن، رسم قطع ناقص (بیضی)، مکافی و زاید با پرگار تام، رسم صحیفه کسوفیه و ساخت دستگاهی برای شناخت زمان رؤیت هلال.
آغاز: بسمله. الحمدلله حق حمده، و صلواته علی محمد نبیه و آله و اصحابه ... و بعد فهذا کتاب محمد بن احمد البیرونی فی استیعاب الوجوه الممکنة فی صنعة الاسطرلاب للانفس الصافیة ذات نزوع و اشتیاق
انجام: ان تعم العروض انشم تعم و بتمام هذه الالة تم انجاز الوعد بما وعدته و الوفاء بما ضمنته بعون الله و توفیقه و هو المحمود علی کل حال، و الصلاة علی محمد متصلاً بالعشی و الاصال، و علی آله و عزته اکرم العشیرة و اطهر آل.
چاپ: تصحیح: محمد اکبر جوادی حسینی، مشهد، مجمع البحوث الاسلامیه، ۱۳۸۰ش
[دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۱۳: ۳۹۷؛ بیرونی‌نامه ص ۵۴؛ کتاب‌شناسی ابوریحان از احمد سعید خان ترجمه عبدالحی حبیبی ص ۶۰۵ و ۹۴ و ۱۰۱؛ بروکلمن ذیل ۸۷۳/۱ ش ۵۶؛ الذریعة ۳۶/۲؛ الاسطرلاب گورگیس عواد: ۱۵۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بتمام هذه الآلة تم انجاز الوعد بما وعدته و الوفا بما ضمنته بعون الله و توفیقه
مشتمل بر جلد اول و دوائر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۸ق؛ ۸ صفحه مکرر در اول؛ ۱۴۴گ، ۱۸-۲۴ سطر، قطع: رحلی [ف: ۲ - ۸۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۶۰/۱-ف و ۴۲۷۴/۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها-ف: ۱ - ۶۲۵ و ۳ - ۴۰]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۶۴/۱-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۳]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۱۹
خط: نسخ، کا: محمد شریف بن حاجی مقصود علی اصفهانی، تا: ذیحجه ۱۰۵۷؛ مجدول و دارای اشکال؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۱۰۴گ، ۱۴ سطر [ف: ۱ - ۳۱]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۵-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا[ف: ۲ - ۲۳]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۲۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی شکری رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۱۳۲ص (۱-۱۳۲)، ۲۵ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۶۲۴]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: شیخ رضا ساکن مدرسه طالبیه با مهر مربع، محمد علی بن کاظم با مهر مربع؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۷۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰ - ۹۲]
۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز مقوا سوخت زرکوب، ۱۴۳گ (۱پ-۱۴۳پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۴]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ از روی نسخه احمد بن محمد بن عبدالرحیم الولی الشافعی النصیبی، که در ساعت ۱۱ ذیقعده ۷۲۱ق از روی نسخه مصنف نوشته شده بود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۹۴گ (۱پ-۹۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳ - ۱۲۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۱۰/۳-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا، ش ۲۹۴۷ (پاره‌ای از آن در این فیلم هست نه همه آن)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۷۸]

● الاستیعاب فی معرفة الاصحاب / رجال / عربی

al-istī'āb fī ma'rifat-il-aṣḥāb

ابن عبدالبر، یوسف بن عبدالله، ۳۶۸ - ۴۶۳ قمری

ebn-e 'abd-ol-berr, yūsof ebn-e 'abd-ol-lāh (979 - 1071)

ابن عبدالبر با نگارش این کتاب یکی از چهار تن پایه گذاران این کتاب علم رجال الحدیث سنیان به‌شمار می‌رود. مؤلف در این کتاب نخست به گزارش زندگی پیغمبر اسلام پرداخته و سپس یاران وی را به‌ترتیب الفبایی که عربان اندلس به کار می‌بردند (و آن بدین ترتیب است: ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز ط ظ ك ل م ن ص ض ع غ ف ق س ش هـ و ی). در آغاز نام ایشان در دو بخش آورده است: ۱. در نامها؛ ۲. در کنیت‌ها. در این دو بخش گزارش زندگی سه هزار و پانصد تن را آورده است. مؤلف در دیباچه، مدارک کار خویش را چنین برشمرده است: ابن ابی خثیمه، احمد بن زهیرگ (-۲۷۹ق)؛ ابن اسحاق محمد نواده یسار (-۱۵۱ق)؛ واقدی نگارنده «طبقات» و «تاریخ» (-۲۳۰ق)؛ خلیفة ابن الخیاط (-۲۴۰ق)؛ بخاری محمد بن اسماعیل بن مغیرة نگارنده «تاریخ کبیر» (-۲۵۶ق)؛ ابوجعفر طبری نگارنده «ذیل المذیل» (-۲۱۰ق)؛ دولابی، احمد بن محمد بن حماد (۲۲۴-۳۲۰) نگارنده «المولد و الوفات» «الکنی و الاسماء»؛ ابن سکن، سعید بن عثمان (-۳۵۳ق) مؤلف «کتاب الحروف فی الصحابة»؛ عبدالله بن جارود نگارنده «الآحاد فی الصحابة»؛ عقیلی، محمد بن عمرو نگارنده «کتاب الصحابة»؛ ابن ابی حاتم رازی؛ الازرق (شاید آنکه در «عیون الاخبار» ابن قتیبة ج۵ص۱۴۰ یاد شده باشد)؛ البغوی ابوالقاسم عبدالله پسر محمد (۲۱۴-۳۱۷). چون ابن عبدالبر به‌گمان خود همه یاران پیغمبر را در الاستیعاب گرد آورده کتاب را بدین نام خوانده است، ولیکن پس از مرگ وی چند دنباله برای آن نگاشته است. چلبی کسانی را که درباره «استیعاب» کاری انجام داده‌اند چنین برشمرده است: ابن فتحون، ابوبکر، دنباله‌ای برای آن نگاشته؛ شهاب الدین احمد پسر یوسف ادرعی مالکی آن را کوتاه کرده «روضة الاحباب» نامیده است؛ ابن ابی طی یحیی بن حمیدة حلبی (-۶۳۰ق) آن را پیراسته؛ ملا مصطفی به دستور سلطان احمد عثمانی تا حرف «ح» آن را به‌ترکی ترجمه کرد؛ طاش کبری زاده، کمال الدین محمد (م۹۶۲ق) دنباله آن را تا حرف «ر» رسانید، پس سلطان درگذشت و کار پایان نیافت؛ ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی (م۸۵۲ق) استیعاب و دنباله ابن فنحون و اسدالغابة را یکجا گرد آورده و «الاصابة» نامید؛ سیوطی (م۹۱۱) الاصابه را کوتاه کرده «عین الاصابة» نامید.

آغاز: بسمله، قال ابو عمر و (کذا) یوسف بن عبدالله بن عبدالبر النمری الفقیه الحافظ الاندلسی رحمه الله بحمدالله ابتدا و ایاه استعین و استبدیء. و صلی الله علی سیدنا محمد و آله ... انا الفقیه الحافظ ... اما بعد فان اولی ما نظر فیه الطالب و عنی به العالم بعد کتاب الله تعالی

انجام: و الی الله عزوجل نرغب فی الشکر علی ما اولاه و التوفیق لما یرضاه و الحمدلله رب العالمین ... و الصلاة علی خیر خلقه و آله الطیبین الطاهرین و جمیع الصحابة رضوان الله علیهم اجمعین.

چاپ: قاهرة، مکتبة نهضة مصر، نشره علی محمد البجاوی، اربعة اجزاء، ۱۹۶۰م؛ بیروت، دارالجلیل، تحقیق علی محمد بجاوی، ۱۴۱۳ق، ۴ج؛ بیروت، دار الکتب العلمیة، تحقیق علی محمد معوض و عادل احمد عبدالموجود، ۱۴۱۵ق، ۴ج

[معجم المؤلفین ۳۱۵/۱۳؛ ریحانة الادب ۹۸/۸؛ کشف الظنون ۱-۹۳؛ مکتبة امیر المومنین ۱۱۰/۱]

شرح و حواشی:

۱- الشموس المضیئة؛ سندروسی، محمد بن محمد (-۱۱۷۷)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۵۲

آغاز: بسمله، الحمدلله اما بعد فان جماعه من اهل العلم؛ **انجام:** الجزء الاول من کتب الاستذکار بحمدلله و عونه

خط: نسخ، کا: شافعی، مصطفی بن محب الدین، تا: قرن ۸ [رایانه]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ تملك: شجاع بن علی حسینی شعبان ۹۸۵، محمد سلمان حسینی با مهر «عبده محمد سلمان الحسینی ۱۰۸۱» (چهارگوش)، ابومنصور محمد بن منصور بن محمد مشهور به صدر دشتکی حسنی حسینی شیرازی سال ۹۶۳؛ ۴۸۸گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۲ و ۱-۱۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاتب باسواد بوده و نسخه را برای خویش نوشته و حاشیه‌ها از خود بر آن نگاشته و از قاموس اللغة و نووی وسراج الدین بلقینی و دار قطنی و اصابه ابن حجر و کازرونی و جواهر السلوك و نتایج ابکار الافکار از کشی و

بسیاری از کسان و کتاب‌های دیگر در این حاشیه‌ها بسیار نام برده، از این حاشیه‌ها برمی‌آید که کاتب بسیاری از کتاب‌های رجال را که اکنون نایاب می‌باشد در دست داشته است، آغاز و انجام بخش یکم (در نام‌ها) و همچنین آغاز بخش دوم (کنیت‌ها) درست می‌باشد، ولیکن انجام بخش دوم افتاده و فقط تا حرف «هـ» تا ترجمه «ابوهریره الدوسی» را دربر دارد؛ کاغذ: ترمه نخدی رنگ، جلد: تیماج مشکی فشرده، درون ابری، ۲۷۷گ، ۳۱ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲ - ۵۰۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حافظ سیدالله بخش زنجانی، تا: ۱۸ ربیع الاول ۱۰۷۸ق، جا: دارالسلطنه لاهور سند؛ مصحح، در اول نسخه چند یادداشت به عرض رسید در تاریخ‌های ۲۰ صفر ۱۰۹۵ و ۱۲ ربیع الاول ۱۰۹۶ و ۲۲ شعبان ۱۱۱۵ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: گالینگور آبی، ۳۲۱گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۱۴۵] و [ف: ۲۷-۵۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۶۴

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با مهرهای مقرنص «ابراهیم بن محمد باقر»، ۲۷۴گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱۳ - ۲۶۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ یا ۱۷ رجب ۱۲۰۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ پشت ورق اول ترجمه و زندگی‌نامه مؤلف در ده سطر به قلم حسن بن حسین؛ تملک: حسن بن علی ازهری مدرس حرم شریف نبوی در ۱۲۳۵، محمد مهدی بن علی بن یوسف حسنی حسینی طباطبائی در سال ۱۳۱۹، کاظم امیرالحسینی العاملی در ۱۳۰۲؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج، ۳۳۷گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۳×۳۱سم [ف: ۲۷ - ۵۲]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج تریاکی روشن، ۳۲۴گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۹ - ۲۱۱]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۶۸

کتاب الکنی است؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر، تا: سه‌شنبه ۱۱ شوال ۱۲۷۴ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای لایی مجدول، ۱۲۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۱/۱سم [ف: ۱ - ۳۱]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ربیع الثانی ۱۲۷۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ مقوا ضربی، ۲۹۱گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۳ - ۱۲۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی بن احمد اصفهانی عقدایی، تا: ۶ ربیع الاول ۱۲۷۷ق، به‌دستور عبدالحسین خان و پس از دو سال از مرگش به‌دستور فرزندش آقا احمد خان تکمیل شد؛ محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ دارای ۵ سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، آهار مهره، جلد: دو رو روغنی، برون زمینه مرقش قهوه‌ای و گل و برگ زیبا، درون لاکی با ترنج و لچک ترنج اسلیمی، ۲۶۵گ، ۲۹ سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۸ - ۲۹۰]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶ خوئی

آغاز: آغاز نسخه: بسمله، فی اسماء المذکورین فی الروایات و سایر الآثار؛**انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: ملا علی ریزی لنجانی، تا: ۱۲۸۳ق؛ محشی به‌نقل از کتب لغت و اخبار و شروح کتب اخبار، باب کنیه‌های زنان که در آخر کتاب است جداگانه پس از دو صفحه سفید آمده؛ مهر: محمد جعفر بن سلطان العلماء؛ کاغذ: ۳۵ کاغذ. فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی قرمز روشن، ۳۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۷ - ۱۲]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وسلم تسلیما کثیرا والحمدلله رب العالمین

خط: نسخ خوب و ریز، کا: ابوالقاسم بن ملا علی، تا: ۱۲۸۶ق؛ محشی؛ واقف: نائینی؛ ۲۶۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۷/۵×۳۵/۵سم [ف: ۶ - ۵۸۵]

۱۴. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۶

خط: نسخ، کا: احمد کردستانی جوانرودی، تا: ۱۲۸۷ق، به‌دستور فرهاد میرزا؛ محشی، با سرگذشت مؤلف به‌خط همین شاهزاده در پایان مورخ ۲۵ محرم ۱۲۷۸؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [نشریه: ۳ - ۱۴۸]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۲۲

آغاز: کتاب الاستیعاب فی اسماء المذکورین فی الروایات و سایر الاثار

خط: نسخ و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ صدر نسخه یک صفحه و دوازده سطر در توصیف کتاب و ترجمه مؤلف است، نسخه در ملکیت شاهزاده حاج فرهاد میرزا معتمد الدوله بوده و آن را در شب دوشنبه ۱۴ شعبان ۱۲۷۷ تصحیح و مقابله نموده؛ واقف: نائینی؛ ۳۷۷گ، ۲۸ و ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۶ - ۵۸۵]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۷-ف

نسخه اصل: دانشگاه توبینگن Ma VI 11؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۵۶]

● **الاستیعاب (من کتاب)** / کلام و اعتقادات / عربی
al-istī'āb (min kitāb-i)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۱۸
آغاز: صفة مولانا امیر المومنین علی بن ابی طالب علیه السلم من کتاب الاستیعاب للشیخ الحافظ ابی عمر یوسف بن عبدالله بن محمد بن عبدالبر النحوی کان علیه السلم ربعة من الرجال الی القصر
خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال ۸۵۲ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن بنفش، ۱ص (۵۸)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸۴]

← استیعاب الوجوه الممکنة فی صنعة الاسطرلاب ⊲ زیج
← استیعاب الوجوه الممکنة فی صنعة الاسطرلاب ⊲ الاستیعاب فی الاسطرلاب
← الاستیفاء ⊲ الشافی (مختصر)

● **الاستیفاء** / ریاضیات / عربی
al-istīfā'

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

وابسته به: الملل و النحل = ملل و نحل شهرستانی؛ شهرستانی، محمد بن عبدالکریم (۴۷۹-۵۴۸)
تاریخ تألیف: ۲۱ رجب ۱۲۵۲ق
تعلیقاتی است که در پاسخ سید محمود مفتی بغدادی به‌دستور سید محمد کاظم بن قاسم رشتی بر مقدمه پنجم «الملل و النحل» شهرستانی نگاشته است.
[فهرست مشایخ ۲۳۲/۲]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۷۵۶
آغاز: رسالة فی علم الاستیفاء. بسمله، حمدله، و الصلاة علی محمد سید المرسلین ... و بعد هذه تعلیقات قد کتبها العبد ... کریم بن ابراهیم الکرمانی علی المقدمة الخامسة من کتاب الملل و النحل؛ **انجام:** فان النسخة التی نقلت عنها المقدمة المغلوطة جدا. کتب ذالک العبد الاثیم کریم ابن ابراهیم الکرمانی و ختمه فی لیلة الاربعا لاحدی و عشرین مضین من شهر رجب ۱۲۵۲.
خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد شریف صهبا، تا: جمعه ۱ رجب ۱۲۸۱ق، به دستور علاءالملک فرمانروای همدان؛ کاغذ: فرنگی آهارمهره، جلد: رویه میشن تریاکی لایی، ۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۳/۶سم [ف: ۱ - ۳۲]

● **استیفاء المنقول فیما یصح ان یدعی به من المجهول** / عربی
al-istīfā'-ul manqūl fīmā yaṣiḥḥu an yud'ā bi-hī min-al majhūl

حلبی، محمد بن احمد، - ۸۷۵ قمری
halabī, mohammad ebn-e ahmad (- 1471)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۵/۱۰عکسی
آغاز: بسمله. حمدله. و صلی الله علی محمد و آله و صحبه و سلم و بعد فهذا شروع فی حصر صور
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماره ۳۸۴۹؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۸۵۰ق؛ ۶گ (۱۱۵-۱۲۰)، ۱۶ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۱۲]

● **استیفاء المهمات** / فقه / عربی
istīfā'-ul-muhimmāt

رشتی، علی بن محمد، ق۱۳ قمری
raštī, 'alī ebn-e mohammad (- 19c)

فقه استدلالی بسیار مفصلی است با رد و ایراد بسیار و نقل اقوال فقها قدیم و متأخرین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۰۲
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... کتاب النکاح و أقسامه ثلاثة القسم الاول فی النکاح الدائم
جلد چهارم از کتاب نکاح تا کفارات؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، روی برگ اول تقریظی است بر کتاب از شیخ جعفر (ظاهراً شیخ جعفر کاشف الغطاء) با مهر «رق الصادق جعفر» (هشت‌گوشه) که شیخ احمد بن زین الدین احسائی با مهر «احمد بن زین الدین» (بیضی) آن را نیز تصدیق کرده؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۷۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۷۸]

● **استیفاء المهمات فی العبادات و المعاملات** / فقه / عربی
istīfā'-ul muhimmāt fi-l 'ibādāt wa-l mu'āmilāt

علی بن میرزا محمد، ق۱۳ قمری
'alī ebn-e mīrzā mohammad (- 19c)

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۶۹
ناتمام مانده؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳ [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۱]

● **اسحاق بن عمار** / رجال / عربی

isḥāq ibn-i ʻammār

رساله‌ای است در ترجمه اسحاق بن عمار، غیر از آنکه حجةالاسلام شفتی دراین باره نوشته است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۳/۵-۴/۱۱۳

آغاز: بسمله الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی محمدوآله سادات الوری وبعد اعلم ایدک الله تعالی وایانا ان اسحق بن عمار اثنان والمذکور فی کش وق؛ **انجام:** و بالاصل الامام کما فی ترجمة ابی حامد وبعض الاصحاب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ، ۲۵ سطر [ف: ۲ - ۸۵۰]

● **اسحاقیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

eshāqīye

کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ - ۱۳۲۴ قمری

kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 - 1906)

تاریخ تالیف: ۱۳ ذیقعده ۱۲۹۵ق؛ محل تألیف: کرمان

در پاسخ پرسش‌های عقلی و کلامی میرزا اسحاق خان است که نمایه ۱۴ پرسش آن در «فهرست مشایخ» آمده است: ۱. سرایت وجود و جدایی اندیشه احسائی و ملا صدرا؛ ۲. اگر در این امور نزاع لفظی باشد که از شأن اهل حکمت نیست؛ ۳. نسخ در خلق و مبدأ، خلق، اطلاق وجود؛ ۴. معنی «انا لم اعبد ربا لم اره»؛ ۵. معنی: خود اوست لیلی و مجنون و وامق و عذرا؛ ۶. در عرصه شرع فخر از برای فعلیات است؛ ۷. اثبات نبوت عامه و خاصه؛ ۸ زید که در این دنیا متشرع شده و به قول شارع عمل کرده در آن دنیا چگونه جزا می‌یابد؛ ۹. قیامت صغری و کبری؛ ۱۰. بدن زید پس از مرگ؛ ۱۱.چگونه پس از پاشیدن این بدن از هم، زید آنچه را درک کرده بود واجد خواهد بود؛ ۱۲. چرا به فساد بدن نباتیت و حیوانیت برطرف می‌شود و انسانیت باقی می‌ماند؛ ۱۳. تالی مشایخ را به چه باید شناخت؛ ۱۴. اگر جمعی مدعی این مقام باشند بین آنها به چه نحو باید تمییز داد.

چاپ: کرمان، ۱۳۷۸ق

[فهرستواره منزوی ۸۷/۹؛ فهرست مشایخ ش ۷۳۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۴۱

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی هدانا للاسلام و وفقنا بالوصول؛

انجام: فی یوم الجمعه ثلث و عشرین من شهر رجب المرجب سنه ۱۲۶۷ اعدائهم و مخالفیهم اجمعین

خط: نستعلیق، کا: جعفر دبیر الشریعه جهت نصرالله خان، تا: ۱۲۹۷ق [الفبائی: ۶۲۱]

● **اسد الغابه (مختصر)** / رجال / عربی

asad-ul ġāba (muxtaṣar)

کاشغری، محمد بن محمد، - ۷۰۵ قمری

kāšqarī, mohammad ebn-e mohammad (- 1306)

مؤلف کتاب «اسد الغابه فی معرفة الصحابه» ابن اثیر جزری (- ۶۳۰ق) را مختصر نموده و مطالبی هم در انساب و احوال و مرویات صحابه به آن افزوده است.

[روضات الجنات ۸۵/۸؛ معجم المولفین ۲۴۹/۱۱؛ داودی طبقات المفسرین ۲۴۴/۲؛ اربری فهرست چستربیتی ۱: ۸۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۰عکسی

آغاز: الحمد لله علی ترادف منه منا یفقد الکفکر فیها الآمال؛

انجام: ثم صلی علیها ودفنت تم الکتاب بحمد الله و عونه و حسن توفیقه

نسخه اصل: چستربیتی، دبلین ش ۳۲۱۳؛ خط: نسخ، کا: احمد بن احمد بن عجمی احمدی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۴۷۰گ، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۱ - ۲۶۲]

● **اسد الغابة فی معرفة الصحابة (ترجمه)** / تراجم / فارسی

asad-ul ġāba fī maʻrifat-iṣ ṣaḥāba (t.)

ابن‌اثیر کتابی در معرفه اصحاب پیغمبر در شش جلد فراهم آورده که حاوی شرح حال هفت‌هزار و پانصد تن از بزرگان اسلام است. در این کتاب او برای اختصار از رموزی استفاده کرده است. این کتاب در زمان قاجار به‌زبان فارسی برگردانده شده است. مشخص نیست که نسخه‌های زیر از یک مترجم هستند یا نه.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵۹

آغاز: بسمله، چنین گوید نگارنده این اوراق الشیخ الامام العالم الحافظ البارع الاوحد بقیه السلف عزالدین ابوالحسن علی بن محمد بن عبدالکریم الجزری معروف بابن اثیر؛ **انجام:** اسمش احمد استخراج کرده اند و او را ابن منده و ابونعیم بهمین قدر مختصراً

حاوی مقدمه و شرح حال پیغمبر اسلام و صحابه کبار تا «اسعد الخیر» می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب؛ کاغذ: فلفل نمکی، جلد: مخمل بنفش با گل و بوته، کوبیده مقوایی، ۱۱۰گ، ۱۴ سطر (۱۲×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۴ - ۵۴]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۱

آغاز: بسمله، کتاب سوم از ترجمه کتب اسد الغابه فی معرفة الصحابه. اوس بن حذیفه؛ **انجام:** و بلال بلاغت بود و او را فرزندی شود محدثین ثلاثه بشرحی که مذکور شد او را استخراج کرده اند

کتاب سوم از ترجمه اسدالغابه، از شرح حال «اوس بن حذیفة بن

ربیعة بن ابی عمر و بن وهب بن عامر بن یسار بن مالک بن حظیظ بن جشم ثقفی» تا شرح حال «بلال بن رباح مکنی به ابی عبدالکریم»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: طهران؛ با سرلوح؛ کاغذ: فرنگی فلفل نمکی، جلد: مخمل بنفش با گل و بوته، کوبیده، مقوایی، ۱۱۵گ، ۱۴ سطر (۱۱/۵×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۵/۵ سم [ف: ۴ - ۱۸۰]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۴

آغاز: بسمله، کتاب دوم در ترجمه جزء اول از کتاب اسدالغابه؛

انجام: بر این چون مقتضی نبوده باختصار کوشیدیم

کتاب دوم، از ترجمه حال «اسد بن زراره بن عدس بن عبید بن ثعلبه بن غنم بن مالک بن نجار» تا «اوس بن حدثان بن عوف بن ربیعه بن سعبر بن یربوع بن واثله بن دهمان بن نصر بن معاویه بن بکر بن هوازن»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قزوینی عاشوری، تا: ۱۳۱۱ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب؛کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل بنفش با گل و بوته مقوایی، ۱۴۰گ، ۱۴ سطر (۱۱/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۴ - ۲۴۹]

● **الاسدیة فی انساب العلویة** / انساب / فارسی

al-asadīye fī ansāb-el-'alavīye

مختاری، محمد قاسم بن حسن، ق ۱۰ قمری

moxtārī, mohammad qāsem ebn-e hasan (- 16c)

به درخواست: ابوالعلی سید صدر امیر اسد الله مرعشی

در دیباچه کتاب خود از شاه طهماسب صفوی ستایش نموده و زنجیر نسب او را به امام موسی کاظم می‌آورد و ازجمله محامد شاه طهماسب این می‌داند که میر ابوالعلی اسدالله حسینی مرعشی را به‌مقام صدارت انتخاب نموده است. سپس به ذکر «مقدمه» در نسب امیر المومنین و اولاد او پرداخته و در پنج «فصل» انساب سادات علوی را می‌آورد: ۱. ذکر عقب امام حسن (ع)؛ ۲. ذکر عقب امام حسین (ع)؛ ۳. ذکر عقب محمد حنفیه؛ ۴. ذکر عقب حضرت ابوالفضل؛ ۵. بیان عقب عمر الاطرف. نام این کتاب را الذریعه «الرسالة الاسدیة فی نسب السادة المرعشیة» آورده است.

آغاز: ۱: انسب کلامی که از شمائم روایح آن دماغ جان عالی نسبان صوامع قدس معطر گردد و اقرب نظامی که از نسایم فوایح آن.

۲:بعد الحمد و الثناء چون معرفت انساب بموجب حدیث و کتاب امری است مهم خصوصاً نسب احفاد بتول عذرا.

انجام: و اولاد جعفر الملک متفرق اند و بیشتر در تلبان بوده اند و بقیه اولاد محمد عمر الاطرف در مصر و شام و حله هستند.

[احیاء الداثر من القران العاشر /۱۸۸؛ الذریعه ۶۶/۱۱؛ فهرستواره منزوی ۲۰۰۶/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۹۹

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۳۷۸) [ف: ۱۵ - ۱۷۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۸۵

خط: نستعلیق، کا: افضل الملک غلامحسین بن مهدی زندی، تا: قرن ۱۳؛ ۳۵ص (۴۶۲ – ۴۹۶) [مختصر - ف: - ۵۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۸۷/۱

آغاز: برابر ۲؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن طباطبائی تبریزی، تا: ۱۴ محرم ۱۳۰۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۴گ (۱پ-۵۴ر)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۹۹]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۰۳

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن عبدالقدیر سرابی، تا: شعبان ۱۳۲۱ق، برای میرزا کاظم خان امین الوزاره؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن لایی قهوه‌ای، ۵۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۰/۳سم [ف: ۲ - ۲۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۱۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۳۱

آغاز: برابر ۲

خط: نسخ، کا: محمد علی عبرت، تا: شوال ۱۳۴۵ق؛ کاغذ: کاغذ فستقی آبی، جلد: میشن سیاه لایی، ۲۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۰/۷سم [ف: ۲ - ۲۳]

● **الاسراء الی المقام الاسراء** / عرفان و تصوف / عربی

al-asrā' ila-l maqām-il asrā'

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e 'arabī, mohammad ebn-e 'alī (1166 - 1241)

آغاز: قال العبد المعترف المشرف الحضرة الالهیة ... أما بعد فانی قصدت معشر الصوفیة أصل المعارج العقلیة و المقامات الروحانیة و الأسرار الالهیة و المراتب العلیة القدسیة

انجام: فقد أعطیت المفتاح لمن شاء فلیفتح و الحمدلله علی ما منح و صلی الله علی محمد الأعز الأصبح سیدنا النبی العربی

چاپ: تهران، طهوری: ۱۳۷۲ش؛ بیروت، محقق: سعاد الحکیم، دندرة للطباعة و النشر، ۲۶۳ص، ۱۴۰۸ق.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۰۴/۲-ف

نسخه اصل: دانشگاه پرینستن ش ۵۹۴۲؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۰۹گ (۳۵پ-۱۴۳ر) [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۶۳]

۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶/۱۱

خط: نستعلیق، کا: عطاء الله بن نظام حسینی بخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵گ (۹۷پ-۱۱۱ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ - ۹۸]

● **الاسرار** / کیمیا / عربی

al-asrār

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakaryīā (866 - 926)

چاپ: تهران، جامعه تهران، چاپخانه حیدری، ۱۲۸ص، ۱۳۴۳ق.

[دیباچه دانش پژوه در آغاز چاپ این کتاب در ۱۳۴۳]

شرح و حواشی:

۱- سر الاسرار (ترجمه)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۰

آغاز: یبقا مصعدا او مختقا احمر و شمعه بماء النوشادر؛ **انجام:** و آخر ذلک کله الحل و العقد ثلاث دفوع تم ذلک و الحمد لله وحده.

جزء اول آن در این نسخه افتاده و چند صفحه آخر آن بحث در تکلیس طلا و نقره و نحاس به اقسام آن می‌کند. از صفحه ۴۴ جزء ثانی کتاب اسرار شروع و تا آخر نسخه این جزء و جزء ثالث می‌آید، در جزء دوم تکلیس بقیه فلزات مورد عمل در کیمیا ذکر می‌شود و سپس تشمیع شرح می‌گردد و تشمیع همه فلزات مورد عمل در کیمیا بیان می‌شود و بعد ابواب التحلیل گشوده می‌گردد و در این جزء و جزء ثالث تحلیل بالمیاه الحادة و تحلیل گشوده می‌گردد و در این جزء و جزء ثالث تحلیل بالمیاه الحادة و تحلیل بالمیاه بالزید و تحلیل بالرطوبه و تحلیل بالدن و تحلیل بالمرجل و تحلیل بالعمیا و تحلیل بالکروس و الحب و تحلیل بالتقطیر می‌آید و بعد ابواب عقد یعنی عقود چهارگانه شرح و بعد از آن انواع تصعید و سپس ابواب تدبیر بیان می‌شود و به آخر ابواب معدنیه می‌آید. در صفحه آخر از نصف صفحه باب عمل قمر از کتاب فاضل حسان بن عیسی شروع و هنوز چهار سطر از این باب نیامده نسخه به پایان می‌رود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ابتداء نسخه از برگ ۴۱ شروع می‌شود به ظاهر ۴۰ برگ اول کتاب این نسخه افتاده در حقیقت تعداد برگ‌های آن ۵۷ می‌باشد ولی چون شماره و برگ آخر مورد لحاظ است لذا عدد برگ‌ها ۹۷ آمده؛ کاغذ: فرنگی، حنایی، جلد: میشن تریاکی مقوایی، ۹۷گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۶۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۹۲/۳

بخشی از کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق، جا: دارالسلطنه اصفهان؛ در حاشیه کتاب یادداشت‌های مختصری در کیمیا آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۵گ (۶پ-۱۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۶۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵۸-ف

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳ [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۲۸۲]

● **اسرار** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār

شمس تبریزی، محمد بن علی، ۵۸۲؟ - ۶۴۵ قمری

šams-e tabrīzī, mohammad ebn-e ʻalī (1187 - 1248)

مطالب متفرقه‌ای است در مباحث اعتقادی و اخلاقی با شواهدی قرآنی و روایی و شعری و حکایات که با بیانی ساده و خالی از قواعد ادبی بیان شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۴/۶

آغاز: گفتم آدمی می‌باید در همه عمر یکبار زله کند باقی همه عمر مستغفر آن باشد من اشبه اباه فما ظلم و تقریر زلت آدم و توبه او سبب نزول

نسخه اصل: کتابخانه مولانا، قوفیه - ترکیه ۷۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر ذیحجه۷۵۴ق؛ ۳۶ص (۳۱۵-۳۵۰) [عکسی ف: ۴ - ۹]

● **الاسرار** / عرفان و تصوف / عربی

al-asrār

صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق، ۶۰۷ - ۶۷۳ قمری

sadr-od-dīn qūnīyavī, mohammad ebn-e eshāq (1211 - 1275)

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه نکتة من اسرار الحق الناطق بها علی السنة موجوداته من ... باختلاف عباراتها و بحسب مفهوماتها

انجام: و کذلک نسأل من الله الکریم الجواد أن یرزقه هذه المقامات بفضله و سعة رحمته، إنه ولی الإجابة

اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶/۱۰

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: عطاء الله بن نظام حسینی بخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۵گ (۹۳ر-۹۷ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ - ۹۸]

● **الاسرار** / کیمیا / عربی

al-asrār

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۲۱/۵

بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۶ش۴ - ۱۰۲]

● **اسرار الآیات** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ol-āyāt

قاینی، کافی بن محتشم، ق۱۱ قمری

qāyenī, kāfī ebn-e mohtašam (- 17c)

در آن از نبوت مجهول ارسطو و سخن «نبی کامل و حکیم فاضل زرادشت در کتاب زند» و از رساله «فیض الهی» ابن سینا و از ابوعبدالله محمد الرازی و «مابعدالطبیعة» و «فلسفه اولی» ارسطو

یاد شده است. در باب ۱۲ نامه‌ای است فلسفی از «خردمند فاضل و دانشور کامل محمد المحسن الاصفهانی اندر اثبات علم احکام النجوم» و گویا مراد او معزالدین محمد بن تقی الدین محمد حسینی اصفهانی باشد که در «التسهیل» از او یاد کرده و گویا از او است که به «الفیلسوف الاستاد المفیض» (مانند «المحسن» در اینجا) تعبیر نموده است. فهرست باب‌های این رساله چنین است: ۱. در آن‌که به چیست که برخی از مردم که از دنیا اعراض نموده باشند روزگاری چیزی نخورند؛ ۲. در آن‌که به چیست که گروهی کارهایی بکنند که دیگران آن را نکنند؛ ۳. در آن‌که چسان از غیب آگاهی توان داد و وحی و خواب چیست؛ ۴. در آن‌که کاهنی چیست و کهانت به چه پدید آید؛ ۵. در آن‌که والهان چگونه از غیبت آگاهی دهند؛ ۶. در آن‌که گروهی دیگر به چه از غیبت آگاهی دهند، و وجود جن به چیست؛ ۷. در آن‌که خوارق عادات به چه پدید آید؛ ۸. در آن‌که جادویی چه بود؛ ۹. در آن‌که چشم زخم به چه باشد؛ ۱۰. صحت عزایم و تعاویذ؛ ۱۱. کیفیت وجود طلسمات و نیز نجات و آنچه بدان متعلق است؛ ۱۲. در آن‌که به چه وجه تقدمه معرفت به علم نجوم چون به حاصل آید از گفتار حکیم فاضل محمد محسن؛ ۱۳. کیفیت وجود زیارت مشاهد و گورستان؛ ۱۴. سبب استجابت دعوات؛ ۱۵. در آن‌که روا نبود که دنیا از پیمبری یا امامی خالی باشد؛ ۱۶. در آن‌که سبب اختلاف مردم به چیست؛ خاتمة الکتاب در آنکه این رساله بعد از علوم حکمت باید خواند.

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... و بعد این رساله‌ای است که برای هدیه مجلس عالی والد اجل اکرم زاده الله علوا نبشتم و اندرو باز نمودم چگونگی پیدایش غرایب و عجایب و شگفتیهایی که بدین گیتی اندراست و سخن را دشوار یاد نکردم و حقیقت آنچه خواستم بچند باب روشن گردانیدم

چاپ: در رسائل عرفانی و فلسفی حکیم قاینی (تهران، انتشارات علمی فرهنگی)

[فهرستواره منزوی ۶۰/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸۱/۵-ف

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... و بعد این رساله‌ای است که برای هدیه مجلس عالی والد اجل اکرم زاده الله علوا نبشتم و اندرو باز نمودم چگونگی پیدایش غرایب و عجایب و شگفتیهایی که بدین گیتی اندراست و سخن را دشوار یاد نکردم و حقیقت آنچه خواستم بچند باب روشن گردانیدم؛ **انجام:** باب پانزدهم اندر آنکه روا نبود که گیتی از پیامبری یا امامی که به روح قدسی موید بود خالی باشد و بیان آن

نسخه اصل: نسخه آقای شیخ آقا بزرگ تهرانی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با همان‌گونه حواشی ضیاء الدین محمد، ص ع به‌خط نستعلیق گویا از خود مؤلف و گزیده مانند است؛ ۴۷گ (۸۳پ-۱۲۹پ) [فیلمها -ف: ۱ - ۷۴۸]

● اسرار الآیات و انوار البینات / تفسیر / عربی

asrār-ul āyāt wa anwār-ul bayyināt

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ قمری

sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

گفتاری در اسرار آیات الهی در مخلوقات او که با روش فلسفی وعرفانی تدوین شده است. این کتاب دارای یک «مقدمه» و ۳ «طرف» و هر طرف دارای چند «مشهد» است: المقدمة فی بیان طریق السالکین؛ طرف ۱. علم الربوبیة، در سه «مشهد»: ۱) معرفة الحق الاول جل ذکره و وحدانیته، ۲) صفاته و اسمائه، ۳) دوام الهیته و وجود رحمته؛ طرف ۲. افعاله سبحانه، در چهار «مشهد»: ۱) حدوث هذا العالم، ۲) تحقیق الانقراض و النهایة و اثبات الغایة کالبدایة للدنیا، ۳) احکام المخلوقات الواقعة فی سلسلة العود الیه تعالی، ۴) بیان النبوة و احکامها؛ طرف ۳. علم المعاد، در سیزده مشهد: ۱) بیان الفطرة الاولی للانسان، ۲) علم الساعة و سر القیامة، ۳) تحقیق القبر و عذابه و ثوابه، ۴) البعث و الحشر، ۵) الصراط، ۶) نفخ الصور، ۷) نشر الصحف و ابراز الکتب، ۸) المیزان و الحساب، ۹) الجنة و النار و ابوابهما، ۱۰) الزبانیة و عددها، ۱۱) الزبانیة و عددها، ۱۲) شجرة طوبی و شجرة الزقوم، ۱۳) کیفیة تجدد الاحوال و الاثار علی اصحاب الجنة و الصحاب النار

آغاز: بسمله، نحمدک اللهم یا من بیده ملکوت الارض و السماء و الیه یتشوق و یدور الاشیاء ... اما بعد فیقول انزل خلق الله ... محمد الموعد بصدرالدین هذابیان للناس و هدی و رحمة للمتقین ... هذه انوار علوم الهیة و اسرار مسائل ربانیة و مقاصد قرآنیة مستفاد من آیات الکتاب المبین ... سمیتها باسرار الآیات و الانوار البینات

انجام: و اصبحت القوه النفسانیة مخترعة للصور الخیالیة علی الوجه الاقوی فصار الحس و الخیال و اصلاح و المتخیل بعینه محسوس و المحجوب مکشوفا و المعلوم حاضراً کقوله علمت نفس ما احضرت

چاپ: تهران، ۱۳۱۹ق، رحلی، ۱۲۰ص، همراه با نصف کتاب عرشیه ملاصدرا؛ طهران، سنگی، ۱۳۲۲، رحلی، ۶۱۶+۱صص؛ شیراز، سنگی، ۱۳۳۲، رحلی؛ با تحقیق سید محمد موسوی، تهران، انتشارات حکمت، ۱۳۸۵ش (به انضمام تعلیقات ملا علی نوری)

[الذریعة ۳۹/۲؛ مشار عربی، ص۵۰؛ ریحانه ۴۱۷/۳؛ منزوی 7/1]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۱۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳ - ۷۰]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸۹/۱ حکمت

خط: نسخ، کا: عبدالواحد بن محمد امین شیرازی، تا: ۱۰۹۴ق؛

افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج سرخ مقوایی، قطع: رحلی [ف: ۲- ۵۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ محشی با نشان «النوری»؛ واقف: درة السلطنه ملك زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی یك‌لا، ۹۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۲۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ پشت ورق اول ارکان اربعه سلوك و چند بیت در شأن امیر مؤمنان (ع)؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۲۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۳/۱۲-ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ذکر بعض الحکماء ان فی بدن الانسان اربعه آلاف حکمه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ در برگ پایان فهرست قاعده‌های موجود در این نسخه تا «قاعده فی فضل معرفة الانسان نفسه» به خط کاتب؛ کاغذ: فرنگی ضخیم شکری، جلد: تیماج مشکی، ۳۹ص (۱۷۲-۲۱۰)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۲۳۶]

۶. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۲۴۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذ گلدار مغزی میشن، ۷۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۷/۵سم [ف: ۱ – ۳۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۳۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی، ۲۴۷ص (۱-۲۴۷)، ۲۱ سطر (۸×۱۹) [ف: ۱۲ – ۲۶۴۳]

۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۳/۲ حکمت

به پایانش نرسانده است؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ محمد شفیع بن محمد مقیم طغایی شیرازی نواده ملاصدرا این نسخه را با نسخه اصل به خط مصنف در ۱ ذیقعده ۱۱۱۵ مقابله نموده است؛ جلد: تیماج مشکی مقوایی، قطع: رحلی [ف: ۲ – ۵۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۷۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالملك بن محمد ابراهیم بوناتی، تا: چهارشنبه ۹ ربیع الاول ۱۱۲۸ق، جا: مدرسه رفیعه امامیه شیراز؛ سال ۱۱۲۹ مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ (۱پ-۱۰۳پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ – ۳۸۳]

۱۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین، تا: یك‌شنبه آخر شعبان ۱۱۶۰ق؛ مجدول، دارای سرصفحه زیبا، کاتب به‌یك واسطه از نسخه مصنف نقل کرده؛ جلد: شمیز عطف کالینگور، ۱۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱ – ۳۵۸]

۱۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۳۷

آغاز: و ملکه و ملکوته و العلم بالیوم الآخر ... قاعدة اعلم ان محبة الدنیا و الکفر یتلازمان؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد کاظم خوانساری اصفهانی، تا: جمعه ۲ رجب ۱۱۸۶ق، جا: زنجان؛ تملك: محمد حسین جلیلی؛ کاغذ: نخودی فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۹۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲۶]

۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۶/۸

خط: تحریری، کا: محمد باقر دزفولی موسوی صدرالدین، تا: ۱۱۹۵-۱۱۹۶ق، ناتمام؛ ۳۹گ، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۳ – ۴]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل فی بطلان الشطحیات اللمتصوفین و ضرر استماعها للمسلمین. اعلم ان المراد بالشطح ... و اما ابو یزید البسطامی فلا یصح عنه

خط: نسخ تحریری، تا: قرن ۱۳ق، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «نوری دام ظله»؛ کاغذ: نازك اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی سیر، ۱۰۶ص (۱-۱۰۶)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۹ – ۲۵۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۰۹/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ – ۱۰۹]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹/۱۰

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا،تا:قرن۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹۸ص (۳۳۹ – ۵۳۶)، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۴۰]

۱۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۲۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۵گ (۸پ-۷۲ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۱۶۰]

۱۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۳۳

خط: نسخ، کا: سید تقی موسوی، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲ – ۱۳۷]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۵

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان‌های «نوری رحمه الله» و «ج»، ابتدای نسخه یادداشت مفصل نعمت الله بن محمد باقر احقاق جهرمی زرگر درباره افتادن فرزندش احتجاب از بام پنجدری و بهبود یافتنش در ۲۶ ربیع الاول ۱۳۵۱ تقریباً دوازده دقیقه قبل از غروب و چند بیت شعر به خط خودش، به همین خط نام کتاب را «مفاتیح باب الجنة و الرضوان» دانسته‌اند، با یادداشت کتابخانه محمد کریم اشراق جهرم ۱۳۵۵ و یادداشت اهدایی آقا محمد کریم اشراق و برادران احقاق، در پایان یادداشتی از همان احقاقی در ۴ جمادی الاول ۱۳۵۱ق؛ مهر: «رحمت الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴۱گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۰ – ۱۸۹]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:1/15 خوئی

این رساله در فهرست نیامده از فهرست رایانه‌ای ۵۱ ذکر شد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶ص (۲۹۹-۳۰۴) [ف: ۷ - ۲۶۲]

۱۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۸۰/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: عبدالجلیل حسینی زنجانی، تا: ۱۲۱۴ق؛ جلد: چرم مشکی، ۹۵گ (۲پ-۹۶پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱-۲۴۹]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، کا: احمد بن محمد حسینی، تا: شوال ۱۲۱۶ق؛واقف:نائینی؛۸۲گ،۱۷سطر،اندازه:۱۵×۲۰سم[ف:۴- ۴۰۵]

۲۱. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز: برابر

خط: نستعلیق نزدیک به نسخ، کا: محمد بن شیخ صالح بحرانی، تا: جمعه ۲۶ ربیع الثانی ۱۲۱۹ق؛ مصحح، در برگی قبل ازکتاب فهرست قواعد آن نوشته شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: - ۸۲]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴۶/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی خیری ایرایی استرآبادی، تا: ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۶)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۶۸۸]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۹۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۰۰گ (۱-۲۰۰)، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۰۳۸]

۲۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۷

خط: نستعلیق، کا: عشور علی، تا: ۱۲۳۴ق، جا: اصفهان، مدرسه نیماورد؛ افتادگی: آغاز؛ در آغاز نسخه تفسیر «خلق السموات و الارض فی ستة ایام» از ملاصدرا و اشعاری از حکیم سنائی است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۹گ، ۲۳ سطر ۸/۵×۱۴، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۵۵]

۲۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۳۸

خط: نسخ، کا: سید تقی بن میر حسین موسوی قاینی، تا: ۱۲۳۴ق [ف: ۳۵]

۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱ /۷۸۹۴-۵۳/۱۰۴

آغاز: جواهر عالم الملکوت و ینکشف بها انوار عالم الجبروت فیها قرة عیون السالکین و شفاء صدور المومنین ... و جمعتها فی مقدمة و اطراف و مشتملة علی مشاهد؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی جزی انزانی استر آبادی برای سید احمد موسوی استر آبادی، تا: ۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۴۰]

۲۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۵۳

خط: نسخ، کا: المولی محمد باقر خراسانی، تا: شعبان۱۲۴۲ق؛ محشی از نوری به دو خط یکی با نشان «دام ظله» و دیگری «نور الله مرقده»؛ تملک: محمد با مهر؛ جلد: چرم قرمز، ۱۰۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۲ - ۱۵۷]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: میرزا ابوالقاسم، تا: ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: میان برگ‌های ۱۰پ و ۱۱، ۱۶پ و ۱۷، ۱۷پ و ۱۸، ۱۸پ و ۱۹ و ۸۶پ و ۸۷؛ محشی با امضای نوری، در برگ ۹۱پ اشعاری به فارسی و عربی؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن مقوایی، اندرون جلد کاغذی نخودی، ۹۱گ، ۲۱ سطر (۷/۳×۱۴)، اندازه: ۱۴/۳×۲۱ سم [ف: ۱۴ - ۱۴۵]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تطهرهم تطهیرا و نو قلوبهم بایات المحکمة و الایمان تنویرا.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی، ۲۰۶ص(۱-۲۰۶)،۱۸سطر(۸×۱۴)،اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۷ - ۲۰۶]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج زرد یک‌لا، ۱۰۷گ، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹ - ۵۷]

۳۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲۸]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶/۲۹

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۱۵ص (۶۰۷-۷۲۱)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۵۶۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۸/۱۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۴۳۲]

۳۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۹۶/۱

خط: نستعلیق، کا: کلبعلی خادم سرکار فیض آثار روضه رضوی، تا: ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره ای؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۸۳گ (۱-۸۳پ)، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۷۷۱]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ با سرلوح مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، ۱۷۳گ، ۱۵ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸ - ۳۴۰]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۲۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: حسین علی بن محمد علی

نهاوندی، تا: جمعه شعبان ۱۲۴۴ق، جا: اصفهان؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، آهار مهره، ۶۲گ (۱–۶۲)، ۲۲ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲۸ - ۵۱]

۳۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۸ ذیقعده ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۲۳۱گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴۵۵]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۰/۳-ف

خط: نسخ، کا: شیخ ابن ابی الحسن محمد نایینی مصاحبی، تا: ۲۵ صفر ۱۲۴۵ق [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۹]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۶

آغاز و انجام:برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ابوالحسن نائینی مصاحبی، تا: ۱۲۴۵ق؛ کاغذ: ایرانی و مهره شده، جلد: تیماج سبز، ۲۰۰ص، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۲]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۱/۱

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن تنکابنی، تا: ۱۲۴۸ق، جا: اصفهان، مدرسه میرزا حسین، به‌جهت علم الهدی السید المرتضی؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۵گ (۱پ–۷۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۹]

۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۹۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۸ق، جا: تبریز؛ ۸۳گ (۱پ–۸۳ر) [ف: ۲ - ۱۴]

۴۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد کاظم خراسانی قاینی، تا: شوال ۱۲۶۱ق؛ نسخه نخست در تملک محمد کاظم اعتضاد الاسلام بوده، سپس آن را به کتابخانه خانقاه هدیه نموده؛ کاغذ: ایرانی زرد، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۳۵۲ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۲سم [ف: ۱ - ۹۷]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۲۱۸گ، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۷]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: نجفعلی بن محمد علی نهاوندی، تا: سه‌شنبه ۶ شوال ۱۲۶۴ق، برای میرزا محمد حسن؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۶۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳۵ - ۵۷]

۴۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۴۹/۴

خط: نستعلیق، کا: هاشم بن ابراهیم حسینی، تا: ۱۲۶۴ق، ۷۰گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۳۱]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۹

خط: نستعلیق، کا: ساوجبلاغی، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۷ق، به‌فرموده آخوند ملامصطفی نجم آبادی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد ضربی، ۸۳گ، ۲۵ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۷۰۳]

۴۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۱۹

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد حسین یزدی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ ربیع الثانی؛ در برگ اول یادداشتی به خط محمد تقی قمی الاصل طهرانی به تاریخ ۱۲۷۰ که در سرای حاج ملا علی در تهران نوشته است؛ جلد: چرم زرد، ۱۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [مؤید: ۲ - ۲۶۰]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۸۹گ (۱پ–۸۹ر)، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۹۲۲]

۴۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۴-الف/۴۹۲/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: عبدالله معلم خفری، تا: ۱۶ ذیحجه ۱۲۷۹ق، حسب فرمایش لطفعلی خان بن آقا محمد؛ جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۱۳۱ص، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۸۹]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن محمد حسینی شیروانی، تا: ۸ رمضان ۱۲۸۰ق؛ ابتدای مجموعه یک صفحه از کاتب در معنای حدیثی از رسول اکرم با امضای «ح ن شیروانی» در آخرین برگ هم روایتی از ایشان آمده؛ انتقالی از مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری در اردیبهشت ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، ۶۷گ (۲پ–۶۸پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۵۶]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۶ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد رحیم، تا: سلخ جمادی الثانی؛ مهر: «محمد بن صادق الحسینی ۱۲۸۳» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج نارنجی با جدول و کمند، ۱۱۶گ، با احتساب برگ‌های اضافی، ۲۰ سطر، قطع: وزیری بزرگ [ف: ۲۴/۲ - ۲۰۷]

۵۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: عبدالصمد بن محمد صادق، تا: پنج‌شنبه ۶ شوال ۱۲۸۳ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۱۵۶]

۵۲. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۲۸/۱

خط: نستعلیق، کا: محمود موسوی تونی، تا: جمعه ۲۴ رمضان ۱۲۸۵ق، جا: شیراز، مدرسه میرزا علی اکبر؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۵گ (۱پ–۹۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [دیانی - ف: ۱۰۱]

۵۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۴۳

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: دهه آخر جمادی الثانی ۱۲۹۳ق؛ در

پایان پاسخ صدرا به بعض افاضل ابهر افزوده شده و کاتب نسخه خود را نوه صدرا می‌داند؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۴ - ۱۷۲]

۵۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۵

آغاز و انجام: برابر

کا: محمدسمیع بن محمدجعفر، تا: صفر ۱۲۹۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۹۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۳]

۵۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ محرم ۱۲۹۷ق؛ ۱۷۳گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۷]

۵۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: سلمان حسینی، تا: جمعه غره صفر ۱۲۹۹ق، به‌دستور آقا میر سید محمود منشی باشی؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا،۸۷گ،۲۰سطر،اندازه:۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۰۹]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۲۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۴ - ۴۳]

۵۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۲۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۳]

۵۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۰۳/۵

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف و کتاب به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۵۶ر-۶۲ر) [ف: ۵ - ۱۷]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۶۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، مشکی، ۲۰۰ص (۱۳-۲۱۲)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۵ - ۷۴]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۱۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی نارنجی دارای ترنج، ۱۸۹ص (۱-۱۸۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۹ - ۲۴]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به‌امضای نوری گویا همان آخوند ملاعلی نوری حکیم باشد؛ واقف: فهرستی؛ ۱۱۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴ - ۴۰۶]

۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۷۹/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن ملا حسین بن حاجی قربان علی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: نو، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۵۰۴]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۱-۳۵/۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۷۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۳۹]

۶۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۴۴/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۴ص (۱۰-۸۳)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۴۹]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۳۶-۵۱/۹۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۳گ، ۱۶-۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۴۰]

● **اسرار ابتلاء الاولیاء** / تاریخ معصومین / فارسی

asrār-e ebtelā'-ol owlīyā'

کزازی، محمد شفیع بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

kazzāzī, mohammad šafī' ebn-e mohammad hoseyn (-19c)

اهدا به: محمد شاه قاجار

تاریخ تالیف: ۱۲۰۸ق

مؤلف کتاب را پس از «بحری البکاء» و به نام محمد شاه قاجار تألیف کرده است و هر دو کتاب در سوگواری است. در چند «مقدمه» و چند «روضه» و چند «بلیه» و یک «خاتمه» تنظیم شده است. نام مؤلف و کتاب و شاه در دیباچه هست.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی خلق بحسب معرفته قصبة الیاقوت عن عالم اللاهوت و جعلها اربعة عشر عقداً اجابة

انجام: امین رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۳۳۱

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا نسخه اصل است؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج زرد مقوایی، ۱۴۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم[ف:۳-۱۲۴]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نجفعلی انجدانی، تا: ۱۲۰۸ق؛کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، نقاشی بوم تریاکی گل و بوته زر و شنجرف، ۱۸۶گ، ۱۷ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۱۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نجف علی انجدانی، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱۷۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱/۳۳ - ۱۱۰]

● **اسرار الابرار** / تراجم / فارسی

asrār-ol abrār

؟ هروی، داود بن مسعود

heravī, dāvūd ebn-e mas'ūd

ویژگی‌ها و حالات گروهی از رجال طریقت عرفان.

۱. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۹۱عکسی

شرح حال مشایخ منطقه غور و غرجستان و کشمیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۶۵ق [جنگ: ۱ - ۴۴۳]

۲. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۲۵عکسی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۶۶ق، ۱۹۶گ [جنگ: ۱ - ۴۴۲]

● **اسرار الابرار و اخبار الاخیار** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ol-abrār va axbār-ol-axyār

وابسته به: تذکرة الاولیاء؛ عطار، محمد بن ابراهیم (۵۳۷-۶۲۷ق)

گزیده تذکرة الاولیاء عطار است، با فهرست در دیباچه.

تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹۲/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله مستحق الحمد لوجوب و مستوجب الشکر لکمال الجود ... بدانکه این اوراق مشتل است بر ذکر بعضی اسامی کبار اولیا و علما و سادات و مشایخ و زهاد سلف و طرفی از قصص و مقامات و سخنان ایشان ... و این کتاب را اسرار الابرار و اخبار الاخیار نام نهاده شد و از کتاب تذکرة الاولیا [و تبصرة الاصفیا] که شیخ فریدالدین عطار ساخته است اختیار کرده‌ایم؛ **انجام:** و بسعادت ابدی پیوست.

خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین بن ابراهیم معلم بلگیجانی، بی‌تا؛ شماره میکروفیلم: ۹؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی با لولا، ۷۴گ (۱۴۷پ-۲۲۰ر)، ۱۷ سطر [نشریه: ۲ - ۲۱۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۶۹/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۶۲۵]

● **اسرار الاخیار و الابرار** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ol-axyār va-l-abrār

در سلوک عرفانی

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۸۹/۳

آغاز: اسرار الاخیار و الابرار من مشایخ ترکستان. بسمله. شرایط سلوک اول نفی خیال است؛ **انجام:** فی آناء اللیل و اطراف النهار.

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: مقوای پارچه‌ای، ۸ص (۱-۸)، ۱۳ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۴ - ۳۶۳۹]

● **اسرار الاذکار** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ul aḏkār

عنقا طالقانی، ابوالفضل بن علی، ۱۲۶۶ - ۱۳۳۳ قمری

'anqā tāleqānī, ab-ol-fazl ebn-e 'alī (1850 - 1915)

آغاز: بسمله. تخلقوا باخلاق الله. از مشایخ بزرگوار نقل شده است از حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام که حضرت رسالت پناهی خاتم صلی الله علیه و آله و سلم به عشق و محبت خود بیان کرده اند که مرا راهنمایی فرما به معشوق ازلی و حبیب لم یزلی جاء فی الخبر قال علی علیه السلام یا رسول الله دلنی علی اقرب الطرق الی الله و اسهلها علی عباده و افضلها عندالله تعالی فقال رسول الله علیه و آله یا علی علیک بذکر الله تعالی فی الخلوة فقال علی علیه السلام کیف اذکر یا رسول الله (ص) فقال و غمض عینیک و سمع منی ثلاث مرات و علی یسمع ثم قال لا اله الا الله ثلث مرات و النبی علیه السلام یسمع.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴-عنقا

انجام: این عمده غامض به غیر عشق حل نگردد و السلام.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۴۵ص، ۲۶ سطر، قطع: رقعی [نشریه: ۵ - ۷۴۷]

● **اسرار الاصول** / اصول فقه / عربی

asrār-ul usūl

لاریجانی، علی بن چراغعلی، ق۱۳ قمری

lārījānī, 'alī ebn-e čerāq-'alī (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۹۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الجنه مقرا للمتقین؛ **انجام:** من سنه الف و ماتین و خمس و ستین حامدا مصلیا و الحمدلله رب العالمین

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق [رایانه]

● **اسرار الاطباء** / طب / فارسی

asrār-ol-atebbā'

نظام الدین گیلانی، احمد بن محمد، - ۱۰۵۹ قمری

nezām-od-dīn-e gīlānī, ahmad ebn-e mohammad (- 1649)

اهدا به: سلطان عبدالله قطب شاه فرمانروای گلکنده (۱۰۲۰-۱۰۸۳ق)

محل تألیف: حیدر آباد هند

این رساله در ۴ «فصل» نوشته شده است: ۱. داروهایی که شایسته است فرمانروایان با خود داشته باشند؛ ۲- داروهایی که اثر شگفت‌انگیز دارند؛ ۳- داروهایی که اگر با خود دارند اثر دارد؛ ۴- دستورهای بهداشتی. گیلانی در آن از اندروماخوس فرزانه یاد می‌کند و نام هندی برخی از داروها را می‌آورد و آزمایش‌هایی که خود کرده است یاد می‌کند.

آغاز: هو هو و ما هو الاهو. حمد لامحدود و مدح لامعدود مر مالك الملك عالم ... را كه ... عالم و آدم را مصور كرده.
انجام: و تغيير در مزاج راه نمييابد.
[فهرستواره منزوى ۳۲۷۹/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹/۳۱
آغاز: هو هو و ما هو الاهو. حمد لامحدود و مدح لامعدود مر مالك الملك عالم ... را كه ... عالم و آدم را مصور كرده؛ **انجام:** و تغيير در مزاج راه نمييابد. تمام شد رساله اسرار الاطبا تأليف اقل خلق الله نظام احمد گيلانى در بلده حيدرآباد خير بنياد صانها الله عن الافات.
خط: نستعليق چليپا، كا: مير محمد مقيم فرزند مير شاهمير رضوى، تا: شنبه ۱۳ رمضان ۱۰۵۲ق؛ ۱۱ص (۱۸۵–۱۹۵) [ف: ۴ – ۷۱۸]

● **الاسرار الاعظم** / علوم غريبه / عربى
al-asrār-ul-a'ẕam
مؤلف در اين كتاب دعاها و حرزهاى زيادى را براى درمان بيمارىها و امراض ذكر نموده است. او كتابش را در چند «باب» و هر باب را در چند «فصل» كوتاه تنظيم نموده است. مؤلف در كتابش از فخرالائمه با عنوان «قال فخرالائمه» پى در پى ياد مى‌كند و در موردى گويد: «قال فخرالائمه و قد تمت هذه الطريق لما و سمت الكتاب بالشامل فلابد و ان يشتمل الطرق كلها ...». بنابراين، به نظر مى‌رسد كه اين كتاب شرح كتاب «الشامل» باشد. در مصادر، دو كتاب با اين نام در علوم غريبه ذكر شده با اين خصوصيات: الف) «الشامل من البحر الكامل فى الدور العامل فى اصول التعزيم و قواعد التنجيم» تأليف ابوالفضل محمد بن احمد بن جعفر طبسى (– ۴۸۲ق) كه نسخه‌اى از آن در كتابخانه ملك تهران ش ۳۳۴۵ موجود است [فهرست كتابخانه ملك ۲۷۵/۱، بروكلمان ۴۹۶/۱ و ذيل ۹۰۷/۱، معجم المؤلفين ۲۴۷/۸]. گويا نسخه حاضر همين كتاب يا يكى از شروح آن است. ب) «الشامل فى علم الحرف»، تأليف سكاكى [كشف الظنون ۱۰۲۴/۲]. هم چنين در اين كتاب از حافظ حسن بن احمد سمرقندى ياد شده كه گويا همان است كه كحاله در معجم المؤلفين (۵۳۷/۳) وفات وى را در سال ۴۹۱ق ذكر كرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۲۱
آغاز: شكش شككورش شقرانه شورقش اشا شموش بمشقش كشى اشمشاطيل طوشا؛ **انجام:** الدائم القائم الحى القيوم الكريم الاكرم العظيم الاعظم الذى احرز به ربنا السموات اسبع ممن ليسرق السمع و من شر كل دابة الله.
خط: نسخ، بى كا، تا: ۱۲۶۸ق؛ افتادگى: آغاز و انجام، آخرين باب موجود باب سى ام است كه احتمالاً آخرين باب كتاب است؛ عناوين فصول و باب‌ها در حاشيه به فارسى ترجمه شده؛ جلد: گالينگور، قرمز، عطف تيماج سبز، ۷۶گ، ۲۲–۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۳۶ – ۱۸۰]

● **الاسرار الالهية** / كيميا / عربى
al-asrār-ul ilāhīya
الحاكم بالله، منصور بن عزيز، ۳۸۶ – ۴۱۱ قمرى
al-hākem be-l-lāh, mansūr ebn-e 'azīz (997 - 1021)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۲/۴
آغاز: فى بعض الايام نتحدث مع صديقى الجوهرى اذ قد تقدم اليه رجل فسلم و قعد عنده؛ **انجام:** فهذه المياه الثلاثة التى تدخل فى باب الكبير والله تعالى اعلم.
خط: نسخ و نستعليق، كا: اسماعيل بن يحيى مازندرانى، تا: شنبه ۲۹ صفر ۱۲۳۳ق؛ كاغذ: آبى يا كرم يا سبز روشن، جلد: تيماج ترياكى، ۲۳ص (۱۰۲ – ۱۲۴)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱سم [ف: ۴۳ – ۲۱۴]

● **الاسرار الالهية** / فلسفه / عربى
al-asrār-ul-ilāhīyya
حسينى، قوام الدين بن حيدر، ق۱۳ قمرى
hoseynī, qavām-od-dīn ebn-e heydar (- 19c)
وابسته به: الشواهد الربوبية فى المناهج السلوكية؛ صدرالدين شيرازى، محمد بن ابراهيم (۹۷۹–۱۰۵۰)
حاشيه‌اى است با عناوين «قوله–قوله» بر كتاب «شواهد الربوبيه فى المناهج السلوكيه» صدرالدين شيرازى (۹۷۹–۱۰۵۰ق).

تهران؛ ملى؛ شماره نسخه:۳۱۰۱/۲
آغاز: بسمله، حمدله، الاحسان لمن اقام بقوام ربويته على انه معروف بكونه غير معروف ... اما ب عد فيقول الملتجى الى باب ربه الغنى قوام الدين بن حيدر الحسينى؛ **انجام:** و الواجب على ما فهمه الجماعه و هو من قدم الخيال و قول بالتجديد و التشبيه و التوليد بسبة الى الكثرة
خط: نستعليق ريز متوسط، بى كا، بى تا؛ كاغذ: فرنگى شكرى آهار مهره، جلد: تيماج زرشكى، ۲۷گ (۱۶۵–۱۹۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۴ – ۲۲۶]

● **اسرار الامامة = اسرار الائمة** / كلام و اعتقادات / عربى
asrār-ul-imāma = asrār-ul-a'imma
طبرى، حسن بن على، ق۷ قمرى
tabarī, hasan ebn-e 'alī (- 13c)
مؤلف، كتابى در تاريخ و وقايع سقيفه نگاشته بود و چون به رى آمد از وى خواهش نمودند كه كتابى در امامت به فارسى

بنگارد. پس از انجام این کاری و نسخه‌برداری از آن باز درخواست شد که آن را به عربی برگرداند. کتاب حاضر ترجمه همان است با عناوین «اصل - فصل» و اضافه مطالب لازم. وی به‌سال ۶۹۸ به‌تألیف اشتغال داشته است چنانچه در حالات حضرت حجت (ع) این تاریخ دیده می‌شود.
آغاز: اللهم انا نحمدک علی ان جعلتنا من امة محمد خاتم النبیین و سید المرسلین و وفقتنا ان الهمتنا بان کونوا مع الصادقین
انجام: و کیومرث حیوان یقال له ثور و لهم مذاهب و طرق

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: تیماج عنابی، ۱۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۱ - ۱۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر، تا: ۱۸ جمادی الثانی۱۲۹۴ق؛ محشی به فارسی؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۷۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۴۹]

● **اسرار امیرالمؤمنین** / فضایل و مناقب / عربی
asrār-u amīr-il-mu’minīn
گزیده ایست از مشارق الانوار رجب برسی حلی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۷۷/۳
آغاز: فی کشف اسرار امیرالمومنین و امام المتقین علی بن ابیطالب (ع). کلمة علویه یوید و یشید ما اصلنا رواها الشیخ الحافظ رجب بن محمد بن رجب البرسی الحلی فی کتابه المسمی بمشارق الانوار فی کشف اسرار امیرالمومنین (ع) قال و من خطبته قال اما عندی؛ **انجام:** لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم، و امثال هذه من کلماته کثیرة و السلام
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲گ (۸۹ر-۹۰پ)، ۱۲و۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۹×۲۱/۷سم [ف: ۹ - ۱۴۰]

● **اسرار امیرالمؤمنین (الفصل الثانی فی)** / فضایل و مناقب / عربی
asrār-u amīr-il mu’minīn (al-faṣl-uṯ ṯānī fī)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۶/۳-عکسی
آغاز: آعازفصل دوم: الفصل الثانی فی اسرار امیرالمؤمنین علی (ع). انه لما ولد فی البیت الحرام و کعبة الملک العلام خر ساجدا ثم رفع راسه الشریف فاذن و اقام و شهدالله بالوحدانیة و لمحمد بالرسالة و لنفسه بالخلافه
ناشناخته. فصل یکم که آغازش افتاه است، با سربندهای «و من ذالک»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۸ص (۹۷-۱۲۴) [ف: ۱ - ۲۸۵]

● **اسرار الانبیاء و انوار الاصفیاء** / حدیث - فارسی
asrār-ol-anbīyā’ va anvār-ol-asfīyā’
کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ قمری
kāšānī, habīb-ol-lāh ebn-e ‘alī madad (1846 - 1922)
وابسته به: الجواهر السنیة فی الاحادیث القدسیة؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)
ترجمه تحت اللفظی است از کتاب «الجواهر السنیة» شیخ حر عاملی که احادیث قدسیه را در آن گرد آورده است. بر این کتاب روایت‌هایی افزوده شده و در پایان دو باب بر اصل نیز اضافه دارد و گاهی به‌عنوان «مترجم گوید» توضیحاتی نیز داده می‌شود.
آغاز: قدسیات جواهر سنیات ثنا پیشگاه حضرت قدوسی را سزاست که بعنایات انسیه و خطابات قدسیه برگزینده
انجام: و از این جمله است حدیث اولیائی تحت قبائی لا یعرفهم غیری دوستان مستورند نمی شناسد ایشان را جز من

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۵۵
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد جعفر کاشانی، تا: جمعه ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۹۲ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۲۴۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸ - ۵۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد حسین بن علی اکبر، تا: رجب ۱۳۱۰ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۸۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴ - ۴۱]

● **اسرار الانوار الالهیة** / عرفان و تصوف / عربی
asrār-ul anwār-il ilāhīya

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۶۵
آغاز: الحمدلله فایض الانوار و فاتح الابصار؛ **انجام:** انوارها و را الحجب البشریه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق [رایانه]

← اسرار الانوار الالهیة بالایات المتلوة ⟵ مشکاة الانوار و مصفاة الاسرار

● **اسرار الانوار فی مناقب ائمة الاطهار = رساله لاهوتیه و مقاله ملکوتیه** / شعر / فارسی
asrār-ol anvār fī manāqeb-e a’emmat-el athār = r.-ye

lāhūtīye va maqāle-ye malakūtīye

سپهر، محمد تقی بن محمد علی، ۱۲۱۶ - ۱۲۹۷ قمری

sepehr, mohammad taqī-ye-bn-e mohammad ʻalī (1802 - 1880)

آغاز: ای فروزنده از سیاه و سپید ×× راست چون وقت چاشتگه خورشید

[فهرستواره منزوی ۱۳۹/۱۰؛ الذریعه ۸۸/۱۹ و ۱۱۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۰۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بر نبی و آل او سلام و صلوة ×× از کنون تا به موقف عرصات

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۸سم [ف: ۸ - ۱۱۸]

● **اسرار الاولیاء** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ol-owlīyā’

بدرالدین دهلوی، اسحاق بن علی، - ۶۹۰ قمری

badr-od-dīn dehlavī, eshāq ebn-e ʻalī (- 1292)

ملفوظات فریدالدین گنج شکر (-۶۶۵؟ق) است که بدرالدین اسحاق گردآوری کرده است که می‌گوید: «دولت پابوس حاصل کرده و به شرف بیعت نابل شدم». وی به دامادی و سپس به خلافت گنج شکر رسیده است و مدفنش در مسجد جامع قدیم اجودهن است. نسخه‌های این رساله فصول متفاوتی دارد نسخه مرعشی دارای ۲۳ «فصل» به ترتیب زیر است:۱. اسرار عشق و جز آن؛ ۲. متعبدان و درویشان؛ ۳. رزق و جز آن؛ ۴. توبه و جز آن؛ ۵. خدمت کردن و آداب بزرگان؛ ۶. تلاوت قرآن؛ ۷. فضیلت سوره اخلاص؛ ۸. خرقه و فقر؛ ۹. گلیم و صوف؛ ۱۰. خوف و محبت؛ ۱۱. خوف و توکل؛ ۱۲.طاقیه و جز آن؛ ۱۳. درویشی؛ ۱۴. محبت و عداوت دنیا؛ ۱۵. حسن عقیدت مرید؛ ۱۶. بوسیدن دست بزرگان؛ ۱۷. در ذکر طایفه‌ای که در ذکر حق مستغرق‌اند؛ ۱۸. علماء و مشایخ؛ ۱۹. امساک باران؛ ۲۰. کشف و کرامات؛ ۲۱. ذکر تعظیم داشتن؛ ۲۲. ذکر صوم؛ ۲۳. ذکر رنج و محنت و مشقت.

آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بنور رحمته ... حمد بیحد و ثنای بیعد مر حضرت صمدیت را ... بنده درویشان خادم الفقراء و المساکین الملقب ببدرالدین اسحاق که جامع این معانی است دولت پای بوس حاصل شده همان زمان به شرف بیعت مشرف گردانیده و کلاه چهار ترکی که دولت دین و دنیاست به بنده عطا فرموده. الحمدلله علی ذلک

انجام: هر دری که از لفظ مبارک ایشان شنیده خواهد شد آن هم نوشته خواهد آمد انشاء الله تعالی.

[فهرستواره منزوی ۲۰۰۸/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد سعید روگهی، تا: ۹ ذیحجه ۱۲۵۴ق؛ مهر: کاتب «الراجی حسین بن محمد سعید» (مربع)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۹۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۲۲]

۲. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۳۳/۱

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۱۱۲]

← اسرار الائمة ≻ اسرار الامامة

● **اسرار الائمة** / کلام و اعتقادات / عربی

asrār-ul-a’imma

حافظ برسی، رجب بن محمد، ق۹ قمری

hāfez-e barsī, rajab ebn-e mohammad (- 15c)

در بعضی از فضایل اهل بیت (ع) و اسرار خفیه آنان. مؤلف ادعا می‌کند که بر این اسرار اطلاع یافته و ادعاهای غریبی در آن دارد منکر این امور را به جهل و دشمنی نسبت داده است. در ابتدای کتاب احادیثی است در فضایل و چگونگی استخراج اسرار خلیفه از اعداد و حروف، سپس آیاتی که در آنها این اسرار آمده به‌ترتیب سوره‌ها و بعد فضایل معصومین را از پیامبر تا امام زمان (ع) و سپس فضایل کلی که در شأن آنها وارد شده است. مطالب این کتاب به «مشارق الانوار» مؤلف بسیار نزدیک است.

آغاز: الحمد لله الرب الحکیم القادر العلیم المتفرد بالدوام الذی أخرج من النور ما أدرج فی الظلم و أرز الی الوجود ما کنز فی العدم.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۱۱/۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه شیخ لطف الله صافی ـقم. قسمتی از کتاب است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ ۱۳۱۵ق؛ ۲۲ص (۱-۲۲) [عکسی ف: ۳ - ۲۶۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۶۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل و المنکر هذا انما أنکره لأنه لا یعرف ما الفرق بین الروح و الجسد لأن الکتاب الحق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضای حسن الواعظ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۳گ (۵۳پ-۳۶۵پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۵۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۵/۴

آغاز: وها انا مورد فی هذا المختصر تتمة من اسرار الائمة الهداة؛ **انجام:** فما غاب عنی شیء مما کان قبلی و لا بعدی، تمت الکتاب

بعون الملک الوهاب فی تاریخ سنه ستة و سبعین بعد الف من الهجرة النبوی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۸/۷سم [ف: ۵ - ۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۶۰/۲
خط: نستعلیق، کا: ابوطالب بن محمد ابراهیم، تا: ۲۸ شوال ۱۲۰۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی مقوایی، ۱۰۹گ (۱۹۱-۲۹۹)، ۱ سطر (۶/۵×۱۱)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۲۸]

↤ اسرار البراعة و انوار الفصاحة ⩤ انوار الفصاحة و اسرار البلاغة (البراعة) فی شرح نهج البلاغة

● **اسرار برخی از اشکال و طلسمات و ادعیه** / علوم غریبه / فارسی

asrār-e barxī az aškāl va telesmāt va ad'īye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۵/۷
آغاز: هر کس این دعا را با خود دارد در جنگگاه زخم سنان و شمشیر ... فائده به جهت عقد اللسان در بیست و نهم هر ماهی
رساله‌ای است با عنوان‌های «فائده-فائده»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:آغاز و انجام؛جلد:قهوه‌ای،۸ص(۳۵۰-۳۵۷)[ف:۳۶- ۱۱۷]

● **اسرار بسمله** / شعر / فارسی

asrār-e besmelah

کاتبی ترشیزی، محمد بن عبدالله، - ۸۳۸ ؟ قمری

kātebī toršīzī, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (- 1435)

مثنوی در بیان اشارات و رموز باطنی بسمله در آغاز فاتحه و ظاهراً سر آغاز مثنوی گلشن ابرار او است. این مثنوی در اصل مقصود (= تاویل بسمله) با منظومه جامی مشترک است با اختلاف در پاره‌ای از تعبیرات و نیز اختلاف در شیوه و سبک و وزن شعر و به‌نظر می‌رسد یکی از این دو نظر به دیگری است. این مثنوی دارای **۲۳** بیت است
آغاز: بسم الله الرحمان الرحیم ×× تاج کلام و کلام قدیم / نقطه که در بسمل این فاتحه است ×× دانه مرغاناولی اجنحه است
[الذریعه ۲۲۲:۱۸ و ۱۰۰:۱۹؛ فهرستواره منزوی ۱۴۰/۱۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۱/۹
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: شکری و سفید، جلد: تیماج مشکی رنگ، ۱۱۷ص، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۹۷۲]

● **اسرار بسمله** / عرفان و تصوف / عربی

asrār-e besmelah

نوری، علی بن جمشید، - ۱۲۴۶ قمری

nūrī, 'alī ebn-e jamšīd (- 1831)

گویا حاشیه یا شرح متنی است که تنها از باء و سین مهمله یاد می‌شود. رساله‌ای است عرفانی صرف و در آن از «اخوان الصفا» و «فتوحات» شیخ و از حسین بن منصور حلاج یاد می‌کند. نزدیک است با «جامع الحکمه» افضل الدین کاشانی.
آغاز: قوله، بسمله. اقول: اعلم ان الباء هی المرتبه الاولی من العالم المعبر عنها بالعقل الاول، و السین یقع فی المرتبة الثانیه التی هی مرتبه النفس الکلیة المعبر عنها باللوح المحفوظ و الکتاب والمیم فی المرتبة الثالثة التی هی الطبیعة الکلیة. و بعض من طابق من العالم و مراتبه الکلیة و بین البسملة جعل العقل الاوله بمثابة الباء و سماه بعالم الجبروت و النفس الکلیة بمثابة السین و سماها بعالم الملکوت فی الواقع کذلک و قد اشار الی ذلک الشیخ فتوحاته فی قوله الباء انواع ثلثة شکل الباء و نقطها و الحرکة فصار فیها العوالم الثلثة فالباء ملکوته و النقطة جبروته و الحرکة شهادة ملکه و الالف المحذوفة التی هی بدل منها هی حقیقة القائم لها الکل و احتجب رقمه منه بالنطقة تحت الباء
انجام: فانه اشارة الی هذه المراتب الثلث و التوحیدات الثلث و ما اشرنا الیه فی هذا المقام من مباحث البسمله کفایة لاولی الالباب. والله الموفق

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۱/۲۰
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به استناد نسخه مجلس ذکر شد؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: ۱۰۶۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن زرد لایی، ۳گ (۱۸۱-۱۸۳)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۸سم [ف: ۹ - ۱۵۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۰/۹-ط
آغاز: بسمله اعلم ان الباء هی المرتبة الاولی من العالم المعبر عنها بالعقل الاول و السین یقع فی المرتبة الثانیه ... و بعض من طابق بین العالم و مراتبه الکلیه و بین البسمله؛ **انجام:** فان قلت فخلق السماوات و الارض فی سته ایام و المراتب المشار الیها ثلاث مع الثلاث الاولی هی سته لان الثلاث التی هی الباء و السین و المیم و الثلث التی فی الله و الرحمان
خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد رحیم بن محمد بن محمد علی طالقانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۵۵گ، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۳ - ۳۰۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۸/۲-ط
انجام: عباراتنا شتی و حسنک واحد ×× و کل الی ذاک الجمال یشیر. و اما التسعه فهی تطبقها من کلام الحکیم الربانی ملا علی النوری طاب ثراه

خط: نستعلیق شکسته، کا: علی اصغر بن علی اکبر طالقانی، تا: ۱۲۸۰ق، ۲گ (۱۴۹-۱۵۰) [ف: ۲۳ - ۶۲۰]

● **اسرار بسمله** / علوم قرآن - فارسی
asrār-e besmelah

تربتی، عبدالجواد بن محمد حسن
torbatī, ʻabd-ol-javād ebn-e mohammad hasan

جز آنچه که در الذریعه (۴۲/۲) به نام سید محمد مهدی بن محمد جعفر موسوی تنکابنی یاد شده است.
آغاز: بسمله. حمد له ... فیقول ... ابن الحسن الخراسانی عبدالجواد التمس منی بعض الطلبة ... ان احرر رسالة فی اسرار کلمه بسم الله الرحمن الرحیم فاجبت ملتمسه سر از حضرت امام رضا ... منقول است.
[فهرستواره منزوی ۶۱/۷ (۱نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۵۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس اوضاع است
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ در گ ۱۱-۵۷ بخشی است از کتابی به فارسی در خبر از عبداللطیف گویا متخلص به‌شکسته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز مقوایی تازه، ۶۹گ، ۲۰ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۴۱۵]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۶۰/۲
خط: شکسته نستعلیق، کا: علی بن عبدالجواد بن محمد حسن تربتی، بی‌تا، اندازه: ۱۱×۱۸سم [رشت و همدان - ف: - ۱۵۴۶]

← اسرار پاریس ⊲ له میستر دپاری
← اسرار التجوید ⊲ تجوید القرآن

● **اسرار ترن آبی رنگ** / داستان / فارسی
asrār-e teran-e ābī rang

رمانی است در بیان قتلی که در یک ترن اتفاق افتاده و قضایای تحقیق درباره آن و مشتمل بر ۳۲ «فصل».

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۰۰
آغاز: فصل اول: مرد سفید موی نزدیک به نصف شب بود که یک نفر از پلاس دولا کانکرد عبور کرد؛ **انجام:** یعنی اگر شما شخصی را تهدید کنید که اگر موضوعی را به شما اظهار نکند او را
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ظاهراً به خط مترجم؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، عطف تیماج کرمی، ۳۰۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۲۴]

● **اسرار التصوف و خواص الحروف** / عرفان و تصوف / فارسی
asrār-ot-tasavvof va xavass-ol-horūf

؟ نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری
nasafī, ʻazīz-od-dīn ebn-e mohammad (- 13c)

در یک «مقدمه» و دو «اصل» و «خاتمه».
[فهرستواره منزوی ۶۱/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱۸-ف
نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۸۵۱ق؛۸گ(۲۷۷-۲۸۴)،۱۹سطر[فیلم‌ها-ف:۱- ۴۷۸]

● **اسرار تلگراف بی سیم** / صنعت / فارسی
asrār-e telegrāf-e bī sīm

مترجم: عماد الملک، احمد خان، ق۱۴ قمری
emād-ol-molk, ahmad xān (20c)

سال ترجمه :۱۳۳۵ق
مترجم، که رئیس دارالترجمه وزرات معارف بوده، این کتاب را از متن فرانسوی به فارسی برگردانده است. موضوع آن تلگراف بی سیم است و در آن از مرکز فرستنده و گیرنده و سایر وسائط ارتباطی این دستگاه مطابق معلومات آن روزگار بحث می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۰۱
آغاز: تلگراف بی سیم فصل اول اسرار تلگراف بی سیم: ۱- واسطه حیرت انگیز طبیعت. کلمه تلگراف بی سیم عموماً استعمال می‌شود و در مقابل تلگراف معمولی؛ **انجام:** با کمال اطمینان می‌توان منتظر شد که تا چند سال دیگر عجایب بزرگی ازاین صنعت دیده خواهد شد. (پایان نسخه:) بیداقل الناس غلام رضای تفرشی محرر اداره دارالترجمه و دارالتألیف بتاریخ ۱۲ شهر جمادی الاولی سنه ۱۳۳۵.
خط: نستعلیق، کا: غلامرضا تفرشی، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۳۳۵ق، جا: طهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز مقوایی عطف و گوشه پارچه مشکی، ۴۲گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۰]

← اسرار التنزیل ⊲ الدر النظیم فی خواص القرآن العظیم (ترجمه)
← اسرار التنزیل (ترجمه) ⊲ لطائف غیاثی

● **اسرار التنزیل و انوار التأویل** / چند دانشی / عربی
asrār-ut tanzīl wa anwār-ut taʼwīl

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ʻomar (1150 - 1210)

این کتاب تفسیر صغیر هم نامیده می‌شود و دارای چهار «مبحث»

است: ۱. الاصول؛ ۲. الفروع؛ ۳. الاخلاق؛ ۳. المناجاة و الدعوات. ولی قبل از اتمام آن فوت کرد و در اواخر قسم اول متوقف شد. فارسی آن همان «لطائف غیاثیه» است که به‌نام «اسرار التنزیل و فوائد غیاثیه» به‌چاپ رسیده است
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اظهر من آثار سلطانه و جلال کبریائه ما حیره مقل العقول من عجائب قدرته
انجام: فینبغی ان تکن خایفا منی منقاداً لحکمی و الا کسرت رقبتک فی محل القهر و الله اعلم بالصواب تم.
چاپ: تهران؛ سنگی؛ ۱۳۰۱ ق؛ وزیری؛ ۱۷۰ص
[کشف الظنون ۸۳/۱]

شرح و حواشی:
۱- لطائف غیاثی = ترجمه اسرار التنزیل

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله اعلم بحقایق الاشیاء و الحمدلله رب العالمین ... اجمعین.
خط: نسخ، کا: علی بن ابی سعد بن (؟)، تا: جمادی الثانی ۷۳۷ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: رویه ابری فرنگی، ۳۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۸سم [ف: ۱ - ۳۲]
۲. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۸۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ - ۳۳۷]
۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح، سه برگ آغاز ساختگی و کس دیگری آن را نوشته و با تغییر رابطه و دو کلمه آغاز نخستین صفحه اصل آن را به این مقدمه پیوند داده است؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ - ۶۵۸]
۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۵۶-۲۶/۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمود بن هدایت الله، تا: پنج‌شنبه ۹ رمضان ۱۰۱۴ق، جلد: تیماج سرخ، ۱۱۵گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۴۰]

● اسرار التوحید = بیان توحید / عرفان و تصوف / فارسی
asrār-ut tawḥīd

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری
nasafī, ʻazīz-od-dīn ebn-e mohammad (- 13c)

محل تالیف: ابرقو
در حقیقت توحید و اتحاد و وحدت و بحث درباره معنی وجود، با عناوین «ای درویش»، نوشته شده است. این رساله در ۵ «فصل» است: ۱. بیان واجب الوجود؛ ۲. بیان اهل تقلید و این طایفه را عوام گویند؛ ۳. بیان اعتقاد اهل استدلال و این طایفه را خواص می‌گویند؛ ۴. بیان اعتقاد اهل کشف و این طایفه را خاص الخاص گویند؛ ۵. بیان یک طایفه دیگر از اهل وحدت. در پایان فصلی درباره معاد دارد. رساله‌های موجود از این رساله در نام و برخی مطالب همانند نیست.
آغاز: بسمله. اما بعد، چنین گوید ... عزیز بن محمد النسفی که جماعت درویشان ... از این بیچاره درخواست کردند که می‌باید در توحید رساله‌ای جمع کنید و بیان کنید که کفر و توحید و اتحاد و وحدت چیست
انجام: این چنین موجود می‌نماید و به حقیقت وجود ندارد، الا وجود خیالی و عکسی و ظلی، الحمدلله رب العالمین
چاپ: با تصحیح و مقدمه ماریژان موله، تهران، انتشارات طهوری، چاپ دهم، ۱۳۸۹ش
[نسخه‌های منزوی ۱۰۲۷:۲؛ فهرستواره منزوی ۶۱/۷ (۲ نسخه)، ۲۴۳/۷ با نام «توحید و اتحاد»]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۱۸/۱
کا: درویش، تا: ۹۰۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲×۱۷/۴سم [رایانه]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۶۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۱ر-۷پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۶]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۴۵/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق؛ نام کتاب و نگارنده در دیباچه آمده است؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: رویه میشن سیاه، ۶گ (۸۲پ-۸۷پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۲/۲سم [ف: ۷ - ۱۶۷]
۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۱۶/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** درین دو رساله گشاده بیان کردم. الحمدلله رب العالمین.
در چهار فصل؛ خط: نسخ، کا: حیدر علی، تا: شوال ۱۲۸۰ق، جا: تهران؛ مصحح ولی پر غلط؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: مقوایی، ۱۱گ (۱۵۷پ-۱۶۷ر)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۵ - ۴۹]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۱۳/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و این بر قاعده و قانون أهل حکمت و مراتب موجوداترا از أعلی تا به اسفل در این رساله گشاده بیان کردم
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۲۸پ-۱۳۵پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۱ - ۱۷]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷/۴۹۴۹/۱
آغاز: برابر **انجام:** ایدرویش بدانکه این دو رساله یکی مسمی است برساله عروج نزول و عروج و یکی مبداء و معاد، بدرخواست مولانا اعظم ... سید تاج الدین هادی ابروقویی در ابر قو جمع کردم ... ظاهراً و باطناً

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد جواد بن محمد حسین طبیب طهرانی (نجم الحکماء)، تا: ۱۳۱۴ق؛ همراه با دو رساله کوتاه در آخر که به‌خواهش سید تاج الدین ابرقوهی ساخته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ یک‌لا، ۵گ (۴۴ر-۴۸ر)، ۱۵ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۴ - ۲۱۳]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۴/۹-ط

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۶ص (۱۰۹-۱۱۴)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۲۸۳]

● **اسرار التوحید** / عرفان و تصوف / عربی

asrār-ut tawḥīd

واعظ گیلانی، عبدالوحید بن نعمت الله، ق۱۱ قمری

vā‘ez-e gīlānī, ‘abd-ol-vahīd ebn-e ne‘mat-ol-lāh (-17c)

رساله‌ای در شرح اسم اعظم و شرح هویت آن به‌روش عرفانی و مطالب ذوقی با استناد به آیات قرآنی و با عناوین «نور-نور» و «سر - سر» مؤلف از شاگردان شیخ بهاء می‌باشد.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۶/۱

آغاز: بسم الله الاعظم الاقدس الاکرم المقدس، الذی هو سبحانه هو، و لا یقدر احد ان یخبر عنه الا هو؛ **انجام:** فان الخوض غمرة الاسرار الالهیة خطیر، و استنکاف الانوار الالهیه وراء الحجب البشریة عسیر غیر یسیر، و الحمد لواهب العقل بلا نهایة و الصلواة علی رسوله و آله بلا غایة.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۵؟؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۹گ (۱پ-۴۹پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۴۰]

● **اسرار التوحید** / عربی

asrār-ut tawḥīd

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۵۴۲

بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **اسرار التوحید فی مقامات الشیخ ابی سعید** / عرفان و تصوف,تراجم / فارسی

asrār-ot-towhīd fī maqāmāt-eš-šeyx abī sa‘īd

میهنی، محمد بن منور، ق۶ قمری

meyhanī, mohammad ebn-e monavvar (- 12c)

تاریخ تألیف: حدود ۵۷۴ق

اهداء به: محمد بن سام غوری (-۵۹۹ق)

زندگی‌نامه ابوسعید بن ابی‌الخیر میهنی (۳۵۷-۴۴۰ق) است که به خامه یکی از احفاد وی نگارش یافته است. مؤلف در نگارش این کتاب، مانند اغلب زندگی‌نامه‌های مشایخ تصوف، اساس کار را بر روایات شفاهی یا کتبی رایج در میان اهل خانقاه و ارباب تصوف نهاده است و چنان‌که خود تصریح دارد، وی نخستین کسی نیست که به تألیف کتابی در باب زندگی‌نامه ابوسعید پرداخته است، زیرا قبل از وی پسر عمش جمال الدین ابوروح لطف الله بن ابی سعید، کتابی در باب «حالات و سخنان» شیخ ابوسعید تألیف کرده بوده است که خوشبختانه نسخه‌ای از آن هنوز موجود است و چاپ شده است (نخستین بار توسط ژوکوفسکی در سن پطرز بورغ در ۱۸۹۹ و پس از آن توسط ایرج افشار از روی چاپ ژوکوفسکی در تهران در ۱۳۳۱ و ۱۳۴۱). کتاب در یک «مقدمه» و سه «باب» نگارش یافته است. این کتاب به عربی و فرانسوی ترجمه شده است.

آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب اولیائه بلطائف انواره ... شکر و سپاس و ستایش بی قیاس.

چاپ: از ژوکوفسکی، لنینگراد، ۱۸۹۹ از روی دو نسخه شچدرین و کپنهاک؛ از بهمنیار، از روی همین چاپ، تهران، ۱۳۱۳؛ از ذبیح اله صفا، از روی نسخه سلیم آغا و چاپ بهمنیار، تهران، ۱۳۳۳؛ با تصحیح محمد رضا شفیعی کدکنی، تهران، انتشارات آگاه، ۱۳۶۶

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۴-عکسی

نسخه اصل: کتابخانه پیر هدائی، ترکیه ش ۴۸۸؛ بی‌کا، تا: ۷۰۰ق [نشریه: ۲ - ۲۷۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷-ف

نسخه اصل: خواجه سلیم آقا ش 488/238 (احتمالاً همان نسخه بالا)؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۷۰۰ق، برای علی بن قاضی بن علی جوینی؛ ۲۶۱گ، ۱۵ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه ملی راشد افندی قیصریه ش ۱۱۶۴؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شاه بن آیبک، تا: ۲ رمضان ۷۰۱ق؛ ۱۲۴گ، ۲۴ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۹-ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۱۴۱۶؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالله سرخسی، تا: دهه سوم صفر۸۵۴ق، ۲۴۰، ۱۹ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۵۶-عکس

نسخه اصل: از هرمان لندلت استاد دانشگاه مک گیل؛ خط: نسخ روشن، کا: حاجی محمد بن محمد رافعی جاجرمی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ جمادی الاول ۸۵۶ق، جا: میهنه؛ با یادداشت سال ۱۰۴۹ درباره آمدن زمین لرزه در سیدی شهری در هنگام نماز خفتن در پایان و با یادداشت سال ۱۰۴۷ که در روز یک‌شنبه ششم رجب همین سال (سبع و اربعین و الف) زمین لرزه‌ای رخ داده است، نیز

یادداشت ۱۹ محرم ۱۱۷۳ و سال ۱۳۷۰ از حاج ابوالقاسم بهروزی در دو جا با امضای داود پسرالله وردی خان که گویا نسخه از آن او بوده است، از این یادداشت‌های و حاشیه‌ای که به نستعلیق ترکی در نسخه هست پیداست که نسخه بایستی در ترکیه بوده باشد (ابوسعید ابی الخیر به آلمانی از فریتس مایر ص ۲۰، آکتاایرانیکا ۳)؛ ۲۵۵گ، ۱۷ سطر [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۲۷۵]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۰۹-ف

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب قاهره ش ۲۹۷۷ تاریخ فارسی ۱۷؛ خط: نسخ، کا: محمد سلیم، بی‌تا، ۲۱۹گ، ۲۳ سطر (۲۲×۳۱) [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۰]

● **اسرار التوحید و النبوة و الولایة و المعاد** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ot-towhīd va-n-nobovvat va-l-velāyat va-l-ma'ād

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبد النبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e 'abd-on-nabī (1798 - 1870)

رساله‌ای در اسرار توحید و نبوت و ولایت و معاد و مطالبی در الهیات الاولیه و الاخرویه.

آغاز: بسمله. بسم الله و بالله و الحمدلله و علی دین رسول الله. . اما بعد فاعلم یا ولدی ... ان هذه الکلمات شطریات من اسرار التوحید و النبوة و الولایة و المعاد و شطحیات فی الالهیات الاولیة و الاخرویة.

انجام: در اینجا همین قدر کافی است و السلام علی محمد و آله اجمعین

[فهرستواره منزوی ۶۱/۷ (۱نسخه) و ۳۸۷/۹ بدون نام مؤلف]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۸۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محسن موسوی سپاهانی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۶۷گ (۳۴ر-۱۰۱ر)، ۱۴ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۸۷۴]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۱۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آبی و خاکستری، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ، ۹۴ص، ۱۹ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۱۸]

● **اسرار جانکاه** / تاریخ معصومین / فارسی

asrār-e jānkāh

برقعی، علی اکبر، ۱۲۷۸ میلادی

borqe'ī, 'alī akbar (1278 -)

ترجمه تحت اللفظی از کتاب «نهضة الحسین علیه السلام» هبةالدین شهرستانی است تاریخ ترجمه این کتاب ۲۸ جمادی الاولی ۱۳۴۶ ق می‌باشد.

چاپ: توسط کتابخانه مهدیه خیابان ناصریه، ۱۳۴۸ق

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۴۴

آغاز: بعد الحمد و الصلاة عظمت و اعتلاء هر ملتی منوط به یک دسته از مردمان بزرگی است که در رأس جامعه و توده بشری قرار گرفته‌اند و تاریخ عبارت است از تغییراتی که؛ **انجام:** این است عاقبت فاجر ستمکار این است عاقبت مجاهد ناصح و زمین در تحت سلطنت الهی است هر کسی را که بخواهد از طبقه صلحاء از بندگانش به اوارث می‌دهد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام، مصحح؛ اهداء: حسین کجوری؛ جلد: گالینگور سیاه، عطف تیماج قهوه‌ای، ۷۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۳]

← اسرار جزئیه نماز ﴿ اسرار الصلاة

● **اسرار الجفر** / جفر / فارسی

asrār-ol-jafr

چشتی انصاری، محمد منعم بن منور،

čaštī ansārī, mohammad mon'em ebn-e monavvar

قواعدی است مربوط به کلیات علم جفر و جفر جامع، استخراج شده از کتاب‌هایی که در علم جفر تألیف شده و آزموده‌های پدر مؤلف، در یک «مقدمه» و «خاتمه»، با ترسیم جدول‌هایی برای قواعد ذکر شده و گاهی قاعده‌های به نظم آمده است، مقدمه در استخراج امور غیبیه و یافتن بیت جفر جامع، خاتمه در قواعد بر اساس جفر جامع.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۰۶

آغاز: حمد و سپاس قادری را که قلوب عالمیان را به انوار علم و یقین متجلی گردانیده و صدور عارفان را به آثار حلم و تمکین مالا مال ساخته؛ **انجام:** و مجموع این دایره در این جدول من بعد نموده می‌شود.

خط: نستعلیق، کا: میرزا فقیر محمد مشهور به مرشد، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۱۴]

● **اسرار جنگل سیاه** / داستان / فارسی

asrār-e jangal-e sīyāh

حنانه، عبدالغفار، ق۱۴ قمری

hannāne, 'abd-ol-qaffār (- 20c)

داستان خارجی است با شخصیت‌هایی به نام کاماموری و ترمال

نک که در منطقه هورتی با حیوانات درنده درگیر می‌شوند. نویسنده این داستان سالگاری است.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۰۵

آغاز: بی حرکتی کای فرورفت. کاهاموری به زمزمه گفت: او خوابیده بهتر. صدایش دیگر ما را رسوا نمی‌کند. حالا خود را محافظت کنیم شایأ ببر درکمین باشد؛ **انجام:** کاماموری با تفنگش حیوان را قراوال رفت ولی حیوان متوحش از

قسمت اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۶۰، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۴]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۰۶

آغاز: را نگاه کنید. در نیم کیلومتری دوفانوس سفید وسبز را می‌بینید. ترمال نک فریاد کرد؛ **انجام:** وترمال نک فریاد کرد: آرا ... نزدیک است که از زحماتم نتیجه بگیرم. ساحل بی حاصل بود ودسته ای از ما را برد

قسمت دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ادامه نسخه ۱۵۰۵؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۴]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۰۷

آغاز: چه می‌خواهی ؟ - دختر جواب داد: از تشنگی می‌میرم. خفه می‌شوم. هوای اینجا مرا ناقص می‌کند. ترمال تک ! یک قطره آب به من برسان!؛ **انجام:** یک صدای رعد آسای پر تهدیدی از جانب جزیره لعنتی بلند شده وگفت: بودید باز همدیگر را خواهیم دید

قسمت سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ مردادماه ۱۳۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۵۱گ، مختلف السطر، قطع: بیاض، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۴]

← اسرار حج ⩾ فتوح الحرمین

● **اسرار الحج** / فقه / عربی

asrār-ul-hajj

خوئی، محمد بن حسینعلی، ق۱۳ قمری

xū'ī, mohammad ebn-e hoseyn-'alī (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۷۴۲

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۴ق [الفبائی: ۴۶]

● **اسرار الحج** / فلسفه احکام -

asrār-ol-hajj

رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۴۶/۷ح

کا: شیخ محمد حسین ابن شیخ محمد رضا رحمة الله علیه، تا: ۱۳۳۰ق، قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان - ف: - ۱۲۰۶]

← اسرار حروف ⩾ تحفه روحانی
← اسرار حروف ⩾ زبر و بینات
← اسرار الحروف ⩾ النیروزیة فی معانی الحروف الهجائیة
← اسرار الحروف ⩾ خواص حروف
← اسرار الحروف ⩾ حروف
← اسرار الحروف ⩾ رسالة الخواص

● **اسرار الحروف = علم الحروف** / علوم غریبه / عربی

asrār-ul-ḥurūf = 'ilm-ul-ḥurūf

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

رساله‌ای است در چند «فصل»، درباره اسرار حروف مقطعه‌ای که در اوایل برخی از سور قرآنی آمده است، با استفاده از رمزها و اصطلاحات رایج در علوم غریبه.

آغاز: بسمله قال الشیخ الامام ... ابوحامد الغزالی ... بعد حمدالله تعالی بما هو اهله والصلاة والسلام علی نبینا محمد صلی الله علیه و آله و سلم ... الان اذکر الاقلام الثلاثة و هی داخلة فی قلمنا العربی و هی ای ق ش ب ک رج ل س د م ت ... هذه الاقلام سر الکون و الفساد بزیادة الاشارة و غایتها و هو الاشتراک الکلی الذی لایکاد ان یخفی علی من نظر فی کتابنا

انجام: وقد وضحت لک امراً مبهما عن الناس و قلیل من ذکره من الناس ... کما شرحت لک هاهنا و خیر الخواتم ما استفتح باسم واهب القوة و نختم بالصلوة علی سید الاولین و الاخرین و الرضی عن الصحابة اجمعین

[کشف الظنون۸۳/۱؛ هدیة العارفین ۷۹/۲-۸۱؛ معجم المؤلفین ۲۶۶/۱۱-۲۶۷]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۳۴/۱۱-۳۶/۱۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم و حیدر قلی کابلی، تا: ۱۳۱۲ق؛ مصحح، دارای بلاغ مقابله به تاریخ ۱۳۱۲ ق؛ جلد: گالینگور آبی، ۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۴۱]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۳۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علم ذلک حرف الهاء و ما فی سطر ته لزوال البرودة من کتبها

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم مشکی، ۲۱گ (۲۹پ-۴۹پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [مؤید: ۲ - ۳۷]

● **اسرار الحروف** / جفر / عربی

asrār-ul ḥurūf

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)
رساله‌ای در بیان خواص و اسرار و حقایق حروف ۲۸گانه تهجی و کشف رموزی که در کتب علمای علم حروف به‌کار رفته است و استخراج احکام از آنها، با استفاده از آیات و روایات، با عناوین «واعلم– واعلم». مؤلف این کتاب را به‌درخواست یکی از دوستانش نوشته است. در انتساب آن به ابن‌عربی تردید جدی وجود دارد و اکثر نسخه‌ها نیز بدون نام مؤلف آمده است و این انتساب فقط در نسخه مدرسه امام صادق یزد دیده شد.
آغاز: الحمدلله الذی أدار بید الاسرار لطائف أفلاك الملكوتیات و أبرز من خدیر الغیب شموس معارف لذوی الحقائق الالهیات
انجام: فنسأل الله تعالی أن أوضح لنا بأنوار أسراره و ألهمنا بذكره و أن شرح صدورنا بمعرفته و قلوبنا بحكمته و جمیع إخواننا و كافة المسلمین و لا حول ولا قوة إلا بالله

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و أنت تحمل بالقول حتی یبقی خاطر الجمیع عندك یكون ذلك انشاء الله تعالی و فضله
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۱۶/۲۴ حوزه علمیه امام صادق تعیین شد؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۰۳۶ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۰گ (۸۱پ–۱۶۰ر)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲ – ۲۳۱]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۱۳/۵
آغاز: برابر
نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۱۶/۲۴ حوزه علمیه امام صادق تعیین شد، قسمت اول کتاب؛ کا: عبدالکریم، تا: ۱۱۶۱ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۷ص (۵۴–۶۰)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۵ – ۳۶۸]
۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶/۱۴
خط: نستعلیق، کا: عطاء الله بن محمد بن نظام حسینی بخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۳گ (۱۲۹پ–۱۳۱ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ – ۹۸]
۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶/۲۴
آغاز: برابر
غیر از رساله شماره ۱۴ همین مجموعه، رساله حاضر مفصل و ظاهراً شرحی بر ساله قبل است به همراه جدول‌ها و دوائری در این علم؛ خط: نستعلیق، کا: عطاء الله بن محمد بن نظام حسینی بخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۴گ (۲۰۲پ–۲۳۵پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ – ۱۰۳]
۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۶۲/۲–۸/۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** والشمس فی الخامس عشر من الحمل او العشرین یكتب علی كاغذ فمن خاف خائفاً فیحمله یزول عنه الخوف باذن الله تعالی قوبل بالاصل كما كان. تم
این رساله در فهرست به نام «شموس المعارف» آمده که به قرینه آغاز نسخه حوزه علمیه امام صادق ش ۱۱۶/۲۴ همراه نام مؤلف تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، مقابله با نسخه اصل در روز جمعه ربیع الاول ۱۰۸۰، دارای علامت بلاغ، مصحح، دارای اشکال و دوایر مربوط به کتاب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سیر ترنج با سرترنج، ۱۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۵ – ۲۷۲۵]

● اسرار الحروف / علوم غریبه، شعر / فارسی

asrār-ul ḥurūf
دهدار عیانی، محمود بن محمد، ق ۱۰ قمری
dehdār-e ʻayānī, mahmūd ebn-e mohammad (- 16c)
مختصری است در حدود پانصد بیت در بیان اسرار و خواص حروف که ابتدا با اشاره به حدیث پیامبر (ص) «انا اول من تکلم بالضاد» اسرار و خواص حرف ضاد را بیان کرده و بعد از آن مطالبی در بیان بعضی از کیفیات حروف و خواص آن ذکر کرده است.
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× مطلع دیباچه حی قدیم / باء بسم الله چون شد جلوه گر ××ای عیانی بر گشا گنج گهر
انجام: یا الهی از سر صدق و صواب ×× ساز دعوات عیانی مستجاب
[منزوی ۳۲۸۳/۴؛ فهرستواره منزوی ۱۴۱/۱۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۳۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابو طالب بن محمد باقر حسینی تبریزی، تا: سه‌شنبه ۲۵ ذیحجه۱۲۰۶ق، جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۳گ (۱۷پ–۲۹پ)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۰ – ۳۵]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۷
آغاز: چو دانستی سؤال از هر چه خواهی ×× بکن بشنو جواب خود تو آسان ... بدان ایدك الله که حضرت رسالت پناه؛ **انجام:** و حمل هیچ شکل نمینماید و حرفی باضافه ندارند و اسم مانعة الغیر تمت بالخیر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج حنایی مقوایی مجدول، اندرون جلد آستر کاغذی، ۳گ (۱۵۸پ–۱۶۰پ)، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رایانه]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۵/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: قهوه‌ای، ۲۴ص (۳۲۷–۳۵۰) [ف: ۳۶ – ۱۱۶]

● اسرار الحروف / علوم غریبه / عربی

asrār-ul ḥurūf
در اسرار حروف مخصوصاً «بسم الله الرحمن الرحیم» به‌نقل از

حضرت امیرالمؤمنین (ع) و بعضی دیگر از ائمه و غیرهم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۶۱/۳

آغاز: الحمدلله مفنی الامم و محی الرمم و الصلاة علی الممد بالعمم صاحب الطریق و الامم؛ **انجام:** أو یری الارواح دون الاشباح و الحمدلله وحده و الصلاة علی رسوله و آله.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۱۶ر-۲۶پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۷ - ۱۴۵]

● **اسرار الحروف** / علوم غریبه / فارسی

asrār-ul ḥurūf

در علم حروف و اعداد بوده و دارای نثر پارسی قبل از عصر صفوی می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۲۱/۱

آغاز: این کتاب سر خداست بزرگ سر است و او ربانیست آنچنان چیز است که در عالم؛ **انجام:** اطفف سعف لبطشلا شلان.ن الله فقشقل صحلفو هلمعین

خط: نسخ، کا: معصوم بن حسین، بروجردی، تا: ربیع الاول ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۱-۷)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۸ - ۱۸۷]

● **اسرار الحروف** / علوم غریبه / فارسی

asrār-ul ḥurūf

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۲۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۱ر-۱۲پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۰۱]

● **اسرار الحروف (ترجمه)** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ul ḥurūf (t.)

مسیحائی، رکن الدین احمد بن عبدالرحمن، ق۸ قمری

masyḥā'ī, rokn-od-dīn ahmad ebn-e 'abd-or-rahmān (-14c)

مؤلف در دیباچه می‌گوید که «رساله اسرار الحروف» بوعلی سینا را از خانه کعبه (مکه) به خدمت قاضی شمس الدین دیباجی آورده و به دستور ایشان برای استفاده عموم در ۷۷۷ق به فارسی برگردانده است. با عناوین «فصل»: فصل بدانک چون در این عالم جسمی موجود می‌شود، فصل بدانک حروف خزانه خدایی ست، فصل در بیان حروف و اصل تکسیر، فصل در تقسیم حروف فلک المستقیم، فصل در جدول بیان قسمت منازل و بروج، فصل جدول اسماء باری تعالی.

[فهرستواره ۳۰۰/۷؛ مشترک پاکستان ۳۲۹/۱ «ترجمه اسرار الحروف»؛ حاجی خلیفه ۸۳/۱ «اسرار الحروف و الکلمات» از چند تن]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۵-عکسی

آغاز: شکر و سپاس مر خدایرا که آدمی را بهترین موجودات گردانید، و به شرف نطق و عقل در مرتبه اعلی رسانید ... بعد حمد و درود می‌گوید بنده امیدوار ... رکن الدین احمد بن عبدالرحمان ملقب به مسیحایی؛ **انجام:** به عدد تمام حروف ناظر با دل مطلوب منقلب گردد. و هو اعلم. تم.

اصل نسخه: گنج بخش، ش۴۰۸۴؛ خط: تحریری کهن، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱۱ص (۲۸۰-۲۹۰) [ف: ۲ - ۹۹]

● **اسرار الحروف و الاعداد** / عرفان و تصوف / عربی

asrār-ul-ḥurūf wa-l-a'dād

رساله‌ای در این‌که اصل حروف الف است که دلالت بر وحدت ضمن کثرت دارد، و این‌که اعداد در واحد خلاصه می‌شوند که باز دلالت بر وحدت دارد، و از این راه اشاره به وحدت وجود می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۵۰/۲۹

آغاز: فی بعض اسرار الحروف و الاعداد تکثرت الحروف و هن حروف مشکلة بأشکال الحروف؛ **انجام:** أعاذنا الله من اتباع الباطل بعد ما أراناه حقاً، و الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی محمد و آله اجمعین.

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمود متطبب تولمی گیلانی، بی‌تا؛ جلد: مخمل قرمز، ۲گ (۲۲۴ر-۲۲۵پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۳۲]

● **اسرار حروف و وجود** / متفرقه / فارسی

asrār-e horūf va vojūd

شمس العلماء گرکانی، محمد حسین، ۱۲۲۵ - ۱۳۰۵ شمسی

šams-ol-'olamā' gorgānī, mohammad hoseyn (1846 - 1926)

رساله‌ای است درباره اسرار حروف و دوائر، ارتباط لفظ و معنی و مراتب وجود و اسماء الله و اسماء عظام. نویسنده اظهار عقیده می‌کند که «در متن واقع و نفس الامر ربط و علاقه ... و مناسبتی بین لفظ و معنی هست ... هرگاه کسی بر حقائق مبانی ... مطلع شود اگر از وضع هم مطلع نباشد از الفاظ پی به معانی خواهد برد اگر چه عارف به آن لسان نباشد چنانکه از میرداماد ... و سایر حکماء اسلام معروف و مبنای عمل علماء جفر و علم میزان بر آن است». این نوشته‌ها که بخش‌هایی پراکنده و با فواصل و بدون آخر و آگاه بدون ابتدا و انتهاست به نظر می‌رسد مسوده رساله‌ای مبسوط در موضوعات یاد شده است. در یکی از

فصل‌ها حروف را به این پنج قسم تقسیم می‌کند: ۱. حروف رقمیه، ۲. حروف لفظیه، ۳. حروف عددیه، ۴. حروف فکریه، ۵. حروف وجودیه. در پایان این بخش، بخشی دیگر از اسماء الله و با این عنوان نوشته شده: «پای نویس اسماءالله العظام هر یک از حروف تهجی دویست و چهل و یک اسم مبارک است».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۲/۴-ط

آغاز: فصل بدان که خداوند خلاق ... چنان طباق و علاقه و اتصال و رابطه میان الواح وجود و اوراق غیب و شهود قرار داد فرموده‌اند که از هر یک پی به دیگری توان برد به حیثیتی که اگر شخص لبیب به دیده حکمت ... در سطور و کلمات و سور آیات و اوراق و صفحات هر یک از کتب تشریعیه و تکوینیه و آفاقیه و انفسیه امعان نظر کند؛ **انجام:** حرف الغین غفور، غفار، غنی ... غافر الخطئیات.

کا: محمد حسین گرکانی معروف به جناب، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی نخودی رنگ، جلد: تیماج سبز یک‌لا، ۶۰گ، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲۳ – ۱۵۲]

● الاسرار الحسینیه

al-asrār-ol-hoseynīye

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۵۳

از ملا عبدالکریم؛ بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰×۱۶/۳سم [رایانه]

● اسرار الحکم = حقایق الاسرار و دقایق الابرار / طب / فارسی

asrār-ol-hekam = haqāyeq-ol-asrār va daqāyeq-ol-abrār

قاری گیلانی، ملامیر، ق۱۱ قمری

qārī gīlānī, mollā-mīr (- 17c)

اهدا به: شاه عباس دوم

تاریخ تالیف: ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۰۹ق؛ محل تألیف: لاهیجان

کتابی است مفصل در دستورات پزشکی، همراه با مطالب بسیاری در اخلاق و فلسفه و موضوعاتی در نجوم و جز اینها، در دو بخش (یا دو جلد): ۱. در نه «باب»: باب یکم در ستایش فرد خرده‌بین مصلحت آئین، ... باب نهم در تدبیر حمام؛ ۲. در شش «باب»: امور طبیعیه، هضوم اربعه، اخلاط، قوی و جواهرنامه، اعراض نفسانیه، تشریح اعضاء.

[فهرستواره منزوی ۳۲۷۹/۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۷۱/۱

آغاز: بسمله، ای دو جهان محو تماشای تو ... جز تو کسی نیست شناسای تو ... لطائف سپاس نامحدود مترادفة الورود که روایح اسرارش از گلزار ..؛ **انجام:** و بعد هذا نشرع فی تألیف المجلد.

بخش یکم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه ضربی، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۳۷سم [ف: ۶ – ۲۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۲/۱

آغاز: بسمله. حمد بی حد مبدع ارواح را شکر بی عد صانع اشباح را. آنکه روح از باغ جودش نفحه ایست ×× عالم از بحر وجودش رشحه‌ایست؛ **انجام:** یقطین در لغت عرب هر نباتی که آن را ساق افراشته نباشد مانند کدو و خربزه آن را یقطین می‌دانند.

جلد دوم، در شش باب؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر عاملی، تا: ۱۰۵۳ق؛ قصیده‌ای از ابن یمین در دیباچه آن هست نزدیک به ۸۸ بیت (ص ۲–۳)، در پایان خواص اشیاء است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی درون عنابی، ۱۴۶گ (۱–۱۴۶)، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۱ – ۲۴۱۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۳۴

جلد دوم؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (برگ اول) و انجام (برگ آخر)؛ در بخش تشریح چند شکل توضیحی ترسیم شده؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۹۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۷سم [ف: ۱۷ – ۱۱۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۸۲

آغاز: حمد بیحد مبدع ارواح را ×× شکر بیعد صانع اشباح را؛ **انجام:** و اکثر یونانیان گفته اند که دیدن کواکب مر مسافران را و کسانی را که قصد کار خفی کنند

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در حاشیه صفحه دوم وقف‌نامه کتاب به‌تاریخ ۲۲ جمادی الاول ۱۲۹۹، بر فراز صفحه پنجم کتاب به‌تاریخ غره ماه صفر ۱۲۶۹ به میرزا محمد حسن شیخ الاسلام منتقل شده؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۱۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱۳ – ۶۲]

← اسرار الحکماء ≻ مغناطیس الابدان فی تصرف خیالات الانسان

● اسرار الحکمة / کیمیا / عربی

asrār-ul-ḥikma

طغرائی، حسین بن علی، ۴۵۵ – ۵۱۴ قمری

toqrā'ī, hoseyn ebn-e 'alī (1064 - 1121)

حل رموز و بیان اصطلاحات اهل این فن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۰/۳

آغاز: الحمدلله الذی فصل مواد انواع المکونات و اعدها لقبول فیضان التاثیرات و التاثرات

خط: نستعلیق و شکسته ریز، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق؛ ۳۲ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۴۶۴]

← اسرار الحکمة المشرقیة > حی بن یقظان

● **اسرار الحکم فی المفتتح و المختتم** / فلسفه / فارسی
asrār-ol-hekam fe-l-moftatah va-l-moxtatam
سبزواری، هادی بن مهدی، ۱۲۱۲ - ۱۲۸۹ قمری
sabzevārī, hādī ebn-e mahdī (1798 - 1872)
تاریخ تألیف: ۱۲۷۴ق (جلد اول)، ۱۲۸۶ (جلد دوم)
اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار
کتاب مهمی است که مؤلف آن را به درخواست ناصرالدین شاه قاجار، در ضمن ملاقات با مؤلف در سبزوار در سفر خود به مشهد، تألیف کرده است، در دو جلد: جلد اول در حکمت نظری، شامل هفت باب: ۱. اثبات واجب الوجود، ۲. معرفت صفات حق تعالی، ۳. افعال حق تعالی، ۴. خودشناسی، ۵. انجام‌شناسی و معاد، ۶. نبوت مطلقه، ۷. امامت؛ جلد دوم در حکمت عملی در سه باب: ۱. طهارت، ۲. صلاة، ۳. صیام. متضمن شرح «القصیده العینیه» شیخ الرئیس ابو علی سینا در ضمن باب خودشناسی از جلد اول. مؤلف درباره تألیف کتاب قصیده‌ای دارد که مطلع آن چنین است: «حکم الاسرار اسرار الحکم ×× کاشفات المبتدأ و المختتم / تحفة من احقر الحلق الی ملك ×× قرم هو العالی الشیم»
آغاز: (آغاز جلد۱:) سپاس بیقیاس ایزدی را سزاست که در پرده حامدیت هر حامد و محمودیت هر محمود نوای اوست ... این کتابی است در معارف مبدء و معاد مشتمل بر مطالب حکمت اشراقیه و مشائیه و بر مآرب مشارب ذوقیه مسمی به اسرار الحکم فی المفتتح و المختتم
(آغاز جلد۲:) نخستین آفرین جهان را که همه دم گاه و بیگاه از سپیده دم روز ازل تا بسواد اعظم شبانگاه ابد مواقیت ذکر و ستایش اوست
انجام: (پایان جلد ۱) و الحمدلله اولا و آخرا و العظمة له باطنا و ظاهراً و الصلوة و السلام علی محمد و آله دائماً متواتراً و یتلو هذا المجلد الثانی فی الحکم العملیة انشاء الله غابراً، نفع الله بها الطالبین دهراً داهراً
(پایان جلد۲:) و بعضی از فقها رضوان الله تعالی علیهم در اسرار العبادات نوشته‌اند و گویا این فقیر الی الله الغنی بیشتر مطالب برهانیه و ذوقیات عیانیه تحریر نموده باشد. کل میسر لما خلق له، و اختتام پذیرفت این تألیف در سال متمم هزار و دویست و هشتاد و شش هجری سنة ۱۲۸۶
چاپ: ایران، سنگی بی ناشر، ۱۳۲۳، خشتی، ۴۷۴ص؛ تهران، کتابفروشی اسلامیه، ۱۳۵۱ش
[نسخه‌های منزوی: ۷۳۲/۲؛ الذریعة ۴۴/۲؛ مشار فارسی ۱: ۲۸۱؛ فهرستواره منزوی ۷۰/۶ (۶ نسخه) و ۸۸/۹ (۲ نسخه)]

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۰۳
آغاز: برابر آغاز جلد ۱؛ **انجام:** منکر تجرد نفس ناطقه در حقیقت ملحق به طباعیه و دهریه است، العیاذ بالله.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، سبزواری در این کتاب قصیده عینیه ابن سینا را شرح کرده است؛ بهای نسخه در ابتدای آن ۳۰۰ ریال درج شده؛ جلد: تیماج کبود، ۱۷۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۱×۱۴سم [ف: ۱ - ۴۶]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۴۵/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۰گ (۶۱-۱۲۰)، اندازه: ۲۱/۵×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۶]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۶
آغاز و انجام: برابر با جلد ۱
جلد ۱؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز، ۲۶۵گ، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۲۶×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۴۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۲۳/۳
انجام: برابر با انجام جلد۱، انجامه: فرغت من تالیف الرسالة فی الیوم الثامن من شهر رجب سنة اربعة و سبعین بعد الماتین و الالف من الهجرة النبویة ۱۲۷۴
در فهرست ناشناس و با عنوان «رساله فلسفی» آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ رجب ۱۲۷۴ق [شاید صرفاً تاریخ تألیف]؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۶گ (۳۵ر-۴۰ر)، ۱۴سطر(۷×۱۹)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۳۴۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۳۶
آغاز و انجام: برابر با جلد ۲
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: میر محمدعلی خوانساری رضوی، تا: ۱۲۸۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی دارای ترنج و کمند و تعداد چهار گل در چهار گل چهار گوش، ۱۱۰ص، ۲۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۲۴/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۴۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۵
آغاز و انجام: برابر با جلد ۲
جلد ۲؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا اسماعیل بن میرزا معصوم تفرشی، تا: شوال ۱۲۸۷ق، به حکم حاج میرزا رحیم پیشخدمت؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و مجدول، ۷۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۳×۱۵سم [ف: ۳۳/۱ - ۹۵]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۵
خط: نسخ، کا: محمد رضا برغمدی، تا: ۱۲۸۹ق (پایان جلد ۱) در پشت جلد راست تاریخ ۱۲۹۱ دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۱گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۵/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۲۱/۵×۱۸سم [ف: ۹]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۹۰
آغاز و انجام: برابر با جلد ۲
جلد ۲، نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد علی، تا: ۱۲۹۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج،

قرمز، مقوایی، ۹۷گ، ۱۲ سطر (۱۳/۵×۶/۵)، اندازه: ۲۱×۱۳سم [ف: ۵ – ۴۰۶]

۹. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۳۵/۱

آغاز: برابر با آغاز جلد ۲

جلد ۲؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم موسوی خراسانی قائنی نوربخشی، تا: رمضان۱۲۹۴ق [در فهرست ۱۲۴۹ آمده و باید ۱۲۹۴ باشد]، جا: سبزوار؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ (۱ر–۴۴پ)، اندازه: ۲۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۴۳]

۱۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸–الف/۸۶

آغاز و انجام: برابر با جلد ۱

جلد ۱؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حاج اسد الله مستشیر الملک، تا: ۱۳۰۰ق، جا: شیراز؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۱۲۷گ، ۱۶– ۲۹ سطر (۱۸×۷/۵)، اندازه: ۲۲×۱۲/۵سم [ف: ۱ – ۷۶]

۱۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۱

انجام: برابر با انجام جلد ۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: ترمه شکری، جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۱۷۵گ، ۱۸ سطر (۱۶/۵×۸)، اندازه: ۲۱/۵×۱۳سم [ف: ۲ – ۳۳۷]

۱۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۰۰/۱

آغاز و انجام: برابر با جلد ۱

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن یوسف همدانی الاصل نهاوندی المسکن مشهور به جفار تاجر، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۳۰۵ق؛ محشی با عنوان «محسن» که در یکی از این حواشی چنین نوشته «... کذا افاد المؤلف المحقق مدظله فی بعض مصنفاته» و حواشی از مؤلف با امضا «منه سلمه الله»؛ تملکی در سال ۱۳۳۷ با مهر «محمود» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱۷گ (۲ر–۱۱۸پ)، ۲۲ سطر (۱۵×۱۰)، اندازه: ۲۱×۱۷سم [ف: ۲ – ۲۳۱]

۱۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۸۹

آغاز و انجام: برابر با جلد ۱

جلد اول؛ خط: نستعلیق خوب، کا: کمال شرمساری، بی‌تا؛ جلد: پارچه، سفید، ۱۸۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۲×۱۸سم [ف: ۱ – ۵۸۷]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۶–۵/۱۶۶

آغاز: مقدمه: بدانکه آدمی را دو عقل است که به منزله دو بال هستند برای روحش ودر اول حال کتاب: بسمله و مرتب ساختم این کتاب را بر چند باب وهر باب بر چند فصل؛ **انجام:** برابر با انجام جلد ۱

جلد اول. خطبه کتاب تحریر نشده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با تعلیقات میرزا (احتمالاً جلوه) در حاشیه، در آخر نسخه توقیع امام حسن عسکری (ع) به علی بن حسین بن بابویه قمی درج شده؛ در اول نسخه ۵ بیت فارسی است: «واقعیت هرکه را بنیاد شد ×× راحت این خانه‌اش بر باد شد»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۸برگ، ۲۲–۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۱/۵سم [ف: ۱ – ۳۴۱]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۹۷

آغاز و انجام: برابر با جلد ۲

جلد ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۱۰/۵سم [ف: ۲۲ – ۲۴۱]

● اسرار حکمیه / فلسفه / فارسی

asrār-e hekmīye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۱۳/۱

آغاز: از اسرار نتایج حکمیه این نتیجه است که این لا شیی فی الحقیقه لکونه عارفا بحقیقة نفسه؛ **انجام:** و اختلاف مسمی بشئون و اطوار و متضرع الیه و مسائل عظیمه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۲گ (۱پ–۲ر)، مختلف السطر (۱۶×۸/۵)، قطع: بیاضی، ۱۷/۵×۸/۵سم [ف: ۱۱ – ۱۳]

● الاسرار الخفیة فی العلوم العقیلة / فلسفه / عربی

al-asrār-ul-xafīyya fi-l-‘ulūm-il-‘aqīla

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ – ۷۲۶ قمری

‘allāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

اهدا به: هارون بن شمس الدین محمد

کتابی است مفصل در حکمت مشتمل بر سه «قسم»: منطق، طبیعیات و الهیات که مؤلف آن را به «هارون بن شمس الدین محمد» هدیه نموده است.

آغاز: الحمد لله الذی ذی الازلیة و البقاء و العزة و الارتقاء و القدرة و العلاء المتطول بالاحسان المتفضل بالامتنان.

[الذریعه ۴۴/۲]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۹۷

نسخه اصل: کتابخانه احمد ثالث –ترکیه ۳۲۵۴؛ مشتمل بر هر سه فن؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: اواخر شوال ۷۳۴ق، جا: مدرسه کاملیه؛ تملک: «حسین بن حسن بن حامد»؛ ۵۵۰ص [عکسی ف: ۵ – ۲۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** اقول و الحق ان الغلط فی هذا انما هو من باب ... مصلین علی رسوله

جلد اول شامل منطق؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی به درخواست شیخ فضل الله رنجانی، تا: ربیع الثانی ۱۳۳۹ق، از روی نسخه شیخ محمد سماوی و او نیز از روی نسخه‌ای به خط علامه حلی موجود در خزانه حضرت امیر (ع)، در انتهای نسخه یادداشت فضل الله زنجانی؛ جلد: تیماج بنفش، ۸۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۴×۱۴سم [ف: ۳۲ – ۱۷۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ – ۲۹۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۲

آغاز: بسمله قد جمع راینا علی اانتقال من العلوم المنطقیة طالبین للعلوم الطبیعیة اذ هی اقرب الاشیاء بالنسبة الینا؛ **انجام:** جعل شرطاً فی القصد لیس هو التحقیق الخارجی حق یلزم الدور هو انما هو التحقق الخیالی.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: ۷ جمادی الثانی ۱۳۳۸ق؛ از روی نسخه شیخ محمد سماوی مورخ ۱۳۳۵ق. از نسخه منقوله از خط مؤلف؛ جلد: تیماج بنفش، ۶۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۳/۱ - ۳۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۹۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۴

آغاز: بسمله شرعنا بالفن الثالث من کتابنا ... المشتمل علی اشرف المطالب و المحتوی علی الغایة؛ **انجام:** و هو نظام للعالم متصور له تعالی ... و اصحابه الاخیار المنتخبین

جلد ۳ در الهیات؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: جمادی الثانی ۱۳۳۸ق، در پایان یادداشتی به خط شیخ محمد بن طاهر سماوی در روز جمعه ۱۴ شوال ۱۳۳۵ آمده؛ جلد: تیماج بنفش، ۵۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۲ - ۱۷۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۲۹۴]

● الاسرار الخفیة فی معرفة الشهور الرومیة / هیئت / عربی

al-asrār-ul-xafīyya fī ma'rifat-iš-šuhūr-ir-rūmīyya

رساله‌ای مجهول المؤلف که در آن اشعاری از ذوالرمه و ابوالعلاء معری و دیگران آمده و از بعضی مصنفات ابوالحسن الرضی احمد العلوی الموسوی الحایری نیز مطالبی نقل شده است. مشتمل بر «مقدمه» و «فواید» و «باب»: مقدمه در ذکر شهور تام و ناقص؛ فایدة فی هیئت البروج و سایر الکواکب منها؛ فایدة فی هیئت المنازل؛ فایدة الضابط فی معرفة الطالع و الغارب؛ فایدة فی معرفة سیر القمر فی المنازل و البروج؛ فایدة فی معرفة فصول الاربعة؛باب فی شهور الرومیة و ما قیل فیها؛ فایدة فی التقویم.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۳۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الحی القیوم القدیم الدیوم؛ **انجام:** فی اول تلک الدایرة کما اذا بقی فی المحرم یکون [وصالی و بریدگی دارد] الشهور، والله اعلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در اول نسخه نیز شش صفحه ادعیه ایام نوشته شده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۵۰گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵/۷)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۸- ۲۸]

● اسرار خلقت (منتخب) / ادبیات / فارسی

asrār-e xelqat (mn.)

گزیده‌ای از اسرار خلقت تألیف سرهنگ احمد اخگر که مجموعه ای از نظریات شعرا و نویسندگان در مورد بعضی نشریات همچون روزنامه کانون شعرا و ... را به ترتیب حروف تهجی جمع‌آوری نموده؛ در این منتخب نظریات ابوالقاسم دبیر، رضازاده شفق، علی اکبر سلیمی، محمد تقی فلسفی و ... به صورت پراکنده در برگ‌های این نسخه آمده است.

[اسرار خلقت، چاپ تهران، ۱۳۱۵ش، ص۴۶۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۷/۱

آغاز: آقای تدین: وقت و حالم اقتضای ورود این گونه مطالب ... پس از جوابهای منطقی؛ **انجام:** اصلاح عیوب نفس که اصلاً پروای بدگویی هیچ آفریده ندارد، ندانم از کیست تو بتقصیر الخ.

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۲۸گ (به صورت پراکنده «۶-۸»، «۱۲-۱۵»، «۶۷-۹۶»، «۱۶۶-۱۶۸»)، ۳۲ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۹ - ۲۰۴]

← اسرار خلوت ⪢ سیر و سلوک
← اسرار الخلوة ⪢ الخلوة

● اسرار دعای سحر / شرح دعا

asrār-e do'ā-ye sahar

شرح اسرار فقرات دعای سحر ماه رمضان مروی از امام محمد باقر «اللهم انی اسئلک من بهائک»به در خواست دوستان در شش «اشاره» :۱. بیان معنی اسم؛ ۲. بیان اسم اعظم؛ ۳. مراتب و مقامات چهارگانه ائمه؛ ۴. بیان این‌که فقرات دعای سحر اسماء و تجلیات الهیه است؛ ۵. معنای جمال و جلال؛ ۶. بیان سر تعبیر فقرات دعای مبارک سحر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۸۴/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۶۱ق، جا: اشتهارد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف پارچه، ۸گ (۸۸پ-۹۵پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۳)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۲۴۳]

● اسرار الدعوة / دعا / فارسی

asrār-od-da'vat

رساله‌ای است در ذکر، آداب آن، و خواص ذکر مجموعه و منفرد صوفیان در سه «اسرار»: ۱. بیان دعوت مجموعه و منفرده؛ ۲. بیان ادعیه مختلفه؛ ۳. بیان دعوت اعمال متفرقه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۷/۷

آغاز: این کتاب مسمی باسرار الدعوة باندراج پرداخته و بر سه اسرار مرتب ساخته سر اول در بیان دعوط مجموعه و منفرده؛

انجام: هذا کلکم یا معشر الجن و الارواح تعال تعال ...
تا سر دوم؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی قدیم، ۲گ (۸۷-۸۸)، ۴۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۸ - ۵۰۰]

● **اسرار الدقائق = شرح حدیث «من عرف نفسه فقد عرف ربه»** / کلام و اعتقادات / عربی
asrār-ud daqā'iq = š.-e hadīs-e «man ʻarafa nafs-ah faqad ʻarafa rabb-ah»

سماوی، بدرالدین
samāvī, badr-od-dīn

در موضوع «من عرف نفسه فقد عرف ربه».
آغاز: بسم اله. الحمدلله الذی حققنا بتحقیق حقایق الایمان و اکرمنا بکرامة تکریم الاذعان و الایقان
انجام: وقال الله تعالی و ان جهنم لمحیطة بالکافرین فافهم کلام الشیخ ... لک المقصود، تم الانتخاب من کتاب اسرار الدقایق
[فهرستواره منزوی ۶۳/۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۹۶/۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: یوسف نسیم، بی‌تا؛ جلد: میشن تریاکی لبه‌دار، ۱۰گ (۹۴ر-۱۰۳پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۹-۱۴۷]

● **اسرار دل** / عرفان و تصوف / فارسی
asrār-e del

ابن همام شیرازی، ق۱۰ قمری
ebn-e hammām-e šīrāzī (- 16c)

منظومه و مثنوی اسرار دل در معارف و تصوف و عرفان مشتمل بر مقالت و مقامات العارفین.
[فهرستواره منزوی ۱۴۲/۱۰؛ الذریعه ۱۱۴/۱۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۵۴/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۹۳ص (حاشیه ۱-۹۳)، ۱۹ سطر (۶×۱۴)
[ف: ۱۰ - ۱۵۲۵]

● **اسرار دل** / شعر / فارسی
asrār-e del

مثنوی اسرار دل است. از مثنویات جامی و خواجو و عطار نیست.
[فهرستواره منزوی ۱۴۲/۱۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰۹/۴
آغاز: چیست بگو جوهر دل جان من ×× کوشده منزلگه جانان من
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: گالینگور مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۶ص (۶۸-۷۳)، ۲۳ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۵۵۸]

● **اسرار دل و جان** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی
asrār-e del va jān

فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ - ۱۰۱۶ قمری
fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

مثنوی است عرفانی - حروفی که در ابتدا علت سرایش مثنوی را چنین شرح داده است: «تحفه مضجاع دو مهر جلی ×× احمد مختار و علی ولی / از پی احمد صلوات و سلام ×× یاد مبرهن بر اهل کلام / کانچه عیانی به طریق اصول ×× گفت ز اسرار دل و جان فضول / به پی آنان که ز روی خلاف ×× بود درین ماده شان اختلاف / خاطر هر یک به رهی رفته بود ×× کان نه رهی بود که می‌داد سود / بود طریقی که ازین زاویه ×× یکسره می‌رفت سوی هاویه / جمعی از ایشان همه در این طریق ×× آمده بودند به ایشان رفیق / گشت به این دلشده این کار فرض ×× تا کند این حال به تفصیل عرض / باشد از آن مغلطه‌ها دوستان ×× روی دل آرند بدین بوستان / ملتمس آن است کنون زاهل راز ×× کانچه عیانی شده زان نغمه ساز/گر نه صواب است قلم بر کشند ×× وز پی اصلاح رقم درکشند». این عناوین در آن دیده می‌شود: مقدمه در بیان ظهور وحدت؛ بیان رموز اعداد؛ شرح اسم اعظم الهی؛ بیان اسرار نبوت ولایت؛ تنبیه؛ توضیح بیان؛ بیان اطوار ولایت بعد از نبوت؛ بیان اسرار وجود؛ حقیقت وجود؛ سر وجود و رمز قید و عدم؛ بیان مراتب تنزلات و ظهور حرف و سر بعضی از اسماء الهی؛ بیان احوال آدم و حوا و سر وجود حضرت نبوی؛ بیان اسم جان و دل و سر بعضی از حروف تهجی؛ تنبیه؛ بیان حروف ابجد در مفاتیح اسماء الهی؛ تنبیه؛ بیان اسرار دوره صاحب؛ بیان اسرار الف و واو.
آغاز: بسم الله الرحمان الرحیم ×× المحمود المتعالی القدیم / حمد حکیمی که ندارد زوال ×× شکر کریمی که ندارد مثال

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۶۱/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، [نشریه: ۷ - ۲۴۳]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۰/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ز سر این سه حرف ای مرد رهبر ×× رموز دور و صاحب دور بنگر / به ذوق حال دریاب این سخن را ×× مده دخلی درین تقریر من را/ نکو دریاب کین در نیک سفتم ×× سخن از دور با تو نیک گفتم / بود کین گفته‌ها باشد قبولت ×× نگیرد راه دل عقل فضولت / و گر در ناقبولی افتدت راه ×× تو

دانی من نمودم قصه کوتاه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۱۶گ (۴۸پ-۶۳ر)،۱۵سطر(۶/۵×۱۵)،اندازه:۱۵×۲۰/۵سم[ف:۲۰ - ۲۹۲]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۲۶/۳-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و گر در ناباوری افتدت راه ×× تو دانی من نمودم راه
گریده آن و در حدود ۴۶۲ بیت؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲- ۱۳، (ص ۹۲-۱۱۹) جدولبندی ۲ راه[ف: ۱ - ۲۱]

← اسرار الربانی > السر الربانی فی علم المیزان

● الاسرار الربانی / عرفان و تصوف / فارسی

al-asrār-or-rabbānī

دارای شش «مقاله»

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۸/۲

آغاز: بدانکه علمی نامیده شده به وحی در علم میزان و آن متعلق است به اجساد ناقصه به سوی کمال بدون بعد زمان و جسد کامل در میان اجساد معدنی نقره و طلا است.
خط: نستعلیق زیبا، کا: هدایت الله اهل سلسلة الذهب، تا: ۱۳۲۲ق؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۳ - ۹۵]

● اسرار الربانیة فی منقبة الائمة الالهیه / فلسفه / عربی

asrār-ur rabbānīya fī manqabat-il a'immat-il ilāhīyya

مشهدی، عبدالمجید بن محمد تقی، ق۱۳ قمری

mašhadī, ʻabd-ol-majīd ben mohammad taqī (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۰۴

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل طراز الواح کتاب الاذن؛ **انجام:** المحتاج الی رحمه ربه الحمید عبدالمجید محمد تقی مشهدی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

● اسرار الرجال / طب / عربی

asrār-ur-rijāl

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

مترجم: حنین بن اسحاق، ۱۹۴ - ۲۶۰ قمری

رساله‌ای است درباره رازهای جنسی مردان خطاب به قسطنطین قرمانی (قهرمان؟). دست‌نویس یونانی‌اش مفقود شده و چند نسخه از ترجمه عربی آن در کتابخانه‌های ترکیه و هند موجود است.

[تاریخ نگارش‌های عربی ۱۸۵/۳؛ فهرس مخطوطات الطب الاسلامی فی مکتبات ترکیا ۱۶۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۴

آغاز: بسمله. و هو حسبی، حمدله. و صلاته علی انبیاء أجمعین. أما بعد فان سبب وضع هذا الکتاب الملقب بأسرار النساء (کذا) انه بلغنا ان قسطاس القهرمان دخل علی جالینوس مسلماً و کان دخوله من غیر اذن فلما دخل علیه وحده و هو یؤلف کتاباً الی الملکه فی أسرار النساء فبقی کل واحد منهما فزعان من صاحبه ... الأدویة التی تمنع من انتشار العصب فی کل وقت بغیر شهوة تدعوا الی الانتشار؛ **انجام:** هذه الأدویة من الغرض الذی یضادها لتلک العلة هی الشافیة لها اذ کان جاریاً علی تألیف هذا الکتاب و هو نقل اسحق بن حنین المتطبب، و الحمدلله و به توفیقی، تم کتاب اسرار الرجال
نسخه اصل: کتابخانه ایاصوفیا در استانبول ترکیه، ش ۴۸۳۸؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۱۷گ (۷۵-۹۱)، ۱۱ سطر [عکسی ف: ۳ - ۱۸۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۴۴/۲

آغاز: بسمله، جوامع الکتاب جالینوس الی قسطالس القهرمان فی اسرار الرجال ذکر الادویة التی تمنع من انتشار القضیب فی کل وقت؛ **انجام:** و الا طرح فی دهن من حیث لا یعلم و یمزج بها بطنها
خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن محمد باقر الحافظ العاملی، تا: ربیع الاول ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۱۰ص (۳۸-۲۷)، ۱۲ سطر (۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: ۵ - ۱۷۳۴]

← اسرار رضویه > الاسرار الرضویة فی بیان غوامض مسائل الحکمة الالهیة

● الاسرار الرضویة فی بیان غوامض مسائل الحکمة الالهیة / فلسفه / فارسی

al-asrār-ur-raḏawīyya fī bayān-i ġawāmiḍ-i masā'il-il-ḥikmat-il-ilāhīyya

سبزواری رودسرابی، محمد حسن بن محمد تقی، ق۱۴ قمری

sabzevārī rūdsarābī, mohammad hasan ebn-e mohammad taqī (- 20c)

اهدا به: به دستور عماد الملک طبسی و به نام ناصرالدین شاه
تاریخ تالیف: ۱۲۸۷ق

پاسخ پرسش‌های فلسفی و کلامی است از آن پرسش‌های انتقادی عصر قاجار که آزاداندیشان از برخی از دانشمندان مطرود نزد فقیهان مانند شیخ احمد احسایی و سید کاظم رشتی و حاج محمد کریمخان و میرزا محمد اخباری می‌کردند، بررسی این‌گونه پاسخ و پرسش‌ها برای درک تاریخ تحول فکری اخیر ایران بسیار سودمند است.

آغاز: یگانه صانعی را ستایش و پرستش رواست که نمایش نرش اسم واحد واحد را بحلی و حلل تمیز و تعیین بیاراست
انجام: و الیه المرجع و المعاد و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً
[فهرستواره منزوی ۸۸/۹ (۳ نسخه)]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۵ ـ ج
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۳۱۵گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۸]

۲. یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه:۱
خط: نسخ، کا: محمد علی بن جعفر بن حسین حسینی، تا: شنبه ۴ رمضان ۱۲۹۳ق [نشریه: ۴ - ۴۵۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۲۶۴گ، ۱۹سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۷۲۳]

← اسرار رمل ⟵ الرمل

● اسرار الرمل / رمل / فارسی

asrār-or-raml

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۳۲/۱۲
آغاز: دانستن و آن دشوارست و امتزاج نتیجه آمیزش عنصر بود؛
انجام: و معنی آن است که چون سایل بر تو آید
رساله‌ای است بی سر و ته در عمل رمل، مقتبس از کتاب اسرار الرمل تالیف امام ابوعبدالله محمد بن عثمان زناتی و فصول آن عبارت: «زناتی گوید، من قول الامام زناتی گوید، من قول ابوعبدالله محمد بن عثمان الزناتی» شروع می‌شود؛ خط: نسخ، کا: حیدر بن محمد رمال،تا: ۶۸۰ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی عنابی ضربی، ۱۶ص (۱۴۷-۱۶۲)، اندازه: ۱۵/۵× ۲۱/۸سم [ف: ۸ - ۴۴۱]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۷۱/۶
آغاز: از صورت اول و صورت ثانی نتیجه حاصل نماید و ببیند که نتیجه ثالث در رمل موجود است یا نه
رساله مختصری است در احکام خانه‌های رمل، مقدمه کتاب پاره شده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۳۹پ-۴۳ر)، ابعاد متن:۸×۱۸،قطع:بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲ - ۳۰۶]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۵۲/۲
آغاز: بسمله حمد له، اما بعد سبب تالیف این چند کلمه آنکه بندگی امیر اعظم مالک الرقاب الامم جلال الدوله و الدین امیر حاجی خواجه زید دولته از این بنده کم بضاعت التماس فرمودند که نکته چند در باب علم رمل بنویس ... و این کتاب را اسرار الرمل نام نهاده شد؛ **انجام:** و اگر منقلب بود فروخته شود اما باز گردانند سعد بسعود و نحس بزبان
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی دکتر حکمت؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج زرد، ۲۷گ (۲۳-۴۹)، ۲۰ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۴۱]

● اسرار رموز / شعر / فارسی

asrār-e romūz

اسرار رموز مثنوی عرفانی فارسی از «بی‌نشان».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۱۵/۱
آغاز: صد هزاران کافر اندر خون نشست ×× تا که عیسی بر سر گردون نشست؛ **انجام:** بر سبیل مزد ایما ای غلام ×× ختم شد و الله اعلم بالصواب.
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کبود سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۵گ (۲-۲۶ر)، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۰۰]

● اسرار الرموز فی الجفر الجامع / جفر / عربی و فارسی

asrār-ur-rumūz fi-l-jafr-il-jāmi‘

بخاری، بکار بن احمد

boxārī, bakkār ebn-e ahmad

کتابی است در جفر شامل دو رساله که اول مشتمل بر دو «طریقه» و هر طریقه مشتمل بر چند رمز و رموز شامل دو «قاعده» می‌باشد. رساله دوم مربوط به طریقه استخراج دایره خطائی است. این رساله به عربی است ولی ترجمه فارسی رموز و قاعده آن را نیز در آخر نوشته است. در فهرست الذریعه آن را به نام «جفر مرتضوی» معرفی کرده است.
آغاز: بسمله ایها الاخ الاعز من الکبریت الاحمر اتلو علیك طریقتین فی الجفر الجامع ... فنقول الطریقة الاولی من الجفر الجامع فی استخراج الاسوله التی لا تعلق لها با براز
انجام: وله الشکر فی الاول والاخر والصلوة علی علی مدینة علم رسول الله ثم اولاده الکرام والحمدلله علی ذلک تم وبالخیر عم.
[الذریعه ۵:۱۲۱]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹/۲۱۷-۷۸۳۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۴۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۱/۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه الطریقة مما لا یفهمها الا المعصوم او من اخذ من المعصوم ... و لو بالوسائط او من قدر الله له حظا و ارتاض.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در ۶ سطر با یک جدول در گ ۱۴ ب می‌باشد پیش از این در برگ (۱۳ب-۱۴ب) باب ۳ منهج ۴ الحبل المتین است در مواریث و ش ۷ دفتر می‌باشد. [ف: ۴ - ۹۷۵]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۹۷ش

آغاز: برابر؛ **انجام:** اولها صار هکذا می‌ن ف ت ح ب ... ا م هو المطلوب هذه الرساله ثانیه فی اسرار الرموز للشیخ عطار بن الشیخ احمد البخاری

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ ۱۲پ تا ۱۳ قاعده‌ای در بیان اعجاز علم جفر جامع نوشته، در برگ ۱۵پ تا ۱۸ مطالبی در جفر شامل جفر مرتضوی، قاعده در تحصیل جواب از صفحات جفر جامع و طریقه جفر صغیر و همچنین برگ ۱۹ فائده در جفر منسوب به محیی الدین عربی به زبان عربی نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا، روکش پارچه سبز، ۱۲ص (۴-۱۵)، ۱۶-۱۷ سطر (۶/۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [رایانه]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۴۹/۳ حکمت

آغاز: بسمله. شکر و سپاس مر خدای را سزاست که بر همه چیز داناست؛ **انجام:** عسکر رومی از دمشق بمغرب آید خرماء (؟) و السلام تمام شد.

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۶۲]

● اسرار الزکاة و الصوم و الحج / فلسفه احکام / عربی

asrār-uz zakāt wa-ṣ ṣawm wa-l ḥajj

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ʻalī (1506 - 1558)

رساله استدلالی مختصری است در بیان فضیلت اداء زکات و ثواب آن و اعمال روزه و حج، برگرفته شده از کتاب «جواهر القرآن» امام غزالی. مؤلف درباره پرداخت زکات و انفال مال، مردم را به سه دسته (اقویا، متوسطان و ضعیفان) تقسیم کرده و در ستایش اقویا فرموده است: آنچه دارند در راه خدا انفاق می‌نمایند فهؤلاء الذین «صدقوا ما عاهدوالله»، متوسطان بیشتر از آنچه خدا واجب کرده می‌بخشند و ضعیفان همان بخیلانند که غیر از واجب الهی هیچ نمی‌دهند.

آغاز: هذا اصول فی اسرار الزکاة و الصوم و الحج ... الاصل فی الصدقة و الزکاة قال الله تعالی مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة انبتت سبع سنابل.

انجام: فان فی کل عمل سراً و تحته رمزاً ینبه لها کل عبد بقدر الاستعداد المتنبه بصفاء قلبه و قصور همته علی مهمات الدین

[الذریعه ۴۵/۲، کشف الحجب و الاستار ۴۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۷۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۶گ (۷۵پ-۸۰پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنجشنبه ۱۶ ذیحجه ۱۱۲۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: مقوا، ۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۷]

● اسرار سبعه / کیمیا / فارسی

asrār-e sabʻe

تنکلو شاه کبیر تبریزی

tanaklū šāh kabīr-e tabrīzī

رساله کوتاهی است در اسرار وزن دو چیز متنجانس از اجساد و انفاس و ارواح، شامل هفت «سر»: ۱. در دو وزن کردن روح با روح؛ ۲. در دو وزن کردن نفس با نفس؛ ۳. در دو وزن کردن جسد با جسد؛ ۴. در دو وزن کردن روح با جسد؛ ۵. در دو وزن کردن روح با نفس؛ ۶. در دو وزن کردن جسد با نفس؛ ۷. در دو وزن کردن روح و نفس و جسد با یکدیگر. نسخه‌ها با یکدیگر تفاوت‌هایی دارند.

آغاز: بسمله کتاب اسرار سبعه کامله در دو وزن اجساد و انفاس و ارواح بدرستی و راستی مجرب و صحیح و مسطور است لاشک فیه و لاریب و لانقصان سر اول درد وزن کردن روح

انجام: در مراتب اربعه که در این ابکار بانواع تدر جست در هر درجه که هست بکار است

[فهرست مشترک نسخه‌های پاکستان ۷۷۱/۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۵۸/۱؛ نشریه ۷۳۳/۱۱؛ فهرستواره منزوی ۳۹۳۸/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۷۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی عطف پارچه نیلی، ۱۰گ (۳۶پ-۴۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۵۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۲۴/۱۳-۳۵/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** که شنجرفی بود نیکو واحمر، تمام شد کتاب سبعه حضرت مولانا تنکلو شاه

خط: نستعلیق، کا: محمدصالح بن عباس کاشانی، تا: ۱۱۱۳ق؛ جلد: تیماج روغنی مشکی سوخت مجدول با ترنج و سرترنج، ۹گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱ - ۳۵۰]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸ /۷۸۶۱-۵۳/۷۱

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی اکبر کرمانشاهی، تا: ۱۱۱۳ق، جا: تهران و مشهد رضوی؛ ۱۲گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۵۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۳/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۲۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ

(۳۴پ-۴۵ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۸۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۹۹/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۶۰ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۳۶ر-۴۵ر)، ۱۷ سطر، اندازه ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۱۰۱]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در سبزی و روشنی و شفافی و شعاع و لطافت هیچ چشمی ندیده باشد

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۶۹ق؛ ۳گ (۷۸پ-۸۰پ) [ف: ۱ - ۱۷]

● اسرار سر / شعر / ترکی - فارسی

asrār-e serr

حسینی، غلامعلی، ق۱۳ قمری

hoseynī, qolām ʻalī (- 19c)

اهدا به: ناصرالدین شاه

تاریخ تالیف: ۱۲۷۰ق

دیوان اشعاری است به‌ترکی که سراینده در مقدمه آن به فارسی چنین آورده است: «از تاریخ هزار و دویست و پنجاه و یک عهدی دولت شهنشاه محمد شاه مرحوم جنت مکان ... گرفتار به دست پریان بودم بعد از چهار پنج سال گذشته شبی قدرت ازلی نمایان دو نفر پری و پادشاه پری حاضر و صولت محابت (=مهابت) حیدری آشکار و فرمان کرار حقیر عاشق را از حبس گرفتاری خلاص و مداح حیدری شغل نموده سنه‌ها به راه رفتم». وی پس از رهایی از دست پریان به کربلا می‌رود و از حرم امام حسین زیارت می‌کند و سپس بر اثر از بین رفتن سه دانگ ملک خود دست به گدایی می‌زند و این اشعار ترکی را می‌سراید و به خدمت ناصرالدین شاه می‌آورد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸۸

آغاز: هذا کتاب اسرار سر بسمله، اسرار سری عشق ناصریه سلطان ابن سلطان خاقان ابن خاقان ناصرالدین شاه قاجار؛ **انجام:** یا صاحب روشن کوه یا فرمان سلسبیل کوثر حور یا علی یا سلطان مشهور.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۰ق، جا: دمق من محال سردره رود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۴۳گ، ۱۲ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۱۳]

● اسرار سر الهی / جفر / فارسی

asrār-e serr-e elāhī

رساله‌ای است شامل مطالب زیر: علم جفر، علم بازداشتن طیر در هوا میان آسمان و زمین، فرودآمدن مائده از آسمان، پیدا کردن ابر بر آسمان و باریدن باران و برق و تگرگ و صاعقه، سخن آوردن اموات و از آن پرسیدن، خود را به آب افکندن و از چشم پوشیده شدن، حمام مریخ شهر انطاکیه که با سوختن یک چراغ زیر آن سیصد سال است که گرم است و هر روز هزار کس در آنجا می‌روند، طلسم عقارب و استخدام ارواح و حیوانات و کیمیا، دانستن سخنان مرغان و نیزنجات ملوک، کشتن دشمن و صاعقه فرستادن، شکستن لشکرها، ویران کردن دژها. در پایان چند قاعده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۷۵/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی ضربی، ۱۰گ (۱۰۷ر-۱۱۶ر)، ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۲۳۵]

● اسرار السلوک / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-os-solūk

صامت بروجردی، محمدباقر، ۱۲۶۳ - ۱۳۳۱ قمری

sāmet borūjerdī, mohammad bāqer (1847 - 1913)

در حدود سیصد و پنجاه بیت شامل: غزلیات عرفانی و اوصاف پیر کامل و تجلی ذکر، ظهور نور محمدی (ص)، سرشت انسان، ترقیات موالید ثلاثه، ترقی جمادی به عالم نباتی، ترقی حیوان به عالم ملکوتی و جز آنها با تاویل‌های عرفانی.

آغاز: چون کنم حمد و ثنای پاک را ×× ره کجا بر حمد او ادراک را / حق مبرا از خیالات عقول ×× چون کند اوصاف او هر بو الفضول

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۷۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** کشف کردم بر تو اسرار السلوک ×× فهم مطلب کن درآئی از شکوک / عشق بی خود رفته تا دارالسلام ×× قطع این گفتار کردم و السلام

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن قاسم خان افشار، تا: ۱۲۸۸ق؛ مجدول دو ستونی؛تملک:محسن سالمی، محمد حسین سلطان آبادی و ...؛ جلد:تیماج مشکی،۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۶۸]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۵۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قصرها و مالها یکجا بماند ×× خواجه شوی زن بجای مردشان

خط:نستعلیق خوش،بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روشن ضربی بی مقوا، ۱۷گ (۴۲پ-۵۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۳۶]

● اسرار سوره فاتحه و توحید / فقه / فارسی

asrār-e sūre-ye fātehe va towhīd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۴۳

گویا از کتب شیخیه، درباره نماز، دارای عنوان‌های «مائدة»؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **اسرار سیاسی** / حکومت و سیاست / فارسی
asrār-e sīyāsī
شیخ ابراهیم زنجانی، ق۱۴ قمری
šeyx ebrāhīm-e zanjānī (- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۷۵
کاتب = مؤلف، بی تا [د.ث. مجلس]

← اسرار شب اسراء ⩾ اسرار الوحی
← اسرار شب معراج ⩾ اسرار الوحی

● **اسرار الشریعة** / عرفان و تصوف / عربی
asrār-uš-šarī'a

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۱۶
آغاز: قال النبی (ص) دبیب الشرک فی امتی اخفی من دبیب النمله؛ **انجام:** لان الاول اشاره الی التوحید الفعلی و الثانی الی التوحید الصفاتی و الثالث الی التوحید الوجود الذاتی.
بخشی از آن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۱ص (۳۴۰)، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۰ – ۹۸۶]

← اسرار الشریعة و اطوار الطریقة و انوار الحقیقة ⩾ انوار الحقیقة و اطوار الطریقة و اسرار الشریعة

● **اسرار الشهادة** = **یازده مجلس** / تاریخ معصومین / فارسی
asrār-oš-šahādat = yāzdah majles
همدانی، محمد باقر بن ابراهیم، – ۱۲۱۸ قمری
hamadānī, mohammad bāqer ebn-e ebrāhīm (- 1804)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۶۷
آغاز: بسمله. حمدله. و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین ... و بعد چون خداوند روف رحیم از فضل نامتناهی و کرم بی پایان خود؛ **انجام:** در نزد حضرت سیدالشهداء صلوات الله علیه ضایع نخواهد شد و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین
خط: نستعلیق، کا: آقا محمد ابراهیم شیرازی، تا: ۲۶ صفر ۱۲۹۹ق؛ رکابه‌دار، در صفحه عنوان آمده است: «اسرار الشهاده سنه ۱۲۹۹ که آقا محمد ابراهیم شیرازی برای حاج محمد رحیم نوشته»؛ جلد:تیماج قهوه‌ای،۲۱۷گ،۱۵سطر،اندازه:۱۱×۱۷سم[ف:۳۱– ۸۳]

● **اسرار الشهادة** = **سر الحقیقة فی وقعة الطفوف** = **سر الشهادة** / مقتل، کلام و اعتقادات، تاریخ معصومین / عربی
asrār-uš šahāda = sirr-ul ḥaqīqa fī waq'at-iṭ ṭafūf = sirr-uš šahādat
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ – ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
به درخواست: حاج عبدالوهاب قزوینی
تاریخ تالیف: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۲۳۸ق
در بیان رموز و اسرار معنوی و فلسفه و نتائج دینی شهادت حضرت ابی عبدالله الحسین علیه السلام است که را به خواهش حاج عبدالوهاب قزوینی و به مشرب شیخیان تألیف نموده است.
آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، فیقول العبد الجانی و الا سیر الفانی کاظم بن قاسم الحسینی الرشتی، ان جناب المولی الامجد ... الحاج عبدالوهاب القزوینی ... قد امرنی ان املی کلمات اظهرها سر الحقیقة فی وقعة الطفوف، حقیقة الامر فیها.
انجام: یحتمله الجنان. و هذا القدر کفایة لاهل الدرایة و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین. و الحمدلله رب العالمین
چاپ: در مجموعة الرسائل، ۱۲۷۷ق
[فهرست کتب احسائی ۱۳۵؛ الذریعه ۴۶/۲؛ فهرست کتب مشایخ، ۳۲؛ مشار، عربی، ۴۸۲]
شرح و حواشی:
۱– اسرار الشهادة (ترجمه) طباطبائی، حسین (–۱۳)

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۹۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا نرم، ۳۴ص (۷۸–۱۱۱)، ابعاد متن:۱۰×۱۵، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ – ۸۵۱]
۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۳۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** من غیر میل الی مرقبة ... لم بفقد ولایندم ولایختلف علیه حال الاستغناء لانه لایشتهیها اصلاً ویعرف الاعلی قصور الاولی رتبته فمتنعم بذلک من ... الرتبة الاولی لمثل هذا فلیعمل العاملون ولاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۱ – ۱۴۵]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹۸/۴
آغاز: اعلم ان الله عزوجل لما وجب ان یکمل صنعة و یتقن امره و یحسن خلقه و الخلق و الصنع بان یکون مختارا ذا شعور و ادراک اولی و احسن من ان یکون مضطرا؛ **انجام:** فعلی مثل الحسین (ع) فلیبک الباکون و ایاه فلیندب النادبون و لمثله فلتذرف الدموع من العیون و یضج الضاجون و یعج العاجون و لعنة الله علی ظالمیه و خاذلیه ابد الآبدین.
نسخه فاقد خطبه است؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن عبدالکریم خوئی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۱۶گ (۳۳پ–۴۸پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۷ – ۷۰۲]
۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۸۰/۸
آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ۲۴ جمادی الاول ۱۲۳۸ق؛ جلد: گالینگور سیاه، ۲۰گ [ف: ۱ - ۳۹۲]

۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۲۵/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ جمادی الاول ۱۲۳۸ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان - ف: - ۱۴۲۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن میرزا شاه، تا: شنبه ۷ شوال ۱۲۴۲ق؛ مذیل است به ۱- الخطاب مع اصحاب القبور در ۴ برگ، ۲- احادیث نبوی و معجزاتی از معصومین به نقل از «جامع الاخبار» و مطالب متفرقه دیگر برگرفته از کتب مختلفه از جمله: روضة الصفا، تفسیر المعادی، تفسیر طوالعة خلاصة التفاسیر، مفاتیح العلوم، حبیب السیر، حجة الهند و غیره؛ واقف: فخرالمحققین شیرازی، مرداد ۱۳۷۵؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۲۰سم [ف: ۲۶ - ۸۵]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۹/۱۰-عکسی

آغاز و انجام: برابر؛

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق، (ص ۴۶۹-۴۹۲) [ف: ۱- ۲۱]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰۰/۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ در انجامه نگارنده تاریخ به پایان رسیدن پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۲۳۸ق. آمده، و نام رساله در فراز نسخه «رساله جواب ملا عبدالوهاب قزوینی در سر شهادت» آمده است. [ف: ۱ - ۲۱]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۲۵/۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا: حسن بن محمد باقر مراغه‌ای، تا: یک‌شنبه ۱۸ شعبان ۱۲۴۷ق؛ ۴۰ص (۱۱۶-۱۵۵) [ف: ۱ - ۲۱]

۱۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۴۰/۲

خط:نستعلیق،کا:جعفر بن محمد الثوبی،تا:۱۲۴۷ق؛جلد: چرم زرد، ۱۲گ (۲۵۷ر-۲۶۸پ)،۲۶سطر،اندازه: ۱۵×۲۵سم [مؤید: ۲ - ۲۱۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۰۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۶گ (۱۶۴پ-۱۸۹ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۶۰]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۹۸/۲-۱۱/۱۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی نقی بن محمد علی هروی، تا: ۵ محرم ۱۲۵۰ق؛ جلد: ساغری قهوه‌ای، ۲۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱ - ۳۴۳]

۱۳. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۰۹/۵

آغاز: فبادرت بالامتثال و اکتفیت بالاشارة بدون البسط فی المقال

خط: نستعلیق، کا: محمد، تا: ۱۶ ذیقعده ۱۲۵۱ق، جا: بیرجند؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۶گ (۴۶ر-۵۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [دیانی - ف: ۸۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی خوش، کا: محمد بن حسن بیرجندی، تا: ۱۲۵۲ق؛ هشت برگ در حکمت و غیره ضمیمه شده است. [رایانه]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی نقی بن محمد رضا همدانی، تا: دوشنبه ۲۹ ذیحجه۱۲۵۳ق؛ مذیل است به روایات و خطبه‌هایی از نهج البلاغه و دست‌نوشت‌های پراکنده و نیز اجازه روایت از شیخ یوسف بحرانی به شیخ عبدعلی و حسین بن شیخ محمد؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: مقوا، رویه پارچه خاکستری، ۱۳گ، ۲۱ و ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۸۶]

۱۶. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۴۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن کربلایی محمد مهدی بشرویی طبسی، تا: پنج‌شنبه ۲ ربیع الثانی ۱۲۵۳ق؛ جلد: گالینگور با عطف پارچه،۱۶گ (۲۳۰ر-۲۴۵ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۱۷. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۱۴۶

انجام: برابر

کا: ابوالقاسم واعظ حسینی یزدی، تا: ۱۲۵۳ق، جا: لاهیجان [تراثنا: س۱۳ش۲و۳ - ۳۳۴]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۰/۲-ط

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل حکیم، تا: ۱۲۵۴ق؛ ۱۵ص (۴۳-۵۷) [ف: ۲۲ - ۹۷]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۰/۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۶ ذیقعده ۱۲۵۶ق؛ ۹۳ص (۱۵۸-۲۵۰) [ف: ۱ - ۲۱]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۹۹/۸-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۲۹ص (۲۳۶-۲۶۴) [ف:۱-۲۱]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن عبدالعلی یزدی، تا: ۱۲۵۷ق؛ واقف: حاج عماد، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [ف: ۲۶- ۸۵]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۱۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن عبدالعلی یزدی، تا: ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۷ص (۲۱۱-

۲۳۷)، ۲۳ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۱۶۲]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ محرم ۱۲۵۷ق؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی شکری، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۰گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۵ - ۳۷]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۸۱/۳

خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن حاج جعفر ریزی، تا: دوشنبه رمضان ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن سیاه، ۱۹گ (۱۰۳ر-۱۲۱پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۲/۴سم [ف: ۶ - ۱۸۰]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۵/۴

آغاز: بسمله اعلم ان الله عزوجل لما واجب ان یکمل صنعه و ینقن امره و یمن خلقه و الخلق و الصنع بان یکون مختاراً ذا شعور؛ **انجام:** بمعنی انه تعالی عاملهم بعدله فی الغی لتجاوز عنهم فی الرخص فقد اصبت و الواجب علی العباد شکره.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۴۱ ص (۳۸۸-۴۲۸)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۵۰]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۹۳/۳

آغاز: اعلم ان الله عزوجل لما وجب ان یکمل صنعه؛ **انجام:** برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۰گ (۹۶ر-۱۱۵ر)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۵۷۷]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۷۷/۳

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:شنبه صفر۱۲۵۸ق؛کاغذ:فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی درون سرخ، ۵۳ص (۱۰۹-۱۶۱) [ف: ۱۰-۱۶۳۲]

۲۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۱۹/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمطلب، تا: چهارشنبه ۱۳ صفر ۱۲۵۹ق؛ کاغذ: فرنگی؛ جلد: مقوا عطف میشن مشکی، ۳۰گ (۴۱-۷۰)، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۸۵۷]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن شریف لواسانی، تا: یک‌شنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۲۶۰ق؛ جلد: مقوا و پارچه، ۱۱گ (۱۳۵ر-۱۴۵ر)، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۴۴]

۳۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۴/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: شنبه ۶ صفر ۱۲۶۰ق [ف: ۱ - ۲۲]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: عبدالحمید روضه خوان، تا: یک‌شنبه جمادی الاول ۱۲۶۱ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج مشکی، ۵۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۷۴]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۷۷/۹

کا: سید علی اصغر پسر محمد قاسم طباطبائی، تا: ۱۵ شوال ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۵گ (۲۶۹پ-۲۷۳پ)، ۳۵ سطر (۱۴×۲۸)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲×۳۹سم [ف: ۱۷ - ۴۱۰]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حیدر علی بن محمد هاشم قرطمانی، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۰گ (۱۴۰پ-۱۵۹پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۴]

۳۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۹۷/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۶۶ص (۶۳-۱۲۸) [ف: ۱ - ۲۲]

۳۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۶ جمادی الاول ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۴گ (۱۴۸-۲۱۱)، ۱۷-۲۱ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۴۰]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۹۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رضا بن محمد صادق حسنی حسینی موسوی طباطبائی تبریزی، تا: جمعه ۲۴ ربیع الاول ۱۲۶۳ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۱۴ - ۷۴]

۳۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۰۴/۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن حاج عدارم، تا: ۱۲۶۳ق، ۲۰گ (۱۳۰-۱۴۹ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۰۹]

۳۸. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۹۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ شعبان ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۹گ (۳۲پ-۶۰ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۶۵]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۹۶/۲-۵۹/۲۱۶

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه شوال ۱۲۶۵ق؛ ۵۰گ (۵۱-۱۰۰)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۴۳]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳/۴ خوئی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج یک‌لا یشمی، ۳ص (۱۴۶-۱۴۸)، اندازه: ۵×۲۰سم [ف: ۷ - ۱۳]

۴۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۷۰/۳

کامل؛ کا: احمد بن عباس بن علی یزدی، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۶گ (۵۲-۷۷)، ابعاد

متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۱۱۰]

۴۲. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۹۷/۳
خط: نسخ، کا: احمد بن عباس بن علی یزدی، تا: شنبه ۱ ربیع الثانی ۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی، ۲۳گ (۵۹پ-۸۱ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: - ۱۶۱]

۴۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۸۳/۴
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ رجب ۱۲۶۷ق؛ جا: اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی، ۲۸گ (۸۱پ-۱۰۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۳۴۹]

۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۸۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ ۳۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۵]

۴۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۲/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد جعفر اهری، تا: ۱۲ شعبان ۱۲۶۹ق؛ ۵۵ص (۲-۵۶)، ۱۵ سطر (۱۱×۲۲/۵) [ف: ۱ - ۲۲]

۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۰۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید محمد باقر بن علی محمد حسینی ارومجی، تا: ۱۵ محرم ۱۲۷۰ق؛ در برگ اول خطبه‌ای در صلوات و تحیات بر امام حسین(ع)آمده؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۸گ (۱۸ر-۳۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱-۱۳۰]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن محمد تقی حسینی شیرازی، تا: ۱۲۷۳ق؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، ۲۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۸۶]

۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۹۳/۱۱
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۲ شعبان ۱۲۷۵ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن لایی قهوه‌ای، ۱۶گ (۹۵پ-۱۱۰ر)، ۱۸و ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۸۳]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹/۱-۱۰/۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن احمد، تا: یک‌شنبه ۲۶ شوال ۱۲۷۸ق؛ پس از اتمام رساله دو خطبه درج شده، در خطبه اول بسیاری از جملات با نام امام حسین(ع) ختم می‌شود: «الحمدلله الذی افاده افئدة العارفین ببهاء الحسین و اذاب قلوب السالکین ببکاء الحسین» و خطبه دوم از امام علی (ع) است: «ایها الناس من طلب الدنیا وجد الحسرة» و مطلبی درباره نیک و بد ایام به‌نقل از امام علی (ع)؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۳۴۳]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: مهدی بن حسین حسنی، تا: ۱۱ صفر ۱۲۸۴ق، جا: قزوین؛ در آخر ضمن ۱۰ صفحه مطالب متفرقه در حدیث و دعا و سؤال و جواب از شیخ احسائی؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: آهاری نباتی، جلد: تیماج نیلی، ۴۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۳۸]

۵۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۴۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو کان لی قلب و مجال لا رخیت عنان القلم فی هذا المیدان و لا ریتک من عجایب الاسرار و غرایب الاطوار ... و الحمدلله رب العالمین ... قد تمت
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن ابوالقاسم بن محمد علی بن عبدالحمید حسینی دست‌غیب شیرازی، تا: ۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۲۶گ (۱۵۳پ-۱۷۸پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۰۴]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۸۲-۶۰/۱۲۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد سمین کرکونی جدید الاسلام، تا: دوشنبه ۱۵ صفر ۱۲۹۰ق، برای ملاحسین روضه خوان؛ ۲۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۴۳]

۵۳. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۱۲۳/۱
خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن میرزا احمد عقدایی، تا: پنج‌شنبه دهه یکم صفر ۱۲۹۵ق، به خواهش آقا میرزا ابوالقاسم روزه خوان (؟) [نشریه: ۱۱ - ۹۲۶]

۵۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۹۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۲۶۶ر-۲۷۴پ)، اندازه: ۲۹×۳۳/۵سم [ف: ۵ - ۳۲۷]

۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۵۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی عطف پارچه‌ای مشکی، ۲۴گ (۸۳پ-۱۰۶پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۱]

۵۶. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۹/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا قاسم بن کربلائی سرحد علی، تا: چهارشنبه ۱۹ ذیحجه ۱۳۵۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: - ۲۳۳]

۵۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۵۴/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن ابی الحسن علوی همدانی، بی‌تا؛ جلد: چرم زرد، ۱۸گ (۱۸۷پ-۲۰۴ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۱ - ۳۶۸]

۵۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۷۷/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: عادی، ۳۴گ (۱۲۲ر-۱۵۵پ)، اندازه:

۱۵×۲۱سم [مؤید: ۱ - ۳۸۵]

۵۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۶۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۱۵]

۶۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۵۳/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ (۱۰۲پ-۱۲۱پ) [ف: ۱- ۱۷]

۶۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۱۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو کان لی قلب و مجال لارحت عنان القلم فی هذا المیدان و لأرایتک من عجایب الاسرار و غرایب الانوار مما لا تکاد یحتمله العنان

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول گرهی، ۳۰گ (۷۳ر-۱۰۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۲۸]

۶۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۸۹/۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد شفیع، بی‌تا، جا: کربلا؛ ۲۱گ (۹۴-۱۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۹۱]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۸۸/۳

انجام: فقام ناعیا عند قبر جده الرسول صلی الله علیه و آله فنعاه الیه الدمع

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با چند خط؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۱۱۳ر-۱۲۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۳۲۲]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۰۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۶گ (۱۶۸پ-۱۹۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۲ - ۹۴]

۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۵۲

خط: نستعلیق و نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ اهدایی: آقای بینا؛ کاغذ: فرنگی حنایی، ۱۷گ (۱۴۹پ-۱۶۵پ)، ۱۹ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۷سم [رایانه]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۴۷/۳-۱۳/۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ترکت ذکرها و بیانها لتهجم الامراض و الاعراض و اسماعیل علیه السلام کان له اغنا ما و هی ترعی لشاطئ الفرات فاخبره الراعی انها لاتشرب.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۴۳]

۶۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۷۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی، ۲۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۵]

۶۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۸۲/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۴۲۰]

۶۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵/۱ فرخ

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسین بن علی اکبر اصفهانی، بی‌تا، جا: نجف اشرف؛ کاغذ الوان؛ جلد: تیماج لایه‌ای مشکی، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۹۷]

● اسرار الشهادة (ترجمه) / کلام و اعتقادات / فارسی

asrār-uš šahāda (t.)

طباطبائی، حسین، ق۱۳ قمری

tabātabā'ī, hoseyn (- 19c)

وابسته به: اسرار الشهادة = سر الحقیقة فی وقعة الطفوف = سر الشهادة؛ رشتی، کاظم بن قاسم (۱۲۱۲-۱۲۵۹)

ترجمه تحت اللفظی روان و شیوایی است از کتاب «اسرار الشهادة» سید کاظمی رشتی که به خواهش یکی از دوستان نگاشته شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۵۰

آغاز: حمدله، اما بعد چنین گوید زاویه نشین گوشه تنهایی سید حسن طباطبائی که یکی از دوستان که رسم اخوت داشت؛ **انجام:** موجود، و انا السبط الذی من غیر جرم قتلونی لیتکم فی یوم عاشورا جمیعا تنظرونی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اوراق افتادگی دارد؛ ضمیمه نسخه ش ۲۷۵۴۹؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۶۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۶ - ۸۶]

● اسرار الشهادة (ترجمه) / تاریخ / فارسی

asrār-uš šahāda (t.)

مراغی، حسن بن محمد باقر

marāqī, hasan ebn-e mohammad bāqer

وابسته به: اسرار الشهادة = سر الحقیقة فی وقعة الطفوف = سر الشهادة؛ رشتی، کاظم بن قاسم (۱۲۱۲-۱۲۵۹)

ترجمه‌ای است از «اسرار الشهادة» سید کاظم رشتی که پس از ترجمه، آن را به سید نشان داده و مورد پسند واقع شده است و سید او را امر به ترجمه الحجة البالغه خود نموده است. تذکر: از آنجا که فهرست‌نگار محترم، مترجم شماره ۳ و ۴ مجموعه‌ای که نسخه در آن قرار دارد را یکی می‌داند و نام مترجم شماره ۴ به قرینه آغاز معلوم گشت، نام مؤلف این کتاب نیز روشن شد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۳۳/۳

آغاز: حمد و ثنائی که فوایح اخلاص و اختصاصش فیض اثمار جنت المأوی محبت و طیب ازهار سدرة المنتهای مودت گردد. .؛ **انجام:** دل نتواند او را متحمل شود و همین قدر کفایت شد از

برای اهل درایت و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین
بی‌کا، تا: دوشنبه از ربیع الاول ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۴گ (۹۴پ-۱۶۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۲۹۴]

● **اسرار الشهادة = اکسیر العبادات فی اسرار الشهادات** / تاریخ معصومین / عربی

asrār-uš šahāda = iksīr-ul ʻibādāt fī asrār-uš šahādāt

دربندی، آقا بن عابد، - ۱۲۸۵ ؟ قمری

darbandī, āqā ben ʻābed (- 1869)

تاریخ تالیف: جمعه نیمه ذیقعده ۱۲۷۲ق

کتابی در زندگی معصومین که عمده آن به حوادث کربلا اختصاص دارد. دارای ۱۲ «مقدمه»، و ۴۴ «مجلس» و «تذییل» و «خاتمه» است. آن را در مدت ۱۸ ماه تالیف کرد. محدث نوری در کتاب «لؤلؤ و مرجان» خود ایرادات سختی بر این کتاب گرفته است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جعل المعارف الالهیه و الاعتقادات الحقانیه اشرف

انجام: و منافقهم من الجن و الانس من الاولین و الاخرین و لا سیما علی من اسس اساس الظلم علیهم آمین آمین.

چاپ: بارها به چاپ رسیده است از جمله تهران، سنگی، ۱۲۹۴؛ تهران، الاعلمی، بی تا؛ تبریز، سنگی، دارالطباعه درالسلطنه، ۱۲۷۹.

[الذریعة ۲۷۹/۲]

شرح و حواشی:

۱- سعادات ناصریه و اقوات روحانیه = سعادت ناصری = ترجمه اکسیرالعباده؛ دربندی، آقا بن عابد (-۱۲۸۵)

۲- رضوان؛ بارفروشی، عبدالجلیل بن محمد رفیع (-۱۴)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۷۰

آغاز: المجلس التاسع من اکسیر العبادات فی اسرار الشهادات فی شهاده؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۴۲۲گ، ۲۰ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۵/ ۲۶سم [ف: ۷ - ۳۹۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اصحابه ... یزید بن معاویه ... و لعن ...

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۴۰۶گ، ۲۰ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۷ - ۴۰۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۰۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: وزیری کوچک [د.ث. مجلس]

۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۷۳

آغاز: المجلس ... من اکسیر العبادات فی اسرار الشهادات فی شهادة القاسم؛ **انجام:** برابر

از مجلس شهادة قاسم (ع) آغاز شده؛ خط: نسخ، کا: احمد بن شیخ حسن و یسین، تا: سه‌شنبه ۲۲ رمضان ۱۲۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، دارای بلاغ؛ کاغذ: فرنگی نباتی آهار مهره، جلد: چرم سیاه، ۲۷۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۱ - ۱۷۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۲۹

آغاز:المجلس ... (جای یک کلمه خالی است) من اکسیر السعادات فی اسرار الشهادات فی شهادة القاسم بن الامام المظلوم المسموم الحسن المجتبی(ع) اقول روی ابو مخنف عن حمید بن مسلم؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن شیخ حسن ویسین، تا: سه‌شنبه ۲۲ رمضان ۱۲۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: فرنگی نباتی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۷۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۸ - ۱۵۴]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۸۲-۲۳/۲

آغاز: بسمله وبه ثقتی (سفید) من اکسیر العبادات فی اسرار الشهادات فی شهادة القاسم بن الامام المظلوم المسموم الحسن المجتبی علیهما السلام؛ **انجام:**

از شهادت امام حسن تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد علی اصفهانی نجفی برای سید محمدحسن کاشانی اصفهانی، تا: شنبه ۵ ربیع الاول ۱۲۷۷ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۶گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱ - ۳۴۲]

۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لکن الشیخ الحسین و اصحابه قد فسروه بیزید بن معویة لعن الله اتباعهما المجلس التاسع فی شهادة القاسم تمت الکتاب ... قد تمت مقابلة هذا الجلد، و ذلک فی ثالث من العشر الاول من الشهر السابع من السنة العاشرة من العشر الثامن من المائة الثالثة من الالف الثانی من هجرة النبی صلی الله علیه و آله و سلم

خط: نسخ، کا: علی بن حسین حسینی طهرانی، تا: ۱۲۸۰ق، بفرمان ناصر الدین شاه قاجار؛ کاغذ: فرنگی، نیلی، جلد: چرمی سرخ، ۳۶۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۵۴]

۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۶۳

تا مجلس دهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱ - ۲۰]

۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید در عصر مؤلف؛ مهر: «علم الهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۷۷]

● **أسرار الشهادة** / شعر / فارسی

asrār-oš šahāda

سرباز بروجردی، اسماعیل، ق۱۳ قمری

sarbāz-e borūjerdī, esmā'īl (- 19c)

تاریخ تالیف: ۱۲۷۴ق؛
مراثی فارسی در اسرار رویدادهای کربلا.
چاپ: ایران، سنگی، ۱۲۷۹ق.، خشتی (متن و هامش)
[فهرستواره منزوی ۱۵۴۵/۳؛ مشار فارسی ۱: ۲۸۹-۲۹۰]

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۵۴
بی کا، تا: ۱۳۲۵ق [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۱]

● **اسرار الشهادة** / تاریخ معصومین / عربی

asrār-uš šahāda

یزدی، حسین بن محمد علی، - ۱۳۱۰ قمری

yazdī, hoseyn ebn-e mohammad 'alī (- 1893)

آغاز: حمدا لمن جعل البلایا هدایا لأولیائه و شکرا لمن جعل المصائب و الرزایا و المحن و الفتن والمشاق تحفا لأودائه و أحبائه

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۰۳/۱
آغاز: برابر
فقط ۱۱ برگ آن در این مجموعه هست؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ، قطع: خشتی [ف: ۲۹۷]

● **اسرار الشهادة** / کلام و اعتقادات / عربی

asrār-uš šahāda

تهرانی نجفی، هادی بن محمد امین، - ۱۳۲۱ قمری

tehrānī najafī, hādī ebn-e mohammad amīn (- 1903)

مؤلف موفق به اتمام این کتاب نشده است و کتاب از حیث موضوع با این نام ضبط گردیده است. مؤلف در بیان مقصود از این کتاب آورده است:«ان تاخر زماننا عن واقعة سید اهل الجنان علیه السلام اوجب الحرمان عن نصرته بالابدان فاجبناه و لله الحمد بالسمع و البصر و الجنان فننصره بقطع اساس الکذب و الافتراء کاللهو و الغناء لتحصیل الجاه». تا آنجا که: «و لنمهد مقدمة تتکفل ببیان مقام الامام (ع) علی وجه عام ثم اتعرض لخصوصیاته قبل التعرض لمصائبه و رزایاه و الخصوصیات ستة الاولی ما ورد فی امامته و امامة ذریته من الآیات و الاخبار الثانیة ما ورد من الایات و الاخبار فی مصائبه الثالثة فی بکاء کل شییء علیه الرابعة فی اجابة الارواح حین استنصاره الخامسة انه العروة الوثقی و اقرب الوسائل الی الله تع السادسة فی بیان سبب قتله بحسب الظاهر و بعد هذه المقدمة المتکفلة ببیان هذه الامور الستة نشرع فی بیان اصل المقصد و تفصیل الواقعة من اول زمان بیعة الناس لیزید بن معاویه».
مأثور خامه مؤلف تنها مقام اول (مقام الامام بوجه عام) است. اندکی از بقیه مطالب کتاب به طور ناقص به خامه ناشناسی (احتمالاً کاتب نسخه) نوشته شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۳۶/۵
انجام: و اما ثالث المقاصد فغنی عن البیان و سیزداد کل من هذه الامور فی طی ماسیاتی ذکره انش تع.
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن علی رشتی همدانی، تا: ۱۳۱۴ق؛ کاغذ: حنایی فرنگی، جلد: میشن عنابی، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۳۷۰]

● **اسرار الشهادة** / تاریخ معصومین / عربی

asrār-uš šahāda

جامع و منتخب شناخته نشد. مشتمل است بر بیش از ۱۳۵ اسرار از حادثه غمبار کربلا که از کتب مختلف امامیه از جمله: «مقتل ابومخنف»، «ارشاد»، «ملهوف»، «بحار الانوار»، «امالی» صدوق، «التبر المذاب»، «کامل الزیارة»، المنتخب و البحار و غیره به طور نامرتب و پراکنده انتخاب شده است. در هامش اوراق نسخه حاضر نخست «اسرار الشهادات» کتابت شده و در برگ ۵۹ نسخه عبارت «تاریخ شروع تحریر انتخاب ۲ ماه ربیع الثانی سنه ۱۳۰۴ هجری» آمده که ظاهراً دال بر تحریر و انتخاب دارد لذا منتخب از اعلام قرن ۱۴ق و احتمالاً «میر معصوم علی» (کاتب نسخه) خواهد بود.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۲۸
آغاز: روی فی البحار ان معوية طلب البیعة من الحسین فقال الحسن یا معوية؛ **انجام:** م یزحفون الی العدو ای یمشون م
نسخه ناقص الطرفین و موجودی آن از اسرار ۱۰۳ تا ۱۳۵ است. این شماره‌ها در هامش نسخه آمده؛ خط: نسخ، کا: میرمعصوم علی، تا: ۱۳۰۴ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، ۱۸۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷× ۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۹۹]

← اسرار الشهاده > مصائب خامس آل عبا
← اسرار الشهاده > حکمت شهادت

● **اسرار الشهاده** / متفرقه / فارسی

asrār-oš šahāda

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۷۶
آغاز: جمیع موجودات عداوتشان اندازه دارد؛ **انجام:** کوبرون نه پاز کنعان بدن
خط: نستعلیق، کا: محمد رحیم، بی تا [رایانه]

● **اسرار الشهود فی معرفة الحق المعبود** / عرفان و

تصوف، شعر / فارسی
asrār-oš šohūd fī ma'refat-el haqq-el ma'būd
لاهیجی، محمد بن یحیی، ۸۴۰ – ۹۱۲ قمری
lāhījī, mohammad ebn-e yahyā (1437 - 1507)
تاریخ تألیف: ۸۷۷ق
مثنوی عرفانی است در سیر و سلوک و داستان‌های پندآموز، در حدود سه هزار بیت. در آغاز آن از مراد خود سید محمد نوربخش (د: ۸۶۹ق /۱۴۶۴م) ستایش کرده است: «آن محمد نام عیسی مرتبت / بود چون خورشید دانش «نوربخش»». مؤلف خود نامی به آن نداده است، هدایت در «مجمع الفصحاء» آن را به نام «اسرار الشهود» نامیده و نسخه‌ای دیگر از آن به نام «مصباح الهدایة» دیده شده است. آغاز می‌شود با حمد، مناجات، نعت نبی، منقبت محمد نوربخش، نصیحت در تحریص بر متابعت مرشد زمانه، احوال جماعتی که خود را مرشد و رهبر می‌نامند، رهزنان راه حق، شوق و عشق و احوال عاشقان، و در میانه مطالب عرفانی حکایت‌هایی آورده است چون جوانی که کفش فراموش کرده بود، حکایت زاهدی به وقت بایزید، حکایت به خواب دیدن بایزید ذات حق را.
آغاز: آغاز ۱: هست بسم الله الرحمن الرحیم ×× مصحف آیات اسرار قدیم / نام حق سر دفتر هر دفتر است ×× هر چه بی نام خدای است ابتر است
آغاز ۲: ای منزه ذات از فهم عقول ×× در صفات و در عقل بوالفضول / عقل کل از جام عشقت باده نوش ×× نفس کل مستانه از شوقت بجوش
انجام: چون ببزم وصل او کردم مقام ×× واگذارم گفت و گو را والسلام
چاپ: به تصحیح علی آل داود، تهران، موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۸ش
[الذریعة ۷۶/۹و۱۱۴/۱۹؛ نسخه‌های منزوی ۲۶۲۸/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۶/۱ و ۳۸/۱؛ فهرستواره منزوی ۱۴۳/۱۰]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۷۶/۱
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: حضرت علی بن محمد عرب خراسانی، تا: شنبه ۱۰ شوال ۱۰۴۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۲۲گ (۳پ–۱۲۴پ)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۵] و [فیلم‌ها–ف: ۳ - ۱۳۰]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۵ و ۵۰۵۸–ف
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ شوال ۱۱۲۴ق؛ در ۳۲۰۰ و اندی بیت؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای درون آبی، ۸۷گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۰ – ۱۹۶۷]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۷
خط: نسخ، کا: محمد بن فاضل سبزواری، تا: ۱۲۱۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۵۰ص (۳۲۰–۳۶۹)، ۴۱ سطر، قطع: خشتی باریک، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۴۷۹]
۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۶۰/۶
آغاز: چیست دنیا آتشی افروخته ×× هر دو روزی خلق دیگر سوخته / همچو شیران چشم از این آتش بدوز ×× ورنه چون پروانه در آتش سوز؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدعلی پسر محمد صادق رازی، تا: ۱۲۶۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۸۷گ (۱۲پ–۹۸پ)، ۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [نشریه: ۱۳ – ۴۸]
۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** جنبش بحر عشق پیدا شد موج زد نقش ما هویدا شد
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۳۲۲ق؛ در انتهای نسخه دو یادداشت از عیسی بن محمد؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن سرخ تازه، ۱۵۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۱×۲۰/۸سم [ف:۲- ۲۴]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۲۶
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: «ع ـ انصار قراچه داغی» در طهران به تاریخ رجب ۱۳۵۲؛ جلد: مقوا عطف و گوشه پارچه، ۱۴۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف:۳۷–۲۵۲]

← اسرار صحیفه خالد ⟵ صحیفه خالد
← اسرار الصلاة ⟵ التنبیهات العلیة علی وظایف الصلوة القلبیة (ترجمه)
← اسرار الصلاة ⟵ حلاوة العباد فی الاعیاد
← اسرار الصلاة ⟵ مصباح النجاة فی النشأ تین فی سرالاستغفار بین السجدتین
← اسرار الصلاة ⟵ الصلاة
← اسرار الصلاة ⟵ ثمرة الفؤاد
← اسرار الصلاة ⟵ اسرار نماز
← اسرار الصلاة ⟵ التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة
← اسرار الصلاة ⟵ روح الصلاة
← اسرار الصلاة ⟵ خوان یغما
← اسرار الصلاة ⟵ اسرار الغیوب

● **اسرار الصلاة** / فلسفه احکام / عربی
asrār-uṣ-ṣalāt
ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ – ۶۳۸ قمری
ebn-e 'arabī, mohammad ebn-e 'alī (1166 - 1241)
رساله‌ای کوتاه در بعضی از آداب و اسرار و حقیقت نماز به‌روش صوفیان و معنی نماز ظاهری و باطنی آن، در سه «فصل»: ۱. مهیة الصلاة؛ ۲. ظاهر الصلاة و باطنها؛ ۳. فی أنها علی من

تجب و علی من لاتجب.
آغاز: هذه رسالة فی الصلاة ... الفصل الأول فی مهیة الصلاة و یحتاج فی هذا الفصل الی مقدمة فنقول.
انجام: فان لذة الجماع لایتصور للعنین و لذة النظر لا یصدق به الأبله.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۵۶/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حاجی عبدالله بن سید طه عرب، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۰۴پ–۱۱۱پ)، ۱۵ سطر، اندازه:۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲۲ – ۱۳۱]

● **اسرار الصلاة** / عرفان و تصوف / فارسی
asrār-uṣ-ṣalāt
نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ – ۸۳۴ قمری
neʻmat-ol-lāh-e valī, neʻmat-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-lāh (1330 - 1431)
در این رساله به‌روش عرفانی راز نماز را روشن ساخته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۰/۱۰
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد روزی جمعی از شاه نعمة الله ولی پرسید که نماز چون میگذارید؛ **انجام:** تا از ملازمت عبودیت محروم ننماید. والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.
خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۴ر–۵۵پ) [ف: ۳ – ۴۰۶]

● **اسرار الصلاة** / فلسفه احکام،عرفان و تصوف / فارسی
asrār-uṣ-ṣalāt
ترکه اصفهانی، علی بن محمد، – ۸۳۵ ؟ قمری
torke esfahānī, ʻalī ebn-e mohammad (- 1432)
تاریخ تالیف: پنج‌شنبه ۲۱ جمادی الثانی ۸۲۰ق؛ محل تألیف: هرات
در اسرار نماز به‌روشی عرفانی آن‌گونه‌که در کلمات عرفا و صوفیه تشریح شده است. دارای ۱ «مقدمه» و ۲ «باب»: مقدمه در طبایع و عناصر و ارکان چهارگانه؛ باب اول در طهارت و تحقیق و ارکان معنوی آن، در دو «صحیفه» و یک «تذنیب»: صحیفه ۱. حقیقت طهارت و اقسام آن، ۲. ارکان وضو و حکمت آن، تذنیب در سنن وضو؛ باب دوم در نماز در چند «صحیفه»: ۱. معنی نماز، ۴. اوقات نماز، ۵. شرایط نماز و تحقیق معانی آن، تذنیب در سنت در چند فصل.
آغاز: بسمله. رب یسرو تمم بالخیر شکر و سپاس پروردگاری را که شاه را بندگی بارگاه جلالش که بسر حد هدایت ابدی و سعادت سرمدی میرود بفرستاد گل پیغمبران مرسل و افعال و اموال غوایت زد ای شان بی سپر و روشن گردانید: بیت: بجان گفت باید نفس بر نفس ×× که شکرش نه کار زبانست و بس
انجام: چنگ در گفته یزدان و پیمبر زن – و زو کانچه قرآن و خبرست فسونست [و] هوس – و صلی الله علی من انزل علیه القرآن و ختم به کمال الانسان محمد و آله و صحبه متممی بنیان الایمان اللهم صل علیه و علی آله کلما ذکر الذاکرون و سهی عنه الغافلون.
چاپ: در چهارده رساله فارسی از صاین الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی، به کوشش علی موسوی بهبهانی و ابراهیم دیباجی (تهران، تقی شریف رضایی: ۱۳۵۱)
[فهرستواره منزوی ۶۴/۷ (۵ نسخه داخلی)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۱۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم صل علیه و علی آله کلما ذکره ... و قد وقع الفراغ ... لسنة ۸۲۰ ببلدة هرات.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸–۸۴۱ق؛ خط مؤلف و شرف الدین علی یزدی و دیگران در برخی صفحات، مصحح، محشی از مؤلف، علی یزدی و نوری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱ص (۱۲۹–۱۳۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲ – ۲۳۸]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱۴–ف
در فهرست از جیلانی، عبدالکریم بن ابراهیم (۷۶۷ — ۸۳۲) دانسته شده که صحیح نیست؛ نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۸۵۱ق، جا: ابرقوه؛ ۳۶گ (۱۴۲–۱۷۷)، ۱۹ سطر [فیلمها–ف: ۱ – ۴۷۷]
۳. تهران؛ باقر رقت (ترقی)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
کا: عبدالقادر بن محمد بن افضل خراسانی، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۹۰۱ق [میراث اسلامی: ۵ – ۶۲۴]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۵۸/۲
خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن محمد حسینی، تا: جمادی الاول ۱۰۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۶۲گ (۸۹–۱۵۰)، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۱۰۹]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۶۳/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۶۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۸۷گ (۶۵ر–۱۵۱ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۲۴ – ۵۶]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۵/۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** اول و آخر قرآن زچه با آمد و سین ×× یعنی اندر ره دین رهبرتان قرآنست
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح اصفهانی، تا: یک‌شنبه ۱۷ جمادی الثانی ۱۰۸۴ق؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز ضربی پشت سبز، ۳۰گ (۱۳۹پ–۱۶۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم[ف:۸–۲۳۴]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱۴/۲–ف
نسخه اصل: کتابخانه سعید نفیسی، ش ۳۶۰؛ خط: نستعلیق، کا:

مرتضی بن محمد حسینی، تا: ۱۰۸۴ق [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۷۳۴]

۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۶/۱

آغاز و انجام: برابر

در یک مقدمه و دو باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق [ف: ۳ - ۴۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۹/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی اندرره دین رهبرتان قرآن بس.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مجدول، دارای چند سرلوح مذهب و مرصع؛ جلد: تیماج دورو، قرمز و مشکی، مجدول، ۲۶ص (۶۲۹-۶۵۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۲۱]

۱۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۲/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۰گ [ف: ۱ - ۳۱۵]

۱۱. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۲۰/۲۰

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد قاسم بن تاج الدین محمود حسینی؛ بی‌تا، ۴۷گ (۱۸۹پ-۲۳۵پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: - ۴۶]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۲۹/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای سیر ضربی، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۷سم [ف: ۷ - ۱۵۳]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● اسرار الصلاة / فلسفه احکام / عربی

asrār-uṣ-ṣalāt

نصیری طوسی، محمد تقی بن عبدالحسین، ق۱۱ قمری

nasīrī tūsī, mohammad taqī ebn-e ‘abd-ol-hoseyn (-17c)

بخشی از مجموعه دست‌نوشته خود او است، که سربندهای «ناموس اکبر»، «فن»و«اصل» دارد. این رساله نیز سربندهای «فصل» بیشماره دارد.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۱۱/۱۲ - ب

آغاز: بسمله. الجزء الثانی من الفن الثانی من الاصل الاول فی الناموس الاکبر فی الحقیقة و هو ناموس النبوة من شرعیاتنا و نقدم فی هذا الفن فرع الفروع المصطلح بالفقه و نؤخر اصل الفروع ای الروایات و الاحادیث الامامیة التی هی السنة و اصلها الکتاب و ما یصدر من النبی ص فی السنن و نذکر بینهما من العلوم التی یحتاج اخذ هذا الفرع من هذاالاصل علوما ینتهی امرها ایضا الی الروایات و الاحادیث ... و نقدم الا نفع فی العمل من هذه العلوم علی غیرها ... ثم لا نذکر فی هذا الکتاب الکلام لان اصول الاخبار و العلم الالهی من الفلسفه مغنی عنه و هذا ... ثلثة اجزاء: اجزاء فی الفقه و اجزاء فی الاسباب الشرعیه لاخذ الفقه من الاصل و اجزاء فی الاصل بسمله. الاجزاء الاولی من الجزء الثانی من الفن الثانی من الاصل الاول فی الفقه ... رسالة موسومة باسرار الصلوة فی فضل الصلوة و هی کالمقدمة لما سیاتی. بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه رسالة فی شرح العبادة و بیان اسرار الصلوة و فوایدها و کونها خیر العبادات ... صنفها ... محمد تقی بن عبدالحسین النصیری؛ **انجام:** تمثیل القلب ینبوع الحکمة ... و کلما ینقی العین یزداد الماء و السلم

کا: نصیری، تا: ۱۰۷۰-۱۰۷۴ق؛ در گ ۱۹۶ر بندیست از او به عربی درباره اجزاء ناموس اکبر یا شرع که درباره ناموس اصغر یا سیاست می‌باشد؛ ۶گ (۱۹۶پ-۲۰۱ر) [ف: ۴۳۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۷/۱۳-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۱]

● اسرار الصلاة = اسرار العبادات / فلسفه احکام / عربی

asrār-uṣ-ṣalāt = asrār-ul-‘ibādāt

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

رساله‌ای درباره اسرار نماز و زکات و حج و خمس، به ویژه نماز که در این بخش تفسیری عرفانی از سوره حمد و توحید نیز کرده است. در پایان «حکمت غیب امام زمان» را نیز آورده است. آن را در پاسخ سؤالی فردی نوشته که از او نام نمی‌برد. با همین عنوان رساله‌ای به فارسی دارد که جز این است.

[الذریعه، ۵۲/۱ «اسرار العبادة»]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۳۴/۲-عکسی

آغاز: بسمله. قال سلمه الله تعالی ان تبین لنا اسرار الصلاة و الزکاة و الحج و الخمس علی جهة التوضیح و التبیین سیما تفصیل مقامات الصلاة و مراتبها من اول الشرایط و المقدمات الی آخر التسلیم و سایر الفرایض و الواجبات و تفسیر سورة الحمد و التوحید بتفسیر الباطن و التأویل؛ **انجام:** فیعطی کل ذی حق حقه و یسوق الی کل مخلوق رزقه. فافهم. و صلی الله علی محمد و آله اجمعین. تمت الرسالة.

از سؤال دوم آغاز کرده است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۲۴ صفر ۱۲۶۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۰۳ص (ص ۹۷-۳۰۰) [ف: ۱ - ۲۲]

● اسرار الصلاة = ترجمة الصلات = اسرار جزئیه نماز / فلسفه احکام / فارسی

asrār-os-salāt = t.t-os-salāt = asrār-e joz’īye-ye namāz

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

در این رساله به اختصار به اسرار و رموزات نماز پرداخته بدان انگیزه که همگان از آن بهره برند و توجه به عبادات افزایش یابد. از او رساله‌ای با همین عنوان به زبان عربی دارد که غیر این رساله است. در برخی نسخه‌ها به نام «ترجمة الصلات» و در دیباچه به‌گونه تلویحی به نام «اسرار جزئیه نماز» خوانده شده است. به این دو نام در الذریعه و فهرست مشایخ و مؤلفین مشار، نیامده است. در پایان به کار بزرگتر خود که در اسرار صلات نگاشته ارجاع داده است.

آغاز: بسمله حمدله والصلوة ... اما بعد پس چنین گوید بنده خاکسار ذره بیمقدار کاظم بن قاسم الحسینی الرشتی که چون نماز اعظم ارکان دین است ... از این حقیر ملتمس که معانی و بعضی اسرار جزئیه نمازرا بزبان فارسی

انجام: مر طالب هدایت را و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و الحمدلله رب العالمین. تمام شد این رساله شریفه در یوم ... الطاهرین.

[فهرستواره منزوی ۶۵/۷ (۲ نسخه) و ۲۰۶/۷]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۹۹/۵-۳۸/۲۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** اهدنا الصراط المستقیم ارشاد وهدایت کن ما را براه راست و جاده مستقیم صراط الذین انعمت علیهم براه راست آنکسانی که انعام کرده ای بر ایشان ... درمرتبه محبت تو کشتند واز خود فانی شدند و بتو باقی ومانند صالحان

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، عطف گالینگور، ۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۴۵]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۲۳/۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: عبدالکریم بن معصوم قزوینی، تا: پنج‌شنبه ۳ رمضان ۱۲۴۳ق؛ ۲۱ص (۳۷-۵۷) [ف: ۱ - ۷۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۴۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۷۳]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۰۵-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری درشت، کا: علی نقی بن محمد تقی، تا: پایان صفر ۱۲۸۱ق؛ ۱۶۰ص، ۸ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۷۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۸۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۶۰پ-۷۵ر)، اندازه:۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۹۰۰]

● اسرار الصلاة = مرآة الهداة فی کشف اسرار الصلوة / فلسفه احکام / فارسی

asrār-us ṣalāt = mir'āt-ul huda fī kašf-i asrār-us ṣalāt

کوثر همدانی، علی نقی بن محمد رضا، -۱۲۹۶؟ قمری

kosar-e hamedānī, ʻalī naqī-ye-bn-e mohammad rezā (-1879)

اهدا به: میرزا محمد یوسف مستوفی الممالک

تاریخ تالیف: ۱۲۷۹ق

رساله مفصلی است در بیان اسرار افعال و اذکار نماز به روش عرفانی، در چندین «باب» با استفاده از زبر و بینات: ۱. بیان توحید؛ ۲. اشارات سوره حمد؛ ۳. ذکر بعضی از اسرار و اشارات سوره توحید؛ ۴. اشارات و رموز سوره قدر؛ ۵. بیان اشارات ذکر رکوع؛ ۶. بیان اشارات ذکر سجود؛ ۷. بیان اشارات ذکر تشهد؛ ۸. بیان اشارات ذکر سلام؛ ۹. اشارات کلمات اذان و اقامه.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... بعد معروض میدارد عبد فانی علی نقی ابن محمدرضا الهمدانی عفی الله عنهما که درگاهی بود که بخاطر اخلاص میرسید.

انجام: و حذراً من التطویل معروض نمی‌آید. و الحمدلله اولا و آخراً

[فهرستواره منزوی ۸۵۹/۸ با عنوان «مرآت الهداة»]

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق درشت خط، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: سفید کلفت، جلد: مقوا با کاغذ سبز، ۱۵۸۰گ، ۲۹۸ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [ف: ۲ - ۱۲۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۶ جمادی الاول ۱۲۸۴ق؛ مصحح، تملک: درویش غلام علی به سال ۱۳۱۳ق، علاءالحکماء به سال ۱۳۵۴ق با یادداشتی به خط همو که مؤلف را علی نقی کوثر علی شاه همدانی دانسته و اینکه کتاب به خط مؤلف است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی، ۸۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۸ - ۱۷۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۳۹

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد معروض برادران ایمانی می‌دارد. . چون موافق صریح اخبار اکثر در مراتب علمیه؛ **انجام:** گفت ای محمد آیا با این غیر هم هست حضرت فرمودند

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی، ۵۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۴ - ۳۶]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۶۴/۱

آغاز: برابر

خط: شکسته، کا: علی نقی بن ملا محمد نعیم همدانی، تا: ۱۲۸۴ق [نشریه: ۲ - ۱۰۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و بعد مفروض رأض رأی برادران ایمانی میدارد اقل عباد ... چون موافق صریح اخبار؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا: عبدالله بن حسن تفرشی نعمة اللهی، تا: دهه اول رمضان ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۸۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۶۰۴]

۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۳۹

آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن قربان علی، تا: ۳ رجب ۱۳۲۸ق، قطع: ربعی [رشت و همدان - ف: - ۱۲۴۲]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۶۵/۳-۱۹/۹۵

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... چون موافق صریح اخبار تفکر در مراتب علمیه ونشر احکام الهیه از طریق اصفیا و اجله اعمال و عبادات قلبیه است؛ **انجام:** ضمیر ذوی العقول ذکر فرموده زیرا که اشاره است بحقائق متأصله
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۱۰۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۴۶]

● **اسرار الصلاة** / فلسفه احکام / فارسی

asrār-uṣ-ṣalāt

بروجردی، محمد بن نادعلی، ق۱۳ قمری

borūjerdī, mohammad ebn-e nād'alī (- 19c)

رساله‌ای مفصل در اسرار نماز و ترجمه آنچه در نماز خوانده می‌شود که به‌جهت بعضی از برادران ایمانی در یک «مقدمه» و چند «حدیقه» نوشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۱

آغاز: سبحان الله حین تمسون و حین تصبحون و له الحمد فی السماوات و الارض و عشیاً و حین تظهرون؛ **انجام:** یعنی هر کس که طاعت نماید رسول را پس بتحقیق که اطاعت نموده است خدا را و الحال سر اینکه آنجنابان را باسم ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا،۷۸گ،۲۲سطر،اندازه:۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۸۰]

● **اسرار الصلاة** / فقه / عربی

asrār-uṣ-ṣalāt

خوئی، مصطفی بن محمد، ق۱۳ قمری

xū'ī, mostafā ebn-e mohammad (- 19c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۶۵

آغاز: و به استعین و هو الموفق و المعین انه لما کانت الصلوة؛ **انجام:** علیهم صلوات من ربهم اولئك هم المهتدون.
خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ در انجام چند برگ مطالب متفرقه از مصطفی بن محمد خوئی ضمیمه دارد؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۳۰۵]

● **اسرار الصلاة** / فلسفه احکام / فارسی

asrār-uṣ-ṣalāt

کوثر علیشاه، محمد رضا بن علینقی، ۱۲۶۱-۱۳۱۸قمری

kowsar 'alī-šāh, mohammad rezā ebn-e 'alī-naqī (1845 - 1901)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۷۹

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن ملا محمد رضا خوانساری، تا: ذیحجه ۱۳۰۰ق؛ مصحح، مقابله شده به‌وسیله یحیی حسینی همدانی، در اول نسخه یادداشت خرید آن از اسماعیل دزفولی در ۱۳۳۵ق که نسخه را از شیخ فضل الله آشتیانی خریده؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج سبز دورو و با ترنج و سرترنج، ۱۷۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۴ - ۱۱۳]

● **اسرار الصلاة** / فلسفه احکام / عربی

asrār-uṣ-ṣalāt

غیرهمانند:

۱. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

از محمد رحیم خان پدر آصف الممالك؛ بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۵]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۵۱/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین رب السموات السبع و رب الارضین السبع ... أما بعد فهذه خزینة لاسرار الاعمال و عیبة لبطون الاقوال اللتین صدرتا من النبی المختار و الائمة الاخیار؛ **انجام:** ربنا و لاتحملنا ما لا طاقة لنا به و اعف عنا و اغفرلنا و ارحمنا انت مولانا فانصرنا علی القوم الکافرین
در بیان اسرار و افعال نماز از دید عرفانی و فلسفی و تألیف شده به سال ۱۰۱۴ موافق نام کتاب «اسرار الصلاة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ظاهراً به خط مؤلف، مصحح با خط‌خوردگی و اضافات در حاشیه، محشی، در برگ آخر یادداشتی درباره ماده تاریخ تألیف کتاب آمده است، در برگ اول یادداشتی درباره البسه انسان از دید عرفانی آمده؛ ۱۰۴گ (۵۱پ-۱۵۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۱]

۳. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۷۹/۳

آغاز: بسم ... الحمدلله ... و بعد فهذه رسالة وجیزة مشتمله علی افعال الصلوة؛ **انجام:** والسلام من الله علیکم و الحمدلله رب العالمین و صلی الله ... تم

خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید بن محمدرضا، تا: صفر ۱۲۲۷ق؛ کاغذ:الوان،ضخیم،جلد:مقوایی جدید، ۱۳گ (۴۰پ-۵۲پ)، ۱۹ سطر(۶/۵×۱۲/۵)،اندازه:۱۱/۵×۱۸سم [ف: - ۶۶]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹/۷-۷/۱۴۹

آغاز: من الخواص فان عذابهم اشد و عقوبتهم اعظم ... فغسل السدر و هو الاول من قبل الروح طبیعی لازالة الاوساخ و الاعراض الحاصلة ... و غسل ماء القراح و هو الثالث من قبل الروح؛ **انجام:** لایناسب هذا المقام فلیطلب فی غیره فی مظانه و هذه مجمل اسرار مقدمات الصلوة و عللها ذکرتها مع قلب مغشوش ... و اما کیفیة الصلوة و حدودها و اسرارها و عللها فانما نذکر حدیثاً جامعاً

بحث نیکویی است درباره اسرار نماز و مقدمات و افعال در نماز با استفاده از احادیث مرویه از ائمه اطهار (ع). مؤلف از مجلسی نقل می‌کند و مطالبی از او درباره قبله اصفهان می‌آورد. شامل بحث در مقدمات نماز است، از جمله: المقدمةالثالثة فی الاوقات و خصوصیاتها لفعل الصلاة، المقدمة الرابعة فی القبلة و اسرارها، المقدمة الخامسة فی المکان ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۸/۳

آغاز: بسمله. الحمدلله اولا و آخرا و صلی علی نبینا المصطفی باطناً و ظاهرا. اما بعد فاعلم ان الصلوة بالحقیقة فی النبوة الاولی رکعتان رکعة فی الجنة و رکعة فی النار کما ذکرنا و فی النبوة الاخیرة رکعتان رکعة فی الذات و رکعة فی الصفات؛ **انجام:** فهؤلاء الاصناف الخمس حین اضاعو الصلوة و اتبعوا الشهوات. و الآن بحمدالله و منه اهلکهم (اهلکم- نسخه) و فرقهم و شتتهم حین خرجت الصلوة مع نورها الی اهل النور و اتم الله النور فی اهله (تم).

در این نامه نماز تأویل عرفانی و باطنی شده و در آن روشن گردید که دانشمندان و رهبران و فرمانروایان و شاهدان و داوران بدنماز را تباه ساختند. از عبارت «کما ذکرنا» که در آغاز آن دارد بر می‌آید که دنباله نامه دیگری است مگر این‌که در نسخه ما رساله‌ای جدا به‌شمار آمده و نگارنده آن نادانسته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۹پ-۲۰پ) [ف: ۶ - ۲۱۳۵]

۶. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۵۸/۱۰

آغاز: فالمعروض علی اخوان المؤمنین و اخلاء المتقین ان الصلاة لما کانت عمود الدین؛ **انجام:** فیتحد موضع النظر فی جمیع الاحوال ظاهرا.

به امر محمد ابراهیم خان کرمانی تألیف شده؛ خط: نسخ، کا: محمد بن کربلایی حسین بیرجندی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۵گ (۱۰۶پ-۱۱۰پ) [سه کتابخانه اصفهان - ف: ۶۰]

● **اسرار الصلاة** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-uṣ-ṣalāt

غیرهمانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۹/۶

بخشی است بدون اول و آخر از رساله‌ای در اسرار صلوة (گویا از صائن الدین علی ترکه) در این بخش آمده: «ای عزیز تا گمان نبری که نماز کاری آسان است قیام و رکوعی و سجودی از سر رسم و عادت این جمله صورت و صفت نماز بود و این صفت را موصوفی»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی نخودی رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۴ص (۹۴-۹۷)، ۱۵ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۱۰ - ۲۰۶۲]

۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۴/۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ - ۶۷۱]

۳. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۳۸/۱۴

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۲۲۵]

۴. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۱/۴

آغاز: بدانکه نماز با بی نیاز راز گفتن است و آن اشتغالی است با حق سبحانه و تعالی مظاهر و باطن و حقیقت آن مناجات است با حضرت صمدیت و مناجات مخاطبه بود؛ **انجام:** حاصل الامر آنکه در نماز از صفای لذت مناجات که آن غایت مقیم اکابر اولیاء و نهایت آمال افاضل اتقیات محروم نماند، تمت من تحقیقات م.ح

رساله‌ای مختصر در اصول و قواعد حضور قلب در نماز و اسرار معنوی آن که مطابق مذاق عرفانی به رشته تحریر درآمده، کامل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه منقوش زیبا، ۲گ (۹۴ر-۹۵پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۰۸]

← اسرار الصلاة (ترجمه) ﴿ التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة (ترجمه)

● **اسرار الصلاة (ترجمه)** / فلسفه احکام / فارسی

asrār-us salāt (t.)

سرکانی، محمد صادق بن محمد علی، ق۱۱ قمری

serkānī, mohammad sādeq ebn-e mohammad ʻalī (-17c)

وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره۱/

بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۶ش۱ - ۱۱۲]

● **اسرار الصلاة (ترجمه)** / فلسفه احکام / فارسی

asrār-us salāt (t.)

وابسته به: التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة = اسرار الصلاة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
از رساله «التنبیهات العلیه» شهید ثانی دو ترجمه فارسی شناسایی شده که گویا ترجمه حاضر یکی از آن دو باشد: ۱. ترجمه ملا محمد رنان تنکابنی، به امر سلطان حسین صفوی (الذریعة ۷۸/۴ رقم ۳۳۰)؛ ۲. ترجمه محمد صالح بن محمد صادق واعظ، به تصحیح محدث ارموی چاپ شده (مشار، فارسی ۸۵۱/۱). آغاز فصل اول این ترجمه چنین است: «فصل اول: در بیان مقدمات نماز به غیر اموری که پیش از شروع در نماز باید به عمل آید و این مقدمات بعض واجب است و بعض مستحب پس واجبات آن شش است اول طهارت که عبارت از وضو و غسل و تیمم است دوم ازاله نجاست از جامه و بدن».

بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۰۰

آغاز: از گلشن مرحمت پیغامیش وزیدن گیرد مشام آرزو جز عبیر جیب رستگاری نبویه علیمی که در ظلمتکده قلوب موجودات عالم امکان؛ **انجام:** حسرت نکشیده و از قصور و بساتین عیش و عشرت می‌رود ... بکنج ظلمتکده لحد ساخته و بناچاری قطع علایق جسمانی

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۱۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ]

● **اسرار الصلاة (ترجمه)** / فلسفه و کلام / فارسی

asrār-us salāt (t.)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۳۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

● **اسرار الصلاة (منتخب)** / فلسفه احکام / عربی

asrār-uṣ ṣalāt (mn.)

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ - ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, ʻalī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۳۸/۱۳

بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج ضربی، ۱۷۹پ تا آخر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۳۷]

● **اسرار الصنایع** / منطق / فارسی

asrār-os-sanāyeʻ

قاضی سعید قمی، محمد سعید بن محمد مفید، ۱۰۴۹ - ۱۱۰۳ ؟ قمری

qāzī saʻīd-e qomī, mohammad saʻīd ebn-e mohammad mofīd (1640 - 1692)

رساله در دیباچه چنین تعریف و توصیف شده است: «این فصلی چند است در بیان کیفیت حدوث حروف مقطعه و کلمه و کلام و پیدا شدن صناعات خمسه قیاسیه معروفه و تفاوت مقامات آنها بحسب درجات و درکات شرافت و خساست و تقدم و تاخر هر یک در وجود خارجی و شرافت و مرتبت و کیفیت درخشیدن گوهر جهانتاب نبوت و رسالت و شرح حال صناعت کلام و فقه و کیفیت خدمت آنها مرملت را و بیان صنایع و وقایع متعلقه باین مقام و فی الحقیقة این رساله ترجمه‌ایست از مقالات شافیه قدماء حکماء و نتیجه‌ایست از مقدمات کلیه ایشان قدس الله تعالی ارواحهم و حقیر را دخلی بیش از ترتیب تالیفی و تنظیم و تنسیق کتابی نیست مگر شرذمه قلیلی». رساله ضمن یک «مقدمه» و ۱۹ «فصل» است: مقدمه در بیان شرح صناعات خمسه منطقیه؛ ۱. وجود الحروف المعجمة و الاصوات و فی بیان السبب الاول لاختلاف الالسنة؛ ۲. سبب وقوع الترکیبات و التالیفات اللفظیة فی حروف المعجمة و کیفیة مهمیة الالفاظ و تداولها بین الامم؛ ۳. مراتب المکالمات و المحاورات و ابتداء شروعها فی الاستعارات و الصناعات؛ ۴. حدوث صناعة الخطابة و صناعة العشر و ما یتعلق بهما؛ ۵. حدوث صناعة الکتابة و سبب حدوثها و ضرورة وجودها؛ ۶. حدوث صناعة اهل اللغة و ما یتعلق بهذا الموضع؛ ۷. حدوث صناعة الجدل و صناعة السوفسطیقا؛ ۸. ظهور لوامع صناعة البرهان من مشارق العرفان؛ ۹. سطوع انوار النبوة من آفاق انفس العباد و ظهور آثار الهدایة من مظاهر الرشاد؛ ۱۰. وجوب تقدم الحکمة بحسب الزمان علی النبوة؛ ۱۱. لمیة وجود الانبیاء (ع) و سلاطین الاعصار و بیان احتیاج کل واحد منهما الی الاخر فی تحصیل النظام بین امور الجمهور؛ ۱۲. کیفیة تعلیم الانبیاء (ع) و ارشادهم للجمهور؛ ۱۳. الاقتصاء عن الحکایة الغریبة الموعود ذکرها التی نقلها افلاطون الالهی فی کتابه المعروف بالنوامیس؛ ۱۴. بیان حدوث صناعة الکلام و صناعة الفقه و تحقیق حالها و منزلتهما؛ ۱۵. بیان الفرق بین صناعه الفقه و صناعة الکلام و بیان طرق ذب المتکلمین عن الملل؛ ۱۶. بیان تقدم الصناعات المذکورة و تاخرها بحسب الشرافة و المرتبة و الزمان؛ ۱۷. تحقیق معنی الخاص و بیان ان الصناعات المذکورة ایها مستحقة لهذا الاسم بحسب نفس الامر؛ ۱۸. بیان بعض معانی الخفیة المتعلقة بالحکمة و الملة؛ ۱۹. بیان الفروق التی وقعت بین النوامیس الالهیة یعنی الشریعة النبویة و السیاسات العرفیة السلطانیة و امتیاز کل واحد منهما عن الاخر.

آغاز: بسمله ... اللهم انطقنی بمحاسن الکلمة و الکلام و اعصمنی عن التنطق بما ینطق به الجهلة و العوام و احفظنی فی مدارج الاسترشاد

[الذریعه ۳۴/۷ و ۵۱/۲؛ نسخه‌های منزوی ۶۴۶/۱ و ۶۶۱ و ۱۴۹۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** چه همگی از برای دیگران می‌باشند یعنی گریدکان (کذا) نه از برای ایشان کما لایخفی

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد ابراهیم بن محمد رضی، تا: ۱۰۸۰ق (در زمان مؤلف نوشته شده)؛ واقف: نادر شاه، ۱۱۴۵؛ ۶۵گ، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۹]

۲. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و برکت در بقایای اموال بر روی امانی و آمال ایشان گشاد و مفتوح خواهد شد بحول الله تعالی

کا: محمد ابراهیم بن محمد رضی، تا: ۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [اوراق عتیق: ۱ - ۸۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۳۱-۲۱/۵۱

آغاز: الحمد لولیه و بحول الله و قوة الله تعالی و صلی الله علی النبی محمد و آله. غرض از این رساله بیان صناعت است و منفعت صناعت و اختلاف صنایع در منافع؛ **انجام:** یا در اصل جوهر لفظ افتد چون الفاظ غریب بکار بردن یا در خارج لفظ

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ وقف در سال ۱۲۴۰؛ جلد: مقوا، ۳۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف:۱-۳۴۷]

۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۵/۸

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج شتری ضربی، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۱۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۵/۷

آغاز: ؛

بندی از.؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، ۵ص (۹۴-۹۸)، اندازه: ۹×۱۵سم [سنا - ف: ۱ - ۱۴۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۴۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا عطف تیماج حنایی، ۴۷گ (۱۶ر-۶۲پ)، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۲۰۹]

● اسرار الصنعة / کیمیا / فارسی

asrār-os san‘a

ارسطو، ۳۸۴ - ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - -322)

منسوب به ارسطو که گویا برای پسرش نوشته و باید ترجمه از عربی باشد. در هفت «باب»: ۱. بیان اناهات؛ ۲. حجر؛ ۳. بیان وقت؛ ۴. بیان نیران؛ ۵. بیان ازمان؛ ۶. تفریق؛ ۷. سر اسرار.

آغاز: بسمله. نوشته است ارسطو از برای پسر خود، و در آخر عمرش پسر گفته که بدان ای پسر این را که حکما وضع کرده اند این صنعت را بر هفت باب، و کتمان کرده اند او را. پس ظاهر گشته مر آنچه حقیقت

انجام: ضایع نمی‌کند مزد نیکوکاران را او، خدای تعالی علام الغیوب است. و السلام

[نسخه‌های منزوی ۶۱۳؛ فهرستواره منزوی ۳۹۳۷/۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۹۷/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۲۲۸-۲۳۰) [ف: ۶ - ۳۹۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۳/۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بدرستیکه حجر هرگاه واقع شود بر دهن برافروخته گردد نه میرد مادامیکه گرد و خاک

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۲۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۲۵۱پ-۲۵۳پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۸۳]

● اسرار الصنعة / کیمیا / فارسی

asrār-os san‘a

طغرائی، حسین بن علی، ۴۵۵ - ۵۱۴ قمری

toqrā’ī, hoseyn ebn-e ‘alī (1064 - 1121)

منسوب به حکیم سفیدوس. در صنعت کیمیا است، گویند که مؤید الدین طغرائی از عربی ترجمه کرده است.

آغاز: اما بعد چنین گفت ای کرده طلب این سر نهفته مکرم که شفا بخشند

انجام: و کیاست و ذکا همراه او بود

[نسخه‌های منزوی ۶۱۸؛ فهرستواره منزوی ۳۹۳۸/۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۹۷/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در هامش نسخه نوشته شده «حکم اسفید در تدبیر حجر»؛ ۲ص (۲۳۱-۲۳۲) [ف: ۶ - ۳۹۵]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۰/۴۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲ - ۱۰۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۳/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۲۰۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۲۵۳پ-۲۵۵پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۸۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۷/۱۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید علی محمد موسوی، تا: دوشنبه ۲۰ شعبان ۱۲۷۹ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: مقوا عطف پارچه، ۱۶ص (۷۴۵-۷۶۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۴۴]

← اسرار صهیونیزم و فراماسونری > اندرزهای حکمای یهود
← اسرار الطالبین > سیر الطالبین

● اسرار الطالع / فارسی

asrār-ot-tāle‘

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۷۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۸۷گ، اندازه: ۱۴/۱×۱۹/۲سم [رایانه]

● **اسرار الطبایع** / طب / فارسی

asrār-ot tabāye‘

همدانی، محمد حسین

hamadānī, mohammad hoseyn

رساله‌ای در چگونگی خلقت انسان به عنوان مقدمه‌ای برای خداشناسی، در یک «مقدمه» و پنج «فصل» و «خاتمه»: مقدمه در مبدأ خلقت انسان و کیفیت تصاریف او در رحم و مدت توقف او در آن مکان؛ فصل ۱. بیان ارواح و قوی و افعال بدنی؛ ۲. بیان خلقت و ماهیت هر یک از اعضای مفرده و مرکبه به طریق اجمال؛ ۳. بیان کیفیت ورود غذا به بدن و تولد هر یک از اخلاط اربعه؛ ۴. اسباب حدوث حمیات و کیفیت آن

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان فی أحسن التقویم ... أما بعد بر لباب صافیه ارباب الباب.

انجام: اگر شیر زنی که دختر آورده باشد با قدری زعفران و تخم بهی در چشم کشد رمد را بنشاند.

[فهرستواره منزوی ۳۷۸۱/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۲۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۶گ (۱ر–۱۶ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۱۱ – ۲۳۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۲۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه اواخر شعبان ۱۱۲۲ق؛ مصحح، دارای امضای بلاغ؛ جلد: تیماج سرمه‌ای، ۲۳گ (۷۴پ–۹۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۲۰ – ۲۲۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۸۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** (افتاده در استفراغات) و بعد از آن غذای لطیف سریع الهضم جید الکیموس و در اکثر.

نام مؤلف در فهرست محمد هادی حسین آمده است که به استناد نسخه مرعشی ش ۴۲۲۹/۱ تغییر یافت، به توضیح فهرست مذکور مراجعه شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: پسته‌ای و ترمه، جلد: میشن سبز یک‌لا، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۴×۱۹/۳سم [ف: ۷ – ۳۸۱]

● **اسرار طریقت و معرفت** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-e tarīqat va ma‘refat

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبد النبی، ۱۲۱۲؟ – ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abd-on-nabī (1798 - 1870)

رساله‌ای در روش سلوک طریقه رضویه ذهبیه و شرح حدیث «الا ان فی الجسد لضمغة اذا صلحت صلح أمر سائر الجسد و اذا فسدت فسد أمر سائر الجسد ألا و هو القلب» و توجه سالک به پیر و مرشد خود.

[فهرستواره منزوی ۶۷/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۵۴/۳

آغاز: در تلویح و تشریح حدیث شریف هدایت ردیف الا ان فی الجسد ... که مولود ثانوی انسان است؛ **انجام:** و أنا اقول ربنا أتمم لنا نورنا

خط: نستعلیق، کا: حاج محسن مدرس خوشنویس بن ملاحسنعلی اردبیلی ملقب به عماد الفقراء، تا: ۱۳۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۳۶ر–۴۴پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۹ – ۱۵۴]

● **اسرار العارفین** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ol-‘ārefīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۹۴

کا: رسول بابا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [رایانه]

● **اسرار العارفین فی سیر الطالبین** / عرفان و تصوف / عربی

asrār-ul-‘ārifīn fī siyr-iṭ-ṭālibīn

مؤلف در مقدمه گفته است که از مقالات شیخ المشایخ جلال الدین بخاری استفاده برده است. عناوین این رساله «سیرة سیرة» است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴/۴

آغاز: بسمله حمدله ... اما بعد فان دباغ الفقر قد حربت و بنیانه قد و هفت ... و سمیته اسرار العارفین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه بخارائی، جلد: میشن لائی یشمی، ۱۱ سطر [ف: ۵ – ۳۳]

● **اسرار العارفین فی مراثی و معارف حیوة سید المرسلین** / تاریخ معصومین / فارسی

asrār-ul ‘ārifīn fī marāṯī wa m‘ārif-i ḥayāt-i sayyid-il mursalīn

برغانی، محمد علی بن محمد، – ۱۲۷۲ ؟ قمری

boraqānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad (- 1856)

تاریخ تألیف: جمعه ۱۲ شعبان ۱۲۵۶ق

مؤلف کتاب «ریاض الاحزان» را در هشت جلد تألیف نموده و برای هر جلد نام خاصی نهاده است. از این کتاب تا به‌حال این مجلدات شناسایی شده‌اند: ابواب الاحزان (منزوی ۴۴۷۸/۶)؛

جنة النعیم که جلد پنجم کتاب است (الذریعه ۵/۱۶۱ و ۳۱۷/۱۱)؛ جنة الرضوان که جلد هشتم کتاب است (الذریعه ۱۵۸/۵ و ۳۱۷/۱۱)؛ مجلد حاضر (اسرار العارفین) که ششمین جلد و درحالات حضرت امام حسین (ع) و مقتل است به نثر و نظم به عربی فارسی در یک «مقدمه» و ۱۹ «مجلس» و یک «خاتمه».

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید محتاج به فضل و رحمت یزدانی محمد علی بن ملا محمد البرغانی عفی الله عنهما که اشرف قربات و افضل طاعات مستفاد از آیات و روایات محبت و دوستی محمد و علی و اهل بیت طاهرین ایشان است

انجام: اما الوصیة پس آن التماس است از اخوان مؤمنین و برادران روحانیین که اگر بر خطا و لغزشی واقف شوند و در این مجلد و سایر تألیفات این فقیر به قلم عفو در مقام اصلاح برآیند. ... و ادراک اوهام عقول متفاوت می‌شوند ... اللهم تقبل دعایی و اقبل ثنایی باسمائک الحسنی و امثالک العلیا یا معیی اللهم صل علی محمد و آل محمد برحمتک یا الله.

[الذریعه ۳۱۷/۱۱؛ نسخه‌های منزوی ۴۴۷۸/۶؛ ریحانة الادب ۱۵۸/۱؛ قصص العلماء ص ۱۴؛ احسن الودیعة ۳۵/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق، کا: محمد مهدی، تا: ۲۲ شعبان ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۶-۴۳۶]

۲. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن حاجی نقی بروجردی، تا: سلخ رجب ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [اوراق عتیق: ۱ - ۹۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الشکر له علی ما وفقنی لا قامة عزاء ولیه و ابن ولیه حامداً مصلیاً مستغفراً منیباً

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن تقی بروجردی، تا: سلخ رجب ۱۲۵۷ق؛ محشی با نشان «لمحرره»، مصحح، دارای یادداشتی به تاریخ ۱۲۶۱؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مجدول ضربی، ۱۳۰گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۶)،اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۵ - ۷۵۹]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۵۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین و الشکر له علی ما وفقنی لاقامه عزاء ولیه و ابن ولیه حامداً مستغفراً منیباً و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ خوب، کا: جعفر بن حاج حسین خوانساری، تا: ذیقعده ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ضربی، ۱۵۵گ (۱۲۰پ-۲۷۴ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۷۹]

۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۳۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الاول ۱۲۵۷ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۰۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** رحم الله مع قرأ الفاتحة مع الاخلاص.

خط: نستعلیق مایل به نسخ، کا: محمد مهدی، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۱۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۷سم [ف: ۴۱ - ۲۵۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۹۶

آغاز: و بمقدار استیناس محب ما سوی المحبوب را فدای محبوب سازد، لمؤلفه از محبت گویمت ای نکته دان؛ **انجام:** و الشکر له علی ما وفقنی لا قامة عزاء ولیه و ابن ولیه حامداً مصلیاً مستغفراً منیباً

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد مهدی بن حسینعلی، تا: ۲۲ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ برگ اول نونویس و گویا شخصی خطبه‌ای افزوده که ناتمام در این برگ آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۵۱]

● اسرار العارفین و انوار السالکین / اخلاق / عربی

asrār-ul-‘ārifīn wa anwār-us-sālikīn

کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ قمری

kāšānī, habīb-ol-lāh ebn-e ‘alī madad (1846 - 1922)

مشتمل بر سه «باب» همراه با اشعار فارسی در مذاهب صوفیه.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۳۴/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی غاص فی قطرة من بحار تعریف مائیة عمیقات مذاهب فطن المتبحرین فعادت و هی مضطربة و هم متالهون؛ **انجام:** و البحر یمده سبعة البحر ما نفدت کلمات الله، و الحمدلله الذی ختم عواقب الصلحاء ... و الصلوة علی اشرف النجباء و محمد و آله خیر الوری و علی صحابه مصابیح الدجی، قد فرع المولف من تالیفه فی شهر ذیحجة الحرام من شهور سنة ۱۲۷۳

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (گویا)، تا: ذیحجه ۱۲۷۳ق؛ در برگ ۶۵ر-پ شعر فارسی مؤلف و شماره مؤلفات او دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن لایی سیاه، ۵۸گ (۶۶ر-۱۲۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ - ۴۳۰]

● اسرار العارفین و سراج العالمین و برهان العاشقین

/ عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ol ‘ārefīn va serāj-ol ‘ālemīn va borhān-ol ‘āšeqīn

شاه بوعلی قلندر پانی پتی

šāh bū-‘alī qalanadr pānī patī

رساله کوتاهی است در توحید و عرفان به طریق سؤال و

جواب‌هایی که مؤلف خود سؤال کرده و خود پاسخ داده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵ /۷۹۸۷-۵۴/۷۷

آغاز: بسمله؛ این رساله است اسرار العارفین و سراج العالمین و برهان العاشقین مخدوم شرف الدین بوعلی پانی پتی قدس الله سره
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الاول ۱۲۵۰ق؛ ۱۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱ – ۳۴۸]

← اسرار العبادات ⟵ اسرار الصلاة

● **اسرار العبادات** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ul ʿibādāt

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ – ۸۳۴ قمری

neʿmat-ol-lāh-e valī, neʿmat-ol-lāh ebn-e ʿabd-ol-lāh (1330 - 1431)

این رساله در آداب طاعات و عبادات است. همانند «منهاج المسلمین» و «اسرار الصلاة» اوست بایستی دید گرچه تفاوت دارد. سرآغاز آن با «منهاج المسلمین» او یکسان است.

آغاز: الحمدلله الذی خلق الارواح بقدرته

انجام: خانه خاص نعمت الله است ... و ردنا سالمین غانمین بحرمة نبیک سید المرسلین صلی الله علیه و آله و سلم

چاپ: ضمن رضوان المعارف، تهران، کتابفروشی فردوسی

[فهرستواره منزوی ۶۸/۷ (۴ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۱۵

بی‌کا، تا: ۱۰۶۶ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۳۳ سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا – ف: ۱ – ۲۰۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۱۵

خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱۹ص (۱۸۹—۲۰۷)، ۲۹ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲ – ۱۴۸]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۱۷ عکسی

نسخه اصل: آستان قدس ش ۵۳۰ [این رساله ضمن مجموعه‌ای است که فقط در فهرست الفبائی فهرست شده و از این رساله یاد نشده است]؛ خط: نسخ، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی همدانی، تا: سلخ رمضان ۱۲۶۴ق؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱۰گ (۹۵-۱۰۴)، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۸/۵×۴۰سم [ف: ۳ – ۱۳۰۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول شش خطی؛کاغذ:فرنگی نازک شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۲ص (۷۸-۹۹)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ – ۵۸۹]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۹/۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۶۰ص (۱۱۴-۱۷۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱ – ۹۰]

● **اسرار العبادات** / فلسفه احکام / عربی

asrār-ul ʿibādāt

قاینی، کافی بن محتشم، ق۱۱ قمری

qāyenī, kāfī ebn-e mohtašam (- 17c)

مشتمل بر ۶ «فصل» و یک «خاتمه»: ۱. حدها و انواعها و اقسامها؛ ۲. بیان حقیقة الصلاة و مقدار نفعها؛ ۳. الحکمة فی التکلیف بها علی وجه بلیق بالنظر الفلسفی؛ ۴. اسرار مقدمات الصلاة؛ ۵. اسرار فضائل الجماعة و صلاة الجمعة و العیدین و الطواف و الحج و الزیارة؛ ۶. اسرار الصلاة نحوا آخر من البیان و فی الحکمة فی الموت؛ ختم المقالة فی دواء مرض القلب.

چاپ: در رسائل عرفانی و فلسفی حکیم قاینی (تهران، انتشارات علمی فرهنگی)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸۱/۱-ف

آغاز: بسمله حمدله ... و بعد فانی ارید ان ابین فی مقالتی هذه حقیقة الصلاة و انواعها و اقسامها و الحکمة فیها و مقدار نفعها و غایتها ثم ابین اسرار اعمالها و انواعها و ابین عند هذا شیئا من اسرار الصوم و الزیارة و الحج ... متقربا الی مجلس شیخنا و مولانا الافقه الاعلم الاعظم [زیر سطور: المراد منه شیخ علی بن محیی الدین الجامعی العاملی محتدا و التونی مسکنا]؛ **انجام:** فانما یلوح من علوم اخری اقدم علی هذه المقالة. و اذا بلغ مقالنا الی هذا المقام فلنخت الکلام حامدالله و مصلیا علی رسوله المصطفی و آله المصطفین الطاهرین. و قد جمعنا هذه المقالة حسب ما امرنا به الشیخ الاجل الافضل فی لیلة واحدة بجبال قاین سنة ستة و عشرین بعد الالف من الهجرة

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۲۶ق، جا: قاین؛ قطع: ربعی [فیلمها-ف: ۱ – ۷۴۴]

● **اسرار العبادات** / فلسفه احکام / عربی

asrār-ul ʿibādāt

قاضی سعید قمی، محمد سعید بن محمد مفید، ۱۰۴۹ – ۱۱۰۳ ؟ قمری

qāzī saʿīd-e qomī, mohammad saʿīd ebn-e mohammad mofīd (1640 - 1692)

کتابی در فلسفه احکام و اسرار آن شامل: «اسرارالصلاة»، «اسرارالزکاة»، «اسرارالصیام»، «اسرارالحج» و «اسرار الامر بالمعروف و النهی عن المنکر» و ...

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۰/۲

آغاز: ولیکن ذلک و مقدمه فی الاصول ثم بعدها تتلی علیک کتب فی فصول؛ **انجام:** ثم ان فی الحدیث النبوی الوارد فی جواب ثعلبة الاسدی من امهات ذمائم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۲۱۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۸/۲سم [ف: ۱۴ - ۲۹۰]

← اسرار العبادات ⟵ اسرار الحکم فی المفتتح و المختتم

● **اسرار العبادات** / عرفان و تصوف / عربی
asrār-ul ʻibādāt

حاجی رجبعلی
hājī rajab-ʻalī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۳۴
آغاز: بسمله، حمدله و بعد فالمعروض علی اخوانی المومنین و اخلاء المتقین ان الصلوة لما کانت عمود الدین؛ **انجام:** لوحظ فی الشک زیادة الملک و ... بهذا ظاهر انشاء الله
خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۲۹۴۲۶ [رایانه]

● **اسرار العبادات** / فلسفه احکام / فارسی
asrār-ul ʻibādāt

خوانساری، حسن بن محمد تقی
xānsārī, hasan ebn-e mohammad taqī

اهداء به: محمد شاه غازی
رساله‌ای است در اسرار بعضی از عبادات شامل شش «باب» و هر باب در چند «فصل»: ۱. سر نماز؛ ۲. سر شرایط نماز؛ ۳. سر اجزای نماز؛ ۴. سر باقی عبادات؛ ۵. توحید؛ ۶- سؤالات متفرقه. مؤلف گوید: «مدت ۲۵ سال در غربت گشتم از جمله ده سال در اصفهان مشغول علوم رسمیه بودم و اکثر علوم متعارفه را خواندم و به‌جز اصطلاح چیزی ندیدم تا این‌که درکربلای معلی خدمت یکی از فضلا رسیدم و بسیاری از مشکلات حل شد لذا در آنجا رحل اقامت افکندم و چهار سال در خدمتش مشرف بودم و حال چهار سال می‌شود که از خدمتش دورم». گویا شخصی که وی در کربلا به‌حضورش رسیده شیخ احمد احسایی بوده است.
آغاز: بسمله، ... اما بعد بر ارباب بینش و دانش پوشیده نماناد که به لسان اهل شرع ... ما سوی الله عالم کبیر می‌نامند

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۶۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** طلب حق و معارف الهیه، و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کاغذ فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۳-۵/۱۷۳
آغاز: حضرت رسالت مآبی را که خداوند عالم در باب آن رسول می‌فرماید تبارک. الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیراً ... راقم این کلمات حسن بن محمد تقی بن رحیم ... مدت ۲۵ سال در غربت گشتم؛ **انجام:** به تبدل اشخاص واوقات بلی چیزی دیگر دراینجا باقی ماند و ممکن است بعداً نوشته شود تمت الکتاب.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «منه عفی عنه»، مصحح؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای ضربی، ۲۳۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۴۸]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰/۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۰۶]

● **اسرار عبادات** / عرفان و تصوف / فارسی
asrār-e ʻebādāt
رساله‌ای متوسط در بیان اسرار و حقایق عبادات به روش اخلاقی و عرفانی که در سه قسمت نماز، روزه و جهاد نگاشته شده و از آیات و احادیث سروده شده است. مؤلف عبادات را به سه قسم بدنی، مالی (اقتصادی) و مشترک تقسیم و از میان آنها به بیان اسرار نماز (به‌طور مستقل) و روزه و جهاد پرداخته است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۲۲/۲
آغاز: بسمله، دربیان اسرار عبادات که غرض اصلی شارع از این تکلیف است، بدانکه عبادت برسه قسم است یا محض بدن یا محض مالی یا مشترک، اول: نماز وروزه، دویم: مثل خمس وزکوة، سیم: مثل حج و جهاد؛ **انجام:** بلی جماعتی که بحد بلوغ حقیقی که کمال عقل باشد رسیده باشند ظاهراً این مراتب را بفهمند کما قال امیر المؤمنین (ع) لوکشف الغطاء ما ازددت یقیناً بلغنا الله وایاکم الی هذا المقام ... وایاکم من اهل البصیرة وذوی الافهام.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، ۳۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۶]

● **اسرار العبادة = اجوبة مسائل العشرین** / کلام و اعتقادات / عربی
asrār-ul ʻibāda = ajwibat-u masā'il-il ʻišrīn

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
پاسخ بیست سؤال اعتقادی و بعضاً فقهی است که یکی از اهل علم (ظاهراً از سپاهان) پرسیده است. سؤال‌ها به‌صورت متن و

پاسخ‌ها به‌عنوان شرح می‌باشد که هنگام بازگشتش از سفر خراسان به کربلا بدانها پاسخ گفته است؛ سؤالات عبارت است از: ۱. اثبات نبوت خاصه و ولایت خاصه با دلیل عقلی؛ ۲. بیان اسرار الصلاة و زکاة و حج و خمس، که این رساله به علت طولانی شدن پاسخ به همین نام آمده است؛ ۳. حکمت غیبت امام زمان؛ ۴. حکمت انسداد باب العلم با آیه‌ای که بر حکیم فیاض لطف واجب است؛ ۵. وجه جمع بین دو آیه: «و أن لیس للانسان الا ما سعی» ... و «لاراد لقضائه و لا معقب لحکمه»؛ ۶. معنی حدیث: «تعلق القلب بالموجود شرک و بالمفقود کفر»؛ ۷. سؤال از دنیای ملعونه و دنیای مذمومه؛ ۸. سؤال از تفسیر آیه: «کمثل الشیطان إذ قال للانسان أکفر ...»؛ ۹. اگر نماز طواف به دلیل جهل به حکم باطل و زائر بعداً بفهمد؛ ۱۰. سؤال از کسی که در اول تکلیف راه اجتهاد و تقلید را نداند؛ ۱۱. تقلید میت؛ ۱۲. سؤال از کسی که امکان اقامه دلیل بر عقائد ندارد ولی معاند و منکر نیست؛ ۱۳. سؤال از امامت مفضول بر فاضل؛ ۱۴. سؤال از افضلیت قرائت قرآن یا ادعیه و اذکار؛ ۱۵. سؤال از سعی بین صفا و مروه با پوشیدن مسح عربی؛ ۱۶. تلاش برای تحصیل توسعه بر عیال آیا مذموم است یا خیر؛ ۱۷. طریق صحیح استخاره؛ ۱۸. آیا عمل به حکم استخاره واجب است یا خیر؛ ۱۹. سؤال از آموختن ذکر خاصی برای تأثیر آنی؛ ۲۰. کیفیت سلوک الی الله.

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... ان بعض الدیانین میزوا الماء من السراب و فرقوا بین القشور و اللباب و طلبوا لذلک الحق و الصواب

انجام: و اما افضل الاذکار انه الصلاة علی محمد و آل محمد و من تتبع الاخبار و جاس خلال تلک الدیار و جد ما ذکرنا صحوا بلاغبار

[الذریعه ۳۶۰/۸؛ فهرست مشایخ ۱۱۱/۲]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰۱/۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ ۲۰۸ص (۱۰۰-۳۰۷) [ف: ۱ - ۱۰۹]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۹/۱۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کاتب = گویا مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۱۱۶ص (۴۹۳-۶۰۸) [ف: ۱ - ۱۰۹]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۹۸/۱-۱۱/۱۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** وفیما ذکرت کفایة لمن نظر و استبصر و الله الهادی الی سواء السبیل و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین الطیبین.

خط: نسخ، کا: علی نقی بن محمد علی هروی، تا: یک‌شنبه ۱۷ ذیقعده ۱۲۵۱ق، جلد: ساغری قهوه‌ای، ۱۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴ - ۲۳۲۶]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۷۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه جمادی الثانی ۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی، ۱۰۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۴۹]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۳۷/۳-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی جمیع ماقلنا. و هذا آخر ما اردنا ایراده فی جواب هذه المسایل الغامضة و اعذرک یا مولنا من عدم البسط و تحقیق الحقایق من جهة الکمال.

خط: نسخ خوش، کا: محمد مؤمن بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۴ق؛ (ص ۹۸-۱۳۳) و (ص۱۳۴-۲۷۶) و(ص۲۷۶-۳۴۹)[ف: ۱ - ۱۰۹]

۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۱۸

خط: نسخ زیبا، کا: حسین بن ملا محمد باقر المراغی، تا: جمعه ۹ رمضان ۱۲۵۴ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۸۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۲۶]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۸۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن رحیم، تا: دوشنبه ۵ شوال ۱۲۵۴ق، جا: کربلا؛ مصحح؛ ۱۰۱گ (۱پ-۱۰۱پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۶۱]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۸۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا جری علیه خطاب نسأل الله التوفیق و التسدید و العصمة فی کل باب و الحمدلله رب العالمین.

خط:نسخ،بی‌کا،تا:پنج‌شنبه شوال۱۲۵۴ق؛ مصحح؛ ۱۹گ (۱۰۲ر-۱۲۰پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۴۱]

۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۴۹/۲

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۴۲]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن رحیم و یوسف بن علی اردبیلی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: کاظمین؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۳گ (۱۵۴پ-۲۷۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۱۰۲]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۰/۷-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی جمیع ماقلنا. و هذا آخر ما اردنا ایراده فی جواب هذه المسایل الغامضة و اعذرک یا مولنا من عدم البسط و تحقیق الحقایق من جهة الکمال.

گویا ناتمام مانده؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق [ف: ۱ - ۱۰۹]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۹۷گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم

[ف: ۱۰ – ۱۷۲۷]

۱۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۰۴/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن حاج عدارم، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۲۲گ (۳۱پ–۵۲)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۳ – ۱۰۹]

۱۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۸۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق، قطع: رحلی [رشت و همدان – ف: – ۱۵۰۱]

۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۷۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی ابن محمد کاظم همدانی، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الاول۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ۸۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۱ – ۵۳]

۱۹. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۰۱/۳

خط: نسخ، کا: محمد بن علی اصغر قائنی سرچاهی، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۹ق؛ جا: سرچاه؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳۶گ (۴۹ر–۸۴پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [دیانی – ف: – ۷۹]

۲۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۹۶/۱

آغاز: بسمبرابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۷۵ق؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۶۰۱]

۲۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۶۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ صورت امانت کتاب نزد عبدالمولی در محرم ۱۲۸۳؛ جلد: چرم مشکی، ۷۲ص (۱۱۰پ–۱۸۱ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۱ – ۳۷۵]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۳/۶

آغاز: مخزونا تحت حجاب الواحدیة، فی قعر بحر القدرة و هو الشمس المضیئة؛ **انجام:** لا یمکننی اظهار ما فی البال الا ما ذکرته کفایت لاولی الدرایة و الحمدلله

تا موضوع زکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ در برگ آخر (برگ ۱۸۰) یادداشتی از نوه «میرزا حسن حسینی زنوزی» آمده که حدیث نبوی «لو کان القرآن فی اهاب ما مس النار» را از کتاب جدش به نام بحر العلوم نقل کرده و آن را در چند سطر توضیح داده است، سپس مطالبی در عصمت انبیا به زبان عربی بیان شده است؛ کاغذ: فرنگی، ۲۸گ (۱۵۳ – ۱۸۰)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۲۸ – ۷]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در پایان نسخه ۳ برگ پرسش و پاسخ در خصوص «ادعونی استجب لکم» به تاریخ سال ۱۲۵۸ق آمده؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۱۲۴گ (۳۳ – ۱۵۶)، ۱۸ سطر، اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۲۸ – ۶۱۲]

۲۴. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۴۰۲/

آغاز: برابر؛ **انجام:** وبسط مقالات وفیما ذکرت کفایة لمن نظر واعتبروا ستبصروا لله الهادی الی سواء السبیل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، در دو برگ آخر مسائلی در ماهیت قبر وغیره با جواب؛ جلد: مقوایی، ۵۷گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: – ۵]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۲۹۴۲۶؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

۲۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۶۳/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۸۱گ (۳۳پ–۱۱۳ر)، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶۹]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۵۱–۵۲/۹۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ ۸۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ – ۲۳۲۶]

۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۹۰گ (۱پ–۹۰ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ – ۱۹۱]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۲۰/۵–۹/۱۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اسأل الله ان یفتح علیك باب فهمه فان هذه المطالب لیست مذکورة فی کتاب و لاجری علیه خطاب نسأل الله التوفیق و السدید والعصمة فی کل باب الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱ – ۱۰۳]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۰۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان لله یقضی حاجتك ان شاء الله البتة لان هم عندالله مقاماً عظیماً و جاهاً منیماً.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۰گ (۴۶پ–۱۵۵ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ – ۶۰]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۰۸/۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۰گ (۱۷پ–۳۶پ)، اندازه:۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۲ – ۹۴]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۸۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۵گ (۱پ–۸۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۳۲۱]

۳۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۰۶/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی، ۵۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱ – ۴۹]

۳۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۵۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قایس ما ذکره بما ذکر ناتری التفاوت و العلم الالهی

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن ابی الحسن علوی همدانی، بی‌تا، جا: کربلا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم زرد، ۷۹گ (۵۱پ–۱۲۹پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۱ – ۳۶۷]

● **اسرار العبادة (ترجمه)** / کلام و اعتقادات / فارسی

asrār-ul ʻibāda (t.)

خوانساری، حسن بن محمد تقی

xānsārī, hasan ebn-e mohammad taqī

وابسته به: اسرار العبادة = اجوبة مسائل العشرین؛ رشتی، کاظم بن قاسم (۱۲۱۲–۱۲۵۹)

۳۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ – ۴۰۵]

● **اسرار العباده و اسرار الشهاده** / فلسفه احکام / عربی

asrār-ul-ʻibāda wa asrār-uš-šahāda

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۲۶

بی‌کا، تا: ۱۰۲۶ق؛ خریداری از امرالله صفری؛ اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۴سم [رایانه]

● **اسرار العربیة** / نحو / عربی

asrār-ul-ʻarabīyya

ابن انباری، عبدالرحمن بن محمد، ۵۱۳ – ۵۷۷ قمری

ebn-e anbārī, ʻabd-or-rahmān ebn-e mohammad (1120 - 1182)

معروف‌ترین کتاب ابن انباری، نحوی و ادیب مشهور قرن ششم هجری، است. این کتاب به قول حاجی خلیفه سهل المأخذ و کثیر الفایده است و در آن نظرات مکاتب مختلف نحوی نقل و نقد شده است.

آغاز: الحمد لله کاشف الغطاء و مانح العطاء ذی الجود و الایداء و الاعادة و الابداء.

چاپ: به کوشش کریستین فردریش سیبولد، لیدن، ۱۸۸۶م؛ دمشق، ۱۹۵۷م، مطبوعات المجمع العلمی العربی، ۲۸ص مقدمة+ ۴۲۹ص النص+ ۶۷ص فهارس، نشره محمد بهجة البیطار

[فهرس المخطوطات المصورة ۳۷۸/۱؛ کشف الظنون ۸۳/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۱/۱عکسی

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه چستر بیتی، ش ۳۴۵۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۵۹۵ق؛ مصحح، دارای بلاغ قرائت‌های متعدد از جمله به تاریخ ۵۹۵ق، یادداشت وقف ابن شحنه در ابتدای نسخه درج شده؛ ۸۶ص (۵–۹۰)، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۴ – ۲۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۲۳

آغاز: لبقی فی النفس شیء لا یمکن التعبیر عنه بازاء ما سقط لاتری انه لو سقط احد هذه الاقسام الثلثه لبقی فی النفس شیء لا یمکن التعبیر عنه؛ **انجام:** الادغام لحرکة النون و سکون اللام فحذفوا النون بدلا من الادغام و من ذلک قولهم بلعم بریدون

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز (چند برگ مختصر) و انجام (در وسط باب شصت و چهارم «باب الادغام»)؛ مصحح با علامت «صح»، «خ» (شاید به معنی نسخه بدل) و یا بدون آن، روی برگ الصاقی آغاز نسخه مهر «داخل کتابخانه مجدالدین شد نمره ۲۰۰۶» هست با خطی خوش به نسخ و نستعلیق (احتمالا خط صدرالافاضل پدر مجدالدین)، نام کتاب و مؤلف هست و این عبارت «کتب فی عصره»؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج عنابی، ۱۰۸گ، مختلف السطر (۱۸ سطر به بالا)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۷/۱ – ۵۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قیل لان التفسیر انما یکون بنکرة انما بنکرة منصوبة نحو نعم رجلا زید و النکرة أخف من المعرفة، فان قیل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ (گویا)؛ افتادگی: انجام؛ تملک: مصطفی بن عبد الوهاب الصلاحی الصالحی به‌تاریخ ۱۲۲۲، عبدالقادر بن مصطفی الصقوری به‌تاریخ ۱۰۴۳، محمد امین بکمش زاده، شیخ ابراهیم وداعی؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه ای، ۳۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف:۱۲-۲۳]

۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۷۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جمادی الثانی ۱۰۶۷؛ نزدیک به زمان مؤلف مقابله شده؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳ – ۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۵۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن غیاث الدین محمد حسینی، تا: جمادی الاول ۱۰۳۳ق؛ دیباچه الاغراب و لمع الادلة از سعید افغانی؛ کاغذ: ترمه، جلد: کاغذی، ۶۵ص (۵۱۳–۵۷۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۹/۱سم [ف: ۵ – ۲۰۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۲۳

خط: نستعلیق، کا: علی قلی اوزبک، تا: چهارشنبه ۱۹ رمضان ۱۰۳۷ق؛ جلد: مقوایی، ۷۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۲ – ۲۶۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵۱

آغاز: برابر **انجام:** و هو من الشاذ لایقاس علیه ...

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد بن کاظم حلی، تا: ۲۸ شوال ۱۱۷۷ق؛ در آغاز نسخه این روایت از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده: «ان الشریف هو الشریف بنفسه لیس الشریف بعمه و بخاله ان الفقیه هو الفقیه بدینه لیس الفقیه بنطقه و مقاله ان الغنی هو الغنی

بقلبه لیس الغنی بقلبه (کذا) و بماله ان الکریم هو الکریم بخلقه لیس الکریم بقومه و رجاله»؛ جلد: مقوایی و تیماج قهوه‌ای، ۱۶۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۷/۲ - ۳۰]

● **اسرار العربية** / نحو / عربی

asrār-ul-'arabīyya

رساله‌ای بسیار مختصر در قواعد نحو و بعضی اسرار لغت عربی، در چهار «عنوان» و دارای «فصول»: عنوان ۱. مجمل من اسرار اللغة العربیة و خصائصها؛ ۲. مجمل من الحذف و الاختصار؛ ۳. مجمل من الزوائد و الصلات؛ ۴. الجمل.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۵۳/۳

آغاز: و هذه الحاشیة رتبت علی اربعة عناوین ... نحن نذکرها فی هذه الدوائر انشاء الله تعالی لتسهیلها علی المبتدی؛ **انجام:** بل التی فی رؤوسها امور تتناسب بعضها لبعض و ما فی الاعجاز و الاطراف امور أخر مربوط بعضها ببعض

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۹رجب۱۳۲۰ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۲گ (۱۰۷پ-۱۱۸ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲ - ۳۱۷]

● **اسرار العقود** / فقه / فارسی

asrār-ol-'oqūd

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

رساله‌ای کوتاه و بدون استدلال در بیان آداب صیغه‌های نکاح و برخی از عقود، در چند «فصل».

آغاز: الحمدلله ... بعد چنین گوید بنده خطاکار ... که این چند کلمه ایست در آداب صیغه نکاح و بعضی از عقود که بنا به خواهش بعضی از اخوان دینی مرقوم گردید

۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۳۱/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن علی کلارستاقی، تا: ۱۲۶۹ق، جا: مدرسه جناب مجتهد الزمانی آقا میرزا محمد؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۰گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۱۴]

۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۰۴/۴

بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق، جلد: تیماج سیاه، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۰۵]

۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۵۰/۳

بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق، جلد: تیماج، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۸۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۰۶/۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: مهدی بن داوود تنکابنی، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۴ص (۲۵-۲۸) [ف: ۳۳/۲ - ۷۳]

۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۶۱/۶

کا: قاسم بن علی گل تیرکر،تا:۱۲۹۵ق؛جلد:تیماج،۸گ[ف: ۲۵۴]

۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۰/۳

کا: احمد مرادی، تا: ۱۳۰۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۳۰]

● **اسرار علم التصوف** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-e 'elm-et-tasavvof

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری

jāmī, 'abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

رساله‌ای در یک «مقدمه» و سه «اصل».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۲۱-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۱ق؛ ۱۱گ (۳۲۵-۳۳۵)، ۱۹ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۷۸]

← اسرار علم النجوم ≻ اسرار النجوم

● **اسرار العلوم** / علوم غریبه / فارسی

asrār-ol-'olūm

اصفهانی، محمد تقی

esfahānī, mohammad taqī

از محمد تقی اصفهانی، معروف به رای ذره‌بینان [دیباچه]. در علم اعداد و طلسمات و عزایم. در ۱ «مقدمه» و ۱۰۰ «فصل» و ۱ «خاتمه» و هر فصل در چند «نوع و قسم». ولی این بخش‌بندی در متن نیست. در دیباچه پس از نام خود و کتاب نام ۵۱ کتاب از مآخذ خود را برشمرده است. خواص دارویی و جادویی «چیز»هایی است: فصل در ذکر عدد آیات و سوره‌های قرآنی، فصل در بیان مناسبات اسماءالله و درمان بیماری‌ها، فصل در بیان قسم و سوگند خوردن، در باب قلم تراشیدن، در خواص هدهد، عمل محبت ...

آغاز: بسمله. حمدله. عاقبة. صلاة. اما بعد، حروف تحمید و کلمات تمجید مضمون صدق

[دنا ۷۸۶/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۵۹۷/۴]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۵۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** مراددجاجه مرغ خانگی باشد

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ سپس منتخب الختوم (گ ۸۰ر-۹۶ر)؛ جلد: مقوا کاغذ منقش پوشانیده، ۷۸گ (۱پ-۷۸پ)، ۱۹ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ - ۱۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۳۲

خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد خراسانی قائنی، تا: ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن زرد سیر ضربی،

۱۲۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۴×۱۳/۶سم [ف: ۲ - ۲۴]

← اسرار الغیب ﴿ اسرار الغیوب

● **اسرار غیب** / شعر / فارسی

asrār-e qeyb

به وزن مثنوی از «وفا»

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۱۵/۵

آغاز: دلا چون خلیل از آتش آز ×× برون او بگردون سر بر افراز؛
انجام: شکل تدویری که درساغر بود ×× چشمه حیوان و ماه خور بود

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کبود سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۰گ (۹۷ر-۱۰۶ر)، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۰۰]

● **اسرار الغیبیة لاسباب المدنیة = نصیحت نامه = منهاج تمدن و مفتاح ترقی = مدنیت (کتاب)** / حکومت و سیاست / فارسی

asrār-ul qeybīyye le-asbāb-il madanīyya = nasīhat-nāme = menhāj-e tamaddon va meftāh-e taraqqī = madanīyyat (k.)

عبدالبهاء، عباس بن حسینعلی، ۱۲۶۰ - ۱۳۴۰ قمری
ʻabd-ol-bahāʼ, ʻabbās ebn-e hoseyn-ʻalī (1844 - 1922)

کتابی در دعوت به تمدن اصیل و اشتغالات به علوم و فنون مفید و بازگشت به دستورات الهی و پای‌بند بودن به اخلاق و آداب نیکوی مذهبی و به‌یاد آوردن سوابق تاریخی اسلام در سرزمین ایران، با تضمین آیات و احادیثی مناسب و اشاره به بعضی از وقایع آموزنده تاریخی. ظاهراً بنای مؤلف بر تألیف کتاب در دو جلد بوده چون در جلد اول کتاب و در چند جا حوالت به جلد جلد دوم داده شده است، ولی ما از آن اطلاعی نداریم و آنچه از نسخه‌ها شناخته شده همین جلد است، جز نسخه ۲۹۴۰ مجلس که فهرست‌نگار معتقد است بخشی از جلد دوم نیز در آن هست. مؤلف در دیباچه کتاب می گوید که من از تصریح اسم خویش احتراز نموده‌ام تا واضح و مبرهن شود که مقصدی جز خیر کل نداشته و ندارم. این رساله با نام‌های گوناگون در فهارس آمده و اکثراً ناشناس است. عبارات این رساله و برخورداری بسیار از آیات و روایات و ابای مؤلف از ذکر نام خود، که شاید بیشتر به جهت حساسیت جامعه نسبت به او بوده و عدم نامگذاری در اکثر نسخه‌ها، مؤلف و نام کتاب را دست‌خوش تغییرات کرده است. در فهرست مجلس جلد ۲۳ جناب حائری آن را «اسرار الغیبة لاسباب المدنیة» دانسته که در منابع، این کتاب از عباس افندی دانسته شده و ایشان نیز چنین دانسته‌اند و ما نیز با تفحصی که در فهارس نمودیم و رساله‌های متعددی با نام‌های گوناگون یافتیم همگی را تحت یک عنوان و منتسب به او دانستیم. حق آن است که فقط با مطالعه این رساله نمی‌توان دلیلی بر انتساب آن به بهائیان یافت مگر این‌که از قرائن دیگر آن را اثبات نمود و به نظر می‌رسد مؤلف بر آن بوده که طرح این مسئله را جدای از اختلافات احتمالی درباره خودش مطرح نماید و استنادات او همانند دیگر کتب دینی رایج است و بنای خود را بر دفاع از تمدن جدید گذاشته و با استناد به آیات و روایات سخن و ادعاهای در برابر را پاسخ می‌دهد. در هر صورت نسخه‌های این رساله چندین است چه از عباس افندی بدانیم یا ندانیم.

آغاز: بدایع حمد و ثنا و جوامع شکر و سپاس درگاه احدیت پروردگاری را سزاست که از بین کافه حقایق کونیه حقیقت انسانیه را بدانش و هوش که نیرین اعظمین عالم کون و امکان است مفتخر و ممتاز فرموده و از نتایج آثار آن موهبت عظمی در هر عصر و قرنی مرأت کائنات را بصور بدیعه و نقوش جدیده مرتسم و منطبع نمود

انجام: و ازهار و اثمار سعادت مقدسه سر سبز و خرم نماید.

چاپ: به کوشش منصور داداش زاده، قم، انتشارات کتابخانه آیة الله نجفی، میراث اسلامی ایران، جلد دوم، صص ۷۳-۱۳۸، ۱۳۷۴ش، بدون نام مؤلف

[نسخه‌های منزوی ۱۷۳۳/۲ «اسرار الغیبه» از عباس افندی؛ مجلس شورا ۶۹۰/۲۳ «اسرار الغیبه لاسباب المدنیه» از عباس افندی و ۵۳/۴۱ «نصیحت نامه» و ناشناس؛ فهرستواره منزوی ۴۶۳/۶ با عنوان «رساله در اوضاع اجتماعی و سیاسی ایران» و به احتمال از عباس افندی که همین رساله است و ۶۳۸/۶ با عنوان «منهاج تمدن و مفتاح ترقی» بدون نام مؤلف؛ کتابخانه ملک ۴۸۱/۳ با عنوان «سیاست و کشورداری و به احتمال از عباس افندی و یا سید جمال افغانی دانسته؛ دنا ۷۸۶/۱ (۲ نسخه)]

۱. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۳۲**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با جدول؛ کاغذ: فرنگی آمار مهره، ۶۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۲سم [ف: ۳ - ۴۸۱]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۳/۳-ط**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۳گ (۷۳-۱۲۵) [ف: ۲۳ - ۶۹۰]

۳. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۳۰**

آغاز: برابر؛ **انجام:** و به یاد دست خورسند نیکو است کسی که بیابد و بیاید

در فهرست با عنوان «کلمه نصحیه مختصری در چند نصیحت ابنای وطن» و ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۸۲گ، ۱۵ سطر (۹×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۱۳۳]

۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۶۷/۳**

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۲گ (۵۴پ - ۸۵پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۴۱ - ۵۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۲۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «مدنیت» و ناشناس آمده، جلد اول؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۶۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۲۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۴۶
آغاز: برابر
در فهرست با عنوان «منهاج تمدن و مفتاح ترقی» و ناشناس؛ خط: نسخ و نستعلیق زیبا، بی کا، تا: ۲۴ صفر ۱۲۹۷ق، جا: مشهد؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۵۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۱۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۲۷
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «گفتار سیاسی» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: نصرالله التقوی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آبی سیر، ۶۵گ، ۱۴ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۳۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** بگو امرزو به پیروزی دانای یکتا آفتاب دانایی از پس پرده جان بر آمد و همه پرندگان بیابان از باده دانش مستند و بیاد دوست خورسند نیکوست کسیکه بیابد و بیاید.
در فهرست با عنوان «نصیحت‌نامه» و ناشناس. تمام جلد اول و بخشی از آغاز جلد دوم است؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ کاغذ: شطرنجی سفید فرنگی، جلد: تیماج عنابی یک‌لا، ۱۵۶ص، ۱۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۷۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۸۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «کتاب مدنیت» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا: ملا احمد (ص ع)، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، ۵۸گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۶۳۱]

● **اسرار الغیوب** / ادبیات / فارسی

asrār-ol-qoyūb

پارسای لاهوری، خواجه ایوب، ق۱۲ قمری

pārsāy lāhūrī, xāje ayyūb (- 18c)

وابسته به: مثنوی معنوی = مثنوی مولوی؛ مولوی، جلال الدین محمد بن محمد (۶۰۴-۶۷۲ق)
تاریخ تألیف: ۱۱۲۰ق
در شرح مثنوی. در ص ع آمده که در آن از «بعضی از شارحان» میر محمد رضا و از «بعضی از شراح» میر نورالله و از «شیخ مرحوم» شیخ عبداللطیف و از «شارح خوارزمی» خواجه حسین خواسته شده است.
[نسخه‌های منزوی ص۳۴۹۵؛ دیباچه شرح مثنوی فروزان فر ۱۱:۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۲۰
آغاز: حمد لایحصی و ثنای نامنتها مر ملکی را؛ **انجام:** نجر توید کاغذ آخر رسید.
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۲۹ شوال ۱۲۰۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۴۱گ، ۲۹ سطر (۱۴×۲۰)، قطع: رحلی کوچک، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۱۵۴]

● **اسرار الغیوب = ماسه بلوچیه = اسرار الغیب** / علوم غریبه / فارسی

asrār-ol-qoyūb = māse-ye balūčīe = asrār-ol-qeyb

ورانی کرمانی، علی مردان بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

varānī kermānī, ʻalī mardān ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۶ق
اهدا به: به فرمان حاکم بلوچستان محمد ابراهیم میرزا ابن سلطان فتح علی شاه
رساله‌ای در توضیح نوعی فالگیری است که به آن «ماسه» می‌گویند (پیشگویی است بر پایه پشم شتر و رشته‌ها را گره زدن و به زیر ریگ‌های روان خاک کردن و صورت‌هایی که پس از آن به دست آید.) در این فن رساله‌های دیگری نیز تألیف شده است. نام دیگر این رساله «ماسه بلوچیه» است چون در بلوچستان تألیف شده و مؤلف به فرمان حاکم بلوچستان محمد ابراهیم میرزا ابن سلطان فتحعلی شاه آن را به رشته تحریر آورده و خود نیز از امیران لشگر او بوده است. این رساله شامل صد و اندی از اشکال مختلف این فن است که به هریک حدس‌ها واحتمالاتی مترتب است که از هر یک چیز پنهانی کشف می‌شود.
آغاز: حمد بی حد و کران و ثنای بیعدد و پایان واجب الوجودی را سزاست که جمیع اسرار کنت کنزاً مخفی در آینه قدرتش پیداست و درود سپاسی بی اندازه علام الغیوبی را سزاست که تمام اسرار
انجام: مدعی به هم زند بعد آیا چه شود بسفه نخواهد رفت اگر برود بازمی‌آید و نفع ندارد و اگر ملاقات دوستان باشد بدو دفعه یا دو نفر ملاقات حاصل میشود قلعه و خانه بدو حامل شود در یکطرف آن مدعی رخنه و ... و خواهد کرد
[الذریعة ۵۳/۲ و ۲۱/۱۹]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۳۵-عکسی
آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ با یادداشت: «ابراهیم اثیم در رمضان ۱۲۵۹ق که احکام آن مطابق نموده واقعیت ظاهر شد»، یادداشت دیگری در تایید نوشته «رضوان مکان محمد ابراهیم خان قاجار»، با شکل‌های بسیار از گونه‌هایی که ماسه به خود گیرد؛ ۱۱۷ص، ۱۵ سطر (۹/۵×۲۶)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ – ۲۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۲۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته تحریری، کا: محمد حسین، تا: محرم ۱۲۶۶ق، جا: تهران؛ در پایان چند جدول در موضوع رمل آمده؛ مهر: آیت الله مرعشی نجفی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج حنایی ضربی مجدول، ۲۷گ (۶۷–۹۳)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۷) اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ – ۵۳۴]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۷۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۸ شوال ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۸۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۳ -]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۷۰

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ ربیع الاول ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: کاغذ آهار مهره فرنگی، جلد: میشن لایی قهوه‌ای، ۲۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۲/۸سم [ف: ۲ – ۲۵]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۸۳/۳-۹/۲۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن حسن بحرانی، تا: ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف و حاشیه تیماج مشکی دارای ترنج با سر، مجدول گرهی، ۱۲۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۳/۵سم [ف: ۱ – ۳۴۹]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۷۶-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۳ رجب ۱۲۹۰ق؛ ۱۱۶ص، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱×۳۰سم [ف: ۱ – ۲۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۶۸

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جهت مشهدی محمد صادق؛ اشکال و عناوین به شنگرف؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا با جدول ضربی، ۸۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۸ – ۲۵۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۷۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: رقعی [د.ث. مجلس]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۸۴

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ روی برگ اول نام کتاب و مؤلف آمده است، مصحح، در برگ پایانی یادداشتی در رمل؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۶۲گ،۱۲سطر،اندازه:۱۱×۱۷سم[ف: ۲۰-۳۱۹]

۱۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ – ۱۱]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۴۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سبز مجدول با ترنج و سر، ۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۱– ۱۴۶]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۵۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد حسن بن ابوالقاسم قاجار، تا: چهارشنبه ۱۴ محرم ۱۳۲۵ق؛ ۲۳۷ص، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ – ۲۲]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۶/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، (۱۵۷پ–۲۵۷پ)، ۲۰ و ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ – ۹۶۲]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۷/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آبی رنگ، ۵۷گ (۱–۵۷)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۵×۱۷/۱۰سم [ف: ۲ – ۷۲۸]

● اسرار الغیوب / فقه / فارسی

asrār-ol-qoyūb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۴۲

آغاز: بسمله. الحمدلله ... من المتمسکین بولایه؛ **انجام:** لاحول و لاقوه الا بالله العلی العظیم و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۷]

● اسرار الفاتحة (رسالة فی) / تفسیر / عربی

asrār-ul fātiḥa (r. fī)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۳/۱

کا: ابراهیم بن علی حفید بکلی افندی، تا: قرن ۱۳، جا: ترکیه عثمانی؛ قطع: رقعی بزرگ [میراث شهاب: س۹ش۲ – ۳۶]

← اسرار فراموش خانه ⟵ فراموشخانه

● اسرار فراموشخانه / متفرقه / فارسی

asrār-e farāmūš-xāne

نویسنده که از قرار معلوم عضو فراموش‌خانه بوده از فراموشخانه مطالبی یاد می‌کند و نتیجه می‌گیرد که تفکر راجع به استقرار دین و قوام دولت از اسرار این مجمع است. ظاهراً مخاطب در این کتابچه عالم دینی است که نگارنده مطالب خود را برای او نقل می‌کند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۹/۱۲

آغاز: کتابچه موسوم باسرار فراموشخانه جناب آقا داستان فراموشخانه البته بعرض شما رسیده است جمعی در تحقیق این مسئله متحیر مانده اند؛ **انجام:** در تقدیرات الهی حکیم علی الاطلاق چه رمزهای نگفتنی بوده است من آنچه باید بگویم گفتم حال وقت تحقیق شماست

خط: نستعلیق شکسته خوش، کا: ابوتراب طباطبائی، تا: ۱۳۰۱ق، جا: تبریز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، مقوایی، ضربی، ۲۱ص (۳۰۴–۳۱۵)، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۵۲]

● **اسرار الفقراء** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ol-foqarā’

قزوینی، علی بن غلامعلی

qazvīnī, ‘alī ebn-e qolām ‘alī

شرح مفصلی است بر اجزاء و کلمات شریفه نماز با عناوین «سر». ابتدا بخش‌هایی از یک کتاب را که به عربی است آورده سپس با خطاب‌های «فقیر، درویش، عزیز» با استفاده از آیات و روایات و اشعار به شرح آن پرداخته است. متن این کتاب سجع‌مانند است.

آغاز: حمد بی حد مر واجب الوجودی راسزد که به نوری از انوار عبدی اطعنی حتی اجعلک مثلی ... الواح قلوب عابدان و زاهدان را که مظهر غرایب صنع قضا و قدر است

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کوفی و شامی به شهادات آن بزرگوار ناظره و ناله استغاثه هل من ناصر ینصرنی و معین یعیننی وی را سامعه این است لعنت ابدی الالعنة الله علی القوم الظالمین از همگی بر همگی وارده و لکن هذا آخر اسرار الصلاة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج و سر، ۳۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۷]

← اسرار الفلک ⊲ احکام القرانات و تحویل سنی العالم
← اسرار الفلک ⊲ قرآن کریم (مترجم)

● **اسرار الفلک = کتاب ابن وحشیه** / هیئت / عربی

asrār-ul-falak = k.-u ibn-i waḥšīyya

ابن وحشیه، احمد بن علی، - ۲۹۶ قمری

ebn-e vahšīya, ahmad ebn-e ‘alī (- 910)

گفتاری است در ستاره‌شناسی و پیشگویی و در آغاز آن چند بار از «اسرار الفلک» و ترجمه آن به‌گونه‌ای یاد کرده که می‌توان آن را نام کتاب دانست. مؤلف این کتاب را بر ابن زیات املاء کرده است. این ابن زیات همان است که روایت همه یا بیشتر کارهای ابن وحشیه از اوست، تا آنجا که گفته شده است ابن وحشیه شخص ساختگی ذهن او بوده باشد. از این ابن زیات نیز آگاهی چندانی در دست نیست. این کتاب بخش‌بندی نشده، نسخه در دست ۵ بار سربند «بسمله» را دارد و شش رساله یا پنج مقاله از یک کتاب را ماند.

آغاز: ۱: بسمله. قال ابوبکر بن ویس الصوفی الکندی المعروف به ابن وحشیه، لابی طالب احمد بن الحسین بن علی بن احمد ... الزیات اعلم ان حکماء القبط القدماء الذین کانو یسکنون اقلیم بابل و هو الذی سمی بعدهم العراق، کانوا اعلم و افضل من جمیع انواع القبط و هم الجیل الذی کانوا آخرهم و بقایاهم علی عهد بخت نصر و کان وزیره

۲: بسمله. قال روایای اعلموا معشر طالبی العلم و ابنا التعلیم ان ابانا القدماء کانوا یأخذون من افعال النیرین و الکوکبین من العالم العلوی فی العالم السفلی

۳: بسمله. و به الاعانة. و هذا باب آخر فات (؟) الکواکب و ماتدل علیه من امتزاج افعالها بافعال الشمس و ان کانت اذا احترقت صارت کالباالطلة

۴: بسمله. و به الاعانة. قال روایای الحکیم السید اعلموا ان للزهرة و عطارد احتراقین، احدهما کان قدمانا یسمونه

۵: بسمله. و به الاعانة. قد بینا من افعال الکواکب و مقارنتها للشمس ما فیه کفایة، باحتراقها و اجتماعها مع الشمس.

[دائرة المعارف بزرگ ۳۱۳/۱ و ۶۷/۵ :ابن وحشیه؛ بغدادی، هدیه ۵۵/۱ که «اسرار الفلک» را ندارد]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۱۲/۲-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** معمول ریح الشاة و هو ما کان مستخرجة القدر ماء فی قدیم الدهر. تم القول علی هذه المقالة و الحمدلله رب العالمین و ...

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۴۲ص (۱۲۰–۲۶۱) [ف: ۱ - ۳۱۳]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۰۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یقبله فی هذا العالم السفلی سریعا. تم هذا الکتاب ... تعالی عما یصفون تم کتاب اسرار الفلک

خط: نسخ پخته؛ بی‌کا، تا: ۱۰۷۹–۱۰۹۴ق؛ ۴۰گ (۴–۴۳) [نشریه: ۲ - ۱۰۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۸/۲-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۱۵/۳

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن محمد حسینی طبسی کیلکی، تا: سه‌شنبه از دهه دوم ذیقعده ۱۰۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۵۰گ(۸۸پ–۱۳۷ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۲]

● **اسرار الفلک فی احکام النجوم** / هیئت / عربی

asrār-ul-falak fī aḥkām-in-nujūm

رساله مختصری است با عناوین «دلائل - دلائل» که در آن از کسوف شمس در بروج مختلف و تاثیر آن بر حوادث عالم بحث می‌کند با جستجو در منابع موجود، نشانی از این اثر به دست نیامد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۰۸/۱

آغاز: بسمله، اعلموا معشر طالبی العلم ان کسوف الشمس عند اجتماع القمر و هذا الاجتماع هو اصل الفساد و الکون و تغییرات کثیره؛ **انجام:** ملک بابل و ملک خراسان لامرین کبیرین فیظفرون بما قصدوا باهتماله و نهج السباع الکبار و تضر بالناس فهذا دلائل کسوف

خط: نسخ ناخوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱پ-۶پ)، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۱۶]

● **اسرار فلک و انوار ملک (الف)** / هیئت / فارسی

asrār-e falak va anvār-e malak

پیش از ۲۰ محرم ۷۲۰ق که تاریخ نسخه است تألیف شده است. باید در ۵ «رکن» باشد: رکن ۱-۲. ؟؛ ۳. فنون الخواص و النوامیس و الطلسمات و الاعمال الشریفه؛ ۴. علم الفلاحة و الخواص و النوامیس و الطلسمات؛ ۵. الکیمیاء و الاطعمة و ما یتعلق بها من الخواص الغریبة و الطلسمات.

[فهرستواره منزوی ۳۷۸۱/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۷۵/۲-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش۳۹۱؛ بی‌کا، تا: ۲۰ محرم ۷۲۰ق [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۴۹]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۲/۵۰

همان نسخه بالا [مینوی - ف: ۱۸۳]

● **الاسرار فی خواص دماغ الانسان** / طب / عربی

al-asrār fī xawāṣṣ-i dimāġ-il insān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۱۹

آغاز: هذا الکتاب استخرجه عبدالرحمن البابلی من کتاب الحکیم و سماه کتاب الحکیم و قسمه علی اربعة اقسام فالجزء الاول سماه کتاب المذنوطیس و هو من کتاب الهرمس، و الجزء الثانی کتاب النیرنج استخرجه من ماریة القبطیة، و الجزء الثالث سماه کتاب العیون، و الجزء الرابع استخرجه من کتاب عبدالله بن هلال

بی‌کا،تا:قرن۱۲؛محشی با فهرست؛کاغذ: سفید برخی رنگین، جلد: تیماج مشکی ضربی و مقوایی، (۱۱۳، ۱۲۷) [سنا - ف: ۲ - ۱۵۸]

● **اسرار القابلیة** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-ol-qābelīye

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری

nasafī, ‘azīz-od-dīn ebn-e mohammad (- 13c)

[فهرستواره منزوی ۷۰/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱۱-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۱ق؛ ۴گ (۱۳۰-۱۳۳)، ۱۹ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۷۷]

● **اسرار قاسمی** / علوم غریبه / فارسی

asrār-e qāsemī

کاشفی، حسین بن علی، - ۹۱۰ قمری

kāšefī, hoseyn ebn-e ‘alī (- 1505)

اهدا به: میر قاسم انوار (یکی از درباریان صفویه)

تاریخ تالیف: در چهارمین سال پادشاهی اسماعیل ۹۰۷ق

این کتاب در اسرار علم کیمیا، لیمیا، سیمیا، ریمیا و هیمیا تألیف شده است. پسر مؤلف صفی الدین علی واعظ آن را به نام «کشف الاسرار» گزین نموده و این گزیده در بمبئی در ۱۳۱۲ق و پس از آن مکرر در برلن و ایران چاپ شده است. در دیباچه پس از شرح بخش‌های پنج‌گانه علوم غریبه از دو کتاب به گونه منبع نام برده شده است: «سحر العیون» ابوعبدالله مغربی مشهور به لباب ابن الحلاج و «عیون الحقایق و ایضاح الطریق» حکیم ابوالقاسم احمد [چنین است و باید محمد بن احمد باشد] سماوی که از نوشته‌های یونانی به عربی درآمده است. سپس از «امیر سید قاسم» به بزرگی نام می‌برد و می‌نویسد که وی بدو دستور داده است تا آن دو کتاب را به فارسی درآورد و می‌افزاید که از کتاب‌های دیگر بر آن افزوده و آن را «سحر العیون» نامیده است. در دو «مقصد» و هر مقصد در چند «اصل» یا «وصل» و هر اصلی در چند فصل و خاتمه‌ای: مقصد ۱. علم سیمیا و کلیات آن در چهار اصل و خاتمه‌ای: اصل اول در عظام و رماد و مداد و هریک از این سه در فصلی، اصل دوم در نوامیس، در فصلها، وصلها و نوعها، اصل چهارم در ترجمه کتاب «سر الاسرار» مشتمل بر ۲ فصل؛ مقصد ۲. علم ریمیا و آن شعبدات است، در دو اصل و خاتمه‌ای: اصل اول در شعبده و انواع آن، در چهارده «فصل»: یکم، در عجایب بیوت و آن ۵ «وصل» است: اول. بیت الذهب ...

آغاز: بسمله. حضرت قاسم العطیات و عالم الخفیات له الحمد فی الغدوات و العشیات چون عنایت بی نهایت سید السادات ... در فضیلت علم می‌فرماید و ترجمه آن اینست، نظم :علم بود زندگی جان و دل ×× علم بود تازگی آب و گل

انجام: و بچشم غبطه نگاه نکند و از فاتحه که لطفی نفرمایند تمت.

چاپ: بمبئی، مطبع فتح الکریم، سنگی، ۱۳۰۲ق؛ تهران، کتابفروشی محمد حسن علمی، سنگی، بی تا؛ تهران، موسسه مطبوعاتی امیرکبیر، سنگی، ۱۳۰۲ق
[الذریعة ۵۴/۲و ۱۲/۱۸: کشف الاسرار که گزیده اسرار قاسمی است؛ مشار فارسی ۲۹۲/۱-۲۹۴؛ فهرست مشترک نسخه‌های پاکستان ۷۷۲/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۹۳۸/۵؛ دنا ۱/ ۷۸۷ (۵۱ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- کشف الاسرار؛ فخرالدین صفی، علی بن حسین (۸۶۸-۹۳۹)
۲- تحفه خانی؛ فخرالدین صفی، علی بن حسین (۸۶۸-۹۳۹)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** از خون آدمی سیاه فتیله سازند چراغ افروخته نشود مگر جایی که گنج باشد
خط: نستعلیق، کا: قطب الدین محمد حکیم رانکویی نونایی، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۴۴گ، ۱۴ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۹]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۷۶-۲۷/۴۶

آغاز: بسمله اسعدک الله فی الدارین بدانکه درعلم کیمیا وسیمیا وریمیا ودعوات کتب بی حساب آمده است اوعلم طلسمات آن علمیست؛ **انجام:** طعام برنج در دیگ پخته کند ویک پری در ان دیگ اندازد شیر بسیار شود
خطبه مؤلف تحریر نشده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۵۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** علوم جلوه جمال ارزانی فرمود و یعلمهم الله الحکمة و چون برزبان معجز نشان حقایق دانش.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ روی برگ اول وقفنامه کتاب به‌تاریخ جمادی الثانی ۱۲۳۷؛ جلد: دورو تیماج رو مشکی پشت قهوه‌ای، ۱۰۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۲۹]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۹۳/۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۷۶ص (۲۴۲پ- ۳۱۸)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۶ - ۵۸۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۸۷/۱

آغاز: بهمان سیر اما بعکس سابق در جهت سیر باز کردند تا بخانه متصل بمحل واحد
خط: نسخ، کا: ملا لطفی شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ رمضان ۱۰۲۸ق (در عهد سلطنت محمد امین قطبشاه)، جا: حیدرآباد؛ جلد: چرم مشکی، ۱۶۶گ (۲ر - ۱۶۷پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۴۳ - ۱۲۲]

۶. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: محمد طاهر بن محمد علی، تا: شنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۸۷ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۵۴]

۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۰۱]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ترجمه کتاب عیون و لباب فنون به اتمام رسید ... و هو سنة سبع و تسع مائة ۹۱۱ [چنین] هجریه و هم در بیان تاریخ قطعه و رباعی اتفاق افتاد :اگر این نسخه را کنی تکرار ×× راه یابی به گنجهای نهان
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷۱گ (۱پ-۷۱ر) [ف: ۱ - ۱۳۳]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۵۹/۲

آغاز: همچنین اگر ملکی عظیم در تصرف تو بودی ... و عبادت اوثان مشغول شدند و عصیان و فساد اختیار کردند؛ **انجام:** بما در قیل گفتی خداوند تعالی مرا بر تو بواسطه رجحان کرامت فرموده است ... که غم جان و جامه کم دانند ... از زیبنده خلعت.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در حاشیه نسخه؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن عنابی، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [ف: ۵ - ۲۶۲]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۹۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی زرکوب مقوایی، ۴۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۷]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد زمان بن محمد یوسف چرکس، تا: ۱۱۴۰ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ابره، کاغذی، ۲۱۹ص (۱-۲۱۹)، ۱۴ سطر (۱۳×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۷۲]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۸۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی عطف تیماج سبز، ۱۴۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۵ - ۵۴]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۶۴/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد مقوایی، ۱۱ص (۳ر-۱۳ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۶]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: کاغذ آهار مهره فرنگی، جلد: میشن لایی قهوه‌ای، ۸۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۲۵]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۶۸

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن لایی قهوه‌ای، ۱۰۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۸سم [ف: ۲ - ۲۵]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۵۰
خط: نسخ، کا: کربلایی حسین، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کاغذ آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۰۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۲۰/۹×۳۴/۴سم [ف: ۲ - ۲۵]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹۶
آغاز: فصل اول در علم سیمیا و کلیات آن بر چهار اصل و خاتمه اشتمال دارد، اول بباید دانست که اصل همه اصلها در این علم سه چیز است عظام و رماد و مداد و مدار اعمال سیمیا برین اصول ثلثه است؛ **انجام:** آن را نگاه دار چهار فصل بی آنکه فصل تمور شابال آن بریزد آنگاه آن در قفس پنهان شود بباید دست در آن قفس کنی او را بگیری و او را ... کنیو خشک کنی باید بر بازوبندی که عجایب بینی ...
بخش اندکی از کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمعی قهوه‌ای با مقوا.۱۸گ،۱۹سطر(۸/۵×۱۳/۵)،اندازه:۱۲×۱۷ سم [ف: ۳۲ - ۷۰۴]

۱۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: آغاز[نشریه:۲-۶۳]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۳۲/۳-۳۵/۱۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** واین اول ایجاد نیز هست حرف دویم غافیطوس که ن باشد واین نیز دوم ایجاد است وعلی هذه القیاس
خط:نسخ،کا:عبدالحسین دارابی شیرازی دارابی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۳۵۱]

۲۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۵۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی رنگ، ۷۱گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۸]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** ور زما گنج (؟) او نشان طلبی ×× دیگر اسرار قاسمی برخوان
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ روی صفحه اول سید محمد باقر حسینی مازندرانی بار فروشی دیو کلائی در سال ۱۳۱۷ توصیه کرده که «مطالعه این گونه کتاب‌ها جز تعطیل عمر شریف چیز دیگر نیست، گول نخورید روزی بدست خداوند است»؛ کاغذ: نخودی یا صورتی مات، جلد: مقوایی با روکش کاغذی ابر و باد، ۷۱گ، ۱۹ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۴سم [ف:۴۱-۲۵۰]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۵
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [د.ث. مجلس]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۲۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ شعبان ۱۲۲۸ق، مدرسه حاجی میرزا محمد باقر؛ کاغذ: کاغذ فستقی آبی، جلد: میشن تریاکی، ۲۳۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۷/۶سم [ف: ۲ - ۲۵]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۹۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۳۹ق؛ مجدول، با گوشه‌های تذهیب؛ کاغذ: کاغذ ترمه اصفهانی، جلد: میشن قهوه‌ای روشن طلاکوب، ۵۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۶سم [ف: ۲ - ۲۵]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله میسر الدهور و علیم بذات الصدور و الله ما نقول وکیل. انجامه: تمت المقصد الاول بتوفیق الله عزوجل. کتب فی ۶ ... ربیع الاول ۱۲۵۱.
شامل مقصد اول؛ خط: شکسته تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: مقوا، ۵۹ ص، ۱۷ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۷ -]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون قاعده می‌باشد که ختم طعام بر حلاوت باشد اگر درین مقام مایده کلام نیز بدین شیرینی اختتام یابد خالی از مناسبتی نخواهد شد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱۱۵ص (۵۲-۱۶۷)، ۲۳ سطر [ف: ۳۶ - ۹۱]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۴۴/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۳ محرم ۱۲۵۲ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸۳گ (۲۴۱ر-۳۲۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۲۴ - ۲۰۶]

۲۸. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱
بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۹ جمادی ۱۲۵۴ق [نشریه: ۵ - ۲۷۵]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۵۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و تفرج عنی فرجا عاجلا ... برحمتک یا ارحم الراحمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق [رایانه]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** تاریخ کتاب تو ز فیض ابدی فی شهر ذی قعده سنه ۱۲۵۹سمت اختتام پذیرف
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق [الفبائی: ۴۷]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۵۴
آغاز: برابر؛
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ربیع الاول ۱۲۶۰ق [رایانه]

۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۷۶/۱
خط: نستعلیق، کا: الله مراد، تا: ۲۸ شعبان ۱۲۷۴ق، جا: لنگرود؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی یک لا، ۱۰۸گ (۳پ-۱۱۰پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۷]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۲۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۳۳گ (۱۵ر-۴۷ر)، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۸۰۶]

۳۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۰۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ک. ل. م. ن. و. هـ ی.
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: ذیقعده ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی یک‌لا، ۷۶ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۷۱]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۶۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و او بکار مردمان بسیار جهد بکند و یک زن بیگانه باشد او را دشمن کمتر بود و از مردمان دیگر راضی باشد و خداوند ثور را خدایتعالی حج روزی گرداند تمت.
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاجی عبدالرزاق ساوجی، تا: پنج‌شنبه ۴ ربیع الثانی۱۲۸۳ق؛ دارای جداول؛ جلد: تیماج سبز، ۱۶۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۳۶ - ۱۰۳]

۳۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۲۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** که موجب ضحک بسیار باشد و مکرر تجربه شده
نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن محمد نقی نهاوندی، تا: شوال ۱۲۸۶ق؛ افتادگی: وسط؛ عناوین آن «وصل» است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۲گ (۱پ-۸۲ر)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۳۴]

۳۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، ۴۷گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف:۳- ۸]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۵۴۳

آغاز: دوازده یک ل می‌رسد بعد از آن ... یکی یکی در ریز زبان گیرد در هر کلام که خفی بعمل آمده؛ **انجام:** مثل این است که با آتش آب ریخته شده و این حکمت یونان است ...
خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۱۸۴؛ جلد: گالینگور با عطف و گوشه تیماج، قطع: رقعی [رایانه]

۳۹. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اسالک بحق خالقک مدیر الکل و منشی العلویات و السفلیات مالکها ان تفعل کذا وکذا
خط: نسخ، کا: محمد بن محمدرضائی اصفهانی، تا: ۲۶ شوال ۱۳۴۱ق، جا: بندر معموره اهواز؛ مهر: حرره محمد اصفهانی؛ جلد: مقوایی با روکش پارچه، ۱۰۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۵۱]

۴۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** متفرقه مشتمل است بر دو فصل در صورت (؟)
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج زرد، ۹۱گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [مؤید: ۳ - ۲۴۸]

۴۱. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۲۳/۱۵

آغاز: برابر
کا: مصطفی بن هاشم حسینی، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ مجدول با ترنج و سرترنج، ۱۷گ (۹۶پ-۱۱۲ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۸۰]

۴۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز: فصل در عظام و انقیاد از سه استخوان؛ **انجام:** مطابق تمایلات روحیه طرف بدهد.
دارای پنج مقصد و هر مقصدی در چند فصل و یک خاتمه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۱۴ص، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۰۶]

۴۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۱۰/۳

آغاز: بر صاحب وقوفی مخفی نمی باشد و حاجت تقریر ندارد
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۳گ (۱۰۸-۲۳۱)، ۲۰ سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۲۴۱]

۴۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۵۳/۲

تا فصل ششم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۳۱]

۴۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۷۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** در آخر کتاب در ماده تاریخ این سه بیت آمده: اگر این قطعه را کنی تکرار ×× راه یابی به گنجهای نهان / منطق الطیر اگر بیاموزی ×× شود این گفتگوی بر تو عیان / گر ز تاریخ آن نشان یابی ×× دیگر اسرار قاسمی بر خوان
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۰گ (۱-۵۰)، اندازه:۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۹۵]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱۸/۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه گنج‌بخش، ش ۶۰۲؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۲۱۱]

۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۴۱/۶-۱۲/۱۳۱

آغاز: افتتاح کتاب اسرار آنچه توضیح بود نوشته شد اگر خواهی که تسخیر قمر کنی سه روز روزه دارد و بعد از آن خانه را؛ **انجام:** و اگر دم از ماه رود پشت سوی شمال باید کرد و ساکن باش و از جای خود حرکت مکن تا تو را ظفر بود و الله اعلم بالصواب.
خطبه کتاب حذف شده؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: ساغری قهوه‌ای مجدول ضربی، ۳۷گ (۱۲۲پ-۱۵۸پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۵۱]

۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۷۳/۱

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی روکش تیماج مشکی عطف تیماج قرمز، ۴۵ (۱-۴۵)، ۲۱ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۵ - ۱۷۰۶]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۲-۳۸/۱۹۲

آغاز: بسمله الحمدلله والصلوة علی نبیه و وصیه چنین گوید فقیر حقیر بی بضاعت ... علی بن الحسین المشتهر بالصفی ... مسما باسرار القاسمی مشتمل بر بعضی از اعمال خیالات که آنرا سیمیا گویند؛ **انجام:** و این دوکلمه مرقوم شد تا طالبان راه حق از راه ضلالت و شقاوت روی بجانب سعادت نهند بالله التوفیق
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۵۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۵۲]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۴

آغاز: علوم جلوه جمال ارزانی فرمود و یعلمهم الله الحکمة و چون بر زبان معجز نشان حقایق دانش
خط: نسخ، کا: حاجی علی بن محمد حسین طرماح کربلایی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۱۲۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۲×۲۷/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۵]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۵۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه کتاب را بر دو مقصد تقسیم کرده و نام «نیرنجات» بدو داده است، تاریخ تألیف کتاب در نسخه حاضر ۹۰۷ می‌باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۷۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۲سم [ف: ۵ - ۳۳۱]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۲
آغاز: مطابق نسخه ۱۴۸۸۸؛ **انجام:** پیش از آن که سخن گوید بر بالای بام رود برابر مسکن او هشتاد کرت دال بگوید
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی، نسخه شامل سیمیا، زیمیا و لیمیا می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوا روکش کاغذ طرح‌دار عطف تیماج مشکی، اندرون جلد آستر کاغذی، ۴۶گ، ۲۱-۲۳ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [رایانه]

۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۹
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۸سم [رایانه]

۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۲۹
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۱۲گ، اندازه: ۱۲/۳×۱۶/۷سم [رایانه]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۷۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۷]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** دیگر اسرار قاسمی برخوان
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۷]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** چنین استماع افتاد بر کافه عوام مخفی نبوده باشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۷]

← اسرار القرآن ≻ انیس العاقلین

● اسرار القرآن / تفسیر / عربی

asrār-ul-qur'ān

روح افزایانی، محمد، ق۱۳ قمری

rūh-afzāyānī, mohammad (- 19c)

تاریخ تالیف: ۱۱۹۸ تا ۱۲۰۵ق
رساله‌ای کوتاه در تأویلات آیات سوره بلد، نجم، الرحمن، قدر، که بر مبنای فضایل اهل بیت (ع) و مطاعن دشمنان آن بزرگواران با نام‌های سوره الحجة و غصب الحجة و سورة هتک الحرمة (برای سوره بلد)، سورة نصب الحجة (سوره نجم)، سورة رد الحجة (برای سوره رحمان) و سورة التسلیة (برای سوره قدر) تدوین و در پایان خاتمه‌ای منظوم در ۶۰ بیت در مصائب اهل بیت (ع) سروده شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۹۱
آغاز: بسمله و من وجوه اعجاز القرآن انه لا یقبل الزیادة و النقصان فلله الحمد علی هذا الاحسان و الصلاة و السلام علی مواطن بواطنه و بواطن مواطنه محمد و آله الذین نزل فیهم نجماً بظاهره و باطنه ... قصیده: ایها الطالب للحق الیقین ×× بین ارباب النهی فی السالکین؛ **انجام:** عبرة ما قال فی تاریخه ×× قبل ان یختمه سبع سنین / من کلام ربهم وانکم ×× لتمرون علیهم مصبحین.
خط: نسخ، کا: صدرا بن محسن عبدالعظیمی، تا: ۲۶ رجب ۱۲۰۵ق؛ محشی، نام مؤلف در پایان رساله نوشته شده؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۷]

● اسرار القلوب / عرفان و تصوف / عربی و فارسی

asrār-ul-qulūb

انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶ - ۴۸۱ قمری

ansārī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1006 - 1089)

تهران؛ سادات ناصری، حسن؛ شماره نسخه:۲۵۰/۴
خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا محمد بن میرزا علی رضا، تا: ۱۲۹۴ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ - ۶۹۸]

● اسرار القلوب / علوم غریبه / فارسی

asrār-ol-qolūb

علی مردان کرمانی

'alī mardān-e kermānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۸۲ ض
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● اسرار القلوب / عرفان و تصوف / عربی

asrār-ul qulūb

اهداء به: سلطان محمد بن مرادخان عثمانی
درباره قلب از دید فلسفی و روایات و آیات و همچنین گفته‌های عرفا و دانشمندان درباره قلب و وظایف آن و اهمیت آن در شؤون مادی و معنوی انسان در چند «فصل» کوتاه و بعضی عبارت‌ها و شعرها به فارسی.
آغاز: الحمدلله مقلب القلوب و علام الأسرار و الغیوب و الصلاة علی نبیه و آله و صحبه ما تعاقب الشروق و الغروب

انجام: عشق حق را گزین تو ایمن شو ×× می‌شمر غیر عشق را یک جو

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۶۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدخلیل بن محمد حسین بیرجندی قائنی، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۳۸گ (۱پ-۳۸ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۷۱]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۷۶/۱-۱۹/۲۰۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** حادماً للقلب مسخراً له لایستطیع خلافه فاذا أمر العین بالانفتاح انفتحت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶ - ۳۲۲۷]

● اسرار قلوب العارفین / متفرقه / عربی و فارسی
asrār-u qulūb-il-ʻārifīn

احمدی، علی اکبر بن حسینعلی، ۱۳۰۷ق۱۴ قمری
ahmadī, ʻalī akbar ebn-e hoseyn-ʻalī (1890 - 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۷۲
آغاز: نسخه اما توحید دعاء عرفه از حضرت سید الشهداء؛ **انجام:** از شر شیطان الله ما را حفظ کند در شاه آباد شمیران نوشتم علی اکبر احمدی
خط: مختلف، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۸۵ق [الفبائی: ۴۷]

● اسرار القلوب فی اوصاف المحبوب / تفسیر - فارسی
asrār-ol-qolūb fī ovsāf-el-mahbūb

نواب لاهیجانی، محمد بن محمد باقر، - ۱۲۶۳ قمری
navvāb-e lāhījānī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (- 1847)

اهداء به: حاجی میرزا آقاسی
تاریخ تالیف: ۱۲۶۳ق
در این رساله نویسنده آیه «و بشرالدین آمنوا اعملوا ...» را مطابق مشرب صوفیان تفسیر کرده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۲/۳
آغاز: بسمله، و کم الله من لطف خفی ×× یدق خفاه عن فهم الزکی؛ **انجام:** توسن عرفان چو تند است و حرون ×× هین عیانش را بکش ای ذوفنون. پایان نسخه: کتبه مولفه الفقیر محمد بن محمد باقر الملقب به نواب اللاهیجانی فی ربیع الاول سنه ۱۲۶۳ هـ.ق.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۸ق، جا: محتملاً تهران؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج سبز، ۱۴ص، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۱۸۳]

← اسرار قوله تعالی «اقتربت الساعة و انشق القمر» ≻ شق القمر
← اسرار الکف ≻ فراسة الکف

● اسرار کلمه علمیه / اردو
asrār-e kalame-ye ʻelmīye

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۹۴/۸
آغاز: بسمله لا اله الا الله محمد رسول الله یعنی الله جل و علا شانه؛
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: علی اخلاقی فیروز آبادی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۲۲گ (۱۸۲-۲۰۳)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۳۷]

● اسرار اللغة (مختصر) / ادبیات / عربی
asrār-ul luġa (muxtaṣar)

ابن الشریفین، ق۱۳ قمری
ebn-oš-šarīfīn (- 19c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۸۰/۴
آغاز: اما بعد البسمله و حمد الله والصلوة علی محمد و آله. الباب الاول فی ما اطبق ائمة اللغة فی بیانها؛ **انجام:** حزم الانف و هو دون الجدع.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۴۴ق؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹گ (۳۴-۵۲)، اندازه: ۷×۱۵/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۵۱]

← اسرار مبدأ و معاد ≻ روضة العقلاء و نزهة النبلاء

● الاسرار المرفوعة فی الاخبار الموضوعة = الموضوعات الکبری = الاحادیث الموضوعة / حدیث / عربی
asrār-ul marfūʻa fī-l axbār-il mawḍūʻa = al-mawḍūʻāt-ul kubrā = al-aḥādīṯ-ul mawḍūʻa

قاری هروی، علی بن سلطان محمد، - ۱۰۱۴ قمری
qārī heravī, ʻalī ebn-e soltān mohammad (- 1606)

رساله‌ای است در احادیث جعلی و ساختگی عامه که در کتاب‌های روایی آنها آمده است. احادیث را به ترتیب حروف تنظیم نموده است.
آغاز: الحمدلله الذی انزل القرآن العظیم القدیم و بینه بالاحادیث الثابتة من النبی الکریم بنقل الصحابة و التابعین.
انجام: ذکره العلامة الجزری فی الحصن مع التزام ان یکون جمیع ما فیه صحیحا.

چاپ: با تحقیق محمد الصباغ، القاهرة ۱۹۷۲م؛ بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۰۵ق؛ کراچی، سنگی، بدون تاریخ، وزیری، ۱۷۶ص
[هدیة العارفین ۷۵۱/۱؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۱۱/۱ و ۳۱۲؛ دار الصدام ص۵۲و ۵۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۲۷/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوبکر بن حمزه، تا: ۲۶ رجب ۱۱۳۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ (۳۶پ–۱۲۰پ)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۳ – ۱۸۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۲۹/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** جعل الله تعالی نافها لعامله شافعا لمؤلفة و ناظره و قارئه و کاتبه و معلما لطالبه ... سبحان ربنا رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق، کا: مصطفی بن یوسف بن مصطفی، یاینوی، تا: ۱۵ ربیع الاول ۱۲۰۲ق؛ دارای سرلوح، مجدول، یک برگ در اصطلاحات و انواع حدیث در پایان این رساله؛ کاغذ: فرنگی، ۵۹گ (۱ تا ۵۹)، ۲۷ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲۸ – ۱۹۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۷۲
آغاز: بسمله. الحمدلله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی؛
انجام: فمن اراد ان یشم رائحتی فلیشم الورد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوا با عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ،۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲ – ۶۸۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۹/۴
آغاز: بحدیث و هو یری انه کذب فهو احد الکذابین فقد کثرت فی زماننا الاحادیث الموضوعة و یرویها القصاص؛ **انجام:** و ابو سعید عبدالمنعم بن یغنم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۸۰ر–۸۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۷ – ۳۷۰]

← اسرار المصائب ⟵ مصائب خامس آل عبا
← اسرار المصائب ⟵ زبدة المصائب فی نوایب الحسین بن علی ابن ابی طالب

● **اسرار المصائب** / تاریخ معصومین / فارسی
asrār-ol-masā'eb

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ – ۱۳۰۲ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

کتابی در اسرار و حکم مصایب وارده بر خاندان پیامبر و در احوالات امام حسین است به رفع مشکلات برخی از اخبار در باره اهل بیت نیز پرداخته است. در زمان حکومت ناصرالدین شاه و در زمان صدارت میرزا آقاخان نوشته شده است. در آن از «الاصول الاصلیة» و «الدرة البیهة» و «لسان الصدق» و «بدایع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام» و کتاب‌های علوم غریبه خودش یاد کرده است.
آغاز: خوشترین ذکری از اذکار ... اما بعد چنین گوید
انجام: اشعریه و معتزله قدریه اند و گبران این امت
[الذریعة ۵۵/۲ ش ۲۱۹؛ نسخه‌های منزوی ۴۴۰۹/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۵۴۶/۳]

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۶۷ق؛ انتهای این نسخه فهرست ۷۰ تألیف خود را ذکر کرده که تألیف ۵۷ کتاب حاضر است؛ ۶۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳ – ۸]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۲۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۷ – ۲۲۹]

● **اسرار المصائب و نکات النوائب** / تاریخ معصومین / عربی
asrār-ul-maṣā'ib wa nukāt-un-nawā'ib

فشندی قزوینی، محمد تقی بن محمد علی، ق۱۳
fašandī qazvīnī, mohammad taqī ebn-e mohammad 'alī (- 13c)

تاریخ تالیف: آغاز غره صفر ۱۳۲۳ق؛ محل تألیف: نجف اشرف
کتاب در رد کسانی است که روایات جعلی پیرامون وقایع عاشورا روایت می‌کنند و داستان‌هایی غیرواقعی به آن نسبت می‌دهند و اعمال موهن مذهب در عزاداری‌ها انجام می‌دهند. در آن روایات صحیحه و تاریخ‌های نقل شده واقعی را جمع‌آوری نموده است و آن را در یک «مقدمه» و چند «مقصد» و یک «خاتمه» قرار داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۳۲
آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من الامة المرحومة و فضلنا علی سایر الامم بفضائل معینة معلومة و من علینا بان خلقنا من بقیة طینة الائمة فلذا نحن الیهم الی سماع مناقبهم و ذکر مصائبهم؛ **انجام:** فی مواضع کثیرة کما لا یخفی علی المتتبع الخبیر فهذه جملة من الاسباب التی اوجبت لمعاداة یزید مع الامام السعید ابی عبدالله الحسین علیه السلام.
فقط دوازده نکته از مقدمه کتاب (در نکات مهمه و دقایق معظمه) را شامل است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱ جمادی الثانی ۱۳۲۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ – ۳۱۶]

● **اسرار المطالب و نخبة الفوائد فی الشرح علی الفرائد** / اصول فقه / عربی

asrār-ul-maṭālib wa nuxbat-ul-fawā'id fi s. 'al-al-farā'id

شرحی است بر «رسائل» شیخ انصاری با عناوین «قوله -قوله» که از مصنف کتاب با دعای «رحمه الله» یاد می کند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۳-۳/۶۳

آغاز: بسمله. حمدله وصلاة قوله فاعلم ان المكلف اذا التفت الى حكم شرعى الخ قد يقال ان بتخصيص ذلك بالمكلف غير مستقيم اما اولاً فلان غير المكلف ايضاً اذا التفت الى حكم شرعى؛ **انجام:** لم يقم دليل شرعى فى دليل اجتهادى او اصل عملى على بيان حكمها فيلزمه القول بتقديم الاصول العلمية عليها ايضاً. المقصد الثانى.

از اول تا اول المقصد الثانى؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مصحح، در اول نسخه چند برگ پیش‌نویس مؤلف است: «الكلام فى الادلة الشرعية و الكلام فيه يقع فى مقامات الاولى فى بيان الفرق بين الدليل و الامارة»؛ جلد: تیماج، آبی، ۴۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۴۹]

● اسرار معنى قوله عليه السلام «من حفظ على امتى اربعين حديثا» / شرح حدیث / عربی

asrār-u ma'nī qawl-ih 'alayh-is salām «man ḥafiẓ-a 'alā ummatī arba'īn-a ḥadīṯā»

جیلانی، عبدالکریم بن ابراهیم، ۷۶۷ - ۸۳۲ قمری

jīlānī, 'abd-ol-karīm ebn-e ebrāhīm (1366 - 1429)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۷-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۱ق، ۳گ (۱۱۸-۱۲۰)، ۱۹ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۷۷]

● اسرار مفاتیح / رمل / فارسی

asrār-e mafātīh

نیشابوری، ابومنصور محمد، ق۷ قمری

neyšābūrī, abū-mansūr mohammad (- 13c)

تاریخ تألیف: رجب ۶۷۳ق

رساله‌ای مفصل در اسرار و قواعد و اصول علم رمل که مطابق حروف تهجی در بیست و هشت «کتاب» تنظیم شده است: «و این کتاب را اسرار مفاتیح نام کرده‌اند و مجموع این کتاب ۲۸ باشد و بر هر کتابی حروفی و نقطه‌ای بود ... و این کتاب را بر من نهاده‌اند و مردم سرگردان کرده‌اند ... و این ضعیف محمد ابی منصور مدتی دراز سیاحت کردم ...». مؤلف پس از سیاحات بسیار و دیدن اساتید فراوان در طول سی سال تجارب و اندوخته‌های علمی خود را دراین اثر گردآوری کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۶۳

آغاز: فصل زمستان بود و حکم یکسال بدین طابع از این ۱۲ بروج بدرکند و دیگر در چند دیده باش که آتش یک رطل بود و باد ۱۰ رطل و آب ۱۰۰ رطل و خاک ۱۰۰۰ رطل؛ **انجام:** فصل و از آن رمل بدین نقطه آفریده است یعنی که نقطه و یک نقطه دیگر صفر بود بدین شکل و اصل نقطه رمل ازحساب ضرب و قسمت هندسه بدرآمده است

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۷۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۸]

● اسرار المفاتیح / رمل / فارسی

asrār-ol-mafātīh

مؤلف مدعی است که عمویش ابوعبدالله محمد حسین معروف به کله‌کبود به مغرب رفته و کتاب ابن شیشی مغربی را به دست آورده و خود از آن کتاب بهره برده و این کتاب را پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۶۹/۴

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این کتابی است که بیان خواهد رفت در بیست و هشت نقطه

در این نسخه فقط سه صفحه اول این کتاب آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۴۰پ-۴۱پ، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۲۴ - ۱۵۵]

● اسرار المفاتیح / رمل / فارسی

asrār-ol-mafātīh

گفتاری است به فارسی در رمل با عنوان: فصل در آوردن خبی، فصل در دانستن حال هر روز خود، فصل در ضمیر گرفتن.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۵۳/۱

آغاز: هذا کتاب اسرار مفاتیح، بسمله ... حمدله. و العاقبة للمتقین و الصلاة علی ... روایت است از حکماء اوایل که این علم فقط علمی است که به دانیال پیغمبر ع آمده است، و این را پوشیده داشته اند؛ **انجام:** موجت نقصان دنیا و دینی رمال شود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن یک لایی، ۱۰گ (۱پ-۱۰ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۴۲۶]

● اسرار المفاتیح / رمل / فارسی

asrār-ol-mafātīh

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۹۹/۳

آغاز: خانه اول منوبست بنفس و طالع و نیک و بد و صحت و مرض و ابتدای هر کاری حال نفس در کل امور؛ **انجام:** آتش روح بود و باد عقل بود و آب نفس و خاک جسم، و الله اعلم در رمل است و مختصر آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن تریاکی لایی، ۸۰گ (۸۷پ-۱۶۶ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۲سم [ف: ۹ – ۴۵]

● **اسرار المفاتیح** / رمل / فارسی

asrār-ol-mafātīh

رساله مختصری است در دستور عمل به رمل و چگونگی یافتن احکام از خانه‌های جدول رمل.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۷۱/۳

آغاز: اما بعد بدانکه در علم رمل آتش فصل بهار و باد فصل تابستان و آب فصل خزان و خاک فصل زمستان؛ **انجام:** همچون لوحی که پسر را دهند که بخواند و راست باز آید چون تیر بر نشانه تمت الرساله الرمل.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷گ (۱۷پ-۳۳ر)، ابعاد متن: ۸×۱۸، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲ – ۳۰۵]

● **اسرار المکارم** / شرح دعا / عربی

asrār-ul-makārim

بارفروشی مازندرانی، محمد بن مقیم، ۱۱۹۶ – ۱۲۸۱ قمری

bārforūšī māzandarānī, mohammad ebn-e moqīm (1782 - 1865)

تاریخ تالیف: رمضان ۱۲۶۱ق

شرحی است بر دعای مکارم الاخلاق حضرت امام زین العابدین (ع) که مؤلف در ماه مبارک رمضان سال ۱۲۶۱ آن را برای مردم بر بالای منبر شرح نموده و سپس آن را در کتاب حاضر تدوین نموده است.

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۷۲/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین اللهم صل علی محمد و آل محمد و بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی محمد بن مقیم بار فروشی ... انی شاورت الاحباب فی امر کیفیة الوعظ فی شهرنا هذا و ان دارت الموعظة علی مدار مصالح المقام؛ **انجام:** و الادلة القائم علیه اکثر ان یحصی فالآن عقیب شهر الصیام جف القلم.

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: یعقوب بن مقیم درزی بارفروشی مازندرانی (برادر مؤلف)، ۱۱ محرم ۱۲۶۲؛ ۱۴۶ص (۲-۱۴۷)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۹۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۹۲/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۲۶۱]

● **الاسرار المکنونة و الانوار المخزونة** / عربی

al-asrār-ul maknūna wa-l anwār-ul maxzūna

؟مراغی، حسن بن عبدالرحیم، – ۱۳۰۰ قمری

marāqī, hasan ebn-e ʻabd-or-rahīm (- 1883)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۹/۹

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق الخلق بالاحتجاب فالخلق حجب لانفسهم و لولا ذلک لاحترقت سبحات وجهه؛ **انجام:** و اتمم لنا انوار معرفتک و اذقنا حلاوة عفوک و لذة مغفرتک ... یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ، کا: رستم بن بیجن (؟) مراغی، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۱۳۲ص (۴۷۳-۶۰۴)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۲ – ۲۲۹]

● **اسرار الملکوت** / هیئت / عربی

asrār-ul-malakūt

قدسی، عباسقلی بن میرزا محمد ثانی، ق۱۳ قمری

qodsī, ʻabbās-qolī ebn-e mīrzā mohammad-e sānī (-19c)

اهدا به: سلطان عبدالحمید خان عثمانی

تاریخ تالیف: ۱۲۶۲ق

رساله‌ای در اثبات حرکت زمین به گرد خورشید و رد عقیده بطلیموس، در یک «مقدمه» و سه «باب» و هر باب در چند «فصل» و «خاتمه».

آغاز: الحمدلله الذی علی العرش استوی ... و بعد فیقول الجانی الشهیر بقدسی عباس قلی بن میرزا محمد خان ثانی باکری ... ان فی علم الهیئه قاعدتین احدهما لبطلیموس الرومی مبنیة علی سکون الارض.

انجام: فکیف یجتری ان یتصور فی صفات ... والحمد لله رب العالمین

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۲ – ۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۰۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا یدرک العقول ادنی مظاهرها.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ق، جا: موصل، مدرسه دارالاحسان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، ۱۹ص (۲-۲۰)، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۹ – ۸۷]

● **اسرار مناسک الحج** / فلسفه احکام / عربی

asrār-u manāsik-il ḥajj

اسرار و علل حج را با استناد به احادیث بیان کرده است عناوین برخی از ابواب آن: باب علة التلبية؛ باب العلة التى من اجلها لايؤخذ الطير الاهلى؛ باب العلة التى لايجوز للمحرم ان ينظر فى المرءة؛ باب العلة التى من اجلها صار المسعى احب البقاع الى الله تعالى؛ باب العلة التى من اجلها سمى يوم التروية يوم التروية؛ باب العلة التى من اجلها صار الناس يستلمون الحجر و الركن من اليمانى و لا يستلمون الركنين الاخرين.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۶۱/۱

آغاز: بسمله، سبحان الذى جعل الحرام حراما على النسناس و الحمدلله الذى صرف عمن فيه تطرق الوسواس؛ **انجام:** لانه من مقامات الاصول و جعل التكبير بازائه فى الفطر الحمدلله الذى هدانا لتدوينها و وفقنا لتتميمها و صلى الله على محمد و آله الذين هم وسائل الفيوضات و وسائط الرحمات ۱۲۳۱.

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه ۱۲۳۱ق؛ کاغذ: آبی و فستقی آهار مهره، جلد: مقوا، عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۶۱گ، ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۵ - ۷۰۸]

● **اسرار المواعظ** / اخلاق / فارسی

asrār-ol-mavā'ez

؟ صدر، محمد حسین، ق۱۳ قمری

sadr, mohammad hoseyn (- 19c)

کتابی اخلاقی در ده «سر»: ۱. صفت ایمان و مومن؛ ۲. مذمت نفاق و منافق؛ ۳. صفت سخاوت؛ ۴. مذمت بخل و حسد؛ ۵. عزت قناعت؛ ۶. مذمت حرص و طمع؛ ۷. ذم کبر و نخوت؛ ۸. معرفت علم و جهل و صفت آن؛ ۹. مدح صبر و حل و فوائد خاموشی؛ ۱۰. مدح عدل و مذمت ظلم.

آغاز: سر اول در رساله اسرار المواعظ در صفت ایمان و مومن. ایمان درختی است ببخش یقین است. فرعش تقوی. شکوفه اش حیاء. میوه اش سخا

انجام: و اساس در چیده برچیده نباشد. این نسخه اولین مناجات سبعه و اسرار المواعظ است که بخط مؤلف در تاریخ تالیف اتمام پذیرفت

[فهرستواره منزوی ۳۱۹/۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای نو، ۳۶گ (۲۷ر-۶۲پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۴×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۱۳]

● **اسرار مهر النبوة بين كتفى النبى** / عرفان و تصوف / عربی

asrār-u muhr-in nabuwwa bayn-a kitfay-in nabī

جیلانی، عبدالکریم بن ابراهیم، ۷۶۷ - ۸۳۲ قمری

jīlānī, 'abd-ol-karīm ebn-e ebrāhīm (1366 - 1429)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱۰-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۱ق، ۳گ (۱۲۷-۱۲۹)، ۱۹ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۷۷]

● **اسرار نام خدا جل جلاله** / ادبیات / اردو

asrār-e nām-e xodā jalla jalāl-o-h

ناظم: صابر علی

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۶۹

آغاز: اسرار و رموز نام الله؛ **انجام:** سلامت رهین شهریار دکن ... پنجم ماه رمضان المبارک سنه ۱۲۵۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق [رایانه]

● **اسرار نامه** / شعر / فارسی

asrār nāme

عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ - ۶۲۷ ؟ قمری

'attār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)

مثنوی عرفانی به شیوه داستان‌سرایی، شماره بیت‌ها در نسخه‌ها میان ۲۴۰۰ تا ۳۳۰۹ مختلف است و در نسخه‌های تازه‌تر در سیزده و بعضاً ۲۲ «مقاله» و یک «خاتمه» است و این تقسیم‌بندی در نسخه‌های کهن نیست. این کتاب را عطار به مولانا جلال الدین بلخی در کودکی هدیه کرده است. نسخه‌هایی از آن به نام «کنز الحقایق» است: «چو گفتم اندرو چندین حقایق / نهادم نام او کنز الحقایق.

آغاز: به نام آنکه جان را نور دین داد ×× خرد را در خدا دانی یقین داد / خداوندی که عالم نامور ز اوست ×× زمین و آسمان زیر و زبر زوست

انجام: سخن با درد تر این کس نگفتست ×× کزین هر بیت خونین می‌چکیدست

چاپ: چاپ چهارم، ۱۳۳۸، سربی، با تحقیق صادق گوهری؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۸، وزیری کوچک، ۲۴۰ص

[نسخه‌های منزوی ۲۶۲۸/۴ (نشانی ۵۲ نسخه)؛ الذريعة ۶/۲ و ۱۱۴/۱۹ و ۵۶/۲؛ مشترک پاکستان ۱۶۵/۷ (نشانی ۲۳ نسخه)؛ مشار، فارسی ۲۹۹/۱ نشانی ۳چ؛ فهرستواره منزوی ۱۴۶/۱۰؛ دنا ۷۹۰/۱- ۷۹۲(۵۶ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲/۲-ف

موزه قونیه ش ۱۷۳۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ رجب ۶۹۵ق؛ ۷۴گ (۱۰۳-۱۷۶)، ۲۵ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۶۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۳/۲-ف

نسخه اصل: موزه قونیه ۱۷۴۱؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن عوض مراغی، تا: ۵ ذیحجه ۶۹۸ق، ۲۴ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۶۷]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۵۳/۵-۲۴/۵۳

آغاز: دلایک دم رها کن آب و گل را ×× صلاح عشق در دل را / زنور عشق شمع جان برافروز ×× زبور عشق از جانان درآموز؛ **انجام:** همه ذرات عالم درتکاپوی ×× نبیند یک نفس جز در روش روی / همه درگردشندو در روش مست ×× توبی چشمی و در تو این روش هست

بخشی از آغاز کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ جلد: تیماج مشکی،۲گ(۹۴پ-۹۵پ)،۲۷سطر، اندازه: ۹×۲۴سم [ف: ۱-۳۵۲]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۷۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** سخن با دردتر زین کس ندیدست ×× کزین هر بیت خونی می‌چکیدست. تمت الکتاب اسرار نامه بتوفیق عز اسمه و الله اعلم بالصواب من کلامه برد الله مضجعه. بهر کار تخت تو فیروز باد ×× همه روزگار تو نوروز باد

خط: نسخ تحریری، کا: ابوبکر بن علی بن محمد اسفراینی معروف به باکان (پاکان)، تا: ۷۳۱ق؛ در ذیل صفحه آخر چنین رقم رفته است «پوشیده نماند که این کتاب سیصد و یازده ورق است هر ورقی ۱۰۸ بیت که مجموع ۳۳۵۰۰ بیت می‌باشد ... یک جمله محذوف و محو گردیده است پنج هزار و بیست و پنج دینار می‌شود کاغذ و جلد و جدول تذهیب هیچ یک در حساب نیامده است»، همچنین رقم دیگر «ابن حسین خان این کتاب را فقیر حقیر حاجی قطب الدین به نواب سیادت پناه خداوندی ام قربت نمودم که در کتابخانه ایشان بیادگاری باشد بشرط آنکه بکسی نبخشند که بنده به آن راضی نیستم و بهل نمی‌کنم»، مجدول، دارای کتیبه؛ مهر: حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، مشیر السلطنه مورخ به‌تاریخ ۱۳۲۲؛ کاغذ: بخارائی، جلد: مقوای روکش چرم مشکی، قطع: رحلی، اندازه: ۲۴×۳۵/۵سم[ف:۴-۸۰۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۸۰/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۶۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۴-ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: حالت افندی ملحقی ش ۵۶؛ خط: نسخ، کا: خواجه عمر بن احمد شاه قونوی، تا: ۲۳ ذیحجه ۷۵۳ق؛ ۸۲گ، ۲۳ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۵/۴

آغاز: نه آگاهی ازین کس مملکت را ×× نه جن وانس و شیطان و ملک را ... (آغاز بخش دیگر:) الا ای مهره باز حقه‌پرداز ×× نقاب از لعبت معنی برانداز؛ **انجام:** بر او بیند بعالم یارنامه ×× که بر تو ختم شد اسرار نامه

گزیده‌ای است از مجموعه مثنوی اسرارنامه عطار نیشابوری که بخش موجود از «قصه طوطی و حکیم هندی» به صورت گزیده آغاز گردیده و در آغاز مقاله ۲۲ پایان می‌پذیرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، رکابه‌دار، نام کاتب به قرینه رساله‌های قبلی پیر حاجی بن ... است؛ کاغذ: شرقی، ۸برگ، ۱۴۸-۱۵۵، ۲۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۸×۱۴سم[ف:۳۲-۲۲]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۵۱/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** شب معرج و اترک نفسک این است

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: با تاریخ‌های ۸۳۸، ۸۳۹ و ۸۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ نسخه تنها سربندهای «الحکایة» را دارد؛ ۴۵گ (۶۰۰پ-۶۴۴پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۵]

۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۲۶/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷ - ۲۱۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۲۸/۹

آغاز: بشب حلاج را دیدند در خواب ×× بریده سر بکف بر جام جلاب؛ **انجام:** کاشکی مستی زبانی داشتی ×× تازمستان پرده را برداشتی

چند قطعه از مثنویات اسرارنامه «عطار نیشابوری» است که گویا از سوی خطاط نستعلیق ماهری، گزیده و کتابت شده است؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: شرقی، ۴گ (۳۹-۴۲)، ۲۴ سطر، اندازه: ۶×۱۲/۵سم [ف: ۳۱ - ۴۰۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۵۹/۲

آغاز و انجام:برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قرمز، ۴۱۸گ (۱-۴۱۸)، ۳۰ نیم‌سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۸ - ۴۰۶]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۷۴/۵

انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالقادر بن علی بن محمد بدر استرآبادی، تا: رجب ۸۰۹ق؛ صفحات زرین؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی سیر ضربی شکسته، ۳۱گ (۴۴ر-۷۴پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۶/۲سم [ف: ۹ - ۱۱۶]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۵/۴

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ایاصوفیا، استانبول ترکیه، ش ۴۷۹۲؛ خط: نسخ و ثلث، کا: اسعد بن احمد بن محمد کاتب، تا: با تاریخ ۸۱۵ق؛ ۱۵۱ص (۳۲۶-۴۷۶ حاشیه) [عکسی ف: ۴ - ۱۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۲۸-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها -ف: ۳ - ۲۱۷]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۵۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۱۹ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن قهوه‌ای مغزیدار، ۲۵ سطر [ف: ۹ - ۱۱۱]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴/۱۲-ف

نسخه اصل: عاطف افندی ش ۲۲۴۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ ذیقعده ۸۲۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۶۲ گ (۲۷۲-۳۳۳)، ۲۳ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۰۹]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۵۷/۱
خط: نستعلیق، کا: عمر بن بایزید بن عمر بن شرف الدین هرابیالی، تا: سه‌شنبه جمادی الاول ۸۳۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن یشمی ضربی، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۸سم [ف: ۸ - ۸۱]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۵۶/۷
آغاز و انجام: برابر
۲۱۷۰ بیت؛ خط: ثلث، شکسته، بی‌کا، تا: ۸۳۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سیاه، ۱۳۶گ (۱-۱۳۶ حاشیه)، ۳۲ نیم سطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۵ سم [ف: ۸ - ۴۰۰]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۰۷/۶-ف
نسخه اصل: دارالکتب المصریة ش ۲۳ تصوف فارسی؛ خط: نسخ، کا: بایزید ابراهیم تبریزی، تا: ۸۵۱ق؛ ۳۵ سطر (۱۷×۲۶) [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۷۲۱]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۲۷/۵
خط: نستعلیق، کا: حاجی حسن بن سلغر بن حاجی حسن شریف، تا: ۵ ربیع الاول ۸۶۰ق؛ مجدول و ستون‌بندی؛ جلد: میشن سیاه، ۳۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۷ - ۴۴۲]

۱۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۵۳/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۸۸۰ق؛ این نسخه به‌سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض گذشته، مجدول، مذهب، با سرترنج مذهب مرصع، با پنج سرلوح عالی مذهب مرصع، دارای کتیبه مذهب؛ تملک: کتابخانه امیر اصلان خان با مهر به‌تاریخ جمادی الثانی ۱۲۶۶؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته زمینه طلایی متن نقش زرین اسلیمی بسیار عالی لولادار، قطع: وزیری حجیم، اندازه: ۱۶/۸×۲۶سم [ف: ۴ - ۷۹۴]

۲۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۴
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۸۸۳ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ (۳۰۰پ-۳۴۹ر) [نشریه: ۳ - ۴۸۴]

۲۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳۵/۸
آغاز: همی باید که خلقی از ارادت ×× برآرد پشت انگشت شهادت؛ **انجام:** چرا چند ین سخن بایست گفتن ×× چو زیر خاک می‌بایست خفتن
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۸۵؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: آهار مهره سمرقندی، جلد: چرمی تریدکی، ۳۰گ، ۵۴ سطر چهار ستون، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۱۲۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۰۳/۱-ف
نسخه اصل: ملی تبریز ش ۳۶۳۴ [احتمالاً همان نسخه بالا]؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۸۵ق [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۷۷]

۲۲. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۳۴/۲
بی‌کا، تا: ۸۹۲ق [نشریه: ۵ - ۲۹۳]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۸۰/۱
بی‌کا، تا: ۸۹۲ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۶×۲۲/۵سم [رایانه]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۳۸/۴
خط: نستعلیق ریز و خوش، کا: پیر حسین، تا: ۱۵ رجب ۸۹۳ق؛ در متن و هامش؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی مقوایی ضربی زرکوب درون و بیرون، ۲۸گ (۴۰۵ر-۴۳۳ر)، ۲۳ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۵ - ۴۱۷۲]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۶۸۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** نمی رانم سخن زین من زیادت ×× که گردان ختم کارم بر سعادت
خط: نستعلیق، کا: علی بن حیدر قاسمی، تا: ۱۹ محرم ۸۹۷ق، جا: مهرآباد نیشابور؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: چرمی قهوه‌ای [ف: ۷ - ۶۸۷]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۲۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج سیاه، ترنج و نیم‌ترنج کوبیده مقوایی، ۷۲ص، ۲۳ سطر (۱۵×۲۴)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۳ - ۳۸۷]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹/۱۰ معیری
منتخب اسرارنامه عطار؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول و کمند زر؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور قرمز، ۳۸ص (۲۷۰-۳۰۷)، ۱۵ سطر متن و ۲۴ نیم‌سطر حاشیه، ابعاد متن: ۱۰×۱۸، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۴]

۲۸. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۵۵/۱
خط: تعلیق، کا: امرالله بن حاج شیخ اویس نخجوانی، تا: ۹۰۱ق [نشریه: ۱ - ۱۵]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۶۲/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه ساغری سیاه، ۴۷گ (۲۷۹پ-۳۲۵ر)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۲سم [ف: ۴- ۶۶۳]

۳۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ممتاز، کا: شاه محمود نیشابوری، تا: ۹۷۰ق؛ پشت صفحه اول: «کتاب اسرار نامه شیخ فرید الدین عطار علیه الرحمه به‌توسط میرزا سید علی مستوفی دواب ابتیاع گردید بمبلغ هیجده تومان رایج خزانه عامره فی شهر ذی حجة الحرام ۱۲۷۱ توشقان ئیل»، این نسخه به‌سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض کتابخانه مبارکه گذشته است، مجدول، مذهب، دارای چهار کتیبه مذهب مرصع؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بخارایی، جلد: مقوای ابره تیماج زرشکی رنگ وسط ترنج دو گل ترنج و چهار لچکی سوخت تحریر زمینه طلا گل برجسته، ۶۸ص، ۲۴ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۴ - ۷۹۰]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۴۷/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** شبی بیدار دار آخر خدا را ×× چو صد شب

داشتی نفس و هوا را
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ، ۲۵ سطر چهارستونی (۱۰/۷×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۲/۳سم [ف: ۷ - ۶۸۶]

۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۹۸

آغاز: رو تو با حق راست گوی و راست باش ×× تا نیاید بر سرت هر دم بلاش؛ **انجام:** من گنهکارم به پیشت ای حکیم ×× رحمتی بر جان عطار ای رحیم
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوحی در آغاز و حاشیه‌سازی گل و بوته زرین؛ مالک: اعتضاد السلطنه ۱۲۷۹ق، واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: کلفت رنگارنگ، جلد: تیماج سوخت آبی زرکوب، ۷۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۳ - ۱۲۷]

۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای ترنج و سرلوح مذهب مجدول؛ کاغذ: کاغذ ترمه سمرقندی، جلد: میشن سیاه ضربی، ۱۴۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲ - ۲۵]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** مکن چیزی که تو با آن برایی.
خط: نستعلیق کتابتی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با کمند زر و سیاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج و سرترنج منگنه، ۱۸۹گ (۷۲-۲۶۰)، ۳۰ نیم سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵ سم [ف: ۸ - ۴۱۶]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۹۹/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** شبی بیدار دار آخر خدا را ×× چو صد شب داشتی نفس و هوا را
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی بوم نارنجی زرک، گل کوکب الوان، درون زرشکی، ۶۶گ (۶۷۱-۷۳۶)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۸ - ۳۳۶]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق کتابتی، کا: محمد سعید بن ابوالقاسم تربتی، تا: رجب ۱۰۰۵ق، جا: لاهور؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۴۵گ، ۱۹ سطر چهار ستونه، اندازه: ۱۲/۳×۳۰سم [ف: ۱۷ - ۹]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۱/۲

آغاز: زهی شدت که در حجت گرفتن ×× نه برگ خامشی نه روی گفتن / زهی رخصت که گر راهی نبودی ×× کسی را زهره آهی نبودی؛ **انجام:** سخن با دردتر زین کس ندیدست ×× کزین هر بیت خونی می‌چکیدست / من این اسرارنامه چون نوشتم ×× ز بهر پور خود تخمی بکشتن
بخشی از آن؛ خط: نستعلیق، کا: دوست محمد بن علی دوست بدستانی/ بجستانی، تا: ۲۱ رمضان ۱۰۱۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی آهار مهره نازک، جلد: تیماج مشکی، دورو، درون قهوه‌ای، ۳۹گ (۲۰ ر - ۵۸پ)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۱۶]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۷/۲

آغاز: بنام آنکه از خاک آدمی کرد ×× زکفی وز دودی عالمی کرد؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: حیدربن اسماعیل بن عبدالعلی کرکی هاشمی عاملی، تا: ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۱۹۹ص، ۱۶ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۱۳]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ترا این پند بس در هر دو عالم ×× که بر ناید زجانت بی خدا دم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تحریر در متن و هامش؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۶۷گ، هر صفحه به‌طور متوسط ۲۳ بیت، (۱۱بیت متن ۱۲ بیت هامش)؛ اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۷ - ۱۹۹]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۸۹/۲

بخشی از آن؛ خط: نستعلیق، کا: سید ربیع عالمیان پسر محمد حسینی بنی مختاری، تا: ۱۵ ربیع ۱۱۴۲ و اواخر محرم ۱۱۴۲، جا: دولت‌خانه حاجی محمد حسین پسر حاجی محمد جعفر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی عطف مشکی مقوایی، ۲۰ سطر (۱۳×۱۸)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۱۹۵]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** مکن غیبت مده بیهوده دشنام ×× که در حسرت فرومانی سر انجام.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کاغذ آبی سیر و روشن مقوایی، ۳۹گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲ سم [ف: ۳ - ۱۲]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۳۹/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱۷۷گ (۱-۱۷۷)، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۱۸۴]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۵۱

آغاز: رقص آفتاب روی دلبر ز شیر آسمان قدر تو برتر؛ **انجام:** که خواجو که در عالم جان رسید چو از خود بیرون شد بجانان رسید
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۸ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۴/۱

آغاز: همی باید که خلقی از ارادت ×× برآرد پشت انگشت شهادت؛ **انجام:** چرا چند ین سخن بایست گفتن ×× چو زیر خاک می‌بایست خفتن
بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ افتادگی: آغاز [ف: ۳ - ۴۰۷]

۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** گر جمله کاینات کافر گردند ×× بر دامن کبریات ننشیند گرد
خط: نستعلیق، کا: علی رضا، تا: ۷ ذیقعده ۱۳۳۰ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مقوا با کاغذ ابری عطف و گوشه میشن قهوه‌ای، ۱۵ سطر (۱۵/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۹۰۶]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۰۸/۱

آغاز: الحمدلله المتجلی لخلقه بخلقه؛ **انجام:** نمیدانم سخن زین من زیادت ×× که رانی ختم کارم بر سعادت
شامل مقدمه نثر که در آغاز اسرارنامه چاپی است و اسرار نامه؛ خط: نستعلیق، کا: محسن حالی، تا: ۱۳۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی زرد، جلد: مقوایی، ۲۸۸ص (۱-۲۸۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۸ - ۳۴۵]

۴۷. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۳۴/۱

کا: ابوالحسن بن شیخ مصطفی موذن شاه چراغ، تا: ۱۳۳۶ق [نشریه: ۵ - ۲۲۴]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶/۷۴-۹۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۵گ (۱پ-۱۳۵ر)، ۱۳-۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۲]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶/۱۷۵-۸۳۲۵/۱

آغاز: برابر
خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۹گ (۱-۱۱۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۵۲]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱/۷-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۴۹۶. در ۳۵۳۱ بیت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۰گ (هامش ۳۱۹پ-۳۵۹پ)، ۲۵ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۴۲]

۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۷۵/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور و عطف تیماج سرخ، ۱۶۶ص (۲۷۲-۴۳۷)، ۲۲ سطر (۸×۱۶)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×سم [ف: ۱۶ - ۱۹۲]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۵۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۱۱ سطر (۶×۱۸/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۶۲۸]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۲۰ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۵۷/۲

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: روغنی زرد عطف تیماج، ۳۵گ (۶۳پ-۹۷پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۵ - ۳۳۸]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۰۴/۱۷

منتخب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۵گ (۱۷۹-۱۸۱پ و ۲۰۹ر-۲۱۰ر)، سطور چلیپا و معمولی [ف: ۲۹/۲ - ۶۰۱]

● **اسرار نامه** / شعر / فارسی

asrār nāme

سبزواری، هادی بن مهدی، ۱۲۱۲ - ۱۲۸۹ قمری

sabzevārī, hādī ebn-e mahdī (1798 - 1872)

[فهرستواره منزوی ۱۴۶/۱۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۶۶/۲

خط: نستعلیق، کا: کربلائی میرزا حسن سبزواری خلف کربلائی، بی‌تا؛ ۴۳ص (۱۷۲-۲۱۴) [ف: ۱۷ - ۲۶۹]

● **اسرار النبوه** / تاریخ / فارسی

asrār-on-nobovva

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۵

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین نخستین آغاز؛ **انجام:** و از صحابه دو تن بازمانده بودند
اوراقی پراکنده و ناقص از رکن سوم عنوان فوق در غزوات پیامبر (ص)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۶۲۱]

● **اسرار النبی محمد (ص)** / تاریخ پیامبراکرم (ص) / عربی

asrār-un-nabī muḥammad (ṣ)

فصلی از کتابی است درباره زندگانی و شخصیت پیامبر (ص).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۷/۱۰-ط

آغاز: فصل فی اسرار النبی محمد صلی الله علیه و آله فمنها اسرار مولده رواه زیاد بن المنذر عن لیث بن سعید
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ پس از این بخش فقراتی است در اسرار معراج، عرش و احادیثی درباره نجوم، فجر، و اسرار جنت و نار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۲ص (۳۱۷-۳۱۸)، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۸۰۱]

● **اسرار النجوم = احکام النجوم = کتاب اسرار** / هیئت / عربی

asrār-un-nujūm = aḥkām-un-nujūm = k.-e asrār

ارسطو، ۳۸۴ - ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - -322)

رساله‌ای کوتاه در صد اصل و قاعده هیئت و اخترشناسی که ارسطو فیلسوف نامدار یونانی برای شاگردش اسکندر مقدونی تألیف نموده است. اصل متن یونانی این اثر در مصادر از ارسطو دانسته شده است. استاد منزوی این نسبت را نادرست می‌شمارد

و از ترجمه‌ای از آن که توسط محمد اکبر بن نصر الله بن شاهرخ میرزا افشاری نگاشته شده یاد کرده است که نسخه از آن به شماره ۱۱۸۵ در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران نگهداری می‌شود.

آغاز: بسمله، وضع ارسطو للاسکندر هذه الفصول بالقضایا و هی مائة فصل الاول الفلك مطبوع افعاله اتفاقیه و الانسان مختار اختیاریه و للمختاران یحکم علی المطبوع و یصرفه الی اختیاره

انجام: و إنما ذلك علی حسب حرکة القمر و أسرعها و علوها و أیضا و من أجل صارت دلالتها یظهر فی درج التی بخلاف بها و و لا یتجاوزها کالمنشار ان تجریه و السکین التی یقطع بها؛ تمت الرسالة.

[الذریعه ۱۷۱/۱۳ و ۳۶۰؛ سزگین ۶۱/۷]

شرح و حواشی:

۱- منتخب اسرار النجوم = احکام موالید الفلاسفه و ...؛ ارسطو (۳۸۴-۳۲۲)

۲- منتخب اسرار النجوم = منتخب مقالة فی أحکام النجوم؛ ارسطو (۳۲۲-۳۸۴)

۳- اسرار النجوم (ترجمه) = صد باب اسکندری؛ افشار، محمد اکبر بن نصر الله (-۱۳)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ترنجی مقوایی، ۲گ (۲۹پ-۳۰ر)، ۲۲ سطر (۴×۱۳/۵)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۱۷۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۲۹/۲

آغاز: مقالة فیلسوف ارسطا طالیس فی احکام النجوم، قال المشتری والزهره اذا کانا فی المقام الثانی؛ **انجام:** وذلك قد اشرف علیه نحس دل علی خلاص الاخوان من البلایا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی، ۲ص (۶-۷)، ۲۳ سطر (۱۸/۵×۳۶/۵)، اندازه: ۳۴/۳×۲۷/۵سم[ف:۸-۳۲۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۳/۴۱

آغاز: برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ ۵گ (۱۰۲پ-۱۰۶ر) [ف: ۱۶-۱۹۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۲۷ق؛ در پایان نسخه ۱۶ برگ موضوعات گوناگون در بیان کواکب ثابته، اشعاری درباره کواکب و نجوم، ۱۲ زمام در نجوم و ساعات، همچنین فوائدی در علم نجوم و منتخب از لامیة العجمی به صورت شعر؛ مهر: «عبده یحیی الطباطبایی ۱۲۹۰» (بیضی)، «عبده محمد ابراهیم بن محمد تقی» (مربع)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای یك‌لا؛ ۱۳گ (۶۳-۷۵)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه:۱۳×۱۹سم [ف: ۲۹ - ۲۹۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالقادر اردوبادی، تا: ۱۰۳۴ق، جا: شیراز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی یك‌لا، ۱۱ص، ۲۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۴۴۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقدعلی فراهانی ورامینی، تا: ۵ ذیحجه ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: شرقی نخودی، جلد: دو رو تیماج رو مشکی، ۴گ (۴۴۴پ-۴۴۷ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲ - ۱۶۲]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۰۸۴ق؛ ۷گ (۱۵۰پ-۱۵۶پ) [ف: ۱ - ۱۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۵/۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن نعمت طبسی، تا: ۱۰۹۱ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی ضربی و مقوایی، ۱۲ص (۳۳۷-۳۴۸)، ۲۵ سطر [سنا - ف: ۲ - ۱۹۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۱

آغاز: مقاله فیلسوف ارسطالیس فی احکام النجوم؛ **انجام:** و قد ذالك قداشرف ... علی رسوله محمد و آله

خط: نسخ خفی، کا: شاه حسین تربتی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب؛ ضمیمه نسخه ش ۵۵۲۹؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا، ۲۳ سطر (۱۸×۳۵/۵)، قطع: رحلی کوچك، اندازه: ۲۶×۴۳سم [رایانه]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خفی، کا: محمد کریم، تا: ۱۵ شوال ۱۱۲۸ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج برون جلد تیماج قهوه‌ای، ۱۹ سطر (۵×۱۳)، قطع: رقعی، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [رایانه]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۸۷

آغاز و انجام: برابر

کا: احمد غلام، تا: بین ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ق، جلد: تیماج یك‌لا قرمز، ۲ص(۴۱۹-۴۲۰)،قطع:بیاضی، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰-۱۳۷۸]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۳۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۸]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاج هادی جراح، تا: ۱۴ رمضان ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یك‌لا مشکی، ۵گ (۷۰-۷۶)، ۲۰ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۵۶]

۱۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۷/۳۱
آغاز: مقالة فیلسوف أرسطوطالیس فی احکام النجوم. قال المشتری و الزهرة؛ **انجام:** ذلک قد اشرف علیه نحس دل علی خلاص الإخوان من البلایا
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی تفریشی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: چرم سبز، ۱گ (۱۲۲ر-۱۲۲پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [مؤید: ۳ - ۶۳۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۵۲/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا،تا: ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۱۶ص (۹۹-۱۱۴)، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۷۴۷]

۱۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۰۳/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر رمضان۱۲۷۲ق؛ ۲۰گ (۷۶پ-۹۵پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۰۱]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۳۸/۴
خط: نسخ، کا: آقا بابا تفرشی، تا: یک‌شنبه ۱۶ رجب ۱۲۷۵ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: رویه میشن قرمز، ۱۰گ (۱۱۵پ-۱۲۴پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۰سم [ف: ۶ - ۳۱۸]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۵/۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: کرمعلی خراسانی، تا: قرن ۱۳ق؛ کاغذ: فستقی آبی، ۱گ (۲۲۳ر-۲۲۳پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۱۸/۵سم [ف: ۷ - ۴۶۳]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۷/۲
آغاز: بسمله و به نستعین مقالة فیلسوف ارسطوطالیس فی احکام النجوم. قال: المشتری و الزهرة اذا کانا فی المقام الثانی اعطیا الخیر الکثیر؛ **انجام:** دل علی خلاص الاخوان من البلاء. و الله اعلم. تمت النسخة الشریفة المنسوبة الی فیلسوف الاعظم الاکرم و الحکیم الفاضل الکامل ارسطوطالیس. تمت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۳۶پ-۳۹ر) [ف: ۴ - ۹۵۴]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۷/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ۹۱- الکوکب المحترق الذی تحت الشمس بمنزلة الاسیر فهو لا یقدر علی شئی جزم بفعله فی قبضه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پایان ان آغاز بند نود و یکم است بدینگونه:«۹۱- الکوکب المحترق الذی تحت الشمس بمنزلة الاسیر فهو لا یقدر علی شئی جزم بفعله فی قبضه» در هامش بجای همین بند بدین‌گونه آمده: «المحترق لتحت الشعاعی کالاسیر فی قبضته ... قاهر قد استولی علیه فلا یقدر علی شیء و الراجع کالمریض المشغول بنفسه لیس تقوی علی فعل شیء بسقوط قوته و ضعفه و الهابط کالمضرور المنکوب حتی یتخلص من نکبته» جای یک کلمه سوراخ شده و خوانده نمی‌شود که نقطه‌گذاری گردید و گویا «تحت» باشد؛ ۷ گ (۴۰ب-۴۷ب). [ف: ۴ - ۹۵۵]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۲/۶
آغاز: قال المشتری و الزهره اذا کانا فی المقام الثانی اعطیا الخیر الکثیر؛ **انجام:** و ذلک الکوکب قد اشرف علیه نحس دل علی خلاص الاخوان من البلاء و الله اعلم بالصواب.
خط: نسخ، کا: امیر بیک بن مرتضی بن صنع الله بن سرالله بن روح الله بن حجة الله بن عطاءالله بن لطف الله بن روح الله بن سلام الله حسینی عریضی احدی سلامی، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۵ص (۹۱-۹۶)، ۱۷ سطر [سنا - ف: ۲ - ۲۹۶]

۲۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۱۳/۱۷
آغاز و انجام: برالبر
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد رضا طالقانی ساوجبلاغی، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱۳ص (۲۲۵-۲۳۸)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۴۱]

۲۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** الفصل ۱۰۰، ان المختارین المنحوسین لکنها تقاطعین فی فلکین ... کالمنشاران لحربه و السکین التی یقطع بها.
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۷ص (۲۲۵-۲۳۱) [ف: ۳ - ۱۲۸]

● اسرار النجوم (ترجمه) = صد باب اسکندری / هیئت / فارسی

asrār-on nojūm (t.) = sad bāb-e eskandarī

افشار، محمد اکبر بن نصر الله، ق۱۳ قمری

afšār, mohammad akbar ebn-e nasr-ol-lāh (- 19c)

وابسته به: اسرار النجوم = احکام النجوم = کتاب اسرار؛ ارسطو (۳۲۲-۳۸۴)

کتابی است در نجوم متن آن را که در صدبند است از ارسطو پنداشته‌اند که برای اسکندر ساخته و چند تحریر از آن در دست هست که «مقالة فی احکام النجوم» و «صد باب اسکندری» خوانده می‌شود. مترجم تولد خود را در سال ۱۱۹۸ یاد می‌کند و می گوید که کتاب را به‌دستور محمد شاه ترجمه نموده است.
آغاز: شرح اسرار النجوم ارسطاطالیس الحکیم. و به نستعین. سپاس و منت و جودی را که واجب الوجود است و هر چه جزوی ممکن الوجود. و هر چه ممکن الوجود است کرده او است و همه چیز را جداگانه از اجناس و انواع را علتی پدید کرده و هیچ چیز را بی علت نیافریده ... اما بعد چنین گوید محمد اکبر این نصرالله میرزا بن شاهرخ شاه بن رضاقلی میرزا بن نادرشاه افشار ... که مدنی بود ... که جمعی کثیر از دوستان و محبان خواهش از این حقیر نمودند که اسرار النجوم معلم اول ارسطاطالیس را ترجمه بزبان فارسی نموده شرح و بسطی لایق داده شود ... در این زمان ... که بملازمت ... اردشیر میرزا ... سرافراز گردید حسب الامر ... بترجمه این کتاب مستطاب صد باب اسکندری مفتخر و سرافراز گردید ... و این کتاب مشتمل

است بر صد باب هذا دیباچه کتاب اسرار النجوم لارسطاطالیس فیلسوف. وضع هذاالکتاب لاسکندر الملک و رسم هذا الفصول بالقضایا و هی مائة فصل. ترجمه: این کتاب مستطاب اسرار النجوم ارسطاطالیس حکیم است ... قال ارسطاطالیسی انت ایها الملک بعزه موقعه منی و جلالک فی نفسک و استکمالک فضائل الانسانیة و استمالک علی احد الصفات الملکوتیة حقیق بان تکون و ارثاً للعلوم الحکمیة التی اودعها الملک الخبیر هرمس الکبیر حین علم بما یکون من الطوفان و لم یقدر علی استخراجه بعده الاالحکیم الفاضل بلیناس و انا اخذته منه و استقدمته

انجام: فصل صدم: قال ارسطاطالیس الحکیم القمر اذا افسدی فساد کان و کان صاحب الطالع صالح الحال دال علی البلوی بعدها نعمة المشکورة. ترجمه: چون قمر فاسد الحال باشد و هر فسادی که باشد صاحب طالع صالح الحال بود دلالت کند برآنکه اولادمولود ببلیه و بلائی وعارضه گرفتار شود و بعد ازآن نعمت و مالی و ثروتی بمولود برسد که از آن نعمت ودولت شکر خدای کند. والله اعلم بالصواب

[نسخه‌های منزوی ۲۵۷/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۵۱/۴]

۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۶/۱**

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح توسط خود مولف، محشی خود مؤلف با امضای «محمد اکبر» و با نشانه «منه»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی عطف قهوه‌ای، ۲۰۳گ (۱-۲۰۳)، ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۳۸۴]

۲. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸۵**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: هاشم موسوی هروی، تا: یک‌شنبه غره صفر ۱۲۶۹ق، حسب خواهش شاهزاده آزاده محمد رضا؛ تملک: شاهزاده‌ای در ۲۷ شعبان ۱۲۷۱، محمد مهدی بن محمد حسین بن محمد حسین بن بدیع الزمان حلبی منجم در ۱۲۸۹، علی اصغر بن محمد ابراهیم در سیچقان ئیل ۱۲۹۳؛ مهر: «منجم باشی»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج خاکستری درون سرخ، ۱۰۳گ (۶/۵×۱۲) سطر ۱۵، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۶ - ۲۱۶۰]

۳. **قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۹۷/۲**

آغاز: برابر؛ **انجام:** گذران و معیشت خود کند و دائماً شکر خداوند رؤف عفور عفو کریم نماید و الله العالم بالصواب

خط: شکسته، نستعلیق، کا: ابراهیم بن میرزا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ شوال ۱۲۸۷ق، جا: مازندران ساری، حسب الامر شاهزاده علیقی میرزا؛ در میان نسخه جدول‌هایی است در استخراج مطالع از مترجم با تاریخ صفر ۱۲۹۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۹۷گ (۱۳ر-۱۰۹)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [طبسی مخ: ۱ - ۱۱۱]

۴. **تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۸۹**

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با تاریخ تملک ۱۲۵۴ در ص ع؛ جلد: تیماج حنایی ضربی متن، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۳۹۰]

● اسرار النجوم / هیئت / عربی

asrār-un nujūm

ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد، ۱۷۲ - ۲۷۲ قمری

abū-ma‘šar-e falakī, ja‘far ebn-e mohammad (789 - 886)

کتابی در نجوم و احکام آن دارای چندین «باب» که که در بابی از آن کتاب‌های معروف زمان خود را نام می‌برد که کمتر در منابع دیده می‌شود، و بیشتر «قال ابومعشر». برای نشانی: «فی الامطار قال ابومعشر انظر فی الامطار و قلتها و رکوبها الی طبیعة الکوکب المسئول علی البلد و علی الاقالیم الذی فیه ذلک البلد و طبیعة البرج المنسوب الیه الاقلیم ... البروج الدالة علی السعادة: اذا کانت درجة الطالع او کان القمر او سهم السعادة فی هذه الدرجات ...». فهرستی از نام کتاب‌ها: قال ابومعشر الکتب القدیمة فی الاحکام الغریبة التی توجد فی خزائن الملوک و عند العظماء: الکتب المشهورة المعروفة المذکورة من کتب الاوائل: کتاب الاسعار، کتاب اصطفن، کتاب ارسطاطالیس، کتاب توفیل بن توما، کتاب البلخی، کتاب جاماسب و هی کتاب جلیلة جداً، کتاب خالد الاموی، کتاب اسحق بن سلمی و هو ابوقماش، کتاب التجارب لیحیی بن خالد بن برمک، کتاب الرجوع و الهبوط لیحیی بن ابی منصور، کتاب ابن سافر الیمانی، کتاب منافع النجوم فی الطلسمات مجهول من کتب اهل بابک (بابل؟)، کتاب زردشت فی صور درج الفلک و هو کتاب کوصحح، کتاب الاسرار هرمس، کتاب الحرانی و هو یوجد عند الیهود، و کتاب فهو حسن البابلی فی اسرار النجوم و فیه الدول و الملک و الملوک و الملاحم، کتاب النفس للفرس، کتاب المحاسن لمحمد بن عبدالله بن طاهر و فیه کذب کثیر، کتاب الصور لوالیس، کتاب الصور الثلاثماة و الستین للفرس، کتاب المناحس و السعادات لسند بن علی، کتاب استخراج الخبی و الضمیر لماشاء الله، کتاب المثالات [جنین] لابن طارق و فیه موالید الخلفا.

[الفلک و التنجیم ۱۲؛ کشف الظنون ۸۴/۱؛ هدیة العارفین ۲۵۱/۱؛ بروکلمان (عربی) ۲۰۵/۴؛ معجم المؤلفین ۱۵۶/۹]

شرح و حواشی:

۱- اسرار النجوم (ترجمه)

۱. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۷/۱-عکسی**

آغاز: هذا کتاب ابی معشر فی اسرار علم النجوم و سئوال ابی سعید شاذان بن بحر عنه و حکایات ابی معشر ... قال شاذان سمعت ابامعشر یقول اصطفی حیوة کل ذی روح بقدر خطه من الشمس و القمر. قال ابو معشر بهذا اخذ فاتی مولود لم یکن له هیلاج و وقع شعاع؛ **انجام:** «قال ابومعشر» القول کما قال و هذا کلام یقتضی

تفسیرآ طویلا ... قال ابو سعید و لم لیتفق الی ان مسئلة عن تفسیر کلام الاصطفن. تم الکتاب بعون الله تعالی و صلواته علی سیدنا.
نسخه اصل: اسماعیل صائب ش ۲۹۹؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷، ۲۶گ (۲ر-۲۷ر) [ف: ۲ - ۲۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [فیلمها -ف: ۱ - ۴۵۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۶ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● اسرار النجوم (ترجمه) / هیئت / فارسی

asrār-un nujūm (t.)

وابسته به: اسرار النجوم؛ ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد (۱۷۲-۲۷۲)

اصل عربی از ابومعشر بلخی دانسته شده است و این کتاب ترجمه فارسی آن است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۴۶/۳

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد این چند کلمه ای است از اسرار ابی معشر بلخی در احکام نجوم. بدانکه هبوط بودن کوکب است محبوس؛ **انجام:** رسیدن قمر به بروج آتشی باید متوجه شد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه «اشجار و اثمار» نوشته شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۳۰گ (۱-۱۵ر و ۱۲۷پ-۱۴۱ر)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۳۹۸]

● اسرار النجوم / هیئت / عربی

asrār-un nujūm

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۶ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● اسرار النجوم (مختصر) = مختصر الاسرار = مختصر اسرار النجوم / هیئت / عربی

asrār-un nujūm (mx.) = mx.-ul asrār = mx.-u asrār-in nujūm

وابسته به: اسرار النجوم؛ ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد (۱۷۲-۲۷۲)

متن از ابومعشر بلخی است. ابواب چندی است در قواعد کلی علم نجوم و مسائل چندی تطبیقی و شناخت سعد و نحس ستاره‌ها و استخراج طوالع و تحویل بروج.
آغاز: بسمله. هذا کتاب مختصر الاسرار لابی معشر ... باب معانی القضاء و وجوهه. اعلم أن الهبوط حبس و ان المنحوس مقاتل و الراجع

[کشف الظنون حاجی خلیفه ۸۴/۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۵۷/۱؛ سزگین ۱۴۶/۷ ش ۱۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۷۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و السادسة و هی اصغر الکواکب مما یری فی السماء مما عرف قیاسها فمثل الأرض، کـمره و الله اعلم.
خط: نستعلیق، کا: نظام بن عبدالله بن محمد، تا: ۸۳۶ق؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۴۲گ (۳۷پ-۷۸ر)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۲۲ - ۶۵]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** القمر له من الادیان دین الصابئة من الالسن السر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق؛ سپس بندهایی به نقل از ابومعشر که می‌تواند دنباله همین کتاب باشد؛ ۹گ (۱۸۵پ-۱۹۳ر) [ف: ۱ - ۱۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۳۴/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۱۷۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج دار بدون مقوا، ۱۴گ (۱۸۴پ-۱۹۷پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۲۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۷۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ یادداشتی در هدیه کتاب از مجدالدین (نصیری) به کتابخانه مجلس در ۴/۱۲/۱۷ و مهر مستطیل کتابخانه وی؛ تملک: محمد باقر خوانساری؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۴۹]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۴۲/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اصغر الکواکب مما یری فی السماء مما عرف قیاسها، فمثل الارض مرة. و الله اعلم
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد حسین بن بدیع الزمان منجم اصفهانی، تا: ۱۲۴۸ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن قهوه‌ای ضربی، ۳۳گ (۵۹پ-۹۱ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۶سم [ف: ۶ - ۳۲۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۰۹

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

← اسرار النساء ⟵ اسرار النکاح

● اسرار النساء / طب / عربی

asrār-un-nisā’

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

مترجم: حنین بن اسحاق ۱۹۴ - ۲۶۰ قمری

درباره رازهای زنان که به دستور ملکه فیلانوس (فینلاینوس، قیلاسوس) تألیف شده است. در مقدمه آمده که فیلانوس ملکه از جالینوس خواست که کتابی در اسرار زنان بنویسد در دو

بخش یک قسم داروهای مفید ودیگر ادویه مضر و او این کتاب را نوشته است. نسخه‌هایی از آن در ایران، ترکیه و هند نگهداری می‌شود.

آغاز: بسمله. و هو حسبی، کتاب أسرار النساء، سالت فیلانوس الملکة جالینوس أن یؤلف لها کتاباً فی أسرار النساء علی ما سألته و بینت له عرضها فی الکتاب و أن یقسمه لها قسمین، أحدهما فی نفسها فیما یصلح به بدنها مما یلحقه من الأعراض الداخلة علیه ورده الی حالة التی خرج عنها أو تدبیر یدبر به بدنها اذا احتاجت الی ذلک و الآخر مما یعنیها به لوقوع الآفات بمن یضاهیها ... الأدویة التی تسمن البدن و ترطبه.

انجام: بان یطرح لها فی دهن تندهن به و هی لا تعلم فانه یفعل ما وصفنا. تم کتاب جالینوس و الحمدلله

چاپ: بمبئی، سنگی، ۱۳۱۱، وزیری کوچک، ۲۵ص

[تاریخ نگارش‌های عرب ۱۸۵/۳؛ فهرس مخطوطات الطب الاسلامی فی مکتاب ترکیا ۱۶۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۳

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ایاصوفیا در استانبول ترکیه، ش ۴۸۳۸؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷، مقابله شده با نسخه منقول منه؛ ۱۸گ (۵۷–۷۴)، ۱۱ سطر [عکسی ف: ۳ – ۱۸۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۴۴/۱

آغاز: بسمله و به ثقتی، جامع کتاب جالینوس الی قیلاسوس الملکة فی اسرار النساء؛ **انجام:** و جمیع خروج الدم من المواضع کلها

خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن محمد باقر حافظ عاملی، تا: ربیع الاول ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۲۷ص (۱–۲۷)، ۱۲ سطر (۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: ۵ – ۱۷۳۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۶/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وانیاب سرطان بحری

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سمرقندی و فرنگی، جلد: تیماج تریاکی درون سرخ، ۲۰ص (۱۸۰–۱۹۹) [ف: ۱۰ – ۱۶۷۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۵۱/۱

بی‌کا، تا: ۶ ربیع الاول ۱۳۱۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۱ص (۲–۲۲)، ۱۴ سطر (۹×۱۶/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۷ – ۱۷]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۲۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وایناب سربان بحری

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب نسخه را به آخر نرسانده؛ کاغذ: فرنگی؛ جلد: تیماج خرمائی، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، قطع: ربعی [ف: ۱ – ۳۴۱]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸۷/۱۰

آغاز: من کتاب جوامع جالینوس فی اسرار النساء ترجمه حنین بن اسحق الطبیب. ذکر الادویة التی اذا استعملها النساء اللواتی لم تدرکن لم ینبت علی کرسی ارحامهن الشعر و ینعم الموضع و یصیره رطبا؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد باقر طبیب، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۳گ (۲۲۴پ–۲۲۶پ)، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۸ – ۵۹۶]

● اسرار النساء / طب / فارسی

asrār-on-nesā’

گرگانی، رستم، ق ۱۰ قمری

gorgānī, rostam (- 16c)

تاریخ تالیف: ۹۶۱ق؛ محل تالیف: هند

مؤلف، پزشک خان احمد پادشاه گیلان بوده و این رساله را در شش «باب» [نسخه مجلس در ده باب]، تألیف کرده است: ۱. منفعت مباشرت؛ ۲. مضرت مجامعت؛ ۳. معرفت هیئت و عفت زنان و موافقت و مضرت مباشرت؛ ۴. معرفت جای شهوت زنان و مکان لذت ایشان و کیفیت مباشرت و تحصیل لذت؛ ۵. معرفت وقت مباشرت؛ ۶. بیان هیئت مجامعت و راندن شهوت مباشرت. در نسخه مجلس: ۹. سبب نقصان شهوت و تدابیر ۱۰. غذاهایی که قوت بیفزاید. از اوست رساله تب ساخته در ۹۴۸.

آغاز: بسمله، حمد بی حد و شکر حکیمی را که افراد انسانی را به تشریف شریف و لقد کر منابنی آدم مشرف گردانید ... این رساله‌ایست در بیان منفعت و مضرت مجامعت و معرفت عفت و مضرت و موافقت زنان و دانستن وقت عشرت و جای شهوت ایشان و کیفیت مباشرت و شناختن هیئت پسندیده و صورت ناپسندیده و بازداشتن مضرت مجامعت و ادویه با هست و غیر آن که بنده جانی رستم جرجانی در بعض بلاد هند ترتیب داد و بنای رساله بر شش باب ساخته نام اسرار النساء نهاد.

انجام: و چنگ در کمروی زند.

[نسخه‌های منزوی ۴۸۶؛ فهرستواره منزوی ۳۲۸۰/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۰/۳

آغاز: مباشرت و شناختن هیئت پسندیده و صورت ناپسند و بازداشتن مضرت ... نام وی اسرار النساء نهاد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ رمضان ۹۶۳ق؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ساده، ۵۴گ (۲۰۹ر–۲۶۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۴۴ – ۱۳۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین و سلم تسلیما کثیرا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق [رایانه]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰۲/۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا عطف گالینگور نو، ۱۶ص (۵۶-۷۱)، ۱۱ سطر (۸×۱۳/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۷ - ۲]

● **اسرار النقاط** = **رساله رملیه** / رمل / عربی
asrār-un-nuqāṭ = r.-ye ramlīye
کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تالیف: ۱۴ ذیحجه ۱۲۶۴ق؛ محل تالیف: روستای لنگر
رساله‌ای مفصل در قواعد علم رمل و درک مکنونات و ضمائر دارای یک «مقدمه» و شش «باب» و هر کدام دارای چند «فصل». ابواب آن عبارت است: ۱. کلیات هذا العلم؛ ۲. کلیات الاحکام؛ ۳. فذلکة فی ضروب الرمل للحوائج؛ ۴. الاحکام الجزئیه علی طریق التفصیل؛ ۵. احکام الاشکال المیزانیه؛ ۶. النزول فی البیوت.
آغاز: بسمله حمدله صلاة ... بعد فهذه کلمات قلیلة ذات معان جلیلة کتبتها فی علم الرمل فانه من کل علم طریق الی معرفة الله سبحانه و سبیل الیه و آیة له و دلیل علیه
انجام: الا ان یحیط به من اشهده الله حقایق الاشیاء وفتح عینه تشاهد الخلایق وعرف الدقایق والله ولی التوفیق.
[فهرست مشایخ ۲۴۰/۲؛ ریحانة الادب ۵۱/۵؛ مکتبة امیر المومنین ۱۰۸/۱]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۹/۳
آغاز و انجام: برابر؛ و قد فرغ ... فی قریة لنجر صانها الله من کل شر حامداً
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه ۱۲۶۲ق [شاید صرفاً تاریخ تألیف]، جا: روستای لنگر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سیاه مقوایی،۶۳گ (۴۶ر-۱۰۸پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۹سم [ف: ۶ - ۴۱۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۶۵/۱-۳۰/۱۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه ۱۲۶۴ق [شاید صرفاً تاریخ تألیف]؛ دارای رموز و اشکال و جداول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۵۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق [شاید صرفاً تاریخ تألیف]؛ چند برگ پس از کتاب مشتمل بر قواعد و فوائد متفرقه در علم رمل از کتاب‌های گوناگون؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۹۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۹ - ۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد محسن، اصفهانی، تا: شنبه ۲۳ شوال ۱۲۷۱ق، جا: روستای لنگر؛ محشی، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، آهار مهره، ۵۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۸ - ۵۸۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۲۹/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان سئل عن فرسین فی الحلبة ایهما یسبق ... لان المسئول السابع (فصل ۱۲ باب ۴)
خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد شفیع نوری، تا: شب شنبه ۵ ربیع الثانی ۱۲۷۲ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی، ۱۱۱گ (۶۵پ-۱۷۵پ)، ۱۷ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۵۴۸]

۶. تبریز؛ محقق (آقای)؛ شماره نسخه:۹/۱
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۴ - ۳۳۱]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۸۶
خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد صادق بن مرتضی حسینی نوری، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه کاغذ سرخ، ۵۷برگ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۹×۲۲/۶سم [ف: ۱ - ۳۳]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۹۶/۱-۳۶/۹۶
آغاز و انجام: برابر؛ ... کریم بن ابراهیم فی رابع شهر ذیحجة الحرام من شهور سنه ۱۲۶۳ فی قریة لنکر ...
خط: نسخ، کا: محمد کاظم کرمانشاهانی، تا: ۱۳۰۱ق؛ تملک: سردار کابلی به تاریخ ۱۳۱۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۶۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۵۰]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۵۲/۱
خط: نستعلیق، کا: یحیی سیدالحکما فرزند میرزا علی محمد حسنی لاریجانی، تا: ذیقعده ۱۳۲۰ق، جا: طهران؛ جلد: پارچه، ۱۰۳گ (۱پ-۱۰۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۳۹]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۰۰
انجام: و الخارج عکسه و الثابت دلیل التوقف و البقاء
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: عبدالحسین جنابا به‌تاریخ ۱۲۷۵ در اصفهان؛ جلد: تیماج قرمز، ۶۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۳ - ۲۴۶]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۶۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۹
آغاز و انجام: برابر؛ قد فرغ من تسوید هذه الاوراق العبد الاثیم کریم بن ابراهیم فی رابع شهر ذیحجه الحرام من شهورسنه ۱۲۶۴ فی قریه لنگر مصلیا مستغفرا.
خط: نسخ خوش، کا: محمد باقر بن محمد جعفر شهیر به میرزا کوچک، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۵گ، ۱۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵ × ۱۹/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۸۷]

← اسرار النقط ⟵ الرسالة القدسیة فی اسرار النقطة الحسیة

← اسرار النقطة ⟵ النقطة

● **اسرار نقطه** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-e noqte

خوئی، تقی بن محمد، ق۱۳ قمری

xū'ī, taqī ebn-e mohammad (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۷/۱

آغاز: یا کریم العفو حی لم یزل ×× یا کثیر الخیر شاه بی بدل؛

انجام: بی تفکر پیش هر داننده است ×× آنکه با شوریده شوراننده هست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه ساده، ۱۰۵گ (۱-۱۰۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۲۳]

● **اسرار نقطه و حروف** / بهائیت / فارسی

asrār-e noqte va horūf

مطالبی درباره تفسیر بسم الله الرحمن الرحیم و اسرار نقطه و حروف می‌باشد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۱۲

آغاز: و بخواهند حرفی از این کتاب را محو کنند نمی‌توانند و با وجود این باز هم می‌گویند که حجت بیآورید و غافل شده‌اند که اگر جمیع ماعلی الارض جمع شوند و بخواهند که اتیان به مثل یک حرف از این کتاب کنند؛ **انجام:** کنیه او کنیه جمیع حجتها بوده باشد وعد حروف او ن واحد باشد واسم اول اون واحد اول واسم آخر اون بدوح

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۹ ربیع الثانی ۱۳۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۶۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف مخ: ۳ - ۹۹۱]

● **اسرار النکات** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-on-nokāt

مزید بن بهادر حاجی

mazyad ebn-e bahādor hājī

در بیان رموز و اشارات حروف هجاء نزد عرفاء و مشایخ در منازل و ادوار و اطوار انسانی است: حروف الفباء را به ترتیب عنوان داشته و هر حرفی را که ذکر کرده آیه‌ای آورده و پس از آن به شرح و ذکر مطالب عرفانی و اخلاقی پرداخته است.

آغاز: الحمدلله الذی جعل معرفته معرفت العجر عن العقول الی کنه معرفته.

انجام: مائیم جهان کرفت در کوشه غم. غم توشه ما شده است ما توشه غم.

[فهرستواره منزوی ۷۳/۷ و ۳۲۰/۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مولانا یوسف، تا: پیش از ۹۷۱ق؛ ۱۴۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ - ۳۸۶]

● **اسرار النکاح** / طب، اخلاق / عربی

asrār-un-nikāḥ

نجم الدین شیرازی، محمود بن الیاس، - ۷۳۰ قمری

najm-od-dīn-e šīrāzī, mahmūd ebn-e elyās (- 1330)

رساله‌ای در سی «باب» در موضوعات عشق و کیفیت آن و صفات مستحسنه محبوب و سپس در ادویه مخصوصه امر نکاح و جماع: ۱. ماهیة العشق و کیفیة حدوثه؛ ۲. علامات الذی یظهر علی العشاق الدالة علی العشق و المحبة المفرط؛ ۳. الصفات المستحسنة فی المحبوب الراغبة الی العشق الدالة علی اعتدال المزاج؛ ... ۲۹. الادویة المسهرة الموقطة؛ ۳۰. معرفة السموم المطروحة فی المأکول و المشروب و الملبوس و المفروش و به یختم الرسالة.

آغاز: الحمدلله الواحد الفتاح خالق الارواح والاشباح الذی جعل اللیل سکنا [الاصلح] واباح النکاح وحرم السفاح والصلوة علی رسوله محمد داعی الخلائق الی النجاح

انجام: وکذلک فی غول الید اضائة منه حکاک شدید فی الید و حرقه و لهیب فی اصابع الیدین و نشیخ کیفیة و اصابعه ورما یتقاطر منه ماء اصفرا و صدیدا و دم مای و ان لم یعالج هلک سریعا و بهذ الباب حسن هذه الرساله و الحمدلله ... اجمعین

[فهرستواره منزوی ۳۲۸۱/۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۴۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: کاغذی، ۱۹ سطر، اندازه: ۸/۸×۱۹/۲سم [ف: ۷ - ۴۴۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۴۰/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱ص (۳۸-۴۸)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۰۷۱]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۰۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ شوال ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا مجدول، ۲۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۴۹]

۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۸۵/۴

آغاز: الباب الثالث فی الادویة المفردة الباهیة من الحبوب و البذور و الاشربة و الاغذیة؛ **انجام:** و یصب منه قدر مثقال فی الماء الذی یستنجی

از باب ۳ تا باب ۲۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۹۴ق؛ جلد:

مشکی، ۸گ (۵۷ر-۶۴پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [مؤید: ۲ - ۹۰]
۵. همدان؛ سیرلو، حمید؛ شماره نسخه:۱۲/۶
آغاز: برابر
این رساله در فهرست به ابن سینا نسبت داده شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵گ (۱۹پ-۴۳پ) [مدرسه غرب - ف: - ۱۷۰۸]
۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی تریاکی مندرس، ۲۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۵۶]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۸۲/۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها-ف: ۲ - ۶۲]

● **اسرار النکاح = اسرار النساء** / طب / فارسی
asrār-on nekāh = asrār-on nesā'

زین العابدین عطار، علی بن حسین، ۷۳۰؟ - ۸۰۶ قمری
zayn-ol-'ābedīn-e 'attār, 'alī ebn-e hoseyn (1330 - 1404)

در اسرار نکاح و آنچه در تقویت قوه باه مفید است، نگاشته شده به درخواست برخی از دوستان در دو جزء هر یک مشتمل بر ۱۰ «باب»: الجزء الاول فی اسرار الرجال: ۱. ذکر مقدمة یلزم معرفتها من اداء ترکیب الادویة الباهیة، ۲. معرفة ادویة المفردة الزائدة فی الباه، ۳. معرفة الاغذیة المرکبة الزائدة فی الباه، ۴. معرفة ادویة المرکبة الزائدة فی الباه، ۵. معرفة المسوحات و الضمادات و الحقن و الحمولات الزائدة فی الباه، ۶. معرفة الادویة الملذذة فی الجماع، ۷. معرفة الادویة التی تعظم الذکر و تصلبه، ۸ معرفة الادویة المغنیة علی الحبل، ۹. معرفة الادویة المانعة من الحبل، ۱۰. معرفة الاشیاء المنقصة للباه ممیتة الشهوة و الجماع. بقیه عناوین در نسخه نیامده است، طبعاً جزء دوم در اسرار النساء است.
آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان من طین ثم جعل نسله من ماء مهین ثم سواه فی قرار مکین
انجام: و در هم جوز بواد نصف درهم کندر یشرب منه کل یوم در همین مع شراب الخشخاش فانه نافع جدا.
[الطب الصیدلیة ص۲۷؛ الذریعة ۱: ۳۶۸، ۲: ۵۶-۵۷؛ فهرستواره منزوی ۳۲۸۱/۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۷۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی با روکش ابر و باد، ۱۲گ (۵۰پ-۶۱پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۴۸]

● **اسرار النکاح** / فقه، اخلاق / فارسی
asrār-on-nekāh

خواجگی کاسانی، احمد بن جلال الدین، - ۹۴۹ قمری
xājegī kāsānī, ahmad ebn-e jalāl-od-dīn (- 1543)

درباره زناشویی با دیدی عرفانی به نثر آمیخته به نظم. آغاز می‌کند در دفاع از امر کتخدایی (زناشویی) سپس آفرینش حوا، فیض عام و فیض خاص، اسرار نکاح، پند و اندرزهای عرفانی درباره زناشویی، به نثر آمیخته به نظم، با عناوین «ای طالب صادق، بدان ای درویش».
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل النکاح سنةللانام و جعله فاصلا بین الحلال و الحرام. .اما بعد سبب تالیف این نسخه آن بود که این ضعیف کم بضاعت نظر کردم در مردمان دیدم اکثر مردمان را از سر جهل و بی‌معرفتی در امر شریف کدخدایی مسلمانان را عیب و ملامت می‌کند این ضعیف خواست آن چه از خاکبوسی آستانه این طایفه علیه به او رسیده است شمه‌ای از اسرار ان نوشته شود تا بعد از دیدن این نسخه هیچ کس هیچ مسلمانی را علی الخصوص این طایفه علیه را ملامت نکند.
انجام: پس زیادتی شهوة درین طایفه علیه از فیض مالانهایه است این بود شمه از اسرار نکاح که گفته آمد و اختصار کرده شد برین تا که خواننده و شنونده را ملالت نیفزاید از این جهت نیز نامیده شد اسرار النکاح.
[فهرستواره منزوی ۳۲۰/۶ (۳نسخه)؛ مشترک پاکستان ۲۲۳۸/۳ «اسرار النکاح» (نشانی ۴ نسخه)]

۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱
در فهرست بدون نام مؤلف آمده؛ خط: نستعلیق، کا: حسن خان جوهر، تا: ۱۰۵۴ق؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [نشریه: ۳ - ۲۳۱]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۵/۱-فیروز
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق هندی، کا: محمد جمیل بن عبدالرحمن، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج زرشکی با یک ترنج، ۱ص (۱۲ر)، ۱۹ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۲۱ - ۳۰۶]
۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۷/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۴۰۱ (گنج، ۶۶۳/۲)؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد امین بن خلیفه حاجی قربان، تا: ۱۲۸۰ق، نستعلیق تحریری پخته؛ ۱۳گ (۲-۱۴) [ف: ۲ - ۲۲]
۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۴۱/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرک، بی‌تا؛ مهر: «محمد ایوب بن خواجه یعقوب ۱۰۶۸»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۱۷ص(۱-۱۷)،ابعاد متن: ۱۰×۱۸،اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵ - ۱۷۷۶]

● **اسرار النکاح و الزوجیة (رسالة فی)** / فقه / عربی
asrār-un nikāḥ wa-z zawjīyya (r.-un fī)
لاهیجانی، محمد بن محمد علی، - ۱۳۵۴ قمری
lāhījānī, mohammad ebn-e mohammad ʻalī (- 1935)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۹۲
آغاز: بسمله، الحمدلله اما بعد فمن بدیع فطره الله؛ **انجام:** علی مشرفه الصلوه و السلم سنه ۱۳۴۶ هجری
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۴۶ق [رایانه]

● **اسرار نماز** / عرفان و تصوف / فارسی
asrār-e namāz
عبدالرزاق کاشی، عبدالرزاق بن احمد، - ۷۳۶ ؟ قمری
ʻabd-or-razzāq-e kāšī, ʻabd-or-razzāq ebn-e ahmad (- 1336)
[دنا ۷۹۴/۱؛ فهرستواره منزوی ۶۶/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۹۴/۸
آغاز: ایضا من افاداته رض. چون حق جل و علا موجد خلق است و باسم رحمن منعم باصول نعمتها؛ **انجام:** و امکان ایمن و بمعنی السلام علینا و علی عباده الصالحین و اصل و السلام علی اهل السلام.
خط: نستعلیق، کا: نصرالله بن احمد نراقی، تا: ۱۲۹۴ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۵ص (۱۷۵-۱۷۹)، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۲ - ۲۸۸۱]

● **اسرار نماز و ترجمه ادعیه آن** / فلسفه احکام / اردو
asrār-e namāz va t.-ye adʻīye-ye ān
چهار کلمه حکمت است: توکل، قناعت، وحدت، صمدت.
[دنا ۷۹۴/۱]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۹۴/۱۳
آغاز: بسمله الهی شکر تیریی احساس کا که تونی
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی علی اخلاقی فیروز آبادی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج عنابی، ۳۶گ (۳۴۸-۳۸۳)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۳۷]

● **الاسرار و اثنی عشریه (ترجمه و مختصر)** / کیمیا / فارسی
al-asrār va esnā ʻašarīye (t. va tlx.)
ترجمه و گزیده‌ای است از دو کتاب محمد بن زکریای رازی: کتاب الاسرار و کتاب اثنی عشریه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۳/۳
آغاز: الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین اما بعد بدانکه این نسخه بالتماس عزیزی از اعمال حکیم غازی محمد بن زکریای رازی که خلاصه ترین بایست؛ **انجام:** العراق نقره القوم الابیض اسد البجلی کلبن الخالد سندر بطین شب طرف بط الیمانی الصبیان زاک
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محش، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ (۸۶ر-۱۴۰پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۶ - ۱۱۱]

● **اسرار الوجود = ترجمه لیوردور** / طبیعیات / فارسی
asrār-ol vojūd = t.-ye līverdor
علی بخش میرزا قاجار، ۱۲۵۴ قمری
ʻalī baxš mīrzā qājār (1838 -)
تاریخ تالیف: ۱۲۹۱ق
کتاب لیوردور (= کتاب طلایی) در تاریخ طبیعی و اختراعات و اکتشافات قرن ۱۹ است و دارای ۵ «باب»: ۱. سیارات شمسی؛ ۲. دنیا قبل از طوفان (طبقات زمین و حیوانات ماقبل تاریخ)؛ ۳. سرگذشت و تاریخ دنیا در قرن تاریخی (آغاز حدوث بشریت)؛ ۴. احوال و حوش و نباتات و طبا و معادن (تاریخ طبیعی: ...)؛ ۵. تاریخ اختراعات و اکتشافات (در قرن ۱۹)، در این باب سرگذشت جمعی از دانشمندان و سیاحان و مکتشفان بزرگ و در ذیل آن تاریخ پادشاهان و سرداران از اسکندر تا ناپلئون یاد شده است. سراسر کتاب در اصل دارای تصویرهای حقیقی و خیالی بسیار بوده که در ترجمه حذف و تنها عنوان تصویر و جای خالی آن در صفحات دیده می‌شود. آن را به‌فرمان مظفر الدین میرزا (ولیعهد ناصر الدین شاه) ترجمه کرده است.
آغاز: بسمله. سبحان الذی زین السماء بالنجوم و جعلها للشیاطین رجوماً و الحمدلله خالق الشموس و الاقمار و جاعل الظلمات و الانوار و صلی الله علی خیر البشر و رسوله المختار
انجام: و بخون ریزی و محاربه عشق غریبی داشت سبحان من هو حی لایموت.
[نسخه‌های منزوی ۳۹۶/۱ و ۴۰۵ (هر دو یکی است)؛ فهرستواره منزوی ۳۷۸۱/۵]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۱ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۴۰۳گ، ۱۳ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲ - ۳۰]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۹۲ق، جا: طهران؛کاغذ: فرنگی،

جلد: تیماج، مشکی، مقوایی، ۲۲۶گ، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۴ - ۲۰۶]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر. انجامه: و صلی الله علی محمد و آله الاطیاب مترجم و کاتب التماس دعا دارند از قراء این کتاب و انا العبد المذنب علی اکبر ۱۲۹۳ - تصویر قبر ناپلئون در ست هلن.

خط: نسخ خوش، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۹۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه کوبیده، ضربی، ۲۳۸گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۳ سم [ف: ۳ - ۱۷۷]

۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ یوسف نامی در اول و آخر کتاب یادداشتی راجع به‌استنساخ در قصبه اهر قراجه داغ به‌تاریخ شعبان ۱۲۹۴ نوشته ولی با خط زیبای متن هیچ نوع هم آهنگی ندارد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی سرخ، ۱۵۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا: محمد عراقی، تا: ۱۲۹۷ق، جا: کمره [الفبائی: ۴۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۱۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۹۸ق؛ دارای حواشی نادر میرزا؛ کاغذ: فرنگی (سفید و آبی)، جلد: تیماج قرمز، ۵۲۸ص (۹۳-۶۲۰)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۱۹ - ۳۰۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۷۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۰ شعبان ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۱گ (۷۱پ-۲۸۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۹۴]

● **اسرار الوجود فی معرفة المعبود** / کلام و اعتقادات / فارسی

asrār-ol-vojūd fī ma‘refat-el-ma‘būd

در مسأله وجود و شناسایی حق با اخبار چندی در اثبات حق و اطاعت از او، سپس به رسول و آل او می‌پردازد و سخن از اهل بیت نبی می‌گوید و پس از آن به شهادت امام حسین و آداب مرثیه‌خوانی پرداخته و در آخر از دیباچه مرحوم میرزا رضی چند سطر ی درباره تنزیه و تقدیس حضرت باری می‌آورد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۲/۸

آغاز: بسمله، حمد بیحد و ثنای بی عد خالقی را سزد که از تجلی پرتو جمال باکمال؛ **انجام:** حقیر هم بیش ازین در وسعم نیست الحاصل لا طریق الی القرب الابشرع الشریف

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی (الوان)، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۷۴ص (۶۸۱ - ۷۵۴)، ۱۵ سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۴×۶۵سم [ف: ۵ - ۳۳۰]

● **اسرار الوحی** / عرفان و تصوف، شرح حدیث / فارسی

asrār-ul-waḥy

؟ همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, ‘alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

گزارشی عرفانی است به نثر و نظم بر حدیث قدسی با عناوین «یا احمد» که خداوند متعال به حضرت پیامبر اکرم (ص) در شب معراج خطاب کرده است. در این گزارش داستان‌ها و گفته‌هایی از بزرگان صوفیه نیز نقل می‌شود. نام نویسنده در رساله نیامده است و انتساب آن به سید علی همدانی (-۷۸۶ق) و عزیز نسفی (-۶۴۹ق) قائل دارد. سید محمود انواری معتقد است: «سبک نگارش آن با نوشته‌های همدانی یکسان نیست و در انتساب آن به وی تردید داریم مگر اینکه خیال کنیم این رساله تنها برای اظهار و اثبات تشیع خود نگاشته است.». دکتر ریاض در احوال و آثار همدانی آن را ضمن کتاب‌هایی که نادرست به همدانی نسبت داده‌اند آورده و می‌گوید بهتر همین است که از نسفی باشد. دکتر نجیب مایل هروی مصرانه از همدانی دانسته و او را دارای دو هویت عرفانی می‌داند و می‌گوید قبل از اینکه پیرو عرفان ابن‌عربی باشد دارای عرفانی ما بین مسجد و خانقاه بود و زبان نوشتاری روان و مردم فهم داشت و در ضمن از اشعار عطار نیشابوری بسیار استفاده می‌کرد و حتی به تلخیص اشعار او پرداخت. این دو ویژگی در متن «اسرار الوحی» محسوس است. در حالی که عرفان عزیز نسفی خانقاهی مطلق است و تکیه کلامش «ای عزیز» می‌باشد در صورتی که این لفظ ابداً در این رساله به‌کار نرفته است و نوع نگارش آن مربوط به قرن هشتم و نهم است نه هفتم. پس باید از همدانی باشد نه نسفی.

آغاز: بسمله، عن جعفر بن محمد الصادق، عن ابیه محمد الباقر، عن ابیه ... روایت میکند آن مفخر سادات و منبع سعادات، دریای نبوت ثمره شجره فتوت قدوه اهل حقایق بر اقران خود سابق امام جعفر صادق ... این بیان اسراریست که در شب اسرا صدر انبیاء ... یا احمد وجبت محبتی للمتجانس فی و وجبت محبتی للمتواصلین فی و وجبت محبتی للمتقاطعین

انجام: استوار داشت وعده حق بهرچیزی، و بی‌نیاز بودن بحق از هر چیزی، و باز داشتن بحق در هرچیزی. و الحمد لله شکرا و الصلوة و السلام علی سید الوری و اولاده و احفاده و ذریاته و ازواجه و آله و اصحابه ائمة الهدی و ازنة التقی و اهل الرضا.

چاپ: در مجموعه نسخه‌های خطی فارسی (مشهد، آستان قدس رضوی)، دفتر پنجم، ص ۵ - ۵۵

[فهرستواره منزوی ۷۴/۷ (۸ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۱۰۳۰/۲: نشانی ۴ نسخه که بیشتر آنها از نسفی دانسته شده؛ مشترک پاکستان ۱۲۶۲/۳: نشانی ۲ نسخه دیگر؛ نشریه دانشکده ادبیات آذر پادگان، گفتار انواری، ش ۱۲۳ص۳۳۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوذر بن عبدالله سبزواری، تا: ۹۰۷ق، جا: مشهد خراسان؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه میشن سیاه ضربی، ۳۷گ (۱۴پ-۵۰ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۸سم [ف: ۷ - ۲۹۵]

۲. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۲۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: معین بن رفیع الدین منشی شیرازی ادهمی، تا: ۹۰۹ق، جا: دارالسلطنه تبریز؛ جلد: تیماج مشکی مجدول گرهی، ۲۶گ (۲پ-۲۷ر)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر؛ اانجامه: تم کتاب اسرار الوحی علی ید ... معین بن رفیع الدین المنشی الشیرازی الادهمی ... بدار السلطنة تبریز فی سنة تسع و تسعمائة ... صلوات علیه و آله

خط: نسخ و نستعلیق، کا: معین بن رفیع الدین منشی شیرازی ادهنی، تا: ۹۰۹ق، جا: دارالسلطنه تبریز، در زمان گوشه‌گیری در تبریز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی درون سرخ زرکوب، ۶۰ص (۱-۶۰)، ۲۰ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۹ - ۹۹۹]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۷۹/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد تقی بن حسین خاتون آبادی اصفهانی، تا: ۱۰۵۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری سیاه ضربی، ۶۴گ (۲پ-۶۵ر)، متن، اندازه: ۲۱/۱×۳۵/۲سم [ف: ۷ - ۳۶۵]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن محمد تقی خاتون آبادی، تا: ۱۰۸۱ق؛ با یک سرلوح و دو پیشانی، جدول و کمند به زر؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه روغنی گل و بوته زمینه قهوه‌ای، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۴/۷سم [ف: ۷ - ۳۲۱]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۸۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: معزالدین محمد بن سلطان محمد قاری نیریزی، تا: ۱۰۸۵ق؛ صفحه اول دیوان الحسین (ع)، دارای سرلوح مزدوج مذهب مرصع، دارای کتیبه، مجدول، مذهب؛ واقف: محمد حسام واعظی، ۱۳۹۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: بیرون تیماج ساده و درون تیماج عنابی مزین به شاخه‌های گل زرین، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۷×۱۷سم [ف: ۵ - ۵۵۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۰۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بر یاد جلال حق اگر بنده شوی ×× جز حق همه خلق را فراموش کنی

خط: نستعلیق، کا: محمد فاضل روضه ای، تا: ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی با پوشه مخمل، ۶۰گ (۱پ-۶۰ر)، ۱۲ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۷۲۸]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰/۱-عکسی

آغاز: رساله اسرار وی که جناب زبدة العارفین امیر سید علی همدانی(ق) نوشته اند؛ **انجام:** برابر

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۵۴۱۷ (گنج۶۵۸/۲)؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱۳ص (۲-۱۱۴) [ف: ۲ - ۲۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۴/۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اولیا سه خصلت است استوار داشت وعده حق بهر چیزی و بی نیازی.

بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۳گ (۲۴۵پ-۲۶۷ر)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰ - ۱۱۹]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۱۲/۴

آغاز: برابر

در فهرست بدون نام مؤلف؛ بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی،۶گ(۲۱-۲۶)،اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴-۱۲۸۵]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۶۲/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۳ص (۴۸-۱۱۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۶ - ۱۵۷]

۱۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۶۸/۲

آغاز: سپاس و ستایش بخشنده وجود و زیبنده سجود را که به انوار فیض خویش اسرار وحی بر دل انبیا مکشوف گردانید؛ **انجام:** و دل او تاریک گردانم تا فراموش کند، و حلاوت محبت خویش ویرا نچشانم و برتست سلام و رحمت من.

پرسش‌هایی را که پیامبر (ص) - شب معراج - از حق تعالی نمود و جواب آنها را با عناوین «یا احمد - یا احمد» آورده و ترجمه نموده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی بی مقوا، ۲۸گ (۳۴پ-۶۱ر)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۲۶۴]

● اسرار الوحی / عرفان و تصوف / عربی

asrār-ul-waḥy

بلخی، عثمان بن محمد

balxī, oʻsmān ebn-e mohammad

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳/۷-ف

نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۲۰۲۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۶۱ر-۶۶پ) [فیلمها -ف: ۱ - ۵۱۷]

← اسرار وحی ربانی ≻ اسرار الوحی

● اسرار و خواص حروف و اسماء و اشیاء / علوم غریبه /

عربی
asrār va xavass-e horūf va asmā’ va ašyā’

در چند «باب»: ۱. اسرار و خواص حروف؛ ۲. خواص اسماء الله الحسنی؛ ۳. خواص بعضی آیات قرآنی؛ ۴. استخراج جواهر معان فضه و ذهب؛ ۵. حکمت و خواص نباتات و اشجار و ... . دارای جدول‌های مختلف.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۷۲

آغاز: ط P ط من کتبه فی کاغذ ازرق بمداد احمر مائة الف مرة و القمر بمنزلة الطرفه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: فاقد جلد، ۹۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۵۰]

● **اسرار و فلسفه نماز** / فلسفه احکام / فارسی

asrār va falsafe-ye namāz

حسینی علوی، محمد بن احمد، ق۱۱ قمری

hoseynī a‘lavī, mohammad ebn-e ahmad (- 17c)

اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۲/۳

آغاز: بعد از حمد و ستایش پروردگاری که اقبال بالکلیه بوی موجب خلاصی از الام است و اشتغال نفس بطاعتش سبب رهائی از رهائی از نیران و صلاة بر مبین طاعات و رابط سالکان؛ **انجام:** و أكل مال اليتيم ظلماً و قذف المحصنة إذا ما اتفق املاؤه على العجلة من وصف دين الأمانة وسائلى شرح ذلك و تفسيره إذا سهل الله عزوجل لى العود من مقصدى إلى نيشابور إن شاءالله.

کاتب = مؤلف، تا: ۲۷ رمضان ۷۸ [اگر کاتب مؤلف باشد، ۱۰۷۸]؛ ۳۳ص (۳۴۷-۳۷۹)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۸]

● **اسرار الولایه** / شعر / فارسی

asrār-ol velāya

؟میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبد النبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abd-on-nabī (1798 - 1870)

تاریخ تالیف: ۱۲۶۰ق؛ محل تألیف: هرات

مثنوی است عرفانی و در انتها آمیخته به نثر. در آغاز از حدیث ما الحقیقه سخن گفته و سپس در سلوک و دیگر سخنان عرفا، آنگاه سر ولایت علی و غزوات او. در بیشتر منابع این رساله ناشناس آمده و فقط در نسخه شاهچراغ آن را از میرزا بابا شیرازی دانسته است.

آغاز: این شنیدستی که شه مولی علی ×× سر خود با چه بگفت از پر دلی / آمد از چه نی برون و آه گفت ×× سر حق را از دم الله گفت

انجام: محبت جو محبت جو محبت ×× که یابی از محبت بس فتوت

چاپ: تبریز، ۱۳۲۳ خ، سنگی، ۵۱۲ص؛ بی ناشر، بدون تاریخ، خشتی، ۴۳۹ص (صص۱-۴۳۹) در متن و هامش

[فهرستواره منزوی ۱۵۱/۱۰؛ دنا ۷۹۵/۱؛ مشار فارسی ۱: ۳۰۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۵۸/۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس، نام مؤلف به استناد نسخه شاهچراغ تعیین شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: آمحیی، تا: ۲۷ ربیع الثانی۱۳۰۴ق؛ کاغذ: فرنگی فلفل نمکی، جلد: میشن قهوه‌ای مجدول، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۳سم [ف: ۸ - ۱۰۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق [رایانه]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۱/۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس نام مؤلف به استناد نسخه شاهچراغ تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۳۱۶گ (۲پ-۳۱۷پ)، ۱۴ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۷۰۵]

۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۲۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با تیماج سرخ، ۲۵۲گ، ۵۰۰ص، ابعاد متن: (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۳۲۰]

● **اسرار الولایة** / کلام و اعتقادات / فارسی

asrār-ol velāya

بهبهانی، عبدالله بن محمد، - ۱۳۲۵ قمری

behbahānī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 1907)

از مؤلف سؤال می‌شود که طبق دستور روایت شده، احادیثی که مخالف قرآن است باید به دیوار کوبید، روایت‌هایی داریم که ظاهر آنها با ظاهر قرآن سازگار نیست تکلیف ما نسبت به اینها چیست؟ در این پاسخ مراتب ولایت ائمه (ع) چنانچه در آیات و روایات آمده است، تکرار می‌شود و می‌خواهد آنها را به معنی درستی توجیه کند.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... یکی از اخلاء عظام و اجلاء فخام و فضلاء گرام از این حقیر فقیر ایراد فرمود

[فهرستواره منزوی ۸۹/۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۸/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ پیش نویس وی است و خط‌خوردگی و اضافه دارد؛ جلد: تیماج مقوایی، ۱۴۷گ (۴۹ر–۱۹۵پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۸۴]

● **اسرار ولایت** / عرفان و تصوف / فارسی

asrār-e velāyat

علی بن علی اصغر

ʻalī ebn-e ʻalī asqar

گفتاری است عرفانی، نگارنده پس از نوشتن مقدمه‌ای، از نام خود و سبب نگارش رساله سخن می گوید.

آغاز: بسمله، لالی حمد و ثنا سزاوار خالق یکتاییست و گوهر شکر و سپاس بر آن داور لایقاس (درصفحه دوازدهم) اما بعد چنین گوید حقی فقیر ... علی بن علی اصغر که شبی با دوستان راستان هم داستان

انجام: و نبوت خاصه تعلق به پیغمبر ما دارد هیچکس را در و نصیبی ندارد و علاوه از این ولایت مطلقه دارد که عبارت از روح الله باشد

[دنا ۷۹۵/۱؛ فهرستواره منزوی ۷۵/۷]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴گ (۱۱پ–۲۴پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۵) [ف: ۱۵ - ۲۴۱]

● **اسرار الهدایة** / تاریخ / فارسی

asrār-ol hedāya

در علائم ظهور حضرت حجة بن الحسن (ع) و وقایعی که بعد از ظهور به وقوع پیوندد و با عناوین «هدایه – هدایه». نام رساله در پایان آمده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۹۶

آغاز: در ذکر علامات قائم علیه سلام الله الملک الدائم روایتست بسند صحیح که روزی امام المتقین و یعسوب الدین و امیر المومنین علیه سلام الله الملک المبین؛ **انجام:** پس قصه را به هشام عرض و اعلام کردیم فرمود که چاه را باز به همان خاک که ازو بیرون آمده بود پر نمایند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۳۵ق؛ مهر: «عبده محمد علی» (مربع)؛ جلد: تیماج زرشکی بدون مقوا، ۶۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [محدث ارموی مخ: -]

● **اسرار هزار رساله** / فارسی

asrār-e hezār resāle

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۴-۴۷۵۴-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۳ - ۱۰۲]

● **اسرار الیقین فی مقامات العارفین** / عرفان و تصوف / عربی

asrār-ul-yaqīn fī maqāmāt-il-ʻārifīn

حویزی، نعمت الله بن احمد

hovayzī, neʻmat-ol-lāh ebn-e ahmad

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۸۶/۲

آغاز: بسمله، اللهم اجعلنا ممن یطیر بجناح العرفان الی عالم اللاهوت؛ **انجام:** و یتضح لک نطاق الکلام من غیر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «وقف لطف الله»، «الهی بحق نبی و ولی، ببخشا گناه محمد ولی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۳۸ص(۹۳–۱۳۰)، ۹ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۰۲]

● **اسرار الیقین محمد شاهی** / کلام و اعتقادات / فارسی

asrār-ol-yaqīn-e mohammad šāhī

بروجردی طهرانی، محمد حسین، ق۱۳ قمری

borūjerdī tehrānī, mohammad hoseyn (- 19c)

اهدا به: محمدشاه قاجار

تاریخ تالیف: ۱۲۶۳ق

در بیان معنی نبوت و وصایت و ولایت، به‌درخواست عده ای از مؤمنین. در مقدمه آن گفته است که دو کتاب دیگر در اعتقادات تالیف کرده است. مؤلف فهرست مطالب و مقاصد آن را پیش از مقدمه کتاب آورده است، در یک «مقدمه» و سه «مطلب»: ۱. بیان فرق بین نبی و رسول؛ ۲. بیان آن‌که آیا ولایت مقدم باشد یا نبوت؛ ۳. بیان آن‌که آیا از چه اوصیاء گذشته را انبیاء خوانیم و اوصیاء این امت را انبیاء نخوانیم.

آغاز: الحمد لولی النعمة و الصلوة علی نبی الرحمة و علی عترته هداة الامه ... و بعد چنین گوید تراب اقدام مؤمنین محمد حسین بروجردی حشره الله مع موالیه المعصومین که چون بعضی از خلصین (کذا؟) مؤمنین سؤال نمودند از معنای نبی و فرق آن بارسول و از نسبت نبی باولی که آیا فضل نبوت راست

انجام: فانتظر فرجک و لشیعتک المؤمنین فاذا انکسفت الشمس فارفع بصرک الی السماء و انظر ما فعل الله عزوجل بالمجرمین فقد فسرت لک جملا مجملا و صلی الله علی محمد و آله الاخیار هذه تمام الخبر الذی اردت ان اجعله خاتمة الکتاب و قد اوردته و اما شرحه فارجو الله ان ساعدنی الزمان ان اکتب علیه شرحا مفصلا و قد حصل الفراغ فی لیلة الاربعا من العشر الاول الجمادیین اولهما و من سنة ثلاث و سنین و مأتین بعد الالف.

[نسخه‌های منزوی ۸۷۷؛ اعلام الشیعه (الکرام البررة) :۳۶۷؛ فهرستواره منزوی

۸۹/۹ و ۷۵/۷ (۱ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۷۵
آغاز و انجام:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی زرد رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۲۱۴ص، ۱۴ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۳۰]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۵۶/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه و فرنگی آهار مهره، ۸۲گ (۴۸پ-۱۲۹)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ - ۴۵]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۸ط
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: روغنی گل و بوته دار، ۲۲۹ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۴/۳ - ۳۲]

● **الاسراف** / فقه / عربی
al-isrāf
بروجردی، منیرالدین بن علی، ۱۲۶۹ - ۱۳۴۲ قمری
borūjerdī, monīr-od-dīn ebn-e ʻalī (1853 - 1924)

اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۳۴/۵
آغاز: و بعد یقول الراجی الی عفو ربه الغنی منیرالدین بن علی عاملهما الله بلطفه الخفی و الجلی هذه رسالة فی باب الاسراف و هی مسالة شهیرة فی الفتوی عامة فی البلوی؛ **انجام:** السابع: هل یجوز الاسراف فیما اذا کان اصلاح البدن متوقفا علیه بحیث لم یقدم علی ذلک لیصیر مورداً للهلاک.
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۵گ (۶۴پ-۷۸پ) [سه کتابخانه اصفهان - ف: ۱۱۶]

● **الاسرائیلیة الدامغة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-isrā'īlīyyat-ud-dāmiġa
ردی است بر اهل یهود و در آن با استناد به قرآن و بعضی از روایات کتب آسمانی، سعی در اثبات نسخ دین یهود و حقانیت مذهب دروز دارد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۴
آغاز: توکلت علی مولانا الحاکم وحده و توسلت الیه بقائم الحق عبده من العبد الخاضع الذلیل و المملوک لقائم الحق شطنیل
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۰ص (۵۳-۷۲) [عکسی ف: ۴ - ۴۰۸]

● **الاسرب = کتاب الاسرب** / کیمیا / عربی
al-usrub = k.-ul-usrub
جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān (739 - 814)
آغاز: و قد نسبنا کتابنا هذا من هذه الکتب السبعة الی الاسرب عافاک الله منسوب الی زحل
انجام: و یکون منه المرتک و هو المردار سنج و صفته اخوته فی المنافع و المضار و لو ذهبنا نشرح منافعها و مضارها لازداد ذلک کتابا کبیراً و السلام علی من اتبع الهدی
[الذریعه ۲۶۴/۱۷؛ زرکلی ۱۰۳/۲]
شرح و حواشی:
۱- الاسرب (ترجمه)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۷/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۴۰پ-۴۷پ)[ف:۱-۱۸]
۲. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۳۷۷/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۹۴۴]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱/۱۲۶۱۹/۱
آغاز: الحمدلله علی جزیل نعمه. و اعوذ من حلول نقمه بما یستحق و ان کنا معترفین بالتقصیر فی جمیع شکره و ان کان لنا علی فضله و عفوه؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز مجدول، ۸گ (۱پ-۸ر)، ۱۶ سطر [ف: ۳۶ - ۱۷۷]
٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۹/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۴۶۲]

● **الاسرب (ترجمه)** / کیمیا / فارسی
al-usrub (t.)
وابسته به: الاسرب = کتاب الاسرب؛ جابر بن حیان (۱۲۰-۱۹۸)
ترجمه «کتاب الاسرب» جابر بن حیان صوفی است که یکی از هفت رساله در صنعت (کیمیا) می‌باشد منسوب به کواکب سبعه و این جزء منسوب به زحل است.
[فهرستواره منزوی ۳۹۴۷/۵؛ الذریعه ۲۶۴/۱۷ «کتاب الاسرب»]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۱۶/۵
آغاز: الحمدلله علی جزیل نعمه و نعوذ بالله من حلول نقمه ... بدرستی که نسبت کردیم ما این کتاب را از میان کتبها؛ **انجام:** و اگر در این باب تقصیری باشد بر قدر اختلاف امتحین باشد.
بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق، جا: تهران؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۸۶پ-۸۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۳۲۱]

● **الاسرب** / کیمیا / عربی

al-usrub

جلدکی، علی بن ایدمر، - ۷۶۲ قمری

jeldakī, 'alī ebn-e aydamor (- 1361)

رساله اسرب در شش «فصل» است معدنی است مایع، سنگین، سردکه موجب فلج شود. یک قطعه هفت بیتی با قافیه عین از کتاب «الشذور» درباره آن آورده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۸۷/۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی یسر علینا کلما نطلب و بین لنا الصواب ... و بعد فهذا ما وعدناک ... کتاب الاسرب الذی هو من جمله کتبنا السبعه. فصل اعلم؛ **انجام:** بموجبه ترشد انشاء الله و به اکملنا کتاب الاسرب من حجله الکتب السبعه

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی نخودی، جلد: تیماج یک‌لا، ۳گ (۴۹ر-۵۱پ)، ۲۰ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۷×۱۹/۲سم [ف: ۱۷ - ۱۳۵]

● **اسرة الكف (رساله)** / علوم غریبه / عربی

usrat-ul-kaff (r.)

در دو «قسم» است: القسم الاول فی طبیعة خطوط الید و اسبابها، دارای ۲۸ «فصل»: ۱. تقسیم الید، ... ۲۸. الخطوط المصورة المختصرة؛ القسم الثانی تفسیر الفراسة و الاحکام الممکن حصولها من اسرة الکف، دارای ۴۲ «فصل»: ۱. القاعدة المطردة، ... ۴۲. فی هذا الشکل.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۹۴/۱

آغاز: بسمله، الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد فان هذا العلم غیر مقبول عند اهل زماننا بل متروک مردود؛ **انجام:** فاستر عین الغلط بعین العفو و السلام بهذا یکون الختام و الحمدلله علی الدوام

خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: پسته‌ای استانبولی، جلد: میشن سبز، ۸۲ص (۱-۸۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۶-۲۸۲]

● **اسس الاصول** / اصول فقه / عربی

usus-ul usūl

کرمانی، محمد بن غلامرضا، ۱۲۹۲؟ - ۱۳۵۱ ؟ قمری

kermānī, mohammad ebn-e qolām rezā (1875 - 1933)

کتاب مشتمل بر مباحث الفاظ می‌باشد و مؤلف رنج فراوان در تألیف آن برده و تمام آن را از حروف مهمله ترکیب نموده و مشهور به «اصول بی نقطه» گردیده است. در حدود ۱۶۵۰ بیت کتابت دارد. مؤلف خود بر این کتاب شرح و حاشیه‌ای نوشته و نسخه چاپی شامل آنها است.

چاپ: به همت مرحوم مشیرالسلطنه، تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۹ق.، خشتی (وزیری کوچک)، ۲۴۷ص

[الذریعة ۵۷/۲؛ مشار عربی، ص ۵۲]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۰۸

آغاز: اول الکلام اسمه الملک العلام احمده حمد حمد لمدحه مدح مدح

خط: نسخ خوب، کا: علی بن حسین طهرانی، تا: یک‌شنبه ۶ شوال ۱۳۱۸ق، جا: مدرسه ناصریه؛ در حضور مؤلف کتابت آن به اتمام رسیده است، دارای تعلیقاتی که خود مصنف بر این کتاب نوشته، ظاهراً این نسخه را مخصوص این کتابخانه نوشته و خود مؤلف تقدیم کرده است؛ واقف: مؤلف (ظاهراً)؛ کاغذ: ترمه مجدول، جلد: روغنی گل و بوته مذهب ظریف، صفحه اول مذهب؛ ۱۳۷ص، ۹ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۵۵۷]

● **اسطر غیبیه** / عرفان و تصوف / فارسی

astor-e qeybīye

بیدوازی، محمد بن شیخ علی، ق۹ قمری

bīdvāzī, mohammad ebn-e šeyx 'alī (- 15c)

تاریخ تالیف: ذیقعده ۸۷۵ق

مولف مدعی مکاشفه‌ای است که حضرت پیامبر اکرم (ص) را دیده که نوری درخشان حضرت را فرا گرفته و نود و نه نام الهی بر اعضا و جوارح وی نوشته شده و تلؤلؤ می‌کند. این حال را نگاشته و به مشهد مقدس به محضر امیر شهاب الحق عبدالله فرستاده است. وی اذن فرمود تا تألیفی پیرامون اسماء حسنی الهی نماید. در مکاشفه‌ای دیگر به تاریخ ۶ شوال ۸۷۱ق ترتیب دوایری مخصوص که در آنها نام‌ها نوشته شده بود به او نشان داده شده و این کتاب را بر آن پایه تألیف کرده است. کتاب در شرح اسماء حسنی به روش صوفیان و با انشایی ادیبانه و تضمین اشعار و رباعیاتی از مؤلف با تخلص «رشید» نگاشته شده است. نام کتاب از عبارتی در پایان نسخه گرفته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۷

آغاز: الحمد لله الذی دور علی دورة دوار القلوب بدواره العنایة دوایر المدارات بلا دارات؛ **انجام:** رشید از کمل انسان فتوح دائمی بادا کزین ره رستگاری یافت هر درمانده عاطل

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر رجب ۸۸۶ق؛ روی برگ اول چند شعر و یادداشت؛تملک:ملا شمس الدین به‌تاریخ۱۱۵۱؛جلد:تیماج نیلی ضربی، ۸۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۷-۱۷۳]

← الاسطرلاب ≻ البرهان فی کیفیة تسطیح الکری

← اسطرلاب ≻ سی و دو باب

← اسطرلاب ≻ بیست باب در معرفت اسطرلاب

← اسطرلاب ≻ نجوم علمی و عملی

← اسطرلاب ≻ معرفت اسطرلاب

← اسطرلاب > ربع صائب
← اسطرلاب > آلات اسطرلاب
← اسطرلاب > ارشاد در علم اسطرلاب
← اسطرلاب > لباب در دانستن اسطرلاب
← اسطرلاب > صنعت اسطرلاب
← اسطرلاب > میزان الصنایع
← اسطرلاب > حلقه کریمیه
← اسطرلاب > العمل بالاسطرلاب
← اسطرلاب > قبله نما
← اسطرلاب > بیست باب در اسطرلاب

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb

ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد، ۱۷۲ - ۲۷۲ قمری
abū-ma'šar-e falakī, ja'far ebn-e mohammad (789 - 886)

مسائل ابومعشر البلخی در اسطرلاب، در چهارده «فصل» کوتاه.
آغاز: هذا جزء فیه معرفة العمل بالاسطرلاب لابی معشر ... اقول ما یحتاج الیه فی علم الاسطرلاب معرفة العضادة ثم معرفة الاجزاء الارتفاع ثم معرفة الحجرة
انجام: ثم انظر علی کم وقعت درجة الشمس من الساعات فما بقی تلک الساعة تطلع الفجر.
[دنا ۷۹۶/۱؛ استوری ۳۹:۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۹۲/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۱ ذیحجه ۸۴۴ق؛ مصحح؛ برخی از برگ‌ها افتادگی دارد که جای آنها کاغذ سفید گذاشته‌اند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار ضربی عطف ترمیمی، ۴گ (۱۵۱ر-۱۵۴پ)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۰ - ۷۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۴۷/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان کان فی البئر ماء فهو طول عمق البئر الی وجه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق، جلد: تیماج قرمز، ۱۰گ (۱۴۸پ-۱۵۷پ) [ف: ۲۲ - ۲۸۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۸۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن قهوه‌ای تازه، ۸گ (۸پ-۱۵پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۶-۳۸۸]

● **الاسطرلاب = العمل بالاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb = al-'amal bi-l-usṭurlāb

صوفی، عبدالرحمن بن عمر، ۲۹۱ - ۳۷۶ قمری
ṣūfī, 'abd-or-rahmān ebn-e 'omar (905 - 987)

آن را به‌درخواست یکی از فضلا در ۳۸۶ و در برخی نسخه‌ها ۳۹۸ «باب» نگاشته است. اسطرلابی به فارسی نیز به صوفی منسوب گشته که ظاهراً ترجمه و انتخابی است از کتاب او.
آغاز: رسالة عبدالرحمن بن ... فی العمل بالاسطرلاب. ادام الله لک العز و السعادة و النیل و السیادة ... سألتنی ایها السید النجیب ... اظهار ما فی هذه الآلة الشریفة المعروفة بذات الصفائح
انجام: فلیکمل الکتاب فی هذا الموضع و بالله التوفیق. و هو حسبنا و نعم الوکیل. و الحمدلله اولاً و آخراً
چاپ: در حیدر آباد هند
[دنا ۷۹۶/۱ (۶ نسخه)؛ زرکلی ۳۱۹/۳؛ کاراتای III/۷۵۰؛ بروکلمان ۲۱۸/۴؛ الذریعه ۲۰۳:۱۱ و ۹۷:۱۵؛ گور کیس عواد (الاسطرلاب و ما الف فیه فی العصور الاسلامیه): ۱۶۲؛ مکتبة امیر المومنین ۱۱۱/۱]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۹/۱-عکسی
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۲۰۸۴؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱۲۱گ (گ ۲-۱۲۲) [ف: ۲ - ۱۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمود بن محمد نصیر خادم، تا: ۱۰۰۴ق، جا: مکه، کوه ابوقبیس؛ تملک: احمد بن علی نقی با مهر «یاتی من بعدی اسمه احمد» (بیضی)، فرزندش محمد حسین که بالارث مالک صادر شده مورخ ۱۲۵۷ با مهر «محمد حسین بن احمد»؛ کاغذ: هندی شکری رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۶ص، قطع: خشتی [ف: ۱۰ - ۱۹۰۴]

۳. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۶۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ رمضان ۱۰۹۹ق؛ مصحح، مقابله شده، روی برگ اول امضای محمد بن رضی؛ تملک محمد زین الدین، فخر الدین بن جمال الدین طباطبائی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۲۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱ - ۲۱۸]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ مقوایی ضربی، ۲۱۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم[ف:۳-۱۲۹]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۲۸ق، جا: اردبیل؛ ۸۸گ (۱۵۱پ-۲۳۸پ)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶/۵) [ف: ۱ - ۱۷۸]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۱۹۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۲۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۶۲
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ مجدول، مذهب، دارای سرلوح مزدوج مرصع مذهب ممتاز؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: تیماج ماشی فرنگی ضربی زرکوب، ۱۷۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱۰ - ۵۴]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

صوفی، عبدالرحمن بن عمر، ۲۹۱ - ۳۷۶ قمری

sūfī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ‘omar (905 - 987)

در این رساله از اسطرلاب گفتگو نموده است، در ۴۶ «فصل». محتملاً ترجمه و انتخابی از اسطرلاب عربی اوست.

آغاز: بسمله. سپاس ایزد تعالی را که آفریننده بندگان است و دارنده زمین و آسمان است ... چنین گوید عبدالرحمن بن عمر المعروف بابی الحسین الصوفی رحمة الله علیه چون دیدم که همه کس را بدین علم رغبت است و شناختن اسطرلابرا هر کسی خواستارند.

انجام: سی و هفت درجه از دست راست برود آنجا که شرقی عضاده بود و قبله بود. و الله اعلم.

[دنا ۷۹۶/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۰۰/۴؛ هدیة العارفین ۵۱۴/۱؛ الذریعه ۷۰/۱۱؛ ریاضی دانان ایرانی ۱۰۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: باقیجان محمد فولاد کاتب بخاری، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۲۲گ (۹۱پ-۱۱۲پ). [ف: ۴ - ۸۲۹]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb

ابن صفار، احمد بن عبدالله، - ۴۲۶ قمری

ebn-e saffār, ahmad ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1036)

پنجاه «باب» کوتاه است در قواعد اسطرلاب و هیئت و نجوم از برای شناختن کواکب و ارتفاع آنها و ایام نحس و نیکو و جز اینها از قواعد فلکی.

آغاز: باب فی ذکر آلات الاسطرلاب و الاسماء الواقعة علیها أول ذلک الحلقة و تسمی العلاقة

[دنا ۷۹۶/۱؛ فهرس الخزانة العلمیة الصبیحیة بسلا (در شهر رباط مغرب) ۴۹۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه صورة الدائرة الموضوعة لذلك فافهمه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰؛ مصحح؛ امضای آیة الله مرعشی نجفی در آغاز نسخه؛ کاغذ: فرنگی، ۱۷گ (۳۷-۵۳)، ۲۱ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: ۳۴ - ۷۳۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶۳/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مما ذکر تعرف کم یمر بتاریخ مولد المسیح من قبل تاریخ الهجرة، و هذه حوزة الدائرة

نام مؤلف به‌استناد فهرست مرعشی (۷۳۰/۳۴) تکمیل گردید؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: ۴ محرم ۱۲۰۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۷۰پ-۸۶پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۷۱]

● **الاسطرلاب = صنعة الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb = ṣan‘at-ul usṭurlāb

ابوریحان بیرونی، محمد بن احمد، ۳۶۲ - ۴۴۰ قمری

abū-reyhān-e bīrūnī, mohammad ebn-e ahmad (974 - 1049)

در فهرست نگاشته‌های او به این چند رساله در باب اسطرلاب برمی‌خوریم: ۱. فی استیعاب الوجوه الممکنة فی صنعة الاصطرلاب؛ ۲. فی تسهیل التصحیح الاصطرلابی و العمل مرکباته من الشمالی و الجنوبی؛ ۳. فی استعمال الاصطرلاب الکری؛ ۴. الاسطرلاب.

آغاز: مقالة ابی الریحان محمد بن محمد البیرونی فی صنعة الاسطرلاب. اذا اردنا ذلك نتخذ دائرة مدار رأس الجدی دایرة علیها ا.ب.ج.د

انجام: و هذا صورته. تم ما وجد من عنل الاسطرلاب لابی الریحان. و الحمد لله.

[ذریعه ۷۰/۱۱ «رسالة فی الا سطراب»]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۶۹/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵۵۷؛ خریداری شده از کتابخانه شیخ علی علومی یزد (شماره ۶۴، معرفی شده در نشریه ۴: ۴۴۸)؛ مهر: «وقف مزار حضرت مخدوم العلماء المحققین مولانا شرف الملة و الدین علی الیزدی ...»؛ تملك: علی بن محمود بن علی متطبب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با لولا، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۵)، قطع: ربعی، ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۴/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: همان نسخه بالا، ۷گ (۱-۷) [ف: ۲ - ۲۳]

● **الاسطرلاب = معرفة الاسطرلاب = علم الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb = ma‘rifat-ul usṭurlāb = ‘ilm-ul usṭurlāb

ابوریحان بیرونی، محمد بن احمد، ۳۶۲ - ۴۴۰ قمری

abū-reyhān-e bīrūnī, mohammad ebn-e ahmad (974 - 1049)

رساله‌ای است در اسطرلاب دارای شصت و هفت «باب» که مؤلف به درخواست بعضی از دوستداران این علم نوشته تا از

سایر تألیفاتی که در این باره شده بی نیاز گردند. فهرست ابواب در آغاز کتاب ذکر شده است. در دیباچه، نمایه ۶۷ «باب» آن آمده است.

آغاز: بسمله. حسبی الله و نعم الوکیل و علیه توکلت و الیه انیب قال الاسطرلاب اشرف الآلات المستعملة فی صناعة النجوم و مخصوص من بینها بخفة المونة فی الثقل و الاستعمال مع سرعة الایقان

انجام: ثم اعمل سایر الاعمال علی حسب ما تقدم حذو القذة بالقذة و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

[کتاب شناسی ابوریحان از احمد سعید خان ترجمه عبدالحی حبیبی ص ۵۶۰ و ۹۴ و ۱۰۱؛ بروکلمان ذیل ۸۷۳/۱ ش ۵۶؛ الذریعة ۳۶/۱؛ الاسطرلاب گورگیس عواد: ۱۵۷]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد بن خالد، تا: ربیع الثانی۷۹۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۶۰گ (۱پ-۶۰پ)، ۱۱ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۲۸۲]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک به پایان ربیع الثانی۷۹۱ق؛ کاغذ: فرنگی ضخیم، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۷۴گ (۲پ-۷۵پ)، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۲۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مؤمن موسوی قمی، تا: ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه ترمه مقوایی گرد آن تیماج مشکی، ۴۳گ (۱۳پ-۵۵ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۸ - ۵۸۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۵۵/۱-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا[ف: ۲ - ۲۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۶

آغاز و انجام: برابر

در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: ایرانی برنگ آبی، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۰۵ص، ۱۷ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴ - ۲۲۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره و مجدول، جلد: پارچه‌ای، ۲۴گ، اندازه: ۱۷/۷×۲۲/۷سم [ف: ۸ - ۳۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۱-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۶۰]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۳/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فذلک - العرض مستور لهما اخیراً انشاء الله

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی لولادار روکش تیماج زرد ضربی، ۱۳ص (۶۶-۷۸)، ۴۱ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۸۳]

● الاسطرلاب = اربعة فصول / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb = arba'at-u fuṣūl

کوشیار بن لبان، - ۴۹۵ ؟ قمری

kūšyār ebn-e labān (- 1102)

دارای «مقدمه» و چهار «فصل» :۱. ابواب یحتاج الیها عملا و استعمالا دائما، در ۲۴ باب؛ ۲. ابواب یحتاج الیها عملا من دون الاستعمال الا فی قلیل من الامور، در ۱۲ باب؛ ۳. معرفة امتحان الالات و الدوائر و الخطوط المرسومة فی الاسطرلاب و صحتها، در ۱۲ باب؛ ۴. صنعة الاسطرلاب.

آغاز: بسمله، حمدله، قال الکیا کوشیار بن لبان بن ماشهر الجیلی (ره) الاسطرلاب کلمة یونانیة واشهر ماقیل فی معناها انها میزان الشمس

انجام: و مبتداء من خط وتد الارض الی منتصف الربع ایضا وذلک ما اردنا ان نبین ونختم الکتاب بهذا الفصل والفصل بهذا الکتاب

[سزگین ۲۴۸/۶؛ بروکلمان ۲۲۲/۱-۲۲۳ تعلیقات چهار مقاله از محمد قزوینی و از دکتر معین چاپ مصحح دکتر معین ۲۶۱-۲۶۴؛ الذریعة ۷۳/۱۱؛ دنا ۷۹۶/۱ (۸ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ترنجی مقوایی، ۲۷گ (۳پ-۲۹ر)، ۲۲ سطر (۴×۱۳/۵)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۱۷۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۲۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، تحریر در متن و حاشیه، مجدول؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی، ۱۳ص (۷-۱۹)، ۲۳ سطر (۱۸/۵×۳۰/۵)، اندازه: ۲۴/۵×۳۴/۳سم [ف: ۸ - ۳۲۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۴۲/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: پسته‌ای و ترمه، جلد: میشن تریاکی لایی، ۱۹گ (۲۵پ-۴۳پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۴۴۶]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۲۰/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی یکون ملتقی الخطین من الجانبین تمت

الرساله بعون الله وحسن توفيقه
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۱۸ق؛ مهر: «عبده المطلب»؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر (۱۲/۵×۶/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۴۶۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف بن محمد حسین طالقانی، تا: شوال ۱۰۵۷ق؛ نوشته شده از روی نسخه مورخ روز سه‌شنبه ۴ ربیع الاول ۴۹۹ نوشته مسعود بن محمد بن علی بن حمزه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۲۳گ (۳پ-۲۵پ)، ۱۶ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸ - ۷۱۷]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۷/۳۲
آغاز: الحمدلله ولی الحمد و أهله و الصلاة علی نبیه محمد و آله؛
انجام: برابر
در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی تفریشی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: چرم سبز، ۷گ (۱۲۳ر-۱۲۹پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [مؤید: ۳ - ۶۳۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ سومین بخش از فصل چهارم ناتمام است؛ جلد: مقوا، ۳۰ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۰ - ۹۰۴]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن یشمی یک لایی مجدول، ۲۳گ (۱۶۹ر-۱۹۱ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶ - ۴۳۰]

● **الاسطرلاب = العمل بالاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb = al-ʻamal bi-l-usṭurlāb

ابن ابی الصلت، امیة بن عبدالعزیز، ۴۶۰ - ۵۲۹ قمری
ebn-e abe-s-salt, omayye ben ʻabd-ol-ʻazīz (1069 - 1135)

در نود باب از الاقتصار او. باب اول ماهیة اسطرلاب (= تعریفات).ابوالصلت در این کتاب، از یحیی بن ابی منصور منجم (زنده در -۲۱۷) یاد می‌کند.
آغاز: بسمله الحمدلله تعالی خیر ما استفتح به و استنجح ببرکته هذ کتاب یتضمن من ابواب العمل بالاسطرلاب ما لابدمنه و لاغنی عنه و لم یورد فیه الا ما کان جمیع عمله او اکثره مما یمکن بهذه الاله و اما ما کان علی خلاف ذلک فلم نشتغل به ... و هو تسعون باباً
انجام: فهو عدد اجزاء التیسیر، و الله اعلم
[گورگیس عواد (الاسطرلاب): ۱۷۲؛ دنا ۷۹۶/۱ (۸ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۴۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالعزیز بن علی بن منذر عامری، تا: قرن ۸، برای خودش؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۸۲گ (۷پ-۸۸ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶ - ۴۲۰]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۳۰/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: حاج محمد بن حاج اسماعیل بن حاج علی «معروف به حاج بکتاش زاده» اکینی، تا: ۱۱۷۳ق؛ مصحح؛ ۱۶گ (۴۱-۵۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۵۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی حسینی رادکانی، تا: ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: مقوای بسیار ضخیم با روکش پارچه قرمز نازک، ۶۵ص (۷۶-۱۴۰)، قطع: وزیری باریک، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۹ - ۴۱۰]

۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۹۳
آغاز: الاخری مسطره دقیقه معسومه فی الطول باحرا نصف قطر الدایره بدور ایضا علی محور کالاولی؛ **انجام:** و فاعله فیما دونها مایکون جاریه علی نظام لایخل به و ترتیب لایتعدله لاسیما انه لیس هناک شیئی یعوقها عن ذلک النظام و یمنعها من ذلک الترتیب و سیتعین لک فی الفنون یستانف القول فیها بعد هذا ما یستکمل به النظر فی هذا الفن ان شاء الله
مقاله اول و مقداری از مقاله دوم را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: چرمی، ۱۰۸ص (۹۷+۱۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۳ - ۱۰۷۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۲۸-ف
نسخه اصل: مدرسه نواب ش ۹۴۱. (فهرست فاضلیه مشهد ص ۲۵۷ ش ۳۰). نود باب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با تاریخ عرض ۱۰۹۴ و ۱۱۰۷ [فیلمها-ف: ۱ - ۲۸۲]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۳۵/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشانه «ص» عبادی الحجازی؛ کاغذ: ترمه متن و حاشیه، جلد: میشن لایی قهوه‌ای سیر، ۴۷گ (۵پ-۵۱پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۸/۷سم [ف: ۶ - ۲۴۱]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۳/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فما خرج فهو ارتفاع عمود الشیء الذی قسمته مشتمل بر نود باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی لولادار روکش تیماج زرد ضربی، ۱۳ص (۶۶-۷۸)، ۴۱ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۸۳]

● **الاسطرلاب = العمل بالاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb = al-ʻamal bi-l-usṭurlāb

اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر، - ۶۶۰ ؟ قمری
asīr-od-dīn-e abharī, mofazzal ebn-e ʻomar (- 1262)
مشتمل بر چهارده «فصل» بسیار کوتاه است در قواعد اسطرلاب.
آغاز:. الفصل الاول فی تعریف الاصطلاحات أم الصفائح هی الصفیحة التی تحیط بها حلقة مقسومة بثلاثمائة و ستین جزءاً.
انجام: و یضربه فی اثنی عشر مما بلغ فهو ارتفاع الشخص و ذلک هو المراد.
[دنا ۷۹۷/۱ (۲ نسخه)]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۰۰/۲
آغاز: الرسالة الثانية فی العمل بالاسطرلاب وفیها اربعة عشر فصلا، الفصل الاول فی تعریف الاصطلاحات؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۱ شوال ۶۶۶ق؛ از روی نسخه‌ای به خط مولف، مصحح، مقابله شده، دارای جداول و دوایر نجومی؛ جلد: تیماج عنابی عطف و لبه مشکی، ۱۹ سطر ی ۷/۵×۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۸۸]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۶۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۴گ (۴۲پ-۴۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۶۴]

● **الاسطرلاب** / هیئت / عربی
al-usṭurlāb
مراکشی، حسن بن علی، - ۶۶۰ قمری
marākešī, hasan ebn-e ʻalī (- 1262)
[دنا ۷۹۷/۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۰۴۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۸]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb
مزی، محمد بن احمد، ۶۹۰ - ۷۵۰ قمری
mezzī, mohammad ebn-e ahmad (1292 - 1350)
در ده «فصل» و «خاتمه»: ۱. الاسطرلاب؛ ۲. معرفة اخذ الارتفاع؛ ۳. معرفة کل واحد من الظلین؛ ۴. معرفة المیل و البعد؛ ۵. معرفة قوس النهار؛ ۶. معرفة الدائر من الفلک؛ ۷. معرفة مطالع البروج؛ ۸. السمت لکل ارتفاع؛ ۹. معرفة طلوع الکواکب؛ ۱۰. العمل بالافاقیة؛ الخاتمة: فی اعمال المساحة.
آغاز: الحمدلله الکریم الوهاب الرحیم التواب الذی هدی
[دنا ۷۹۷/۱ (۱ نسخه)؛ بروکلمن: الرسالة الاسطرلابیة؛ الفلک و التنجیم ص ۲۳۵-۲۳۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۶۶/۲
آغاز: بسمله و به ثقتی، صلی الله علی سیدنا محمد و آله قال الشیخ الامام العالم ... شمس الدین ابوعبدالله محمد بن احمد بن عبدالرحیم المزی ... الحمدلله الکریم الوهاب الرحیم التواب الذی یهدی من شاء ... (پس از ۸ سطر) اما بعد فانه قد قصدنی بعض الاحوال؛ **انجام:** و فروع کثیرة یستغنی عنها و یفیهم اکثرها من فحوی ما ذکرنا، و لیکن ذلک آخر الرساله، و بالله التوفیق
خط: نسخ، کا: محمد بن یعقوب بن علی بن داود بن عبدالله بن محمد مالکی زبیری، تا: ۷۶۵ق، جا: قاهره و دمشق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن قرمز نو، ۹گ (۱۳پ-۲۱ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۸/۵سم [ف: ۶ - ۳۴۰]

● **الاسطرلاب = بیست باب** / اسطرلاب / فارسی
al-ostorlāb = bīst bāb
عبیدی، عبیدالله بن عبدالکافی، ق۸ قمری
ʻobaydī, ʻobeyd-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-kāfī (- 14c)
مختصری است در معرفت اسطرلاب مشتمل بر «مقدمه» و بیست «باب» و «خاتمه»: باب ۱. در اسامی و خطوط؛ باب ۲. معرفت ظل از ارتفاع؛ ...
آغاز: بسمله رسالة فی معرفة الاسطرلاب من ... حمدله وصلاة این مختصری است درمعرفت اسطرلاب مشتمل بر مقدمه و بیست باب و خاتمه. اما در مقدمه دو بحث است در معنی اسطرلاب و بیان احتیاج بدان
انجام: وکسی را که طبع مستقیم وخاطر سلیم بود درین اطلاع یابد برجل اعمال بسیار که دراین مختصر ذکر کرده شد مطلع شود. والله اعلم بالصواب.
[دنا ۷۹۷/۱ (۲ نسخه)؛ مخطوطات الفلک و التنجیم فی المتحف العراقی ص۲۱۵؛ فهرستواره منزوی ۲۶۵۰/۴؛ فهرست اوقاف موصل ۲۵۴/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شب سه‌شنبه ۱۴ ربیع الاول ۷۲۳ق؛ در نسخه حاضر از مؤلف تعبیر به جمله دعایی «استادی و مولای ... دام ظله» کرده که معلوم است که عبیدی استاد کاتب بوده و رساله را در حیات او کتابت کرده است؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۶ص (۳۹۰-۳۹۵)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۸۸]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹/۱-۶/۱۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، در اول نسخه مطالبی به‌نقل از زیج خواجه نصیر در طول و عرض بلاد و پس از اتمام رساله فوایدی در طریق دانستن کوکب کف الخضیب و یادداشتی از ابن غیاث الدین محمد محمدمهدی رضوی در ۱۰۸۵ق؛ ۱۸گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۵۴]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

کاشی، جمشید بن مسعود، - ۸۴۱ ؟ قمری

kāšī, jamšīd ebn-e mas'ūd (- 1438)

رساله‌ای است در یک «مقدمه» و پانزده «فصل»: مقدمه در اجزاء اسطرلاب علاقه؛ فصل ۱. ...؛ ۲. رسم دائره مدار راس الجدی؛ ۳. رسم دائرة البروج بر عنکبوت؛ ۴. قسمت دایره؛ ۵. شطایاء کواکب؛ ۶. حرق عنکبوت؛ ۷. رسم دایره؛ ۸. رسم دوایر مقنطرات؛ ۹. رسم دوایر ساعات؛ ۱۰. رسم دوایر سموت؛ ۱۱. اعمال ظهر اسطرلاب؛ ۱۲. ترکیب؛ ۱۳. عمل اسطرلاب جنوبی؛ ۱۴. رسم خطوط ساعات؛ ۱۵. رسم دوایری که از آن معلوم شود.

آغاز: آفرین آفریننده چرخ بر این نظام که علم ساکنان مرکز زمین بر اوضاع و هیئت این بعضی بتخمین و بیشتر بیقین مطلع شود و از آینه مثالی از آن بمقدار

انجام: و اگر جدول ظل اقدام باشد هفت یا چهارده برافزایند و صورت استخراج دایره وقت عصر این است والله اعلم بالصواب

[دنا ۷۹۷/۱ (۲ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۸۰۳/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۱۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: ۱۰۲۰ق؛ به‌دنبال آن سه جدول در دو صفحه و نیم؛ جلد: تیماج یشمی یک‌لا، ۶۱ص (۱-۶۱)، ۱۳ سطر (۹/۲×۱۲/۸)، اندازه: ۱۵/۱×۲۰/۲سم [ف: ۸ - ۳۹۳]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲ صفر ۱۳۰۶ق؛ دارای رموز و اشکال؛ کاغذ: فرنگی خط‌دار و اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۱۶گ، ۱۶ و ۱۷ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۴۶۸]

● **الاسطرلاب = منظومه در معرفت اسطرلاب** / شعر، اسطرلاب / فارسی

al-ostorlāb = mnz. dar ma'refat-e ostorlāb

بخاری، حمید

boxārī, hamīd

منظومه‌ای نزدیک به ۳۲۰ بیت در اختران شمالی و جنوبی، مدارات، انواع اسطرلاب، ارتفاعات، بیرون آوردن طالع سال، بیرون آوردن وقت تحویل سال. تعداد ابیات در نسخه‌ها یکسان نیست.

آغاز: برگشایم زبان به نام خدای ×× خالق ذوالجلال راهنمای / مبدع عرش و ارض و لوح و قلم ×× رازق بی ملال و مثل و ندم

انجام: از حمید بخاری این تعلیم ×× یادگار است در همه اقلیم / هرچه دانست ازین عمل بنهفت ×× این عمل را کسی بنظم نگفت / نظم این علم هرکه می‌خواند ×× عمل و علم هر دو می‌داند / تا همی خلق روزگار بود ×× از من این نسخه یادگار بود

[دنا ۷۹۷/۱ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۷۹۸/۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: کاغذ ختایی، جلد: میشن سبز تازه، ۱۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۱۶/۷سم [ف: ۲ - ۲۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۳

آغاز: نام اصطرلاب / ابتدا از نشان اصطرلاب ×× اصل او را بیان کنم بصواب / اصطر از لفظ مردم یونان ×× به معانی ترازویست بدان.؛ **انجام:** برابر

خط: میان نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۰گ (۶۴ر-۷۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۶ - ۲۴۹]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۶۳/۵

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای جداول نجومی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۱۱۰-۱۲۰)، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۳۲۰]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۷۴/۱۲

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ [ف: ۱ - ۴۸۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۰/۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۲۷۷]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

تبریزی، ابواسحاق بن عبدالله، ق۹ قمری

tabrīzī, ābūeshāq ebn-e 'abd-ol-lāh (- 15c)

اهدا به: شمس الدین محمد بن امیر کبیر ملقب به امیر چقماق

نویسنده پس از شرحی درباره شمس الدوله محمد می‌گوید: «مدتی در آن فکر بودم که کتابی در معرفت اسطرلاب نویسم جامع سه مرتبه: اول: در معرفت ارقام و خطوط اسطرلاب و به‌کار بردش در تحصیل زمان در هر مکان که به‌منزله معرفت رقوم تقویم است؛ دوم: صفت آن که به‌مثابه استخراج تقویم است از زیج و وضع آن؛ سوم: اطلاع بر کیفیت مطابقه آن اوضاع با هیئت افلاک که به مکانت علم رصد و پرداختن زیجات است. از این طبقات سه‌گانه طبقه سوم واجد اکثر مسائل ریاضی و در نهایت غموضت و اشکال است که اغلب دانشوران این فن از پرداختن به آن ضنت کرده‌اند و به‌اشاره گذاشته‌اند ولی من بر آن رفتم که آن را روشن کنم. حاصل کارم این

کتاب شد.»
آغاز: بسمله و به نستعین، آفرین بر آفریننده چرخ برین برین هنجار که علم ساکنان
انجام: و صورت استخراج دائره وقت العصر این است و بعد ازین جدول ظل اصابع
[فهرستواره منزوی ۲۷۹۸/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۷۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای اشکال هندسی دقیق، مجدول، محشی؛ جلد: تیماج دورو، ۲۳گ (۳۱پ-۵۳ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۰ - ۳۱۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۱۷/۲
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد بن محمد باقر مدعوبه سعید، تا: ۱۰۹۵ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۵گ (۷۴-۹۸)، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ - ۷۹۲]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / ترکی

al-usṭurlāb

موقت، مصطفی بن علی، - ۹۷۹ قمری

movaqqet, mostafā ebn-e ʻalī (- 1572)

دارای «مقدمه» و چهل و پنج «باب».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸۴/۲
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل اجل الات الاسطرلاب الموصولة فی جمیع الاوقات و الساعات؛ **انجام:** حمل و دائره افق.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام؛ جلد: تیماج یک‌لا، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۲سم [ف: ۱۰ - ۱۵۰]

● **اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb (r. dar)

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۴/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۱۱؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۹]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb

حرانی، علی بن عیسی

harānī, ʻalī-ye-bn-e ʻīsā

رساله‌ای است در عمل به اسطرلاب و چگونگی استخراج مسائل نجومی با این آلت، در پنجاه و سه «باب» بسیار کوتاه، شامل: تعریف اجزاء الاسطرلاب و اسمائها و وضعها و فوائدها و کیفیة العمل بالاسطرلاب و معرفة البروج الشمالیة و الجنوبیة و خطوط الساعات و مدارات الکواکب و عروضها.
آغاز: الحمدلله العلی شانه القدیم برهانه الازلی سلطانه الذی عجزت العقول عن ادراک کیفیته و صفاته وکلت الألسن عن ذکر بدایاته و نهایاته.
انجام: و لما عدلناه کان الطالع برج الجدی ستة عشر درجة.
چاپ: بیروت، با عنوان اسطرلاب معجم
[الفلك و التنجیم ۷۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۴۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۱۲۳پ-۱۳۶ر) [ف: ۲۲ - ۲۸۱]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

عبدی خوارزمی، یوسف بن محمد

ʻabdī xārazmī, yūsof ebn-e mohammad

رساله‌ای است در اعمال اسطرلاب در سیزده «باب»: ۱. تعریف و خواص اسطرلاب؛ ۲. صنعت اسطرلاب؛ ۳. پیدا کردن افق؛ ۴. پیدا کردن مقنطرات؛ ۵. بیان وضع خطوط ساعات معوج؛ ۶. بیان وضع ساعات مستوی؛ ۷. بیان وضع دوایر سموت؛ ۸. بیان وضع صفحه آفاقی؛ ۹. بیان وضع منطقة البروج در شبکه اسطرلاب؛ ۱۰. بیان وضع شظایای کواکب ثوابت؛ ۱۱. بیان ... حجره که آن را ام نیز گویند؛ ۱۲. بیان وضع ظهر اسطرلاب؛ ۱۳. بیان ساخته عضاده و قطب و فلس و فرس. نسخه ملك را که بدون مؤلف است و سرآغازی مشابه دارد، در فهرستواره منزوی از سید علی جفری (خفری) رومی دانسته است. آغاز این رساله شباهت بسیار با رساله «الاسطرلاب» قاسمعلی قاینی دارد که باید در تطبیق کامل قرار گیرد. همچنین در فهرستواره منزوی (۴: ۲۸۰۰) رساله‌ای با عنوان «رساله در اعمال اسطرلاب» به سید علی جفری (خفری) نسبت داده شده است که آغازی مشابه همین رساله دارد.
آغاز: سپاس و ستایش مر صانع قدیم و قادر حکیم را که زمین و آسمان، بصنایع و بدایع و عجایب و غرایب مصنع اوست ... اما بعد این فقیر ... مدت مدید بود که در طلب آموختن صنعت اسطرلاب سعی بلیغ داشت و استاد مشفق نمی‌یافت.
انجام: قاعده چنانست که اول قطب را از عضاده گذرانند، دوم از حجره، سیوم از صفایح، چهارم از عنکبوت، پنجم از قلس بگذرانند فرس را از قطب بگذرانند و محکم سازند چنانکه از همدیگر حرکات نکنند و نجنبند اینست قواعد صنعت

اسطرلاب.
[نسخه‌های منزوی: ۲۳۰/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۸۰ق؛ دارای اشکال هندسی، مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج سبز ضربی با ترنج گل و بوته؛ ۱۵گ، ۱۳ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۳ - ۳۸۶]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

جوهری همدانی، عبدالله بن محمد
jowharī hamedānī, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad

اهدا به: ابوالمحامد عبدالسلام
برای فرزند خود «ابوالمحامد عبدالسلام»، در ۲۰ «فصل».
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چنین گوید مولانا شیخ امام همام ... قبلة المتصوفه ... تاج الملة و الدین ابو المجد عبدالله بن الشیخ الربانی قدوة السالکین المحققین محمد بن احمد جوهری الهمدانی که چون فرزند ابو حامد عبدالسلام ... در سن پانزده سالگی که عنفوان صبی است ... بر اسرار کتب بسیار مطلع گشته میل کرد به علم اسطرلاب و معرفت آن، واجب شد این مختصر مفید را جمع کردن و آن بیست فصل است
انجام: غایت ارتفاع روز مطلوب بود
[فهرستواره منزوی ۲۸۰۶/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۲۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [ف: ۶ - ۲۳۷]

● **الاسطرلاب = صنعت اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی
al-ostorlāb = san'at-e ostorlāb

حجازی، محمد امین بن میرزا جان، ق۱۱ قمری
hejāzī, mohammad amīn ebn-e mīrzā jān (- 17c)

در یک «مقدمه» و نه «باب» و یک «خاتمه»: ۱. در اعمال؛ ۲. عمل صفایح؛ ۳. کشیدن خط افق و دیگر مقنطرات؛ ۴. کشیدن قوس‌های ساعات متساوی؛ ۵. کشیدن قوس‌های ساعات معوج؛ ۶. کشیدن دوایر سموت؛ ۷. دایره فلك البروج؛ ۸. پیدا کردن مرئی کواکب؛ ۹. فلك البروج؛ خاتمه در امتحان راستی و درستی ام الصفایح و غیره. برخی نسخه‌ها دارای سه «باب»
آغاز: بسمله، حمدله، این چند کلمه ایست که این فقیر حقیر کثیر التقصیر محمد امین النجفی الحجازی ثم القمی از صفحه خاطر درعلم عمل اسطرلاب تحفه مخادیم مشتمل بر مقدمه و چند باب
انجام: فی الفور عضاده را گردانیده از طرفی دیگر ارتفاع گیرند بر همان ارتفاع افتد بی زیادت و نقصان و الاعضاده کژاست یا ثقبه کژ همین کافیست در امتحان اسطرلاب والسلام
[فهرستواره منزوی ۲۸۰۳/۴؛ الذریعه ۷۰/۱۱ «رسالة فی الاسطرلاب»؛ نسخه‌های منزوی ۲۲۹/۱ (۴نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۹/۲۷
در مقدمه معنی اسطرلاب و سه باب (اعمال، عمل صفایح در پنج فصل، عمل عنکبوت در سه فصل) و خاتمه در امتحان راستی و درستی ام و صفایح و شبکه و عضاده و لبنه و جز اینها، نام مؤلف را نخعی آورده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ محرم ۱۰۲۲ق، جا: خراسان؛ در ۳۸۷پ و ۳۸۸ر از اخلاق جلالی است و دعا؛ کاغذ: ترمه، جلد: ابری فرنگی، ۸گ (۳۹۰پ-۳۹۷ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۸سم [ف: ۵ - ۲۰۱]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ محرم ۱۰۴۶ق؛ ۱۱گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ رجب ۱۰۶۸ق؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی، ۱۵گ، ۱۷ سطر (۵×۱۱/۷)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸ - ۳۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱ و اوایل قرن ۱۲؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی، ۴گ، ۲۶ سطر چلیپا (۱۱/۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۱×۲۵/۳سم [ف: ۸ - ۲۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۵۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۴۹]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۶۹/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی یك‌لا، ۸ص (۷۴-۸۱)، ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۲۲۰]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۳/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بر هفت افتد و همچنین در ... انتهی ماوجدته من هذه النسخه
در سه باب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: شب پنج‌شنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۲۴ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی لایه‌ای، ۲۵ سطر (۶/۵×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۳۹۳]

۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۲/۲۴

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ولی محمد طبیب مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، ۱۲ ص (۱۹۹–۲۱۰) [نشریه: ۲ – ۱۰۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: میرزا طاهر مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: حنائی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی زرکوب، ۶ص (۲۴–۲۹)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲/۲۰×۳۳/۱سم [ف: ۱۰ – ۲۴۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۶/۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[ف: ۲ – ۲۲]

● الاسطرلاب / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

قاینی، قاسمعلی، ق۱۱ قمری

qāyenī, qāsem-ʻalī (- 17c)

تاریخ تألیف: ۲۰ محرم ۱۰۷۰ق

دو گزارش از این رساله در دست است یکی رساله‌ای مختصر در بیان معرفت و اصول و قواعد اسطرلاب که به‌گفته مؤلف وی از استادش «محمدحسین بن مولانا شمس الدین محمد باقر یزدی» فرا گرفته است. این رساله در یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه» تنظیم شده است. فهرست باب‌های این رساله به گزارش فهرستواره منزوی (۴: ۲۸۰۲) چنین است: طول و عرض بلد، معرفت ارتفاع، معرفت طالع از ارتفاع، معرفت ارتفاع از طالع، دایره ساعات مستوی، میل آفتاب، مطالع بروج، خانه‌های دوازده‌گانه، ساعات صبح و شفق، معرفت ظل از ارتفاع، طالع سال آینده، معرفت عرض بلد، معرفت طالع وقت، سمت از ارتفاع و ارتفاع از سمت، ارتفاع قطب فلک البروج، تقویم آفتاب، تقویم آفتاب، معرفت بالای اشخاص مرتفع از زمین، معرفت عمل کردن بر صحیفه آفاق، معرفت امتحان اسطرلاب، صفت ستارگان. لازم به ذکر است که در گزارشی که فهرستواره منزوی (۴: ۲۸۰۲) از اسطرلاب قاینی داده است، سرآغاز نقل شده مربوط به رساله «قبله‌نما»ی قاینی است، اما نسخه‌ها همان نسخه‌های «الاسطرلاب» اوست و احتمالاً عناوین باب‌ها نیز ناظر به همین رساله باشد.

آغاز: سپاس بی قیاس و ستایش بی مر صانع قدیم و قادر حکیم را ... اما بعد این فقیر الحقیر الی الغنی قاسم علی قاینی مدت مدید بود که در طلب آموختن صنعت اسطرلاب سعی بلیغ داشت و استاد مشفق نمی‌یافت. به حکم من طلب وجد وجد استاد شفیق رفیق یافت و به قدر وسع خود از استاد صاحب کمال و نیز آفتاب خصال اعنی مولانا محمد حسین بن مولا شمس الملة والدین محمد بقار یزدی فرا گرفت، مقدمه در تعریف و خواص اسطرلاب

انجام: از طرف دیگر ارتفاع گیرند بر همان ارتفاع افتد بی زیاده و نقصان و الا عضاده کچست یا دفنه کچست یا ثقبه کچست همین قدر کافیست در امتحان اسطرلاب و الله اعلم بالصواب

[نسخه‌های منزوی ۲۳۰؛ فهرستواره منزوی ۴: ۲۸۰۰، ۲۸۰۲؛ استوری ۸۹/۲ – ۹۱؛ دنا ۱: ۷۹۸ (۶ نسخه)، تذکر: یکی از نسخه‌های مربوط به «آلات اسطرلاب» قاینی می‌باشد]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۱۳/۱

آغاز برابر: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ ربیع الثانی ۱۰۷۴ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۱ – ۱۴۹]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۹

آغاز و انجام: برابر، انجامه: تألیف رساله شد در تاریخ ۲۰ محرم ۱۰۷۰ ق.

خط: نستعلیق، کا: سیف الدین محمود، تا: ۲۸ جمادی الاول ۱۰۸۳ق؛ پس از آن بندی «در طریقت در کشیدن خطوط ساعات که از ظل مقیاس معلوم شود» نوشته شده است (۴۱پ–۴۳پ)، در پشت برگ نخست نوشته شده است: «عبد الائمه و عبدالعلی که اسطرلاب و حلقه اسکندری و قطب‌نما ساخته‌اند و قاسم علی هر سه نزد ملا محمد باقر یزدی یعنی پدر ملا محمد حسین درس خوانده و از قاسم علی اسطرلاب و حلقه اسکندری دیده نشده که ساخته باشد؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۷۰ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی یک‌لا، ۴۰گ (۱پ–۴۰پ)، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۳۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۹/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۵۲ص (۱۲۹–۱۸۰)، قطع: خشتی [ف: ۱۰ – ۲۰۱۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۹۷/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ کاغذ: کبود فرنگی، جلد: مقوا پارچه‌دار، ۱۱گ (۱۰۲پ–۱۱۲ر)، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۴)، قطع: خشتی ربعی [ف: ۱۷ – ۱۷۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۸۱/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** آنچه در باب ... (؟) اسطرلاب بکار آید زیاده بر این موجب اطناب شود.

در فهرست ناشناس آمده و در فهرستواره منزوی (۴: ۲۸۰۰) به سید علی جفری (خفری) نسبت داده شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۳۰گ (۷۷پ–۱۰۶ر)، اندازه: ۱۳/۱×۱۹/۵سم [ف: ۸ – ۴۵۴]

● الاسطرلاب / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

قاینی، قاسمعلی، ق۱۱ قمری

qāyenī, qāsem-ʻalī (- 17c)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۱ شعبان ۱۰۸۳؛ محل تألیف: مدرسه

چهارباغ
رساله دیگری است از قاینی در اسطرلاب در یک «مقدمه» و بیست «جذر» و یک «خاتمه».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۲۵/۳
آغاز: بسمله و به نستعین، حمد خالق اللیل و النهار و ثناء سید الابرار و آله الاطهار ... اما بعد المحتاج الی قاسم الارزاق قاسم علی قاینی بعد از اتمام صنعت مقیاس صاحبقرانی که آن آلتی بود از آلات ارصاد؛ **انجام:** هر یک در سطوح موازیه هرگاه اراده کنند بطریق که در جذور سابقه مذکور شد یا بآلات متعدده توان کردن بر نحو صواب جهة اول ساعات و اعصار و زوال، و الله الموفق بالصواب و الیه المرجع و المآب که به اتمام رسید این رساله وجیزه در مدرسه چهار باغ بقدر مقدم بر رسیدن نیر اعظم به دایره نصف النهار بلده ثامن اثنی عشر در روز پنج‌شنبه یازدهم شهر شعبان المعظم سنه ۱۰۸۳، امید آنکه این رساله را مخفی ندارند تا آنکه به نظر ارباب نظر رسد تا اگر در آن خطا و خلل یابند به نظر مرحمت اصلاح فرمایند، فان الله لا یضیع اجر المحسنین
خط: شکسته نستعلیق، کا: سیف الله ابن محمود مشهدی، تا: ۱۵ رجب ۱۰۸۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز، ۵۵گ (۱۳۲پ-۱۸۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶ - ۴۱۱]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb

حسنی جزری، عبدالرحمن بن سعید
hasanī jazarī, ʻabd-or-rahmān ebn-e saʻīd

اهداء به: وزیر مصطفی پاشا
رساله مختصر در قواعد اسطرلاب که از رساله‌ای فارسی به عربی ترجمه نموده و مطالبی بر آن افزوده است، در یک «مقدمه» و ده «باب»: المقدمة: فی القاب آلات الاسطرلاب؛ باب ۱. معرفة اخذ الارتفاع من الشمس و الکواکب؛ ۲. معرفة قوس النهار و اللیل؛ ۳. معرفة طالع التحویل للعالم؛ ۴. معرفة میل الشمس و بعد الکواکب؛ ۵. معرفة تقدیم الشمس و الکواکب؛ ۶. معرفة الطالع فی بلد لم یکن له صحیفة؛ ۷. معرفة مطالع البروج فی خط الاستواء؛ ۸. معرفة قوس سمت من الارتفاع؛ ۹. العمل بالآفاقیة؛ ۱۰. بعض الاعمال السیاحیة. نام مؤلف در فهارس حیدر بن عبدالرحمن حسنی (یا حسینی) جزری و عبدالرحمن بن سعید حسنی جزری آمده است که روزگارش معلوم نشد. چندین نسخه از آن در کتابخانه متحف العراقی معرفی شده که قدیمترین آن تاریخ ۱۱۶۷ را دارد و مؤلف قبل از این تاریخ می‌زیسته است.
آغاز: الحمدلله الذی زین سماء الدنیا بزینة الکواکب و جعلها علامات یهتدی للمآرب و المکاسب و الصلاة و السلام علی محمد طالع مطالع سماء الولایة و غارب
انجام: فخارج القسمة هو الظل للارتفاع المطلوب فیستعلم منه بما مر فی الباب الأول، و الحمدلله أولاً و آخراً
[دنا ۷۹۷/۱ (۲ نسخه)؛ بروکلمان ذیل: ۱۰۲۰/۲؛ مختارات من المخطوطات العربیة النادرة فی مکتبات ترکیا ۳۹۷؛ مخطوطات الفلک و التنجیم فی مکتبة المتحف العراقی ۱۱۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۱۱/۲
آغاز و انجام: برابر
در برخی فهرست‌ها از حیدر بن عبدالرحمن دانسته شده، لیکن در نسخه موجود، نام مؤلف صریحا عبدالرحمن بن سعید آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ محشی؛ جدولی در خصوص تفال در انجام رساله آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۲۰گ (۷ر-۲۶پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۷×۱۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۲۶]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۶۶/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید اسماعیل بنابی، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸گ (۱۳۵پ-۱۵۲ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۳۳۰]
۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۱۹/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد سعید بن ملا احمد سرنجداغی، تا: یک‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۳۲۹ق؛ محشی از کتب مربوطه به فارسی و عربی جلد: مقوایی پارچه ای، عطف پارچه‌ای گلدار، ۷۳ص (۱-۷۳)، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۲ - ۳۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۷/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۰۸]

● **الاسطرلاب = شصت باب** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb = šaṣt bāb

داغستانی، علی بن صادق، ۱۱۲۵ - ۱۱۹۹ قمری
dāqestānī, ʻalī ebn-e sādeq (1713 - 1785)

وابسته به: تحفه حاتمیه = تحفه حاتمی = هفتاد باب در اسطرلاب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
ترجمه عربی رساله «تحفه حاتمیه» شیخ بهائی است و باب ۶۰ در این ترجمه همان باب ۶۸ تحفه حاتمی است و خاتمه در وصف مواضع ثوابت بر اسطرلاب. ابوالصفا صلاح الدین خلیل بن عبدالسلام دمشقی شافعی کاملی (م-۱۲۰۷) شاگرد داغستانی بر رساله داغستانی حاشیه نوشته است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه رساله فی الا سطر اب مشتملة علی ستین بابا و خاتمه الباب الاول فی حده و القاب اجزائه.
انجام: فمن عرفها بحیث لایقع فی الاشتباه تحصل له الکفایه فی

هذا الاباب و الحمدلله وحده.

[دنا ۷۹۷/۱؛ گورگیس عواد (الاسطرلاب فی العصور الاسلامیه): ۷۹؛ معجم المولفین ۱۰۸:۷؛ تاریخ علم الفلک فی العراق از عزاوی (مجله مجمع العملی العربی سال ۲۹) ۵۵۴؛ سلک الدرر ۲۱۵:۲؛ فهرستواره منزوی ۲۸۴۲/۴]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة الاسطرلاب کاملی، خلیل بن عبدالسلام (-۱۲۰۷)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴۵/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه رساله فی الا سطر اب مشتملة علی ستین بابا و خاتمه الباب الاول فی حده و القاب اجزائه؛ **انجام:** فمن عرفها بحیث لایقع فی الاشتباه تحصل له الکفایه فی هذا الاباب و الحمدلله وحده.

خط: نسخ تحریری، کا: محمدعطارمعدل، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی قلم الوان (آبی و شکری)، جلد: تیماج قرمز، ۵۸ص (۲-۵۹)، ۱۳ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۷۳]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb

جبسوس، ابوالنشاط

jabsūs, abon-našāt

رساله‌ای است مختصر در قواعد کلی و ضروری اسطرلاب در ده «باب» و بعضی از ابواب دارای «فصول» و «مسائل» می‌باشد.

آغاز: الحمدلله الذی له ملک فی السماوات و ملک فی الارض و له الامر فی الاخرة و هو الحکیم الخبیر

انجام: و تزبر علی نصف النهار أیضاً اربعة و عشرون و تخرج له الارتفاع و ذلک وقت آخر العصر، و هنا انتهی الفرض

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶۳/۷

آغاز: الحمدلله الذی له ملک فی السماوات و ملک فی الارض و له الامر فی الاخرة و هو الحکیم الخبیر؛ **انجام:** و تزبر علی نصف النهار أیضاً اربعة و عشرون و تخرج له الارتفاع و ذلک وقت آخر العصر، و هنا انتهی الفرض

خط: مغربی، بی‌کا، تا: ۴ محرم ۱۲۰۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۶۲پ-۶۷ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۷۰]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

حسینی، فخرالدین محمد بن سلطان

hoseynī, faxr-od-dīn mohammad ebn-e soltān

در یک «مقدمه» و ده «باب».

آغاز: رساله در معرفت ربع اسطرلاب الحمد الله فاطر السماوات و الارض ... این مختصریست در معرفت ربع

انجام: چنانچه انحرافی نداشته باشد در این وقت افتاد.

[فهرستواره منزوی ۲۸۰۰/۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۷۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در متن و هامش؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۵گ (۷۶-۸۰)، ابعاد متن: ۹×۱۴/۵، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۵۸۳]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

شیخ نظرعلی

šayx nazar‘alī

در یک «مقدمه» و چند «باب» است.

آغاز: بسمله، حمد له، اما بعد چنین گوید ... نظر علی که این رساله‌ایست در صنعت اسطرلاب مشتمل بر مقدمه و چند باب.

[فهرستواره منزوی ۲۸۰۵/۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۱۲/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نقطه ص باشد در صفیحه.

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد رضای یزدی، تا: یک‌شنبه ۲ جمادی الثانی ۱۲۵۳ق؛ رقم و شکل شنگرف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج لایی، ۱گ (۳پ-۳ر)، ابعاد متن: ۸×۱۳، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۵۸]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۶۰/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در ربع مجیب آن به همین قدر کافی است، و زیاده به تطویل می‌انجامد و صلی الله ... و آله.

خط: نستعلیق، کا: حسن بن علی منجم شیرازی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۸گ (۸۴ر-۱۰۱پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۳۰]

● **الاسطرلاب** / شعر، اسطرلاب / فارسی

al-usṭurlāb

محمد وسیم بن احمد

mohammad vasīm ebn-e ahmad

منظومه‌ای است با این عناوین: القاب ادوات، القاب خطوط ام، القاب صفایح، القاب شبکه، معرفت ارتفاع، معرفت دایره ماضی و باقی لیل و نهار از ارتفاع و میل و بعد، معرفت مطالع و مغارب، معرفت تسویة البیوت، معرفت طلوع و غروب و صبح و شفق و ساعات آن، معرفت ظل ...، معرفت طالع سال، معرفت عرض بلد، ارتفاع قطب البروج، سمت ازارتفاع وارتفاع از سمت، تقدیم آفتاب، سمت قبله، خط زوال، ارتفاع مرتفعات، عرض ورود، نام کواکب.

آغاز: بسمله قبل الصلوة و التحیات ×× برسید خلق خیر سادات / الحمد لذاته تعالی ×× و الشکر لا نعم توالی/کز درگه بندگان والا ×× اعلی شان عمیم الالاء / شد امر که بنده احمد ×× براسطرلاب شرح بندد
انجام: راس جاثی جناج و منکب و متن ×× بطن و رجل است و ناطح از بر خوان
[الذریعة ۱۱۵/۱۹؛ فهرستواره منزوی ۲۸۰۵/۴؛ نسخه‌های منزوی ۲۳۵/۱]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۳/۱۷
آغاز: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷ص (۵۱–۵۷)، قطع: پستی [ف: ۲ – ۱۱۴]
۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: وسط؛ جلد: کاغذی، ۷برگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [طبسی مخ: ۱ – ۴۱]
۳. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۹۹/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۷ ربیع الثانی ۱۳۳۱ق؛ ۳گ (۸۹ر – ۹۱پ)، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف: – ۲۳۴]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۴۲/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، به‌دستور شیخ محمد سعید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۱۵گ (۱۱۰ر–۱۱۴ر)، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۸ – ۱۷۰]

● **الاسطرلاب = الصفیحة الاسطرلابیة** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb = aṣ-ṣafīḥat-ul-usṭurlābīyya
گفتاری است در ۶۱ «باب»: ۱. تسمیة الرسوم الموضوعة فی وجه الصفیحة؛ ۲. معرفة درجة الشمس؛ ۳. معرفة اخذ ارتفاع الشمس و الکواکب؛ ۴. معرفة وضع الشمس فی جزئیها من برجها؛ ۵. معرفة میل الشمس؛ ... ۱۰. معرفة قوس النهار و اللیل؛ ... ۱۵. رد الساعات الزمانیة؛ ... ۲۰. فی ما مضی من النهار من الساعة الزمانیة؛ ... ۲۵. فی ما مر من اللیل و النهار؛ ... ۳۰. مواضع الکواکب عند غروب الشمس؛ ... ۳۵. بدر الکواکب؛ ... ۴۰. عرض البلد من قبل الارتفاع؛ ... ۵۰. میل الشمس او بعد الکواکب؛ ... ۵۵. رؤیة الهلال؛ ۵۶. معرفة ما بین ای کوکبین شئت؛ ۵۷. الساعات الماضیة من النهار و اللیل؛ ۵۸. ترتیب اوقات السحور؛ ۵۹. اصابع الظل؛ ۶۰. معرفة الارتفاع من قبل الظل؛ ۶۱. معرفة ظل الزوال.
آغاز: بسمله اما بعد حمدالله الذی لایحاط بمعلوماته ولایدرک کنه ذاته ... فانی رایت الناس فی القدیم و الحدیث قد اعدوا الات عملیة لمعرفة الاوقات
انجام: وعلمت بالمجتمع الارتفاع کان ذلک الارتفاع ارتفاع وقت العصر فاعلم ذالک والله اعلم

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۳/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۶ جمادی الثانی۹۱۱ق؛ ۴۴گ (۴۹پ–۹۲ر) [ف: ۱ – ۱۶۶]
۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۸۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نوعی ترمه؛ جلد: تیماج لایه‌ای قهوه‌ای، ۲۲گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱ – ۴۱۲]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق و شکسته، کا: ملامحمد باقر یزدی، بی‌تا؛ اشکال به شنگرف، در آخر نسخه دو یادداشت است که یکی از ملامحمد باقر و دیگری از فرزندش ملامحمد حسین است؛ کاغذ: حنائی آهار مهره، جلد: تیماج، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۴۵]

● **الاسطرلاب = الاسطرلاب الشمالی** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb = al-usṭurlāb-uš šimālī
رساله‌ای مجهول المؤلف در یک «مقدمه» و پانزده «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه در تسمیه رسوم؛ فصل ۱. معرفت اخذ ارتفاع؛ ۲. معرفت میل شمس و بعد کواکب؛ ۳. معرفت عرض بلد؛ ۴. معرفت ظل منکوس؛ ۵. معرفت دائر؛ ۶. معرفت قوس نهار؛ ۷. معرفت حصه فجر و شفق؛ ۸. معرفت سعه شرق؛ ۹. معرفت حصه عصر و غروب؛ ۱۰. معرفت سمت شمس و کواکب؛ ۱۱. معرفت استخراج سمت قبله؛ ۱۲. معرفت استخراج جهات چهارگانه؛ ۱۳. معرفت طالع فلک؛ ۱۴. معرفت عمل کواکب؛ ۱۵. معرفت طول هر قائم بر سطح زمین؛ خاتمه در معرفت طالع و تسویه بیوت.
آغاز: بسمله الحمدلله حمداً یلیق بجلاله و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد وآله و صحبه اجمعین و بعد فهذه رسالة مختصرة اذکر فیها اسماء الرسوم المرسومة علی الآلة المسماة بالاسطرلاب الشمالی ذات الصفایح و بعض اعمالها و هذه مشتملة علی مقدمة و خمسة عشر باباً و خاتمة
انجام: مع زیادة نصف التعدیل فی الشمال و اسقاطه فی الجنوب. و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.
[دنا ۷۹۹/۱ (۱۵ نسخه)؛ مخطوطات الفلک والتنجیم فی المتحف العراقی ص۷۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۵/۵
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک ۱۰۹۱ق؛ ۱۲گ (۶۰پ-۷۱پ) [ف: ۴ - ۸۲۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۷۲

همان است که در یک مقدمه و ۱۵ فصل کوتاه تنظیم شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۹۸ق؛ مصحح، محشی با عناوین «مصطفی ریاضی» و «اسحق افندی سلمه الله» و «حسین سلمه الله»؛ در دو برگ آغازین دو بیت شعر از امیر المومنین علی (ع) و یادداشتی در معنای اسطرلاب به نقل از اسحاق زنجانی آمده؛ تملک: احمد بن علی بن احمد مشهور به راتعی زاده با مهر بیضوی؛ جلد: گالینگور کرمی، ۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۵۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۳۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۵ق؛ محشی با نشان «اسحاق» و غیر آن، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۸گ (۱۲۳-۱۳۰)، ۱۹-۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۳۶۷]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۰۶/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن مصطفی بن داود، تا: ۸ صفر ۱۱۳۰ق؛ مصحح، محشی، روی برگ اول تاریخ شروع کاتب به تحصیل این رساله در غره محرم ۱۱۳۰ آمده؛ جلد: تیماج قرمز لبه‌دار، ۱۳گ (۵۳پ-۶۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۲]

۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۹۳/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۶ق، ۷گ، قطع: خشتی [ف: ۱۱۹]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۰۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالرحمن بن ابراهیم، تا: ۳ ذیحجه ۱۱۷۷ق، جا: جزیره قبرس؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه کاغذ سبز، ۸گ (۵۶پ-۶۳پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۲/۲سم [ف:۶-۲۱۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۸۵/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد البانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۷گ (۳۲۵پ-۳۳۱ر)، ۲۴ سطر، اندازه:۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۹۶]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۵۳/۲-۳۱/۱۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سمی النبی (مصطفی)، تا: ۱۱ شوال ۱۲۴۱ق؛ محشی به حواشی «مصطفی» و «اسحق افندی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۵۴]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۳۸/۵-۳۱/۱۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ صفر ۱۲۶۷ق؛ با حواشی «قاضی» و «منه سلمه الله» و «حسین الارزنجانی»؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۵۳]

۱۰. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۹۰/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالغنی بن محمد حسنی حسینی شیروانی شماخی، تا: سه‌شنبه ۲۰ جمادی الاول ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۳گ (۸پ-۳۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: - ۹۵]

۱۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۰۰/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** شس و اجمع الباقی الی المطالع الفلکیة فما بلغ فهو المطالع البلدیة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۷۲۵]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۷/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن سبز، ۷گ (۱۷۸پ-۱۸۴پ)، ۱۸و ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۶ - ۴۱۶]

۱۳. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۸۹/۷

آغاز و انجام: برابر

کا: حسن بن محمد مقیم ایروانی، بی‌تا، جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ (۱۰۱پ-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۸]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۸۰/۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی روشن، ۱۰گ (۹۳-۱۰۲)، ابعاد متن: ۸×۱۵، اندازه: ۱۷×۲۳/۵ سم [ف: ۱۴ - ۲۰۳]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۹۸/۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۲گ (۱۶۳پ-۱۷۴پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۴ - ۸۹]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۲۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۳۴پ-۴۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۳۰۲]

۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۹۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بن ابراهیم بن علی چلبی بن حاج سید احمد، تا: ۱۲۰۳-۱۲۰۷ق، در خدمت ملا عبدالله افندی مدرس؛ محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فستقی و شکری رنگ، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۱۳گ (۴۱-۵۳)، ۱۰-۱۴ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۷۱۲]

● **الاسطرلاب** / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb

رساله در اسطرلاب دارای در پنجاه و یک «باب»

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و العاقبة المحمودة للمتقین ... الباب الاول فی قسمة الاسطرلاب، الباب الثانی فی معرفة تخطیط هذه الاجزاء و اسمائه ... و الباب الثالث فی کیفیة الارتفاع الشمس فی کل وقت

انجام: عن الدائرة التی ذکر فی الباب الرابع و الثلثین و المائة انها تعمل فی ظهر الاسطرلاب لمعرفة درجة الشمس و الله تعالی عالم بحقایق الاشیاء ... و السلام کاتبه

همانند:

۱. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۰۶/۱**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه کاغذ مشکی عطف میشن تریاکی، ۳۵گ (۲پ-۳۶ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰/۱×۲۰سم [ف: ۶ - ۲۹۵]

۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۵۸/۳**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، تحریر در متن و هامش، مجدول به تحریر و زر؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی، ۱۰ص (۵-۱۴)، ۲۳ سطر (۱۸/۳×۳۶/۲)، اندازه: ۲۶/۳×۴۳/۷سم [ف: ۸ - ۳۲۳]

۳. **مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۷/۳۵**

آغاز و انجام: برابر

علی ۱۵۱ باباً؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسینی تفریشی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: چرم سبز، ۱۰گ (۱۳۲پ-۱۴۱پ)، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [مؤید: ۳ - ۶۳۶]

● **اسطرلاب = علم رسم خطوط اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

al-ostorlāb = ‘elm-e rasm-e xotūt-e ostorlāb

در علم رسم خطوط اسطرلاب در چهار «باب» و هر باب در چند «فصل» که جای عنوان‌ها نانویس است و بنابراین میان فصل و باب تشخیص مشکل است و در اینجا آغاز مطلب ذکر می‌شود، لکن پیدا نیست که تمام این عناوین از آن این رساله باشد یا این‌که جمله‌ای از آنها گفتاری مستقل هستند: باب اول در کشیدن خطوط بر پشت اسطرلاب بر شش «فصل» چون خواهند که خط وسط السماء و تحت الارض و خط مشرق و مغرب بر پشت اسطرلاب بدید آورند، در معرفت اجزاء ارتفاع، در معرفت خطوط جیب؛ (باب) در کشیدن خطوط بر ضیاع و مشتمل است بر هفت «فصل» ... در پیدا کردن سمت الرأس درکشیدن خطوط ساعات زمانی؛ (باب) در عمل عنکبوت و این مشتمل است بر سه «فصل»؛ باب در معرفت هیلاج و جایگاه آن فصل سیوم در ساختن جایگاه دلیلان

آغاز: بسمله بدانکه این رساله‌ایست در علم رسم خطوط اسطرلاب و آنچه متعلق است بدان مشتمل بر چهار باب

همانند:

۱. **مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۶۹۸/۳**

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هرگاه پنج روز باشد و پنجم اسفند از هر ماه نوشته رقعه کردن بود و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «یا امام جعفر ادرکنی»؛ کاغذ: نوعی ترمه؛ جلد: تیماج لایه‌ای لبه‌دار سبز، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۵۶۶]

۲. **مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۶۹۰/۹**

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ دارای رموز و دوائر و جداول نجومی؛ جلد: تیماج لایه‌ای سبز، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۵۵۸]

● **اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb

رساله‌ای است در اسطرلاب دارای یک «مقدمه» و ۱۵ «فصل» و «خاتمه»: مقدمه در اجزاء اسطرلاب؛ فصل ۱. معرفت ارتفاع؛ ... فصل ۱۵. تعدیل اجزاء مقنطرات؛ خاتمه در امتحان اسطرلاب.

آغاز: بعد بسمله. اما بعد این مختصریست در معرفت اسطرلاب مشتمل بر مقدمه و پانزده فصل و خاتمه اما مقدمه آنست که اجزاء او را بدانند که هر یک را چه گویند تا به وقت عمل آسان باشد و اسطرلاب کلمه یونانیست

انجام: آنچه از اجزاء بروج بر مقنطره مشرق افتد ... و حقیقت بر افق مغرب بود و همچنین وسط السماء و وتد الارض و الله اعلم.

همانند:

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۸/۲**

آغاز و انجام: برابر

در۱مقدمه و۱۵فصل؛خط: نستعلیق، کا: احمد، تا: شب ۲۶ جمادی الثانی ۸۱۷ق؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی و مقوایی با ترنج زرکوب، ۱۵ص (۵۲-۶۶)، ۱۷ سطر [سنا - ف: ۲ - ۲۰۷]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴۲/۲**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: تاری وردی، تا: ۱۱۶۷ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۲۲ص (۳۷-۵۸)، ۱۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۳۶۶]

● **اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb

رساله‌ای مختصر است در بیان اصطلاحات و قواعد اسطرلاب.

آغاز: بیشتر مردمان چنین گویند که این نامی است یونانی اسطر آفتاب بود و لاب ترازو است و گویند که لاب آینه بود و تازیان گویند که لاب نام پسر ادریس بود و اسطرلابی کرد پس از ادریس بپرسید ند که این صنعت کیست

انجام: چون ارتفاع گرفته باشی نشان کن و در زودی سر عضاده بگردان تا زیروزبر گردد و اگر ارتفاع چندان بازاید درستست امتحان بخشش اجزاء بروج باید که چون بر مقنطره مشرق افتد نظر بحقیقت بر افق مغرب بود و همچنین وسط المسائ و وسط الارض فافهمه انشاء اله تمت.

همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۸۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** آنچه بر خط افق مغرب افتاد

خط: نستعلیق تحریری، کا: مختاری، تا: ۱۱۰۸ق، جا: مشهد؛ افتادگی: انجام؛ محشی فارسی منقول از شروح هیئت و یک حاشیه به‌عربی امضاء کاتبی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای، ۹ص (۵۹-۶۷)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۸/۸)، اندازه: ۱۳×۲۵/۲سم [ف: ۸ - ۲۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۷/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ کاغذ: فرنگی به رنگ آبی سیر و کم رنگ، جلد: تیماج سیاه منگنه‌دار، ۱۰ص (۳۵۱-۳۶۰)، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۹ - ۱۸۴]

۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن عطاء الله تونی، بی‌تا، جا: مشهد مقدس؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ (۴۱پ-۴۹ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [مؤید: ۳ - ۲۵۳]

● **اسطرلاب** / هیئت / فارسی

ostorlāb

رساله مختصری است در شناخت اسطرلاب و چگونگی به کارگیری و موارد استعمال آن. بدون فصل بندی.

آغاز: الحمدلله فاطر السموات و الارض بلطف عمیمه ... اما بعد این مختصری است در معرفت اسطرلاب بدانکه چون کسی خواهد که اسطرلاب آموزد الو حساب جمل بباید آموخت

انجام: آنچه از قسمت برآید درازی چاه باشد یا اندازه بالا ببینند اندازه از آن فرو باید شد آنچه بماند بالای چاه باشد.

همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۸۹/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: سه‌شنبه ۱۴ ذیقعده ۱۰۸۷ق؛ دارای جدولها و اشکال هندسی، مصحح، محشی بیشتر در پزشکی؛ جلد: تیماج مشکی ترمیمی، ۴گ (۱۷۵پ-۱۷۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۶۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری و شکسته، کا: اسماعیل بن حاجی محمد کریم شیرازی، تا: ۱۲۱۶ق، جا: سجاس؛ دارای اشکال نجومی، پس از آن پنج سطر است درباره طریقه استخراج ارتفاع مجهول از ارتفاع معلوم به زبان عربی؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۲۱۹]

● **اسطرلاب** / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb

رساله مرتب است بر ۶۸ «باب»: ۱. ارتفاع گرفتن آفتاب؛ ۲. طالع بدانستن به روز؛ ۳. بدانستن که چند ساعت از روز گذشته است؛ ۴. بدانستن قوس النهار؛ ۵. ساعت زمانیه بدانستن روز؛ ۶. بدانستن طالع وقت به شب؛ ۷. بدانستن غایات؛ ۸. بدانستن چند ساعت مستوی از شب گذشته است؛ ۹. بدانستن که چند ساعت زمانی از رفته؛ ۱۰. بدانستن قوس اللیل؛ ۱۱. اجزاء ساعات زمانی؛ ۱۲. تعدیل النهار؛ ۱۳. بدانستن سعد شمس و کواکب؛ ۱۴. بدانستن بعد عن معدل النهار وکوکب؛ ۱۵. بدانستن میل آفتاب؛ ۱۶. بدانستن میل آفتاب در هر برجی؛ ۱۷. بدانستن درج طلوع کوکب؛ ۱۸. بدانستن درجه ممر کوکب؛ ۱۹. اوقات پنج‌گانه دانستن؛ ۲۰. وقت نماز؛ ۲۱. بدانستن وقت نماز شام؛ ۲۲. بدانستن وقت نماز خفتن؛ ۲۳. وقت نماز بامداد؛ ۲۴. بدست آوردن قبله؛ ۲۵. قبله به شب بازدید آورد؛ ۲۶. اصابع یا اقدام از ظل سلم؛ ۲۷. بدانستن اصابع به اقدام؛ ۲۸. بدانستن طول کوکب؛ ۲۹. بدانستن جیب؛ ۳۰. بدانستن جیب تمام عرض کوکب؛ ۳۱. بدانستن بعد عن سمت الراس کوکب؛ ۳۲. بدانستن بعد عن قطب شمال؛ ۳۳. بدانستن ساعات مکث فوق الارض و ساعات مکث تحت الارض؛ ۳۴. بدانستن ساعات زمانیه از جیب؛ ۳۵. بدانستن طالع سال؛ ۳۶. بدانستن طالع مولود؛ ۳۷. بدانستن عرض شهر از کوکب؛ ۳۸. تقویم شمس؛ ۳۹. میل الثانی کوکب؛ ۴۰. اگر بپرسند که کجا باشد که عنکبوت بگردد؛ ۴۱. عمل از قمر کردن؛ ۴۲. طلوع و غروب قمر؛ ۴۳. تسویة البیوت باسطرلاب؛ ۴۴. اضلال؛ ۴۵. تعدیل شمس؛ ۴۶. قوس النهار و تعدیل؛ ۴۷. سعه شمس؛ ۴۸. بدانستن قوس النهار اطول الایام؛ ۴۹. بدانستن ارتفاع النهار هر روزی؛ ۵۰. بدانستن سمت ارتفاع؛ ۵۱. طلوع وقت از اسطرلاب آفاقی؛ ۵۲. بدانستن نور قمر؛ ۵۳. مطالع البروج؛ ۵۴. غرایب مسائل؛ ۵۵. چون بپرسند که چون در عرض سی و دو درجه؛ ۵۶. چون خواهد که عرض کوکبی که از سمت رأس شمالی باشد بداند؛ ۵۷. اگر بپرسند که چون کوکب شمالی بود؛ ۵۸. چون بپرسند که چون در حینی طالع گرفته

باشد؛ ۵۹. چون اسطرلاب بود که ربعی از مقنطرات؛ ۶۰. بدانستن عرض کوکب؛ ۶۱. ارتفاع گرفتن آفتاب از چند نوع؛ ۶۲. در آن که ولادتی افتد و آنجا که در بروج شمالی بود؛ ۶۳. اگر لبه عضاده یکی باشد؛ ۶۴. در آن که ولادتی افتد و آنجا که آفتاب رسیده باشد؛ ۶۵. در عمل کردن به اسطرلابی که عنکبوت ندارد؛ ۶۶. قبله به شب بازدید آوردن؛ ۶۷. بازدست کردن طول شهری؛ ۶۸. غرائب مسائل.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بدانکه این رساله‌ای است در معرفت اسطرلاب مشتمل بر شصت و هشت باب باب اول در ارتفاع گرفتن از آفتاب

انجام: و اگر عرض شهر تو افزون تر بود و شمالی باشد ازو کم کند و اگر جنوبی بود برافزاید آنچه شود یا بماند غایت ارتفاع آن کوکب باشد در آن عرض که خواهد.

همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۹۲/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۴ ذیحجه ۸۴۴ق؛ مصحح، برخی از برگ‌ها افتادکی دارد که جای آنها کاغذ سفید گذاشته‌اند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار، ۱۲گ (۱۵۵ر-۱۶۶پ)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۰ - ۷۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۰۴

آغاز: (پس از دو سطر خطبه:) معلوم کند که این خود رسالتی است در معرفت اسطرلاب و در صنعت اسطرلاب این رسالت مجموعست چنان که هر کس این رسالت بر استاد خواند درین علم بغایت کمال بود و این رسالت از املاء استادان جمع کرده باشد و بر چند باب نهاده شده تا خواننده و آمرزنده را سهل باشد (کذا)؛ **انجام:** برابر

۶۸ باب؛ خط: نستعلیق، کا: مسیح نوری الوازی (کذا)، تا: رجب ۱۲۲۱ق، جا: تهران؛ واقف: محمد وجدانی، اسفند ۱۳۵۹؛ کاغذ: فستقی فرنگی، جلد: تیماج خرمایی، ۶۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۸ - ۱۲]

● اسطرلاب = سی و هشت باب اسطرلاب / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb = sī va hašt bāb-e ostorlāb

مختصری است در معرفت اجزاء اسطرلاب و کیفیت عمل بدان، در سی و هشت «باب»: ۱. دانستن آنچه به ذات اسطرلاب تعلق دارد و غیر آن؛ ۲. تفسیر آنچه به ذات اسطرلاب تعلق دارد؛ ۳. طریق ارتفاع گرفتن بر مقنطرات؛ ۴. بیرون آوردن طالع و غارب و وسط السماء و وتد الارض؛ ۵. بیرون آوردن ساعات روز؛ ۶. شناختن ساعات مستوی؛ ۷. دانستن ساعات شب؛ ۸. شناختن اجزای ساعات شب و روز؛ ۹. شناختن نصف النهار به قیاس؛ ۱۰. دانستن قوس النهار؛ ۱۱. دانستن قوس اللیل؛ ۱۲. شناختن طالع و غارب و وسط السماء و وتد الارض به شب؛ ۱۳. دانستن دایره فلك؛ ۱۴. شناختن مطالع فلك مستقیم؛ ۱۵. دانستن برآمدن برج‌ها در هر اقلیمی؛ ۱۶. دانستن فروشدن برج‌ها در هر اقلیمی؛ ۱۷. شناختن میل بروج از خط استوا؛ ۱۸. دانستن درج مطالع از درج راست؛ ۱۹. معرفت تحویل درج راست از درج مطالع؛ ۲۰. ارتفاع ستارگان ثابته؛ ۲۱. شناختن ارتفاع ستارگان ثابته در شهرها؛ ۲۲. شناختن روز ستارگان؛ ۲۳. دانستن درنگ ستارگان در زیرزمین؛ ۲۴. شناختن جزو برآمدن و فروشدن ستارگان؛ ۲۵. شناختن مطرح شعاع ستارگان؛ ۲۶. دانستن میل آفتاب؛ ۲۷. شناختن عرض شهرها؛ ۲۸. دانستن شهرهای شمالی و جنوبی و شرقی و غربی؛ ۲۹. شناختن برآمدن فجر؛ ۳۰. دانستن وقت نماز پیشین؛ ۳۱. شناختن وقت نماز دیگر؛ ۳۲. دانستن وقت غروب شفق؛ ۳۳. دانستن دوازده خانه؛ ۳۴. شناختن طالع تحویل سال عالم؛ ۳۵. دانستن طالع سال گذشته؛ ۳۶. شناختن طالع تحویل سال که به روز بود یا به شب؛ ۳۷. دانستن ساعات تحویل سال؛ ۳۸. شناختن کژی و راستی اسطرلاب.

[فهرستواره منزوی ۴: ۲۸۰۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۵/۳

آغاز: بسمله، بعد از ستایش خداوندی که آفریننده آسمان و زمین است و درود بر پیغمبر ما؛ **انجام:** و این بودآنچه ما در شناختن اسطرلاب و اعمال آن خواستیم گفتن

خط: نستعلیق تحریری و شکسته، کا: اسماعیل بن حاجی محمد کریم شیرازی، تا: ۱۲۱۶ق، جا: سجاس؛ اشکال نجومی به شنگرف، به‌دنبال آن چهار صفحه است در بیان معرفت کسوف منقول از کتاب محمد مظفر بن محمد حکیم که چنین آغاز میشود: «در شناختن کسوف یعنی گرفتن آفتاب و آن از اجتماع ماه و آفتاب»، انجام: «و کان الفراغ من تلك الرساله ضحوة یوم الاثنین السابع و العشرین من شهر ذی القعدة الحرام سنة ستة عشر و ماتی بعد الالف الهجری»؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۲۲۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۸۹/۱۸

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، بی‌تا؛ دارای جدول‌ها و اشکال هندسی، مصحح، محشی در پزشکی؛ جلد: تیماج مشکی ترمیمی، ۴گ (۱۷۸پ-۱۸۱ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۰ - ۶۷]

● الاسطرلاب / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb

غیر همانند:

۱. تهران؛ خان ملك ساسانی؛ شماره نسخه:۳۱/۱

کتاب فی عمل مسطح یقوم مقام الاسطرلاب [فی] جمیع العروض

و البلدان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۰۷ق [نشریه: ۵ - ۱۱۴]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۵۹-عکسی

آغاز: اللیل و النهار فی اقالیم الارض ... (۱۵۴ سطر بعد) الباب (النوع) الثانی فی تبیین علة هیئة الاسطرلاب و ان جمیع ما یتشکل فی کرة الفلک من الدوایر فانه یتشکل فی سطح الاسطرلاب دایر و خطوط مستقیمة فی سطح الاسطرلاب خطوط مستقیمة. برهان ذلک. انه اذا انبسط نقطه ب؛ **انجام:** ثم یکتب علی کل واحداً من المقنطرات مبلغ تعدها من الافق فی الجهتین جمیعاً.

با سربندهای «نوع» و یکجا «باب» است: الباب الثانی فی تبیین علة هیئة الاسطرلاب، النوع الثالث فی استخراج مقادیر الدوائر التی یتشکل فی سطح الاسطرلاب و مواضع مرکزها بالحساب (چهارم به‌دست نیامد)، النوع الخامس فی صفة تخطیط الاسطرلاب الشمالیة، النوع السادس فی صفة تخطیط الاسطرلاب الجنوبیة (و اینجا افتاده)؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ بی نقطه بی تاریخ، دایره‌ها بسیار دقیق و زیبا، میان «نوع» سوم و پنجم ۳۴ صفحه جدول‌های زیج‌گونه، مقابله شده، مصحح، مجدول؛ وقف نامه برای گروه شیخیان کرمان نوشته ۳ ربیع الثانی ۱۲۸۹ق؛ ۸۶ص، ۲۱ سطر (۱۵/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۸۴

آغاز: پس از بسمله: و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم الحمد لولیه والصلوة والسلام علی نبیه و بعد فهذا مختصر فی الاسطرلاب مشتمل علی مقدمة و عدة أبواب؛ **انجام:** و إن لم بینهما شیء فلا سعة لمشرقه و الله سبحانه و تعالی أعلم.

رساله مرتب است بر «مقدمه» و پانزده «باب»: المقدمة فی ألقاب الآلات و المرسومات، باب ۱. معرفة الأرتفاع، ۲. معرفة درجة الکوکب من غایت الأرتفاع و بالعکس، ... ۴. معرفة قوسی النهار و اللیل و نصف قوسیهما و فصل الدائر و الساعات المستویة و اجرا الساعات المعوجة، ۵. معرفة ساعات الصبح و الشفق، ۶. معرفة میل الشمس و بعد الکوکب عن معدل النهار، ۷. معرفة غایة الأرتفاع من درجة الکوکب و بالعکس، ۸. معرفة عرض البلد، ۹. معرفة طالع البروج، ۱۰. معرفة تسویة البیوت، ۱۱. معرفة طالع فی بلد، ۱۲. معرفة مطالع السنة الآتیة من مطالع السنة الماضیة، ۱۳. معرفة الظل من الإرتفاع و بالعکس، ۱۴. معرفة ارتفاع قطب فلک البروج، ۱۵. معرفة السمت من الإرتفاع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ در پشت صفحه آخر چند سطری در مصطلحات نجومی و معرفة تسویة البیوت، مجدول؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: مقوا گوشه‌ها و عطف تیماج قهوه‌ای، ۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۱/۸سم [ف: ۱۸ - ۹]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۳/۲

آغاز: او لکوکب لوقت القیاس. وجه ثان: ضع الخیط؛ **انجام:** فی عید النحر اذا مضی من النهار خمس ساعة و فی عید الفطر اذا مضی من النهار اربع ساعة و الله اعلم تمت

در ۴۶ «باب»، نسخه در دست از باب ۳۴ تا پایان را دارد: ۳۴. معرفة اخذ الارتفاع للکواکب، ۳۵. معرفة ارتفاع الوقت من فصل الدائر، ۳۶. معرفة الدرجة التی یطلع معها الکوکب و یغرب، ۳۷. معرفة وقت طلوع الکوکب و وقت غروبه، ۳۸. معرفة الماضی من اللیل و الباقی منه، ۳۹. معرفة الازمان ما بین الکواکب فی الطلوع و الغروب، ۴۰. معرفة السمت من فصل الدائر، ۴۱. معرفة السمت من الارتفاع، ۴۲. معرفة ارتفاع الوقت و سمته، ... ۴۴. معرفة استخراج الجهات الاربع من السمت، ۴۵. معرفة نصب القبلة، ۴۶. معرفة اول وقت العصر؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۶ جمادی الثانی ۹۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳گ (۱۸ر-۳۰پ) [ف: ۱ - ۱۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۹۵/۲

آغاز: العمل بالاسطرلاب و عجایبه، نرید ان نبین لک کیف تستعین علی ما فی الاسطرلاب ببعض ما اشرنا علیه من اختلاف اللیل و النهار؛ **انجام:** فان الاعمال فیه کالعمل بذات الصفایح سواء و بالله العون و التوفیق

فصلی است از کتابی؛ خط: نسخ، کا: حسن بن عبدالله، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: حنایی مجدول، جلد: پارچه‌ای، ۳ص (۱۴-۱۶)، اندازه:۱۹×۳۰/۷سم [ف: ۸ - ۳۰۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۰

آغاز: بسمله. الحمدلله ... الباب الاول فی قسمة الاسطرلاب؛ **انجام:** و الطالع و ارتفاع نصف النهار و طالع البروج و خط

خط: نسخ خوش خفی، کا: تربتی، شاه حسین، تا: قرن ۱۱، ضمیمه نسخه ش ۵۵۵۸، مطالب کتاب در حاشیه می‌باشد [رایانه]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۹/۶

صورت یک اسطرلاب است با عضاده و چرخ و تمام وسائل که به قلم تازه نقش کرده‌اند و در کنار هر بخشی شرح و دستور کار آن را نوشته‌اند. نقاشی و نوشته‌ها ظاهراً از سید علی اکبر بن سید ابوالقاسم است که در چند جای این دفتر خط و یادداشت او دیده می‌شود و در یکی از این یادداشت‌ها می‌گوید علم هیئت و نجوم را از اجداد خویش به ارث برده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۲ص، قطع: خشتی [ف: ۱۰ - ۲۰۱۶]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۴۲/۱

آغاز: بسمله. رب تمم بالخیر - فها انا اشرع فی المقصود بعون الملک المعبود فنقول الاسطرلاب علم یعرف به احکام حرکات الاجرام السماویة؛ **انجام:** فتأمل حق التأمل و امعن النظر و الله اعلم.

در بیست «باب»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، ۱۹گ (۱ر-۱۹ر)، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۸ - ۱۶۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۱۴/۵

آغاز: کاملا علی حده مانعا علی وجهه واثبت فهرست الابواب فی اوله لیسهل علی الطالب وجدان ما یریده فی طیه؛ **انجام:** و الی الله ارغب ان یحولنا عن هذا القنا المحشو بالفنا الی حضیرة القدس و

مقر الانس فی ملکوت السماء بحیث لایتعذر مطلوب و لایفقد محبوب
در ۵۰ «باب» تنظیم شده: ۱. معرفة آلات الاسطرلاب و الخطوط و الدوائر، ... ۵۰. تحدید الاشیاء المستعملة فی الابواب المتقدمة؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن حاج ابوالفتح زنجانی، تا: ۱۳۰۳ق، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۵۵گ (۶۱پ-۱۱۵پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۴۱]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۷۱/۱

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن عباس تبریزی، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۳۲۳ق؛ مهر: کتابخانه شخصی «محمد قاری در تبریز»؛ ۱۰گ (۱پ-۱۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۰- ۲۴۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۹۰/۱

خط: نسخ، کا: حافظ عثمان (بن حاج عمر) آمدی، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۲پ-۸پ) [ف: ۲۱ - ۹۱]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۵۳/۹

آغاز: بسمله، الانفس الصافیة ذوات نزاع و استباق الی تصور الموجودات کنفس ابی سهل التی صفت من دون الطینة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی لولادار، ۴ص (۷۹-۸۲)، ۴۱ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵ - ۱۷۸۳]

۱۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۷۷/۲۰

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص، قطع: رقعی [ف: ۳۲۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۲/۷

به شیوه کفایة الوقت وفائی است. باب ۲. معرفة جیب القوس، باب ۳. معرفة المیل الاول و غایة الارتفاع لکل یوم فرض، باب ۲۰. معرفة العمل بالکواکب - اقم بعد الکواکب مقام میل الشمس و استخرج منه سعة مشرقه و غایته. آنچه موجود است دنبال باب اول است تا اندکی از باب ۲۰؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با خط کهن است؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴ص (۴۵-۵۸)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۴۱۵]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۲/۸

از دنبال باب اول است تا مقداری از باب ۳: باب ۲. رسم المنحرفات، باب ۳: رسم المماثلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در کنار ص ۶۴ نوشته که نسخه از خط مؤلف رونویس شده است؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۳ص (۵۹-۷۱)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۴۱۵]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۹۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از الهام حمیدی [رایانه]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۲۴

کا: پدر آقا رفیع قزوینی، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۲/۶

رساله‌ای است در معرفة عمل به اسطرلاب. دنباله باب ۱۵ تا آخر رساله از دفتر افتاده و عنوان رساله و باب اول در صحافی از بین رفته: باب ۲. اخذ الارتفاع: علق الاله و سایر بظل الشعبه، باب ۱۵. معرفة الدرجه المتوسطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۴ص (۴۱-۴۴)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۹ - ۴۱۵]

۱۹. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۶۱/۳

انجام: من حیث انها کیف تؤلف لیصیر قیاس موصلاً الی مجهول تصدیقی کقولنا العالم محدث
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴۹]

۲۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۵۸/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان - ف: ۱۵۴۴]

● اسطرلاب / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۸؛ برنجی کوچک، دارای سه ورق نجومی برنجی [میراث شهاب: س۵ش۳و۴ - ۱۵۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۶

آغاز: فن دوم در وضع و صنعت اصطرلابات از هر جنس و این فن مشتمل بر قسم است قسم اول در موضع الاربعی نصفی؛ **انجام:** و این دائره سطح اصطرلاب باشد.
خط: نستعلیق بشیوه ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: آهاری حنایی، جلد: مقوا عطف میشن تریاکی، ۳۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۷سم [ف: ۱۸ - ۱۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۱۸

آغاز: ایشان که لابدست ثابت داشتن ایشان آنرا ثابت بداریم؛ **انجام:** و اگر اندک تفاوت آید صانع آن ... خوانده نشد.
خط: نستعلیق بشیوه ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ دارای جدول؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: مقوا میشن تریاکی، ۱۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۴سم [ف: ۱۸ - ۱۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۲۱

آغاز: عمل مسطره در اصطرلاب یعنی افق و مقنطرات و دوائر سموت را بحساب مسطره وضع کند؛ **انجام:** از مرکز صحیفه بمقدار.
خط: نستعلیق به شیوه ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۸، دارای جداول؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: مقوا میشن تریاکی، ۵۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۱۸ - ۱۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۸

آغاز: ایشان که لابد است ثابت داشتن ایشان؛ **انجام:** تفاوت بود

صانع آن مظهار
خط: تعلیق، کا: واضح، تا: قرن ۹ [الفبائی: ۴۹]

۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۹

آغاز: قسم دوم در صنعت اصطرلاب و بیان؛ **انجام:** از منطقة البروج و کواکب ثابته و مرها
بخشی از کتابی است که موجودی آن از قسم دوم در صنعت اسطرلاب و بیان تسطیح و لواحق آن شروع می‌شود. مقدمه: بدانکه اسطرلاب از روی لغت اسمی مرکب به زبان یونانی و ترجمه این ترازوی آفتاب ... النصف الاول فی تخطیط الاسطرلاب الشمالی مشتمل بر ۳ «اصل»، اصل اول در ساختمان و حجره و ظاهر اسرلاب ... شامل هشت «باب»: ۱. معرفت و صفت اجسام، ۲. تخطیط أم و حجره و ...، ۳. تخطیط عضاده و حجره، ... اصل دوم در هشت «باب»: ۱. تسطیح و تخطیط مدارات، ۲. تسطیح و تخطیط افق، ۳. دائره، ۴. ساعات زمانی، ۵. تخطیط بعضی از قوس‌ها، ۶. صنعت صحیفه تسییر، ۷. عمل صحیفه، ۸ عمل صحیفه میان العنکبوت، اصل سوم در ساختن عنکبوت دارای چهار «باب»: ۱. عمل تسطیح و تخطیط دایره بروج، ۲. عمل رئوس کواکب ثابته، ۳. عمل عنکبوت به حساب مسطره، ۴. حرق عنکبوت؛ خط: نستعلیق سمرقندی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای دوائر و جداول، دارای بلاغ؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا عطف میشن قهوه‌ای، ۶۴گ، ۲۱ سطر (۱۵/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۶۹]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۵۶/۲

آغاز: (افتاده تا میانه باب چهارم) ... بسیار است از آنکه حکماء اوائل همان ... (پس از سه برگ) باب پنجم در معرفت دوائر و ساعات مستوی در آن لحظه که طالع بر افق باشد؛ **انجام:** عضاده برای احکام شناختن نهیم که خط قبله باشد سکیزیلدر یکم و یازدهم و شست و یکم، و الله اعلم بالصواب
در اسطرلاب = رساله در شناختن اوقات نماز در هر ارض و اقلیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۶گ (۵۷ر-۶۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۶ - ۲۴۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۹۹/۱

رساله‌ای است در اسطرلاب در دو «مقاله»: ۱. «در ذکر مسایل و اعمال آن بر صفایح بلاد» در ۳۸ باب، ۲. «در ذکر مسایل و اعمال اسطرلاب بر صفحه آفاقی» در ۱۲ باب، تا نیمه باب ۱۲ مقاله دوم را دارد؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۲۶گ (۱پ-۲۶پ)، ۲۷ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸ - ۷۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۹/۲

در دیباچه آمده «این رساله‌ای است مشتمل بر هژده باب»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی نو، ۲۵ص (۶۱-۸۵)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا - ف: ۱ - ۱۶۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۷۲/۳

آغاز: سپاس بی قیاس مالک الملکی را که اطباق سموات سبع شمه ای از آثار قدرت اوست؛ **انجام:** همین کافی است در امتحان اسطرلاب این نسخه از صفحه خاطر نوشته شده نه آنکه از کتاب جمع شده.
در یک «مقدمه» و سه «باب» به این عناوین: مقدمه در معرفت آلات اسطرلاب، باب ۱. اعمال ام، ۲. عمل صفایح، ۳. عمل عنکبوت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای اشکال هندسی دقیق، مجدول، محشی؛ جلد: تیماج دورو، ترنج و سرترنج دار، ۱۲گ (۵۳پ-۶۴ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۰ - ۳۱۳]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۱۳/۳

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی زین السماء الدنیا بزینة الکواکب و جعلها لیلا ... فصل این مختصریست که مؤانس از بهر پیغمبر خویش جمع کرده است از کتب اهل علم به مواقیت و ارباب این صنعت؛ **انجام:** باب صدودهم مؤذن که در اسحار خواننده گی کند باید که مبدء خوانندن ؟ نوبت اول چنانکه ... یک ساعت تا طلوع صبح باشد الا در رمضان که یک ساعت و نیم مانده باشد (سپس جداول و دوائر است)
۱۱۰ باب با جداول در اسطرلاب = رساله در شناختن اوقات نماز در هر ارض و اقلیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن مشکی لایی، ۶۰گ (۸۹پ-۱۴۸ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۶ - ۱۱]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۲/۱۱

آغاز: بسمله، علاقه، حلقه، عروه، کرسی، اجزاء حجره، عنکبوت؛ **انجام:** ا ساعت ۲ دانگ
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد هادی بن محمد تقی سهروردی مشهور به شولستانی، تا:۱۱۰۴ق، جا: شیراز، مدرسه صالحیه؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱۰ - ۱۷۷]

۱۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۹۲/۲

آغاز: الحمدالله رب العالمین ... اما بعد وقوفات افلاک علویه از جام جهان نمای که بر حکیمان ماضی کشف شده»؛ **انجام:** که هیچ ستاره ایستاده نباشد و راجعی نبود ولیک بدیدار چشم نیاید.
رساله‌ای است مختصر در بیان اسطرلاب و قواعد آن و بیان آلات این فن؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالوکیل بن محمد باقر، تا: ۱۹ ربیع الاول ۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی بدون مقوا، ۳۳گ، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: - ۱۱]

۱۴. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون از رساله نجوم فارغ شدیم ابتدا کردیم به رساله ثانی درمعرفت آلات رصد از اسطرلاب؛ **انجام:** و از جانب دیگر تا مدار سرطان تا مقدار میل کلی منقسم گردانند که آن میل باشد بدان طریق که باز نموده شد.

خلاصه‌ای است از آنچه که در کتاب‌های گذشتگان درباره اسطرلاب آمده و مؤلف در دیباچه به نام آنها اشاره می‌کند به اضافه فوایدی از خودش، با ترسیم اشکالی چند در بخش آخر کتاب، در یک «مقدمه» و سه «مقالت» دارای ابواب مشتمل بر فصول: مقدمه در تعریف آلات رصدی و نام کتابهای اسطرلاب، مقالت ۱. معرفت اسطرلاب و آنچه بدان تعلق دارد، هفده باب، ۲. صفیحه آفاقی و اسطرلاب قوسی و جز اینها، در پنج باب، ۳. علم خطوط اسطرلاب، در چهار باب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد صفی حسینی کاشانی، تا: ربیع الاول ۱۱۸۲ق؛ از روی نسخه‌ای مغلوط نوشته شده است؛ جلد: گالینگور مشکی، ۵۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: - ۲۲]

۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۵/۲

آغاز: بسمله اما بعد این مختصریست در عمل اسطرلاب مشتمل بر چند باب و چند فصل

در ۴ «باب»: ۱. کشیدن خطوط بر پشت اسطرلاب در ۷ «فصل»، ۲. کشیدن خطوط بر صفایح و این باب مشتمل بر ۷ «فصل»، ۳. عمل عنکبوت مشتمل بر سه «فصل»، ۴. بعضی اعمال که نه بر همه اسطرلاب باشد مگر بر بعضی در چند فصل که نسخه ما فقط تا اواخر فصل اول از باب چهارم را دارد؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن کلبعلی همدانی، تا: ۱۱۹۳ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ، ۲۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۸۵]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۱۵/۲

آغاز: بسمله. ارتفاع بلند شدن کواکب است یا نقطه معینه از افق. بیانش آن است که در هیئت مقرر شده که دایره ارتفاع عظیمه ای است که به دو قطب افق یعنی سمت الرأس؛ **انجام:** و این درجه طالع است

نام کتاب و مؤلف در نسخه نیامده، سربندها نیز نانویس مانده است. پس از نخستین سربند: «و چون علاقه بگیرند و اسطرلاب را معلق دارند، خط علاقه بر سطح دایره، بر افق قائم شود. و مرکز اسطرلاب نسبت با فلک شمسی و فلک ثوابت همان مرکز زمین است»؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ (۴۱پ-۴۵پ) [ف: ۱ - ۱۸]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۹

آغاز: بسمله، مقدمه هر چیزی که قابل اساره حسی باشد اگر قابل؛ **انجام:** و هو موجود فلایرد محذور حاشیه منه

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۱۸. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق [میراث اسلامی: ۵ - ۶۰۲]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۷۱/۷

آغاز: بسمله. الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد فهذه رسالة فی معرفة صنعة الاسطرلاب مشتملة علی ثلثة ابواب و خاتمة باب اول در کیفیت صنعت ام و آن را حجره نیز خوانند؛ **انجام:** و اگر زیاده از ین خواهند بمطولات این فن رجوع باید نمود تا مقصود حاصل شود و الحمد الله رب العالمین.

در سه «باب» و «خاتمه»، باب یکم در سه «فصل»، دومی در هفت «فصل»، سوم در سه «فصل»، خاتمه در هشت «فصل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱۴گ (۱۵۷-۱۷۰)، ۱۶ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۳۷۰]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۲۸/۱-۵۷/۱۹۸

آغاز: و اعمال اسطرلاب بیشتر از دیگرها بازی یکم و چنانچه در کتب استادان دیدیم مانند سؤال و جواب استاد ابوجعفر بن محمد بن ایوب الحاسب الطبری

رساله مفصلی است در معرفت اسطرلاب شامل سه مقاله و هر مقاله در چند باب و هر باب در چند فصل: مقاله ۱. بیان معرفت اسطرلاب و آنچه بدان تعلق دارد شامل هفده «باب»، ۲. معرفت صفحه آفاقی و اسطرلاب قوسی و مستدل و کشفی و ...، ۳. بیان علم خطوط اسطرلاب شامل چهار «باب»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۱گ (۱-۱۰۱)، ۱۶-۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۵۵]

۲۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: ۳۳۲]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۸۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۹/۲×۱۷/۹سم [رایانه]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۹

رساله بسیار مختصری است در اسطرلاب و نجوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ در برگ ۵۵پ جدول تعدیل عمل زین الدین محمد لاری نوشته شده؛ مهر: «شعاع ۱۳۰۵» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج ماشی رنگ و رو رفته، ۱۲گ (۴۴پ-۵۵)، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [رایانه]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۷۸

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: از عصر تیموریان؛ برنجی کوچک، دارای دو برگ مسطح برنجی [میراث شهاب: س۵ش۳و۴ - ۱۵۰]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۵۲/۴

کا: زین العابدین بن ابیطالب، بی‌تا [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۷۰]

۲۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۲/۳ ـ د

آغاز: این رساله‌ایست در معرفت اسطرلاب مشتمل بر چهار فصل؛ **انجام:** این بود چند کلمه که نوشته شده ... باشارت حضرت آصف العهد و الزمان المؤید من عندالله ... اعلی الله تعالی شأنه نحراً علی العالمین ... و سلم تسلیماً کثیراً کثیرا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ش ۲ این مجموعه در تکیه حیدر تبریز

کتابت شده؛ ۶گ (۵۷پ-۶۲) [ف: ۱ - ۲۸]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۶۹/۸

آغاز: بابی چند در معرفت اسطرلاب باب اول: در ارتفاع گرفتن آفتاب چون خواهد که ارتفاع شمس گیرد اسطرلاب از دست راست در آویزد و پهلو چپ بر شمس کند؛ **انجام:** باقی که از زیر پای مانده بود که یک گزبودسی و شش گز قسمت بیرون آمد اصل چوب که شش است از سی و شش نقصان کردیم باقی سی بماند و این درازی چاه است و الله اعلم.

ده باب بسیار مختصر است در شناخت اسطرلاب: ۱. ارتفاع گرفتن آفتاب، ۲. طالع وقت ندانستن به روز، ۳. بدانستن که چند ساعت از روز گذشته است، ۴. بدانستن قوس النهار، ۵. ساعات زمانیه بدانستن، ۶. بدانستن طالع وقت، ۷. غایت ارتفاع کوکب، ۸ بدانستن طالع سال آینده، ۹. بدانستن طالع تحویل مولود، ۱۰. پیمودن چاه و چیزی که دور بود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی با روکش ابر و باد و سرطبل‌دار، ۳گ (۵۷ر-۵۹ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۴۷]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۹۲/۱۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بدان که این رساله‌ای است در بیان اعمال دستور اسطرلاب و اعمال اسطرلاب از وری دستور مشتمل بر دو باب؛ **انجام:** و اما باید ربعی ازام که مطلوبست رسم خطوط ظل برد موازی ربعی از دستور باشد که مخطط به خطوط ظل است و به طریق سابق مسطره را بر اقسام ظل و مرکز منطبق ساخته خطوط ظل برگشته.

رساله مختصری است در اسطرلاب و کیفیت عمل با آن در دو باب بدین عناوین: ۱. در بیان ساختن دستور عمده که جهت رسم مدارات ثلاثه و مقنطرات و سموت و دوایر مطرح الشعاع می‌باشد که آن را دستور صفایح گویند، ۲. در بیان کیفیت صفت دستور خطوط ظل و قسمت ام و کیفیت رسم خطوط ظل از روی دستور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، برخی از برگ‌ها افتادگی دارد که جای آنها کاغذ سفید گذاشته‌اند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار ضربی عطف ترمیمی، ۳گ (۱۷۷پ-۱۷۹پ)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف:۲۰-۷۳]

● **اسطرلاب آفاقی** / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb-e āfāqī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۲/۲

آغاز: رساله در معرفت اصطرلاب آفاقی. بسمله. و به ثقتی. چون ابتدا کنی بطالع گرفتن اسطرلاب آفاقی؛ **انجام:** ولکن طالع بر خط (تمت).

خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف بن محمد حسین طالقانی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۲گ (۲۶پ-۲۷پ)، ۱۶ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸ - ۷۱۷]

● **الاسطرلاب الاکری** / اسطرلاب / عربی

al-usṭurlāb-ul ukarī

برای ملک اشرف در ۲۴ «باب»

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۵/۵

آغاز: الحمدلله الذی شرف بطاعته الاملاک و صرف بقدرته الافلاک و نور بنور وجهه؛ **انجام:** و الثانیة من اجزاء دائرة معدل النهار فهو مطالع تلک الاقسام فی البلد فهذا ما امکن ارادة ... و من الله اسئل نفحة القبول و بلوغ الامل و السئول و هو حسبنا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در برگ ۷۶ر تا ۷۲ر دانستن وقایع فرقه ماضیه و شناختن امم سالفه از باب تدابیر و سال تاریخ از ابتدای دور فلکی تا ۱۰۰۳ هجری و جلوس عباس شاه به فارسی نزدیک به یک برگ، و استخراج مدعی در یک صفحه به فارسی، و استخراج اسماء مأنوسه از حروف اسم شریف ا س م ع ی ل، و دانستن مراتب اعداد هندسه، و مطالبی در خواص اذکار و رسوم و جدولی در دانستن غره هر ماه از خواجه طوسی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۶گ (۶۲ر-۶۷ر)، ۱۷ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۴۱]

● **اسطرلاب زورقی** / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb-e zowraqī

جعفر اسطرلابی

ja‘far-e ostorlābī

در معرفت عمل به اسطرلاب زورقی است مشتمل بر ده «فصل» و «خاتمه» و مؤلف آن ظاهراً جعفر اسطرلابی است. در مقدمه آمده است که: «چون کتابی [که] در این باب به مطالعه رسیده باشد ندیده و از ذهن جامد و فکر خامد خود استنباط این ضوابط کرده، اگر به‌نظر افاضی عمر ملحوظ گردد و زللی یا خللی یابند اغماض و اصلاح مأمولست».

آغاز: حمد و ثناء بی شمار باذشاهی را که سزاوار حمد و ثناست، و درود بسیار بر پیغمبری که خاتم رسل و انبیاست

انجام: بعد ازان از خط نصف النهار بمقدار انحراف بشماریم، آنجا که سبری شوذ موی تیز زورق آنجا بریم که آن خط از ان بیرون روذ، راست قبله باشذ تم الکتاب

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۴۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۹؛ مجدول، مذهب، دارای دو سرلوح؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی، ۱۰ص (۱-۱۰)، ۱۷ سطر (۵×۱۰/۳)، اندازه: ۹/۱×۱۵/۵سم [ف: ۸ - ۳۱۱]

● **اسطرلاب زورقی** / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb-e zowraqī

ابوریحان بیرونی در استیعاب می‌گوید این نوع از اسطرلاب را که بر مبنای فکر حرکت زمین ساخته می‌شود، استاد احمد بن محمد بن عبدالجلیل سگزی ابداع کرده است. این رساله مختصر در معرفت اسطرلاب زورقی وکیفیت عمل به آن است، در ده «باب»: ۱. آلات و خطوط آن؛ ۲. استخراج ساعات؛ ۳. استخراج طالع؛ ۴. اعمال لیالی؛ ۵. استخراج ساعات به شب؛ ۶. معرفت تسویة البیوت؛ ۷. تعدیل النهار و تعدیل اللیل؛ ۸. طول و عرض کواکب؛ ۹. معرفت نهار کواکب و لیل او؛ ۱۰. معرفت میل شمس.

آغاز: بسمله حمدله والصلوة علی سید المرسلین محمد و آله اجمعین این مختصر است در معرفت اسطرلاب زورقی و کیفیت عمل به آن بدانکه اسطرلاب زورقی مانند آسمانیست ایستاده و زمین متحرک بر عکس اسطرلاب مشهور و ایراد اعمال آن در ده باب باشد. باب اول در بیان آلات و خطوط آن

انجام: پس از موقع جزو شمس در تیر زورق تا مدار سر حمل مثل شمس جنوبی بود تا شمالی

همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۲/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس آن موقع جزو شمس در تیر زورق تا مدار رأس الحمل میل شمس بود شمالی و الله اعلم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، در برگ انجام مطلبی در مورد شناخت ربع ساعات بدین آغاز «اگر خواهی بر ربع ساعات بدانی پس نگاه کن تا غایت چندست ...» آمده، و بعد از آن نیز یک جدول ۲۱×۱۰ در تکسیر، و یک جدول ۱۷×۸ در تکسیر ایام هفته، قبل از آن چند سطر در مورد استفاده از جدول آمده و در آن به سال ۸۷۲ق اشاره شده؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوای سبز، ۴گ(۳۸پ-۴۱ر)،۱۶سطر(۹×۱۲)،اندازه:۱۳×۱۸سم[ف:۳۵ - ۶۳۵]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۵۸/۱-۸/۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جا: تون از بلاد خراسان؛ دارای مهر کروی با تاریخ ۱۰۷۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۵۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قسمت کنیم ساعات ظاهر و خفی بود.

در دوازده باب به فارسی، تا پایان باب دهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۲۱گ (۲پ-۲۲پ)، ۲۴ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۴۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۶۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن، تا: ۳ ربیع الاول ۱۰۱۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۴گ (۱۱پ-۱۴ر)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۲۴۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۹۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه دهه سوم رجب ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشین قهوه‌ای، ۳گ (۱۷۰پ-۱۷۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۳سم [ف: ۹ - ۲۳۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۳/۶

آغاز و انجام: برابر

در جلد ۱۷ فهرست آستان قدس با شماره ۱۲۲۴۳/۷ معرفی شده است؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: اسدالله منجم دودانگه هزارجریبی، تا: ۱۳۰۶ق، جا: تهران؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: حنائی فرنگی، جلد: تیماج خرمایی، ۴ص (۱۲۴-۱۲۷)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۲۶۳ و ۱۷-۴۷۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۴۲/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله منجم، تا: ۱۳۵۷ق، برای عمادالدوله؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی شکری، جلد: تیماج زرد یک‌لا، ۴ص (۱۸۷-۱۹۰)، ۱۶ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۱۳]

● اسطرلاب زورقی / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb-e zowraqī

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۹۲/۵

آغاز: الحمدالله رب العالمین ... این رساله‌ای است موجز و مفید در معرفت اسطرلاب مشتمل بر دوازده باب باب اول در معرفت اسطرلاب زورقی و این زورقی جهت آن گویند؛ **انجام:** میان هر دو نشان بدانیم و هم چندان دیگر مری جدی را برانیم آنچه بر افق مشرق بود طالع باشد و عمل کواکب شمالی بر همین نوع باشد.

رساله مختصری است در ۱۲ «باب»: ۱. معرفت اسطرلاب زورقی، ۲. تعیین جزو شمس، ۳. استخراج طالع وقت، ۴. اعمال اللیل، ۵. استخراج ساعات، ۶. معرفت تعدیل النهار و تعدیل اللیل، ۷. معرفت تسویة البیوت، ۸. طول و عرض هر کوکب، ۹. میل آفتاب، ۱۰. معرفت ظهور و اختفای کواکب و طلوع و غروب افق، ۱۱. تعدیلات تعدیل جزو شمس، ۱۲. معرفت مقنطرات بر روی صفیحه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۸ ذیحجه ۸۴۴ق؛ مصحح، برخی از برگ‌ها افتادگی دارد که جای آنها کاغذ سفید گذاشته‌اند؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار ضربی عطف ترمیمی، ۲گ (۱۳۰پ-۱۳۱پ)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۰ - ۷۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۷۵/۲

آغاز: بدانکه در اسطرلاب زورقی گاهی بر ظهر اسطرلاب منطقة

البروج را می‌کنند و بعضی از کواکب ثابته را نقش میکنند ... و طریق بیرون آوردن طالع از آنجا در هیچ کتابی ذکر نکرده اند و اگر هست بدین فقیر نرسیده و این فقیر ... حل آن کرده و چون نخواست که بعد از زحمت تمام از خاطر بیرون رود آنرا به حیز تحریر می‌آورد و پیش از شروع در مقصود محتاجیم ببیان مقدمه‌ای و آن آنست که در اسطرلاب زورقی عضاده منحنی میباشد و در هر عرض انحناء خاص اقتضاء میکند؛ **انجام:** و برای جزء آفتاب عمل بپایان رسانند و اعلم بالصواب.

نسخه جای سخن شاید خود گفتاری جدا و یا بخشی از رساله‌ای است و موضوع آن کیفیت استخراج طالع است ما از اسطرلاب زورقی، که به‌گفته مؤلف در جای دیگر بیان نشده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز روشن.، ۲ص (۲۵۹-۲۶۰)، ۱۷-۲۰ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۹ - ۴۷۶]

← الاسطرلاب الشمالی > الاسطرلاب
← الاسطرلاب الشمالی ذات الصفائح > الاسطرلاب

● اسطرلاب شمالی / اسطرلاب

ostorlāb-e šomālī

شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره/۹
بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۷۰]

● اسطرلاب شمالی و جنوبی = بیست باب در اسطرلاب / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb-e šomālī va jonūbī = bīst bāb dar ostorlāb

بیرجندی، عبدالعلی بن محمد، - ۹۳۴ قمری

bīrjandī, ‘abd-ol-‘alī ebn-e mohammad (- 1528)

رساله‌ای است در صنعت اسطرلاب و منسوب به نظام الدین ملاعبدالعلی بن محمد بن حسین بیرجندی، مشتمل بر بیست «باب»: ۱. مقدمات صناعیه؛ ۲. معرفت صنعت دستور قسمت دوایر اسطرلاب؛ ۳. معرفت صنعت حجره و صفایح و رسم خطوط مستقیمه برآن؛ ۴. معرفت رسم مدارات اجزاء بروج؛ ۵. معرفت رسم مقنطرات؛ ۶. معرفت رسم افق و مقنطرات در اسطرلاب جنوبی؛ ۷. معرفت رسم خطوط ساعات معوج و مستوی؛ ۸. معرفت رسم دوایر سموت؛ ۹. معرفت رسم منطقة البروج بر عنکبوت؛ ۱۰. معرفت تعیین مواضع کواکب ثابته بر عنکبوت؛ ۱۱. معرفت خرق و تشبک عنکبوت؛ ۱۲. معرفت صنعت صفیحه آفاقیه و صفیحه عرض تمام میل کلی؛ ۱۳. معرفت صنعت عضاده و باقی اجزای اسطرلاب؛ ۱۴. معرفت رسم جیب بر ظهر اسطرلاب؛ ۱۵. معرفت نقش اجزای ظل؛ ۱۶. معرفت فجر و شفق و عصر و خطوط ساعات معوج بر عضاده؛ ۱۷. معرفت کیفیت استخراج جدول دستور؛ ۱۸. معرفت انصاف اقطار مدارات و افق و مقنطرات اسطرلاب شمالی از جدول دستور؛ ۱۹. معرفت انصاف اقطار مدارات و افق و مقنطرات اسطرلاب جنوبی از جدول دستور؛ ۲۰. معرفت مراکز دوایر سموت از جدول دستور.

آغاز: بسمله اما بعد این مختصریست در معرفت صنعت اسطرلاب شمالی و جنوبی مشتمل بر بیست باب باب اول در مقدمات صناعیه که معرفت آن در صنعت اسطرلاب ضروریست چون خواهند که خطی تنصیف کنند چون خط آب

انجام: باب بیستم در معرفت مراکز دوایر سموت از جدول دستور ... و مرجع همه یکی است اگر تعرض به ذکر آن طرق شود این مختصر به تطویل انجامد پس برین قدر اختصار کنیم و الله التوفیق و المعین

چاپ: مشار ۸۴۳/۱ (۵ چاپ)؛ با مقدمه مهراب اکبریان، سیمرغ (ت)، ۱۳۶۹ ش،۴: ۲۵-۴۰ (چاپ عکسی نسخه مورخ ۱۱۵۰)

[فهرستواره منزوی ۲۸۰۷/۴ «اسطرلاب» ناشناس و ۲۷۹۹/۴ با احتمال از بیرجندی؛ نسخه‌های منزوی ۲۳۱/۱ «اسطرلاب» (۴ نسخه)؛ دنا ۸۰۳/۱ که متأسفانه نسخه‌ها دچار آشفتگی شده و تعداد صحیح نیست]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۸۱/۳
آغاز و انجام: برابر
مؤلف در فهرست ناشناخته مانده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای اشکال و جداول؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج مشکی، ۱۲گ (۷۳پ-۹۴ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۱۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۹۴
خط: نستعلیق (به دو قلم)، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام (اندکی از پایان باب ۲۰ را ندارد)؛ دارای اشکال ریاضی و نجومی؛ کاغذ: کاهی آهار مهره شکری، جلد: تیماج قرمز، ۳۱۴ص،۱۲سطر،قطع: رقعی، اندازه: ۱۹/۵×۱۲/۵سم [ف: ۱۹-۲۷۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۸۱/۱
انجام: چنانکه مخفی نماند این است تمامی سخن در معرفت اسطرلاب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰ و قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در حواشی منقولاتی از درة التاج و از «شرح» آمده، جای جدولی که بیرجندی در شرح باب ۱۶ رسم کرده در این نسخه سفید است، دیباچه‌ای که به انشاء عبدالواسع نظامی است در این نسخه هست اما با دیگر نسخ متفاوت است و در آن نام خواجه ناصر الدین نیامده، همچنین چند سطری از مؤلف که در ذیل بیشتر نسخه دیده می‌شود، در پایان نسخه حاضر وجود ندارد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۱ص (۲-۲۰۰)، قطع: خشتی باریک، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ - ۴۸۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۵/۲

آغاز و انجام: برابر
مؤلف در فهرست ناشناخته مانده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی عطف تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۴۴ص (۲۸۴–۳۲۷)، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [سنا - ف: ۱ - ۱۶۵]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۶۹۸/۱
آغاز و انجام: برابر
مؤلف درفهرست ناشناخته مانده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ ذیقعده ۱۰۵۸ق؛ مهر: «ماشاء الله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم؛ کاغذ: نوعی ترمه؛ جلد: تیماج لایه‌ای لبه‌دار سبز، ۱۴ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۵۶۴]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۶/۱
آغاز: (شکل) نقطه ... متقاطع شوند، پس میان آن دو نقطه به خط؛
انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۷۰ق؛ ۳۲گ (۲ر–۳۳ر) [ف: ۱ - ۱۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۷۰/۱
کاتب عبارت مؤلف را در پایان نسخه آورده و چنین نگاشته که در جمادی الاول سال ۹۰۰ق تألیف آن پایان یافته است؛ خط: نسخ، کا: عبدالائمة بن عبدالحسین جامعی عاملی، تا: ۲۰ شعبان ۱۱۰۰ق، جا: کرمان؛ دارای اشکال هندسی و جداول، مصحح، پس از رساله اول جداولی در طول جغرافیایی برخی از شهرها؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۲۳گ (۱پ–۲۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۷۴]

۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۶۹/۷
آغاز و انجام: برابر
در فهرست مؤلف ناشناخته مانده است و به قرینه آغاز نسخه تعین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، ۲۷ص (۸۲–۱۰۸)، ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۲۲۰]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق شکسته،کا: شریف رشتی، تا: ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج یشمی، اندازه: ۱۷/۲×۲۳سم [ف: ۱۰–۹۹]

۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۵/۱
آغاز: برابر
مؤلف در فهرست ناشناخته مانده و به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن کلبعلی همدانی، تا: ۱۱ صفر ۱۱۸۵ق، جا: دارالسلطنه اصفهان؛ کاتب آورده: «از روی خط مصنف این رساله عبدالعلی بن محمد بن حسین بیرجندی رحمه الله علیه مسوده کرده بودند کتبه عبدالعلی بن کلبعلی همدانی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲گ، ۲۵ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۱۸۴]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۱۵/۳
آغاز: باب سیم در معرفت صنعت حجره. .؛ **انجام:** موجود (باب نهم:) ... پس ... باقی ماند مساوی
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸گ (۴۸پ–۵۵پ) [ف: ۱ - ۱۹]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۴۹/۳-عکسی
آغاز و انجام: برابر
مؤلف در فهرست ناشناخته مانده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۸ ص(ص ۸۶–۱۲۳). شکل‌ها و جدول‌ها بسیار دقیق [ف: ۱ - ۲۳]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۳/۲
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد بن محمد قاسم، تا: ربیع الاول ۱۲۱۲ق، ۷گ (۴۶ر – ۵۲ر) [مختصر - ف: - ۱۱۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالعلی بن رجبعلی مراغی، تا: ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۲۱ق؛ دارای اشکال و جداول، به‌دنبال آن پنج صفحه در باب اختیارات ایلات است به فارسی؛ کاغذ: حنایی و شکری آهار مهره، جلد: مقوا، عطف و گوشه چرمی، ۲۱ و ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۳سم [ف: ۱۰ - ۱۰۱]

۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۳/۱
آغاز و انجام: برابر
مؤلف در فهرست ناشناخته مانده است و به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۲۴ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج مشکی لایه‌ای، ۲۵ سطر (۶/۵×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱ - ۳۹۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۳۲/۱
آغاز: و دال را بدین صورت ... و همچنین ذال را بر صورت دائره صغیره نویسند و کاف مفرد را مسطح نویسند
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب ۱۲۳۱ق؛ مهر: کتابخانه «جعفر سلطان القرائی»؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج با جدول کشی زرین، ۳۰گ (۳۶ر–۶۵پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۲۶]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۳۵/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۴۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۹گ (۶ر–۲۴ر)، ۱۵ سطر (۱۰×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۶۶۱]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۶/۵
کامل؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۳ شعبان ۱۲۹۷ق؛ دارای اشکال؛ ۱۸گ (۶۹پ–۸۶پ) [ف: ۱ - ۱۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۵۶/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد اسماعیل قائنی اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۶ ذیقعده ۱۲۹۹ق، جا: تهران؛ کاغذ: هندی آهار مهره شکری، جلد: تیماج قرمز سجاف عطف تیماج مشکی، ۳۵ص (۱۹۷–۲۳۱)، قطع: وزیری [ف: ۱۹ – ۳۹۹]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶
در فهرست نام مؤلف ذکر نشده است و به استناد فهرست رایانه‌ای مجلس تعیین گردید؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق، ۲۷گ، ۱۶ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۲ – ۸۵]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: امیر بیک بن مرتضی بن صنع الله بن سرالله بن روح الله بن حجة الله بن عطاءالله بن لطف الله بن روح الله بن سلام الله حسینی عریضی احدی سلامی، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۳۴ص (۴۱-۷۴)، ۱۷ سطر [سنا - ف: ۲ – ۲۹۶]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۷/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ – ۳۵۳]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴۱/۱۱
خط: شکسته نستعلیق، تحریری، کا: مهدی بن ابی الحسن اصفهانی، بی‌تا؛ در حواشی رساله منقولاتی است (به فارسی) از شرح محمد باقر (یزدی) بر خلاصه و از ملا مظفر و حاشیه‌هایی است نیز بدون نشان، کاتب نسخه جمله آخر بیرجندی را در شرح بیست باب، که اشاره به ماده تاریخ تألیف کتاب نیز هست حذف کرده و پایان نسخه چنین است: «بغایت رسید و نهایت انجامید روش قلم تیز کام ... اجزاء کتاب شرح بیست باب در معرفت قواعد فن اسطرلاب علی ید العبد المحتاج ... محمد مهدی بن ابی الحسن الاصفهانی»؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی رنگ، ۷۹ص (۳۷۴-۴۵۲)، ۱۷ سطر، قطع: خشتی [ف: ۱۹ – ۳۶۴]

۲۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۳/۸
آغاز: برابر
مؤلف در فهرست ناشناخته مانده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد، تا اواخر باب پانزدهم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای جداول نجومی در ۴ گ؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۰ص (۷۴-۱۰۳)، قطع: پستی [ف: ۲ – ۱۱۱]

۲۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۳۳/۲
آغاز: برابر
تذکر: مؤلف در فهرست ناشناخته مانده که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی ابر و باد، عطف تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۵پ-۱۷پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۲۳۳]

● **اسطرلاب شمالی و جنوبی** / اسطرلاب / فارسی
ostorlāb-e šomālī va jonūbī
امیر عبد الرزاق، ق۱۱ قمری
amīr ʻabd-or-razzāq (- 17c)
مختصری است در اسطرلاب. کاتب متن در پشت صفحه اول نوشته است: «رسالة فی علم التسطیح لسیدنا و استادنا و ملجأنا و ملاذنا سیدالحکما برهان الفضلا اعلم العلما امیر عبدالرزاق مدالله تعالی ظله علی رؤسنا بمحمد وآله ائمة الهدی، کتبه عبده الداعی لبقائه ابوالحسن بن هادی القاینی» و در ذیل آن دیگری نوشته است: «از جمله کتب عالیحضرت صاحب یعنی برادر مرحوم است که در قاین بود و بعد از تاخت افغان باقی مانده بود.»
آغاز: بسمله، رسم دوایر تامه یا ناقصه در اسطرلاب بدانطریق است که سطح مستوی مماس یکی از قطبین فلك اعظم فرض کنند و موضع ناظر را قطب دیگر فرض کنند
انجام: بر هر تقدیر فصل مشترك میان مخروطات و مسطح صفیحه دوایر است
[دنا ۸۰۳/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۰۱/۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن قاینی، تا: نیمه دوم قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه مدظله»؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: حنایی، جلد: پارچه‌ای، ۱۰گ، ۱۹ سطر (۴/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۴×۱۸/۵سم [ف: ۸ – ۳۱]

● **الاسطرلاب الصناعی** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb-uṣ-ṣanāʻī
ابن عراق، منصور بن علی، – ۴۲۵ ؟ قمری
ebn-e ʻerāq, mansūr ebn-e ʻalī (- 1035)
می‌تواند ترجمه یا تحریری از کار ابونصر منصور بن علی بن عراق جیلانی، از نیمه دوم قرن ۴ و آغاز قرن ۵ق باشد (قربانی، ریاضی‌دانان ایرانی ۲۳۱، ۲۲۱). نام آن «رسالة فی صنعة الاسطرلاب بالطریق الصناعی» می‌باشد.
آغاز: رسالة أبی نصر منصور بن علی بن عراق مولی أمیر المومنین أبی عبدالله محمد بن علی المأمولی فی صنعة الاسطرلاب بالطریق الصناعی سرنی أطال الله تعالی
انجام: رسمته له زاد الله رغبة فی العلم و بلغه أفاض امانیه فیه بمنه و لطفه

۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۰۵/۳
خط: نستعلیق، کا: شیخ حسن، تا: ۲۶ رمضان ۸۹۰ق، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۰گ(۷۵پ-۸۴ر)، اندازه:۱۲/۵×۱۸سم[ف: ۲ – ۴۹]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۱/۲
آغاز: بسمله. چنین گوید ابونصر منصور بن علی بن عراقی (عراق؟) در صفت اسطرلاب و مدارات ثلاثه، که چون بر صحیفه مدار رأس الجدی بر کشند نصف النهار پنج جزو بشمرند، آنجا که رصد آنرا مرکز ساخته منطقة البروج رسم کنند

فارسی است؛ خط: تحریری پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۱۴۳-۱۴۵) [ف: ۳ - ۱۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۹۲/۲-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۳]

● اسطرلاب کروی = ارتفاع آفتاب و ستارگان = بیست باب / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb-e koravī = ertefā'-e āftāb va setāregān

محتمل است از جعفر اسطرلابی مذکور در ذیل اسطرلاب کشفی و اسطرلاب زورقی باشد (نسخه‌های منزوی ۲۳۴/۱). رساله‌ای است موجز و بدون خطبه و دیباچه، در بیست «باب»: ۱. معرفت طالع؛ ۲. معرفت قوس النهار؛ ۳. قوس اللیل؛ ۴. ساعات مستوی؛ ۵. ساعات زمانی؛ ۶. مطلع بروج؛ ۷. مطلع خط استوا؛ ۸ میل شمس؛ ۹. غایت ارتفاع؛ ۱۰. عرض کواکب؛ ۱۱. بعد کواکب؛ ۱۲. سعه مشرق آفتاب؛ ۱۳. معرفت سعه مشرق کوکب؛ ۱۴. تعدیل النهار آفتاب؛ ۱۵. تعدیل النهار کوکب؛ ۱۶. قوس اللیل کوکب؛ ۱۷. وجه طلوع کوکب؛ ۱۸. درجه غروب کوکب؛ ۱۹. درجه قمر کوکب.

آغاز: جون خواهی که معرفت ارتفاع آفتاب از کره بدانی نخست دایره نصف النهار راست کند بر کره چنانکه بر تربیع کره راست باشذ، بس شخصی بکند از موم و بر تربیع دایره نصف النهار نهد جنانکه قایم باشذ و بهیج جانب میل ندارذ و بعد از آن از افق بر می‌دارذ تا جنان کردد که این شخص را هیج سایه نباشذ و بس نکاه کند بآخرترین درجه که از افق بر می‌آیذ از دایره نصف النهار جنانکه مرتفع شذه باشذ از دایره آنرا ارتفاع آفتاب باشذ در ان وقت والله اعلم. مثالش خواستیم که ارتفاع آفتاب بدانیم دایره نصف النهار را بر جهار قسمت کردیم و آنجا که حرف نوذ نوشته شخصی از موم بکردیم و بر آخرترین درجه نهاذیم که مماس افق بوذ بر تربیع دایره افق و نصف النهار و آن جایکاه بوذ که حرف صاد نوشته بوذ و بعد از آن دایره نصف النهار کره بر افزوذیم تا آنکاه که شخص را هیج سایه نماند و بر نقش خویش سایه بر افکند و نکاه کردیم و سی درجه از افق برآمذه بوذ: اینست ارتفاع وقت

انجام: جون خواهیم که درجه ممر کوکب بدانیم نخست کوکب را بدایره نصف النهار نهیم و نشان کنیم بران جزو دایره البروج که بر خط وسط السما باشذ که آن کوکب با آن درجه بر وسط السما آمذه کوییم کوکب با این درجه در ممر میگذرد

[دنا ۸۰۷/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۲۸/۴ با عنوان «بیست باب»]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۱۱

آغاز و انجام: برابر

دارای بیست و دو باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جدول به تحریر و زر؛ واقف: فاضل خان؛ کاغذ: حنایی مجدول، جلد: پارچه‌ای، ۵گ، ۱۷ سطر (۱۱/۳×۹/۴)، اندازه: ۹×۱۶سم[ف:۸-۳۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۹۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۳گ (۶پ-۸ر)، ۲۴ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۲۹۶]

● اسطرلاب کری / اسطرلاب / فارسی

ostorlāb-e korīyy

گفتاری است مختصر که برای امیر اسفهسالار اجل سید ولی النعم فخرالدین جمال الاسلام نگاشته شده است، در سی و دو «باب»: ۱. اسامی اعضاء اسطرلاب؛ ۲. ترکیب اسطرلاب؛ ۳. دانستن میل؛ ۴. دانستن غایت ارتفاع هر چه در شهرهاست؛ ۵. دانستن قوس نهار و لیل؛ ۶. دانستن ساعات النهار و اللیل و اجزاء ساعات؛ ۷. بیرون آوردن ساعات مستوی از معوج به روز و شب؛ ۸. مطالع بروج به خط استوا؛ ۹. مطالع بروج شهرها؛ ۱۰. تحویل درجه سوا به درجه مطالع؛ ۱۱. تحویل درجه مطالع به درجه سوا؛ ۱۲. تعدیل النهار؛ ۱۳. دانستن ارتفاع؛ ۱۴. نهادن ارتفاع بر مقنطرات؛ ۱۵. تعدیل ارتفاع وقت گرفتن؛ ۱۶. دانستن ارتفاع از ساعات مستوی و معوج؛ ۱۷. دانستن ساعات مستوی و معوج از ارتفاع؛ ۱۸. دانستن طالع از ارتفاع؛ ۱۹. دانستن طالع از ساعات مستوی و معوج به روز و شب؛ ۲۰. دانستن ساعات مستوی و معوج به روز و شب از طالع؛ ۲۱. تسویة البیوت؛ ۲۲. دانستن سمت ارتفاع؛ ۲۳. دانستن غایت ارتفاع آن کواکب که بر اسطرلاب؛ ۲۴. دانستن آن درجه که کواکب با او برآید؛ ۲۵. دانستن آن درجه که کواکب به او به وسط سماء رسد؛ ۲۶. دانستن آن درجه که کواکب با او فرو شود؛ ۲۷. دانستن قوس نهار کواکب؛ ۲۸. دانستن تعدیل النهار کواکب؛ ۲۹. دانستن عرض کوکب در شمال و جنوب؛ ۳۰. دانستن طالع تحویل سال عالم و موالید؛ ۳۱. تیسیرات؛ ۳۲. طلوع فجر و مغیب شفق.

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین و سلم الی یوم الدین. ..چون صفا قریحت و سمو همت و حسن اعتقاد درعلم و أهل علم و علو ارای امیر اسفهسالار اجل سید ولی النعم فخرالدین جمال الاسلام اطال الله بقائه و أدام علاه و کبت أعداه اقتضا کرد که کمترین خدمت کاران در معرفت اسطرلاب کری رسالتی سازد فرمان را کمر اطاعت بستم و سرف این خدمت را باریح (کذ) روزگار خویش و ذخیره اعقاب ساختم و گردآوردم از اعمال نجومی آنچه مالابدست شناختن آن و از چیزها که متعارفست میان مردمان و بشرح محتاج نباشد و از عمل‌هایی که کمتر استعمال افتد دست بار داشتم تا در مجلس عالی اعلاه الله بابرام منسوب شوم (کذ)

انجام: ساعات مستوی از غروب شفق.

۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۷۲/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسن، تا: ۱۰۰۱ق؛ مصحح؛ جلد: پارچه‌ای الوان، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱پ-۱۰پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۶۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ تذکر: در فهرست شماره نسخه مشخص نیست، شماره ۶۵۱ ردیف نسخه است، صرفاً در مورد نسخه آمده است: «این رساله رادر مجموعه شماره ۱۷۱۹۸ببینید.»، لذا شاید ۱۷۱۹۸ شماره نسخه باشد. [ف: ۱۸ - ۱۳]

● **اسطرلاب کشفی** / اسطرلاب / فارسی
ostorlāb-e kašfī

جعفر اسطرلابی
ja‘far-e ostorlābī
مختصری است در معرفت اسطرلاب کشفی در بیست «باب».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۴۶/۲
آغاز: بسمله، الحمدلله حق حمده و الصلوة علی نبیه محمد و آله و عترته و جمیع اصحابه و عترته، اما بعد چنین گوید مؤلف این مختصر جعفر اصطرلابی که این رساله‌ایست در معرفت اصطرلاب کشفی و این رساله بیست بابست، باب اول در شناختن آلات آن؛
انجام: و مری عضاده بر آنجا نهیم که خط قبله راست باشد، و الله اعلم بالصواب
خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۹؛ مجدول، دارای دو سرلوح کوچک؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی، ۱۹ص (۱۱-۲۹)، ۱۷ سطر (۵×۱۰/۳)، اندازه:۹/۱×۱۵/۵سم [ف: ۸ - ۳۱۲]

● **اسطرلاب کهن** / اسطرلاب
ostorlāb-e kohan

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۳
بی‌کا، تا: قرن ۷ [د.ث. مجلس]

● **اسطرلاب مسرطن** / اسطرلاب / فارسی
ostorlāb-e mosartan

انطاکی، علی بن احمد، - ۳۷۶ قمری
antākī, ‘alī ebn-e ahmad (- 987)
گفته شده است که: «مسرطن اسم مفعول جعلی است از سرطان و چون در این اسطرلاب منطقه فلک را بدو قسم کنند، شمالی و جنوبی، و هر یک را هم بدو قسم متقابل ابتدا از شمالی کنند که سه برج شتوی باشد جدی و دلو و حوت و مقابل این منتهی سازند که سه برج صیفی باشد. سرطان و اسد و سنبله، و در سرطان احکام بسیار بیاورند. از این جهت این اسطرلاب را مسرطن خوانند، و یا بواسطه کثرت علایق در صفحه این اسطرلاب بمثابه سرطان آنرا مسرطن گویند». این رساله مشتمل است بر سیزده «فصل».
آغاز: بسمله، این رساله مختصریست در معرفت اصطرلاب مسرطن و ذکر القاب آلات و خطوط و دوایری که
انجام: آن برج بآن قدر ساعت و دقیقه در آن عرض طلوع کند و الله اعلم

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۵گ، ۱۵ سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۷/۶سم [ف: ۸ - ۳۴]

● **الاسطرلاب المسرطن** / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb-ul-musarṭan

سجزی، احمد بن محمد، ۳۳۰ - ۴۱۵ قمری
sejzī, ahmad ebn-e mohammad (942 - 1025)
بعد از اسطرلاب مسرطن تألیف علی بن احمد معروف به ابن مهندس برای ابومحمد عبدالله بن علی حاسب نوشته است.
آغاز: بسمله، کان بعض اصدقاینا بفارس حریصاً علی ان انشی له رسالة فی العمل بالاسطرلاب المسرطن
انجام: لیصح العمل بذلك انشاء الله تعالی و الحمدلله وحده تمت رسالة علی الکمال و حسبنا الله نعم الوکیل

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۱۳گ، ۱۵ سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۳/۱×۱۷/۶سم [ف: ۸ - ۳۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۱۷۳]

● **اسطرلاب مسطح = آغاز و انجام = صفیحه**
اسطرلاب مسطح = جام جهان نما / اسطرلاب / فارسی
ostorlāb-e mosattah = āqāz va anjām = safīhe-ye ostorlāb-e mosattah = jām-e jahān namā

فارسی، محمد تقی بن محمد، - ۹۴۸ قمری
fārsī, mohammad taqī-ye-bn-e mohammad (- 1542)
مشتمل است بر یک «آغاز»، ۲۳ (یا ۲۴) «سطر» و یک «انجام»: آغاز در بیان لغت و تعریف اسطرلاب و اسامی ادواة آن؛ سطر

۱. ارتفاع؛ ۲. دانستن طالع ارتفاع و عمل تعدیل درجه شمس و تعدیل مقنطرات و تعدیل درجه طالع در اسطرلاب‌های غیر تام؛ ۳. دانستن ارتفاع از طالع؛ ۴. معرفت دائره قوس النهار و قوس اللیل و ساعات مستوی ... . مؤلف آن را به نام خاصی نخوانده و صاحب «الذریعة» آن را «آغاز و انجام» نام نهاده است. در «سطر» ۱۶ قاعده رؤیت هلال را به نظم پارسی درآورده است و مطلع نظم این بیت است: «در شبی کان شب بود دیدار ماه ×× جزء خورگاه غروب ای نیکخواه / بر افق نه از سوی مغرب روان ×× پس مری کن در بر اجزایشان»

آغاز: خوبترین صورتی که از حجره خیال به بارگاه متعال جلوه گر آید ... و بعد فقیر غنی ابوالخیر محمد بن محمد الفارسی در این صحیفه، صحیفه اسطرلاب مسطح و سایر ادواتش بیانی لایق ... می‌نماید و طالبان را از ابواب و اساطیر قدیم ... مستغنی می‌سازد

انجام: چه در اکثر اسطرلابات این ستارها نقش کنند والله اعلم بالصواب

[دنا ۸۰۷/۱ (۲۱ نسخه)؛ الذریعة ۳۵۸/۲ و ۶۷/۷ و ۷۲/۱۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۳۴/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۸۱۳/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۱۶/۲

خط: نستعلیق، کا: سلیمان موسوی، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۵۶گ (۲۱پ-۷۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۷۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شاه محمود، تا: قرن ۱۱؛ دارای اشکال و جدول؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج مشکی، ۶۰گ (۴پ-۶۳ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۱۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۸۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** چه اکثر در اسطرلابها این کواکب نقش کنند و بتجربه سخن باید گفت و الحمد لواهب العقل و مفیض العلم، بعد از آن اسامی کواکب مذکورست.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰ و اوایل قرن ۱۱؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی، ۵۶ص (۱-۵۶)، ۲۲ سطر (۱۸/۵×۲۱/۳)، اندازه: ۱۹/۷×۲۵/۵سم [ف: ۸ - ۳۷۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۵۵گ، ۱۷ سطر [ف: ۱۰ - ۲۱۶]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۷۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** (اسامی کواکب بیست گانه است از عین الثور تا کف الخضیب و پس از آن می‌گوید:) این کواکب را باید شناخت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: تیماج مشکی با ترنج، ۹۵گ (۱۲-۱۰۶)، ۱۲ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [نشریه: ۱۳ - ۲۶۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با نقاشی نزدیک به یکدیگر، صفحات مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی شکری آهار مهره، جلد: تیماج قرمز ضربی، ۱۰۵ص (۱۹۴-۲۹۸)، ۱۹ سطر، قطع: وزیری باریک، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۹ - ۳۶۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۱/۱-ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** چه در اکثر اسطرلابها این کواکب نقش میکنند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۰ق؛ کاغذ: کاهی رنگ، جلد: مقوایی با عطف تیماج قرمز، ۶۸ص (۱-۶۸)، ۱۶ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۳ - ۱۱۵]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** چه در اکثر اسطرلابها این کواکب نقش کنند. و الحمد لواهب العقل و مفیض العلم.

خط: نستعلیق، کا: حسن بن بیک حاجی لطف الله یزدی، تا: چهارشنبه جمادی الثانی ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی تازه، ۴۱گ، ۲۶-۳۰ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۴ - ۸۳۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۳۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ کاغذ: اصفهانی شکری، جلد: تیماج قرمز سجاف عطف قهوه‌ای و حاشیه قرمز روشن، ۱۲۲ص (۱۲۰-۱۴۱)،۱۷سطر،قطع:رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۹ - ۳۴۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در پایان نسخه یادداشتی است (برگ ۵۵پ) در تفصیل اقالیم سبعه به فارسی و در ذیل آن (در ص آخر نسخه) چند قطعه فارسی در معرفت برج قمر به قلم کاتب نسخه ثبت شده مطلع قطعه اول این است: «آنچه از ماه می‌رود بشمار ×× هر یکی را دوازده انگار / بعد از این طرح میکنش سی سی ×× تا به آنجا که مقصد است رسی / بعد از این بین که آفتاب کجاست ×× از دوم بر جش ابتدا کن راست»؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز (بدون مقوا)، ۱۱۰ص، ۱۹ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۹- ۳۳۷]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فایده در بیان معرفت ساعات معوجه گذشته از حین طلوع آفتاب با کوکب وزمان معین یا مانده از زمان معین تا حین غروب از ارتفاع آفتاب با کوکب هرگاه که از آفتاب

از ابتدا تا اواسط سطر بیست و دوم ادامه یافته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ دارای جداول نجومی، محشی؛ ۵۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۰]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۴۲/۵
خط: نستعلیق، کا: تاری وردی، تا: ۱۱۶۷ق؛ در حواشی نوشته‌هایی است گویا از ابوالخیر فارسی مؤلف رساله که در برخی از نسخ در متن رساله است؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۲۵ص (۷۵–۱۹۹)، ۱۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۹ - ۳۶۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۸/۱
این نسخه انجام ندارد و در پایان نسخه قاعده در معلوم کردن جزء شمسی به‌خط کاتب افزوده شده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۶۷ص (۲–۶۸)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۳۸]

۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۲۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** آنچه باشد قوس النهار بود پس قوس النهار بر پانزده قسمت کنند آنچه
تا «سطر سوم» را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ افتادگی: انجام؛مهر:حاج سید سعید؛کاغذ:هندی،جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۱–۱۶)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۵۵۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۳۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۰]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۹ رجب ۱۲۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با امضای مطهر؛ واقف: عماد فهرستی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای، ۳۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۳سم [ف: ۸ - ۳۳]

۱۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۸۳/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق [نشریه: ۷ - ۲۳۶]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۷۷/۶
آغاز: خوب ترین صورتی که از حجره خیال به بارگاه متعال جلوه گر آید؛ **انجام:** این کواکب نقش کند
در یک آغاز و بیست و سه سطر و انجام؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن ابی الخیر، تا: دوشنبه ۱۷ ذیقعده ۱۲۷۷ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه لایی، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۲۹۹]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸/۱-۹/۱۲۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اینها را باید شناخت و موضع از فلك باید دانست چه دراکثر اسطرلاب‌های نقش کنندتم
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۵۸گ، ۱۵-۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۵۶]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۶۱/۱-۵۹/۸۱
آغاز: زمانی از روز گذشت باید که درجه آفتاب را بر متنطره ارتفاع وقت نهند آنگاه نگاه کنند که نظیرش به کدام خط افتاده است
از ما قبل «سطر پنجم در معرفت میل آفتاب از معدل النهار ...» تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۲گ (۱–۳۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۵۶]

۲۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۳/۳
آغاز: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷۳ص، قطع: پستی [ف: ۲ - ۱۱۰]

● اسطرلاب مسطح / هیئت / فارسی
ostorlāb-e mosattah

رکن الدین آملی، رکن الدین بن اشرف، ۸۰۰ق۹ قمری
rokn-o-dīn-e āmolī, rokn-od-dīn ebn-e ašraf (1398-15c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۰۷۶
آغاز: بسمله، حمد و ثنای بیعد و حد واجب التعظیمی راجل جلاله؛ **انجام:** و اجزای ارتفاع تا خط آفاقی تا به ظل سلم به روی بود
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [رایانه]

● الاسطرلاب المغنی / اسطرلاب / عربی
al-usṭurlāb-ul-muġnī

تشریح اسطرلاب مغنی و چگونگی کار با آن وسیله است. در استیعاب بیرونی درباره انواع اسطرلاب و از جمله آن، اسطرلاب مغنی بررسی شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۳/۱۲-ط
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه رساله ملخصه فی العمل بالاسطرلاب ... نصفها شبکه و الاخری ارضها شکازیه و الخط المستقیم المار بالقطبین یسمی افق الاستواء؛ **انجام:** خارج المنطقه من کواکب الشبکه السماك الاعزل وسط الغفر. کفة المیزان. تمت
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آهار مهره سفید فرنگی و ترکی، جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۱۴۷–۱۴۸)، ۱۹، ۲۲و ۲۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۰۷]

← اسطرلاب منظوم ≻ الاسطرلاب

● الاسطرلاب (منظوم) / اسطرلاب / عربی
al-ostorlāb (manzūm)

فاسی، قاسم بن عبدالقادر
fāsī, qāsem ebn-e ʻabd-ol-qāder

منظومه‌ای است در یکصد و هجده بیت که قواعد اسطرلاب

توضیح داده می‌شود.
آغاز: یقول فاسی اللقب ابن عبد ×× القادر الفهری النجار الجد / حمداً لمن رسم فی بدیع ×× مخلوقة غرائب المصنوع
انجام: ثم الصلاة أولا و آخرا ×× تعم خیر المرسلین الطاهرا/ محمداً من لا نبی بعده ×× و آله و صحبه و جنده

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶۳/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: مغربی، بی‌کا، تا: ۴ محرم ۱۲۰۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۶۷ر-۷۰ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۷۰]

● **اسطرلاب (منظوم)** / شعر، اسطرلاب / فارسی
ostorlāb (manzūm)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۱ق
شرحی است به نظم درباره اسطرلاب و کاربردهای نجومی آن مشتمل بر بیست «باب». نظم آن در سال ۱۳۰۱ پایان یافته و شاعر درباره آن گوید: «ختم شد این کتب بوقت عشا ×× سال تاریخ جوی زاصل غشا»

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۶۷-۱۲/۵۷
آغاز: از پس حمد حق درود رسول ×× آل و اصحاب خاندان بتول / می‌کنم شرح نظم اسطرلاب ×× حفظش آسان نمودم از هرباب؛ **انجام:** جمله بر صورت شتر پندار ×× همه را قدر ثالث آمد بار / هرکه زان بیشتر برون آید ×× نام کف الخضیب می‌شاید.
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۵۷]

● **اسطرلاب (منظوم)** / شعر، اسطرلاب / فارسی
ostorlāb (manzūm)

منظومه‌ای است در اسطرلاب بیش از دویست بیت فارسی شامل: معرفت اسطرلاب و طالع از ارتفاع و ساعات معوجه از خطوط آن و ساعات صبح و شفق و ... [محتملا همان منظومه بالاست].

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲/۵-۱/۷۲
آغاز: بسمله. می‌کنم نظم شرح اسطرلاب ×× حفظش آسان نمودم از هر باب / معنی او ستاره یاب بود ×× یا ترازوی آفتاب بود؛ **انجام:** بر خط هشت ساعتش درکار ×× آنچه افتد بخط نصف النهار / جز و هشتم بود بفوق الارض ×× دومش تحت ارض کردم عرض
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این منظومه درحاشیه «تحفه حاتمی» درج شده است؛ ۱۲گ [ف: ۱ - ۳۵۷]

● **اسطرلاب (منظوم)** / شعر، اسطرلاب / فارسی
ostorlāb (manzūm)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۵۸
منظومه؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **اسطرلاب و معرفت ربع** / اسطرلاب
ostorlāb va ma‘refat-e rob‘

رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۱۲
خط: نسخ خوش، کا: محمد جعفر بن محمد طبسی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز، وسط و انجام؛ با جدول و شکل؛ جلد: چرمی، ۱۱گ (۲۰۱پ-۲۱۱پ)، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۲×۱۹سم [رشت و همدان - ف: - ۱۲۳۵]

● **اسطره (رساله در)**
ostore (r. dar)

شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۷۴]

● **الاسطقسات = مختصر وجیز فی الاسطقسات** / طب / عربی
al-usṭuqussāt

حنین بن اسحاق، ۱۹۴ - ۲۶۰ قمری
honayn ebn-e eshāq (811 - 875)
وابسته به: الاسطقسات علی رأی بقراط = شرح القول فی الاسطقسات علی رأی بقراط؛ جالینوس (۱۲۹-۱۹۹)
رساله‌ای است از حنین بن اسحاق مستخرج از کتاب جالینوس در اسطقسات دارای یازده «باب».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۷/۳
آغاز: کتاب مختصر وجیز فی الاسطقسات استخرج من کتاب جالینوس و هو احد عشر بابا منسوب الی حنین بن اسحاق الباب الاول فی حد الاسطقس ... الباب الحادی عشر فی انواع الاسطقسات ان ارسطوطالیس حد الاسطقس فی کتابه الموسوم بالسماء و العالم بان قال الاسطقس هی الشی الذی فیه فیکون ما هو له اسطقس کونا اولیا؛ **انجام:** فلنکمل قولنا هذا و تبعه بالقول علی امتزاج هذه الاسطقسات و تغیرها و استحالتها و ایما اغلب منها فی کل واحد من انواع الحیوان و اعضائه و النبات و ثماره و الله موفقنا. تم کتاب الاسطقسات الذی استخرجه حنین بن اسحاق من کتب جالینوس.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج

قهوه‌ای، ۱۶ص (۱۹۸-۲۱۳)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۰/۴ - ۲۰۵۵]

● **الاسطقسات** / کیمیا / عربی

al-usṭuqussāt

قسطا بن لوقا، ق۳ قمری

qostā ebn-e luqā (- 9c)

رساله‌ای است در اسطقسات، در ۱۰«باب»: ۱. ما الاستطقس؛ ۲. کمیة الاستطقسات؛ ۳. فی الرد علی الذین قالوا ان الاستطقس واحد بالعدد؛ ... ۱۰. فی رأی اساوش فی استطقسات بدن الانسان و الرد علیه.

[دنا ۸۰۸/۱؛ هدیه العارفین ۸۳۶/۱«کتاب الاسطقسات»]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۶۹/۹

مقالة قسطا بن لوقا الیونانی البعلبکی المتطبب فی الاسطقسات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ جمادی الاول ۵۵۷ق؛ خریداری شده از کتابخانه شیخ علی علومی یزد (شماره ۶۴، معرفی شده در نشریه ۴: ۴۴۷)؛ مهر: «وقف مزار حضرت مخدوم العلماء المحققین مولانا شرف الملة و الدین علی الیزدی ...»؛ تملک: علی بن محمود بن علی متطبب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی لولادار، ۲۵ سطر (۱۳×۱۸/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۱۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۴/۹-عکسی

آغاز: بسمله. و به القوة و الحول. کتاب قسطا بن لوقیا الیونانی المتطبب فی الاستقطسات التی عنها کانت ابدان الناس و هی ارکانها و اصولها و هو فی ابواب. الباب الاول ما الاستطقس؛

انجام: و النبات و ثماره. و الله موفقنا و علیه توکلنا و به نستعین و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم. تمت هذه المقالة و الحمدلله دائما کما هو اهله و مستحقه، واهب العقل، علة العلل لا اله الا هو خالقنا و رازقنا و الیه مصیرنا

اصل نسخه: همان نسخه بالا؛ ۱۰گ (۴۵-۵۴) [ف: ۲ - ۲۲۰]

● **الاسطقسات** / طبیعیات / عربی

al-usṭuqussāt

ابن باجه، محمد بن یحیی، - ۵۳۳ ؟ قمری

ebn-e bājja, mohammad ebn-e yahyā (- 1139)

[سلطنتی برلین ۴: ۳۹۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۲ عکسی

آغاز: قوله فی الاسطقسات: أول ما یجب لمن شرع فی النظر؛

انجام: فی الاسطقسات ان یفحص هل، فیشبه ان یکون الخاصیة فتنعکس علیها

نسخه اصل: کتابخانه سلطنتی برلین، ش ۵۰۶۰؛ خط: مغربی، کا: عبدالله بن محمد بن یحیی بن اصبغ انصاری، تا: ۶۶۷ق، ۳گ (۷۹پ-۸۱پ)، ۲۸ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۲۰×۲۷سم [عکسی ف: ۳ - ۶۴۴]

● **الاسطقسات علی رأی بقراط = شرح القول فی الاسطقسات علی رأی بقراط** / طب / عربی

al-usṭuqussāt ‘alā ra’y-i buqrāṭ = š.-ul qawl fi-l usṭuqussāt ‘alā ra’y-i buqrāṭ

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

مترجم: حنین بن اسحاق ۱۹۴ - ۲۶۰ قمری

این کتاب از یک مقاله تشکیل می‌شود و هدف از آن روشن ساختن ترکیب همه پیکرهایی است که پذیرای کون و فسادند، یعنی پیکرهای جانوران، گیاهان و نیز پیکرهایی که در درون زمین به وجود می‌آیند از ۴ عنصر، یعنی خاک و آب و هوا و آتش. همچنین بیان می‌کند که این اینها عناصر اولیه بعید بدن انسان را تشکیل می‌دهند، اما عناصر ثانوی قریب، که بدن انسان و دیگر جانوران خوندار از آنها تشکیل می‌شود، اخلاط چهارگانه، یعنی خون و بلغم و صفرا و سودا هستند.

[تاریخ نگارش‌های عربی (سزگین) ج۴: ۱۲۹؛ دنا ۸۰۸/۱ (۲ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- الاسطقسات علی رأی بقراط (جوامع) = جوامع کتاب الاسطقسات علی رأی بقراط؛ جالینوس (۱۲۹-۱۹۹)

۲- الاسطقسات = مختصر وجیز فی الاسطقسات؛ حنین بن اسحاق (۱۹۴-۲۶۰)

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۹۱/۱

آغاز: بسمله. رب یسر برحمتک کتاب جالینوس فی الاسطقسات علی رای بقراط؛ **انجام:** تم کتاب جالینوس فی الاسطقسات علی رای ابقراط بحمدالله و منه و ذلک فی نهار الاثنین تاسع شهر ربیع الاخر سنه اربع و ستمایه فی حصن صفد المحدس

بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ ربیع الثانی ۶۰۴ق، جا: حصن صفد؛ ۷۱ ص (۱-۷۱) [نشریه: ۳ - ۳۶۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱۴/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۱۳گ (۱۲۱-۱۳۳)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۴۰۲۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۱۷

آغاز: بسمله، کتاب جالینوس فی فرق الطب ترجمه ... و هو مقالة واحدة قال جالینوس ان قصد الطب التماس الصحة و غایة احراز الصحة؛ **انجام:** واحد من سایر الاخلاط و هو الذی ... فی طبیعة ذالک الخلط الذی ... فهذا ما اردناه من شرح القول فی الاستقسات علی رای سقراط ... سنه ۱۱۴۳

خط: نستعلیق شکسته، کا: حکیم محمد علوی خان، محمد هاشم

بن میر محمد هادی، تا: ۱۱۴۳ق [رایانه]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۱/۶
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲ - ۳۰۶]

● **الاسطقسات علی رأی بقراط (جوامع) = جوامع کتاب الاسطقسات علی رأی بقراط** / طب / عربی
al-usṭuqussāt ‘alā ra’y-i buqrāṭ (jawāmi‘)
جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی
jālīnūs (129 - 199)
مترجم: ابن زرعه، عیسی بن اسحاق ۳۷۱ - ۴۴۸ قمری
وابسته به: الاسطقسات علی رأی بقراط = شرح القول فی الاسطقسات علی رأی بقراط؛ جالینوس (۱۲۹-۱۹۹)
یک مقاله است در ۶۱ فصل. ابن ندیم این کتاب را در شمار جوامع اسکندرانی (شانزده کتاب) یاد کرده و در شمار شروح جالینوس بر آثار بقراط نیز اثری بدین نام یاد شده است. اما همان‌گونه که ابن ابی اصیبعه تصریح کرده و از مطالعه کتاب نیز استفاده می‌شود، جالینوس اسطقسات را در تفسیر رای بقراط نوشته است. بنا به نوشته‌ای کهن در پشت برگ اول اسطقسات در نسخه حاضر این کتاب را انقلاوس اسکندرانی در شمار جوامع درآورده و حنین آن را به سریانی ترجمه کرده و عیسی بن اسحاق بن ابی زرعه آن را از سریانی به عربی ترجمه و تکمیل کرده است.
نکته ای دیگر که در نسخه حاضر بدان بر می‌خوریم آن است که اسطقسات به ضمیمه کتاب «امزجه و قوی الطبیعی» و کتاب «التشریح» (تشریح در ۵ مقاله) در این دفتر با عنوان «جزء دوم از جوامع اسکندرانی» یاد شده که این‌گونه تقسیم جوامع در مدارک و نسخه‌های دیگر دیده نمی‌شود. متن نوشته مزبور این است: «الجزء الثانی من جوامع الاسکندرانیین لکتاب جالینوس الستة عشر المنسوبه الی انقلاووس الاسکندرانی اصلاح عیسی بن اسحاق بن ابی زرعه جمیعها من السریانی و نقل ماشذ و نقص منها و استخراجه معانی فصولها و ثمرة معانیها و یتضمن هذا الجزء کتاب الاسطقسات، کتاب الامزجه، کتاب القوی الطبیعیه و کتاب التشریح». نکته دیگر که از این نوشته فهمیده می‌شود، اشاره به تصرفات و اضافات ابن ابی زرعه است در ترجمه این کتاب‌ها از سریانی. ابن ابی اصیبعه این پنج کتاب را هر یک جداگانه با ذکر اغراض جالینوس در آنها و تعداد مقالات آنها یاد کرده و در نسخه حاضر فهرست کامل مقالات و فصول و مطالب آنها نخست یکجا (پیش از آغاز اسطقسات) و در پایان فهرست کتاب اسطقات چنین آمده : «تمت فصول و ثمرة جوامع کتاب الاسطقسات».
آغاز: جوامع الاسکندرانیین لکتاب جالینوس فی الاسطقسات علی رای بقراط قال اجناس الاسطقسات ثلثه

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۳۷/۴
آغاز: جوامع الاسکندرانیین لکتاب جالینوس فی الاسطقسات علی رای بقراط قال اجناس الاسطقسات ثلثه، فمنها اسطقسات بعیدة نعم الاجسام المرکبة؛ **انجام:** الذی الدواء مخصوص به خلطا آخر لیس ذلک الدوآء مخصوصا به و اسهلته. تمت جوامع الاسکندرانیین لکتاب جالینوس فی الاسطقسات و الحمد لله و لی الحمد و مستحقه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ابتدا ده برگ (۹۵پ-۱۰۴ر) فهرست مطالب کتاب الاسطقسات آمده است و متن از ۱۰۴پ شروع می‌شود؛ کاغذ: دولت آبادی ضخیم آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج، ۲۱گ (۹۵پ-۱۱۵پ)، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۳]

● **اسطقس الاس الاول = اسطقس الاس علی رأی الفلاسفة** / کیمیا / عربی
usṭuqus-ul uss al-awwal = usṭuqus-ul uss ‘alā ra’y-il falāsifa
جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān (739 - 814)
اسطقس، معرب کلمه‌ای یونانی است و به معنی ماده و اصل هر چیزی است. جابر رأی‌ها و اندیشه‌های مردم درباره اسطقس را به سه گونه تقسیم می‌کند: برهانی عقلی، دینی (که از همه برتر است)، جدلی اقناعی. در کتاب اسقطس اول به نخستین گونه رأی (رأی اهل فلسفه)، در دومی به دومین گونه (رأی دیانت) و در سومی به سومین گونه (رأی اهل صناعت) می‌پردازد. همچنین وی بخشی از این کتاب را که در اثناء ترک شده بود در پایان به‌صورت شرح و ذیل بر اسطقس سوم آورده است. علاوه بر این دو گزارش و شرح نیز از او بر اسطقس اول و سوم موجود است.
رساله حاضر اسطقس اول اوست که مطابق با رأی فلاسفه است. در این رساله وی از فلزهای کیمیایی سخن می‌گوید و بیان می‌کند که «چیزها همه به اسطقس برمی‌گردند و در اینجا هم ما می‌خواهیم «سنگ فیلسوفان» (حجر الفلاسفه) را که ریشه این هنر است بشناسیم، از این روی آن را اسطقس نامیده‌ایم». در آن از «اصحاب برانین اولین» و «اصحاب نبات» یاد شده است.
آغاز: کتاب الاسطقس الاول. بسمله، قال جابر بن حیان ان الله تعالی بعزته و اختراعه للاشیاء بقدرته و سماها ببدیع حکمته و اظهار و آثارها بلطیف صنعته، ابدع خلق الانسان بغریب خلقته
انجام: فمن اراد التوسع فی ذلک فلیقرأ ما لنا فیها علی ما رتبناه فی الفهرست. تم کتاب الاسطقس المؤلف علی رأی الفلاسفة. و الحمد لله رب العالمین.
چاپ: با عنوان «مجموعة احد عشر کتاباً فی علم الاکسیر»، بمبئی، ۱۸۹۲م، سنگی؛ پاریس، مطبعة فول غایتینة، ۵۴ص،

۱۹۲۸م

[اعلام ۱: ۴۱۰؛ ریحانة الادب ۵: ۱۱۰؛ فهرست ابن ندیم ۴۲۱؛ تاریخ التراث العربی ۴: ۳۰۹؛ دنا۸۰۹/۱: در دنا بین رساله‌های مختلف اسطقس اختلاط پدید آمده است.]

شرح و حواشی:

۱- تفسیر کتاب اسطقس = التفسیر الاول = التفصیل الاول = غرض الاغراض؛ جابر بن حیان (۱۲۰-۱۹۸)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۱۶-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لادخول فی هذه الصنعة الا فی قول من لاعلم له و لاکثیر افعال فیها و ذلک

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: انجام؛ ۶ص (۱۶۹-۱۷۴) [ف: ۱ - ۲۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۲/۱۸

آغاز: اما بعد، قول الحکماء فی وصف هذا الحجر و اجماعهم علی نعته اذ قالو الحجر نار فی طبیعته؛ **انجام:** و لیس کذلک لاجل الغوامض التی اعترضتها فاحالتها و فی هذه الجملة کفایة لهذه المقدار من تعرف اصول الصناعة.

خط: نسخ ریز، کا: بهائی بن احمد عاملی (کاظمی)، تا: اواخر قرن ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۵۱-۵۲)، جمعاً ۵۲ سطر، اندازه: ۸×۱۰سم [ف: ۳۲ - ۷۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: شیخ سلیمان در ۱۳۴۰؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۷ص (۳۷۸-۳۸۴)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹ - ۲۶۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدراباد؛ ۵گ (۵۰پ-۵۴ر). [ف: ۴ - ۱۰۲۱]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۰/۴-۳/۱۰

آغاز: بسمله قول الحکماء فی وصف هذا الحجر و جماعة علی لغته اذ قالوا الحجر نار فی طبیعة الماء؛ **انجام:** لاجل العوارض التی اعترضها فاحالتها وفی هذه الجمله کفایة لهذه المقدار من تعرف اصول الصناعه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج زیتونی ضربی ترنج با سر مجدول، ۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۹۴/۱۵/۱-۳۴/۶۴

آغاز: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج،۱۶سطر،اندازه:۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۵۸]

● اسطقس الاس الثانی = اسطقس الاس علی رأی الدیانة

/ کیمیا / عربی

usṭuqus-ul uss aṯ-ṯānī = usṭuqus-ul uss ʻalā ra'y-id dīyāna

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

کتاب اسطقس دوم جابر است مطابق با رأی دیانت. وی در این اسطقس می‌گوید که سقراط، ارسطو و جالینوس اسطقس را به چه معنا کرده‌اند. سپس می‌گوید که گروهی صنعت را از وحی الهی دانسته‌اند. در اینجا آیه‌هایی را به عنوان شاهد می‌آورد و از سخنان دانشمندان درباره اکسیر نقل قول کرده است. جابر می‌گوید که با نماز و نیاز و تنهایی و بیابان‌گردی و قربانی و رفتن به هیکل‌ها و روزه همیشگی می‌توان بدین هنر رسید و پیامبر (ص) و حضرت علی (ع) بدان آگاه بوده‌اند. جابر در آن از «کتاب المنی» که از کتاب‌های «المائة و الاثنی عشر» است و از «المائة و الاربعین الفلسفیة الموازینیة» یاد می‌کند.

آغاز: بسمله. قال جابر. اما بَعد فقد سبق لنا قبل کتاب هذا کتاب فی هذا المعنی علی رای الفلاسفة و الذی دعانا الی الفعل

انجام: و اذ قد بینا الی هذه الغایة و بینا بما آتیناه کما رایتم، فلیکن الان آخر هذا الکتاب انشاءالله تعالی و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم. تم کتاب اسطقس الاس علی رای الدیانة و هو الثانی. والحمدلله وحده. و یتلوه الثالث علی رای اهل الصناعة. بعون الله و منه.

چاپ: با عنوان «مجموعة احد عشر کتاباً فی علم الاکسیر»، بمبئی، ۱۸۹۲م، سنگی؛ پاریس، مطبعة فول غایتینة، ۵۴ص، ۱۹۲۸م

[اعلام ۱: ۴۱۰؛ ریحانة الادب ۵: ۱۱۰؛ فهرست ابن ندیم ۴۲۱؛ تاریخ التراث العربی ۴: ۳۰۹؛ دنا۸۰۹/۱: در دنا بین رساله‌های مختلف اسطقس اختلاط پدید آمده است.]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۲/۱۹

آغاز: اما بعد، قول الحکماء فی وصف هذا الحجر و اجماعهم علی نعته اذ قالو الحجر نار فی طبیعته؛ **انجام:** فاعرف الآن منزلة هذه الفصول من کتبنا و ترتیبها لتدرک الحق و تنال البغیة و ارکب ای الآراء شئت و اردت منها.

خط: نسخ ریز، کا: بهائی بن احمد عاملی (کاظمی)، تا: اواخر قرن ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ (۵۲)، ۵۰ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۱سم [ف: ۳۲ - ۷۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۸ص (۳۸۴-۳۹۱)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹ - ۲۶۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدراباد؛ ۵گ (۵۴ر–۵۸ر). [ف: ۴ – ۱۰۲۲]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۰/۵–۳/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ترتیبها لتدرک الحق وتنال البغتة وارکب ای الاراء شئت و اردت منها تم

خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج زیتونی ضربی با ترنج با سر مجدول، ۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱ – ۳۵۸]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۹۴/۱۵/۲–۳۴/۶۴

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج،۱۶سطر،اندازه:۱۴×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۵۸]

● اسطقس الاس الثالث = اسطقس الاس علی رأی اهل الصناعة / کیمیا / عربی

usṭuqus-ul uss aṯ-ṯāliṯ = usṭuqus-ul uss ‘alā ra’y-i ahl-i ṣinā‘a

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

اسطقس سوم اوست مطابق با رأی اهل صناعت. در این رساله جابر می‌گوید: «هر کس در روزگار ما که مانند «سیدی جعفر بن محمد علیه الصلوة و السلام» و استادم «حربی» و «اذن الحمار المنطقی» پیدا شده باشد، به حق می‌تواند برسد. من رنج بردم و این نامه‌ها نوشتم و از رنج دیگران کاستم. باید نخست نگاشته‌های دیگران را بخوانید سپس بدینها بنگرید و اینها را هم باید به ترتیب خواند. من این نامه را اسطقس نامیدم». وی در این رساله از بلیناس یاد می‌کند و در سرتاسر آن از «حجر» سخن می‌گوید.

آغاز: کتاب الاسطقس الاس الثالث علی الرای الصناعی الجدلی و هو الرای العملی التی لجابر بن حیان. بسمله الحمدلله و لا اله الا الله. اما بعد. قال الله تبارک و تعالی: جعل العالم الاصغر هو الانسان ممیز الکل شیء و هو اعلی منه و دونه

انجام: ان یکون الدرس امامک لیلک نهارک. تفعل به بکتبنا. اعطاک الله و وقفک و فتح علیک بحوله. تم کتاب الاسطقس الاس الثالث بحمدالله و عونه.

چاپ: با عنوان «مجموعة احد عشر کتاباً فی علم الاکسیر»، بمبئی، ۱۸۹۲م، سنگی؛ پاریس، مطبعة فول غایتینة، ۵۴ص، ۱۹۲۸م

[اعلام ۱: ۴۱۰؛ ریحانة الادب ۵: ۱۱۰؛ فهرست ابن ندیم ۴۲۱؛ تاریخ التراث العربی ۴: ۳۰۹؛ دنا۸۰۹/۱؛ در دنا بین رساله‌های مختلف اسطقس اختلاط پدید آمده است.]

شرح و حواشی:

۱– الکمال = منتخب تفسیر الاسطقس الثالث؛ جابر بن حیان (۱۲۰–۱۹۸)

۲– تفسیر الاسطقس الثالث؛ جابر بن حیان (۱۲۰–۱۹۸)

۳– ذیل الاسطقس الثالث؛ جابر بن حیان (۱۲۰–۱۹۸)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۲/۲۰

آغاز: قال الحمد لله و لا اله الا الله اما بعد حرام علی من قرأ کتبنا هذه المائة الاثناعشر قبل کتبنا هذه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ ریز، کا: بهائی بن احمد عاملی کاظمی، تا: اواخر قرن ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ (۵۲)، ۵۸ سطر، اندازه: ۸/۵×۹سم [ف: ۳۲ – ۷۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۲۵

آغاز و انجام: برابر

همراه با ذیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۶ص (۳۹۱–۳۹۶)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹ – ۲۶۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدراباد؛ ۴گ (۵۸پ–۶۱ر). [ف: ۴ – ۱۰۲۲]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۰/۶–۳/۱۰

آغاز: بسمله و هو الرأی العلمی الذاتی قال الحمدلله ولا اله الا الله اما بعد حرام علی من قرأ کتبنا هذه المأئة و الاثنی عشر قبل کتبنا هذه ان یقواها علی غیر تألیف و علی غیر ترتیبها فی ترسیم قراتها؛ **انجام:** فی الحیطان فاذا احتجب علیه فاخرجه وخذ منه حاجتک و رده الی موضعه انشاء الله تعالی تم الکتاب الاسطقس الاس الاول

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج زیتونی، ۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱ – ۳۵۷]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۹۴/۱۵/۳–۳۴/۶۴

انجام: برابر

همراه با ذیل؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۵۸]

← الاسطقس الثالث (ذیل) ≻ ذیل الاسطقس الثالث

● الاسطنبولیة فی الواجبات العینیة = ما لایسع المکلف جهله / فقه / عربی

istanbulyya fi-l wājibāt-il ‘aynīyya = mā-lā yasa‘-ul mukallaf jahl-u-h

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ – ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ‘alī (1506 - 1558)

تاریخ تألیف: ۱۲ صفر ۹۵۲ق

رساله مختصر و مفیدی است در اصول عقاید و واجبات عملیه عینیه از طهارت و زکوة و خمس و صوم و حج که فراگیری

آنها بر همگان واجب و حتمی است و آن را در یک مجلس تألیف نموده است.
آغاز: الحمد لله رب العالمین، و صلی الله علی محمد و عترته الطاهرین. اما بعد، فهذه رسالة مشتملة علی ما لایسع المكلف جهله من معرفت الله تعالی، و ما یتبعها من اصول الدین، و العبادات العینیة علی وجه الاختصار. فأول ما یجب علی المكلف أن یعرف أن الله تعالی موجود واجب الوجود
انجام: لوجوب الجمیع علیه بالأصالة و علی بالنیابة قربة إلی الله [لو اقتصر علی (نیابة عن فلان) أو (عن من استوجرت عنه) أجزاء، لفظاً أو قصداً، و كذا فی. ..] ولیكن هذا آخر ما ذكرناه فی هذه الرسالة، جعلها الله مقربه إلی رضاه یوم العرض علیه كما جعلها مختومة بالقربة إلیه. فرغ منها مؤلفها فی سنة اثنتین و خمسین و تسعمائة فی مجلس واحد و كان الخلاص فی ثانی عشر شهر صفر ختم بالخیر و الظفر. والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آل محمد الطیبین الطاهرین و سلم كثیرا كثیرا.
چاپ: تحقیق: الشیخ احمد العابدی و الشیخ رضا المختاری، تراثنا، العدد الاول [۲۲] السنة السادسة، محرم الحرام ۱۴۱۱ق (قم، موسسة آل البیت لاحیاء التراث)
[دنا ۷۷۳/۵ (۶ نسخه) «رسالة الاسطنبولیة فی الواجبات العینیة»]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۰۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌كا، تا: سه‌شنبه ۱۵ محرم ۹۶۱ق؛ مصحح، ركابه‌دار؛ جلد: تیماج فرنگی، ۶گ (گ ۴۴پ-۴۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴۴ - ۱۸۷]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، كا: علوان بن بركه بن حسین بن علی بن شرف الدین بن ناصرالدین شیرعاوی جزایری، تا: ۲۵ شوال ۹۶۶ق؛ این نسخه را كاتب نزد مولانا فضل الله بن محمد كعبی خوانده و مولانا در آخر برای كاتب گواهی قرائت و هم روایت آن را قلمی داشت، مصحح؛ كاغذ: نخودی، جلد: مقوا، عطف با روكش پارچه، ۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵ - ۴۹۵]
۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۸۴/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا ما لایوكل لحمه عدا.
تذكر: نام مؤلف و كتاب به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ كا: رستم بن ملكشاه تفرشی، تا: ۹۷۴ق؛ افتادگی: انجام؛ كاغذ: فرنگی، ۶گ (۱۶۹-۱۷۴)، ۱۰-۱۴ سطر (۸×۱۲) [ف: ۴ - ۱۲۳۲]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** ولیكن هذا آخر مما ذكرناه فی هذه الرسالة ... یوم الاربع من شهر محرم الحرام سنة ۱۲۶هـ (كذا)
خط: نستعلیق، كا: غلامحسین بن علی اصغر دربندی، تا: دوشنبه ذیقعده ۱۲۸۸ق؛ كاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۱/۳سم [ف: ۲۰ - ۳۸]
۵. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۵۲/۱۴
آغاز: برابر
تذكر: در فهرست به نام «الاعتقادیة» آمده است؛ خط: نسخ، كا: سید ابوالقاسم موسوی اصفهانی، تا: ذیحجه ۱۳۲۳ق؛ جلد: تیماج زرد ساده، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۱۴]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۹۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، بی‌كا، بی‌تا؛ پس از این ضمن سه صفحه، قصیده‌ای است در ۴۳ بیت كه كاتب آن را به نام «دره» ضبط كرده است، بیت اول آن: «و آل و صحب اجمعین و تابع ×× و تابعهم من كل انس و جنتی»، بیت آخر: «و آل و صحب اجمعین و تابع ×× و تابعهم من كل انس و جنتی»؛ كاغذ: نخودی، جلد: مقوا با روكش پارچه، ۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۴۹۶]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۱۳
آغاز: و اعلم یا نبی ان الحكمة الآلهیة اقتضت التكلیف بهذه الاغسال عند حصول هذه الاخباث؛ **انجام:** یا بنی تكن من اهل الاعتبار، و تفكر و تبصر ففر بالاستبصار فسبحان صاحب الالطاف الخفیة و الحكمة الربانیة، تعالی عما یقول المشركون علواً كبیراً
بخشی از آن؛ خط: نسخ، بی‌كا، بی‌تا؛ كاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مغزی‌دار، ۱گ (۳۰۸پ)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۱۰۶]

← اسعاد ثمرة الفؤاد علی سعادة الدنیا و المعاد ≻ كشف المحجة لثمرة المهجة

● **الاسعار** / هیئت / عربی

al-as'ār

سجزی، احمد بن محمد، ۳۳۰ - ۴۱۵ قمری

sejzī, ahmad ebn-e mohammad (942 - 1025)

یكی از اجزای «جامع شاهی» اوست در ده «جمله»: ۱. معرفة مواضع الاستدلال التی یعرف منها حال الاسعار؛ ۲. معرفة الادلاء التی بها یعرف حال الاسعار من الزیادة و النقصان؛ ۳. معرفة الاستدلال باشكال الكواكب فی مواضعها علی حال الاسعار؛ ۴. معرفة تفصیل الادلاء فی اوقات الاستدلال بها علی حال الاسعار؛ ۵. معرفة اوقات الاستدلال بتغیر حال الاسعار عن الزیادة الی النقصان او من النقصان الی الزیادة؛ ۶. ما نیة الشیء الذی یقع علیه الغلا و الرخص؛ ۷. المواضع التی یدل علیها حال السعر؛ ۸. دلالات الاشخاص العالیة و اوضاع الفلك مفردا علی معرفة كیفیة حال الاسعار؛ ۹. الاستدلال بالسهام و المعاونة بها علی حال الاسعار؛ ۱۰. الاعسارات من قول القدماء و المحدثین و ما قد جربناها فی زماننا.

آغاز: قال احمد بن عبدالجلیل السجزی رحمه الله نرید ان یستأنف رسالة فی المعنی الذی یشتمل علی حال الاسعار من العزة و الاتضاع و کیفیة معرفتها
انجام: الجملة العاشرة فی الاعتبارات آخر من قول القدماء و المحدثین و ما قد جربناها فی زماننا، هذا آخر ما علمه من هذا الکتاب الی ان یسر الله فاتمم الاعتبارات ان شاء الله وحده
[دنا ۸۰۹/۱ (۳ نسخه)؛ فهرستواره ۲۸۱۴/۴ «اسعار»]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۰۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یادداشت‌هایی به تاریخ ۱۰۷۹-۱۰۹۴ق؛ ۲گ (۳-۴) [نشریه: ۲ – ۱۰۸]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۸/۱-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ – ۲۴]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۳۴/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۶ص (۱۸۴- ۱۸۹)، ۱۷ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۲۰۲]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۵۰/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد حسین، تا: قرن ۱۳؛ دارای جداول؛ کاغذ: سفید فرنگی و آهار مهره، جلد: تیماج، ۵ص (۱۶۴-۱۶۸)، ۲۰ سطر (۹×۱۵/۷)، اندازه: ۱۴/۳×۲۲سم[ف:۸-۱۲۲]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴/۷
بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲ – ۹۴]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۱۵/۲
خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن محمد حسینی طبسی کیلکی، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج سبز، ۳گ (۸۵ر-۸۷پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۱۱]

● اسعار / هیئت / فارسی

as'ār

رساله‌ای است در احکام اسعار دارای چند «فصل». ابوسعید احمد بن محمد سگزی (۳۳۰ – ۴۱۵ ق)، رساله‌ای در اسعار دارد در ۱۰ جمله که جزء جامع شاهی اوست و نسخه‌های جداگانه از آن در دست است و ترجمه نیز شده است. مؤلف کتاب حاضر (که نام خود را یاد نمی‌آورد) تمام رساله سگزی را (به فارسی) در رساله خود گنجانیده است.
[نسخه‌های منزوی ۱:۲۳۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۷/۳۸
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این نسخه ایست در احکام اشعار غلاء و رخص. آغاز رساله سگزی (در این رساله): قول بوسعید احمد بن محمد ... سگزی مشتمل بر هشت جمله ... (؟) جمله اول در معرفت مواضع استدلال؛ **انجام:** و این از جمله مجربات است و ایام با جور هشت روز است.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ضربی مشکی عطف قهوه‌ای، ۴۷ص (۴۹۴-۵۳۰)، ۱۷ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹ – ۴۵۱]

● الاسعاف بالجواب عن مسئلة الاشراف / فضایل و مناقب / عربی

al-is'āf bi-l-jawāb 'an mas'alat-il ašrāf

سخاوی، محمد بن عبدالرحمن، ۸۳۱ – ۹۰۲ قمری
saxāvī, mohammad ebn-e 'abd-or-rahmān (1428 - 1497)

رساله در پاسخ به این سئوال است که: آیا ذریه جعفر بن ابی‌طالب و فرزندان دیگر حضرت علی (ع) از همسران دیگرش از نظر مرتبه شرف و فضیلت همانند اشراف از اولاد امام حسن، و امام حسین که مادرشان دختر گرامی پیامبر اسلام سیدة نساء العالمین فاطمة الزهراء (س) است می‌باشند یا نه؟

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۹/۲عکسی
آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد: فقد سئلت عن الأشراف الحسنیة و الحسینیة اولاد علی من فاطمة الزهراء رضوان الله علیهم؛ **انجام:** و حکی الحافظ ابو بکر الخطیب قال: و قد یحیی بن معاذ علی علوی ببلخ او بالری زایراً له و مسلماً علیه فقال العلوی، لیحیی: ما تقول فینا اهل البیت.
نسخه اصل: عاطف افندی، استانبول، ش ۲۷۸۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳ص (۷۳-۷۵)، ۲۱ سطر[عکسی ف:۲-۴۵۱]

● اسعاف الراغبین فی سیرة المصطفی و فضائل أهل بیته الطاهرین / تاریخ معصومین / عربی

is'āf-ur rāġibīn fī sīrat-il muṣṭafā wa faḍā'il-i 'ahl-i bayt-i-h-iṭ ṭāhirīn

صبان، محمد بن علی، – ۱۲۰۶ قمری
sabbān, mohammad ebn-e 'alī (- 1792)

مؤلف، قبلاً کتاب مختصری به نام: «اتحاف اهل الاسلام بما یتعلق بالمصطفی و اهل بیته الکرام» در سیره پیامبر اکرم (ص) و فضائل اهل بیت (ع) نوشته است و چون آن کتاب مورد توجه فضلا قرار گرفته، بر آن شده تا کتاب دیگری اوسع از اولی در همین زمینه بنگارد. وی این کتاب را نیز مانند کتاب اول در سه «باب» مرتب نموده است: ۱. سیرته (ص)؛ ۲. فضائل اهل البیت؛ ۳. فیما یتعلق بجماعة من اعیان اهل البیت دفنوا بمصر.
چاپ: طبع فی القاهرة سنة ۱۲۳۸هـ؛ ایران، سنگی، ۱۲۹۰، ربعی،

۲۳۲ص

[بروکلمان ۲/۲(۲۸۸) ۲ و ۳۷۱؛ معجم المطبوعات ۱۹۴/؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۲۲/۱؛ الخطط الجدیدة ۸۴/۳؛ الجبرتی ۸۲۷/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۷عکسی

آغاز: الذی انار الوجود بانوار طلعة نبینا محمد علیه افضل الصلاة و السلام؛ **انجام:** و الله اسال ان یختم لنا بالایمان انه علی ما یشاء قدیر و حسبنا الله و نعم الوکیل، و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.

نسخه اصل: ظاهریه، دمشق، ش: سیره ۱۵۲/؛ خط: تعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹۷گ، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۲ - ۱۸۰]

● الاسعاف الشواهد / ادبیات/ عربی

al-is'āf-uš-šawāhid

محتملاً همان «الاسعاف فی شرح ابیات القاضی و الکشاف» موصلی، خضر بن عطاءالله (- ۱۰۰۷ق) باشد.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۷۵

جلد۱؛ بی‌کا، تا: ۱۱۵۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۶۴گ، اندازه: ۲۴×۳۸/۹سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۷۶

جلد۲؛ بی‌کا، تا: ۱۱۵۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۴۵گ، اندازه: ۲۵/۷×۳۹/۸سم [رایانه]

● الاسعاف فی شرح ابیات القاضی و الکشاف / ادبیات / عربی

al-is'āf fī š.-i abyāt-il-qāḍī wa-l-kaššāf

موصلی، خضر بن عطاءالله، - ۱۰۰۷ قمری

mūselī, xezr ebn-e 'atā'-ol-lāh (- 1599)

وابسته به: انوار التنزیل و اسرار التأویل = تفسیر بیضاوی؛ بیضاوی، عبدالله بن عمر (-۶۸۵)

الکشاف عن حقایق غوامض التنزیل و عیون الاقاویل فی وجوه التأویل = تفسیر کشاف؛ زمخشری، محمود بن عمر (۴۶۷-۵۳۸)

اهداء به: ابوعلی حسن بن ابی نمی بن برکات، شریف مکه

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۱۰۰۳ق

این کتاب شرح ابیات استشهاد شده در تفسیر «کشاف» و تفسیر قاضی بیضاوی است و مؤلف، آن را «الاسعاف فی شرح ابیات القاضی و الکشاف» نامیده و یکی از گنجینه‌های ادبی و کتاب‌های پر بها می‌باشد. صاحب «سلافة العصر» درباره این کتاب آورده است: «این مؤلفه کتابی است که دیده روزگار به مانند آن روشن نگردیده و گلستانی مانند گلها و شکوفه‌های الفاظ و میوه‌های معانی آن بار نداشته و نخواهد داشت». روش مؤلف آن است که ابیات موجود در دو تفسیر مذکور را به ترتیب موجود در آنها (از سوره حمد تا سوره ناس) ذکر و به شرح آنها پرداخته و خود می‌گوید: «در این شرح چند چیز را گردن گرفته‌ام، نخست آنکه هربیت که فقط صاحب کشاف آن را استشهاد نموده به سرخی وآنچه را فقط بیضاوی شاهد آورده به زردی و آنچه هر دو بدانها استشهاد کرده‌اند به رنگ سبز نویسم تا از یکدگر ممتاز باشند و چون بیتی را ذکر نمایم اول محل شاهد را بیان پس ازآن لغات و اعراب و آنچه متعلق به این دو از قواعد ادبی و قواعد عروض و قافیه می‌باشد با بیانی شافی و کافی ذکر و بعد از اینها گوینده بیت را نام برده و تتمه آن را هم نقل می‌نمایم و به شرح حال گوینده و سبب انشاء آن با عباراتی مختصر و لطیف پردازم». این کتاب در حدود ۳۲۰۰۰ بیت دارد. خود او در ۱۰۰۶ق و محسن بن مؤمن گرگانی در ۱ ربیع الاول ۱۰۵۴ آن را مختصر کرده‌اند.

آغاز: اللهم یا کشاف ضبابة الاوهام بشموس شواهد العلوم یا قاضی لبانة الافهام من عروس خرائد الرسوم.

انجام: و سائر الاتباع و الاصحاب ×× مؤرخاً (قد انتهی کتابی)

[دنا ۸۰۹/۱ (۱۱ نسخه)؛ الاوقاف العامة بغداد ۱۶۲/۱]

شرح و حواشی:

۱- الاسعاف فی شرح ابیات القاضی و الکشاف (منتخب)؛ موصلی، خضر بن عطاءالله (-۱۰۰۷)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۸۴

آغاز: الشاهد فی سمی حیث استدل به علی مجیء اللغة الخامسة فی الاسم و هو سمی هدی ... بسم الله الذی فی کل سورة قد وردت علی طریق یعلمه، الشاهد فی مجیء سم و سم من لغات الاسم؛ **انجام:** یا تیم تیم عدی لا ابا لکم ×× لا یوقعنکم فی سوءة عمرو و ... تقدم فی سورة البقرة

از آغاز تا سوره حجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، مصحح، مقابله شده، با نشان «بلغ قصاصة» و «بلغ مقابلة»، مجدول، در حاشیه برگ آغازین نسخه، به خط کاتب، چنین آمده: «الحمدلله الاول بلا ابتداء ... و بعد، فهذا ما وجدته بخط المصنف اعنی نسخة التسوید و لم اجدلها اولاً و لم تکن مرتبة کما ینبغی مع انی قلیل الدرایة بمثل ما تعرضت له الا انه حملنی علی ذلک محبة الادب، اسأل الله ان یفتح لی فی ذلک ابواب و یجعلنی عبداً دعاه مجاب»، یادداشتی به سال ۱۱۰۷ق در آغاز؛ تملکی با مهر «اقل الخلیقة عبدالرحمن ۱۱۰۹» (مدور)؛ کاغذ:فرنگی،جلد:تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج مجدول، ۱۷۸گ، ۲۹ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۳۸ - ۷۹۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۷۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه سمرقندی رنگارنگ، جلد: میشن سرخ ضربی نو، ۲۷۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۳/۴سم [ف: ۱ - ۳۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۱۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: محمد جعفر بن اسماعیل مشهدی، تا: جمعه ۹ ذیحجه ۱۰۸۲ق، به‌جهت خزانه صدرالدین سید علیخان کبیر بن احمد بن معصوم حسینی شیرازی؛ مجدول، محشی، دارای سرلوح زرین؛ جلد: دو رو تیماج رو روغنی ضربی پشت تیماج قرمز، ۵۲۹گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۲ - ۱۷۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۳
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن طالب ابهری اصفهانی، تا: پنج‌شنبه پایان شوال ۱۰۸۹ق؛ با فهرست سور و اسامی شعراء، محشی؛مهر:حکیم؛کاغذ:سرخ فام، جلد: تیماج تریاکی و مقوایی، ۶۲۰گ، ۲۳ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [سنا - ف: ۲ - ۱۵۶]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۳۴
همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۰۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷ ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** محط اهل العلم و الآداب ×× و کعبة التصاد و الطلاب / بجده النبی ثم آله ×× و صحبه و تابعی منواله و اتفق الفراغ ... علی ید المفتقر ... خضر بن عطاء الله ... مورخاً «قد انتهی کتابی» سنة ثلاث و الف هجریه.
خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مشتمل بر فهرست نام شعرا، بر پشت برگ آغاز یادداشتی است مورخ ۲۶ ربیع الاول ۱۲۵۹ق مشتمل بر شناسنامه نسخه و کیفیت به دست آمدن آن با مهری بیضی در ذیل آن با سجع «نائب الایاله» که گویا لقب یوسف بهبهانی است، ۸ صفحه پایان مشتمل است بر نمونه‌های شعری متفرقه ای در صنایع ادبی چون حسن تخلص و انجام از شعرای نامدار چون حسان بن ثابت و کعب بن زهیر و ابوبکر خالدی و ابوعثمان خالدی و غیرهم؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی با ترنج و نیم ترنج و لچک زرکوب، ۵۹۶گ، ۲۳ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۱۲۹]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا ارواها الله تعالی فامرلی بها کلها سود فقلت.
مؤلف در فهرست ناشناخته مانده است که به قرینه آغاز نسخه نعیین شد؛ خط: نسخ خوش، کا: وصال، تا: قرن ۱۳، جا: شیراز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، مقوایی، ۴۶ص، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۳۷۴]

۷. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۷۵
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد تقی تبریزی، تا: پنج‌شنبه پایان شوال ۱۲۲۷ق؛ مجدول؛ قطع: رحلی [نشریه: ۵ - ۶۵۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین یزدی، تا: ۱۲۴۴ق، کتابت شده به نام عبدالمجید بن محمدمقیم [الفبائی: ۴۹]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۳۵
خط: نسخ، کا: ابوتراب محلاتی، تا: ۱۲۷۲ق، برای میرزا محمد تقی سپهر لسان الملک؛ کاغذ: آهارمهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۷۰گ، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۲/۲×۳۵/۳سم [ف: ۱ - ۳۳]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۳۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** بجده النبی ثم آله ... و صحبه و تابعی منواله
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد تقی نیریزی، تا: ۱۲۷۴ق؛ مجدول، دارای اسامی شاعران، با سرلوح؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج سرخ، مقوایی، ۵۱۳گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۸ - ۴۳۲]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۱۸
آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین نیریزی، تا: ۱۲۷۷ق؛ بر یکی از برگ‌های ننوشته‌ای که آخر کتاب بوده عبدالله منشی طبری اسامی جمعی از شعرایی که شرح حالشان در این کتاب است با قید صفحه آنها به سال ۱۲۷۸ ثبت کرده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۵۳۶ص، ۲۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۲ - ۴۵۹]

● الاسعاف فی شرح ابیات القاضی و الکشاف (منتخب) / ادبیات / عربی

al-is'āf fī-š.-i abyāt-il qāḍī wa-l kaššāf (mn.)

موصلی، خضر بن عطاءالله، - ۱۰۰۷ قمری

mūselī, xezr ebn-e 'atā'-ol-lāh (- 1599)

وابسته به: الاسعاف فی شرح ابیات القاضی و الکشاف؛ موصلی، خضر بن عطاءالله (-۱۰۰۷)
تاریخ تألیف: ۱۰۰۶ق
نویسنده پس از بیان شمه‌ای از مسائل ادبی می‌گوید دو تفسیر در اسلام از مهمترین تفسیرها می‌باشند یک «کشاف» زمخشری و دیگری «انوار التنزیل و اسرار التاویل» قاضی بیضاوی. در کتاب «اسعاف» شواهد این دو تفسیر آمده و به شرح شواهد پرداخته شده و در اینجا برگزیده‌ای از این شرح فراهم آمده است.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰
آغاز: بسمله، رب یسر و لا تعسر یا کریم، اللهم یا کشاف ضبابة الاوهام بشموس؛ **انجام:** و اله السادات و ارباب الوفا ... و سایر الاتباع و الاصحاب مورخاً قد انتهی کتابی سنة و الف هجریه.
خط: نسخ، کا: ملا محمد شریف بن شیخ عبدالغنی، تا: ۱۰۷۳ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی سجاف و عطف تیماج مشکی، ۴۲۷گ، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۹ - ۱۲۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۹۴
آغاز: نقلنا من کتاب الاسعاف بشرح ابیات القاضی و الکشاف للفاضل الموصلی. بسمله و به نستمده شواهد سورة فاتحة الکتاب.

نقلت الی الطعام فقال منهم ×× فریق نحسد الانس الطعاما. استشهد (ای صاحب الکشاف) به علی حذف متعلق الجار؛ **انجام:** و لا عیب فیهم غیر ان سیوفهم ×× بهن فلول من قراع الکتائب استشهدا به عند الاستثنا ... و قد سبق الکلام علی البیت فی البقرة.
نام مؤلف در نسخه حاضر ذکر نشده و با استناد به کتابخانه ملی ۱۲۱/۹ تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گ، ۲۵ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۳۴۴۰]

● **اسعاف المرضی** / طب / عربی

is'āf-ul marḍā

هیبت، علی

heybat, 'alī

مقدمه‌ای است در فیزیولوژی، در دو «مقاله» و مترجم آن را از فرانسوی به عربی برگردانده است. علی هیبت مصری پزشک و مترجم در مدرسه ابی زعبل و متخرج از مدرسه طب پاریس و مؤلف اصل خواجه سوسون استاد فیزیولوژی در مدرسه ابو زعبل است.
چاپ: بولاق، ۱۲۵۳

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۷۷
خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا ابراهیم خراسانی (متخلص به مشتری)، تا: ۱۲۷۳ق؛ در آغاز نسخه پنج برگ اضافی است که فهرست مقالات و مباحث و نیز شرحی درباره این کتاب و مترجم و مؤلف و مصححان و مقابله‌کنندگان این کتاب به خط کاتب نوشته شده؛ کاغذ: رنگی عمودی، جلد: تیماج قرمز، ۱۷۵ص (بدون برگ‌های فهرست)، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۰۹]

← اسفار اربعة ⟵ المبدأ و المعاد
← اسفار اربعه ⟵ الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعة العقلیة
← الاسفار الاربعة ⟵ اسفار العارفین

● **اسفار العارفین = الاسفار الاربعة** / عرفان و تصوف / عربی

asfār-ul-'ārifīn = al-asfār-ul-arba'a

خفری، محمد بن احمد، - ۹۵۷ ؟ قمری

xafrī, mohammad ebn-e ahmad (- 1550)

رساله‌ای بسیار مختصر است در اسفار اربعه: ۱. من الخلق الی الحق؛ ۲. من الحق الی الحق؛ ۳. من الحق الی الخلق؛ ۴. من الخلق الی الخلق. نسخه‌ای از آن در کتابخانه مرعشی هست که از ابن‌سینا دانسته شده است، ولی در برخی از نسخه‌ها به نام خفری تصریح شده و چنین تألیفی به ابن سینا نسبت داده نشده و پیداست که صدرای شیرازی از او گرفته است.

آغاز: من افادات مولی الفاضل شمس الدین محمد الخفری اعلم ان للعارفین اربعة اسفار، السفر الاول انما هو من الخلق الی الحق فان المتامل اذا تامل
انجام: الغناء المطلق للمکنات و ظهور البقاء الحقیقی للحی الحقیقی فیصر المقید ح باقیا بالبقاء الحقیقی فانیا عن الاعتبارات الفانیة و السلام علی من اتبع الهدی تمت الرساله.
[دنا ۸۱۰/۱ (۴ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی زرکوب مقوایی، ۱۸ص، ۲۸ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۱۰۱۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۹۱/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد قلی بن محمد علی تبریزی، تا: ۱۰۵۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای [ف: ۵ - ۱۵۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۲/۴
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس مانده؛ خط: نسخ تحریری، کا: جعفر میربابای تبریزی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱ص(۷۱)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۹ - ۵۱۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۳/۱
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «الأسفار الاربعة للشیخ الرئیس» آمده و از ابن سینا دانسته است؛ خط: نسخ، کا: سید اسدالله صفوی ماسالی مصطفوی، تا: قرن ۱۴؛ کاتب در برگ ۸۳ در پایان یکی از رساله‌ها چنین نگاشته است: «کتابی یافتم در طهران در دست یکی از دوستان در سنه ۱۳۲۲ق و این رسائل را از آنجا نسخه برداشته و آن کتاب مشتمل بود بر نود رساله به‌خط یاقوت مستعصمی و بعداً رونویس نمودم در رشت در سنه ۱۳۶۳ق مطابق ۱۳۲۳ خورشیدی و انا الاقل العاصی سید اسدالله الصفوی المصطفوی»، فهرستی از رسائل موجود و یادداشت‌های پراکنده به سال ۱۳۳۰ق در آغاز آمده، این رساله مغلوط است و اشتباهات بسیار در آن مشاهده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، ۱گ (۱-۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۰سم [ف: ۳۸ - ۲۸۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۱/۸-ط
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ در صدر نسخه آمده: «من افادات المولی الفاضل شمس الدین محمد الخفری»، در پی این بخش فقرات زیر دیده می‌شود: الربا حرام با نص والاجماع؛ للمراة ان یداقع المحارب عن نفسها و مالها ...، فی الجواهر عند قول المحقق النسب یثبت مع النکاح، قال القاضی ابوالمعالی رایت هذین البیتین علی جنبی باب

قصر، من دار السلام ...، یستحب ایقاظ النائم للصلوة، فی الصافی ... فی قول الله ... و من عاد فینتقم الله منه فی سوره المائه، آیات الشفاء، حرز مولانا القائم صلوات الله علیه، و من ذلک تهلیل آلقرآن مروی عن النبی، و من ذلک دعاء سریع الاجابه، مستدرک عن روضة العابدین لا بی الفتح الکراجکی، انحراف قبله بارفروش، قصه حاج ملا زین العابدین چلاوی که او را مستطیع کرده بودند، فی الکلم الطیب و الغیث الصیب مما اشتهر فی زماننا ان سلطان العجم امر بضرب عنق احد امرائه و هو جمشید خان فی سنة ۱۰۷۸ ... و لم یعمل فیه السیف حتی اخب رهو بنفسه ان فی عضده حرزا، حرز مجرب لدفع الامراض، فی کشف الغمه ... بئر عبادان ... من قال عندها بحق علی یفورالماء من قعرها، فی خزائن النراقی - طریق یشناختن مهره ماه ... و حادثه ۳۰۱ دخول قرامطه در مکه و کشتار خلق از جمله علی بن بابویه، عن اخبار الاول لما کثر و ولد اسماعیل، قصه‌ای که جناب شیخ اسماعیل ... از حاجی ملا ابو الحسن مازندرانی نقل نمود ... در مرض شیخ مرتضی با مرحوم شیخ زین العابدین مازندرانی بانی به رفتن نجف برای عیادت او شدیم (در این فقره داستان ملاقات با سیدعلی شوشتری که او نیز قصد عیادت از شیخ داشت و وصیت شیخ انصاری که بسیار قابل دقت است نقل شده است، جناب آقای شیخ علی میفرمود نواب هندی از صاحب ضوابط دوره اصول شریف العلماء را خواست، در حق مرحوم آخوند ملا محمد کاشی که مدرس مدرسه مادر شاه و امام جماعت آنجا بود و امام جماعت انجا بود، قال الناصبی الغوی ... ابن خلدون فی تاریخه فی فصل فی امر الفاطمی ... خاتم الاوصیا مولانا صاحب الزمان، فی البحار نقلا عن قرب الاسناد ... قال سا صدقه بن مسلم ابا عبد الله علیه السلام و انا عنده من الشاهد علی فاطمه بانها لاترث فقال علیه السلام شهدت علیها عایشه، وجدت بخط مولانا المجلسی فی مجلد الفقه من بحاره، قال فی تشیید المطاعن فیما یتعلق بالطعن الثانی و هو قتل مالک بن نویره، طعن دم قصد عمر احراق بیت حضرت فاطمه سلام الله علیها، (صاحب جنگ در این بخش فهرستی از کتاب‌های معروف اهل سنت را که حدیث قصد احراق بیت سیدتنا فاطمة الزهراء صلوات الله علیها را آورده‌اند به دست می‌دهد)، در قصه درء عمر حد را از مغیرة بن شعبه، مولوی عبد العلی در شرح مسلم گفته، فی حیوة الحیوان قال نصر الله بن یحیی و کان من الثقات و اهل السنه ... رایت علی بن ابی طالب فی المنام، فی الفتوحات ... ان الله ما اضاف الافعال الی الخلق الالکون من اضاف الفعل الیه عین الحق؛ ۲۶گ [ف: ۲۳ - ۵۷۷]

● **الاسفار عن اصل الاستخاره** / استخاره / عربی

al-isfār ʻan aṣl-il istixāra

تاریخ تألیف: ۱۰۸۹ق

نویسنده در این رساله از امور متعلق به استخاره سخن می‌گوید و نیز از استخاره‌هایی که اهل الله در هر روز در وقت معین می‌کنند بحث می‌کند و می‌گوید این نوع استخاره‌ها اصلی در سنت دارد چنانکه فیروز آبادی نقل کرده و شریف سمهودی از او تبعیت نموده است، گر چه ابن حجر هیثمی اعتراض نموده و در «تحفه» خود بر امام سهروردی نویسنده «عوارف المعارف» در این باب خرده گرفته است. این کتاب حاوی یک «مقدمه» و چند «مقصد» و یک «خاتمه» است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۴۷

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و علی جمیع الانبیاء والمرسلین؛ **انجام:** و غفرالله لنا و لوالدینا و لمشایخنا و احواننا و المسلمین و المسلمات آمین.

خط: نسخ، کا: علی کرکوکی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی میشن مشکی نوسازی، ۶۱گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۱۰ - ۶۳۱]

● **الاسفار عن قلم الاظفار** / حدیث / عربی

al-isfār ʻan qalam-il iẓfār

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūṭī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

مشتمل بر روایاتی است که در آداب ناخن گرفتن از حضرت پیامبر اکرم (ص) روایت شده است.

آغاز: بسملة، الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی؛ و بعد فهذه جزء من آداب قلم الأظفار سمیته بالأسفار عن قلم الأظفار؛ أخرج الشیخان رحمهما الله عن أبی هریرة رضی الله عنه أن رسول الله صلی الله علیه و سلم خمس من الفطرة؛ الختان و الاستحداد و قص الشارب و تقلیم الأظفار و نتف الإبط

انجام: فقلت له فی ذلک فقال أخذ الأظفار یوم الخمیس من السنة و بلغنی أنه یوم الجمعة ینفی الفقر فقلت یا أمیرالمؤمنین و تخشی أنت أیضاً الفقر فقال یا أصمعی و هل أحد أخشی للفقر منی

[دنا ۸۱۰/۱ (۱ نسخه)]

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۰/۳۰ کر**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: حاج صالح قرطبی، تا: ۱۱۲۱ق؛ مصحح، مجدول، بر فراز برگ نخست آمده: «کتاب الأسفار عن قلم الأظفار، تألیف الإمام الفاضل قدوة المحدثین الکرام المولی العلامة جلال الدین السیوطی، تغمده الله برحمته و أکرمه الباری تعالی فی دار کرامته»؛ کاغذ: فرنگی نخودی نازک آهار مهره، ۵گ(۱۰۰ر-۱۰۴ر)،۲۷سطر،اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۴۰/۲-۳۶۱]

۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۴۳/۷**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا بسیار مغلوط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه،

جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۵۶ر-۵۸پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۶ - ۳۲۱]

● **الاسفار عن نتایج الاسفار** / عرفان و تصوف / عربی

al-isfār ʻan natāyij-il asfār

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

دارای مقدمه‌ای در تحقیق اقسام سفر و مسافر و اسرار آن با عناوین: سفر ربانی من العماء الی العرش، سفر الخلق، سفر القرآن و سفر نوح. در سفر قرآن از استاد خود ابوالعباس غربی (که می‌گوید از اهل علیا غرب اندلس است) یاد می‌کند و نیز از ابوموسی دبیلی نقل می‌کند که بایزید بسطامی قرآن را در حفظ داشت. ابن العربی در این رساله اشعاری از خویش می‌آورد. این کتاب در فهرست مصنفات در شمار رساله‌های دارای رقم ابجدی آمده و رقم آن «رب» است.

آغاز: اللهم صل علی محمد و آله ... الحمدلله الکائن فی العماء ...

انجام: و یعطی الجود و القوة و الظهور علی خصمائمه و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل. کمل کتاب الاسفار عن نتایج الاسفار الحمدلله رب العلامین

چاپ: در رسائل ابن عربی (حیدرآباد دکن، بی نا: ۱۳۶۷ق)

[دنا ۸۱۰/۱ (۲نسخه)؛ هدیة العارفین: ۱۱۷:۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۰۴/۱-ف

نسخه اصل: دانشگاه پرینستن، ش ۵۹۴۲؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۳۴گ (۱پ-۳۴ر) [فیلمها -ف: ۳ - ۱۶۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۰/۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: بخش کهن آهار مهره شکری بخش تازه‌تر فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۴۰ص (۱۰۲-۱۴۱) [ف: ۱۰-۱۹۵۶]

● **اسفراین** / جغرافیا، تاریخ ایران / فارسی

esfarāyen

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۳۰/۲۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۹۶ق [ف: ۷ - ۳۵۶]

● **اسقاط العدة** / فقه / عربی

isqāṭ-ul-ʻidda

یکی از حیله‌های فقهی است برای اسقاط عده زوجیت منسوب به محقق کرکی. نویسنده فائده به نقل از جماعتی از مشایخ صحت نسبت این قول را به کرکی را نفی می‌کند و می‌گوید ثابت نشده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۲۸-ط

آغاز: فائده اشتهربین جماعة من الطلبه حیلة فی اسقاط العدة و نسبها بعضهم الی المحقق الشیخ علی؛ **انجام:** قد و قع التصریح فی الاحادیث الکثیره و فی فتوی علمائنا بوجوب العده هنا علی المراة بالنسبة الی غیر الزوج

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۳۶گ [ف: ۲۳ - ۷۲۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۳/۵

تذکر:در ضمن شماره فوق آمده است؛خط:نسخ،کا: محمد حسین بن احمد شهر بابکی مشهور به کرمانی، تا: ۱۲۵۶ق [ف: ۳۷ - ۳۸۷]

● **اسقاط همزة الوصل فی الحکایة** / نحو / عربی

isqāṭ-u hamzat-il-waṣl fī-l-ḥikāya

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، - ۱۳۱۳ قمری

hoseynī meybodī, ʻalī ebn-e mohammad ʻalī (- 1896)

تاریخ تألیف: ۱۴ جمادی الثانی ۱۳۰۵ق، محل تألیف: کرمانشاه

رساله در اثبات این‌که جمله «فقلت اذکرونی» که در یکی از دعاهای صحیفه سجادیه آمده، به وصل همزه «اذکرونی» باید خوانده شود نه به قطع آن چنان‌که یکی از علما پنداشته است.

آغاز: الحمدلله ... و بعد فهذه کلمة بالغة و مقالة سابغة و حکایة عن حکایة رائعة

انجام: و لعل ضیق الصبر و جمود الفکر و کدر القریحة لا یقتضی ازید من ذلک و فیه الکفایة انشاء الله

[دنا ۸۱۱/۱]

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲/۷

آغاز: الحمدلله ... و بعد فهذه کلمة بالغة و مقالة سابغة و حکایة عن حکایة رائعة؛ **انجام:** و لعل ضیق الصبر و جمود الفکر و کدر القریحة لا یقتضی ازید من ذلک و فیه الکفایة انشاء الله

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵ص (۶۹-۷۳)، اندازه: ۱۷×۳۲/۵سم [ف: ۱ - ۱۳]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۲/۷مشهد

همان نسخه بالا [ف: - ۱۲۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۲/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۱۵۹]

● **اسکناس** / متفرقه / فارسی

eskenās

جعفر قلی خان، ق۱۳ قمری

jaʻfar qolī xān (- 19c)

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۶۹/۳ - ج

آغاز: بسم الله تعالی شأنه العزیز. رواج و اداره اسکناس که در عرف قدیم چاو میگفته‌اند و درختائیان معمول بوده است و در

عهد کیخاتو در ایران نیز یک دو سال معمول شده است؛ **انجام:** کتابچه دیگر کرده بعرض خواهیم رسانید حرر فی ۵ ربیع الثانی ۱۲۹۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۵ ربیع الثانی ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: کبود فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۲گ (۱۹پ-۲۰پ)، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۵/۵سم [ف: ۸۰]

● **اسکندر** / داستان / فارسی

eskandar

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۷۳B

به نثر و نظم، جز اسکندرنامه ۳۷۷B (قرطای ۲۲۵۸ تا ۲۲۶۰ و ۲۷۴۴ تا ۲۷۸۵ - ریو ۱۶۲ تا ۱۶۴)؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، ص۱ نونویس [نشریه: ۱۱ - ۳۹۱]

● **اسکندر بدخمه شاهان = اسکندر و دخمه شاهان** / داستان / فارسی

eskandar be-daxme-ye šāhān = eskandar va daxme-ye šāhān

داستان اسکندر و رفتن او به دخمه شاهان و گفتگو با آنان با استفاده از اشعار فارسی، پندآموز و اخلاقی است که به صورت یک داستان عبرت‌آموز، نگارش یافته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۴۴/۱۰

آغاز: در آمدن حضرت اسکندر بدخمه شاهان: سه شب پی در پی در خاب (کذا) دیدند که جمعی میگویند ای حضرت اینجا رسیده قدم رنجه فرموده؛ **انجام:** مگر از کوه چیزی نموده باشد غیر از کوه چیزی از عمارت ظاهر نمی شود و الله أعلم

خط: نستعلیق ترکستانی خفی، کا: فقیر بخارایی، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: شرقی، ۱۷گ (۶۴۷-۶۶۳)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۶ - ۵۷]

← اسکندر نامه ⪢ حکایت پادشاه آزادبخت

← اسکندر نامه ⪢ خردنامه اسکندری

← اسکندرنامه ⪢ آیینه اسکندری

● **اسکندرنامه** / داستان / فارسی

eskandar-nāme

طرطوسی، ابوطاهر بن حسن، ق۶ قمری

tartūsī, abū-tāher ebn-e hasan (- 12c)

داستان سرگذشت و جهانگشایی‌های اسکندر پسر داراب پسر اردشیر و برادر پوراندخت دختر دارا است از ابوطاهر طرطوسی در برخی نسخه‌ها یاد شده است. در نسبت آن به طرطوسی تردید شده است. در این دفتر اسکندر پادشاه دانسته شده نه پیامبر. از داستان «تولد اسکندر از مادری ناهید نام و پدری به نام داراب ارده شیر و اینکه فیروز شاه می‌خواست او را به آب بیاندازد ولی او ازین آسیب رهید و سرانجام فیروز شاه را به کیفر رساند» آغاز می‌شود و می‌رسد به داستان رفتن اسکندر به بیت القدس. در بسیاری از جاها دارد «اما مؤلف اخبار و (گذارنده اسرار) ابوطاهر طرسوسی چنین روایت می کند» و در آن جز این عنوان دیگری نیست بر خلاف نسخه نفیسی که عنوان‌های مطالب را در جای خود دارد.

آغاز: بسمله حمدله ... شکر بیحد وثنای بی عدد پادشاهی را سزد که وجود هر موجود نتیجه وجود اوست و حمد و ثنای

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۳

آغاز: بدید ایستاده باز شیر از پستان وی روان شد رشنواد اشارت کرد که آن کودک کیست؛ **انجام:** دویست از آن رومیان را بگرفتند و بنزدیک اسکندر بیاوردند

با عناوین «مولف اخبار و گزارنده اسرار ابوطاهر طرسوسی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی،۴۰۳گ،۲۵سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۲۷ - ۳۴۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۴۷

آغاز: و هر کجا که میرسیدند منادی میکردند که هر که ظلم میکرده باشد در زیر پای پیل اندازند؛ **انجام:** و در کار من نگرید که تمام تمام از من بوده و خزاین و عساکر را قیاس نبود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۲۹۴گ، ۱۹ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۸سم [ف: ۱۰ - ۱۸۳۰]

۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** من تنها وسرگردان وحیران ماندم نه پای رفتن ونه جای ماندن مبادا کارکس زین

جلد اول و دوم؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۵۵ق (پایان جلد اول)؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی دارای ترنج با سر، مجدول، ۲۰۲گ، اندازه: ۲۱×۳۳سم [طبسی مخ: ۱ - ۴۲]

۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۸۴

آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار و طوطیان شکرشکن شیرین گفتار بدین گونه روایت کرده‌اند؛ **انجام:** و یک چهار پرده در دهان او گذاشت و یک مشت بزیر چانه‌اش زد که چهار پرده در دهانش فرو رفت که لال شد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی ابر و باد عطف تیماج مشکی، ۴۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۱۷۷]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** عروسی کردن اسکندر سکینه بانو را از جهت سلطان محمد و دختر سبکتکین ... القصه هر دو را مخلع ساختند و ... عشرت نمودند آقا جهان پناه هم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ مهر: «حسین منی و انا من حسین»؛ تملک: حسین؛ اهدایی: علی اکبر ارسلان؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: مقوایی تیماج مشکی ضربی زرین، ۳۰۹گ، ۲۴ سطر (۱۴/۵×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۷]

● **اسکندرنامه** = **شرف‌نامه** = **اقبال‌نامه** / شعر، تاریخ ایران - فارسی

eskandar-nāme = šaraf-nāme = eqbāl- nāme

نظامی، الیاس بن یوسف، ۵۳۰؟ - ۶۱۴ ؟ قمری

nezāmī, elyās ebn-e yūsof (1136 - 1218)

تاریخ تألیف: شرف‌نامه در ۵۷۹ق و اقبال‌نامه بین ۶۰۷ تا ۶۱۵ق

پنجمین دفتر از «پنج گنج» نظامی است. منظومه‌ای است در بیان داستان حماسی اسکندر مقدونی که در بحر متقارب در دو بخش «شرف‌نامه» در ۶۸۰۰ بیت به‌نام اتابک نصرت الدین ابوبکر پسر محمد جهان پهلوان و «اقبال‌نامه» یا خردنامه در ۳۴۸۰ بیت به‌نام عز الدین مسعود پسر ارسلان حاکم موصل سروده شده و بیشتر اخلاقی است

آغاز: (آغاز شرف‌نامه:) خدایا جهان پادشاهی تراست ×× زما خدمت آید خدائی تراست / پناه بلندی و پستی توئی ×× همه نیستن آنچه هستی توئی

(آغاز اقبال‌نامه:) خرد هر کجا گنجی آرد پدید ×× ز نام خدا سازد آن را کلید

انجام: (انجام شرف‌نامه:) جهان بر وجود تو فرخنده باد ×× وجود نظامی به تو زنده باد

(انجام اقبال‌نامه:) بدو باد فرخنده چون نام او ×× از آغاز او تا به انجام او / سرش سبز باد و دلش شادمان ×× ازو دور چشم بد بدگمان / جهانش مطیع و زمانش بکام ×× فلک بنده و روزگارش غلام

چاپ: مکرر چاپ شده؛ گانپور، سنگی، ۱۸۸۶، وزیری، ۳۷۴ص

[مشترک پاکستان ۱۰۰/۷؛ فهرستواره منزوی ۸۱۵/۲ و ۱۵۵/۱۰؛ الذریعة ۶۱/۲ و۲۶۴/۷؛ نسخه‌های منزوی ۲۶۳۳/۴؛ کشف الظنون ۸۶/۱؛ مشار فارسی ۶۱۸/۱؛ دنا ۸۱۱/۱ (۵۶ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شرح اسکندرنامه؛ آرزو، سراج الدین علی بن حسام الدین (۱۱۰۱-۱۱۶۹)

۲- شرح سکندرنامه؛ نظامی کرمانی، محمد نصیر بن سلطان (-۱۳)

۳- فوائد علیشیری، نظام، محیی الدین، قرن ۱۰ق

٤- شرح اسکندر نامه نظامی

٥- شرح اسکندرنامه

٦- فرهنگ لغات اسکندرنامه؛ نور محمد

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۱/۲

شرف‌نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ کاغذ: سفید، ۸۱ص (۱۰۹-۱۸۹)، ۲۱ سطر(۱۲×۱۷)، اندازه:۱۶×۲۲سم[سنا-ف: ۱ - ۱۵۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۱/۳

اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ کاغذ: سفید، ۳۶ص (۱۹۰-۲۲۶)، ۲۱سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا-ف: ۱-۱۵۱]

۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۱۸

خط: نسخ، کا: محمود بن خواجه نجم الدین بن بهاء الدین عمر بن مقرب تبریزی، تا: ۲۷ جمادی الثانی۶۳۱ق؛ جدول شنگرف [نشریه: ۲ - ۶۳]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۱۱/۶

آغاز: برابر شرف نامه؛ **انجام:** چو سرسینه را گربه از دیک برد ×× چو سودار عجوزه کند سینه خورد (چنین)

شرف‌نامه و اقبال‌نامه؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ در هامش «شاهنامه» خاندان سعدلو؛ اهدایی: خاندان سعدلو بیگلر بیگی؛ ۱۶۴برگ، (۳۷۳ر-۵۳۶پ) [ف: ۲ - ۱۵]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۶/۱-عکسی

اصل نسخه: دانشگاه ش ۵۱۷۹ [این شماره با عنوان خمسه نظامی معرفی شده]. «شرف‌نامه» (گ۲ر-۷۲ر) و «اقبال‌نامه» (گ۱۴۹ر-۱۶۹پ)؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۷۱۸ق؛ با مجلس‌های رنگی و در آغاز آن یک ابرو. [ف: ۲ - ۲۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۹-ف

نسخه اصل: حالت افندی ملحقی ش ۱۳۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۸۸ق؛ ۴۰۴گ [فیلمها -ف: ۱ - ۱۰]

۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۱/۴ ـ ب

شرف‌نامه و اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۷ ذیحجه ۷۹۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی روغنی، ۳۹گ (۲۰۶پ-۲۴۴ر)، ۲۵ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۵۳]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۰۶

آغاز: تو نیرو فرستی بتقدیر پاک ×× نه موری نه ماری تو آری هلاک؛ **انجام:** بهشتی زمر قصری انگیختند ×× زر و سیم را بر زمین ریختند.

خط: نستعلیق چهارستونی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، دارای ۷ مجلس تصویر؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۷۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۳سم [ف: ۵ - ۷۳۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵۴/۴

آغاز: برابر با شرف‌نامه

اقبال‌نامه و شرف‌نامه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۴۱ق؛ ۶۸گ (۱۶۴پ-۲۳۱ر) [ف: ۳۸ - ۷۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۱۵

آغاز: کسی کو ز جام تو یک جرعه خورد ×× همه ساله ایمن شد از داغ و درد؛ **انجام:** مرا پایگاهی که شایسته بود ×× خبر دادمت ز آنکه بایسته بود.

این نسخه با اقبال‌نامه شروع می‌شود، از ۳۴۸۰ بیت آن، ۱۳۹۲ بیت

باقی مانده و به «گفتار بلیناس در آفرینش نخست» ختم می‌شود، «شرفنامه» از اواخر «نشستن اسکندر بر جای دارا و بر اسکندر آتشکده‌ها را» شروع و تا آخر ادامه یافته و از ۶۸۰۰ بیت، ۴۰۰۹ بیت آن باقی مانده و از آخر یک صفحه کم دارد، این نسخه در مقایسه با نسخه‌های مطبوع در بعضی موارد اشعار بیشتری را داراست؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: آهاری حنایی، جلد: تیماج خرمایی، ۸۵گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۳سم [ف: ۱۷ - ۱۳]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۵۲/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۲گ (۳۴۳پ-۳۴۴پ)، ۱۷ سطر (۹×۱۷)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۲۱۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۸/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۲ق [ف: ۳ - ۱۶۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱/۴

شرف‌نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۱۰ق، مجدول، با شش سر لوح آراسته؛ کاغذ: سفید، ۲۰ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا-ف:۱-۷۶]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱/۵

اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۹ق، مجدول، با شش سر لوح آراسته؛ کاغذ: سفید، ۲۰ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا - ف: ۱ - ۷۶]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۵۰/۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۰۹]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵/۵-عکسی

اصل نسخه: گنج‌بخش ش ۱۰۰۷۰ (مشترک۱۰۱/۷). شرف‌نامه (ص۴۱۲-۵۶۷) و اقبال‌نامه (ص۵۶۸-۶۵۴)؛ خط: نستعلیق خوش، کا:احمد بن علیی شیرازی،تا: ۹۱۰ق؛با سرلوح(عکس)[ف:۲- ۲۴]

۱۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۴/۵ ـ ج

شرف‌نامه و اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، کا: اخی جان بن خواجه همدانی، تا: یک‌شنبه ۴ ربیع الاول ۹۲۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخی ضربی مقوایی، ۱۳۲گ (۲۲۴پ-۳۵۵ر)، ۱۹ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱ - ۵۴]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۹ق؛ مجدول، محشی، دارای ۱۸ تصویر؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۲۹۲گ، ۱۱ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۹ - ۸۶۸]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۳۲/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج تریاکی زرکوب مقوایی، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۷ - ۴۶۹]

۱۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۱۷/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یک سرلوح، مجدول زر و زنگار؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۲۶۲]

۲۰. تهران؛ موزه هنرهای تزئینی؛ شماره نسخه:۷۲۹۱

آغاز: برابر اقبال‌نامه؛ **انجام:** رونده رهی زن که بر رودساز ×× چون عمر شه آن رود باشد دراز

بخشی است از کتاب؛ خط: نستعلیق ریز، کا: محمد صلاح بن حسین حسینی، تا: ۱۰۰۲ق؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ جلد: فرنگی نخودی، تیماج مشکی، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [نشریه: ۳ - ۱۲۸]

۲۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۷۰

آغاز و انجام: برابر

اقبال‌نامه و خردنامه؛ خط: نستعلیق خوب، کا: روزبه شیرازی، تا: ۱۰۱۰ق؛ به‌سال ۱۳۰۱ توسط آقا بهرام مقرب الخاقان داخل کتابخانه موزه سرکاری شده، مجدول، مذهب، دارای میناتور خوب، با سرلوح مذهب مرصع، دارای کتیبه؛ کاغذ: دولت آبادی شکری رنگ، جلد: مقوای روکش تیماج جگری رنگ وسط ترنج دو سر ترنج، ۴۴۲ص، ۱۶ سطر راست و ۱۴ نیم‌سطر مورب، قطع: وزیری متوسط، اندازه: ۱۶×۲۶/۹سم [ف: ۴ - ۱۲۵۵]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۵/۲

در حاشیه دیوان دهلوی نگاشته شده؛ خط: نستعلیق، کا: ابراهیم ولد یخشی، تا: با تاریخ ۱۰۱۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۸سم [ف: ۴۳ - ۲۱۸]

۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۴/۲

آغاز و انجام: برابر با اقبال‌نامه

اقبال‌نامه، در فهرست به نام «شرف‌نامه» آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق؛ واقف: حاج محمد سعید با مهر او؛ جلد: تیماج سبز لایه‌ای عطف و لبه میشن عنابی، ۳۷گ (۱۷-۵۳)، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۲۰]

۲۴. همدان؛ ایزدی (حاجی)؛ شماره نسخه:۲/۵

بی‌کا، تا: ۱۰۵۸ق، جا: کشمیر [نشریه: ۵ - ۳۶۶]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۳/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۵۹ق، شرف‌نامه آن در روز شنبه ۶ رجب ۱۰۵۹ (۳۵۸-۵۰۰) و اقبال‌نامه یا آن روز دوشنبه ۱۵ رجب ۱۰۵۹ نوشته شده؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، ۸۲ص (۵۰۱-۵۸۲)، ۲۲ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [سنا - ف: ۱ - ۲۵۳]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۰/۲

خط: نستعلیق، کا: معز الدین حسین بن محمد میرک حسینی، تا: ۱۰۶۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، ۱۵۵ص (۱۰۱-۲۵۵)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [سنا - ف: ۱ - ۱۲۸]

۲۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۰۴

آغاز: برابر اقبال‌نامه؛ **انجام:** از آن می‌که جان داروی هوش باد ×× مرا شربت و شاه را نوش باد

کا:علی رضا بن محب علی شریف حسن کرانه، تا: ۱۰۶۸ق؛ جلد:

چرمی سیاه، ۲۴۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۵۸]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۱۶/۳

آغاز: برابر

شرف‌نامه و اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بمشچی، تا: ۱۰۷۸ق؛ ۱۲۰گ (۱۶۳پ-۲۸۲پ) [ف: ۳۷ - ۵۰۸]

۲۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۷۱/۶

آغاز و انجام: برابر با اقبال‌نامه

اقبال‌نامه. در فهرست با نام «شرف‌نامه» آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا: تا: جمادی الثانی ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماجی مشکی ضربی، ۳۰ سطر (۱۳/۸×۲۹)، ۲۰/۵×۳۵/۵سم [ف: ۱-۱۰۹]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۴۲

آغاز و انجام: برابر با اقبال‌نامه

اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در خاتمه چهار بیت از دیگر مثنوی‌های نظامی آورده شده است؛ واقف: مولانا منظور الحسن، تیر ۱۳۶۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: اسقاطی، ۱۴۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۹×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۱۵]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۴۴

خط:نستعلیق،کا:محمد عمر،تا: ۲۷ صفر ۱۱۱۷ق، به‌فرمایش محمد معصوم خان؛ مجدول، با سرلوح و چهل و پنج مجلس تصویر زیبا؛ کاغذ:سپاهانی،جلد:تیماج سرخ تیره ضربی مقوایی، ۲۸۸گ، ۱۳ سطر (۸×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۴۱۲۴]

۳۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۶۹

آغاز: کواکب تو بر بستی افلاک را ×× به مردم تو آراستی خاک را / تویی گوهر آرای پاوا خشیج ×× مسلسل کن گوهر اندر مزیج»؛ **انجام:** بیا ساقی آن جام رخشیده می ×× به من ده که افسرده گشتم بخوی / که تا آن می‌خوشگوار افکنم ×× غمی کز گرفتست جان وتنم

کا: شاه محمد حسینی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (چند برگ)؛ مجدول مرصع؛ مهر: «عبدالله ۱۱۶۹» (شش ضلعی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج وسرترنج، ۲۳۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف]

۳۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۶۶/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۸۹ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۲۴۷]

۳۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۶۶/۶

شرف‌نامه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۱۹۰ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷ - ۲۴۷]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۱

آغاز: بهی چهره باغ چندان بود ×× که شمشاد با لاله خندان بود؛ **انجام:** که زیرک تر از ما در این ترک تاز ×× نگر چون شد از ما و نگشاد راز

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ رکابه‌دار، در اوایل نسخه لغات مشکل در حاشیه معنا شده؛ جلد: مقوا رویه کاغذ ابر و باد عطف و گوشه تیماج زرد، ۳۰۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۴۴ - ۱۵۹]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۳/۵

خط: نستعلیق، کا: نجفعلی، تا: ۱۲۲۸ق [ف: ۳۷ - ۱۴۱]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۷۶

خط: نستعلیق هندی، کا: سید سعادت علی، تا: سه‌شنبه ۵ رجب ۱۲۳۲ق [مختصر -ف: - ۵۵]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۷۶

با شرح مفصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی، قطع: خشتی [د.ث. مجلس]

۳۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۲۸

خط: نستعلیق، کا: محمد شرف الدین پسر محمد حسین ساکن قصبه کوهیر، تا: ۱۲۴۷ق؛ محشی، بر پشت برگ آخر آمده: «چندی زاهد علی انعام دار کوهیر جنت نظیر در این کتاب خوانده به ره یاب شد ۲۱ جمادی ۱۲۶۱»؛ کاغذ: فرنگی، ۴۹۸گ، ۱۴ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [نشریه: ۱۳ - ۲۵]

۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۷۳/۵-عکسی

آغاز: برابر

شرف‌نامه و اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق ریز و خوش، کا: محمد هاشم بن محمد مهدی العرب، تا: ذیقعده ۱۲۴۷ق، جا: همدان؛ در «پنج گنج» او، با سرلوح بسیار زیبا، جدول‌بندی ۵ راه و کمند ۲ راه، میان سطرها جدول‌بندی عمودی ۲ راه؛ ۱۸۷ص(۳۷۴-۵۶۰)، ۴۵ سطر در ۴ ستون [ف: ۱ - ۲۴]

۴۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۷۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۱۰۱]

۴۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۰۴/۲

آغاز: برابر اقبالنامه؛ **انجام:** فلک را بحشمت گراینده دار ×× بدو داد و دین هر دو پاینده دار.

خط: نستعلیق، کا: خواجه محبوب حسن، تا: ۶ صفر ۱۲۷۲ق؛ در حاشیه، مجدول؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۲۸گ (۱پ-۱۲۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [مؤید: ۳ - ۱۰۱]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹۴

آغاز و انجام: برابر با اقبال‌نامه

اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، کا: امیر جوانبخت، تا: ۱۳۴۶ق؛ از روی نسخه مکتوب آقای سید مرتضی خوشنویس؛ واقف: امیر جوانبخت؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: مقوایی، ۲۴۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۶ - ۸۴]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۶۰۷۹/۴

خط: نستعلیق، کا: شرف الدین حسین بن حبیب الله، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی زمینه سبز ترنجی سرخ عطف تیماج قهوه‌ای بخارایی، ۲۲ سطر (۷/۵×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۱۹۲]

۴۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۰/۵ ـ ج

شرف‌نامه و اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:

آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱۰۸گ (۱۹۰پ-۲۹۷پ)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۳]

۴۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۳۱

آغاز: برابر با شرف‌نامه؛ **انجام:** مهدی داشت تابنده چون آفتاب ×× ز بحران تب یافته رنج و تاب.

خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ به احتمال قوی از خطوط زیبای بابا شاه اصفهانی است، متأسفانه حواشی پنج صفحه از نهایت کتاب را شاید به‌علت حک‌کاری و تذهیب زیبا و زرین که داشته چیده‌اند در نتیجه نام راقم و تاریخ تحریر آن نامعلوم است، صفحات زوج مجدول زرین و رنگین، با سرلوح کتیبه‌ای شکل مذهب مرصع خوب؛ کاغذ: دولت آبادی غبار زرافشان، جلد: مقوای روغنی بوم مشکی منقش به گل و بوته، ۱۲۴ص، ۲۰ سطر در چهار ستون، قطع: رحلی، اندازه: ۲۶×۳۶/۵سم [ف: ۴ - ۱۲۵۷]

۴۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۱۳

آغاز: برابر شرف‌نامه؛ **انجام:** برابر با اقبال‌نامه

شرف‌نامه و اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق بسیار خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ دو مجلس مینیاتور عالی، از شیوه تذهیب و رسم الخط می‌توان حدس زد که مربوط به اوایل قرن ۱۱ق است، این نسخه از کتابخانه حسین بن شاملو و بعد حسن خان شاملو بوده و به‌تاریخ ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب به عرض کتابخانه مبارکه گذشته، دو شمه مذهب مرصع ممتاز، تمامی صفحات مجدول کمند دار زرین وبند لاجوردی، با دو سرلوح مذهب مرصع مزدوج ممتاز به‌سبک کار شمشیر؛ مهر: «غلام زاده قدیمی شاه عباس حسن بن حسین ۱۰۲۹»، «بنده شاه ولایت حسن بن حسین ۱۰۲۶»، «غلام شاه عباس حسین قورچی شمشیر»، ناصرالدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای ابره چرم ساغری مشکی ضربی، اندرون تیماج زرشکی ساده، ۳۸۵ص، ۲۳ سطر، قطع: وزیری متوسط، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۴ - ۱۲۵۹]

۴۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۲۹

آغاز: بر انگیخت آوازی از خشک رود ×× که از تری آرد فلک را فرود؛ **انجام:** بهنگام این برگ ریزان سخت ×× فرو پژمرید آن کیانی درخت

قسمتی از اسکندرنامه و ناتمام است؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا: میرعماد، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ پشت صفحه اول دو یادداشت نوشته شده که دو استاد خط‌شناس تایید کرده‌اند خط این نسخه از میر عماد است، اینک شرح یادداشت‌ها: «بسم الله الرحمن الرحیم. این اوراق شریف از کثرت وضوح حاجب بشهادت و تصدیق کسی ندارد علو رتبت و شرافت و مقام آن بالاتر است و بر اهل خبرت و دانش و بصیرت پوشیده نیست که هیچ یک از نویسندگان و اسلاف باین شیوه و تمامی غیر از استاد بزرگ میر عماد ننوشته است و نسبت این اوراق به‌غیر از آن استاد بکسی دیگر سزاوار نیست و باعلی رتبه و مدارج خط است گوهریست نفیس و مقوم آن خبرت و دانش است. العبد المذنب علی محمد اللواسانی فی شهر شوال المکرم فی سنه ۱۲۸۵، با سجع مهر العبد حسنعلی محمد»، یادداشت دیگر «بسم الله تعالی شانه اذا قالت حذام فصدقوها فان القول ما قالب حذام آنچه عالیجناب اخوی میرزا علی محمد تصدیق نموده حجت است محمد جعفر حکیم الهی»، یادداشت دیگر «این کتاب اسکندرنامه از جمله کتبی است که این چاکر درگاه آسمان جاه بدیوان هیمونی اعلی فروخته ام بمبلغ هفتاد تومان شهر صفر المظفر ۱۲۹۸ با سجع مهر میرزا محمود وزیر»، مجدول زرین؛ کاغذ: دولت آبادی زرافشان غبار، جلد: مقوای روکش تیماج زیتونی وسط ترنج چهار گل ترنج، ۵۰ص، ۲۰ سطر در چهار ستون، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۴ - ۱۲۶۱]

۴۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** هزاران در و دو هزاران سلام ×× ز ما بر محمد علیه السلام. تمام شد کتاب اسکندر نامه حکیم گرامی شیخ نظامی. اقبالنامه: چو نام شهش فال مسعود باد ×× درین داستان شاه محمود باد

در متن شرف‌نامه و در حواشی اقبال‌نامه کتابت شده؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق؛ افتادگی: انجام (ورق اول) و انجام؛ دارای پنج مجلس مینیاتور آب و رنگ خوب به‌مناسبت موضوع اشعار، صفحات مذهب و مزین به گل و درخت، دارای حواشی مذهب منقش بسیار خوب، مجدول زرین؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوای ابره تیماج تریاکی، اندرون کاغذ بنفش، ۴۷۵ص، ۱۵ سطر در متن و ۱۴ نیم‌سطر (مصرع) در حواشی، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۶×۲۶/۴سم [ف: ۴ - ۱۲۶۳]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۰/۴

آغاز و انجام: برابر با شرف‌نامه

شرف‌نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۲ص (۳۵۶-۵۰۷)، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا - ف: ۱ - ۲۵۲]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۰/۵

اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۶۹ص (۵۰۹-۵۷۷)،۲۳سطر(۹×۱۵)،اندازه:۱۴×۲۱سم [سنا - ف: ۱ - ۲۵۲]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۸/۳

شرف‌نامه؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، ۸۲گ (۸۸ر-۱۷۰پ)، ۱۹ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [سنا - ف: ۱ - ۱۵۴]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۸/۴

اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، ۴۰گ (۱۷۱ر-۲۱۰پ)، ۱۹ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [سنا - ف: ۱ - ۱۵۴]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۸/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** چو طالع نمودن آن بلند اختری ×× که شد

ساخته سد اسکندری
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۵۳گ (۳۱۸پ-۳۷۰پ)، ۱۶ سطر [ف: ۳۷ - ۴۲۳]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۳/۴
خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن محمد حسین نائینی، بی‌تا؛ ۱۶۸ص (۴۹۳-۶۶۰) [ف: ۳ - ۱۷۱]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۳/۵
اقبال‌نامه؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن محمد حسین نائینی، بی‌تا، جا: تهران؛ ۸۵ص (۶۶۱-۷۴۵) [ف: ۳ - ۱۷۱]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۴/۳
آغاز: برابر با شرف‌نامه؛ **انجام:** چو طالع نمودن آن بلند اختری ×× که شد ساخته سد اسکندری
منتخب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در ضمن شماره فوق آمده؛ ۴۰ص، ۲۰۲-۲۴۱ [ف: ۳۷ - ۳۸۹]

۵۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۴۴
خط: نستعلیق، کا: محمد ولد سلطان کرنی من اعمال خلخال، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ تملک در رمضان ۱۰۷۴؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج با سر، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۲۲۳]

۵۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۸۴
آغاز: برابر با شرف‌نامه؛ **انجام:** چو بر خواند این نامه را شهریار ×× خرد یاورش شد وفرهنگ یار / همین داستان باد از او سربلند ×× همو باد از این داستان بهره مند
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی ترنج و سر مجدول گرهی، ۹۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۲]

۶۰. فردوس؛ قائم؛ شماره نسخه:۱۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** کرد نظامی ز پی زیورش ×× غرقه گوهر ز قدم تا سرش / شکر که این نامه به عنوان رسید ×× پیشتر از عمر به پایان رسید
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اشعار دو ستونی؛ اهدایی: سید حسین مصطفوی؛ ۶۵گ (۱۰۰-۱۶۴)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [فهرست قائم:]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷/۸-۳/۱۳۷
آغاز: کسی را که قهر تو از سر فکند ×× بپامردی کس نگردد بلند / همه زیر دستیم وفرمان پذیر ×× تویی یاوری ده تویی دستگیر؛ **انجام:** هنرمند فرزند استاد او ×× که هم درس اوبود و هم راز و
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۵گ، ۱۴ سطر [ف: ۱ - ۳۵۹]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۹۵
آغاز: برابر اقبالنامه؛ **انجام:** فلک را بهشت گردانیده دار ×× بدو داد و ... هر دو پاینده دار
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۲۹
آغاز: برابر شرف‌نامه؛ **انجام:** غمی کان گرفتست جا در تنم
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۹]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۳۳
آغاز: برابر اقبال‌نامه؛ **انجام:** فزون از همه زندگانیش باد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۹]

۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۰۵
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۰۱
اسکندرنامه و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۴×۲۰/۹سم [رایانه]

۶۷. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۵
آغاز: چو خاقان ز ما زینهاری شود ×× از آن برتری سوی خواری شود
ظاهراً بخشی از شرف‌نامه؛ خط: نستعلیق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۹۷گ، ۲۱ سطر (۲۱×۲۲) [ف: ۱۵]

● اسکندرنامه / شعر / ترکی
eskandar-nāme

احمدی، احمد بن ابراهیم، - ۸۱۵ قمری
ahmadī, ahmad ebn-e ebrāhīm (- 1413)

اهدا به: تیمور لنگ
تاریخ تألیف: ۱ ربیع الثانی ۷۹۲ق
منظومه‌ای است به ترکی در حدود ۸۲۵۰ بیت که شاعر آن را به نام سلیمان چلبی فرزند سلطان ایلدرم بایزید (۷۹۲-۸۰۵) سروده است. در آن از نظامی پیروی کرده و نکته‌های فلسفی و تاریخی از زبان ارسطو بر آن افزوده است.
آغاز: فصل بسم الرحمن الرحیم ×× قاموسیه رینی دووای حکیم
انجام: خیریله اولسون اینا و عبیده شاد ×× کاحمدینی خیر ایله ایلایه یاد
[قاموس الاعلام ۸۰۰/۱؛ کشف الظنون ۸۶/۱؛ هدیة العارفین ۱۲۱/۱؛ فرهنگ نامه‌های فارسی ۱۸۳/۱؛ الشقایق النعمانیه ۱۸؛ دنا ۸۱۳/۱ (۵ نسخه)]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سلمان اصفهانی، تا: صفر ۹۲۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه لبه دار، ۱۲۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶/۹×۲۴/۳سم [ف: ۱ - ۵۹۹]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم منشی، تا: رمضان ۹۳۷ق؛ دارای ۱۳ مجلس نقاشی آب و رنگ متوسط، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مزدوج؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: سمرقندی لبه

طلایی، جلد: مقوای روکش تیماج، ۶۳۳ص، ۱۲ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۳ - ۱۰]

۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۰۷**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ محرم ۹۹۳ق، بی‌کا؛ مجدول مذهب، با پنج نقش میناتور؛ جلد: تیماج زیتونی مجدول، ۱۸۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲۶ - ۲۹۰]

۴. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۲۷**

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۵. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۸۲-ف**

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۲۷]

● **اسکندرنامه** / شعر، تاریخ ایران / فارسی

eskandar-nāme

ثنائی مشهدی، حسین بن محمد، - ۹۹۶ ؟ قمری

sanā'ī mašhadī, hoseyn ebn-e mohammad (- 1588)

مثنوی است. در سرگذشت مؤلف آورده‌اند که این مثنوی را تمام نکرد. پس از نعت و مناجات به جنگ‌های اسکندر مقدونی می‌پردازد.

آغاز: بنام جهان بخش ملک آفرین ×× سراپرده افراز چرخ برین / بخاک افکن افسر سروری ×× سکندر ده سعی اسکندری

[نسخه‌ها منزوی ۳۶۳۲؛ دنا ۸۱۳/۱ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۵۲/۱۰]

۱. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۲۴/۲**

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴ سطر [ف: ۸ - ۱۷۰]

۲. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۸/۵-ف**

نسخه اصل: بادلیان ش ۷۰ فرازر (۱۰۷۱)؛ بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۱۰۸ق [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۵۵]

۳. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۱/۵**

آغاز: برابر

حدود ۷۵۰ بیت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن قهوه‌ای، ۶گ (۸۲ر-۸۷پ)، سطور راسته و چلیپا، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۷ - ۸۳]

● **اسکندرنامه** / داستان / فارسی

eskandar-nāme

حکیم، منوچهر، ۱۲۸۹ شمسی

hakīm, manūčehr (1910 -)

اسکندرنامه‌ای است که در زمان صفویه ساخته شده است. در آغاز گفته شده که حکیم منوچهر ناقل آن است.

[دنا ۸۱۳/۱؛ سبک شناسی ۲:۱۳۰– ۱۳۱–۳:۲۶۱؛ مشترک پاکستان ۹۹۱/۶]

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۲۵**

آغاز: بوجد آی ایدل بجوش این زمان که باز آمدیم بر سر داستان اما صاحب جلد دوم مولانا منوچهر حکیم ناقل است و می‌فرماید که چون سلطان صاحبقران حلقه فکن گوش گردن کشان نتیجه دار بر گزیده خالق یکتا؛ **انجام:** رو بطرف ترکستان روانه شو نوفل پیش خواند با برداشت روانه گردید تا انشاء الله تعالی باقی داستان را در جلد دوم و آشکار شدن نقابدارها را عرض خواهیم نمود آمین یا رب العالمین بیت: گر بهم بر زده بینی خط من عیب مکن ×× که مرا گردش ایام بهر بر زده است

جلد دوم؛خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ دارای ۳۴ تصویر نسبتاً زیبا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج نارنجی رنگ ضربی، ۵۹۸ص، ۲۲ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۷۲]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۴۶**

انجام: به قدرت یک زنده فیل و منقار او سرخ است به گفته او عمل کن ساعتی نشده دید.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای ۲۵ مجلس نقاشی آب و رنگ ضعیف؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲۸ - ۴۷]

۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۶۱**

آغاز: مستوفی دفتر دانش و مسخر صفحه آفرینش چنین ... که او را اسکندر بن دارای اصغر گویند و بلغت یونانی نام اواخشیده روس است یعنی فیلوسف قالب خلق عالم بدین بت پرستی بود؛ **انجام:** و شاهزاده اصلان در ولایت روم پادشاه شد و باقی عمر را در آنجا بسر برد شاهزاده اصلان ... برحمت ایزدی پیوست.

همان اسکندرنامه‌ای است که در روزگار صفویه ساخته شده در هفت جلد به نقل از حکیم منوچهر و بارها به چاپ رسیده است؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی میرزا عبدالباقی بن محمد اسماعیل و فرزندش احمد، تا: ۱۲۶۴ق؛ فرزند کاتب احمد بن عبدالباقی یادداشت الصاقی نوشته: «این هفت جلد اسکندرنامه را مرحوم مغفور خلد آشیان جنت مکان رضوان آرامگاه حاجی میرزا عبدالباقی طاب ثراه در زمان طفولیت مرقوم داشته‌اند این کمین بنده کوچک ترین اولاد آن مرحوم در چندی قبل بملاحظه این که خط ابوی بود اغلب صفحات آن که پاره و یا افتاده بود از روی اسکندرنامه دیگر نوشته و ملحق داشته‌ام امید است هر وقت فرصت نمایم اگر سهوی در نوشتن این کتاب از حیث پاک شدن و غلط نوشتن اتفاق افتاد تا آخر صحیح نمایم به‌تاریخ شنبه پنجم شعبان المعظم ۳۳۲۵ نمقه احمد بن عبدالباقی»، دارای ۱۰۲ قطعه تصویر که ۷ عدد آن در سرلوحه هر جلد نقاشی شده و ۳ تصویر در آغاز و سه تصویر در پایان و باقی در میان نسخه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج یشمی مقوایی، ۸۷۰ص، ۱۸ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۰ - ۷۴۴]

● **اسکندرنامه** / تاریخ ایران / فارسی

eskandar-nāme

ناصری کرمانی، ق۱۴ قمری

nāserī kermānī (- 20c)

منظومه‌ای در داستان اسکندر و دارا. شاعر از شعراء عهد ناصرالدین شاه و در اصفهان بوده است.

آغاز: دهمین از کیان سکندر بود ×× کز هنر از همه فزونتر بود

[دنا ۸۱۳/۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۹/۱]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۲ حکمت

آغاز: برابر؛ **انجام:** قرعه آمد بنام بتلیموس ×× گشت گیتی بکام بتلیموس

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و۱۴، مجدول زرین، در پایان نسخه ستایش است از حاجی میرزا علی انصاری به‌نظم فارسی؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، قطع: بیاض رقعی [ف: ۲ - ۴]

● **اسکندرنامه = کلام ارسطالیس** / تاریخ / عربی

eskandar-nāme = kalām-e arestālīs

با داستان پدر «اسکندر» آغاز می‌شود، که او را فرزند نمی‌شد، تا منجمان را گرد آورد و گفتند تو را پسری شایسته خواهد بود، پس چنین شد و پدر او را برای آموزش به ارسطالیس سپرد. سفارش‌هایی را دربر دارد از ارسطالیس به «اسکندر یونانی» که از وی به‌گونه فرزانه یاد می‌کند. نامه‌هایی از اسکندر به شاهان ایران و هند، نامه از ارسطاطالیس به اسکندر ... حرکت اسکندر، ورود او به هند.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۷۴/۱-عکسی

آغاز: بسمله ... کان من قصته ان کان رجلاً یقال له فیلسوف من اهل المدینة یقال لها ما قاذونیة و کان من اهل بیت الملک، افضی ذلک الیه وراثة عن ابیه، و کان لایولد له. فاشتد ذلک علیه؛

انجام: الانسان من الرذایل ازداد به بصیرة. هذا الذی وجدته من کلام ارسطالیس. و الحمدلله رب العالمین. و صلوته علی اکرم خلقه سیدنا محمد و آله و عترته الطاهرین.

انجام ۲: قال السابع اعلم انی خرجت الی هذه الدار مضطراً ... قال سقراط المواهب الهیة اربع: العقل و العافیة و الامن و الکفایة. فبالعقل یعبد الرب و بالعافیة تطیب الحیواة و بالامن تسکن النفس و بالکفایة یقع العزة. تمت. تم.

خط: ثلث خوش و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ ۱۶۴ص (۲-۱۶۵) [ف: ۱ - ۲۵]

● **اسکندرنامه** / داستان / فارسی

eskandar-nāme

چاپ: ایرج افشار از روی نسخه آقای سعید نفیسی

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۲۸-ف

نسخه آقای سعید نفیسی؛ بی‌کا، تا: قرن ۵ و ۶؛ ۲۶۴گ، قطع: رحلی [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۰]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۲۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۶ - ۶۳۸]

● **اسکندرنامه** / داستان / فارسی

eskandar-nāme

به‌فارسی سه گونه اسکندرنامه دیده شده است: ۱. اسکندرنامه‌ای که در قرن ششم مأخذ نظامی گنجوی بوده و بقیه شاعران از وی پیروی نموده‌اند و مأخذ اسکندرنامه فردوسی علی التحقیق با اسکندرنامه نظامی تفاوت دارد؛ ۲. نسخه‌ای که به اسکندرنامه قدیم معروف است و از این کتاب نسخه‌ای در کتابخانه مرحوم سعید نفیسی موجود بوده که آن را از کتاب‌های قرن پنجم و ششم دانسته‌اند؛ ۳. اسکندرنامه که کتابی عظیم است و به ظن نزدیک به یقین در دوران صفوی تحریر شده و از منابعی است که نقال‌ها در مجالس از آن استفاده می‌کرده‌اند، که احتمالاً از عربی به فارسی ترجمه شده و گویند مأخذ روایاتش وهب بن منبه بوده است. جامع و یا مترجم این کتاب معلوم نیست و این کتاب با وارد شدن به هر کشوری با توجه به آداب و رسوم آن، رنگ همان مردم را به خود گرفته است. چنان که اسکندر در این کتاب، مسلمان و موحد و نمازگزار و پیغمبر ایرانی معرفی می‌شود. این کتاب در ایران و بمبئی و ... چاپ گردیده است و نسخه‌های خطی فراوانی در کتابخانه‌های مختلف دنیا از آن وجود دارد. نسخه‌های زیر داستان اسکندر مقدونی است و لشکرکشی و فعالیت‌های ایشان در کشورگشایی‌هاست که به نثر گزارش داده شده است. نسخه‌ها یکسان و همانند نیست و با هم تفاوت‌هایی دارد.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۷

آغاز: نیست بنشین تا هرگاه که بتو بفرمایم بتقدیم رسانی اما چون فیلقوس؛ **انجام:** فریدونرا ندیدند در پای قصرش بیهوش دیدند بهوشش آوردن.

در این نسخه، داستان از زمانی که فیلقوس در مصر به رمالی زندگی را می‌گذراند آغاز می‌شود و بعد به کمک همین حرفه وزیر پادشاه مصر شده و بعد قیصر روم و به دنبال آن به جنگ با هما دختر بهمن بن اسفندیار برمی‌خیزد که از داراب پسر هما شکست می‌خورد و نهایتاً از ازدواج داراب و دختر فیلقوس، اسکندر زاده می‌شود و بعد از آن شروع داستان‌های اغراق‌آمیز از جمله رفتن اسکندر به جنگ داراب بن داراب (برادرش) و به جانب دخمه بهمن و طلسم دخمه را شکستن و برادر را دفن کردن، کشته شدن زینب سامری به دست اسکندر، شفا دادن عیسی (ع) نسیم را و رفتن سرهنگ زمان به غار دیو سفید و ...

می‌باشد. این نسخه کامل نیست و با آوردن اشعاری از حافظ در حین نقل داستان و لغاتی از جمله «سنبک» و «حسب الاشاره» و «کشیک» و نیز لغات ترکی «الکه» و غیره نشان دهنده این است که نسخه متأخر از قرن هشتم بوده و نثر ساده عهد صفوی را یادآور می‌باشد. اینک قسمتی از داستان را به عنوان نمونه نقل می‌کنیم: «اما افلاطون با غلامان در سنبک بر روی آب میرفتند تا بعد از هفت شبانروز حکیم زمان بجزیره افتاد تا انشاالله در جلد سیوم این دفتر در الکه مغرب بیان کنیم ...»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن دارچینی ضربی، ۳۰۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۰]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۰۹

آغاز: تا شب بسیار از هم کشتند، شام دست کشیدند؛ **انجام:** زنگیان دور ترا گرفتند صدا آمد بزرگشان را کشت تمام شد الماس آخواست سالاران را بگیرد.

داستان اسکندر مقدونی است و لشکرکشی و فعالیت‌های ایشان درکشورگشایی‌هاست که به نثر گزارش داده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مشمای سیاه، ۲۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۱]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۳۷

آغاز: بسمله الحمدلله ... اما راویان اخبار و ناقلان آثار و طوطیان شکر شکن و شیرین گفتار چنین روایت کنند که در ولایت طوران پادشاهی بود افراسیاب نام که از ملوك کیان بود؛ **انجام:** روی بجانب اسکندر بن داراب بن بهمن بن اسفندیار آوردکه آن سپاه از نظر غایب شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سر، ۳۶۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۱]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۵

انشای تازه‌ای است از داستان اسکندر مقدونی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ دارای جدول و بیست و شش تصویر مجلس مشکی و شنگرف و زرین و لاجورد و سبز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۱۹گ، ۲۳ سطر (۱۴/۵×۲۶)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰/۵×۳۴سم [ف: ۹]

۵. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۱۸۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۲۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۵۵

آغاز: آغاز داستان اسکندرنامه جلد اول ... بسمله حمد بیقیاس حکیمی را سزاست که زورق ماه و خورشید؛ **انجام:** از آنجا باد بر قیطور پیچیده آتش زبانه کشیده بالا رفت و بآسمان دویم رسید خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول نارنجی و لاجورد، دارای سرلوح آب و رنگ، دارای چند مجلس نقاشی آب و رنگ ضعیف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای و عطف تیماج قرمز، ۱۹۲گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [ف: ۲۷/۲ - ۳۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۳۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ از آن ملا علی اکبر بن ملا غلام رضا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۲۲۰گ، ۲۹ سطر (۱۷×۲۷)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۱۷ - ۴۹۳]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۵۰

آغاز: رفتن شاه هفت کشور ملك دادگر خسرو نامور سکندر ذوالقرنین به ترکستان؛ **انجام:** که ان شاء الله ببینم چون خواهد شد.

خط: شکسته، نستعلیق، کا: رضا علی، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۰۸ق، برای کربلائی محمد شریف مشهدی؛ کاغذ: کاغذ فستقی، جلد: میشن سبز، ۲۰۲گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۰/۷سم [ف: ۲ - ۲۶]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۳۶

آغاز: کشته شدن داراب از دست وزیران نمود و خبر شدن اسکندر و ایشان را بقصاص رسانیدن، بعد از چهل روز داراب را بر فراز تخت پدر نشانیدند؛ **انجام:** اما راویان اخبار چنین روایت کرده‌اند که فیلقور خلعت ایالت روم را پوشید و در روم رسید بتکده‌ها را خراب کرده

جلد اول و دوم؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۶۵ق (پایان جلد اول)؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا با روکش کاغذاسلیمی، ۲۶۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۱]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۹۸

آغاز: فرود بیافرد افرود آمدند؛ **انجام:** همراه رفتند در حوالی متفاوت با نسخه‌های دیگر؛ خط: نستعلیق، کا: علی صراف خراسانی، تا: ‎-۱۳۲۲‏۱۳۳۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام [الفبائی: ۴۹]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۶۸

آغاز: اسبشان داد مرخص کرد روز دیگر آمدند اردو ... طبل رزم زدند روز دیگر محمد لعل را کشت مغلوبه شد شکست به کفر افتاد؛ **انجام:** نمرود حکیم را گفت برو درشهر بگو نمرود آمده

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛جلد: مقوا، ۵۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۰]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۲۶

آغاز: شانزده روز شد آمد دید ریختند حکیم دید جنگ درگرفت آمد که با دعوی عقد صبح شد شاهزاده دید؛ **انجام:** خاست برخیزد چسبید گریه کرد بیدار شد بردش به قضای حاجت آورد حب بخورد به او اسم داد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۵۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۰]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۳۰

آغاز: تاخت از عقب آمد بابا برگشت با مظراب او را کشت فرار

کرد؛ **انجام:** نتردا دوید مایل شد بوسید گفت بعد برگشت نثر و ارسلان فر از این گفت مرا به بحریدنت وارسلان را آوردند
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۷۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۰]

۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۳۵

آغاز: با سپاه آمدند کیار جلد گرفت مغلوبه شد الوس به خبر شد با سپاه بیرون آمدند؛ **انجام:** عرندس گفت این پیل‌ها را بفرستید به سنکر بست

قسمتی از اسکندرنامه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۱]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۶۹

آغاز: فرود بیا فردا فرود آمدند الماس بغول گفت برو نقابدار را بیاور؛ **انجام:** دویمی را شقه کرد خود طرحام آمد نقابدار گفت حالا دیر وقت است.

داستان مفصل و عامیانه‌ای است از اسکندر و یاران افسانه‌ای او (مهتر نسیم، الماس خان، ارسطو، افلاطون، بابا، ...) با تحریر جدید که جنبه ادبی ندارد و با زبان محاوره‌ای و مناسب برای نقل در قهوه‌خانه‌ها و مجالس نوشته شده است. پس از شرح واقعه‌ای، پرداختن به یک شخصیت از داستان را با عبارت «بشنو از» شروع می‌کند که برای آشنایی با نثر آن، قسمتی از آن را ذکر می‌کنیم: «بشنو از الماس جادو فرستاد به بیند امیر بچه خیال است آمد دید میاید برگشت خبر داد الماس آمد دیدن الب باو گفت او جوهر غلامش را فرستاد»؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: میرزا علی حسینی الاصل خراسانی، تا: ۱۳۲۲ تا ۱۳۳۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اوراق آن در صحافی پس و پیش شده، بنابراین نمی‌توان شمه‌ای از داستان را در اینجا نقل کرد. از انتهای بخش‌های داستان چنین برمی‌آید که کاتب این کتاب را طی ده سال برای مرشد خود نوشته است، در برگ ۱۴۸ آمده است: «کتبه اقل السادات میرزا علی الحسینی الاصل خراسانی از جهت مخدومی‌ها کربلائی مهدی درویش اختیار در کمال دماغ سوختگی و پریشانی صورت اختتام یافت.»، و نیز در برگ ۳۵۳ آمده: «بقلم درویش ... بجهت سرور مکرم جناب کربلائی ... مرشد خودم یادگار نوشته شد.»؛ کاغذ: نخودی و حنایی کمرنگ، جلد: تیماج ضربی دارچینی، ۶۰۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۳سم [ف: ۱۷ - ۱۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۲۹

آغاز: بسمله آذر برزین پسر فرامرز با بهمن بعد از جنگها صلح کرد بهمن اراده بلخ؛ **انجام:** با تو کار دارم مظهر او را نصیحت کرد قبول ننمود امر مظهر شاه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۲۴۲گ، ۴۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [ف: ۲۶ - ۱۲۵]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۵۲

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۷۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله [رایانه]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۰۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

۲۰. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۶۰بخش۳

بی‌کا، بی‌تا [ف: - ۱۱۹]

● اسکندرنامه حروفی / شعر / فارسی

eskandar-nāme-ye horūfī

فضل الله حروفی، ۷۴۰ - ۷۹۶ ؟ قمری

fazl-ol-lāh-e horūfī (1340 - 1394)

مثنوی است عرفانی دربرگیرنده سؤال و جواب. پرسش‌ها از «شاه» و پاسخ‌ها از «پیر» مرشدی، مسائل عرفانی و وضع سلوک سالک در سلوک الی الله در آن آمده است. این همان «حاصل حیات» است که در کتابخانه ملی به نادرست از «میر دانا» دانسته است.

آغاز: ابتدا کردم به نام ذوالجلال ×× حی و قیوم و قدیم بی زوال / ز آب لطف اوست اشیا جمله حی ×× اوست باقی، هست فانی کل شیئ

انجام: رو طلب کن ای شه عالی مقام ×× مقصد کلی از ره و السلام

چاپ: ضمن «مجموعه رسائل حروفیه» به کوشش کلمنت هوارت، معلم مدرسه زبانهای شرقی در پاریس و دکتر توفیق در سال ۱۹۰۹م/ ۱۳۲۷ ق در مطبعه بریل در لیدن

[فهرستواره منزوی ۱۵۳/۱۰]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۲/۵

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «حاصل حیات» و میر دانا دانسته که خطاست؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج و نیم‌ترنج مقوایی لولادار، ۴۷ص (۳۶۷-۴۱۳)، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲- ۲۸۵]

● اسکندرنامه ناصری / داستان / فارسی

eskandar-nāme-ye nāserī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۳۴

نسخه بسیار نادر؛ کاتب = مؤلف، بی تا [د.ث. مجلس]

● اسکندر و دارا / شعر / فارسی

eskandar va dārā

ناصری بخاری

nāserī boxārī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۹۶/۱

آغاز: آنکس که کشیده جام صهبای سخن ×× داند بکجا نهاده ام پای سخن / در دوره خود به زیر این چرخ بلند ×× مانند سکندریم و دارای سخن؛ **انجام:** قرعه آمد بنام بتلمیوس ×× کشت گیتی بکام بتلمیوس

به نظم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ پس از آن دارای شعرهای میرزا علی انصاری و طغرای تفرشی و سها و شمس العلماء پارسی است در ۲ ص (۱۲پ-۱۳ر)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی لایی، ۱۰گ (۳پ-۱۲پ)، ۱۴ سطر (۸×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۱۹۶]

← اسکندر و دخمه شاهان > اسکندر بدخمه شاهان
← اسکندریه > تحفة الحفاظ

● **اسکندریه = جواب سؤالات اسکندر = پرسش و پاسخ = مبدأ و معاد = اصول دین** / کلام و اعتقادات / فارسی

eskandarīye = javāb-e so'ālāt-e eskandar = porseš v-a pāsox = mabda' v-a ma'ād = osūl-e dīn

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ - ۸۱۶ قمری

jorjānī, 'alī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

پاسخ پرسش‌های کلامی و فلسفی است که امیر اسکندر بن عمر بن امیر تیمور گرگان (حکمران فارس و عراق عجم در سال‌های ۷۱۵-۷۱۸ق) در ۸۱۵ ق [در برخی نسخه‌ها ۸۱۸ آمده است که با تاریخ وفات جرجانی نمی‌خواند] از اصفهان برای سید شریف به شیراز فرستاد، در یک «مقدمه» و هشت «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه در تمهید معذرت جهت قصور ادراک و عبارت؛ ۱. مقصود آفرینش؛ ۲. آفریده اول؛ ۳. چگونگی ترکیب روح و جسد؛ ۴. ثواب و عقاب؛ ۵. فرشته؛ ۶. حقیقت شیطان؛ ۷. صراط و سؤال و میزان؛ ۸ معراج؛ خاتمه: در وصیت مشایخ. در این رساله سید شریف جرجانی اصول دین و مسائل اعتقادی را با اختصار به روش اهل ظاهر و متشرعین بیان کرده است و پس از آن به روش حکما و اهل معنی تأویل می‌کند. در برخی نسخه‌ها آمده است که وی این رساله را برای «سلطان سعید طغرل» نگاشته است، که ممکن است تعبیر دیگری از نام اسکندر بن عمر باشد، چرا که در برخی نسخه‌ها از وی با عنوان «سلطان سعید میرزا اسکندر» نام برده شده است. این رساله در جلد اول فهرست آستان قدس با عنوان «اصول دین (رساله)» معرفی شده است، و هر چند در جلد چهارم آن فهرست (ص۲۱) به غلط بودن عنوان اذعان شده، عنوان نادرست به نسخه‌های منزوی و از آنجا به دیگر فهرست‌ها راه یافته است.

آغاز: ۱.(آغاز پرسش‌ها:) اول در باب آفرینش که منظور از آفرینش چه بود و سببی که باعث آفرینش بود چه بود. اول مخلوقات و سبب تقدم او بر خلق چه بود .... (آغاز پاسخ‌ها:) بسمله، در تمهید معذرت جهت قصور ادراک و عبارت اکابر علماء بحث و فکرت تصریح کرده‌اند که بطریق تأمل و نظر و مباحث حقائق اشیاء و احوال آن را بر سبیل اجمال توان دانست. [بسیاری از نسخه‌ها با پاسخ‌ها شروع می‌شوند و پرسش‌ها را ندارند]

[دو آغاز زیر در برخی نسخه‌ها در ابتدای رساله آمده است]

۲. بسمله. و مقتضای فرمان بندگی حضرت سطان جلالی خلد الله ملکه و خلافته کلمه‌ای چند از اقوال اصحاب ظاهر و تاویل بدان وجه که مسموع بود مکتوب گشت با وجود فتور در ادراک و قصور در عادات.

۳. حمد بیحد مر حضرت باری را که عین بصیرت انسان را جهت دریافتن حقایق و دقایق منور و روشن گردانید.

انجام: ۱. لکن درین صورت بعضی از اصحاب ریاضت را که از بدن بکلی منخلع شده‌اند لمعه‌ای از مراتب چون برق خاطف ظهور کند و اشارت ایشان به توحید از آنجا ناشی گردد و الله الموفق للصواب و الیه المرجع و المآب

۲. و کمال فرشتگان مقرب ثابت است بی‌تغیر زیاده و نقصان پس جبرئیل در مثل این حالت مصاحب نباشد، و الله اعلم بالصواب [به نظر این پایان مربوط به پایان فصل هشت و قبل از خاتمه می‌باشد]

چاپ: توسط محمود فاضل، در محققنامه، جلد دوم، ص ۱۳۸۹-۱۴۴۷

[الذریعه ۲۴: ۱۰۱ با عنوان «نخستین آفریده»؛ نسخه‌های منزوی ۷۳۲/۲ و ۷۳۶؛ فهرستواره منزوی ۷۰/۶ (۴۰ نسخه)، ۷۳/۶ با عنوان «اصول دین» و ۱۵۴/۶ با سرآغاز دوم با عنوان «رساله فلسفی»؛ دنا ۸۱۴/۱-۸۱۶ (۷۵ نسخه)؛ نیز نگاه کنید به جلد اول این مجموعه ذیل «آفرینش = صنع و صانع» از سید شریف جرجانی که شباهت‌هایی با این رساله دارد]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ٤٦٥٠/٩

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

در فهرست با عنوان «حقیقت اشیاء» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمود متطبب تولمی گیلانی، تا: ٨٦٤-٨٦٦ق؛ جلد: مخمل قرمز، ٢٤گ (١١٠پ-١٣٣ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ١٢- ٢٢٤]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۹/۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۱

در فهرست با عنوان «رساله عرفانی» آمده؛ خط: نستعلیق، کا: امان الله بن حسین بن حسن اسفراینی، تا: ۹۲۹ق؛ در هامش؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز لبه‌دار، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۶×۱۷/۶سم [ف: ۷ - ۱۴۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۸ق؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ ۱۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴ - ۲۱]

٤. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۳۰۸/۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه ای ضربی مقوایی، ۱۳گ (۱پ-۱۳پ)، ۱۵ س (۷×١٤/٥)، اندازه: ۱۳/۵×۲٤سم [ف: ۲۰۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۳/۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۷۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۱/۱۶
در یک مقدمه، و هفت فصل و یک خاتمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سفید ترمه، جلد: مشکی مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۲۵۵ر-۲۶۴پ)، ۲۳ سطر (۶×۹)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [سنا - ف: ۱ - ۳۳۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۷/۱۶-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۵۴]

٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۲/۶
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** الا بعضی از ارباب ریاضت را که از بدن بکلی منخلع شده‌اند و الله أعلم بالصواب
در فهرست با عنوان «اختلاف اهل الظاهر و التأویل = پاسخ پرسش‌های اسکندر»؛ خط: نستعلیق، کا: علاءالدین قاضی (صاحب مجموعه)، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: شرقی، ۱۲گ (۳۱-۴۲) در حاشیه [ف: ۳۶-۲۶۵]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ١٦٦٦/١٨
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱
در فهرست با عنوان «رساله کلامی» و بدون مؤلف. در فهرست در توضیح مطالب چنین آمده است: «با عنوان فصل: حکمت آفرینش، آفریده اول، ترکیب روح و بدن، فرشته، جبرئیل، مردم معتاد، اعراف، معراج پیامبر»؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن شعبان رومی علائی، تا: با تاریخ۱۰۰۰ق؛ تملک: فرهاد میرزا ۱۲۸۲، میرمحمد منیر مدرس پسر یوسف با مهر «یوسف»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سیاه، اندازه: ۱۲×۱۳سم [ف: ۵ - ۳۲۵]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۴/۵
آغاز: بسمله و به نستعین، هذه اسؤله التی عرض السلطان الاعظم اسکندر خان؛ **انجام:** برابر۱
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج ماشی یک‌لا، ۳۳ص، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۳۰]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۹/۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه نخست قرن ۱۱؛ مصحح، دارای عبارت «بلغ قبالا»؛ کاغذ: شرقی، ۵گ (۱۴پ-۱۸ر)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳۷ - ۳۱۸]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۹۰/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی ضخیم، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۲۲ص (۱-۲۲)، ۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۴۲]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱
در فهرست با عنوان «رساله در اصول دین»؛ خط: نستعلیق،کا: عنایت الله دیلمانی، تا: ۱۰۲۱ق؛ در صدر رساله نوشته شده: «رساله میر سید شریف علامه جرجانی که بجهة سلطان ابوسعید طغرل تصنیف کرده بود»، این رساله بدون خطابه و مقدمه آغاز شده؛ واقف: ملاموسی ؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ١٦گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱ - ٤٤]

۱۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۵/۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۰ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با تیماج مشکی،۱۹گ،۱۶سطر(۵/۵×۱۱/۵)،اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۲ - ۳۸۵]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۸۱/۶
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲
خط: نستعلیق، کا: شیخ امین الدین نصیرالدین محمد خفرکی، تا: با تاریخ ۱۰۳۱ق؛ سطرها چلیپا، مجدول؛ تملک: موسی خان کروسی به تاریخ ۱۲۴۸، محمد نصیر الشریف ابن عنایت الله، محمد ابراهیم، محمد علی؛ مهر: «اردشیر» (بیضی)؛ جلد: دو رو تیماج رو مشکی، ۴گ (۲۲۶پ-۲۲۹ر)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۴ - ۶۸]

١٤. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۳۲/۳
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی ضربی، ۱۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۸۱۵]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۷۶/۶-۲۵/۶۶
آغاز: بسمله سؤالاتی که حضرت امیرزاده اسکندر که حاکم شیراز بوده از حضرت سلطان العارفین سیدشریف رحمة الله کرده؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: سلخ ذیقعده ۱۰۳۴ق، جلد: مقوا، ۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۰]

١٦. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۲۶
آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۱
کامل. در صدر نسخه آمده است: «رساله که میرسید شریف جرجانی به جهت سلطان ابوسعید طغرل تصنیف کرده»؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: خلیل ذوالقدر، تا: ۱۰۵۴ق، جا: احمدآباد گجرات؛ رساله‌های بعد از آن در مجموعه: ۲۷. فایده‌ای نجومی درباره برجها و حالات کواکب (۲۶۳ر)، ۲۸. احادیثی از امام صادق و امیرالمؤمنین (۲۶۳ر)، ۲۹. از اعجاز خسروی (۲۶۳پ)؛

کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۶برگ، (۲۵۸ر–۲۶۳ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳/۵، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱ – ۴۴۱]

۱۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۰/۱**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ای بدرماندگی پناه همه ×× کرم تست عذرخواه همه. والله اعلم بالصواب

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:با تاریخ۱۰۵۷ق؛جلد:تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱۳۵ص (۱–۱۳۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۳۲ – ۱۹۴]

۱۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۵/۱۶**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا، تا: باتاریخ ۱۰۶۰ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج، ۳۷ص (۲۵۷–۲۹۳)، ۱۷ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۸×۱۸/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۲۴]

۱۹. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۳**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** (پایان نسخه (فصل۹):) در مثل اینحالت مصاحب نباشد و الله اعلم بالصواب [برابر با انجام ۲]. فصل دهم در وصیت مشاع احکام شریعت بافهام خواص و عوام میرسد ... (پایان فصل دهم:) و اشارت ایشان به توحید از آنجا ناشی میگردد. و الله الموفق. [برابر با انجام۱]

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ در نسخه حاضر پاسخ‌ها در نه فصل است و فصل دهم به قلم کاتبی دیگر بر آن افزوده شده است، کاتب اول که نام خود را نیاورده در ذیل نسخه به چلیپا چنین نوشته است: «حسب الاشاره مخدوم ملاذ دردمندان آقا محمد مؤمن این اقل خلیقة بل لا شی بالحقیقه محمد باقر باعث تتمیم تحریر این رساله شریفه گردید و السلام تحریرا به‌تاریخ شهر جمادی الاول سنه ۱۶۳» [با توجه به رساله قبل مجموعه باید ۱۰۶۳ باشد]، تا ص ۳۹ به‌خط کاتب سابق یعنی محمد مؤمن حسینی است و از آن پس را کاتب دوم نوشته و در پایان نسخه افزوده است: «تتمه رساله سابقست که در نسخه دیگر ملاحظه شده تمت تحریر یافت» و پس از این فصل دهم رساله را نوشته است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۸ص (۳۵–۵۲)، ۲۲–۲۶ سطر، قطع: بیاض رقعی [ف: ۱۰ – ۹۷۸]

۲۰. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۱/۲۰–ط**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

در نسخه حاضر فصل آخرین (وصیت مشایخ) شماره ۱۱ دارد؛ بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ یا ۱۰۶۵؛ بر پشت آخرین برگ یادداشت‌های مختلف است به شعر و نثر و از آن جمله یادداشتی است درباره مونثات سماعی از شماره ۱ تا ۷۰؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره نخودی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۲۸۵پ–۲۹۲ر)، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۲ – ۲۱۵]

۲۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۵**

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ ۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۴ – ۲۱]

۲۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۲۷**

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۹گ (۲۸۱–۲۹۰) [ف: ۱۵– ۳۳۱]

۲۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۳۸۲۲**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** پیغمبر صلی الله علیه و آله را از آنجا برداشته شد تا به عرش رسید و عجایب بی نهایت مشاهده گردد

در فهرست با نام «رموز شرایع (رساله در)» آمده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۰۷۸ق، افتادگی: انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۱۵۰۸۸؛ واقف: مکتبة الامام امیر المومنین (ع)، اردیبهشت ١٣٦٥؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: گالینگور، ٦، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [الفبائی: ٦٤٥]

٢٤. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۵/۵**

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... در شهور سنه خمس عشر و ثمانماة اسکندر بن عمر شیخ بن امیر تیمور کورکان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۲ق؛ ۱۳ص (۱۴۵–۱۵۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳۲ – ۱۹۹]

۲۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۰۷۰**

آغاز: بسمله حمدله در شهور سنه خمس و ثمانمائه اسکندر بن عمر شیخ بن امیرتیمور؛ **انجام:** برابر۲

خط: نستعلیق، کا: محمدخان، تا: ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: نخودی سرخی، جلد: میشن، ۱۵ سطر، قطع: وزیری کوچک، ابعاد متن: ۶/۵×۱۵، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [الفبائی: ۲۱]

٢٦. **مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۶۵/۳**

آغاز: این رساله‌ای است مشتمل بر سؤالاتی که سلطان سعید مغفور؛ **انجام:** برابر۱

در فهرست نام سؤال‌کننده به صورت «سلطان سعید میرزا اسکندر» ضبط شده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع فیروز آبادی، تا: ۱۰۸۳ق، جا: حیدرآباد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۱۰پ–۱۸ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [مؤید: ۳ – ۳۰۲]

۲۷. **شیراز؛ هاشمی، نورالدین (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۷/۱۹**

کا: رفیع‌الدین محمد بن غیاث الدین محمد، تا: ۲۹ ذیحجه ۱۰۸۴ق [نشریه: ۵ – ۲۸۸]

۲۸. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۲۶**

انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق، جا: اجمیر هند؛ کاغذ: هندی نخودی، جلد: تیماج حنایی مقوایی، ۴ص (۹۵–۹۸)، ۱۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۳ – ۱۳۳]

۲۹. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۹/۲۶**

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بلکه مقارنت و مفارقت میان ایشان امری معنویست، لیکن قوه وهمی انسانی که شیطان داخلی است و تابع حواس ظاهره است، امثال این امور معنوی

خط: نسخ، کا: اسحاق بن نوروز شولستانی، تا: ۱۰۹۵ق؛ افتادگی:

انجام؛ اشعار مختلفی در حاشیه از شاعرانی چند از جمله دلاوری، حافظ و شیخ علی نقی کمره‌ای آمده؛ تملک: «برادران میرزائی» به تاریخ رمضان ۱۳۶۴؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع مشکی عطف تیماج مشکی، ۲گ (۲۲۸ر-۲۲۹پ)، ۲۳ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳۷ - ۲۵۳]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۵/۳۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

در فهرست با عنوان «رساله فلسفی». در ۷ فصل و یک خاتمه، چنین آغاز می‌شود: «هو رساله میر سید شریف که به‌جهت سلطان طغرل تصنیف کرده»؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیقعده ۱۰۹۷ق [ف: ۳ - ۲۶۶]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۹/۲۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد در شهور سنه خمس عشر و ثمانمائة اسکندر بن عمر؛ **انجام:** برابر۱

در پایان نسخه به عنوان «رسالة المعراجیة» آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر فرزند ملا حسن، بالانکابی جیلانی، تا: ۱۱۱۹ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۹گ (۹۵-۱۰۳)، ۲۲ سطر، اندازه: ۶×۱۵سم [ف: ۲۹ - ۳۷۷]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۳٦٤/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

در فهرست با عنوان «اصول دین»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال ۱۱۳۰ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ (۱۲۰پ-۱٤٤پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۱-۳۲٦]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۶۶

آغاز: هو الحکیم اجوبه میرسید شریف علامه جرجانی بسم الله الرحمن الرحیم؛ **انجام:** للصواب و الیه المرجع و الماب ... و عن والدیه تم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۲ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۱×۱۹سم [رایانه]

۳٤. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۵۱/۶-۶/۱۴۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۴ جمادی الاول ۱۱۳۲ق؛ پس از اتمام رساله دو فایده کوتاه درج شده یکی سؤال از مولوی رومی درباره مقام امام علی (ع) و پاسخ وی و دیگری ترکیب معجون فلاسفه که مادة الحیات نیز خوانند؛ ۱۲گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۵۹]

۳۵. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۲۰۴/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۱۸۰ق، مصحح؛ جلد: تیماج زرشکی مجدول، ۱۲گ (۹۱ر-۱۰۲پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۱۵۳]

۳٦. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۱۳/۸

خط: نستعلیق، کا: محمد سعید خلخالی، تا: جمادی الاول ۱۱۹۰ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۱۲۳ر-۱۲۷ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۲۷۱]

۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۲۴/۱۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای علامت بلاغ؛ ۷گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۲]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۹۳/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و هم ازین عوالم دیگر است که تابع ارواح است

در فهرست با عنوان «رساله فلسفی» و ناشناس آمده است؛ خط: نسخ،کا:حیدر بن حکیم محمد تبریزی،تا:قرن۱۳،جا:ارومی؛کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۸گ (۱۲۰پ-۱۳۷ر)، ١٦ سطر (٧/٥×١٦)، اندازه: ١٣/٥×٢٤سم [ف: ۹ - ۹۲۹]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۰۴-۲۹/۱۴۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین اما بعد در شهور سنه خمس عشر و ثمانمائة اسکندر بن عمر؛ **انجام:** در لباس محبوسات نادر افهام متمکن وروشن گردد مشابه آن است که گویند از فرشته به فرمان خدای تعالی فعل صادر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱- ۳۶۰]

٤۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۵۹/۵

آغاز: بسمله و به استعین، الحمدلله رب العالمین و العاقبه للمتقین و لا عدوان الاعلی الظالمین و الصلوة و السلام علی محمد و اله اجمعین؛ **انجام:** برابر۲

در فهرست با عنوان «مبدأ و معاد»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۱۹ص، ۱۵ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵ سم [ف: ۵ - ۶۳]

٤۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۰/۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، کا: علی اصغر شاه کوهی، تا: ۱۲۲۶ق؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۲۱ص (۲۳-۴۳)، ۱۸ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۴ - ۳۵۹۳]

٤۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۰۲

آغاز: بسمله. حمدله ... در شهور سنه خمس و عشر و ثمانه اسکندر بن عمر؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق [رایانه]

٤۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۰۲/۴

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالفضل، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۲گ (۸۱پ-۹۲پ)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲۲ - ۲۴۵]

٤٤. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه وسط محرم ۱۲۳۸ق؛ مصحح؛ جلد:

تیماج مشکی، ۷گ (۲۲۰ر-۲۲۶پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۳]

٤٥. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۸۲۰

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲٤۸ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۸۱۳؛ کاغذ: نخودی [رایانه]

٤٦. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۷۲/۱۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق، ۱۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۲]

٤٧. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۱/۱۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد علی مازندرانی بارفروشی، تا: با تاریخ ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: گالینگور سبز، ۱۰ص(۲۶۳-۲۷۲)، اندازه: ۱۹/۳×۲۲/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۹۶]

٤٨. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۹۷/۶-۳۶/۱۹۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** پس محض توحید نباشد چنانکه مشهور است و حینئذ سخن در توحید حقیقی میسر نشود والله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیحجه ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۷گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۶۰]

٤٩. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۶۲/۶

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد رضا اصفهانی مشهور به ارباب، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج قرمز عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۱۲ر-۱۲۱پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲٤ - ۳۰۵]

٥٠. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۹۷/۸

خط: نستعلیق، کا: ملا محمد شهیر به ملا آقا جان مازندرانی، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۳۶ر-۴۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۹۹]

٥١. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۶

آغاز: این اجوبه‌ایست که استاد البشر و العقل الحادیعشر؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۲]

٥٢. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۱۱۹/۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ خوب، کا: محمد باقر محمد حسن بروجنی، تا: ۱۲۹٤ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۸گ (٥٦پ-٦٣پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/٥سم [ف: ۹۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۸۰/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ٥ - ۲۳۸]

٥٣. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۳۵/۵۱

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی روی مقوا، ۱۴ سطر (۷×۱۶)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۱۶]

٥٤. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۳۹/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد در شهور سنه خمس و عشرون و ثمانمائه اسکندر بن عمر از اصفهان کسی فرستاد به شیراز؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد واعظ تهرانی، تا: دوشنبه ۲۲ ربیع الثانی ۱۳۰۷ق؛ ۱۲گ (۲۳ر-۳۴پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۳]

٥٥. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۶۰/۱۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و هر کس متوجه شود که توکید اثبات آن کند اثبات خود کرده باشد در توحیدکردن و از آنجا تعداد لازم آید پس محض توحید نباشد چنانکه مشهور است و چند سخن در توحید حقیقی میسر نشد و الله اعلم بالصواب. تم بعون الله و حسن توفیقه و الحمدلله رب العالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج بی‌مقوا، ۱۱ص (۱۵۹-۱۶۹)، ۱۹ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰ - ۸۶۳]

٥٦. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۱۸/۱۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۸ق؛ گویا از روی نسخه۱۰۸۳ق نوشته است؛کاغذ:فرنگی،جلد: تیماج حنایی یک‌لا، ۸گ (۷۷پ-۸۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۲۸۵]

٥٧. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷/۲۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و از شق دیگر که نقصان لازم می‌آید غافل نماند و چون قصد او اثبات وحدانیت بوده باشد از او عفو کرده باشند قدتم بالخیر و السعادة

در فهرست با عنوان «المعقول و المنقول» و ناشناس آمده؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد طاهر مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی زرکوب ترنج‌دار، ۸ص (۲۷۳-۲۸۰)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۳/۱سم [ف: ۱۰- ۲۵۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۶/۲۴-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا، ابتدا از آن سید جلال الدین تهرانی بوده [ف: ۲ - ۲۶۰]

٥٨. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۸۱-۲۴/۸۱

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق، کا: محمدعلی، تا: ۱۳۱۲ق؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۳۵۹]

٥٩. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۱/۱

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمدخان کاشانی، تا: ۱۳۲۰ق؛ کاتب خواهرزاده میرزا محمد خان کاشانی خواهر زاده میرزا محمد علی خان مجیرالدوله کاشانی، منشی مخصوص وزارت تألیفات است؛

جلد: مقوایی، ۲۷گ (۱پ – ۲۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۳۲ – ۲۷۵]

٦٠. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۸۱/۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۱

در فهرست با عنوان «کلمات مشایخ» و ناشناس آمده ولی فصول و عناوین آن با این رساله هماهنگ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ با عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۳۵پ–۳۸ر)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۳۳/۱ – ۴۸]

٦١. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۷/۳

آغاز: سؤالاتی که سلطان سعید مغفور امیرزاده اعظم اسکندر استاد البشر از سلطان العلماء سند الحکماء زین الاشراف المشهور بسید شریف جرجانی قدس سره نموده این است؛ **انجام:** و ارواحی که از فضایل و رذایل خالی اند، ایشان را نه لذت بهشت و نه عقوبت دوزخ باشد، پس آن ارواح در در مرتبه باشد میان دوزخ و بهشت.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از آن پاسخ شیخ بهایی به این سؤال که «کلام صفت فعل است یا صفت ذات؟» (فارسی) (ص ۱۲۱)، تعریف چند اصطلاح منطقی: الفرق بین الضد و النقض، الفرق بین المکان و الجهه، الفرق بین اجزاء القضیه و اجزاء التصدیق (عربی) (ص ۱۲۱)، دو فایده در نحو و حکمت و چند سؤال و پاسخ آنها در عقاید (ص ۱۲۲) (عربی و فارسی)؛ جلد: چرم قهوه‌ای روشن روی مقوا، ۱۵ص (۱۰۷–۱۲۱)، ۱۵ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴ -]

٦٢. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۵۴/۱۸

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

در هشت سؤال و هشت جواب؛ خط: نسخ، کا: میر جعفر بن عبدالله الحسینی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی حاشیه گل و بوته میان ترنج، ۱۴گ (۲۴۵پ–۲۵۸ر)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴ – ۲۳۹]

٦٣. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۴ص (۵۵–۷۸)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۹ – ۶۹۷]

٦٤. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۷۵/۸

آغاز: ابتدای آن برابر۲ و بعد برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

کامل. در نسخه با نام «از افادات میر سید شریف قس در اقوال اصحاب ظاهر و ارباب تأویل» خوانده شده؛ خط: نستعلیق، کا: مهر علی، بی‌تا، جا: مراغه؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: میشن مشکی مجدول، ۳گ (۲۲۳ر–۲۲۵ر)، چلیپا (۱۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۶×۳۱/۳سم [ف: ۲۹/۲ – ۷۰۵]

٦٥. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۶/۱۲ – ج

آغاز: بسمله. سؤالاتی که امیر زاده اسکندر از ... میر سید شریف در ایام حکومت در شیراز نموده: اول در باب آفرینش اول چیزی که آفریده شد جمعی عقل را میگویند و جمعی عشق را؛ **انجام:** برابر۱

ترتیب پرسش‌ها و پاسخ‌ها متفاوت با ترتیب نسخه‌های دیگر است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۲۵۴ر–۲۵۶پ) [ف: ۲۳]

٦٦. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۳۱/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی بدون مقوا، ۱۷گ (۶۴پ–۸۰پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲ – ۴۶۲]

٦٧. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۹/۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی لایه ای، ۹گ (۲۹–۳۷)، ۱۷ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۲۳]

٦٨. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۶۱/۱۹

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۲

خط: نستعلیق، کا: رفیع الدین محمد بن غیاث الدین محمد، بی‌تا؛ در این نسخه خاتمه‌ای است کوتاه در چگونگی بیان احکام شریعت و طریقت و حقیقت، نگارش یافته برای علوم؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۴گ (۱۰۶ر–۱۰۹ر)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۵ – ۲۸۶]

٦٩. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۱۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴ص (۹۱–۱۰۴) [ف: ۵ – ۴۹۷]

٧٠. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶/۱–فیروز

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

این نسخه ۹ سؤال است و ۹ فصل در جواب به سؤال‌ها؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۳۱ص (۲–۳۲)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۱ – ۱۹۸]

٧١. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰/۳۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ضربی، ترنج با زمینه مذهب با نقش گل، مجدول، ۶گ (۹۷ر–۱۰۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸ – ۳۹۹]

٧٢. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۱۴–ف

نسخه اصل: بادلیان اکسفورد ش ۹۴ والکر walkar (ش ۱۲۹۸)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۱ – ۵۶۸]

٧٣. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۷/۴

آغاز: سید المحققین میر سید قدس سره در رساله‌ای که در اجوبه اسؤله میرزا اسکندر بن عمر شیخ نوشته فرموده «تاویل عدد طبقات دوزخ و بهشت چنین کرده‌اند که عناصر بسیط ۴ است و مرکبات عناصر ۳ و عدد افلاک نه؛ **انجام:** و اعراف اشاره بآن مرتبه است و در تأویل معراج روحانی رسول الله سخنان بسیار بزرگ فرموده

برگرفته از پرسش و پاسخ‌های سید شریف است؛ خط: تعلیق،

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۲۰۷ر-۲۰۸ر) [ف: ۳ - ۱۹۳]

۷۴. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۳/۹ بخش۳

نسخه اصل: مجموعه کرامت رعنا حسینی؛ بی‌کا، بی‌تا [مینوی - ف: ۱۰۷]

۷۵. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۵

آغاز: سوالاتی که امیرزاده اسکندر از حضرت سید المحققین و سند المدققین سید شریف؛ **انجام:** به نوعی آن را بیان فرمایند که دل آن را قبول کند و حقیقت آن معلوم شود.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲گ (۱۴۸-۱۴۹)،۱۱سطر(۵×۹)،اندازه:۹×۱۴سم[میراث اسلامی:۸- ۴۵۷]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۸۳۰۵

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سید؛ **انجام:** و الله الموفق للصواب و الیه المربع و الماب تمت الرساله ... محمد مفید اللاهجانی عفی عنه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۲۱]

۷۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۵۵/۹

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۱

در فهرست با عنوان «رساله عرفانی» و ناشناس آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۱۹۷پ-۲۰۴ر) [ف: ۵ - ۱۸]

۷۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سرخ [ف: ۵ - ۲۶۲]

۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۰۳/۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر۱

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد جواد بن محمد حسین طهرانی متطبب، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی رویه ابری، ۴۰گ (۱پ-۴۰ر)، ۳۳ سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۳۶۹]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۸۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** اثبات وحدانیت بوده باشد ازو عفو کرده باشند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به‌طور چلیپا؛ ۵گ، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۴ - ۲۲]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۰۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین؛ **انجام:** برابر۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ، ۲۶ سطر [ف: ۴ - ۲۲]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۷۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** برابر۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بعد از این مقاله ای است در روح [ف: ۴ - ۲۲]

● **اسکندریه** / تاریخ / فارسی

eskandarīye

کاشانی، محمد تقی بن حسین، ۱۲۳۶ - ۱۳۲۱ قمری

kāšānī, mohammad taqī ebn-e hoseyn (1821 - 1903)

درباره اسکندر ذوالقرنین از روی اخبار شیعی و تاریخ. در این باره ابوالکلام آزاد وزیر فرهنگ پیشین هند رساله‌ای دارد که فارسی آن در تهران به‌چاپ رسیده است و او می‌گوید که افسانه اسکندر از داستان کوروش گرفته شده و ذوالقرنین قرآن همان کوروش شاهنشاه ایران است. در «تنویر المقیاس من تفسیر ابن عباس» و «تفسیر ابوالفتوح رازی» نیز چنین آمده است (مجله سخن گفتار محجوب درباره اسکندرنامه).

آغاز: بسمله. حمدله ... چنین گوید بنده ... محمد تقی بن محمد حسین کاشانی.

انجام: ببلاد مصر تمام شد.

[دنا ۸۱۶/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۷۷/۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف (گویا)، تا: ۱۲۹۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کالینگور سرخ و سبز، ۱۵گ، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۲۹۰۰]

● **اسکندریه** / طب / فارسی

eskandarīye

رساله متوسطی در خواص اشیاء و برخی دستورات پزشکی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۵۲/۳-۵۹/۱۷۲

آغاز: بسمله، حمد له بدانکه ایزد تعالی هر جانوری را آفرید بجفت محتاج گردانید و از جمله مخلوقات و موجودات انسان را برگزید

عنوان فصول و باب‌ها در نسخه حاضر نانویس مانده و نام آن در آخر رساله «اسکندریه» ذکر شده است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله مشهور به محروم، تا: دوشنبه ۲ رمضان ۱۲۱۵ق؛ ۳۷گ (۴۵-۸۱)، ۹-۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱ - ۳۶۰]

● **اسلام آوردن سلمان فارسی** / تاریخ / فارسی

eslām āvardan-e salmān-e fārsī

حدیثی را که شیخ صدوق درباره کیفیت اسلام آوردن حضرت سلمان نقل کرده به فارسی ترجمه نموده است. احتمال دارد قسمتی از کتاب «جلاء العیون» علامه مجلسی باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۹۶

آغاز: باسمه سبحانه ابن بابویه علیه الرحمة بسند معتبر از حضرت موسی بن جعر روایت نموده که شخصی از آن حضرت سؤال نمود از سبب اسلام سلمان؛ **انجام:** من گفتم که یک خدمت آن سرور نزد من بهتر است از تو و آنچه داری پس حضرت مرا آزاد

فرمود سلمان نام نهاد.
خط: نستعلیق، کا: محمد حسینی ملقب به شمس الکتاب، تا: ۱۳۰۳ق؛ با سرلوح مزدوج مذهب مرصع، مجدول محرر، مذهب؛ جلد: تیماج زیتونی مجدول، ۱۱گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۲۸۷]

● **اسلام ابی طالب** / کلام و اعتقادات / عربی
eslām-e abī tāleb
مسئله اسلام آوردن ابی‌طالب از مباحث مورد اختلاف و گفتگوی اهل سنت و شیعیان بوده و این رساله در این باره است و در آن حدیث «ان اباطالب اسلم بحساب الجمل» و سخنانی که کلینی و صدوق درباره آن گفته اند آمده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۴/۴
آغاز: بسمله. علی بن محمد ... عن ابی عبدالله ... قال ان اباطالب اسلم بحساب الجمل. قال بکل لسان؛ **انجام:** و حجج بحقایق کلامهم صلوات الله علیهم اجمعین.
خط: تعلیق، کا: محمد شریف پسر ابوتراب داود، تا: با تاریخ ۱۰۹۴ق؛ این نسخه دارای ۱۲ رساله کلامی و ریاضی و تفسیر و فقه است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۲گ (۷۲ر-۷۳ر) ۱۷ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:۳-۵۲۴]

● **اسلام العوام** / کلام و اعتقادات / فارسی
eslām-ol-ʻavām
مدرس یزدی، محمد بن مرتضی، - ۱۳۲۳ قمری
modarres-e yazdī, mohammad ebn-e mortazā (- 1905)
در اصول پنج‌گانه دین با استفاده از ادله عقلیه و نقلیه، به روشی ساده و به دور از گفتگوهای دانشمندان علم کلام که از فهم عوام به دور است، در چهار «مقدام» و پنج «مرام» و یک «ختام» که مجموعاً ده بخش می‌شود.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۲/۲
آغاز: الحمدلله و الصلاة علی رسول الله ... و بعد این ترجمه ای است مسمی باسلام العوام مشتمل بر چهار مقدام؛ **انجام:** و همه خلق آن را در مقام انصاف تسلیم نماید چون در غیر این نظم ترجیح بلا مرجح
خط: نسخ، کا: عباس علی بن ملا محمد، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۸گ (۱۹پ-۴۶پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵ - ۳۵۳]

● **اسلام خالد بن ولید** / تاریخ / عربی
eslām-e xāled ebn-e valīd

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹/۱۰
آغاز: بسمله ... الحمدلله نحمده و نستعینه و نستغفره ... کتاب اسلام خالد ابن الولید و مایری له رضی الله عنه من الغرایب و العجایب علی التمام و الکمال بعد بسم الله الرحمن الرحیم و عن ابن عباس رضی الله عنه قال لما رجع النبی صلی الله علیه و سلم من غزوة احد مؤیدا منصورا
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید ش ۱۶۵۶؛ خط: مغربی، کا: عبیدالله محمد بن محمد بن علی بکری، تا: با تاریخ ۱۰۰۶ق؛ ۴ص (۷۵-۷۸) [عکسی ف: ۳ - ۴۰۴]

● **الاسلام کلیة الشیعة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-islām kullīyat-uš šīʻa
شهابی، محمود، ۱۲۸۲ - ۱۳۶۵ شمسی
šahābī, mahmūd (1903 - 1986)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۴۳۲
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ خریداری از کیومرث محمودی [رایانه]

← الاسلام و الایمان ≻ حقائق الایمان
← الاسلام و الایمان ≻ ایضاح البیان فی تحقیق الایمان

● **الاسلام و الایمان** / کلام و اعتقادات / عربی
al-islām wa-l-īmān
شیروانی، حیدر علی بن محمد، ق۱۲ قمری
šīrvānī, heydar ʻalī ebn-e mohammad (- 18c)
در معنی اسلام و ایمان و این‌که هر دو به یک معنی است، و منکر ولایت ائمه(ع)، در حقیقت منکر توحید و نبوت است و از اسلام بیرون؛ مشتمل بر سه «فصل» و یک «خاتمه»: ۱. فی ان منکر الولایة کمنکر التوحید و النبوة؛ ۲. معنی الناصب و انه ناصب غیر المنصوب؛ ۳. اتحاد مصداق المسلم و المؤمن؛ الخاتمه فی الفرق بین العارف و المنکر و الجاحد و الناصب.
آغاز: الحمد لله الذی اختصنا بالاسلام و الایمان و غمرنا بالمن و الاحسان و هدانا لخیر الادیان
انجام: و مصلین علی محمد سید المرسلین و أهل بیته سادات الاولین و الاخرین الطیبین
[دنا ۸۱۶/۱؛ الکواکب المنتشرة ص ۲۳۲؛ الذریعة ۶۲/۲-۶۳]

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۶۱/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، ۹۴گ، اندازه: ۸×۱۲سم [ف:۳-۱۴۰]
۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۴۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از مؤلف با لفظ «منه غفرعنه»؛ تملک: سید شریف بن فلاح الکاظمی؛ واقف: فتح الله شریف

حسینی، رمضان ۱۲۲۷ با مهر «الواثق بالله فتح الله شریف حسینی خویی» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۶۶ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۷۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۵۱/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۴۰]

۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۱۱/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: جمعه ۱۱۳۱ق، در زمان مؤلف با حواشی «منه مد ظله»، دارای علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج سر ترنج، ۵۸گ (۲-۵۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۸۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۴۸/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۱۳۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۵۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد قاسم خونساری، تا: سه‌شنبه ۲۹ شوال ۱۱۳۲ق، جا: اصفهان، مسجد جوجیر؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۱۴۸]

۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۶۴/۵

آغاز: من العارف و المنکر و الجامد و الناصب و غیر العارف و توضیح معانیها؛ **انجام:** و قوله صلوات الله علیه الامام علم ما بین الله و بین خلقه فمن عرفه کان.

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ ۳۲گ (۲۳ر-۵۴پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [مؤید: ۲ - ۱۷۱]

● اسلام و ایران / فارسی

eslām va īrān

کسروی، احمد، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۴ شمسی

kasravī, ahmad (1890 - 1945)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۴-۴۷۵۴-ف

بی کا، بی تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۹۹]

← اسلام و ایمان و اعتقاد و مذاهب ⇐ تحقیق مذاهب

● اسلام و موسیقی / موسیقی / فارسی

eslām va mūsīqī

فردوسی خراسانی، عبدالله، ق۱۴ قمری

ferdowsī xorāsānī, ‘abd-ol-lāh (- 20c)

رساله در پنج «مطلب» و یک «مؤخره» و یک «خاتمه» و یک «تذییل» است. پس از گسترش رادیو در ایران در روا بودن موسیقی نگاشته شده است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۸۶

آغاز: بسمله، حمد و سپاس سامع الاصواتی را سزاست که ساکنان افلاک به تقدیسش؛ **انجام:** که مرا سخت ایام به هم بر زده است.

خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: ۲۲ تیر ۱۳۲۳ خ / ۲۱ رجب ۱۳۶۳ق؛ فاقد جلد، ۴۳ص، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲ - ۱۵]

● اسلام و هیئت / هیئت / فارسی

eslām va hey’at

فردوسی فراهانی، میرزا اسماعیل، ق۱۴ قمری

ferdowsī farāhānī, mīrzā esmā‘īl (- 20c)

ترجمه کتاب «الهیئة و الاسلام» سید هبة الدین شهرستانی می‌باشد.

قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۴

خط: نستعلیق، کا: سید اسماعیل رسولزاده خوی، بی‌تا؛ از روی نسخه چاپی استنساخ شده و به تاریخ ۱۵ شعبان ۱۳۸۴ آن را به کتابخانه مکتب اسلام - قم اهداء کرده است؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، ۱۴۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸۱]

● اسلامیه / شعر / فارسی

eslāmīye

؟ نجم الدین کبری، احمد بن عمر، ۵۴۰-۶۱۸؟ قمری

najm-od-dīn-e kobrā, ahmad ebn-e ‘omar (1146 - 1222)

منسوب به شیخ نجم الدین کبری و یا عطار نیشابوری. رساله‌ای منظوم در فروع دین دارای داستان‌های کوتاه با مضمون‌های اخلاقی و عرفانی.

آغاز: حمد نامعدود آن معبود را ×× آنکه ما را می‌دهد بهبود را

انجام: چون بدو شد کار اسلامت تمام ×× کردم اسلامیه نامش و السلام

[دنا ۸۱۷/۱؛ فهرستواره منزوی ۱۹۵/۱۰]

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: مصطفی بن محمد فرزدق در ۱ محرم ۱۰۵۰ [نشریه: ۶ - ۶۴۷]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۰۴/۳

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از عطار دانسته شده؛ خط: نسخ مایل به نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۴ص (۳۱-۴۴)، ابعاد متن: ۱۰×۱۵، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۸۰۲]

● **اسلحه آتشین** / کلام و اعتقادات / فارسی
aslahe-ye ātašīn
محسنی کبیر، ذبیح الله، ق۱۴ قمری
mohsenī kabīr, zabīh-ol-lāh (- 20c)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۹۲
آغاز: بسمله الحمدلله الذی هدانا لهذا و کنا لنهتدی؛ **انجام:** را امید و انتظار داشته و مسئلت می‌نمایم
بی‌کا، بی‌تا [رایانه]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۸۵
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله الذی خلق الانسان علمه؛
انجام: و هر آنی در فکر دامی قویتر می‌باشند
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **اسلحه شناسی** / صنعت / فارسی
aslahe-šenāsī
این کتاب دارای مقدمه‌ای است بسیار مختصر در تاریخ اسلحه، و پس از آن کاوش‌هایی در کیفیت اسلحه‌سازی و به‌خصوص سلاح‌های باروتی و چگونگی به‌کار بردن آنها.
آغاز: بسمله، تاریخ وضع اسلحه: محققاً نمی‌توان معلوم کرد که اول دفعه کی و درچه سنه سلاح مخترع شده است
انجام: بطور کلی ترتیب ساختن توپ ... و درهمان هنگام نیز باید وزن توپ را رعایت نمود.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۶۶-۱۸/۱۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، عطف و حاشیه تیماج قهوه‌ای، ۹۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۶۰]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و علاوه بر آن در تمام مدت سیر خود در حول محور طولا خواسته و آن محور تغییر ناپذیر باشد ترکیب خانها در توپ.
خط: شکسته نستعلیق، کا: محتملا نویسنده، تا: محتملاً قرن ۱۳، جا: محتملاً تهران؛ حاوی تعدادی صورت از قسمت‌های مختلف توپ؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۴۵گ، ۱۵ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۴]

● **اسلحه شناسی (توپ)** / فنون نظامی / فارسی
aslahe-šenāsī (tūp)
نیکولای فرانسوی
nīkolāy-e farānsavī
کتاب از مسیو نیکولای فرانسوی معلم توپخانه ارتش ایران در عهد ناصر الدین شاه است. پس از یک مقدمه کوتاه ترتیب پر کردن و باز کردن و دوباره بستن اجزاء توپ و طریق عمل با آن را ضمن چند «باب» و «اجزاء» و «فصول» متعدد شرح نموده است.
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین. الحمدلله رب العالمین و الصلوه علی محمد و آله الطاهرین. اما بعد چون بروزگار دولت ابد مدت شاهنشاه ظفر مند و شهریار عدو بند خدیو کامکار ... همه روزه در تشیید قواعد ملت رواجی تازه و در تقویت بنیان دولت رونقی بی اندازه ظاهر و باهر شد
انجام: وقتیکه توپ در جای تنگی بزمین بیفتد آنوقت باید جمیع اجزایش را علیحده علیحده بلند نموده و این بسیار نادر است
[دنا ۸۱۷/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۷۸۱/۵]

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ مجدول و مذهب؛ کاغذ: آهارمهره فرنگی، جلد: چرمی، ۱۱۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۰۹۵]

● **الاسلوب الحکیم** / بلاغت / عربی
al-uslūb-ul-ḥakīm
بکری صدیقی، ابوالحسن محمد بن محمد، ۸۹۸؟ - ۹۵۲ قمری
bakrī sadīqī, ab-ol-hasan mohammad ebn-e mohammad (1493 - 1546)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۰۵/۱۴
آغاز: بسمله. الحمدلله العلیم الحکیم، و الصلاة علی ... و بعد فهذه رسالة رتبناها فی بیان الاسلوب الحکیم، و تمییزه عن سایر الاسالیب المعتبرة عند ارباب البلاغة. منقول؛ **انجام:** من لطایف المعانی، کما عد فی الاسلوب الحکیم منها بل عد من المحسنات البدیعیة. و الله الموفق بمنه و کرمه، و غفر لکاتبها و لقاریها
خط: نسخ، کا: محمد بن ابی المکارم سیوطی شافعی، تا: با تاریخ ۱۰۵۸ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: رویه میشن قرمز، ۳گ (۵۳ر-۵۵پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [ف: ۷ - ۲۶۶]

● **اسلوب السلوک و مطلوب الملوک** / فقه / فارسی
oslūb-os-solūk va matlūb-ol-molūk
مرعشی شوشتری، فتح الله بن محمدرضا، -۱۲۹۳؟قمری
mar‘ašī šūštarī, fath-ol-lāh ebn-e mohammad-rezā (-1876)
اهدا به: برای سید محمد باقر و به نام شاه قاجار
تاریخ تألیف: ۱۲۴۱ق

رساله‌ای در آداب نماز شب در دو «باب»، و هر باب دارای «مقدمه» و چهار «فصل» و «خاتمه» است. در پایان نسخه آن را به لقب‌های «شمع مجلس» و «لیلة القدر» ملقب ساخته است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۲۶

آغاز: ابوالفتح و الفتوح یعنی نماز شب با روح و روح را حمد سرمدی شمع و چراغ است و صلوات ناصیات احمدی؛ **انجام:** و چون خاتمه بلیلة القدر اتفاق شد «لیلة القدر» نیز نام این کتاب نهادیم و آن را «شمع مجلس» لقب دادیم ... و (ختم نافع = ۱۲۴۱) تاریخ سالش.

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن عبدالرضا، تا: ۱ ربیع الاول ۱۳۱۰ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سبز تیره ضربی یک‌لا، ۱۹۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۳ – ۱۳۳]

● **الاسماء** / لغت / عربی به فارسی

al-asmā’

کتابی است در لغت عربی به فارسی که علی الظاهر اصلاً منقسم بر سه «قسم» بوده است به این شرح: ۱. اسماء (مبتنی بر ذکر لغات به‌حسب موضوع مثلاً باب الاطعمه، باب الطیور، باب البغل و الحمار، باب الوحوش، باب الحشرات، باب الابل، باب البقر، باب المقادیر، باب الملبوس و الحلی و الفراش، باب الکنی و غیره)؛ ۲. افعال (مبتنی بر ذکر افعال به حسب ابواب معروف فعل یفعل ...)؛ ۳. حروف. مؤید الدین بن محمود حاتمی صوفی (درگذشته حدود ۷۰۰ق) کتابی به نام «کتاب الاسماء» دارد که محتمل است همین باشد.

[دنا ۸۱۷/۱؛ نسخه‌های منزوی ۱۴۶۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۱

آغاز: وقد یقال ثوره للانثی بکر قرهب عجل. کاو جوانه کاوسیر گوساله؛ **انجام:** ختمت –ختمنا. تمام کردم من – تمام کردیم ما. بتوفیق ذی امر اذا شاء ممکنا ×× یقول لذالک الشیء کن فیکون / و تفسیره امراتصعد ضبطه ×× وکل عسر لو اراد یهون / ففی عام خمس بعد عشرین حجة ×× و سبعمائة منها استتب قرون / الی الاتمام الکتاب تتابعت من الفضـ ×× ل من فضل الاله فنون / و من بحره نحو المسیر حفظه ×× علیهم جوار انهر و عیون

خط: نسخ، کا: عمادالدین مؤید بن احمد بن تجیب زعفرانی اخسیکتی، تا: پنج‌شنبه اواخر ذیقعده ۷۷۴ق، جا: سمرقند؛ افتادگی: آغاز و انجام، به لحاظ این که اوراق آن هیچ کدام در جای خود نیست سقطات اواسط آن را فعلا نمی‌توان معین کرد؛ به‌دنبال آن کتاب «السامی فی الاسامی» مشهور از تألیفات ابوالفضل احمد بن محمد میدانی نیشابوری صاحب کتاب معروف «مجمع الامثال» است که ایضاً صدر و ذیل آن ساقط است و مشتمل است بر اواسط باب ۲۱ تا اواخر باب ۲۵ فی الاتباع و المزاوجة اوراق این نسخه هم مقدم و مؤخر است (در آخر قسم اسماء: سه‌شنبه ۲۷رمضان ۷۷۴)؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای تیره، ۷۰گ، ۱۲ سطر (بدون منظور داشتن ترجمه)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶سم [ف: ۱۳ – ۱۸۵]

● **اسماء ائمه** / تاریخ معصومین / فارسی

asmā’-e a’emme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۵/۴۲

آغاز: از برای شناختن اسماء ائمه (ع)، بدانکه محمد مصطفی (ص) برای آن گفتندی که برگزیده حق بود؛ **انجام:** فرمود که وی روز در همین موضع نشسته

خط: نستعلیق، کا: گویا محمد سعید بن محمد تقی خاتون آبادی، تا: ۱۰۸۱ق؛ افتادگی: انجام[ف: ۷ – ۳۳۰]

● **اسماء ائمة القراء العشر و رواتهم و طرقهم** / قرائت / عربی

asmā’-u a’immat-il qurrā’-il ‘ašar w ruwāt-i-him wa ṭuruq-i-him

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۵/۳-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حاج سید ابوالفضل سعید ریحان یزدی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص [فیلم‌ها-ف: ۱ – ۷۰۰]

● **اسماء الائمة المعصومین بالحروف الابجد = استخراج اسماء ائمة** / علوم غریبه / عربی

asmā’-ul-a’immat-il-ma‘ṣūmīn bi-l-ḥurūf-il-abjad

حسنی حسینی، محمد بن منصور، ق۱۱ قمری

sadr-ol-hoseynī, mohammad ebn-e mansūr (- 17c)

اسماء امامان شیعه را با اعداد ابجدی استخراج کرده است و با القاب آنها و نیز با اسماء آنها که در تورات و صحف انبیاء پیشین آمده تطبیق نموده است. رساله‌ای به فارسی با نام «الاثنی عشریه» است که شباهت تام از جهت آغاز و موضوع با این رساله دارد.

آغاز: بسمله و به نستعین لله الحمد و صلواته علی محمد و آله ... یقول ... محمد بن منصور بن صدر الحسینی انی هدیت بخاطر غیبی ... الی سر عجیب غریب ما سبقنی احمد بها قبل ... و تفردت باستخراجه ان اسماء الائمة المعصومین علی هذا الترتیب

انجام: اقول کفی بهذا الحال عبرة و تذکرة لاولی الالباب و اوضح الدلائل و اظهر المعجزات و اتم العلامات علی صحة ولایتهم و استحقاقهم للامامة و ما یتذکر الا اولوا الالباب و ما یعقلها الا العالمون

[دنا ۸۱۷/۱ (۲ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افزوگی‌هایی در ادعیه منسوب به انبیاء و توسل بر ائمه طاهرین در چهار برگ بعد از انجام آمده است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲گ (۱۰۶پ-۱۰۷ر)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۳۳ - ۶۸۵]
۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۶/۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۷۹ق [ف: ۲ - ۱۲۹]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۷۳ طباطبائی
بی‌کا، بی‌تا؛ در ضمن«ویرانه» به شماره ۱۲۳۱/۷۳ آمده است؛ ۱ص (۳۸۰) [ف: ۲۳ - ۸۴۶]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۶/۵
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۰۳پ-۱۰۴ر)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۰ - ۴۳۵]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۵/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی زرد، جلد: پارچه زری روزگار صفویان با پیکره‌های پرندگان و اژدها و گل و بوته در زمینه آبی با رنگ‌های دیگر درون با پیکره‌های جانوران مانند آهو و پلنگ با گل و بوته آراسته بزر در روی میشن سرخ، ۱ص (۶۴)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۹ - ۸۳۷]
۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۱۳/۳
آغاز: برابر
کا: تقی الدین محمدتقی بن نظام الدین محمود شیرازی انصاری، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی لولایی، ۲گ (۱۰۶-۱۰۷)، ۱۱-۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۳۸۳]

● **اسماء الائمة علیهم السلام** / تاریخ پیامبراکرم (ص) / عربی
asmā'-ul-a'imma 'alay-him-us-salām
رساله کوتاهی است در بیان اسماء ائمه اثنی عشر که در روایات فریقین و دیگر کتاب‌های آسمانی به آن اشاره شده است. مؤلف در این رساله از کتاب «الدمعة الساکبة» چنین نقل کرده است «قال اخونا المعاصر رحمه الله تعالی فی کتاب الدمعة الساکبة ...» و در جای دیگر گوید «قال صاحب الکتاب اخونا رحمه الله ...» همچنین از کتاب «بحارالانوار» علامه مجلسی نیز نقل نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۱/۱
آغاز: و فی المناقب لابن شهر آشوب رحمه الله تعالی ذکر و فی کتاب مولد فلطمة علیها فسلم و اظن انه؛ **انجام:ها** انا بارکته و اثمرته و کثرته بعظیم عظیم او بمحمد اثنا عشر شریفا یولدون منه و اعطیته لقوم عظیم کبیر انتهی ما اردت ایراده من کلماتهم ... علیه و علیهم اجمعین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ محشی، مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۲گ (۱پ-۲پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳سم [ف: ۳۵ - ۲۷۵]

● **اسماء اباها به اصطلاح صوفیان** / عرفان و تصوف / فارسی
asmā'-e abā-hā be estelāh-e sūfīyān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۴۴
آغاز: قوت الایمان نان، ابوجامع خوان
بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۳ [احتمالا محرم] ۷۲۲ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۱ص (۲۳۳)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۸۰]

↵ اسماء اجناس ⋗ فرهنگ یوسفی
↵ اسماء الادریسیة ⋗ دعوات الاسماء (دعوات صغیر)

● **اسماء ادریسیة و قاموس قدرت و ...** / اسماء الله / فارسی
asmā'-e edrīsīye va qāmūs-e qodrat va ...
مجدالدین
majd-od-dīn
دارای دعاهای چهل اسم اعظم، اسماء الحسنی، دعای قاموس دعای قریثا، دعای بشمخ دعای کمیل، دعای استکشاف الهموم.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۹۱-۲۱۹/۱۱
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالیمن ... و بعد از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت است که حضرت پیغمبر فرمودند که اول وحی که برادرم جبرئیل به من آورد چهل اسم اعظم بود؛ **انجام:** نجنی من مضلات الفتن برحمتك یا ارحم الراحمین وصلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی وآله الطاهرین
خط: نسخ، کا: مجد الدین، تا: ۱۳۳۳ق، به‌دستور آقای مشیر الممالک؛ مجدول زر، مصحح؛ دارای یادداشتی به‌تاریخ صفر ۱۳۳۴ در طهران؛ جلد: مخمل نیلی، ۳۲گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۳۰۲]

↵ اسماء ادویه ⋗ فرهنگ یوسفی

● **اسماء الادویة** / طب / عربی
asmā'-ul adwīya

غیرهمانند:
تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۲۲/۲
آغاز: بسمله رب سهل و تمم. هذا شرح ما وقع من اسماء الادویة بالیونانیة. باب الالف: «اا» و هو نمر السرح. آبانس: هو الابنوس

بالیونانیة؛ **انجام:** ظرام: هی عشبة و الله ولی ذلک، و هو الموفق و المعین. تم تفسیر ما وقع فی هذه الابواب بحمدالله و حسن توفیقه، و الصلاة علی رسوله محمد و آله اجمعین.

نام داروها در این کتاب به ترتیب «ابجد هوز» آمده و تفسیر شده است؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن جعفر تکاور، تا: چهارشنبه ۴ ذیحجه ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی درون زرد، ۴۲گ (۳۱۵پ-۳۵۶پ)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۳۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۴۵

آغاز: بسمله حرف الالف ابریشم ... اذان الفیل هو؛ **انجام:** و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ضمیمه نسخه ش ۹۲۱۲ [رایانه]

● **اسماء الادویة بالالسنة المختلفة** / طب

asmā'-ul adwīya bi-l-alsinat-il muxtalifa

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۸۹/۲

به صورت جدول به فارسی و سریانی و عربی و رومی و یونانی و نزدیک است به «چارنام»؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جدول شنگرف؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه لایی، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۴سم [ف: ۷ - ۳۸۱]

● **اسماء الأدویه (مختصر)** / طب / عربی

asmā'-ul adwīya (muxtaṣar)

در بیان اسامی داروها و گیاهان شفابخش بر اساس طب قدیم. مؤلف، اسامی داروها را به‌ترتیب حروف معجم مرتب نموده و پس از ذکر نام هر دارو در جای مناسب خود کار برد و نحوه مصرف آن را بیان می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۱عکسی

آغاز: الا ترج یطیب النکحة ... و یکتحل به لبیاض العین و الطرفا و الیرقان و دهنه للرعشة؛ **انجام:** و اذ خلط منها شی فی الشراب اسکر. تم الکتاب بحمدالله و عونه ... و سلم تسلیماً.

نسخه اصل: چستربیتی، شماره ۴۹۵۰ (اربری، فهرست خطی عربی ۱۵۲/۶)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه از نظر تسلسل حروف معجم مشوش است؛ ۱۱۶گ، ۲۸ سطر [عکسی ف: ۲ - ۴۵۴]

● **اسماء الاسد** / لغت / عربی

asmā'-ul-asad

گردآوری از عبدالله بن محمد شریف. شامل: اسماء الاسد (شیر) به نقل از «قاموس» به عربی به ترتیب حروف الفباء از همزه تا یاء، فائده در معانی ماه‌های قمری به نقل از «مصباح»، «اسماء ساعات اللیل و ساعات النهار»، فایده در لفظ آیة.

آغاز: من اسماء الاسد مما فی القاموس جمعه کاتبه الهمزه: الجریء، المجتری، المفاجیء، اللبأة

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۳/۴-ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** الوا و والیاء، المبتغی، الحامی ... الغادی ... اللبوه، اللبأة ... المؤدی، الهادی

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی یک‌لا،۲ص(۹۰-۹۱)،قطع:وزیری،اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۳-۲۶۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** رسسویه وهة و الله اعلم.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۷ص (۹۷-۱۰۳)، ۱۸-۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۳۱۸]

● **اسماء اصحاب بدر = اسماء اهل البدر** / تاریخ اسلام / عربی

asmā'-e ashāb-e badr

؟رومی، ابراهیم بن حنیف بن مصطفی -۱۱۹۹ق

rūmī, ebrāhīm ebn-e hanīf ebn-e mostafā (-1789)

نام ۳۱۳ نفر از اصحاب پیامبر است که در جنگ بدر شرکت داشتند، نوشته یکی از علمای عامه. وی همه این صحابه را واسطه پیشگاه خداوند قرار می‌دهد تا در پایان دعاها و حوائج خود را درخواست کند. نمونه‌های متعدد دیگری از کتاب‌هایی که در یادکرد و توسل به اصحاب جنگ بدر نوشته شده‌اند می‌شناسیم که مشخصات بعضی از آنها چنین است:

۱. اشراق البدر فی عدد اهل البدر، مجهول المؤلف، شامل اسامی اصحاب جنگ بدر به نقل از استیعاب ابن عبدالبر. (رک: فهرست المخطوطات المصورة، قاهرة، جزء۲، قسم۴، ص۳۴.)

۲. الثمرة البهیة فی شرح اسماء الصحابة البدریة، از محمد بن سالم بن احمد حنفی(۱۱۸۱ق)، (رک: فهرست المخطوطات المصورة، قاهره، جزء۲، قسم۴، ص۲۴۸.)

۳. الاوار الظاهرة، مصطفی بن محمد بن عبدالباقی حلبی (زنده در ۱۱۸۵ق) (رک: فهرست مجلس، ج ۱۰، ص۱۲۳۳.)

۴.منظومه در ترتیب اسامی اصحاب بدر و مناجات، سروده شده در ۱۰۸۶ق. (رک: فهرست مجلس، ج ۱۰، ص۱۲۳۳.)

۵. اسماءاهل البدر، ابراهیم منیف بن مصطفی رومی (-۱۱۹۹ق)، (رک: مخطوطات التاریخ و السیر و التراجم فی المتحف العراقی، ص۳۴ و کشف الظنون، ج۱، ص۸۰)

۶. العرین لاسماء الصحابة البدریین، جعفر بن حسن بن عبدالکریم برزنجی (-۱۱۸۷ق)، (رک: نشریه نسخه‌های خطی، ج۱۱، ص۵۹۹؛ مخطوطات التاریخ و السیر و التراجم فی المتحف العراقی، ص۲۷۸.)

۷. استنزال النصر بالتوسل باهل البدر، ابوالعباس احمد بن علی بن

عمر طرابلسی (-۱۲۷۴ق)، (رک: فهرست ظاهریه، تاریخ، ج۲، ص ۴۲-۴۴و ۵۹.)
۸. الشافیة من الاسقام فی اسماء اهل البدر الکرام، حسین بن سلیم بن سلامه دجانی حنفی (-۱۲۷۴ق)، (رک: فهرست ظاهریه، تاریخ، ج۲، ص۳۱۳-۳۱۴.)
۹.رسالة فی التوسل باسماء اهل البدر و بیان مناقبهم و کراماتهم، ناشناخته. (رک: فهرس مخطوطات بلدیة الاسکندریة، ج۳، ص۱۴۵-۱۴۶.)
و چند رساله ناشناخته در فهرست مرعشی، ج۲۰، ص۱۴۹ و مخطوطات التاریخ و السیر و التراجم فی المتحف العراقی، ص۲۰۵ و نشریه نسخه‌های خطی، ج۱۱، ص۳۹۲ و فهرست ظاهریه، تاریخ، ج۲، ص۵۳-۵۴.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۱۴

آغاز: اللهم انی اسئلک بسیدنا محمد صلی الله علیه و سلم و بسیدنا ابی بکر الصدیق (رض) و بسیدنا؛ **انجام:** و ابوملیل (رضی عنه الله) و ابو الهیثم (رضی عنه الله) وابو الیسر(رضی عنه الله). اللهم لا تدع لنا ذنبا غفرته و لا هما الا فرجته و لا دینا الا قفیته و لا حاجة من حوائج الدنیا و الآخرة الا قضیتها یا ارحم الراحمین.
خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دو صفحه اول مجدول؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۱؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مقوا، رویه کاغذ ابر و باد، ۱۱گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم
[اهدائی رهبر: ۸ - ۱۴۳]

● اسماء اصحاب بدر / رجال / عربی

asmā'-e ashāb-e badr

غیرهمانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۹۰

آغاز: الحمد لله الذی أعز الاسلام بغزوة بدر و الصلاة و السلام علی من انشق له بدر و علی آله و أصحابه الذین لهم الشرف و القدر؛ **انجام:** و خذلت الأعداء فی الأطراف أن ترزقنا بقضاء أوطارنا و دفع مضارنا أونحو ذلک.
نام سیصد و سیزده نفر از اصحاب حضرت پیامبر اکرم (ص) که در جنگ بدر خدمت آن حضرت بودند، به ترتیب حروف آغاز نامها تنظیم شده با رمزهایی برای مشخص شدن بعضی از خصوصیت‌های آنها؛ خط: نسخ معرب، کا: حاج عبد الله الصوفی، تا: ۲۵ رجب ۱۲۰۲ق، جا: اسلامبول؛ مهر: «عبد الله شریف» (بیضی)؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم
[ف: ۲۰ - ۱۴۹]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۷۶/۵

آغاز: اللهم انی أسالک و أتوسل الیک بسیدنا؛ **انجام:** و قراری و علانیتی و أسراری و احشرنا معهم آمین یا رب العالمین

دعاء مفصل استشفع فیه بأصحاب بدر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق، جلد: عادی، ۴۲گ (۱۱۰پ-۱۵۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم
[مؤید: ۱ - ۳۸۴]

● اسماء اصحاب بدر / شعر، رجال / عربی

asmā'-e ashāb-e badr

تاریخ تألیف: ۱۰۸۶ق
منظومه‌ای است در مناجات که در آن که اسامی صحابه با ترتیب الفبایی و در پایان آن از معروفان به کنیه یاد شده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۸۱/۲

آغاز: یا ربنا اللهم ذا الالاء ×× و دافع الاعداء و البلاء / بحق من حقق بالمعراج ×× محمد احمد بدر الداجی ... / بحق جبریل و اسرافیل ×× و حق میکائیل و عزرائیل؛ **انجام:** ربی اقلنی بابی مخشی ×× فی کل بکرة و بالعشی / فاضت شابیب رضی الاله ×× علیهم بغیر ماتناهی. تمت الاسماء یوم الثلا فی ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۶ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۲۳۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۴/۵

خط: ثلث زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب مرصع؛ جلد: تیماج دورو، سوخت، ترنج با سر با نقش گل و بوته، ۹گ (۴۳-۵۱)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۴۰۸]

● اسماء اصحاب البدریة = شجرة صحابة بدر / رجال / عربی

asmā' aṣḥāb-il badrīya = šajarat-u ṣaḥābat-u badr

اسماء اصحاب بدر به ترتیب الفبا است که مؤلف با واسطه قرار دادن آنها حوائج و دعاهای خود را درخواست می‌کند.
[فهرست اوقاف بغداد ج۴ ص ۲۰۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۱۱

آغاز: اللهم انی اسئلک بسیدنا و مولینا محمد ن المهاجری (ص) الذی انزلت علیه هذه الآیات العظام و القرآن العظیم؛ **انجام:** و لا دینا الاقضیته و لا حاجة من حوائج الدنیا و الآخرة الا قضیتها یا ارحم الراحمین.
خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۶۵ق؛ انتهای نسخه (ص۱۰۶-۱۱۱) فضائل اسماء اصحاب البدریه به اردو و روایت جعفر بن عبدالله، عبارت «و بسیدنا» همه جا شنگرف، مجدول، ص۲-۹ سوره فاتحه و برگزیده‌ای از آیات قرآن (به نوشته کاتب اوراد حرزیه) با ترجمه زیرنویس به اردو، دو صفحه اول اسماء اصحاب بدر هم بین سطور به اردو ترجمه شده است؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج فرنگی سرمه‌ای زرکوب، ۴۶گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم

[اهدائی رهبر: ۸ – ۱۴۵]

● **اسماء اصحاب الکهف** / تاریخ / عربی
asmā'-u aṣḥāb-il-kahf

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۱۱/۱۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۱ص [ف: ۵ – ۲۸۱]

● **اسماء الاطفال المقتولین ظلما** / تاریخ / فارسی
asmā'-ol-atfāl al-maqtūlīn-a zolm-an
رساله‌ای حاوی اسامی اطفال غیربالغی که به ظلم کشته شده‌اند.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۱۶/۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین والصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین؛ **انجام:** و معصوم دوازدهم جعفر بن محمد تقی است علیه السلام و بچهار سالگی
خط: نستعلیق، کا: امة فاطمة شهربانو دخت ملاخدابخش، تا: ۱۰۳۰ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم زرد، ۲گ (۴۴پ–۴۵پ)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵ سم [مؤید: ۲ – ۱۸]

← اسماء اعضاء الانسان ⩾ خلق الانسان
← اسماء الله ⩾ معانی و خواص اسماء الله (رساله در بیان)
← اسماء الله ⩾ لغز فی اسم الله
← اسماء الله ⩾ الاسماء الحسنی
← اسماء الله ⩾ خواص اسماء

● **اسماء الله** / اسماء الله / عربی
asmā'-u lāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۴۱/۱–ف
نسخه اصل: برلین Or. 8066 (پرج ش ۳۰۳ ص ۳۲۶). فایده در اسماء الله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق [فیلمها–ف: ۱ – ۷۱۴]

● **اسماء الله الحسنی و صفاته العلی** / اسماء الله / عربی، فارسی
asmā'-ul lāh al-ḥusnā wa ṣifāt-u-hu-l 'ulā

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۲۴/۹
فی المهذب باب فی اسماء الله الحسنی و صفاته العلی. با ترجمه فارسی آنها؛خط:نستعلیق معرب،بی‌کا،بی‌تا؛۳/۵ص[نشریه:۷– ۲۷۹]

← اسماء الله تعالی ⩾ اسماء الحسنی

● **اسماء الله تعالی** / اسماء الله / فارسی
asmā'-ol-lāh ta'ālā
اسماء الله و کلمات به ترتیب حروف ابجد چیده شده‌اند. به همراه معادل عددی آنها. بدین ترتیب: ما فی العشرات، ما فی المات، فی الالوف.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۵
خط:نسخ و نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی، آهار مهره،جلد:میشن زیتونی ضربی با ترنج و سرترنج، ۳ص (۱۹–۲۱)، ابعاد متن: ۷/۵×۱۶/۵، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱ – ۳۱۱]

● **اسماء الله (جدول)** / اسماء الله / عربی
asmā'-ul-lāh (jadwal)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۲۵/۱۸–ف
نسخه اصل: نسخه آقای بنی آدم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: رحلی [فیلمها–ف: ۲ – ۱۶۲]

● **اسماء الله (جدول)** / اسماء الله / عربی
asmā'-ul lāh (jadwal)
جدولی است که در جهت افقی ۸ خانه و در جهت عمودی ۱۳ خانه دارد و در هر خانه اسمی از اسماء الهی درج شده (مجموعاً ۱۰۴ اسم) و ذیل هر اسم عدد ابجدی آن ذکر گردیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۶
نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان، باکو ش M 140 (۸۲۰۱)؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۳؛ ۱ص (۴۱) [عکسی ف: ۳ – ۴۱۱]

● **اسماء امیر المؤمنین** / حدیث / عربی
asmā'-u amīr-il-mu'minīn
حدیث مفصلی خطاب به سلمان و جندب است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۰/۵۰
آغاز: روی بن صدقه انه قال سأل ابو عبدالله سلمان الفارسی رضی الله عنه و ابوذر رضی الله عنه کل منهما سأل صاحبه ما معرفه امیرالمؤمنین؛ **انجام:** من جهل هذا کان بالعکس بالمفهوم من صریح کلام مولانا امیرالمؤمنین صلوات الله علیهم اجمعین.
خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا: محمد مهدی بن محمدصالح رضوی، تا: با تاریخ ۱۰۹۶ق؛ کاغذ: الوان آهار مهره نازک، جلد: میشن ترياکی ضربی با ترنج و سرترنج منقش، ۶ص (۲۷۲–۲۷۷)، اندازه: ۱۳/۹×۲۳/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۲۱]

● **اسماء الانبیاء فی القرآن** / شعر / عربی
asmā'-ul anbīyā' fi-l qur'ān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۸/۱
خط: نسخ، کا: عمر بن حسین، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ با حواشی و رکابه؛ جلد: مقوا عطف پارچه، ۱ص (۱ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴۴ - ۱۵۱]

● **اسماء انبیاء المرسلین** / تاریخ پیامبران
asmā'-o anbīyā'-el morsalīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۴/۴
خط: ثلث زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب مرصع؛ جلد: تیماج دورو، سوخت، ترنج با سر با نقش گل و بوته، ۵ص (۳۸-۴۲)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۵ - ۴۰۸]

● **اسماء البونی و النزهة و الحمی** / عربی
asmā'-ul-būnī wa-n-nuzha wa-l-ḥimā
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
روایاتی که از پیامبر (ص) درباره جلای چشم و رهایی از تب وارد شده، گرد آورده و سپس به نقل اسماء بونی که اسماء حسنی الهی هستند پرداخته و گفته است من خود برای آن سند و مدرکی نیافتم ولی ابن ابی الدنیا در کتاب دعای خود از حسن بصری نقل می‌کند هنگامی که حضرت ادریس (ع) به پیامبری مبعوث گردید سحر و جادو در میان قومش رواج داشت. خداوند اسماء مزبور را به آن حضرت و پس از او به موسی بن عمران و بعد به خاتم النبیین (ص) آموخته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۸۷
آغاز: اخرج الدیلمی فی مسند الفردوس عن عایشه قالت قال رسول الله صلی الله علیه [و آله] و سلم ثلاث یجلین البصر النظر فی الماء الجاری و النظر الی الخضرة و النظر الی الوجه الحسن؛ **انجام:** اللهم هذا الدعاء منی و منک الاجابة بهذا الجهد و علیک التکلان
خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد علی شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، عطف و گوشه گالینگور، ۳ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۸۸]

● **اسماء تاریخ فارسیان و نوروز و مهرجان از کتاب پهلوی** / ادبیات / فارسی
asmā'-e tārīx-e fārsīyān va nowrūz va mehrejān az k.-e pahlavī
بیدل بن داراب پسر رستم
bīdel ebn-e dārāb pesar-e rostam

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۹۳/۷-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا add. 24413 (ریو ۵۰)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۷۹ق، ۷۱گ، ۱۳ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۹۹]

● **الاسماء التی لا تدخلها الالف و اللام** / لغت / عربی
al-asmā'-ul-latī lā tudxal-u-hā al-alif wa-l-lām
ادیب نطنزی، حسین بن ابراهیم، - ۴۹۹ ؟ قمری
adīb-e natanzī, hoseyn ebn-e ebrāhīm (- 1106)

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۵۲/۲
آغاز: الحمدلله و الصلاة علی محمد و آله. اما بعد؛ فیقول الامام العلامة ذوالبیانین النطنزی ره ...: العربیة المبنیة و المعربة و اسماء الاعلام التی لا تدخلها الالف و اللام هذه علی ترتیب حروف الهجاء: آدم. احمد. ابان. رجل. بحبل. اروند. جبل. اخا جبل. اعوج. فرس. اسامه. اوس؛ **انجام:** غرابة الاسم. رجل له شرف. عسرة: اسم امرئة.
بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: سرخ حنایی یک‌لا، ۲گ (۴۹پ-۵۰پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۳۵]

● **الاسماء التی لا تدخلها الالف و اللام** / نحو / عربی
al-asmā'-ul-latī lā tudxal-u-hā al-alif wa-l-lām

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۱/۵
محتملا از همان ادیب نطنزی باشد؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالغفار، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۴گ (۲۵۶-۲۵۹)، ۲۰سطر(۱۱×۱۶)،اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۹۶۵]

● **اسماء الجبال و المیاه و الادویة و الاماکن** / جغرافیا / عربی
asmā'-ul jībāl wa-l mīyāh wa-l adwīya wa-l amākin
زمخشری، محمود بن عمر، ۴۶۷ - ۵۳۸ قمری
zamaxšarī, mahmūd ebn-e 'omar (1075 - 1144)
[دنا۸۱۹/۱ (۱ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۱۹
خط: نسخ، کا: احمد بن عبدالقادر بن احمد بن کلثوم بن احمد بن محمد قیسی، تا: دوشنبه ۸ شوال ۷۳۹ق؛ مصحح، روی برگ اول نام کتاب و مؤلف و نام برخی از رساله‌های دیگری که در مجموعه حاضر بوده و اکنون رساله مذکور از آن باقی مانده و

یادداشت نظر کردن در کتاب از احمد بن علی (؟) به سال ؟؟۷ دیده می‌شود، در برگ پایانی چند یادداشت پراکنده و یادداشتی که کتاب حاضر را به همراه مرصع ابن اثیر به مبلغ ۶۱۰ قروش خریده؛ تملک: محمد بن محمد بن محمد بن الجذری (الجزری)؛ مهر: کتابخانه «باقر ترقی»؛ جلد: تیماج دورو، رو مشکی ضربی ترنج‌دار، اندرون سبز، ۵۰برگ، مختلف سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۱۹]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۱۸/۲

آغاز: ما فی اوله الهمزة، ابوقبیس: الجبل المشرف علی الصفا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۳×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۲۵]

● اسماء جلاله الهی / اسماء الله / عربی

asmā'-e jalāle-ye elāhī

رضوی قمی، محمد بن محمد باقر، ۱۱۰۰ - ۱۱۶۰ ؟ قمری

razavī qomī, mohammad ebn-e mohammad bāqer (1689 - 1747)

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۷/۱۵

خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: نجف؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۴۷]

● اسماء جملة من علماء الامامیة / رجال / عربی

asmā'-u jumlat-in min 'ulamā-il' imāmīya

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e 'āmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

رساله‌ای شامل سامی جمعی از علمای امامیه از متأخرین از شیخ طوسی و معاصرین او به جز علمای جبل عامل، از شیخ طوسی تا محمد بن عبدالعلی نجده.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۱/۲

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در متن و هامش؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۵ص (۹-۱۳)، ابعاد متن: ۱۰×۲۱، اندازه: ۱۵×۲۵سم [سنا - ف: ۱ - ۲۴۷]

● اسماء چهارده معصوم / تاریخ معصومین / فارسی

asmā'-e čahārdah ma'sūm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۰/۸۳

جدول اسماء و کنیت و لقب و باقی حالات ایشان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۲ص (۴۸۲ - ۴۸۳) [ف: ۱۰ - ۱۸۴۴]

← اسماء حسنی ← الاسماء الحسنی

← اسماء الحسنی ← اعجاز اسماء الله

← اسماء الحسنی ← جنة الاسماء و اسماء الحسنی

← اسماء الحسنی ← هزار و یک نام خدا

← اسماء الحسنی ← کیفیت تلاوت أسماء الحسنی

← اسماء الحسنی ← المقام الاسنی فی شرح اسماء الحسنی

← اسماء الحسنی ← حقائق الاسماء

← الاسماء الحسنی ← خواص اسماء الحسنی

● اسماء الحسنی = اسماء الله تعالی = خواص اسماء الحسنی / اسماء الله / فارسی

asmā'-ol hosnā = asmā'-ol lāh ta'ālā = xavass-e asmā'-ol hosnā

علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۱۵۳ - ۲۰۳ قمری

'alī ebn-e mūsā, emām-e haštom (771 - 819)

شرح و خواص اسماء الله الحسنی است که از سوی وجود مبارک حضرت امام رضا (ع) برای مأمون عباسی نگاشته شده است و در مقدمه رساله عنوان شده است که این رساله را حضرت علی بن موسی الرضا (ع) به همراه رساله طب برای مأمون فرستاده است. اصل این رساله حدیثی است که شیخ صدوق در «التوحید» باب اسماء الله تعالی (ص ۱۹۵-۲۱۸) به نقل از امام رضا (ع) نقل نموده است و توسط مترجمان به فارسی ترجمه شده است. این اسامی عبارتند از: الخالق، الباری، المصور، الغفار، القهار، الوهابف الرزاق، الفتاح، العلیم، القابض. نمونه: الفتاح: هرکه بعد از نماز صبح هر دو دست بر سینه نهد و هفتاد بار یا فتاح گوید دل او روشن و نورانی شود و روی به هر کاری و مهمی که آرد بر وی آسان گردد و همه بستگی بر وی گشاده شود و چون بسیار گوید و بدل همراه باشد از علم و معرفت بهره تمام یابد و هرکه خواهد که از امری پنهان آگاه شود سه شب جمعه بعد از دو رکعت نماز صد و پنجاه بار در سجده بگوید کما هی آن امر بر وی ظاهر شود و نیک بداند.

آغاز: بسمله. منقول است از حضرت رضا علیه السلام که در نزد من از اسماء الله چیزی چند است که تجربه کرده‌ام و صحت آن بر من ظاهر شد و از خواندن آنها ابا عن جد بمن رسیده و نزد من محقق شده

انجام: و چون بمشک و زعفران بنویسد و بخورد بزرگ خلایق و نزد ایشان عزیز و سرافراز شود انشاءالله.

[دنا ۸۱۹/۱ (۱۱ نسخه)؛ فهرستواره ۵۲۷/۷]

۱. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۲۰/۱۵ درحاشیه

آغاز: بسمله روایت می‌کند شیخ حسن بن الحسین بابویه از شیخ جعفر بن محمد و او از محمد بن عبدالله بن وهبان ... که در سنه ثمان و ثمانین و ثلثمائه که مرا در مسجد جامع کوفه شیخ محمد

بن احمد
خط: نستعلیق، کا: معین شیرازی، تا: ۹۰۹ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج مشکی مجدول گرهی،۸گ(۴ر–۱۱پ)،اندازه:۱۸×۲۵سم[ف مخ]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۲۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوب، کا: عبدالجبار اصفهانی، تا: ۱۰۶۱ق؛ صفحه اول دارای یک سرلوح مرصع، مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ جلد: مقوای روغنی، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ – ۲۰۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۵/۳

آغاز: بسمله. روایت میکند شیخ حسن بن الحسین بابویه از شیخ جعفر ... از ... علی بن موسی الرضا (ع) و او همیشه در خدمت حضرت امام میبودند ؛ **انجام:** الصبور ... علی محمد و آله و سلم از الله است تا صبور؛ خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن محمد تقی خاتون آبادی، تا: ۱۰۸۱ق؛ با یک سرلوح و دو پیشانی، مجدول و کمند به زر؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه روغنی گل و بوته زمینه قهوه‌ای، ۷گ (۲پ–۸پ هامش)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۴/۷سم [ف: ۷ – ۳۲۱]

۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۹۶

آغاز: بسمله. روایت می‌کند شیخ حسن بن حسن بابویه از شیخ جعفر بن محمد و او از عبدالله بن محمد بن رهبان بن محمد جمال الدین البصری المعروف؛ **انجام:** رضیت بالله رباً قائماً علی من عادانی و استعنت بالله علی من ناوانی إلهی أنت أملی و کیف أخشی و علیه متکلی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۲گ، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۷۸/۵

آغاز: روایت می‌کند شیخ حسن بن الحسین بابویه از شیخ جعفر بن محمد و او از محمد بن عبدالله ... روایت می‌کنند که مأمون خلیفه در مرو بود و امام (ع) در مجلس او حاضر بودند ... هو الله الذی لا اله الا هو، هر که روزی هزار بار بگوید حق تعالی او را از ارباب یقین گرداند؛ **انجام:** و آن بلا و مشقت بر وی سهل باشد و بخیر مبدل گردد و الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۷گ (۴۴–۵۰)، ۱۹ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۸ – ۱۹۴]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** بنویسد و بخورد بزرگ خلایق شود و نزد ایشان عزیز و مکرم شود.
در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، دو صفحه اول دارای تشعیر با یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: کاغذ ترمه، ۲۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۴×۱۸/۱سم [ف: ۲ – ۲۶]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۶۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسن خوانساری، تا: شوال ۱۲۴۷ق، جا: محتملاً تهران؛ با سرلوح گل و بوته سبز، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۲۲گ، ۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۴۰۱]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد خوانساری بن احسن الخطاطین ملاحسن مشهور به خوشنویس، تا: رجب۱۲۶۹ق؛ صفحات مجدول؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۲۶گ، ۸ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۵ – ۴۱۰]

۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۸۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** بدارالسلطنه تبریز ماه مبارک رمضان سنه ۱۲۹۴ مسوده شد کاتبه خانه زاد حضرت اقدس والا ولیعهد ابد مهد مظفرالدین میرزا روحی فداه ابن ملک ایرج میرزا ملقب به رئیس الاطباء حقیر غلام حسین قاجار ملقب به صدرالشعرا
خط: نستعلیق خوش، کا: غلامحسین قاجار ملقب به صدرالشعراء ابن ملک ایرج میرزا ملقب به رئیس الاطباء، تا: رمضان ۱۲۹۴ق، جا: دارالسلطنه تبریز؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرم یک لایی لاکی رنگ، ۱۴ص، ۷ سطر و ۱۲/۵ سطر در حواشی، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ – ۳۱۵]

۱۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۰۲۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سرلوح تزئینی؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا الحسینی، ناصرالدین شاه؛ کاغذ: فرنگی ضخیم، جلد: چرم دولایی بوم نخودی رنگ منقش به منظره یک قلعه و عمارت قدیمی و چندین درخت و چند تصویر، ۴۲ص، ۸ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ – ۶۶۰]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۷۹/۳

آغاز: بسمله روایت می‌کند شیخ حسن بن الحسین بابویه از شیخ جعفر بن محمد و از محمد؛ **انجام:** و بخیر مبدل گردد. و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله و سلم.
کا: محمد تقی بن حسین خاتون آبادی اصفهانی، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری سیاه ضربی، ۷گ (۳پ–۹ر)، هامش، اندازه: ۲۱/۱×۳۵/۲سم [ف: ۷ – ۳۶۵]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ به‌صورت جدول در یکهزار و سی و سه خانه است، اسماء در جداول نقره، دارای کمند؛ کاغذ: ترمه، جلد: مخمل قرمز، ۱۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲ – ۲۶]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۶۲/۱۷

آغاز: محمد بن جمهور روایت می‌کند که مأمون خلیفه در مرو بود (آغاز از فهرستواره نقل شد)
بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۶ – ۱۶۲]

● **الاسماء الحسنی = اسماء الله** / اسماء الله / عربی - فارسی
al-asmā'-ul ḥusnā = asmā'-ul lāh
عبدالقادر جیلانی، عبدالقادر بن موسی، ۴۷۱ - ۵۶۱ قمری
'abd-ol-qāder-e jīlānī, 'abd-ol-qāder ebn-e mūsā (1079 - 1166)

رساله در انتخاب هزار و یک نام مشهور پروردگار متعال است که بر طبق توافق معنی و ترتیب اعداد و ترسیم جداولی برای هر اسم و ترجمه آن تنظیم شده است. این اسامی به‌دستور سلطان مسعود غزنوی توسط سید عبدالقادر نامی از آراء مجمع علمای نیشابور (قشیری و قاضی صاعد و خواجه سهل صعلوکی و ابوجعفر نحوی و دیگران) گزینش شده است؛ نام این افراد در دیباچه آمده است. در مقدمه نام ابوالمحامد قطب الدین محمد بزغش آمده است که برخی به احتمال او را مؤلف کتاب دانسته‌اند که چنین نیست. در دیباچه نام سید عبدالقادر تصریح شده است. اینک بخشی از متن دیباچه رساله: «از آن جمله سلطان سعید سلطان محمود غزنوی در کرت ثانی که تسخیر نیشابور نمود از علما و ائمه آنجا التماس کرد که هزار و یکنام باری تعالی را جمع نمایند که تا خلایق از آن مستفیض گردند ایشان در جواب گفتند که این امر را معظم زمان باید و دیگر علماء از هر جانب جمع باید کرد تا باتفاق آن اسمای عظام را جمع نماییم پس سلطان فرمود تا از اطراف عما جمع کنند مثال ابوالقاسم قشیری و قاضی محمد ناصحی و قاضی صاعد و ابونصر قوصانی و خواجه سهل صعلوکی و ابوجعفر نحوی و ابومنصور هروی و ابوسلیمان خطایی و ابوفضل سرخسی و ابوعبید شیرازی و ابواسحق جمشید و دیگر علماء ائمه دین در خطه محروسه نیشابور جمع آمدند و سلطان فرمود تا ایشان را عطای وافر دادند و هر یک را وظیفه لایق تعیین نمودند و ایشان بجمع آن اسماء مشغول گشتند و مدت یکسال و کتب اسلامیه زادالله شرفا و تعظیما بر توافق الفاظ آن اسما را مرتب ساختند و بعرض سلطان رسانیدند سلطان از این جهة بسیار مبتهج و مسرور گشت پس این نسخ را به‌رسم تحفه نزد خلیفه عباسی فرستاد و این فقیر که خادم فقرا ام سید عبدالقادر جیلانی از جمع ایشان و از جمع‌های دیگر هزار و یکنام عظام که اعرف و اشهر بود انتخاب نمود». در شمار مؤلفات سید عبدالقادر جیلانی کتابی در اسماء خداوند به‌نام «اسماء عظیمه» (به عربی) یاد شده (بروکلمان ذیل یکم: ۷۰۶) و شاید کتاب حاضر ترجمه فارسی همان کتاب «الاسماء العظیمه» اوست.

آغاز: بسمله. الحمد الله الذی تخصص به الاسماء الحسنی و الصفات العلیا ... بدان وفقک الله تعالی که اسماء حسنی الهی ... .هزار و یکنام عظام است ... که روایت میکند شیخ حسن بصری و او از ابی دردا و او از پیغمبر (ص)

انجام: فریادرس آن که نیست فریادرسی او را، غلبه کننده نه غلبه کرده شده، غیاث المستغیثین فریادرس فریادکنندگان تمت بعون الله و توفیقه.

[دنا ۸۱۹/۱ (۱۲ نسخه)]

۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۳۲/۳**

آغاز: برابر؛ **انجام:** راضی ۱۰۱۱ خشنود کننده.

خط: نستعلیق، کا: نورالدین محمد گیلانی، تا: یک‌شنبه ۱ رمضان ۱۰۰۲ق، جا: کربلا؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج حنایی، ۲۲گ (۷۰پ-۹۱ر)، ۱۷ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۳ - ۳۲۰۶]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۵/۶**

آغاز: برابر

در فهرست مؤلف ناشناخته مانده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۸ ذیقعده ۱۰۵۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱گ (۱۸۱پ) [ف: ۳۶ - ۱۵۹]

۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۵۰/۱**

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه و احتمالی که فهرست‌نگار در پی نوشت فهرست آورده معین گردید؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵شوال ۱۰۶۸ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول؛ کاغذ: نباتی و نخودی، جلد: مقوا عطف و گوشه‌ها تیماج تریاکی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۴۳۶]

۴. **تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۹/۱۲**

آغاز: برابر؛ **انجام:** کاشفی عندبلیتی: بردارنده اندوه من نزد بلای من تم

مؤلف در فهرست شناسایی نشده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۹گ (۲۵۹ر-۲۶۷ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۱۶]

۵. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۵**

آغاز و انجام: برابر

مؤلف در فهرست ناشناخته مانده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ سپس «فایده» در بیان هزار و یک نام از علی جفری (۱ برگ)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روشن مجدول، ۳۷گ، ۱۳ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۹]

۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۱۲/۲**

آغاز: برابر **انجام:** ناصر، مقرب، من هو فی حکمه حکیم.

کا: سید محمد رضوی قمی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۱۰ص (۱۰-۱۹)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۴۶۳]

۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۴۲/۴**

آغاز: نقل است از امیرالمؤمنین و امام المتقین و یعسوب الدین؛

انجام: فیه حصول المراد و العزة و الدوله (گویا ناتمام باشد) در سه صفحه جداول اسماء نقل شده است
در فهرست از قطب الدین محمد عطارد دانسته شده؛ خط: نسخ زیبا، کا: احمد بن رجبعلی فریدنی، تا: ۱۲۰۸ق؛ مجدول به شنگرف و لاجورد و کمند شنگرف؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱گ (۱۱۱ر – ۱۳۱پ)، ۱۷ سطر (۹×۱۶) [ف: ۱۱ – ۴۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۵۵/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا غیاث المستغیثین تمت اسما الاعظم بعون الملک الکریم الاکرم و الله اعلم
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ یک مورد حاشیه نویسی دارد، تمام اسامی در جدول‌هایی با خطوط قرمز، مجدول دوخطی؛ کاغذ: فرنگی، ۳۷گ (۳۹پ–۷۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۵ – ۴۰۲]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۵۸/۵–۱۵/۱۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** جداول
در فهرست مؤلف به احتمال قطب الدین محمد عطارد معرفی شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی، ۲۴گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ – ۳۶۴]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۴۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** راحم الضعفاء ۱۲۳۲
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد اسمعیل، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی، ۸گ (۱۰پ–۱۷پ) [ف: ۱۰ – ۱۶۹۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۷/۲

آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۶۰گ (۷۰–۱۲۸)، ۲۲ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱ – ۲۴۲۱]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۵

آغاز و انجام: برابر
در فهرست مؤلف شناسایی نشده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین گردید؛ خط: نستعلیق، کا: لطف الله حسنی، تا: ربیع الاول؛ در حاشیه صفحه آخر فایده‌ای در خواص اسماء الهی به فارسی از سید علی جفری صوفی حکیم؛ جلد: تیماج دورو آبی، ۳۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۶ – ۸۶]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۲/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** انیس الضعفاء، ادام دهنده ناتوانان ۶، ۱۱۰ ظاهر، پیدا و هویدا ۱۱۶، ۸۲۶ تم.
مؤلف در فهرست شناسایی نشده است که به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۲۷ص (۵۸–۸۴) [ف: ۳۶ – ۱۶۹]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۷/۲–۱/۱۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحق هذه الاسماء الاعظم أن تقضی لنا حاجاتنا کلها بصفاته احفظنا من کل آفات الدنیا والإخرة برحمتک یا أرحم الراحمین
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۳۶۴]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۰۹

آغاز: بسمله الحمدلله رب الذی تحصص به الاسماء لحسنی و الصفات ... بدان وفقک الله تعالی که اسماء حسنی الهی غرشانه و تقدست اسماء هزار یک نامست باتفاق علماء؛ **انجام:** سرور العارفین، احسن الخالقین
در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای جداول و اشکال جفریه، نسخه بسیار مغشوش و در هم؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، ۶گ (۳۷–۴۲پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

● الاسماء الحسنی / اسماء الله / فارسی

al-asmā'-ol hosnā

رفیعا، محمد بن حیدر، ۹۹۷ – ۱۰۸۰ ؟ قمری

rafī'ā, mohammad ebn-e heydar (1589 - 1670)

در این رساله، نام‌های خدا یاد و تفسیر شده است.
آغاز: بسمله. بدانکه اسماء الله تعالی که در شرایع واقع شده بسیار است و از جمله اسماء وارده در شریعت مقدسه کامله که بطریق اسم مشهور الورود است نود و نه نام است
انجام: الصبور بمعنی تعجیل نکننده بعقاب است ... و در بعضی روایات بجای بعضی از این اسماء اسماء دیگر وارد شده
[دنا ۸۱۹/۱ (۲ نسخه)]

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۰/۱۱ – ج

آغاز و انجام: برابر (من تألیفات رفیعای نائینی سلمه الله تعالی)
بی‌کا، بی‌تا؛ در زمان حیات نائینی نوشته شده، پس از این مدت عمر پیامبران آمده است؛ ۵گ (۵۶ر–۶۰ر) [ف: ۱۳]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۱۸/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۱ص (۵۴–۶۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ – ۹۲۷]

● الاسماء الحسنی / اسماء الله / فارسی

al-asmā'-ol-hosnā

حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی، – ۱۱۵۰ ؟ قمری

hoseynī seyfī, mohammad ebn-e mohammad mahdī (- 1738)

رساله در استخراج اسماء حسنی است.
[دنا ۸۲۰/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰۱/۲

انجام: و به این دستور باید ضابطه را مضبوط به دستور مزبور قوام

الدین محمد ... بعد از آن ورد نمایند به عنایات الهی و السلام راقمه قوام الحسینی و السلام لکاتبه عماد الحسینی.
خط: نستعلیق، کا: عماد الدین حسینی زنجانی، تا: ۱۲۵۵ق؛ این رساله را از خط مؤلف رونویس کرده است؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره و اصفهانی ضخیم، جلد: مقوای سفید عطف و گوشه تیماج سیاه، ۷۴ص، قطع: رقعی [ف: ۱۹ - ۵۵۵]

● **الاسماء الحسنی** / اسماء الله / فارسی

al-asmā'-ol-hosnā

حسینی، جعفر، ق۱۳ قمری

hoseynī, ja'far (- 19c)

فایده کوتاهی است درباره اسماء الهی و کیفیت استخراج اسماء الهی از اصول ثلاثه که کنیه و لقب و اسم است. از میرزا محمد باقر ملقب به صفی الدین و مکنی به ابوالمکارم با عظمت یاد می‌کند و این رساله را برای او نوشته تا با مواظبت بر اسماء الهی به حوائج خود برسد.
آغاز: بسمله ای نام تو دیباچه نیکو نامی ×× حیوان و نبات از غم نامت نامی ... استفتاح مقدمات عوارف فیض مآثر اسماء الخفی که حضرت حی ... و بعد چون بر ضمائر عقلا روشن و بر خواطر از کیا مبرهن است.
انجام: اللهم استجب دعایی وحصل مرادی و اقض حوایجی العبد الضعیف الراجی الی الله ... محمد باقر بحق ابوالقاسم محمد رسول رب العالمین و آله الطاهرین المعصومین

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۱۳/۱-۳۸/۲۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۱]

● **الاسماء الحسنی = اسماء الله** / اسماء الله / فارسی

asmā'-ol hosnā = asmā'-ol-lāh

بغدادی، محمد مؤمن

baqdādī, mohammad mo'men

رساله‌ای است در شرح نام‌های خدا.
آغاز: الحمدلله الذی احاط بکل شییء علمه و نفذ فی کل شییء حکمه ... اما بعد، چون این حقیر ... محمد مؤمن بغدادی خادم فقراء ... سه رساله در جمع اسماء الله ... مسما به «کشف الحقایق» و «کنز المسلمین» و «اسرار المؤمنین» قلمی نموده بودم و جویا نداشت. لله الحمد درین وقت که اسلام قوی شده در دارالسلطنه اصفهان
[دنا۱/۸۲۰]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۶۲۴/۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ از این کتاب در این دفتر تنها برگ نخستین بجای مانده و باقی افتاده است؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۳ - ۱۳۴]

● **الاسماء الحسنی** / علوم غریبه، اسماء الله / عربی

al-asmā'-ul ḥusnā

غیر همانند:
۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۱۰/۷
آغاز: عدل ۱۰۴، جاعل ۱۰۴، مسبب ۱۰۴، عادل ۱۰۵، باطن ۶۲، دیان ۶۵، الله ۶۶، وکیل ۶۶، ناهی ۶۶؛ **انجام:** اللهم اسئلک بحق هذه الاسماء ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تقضی حوائجی یا ارحم الراحمین.
رساله‌ای کوتاه در اسماء الله تعالی و استخراج مطالب از آنها، در این رساله اسماء الله تعالی با معادل عددی هر یک آورده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی، مصحح، رکابه‌دار، مطالبی در اعداد و حروف در انجام آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۳۲-۳۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۲-۳۰۲]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۶۳/۱
آغاز: الفصل الحادی و الثلاثون، فیما روی فی ذکر الاسم الاعظم، اعلم ان الاقوال فی ذلک لاتکاد تنحصر فی کتاب مصنف؛ **انجام:** کتبه علی بن ابی طالب فی آخر نهار الخمیس (۱۱ ذیحجة ۲۵ ه) ... انا العبد ... حاجی البلکانی مولداً و الدکانی موطناً (۱۲۳۵)
از فصل ۳۱ «فیما روی فی ذکر الاسم الاعظم» و ۳۲ «فی الاسماء الحسنی و شروحها»، سپس باب الالف تا فی الیاء. سپس باب الهادی و الاربعون، سپس دعاها و زیارت نامه‌ها به نقل از «الجنة الواقیة»؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن مشکی لایی، ۶۷گ (۱پ-۶۷ر) [ف: ۶ - ۲۵۱]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۱۶/۱۱
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی ابدع المبتدعات لامن مثال قبلها ابتداعاً و اخترع المخترعات؛ **انجام:** و منتهی عمل و رضائی [رضای] لاخوف لی الا منک لان غیرک
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: پسته‌ای فرنگی، جلد: میشن قرمز، ۲گ (۱۲۳ر-۱۲۴پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۷سم [ف: ۶ - ۲۲۸]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۱۷۸
آغاز: بسمله و باسمه تبارک و تعالی. الاسماء الاعظم و الاوراد الاکرم که در یکهزار و سی و سه خانه تمام وصف و صفات حق است و حقاین است که احدی ... ابد (۷)، هو (۱۱)، احد (۱۳)، وهاب (۱۴)، اجود (۱۴)، جواد (۱۴)؛ **انجام:** منتهی رغبة الراغبین (۳۴۰۱)، غالب غیر مغلوب (۳۳۲۱)، غاذی الصغیر و الکبیر

(۳۳۱۱)، غیاث المستغیثین (۳۶۱۲).
روش ختم اسماء حسنی و خواص آنهاست. با مقدمه کوتاهی در آغاز که همه آن چنین است: «حق این است که احدی ندانسته و نتوانسته شرح و وصف آن کند. ما نتوانیم وصف ذاتش گفتن ×× با همه کروبیان عالم بالا. واضح است که ظابطش در هر قبیله محفوظ و واردیش در حفظ، هر که را مهمی پیش آید اسمی را به عدد اسم خود پیدا کند مثلاً علی نام (۱۱۰) لا الا اله هو (۱۱۰) موافق است به اسم او و ورد سازد و هر روز به همان عدد بخواند تا رفع مهمش شود و هر گاه اسمی به عدد اسم خود نیافت دو اسم که جمع عدد هر دو با عدد اسم او موافق شود به همان عدد هر دو اسم را همه روزه بخواند»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مقدمه شکسته نستعلیق؛ مجدول، کمنددار، اسامی الهی نوشته شده درون جدول‌های نقره‌ای، هر صفحه ۳۶ اسم دارد (درون خانه‌های ۸×۴) که زیر هر یک معادل ابجدی آنها با شنگرف نوشته شده، دارای دو کتیبه ساده نقره‌ای، جزوها ۶ برگی؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ خریداری از جعفر سلطان القرایی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره.، جلد: مخمل سرخ، درون کاغذ ابر و باد، ۱۸گ ۸ سطر (۶/۳×۱۲/۱)، اندازه: ۸/۸×۱۵/۴سم [ف: ۲۹/۲-۸۴۰]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۶۷/۳

آغاز: اسم الشییء ما یعرف به فاسماء الله تعالی هی الصور النوعیة؛ **انجام:** اینما تولوا فثم وجه الله. الذین احسنو الحسنی.
شرح و تفسیر نام‌های خدا است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و قرمز، جلد: ختایی تیماج مقوایی ضربی، ۴گ (۳۲پ-۳۵ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۳۵]

۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۴۶

آغاز: الفصل الحادی و العشرون فی الاسماء تعالی الحسنی
پاره‌ای از کتابی است؛ خط: نسخ، کا: مصطفی بن ملا زین العابدین منجم، تا: ۱۶ شعبان ۱۲۶۹ق، جا: تبریز [نشریه: ۲ - ۱۳۷]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۷۶/۴

آغاز: هو الله الذی لا اله الا هو الرحمان جل جلاله؛ **انجام:** لیس کمثله شیء و هو السمیع البصیر
دعاء مختصر جاء فیها أسماء الله بصورة التمجید و التعظیم لجلاله تعالی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ جلد: عادی، ۳گ (۱۰۷پ-۱۰۹ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [مؤید: ۱ - ۳۸۴]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۶۴/۳-۵۹/۸۴

آغاز: بسمله باب اسماء الله تعالی من الصحاح قال رسول الله صلی الله علیه و سلم ان لله تسعة و تسعین اسما
مؤلف در این رساله ۹۹ نام باری تعالی را که در احادیث نبوی وارد شده ذکر و در مورد هر کدام توضیحات کوتاهی داده است. از اول کتاب تا نام الصبور؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵گ (۳۹-۵۳)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۶۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۰/۱

آغاز: فنبدأ الآن بصاحب الحکم الاعظم و الامام الاشرف الاکرم و انعم به علیه و ما وضعه للاقربین الیه و ما اختصر له من الافعال الموصلة الی السعادة بالاقتداء؛ **انجام:** و کذلک الحرف الثانی الی آخر الکلمه لکل حرف اصبع و کذلک تعمل حمعسق و الله اعلم بالصواب.
توضیحاتی است درباره خواص اسماء الهی و استفاده‌های عرفانی آنها، در آن از کتاب «اعمال القلوب فی اسرار المحبوب» و «فتح الرجال» و از ابوالحسن عمر بن موسی مغربی نقل قول شده است. گویا این قسمت بخشی از «شمس المعارف» بونی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی دارای ترنج با سر، ۱۰گ (۱ر-۱۰پ) [ف: ۳۶ - ۱۴۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۳/۳-ط

آغاز: بسمله هو الله الذی لا اله الا هو (بالای کلمه الله نوشته): من قرا هذا الاسم کل یوم الف مره جعله الله تعالی من اهل الیقین) عالم الغیب و الشهاده هو الرحمان الرحیم (بالای نام الرحمان به چلیپا چنین آمده): من قرء هذا الاسم بعد کل صلوة مایة ازال الله عنه الغفله؛ **انجام:** الصبور الستار (در زیر نام الصبور آمده):من کان له مرض او وجع فی جسده یقرء هذا الاسم ثلاثه و ثلاثین مره فان الله تعالی یصبره و یعافیه و یشفیه.
یکصد و یک نام از اسماء الحسنی در متن نوشته است با خواص هر یک در بین سطور به چلیپا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوای مندرس شکری رنگ، ۳گ (۲۰-۲۲)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۲ - ۴۲]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹/۶-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 80 (بلوشه ۱۵۷)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۳۷]

۱۲. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۱/۶

عن بعض الائمة رضوان الله علیهم؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ:چهار بغل،۲ص(۴۰پ-۴۱)،اندازه:۱۳×۱۵سم[نشریه:۵- ۱۳۲]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۵۲ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۶۰/۴

فخرالدین، شرح چهل نام خداست منقول از «شهاب الدین سهروردی مقتول»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ سطر، قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۶۴]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۴۳

آغاز: یا طیب الاسماء یا من هو الله ×× و من لا یسمی ذلک الاسم الا هو؛ **انجام:** وجد بالحیا المحیی علی کل بقعة ×× و عم به اقصی البلاد و ادناه
منظوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۳گ (۵۷پ-۵۹ ر)، ۱۶، ۱۳، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۳۵]

● **الاسماء الحسنی** / اسماء الله / عربی و فارسی

al-asmā’-ul ḥusnā

غیرهمانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹/۱۸-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۷۹۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۵ق، ۴گ (۱۹۹-۲۰۲)، ۱۴ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۱۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۶۳/۱

آغاز: نیست حد نامه از نام اله ×× دم زدن باید زبان دارد نگاه؛ **انجام:** از دل او آنچه باید دور دار ×× چشم جانش با نشان نور دار

این رساله حاوی صد بیت است و در این ابیات نود و نه نام الهی آمده بدین شرح: هر بیت واجد یک نام می‌باشد باضافه یک بیت که آن کلمه «الله» را واجد است و اما نامها: الله، الرحمن، الرحیم، الملک، القدوس، السلام، المومن، المیهمن، العزیز، الجبار، المتکبر، الخالق، الباری، المصور، الغفار، القهار، الوهاب، الرزاق، الفتاح، العلیم، القابض، الباسط، الخافض، الرافع، المعز، المذل، السمیع، البصیر، الحکم، العدل، اللطیف، الخبیر، الحلیم، العظیم، الغفور، الشکور، العلی، الکبیر، الحفیظ، المقیت، الحسیب، الجلیل، الکریم، الرقیب، المجیب، الواسع، الحکیم، الودود، المجید، الباعث، الشهید، الحق، الوکیل، القوی، المتین، الولی، الحمید، المحصی، المبدی، المعید، المحی، الممیت، الحی، القیوم، الواجد، الماجد، الواحد، الاحد، الصمد، القادر، المقتدر، الموخر، الاول، الاخر، الباطن، الظاهر، الوالی، المتعالی، البر، التواب، المنتقم، العفو، الرؤوف، مالک الملک، ذوالجلال و الاکرام، المقسط، الجامع، الغنی، المغنی، الضار، النافع، النور، الهادی، الباقی، الوارث، الرشید، الصبور، المقدم، المانع، البدیع؛ خط: نستعلیق، کا: حیدر بن حسین، تا: ۹۶۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی دولا، ۳ص (۱-۳)، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۶۲۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۶/۶

خط: نسخ و نستعلیق، کا: شریف محمد بن احمد مهدی حسینی، تا: گویا قرن ۱۰ و ۱۱؛ ۱۳ص (۲۱۸ — ۲۳۰) [ف: ۶ - ۴۳۸]

۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۷/۱۱

اسماء حسنی است با ذکر اعداد جفری و ترجمه فارسی. صفحه نخست اسامی بسیطه است که دنبال آن از دفتر افتاده است و پس از آن اسامی مرکب است در دو صفحه آخر ترجمه فارسی و اعداد جفری نوشته نشده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای کرم رنگ، ۷گ (۴۸-۵۴ر)، قطع: جیبی، اندازه: ۹×۱۹/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۲۴۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۷۸/۱

آغاز: بآخر باز گردد، آن تکسیر را جمله موخر خوانند؛ **انجام:** من اتبع الهدی ... بید عبدالضعیف میر برخورد از رضوی، باجازت حاجی الحرمین ... حاجی عبدالرحمان در شاهجهان آباد

با عنوان‌های فصل: فصل بدان که از این کتاب نامهای خدای تعالی بیرون می‌آید، فصل: در شرح عمل، فصل: بدان که شبانه روز ۲۴ ساعت است، فصل: اکنون شرحی دیگر در موامره، فصل: اکنون معرفت بابهای کلام بکلام غافیطوس گفته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه هندی، جلد: میشن سرخ تازه، ۱۶گ (۱ر-۱۶پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۹ - ۳۶۳]

۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۴۷/۲۵

آغاز: بدان ایدک الله که چون مخازن اسرار الهی و فیوضات نامتناهی اسماء الله است تعالی نشانه و عز سلطانه؛ **انجام:** و توجه تام باید نمود تا مقصودهای حسب المرام میسر گردد. انشاءالله تعالی

رساله کوتاهی است در اسماء الهی و اینکه هر فرد که اسمش مطابق عدد کبیر یا وسیط یا صغیر از اسم الهی باشد آن اسم مربی وی است؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۳۴ر - ۱۳۵پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۱۰۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۷/۱۷

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱گ (۱۰۶ پ) [ف: ۷ - ۲۱۳]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۰/۲

آغاز: ابد (باقی و همیشه) هو (یعنی او) احد (یکی) وهاب (بسیار بخش) واهب (بخشنده) واجد (توانگر و توانکر کننده)؛ **انجام:** رب الاخیار و الاشرار (پروردگار نیکان و بدان) من عنده مفاتیح الغیب (انکه نزد اوست کلیدهای غیب) ذو العزة و الانتقام (خداوند قهر و غلبه)

رساله ترتیب اسماء الله الحسنی و غیر آن است به روش رتبه عددی آنان از کلمه مبارک احد که ۷ باشد تا «دو العزة و الانتقام» که ۱۸۲۳ است و در بعضی از اسامی تکرار مرتبت هست که مجموعاً بیش از ۱۰۰۰ اسم است؛ خط: نسخ و ترجمه نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ هر صفحه دارای ۲۷ خانه هر خانه دارای سه بخش، بخش نخست ذکر اسم، بخش دوم ترجمه، بخش سوم مرتبت عددی است؛ کاغذ: فرنگی، آهار مهره، ۲۰گ (۵۷ — ۷۶)، ۲۷ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۸ - ۵۸۸]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۵۰-عکسی

آغاز: بسمله. ما فی الاحاد. ابد (۷۰) باقی و همیشه. ما فی العشرات هو ۲۰، ۱۱، ۲، یعنی به یگانگی رسیدن

نامهای پروردگار است و شماره‌هایی در جدول ها، نامها و ترجمه آنها و خاصیت آنها است در بر آوردن نیازها؛ خط: ثلث خوش و شکسته و نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ وقف‌نامه بر گروه شیخیان کرمان با امضای محمد بن کریم؛ ۱۲۷ص، ۱۶ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۵]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۵۸

آغاز: در ذکر اسماء الله تعالی و بعضی از اسرار ازلی، فصل در

بیان اسماء اعظم؛ **انجام:** استغفر الله و لا حول و لا قوة الا بالله
این کتاب در اسماء الهی است و سپس در فصل دیگر این اسماء ترجمه می‌شود به‌آخر کتاب نیز خواص سور قرآن و این که این سور در صورت رعایت قواعد آنها واجد چه منافع و در رفع الام بشر چه نقشی دارند بحث مشبعی دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قرمز، مقوایی، ۲۹گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵ سم [ف: ۵ - ۲۱۷]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۳۳/۴-۹/۱۸۳

آغاز: بسمله فصل دوم در اختیارات شهور اثنی عشری ذکر وی الله اکبر و اسم وی یا خیر المنزلین و عمل وی شجاعت و ثبات عزم و تقویت قلب و ظفر جستن بر خصم؛ **انجام:** و شیخ شرف الدین ابوعباس یونی رحمة الله فرموده که این معانی بر تکرار این اسماء بسیار مشاهده افتاد. والله اعلم
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوا عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۶۲]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۹۴/۴-۱۵/۳۴

آغاز: بسمله باب باید معلوم کرد که اسم ذات کدام است و دعوت آن چون است نابرده رنج گنج میسر نمی شود مزد ... شیخ حسن یونی اختیار کرده است و شرح این بسیار است قسم اول اسم ذات است؛ **انجام:** الصبور ۳۳ هزار بار به جهت تسکین قلب در مشاق و مصایب و آلام بخواند باطن او رمیده گردد والله اعلم.
دراین رساله کوتاه ابتدا بحثی درباره اسم ذات و صفت و فعل از شیخ حسن بونی نقل شده و سپس اسماء متعلق به هر قسم ذکر و خواصی برای آنها درج شده پس از آن خواص نود و نه نام الهی ذکر گردیده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور نارنجی، ۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱ - ۳۶۳]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۷۵/۲

آغاز: قاعده. بدان ایدک الله که طریقه دعوت اسماء الحسنی آنست که چون خواهی که بتحصیل مهمی از مهمات قیام نمایی
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: رنگارنگ سپاهانی، جلد: میشن لایی قهوه‌ای مغزیدار، ۲گ (۳ر-۴پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۲/۶سم [ف: ۹ - ۱۳۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۳/۴-ط

آغاز: هو الله الذی لا اله الا هو (بالای نام الله آمده). هر کس همه روزه هزار بار این اسم را بخواند خدای تعالی او را از اهل یقین و پارسایان می‌گرداند؛ **انجام:** الصبور الستار (در ذیل نام صبور ترجمه همان مطلب آمده که در نسخه پیش به عربی نوشته بود)
همان ۱۰۱ نام الهی نسخه ۱۹۳/۳ مجلس است با ذکر همان خواص و عدد با همان خط در بین سطور و به چلیپا اما به فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوای شکری، ۴گ (۲۴-۲۷)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۲ - ۴۲]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۶۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۷۴/۱۶

آغاز: و هو دعاء ادریس علیه السلام و بهار رفعه الله مکانا علیا ... الاسم الاول سبحانک لا اله الا انت؛ **انجام:** نسخه: الاربعون یا عجیب فلا تنطق الالسن بکل الائه و ثنائه.
رساله کوتاهی است در بیان چهل اسم از اسماء الهی و ذکر خواص هر یک؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، قهوه‌ای، عطف تیماج، ۳گ (۷۴پ-۷۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۸ - ۵۰۵]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۶۶/۱۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۲۴گ (۲۲۶-۲۴۹)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۶۳۱]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۱۸

آغاز: بسمله اما بعد چنین گوید سید حسین جعفری رومی که در خدمت اولیا و اتقیا بوده؛ **انجام:** و آثار حروف نامعلوم باشد از علم و فواید اسماء و علم آدم الاسماء الحسنی
رساله‌ای است در اسماء الهی و علائمی که بالای اسماء نوشته می‌شود و معاتی که از آنها استیفاد می‌گردد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای جداول و اشکال نجومی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا قهوه‌ای روشن، ۲گ (۷۱پ-۷۲ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [رایانه]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۳۰/۱

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل کل معین للدین فی المعارک منصورا ... بر رای غرای و اطنان مواطن حقایق ... واضح باشد از افعال الهی اگر چه معطل با غراض و عمل نیست؛ **انجام:** این آیه را همراه اسم بخواند. فاخذناهم اخذ عزیز مقتدر.
یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه»: ۱. ذکر اسماء حسنی، ۲. عقد السنه و اعین، ۳. قمع و قلع اعادی، خاتمه در اسم شریف؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۸گ (۱پ-۴۸پ) [ف: ۹ - ۱۸۶]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۳۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵گ (۴۹ر-۷۳پ) [ف: ۹ - ۱۸۷]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۲۰/۴

آغاز: بسمله الغفور هر که ذکر این اسم بسیار کند وسواس اگر داشته باشد تمام شود؛ **انجام:** الخالق، هر که این اسم را بسیار بگوید خدای عزوجل دل او را منور سازد، الباری، هر که این اسم را بسیار
بخشی از رساله‌ای است در بیان خواص بعضی از اسماء باری تعالی؛ خط: نستعلیق خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲گ (۳۷ر-۳۸پ) [ف: ۳۶ - ۱۷۹]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۳۰/۸

آغاز: بسمله حمدله در حدیث مرویست از حضرت امیرالمؤمنین که آن حضرت فرمودند که شنیدم از حضرت خاتم النبیین؛ **انجام:** و در حدیث دیگر وارد شده که ایشان اند مؤمنان حقیقی.

آغاز کتابی است که در آن نام‌های خدا از تازی به فارسی ترجمه شده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید و آبی و زرد، جلد: تیماج مشکی، ۲۴ص (۲۱۴–۲۳۷)، ۱۹، ۱۶، ۱۵، ۱۴ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ – ۳۳۹]

● **اسماء خلفاء عباسی** / تاریخ / عربی
asmā’-e xolafā’-e ‘abbāsī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۷۴
خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹؛ ۱ص (۳۰۹) [ف: ۵ – ۱۱۰]

● **اسماء الخمر** / ادبیات / عربی
asmā’-ul-xamr

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶/۱۵–ف
نسخه اصل: راغب پاشا ش۱۴۶۴. بندی است به نثر عربی با چند بیت عربی با عنوان «قال ابن جمهور»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۹۰)، ۲۵ سطر [فیلم‌ها–ف: ۱ – ۴۱۹]

● **اسماء الخیل و فوارسها من العرب** / متفرقه / عربی
asmā’-u xayl wa fawāris-i-hā min-al ‘arab
ابن اعرابی، محمد بن زیاد، ۱۵۰ – ۲۳۱ ؟ قمری
ebn-e a‘rābī, mohammad ebn-e zīyād (768 - 846)
رساله مختصری است درباره اسامی اسب‌های ارزنده با ذکر نام صاحبان آنها. نسخه دیگری هم در قاهره هست.
آغاز: قال محمد بن زیاد الشهیر بالاعرابی: هذا کتاب اسماء الخیل و فوارسها من العرب
چاپ: لیدن، مکتبة بریل، ۱۹۲۸م؛ عراق، محقق: نوری حمودی القیسی وحاتم صالح الضامن، مجلة المجمع العلمی العراقی، مجلد۳۵، جزء، ۱۹۸۴م.
[روضات الجنات ۲۷۱/۷؛ ایضاح المکنون ۲۹۳/۲؛ بروکلمان ذیل ۱۷۹/۱؛ دنا۸۲۲/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷/۱عکسی
آغاز: بسمله. قال أبو البختری یرفعه قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم ارتبطوا هذه الخیل فإنها دعوة أبیکم اسماعیل؛
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۷۰۵؛ خط: نسخ معرب، کا: موهوب بن احمد بن محمد بن خضر جوالیقی، تا: جمادی الاول ۴۹۹ق؛ دارای سماع و بلاغ‌های متعدد؛ ۱۰ص (۱–۱۰)، ۲۰ سطر [عکسی ف: ۴ – ۴۴۲]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱/۳عکسی
آغاز: قال محمد بن زیاد الشهیر بالاعرابی: هذا کتاب اسماء الخیل و فوارسها من العرب؛ **انجام:** خیل همدان الاجدع بن مالک، اسم فرسه سکاب، قال فیه: تونبنی فیما رات من صیانتی – سکاب و من خیر الجیاد مصونها
نسخه اصل: از شیخ محمد سماوی، نجف؛ خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد سماوی، تا: ۲۲ ربیع الاول۱۳۳۴ق، ۷گ (۲۶–۴۲) [عکسی ف: ۱ – ۸۴]

● **اسماء الرجال = طبقات الشافعیة** / رجال / عربی
asmā’-ur rijāl = ṭabaqāt-uš šāfi‘īya
مصنف، ابوبکر بن هدایت الله، – ۱۰۱۴ قمری
mosannef, abū-bakr ebn-e hedāyat-ol-lāh (- 1606)
در این رساله شرح احوال یک‌صد و ده تن از راویان شافعی محمد بن ادریس را آورده و برای هر یک کمتر از ده سطر گفتگو دارد و اهم مؤلفات آنها را آورده و این کتاب را در چند «باب» مرتب ساخته است. زرکلی در اعلام (۲: ۴۶) کتاب او را «طبقات الشافعیه» نامیده است.
آغاز: الحمدلله الذی افاض علینا من احسانه ما لیس له منتهی و علم آدم الاسماء ... اما بعد یقول ... الملک الغنی ابوبکر بن هدایه الحسینی ... باب فی ذکر الشافعی ... هو محمد بن ادریس
چاپ: محقق: عادل نویهض، بیروت، دارالآفاق الجدیدة، چاپ جدید، ۲۸۶ص، ۱۳۹۰ق.
[دنا ۸۲۲/۱؛ التاریخ و التراجم ص ۲۶۷؛ ملی ۳۲۶/۱۷؛ الاوقاف العامة الموصلی ۱۸۴/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۳۱/۴
آغاز: الحمدلله الذی (سیاه شده) اما بعد یقول ... الملک الغنی ابوبکر بن هدایه الحسینی ... باب فی ذکر الشافعی ... هو محمد بن ادریس؛ **انجام:** اسنی المطالب کتبه محمد لاجل استادی امر ملا ابوبکر اللهم اغفرلی بحرمه محمد صلی الله علیه و سلم
خط: نسخ، کا: خلیل سندسی، تا: ۱۲۷۴ق؛ نام‌های راویان از شافعی که در متن ترجمه شده‌اند در حاشیه با شنگرف نوشته شده؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوا بی رویه، ته چرم قرمز، ۲۸گ (۸۲پ–۱۰۹ر)، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۲۶]

● **اسماء رجال الصحیحین** / رجال / عربی
asmā’-ur rijāl-iṣ ṣaḥīḥayn
ابن قیسرانی، محمد بن طاهر، ۴۴۸ – ۵۰۷ قمری
ebn-e qaysarānī, mohammad ebn-e tāher (1057 - 1114)
ابونصر احمد بن محمد کلاباذی بخاری حنفی (متوفی ۳۹۸ یا ۳۷۸ق) کتاب «الهدایة والارشاد فی معرفة اهل الثقة والسداد الذین اخرج لهم البخاری فی جامعه» معروف به «اسماء رجال صحیح البخاری» را نوشته است و ابوبکر احمد بن علی بن محمد

بن ابراهیم معروف به ابن‌منجویه اصفهانی (-۴۲۸ق) کتاب «اسماء رجال صحیح مسلم» را تألیف نموده است. مؤلف این دو کتاب را در موضوع خود نیکو یافته و هر دو را در یکجا جمع کرده و آنچه آن دو از ذکر آن غافل شده‌اند استدراک نموده و آنچه موجب تطویل بوده حذف کرده و فوائدی بر آن افزوده و آن را «شرح رجال الصحیحین» نامیده است.

آغاز: الحمد لله علی کل حال ... و صلواته علی خیرته من خلقه محمد و اله

انجام: معرفة المکاتبات ... اخر کتاب شرح الصحیحین، تألیف الحافظ محمد بن طاهر المقدسی

چاپ: حیدرآباد، با نام کتاب الجمع بین رجال الصحیحین، ۶۳۸ص، ۱۳۲۳ق

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۲عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: فیض الله افندی، استانبول ش ۴۹۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح، محشی؛ تملک: فیض الله افندی مفتی عثمانی، تملکی به‌تاریخ رجب ۸۹۶؛ ۲۲۴گ، ۲۱ سطر [عکسی ف:۱-۳۵۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۳عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۱ - ۳۵۴]

● اسماء رجال المشکاة = اسماء الرجال فی مشکاة المصابیح / رجال / عربی

asmā’-u rijāl-il miškāt = asmā’-ur-rijāl fī miškāt-il-maṣābīḥ

خطیب عمری، محمد بن عبدالله، - ۷۴۹ ؟ قمری

xatīb ‘omarī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1349)

وابسته به: مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (- ۷۴۹)

مولف کتابی در تکمیل «مصابیح السنة» بغوی به نام «مشکاة المصابیح» تألیف نموده است و در رساله حاضر به بیان اسماء رجال کتاب خود پرداخته و آن را در دو «باب» به ترتیب حروف تهجی تنظیم نموده است: ۱. ذکر الصحابة ذکرهم و اناثهم و التابعین من بعدهم و غیرهم من له ذکر او روایة فی کتاب المشکوة؛ ۲. ذکر من لهم الاصول من المذکورین فی اول الکتاب. به عنوان نمونه در باب اول این‌گونه است: حاوی چهار «فصل» در باب صحابه، تابعین، صحابیات و تابعیات: حرف الهمزة و فیه فصول: فصل: فی الصحابة (کذا) انس بن مالک بن النضر کنیته ابوحمزه الخزرجی خادم النبی (ص)، و له من العمر مائة و ثلاث سنین و قیل تسع و تسعون سنة ... فصل: فی التابعین: اویس القرنی هو اویس بن عامر کنیته ابوعمر القرنی ... فصل: فی الصحابیات: اسماء بنت ابی بکر الصدیق، اسماء بنت عمیس. در باب دوم از ابوزکریا یحیی بن شرف نووی (- ۶۷۶) و ابن اثیر جزری (- ۶۰۶) یاد کرده است. در «کشف الظنون» در باب الف، کتاب «اسماء رجال المشکواة» را یاد می‌کند و می‌گوید تألیف صاحب مشکواة است و سپس به حرف میم احالت کرده است و در حرف «م» از این کتاب یاد نکرده است.

در انجام کتاب چنین آمده «ثم انی ما اعتمدت فی نقل ما اوردته الا علی کتب الائمة الثقات ... مثل الاستیعاب لابن عبدالبر و حلیة الاولیاء لابی نعیم الاصفهانی و جامع الاصول و مناقب الاخبار لابی السعادات الجزری و الکاشف لابی عبدالله الذهبی الدمشقی قال المصنف الدمشقی، قال المصنف شکر الله سعیه؛ و فرغت یوم الجمعه من عشرین رجب سنة اربعین و سبعمائة من جمعه و تهذیبه و تشذیبه و انا اضعف العباد الراجی ... محمد بن عبدالله الخطیب بمهاویه و معاضدة شیخی و مولایی سلطان المفسرین ... الحسین بن عبدالله بن محمد الطیبی متعهم الله بطول بقائه ثم عرضت المشکوة کما استحسنها و استجادها ...». در برخی از فهارس همچون فهرست مجلس (۱۴: ۶۹) و فهرست آستان قدس (۲۷: ۵۴) بدون توجه به این که صاحب مشکاة کیست و افرادی که در کتاب نام برده می‌شود در چه زمانی هستند، این کتاب به غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵ق) نسبت داده شده که بدون تردید خطای فاحش است.

آغاز: بسمله، اللهم بک نستعین و علیک نتوکل سبحانک اللهم نحمدک علی نعمک بجمیع محامدک ... و بعد فهذا فی اسماء الرجال مشتمل علی بابین الباب الاول فی ذکر الصحابة ذکرهم و اناثهم و من بعدهم من التابعین من له ذکر او روایة فی کتاب المشکوة مرتب علی حروف التهجی و اذکر بالکنیة من اشهر بها فی حرف الکنیه دون اسمه فی حرف الاسم.

انجام: ثم عرضته علیه کما عرفت المشکاة فاستحسنه کما استحسنها و استجاده کما استجادها و الحمدلله رب العالمین.

چاپ: به همراه مشکاة المصابیح، مکتبه رشیدیه دهلی، ۱۹۵۵م

[دنا ۸۲۲/۱ (با نسبت به غزالی و خطیب عمری)؛ کشف الظنون ۹۴/۱ و ۱۶۹۹/۲؛ هدیه العارفین ۱۵۶/۲؛ فهرست مخطوطات العربیة المصورة (احمد سعید خازندار): ۱۱۱/۱؛ فهرست مخطوطات دارالکتب الظاهریة (المنتخب من مخطوطات الحدیث): ۴۶۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در آغاز نسخه دست‌خطی در مورد کتاب و مؤلف از ولی الله اشراقی تبریزی به سال ۱۳۹۰ق دیده می‌شود؛ کاغذ: شرقی؛ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج، ۱۷۷گ، ۱۳ سطر (۷×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۵ - ۶۴۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۰

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۹۲/۱

آغاز: فی ذکر من لهم الاصول من المذکورین فی اول المشکوة و غیر هم و ان لم یذکر هم فی اولها رضوان الله علیهم اجمعین ابتعین؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، برخی اوراق بازنویسی شده، محشی با عنوان «عبدالعظیم بخاری»؛ جلد: تیماج زرد ضربی، ۱۰۰گ (۱پ-۱۰۰ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۷۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۲۴

آغاز: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز ضربی، ۱۸ص (۱۸۶-۲۰۳)، ۲۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹ - ۳۴۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۱۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۴۰۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان کثیرا السهر مکبا علی القلم و العمل عاش خمساً و اربعین سنة.

در فهرست به غزالی نسبت داده شده که خطاست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه سلخ ربیع الاول ۱۰۷۹ق؛ واقف: میرزا رضاخان نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ کاغذ: حنایی آهار مهره بیاضی، جلد: میشن عنابی سجاف‌دار با آستر میشن ماشی، ۵گ، ۵۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۶سم [ف: ۲۷ - ۵۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۴۴۸۴

با احتمال از غزالی دانسته شده؛خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۵۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الی ان سافر القدس ثم عاد الیها فمرض عند ابویه و توفی لیلة الاربعاء رابع عشر شهر رجب ۶۷۶و دفن ببلده، کذا وجدت فی حاشیة الکتاب

در فهرست ظاهراً به استناد آنچه در ابتدای نسخه آمده از غزالی دانسته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مغزی‌دار، ۱۰گ (۹۵ر-۱۰۴ر)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۶۹]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۲۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● اسماء الرسل / دعا / عربی

asmā’-ur-rusul

بلخی، محمد بن احمد

balxī, mohammad ebn-e ahmad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۴۰۸

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** فی کل وقت و حین
خط: نسخ، کا: عبدالغفور هروی، تا: ۱۲۳۵ق [الفبائی: ۵۰]

● اسماء الرسوم المرسومة علی الالة المسماة بالاسطرلاب / اسطرلاب / عربی

asmā’-ur-rusūm al-marsūma ‘al-al-ālat-il-musammā bi-l-usṭurlāb

اسماء الرسوم المرسومة علی الالة المسماة بالاسطرلاب الشمالی ذات صفائح و بعض اعمالها، در یک «مقدمه» و پانزده «باب».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۷۷/۵

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن ابی الخیر، تا: ۸ ربیع الثانی ۱۱۷۸ق؛ کاغذ: پسته ای، جلد: میشن سیاه لایی، ۱۹ سطر [ف: ۵ - ۲۹۸]

● اسماء السبعة الأقطاب / تراجم / عربی

asmā’-us-sab‘at-il-’aqṭāb

اسامی هفت تن از عرفاء که عبارتند از: ۱. عبدالقادر جیلانی، ۲. احمد رفاعی، ۳. ابراهیم دسوقی، ۴. احمد بدوی، ۵. محیی الدین ابن عربی، ۶. حسن شاذلی، ۷. عمر ابن فارض؛ همراه با تاریخ ولادت و وفات آنها. با چند فایده پراکنده دیگر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۴/۲

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۴۲۴۵؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۹؛ ۱گ (۳۸ر) [عکسی ف: ۳ - ۶۱]

● اسماء سورة الفاتحة / علوم قرآن / عربی

asmā’-u sūrat-il fātiḥa

درباره اسماء سوره فاتحه و فضیلت آن است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۲۱/۳

خط: نسخ، کا: قوام الدین بن حبیب الله، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۰۷۰ق؛ محشی از محمد تقی شریف و محمد تقی تبریزی ممقانی؛ کاغذ: نخودی رنگ، جلد: تیماج عنابی ضربی دار، عطف میشن مشکی، ۱۰ سطر (۹×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲ - ۵۹۰]

● الاسماء الشمخوثية / علوم غریبه / عربی

al-asmā’-uš-šamxūṯīyya

فصل و سی و ششم از کتابی است گویا در دعا و طلسم و علوم غریبه، و این فصل در نام‌های الهی است به سریانی و جز آن و فائده هر نام از آنها. در پایان قاعده‌ای است به‌فارسی در اختیارات انتخاب شده از مفتاح المغالق.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۷۵

آغاز: الفصل السادس و الثلاثون ... یا شمخیثا و تمشیثا و شخیثا ... تفسیرها بالعربیة أنا الحی الباقی؛ **انجام:** و تحصیل مطلب حمد و معاون باشد بأمرالله تعالی و قدرته و توفیقه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز بدون مقوا، ۸گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۱۸۵]

● **اسماء شهور رومیه موافق فصول** / متفرقه / فارسی

asmā'-e šohūr rūmīye movāfeq-e fosūl

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۴/۷۵

به نظم و نثر؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: علی بن ابراهیم مازندرانی، تا: با تاریخ ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: نخودی نازک آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱ص (۵۵پ)، اندازه: ۱۴/۹×۲۸/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۵]

● **اسماء الشیاطین فی سورة الفاتحة** / قرائت / عربی

asmā'-uš-šayāṭīn fī sūrat-il-fātiḥa

جمال القرشی، محمد بن عمر، ق۷ قمری

jamāl al-qorašī, mohammad ebn-e 'omar (- 13c)

مؤلف گوید بعضی اعتقاد دارند که در سوره فاتحه نه نام از شیطان آمده است که عبارت است از «تلک، دلل، هرب، مما کیو؛ کنع، مصر، تعلی، بعلی» و هر کس بدین الفاظ در نماز تلفظ کند نماز وی باطل است، پس باید در هر کلمه یا جمله وقف نمود تا به این نام‌ها تلفظ نشود. مؤلف در پاسخ این سخن انواع وقف را بیان می‌کند و نتیجه می‌گیرد که این سخن اساس صحیح ندارد.

آغاز: أحمد لله من فاتحة الأمر إلی خاتمة العمر و صلی الله علی نبیه المبعوث إلی السود و الحمر

چاپ: کلکتا، مطبعة مولای شیخ علار و مولوی مبروک، ۱۳۷۱ص، ۱۸۱۲م.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۷/۱

خط: نسخ نازیبا، کا: حسام الدین بن احمد، بی‌تا، جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲ - ۳۹۴]

● **اسماء الضعفاء و الواضعین** / رجال / عربی

asmā'-uz-zu'afā' wa-l-wāḍi'īn

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ - ۵۹۷ قمری

ebn-e jawzī, 'abd-or-rahmān ebn-e 'alī (1115 - 1201)

مؤلف، بعد از تألیف «کتاب الموضوعات من الأحادیث» این کتاب را در بیان اسماء ضعفاء و آنها که حدیث جعل می‌کرده‌اند نوشته و آن را به‌ترتیب حروف معجم مرتب نموده است. کشف الظنون، از آن، تحت عنوان «الضعفاء و المتروکین» نام برده است. بروکلمان، کتاب را با عنوان «الجرح و التعدیل» ذکر نموده و آن را با «الضعفاء و المتروکین» یکی دانسته است (ذیل ۹۱۷/۱)؛ زرکلی، آن را با عنوان «أسماء الضعفاء و الواضعین» ثبت کرده است.

آغاز: الحمدلله الذی ... و هذا کتاب اسماء الضعفاء الواضعین.

انجام: ذکر من لا یعرف اسمه و لا کنیة ... الحدیث، آخر الکتاب.

[کشف الظنون ۱۰۸۷/۲؛ اربری، فهرست خطی عربی ۲/۸۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۸عکسی

آغاز: الحمدلله الذی ... و هذا کتاب اسماء الضعفاء الواضعین؛ **انجام:** ذکر من لا یعرف اسمه و لا کنیة ... الحدیث، آخر الکتاب. نسخه اصل: چستربیتی - دبلین، ش ۳۴۵۴؛ خط: نسخ، کا: عبدالقادر بن محمد بن محمد بن نصر الله حنفی قادری، تا: قرن ۷، در روز شنبه ۷ صفر ۷۱۷ق نسخه را تکمیل نموده؛ محشی؛ ۱۳۷گ [عکسی ف: ۲ - ۹]

● **اسماء عالم** / فلسفه / فارسی

asmā'-e 'ālam

رمال شیرازی، ناصر بن حیدر، ق۷ قمری

rammāl-e šīrāzī, nāser ebn-e heydar (- 13c)

تاریخ تألیف: ۶۸۰ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۳۲/۱۱

آغاز: رساله در اسماء عالم مقصود آن است که ذکر اجسام کلی و بسیط کند. بسمله، بدان که عالم زمین است با حیوان و معادن و نبات و آتش و باد و آب و افلاک و کواکب و جسم مطلق و نفسهایی که این جمله قایم می‌دارند؛ **انجام:** از حیوانات و نبات بحیوة حیوانی و نباتی اند

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۶۸۰ق؛ کاغذ: حنایی آب دیده، جلد: چرمی عنابی ضربی، ۴ص (۱۴۳-۱۴۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۸سم [ف: ۸ - ۴۴۱]

● **اسماء غیر معرف بالف و لام** / صرف / فارسی

asmā'-e qeyr-e mo'arraf be-alef va lām

تاریخ تألیف: شاید ۱۲۸۹ق

در این رساله اسمائی از زبان عربی آمده که حرف تعریف یعنی الف و لام بر سر آنها درنمی‌آید این کلمات بر حسب ترتیب حرف اول آن از الف تا یاء مرتب شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۱۹/۶

آغاز: بسمله، در بیان آنکه اسمائیکه بآنها الف تعریف داخل نمی شود؛ **انجام:** یعقوب علی نبینا علیه السلام. تمام شد فی یوم چهارشنبه ۱۲۸۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی، یک‌لا، داخل تیماج قرمز، ۵ص (۱۷۰-۱۷۴)، ۱۱ سطر

(۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۶ - ۴۵۲]

↩ اسماء الفلاسفه ⟵ سمر الفلاسفة

● **اسماء القراء** / قرائت / عربی
asmā'-ul qurrā'

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۴/۱
جداول اسماء قراء؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۸ [مختصر - ف: ۲۲۴]

● **اسماء القراء العشرة (جدول)** / قرائت / عربی
asmā'-ul qurrā'-il 'ašara (jadwal)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۹/۱۰
اسماء القراء العشرة بطريق الطيبة و النشر للجزری؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛کاغذ:سفید،جلد: تیماج آلبالویی ضربی مقوایی با ترنج، ۳ص (۲۲۶-۲۲۷)،ابعاد متن: ۸×۱۳،اندازه:۱۵×۲۳سم[سنا - ف: ۱ - ۳۲۸]

● **اسماء الکتب الموجودة فی الازهر**/ فهرست / عربی
asmā'-ul kutub-il mawjūda fī al-azhar

فهرست مختصر و موضوعی چند کتابخانه در الازهر مصر است: «فهذا مجموع يشتمل على اسماء الكتب الكائنة (كذا) فی الازهر و غيره من المدارس البرائية (كذا) كمدرسة محمد بيك ابی الذهب و مدرسة شيخون و خلافها من تفسير و تجويد و قراءات و ما يتعلف (كذا: يتعلق) بالقرآن و يشتمل على اسماء كتب الحديث و شروح الحديث و اصطلاح الحديث و سائر ما يتعلف (كذا: يتعلق) بالاحاديث النبوية و يشتمل ايضاً على ما يتعلق بالاصول و ما يشتمل عليها على الفقه و متون الفقه و شراح الفقه على المذاهب و يشتمل على علم التصوف و المواعظ و التواريخ وعلم الطب و علم النحو و شراح الجميع و على رسايل فارسية و رسايل فی المعانی و البيان و كامل ما يتعلف (كذا) بالعلوم من كل فن من فنونه».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۲۱۸۳۱
آغاز: الحمدلله رب العالمين و العاقبة للمتقين و لا عدوان الا على الظالمين و الصلوة و السلام على ... و بعد فهذا مجموع؛ **انجام:** ۱۰۹۸. حاشية الامير على شذور الذهب. ۱۰۹۹. سيبويه المشهور صاحب الكتاب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ برگ‌های ۱۳۸ر-۱۴۱ر تکرار چند صفحه ابتدایی کتاب است؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: فرنگی حنایی، جلد: مقوا، رویه مشمع مشکی، ۴۶گ (۸۷ر-۱۳۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۸- ۵۰۸]

● **اسماء کلمه توحید** / اسماء الله / فارسی
asmā'-e kalame-ye towhīd

احمد بن حسین
ahmad ebn-e hoseyn

در این رساله اسماء کلمه توحید و خواص و آثار هر کدام را بیان نموده است. او این کتاب را در پاسخ آصفی از کلمة التقوی نگاشته و در آن از «اسرار التنزیل» فخر رازی نقل نموده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۷۴/۸
آغاز: لا هم نصير باسمك المرغوب ×× فی الدين مظفر بن المطلوب / بلغ من عبدك السلم الاوفى ×× احمد يا رب الى رسولك المحبوب. و بعد يقول محدث الاخبار احمد ... جواب سؤالی که حضرت آصفی از کلمة التقوی؛ **انجام:** موجب سعادت دارین است بعد از ایقان نظر معلوم شود. مرد باید که بر تواند برد ×× ورنه عالم پر از نسیم صباست
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی قهوه‌ای عطف تیماج، ۲۲گ (۳۴پ-۵۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۸ - ۵۰۳]

● **اسماء اللغة در شرح غزوات حضرت امیر** / تاریخ معصومین / فارسی
asmā'-ol-loqat dar s.-e qazavāt-e hazrat-e amīr

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۸۹
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

● **الأسماء المبهمة فی الأنباء المحكمة** / رجال / عربی
al-a'smā'-ul mubhama fi-l 'anbā'-il muḥkama

خطیب بغدادی، احمد بن علی، ۳۹۲؟ - ۴۶۳ قمری
xatīb-e baqdādī, ahmad ebn-e 'alī (1003 - 1071)

کتابی در هشت جزء به‌ترتیب حروف معجم در بیان اسماء مردان و زنانی که نام آنان در متن بسیاری از احادیث مبهم مانده است.
آغاز: اخبرنا الشيخ الامام ابوبكر احمد بن علی بن ثابت الخطيب قرائة بلفظه من اصله.
انجام: آخر الجزء الثامن من كتاب الأسماء المبهمة و الأنباء المحكمة و هو آخر الكتاب.
چاپ: با تحقیق عزالدین علی السید، قاهرة، مطبعة المدنی، ۱۴۰۵ق

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۳عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: فیض الله افندی، کتابخانه ملت، استانبول، ش ۴۹۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۶؛ مصحح، دارای نشان بلاغ، در

آخر جزء سوم آمده که آن را با اصلی که به‌خط ابن نحاس بوده و در آخر آن نوشته است تمام این جزء را بر خطیب بغدادی به لفظ خودش در شوال ۴۶۰ق سماع نموده است، همچنین در پایان تمام اجزاء سماع به‌تاریخ ۶۲۷ق دیده می‌شود؛ ۲۰۳گ، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۲ – ۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۵–ف

نسخه اصل: برلین oct. 3575. هشت جزو؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ در ص ع سماع مورخ ۵۸۰ و در آغاز و پایان سماع ۵۷۸ آمده و در پایان بلاغ سماع ذیحجه ۴۶۵ نقل شده است، به‌جز جزو پنجم دهه جزوها در ۵۷۹ تعلیق شده است؛ ۱۷۸گ، ۱۹ سطر [فیلم‌ها–ف: ۱ – ۲۸۲]

← اسماء متفق کتابته و مختلف معناه ⟵ الاسماء المتفقة الکتابة المختلفة المعنی

● الاسماء المتفقة الکتابة المختلفة المعنی / لغت / عربی – فارسی

al-asmā'-ul muttafiqat-ul kitāba al-muxtalifat-ul ma'nī

فرهنگی است به‌ترتیب حروف برای نام‌های عربی که هر کدام یک گونه نوشته می‌شوند و چند گونه خوانده می‌شوند و هر کدام معنایی جداگانه دارد.

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۳۰/۲

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله اجمعین اما بعد هذا کتاب مؤلف علی اسماء متفقة کتابته و مختلفة معناه علی الوجوه الثلاث من الفتح و الکسر و الضم و بالله التوفیق ۱– الأل – الال الال –

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب بن حاجی محمد صادق کاشانی، تا: صفر ۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج لایه‌ای مشکی، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲ – ۵۹۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۲۱/۳

آغاز: الال (آواز چنگ و نیزه کوتاه) الال (پیچیدن چشم) الال (خویشاوندان)؛ **انجام:** الورد (کل) الورد (نمازدی) الورد (شتر سرخ).

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ ترجمه‌های فارسی نستعلیق؛ جلد: دورو تیماج بدون مقوا رو قرمز پشت سبز، ۶گ (۳۴پ–۳۹ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۷ – ۱۰۸]

● اسماء متوافقة العدد / ریاضیات

asmā'-e motavāfeqat-ol 'adad

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۶۰

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶ – ۱۳۵]

● اسماء المدن و البلدان المعروفة / جغرافیا / عربی

asmā'-ul mudun wa-l buldān-il ma'rūfa

فلکی، احمد بن حسن، – ۳۸۴ قمری

falakī, ahmad ebn-e hasan (- 995)

از احمد بن کثیر حاسب درباره هفت اقلیم.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۱/۷

آغاز: الفصل التاسع من کتاب احمد بن کثیر الحاسب الصغری فی اسماء المدن و البلدان المعروفة فی کل اقلیم و یبتدی بها من جهة المشرق؛ **انجام:** علی الصقالبة و ینتهی الی بحر المغرب (و الحمدلله وحده نفع الله به صاحبه و یرحم کاتبه).

خط: نسخ، کا: اسفندیار مازندرانی، تا: ۱۶ ربیع الاول ۱۰۳۱ق؛ کاغذ:سپاهانی،جلد:تیماج حنایی ضربی مقوایی،۲۷۷گ (۴۷۱پ–۷۴۷ر)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۸ – ۶۵۳]

● اسماء المشهورین من العلماء / تراجم / عربی

asmā'-ul-mašhūrīn min-al-'ulamā'

چاپ: به اهتمام محمد تقی دانش پژوه، نشریه دانشکده ادبیات تبریز، شماره ۱۹، ۱۳۴۶ش، ۴۰۹–۴۲۲

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۴۰/۱

آغاز: بسمله و به ثقتی المطلوب من هذا الانشاء ذکر ما وجدت من اسماء المشهورین من العلماء من جملة هذه الزمرة العالیة ... علی بن الحسین بن موسی بن بابویه؛ **انجام:** و سلار بن عبدالعزیز بن البراج و الباقی مما علم من هذا الانشاء لا یفتقر الی الاعادة و لا یحتاج و له الحمد اولا و آخرا کما هو اهله و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنجی ضربی مقوایی درون زرد، ۳ص، ۳۵ سطر و ۹ سطر (۹×۱۵)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۶ – ۲۴۵]

← الاسماء المفردة ⟵ الطبقات فی الاسماء المفردة من اسماء العلماء و اصحاب الحدیث

● اسماء من استبصر من العلماء / رجال / عربی

asmā'-u man-i-stabṣar-a min-al-'ulamā'

خاتون آبادی، محمد حسین بن صالح، – ۱۱۵۱ قمری

xātūn ābādī, mohammad hoseyn ebn-e sāleh (- 1739)

رساله‌ای بدین عنوان در الذریعه (ج۲ ش۲۷۶ و ج۲۱ ش۵۶۴۵) و قرن دوازدهم طبقات (ص ۱۹۹) به میر محمد حسین خاتون آبادی نسبت داده شده است. در آن در مورد تشیع ابونعیم اصفهانی (۳۳۶–۴۳۰) و عبدالرحمن جامی بحث شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۷/۴
آغاز: فائدة و لنذكر بعضاً ممن اطلعت على تشيعه من مشاهير علماء العامة فنقول منهم: الحافظ ابونعيم ... و منهم النحرير المحقق عبدالرحمان الجامی
خط: نستعلیق، کا: علی بن عبدالکریم طباطبائی، تا: پنج‌شنبه دهه دوم جمادی الاول ۱۲۷۳ق، جا: اصفهان؛ کاتب به نام سید علی بروجردی در «مآثر و آثار» ص ۱۵۹ و رجال اصفهان ص ۶۰ و قرن ۱۳ص ۱۴۷۰ طبقات اعلام الشیعه از عمو زادگان بحرالعلوم معرفی شده است؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، رویه کاغذ، ۱گ (۶۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۸۳]

● الاسماء المؤنثة / عربی
al-asmā'-ul mu'annaṯa
در اسامی مؤنث که علامت تأنیث ندارند به نقل از رساله فخر الاسلام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۹/۱۸
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج جگری، ترنج و سرترنج طلایی، ۱ص (۷۵)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۳۸]

● اسماء مونث سماعی (منظوم) / صرف، شعر / عربی
asmā'-e moannas-e samā'ī (manzūm)
از ملا قاسم زاده (؟)

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۸۴/۴
آغاز: اسماء مونث سماعی کما ×× نظمتها لائقة ان تعلما / نفس سری نار اناب ارنب ×× افعا لظی ابهام ام ثعلب
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی عطف قهوه‌ای، ۱گ (۳۸ر-۳۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲ - ۶۲]

● الاسماء المؤنثة السماعية / صرف / عربی
al-asmā'-ul mu'annaṯat-is samā'īya

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۸/۱۱
الاسماء المؤنثة السماعية على ترتيب الحروف المعجمة؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج دولای مشکی گرد تریاکی، درون تیماج حنایی، ابعاد متن: ۷×۱۹، قطع: بیاضی، اندازه: ۷/۵×۲۳سم [سنا - ف: ۱ - ۱۳۵]

● الاسماء المونثة السماعية (قصيدة فی) / صرف، شعر / عربی
al-asmā'-ul mu'annaṯat-is samā'īya (qaṣīdat-un fī)
قصیده‌ای است در ۲۳ بیت مشتمل بر اسم‌های مونث سماعی مطابق با ذکر آن در کتاب «الشافيه» ابن حاجب.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۰۳/۶
آغاز: بسمله، نفسی الفداء لسائل وافانی مسائل فاحت كغصن البان؛ **انجام:** قصيدتی تبعی و انی اكتسی ثوب العتاد كل شیء فان
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر جرفادقانی، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ در برگ ۵۹ مطالب حاشیه‌ای در صرف و ممهور به مهر «بنده آل محمد تقی»، و یادداشت محمد باقر جرفادقانی کاتب نسخه مبنی بر عزیمت ایشان به کاشان به سال ۱۰۱۸ و عزیمت به شیراز به سال ۱۰۲۴ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج سیاه، مقوایی، ۲گ (۵۸پ-۵۹)، ۱۸ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۶ - ۳۰۶]

● اسماء النبی و اهل بیته (ع) / متفرقه / عربی
asmā'-un nabī wa ahl-i bayt-i-h

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۶۸
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۸۸۲. طوماری است که اسماء ائمه (ع) را به صورت درشت و تحریری و به الفاظ دعا «اللهم صل علی» آورده و در وسط این اسماء به خط ریز آیاتی از قرآن کریم را نگاشته‌اند که کاری زیبا و هنری به وجود آورده است؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، متن به خط ثلث توخالی و آیات درون آن به خط نسخ، ابتدای آن و ما بین فصول اشکالی از گل و غیره آمده که در وسط آنها نیز آیاتی مکتوب است، در برگ اول و آخر مطالبی به حروف لاتین نوشته شده است؛ ۴۶ص [عکسی ف: ۲ - ۴۴۳]

← الاسماء الواجبة التأنيث ⟵ المؤنثات السماعية

● الاسماء و الصفات / کلام و اعتقادات / عربی
al-asmā' wa-ṣ-ṣifāt
علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)
بخشی است از یکی از رسائل سید مرتضی علم الهدی درباره صفات حق تعالی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۵۸/۴
آغاز: بسمله، قال السيد المرتضى علم الهدى رضی الله تعالی عنه ان الاسماء فی اللغة على ضربين احدهما يفيد فی المسمى فايدة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۱۶۴-۱۷۴)، ۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۷۴۲]

● **الاسماء و الصفات الالهیة** / کلام و اعتقادات / عربی
al-asmā' wa-ṣ-ṣifāt-il-ilāhīyya
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
رساله‌ای است مشتمل بر شش «مقدمه» درصفات واسماء الهی، بدون خطبه و مطلبی غیر از مقدمات شش‌گانه و ظاهراً بخشی از یک کتاب است.
.

آغاز: بسمله المقدمة الاولی فی أن الصفات الالهیة علی قسمین اتفق الامامیة بل وجماعة من غیر هم علی أن الصفات علی قسمین ذاتیه و فعلیة
انجام: المقدمة السادسة فی معنی الاسم اعلم أن الاسم مشتق من الوسم ... لایطلق علیه السلام فاختلف الاشیاء لهذه الجهة فی اطلاق الاسم وعدم اطلاقه علیها فافهم.

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۴/۴
آغاز و انجام: برابر
نام کتاب در فهرست «اثبات العلة» آمده است که به قرینه آغاز نسخه تغییر یافت؛بی‌کا،تا:۱۲۵۲ق،۲۷گ (۳۸ر-۶۴ر) [ف: ۵ - ۳۷]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۲/۴-۵/۱۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، زیتونی، عطف و حاشیه قهوه‌ای، ۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۶۴]

● **الاسماء و الصفات (مختصر)** / حدیث / عربی
al-asmā' wa-ṣ ṣifāt (muxtaṣar)
بیهقی، احمد بن حسین، ۳۸۴ - ۴۵۸ قمری
beyhaqī, ahmad ebn-e hoseyn (995 - 1067)
چاپ: هند، الله آباد، چاپ سنگی، ۱۳۱۳ق؛ قاهره، مطبعة السعادة، ۵۲۸ص، ۱۳۵۸ق؛ بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۹۷۰م.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۳۳-ف
نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. با حذف اسانید و مکررات؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق؛ درهامش است [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۳۰]

● **اسماء و القاب معصومین** / تاریخ / فارسی
asmā' va alqāb-e ma'sūmīn
اسم‌ها و کنیه‌ها و لقب‌های امامان را با فرازهائی از زندگی آن بزرگواران به گونه فشرده نگاشته است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۹۲/۳
آغاز: در ذکر بعضی از احوال و فضائل و اسماء و کنی و القاب ائمه معصومین(ع) امام اول؛ **انجام:** چنانکه گفته اند: پدر نور و پسر نوری است مشهور ×× از اینجا فهم کن نور علی نور
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ عربی نسخ معرب؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۴گ (۱۲۶پ-۱۳۹ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۲۸۵]

● **اسماء و عزائم و طلسمات** / علوم غریبه / عربی
asmā' va 'azā'em va telesmāt
رساله‌ای است در علوم غریبه شامل اسماء و عزائم و طلسمات و خواص آنها و فوایدی به‌نقل از بونی و دیگران.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۱۷/۴
آغاز: بسمله و به نستعین حمدله صلاة اما بعد فان الغرض و المقصود من جمع هذا الکتاب الاطلاع علی خواص الروحانیة الملکیة المنفعلیة بفعل ارادی و علم صناعی؛ **انجام:** فخذها فی کنز الذباب مجربا ×× ذخیرة اهل الفضل من خیرة الملا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [طبسی مخ: ۱ - ۴۲]

● **أسمار الأنوار = أسمار الأسرار** / عرفان و تصوف / فارسی
asmār-ol anvār = asmār-ol asrār
گیسودراز، محمد بن یوسف، ۷۲۱ - ۸۲۶؟ قمری
gīsūderāz, mohammad ebn-e yūsof (1322 - 1423)
مطالب عرفانی است به صورت «سمر» «سمر». نسخه چاپی از این کتاب موجود است که گویا نسخه کاملی نباشد.
[نسخه‌های منزوی ۱۲۶۴/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۸۷
آغاز: در بریا غرق شدست در آن غرقاب قابلیت ندارد فریاد کند مگر اینکه سر از و بیرون کند؛ **انجام:** و تجلی و آنکه بین النوم و البقطه باشد چندان عبرتی ندارد
این نسخه از «سمر» ۲ تا ۱۲۰ را در خود دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم ضربی با ترنج، ۳۲۱گ، ۱۳ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۳۶ - ۴۷۷]

← اسمار حمزه ⟵ حمزه نامه

● **اسماع الصم فی اثبات الشرف من قبل الأم** / متفرقه / عربی
ismā'-uṣ-ṣumm fī iṯbāt-iš-šaraf min qibal-il-'umm
ابن ابی زید، محمد بن عبدالرحمن، - ۷۳۹ قمری
ebn-e abī-zeyd, mohammad ebn-e 'abd-or-rahmān (- 1339)

در اثبات سیادت و شرافت آنان‌که نسب مادرشان به پیامبر گرامی اسلام (ص) می‌رسد با بیان بعضی از خصائص و احکام مربوط به آنان، که به‌درخواست شخصی که دارای چنین نسبی بود نگاشته شده تا رفع اختلاف در این موضوع که در تونس و بجایه مطرح بود بشود. در یک «مقدمه» و شش «باب»: المقدمة فی آراء الفقهاء فی الموضوع؛ باب ۱. الاستدلال من القرآن علی اثبات الشرف؛ ۲. الاستدلال من السنة علی ذلک؛ ۳. الاستدلال من الاجماع علی ذلک؛ ۴. الاستدلال من النظر علی ذلک؛ ۵. فیما یحتج به نفاته و الجواب عنه؛ ۶. مسائل من حقوق الشرفاء.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۶۴/۱

آغاز: الحمدلله الذی جعل لسیدنا و مولانا محمد کل الکمال و جملة الجمال فسماه بالحمد و بعثه بالدین القیم و أثنی علیه بالخلق العظیم؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا و مولانا محمد و علی آله و صحبه و سلم تسلیما کثیرا أثیرا، آمین.

خط: نسخ، کا: محمود حمدی، تا: ۱۳۳۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج نیلی، ۳۵گ (۱پ-۳۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم[ف:۲۲-۲۱۶]

● **اسماعیل ذبیح الله** / شعر / فارسی

esmā'īl zabīh-ol-lāh

مجموعه اشعار و قصاید از شعرا و ادیبان نغزگو که در یک دفتر جمع‌آوری شده‌اند، عناوین عبارتند از: حکایت ابراهیم(ع) و قربانی اسماعیل (ع) در کوه منی، در مدح امیرالمؤمنین (ع)، بهاریات در مدح مولا، مجموعه قصیده جناب علی، قصیده جابر انصاری، مخمس در شأن انبیاء، دوازده امام من کلام سعد[ی]، غزل من کلام میرزا حسرت، غزل من کلام برقی، من کلام محتشم (هشت بند) بهاریات من کلام مروی، غزل من کلام نظری.

کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۰۶/۱

آغاز: حکایت ابراهیم خلیل الله علیه السلام قربان اسماعیل علیه السلام. بسمله؛ بنام پادشاه فرد اعظم ×× کریم وخالق ودانا واعلم؛ **انجام:** جای ترحم است نمی کز جنون عشق ×× می‌خواهم از تو آنچه در آب گل تو نیست / خون تو را نظری چه قدر خموش باش ×× زین که دعوی از طرف قاتل تو نیست

کا: عباسقلی، تا: یک‌شنبه ۱۸ رمضان ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج مشکی مجدول ضربی، ۳۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف]

● **اسماعیلی** / فارسی

esmā'īlī

سه بند به فارسی به روش اسماعیل: ۱. دنیا و حالات دنیا همه خیالات است؛ ۲. هفت ارکان شریعت؛ ۳. در فصول مقدس می‌فرماید (پند است).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۱۱/۱۲

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی کبود و نخودی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۵ص (۲-۶)، ۱۷ سطر (۷×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۵۷]

← الاسماعیلیة ⟩ اللمعة الجلیة فی تحقیق المسائل الاسماعیلیة

● **اسماعیلی (منظومه)** / شعر / فارسی

esmā'īlī (manzūme)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۵/۳-ف

بی‌کا، تا: ۷۷۷ق؛ قطع: وزیری [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۷۳۵]

● **اسماعیلی (منظومه)** / پاسخ پرسش‌ها / فارسی

esmā'īlī (manzūme)

پاسخ بیست پرسش است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۸-ف

آغاز: آغاز: هران سالک که پیشم راه یابد ×× بعالم او دل آگاه یابد؛ **انجام:** پس آنگه ناله و فریاد کردند ×× همه اسرار پیشش یاد کردند

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 16714. نسخه هندی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۰ص [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۲۶۰]

● **اسماعیلیه** / ادیان و مذاهب / فارسی

esmā'īlīye

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

این رساله فقط چند خط است که از یکی از رساله‌های او نقل کرده و تألیف خواجه نیست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۶/۲۴ طباطبائی

آغاز: خواجه نصیر الدین محقق طوسی علیه الرحمه و الغفران فرموده این طایفه یعنی اسماعیلیه می‌گویند امام مظهر امر است و حجت مظهر عقل اولست که آن را عقل کل نیز می‌گویند

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۴۲پ) [ف: ۲۲ - ۷۸]

● **الاسم الاعظم** / اسماء الله / عربی

al-ism-ul-a'ẓam

بونی، احمد بن علی، - ۶۲۲ قمری

būnī, ahmad ebn-e 'alī (- 1226)

آغاز: بسمله. قال الشیخ الامام ... شرف الدین ابوالعباس احمدبن

علی القرشی البونی احمدالله علی حسن توفیقه و اساله هدایة لطریقه و الهام الحق بتحقیقه ... و بعد فانی استخرت لله بعد فی اجابة دعوة اخ لی صادق سالنی عن الاسم الاعظم و کیفیته الانفعالات به.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۵۷۸۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق [الفبائی: ۵۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا مثال وضعه درالطرف (شکلی است)
خط: نستعلیق، کا: نستعلیق بهاء الدین بن جمال الدین محمد خطیب واعظ امامی کاشانی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۱۶گ (۲۳–۳۹ هامش)، ۲۲ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱۲ – ۲۶۱۵]

● **الاسم الاعظم** / اسماء الله / عربی

al-ism-ul-a‘ẓam

غیرهمانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳۶/۳
آغاز: بسمله، قال رسول الله (ص) اسم الاعظم فی ثلاث سورة، البقرة و ال عمران و طه و قال ذوالنون المصری اسم الله الاعظم، هو السریع الذی اذا دعی به اجاب؛ **انجام:** انفع علاج دفع الوسوسة، الاقبال علی ذکر الله و الاکثار منه فقل من کتاب المیزان لجابر بن حیان
رساله‌ای است در خصوص اسماء الله اعظم که از منابع گوناگون، گردآوری شده است، در بین عبارات از کتاب «شمس المعارف» بونی و ابوالحسن شاذلی و جابر بن حیان نام برده شده، مؤلف مطالب خود را در ده «نمط» و نه «لطیفه»، مرتب نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۲۲گ (۱۸۶ر–۲۰۷ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۷ – ۶۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۲۹/۱۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ – ۱۹۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۲۲/۵
آغاز: اعلم ان الاقوال فی ذلک لاتکاد تنحصر فی کتاب مصنف؛ **انجام:** کدعاء الجوشن و دعاء المشلول و دعاء المجیر و دعاء الصحیفة و غیر ذلک
شصت و یک قول مربوط به تعیین اسم اعظم را که علمای حدیث گفته‌اند، در این رساله برشمرده و دعاهایی که ادعا کرده‌اند در آنها اسم اعظم می‌باشد به‌مناسبت هر یک از نام‌ها می‌آورد؛ خط: نستعلیق، کا: سید احمد حسینی، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرد بدون مقوا، ۳گ (۷۵پ–۷۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۷ – ۱۹۱]

● **الاسم الاعظم** / اسماء الله / عربی و فارسی

al-ism-ul-a‘ẓam

غیرهمانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۷/۶–۱/۱۳۷
آغاز: بسمله قد اشتهر وقوع الاختلاف فی الاسم الاعظم جل جلاله فقال بعض المفسرین انه هو الاسم الجلیل الله؛ **انجام:** بزودی صاحب دل و یقین شود و از تکوین گذشته مالک تمکین گردد تم
رساله کوتاهی است درباره اسم اعظم خداوند متعال؛ خط: نستعلیق، کا: یحیی بن شاه قلی قزوینی، تا: ۷ ذیحجه ۱۱۲۸ق؛ ۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ – ۳۶۱]

۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۶۵۸/۲ج
آغاز: بسم الله. این اسم اعظمی است هر که با خود دارد تمام عالم جمع شوند و با وی دشمنی کنند؛ **انجام:** باشد این اسماء عظام را بسیار خواند که خواصیت عظیم دارد و الله العالم.
خط: نسخ، کا: محمد علی بروجردی، تا: ۱۳۲۹ق؛ جلد: چرمی، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [رشت و همدان – ف: – ۱۲۲۴]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۴۵/۵–۹/۱۹۵
آغاز: در جامع ابن وهب آورده که اسم اعظم الله است و دلیل بر آن است که جمیع اسماء را به وی اضافه کنند مثلاً گویند عزیز اسمی است از اسماء الله؛ **انجام:** چون اربعین تو بدین دستور تمام شود و ترا کرامات عالیه و مقامات رفعیه حاصل گردد و ترا در مملکت وجود قوت تصرف دهند
فایده‌ای است در تشریح اسم جلاله «الله» و نیز دستور یکی از عرفا به شاگردش در مورد مداومت بر ذکر «الله» و اثرات آن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۶ – ۳۰۰۲]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۷/۲
آغاز: بدان ای عزیز که در باب اسم اعظم روایات بسیار واقع شده در کتب علمای فن، حدیث نبوی (ص) و غیره که هر کدام، از حضرت رسول الله و از ائمه هدی علیهم السلام نقل نموده اند ... و آنچه بنظر قاصر ناقص این کمینه خار رسیده این است که مذکور می‌سازد؛ **انجام:** و یا ذالعزة التی کل خلقک لها ذلیل برحمتک یا ارحم الراحمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین
رساله مختصری است در بررسی اسم عظم با بیان برخی از احادیث و روایات معصومین (ع) در تعیین اسم اعظم و نقل نظرات علما در این خصوص همچون نظرات: ابن فهد در «عدة الداعی»، محمد بن حسن صفار در «فضل الدعا»، ابن طاووس در «اغاثة الداعی»، شیخ طوسی در ادعیه رزق، طبرانی در کتاب دعا، ابن ابی الدنیا در کتاب دعا و نظر صاحب کتاب «قرب الاسناد»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج حنایی ضربی، ۶گ (۶۷پ–۷۲)، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف:

۱۳ - ۱۳۲]

● **الاسم الاعظم و تحقیقات ما یتعلق به** / اسماء الله / عربی
al-ism-ul a'ẓam wa taḥqīqāt-u mā yata'allaq-u bi-h
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
آغاز: بسمله و حمدله ... اما بعد فیقول ... انه قد امرنی المولی الممجد طالب الحق و الرشد و الصواب جناب الحاج محمد
[الذریعه ۶۳/۲]

۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۳۱/۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق هندی، کا: حسن بن امان الله دهلوی عظیم آبادی، تا: چهارشنبه ۲۵ شعبان ۱۲۴۳ق، جا: کربلا؛ جلد: تیماج دو رو قرمز مجدول به اکلیل، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۹۰]
۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۰۲/۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۲۴گ (۱۱۸-۱۴۱)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۱۶]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۷۲
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوه علی خیر خلقه؛ **انجام:** و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **اسم الجنس و علم الجنس** / نحو / عربی
ism-ul-jins wa 'ilm-ul-jins
در پنج «باب»

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۳۲
آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی ... اما بعد اعلم ان بعض الالفاظ المفردة فی کلام العرب یدل علی اکثر من متشخص واحد بالشخص؛ **انجام:** فاعلم ان الالقاب و الکنی لا یطلقان علی الله تعالی و لا القاب النساء. تم الرسالة
خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین مشور به صاعد، تا: قرن ۱۰؛ ۵ص (۷۴۳ — ۷۴۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۱۴۰]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۳۵/۱
خط: نسخ، کا: علی اکبر بن عبدالقادر تونی، تا: ذیحجه ۱۰۵۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، ۴ص (۱-۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۵۴۵]

● **الاسم الحقیقی عین المسمی** / کلام و اعتقادات / فارسی
al-esm-ol-haqīqī 'eyn-ol-mosammā
صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ قمری
sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)
شرح فارسی بر جمله‌ای از کتاب «مجموع السائرین».

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۶۹/۶
آغاز: معلوم خدمت برادر گردد که آنچه در شرح آداب خدمت شیخ؛ **انجام:** اسماء حقیقی را فهم کنی و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ جلد: چرم زرد، ۲گ (۱۰۱ر-۱۰۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [مؤید: ۱ - ۳۸۰]

● **اسم النبی فی التوراة و الانجیل و الزبور** / متفرقه / عربی
ism-un-nabī fi-t-tuwrāt wa-l-injīl wa-z-zabūr
اسکندرانی، سعید بن حسن، ق۸ قمری
eskandarānī, sa'īd ebn-e hasan (- 14c)
تاریخ تألیف: اول محرم ۷۳۲، محل تألیف: دمشق
رساله در اثبات این‌که نام پیامبر اکرم (ص) و بشارت به نبوت آن حضرت در تورات و انجیل و زبور و صحف دیگر انبیا (ع) آمده با عبارت‌های عبری و سریانی آنها که به عربی ترجمه شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۷۷/۵
آغاز: انا فتحنا لک فتحاً مبیناً ... سألنی من له فی قلبی أعز مکانة عن اسم النبی الذی هو مکتوب عندهم فی التوراة؛ **انجام:** و جعلته نزهة للناظرین بفضل سید الاولین و الاخرین محمد خاتم النبیین صلی الله علیه و آله و صحبه أجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۱۱۸پ-۱۴۳ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۱ - ۸۷]

● **اسما و القاب چهارده معصوم** / تاریخ معصومین / فارسی
asmā va alqāb-e čahārdah ma'sūm
رساله کوتاهی است که در آن نام‌ها و القاب چهارده معصوم (ع) ذکر شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۴/۴-۲۴/۱۹۴
آغاز: بسمله بدانکه پیغمبر ما صلی الله علیه و آله ختم پیغمبران است اسم مبارک او محمد صلی الله علیه و آله و لقب او؛ **انجام:** و دنیا را پرخواهد کردن از عدل و داد بعد از آنکه پر شود از جور و ظلم و اواست صلوات الله علیه آخر امامان علیه صلوات الله الملک المنان اللهم عجل فرجه و فرجنا بحق محمد و آله
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، عطف تیماج، ۶گ، ۱۳

سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۶۱]

● **اسم اولاد ناصرالدین شاه** / تاریخ ایران / فارسی

esm-e owlād-e nāser-ed-dīn šāh

بخش دیگری از تاریخ قاجاریه است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۱۵

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی نخودی و فستقی، جلد: چرم قهوه‌ای ضربی با ترنج، ۸۱ص(۸۰-۱۶۰)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۹۴]

● **اسمای کاسه در عربی** / ادبیات / فارسی

asmā-ye kāse dar ʻarabī

اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی، ۱۲۳۴؟ - ۱۲۹۸ قمری

eʻtezād-os-saltane, ʻalī-qolī ebn-e fath-ʻalī (1819 - 1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹ - ۱۹۸]

● **اسمع البدیع** / حدیث / فارسی

asmaʻ-ol-badīʻ

بابا کرک، محمد رفیع

bābā karak, mohammad rafīʻ

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۴۹

آغاز: که یا ایهاالذین آمنوا؛ **انجام:** اگر عورت نمایان نشود

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: ۵۰]

● **الاسم و المسمی** / ادبیات / عربی

al-ism wa-l-musammā

بطلیوسی، عبدالله بن محمد، ۴۴۴ - ۵۲۱ قمری

batalyūsī, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad (1053 - 1128)

به نوشته بروکلمن، نسخه‌ای از آن در فیض الله استانبول (۲۱۶۱، برگ ۹۳ر-۹۵ر) هست.

چاپ: محقق: احمد فاروق، دمشق، مجلة مجمع اللغة العربية، مجلد ۴۷، ج۲، ۱۹ص، ۱۳۹۲ق.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۳۸/۱۳

آغاز: الحمدلله الذی من علینا بالهدی و علمنا مالم نکن نعلم ... سالتنی اعرفک الله بالتقوی ... من امر الاسم و المسمی و قلت کیف یصح ان یقال؛ **انجام:** و ان کل واحد من القولین صحیح و نحمدالله علی نعمه فانه الموفق بمنه و کرمه للصواب انتهی و صلی الله ... العالمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴گ (۷۹پ-۸۲پ)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۷۹]

● **الاسمی فی الاسماء** / لغت / عربی

al-asmā fī-l-asmā'

ابن میدانی، سعید بن احمد، - ۵۳۹ قمری

ebn-e meydānī, saʻīd ebn-e ahmad (- 1145)

کتابی است به روش کتاب «السامی فی الاسامی» با همان ابواب و فصول که در حقیقت مکمل آن می‌باشد. مؤلف در مقدمه آورده: «عده‌ای از خالی بودن «السامی فی الاسامی» از صیغه‌های جمع را آوردم و سه [فصل] از دو باب آخر آن را حذف نمودم». در آغاز رموز کتاب را چنین تشریح نموده که م علامت معروف و ج علامت جمع و اعجمی بودن و دو جیم علامت جمع جمع و سه جیم علامت جمع جمع جمع و غین علامت غریب یا غیر قیاسی بودن و ط علامت جمع شاید بر طبق قیاس و ثا علامت جمع‌های مونث بدون علامت تانیث و ثذ علامت مذکر و مونث می‌باشد.

چاپ: با تحقیق دکتر جعفر علی امیدی، انتشارات اسوه، ۱۳۸۲ش

[کشف الظنون ۹۰/۱؛ هدیة العارفین ۳۹۱/۱؛ معجم المولفین ۲۱۹/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۸۲

آغاز: احمدالله تعالی و ایاه استعین فانه نعم المولی و نعم النصیر و اصلی علی المبعوث ... و بعد فقد شکا الی قوم خلو کتاب السامی من المجموع؛ **انجام:** و الحسن و الحسنة ضد السوی و السیی و السیئة الحسن

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «هـ مصحح»؛ تملک: محمد بن شیخ محمد صوفی شروانی، سید محمد باقر بن عبدالله بن محدصالح بن اسدالله شیخ الاسلام تبریزی به سال ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: شرقی؛ نوع جلد:تیماج زرشکی مجدول با ترنج و سرترنج طلایی، ۱۳۳ص، ۱۶ سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۵ - ۴۳۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۲۹/۳

تذکر: در فهرست به نام احمد بن محمد میدانی استناد داده شده است؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان نسخه دو صفحه‌ای است با عنوان باب الافتعال و از عربی به فارسی و ناقص (۲۰۶ر و پ)؛ کاغذ: استانبولی، جلد: مقوا گرد، عطف تریاکی، ۵۳گ (۱۵۴پ-۲۰۶ر)، ۳۰ سطر (۱۱×۱۹)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۳۴۶]

● **الاسناد** / اسناد / عربی

al-asnād

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۸۷/۸

آغاز: خبر و بالاسناد عن الکلبی انه قال کان حممه بن رابع الدوسی من اجمل العرب و کان له جمه یقال لها الرطبه و کان یغسلها بالماء و یعقصها فیحتقن فیها؛ **انجام:** فقل لبنی امیة حیث حلوا ×× و ان خفت المهند و القطیعا/ اجاع الله من اشبعتموه ×× و اشبع من بجورکم اجیعا. ثم الاسناد بعون رب العباد و نسال الله التوفیق و السداد بمحمد و آله الامجاد

آغاز ویژه‌ای ندارد. در پایان آن که اخبار و حکایاتی آمده، عبارات «تم الاسناد» دیده می‌شود که عجالتاً برای عنوان آن در نظر گرفته شد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۸، جلد: مقوایی، ۶گ (۱۸۲ر-۱۸۷ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۵۰]

● **اسناد** / دعا / عربی

asnād

اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۱/۲۰

اسناد دعاء استفتاح المشهور به دعاء ام داود و اصل دعاء؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: چهار بغل، ۷گ (۸۸پ-۹۴)، اندازه: ۱۳×۱۵سم [نشریه: ۵ - ۱۳۳]

● **اسناد** / اسناد / فارسی

asnād

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۴۰

مجموعه اسناد دولتی است مربوط به دوره قاجاریه که به عنوان نمونه‌ای برای نامه‌نگاری در سه باب به شرح ذیل گردآوری شده است: ۱. سواد ارقام مطاعه؛ ۲. طریق نوشتن عرایضات که اعاظم نویسند؛ ۳. طریق نوشتن مستندات شرعیه و اجاره‌نامجه. در این اثر علاوه بر موارد فوق حساب دخل و خرجهایی به شیوه سیاق نیز نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق بی‌نقطه ناخوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، در برگ ۳۲ یادداشتی از صاحب نسخه مبنی بر اینکه این کتاب را در دارالعلم شیراز خریداری کرده است؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته یک‌لا مجدول ضربی، ۴۷گ، ۹ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۷×۲۱/۷سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۴

سند خرج نیشابور؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۱گ، اندازه: ۱۵/۱×۲۱/۱سم [رایانه]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۶۲

شامل: ۱. عهدنامه با دولت انگلیس، ۲. عهدنامه با دولت انگلیس، ۳. عهدنامه با دولت انگلیس در زمان فتحعلیشاه قاجار توسط میرزا محمد شفیع و محمد حسن خان در طهران در نه فصل و تاریخ ۲۵ نوابر ۱۸۱۲م و ۱۲ ذیحجه ۱۲۲۹ق، دنباله عهدنامه ش ۲ است (ص ۱۰-۱۳)، ۴. احتجاج با مسترآلس ایلچی دولت انگلیس در طهران در زمان فتحعلیشاه قاجار در سه حجت (ص ۱۳-۱۵)، ۵. عهدنامه تجارتی فیما بین دولت ایران و انگلیس در زمان محمد شاه قاجار در طهران توسط میرزا ابوالحسن خان در تاریخ ۱۲۵۷ در دو فصل (ص ۱۶-۱۸)، ۶. قرارنامه میان دولت ایران و انگلیس در باب و غلام و کنیز در زمان ناصرالدین شاه قاجار تا مدت یازده سال از تاریخ تحریر عهدنامه (غره ربیع الاول ۱۲۶۷) در طهران (ص ۱۸-۱۹)، ۷. دستورالعمل میرزا محمود خان آجودان وزارت امور خارجه در باب غلام و کنیزشاه در زمان ناصرالدین شاه توسط صدراعظم در تاریخ (ص ۱۹-۲۱)، ۸. قرارنامه دولت ایران با شیل صاحب وزیر مختار انگلیس درباره هرات در زمان ناصرالدین شاه در تاریخ ۱۲۶۹ (ص ۲۱-۲۲)، ۹. صلح‌نامه میان پادشاه ایران و انگلیس در زمان ناصرالدین شاه قاجار در پاریس به وسیله فرخ خان امین الملک سفیر ایران و بارون کاولی از امناء دولت انگلیس در ۱۵ فصل و تصدیق میرزا آقاخان و ناصرالدین شاه قاجار در چهار نسخه در ۷ رجب ۱۲۷۳ مطابق ۴ مارس ۱۸۵۷ (ص ۲۲-۲۷)، ۱۰. عهدنامه صلح میان پادشاه ایران (ناصرالدین شاه) و ملکه ویکتور[یا] پادشاه انگلیس در سال ۲۰ سلطنت ملکه ویکتوریا ۱۸۵۷م و ۱۲۷۱ق در طهران (ص ۲۷-۲۸)، ۱۱. قرارنامه میان دولت ایران و دولت انگلیس در زمان ناصرالدین شاه و ملکه ویکتوریا توسط میرزا سعید خان، در باب غلام و کنیز در ۵ فصل، در طهران، در تاریخ ۱۱ ربیع الثانی ۱۲۹۹ مطابق مارس ۱۸۸۲م در چهار نسخه (هامش ص ۱۸-۲۰)، ۱۲. عهدنامه دولت ایران با دولت فرانسه در زمان ناصرالدین شاه قاجار و ناپلئون در طهران توسط میرزا آقاخان صدراعظم و نیکلا وزیر مختار فرانسه در ۸ فصل در تاریخ ۲۸ شوال ۱۲۷۱ق مطابق ژوئیه ۱۸۵۵م در دو نسخه فارسی (ص ۲۸-۳۱)، ۱۳. عهدنامه تجارتی و دولتی میان دولت ایران و آلمان در زبان ناصرالدین شاه در پطرزبورغ به توسط میرزا عبدالرحیم خان ساعدالملک وزیر مختار دولت ایران و مقیم در پطرزبورغ و پرنس هانری وزیر مختار دولت آلمان مقیم در پطرزبورغ در ۲۱ فصل تاریخ ۱۱ ژوئن فرانسه-۱۸۷۳م و روز چهارشنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۹۰ق (۳۲-۴۰)، ۱۴. عهدنامه تجارتی و دوستی میان دولت ایران و آمریک شمالی (دولت اتازونی) در پاریس در زمان ناصرالدین شاه قاجار توسط امین الملک فرخ خان (۴۰-۴۵) در زمان ناصرالدین شاه در تاریخ ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۷۳ق مطابق ۱۸۵۶م در اسلامبول در دو نسخه فارسی و انگلیسی و در ۸ فصل، ۱۵. عهدنامه میان دولت ایران و بلجیک (بلژیک) در زمان محمدشاه قاجار توسط حاجی میرزا آقاسی در ۷ ماده در تاریخ روز چهارشنبه ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۵۷ مطابق ۱۴ جولای ۱۸۴۱م در اسلامبول (ص ۴۶-۴۸)، ۱۶. شرطنامه میان دولت ایران و بلژیک با تاریخ ۱۵ ذیحجه ۱۲۵۷ق و ملحق به عهدنامه فوق (ص۴۸)، ۱۷. عهدنامه میان دولت ایران و بلژیک در

زمان ناصرالدین شاه و لئوپلد پادشاه بلژیک در بروکسل در نه فصل توسط امین الملک فرخ خان در نهم ذیحجه ۱۲۷۳ق (ص ۴۹-۵۱)، ۱۸. توضیح نامه میان دولت ایران و هلند در زمان ناصرالدین شاه و وزارت مختاری میرزا سعید خان در طهران، عهدنامه مورخ ۱۲۵۰ که به وسیله فرخ خان امین الملک منعقد گشت و در بوشهر به وکالت شارل کن جنرال قونسول هلند توشیح گشت با تاریخ ۱۲ ماه مه ۱۸۸۳م مطابق ۵ رجب ۱۳۰۰ق (ص ۵۲-۵۳)، ۱۹. عهدنامه تجارتی و دوستی میان دولت ایران و اطریش در زمان ناصرالدین شاه و لئوپلد در پاریس توسط امین الملک فرخ خان در ۱۴ فصل با تاریخ ۱۸ ذیحجة ۱۲۷۳ق سال نهم سلطنت ناصرالدین شاه (ص ۵۴-۶۰)؛ ۲۰. قرارنامه ارسال و مرسول دولت ایران و اطریش در تهران در زمان ناصرالدین شاه در ۷ فصل در تاریخ ۱۱ شوال ۱۲۹۴ (ص ۶۰-۶۳) با تصدیق ناصرالدین شاه در ذیحجه ۱۲۹۳ سال سیم سلطنت او، ۲۱. عهدنامه میان دولت روس و ایران و کرورات و تخلیه سرحدات در زمان فتحعلی شاه قاجار توسط عباس میرزا نایب السلطنه و میرزا ابوالحسن خان در ترکمان چای در تاریخ ۱۰ فورال ۱۸۲۸م و پنجم شعبان ۱۲۴۲ق (ص ۶۴-۸۱)، ۲۲-فرمان محمد شاه قاجار درباره روسیه به بهمن میرزا (ص ۸۱-۸۲)، ۲۳. قرارنامه افلاس جعلی میان دولت ایران و روسیه در زمان محمدشاه قاجار توسط حاجی میرزا آقاسی در طهران در ۱۸ فقره در تاریخ ۲۷ شوال ۱۲۵۹ (ص ۸۲-۸۶)، ۲۴. مهاجرت‌نامه میان دولت روس و ایران در طهران در زمان محمدشاه قاجار توسط حاجی میرزا آقاسی و وزیر مختار روس در چهار فصل (ص ۸۶)، ۲۵. عهدنامه سرحدات میان دولت ایران و روسیه در زمان ناصرالدین شاه توسط میرزا سعیدخان وزیر امورخارجه ایران و اینوان زیناویف وزیر مختار روس در طهران در ۹ فصل در تاریخ ۲۹ محرم ۱۲۹۹ق مطابق ۹ دکامبر (دسامبر) ۱۸۸۱م (ص ۸۷-۹۰)، ۲۶. عهدنامه معاوضه فیروزه با قلعه عباس آباد و حصار در زمان ناصرالدین شاه توسط میرزا علی اصغرخان صدراعظم ویوکیس یوتسف وزیر مختار و ایلچی روسیه در طهران در تاریخ ۱۸۸۴ مطابق ۱۳۰۱ (ص ۹۰-۹۴)، ۲۷. ترجمه عهدنامه میان دولت روس و عثمانی در زمینه الکساندر در ۱۲ ماه در تاریخ کانون ثانی رومی ۱۲۹۴ و هشتم فوریه ۱۸۷۹ در در سعادت [باب السعادة] با تصدیق ناصرالدین شاه در تاریخ ۱۳۱۱ق مطابق ۱۸۹۳م در سلطنت آباد (ص ۹۴-۹۷)، ۲۸. صورت عهدنامه میان دولت ایران و دولت روم در زمان شاه صفی و سلطان مراد چهارم در تاریخ اوایل شوال ۱۰۴۹ (ص ۹۸-۱۰۱)، ۲۹. عهدنامه میان دولت ایران و عثمانی در زمان نادرشاه و سلطان محمودخان در صحرای مغان در سه ماده در محرم ۱۱۶۵ (ص ۱۰۱-۱۰۴)، ۳۰. عهدنامه میان دولت ایران و روم (عثمانی) در عهد سلطان محمودخان و فتحعلیشاه به وسیله نایب السلطنه (عباس میرزا) در هشت ماده مورخ ۱۲۳۸ (هامش ۱۰۴ر-۱۱۰ر)، ۳۱. عهدنامه میان دولت ایران و روم (عثمانی) در زمان محمدشاه قاجار در شهر اسلامبول به وسیله میرزا محمد تقی خان در نه فقره، مورخ ششم جمادی الثانیه ۱۲۶۳ (۱۰۴ر-۱۰۸ر)، ۳۲. ترجمه عهدنامه میان دولت ایران و عثمانی در مورد تنباکو و توتون و نمک به وسیله میرزا محسن خان وزیر مختار ایران و محمد راشد وزیر امور خارجه دولت عثمانی در عهد ناصرالدین شاه در هشت فقره مورخ ۱۲ ذیقعده ۱۲۹۳ و ۸ کانون اول ۱۲۹۱. در اسلامبول (۱۰۸ر-۱۱۱پ)، ۳۳. مقاوله‌نامه میان دولت ایران و عثمانی در زمان ناصرالدین شاه به وسیله میرزا محسن خان در سیزده فقره و خاتمه در اسلامبول مورخ ۲۱ ذیقده ۱۲۹۳ «متهم عهدنامه‌های قبلی است» (۱۱۱پ-۱۱۴ر)، ۳۴. اصلاحات مقاوله‌نامه میان دولت ایران و عثمانی در پنج فقره در زمان ناصرالدین شاه بوسیله میرزا محسن خان در اسلامبول مورخ ۲۴ محرم ۱۲۹۴ (۱۱۵پ)، ۳۵. قرارداد گمرک تبعه و تجار خارجه میان دولت ایران و عثمانی در ۵ فقره به همان تاریخ (۱۱۵پ-۱۱۸ر)، ۳۶. تأکید قاعده اسطاطکو در مورد محلهای متنازع فیه میان دولت ایران و عثمانی توسط علی اصغرخان صدراعظم در زمان ناصرالدین شاه در هفت فقره و سواد رقیمه وزارت خارجه ایران به جهت تأکید قواعد اساطاطکو و رفع برخی مشاجرات سرحدی مورخ ۸ جمادی الثانی ۱۲۸۶ با قراردادی دیگر میان دولت ایران و عثمانی به ترکی (۱۲۰ر-۱۲۵پ) نوشته داود بن محمد حسین بن علی مازندرانی در در روز دوشنبه ۱۶ جمادی الاول ۱۳۲۱، ۳۷. دستورالعمل میرزا یوسف خان کارگزار امورخارجه آذربایجان در طهران مورخ ۱۲۸۹ در ۲۷ ماه (ص ۱۳۳-۱۴۷)؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: داود بن محمد بن علی مازندرانی، تا: ۱۶ جمادی الاول ۱۳۲۱ق؛ ش ۳۶ تا برگ ۷۵ نوشته شده و از برگ ۷۶ تا ۱۲۴ سفید است: از زمان شاه صفی و نادرشاه و از زمان فتحعلیشاه تا ناصرالدین شاه. [ف: ۷ - ۱۱۳]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۱

سند خرج (معامله)؛ بی‌کا، تا: ۱۳۲۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۴۲گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۳سم [رایانه]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۰۴

اسناد پراکنده و قبالجات شرعی و مکاتبات نزدیک به ۱۷ برگ با کتابچه خلاصه جمع و خرج نوزده ماه و چهار روز حساب چاپارخانه مرکز تهران تا خراسان در ۱۳ صفر ۱ برج ۱۳۳۱؛ بی‌کا، تا: ۱۳۳۱ق [ف: ۱۷ - ۵۰۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۷۶-ف

درباره بخش ساردونیه کرمان درباره مالیات و عایدات و نکاح و خرید و فروش برده و واگذاری املاک دارای تاریخ‌های ۱۲۷۱ و ۱۲۸۰ و ۱۲۹۹ و ۱۳۰۴ و ۱۳۱۸ و ۱۳۴۵ و ۱۳۰۶، ۲۵ طغرا؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۳۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۱۱-عکس

خاندان میرزا رضا علی دیوان بیکی کردستانی شانزده برگه یا طغرا با تاریخ ۱۲۷۵ و ۱۲۸۰ و ۱۲۹۶ و ۱۲۸۷ و ۱۲۹۱ و ۱۲۹۴ و

۱۲۹۷ و ۱۲۹۸؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها-ف: ۳ - ۲۷۱]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۶۸-ف

شامل: ۱. گواهی بر اینکه کشتزارهای: سوم، آهنگران، بالمان، زمینهای نزدیک کج و کره رود، ساوانج، از ناو، شیخ، در کزاز کره رود وقف خانقاه شیخ نجم الدین محمود کرجی که در کنار رودخانه کرج به خاک سپرده شده است می‌باشد، با نه سجل و مورخ ۹۳۴، با مهرهای: قاضی عکسر، مسافر بن حسین، عبدالغفار نورالله، محمد بن مسافر قاضی، محمد بن احمد کاشی، سید یعقوب بن احمد کاشی، فرج الله، سید هبة الله بن محمد رضا.این گواهی نامه در گزارش نامه یا فقه اللغة اسامی امکنه در مطلع کرج نامه یا تاریخ آستانه ابرهیم دهگان چاپ ۱۳۴۲ اراک ص ۳۴ آمده است، ۲. فروش‌نامه بنفشه خاتون دختر عبدالله صفوی به خواجه شیخ پسر خواجه میرک پسر صدر خواجه خواند امیر اردبیلی روستای فراهیه گرم رود میانج آذربایجان را به صد و پنجاه هزار دینار در ۹۱۴، ۳. فرمان سیورغال فرزندان میرزا علی خان مورخ ۱۰۸۰، ۴. حکیم بیگلربیگی لرستان مورخ ۱۰۸۴، ۵. فروش‌نامه مورخ ۱۰۲۹ مربوط به مزار شیخ صفی اردبیلی، ۶. فرمان سیورغال فرزندان میرزا علی خان و امیر عبدالمطلب حسینی بروجردی مورخ ۱۰۹۴، ۷. فرمان دیگر در همین باره به همین تاریخ، ۸. حکم مورخ ۱۱۰۹، ۹. دو صفحه از کتابی طبی به عربی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ از روی اصل که روی هم ۲۱ برگ است و از آن آقای دهگان در اراک. [فیلمها-ف: ۲ - ۱۸۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۴۰

نه دسته فرد، بسته الف، بدین‌گونه: ۱. ۵۷ فرد مربوط به جمع و خرج بارس ئیل دارالخلافه ابواب جمعی عین الدوله، یک بسته، ۲. دستورالعمل مواجب قشون ظفرنمودن تخاقوئیل ۱۳۲۷ عهده معاون السلطان وثقه السلطنه ۷۶ فرد، یک بسته، ۳. ۶۰ ورقه، شامل فرد چند ورق یاد داشت و نامه مربوط به مالیات و خالصجات طهران، اسامی ایلات اطراف طهران و مالیات آنها در این فردها ثبت شده (عنوان مختلف) یک بسته، ۴. هفت فقره صورت و دستور وزارتی، ۵. سی و هشت فرد از پنجاه فرد مربوط به جمع و خروج مفاصا حساب بارس ئیل اربابی طهران، یک بسته، ۶. بیست و هشت فرد جمع و خرج مفاصا حساب پیچی ئیل خالصجات بلوک ساوجبلاغ و غار طهران ابواب جمعی مستشار الممالک، ۷. سی پنج فرد و سه ورقه یادداشت مربوط به جزو جمع مالیات دیوانی سیچقان ئیل ۱۲۹۳ بختیاری و سرلک و مالیات حشمة الدوله ۱۲۹۲، ۸. یازده فرد مربوط به جمع و خرج اودئیل اربابی دارالخلافه ابواب جمعی عین الدوله که مجموعا در اصل پنجاه و هفت فرد بوده، ۹. نه فرد متفرقه به صورت یادداشت مربوط به سنوات مختلف ۱۳۱۰ و ۱۳۱۷ و ۱۳۲۳ با ۵ فرد مربوط به قبوضات تخاقوی ئیل از بابت اربابی طهران؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷-۳۹۵]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۴۱

شصت و هشت دسته فرد، بسته ب، دنباله همان بسته پیش، بدین‌گونه: ۱. تفاوت اربابی دارالخلافة، ۱۳۰۷، ۵ فرد، ۲. دستورالعمل مواجب سیورسات بارس ئیل قشون به خرج ولایات می‌آید، ۱۰ فرد، ۴. صورت مستمرات بارس ایل ممالک محروسه ۳۶ فرد، ۵. صورت دستورالعمل ۱۳۰۸ توشقان ئیل ابواب جمعی نایب السلطنه، ۱۴۰ فرد با یک فرد صورت کل، با ۴ فرد مربطو به تغییر و تفاوت همین سال، یک سواد فرمان، ۶. مستمریات توشقان ئیل مالک محروسه، ۴۰ فرد فقط مربوط به طهران است جمعاً، ۷. مواجب و سیورسات توشقان ئیل قشون به خرج و دریافت آمده، ۱۰ فرد و یک نامه، ۱۱ فرد دیگر مربوط به عراق، ۸. مستمریات لوی ئیل، ۳۸ فرد، ۹. اختلاف دستورالعمل ئیلان ایل ۱۳۱۰ دارالخلافه تا سنه لوی ئیل، ۴ فرد، ۱۰. تشخیص اختلاف دستورالعمل ئیلان ایل بالوی ئیل اربابی دارالخلافه و یک نامه از نظام الملک وزیر لشکر، ۱۱. صورت دستورالعمل ئیلان ایل ۱۳۱۰ دارالخلافه ابواب جمعی نایب السلطنه ۱۱۹ فرد با ۴ فرد مربوط به اصلاحات و توضیحات، ۱۲. صورت مستمریات ئیلان ئیل ممالک محروسه در صفحه فرد اول مهر صدرالملک، ۳۶ فرد، ۱۳. دستورالعمل مواجب و سیورسات ئیلان ئیل قشون که به خرج ولایت می‌آید، عراق، فرد با دو فرد دیگر مربوط به لوی ئیل ۱۳۱۰، ۱۴. صورت اختلاف دستورالعمل یونت ئیل ۱۳۱۱ با ۱۳۱۰ دارالخلافه، ۷ فرد، ۱۵. صورت دستورالعمل یونت ئیل، ۱۳۱۱ اربابی دارالخلافه ابواب جمعی نایب السلطنه، ۱۳۷ فرد، ۱۶. دستورالعمل مواجب و سیورسات یونت ئیل قشون به خرج ولایات می‌آید، عراق ۱۲ فرد، ۱۷. صورت مستمریات ممالک محروسه یونت ئیل (۱۳۱۱) ۴۴ فرد، به مهر مجد الملک و محمود بن مصطفی الموسوی، ۱۸.صورت دستورالعمل فوی ئیل ۱۳۱۲ اربابی دارالخلافه ۱۳۰ فرد، با یک نامه با ۷ فرد واد فرمان مربوط به همین سند، ۱۹. دستورالعمل مواجب سیورسات قوی ئیل (۱۲۱۲) قشون به خرج ولایات آمده، ۱۲ فرد، ۲۰. صورت اضافات دستورالعمل اربابی دارالخلافه سنه ئیلان ایل ۱۳۱۰ تا پیچی ایل ۱۳۱۴ یک فرد با یک فرد سفید، ۲۱. دستورالعمل پیچی ایل ۱۳۱۳ دارالخلافه اربابی ابواب جمعی نصرة السلطنه، ۱۲۲ فرد، ۲۲. صورت مستمریات پیچی ایل [۱۳۱۳] ممالک محروسه عراق ۴۱ فرد، صفحه اول ندراد و از صفحه ۲ شروع میشود هر صفحه به مهر مجد الملک، ۲۳. دستورالعمل مواجب و سیورسات پیچی ایل (۱۲۱۳) قشون به خرج ولایات می‌آید، عراق ۱۲ فرد، ۲۴. دستورالعمل تخاقوئیل ارباب دارالخلافه ۱۳۱ فرد، ۲۵. صورت مستمریات تخاقوئیل [۱۳۱۳] ممالک محروسه عراق ۳۸ فرد همه به مهر مجد الملک، ۲۶. دستورالعمل مواجب و سیورسات تخاقوئیل (۱۲۱۳) قشون به خرج ولایات می‌آید ۱۳ فرد و یک نامه به مهر معاون السلطان (در میان فرد ششم و هفتم)، ۲۷. دستروالعمل ایت ئیل ۲۳۱۶ اربابی دارالخلافه ابواب جمعی ناظم الدوله، ۱۴۱ فرد و یک ورقه خلاصه فرمان با یک فرد صورت مستمریات ممالک محروسه عراق به مهر تقی بن محمد،

۲۸. دستورالعمل مواجب سیورسات ایت ئیل قشون که به خرج ولایات می‌آید با یک فرد مربوط به بالا، عراق ۹ فرد، ۲۹. تفاوت دستورالعمل تنگوزئیل اربابی طهران با سندایت ئیل (۱۳۱۶) ۶ فرد، ۳۰. دارالخلافه ابواب جمعی ناظم الدوله تنگوزئیل ۱۲۶ فرد، ۳۱. دستورالعمل مواجب و سیورسات تنگوزئیل قشون به خرج ولایات می‌آید، عراق ۱۱ فرد، با صورت مواجب نسه تنگوزئیل ساعد لشکر از بابت مالیات املاک که به خرج دارالخلافه میآید، ۱۳۱۷، به مهر معاون السلطان، با سه فرد مربوط به جیره و علیق و کاه صدر اعظم و دستگاههای دیگر به مهر وزیر دفتر، ۳۳. خلاصه مستمریات تنگوزئیل اربابی دارالخلافه به مهر وثوق الملک، سه ملک، ۳ فرد، ۳۳. ۱۱ فرد با عنوان سر رشته سنه تنگوزئیل شامل سواد فرامین و ملفوفه فرمان، ۳۴. یک فرد تفاوت دستورالعمل سیچقان ئیل اربابی طهران با سنه تنگوزئیل، ۳۵. ۵ فرد مربوط به اختلاف دستورالعمل بارس ۱۳۰۷ خالصجات دارالخلافه با سدتور العمل سنه اودئیل با ۴ فرد دیگر مربوط به سنه بارس ئیل، ۳۶. ۲ فرد مربطو به فرمان و ۳ فرد مربطو به تفاوت دستورالعمل توشقان ئیل ۱۳۰۸ خالصجات دارالخلافه با دستورالعمل سنه ماضیه پارس ئیل، ۳۷. ۵۳ فرد صورت دستورالعمل سنه توشقان ئیل ۱۳۰۸ دارالخلافه طهران با یکی سواد حکم و دیگری تحویل، ۳۸. ۴ فرد مربوط به صورت تفاوت دستورالعمل لوی ئیل ۱۳۰۹ خالصجات دارالخلافه با دستور العمل سنه ماضیه توشقان ئیل ۱۳۰۸، ۳۹. ۴ فرد مربوط به صورت جیره و علیق آغایان سرکاری و مالیات و تیول ظهیر السلطنه و جیره و علیق دواب همایونی ابواب جمعی امین السلطان ۱۳۰۸ به خرج خالصجات طهران، ۴۰. صورت دستورالعمل لوی ئیل ۱۳۰۹ خالصجات طهران ابواب جمعی صدیق الدوله ۵۵ فرد، ۴۱. صورت اختلاف دستورالعمل ئیلان ۱۳۱۰ خالصجات طهران با دستورالعمل لوی ئیل ۱۳۰۹، ۲ فرد (یک فرد پشت دارد) و یک فرد مربوط جیره عمله و علیق و کاه یونجه ابواب جمعی امین السلطان لوی ئیل ۱۳۰۹ رویهم سه فرد، ۴۲. صورت دستورالعمل ئیلان ئیل خالصجات دارالخلافه ابواب جمعی صدیق الدوله ۵۶ فرد که فرد آخری آن سفید است، ۴۳. صورت دستور العمل یونت ئیل ۱۳۱۱ خالصجات دارالخلافه ابواب جمعی اقبال الدوله ۶۴ فرد و دو فرد دیگر سواد فرمان و ۴ فرد اختلاف دستورالعمل قوی ئیل ۱۳۱۲ با دستورالعمل یونت ئیل ۱۳۱۱، ۴۴. صورت دستورالعمل قوی ئیل ۱۳۱۲ خالصجات طهران ابواب جمعی اقبال الدوله، ۴۷ فرد، ۴۵. دستورالعمل پیچی ئیل ۱۳۱۳ خالصجات دارالخلافه طهران ابواب جمعی محمد قاسم خان صاحب جمع ۴۶ فرد، جمعاً ۴۷ فرد، فرد ۴۶ مکرر شده با ۲ فرد یکی سواد فرمان و یکی دیگر مربوط به باقی و زیادی کتابچه دستورالعمل، ۴۶. ۱۱ فرد مربوط به اختلاف دستورالعمل تخاقوی ئیل ۱۳۱۴ خالصجات با سنه ماضیه پیچی ئیل ۱۳۱۳، ۴۷. دستورالعمل تخاقوی ئیل ۱۳۱۵ خالصجات دارالخلافه ابواب جمعی اقبال الدوله، ۵۰ فرد، ۴۸. ۵ فرد مربوط به علیق الدواب و کالسکه خانه، ۱ صورت میرابی و اجارات رودخانه‌ها ۱ رقه سواد قبض و حکم، ۵ فرد متفرقه دیگر جمعاً ۱۴ ورقه، ۴۹. دستورالعمل ایت ئیل ۱۳۱۶ خالصجات طهران ابواب جمعی ناصرالسلطنه ۵۶ فرد با ۴ فرد مربوط به علیق الدواب و غیره، ۵۰. صورت مستمریات پیچی ایل ۱۳۱۳ عراق، طهران، ۳ فرد، ۵۱. تفاوت دستورالعمل تنگوزئیل ۱۳۱۷ خالصجات طهران با نسه ایت ئیل ۱۳۱۶، ۴ فرد، ۵۲. خالصجات طهران ابواب جمعی ناصر السلطنه تنگوزئیل خالصجات طهران به مهر وثوق الملک و یک فرد دیگر مربوط به مقرری ابوالقاسم، ۵۳. فردهای مربوط به بارس ایل ۱۳۰۷ مستمریات، ۳۰ فرد با یک فرد مربوط به مقرری رحیم خان قاجار، ۵۴. فردهای سررشته توشقان ئیل ۱۳۰۸، ۱۲ فرد (خانواری و مستمریات) جمعاً یازده فرد است با یک سواد فرمان مربوط به ایت ئیل ۱۳۰۳ و دو فرد صورت جمع و خرج رسوم بروات توشقان ئیل، ۵۵. سررشته سنه لوی ئیل (۱۳۰۹) مربوط به مستمریات و مواجب و غیره ۱۲ طغرا فرد، ۵۶. سررشته ئیلان ئیل ۹ فرد مربوط به مواجب و غیره و ۵ فرد سواد فرمان ۱۳۱۱ مربوط به سمتمری اشخاص، ۵۷. ۱۱ فرد مربوط به یونت ئیل ۱۳۱۱، دو سر ورقه اضافی دارد رویهم ۱۴ ورقه، ۵۸. سررشته قوی ئیل ۱۳۱۲، ۹ فرد مربوط به مواجب و مقرری، ۵۹. دوازده فرد مربوط به جیره علیق و مواجب پیچی ئیل ۱۳۱۳ و ۱۳۱۴ جمعاً ۱۶ ورقه، ۶۰. ۱۱ فرد با ۴ فرد دیگر مربوط به مواجب و جیره و غیره پیچی ئیل، ۶۱. ۳ فرد سواد فرمان مربوط به قوی ئیل ۱۲۱۳، ۶۲. ۱۰ فرد پیچی ایل بابت مواجب با ۸ ورقه راجع به همین موضوع روی هم ۱۸ ورقه، ۶۴. ۳ فرد مربوط به جیره و مواجب تخاقوی ئیل با ۱۵ فرد و یک فرد دیگر مربوط به سیورسات با یک نامه به مهر نظام الملک وزیر مالیه، ۶۵. ۸ فرد مربوط به سند تخاقوی ئیل و یک سواد فرمان و یک نامه و ۴ فرد دیگر با ۱۰ فرد دیگر مربوط سهمی سنه، ۶۶. ۱۲ فرد مربوط به سنه تخاقوی ئیل ۱۳۱۵ با ۷ فرد مربوط به همین سنه، یک فرد مکرر است روی هم ۱۸ ورقه، ۶۷. ۳ فرد مربوط به سنه ایت ئیل ۱۲۱۶ مربوط به خانواری و انعام با ۱۱ فرد صورت برواتی که در اداره معاون الملک صادر میشود انعام و غیر مستمری، ۶۸. صورت برواتی که در دستگاه معاون الملک صادر شده از قرار سنه ماضیه ایت ئیل، ۱۸ فرد با ۱۷ فرد دیگر راجع به همین مضوع ۱۳۱۷؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ - ۳۹۵]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۴۲

چهل و هشت دسته فرد، بسته ج، دنباله بسته پیش، بدین‌گونه: ۱. ۵ فرد تفاوت دستورالعمل سیچقان ئیل اربابی دارالخلافه با سنه ماضیه تنگوزئیل، ۲. ۱۲۸ فرد دارالخلافه طهران ابواب جمعی حاج آصف الدوله سنه سیچقان ئیل (گویا مالیات طهران و ...)، ۳. ۵ فرد تفاوت دستورالعمل اودئیل با سنه ماضیه سیچقان ئیل ۱۳۱۸، اربابی طهران، ۴. ۱۳۵ فرد اودئیل ۱۳۱۹ دارالخلافه طهران ابواب جمعی عین الدوله - با سواد خلاصه یک فرمان مواجب، ۵. ۱۲ فرد دستورالعمل مواجب سیورسات سال اودئیل قشون که به خرج

ولایات می‌آید – عراق، ۶. ۴ فرد خلاصه مستمریات اودئیل اربابی طهران، ۷. دستورالعمل مواجب و سیورسات غلام پیشخدمتان و غلامان کشیک خانه اودئیل ۱۳۰۸، یک فرد دستورالعمل محلی اودئیل امراء و خوانین قاجار، صورت مواجب و سیورسات اطباء دارالخلافه از بابت همین سال اودئیل ۱۳۱۸، دو فرد، ۸. ۹ فرد تفاوت دستورالعلم بارس ئیل ۱۳۲۰ اربابی درالخلافه با اودئیل [۳۱۸]، ۹. ۱۵۱ فرد بارس ئیل (۱۱۲۳۰) دارالخلافه ابواب جمعی عین الدوله با سواد یک فرمان و یک فرد یادداشت و یک فرد سفید و یک رد صورت مواجب و جیره و علیق اصطبل خاصه یک فرد مربوط به مالیات قراء بلوک ساوجبلاغ طهران، ۱۰. ۱۰ فرد، دستورالعمل مواجب و سیورسات پارس ئیل قشون به خرج ولایات می‌آید، عراق، ۱۱. ۴ فرد صورت موابج اطباء ۱۳۲۰ و مستمریات عراق و یک فرد مربوط به جیره و علیق بارس ئیل [۱۳۲۰] و یک فرد مربوط به تبدیل مستمری و تیول میرزا شفیع خان مقتدرالملک، روی هم ۶ فرد، ۱۲. ۴ فرد مربوطبه تفاوت دستورالعمل توشقان ئیل با بارش ئیل [۱۳۲۰]، ۱۳. ۲ فرد سواد ملفوفه و فرمان مربوط به ۱۳۲۱، ۱۵۱ فرد صورت دارالخلافه ابواب جمعی یمین الدوله، ۱۳۲۱، ۱۴. ۴۲ فرد صورت مستمریات ممالک محروسه سنه توشقان ئیل عراق، ۱۵. ۹ فرد صورت دستورالعمل مواجب و سیورسات توشقان ئیل قشون به خرج ولایات می‌آید، عراق با ۳ فرد مربوط به مواجب و ۲ فرد دیگر متعلق به کشیکخانه و دیگر امراء قاجار، ۱۶. ۱ فرد سررشته بارس ئیل مربوط به مواجب شیخ محمد علی مازندرانی ۱۳۱۹، ۱ فرد مقرری و تیول سلطان العلماء، ۱فرد تیولات زمان قاجار ۱۳۲۲، ۱جمع و خرج مواجب مطیع السلطنه ۱۳۲۲ ۱ جمع و خرج مواجب قوام الدوله، رویهم ۵ فرد، ۱۷. صورت جنس مستمری در دستورالعمل اربابی خالصه طهران در توشقان ئیل ۲ فرد، ۱۸. تفاوت دستورالعمل لوی ئیل ۱۳۲۳ اربابی طهران با سال توشقان ئیل گذشته با یک فرد یادداشت و یک فرد سررشته در باب تحویل معتصم الملک، ۲۰. ۱۴۲ فرد مربوط به دستورالعمل دارالخلافه ابواب جمعی یمین الدوله سال لوی ئیل [۱۳۲۳] با ۱۰ فرد سواد فرمان و دو ورقه یادداشت و نامه، ۲۱. ۲ فرد خلاصه مستمریات ممالک محروسه لوی ئیل عراق [۱۳۲۳]، فرد سیورسات غلام و پیش خدمتان کشیکخانه، ۱- اسراء قاجار، و سه فرد - مواجب اطباء باب لوی ئیل ۱۳۲۲ یا ۱۳۲۳، ۲۲. ۱۰ فرد دستورالعمل مواجب و سیورسات لوی ئیل قشون به خرج ولایات می‌آید، عراق با دو فرد یادداشت، ۲۳. ۱۰ فرد صورت قبوضات دستورالعمل ئیلان ایل اربابی طهران با یک فرد مربوط به تشخیص اقساط تنخواه تحویلی صندوق که باید با قسط مقرره از حکومت و مدیر کل صندوق رکاب دریافت داشته به ارباب حقوق برساند [مقصود از رکاب پای تخت است] با ۴ فرد مربوط به تفاوت دستورالعمل ئیلان ایل اربابی طهران با سنه لوی ئیل ۱۳۲۳، ۲۴. ۱۴۵ دستورالعمل طهران ئیلان ۱۳۲۴، ۲۵. سواد یک فرمان و صورت مستمریات ممالک محروسه عراق و تفاوت مخارج قشونی ئیلان ایل ۱۳۲۳ با لوی ئیل، جمعاً سه فرد، ۲۶. ۷ فرد دستورالعمل مواجب و سیورسات ئیلان ئیل [۱۳۲۳] قشون که به خرج ولایات می‌آید، عراق، با دو فرد دیگر و یک فرد سفید، ۲۷. ۱۲ فرد دستورالعمل مواجب و سیورسات یونت ئیل قشون که به خرج ولایات منظور است، عراق با ۱۳ فرد متفرقه مربوط به همین سال یونت ئیل [۱۳۲۴] از قبیل علیق دواب و مستمری غلامان و غیره مانده فردهای مربوط به سنوات قبل، ۲۸. ۴۵ فرد صورت مستمریات کل ممالک محروسه یونت ایل ۱۳۲۴، عراق، ۴۵ فرد، ۲۹. ۱۰ فرد مربوط به تفاوت دستورالعمل یونت ۱۳۲۴ بائیلان ئیل ۱۳۲۳ با ۳ فرد متفرقه دیگر، ۳۰. ۱۵۴ فرد مربوط به دستورالعمل سنه یونت ئیل دارالخلافه طهران ابواب جمعی نیرالدوله یونت ئیل ۱۳۲۴، در حاشیه نوشته است در شش ماه آخر سال حکومت با جناب وزیر مخصوص شد، ۳۱. ۳۰ فرد متفرقه مربوط بهمین سال یونت ئیل از قبیل سواد فرامین و قبوض اشخاص و ۳ فرد مربوط به تفاوت عمل، رویهم ۳۰ فرد، ۳۲. ۵۵ فرد مربوط به خالصجات دارالخلافه سیچقان ئیل ابواب جمعی حاجی آصف الدوله سال سیچقان ئیل با یک فرد مربوط به حقوق اشخاص و ۴ فرد مربوط به تفاوت دستورالعمل، ۳۳. خالصجات طهران سال اودئیل ۱۳۱۹ ابواب جمعی عین الدوله، ۶۰ فرد، با ۲ صورت جمع و خرج مواجب و سیورسات قوام الدوله اودئیل ۱۳۱۹ واقع میان فرد ۱۷و۱۸ با ۲ فرد دیگر میان فرد ۲۵ و ۲۶ راجع به عدم وقفیت و مالیات قریه محمود آباد غار با ۲ فرد مربوط به جیره و علیق و عمله جات آبدارخانه عین الدوله، با ۱۱ فرد دیگر مربوط صورت علیق الدواب و غیره و چند فرد مربوط به تفاوت دستورالعمل، ۳۴. ۶۳ فرد مربوط به دستورالعمل خالصجات طهران ابواب جمعی عین الدوله با ۱۸ فرد و یک ورقه بزرگ تا زده مربوط به سند بارس ئیل ۱۳۲۰، ۳۵. ۵ فرد مربوط به تفاوت دستورالعمل سنه تشوقان ئیل ۱۳۲۱ با بارس ئیل ۱۳۲۰ با ۲۶ فرد خالصجات طهران ابواب جمعی عین الدوله توشقان ئیل ۱۳۲۱ و ۹ فرد متفرقه همه ساله، ۳۶. یک فرد مربوط به سر رشته لوی ئیل تحویل منتخب السلطنه فاضل کتابچه دستور العمل وی ئیل و ۳ فرد مربوط به تفاوت عمل سال لوی ئیل ۱۳۲۲ با توشقان ئیل ۱۳۲۱، ۳۷. لوی ئیل ۱۳۲۲ سر رشته خالصجات طهران ابواب جمعی علی الله شامل ۷۰ فرد باسه فرد مربوط به تفاوت دستورالعمل ئیلان ایل ۱۳۲۳ با لوی ئیل ۱۳۲۲ و دو رددیگر، ۳۸. ۷۰ فرد سر رشته خالصجات طهران ئیلان ئیل ۱۳۲۳ ابواب جمعی عین الدوله با ۵ فرد صورت قبوضات ۱۳۲۳ خالصجات طهران، ۳۹. ۲ فرد سواد احکام وزارت مالیه ۱۳۲۴ و یک فرد دیگر مربوط به ئیلان ئیل ۱۲۹۸ و صورت قبوضات یونت ئیل (۱فرد) و صورت دهاتی که به ملکیت مرحمت شده (۱فرد) و صورت کسر و اضافات یونت ئیل خالصه طهران در ذیقعده ۱۳۲۴ (۱فرد) و ۴ فرد مربوط به دهاتی که به ملکیت مرحمت شده، صورت کسر و اضافات یونت

ثیل، صورت ثبت ضبطی رقبات و اضافه خرج مستمریات خالصجات طهران ۱۳۱۶ الی ۱۳۲۴ (۱فرد) صورت حقوق قراسوران که به خرج دستورالعمل طهران و رکاب منظور شده ۲ فرد، صورت ثبت ضبطی متوفیات و اضافه خرج مستمریات اربابی طهران ۱۳۱۶ تا ۱۳۲۴، صورت دهات خالصه که از قرار فرامین به ملکیت مرحمت شده که در زمان ناصرالملک از دفتر گذشته ۲ فرد، صورت جنس مستمری دستورالعمل اربابی طهران، ۲ فرد صورت ثبت ضبطی متوفیات و اضافه جمع و خرج دستور العمل خالصجات طهران از ایت ئیل ۱۳۱۶ تا یونت ئیل ۱۳۲۴، ۴ فرد، ۱۰ فرد صورت اضافه جمع و ضبطی متوفیات و اضافه مخارج دستورالعمل اربابی طهران از آیت ئیل ۱۳۱۶ تا یونت ئیل ۱۳۲۴، ۱۰فرد صورت اضافه جمع و اضافه مخارج و ضبطی متوفیات دستورالعمل اربابی طهران از ایت ئیل [۱۳۱۶] تا یونت ئیل [۱۳۲۴] ۳ نامه حقوق میرزا تقی خان عنوان نگار، ۱ فرد، تفاوت دستورالعمل ۱۳۲۴ خالصجات ۵ فرد، ۴۰. فردهای مربوط به سال یونت ئیل ۱۳۲۴ ابواب جمعی اقبال الدوله و فردهای ضمیمه آن، ۴۱. صورت برواتی که در دستگاه معاون الملك صادر شده محرم ۱۳۱۹ اودئیل، ۱۶ فرد با ۵ فرد دیگر مربوط به همین سند، ۴۲. ۱۷ فرد صورت بروات صادره دستگاه معاون الملك بارس ئیل ۱۳۲۰–با فردهای مربوط بهمین سال و قبوض، ۴۳. صورت بروات صادره توشقان ئیل۱۳۲۱ دستگاه معاون الملك با فرد قبوض الحاقی، ۴۴. صورت بروات صادره لوی ئیل ۱۳۲۲ دستگاه معاون الملك با فرد و قبوض الحاقی، ۴۵. ۵ فرد مربوط به مخارج ختم چند نفر از معاریف در مسجد شاه ئیلان ئیل ۱۳۲۴، ۲ فرد مربوط به یونت ئیل ۱۳۲۴، ۲ فرد مربوط به مخارج ختم شاه زاده عمیدالدوله در شعبان ۱۳۲۳ در مسجد شاه ئیلان ئیل ۵ فرد مربوط به اخراجات ورود شاه از سفر انگلستان ۱۳۲۳، ۴۶. صورت بروات و قبوض اشخاص در یونت ئیل [۱۳۲۴] ۸ فرد با ۲ فرد منضمات، ۴۷. صورت مواجب و مقرری و مستمری و غیره رکابی ئیلان ئیل ۱۳۲۳ با منضمات ۲۳ فرد، ۴۸. صورت دهاتی که به ملکیت مرحمت شده یك فرد و ملحقات با فردهای مربوط به مواجب و مستمری یونت ایل که مشوش است و فردهای مربوط به سال ائیلان ئیل همه این بسته‌ها از آقای میرزا حسین خان قریب پسر پسر همین سررشته دار که این فردها را به نگارش در آورده است خریداری شده است. استاد دکتر اصغر مهدوی آنها را خوانده و سر و سامانی بدانها داده است. این فهرست دقیق برای این سه شماره نوشته ایشان است و به عبارات خود ایشان و با اندکی دگرگونی در اینجا آورده شده است. این بسته‌ها درباره «مستمریات و خالصجات و مالیات املاك اربابی تهران از حاجی معین دفتر ابوالقاسم قریب سر رشته دار تهران است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ – ۳۹۹]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۴۳

دو سند هر یک برگ رحلی به نستعلیق با طغرای زرین و با مهر شاهانه؛ ۱. فرمان ناصرالدین شاه درباره میرزا جعفرخان، ۲. فرمان ناصرالدین شاه درباره محمد رحیم میرزا؛ بی‌کا، بی‌تا[ف:۱۷–۴۰۲]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۸۹

پنج طغرا سند است: ۱. طومار وقف نامه میر حسین خان پسر میر زین العابدین حسینی دهنوی در ۱۱۶۸، ۲. طومار خرج قنات طاقیه علی آباد زرند، ۳. طوماردیگر در چهار تکه گویا دنبال هم، ۴. طومار صورت جمع و خرج مزرعه وقفی مؤیدی در ۱۲۶۳، ۵. نامه عبدالله قوچانی؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ – ۴۱۴]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۹۰

پنج دسته سند: ۱. اسناد مرتضی قلی خان نایینی در ۱۶ برگ، ۲. فرمان ناصرالدین شاه درباره صاین قلعه پرته رود که به فتح الله خان و اسدالله خان زرین آبادی بخشیده است در شعبان ۱۳۰۲، ۳. نامه قمر دولت آبادی درباره باب و صبح ازل به جمال زاده در ۵۰/۳/۷، ۴. نامه علی اکبر فیاض به آقای فرهاد درباره چشمه سرخان دره گلیان، ۵. دو طغرا سند شرعی درباره یزد مورخ ۱۲۹۷و ۱۲۸۹؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ – ۴۱۵]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۷۰

از قباله خرید و فروش و صلح و بنچاق سیزده طغرا دارای تاریخ‌های: ۱۲۵۶ و ۱۳۰۶ و ۱۳۱۶ و ۱۳۱۸ و ۱۳۲۰ و ۱۳۲۴و ۱۳۲۵ و ۱۳۳۳؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه اصل [ف: ۱۷ – ۴۴۸]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۷۱

حواله و صلح نامه و قبض رسید در بیست و چهار طغرا دارای تاریخ‌های: ۱۲۸۰ و ۱۲۸۳ و ۱۲۸۹ و ۱۲۹۳ و ۱۲۹۷ و ۱۲۹۹ و ۱۳۰۰ و ۱۳۰۳ و ۱۳۰۵ و ۱۳۱۳ و ۱۳۱۷ و ۱۳۶۰. نسخه اصل؛ بی‌کا، بی تا [ف: ۱۷ – ۴۴۸]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۰۳

شامل: ۱. پاسخ نامه غلام محمد خان فرمانروای غوربند در ۲۴ صفری لوی ئیل، ۲. پاسخ نامه سیدگل میردین محمد از کنه ده قول غوربند در ع ۱۳۳۲/۱، ۳ تا ۵. پاسخ نامه همان غلام محمد خان در ۶ رمضان ۱۳۲۰ و ۲۱ و ۲۷ ربیع الاول ۱۳۲۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ – ۴۵۶]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۶۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۲۶گ، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۸سم [رایانه]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۹۹

اساسنامه و صورتجلسات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۴×۱۹/۸سم [رایانه]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۰

پیمان‌نامه‌ای دولتی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۴گ، اندازه: ۱۷/۱×۲۰/۸سم [رایانه]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۳۳

مورخ ۱۲۷۳ و ۱۲۷۴ درباره روسیه و انگلستان و فرانسه و عثمانی و ایرانی و جز اینها را دانشگاه چاپ کرده است (نمایشگاه ۲۴۵)؛

بی‌کا، بی‌تا؛ اصل در ۵۹ برگ؛ ۵۹گ [ف: ۱۷ - ۱۳۴]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۷۵

معاهدات، اتحادیه‌های بین المللی و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۶۱گ، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [رایانه]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۴۲

۱۳۴ برگ سند است در چهار پاکت شامل: ۱. اسنادی درباره ارتباط با دولتهای خارجی و قراردادها، ۴۰ برگ، ۲. نامه‌های ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه قاجار، ۳۹ برگ، ۳. نامه‌های مختلف، ۴۵برگ، ۴. اسنادی درباره مجلس شورای ملی، ۱۱برگ؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۱ - ۱۴۲]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۲

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق تبریز، ارومی، طالش و آستارا از مملکت آذربایجان در سال ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۷]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۳

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق تبریز، ارونق و انزاب از مملکت آذربایجان در سال ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۷]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۴

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق توابع دارالسلطنه تبریز از جمله خاتمرود و دهخوارقان از مملکت آذربایجان در سال ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۷]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۵

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق توابع دارالسلطنه تبریز: مرند و اسکو از مملکت آذربایجان در سال۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۷]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۶

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق هشترود، گرگر، مرند و زنوز از مملکت آذربایجان در ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۷]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۷

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق هشترود، خلخال، سلماس و خوی از مملکت آذربایجان در سال ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۷]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۸

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق سراب، گرمرود، خوی و سلماس از مملکت آذربایجان در سال ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۸]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۹

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق سراب و گرمرود از مملکت آذربایجان در ۱۲۳۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۸]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۰

تعداد ۴۰ قطعه اسناد حاوی جمع و خرج مملکت آذربایجان در تخافوی ئیل سال ۲۸-۱۳۲۷ق شامل گزارشات دولتی از درآمدها و مالیات‌های اشخاص در مناطق مختلف آذربایجان همانند: صائینقلعه، چاراویماق، سراب، گرمرود و ساوجبلاغ (مهاباد کنونی) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۸]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۱

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق قراجه‌داغ و صائین قلعه از مملکت آذربایجان در سال ۱۳۲۸هـ است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۸]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۲

تعداد ۲۸ قطعه اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک منطقه مراغه از مملکت آذربایجان در ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۸]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۳

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق مراغه و هشترود از مملکت آذربایجان در ۱۳۲۸ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۸]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۴

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مالیات و خالصجات مناطق مختلف آذربایجان از جمله خالصجات مرحوم مظفرالدین شاه، اعلیحضرت محمد علی میرزا در میاندوآب و حق مرتع کوه سهند، درسال ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۸]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۵

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مستمریات و مواجب جمعی از فرماندهان و سربازان و نیز تجار مناطق مختلف از مملکت آذربایجان در سال ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۸]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۶

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت مصارف و مخارج تعدادی از تجار و بازرگانان مناطق مختلف مملکت آذربایجان در ۱۳۲۷هـ

است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۸]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۷

تعداد ۳۰ قطعه اسناد حاوی «دستورالعمل در سال ئیلان ایل و سنه ماضیه آن در مملکت آذربایجان» از گزارشات دولتی شامل در آمد و مالیات‌های اشخاص در مناطق مختلف آذربایجان و مربوط به تاریخ سال ۱۳۱۰ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۸]

۴۰ تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۸

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و مستمری خوانین و امراء عظام مناطق مختلف مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۹

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت مقرری و مواجب تعدادی از امرا و خوانین و شخصیت‌های مهم مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۰

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب افواج و نیروهای نظامی ابواب جمعی مناطق مختلف از مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۱

سری دوم از اسناد حاوی صورت جمع و خرج و مواجب افواج و نیروهای نظامی ابواب جمعی مناطق مختلف از مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۲

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورتجمع و خرج و مواجب و مالیات‌های اخذ شده از روستاها و قریه‌های مناطق مختلف از مملکت آذربایجان در سال ۱۳۲۷ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۳

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق اردبیل، مشکین، ارومیه، خوی و سلماس از مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۴

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب مناطق سراب، گرمرود، چاراویماق، قراجه داغ، اردبیل، مشکین، تبریز و توابع آن از مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۵

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک مناطق تابعه تبریز و خوی و سلماس در مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۶

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک شخصیت ها، علما، کارگزاران حکومتی مناطق مختلف مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ است) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۷

تعدادی قطعات اسناد، حاوی برگ‌های ۱–۴۰ از مواجب و مقرری‌های مأموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جمعی سرکار حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۰۹]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۸

تعدادی قطعات اسناد، حاوی برگ‌های ۴۱–۸۰ از مواجب و مقرری‌های ماموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جمعی سرکار حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۰]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۹

تعدادی قطعات اسناد، حاوی برگ های۸۱–۱۲۰ از مواجب و مقرری‌های مأموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جمعی سرکار حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۰]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۰

تعدادی قطعات اسناد، حاوی برگ‌های ۱۲۱–۱۶۰ از مواجب و مقرری‌های مأموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جمعی سرکار حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۰]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۱

تعدادی قطعات اسناد، حاوی برگ‌های ۱۶۱–۲۰۰ از مواجب و مقرری‌های مأموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جمعی سرکار حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۰]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۳

تعدادی قطعات اسناد، حاوی برگ‌های ۲۴۱–۲۸۰ از مواجب و مقرری‌های مأموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جمعی سرکار

حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۰]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۴

تعدادی قطعات اسناد، حاوی برگ‌های ۲۸۱–۳۲۰ از مواجب و مقرری‌های مأموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جمعی سرکار حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۰]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۵

تعدادی قطعات اسناد، حاوی برگ‌های ۳۲۱–۳۶۰ از مواجب و مقرری‌های ماموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جمعی سرکار حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۰]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۶

تعدادی قطعات اسناد حاوی برگ‌های ۲۶۱–۳۷۴ از مواجب و مقرری‌های ماموران و صاحب منصبان دولتی ابواب جعی سرکار حضرت اشرف ارفع اسعد والا ولیعهد دولت خاور مهد صاحب اختیار کل مملکت آذربایجان در قوی ئیل ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۰]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۷

تعدادی قطعات اسناد، حاوی جمع و خرج‌های مستوفی مملکت آذربایجان در قوی ئیل سال ۱۳۱۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۸

تعداد ۴۰ قطعه (۱–۴۰) اسناد از گزارشات دولتی درآمد و مالیات‌های اشخاص در مناطق مختلف آذربایجان و مربوط به تاریخ سال ۱۳۱۱ق است که به خط سیاق نگاشته شده است. (بخش اول)؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۹

تعداد ۴۰ قطعه اسناد (۴۱–۸۰) از گزارشات دولتی از درآمد و مالیات‌های اشخاص در مناطق مختلف آذربایجان و مربوط به تاریخ سال ۱۳۱۱ق است که به خط سیاق نگاشته شده است. (بخش دوم)؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۰

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مواجب و مستمری امراء، خوانی، قشون دولت و ماموران حکومت در مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۱

سری اول تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مواجب و مستمری قشون دولت و ماموران حکومت در مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۲

سری دوم از نسخه پیشین؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۳

سری سوم از نسخه پیشین؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۴

تعداد ۴۰ قطعه اسناد (گ۲۴۱–۲۸۰) از گزارشات دولتی از درآمد و مالیات‌های اشخاص در مناطق مختلف آذربایجان و مربوط به تاریخ ۱۳۱۱ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۵

تعداد ۴۰ قطعه اسناد (گ۲۸۱–۳۲۰) از گزارشات دولتی از درآمد و مالیات‌های اشخاص در مناطق مختلف آذربایجان و مربوط به تاریخ سال ۱۳۱۱ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «وزیر دفتر» (بیضی)، «صدر اعظم» (بیضی) [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۶

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مالیات مناطق تبریز و توابع آن در مملکت آذربایجان (بدون ذکر تاریخ) است که خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۱]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۷

تعداد ۴۰ قطعه اسناد (گ ۳۴۱–۳۸۰) از گزارشات دولتی از درآمد و مالیات‌های اشخاص در مناطق مختلف آذربایجان و مربوط به تاریخ سال ۱۳۱۱ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۸

تعدادی چند برگ حاوی جمع و خرج متوفی سنه لوب ئیل ۱۳۱۱ مملکت آذربایجان است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۹

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت قبض و اقباض مواجب دولتی شخصیت‌ها در تاریخ‌های مختلف در منطقه آذربایجان است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۰

کتابچه حقوق محلی قشون مطابق دستور العمل سنواتی است که در ۲۴۵ص (با سربرگ وزارت جنگ) و بر اساس عناوین ولایات (از آذربایجان تا فارس و بنادر) متعلق به سال ۱۳۳۷هـ است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۱

تعدادی قطعات اسناد حاوی مستمری شخصیت‌های مهم دولتی و محلی همراه با رسید دریافت و مهر و امضای آنها در سال ۱۳۲۹ق

است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۲

تعدادی قطعات اسناد، حاوی مستمری دیوانی برخی از شخصیت‌های مهم دولتی و محلی و نیز صورت مصارف و مخارج مفصله در تاریخ‌های متعدد است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۳

تعدادی قطعات اسناد، حاوی مستمری ورثه شخصیت‌های مهم دولتی و محلی مرحوم شده همراه با رسید دریافت و مهر و امضای آنها در سال ۱۳۲۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۴

تعدادی قطعات اسناد حاوی مستمری شخصیت‌های مهم دینی و مذهبی و محلی همراه با رسید دریافت و مهر و امضای آنها (مانند اعتماد الاسلام، شیخ الاسلام، حجة الاسلام و شریعتمدار) در سال ۱۳۲۲هـ است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۵

تعدادی قطعات اسناد، حاوی مستمری ورثه شخصیت‌های مهم دولتی و محلی مرحوم شده همراه با رسید دریافت و مهر و امضای آنها درسال ۱۳۲۲ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۶

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج و مواجب و گمرک منطقه قوچان در سال ۱۳۲۳ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۷

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مالیات اربابی و خالصه مناطق کلات و نیشابور درسال ۱۳۰۳ق است که از به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۲]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۸

تعداد ۱۴۶ قطعه اسناد حاوی حساب مخارج و مواجب افراد و نیروها و شخصیت‌های محلی مملکت آذربایجان در لوی ئیل شال ۱۲۹۷هـ است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۳]

۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۸۹

تعدادی قطعات اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مملکت آذربایجان به تاریخ ۱۲۹۸ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۳]

۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۰

تعداد ۳۹۴ قطعه اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مواجب و مستمریات، مالیات و گمرکات مناطق مختلف مملکت آذربایجان در سال ۱۲۹۸ق است که به خط سیاق نگاشته شده است. اسناد در دو قطعه آلبوم جاسازی شده‌اند؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۳]

۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۲

تعداد ۵۱ قطعه اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مواجب و مستمریات، مالیات و گمرکات مناطق مختلف مملکت آذربایجان از جمله خالصجات مظفرالدین شاه قاجار در سال ۱۳۲۶–۳۰هـ است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۳]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۳

تعداد ۳۶ قطعه اسناد، حاوی صورت جمع و خرج باقی دستورالعمل سنه ماضیه قوی ئیل مملکت آذربایجان در ۱۳۲۵ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱- ۲۱۳]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۴

تعداد ۹ قطعه اسناد، حاوی صورت جمع مالیات دیوانی قراء مفصله واقعه در قراجه داغ در ۱۳۲۸هـ است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۳]

۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۶

تعداد ۱۲۵ قطعه اسناد، حاوی جمع و خرج مزارع جدید النسق در هذه السنه یونت ئیل ۱۳۲۴ ممیزی شده و جمع و خرج طبس و مضافات سنه لوی ئیل و نیز جمع و خرج ممیزی جدید قائنات در هذه السنه یونت ئیل ۱۳۲۴هـ تشخیص داده شده توسط مستنصر الملک است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۳]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۷

تعداد ۲۰ قطعه اسناد، حاوی جمع و خرج ولایت سیستان مطابق ئیلان ئیل ۱۳۲۴ از قرار تعدیل جناب مستنصر الملک مستوفی و نیز جمع و خرج ولایات محروسه سنه ئیلان ئیل ۱۳۲۳ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۳]

۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۸

تعداد ۳۲ قطعه اسناد، حاوی دستورالعمل هذه السنه پیچی ئیل (۱۳۲۶هـ) مملکت آذربایجان با سنه ماضیه قوی ئیل ۱۳۲۵ق است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۴]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹

تعداد ۲۴ قطعه اسناد، حاوی دستورالعمل خرج هذه السنه تنکوزئیل ۱۳۲۹ق مملکت آذربایجان با سنه ماضیه ایت ئیل است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۴]

۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۸۰۰

تعدادی قطعات اسناد، حاوی دستورالعمل هذه السنه تخاقوی ئیل ۱۳۲۷ق مملکت آذربایجان با سنه ماضیه پیچی ئیل است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۱ – ۲۱۴]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۱

تعداد ۴۵ قطعه اسناد حاوی جمع و خرج مملکت آذربایجان در

تخافوی ئیل سال ۲۸-۱۳۲۷هـ شامل گزارشات دولتی از درآمدها و مالیات اشخاص در مناطق مختلف آذربایجان است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۷]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۱

تعداد ۷۱ قطعه اسناد حاوی افراد جمع دستور العمل پیچی ئیل ۱۳۲۶ق و افراد دستور العمل ۱۳۱۰هـ مملکت آذربایجان به انضمام سایر خالصجات مظفرالدین شاه و محمدعلی شاه و عین الدوله و خالصجات رحیم خانی است که به خط سیاق نگاشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ [ف: ۳۳/۱ - ۲۱۳]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۸۰

اسناد وزارت مالیه، مراسلات دوره قاجاریه و کتابچه جمع و خرج ولایت خواف، صورت مالیات و فروعات و منافع و ... آذربایجان و سوابق پزشکی معتمد السلطنه در پاریس، ورقه حساب کل اداره تحدید تریاک؛ خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۴ و ۱۳۲۶ و ۱۳۲۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کلاسور، ۸۱گ [ف: ۳۴- ۸۱]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۸

مجموعه اسناد مهم و معتبر و ارزشمند تاریخی عهد قاجار متعلق به خاندان ناصرالدین شاه (حدود تاریخ ۱۳۰۶ق) همچون نامه ملکم به صدر اعظم، رساله اساطیر الاولین (۶ برگ)، نامه‌های میرزا حسین سپهسالار، میرزا آقا خان کرمانی، کمال الملک و ... همچنین چند قطعه هنری کارت پستال که منوی غذا در رستوران‌های فرنگ بوده اند، به علاوه شش قطعه خط ممتاز از احمد شاملو و غیره که جمعا ۱۲۰ سند (در ۱۲۸ برگ) را تشکیل می‌دهند؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۳/۲ - ۱۸۴]

● **اسناد آستانه امامزاده عبدالعظیم در شهر ری** / اسناد / فارسی

asnād-e āstāne-ye emāmzāde ‘abd-ol-‘azīm dar šahr-e rey

اصل در شانزده طغرا نزد آقای دکتر محمد هدایتی متولی کنونی آستانه است که سیزده طغرای آن در نشریه (۶۲/۳) وصف شده است. چهاردهم آنها حکم تولیت میرزا سید احمد است از اداره اوقاف، مورخ ۳۰ حمل ۱۳۳۷ شماره ۵۶۴۹، پانزدهم فرمان تولیت دکتر محمد علی هدایتی از پادشاه وقت مورخ ۲۵ تیر ۱۳۳۵ خ، شانزدهم فرمان نشان درجه اول همایون است که در ۱۴ آبان ۱۳۳۸ به ایشان داده شده است؛ اصل یازده طغرای دیگر ازین سندها نیز آقای دکتر عنایت الله هدایتی است: ۱. وقف زینب بیکم دختر طهماسب صفوی حسنی موسوی کشت زار خوارازیل غار ری را بر مشهد امازاده عبدالعظیم با تولیت امیر مجدالدین بن امیر ابراهیم حسینی در ذیقعده ۹۹۷ که در مجلس سید المحققین و سند المدققین خاتم المجتهدین در ۹۹۸ وقف شده با سجل سلطان ابراهیم بن حیدر شریف شریفی حسنی در ۹۹۷ با سجل اداره کل اوقاف مورخ ۱۳۲۹ش با سجل واقفه و با مهر او و با سجل سعدالدین محمد بن افضل و لطف الله شریف موسوی (راهنمای کتاب س ۱۷ ش۱ ص ۱۴۰)؛ ۲. عرضه داشت ابوالحسن الحسینی متولی و محمد علی درباره کشت زار علا زمین از موقوفات سرکار استانه امامزاده شاه عبدالعظیم با حکم والا در بالای آن خطاب به حاجی محمد خان حاکم بلوکات طهران. پس از خاقان مغفور نوشته شده است؛ ۳. وقف باغ کربلایی صغری با شش ساعت آب قنات اکبرآباد در زاویه شاه زاده عبدالعظیم از مهدیخان نایب برای عزاداری سیدالشهدا در حسینیه صحن عبدالعظیم با تولیت آقا سید نظام الدین متولی باشی آستانه و نظارت آقا گل در شعبان ۱۳۴۶؛ ۴. وقف حاج سید هدایت الله متولی باشی آستانه حضرت عبدالعظیم پسر آقا میرزا ابوالحسن متولی باشی پنج در دکان در راسته بازار حضرت عبدالعظیم بر تعزیه سید الشهدا با تولیت خود او و فرزندان او و تولیت آقا نظام الدین و میرزا سید احمد و آقا سید محمود و نظارت فرزندان خود آنها و آقا میرزا ابوالقاسم و آقا میرزا ابوالفضل و آقا سید عبدالخالق در تاریخ روز ۱۲ ربیع الاول ۱۳۳۴ با دو سجل ۱۳۳۴ یکی از مسیح طالقانی؛ ۵. وقف حاجی میرزا علی محمد تاجر اصفهانی تهرانی سه دانگ قشلاقین و علی آباد آقا اسمعیل را با تولیت متولی آستانه و زاویه حضرت عبدالعظیم با نظارت عباس قلیخان ناظم التولیه و آقا سید عبدالحسین خادم آستانه در تاریخ ۸ ربیع الثانی ۱۳۲۳ ئیلان ئیل با چند سجل تاریخ ۱۳۲۳ از فضل الله نوری و حسین رضوی قمی و دیگران؛ ۶. فرمان شاهانه درباره تفویض تولیت سرکار فیض آثار امامزاده شاهزاده عبدالعظیم به میرزا سید علی طهرانی در ذیقعده ۱۲۵۲ با مهر شاهانه در بالای سند؛ ۷. وقف میرزا حاجی آقای علاف بارفروش طهرانی پسر علی آقا چهار در دکان در زاویه حضرت عبدالعظیم با چهار بالاخانه روی آنها با تولیت خود و فرزندان خود و نظارت متولی باشی آستانه در ۱ رجب ۱۳۴۲ تنگوزئیل با سجل رجب ۱۳۴۲ از حسین موسوی تستری؛ ۸. حکم و فرمان با سیاهه موقوفات آستانه امامزاده مورخ ۱۱۶۸؛ ۹. فرمان مورخ ربیع الاول ۹۴۳ درباره تولیت زاویه شیخ ابراهیم خواص برای سید سراج الدین ابوالقاسم موسوی و کمال الدین عبدالخالق (راهنمای کتاب همانجا)؛ ۱۰. فرمانی درباره زرگنده با تولیت میرزا سید علی مورخ محرم ۱۲۳۹؛ ۱۱. فرمان تولیت میرزا هدایت الله مورخ ذیقعده ۱۲۹۳

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۴۶-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۱۰]

● **اسناد آستانه درویش تاج الدین حسن ابی الحسین ولی** / اسناد / فارسی

asnād-e āstāne-e darvīš tāj-ed-dīn hasan abi-l-hoseyn-e valī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۴۹-ف

در نیاک لاریجان، قباله‌های خرید املاک و چند فرمان است؛ بی‌کا،بی‌تا؛از روی نسخه‌های اصل همین آستانه[فیلم‌ها-ف:۱- ۱۰]

● اسناد آیات بزرگوار / اسناد / عربی - فارسی

asnād-e āyāt-e bozorgvār

آیاتی که اول آنها الله است.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۳۴/۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید.، جلد: مقوا با کاغذ سبز، ۱۲ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱ - ۲۳۲]

● اسناد احتشام الدوله / اسناد / فارسی

asnād-e ehtešām-od-dole

احتشام الدوله، - ۱۲۷۸ قمری

ehtešām-od-dole (- 1862)

تنظیم خانم نوشین انصاری.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۳۲-عکس

نسخه اصل:نسخه حقوق.دو مجلد؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳-۲۷۳]

● اسناد احزاب سیاسی ایران / اسناد / فارسی

asnād-e ahzāb-e sīyāsī-ye īrān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۱۶-ف

نسخه اصل: از روی اصل چاپی در ۸۰۰ قطعه. اعتدالیون، میهن پرستان، اراده ملی، جمعیت تعاون، فرقه سوسیالیست ایران، اجتماعیون اعتدالیون، با سالنامه میهن، چاپ شده به افرسی و اروپایی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۷]

● اسناد اداری دانشگاه / اسناد / فارسی

asnād-e edārī-ye dānešgāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۰۴

درباره سازمان آن؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ - ۴۳۳]

● اسناد ادعیة السر / اجازات / عربی

asnād-e ad'īyat-os serr

نظام الدین دشتکی، احمد بن محمد معصوم، - ۱۰۸۶ قمری

nezām-od-dīn-e daštakī, ahmad ebn-e mohammad ma'sūm (- 1676)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۵/۲۷

آغاز: اسناد ادعیة السر من خط السید نظام الدین احمد الشیرازی. الفقیر الی الله الغنی المغنی احمد بن الحسن بن ابرهیم الحسنی الحسینی یروی عمه و مخدومه مجدالملة و الدین اسمعیل عن والده؛ **انجام:** قال کان لرسول الله صلی الله علیه و اله سر فلما عشر علیه الی اخر ادعیة السر

کا: ابراهیم بن محمد حرفوشی کرکی عاملی، تا: با تاریخ ۱۰۰۲ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی ضربی با ترنج و سرترنج، ۱گ (۱۳۶ر-۱۳۶پ)، ۸-۱۷ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۲۲]

● اسناد استراباد / اسناد / فارسی

asnād-e estarābād

با عنوان‌های: نامه دوستانه، رقم سید میرک، اوراجه نویس، ناظر، طبیب، مهتر و مهردار، سفره چی، اشراف، صاحب جمعی، امیر آخورباشی، امیر شکارباشی، قورچی تیر و کمان، قورچی تفنگ، قورچی نیزه، قورچی یساول باشی، صحبت یساول، ایشک آقاسی باشی، کتابت شوق و آرزومندی، مکاتبه محبت، فرمان برای محمد تقی تیرگر، حکم برای میرزین العابدین وارس بیگ، ... با یک حکم در پایان. در متن از صفی قلی بیگ وارلغ خان بیگ و دیگران یاد شده است. در فهرست (ش ۱۳۵) از این رساله به نام اسناد استراباد زمان شاه سلیمان (۱۱۰۵-۱۰۷۷) یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۲۴-ف

نسخه اصل: بنیاد خاورشناسی فرهنگستان لنینگراد B۲۲۸۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵گ (۱پ-۳۵پ) [فیلمها -ف: ۲ - ۲۸۲]

● اسناد الاحادیث / رجال / عربی

asnād-ul-aḥādīṯ

سند احادیث رابررسی می‌کند و مطالبی را به عنوان «نوادر کتاب المعیشة»، «نوادر الصیام» آورد و سند آنها را مورد بررسی قرار می‌دهد و از کتب اربعه و کتب رجالی شیعه و «شارح الاستبصار» یاد می‌کند.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۹۲/۱

آغاز: اسماعیل النیشابوری لان الشیخ ذکر فی الدروس فی ترجمة احمد بن داود المذکور و ذکر محمد بن اسماعیل النیشابوری انه هجم علیه محمد بن طاهر و ذکر القصه و اذا عرفت؛ **انجام:** فی باب الحمام محمد بن علی بن محبوب عن علی بن الریان بن الصلت عن الحسن بن راشد عن بعض اصحابه عن مسمع و فی باب آداب الاحداث

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، چند

فائده در شعر و علوم غریبه در اول کتاب آمده؛ تملک: «ملا ابراهیم بن محمد احسائی دالوی»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دارای ترنج و سر، مجدول گرهی، ۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۱۵۳]

● **اسناد املاک نیشابور و طوس و سبزوار** / اسناد / فارسی
asnād-e amlāk-e neyšābūr va tūs va sabzevār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۳۱

عنوان در آغاز نسخه «فهرست نوشتجات و قباله جات املاک ابتیاعیه ارض خراسان» و در پایان «کتابچه در شرح قباله جات و بنچاقات املاک نیشابور و ارض اقدس و سبزوار» است و تاریخ آنها از ۱۲۸۶ و شوال ۱۲۸۷ است تا سال ۱۲۹۰. نخستین آنها سواد قباله و انتقال نامه دو دانگ محمد آباد و آبگینه و نیمه احمد آباد است به حاجی مستشار الملک مورخ ۱۲۸۶–۱۲۸۷ و بازپسین آنها سواد قسمت نامه امان آباد است مورخ ۱۲۹۰؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مؤید الدوله، تا: ۱۷ شوال ۱۳۰۵ق، در آن آمده که «در پنجاه و هشت ورق ثبت شده خدمت حاجی محمد حسن امین دار الضرب داده شده»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۹۰گ، ۱۳ سطر (۹×۱۴)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵ – ۴۰۹۲]

● **اسناد امین الدوله فرخ خان** / اسناد / فارسی
asnād-e amīn-od-dole farrox xān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۷۶-عکس

بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۷گ [فیلمها -ف: ۳ – ۲۷۰]

● **اسناد انجمن ایالتی آذر بایجان** / اسناد / فارسی
asnād-e anjoman-e eyālatī-ye āzarbāyjān

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۶۸

آغاز: ۲۴رجب– [شماره ۲۴۹۲]. انجمن محترم ولایتی دام بقائه. جناب آقای انتخاب الملک که از طرف ریاست مالیه آذربایجان بمباشرت مالیه آن صوب معین شده اند، عن الضروره از طرف انجمن محترم ولایتی لازمه مساعدت قانونی را درباره ایشان مرعی دارید که مشغول تمشیت امور مالیه آنجا بوده باشند. (امضا: محمد تقی الطباطبائی)؛ **انجام:** بالاخره میزانی برای وجه مخارج کلیه انجمن های. ... آذربایجان تصویب شده همین چند روزه ابلاغ آن به جنابان عالی خواهد رسید که مباشر عالیه آنجام ماه بماه عاید دارد. ازین بابت آسوده خاطر باشید. (امضا: امین التجار) از (گردآوری): ناصر الکتاب (دفتر دار انجمن) (قرن ۱۴ق) دفتر حاضر و دفتر شماره بعدی، رونوشت اسناد ایالتی آذربایجان در سالهای ۱۳۲۸ و ۱۳۲۹ق (سالیان تجاوز روس‌ها به ایران) است. این دو مجلد که شامل برگ‌های نازک پوست پیازی است، رونوشت نامه‌ها و تلگراف‌های ارسالی و بعضا اسناد و نامه‌های مهم دریافتی انجمن را در خود ثبت کرده است. به نظر می‌رسد دفتر حاضر جلد نخستی داشته باشد که به شماره ۲۴۹۱ ختم می‌شده و شامل نامه‌های سال ۱۳۲۸ق بوده است. این مجموعه اسناد که یک جا و به این شکل، هیچ قرینی ندارد و منحصر به فرد به‌شمار می‌رود در کنار روزنامه انجمن، مهم‌ترین منابع مطالعه انجمن ایالتی آذربایجان در عصر مشروطه به شمار می‌رود. در این مجموعه اسناد رسیده از طهران و فرستاده شده به پایتخت، رونوشت تلگراف‌ها و نامه‌های انجمن به اداره‌های مالیه و غیره و انجمن‌های شهرهایی که صاحب انجمن ایالتی بوده اند دیده می‌شود. تاریخ نخستین رونوشت نامه، ۲۴ رجب، خطاب به «انجمن محترم ولایتی – دام بقائه» و تاریخ آخرین رونوشت، ۷ ربیع الاول، خطاب به «انجمن محترم ولایتی اردبیل» است. بررسی جزء به جزء این حجم از اسناد از وظیفه فهرست حاضر خارج است و خود فهرست مفصلی می‌طلبد که در دستور کتابخانه، بخش اسناد قرار می‌گیرد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۸ق، رونوشت‌ها شاید به خط «ناصر الکتاب»، دفتر دار انجمن در آن سالیان باشد که در پایان هر نامه به امضای «امین التجار» یا «محمد تقی طباطبائی» (رئیس انجمن در سالهای پس از واقعه مجلس شورای ملی) و یا مهر انجمن رسیده است. دو گونه مهر در این مجموعه استفاده شده است: -مهر بیضی کوچک به سبک قدیم به خط نستعلیق- مهر بیضی بزرگ به سبک جدید به خط نستعلیق. صفحات این مجلد از ۲۴۹۲ تا ۲۶۵۵ نمره خورده است. کاغذهای دفتر پوست پیازی خارجی و گوشه بالای پشت برگ ها. از سمت چپ به راست به لاتین شماره صفحه خورده است. در هر صفحه معمولا دو یا بعضا یک رونوشت نامه یا تلگراف نوشته و در سمت راست هر رونوشت، تاریخ آن ثبت شده است. به دلیل نازک بودن اوراق، فقط در یک روی صفحات نوشته داریم که اغلب از پشت نیز جوهر آنها خواناست. روی لت سمت راست جلد دفتر، کاغذی چسبانده شده به خط ناصر الکتاب، به این محتوا: «نمره ۵– دفتر کوپیه متفرقه شهر و خارج و داخل در تاریخ۲۴رجب در نمره۲۴۹۲شروع شده. ۱۳۲۸ ناصر الکتاب دفتر دار»؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذی مشکی دارای طرح موجی، ۵۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱/۱×۲۶/۷سم [ف: ۲۷/۱ – ۱۲۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۶۹

آغاز: ۱۰شعبان – توسط آقا متعهد التجار خدمت. ... محترم دامت تائیداتهم –[رمزی است:] ب غ ع ت ط. د چ ل د م. د ث ق د م. ص ج د ر ب ب ق م ف ع د. ر ع س. .؛ **انجام:**. ... مشار الیه وجه مزبور را کارسازی دارد در موقع محاسبه ایشان هرگاه فاضل حسابی داشته باشند مسئولیت آن با حضرتعالی نبوده و قرار پرداخت اضافه حساب ایشان همه خواهد شد. (مهر و امضا)

گردآوری: ناصر الکتاب (دفتر دار انجمن) (قرن ۱۴ق). دفتر

دیگری از مجموعه ای است که در شماره قبلی توصیف شد. این دفتر نیز جلد نخستی داشته که آن جلد نیز، مخصوص نامه‌های سال ۱۳۲۹ق بوده است. در این دفتر رونوشت اسناد و تلگرافهای سال ۱۳۲۹ق انجمن ایالتی آذربایجان ثبت شده است و از ۲۰۲۲ تا ۳۹۶۹ نمره خورده است. تاریخ نخستین نامه ۱۰ شعبان با عنوان «توسط اقای معتمد التجار خدمت ...» (نامه‌ای است که با رمز نوشته شده است) و تاریخ آخرین نامه این دفتر ۲۸ ذیحجه و با خطاب «ریاست اداره جلیله مالیه» می‌باشد. در این دفتر، امضاهای پایانی نامه‌ها متفاوت از دفتر پیشین است که البته عجالتا خوانده نشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق، رونوشت‌ها شاید به خط «ناصر الکتاب» دفتر دار انجمن باشد که در پایان به مهر انجمن (دو نوع مهری که عینا در مشخصات نسخه‌شناسی دفتر قبلی وصف شده) و امضای مسئول آن رسیده است. امضاهای این دفتر متفاوت از دفتر قبلی است. مشخصات اوراق و شماره صفحاتش مانند نسخه قبلی. در این دفتر اسناد نمره ۲۰۲۲ تا ۳۹۶۹ ثبت شده است. صفحات ۴۷۸ تا ۴۹۷ (برگ پایانی) نانوشته مانده است. روی لت سمت راست جلد دفتر، کاغذی چسبانده شده به خط ناصر الکتاب به این مضمون: «نمره ۷- دفتر اندیکاتر از دفتر نمره ۶ از نمره ۲۰۲۲ از دهم شهر شعبان شروع ده ۱۳۲۹. دفتر دار ناصر الکتاب»؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذی مشکی، ۴۷۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱/۱×۲۶/۷سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۲۲]

● **اسناد اوراد فتحیه** / عرفان و تصوف / فارسی

asnād-e owrād-e fathīye

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, ʻalī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴/۶-ف

نسخه اصل: پاریس P. 39 (بلوشه ۱۵۶)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۳۷]

● **اسناد ایرانی گاردان** / اسناد / فارسی

asnād-e īrānī-ye gārdān

در هنگام مأموریت او در ایران (۱۸۰۸-۱۸۰۷م).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸۸-ف

بی‌کا، بی‌تا؛ اطاق بازرگانی بندر مارسیل. [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۲۴۹]

● **اسناد پلتیکی مملکت مصر = امور مملکت مصر = امور دولت مصر** / اسناد / فارسی

asnād-e poletīkī-ye mamlekat-e mesr = omūr-e mamlekat-e mesr = omūr-e dowlat-e mesr

نورمان، ق۱۴ قمری

mormān (- 20c)

شامل اسناد رسمی پلتیکی (سیاسی) است که بین دول خارجه در رابطه با کشور مصر رد و بدل شده و از جهت شناخت تاریخ سیاسی اواخر قرن نوزدهم میلادی حایز اهمیت می‌باشد. به‌وسیله مسیو نورمان سرتیپ، منشی اول وزارت امور خارجه در ۲۵ جمادی الاول ۱۳۰۰ به فارسی ترجمه شده است.

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۴۳

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛مجدول؛قطع: رحلی [نشریه: ۷ - ۱۰۵]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۷۹

آغاز: ترجمه کتابی است که راجع به امور مملکت مصر و اسناد پلتیکی است که ما بین نماینده‌های دول خارجه رسما ارسال و مرسول شده و تعلق به سال ۱۸۸۱ مسیحی دارد؛ **انجام:** و قانون آن که به اعتقاد ما موافق احکام داخله خدیو مصر به قاعده منظم و مرتب است تغییری حاصل گردد

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۲۵ جمادی الاول۱۳۰۰ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: مخمل آبی، ۱۳۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [ف: ۴ - ۹۲]

۳. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۸۸۴

آغاز: در باب احوال و وقایع مملکت مصر و ارسال و مرسولیکه در باب آن شده است. تفصیل ذیل در باب عرابی پاشا میباشد؛ **انجام:** عارابی پاشا با همراهانش به جزیره سیلن نفی شدند و جزیره سیلن از متصرفات انگلیس است

خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، تا: ۲۵ جمادی الاول۱۳۰۰ق؛ دارای سرلوح مذهب دارای جداول، مصور به تصاویر چاپی الصاقی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با روکش مخمل سرمه‌ای ضربی ریسه‌ای، ۱۹۵ص، ۱۳ سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۱×۲۳سم [ف: ۲۶]

● **اسناد پلتیکی مملکت مصر = امور مملکت مصر = امور دولت مصر** / اسناد / فارسی

asnād-e poletīkī-ye mamlekat-e mesr = omūr-e mamlekat-e mesr = omūr-e dowlat-e mesr

مترجم: علی، ق۱۴ قمری

۱۲۱ نامه از موسیو فری دوسینه، وزیر امور خارجه فرانسه، راجع به مصر و مردان سیاسی انگلیس، و بحث درباره قانونی راجع به پرداخت وام‌های دولتی مصر.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳

آغاز: ترجمه کتابی است که راجع به امور دولت مصر است، نمره اول مراسله‌ای است که موسیو دو فری سینه وزیر امور خارجه دولت فرانسه از پاریس به تاریخ ششم ماه ژانویه ۱۸۸۰ میلادی؛ **انجام:** و علی ابراهیم وزیر علوم و محمود سامی وزیر موقوفات امضاء کرده اند. تمت ۱۲۹۹ بتاریخ غره محرم سنه ۱۳۰۰ ترجمه

شد، علی مترجم
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج سرخ مقوایی ضربی مجدول مشکی، ۲۴۴گ، ۱۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱ - ۲]

● **اسناد پنجاه و پنج آیه** / علوم قرآن / فارسی
asnād-e panjāh va panj āye
ذکر ۵۵ آیه از قوارع آیات قرآنی که از مهم ترین آیات توحیدی و از اذکار مورد استفاده رسول اکرم (ص) بوده، همراه با اسناد رجالی و حدیثی آن (بر اساس مذهب اهل سنت) است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۹/۲
آغاز: اسناد آیات قوارع از قرآن مجید و فرقان حمید که در توحید است ... روایت می‌کند ابن عباس رضی الله عنه از پیغمبر علیه السلام
بی‌کا، بی‌تا؛ تمام صفحات ترمیم شده است؛ جلد: تیماج سبز یشمی، ۸ ص (۱۸-۲۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۹۴]

● **اسناد تاریخی** / اسناد / فارسی
asnād-e tārīxī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۰۷-ف
نسخه اصل: از خانه آقای جلیل‌وند به وسیله آقای مسعود گلزاری در ۲۲۴ قطعه فیلم؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۰۸]

● **اسناد تاریخی ایران و دولتهای دیگر** / اسناد / فارسی
asnād-e tārīxī-ye īrān va dolat-hā-ye dīgar
صورت چند عهدنامه و قراردادهایی است تجارتی و مرزی و جز اینها که بین دولت ایران و دولت‌های دیگر شرقی و اروپایی در عصر صفویه و قاجاریه رد و بدل شده بدین تفصیل: ۱. عهدنامه با دولت انگلیس توسط مسترحالس؛ ۲. عهدنامه ایران با سرکور اوزلی نماینده انگلیس؛ ۳. عهدنامه دولت انگلیس توسط مستر الس؛ ۴. احتجاج با مستر الس نماینده انگلیس؛ ۵. عهدنامه تجارتی ایران و انگلیس؛ ۶. قرارنامه ایران و انگلیس در باب غلام و کنیز سیاه؛ ۷. دستورالعمل میرزا محمود خان آجودان در باب غلام و کنیز؛ ۸. قرارنامه ایران با وزیر مختار انگلیس در باب هرات؛ ۹. عهدنامه صلح ایران و انگلیس؛ ۱۰. عهدنامه شاه صفی و سلطان مراد عثمانی؛ ۱۱. عهدنامه نادرشاه و سلطان محمود عثمانی؛ ۱۲. سوادنامه پادشاه ایران به دولت عثمانی؛ ۱۳. سوادنامه نایب السلطنه ایران به سلطان محمود عثمانی؛ ۱۴. سوادنامه دولت عثمانی به نایب السلطنه ایران؛ ۱۵. قرارنامه دولت ایران و روم؛ ۱۶. سوادنامه ملکه انگلیس ویکتوریا؛ ۱۷. مقاوله نامه بین ایران و عثمانی؛ ۱۸. عهدنامه فتحعلی شاه قاجار و سلطان محمود عثمانی؛ ۱۹. قرارنامه سردار کهندل خان و فرزندش سلطان علی خان مظفرالدوله در باب قندهار؛ ۲۰. قرارنامه بندر عباسی؛ ۲۱. قانون نامه تابعیت دولت ایران؛ ۲۲. عهدنامه ایران و روس؛ ۲۳. وصیت‌نامه پطرکبیر امپراطور روس؛ ۲۴. در باب کرورات وتخلیه سرحدات؛ ۲۵. عهدنامه روس در باب تجارت؛ ۲۶. در باب تشریفات روس و دولت ایران؛ ۲۷. قرارنامه تجارتی ایران و روس؛ ۲۸. عهدنامه دولت ایران و فرانسه؛ ۲۹. عهدنامه گلستان؛ ۳۰. عهدنامه میرزا رضا با دولت فرانسه؛ ۳۱. عهدنامه دولت بلجیک و ایران؛ ۳۲. عهدنامه دولت ایران و اسپانیول؛ ۳۳. عهدنامه دولت ایران و سوید در پاریس؛ ۳۴. عهدنامه دولت ایران و دانمارک؛ ۳۵. عهدنامه هلند و ایران؛ ۳۶. عهدنامه ایتالیا و ایران؛ ۳۷. قرارنامه بندر عباسی؛ ۳۸. عهدنامه یونان و ایران؛ ۳۹. قرارنامه دولت ایران با سردار محمد علمخان در باب قندهار؛ ۴۰. قرارنامه سردار محمد علمخان که به دولت ایران سپرده؛ ۴۱. عهدنامه ایران و اوستریا؛ ۴۲. اعلام نامه میرزا حسین خان به ایلچی دولت اوستریا؛ ۴۳. عهدنامه دولت بلجیک با میرزا جعفرخان؛ ۴۴. عهدنامه آمریک شمالی با دولت ایران؛ ۴۵. عهدنامه بین جنرال کوفمان وخان خیوق

کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۶۲
خط: نستعلیق خوب، کا: محمدمهدی بن علی حسینی، تا: اوایل قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۸۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: - ۶۸]

● **اسناد تاریخی و سیاسی** / اسناد / فارسی
asnād-e tārīxī va sīyāsī
ظهیرالدوله، علی بن محمد ناصر، ۱۲۸۱ - ۱۳۴۲ قمری
zahīr-od-dowle, ‘alī ebn-e mohammad nāser (1865 - 1924)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۰۸
نسخه بسیار نادر؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [د.ث. مجلس]

● **اسناد تقی زاده** / اسناد / فارسی
asnād-e taqīzāde

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۱۲-ف
درباره وزارت دارایی هنگام وزارت او در آنجا و نامه‌های اداری است، اصل آنها در خانه اوست؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۷۷]

● **اسناد ثبت شده در محضر شرعی** / اسناد / فارسی
asnād-e sabt šode dar mahzar-e šar‘ī

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۴
صورت اسناد ثبت شده در یکی از محاضر شرعی است که از غره ماه شعبان ۱۳۳۴ تا غره ماه محرم ۱۳۳۵ به ثبت رسیده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۷ - ۶۹]

● **اسناد جمع و خرج** / اسناد / فارسی
asnād-e jam‘ va xarj

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۰۰
هفتاد قطعه سند مربوط به مواجب و مستمری و جمع و خرج افراد مختلف است مربوط به سال ۱۳۲۲. در برخی از این اسناد نام امیر انتظام دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق شکسته و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق، برگ‌ها در آلبوم جاسازی شده است؛ ۷۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۱ - ۱۶۹]

● **اسناد جمع و خرج و تلگرافات شوکت الدوله** / اسناد / فارسی
asnād-e jam‘ va xarj va telegrāfāt-e šaokat-od-dowle

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۷
خط: شکسته نستعلیق و سیاق،بی‌کا،تا:۱۳۴۴ق؛۶۱گ [ف: ۳۴-۶۱]

● **اسناد جمع و خرج و مواجب و مستمری و مستمری اشخاص و صاحب منصبان نظامی و ...** / اسناد / فارسی
asnād-e jam‘ va xarj va mavājeb va mostamarrī-ye ašxās va sāheb-mansabān-e nezāmī va ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۹
خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴۷گ [ف: ۳۴ - ۷۱]

● **اسناد جمع و خرج یزد** / اسناد / فارسی
asnād-e jam‘ va xarj-e yazd

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۹
کتابچه اسناد جمع و خرج یزد در سال ۱۳۰۳. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی، در ۷ جمادی ۱۳۰۵؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۲۱گ، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۹
کتابچه اسناد جمع و خرج یزد در سال ۱۳۰۸. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: سلیمان؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۸گ، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۲سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۱]

● **اسناد چاپی و خطی** / اسناد / فارسی
asnād-e čāpī va xattī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۴۸-ف
نسخه اصل: از سید حسن تقی‌زاده؛ اسناد چاپی و خطی که نخستین آن تقریر مدیر چهره نما حاجی میرزا عبدالمحمد است سپس سرود ملی و اخطار و نظام نامه شرکت اسلامیه اصفهان تا می‌رسد به آیینه حقایق، سال ۱۳۰۳، برخی هم به زبان اروپایی است؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۸]

● **اسناد حروفات کلام الله ربانی سبحانی و مناجات حروفات کلام الله** / عرفان و تصوف
asnād-e horūfāt-e kalām-ol-lāh-e rabbānī-ye sobhānī va monājāt-e horūfāt-e kalām-ol-lāh

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۴/۱۰
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶ - ۶۷۱]

● **اسناد حزب عامیون** / اسناد / فارسی
asnād-e hezb-e ‘āmmīyūn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۰۷
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰۰گ [ف: ۱۷ - ۵۰۴]

● **اسناد حسین میرزا جلال الدوله** / اسناد / فارسی
asnād-e hoseyn mīrzā jalāl-od-dole

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۵۸/۵
اسناد حسین میرزا جلال الدوله فرمانروای یزد مورخ (یکی) و ۱۳۲۰ (روی هم هفت طغرا)؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ - ۱۲۲]

● **اسناد حلیة رسول الله** / تاریخ پیامبراکرم (ص) / فارسی
asnād-e helyat-e rasūl-ol-lāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۲/۱۶-ف
نسخه اصل: سلیمانیه ش ۱۲۰۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۹ق؛ ۱گ (۲۴۲ر)، ۱۹ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۱۱]

● **اسناد حلیه پیامبر اکرم (ص)** / عرفان و تصوف / فارسی
asnād-e helye-ye payāmbar-e akram (s)

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری
hamadānī, ‘alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)
رساله‌ای است بسیار مختصر در بیان خصوصیات اسم شریف رسول اکرم (ص) و احادیثی در باره نظر کردن به حلیه آن حضرت و فوائد نظر کردن به آن.
[احوال میر سید علی همدانی ص ۱۶۹-۱۷۰؛ نشریه ۲۰۷/۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴/۳۲
آغاز: اسناد حلیه حضرت محمدرسول الله (ص) در اخبار آمده است که خواجه عالم از دار فنا بدار بقا رحلت می‌فرمودند حضرت فاطمه زهرا
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۵۷۸-۵۷۹) [عکسی ف: ۳ - ۲۰۲]

● **اسناد خاتم** / علوم غریبه / فارسی
asnād-e xātam
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)
منظومه‌ای در ۴۳ بیت که در آن دستوراتی درباره پیشگیری اتفاقات و حوادث که بر انسان‌ها وارد می‌شود داده شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۲
آغاز: گر تو را دشمنی بود خونخوار ×× که ترا روز شد بدل آزار / نتوانی که چاره اش سازی ×× یا از آن حالیش بیندازی؛ **انجام:** تاشوی شادمان ز روی قضا ×× بشنو از ابوعلی سینا / شرح این چون بنظم گشت تمام ×× ختم کردیم بر صلاة وسلام.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ پیش از این رساله ادعیه و اذکار و ختومات و اوراد آمده است؛ ۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۳]

● **اسناد خاندان افشار آذربایجان** / اسناد / فارسی
asnād-e xāndān-e afšār-e āzarbāyjān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۱۷-ف
نسخه اصل: نسخه حسن قراخانی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳- ۱۲۳]

● **اسناد خاندان میرزا بزرگ** / اسناد / فارسی
asnād-e xāndān-e mīrzā bozorg

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۹۷-ف
مشرف و مباشر فوج لاریجان و میرزا عبدالرحیم مشرف و میرزا حسن مشرف همان فوج در تاریخ‌های ۱۳۰۱ و ۱۳۲۷ در هفت طغرا که در آن خطابی به اعتضاد الملك و به اعظام السلطنه است با یادی از اعظام الدولة و دران از روستای رشکلا و جونه کلا یاد شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۲۵۰]

● **اسناد خاندان نصرالله سلطان لاریجانی و ...** / اسناد / فارسی
asnād-e xāndān-e nasr-ol-lāh soltān-e lārījānī va ...

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۱۱-ف
از روی اصل: اسناد خاندان نصرالله سلطان لاریجانی و اسدالله سلطان صاحب منصب دسته پنجم فوج لاریجانی در تاریخ‌های ۱۲۵۶ و ۱۲۸۳ و ۱۲۸۵ در چهار طغرا که در آن حکمی است از اردشیر میرزا فرمان روای مازندران و خطاب است به او و خطابی به عباس قلی خان سرتیپ فوج لاریجانی و در آن از روستای تیربجان که تیول آنان بوده است یاد شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۰۰]

● **اسناد خراسان و مشهد** / اسناد / فارسی
asnād-e xorāsān va mašhad

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۴۰-عکس
چاپ شده در بررسی‌های تاریخی در ۱۳۴۹ اصل از آن سید علی خان کبیر به وسیله الله یا صالح عکس برداری شده و به کتابخانه مرکزی آمده و ایرج افشار آن را در بررسی‌های تاریخی چاپ کرده است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۲۵۹]

● **اسناد خرج اصفهان** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e esfahān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۲
کتابچه اسناد خرج اصفهان در سال ۱۳۰۲ اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در ۵ جمادی الثانی ۱۳۰۵؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ابعاد متن: ۷×۱۶، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۹]

● **اسناد خرج بروجرد و ...** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e borūjerd va ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۱
کتابچه اسناد خرج بروجرد و داد و ستد کارگزاران ظل السلطان در سال ۱۳۰۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در ۶ جمادی الثانی ۱۳۰۵؛ مهر: محمد رضا؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۳۸گ، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۸]

● **اسناد خرج دیوانی کردستان** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e dīvānī-ye kordestān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۰
کتابچه اسناد خرج دیوانی کردستان در سال ۱۳۰۳. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در ۷ جمادی الثانی ۱۳۰۵؛ مهر: محمد رضا؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۳۸گ، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۸]

● **اسناد خرج دیوانی کرمانشاهان** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e dīvānī-ye kermānšāhān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۱
کتابچه اسناد خرج دیوانی کرمانشاهان در سال ۱۳۰۳ اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در جمادی الثانی ۱۳۰۵؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۷۸گ، ابعاد متن: ۸×۱۳، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۵]

● **اسناد خرج عراق و محلات و ...** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e ʻarāq va mahallāt va ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۸
کتابچه اسناد خرج عراق و محلات و درجزین از سال ۱۳۰۲ تا ۱۳۰۵. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در ۱۰ جمادی الثانی ۱۳۰۵؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۲۹گ، ابعاد متن: ۶×۱۲، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۳
کتابچه اسناد خرج عراق و محلات و در جزین و سایر بلوک در سال ۱۳۰۳. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در جمادی الاول ۱۳۰۵؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۴۶گ، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۲سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۸]

● **اسناد خرج عربستان در سال ۱۳۰۲** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e ʻarabestān dar sāl-e 1302

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۰
کتابچه اسناد خرج عربستان در سال ۱۳۰۲. اعداد به سیاق است؛ خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در ۱ جمادی الثانی۱۳۰۵؛مهر: محمد رضا؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۴۵گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۹۹]

● **اسناد خرج فارس** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e fārs

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۰
کتابچه اسناد خرج فارس در سال ۱۳۰۲، اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در ۲ جمادی الثانی ۱۳۰۵؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۶۸گ، ابعاد متن: ۸×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۶
در سال ۱۳۰۵. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۸۲گ، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۹۸]

● **اسناد خرج کمره** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e kamareh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۱
کتابچه اسناد خرج کمره در سال ۱۳۰۲ اعداد به سیاق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: محمد رضا، علی الاعلی؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۴گ، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۱]

● **اسناد خرج گلپایگان** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e golpāygān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۴
کتابچه اسناد خرج گلپایگان در سال ۱۳۰۲، اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در جمادی الاول ۱۳۰۵؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۰گ، ابعاد متن: ۲×۱۷، اندازه: ۷×۱۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۶]

● **اسناد خرج گلپایگان و خوانسار** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e golpāygān va xānsār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۹
کتابچه اسناد خرج گلپایگان و خوانسار در سال ۱۳۰۴. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی، در ۶ جمادی الثانی ۱۳۰۵؛ مهر: محمد رضا؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۲۴، ابعاد متن: ۸×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۶]

● **اسناد خرج لرستان** / اسناد / فارسی
asnād-e xarj-e lorestān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۴

کتابچه اسناد خرج لرستان در سال ۱۳۰۲، اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهرهای و یادداشت علی الاعلی در جمادی الثانی ۱۳۰۵ و محمد رضا؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۴۰گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۲]

● **اسناد خرج لوی ئیل املاک موضوعه حاجی ذکاء الدوله و بهاء الممالک** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj-e levī ʼīl-e amlāk-e mowzūʻe-ye hājī zokāʼ-od-dowle va bahāʼ-ol-mamālek

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۲۶

خط: سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی [ف: ۳۴ – ۸۶]

● **اسناد خرج مستمریات عراق در سال ۱۳۰۳** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj-e mostamarrīyāt-e ʻarāq dar sāl-e 1303

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۱

کتابچه اسناد خرج مستمریات عراق در سال ۱۳۰۳. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: محمد رضا؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۶گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۷×۲۱سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۰]

● **اسناد خرج موضوعه اشخاص** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj-e mowzūʻe-ye ašxās

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۲۵

خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کلاسور، ۳۰گ [ف: ۳۴ – ۷۳]

● **اسناد خرج و مالیات و فروعات بروجرد و ...** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj va mālīyāt va forūʻāt-e borūjerd va ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۴

کتابچه اسناد خرج و مالیات و فروعات بروجرد و لرستان و عربستان. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: سفید، جلد: گالینگور، ۴۰گ، ابعاد متن: ۶×۱۲، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۰]

● **اسناد خرج و مستمریات دارالسلطنه اصفهان** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj va mostamarrīyāt-e dār-os-saltane-ye esfahān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲

کتابچه اسناد خرج و مستمریات دارالسلطنه اصفهان در سال ۱۳۰۲. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: محمد رضا، مهر محمد علی در ۲۳ جمادی الثانی ۱۳۰۴؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۷۷گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۹۷]

● **اسناد خرج و مستمریات گلپایگان و خوانسار** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj va mostamarrīyāt-e golpāygān va xānsār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۶

کتابچه اسناد خرج و مستمریات گلپایگان و خوانسار در سال ۱۳۰۲. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: محمد رضا؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۰گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۲]

● **اسناد خرج و وجوه تقدیمی ...** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj va vojūh-e taqdīmī ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۸

کتابچه اسناد خرج و وجوه تقدیمی مرتضی قلی میرزا از باب مخارج اردوی سرحد ذهاب کرمانشاهان در سال ۱۳۰۴. اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در جمادی الثانی ۱۳۰۶؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۰گ، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا – ف: ۲ – ۱۰۷]

● **اسناد خرج ها** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj-hā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۸۸

اسنادی است به خط سیاق. عناوین برخی از آنها چنین است: ۱. اسناد خرج موضوعه مشکوة الممالک،۲.صورت حساب موضوعه محمود مستوفی پسر مرحوم حاجی صادق، ۳. اسناد خرج حساب موضوعه جمعی معاون نظام، ۴. اسناد خرج موضوعه جمعی حبیب الله خان برادر صارم الممالک، ۵. اسناد خرج رضاخان محتشم خلوت منجم باشی (که بخشی از ان را موریانه خورده است)، ۶. اسناد خرج موضوعه علیخان نصیر همایون، ۷. اسناد خرج سنه ۱۳۲۲ حاجی عطاء الممالک. مهرهای متعددی بر این اسناد زده

شده از جمله مهر معتمدالدوله؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۱ - ۱۶۳]

● **اسناد خرج یزد** / اسناد / فارسی

asnād-e xarj-e yazd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۷

کتابچه اسناد خرج یزد در سال ۱۳۰۲ اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: علی الاعلی؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۲۴گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۰]

● **اسناد درباره سید جمال الدین اسد آبادی** / تاریخ / فارسی

asnād darbāre-ye seyyed jamāl-ed-dīn-e asad ābādī

جمالی، صفات الله، ۱۲۶۷ شمسی

jamālī, sefāt-ol-lāh (1888 -)

چند نامه از سید جمال الدین اسدآبادی و قطعه‌هایی از اشعار میرزا لطف الله درباره وی و فرازهایی از شرح حال وی و نوشته‌ها بعضی از روزنامه‌ها و جراید آن عصر، در این مجموعه گرد آورده شده و بعضی از آنها به‌تاریخ جمادی الثانی ۱۳۴۳ می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۳۲

آغاز: مطالعه حیات بزرگان دنیا که ارباب عزم و همت عالی بودند و تأثیری از خود در هیئت اجتماعیه انسانی گذاشته اند

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۳۴۳ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۶۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۱۸۱]

● **اسناد درباره سید جمال الدین افغانی** / اسناد / فارسی

asnād darbāre-ye seyyed jamāl-ed-dīn-e asad ābādī

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۶۵-ف

نسخه اصل: از آرشیو دولتی لندن Fr. 60, 59, 31؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ [فیلمها -ف: ۱ - ۱۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۰۰-ف

نسخه اصل: از آرشیو دولتی لندن 663 C, Fo. 60/594؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ [فیلمها -ف: ۱ - ۱۲]

● **اسناد در بیان نود و نه نام باریتعالی جل جلاله** / اسماء الله / فارسی

asnād dar bayān-e navad o noh nām-e bārīta‘ālā jall-a jalāl-oh

شرح ۹۹ نام از اسماء حسنی خداوند متعال می‌باشد. برخی سرفصل‌های این رساله عبارتند از: فصل در بیان دعوت حروف تهجی و بیان موکلات ایشان و طریق استخراج موکلات اسماء، قاعده دعوت حروف به اعتبار مدار، فصل در دعوت خفی، فصل در بیان دعوت مقطعات، فصل در بیان دعوت حرفی و ...

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۶۵/۳

آغاز: اسناد در بیان نود و نه نام باریتعالی جل جلاله بطریق دعوت أسماء الحسنی و دعوت کلام مجید در بیان أسماء الحسنی و دعوت کلام مجید در بیان أسماء الحسنی روز یک‌شنبه شروع کند مثلاً یا رحمن چهار حروف است؛ **انجام:** بر طرف زرین نوشته بگلاب شسته آن را در شیشه کرده نگاه دارد، هرگاه که پیش

خط: نستعلیق تحریری، کا: تاج الدین احمد فرزند مسیح، تا: ۱۳۲۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، بین برگ‌های ۱۹۴-۲۰۳ افزودگی‌هایی در ادعیه و طلسمات با عناوین تسخیر جن، روانی دم، برای مقهوری اعداء، جفر شمسیه، عزیمت و ... آمده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۹گ (۱۷۵-۱۹۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۰ - ۲۸۲]

● **اسناد دعاء السمات** / دعا / عربی

asnād-u du‘ā’-is samāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۰/۶

آغاز: فایده السمات جمع سمه و السمة العلامة ماخوذ من الوسم ... مروی عن الصادق علیه السلام ان یوشع علیه السلام

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۴ص (۶۶-۶۹)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳۲ - ۲۱۱]

● **اسناد دعاء صنمی قریش** / دعا / عربی

asnād-e do‘ā’-e sanamī qorayš

وابسته به: دعاء صنمی قریش = دعاء الصنمین؛ منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول (-۴۰)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۸۲/۱

خط: نسخ، کا: شیخ عبداللطیف نجفی، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۱پ - ۱۳ر) [ف: ۵ - ۴۴۳]

● **اسناد دعای سریانی** / دعا / عربی

asnād-e do‘ā-ye soryānī

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۹۵/۳

به نظم و نثر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: ۲۷۸]

● **اسناد دعای صیفی و دعای اعتصام** / دعا / فارسی
asnād-e do'ā-ye seyfī va do'ā-ye e'tesām

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۴/۴۴
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی و فستقی؛ جلد: تیماج عنابی، ۷ص، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۵۴۱]

● **اسناد دعای عشرات** / دعا / فارسی و عربی
asnād-e do'ā-ye 'ašarāt

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ – ۶۶۴ قمری
ebn-e tāvūs, 'alī ebn-e mūsā (1194 - 1266)
سند و فضیلت دعای عشرات را به نقل از امام محمد باقر (ع) روایت می‌کند. سخن ابن طاووس به فارسی ترجمه شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۳–ط
آغاز: سید ابن طاووس و دیگران به سندهای خود. ... روایت کرده‌اند
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نام مؤلف ومترجم از فهرست رایانه‌ای ذکر شد؛ ۳گ (۵۲–۵۴) [ف: ۲۳ – ۶۹۲]

● **اسناد دوازده نام باری تعالی** / عرفان و تصوف / فارسی
asnād-e davāzdah nām-e bārī ta'ālā

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۳۸/۱۴
آغاز: هر که این دعای معظم و مکرم بخواند و یا بر خود نگاهدارد هرگز بیمار نگردد و هر چه از خدای تعالی بخواهد بیابد
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲گ (۸۲پ–۸۳پ)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲ – ۲۲۲]

● **اسناد دوران قاجار** / اسناد / فارسی
asnād-e dowrān-e qājār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۱۸–ف
از روی اصل، ۹۰ قطعه. خطاب به معتمد السلطان تاج الشعراء یا تاج الادباء با تاریخ ۱۳۰۰ و ۱۳۱۴ تا ۱۳۱۶ و ۱۳۲۴ و ۱۳۳۵ و ۱۳۳۸، ۷۶ برگ با چهارده تصویر و عکس؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۲ – ۲۸]

← اسناد دولتی ≻ گزارشات مراغه

● **اسناد دولتی** / اسناد / فارسی
asnād-e dowlatī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۲۲–ف
نسخه اصل: وزارت امور خارجه ش ۶۲۴۴ (۴۸۳۰). در ۱۳۳۰ از کتابخانه اندرون به دفتر اسناد دولتی رفته است. دست‌خط‌های ناصرالدین شاه است و نقاشی‌های او است با دست‌خط او درباره مجلس تحقیق نظامی با یک نامه مورخ ۱۲۶۱ با صورت حساب و با عرایض و نوشتجات مورخ ۲۴ رجب ۱۳۰۱ پیچی ئیل و روزنامچه وقایع دار العلم شیراز؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۲گ [فیلم‌ها–ف: ۲ – ۸]

● **اسناد دولتی** / اسناد / فارسی
asnād-e dowlatī
نقاشی‌های ناصرالدین شاه است یکی مورخ ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۶۶ و یکی مورخ ۲۶ شعبان در امامه، سپس چند عکس از فرنگی‌ها، سپس عرایض مشیرالدوله که جواب آنها بایستی به استانبول فرستاده شود و روزنامه شخصی وزرای مختار مورخ یک‌شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۲۹۱ و روزنامه مجلس دربار اعظم به صواب دید وزرای مختار مورخ یک‌شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۲۹۱ تا روز شنبه ۱۳ جمادی الاول ۱۲۹۱، سپس عرایض که بی‌واسطه از لحاظ شاه باید بگذرد و گزارشی رساله‌مانند در لزوم قانون و نظم از کسی که بیست و دو سال خدمت کرده و در آن هنگام متولی آستان قدس رضوی بوده در بیست و سومین سال پادشاهی شاه در ۱۲۷۶ در چهار رکن: مالیات و تطبیق مداخل و مخارج دولت، قشون، ترفیه رعیت، پولتیک دولت، سپس نامه‌های دولتی است و محاسبات دولتی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۸۹–ف
به گواهی مرآة الممالک در ۱۳۳۰ به اطاق اسناد رفته بود؛ ۳۹۶گ [فیلمها –ف: ۲ – ۲۲۶]

● **اسناد دولتی** / اسناد / فارسی
asnād-e dowlatī

غیرهمانند:
۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۰–ف
نسخه اصل: خارجه ۶۲۷۳؛ عرایض است به شاه و نامه‌های دولت و دربار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۹۴گ [فیلمها –ف: ۲ – ۲۲۶]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۱–ف
نسخه اصل: خارجه ۶۲۹۵؛ نامه‌های داخلی و خارجی است از ش ۱ تا ۱۸۹؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱۱گ [فیلمها –ف: ۲ – ۲۲۶]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۲–ف
نسخه اصل: خارجه ۶۳۱۸ (۱۵۳)؛ نامه‌های مورخ ۱۲۵۸ و ۱۲۸۹ است و برخی بی تاریخ؛ بی‌کا، بی‌تا؛ به گواهی مرآة الممالک در ۹ جمادی الثانی ۱۳۳۰ به اطاق اسناد رفته بود؛ مهر: علی اکبر بن

حسین حسینی، اعتماد حضور؛ ۸۳گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۳-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۲۱ (۲۰۲). نامه‌های درباری و دولتی قاجاری است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ به گواهی مرآة الممالک در ربیع الاول ۱۳۳۰ از کتابخانه اندرون به دفتر اسناد دولتی رفته بود؛ مهر: علی اکبر بن حسین حسینی،؛ ۷۲گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۴-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۲۲ (۹۳). مجموعه رسائل و مکاتبات و نوشتجات متعلق به مهام سفارت کبری و وزارت خارجه مشتمل بر شصت و شش طغرا» که در ۱۵ صفر ۱۲۹۳ تنگوزئیل تدوین شده بود؛ بی‌کا، بی‌تا؛ به گواهی مرآة الممالک در ۱۳۳۰ به اطاق اسناد رفته بود؛ ۱۰۰گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۷]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۵-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۴۱ (۸۸). نامه‌هایی است به قائم مقام و معتمد السلطان حاجی و دیگران با نوشته‌های دیگر، در آن ترجمه نامه‌ای است از پادشاه انگلیس به فتح علی شاه در تسلیت مرگ نایب السلطنه، نامه‌ها تاریخ ۱۲۵۲ و ۱۲۶۱ و ۱۲۸۱ دارد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ به گواهی مرآة الممالک در ۱۳۳۰ از کتابخانه اندرون به دفتر اسناد رفته بود؛ ۱۴۷گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۶-ف

نسخه اصل: خارجه ۲۴۳۰. روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از کثرت مشاغل و فراموشی و تفرق خیال آنها را نتوانست بخواند ودر پاکتهای سربسته مانده بود و پس از مرگ او به دستور ناصرالدین شاه در شوال سال ۱۳۰۴ تگوزئیل آنها از پاکتها بیرون آورده مدون کرده اند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ به گواهی مرآة الممالک در ۱۳۳۰ از کتابخانه اندرون به اطاق اسناد دولتی رفته بود؛ ۱۹۳گ [فیلم‌ها-ف: ۲-۲۲۷]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۷-ف

نسخه اصل:خارجه۶۲۷۲ (۲۴۳۵). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از محرم ۱۲۸۸ تا ۲۹ ربیع الاول ۱۲۸۸؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۲گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۷]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۸-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۲۹۸ (۲۴۲۳). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از ۱۲۸۰ تا ۱۲۸۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷۵گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹۹-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۲۵ (۲۴۲۱). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ سندها در شوال سال ۱۲۸۲ به وزارت رسیده بود؛ ۲۳۱گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۷]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۰-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۲۶ (۲۴۳۱). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از محرم ۱۲۸۵ تا ۲۸ شعبان ۱۲۸۵؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با مهر ضبط اسناد دولتی مورخ ۱۳۲۸ از وزارت مالیه؛ ۲۱۹گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۷]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۱-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۲۸ (۲۴۳۷). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. در دو بخش از ش ۱ تا ۱۲۰ و از ۱۲۰ تا ۲۶۱، مورخ ۱۲۸۰؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶۲گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۸]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۲-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۳۰ (۲۴۲۸). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹۹ برگ بوده و ۴۲ برگ را بریده‌اند، از کارگزاران داخل و خارج در محرم ۱۲۸۳ رسیده است. [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۲۲۸]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۳-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۳۱ (۲۴۳۲). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از سال ۱۲۸۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۲گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۸]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۴-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۳۲ (۲۴۳۲). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از ربیع الثانی ۱۲۸۸ تا جمادی الاول ۱۲۸۸؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۷گ [فیلمها - ف: ۲ - ۲۲۸]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۵-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۳۳ (۲۴۲۹). روزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از جمادی الثانی ۱۲۸۴؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۵ گ، در ثبت ۲۱۱ گ. [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۲۲۸]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۶-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۳۴ (۲۴۳۶). اروزنامه‌ها و نوشته‌ها و نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از محرم ۱۲۸۲ تا سال ۱۲۸۸؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۰گ [فیلمها -ف: ۲ - ۲۲۸]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۷-ف

نسخه اصل: خارجه ۶۳۳۵۶ (۲۴۳۳)؛ روزنامه‌ها و نوشته‌ها و

نامه‌هایی است که از کارگزاران داخل و خارج به وزارت خارجه ایران و وزیر خارجه وقت میرزا سعیدخان موتمن الملک. از سال ۱۲۸۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۱گ [فیلمها –ف: ۲ – ۲۲۸]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲۵–ف

نسخه اصل: خارجه ۶۲۳۳ (۴۸۳۴). با رقم و دستخط ناصرالدین شاه هنگامی که ولیعهد بوده است و حاجی میرزا آقاسی، خط نواب والا نصرالدوله و میرزا حسین خان مشیرالدوله و میرزا جعفر خان مشیرالدوله هم در آنها هست، نیز خط تقی خان امیر نظام و نایب السلطنه کامران میرزا و دیگران؛ بی‌کا، بی‌تا؛ به گواهی موسی مرآة الممالک در ربیع الاول ۱۳۳۰ از کتابخانه اندرون به اطاق دفتر اسناد و اموال دولتی رفته بود، با مهر «وزارت مالیه دفتر ضبط اسناد دولتی۱۳۲۸»در ص ع آمده«دستخط شاه مرحوم طاب ثراه و حاجی میرزا آقاسی مرحوم است» [فیلم‌ها–ف: ۲ – ۲۳۳]

● **اسناد روابط ایران و اسپانیا** / اسناد / انگلیسی

asnād-e ravābet-e īrān va espānīyā

چاپ: ۱۳۴۰ش

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۷۵–ف

نسخه اصل: کتابخانه ملی مادرید ش ۱۲۶۹ (چاپ شده در ۱۳۴۰ خ)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۱ – ۱۲]

● **اسناد روایتی محمد باقر بیرجندی** / رجال / عربی

asnād-e revāyatī-ye mohammad bāqer-e bīrjandī

بیرجندی، محمد باقر بن محمد حسن، ۱۲۷۶ – ۱۳۵۲ قمری

bīrjandī, mohammad bāqer ebn-e mohammad hasan (1860 - 1934)

رساله کوتاهی است در بیان سلسله سندهای حدیثی مؤلف از مشایخ روایتی خویش که به ترتیب بیان نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۷۱/۳

آغاز: بسملة الحمدلله رب العالمین ... فهذا اسناد هذا الضعیف فی نقل روایات الأئمه المیامین الغرر الشیخ العالم الفاضل الکامل محقق الحقایق الشریعة و مفتی القوانین الدینیه ... الحاج المیرزا حسین النوری الطبرسی أدام الله مجده السامی و جعلنی فداه؛ **انجام:** عن الشیخ یوسف البحرانی بسنده عن المحقق صاحب الشرایع عن الحسن بن الدربی عن محمدبن شهر آشوب صاحب المناقب عن سعید هبة الله الراوندی

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ اجازه علامه کاظمی به شیخ محمد باقر بیرجندی به خط وی همراه افزودگی‌هایی نگارش یافته، تاریخ ارتحال برخی از علمای امامیه در بین رساله آمده، افزودگی‌هایی دیگر شامل بخشی از قصیده‌ای در مدح حضرت امیر المؤمنین علی (ع) با مطلع: «من لی بعاصف شملالیبلغنی ×× الی الذی فرض الرحمن طاعته»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۶گ (۴۰پ–۴۵پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۶ – ۶۰۲]

● **اسناد روزگار قاجار** / اسناد / فارسی

asnād-e rūzegār-e qājār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۷۴

درباره میرزا حسین خان سپهسالار در یک پوشه؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ – ۴۰۹]

● **اسناد سامع الدعاء** / اسناد / عربی

asnād-u sāmi'-id-du'ā'

اسناد مناجات معروف به «سامع الدعاء» منسوب به علی (ع) به نقل از شرح الوظائف.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۶۷/۳

آغاز: هذه اسناد سامع الدعاء ... نزل هذه الدعا بالتماس علی رضی الله عنه وقت ذهابه لفتح خیبر

خط: نسخ، کا: محمد، بی‌تا؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱ص (۱۰۷)، قطع: وزیری باریک، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۵۳۵]

● **اسناد سلسله ذهبیه** / عرفان و تصوف / فارسی

asnād-e selsele-ye zahabīye

این گونه آغاز می‌شود: جناب آقا میرزا عبدالنبی، جناب آقا میرزا بابا، آقا محمد هاشم، سید قطب الدین محمد، شیخ علی نقی اصطهباناتی ... و به معروف کرخی و امام رضا ختم می‌شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۹/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ آخر نسخه هم شعری از او نوشته شده در غره رمضان ۱۳۴۹ق به همراه اسناد سلسله ذهبیه؛ جلد: تیماج زیتونی مجدول، درون کاغذ ابر و باد، ۱ص (۲۲۹پ)، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰– ۱۷۴]

● **اسناد سیاسی و اداری** / اسناد / فارسی

asnād-e sīyāsī va edārī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۸۹–ف

نسخه اصل: از اصل آن در وزارت خارجه؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۳ – ۱۳]

● **اسناد سید جمال الدین افغانی** / اسناد / فارسی

asnād-e seyyed jamāl-ed-dīn-e afqānī

چاپ: دانشگاه، ۱۳۴۲ش

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۳۶-ف

از روی اصل که اکنون در کتابخانه مجلس نگاهداری می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۰۵]

● **اسناد ظهیرالدوله** / اسناد / فارسی

asnād-e zahīr-od-dowle

ظهیرالدوله، علی بن محمد ناصر، ۱۲۸۱ - ۱۳۴۲ قمری

zahīr-od-dowle, ‘alī ebn-e mohammad nāser (1865 - 1924)

چاپ: آقای ایرج افشار آن را از روی نسخه آقای عبدالله انتظاء چاپ کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۸-ف

نسخه اصل: نسخه فخرالدین نصیری امینی ۵۵۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۷۸]

● **اسناد عهدنامه حضرت رسول (ص)** / عربی، فارسی

asnād-e ahd-nāme hazrat-e rasūl (s

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۰/۳۶

به همراه خواص و متن آن؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا: محمد مهدی بن محمد صالح رضوی، تا: با تاریخ ۱۰۹۶ق؛ کاغذ: الوان آهار مهره نازک، جلد: میشن تریاکی ضربی با ترنج و سرترنج منقش، ۵ص (۱۸۹-۱۹۳)، اندازه: ۱۳/۹×۲۳/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۱۹]

● **اسناد فرخ خان امین الدوله** / اسناد / فارسی

asnād-e farrox xān-e amīn-od-dowle

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۵۳-ف

نسخه اصل: نسخه آقای معاون الدوله. با شرح و فهرست آنها از معاون الدوله غفاری؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۲ قطعه در ۱۶ طغرا. [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۲۴۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۸۴

که به ۲۲۱ طغرا می‌رسد (مجلد چهارم) در مجموعه اسناد چاپ شده و اهداء معاون الدوله غفاری است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷-۳۳۹]

● **اسناد فرقه خاکسار** / اسناد / فارسی

asnād-e ferqe-ye xāksār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۷۵

کا: قطار علیشاه، تا: در تاریخ‌های ۱۳۲۱ و۱۳۲۲ق، نسخه پاکیزه؛ قطع: بیاضی [د.ث. مجلس]

● **اسناد قاجاری** / اسناد / فارسی

asnād-e qājārī

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۳۷-عکس

نامه‌های به عماد الدوله است تا شماره ۹ با تاریخ ۱۲۸۰ سپس بی شماره؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۲گ [فیلمها -ف: ۳ - ۲۶۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۲-ف

نسخه اصل: از روی اصل آقای معاون الدوله غفاری. برخی مورخ ۲۴ شعبان ۱۳۱۶ شماره ۵۲ و ۶ جمادی الثانی ۱۳۱۶ شماره ۲۹ و تاریخ‌های دیگر با مراسله ویس قونسول گری و سواد تلگراف؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۹۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۱۷/۴

اسناد قاجاری در چهارده طغرا از عماد الدوله و سهام السلطنه و قهرمان میرزا و ظل السلطان و معتمد الملک و میرزا آقاجان و عباس میرزا و مرتضی روضی؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ - ۳۲۳]

● **اسناد قرائت آخوند ملا محمد صادق قاری** / قرائت / عربی

asnād-e qerā’at-e āxūnd mollā mohammad sādeq-e qārī

قاری، محمد صادق بن محمد قاسم، ق۱۲ قمری

qārī, mohammad sādeq ebn-e mohammad qāsem (- 18c)

تاریخ تألیف: محرم ۱۱۳۱ق

در این رساله ملا محمد صادق قاری عاملی کرکی سلسله سند قرائت خود را آورده است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۳۸/۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج مشکی لایه ای، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۵۱۸]

● **اسناد قرائت ابن جزری** / اجازات / عربی

asnād-e qerā’at-e ebn-e jazarī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۵/۳۹

آغاز: قال محمد بن الجزری فی اربعینه و اما قراة القرآن العظیم فانی قراته علی جماعة کثیر من الشیوخ منهم الشیخ الامام العلامة شمس الدین ابوعبدالله محمد بن عبدالرحمن بن علی الحنفی؛

انجام: کما انزل علی الروح الامین رسول رب العالمین و امینه علی وجیه جبرییل علیه السلام

کا: ابراهیم بن محمد حرفوشی کرکی عاملی، تا: با تاریخ

۱۰۰۲ق؛کاغذ:نخودی آهار مهره،جلد: میشن عنابی ضربی با ترنج و سرترنج و چهار لچکی کوچک و جدول، ۲گ (۱۹۵ر-۱۹۶ر)، ۱۸-۱۷ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۲۵]

● اسناد قرارداد ۱۹۱۹ / اسناد / فارسی

asnād-e qarārdād-e 1919

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۸۰-ف

نامه‌های تقی زاده وثوق الدوله، ارسالی دکتر محمود افشار که در کتاب سیاست اروپا و ایران چاپ می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۷۶]

● اسناد قصیده برده / شعر / فارسی

asnād-e qasīde-ye borde

لاهوری، لطف الله بن احمد، ق۱۱ قمری

lāhūrī, lotf-ol-lāh ebn-e ahmad (- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۷۰/۳

آغاز: بسمله. این کواکب دریه در مناقب اشرف بریه است محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم تصنیف شیخ امام صالح ابوعبدالله محمد بن سعید بن حسن بوسیری ولازی رحمة الله علیه ... آن سبب تصنیف این قصیده آن بود که چون شیخ را مرض فالج لاحق شد اخبار ایشان کرده بودند کاهنان آنکه دینشان کج شده است نیست خواهد گشت هم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار، متن قصیده برده بوصیری است با ترجمه منظوم فارسی در ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی نیم سوخت با ترنج و سرترنج، ۹گ (۱۸۸پ-۱۹۶پ)، ۱۱و۱۳سطر(۵/۵×۱۲)،اندازه:۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳۴ - ۱۰۴]

● اسناد کتاب سیری در تصوف / عرفان و تصوف / فارسی

asnād-e k.-e seyrī dar tasavvof

چهاردهی، نورالدین، ۱۲۹۷ق۱۴ شمسی

čahārdehī, nūr-od-dīn (1918 - 20c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۹

دفتر اول؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ خطوط مختلف، کاتبان مختلف، نامه‌ها به خطوط و اشکال و رنگ‌های مختلف بوده و ترتیب خاصی در تنظیم اسناد رعایت نشده است؛ جلد: گالینگور سیاه و قرمز، ۱۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۹×۴۰سم [ف: ۳۳/۱ - ۲۰۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۰

دفتر دوم؛بی‌کا،تا:قرن ۱۴؛ خطوط مختلف، کاتبان مختلف، نامه‌ها به خطوط و اشکال و رنگ‌های مختلف بوده و ترتیب خاصی در تنظیم اسناد رعایت نشده است. فهرست کامل اشخاص صاحب نامه (۷۳ نفر) در ابتدای نسخه آمده؛ جلد: گالینگور سیاه و قرمز، ۳۰۲ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳۳/۱-۲۰۷]

● اسناد الکتب الاربعة / رجال / عربی

asnād-ul-kutub-il-arba'a

مظفری، محمد بن ابراهیم، - ۱۳۸۰ قمری

mozaffarī, mohammad ebn-e ebrāhīm (- 1961)

مؤلف در محضر اساتید بزرگ و مجتهدین عالیقدر زمان چون آیات عظام حکیم، خویی، شاهرودی، مرعشی نجفی، رفیعی قزوینی، علوم متداول اسلامی را فراگرفت و به مرتبه عالی اجتهاد نائل آمد. از آثار به‌یادماندنی او تقریرات فقهی استادش مرحوم آیة الله خوئی می‌باشد. مظفری علاوه بر تألیفات مزبور به فرمان استاد اسناد و رجال حدیث کتب اربعه و شیوه استخراج آنها را از کتب مذکور با رمزهای «کا=کافی»، «یب=تهذیب»، «یه = فقیه»، «صبا = استبصار» در هفت جدول چنین نمایش داده است: الکتاب، الصفحه، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه. نویسنده با نهایت دقت احادیث مختلف و با هم مغایر را هر چند بسیار اندک یادآور شده و به جرح و تعدیل راوی نیز پرداخته و اختلافات نسخ‌های چاپی را هم متذکر شده و معنون را که راوی بلافصل می‌باشد در همه جا به ترتیب حروف هجا آورده است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۶۴

آغاز: الکتاب، الصفحه، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه کا ۲، ۲۳۵، ۹۹، ۱۸، منذربن جعفر، آدم ابوالحسین اللؤلؤی، ابوعبدالله علیه السلام؛ **انجام:** و فی الکافی ج۶ ص ۱۲۲ احمد بن محمد عن محسن و حمید بن زیاد بدل ابوعلی الاشعری کما یاتی فی محله ان شاء الله تعالی و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله طاهرین ... الی قیام یوم الدین.

جلد ۱. معنون این نسخه از «آدم» تا «احمد بن محمد» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ کاغذ: خطدار مشقی، جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۲۸۹گ، ۱۹- ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۳سم [ف: ۲۷ - ۵۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۶۵

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه کا ۱، ۵۱۰، ۱۲۳، ۱۶، محمد بن الحسن بن الشمون، احمد بن محمد، ابومحمد علیه السلام؛ **انجام:** الظاهر فیه تحریف و الصحیح احمد بن محمد عن علی بن الحکم و الحمدلله رب العالمین ... من الآن الی قیام یوم الدین.

جلد ۲. معنون این نسخه از «احمد بن محمد» تا «احمد بن محمد» بن عیسی است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: آیة الله محمد مظفری،دی۱۳۸۱؛جلد:مقوا،رویه گالینگور،زرشکی

روشن، ۲۳۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۶۰/۲سم [ف: ۲۷ – ۵۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۶۶

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه یه ۳، ۲۱۲، ۹۶، ۹۸۶، معد بن عبدالله، احمد بن محمد بن عیسی، علی بن محمد علیه السلام؛ **انجام:** هذا آخر حرف الجیم و یقع حرف الحاء فی الجزء الرابع ان شاء الله تعالی محمد بن ابراهیم المظفری القزوینی عفی عنهما.

جلد ۳. معنون این نسخه از «احمد بن محمد بن عیسی» تا «جهم بن حمید الرواسی» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۳۰۰گ، ۱۹و۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۷ – ۵۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۶۷

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه کا ۴، ۳۰، ۲۵، ۱، سعدان، حاتم، ابوعبدالله علیه السلام؛ **انجام:** و یشرع من الحسین بن سعید فی الجزء الخامس ان شاء الله تعالی و انا الاحقر ... فی ۲۷ ربیع الثانی سنة ۱۳۹۰هـ

جلد ۴. معنون این نسخه از «حاتم» تا «الحسین بن سدیر» است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرکشی، روشن [ف: ۲۷ – ۵۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۶۸

آغاز: یوم الشروع ۲۸ ربیع الثانی ۱۳۹۰ هـ الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه یب ۶، ۵۳، ۱۷، ۱۲۷، احمد بن قتیبة، الحسین بن سعید، جعفر بن محمد علیهما السلام؛ **انجام:** تم حرف الحاء بحمدالله و المنة.

جلد ۵. معنون این نسخه از «الحسین بن سعید» تا «حیدرة» و پایان حرف الحاء است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۳۵۰گ، اندازه: ۱۶/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۷ – ۵۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۶۹

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه ۴ کا ۳، ۳۹۱، ۵۸، ۱۹، ابن مسکات، خالد، ابو اسماعیل؛ **انجام:** جعفر بن محمد علیهما السلام الحمدلله رب العالمین و قد تم الاستنساخ فی ۱۸ شهر رمضان المارک ۱۳۹۱ من الهجرة و انا الأحقر محمد المظفری عفی عنه.

جلد ۶. معنون این نسخه از «خالد» تا «شهر بن حوشب» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۸ رمضان۱۳۹۱ق؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۳۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۷ – ۵۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۰

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه یب ۷، ۱۳۴، ۹، ۵۹۳، عبدالمؤمن، صابر، ابوعبدالله علیه السلام؛ **انجام:** ابوجعفر علیه السلام و الحمدلله رب العالمین ... المظفری القزوینی عفی الله عنهم.

جلد ۷. معنون این نسخه از «صابر» تا «عتیبة بن عبدالله بن عجلان السکونی» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۳۴۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۱/۵سم [ف: ۲۷ – ۵۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۱

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه کا ۲، ۶۵۶، ۱۵، ۱۷، جعفر بن یشیر، عثمان، ابو اسامة؛ **انجام:** عمار نکتبه ان شاءالله فی جزء آخر و الحمدلله رب العالمین ... محمد بن ابراهیم المظفری القزوینی عفی عنه.

جلد ۸. معنون این نسخه از «عثمان» تا «عمار» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ کاغذ: خط دار مشقی، جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۳۲۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۲۷ – ۵۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۲

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه ۱ کا ۲، ۲۲۴، ۹۸، ۹، مروان بن مسلم، عمار، ابو عبدالله علیه السلام؛ **انجام:** و یاتی بقیة روایة محمد عن عبدالله بن المغیرة فی الجزوة الآتیة و انا الاحقر محمد بن ابراهیم. عفی عنه.

جلد ۹. معنون این نسخه از «عمار» تا «محمد» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: آیة الله محمد مظفری قزوینی، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور سرمه‌ای، ۱۹۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۳سم [ف: ۲۷ – ۵۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۳

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، المعنون، المروی عنه یب ۹، ۱۶۱، ۵، ۶۶۳، محمد، عبدالله بن المغیرة؛ **انجام:** محمد بن سلیمان و الحمدلله رب العالمین ... نکتب محمد بن سلیمان فی الجزء الحادی عشر و انا الاحقر محمد المظفری القزوینی عفی عنه.

جلد ۱۰. معنون این نسخه از «محمد» تا «محمد بن سلیمان» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ کاغذ: خط دار مشقی، جلد: مقوا، رویه گالینگور، سرمه‌ای، ۱۹۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۲۷ – ۵۹]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۴

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه ۴ کا ۷، ۳۶۷، ۵۶، ۱، الحسین بن یوسف و محمد بن اسلم، محمد بن سلیمان، ابوالحسن الثانی الرضا علیه السلام؛ **انجام:** محمد بن مسلم احدها علیهم السلام.

جلد ۱۱. معنون این نسخه از «محمد بن سلیمان» تا «محمد بن مسلم» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۱۹۸گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۷ – ۶۰]

۱۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۵**

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه یه ۳، ۲۲۸، ۹۸، ۱۰۷۷. محمد بن مسلم، احدهما علیهما السلام؛ **انجام:** و یاتی الباقی فی الجزء الثالث عشر ان شاءالله تعالی و انا الاحقر محمد بن ابراهیم ... عفی عنه.

جلد ۱۲. معنون این نسخه از «محمد بن مسلم» تا «محمد بن سهل» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۱۹۸گ، اندازه: ۱۷/۲×۲۳/۵سم [ف: ۲۷ – ۶۰]

۱۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۵**

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه صا ۲، ۲۵۹، ۱۷۵، ۹۱۵. موسی بن القاسم، محمد بن سهل؛ **انجام:** تقدم فی ص ۲۸۸ من ج۲. و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین محمد المظفری نکتب التتمة فی الجز الرابعة عشر ان شاءالله تعالی.

جلد ۱۳. معنون این نسخه از «موسی بن القاسم» تا «ابوبصیر» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۱۹۶گ، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۲۷ – ۶۰]

۱۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۷**

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه الروضة، ۳۰۸، ۴۸۱. زرعة بن محمد، ابوبصیر، ابوعبدالله علیه السلام؛ **انجام:** (۳) تقدم برقم ۲۲۶ (۴) فیه حماد بن عثمان.

جلد ۱۴. معنون این نسخه از «ابوبصیر» تا «ابن ابی عمیر»؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور، زرشکی روشن، ۱۹۶گ، اندازه: ۱۷/۲×۲۳/۵سم [ف: ۲۷ – ۶۱]

۱۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۶**

آغاز: الکتاب (صا۲) الصحفة (۲۵۹) الباب (۱۷۵) الحدیث (۱۹۵) الراوی المعنون موسی بن القاسم المروی عنه (محمد بن سرمد)؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و اله الطاهرین محمد المظفری ... الجزء الرابع عشر انشاءالله تعالی.

جلد ۱۴؛ خط: مختلف، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

۱۶. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۸**

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه یب ۱، ۴۴، ۲۳، ۱۴۲۳، عبدالله بن الصلت، ابن ابی عمیر، حماد؛ **انجام:** ابن الحجاج الکرخی ابن زرارة ابان بن تغلب.

جلد ۱۵. معنون این نسخه از «ابن ابی عمیر» تا «ابن مسکان» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۹۳ق؛ واقف: آیة الله مظفری قزوینی، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور نیلی، ۱۹۶گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۷سم [ف: ۲۷ – ۶۱]

۱۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۷۹**

آغاز: الکتاب، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه یب ۵، ۳۹۳، ۲۶، ۱۳۷۱، محمد بن سنان، ابن مسکان، ابراهیم بن ابی اسحاق؛ **انجام:** و انا الأحر المسکین محمد بن ملا ابراهیم القزوینی عفی الله عنهما فی ۱۵ ربیع الثانی ۱۳۹۴

جلد ۱۶. معنون این نسخه از «ابن مسکان» تا «منه اخت محمد بن ابی عمیر» است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۳۹۴ق؛ واقف: آیة الله محمد مظفری، دی ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، رویه گالینگور زرشکی روشن، ۱۰۶گ، اندازه: ۱۶/۲×۲۳/۶سم [ف: ۲۷ – ۶۲]

● اسناد گرگان / اسناد / فارسی

asnād-e gorgān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۱۱-ف

نسخه اصل: نسخه آقای مسیح ذبیحی، ۳۳ قطعه.که در میان آنها هفت فرمان میرزا علی اکبر خان نقاشی باشی مزین الدوله است؛ کاتب = مؤلف، بی تا [فیلم‌ها–ف: ۳ – ۱۰۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۲۵-ف

نسخه اصل: نسخه آقای مسیح ذبیحی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۳ – ۳۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۹۶-ف

نسخه اصل: نسخه آقای مسیح ذبیحی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۳ – ۱۲۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۱۹-ف

نسخه اصل: نسخه آقای مسیح ذبیحی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۲ – ۱۲۱]

● اسناد مأموریت فرخ خان امین الدوله / اسناد / فارسی

asnād-e ma’mūrīyat-e farrox xān-e amīn-od-dowle

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۰/۱-ف

فهرست مطالب در ص ع ش ۲ از ۲ تا ۹ (رویهم ۱۶ گ). به اروپا درباره هرات با تاریخ ۱۲۷۲؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۲ – ۴۴]

● اسناد محضری / اسناد / فارسی

asnād-e mahzarī

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۴۳

صورت قبالجاتی است که در یکی محضرهای شرعی عقد شده و

در تاریخهای ۱۲۶۵–۱۲۷۵ ثبت شده و در پاره ای از آنها خطوط شهود و مهرهای آنها نیز آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۲۴ - ۲۰۵]

● **اسناد مشیخة التهذیب و الفقیه** / رجال / عربی
asnād-u mašīxat-it-tahḏīb wa-l-faqīh
مظفری، محمد بن ابراهیم، - ۱۳۸۰ قمری
mozaffarī, mohammad ebn-e ebrāhīm (- 1961)
به‌دستور استادش حضرت آیة الله العظمی سید ابوالقاسم خویی اسناد مشیخه کتاب تهذیب و فقیه و شیوه استخراج آنها را از این دو کتاب در پنج و هفت جدول آورده است: جدول اسناد مشیخه تهذیب: الصفحه، موضع الذکر، الراوی عنه، المعنون، المروی عنه؛ جدول اسناد مشیخه فقیه :المجلد، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۶۳
آغاز: (اسناد تهذیب:) الصفحة، موضع الذکر، الراوی، المعنون، المروی عنه ابوالقاسم
(اسناد الفقیه:) المجلد، الصفحة، الباب، الحدیث، الراوی، المعنون، المروی عنه؛ **انجام:** (اسناد تذهیب): و قد تم اسناد مشیخة التهذیب و قد کتب ذلک بامر سیدنا الاستاذ السید الخوئی مدظله العالی ۸ شهر صیام ۱۳۸۶ من الهجرة النبویة علی هاجرها آلاف السلام و التحیة و انا الاحقر محمد المظفری القزوینی عفی عنه.
(اسناد الفقیه:) و قد تم اسناد من لایحضره الفقیه و کتبته بامر استاذنا الاعظم آیة الله السید ابوالقاسم ... و هذه نسخة ثالثة نسخة عنده مد ظله و نسخة نسخت منها و هذه ثالث النسخ و انا الاحقر محمد المظفری و التحیة.
خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: آیة الله محمد مظفری قزوینی، دی ۱۳۸۱؛ جلد: میشن زرشکی روشن، ۲۵۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۷ - ۶۲]

← الاسناد المصفی الی آل المصطفی ⟵ المشیخة

● **اسناد معاون الدوله** / اسناد / فارسی
asnād-e moʻāven-od-dowle

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۸۰-عکس
از شماره ۵۲ تاریخ ۲۴ شعبان ۱۳۱۶ تا سواد تلگراف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۲گ [فیلمها -ف: ۳ - ۲۷۹]

● **اسناد مفصله راجع به دستورالعمل قوی ئیل آذربایجان و مراسلات و اسناد مالی دوره قاجار** / اسناد / فارسی
asnād-e mofassale rāje‘ be dastūr-ol-‘amal-e qovī ’īl-e āzarbāyjān va morāselāt va asnād-e mālī-ye dowre-ye qājār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۷۸
خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ و ۱۳۲۵ و ۱۳۲۷ و ۱۳۲۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کلاسور، ۱۷۶گ [ف: ۳۴ - ۸۰]

● **اسناد مهر سلیمان** / اسناد / فارسی
asnād-e mohr-e soleymān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۱/۲۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سفید ترمه، جلد: مشکی مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۲۶۷پ–۲۶۸ر)، ۲۳ سطر (۶×۹)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [سنا - ف: ۱ - ۳۳۷]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۷/۲۰-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۵۴]

● **اسناد میرزا عیسی خان وزیر** / اسناد / فارسی
asnād-e mīrzā ‘īsā xān-e vazīr

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۸۲-ف
در راهنمای کتاب (۶۹۴/۲۰–۶۹۹) شناسانده و چاپ شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۷۶]

● **اسناد میرزا مصطفی خان معینی** / اسناد / فارسی
asnād-e mīrzā mostafā xān-e mo‘īnī
در کرمانشاه دارای فرمان‌ها و حکم‌ها و نکاح‌نامه بدین گونه:
یکم - اسناد میرزا مصطفی خان معینی دارای فرمان و مصالعه نامه و حکم و نکاح نامه در ۴۸ طغرا (ش ۱–۴۸)
۱- فرمان شاهانه برای کلب علی خازن حسام الملک درباره قاطرخانه دولتی که ابواب جمعی اوست در شعبان ۱۲۶۱
۲- فرمان برای خانلرخان سرهنگ (۱۲۷۵)
۳- استشهاد نامه صادق منشی (۱۳۰۱)
۴- وقف‌نامه فاطمه خانم همسر حاجی میرزا عبدالرحیم مازندرانی در ۱۲۸۳
۵- وصیت‌نامه محمد رحیم پسر میرزا سلیم مازندرانی در ۱۲۸۰
۶- نامه ای درباره فوج اخلاص افشار
۷- نامه خانوادگی در ۱۳۳۸
۸- نامه دولتی خطاب به میرزا لطف الله در ۱۲۰۵ با دستور اقبال الملک
۹- نامه خطاب به مقرب الخاقان با یاد از محمد رضاخان و

کامران میرزا در ۱۳۰۹
۱۰- قباله میرزا عزیز پسر ملامحمد صادق کندوله و خاوری دختر کربلایی شرر کند وله با پنجاه تومان کلبین در شب ۲۹ رمضان ۱۳۳۸
۱۱- مصالحه‌نامه میرزا عبدالله پسر احمد زودویی با رستم پسر سلمه در ۱۳۲۵
۱۲- مصالحه‌نامه فرج نویجی پسر کربلایی نصرالله با همسر خود کربلایی خاور در ۱۳۳۶
۱۳- حکمیت درباره دعاوی حشمت الله خان و سلیمان خان پسران میرزا آقاخان در ۱۳۴۲
۱۴- سندی درباره ادعای ورثه جمشید در ۱۲۱۴
۱۵- صورت تنخواه دریافتی سربازان صالح آباد
۱۶- تلگراف از کاشان به قصر درباره میرزا لطف الله تابع عثمانی که به ایران آمده بود
۱۷- جمع و خرج ئیلان ئیل ابواب جمعی سلیمان خان افشار
۱۸- در باب ملکی جماعت افشار موضوعی سیچقان ئیل
۱۹- مقاطعه حمام با استاد علی اکبر و استاد کرم علی همدانی در ۱۵ محرم ۱۲۵۳
۲۰- دستور العمل تنگوزئیل استراباد
۲۱- صورت مواجب و خانواری قشون جمعی سرکار حسام الملك در اودئیل تائیلان ئیل
۲۲- صورت محاسبه مرادخان کاشانی از قوی ئیل تا اودئیل در ۱ جمادی الثانی ۱۲۶۰ با حسام الملك
۲۳- حکم درباره میرزا خداداد جراح باشی در ۱۲۴۸
۲۴- حکم درباره میرزا محمد صادق جراح باشی او در ۱۲۵۶
۲۵- حکم درباره همو در کرمان شاهان در ۱۲۵۷
۲۶ تا ۳۳- حکم درباره همو در ۱۲۶۷، ۱۲۶۵ برای افواج، ۱۲۵۲، ۱۲۹۱، ۱۲۹۱، ۱۲۹۳، ۱۲۹۸، ۱۳۲۰
۳۴- درباره مالیات احشامی خانوار رعیت محمد هادی در ۱۳۱۳
۳۵- مصالحه سکینه خانم دختر محمد هادی بیك زنگنه همسر عباسقلی بیك با محمد صادق جراح باشی در ۱۲۸۱
۳۶- مصالحه محمد تقی بیك پسر محمد هادی زنگنه با همان محمد صادق
۳۷- مصالحه گوهر خانم دختر میرزا سلیم خان زنگنه با همان محمد صادق در ۱۲۸۹
۳۸- مصالحه حیات قلی بیك و عباس قلی بیك پسران محمد هادی بیك زنگنه با همو در ۱۲۹ (۱۲۹۰)
۳۹- مصالحه حاجی آقا پسر محمد هادی با همو ۱۲۸۸
۴۰- مصالحه محمد قلی خان با همو در ۱۳۰۰
۴۱- مصالحه باراز و گوهر دختران همان حیات قلی با محمد قلی خان پسر محمد علی خان در زنگنه ۱۳۰۰
۴۲- فرمان به علی مرادخان نایب ماهی ندشت درباره همان صادق در ۱۳۰۰
۴۳- نامه میرزا جعفر فلاح به دیوان یا دستور آقا میرزا عبدالرحیم رئیس دفتر در ۴ رمضان ۱۲۱۳
۴۴- نامه و دستور درباره حاجی سید حسن و میرزا باقر و میرزا جعفر جراح باشی در حدود مزرعه در ۱۳۱۴
۴۵- حکم به رحیم خان درباره رئیس میرزا جعفر باشی و میرزا باقر در ۱۳۱۴
۴۶- صورت حساب
۴۷- قباله نکاح میرزا محمد جعفر جراح باشی پسر میرزا صادق جراح باشی و سلطان خانم در ۱۳۱۲
۴۸- صورت اسباب جهازیه گویا مربوط به همین نکاح نامه
دوم - اسناد آستانه قم در ۴۵ طغرا (ش ۴۹-۹۳)
۴۹- فروش‌نامه خانم بزرگ «مریم خانم» به میرزا محمد مهدی متولی سرکار فیض آثار در ۱۱۹۰
۵۰- فروش‌نامه همین متولی به میر عبدالکریم خادم پسر محمد تقی در ۱۱۹۱
۵۱- دادن نیابت به سید آقا یزدی در زیارت بقعه معصومه
۵۲- حکم به علی نقی میرزا حکم ران قم و ساوه که صد تومان مخارج و روشنایی و قاری و غلیان و قهوه در مقبره معتمد الدوله خرج کند درایت ایل ۱۳۰۴
۵۳- حکم به آقا محمد کریم مباشر و رئیس مقبره شاهنشاه در اینکه مرتضی تفرشی خادم مرده و این منصب به آقا سید حسین رضوی سرکشیك آستانه معصومه داده می‌شود در ۱۲۹۷
۵۴- حکم از سرکار معصومه و گفتگوی رعایای قم رود و شریف اباد در ۱۳۰۲
۵۵- حکم حسن علی میرزا در دادن نیابت زیارت برای آخوند ملاعلی قمی و خطاب به میرزا اسدالله متولی سرکار در تفویض آن در ۱۲۲۷
۵۶- نام سید حسین سرکشیك سرکار فیض آثار در باب حق نظارت مضجع شاه که به او داده می‌شود
۵۷- حکم برای آقا سید حسین سرکشیك سرکار فیض آثار که نایب الزیارة سرکار شوکت مدار باشد با تنخواه پنج تومان
۵۸- صورت فرش‌های سرکاری در فراش خانه در ۱۰ رجب ۱۲۹۵ با یك نام درباری
۵۹- نامه دربار به میرزا اسدالله متولی روضه بضعه احمدی که فراهان وقف سرکار فیض آثار فرمودیم و آقا سید حسن سرکشیك چی باشی می‌تواند در آن دخالت کند با اذن حاکم شرع قم که متولی آنجا است در ۱۲۴۴
۶۰- صلح میرزا ابوالقاسم پسر آقا میرزا حسین اصفهانی قنات قاسم آبادی را به خان (؟) بابا پسر آقا علی قمی در ۱۸ شوال ۱۲۴۷
۶۱- نامه میرزا ابراهیم مستوفی در ۱۲۳۵
۶۲- نامه به سپهدار حکمران قم درباره مقبره معتمد الدوله رفتن شاه به زیارت معصومه در ۱۳۰۷

۶۳- سندی در اینکه آقا سید حسین سرکشیک خادم آستانه سرکار فیض آثار متولی مقبره معتمد الدوله مرده و تولیت به پسرش داده می‌شود از طرف شاه در۱۳۰۹
۶۴- نامه به عباس میرزا اعتضاد الدوله حکمران قم درباره میرزا علی محمد متولی مقبره شعاع السلطنه در ۱۳۱۴
۶۵- اعلام به محمد تقی بیک نایب و عمال و کدخدایان و کشاورزان قم درباره تیول حاجی میر عبدالکریم
۶۶- فرمان مستمری ورثه سید فتح الله (آقا سید حسین منزوی) در آستانه قم در ۱۲۶۸
۶۷- نایب الزیادة بودن آقا سید حسین سرکشیک باشی از سوی محمد تقی خان پسر محمد علی خان در ۱۲۳۹
۶۸- عرضه داشت ابوالقاسم پسر ملاطاهر قمی و ورثه ملاصالح درباره وظیفه خود با دستور فتح علی شاه در ۱۲۳۱
۶۹- عرضه داشت حسین رضوی خادم سرکار فیض آثار در قم درباره کشت زار خود با دستور و خطاب به امین الدوله در ۱۲۲۳
۷۰- عرضه داشت ورثه سید عبدالله پسر میرزا ابراهیم خادم سرکار فیض درباره وظیفه خود با دستور فتح علی شاه در ۱۲۶۲
۷۱- فرمان فتح علی شاه درباره سید حسین سرکشیک خادم پسر حاجی عبدالکریم در ۱۲۱۹
۷۲- فرمان برای همان سید در ۱۲۵۰
۷۳- عریضه سید حسن پسر میر عبدالکریم قمی درباره وظیفه خود با دستور فتح علی شاه
۷۴- فرمان شاهانه برای همو در ۱۲۵۹
۷۵- فرمان برای مستمری حاجی سید عبدالکریم ضابط و سید محمد و سید حسن خادم سرکار فیض آثار معصومه در ۱۲۱۲
۷۶- عرضه داشت سید محمد رضوی خادم آستان معصومه درباره تیول خود با دستور ۱۱۹۵
۷۷- عرضه داشت میرزا عبدالکریم موسوی قمی درباره خدمت در درب طلای آستانه معصومه با دستور فتح علی شاه در ۱۲۱۷
۷۸- فرمان مورخ شوال ۱۲۴۴ خطاب به میرزا اسدالله متولی آستانه قم که سید حسن سر کشیک متولی قریه برته (؟) باشد
۷۹- فرمان درباره وظیفه همان سید حسن در شعبان ۱۲۶۰ با حاشیه نویسی
۸۰- حکم درباره مرگ آن سید و دادن کارش به میر عبدالکریم در ۱۲۵۸
۸۱- حکم برای آقا سید حسن و سرکشیک سرکار فیض آثار بودن او در ۱۲۲۵
۸۲- حکم برای آقا محمد باقر پسر آقا محمد علی خادم آستانه قم در ۱۲۲۷
۸۳- حکم به آقا میرعبدالکریم سرکشیک درباره میرزا حسین سرکشیک و کشیکچیان آستانه در جمادی الثانی ۱۲۶۷
۸۴- حکم درباره میرزا عبدالرحیم خادم آستانه قم در ۱۲۶۲
۸۵- حکم درباره میر عبدالکریم سرکشیک که خادم آستانه باشد در ۱۲۶۴
۸۶- نامه‌ای در اینکه آقا سید حسن سرکشک مرده و باید کار سرکشیکی به آقا میر عبدالکریم داده شود
۸۷- عرضه داشت میر محمدرضا مشهور به شیخ محمد رضا به وسیله آقا سید حسین سرکشیک سرکار آستانه
۸۸- فرمان پادشاه ناصرالدین قاجار در ۱۲۹۱ به اعتضاد الدوله حاکم قم و ساوه درباره چند خادم اخراجی که برگردند به کار در ۱۲۹۱
۸۹- عرضه داشت یکی از خادمان آستانه قم، با دستور ۱۲۶۲
۹۰-عرض داشت حسن رضوی که سید حسین مرده و کارش به او داده می‌شود در ۱۱۹۳ عبدالکریم و آمیرزا حسین مورخ ذیحجه ۱۲۷۳ با دستور خطاب به آن دو تن در همین تاریخ (۵ص)
۹۲- وقف‌نامه (طوماری): با سجلی به نسخ خود واقف فخرالمجتهدین رئیس المحدثین میرزا ابوطالب حسین طاهری قمی که من ثلث رقبات یاد شده در ورقه را برای مصارف معین شده و نیز کتابهایم را بر فرزندانم وقف کردم اگر علمای دین باشند و اگر نه طبق آنچه که در ذیل وقف نامه کتابها آمده است عمل شود با یک خطبه به عربی به نسخ سپس متن وقف‌نامه (به نستعلیق) درباره کشتزار زنبیل آباد علی آباد پیوسته به فرح آباد برای تعزیه امام حسین و چیزهایی دیگر با تولیت خود واقف سپس به پسران او و میرزا سید محمد و میرزا محمد طاهر
۹۳- حکم به محمد قلی خان سعدلو که اکنون محمد علی بیک برادرش به درگاه آمده و صوفی گری شما را رسانیده و به وکیل الدوله قورچی باشی دستور دادیم که به شما بنویسد که چه باید بکنید در جمادی الثانی ۱۱۴۲.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۱۷-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۹۱]

← اسناد میرزا ملکم خان ⇜ نامه‌های سیاسی زمان قاجار

● **اسناد و اوراق** / اسناد / فارسی
asnād va owrāq

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۷۴
مدارک زندگانی رضاشاه پهلوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه اصل. [ف: ۱۷ - ۲۶۷]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۹۷
میرزا ابراهیم قمی درباره قانون و مجلس با نامه‌های دارای تاریخ ۱۳۱۶ و ۱۳۲۴ و وصیت نامه پطرکبیر گویا برخی از اینها هم خط او نباشد؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ - ۵۰۳]

● **اسناد و تلگرافهای زمان قاجار** / اسناد / فارسی
asnād va telegrāf-hā-ye zamān-e qājār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۰۷-ف
از روی اصل. سندها مورخ ۱۲۹۸ و ۱۳۳۸، تلگرافها مورخ ۱۳۳۷؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۱۹]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۱۰-ف
از روی اصل، مانند فیلم ۳۳۰۷. سندهای مورخ ۱۲۹۸ و ۱۳۳۸ و تلگرافهای مورخ ۱۳۳۷؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۱۹]

● **اسناد و جزوه‌های حزب ملیون** / اسناد / فارسی
asnād va jozve-hā-ye hezb-e mellīyūn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۶۸-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۸۰]

● **اسناد و خرج بروجرد** / اسناد / فارسی
asnād va xarj-e borūjerd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۸
کتابچه اسناد و خرج بروجرد در سال ۱۳۰۲ اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در۱۶جمادی الثانی ۱۳۰۵. (۱۷۰۳۳)؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۳۸گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۹۹]

● **اسناد و خرج کرمانشاهان** / اسناد / فارسی
asnād va xarj-e kermānšāhān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۹
کتابچه اسناد و خرج کرمانشاهان در سال ۱۳۰۲ اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با مهر و یادداشت علی الاعلی در جمادی الثانی ۱۳۰۵؛ مهر: محمدرضا؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۱۰۳گ، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۹]

● **اسناد و خرج مستمریات اصفهان** / اسناد / فارسی
asnād va xarj-e mostamarrīyāt-e esfahān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۸
کتابچه اسناد و خرج مستمریات اصفهان در سال ۱۳۰۴ اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: محمد علی، محمد رضا،نصرالله در ذیحجه ۱۳۰۳؛ کاغذ: آبی، جلد: گالینگور، ۷۵گ، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا - ف: ۲ - ۱۰۹]

● **اسناد وزارت امور خارجه آلمان به زبان و خط اروپایی** / اسناد / انگلیسی
asnād-e vezārat-e omūr-e xāreje-ye ālmān be zabān va xatt-e orūpā-yī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۰-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۴۱]

● **اسناد وزارت خارجه** / اسناد / فارسی
asnād-e vezārat-e xāreje

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۰۹-ف
نسخه اصل: خارجه ۶۳۲۹ (۲۴۲۶). که در پاکت‌های مفصل رسیده بی ضبط تاریخ روز و ماه و سال و از زمان ناصرالدین شاه و وزارت میرزا سعید خان انصاری است و بیشتر مربوط به کارگزاران امور تذکره و کارهای مرزی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با گواهی مرآة الممالک که از کتابخانه به اطاق اسناد آمده است؛ ۱۶۲گ و نخست ۱۸۳گ. [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۲۲۸]

● **اسناد و شرح سرخ باد** / متفرقه / فارسی
asnād va s.-e sorx bād

اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۱/۱۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: چهار بغل، ۵گ (۵۳پ-۵۷)، اندازه: ۱۳×۱۵سم [نشریه: ۵ - ۱۳۳]

● **اسناد و شرح کلام قرثیا** / متفرقه / فارسی
asnād va š.-e kalām-e qarsīyā

اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۱/۲۳
آغاز: هر که خواهد که در میان خلایق عزیز و گرامی باشد و خلقان مطیع و مسخر او گردند
خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ اصل دعا مفقود شده. برگ‌های ۱۰۰ تا ۱۰۲ بیاض است؛ کاغذ: چهار بغل، ۴گ (۹۶پ-۹۹)، اندازه: ۱۳×۱۵سم [نشریه: ۵ - ۱۳۳]

● **اسناد و عکسهای ایل خواجه وند** / اسناد / فارسی
asnād va ʻaks-hā-ye īl-e xāje vand

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۸۱-ف
در کجور با تاریخ ۱۳۰۶ و ۱۳۰۹ و ۱۳۳۱؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۱۷۶]

● **اسناد و فرامین ولایت اندیجان در ازبکستان** / اسناد – فارسی

asnād va farāmīn-e velāyat-e andyjān dar ozbakestān

اسناد و فرامین فارسی مربوط به ولایت انیدجان است. اندیجان یا اندکان یکی از ولایات ماوراءالنهر است که اینک در کشور ازبکستان قرار دارد. اسناد حاضر مربوط به سال‌های ۱۰۰۹ تا ۱۰۸۰ق است و بیشتر آنها احکام و فرامینی است که از سوی ابوالغازی محمد بهادر خان برای ابوالعمارلی کمال الدین قاضی صادر شده و به جهت انجام مسائل دیوان قضا و ملحقات قضا، سیور غالی برای وی تعیین شده است. گردآورنده ایرانی این اسناد در مقدمه کوتاهی که به صورت تایپ شده در ابتدای تصویر حاضر آورده، می‌نویسد: «مجموعه این اسناد به هنگام مأموریت از ولایت اندیجان تهیه شده و مبین اوضاع اجتماعی و روابط داخلی امرای ماوراءالنهر می‌باشد.»

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۳

آغاز: بسمه تعالی احکام قضاوت ابوالمعالی کمال الدین قاضی اندیجان قرن ۱۱ هجری. یکی از ولایات ماورالنهر اندیجان یا اندکان می‌باشد. این محدوده که اینک در کشور ازبکستان قرار دارد و در میان راه اسیکت به قبا بوده؛ **انجام:** بتقدیم رسانند تحریرا فی شهر شعبان المعظم سنه ۱۰۰۹.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ فرمان‌های مختلف است با تاریخ‌های متعدد از ۱۰۰۹ تا ۱۰۸۰ق، در برخی از آنها مهر صاحب فرمان نیز دیده می‌شود و در بالای صفحات برخی فرمانها شماره سند و مشخصات آن به خط لاتین درج شده، در صفحه اول توضیحی تایپ شده راجع به این اسناد دیده می‌شود؛ ۳۶ص، مختلف السطر [عکسی ف: ۵ – ۲۱]

● **اسناد و قراردادها و عهدنامه‌های سیاسی مربوط به ایران با دول خارجه** / اسناد / فارسی

asnād va qarārdād-hā va ahdnāme-hā-ye sīyāsī marbūt be īrān bā doval-e xāreje

شامل:

۱–ترجمه فصولی از قرارداد تبعه ساکن روسیه که در روزنامه بطرزبوغ نمره ۷۰ مارس ۹/۱۸۶۴ شوال ۱۲۸۲ق نوشته شده

۲–دستورات علی نقی خان سرتیب مهماندار از ایلچی فرانسه مورخ ۱ ربیع الثانی ۱۲۷۴ق

۳–صورت عهدنامه تجاری بین دولتین ایران و روس در ترکمانچای، در ۹ فصل مورخ شعبان ۱۲۴۳ق

۴–دستورالعمل درباره اتباع و سفرای خارجه.

۵–قرارداد ترکمانچای، مورخ ۵ شعبان ۱۲۴۳ق

۶–عهدنامه ایران و روس ناظر به فصل چهارم از معاهده ترکمانچای درباره حصه طالش مورخ ۵ شعبان ۱۲۴۳ق

۷–قرارداد تجاری بین ایران و روس.

۸–ترجمه عهدنامه دولت هند (از طرف دولت هند امیر انگلیس) با دولت چین (بنمایندگی گنگ) در ۲۶ اکتبر ۱۸۶۰.

۹–قرارداد دولتین ایران و انگلیس در باب هرات

۱۰–عهدنامه یا صلح نامه بین پادشاهان ایران و انگلیس در پاریس به امضاء سفیران آنها

۱۱–عهدنامه تجاری فیما بین ایران و انگلیس ناظر به عهدنامه ۱۲۲۹ق تهران، مورخ ۱۲ رمضان ۱۲۵۷ق

۱۲–دستورالعمل به مباشرین گمرک درباره استیفای وجه گمرک از مال التجاره تبعه خارجه.

۱۳–دستور پذیرایی قلی خان وزیر خارجه مهماندار از وزیر مختار از فرانسه که از گیلان و قزوین به تهران می‌آید.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قرمز ضربی یک‌لا، ۴۷گ، ۱۰–۲۰ سطر (۱۲و۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا – ف: ۲ – ۲۴۶]

● **اسناد وقف** / اسناد / فارسی

asnād-e vaqf

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۲۷–ف

نسخه اصل: سازمان اوقاف؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۳ – ۱۷۱]

● **اسناد وقف امام زاده ابراهیم** / اسناد / فارسی

asnād-e vaqf-e emām zāde ebrāhīm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۲۶–عکس

اسناد وقف امام زاده ابراهیم لله پرچین آمل در نشریه (۶۴۴/۴–۶۴۸) در دنبال اسناد نیاک چاپ شده است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۳ – ۲۵۰]

● **اسناد وقف بی بی هیبت** / اسناد / فارسی

asnād-e vaqf-e bī bī heybat

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۴۸–ف

از روی چاپی. چاپ ۱۹۴۷ باکو؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۲ – ۱۰۷]

● **اسناد وقف‌نامه‌های شاهرود و دامغان و گرگان** / اسناد / فارسی

asnād-e vaqfnāme-hā-ye šāhrūd va dāmqān va gorgān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۵۸–ف

از اداره اوقاف شاهرود که شادروان مسیح ذبیحی گرگانی در دسترس گذارده است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۳ - ۸۵]

● **اسناد و مدارک** / اسناد / فارسی
asnād va madārek

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۱۹-۹۹۳۳
حاج سید محمد طرف علوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ شماره ۱ در دو جعبه و شماره‌های دیگر هر یک در یک بسته. [ف: ۱۷ - ۵۰۷]

● **اسناد و مدارک تاریخی** / اسناد / فارسی
asnād va madārek-e tārīxī

صورت دستورات و چند عهد نامه دولتی ایران، در این جنگ گرد آورده شده بدین تفصیل:
۱- سواد تلگراف میرزا عباس خان قوام الدوله و زیرا امور خارجه به امیر نظام به تاریخ غره جمادی الآخر ۱۳۰۶.
۲- عهد نامه تشریفات و کلای مختار روس و ایران بتاریخ شعبان ۱۲۴۲.
۳- تدابیر بجهت دفع افلاس جعلی.
۴- مهاجرت‌نامه بین ایران و روس در ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۶۰.
۵- ترجمه پرو تو کول حق تملک خارجه در اسلامبول.
۶- عهد نامه تجارتی بین ایران و عثمانی.
۷- صورت مقاوله نامه بین سفارت ایران و نظارت خارجه عثمانی به تاریخ ۱۳۰۸.
۸- عهد نامه سر حدیه روس ترکمانچای به‌تاریخ ۵ شعبان ۱۲۴۲.
۹- عهد نامه تجارتی ترکمانچای.
۱۰- عهد نامه تشریفات.
۱۱- عهد نامه خسارت جنگ روس.
۱۲- مهاجرت نامه.
۱۳- حق تملک خارجه اسلامبول.
۱۴- عهد نامه تجارتی بین ایران و عثمانی.
۱۵- قطعه ای از سفر نامه عراق ناصر الدین شاه با صورت ذخایر خزینه آستانه علوی که در روزنامه تبریز به تاریخ ۱۳۲۹ چاپ شده است.
۱۶- صورت عهدنامه بین دولت ایران و روس در ۹ شوال ۱۲۲۸.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۷۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۲۱۱]

● **اسناد و مکاتبات و یادداشتها** / اسناد / فارسی
asnād va mokātebāt va yāddāšt-hā

افضل الملک، غلامحسین بن مهدی، ۱۲۷۹ - ۱۳۴۸ قمری
afzal-ol-molk, qolām-hoseyn ebn-e mahdī (1863 - 1930)

مجموعه‌ای است از یادداشت‌های افضل الملک شیرازی

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۱۲
سواد مکاتبات و ثبت احکام توسط افضل الملک شیرازی؛ خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن لایی قرمز، ۱۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۰/۸سم [ف: ۲ - ۲۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۴
به انضمام عین مکاتبات اتابک و دیگران که در آن چسبانیده شده است. آغاز نگارش اصل یادداشت‌ها سال ۱۳۳۵ می‌باشد و می‌گوید که در ۲۵ محرم این سال سنش به ۵۶ رسیده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۸ق؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۴۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۲/۱سم [ف: ۲ - ۲۷]

● **اسناد و مکاتبات و یادداشتها** / اسناد / فارسی
asnād va mokātebāt va yāddāšt-hā

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۶۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ به چند اندازه؛ ۱۱۲گ [ف: ۱۷ - ۳۷۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۱۰
خلاصه عرایض متظلمین ولایات به دیوان تظلمات مورخ ۱۳۰۴؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: رویه کاغذ ابری فرنگی، ۶۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱/۶×۳۴سم [ف: ۲ - ۲۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۰
مجموعه ۱۷۲ نامه از ۲۱ ربیع الاول ۱۲۹۸ تا ۱۰ صفر ۱۳۰۰ خطاب به وزیر امور خارجه و میرزا یوسف مستشار و میرزا جواد سرتیپ و معین الملک و مؤتمن الملک و صدیق الملک و امین الملک که از سفارت ایران در عثمانی صادر شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذ فرنگی خط‌دار، جلد: رویه ابری فرنگی، ۶۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۲۸/۶سم [ف: ۲ - ۲۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۱۲
حاوی ثبت خلاصه عرایض به دیوان تظلمات در محرم ۱۳۰۰؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن لائی سبز، ۴۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۲/۶×۳۵/۵سم [ف: ۲ - ۲۷]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۶۳
حاوی خلاصه و ثبت‌نامه‌ها و تلگراف‌های دولتی در سال‌های ۱۲۹۵ تا ۱۲۹۷؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن لایی بنفش، ۲۲۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۹/۳سم [ف: ۲-۲۷]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۶۴
حاوی نامه‌هایی از میرزا آقا خان نوری، معیرالممالک و مکاتباتی مربوط به تنخواه گیلان و واگذاری شیلات. تاریخ نامه‌ها از ۱۲۵۲ تا ۱۲۷۵ است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذ آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۳۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵/۵سم [ف: ۲ – ۲۷]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۶۵
دفتر ثبت خلاصه نامه‌ها و تلگراف‌های دولتی در سال‌های ۱۲۹۳ تا ۱۲۹۶ که اکثراً مربوط به حسام السلطنه و مستوفی الممالک است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن سبز لایی، ۸۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۹/۳سم [ف: ۲ – ۲۷]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۶۶
مجموعه‌ای از عرایض و نامه‌های اشخاص به ناصرالدین شاه با یادداشت‌ها و اوامر او خطاب به اتابک در سال‌های ۱۳۰۱ تا ۱۳۰۳؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذ متن سفید حاشیه آبی فرنگی، جلد: مختمل قرمز، ۲۷۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲ – ۲۸]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۶۷
دستخط‌های ناصرالدین شاه خطاب به امین السلطان و عرایض مردم با دستورهای شاه مربوط به سال‌های ۱۲۹۳ تا ۱۲۹۵ و نیز نامه‌هایی از امین الدوله، حکیم الممالک، معاون الملک، نظام الدوله؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به‌انضمام عکس ناصرالدین شاه و اتابک در اول این مجموعه، تمام اوراق مذهب؛ کاغذ: کاغذ فرنگی مختلف، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۷۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۳×۳۶/۶سم [ف: ۲ – ۲۸]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۹۶
مجموعه‌ای از نامه‌های مجد الملک به اشخاص و به رجال مملکت و نامه‌هایی از دیگران؛ خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۲/۱×۳۵/۶سم [ف: ۲ – ۲۸]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۱
مجموعه ای از نامه و گزارش‌ها که غالباً از پاریس و لندن است مربوط به سال‌های ۱۲۷۶ تا ۱۲۸۸ و بسیاری به امضای حسنعلی خان امیر نظام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذ فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۱۲۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۱/۶سم [ف: ۲ – ۲۸]

● اسناد هرات / اسناد / فارسی

asnād-e harāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۷۴-ف
نسخه اصل: نسخه‌های آقای سید علی کبیر. از زمان قاجار در نخستین آنها خطاب به عضدالملک شده و آخرین آنها مورخ ۱۲۷۷ است، تاریخ ۱۲۶۸ و ۱۲۷۳ هم در آنها دیده می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۱ – ۱۳]

● اسناد هزار و یک نام حضرت حق سبحانه و تعالی
/ اسماء الله

asnād-e hezār o yek nām-e hazrat-e haqq sobhān-a-hū va ta'ālā

در این رساله کوتاه دعای جوشن کبیر که شامل هزار و یک نام باری تعالی است به دسته‌های ده تایی ده تایی تقسیم و برای هر دسته خواصی ذکر شده است.

۱. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۱/۵
خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: چهار بغل، ۶ص (۳۴پ–۳۹)، اندازه: ۱۳×۱۵سم [نشریه: ۵ – ۱۳۲]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۹۳/۴
آغاز: اسناد هزار و یک نام باری تعالی جل جلاله و عم نوراله روایت است از امیرالمؤمنین حسن بن اسد الله الغالب علی بن ابیطالب علیه الصلوة و السلام از پیغمبر (ص) که چنین فرمود: بسم الله الرحمن الرحیم باسمائک یا الله یا رحمن ... ده نام جهت نصرت کارها بعد از نماز صبح ده مرتبه بخواند یامن له العز و الجلال
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج، ۱برگ (۱۴۵پ متن و ۱۴۶ ر تا ۱۵۲ر حاشیه)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [میراث اسلامی: دفتر دهم – ۷۷۰]

● اسناد همدم السلطنه / اسناد/ فارسی

asnād-e hamdam-os-sāltane

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۵۸/۴
اسناد همدم السلطنه مورخ ۱۳۱۲ و ۱۳۱۵ و ۱۳۲۴ و ۱۳۲۶ و ۱۳۳۵ شانزده طغرا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۷ – ۱۲۲]

● الاسنان الاربعة (ارجوزة) / طب، شعر / عربی

al-asnān-ul-arba'a (urjūza)

راشد بن عمیره بن ثانی

rāšed ebn-e 'omayre ebn-e sānī

منظومه‌ای است درباره دندان‌های آدمی از طفولیت تا شباب و سپس کهولت و بر حسب فصول اربعه سال در چهار فصل نگاشته شده است. این ارجوزه با بیت زیر آغاز می‌شود: «قال الفقیر راشد بن هاشم ×× مقالة تروق کل عالم»
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل بدر القضاء یجری فی فلک القدر
انجام: و یکتحل به نافع مثل آلاخر

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۵۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۹؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج ماشی دارای ترنج و نیم ترنج کوبیده، ۱۴ص (۱۴۴–۱۵۷)، ۲۰ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸ – ۳۵۴]

● اسنی العقائد فی اشرف المطالب و ازلف المقاصد /
کلام و اعتقادات / عربی
asna-l-‘aqā’id fī ašraf-il-maṭālib wa azlaf-il-maqāṣid
مؤیدی، حسن بن علی، – ۱۰۲۴ قمری
mo’ayyedī, hasan ebn-e ‘alī (- 1615)
پاسخ شش پرسش اعتقادی است که بعضی از شیعیان اهل یمن پرسیده و مؤلف بدانها مطابق مذهب زیدیه جواب می‌گوید. عناوین سؤالها چنین است: ۱. قضیة الاشباح؛ ۲. الخمسة الاشباح هم اهل الکساء؛ ۳. اهل الکساء فی الجملة هم اهل البیت (ع)؛ ۴. اهل البیت طوائفهم و فرقهم غیر خارجین من الفرقة الزیدیة؛ ۵. الفرقة الزیدیة هی الفرقة الناجیة؛ ۶. طلب تصحیح الخبر و احکامه و معرفة کیفیته و احکامه.
[مؤلفات الزیدیة ۱۲۲/۱؛ معجم المؤلفین ۲۵۴/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۷۱/۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فان معانی هذه الاسئلة الاتی ذکرها و ان لم یصرح بذلك السائل
کتابخانه آکادمی لینچی، رم ۳۴ روسی ۳۳۵؛ بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۰۵۲ق؛ قبل از کتاب در صفحات ۲۷۹–۲۸۵ شرح حال امام ناصر به قلم شمس الدین احمد بن سعدالدین بن حسین بن محمد بن علی بن محمد مسوری آمده است، و سپس از همان مسوری قصیده‌ای در مدح اهل بیت دارای ۳۷ بیت آمده (ص ۳۳۱)،در صفحه ۳۳۴ مواعظی از شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید و سپس در صفحات ۳۳۵–۳۳۸ اشعاری از وی نقل شده، در صفحه ۳۳۹ چهار بیت از وزیر مغربی و سه بیت از امیر ابوالفضل میکالی منقول است؛ ۴۳گ (۲۸۷–۳۲۹) [عکسی ف: ۲-۶۷]

● اسنی المطالب فی شرح الروض الطالب / فقه / عربی
asna-l maṭālib fī š.-i rawḍ-iṭ ṭālib
انصاری، زکریا بن محمد، ۸۲۶؟ – ۹۲۶ ؟ قمری
ansārī, zakaryīā ebn-e mohammad (1423 - 1520)
وابسته به: روضة الطالبین و عمدة المفتین = الروضة فی الفروع؛ نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱–۶۷۶ق)
الروض = مختصر الروضة للنووی؛ ابن مقری، اسماعیل بن ابی بکر (۷۵۵–۸۳۷)
این کتاب شرح مزجی استدلالی بر کتاب «الروض» شرف الدین اسماعیل بن مقری یمنی است که او مختصر کتاب «روضة الطالبین و عمدة المفتین» یحیی بن شرف نووی است و این نیز مختصر «فتح العزیز» رافعی قزوینی، عبدالکریم بن محمد (۵۵۷–۶۲۳ق) و این نیز شرح کتاب «الوجیزة فی فقه الشافعی» غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰–۵۰۵ق) است.
آغاز: قال الشیخ ابو یحیی الانصاری ... کتاب الفرائض هی جمع فریضة بمعنی مفروضة ای مقدرة لما فیها
چاپ: طبع، انظر المعجم ص /۳۸۴؛ مصر بهامشه حاشیة الشیخ احمد الرملی الکبیر(فقه شافعی)، ۱۳۱۳ق.
[دنا ۸۳۵/۱ (۳ نسخه)؛ معجم المؤلفین ۱۸۲/۴؛ کشف الظنون ۹۱۹/۱ (نمونه چاپی مصر در ۴ مجلد)؛ الاوقاف العامة موصل ۴۱؛ الاوقاف العامة بغداد ۵۸۲/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۳۱
آغاز: أو الرقیق تخصص بها تنزیلاً لتخصیصه منزلة المهایاة فتکون؛ **انجام:** لتضمنها تزکیة نفسه لتوقف حکمه علی العدالة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع مشکی با مقوا، عطف میشن، ۲۳۰گ، ۳۳ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۱ – ۵۸۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۶۷
آغاز: بسمله. و به الاستعانه و التوفیق و التکلان؛ **انجام:** لعل الباب مع ما یتعلق به و الله اعلم
خط: نسخ، کا: تاج الدین عبدالوهاب بن موسی شافعی، تا: ۹۹۱ق؛ در پشت صفحه اول خط فرهاد معتمدالدوله؛ کاغذ: کشمیری شکری، جلد: تیماج، مقوایی، زنگاری، ۲۰۷گ، ۲۹ سطر (۱۵/۵×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۸ – ۴۶۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی خبر الصحیحین کمامر اول الباب مع ما تعلق به و الله اعلم.
در فهرست با عنوان «شرح الروض» آمده. این شرح از باب طهارة آغاز تا آخر باب نذر که آخر ربع اول است می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی تیماج تریاکی روشن با ترنج و نیم‌ترنج عطف تیماج الحاقی، ۳۱۶گ، ۳۳ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۰ – ۴۱۲]

● اسنی المطالب فی فضائل علی بن ابی طالب /
تاریخ / عربی
asna-l-maṭālib fī faḍā’il-i ‘alīyy-i-bn-i abī ṭālib
ابن جزری، محمد بن محمد، ۷۵۱ – ۸۳۳ ؟ قمری
ebn-e jazarī, mohammad ebn-e mohammad (1351 - 1430)
کتابی در فضایل و مناقب و تاریخ زندگانی حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع)، با حذف اسانید جز راوی آخر هر حدیث، مشتمل بر بیست «باب» که ضمن آنها سیزده

«فصل» می‌باشد: ۱. اسمه و نسبه و کنیته و صفته؛ ۲. فیما جاء فی سبقه الی الاسلام؛ ۳. فیما جاء فی انه اخو النبی «ص»؛ ۴. ذکر خصال اختص بها؛ ۵. قول النبی انه کنفسه؛ ۶. حدیث المنزلة؛ ۷. فضل محبیه و الحث علی محبته؛ ۸ الزجر عن الغلو فی محبته؛ ۹. فضل علمه؛ ۱۰. فی أنه ولی کل مؤمن بعد النبی (ص)؛ ۱۱. اعطاء الرایة له یوم خیبر؛ ۱۲. ذکر زواجه بفاطمة؛ ۱۳. اختصاصه بسکناه فی المسجد؛ ۱۴. فضائل متفرقة تدل علی فضله؛ ۱۵. ذکر ورعه و تواضعه؛ ۱۶. افضلیته بعد عثمان؛ ۱۷. استحقاقه الخلافة و ذکر بیعته؛ ۱۸. قتاله الخوارج؛ ۱۹. قصته مع طلحة و زبیر؛ ۲۰. عهد النبی أنه مقتول و کیفیة قتله.

آغاز: الحمدلله رب العالمین کتاب اسنی المطالب فی فضل امیرالمؤمنین ابی الحسن علی بن ابی طالب رضی الله عنه

چاپ: مکه، ۱۳۲۴ق؛ اصفهان، مکتبة امیرالمؤمنین، تحقیق امینی

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عن الاصبغ بن نباتة قال: قال لی علی بن ابی طالب رضی الله عنه ان خلیلی صلی الله علیه و سلم حدثنی انی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، قبل از کتاب سه برگ است در معرفی آن؛ تملک: حسین بن حاج جواد کبه؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۹۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۰۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۱۴/۵

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ (۱۱۰ر-۱۳۹پ)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۴]

● اسنی المقاصد و اعذب الموارد = المشیخة الفخریة

/ رجال / عربی

asna-l-maqāṣid wa a‘ḏab-ul-mawārid = al-mašīxat-ul-faxrīyya

ابن بخاری، علی بن عبدالواحد، ۵۹۵ - ۶۹۰ قمری

ebn-e boxārī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-vāhed (1199 - 1292)

مشیخه ابن‌بخاری است به تخریج «الحافظ جمال الدین أبی‌العباس احمد بن محمد بن عبدالله الظاهری الحنفی». ظاهری مشایخ ابن‌بخاری را به‌ترتیب سال درگذشت آنان آورده، سپس آنچه از آنها از احادیث، و کتب، و علوم روایتاً و درایتاً گرفته با ذکر ترجمه آنان ثبت نموده است.

[کشف الظنون ۹۰/۱؛ فهرس الفهارس ۶۳۳/۲؛ بروکلمان ۱/(۳۶۶)۴۵۱؛ اربری، فهرست خطی عربی ۹۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۲عکسی

آغاز: الشیخ السادس عشر: اخبرنا الشیخ الامام العلامة ابو الیمن زید بن الحسن بن زید ... الکندی البغدادی النحوی اللغوی؛ **انجام:** سئل شیخنا العلامة ابو محمد ابن قدامة عن مولده ... و توفی رضی الله عنه یوم السبت یوم عید الفطر من سنة عشرین و ستمایه و دفن من الغد بسفح جبل قاسیون ... آخر التاسع من تجریة المخرج.

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۷۰۵. این نسخه قطعه‌ای از کتاب، و مشتمل است بر اسامی پانزده نفر از مشایخ ابن بخاری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، دارای نشانه مقابله با نسخه منقول منها؛ ۴۴گ، ۲۷ و ۲۹ سطر [عکسی ف: ۲ - ۴۴۳]

● اسنی المناقب و ریاض الفضائل فی مناقب اقدم الامة

/ فضایل و مناقب / عربی

asna-l-manāqib wa rīyāḍ-ul-faḍā’il fī manāqib-i aqdam-il-umma

قشمیری، اشرف بن طبیب

qešmīrī, ašraf ebn-e tabīb

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۱۸/۱

اللباب التاسع من کتاب کنوز المقاصد المسمی اسنی المناقب و ریاض الفضائل فی مناقب اقدم الامة؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:جمادی الثانی۱۱۵۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۶ سطر [ف: ۵ - ۳۰۸]

● اسنی الوسائل

/ فقه / فارسی و عربی

asna-l wasā’il

کنتوری، حامد حسین بن محمد قلی، ۱۲۴۶ - ۱۳۰۶ قمری

kantūrī, hāmed hoseyn ebn-e mohammad qolī (1831 - 1889)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۳۷

آغاز: سؤال: ما قولکم مد ظلکم در ایم که هر شبی موقوف؛ **انجام:** یعنی ان کانت الشهوة فیها.

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۳۱

آغاز: بن عبدالعزیز و عبدالله بن جعفر؛ **انجام:** الا لعنة الله علی الظالمین

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● اسهال

/ طب / فارسی

eshāl

حکیم، محمد سعید

hakīm, mohammad sa‘īd

رساله مفصلی است در علامات و علاج اسهال مشتمل بر سه «مطلب»: ۱. دارای یک مقدمه و چهارده «فصل» در کلیات؛ ۲. ادویه مفرده مربوط به اسهال، دارای سه «فصل»؛ ۳. تراکیب

نافعه، دارای سه «فصل». آن را به دستور شاه (گویا شاه عباس) تحریر کرده است.
آغاز: بسمله یا مسهل الصعاب سهل لنا سلوک طریق الصواب ... و بعد چون اکثر آشنایان حقیقی ... میخواستند و میخواهند که مقالات وافیه ... در معالجه امراض ... به لغت فارسی که در این جزء زمان نفع رساننده تر است ... حسب الفرمان قضا صاحب قران زمان در معالجه بعضی امراض ... سیما مرض اسهال که علتی است شایع به واسطه حرص و شوره که در طبایع مرکوز است ... چه اطباء زمان بس که طبابت را وسیله تحصیل حطام دنیوی ساخته اند فرصت تدرب و مهارت ... ندارند
انجام: یک نسخه که معتمد اکابر و سهل‌الحصول‌ترین نسخ است اکتفا مینماید ... از غایت شهرت احتیاج به تعیین کردن ندارد. چه همه کس درین جزء زمان میداند که این معجون را چه قدر باید خورد. هذا آخر ما اردنا بیانه فی المقاله و الحمد لله وحده و لا حول و لا قوة الابه. کاتب می‌افزاید:
«نقل عن خطه الشریف مولفه مقرب الحضرت الخاقان جالینوس الزمان ... میرزا محمد سعیدا حفظه الله تعالی و ایده ... بحرمة الائمة المعصومین
[فهرستواره منزوی ۳۲۸۲/۵؛ نسخه‌های منزوی ۴۷۲/۱؛ مخطوطات قاهره ۲۲۵/۱؛ دنا ۸۳۵/۱ (۶ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۷۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۳۱۱]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۶۵/۵-۱۶/۱۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** معجونی که نافع است از جهت زحیر واسهال کهنه که چرک بسیار
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا عطف پارچه مشکی، ۶۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۶۴]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با نسخه‌های پزشکی فراوانی که غیرمرتب نوشته شده و گویا کتاب ناتمام است؛ جلد: تیماج سبز بدون مقوا،۱۰۸گ،مختلف السطر،اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۴۴]
قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۵۵
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ - ۳۷۸]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۷۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶ - ۳۲۰]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۲/۲-ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: اصفهانی شکری رنگ، ۱۰۳گ (۲۷پ-۱۲۹پ)، ۱۲ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۳ - ۵۲۶]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۰/۲
خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن محمد یوسف حسینی طبیب فروشانی، تا: ۸ محرم ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۶گ (۵۶ر-۷۱پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۵۹]

● **اسهال** / طب / فارسی
eshāl

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۶۵/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۴۰گ (۱۵۳پ-۱۹۲پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۳۷۱]

● **اسهالیه** / طب / فارسی
eshālīye
تنکابنی، احمد بن محمد حسین، ق۱۳ قمری
tonekābonī, ahmad ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)
اهدا به: فتحعلی شاه قاجار
رساله‌ای در یک «مقدمه» و شش «باب» و هر باب مشتمل بر چند «فصل»: مقدمه در ذکر ادویه مفرده و تعریف اسهال و بیان اسباب مطلقه و معالجات مشترکه در سه «فصل»؛ باب ۱. اسهال معدی؛ ۲. اسهال معوی؛ ۳. اسهال دماغی؛ ۴. اسهال طحالی؛ ۵. اسهال کبدی؛ ۶. اسهالی که به‌سبب او معده و امعاء و طحال و کبد نباشد؛ خاتمه در ادویه مرکبه نافعه. در دیباچه به اثر دیگری به‌نام «شرح جوامع» اشاره می‌کند.
آغاز: احمدلله بجمیع محامده حمداً کثیراً ... چون جمعی از اصدقاء کرام و احباء ذوی العز و الاحترام از این غریق در بحر جرم و آثام خواهش نمودند
انجام: و او را بدستور گلاب بگیرند چنانچه اطباء عرب می‌گرفتند
چاپ: به کوشش سید محمد طبیب فرزند مؤلف، تهران، ۱۲۹۷ق، ۲۳۱ص؛ تصحیح محمد رضا رستم بخش، تهران، المعی، ۱۳۸۸
[دنا۸۳۵/۱ (۸ نسخه)؛ الذریعه ۷۱/۲؛ نسخه‌های منزوی ۴۷۲/۱-۴۷۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۰/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۲۸۲/۵]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۰۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۱۹ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۹۰ص (۱۰۶-۱۹۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۱۰]
۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۸۶/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۰ رمضان۱۲۵۲ق؛ با مهر حاج سید سعید؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ (۵۲-۱۰۷)، ۱۶-۱۹ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۳۵۳]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۵۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حبیب الله، تا: ۱۲۸۸ق؛ واقف: آقای غیاثی، بهمن ۱۳۳۷؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵ - ۴۳۹]

۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲ رمضان ۱۲۹۵ق؛ نواده مؤلف (احمد بن حسین بن احمد شریف حکیم تنکابنی) نسخه را داده در این سال نوشته‌اند و او دارنده نسخه بوده و خط و امضاء و مهر او در آغاز و انجام نسخه هست، این نسخه از روی نسخه‌ای به تاریخ ۱۲۹۵ استنساخ شده و الفیه چاپی در آغاز نسخه صحافی شده است، در خاتمه پنج صفحه نسخه طبی دارد، در پشت صفحه اول نوشته شده: «مالک این کتاب داکتر اردشیر ایرج شاه حکیم ایرج شاه بلدنگ کوب بمبیٔ»؛ ۱۱۸ص، ۱۸ سطر (۶×۶/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نشریه: ۳ - ۳۱۳]

۵. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۱۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا حسن بن عبدالله میقانی، تا: چهارشنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۳۳گ (۳۸ر-۷۰ر) [ف: ۱۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۹۷/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۴۸۴]

۶. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۲۸/۳
آغاز: بسمله - هذا رساله اسهالیه مرحوم میرزا احمد رحمة الله فصل اول در بیان ادیه مفرده؛ **انجام:** برابر
کا: محمد حسین بروجردی، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا کوبیده، ۸۹ ص (۱۳۲-۲۲۰) ۱۷ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [انجمن آثار - ف: - ۵۹]

۷. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۲۹/۴
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۴]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۰۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** گلنار حب الاس از هر یک دو مثقال بلوط
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام، برگ دوم رساله افتاده است؛ تاریخ دهم محرم ۱۳۲۹ در آخرین یاداشت این مجموعه دیده می‌شود؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۸۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۱۳]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۹۳/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۶گ (۷۵-۱۳۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۳۵]

● اشاراة الرموز المعدودة الی عدة المدة التی هی الغایة / جفر / عربی

išārāt-ur rumūz-il maʻdūda ilā ʻiddat-il muddat-il latī hīya-l ġāya

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۰۱/۷
آغاز: هذا اشارات الرموز المعدودة الی عدة المدة التی هی الغایة و الغایة علی ما سبق ذکره و هی عشر دلالات؛ **انجام:** و هذا آخر ایام العالم و لیس بعده مدة لهذا العالم، و الله اعلم بالحق و الیقین حال الدائرة المذکورة فی سنة ۸۲۲ غفرالله لکاتبه و لقاریه و لجمیع المسلمین و حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله ... ابداً الی یوم الدین
در حروف و جفر؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن احمد بسطامی، تا: ۸۲۲ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن لایی سیاه، ۲گ (۴۴پ-۴۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۲/۲سم [ف: ۶ - ۲۱۷]

● الاشارات / کلام و اعتقادات / عربی

al-išārāt

؟ بحرانی، علی بن سلیمان، - ۶۷۲ ؟ قمری

bahrānī, ʻalī ebn-e soleymān (- 1274)

رساله مختصری است در کلام و حکمت شامل ۱۴ «اشاره» و یک «تنبیه» و یک «لطیفه» و یک «خاتمه» و «ختم» و «نصیحت». اشاره اول: فی الوجود و انه من حیث هو هو عین الوجود الذهنی. شیوه آغاز رساله در «اشاره‌ها» و «تنبیهات»، شبیه شیوه اشارات ابن‌سینا است خاصه در مقامات العارفین با این تفاوت که رساله حاضر تصوف خالص است. در خاتمه در ذیل عنوان «ختم و نصیحة» چنین آمده: «قد اشیر بالاشارات الی کنوز الحقائق و نبه بالتنبیهات علی حقائق الدقائق» و شاید این سخن قرینه آن است که نام رساله «اشارات و تنبیهات» است. در آغاز رساله (پس از خطبه) نیز چنین آمده: «فهذه زبدة من الاسرار الربانیة و نوادر الحکمة الالهیه تنبه راقد الطبیعه». مؤلف دیباچه رساله را به‌نام سید اجل غیاث الملة و الدین ساخته است.

آغاز: بسمله بعز قدسک اللهم و طهارة مجدک و قدیم منک و عزیز سلطانک ... و بعد فهذه نبذة من الاسرار الربانیة و نوادر من الحکم الالهیه ... فیکون تحفه لذوی الطبع السلیم و النظر المستقیم جامع اسباب الکمالات ... غیاث الملة و الدنیا و الدین السید الاجل لازال جنابه المعالی محفوظا و بعین العنایة الربانیة ملحوظا

انجام: فان اضعت فیما اوصی به الیک فالله بینی و بینک و کفی به شهیدا و لیکن هذا آخر ما اردنا ابرازه ... و سلم تسلیما کثیرا قد وقع الفراغ و التمام من مشق هذه المقدمه المعقود فی علم الکلام

اصیل یوم الثلثا العاشر من ذی القعده سنة الخامسه و السبعین بعد الالف.

شرح و حواشی:

۱- شرح الاشارات؛ ابن میثم، میثم بن علی (۶۳۶-۶۸۹)

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۰ ذیقعده ۱۰۷۵ق؛ در هفتم محرم ۱۱۸۲ق وسیله صالح بن عبدالکریم تصحیح و مقابله شده است؛ کاغذ نخودی رنگ؛ جلد: تیماج قهوه‌ای لولایی، ۹گ، ۱۸-۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۸۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۹۶/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف در فهرست نیامده است که به قرینه آغاز نسخه و همخوانی آن با نسخه بالا تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: حبیب الله آشتیانی قمی، تا: ۱۰۸۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۹ص (۳۰۴-۳۲۲)، ۱۶-۱۷ سطر، قطع: نیم‌خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۱۲/۵سم [ف: ۱۷ - ۵۴]

۳. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۹۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر ما اردنا ایراده و نهایة ما قصدنا الغازه، و الحمد الله رب العالمین.

تذکر: این رساله در فهرست با عنوان اثبات الواجب و بدون نام مؤلف آمده است که به قرینه همخوانی آغاز آن با نسخه الهیات مشهد ش۱۴۷۸۷ تصحیح شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: احمد بن سالم ماحوزی بحرانی؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۰گ (۳۰پ-۳۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۴۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۸/۱۰

آغاز و انجام: برابر

تذکر: این رساله در فهرست با عنوان «اثبات الواجب» و بدون نام مؤلف آمده است که به قرینه همخوانی آغازآن با نسخه الهیات مشهد ۱۴۷۸۷ تصحیح شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد حسین خاتون آبادی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱گ (۳۰۳پ-۳۱۳ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵ - ۴۲۴۱]

● **اشارات** / ریاضیات / فارسی

ešārāt

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۱۹۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۵۰]

● **الاشارات = تحقیق علم توحید و تطابق آفاق و انفس** / عرفان و تصوف / عربی و فارسی

al-išārāt = tahqīq-e 'elm-e towhīd va tatāboq-e āfāq va anfos

سعدالدین، مسعود بن احمد

sa'd-od-dīn, mas'ūd ebn-e ahmad

رساله کوتاه صوفیانه‌ای است در توحید در ۱۲ «اشاره»: ۱. الوجود؛ ۲. مراتب التوحید؛ ۳. الاسماء و الصفات؛ ۴. العلم و العقل؛ ۵. المقامات، ۶. الاحوال؛ ۷. الحروف؛ ۸. ما یجب الاتصاف به؛ ۹. الصوم و الصلاة و الزکات؛ ۱۰. المطابقة عالم السفلی و العلوی؛ ۱۱. الکشف؛ ۱۲. القیامة.

آغاز: الحمد لله الذی هدانا لهذا ... اعلم ایها الطالب لسر اخفی من العنقاء و اشرف من الکیمیاء ان اشرف العلوم علم التوحید المتجلی علی الاولیاء فلهذا اشرت الی القواعد الکلیة التوحیدیة الاجمالیة.

انجام: و یکی دیگر قیامتی است که اولیا را اصل می‌شود بانکشاف حقیقت کلیه و ظهور وحدت تامه و استسهلاک کثرت در وحدت و این را قیامت کبری خوانند، تمت.

[دنا ۸۳۶/۱؛ کشف الظنون: ۹۷/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۴۱ق؛ تملک: فخرالاطبا، به تاریخ ۱۲۸۵ق با مهر «فخر الاطباء» (بیضی)؛ مهر آیت الله مرعشی نجفی (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۱۱گ (۱پ-۱۱ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۳ - ۳۸۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۳۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، مقوایی، ۱۰ص (۱-۱۰)، ۲۴ سطر (۱۹×۲۹)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۵ - ۳۴۶]

● **اشارات اسرار الحکما** / کیمیا / عربی و فارسی

ešārāt-e asrār-ol-hokamā

حسینی، حسن بن احمد، ق۱۳ قمری

hoseynī, hasan ebn-e ahmad (- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۸۵۱

آغاز: بسمله الحمدلله الذی فصل بحکمه صنعته کل شیء تفصیلا و رکب الارواح؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین ... اتمامه فی شهر ذیقعده سنه ۱۲۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق؛ واقف: محمدایرانی [الفبائی: ۵۰]

● **اشارات اسرار الحکماء فی امارات حکم الکیمیا (مختصر) = آراء المذاهب** / کیمیا / عربی
išārāt-u asrār-il ḥukamā’ fī imārāt-i ḥukm-il kīmyā (muxtaṣar) = ārā’-ul maḏāhib

حسینی، حسن بن احمد، ق۱۳ قمری
hoseynī, hasan ebn-e ahmad (- 19c)

تاریخ تألیف: محرم ۱۲۳۹ق
رساله‌ای در علم کیمیا در یک «مقدمه» و ده «باب» و یک «خاتمه» که آن را از کتاب دیگر خود به نام «اشارات اسرار الحکماء فی امارات علم الکیمیا» تلخیص نموده است.
آغاز: بسمله فیقول الفقیر الی رحمة ربه الغنی حسن بن ... انی لما الفت کتابی الموسوم باشارات اسرار الحکماء فی امارات حکم الکیمیا احببت ان اختصره عن تلک الزیادة و التطویل
انجام: فتکون ممن قال الله فیهم یریدون لیطفئوا نور الله بافواههم و الله متم نوره و لوکره الکافرون و الحمد لله رب العالمین.
[دنا ۱/۸۳۶ (۴ نسخه)]

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۷۸/۴
آغاز: بسمله الحمدلله الذی فضل بحکمة صنعه کل شیء تفضیلا ... فیقول الفقیر الی رحمة الله و به الغنی حسن بن احمد بن مهیا الحسینی؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ زیبا، کا: آقا بابا شاه میرزائی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۹گ (۹۸پ-۱۴۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱ - ۴۰۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۱/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد تقی طبیب نوری مازندرانی ابن محمد نبی، تا: ۷ شعبان ۱۲۹۳ق، جا: کرمانشاهان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۶گ (۸۹پ-۱۱۴ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۱سم [ف: ۹ - ۲۸۳]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۲۵/۲-۲۹/۱۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، کا: علی بن حاج ملا محمد مهر آبادی کاشانی، تا: شنبه ۲۱ ربیع الثانی ۱۳۳۹ق؛ جلد: مقوایی لایی عطف تیماج مشکی، ۶۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷ - ۴۱۹۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۸
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **الاشارات الاثنی عشریة العلویه** / کلام و اعتقادات / فارسی
al-ešārāt-ol esnā ‘ašarīyyat-el ‘alavīyya

اردبیلی، ابراهیم بن حسین
ardabīlī, ebrāhīm ebn-e hoseyn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۰۰ض
آغاز: صورت یا حاجب عین اسم مبارک علی است کما ترا [بالای نام علی با ظرافت تصویر دو چشم و دو ابرو با همان مرکب کشیده شده است]؛ **انجام:** عین به شکل چشم اشاره است باینکه اطوار سبعه قلبیه در سبع المثانی عین علی است، چنانچه طبقات سبعه در چشم ودیعه است. حرره ابراهیم.
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۵-۱۳۲۲ق، جلد: چرم قهوه‌ای، ۳ص (۲۲-۲۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷ -]

● **اشارات الاصول** / اصول فقه / عربی
išārāt-ul-uṣūl

کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۶۲ ؟ قمری
karbāsī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad hasan (1767 - 1846)

تاریخ تألیف: محرم ۱۲۵۳ق
از جمله کتب مفصله و کامل این فن است که تألیف آن بیش از ۲۰ سال به‌طول انجامیده است، در دو جلد و کلاً دارای یک «مقدمه» و ۱۰ «منهج» و «خاتمه»است: المقدمه فی حد العلم و موضوعه و غایته و الحکم و ما یتعلق به (شامل دو اشارة)؛ منهج ۱. مهمات مباحث الالفاظ و فیه مطالب: ۱) الحقیقة و المجار، ۲) المشترک، ۳) المشتق، ۴) ما به یثبت اللغات؛ منهج ۱. الامر (شامل ۲۰ اشاره)؛ منهج ۳. النهی (در پنج اشاره)؛ ۴. العام و الخاص و فیه مطالب؛ ۵. المطلق و المقید و فیه مقدمه و اشاراة؛ ۶. المجمل و المبین و فیه مطلبان؛ ۷. الظاهر و الماول؛ ۸. المفهوم و المنطوق؛ ۹. النسخ؛ ۱۰. الادلة الشریعة (کذا) [و العقلیه] و فیه مطالب؛ ۱۱. التعارض و التعادل و الترجیح و فیه مطالب؛ ۱۲. الاجتهاد و التقلید و فیه مطلبان؛ خاتمة فی الوصایا النافعه».آن را در خاتمه چنین توصیف نموده است: «و علیکم بکثرة النظر و الفحص و البحث عن مبانیه و التعمق و التدبر فی ماخذه فانه کنز اودع فیه نقود الحقائق و فرآئد درر الدقائق و معادن جواهر اللطائف مما لایوجد فی غیره من السوالف» تا آنجا که گفته: «و قد اشتمل علی ما لایشتمل علیه الکتب و الاسفار من دون حشو و لانقصان و لاایجاز مخل و لااطناب ممل» و در آنجا آورده که در سن پنجاه سالگی شروع به تألیف این کتاب نموده و در سن متجاوز بر هفتاد سالگی از تألیف این کتاب فراغت یافته است. مؤلف سلسله اجازات و مشایخ خویش را در آخر بحث حجیت اخبار در جلد دوم در ذیل بحث «انحاء تحمل الحدیث» آورده که عبارتند از. ۱. میرزای قمی صاحب قوانین، ۲. شیخ جعفر کاشف الغطاء، ۳. سید علی طباطبائی صاحب ریاض، ۴. شیخ عبدعلی بن محمد بن عبدالله بن حسین البحرانی، ۵. شیخ احمد احسائی.
آغاز: الحمدلله الذی مهد لنا قواعد الدین و جعلها ذریعة لمعارج

الحق المبين

انجام: و لا سيما اذا انقطع يدى عن اسباب و صلات الدنيا بل عن التوبة و ابتلى بعملى ... و الصلوة على صادع الشريعة البيضاء صلوة لا انقطاع لها الى يوم القيام و آله الطاهرين من الابد الابدين تمت

چاپ: تهران، ۱۲۴۵ق

[دنا ۸۳۶/۱ (۶۱ نسخه)؛ الذريعة ۹۷/۲ و ۹۸؛ مكتبة امير المومنين ۱۱۳/۱]

شرح و حواشي:

۱- البشارات فى شرح الاشارات؛ كلباسى، ابوالمعالى بن محمد ابراهيم (۱۲۴۷-۱۳۱۵)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۴۱

جلد دوم؛ خط: نستعليق، كاتب = مؤلف، تا: محرم ۱۲۵۳ق؛ مصحح توسط مؤلف؛ جلد: تيماج مشكى، دورو و عطف ترميم شده، ۱۹۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۸ - ۴۳]

۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۶۸

انجام: و الاعتذار عن الثانى استحالة الكذب فى الكلام النفسى مع ظهور تطرق المنع فيه لاستلزام جوازه فى اللفظى جوازه فيه و الا لم يكن احدهما مرآتا للآخر.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۱ [در فهرست چنين كه نادرست است و درست آن ۱۳ است] (در عصر مؤلف)؛ افتادگى: انجام؛ مصحح با اضافات در حاشيه؛ جلد: تيماج قرمز، ۲۰۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۸۹]

۳. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۵۱۹

جلد دوم؛ خط: نسخ، كا: محمد صادق بن محمد تقى ورنوسفادرانى، تا: ۱۸ جمادى الثانى ۱۰۹۵ق [تاريخ نادرست است]؛ كاغذ: فرنگى [نشريه: ۱۱ - ۸۸۲]

۴. قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه:۳۰۰۰-۱۶/۱۰

آغاز: المنهج العاشر فى الادلة الشرعية وفيه مطالب. مقدمة تشتمل على امور الاول الدليل لغة بمعنى الفاعل وعند الفقهاء كما فى النهاية و فيه نظر؛ **انجام:** خاتمة فى الوصايا النافعة للمتعلمين و غيرهم ... وان الملائكة لتضع اجنحتها لطالب العلم رضى به و انه استغفر لطالب العلم من فى السموات و من فى الارض حتى الحوت.

از المنهج العاشر تا پايان كتاب (جلد دوم)؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگى: انجام؛ جلد: مقوا، عطف وگوشه بالاتيماج مشكى، ۱۷۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱ - ۳۶۶]

۵. قم؛ گلپايگانى؛ شماره نسخه:۴۵۶۶-۲۳/۸۶

آغاز: لاريب ولااشكال فى ان المقصود بالذات من خلقة العباد هو حصول القرب الى الله تعالى باتيانهم مرضيات الشارع وكفهم عن مبغوضاته وهو موقوف؛ **انجام:** المقام الخامس فى الظن من حيث الكيفية من انه فيما ثبت ... و بعضها محل الشك و خلاف فيه ولكن الحق لزوم الفحص حتى يثبت الدليل على العدم و ذلك للاصل. تم الكلام فى حجية المظنة تمت.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تيماج مشكى ضربى مجدول گرهى با ترنج و سرترنج، ۱۷۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۵]

۶. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۹۰۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ينبغى ان يكون النزاع فى الامر الوضعى اللغوى كما يبين من الامدى.

جلد ۱، تا آخر منهج هشتم (مفهوم منطوق)؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگى: انجام (چند برگ آخر نسخه)؛ واقف: حاج شيخ مرتضى امامى تلارمى، تير ۱۳۴۱؛ كاغذ: فرنگى آهارى شكرى، جلد: مقوا عطف و گوشه‌ها تيماج دارچينى، ۲۳۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۶ - ۱۸]

۷. مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۲۶۸۶۹

آغاز: المستفى مع ما فيه ايض تمالا؛ **انجام:** و اريد المشبه به اعنى اسبع فا الاستعادة

خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگى: آغاز و انجام [رايانه]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۲۸

آغاز: بسمله. المنهج العاشر فى الأدلة الشرعية و فيه مطالب مقدمة تشمل على أمور الأول الدليل لغة فعيل بمعنى الفاعل؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ ركابه‌دار؛ در اول نسخه يادداشتى از محمود بن اسدالله كه نسخه را از آن برادرش آقا ميرزا ابوالحسن دانسته؛ مهر: «ابن حسين الحسينى رضا»؛ جلد: تيماج روغنى مشكى با ترنج و سرترنج زرين، ۲۳۲گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۴۴ - ۲۰۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۲۸

بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: وزيرى كوچك [د.ث. مجلس]

۱۰. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۲۱۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقد انكره سيبويه و اثبته صحيح زرارة عن الباقر عليه السلام حيث سأله

جلد اول؛ خط: نستعليق، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگى: انجام؛ مصحح، محشى با نشان «منه دام ظله»؛ جلد: تيماج دورو، رو قرمز، پشت مشكى، ۱۵۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [محدث ارموى مخ: ۱ - ۱۳۴]

۱۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۰۸

جلد اول؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح، داراى علامت بلاغ، روى برگ اول وقفنامه كتاب از حاج محمد ابراهيم مؤلف كتاب به سال ۱۲۴۴؛ جلد: تيماج دو رو قهوه‌اى، ضربى، ۲۸۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲ - ۴۴۳]

۱۲. تهران؛ مدرسه معمارباشى؛ شماره نسخه:۵۸

آغاز: اشارة اذا لم يدرك العقل حسن فعل او قبحه لكن يدرك فيه منفعة خالية عن امارة المفسدة؛ **انجام:** عدم الضبط و المعرفة فى راوى المعنى كما شرطه الشيخ و هو منه عجيب.

خط: نستعليق، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگى: آغاز و انجام؛ مصحح، داراى بلاغ؛ جلد: تيماج قهوه‌اى، جدول دار.، ۱۲۲گ، ۱۵ سطر

[ف: ۶۳]

۱۳. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۱۶

جلد۲؛بی‌کا،تا:قرن۱۳؛افتادگی:انجام[اندیشه حوزه:س۲،ش۷ - ۲۱۲]

۱۴. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۱۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح رنگین، مجدول؛ جلد: تیماج دورو، رو قرمز جگری، اندرون مشکی، ۲۵۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۰۴]

۱۵. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۳۸

جزو یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با جدول و سرلوح زرین؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره [نشریه: ۱۱ - ۸۸۲]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۷۰

آغاز: الافراد الشائعة و اما لو قلنا بحمله علیه من باب تیقن الارادة او کان عاماً لغة؛ **انجام:** علی أن مذهب مخالفینا فی کون الاجماع حجة یقتضی انه فی الاحوال کلها مستقرة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۶۶گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۴]

۱۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۱۰

آغاز: المنهج العاشر فی الأدلة الشرعیة و فیه مطالب مقدمة تشتمل علی أمور الاول الدلیل لغة فعیل بمعنی الفاعل و عند الفقهاء کما فی النهایة و فیه نظر؛ **انجام:** غایة ما ثبت جوازه بالاجماع و العسر و الحرج و التکلیف بما لایطایق و الأمر بالسؤال من أهل الذکر ان شمله و التقریر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، دارای بلاغ مقابله؛ تملکی با مهر «ابن محمد تقی اسمعیل الموسوی ۱۲۷۴» (بیضی)؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۳۸/۵/۲۰؛ جلد: تیماج روغنی مجدول با ترنج و سرترنج سوخت زرین، ۱۸۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱ - ۴۸]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۳۵/۱۳

آغاز: المطلب الثالث فی الادلة الشرعیة و فیه مطالب مقدمة تشتمل علی امور الاول الدلیل لغة فعیل بمعنی الفاعل»؛ **انجام:** و ابتلی بعملی و ایدی الاحبة عنی منقطعه اعوذ بالله سبحانه منه و من امثاله و قد فرغت ...

جزء دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۷۲گ (۲۰۶پ-۲۷۷ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۴]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۳۴/۲

جلد دوم و تا اوایل مبحث احتیاط؛ خط: نسخ، کا: حسین محمد، تا: ربیع الاول ۱۲۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره نخودی، جلد: تیماج مشکی، عطف پارچه، ۱۲۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۸سم [ف: ۱۶ - ۳۶۳]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۸۹-۶/۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فما فی المنتهی من الجزم بالنسبة الکراهة الیه مما ینبغی ولیکن هذا جزء الاول من الاشارات.

از اول اصول تا آخر بحث اجتماع امر و نهی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۵]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۴

آغاز: و غیرها مما یتوقف علیه الفقه؛ **انجام:** نعم لوقوی العام بالخارج من الخاص یمنع التخصیص

جلد۱، تا آخر منهج چهارم (عام و خاص)؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد حسن بن محمد کاظم ورنو سفادرانی، تا: دوشنبه ۱۸ ذیحجه ۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز (صفحه اول)؛ معلق به حواشی مؤلف؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: روغنی دو رو، رو زمینه سبز تیره دارای یک ترنج و دو سرترنج و چهار گوشه منقش به گل و برگ، ۳۴۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۸]

۲۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول؛ کا: محمد علی تبریزی خامنه‌ای، تا: چهارشنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۲۳۷ق [دلیل المخطوطات: ۱ - ۹۱]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۳

آغاز: برابر

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد علی تبریزی خامنه‌ای، تا: سه‌شنبه ۱۴ رمضان ۱۲۳۷ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: دو رو روغنی گل و بوته دار، ۲۲۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۶]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۷۰-۱۵/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاول فیما ذکره فلا تناقض وقد غفل فجعلها فی ذلک و یکشف عنه کلمات الاصولیین کالعلامة و الامدی و الشیرازی و غیرهم فی المقامین. ولیکن هذا آخر الجزء الاول ... و یتلوه الجزء الثانی فی الادلة الشرعیة و التعارض و الترجیح و الاجتهاد و التقلید.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: ملایی، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج سرخ مجدول گرهی ضربی، ۴۲۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱ - ۳۶۵]

۲۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** کالعلامة و الآمدی و الشیرازی و غیرهم فی المقامین و لیکن هذا آخر الجزء الاول ... و یتلوه الجزء الثانی فی الادلة الشرعیة و التعارض و الترجیح و الاجتهاد و التقلید.

جلد ۱؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ دارای بلاغ، با یک سرلوح زمینه طلا، مجدول؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج ضربی دار سرخ، ۲۷ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۴ - ۱۸۶۷]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یکشف عنه کلمات الاصولیین کالعلامة و الامدی و الشیرازی و غیرهم فی المقامین

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد، تا: ۱۲۴۲ق؛ مجدول، با سرلوح رنگین زیبا، روی برگ اول تقریضی است که به‌سال

۱۲۴۵ نوشته شده؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز پشت مشکی، ۲۲۸گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵ - ۳۴]

۲۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولیکن هذا آخر الجزء الاول من الاشارات فی المباحث المتعلقة بالادلة ... و یتلوه الجزء الثانی فی الادلة الشرعیة و التعارض و الترجیح و الاجتهاد و التقلید.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ مجدول؛ تملک: «عبده الراجی محمود بن علی اصغر»، «علی اصغر ۱۲۹۱»؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی با تیماج آلبالویی عطف تیماج تریاکی، ۳۳۲گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۸۵]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولیکن هذا آخر الجزء الاول من الاشارات و یتلوه الجزء الثانی فی الادلة الشرعیة و التعارض و الترجیح و الاجتهاد و التقلید

جلد اول؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ مجدول، با سرلوحی زیبا، محشی با نشان «منه مدظله العالی»، دارای نشان «بلغ قبالا»، در برگ ۳۲۰پ ستایشی است از کلباسی و همین کتاب، نسخه را سید حسن خراسانی تونی از پسر کلباسی در ۱۲۴۴ به ۴۸ ریال هر ریالی یک مثقال و نیم نقره خریده و خود کلباسی بها را به او بخشید، این عبارت را او در مدرسه صدر سپاهان نوشته است (ار)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز تازه، ۳۲۰گ، ۲۴ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۵ - ۱۶۵۹]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یکشفه عنه کلمات الاصولیین کالعلامه و الاسدی و الشیرازی و غیرهم فی المقامین و لیکن هذا اخر الجزء الاول من الاشارات.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد علی جهت آقا میرزا محمد، تا: ۱۲۴۴ق؛ واقف: فاضلخان؛ کاغذ: فرنگی فستقی، ۱۹۳گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۶ - ۱۷]

۳۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الآمدی و الشیرازی و غیر هم فی المقامین ولیکن هذا آخر الجزء الأول من الاشارات فی المباحث المتعلقة بالأدلة من المبادی اللغویة و یتلوه الجزء الثانی فی الأدلة الشرعیة

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد کاظم، تا: رجب ۱۲۴۵ق؛ مجدول مذهب محرر، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح، دارای بلاغ مقابله با نسخه اصل، محشی به لفظ: «منه دام ظله»؛ تملک: حسین موسوی؛ واقف: آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۳۸/۵/۲۰؛ جلد: تیماج سرخ با ترنج و سرترنج، ۳۰۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱ - ۴۷]

۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۹۸

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سرخ، ۲۵۸گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۳۵]

۳۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۸

آغاز: بسمله المطلب الرابع فی ادلة العقلیة مقدمة الدلیل العقلی هنا حکم عقلی ینتقل منه الی حکم؛ **انجام:** برابر

جلد دوم، از اول ادله عقلیه تا آخر اجتهاد و تقلید؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد بن محمد ابراهیم خوانساری، تا: جمادی الاول ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۵۱]

۳۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۹۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ ۲۵۷گ (۷-۲۶۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۲۴]

۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۲۸

آغاز: المنهج العاشر فی الادلة الشرعیه و فیه مطالب مقدمة تشتمل علی امور الاول الدلیل لغة؛ **انجام:** و ابتلی بعملی و ایدی الاحبة عنی منقطعة اعوذ بالله سبحانه منه و من امثاله.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن علی النجانی (لنجانی)، تا: ۷ صفر ۱۲۵۴ق؛ مصحح با علامت تصحیحی از «محمد علی حسینی گلپایگانی» در سال ۱۲۵۶، محشی با نشان «منه دام ظله»، با سرلوح زرین، مجدول؛ در برگ اول وقفنامه کتاب به سال ۱۲۵۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۷۶گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۴]

۳۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۳۱

آغاز: بسمله المطلب الثالث فی الادلة الشرعیه و فیه مطالب مقدمة تشتمل علی امور الاول الدلیل لغة فعیل بمعنی الفاعل؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ در صفحه اول اشعاری به عربی از مجنون و یک رباعی به عربی از شافعی و مکاتبه منظوم ملا مهدی نراقی و سید مهدی بحرالعلوم بدین عبارت: «سمعت عن شیخنا الاجل یقول کتب المولی الورع الملا محمد مهدی النراقی طاب ثراه الی سیدنا السند و الرکن الاجل المعتمد السید محمد مهدی الطباطبایی النجفی فی النجف الاشرف علی مشرفه و آله الصلوة و السلام: الاقل لسکان دار الحمی ×× هنیئاً لکم فی الجنان الخلود / افیضوا علینا من الماء فیض ×× فتحن عطاش و انتم ورود. فکتب السید فی الجواب ما انشده هو: الاقل لمولی یری من بعید ×× دیار الحبیب بعین الشهود / لک الفضل من غایب شاهد ×× علی شاهد غایب بالصدود / فنحن علی الماء نشکو الظماء ×× و فزتم علی بعدکم بالورود»، در صفحه دوم سه بیت شعر به فارسی از ناصر خسرو، در صفحه سوم یادداشتی از یکی از علما که در آن تاریخ تولد فرزند خود بهاء الدین را در شب دوشنبه ۲۶ جمادی الاول (بدون ذکر سال) ثبت کرده است، یادداشت دیگری از یکی از شاگردان محمد ابراهیم کرباسی (که گویا همان صاحب یادداشت اول باشد) که در آن عنوان نموده این نسخه را برای خود استکتاب نموده و در اصفهان حدود دو سال در محضر کرباسی تحصیل نموده و از وی به بزرگی یاد می‌کند و آرزوی حضور دوباره در محضر وی را می‌کند، تاریخ این یادداشت ۲۶ ذیقعده ۱۲۵۵با دو مهر بیضوی ناخوانا؛ اهدایی:

جواد کمالیان در سال ۱۳۵۴ش؛ جلد: تیماج، مشکی، مجدول گرهی، ۲۱۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۲۰۵]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۴۰

آغاز: بسمله، المنهج العاشر فی الادله الشرعیه و فیه مطالب: مقدمه؛ **انجام:** و ابتلی بعملی و ایدی الاحبه عنی منقطعه اعوذبالله منه و من امثله

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن کربلائی هاشم بروجنی، تا: ۱۲۵۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج مشکی، ترنج و نیم‌ترنج و لچکی، ۱۷۳گ، ۲۷ سطر (۲۰/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰ سم [ف: ۸ - ۳۵]

۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۳۸-۳۳/۸۸

آغاز: بسمله المنهج العاشر فی الادلة الشرعیة و فیه مطالب مقدمة تشتمل علی امور الاول الدلیل لغة فعیل بمعنی الفاعل وعند الفقهاء کما فی النهایة وفیه نظر ما یمکن ان یتوصل؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسن خاکسار، تا: یک‌شنبه ۱۷ جمادی الثانی ۱۲۵۶ق، جا: قریه نجف آباد؛ تملک: محمد علی بن محمد حسن قزوینی در ۱۲۵۷ با مهر وی؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۲۵۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۶]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۹۰

آغاز: فی الادلة الشرعیه و فیه مطالب؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: تیماج ضربی عطف گالینگور، ۱۲۹گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۱۹]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۱۸

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: حسن بن عبدالقادر، تا: ۱۲۵۶ق؛ از روی نسخه مؤلف مقابله شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۸ - ۲۰۶]

۴۰. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم/۱

نیمه دوم از جلد دوم (ادله عقلیه تا پایان)؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین حسینی، تا: از شعبان ۱۲۵۵ تا ربیع الاول ۱۲۵۶؛ ۱۴۴گ (۱-۱۴۴)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [صد و شصت نسخه: - ۶۷]

۴۱. قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۱۱

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن ملا رحیم بحرینی نقنه‌ای از محال سمیرم، تا: دوشنبه ۲۶ صفر ۱۲۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حاج آقا حسین طباطبائی؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۳۰۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۸۳]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۰۳

از منهج دهم در ادله شرعیه آغاز می‌شود؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی گلپایگانی، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: فرنگی آهارمهره، جلد: میشن یشمی ضربی، ۲۱۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۷/۳سم[ف:۱-۳۵]

۴۳. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۲۴۰

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن حاج محمد تقی ورنوسفادرانی، تا: ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۵۹ق؛ تصحیح شده توسط کاتب، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ جلد: روغنی ترنج و سرترنج با لچکی،۲۰۶گ،۲۹سطر،اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم[ف:۱- ۱۸۵]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۵۸

آغاز: المنهج العاشر فی الادله الشرعیه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۵۹ق؛ نسخه را محمد علی حسینی گلپایگانی در ۱۲۵۵ مقابله نموده؛ وقفی مؤلف در رجب ۱۲۵۹ به‌وسیله منتجب الدین رحیمی در اسفند ۱۳۰۹ تسلیم کتابخانه شده؛ واقف: محمد ابراهیم کرباسی، رجب ۱۲۵۹؛ ۲۲۰گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۶ - ۳]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷ خوئی

آغاز: بسمله المنهج العاشر فی الادلة الشرعیه و فیه مطالب. مقدمة تشتمل علی امور ... الدلیل لغة فعیل بمعنی الفاعل و عند الفقهاء کما فی النهایه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: عبدالجواد خراسانی طبسی پسر آخوند عبدالمحسن، تا: شعبان ۱۲۶۲ق؛ عبدالجواد خراسانی طبسی پسر آخوند عبدالمحسن آن را در دو سال تصحیح و با نسخه‌ای مصحح مقابله کرده و در ۱۲۶۴ از تصحیح آن فراغت یافته و در کنار آخرین صفحه گواهی کرده؛ کاغذ: آهار مهره شکری، جلد: تیماج سوخت که در وسط آن ترنجی نقاشی شده، ۲۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۳۰×۴۰/۵سم [ف: ۷ - ۱۳]

۴۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۴

آغاز: الثانی ان المقصود مماعنون به هنا وفی کلامهم الادلة الشرعیة؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: حسنعلی بن براتعلی سدهی لنجانی اصفهانی، تا: ۱۲۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۵گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۴]

۴۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۹۰

آغاز: المطلب الثالث فی الادلة الشرعیة و فیه مطالب مقدمة تشتمل علی امور الاول الدلیل لغة فعیل بمعنی الفاعل؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد کدکنی، تا: ۱۲۶۶ق؛ مصحح، دارای علامت مقابله؛ دارای تملکی به سال ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۱۸گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۴]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۴

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... المطلب الاول فی الادلة الشرعیه؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ابی طالب محمد موسوی در شعبان ۱۳۱۸ در تهران دارنده نسخه بوده با مهر او «ابوطالب محمد موسوی»؛ کاغذ: فرنگی آهارمهره، جلد: تیماج سبز تازه، ۱۶۹گ،۳۱سطر(۱۳×۲۲/۵)،اندازه:۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۶۰]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۳۴

آغاز: فی الادلة الشرعیه و فیه مطالب؛ **انجام:** برابر

جلد۲؛ خط: نسخ، کا: حسنعلی بن براتعلی سدهی لنجانی

اصفهانی، تا: ۲۴ ربیع الاول ۱۲۶۶ق؛ واقف: شیخ مرتضی امامی تلارمی، تیر ۱۳۴۱؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶ - ۱۹]

۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۳۸/۱

آغاز: المطلب الرابع فی الادلة العقلیة مقدمة. الدلیل العقلی هنا حکم عقلی ینتقل منه الی حکم شرعی ولو با لنظر وهو لا یتوقف علی خطاب شرعی کما لوثبت الملزوم شرعا فحکم العقل؛ **انجام:** و لاینافیه عدم الحجیة کالشهرة و فی الوافیة فی تعارض الخبر و الاستصحاب فان کان اصل الاستصحاب ثابتا بخبر الواحد فالظاهر تقدیم الخبر والا فمحل تأمل و فیه نظر.

نام مؤلف به استناد همخوانی آغاز با نسخه ش ۷۳۸ گوهرشاد ذکر شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه صفر ۱۲۷۱ق، جا: اصفهان، مدرسه جدید فاضل کلباسی؛ جلد: تیماج مشکی ترنج و سر مجدول گرهی، ۸۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۴۸۳]

۵۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۸۲

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا نجف آبادی اصفهانی، تا: ۵ محرم ۱۲۷۲ق؛ روی برگ اول یادداشتی آمده که کتاب بشارات فی الاصول از میرزا محمد مهدی فرزند مرحوم کلباسی معرفی نموده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته ضربی، ۱۸۸گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۵۰۱]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۳۳

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بدیع بن سید مصطفی بن میرعبدالحمید موسوی رضا توفیقی اصفهانی درب امامی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ ذیحجه ۱۲۷۵ق، تا: از شنبه ۲۰ شوال ۱۲۷۳ تا پنج‌شنبه ۱۳ ذیحجه ۱۲۷۵؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۲۴۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۴]

۵۳. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۸۶

آغاز: المنهج العاشر فی الادلة الشرعیة و فیه مطالب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۷گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۶۹۰]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۶۷

آغاز: بسمله حمد له اختلفت انظار اهل التحقیق؛ **انجام:** من حیث الکمال لا من حیث الاجزاء ... سنه ۱۳۱۴

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن حسین خراسانی، تا: ۱۳۱۴ق [رایانه]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۷

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۴۴گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۷ - ۱۱۲]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۲۰

جلد اول؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای علامت بلاغ، مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ جلد: تیماج قرمز ضربی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۸۲گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۶ - ۲۱۱]

۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۵۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۶ فرخ

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با امضاء لمحرره علینقی، مجدول به طلا و تحریر، دارای یک سرلوح مرصع زمینه طلا؛ جلد: روغنی سه حاشیه‌ای و سه ترنج، ۲۳۳گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۲۰)، قطع: رحلی، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۸]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۰۴/۱

در «الثلث الاول من العشر الثالث من العشر السادس من الالف الثانی»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی ترنجی عطف تریاکی، ۱ص (۴)، ابعاد متن: (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۳سم [ف: ۱۶ - ۶۷۸]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۶۰

آغاز: المنهج العاشر فی الادلة الشرعیة وفیه مطالب الاول الدلیل لغة فعیل بمعنی الفاعل و عند الفقهاء؛ **انجام:** برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح زیبا، مجدول؛ ۲۲۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۶ - ۳]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۴-۲/۹۴

آغاز: بسمله. فی الادلة الشرعیة وفیه مطالب. مقدمة تشتمل علی امور. الاول الدلیل لغة. فعیل بمعنی الفاعل وعند الفقهاء کما فی النهایة وفیه نظر ما یمکن ان یتوصل بصحیح النظر؛ **انجام:** ونحن قد اقتصرنا من الطرق الی ما انتهت الی اللؤلؤة و غیرها و ان وفقنی الله اکتب اجازة مفصلة. ان شاءالله سبحانه تمت و الحمد لمن آلاوه عمت.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ اول مهری به تاریخ ۱۲۱۰ دیده می‌شود، مصحح، حواشی با امضای «منه مدظله العالی»؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ضربی، با ترنج با سر لچگی مجدول گرهی، ۱۷۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۶]

۶۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

مباحث المطلق و المقید؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهبه [دلیل المخطوطات: ۱ - ۹۱]

۶۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

الادلة الشرعیة؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول [دلیل المخطوطات: ۱ - ۹۱]

● **اشارات الاصول (ارجوزة)** / کلام و اعتقادات، شعر / عربی
išārāt-ul-uṣūl (urjūza)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۰۲/۱

آغاز: هاک الاشارات الی الاصول مع ×× ما هی فی اکتسابها بها اتبع / یستبصر البصیر فیهن و لا ×× تنفع للفظ و لو تفضلا؛ **انجام:** ناتمام: و هو عن العارض و المانع مع ×× ما یحمل الصورة اذبها اتبع

ارجوزه‌ای است در اصول اعتقادی گویا از سید قوام الدین حلی ولی چون خطبه نیامده و تمام ارجوزه در نسخه نوشته نشده مؤلف و نام منظومه معلوم نگشت. در این نسخه نمط اول در تجوهر جسم آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۳ رمضان ۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۴گ (۱پ-۴پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶ - ۲۸۵]

● **الاشارات الی معرفة الزیارات = الزیارات فی صحیح الروایات** / زیارات / عربی

al-išārāt ilā ma‘rifat-iz-zīyārāt = az-zīyārāt fī ṣaḥīḥ-ir-riwāyāt

هروی، علی بن ابی بکر، - ۶۱۱ قمری

heravī, ‘alī ebn-e abī-bakr (- 1215)

آغاز: بسمله، قال العبد الفقیر الی رحمة الله المستغفر خطیئته و ذنبه علی بن ابی بکر الهری ... اما بعد فانه سالنی بعض الاخوان الصالحین ... ان اذکر له ما زرته من الزیارات و ما شهدته من العجائب و الابنیة و العمارات

انجام: و علی البئر التی ظهرت فی هذه التربة و نسبت الی ابراهیم الخلیل ... ولیکن هذا آخر الکتاب و الحمدلله وحده ... و سلم تسلیماً کثیرا.

چاپ: دمشق، محقق: جانین سوردیل، مجلة المعهد الفرنسی للدراسات العربیة، ۱۹۵۳م؛ بیروت، مطبعة کاثولیکیة، ۱۳۵۴ق.

[فهرس المخطوطات المصورة ۵۵۸/۱؛ یادنامه گیب ص ۶۰۹؛ بروکلمن ۴۷۸:۱ و ذیل ۸۷۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۰

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: دهه سوم صفر۹۰۰ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف و دور تیماج مشکی، ۶۹گ ۱۵ سطر (۸×۱۰)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [سنا - ف: ۲ - ۳۰۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد عثمان، تا: ۱۲ ذیحجه ۱۱۳۲ق؛ مقابله در ۲۴ محرم ۱۱۳۳ در پایان؛ تملک: محمد عباس حسینی در ۱۲۱۸؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن آلبالویی، ۳۰گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۸/۷سم [ف: ۱ - ۲۶۳]

● **اشارات التفسیر فی بشارات التذکیر المستخرج من تفسیر العتیق** / تفسیر / عربی

išārāt-ut-tafsīr fī bišārāt-ut-taḏkīr al-mustaxraj min tafsīr-il-‘atīq

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۸۸-ف

نسخه اصل: درالکتب المصریة؛ گزیده‌ای است از تفسیر ابوبکر عتیق بن محمد سورابادی نیشابوری، سوره ۱۹-۱۱۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۶۶۴ق؛ ۲۰۹گ [فیلمها -ف: ۱ - ۱۳]

● **اشارات حامدی** / عرفان و تصوف / فارسی

ešārāt-e hāmedī

حامد بن حامد، قرن ۱۱

hāmed ebn-e hāmed

تاریخ تألیف: ۲۵ جمادی الثانی ۱۰۳۹ق

مجموعاً صد و پنجاه و هفت عدد «اشاره» است که خطاب به مریدان خود نگاشته است. او در هر اشاره یکی از مریدان خود را مخاطب قرار داده است، مانند: اشارة: شیخ محمد را واضح باد، اشارة: میر سید علی را معلوم باد، اشارة: امیر سید علاءالدین را لایح باد، اشارة: شیخ نظام را لایح باد، اشارة: امیر حسین را لایح باد، اشارة: شیخ شهباز را عرف گور که را واضح باد. مؤلف در پایان هر اشاره قطعه‌ای به فارسی در دو بیت می‌آورد.

آغاز: بسمله، شکر خدای را که وجود واجب الوجود است و هر موجود انا الموجود. بیت: آنکه از فهم و خرد باشد بلند ×× چند گویم وصف او تا چند چند

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** این چند اشارت را ذوقی و شوقی و کمالی و جلالی ناصر باد بالنون و الصاد بالنبی و آله الامجاد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۶۳گ، ۱۱ سطر (۹/۵×۱۷)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۷ - ۱۶]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۶۱/۱۰-۵۶/۱۱۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: غلام محی الدین، بی‌تا؛ در پایان رساله در یک صفحه تفسیر برخی اصطلاحات عرفانی درج شده؛ ۵۵گ (۶۳-۱۱۷)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۶۷]

← اشارات حسینی ⇐ اشارات حسینیه

← اشارات حسینیه ⇐ اشارات حسینیه

● **اشارات حسینیه = اشارات حسینی** / شعر،تاریخ معصومین / فارسی

ešārāt-e hoseynīye = ešārāt-e hoseynī

عنقا طالقانی، ابوالفضل بن علی، ۱۲۶۶ - ۱۳۳۳ قمری

‘anqā tāleqānī, ab-ol-fazl ebn-e ‘alī (1850 - 1915)

اهدا به: ناصرالدین شاه

تاریخ تألیف: ۱۳۱۴ق

مثنوی و ترجیع و قصیده است در حوادث عاشورا با نگاهی عرفانی با عنوان‌های منثور و به فارسی از عنقا که در زمان ناصرالدین شاه و میرزا علی اصغرخان اتابک صدراعظم آغاز

کرده در زمان فتحعلی‌شاه در ۱۳۱۴ (= اشارات الحسنیه - اشارات حسینی) به‌پایان رسانده است. ستایش میرزا سها پسر میرزا همای شیرازی و مجدالادبا میرزا حیدر علی ثریای تهرانی از این کتاب با اشاره به‌تاریخ آن در پایان هست. در آن آمده است: «شد اشارات الحسینیه بنام».

آغاز: یا قدیم الذات تهدی من تشاء ×× یا کثیر الخیر تؤتی من تشاء / مالمن تهدیه رب من مضل ×× اهدنا بالحب فضلاً مشتمل

[فهرستواره منزوی ۱۹۷/۱۰؛ الذریعه ۷۷۴/۹ و ۱۱۶/۱۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بنده عنقا چاکر درگاه تست ×× خاکروب خاکروب راه تست ... آرزویش را بر آور از کرم ×× جان بوالفضل عزیز محترم

خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با پارچه، ۲۸گ، ۲۸ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۹۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: سفید، جلد: سرخ تیماج ضربی و مقوایی نو، ۲۰۰گ، ۱۵ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [سنا - ف: ۲ - ۶۹]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۰

انجام: اشارات الحسینی را چو بنوشتی سها جستی ×× بتاریخش اشارات حسینی از دم عنقا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق، جا: تهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز مقوایی، ۱۵۰گ، ۱۴ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۷۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** در سنه یکهزار و سیصد و یازده از هجرت ... دو امر عجیب از آیت قدرت و معجزه باهره حضرت خامس اصحاب کسا ... بمحمد و عترته علیهم السلام

خط: شکسته نستعلیق، کا: احمد عنقا، تا: حدود ۱۳۸۷ق؛ افتادگی: انجام؛ در پایان تصریح کرده که «چند صفحه از کتاب نوشته نشده است اگر عمرم اجازه نداد شما بنویسید موضوع معجزه سلطان عاشقان است چاکر عاشقان حسین، احمد عنقا پنجم محرم ۸۷ (آخر فروردین ۴۶)»، در پایان مثنوی است درباره صوفیان و معنای تصوف؛ کاغذ: خطدار، جلد: مقوایی با روکش کاغذی طرح دار عطف پارچه‌ای پسته‌ای، ۹۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۲سم [ف: ۴۳ - ۱۸۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵-عنقا

آغاز: برابر؛ **انجام:** از شفاعتهای ایشان یا مجیب ×× بخش ما را از کرامت بی حسیب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در انتهای کتاب قصیده‌ای است طولانی از میرزا سها خلف مرحوم همای شیرازی که از زمره ارادتمندان آن عارف بزرگ بوده و چنین آغاز می‌شود: «بعهد دولت سلطان مظفر خسرو بازل ×× شهنشاه جهانگیر جهان دار جهان آرا / شه جمجاه دربا دل خدیو کامل عادل ×× که پیش اد او بود چون قطره‌ای دریا ...» و می‌گوید: «جهان حکمت و عرفان ابوالفضل فضائل خو ×× اشارات الحسینی تا زنوک خامه کرد انشا / شفای بوعلی باشد ز قانونش اشاراتی ×× که گردد از اشاراتش شفا چو بوعلی سینا / بود موسی وقت سینه سینا بود جانش ×× دلا از چشم هارونی ببین این سینه سینا / بقاب قرب عنقا باز سازد چون ز هم شهپر ×× بزیر سایه شهپر درآرد بیضه بیضا / گشاید چونکه دم اندر اشارات الحسینیه ×× مسیح آسا بود شاهد به قول بنده سرتا پا/ اشارات الحسینی را چو بنوشتی سها جستی ×× بتاریخش اشارات حسینی از دم عنقا»، در انتهای همین کتاب ماده تاریخ دیگری از یکی ارادتمندانش میرزا حیدرعلی مجد الادباء متخلص به ثریا که از معاریف آن عصر بوده دیده می‌شود: «ابوالفضل آن بقاف عشق حق عنقا ×× که چون عنقاست در کیهان همال او / نگوید جز ثنای آل پیغمبر ×× نگوید جز تو گوینده نیکو/ حقایق را کند کشف و دقایق را ×× نماید حل چو از دل برکشد یاهو / بی نظم اشارات الحسینیه ×× بوجه احسن آمد بطن او حق گو/ ثریا گفت در تاریخ اتمامش ×× اشارات الحسینیه ز عنقا جو»؛ ۱۲۷ص، ۱۴ سطر، قطع: وزیری [نشریه: ۵ - ۷۴۷]

● اشارات الحسنیه فی معارف الحقة الیقینه = اشارت عبدالله / کلام و اعتقادات / فارسی

ešārāt-ol-hosnīye fī ma'āref-el-haqqat-el-yaqīne = ešārat-e 'abd-ol-lāh

برغانی، محمد علی بن محمد، - ۱۲۷۲ ؟ قمری

boraqānī, mohammad 'alī-ye-bn-e mohammad (- 1856)

اهدا به: حاجی محمدحسن قزوینی معروف به باغبان‌باشی

کتابی مختصر در اعتقادات دارای یک «مقدمه» و چهل «اشاره» و «خاتمه»؛ مقدمه: در بیان وجوب تحصیل معرفة الله و معرفة آیات الله، اشاره اول: در بیان تقسیم وجودات، ... اشاره چهلم: در بیان حقیقت نار است، خاتمه: در بیان تطبیق عمر طبیعی به عمر دنیا.

آغاز: الحمدلله الذی بکلماته قامت السموات الشداد و ثبتت الارضون المهاد ... اما بعد چنین گوید ... این رساله‌ایست که مقصود از آن در تدوین ایراد مجملی از اعتقادات حقه است

انجام: تطبیق عمر طبیعی به عمر دنیا و لیکن هذا آخر ما أردت ذکره ... و عجل فرج مولای صاحب الزمان و اشراق قلبی بنوره بحقه و بحق آبائه الطاهرین؛ تم.

[دنا ۸۳۸/۱ (۶ نسخه)؛ الذریعة ۷۷/۱۱؛ مستدرکات أعیان الشیعة ۲۹۹/۲؛ فهرستواره منزوی ۹۰/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۹ جمادی الثانی ۱۲۳۹ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی، ۵۹گ (۸۶-۱۴۴)، ۱۲ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱سم [ف: ۳۰ - ۳۰۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۶۸گ (۸۱پ-۱۴۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵ - ۲۶]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۱/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۲۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، تیماج مشکی با ترنج و نیم‌ترنج، ۴۰ص (۲۷-۶۶)، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۵۵۷]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۱۶/۳-۲۶/۱۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قنبر بن جعفر، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی، ۶۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱ - ۳۶۶]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد ابراهیم فرزند میرزا عبدالمجید، تا: چهارشنبه ۳ ذیقعده ۱۲۶۶ق؛ دارای کمند به خطوط زرین؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۱۹گ (۲۱۴-۲۳۲)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۹ - ۶۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۴۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق [الفبائی: ۵۰]

● اشارات دیوان حافظ / عرفان و تصوف / فارسی

ešārāt-e dīvan-e hāfez

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۹۱/۲

آغاز: حمد و سپاس خدای را جل جلاله که در معانی در صورت بیان عیان می‌کند و طراز حقایق را در پس پرده دقایق مجاز نهان؛ **انجام:** آفتاب: فنای مطلق و وصلت را گویند؛ ماه تابان: تجلی جمال مهر و محبت را گویند و الله اعلم بالصواب.

آغاز نسخه با «رشف االفاظ ...» خالدی، حسین بن احمد شباهت دارد. رساله‌ای کوتاه در بیان اصطلاحات عرفانی دیوان حافظ شیرازی است که به روش عرفانی قادریه تحریر شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹گ (۶۲ر-۷۰ر)، اندازه: ۱۹×۲۰سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۶۸]

● اشارات رموز فی آیات کلام رب العالمین / تفسیر / فارسی

ešārāt-e romūz fī āyāt-e kalām-e rabb-ol-‘ālamīn

سلیمان، ق۱۲ قمری

soleymān (- 18c)

اهداء به: سلطان محمود

تألیف: ۱۱۰۷ هـ.ق.

نویسنده می‌گوید: «برآن شدم که آیاتی که به فهم ناقص کمترین درآمده در کلام ملك علام که دلالت بر استغفار با توبه دارد و آیاتی که به استغفار و توبه هر دو دلالت می‌کند و آیاتی که به آوردن ایمان و منافقان و وضو و غسل و تیمم و نماز و زکات و حج و جهاد و حشر و حساب و میزان و معاد و ذکر و نفی و اثبات و تقوی و غیره حکایت دارد بیرون نویسم.» دارای پانزده «باب» بدین ترتیب: ۱. بیان آیاتی که دلالت بر استغفار دارد؛ ۲. آیاتی که دلالت بر توبه دارد؛ ۳. آیاتی که دلالت به آوردن ایمان دارد؛ ۴. آیاتی که دلالت می‌کند به منافقان؛ ۵. آیاتی که دلالت بر وضو و غسل و تیمم دارد؛ ۶. آیاتی که دلالت به نماز و روزه و حج و زکات و جهاد دارد؛ ۷. آیاتی که دلالت به قیامت و حشر و حساب و میزان و معاد دارد؛ ۸. آیاتی که دلالت بر ذکر دارد؛ ۹. آیاتی که دلالت بر نفی و اثبات دارد؛ ۱۰. آیاتی که دلالت بر تقوی دارد؛ ۱۱. آیاتی که دلالت بر متفرقات چندی از قبیل شکر و حکومت و پادشاهی دارد؛ ۱۲. آیاتی که دلالت بوحدت وجود دارد؛ ۱۳. آیاتی که دلالت به روح و نور دارد؛ ۱۴. آیاتی که دلالت به اراده خدا دارد؛ ۱۵. آیاتی که دلالت به احدیت دارد. در هر یك از این پانزده باب که نوشته می‌شود مراعات تقدم و تأخر بودن سوره‌های قرآنی شده ولی از آن آیات نشده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۸۶

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الاستغفار مغفرة للمستغفرین و التوبه منجاة للتائبین؛ **انجام:** روشن زماهیان شده این معنی ام جواب هر مفلسی ز لطف تو صاحب خزانه ایست.

خط: نسخ خوش، کا: احمد نیریزی، تا: ربیع الثانی ۱۱۱۵ق، جا: دارالسلطنه اصفهان؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛کاغذ: دولت آبادی، جلد: روغنی بوم تریاکی گل و بوته دار، ۱۴۹گ، ۱۱ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲ - ۵۴۱]

● اشارات شریفه و لطایف رموزات لطیفه = شیخ و مرید / شعر / فارسی

ešārāt-e šarīfe va latāyef-e romūzāt-e latīfe = šeyx va morīd

حدود دویست و بیست بیت به مثنوی در نکوهش مشایخ صوفیه و این‌که کارهایشان همه دروغ و دغل می‌باشد و هیچ‌گونه حقیقت ندارد. ناظم گوید که این ابیات به‌صورت هزلیات ولی به واقع اشاره به‌حقیقت می‌باشد و از مسخره به دور است. نام

یکم در فهرست خضر نوشاهی است که از عبارات زیر از دیباچه بیرون کشیده است: «اما بعد این نسخه‌ای است متضمن بر معانی «اشارات شریفه و لطایف رموزات لطیفه» اگرچه بعضی ابیاتش ...» نام دوم در فهرست اشکوری آمده است و می‌افزاید در نکوهش مشایخ دغل است. با سربندهای: در بیان آنکه بعضی مقلدان نه از طریق آگاه که به تقلید کورکورانه دم از توحید می‌زنند، محض ضلالت است ... در بیان مجلس شیخان متصوفه مبتدع ریاکار که در لباس مشایخ بزرگوار درآمده کوس مشیخت نوازند و در مجالس و اعراس بدعت اختراع ساخته به اغوا پردازند. رخصت دادن خامان به ارتکاب مناهی و از میان برداشتن اوامر و نواهی.

آغاز: الحمدلله علی جزیل آلائه ... اما بعد این نسخه‌ای است متضمن بر اشارات شریفه. زین فقیران مضل با مکروفن ×× بر حذر می‌باش و میدان راهزن / گمره و گمره کنانند این فریق ×× در لباس فقر قطاع الطریق

[فهرستواره منزوی ۱۹۸/۱۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۴۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** این دغابازان که راه دین زنند ×× داخل اندر مدح درویشان نیند/ در شریعت ذمشان کردن رواست ×× شاهد قولم حدیث مصطفی است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ جمادی الثانی ۱۲۶۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۱پ–۱۱پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۶ – ۱۵۵]

● **اشارات الصوفیة** / عرفان و تصوف / عربی

išārāt-uṣ ṣūfīya

پاسخ پرسشی است درباره این‌که بعضی از عرفا در گفته‌های خود وجه و شعر محبوب را یاد کرده‌اند. مؤلف می‌گوید که مراد از وجه وجود و از شعر ظلمت و پنهانی وجود می‌باشد و ظواهر الفاظ را اراده نکرده‌اند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۵۰/۳۰

آغاز: الحمد لله علی جزیل نواله ... و بعد فقد أجبتک أیها الاخ شرح الله صدرک بنور الیقین؛ **انجام:** و أما وصف الوجه الجمیل و الشعر الحسن بالاضائة و السواد فظاهر و الله الموافق للصواب.

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمود متطبب تولمی گیلانی، بی‌تا؛ جلد: مخمل قرمز، ۲گ (۲۲۵پ–۲۲۶ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۲ – ۲۳۳]

● **الاشارات العرشیة فی المصائب الحسینیة** / تاریخ معصومین / فارسی

ešārāt-ol-ʻaršīye fī masā'eb-el-hoseynīye

نوری، حسن بن عبد الله، ق۱۴ قمری

nūrī, hasan ebn-e ʻabd-ol-lāh (- 20c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۰ شوال ۱۳۱۰ق (جلد دوم)

مجالسی است در احکام فقهی، روایات، داستان‌هایی مناسب موضوع و در آخر اشاه‌ای کوتاه به مصایب امام حسین همانند اهل منبر. مؤلف کتابش را در چند «اشاره» و هر اشاره در چند «مجلس» و هر مجلس در چند «فصل» قرار داده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۷۵

آغاز: چون رشته کلام در ذکر واجباتی بود که بر ترک آنها کبیره بود پس می‌گوییم که سیم از واجباتی که بر ترک آنها کبیره است زکوة است؛ **انجام:** آنچه از تو سرزد و ظلم و ستمی که کردی در عذاب تو و خلود تو در آتش الا لعنة الله علی القوم الظالمین من الاولین و الآخرین.

جلد دوم، سه مجلس (مجلس بیست و ششم: در مسائل زکات، مجلس بیست و هفتم: در مسائل خمس، مجلس بیست و هشتم: در مسائل حج) را شامل است؛ خط: نستعلیق و نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۲۰شوال ۱۳۱۰ق؛مصحح،محشی به امضاء«منه»و «نوری»، در اول نسخه یک صفحه شعر به خط مؤلف و در صفحه دیگر دعای باران تحریر شده در ۲۳ صفر ۱۳۱۷؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، مجدول، ۲۸۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۸ – ۳۸۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۷۴

آغاز: مجلس اول در بیان تیرهایی که در روز عاشورا رها شده دو موضع را بهم دوخته ... اول تیر عمرو بن صبیح ملعون که به جانب عبدالله بن مسلم انداخت؛ **انجام:** نسخه: فرقی نیست میان بودن ایشان قبل از ممات و شهادت و میان بودن ایشان بعد از ممات و شهادت – سیم وجهی است که به نظر قاصر رسیده و آن این است.

جلد اول، از آخر ناتمام است، شامل سه اشاره است و مؤلف در آن تاریخ و مصایب امام حسین (ع) را به طور مفصل بیان نموده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی آبی عطف پارچه سرخ، ۸۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۸ – ۳۸۲]

● **الاشارات العمریة فی حل ابیات الشاطبیة** / قرائت / عربی

al-išārāt-ul-ʻumarīyya fī ḥall-i abyāt-iš-šāṭibīyya

شافعی ارمنازی، عمر بن عبدالقادر، – ۱۱۴۸ قمری

šāfeʻī armanāzī, ʻomar ebn-e ʻabd-ol-qāder (- 1736)

وابسته به: حرز الامانی و وجه التهانی = قصیدة الشاطبیة؛ شاطبی، قاسم بن فیره (۵۳۸–۵۹۰)

[معجم المؤلفین ۲۹۲/۷؛ ایضاح المکنون ۸۴/۱]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۵-۱۰۵/۱

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی علم الانسان مالم یعلم و ... وبعد فیقول الحقیر عمربن عبدالقادر غفرالله له و لوالدیه ولجمیع المسلمین لما من الله بتلاوة کتابه العزیز بقراءة؛ **انجام:** ولهذا استعملوهما للصلوة علی الصحابة لانهم فی الصلوة تبعاً لرسول الله – صلی الله علیه و سلم و شرف وعظم و کرم و علی آله و اصحابه ... کمل هذا الشرح المبارک نهار الثلاثا عشرین خلت من شهر ذی العقدة الحرام سنه ۱۱۴۰

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۱۵۰ق؛ در اول نسخه وقف از طرف شرف نساء الشهیرة بنته جان بنت مرحوم کربلایی آقاجان و همسر مرحوم حاجی ملاحیدر علی پیشنماز در شعبان ۱۲۴۷؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج‌دار، ۱۶۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ – ۳۶۷]

● **اشارات فاتحة الکتاب** / عرفان و تصوف / فارسی

ešārāt-e fātehat-ol ketab

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ – ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۳۷

خط: نسخ ریز، کا: عباس بن محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۲ص (۲۵۰–۲۵۱)، ۲۹ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲ – ۱۴۹]

● **اشارات الفقه** / فقه / عربی

išārāt-ul-fiqh

حسنی طباطبائی، صدرالدین محمد، – ۱۱۵۴ قمری

hasanī tabātabā’ī, sadr-od-dīn mohammad (- 1742)

وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة = شرح لمعه؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱–۹۶۵)

تاریخ تألیف: ۱۱۲۷ق

این رساله حاشیه بر مبحث ولاء از کتاب ارث شرح لمعه است.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی انعم علی رقاب الامکان بایجابه

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعتق المملوک مما اکتسب سوی الفریضة کما هو فی حسنه عمر بن یزید عن الصادق (ع)

خط: نستعلیق، کا: سید نقی مدرس مصدق (از احفاد مؤلف)، تا: ۱۳۸۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی خط دار، جلد: مقوایی با پارچه قهوه‌ای، ۲۲ص (۱۹–۴۰)، ابعاد متن: ۲۰×۲۳/۵، اندازه: ۲۱/۵×۲۷سم [ف: ۱ – ۳۰۳]

۲. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ام و عم لاب انتهی و هو کلام جید.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد سامع ابن محمد نصیر (یکی از شاگردان مؤلف)، تا: در حیات مؤلف؛ جلد: تیماج تریاکی، ۱۳گ (۷۲–۸۴)، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [میراث اسلامی: ۸ – ۴۵۹]

● **اشارات الفقه** / فقه / عربی

išārāt-ul-fiqh

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۶ق

در بیان اموری که اشاره‌اند به مقدمات نماز و واجبات آن و خلل واقع در آن و واجبات روزه و زکات، با عنوان «اشارة».

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اشارة المقدمات یشیر الیها ما یجمعها قولنا اضغطت قاموس فان الالف اشارة الی الاسلام

انجام: و الحاء المهملة اشارة الی الحقنة بالمایع، و القاف اشارة الی القیء اختیاراً، و الله العالم بأحکامه

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد علی کرمانشاهی هزارجریبی (شاگرد مؤلف)،تا:۱۲۳۱ق؛مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱ر–۶ر)،۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸ – ۳۰۵]

● **اشارات الفقه = رموز واجبات نماز و روزه** / فقه / فارسی

ešārāt-ol feqh = romūz-e vājebāt-e namāz va rūze

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

شبیه به رساله عربی مؤلف «اشارات الفقه» با این فرق که کلمات در دو رساله از یکدیگر جدا می‌باشند.

آغاز: بسمله الحمدلله علی نواله و الصلوة و السلام علی رسوله و اله اما بعد پس می‌گوید مستهدی من الله الهادی

انجام: بسیصد و شین بشاة یعنی گوسفند یعنی بعد از برای هر صد گوسفند یک گوسفند زکوة باید داد و الله العالم

[دنا ۸۳۹/۱ (۷ نسخه)؛ الذریعة ۹۴/۲]

۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۹۷/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوطالب آرانی کاشانی، تا: ۱۲۴۱ق [رایانه]

۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۷۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۴۴ق [نشریه: ۶ - ۶۸۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۳/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اصح عدم و جوب رعایت مد و وقف و ادغام در خلاف یرملون است.

خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالعظیم انجدانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج سیاه یک‌لا، ۳۴ص (۱۲۰-۱۵۳)، ۱۳ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۲۱۲]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۵/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون سرکه و آب غوره و امثال اینها هر چند عادی نباشد و همچنین است بخار غلیظ

خط: نستعلیق، کا: غلامحسین بن علی اصغر خان، تا: رمضان ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۰گ (۶۲ر-۷۱ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۳۰۶]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۶۰/۷

آغاز: طاق و سماً. که طا اشاره است به طهارت

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۷۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۳۴/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ، قطع: رقعی [ف: ۳۲۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۹/۸

انجام: ناتمام: اشاره مشکفاب راج

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۸گ (۱۳۸پ-۱۴۵پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۰ - ۲۳۵]

● اشارات الفقه / فقه / عربی

iš̄ārāt-ul-fiqh

فقه فتوایی مختصری است به‌ترتیب کتاب‌های فقهی از طهارت تا دیات و مقدمه‌ای در اصول دین و امور اعتقادی، با عناوین «اشارة - اشارة» و باید در نام کتاب و مؤلف تحقیق شود مؤلف به کتابی از خود بنام «المشکاة» اشاره می‌کند. کتاب حاضر جز کتاب شریعتمدار استرابادی است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۰۵

آغاز: نفی المثل و یلزم ایجاد احداهما الاخر، و ان یعتقد عدله و الا لفعل ما لا یلیق بغیره؛ **انجام:** الثانی فکالنمر و الأسد و نحو هما و کذا الحیوانات المکروهة کالخیل و البغال

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۰۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۸ - ۱۷۸]

● الاشارات فی علم العبارات / خوابگزاری / عربی

al-išārāt fī ʻilm-il-ʻibārāt

ابن شاهین، خلیل بن شاهین، ۸۱۳ - ۸۷۲؟ قمری

ebn-e šāhīn, xalīl ebn-e šāhīn (1411 - 1468)

هشتاد «باب» است در خواب‌گزاری مستند به گفته‌های دانشمندان این علم و آنچه به تجربه برای مؤلف ثابت شده است که با عنوان «قال بعض المعبرین» یا «قال بعضهم» آورده می‌شود، و در مقدمه چهار «فصل» آمده در حقانیت و حقیقت خواب دیدن.

آغاز: الحمدلله الذی خلق آدم من طین ثم نفخ فیه روحاً و اصطفاه للرسالة کما اصطفی ادریس من بعده و نوحاً.

انجام: فلما استیقضت وجدته مکتوباً فی الکتاب و الله أعلم بالصواب و الحمدلله رب العالمین.

چاپ: قاهره، بولاق، دار الطباعة الخدیویة، ۳۶۷ص، ۱۲۸۴ق.

[مرعشی ۵۷/۴؛ الاوقاف العامة موصل ۲۷۱/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ مجدول به شنگرف؛ جلد: تیماج قرمز ضربی، ۳۰۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۵۷]

← اشارات القرآن > لطائف الاشارات فی حقائق العبارات

● اشارات القرآن فی علم الانسان / عرفان و تصوف / عربی

išārāt-ul-qurʻān fī ʻilm-il-insān

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

رساله‌ای در اسرار عرفانی که در آیات قرآن با رمز و راز به آن اشاره شده است، در پایان وی تصریح کرده که رساله حاضر صله و تتمه «التنزلات فی اسرار الطهر و الصلاة» اثر غزالی می‌باشد.

آغاز: الحمدلله مرسل العوارف و منزل اللطایف و واهب المعارف و مظهر المواقف علی العالم و الحکیم والعارف والواقف و الصلوة علی فاتق اخترق الطرائق ومذهب العوائق و قاطع العلائق

انجام: فانت المقرب المحبوب ان کنت بعید الدار شاسعا عن المراجعة والتلقاء یقول المؤلف جعلت هذه الاشارات کالصلة

لکتاب التنزلات فی اسرار الطهر و الصلوة و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و الحمدلله اولا و آخرا.

۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۰۱/۷
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمدحسن بن محمدکاظم، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم[ف]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۵۳/۲۹
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد مهدی بن علینقی حسینی قمی مشهور به توحید، بی‌تا؛ جلد: دو رو تیماج بدون مقوا، ۷گ (۹۴پ-۱۰۰پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۳۴۵]

● اشارات الکلیل فی کشف رموز منظومة فسوة الفصیل = لقلق الکلیل فی کشف رموز فسوة الفصیل / ادبیات / فارسی

išārāt-ul kalīl fī kašf-i rumūz-i manẓūmat-i faswat-il faṣīl = laqlaq-ul kalīl fī kašf-i rumūz-i faswat-il faṣīl

امام جمعه خوئی، محمد امین بن یحیی، -۱۳۶۷؟ قمری

emām jom‘e xū’ī, mohammad amīn ebn-e yahyā (-1948)

تاریخ تألیف: ۱۳۵۸ق/۱۳۱۸ش، محل تألیف: تهران
این کتاب شرح و توضیحی است بر منظومه «فسوة الفصیل» مرحوم «میرزا محمد تقی نیر تبریزی» که مؤلف دو دیباچه مکرر با اندکی اختلاف بر آن نوشته است و در دیباچه نخست آن را «لقلق الکلیل» و در دیباچه دوم آن را «اشارات الکلیل» نامیده است. مؤلف در مقدمه این کتاب چنین آورده است: «از آنجایی که استفاده و تمتع و حظ کامل از مزه و حلاوت و لطائف این منظومه، احاطه و اطلاع به عربیت و ادبیت و امثال جاریه عرب را لازم دارد و ... از طرفی این منظومه تقریباً اختصاص دارد به ترک‌زبانان، زیرا کسی که اجنبی باشد از لغت مزبور آن‌طوری که شاید و باید نمی‌تواند مغز مطالب و مقاصد ناظم و مزه و شیرینی و تناسب و لطافت تعبیرات و تشبیهات و استعارات و کنایات ایشان را درک نماید و مزایا و نکات کلام را کماهو حقه واقف گردد، خصوصاً قسمت زیادی از اسامی اشخاص و مکنه و رتبه و مقامی را که اشخاص حائز بوده‌اند و امثال اینها را تا کسی خصوصاً سابقه نداشته باشد و نشناسد، به‌کلی اجنبی و دور از مطلب خواهد بود؛ بناءاً علیه منظومه مسطوره، شدیداً احتیاج دارد به توضیحات زیاد در جهات و قسمت‌های مختصه که بدون آن به هیچ‌وجه نتوان غرض و مقصود متکلم را درک نمود و از مزایای کلام، بهره‌مند گردید. این است حواشی که متکفل بیان مراتب منظوره وکشف رموز و اسرار و نکات آن بوده باشد به منظومه مسطوره معین می‌شود تا آنکه مبهمات آن را مبین و مجملات آن را معین و تاریکی‌های آن را روشن نماید.»

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۷۵/۲
آغاز: پوشیده و مستور نماناد، منظومه «فسوة الفصیل» چنانچه از اسم آن پیداست منظومه ایست فکاهی؛ **انجام:** [شنشنة] از امثال ساریه است «إن بنوعار ملنی بالدم» شنشنة اعرفها من اخرم شنشنة
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۸ق؛ دارای تصحیحات و تعلیقات که از خود شارح می‌باشد، مجدول؛ کاغذ: فرنگی خطدار، جلد: تیماج عسلی ضربی با ترنج گل و بوته، ۲۰گ (۱-۲۰)، ۱۹ سطر (۱۴×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۱ - ۱۲۳]

● اشارات لحمایة المتصوفة / عرفان و تصوف / عربی

išārāt-un li-ḥimāyat-il-mutiṣawwifa

احمد بن عبدالله

ahmad ebn-e ‘abd-ol-lāh

درباره اعیان ثابته و عدم امکان و علم به ذات خدا. در آن از جنید و غزالی و شیخ محمد شیرازی هم زمان مؤلف یاد شده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۹۳/۳
آغاز: بسمله وهو الهادی، الحمدلله الذی هدانا بهاء هویته والهمنا بادراک کاف کلامه ... فیقول ... احمد بن عبدالله ان ما ذکره الغزالی فی بیان ذکر اخص الخواص صحیح ... و اما الاعتراض المذکور فی الرسالة بانه یلزم من اتحاد المستثنی و المستثنی منه؛ **انجام:** و فی المذکور اشارة الی ما قیل ... یکفیه الاشارة ... اکتیفنا باشارة الابرار ... والله تعالی اعلم بحقائق الامور نرجو منه العفو یوم الحشر و النشور و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن آلبالویی، ۶گ (۱۰۰پ-۱۰۵ر)، ۷ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۵۵]

● اشارات لطائف الاشارات = حاشیة الاشارات / فلسفه / عربی

išārāt-u laṭā’if-il išārāt

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (-1542)

وابسته به: الاشارات و التنبیهات؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸ق)
لطائف الاشارات = مقاصد الاشارات؛ دشتکی شیرازی، منصور

بن صدرالدین محمد (-۹۴۸ق)
دومین حاشیه اوست بر اشارات ابن سینا و رد بر رد دوانی بر نخستین حاشیه یا «لطائف الاشارات» او.
آغاز: بعد حمد الله علی آلائه، و الصلاة علی أنبیائه ... یقول الفقیر الحقیر ... إنی علقت قدماً، تعلیقات اسمها کالمسمی، لطائف الإشارات إلی لطائف الإشارات. ثم بعد مدة عثرت علی قراطیس، سود وجهها بعض الدوانی و القاصرین من أجلة المعاصرین ... فدعانی بعض الدواعی إلی اختیار مقاله و النظر فی حاله
انجام: بل أقول: ظاهر أن مقصود الشیخ من هذا التنبیه علی وجود الجسم المتصل الذی لاتفصیل فیه بالفعل أصلاً، و یظهر ذلک بإیضاح امتناع حصول الأجزاء.
چاپ: به کوشش عبدالله نورانی در مصنفات غیاث الدین منصور حسینی دشتکی شیرازی، جلد ۲ (تهران، دانشگاه تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی: ۱۳۸۶)
[دنا ۸۴۰/۱ (۳ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط:تحریری،کا:علی بن محمد بن حسن خوراسکانی، تا: با تاریخ ۱۰۳۵ق، ۶۶ص (۱۰۶—۱۷۱)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳۲ - ۱۵۱]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۳۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: سعد عنایة الله، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی زرکوب، ۶۰گ (۱-۶۰)، ۲۰ سطر ۵×۱۴/۵، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۰۸۲]
۳. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۴۲/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** الباطل و زعمه الفاسد یمکن
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نازک آهار زرد، جلد: تیماج قهوه یی، ۵۳گ (۱-۵۳)، ۱۸ سطر (۴/۷×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: - ۳۶]

● **اشارات النباتات و الحیوانات** / اخلاق / عربی
išārāt-un nabātāt wa-l ḥaywānāt
ابن غانم، عبدالسلام بن احمد، - ۶۷۸ قمری
ebn-e qānem, ‘abd-os-salām ebn-e ahmad (- 1280)
گویا «کشف الاسرار عن حکم الطیور و الانهار» از شیخ عزالدین عبدالسلام بن احمد بن غانم واعظ (چلبی).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۷
نام مؤلف از فهرست رایانه‌ای مجلس ذکر شد. از اشارات اقحوان، الخرام، اسحاب، الباز، الحمامه، الخطاف، البوم، الطاووس، الذرة، الخفاش، الدیک، البط، النحله، الفراش، الشمع، الغراب، الهدهد، الکلب، الجمل، الفهد، دودة القز، العنکبوت، النمله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در ص ع به خط تازه‌ای «لسان الحیوان» خوانده شده است؛ کاغذ: سفید، جلد: مشما و مقوایی، ۵۳گ، ۹ سطر (۹×۱۰)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [سنا - ف: ۲ - ۲۳۹]

● **الاشارات و التنبیهات** / فلسفه / عربی
al-išārāt wa-t-tanbīhāt
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)
متن معروفی است در منطق و فلسفه طبیعی و الهی. منطق در ده «منهج» و فلسفه در ده «نمط»: جسم‌ها، جهات، نفس، وجود و علل آن، صنع و ابداع، غایات و مبادی آنها، تجرید، سعادت، مقامات العارفین، اسرار الایات. این کتاب تلخیصی از آراء فلسفی ابن سیناست که دانشمندان بسیاری به آن توجه کرده‌اند. دکتر یحیی مهدوی در توضیح آن آورده است: «کتاب «الاشارات و التنبیهات» (در منطق و طبیعیات و مابعدالطبیعه) بر حسب غالب فهرست‌های آثار شیخ آخرین تألیف شیخ الرئیس است. لااقل می‌توان حدس زد که آخرین اثر مهم اوست. این کتاب نسبت به کتاب‌های شفا و نجات بسیار مختصر است لکن در عین ایجاز شامل رؤوس مسائل و مطالب مهم است و پیداست که شیخ در انشای آن مخصوصاً نظر به فصاحت و بلاغت به اعلی درجه داشته است؛ و سبک و روشی که شیخ در آن برای بیان مسائل انتخاب کرده است، و عنوان کتاب حاکی از آن است، به کلی این کتاب را از سایر مؤلفات شیخ ممتاز ساخته است. شاید به همین جهت و به علت ایجاز آن و این‌که مخصوصاً در سه نمط آخر این کتاب مطالبی در مقامات عارفان آوده شده است که برای عامه طلاب فلسفه غیرمأنوس بوده است، شیخ نسبت به این کتاب چنانکه در اول طبیعیات و الهیات و در آخر آن تصریح کرده است، و از «المباحثات» (مباحثه اول) هم به خوبی مستفاد می‌شود، ضنت می‌کرده است و آن را مخصوص خواص اهل علم می‌دانسته است. شرح‌ها و ردها و حاشیه‌ها و انتقادها که بر این کتاب نوشته شده و کتبی که در محاکمه بین شارحین ساخته شده است حکایت از اهمیت این کتاب در نزد دانشمندان در دوره‌های بعد از شیخ می‌کند».
ابن ابی اصیبعه (ج ۲: ۱۸) گوید که اشارات بهترین و آخرین نگارش فلسفی شیخ رئیس است و آن را به همه کس نشان نمی‌داد. در فهرست پایان سرگذشت (السیره) نیز چنین آمده است شیخ در دو نامه خود که گویا به بهمنیار یا دیگری نوشته باشد می‌رساند که نسخه‌ای از آن را نزد خود نگاه می‌دارد و جز ابن زیله و مانند او نباید بدان بنگرند از دیباچه و پایان اشارت نیز به دست می‌آید که شیخ بسیار بدان ارج می‌نهاد و سفارش می‌کرد که به دست هر کس نیافتد.

آغاز: بسمله الحمدلله علی حسن توفیقه و اسأله هدایة طریقه و الهام الحق بتحقیقه و ان یصلی علی المصطفین من عباده لرسالته ایها الحریص علی تحقیق الحق انی ... هذه الاشارات و التنبیهات
انجام: متأسیاً فان اذعت هذا العلم واضعته فالله بینی و بینک و کفی بالله وکیلاً تمت الکتاب
چاپ: چندین بار چاپ شده از جمله: قاهرة، دار المعارف، ۱۹۶۰-۱۹۶۸م، ۴جزء، تحقیق سلیمان دنیا
[دنا ۸۴۰/۱ (۴۳ نسخه)؛ الذریعة ۲/۹۶ و ۹۶/۲؛ فهرست مهدوی ص ۳۲؛ ریحانة الادب ۵۸۲/۷؛ الاوقاف العامة موصل ۱۳۳/۴]
شرح و حواشی:
۱- شرح الاشارات = بشارات الاشارات؛ سمرقندی، محمد بن اشرف (-۶۰۰)
۲- شرح الاشارات و التنبیهات؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)
۳- لباب الاشارات؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)
٤- الاشارات و التنبیهات (ترجمه)؛ فارسی، عبدالسلام بن محمود (-۶۲۶)
۵- حل مشکلات الاشارات و التنبیهات = شرح اشارات = شرح الاشارات؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
٦- شرح مقامات العارفین؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
۷- شرح منطق الاشارات؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
۸- شرح الاشارات و التنبیهات؛ سراج الدین ارموی، محمود بن ابی بکر (۵۹۴-۶۸۲)
۹- المحاکمات بین شرحی الاشارات = شرح الشرح؛ قطب الدین رازی، محمد بن محمد (۶۹۴-۷۶۶)
۱۰- حاشیة شرح الاشارات قطب الدین رازی، محمد بن محمد (۶۹۴-۷۶۶)
۱۱- حاشیة المحاکمات؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)
۱۲- حاشیة الاشارات و التنبیهات؛ لاری، رضی الدین عبدالغفور (-۹۱۲)
۱۳- حاشیة المحاکمات؛ ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان (-۹۴۰)
١٤- لطائف الاشارات = مقاصد الاشارات؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
۱۵- اشارات لطائف الاشارات = حاشیة الاشارات؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
١٦- مقامات العارفین؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
۱۷- حاشیة المحاکمات = حاشیة شرح الاشارات؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۱۸- شرح مقامات العارفین؛ مناوی، محمد عبدالرؤف بن علی (۹۵۲-۱۰۳۱)
۱۹- حاشیة شرح الاشارات؛ محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن (۱۰۱۷-۱۰۹۰)
۲۰- حاشیة المحاکمات؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)
۲۱- تعلیقات بر شرح اشارات؛ قمی، علیقلی بن قره چغای (۱۰۲۰-۱۱)
۲۲- حاشیة شرح الاشارات؛ شیرازی، محمد هادی بن معین الدین (-۱۱)
۲۳- حاشیة شرح الاشارات؛ شریف رازی، محمد هادی بن محمد (-۱۱)
٢٤- مرآة الحقایق؛ شیرازی، محمد هادی بن معین الدین (-۱۱)
۲۵- شرح الاشارات؛ خاتون آبادی، اسماعیل بن محمد باقر (۱۰۳۱-۱۱۱۶)
٢٦- شرح مقامات العارفین؛ بحرینی، حبیب بن محمد (-۱۳)
۲۷- الاشارات و التنبیهات (ترجمه)؛ ابوطیب
۲۸- الاشارات و التنبیهات (ترجمه)؛ زاهدی، جعفر (-۱۴ش)
۲۹- حاشیة المحاکمات؛ احمد بن سلیمان
۳۰- حاشیة الاشارات؛ حبیب الله بن جمال الدین
۳۱- شرح مقامات العارفین؛ ناشناس
۳۲- شرح مقامات العارفین؛ ناشناس (۶ عنوان مختلف)
۳۳- شرح الاشارات؛ ناشناس (۴ عنوان مختلف)
٣٤- حاشیة الاشارات؛ ناشناس (۳ عنوان مختلف)
۳۵- حاشیة شرح الاشارات؛ ناشناس (۱۷ عنوان مختلف)
٣٦- شرح شرح الاشارات و التنبیهات؛ ناشناس
۳۷- حاشیة المحاکمات؛ ناشناس (۴ عنوان مختلف)
۳۸- حواشی المحاکمات بین شرحی الاشارات؛ ناشناس (۶ عنوان مختلف)
۳۹- حاشیة شرح الاشارات و المحاکمات؛ ناشناس (۲ عنوان مختلف)
٤٠- بشارات الاشارات؛ ناشناس
٤١- حاشیة الاشارات و شرح الاشارات و حاشیة المحاکمات؛ ناشناس
٤٢- الاشارات و التنبیهات (ترجمه)؛ ناشناس
٤٣- شرح عبارات عرفانی کتاب اشارات؛ ناشناس

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۱۳
در منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۵۱۶ق، جا: قزوین؛ با نونویس ۱۰۷۹؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: رویه ابری فرنگی، ۹۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱ - ۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۵۵۵ق [در فهرست قرن ۷ و ۸]؛ مصحح، محشی، چند برگ در میان نو نویس است که گویا به‌خط «عبرت نایینی»؛ در برگ اول یادداشتی درباره شعاع؛ تملک: «عبدالله التونی»، «محمد بن الموذن» در سال ۸۰۱، تملک

دیگری با نام ناخوانا به سال ۸۸۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱۲۲گ، ۱۹ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۱۵ - ۵۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۳۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴ - ۵۴]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۶۵-۳۹/۴۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۱ - ۳۶۸]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۱۲/۲۰

آغاز: النمط التاسع فی مقامات العارفین هذا الباب اجل ما فی هذا الکتاب؛ **انجام:** ما کتبناه حجة علینا ... و جمیع طالبی الحق به انه ولی کل خیر و القادر علیه تم الکتاب و الحمدلله واهب العقل و المفیض.

نمط نهم و نمط دهم. در این نسخه تا فصل بیست و نهم آمده، چهار فصل دیگر باقی می‌ماند؛ بی‌کا، تا: قرن ۷ق؛ در این نسخه تحت عنوان تفاسیری از مشکلات متن در مباحث الحان آمده: «قال السید الجرجانی» این سید جرجانی مسلماً میرسید شریف نیست زیرا میر سید شریف از عالمان قرن هشتم است و تاریخ حیاتش با تاریخ کتابت نسخه که قرن هفتم است تطبیق نمی‌کند، ظاهراً باید سید رکن الدین جرجانی صاحب ترجمه تذکرة نصیریه باشد که از شاگردان خواجه نصیر طوسی است؛ کاغذ: اصفهانی، شکری، جلد: تیماج، تریاکی یک‌لا، ۱۰۸ص (۴۱۶-۵۲۳)، ۱۹ سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۵ - ۵۵۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰-بهار

با شعر فارسی شیخ بهائی در ص ع که در جناب او نوشته شده است؛ تملک: علی اشر بن محمد در ۱۱۴۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ کامل شده در آغاز و میانه؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۵۹]

۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۷۵/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف بن جزله متطبب نخجوانی، تا: روز ۱۶ذیقعده۶۵۴ق [نشریه: ۲ - ۱۱۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۶/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها-ف: ۱ - ۶۳۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۹

آغاز و انجام: برابر

شامل بخشی از منهج اول و ده نمط است؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن بروسکی بن بکر سلار بن شعبان، تا: ۶۷۰ و اند (محل تامل است) یا ۶۷۲ق؛ مصحح؛ در برگ آخر دستور دارویی به نام ترکیب نورالدین المدرس بسواس، جزو کتابخانه مجدالدین بوده است؛ جلد: تیماج قرمز با عطف قهوه‌ای، ۸۶ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۱۱۴]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۸

خط: نسخ، کا: محمود بن حسین بن محمد افحانی الرسری، تا: ۶۹۳ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۸۰گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۴۲]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن اسعد متطبب ساروی، تا: ۶۹۸ق؛ از صفحه ۱۵۸ تا ۱۶۰ رساله‌گونه‌ای است که در آن بوعلی سینا تعاریف چند لفظ «ابداع» و «خلق» و «احداث» و «قدم» را بنا بر خواهش یکی از دوستان کرده است و به نام رساله در «حدود» موسوم است؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج عنابی با ترنج کوبیده، حاشیه و عطف تیماج تریاکی سوخته، ۸۰گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۰۹

آغاز: ان یراعی جانب اللفظ المطلق من حیث ذلک غیر معید ... اشارة، و لان المجهول بازاء المعلوم فکما ان الشیء قد یعلم تصوراً سازجاً؛ **انجام:** تنبیه ان الأمور الغربیة تنبعث فی عالم الطبیعة من مبادی ثلاثة، احدها الهیئة النفاسانیة ...

خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج گل و بوته، ۱۷۳گ، ۱۱ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۳ - ۲۲۴]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ قطع: رقعی کوچک [میراث شهاب: س۵ش۳و۴ - ۱۵۰]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۴-ف

نسخه اصل: داماد ابراهیم ش ۸۰۹؛ خط: نسخ، کا: هندوشاه ابن سنجر بن عبدالله صاحبی گیرانی نخجوانی، تا: ۱۴ ربیع الاول ۷۱۸ق، جا: سهرورد؛ ۲۶۵گ، ۱۱ سطر [فیلمها-ف: ۱ - ۲۸۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۷۶

آغاز و انجام: برابر

در ده نمط؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱ ربیع الاول ۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای، ۱۹ص (۳۲۵-۳۴۳)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۸۶]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۶/۳-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۸؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق؛ ۷۸گ (۲۲۹-۳۰۶)، ۱۹ سطر [فیلمها-ف: ۱ - ۴۳۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۵۶/۱

آغاز: النمط التاسع فی مقامات العارفین ان للعارفین مقامات و درجات یخصون بها فی حیوتهم الدنیا دون غیرهم؛ **انجام:** فهذه خمس عشرة خصلة فطوبی لمن وفق بها. انجامه: نقلته من خط المولی الفاضل المحشی قدس سره و هو نقل من خط منقول من خط العالم الربانی اعنی خواجه محمد پارسا قدس الله تعالی سره

نمط تاسع (مقامات العارفین)؛ خط: نسخ، کا: قاضی بن حسین کوفینی، تا: ۹۸۳ق؛ با حواشی از کمال الدین عبدالغفور و علی نوری و دیگران، در صفحه عنوان آمده است: «نمط تاسع از اشارات شیخ ابوعلی محشی بتحشیه مولانا کمال الدین عبدالغفور

رحمة الله علیهما»، محشی به امضای «م غ» «هـ» «فقیر نوری» «مقدمه» «م» «صحاح»«ع»، رکابه‌دار، در اول نسخه عبارت یا کبیکج یا حفیظ؛ تملک: علی بن محمد سرویری که رساله را نزد استادش خوانده، تملکی دیگر به خط جدید که نسخه را در اصفهان خریده؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۵گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۰ - ۳۷]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۴/۶

آغاز: تنبیه: ان للعارفین مقامات و درجات یخصون بها فی حیوتهم الدنیا دون غیرهم فکانهم و هم فی جلابیب من ابدانهم قد نضوها و تجردوا عنها الی عالم القدس؛ **انجام:** فمن سمعه فاشماز عنه فلیتهم نفسه لعلها لا تناسبه و کل میسر لما خلق له، و الحمدلله الواهب المیسر.

نمط نهم در مقامات عارفان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۱۱۷-۱۲۳)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف:۳۸-۷۳۵]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۶/۵

آغاز: النمط التاسع فی مقامات العارفین، ان للعارفین مقامات و درجات یخصون بهاوهم فی حیاتهم الدنیا دون غیرهم؛ **انجام:** فان ما تشتمل علیه هذا الفن ضحکة للمغفل و عبرة للمحصل هذا آخر بیان مقامات العارفین

مقامات العارفین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ اشعاری به فارسی از ملاصدرا شیرازی (که در حیات او کتابت شده)، نیز اشعاری از جنید بغدادی و نیز اشعاری از شیخ محمد لاهیجی نوربخشی و غیر آنان، همچنین مطالبی از کتاب اسفار ملاصدرا و مطالب گوناگون دیگر در انجام نسخه؛ کاغذ: شرقی، ۵گ (۳۲-۳۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۵×۱۲سم [ف: ۳۴ - ۶۶]

۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۲۷/۱

شامل نمط‌های چهار و پنج و شش و هفت؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی لایه‌ای، ۲۲گ (۱-۲۲)، ۱۹-۱۰ سطر (۵×۱۳/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۲۰]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۱۳/۴

طبیعی آن؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۱۵ سطر (۶×۱۲/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۵۱]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: زرد فام، جلد: تیماج قرمز ضربی و مقوای زرکوب با لولا، ۲۲۲ص (۳-۲۲۴)، ۱۷ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [سنا - ف: ۲ - ۳۷]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۰

آغاز: ان للعارفین مقاماتاً و درجاتاً یخصون بها فی حیاتهم الدنیا؛ **انجام:** قدبان لک ان الهیات السابقة الی النفس قد.

نمط تاسع و قسمتی از نمط عاشر؛ کا: حمزه بن احمد گیلانی، تا: ۱۰۱۸ق؛ به‌ضمیمه حواشی که از یکی از شروح اشارات نقل شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا ته بندی: تیماج قهوه‌ای روشن، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۴ - ۱۴۵]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۲۵/۸

آغاز: بسمله هذه اشارات الی اصول وتنبیهات علی جمل یستبصر من بها تیسر له ولا تنفع بالاصرح منها؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد تبریزی معروف به برهان المنجمین، تا: محرم ۱۰۴۲ق؛ جلد: تیماج سبز، ۶گ (۸۰پ-۸۵پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۱۰۷]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۴۲-۳۹/۲۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۱ - ۳۶۸]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰۷/۴ط

آغاز: بسمله. هذه اشارات الی اصول و تنبیهات علی جمل؛ **انجام:** ثم البحث یکون عن احوال هذا الجسم حیث یتکلم فی الاجسام البسیطه لانها.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: رضی الدین، تا: ۱۰۵۱ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰ص (۱۲۵-۱۴۴)، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۲۴/۳ - ۶۳]

۲۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۵۹/۲

تنها بخش طبیعی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد نقی مذهب (تخلص)، تا: ۲۲ رجب ۱۰۵۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱۶گ (۱۶پ-۳۱پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۳۶]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق [رایانه]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۱۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «س س»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۲ سطر (۷×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۲۷]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۴۸/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: محمد صادق بن محمد حسین اصفهانی، تا: ۱۱۴۰ق؛ جلد: تیماج زرد بدون مقوا، ۸۶گ (۳۸پ-۱۲۳ر)، ۸ سطر، اندازه: ۹×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۳۱۲]

۲۷. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

کا: محمد صادق پسر محمد حسین اصفهانی، تا: ۱۱۴۰ق [نشریه: ۷ - ۵۴۰]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ربما اعان علی ذلک الاسهاب فی الکلام المخلط و الالهام لمسیس الجن و کلا ما فیه تحییر و تدهیش و اذا اشتد توکل الوهم بذلک الطلب لم یلبث.

از آغاز منطق تا بخشی از نمط دهم؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ صفحه‌های ۲-۴ و ۱۵۳ و ۱۵۴ و ۱۷۱-۲۲۶ و ۲۴۴

و ۲۴۶ نونویس است، محشی با رمز «س و شرح»؛ تملک: ابوالمسعود بن ابوالمعصوم، علی بن محمد مدعو به اشرف مورخ ۱۱۴۲ با مهر «علی اشرف ۱۱۴۱» (بیضی)؛ کاغذ: سمرقندی ضخیم، جلد: تیماج عنابی، ۲۶۲ص، ۱۳ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ – ۳۱۶]

۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۳۴

تنها بخش طبیعی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: میر علی نقی بن حاجی میر هادی، تا: رمضان ۱۱۵۱ق؛ حاشیه از شرح طوسی؛ ۱۰۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۳۶]

۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج ماشی ضربی، ۵۵گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵ – ۱۵۵۷]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۸۴/۴–ف

نسخه اصل: لیدن (Cod. 1020a Warn ۱۴۶۴–۲۴۷۹)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها–ف: ۱ – ۶۱۳]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۳۷

کا: محمود شهابی، بی‌تا؛ خریداری از کیومرث محمودی [رایانه]

۳۳. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۶۱/۲

بخشی از آغاز کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: دو رو تیماج بدون مقوا، رو مشکی اندرون قهوه‌ای، ۹۶گ (۲۸ر–۱۲۳پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [کتابخانه‌های قائن – ف: – ۴۶]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۵۴/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** خاتمة و وصیة ایها الاخ انی مخضت لك فی هذا الاشارات عن زبدة الحق ... و عاهده بالله و بایمان لا مخارج لها ... و الحمدلله القهار القیوم ابداً

از النمط الثامن فی البهجة و السعادة قسمت دوم کتاب الاشارات تا آخر النمط العاشر فی اسرار الایات، مطابقت دارد با (ص ۱۹۰–۲۲۲) چاپ لیدن ۱۸۹۲م؛ خط: نسخ، کا: میر جعفر بن عبدالله حسینی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی حاشیه گل و بوته میان ترنج، ۱۶گ (۲۸پ–۴۳ر)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴ – ۲۳۴]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۰۹/۲

آغاز: هذا اشارات الی اصول و تنبیهات علی جمل یستبصربها من تیسر له؛ **انجام:** اشارة: ادراك الشیء هو ان یکون حقیقة متخیلة عند المدرك

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز با گوشه و عطف سرخ، ۲۱گ (۲۷پ–۴۷پ)، ۲۴ سطر [ف: ۳۳/۱ – ۱۳]

۳۶. اراك؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۴۱/۱

فاقد منهج اول (فی غرض المنطق) است، از «منهج الثانی فی الالفاظ الخمسه المفرده» آغاز می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: لیمویی، جلد: تیماج قهوه‌ای با لایه مقوا، ۸۲گ (۱ر–۸۲پ)، ۱۷ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۱۸۲]

۳۷. اراك؛ دهگان؛ شماره نسخه:۶۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد مومن بن حیدر الملکی، بی‌تا، جا: بلده حیدرآباد کلکنده؛ کاغذ: لیمویی، جلد: مقوای خاکستری، ۹۹گ (۲پ–۱۰۰پ)، ۱۷ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۸۵]

۳۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۲۴

آغاز: بالفکر هیهنا ما یکون عند اجماع الانسان؛ **انجام:** مزکیاً لنفسه و هوذ و معجزة من الانبیاء او کرامة من الاولیاء

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (به قدر هفت سطر از نسخه چاپی و یك‌برگ نسخه خطی) و انجام (سی و نه سطر)؛ محشی با علامت «هـ ح» و گاهی مطالب را با «قال الشارح» آغاز می‌کند؛ جلد: چرمی سیاه، ۱۹۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف:۱–۶۰]

۳۹. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بخش منطق؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ – ۵۹۶]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰/۲۰

المقامات العارفین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج با زمینه مذهب با نقش گل، مجدول، ۲گ (۴۶ر–۴۷ر)، ۲۱–۳۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸ – ۳۹۵]

۴۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۹/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: ۲۷۱]

۴۲. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۵۸۷۶/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (در نمط سوم افتاده)؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه ضربی، ۷۶گ (۱۵۴پ–۲۲۹پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۷سم [ف: ۹ – ۸۷]

● الاشارات و التنبیهات (ترجمه) / فلسفه / فارسی

al-išārāt wa-t tanbīhāt (t.)

فارسی، عبدالسلام بن محمود، – ۶۲۶ ؟ قمری

fārsī, ‘abd-os-salām ebn-e mahmūd (- 1230)

وابسته به: الاشارات و التنبیهات؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰–۴۲۸)

متن از ابوعلی سینا و ترجمه گویا از عبدالسلام بن محمود بن احمد فارسی است. این ترجمه به انوری نیز نسبت داده شده است. دکتر مهدوی در مورد این ترجمه چنین می‌گوید: «نسخه‌های ترجمه ... به دو وجه است: ۱. شامل ترجمه منطق و طبیعیات و الهیات؛ ۲. که ترجمه منطق را ندارد، در عوض قبل از شروع به ترجمه قسمت طبیعیات و الهیات مقدمه‌ای در علت ترجمه و بیان «چند قضیت از قضایاء اولی» که در اصل عربی نیست آورده شده است. اختلاف این دو وجه در ترجمه طبیعیات و الهیات جزئی است و شاید مربوط به اختلاف نسخه از حیث قدمت باشد والا در آنجا که از حیث ترتیب فصول، ترجمه با اصل تفاوت دارد این تفاوت در هر دو وجه هست،

مثلاً در هر دو وجه در اواخر نمط هفتم (صفحات ۱۵۰ تا ۱۵۳ ترجمه چاپی) تنبیه راجع به جزئیاتی که علم به آن مانند علم به کلی است بعد از تنبیه و اشاره‌ای است که راجع است «بوجوه تغیر صفات» و حال آنکه در اصل عربی به عکس است، و نیز در هیچ یك از دو وجه مقدمه‌ای که در ابتدای طبیعیات و الهیات اصل عربی قرار دارد موجود نیست. بنابراین شاید مترجم طبیعیات و الهیات بعداً قسمت منطق را هم ترجمه کرده و آن را بعد از حذف مقدمه‌ای که در ابتدای طبیعیات آورده بوده، بر آن افزوده است و یا اینکه اصلاً کس دیگری این کار را کرده است. ناگفته نماند که نسخ وجه اول هم با یکدیگر اختلاف دارند.» نکته در اینکه در اکثر نسخه‌ها پیش از این ترجمه رساله «تبصره» ابن سهلان ساوی در منطق به فارسی آورده شده است که این موجب شده است که برخی فهرست‌نگاران به اشتباه آن رساله را جزء اول (جزء منطق) این ترجمه بدانند (ن.ك. مصنفات ابن سینا از مهدوی: ص ۳۷ و ۲۷۴).

آغاز: (وجه اول:) سپاس آفریدکار دو جهانرا و بخشنده عقل و روان را و درود نیکان و پیغامبران را. اتفاق جمله عقلانست کی شرف آدمی در دانش حقیقی است که خیال و کمان را در آن امکان نیست و در خوش خوی و نیك سیرتی است که طغیان و کفران را در آن راه نیست بس بهترین ... کی بدوستان صفا و برادران وفا کنند ارشاد کردنست بعلم یقینی و تحریض کردنست بر اعمال دینی و جون اتفاق افتاذ کی دوستی عزیز را از دوستان صدق کی بر من حقوق بسیار داشت هوس معرفة کتاب اشارات و تنبیهات شیخ رئیس افتاذ بر وجهی کی ترجمه‌اش بزبان بارسی دری باشذ ... النهج الاول اشارة فی غرض المنطق، مراد از منطق آنست کی بیش آدمی آلتی بوذ قانونی کی مراعات آن او را نگاه دارذ از آن کی در فکر وی خللی و زللی افتد

(وجه دوم:) سپاس آن خدای را که آفریدگار جهانست و بخشنده عقل و جانست بهترین چیزی که عاقل اختیار کند و در آن رنج برد شناخت باری جل جلاله است و دانستن چیزها چنانکه هست و در علوم حقیقت معلوم شده است که سعادت مردم از آن روی که مردم است در دانستن راست است پس بهترین تقربی که دوستان حقیقت بیکدیگر کنند ارشادست بعلم و دانش راست و دوستی از دوستان حقیقت بیکدیگر کنند ارشادست بعلم و دانش راست و دوستی از دوستان حقیقت بر من حقها بسیار داشت و قضاء حق او بمقتضی دوستی خواستم که بهترین چیزی کنم و در اثناء مفاوضات هر وقتی از و شنود می‌که گفتی ای کاشکی طبیعیات و الهیات اشارات از سخنان شیخ رئیس به زبان فارسی بیان کرده بودندی پس من بیچاره از قضاء حق دوستی و توسل جستن بتحصیل مراد دران شروع نمودم بقدر وسع و طاقت

انجام: (وجه اول:) و عهد کن باوی بخذای و بسوکندان مغلظه کی از آن بیرون آمذن نتواند کی او نیز با دیگران همان سیرت برزذ، کی تو باوی برزیذی، بس اکر این علم را فاش کنی و ضایع کردانی خدای میان [من] و تو و کفی بالله وکیلا.

(وجه دوم:) با دیگران همان سیرت سپرد که تو با وی سپردی پس اگر این علم فاش کنی و ضایع گردانی خدای میان من و تو کفا بالله وکیلا

چاپ: به اهتمام سید حسن مشگان طبسی، تهران، ۱۳۱۶ش؛ به کوشش احسان یار شاطر، تهران، ۱۳۳۲ش: در این چاپ ترجمه به فارسی نسبت داده شده [چاپ‌ها مربوط به وجه دوم است]

[مصنفات ابن سینا مهدوی ۳۷ و ۲۷۴؛ الذریعة ۷۸/۴؛ فهرستواره منزوی ۷۱/۶؛ مشار فارسی ۱۲۷۶]

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۹۹بخش۲

آغاز و انجام: برابر وجه اول. انجامه: سبری شذ ترجمت کتاب اشارات و تنبیهات بقدر وسع فهم این نبیسنده، روز پنجشنبه جهاردهم ماه جمادی الاول سنه احدی و ثمانین و ستماية. [آغاز و انجام نسخه از فهرست مصنفات ابن سینا از مهدوی ص ۳۷ وارد شد]

نسخه اصل: ایاصوفیا ۲۳۸۶/۱. در فهرست مترجم ناشناس؛ بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۴ جمادی الاول ۶۸۱ق؛ واقف: سلطان محمود خان [ف: ۸۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۵۱/۲

نام مترجم در فهرست به استناد دیباچه چاپ انجمن آثار ملی ظهیرالدین شمس الاسلام حسام النظر ابوالمعالی عبدالسلام بن محمود بن احمد فارسی آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن محمد مؤمن خادم مشهدی، تا: ۱ ربیع الاول ۱۰۸۲ق؛ در پایان آمده: «یك دسته کاغذ به سیصد دینار، جلد سه بیستی، پنج هزار و پانصد بیت است. اجرت کتابت سی و سه شاهی که مجموع دو هزار دینار باشد»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن لایی مشکی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۵- ۲۲۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۸/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۴۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۴۲/۲

آغاز و انجام: برابر وجه دوم

در فهرست مترجم ناشناس. در فهرست رساله اول این مجموعه که تبصره ابن سهلان ساوی است بخش اول (منطق) این ترجمه دانسته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی شکری رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۲۳ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۳۰۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۳۰

آغاز و انجام: برابر وجه دوم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۱۰۹ق؛ مصحح، متن عبارات «الاشارات» در حواشی برخی از اوراق نوشته شده، در برگ اول

از مکاتبات شیخ ابوسعید به ابوعلی سینا و یادداشت محمد طاهر بن محمد باقر الحسینی در سال ۱۱۵۲ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج عنابی، ۹۷گ (۱پ-۹۷پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [رایانه]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۵۱/۲

انجام: برابر وجه دوم

در فهرست مترجم ناشناس. رساله اول این مجموعه که تبصره ابن سهلان ساوی است را فهرست‌نگار بخش اول (منطق) این ترجمه دانسته است؛ خط: نستعلیق، کا: شرف الدین بن زین الدین بن نائینی، بی‌تا؛ تاریخ تصحیح کتاب ۱۲۹۸ است از میرزا عبدالله، ۶ برگ میان (بعد از ص ۱۷۷) نونویس است، ترجمه از «سید محمد مشکاة» به‌تاریخ ۵ جمادی الاول ۱۳۵۳ به‌خواهش «حاج سید نصرالله تقوی» و به‌خط «عبرت نایینی» به‌تاریخ ۱۷ صفر ۱۳۵۴، تصحیحات به خط «میرزا عبدالله» مذکور، در کرانه، صفحه‌ها و امضایش در پایان نسخه به‌تاریخ ۱۲۹۸ آمده؛ مهر: «محمد علی حسینی»، «حاج سید نصرالله تقوی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مشکی، ۱۴۹گ، ۱۷ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۶۵]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ع ۲۴۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [مینوی - ف: ۱۶۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۱۲/۲

آغاز و انجام: برابر وجه دوم

در فهرست مترجم به احتمالا فارسی دانسته شده. از نمط یکم تا پایان نمط دهم؛ خط: نسخ، کا: محمد علی متخلص به عبرت نائینی، تا: رمضان ۱۳۴۲ق؛ از روی نسخه بالا استنساخ شده است؛ جلد: ابری عطف گوشه میشن سیاه، ۶۲ص (۱۰۶-۱۶۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۹ - ۲۷۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۸

آغاز: برابر وجه دوم

در فهرست آمده است که این ترجمه به انوری نسبت داده شده است. همچنین در فهرست رساله پیشین این مجموعه که تبصره ابن سهلان ساوی است به اشتباه جزء نخست این ترجمه دانسته شده است؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۱۳۴۲ق؛ ۱۱۸گ، ۲۴ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۲ - ۵۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۳/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا. ترجمه دو بخش طبیعی و الهی اشارات؛ خط: نسخ، کا: میرزا عبدالخالق محمد علی نایینی مصاحبی متخلص به عبرت، تا: دوشنبه ۱۱ محرم ۱۳۴۲ق، برای میرزا علی اکبر خان دهخدا؛ از روی همان نسخه شماره ۵ استنساخ شده است [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۵۰]

● **الاشارات و التنبیهات (ترجمه)** / فلسفه / فارسی

al-išārāt wa-t tanbīhāt (t.)

مترجم: ابوطیب

abū-tayyeb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۸۵

آغاز: بسمله، حمد و سپاس بی حد و نهایت و مدح و ستایش بی عد؛ **انجام:** اهل آن جمعیت به جملکی مشاهده کرده‌اند

مترجم: ابوطیب. نمط نهم و دهم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: حامد حسین، محمد قلیخان بهادر؛ وقف‌نامه: «این کتاب وقف خاص اولاد نمودم محمد قلی»؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [رایانه]

● **الاشارات و التنبیهات (ترجمه)** / منطق، فلسفه / فارسی

al-išārāt wa-t tanbīhāt (t.)

زاهدی، جعفر، ۱۲۹۶ شمسی

zāhedī, ja‘far (1917 -)

وابسته به: الاشارات و التنبیهات؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۶۸

آغاز: بسمله سبحانک اللهم یا من دل علی ذاته بذاته؛ **انجام:** جمیع معلومات بمبدء و احد اول تبارک و تعالی

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ضمیمه نسخه ش ۲۶۱۶۷ [رایانه]

● **الاشارات و التنبیهات (ترجمه)** / فلسفه / فارسی

al-išārāt wa-t tanbīhāt (t.)

وابسته به: الاشارات و التنبیهات؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)

این ترجمه سه نمط پایان اشارت ابن‌سینا را شامل می‌شود و مترجم گاهی از خود سخنانی افزوده و در داستان سلامان و آبسال از رازی و طوسی افسانه‌ها را آورده است. در آن از خواجه طوسی یاد شده و ترجمه تا اندازه‌ای تازه است و از متاخرین در آن یاد شده است. این ترجمه در شیوایی به‌پایه ترجمه منسوب به فارسی نمی‌رسد.

آغاز: بسمله. نمط ثامن در بهجت و سعادت بدانکه بهجت در لغت بمعنای سرور و نضرت است و سعادت مقابل شقاوت و مراد از سعادت حالتی است که باشد یا بسهم رسد از برای کسی که صاحب خیر و کمال است از جهت این خیر و کمال ... و هم و تنبیه در وجود لذات باطنه

انجام: و شیخ بعد از وجود شرایط مذکور امر کرده باحتیاط تمام عقلا و رسماً چنانچه گفته و کتاب بآن ختم کرده است.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۵۲/۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۹گ (۲۴۱پ-۲۶۹ر)، ۲۴ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۹۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۷/۷
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴گ (۱۳۰پ-۱۵۳ر) [ف: ۳ - ۱۹۹]

● الاشارات و النصوص / کلام و اعتقادات / عربی
al-išārāt wa-n-nuṣūṣ
چون برخی از مؤمنین در ارتداد و نفاق ائمه کفره امر بر ایشان مشتبه شده بود، مؤلف برخی از نصوص وارده از خاندان عصمت و نبوت را در این رساله مختصر گرد آورد. رساله با عناوین «الاشارة والنص» برگزار شده و از کتاب‌هایی چون «کافی»، «احتجاج»، «المحاسن والجوامع» و جز آن نقل کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۳۲/۱
آغاز: الحمدلله الذی اصفطفانا من الامم من امة محمد المصطفی ومن المتمسکین بالتمسک بذریة وصیه علی المرتضی و صلی الله علیهم صلاة دائمة لاتعد و لاتحصی وبعد فهذه نصوص مختصره فی ابطال ائمة الکفرة؛ **انجام:** فلما قضی الامر الی امیرالمؤمنین علیه السلام سار الیه فکان معه حتی قدم العراق فلما اصیب امیرالمؤمنین علیه السلام صار الی خراسان منزلها و بث هناك الی ان مات رحمة الله قال حذیفة فالقائل الذی لو فقدنا محمداً لکان قوله تحت اقدامنا عمر و المجیب ابوبکر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۲۷گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۴]

← اشاراتیه ≻ اشارتیه

● الاشارة الی علم المنطق = الاشارة فی المنطق = تعالیق المنطق / منطق / عربی
al-išāra ilā ʻilm-il manṭiq = al-išāra fi-l manṭiq = taʻālīq-ul manṭiq
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)
در تعریف منطق و فائده آن گرفته شده از یکی از کتاب‌های وی.
آغاز: قال الشیخ صناعة المنطق تسدد الانسان نحو طریق الصواب فی کل مطلوب و تعصمه من الغلط
انجام: و اذا کان بنوعه او عروضة بالحقیقة لا یحسب الشهرة و اغلب الظن فکل میسر لما خلق له. تمت تعالیق المنطق لابی علی

[دنا ۸۴۲/۱؛ مجمع العلمی ۲۴۸/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۹-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ۴۸۴۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۷؛ مقابله شده در ۶۹۷ق؛ ۳گ (۳۱پ-۳۳ر) [فیلمها -ف: ۱ - ۵۷۶]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۹/۷-عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: ۲ - ۲۴]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۷۱/۷-عکسی و ۴۳۷/۷-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: ۲ - ۲۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۷۶/۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم اذا لم یمش کأن یکون لا بالضرورة فکان الأمر الضروی یزول و هذا محال
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: شرقی نخودی، ۳گ (۲۱۰پ-۲۱۲ر)، سطور چلیپا، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۳۶ - ۶۳۰]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۰۱/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم اذا لم یمش کأن یکون لابالفرس ... و لا من الضروری یزول و هذا محال
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد تقی (علامه مجلسی)، تا: ۱۰۵۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۵گ (۱۷پ-۲۱ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۰۴]

● الاشارة الی ما فی شرح رسالة الدرایة من الفوائد و المطالب / عربی
al-išāra ilā mā fī š.-i r.-id dirāya min-al fawā'id w-al maṭālib
؟ دانش تبریزی، لطفعلی بن محمد کاظم، ۱۲۶۸ - ۱۳۵۰ قمری
dāneš-e tabrīzī, lotf-ʻalī ebn-e mohammad kāzem (1852 - 1932)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۴/۱۱عکسی
نسخه اصل: کتابخانه فخرالدین نصیری امینی در تهران؛ خط: نسخ و نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۳ص (۸۷-۸۹)، ۱۷ سطر [عکسی ف: ۴-۴۸۱]

● اشارة التدهین للتزیین علی وجه الیقین / فقه / عربی
išārat-ut tadhīn li-t-tazyīn ʻalā wajh-il yaqīn
قاری هروی، علی بن سلطان محمد، - ۱۰۱۴ قمری
qārī heravī, ʻalī ebn-e soltān mohammad (- 1606)
رساله استدلالی مختصری است در بیان اثبات مسئله اشاره با انگشت سبابه در حالت تشهد نماز با استناد بر روایات مذهب اهل سنت. ظاهراً مختصر «تزیین العبارة» وی می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۲۴

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی دل علی الخیر و هدی و امر بما فیه صلاح الامر و عن ضده قد نهی و الصلوة و السلام علی؛ **انجام:** فعلیک بمتابعة السنة و الاقتداء بروایة الائمة و ایاک و النظر الی خلف المخلف ... ختم لنا بالحسنی و بلغنا المقام الاسنی

خط: نسخ، کا: شیخ محمد امین صدیقی، تا: ۱۰۱۲ق، جا: احمد آباد؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا با روکش مشمع با عطف و گوشه میشن قهوه‌ای، ۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱ - ۱۰۲]

● اشارة السبق الی معرفة الحق فی اصول الدین و فروعه العبادیة / فقه / عربی

išārat-us sabaq ilā maʻrifat-il ḥaqq fī usūl-id dīn wa furū'-i-hi-l ʻibādīya

حلبی، علی بن حسن، ق۵ قمری

halabī, ʻalī ebn-e hasan (- 11c)

این کتاب، در دو بخش اصول و فروع، به عنوان ارکان تکلیف عقلی (توحید، عدل، نبوت و امامت) و ارکان تکلیف شرعی (صلات، زکات، صوم، حج و جهاد) تنظیم شده است. این کتاب در مباحث اصول، استدلالی و در مسایل شرعی فتوایی می‌باشد. نسخه‌ای از آن نزد فاضل هندی (۱۰۶۲-۱۱۳۷ق) بوده که در «کشف اللثام» به عنوان «اشارة» فراوان از آن نقل کرده است. شیخ اسدالله تستری (۱۱۸۶-۱۲۳۷ق) در «مقابس الانوار» نقل کرده است نسخه از این کتاب را که تاریخ کتابت آن ۷۰۸ق بوده دیده و داشته است.

آغاز: بسمله. الحمدلله علی ما عم من نعمه و خص من عوارف جوده و کرمه ... و بعد فقد اشرت الی تحریر ما یجب اعتقاده عقلا و العمل به شرعا ... ان الذی یجب اعتقاده من الارکان الاربعة التی هی التوحید و العدل و النبوة و الامامة هو ما یعم تکلیفه و لایسع جهله مما جملته کافیة اهل الجمل دون النظار و اهل التفاصیل

انجام: و هذا ما قصدنا تحریره و ضبطه من مهم الارکان ... و نرجو من کرم الله سبحانه ان یجعل ما نحوناه و اثبتناه من ذلک خالصا لمرضاته و سبیلا الی توفیر المثوبة و الاجر فی جناته و عونا لکل من استعان به علی طاعاته انه ولی من اعتصم به ولجأ الیه و کافی من توکل فی جمیع اموره علیه. به توفیق نیل المستنیل و هو حسبی و نعم الوکیل.تم الکتاب بعون الله و توفیقه.

چاپ: ضمن الجوامع الفقهیة، تهران، سنگی، ۱۲۷۶ق، رحلی، ۲۷ص؛ با تحقیق ابراهیم بهادری، قم، انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه، ۱۴۱

[الذریعه ۹۹:۲؛ روضات الجنات ۱۲۹ و ۵۱۶؛ دنا ۸۴۲/۱-۸۴۳؛ مشار عربی ص ۵۹]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۳۵

آغاز: و اذ تقدم الکلام فی ارکان التکلیف العقلی فنشیر بعده الی ارکان التکلیف الشرعی و هی خمسة: الصلاة و الزکاة و الصوم و الحج و الجهاد

نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف. از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الصوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸ص [عکسی ف: ۷ - ۴۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۸۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن عبدالکافی، تا: قرن ۱۳؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی مزین به ترنج و سرترنج، ۱۹گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۱/۱ - ۱۱۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۴۰۱

آغاز: بسمله. و اذ قد تقدم الکلام فی ارکان التکلیف العقلی فنشیر بعده الی ارکان التکلیف الشرعی و هی خمسة الصلاة و الزکاة و الصوم و الحج و الجهاد؛ **انجام:** او حمل او رضاع یخشی معهما علی الولد او تفویت النیة الی بعد الزوال او استعمال

از ابتدای تکلیف شرعی شروع شده و در اواسط «صوم» ناتمام مانده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۱۹۸۰۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی مزین به ترنج و سرترنج، ۱۱گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۸] و [ف: ۲۱/۱ - ۱۱۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: امیر خراسانی، تا: ۱۲۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۳۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۲

آغاز: و اذا تقدم الکلام فی ارکان التکلیف العقلی فنشیر بعده؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ متوسط، کا: محمد بن خضر، تا: ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: آهارمهره، جلد: تیماج قرمز منگنه شده ترنج آب طلایی، ۲۹ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۵×۳۵سم [ف: ۴ - ۶۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۸/۲

آغاز: بسمله. و اذ قد تقدم الکلام فی ارکان التکلیف العقلی فینشر بعده الی ارکان التکلیف الشرعی و هی خمسة الصلوة و الزکوة و الصوم و الحج و الجهاد؛ **انجام:** معهما علی الولد او تفویت النیة الی بعد الزوال

خط: نسخ، کا: احمد بن ملا محمد تقی، تا: دوشنبه ۸ صفر ۱۲۷۶ق، جلد: تیماج سرخ، ۱۸گ (۱۰۷پ-۱۲۴پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۰ - ۱۹۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۷۳/۲

آغاز: بسمله و به نستعین. و اذ تقدم الکلام فی ارکان التکلیف العقلی فنشیر بعده الی ارکان التکلیف و هی خمسة الصلوة و الزکوظ و الصوم و الحج و الجهاد؛ **انجام:** او عطش مفرط یرجی زواله او حمل او رضع یخشی معهما علی الولد و تفویت النیة الی بعد الزوال.

خط: نسخ، کا: احمد بن شیخ حسن قفطان، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی فستقی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سر ترنج و چهار لچکی، ۱۴گ (۸۲پ-۹۵ر)، ۱۸ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳/۹×۲۰/۲سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۰۱]

۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۵۹/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: ۲۹۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۰/۹

آغاز: بسمله. و اذ قد تقدم الکلام فی ارکان التکلیف العقلی فنشیر بعده الی ارکان التکلیف الشرعی و هی خمسة؛ **انجام:** و اما الکلام فی رکن الصوم فانه اما واجب فمطلق ... او حمل او رضاع یخشی معهما علی الولدا و تفویت النیة الی بعد الزوال او استعمال.

در این نسخه بخش نخستین نیست و دنباله روزه و پس از آن را هم ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ - ۱۷۷۶]

← اشارت عبدالله ＞ اشارات الحسنیه فی معارف الحقة الیقینه

← الاشارة فی المنطق ＞ الاشارة الی علم المنطق

● الاشارة الکاملة فی النیة / فقه / عربی

al-išārat-ul-kāmila fī-n-nīyya

رساله‌ای است کوتاه در بیان وسواس در نیت افعال شرعی و عبادات، دارای «مقدمه»، یک «مقصد» و «خاتمه»: مقدمه در بطلان این طریقه سقیمه؛ مقصد در بیان ماهیت نیت و شرایط آن؛ خاتمه در علاج این درد. نسخه‌ای از این کتاب در فهرست کتابخانه مدرسه سپهسالار آمده و با تردید به شیخ بهائی نسبت داده شده است، لیکن در آثار شیخ بهائی چنین رساله‌ای یافت نشد. مؤلف در این رساله از کتاب «ذکری» شهید اول محمد بن مکی عاملی (- ۷۸۶ ق) و کتاب شرح «ارشاد الاذهان» علامه حلی (-۷۲۶ق) یاد کرده است.

آغاز: سبحان من خص نوع الانسان بقوی الاذهان ... اما بعد فان بعض من یجب اجابته و ینسب الی مساعدته من خواص الاخوان و افاضل الاعیان

انجام: و ایدنا بما ایدت به اولی الالباب انک اکرم الاکرمین و اجود الاجودین و صلواتک و سلامک علی خاتم النبیین و آله الطاهرین تمت الاشارة و الحمد لله رب العالمین.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ رکابه‌دار؛ ۶ برگ مطالبی منقول از کتاب خصال، علل الشرایع، کافی، تفسیر علی بن ابراهیم، روضة الواعظین و غیر آنها در آغاز، یک برگ شامل حدیثی در دفع ضرر جن در انجام؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۷-۱۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۸سم [ف: ۳۲ - ۱۹۲]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۳۹/۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست آمده: شاید از شیخ بهائی باشد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: مقوایی، ۱۱گ (۱۳۳ر-۱۴۳ر)، ۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۱۳۶]

● اشارة و بشارة = الکشف عن القراءات السبع = رسالة فی اختلاف القرآآت و دفع شبهة التحریف / علوم قرآن / عربی

išārat-un wa bišārat-un = al-kašf ‘an-il qirā’āt-is sab‘ = r.-un fī ixtilāf-il qirā’āt wa daf‘-i šubhat-it taḥrīf

قاضی سعید قمی، محمد سعید بن محمد مفید، ۱۰۴۹ - ۱۱۰۳ ؟ قمری

qāzī sa‘īd-e qomī, mohammad sa‘īd ebn-e mohammad mofīd (1640 - 1692)

تاریخ تألیف: شب جمعه ۲ جمادی الثانی ۱۰۸۹ق

یکی از چند رساله‌ای است که مؤلف آنها را در یک مجموعه گرد آورده و در نظر داشته است تا چهل رساله تألیف کند و مجموعه را «اربعینیات» بنامد ولی آنچه اکنون از این رسائل در دست است فقط ده رساله است. رساله مورد گفتگو در تأویل قرائات سبعه و دفع شبهه تحریف از قرآن کریم به زبان فلسفه و عرفان است و مصنف نظریه دقیق و ابتکاری در آن باره مبتنی بر چند مقدمه عرفانی ذیل عنوان «اشارة و بشارة» ذکر کرده است. در آن آمده است: «برایم این اندیشه حاصل گشت که اختلافات قرآآت هفتگانه و همچنین تفاوتی را که میان قرآن فعلی که در دسترس است و قرآنی که حضرت علی (ع) آن را فراهم آورده از میان بردارم. شالوده آن را در میان نماز شام و خفتن شب جمعه دوشب گذشته در قم ریخته و در دو شب مانده از همان ماه به‌انجام رساند، سپس در یکم همان ماه سال ۱۰۹۸ در سپاهان آن را در این مجموعه گذارده است.»

آغاز: الحمد لله لذی نجم القرآن و سبع ذلک التبیان فشیعه سبعة آلاف من ملائکة الرحمن و صار ذا سبعة وجوه حسان ... و بعد اعلموا یا اخوانی فی الدین و خلانی فی طلب الیقین، انی کنت لیلة الجمعة المبارکة لیلتین خلفا من شهر جمادی الآخرة بسنة تسع و ثمانین و الف من الهجرة بین صلاة المغرب و العشاء الاخرة بوطنی قم المحروسة.

انجام: ترجم جبرئیل تشریفا له من الله تعالی الحدیث و فی ذلک کفایة لمن تدبر و درایة لمن استبصر. هذا آخر ما اردنا ایراده فی تلک المقالة و الله ولی الهدایة و اتق ذلک علی ید مؤلفها العبد

المذنب العاصی ... ثم ادرجتها فی هذه المجموعة المسمی بالاربعینیات

چاپ: الاربعینیات به تصحیح دکتر نجفقلی حبیبی چاپ شده و این رساله دومین رساله آن است.

[الذریعه ۱: ۴۳۶، ۳۴۱:۱۶، ۴۲/۱۱ «رسالة فی اختلاف القراء»؛ مقدمه اربعین چاپ تهران مصحح مرحوم علی آبادی؛ اعیان الشیعة ۵۹/۹؛ نقباء البشر ۷۴/۱؛ در «دنا» در دو جا آمده یکی تحت عنوان «اشارة و بشارة» ۸۴۳/۱ و دوم تحت عنوان «الکشف عن القرءات السبع» در جلد ۶۳۶/۸ که باید یکی شود؛ طبقات ۳۰۹/۱۲ «الکشف عن القرآأت السبع» به تفصیل]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲ جمادی الثانی ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا قهوه‌ای، ۴گ (۷۰-۷۳)، ۲۴ سطر (۱۶×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۱۲ - ۵۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** المذکوره لافتتاح عام ثمان و تسعین و الف باصبهان

خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۹۸ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۲گ، ۴۳ سطر [رایانه]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا یخاطب احد رسول الله بای لسان خاطبه الا وقع لسامعه بالعربیة کل ذلک ... هذا ما اردنا ایراده. و انا السعید القمی و یویده ما ورد فی حسن صوت النبی انه لا یقدر عملی استماعه و یوصل جبرئیل الی سمع کل سامع بالطفه و ما ورد ان (ق) فی اللوح اعظم من الجبال العظمیة.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد مومن بن محمد امین تبریزی، تا: ۱۰۹۱ق؛ در مجموعه‌ای است که خط‌های گوناگون در آن هست و تاریخ یکی از آنها در برگ ۱۵۸ب، رجب ۱۰۹۴ است، و در برگ ۲۰۰ نام نویسنده محمد مومن بن محمد امین تبریزی و تاریخ نوشتن ۱۰۹۱ تعیین شده؛ ۳ص، سطرها چلیپا (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۸۲]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۶۱/۱

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی بن مظفر حسین، تا: ۱۱۹۷ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز، ۳گ (۱ر-۳پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۴سم [ف: ۹ - ۲۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۴۰/۲

خط: نسخ، کا: علی اصغر نجف آبادی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی سبز، ۱۳ص (۲۶-۳۸)، ۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۷۲۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن فانی پسر حاج عبدالرسول حسینی زنوزی، تا: صفر۱۲۰۶ق، جا: دارالسلطنه اصفهان؛ با نسخه به خط مؤلف مقابله شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۶گ (۱۱پ-۱۶پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۶ - ۲۱۲۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶۱/۱

خط: شکسته نستعلیق، کا: کاظم بن عنایت الله، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۳گ (۴ر-۶پ)، ۱۴ سطر (۹×۱۵) [ف: ۱۲ - ۲۶۷۲]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا: لطفعلی لواسانی، تا: ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: ترمه نازک، جلد: تیماج مشکی، ۶ص (۱۸۱ - ۱۸۶)، ۱۲ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۴ - ۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن علی اصغر قاینی، تا: ذیحجه ۱۲۵۴ق؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۴گ (۵۲ر-۵۵ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳۳ - ۴۱۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۸۱/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۵گ (۱۲۰پ-۱۲۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۲۷۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد حسینی، تا: ۱۳۱۴ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ضربی، ۳ص، ۲۱ سطر [رایانه]

۱۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم، تا: ۱۳۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی سبز، جلد: مقوایی عطف میشن، ۷گ (۴ر-۱۰ر)، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۴۸]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۸/۲-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۵]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم حسینی لواسانی، تا: ۱۳۴۹ق؛ کاتب نسب خود را چنین نوشته است: «ابوالقاسم بن محمد بن ابراهیم بن صادق بن ابی طالب الحسینی الرازی اللواسانی» و تولد وی ۱۳۰۰ و وفات او ۱۳۶۶ هجری قمری می‌باشد و بنا به گزارش اعیان الشیعة او در همدان می‌زیسته است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۷گ (۷۹-۸۵)، ۱۸ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم

[ف: ۳۱ - ۳۲۷]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۱/۹

آغاز: برابر **انجام:** فی کفایه لمن یدبر ... واهب العقل و لاحجی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، در برگ‌های آغازین نسخه یادداشت‌های پراکنده‌ای از جمله رباعیات خیام و باباطاهر، اشعار منسوب به حضرت علی (ع)، اشعاری از سعدی و دیگران و مطالبی عرفانی و فلسفی و در برگ آخر این شعر از آخوند ملا محمد طاهر آمده: «ای آنکه تو قصد کوی عرفان داری ×× از غیر خدا مجو درین ره یاری / در منصب عشق سربلندت سازد ×× آنکس که به منصور دهد سرداری»، برخی نوشته‌ها به شیوه چلیپا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص (۱۳۵-۱۴۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۲ - ۴۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۰۰/۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مقوایی ضربی قهوه‌ای، ۴گ (۱۱۱ر-۱۱۴پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۴۰۱]

۱۶. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ [نشریه: ۷ - ۵۲۰]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱/۹خوئی

آغاز و انجام: برابر

تذکر: شماره فرعی نسخه با توجه به ص ۲۶۱ فهرست اصلاح شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج بودن مقوا، ۷ص (۱۶۸-۱۷۴)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۴]

← اشارت‌نامه ⟵ رمز و ایماء

● اشارتیه / ادبیات / فارسی

ešāratīye

طغرای مشهدی، - ۱۱۰۰ قمری

toqrā-ye mašhadī (- 1689)

منشه‌ای است خطاب به سرلشکر سپاه قطب شاه «یولچیخان هزیمت دستگاه» و این جز خمسه ضروریه و «اعلامیه» اوست. که در هر دو جا از همین شخص بد گفته است.

آغاز: خطاب بسر لشکر قطب شاه یولچیخان هزیمت دستگاه ... (مجلس)

[(در فهرستواره منزوی آغاز چنین آمده:) خطاب به سپهسالار عرصه خرمی کوز بهادر یولچی حان تبریزی چون رعایت مضمون تکلم الناس علی قدر]

انجام: حیز ستانیست در کف نامردی ×× شه حیز و حشم حیز و سپاهش حیز است

[دنا ۸۴۳/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۰۱۲/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، ۲ص (۲۸۲-۲۸۳)، ۳۲ سطر (۹×۲۷)، اندازه: ۱۶×۳۲/۵سم [ف: ۱۰ - ۷۹۵]

● الاشباه و النظائر / فقه / عربی

al-ašbāh wa-n-naẓā'ir

ابن وکیل، محمد بن عمر، ۶۶۵ - ۷۱۶ قمری

ebn-e vakīl, mohammad ebn-e 'omar (1267 - 1317)

مؤلف قواعد کلی فقهی را با عناوین «قاعده» و «فایده» در مذهب شافعی بیان کرده و از بهترین کتاب‌های شافعیان است. مؤلف درباره نماز جمعه چنین می‌نویسد: «فصل: الجمعة هل هی صلاة علی حالها أو ظهر مقصورة؟ قولان: الاصح الاول و علیه صور و منها لو عرض ما یمنع و قوعها جمعة من زحام او غیره فهل یتمها ظهراً و کذا اذا فات بعض شروطها ان قلنا هی ظهر مقصورة اتمها ظهراً کالمسافر اذا شرط قصره و ان قلنا مستقلة فو جهان الصحیح الاتمام ایضاً لکن هل تنقلت بنفسها ام لابد من قصد قلبها و جهان فی النهایة رجح النووی عدم الاشتراط و اذا قلنا لایتمها ظهراً فهل یبطل لم یبق نهاراً فیه الخلاف فمن یری الظهر قبل الزوال و نظایره ... هل یقصر من حیث توافق الصلاتین فی العدد بناه بعضهم علی هذا الاصل ان قلنا انها ظهر مقصورة فله العصر و الا فلا و الصحیح عند الاکثرین المنع مطلقاً.»

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۳۴

آغاز: بسمله، قاعدة. اذا دار فعل النبی (ص) بین أن یکون جبلیاً و بین ان یکون شرعیاً فهل تحمل علی الجبلی لان الاصل عدم التشریع؛ **انجام:** هو الاول و منها لو اعترفت العاقلة

از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی آهاری، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۱/۱ - ۱۱۳]

● الاشباه و النظائر / فقه / عربی

al-ašbāh wa-n-naẓā'ir

سبکی، عبدالوهاب بن علی، ۷۲۷ - ۷۷۱ ؟ قمری

sobkī, 'abd-ol-vahhāb ebn-e 'alī (1327 - 1370)

کتابی مفصل در فقه استدلالی که مطابق مذهب شافعیه نگاشته شده است.

آغاز: بسمله رب زدنی علما الحمدلله الذی لا تطیر له تعالی فی ذاته ولا شبیه ولا ممائل فی صفاته، تعالی ان یشبه ذاته ذات او صفاته صفات، انفرد بذلک عن مخلوقاته واعجر البلغاء عن ادراک الاحاطة بجمیل صفاته

انجام: قاعدة، قال الجرجانی کل من وطی امة بغیر ملک یمین

عالما ... امه فولده منها رفيق الا فى مسئلة واحدة و ... على القول بان العرب لايستر فنون قال مولفه عفى الله له ... و الله الحمد.

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۰

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ عتیق، کا: محمد بن سلیمان بن محمد عثمانی حنفی، تا: چهارشنبه ۴ محرم۸۷۲ق، برای «اقضی القضاة شهاب الدين شرف العلماء اوحدالفضلاء ابوالعباس احمد الصوفى الشافعى خليفة الحاكم العزيز بالديار المصرية»؛ واقف: حاجی محمد هاشم تاجر با تولیت حاجی عبدالوهاب قزوینی، ذیقعده ۱۲۳۱ق؛ تملک: قاسم بن عبدالرحیم العلوانی؛ جلد: گالینگور آبی، ۳۱۰گ، ۲۷ سطر [ف: ۱ – ۳۲]

● **الاشباه و النظائر** / فقه / عربی

al-ašbāh wa-n-naẓā'ir

مالکی، عبدی بن محمد

mālekī, 'abdī ebn-e mohammad

در مسائلی که در جهتی با یکدیگر شباهت دارند، بر اساس فقه اهل سنت، با نقل بسیاری از اقوال با عنوان «قیل»، مختصر و بدون ذکر أدله آن مسائل.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۶۷/۱

آغاز: باب فى مسائل الغرر، هبة الغرر جائزة و رهن الغرر جائز كله عند ابن القاسم؛ **انجام:** و كذلك التأجيل فى الخصومة فى الدور و الارضين الخول من غير هاد.

گویا قطعه‌ای از کتاب باشد که به مسائل غرر شروع شده و به احکام دین ختم می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۸ق، جا: مدینه؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج فرسوده، ۴۱گ (۱پ–۴۱ر)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۱ – ۲۶۹]

● **الاشباه و النظائر الفقهية على مذهب الحنفية = الاشباه و النظائر فى الفروع** / فقه / عربی

al-ašbāh wa-n naẓā'ir-il fiqhīyya 'alā maḏhab-il ḥanafīyya = al-ašbāh wa-n-naẓā'ir fi-l-furū'

ابن نجیم، زین الدین بن ابراهیم، – ۹۷۰ قمری

ebn-e nojaym, zeyn-od-dīn ebn-e ebrāhīm (- 1563)

تاریخ تألیف: ۲۷ جمادی الثانی ۹۶۹ق (در مدت شش ماه)

کتابی معروف نزد حنفیان در قواعد کلی فقهی در هفت «نوع»: ۱. قواعدی که برای مجتهد لازم است (قواعد اصول فقه)؛ ۲. فن ضوابط؛ ۳. فن جمع و فرق؛ ۴. فن الغاز؛ ۵. فن حیل؛ ۶. اشباه و نظائر؛ ۷. فن حکایات. آن را پس از «الفوائد الزينية فى فقه الحنفية» نوشته است. نام منابع مورد استفاده مؤلف در مقدمه کتاب آمده است.

آغاز: الحمدلله على ما انعم و صلى الله على سيدنا محمد و سلم و بعد فان الفقه اشرف العلوم قدرا و أعظمها اجرا.

انجام: حتى جعلوه على رأس شجرتين فتقطع نصفين رحمه الله وهذا آخر ما اردنا من كتاب الاشباه و النظاير فى الفقه على مذهب ... ابى حنيفه النعمان بن ثابت الكوفى ... لم اطلع له على نظير فى كتب اصحابنا رحمهم الله تعالى تم.

چاپ: به دفعات در هند، مصر و سوریه چاپ شده است که از آن جمله است چاپ محمد مطیع حافظ به سال ۱۴۰۳ق/۱۹۸۳م در دمشق؛ القاهرة ۱۹۶۸م، بعناية عبدالعزيز الوكيل؛ نخستین بار در شهر کلکته – هند، سنگی، ۱۲۴۱ق

[دنا ۸۴۳/۱ (۱۷ نسخه)؛ کشف الظنون ۹۸/۱؛ ریحانة الأدب ۹۸/۱؛ معجم المطبوعات ۲۶۵/۱؛ معجم المؤلفین ۱۹۲/۴؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۲۶۰/۱؛ بروکلمن ذیل ۴۲۵:۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۷۹/۱ و ۳۸۰/۱ و ۳۸۱/۱ و ۳۸۲/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۶۷/۴ و ۶۸/۴؛ المعجم الشامل للتراث العربی المطبوع:۲۲۷/۵]

شرح و حواشی:

۱– غمز عیون البصائر علی محاسن الأشباه و النظائر؛ حموی، احمد بن محمد (–۱۰۹۸)

۲– تنویر الاذهان و الضمائر فی شرح الاشباه و النظائر؛ جلب مصلح الدین، مصطفی بن خیر الدین (–۱۲)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۰۴

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه فاضل خوانساری–خوانسار ۳۷ [در فهرست خوانسار ذیل این شماره «الفوائد الزينية فى فقه الحنفية» معرفی شده و معلوم نیست هر دو کتاب است یا یکی]؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ ذیحجه ۹۸۱ق؛ مصحح، دارای نشان بلاغ، در برگ اول نام کتاب و شرحی درباره آن از محمد خوانساری آمده؛ ۵۴۶ص [عکسی ف: ۲ – ۳۴۱]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در برگ ۱۹۳ «المسئلة الخاصة فى الوكالة» از ابن نجیم و در ۱۹۴ شرحی در بیان «ما يسقط من الحقوق بالاسقاط و مالا يسقط» دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۱۹۷گ، ۲۳ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴۵۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ تملک: ریحان الله بن جعفر الموسوی، داود بن اسدالله؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۷ – ۴۰]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۰۷–۱۰/۱۱۷

آغاز: بسمله الحمدلله اولاً و آخراً والصلوة والسلام على من كملت محاسنه ظاهراً وباطناً وبعد فهذا هو الفن الرابع من الاشباه و النظاير وهو فن الالغاز جمع لغز قال فى الصحاح الغز فى كلامه اذا عمى

... کتاب الطهارة ما افضل المیاه فقل ما نبع من اصابعه علیه الصلوة والسلام ای حوض صغیر؛ **انجام:** برابر
نوع چهارم: الغاز تا آخر نوع هفتم: مکاتبات شیوخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۹]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۰-۱/۱۷۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: درویش بن یحیی بن شاهین، تا: ۲۸ شعبان ۱۰۰۹ق؛ در برگ اول سرلوح مزدوج با کتیبه با زمینه مذهب، مجدول مشکی و مذهب، دارای علامات بلاغ و تصحیح با عبارت: «بلغ مقابلة وتصحیحاً علی نسخه نقلت من خط المصنف»؛ تملک: عثمان بن احمد مغنیسی مدرس در مدرسه احسانیه در محله الیاس صغیر ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت با ترنج با سر با نقش گل و بوته، مجدول گرهی، ۲۳۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۶۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۵۹

خط: نستعلیق، کا: عبدالله عمر، تا: محرم ۱۰۱۰ق،؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۹گ، ۲۵ سطر (۶×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۲۳۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۲۵/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۷ رجب ۱۰۴۰ق؛ مصحح، محشی با نشان‌های «علی چلبی»، «زیرک زاده»، «طاش کبری زاده»، «سنبل زاده»، «محمد رحمه الله»، «شرح»، «منه»(به نقل از خود مولف)، «تنویر الاذهان»، «حموی»، «البزازیه»، «قاموس»، «مغرب»، «الشیخ علی المقدسی» و ... دارد، در پشت برگ پایانی چند مسئله شرعی به ترکی (با گویش عثمانی) آمده که در زیر آن امضای «حرره الفقیر حسن المفتی ب ...» مشهود می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با روکش کاغذ بنفش، مغزی تیماج قهوه‌ای عطف پارچه، ۱۹۶گ (۷پ-۲۰۲ر)، ابعاد متن: ۱۴/۵×۷/۵، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۵ - ۱۰۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا اذا کان عبد بین مسلم و نصرانی فشهد نصرانیان علیهما (ادامه اش در نسخه بعد)
جلد ۱؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:یک‌شنبه۱۸صفر ۱۰۶۰ق؛ واقف: مرتضی قلی خان، سال ۱۳۴۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۸۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱/۱ - ۱۱۲]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۷

آغاز: علیهما بالعتق فانها تقبل فی حق النصرانی فقط کما فی العتاق منها؛ **انجام:** برابر
جلد ۲، این نسخه که ادامه نسخه ۲۲۳۶ است از اواسط قضاء شروع و به کتاب عتاق ختم شده و پس از آن حکایات و مراسلات و وصیت ابویوسف از علمای حنفی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ صفر ۱۰۶۰ق؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱/۱ - ۱۱۲]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ شوال ۱۰۷۵ق؛ مجدول به لاجورد، قبل از کتاب فهرست قواعد و موضوعات؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۰۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۱۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۱۴/۲

انجام: وقع الفراغ من تحریره فی سنه ۱۱۱۲ فی شهر شوال المعظم نصف الاول فی ید ابی بکر و نصفه الثانی فی ید عثمان صانهما الله شان شانهما و عن البلبال ما بالهما.
خط: نسخ، کا: نیمی از کتاب به خط ابوبکر و نیم دیگر به خط عثمان، تا: نیمه اول شوال ۱۱۱۲ق؛ نسخه کمی مانده به رمضان ۱۱۱۴ هجری مقابله، تصحیح و اصلاح شده است (احتمالا به دست یکی از دو کاتب قبلی)، رکابه‌دار، محشی بدین شرح است: «مقدسی / علی المقدسی، علی چلبی، یحیی افندی، اسمعیل افندی (از رمز «ا س م» هم باید منظور همو باشد)، برهانی، ابن ملک شرح منار، چوی زاده، مصطفی چلبی، زیرک زاده رحمة الله علیه و این کتاب ها: الصحیفه، ترجمان صحاح / صحاح، حیوة الحیوان، شرح تحفة الملوک، الکفایة، خزانة، بحر رائق، درر غرر، یتیمة الدهر، خانیة و شرح الاشباه»، در صفحه بعد از عنوان یادداشت‌هایی فقهی به خطی شبیه خط حواشی دیده می‌شود، در یک مورد خود کاتب نوشته که در ۱۱۰۵ هجری آغاز به کتابت کرده است؛ جلد: لبه دار مقوایی با روکش تیماج به رنگ قرمز سوخته، ۲۳۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۰۳/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ترکستانی، کا: عثمان بن احمد بن محمد المؤذن، تا: شنبه ۱۴ شعبان ۱۱۱۸ق؛ از روی نسخه‌ای به خط علی بن عباس به تاریخ ۹۹۷ق، دارای رکابه، دارای سرلوح ساده، مجدول، مصحح، در صفحه عنوان یادداشتی فقهی درباره بیع به نقل از «کتاب التجارة الحسنیة» از مرحوم آقا باقر بهبهانی و در پشت برگ پایانی، ۱۰ بیت ترکی با عنوان نظم عجیب» آمده؛ ۲۱۰گ (۶پ-۲۱۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۲]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۱۱

خط: نسخ، کا: عبد الله بن ایوب، تا: دوشنبه ۲۶ جمادی الاول ۱۱۲۸ق، جا: خر پرت؛ تملک: حاج ابراهیم آغا ابن بیوک محمد آغا مدعو به جوته لی زاده به‌تاریخ ۱۲۴۶ در خر پرت با مهر «صاحب الوقف الحاج ابراهیم آغا جوته لی زاده» (دایره)، «عبده ابراهیم»، حافظ احمد مدرس با مهر «عبده احمد حافظ» (دایره)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲۰ - ۲۴۱]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۳۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** لأنک اذا واظب علیه و دمت لعلهم یتبعونک فیکون قمع للدین فاذا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲س»، «شرح» و ...، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، ۳۲۷گ (۱-۳۲۷)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳۰ - ۲۲۷]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۷۱/۲
خط: نستعلیق تحریری، کا: خداداد ابوالحسینی، تا: احتمالاً قرن ۱۳؛ دارای رکابه، مصحح؛ روی برگ ۲، یادداشت تملک یکی از «محمود الطباطبائی» با تاریخ ۱۲۶۰ و اندی، یادداشت صفحه قبلی (پشت برگ اول) کتاب نیز گویا از هموست که می‌نویسد: «این کتاب از جمله بیست و دو مجلدی است که به مبایعه شرعی از وکیل زوجه مرحوم ملا حسن ... ایلاقی، در عصر پنج‌شنبه نوزدهم ربیع الثانی ۱۲۶۵ تحویل گرفته است و فهرست آنها را می‌آورد. قبل از فهرست کتاب‌ها مطلبی درباره نحوه تقسیم آنها و قیمتشان آمده؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج قهوه‌ای ساده، ۲۰۹گ(۷ر-۲۱۵ر)،۱۷سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۱/۵سم[ف: ۲۷/۱-۱۲۵]

۱۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۸۶
آغاز: برابر؛**انجام:** عن نفسه و عن صاحبه ثم اوی الثانی عن نفسه و عن صاحبه فانه یضمن مطلقاً
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج لاجوردی، ۴۳۲ص، ۱۳ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۲ - ۹۶]

۱۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۵۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در چهار برگ آغازین اشعاری عربی از مجنون عامری؛ مهر: «عبده الراجی محمد بن عبدالجواد» (بیضی)، «یعقوب بن سعید الموسوی» (دایره)؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۷۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۵۶۱]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۰۴
خط: نسخ، کا: مصطفی بن حسن حدادزاده، تا: ۲۸ ذیقعده ۱۲۱۵ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۲۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۳ - ۵]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۱۴
آغاز: قال بعض الافاضل تخصیص الشیء بالذکر؛ **انجام:** ادعی علیه نکاحا فانکر النکاح
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: محمد رفیع الموسوی [رایانه]

← الاشباه و النظائر فی الفروع ← الاشباه و النظائر الفقهیة علی مذهب الحنفیة
← الاشباه و النظائر فی القرآن الکریم ← الوجوه و النظائر

● الاشباه و النظائر فی النحو / نحو / عربی

al-ašbāh wa-n-naẓā'ir fi-n-naḥw

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

کتاب جامع و مفصلی در ادب مشتمل بر هفت «فن» و هر فن مستقل و دارای خطبه و اسم که مجموعه آن «الاشباه و النظائر» نامیده شده است. با این عناوین: ۱. المصاعة العلیة فی القواعد النحویه؛ ۲. تدریب اولی الطلب فی ضوابط کلام العرب؛ ۳. سلسلة الذهب فی البنا من کلام العرب؛ ۴. اللع و البرق فی الجمع و الفرق؛ ۵. الطراز فی الالغاز؛ ۶. المناظرات و المطارحات؛ ۷. التبر الذائب فی الافراد و الغرائب. مؤلف بیان می‌کند که این کتاب شبیه کتاب قاضی تاج الدین در فقه است و ابتدای آن نیز شبیه قواعد زرکشی است از این حیث که قواعد آن مرتب بر حروف معجم است.

آغاز: سبحان المتنزه عن الأشباه و النظائر، و الحمدلله المتفضل بغفران الکبائر و الصغائر ... أما بعد: فان فنون العربیة علی اختلاف أنواعها هی أول فنونی، و مبتدأ الأخبار التی کان فی أحادیثها سمری و شجونی، طالما سهرت فی تتبع شواردها عیونی ... و کان مما سودت من ذلک کتاب ظریف لم أسبق الی مثله، ... ضمنته القواعد النحویة ذوات الأشباه و النظائر ... فحبسته بضعة عشر سنة و حرم منه الکاتبون و المطالعون ... ثم قدر لله انی أصبت بفقده ... فاستخرت الله فی إعادة تألیفه ثانیاً

چاپ: حیدآباد، ۱۳۱۶و۱۳۱۷ق؛ بیروت، محقق: عبدالعال سالم، مؤسسة الرسالة، ۱۴۰۶ق.

[دنا ۸۴۴/۱ (۱۲ نسخه)؛ کشف الظنون ۱۰۰/۱؛ مدرسه فیضیه ۱۴/۱؛ مجمع العلمی ۱۲۹/۱]

شرح و حواشی:

۱- الاشباه و النظائر النحویة (مختصر)؛ طبسی، محمود بن غلام علی (- ۱۲)
۲- الاشباه و النظائر (منتخب)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** حتی کملت الاشباه و النظایر النحویه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ با دو سرلوح بنفش و زر، مجدول، در پایان نسخه آمده: «قال کاتب اصله نقلت هذه النسخة المبارکة من نسخة بخط مؤلفها و هی نسخة الشیخ الامام العالم العلامة الحبر النحریر الفهامه فرید دهره و وحید عصره ابی الحسن علی القدس الحنفی المقیم بالاشرفیه ... و الحمدلله وحده»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج حنایی، مقوایی، ۲۷۸گ، ۳۳ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۹ - ۱۱۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۳۴
آغاز: بسمله حمدله الذی کملت محاسنه باطنا؛ **انجام:** زید مسافر یوم الخمیس صخوة و سرت راکبا
خط: مختلف، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۰

آغاز: الشیخ، الرابع المطارحات و هی مسائل عویصة یقصد بها تفتیح الاذهان، الخامس المغالطات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان نسخه کرم الله بن عطاء الله حسینی جزائری شیرازی می‌نویسد که نسخه را در مدرسه منصوریه شیرازی نوشته و شخصی کاتب را در ادعای نوشتن تکذیب کرده و گمان می‌رود که وی دستور نوشتن نسخه را داده است؛ تملك: شرف الدین محمد مکی بن محمد بن شمس الدین بن حسن (نوه شهید اول) به‌تاریخ ۱۱۶۱ با مهر «محمد مکی العاملی من ولد الشریف ابی عبدالله الشهید» (مربع)؛ جلد: دو رو تیماج رو قرمز پشت و عطف قهوه‌ای، ۳۰۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۲۶ - ۲۴۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۶۴

آغاز: برابر؛**انجام:** او موصوله او زائده فهی طارئه علیه لفظا و یوجب جر غیر المنصرف حتما.

خط: نسخ مغربی، کا: عبدالله بن علی بن ابی الحسن علی بدیری بن علی شبریسی صاوی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول قرمز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۱گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۴۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۳ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** لم یجعلوها منفردة فی الوزن تم الفن الرابع ... و هو آخر النصف الأول ... یتلوه الفن الخامس الطراز فی الالغاز

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «ارجوا حسن الختام من الجلی عبد السمیع بن محمدعلی» (مربع)، «عبد فقیر عفی عنه بمبئی ۱۱۹۹»؛ کاغذ: ترکی فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۳۰۱گ، ۲۱ سطر [ف: ۲۴/۲ - ۶۴]

۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۰۸

آغاز: بسمله قال المصنف وهذا الکتاب مشتمل علی سبعة فنون الاول فن القواعد و الاصول التی یرد الیها الجزئیات و الفروع و هو مرتب علی حروف المعجم و هو معظهم الکتاب؛ **انجام:** ان الاعلام کثرة الاستعمال و یکثر فیها الاشتراک فرفعة الحکایة توهم ان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۰۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [طبسی مخ: ۱ - ۴۳]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۰۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره ربیع الاول ۱۱۰۴ق، جا: مکه؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی؛ ۳۰۰گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۹۷۴]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۷۵

آغاز: بسمله قال المصنف و هذا الکتاب مشتمل علی سبعة فنون الاول فی القواعد و الاصول التی؛ **انجام:** فی قوله تعالی یا ابت اراد یا ابتا فحذف الالف. تم منتخب الفن الاول المسمی بالمصاعد العلیة فی القواعد النحویة من الفنون السبعة من کتاب الاشباه و النظائر

المصاعد العلیة فی القواعد النحویة، جزء اول بلکه گزینه‌ای از جزء اول؛ خط: نسخ، کا: محمدهادی بن ملامحمد زمان گلپایگانی، تا: ذیقعده ۱۱۱۵ق؛ مهر: «محمد تقی بن علینقی» (بیضی)، «محمد باقر بن محمدتقی الموسوی» (بیضی) در زیر این مهر یادداشتی با خط مغایر آمده «خاتم مبارك حضرت حاج محمد باقر حجة الاسلام معروف در آفاق است اعلی الله مقامه»؛ جلد: تیماج سبز لایه‌ای، ۶۹گ، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۸۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** انما یراد به استمرار ما ذکر قبله من الحکم فلهذا قال صاحب الصحاح و هلم جرا

خط: نسخ زیبا، کا: محمد بن موسی رضا موذن صباغ تهرانی، تا: جمادی الثانی۱۲۳۴ق؛ محشی به امضای «فتحعلی زنده»، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و لچکی‌ها، ۱۶۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۰ - ۲۲۸]

۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق، ۲۲۵گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱ - ۱۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲ ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو قلت هذا البسر اطیب منه عنب لاتضحت المسألة و انکشف معناها قال المؤلف و الله اعلم اخر (کذا) الجزء علقه مؤلفه عبدالرحمن بن ابی بکر السیوطی الشافعی.

خط: نسخ، کا: محمد رحیم حسینی قزوینی، تا: ذیقعده ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج نیلی، ۲۰۸گ، ۲۷ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۴/۵سم [ف: ۲۴/۲ - ۵۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۲۱

آغاز: فحذفوا احدها لثقل الجمع بین ثلاث یاءات و المحذوفة الاولی لان الثانیة للتصغیر فلا تحذف؛ **انجام:** ولو قلت هذا الیسر اطیب منه عنب لاتضحت المسئلة و انکشف معناها.

آغاز نسخه از اوائل «مبحث اجتماع الامثال مکروه» از فن نخست است؛خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا اوایل قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (درست سی صفحه ابتدای جلد اول مطبوع)؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ کاغذ: حنایی آهاردار، جلد: تیماج زرشکی، ۴۸۹گ، ۲۳ سطر (۱۰/۷×۲۰)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۲ - ۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ناظمها ابابه الله الجنة و نعیمها امین. (کذا)

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۴. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۰۶/۳

آغاز: زید اخبرنی عن معرف فی حکم التنکیر و مونث فی حکم التذکیر الاول مثلك او برجل مثلك؛ **انجام:** و الافعال کلها متعدیة الیه سواء کان یتعدی الفاعل او لم یتعد نحو ضربت زیدا ضربا و قام زید قیاما و لیس کذلك

خط:نسخ،بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی،

۴۴گ (۱۰۶ر-۱۴۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ]

● **الاشباه و النظائر (مختصر)** / نحو / عربی

al-ašbāh wa-n naẓā'ir (muxtaṣar)

طبسی، محمود بن غلام علی، ق۱۲ قمری

tabasī, mahmūd ebn-e qolām ʻalī (- 18c)

وابسته به: الاشباه و النظائر فی النحو؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

مختصر کتاب «الاشباه و النظائر النحویة» جلال الدین سیوطی است که مکررات و زواید حذف و بحث‌های مفید را انتخاب کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۱۵/۱

آغاز: قال المصنف و هذا الکتاب مشتمل علی سبعة فنون، الأول فن القواعد و لاصول التی ترد الیها الجزئیات؛ **انجام:** قلت لا لأن علم الله فیهم خیراً محال فیجوز أن یستلزم شیئاً و نقیضه لأن المحال لا یستبعد أن یستلزم المحال، و الله أعلم

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواسط ذیقعده ۱۰۶۸ق، برای میرزا نصیرالدین محمد؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱گ (۳پ-۱۲۳پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۸ - ۲۶۸]

● **الاشباه و النظائر (منتخب)** / نحو / عربی

al-ašbāh wa-n naẓā'ir (mn.)

وابسته به: الاشباه و النظائر فی النحو؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)

منتخبی است از کتاب «الاشباه و النظائر فی النحو» جلال الدین عبدالرحمن سیوطی. اصل کتاب در هفت مقصد بوده که در منتخب نیز همان ترتیب رعایت شده است. در نسخه شماره ۱۴۰۷۹ مجلس به بهاء الدین محمد بن محمد باقر اصفهانی (۱۰۸۰-۱۱۴۰ق) نسبت داده شده است ولی آقای بشری در ذیل نسخه ۸۰۸۶ مجلس مرقوم داشته‌اند: «در فهرست مجلس نسخه‌ای به شماره ۱۴۰۷۹ معرفی شده که نسخه دیگری از همین انتخاب است. در فهرست مزبور، گزینش‌گر با قید تردید، بهاء الدین محمد بن محمد باقر مختاری اصفهانی (- حدود ۱۱۴۰ق) معرفی شده است. نسخه ۱۴۰۷۹ را با این نسخه مقایسه کردم. هر دو یک گزینش واحد هستند از کتاب مفصل «الاشباه و النظائر الفقهیة فی النحو» اثر سیوطی. اما از آنجا که نسخه ما در ۱۰۸۸ق کتابت شده این گزینش نمی‌تواند از دانشمند مذکور - که در ۱۰۸۰ق تولد یافته - باشد. اگر چه تراجم نگاران شیعه برای بهاء الدین محمد بن محمد باقر حسینی مختاری نائینی حاشیه‌ای بر کتاب سیوطی ذکر کرده‌اند (الذریعه ۶/۲۱) ولی کتاب پیش روی ما به هیچ وجه حاشیه کتاب سیوطی نیست بلکه انتخابی از آن است چنانکه بارها در پایان فنون هفت‌گانه کتاب بدان تصریح شده است. پس از اتمام هفت فن کتاب، دو برگشت را شاهد هستیم که گزینشگر مجدداً از فن‌های قبلی مطالبی را آورده ست شامل این عناوین: مسئلة اعتراض الشرط علی الشرط للشیخ جمال الدین ابن هشام (۹۵ر-۹۹ر)، من الفن الاول ایضا من کتاب الاشباه و النظائر للسیوطی. اذا اجتمع مثلان و حذف احدهما ... (۹۹ر-۱۱۳ر). گفتنی است نسخه ۱۴۰۷۹ به خط بهاء الدین محمد مختاری و دارای مهر وی در برگ عنوان است که از این نظر شایسته توجه بسیار است».

آغاز: قال المصنف و هذا الکتاب مشتمل علی سبعة فنون الاول فن القواعد و الاصول التی ترد الیها الجزئیات و الفروع و هو مرتب علی حروف المعجم

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ابن الجناز فان قلت فما بالهم اختلفوا فی اعادة یاء المنقوص و اتفقوا علی اعادة الف المقصور، قلت الفرق بینهما خفة الالف و ثقل الیاء. [رقم:] تم الکتاب بعون الملک الوهاب علی ید اقل الخلیفة بل اللاشی فی الحقیقة فی شهر صفر سنه ۱۰۸۸، ابن محمد مهدی المشهدی، محمد باقر عفی عنهما. م. تمت. م.

خط: نسخ خوش، کا: محمد باقر بن محمد مهدی مشهدی، تا: صفر ۱۰۸۸ق؛ رکابه‌دار؛ تملک: «هذا ما انعم الله تعالی علی مالکه»، مدرس رضوی «متاعی چند دادم جان خریدم / بحمدالله عجب ارزان خریدم» با امضای مدرس رضوی (البته شاید یادداشت با نام وی ربطی نداشته باشد و از دیگری باشد)؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج یشمی، ۱۱۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۹×۲۳/۹سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۵۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۹/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عند ابن مالک ان المعنی ان اعطیتک واعدا لک سایلا ایای فعبدی حر فواعدا حال من فاعل اعطیتک ... و هذا مقتضی قوله فی الشرطین و هذا ایضا ضعیف.

در فهرست با تردید به بهاءالدین محمد بن محمد باقر مختاری اصفهانی نسبت داده شده؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد باقر مختاری اصفهانی، تا: ۱۱۰۸ق؛ مهر: «بهاءالدین محمد الحسینی ۱۱۰۸»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۵گ (۲پ-۱۷۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۸ - ۱۰۱]

← اشتباهات ← لمپریز

● **الاشتراط (رساله)** / اصول فقه / عربی

al-ištirāṭ (r.)

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۱۷/۳

فرغ منها الأربعاء ۲۶ ذی الحجة سنة ۱۲۵۹ق، جا: نجف؛ خط:

نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [تراثنا: س۶ش۴ - ۹۷]

● **اشتراط صحة الصوم الواجب بالغسل من الجنابة** / فقه / عربی

ištirāṭ-u ṣiḥḥat-iṣ ṣawm-il wājib bi-l-ġusl min-al janāba

حسینی کرکی، حسین بن حیدر، - ۱۰۴۱ قمری

hoseynī karakī, hoseyn ben heydar (- 1632)

تاریخ تألیف: ۲۵ رمضان ۱۰۲۵.

مؤلف می‌گوید چون برای بسیاری از مردم امروزه اشتباه و شک و شبهه رخ می‌دهد که شرط صحت روزه‌ای که روزه‌گیرش غسل جنابت به گردن دارد چیست لذا بنا به فتوای خود به شرح این مسأله می‌پردازد.

[دنا۸۴۴/۱؛ ریحانة الادب ۴۴۹:۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۶۵

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی فضل شهر رمضان علی سائر الشهور ... و بعد فلما حصل الاشتباه و التشکیک فی هذه الایام لکثیر من الناس فی اشتراط صحة الصوم الواجب بالغسل من الجنابة؛ **انجام:** و فرغ من تألیفه افقر عبدالله ... الحسین بن حیدر الحسینی الکرکی ... فی اول العشر الثانی من شهر رمضان من شهور سنة الف و خمس و عشرین هجریة.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی آبی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۳۰۲]

← الاشتراک ← المشترک

● **الاشتراک** / اصول فقه / عربی

al-ištirāk

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰ - ۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ʻalī (1893 - 1953)

رساله‌ای استدلالی مشتمل بر چند «مقام»، در اشتراک در لغت عربی و پاسخ به ادله آنان‌که وقوع آن را انکار کرده اند.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... مبحث فی تحقیق الاشتراک و الکلام فیه یقع فی مقامات

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۶۸/۵

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... مبحث فی تحقیق الاشتراک و الکلام فیه یقع فی مقامات؛ **انجام:** و أما قوله ألا تری أنه لایجوز

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۵گ (۱۰۰پ-۱۱۴پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۲۵۳]

● **اشتراک اسم العجوز (منظومه)** / شعر / عربی

ištirāk-u ism-il-ʻajūz (mnz.)

ابن مناصف، محمد بن عیسی، ۵۶۳ - ۶۲۰ قمری

ebn-e manāsef, mohammad ebn-e ʻīsā (1168 - 1224)

قصیده‌ای است که در آن کلمه «عجوز» در ۶۶ معنی به اشتراک لفظی به‌کار رفته است. در بالای منظومه این یادداشت دیده می‌شود: «للعلامه جمال الدین ... الازدی فقال فی نظم اشتراک فی اسم العجوز ثم شرحه نحو عشرین ادیبا بعده لبلاغتها و حسن الفاظها ... و جعلها مشترکه بین ستة و ستین معنا ذکر معانیها الشیخ اثیرالدین ابی حیان النحوی». معنی‌های عجوز در زیر آن به فارسی و عربی یاد شده است.

آغاز: الاتب عن معاطاة العجوز (جمر) ×× و نهنه عن مواطاة العجوز (مسنه - پیر) / و لا ترکب عجوزا فی عجوز ×× و لاروعا و لا تک بالعجوز

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۱۸-ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** سالت الله یبقی لی عجوزا ×× و یکفینی بتاریخ العجوز

کا: سید محمد بن صادق طباطبائی (سنگلجی)، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۴ص (۴۳-۴۶)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳ - ۳۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کتب لاین ... محمد حسین شهیر بصالح آبادی اعنی آقا محمدعلی ... و کاتبه رمیم فی التراب.

نام مؤلف به استناد نسخه ۱۰۴۵ مجلس شورا ذکر شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۳ص (۲۱۰-۲۱۲)، ۲۰ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۴۶]

● **اشتراک الالفاظ** / اصول فقه / عربی

ištirāk-ul-alfāẓ

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۸۵/۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: خشتی [ف: ۲۹۴]

● **اشتراک امرین** / اصول فقه / عربی

ištirāk-u amrayn

روزدری، علی، - ۱۲۹۰ قمری

rūzdarī, ʻalī (- 1873)

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۲/۳
خط: تحریری، کا: ملا محمد علی گواری، تا: ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوایی با رویه پارچه گل‌دار، ۵۸گ (۵۳ر-۱۱۰پ)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶]

● **الاشتراک فی الاصول** / اصول فقه / عربی
al-ištirāk fī-l-uṣūl
؟طباطبائی، محمد بن علی، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۴۲ قمری
tabātabā'ī, mohammad ebn-e 'alī (1767 - 1827)
در قسمت بالای برگ آغازین نسخه این عبارت آمده است: «اجزای رسائل جناب آقای سید محمد طباطبایی در علم اصول فقه»

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۵۶/۲
آغاز: بسملة. حمدلة. ذهب الاکثر الی وقوع الاشتراک فی اللغة و حکی عن بعض القول بوجوب وقوعه؛ **انجام:** اما عدم الدلالة علی الزمان المستقبل فموضع وفاق علی الظاهر المصرح به فی کلام جماعة من الاصولیین کالعضدی
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی، نخودی، جلد: چرمی تریاکی تیره یک‌لا، ۸ص (۱۲۶-۱۳۳)، ابعاد متن: ۱۰×۱۸، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۲۰۳]

← اشتراک لفظی وجود(رساله) ⟵ اثبات الواجب

● **اشتراک الوجود** / فلسفه / عربی
ištirāk-ul-wujūd
احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری
ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۷۱/۵
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۸۵ر-۸۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۵]

● **اشتراک الوجود و الموجود** / فلسفه / عربی
ištirāk-ul wujūd wa-l mawjūd
فائده مختصری است درباره فرق بین وجود و موجود و کلیت و جزئیت آن دو. این فائده به برهان الحکماء شاه ابوالولی نسبت داده شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۵۹/۲۲
آغاز: اعلم ان الوجود و الموجود اما ان یکونا مشترکین اولاو علی الثانی فاما ان یکون شی منهما مشترکا و حینئذ فلا محاله لکونان جزئیتین حقیقیتین؛ **انجام:** فبعضهم ذهبوا الی ان فی الممکنات وراء الفرد حصة من الوجود المطلق و بعض آخر الی نفی ذلک فالمذاهب المشهورة فی تحقیق الوجود و الموجود منحصرة فی ستة. هذه الفائدة من افادات برهان الحکماء شاه ابوالولی.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید و زرد، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۲ص (۷۸-۷۹)، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۹۶]

● **اشتراک و تداخل اعداد** / ریاضیات / فارسی
ešterāk va tadāxol-e a'dād
آغاز: در بیان اشتراک و بیان تداخل و در بیان اعداد هر دو عدد که فرض کنند از واحد نیست خالی
[فهرستواره منزوی ۲۵۹۷/۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵/۴-ف و ۹۱۶/۴-ف
نسخه اصل: پاریس P. 169 (بلوشه ۷۲۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲ سطر [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۵۳۸ و ۵۴۸]

● **اشتر نامه** / شعر / فارسی
oštor-nāme
عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ - ۶۲۷ ؟ قمری
'attār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)
مثنوی عرفانی در بحر رمل است و درباره شتر مرکب روحانی، عبور دهنده سالک از بیابان‌های معرفت و رساندن وی به کعبه دل می‌باشد. نسخه‌های کهن آن حدود ۳۶۰۰ بیت دارد و شمار آن‌ها در نسخه‌های تازه‌تر به ۹۰۰۰ رسیده است. در انتساب آن به عطار نیشابوری سخن است. نفیسی در آن تردید کرده و یک‌جا آن را از عطار تونی دانسته است. دکتر مهدی محقق در پیشگفتار چاپ مصحح آن دلایل مثبت و منفی را بررسی کرده و می‌گوید انتساب آن به عطار تونی درست نیست، چه سراینده از اهل سنت است و می‌تواند همان «عطار نیشابوری» باشد، ولی می‌پذیرد که نسخه‌هایی از آن که شمار بیت‌ها به نه هزار می‌رسد از «عطار نیشابوری» نیست و تنها بخشی از آن شیوه کار نیشابوری را دارد. با عناوین: ستایش صانع، نعت سید عالم، در ذات و صفات، برآمدن بر منبر وحدت از راه دل، حکایت اسناد ترک و برده‌بازی او، در علو مرتبه انسان، حکایت آدم (ع)، جدا شدن آدم و حوا از یکدیگر، در صفت کتاب گوید، آغاز کتاب اشترنامه، حکایت مرد کر و قافله، حکایت شهباز و صیاد، در تقریر راه و تفسیر آن، حکایت عیسی با جهودان، جواب عیسی سبیحون را، حکایت استاد نقاش، رسیدن سالک با پرده اول، رسیده سالک با پرده دوم، پرده پنجم، حکایت ابراهیم، سؤال سالک وصول از پیر، خاموش شدن سالک وصول از جواب، رسیدن سالک با پرده هفتم.
آغاز: ابتدا بر نام حی لایزال ×× صانع اشیا بر ابداع جلال / آن خرد بخشی که آدم ذات اوست ×× جمله اشیا مصحف آیات

اوست

چاپ: با مقدمه و تصحیح مهدی محقق، ۱۳۴۰ش

[دنا ۸۴۵/۱ (۱۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۹۹/۱۰؛ آثار و احوال عطار ۱۰۵، همانجا ۱۶۷ از «عطار تونی؛ هدیة العارفین ۱۱۲/۲؛ مشترک پاکستان ۱۶۳/۷ و ۱۶۸ و ۶۰۸؛ نفیسی ۱۱۴/۱ و ۳۲۰ از «عطار تونی»؛ الذریعه ۷۳۰/۹ و ۱۱۷/۱۹؛ ریحانة الادب ۱۴۵/۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴/۱۱-ف

نسخه اصل: عاطف افندی ش ۲۲۴۱؛ خط: نستعلیق، کا: اسحق بن محمد، تا: ۷۲۸ق؛ (هامش ۱-۲۴۹) [فیلم‌ها-ف: ۱ - ۴۰۹]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** های وهوئی میزنم در پرده ات ×× لیک رازت میکنم کم کرده ات

مثنویات عطار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پیش ازقرن ۹؛ افتادگی: انجام (به قدر پنجاه صفحه نسخه چاپی انجمن آثار ملی)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۷۷گ، ۱۷-۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۰۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** هرکه او دست سخاوت برکشاد ×× همچو مامون داد هر نیکی بداد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مهر: «... محمد» (دایره)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای عطف پارچه زرشکی، ۲۱۳گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴ سم [ف: ۳۵ - ۳۸۱]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۷ شوال ۸۰۹ق؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: ساغری، ۴۰۳ر هامش تا آخر [نشریه: ۲ - ۹۵]

۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۴۰/۲

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۱۹ شعبان ۸۶۲ق؛ با سرلوح [نشریه: ۷ - ۲۴۷]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۶-ع

نسخه اصل: از روی فیلم پروفسور مایر از روی نسخه آقای رودلف چودی؛ خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد بن احمد، تا: یک‌شنبه ۵ ذیقعده ۸۸۱ق، جا: سمرقند؛ ۹۸گ [فیلمها -ف: ۱- ۱۳ و ۳ - ۲۲۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۴۷/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** جوهرش یکیست اما پیشها ×× میکند هر نوع صد اندیشها

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی متن و حاشیه، جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ، ۲۵ سطر چهارستونی (۱۰/۷×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۲/۳سم [ف: ۷ - ۶۸۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۰۶

آغاز: زهی دیدار تو افلاک و انجم ×× درونی و برون پیدا و هم گم؛ **انجام:** همه دید منسیت از بازدانی ×× چرا چندین ز ما حیران بمانی

مشتمل بر ۲۸۲۰ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول زر و سیاه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۷۰ص، ۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۸ - ۳۴۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ذات تو آمد مرا اول نمود ×× هم در آخر ذات تو اول نبود

خط: نستعلیق چهارستونی، بی‌کا، تا: ۱۰۰۵ق، جا: لاهور؛ کامل، ۴ برگ از ابتدا و دو برگ از انتها نونویسی شده است، تاریخ تحریر بازنویسی: محرم ۱۲۸۰؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۱۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۵/۱

آغاز: گفت ای آدم کنون گندم مخور ×× کز بهشت جاودان افتی بدر؛ **انجام:** میم برداری ز احمد شد احد ×× فهم کن معنی الله الصمد

حدود ۳۶۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق چهارستونی، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲؛ دورنویسی چلیپا؛ جلد: چرم قهوه‌ای ساده، ۹۷گ (۱ر-۹۷ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۵×۱۸/۲سم [ف: ۴۱ - ۱۹۴]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۷/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: میشن سرمه‌ای، ۲۵ سطر [ف: ۴ - ۶۶۳]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۳۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یکهزار و یکصد و عشرین و هفت ×× از سنین هجرت سید چو رفت / صد هزاران رحمت از حق هر زمان ×× باد بر روح فریدالدین عیان

حدود ۲۰۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در آخر آمده: مقاله انتخاب کننده این نسخه آنگاه مثنوی در ستایش از عطار و مثنوی او از کاتب یا گرد آورنده نسخه؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: روغنی گل و بوته زمینه سیاه، ۹۷گ (۱پ-۹۷پ)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۴سم [ف: ۸ - ۱۳۸]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۲

بی‌کا، تا: ۱۱۲۶ق؛ ۴ص (۱۲۹-۲۰۲) [ف: ۳ - ۴۰۴]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۶۲

آغاز: کوه چه بود اندر این ره ماندناست ×× صد کتاب هجر بر خود خواندنست؛ **انجام:** بسی رنج و ملامتها کشیدند ×× خطا بی جز ز دید ما ندیدند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** جوهرت یکیست اما پشها می‌کند هر نوع او اندیشها تم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱/۲۰-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۳۸. گزیده شترنامه شیخ عطار. در ۱۲۹۸ بیت؛ خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵گ (هامش ۵۸۱ر–۵۹۵پ)، ۲۵ سطر [فیلم‌ها–ف:۱-۴۴۳]

● **اشترنامه** / شعر / فارسی

oštor-nāme

حسینی قزوینی، حسین بن محمد حسن، ۱۱۸۴ – ۱۲۴۹ قمری

hoseynī qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad hasan (1771 - 1834)

مثنوی عرفانی است در چهل مقاله با بندهایی به نثر. دومین مثنوی از مثنوی‌های پنج‌گانه اوست با نام‌های: ۱. اشترنامه؛ ۲. الهی‌نامه؛ ۳. مهر و ماه؛ ۴. وامق و عذراء؛ ۵. وصف الحال.

آغاز: بسم الله الرحمان الرحیم ×× قادر و غفار و قدیر و قدیم / تا که نشان از دل و از دلبراست ×× نام خدا زینت هر دفتر است

انجام: قصه پنهان نشود فاش گو ×× در نفتد در کف اوباش گو / راز نهان ز اهل جهان بهتر است ×× ساز نهان آنچه نهان بهتر است

چاپ: سنگی، شیراز، ۱۳۲۴؛ سنگی، بمبئی

[الذریعة ۱۰۰/۲ و ۲۵۷/۷؛ مشار فارسی ۱۰۲؛ نسخه‌های منزوی ۲۶۴۱/۴ و ۲۶۷۸؛ فهرستواره منزوی ۱۹۸/۱۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: رویه مرغش زمینه ماشی، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۱/۶×۱۴/۸سم [ف: ۸ – ۲۶۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه مرغش زمینه ماشی، ۱۸ سطر [ف: ۳ – ۶۴۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد اسمعیل شیرازی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه ساغری ضربی نقاشی شده، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۵/۶×۱۶سم [ف: ۲ – ۲۳۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۹۸گ، ۲۳ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۲۱/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳ – ۱۳۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۷/۱–ط

آغاز: برابر؛ **انجام:** یک دو سه حرف از دل زار خراب ×× گفت خراب از چه بود ناصواب

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج شنبه ۱۷ شوال ۱۳۱۵ق؛ کاغذ: فرنگی، ۳۳گ (۱پ–۳۳ر)، ۱۰ سطر، قطع: رقعی کوچک، اندازه: ۱۶×۷سم [ف: ۲۲ – ۲۸۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۱/۲–ط

آغاز: باز دلم عاشقی از سر گرفت ×× تا که دگر پرده ز رخ پر گرفت؛ **انجام:** صد ره اگر طی کند این مرحله ×× باز نجویی پی این قافله

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد اسماعیل ولد حاج محمد باقر شیرازی، تا: ۱۳۳۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵ص (۱۵۸–۱۸۲)،۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲۳ – ۳۶۵]

● **اشترنامه** / شعر / فارسی

oštor-nāme

عطار همدانی

ʻattār-e hamedānī

آغاز: اول این نامه بنام ودود ... اولین جلوه حسن وجود/ کرده ز حسنش همه نابود، بود ×× عشق عطا کرده

انجام: ختم چو شد از من افسرده حال ×× بود هزار و سه صد و دو ز سال ... وهاب عطا بر دوام ×× بنده او ساخت بعونش تمام

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۲۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه میشن سیاه، ۹۳ص (۲۶۱–۳۵۳)، اندازه: ۱۷/۹×۱۱سم [ف: ۸– ۱۲۶]

● **الاشتقاق** / صرف / عربی

al-ištiqāq

اصمعی، عبدالملک بن قریب، ۱۲۲ – ۲۱۶ ؟ قمری

asmaʻī, ʻabd-ol-malek ebn-e qarīb (741 - 832)

رساله مختصری است با شواهد منظوم در اشتقاقات که کاتب متن (نسخه آستان قدس) در پشت صفحه اول چنین معرفی کرده: «کتاب الاشتقاق عن ابی سعید عبدالملک بن قریب الاصمعی روایة ابی خلیفة الفضل بن الحباب الجمحی عن ابی عثمن بکربن محمد المازنی و ابی الفضل الریاشی و ابی محمد التوزی»

آغاز: البسملة ... رب یسر. قرأت علی أبی خلیفة، قال: قرأت علی أبی محمد التوزی، و أبی عثمان المازنی، و أبی الفضل الریاشی. قالوا: قال أبوسعید عبدالملک بن قریب الاصمعی: الهیصم: الغلیظ الشدید، قال بعض الرجاز

انجام: تم الکتاب بحمدالله و عونه و منه و صلواته علی محمد و آله و سلم تسلیماً کثیراً.

چاپ: تحقیق سلیم النعیمی، بغداد، مطبوعات المجمع العلمی العراقی، الطبعة الاولی، ۱۳۸۶ق، ۲۱۶ص؛ تحقیق محمد حسن آل یاسین، بغداد، ۴۹ص

[مجمع العلمی ۱۳۱/۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** العرم مثل الجبل یکون فی الوادی والنهر یمنع الماء الانادر البیادر.

خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۱گ، ۱۷ سطر (۹×۱۴/۶)، اندازه: ۱۵/۹×۲۴سم [ف: ۱۳ - ۱۰]

● **الاشتقاق** / لغت / عربی

al-ištiqāq

رضی الدین جعفر

razī-od-dīn ja'far

رساله کوتاهی است در بحث مشتق، مؤلف ضمن تعریف اشتقاق به گونه‌های آن پرداخته و در پنج «مقدمه»، مثال‌های آن را بیان داشته است. نام مؤلف در برگ نخست نسخه مرعشی آمده، لیکن در منابع موجود یافت نگردید.

آغاز: بسمله، قال الشیخ الامام فخر الدین قدس الله روحه فی کتابه المحصول فی الحد الذی نقل عن المیدانی فی الاشتقاق، هو ان یجد بین اللفظین تناسبا فی المعنی و الترکیب فیرد احدهما الی الآخر

انجام: فان الحرکة لما تنوعت ثلاثة انواع، کان نقصانها فقط، او زیادتها معا متنوعة حسب تنوعها و اذا اعتبر ذلک، کثر الاقسام جدا، و الحمد لله

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۴ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹ص (۱۰۴ - ۱۱۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۵سم [ف: ۴۳ - ۲۳۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴/۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۲گ (۳۳۶پ-۳۳۷پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۷ - ۲۹۰]

● **اشتقاق** / ادبیات/ عربی

Ištiqāq

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۲۳/۲۴

مؤلف: میر صدرالدین؛ بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **الاشتقاق** / ادبیات / عربی

al-ištiqāq

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱۱

شاید از تفسیر رازی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۲۹]

● **اشتقاق** / صرف / فارسی

ešteqāq'

در این که مصدر است یا فعل و سخنان بصریان و کوفیان در این باره.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۶۵/۲

خط: چاپی، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الاول ۱۳۰۷ق؛ با حاشیه منه؛ در ۱۰ر شعر فارسی احمد شریف حسینی است؛ ۴گ (۱۰پ - ۱۳پ)، چلیپا [ف: ۵ - ۳۵۹]

● **اشتقاق (رساله)** / ادبیات / عربی

ešteqāq (r.)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۴۱/۴

ساخته در ۴ جمادی الثانی ۱۲۷۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان - ف: - ۱۴۰۶]

● **الاشتقاقیة = اجوبة مسائل السید حسن رضا الأعرجی الهندی = رسالة الاشتقاق** / پاسخ پرسش‌ها / عربی

al-ištiqāqīyya = ajwibat-u masā'il-is-sayyid ḥasan riḍā al-a'rajī-y-il-hindī = r.t-ul-ištiqāq

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۱۵ذیحجه ۱۲۳۷ق

سید حسن رضا بن قاسمعلی اعرجی حسینی ترمذی هندی سؤالاتی چند از سید کاظم رشتی پرسیده است و رشتی به آنها پاسخ داده است. سؤال نخست او درباره عبارتی است که ابن‌طاوس در «جمال الاسبوع» در دنباله نماز جعفر طیار با عبارت «و اسألک باسمک الذی شققته من عظمتک و اسألک بعظمتک الذی شققتها من کبریائک» آورده است. باقی سؤالات وی از این قرارند: سؤال از معنی «اشتقاق» و اقسام آن، مراد از «عظمت» و «کبریاء» و «کینونت» و «جود» و «عز» و «کرم» و «رحمت» و «رأفت» و «لطف» و بیان مفاهیم و مصادیق آنها لغتاً و اصطلاحاً. این گفتار در «فهرست تصانیف السید» کار محیط کرمانی با عنوان «الرسالة الخامسة عشر فی اجوبة مسایل میرزا حسن رضا الهندی» شناسانده شده است، با نمایه کتاب در ۹ پرسش و پاسخ.

آغاز: حمدله. صلاة ... فیقول العبد الجانی و الاسیر الفانی، کاظم بن قاسم الحسینی الرشتی انه قد وردت سوالات غامضة و مسایل مشکلة معظلة للمولی الجلیل ... السید حسن رضا بن قاسم علی

الاعرجی الحسینی اراد ... قال. قد روی السید الجلیل و العالم النبیل
انجام: یقال ان وقته السرمدی الذی لابدایة له و لانهایة له و لو اثبت احد له مبداً لقال ان مبدأه حجاب الوحدانیة تحت حضرت الاحدیةو لیس وراءه مقام و دونه. انقطع الکلام و هکذا القول بعینه فی القسم الخامس. هذه اشارة الی کل ما ترید و تطلبه علی التفصیل بالاشارة و الله الهادی ... یوم الثلاث خامس عشر شهر ذیحجة الحرام ۱۲۳۷
[دنا ۸۴۶/۱ (۸ نسخه)؛ فهرست کتب مشایخ ش ۱۳۷؛ الذریعه ۵: ۱۸۱ با نام «جواب سؤال السید حسن رضا»]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۱۰-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا: محمد حسین، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۴۰ ص (۲۱۰-۲۴۹) [ف: ۱ - ۱۱۴]
۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۲۶/۶-عکسی
آغاز و انجام: برابر؛ انجام: هذه اشارة الی کل ما ترید و تطلبه علی التفصیل بالاشارة و الله الهادی ... یوم الثلاث خامس عشر شهر ذیحجة الحرام ۱۲۳۷
خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۶۹ص (۲۳۹-۳۰۷) [ف: ۱ - ۱۱۴]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۳۲/۴
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه سید حسین شیرازی، قم؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۳۶ص (۱۶۲-۱۹۷) [عکسی ف: ۵ - ۶۹]
۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۰۰/۱۵-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش،کا:محمد علی اصفهانی، تا: ۱۲۷۳ق [ف: ۱-۱۱۴]
۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۶۴/۶
خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم محمد رحیم بن ابوالحسن حسنی علوی همدانی، بی‌تا؛ در آخر نسخه یادداشتی به خط محمد حسن علوی رضوی در سه‌شنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۳۱۸؛ جلد: چرم زرد، ۱۴گ (۸۳پ-۹۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۱ - ۱۵۸]
۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۶۴/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، یک‌لا، ۵۸ص (۱۲۴-۱۸۱)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲ - ۲۱۵]
۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۳۲/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۹گ (۱-۵۰)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۲۳]
۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۱۰۱گ (۳۴۹-۴۴۹)، ۱۷-۲۱ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۴۳]
۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۴/۵
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۸گ (۴۷ر-۸۴ر) [ف: ۵ - ۳۸]

● **اشتهارنامه** / عرفان و تصوف / فارسی
eštehār-nāme
دیباچه مانندی است بر منامیه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷۶/۱
آغاز: فسیکفیکهم الله و هو السمیع العلیم بر کل اصحاب دانش و جل ارباب بینش مخفی نماناد که این وجیز اشتهارنامه ایست در باب اضمحلال شیخ عبیدالله سنی؛ **انجام:** ان الله یجزی المتصدقین.
خط: نستعلیق، کا: حاج سید محسن موسوی سپاهانی، بی‌تا، جا: تبریز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۲گ (۲پ-۳پ)، ۱۴ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۵۹۲]

● **اشتهارنامه آدمیت** / حکومت و سیاست / فارسی
eštehār-nāme-ye ādamīyat
ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری
malkam (1834 - 1908)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۲۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق [ف: ۶ - ۱۹]

← اشتهارنامه در قواعد سفرا ⩾ قوانین السفرا (ترجمه)
← اشجار ⩾ معرفت اشجار
← اشجار ⩾ ثمرة الاشجار
← اشجار ⩾ معرفت اشجار و خواص نباتات
← الاشجار ⩾ کتاب الاشجار
← اشجار ⩾ فضل الاشجار
← اشجار ⩾ غرس اشجار
← اشجار ⩾ ثمرات الاشجار

● **اشجار خلد** / عرفان و تصوف، ادبیات / فارسی
ašjār-e xold

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۰۷
شجره دوم، در معرفی سلسله صوفیان؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **اشجار و اثمار = اثمار و اشجار = ثمره و شجره /**
هیئت / فارسی
ašjār va asmār = asmār va ašjār = samare va šajare
بخاری خوارزمی، علیشاه بن محمد، ۶۲۴؟ - ۶۹۵ ؟ قمری
boxārī xārazmī, ʻalīšāh ebn-e mohammad (1228 - 1296)
اهدا به: سیف الدین احمد شاه و برادرش محمد بن مبارکشاه
تاریخ تألیف: ۶۹۰ق
کتابی است مشهور و مفصل در بیان منسوبات بروج و کواکب و احکام قرانات و اتصالات و موالید، در دو «مقاله»: اول. کلیات دارای ۹ «فصل»؛ دوم. جزئیات، در پنج «شجره» و هر شجره در چند «شعبه» و هر شعبه در چند «ثمره»: شجره ۱. صفات و منسوبات بروج و کواکب، ۲. احکام قرانات و اتصالات دیگر، ۳. احکام عالم، ۴. احکام موالید، ۵. اعمال تسیرات. مؤلف خود در پایان شجره پنج که ختم کتاب است می‌نویسد که می‌خواسته دو «شجره» دیگر بر کتاب بیفزاید (ششم در طالع تحویل و هفتم در طالع وقت و ضمیر)، اما این کار را به فرصتی دیگر نهاده است. این مطلب در همه نسخه‌ها نیامده است ولی در نسخه ۶۴۰۰/۳ مجلس و چند نسخه دیگر موجود است.
مؤلف از نزدیکان شمس الدین سیف الاسلام ممد بن صدر سعید سیف الدین احمد شاه بن مبارک شاه بوده و در سر پیری این دفتر را برای دو فرزند او بدرالدین مبارکشاه و سیف الدین احمد شاه نوشته است. از آن برمی‌آید که این دو، شاگرد او بوده و مقدمات و حساب هندی و زیج جدید و عمده ایلخانیه (گزیده همین بخاری) را فرا گرفته‌اند و به‌آموختن مجمل اصول احکام کوشیار پرداختند و از او درخواستند که دفتری گسترده‌تر بسازد و او این را نگاشته است. بخاری از صفی الدین عبدالمؤمن و موسیقی او یاد می‌کند. بخاری در ثمره ۱ شعبه ۵ شجره ۵ سخنانی در مورد زندگانی خود می‌گوید که از آن نتیجه می‌شود که او در ۶۳۵ دوازده ساله و در هنگام نگارش این اثر میان ۵۶ و ۶۸ سال داشته است پس او در ۶۲۳ زاده شده و میان ۶۷۹ و ۶۹۱ «اشجار و اثمار» را تألیف کرده است. نسخ این کتاب چه از لحاظ دیباچه و چه متن تفاوت بسیار دارد.
آغاز: حمد و ثنا آفریدگاری را که افلاک دوایر و نجوم و سوایر بیافرید و شکر و سپاس واجب الوجودی را که عناصر و ارکان در وجود آورد ... چنین گوید مؤلف این مسوده علیشاه بن محمد بن قاسم الخوارزمی المعروف بالبخاری.
انجام: نشانه ساخت و از خدای تعالی توفیق خواست و اتمام آن و هو الاجابة و التوفیق.
چاپ: نخستین بار در لکهنو (نولکشور)، ۱۳۲۰ از روی نسخه تاریخ ۸۸۰ نوشته نعیمی به نام «ثمره شجره نجوم» در ۲۰۴ص
[دنا ۸۴۶/۱۸۱ (۱۱۸ نسخه)؛ الذریعة ۲۹۳/۱ و ۱۲/۵؛ مشار فارسی ۱۶۳/۱؛ کشف الظنون ۱۰۳/۱ و ۱۵۵۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۲۸۱۵/۴؛ فهرست مشترک نسخه‌های خطی پاکستان و اسلام آباد ۲۴۱/۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۳۶/۱-۲۳۸ و ۲۸۱۵/۴؛ دیباچه اوراد الاحباب از آقای افشار؛ اصغر مهدوی ۶۲/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۱/۱]
شرح و حواشی:
۱- اشجار و اثمار (ترجمه)؛ افندی، عبد العزیز (-۱۲)
۲- شرح کتاب شجره؛ اصفهانی، زین العابدین بن قاسم (-۱۳)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمود بن عمر بن محمود زنجانی، تا: ۶۸۸ق، جا: همدان؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سیاه با ترنج و نیم‌ترنج کوبیده مقوایی، ۱۳۱گ، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۶ - ۸۱]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۳۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح، محشی، قبل و بعد از کتاب چند صفحه است دارای یادداشت‌های نجومی که یکی از آنها به‌تاریخ ربیع الثانی ۷۷۹ در سمرقند و فائده‌ای از مولانا اشرف الدین حسین التونی مدالله ظله؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۲ - ۲۷۱]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن ابی رشید بن مظفر قریشی تمیمی، تا: سه‌شنبه ۱۸ ربیع الاول ۷۴۰ق؛ مصحح، محشی به خطی جز خط اصل؛ تملک: عبدالواسع دامی به‌تاریخ رمضان ۱۱۷۳ در اصفهان، شرف الدین علی المنجم؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده اسماعیل المنجم» (مربع)، «حسین منی و انا من حسین» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی ضربی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۱۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳ - ۳۶۲]
۴. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز: برابر
احتمالاً همان نسخه بالا؛ کا: محمد بن احمد بن ابی رشید بن مظفر قزوینی تمیمی، تا: سه‌شنبه ۱۸ ربیع الاول سال هفتصد و چهل و کسری. [نشریه: ۷-۵۳۱]
۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۳
خط: نستعلیق، کا: عبید زاکانی، تا: ۲۱ محرم ۷۶۷ق؛ تملک: عبید زاکانی در ۷۶۷، اسحق بن عبید زاکانی در ۷۷۲، اسماعیل بن عبدالعالی در ۱۰۶۰؛کاغذ: کاغذ دولت آبادی، جلد: میشن مشکی مغزی‌دار، ۱۱۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۹×۲۲/۷سم [ف: ۲ - ۲۸]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بویهاء ناخوش را خوش کند و فعلها و شیوه‌هاء ناپسندیده را قبول کند و اگر زهره و مریخ
تا اوایل ثمره سوم از شعبه دوم در دلایل جزوی بر اخلاق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ واقف: ابن خاتون،

۱۰۶۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای، ۷۲گ، ۱۷ سطر (۱۲×۷/۵)، اندازه: ۱۳/۳×۱۸سم [ف: ۸ - ۳۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۵

آغاز: زیر فلک قمر و اجرام علوی را مرتبه؛ **انجام:** مخدومان در نظر بود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه) و انجام (چند سطر)؛ کاغذ: حنایی، جلد: چرمی، ۹۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۸۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وجوه ساعات تمام شب را از بیست و چهار کم کنند باقی ساعات روز ماند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی برگ‌های تازه فرنگی ضخیم، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۲۲ سطر، قطع: خشتی کوچک، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱۹ - ۶۷]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۸۷

خط: نسخ، کا: محمود حاجی شعبان بن حاجی حسین سرامی، تا: سه‌شنبه ۲۴ ربیع الاول ۸۳۴ق؛ تملک: علی اکبر بن آقا میرزا محمد «متولی، مضجع خاقان فتح علی شاه» در ۱۲۷۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۱۳۱گ، ۲۴ سطر (۸×۱۶)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۸]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۲۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۸۳۹ق؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن قرمز با مغزی سیاه، ۲۱۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۸]

۱۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۲۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ رمضان ۸۸۲ق، [نشریه: ۲ - ۶۲]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۸

خط: نستعلیق، کا: محمد بن روح الله حسینی خوارزمی، تا: دهه دوم محرم ۸۸۴ق؛ با مهر کاتب؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی ضربی و مقوایی نو، ۱۷۵گ، ۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [سنا - ف: ۲ - ۴۶]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۴۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۱۰۱]

۱۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۸ ربیع الاول ۸۸۸ق، محشی؛ نسخه در ۹۱۱ق در ملکیت عزالدین فضل الله یزدی منجم بوده و در سوم صفر ۹۹۹ جمال الدین منجم یزدی از ورثه عزالدین فضل الله خریده، اثر خط و مهر جلال الدین در پشت صفحه؛ جلد: تیماج عنابی لایه‌ای، ۸۶گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۱۷)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۴]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳/۲

بی‌کا، تا: ۸۸۹ق [ف: ۲ - ۱۰۰]

۱۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۶۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی، مصحح؛ تملک: محمد تقی بن محمدرضا منجم؛ اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۱۱۳]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: مقوا باروکش مشمع قهوای و عطف و گوشه چرمی لیمویی و مشکی، ۲۳ سطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۵۶۴]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۰

خط: نسخ، کا: عبدالحمید بن محمد بن سالار عباسی، تا: ۹۰۰ق؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: میشن عنابی یک‌لا مجدول، اندرون جلد آستر کاغذی، ۸۲گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۸/۳)، اندازه: ۱۵/۳×۲۲/۵سم [رایانه]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰۴

انجام: در خواطر بود این کتاب هفت شجره بود ششم او بطالع

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد تقی بن محمد رضا رازی، محمد القمی به‌تاریخ ۱۱۳۶؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۰سم [ف: ۱۸ - ۲۵۷]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۳۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول به زر و مشکی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۳گ (۱پ-۲۰۳ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱۹ - ۲۴۵]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۷۶گ، ۲۸ سطر (۱۲×۲۱)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۵ - ۴۱۲۱]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن یشمی ضربی لبه‌دار، ۱۳۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۳سم [ف: ۲ - ۲۸]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۲۹۶ص (۱-۲۹۶)، ۱۸ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [سنا - ف: ۱ - ۲۹۰]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف، چهار برگ اول از قرن ۱۳ و برگ‌هایی از اواسط و اواخر گویا از قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۷۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۳۶۴]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۳۸

خط: نستعلیق، کا: محمود، تا: یک‌شنبه ۱۱ محرم ۹۹۶ق؛ مهر: «محمد صادق بن محمد طاهر حسینی» (مربع)، «علی اکبر الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۸۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۴ - ۲۸۶]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و از خدای تعالی توفیق خواست بساختن او
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: حاج عماد فهرستی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱۶۲گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۷سم [ف: ۸ – ۳۶]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** توفیق خواست در اتمام آن و الله ولی التوفیق
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۰گ، ۲۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳/۳×۲۲/۳سم [ف: ۸ – ۳۷]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۳۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: تاجماه بیگم، شعبان ۱۲۶۲؛ کاغذ: سمرقندی آهار مهره، جلد: تیماج جگری، ۱۹۹گ، ۱۹ سطر (۸/۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۸ – ۳۷]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۸
آغاز: شهادت پنج بود؛ **انجام:** تعدیل حاصل آید اگر فصل.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری؛ کاغذ: آهاری نخودی، ۲۱۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۸ – ۱۵]

۲۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در صفحه عنوان تاریخ زایش الله قلی میرزا (ایلخانی) رجب ۱۲۳۹ و نواب سیف الملوک میرزا (پسر فتحعلی شاه) ۱۹ رمضان ۱۲۴۳ آمده که نشان می‌دهد نسخه در خاندان آنان بوده است، در پایان مقاله‌ای در بنیاد رصدخانه مراغه در ۶۵۷ق آورده شده؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی مجدول، ۱۷۹گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱ – ۱۹]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۵ ط
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر – ف: – ۵۷]

۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۱۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ سه ورق از اول و آخر نونویس و ۷۴ ورق هم مجدول؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۶۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۹×۲۵سم [ف: ۲ – ۲۹]

۳۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ساده مقوایی، ۱۴۰گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳ – ۱۳۷]

۳۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۶
خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۱۷۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۳ – ۱۳۷]

۳۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۸۴/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۸ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ – ۳۷۱]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۵–ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر چه خود را در حدود مصنفان نداشت نشانه ساخت و از حق تعالی توفیق خواست در اتمام این هذا آخر ما حررنا و تیسرنا و الحمدلله تعالی علی افتتاحه اختتامه و الصلوة و السلام علی محمد و آله
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ صفحه ۱ مشتمل بر جدول حدود مصریان، صفحه ۲ مشتمل بر جدول احوالات بروج دوازده‌گانه، صفحه ۳ و ۴ مشتمل بر جدول منسوبات بروج دوازده‌گانه و مزاج هر برج، صفحه شماره ۵ مشتمل بر یک نقشه فلکی، صفحه ۳۵۳: طلسم هفت اندر هفت جهت ظفر بر دشمن [و] قلاع، مجرب، صفحات ۳۵۳ و ۳۵۵ مشتمل بر جداول طالع، وقایع مشهور و مشاهیر تاریخ قدیم چون نوح (ع) و فریدون و ضحاک و قارون موسی (ع)، صفحه شماره ۳۵۸ یک نسخه کیمیایی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱۸۲گ (با الحاقات)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۴ – ۲۸۲]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۴۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگرچه این بنده خود را در صدد مصنفا ندانست نشانه ساخت و از حق تعالی توفیق خواست و الله ولی التوفیق و هو حسبنا و نعم الوکیل (کذ).
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بخش آخر نسخه کسرنویسی شده در ماه شوال ۱۰۱۰؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی و فستقی، جلد: تیماج سرخ، ۱۸۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۳سم [ف: ۱۸ – ۱۵]

۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۴۴
آغاز: فصل هر شی نیست که هستی همه موجودات از واجب الوجود است لذاته تعالی و تقدس و وجود هر چیزی؛ **انجام:** و در عبارت سهل آورد و در شرح تطویل کرد و آنچه دورتر بود ترک آن واجب دید و اکرم خود را در سدد مصنفان ندانست نشانه ساخت و از حق تعالی توفیق خواست در اتمام آن و الله ولی التوفیق
خط: نسخ، کا: احمد بن علی فتح الله، تا: ۱۶ صفر ۱۰۱۶ق؛ افتادگی: آغاز (یکی دو برگ)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روغنی، ۱۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: ۱ – ۱۵۶]

۳۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۷۲
خط: نسخ، کا: عبدالخالق بن حافظ عبدالله برسروری، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الاول ۱۰۳۰ق، جا: بلده آگره؛ تملک: «میرزا غلامعلی تبریزی» به سال ۱۳۳۳ در تهران، تملکی با مهر «عبده محمد رفیع الحسینی» (بیضی) در اصفهان به سال ۱۱۶۹، تملکی با مهر «ابوالقاسم» (بیضی) در تهران، «فرهاد بن ولیعهد» به سال ۱۳۰۴؛ جلد: تیماج دو رو لبه‌دار، رو قهوه‌ای، پشت قرمز، ۱۴۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۳۶]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۳۵ق؛ مصحح؛ پس از کتاب فصلی است در قوت و ضعف کواکب که گویا از کتابی جدا شده؛ تملک: میرزا محمد سلماسی با مهر «العبد المذنب میرزا محمد» (مربع) و «و مبشراً برسول یأتی من بعدی اسمه احد»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۸-۲۷۴]

۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۲۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انواع ضمیرها اما بر این ختم کردی حالیا اگر بعد ازین عمر وفا کند آن باقی نیز ساخته گردد و اگر چه این بنده خود را در عدد مصنفان ندانست نشانه ساخت و از حق تعالی توفیق خواست در اتمام آن

خط: نستعلیق، کا: محمدمقیم بن صفی الدین محمد شجاعی بن قاسم بن محمود بن شرف الدین سلیمان شریف شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ربیع الثانی ۱۰۳۸ق؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۱۰۲گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۵]

۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۵۴/۵

بندی است از آن با دیباچه آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۰۵۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن یک‌لا قهوه‌ای، ۳گ (۹۱ر-۹۳ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۶ - ۴۲۸]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر چه این بنده خود را در عداد مصنفان ندانست که نشانی ساخت و از حق تعالی توفیق خواست و الله ولی التوفیق

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد فصیح بن محمود حافظ علوی ... سبزواری، تا: چهارشنبه ۲۸ ذیقعده ۱۰۶۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز با ترنج و نیم‌ترنج، ۱۲۷گ، ۲۰ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۶۰]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۷۱

بی‌کا، تا: ۱۰۶۴ق؛ قطع: خشتی [د.ث. مجلس]

۴۴. تبریز؛ محقق (آقای)؛ شماره نسخه:۱

کا: محمد امین نیشابوری، تا: ۱ شوال ۱۰۷۸ق [نشریه: ۴ - ۳۲۹]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر چه این بنده خود را در عدد نمی داند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۸۸ق؛ مشوش و دارای سقطاتی است، پس از آن دو صفحه مطلب است منقول از کتاب فارسی هیئت از ملاعلی قوشچی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج یک‌لا، ۱۴۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۸]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: جمعه ۲۵ شوال ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا، ۱۰۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۰ - ۷]

۴۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۸۵ - ج

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ شوال ۹۸ (گویا ۹۰۸ یا ۱۰۹۸)؛ تملک: غیاث الدین محمد حسینی صاحبی خادم؛ مهر: «احمد» در ۱۳۰۳؛ واقف: مهد علیا در تهران، جمادی الاول ۱۲۷۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۱۰۰گ، ۲۱ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۳۰/۵سم [ف: ۷]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۲۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸گ، ۱۷ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۸ - ۱۵۸]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲ ط

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [مختصر - ف: - ۵۷]

۵۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸/۱

در دو مقالت: اول در بعضی از کلیات در نه فصل مقالت دوم در جزئیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱۸۰گ (۱پ-۱۸۰پ)، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۵۰]

۵۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱۲۱گ، ۱۷ سطر (۹×۱۴/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ در دو برگ اول و برگ آخر چند یادداشت متفرقه؛ مهر: «محمد حسن بن احمد احسن الله حاله» (بیضی)؛ جلد: روغنی مجدول زرافشان، ۲۳۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۶]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲-ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۴۱گ،۲۱سطر،قطع: رحلی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۴-۲۵۴]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۴۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۱ صفر ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۱۶۰گ، ۲۱ سطر (۹×۱۹)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۲۹۲]

۵۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۵۵

خط: نستعلیق، کا: حاجی محمد بن محمد رضی، تا: ۱۲ ذیحجه ۱۱۱۴ق؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۶۶گ، ۱۶ سطر [ف: ۲ - ۲۹]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۴ق؛ ۱۴۹گ، ۲۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۸۳]

۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۱

آغاز: که فیض فضل الهی دروی غالب تر باشد و از ین سبب

است که احکام؛ **انجام:** و الله و الی التوفیق الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی محمد و اله اجمعین.
خط: نستعلیق، کا: مولانا محمد حسن اصفهانی، تا: شنبه ۱۳ رجب ۱۱۳۳ق؛ افتادگی: آغاز (قسمت اول افتاده است و مقدمه و خطبه کتاب ناقص می‌باشد)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی یک‌لا، ۱۰۴گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵ - ۱]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۵ق، در پایان نسخه کاتب آورده: «تمت ... فی سنه خمسه و ثلثین و مائه بعد الالف ... حسب الفرمایش حضرت فضیلت و کمالات دیتگاه جامع المعقول و المنقول ... علامی فهامی و استادی ام آخوند ملا عبدالغفار حفظه الله»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی شکری، ۴۰۱ص (۲-۴۰۲)، مختلف السطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۹ - ۵۶۰]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۴۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ ذیحجه ۱۱۳۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۶گ (۱پ-۱۱۶ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۶ - ۲۳۱]

۶۰. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۷۷۸الف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: ربعی [رشت و همدان - ف: - ۱۰۸۸]

۶۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۱۴

آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ با سرلوح زرین، مجدول زر؛ ۹۰گ، قطع: رقعی [ف: ۹۷]

۶۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۳/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای آبی و سفید، جلد: میشن لایی سیاه، ۴۰گ (۱پ-۴۰پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۰/۵سم [ف: ۶ - ۲۲۴]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸-۶/۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دیگران را شریک او کند پس مدار احکام طالع بر مستولی باشد بعد از آن
از اول کتاب تا شجره پنجم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، آبی، ۱۱۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۷۰]

۶۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی کبود خاکستری رنگ، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۱۸۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۳۸]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۴۶

خط: نسخ، کا: عباسعلی، تا: قرن ۱۳؛ پس از پایان کتاب اشجار و اثمار جداول نام‌های اسلامی است با تعیین درجات طول و عرض (گ ۱۱۵ر-۱۱۹ر) و پس از آن جداول درجات است با نشان‌های رقومی (تا گ ۱۲۳پ) از این پس تا پایان دفتر، زایچه‌ها و تواریخ تولد، جلوس و درگذشت و برخی از وقایع پادشاهان قاجاریه از آقا محمد خان تا ناصر الدین شاه (آخرین تاریخ یاد شده ۱۲۷۷ در چهارشنبه ۹ رمضان ساعت نخستین تحویل شمس به برج حمل)، در خلال این دفتر طالع‌ها و تاریخ‌ها، تقویم‌ها و قرانات و احکام نجومی بسیار یاد شده، در برگ آخر، تقویم ایام شهادت حسینی و روز عاشورا و صورت استخراج (سؤال و جواب) از ریاست و حکومت (بر اساس تنجیم)؛کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز روشن یک‌لا، ۲۸۷ص، ۲۴ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۱۶]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۸۷

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری رنگ، جلد: تیماج تریاکی عطف پارچه‌ای سرخ، ۱۷۴ص، ۲۵ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۹ - ۷۰]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۱۰

آغاز و انجام: برابر
در دو مقاله: ۱- کلیات در نه فصل، ۲- اختیارات جزئی دارای ۵ شعبه با عنوان‌های ثمره و شجره؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن میرزا رضا، تا: ۱۲۱۹ق؛ مهر: کتب اهدایی شادروان یحیی معرفت در سال ۱۳۶۵ق (بیضی)؛ تملک: محمد علی کلهر در ۱۲۳۶ق؛ محشی توضیحی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۶گ، ۲۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵ سم [ف: ۳۴ - ۵۰]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مقارنه آن بود که دو کوکب در یک خانه باشد
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۲۲ق؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (بیضی)، «محمد رضا مهر آل بدل کنده» (بیضی)، «عبده الراجی محمد تقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۴۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۵۰]

۶۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۸

خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن میرزا محمد مسیح، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۲۵ق؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۲گ، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۱]

۷۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** (بضمیمه دعا) و خداوند طالع سلیم از نحوس و ماه متصل بود به سعود، و هم آن وقت خوب و پسندیده باشد و الله اعلم.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۳ صفر ۱۲۲۶ق؛ برگ بیست و یکم جدول وجوه کواکب، محشی؛ کاغذ: کبود فرنگی، جلد: چرمی یک‌لا مشکی، ۱۶۳گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۴)، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۲۱]

۷۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۲ رجب ۱۲۲۷ق، برای میرزا محمد علی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد تیره، ۲۱ سطر (۸×۱۳/۵)،

اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [نشریه: ۳ – ۱۴۹]

۷۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲ جمادی الاول ۱۲۲۷ق، برای میرزا محمد کاظم [نشریه: ۷ – ۱۰۱]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۳۸/۱

خط: نستعلیق، کا: شاهرخ بن اسکندر منجم کرمانی، تا: ۱۲۲۹ق، جا: بمبئی؛ کاتب در پایان آورده: «انجام یافت این کتاب شجره و ثمره در بندر معمور بمبئی در کتب خانه ملا فیروز از روی دو نسخه خطی قدیم که سیصد سال قبل از این نوشته شده بود اما در هر دو غلط و سهو بسیار داشت. بنابرین حقیر شاهرخ بن اسکندر منجم کرمانی هر کدام – از اغلاط کتابها ... که معلوم نکردم رونویس نمودم و هر کدام که مفهوم شد به تصحیح آن کوشیدم»؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۲۹۳ص (۱– ۲۹۳)، ۱۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۱۹ – ۳۵۵]

۷۴. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۲۹۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۲ شعبان۱۲۳۴ق، در خدمت میرزا علی مستوفی و میرزا تنکابنی؛ مصحح، در برگ اول تاریخ تولدی به سال ۱۲۷۰ و در سه برگ پایانی یادداشتی در تاریخ تولد محمد بن محمد تقی محلاتی به سال ۱۲۲۸ و چندین جدول نجومی دیده می‌شود؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۲۱۵]

۷۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۲۰گ، ۱/۸ سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ – ۵]

۷۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۵۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** شعبه یازدهم در احکام ... ثمره دویم در احکام جزئیات ... درست باشند پیوسته دل عیب و اگر سعدان در نظر مودت

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۱۲۱گ (۷۱پ–۱۹۱پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱ – ۵۵۷]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۴۲۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ کاغذ: نخودی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸ – ۳۰۶]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول ۱۲۴۸ق؛ کاغذ: فرنگی کبود و آسمانی و زرد و سفید، جلد: میشن خرمائی، ۳۱۴ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶ – ۱۰۲]

۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هفتم در طالع وقت و انواع ضمیرها اما بر این ختم کردیم حالیا اگر عمر وفا کد باقی نیز ساخته شود. اگر چه این بنده خود را در عدد نمیداند

کا: عبدالله بروجردی، تا: ۱۲۵۴ق؛ در پایان نسخه آمده است: «حسب الخواهش عالیجناب مقدس القاب فضائل و کمالات اکتساب عمدة الاعاظم و الاعیان آقا میرزا اسدالله ولد مرحمت و غفران پناه مرحوم حاجی اسحق بروجردی قلمی گردید»، مصحح، محشی؛ کاغذ: رنگی آهار و مهره، جلد: تیماج یک‌لا سیاه، آستر کاغذی نخودی، ۱۴۳گ، ۱۵ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۸۰. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۲۲۳

خط: نستعلیق، کا: آخوند جان بن عبدالواسع استروشنی، تا: ۱۲۵۷ق؛ مهر: «صدرالشریعة» (بیضی)، «المتوکل علی الله قاضی محمداورار بن محمد یوزی بیگ» (دایره)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۱۵۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف:۱–۱۷۳]

۸۱. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۴۲۱

خط: نستعلیق، کا: آخوند جان پسر عبدالسمیع استروشنی، تا: ۱۲۵۷ق[نشریه: ۱۱ – ۸۸۲]

۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۲۰

خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسدالله مافی سبزواری، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ذیحجه ۱۲۶۶ق، جا: مدرسه میرزا جعفر، برای حاجی قاسم منجم باشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶۵گ، ۱۵ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۳ – ۳۴۷۱]

۸۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۰۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا در عبادت سهل رود و در شرح تطویل نگردد و آنچه دورتر بود ترک آن واجب کند و این فقیر هم ترک آن واجب دید و اگر چه خود را در زمره مصنفان ندانست نشانه ساخت و از حقتعالی توفیق خواست باتمام آن.

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن عبدالباقیا، تا: ۱۸ رجب ۱۲۶۶ق؛ مجدول؛ مهر: کاتب «عبده محمد صادق بن عبدالباقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج سیاه سوخته، ۱۳۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سلطانی – ف]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۱۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ این کتاب روی برگ اول نسخه حاضر به‌خط مالک آن «روضة المنجمین» نامیده شده؛ دارای تملکی به‌تاریخ ۱۳۱۵ در طهران؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۳۴گ (۱پ–۱۳۴ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۱۳]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۷۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، اندازه: ۱۷/۲×۲۲/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۵۶]

۸۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۷۰

خط: نستعلیق، کا: محمد بن میرزا عبدالعلی نائینی، تا: ۱۲۸۵ق؛ در سه برگ پایانی چندین یادداشت متفرقه در ادعیه و نسب نامه سید

هاشم جد مادری کاتب دیده می‌شود؛ اهدائی: سید محمد دانش پژوه؛ جلد: مقوایی، عطف و گوشه‌ها تیماج قرمز، ۱۰۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۴۱]

۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۰/۱

خط: نستعلیق، کا: شیخ محمود بن حاجی عباس علی خویی، تا: جمعه ۲۱ ذیقعده ۱۲۸۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی عطف مشکی مقوایی، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۱۵۳]

۸۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۱۶

خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم بن عبدالله بن رحیم کججانی، تا: یک‌شنبه ۲ شعبان ۱۲۸۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی، ۱۱۹گ، ۲۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۲۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها -ف: ۱ - ۱۳]

۸۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۲۴-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر چه این بنده خود را در عداد مصنفان نمی داند، و بالله التوفیق.

خط: نستعلیق شکسته آمیخته به نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ذیقعده ۱۲۹۰ق؛ با نشان مهر گرد تاجدار همیشگی؛ ۲۶۴ص، ۱۴ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱ - ۲۵]

۹۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۱۹

آغاز: بسمله قیاس بی حد و ستایش بی حد خدایرا که هفت طبقه آسمان را؛ **انجام:** ششم او به طالع تحویل و برج انتها و هفتم در طالع وقف و انواع ضمیرها اما بر این ختم کردیم تمام شد در شب ۷ رمضان المبارک ۱۳۵۱، ... در همان قبیله که دولت او قایم بود چنانکه او برادر به برادر و به عم و عم زاده.

خط: نستعلیق، کا: فضل الله ابن عبدالرحیم نبیری، تا: قرن ۱۴؛ در انتهای نسخه دو صفحه مطلب راجع به تأثیر قرآن آمده؛ کاغذ: فرنگی و دفترچه‌ای، جلد: شومیز پسته‌ای، ۱۹۸گ، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [رایانه]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۰۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** از نحوست بدی و از سعادت نیک و الله اعلم. بحقیقة الحال و الاحکام و العواقب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ضمیمه: سه برگ «در مطالع البروج»؛ واقف: حاج سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ کاغذ: فرنگی، ۲۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۲سم [ف: ۱۸ - ۱۶]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۳۳

آغاز: بسمله و الصلوه علی افضل الموجودات و اله النجبات؛ **انجام:** اتصال نظر تسدیس است و این نظر

خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: حنائی و نباتی آهار مهره، جلد: تیماج جگری یک‌لا، ۱۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۹]

۹۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در حقیقت دو ضربیست تمام ... و از میانه او چند ضرب طرح کرده تا در وی حشو نبود مثال این آنست که اگر

در مورد علم موسیقی ختم می‌شود، خاتمه کتاب تقریباً از نیمه شعبه سوم از شجره پنجم ناقص است؛ خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پشت برگ اول یادداشتی به‌عبارت «مال طلق مقرب الخاقان آقا میرزا رضا محتشم خلوت و منجم باشی سرکاری در نزد حقیر بر سبیل امانت حرره عبدالعلی»؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد مهدی ۱۲۴۱»، «نجم الملک ۱۲۷۶»؛ ۱۲۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۶۱]

۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۸۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۹۶. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۳۲۱/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ - ۹۴۰]

۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۵۱/۳

فقط بخش مختصری از مقاله دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۳گ (۱۲۵پ-۱۳۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۱۲۳]

۹۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۳۶۴/۱الف

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، قطع: رحلی [رشت و همدان-ف: ۱۲۳۷]

۹۹. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۲۲۵/۵

خط: نسخ، کا: محمد شفیع هروی، بی‌تا؛ جلد: تیماج دورو، ۷۰گ (۳۰۴پ-۳۷۳پ)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۱۰۰. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰/۱

انجام: در کیفیت احوال مولود به وقت زادن قول بطلمیوس آن است که بنای آفرینش بر هفت

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج دور رو قهوه‌ای، ۳۸گ (۳پ-۴۰پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان - ف: - ۸۶]

۱۰۱. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [میراث اسلامی: ۵ - ۵۶۶]

۱۰۲. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۴۰]

۱۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۱۳-۳۵/۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثمره چهارم درختم پیشوای اصحاب احکام بطلمیسوس این علم را به لفظ صنعت خوانده است ... و اگر چه خود را در سلک مصنفان ندانست نشانه ساخت و از حق تعالی توفیق خواست در اتمام آن و هو ولی التوفیق

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ مجدول با ترنج و

سر ترنج، ۹۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۷۰]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۶۹-۳۶/۶۹

آغاز: قاسم خوانند سعبه چهاردهم دراحکام مدبر وقاسم شش اثمار، ثمره اول دراحکام مدبر در پیش گفته ایم که ... کوکبی باشد که؛ **انجام:** ثمره نهم در تسیر دلیلی که میان دو ... اما جواب از روی قیاس است ... موضع تسیران دلیل حاصل لیدو صاحب حدان جزورا

از «شعبه چهاردهم در احکام مدبر» تا «ثمره نهم از شعبه سیم از شجره خامس»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوای با عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۹۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱ - ۳۷۰]

۱۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر چه این بنده خود را در صدد (صداد) مصنفان ندانست نشانه ساخت و از حق سبحانه (خدای) تعالی توفیق خواست بساختن او. و الله ولی التوفیق و هو حسبنا و نعم الوکیل (نعم المولی و نعم النصیر و الحمدلله اولا و آخرا و الحمدلله رب العالمین).

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۱۴۸گ (۱پ- ۱۴۸)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۴ - ۸۳۱]

۱۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نام مخدوم زادگان (بدرالدین و سیف الدین) در دیباچه برده نشد، در گ ۱۶۰ و ۱۶۱پ و ۱۶۲ر عباراتی هندی به خط فارسی هست و در ۱۶۲ر زایچه‌ای به‌سال ۱۲۶۱ نوشته شد؛ مهر: صفی الدین محمد خان؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سرخ ضربی دو لا، ۱۶۶گ، ۱۷ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۴ - ۸۳۳]

۱۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴۲/۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه رضوی در کاشان ش ۳۷۴؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلم‌ها-ف: ۲ - ۱۷۵]

۱۰۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۴۰/۲

خط: نسخ، کا: عبدعلی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۳۳گ (۴۳پ-۱۷۵ر)، ۲۱ سطر (۷×۱۴/۵)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۲۳۳]

۱۰۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۵۲/۳

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن لایی آلبالویی سیر، ۱۰ و ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶ - ۲۴۷]

۱۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۳۷/۲

خط: نسخ، کا: محمد علی بن علی اکبر نائینی اصفهانی، بی‌تا؛ کاغذ: پسته ای آبی، جلد: میشن سیاه، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۷ - ۸]

۱۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۲۴۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده یک لا، ۱۱۰گ (۱۲۷پ-۲۳۶ر) ۱۸ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۳۸]

۱۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۸۶-۷/۱۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثمره یازدهم: حکم ارباب مثلثات در هر بیت رفته است پس هر کدام از این سه باب که قوی حال تر بود ... شجره پنجم: در اعمال تسییرات و احکام مدبر و قاسم و احکام هفت زیان بر مولود

از اول کتاب تا اول «شجره پنجم در اعمال تسییرات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، عطف پارچه، ۷۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۰]

۱۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ششم او را در احکام طالع تحویل و برج انتها و هفتم در طالع وقت و انواع ضمیرها

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سر، ۷۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۵]

۱۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰۰/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی ضخیم شکری، جلد: تیماج مشکی رنگ، ۱۸۲ص (۵-۱۸۶)، قطع: رقعی [ف: ۱۹ - ۵۳۶]

● اشجار و اثمار / هیئت / فارسی

ašjār va asmār

اختیار نجومی، احمد بن محمد، ق۱۱ قمری

extīyār-e nojūmī, ahmad ebn-e mohammad (- 17c)

احکام نجومی، ستاره‌شناسی، تقویم، احکام، طالع و قرآن را در شش «باب» و چند «فصل» بیان کرده است: باب ۱. احکام قرانات کواکب حاوی شش «فصل»؛ ۲. احکام نظرات کواکب سبعه سیاره و احتراقات و اجتماعات و استقبالات و تأسیسات و مجاسدات، در هفت فصل؛ ۳. احکام تحویلات کواکب به بروج اثنی عشر، مشتمل بر نه فصل؛ ۴. احکام رجعت و استقامت و ظهور و خفا و تشریق و تغریب کواکب متحیره، شامل سه فصل؛ ۵. احکام شرف و هبوط و وبال و اوج و حضیض کواکب، در سه فصل؛ ۶. احکام اشیاء متفرقه در پنج فصل.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۹۴

آغاز: چنین گوید ذره احقر و بنده کمتر اعنی ابن (نام مؤلف افتاده) که چون همیشه خاطر فیض مآثر ضمیر منیر پادشاه (اسم او افتاده) ... که از ارکان احکام است نیکو ملاحظه کند؛ **انجام:** و اگر در وقت طلوع آفتاب شگ در میان آبادانی گریه کند ... کتاب اشجارالاثمار ... احمد بن محمد ملقب به اختیار

در «تنبیه» آن چنین آمده: در سنه ۱۰۲۷ هجری چنان اتفاق افتاد که مریخ و شمس و عطارد در بیت عاشر طالع استقبال مقدم بر

سال واقع شدند ... کمینه در احکام تقاویم ایراد نمود که در این سال یمکن یکی از ذوات الاذناب ظاهر گردد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن صدر الدین، تا: نیمه اول قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده در جمادی الثانی ۱۱۳۵؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره بیاضی، جلد: تیماج ضربی عنابی یک‌لا، ۲۴۳گ، ۱۷ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۲۱۵]

● **اشجار و اثمار الرمل** / علوم غریبه / فارسی

ašjār va asmār-or raml

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۱۵

آغاز: بسمله سوف تری اذا انجلی الغبار (کذا)؛ **انجام:** و اعتراض جتهل را اعتباری نباشد ... تحریر پذیرفت

خط: نستعلیق، کا: حسین بن احمد تبریزی، تا: ۱۳۰۳ق [رایانه]

● **اشجار و اثمار (ترجمه)** / هیئت / ترکی

ašjār va asmār (t.)

افندی، عبد العزیز، ق۱۲ قمری

afandī, ʻabd-ol-ʻazīz (- 18c)

وابسته به: اشجار و اثمار = اثمار و اشجار = ثمره و شجره؛ بخاری خوارزمی، علیشاه بن محمد (۶۲۴-۶۹۵)

تاریخ تألیف: شوال ۱۱۷۹ق

اهدا به: سلطان مصطفی بن سلطان احمد خان عثمانی

اصل از علی شاه خوارزمی است که عبدالعزیز افندی آن را به ترکی ترجمه کرده است.

[دنا ۸۴۹/۱]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۶۳۲

آغاز: بسمله. حمد و سپاس بیحد و قیاس اول مالک الملک علی الاطلاق و فیاض گلشن سرای انفس و آفاق؛ **انجام:** کلدی بوی تاریخ تام ترجمه اولدی تمام ... (زایجه اتمام مؤلف و زایجه اتمام مترجم) الکوکب السعد محیل طبعه ... و یدل علی النقض و الزبول و الضعف جامع شامی م م م

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج مشکی مقوایی یک‌لا، ۲۰۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۳۹۸]

← اشجار و اثمار (منتخب) ← شجره و ثمره (منتخب)

● **اشجار و احجار** / طبیعیات / فارسی

ašjār va ahjār

در خواص پاره‌ای از گیاه‌ها و سنگ‌ها و چگونگی بهره‌یابی از آنها در ساخت داروهای پزشکی، تألیف‌شده برای مبتدیان که در شناخت آنها مشکل دارند. در آغاز گیاه یا سنگ یا معدن معرفی می‌شود پس از آن به خواص و کیفیت ساختن دارو می‌پردازند.

قم؛ مؤسسه حضرت آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۳۶/۶

آغاز: تیمنا بذکره القدیم و نساله حق التوفیق انه هو البر الرحیم ... بدانکه این رساله‌ای است در تذکار معرفت بعضی اشجار و احجار؛ **انجام:** و در کوه همراز کم بهم میرسد و در کوه بابا حیدر بسیار است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج زرشکی بدون مقوا، ۶گ (۱۴۸پ-۱۵۳ر)، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۱ - ۹۳]

● **اشجار هدایة المجیزین فی طرق الروایة للمحدثین** / رجال / عربی

ašjār-u hidāyat-il-majīzīn fī ṭuruq-ir-riwāyat-i li-l-muḥaddiṯīn

عاملی التنبی، محمد بن علی،

ʻāmelī al-tanbī, mohammad ebn-e ʻalī

رساله‌ای است مشتمل بر ۵۸ «شجره» که طرق اجازه روایی را نقل کرده و در زیر نام هر یک از اعلام توضیحاتی داده است و در خاتمه به ذکر حدیث شهید ثانی در خصوص برخی از اجازات پرداخته است. این رساله در خور تحقیق بیشتری است.

[دنا ۸۴۶/۱]

۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۴/۳ فیاض

آغاز: بسمله الحمدلله الذی اجازنا فی طرق الناقلین للروایة و اجازنا علی طریق الولایة ... و بعد فانه لایخفی علی الفضلاء

خط: نستعلیق، کا: محمد بن احمد بن عمران ملقب به شامی نسبا و نجفی مسکنا، تا: ۱۴ رمضان ۱۰۴۳ق؛ کاغذ ترمه؛ جلد: تیماج لایه‌ای قهوه‌ای، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷۱]

۲. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:بی شماره/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۴ق [نشریه: ۷ - ۷۰۰]

● **اشراط الساعة** / کلام و اعتقادات / عربی

išrāṭ-us-sāʻa

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳-ط

بی‌کا، بی‌تا؛ در ضمن مجموعه آمده است؛ ۱گ، ۷۳ [ف: ۲۲- ۵۷]

● **اشراط الساعة** / کلام و اعتقادات / فارسی

ešrāt-os-sāʻat

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۱۰/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی سید المرسلین محمد وآله الاکرمین؛ **انجام:** و لایفضحنا بذنوبنا یوم الدین بنبیه البینة (؟) و ولیه الولیة

رسالة فارسیة اورد فیها ۱۵ علامة سوف یکون قبل قیام القیامة. در فهرست با عنوان قیام قیامت آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۹۳ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد محسن بن محمد صادق» (مربع)؛ جلد: چرم مشکی، ۵۴گ (۸۸پ-۱۴۱ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [مؤید: ۲ - ۱۳]

● الاشراف علی اعلی الشرف فی التعریف برجال سند البخاری من طریق الشریف أبی علی بن أبی الشرف / علوم حدیث / عربی

al-išrāf ʻalā aʻla-š šaraf fi-t taʻrīf bi-rijāl-i sanad-il buxārī min ṭarīq-iš šarīf ʼabī ʻalī ibn-i ʼabi-š šaraf

ابن شاط، قاسم بن عبدالله، ۶۴۳ - ۷۲۳ قمری

ebn-e šāt, qāsem ebn-e ʻabd-ol-lāh (1246 - 1324)

[الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط، الحدیث النبوی و علومه و رجاله ۱۹۴/۱؛ دنا ۸۴۹/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲/۲

آغاز: بسمله ... الحمدلله الذی شرف هذه الامة بخصیصة الاسناد و عرف لما أکمل النعمةوجوب الثبت عند اعتبار أخبار الآحاد ... و بعد فانه لما أعرض الناس عن العنایة بطریق الروایة فی هذه البلاد؛ **انجام:** و هنا انتهی ما أردناه من التعریف علی وجه الاختصار ... و سلم تسلیماً کثیراً طیباً مبارکاً و آخر دعوانا ان الحمدلله رب العالمین، کمل الجزء و الحمدلله

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید ش ۱۷۳۲؛ خط: مغربی، کا: علی بن محمد بن علی بن هانی بن احمد بن محمد بن منتصر بن هانی لخمی، تا: قرن ۷ یا قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ در ابتدای آن نام کتاب و مؤلف درج شده است و یادداشت روایت کتاب از مشایخ در بالای صفحه دیده می‌شود و در ذیل صفحه یادداشت سماع رساله به‌وسیله محمد بن علی بن هانی لخمی سبتی به خط مؤلف در ۷۰۱ق ثبت شده، و در آخر نسخه اجازه مؤلف به همو در ۶۹۱ آمده؛ ۱۱ص (۳۱-۴۱)، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۳ - ۳۲۶]

● الاشراف علی سیادة الاشراف = سیادة الاشراف = تحقیق معنی السید و السیادة (رسالة فی) / کلام و اعتقادات / عربی

al-išrāf ʻalā sīyādat-il-ašrāf = sīyādat-ul-ašrāf = taḥqīq-u maʻna-s sayyid wa-s sīyāda (r.-un fī)

کرکی عاملی، حسین بن حسن، - ۱۰۰۱ قمری

karakī ʻāmelī, hoseyn ebn-e hasan (- 1593)

اهدا به: امیر اعتماد الدولة الشاهیة شجاع الدین شریف حیدری صفوی موسوی حسینی وزیر

تاریخ تألیف: محرم ۹۷۰ق

رساله‌ای است در اثبات سیادت اشخاصی که از طرف مادر از بنی‌هاشم هستند و در آغاز تحقیقی نموده است در معنای «سید» و «سیادت» و اثبات اینکه نجیب‌زادگانی که از طرف مادر به حضرت فاطمه (س) منسوبند همگی سید هستند. این کتاب در یک مطلع و دو منهج و یک تذییل می‌باشد.

آغاز: الحمدلله الذی رفع آل هشام و آل عبد مناف علی جمیع الاعاظم و الاشراف ... فهذه جمله افیه بالاشراف علی سیادة الاشراف وضعتها لا لانتصاف عمن عدل عن جادة الانصاف بالتماس عضد السلطنه الباهره رکن الدوله القاهره ... اعتماد الدوله الشاهیه ... شجاع الدین الشریف الحیدری الصفوی الموسوی الحسینی ... و فیه معالم.

انجام: و جملة القول ان بنوة اولاد البنات امر مقرر عند العصابه المحقه و مازالت المنازعات و المناظرات - جاریة فی ذلک بین الناس - و انما اوردنا هذه النبذه کما جری لائمتنا (ع) و شیعتهم من الجدل - تنبیها علی ذلک و قد انتقش علی صفیحة صحیفه خاطرک من المدارک الدامغه - ما یغنی فیها البیان عن العیان افتتحت و اختتمت فی الشهر الاول من مفتتح سنه سبعین و تسعمایه.

[دنا ۸۴۹/۱ (۵ نسخه)؛ الذریعه ۱۰۲:۲؛ اعیان الشیعه ۲۸۴:۲۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: مکی بن محمد بن شمس الدین نواده شهید در ۱۱۵۸، محمد مومن بن شمس الدین محمد اصفهانی، شرف الدین علی حسینی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آلبالویی مقوایی درون ترباکی، ۵۲گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۷)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۳۵۷]

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۴ - ۴۳۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها -ف: ۱ - ۲۸۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۸/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: تیماج قرمز با عطف دامن، ۶ص (۵۷۹-۶۳۴)، ۳۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۱۰ - ۲۱۶۵]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۰/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد زمان حسینی ارتیمانی، تا: ۱۰۶۹ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۳۶گ (۹۳-۱۲۸)، ۲۱ سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۹۸]

● **الاشراف علی فضل الأشراف** / فضایل و مناقب / عربی
al-išrāf ʻalā faḍl-il-'ašrāf

سمهودی، ابراهیم، ق۱۰ قمری
samahvodī, ebrāhīm (- 16c)

وابسته به: جواهر العقدین فی فضل الشرفین شرف العلم الجلی و النسب العلی؛ سمهودی، علی بن عبدالله (۸۴۴-۹۱۱)
تاریخ تألیف: ۹۶۳ق
در فضایل و مناقب اهل بیت عصمت و طهارت (ع)، با استدلال به آیات قرآن کریم و احادیث رسیده از پیامبر اکرم (ص). مؤلف این مطالب را از کتاب «جواهر العقدین فی فضل الشرفین، شرف العلم الجلی و النسب العلی» تألیف عم بزرگوار خود «سید نور الدین ابو الحسن علی بن عبدالله سمهودی شافعی» (-۹۱۱ق) جمع و در هفت «ذکر» مرتب نموده است. نسخه‌ای از آن در کتابخانه وزیری یزد معرفی شده که آن را به خط مؤلف دانسته و نام مؤلف را لطف الله بن المطهر (؟) ذکر کرده و تاریخ آن ۹۷۸ق ذکر شده است که به نظر می‌رسد این نام از آن کاتب است و تاریخ نیز تاریخ کتابت است نه تألیف.
آغاز: بسمله، حمد له، باب فی ذکر فضائل مولانا امیر المومنین و قائد الغر المحجلین؛
انجام: و هذا آخر ما بعث الله بجمعه ... و اسأل الله ان یجعله خالصاً لوجه الکریم و ان ینفعنا به و المسلمین. ..و العلماء المقربین.

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۴۶
آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ تحریری، کا: لطف الله بن المطهر، تا: ۹۷۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج عنابی،۱۹۶گ،۲۵سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۳۷۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۸عکسی
آغاز: انی تارک فیکم ... و بعد: فهذا مجموع لطیف الفه ... الشریف ابراهیم الحسینی الشافعی السمهودی یشتمل علی فضل الأشراف و مالهم من الواجباب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، دارای یک حاشیه از آیة الله مرعشی قدس سره، قبل از کتاب دو یاداشت درباره کتاب و سید نور الدین علی سمهودی یکی به‌خط آیة الله مرعشی و دیگری به‌خط سید عبد اللطیف حسینی کوه کمری؛ ۷۵گ، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۲ - ۴۲۸]

● **الإشراف علی مذاهب الأشراف** / فقه / عربی
al-'išrāf ʻalā maḏāhib-il-'ašrāf

ابن منذر، محمد بن ابراهیم، ۲۴۲ - ۳۱۹ قمری
ebn-o monzer, mohammad ebn-e ebrāhīm (857 - 932)

کتابی فقهی که به ترتیب کتب فقهی در ابواب مختلف با نقل روایات و مذهب‌های مختلف اهل تسنن جمع‌آوری کرده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۶۹
نسخه اصل: کتابخانه احمد ثالث-ترکیه ۱۱۰۰. جلد دوم، از کتاب النکاح تا پایان؛ خط: نسخ کوفی نما، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ از کتاب الغصب تا آخر به‌خط دیگر، تصحیح شده است، در پایان کتاب الوکالة؛ تملک: محمد بن عبدالله بن ابراهیم العدی الازهری الشافعی در ۱۸ شوال ۸۴۴؛ در برگ اول وقف‌نامه کتاب به سال ۸۷۸؛ تاریخ وقف: ۸۷۸؛ ۷۳۱ص [عکسی ف: ۲ - ۶۴]

● **الاشراف علی مذاهب الاشراف = اجماع الائمة الاربعة و اختلافهم** / فقه / عربی
al-išrāf ʻalā maḏāhib-il ašrāf = ijmāʻ-ul a'immat-il arbaʻa wa ixtilāf-u-hum

ابن هبیره، یحیی بن محمد، ۴۷۹ - ۵۶۰ قمری
ebn-o hobayra, yahyā ebn-e mohammad (1087 - 1166)

مؤلف، که وزیر مقتفی لامرالله و مستنجد بالله بوده است، موارد اتفاق و اختلاف مذاهب ائمه چهارگانه اهل سنت را با افعال «واتفقوا، واختلفوا واجمعو» بیان نموده است به عنوان مثال در مسأله وضو و ازاله نجاست چنین می‌نویسد: «واجمعوا علی انه لایجوز التوضی بالنبیذ علی الاطلاق الا اباحنیفة ... و اختلفوا فی جواز ازالة النجاسة بغیر الماء من المایعات فقال ابوحنیفة یجوز بکل مایع طاهر مزیل للعین و قال مالک و الشافعی و احمد لایجوز الا بالماء».
آغاز: قال رسول الله صلی الله علیه و سلم من یرد الله به خیراً یفقهه فی الدین أما قوله من یرد الله به خیراً فان هذا شرط.
انجام: و الله سبحانه و تعالی المحمود علی توفیقنا لذلک و نسأله جل اسمه نفعنا و المسلمین به آمین.
[دنا ۸۵۰/۱ (۴ نسخه)]

۱. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۱
خط: نسخ، کا: علی بن هلال بن علی کلری، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الثانی ۸۸۷ق؛ ابراهیم بن احمد بن ابراهیم و برادرش شهاب الدین احمد آن را با نسخه اصل و نسخه دیگر در حمات در مسجد المرابط در روز شنبه ۱۰جمادی۸۸۷مقابله کرده‌اند[نشریه: ۴ - ۴۳۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۸
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «الافصاح عن معانی الصحاح» ثبت شده که غلط است؛ خط: نسخ، کا: عبدالباری بن سلیمان ازهری سفطی، تا: دوشنبه ۱۵ صفر ۱۰۲۶ق، به‌دستور ناظر احکام شرعیه در الغش حاج علی افندی رومی حنفی؛ مصحح؛ جلد: مشکی ضربی، ۳۰۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۳۵

آغاز: انه سمع و فی روایة من یردالله به خیراً یفقه فی الدین؛
انجام: برابر
به جز نخستین برگ از مقدمه، کلیه ابواب فقهی را شامل است؛ خط: نسخ، کا: علی بن صالح بن محمد خطیب بصری، تا: سه‌شنبه ۱۳ربیع الثانی۱۰۲۹ق؛افتادگی: آغاز؛ وی آن را از نسخه ابوبکر بن عمر بن یوسف بن عبدالکریم، مکتوب در ۷۲۶، استنساخ نموده؛ تملک: شرف الدین محمد مکی بن محمد ضیاءالدین عاملی یکی از نوادگان شهید اول؛ جلد: تیماج ضربی [ف: ۲۱/۱ - ۱۱۴]

۴. یزد؛ عجمین، محمد باقر؛ شماره نسخه:۱
مقدمه کتاب که در اصول فقه است در این نسخه نیست و از طهارت آغاز می‌شود؛ خط: نسخ، کا: زید بن اسماعیل بن ملا زید، تا: ذیقعده ۱۰۷۲ق؛ تملک: یحیی بن شیخ جعفر افندی واعظ ۱۰۸۲؛ قطع: وزیری [نشریه: ۴ - ۴۶۷]

● **الاشراف علی معرفة الاطراف** / حدیث / عربی
al-išrāf ʻalā maʻrifat-il-aṭrāf
ابن عساکر، علی بن حسن، ۴۹۹ - ۵۷۱ قمری
ebn-e ʻasāker, ʻalī ebn-e hasan (1106 - 1176)
کتابی است در جمع اطراف و ترتیب «سنن ابی داود» و «جامع الترمذی» و «سنن النسائی» و «سنن ابن ماجه» به‌ترتیب حروف معجم. ابن‌عساکر در پایان کتاب، اسانید خود را تا مؤلفین جوامع حدیثی مذکور فوق ذکر نموده است. این کتاب، ظاهراً در چهار مجلد تألیف شده است (هدیة العارفین ۷۰۱/۱) لیکن حاجی خلیفه آن را در دو مجلد دانسته است (کشف الظنون ۱۰۳/۱).
چاپ: بیروت، المکتب الاسلامی، ۱۴ جلد.
[دنا ۸۵۰/۱؛ کشف الظنون ۱۰۳/۱؛ بروکلمان، ذیل ۷/۱-۵۶۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۰عکسی
آغاز: عبید الله بن عبدالله بن عمر بن الخطاب العدوی المدنی عن ابی هریره، حدیث: فمن اصبح جنباً فی رمضان؛ **انجام:** ابو منصور محمد بن الحسین المقدمی قراءة علیه و ان لم یکن فاجازة و ذکر لی انه سمع منه الکتاب باسره، غیر انه لم یکن له نسخة ... و سلم تسلیماً کثیراً.
نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۷۳۹ (اربری، فهرست خطی عربی ۱۰۰/۳). جلد چهارم، کتاب با آن پایان می‌یابد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ تملک: ابراهیم بن ... ابن عبد الرحمن حلبی حنفی به تاریخ اواخر محرم ۱۰۴۸ق؛ ۲۱۰گ، ۲۷ سطر [عکسی ف:۲-۴۰۱]

● **الاشراف فی عامة فرایض اهل الاسلام** / فقه / عربی
al-išrāf fī ʻāmat-i farāyiḍ-i ahl-il-islām
مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ - ۴۱۳ قمری
mofīd, mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)
رساله فتوایی مختصری است در احکام طهارت، صلات، زکات، صوم و حج.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... باب فرض الوضوء و فرضه أربعة أشیاء.
انجام: ثم هن و الرجال فیما عددناه مما سوی هذین الشیئین سواء.
چاپ: نجف، مطبعة الحیدریة، بدون تاریخ؛ به مناسبت کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ق.
[دنا ۸۵۰/۱ (۸ نسخه)؛ ریحانة الادب ۳۶۱/۵؛ الذریعة ۱۰۲/۲؛ رجال نجاشی: ۲۸۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوای، ۱۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳ - ۶۹]

۲. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۱۱/۲
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۱ق، جلد: تیماج مشکی، ۸گ (۱۷۹پ-۱۸۶ر)، ۲۱ سطر [سه کتابخانه اصفهان - ف: - ۱۶۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۰۵/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج و سرترنج دار، ۱۰گ (۱۸پ-۲۷پ)، ۱۸-۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۷سم [ف: ۴۱ - ۲۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۹۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن شیخ سلیمان سعدی، تا: اوایل قرن ۱۳؛ مصحح، رکابه‌دار؛ کاغذ: فرنگی، ۱۴گ (۲۴-۳۷)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۲ - ۲۷۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سرخ عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۶۵پ-۷۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۹۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۷/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** موکدة علی الرجال و لیس بمسنون للنساء
بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق، ۴گ (۲۸ر-۳۱ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۱۹۵]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸/۱۳ خوئی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قدر خص للنساء فی تغطیة الرؤس.
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از پایان این رساله، روی ص ۱۷۰ تا ۱۷۲ خوابی که ابوالحسن علی بن محمد بن نبان از شیخ مفید. نقل کرده، نوشته شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد رنگ، ۱۷ص (۱۵۲-۱۶۸)، ۲۳ سطر، قطع: وزیری باریک، اندازه: ۱۳/۳×۲۶/۲سم [ف: ۷ - ۱۴]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۳۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب ما یسقط فرضه و السنة فیه من مناسک الحج عن النساء ... و هی ستة ... سنة مؤکدة علی الرجال و لیس بمسنون للنساء. تم کتاب الاشراف فی علم فرایض الاسلام ازطهارت و صلات، زکات، صیام، تا حج و عمره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، اصفهانی، جلد: تیماج سرخ، مقوایی، آستر کاغذ گل و بوته دار، ۹ص (۱۰۹ر-۱۱۷ر)، ۱۹ سطر (۱۴×۷)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۱۳۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۳/۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۴گ (۶۳پ-۷۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱ - ۲۶۷]

● **اشراقات** / عرفان و تصوف / فارسی

ešrāqāt

جواد بن علی، ق۱۳ قمری

javād ebn-e ʻalī (- 19c)

رساله‌ای عرفانی به نثر و نظم در ده «اشراق»: ۱. الواجب و فیه لمعات؛ ۲. صفاته؛ ۳. بیان القاء المحبة فی قلب العارف؛ ۴. توسطه؛ ۵. تقسیم اجسام؛ ۶. بیان اینکه انسان عالم صغیر است؛ ۷. صعود النفس من مرتبة الطبیعة الی العقل المستفاد؛ ۸ احوال النفس الناطقه؛ ۹. بیان ابطال التناسخ؛ ۱۰. المعاد

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۸۷/۱

آغاز: اللهم اشرح صدورنا باشراق نور العرفان نور قلوبنا بزینه الشریعة و الایمان ... هذه تعلیقات منی فی عنفوان الشباب لتحقیق الحق و لکشف المعارف و الیقین فی کل باب؛ **انجام:** قوه متخیله او را بمثل مثل تبدیل علم به لبن چون علم غذای روح است و لبن غذای جسم است و تبدیل دشمن به مار و این قسم رویای کاذبه است و محتاج به تعبیر و الله

خط: تحریری، کا: محمد علی بن علی جیلانی الاصل تهرانی المسکن، تا: ۱۲۹۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ (۱پ-۳۰پ)، ۱۹ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف:۲-۹۷]

● **اشراقات** / بهائیت / فارسی

ešrāqāt

بهاء الله، حسینعلی بن میرزا بزرگ، ۱۲۳۳-۱۳۰۹ قمری

bahā'-ol-lāh, hoseyn-ʻalī ebn-e mīrzā bozorg (1818 - 1892)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۶۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۸۱]

● **اشراقات الرضویة** / فلسفه / عربی

išrāqāt-ur-raḍawīyya

عصار، محمد بن محمود، ۱۲۶۴؟ - ۱۳۵۶ ؟ قمری

ʻassār, mohammad ebn-e mahmūd (1848 - 1937)

وابسته به: غرر الفرائد = منظومه سبزواری؛ سبزواری، هادی بن مهدی (۱۲۱۲-۱۲۸۹)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۳۴۵ق

شرحی است منثور و منظوم بر برخی از ابیات قسمت الهیات منظومه سبزواری که توأم با توضیح و تحقیق است و گاهی به مناسبتی قسمتی از سروده‌های خود را نیز آورده است.

آغاز: بسمله، یا من به التکلان و اعتمادی ×× صل علی المولی النبی الهادی / ثم علی منتخب العباد ×× وصیه و آله الامجاد

[دنا ۱/۸۵۰ (۱ نسخه)]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۱۶/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایحتاج الی توضیحه لوضوحه ثم قال لو وجبت خلف بلا التباس.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: خط دار فرنگی، جلد: مقوا، رویه گالینگور، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵-۷۴۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** الترجیح بلا مرجح و هو محال

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۱ق [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** اختم بالحمد و الصلوة ×× اقول ذا بضاعة مزجاة

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نسخه به‌خط دستی مؤلف است که پاکنویس نشده، تقدیمی خود مؤلف به‌سال ۱۳۴۶؛ ۱۰۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۲۲]

● **اشراق الاصباح فی مناقب الخمسة الاشباح** / فضایل و مناقب - عربی

išrāq-ul-aṣbāḥ fī manāqib-il-xamsat-il-ašbāḥ

حضرمی، ابراهیم بن محمد، ق۸ قمری

hazramī, ebrāhīm ebn-e mohammad (- 14c)

کتابی است در بیان فضایل و مناقب، و شرحی مختصر از زندگانی پیامبر گرامی اسلام (ص) و امیر المؤمنین و حضرت فاطمه و امام حسن و امام حسین (ع). مؤلف، مطالب کتاب را با استفاده از کتب حدیثی و تاریخی گرد آورده و در پایان مصادر خود را برشمرده است. در پنج «قسم» و هر قسم دارای چند «فصل» یا چند «باب»: قسم ۱. الکلام علی احوال سید البشر، در بیست و پنج فصل؛ ۲. الکلام علی امیر المؤمنین ...، در دوازده فصل؛ ۳. الکلام علی فاطمة البتول ...، در چند باب؛ ۴. الکلام علی الحسن بن علی ابن ابی طالب (ع)، در چند فصل؛ ۵. الکلام علی الحسین بن علی (ع)، در سه باب.

آغاز: حمد الموجد الکلیات تحقیقاً و تقدیراً ... قد وسمته باشراق الاصباح فی مناقب الخمسة الاشباح.
انجام: و حسبنا الله و نعم الوکیل و نعم المولی و نعم النصیر، و هذا آخر کتاب اشراق الاصباح فی مناقب الخمسة الاشباح.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۴عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانهای شخصی در صنعاء (مصادر الفکر العربی الاسلامی فی الیمن /۴۱۴)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ در پایان به خط مؤلف آمده که این نسخه با نسخه اصل در محرم ۷۵۳ق مقابله شده است، مصحح، بعد از کتاب اجازه‌ای است که مؤلف برای قاسم بن محمد بن قاسم بن ابی طویل الصعدی نوشته است؛ ۱۶۴گ، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۲ - ۳۳۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۵عکسی
نسخه اصل: کتابخانه‌ای شخصی در صنعاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در پایان ناصر بن ناصر الحمامی الزیدی که احتمالاً کاتب نسخه است نوشته صبح پنج‌شنبه بیست و پنجم ربیع الاول ۱۲۹۸ق از مقابله این نسخه با اصل فراغت یافته است، مصحح؛ ۱۴۳گ، ۲۹ سطر [عکسی ف: ۲ - ۳۳۳]

● اشراق الانوار فی علم الاحکام / هیئت / فارسی
ešrāq-ol-anvār fī ‘elm-el-ahkām

شیرازی، محمد هادی بن محمد سعید،
šīrāzī, mohammad hādī-ye-bn-e mohammad sa‘īd

کتابی در خصوصیات حالات سبعه سیاره از سعادت و شقاوت و تأثیرات و نظرات و مدت توقف هر یک در بروج و سایر متعلقات آنها، که خواجه نصیرالدین طوسی در رساله «سی فصل» خود متعرض آنها نشده، مشتمل بر یک «مقدمه» و دوازده «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه در بیان شرافت این علم؛ ۱. صفات و احوالات زحل؛ ۲. صفات مشتری؛ ۳. صفات مریخ؛ ۴. حالات آفتاب؛ ۵. صفات زهره؛ ۶. اوصاف عطارد؛ ۷. معرفت احکام ماه؛ ... ۱۰. تذکیر و تأنیث بروج و طبایع ایشان؛ ۱۱. بیان سبب انقلاب؛ ۱۲. دانستن هفت اقلیم؛ خاتمه در توضیح آنچه مذکور شد، دارای دو «مقاله».
آغاز: بسمله سپاس بیقیاس صانعی را سزاست ... اما بعد چنین گوید بنده احقر متخلص به واهب که چون نصیر الملة و الدین رساله در قواعد معرفت و حالات تقویم اتصال تنجیم و نظرات هر یک بجهت اختیار کارها نوشت
انجام: عقرب و دلواست و بروج زوجه جوزا و سنبله و قوس و حوت است.
[دنا ۸۵۱/۱ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۲۸۱۷/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۵۰/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق متوسط، کا: خورشید نوشیروان بن رستم شامردان، تا: ۱۱۲۷ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۴۵ص (۲۹۲-۳۳۶)، ۱۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۹ - ۳۹۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹/۸
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی ضربی و مقوایی، ۴۱ص (۱۱۵-۱۵۵)، ۲۱-۲۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [سنا - ف: ۱ - ۴۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۰۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** آبها فراوان بود و چشمه‌ها و غله‌ها فراوان بوده باشد و نعمت بسیار بود.
خط: نستعلیق، کا: حسن بن رفیع حسینی خبوشانی، تا: ۱۲۶۹-۱۲۷۰؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۶۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۸۸]

● اشراق البدور / هیئت / عربی
išrāq-ul-budūr

صوفی، محمد بن احمد، - ۹۵۰ ؟ قمری
sūfī, mohammad ebn-e ahmad (- 1544)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹/۹
بندی از اشراق البدور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ پس از آن مطالبی در زایجه و احکام و ضمایر و خفیات: از شهاب الدین احمد البساطی که در فهرست با شماره ۱۰ آمده؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی ضربی و مقوایی، ۵ص (۱۵۵-۱۵۹)، ۲۱-۲۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [سنا - ف: ۱ - ۴۱]

● اشراق التواریخ = تلخیص التواریخ / تاریخ / عربی
išrāq-ut-tawārīx = talxīṣ-ut-tawārīx

قرامانی، یعقوب بن ادریس، - ۸۳۳ قمری
qarāmānī, ya‘qūb ebn-e edrīs (- 1430)

رساله مختصری است درتاریخ انبیاء و ذکر آباء النبی و سیره پیامبر و صحابه و ائمه اهل سنت و محدثین بزرگ سنی، در یک «مقدمه» و سه «قسم» و «خاتمه»
آغاز: الحمدلله هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی ... اما بعد فلما اخبر رسول الله علیه السلام عن تفضیل الله و اصطفائه
انجام: ما اتفق الدیم بالدوام و اختلف اللیالی و الایام قدتم بعون الله الملک العلام
[کشف الظنون ۱۰۳/۱؛ بروکلمن ۲۰۹:۱ و ۲۲۳ و ذیل ۳۱۳:۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵/۹عکسی
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، ش ۱۷۴۵؛ خط: نسخ،

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ ۳۸ص (۱۵۰-۱۸۷)، ۲۵ سطر [عکسی ف: ۴ - ۱۷۵]

۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۳۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ کاغذ: حنایی، ۴۸ص (۹۸-۱۴۵)، ۱۹ سطر [ف: ۱۶۲]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸-۵۰۸-۳/۱۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید محمد بن محمود فاضل، تا: جمادی الثانی ۱۱۱۰ق؛ جلد: مقوا، قهوه‌ای عطف تیماج قهوه‌ای لولادار، ۷۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۷۱]

● **اشراق الحق من مطلع الصدق** / کلام و اعتقادات / عربی

išrāq-ul-ḥaqq min maṭla'-il-ṣidq

حسینی کرکی، حسین بن حیدر، - ۱۰۴۱ قمری

hoseynī karakī, hoseyn ebn-e heydar (- 1632)

تاریخ تألیف: ۱۰۲۰ق

مؤلف آورده است که در غیبت صغری چون شیعه در تقیه بودند هیچگاه نام امام زمان را بر زبان نمی‌آوردند تا مردم آنها را نشناسند همین‌که چندی گذشت برخی گام فراتر نهاده روی خبرهایی چند، نامبردن او را ناروا بلکه کفر پنداشتند، تا جایی که دانشمند فیلسوف داماد استرآبادی رساله‌ای به نام «شرعة التسمیة» نوشته است. پیش از او کلینی و ابن‌بابویه قمی در «عیون اخبار الرضا» و شیخ طبرسی نیز چنین می‌گفته‌اند. مؤلف در پاسخ شیرازیان این رساله را نوشته است و از روی اصل جواز و اخبار و اجماع روشن ساخته که چنین نیست و می‌توان نام آن امام را بر زبان آورد و گناه نیست. رساله او دو «مقصد» است. در مقصد نخست دلیل‌های روایی می‌آورد و در دومی از شبهه‌های طرف پاسخ می‌گوید. او از رئیس المحققین شیخ علی (بن عبدالعالی م ۹۴۰) با عنوان «اعلی الله قدره» و از بهاءالدین محمد (۹۵۳ - ۱۰۳۰) در «مفتاح الفلاح» و «حبل المتین» با عنوان «مد ظله» یا «ادام الله برکاته» یاد می‌کند. در جایی‌که به اجماع تمسک می‌کند از این دانشمندان یاد کرده است و از این کتاب‌های آنان گواه می‌آورد: «مسائل» شیخ طوسی، «مهج الدعوات» ابن طاوس، «اعتقادات» ابن بابویه، «منهاج الصلاح» علامه، «کشف الغمه» علی بن عیسی اربلی، «ارجوزه علم کلام» تقی الدین حسن بن داود حلی، «ارشاد المسترشدین» فخرالمحققین، «جامع الاصول فی شرح الفصول» محقق رازی، «معین الفکر» محمد بن جمهور، «احتجاج» ابومنصور احمد بن علی بن ابی طالب طبرسی، «مزار دروس» شهید، «کفایة الطالبین» احمد بن متوج بحرانی، «مشارق انوار الیقین فی کشف حقایق امیرالمؤمنین» رضی الدین رجب بن محمد بن رجب حافظ برسی، «کتاب الجوابیة»، «تفرید الاعتماد فی شرح تجرید الاعتقاد» شمس الدین محمد بهشتی، «شرح نجات العباد» محمد بن ابی طالب استرابادی، «غایة المطلوب فی علم الکلام» مولانا لطف الله نیشابوری، «رساله نجمیه» شیخ علی بن عبدالعالی. همه این دانشمندان یاد کردن نام امام زمان را روا می‌دارند. مؤلف همچنین می‌گوید که صلوات خواجه طوسی را چهارصد سال است که در انجمن‌ها می‌خوانند با این‌که آشکارا نام امام در آن برده شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳/۲

آغاز: الحمدلله الذی یحق الحق بکلماته و یبطل الباطل و لوکره المشرکون ... و بعد فقد ورد علینا من اجلاء اخواننا فی الدین من محروسة شیراز کتاب ... ذکر فیه ان بعضا من الناس زعم انه یحرم و لایجوز ذکر القائم ... باسمه و کنیته بل ذکر ان من نطق به فقد کفربالله و الیوم الآخر و سئل الاستکشاف فی هذه المسئلة ... فاجبت مطلوبه؛ **انجام:** فلنقطع الکلام حامدین ... و فرغ من تصنیفها ... الحسین بن حیدر الکرکی العاملی ... فی الثانی و العشرین من شهر رمضان المبارک من شهور سنة الف و عشرین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با عبارت «منه»، در گ ۱ر به‌خط نسخ از خود کرکی دارد: «کتاب اشراق الحق من مطلع الصدق تصنیف الفقیر الی رحمة ربه الغنی الحسین بن حیدر بن قمر بن علی الحسینی الکرکی العاملی عامله الله بلطفه الخفی بالنبی و الوصی و الهما الاطهار الابرار»، باز به‌تعلیق دارد: «مصنف این‌کتاب والد مرحوم مغفور نواب میرزا حبیب اله صدراست»، نیز به‌شکسته دارد که محمد رضوی این را از خاندان میر محمد جعفر هروی خرید، در گ ۶۹پ اجازه همین کرکی است به‌مولانا نصیرالدین محمد به‌خط تعلیق خود کرکی؛ مهر: «المتوکل بالملکه اللطیف عبده محمد شریف»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱۱ سطر (۴/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳ - ۵۲۵]

● **اشراق السیاحة** / سفرنامه / فارسی

ešrāq-ol sīyāha

خراسانی، جواد بن موسی، ق۱۳ قمری

xorāsānī, javād ebn-e mūsā (- 19c)

سفرنامه‌ای ارزشمند از خراسان قرن سیزدهم، حوادث، فضلا، حاکمان، زیارتگاه‌ها، آثار تاریخی و نقاط دیدنی خراسان در آن روز، همراه با نقشه‌ای از خراسان در آن زمان.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۷۵عکسی

نسخه اصل: یکی از کتابخانه‌های هند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ [جنگ:۱-۴۴۳]

● **الاشراق فی مطلع الاحقاق** / کلام و اعتقادات / عربی

al-išrāq fī maṭla'-il-iḥqāq

تبریزی، محمد رضا بن عبد المطلب، ق۱۲ قمری
tabrīzī, mohammad rezā ebn-e ʻabd-ol-motalleb (- 18c)
اهداء به: امیر کبیر نجف قلی خان پسر امیر محمد کاظم خان والی قره داغ
کتابی در کلام شیعی است در چند «اشراق»: اشراق نخست: الوجود له معنیان العالم و هو عرض یعبر عنه لمفهوم الحصول و هو مشترک فی کل ما وقع فی صقع الامکان و ربما توهم شمول صقع الوجوب و حقیقة الاشراق تسخفه؛ ... اشراق آخر: فی نصوص قد خفی علی کثیر من العقول سر معناها الی یومنا مرویة فی کتب الشیعة و الاشاعره. مؤلف در مطاوی این کتاب خود را در علوم حکمت و اصول فقه صاحب تألیف یاد کرده و تفصیل برخی از مطالب این کتاب را به تالیفات دیگرش حواله داده است لیکن اسامی مؤلفاتش را ذکر ننموده است. تنها در صفحه ۴ یکی از تألیفاتش را با عنوان «تعلیقه بر شفاء» یاد نموده و در مطاوی کتاب خود را مکرراً از اهل اشراق و دارای خلسات یاد کرده و مطالب کتاب را از اشراقات خود دانسته و در مواردی از کتاب نیز از جدش بعنوان جد عارف و صاحب تألیفات تعبیر نموده است. مؤلف در آن ترائی به تسنن و رعایت تقیه نموده است.
آغاز: الحمدلله ولی الحمد و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین أما بعد فیقول محمد المدعو بالرضا ارضاه الله بالقدر و القضا.
انجام: ربنا اجعل کتابنا هذا خالصاً لوجهک الکریم هادیاً الی الصراط المستقیم.
[دنا ۱/۸۵۱ (۵ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۹۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ روی برگ اول این نسخه احتمال داده اند که مؤلف میرزا محمد رضا بن عبد المطلب تبریزی باشد؛ تملک: حسین حسینی تبریزی به تاریخ غره صفر ۱۳۳۴؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۴۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ – ۲۶۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حاجی محمد شوشتری، تا: ۱۲۷۰ق، برای شاهزاده احتشام الدوله؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای لایی مغزی سیاه، ۸۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۱سم [ف: ۱ – ۳۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن احمد قراچه داغی، تا: سه‌شنبه ۲۶ شعبان ۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۴۷گ (۱پ–۴۷ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۷۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۹۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور نیلی، ۲۷گ (۱پ–۲۷پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۶ – ۳۴۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۵
آغاز: پس از تسمیه و تحمید: ان علم الکلام فرض علی المسلمین الدین و هو السبیل الی حق الیقین؛ **انجام:** اللهم اکشف الغطاء عن سر هذه النصوص
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۱۴۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۴ – ۲۳]

● اشراق اللاهوت فی شرح کتاب الیاقوت / کلام و اعتقادات / عربی

išrāq-ul-lāhūt fī š.-i k.-il-yāqūt
رکن الدین جرجانی، محمد بن علی، ق۸ قمری
rokn-od-dīn-e jorjānī, mohammad ebn-e ʻalī (- 14c)
وابسته به: الیاقوت؛ نوبختی، ابراهیم بن اسحاق (-۴)
شرح بر کتاب الیاقوت نوبختی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۷/۲
آغاز: بسمله احمد الله الذی افاض بسجال رحمته مواهب الوجود علی قوابل الماهیئت ... اما بعد فان علم اصول الدین اشرف العلوم بالیقین و ...؛ **انجام:** فلیحمد الله تعالی علی حسن توفیقه ... محمد بن علی الجرجانی
خط: نسخ و تعلیق، کا: حسن بن محمد بن راشد، تا: جمادی الثانی ۸۱۰ق؛ جلد: تیماج سبز و قهو ای، ۶۹گ (۱پ–۶۹پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۲ – ۲۲۵]

● اشراق اللاهوت فی نقد شرح الیاقوت = شرح انوار الملکوت فی شرح الیاقوت / کلام و اعتقادات / عربی

išrāq-ul-lāhūt fī naqd-i s.-il-yāqūt = s.-u anwār-il-malakūt fī s.-il-yāqūt
اعرجی حلی، عبدالمطلب بن محمد، ۶۸۱ – ۷۴۵ قمری
aʻrajī-ye hellī, ʻabd-ol-motalleb ebn-e mohammad (1283 - 1345)
وابسته به: انوار الملکوت فی شرح الیاقوت؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸–۷۲۶)
تألیف ضیاءالدین عبدالله حلی یا برادرش عمیدالدین عبدالمطلب حلی، در زمان علامه حلی به نگارش درآمده است. در دیباچه آن نامی از کتاب و مؤلف نیست. شرح و نقدی است مزجی و مفصل با عناوین «قال المصنف»، «قال الشارح دام ظله» و «قوله» بر کتاب «انوار الملکوت فی شرح الیاقوت» دایی مؤلف، علامه حلی و کتاب «یاقوت» از ابواسحاق اسماعیل (ابراهیم) ین اسحاق نوبختی می‌باشد. این شرح محاکمه‌ای بین مؤلف و شارح است و با عناوین «قال الشارح دام ظله» به آن اشاره کرده

است. این کتاب نیز (مانند برخی دیگر از کتاب‌های این دو برادر) در برخی از منابع و فهارس به برادر مؤلف سید ضیاء الدین عبد الله بن محمد حسینی اعرجی حلی نسبت داده شده است. تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۲ ربیع الاول ۷۲۹ق نقل شده و لیکن بنا بر این‌که از آغاز تا انجام این اثر از علامه حلی با عنوان «قال الشارح دام ظله» یاد نموده و سال درگذشت ایشان ۷۲۶ق واقع شده، لذا این سال تألیف نمی‌تواند صحیح باشد و احتمالاً در استنساخ نسخه از سوی کاتب اشتباهی رخ داده باشد و این نظریه که ممکن است تألیف این اثر بعد از رحلت علامه نیز ادامه داشته باشد مردود است زیرا عبارت «قال الشارح دام ظله» تا پایان ادامه دارد.

آغاز: الحمدلله المتقدس عن الامثال و الاشکال و النظراء ... اما بعد فان جماعة من اخوان الصفاء و ارباب التقی و الوفاء ... لما طالعوا کتاب انوار الملکوت فی شرح الیاقوت

انجام: و هذا ما کتبناه و حیث انتهی کلام الشارح دام ظله ههنا قطعنا الکلام حامدین لله و مصلین علی صاحب المعجزة الباهرة خاتم الانبیاء محمد المصطفی و علی عترته الطاهرین.

[الذریعة ۱۱۵/۱۳؛ دنا ۸۵۱/۱ (۷ نسخه)؛ إشراق اللاهوت فی نقد شرح الیاقوت (تحقیق علی اکبر ضیایی)؛ نشر میراث مکتوب ۱۳۸۱ ش]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۷۷

آغاز: لکل معلوم فان کان الاول کان واجباً و ان کان الثانی ... قوله البحث الخامس فی انه تعالی قادر علی مثلمقدور العبد قال المصنف و هو عالم لکل المعلومات ... قال الشارح دام ظله هذه المسألة یعنی کونه تعالی عالماً لکل معلوم؛ **انجام:** قال الشارح دام ظله اعلم ان نبوظ نبینا یتوق العلم بها ... الا انها لما اشترکت فی معنی واحد و هو الاعجاز و خرق العادة صار المعنی المشترک.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج آجری ضربی با ترنج گل و بوته، ۵۸گ، ۲۱ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳۲-۴۵۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۶۵

خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن عبد علی بن حاجی حسین موذن، تا: یک‌شنبه ۱۶ رجب۹۲۱ق، جا: حله سیفیه؛ تملک: محمد امین کاظمی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۷۸گ، ۲۷ سطر (۱۸×۲۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶- ۳۵۶]

۳. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۱۴۲

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین اتخذت هذا من شرح الشرح الیاقوت قال ای الشارح بعد الخطبة و قد رتبت هذا الکتاب علی مقاصد المقصد الاول فی النظر الی قوله؛ **انجام:** برابر؛ بعد از چهار سطر : توجب لنا السعادة فی الدنیا و الاخره. کاتب می‌افزاید: تم الکتاب المبارک بحسن توفیق الله تعالی و منه و لطفه لخمس بقین من ذی الحجة سنة سبعین و سبعمائه و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد وآله الطیبین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۸۵ق؛ در صفحه عنوان دارد: «الملک و البقاء لله تعالی من عواری الزمان فی ید العبد الفانی الراجی الی رحمة الله العالی قاسم بن حسین الخلخالی عفی الله عنهما. ... فی المشهد المقدس الغروی ... کان ذلک فی ذی الحجه من شهور سنة خمس و ثمانین و تسعمائه الهجری»؛ در ص ۱ وقفنامه و مهر نصرة الملک؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵۰گ، ۱۷ سطر (۱۳×۱۹)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۳سم [رشت و همدان - ف: ۱۷۲۱]

۴. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲

کا: عباس بن علی بن احمد حسینی عمیدی، تا: ۱۰ محرم ۹۲۱ق، جا:نجف؛در آن درباره شارح «ادام الله ایامه» آمده؛ تملک: کاتب، صفی الدین محمد بن علی، ابوالشرف محمد [نشریه: ۵ - ۲۹۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با تاریخ ۱۱۰۷ در ص ع؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۳۷۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۸/۶سم [ف: ۱ - ۳۶]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴

خط: نستعلیق، کا: احمد بن جلال الدین طالقانی، تا: غره ذیحجه ۱۰۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ در آخر نسخه اصول الدین امام رضا (ع)؛ اندازه: ۱۳×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۷۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۲۲/۲

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ من تصنیفه فی لیلة یسفر صبحها عن یوم الأربعاء ثانی شهر ربیع الأول من سنة تسع و عشرین و سبعمائة.

خط: نسخ، کا: صالح بن إبراهیم بن حریز بحرانی، تا: پنج‌شنبه رمضان ۱۰۸۰ق؛ براساس رقم مؤلف در پایان این نسخه این اثر روز چهارشنبه ۱۲ ربیع الاول سال ۷۲۹ق به پایان رسیده است، مصحح، کاتب در انجام دو بیت شعر عربی آورده: «کتبت و قد ایفنت یوماً کتبته ×× بان یدی تبلی و تبقی کتابها/ لاشک ان الله یسئلها غدا ×× فیالیت شعری ما یکون جوابها»؛ تملک: «علی بن مسلم بحرانی» با تاریخ رمضان ۱۰۸۰ق؛ کاغذ: فرنگی، ۲۰۷گ (۴۴پ—۲۵۰پ)، ۱۹ و ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۵ - ۹۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** توجب لنا السعادة فی الدنیا و الاخرة و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن حسین بن سلیمان، بی‌تا؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۱۷۹]

● اشراق النیرین / عرفان و تصوف / فارسی

ešrāq-on nayyerīn

فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ - ۱۰۱۶

قمری

fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

رساله‌ای است در عرفان در یک «اشراق» و دو «نیر»: اشراق در تصحیح کیفیت ادراک؛ نیر ۱. در اظهار شمه‌ای از تطابق نسخه انسانی با نسخه وجود؛ نیر ۲. در اشعار متولد ثانی.

آغاز: الحمد لله رب العالمین حمدا ینبغی لعظمته و عز جلاله و الصلاة ... بعد از تمهید اساس شکر و سپاس بی قیاس، چنین گوید سالک بادیه هوس ... محمد بن محمود، الملقب بدهدار ... و این رساله که مندرجاتش بخش دیده ذوق است و چاشنی افزای جان شوق موسوم آمد به اشراق النیرین

انجام: و مدار حساب نیز بر دو رقم است و در شریعت و همین قدر اشاره کافیست و الله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله وصحبه الطاهرین و الحمد لله رب العالمین.

چاپ: به‌کوشش محمد حسین اکبری ساوی، در مجموعه «رسایل دهدار»، دفتر نشر میراث مکتوب، ش ۲۷، ۱۳۷۵ش، (ص ۴۳-۷۲)

[دنا ۸۵۱/۱ (۱۸ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۱۰۳۱/۲؛ فهرست مشترک پاکستان ۱۲۶۸؛ الذریعة ۱۷۸/۱۸و ۱۰۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۷۹/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۳/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ جمادی الثانی ۹۶۵ق؛ دارای نشان بلاغ؛ جلد: گالینگور زرشکی با روکش اسلیمی، ۸گ (۷۶ر-۸۳ر)، چلیپا سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۳۳/۱ - ۱۹۹]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲/۸

خط: نستعلیق، کا: ملا محمد مهدی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۷گ (۱۶۵پ-۱۷۱ر)، ۱۵ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۵۸]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن سیاه با جدول تازه، ۱۷گ (۵۰پ-۶۶پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶ - ۴۳۴]

۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۰/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، نوشته شده در حاشیه به چلیپا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۲۳ص (۸۴-۱۰۶)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱ - ۶۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۴۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۹ص (۸۳-۱۰۱)، ۲۶ سطر (۶×۱۶)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۷۰۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۱/۵ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۲۷ص (۷۸-۱۰۴)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۴/۳ - ۱۰۳]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۳۲/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۴گ (۶۲پ-۷۵پ) [ف: ۱ - ۱۹]

۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۴۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی مارک دار سفید و کرمی رنگ، جلد: تیماج نارنجی دور منگنه، ۲۳ص (۱۳۰-۱۵۲)، اندازه: ۱۷/۵×۳۲سم [ف: ۱۰ - ۱۰۸۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۰۲/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری متوسط، کا: محمد حسین بن عبدالمجید تفرشی فقیر نعمة اللهی، تا: رجب ۱۲۹۹ق؛ کاتب در پایان رقم کرده: «فقیر حقیر سراپا تقصیر محمد حسین بن عبدالمجید تفرشی در نهایت پریشانی و عسرت و تنگدستی به‌تحریر این نسخه شریفه پرداخت رجب ۹۹ التماس دعا از خواننده است»؛ کاغذ: رقعه‌ای فرنگی سفید رنگ، جلد: میشن خرمایی داغ کرده، ۳۰ص (۱۷۰-۱۹۹)، ۱۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۶۵۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۷۰/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۱گ (۴۵ر-۵۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۱۷۰]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۷۲/۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۹گ (۴۸ر-۶۶پ)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۳۹]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بعضی از قوای و مشاعر این حال دارند که در هنکام

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: فهرستی؛ ۱۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۲۳]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۶۵/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۱ص (۳۸)، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۵)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۲۲]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۲۴
آغاز و انجام:برابر
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی ساده مقوایی، ۱۰گ (۲۱۲-۲۲۱)، ۲۷ و ۲۸ سطر مورب (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]

۱۶. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۵/۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۵۶پ-۷۰پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [کتابخانه‌های قائن - ف: - ۱۸۱]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۱۰/۱۱
آغاز و انجام: برابر
کا: حاج سید علی محمد علاقبند یزدی، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری موسس؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۱۵گ (۱۰۸-۱۲۲)، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴ - ۱۴۳۶]

۱۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۱۹/۱۱
بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ، قطع: خشتی [ف: ۳۰۱]

۱۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۴۷/۱۱
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان - ف: ۱۵۱۵]

● اشراق هیاکل النور لکشف ظلمات شواکل الغرور /

فلسفه / عربی

išrāq-u hayākil-in-nūr li-kašf-i ẓulumāt-i šawākil-il-ġurūr

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (-1542)

وابسته به: هیاکل النور؛ سهروردی، یحیی بن حبش (۵۴۹-۵۸۷ق)

شواکل الحور فی شرح هیاکل النور؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)

تاریخ تألیف: ۱۰۵۰ق؛ محل تألیف: لاهور

شیخ شهاب الدین سهروردی (۵۴۹-۵۸۷) نگارشی به نام «هیاکل النور» دارد. بر این کتاب نخست محمد بن اسعد دوانی شرحی مزجی به‌نام «شواکل الحور فی شرح هیاکل النور» در سال ۸۷۲ نگاشته است، سپس غیاث الدین منصور دشتکی این شرح آمیخته را نوشته و در آن به‌شرح دوانی نگریسته و از آن خرده‌ها گرفته است. وی در دیباچه آن آشکارا می‌گوید که در این شرح می‌خواهم لغزش‌های دوانی را نشان دهم و به‌آنچه خرده گرفت پاسخ گویم. وی در بیشتر جاها سخنان دوانی را می‌آورد و لغزش‌های آنها را روشن می‌سازد.

آغاز: یا غیاث المستغیثین نجنا باشراق هیاکل النور عن ظلمات شواکل الغرور ... و بعد فیقول احوج الخلایق الی رحمة الله الغنی منصور بن محمد الحسینی ... ان اوشح صحائف الاعلاق ... مشیرا الی نبذ مما فی هیاکل النور من اللطائف ... قال الشیخ یا قیوم ای المدبر ... ایدنا بالنور ای الحجه

انجام: و الاشراق سبیلنا ... اقول اعلموا ایها الاخوان اوصلکم الله الی معارج العرفان انه قد وقع التاخیر فی تحریر شرح هیاکل النور و جرح شواکل الغرور فامتد زمان التحریر و التوصیف الی سبعه من ایام الخریف و ذلک لتزاحم موانع شتی ... هذا و لنختم الکلام بذکر المنعام المفضل ... اللهم یا متمم الانوار ... سیما نبینا الذی نجانا بانوار الهدایه عن ظلمات الضلالة و الغوایه و آله الکرام الابرار و صحبه العظام الاخیار ما تعاقب اللیل و النهار و تناثر الاوراق من الاشجار

چاپ: با تصحیح علی اوجبی، تهران، نشر میراث مکتوب، ۱۳۸۲

[دنا ۸۵۲/۱ (۲۲ نسخه)؛ الذریعة ۱۰۳/۲-۱۰۴و ۱۷۷/۱۴-۱۷۸؛ کشف الظنون: هیاکل النور ۲۰۴۷/۲]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۹۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آنجام؛ محشی با نشان «منه مدظله، مصحح؛ اندازه: ۱۰×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۱۳]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۱۴/۱
آغاز: لباس الانوار لکان بدرأ منیرأ نبیک الذی شک شواکل الشک بالیقین و شید
خط: نسخ، بی‌کا (به‌خط مؤلف یا قریب عصر مؤلف)، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ص (۲-۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۲۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۴۴/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۱۶۱]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۹۵/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۲ق؛ کاغذ: سپاهانی حنایی، جلد: تیماج سرخ یک‌لا، ۱۲۷گ (۲۴پ-۱۵۰ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۳۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۲/۳
بی‌کا، تا: چهارشنبه رمضان ۹۹۹ق، جا: قزوین؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۲۷گ (۳۵پ- ۱۶۱پ)، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۴۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۰
انجام: و ما ادراک ماهیه نار حامیه اما الاول فلان النفس اذا تحلت بالاطلاع علی حقائق الموجودات للحکة النظریه و تخلت عن رذائل الملکات بالحکمة العملیه عشقت ینبوع النور و کان شوقها الی العالم النورانی اکثر من العالم الظلمانی
این نسخه ناقص و تا اواخر شرح هیکل رابع است؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه» «س سره» و نیز با نشان «ش ح د» و بیشتر حاشیه‌های شارح مبسوط

است؛ مهر: «محمد رضا بن محمد صفی الحسینی» (چهارگوش)، «عبده مرتضی الحسینی»؛ کاغذ: شکری رنگ، جلد: گالینگور مشکی با عطف از تیماج قهوه‌ای، ۱۳۳ص، ۲۳ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۳۸۴]

۶. اصفهان؛ دانشگاه اصفهان؛ شماره نسخه:۱۲۵/۵

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۲۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۸۶

آغاز: ارد الاشتهار بالتاله و کان مشهورا بما ینافیه ... و رسمت رسالتی هذه باشراق هیاکل النور لکشف ظلمات شواکل الغرور؛ **انجام:** او بالفضائل الروحانیة و ضعف فی شیطان القوی البدنیة بتقلیل الطعام و الشراب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه»، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای ترنج دار، ۸۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۱۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۵ق؛ پس از پایان کتاب یک فقره تعلیقه متعلق به این گفته شارح در پایان شرح «فلنختم ...» روی ص ۲۱۴-۲۱۶ نوشته شده؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین ابوالقاسم بن محمد حسین» (چهارگوش)، «البهاء کله لک» (بیضی) با تاریخ ۱۰۸۸؛ این نسخه در ملک میرزا سید احمد مهذب الدوله از احفاد دشتکی بوده و این یادداشت از اوست: «انتقل الی بعد ما کان لغیری و سینتقل الی غیری و لله ملک السماوات و الارض و هو من مؤلفات جدی المبرور الامیر غیاث الدین منصور طیب الله رمسه الشریف و انا الاحقر میرزا سید احمد مهذب الدوله ابن المرحوم الحاج میرزا حسن بن المرحوم میرزا حسن بن المرحوم المیرزا محمد مجدالدین ابن المرحوم علی صدرالدین سید علیخان المدنی صاحب شرح الصحیفه السجادیه ابن المرحوم احمد نظام الدین بن المرحوم محمد معصوم بن المرحوم احمد نظام الدین بن ابراهیم بن سلام الله بن مسعود عمادالدین بن محمد صدرالدین بن منصور غیاث الدین مؤلف هذا الکتاب الشریف ... و کان التحریر فی السادس و العشرین من شهر جمادی الثانیه ۱۳۴۰»؛ کاغذ: شکری و برخی سفید آهار مهره، جلد: تیماج قرمز رنگ دارای برگردان، ۲۱۶ص، ۱۷ سطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵ - ۳۸۲]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۷۶

خط: نستعلیق، کا: علی بن ملک قمی، تا: ۱ ربیع الثانی ۱۰۲۶ق؛ محشی با نشان «منه رحمه الله، منه قدس سره»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد ضربی مقوایی، ۱۶۷گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۰۲۳]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالسلام بن محمود، تا: ۱۵ محرم۱۰۴۰ق، جا: مدرسه صالحیه؛ تملک: سید محمد حسین امام جمعه اصفهان در ۱۱۳۳ق؛ واقف: علی اصغر حکمت؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی ضربی لایی زرین، ۲۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۲۰]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۹۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مایل به نستعلیق، کا: درویش نصر الفروسی، تا: ۲۰ رمضان ۱۰۶۱ق؛ دارای حواشی با نشان «منه خلد الله ظله العالی» و چنین می‌نماید که در زندگی مؤلف یعنی پیش از مرگ او در ۹۴۸ نوشته شده باشد، لیکن در پایان نسخه، تاریخ کتابت رمضان ۱۰۶۱ آمده، مگر تصور کنیم این عبارت بعداً افزوده شده باشد؛ کاغذ: نخودی، اصفهانی، جلد: تیماج، یک‌لا، سرخ، ۱۱۹ص (۱-۱۱۹) [ف: ۱۱ - ۴۹۴]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۲/۱

خط: نستعلیق، کا: شیخعلی پسر عبدالرحمان شولستی رانکوهی لاهیجانی، تا: ۱۰۷۱ق؛ محشی با نشان «منه» و یا بی نشان؛ تملک: علی نقی پسر ملا شیخ محمد؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۵۲ص (۲-۱۵۳)، ۲۷ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵ - ۳۸۵]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۶۲

آغاز: و اعترض علی مذهب الحکماء بانه لو جاز خروج جمیع الانقسامات یجوز خروجها الی الفعل

نسخه اصل: کتابخانه مجلس شورای اسلامی - تهران ۱۸۰۵ [در فهرست مجلس این رساله معرفی نشده]، بخشی از کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۱ق؛ ۴ص (۴۶۲-۴۶۵) [عکسی ف: ۶ - ۴۲۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۱/۱

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه جمادی الثانی ۱۰۸۲ق؛ تملک: آقا علی مدرس با مهر وی و فرزندش آقا حسن؛ جلد: تیماج قرمز روشن، ۲۸۶ص (۱-۲۸۶)، ۱۷و ۱۹ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۳۸۴]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۶۲

آغاز: و کلمات الاولین مرموزة» فان هرمس و انباذ فلس. .؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم. ق تم کتاب الاشراقات

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۲۶ رمضان قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (آغاز در شرح دیباچه افتاده)؛ برای نشان از نسخه: «المقالة الاولی فی المعارف. ای معلومات الانسان. التعریف. ای تعریف الاشیاء بالحد و الرسم و نحو هما. و فیه ضوابط سبعة. و لأن المنطقی لابد له من النظر فی الالفاظ غیر مختص ... الضابطة الاول و هو فی دلالة اللفظ علی المعنی و هی کونه یحیث ...»؛ جلد: مقوایی تیماج پرتقالی پوشانیده ضربی مطلا، ۱۶۱گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵)،

اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۶]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۸۱/۲

نیمه نخستین کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله خلیفة بن نجم الدین، تا: جمعه ۴ شوال ۱۲۴۱ق، جا: در اشرف البلاد احمد شاهی؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج سرخ ضربی ترنجی مقوایی، ۱۵گ (۷۵پ-۸۹پ)، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۹۷۲]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۱۶

آغاز: من و ذر و ودع علی رای عند قوم و اصلاهما مهجور ان و لما کان الکلام الراغب مسبوقا لبیان المعانی المعلومه المتعارفه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج اناری مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۰۱گ، ۱۵ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۳سم [رایانه]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۹۰

آغاز: و اعترض علی مذهب الحکماء بانه لوجاز خروج جمیع الانقسامات الممکنة الی الفعل لزم ان یکون مقدار الجسم غیر متناه ضرورة. ان مجموع المقادیر المتناهیة غیر متناهیة؛ **انجام:** و هذ التحقیق من الامور الذی تفرد به و ما مسه احد فانی اشهد انه لم ینقله عن موضع کسائر افاداته اخذنا علامات و امارات برائته

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مغزی دار، ۲گ (۲۳۹ر-۲۴۰ر)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴ - ۹۷]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان لازما فلاتصح بماذکره اصلا وان کان متعدیا

خط: نستعلیق، کا: مظفر حسن بن محمد مهدی خادم، بی‌تا، کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۸گ، ۲۵ سطر (۴×۱۴)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱ - ۲۷۵]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ نسخه در ۱۳۲۰ به‌دستیاری مجد الادبا خریده شد؛ کاغذ: زرد سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۱۳۷گ، ۱۷ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۴۴]

● **اشرف الانشاء = بهجة المصطفی** / ادبیات / فارسی

ašraf-ol enšā' = behjat-ol mostafā

قاضی اردلان، محمد شریف بن مصطفی، ق۱۳ قمری

qāzī ardalān, mohammad šarīf ebn-e mostafā (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۲

آغاز: اشرف الانشاء حمد الله الذی انشأ السموات و فقرات العالم بلطفه الکامل

در فهرست مختصر با عنوان «بهجة المصطفی» آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ وقرن ۱۳، ۱۷ص (۲ -۱۸)، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [مختصر - ف: - ۱۱۲]

● **اشرف التواریخ** / تاریخ ایران / فارسی

ašraf-ot-tavārīx

نوری، محمد تقی بن محمد مهدی، ق۱۳ قمری

nūrī, mohammad taqī ebn-e mohammad mahdī (- 19c)

اهدا به: فتحعلی شاه قاجار (۱۲۱۲- ۱۲۵۰ق)

این کتاب تاریخ وقایع ایران (خاصه خراسان، مقر حکمرانی محمد ولی میرزا) است از ۱۲۲۰ تا ۱۲۳۰، به‌انضمام شرح حال رجال و علما، با عناوین: در بیان نسب همایون شهزاده سعادت مقرون و اجداد بی همال او، ذکر مختصری از مآثر و مفاخر.

آغاز: آرایش دیباچه اشرف کتب و نمایش سرلوح اعظم تواریخ بدایع حمد و ستایش مالک الملک

انجام: و طرد و ضرب سپاه نصرت فرجام را نکرده ایام را متفرق و پراکنده و امور کرمان را منظم و مضبوط ساخته مراجعت نمودند.

[فهرستواره منزوی ۸۱۹/۲؛ نسخه‌های منزوی ۴۲۱۹/۶ (۴ نسخه)؛ مشترک پاکستان ۱۴۳۰/۱۱؛ دنا ۸۵۲/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** باز صبا انجمن افروز شد ×× نوبتی حشر و نوروز شد/ کوکبه خسرو گردون سمند ×× غلغله در گنبد اخضر فکند / صحن چمن باز چه صحن بهشت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ دارای یک سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۸۴۶ص، ۱۴ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۲۴۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با یک سرلوح و چهل و چهار مجلس تصویر؛ کاغذ: کاغذ ترمه اصفهان، جلد: روغنی گل و بوته داخل قرمز، ۴۹۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸/۹×۳۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۸۳-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [ف: ۲ - ۲۵]

● **اشرف التواریخ** / تاریخ ایران / فارسی

ašraf-ot-tavārīx

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴ ـ ج

آغاز: تازه شد از مقدم اردی بهشت ×× خسرو گل گشت ریا حین سپاه. زد بصد آیین بجمن بار گاه، در هفدهم ربیع الاول ۱۲۲۸که نوروز فیروز سلطانی و عید سعید اعالی و ادانی بود؛ **انجام:** وامر

معاش و انتعاشش بقناعت و ریاضت مؤلف است (تمام شد)
اندکی از جلد یکم و جلد دوم، از حوادث ۱۲۱۸ تا داستان «عزیمت شاهزاده حسنعلی میرزا باستمالت خوانین بجانب خبوشان»، هفت برگ آغاز از جلد یکم است و از روی خط و کاغذ و جدول کشی و سفید بودن عنوان درست مانند نسخه دانشکده حقوق است و پس از آن از جلد دوم بلکه از خط آن برمی‌آید که کتاب دیگری شاید باشد، گویا این ۷ برگ از کراسه‌های آن نسخه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۴۷گ، ۱۴ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱ – ۲۹]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۵۸ – ج

آغاز: تازه شد از مقدم اردی بهشت ×× خسرو گل گشت ریاحین سپاه / زد بصد آئین بچمن بارگاه. در هفدهم شهر ربیع الاول ۱۲۲۸ که نوروز فیروز سلطانی و عید سعید اعانی و ادانی بود؛ **انجام:** و اوقاتش بسرمایه توکل مصروف و امر معاش و انتعاشش بقناعت و ریاضت موقوف است (تمام شد)

جلد دوم، وقایع تاریخی ایران در زمان قاجار از تاریخ ۱۷ ربیع الاول ۱۲۲۸ تا سرگذشت سید کوچک و تاریخ محرم ۱۲۳۱ همراه با سرگذشت فرمانروایان خراسان و دانشمندان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ یادداشت تملک ۱۲۵۳ دارد، در ۱۲۹۸ در کتابخانه صنیع الدوله بوده؛ کاغذ: فرنگی، ۲۸۶گ، ۱۴ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۳]

● **اشرف التواریخ** / تاریخ معصومین / فارسی

ašraf-ot tavārīx

مختصری در تاریخ ائمة معصومین (ع)

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۹۰/۳

بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱ – ۲۵۲]

● **اشرف المجربات** / طب / فارسی

ašraf-ol-mojarrabāt

شرف علیشاه بن احمد علی

šaraf ʻalī-šāh ebn-e ahmad ʻalī

کتابی در چند «فصل» و هر فصل دارای چند «باب»: باب اول در بیان امراض سر؛ فصل اول در صداع دموی، که علاج‌های مختلفه آنرا قید نموده؛ فصل بعدی در صداع بلغمی و شقیقه و علاج آن ... الی آخر.

تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۱-۶۱

بی‌کا، تا: ۱۱۸۰ق؛ در صفحات آخر کتاب، بیشتر به‌جای ادویه، مخلوطی از ادویه و ادعیه و طلسم‌ها را ذکر نموده که جهت شفای امراض به‌کار رود؛ جلد: چرمی قهوه‌ای، اندازه: ۲۶×۳۷سم [امور خارجه: ۱۹۲]

● **اشرف المحصول** / اصول فقه / عربی

ašraf-ul-maḥṣūl

عصفوری، عبدالعلی بن خلف، – ۱۳۰۳ قمری

ʻosfūrī, ʻabd-ol-ʻalī ebn-e xalaf (- 1886)

وابسته: مبادی الوصول الی علم الاصول؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

تاریخ تألیف: ۲۴ محرم ۱۲۸۸ق

شرحی است مفصل بر «مبادی الوصول» علامه حلی با عناوین «قال، فنقول»؛ شارح در مقدمه درباره کتاب نوشته است: «فاجمعنا العزم علی شرحه شرحا لطیفا مبینا لمسائله مقرر الدلایله ممهدا لقواعده موضحا لمقاصده من غیر تطویل یفضی الی الملل و تقلیل یوجب الاهمال و الخلل فوضعت له الشرح و البیان» و در صفحه بعد ادامه می‌دهد: «و نحن انشاء الله نبین فی هذا الشرح الشریف من ذلک ما یرشد الی الحق و السداد و لنقتصر علی ذکر ما به الکفایه فی الرشاد یعرضین عما ینبغی الاعراض عنه من التمسک بغیر کلام الال من القوانین المأخوذه من اصول اهل الضلال و الاخذ بالمقالات المنقوله عنهم فی مقام الاستدلال».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۸۳

آغاز: الله احمد علی نواله و ایاه اشکر علی نعمه و افضاله؛ **انجام:** فهو باطل لان العلم او الظن بالنفی لابد له من دلیل و الحمدلله العلی الجلیل و قد تم کلام الامام العلام بهذا المقام.

خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بن محمد بن احمد بن عبدالله رایانی ری شهری، تا: چهارشنبه ۵ صفر ۱۲۸۸ق؛ معلق به حواشی مؤلف و بعضی به خط همو، مصحح، مقابله شده؛ واقف: سازمان حج و اوقاف (موقوفه آل عصفور)، آبان ۱۳۶۹؛ کاغذ: فرنگی آهاری نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲۴۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۳سم [ف: ۱۶ – ۲۰]

● **اشرف المعجزات** / عربی

ašraf-ul-muʻjizāt

تستری، عبدالرحیم

tostarī, ʻabd-or-rahīm

شرح و حواشی:

۱- اشرف المعجزات (ترجمه)؛ میرزا بزرگ قائم مقام، عیسی بن حسن (۱۱۶۷-۱۲۳۷)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۵۴۸

خط: نسخ، کا: نعمة الله، تا: ۱۳۱۴ق [الفبائی: ۵۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲/۲

تذکر: این رساله از فهرست رایانه ای مجلس وارد شد؛ بی‌کا، بی‌تا

[ف: ۲ - ۳۹۴]

● **اشرف المعجزات (ترجمه)** / فارسی

ašraf-ul mu'jizāt (t.)

میرزا بزرگ قائم مقام، عیسی بن حسن، ۱۱۶۷ - ۱۲۳۷ ؟ قمری

mīrzā bozorg-e qā'em maqām, 'īsā ebn-e hasan (1754 - 1822)

وابسته به: اشرف المعجزات؛ تستری، عبدالرحیم

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲/۶

بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق [ف: ۲ - ۳۹۴]

● **اشرف الوسائل الی فهم الشمائل** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی

ašraf-ul-wasā'il ila fahm-iš-šamā'il

ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد، ۹۰۹ - ۹۷۳ ؟ قمری

ebn-e hajar-e haysamī, ahmad ebn-e mohammad (1504 - 1566)

وابسته به: الشمائل النبویة و الخصائل المصطفویة = شمایل النبی = شمائل الترمذی؛ ترمذی، محمد بن عیسی (۲۰۹-۲۷۹)

تاریخ تألیف: ۱۸ رمضان ۹۴۹ق

شرح مزجی و مبسوطی بر کتاب «شمائل النبی» محمد بن عیسی ترمذی است که پس از ذکر هر حدیث به توضیح مفردات و شرح آن پرداخته است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد خاتم النبیین و المرسلین و علی آله.

انجام: و صلی الله علی سیدنا محمد من لا نبی بعده (و آله).

[دنا ۸۵۳/۱ (۲ نسخه)؛ کشف الظنون ۱۰۵۹/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۲۳/۱ و ۳۲۴؛ خزانة دارصدام ص ۵۴-۵۷؛ معجم المؤلفین ۱۵۲/۲ و ۱۰۴/۱۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۵۵

خط: نسخ، کا: محمود بن محمد کیلدره‌ای، تا: جمعه ۲۰ صفر ۱۲۴۵ق؛ محشی، دارای بلاغ؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۲۶۹ گ،۱۷سطر،اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۱۰۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۲

آغاز و انجام: برابر

این نسخه به آستان قدس منتقل شده، همان نسخه بالا[مؤید:۱-۱۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۶۳

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۸۶

آغاز: بسمله. حمدله و بعد فهذه عجالة علقتها علی مشکل شمائل الامام الحافظ ابی عیسی محمد بن عیسی بن سورة الترمذی؛

انجام: ما تغربه اعیننا وتزکوا بصفاته نفوسنا انه ولی ذلک و القادر علیه و حسبنا الله و نعم الوکیل و لا حول و لاقوة الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۱ برگ در آخر کتاب در قرن ۱۴ق نونویسی شده، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا با عطف و گوشه میشن، ۱۹۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم[اهدائی رهبر:۲ اخبار۱-۱۰۳]

● **اشرفیات** / نحو، شعر / عربی

ašrafīyāt

منظومه‌ای است در نحو در دو «بخش»: نخست الجمل، دوم احکام قبیح علی المعرب جهلها، و هر بخش دویست بیت شعر دارد.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۷۹/۳

آغاز: بسمله. الحمدلله تعالی بعلا ×× و رفعة عن خطرات العقلا / و بعد قد الفت فی الاعراب ×× خلاصة رائقة الابواب / ترجمتها بالاشرفیات علی ×× قسمین و الله کفانی زللا؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ هر صفحه ۱۴ بیت، در باب الحذف بدین بیت پایان یافته است: «او بعض او اشارة ثم عدد ×× کل کذایر شد نا کل رشد»؛ کاغذ: سپاهانی سفید و هندی نخودی، جلد: تیماج سرخ یک‌لا کناره مشکی ضربی درون مشکی، ۲۵ص (۳۴۱-۳۶۵)، ۱۴ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۳۸]

● **اشرفیه = رد رساله حل اختلاف** / کلام و اعتقادات / فارسی

ašrafīye

اشرف زاده، محسن بن ابی القاسم، ق۱۴ شمسی

ašraf-zāde, mohsen ebn-e abe-l-qāsem (- 20c)

وابسته به: حل اختلاف شیعه و سنی؛ مردوخ، محمد (-۱۳۵۴ق)

شیخ مردوخ کردستانی رساله «حل اختلاف» را در جواب رساله «ارض النبوة جسر عظیم» حاجی میرزا خلیل کمره‌ای نگاشته است و در آن موارد اختلاف بین شیعه و سنی را برشمرده است که دوازده مورد را شامل می‌شود، از این قرار: ۱. موضوع خلافت، ۲. شستن پا، ۳. موضوع مهر، ۴. اذان، ۵. مرده‌پرستی، ۶. عاشورا و روضه‌خوانی، ۷. فدک و ... . اشراف‌زاده این رساله احتجاجی را در رد رساله کردستانی نگاشته است و یک به یک آن دوازده مورد را بررسی می کند و جواب می‌دهد.

آغاز: بسمله، حمد له، بعد چنین گوید این عبد عاصی محسن ... که حضرت آیة الله حاجی میرزا خلیل کمره‌ای رساله[ای] تألیف فرموده به نام «ارض النبوة جسر عظیم» به قرار نوشته شیخ محمد

مردوخ کردستانی یک نسخه آن را برای او فرستاد و تقاضای اظهار نظر نموده‌اند. شیخ مزبور هم در جواب رساله‌ای به نام «رساله حل اختلاف» منتشر نموده که در آن رساله علاوه بر آنکه حل اختلاف ننموده و موارد اختلاف را برشمرده و تا توانسته به شیعه و علمای آن توهین و هتاکی نموده ... موارد اختلاف را ۱۲ مورد شمرده که ما به فضل الله و عون الهی یک به یک را مورد بحث قرار داده جواب می‌دهیم و حل اختلاف را در هر مورد بیان می‌کنیم باشد که مؤثر شود.

[دنا ۸۵۳/۱؛ فهرستواره منزوی ۹۰/۹]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هر کس به هر عنوان هتاکی ... نسبت به علما و ذریعه رسول خدا نماید مثل شیخ مردوخ فلعنة الله علیه پس از آن مرثیه‌ای در شهادت حضرت علی اصغر است ... اقل العباد محسمن بن ابی القاسم اشرف.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۶۱؛ واقف: محسن بن ابی القاسم اشرف زاده، ۱۶ آبان ۱۳۵۴؛ کاغذ: مشقی خطدار، جلد: مقوا، ۴۰گ، مختلف السطر با جوهر آبی سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵ – ۶۳۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** خدا سزای او را بدهد پس از این منظومه فارسی اثر طبع وی در رثاء حضرت علی اصغر (ع) است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محسن بن ابی‌القاسم اشرف‌زاده، آذر ۱۳۵۴؛ کاغذ: مشقی، جلد: مقوا، ۸۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۱ – ۱۹]

● اشعار / شعر / عربی

ašʻār

منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، – ۴۰ قمری

ʻalī ebn-e abī tāleb, emām-e avval (- 661)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۹۲

آغاز: و قال عفی الله عنه سائلا سیده ابا عبدالله الحسین؛ **انجام:** تفزبا لیه عنه حلول لای ... کتبه العاصی محمد بن علی

خط: نسخ، کا: محمد بن علی، تا: ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: پارچه‌ای [رایانه]

● اشعار / شعر / اردو

ašʻār

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۸۷

آغاز: گل روان کهرسی هوا با دل پرسوز و خروش ×× سوی گل که کهین آتش دل هو خاموش / دیکهه گل‌های شکفته کو مگر جلوه فروش ×× یاد آیا کسی کلروکا معطر اغوش؛ **انجام:** یاقوتی مفرح و معجون خوش مذاق ×× عاشق بدور آن لب شیرین نهد مطاق / بوسیده‌ام اگر چه لبش را به اشتیاق ×× لیکن فتاده است کنون طرفه اتفاق

جنگ اشعاری است، به قطع بیاضی، در این جنگ اشعار شعرا به ترتیب موضوعی جمع‌آوری و تنظیم شده اند. بالای صفحات عنوان موضوع تحریر شده و در زیر آن اشعاری که صریحاً یا به طور اشاره و ایما به آن اشاره دارد نوشته شده است، ذیل برخی موضوعات که جامع جنگ برای آنها شعری پیدا نکرده سفید مانده است و اشعار ذکر شده در هر موضوع بین یک تا پنج بیت است. ترتیب موضوعات این جنگ چنین است: وصف روی، مخن، دهان، پان، لب خنده، تبسم، دشنام، لکنت، بوسه، تعریف سخن معضوق، زنخدان، بیاض کردن، وصف قد و قامت، تکمه، گوش و بنا گوش، دست، حنا، چوری، دست و ساعد، سینه و پستان هر دو، شکم و ناف، کمر، سرین، کف پای، خلخال، ناخن پا، نقش پا، قبا، حسد و بدطینتی، مفارقت، خرام و رفتار، ابیات ناز و غمزه، تمکین، وفا، لباس نازک بدنی، برقع و نقاب، لطافت، غم وانتظار و اشتیاق، صحبت بدان و صحبت نیکان، باندازه خودمان، پاس آبرو، جدائی، دوستی با ناتوانان، تحمل سالک، تواضع، مردم سفله بدولت رسند، بوته شکن در بهار، نغمه و رقص، عراض، عرق چهره، حسن، زلف، زلف و رخسار، ابرو، روی نکو، چشم مخمور، گردش چشم، نگاه، دیده، دهن، بناگوش، وصل، وصال یار، شراب و ساغر، حسرت دیدار، انتظار، وداع، آغوش و بدن، تغافل، شرم و حیا، متفرقه، شکوه، قامت، توبه، طمع، هجویات بهار؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه گالینگور قهوه‌ای، ۸۳گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳۷ – ۲۱۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۱۸۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نیلی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و دو سرترنج و دو کتیبه، ۵گ (۱۲۸ر–۱۳۳ر)، ۱۹ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۸سم [ف: ۲۹/۲ – ۸۴۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۸۱

آغاز: برگت کپت سو سرب بیانی ×× دهرتین جینهه نهین یانی / اورجوهوی سو باور اندها ×× دن روی چارمری کی دهدها؛ **انجام:** سکهین کها پدما وت رانی کرهونه کهت بهیس ×× جو کی سوجو کپت من جکوی لی کر گراپدیس

مثنوی و به زبان اردوی کهن است درباره داستان پدمنی و شیفته او سلطان علاء الدین خلجی و در دیباچه آن توجهی به آیین اسلام شده و حدیث‌ها و آیه‌های بسیاری در آن آمده و چنین می‌نماید که سراینده آن از پیروان سنت است و شناخته نشد که کیست و همین اندازه از این مثنوی برمی‌آید که همزمان شیرشاه سوری بوده است که پس از همایون شاه و پیش از اکبر شاه پنج

سال در هند فرمانروا بوده است. او در این دیوان از شیخ مبارک و شیخ کمال و شیخ برهان شاگرد سید محمد به نیکویی یاد کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴، با توضیح واژه‌های دشوار در هامش؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی،۱۱۱گ،۱۳سطر(۸×۱۵)،اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۳-۳۲۴۹]

۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۳۱

آغاز: نوحه فریاد خدا کی گردون نی جفاکی ×× مان لب گیء سجاد سکینه نی قضاکی؛ **انجام:** نوحه کهیتی تهی زینب ای اخی مردو نمین تم مگلئی ×× هائی ای ابن علی مردون مین تم مل گی

نوحه‌ها و اشعار در مرثیه و عزای امام حسین (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا آبی عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۱۶۱گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف مخ: ۱ - ۸۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۲۶/۳-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 11310؛ بی‌کا، بی‌تا؛ بندی به عربی (۳۹پ-۴۱پ) نثر و شعر اردو (۴۲ر-۴۳پ) [فیلمها: ۱ - ۵۲۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۶۳/۱۹

آغاز: عرش پرروزی ازل تین رنس دن سولونور؛ **انجام:** رکهاو بیکی جمال اینا که جبوادهر آستیک رهاهی

با عنوان: ریخته طویل البحر در تعریف حضرت امیر گویا نام شاعر جمال بوده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص [ف: ۱۵ - ۲۹۹]

۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۵۰

آغاز: کیبو بابا سی که هی فاطمه صغرا بیچین ×× نام لی لی بیکی مرجائیگی کبه کبه کی حسین؛ **انجام:** حرمت بچاد هادی کی اوسکی پسر هوتم ×× اک پل مین جوکه صاحب. اولاد کرگنی تمت. تمام شد

نوحه‌ها و مراثی در عزای سید الشهداء (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱۱۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف مخ: ۱ - ۸۳]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۲۱۵

آغاز: سوتولاپو ... کو عجب است؛ **انجام:** شوخ زیری ... تایانک له بووددی.

اشعار بیاض؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: بیاضی [رایانه]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۲۱۶

آغاز: وظیفه شام ... با زینب زندان؛ **انجام:** علی مرنه عمر ... شیطانی

اشعار بیاض؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: بیاضی [رایانه]

● اشعار / شعر / پشتو

aš'ār

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۱۹۰

غزلیات میرانورشاه؛ خط: نستعلیق، کا: محب علی، تا: ۱۳۸۵ق [الفبائی: ۴۱۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۵۱۹۰

آغاز: تمهید غرض و غایت تحریر و توقیف؛ **انجام:** و قنبر علی له حل وارده مشکل سی

غزلیات قنبر علی خان؛ خط: نستعلیق، کا: محب علی، تا: ۱۳۸۵ق، جا: پاره چنار پاکستان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کالینگور [الفبائی:۴۲۰]

● اشعار / شعر / ترکی

aš'ār

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۰۸/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ۲۰۵۱ (۲۰۹). رباعیات است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۳۰ق [فیلمها: ۱ - ۴۱۰]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۱۴

مثنوی ترکی است که در آن از خواجه بهاءالدین نقش بند یاد شده و نخستین عنوان آن در نسخه «اولغی نعمت اون حضرت نبیک نوری قدسی» و بازپسین عنوان «بر معادن جواهرین اهتمام چله نظم ترکی کاتارلاق نینگ» است در آن از امام معصوم زین العابدین هم یاد شده و چندین مقاله باید باشد و گویا از میرعلی شیر نوایی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، ناقص؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۱۹]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۷۶۳

آغاز: زلف دین لعلینک ساری خالینک دور اوغری هندوی ×× شکر کم ایستار اوغورلوق ایلاکای مهتاب را؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملک الوهاب نقل من کتابت زبدة الکتاب المرحوم المغفور سلطان علی المشهدی رفع الله قدره.

جنگی است از غزلیات (حسینی) سلطان حسین میرزا بایقرا که به ترتیب حروف الفبا منظم و کاتب از خط سلطان علی المشهدی نقل کرده است؛ خط: نستعلیق، کا: خلیل تبریزی، تا: ۹۴۳ق؛ افتادگی:آغاز(حداقل یک صفحه)؛مجدول،مذهب، دارای کتیبه و لچکی مذهب؛کاغذ: دولت آبادی متن غبار زرافشان،جلد: مقوای روکش تیماج قهوه‌ای وسط ترنج چهار سرترنج و چهار لچک، ۱۰۰ص، ۱۰ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳ - ۳۵۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۰-۶۲۲۵/۱۹۹-ف-درهامش

مثنوی ترکی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمود بن داود، تا: ۱۲ رمضان ۹۷۷ق، جا: روستای مرمره اناطولی [فیلمها: ۳ - ۲۱۴]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۱۵۴

آغاز: عزم گروه حسین رضی الله عنه از مکه به طرف کوفه ... مثنوی گوید: بوفر آقیله بولر؛ **انجام:** چون که تمام اولدی بوختم و خبر

در مدح امام حسن وامام حسین و حضرت سجاد (ع) و داستان کربلا؛ خط: نستعلیق، کا: درویش بن ... علی، تا: ۹۸۹ق، ۸۲گ،

۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۰۰/۲۷

اشعار حسرتی برای مصطفی آغا بن قاسم آغا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۲۳۹پ-۲۴۱ر) [ف: ۳۸ – ۲۸۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۵۷۷

اشعاری از: باقی، نجاتی، قبولی، یحیی، کمال پاشازاده، نوعی، نفتی، نفعی، نادری، حالتی، ریاضی، اسحاق، ناجی، مردمی، قدیمی، ذاتی، خیالی، فغانی، امری، مسیحی، خدایی، ادیبی، نظیره باقی افندی، فضولی، نظیره ویسی افندی، وحدتی، شمعی، عالی، علوی، گناهی، هدایی، نادری کبیسی، پندی، خاتمی، امری، آذری، حیرتی، حاوی، روایی، تبغی بیگ، میلی، ویسی، نوا، عبیدی، مشامی؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۸ – ۱۳۳]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۵۹۸/۲

اشعار حروفی از حزینی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۲سم [ف: ۷ – ۴۳۹]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۰

آغاز: نفس الندن و ابما بن زار زار ×× تاقتم صبرم کید رب هستم بیقرار دو نمرسی؛ **انجام:** کوهر نظمنك بساط ایله هر پرده حرف ×× بر پیله بازارده کیم سنکاقیمت و یرور

چند قطعه و مسمط و رباعی ترکی آمده که متاسفانه نام سراینده آنها معلوم نشد اما از یک بیت آن که در نعت شاه وقت سروده شده برمی‌آید که این اشعار باید در قرن ۱۱ق سروده شده باشد زیرا شاه ممدوح شاه سلیمان است و این شاه سلیمان اگر شاه سلیمان عثمانی نباشد و شاه سلیمان صفوی باشد بی‌شبهه اشعار سروده شده در قرن ۱۱ق خواهد بود. اشعار از ملا محمد قاسم ... (در صحافی نامش ناقص شده است)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملا قرن ۱۱، اشعار به‌صورت حمایلی، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، حمایلی، جلد: تیماج سیاه یک‌لا با ترنج و نیم‌ترنج، ۴۵گ، اندازه: ۸۰×۱۹۰سم [ف: ۵ – ۱۱۳]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۱۰/۱

آغاز: بسمله. جان قوشی جون منطق راز ایلاکای ×× تنکر حمدی پر له آغاز ایلاکای؛ **انجام:** هر پریشان سوز که بازدیم یا کریم ×× بار چه دین استغفر الله العظیم / شد بتوفیق خدای لا ینام ×× این کتابت روز سه‌شنبه تمام

مثنوی عرفانی با چند حکایت از یک سراینده سنی مذهب؛ خط: نستعلیق بد، کا: ملاعبدالله بن عبدالرحمان یزدی زرگر، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۱۸گ (۱پ-۱۱۹پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۳/۱سم [ف: ۸ – ۶۱]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۴۶/۱۱

غزل ترکی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ – ۷۸]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۱۰۷/۲

گویا از نظامی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: استنبولی، جلد: مقوا، ۱گ (۳۳ر-۳۴پ)، ۱۵ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۵ – ۴۱۱۴]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۹/۴

با عبارات ترکی در ص ۴۸ و ۴۹؛ خط: نسخ، کا: بیشتر از عبدالله بن ابراهیم، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی ضربی و مقوایی با ترنج، ۵ص (۳۵-۳۹) [سنا: ف: ۲ – ۲۰۰]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۵۴/۶-ف

نسخه اصل: یوگسلاوی. مثنوی ترکی شیعی خطائی و شعرهای دیگر او؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۰ق [فیلمها: ۱ – ۶۷۵]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۹/۱۲

شعر ترکی است با مناجات منظوم ترکی ابوالسعود افندی؛ خط: نسخ تحریری، کا: عبدالله بن ابراهیم، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی ضربی و مقوایی با ترنج، ۴ص (۲۶۴-۲۶۷) [سنا: ف: ۲ – ۲۰۱]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۸۵/۱۳

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن زیتونی، ۱گ (۱۱ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۳۱]

۱۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۲۵۵

اشعاری در وقایع کربلا و مصائب امام حسین (ع) و اهل بیت ایشان؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۷۶گ، سطور چلیپا و مختلف، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۱ – ۲۲۲]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۰۳/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲ – ۲۵]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۷۴

شعرهای ترکی با عنوان نظیره در بسیاری از جاها از نهاری و نظمی و احمد پاشا و روانی و ذاتی و شمعی و خیالی و مالی و بیانی و نجاتی و صنعی و شیخی و رمزی و سهایی و کمال و درونی و رحمی و حیرتی و نظامی و بصیری و وصفی و خاوری و تاجی زاده و هجیری و شوقی و آهی و قادری و ذهنی و قاسم پاشا و منیر و جم و مسیحی و حدیدی و عمروی و جعفر پاشا و نقابی و فخری و ابراهیم پاشا و سلطان قورقود و اسحاق و سروری و عطا و جامی و سوزی و شاه و امری و کامی و طالمی و معیدی و مفتی خواجه زاده و وصفی و شاور و پیر احمد و روحی و رمزی و حیرتی شیدا و نسیمی و لامعی و عطایی و خضری و سلطان جم و لطفی و سجودی و محمود پاشا و شبابی و صافی و نهانی و هلاکی و قدسی و وصفی و نگاهی و رحیمی و هلالی و لعلی و فغانی و یحیا و خواجه چلبی زاده و نهالی و صبایی و سلطان سلیمان و کمال پاشا زاده و فرخی و غمی و لطیفی و عبدالکریم زاده و جمالی و کاتب صورت مکتوب سلطان مراد و خالی و شرف و نفعی و علوی و باقی و یمنی و قبولی و شانی و

احمد و فغانی و خلیل و راسخ و خامل و جوشخون و خسرو و فروزی و مراد افندی و عصمت و نابی (۱۱۳ر–۱۳۷پ) و ترکیبی روحی (۱۳۸ر–۱۴۱ر) و حاجی محمود اردلانی و مفرد و معشر عالی و ویسی افندی (۱۴۲ر–۱۴۵پ) و جنانی و ثابت و شهری و نزمی بدخشانی و آگاه و ثاقب و امیری و طیبی و وجدی و ریاضی و فهیم و ادهم و بهاری و مصطفی و چته چی و هاشم (ستایش قایق بیک) و زینب قدین و زوجه نابی و عبد الفتاح بیک و مشغوفی و نحیفی (۱۸۶ر–۱۹۰) و امنی و حسبی چلبی (دعانامه برای تعمیر جامع مغیسالی محمد پاشا). شعرهای ترکی غزل است و رباعی و فرد و مخمس و مسدس و لغز و ستایش و چند بیت فارسی در آغاز و در میانه هست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی عطف قهوه‌ای، ۱۹۰گ، سطور چلیپا (۱۳×۱۸)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۳ – ۳۵۰۸]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۷/۱۰۲

آغاز: ای صبا تیکور اوشل مغبچه قامت شمشاد، کوزی جا نیمه صیاد، اوزی قاتل جلاد، ایشی ظلم ایله بیداد؛ **انجام:** یوقا لیب یوق ایدی صحبت ایلا اغیار نگاریم که ترحم قیلیان دیلادی عهد وفاغه.

بحر طویلی است به ترکی؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: بسیار نازک کدر، جلد: مقوایی با روکش تیماج،۲گ(۱۹۲پ–۱۹۴ر)،اندازه:۱۹/۸×۱۲/۹سم[ف: ۲۷/۱–۴۲۶]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۴۴/۱۲

آغاز: ایکی عاسمنی چراغی مصطفی نور الهی ×× سرور اولاد آدم فخر تاج انبیا؛ **انجام:** بو عرب اورتانوبان عشقیاه بولدی اسیر ×× خانمان ترک ایدوب جانینی قربان ایلادی

چند غزل و مثنوی است، گویا به زبان ترکی ترکستانی که احتمالاً از چند نفر گرد آورده شده و تخلص «شاه عبدالرحیم» و «اسیر» در میان اشعار، دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق ترکستانی خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی ضربی، ۹گ (۶۸۲–۶۹۰)، ۱۳ سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۳۹۶ – ۵۹]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۸۱/۶

آغاز: هزار شکر که دوتدوم طریق ایمانی ×× اوزنجه فرض ایله دم مذهب مسلمانی؛ **انجام:** یا پوش علی اتکنیدن مراد مطلق آل ×× اودور مراد ویرون ... اونی تانی

قصیده‌ای است در ۴۴ بیت در مصایب حضرت امام حسین و یاران با وفایش، این قصیده بر اساس روایتی تنظیم گردیده که در آن به حضرت موسی وحی نازل گردیده و مصایب کربلا در یک تمثیل عرفانی بر حضرت موسی آشکار می‌گردد. شاعر ناشناس ما «بیابانی» این روایت را در قالبی عرفانی به نظم کشیده است. برخی ابیات آن چنین است: «روایتدر که بر گون حجاب وحدت ده ×× یتیشدی حضرت موسایه وحی ربانی ... که ناگهان بنظری دشدی کربلا چولنه ×× گوروب او کربلا ده شاه شهیدانی / آلوب آرایه سپاه یزید بی پروا ×× خزان ایدوب گلستان زهرانی. اشعار یاد شده با لهجه آذری سروده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ قلم خوردگی‌های بسیار دارد که به نظر می‌رسد نسخه اصل و به خط خود شاعر می‌باشد؛ کاغذ: فرنگی، ۳گ (۴۸پ–۵۰ر)، سطور چلیپا (سه ستونی) (۱۳/۵×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۲ – ۹۲۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۱۶۰/۴

شامل: شعر نسیمی و میرزا علی افشار هر دو به‌ترکی و قصاب به فارسی و فضولی و میر مراغه هر دو به‌ترکی؛ خط: نستعلیق، کا: رضا قلی و ولی قلی، تا: ۱۲۶۰ق، جا: تهران؛ برای سید حاجی بابا کرمانی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۴گ (۷۵پ–۷۸پ)، ۱۳ سطر (۱۲×۱۷)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۵ – ۴۱۳۰]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۸۵

آغاز: سر نامه نامه اسم الله ×× اسمیله هرایش تمام و الله / اول مطلع حسن عشق رازی ×× محبوب حقیقت و مجازی؛ **انجام:** تاریخ کتابه تام اولدی ×× بوسو زمه جان ختام بولدی

داستان عشقی همچون لیلی و مجنون است میان ممی و زین؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ مجدول محرر به زر، دارای سرلوح مذهب، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای، ۵۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ – ۱۰۴]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۵۰۲

آغاز: ان قال یا خدام سن کیمی؛ **انجام:** ختم قیلسون پیغمبر و صلوات

مجموعه‌ای است از اشعار ترکی در قالب رباعی و قصاید، از شاعرانی با تخلص دل‌ریش، دخیل، راجی، در وقایع کربلا، شهادت علی اصغر، حضرت علی (ع)، فاطمه زهرا (ع) و غیره و همچنین شامل اشعاری در مصیبت درگذشت علمای معاصر شاعر با عناوین «سینه‌زنی فاضل دربندی، سینه‌زنی در مصیبت مجتهد مرحوم فی غره شهر رجب ۱۲۸۵» است؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: عبدالحسین، تا: ۱۲۸۶ق، افتادگی: آغاز؛ واقف: علی رضا شاهی،خرداد۱۳۷۲؛ کاغذ: حنایی فرنگی، جلد: اسقاطی، ۱۱۰گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۷– ۱۰۳]

۲۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۳۸

آغاز: وحش طیورات هامی سیراب اولوب ×× ویرمری سوبز لره عدوان عمو / ایلدی بو نوحه منی دیده تر ×× واریری کوز دن کلهء خون جگر؛ **انجام:** لبون کمی قور وموشدی هرایکی پستانم ×× سو سوز لیق اتشه ایده یده بابای جانم

اشعاری است در مرثیه و عزای حضرت سیدالشهداء و اصحاب گرامی آن حضرت به ترکی با عنوان‌های عباسیه، اصغریه، اکبریه، حسینیه، زینبیه، از جمله اشعاری دارد با تخلص «قویدل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، سرخ، ۴۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۱ – ۸۲]

۲۷. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه: ۱۳۴/۳
آغاز: جنگ ایچنده معجن لشکر کشاد ×× بیر طرفدن دختر پاک اعتقاد / پس هماندم اول دلفر و زنکار ×× قلدی سعدی بند قیدندن رها؛ **انجام:** بیر آتن وار ایدی دلدل شیروار ×× هر قلیجن و اخی ایکی شاخ وار / بیر قولن وار ایدی قنبر ای امین ×× سن علی سن صد پلدم یقین
اشعاری است بیشتر در فضایل و مناقب و مراثی مولای متقیان حضرت امیرمؤمنان علی، امام حسن مجتبی و سید الشهداء (ع)؛ خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ یا اوایل قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳-۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰۳]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۲۰-۳۸/۲۴۰
آغاز: تیز چاقور بابام گلشو یا ندی عنصرون جانم ×× کام آلی سون دشمن واز غروش لفغانم؛ **انجام:** نیمه قیدون اونه بیربیله طغیان ×× نیمه ابتدوز اونی سنیر تیره باران / بیان ایله منه آخر ملالی ×× علی اکبر ین دایی نولدی حالی
بیاضی است شامل اشعار در مراثی سید الشهداء (ع) و مجالس تعزیه که گفتگوی بین اصحاب سید الشهداء و اصحاب یزید را به شعر ترکی آورده تا در مجالس تعزیه استفاده کنند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۷۴گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۶۴۶]

۲۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۸۳۴
آغاز: رواتید وعبید زیاد کفر سیر ×× صحیح نقلیله یوزعین معاند و غدار؛ **انجام:** جناب سلمان میفرماید من تعجب کردم آنحضرت فرمود که از چه تعجب می‌کنی وحال آنکه من امروز خواهم
مراثی اهل بیت (ع) خصوصاً حضرت سید الشهداء (ع) است به نظم و نثر ترکی و برخی مطالب در مواعظ برگرفته از آیات و روایات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [مخ: ۱ - ۱۶۱]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۴۸
بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق، خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰/۴۳۵۴/۶
قصیده مخمس، از نظامی به ترکی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲گ (۳۶۶-۳۶۷)، ۲۲ سطر (۹×۱۷)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۱۲]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۰۶/۸-ف
نسخه اصل: پاریس ۳۶۸ فارسی. قصیده آذری در ستایش علی (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۹۲]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۲۹-ف
قصیده معماست. به ترکی به نام سلیمان از عارف سروده ۹۶۳؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۱۲]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۷-ف-درهامش
غزل ترکی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۱۳]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲-۶۲۲۵/۴۱-ف-درهامش
قصیده لطیفی است. هنگام رفتن به مصر به ترکی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۱۳]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۸۰۵
از غیر مشاهیر شامل مثمنات و مسدسات از علوی، فوری، اصولی، بیانی، هاشمی، جنانی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۱۹
دیوان اشعار ترکمنی در وصف پیغمبر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مصطفی حسینی [رایانه]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۶۹۴۵
دیوان شعر ترکمنی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مصطفی حسینی [رایانه]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۰۶۳
آغاز: الحمدلله. الله آدین آیة ... ابتدا و انتها ×× اولئك او اولیا ... هم آخرین جاویدان / شوک بیراوندن قاموسی حبنشده در ×× کورسنکاکیم هو بیری پیرایشده در ... و تلك عشرة کاملة، بیلو؛ **انجام:** خوش بشارت کلدی حقدن موندرا ×× روزی قیلسون آنی جمله قول لاره / جون بولار یوزاوردی بو کرجك دینه ×× اونی در نشدی بر آغاج دبینه
مثنوی ترکی است دارای دیباچه و بعد عنوان‌های: «مناجاة و موالاة» و «داستان اول از باب اول حکایت شرح اصحاب» و «در ستایش امیرالمؤمنین علی. ..»، «در نبوت سید المرسلین و ختم. ..» و باب اول - «فی ... رسول در مقام اتحاد چون بوده‌اند» (۳پ)، سپس داستان دوم تا دهم، باب دوم - نیز دارای ده داستان و هفتمین آن: «حکایت در صفت نبات و حیوان و انسان و ملك و. ..» (۱۱ر) که در همین برگ اشعاری از سعدی: «باران که در بسط نیست» و «ابر اگر آب. ..» نقل کرده است، باب سوم - هم ده داستان دارد نخستین آن در تشریح عناصر (۱۳ر)، باب چهارم - در هشت داستان عنوان نخست آن: «در تعیین پنج پرده که در میان محب و محبوب چون حروف کاف» و پس از داستان دوم این باب، داستان پنجم آغاز شده و سپس داستان سیم، «حکایت زمین و آسمان که هر دو بنده و کنیزك بزرگترین. ..» (۲۲ر) بعد (داستان سوم از باب چهارم: «در بیان آنکه آدمی باز در زندان شش جهت. ..» ۲۳پ)، سپس داستان ۴ تا ۱۰ این باب آمده است، آن‌گاه داستان اول باب پنجم..؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، یادداشتی به‌تاریخ ۱۲۵۷ و مهر «... حسین بن احمد. ..» و نیز یادداشتی به‌تاریخ ۱۱۴۰، در انجام متن نیز یادداشت تاریخ تولدی از مولانا عبدالکریم بن ملا محمد شفیع بن عبدالکریم بن ملا شکرالله به‌تاریخ دوشنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۰۸۴؛ کاغذ: متن و حاشیه (متن اصفهانی - جامعه هامش فرنگی)، جلد: مقوا، ۷۲گ، ۳۳ سطر (۱۶×۲۹)، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۱۱ - ۶۰]

۴۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۲۲/۳ ـ د

آغاز: مگر داریدی بر مجنون بیدل ×× جهاننگ پهلوانی مرد مقبل / چقا مزدی خلایق اور تا سینه ×× یتیش داش او را ردی ازخاسینه مثنوی ترکی است، داستان‌های دیوانه کودکان، ابراهیم ادهم، نصراحمد ب، دده، جمجمه خان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲گ (۱۴۰پ–۱۷۱پ) [ف: ۱ – ۴۱۱]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۲–ف–درهامش

مثنوی ترکی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ – ۲۱۳]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۱۶۶–ف–درهامش

مثنوی ترکی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص [فیلمها: ۳ – ۲۱۳]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۴۵/۲

ترجیع‌بند از آن احمد پاشا به ترکی شش بند است که بند ترجیع آنها چنین است: ماه برج سپهر سلطانی شهریار دیار عثمانی. (گ۶۳–۶۴)، سپس قصیده در ۲۵بیت (گ۶۵)، سپس زیر عنوان: «جعفر را است» پنج غزل با تخلص «جعفر» است (گ۶۶)، و پس از آن غزلی با تخلص «عطا» و غزلی با تخلص «عطا» و غزلی با تخلص «روانی» و دو غزل ترکی با تخلص «سعدی» و دیگری «جعفر» (گ۶۷ و ۶۸) است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دو ستونی برای دو مصرع است، دارای یک مهر شش پهلو حاوی وقفنامه به ترکی؛ جلد: مقوایی، رویه و آستر کاغذ گل و بوته، ۵گ (۶۳–۶۸)، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱۱ – ۱۶۵]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۷۴۶/۲

شعر ترکی خاوری درباره اسلام است. از این کسان سروده‌هایی نوشته شده: آذر، آذری، آصفی، آهی، ابراهیم خان لر، ابراهیم کروهرودی، میرزا ابراهیم، ابوالمعالی، ابوتراب بیگ، ادهم: «در پتنه بتاریخ ۲۷ ماه ذیقعده سنه ۱۰۸۸ نوشته شده»، اسیر، اقدسی سمنانی، الهاما، امیدی، امیر خسرو دهلوی، امیر شاهی، امینای نجفی، اورنگ زیب، اهلی، باباطاهر، باقر شیرازی، بدرای مازندرانی، بساطی، شیخ بهاءالدین محمد، بیانی، بیکسی، بینش، تجلی، جامی، جعفر بن شجاع اصفهانی (ص۲۹۶، به خط خودش: «این ابیات پریشان به جهت یادگاری در پتنه رقم [شد] لمحرره اقل الخلیفة بل لا شیء فی الحقیقه جعفر بن شجاع اصفهانی؛ الدعا علی الدعا الحمر»)، میرزا جعفر طالقانی، میرزا جلال اسیر، جلالای خارزمی (ص۲۹۵: «بحسب الفرموده صاحب قبله گاهی حکیم محمد تقی قلمی شد در دارالسلطنه شهر ناو بتاریخ ۲۶ شهر رجب المرجب سنه ۱۰۹۴ هجری کتب الحروف بنده خاکسار ذره بیمقدار از وطن بیگانه بقربت (کذا) آشنا محمد مومن مشهدی»)، میرزا جلال، حزنی، حسامی، حسن بیگ رفیع، حسن خان هرات، حسن دهلوی، حسن، حسن قطب، ملا حسن کاشی، ملا(ص۵۲–۵۵)، حقیری، حمزه، نواب مرزا، حیدر، حیرتی، خاقانی، خسرو، خسرو ویسی، ملا خصمی، ملا، خلیفه سلطان، خلیل فارغ، خیالی، دارالشکوه، دهکی، ذهنی، راوی، رستم، رضی، رفیع مازندرانی، حکیم رکنا، ریاضی، ریخته، آقا زمان زرکش، زیب النساء بیگم، ملا زینای سارئی، سالکا، سالکا یزدی، سعدی، سعیدای یزدی، سلمان ساوجی، سلیمان بیگ، سلیم، سنجرکاشی، سنجر، سهیلی، شانی، شاه اسماعیل ثانی، شاه حیدرا، شاه ساما مازندرانی، شاه طاهر دکنی، شاه کشمیری، شاه مومنای گونابادی، شفائی، شفیعای اصل، میر شوقی، شوکتی، شیدا، شیدای هندی، صاحب تبریزی، حکیم، صادق دست‌غیب، صادق گاو، صالح، صایبا، مخمس صایبا در ص ۲۵۷: «حسب الفرموده حکیم صاحب مهربان حکیم محمد تقی سلمه الله در جلال اباد سمت تحریر یافت. حرره العبد سید محمد القمی فی تاریخ عفدهم شهر ربیع الثانی سنه ۱۱۰۰»، صفی قلی بیگ، صیدی طهرانی، صیدی طهرانی، ضیاءالدین محمد، مرزا، ضیاء گیلانی، طالب آملی، طالب کلیم (۱۸۴: «بتاریخ ۲۶ ماه ذیقعده سنه ۱۰۸۸ نوشته شد در پتنه»، ۳۰۳: «بحسب الفرموده به تضییع این صفحه اقدام نمود احقر عبادالله محمد اسماعیل مشهد سری»)، طاهر، طاهر واقع نویس، طوسی، طیبا، ظلی، عارف، عبدالله قزوینی، عراقی، عرب، عرفی شیرازی (ص۱۵۲: «به تاریخ ۲۵ ماه ذیقعده سنه ۱۰۸۸ در پتنه نوشته شد»، عصمت، حکیم عطا، عطار، علی اکبر وجهی، میر سید علی سمنانی، میر علیشیر، شیخ علی نقی، عماد، غباری، غنی کشمیری، فارغی، فتحی اردستانی، فخرالدین باخرزی، فخری، فرج الله، فردوسی، فکری، فیاض، فیضی، قاسم خان، قاسم، قاسمی، قاضی نور، قدسی، قسمی کرمانی، کاتبی نیشابوری، کلبی، کلیم، کمال اسماعیل، مانی، مایلی، مجد همگر، محتشم، محمد امین، محمدتقی بیگ، محمد جان قدسی، محمد حسین امامی، محمدرضا بیک مشهدی، محمد صوفی، محمدقلی سلیم، محمد مومن استرآبادی، مرتضی قلی سلطان، مشربا، معز فطرت، معصوم کاشی، معنی، مقیما مشهدی، منصف طرشتی، منوچهر هندو، موسوی، مولوی، میلی، نادم، ناصر، نافع مازندرانی، نجات، نرگسی، نصیر طوسی، نطقی، نظام دست‌غیب، نظیری، نقی، نورجهان بیگم، نوعی، نیائی، واعظ قزوینی، وحدت سلمه الله، وحشی یزدی، وحید، ویسی، هستمی، هلالی، شعر از لااعلم (ص۲۲۷: «بتاریخ پنجم جمادی الثانی سنه ۱۱۰۸ در قزوین نوشته شد»)، یک مصراع از شاعری ناشناس با این امضا: «کمترین خلق الله محمد ولد منوچهر غلام امر گونه خانی در قصبه ارشی که بتحصیل آمده بودیم و سرگردانی روزگار رو داده این دو کلمه بیادگاری نوشته شد به‌تاریخ ۲۲ شهر شعبان توشقان ئیل سنه ۱۱۱۸ قلمی شد»(ص۲۷۲)، چندین معما در ص ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۵۵ و ۲۶۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی روغنی، ۳ص (۸۰پ–۸۱پ)، ۱۵ سطر (۹×۱۸) قطع: وزیری [ف: ۱۷ – ۲۱۱]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۷/۳۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، اندازه: ۱۴/۲×۲۳/۵سم [ف: ۲۹/۱ – ۵۳۹]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۵۹/۴–ف

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۱گ [فیلمها: ۱ – ۵۶۲]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۸۶
دیوان شعر است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۳۷گ، اندازه: ۱۷/۱×۲۷/۴سم [رایانه]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۸۴۷
در این جنگ بیشتر اشعار صوفی گرد آورده شده است که در مجالس سماع و طرب صوفیان خوانده می‌شود، و پاره‌ای از این اشعار فارسی است. نام شاعران چنین است: بابا عمر، علی آغا، حافظ یوسف، حافظ نوائی، درویش عمر، طوغانجی باشی، عندلیب، حافظ احمد پاشا، صونچی زاده، رجب اعمی، حسینی، قاسم خان، وهبی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ تملک: حافظ محمد شاکر و مهر «شاکر» (دایره)؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۸۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۸ - ۴۸]

۴۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۲۱۷/۱۱
خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، عطف تیماج، ۱ص (۱۸۶ر)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۸۹]

۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۹۵۰
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱۲×۱۶۱سم [رایانه]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۲۶۷/۳-۵۶/۱۱۷
آغاز: شرقی فوری. جهان کلشنذه تازه اچلمش ×× سودی کو کلم یند بر کلغداری / قدی سروی کبی هنور سپحلمش ×× طاوس مثالنده ایدر رفتاری
جنگی است که از غزلیات و قطعات شاعران ترکی سرا، نام شاعران چنین است: شرقی فوری، حسرتی، نغمی، ثنائی، عاشق حسن، سهوی، لونی، قدیمی، کلامی، حاذقی، بسته عجم، سباهی، حائلی، رازی، عاشق خلیل، خضری عبدی، ماهری، شرعی، عزیزی، روانی، نظمی، کاتبی، عاشق مصطفی، امیدی گوهری، رغمی، صدقی، کامل، یانق، محمد، ماهی، قول احمد، احمدی خانیوی، آهی، شمعی، قول اوغلی، عاشق عمر (۷ صفحه)، تاریخ وفات چند از دانشمندان عهد عثمانی به نقل از خط حاج عثمان آغا وفات اغلب آنها در سال‌های ۱۱۶۰-۱۱۹۰ اتفاق افتاده است (۷ صفحه)، الهی، تاریخ چند رصد و کسوف و خسوف سال‌های ۱۱۲۵-۱۱۳۰ق، هوایی، ذکری، مجنونی، فردی، فردی سماعی، خلوصی، جوشی، ماموری گوهری، ناطقی، صابری، جمالی، فضلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۸گ (۲۰-۵۷)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۷۳]

۵۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴-د۵۴/
آغاز: اکرس بنده سی انکل خدانی ×× خدانی هم یمحمد مصطفانی؛ **انجام:** بو سوزی عجب لرسو بلمش ×× هی نه ملعو ندر بینماز
شامل چند قصیده و مثنوی است و روی یادداشتی که به پشت جلد کتاب الصادق شده گوینده اشعار را عارف معرفی کرده است ولی معلوم نیست که این عارف کیست ؟؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب، زیر بعضی کلمات معنی فارسی آن را نوشته‌اند؛ کاغذ: فرنگی کلفت، جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ، ۱۳ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف ۱ - ۵۱]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۶۵/۲۷
ترجیع بند آذری است؛ کا: محمدمعصوم، بی‌تا، ۶ص (۶۹۹-۷۰۴) [ف: ۸ - ۴۲۰]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳/۹۱۲۶/۲
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی مجدول گرهی یک‌لا، اندازه: ۱۴/۴×۲۳/۲سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۸۷]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۷۵/۱
در معرفت نفس، از قطب السالکین شیخ فرانی؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ بسیار نفیس، تا کنون چاپ نشده؛ ۳۳گ، قطع: رحلی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۴۱]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۹۰۷-عکس
بیشتر آن مثنوی است با عنوان‌های: مناجات، سپس حکایت‌های: نادره، دیوانه، خاتون و قزی، دولاب، بیغوش، غزال، خانم، کپنک باش (؟)، خاتون، داستان ابراهیم، چند بیتی در پایان با زیرنویس فارسی است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۶۴]

۵۷. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۶۴ فیاض
آغاز: بسمله.ثنا للخالق غبراء افلاک ×× یرانی قطرة دین گوهر پاک
سروده الله یار یاخدایار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۳ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۳۶]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۳
لهجه‌ای خاص از ترکی، ظاهرا اسرار فرقه مذهبی ویژه‌ای است؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۵۹. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۵۷
منظومه ترکی (ناشناخته)؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۷۰۰]

۶۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۷۷۳
چند نوحه سینه زنی ترکی را از منابع مختلفه جمع‌آوری کرده است بدون مقدمه و مؤخره‌ای؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۲۲×۲۸/۵سم [ف: ۴۱۵]

● **اشعار** / شعر / عربی

aš'ār

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۴۴/۸
بی‌کا، تا: ۴۴۶ق، قطع: رقعی بزرگ [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۵/۴-ف
نسخه اصل: لاله لی ش ۵۶۰. قصائد فی الشطرنج است. از طاهر، ابن درید، خزیمی، خلد قناص و علی بن ابی عبدالله شیرازی؛

خط: نسخ، کا: ابواسحاق ابراهیم بن علی مذهب بغدادی، تا: ذیحجه۵۳۵ق؛ ۱۴گ (۲۷۰پ-۲۸۴پ)، ۱۹ سطر [فیلمها: ۱- ۵۰۵]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۶/۲

آغاز: و لذکرالله اعلی و اجل و قیل ان النابغة الذبیانی؛ **انجام:** پایان صفحه ۱۷۴: بردا بایدی المعصرات یحاک.

جنگ اشعار است: قصیده یا دارمیة بالعلیاء فالسند نابغه ذبیانی (۹۴-۱۰۵)، قصیده ما با عینک منها الماء ینسکب ذوالرمة (۱۰۶-۱۱۶)، قصیده اماتری را سی حاکی لونه طرة محمد بن حسن بن درید ازدی (۱۱۹-۱۶۵)، آخر کتاب چند بیت ازابونواس و نیز باب التفاوت در شعر و مطالبی درباره ابوتمام و بحتری و ابوطیب متنبی آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵۸۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی تیماج تریاکی سیر با ترنج و نیم‌ترنج کوبیده، ۷۹ص (۹۴-۱۷۳)، ۱۹ سطر (۱۲×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۹۹]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۹۶۶/۷

از اشخاص مختلف مانند عرفا و حضرت امیر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷، ۱۱ص [ف: ۷ - ۱۲۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۶۷۸

اشعار: ابوالهیثم عبدالواحد بن عبدالواحد بن عبدالله بن سلیمان، قاضی ابومسلم وادع بن عبدالله بن محمد بن عبدالله بن سلیمان تنوخی، قاضی مجد القضاة ابی المجد محمد بن عبدالله بن محمد بن عبدالله بن سلیمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷، مصحح، در آغاز هر بخش نام ناظم آمده و در آغاز بخش سوم یادداشت مطالعه کتاب از اول تا به آخر توسط محمد بن حسن ازهری دیده می‌شود؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار، ۱۲۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۸ - ۲۰۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۵۵۹/۱۷-ف

دو بند شعر عربی است از خواجه طوسی و فخر رازی؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۶۳۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱گ (۱۳۴پ)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴) [فیلمها: ۱-۶۱۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۰۴۷/۱

آغاز: الی أن سمعنا صادح الفجر شادیاً ×× و قد راعنا صوت الحمام مطربا؛ **انجام:** و رزقنا الافلات کما رزقه من مقاماتها، و یرحم الله عبداً قال آمینا و الحمدلله علی آلائه المتظاهرة

حدود هزار و هفتصد بیت مشتمل بر قصاید و قطعه‌هایی که در مناسبت‌های مختلف سروده شده و بدون ترتیب مخصوصی جمع شده، و صاحب دیوان - چنانچه از گفتار گرد آورنده آن برمی‌آید - در جوانی درگذشته، و از اشعار وی قصیده‌ای است با عنوان «القصیدة السلویة». جامع دیوان از شعرا و دوست صاحب دیوان است و بین آنان اشعاری مبادله شده و کتابی دارد به‌نام «روضة الافاضل»؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن المطهر بن ابی العدل، تا: غره رمضان ۶۵۵ق، افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ (۱۰ر-۶۲ر)، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۴۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۶۰

آغاز: ما بال قلبک لاینفک ذا الم؛ **انجام:** صبا و اطرب العیش

مخمس قصیده برده است؛ خط: نسخ، کا: محمد ازهری، تا: ۶۷۱ق [الفبائی: ۵۰۶]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۰۱۰

آغاز: حرف الباء، یمدح الامیر شجاع الدین خلدک رحمه الله تعالی ثبغر دمیاط سنه ۶۶۵: لک الله من وال ولی مقرب ×× فکم لک من یوم اغر محبب؛ **انجام:** و نعم کبرت و انما ×× تلک الشمایل باقیة / فیه من الطرب القدیم ×× بقیة فی الزاویة.

مجموعه سروده‌ها و منظومات در مدح و ثنای شاهان و امیران و شخصیت‌ها که در میانه سال‌های ۶۶۵-۶۴۴ق صورت گرفته و در برگ ۲۲پ صلاح الدین ایوبی امیر سرزمین مصر مدح شده است، قصاید از طرف حرف آخر قافیه‌ها به‌صورت الفبایی تنظیم شده؛ خط: نسخ عتیق، بی‌کا، تا: قرن ۸، افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا با روکش پارچه، ۱۲۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۲ - ۹۰۸]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۳۱۳/۶ صدر

آغاز: انی امرء لایطیبنی الشادن الحسن القواما

قصیده حرباویه است؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ دوازده بیت از این قصیده در ص ۹۹ نسخه «سلوة الشیعة» به شماره ۳۱۳/۷ مانده و اوراقی که میان این قصیده و سلوة الشیعه بوده با قسمتی از این کتاب اخیر افتاده است؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج، ۱۵ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲ - ۴۴۷]

۱۱. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه: ۷۳/۳

آغاز: ما بال عینک منها الماء ینسکب ×× کأنه من کلی مفریة سرب

قصیده بائیه از ذوالرمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ ۵گ (۱۹پ-۲۳ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:۱۸۰]

۱۲. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه: ۷۳/۴

قصیده لامیه: «أعیذک أن تصغی الی قول عادل ×× فکم قال لی قولاً و لست بقابل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۷ یا ۸؛ ۳گ (۲۳پ-۲۵ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:۱۸۰]

۱۳. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره

اشعار عربی از شعرای عرب مانند: زویهر بن الحارث، عبدالله بن غنمه، هذیل بن هبیرة و. ..؛ بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۸ق؛ کاغذ: ایرانی، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [نشریه: ۷ - ۷۴۸]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۸۲/۲

آغاز: سری من ربی نجد الی نسیم ×× فاحی فؤادی من عناه شمیم؛ **انجام:** و قاکم ربکم عن کل سوء ×× و «مجد» بالدعاء ختم المقالا.

قصاید از: مجد [الدین] (؟) ۳ قصیده ادبی و زیباست، اولی میمیه است در ۴۵ بیت، دومی نیز میمیه در ۱۶ بیت و سومی لامیه در ۳۲ بیت می‌باشد. قصیده نخست این مجموعه، گویا در ستایش کتاب یاد شده گذشته و یا کتاب دیگر می‌باشد و نیز گمان می‌رود ناظم

این قصاید که به «مجد» تخلص می‌نموده، همان «مجد الدین اسماعیل بن علی خنجی» (-۷۴۴ق) باشد. چند نمونه از ابیات هر کدام از قصیده‌ها آورده می‌شود: سقی الربع من تبریز طلاً و وابلاً ×× یدوم انسحاحاً فی الدیار عیوم / فأنجاه لطف الله من ظلماته ×× کتاب أتانی من دداک کریم / لعمرکم هذا کتاب مبارک ×× و منشئه بالمغظلات علیم / و حنت الی تبریز نفسی و اهلها ×× کما اشتاق عود الاتضاع فطیم. ناظم، در زمان سرودن این قصاید، در «هرمز» ساکن بوده، چنانکه گوید: وها انا ذا بهرموز مقیم ×× و نار الشوق یشتعل الشتعالاً؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح؛ کاغذ:شرقی،۲گ(۱۷-۱۸)،۲۵سطر،اندازه:۸×۱۴سم[ف:۳۲ - ۴۶۴]

۱۵. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۳۸**

آغاز: فرایت ان اقدم له علی ذلک اثبات عدة من الابیات السهلة التناول الرقیقة الالفاظ لا ینبوء الطبع من حفظها و لا تمج الاسماع ورودها؛ **انجام:** السید الرضی قدس الله روحه: یا قلبها انت من نجدو ساکنه - خلفت نجدا وراء المدالج الساری، و له الحمد اولا و آخرا و ظاهراً و باطنا و صلاته علی سیدنا محمد و آله الطاهرین و سلامه.

منسوب به یاقوت (؟) در دیباچه آمده که من از شعرهای چهار شیخ (که نام دو تن از آنها: ابو نواس و جلال الدین ابراهیم فرزند مخدوم امیر فاضل سعدالدین در آن یاد شده است) برگزیدم. در این دفتر شعرهای صفی الدین عبدالمؤمن (۶۸۷-۷۵۰) و نجم الدین «و شعر خود یاقوت با عنوان «وانشد عبده یاقوت لنفسه» و ذوالرمة و ابن حیوس و بحتری و شهاب الدین عبدالله و سید رضی دیده می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ با سرلوح نو، مجدول؛ کاغذ: کاغذ متن و حاشیه فستقی ختایی، جلد: میشن سرخ لایی، ۱۲گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۵۴۵]

۱۶. **مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۲۲۱**

اشعار امیرالمؤمنین امام علی (ع) همراه باترجمه زیرنویس فارسی کهن؛ بی‌کا، تا: حدودا قرن ۸ [اوراق عتیق: ۱ - ۲۴۵]

۱۷. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۳/۱-ف**

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۲۹۲۶. جنگ شعرهای عربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ذیحجه ۷۵۳ق؛ ۳۹گ (۱-۴۰)، ۱۹ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۲۲]

۱۸. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۸/۳**

قصیده قافیة؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱ص [ف: ۵ - ۶۱]

۱۹. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۸/۵**

چند قصیده به عربی با قافیه باء و هاء و لام و چند قصیده دیگر؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۵ - ۶۱]

۲۰. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۴/۵۸**

اشعار یزید بن معویه در باره رأس الشهداء و اشعاری از شیخ مفید از خطبه کتابی که در رد برخی در باره امامت نوشته بود؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹؛ ۱ص (۲۶۶) [ف: ۵ - ۱۰۹]

۲۱. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۷۳/۲**

آغاز: ومما قال بعضهم فی مدح مولانا و سید نا قاضی القضاة بهاء الدین تغمده الله برحمته آمین: ابدی حیاء فخلت الورد قد نبتا ×× و مال نحوی فغار التغصن حین اتی

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۴۷۶. قطعاتی است پراکنده از اشعار جمال الدین ابن‌نباته، ابن‌حجه حموی، صلاح الدین صفدی، برهان الدین قیراطی، زین الدین بن الخزاط شیخ الاداب، خواجه محیی الدین اسعودی، علاءالدین ماردینی، ابن‌زریق، شیخ علاءالدین وداعی، ابن مکانس، سراج وراق، دانیال، شیخ شیوخ حماة، ابن تمیم دمشقی، ابن لولو، سیف الدینبن المشد، و اشعری در مدح قاضی القضاة بهاء الدین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۳۵ص (۵۵-۹۰) [عکسی ف: ۴ - ۴۲۴]

۲۲. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۴/۲**

اشعار در فضائل امیرالمؤمنین؛ کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹؛ ۲ص (۱۷-۱۸) [ف: ۵ - ۱۰۶]

۲۳. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۴/۷۸**

اشعار زهیر درباره پیغمبر از عمرو زیاد بن طارق از ابی جرول (طرق عامه)؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹؛ ۱ص (۲۱۳) [ف: ۵ - ۱۱۰]

۲۴. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۴/۴**

اشعاری منقول از خط شهید اول؛ کا: محمد بن حسن جباعی، تا: قرن ۹ [ف: ۵ - ۱۰۶]

۲۵. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره/و**

دیوان اشعار عربی؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [میراث شهاب: س۷ش۱-۲- ۴۵]

۲۶. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۸/۲**

قصیده به ترتیب حروف از دال تا میم؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۵-۶۱]

۲۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۴۱**

آغاز: العین تذرف من قرار شئونها ×× و النفس توجل من مصارع هونها

قصیده‌ای در مدح امیر المؤمنین با قافیه الف؛ خط: نسخ کهن، کا: محمد بن خلیل بن (شیخ؟)، تا: ۸۲۲ق؛ ۴ص (۱۲۲-۱۲۵) [ف: ۴۳ - ۹۳]

۲۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۴۱**

آغاز: ذا ذلة و الدهر ناکبة ×× قد ضاق ذرعا ان یغالبه. یقال نکبه الدهر ینکبه نکبا اذا اصاب من نکباته

قصیده‌هایی در رثای اهل بیت النبی با تعلیقات کاتب؛ خط: نسخ کهن، کا: محمد بن خلیل بن (شیخ؟)، تا: ۸۲۲ق؛ ۱۲ص (۱۲۷-۱۳۹) [ف: ۴۳ - ۹۳]

۲۹. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۴۱**

آغاز: تمسک بالکتاب و من تلاء ×× و اهل البیت هم اهل الکتاب

قصیده یائیه؛ خط: نسخ کهن، کا: محمد بن خلیل بن (شیخ؟)، تا: ۸۲۲ق؛ ۲ص (۱۴۰- ۱۴۱) [ف: ۴۳ - ۹۴]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۴۱
آغاز: اذا ذكرت نفسى مصائب فاطم ×× باولادها هانت على المصائب؛
فى مرثية اهل البيت (ع)؛ خط: نسخ كهن، كا: محمد بن خليل بن (شيخ)، تا: ۴ ربيع الاول ۸۲۲ق؛ ۱ص (۱۸۶) [ف: ۴۳ - ۹۴]

۳۱. تهران؛ سلطنتى؛ شماره نسخه: ۱۸۰۸/۳
آغاز: بسمله، قال الشيخ محى الدين يحيى بن يوسف ابن يحيى الصرصرى رحمة الله تعالى بمدح سيدنا رسول الله صلى الله عليه و سلم؛ **انجام:** طاب منكم فى سماعى و احملوا ازكى سلام من مشوق فى انقطاعى داب و جداً لكريم فى الحمى ثم مطاعى من الى اعلا مقام قد تسامى فى ارتقاعى و دعى الاشجارجات نحوه دون امتناعى و جرى الماعيوناً من يديه فى اندفاعى و له الاحجار لانت عند مشى باتضاعى و من الله عليه صلوات باتباعى. تمت.
مجموعه اشعار و قصايد است از ابن نباته، ابوبكر، الاندلسى، صفى الدين الحلى، ابوالدر ياقوت الرومى، ابى الفضل ابن ابوالوفا، شيخ شرف الدين، جمال الدين بن مطروح و چند تن از مشاهير شعراى عرب زبان ديگر؛ خط: نسخ، كا: محمد بن اينال الكركى، تا: ۸۴۹ق؛ كتابت به شيوه بغدادى؛ كاغذ: بغدادى، جلد: مقواى روكش تيماج لاكى وسط ترنج و گل ترنج ضربى، قطع: وزيرى، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۷ - ۳۱۴]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۴
آغاز: با مطلع: صاد الصديق و كاف الكيمياء معا ×× لا يوجدان فدع عن نفسك الطمعا
سه بيت شعر؛ خط: نسخ تحريرى، بى‌كا، تا: ذيقعده ۸۵۱ق؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، ۱ص (ص۳۶)، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸۲]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۶۱
ابيات پراكنده اى از اين شعرا: دريد بن صمه، قيس بن زهير، سويد بن عامر، و بيشتر آنها بدون نام سراينده؛ و دو نقل قول از عبدالله بن جعفر و مالك بن عجلان؛ خط: نسخ تحريرى، كا: محمد بن على بن حسن جباعى، تا: جمعه ۷ رمضان ۸۵۱ق؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: ميشن بنفش، ۲ص (ص۱۲۵-۱۲۶)، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸۸]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۳۹
شامل چند بيت شعر و شرح آنها؛ خط: نسخ تحريرى، كا: محمد بن على بن حسن جباعى، تا: شنبه ۱۸ شوال ۸۵۲ق؛ جباعى در ابتداى آنها نوشته: «اظن انهم لا بن مكى اذهم صورة مسودة بخطه»؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: ميشن بنفش، ۱ص (ص۹۹)، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸۶]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۴۱
از: مهذب الدين ابو طالب احمد بن محمد بن على بن الكجلو مداينى، ابن رومى و حبش بن عاصم؛ خط: نسخ تحريرى، كا: محمد بن على بن حسن جباعى، تا: شنبه ۱۸ شوال ۸۵۲ق؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: ميشن بنفش، ۱ص (ص۱۰۳)، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸۶]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۵۹
از ابن عميد و ابراهيم بن هلال صابى؛ خط: نسخ تحريرى، كا: محمد بن على بن حسن جباعى، تا: شنبه ۱۸ شوال ۸۵۲ق؛ كاغذ: نخودى آهار مهره، جلد: ميشن بنفش، ۱ص (ص۱۲۱)، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸۷]

۳۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۵۸۲/۵
قصيده لاميه از ابى طالب به‌نقل از سيره ابن هشام در ۶۷ بيت با مطلع: و لما رايت القوم لاود فيهم ×× و قد قطعى كل العرى و الوسايل/ ... فلينظر فيه الناظر و لعله فيه السقطات و الفوات و لا حول و لا قوه؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۰؛ در پشت صفحه اول يادداشت بيع محمد تقى بن محمد باقر با مهر او؛ كاغذ: اصفهانى، جلد: مقوا با كاغذ ابرى عطف ميشن سرخ، ۳گ (۱۰۱-۱۰۳)، ۳۳ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۶۹۹]

۳۸. تهران؛ ملى؛ شماره نسخه: ۱۱۷۵/۳
قصايد است در صفحه ۴۴ يك قصيده به قافيه نون آمده و سراينده آن علم الدين السخاوى است به اين مطلع: «نفسى الفداالعالم و افانى»، در صفحه ۴۵ شعرى است در بحر تقارب با آغاز: افضل مافاه به الانسان ×× و خير ما يجرى به اللسان؛ خط: نستعليق كهن، بى‌كا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ مجدول؛ كاغذ: دولت آبادى، جلد: مقوايى عطف و گوشه ميشنترياكى در كنار عطف نوشته شده: مجموعه حسين بن عبدالصمد حارثى جلد جديدساز، ۲ص(۴۵-۴۶)، ۲۱سطر(۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۹-۱۶۱]

۳۹. تهران؛ ملى؛ شماره نسخه: ۳۵۵۴/۵
آغاز: بسمله، باب الحماسه و هى الشجاعه. قال رجل من بلعنبر يعنى العنبر: لو كنت من مازن لم تستبح ابلى ×× بنو اللقيطه من ذهل بن شيبانا؛ **انجام:** و ان يعدنا قليلا ×× حملت رمحا و حربه.
اشعار مختلفى از شعراى قديم جاهلى و صدر اسلام در باب حماسه و شجاعت، برخى از شاعران عبارتند از: جعفر بن غلبه، ابوعطا السندى، ربيعه بن مقروم الضبى، سعد بن ناشب، عبدالملك بن عبدالرحيم الحارثى، قطرى بن الجاه، الحريش، ابن زبابه التميمى، الحرث بن همام، الاشتر النخعى، معدان بن حواس السندى، عامر بن الطفيل، زفر بن الحرث، عمر بن معدى كرب، رويشدبن كثير الطائى، قيس بن الحطيم الاخوص بن محمد، الطرماح بن حكيم الطائى، زياده الحارثى، حريث بن غياث البنهانى، ابراهيم بن كنف البنهانى؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: احتمالاً اواخر قرن ۱۰؛ كاغذ: فرنگى نخودى، جلد: تيماج زرشكى، ضربى يك‌لا، ۱۵گ (۴۵پ-۶۰)، ۱۵ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۹۹]

۴۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۶۷/۵
چند قصيده عربى؛ خط: نسخ، بى‌كا، تا: قرن ۱۰، قطع: ربعى [نشريه: ۷ - ۲۵۲]

۴۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۸۱۰/۲
قصیده لامیة العرب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، ۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۳۶]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۹/۱۶
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، دبلین ایرلند جنوبی، ش ۳۴۸۶؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، ۱ص (۸۰)، ۱۵ سطر [عکسی ف: ۳ - ۳۷۷]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۹۸۸
با عنوان‌های «و له عفی عنه، و له سامحه الله، و له رحمه الله» تخمیس شعرهای عمر بن الفارض (یکی به‌نام النشاة الازلیة فی تخمیس الخمریة) و تخمیس شعرهای ارجانی و ابن ملیک و السهیلی و الشیخ محمد وفاء و عفیف تلمسانی و ابوالسعود و بهاء زهیر و ابن قزمان و ابن جاکینا و شافعی و منازی و ابن العربی «با معماهایی به‌نام عمر و حسان و جمال و محمود، با موالیا، با تاریخ ۹۷۵ و ۹۸۲ و ۹۷۴ و ۹۷۸»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حسین بن راشد مورخ ۱۲۴۳، محمد تقی شریف یزدی؛کاغذ:سمرقندی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۱۶۲گ، ۱۹ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۴۲۰]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۷۴/۱
آغاز: و رایتم قد مدحوه بقصائد علی حروف المعجم؛ **انجام:** علی آله، تعاقب الظلم و ایضا او طلع نجم فی الخضراء.
قصاید نبویة است. این دیوان با خط بسیار بد تحریر شده در مقدمه آن نویسنده می‌گوید اشعاری و قصایدی دیدم در مدح حضرت رسول که شاعران آن اشعار از ذکر مواعظ و ذم ذنوب در آنها پرهیز کرده‌اند و فقط قناعت به‌آن کرده‌اند که بر ترتیب حروف معجم آنها را مرتب کنند و ضمنا در این قصاید از آوردن کلمات مشکل پرهیز ننماید. من این قصاید را به‌خلاف آنها علاوه بر منقبت حضرت رسالت با بیان مواعظ و پند و آوردن کلمات آسان پرداختم بعد از اقامت خود به غرناطه اندلس به سال ۶۵۲ق و دیدن خوابی بدانجا و پس از آن از سفر خود به مراکش و مصر و با بخواب دیدن پیغمبر اسلام را و قصد عزیمت از قاهره به مدینه و مکه به سال ۶۶۱ق او از مدرسه صالح در مصر مطالبی می‌آورد و در آخر قصاید و تمام شدن آنها او ضمن دعا و نیاز از اینکه موفق شده است در قصیده‌ای موسوم به وترية مدح پیغمبر اسلام بگوید شادیها می‌کند؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعلیم بن عبدالغفار بن شیخ احمد، تا: ۹۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی روشن با ترنج و نیم‌ترنج کوبیده یک‌لا، ۲۷ص (۱-۲۸)، ۱۳ سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۳/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۳۵۵]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۹۸/۴
آغاز: قال ابومخنف هذا انتخاب اشعار مولانا ... الحسین (ع) ذهب الذین احبهم و بقیت فیمن لا احبه ×× فیمن اریه یسبنی ظهر المغیب و لا اسبه؛ **انجام:** مالک عنی الیوم من عدول ×× و حسبی الرحمن من منیل. در پایان شعرهای رجز نونیه حسین (ع) است که صاحب الفتوح آورده است: غدر القوم و قدما رغبوا ×× عن ثواب الله رب الثقلین
انتخاب اشعار الحسین در ده بند؛ کا: احمد بن جمال الدین حافظ اصفهانی، تا: ۱ جمادی الاول ۹۱۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی درون سرخ زرکوب، ۷ص (۱۲۵-۱۳۱)، ۲۰ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۹ - ۱۰۰۰]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۰۶۱/۲
آغاز: و من یرد الوقف التمام یقف علی انقضاء کلام باللزوم لیفصلا؛ **انجام:** کهمزه الاستفهام مع من و ان و ان و افعل تفضیل و کیف و هل و لا
قصیده لامیه. قصیده‌ای است در ۲۲ بیت در بیان وقوف در قرآن و انواع مدات و ماآت در قران؛ خط: نسخ عربی، کا: صالح بن فالح حمیدانی، تا: ۹۱۴ق، جا: مدرسه دینیه حله؛ واقف: ابن خاتون عاملی،۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره استانبولی، جلد: مقوا با روکش پارچه، ۲ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۱۳۹]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۰۳/۲-طباطبائی
آغاز: غذیت بعلم النحو اذ درلی ثدیا ×× فجسمی به ینمی و روحی به تحیا ... الا ان علم النحو قد باد اهله ×× فما ان تری فی الحی من بعدهم حیا / ساتر که ترک الغزال لظله ×× و اتبعه هجرا و اوسعه قلبا / و اسمو الی الفقه المبارک انه ×× لیرضیک فی الاخری و یحظیک فی الدنیا / هل الفقه الاصل دین محمد ×× فجر دله عزما و جدده سعیا؛ **انجام:** و کان الامام الشافعی معظما ×× الیه انتهت فی عصره رتبة الفتیا / حکیم قریش فی صمیم نصابهم ×× صحیح انتساب لا ولا سببا / و لما اتی مصر انبری لاذائه ×× اناس طووا کشحا علی بغضه طیا ... اتی ناقدا ماحصلوه وها دما ×× لما اصلو اذ کان بینا نهم و هیا / فدسوا الیه عند ما النفردوا به ×× شقیا لهم شل الاله له یدیا / فشج بمفتاح الحدید جبینه ×× و راح قتیلا لا بکاء و لانعیا. ../ و کان شهید الدار ثانی شهیدها ×× و من اهل مصر کان فیها لهم نعیا / سمی روحه لما قضی نحبه ضحی ×× الی العالم العلوی یسری به سریا ... فرعیا لعلم کان اتحفنا به ×× و سقیا بقبر ضم جثمانه سقیا
قصیده در مدح شافعی است. نام گوینده قصیده در نسخه صریحا یاد نشده و بالای نسخه درباره سراینده چنین آمده است: «قال الشیخ الامام العالم ... المتقن فی العلوم باسرها خصوصا العربیه فهو المسمی بهایدح الامام الشافعی». سراینده در ضمن قصیده از دانش‌های مختلف شافعی و برخی از کتاب‌های او و بزرگانی که ملاقات کرده با اشارت یاد می‌کند و نیز از ناسازگاری روزگار در آخر با او در مصر، در این قصیده درباره توطئه‌ای که بر ضد او ترتیب داده شد و کار به کشته شدن او کشیده سخن رفته است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف قرمز، ۲گ (۳۵-۳۶)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۳ - ۵۵۳]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۶/۱۴عکسی
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، ش ۱۷۰۲. چند قصیده

عربی است از جمله: قصیده هائیه منسوب به شافعی، قصیده لامیه از زین‌الدین ابوهریره عبدالرحمن بن محمد خطیب قدس، قصیده همزیه در مدح ملک اسماعیل بن عباس از شرف الدین اسماعیل بن ابی بکر مقری شافعی، قصیده نونیه در مؤنثات سماعیه ازابن حاجب، و قصیده دالیه در مدح ابی الحسن شاذلی از شرف الدین ابو عبدالله بوصیری؛ خط: نسخ، کا: حسن بن عبدالله، تا: ۹۹۰ق؛ مقابله شده با نسخه اصل؛ مجدول، رکابه‌دار؛ ۱۱ص (۲۷۹-۲۸۹) [عکسی ف: ۴ - ۱۷۹]

۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۱۴/۹

آغاز: انا عبد الامام الفاضلی ×× خیر خلق الله مولانا علی / باب علم الله صنو المصطفی ×× ابن طه و الحو امیم علی؛ **انجام:** لائمی فی حبة قل الملام ×× لا تلمنی فی هوی المولی علی / یا أمامی یا علی المرتضی ×× أنت ذخری و الحسین بن علی

قصیده ای است در مدح حضرت امیر المومنین علی بن ابی طالب (ع) در ۲۸ بیت که حرف نخست هر بیت بر اساس حروف تهجی سروده شده است؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن مولی حاجی محمد بن مولی علی بن حسن حسینی خزاعی، تا: ۹۹۸ق؛ مصحح، این قصاید به اشاره مولی حاجی محمد حسینی خزاعی پدر کاتب و وقوف شیخ اسحاق نجفی نگاشته شده، در انجام نسخه بین برگ‌های ۹۱پ-۹۴ پ ابیاتی از زبان مجنون در فراق لیلی با این مطلع آمده: «أصهر عینی حب ظنی ذو ضلال ×× برانی الشوق حتی صرت نضوا کالخلال» و مقطع: «ولکنی فوادی فیه جمر یتلال ×× نعیم کنت فیه من طلوع الفجر زال». نیز دعایی منقول از حضرت امیرالمومنین علی (ع) با سرآغاز: «بسم الله الرحمن الرحیم أنت الرب و أنا العبد فمن یدعوا العبد ألا الرب»، قصیده‌ای از نظام با مطلع: «لبت کز آب لطافت بر او دمیده گیاه ×× زغصه کرده جهان بر زلال خضر سیاه»، چند حدیث نبوی (ص) و چند دعا و همچنین نقوش خاتم برخی انبیاء و اوصیاء (ع) در نسخه آمده؛ تملک: «ابراهیم الحسینی الجرجانی» با مهر «سلام علی ابراهیم» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، نوع جلد: مشمع مشکی عطف: تیماج مشکی، ۱گ (۹۱ر-۹۱پ)، ۱۶ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۵ - ۸۳]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۰۷

آغاز: و من کنت مولاه و خیر نصیبه ×× و مأموله دون الوری لخطوبه / فلا یخش من صرف الزمان و ریبه ×× و من انت راض عنه فی طی غیبه؛ **انجام:** تاریخ ماتم من محاسنها ×× فی خلد الله عمر صاحبها

مجموعه‌ای است از اشعار شاعران فصیح عرب. نام این شاعران دیده می‌شود: شهاب محمود (۱ر)، واو دمشقی (۲ر)، ابن ملیک حمور (۲پ)، شیخ نجیب الدین (۳پ)، صروانی (۶پ)، حاجری (۷ر)، ابن الحجاج (۹پ)، ابونواس (۱۰پ، ۳۲ر)، متنبی (۱۰پ)، ابن زیدون (۱۰پ)، صفی حلی (۱۱ر، ۹ر)، امیر منجک (۱۱ر)، نجفی (۱۱پ)، شیخ بهاء الدین (عاملی)، (۱۳ر، ۲۶پ؛ اخیر در مدح حضرت صاحب الزمان (ع)، ۳۸پ)، شیخ حسن ولد شهید ثانی (۱۳پ، ۴۳پ)، شیخ حسین بن عبدالصمد (عاملی) (۱۴ر)، صلاح صفدی (۱۴پ)، شیخ محمد حر (عاملی) (۱۴پ، ۱۷پ، ۴۶ر در تخمیس لامیة العجم)، زهیر سلمی (۱۶پ)، سید مرتضی (۱۷پ)، سید رضی (۱۷ر، ۱۸پ، ۲۶ر، ۳۲ر، ۴۲پ)، وداعی (۱۸ر)، ابن نباته (۱۸ر)، طغرانی (۱۸پ)، ابن خمیس (۱۸پ)، سید جمال الدین (۱۹ر)، فتح الله نخاس(۱۹)، سید محمد (۲۰ر)، سید عبدالرحیم عباسی (۲۰پ)، منجک باشا (۲۱پ)، شیخ الاسلام خطاب به ابن نباته در سفر و جواب ابن نباته (۲۲ر)، ابن زیدون مغزلی (۲۲پ)، منسوب به رضی (۲۳پ)، بدین مطلع: «أ أنعم عیشا بعد ما حل عارضی ×× طلایع شیب لیس یغنی خضابها»، ملحی (۲۴پ)، حموی (۲۶ر)، ابن النقیب (۲۶پ)، ابن الرومی (۳۰پ)، ابن النبیه (۳۱ر)، ابوالفتح (۳۱پ)، ابن الحجاج (۳۳ر)، ابن خلوق مغربی (۳۴ر)، مجنون لیلی (۳۴ر)، ابن معتز (۳۶ر، ۳۸پ)، ابوفراس (۳۷پ)، موسوی (۴۲پ)، شیخ علی بن حسن حلی در رثای شیخ محفوظ (۴۳پ)، دو بیت (بدون نام شاعر)، (۴۴پ)، شیخ حسن(۴۴پ)، صاحب البدیعه (۴۵پ)، قاضی (۴۶ر)، بعض العارفین (۵۲ر)، شیخ مغامس (۵۳ر)، سید حسن حسینی اعرجی (۵۴ر)، ابیات فراوانی از وی نقل کرده از جمله تخمیس ابیات شیخ بهائی در رد شافعی (۵۹ر) و تخمیس ابیات منسوب به شریف رضی (۶۰ر: اری حمراً ترعی و تأکل ما تهوی ...)، نیز یک مطلب به نثر منقول از کتاب النوادر (۲۵ر)، و چند معمای منظوم از جمله درباره مناره و صلاح (۴۲پ)؛ خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج‌دار، ۶۰گ، ۱۶-۱۹ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۳سم [ف: ۴۳ - ۷۴]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۰۰/۵

قصیده عالم صاحب الشروح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، فهرست رایانه ای مجلس؛ ۳گ (۱۴ر-۱۶) [ف: ۳۸ - ۲۷۷]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳ط

قصیده مهذب الدین عین الزمان با ترجمه، خطاب به سید شریف مرتضی؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ، ۳۰ (در مجموعه) [ف: ۲۲ - ۵۴]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۸۷

ابیاتی در ایام نحسات مشهور، ابیاتی منسوب به امام علی (ع)، و جز آن؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛۱ص(۵۶۴) [مختصر ف: - ۶۳]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۹۳/۳

از این کسان: ابن ازبک سلطان مصر، شریف رضی، ابوبکر احد الخالدیین، صلوی، بحتری، ابی تمام، امروالقیس، ابی سناالملک، ابوعبدالله حسن بن علی قمی، غزی، عمارة یمنی، داعی، ابن قلاقس، مبرد، محمد بن عبید ازدی، ابن منیر، ابی فراس، ابن فارض، ابن نباته، قاضی فاضل، ابی العلاءمعری، منازی، تمامی، ابن رومی، ابومحمد عبدالجلیلبن وهبون، ابن عنین، ابن شهید،

شهاب الدین مصری، مجیرالدین ابن تمیم، مهیار دیلمی، ابن لبانه، ابن نفساد، علی باخزری، مجدالدین ابراهیم؛ خط: نسخ به‌شیوه ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نسخه پردازی عثمانی، عناوین درون کتیبه‌های زرین، آغاز کتیبه‌ها بین عبارات و جملات دوایر زرین اما در دیگر بخشها ویرگول مانند شنگرف؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مخمل سرخ عطف و سجاف تیماج مشکی، مجدول زرین گرهی، ۵گ (۷۴پ- ۷۸ر)، ۲۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۸سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۴۶]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۹۳/۶

برگ ۱۱۴ر اشعار به خطی جدیدتر نوشته شده‌اند و یادداشت‌های لغوی و توضیحی نیز در کناره ابیات آمده است. اما پس از این صفحه اشعار به خط کاتب اصلی نسخه است. در این برگ‌ها در حاشیه هر شعر شرح حال کوتاهی از شاعر به نقل از ابن خلکان و در چند مورد هم از جوهری و ابن اثیر نوشته شده است. از این کسان: ابوتمام، بحتری، مبرد، عتبی، ابن رومی، ابن دعبل، شیخ برهان الدین قیراطی، ابومنصور علی بن حسن مشهور به صر، ابوالفتح محمدبن عبدالله سبط تعاویذی، شیخ احمد عنایاتی، ابن نباته مصری، ابن ابی الوفا، علاء الدین شیخ الاسلام عمر ابن وردی، شیخ شمس الدین نواجی، ابن مطروح، ابوالفتح یحیح بن حبیش بن امیرک حکیم سهروردی، قاضی ابوالفرج معاف بن زکریا معروف به ابن طرار جریری، ابن حزم اموی ظاهری، ابن مقری یمانی زبیدی؛ خط: نسخ به شیوه ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مخمل سرخ عطف و سجاف تیماج مشکی مجدول زرین گرهی، ۱۷گ (۱۱۱پ- ۱۲۸ر)، ۲۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۸سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۴۶]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۸۵/۲

آغاز: داء ثوی بفواد شفه سقم ×× لمحنتی من دواعی الهم و الکمد / باضلعی لهب تذکر حرارته ×× من الضنا فی محل الروح من جسد؛ **انجام:** مروحی سار لاشطت زیادته ×× لما انثنی قاتلی عمدا بلا قود

قصیده کوتاهی است در دوازده بیت، آن‌گونه که درپایان قصیده آمده، این قصیده را با چهارصد و شصت وجه می‌توان قرائت نمود، با این عبارات: «و هذه القصیدة یلقب بالمختلفة و هی اثنا عشر بیتا و یقراء علی اربعمائة و ستین وجها، طردا و عکسا، غیر ما ترک منها من عدة وجوه و تتقید قوافیها، بسبعة احرف و هی ت، م، و، ع، د، هـ ن و یجمعها تم و عدهن». نسخه‌ای از این قصیده قبلاً در کتابخانه اوقاف بغداد موجود بوده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۱؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۳۹ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۱/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۸۳]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۳۸۱

آغاز: بسمله امن ام اوفی دمته لم تکلم؛ **انجام:** و الحوار بالضم و الدالناقه و صل اللهم و سلم علی سیدنا محمد و اله. ... والحمدلله رب العالمین

قصاید است از ربیعه، امرء القیس، نابغه، علقمه و طرفه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۰ق [الفبائی: ۴۴۵]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۶/۷

شعر از زمخشری است؛بی‌کا،تا:قرن۱۱؛۱ص(۱۶ر) [ف: ۳۷ - ۴۶۶]

۵۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۹/۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... اما بعد، فهذه اوراق احتوت علی بعض الاشعار و القصائد التی تضمنها النصف الثانی من قصة الف لیلة و لیلة

اشعار داستان الف لیلة و لیلة است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶۰گ (۱-۶۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۶۵]

۶۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۸۰۴/۴

آغاز: بدت قمرا ولاحت ... غصن بان ×× ولاحت عنبراً وزمت غزالا / کان الحزن مشعوف بقلبی ×× فساعة هجرها یجد الوصالا؛ انجام: فکل مالا فیته مغتفر ×× فی جنب ما اسارة شحط النوی / لولابس الصخر الاصم بعض ما ×× یلقاه قلبی فض اضلاد الصفا

جنگی مختصر در حکایات و اشعار عربی که از شعرای مختلف جمع‌آوری شده است، اشعار این شعرا آمده است: کمال الدین علی بن محمد مبارک (ابن العمی)، ابونواس (در قضیه هاورن و جاریه‌اش)، ابن ابی الحدید، شافعی، ابوبکر خوارزمی، یاقوت خطاط، خدیجه (س)، عایشه، محمود رزاق، ابوالشجاع محمد بن حسین بن محمد بن ابراهیم (ظهیر الدین)، ابوعمرو احمد بن محمد بن عبدربه قرطبی، ابراهیم ادهم، عمارة بن علی بن زیدان تمیمی، عبیدالله بن عبدالله، ابوبکر بن ابی قحافه، ابواسحاق خفاجی، اصعمی، ابراهیم بن منصور بن مسلم فقیه شافعی ابوتمام، متنبی، یحیی بن خالد برمکی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۸]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۲/۵۵

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان، باکو ش (۸۲۰۱) M ۱۴۰. چند بیت عربی است، از جمله ابیاتی با این آغاز: «اذا کنت فی نعمة فارعها ×× فان المعاصی تزیل النعم»، و قصیده‌ای از القصائد الهاشمیات کمیت بن زید اسدی کوفی، بدین مطلع: «اهوی علیاً امیرالمؤمنین ولا ×× ارضی بسب ابی بکر و لاعمرا»، ابیاتی از ابی الفارس و چند بیت دیگر با این آغاز: «الروح من نور غرس الله مبدؤها ×× قد الف الملک الجبار بینهما»، دو بیت از شیخ ابو علی: «اذا ما شئت ارغام الاعادی ×× بلاسیف قتل و لا سنان / فزد فی مکرماتک فهی اعدی ×× علی الاعداء من نوب الزمان»، دو بیت منسوب به امیرالمؤمنین (ع): «مقامات الغریب بکل ارض ×× کبنیان القصور علی الثلوج / فذاب الثلج و انهدم البنایا ×× و قد عزم الغریب علی الخروج»؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱ص (۱۶۷) [عکسی ف: ۳ - ۴۲۵]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۴۸/۱

شعرهایی به عربی از: کاتب مجموعه، ابن نقاده، الصفدی، قصیده شیخ محمد عودی در ستایش زین الدین الشهید، الخفاجی،

عبدالقادر القرشی، الشهاب الحجازی، ابن الوردی، شریف رضی. ..؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳ - ۲۷۸]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳ط

از سلمی بنت مجدعه الجهنیه قصیده در رثای برادرش اسعد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ، ۲۵ در مجموعه [ف: ۲۲ - ۵۳]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۹۶/۲

تعدادی شعر متفرقه به این شرح: یا بدر دین بالمعالم عارفا ×× یا غصن تفسیر فدیتك و ارفا (۱۳ بیت)، قال الشیخ الفاضل احمد اشبلی الشاهینی یهجو خطیب الجامع الاموی الشیخ احمد البهنسی و قد سجد فی صلوة العید من غیر رکوع فاکثر الناس الکلام فی ذلك: «انما البهنسی احمد خطب ×× لا خطیب و لا عظیم بقدر» (۴۱بیت)، تضمین شعر «یا من یری ما فی الضمیر و یسمع» به این سرآغاز: «لما اتی رکب البلایا یسرع ×× فی مهمة الافات عدوا یرتع / یا من یری ما فی الظمیر و یسمع ×× انت المعد لکل ما یتوقع ... نجع السجوع لقلبی المسکین ×× و اباده نجعا بلا تسکین» (۱۴ بیت) با تاریخ «سنه ۱۰۲۰»، پایان آن «ابعد النتاءی راحه و جمام ×× و هل بعد حب سلواه و فطام» (۸ بیت، ناقص الآخر)، خط: نسخ عربی، کا: عبدالعزیز بن حسن حانینی عاملی، تا: قرن ۱۱؛ رکابه‌دار، مصحح؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج زرشکی دارای جدول سه خطی ساده در اطراف، ۲گ (۸۳پ-۸۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۷۶]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۲۶/۶ کر

آغاز: و کم لله من لطف خفی ×× یدق خفاه عن فهم الزکی / و کم عسر أعاد الله یسراً ×× و کم هم تنالون صباحاً؛ **انجام:** بك أستغیث آغثنی فالوسیلة لی ×× ألیك من قد دنی من قاب قوسین.
قصیده ای در ۱۱ بیت است که در تحمید باری تعالی سروده شده است. از این اثر نسخه‌ای در کتابخانه ابن یوسف در مراکش-مغرب موجود است؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱،؛ روی برگ ۸۳ر چند بیتی درباره ابوحنیفه آمده؛ کاغذ: فرنگی نخودی ضخیم، ۱گ (۸۳ر-۸۳پ)، ۱۱ سطر [ف: ۴۰/۲ - ۹۶]

۶۶. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۳۹۹۵/۲

آغاز: حقیقتی همت لها و ما رأها بصری.؛ **انجام:** فان مبنی کلفی بحبها عن خبر.
القصیدة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۱۳ق، ۱گ (۸۵) [ف: ۷ - ۱۳۶]

۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۱-ف

نسخه اصل: حفید افندی ش ۴۷۵. شعرهای ابو محجن بن حبیب (۱-۱۸)، و علقمة بن عبدة (۱۹-۴۴)، شاس بن عبدة (۴۵-۴۶)، خالد بن علقمة و عبدالرحمن بن علی بن علقمة (۴۴-۴۵-۶۶-۴۹) با شرح این شعرها؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ رجب۱۰۱۴ق؛ ۵۲گ، ۱۴ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۰۵]

۶۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷۲۱/۱۳

آغاز: زرناك فی سرد الحدید و فی القنا ×× و المشرفیة و الجیاد الشرب
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۱۳۱. مشتمل بر اشعاری بدین تفصیل: اشعاری از امام شرف الدین یحیی بن شمس الدین ابن امیرالمؤمنین در زمانی که بعد صعده برای زیارت جدش امام هادی یحیی بن حسین رفته است، این اشعار را بر بالای قبه‌اش نقش کرده‌اند، اشعاری از محمد بن ادریس شافعی در مدح اهل بیت (ع)، قصیده‌ای دالیه که علوی بصره روز جمعه در حال خطبه خواندن آنها را سروده، اشعاری در مناجات بنده با پروردگارش، تاریخی مختصر از سال ۹۶۱ تا ۱۰۳۰ در بیان وقایعی که در آن سال‌ها اتفاق افتاده، قصیده‌ای تائیه از صائم الدهر در اسیری امام حسن بن علی (ع) و اسیران دیگر در ۲۲ بیت؛ کا: عبدالمغیث بن عزالدین بن هادی مسوری حمیری ملقب به توهمی، تا: با تاریخ ۱۰۲۸ق، ۵گ (۱۷۶-۱۸۱) [عکسی ف: ۲ - ۳۸۸]

۶۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۴/۱

آغاز: أقلق من رزق لاش و الخلاق یرزقنی ×× أنا مالی فیاس و حابس علیا منی؛ **انجام:** و استر جملة اغشاش و الاخری سامحنی ×× أنا مالی فیاش وایش علیا منی
قصیدة علی لسان البهلول فیها مواعظ و نصائح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الاول ۱۰۳۴ق، جلد: عادی، ۳گ (۱پ-۳پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۱ - ۵۱]

۷۰. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۵۱۰/۲

آغاز: بسمله هذه الابیات انتخبتهن من ابواب شتی من ابواب النحو. اعباسا مررت به نهارا ×× ام الضحاك راس بنی تمیم. معناه ارایت عباسا مررت به او تضمر القیت و لاتضمر مررت؛ **انجام:** بمعنی غیر لنصبته لانه مستثنی بعد کلام تام موجب
در اشعار عربی شعرای بنام عرب از رهگذر نحو بحث شده است؛ خط: نسخ، کا: مبارك بن خمیس بن راشد بن جمعة بن رجب بن ثانی بن محمد بن عبدالله، تا: یك‌شنبه ۱۹ رجب۱۰۳۷ق؛ در برگ ۶۷ یادداشتی در شناختن اسم انسان به‌حساب ابجد صغیر و در ۸۶ فائده‌ای نحوی دیده می‌شود؛ کاغذ: ترمه بخارائی بدون آهار، جلد: میشن ضربی قهوه‌ای، ۱۰ص (۱۱۷-۱۲۷)، اندازه: ۱۴/۹×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۵۰]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۰۰/۶

اشعار منسوب به امام سجاد؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن مسعود، تا:۱۰۴۷ق،جلد:تیماج قهوه‌ای،۱ص (۸پ)، ۲۱ سطر [ف: ۳۰-۱۷۱]

۷۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۱۵/۳

آغاز: شاء من النفس رابع هامل ×× یعللون النفوس بالباطل؛ **انجام:** کانك بالاضلاع قد ضاق رحبها ×× لما ضمنت من شدة الزفرات
این کتاب دربرگیرنده قصاید و اشعاری از شاعران گوناگون همچون: دعبل، منصور بن سلمة نمری، ابو الفتح بن حسین دیلمی، علی بن محمد علوی عباسی، ابن عباس، ابن ابی زیاد سغدی، ابو غالب بن عثمان همدانی، یحیی بن محمد یشکری،

علی بن ابراهیم علوی، محمد بن علی انصاری، الهیثم بن عبد الله خثعمی، اشجع بن عمر سلمی و ... که نوعا در مصیبت‌های اهل بیت می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن عامر بن علی، تا: دوشنبه ۲۵ محرم ۱۰۵۵ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۷۳گ (۷۲–۱۴۴)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۸ - ۳۰۹]

۷۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۷۴/۱

نسخه اصل: کتابخانه شیخ محمود مهدو ی قزوینی ـ قزوین. قصایدی است متفرقه در مدح پیامبر اکرم (ص)، قصیده اول دور حجره مبارک آن جناب نوشته شده در ۱۵ بیت با این مطلع: «یا سیدی یا رسول الله خذ بیدی ×× مالی سواک و لا الوی الی احد»، قصیده دوم که در اجابت دعا مفید است در ۱۶ بیت آغازش چنین است: «صرفت الی رب الانام مطالبی ×× و وجهت وجهی نحوه و مآرب»، قصیده سوم در ۲۲ بیت بدین مطلع: «ما للمساکین مثلی مکثر الزلل ×× الا شفاعة خیر الخلق و الرسل»، قصیده بعد در ۳۴ بیت بدین سر آغاز: «خبت نار نفسی باشتعال مفارقی ×× و اظلم عیشی اذ اضاء شهابها»، و آخرین قصیده در ۹۸ بیت بدین مطلع: «یا رسول الله انت المقصد ×× انت للراجین نعم المسند»؛ خط: نستعلیق، کا: محمدمدعو به هادی بن مولانا شاه مرتضی، تا: ۳۰ رمضان ۱۰۶۴ق، ۱۴ص (۳–۱۶) [عکسی ف: ۳ - ۳۳۹]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۲۲/۱

آغاز: یقولون فیك انقباض و انمارءوا (کذا)

قصیده میمیه؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد عارف بن محمد صالح غزنوی، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۳۱۴]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۴/۸۳

شامل ابیاتی که علی بن صلاح الدین یوسف ملك شام برای ناصرالدین الله فرستاده بود و پاسخ خلیفه عباسی بدانها؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: علی بن ابراهیم مازندرانی، تا: با تاریخ ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: نخودی نازك آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱ص (۶۵پ)، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۵]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۴/۸۴

پنج بیت در مدح امیرالمؤمنین (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری،کا:علی بن ابراهیم مازندرانی،تا: با تاریخ ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: نخودی نازک آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱ص (۶۶ر)، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۵]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۹/۲۷-طباطبائی

آغاز: آغاز قصیده: دارثوی. بفؤاد سفه سقم. لمحنتی من ... و ادعی الهم و الکمد. با ضلعی. لهب تذکو حرارته. من الضنی. فی محل الروح من جسد. در ذیل قصیده این نوشته با قرمز دیده میشود: تمت فی المشهد الرضوی ... سنه ۱۰۷۷ فی مدرسه پایین پا و هذه القصیده یلقب بالمحلقه و هی ۱۲ بیتا و تقرأ علی اربعمائه و ستین وجها طردا و عکسا ... و تتقید قوافیها ... سبعه احرف و هی ت م و ع د هـ ن یجمعها تم و عدهن و الحمدلله رب العالمین

قصیده محلقه است. صاحب جنگ در توضیح آن گوید: «قصیده‌ای است دارای ۱۲ بیت که به ۴۶۰ گونه طردا و عکسا خوانده می‌شود»؛ کا: محمد بن میرزا محمد حسینی، تا: ۱۰۷۷ق، جا: مشهد الرضوی؛ کاغذ: اصفهانی رنگارنگ، جلد: تیماج عنابی دارای ترنج و نیم‌ترنج، ۱۱۲گ، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳ - ۱۷۴]

۷۸. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه: ۱۵۴/۷

خط: نسخ، کا: محمد باقر سبزواری، تا: ۱۰۸۳ق [نشریه: ۴ - ۴۰۰]

۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۹۴/۲

آغاز: لیست الدنیا مقاماً فیه روح و ارتیاح ×× انما سجن علی اهلیه غم لایزاح؛ **انجام:** هم کرام قولهم بالصدق و الاخلاص لک ×× ما انحرفنا فید رمح لوطعنا بالرماح

قصیده‌ای است با قافیه حاء و همراه با شرح آن در بین سطور؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۸ق، افتادگی: انجام؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه میشن یک‌لا یشمی، ۶گ (۶۱ر–۶۶پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۱×۱۶/۲سم [ف: ۷ - ۲۵۳]

۸۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۱۶۹۷

آغاز: بسمله قال جامع هذا لکتاب قد اختلف اهل العلم فی اسم ابی طالب عم النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) الا ان الذی علیه الجمهور ان اسمه عبد مناف بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدمناف بن قصی بن ... عدنان و مما یدل علیه انه مناف قول عبدالمطلب ... اوصیک یا عبد مناف بعدی ×× بموجه بعد ابیه فرد؛ **انجام:** نجز شعر ابیطالب و الحمدلله رب العالمین

در خصوص نام ابی‌طالب، اسلام ابی‌طالب، اشعار او درباره ابی‌لهب، آنچه در شعب سروده است نقض صحیفه، در توصیه به نصر رسول اکرم آنچه به جعفر، زید، حارث گفته است، قصه عمارة بن ولید و دیگر اشعار او، کتابی به این نام (شعر ابیطالب) جمع‌آوری ابوهفان، عبدالله بن احمد بن حرب بن مهزم بصری نحوی ادیب شاعر معروف قرن دوم هجری هست که ممکن است همان باشد، بعد از چهار برگ از اول: «ذکر اسلام ابیطالب رضی الله عنه، حدثنا احمد بن ابراهیم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۷ رمضان ۱۰۹۰ق؛ مهر: «ماشاء الله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی لایه‌ای، ۴۲گ، ۱۹ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۵۶۳]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۶۸۷/۵

آغاز: قال زفر بن الحارث ... ألا أبلغا علی النای خالدا ×× فما بک لوقارنت قومک من عتب؛ **انجام:** قوله قد عمم، اراد عم فضاعف

در این مجموعه اشعار گروهی از بنی عمرو بن کلاب یکی از قبایل عرب گرد آورده شده که بدین نام‌ها می‌باشد: زفر بن معاذ، ابو الولید، ابو المختار خویلد بن یزید، یزید بن عمر و بن الصعق، مدلج بن سمعان، لیلی بنت یزید بن الصعق، برمة بن خفاف بن ربیعة، ربیعة الاشد، زرعة بن عمرو بن الصعق، عمر بن خویلد،

حنظلة بن عمرو بن الصعق؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ از روی نسخه یا نسخه‌هایی که در کتابخانه حضرت امیر المؤمنین (ع) در صحن نجف اشرف بوده است، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج سبز، ۳۴گ (۱۱۴پ–۱۴۸ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۵۱×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۴۸]

۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۰/۶ط

آغاز: بسمله. الحمد لله جاعل عنادل الخیلان فی ریاض الوجنات؛ **انجام:** و قلت بالمشروب و الشارب و قول یوسف الکنانی الرفاعی.

مؤلف در این اثر برخی از اشعار شاعران عرب که در توصیف خد و خال سروده‌اند را گرد آورده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سبز یک‌لا، ۱۱ص (۱۵۱-۱۶۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۴/۳ - ۶۴]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۶۵/۷

آغاز: نقل انه لما ولی معاویة عمرو بن عاص مصر و اتفقا علی ان لا یکون لاحدهما علی الآخر کلام فورد علی معاویة وفود العجم و الروم ... و القصیدة هذه: معویة الخال لاتجهل ×× و عن سبل الحق لا تعدل / نسیت احتیالی فی جلق ×× علی اهلها یوم لبس الحلی

قصیده عمرو بن عاص در جواب معاویه؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد علی جزایری صیمری، تا: ۱۰۹۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دارای ترنج با سر با نقش گل و پرنده، مجدول، ۳گ (۱۴۲پ–۱۴۴پ)، ۲۳ سطر [ف: ۳۶ - ۲۵۳]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۶۵/۹

آغاز: بالسیف یفتح کل باب مقفل ×× و تحل عقدة کل خطب مشکل

قصیده امیر علی بن مقرب است؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد علی جزایری صیمری، تا: ۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دارای ترنج با سر با نقش گل و پرنده مجدول، ۱گ (۱۴۴ر)، ۲۳ سطر [ف: ۳۶ - ۲۵۴]

۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۱۳

آغاز: کیف ترقی رقیك الانبیاء ×× یا سماءً ماطاولتها سماءً/ لم یساؤك فی علاك و قدحا ×× اسناً منك دونهم وسناء؛ انجام: فلاخیر فی من کان بالفرض جاهلا ولم یکن ذاعلم یتعبد

اشعاری از ابن شریف، علی بن جملی، امرء القیس و غیره نقل شده است که از جمله آنها قصیده ای است در مدح پیامبر اسلام (ص)؛ خط: نسخ جلی، کا: مصطفی، تا: ۱۰۹۳ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۶۲۴]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۱۷/۲

آغاز: بسمله. قصیدة ابی بکر محمد بن درید الازدی. حرف الالف. ابقیت لی سقما یمازح مهجتی ×× ابکیتنی حتی ظننت باننی؛ **انجام:** تمت الابیات المنتخبة من الدواوین و الدفاتر العربیة المسماة (خوانده نشد) علی غیر اهلها من ملتقطات الاستاد عز الملة و الدین عبدالوهاب بن ابراهیم الخزرجی اونة ... اخر یوم ۱۴ شوال ۱۹۶ و قد فرغت انامنه یوم ثانی عشر ذیقعده ۱۰۹۶.

شعرهای عربی است از: ابن دریدازدی به‌ترتیب حروف تهجی، قاضی عبدالعزیز جرجانی، بحتری، ابونواس، العسکری، زین الدین شهید دوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمدرضا الحر، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۰۹۶ق؛ سپس بندی از مصائب النواصب قاضی نور الله شهید به خط محمدرضا الحر در ۱۰۹۶ (۵۴ر–۵۷ر)، شعرهایی از زین الدین شهید دوم به همان خط حر مؤرخ ۱۰۹۷ (۵۷ر–۵۹ر)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج یک‌لا، ۱۲ص (۴۳-۵۴)، ۲۸ سطر (۲۱×۵/۱۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۳ - ۹۹]

۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۱ط

قصیده در معارضه با قصیده طیبی از وجیه الدین عبدالرحمن بن کثیر؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۱ و ۱۲؛ جزو مجموعه [ف: ۲۲ - ۳۱]

۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۸

آغاز: به نستعین، بسمله، اذا لم اقم یوماً لحقك باشکر ×× فقل لی من اعددت نظمی مع النثر؛ **انجام:** فیا حسنا قد فاق کل ملاحة ×× ولیس لها بین البریة من ند

در این منتخبات تک‌بیت‌ها یا قطعاتی از شاعران بزرگ عرب آمده است با معانی فارسی آنها و این معانی در زیر هر بیت نوشته شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج یک‌لا حنایی، ۴۰گ، ۱۴ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹ - ۴۷]

۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۰۹

این بیاض با ابیاتی به قافیه حاء شروع می‌شود با مطلع: «و لقد جئتك یا سؤلی ولی ×× اهل فیما ارجیه ملح»، بعد اشعاری از شاعران زیر آمده: جلال الدین محمد بن خطبی، ابن مکانس، ابوالفتح بستی، زهیر (در این قصیده اختلاف است که آیا از زهیر است یا ابن فارض)، ابن حجر و سپس حکایتی مفصل از سال ۸۱۳ق بعد شعر از ابن نباته، شرف الدین انصاری، شرف الدین حلاوی، صلاح الدین، عبدالله بن العفیف، ابن وردی، صلاح الدین صفدی، جابراندلسی، عزالدین موصلی، سید جمال الاسلام علی بن متوکل، یوسف بن علی، عزالدین موصلی، زین الدین بن مظفر وردی، شمس الدین النواجی، ابن قلاقس، بدر الدین صاحب، ابوالثنا محمود، قیراطی ابن الحمیمی، یوسف بن علی، (در صفحه ۷۶ داستانی دارد و در آن تاریخ ۱۱۷۳ق ذکر می‌شود)، خلیل صفوی، شمس الدین عبدالوهاب، سعد و نحس ایام (۵۰-۴۷)، صورت امیران و بزرگان عثمانی با سال حکومت آنها که آخرین آنها سلیمان پاشا می‌باشد که منصب حکومت آن سال ۱۱۷۶ می‌باشد (۴۶-۴۰)، اشعاری از شیخ بدر الدین (۳۹-۲۶)، مطالبی درباره صلاة فوت (۲۶-۲۴)، از ۲۴ تا آخر اشعار گوناگونی است که در بین آنها لغز حاتم و اشعار ابوالفضل یحیی بن سلامة بن الحسین بن محمد الطبری الخطیب الحصفکی دیده می‌شود و نیز نثری است که قول حمزه فقیر است به حیدر کرار؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: بیاض شکل تیماج یک‌لا؛ کاغذ: فرنگی، ۶۵گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۴/۵)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱۰ - ۱۴۷]

۹۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۸۶

شعرهای حسان، کثیرعزه، ابن نمیر، بدیع الزمان همدانی، ابونواس، ابوفراس ابوالبقاء صالح بن شریف زیدی، ابن المعتز، ابن التعاویذی، وضاح الیمن قطب الدین حنفی مکی، سید علیخان، ابوبکر محمد بن هاشم، ابوعثمان سعید، اسحاق موصلی، مهیار، ابوالقاسم شهرزوری، سید راوندی، متنبی، ادیب عبدالعلی بن ناصر، احمد بن یوسف بن یعقوب، محمد بن ذریق بغدادی کاتب، حسین شهاب کرکی، بهائی، ابوالحسن السلامی، ابوالعتاهیة، محمد بن علی بن محمود الشامی العاملی وجز ایشان در این جنگ هست. جمع‌کننده جنگ گاهی به تفسیر و تذکر نکته‌ها پرداخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ تملک: اعتضاد السلطنه؛ واقف: سپهسالار ۱۲۳۷ق؛ کاغذ: سپاهانی آبی، ۳۸گ، ۱۲ سطر (۱۵×۵۷)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴ - ۵۴]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۶۰/۵

آغاز: الحمد لمن عز و من جل جلالا ×× لایصلح الا لتعالیه تعالی

قصیده جلالیه؛ خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: تیماج روغنی با جدول زرین و ترنج و سرترنج [ف: ۳۰ - ۲۲۲]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۶۰/۷

آغاز: شبیهک بدر اللیل بل انت انور ×× و وجهک من ماء الملاحة یقطر

قصیده رائیه در مدح پیامبر اکرم (ص)؛ خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج روغنی با جدول زرین و ترنج و سرترنج [ف: ۳۰ - ۲۲۲]

۹۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۲۵

آغاز: فلما صرح الشر ×× فأمسی و هو عریان / و لم یبق سوی العدوان ×× دناهم کما دانوا

در این مجموعه پاره‌ای از قصاید و قطعات شعر عرب گردآوری شده است، در آغاز جنگ منتخباتی است از حماسه ابی تمام، پس از آن قصاید و اشعار متفرق دیگری آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:۱۸رمضان۱۱۰۳ق؛افتادگی:آغاز؛محشی؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۹۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۲۵۲]

۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴/۱۵۷-۶۷۸۷/۱

آغاز: بسمله لال المصطفی حکم اضاءت ×× بها یهدی الشرید الی الطریق/ لدی الافکار من یلزم عداها ×× حکیم لیس یعثر فی مضیق؛ **انجام:** شاع لدفع المکاره مدیم ودر ×× مسکه الزاهی العجیب / رحب حواد و للاهوال هادمها ×× مکثار علم لهاه الدهر هناه

مؤلف از نوادگان شهید ثانی است و تألیفات متعددی دارد از جمله «شرح صحیفه سجادیه» (الذریعة ج ۱۳/رقم ۱۳۱۲) و «فرائد اللئالی فی مدح الموالی» (الذریعة۱۶/۱۴۳) در نسخه حاضر نمونه‌هایی از اشعار، رباعیات و توشیحات وی آمده است، احتمال دارد بخشی از «فرائد اللئالی» مذکورباشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۰۶ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۷۲]

۹۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۹۰

جنگ اشعار است، شامل: ۱- الفاظ معربه، ۲- ابیاتی منسوب به حضرت آدم، ۳- شاعرترین سرایندگان عرب، ۴- معلقات سبع، ۵- قصیده لامیة العجمو جز آنها؛ خط: نسخ، کا: محمد سلیم، تا: ربیع الثانی۱۱۰۷ق، جا: شهر یزد؛ جلد: میشن قهوه‌ای یک‌لا، ۱۵۶گ، ۹-۱۳ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۸سم [ف: ۸ - ۴۰۲]

۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۴۱/۲۱

آغاز: مطلع: یا ناظرین الینا نظر الذاتی ×× و قائمین باسرار الخفیاتی/ یا بیوتاً لندا و النور معدتکم ×× اشیاحکم نور روح للارواح آیاتی؛ **انجام:** و ما زهت لمحت من بارق سحراً ×× و انشق النور فی الزبحور ماتی

قصیده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: جمعه ۲۴ رمضان ۱۱۱۰ق، جا: فراه؛ کاغذ: بیشتر شرقی نخودی آهار مهره نازک، جلد: میشین مشکی؛ ۱ص (ص۱۶۷)، مختلف السطر، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱ - ۸۹]

۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۳/۷۱-۷۸۶۱/۱۷

آغاز: کربلا لازلت کرباً و بلا ×× ما لقی عندک آل المصطفی

قصیده سید رضی در مرثیه سید الشهداء (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی اکبر کرمانشاهی، تا: ۱۱۱۳ق، جا: تهران و مشهد رضوی؛ ۲گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۲۲۱]

۹۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۵۶۳/۲

خط: نسخ، کا: محمد بن تاج الدین بن علی جزایری، تا: با تاریخ ۱۱۲۱ق [ف: ۶ - ۴۹۱]

۹۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۵۶۳/۶

قصاید است، یکی آنها از سید حمیری، و یکی قصیده میمیه ابن فارض «شربنا علی ذکر»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن تاج الدین بن علی جزایری، تا: با تاریخ ۱۱۲۱ق [ف: ۶ - ۴۹۱]

۱۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۳/۱۸

قصیده با قافیه راء در کیمیاء؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالنبی شافعی و عزیز الله قادری، تا: ۱۱۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی میشن تریاکی روشن، ۱گ (۸۲-۸۲)، ۲۸ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۹/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۴۴۸]

۱۰۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۹۹

دارای قصاید و اشعار پراکنده است بدون ترتیب و تنظیم مخصوص از: حضرت امیر المؤمنین (ع)، ابوحامد محمد غزالی، مجنون عامری، ابن فارض مصری، الشیخ العلمی، امام شافعی، ابومدین، ابن سلمه، اضبط السعدی، ابوالمعالی مصری، شیخ علی حلوان، سراج الدین الشهدی الأوشی، ابن فرج الاشبیلی، واسطی، شیخ جواد بن سعد، فخر رازی، ابوالحسن باخرزی، ابن نباته

مصری، ابوالحسن خزاز، ابن المعتز، لبید، ابو محمد خوارزمی، معروف برزنجی؛ خط: نسخ معرب، کا: خضر، تا: رجب ۱۱۶۰ق، جا: قریه محمد آباد از محال سوروش؛ سطرها راسته و چلیپا؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوایی عطف پارچه سبز، ۶۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۹۴]

۱۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۰-ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۳۵۰۶. اشعار عربی تاریخ وصاف است؛ خط: نسخ، کا: فیض الله حافظ القرآن، تا: ۱۱۶۲ق؛ ۹۲گ، ۱۵ سطر [فیلمها: ۱ - ۴]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۵۶/۱۰

شعری به عربی از ابی محمد علی بن حرم که از کتاب «الغیث الذی انسجم» نقل نموده است؛ خط: نسخ، کا: حسین بن مهدی النعمی لطف الله، تا: شنبه ۱۷ یا ۱۸ رجب ۱۱۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: پارچه، عطف و حاشیه تیماج زرشکی، ۱ص (۱۳۲ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۰۳]

۱۰۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۳۴/۳

از سرایندگان مختلف؛ خط: نسخ، کا: حسن بن علوی بن علی موسوی، تا: ۱۱۹۰ق؛ ۱۱ص، ۱۷ سطر [ف: ۸ - ۱۷۴]

۱۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۸۹۹-۲۹/۲۳۹

آغاز: بهذا الی الرشدی حب بنی الهادی ×× وذکر هم وردی من یوم میلادی / ذخری فی لحدی وفی غداً زادی ×× علا به جدی فخراً علی اکوان؛ **انجام:** دایشوفه العلی الاصغر ×× بی قاطه ذا بحینه / ینضر العباس مرمی ×× و الحریم تنوح یمه

بیاضی است متعلق به یکی از مداحان عرب‌زبان، که در آن مراثی و نوحه‌هایی را درباره امام حسین (ع) برای استفاده خودش تحریر نموده. اغلب این اشعار دوبیتی هستند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۸گ، ۱۰ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۷ - ۴۲۶۷]

۱۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۱

آغاز: فی مدح مولینا امیر المومنین علیه السلام. انی لمدح بنی النبی لعاشق ×× والعشق فیه العشق عشق فائق؛ **انجام:** و علیکم الصلوات مناما بدی ×× نجم و ذر علی البریه شارق

قصیده در مدح حضرت امیر علی (ع)، این قصیده که به قافیه «قاف» در مدح حضرت امیر سروده شده است بنا بر قول گوینده آن سراینده یکی از عشاق خاندان رسالت است و این عشق به خاندان رسالت او را برانگیخته تا این اشعار را بسراید و از عشق به سرسلسله ائمه دوازده گانه دم زند. ظاهراً سراینده بایستی فارسی‌زبان بوده باشد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سر لوح مذهب، مجدول؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج ماشی یک‌لا، ۵گ، ۷ سطر (۸/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۷ - ۱۵۶]

۱۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۰/۳

آغاز: ذکر المولی بالتقدیم اولی بسمله، افاضل اهل نیشابور اصغرا ×× الی درر کامنال الدر اری؛ **انجام:** و کاتبه اسماعیل بن الحسن بن الادیب و الحمدلله و الصلوة علی رسوله محمد و آله اجمعین.

دو قصیده از قاضی منصور هروی و سید رضی. ابتداء جامع دو قصیده شرحی در خواص دو قصیده می‌گوید و سپس قصیده قاضی ابو احمد منصور بن محمد الازدی هروی را با قافیه دال و بعد قصیده میر سید شریف رضی را با قافیه راء می‌آورد: مطلع قصیده هروی: «قد زار طیفک لو الم راقد ×× اهلاً به من زایربل عاید»، مطلع قصیده سید رضی: «ردوا الرقاد الی المشوق الساهر ×× لیعود طیف الخیال الزایر»؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن مقوایی حاشیه منگنه، ۸ص (۳۰۱-۳۰۹)، ۲۹ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۹ - ۳۱۸]

۱۰۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۱۵

قصیده محمد بن حماد در مرثیه اهل بیت؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۶ص (۱۶۱-۱۶۷) [ف: ۶ - ۱۳۲]

۱۰۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۶۸

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶ - ۱۳۵]

۱۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۹

مراثی امام حسین و شهداء کربلا، از جعفر بن عفان، شیح حسن صاحب معالم، سید شریف کاظمی، سید رضی، شیخ احمد احسائی، ابن ابی الحدید، برخی از علماء شافعیة؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۹ص (۷۳ -۱۲۲) [ف: ۶ - ۱۳۲]

۱۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۳۰

از ابی العلاء معری، طغرائی، صفدی، صفی حلی، ابن ساغانی، ابن سبا، قاضی ارجانی، محمد بن ادریس شافعی، مؤیدالدین، مهلبی، ابی تمام، ابی الطیب متنبی، و شعراء گمنام دیگر؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۷ص (۳۲۹-۳۳۶) [ف: ۶ - ۱۳۳]

۱۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۳۲

از شیخ بهائی و شیخ حسین پدرش و ابن الوردی (قصیده)، سید علی خان مدنی، قصیدة العروس، ابی محمد خازن؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۱ص (۴۵۷-۴۸۸) [ف: ۶ - ۱۳۴]

۱۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۱۲۰

قصیده نونیه در مدح امیرالمؤمنین علی (ع)؛ کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶ - ۱۳۷]

۱۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۱۶

قصاید شیح حسن بحرانی در مدایح و مراثی؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵ص (۱۶۷-۱۸۲) [ف: ۶ - ۱۳۲]

۱۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۲۰

اشعار و قصاید از یزید، علی بن ابی طالب، و مردی از بنی تمیم به نام سکای و زهیر بن ابی سلمی، شافعی، سید اسماعیل حمیری، امرؤالقیس، معین الدین طنطرانی، ابی الفتح بستی؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۳ص (۱۸۹-۲۱۲) [ف: ۶ - ۱۳۳]

۱۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۲۲

قصاید و اشعار از زیاد بن حماد یا زیاد بن منقذ، اوس بن حجر،

اخطل، حسان بن ثابت، لبید بن ربیعه، عمر بن ابی ربیعه، عمر، جمیل، کثیر، یزید بن معاویه؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۴ص (۲۲۶–۲۳۰) [ف: ۶ – ۱۳۳]

۱۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۲۵

قصاید و اشعار از ابن فارض مصری (میمیه)، شمسویه بصری، امرءالقیس، جریر در مدح عمر بن عبدالعزیز، ارجوزه رؤبه، برده بوصیری، تابط شرأ؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۴ص (۲۳۶–۲۶۰) [ف: ۶ – ۱۳۳]

۱۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۱۲۱

اشعار ابن جوزی و شافعی؛ کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶ – ۱۳۷]

۱۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۲۸

(ابی دویب هذلی) اشعار از جریر در مدح عبدالملک؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۳۲۱–۳۲۲) [ف: ۶ – ۱۳۳]

۱۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۱۱۲

اشعار در معنی رباب؛ کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶ – ۱۳۷]

۱۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۱

از سرایندگان عربی زبان با شعرهای فارسی از خاقانی و سعدی و مولوی و شاملو و آرزو و عزتت و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول زر؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۵۰گ، ۱۴–۸ سطر)۴×۱۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [سنا: ف: ۱ – ۵۸]

۱۲۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۷۱/۱

چند قصیده از کعب بن زهیر و دیگران و شرح بعضی از آنها؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ – ۳۱]

۱۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۵۱۲/۱

قصیده‌ای چهل بیتی با قافیه باء در مدح پیغمبر (ص) منسوب به ابوعمرو جنی مشتمل بر کلماتی مرکب از حروف مقطع؛ کا: سید محمد رضوی قمی،تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۶ص (۴–۹)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰–۱۴۶۲]

۱۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۱/۱-طباطبائی

از ابوتمام، بحتری، ابوالعلاء معری، ابو محمد الخازن، متنبی و دیگران؛ خط: نسخ روشن، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ توضیح پاره‌ای از لغات در بین سطور؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۳ص (۱–۱۷۳)، ۱۵–۱۷ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۲۰]

۱۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۵/۶-طباطبائی

رباعی در هجو نجیب پاشا از شیخ عبدالعزیز بن شریف نجفی و نظام العلماء تبریزی؛ کا: سید محمد بن صادق طباطبائی (سنگلجی)، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۴ص، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳ – ۳۴۵]

۱۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۹۸/۲

اشعار عربی از امام سجاد (ع) و حضرت علی (ع) و امام حسین (ع)، سلمان، شافعی، صاحب بن عباد، محمد بن ابی بکر، محمد جازم، محمد بن غالب، ابن تیص، محمود وراق، ابی نواس، سلم بن عمر، متنبی، فضل بن عباس بن عتبه بن ابی‌لهب، فرزدق، ابوالفتح بستی، علی بن هشام، نقل و در لابه‌لای سطور به فارسی ترجمه شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا علیخان تبریزی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳گ (۲۹پ–۴۲ر)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳۶ – ۴۵۴]

۱۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۲۳/۲

مهلبی وزیر، امام علی (ع) و جز او و ترجمه آنها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر: ف: – ۶۷]

۱۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۲۹/۲۳

اشعار و امثال عربی ترجمه یمینی؛ خط: نسخ، کا: حبیب الدین محمد، تا: قرن ۱۳، ۲گ (۱۹۸ر–۱۹۹پ) [مختصر: ف: – ۶۸]

۱۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۷/۱ طباطبائی

قصیده عینیه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۶ص (۱۷۶–۱۸۱) [ف: ۲۳ – ۷۹۶]

۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲/۳-طباطبائی

اشعاری است از: ابو نراس، ابن رفاعه، شیخ وفائی، بهاء زهیر، شهاب الدین عمری (نامه منظوم او است به صلاح الدین صفدی)، ابن ملیك الحموی، سودی، شمس الدین ابن الصائغ، صفی الدین حلی، شیخ عبدالهادی السودی، حاجری، شیخ ابوالفضل ابن الوفائی، بدیع الزمان همدانی (نامه‌هایی از او)، النواحی، قینان شاعر، عبدالله بن الحجاج (ترجمه‌ای کوتاه و شعر و داستانی از او)، شیخ بهائی (اشعاری است از او خطاب به دوستان در مشهد رضوی و نجف و به هنگام ورود به مدینه)، العفیف السلیمانی، محمد بن منصور نیشابوری فقیه شاگرد غزالی، لیلی الاخیلیه، عمر بن الفارض، بکری، سید علی، عمر بن عبد العزیز، محمد بن علی ابن ابی الصقر شافعی، ابو الجرائر حسن ابن علی الکاتب الواسطی، یحیی بن خالد برمکی، یزید بن معاویه، امرؤالقیس (قصیده لامیه او)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای یك‌لا، ۲۳ص (۶۲–۸۴)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۲۲]

۱۳۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۴۷۷/۸

ابیاتی از خالد، با شرح آن به عربی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ – ۲۴۴]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۶/۱۱

شعر در رثاء حسین (ع) و اشعار فرزدق و دیگران با پراکنده‌های دیگر (متن و هامش)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی ضربی یك‌لا، ۱۳ص (۹۵–۱۰۷) [سنا: ف: ۲ – ۱۳۱]

۱۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۰/۳۷

قصیده عربی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی ضربی، درون تیماج مشکی یك‌لا، قطع: بیاضی،

اندازه: ۱۲×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۲۳۲]

۱۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۲/۱

آغاز: بسمله. علی الناظم لکتاب ×× جاعله فی النفع کالسحاب؛

انجام: و لوبمتابعة الهوی و شایعة الاسلاف و لواتبع الحق اهوائهم لفسدت السموات و الارض

این ارجوزه که در مدح علی (ع) و رفع شبهات مخالفان است به‌تفصیل درباره علی و خاندان او صحبت می‌کند و از ایرداتی که بر مبانی شیعیگری است رفع اعتراض، سراینده اشعار این بیت را در اول کلام می‌آورد: «علی الناظم لکتاب ×× جماعله فی النفع کالسحاب، این کتاب بعدها بەدست شارحی که متاخر از قرن یازدهم است قرار می‌گیرد و او چنانکه در شرح آمده بیت بیت آن را شرح می‌کند و از استنادی که به مجلسی می‌نماید (گ ۶۴) بدون آنکه جمله دعائیه شبیه به «طاب ثراه» و امثال آن بیاورد معلوم می‌شود که او در زمان مجلسی بوده است، از برگ ۶۵ اشعار ارجوزه که در مرگ و شهادت حضرت امیر آمده شرح می‌گردد متاسفانه نسخه ناتمام به پایان می‌رود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا مشکی مخطط، ۸۴ص (۱-۸۵)، ۲۰ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰ - ۵۴۴]

۱۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۴۲۷/۷

قصیده در توحید باری و مدح ائمه (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳۸ - ۵۶۴]

۱۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۱۷۱/۴

آغاز: لو کنت من مازن لم تستبح ابلی ×× بنو اللقیطة من ذهل بن شیبانا؛ **انجام:** اما ترهبان الله ابنی ابیکما ×× و لا ترجون الله فی جنة الخلد

قصاید عربی، نخستین آن از فریط بن انیف است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی موسوی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۴گ (۷۳پ-۱۰۷پ)، ۱۳ سطر (۵/۸×۵/۱۵)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۵ - ۴۱۳۶]

۱۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۷/۱-طباطبائی

آغاز: آغاز مقدمه قصیده: بسمله للعبد الضعیف السید الشریف بن فلاح الکاظمی مادحا جناب سید الوصیین ... اعلم ایها الناظر فی هذه القصیده ... انک اذا نظرت الیها بعین الانصاف علمت انها وحیدة عصرها و فریدة دهرها لم یات بنظیرها المتقدمون ... ذکرت فیها ما ورد فی مدحه فی الکتاب العزیز و النصوص النبویه مما اتفق علی حقیته الفریقان ... آغاز قصیده: نظرت فازرت بالغزال الاحور ×× وسطت فاردت کل لیث قسور/ و تمایلت عجبا فنکس راسه ×× غصن النقا یبدی اعتذار مقصر؛ **انجام:** پایان قصیده: صلی علیک الله ما اهدی لنا ×× منک النسیم اریج مسک اذفر

قصائد و قطعات از گویندگان مختلف عرب است برخی از معاصران و برخی از متقدمان. نام گویندگان غالباً در صدر قطعه نوشته شده است، نام گویندگان اشعار و قصاید ثبت شده در صفحات ۱-۲۵ نیز نامعلوم است به دلیل افتادگی اوراق اول بیاض. نام دیگر شاعران یاد شده در جنگ: عبدالصمد، عبدالله بن دمینه، ابو فراس بن حمدان، مهیار الدیلمی، محمد بن جابر الاندلسی فی مدح النبی (ص)، فرزدق، الاموی، و قال معارض قصیدة السید الجلیل ... السید محمد حیدر العاملی المکی الحسینی من المعاصرین، الشیخ البهائی، ظهیر اربلی، ابوتمام حسام الدین الحاجری، ابوالعلاء المعری، سید رضی، ابن عفیف، ابن هانی، ابن مقرب، ابن الفارض، ابوالقاسم بن الحسن الکاتبی، ابو تمام مسکین الدارمی، قصیده‌ای از شاعری شیعی، عبدالله بن یدین الخراهی، قصیده همزیه در مدح صاحب بن عباد، حمید بن نصار، فتح الله بن نخاس محک الادب (در کنار نام او نوشته: نزیل المدینه الملقب بمحک الادب الحائیه المشهوره یمدح الامیر امیرخان محمد بن فروخ)، المصیصی، ابن المعتز العباسی، عروة بن خزام، رابعه عدویه، الشریف الرضی الموسوی (ص۱۰۷-۱۲۲) الظاهر، للرضی، ابن رزیق البغدادی، ابن الفاضل المرهبی، سید حسین بن میر رشید (از او است چند مسمط بلند و نیز اشعاری با تصدیر و تعجیز ابیاتی از بحتری و نیز اشعاری با تصدیر و تعجیز. ابیاتی از علم الدین سخاوی به پیشنهاد برخی از بزرگان). در ص ۱۳۴ گرد آورنده جنگ حاضر (که نام او دیده نمی‌شود) برخی از ابیات علم الدین سخاوی را بنا به پیشنهاد سید استاد خود (گویا همان سید حسین بن میر رشید) نیز تضمین (تصدیر و تعجیز) کرده، پس از آن ابیاتی دارد در مدح استاد و برادران او - تخمیس قصیده معروف با مطلع: «ته دلالا فانت اهل لذاکا ×× و تحکم فالحسن قد اعطاکا / و لک الامر فاقض ما انت قاض»؛ مطلع مسمط مزبور: «عبق الکون و الوجود شذاکا ×× و ملا عالم الظلام سناکا / و شذا معلنا لسان هواکا ×× ته دلالا فانت اهل لذاکا- و تحکم فالحسن قد اعطاکا (ص۱۳۵-۱۴۲)، ذوالرمه (قصیده بائیه ص۱۶۱-۱۶۷)، ابیوردی - محمد بن اسحاق بن الحسن بن منصور بن معویه الاصغر الاموی (۱۶۷-۱۷۰)، یزید بن معاویه (میمیه و دالیه و لامیه ص ۱۷۰-۱۷۶)، ابن الازری مدح سلیمان بن عبدالله بیک (عینیه ص ۱۷۶-۱۸۱)، زکریا فی مدح النبی (ص) (لامیه ص ۱۸۱-۱۹۸)، در اواخر بخش اول بیاض (در ص ۱۸۵-۲۰۰)، قصیده رائیه کراریه در مدح حیدر کرار از محمد شریف بن فلاح کاظمی نجفی با یکی از تقریظ‌های آن که از سید نصرالله مدرس حائری است و در اصل تقریظ دیوان اوست آورده شده است، در ذیل قصده ۴ بیت است در وزن و قافیه دیگر خطاب به امام (ع) از همان سراینده، مشتمل بر ماده تاریخ سرودن قصیده کراریه (=ختامه مسک =۱۲۶۶). در پایان قصیده نوشته‌ای است با همان خط قصیده و دیگر قصاید که ظاهراً از کاتب و گرد آورنده جنگ حاضر است، نوشته مزبور چنین است: «قد وقع الفراغ من هذه القصیده الفریده مع ما تقدمها من مقاطیع الغزل السامیة المحل الرفیعة المنزل فی لیلة عشرین من جمادی الاخیر سنة ۱۲۰۴ ... علی ید الاقل ... محمد بن عبدالمولا بن علی بن زامل بن هملان

بن محمد بن خضیر بن حسین قوام مقام علی بن موسی الرضا من شمائل جهة الشرف من بدر الرماحیة و نسئل الله الرضا»، قصیده کراریه که در نسخه حاضر دارای ۲۵۸ بیت است و بنا برنوشته ذریعه (۱۲۶/۱۷) ۴۵۰ بیت دارد، در مدح امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) است و بنا بر نوشته سراینده در مقدمه منثور قصیده، وی در این قصیده تنها به مدایحی اشارت می‌کند که در قرآن و حدیث نبوی آمده و مورد اتفاق فریقین است، نسخه کراریه با تقاریظ آن را صاحب الذریعه در نجف در مدرسه بخارائیان و در کتابخانه حاجی نوری دیده‌اند و نسخه دیوان کاظمی را در کتابخانه سماوی در نجف (ذریعه ۳۶۳/۴ و ۱۲۶/۱۷ طبقات اعلام الشیعه، قرن ۱۲: ۳۴۰)، آغاز تقریظ: «بسمله: صورة ما کتبه ابوالفتح السید نصرالله بن الحسین الحسینی الحائری علی دیوان الادیب ذی النسب الشریف السید ... محمد بن فلاح الکاظمی». (متن تقریظ از اینجا شروع می‌شود): «بلبل روضة الادب الساجع بکل عجیب و نشوة سلافة الصرافه اللاعبه بقلب کل لبیب و ریحانة الالباء التی بها ینشر الاموات ... فمن نظمه الانیق الذی یخجل الرحیق هذه الفریده المنظمه لمدح سید الوصیین ... ضمنها من غرائب المعانی ما هو اعجب اغرب ... مشیرا الی ما ورد فی حقه من الایات الباهرات و النصوص البینات»، پس از این بخش چند قصیده عربی غالباً در مدح امام علی (ع) از ابن ابی و دیگران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ بالای نخستین قطعه (پس از بخش اول) نوشته: «الاموی الابی وردی (ابیوردی)»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز تک‌لا، ۱۰۱گ (۱پ-۱۰۱ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۷۹۴]

۱۳۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۳۲۹۶/۴

سه قصیده عربی است: ۱- یائیه: «نالت علی یدها مالم تنله یدی ×× نقشا علی معصم اضنت بها کبدی»، ۲- بائیه: «هلا وقفت علی المکان المعشب ×× بین الطویلع و اللوی من کبکب»، ۳- هائیه: «قف بالطلول و سلها ای سلماها ×× و رو من جرع الاجفاء جرعاها»؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳،۷گ(۴۵ر-۵۱ر) [ف: ۵ - ۴۰۳]

۱۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۷

قصاید است گویا نخستین آن از خالد بن صفوان باشد و آن دیگری‌ها از ابوتمام و معری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵ - ۲۰۹]

۱۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۰

قصائد سبع، درین نسخه این هفت قصیده آمده است: ۱- قصیده از ابن ابی الحدید به مطلع: «الا ان نجد المجد ابیض ملحوب»، ۲- قصیده به مطلع: «جللت فلما دق فی عینک الوری»، ۳- قصیده به مطلع: «عن ریقها یتحدث المسواک»، ۴- قصیده به مطلع: «بزغت لکم شمس الکنس»، ۵- قصیده به مطلع: «لمن ظعن بین الغمیم و حاجز»، ۶- قصیده به مطلع: «یا رسم لارسمتک ریح زعزع»، ۷- قصیده به مطلع: «البصر الافی فراقک یحمل»، بعد از این قصایدی از فرزدق (در مدح امام چهارم) و حمیری (تا صفحه ۸۷) و امرؤالقیس (قفانبک. ..) و طرفه و زهیر بن ابی سلمی آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ معانی ابیات در زیر هر مصرع؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج تریاکی سجاف تیماج ماشی ضربی یک‌لا، ۶۵گ، ۱۱ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۹ - ۱۴۸]

۱۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۸۵

آغاز: بسمله، المدلله الذی اسبغ الاحسان و انطق اللسان فعجز عن وصفه الالسن؛ **انجام:** و اعتصموا بحبل الله جمیعاً و لا تتفرقوا

چند نامه و قصیده است. این نامه‌ها به‌امر حاجی میرزا آقاسی برای بزرگانی نوشته شده و نیز تعدادی قصیده است که درباره مدح حاجی میرزا آقاسی در اوقات معین سروده شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج آبی مذهب سجاف و اندرون تیماج سرخ دولایی، ۲۹گ، ۱۱ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۸ - ۷۴]

۱۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۶۳۴

آغاز: نری یدک ابتلت بقائمة الغضب ×× فحتام حتام انتظارک بالضرب؛ **انجام:** و لازال تسلیم المهیمن و اصلا ×× الیک به سیراعشی و ابکار

اشعار و قصاید مختلفی است از شاعران بزرگ عرب در مدایح و مراثی ائمه (ع)، نام شاعرانی که در این مجموعه آمده عبارتند از: شیخ عبدالحسین الاعسم از سال ۱۲۳۰-۱۲۴۴، محمد رضا ازری، ابن حماد، شیخ هادی نحوی، سیدشریف کاظمی، محمد کاظم ازری، بوصیری، محمد رضا نحوی، علی بن رومی، شیخ جعفرخطی، محمد علی اعسم، هاشم کعبی، سیدرضی، شیخ علی بن جعفر، شیخ احمد نحوی، شیخ ابراهیم عاملی، سیدجواد عاملی، شیخ محسن فرج، شیخ جعفر خزاعی، سیداحمد بن علی خان، سیدصادق فحام، مهیار دیلمی، شیخ عبدالنبی خطی، ابوالفتح معروف به کشاجم، شریف مبارک، شیخ حسن بن راشد حلی، کرکدان معروف به دیک الجن، ابوفراس حمدانی، صفی الدین حلی، علی بن محمدعلوی، شیخ بهائی، شفهینی، ابن حماد عبدی، کمیت، حاج حسین چاووش حلی، سیدحمیری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۷۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۲۰]

۱۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۵۶۲

آغاز: بسمله، لشیخنا الاوحد. لقد شردوا بعد النبی و شتتوا ×× و ضاق علیهم بعده البر و البحر؛ **انجام:** (بیت آخر از قصیده‌ای از شیخ): جادو و سادوا و شادوا المجد ثم هم ×× لطالبی کل معروف مغابیل

مجموعه‌ای از مراثی امام حسین بن علی (ع) است از مشایخ فرقه شیخی بالای قصاید عنوان «لشیخنا الاوحد (یا) لمولانا الکریم» دیده می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوایی با کاغذ ابری، ۶۰ص، ۱۱ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۶]

۱۴۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۶۱/۲
شعرهای عربی است مانند السبع العلویات مداینی و لامیة العجم طغرایی و جز اینها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۵۹]

۱۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۰۶/۴
شعری از قطری بن الفجاءة است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۵۳پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۷ - ۱۲۱]

۱۴۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷
دیوان شعر است؛ خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۸۹۷]

۱۴۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۰/۶
آغاز: قفانبک من ذکری حبیب و منزل بسقط اللوی بین الدخول فحومل
دیوان شعر عربی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ (۱۲۲-۱۳۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۶۶]

۱۴۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۸۳/۲ حکمت
شعرهای معتوق و سید مرتضی و شیخ محمد بهائی و سموئیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۴۹]

۱۴۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۳۱
جنگ شعر است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، قطع: بیاضی [نشریه: ۱۱ - ۸۹۰]

۱۵۰. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۳۲۶
آغاز: بنت ید الکفر لما جا تاویه - لوآء جیش الهدی شارت سرایاه؛ **انجام:** فلا تجلسوا وسط المجالس حسرا- و لا ترکبوا الا رکایب تخدع
شامل مدایح پیامبر اکرم و ائمه اطهار مانند: مسمط قصیده حافظ رجب برسی در مدح حضرت علی، قصیده ثمانیه در مراثی اباعبدالله اثر طبع شیخ علی شهفینی، قصاید سبعه ابن ابی الحدید معتزلی در مدح حضرت علی، قصیده‌ای از شیخ حسن بن مخزوم، دو قصیده از شیخ حسن بن راشد در مدح ائمه اطهار، مرثیه حضرت زهرا (س) اثر طبع سید خدوعی، قصیده شیخ علی بن عبدالغزیز خلیعی و دیگران؛ خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: حنایی روشن آهاری بیاضی، جلد: تیماج عنابی، ۲۶۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۱۰/۵سم [ف: ۱۹۹]

۱۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۷۶
آغاز: من کلام سیدتنا فاطمة البتول ×× عند التحزن فی مصاب الرسول؛ **انجام:** ما لی اریکم کلکم سکوتا ×× و الله ربی خلق البلهوتا
مجموعه‌ای است مختصر و مشتمل بر اشعار تازی از حضرت محمد (ص) و ائمه شیعه چون حضرت علی، زین العابدین، جعفر صادق، حسین، حسن ابی الحسن الرضا، تقی جواد (ع) که بر پیشانی همه اشعار اسم ناظم با لقب مولینا (= مولانا) نوشته شده؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: علی اکبر بن علی، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شمس الدین پرویزی؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: شمیز، ۵گ، اندازه: ۲۰×۱۶سم [ف: ۹ - ۸۳]

۱۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۳/۲
اشعاری از شاعران عرب از زن و مرد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵ - ۵۲]

۱۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۹۱
جنگ اشعار است شامل اشعاری از: شهرزوری، ابوتمام، حبیب بن اوس طائی، عروة بن خزام، سید رضی، ابوعبدالله حلبی، معاویه، صفی الدین حلی، سید صادق فحام، عمر بن فارض، ابن‌عتاهیة، نجم الدین اسرائیلی، ابن الخیمی، ابوفراس، ابن الخیاط، ابوزهیر، حسام الدین، ابن مطروح، ابن مطیر، ابن سراج، مهیار دیلمی، عمر بن الفارض، عیسی الحاجری و جز آنها؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «کاشف الملک»؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: رویه میشن یشمی، ۲۴۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۴۰۲]

۱۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۰۷
در این جنگ اشعاری از شاعران زیر آمده است: ابی‌نواس، طغرایی (لامیة العجم)، سید صدرالدین، نابغه ذبیانی، ابن نباتة، ابوالحسن احمد بن منیر الطرابلسی، ابوالفتح بستی، دعبل بن علی شاعر خزاعی، سلامی، ابن العمید، البحتری، علی بن الجهم، ابیوردی، بدیع الزمان همدانی، مجنون، ابواسحاق صابی، ابوالحسن، حسان بن ثابت، فرزدق، اعشی، امرء القیس، جریر، کمیت، ابوذویب الهذلی، لبید بن ربیعه، شیخ زین الدین، شیخ برهان الدین، شرف الدین ابوحفص، ابوالمواهب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مجدول، ۷۲گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۲سم [ف: ۸ - ۳۱۱]

۱۵۵. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۶۴
جنگ دیوان جریر و فرزدق و راعی و اخطل و متیم بن نویرة الیربوعی و کعب سدوسی غنوی و شنفری و احوص، گردآورده شاگرد ابومحمد الخشاب در شش جزو؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۵۲]

۱۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۳۱۲/۱-۱۲/۲۰۲
آغاز: تفدیک النفوسَ ولاتفادا ×× فادن الوصل او اطل البعادا. ای کل نفس یتعجب بک ویقول لک فدیتک ولایتفادی النفوس ای لایقول بعضها؛ **انجام:** علی ای جرم ام بایة سیرة ×× اعنف فی تقر یضهم واکذب / الم ترنی من حب آل محمد ×× اروح واغدو خائفا اترقب
جنگی است فراهم آمده در اواخر قرن سیزدهم شامل این اشعار: اشعاری از متنبی و دیگران به عربی، قصیده اشکوانیه عمیدالدین اسعد، اشعاری از: زهیر مصری، امام علی(ع)، رفیع الدین و ابراهیم

ادهم، قصیده ابن ابی الحدید در ذکر فتح خیبر با این مطلع: «الا ان نجد المسجد ابیض ملحوب ×× ولکنه جم المهالک مرهوب»، اشعار ابوالغول الطهوی و اشعاری کوتاه از شعرای عرب، اشعاری از: نظام الدین اصفهانی فی مرثیه بهاءالدین جوینی، ابوالمعانی غلامحسین جربادقانی، امرء القیس، سید رضی، احمدبن حسین جبعی، عبدالباقی موصلی فاروقی در مدح علی(ع)، بحرالعلوم، سید شرف، ابوالشرف جرفادقانی و محمد بن موسی نیشابوری؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی مجدول ضربی با ترنج و سرترنج، ۸۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۳۶]

۱۵۷. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه: ۱۳۹

آغاز: بسم ... الحمدلله الذی اطلع فی ریاض الافکار ورود المعانی و زهر الادب و زین سماء القلوب بکواکب الملاحة؛ **انجام:** و کل صاحب سیف دائما ابدا ×× هما ذال یتبع ما یجری به القلم

منتخب اشعار عربی؛ خط: مختلف، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوایی، ۱۷۲گ، مختلف السطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [ف: ۱۰۷]

۱۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۴۹

آغاز: بحمدک رب العالمین توحدوا ×× و لا مؤمن فی الکون الا و یشهدوا؛ **انجام:** یا نازلاً منی الصمیم خلقت فی قلبی فی ضرام ×× یوم اللقائی عندی عظیم اذا أوفا بدر التمام.

مجموعه اشعار و قصاید عربی شامل ستایش پروردگار و نیایش به درگاه او جل جلاله و مدح حضرت نبی اکرم و حضرات انوار خمسه طیبه، خصوصاً حضرت سیدالشهداء که از «عبدالغنی»، «اسماعیل بن عبدالغنی»، «سعد الدین» و دیگران نقل گردیده، برخی از این قصاید به صورت غزل و بعضی چکامه‌های درویشانه می‌باشد؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی آبی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی ابر و باد، ۳۴گ، مورب سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ - ۶۲۹]

۱۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۳/۱۲

شعرهای حیرت کردستانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی با ترنج، ۲ص (۲۴۱-۲۴۲ حاشیه)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [سنا: ف: ۱ - ۲۷۶]

۱۶۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۴

مشتمل بر اشعاری از شعرای عرب که نام این شاعران در آن دیده می‌شود: حنظل بن ملا قاسم، سید صادق فحام، سید محمد بن زین الدین، شیخ علی بن محمد حسین بن زین، محمدرضا ازری، شیخ محمد علی اعسم، شیخ هادی بن احمد، قاضی ابوالعلی حمزة بن عبدالرزاق، ابوجعفر خطی، شیخ احمد مشاعر، ابوتمام، ابن نباته، صفی الدین حلی، ابن سناء الملک، ابن النبیه، سید رضی، بختری، سید مرتضی، شیخ بهائی، شیخ محسن بن علی فرج، ابن الفارض، و برخی از اشعار مجنون لیلی؛ خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ مهر: «شاهین آل حمود» (دایره)؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۶۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۱ - ۲۰۴]

۱۶۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۸۴/۳

اشعار پراکنده عربی که از آنها قصیده ازری است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ - ۲۲۷]

۱۶۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۱۹۰

مجموعه قصایدی است در مرح ائمه اطهار (ع) از شعرای بزرگی همچون: سید حیدر، میرزا صالح قزوینی، حاج حسن بن ملا محمد القیم، ملا کاظم ازری، سید رضی، شریف مبارک حسنی مکی، ابوذؤیب یوسف، شیخ محمد علی اعسم و ... نظم: بعض فضلاء اواخر قرن ۱۳ و اوایل قرن ۱۴؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، در برگ اول «مجموعه مرثیه سید حیدر» آمده؛ جلد: تیماج شتری مجدول، بدون مقوا، ۵۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۳۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۵۲

آغاز: الحمد لله الذی جعل الشهادة وسیلة لنیل السعادة و الصلاة و السلام علی سیدنا و نبینا محمد و آله

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ - ۶۵]

۱۶۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۴۹۴

آغاز: للامیهی یمدح بها الوصی علیه السلام: یاسقات الراح ذا الصبح أضا ×× و بهذا الوقت ساعات الرضا؛ **انجام:** اغرق الله آل فرعون لکن ×× لم یکن عندهم کهذا النفاق

اشعاری است از بزرگان شعرای عرب بیشتر در مدح ائمه (ع)، نام شعرایی که در این مجموعه آمده چنین است: امیهی، شیخ رضی مقری، سید مرتضی علم الهدی، شیخ خلیلی، شیخ علی مقری، محمد بن عبدالحمید مشهور به حکیم زاده، عبدالعزیز بن سرایا حلی، سید یحیی اعرجی، شیخ حسن بن علی نحی، ابن ابی الحدید، شیخ علی شفیهینی، شیخ بهاءالدین محمد عاملی، ناصر بن علی هجری، ابن حماد، شیخ عودی، شیخ عبدالحسین حجلج، حلاوی، کلبعلی بن جواد کاظمی، شیخ مفامس، رجب برسی، دعبل خزاعی، شیخ احمد حلی، سید رضی، ابوفراس، سید نعمان اعرجی، حمزه نحوی، شیخ محمود بن طریح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳ - ۱۴۱۵]

۱۶۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۵۰۱

آغاز: بسمله للشیخ علی الشفهینی طاب ثراه: أبرق ترای عن یمین ثغورها ×× ام ابتسمت عن لؤلؤ من ثغورها؛ **انجام:** قال اوقد و النیران فی ابیاته ×× قسماً لها بین البیوت لهیب

مجموعه اشعاری است در وقایع عاشورای حسینی از شیخ علی شفهینی و شریف رضی، سید ماجد بن مقدس، سید قاسم، سید علی خان مدنی، شیخ جعفر خطی، شیخ حسن بن شیخ راشد مخزومی حلی، شیخ صالح بن عرندس، شیخ حمزه نحوی، شیخ احمد نحوی، شیخ لطف الله بن شیخ علی، سید علی بن سید احمد، شیخ لطف الله بن شیخ محمد، شیخ یوسف ابی ذیب

خطی، شیخ عبدالنبی بن حاجی احمد بن مانع خطی، شریف کاظمی، شیخ عبدالنبی بن مانع، شیخ علی بن مقرب، شیخ محمد سبعی، علوی مرتضی توبلی، سید احمد بن سید عبد رؤف بن سید حسین جد حفصی و پدرش، سید حسین بن سید علی شاخوری، شیخ سلیمان ماحوزی، شیخ داود بن ابی شافیز و شیخ حسن بن شیخ محمد دمیانی، سید شرف الدین بن سید اسماعیل جد حفصی، سید ناصر بن سید شرف الدین جد حفصی، شیخ رجب برسی شیخ عبدالمنعم بن حاج محمد جد حفصی، شیخ مفامس بن داغر، کلا تا حدود ۵۲۵۲ بیت را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: کالینگور مشکی، ۲۰۲گ، ۱۴ سطر (۱۶×۱۱۱)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۶۰۷]

۱۶۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۱۱۰

شعر عربی از: بهاالدین ذوالشرف، جمال الدین بن مطروح، واوأ، دمشقی، قاضی ارجانی، ابن میررشید، ابن فارض، ابن نخاس، عبدالصمد بغدادی، ابن ابی الحدید، شیخ علی شافینی، محمد علی اعسم، جواد قنادی بغدادی، ابن خلفه حلی و دیگران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۸۵گ، ۱۴ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۴ - ۹۶]

۱۶۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۱۱۴

اشعاری از شعرای بزرگ عرب به ترتیب حروف آخر قوافی جمع‌آوری شده با این عناوین: قطری بن الفجاة، حسین بن مطیر اسدی، قسام بن رواحه سنبسی، منظور بن شحیم، صمة بن عبدالله القشیری، البرج بن مسهر الطائی، متنبی، دعبل، امروالقیس، جعفر بن علبة الحارثی، بلعاء بن قیس کنانی، سعد بن ناشب، الشمیذر الحارثی، عامر بن طفیل، عمرو بن معدی کرب، عباس بن مرداس سلمی، شریف رضی، شیخ محمد حسین نجفی، سیار بن قصیر الطائی، شیخ بهائی، شماخ، سعد بن مالک، محمد بن عید، حارث بن هشام، تاج الدین عاملی، امیرالمومنین (ع)، قصیده برده، فرزدق، قصیدة العروس و دیگران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ برگ ۴۹ یک رباعی عربی از سید حسن بن مدرس یزدی، یادداشتی از محمد حسین بن احمد یزدی به نقل از محمد حسین بن مسعود تهرانی در کاظمین به سال ۱۲۳۷ (برگ ۵۴)، برگ ۸۲ یادداشتی از محمد حسین بن احمد بن محمد بن سمیع یزدی در محرم ۱۲۲۷ در مشهد رضوی، یادداشتی دیگر از سمیع یزدی به خاطر عمویش محمد حسین بن احمد، برگ ۹۰ اشعاری به عربی از سید حسن بن مدرس یزدی جهت عبدالصالح بن حسین ملقب به مومن به سال ۱۲۴۵ و ۱۲۴۶؛ ۱۱۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۹]

۱۶۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۳۴۰

آغاز: امالک یاداء الحب دواء ×× بلی عند بعض الناس منذ شفاء؛
انجام: و علی آل و صحب کلما ×× هیج الریق

شعرهایی است بیشتر بدون یادی از نام سراینده آنها که برای مشاعره گرد آوری شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، سطور چلیپا [ف]

۱۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۵۸/۱۰

از حاج سید مهدی (؟) (شاید بحرالعلوم طباطبائی). تضمین قصیدة ابن الازری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۲گ (۲۸پ-۲۹پ) [مختصر ف: - ۱۷۹]

۱۶۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۰۲/۱

از قصیده‌های متنبی (که بیشتر آن است)، عبدالله کردی، انوری، ابن راوندی، بحتری، ابن الخیاط، مهیار، از ری و شیخ احمد نحوی، سید رضی، ابوفراس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای نو، ۲۱ سطر [ف: ۵ - ۲۴۴]

۱۷۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۵۳۰

آغاز: ما قاله السید الشریف الرضی ... یا خلیلی احبسا نضو یکما ×× بین اعلام النقی و المنحنی؛ **انجام:** اذا اخذت بذل المخاض سلاحها ×× تجرد فیها متلف المال کاسبه. و قال آخر. .

گزیده سروده‌هایی است نامبوب، از سرایندگان عرب زبان چون شریف رضی، ابوالغارات، دیک الجن، مهیار دیلمی، ابن معتز، متنبی، عمر بن ابی ربیعه؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یادداشتی مبنی بر این‌که چند برگ آغاز نسخه دست‌نوشته نواب حاج اکبر شیرازی است؛ کاغذ: نباتی، جلد: مقوا، ته پارچه طوسی، ۱۶۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۱ - ۷۵]

۱۷۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸-عکسی

مجموعه سروده‌های عربی: قصیده بانت سعاد، سپس قصیده‌ای با این سرآغاز: «ظلت علی الایام فرحان غافلا ×× لیس الغریب غریب الشام و الیمن»، قصیده از عبدالله بن قاسم سهروردی، سید نعمان اعرجی، شیخ احمد حلی، سید محمد قطیفی (اطال الله بقائه)، شیخ اسماعیل مقری، محمد کاظم ازری، ابن فارض (شربنا علی ذکر الحبیب مدامة)، لامیة العرب، ابن ابی الحدید، طغرائی (اصالت الرای. .)، قصیده محملیه (روحی لناظمها فداء)، قصیده برده (امن تذکر. .)، حسان بن ثابت، امرء القیس، زهیر بن سلمی، ابن ربیعة، عمر بن کلثوم، عنترة بن شداد، حارث بن حلوة؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ برخی از واژه‌ها در میان سطرها و کناره‌ها به عربی و فارسی گزارش شده؛ ۳۰۱ص، ۸ سطر (۱۵×۵/۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱ - ۱۰۵]

۱۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۷/۳-طباطبائی

آغاز: رثتنی اللیالی بالخطوب علی عمد ×× فاجرت دموعی القانیات علی خدی

در این بخش این مرثیه‌ها دیده می‌شود: قصیده شیخ عبدالحسین بن اعسم در رثاء شیخ ابراهیم بن شیخ محمد بن نصار، قصیده شیخ محمد علی اعسم در رثاء سید محمد مهدی طباطبائی، مرثیه دیگری از همان اعسم درباره سید بحر العلوم: «ما بال دمعی قد انهلت غریزته ×× تکاد تسبق اولاه اخیرته»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۸ص (۲۴۷-

۲۵۴)، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ – ۷۹۹]

۱۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲/۶–طباطبائی

در این بخش از مجموعه اشعاری است به عربی و نام شاعران گاه در صدر قصاید یاد شده است، فهرست اسامی: رضی الدین حسینی (شریف)، احمد چلبی (شاگرد رضی)، کشاجم، قیراطی، ابوالحسن شریف طباطبائی، ابن سعید، منصور فقیه، سعدالدین بن العربی، (تقریظ سید ابوالفتح اسدالله بن حسین حلبی بر دیوان سید شریف محمد بن فلاح فاطمی و سپس چند قصیده از دیوان او)، شیخ نورالدین علی بن عراق، شیخ عبدالصمد، ابن المشرق ماردینی، احنف عکبری ابو جمیل نیشابوری، شیخ بهائی، جلال الدین یحیی بن عبدالعظیم معروف به جزار مصری، ابو محمد عبدالولی قطب الدین، ابن المعتز، ابن سیرین، عایشه الباعونه، ابن الدمیثه، ابوتمام، ابو ظهیر، سید رضی، کعب بن زهیر، شمس الدین محمد جوینی، یزید بن معاویه، مغربی (علی بن المقرب) در حاشیه و بین سطور بیشتر صفحات ترجمه فارسی کلمات و گاه ابیات با قلم نستعلیق ذکر شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۴۵گ (۱۲۸–۱۷۲)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲ – ۲۲]

۱۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۲۰۸

آغاز: ادر ذکر من اهوی ولو بملام ×× فان احادیث الحبیب مدام؛

انجام: فقال اذن قم یا علی فاننی ×× رضیتک من بعدی اماماً و هادیاً

شعرهای قاضی شرف الدین بن عنین و پدر سید مرتضی و طغرایی را دربردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۹۷گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۴ – ۹۷]

۱۷۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۸

رجزهای امام حسین و برخی اصحاب؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۴ص (۶۹–۷۲) [ف: ۶ – ۱۳۲]

۱۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۸۸/۵

قصایدی است در مراثی سیدالشهداء (ع) از محمد رضا ازری، شیخ محمد بن عصفور، شیخ علی شفهینی، شیخ احمد بن زین الدین احسایی، شیخ علی بن شیخ احمد احسایی (از وی اشعاری در مدح ائمه هم آمده)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم فرنگی آبی، ۵۳گ(۴۵پ–۹۸پ)،۱۸سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۱/۵سم[ف:۳۰ – ۱۰۶]

۱۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۷۲/۹

مراثی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۱۰۷ر–۱۱۱ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ – ۲۳۰]

۱۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۱۲/۱۱

قصیده‌ای با عنوان «قصیده تاریخ عیش حسینقلی خان برادر شاه» و به مطلع زیر که باید در دیوان صباحی بیدگلی جستجو شود: «فلک گسترد در گیتی بساط بهجت افزایی / مهیا شد بلطف شاه دین عیش مهنایی»؛ خط: شکسته نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، رکابه‌دار؛ مهر: «کتابخانه باقر ترقی»؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۸۵پ–۸۷ر هامش)، اندازه: ۱۹/۹×۳۰/۱سم [ف: ۲۷/۱ – ۳۶]

۱۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۸۳/۲

جامع این قصیده به‌دلیل نداشتن دیباچه و هیچ توضیح دیگری، حتی در قسمت عنوان اشعار، مشخص نشد و شاید گردآوری آن کار علی بن بالیل باشد، اینک مطلع اشعار به همراه بررسی‌های جانبی دیگر درباره انتساب برخی اشعار: «حذار فالاعین النجل الکحیلات ×× مقرونة بامانیها المنیات» (۸۵پ)، «ما لابتداء صبا باتی نهایات ×× یا غایة ما لعشقی فیک غایات» (۸۶پ)، «یا بارقا لی اهدته الثنیات ×× علیک منی مع الروح التحیات» (۸۸ر) [این شعر در کشکول شیخ بهائی به نام ابن خراط ثبت شده]، «برق التالق اهدته الثنیات ×× لیلا و قد قربت منا الثنیات» (۸۹ر) [به خط جدیدتری، عنون عفیف الدین تلمسانی برای آن نوشته‌اند و در دیوان وی نیز دیده می‌شود]، «نفوس نفسیات الی الوجد حنت ×× فلما سقاها الحب بالکاس جنت» (۹۰ر) [به خط جدیدتر، با «و قال ایضا» آن را به تلمسانی نسبت داده که درست است و در دیوانش موجود است]، «هو الیأس الا من حدیث مقوت ×× یروح الیه باجتماع موقت» (۹۰پ) [در دیوان ابن غلبون صوری (۴۱۹ق) هست و از وست]، «توق اذا ما حرمة العدل حلت ×× ملامی لاعطی صبوتی ما تمنت» (۹۱ر) [از ابن غلبون صوری است]، «الی کم تماد فی غرور و غفلة ×× و کم هکذا نوم الی غیر یقظة» (۹۲ر)، «ورعی الا له علی المصلی جیرة ×× ما زلت ارعاهم علی العلات» (۹۳پ)، «ظمئت الی سلسال حسنک مقلة ×× رویت محاجرها من العبرات» (۹۳پ) [در اعیان العصر و اعوان النصر صلاح الدین صفدی، به نام یونس بن ابراهیم صرخدی حنفی (۶۹۸ق) آمده]، «جاءت تودعنی و الدمع یغلبها ×× ... الرحیل و حادی البین منصلت» (۹۴ر)، «لی حبیب تعللت مقلتاه بعلتی ×× وجهه عند عادلی کاشف وجه حجتی» (۹۴ر)، «قسما بروضة خده و نباتها ×× و باسها المخضر فی جنباتها» (۹۴ر) [در النجوم الزاهرة فی ملوک مصر و القاهره از ابن تغری بردی (۸۷۴ق)، به نام شیخ برهان الدین ابو اسحاق ابراهیم بن عبدالله طایی طریفی قیراطی شافعی (۸۷۱ق) آمده است]، «یا حسنة و الحسن بعض صفاته ×× و السحر مقصور علی حرکاته» (۹۵ر) [در المغرب فی حلی المغرب اثر ابن سعید مغربی (۶۸۵ق) به نام ابوبحر صفوان بن ادریس شاعر قرن هفتم قمری آمده است]، «و حیات ذاک الوجه بل و حیاته ×× قسم یریک الحسن فی قسماته» (۹۵پ) [در معجم الادباء به نام اسعد بن مهذب ابن ابی ملیح (۶۰۶ق در حلب) ثبت شده و الوافی بالوفیات (در مدخل ابن مماتی) نیز آن را تأیید می‌کند]، «فی لام خدک عدال الهوی بآؤا ×× بایم من لاله لام و لا باء» (۹۹پ)، «نسیم عبیر فی غلالة ماء ×× و تمثال نور فی ادیم هواء» (۱۰۰ر)، «الی عدلکم انهی حدیثی و انتهی ×× فجودوا باقبال علی و اصغاء» (۱۰۱)، «افرق حتی ما به داء ×× و ادرک العدال ماشاؤا» (۱۰۱پ)

[در دیوان ابن غلبون صوری است و از اوست]، «فولا له هل دار فی حوبائه ×× ان القلوب تدور حول خبائه» (۱۰۳ر)، «لعل لیالی الربوتین تعود ×× فیشرق من بعد الافول سعود» (۱۰۵پ) [در دیوان صفی الدین حلی هست و ازوست]، «ینم علیه الدمع و هو جحود ×× و ینتحل السلوان و هو ودود» (۱۰۶پ) [در دیوان ابن معتوق موسوی (۱۰۸۷ق) هست و ازوست]، «تری هل علمتم ما لقیت من الوجد ×× لقد جل مام خفیه منکم و ما ابدی» (۱۰۷ق)، «و نائمة قبلتها قنبهت ×× و قالت تعالوا و اطلبوا ... بالحد» (۱۰۸ر)، «لعمرک ما نجدیه الدار اتهمت ×× و حنت الی نجد و انت من الوجد» (۱۰۸ر) [با خرزی در دمیة القصر، آن را به نام سید ابوالحسن علی بن مانکدیم حسینی آورده است]، «عفی الله عنک این ذاک التودد ×× و این جمیل منکم کنت اعهد» (۱۰۸پ) [در دیوان بهاء الدین زهیر مهلبی (۶۵۶ق) آمده و ازوست]، «بروحی من قد زارنی و هو خائف ×× کما اهتز غصن فی الاراکة مائد» (۱۰۹ر) [از همان بهاء الدین زهیر است]، «بالله بلغ سلامی ایها الحادی ×× الی غزال الصریم الرائح الغادی» (۱۱۰ر) [از عفیف الدین تلمسانی است و در دیوانش ثبت آمده، به همان خط جدیدتر، نام شاعر را در نسخه آورده‌اند]، «البیض دون لحاظ الاعین السود ×× و السمر دون قدود الخرد الغید» (۱۱۰پ) [در دیوان صفی الدین حلی آمده و از اوست]، «یا واحد الحسن ارحم واحد الکمد ×× حاشاک من حرق تصلی کبدی» (۱۱۱ر) [در دیوان حسام الدین حاجری (۶۳۲ق) آمده و از اوست. اربلی صاحب کشف الغمه نیز در التذکرة الفخریه خود به نام همو ثبت کرده است]، «هی رامة فخدوا یمین الوادی ×× و ذروا السیوف تقر فی الاغماد» (۱۱۱پ) [ابن خلکان در وفیات الاعیان و ابن تغری در النجوم الزاهرة فی ملوک مصر و القاهرة به نام جمال الدین ابوالحسین یحیی بن عیسی مصری معروف به ابن مطروح آورده اند و از اوست]، «هزوا الغصون معاطفا و قدودا ×× و جنوا من الورد الجنی خدودا» (۱۱۲ر) [در فوات الوفیات، اعیان العصر و اعوان النصر و الدرر الکامنه به نام شعیب بن محمد مغربی آمده است]، «لاتخش یا ربع الحبیب همودا ×× فلقد اخذت علی الزمان عهودا» (۱۱۲پ)، «بین البنان و صدغه المعقود ×× خمران من کاس و من عنقود» (۱۱۳ر) [در دیوان کمال الدین ابن النبیه (۶۱۹ق) آمده و از اوست]، «تنبهی یا عذبات الرند ×× کم ذا الکری هب نسیم نجد» (۱۱۳ر) [عماد کاتب در فریدة القصر و صفدی در الوافی بالوفیات به نام ابوالغنائم محمد بن علی بن معلم هرثی واسطی معروف به ابن معلم آورده‌اند]، «لکم منی الود الذی لیس یبرح ×× ولی فیکم الشوق الشدید المبرح» (۱۱۵پ) [در دیوان بهاء الدین زهیر آمده و از اوست]، «صفاح عیون لحظها لیس یصفح ×× و نبل جفون للجوارح تجرح» (۱۱۶ر) [در دیوان صفی الدین حلی آمده و از وست]، «فی وجنتیک لنا ورد و تفاح ×× یجنی و من شفتیک الشهد و الراح» (۱۱۷ر)، «سلام علی الدار التی قد تباعدت ×× و دمعی علی طول الزمان سفوح» (۱۱۷پ)، «و ما ذات فرخ فی فروع اراکة ×× لها رنة تحت الدجی و صدوح» (۱۱۷پ)، «لئن بحت بالشکوی الیک محبته ×× فلست لمخلوق سواک ابوح» (۱۱۸ر) [در دیوان بهاء الدین زهیر آمده و از اوست]، «حتام اسألها الدنو فتنزح ×× و اروض قلبی للسلو فیجمع» (۱۱۸پ)، «هل غیر اعطاف القدود رماح ×× و سوی العیون الفاتکات صفاح» (۱۱۹پ)، «بات ساهی الطرف و الشوق یلح ×× و الدجی ان یمض جنح یات جنح» (۱۱۹پ) [سید علی خان مدنی در سلافة العصر آن را به نام شیخ فتح الله بن نحاس ثبت کرده است]، «اهدی حمام الا یک وجدا فناح ×× و لم یطق کتمان سر فباح» (۱۲۰پ) [در دیوان بدرالدین ابن لؤلؤ ذهبی (۶۸۰ق) آمده و از اوست]، «نم بسر الروض خفق الریاح ×× و اقتح الشرق زناد الصباح» (۱۲۱ر) [در دیوان صفی الدین حلی آمده و از وست]، «لیس علی طائر قلبی جناح ×× اذا غدا نحو حبیبی و راح» (۱۲۲ر)، «اخجلت بالدر ثنایا الاقاح ×× یا طرة اللیل و وجه الصباح» (۱۲۲ر) [در دیوان عفیف الدین تلمسانی هست و از اوست. ابن تغری هم در النجوم الزاهرة آن را به نام وی ثبت کرده است.]، «اهدی حمام الأیک وجدا فناح ×× و لم یطق کتمان سر فباح» (۱۲۰پ) [در دیوان بدرالدین ابن لؤلؤ ذهبی (۶۸۰ق) آمده و از اوست]، «نم بسر الروض خفق الریاح ×× و اقتح الشرق زناد الصباح» (۱۲۱ر) [در دیوان صفی الدین حلی آمده و از اوست]، «لیس علی طائر قلبی جناح ×× اذا غدا نحو حبیبی و راح» (۱۲۲ر)، «اخجلت بالدر ثنایا الاقاح ×× یا طرة اللیل و وجه الصباح» (۱۲۲ر) [در دیوان عفیف الدین تلمسانی هست و از اوست. ابن تغری هم در النجوم الزاهرة آن را به نام وی ثبت کرده است]، «سفک دما عشاقه قد اباح ×× لما انتضی من مقلتیه صفاح» (۱۲۲پ)، «جست ناحل و قلب جریح ×× و دموع علی الخدود تسیح» (۱۲۳ر) [در دیوان حسام الدین حاجری آمده و از اوست]، «یا ساکنی السفح کم عین بکم سفحت ×× نزحتم و هی بعد البعد ما نزحت» (۱۲۳ر) [در دیوان کمال الدین ابن نبیه آمده و از اوست]، «یا نسمة لاحادیث الحما شرحت ×× کم من صدور لارباب الهوی شرحت» (۱۲۳پ) [در دیوان صفی الدین حلی آمده و از اوست]، «تذکر السفح فانهلت سوافحه ×× و لیس یخفاک ما تخفی جوانحه» (۱۲۴پ)، «لئن بعدت عنی و عنکم فراسخ ×× صبرت و ما بالقلب منکم فراسخ» (۱۲۵پ)، «ان خط خارضه فی الخد او نسخا ×× ایات حسن فعشقی فیه ما نسخا» (۱۲۵پ)، «اشوق و هم فی ربع قلبک سکان ×× و وجد و ما شط المزار و ما بانوا» (۱۳۱پ)، «لایة حال فیض دمعک هتان ×× و ما هذه نعم و لا تلک نعمان» (۱۳۲ر) [در دیوان ابن قلاقس اسکندری (۵۶۷ق) آمده و از اوست]، «اسکان نعمان الاراک تیقنوا ×× بانکم فی ربع قلبی سکان» (۱۳۳ر) [در دیوان ابن حیوس (۴۷۳ق) آمده. انتساب این ابیات به وی را صاحب النجوم الزاهرة هم تأیید می‌کنند اما یافعی در مرآة الجنان، از انتساب آنها به ابی بکر صائغ سخن گفته است. صفدی در الوافی بالوفیات و ابن خلکان در وفیات الاعیان نیز آن را کلاً از

ابن صائغ اندلسی می‌دانند]، «اعانقه و النفس بعد مشوقة ×× الیه و هل بعد العناق تدانی» (۱۳۳ر)، «سقاك سار من الوسمی هتان ×× و لارقت للغوادی فیك اجفان» (۱۳۳ر) [در دیوان ابن تعاویذی (۵۸۳ق) هست و در معجم الادباء نیز به وی منسوب شده پس از اوست]، «انت الحبیب و مالی عنك سلوان ×× و ربحه غیر فعل الخیر خسران» (۱۳۵ر) [قصیده بسیار مشهور ابوالفتح بستی است که در دیوانش ثبت است و در منابع متعدد از جمله سفینه‌های شعری مکرر نقل شده]، «یا ناعس الطرف قد اسهرت اجفانی ××و کیف یعرف و سنان بسهران» (۱۳۷ر)، «ظن العذول بان اللوم اذانی ×× فقلت صم عن الفحشاء آذانی» (۱۳۷پ)، «سلبت نومی بطرف منك و سنان ×× یا طلعة الشمس او باقامة البان» (۱۳۸ر)، «اضحی التنائی بدیلا من تدانینا ×× و ناب عن طیب لقیانا تجافینا» (۱۳۸پ)، «هل عاید عیشنا ایام یبرینا ×× ام هكذا لا یزال الوجد یبرینا» (۱۳۹پ)، «اعدی تغیرکم دمع المحبینا ×× حتی تلون یوم البین تلوینا» (۱۴۰ر) [در دیوان ابن نباته مصری (۷۶۸ق) هست و از اوست]، «ردوا علی شوارد الاظعان ×× ما الدار ان لم تغن من اوطانی» (۱۴۰پ)، «لمن اللحاظ مریضة الاجفان ×× تسطو بسیف فی القلوب یمانی» (۱۴۰پ) [در دیوان حسام الدین حاجری آمده است و از اوست]، «ضحكت فابدت عن عقود جمان ×× فجلت لنا فلق الصباح الثانی» (۱۴۱پ) [در دیوان ابن معتوق موسوی حویزی (۱۰۸۷ق) هست و از اوست]، «رد الكری یا هاجری لعیونی ×× و ابعث رسول الطیف نجو جفونی» (۱۴۲پ)، «ما الراح الا روح کل حزین ×× فازل بخمرتها خمار البین» (۱۴۳ر) [در دیوان ابن معتوق موسوی هست و از اوست]، [اذاب التبر فی كاس اللجین ×× رشا بالراح مخضوب الیدین] [بیت نخست آن افتاده و از بیت دومش هست. از صفی الدین حلی است و در دیوانش آمده]، «هلم بنا الی ارض الجحون ×× عسی تقضی الغداة به دیوانی» (۱۴۸ر)، «وفقنا علی المغنی قدیما فما اغنی ×× و ما دلت الالفاظ منه علی معنی» (۱۴۹ر) [در عنوانش به خط جدید به عفیف الدین تلمسانی نسبت داده شده و گفته که با نسخه دیوانش مقابله شد. در دیوان چاپی او یافت نشد. اما صفدی در الوافی بالوفیات به نام او ثبت کرده است]، «اشتاق من ساكنی ذاك الحما سكنا ×× علیه خفق فوادی قط ما سكنا» (۱۴۹پ) [در فوات الوفیات ابن شاکر کتبی، به نام عفیف الدین تلمسانی آمده. در دیوان چاپی اش البته نیست. در نسخه هم عنوان ندارد]، «من سحر جفنیك الامان الامان ×× قتلت رب السیف و الطیلسان» (۱۵۰ر)، «لولا محیاك الجمیل المصون ×× مابت تجری من عیونی عیون» (۱۵۰پ) [در نفحة الریحانه و رشحة طلاء الحانة از محمد امین محبی حموی دمشقی (۱۱۱۱ق) چاپ عبدالفتاح الحلو، به نام سید محمد بن حیدر بن علی آمده است]، «کلما انشد حادیهم و غنا ×× هام قلبی نحوهم شوقا و حنا» (۱۵۱ر)، «قل للسحاب اذا امرته ×× ید الجنائب فارجحن» (۱۵۱پ)، «لیت شعری بمن تشاغلت عنا ×× یا خلیلا اشقی القلوب و عنا» (۱۵۲پ) [در دیوان صفی الدین حلی آمده و از اوست]، «یا دیر قوطا لقد هیجت لی طربا ×× ازاح عن قلبی الاحزان و الكربا» (۱۵۴ر) [در دیوان عبدالله بن عباس ربیعی هست و از اوست. شابشتی هم در الدیارات خود این ابیات را به نام او آورده است]، «قضی و لم یقض من احبابه اربا ×× صب اذا مر خفاق النسیم صبا» (۱۵۴ر)، «الحب افتك فی الرجال من الضبا ×× فاسأل بذلك ان شككت مجربا» (۱۵۵پ)، «الم و لیلی بالكواكب اشیب ×× خیال علی بعد المدا یتأوب» (۱۵۶پ) [در دیوان ابوالحسن تهامی هست و از اوست. صفدی هم در الوافی بالوفیات به نام او آورده است]، «سلام علی عهد الصبابة و الصبا ×× و اهلا و سهلا بالمشیب و مرحبا» (۱۵۷ر)، «رسول الرضا اهلا و سهلا و مرحبا ×× حدیثك ما احلاه عندی و اطربا» (۱۵۷۱پ) [در دیوان بهاء الدین زهیر آمده و از اوست. صاحب النجوم الزاهره فی ملوك مصر و القاهرة نیز به نام او آورده است]. ..، «رأی اللوم من کل الجهات فراعه ×× فلا تنكروا اعراضه و امتناعه» (۱۶۰ر) [صاحب سلافة العصر به نام فتح الله بن نحاس مدنی آورده است]، «لا تعذلیه فان العذل یولعه ×× قد قلت حقا و لكن لیس یسمعه» (۱۶۱پ) [در دیوان ابن زریق بغدادی (۴۲۰ق) آمده و از اوست. در منابع متعدد دیگر نیز به نام او آمده و شعر معروفی است. در عنوان این نسخه به خط نونویس آمده که این شعر در انوار الربیع سید علی خان مدنی نیز به نام ابن زریق وجود دارد.]، «عهدی به والبین لیس یروعه ×× صب براه نحو له و دموعه» (۱۶۲پ) [در عنوان این قصیده به نقل از انوار الربیع سید علی خان مطلبی نقل شده که قسمت مهم آن بریده شده است]، «شربت من حبكم كأسا حلی و صفا ×× معنی تحیر منه کل من وصفا» (۱۶۵پ)، «لم یبق فیك لمشتاق اذا وقفا ×× الا ادکار زمان یبعث الاسفا» (۱۶۵پ) [در دیوان ابن تعاویذی هست و از اوست] [قلبی و طرفك منصوب و مكسور ×× كلاهما مطلق منا و مأسور] (...) [در سلافة العصر به نام عبد علی بن ناصر حوزی آمده است]، «من تحفة الصور ام من نفحة الصور ××احییت یا ریح میتا غی مقبور» (۱۶۶پ) [در دیوان صفی الدین حلی آمده و از اوست]، «علی دمع عینی من فراقك ناظر ×× ترقرقه ان لم ترقه المحاجر» (۱۶۸ر) [از حسام الدین حاجری است و در دیوانش ثبت شده است]، «و لیس اخضرار الخد نبت و انما ×× لكثرة ما شقت علیه المرایر» (۱۶۸ر)؛ خط: نسخ، كا: علی بن عبدالله بن حسین بن احمد بن جعفر بن علی بربوری بحرانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ در ابتدای برخی قصاید مطالب و توضیحاتی به خط نونویس و درشت‌تر هست که درباره سراینده برخی شعرها مانند اشعار عفیف الدین تلمسانی و غیره اظهار نظر شده است، پشت برگ پایانی گواهی بلاغ علی بن محمد بلادی بحرانی آمده که شاید توضیحات ابتدای برخی قصاید به خط همو باشد، بدین ترتیب «بلغ الی هنا قراءة و نظرا من اوله الی آخره ورقة ورقة صفحة صفحة سطر ا سطر ا کلمة کلمة حرفا حرفا ببصر بصیرة الاقل الجانی علی بن محمد بن حسین بن عبدالله بن ماجد البلادی البحرانی اصلا و مسكنا بتاریخ یوم سادس

عشر شهر جمادی الاول [کذا] سنه ۱۲۲ [=۱۲۰۲]»؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج حنایی سیر، ۸۳گ (۸۵پ-۱۶۸ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۱×۱۱/۳سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۵۰]

۱۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۶۹

آغاز: احب لیالی الهجر لا فرحا بها ×× عسی الدهر یأتی بعدها بوصال / و اکره ایام الوصال لأننی ×× اری کل شیء مولعا بزوال

بیاضی است شامل اشعار عربی از شعرای مختلف که برخی از آنها در جواب یکدیگر شعر سروده‌اند. اسامی شاعرانی که در این جنگ ابیاتی از آنها نقل شده از این قرار است: ابن رومی، ابن فارض، علی بن جهم، محمد صالح چلبی، سید علی بن بدرالدین مدنی، صلاح صفدی، ابن سکیت، امیرالمؤمنین (ع)، محمد بن ابی‌بکر دمامینی، طغرایی، شیخ حسن بن شیخ راشد مخزومی حلی، شیخ علی شفهینی، ملا سعد، محمد بن سعید المکی، ابی‌الحسن تهامی، محمد بن حسن مکی، عبدالقادر گیلانی، بهاء بخاری، شهید ثانی، محمد عمران خراسانی، شیخ حسن شامی، یحیی بن عبدالملک عصامی، شیخ شهاب الدین عسقلانی، سید حسن یمنی، یحیی بن سلامه، علی بن محمد عاملی، حریری، شیخ عبدالله ماحوزی، میرزا عبدالله بن میرزا محمد علی، شیخ احمد بحرانی، محمد بن ابراهیم الکاتبه، عباس بن احنف، شیخ محمد تبریزی، سید عبدالرؤوف بحرانی، تاج الدین مکی، سید حاتم یمنی، شیخ محمد نواجی، شیخ محمد سمنانی، ابن نباته، ابراهیم بن ادهم شیخ سلیمان ماحوزی، شیخ حسن شهید ثانی، سعدالدین بن عربی، ابی‌بکر خاتونی، علی بن عبدالقادر مکی، سید احمد بحرانی، سید احمد سلطان مکه، ابوالفتح بستی، رابعه ادویه، محمد بن عیسی، شیخ قطب الدین مکی حنفی، شهاب الدین احمد مصری، صفی حلی، بدیع طوسی، شیخ الرئیس، مجنون، ابن عبدالطاهر، شیخ بهایی، یاقوت کاتب، سید عبدالرحیم عباسی، ارجائی، ابن سعد، ابی الطیب، سراج الوراق و ... و فایده‌ای به نثر در خواص عشق به نقل از صاحب مصارع العشاق و مقامات سید نعمت الله جزایری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با حواشی توضیحی در برخی صفحات؛ جلد: تیماج نارنجی، ۱۱۰گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۴۴ - ۱۰۷]

۱۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۰۶۷/۹

آغاز: الا یا طبیب الناس دعنی ودائیا ×× علاج مریض العشق لیس تداویا؛ **انجام:** و بقیت ما بقی الثنا ×× علیك منصورا مظفر

ابیاتی است گزیده شده از سروده‌های میرزا محمد نصیر طبیب اصفهانی، ابن هباریه (شطرنجیه)، حسام الدین عیسی بن سنجر بن بهرام اربلی حاجری، نابغه جعدی و ابوالحسن علی بن نبیه؛ خط: نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛رکابه‌دار؛جلد: تیماج سرخ یک‌لا، ۱۰گ (گ ۱۳۴ر-۱۴۳ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴۴-۲۳۱]

۱۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۸/۱۳

آغاز: السیف اصدق ابناء من الکتب ×× فی حده الحد بین الجد و اللعب / بیض الصفایح لاسود الصایف فی ×× متونهن جلاء الشك و الریب؛ **انجام:** فبین ایامك اللائی نصرت بها ×× و بین ایام بدر اقرب النسب / ابقت بنی الاصفر الممراض کاسمهم ×× صفر الوجوه و جلت اوجه العرب

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: صنعتی نخودی و نیلی آهار مهره، جلد: مقوای سفید، ۳گ (۶۷پ-۶۹پ)، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۰]

۱۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۳۴/۶

آغاز: فرق اذا استطعمت ادخال مطعم ×× علی مطعم من قبل فعل الهواضم / و کل طعام یعجز السن مضغها ×× فلا تنقیه فهو شر المطاعم؛ **انجام:** و کن متحمما کل یومین مرة ×× و حافظ علی هذا العلاج و لازم / بذلك قد اوصی الحکیم بباذق ×× لکسری نوشیروان ملك الاعاجم

در ۱۰ بیت. قصیده در آداب خوردن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: مقوا، با روکش پارچه‌ای، ۱گ (۷۵ر)، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۳۶۵]

۱۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۵۵۰

آغاز: کربلا لا زلت کرب و بلا ×× ما لقی عندك آل المصطفی؛ **انجام:** صالوا وصلت و لکن این منك هم ×× النقش فی الرمل لا کالنقش فی الحجر

شامل اشعاری عربی در مراثی امام حسین (ع) از شعرایی چون: سید رضی، شیخ علی شفهینی، شیخ صالح بن عرندس، شیخ حسن بن راشد، ابن النح شیخ مغامس، ابن السمین، شیخ محمد سبعی، شیخ نعمان، شیخ سیف بن بحیره، شیخ احمد نحوی حلی، سید احمد بن عبدالرؤف جد حفصی، شیخ داود بن ابی شافین جد حفصی، شیخ حسن ابومجلی، سید احمد بن علی الارض الزنجی، شیخ علی بن مقرب احسائی، شیخ حسن بن محمد دمستانی، سید علی بن احمد بن ناصر جد حفصی شیخ لطف الله بن محمد بن عبدالمهدی، شیخ لطف الله بن علی بن لطف الله جد حفصی، شیخ یوسف بن ابی ذؤیب خطی، شیخ عبدالنبی بن احمد بن مانع خطی، شیخ درمکی، شیخ رجب برسی، شیخ حمزه نحوی، علی بن یوسف صالحی، شیخ عبدالحسین بن محمد کاتب بلادی، سید حسین بن علی شاخوری، شیخ عبدعلی بن علی جد حفصی، سید حسین مصلوی، شریف کاظمی؛ خط: نسخ معرب، کا: عبدالوهاب بن ابراهیم القروی، تا: ۶ رمضان ۱۲۰۵ق، مجدول، در چهار برگ آغازین اشعاری پراکنده به عربی و فهرست مصرع اول اشعار با نام شاعران دیده می‌شود، در برگ پایانی یادداشتی در مجلس یزید؛ مهر: «شعاع» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار، بدون مقوا، ۲۰۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۸ - ۱۰۴]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۵۷۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷ - ۲۸۴]

۱۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲/۶-طباطبائی

قصیده سید ابوالفتح اسدالله بن حسین حلبی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:

۱۲۲۲ق [ف: ۲۲ - ۲۳]

۱۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۸۳۹

آغاز: لاکان یومک فی الایام ان له ×× فی کل قلب لجرحا غیر مسبور؛ **انجام:** فلا هو مقتول ففی القتل راحه ×× و لا هو ممنون علیه فیطلق

مجموعه شعر عربی رثای امامان از ناشناس شامل قطعات شعر عربی از: شیخ حسن (۲پ)، علی خلیعی (۶ر، ۱۲پ، ۳۴)، علی بن حبیب (۸ر، ۱۴ر، ۱۶ر، ۳۰ر)، شیخ احمد حاجی (۱۰پ، ۲۱پ)، محمد بن السمین (۱۹ر)، سید رضی (۲۴)، شهاب (۲۵پ)، ابن ابی السرایا (۲۸ر)، حاجی سلمان (۳۳)، شافهینی (۳۷)، سبعی (۴۵ر، ۵۰)، دهستانی (۵۳-۵۹)؛ خط: عربی نسخ و فارسی نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ صیغه متعه علی بن حاجی مهدی با هاجر بنت یک ساله برای مدت سته اشهر متوالیه از جمعه ۲۰ جمادی الاول ۱۲۲۳ (۶۴ر)؛ کاغذ: ترمه نخودی، جلد: چرم قهوه‌ای یک‌لا، ۷۲گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۳)، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۷ - ۷۷]

۱۸۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴۴۲

اشعاری را از شعرای عربی انتخاب و جمع نموده است بدین ترتیب: علویات سبع ابن ابی الحدید (۲پ-۴پ)، غزلی از فضولی بغدادی به ترکی (۴پ)، قصیده‌ای با قافیه الف در سی بیت (۵ر-۶ر) که به پیشگاه علی تقدیم شده به خط خود شاعر، با این مطلع: «و کم جدل القرم الکمی شاغبا دما ×× و القاه فی قرب المذلة و امیا / و کم ترب الاتراب قصم الترائب ×× و کم کفاء لاکفاء کفی به کافیا»، قصیده‌ای به عربی در ۶۸ بیت «۶پ-۷ر» با عنوان «للامام العلامة فی مدح مولانا و امامنا المنتظر قائم آل محمد» که مقصود ظاهراً شیخ احمد احسائی می‌باشد با این مطلع: «ترای لعینی من حبیبی خیامه ×× فعاود قلبی اذ رأتها هیامه / و اومض برق الوصل من جانب الحمی ×× فهاج بقلبی من جواه غرامه»، باز قصیده ای به عربی و ۶ رباعی به فارسی با عنوان «للامام العلامة میرزا احمد زاد الله عمره» (۷پ-۹پ)، دیوان قیس عامری (۹پ-۲۱ر) که ناتمام و اوراق آن مشوش است؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۲۰گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۵۶]

۱۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۰۵/۱

آغاز: شقت حرارات العباد و سطر ت ×× بالاخضرار علی ید بیضاء؛ **انجام:** فقالت السلام علیک یا توبه و رحمت الله و برکاته فیما صرت الیه و اذا طائر خرج من القبر فضرب صدرها.

مجموعه‌ای است از غزل‌ها، خمریات و اشعار متضمن محبت نسبت به خدا و پیامبر و ائمه اطهار (ع) از شعرای ذیل: وفایی، البهاء زهیر، شهاب الدین عمری، صلاح الدین صفدی، ملیک حموی، شمس الدین بن الصایغ، نوامی، عبدالهادی سودی، شافعی، سلطان ملک غوری، حاجری، ابن فارض، ابوالفضل بن الوفا المصری، سید علی، یحیی بن خالد برمکی، بوعلی سینا به‌نقل از عشقیه او، یزدی بن معاویه و مجنون عامری؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد تقی بن محمد کاظم همدانی، تا: ۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج تریاکی روشن مقوایی ضربی، ۲۲ص (۱-۲۲)، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۲۳۰]

۱۸۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۳۱/۲

آغاز: فنعم الیوم یوم السبت حقا ×× یصدان اردت بلا امتراء

اشعاری است به عربی از کلام امیر المؤمنین؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: علی محمد ابن میرزا محمد سنجانی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۲۳۶ق؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا با کاغذ الگو، ص ۳۴، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۸]

۱۹۰. اعظم؛ شماره نسخه: ۴۰۸۰/۵

آغاز: یا عبد مالک من شوق وایراق ×× وکر طیف علی الاهوال طراق / یسری علی الابن والحیات محتفیا ×× نفسی قداءک من سار علی ساق؛ **انجام:** الدر من الفاظها لکنه ×× در له ابن ابی الحدید یفصل / هی دون مدح الله وفوق ما ×× مدح الوری و علاک منک افضل

قصاید عربی منتخبی است از امرء القیس، شافعی، تاج الدین، حسان صفی الدین حلی و ابن ابی الحدید و. ..؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۱۶گ (۱۶۸ر-۱۸۴پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۴ - ۱۵۲۰]

۱۹۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۲۱

آغاز: (متن:) شرح قصیده الحمیری رحمه الله بسمله قال العالم الجلیل و الفاضل النبیل رئیس المحدثین محی آثارالائمه الطاهرین ... مولانا محمد باقر متعنا اللهبیقائه فی مجلد الحادی عشر من کتاب بحارالانوار ... (حاشیه:) قصیده موسومه بالخمیریه؛ **انجام:** هی دون مدح الله فیک و دون ما مدح الوری و اعلاک منها افضل

قصاید و ابیات متفرقه است، قریب یکصد و بیست و پنج قصیده بدین شرح آتی: متن: ۱. شرح قصیده سید اسماعیل حمیری، ۲. قصیده معروف فرزدق، ۳. قصیده شیخ بهائی، ۴. قصیده معروف کعب بن زهیر بن ابی سلمی، ۵. قصیده امرء القیس، ۶. قصیده سید رضی، ۷. دو قصیده از صاحب بن عباد، ۸. عصیده عبدالله بن حسین بن سینا، ۹. قصیده الصاحب المر به روایت شیخ احمد احسائی و یک قطعه، ۱۰. دو قصیده ا زشیخ زین الدین پدر شیخ احمد احسائی، ۱۱. لمیه العرب للشنفری، ۱۲. دو قصیده از بن ابی الحدید، ۱۳. قصیده حسان بن ثابت، ۱۵. پنج قطعه از شافعی، ۱۶. قصیده شیخ صفی الدین حلی، ۱۷. قصیده صاحب معالم، ۱۸. شرح قصیده دعبل خزاعی، ۱۹. ابیاتی از حسین بن علی (ع)، ۲۰. جواب هاتف به آن حضرت، ۲۱. ایضا ابیاتی از حضرت حسین (ع)، ۲۲. ابیاتی از عمر بن سعد علیه اللغنه، ۲۳. ابیاتی از میرزا قوام قزوینی، ۲۴. ابیاتی از عمر بن سعد علیه اللعنه، ۲۵. ابیاتی از دیک الجن، ۲۶. قصیده مسیحای فسوی، ۲۷. ابیاتی عربیاز خاقانی، ۲۸. ابیاتی از ابی العلاء، ۲۹. قصیده محمد بن ابی بکر،۳۰. از امیر

المومنين علی (ع)، ۳۱. بيتی از ابی حنيفه، ۳۲. پنجاه و هفت بيت به شكل مثنوی در ذكر دلايل حقانيت برتری علی (ع) از قول فخر رازی و قاضی عضد الدين صاحب مواقف، ۳۳. ابياتی از سيد مدنی، ۳۴. علی بن عبدالله الخوافی، ۳۵. قصيده دعبل خزاعی، ۳۶. ابياتی از ابی محمد بريدی، ۳۷. قصيده محمد بن حبيب الضبی، ۳۸. قصيده محمد بن حسن بن شهيد، ۳۹. شش قطعه از سهرودی، ۴۰. قصيده شيخ محمدبن حسن بن شهيد، ۴۱. دو قطعه در لغزاز همان شيخ محمد، ۴۲. قصيده محمد بن مهدی بن سيد مرتضی بن طباطبائی، ۴۳. قصيده نصير محمد بن اقا ميرزا عبدالله، ۴۴. قصيده لبيد بند ربيعه، ۴۵. ابياتی از قيس بن عاصم، ۴۶. ابياتی از امام هشتم، ۴۷. بيتی در مدح شراب از يزيد عليه اللعنه، ۴۸. سه قصيده از ملامهر علی خوئی، ۴۹. ابياتی از ابی العتاهيه، ۵۰. ابياتی از قاضی ارجانی، ۵۱. ابياتی از ابی الفتح، ۵۲. ابياتی از شيخ علی، ۵۳. قصيده ای از شيبانی، ۵۴. ابياتی از حريری، ۵۵. بيتی از سيد علی، ۵۶. قصيده للكبری، ۵۷. قصيده ابی الوفاء مصری، ۵۸. سه قطعه از سودی؛ ۵۹. دو فقره ابيات از سلطان ملك عوری، ۶۰. دو قصيده از صف الدين حلی، ۶۱. ابياتی از حاجزی، ۶۲. ابياتی از نواخی، ۶۳. ابياتی از شافعی، ۶۴. ابياتی از شهاب الدين عمری، ۶۵. ابياتی از شسخ صلاح الدين صفدی، ۶۶. قصيده بها زهير، ۶۷. ابياتی از شيخ رمائی، ۶۸. قصيده ابن رفاعه، ۶۹. قصيده ابی نواس، ۷۰. ابياتی از جعيری، ۷۱. قصيده بديع الرمان همدانی، ۷۲. قصيده سرخانی خان لگزی، ۷۳. قصيده سيد احمد هاتف، ۷۴. هشت قصيده ازراعی، ۷۵. قصيده سيد علی خان صاحب السلافه، ۷۶. قصيده حسان بن ثابت، ۷۷. قصيده ميرزا نصير الدين حبيب اصفهانی، ۷۸. قصيه خالدبن صفوان، ۷۹. قصيده نابغه ذبياتی، ۸۰ لاميه الانكجاری، ۸۱ هفت قصيده علويات يا حديدات از ابن الحديد و بقيه قطعات و قصايدی از شعرای بی نام، و در حاشيه: ۱. خمريه ابن الفارض، ۲. لاميه العجم طغرائی، ۳. قصيده حسين بن شهاب الدين، ۴. قصيده عميد الدين ابرزی، ۵. شيخ بهائی، ۶. ابياتی از صفی الدين، ۷. قصيده يحيی بن خالد برمكی، ۸. ابياتی از صفی الدين، ۹. ابياتی از عفيف سليمانی، ۱۰. ابياتی از مجنون عامری، ۱۱. ابياتی از ابی فراس، ۱۲. ابياتی از معتمد بن عباد، ۱۳. قصيده العاديت الكالتی، ۱۴. ابياتی از عنتر عيسی، ۱۵. ابياتی از شيخ حسن بوری، ۱۶. بيتی از ابن فضل الله، ۱۷. قصيده رضیالدين حسينی، ۱۸. قصيده احمد حلبی شاگرد رضی الدين، ۱۹. دو بيت از قيراطی، ۲۰. بيتی از كشاجم، ۲۱. ابياتی از ابیالحسن شريف طباطبائی، ۲۲. بيتی ار منصور فقيه، ۲۳. ابياتی ار شيخ سعد الدين العربی، ۲۴. ابياتی ار سيد مرتضی علم الهدی، ۲۵. ابياتی از شيخ شهاب الدين احمد شيبانی، ۲۶. ابياتی از قاضی حجر، ۲۷. ابياتی از احمد منصور، ۲۸. ابياتی از امير فيروزبن ركنالدوله بن عضد الدوله، ۲۹. بيتی از بها زهير، ۳۰. ابياتی از ابیفراس، ۳۱. بيتی از زينالدين، ۳۲. ابياتی از ابن النقيب، ۳۳. ابياتی از قاضی شمس الدين بن خلكان، ۳۴. ابياتی از يحيی بن عبد العظيم، ۳۵. ابياتی از ابی البقا، ۳۶. ابياتی از قطب الدين، ۳۷. ابياتی از ابن سيرين، ۳۸. ابياتی از ابن المعتز، ۳۹. ابياتی از ابن الدمينه، ۴۰. ابياتی از ابی بكر، ۴۱. ابياتی از عايشه الباغوثه، ۴۲. ابياتی از ابن الدمنيه، ۴۳. ابياتی از ابی تمام الطائی، ۴۴. قصيده ابوظهير، ۴۵. مطالبی از مجمع البحرين و مطلع النيرين در نسب سيد مرتضی و ترجمه علامه حلی و صاحب بن عباد و درباره حجاج بن يوسف و زندان وی و خلافت حضرت علی بن ابيطالب (ع)، ۴۶. دو قصيده عمر و بن العاص خطاب به معاويه عليهما اللعنه، ۴۹. ابياتی منسوب به حضرت امير المومنين (ع)، ۵۰. قصيده و ابياتی از ابن الفارض، ۵۱. قصيده امرؤ القيس، ۵۲. مطالبی درباره سلطان محمود و مذهب حنفی شافعی و نماز حنفيه و مطالبی درباره حقانيت شيعه، ۵۳. ابياتی منسوب به ابليس، ۵۴. ابياتی منسوب بهحضرت امام باقر (ع)، ۵۵. مطالبی متفرقه، ۵۶. لغزی از شيخ عبدالصمد به پسرش شيخ بهائی و جواب آن، ۵۷. قصيدهای از حضرت اميرالمومنين فی بيان دايره جنة الاسماء، ۵۸. ابياتی از محمد بن ابی الضفر شافعی، ۵۹. ابياتی از ابی الجراير، ۶۰. ابياتی از شيخ نور الدين، ۶۱. ابياتی از شيخ عبدالصمد، ۶۲. ابياتی از ابی الفتح، ۶۳. ابياتی از صفی الدين، ۶۴. قصيده ابنالشرف الماردينی، ۶۵. ابياتی از ابی الفتح، ۶۶. ابياتی از احنف عبكری، ۶۷. ابياتی از ابی المطميل النيشايوری، ۶۸. مرثيه شيخ بهائی بر پدرش، ۶۹. ابياتی از قينان شاعر، ۷۰. ابياتی از عمر بن عبد العزيز، ۷۱. ابياتی از بكری، ۷۲. ابياتی از بهاء زهير؛ خط: نستعليق، بیکا، تا: ۱۲۴۰ق؛ كاتب كه خوش نويس ماهری بوده است معلوم نشد، برابر يادداشت پشت برگ اول عبدالله حسنی حسينی نام پس از بيست سال از تاريخ تحرير بهسال ۱۲۶۰ نسخه را خريداری نموده بوده؛ كاغذ: فرنگی، جلد: چرمی ضربی، ۱۶۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۲۹]

۱۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۵۳/۲

آغاز: هاج حزنی و غليلی ×× ذكر عطشان قتيلی؛ **انجام:** سلبونا و سبونا بعدما ×× نهبوا جملة اثاثات الخبا

رسالهای است مشتمل بر ۷ قصيده زير در رثای امام حسين (ع): قصيده خليعی با مطلع: «هاج حزنی و غليلی ×× ذكر عطشان قتيلی»، قصيده خليعی با مطلع: «سجعت فوق الغصون ×× فاقدات للقرين»، قصيده شيخ وهاب با مطلع: «نوحوا ايا شيعة الكرار ابی حسن ×× علی الحسين غريب الدور و الوطن»، قصيده ابن حماد با مطلع: «ايفرح من له كبد يذوب ×× و قلب من صبابتة كئيب»، قصيده ابن متوج با مطلع: «الا نوحوا و ضجوا بالبكاء ×× علی السبط الشهيد بكربلاء»، قصيده خليعی با مطلع: «اعاد لی ذكر كربلا حزنی ×× فسح دمعی كالعارض الهتن»، قصيدة فاجعة من قائلها با مطلع: «كربلا يا كربلا يا كربلا ×× كم لقينا فيك كرب و بلا»؛ خط: نسخ و نستعليق، كا: سيد سليمان بن سيد محمد بن سيد نصرالله، تا: ۱۲۴۱ق؛ كاغذ: فرنگی شكری، جلد: بياض تيماجترياكی يكلا ضربی، ۱۱گ (۸۹پ-۱۰۰)، اندازه:

۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۳ – ۳۶۲]

۱۹۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۲۹/۳

آغاز: لقد تکسر قلبی و قد تحزن بالی ×× علی کثیر جفاء علی الرسول و آل ...

خط: نسخ زیبا، کا: حسین بن علی نقی، تا: ربیع الاول ۱۲۴۳ق؛ دارای ترجمه فارسی؛ تملک: «محمد علی امامی خوانساری» با مهر «محمد علی» (بیضی)؛ تملک «محمد باقر بن علی» که احتمالاً کاتب نسخه باشد، «محمد باقر کتابفروش بهبهانی»؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ – ۱۸۷]

۱۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۵۵/۷-طباطبائی

از عامر ابن الطفیل در قتال ربیعه و قحطان و از مهلهل ربیعه در رثاء کلیب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص (۲۱۱–۲۱۲)، ۱۴ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۴۵]

۱۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۵۵/۹-طباطبائی

قصیده دالیه در پند و عبرت، با مطلع: «تجاف عن العتبی فما الذنب و احمد ×× و هب لصروف الدهر ما انت و احمد / اذا خانک الا دنی الذی انت حزبه ×× فلا عجبا ان اسلمتک الا باعد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳ص (۲۱۶–۲۱۸)، ۱۴ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۴۵]

۱۹۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۱۰۲/۶

اشعار متفرقه‌ای است در مدح ائمه اطهار (ع) از شعراء مختلف از قبیل: شمس المعالی، فارابی، زین الدین علی عاملی، ابو تمام طائی، ابوالعلاء معری، علم الدین سخاوی، ذو الفضائل اخسیکتی، علم الهدی، حافظ ذهبی، علی بن محمد بستی، صالح بن قدوس و. ..؛ بی‌کا، تا: صفر ۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۱۰ ص (۵۴–۷۳)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۷۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۰/۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱ – ۱۶۸]

۱۹۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۱۰۲/۲

آغاز: لعلی مناقب لا تضاها ×× لا نبی و لا وصی حواها؛ **انجام:** ففریق مخلد بنعیم ×× و فریق مخلد بلظاها

قصیدة فی مدح امیرالمؤمنین (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۷۴]

۱۹۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۱۰۲/۳

آغاز: اهوی علیا امیرالمؤمنین و لا ×× ارضی بسب ابی بکر و لا عمرا، (آغاز جواب بهائی:) یا ایها المدعی جب الوصی ولا ×× ترضی بسب ابی بکر و لا عمرا؛ **انجام:** علیهما لعنات لا ابتداء لها ×× و لا انتهاء لها فیما اذا ذکرا ... (انجام جواب بهائی:) لکن اغواکم ابلیس و صیر کم ×× عمیاً و صماً فلا سمعاً و لا بصراً

اشعاری است در مدح امیرالمؤمنین (ع) لبعض العامة که جواب شیخ بهائی نیز از این شعر ذکر شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۴۳ق؛ در حاشیه و متن متفرقه‌ای در مدح ائمه و سوزانیدن خانه پیغمبر اکرم (ص) آمده؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۷۴]

۱۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۳/۱۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ شوال ۱۲۵۰ق، جا: تبریز؛ کاغذ: فرنگی نخودی و حنایی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱۵ص (۱۴۵–۱۵۹)، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۷۴]

۲۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۵۱/۲۲

از این سرایندگان: ابراهیم بن یوسف مهیار مکی، سید علی خان، ابی زکریا یحیی بن علی معروف به ابن خطیب مغربی، یزید بن معاویه اموی، سلیمان علوی کرمانی، ابن نواس، ابی فراس، هلال بن جعشم، شیخ حسین بن شهاب الدین من شعراء الحماسة، واواء دمشقی، الواثق بالله؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: میرزا علیرضای رشتی مستوفی، تا: با تاریخ ۱۲۵۰ق، جا: تهران؛ کاغذ: حنایی آهار مهره نازک، جلد: میشن قهوه‌ای مقوایی، ۲گ (۱۳۳پ–۱۳۴ر متن و حاشیه)، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۹×۲۸/۶سم [ف: ۲۹/۱ – ۴۵۸]

۲۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۵۱/۲۴

از این سرایندگان: ضیاء الدین فضل الله بن عبدالله راوندی، ابی العتاهیه، شهرزوری، ابی الغارات طلایع بن زریک، عبدالله بن طاهر ذی الیمینین، عباس بن احنف، ظافر بن حداد، صردر، یحیی بن عبدالخلیل، ابی الحسن انباری، مروان بن ابی حفصه، اصمعی، شهاب الدین سهروردی، ابی صخر هذلی، ابی حیه نمیری، ابی الفتح سبط بن تعاوبذی، انشد ابن الاعرابی لحسین بن مطیر الاسدی، حسین ابن مطیر اسدی، شریف رضی، ابن زریق، ابن زیدون قرطبی، ابی بکر یحیی بن تقی اندلسی، یزید بن طثریه، مسکن دارمی، عروة بن اذینه، ثابت بن قطنة عتکی، منخل یشکری، سمؤل بن عادیا یهودی، ابی شیص، ابی دمینه، زیاد بن جمیل بن سعید بن عمیره، ثوبة بن حمیر، ابن میادة، مروان بن ابی حفصه، ابی نواس، احمد بن دراج قسطلی، محیی الدین ابن الاعرابی، صمة بن عبدالله قشیری، تهامی، کثیر عزه، عمر بن ابی ربیعه مخزومی، ابی الحسن سلامی، عبدالصمد بن بابک، مهیار بن مرزویه دیلمی، سید شریف سید علی خان، عبدالله بن المعتز بالله عباسی؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: میرزا علیرضای رشتی مستوفی، تا: با تاریخ ۱۲۵۰ق، جا: تهران؛ کاغذ: حنایی آهار مهره نازک، جلد: میشن قهوه‌ای مقوایی، ۱۱گ (۱۴۶ر–۱۵۶ر)، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۹×۲۸/۶سم [ف: ۲۹/۱ – ۴۵۹]

۲۰۲. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۸۵/۶

دو قصیده از شیخ وبری در ستایش پیامبر و قصیده ای از قیراطی در ستایش قاضی القضات تاج الدین السبکی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ شعبان ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: آبی، ۵گ (۷۸پ–۸۳)، ۱۷

سطر، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف: - ۵۴]

۲۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۸۹/۶

ابیاتی منسوب به علی (ع)، شافعی، بحرالعلوم. متفرقه در منقبت اهل البیت؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق، جلد: تیماج مشکی، ۱گ (۶۵پ-۶۶ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۵۵]

۲۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۳۵۲/۲

آغاز: الهی تری حالی و فقری و فاقتی ×× و انت مناجاتی الخفیة تسمع

قصیده عینیه منسوب به امام علی (ع)؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: فتحعلی شیرازی، تا: آخر ۱۲۵۹ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور سبز، ۷ سطر [ف: ۳۶ - ۳۰۲]

۲۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۴ط

قصیده ابوذویب در مرثیه پنج پسرش است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۱گ (۳۸) [ف: ۲۲ - ۶۷]

۲۰۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۷۶۹/۹

قصاید میمیه و رائیه و نونیه و میمیه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق [ف: ۵ - ۳۶۱]

۲۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۲۱/۱

گزیده اشعار از ابوسعید بن اوس طائی، ابوالعلاء معری، ابی عبدالله محمد خازن، ابن العمید، سید رضی (در مراثی)، ابی عباده بحتری، ابی فراس بن حمدان، علی بن جهم، تهامی، ابی سعید رسمی، سری رقاء، ابو اسحق صابی به ترتیب تهجی در قافیه؛ خط: نسخ، کا: محمد نجف آبادی، تا: ۱۲۶۰ق، جا: تهران، برای عبدالحسین؛ گویا از روی نسخه ۵۰۴، مجدول؛ مهر: عبدالحسین؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۳۱سم [ف: ۶ - ۱۲۰]

۲۰۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۰۶۹/۲

اشعار قصیده رائیه است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۶۲ق [ف: ۵ - ۲۲۹]

۲۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۵۱/۵

از ابی العلاء معری و مجنون عامری و فی الماء تجلید؛ کا: فرهاد بن ولیعهد بن فتحعلی شاه قاجار، تا: پنج‌شنبه ۱۱ شعبان ۱۲۶۴ق، جا: تهران؛ ۱گ (۶ر)، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۹×۲۸/۶سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۵۱]

۲۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۸۰۷/۳۴

آغاز: امن خدها الوردی احتنک الخال؛ **انجام:** و لکن جماع الدهر لیس له خال

القصیدة للشیخ العال فی ذکر الخال؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۶۵ق، ۱گ (۱۶۵ر- ۱۶۶ر) [ف: ۵ - ۳۷۱]

۲۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۱۰

قصاید است از امرءالقیس،سموئل بن عادیا، اعشی، طنطرانی، عمر بن بحر کرمانی، حریری، حسن بحرانی، ابوفراس، فرزدق و جز اینها؛کا: محمدسعید بن میرزا محمد نایینی، تا: شب غدیر ۱۲۶۹ق، جا: قزوین؛کاغذ:فرنگی آهار مهره،جلد:میشن قهوه‌ای لایی، ۶گ (۱۱۴ر-۱۲۰ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۸/۱سم [ف: ۵ - ۲۰۹]

۲۱۲. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه: ۴۰

آغاز: بسمله اشرقت فی الدجی فلاح النهار ×× واستنارت بنورها الاشجار؛ **انجام:** هل الخیر الذی انا ابتغیه ×× ام الشر الذی هو یتبغین

در این رساله اشعار کتاب «الف لیلة و لیلة» استخراج و به ترتیب متن، درج شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ ربیع الاول ۱۲۶۹ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اوراق عتیق: ۱ - ۹۵]

۲۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۴۳/۵

آغاز: لاهم یا خیر مدعو و لابالی ×× یا من علمت بما فی السر و البال؛ **انجام:** صرفت عمری الی العصیان و العطل. احسن بفضلک لاتنظر الی عملی ×× و لا الی سوء احوالی و اقوالی. تمام شد کتاب مولفین و بزرگان نقشبندی ... فی تاریخ و سنه ۱۲۶۹

در ستایش بزرگان نقشبندی و سوگند به‌نام آنها هر دو بیتی بیک قافیه (۸۶-۹۳) و در پایان «سلسله علیه» نامیده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۷ص (۸۶-۹۳)، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۲۱۳]

۲۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۸۱۶

آغاز: الا ان نجد المجد ابیض ملحوب ×× ولیکنه جم المهالک مرهوب / هو العسل المازی یشتاره امرء ×× بغاه واطراف الرماح الیعاسیب؛ **انجام:** وما انسی عهودا بریعها ×× تقفت ولو ازجی الی الرمس بالخال / تخالف جسمی والغضا بَعد بعدها ×× کما اختلفت عیش و ذبیان بالخال

مجموعه‌ای از اشعار عربی شامل معلقات سبع، لامیه امرؤالقیس، طنطرانی، فائده فی نیران العرب، ابی الفتح البستی، اشعار شیخ بهایی از سوانح سفر حجاز و غیر آن و نیز از پدر او، نعت رسول اکرم (ص) از اعشی، حسن بحرانی دمستانی و برده، مدح امیر المومنین (ع) از صاحب معالم، بحرانی و بحرالمعلوم، مراثی بحرالعلوم در ۱۱ بند، قصیده دعبل خزاعی در مدح امام علی بن موسی الرضا (ع)، بخشی از قصیده فرزدق در مدح امام زین العابدین علی بن حسین (ع) و اشعار دیگری از امیر المؤمنین علی (ع)، وطواط، ابی تمام، متنبی، صاحب بن عباد، علی بن روحی ابن‌نواس، میرداماد، ابن الجوزی و اشعاری درفراق واظهار الاشتیاق، فقر الاخوان، وفاء، شکر شکایت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ جدولی در علوم غریبه در انتهای نسخه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا مجدول، ۱۷۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۶۹]

۲۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۵

در این جنگ شعری، قصاید و اشعاری در مدایح و مراثی اهل بیت (ع) و مقاصد دیگر بدون ترتیب مخصوص گرد آورده شده است. و در پایان منشآتی چند افزوده شده و برگ‌های نسخه درهم صحافی شده است. در آغاز مجموعه بیست و نه قصیده

آمده هر قصیده به قافیه یکی از حروف هجا در مدح شیخ حمود فرزند شیخ ثامر با دیباچه‌ای ادبی منثور و به استقبال قصیده‌های صفی الدین حلی. نام شاعران این مجموعه: شیخ کاظم رازی، عبدالباقی عمری، عایشه باعونیه، ابن شدقم مدنی، شریف رضی، ابوتمام، ابوالطیب متنبی، صفی الدین حلی ف عمر بن الفارض، مهیار دیلمی، ابومحمد سروجی، مجنون لیلی، ابن النحاس، کمال‌الدین، ابوفراس حمدانی، حاجری، عبدالصمد، جمیل بثینه، تهامی، ابن المشرق، ابن الرومی، ابن الساعدی، بهاء زهیر، شیخ محمد علی شکر، شیخ شهاب الدین، عفیف الدین تلمسانی، ابن الخیاط، الرقاشی، ابونواس، محمد سعید، امروا القیس، سید محمد زینی، بحتری، ابوالحسن بن عبدالغنی، ابن الاثیر، علاء الدین معری، امیرالمومنین (ع)؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمود بن شکر آل الشیخ محمد عفکاوی نجفی (۲۹ قصیده اول)، تا: دوشنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۷۰ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۱۰سم [ف: ۱ - ۲۸۴]

۲۱۶. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۲۶/۵

آغاز: بسمله، الحمدلله المتفرد بالعزء و البقاء ... جل ذر علی الدنیا قتاما ×× فکساها بعد اشراق ظلاما؛ **انجام:** و رحمة الله تعالی و برکاته ۱۷ جمادی ۱۲۷۱ و قد اذن بتحریر هذه السطور علی وجه المزبور خادم الشریعة الغراء مهدی نجل المرحوم المبرور الشیخ علی ال شیخ جعفر النجفی

شامل قصاید و مراثی ادبا و شعرای عراق عرب خصوصاً نجف اشرف بعد از رحلت میرزا ابوالقاسم امام جمعه اصفهان. مانند مرثیه سروده شیخ ابراهیم بن صادق بن ابراهیم آل یحیی عاملی، مرثیه سروده شیخ حسین فرزند شیخ احمد دجیلی، مرثیه سروده شیخ عباس بن شیخ حسن بن جعفر، و دیگران؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق، ۱۸ص (۱۵/۳-۱۷/۱)، ۱۲ سطر [ف: ۲۲۶]

۲۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۱۰۳

مرثیه‌هایی از سید طباطبایی و حاجی هاشم دارد، و نیز قصیده‌ای از روی «لمن الشمس فی قباب قباها. ..» و شعرهای کاظم، محمدرضا، سیدماجد و سید احمد بن علیخان مدنی در آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق، برای شیخ محمد بن حاج محمد جعفر؛ کاغذ: فرنگی نخدی، جلد: تیماج سبز، ۲۱۶گ، ۲۰ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۴ - ۹۳]

۲۱۸. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۱۰۴/۵

قصیدة فی وصف الربیع و مدح ناصرالملک؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: حبیب الله بن محمد حسن گلپایگانی، تا: ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۲گ (۲۲۶ر-۲۲۷پ)، ۱۵ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۵۵]

۲۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۱۲

بخش اول (گ۱-۱۴۸) شامل قصاید عربی از مقتل طریحی قصیده آقاشیخ محمد بن شیخ احمد بن شیخ سلیمان شاخوری، قصیده‌ای از محمد بن مقدس شیخ احمد بن شیخ ابراهیم رازی، دعبل، شیخ حسن، شیخ علی بن عمار، شیخ یوسف، ششیخ علی خلیعی، سید مرتضی، شیخ علی تارونی، بخش دوم اشعار کتاب الف لیلة و لیلة (۱۵۳-۲۵۸)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره ربیع الاول ۱۲۷۲ق (بخش اول)، صفر ۱۲۷۲ق (بخش دوم)؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳۲۸گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۷۵]

۲۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۹/۱۹

بدون نام سرایندگان؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: ربیع الثانی ۱۲۷۲ق، جا: طهران؛ کاغذ: فرنگی نازک، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و جدول، ۲گ (ص۵۳پ-۵۴ر)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۳۱]

۲۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۶۶۴

آغاز: الله اکبر. ماذا الحادث - فقد تزلزل، سهل الارض و الجبل؛
انجام: الاحتراس، فوفی غیر مامور دعودک لی ×× الیس روياک اضغاثا من الحلم.

سروده‌هایی به عربی از شیخ محمدرضا الدرزی (ابن عم ملاکاظم درزی)، الحاج هاشم الجعبی، ابن جماد، شیخ صالح، النور، شیخ یاسین فی تهنیة قتل عمر، صفی الحلی و کسان دیگر بیشتر در ستایش خاندان پیامبر (ص)؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمود بن حاج محمد، تا: ۲۳ ربیع الاول ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: مقوایی مشمی، ۹۱گ، ۱۵ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۶۶]

۲۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۱۲۰

آغاز: ابت الوصال مخافة الرقباء ×× و اتتک تحت مذارع الظلماء؛
انجام: واربع المجد بکم مشیدة ×× و الارض من أرائکم ممهدة ×× والدهر بالامن ضحوک ماثغر

مشتمل بر اشعاری از شعرای بزرگ عرب با این عناوین: صفی‌الدین حلی به ترتیب حروف آخر قوافی، سیدمحمد قطیفی، ابن الرومی، صالح بن حیان، متنبی، أبی العتاهیة، جابر سنبسی، احمد بن صالح البغدادی، سیدحمیری، سلیمان بن مهاجر، ابوتمام، دعبل، محمد بن یحیی اسدی، علی بن جهم، بختری، شهاب خفاجی، ابونؤاس، صاحب بن عباد، ابی اسحاق اندلسی اشبیلی، بوصیری، حسان بن ثابت، نابغةالذبیانی، مجدالدین اربیلی، ابوالعلاء معری، ابوالیمین کندی، عباس بن الاحنف، محیی الدین موصلی، مسکین دارمی، ابن منیر، عل بن الحسین (ع)، حاتم طلائی، شیخ محمد رضا بن احمد نحوی، سیدرضی، ابن مطروح، سیدعلی بن معصوم، سیدصادق فحام، سیدجعفر حسینی طالقانی، کشاجم، شیخ حسین نجف، موسی دجیلی، کعب بن امیه، فرزدق، شیخ امین کاظمی، ابوالحسن تهامی، شیخ موسی عاملی، ابن ابی الحدید، علی بن مقرب احسائی، ابی حیةالنمری، شرف الدین جعفر بن محمد خطی، شیخ احمد نحوی، حسین بن علی طغرائی، زهیر بن ابی سلمی مزنی، عبدالله بن دمینه، نابغه جهدی، شیخ

حمیدنصار، شیخ محمد حویزی، محمد وارقی، هاتف اصفهانی، احمد بن لطفعلی تبریزی، میرزا محمد تقی مراغی متخلص به اسیر، ابوالفتح محمود بن حسین کشاجم، شیخ عبدالحسین أعسم، سلمان بن قبه هاشمی، شیخ صالح تمیمی نجفی، عبدالباقی افندی، کاظم ازری، ابوالحسن شریف طباطبائی، قیراطی، سیدرضی قزوینی، محمد علی اعسم و. ..؛ خط: نسخ، کا: علی بن آقا محمد بن صالح شوشتری، تا: محرم ۱۲۷۶ق، جا: غری، جهت ملامحسن؛ نسخه به چندین خط کتابت شده، درنیمه پایانی کتاب معلقات سبع با شرح زوزنی چاپ سنگی ضمیمه شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۹۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۵۱۷]

۲۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۸۵/۳

جنگ شعر است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق [ف: ۶ - ۲۴]

۲۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۶۴/۱۹

اشعاری از شهاب الدین رعدینی، ابن المعتز، بحتری در ظهورگل، ابن مشرف ماردینی، ابن مطروح، ابی نواس در مدح امام رضا، یزید (خمریات)، فخرالدین بن مکانس، صفی حلی، ابن النبیه، صدرالدین عتابی، ابوالقاسم حداد (با تاریخ ربیع الثانی ۱۲۸۰)، علاء الدین صیداوی، ابن هانی، قطب الدین بن عوض، مامیتی، ابوعثمان خالدی، ابی الحسن فکیک، حسن بن حبیب، ابونصر بن اسد ابن تمیم، عبدالله بن محمد العطار، خولا بن العادلی و شعراء بنام عرب دیگر؛ کا: محمد مسیح بن عبدالحمید موسوی اصفهانی درب امامی، تا: حدود ۱۲۸۰ق [ف: ۵ - ۸۶]

۲۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۱۱/۲۶

قطعاتی از شیخ صفی الدین حلی، ابن الدباغ، بحتری، ابن سناء الملک، شمس الدین محمد بن عفیف، ابوالحسین جزار، ابونواس؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد رضا افشار، تا: ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوایی، عطف و گوشه چرمی، ۳ص (۱۹۳-۱۹۶)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۷ - ۷۹۲]

۲۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۱۱/۲۴

اشعاری منسوب به: علی بن ابی طالب، خدیجه کبری، مجنون عامری، بنت باعون حلبی، ابوتمام، ابلیس، متنبی، یزید؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد رضا افشار، تا: ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوایی عطف و گوشه چرمی، ۷ص (۱۳۱-۱۳۸)، اندازه: ۲۵/۵×۱۵سم [ف: ۷ - ۷۹۲]

۲۲۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۰۳۱/۳

آغاز: و قلقلا مقلقلا ان سکنا ×× و ان یکن فی الوقف کان ابینا

قصیده در تجوید است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف سرخ، ۳گ (۹۱پ-۹۳ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۱سم [ف: ۲ - ۲۸۵]

۲۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۰۹۹۷

قصیده میمیه و شرح آن؛ خط: نستعلیق، کا: ابوطالب، تا: ۱۲۸۳ق [الفبائی: - ۴۴۷]

۲۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۴/۴-طباطبائی

آغاز: کم عن لی طرب بل طار بی طرفی ×× نشوان بابن العلی لابابنة العنب

چند قصیده است به عربی در مدح سید محمد صادق طباطبائی پدر سید محمد طباطبائی (از رهبران مشروطه) و جد سید محمد صادق اهداکننده مجموعه حاضر به کتابخانه مجلس که از علماء بزرگ ایران بوده، پس از پایان قصیده نخست نویسنده چنین آورده: «هذه دره نضیده و خریده فریده رفعتها الی حضرة المولی ... حجة الله علی الخاص و العام ... مولانا السید صادق. کل قول به ثناء و فخر ×× فی سواکم یا آل محمد و زر / یربح الشعر فی ثناکم لعمری ×× و قصاری تجارة الشعر خسر / هل اتی هل اتی بمدح سواهم ×× فاعتبره ففیه ان رمت خبر»، قصیده سوم نیز دیباجه‌ای مفصل به نثر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ کاغذ: فرنگی زرد آبی رنگ ضخیم، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۸۹ ر-۹۳ر)، ۱۹ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۲۲ - ۱۵۱]

۲۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۲۵/۳۵

اشعار در استدعا، از این سرایندگان: قاضی القضاة برهان الدین جماعه، قاضی تاج الدین طغرائی، محمود بن حسین، حسن بن حبیب حلبی، ابن جزری، منصور فقیه مصری، محمد بن الفقیبی، صفی حلی، محمد عفیف تلمسانی، الواو الدمشقی، ابن نباته، صاحب زبدة الافکار، مهلبی، قاضی عبدالوهاب، ابن سکره، بحتری، ابن جوزی، مظفر اعمی، ابی نواس، لراقمه؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد طباطبایی طبیب یزدی، تا: با تاریخ ۱۲۸۵ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشین قهوه‌ای مجدول، ۳گ (۱۶۰پ-۱۶۲ر)، مختلف السطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۶۱]

۲۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۵/۱۴

گزیده اشعاری از ابن تمیم،بحتری، دیک الجن، ابن المعز و غیره؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد طباطبائی یزدی، تا: حدود ۱۲۸۶ق؛ ۴گ (۱۴۶ر- ۱۴۷پ) و (۱۶۰پ - ۱۶۱پ) [مختصر ف:- ۶۷۸]

۲۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۲۵/۴۲

از این سرایندگان: امیرالمؤمنین علی(ع)، ابوالطیب، الو الفتح بستی، ابو السعود، علی بن هشام، قطامی، فرزدق، موسوی، من الحماسة، متنبی، بحتری، علی بن جهم، محمد بن خادم، محمد بن غالب، ابی الشیص، الی العتاهی، محمود وراق، بشار بن برد، موصلی، زیاد العجم، ابی اتمام، زهیر بن ابی سلمی، توبة بن حمیر، ابو العتاهیة، شیخ شهاب الدین الرعدینی، ابن رومی، ابن معتز، دیک الجن، ابن تمیم، ابن معشر، ابن شرف ماردینی، ابی نواس، ابن مطروح، ابن عبدالله الحسین، خوارزمی، منثور تمری، ابی العلاء معری، ابن نباته، فخر الدین بن مکانس، صفی حلی، ابن نبیه، صدر الدین قبانی، ابوالقاسم حداد، علاء الدین صیداوی، ابن‌هانی، قطب الدین بن عوض، دمامینی، ابو عثمان خالدی، ابی الحسن فکیک، حسن بن حبیب، ابو نصر بن اسد، عبدالله بن محمد

عطار، خولان عادلی، ابوالفضل بن ابی الرقاء، ابن الصائغ، علاءالدین الوداعی، شرفی، ازهری، سراج الوراق، ابن خطیب، اصمعی، ابن سناء الملک، عاصم الحاولی، معمار، سمدیسی، ابوهلال عسکری، حجاج، بدرین صاحب، ابن ابی حجله؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد طباطبایی طبیب یزدی، تا: با تاریخ ۱۲۸۶ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشین قهوه‌ای مجدول، ۱۱گ (۱۷۵ر–۱۷۷ر و ۱۹۱پ–۱۹۲ر و ۱۹۸پ–۲۰۳ر)،مختلف السطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف:۲۹/۱-۶۲]

۲۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۷۱/۷

از اعشی و ابوسفیان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۸۸ق [ف: ۶ – ۴۵۵]

۲۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۷۷۹

مشتمل است بر اشعاری از شیخ علی، شیخ حسن محزومی، شیخ احمد نحوی، شیخ محمد السبعی، شیخ حسن ابومجلی، سید احمد ارض الریخی البحرانی، شیخ علی بن مقرب، مرتضی التوبلی البحرانی، شیخ حسن دمستانی و سید علی بن سید احمد الجد حفصی البحرانی؛ خط: نسخ، کا: علی بن حاج منصور بن حاج حسین بن علی بن صالح بحرانی شیعی اثنا عشری، تا: رجب ۱۲۸۸ق؛ اهدایی حاج صدر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی، ۵۲گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴ – ۱۴۲۴]

۲۳۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۷۱/۱۵

چند رجز از عربان پیش از اسلام و آغاز اسلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۸۸ق [ف: ۶ – ۴۵۵]

۲۳۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۳۰۱

آغاز: قصیده شاهنشاه ناصر الدین ... من قلم الحقیر الدمشقی اصلا و الروسی وطنا جرجس ابراهیم مرقص مدرس العربیه فی مدرسه لازروف موسکو ربیع الاول سنه ۱۲۹۰ للهجریه الموافق لایار سنه ۱۸۷۳ مسیحیه؛ **انجام:** ندعو الی الله ان یبقی اتحادهما عهدا علی السلم بین الناس کلهم.

اشعاری است به عربی که روی چهار قطعه چوب بخط نستعلیق کتابت شده در مدح ناصر الدین شاه قاجار؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: ابراهیم مرقص، تا: ۱۲۹۰ق؛ کاغذ: چوب لبه طلایی، جلد: مقوای روکش مخمل فرنگی، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۹سم [ف: ۴ – ۹۷۰]

۲۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۳۳

آغاز: لاتامنن الذی النساء و لاتثق بعهودهن؛ **انجام:** ام الشر الذی هو یبتغین.

اشعار الف للیله و النهار است. استخراج کننده از خود نام نبرده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۹۰ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج زرد یک‌لا، ۱۸۱گ، ۱۵ سطر (۱۴/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷ – ۲۰۰]

۲۳۸. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه: ۳۲

در این مجموعه قصیده عینیه منسوب به حضرت امیر المؤمنین (ع) «لک الحمد یا ذاالجود و المجد و العلی» و قصیده برده و اشعار دیگری به‌صورت مرقع نوشته شده، در برگ‌های ۱۴۰–۱۴۲ العوامل المائة شیخ عبدالقاهر جرجانی به‌خط نستعلیق فیض و به‌تاریخ ۱۴ رجب ۱۲۸۱ نوشته؛ خط: ثلث زیبا، کا: علی اکبر فیض (قمی)، تا: ۱۲۹۱ق، برای میرزا محمد علی؛ در صفحه ماقبل آخر یک رباعی به‌خط محمد مدرس مطلق اصفهانی به‌تاریخ رمضان ۱۳۶۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۵۷گ، ۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۹۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵ – ۳۵۲]

۲۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۵۶

آغاز: أشرقت فی الدجی فلاح النهار ×× و استنارت بنورها الاشجار/ من سناها الشموس تشرق لما ×× تتبدی و تنجلی الاقمار؛ **انجام:** و ما ادری اذا یممت أرضا ×× ارید الخیر أیهما یلین / هل الخیر الذی انا ابتغیه ×× ام الشر الذی هو یبتغین

اشعار متفرقه و قصایدی است که بدون ترتیب در موضوعات مختلف گرد آورده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۹۱ق؛ روی برگ اول روایت سلسلة الذهب را جلال الدین بن مویدالدوله (شاید نویسنده جنگ نیز باشد) به‌تاریخ جمعه ۱۹ شعبان ۱۲۸۸ نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۲۰۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ – ۵۳]

۲۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۲۴۶

آغاز: زلیخا آن ز پا افتاده ×× عشق زلیخا آن خراب باده عشق؛ **انجام:** گرجان خشکم بدو تر شود ×× که زنگار گوهر به گوهر شود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق [رایانه]

۲۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۶۴/۵

آغاز: انت نارا بدت من جانب الطور ×× ام صار طرفک هذا طرف مسحور؛ **انجام:** حمدا لمن قاد عیسی نحو ساحتکم ×× شکرا لمن حط فی ذاک الفنا کوری

قصیده‌ای به زبان عربی در ۳۵ بیت در ستایش خدا و بیان تجلی قدرت‌های الهی در جهان؛ خط: نسخ، کا: محمد مومن بن ابی محمد میامی، تا: ۱۲۹۳ق، جا: مشهد، مدرسه سمیعیه؛کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج تریاکی روشن مقوایی ضربی مجدول، ۱ص (۱۳۰–۱۳۱)، ۱۱ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵ – ۷۲]

۲۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۱/۷

در صفحه ۴۴۴ قصیده‌ای است با قافیه «عین»: «لام عمر و با للوی مربع»، در ۴۴۵ قصیده‌ای است به‌نام لامیه از ابن ابی الحدید در مدح مولانا امیر المؤمنین، به مطلع «الصبر لاعن فراقک یجمل»، در صفحه ۴۴۶ قصیده‌ای است ایضاء از ابن ابی الحدید به قافیه عین که مدح علی (ع) می‌کند و ذکر امام حسین به مطلع: «یا رسم

لارسمتك ريح زعزج»، در ۴۴۷ قصیده‌ای است به قافیه تاء از ابوالصلت هروی و قصیده در مدح ائمه به نقل از «كشف الغمة» و خوانده شده بر امام رضا به مطلع «تجاو بن بالازمان و الزفرات»، در ۴۴۹ قصیده‌ای است به قافیه راء به مطلع «تجاو بن بالازمان و الزفرات»، در ۴۴۹ قصیده‌ای است به قافیه راء به مطلع «سرى البرق من البرنجد فهيج تذكارى»؛ بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی میشن تریاکی روشن با ترنج و نیم‌ترنج، ۱۰ص (۴۳۲ تا۴۴۲)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ – ۲۷۷]

۲۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶

آغاز: لمن الشمس فی قباب قباها ×× شف جسم الدجی بروج ضیاها؛ **انجام:** علیهم اللعن ما دار السماء و جری ×× علیهم اللعن ماکر الجدیدان

قصائد زیر مندرج است: ۱- قصیده ای به مطلع: «لمن الشمس فی قباب قباها ×× شف جسم الدجی بروج ضیاها»، ۲- قصیده‌ای به مطلع: «محمد اشرف الاعراب و العجم ×× محمد خير من يمشى على قدم»، ۳- قصیده ای به مطلع: «هذا هو المختار و البدر الذى ×× كل البدور خضعن تحت هلاله»، ۴- قصیده‌ای به مطلع: «يا نفس نلت المنى فاستبشر و سلى ×× هذا الحبيب و هذا سيد الرسل»، ۵- قصیده‌ای به مطلع: «محمد العربى الهاشمى رسول ×× اله خير البرايا شافع الامم»، ۶- اشعار مختلف در مدح حضرت رسول و ائمه اطهار، ۷- قصیده‌ای به مطلع: «الحق مهتضم و الدين مخترم ×× و فى ال رسول الله مقتسم»، ۸- قصیده‌ای به مطلع: «عليك سلام له يا خيرة الورى»، ۹- قصیده‌ای به مطلع: «طريدك لاينجو طعينك لايبرى ×× من لى بعاصف شمال يبلغنى ×× الى العزى فيلقينى و ينسانى»؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: فیض الله دربندی، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج تریاکی روشن، لایی،۵۱گ، ۱۰سطر(۱۱/۵×۱۶)،اندازه:۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۹ – ۳۵۰]

۲۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۳۴/۲۰

پراکنده‌هایی از اشعار ابن معتز و عباس بن اخنف، سلامی زمخشری، صفی الدین و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۶گ (۹۰پ- ۹۶ر) [ف: ۶ – ۳۸]

۲۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۰۷/۴

از حارث بن عباد، ابی نواس، قصیده منتسب به ابی بکر ابن هشام، طرفة بن عبیده خویلد بن خالد، عنترة بن شداد، امر ألقیس بن خفاف، حمید بن ثور الهلالی در وصف گرگ، عامر بن طفیل، سلامة بن جندل قیس بن زهیر، ابوصخر عبدالله بن مسلم اصمعی ذوالرمة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳-۱۴؛ با شرح اشعار به عربی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۴۸ص (۱۷۷-۲۲۵)، اندازه: ۲۶×۱۷سم [ف: ۱۳ – ۲۱۷]

۲۴۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۱۴/۵

قصیده‌ای دارای صنعت عکس است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۴۹]

۲۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۸۴۵

آغاز: هذه قصائد فی مدح الحجة عجل الله تعالی فرجه، القصیدة الاول ردیف الالف. بسمله. قددنت طلعة انوار الهدى ×× تخجل الانجم و البدر الدجى؛ **انجام:** لائذ بالعروة الوثقى الذى ×× استضاء منه سيناء الغرى

بیست و هشت قصیده است به‌ردیف الفباء از شاعری هاشمی تخلص در مدح امام دوازدهم (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ با بعضی تصحیحات به خطی دیگر؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: مقوایی، ۳۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۳سم [ف: ۷ – ۶۵۹]

۲۴۸. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۴۳

آغاز: اشرقت من الدجى فلاح النهار ×× وانارت من فوقها الاشجار / من سناها الشموس تشرق لما ×× تتجلى و تبدو تخجل الاقمار

در این مجموعه چهار هزار و نهصد بیت (بنا بر یادداشتی در پایان نسخه) از اشعار متفرقه شاعران عرب انتخاب شده و بدون تنظیم مخصوص آورده شده است؛ خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳۷]

۲۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۰۱

آغاز: اشرقت فی الدجی فلاح النهار؛ **انجام:** و موسی الذی رباه فرعون مرسل.

منتخباتی است از اشعار عربی و جامع آن معلوم نیست؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: چرمی قهوه‌ای، ۲۸۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷ – ۲۸۰]

۲۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۵۸۹

آغاز: قال الله تعالی و اما بنعمة ربک فحدث اعلم أخی وفقنی الله و ایاک و اهلک اعدائی و اعداک؛ **انجام:** الوفرة هی الشعرة الی شحمة الاذن و یقال للحسن بن علی ذو الوفرة

قصاید و مخمسات متفرقه‌ای است از شعرای عرب در مدح و رثاء ائمه (ع) مشتمل بر قصیده هائیه ازری، تخمیس آن از شیخ جابر و تخمیس دیگری از ملا عباس زیوری، قصیده شیخ حسین نجف و تخمیس آن از زیوری زورائی و تخمیس علی ازهری، و قصاید و اشعار متفرقه دیگر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در چند برگ آخر خطبه محمد بن حنفیه در صفین با توضیح مفردات آن آمده، ظاهراً مجموعه به خط ملا عباس زیوری زورائی است چرا که در برگ اول آمده «امانت حاجی ملا عباس زیوری»؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۲۴۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۵۱۵]

۲۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۹۵

مجموعه‌ای از قصاید در مدح و مراثی از سید صالح قزوینی (-۱۳۰۴ق)، حاج علی کمونه، شیخ احمد (آل) صاحب جواهر (-۱۳۰۲ق)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: خط دار صنعتی، ۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۴ – ۴۵]

۲۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۸/۷۱
از مجنون عامری، لیلی، ابن رشیق و حریری؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی نخودی و فستقی، جلد: چرم قهوه‌ای ضربی با ترنج منقش به گل و مرغ، ۱ص (۵۰۰)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۹۹]

۲۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۲۶۶
آغاز: بسمله قفا ... من ذکری حبیب و منزل؛ **انجام:** میرزا خسین الطالقانی فی شهر جمادی الاولی سنه ۱۳۰۰
قصاید؛ خط: نستعلیق، کا: طالقانی، حسین، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

۲۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۶۴۵/۱
آغاز: بانت سعاد فقلبی الیوم متبول ×× متیم اثر هالم یفد مکبول؛ **انجام:** تمنعنا الجمع و الخلومعا ×× و انما ذاک حکم منفصلة.
مجموعه‌ای از قصاید عربی از جمله قصیده بانت سعاد از کعب بن زهیر بن ابی سلمی، قصیده‌ای از متنبی، قصیده‌ای از ابن المعتز، قصیده‌ای از شیخ بهائی و ابیات دیگر؛ خط: نسخ، کا: عبدالمطلب کاشانی، تا: ۱۳۰۴ق؛ مهر تملک: عبدالمطلب کاشانی به تاریخ ۱۲۶۵؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن مقوایی ضربی، ۴ص (۲-۶)، ۲۳ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۹ - ۳۰۳]

۲۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۷/۱۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۴ ربیع الاول ۱۳۱۴ق؛ کاغذ: الوان، جلد: مشما و مقوایی، ۳گ (۳۱۴-۳۱۶)، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۳×۲۱سم [سنا: ف: ۲ - ۱۲۵]

۲۵۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۵۶۱/۸
آغاز: فیا ایها الانسان کن متذکراً ×× فانت الذی سمیت جرمک اصغراً / و فیک انطوا کون الکبیر و اضمرا ×× و شاهد اذا استجلیت نفسک ما تری
مخمس؛ خط: شکسته نستعلیق و ثلث، بی‌کا، تا: ۱۳۱۵ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوایی تیماج زیتونی، ۸گ (گ۴۵پ-۵۳ر)، ۱۲-۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲ - ۶۸]

۲۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲/۲-۱/۷۲
آغاز: حبست بجفنی المدامع لاتجری ×× فلما طغی الماء استطال علی السکر / نسیم صبا بغداد بعد خرابها ×× تمنیت لو کانت تمر علی قبری؛ **انجام:** و تصعیر خد الاغنیاء بسؤلهم ×× جروحٌ و لو یؤتک لین المراهم. حدر فی شهر المحرم سنة ۱۳۱۹.
قصیده عربی و سه رباعی و دو تک بیت است، در آغاز قصیده اول ثبت است: «قد وقع الشیخ فی زمان استولی فیه اعداء الدین علی اهله و قتلوا خلیفته و صلحائه و مشایخه وعلمائه و هتکوا المحارم و اسروا الرجال و النساء الی غیر ذلک و هذه القصیدة مشتملة علی مرثیة هذه الواقعة»، قصیده دوم در موعظه و تأسف، قصیده سوم در مدح نورالدین بن صیاد، قصیده چهارم در مدح فخرالدین صاحب الدیوان، قصیده پنجم در اشتیاق و. ..؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: محرم ۱۳۱۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ اکثر لغات به فارسی در حاشیه ترجمه شده؛ ۱۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۶ - ۳۱۹۹]

۲۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۰۲
آغاز: بسمله هی تماضر بنت عمروبن الحرث؛ **انجام:** تعطیهم لم یعرفوا التامیلا
اشعاری خنساء، تماضر بنت عمرو، الکمیت بن زید؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: فضل الله بن داوود بدایع‌نگار، تا: ۱۳۳۲ق [الفبائی: ۵۱]

۲۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۸۸۱
آغاز: و یا واهب الملک العظیم لنجله ×× سلیمان حتی طاعة الطیر فی الهوی / و یا منجیاً ذا النون من نونه و قد ×× دعاک ببطن الحوت یا سامع الدعا
تا صفحه ۳۷ از این مجموعه دیوان یکی از شاعران قرن ۱۱ می‌باشد که نام پدرش سید خلف و یکی از قصیده‌ها را سال ۱۰۶۸ سروده است، چند قصیده و مخمس در پایان دیوان مذکور افزوده شده از سید محمد بن مهدی قزوینی حلی و شیخ محمد تقی بن اسدالله کاظمی و شیخ صالح تمیمی و شیخ ابراهیم بن یحیی عاملی و سید نصرالله حسینی حائری؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن شیخ محمد بن طاهر سماوی، تا: ۳ ذیحجه ۱۳۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۵ - ۲۶۲]

۲۶۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶/۴
آغاز: الا ان خیر الخلق بعد محمد ×× علی و هذا بین بالادلة
قصیده تائیه شیخ حسین نجف در مدح علی (ع) است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳-۱۲۶۴ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۸۵]

۲۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۴۶/۳
قصیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۳۹۸ق؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۸ش۲ - ۱۷]

۲۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۹۴۶-۱۵/۱۸۶
آغاز: قدطالع کالبدر فی فوق السماء ×× او کشمس فی الضحی / من بروج الخیمة واستجلی جلاءً واصطفی ×× فی ثراء الکـــربلاء؛ **انجام:** اختفی ذاکر ولن یظهر فی عین عیان ×× طرو القوم جمیعا بسهام وطعان
مراثی منظومی است به عربی درباره عزاداری و نوحه‌سرایی برای مجالس امام حسین (ع)، این رساله دفترچه یادداشت یکی از نوحه‌خوانان عرب بوده؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳گ، مختلف السطر چلیپایی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷ - ۴۲۶۷]

۲۶۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۲۰
آغاز: شلون یا حیدر تنام علی الحجر ×× واشتفت منک قلوب اهل الکفر / تشوف احسین مرضوض الصدر ×× و تنظر العباس مقطوع الچفوف؛ **انجام:** تبچی الشمالین النبی و اصحابه ×× و الارض ضجت بالبچا لمصابه
اشعاری که به زبان عربی محلی عراقی‌ها در مجالس عزای امام

حسین (ع) می‌خوانند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۵۳گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف مخ: ۱ - ۸۲]

۲۶۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۵۵۸/۷

آغاز: علی کتب العلوم صرفت مالک ×× وفی تصحیحها اتعبت بالک / وانفقت البیاض مع السواد ×× علی ما لیس ینفع فی المعاد؛ **انجام:** علی رضی بهی ولی صفی وفی سخی علی- خذالثا من تجدله ثمانیه احوال فاضربها فی خمسة الاف و اربعین تکون اربعین الفا و ثلثمائة و عشرین بیتا و الله اعلم

چند مثنوی در اشاره به صرف عمر در جمع کتاب و تدریس و چند دوبیتی از شیخ بهایی در پایان چند بیت (چهار بیت) از شهید اول را با شرح آن آورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه برخی از کتب شیخ بهایی احصاء شده؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۶]

۲۶۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۸۱۴/۲

قصیده جبرئیل است، از این قطعه تنها سه بیت آن به‌جای مانده و بقیه کسر است با مطلع: «شبیهک بدر اللیل بل انت انور ×× و وجهک من ماء الملاحة تقطر»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:انجام؛مهر:حاج سید سعید؛کاغذ:الوان،جلد:نارنجی عطف میشن عنابی، ۱گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۰۷]

۲۶۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۵۴۶/۱۰

رباعی در کیمیا و شرح آن، رباعی: «خذ الفرار و الطلقا ×× بشیء یشبه الرقا / اذا مزجته سحقاً ×× ملك الغرب و الشرقا»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ ضربی با ترنج با سر مجدول، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۸۴]

۲۶۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۴/۱۲

قصیده ای از منخل بن مسعود بن افلت بن عمرو بن کعب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۴۹۳]

۲۶۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۴/۱۳

قصیده ای از صاحب الدیوان علاءالدین محمد جوینی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۴۹۳]

۲۶۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۹۴/۷۶

آغاز: یا علیا قد علی اعلی العلی ×× نهت نورالبلد فی بیدالبلا؛

قصیده در مدح حضرت علی (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی و فستقی، جلد: تیماج عنابی، ۴ص، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۵۴۹]

۲۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۸۹۳/۴-۵۹/۱۱۳

آغاز: هذه قصة قمیص النبی صلی الله علیه و سلم، فیا شوقنا نحو النبی محمدا شفیعی و ذخری فی القیامة احمدا

قصیده قصة قمیص النبی (ص) قصیده ای است که شاعر در مدح و توسل به حضرت پیامبر (ص) سروده، موضوع این قصیده درباره پیراهنی است که حضرت پیامبر (ص) به سائل بخشیده و او نیز قصد فروش آن را در بازار می‌کند تا این‌که یکی از مسلمانان آن پیراهن را با قیمت هزار دینار از سائل خریداری و پس از آن پیراهن را به حضرت پیامبر (ص) برمی‌گرداند؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷ص (۶۲-۶۸)، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۶ - ۳۲۲۲]

۲۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۵۳

آغاز: حرف الالف: ءاترک هاهنا الصهباء نقداً ×× لما وعدوه من لبن و خمر/ فموت ثم قبر ثم حشر ×× حدیث خرافة یا ام عمرو؛ **انجام:** لما رأیت الحب نام بمضربه ×× نادیته سحراً و قلت له انتبه ×× یا فرحة الندمان بالجلساء

در این جنگ قطعات و قصایدی از اشعار عرب به ترتیب حروف گرد آورده شده، حرف اول بیت اول قطعه یا قصیده ملحوظ است، نام شعرا ذکر نمی‌شود و گاهی اشعاری به‌زبان عربی محلی نیز می‌آورد؛ خط: نسخ شبیه به رقعی، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: قبلان بن عبدالله کرامه در طنطا مصر به‌تاریخ ۱۸۷۵ میلادی مطابق با ۲۳ ذیقعده ۱۲۹۲؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۴۳]

۲۷۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۵۷۰/۵

رباعیات باباطاهر و اشعاری ا زمیر فندرسکی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۰۲]

۲۷۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۳۶/۷

آغاز: امن تذکر جیران بذی سلم ×× مزجت دمعا جری من مقالة یدم؛

قصیده میمیه است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن لایی سیاه، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۹سم [ف: ۸ - ۳۸۰]

۲۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۵۷/۱

آغاز: بسمله، انی احسن الی العراق و لم اکن ×× لا من رصافته و لا من کرخه؛ **انجام:** ادام الله لنا مکارمه التی عمت ×× و لم اسئل زیادتها فقد تمت

قصیده‌ای از شاعری ناشناس در ابراز اشتیاق برای شهر بغداد و خاطرات نویسنده در آنجا، که در ۳۰۶ بیت است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج حنایی، ۱۴ص (۱-۱۵)، ۱۱ سطر (۱۲/۵×۶/۵)، اندازه: ۱۰۰×۱۶۰سم [ف: ۱۵ - ۶۴]

۲۷۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷۲۱/۹

آغاز: لی قلب فی کفی غزال الاغزار ×× مأسور کالعصفور فی ید الباز

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۱۳۱؛ رباعیات است از: زوجه ملک مجاهد. این اشعار را زوجه ملک مجاهد پس از آنکه زوجش به اسارت وزیر سلطان مصر ملقب به «طاز» در مکه

(مسجد خیف) درآمده، سروده است؛ کا: عبدالمغیث بن عزالدین بن هادی مسوری حمیری ملقب به توهمی، بی‌تا؛ ۲ص (۱۶۵-۱۶۷) [عکسی ف: ۲ - ۳۸۶]

۲۷۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۸۳۱

آغاز: افکر و الصب الخرین یفکر ×× واسهر لیلی و المصایب سهر؛ **انجام:** علیکم سلام الله ما عسعس الدجا ×× و ما لاح نجم فی الحنادس نیر

قصیده در مرثیه ابا عبدالله (ع) و وقایع روز عاشورا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاضی [رشت و همدان: ف: ۱۳۴۵]

۲۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۲۰۲/۸

از ابونواس و کندی و نظامی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی، ۳گ (۲۴پ-۲۷ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۵ - ۲۰۱]

۲۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۶۰/۴

آغاز: رسول الله ضاق بنا الفضاء ×× و جل الخطب و انقطع الاخاء / وجاهک یا رسول الله جاه ×× رفیع ما لرفعته انتفاء؛ **انجام:** و اجمل منک لم ترقط عین ×× و الکمل منک لم تلد النساء / علیک صلوة ربی ما تولیت ×× دهور اوتلی صبحاً مساء

قصیده در مدح حضرت پیامبر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۱گ (۵۷ر-۵۷پ) [ف: ۳۷ - ۴۲۷]

۲۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۲/۳

آغاز: یا من هم بالمنحنی قد خیموا ×× و علی فؤادی نارهم اضرموا / قید تموا طرفی بحسن مطلق ×× عما سواکم و الفؤاد اسرموا؛ **انجام:** یاخیر خلق الله کن لی شافعا ×× من موبقات کدت منها اقصم / صلی علیک الله یا بدر العلا ×× مالاه فی اوج السماء الانجم

قصیده شیخ علاء الدین بن صدقه قصیده‌ای است که شاعر در مدح حضرت پیامبر (ص) سروده است؛ خط: نسخ، کا: ابوتراب حسینی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۳گ (۱۰۲ر-۱۰۴پ) [ف: ۳۷ - ۴۵۸]

۲۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۵۵/۳

آغاز: الب بلبک الظبی الخفاجی ×× فلم تدرک به ما انت راجی / غناک بمقلة الهجران ×× لما رآک من الصبابة غرناجی؛ **انجام:** علیک صلوة خالقنا مداما ×× سری سار و جنح اللیل داج

قصیده‌ای به عربی در مدح علی (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۲۱۱پ-۲۱۲ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۳۸ - ۴۸۶]

۲۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۸۵/۴

آغاز: و القلب سر بعیش قد صفا فدعا ×× بان یدوم فقال الدهر آمینا / و الشمل مجتمع لا یشتفی ابدا ×× یوماً من الدهر و اشینا و لاحینا؛ **انجام:** کل هذا بفضل خیر البرایا ×× احمد المصطفی المصفی اخلاقا / فعلیه الصلوة تغدوا اصطباحا ×× من آله الوری و تاتی اغتباقا / تسبیح مبارک ایضاً سبحان الله العظیم الذی سجدت لعظمته ... عن الانداد و الاشباه

اشعار از: محمد بن الخطیب، جمال الدین بن نباته، تقی الدین حجه، علامه برهان الدین قیراطی، شیخ شهاب الدین احمد بن ابی السعود، شیخ صفی الدین حلی، شیخ ابوالحسن الجزار، ... بن صاحب تکریت، نواجی، ابو نصر ظافر حداد، صفی الدین حلی، شمس الدین ملطی، جلال الدین بن خطیب داریا، شیخ زین الدین بن خراط، ابن سنا الملک، جمال الدین بن مطروح، حریری، ناصرالدین الیاعونی، تلمسانی، ابن سنا الملک، عمر بن فارض، ابن ساعاتی، ابن الخیمی، بهاء زهیر، بدر یوسف بن لولو ذهبی، ابن عبدالظاهر، شیخ کمال الدین بن النبیه، ابوالفضل بن ابی وفا، سلطان الملک الکامیل صاحب حصن کیفا، القاضی الفاضل، شمس الدین الهایم، شیخ العزالدین موصلی، زین الدین عمر بن جنغل حلبی، عبدالظاهر، الحلاوی الموصلی، حسام الدین الحاجری، تسبیح مبارک سحری، تسبیح مبارک دیگر، شعر کان کان، تسبیح مبارک دیگر، کان و کان و یازده تسبیح دیگر؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۵۹گ (۳۳ر-۹۲پ)، ۱۷ سطر [ف: ۳۷ - ۵۸۲]

۲۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۰۹/۱۱

آغاز: بالحمد لا نحمد الا الله ×× از لا اله مطلقا الا هو؛ **انجام:** بلمحة من الولایات ضم ×× حق حقایق الهدایات و تم / و انما اودعت فی الکتاب ×× هدی و ذکری لاولی الالباب.

قصیده مخبریه در کلام شیعی به نظم عربی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۸ص (۸۲-۹۰)، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۱ - ۲۰۶۴]

۲۸۳. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه: ۸۹/۶

سه قصیده احتمالاً از شیخ بهائی، «طود الهوی شامخ طعب مراقیه ×× فاربع بظلعک ما کل براقیه»، و دیگری: «اصبحت فی کرمان الیوم محبوساً ×× مبرحاً فی بحار الغم مغموساً»، و له فی رثاء امیرالمؤمنین (ع): «ان التنعم فی الدنیا لمرذول ×× برهان ذلک معقول و منقول»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۶گ (۱۴۳پ-۱۴۸پ)، ۱۰-۱۵ سطر [معمارباشی: ف: - ۱۰۶]

۲۸۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۴۹/۲۳

از امام شافعی، حنفی و ابونواس؛ خط: نستعلیق، کا: سید مصطفی اصفهانی، بی تا [ف: ۶ - ۴۲]

۲۸۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۵۶-عکسی

آغاز: العلم قدراً انفس الاشیاء ×× داما فیض ایما دماء / اصداقه بشی القلوب کانها ×× فی الافترار مباسم الشنباء؛ **انجام:** و جعل خاتمتی خیراً و عافیة ×× یا معدن الجود و الاحسان و الکرم / علیک منی سلام الله ما انطقت ×× بحمده کل حین سائر الامم

قصیده‌هایی است در ستایش: «هذه قبة سمت نوراء ×× ام هی العرش اذ لها استعلاء ... حبذا مشهد الی الله باب ×× لم یزل للوری الیه الایاب»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشت درگذشت معاون الایاله میرزا سید حسین خان که در همدان می‌زیسته، جمعه ۱۶ صفر ۱۳۵۵ق؛ ۳۴۸ص، ۱۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم

[عکسی ف: ۱ - ۱۷۳]

۲۸۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۵۷/۷

دو رباعی عرفانی است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حاج محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، بی‌تا [ف: ۷ - ۱۸۳]

۲۸۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸

آغاز: بسمله. الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی ساداتنا و محمد علی و آلهما الطاهرین ... سلام علی سلطان ملک الولایة ×× سلام علی ارکان دار الخلافه؛ **انجام:** فکیف احرق بالنیران و هی معی ×× اتحرق النار من فی بحر عمان

مشتمل است بر قصاید، رباعیات فارسی و عربی در مدیح حضرت علی بن ابیطالب (ع) و احادیثی در خصوص ولایت و امامت آن امام همام از (وفی) شاعر که از خانواده سادات بوده است؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، کمندکشی، مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: قطعه فرنگی، جلد: مقوای ابره تیماج لاکی با ترنج و یک حاشیه ریسه گل منگنه‌ای طلائی، در متن هر دو پاره جلد دو قطعه عکس شمایل از حضرت رسول اکرم (ص) و حضرت علی ابن ابیطالب (ع) قاب‌سازی شده، ۱۰۵ص، ۶- ۵-۱۲ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف: ۴ - ۹۸۸]

۲۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۹/۷-طباطبائی

قصیده ابن الحنبلی، رضی الدین؛ بی‌کا، بی‌تا؛ فهرست رایانه ای مجلس؛ ۱گ (۹۶ر) [ف: ۲۲ - ۱۰]

۲۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۲۲

قصیده در مدح آل بیت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۳۰-۱۳۱) [ف: ۱۰/۲ - ۱۰۱۸]

۲۹۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۷۹/۲

قصیده در بیان ماه‌های رومی و فوائد و کارهایی که باید در این ماه‌ها انجام داد یا ترک کرد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴ص (۷-۱۱)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۷۸]

۲۹۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۸۱۳/۱

آغاز: یا خلی البال قد بلبلت بالبال بال ×× بالنوی زلزلتنی والعقل فی الزلزال زال؛ **انجام:** و ان شئت تاریخ رزء امامنا ×× بهمل قریض ارخ الزفرات

مجموعة شعریة اکثرها قصیدة تائیة فی رثاء السبط الشهید علیه السلام تقرب من ۶۵۰ بیتا اولها: «بحمد اله واهب القربات»؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم زرد، ۴۶گ (۱پ-۴۷ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [مؤید: ۲ - ۲۵۸]

۲۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۱۳/۲

قصیدة فی اثنی عشر بیت یقرا علی اربعمائه و عشرین وجها طرد او عکسا؛ خط: نسخ، کا: محمد شفیع حسینی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۱گ (۲۴پ)، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۴۲۸]

۲۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶۸/۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱ص (۳۷۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۷ - ۷۰]

۲۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۲۷

شامل اشعاری از افراد مختلف است از جمله: بخشی از قصیده فرزدق در مدح امام سجاد (ع)، شعری در مدح امیر المومنین، مناجات، چند رباعی، اشعاری از امیر المومنین و امام زین العابدین (ع)، ابونعاس، شهاب الدین عمری، حریری، سودی و شافعی؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ برگ اول چند بیت شعر فارسی و یادداشتی با تاریخ «احتمالا ۱۲۱۱»، مطالب برگ ۴ مربوط به قصیده بانت سعاد که در برگ ۱۱۱ آمده؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۷ص (۲-۹)، متفاوت ۲۲ و ۱۶ سطر (۱۲×۱۹) و (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [رایانه]

۲۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۲۸

آغاز: بنفسی ثغر راق منه نظامه ×× تر قرق دمعی حین رق کلامه؛ **انجام:** علیک سلام الله ما حن نازح ×× الی الالف و جدا اذا اتاه سلامه.

قصیده‌ای است هائیه در ۵۹ بیت در مدح و منقبت امیر المومنین (ع) و توسل به ایشان؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ برگ ۱۱۵پ شعری از سید بن محمد حمیری که قبل از وفاتش در مدح امیر المومنین سروده در ۷ بیت، و نیز دو بیت شعر از ریاشی در همین مورد؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا ضربی مجدول، ۱گ (۱۱۳پ-۱۱۴پ)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۲۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۷۱

آغاز: بنت عمر ابن الحرث بن الشرید ... و الخنساء لقب لها ... مابال عینک جارد معها سرب؛ **انجام:** الجود من کلتایدیه محرک ×× لایستطیع بلوغه الاسکان.

مجموعه‌ای است از اشعار عربی از شعرایی همچون «خنساء، ابی صخر هذلی، ابن زیدون، کمیت بن زین اسدی» مشتمل بر قصاید، مفردات و ... که برخی از آنها نیز شرح شده‌اند؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن یک‌لا مجدول، ۸۱گ (۱پ-۸۱)، ۱۴ سطر (۶۵×۱۲۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]

۲۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۹/۲طباطبائی

ابیات منسوب به علی بن الحسین (ع)، در ضمن جنگ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲۳ - ۳۵۱]

۲۹۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۳۶۴/۴۹

ابیات سروده صاحب الزمان به‌نقل حسین بن کریم در محرم ۱۲۲۴ از شیخ احمد احسائی از پدرش زین الدین ابراهیم و داستان آن؛ کا: علی بن احمد رشتی، بی‌تا، جا: یزد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۱۹ سطر، قطع: جیبی [نشریه: ۲-۱۸۱]

۲۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۹۰

نسخه دارای حواشی فراوانی شامل ترکیب نحوی ابیات و

توضیحاتی درباره آنها با نشانه‌های «اقلید، موصل و مطهر» که حواشی تا برگ ۱۱۴ ادامه پیدا کرده، مجموعه‌ای است مشتمل بر اشعاری با مضامین مختلف که در حاشیه، شرح و یا ترکیب نحوی آنها بیان شده، شامل ۷۵ بیت می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی با روکش تیماج یشمی، ۱۲ص (۳-۱۴)، ۸ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [رایانه]

۳۰۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۱۳۹/۴

آغاز: أما بعد حمد الله و الصلاة علی نبیه و آله، فان هذه ابواب تشتمل علی مقطعات و ابیات تصلح فی المنادمة و المحاضرة؛ **انجام:** و کیف سنان الأرض قد جررت بها ×× ذیل الصبی و العلی و العیشة الرغد

ابیات چندی است انتخاب شده از بهترین اشعار، که در محافل و نامه‌ها بکار آید، مشتمل بر چند «باب» که فقط عنوان دو باب اول در این نسخه آمده است: ۱. الامثال، ۲. الفخر بالنفس و الحدود و ذکر البأس و الجود؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن راشد بحرانی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۱۲۴پ-۱۳۰پ)، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۴۴]

۳۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۹۱۰

مجموعه قصاید؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۳۰۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۴/۹

قصیده ابوالعتاهیة درمدح موسی الهادی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۴۹۳]

۳۰۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۲۲۸/۱

آغاز: و لاتطع منهما خصما و لا حلماً ×× فانت تعرف کید الخصم و الحکم

قصیده خیرالبریة است موجودی ۱۳۹بیت؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: حنایی آهاری شکننده، جلد: تیماج عنابی، ۵ص (۱-۵)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۷۳]

۳۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۱۶/۳

قصیده طبیة لابی علی «توق اذا استطعت ادخال مطعم» در هفت بیت؛ خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید کهنه، جلد: مقوایی عطف تیماج سبز، ۱ص (۵۴)، ۲۱ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۲۴۹]

۳۰۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۱۰۱/۶

آغاز: بانت سعاد وقلبی الیوم مبتول ×× متیم اثرها لم یقد مکبول؛ **انجام:** ویوم حبست النفس عن اعتراکها ×× حفاظاً عن عوراته و الهذر

چند قصیده عربی است از جمله قصیده بانت سعاد از کعب بن زهیر با مطلع: «بانت سعاد وقلبی الیوم مبتول»، قصیده عینیه سید اسماعیل حمیری با مطلع: «لام عمر باللوی مربع ×× طامسة اعلامه بلقع»؛ ترجمه منظوم قصیده حمیری به خط نستعلیق شنگرف در بین سطور درج شده، آغاز ترجمه: «داشت ابن جائی عمر اندر لوا ×× مانده آثار بی کهن از وی بجا»، پس از آن قصیده لامیه‌ای است از امرؤالقیس که یکی از معلقات سبع بوده، با سرآغاز: «قفابنک من ذکری حبیب و منزل ×× بسقط اللوی بین الدخول مخومل»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۱۰گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [مخ: ۱ - ۳۷۵]

۳۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۰۶۰/۱

آغاز: یا خلیلی من ذوابة بکر فی التصابی ریاضة الاخلاق مما اعرف به اخوانی جادتهم الانواء وصابتهم السماء وحلت السحب باندیتهم افواه غزالیها؛ **انجام:** الطیف اعشق منک اذ ×× وافا الیک وانت نایم / وما زلت اعانی القلق واکابد الارق حتی برق عمود الصباح واعلن بحی علی الفلاح.

مجموعه‌ای از قصیده‌پردازان و شاعران عرب از جمله ابوتمام، بحتری، ابن رومی قاضی ارجانی، سید رضی و دیگران است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ چند برگ از حواشی نحوی؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۲۶گ (۱پ-۲۶پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۴ - ۱۵۲۰]

۳۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۵۵۲

قصاید السبعة العلویه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی ربیعی [رایانه]

۳۰۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۳۶/۳

قصاید هفتگانه بدین‌گونه: امرء القیس، طرفة البکری، زهیر بن سلمی المری، ابن ربیعه العامری، عمرو بن کلثوم، عنترة بن شداد عبسی، حرث بن حلزة الیشکری؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن لایی سیاه، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۹سم [ف: ۸ - ۳۸۰]

۳۰۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۹/۵

آغاز: متن: سئمت لفرط تنقلی البیداء ×× و شکت لعظم ترحلی الانضاء؛ **انجام:** متن: سئمت لفرط تنقلی البیداء ×× و شکت لعظم ترحلی الانضاء

بیست قصیده است از بیست شاعر: ۱. قصیده شیخ زین الدین بن محمد بن حسن شامی به مطلع: «سئمت لفرط تنقلی البیداء ×× و شکت لعظم ترحلی الانضاء» در بیست و یک بیت و مقطع: «و اترک سکرک الشام فانما ×× دون السام و اهلها بیداء»، ۲. قصیده محمد بن نور الدین السهر بابن الدر به مطلع: «ساق اغن و روضه غناء ×× و ملامه کرخیه صهباء» در بیست و یک بیت و مقطع: «عطس الصباح قهب یفتح نعمه ×× لم شفه امن مقلیته لقاء»، ۳. قصیده عبدالصمد بن عبدالله با کثیر به مطلع: «دعیا لایام نفضت الحمی ×× فزنابها و وشاتنا غفلاء» در سیزده بیت و مقطع: «و الروض مبتهج الحیا فکانما ×× رواه من غمر الروی ایماء»، ۴. قصیده محمد بن حسین بن سلیمان المرهبی به مطلع: «لولا اشتیاقی حبیبا قط ما قربا ×× لمالف صیا ضیل الجسم مکتسیا»، در هیجده بیت و مقطع: «یحول ماء ابصبا فی صحن و جنته ×× و یستحیل اذا حدثنه لهبا»، ۵. قصیده عبدالرحمن البعلی الخطیب به مطلع:

«تذکرت ایام الصبابه و الصبا ×× و عیشا مضی ما کان احلی و اطیبا»، در سیزده بیت و مقطع: «فینا ترانی باسم البغز ضاحکا ×× اذا بی اعض الراحیتن تلهبا»؛ ۶. قصیده الشیخ الابوب الحلوانی به مطلع: «و لیلتنا علی قاسون لما ×× خرجنا من منار لها ذهابا»، در نه بیت و مقطع: «لان الصبح اشهر سیف حرب ×× و جنح اللیل کانله قرابا»، ۷. قصیده احمد ابن عبدالله العطار به مطلع: «و بلیتی ساج اللحاظ قوامه ×× یختال فی دعص یثنیه الصبا»، در هفت بیت و مقطع: «فکان صفحه خده و عذاره ×× تفاحه رمیت لتقتل عقربا»، ۸ قصیده الامیر حسنالن الاعوج به مطلع: «تبدت فاضحی البدر فی الافق غائبا ×× و شامت فولیالظبی فیالبید هاربا»، در نه بیت و مقطع: «لها لالعز حق و صف کثیر ×× و توبه فی لیلی اعادته کاذبا»، ۹. قصیده الامیر السید علی به مطلع: «یا هادی الظعن ان جزت المواقیتا ×× فحی من یمنی و الخیف حییتا»، در پنجاه و پنج بیت و مقطع: «علیک من صلوات الله اشرفها ×× والک الظهر ما حیو او حییتا»، ۲۰. قصیده عبد الغنی بن اسماعیل به مطلع: «دب العذار بخده فتضر جا ×× رشاء ابان علی اشقیق بنفسجا»، در شانزده بیت و مقطع: «فاضت میان الحین فی اعطافه ×× و الیم ازید فوق روف موجا»، ۱۱. قصیده حسین بن جاندار البقاعی به مطلع: «هو الحب لایبقی علی النار بارحا ×× فبصرا و انی یردع الصبر جامحا» و مقطع: «و ماکان منها دانیا کان نائیا ×× و ما کان منها سانحا کان بارحا»، ۱۲. قصیده ملا فرج الله ششتری به مطلع: «ما بین دجله و الفرات مراتع ×× هی للنفوس معارج و سماء» و مقطع: «لاغروان لم تفصح الایام بی ×× الدهر بان عطال و انی راء»، ۱۳. قصیده شهاب الدین محمد ابن عبدالله المنعم الخیمی به مطلع: «ظن صحبی ان بق الجزع هاجا ×× شجنا کان نبرق الثغز هاجا»، و مقطع: «ان قلبی فیه مذارح هوی ×× مع الحاظ الظبا الغاوین ماجا»، ۱۴. قصیده المیرمنجک ابن محمد پاشا الشامی به مطلع: «لیلی مالی الصبر الدهر راضیا ×× و حظی موفورا و عیشی صافیا» و مقطع:»فلا زلت رکنا فی القضاء مشیدا ×× لفوق بعلیاه علی الدر سامیا»؛ ۱۵-۱۶. دو قصیده از عیسی بن شجاع النجفی به مطالع: «بقلبی من ینسهام ثاقب ×× تسددها کحلاء و القوس حاجب» و «و الیله قدرام لیال الرغایب ×× لیال قطعناها بوصل الحبایب» و مقاطع: «کذاک عشقت العلم و الجود و التقی ×× و للناس فیما یعشقون مذاهب» «و اتیتک مهتوفا بردعی کما اتی ×× نبی الهدی سلما سواد بن قارب»؛ ۱۷. قصیده علیین الارجل المغربی به مطلع: «ترات لعینی و هی بالشعر بحجب ×× فخلت شعاع الشمس یعلوه کوکب» و مقطع: «و شانیک مفقود و انت موبد ×× و بابک مقصود و انت محبب»، ۱۸. قصیده المتنبی به مطلع: «اریقک ام ماء الغمامه ام خمر ×× بفی برود و هو فی کبدی جمر»، و مقطع: «و ان کان بیقی جوده من تلیده ×× شبیها بما ابقی من العاشق الهجر»، ۱۹. قصیده شیخ عبدالعلی بن ناصر الحویزی و هی یشمل علی انواع البدیع به مطلع: «قلب و طرفک منصوب و مکسور ×× کلاهما مطلق من او ماسور»، و مقطع: «لاینفع المراء تدبیر یهذبه ×× الااذا عضد التدبیر تقدیر»، ۲۰. قصیده شاهین بن فتح الله به مطلع: «خلیلی المرء تدبیر یهذبه ×× الا اذا عضد التدبیر بالحصر» و مقطع: «و منک جلاها من سنی البرق شارق ×× و صاک بها من عرفک العنبر الشحری»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی ضربی، ۳۸گ، ۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۰۲۶]

۳۱۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۲

آغاز: القصیده اللطفیه المیمیه الخمریه من کلام افصح الشعراء و املح الظرفا شرف الدین المعروف بابن الفارض المصری شربنا علی ذکر الحبیب مداقه سکرنا؛ **انجام:** لایهتن امر من الاهانة علک بمعنی لعلک ترفع ای تدل و تسقط عن النصب

شامل قصایدی است از شعرای معروف ایرانی و عرب به زبان عربی از جمله شرف الدین ابن الفارض المصری، امرؤالقیس، ابوالفتح البستی، فرزدق، رشید الدین وطواط شاعر پارسی‌زبان ایرانی، ابونواس، کعب بن زهیر، ابن الرومی، عبدالصمد ابن بابک، محمد ابن درید و چند تن دیگر؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول کمنددار، ۵ سرلوح و سرفصل مذهب مرصع؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار؛ کاغذ: فستقی الوان، جلد: مقوای روکش تیماج مشکی وسط ترنج دو سرترنج منگنه‌ای، ۸۷۵ص، ۳ سطر ثلث جلی و ۸ نیم سطر به قلم نسخ، قطع: وزیری، اندازه: ۲۱/۳×۳۱/۷سم [ف: ۴ - ۱۰۳۴]

۳۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۲۹۶/۳-۳۱/۱۷۶

آغاز: شربنا علی ذکر الحبیب مدامة ×× سکرنا بها من قبل ان یخلق الکرم؛ **انجام:** وعبدک الان طغی مائه ×× فی الصلب فاحمله علی الجاریة

چند قصیده عربی است: ۱. قصید خمریه ابن فارض، ۲. قصیده عینیه سید اسماعیل حمیری، ۳. قصیده اسماعیل بن عباد در سلام به امام رضا (ع)، ۴. قصیده شریف رضی که در طفولیت سروده است، و پس از آن اشعاری از جدیر بن عبدالله بجلی در مدح علی (ع) و اشعاری از محیی الدین، در حاشیه توضیحات در معنی شعرها آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۶- ۳۱۹۹]

۳۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۰۸

آغاز: یا خلیلی کم باکیة لم ×× تبک الا لعلة مقلتاها / لاتلوما الورقاء فی ذلک الوج ×× دلعل الذی رمانی رماها؛ **انجام:** مالاحدکم یموت عشقا فی هوی امراة الفها انما ذلک ضعف نفس ورقة وخورتجدونه فیکم یا بنی عذره فقال اما والله لورایتم الحواجب الزج فوق نواظر الدعج تحتها المباسم الفلج ... لاتخذتموها اللات و العزی.

چند قصیده از امام سجاد و امام جواد (ع) و دیگران من جمله قصیدة هائیه و غیره از شیخ کاظم ازری، چند قصیده از معلقات سبع، سید حمیری، ابن فارض، فرزدق دعبل خزاعی، برده، ابن ابی الحدید و قصیده‌ای از کریم خان کرمانی و چند دوبیتی در آخر کتاب در موضوعات مدح حضرت رسول اکرم واهل بیت (ع) و

غیره و نیز چند حکایت از شعرا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حاج محمد حسین برهان گیلانی؛ جلد: تیماج سبز، با ترنج و سر با لچکی مذهب، ۱۸۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۴ - ۱۵۱۸]

۳۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۳۸/۲

آغاز: خلق سبع سموات طباقا ×× و سبع ارضین مثلها و ساعی / و سبع جنات خلد مع حجیم ×× فحل بدیع هذا الاصطناع؛ **انجام:** انا العبد ملوح الفقیر یرجی رحمة الی نحو ساد اتی حتتت جوادی و الف صلوة و الف الف تحیة من الله علی روح النبی الهادی و آل و صحب جمیعهم و الاجداد و الاباء و الا ولاد

قصاید است در ستایش پیشوایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سرخ، ۳۵گ (۱۹ر-۵۶ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶ - ۴۱۷]

۳۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۷۳/۱۶

آغاز: قال ابوتمام یمدح خالد بن یزید: یا موضع الشدنیة الوجناء ×× و مصارع الادلاج و الاسراء

نسخه اصل: کتابخانه کاخ گلستان ـ تهران ۱۷۲. قصایدی است متفرقه بدین ترتیب: قصیده ابوتمام در مدح خالد بن یزید، قصیده ابوتمام در مدح یحیی بن ثابت و محم دبن حسان، قصیده‌ای در مدح معتصم، قصیده ابوطیب متنبی به دوران کودکی وی در مدح ابالحسین علوی، در ذیل این قصاید شرح و توضیح‌های لغوی آنها نیز مندرج شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵ص (۳۸۳-۳۹۷) [عکسی ف: ۳ - ۳۳۸]

۳۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۷۰/۳۲-طباطبائی

چند قصیده معروف: از فرزدق در مدح حضرت سجاد (ع)، از ابن ابی الحدید در مدح امام امیرالمؤمنین (ع)، قصیده ۱ و ۲ از قصائد سبع علویات و قصیده‌ای از سعدی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۰ص (۱۲۲-۱۳۲ حاشیه)، ۱۹، ۲۰ و ۲۷ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۶۸]

۳۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۰۸/۲

قصیده‌های شیخ راشد حریری، محمد بن سمین، ابن متوج و ابن حماد، خلیعی، شیخ مفلح، شیخ درمکی، در مرثیه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی، ۱۰گ (۶۷پ-۷۶پ)، ۲۰سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۵۱۵]

۳۱۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۱۳۵

مجموعه قصاید حدود هفتاد نفر از شعرا است در مدایح و مراثی، که یکی آنها شیخ بهائی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: ۱۹۸]

۳۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۹۶

آغاز: بسمله کان لم یکن بین الحجون الی الصفا؛ **انجام:** والحمدلله رب العالمین

قصاید است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۴۵]

۳۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۵۳/۳

آغاز: و یکی یا عین سحی دمعاً سکوباً ×× ویک یا قلب کن حزیناً کئیباً؛ **انجام:** هنا یا کربلا مطروح و اوداجه ×× رحلنا عقبنا منه یداویها

رساله‌ای مشتمل بر ۴ قصیده در مراثی است، قصیده دوم در رثای امام علی (ع) و ۳ قصیده دیگر در رثای امام حسین (ع) است: ۱. قصیده شیخ ابن حماد با مطلع: «ویکی یا عین سحی دمعاً سکوباً ×× و یک یا قلب کن حزیناً کئیباً»، ۲. قصیدة فی مصائب علی بن ابیطالب (ع) با مطلع: «باهلی و مالی ثم قومی و استری ×× فداء لمن اضحی قتیل ابن ملجم»، ۳. القصیدة الفاجعة، از شیخ حسن نجفی با مطلع: «لمصاب الکریم زاد شجونی ×× فاعذلون ان مشیتم فاعذرونی»، ۴. القصیدة العظیمة الشأن من قائلها، با مطلع: «یا زائر کربلا یا الله نادیها ×× و جف وانشد علی السکنة و بوادیها»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: بیاض، تیماج تریاکی یک‌لا ضربی، ۷گ (۱۰۱پ-۱۰۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۳ - ۳۶۳]

۳۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۸۰۷/۲۴

دو قصیده از یزید بن معاویة، یکی میمی دیگری دالی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن سیاه لایی، ۲گ (۱۵۴پ-۱۵۵ر) و (۱۵۷-۱۵۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۳۷۱]

۳۲۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵-د/۳/۶۶۸

آغاز: الله اکبر ما ذا الحادث الجلل ×× لقد تزلزل سهل الارض و الجبل؛ **انجام:** لا یقطع الطعن الا فی نحورهم ×× و ما لهم عن حیاض الموت تهلیل.

منتخباتی از قصاید عربی. نام گوینده قصاید اولیه که در مدح خانواده عصمت و طهارت است ذکر نشده و بعد از آن قصایدی از عمید اسعد وزیر اتابک سعد (در زمانی‌که زندانی بوده سروده) و شیخ بهائی و غیره نوشته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۱۳گ، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف ۲ - ۲۵۲]

۳۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۹۴۲

سروده‌هایی به عربی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶/۲×۲۴/۵سم [رایانه]

۳۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۴/۲

ده بیت شعر عربی درباره رمز نام‌های قاریان و حل آنها به نثر؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی با ترنج درون تیماج مشکی، ۲۶ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۳۲۴]

۳۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۶۳/۶-عکس

نسخه اصل: آستان رضوی. شعر علی و فاطمه (ع) و سید مرتضی و حسن بصری و ابن سینا و گمنام (لاادری)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۵۶]

۳۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۵۵/۴

آغاز: معاویة الخال لا تجهل ×× و عن سنن الحق لا تعدل؛ **انجام:**

فان کنت فیها بلغت المنا ×× ففی عنق علق الجلجلی
شعر عمرو عاص است که در عتاب معاویه سروده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۲۱۲پ-۲۱۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۳۸ - ۴۸۶]

۳۲۶. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۵۴/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵ص [نشریه: ۶ - ۶۷۸]

۳۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۴۱/۲

شعرهایی به عربی درباره دشت کربلاست؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۳گ (۱۳ر-۱۶ر)، ۷ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹ - ۹۰۳]

۳۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷۲۱/۲۷

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۱۳۱. متفرقاتی است مشتمل بر: قصیده‌ای دالیه در ۲۹ بیت از قاضی شهاب الدین احمد بن عامر در مدح محمد بن امام، قصیده ای لامیه در ۱۹ بیت از امام توکل مطهر بن محمد بن سلیمان، القصیدة الفاخرة الحمیدة در ۲۰ بیت از امام منصور بالله محمد بن علی، قصیده لامیه در ۲۶ بیت از ابن ادیب، قصیده بائیه در ۲۱ بیت از امام علی (ع)، ابیاتی از عمرو بن عامر ملطوم، روایتی از رسول خدا (ص) در رودخانه‌هایی که از بهشت در زمین جارند، قصیده‌ای هائیه در ۳۰ بیت در سفارشاتی به اخوان، ابیاتی از امام علی (ع)، قصیده نونیه از امیرالمؤمنین علی (ع) در ۲۵ بیت در سفارش به مردم، حکایات و روایت‌های مختلف، ابیاتی از امام قاسم بن محمد بن علی، وصیت پیامبر به امام علی (ع)، ابیاتی از خلیل بن احمد، ابیاتی در مدح اهل علم و بعضی سروده ابراهیم بن ادهم، ابیاتی از ابوالفرج غسانی دمشقی، خبر بدو خلق الانسان و صفته، رساله‌ای از عبدالله بن محمد نجری که از مصر برای پدرش فرستاده، اشعاری که بر قبر امام ناصر لدین الله محمد بن علی نوشته شده و قبری در شام، قصیده میمیه در ۴۹ بیت از شمس الدین احمد بن قاسم شامی، قصیده‌ای میمیه در ۳۷ بیت از همو در جنگ با قریه جحاله، قصیده میمیه در ۲۷ بیت از صالح بن عبدالرحمن، اشعار متفرقه، ابیاتی از قاضی شمس الدین جعفر بن احمد بن ابی یحیی، ابیاتی از قاسم بن ابراهیم، مرثیه سید صلاح بن عبدالخالق بن جحاف برای فقیه سید محمد بن سلامه، قصیده کافیه در ۲۸ بیت از عبدالله بن علی بن ابی الفرج در وصیت به فرزندش، قصیده ای از زمخشری، چند فائده متفرقه، قصیده‌ای بائیه در ۲۲ بیت در تشویق طالبان علیم، اشعار متفرقه و متفرقات دیگر؛ کا: عبدالمغیث بن عزالدین بن هادی مسوری حمیری ملقب به توهمی، بی‌تا؛ ۸۰ص (۲۰۶-۲۸۵) [عکسی ف: ۲ - ۳۹۲]

۳۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۸۷/۴-ف

نسخه اصل: کتابخانه توبینگن MaVI56. مجموعه اشعار از ابن‌نباته و صفی و ابوحسین جزار و ابوالفضل ابن وفاء و ابن فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۱۶۰]

۳۳۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۷۳/۹

آغاز: ابت الوصال مخافة الرقباء ×× و اتتک تحت مدارع الظلماء
نسخه اصل: کتابخانه کاخ گلستان ـ تهران ۱۷۲ [این شماره در فهرست سلطنتی جز این است]. دیوان اشعار و قصایدی به‌ترتیب قوافی با بیش از هفتصد بیت شعر می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۲ص (۲۹۱-۳۴۲) [عکسی ف: ۳ - ۳۳۷]

۳۳۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۵۴/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵ص [نشریه: ۶ - ۶۷۸]

۳۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۹۳۳

آغاز: کم قدر ما یثبت المتجلد ×× و بقلبه للوجد نار توقد / احبابنا ما حیلتی صبری فنی ×× و هو اؤکم متزاید متجدد
بیشتر قصیده‌های این مجموعه درباره حضرات معصومین (ع) می‌باشد که بدون تنظیم گرد آورده شده است، نام شاعران این جنگ: ابن قاضی الزیدانی، السید الحمیری، الحیانی، احمد بن شمس، السید جمال الدین، الصاحب بن عباد، الشیخ حسین الحارثی العاملی، الشیخ علی بن زین الدین الصغیر، ابن ابی الحدید، صفی الدین حلی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای چند یادداشت و تملک به‌تاریخ‌های ۱۱۷۷-۱۱۸۲؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۷۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۲۱۵]

۳۳۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: بدون شماره

مجموعه شعری است، دارای قصیدة البردة، عینیة السید الحمیری، و قبل از آن قصة البردة به فارسی منقول از سید علی همدانی؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، قصیدة البردة ترجمه فارسی بیت سطور [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۸۶]

۳۳۴. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۱

آغاز: ألا یالیل هل لک من صباح ×× و هلا سیر نجمک من براح
مجموعه شعری است. فیها قصائد و مقاطیع جمعت من دواوین الشعراء فی مختلف الاغراض الشعریة من دون ترتیب خاص؛ کا: محمد علی اصبهانی، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۴ - ۶۰]

۳۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۰۰۱/۱

آغاز: ألفت لی الایام فضل قیادها ×× فأردت غیر مرامها و مرادها / و صرفت وجهی عن نضارة روضها ×× نظراً الی آفاتها و حصادها؛
انجام: حییتکم بصلاة الله ما حییت ×× ذکرکم صفحات الصحف و الزبر
چند قصیده است درباره حضرت امام حسین (ع) از شعراء قدیم و معاصر که بدون ترتیب مخصوص در این مجموعه گردآوری شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۴گ (۱پ-۶۴ر)، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۸ - ۱۷۴]

۳۳۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۰۵

آغاز: فاقبل نظامه و اقبل منه المعاذیر ×× فاشفع له و الابا یا خیر محبور
نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء-نجف اشرف. قصاید و اشعاری است با مضامین عالی، بیشتر در مصیبت سید الشهداء (ع)

و شهدای کربلا، بعضی از شعرای مجموعه عبارتند از: شیخ سلیمان بن عبدالله ماحوزی، شیخ علی بن فرج، شیخ علی بن محمد بن حبیب، شیخ جعفر خطی، شیخ محمد بن شیخ عصفور، شیخ داود بحرانی، شیخ محمد بن عبدالله ابو عزیز خطی، شیخ حسین بن محمد بن یحیی، و اشعار زیادی بدون نام شاعر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ به دو خط، اواسط و صفحات پایانی به خط نسخ نازیبا مورخ روز جمعه از ماه رجب ۱۳۵۲ (؟)، در بعضی از صفحات روایات مربوط به مقتل سید الشهداء و اهل بیت (ع) مذکور است؛ ۲۴۸ص [عکسی ف: ۵ - ۳۶۱]

۳۳۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۴۹

آغاز: الحمدلله علی ما انعم وله الشکر علی ما الهم والثناء علی ما قدم من عموم نعم ابتدأها وسبوغ آلاء اسداها وتمام فمن والاها جم عن الاحصاء عددها؛ **انجام:** اذا لم یکن للمرء عین صحیحة ×× فلا غروان یرتاب والصبح مسفر

جنگی است شامل اشعار شعرای عرب، قبل از شروع اشعار خطبه حضرت زهراء دراول نسخه درج شده و پس از آن اشعاری در رثای رسول اکرم (ص) و غیر آن از معاذ، ذوالکلاع، خنساء، ابوذویب هذلی، عمرو بن معدیکرب، ابوالهیتم الهتیان، حباب بن منذر، حسان بن ثابت، معن بن عدی، عمروبن العاص، صنحر، بشر بن ربیع، ابی احمد منصوری هروی، و پس از آن گزیده‌ای از «ریاض الادب فی شواعر العرب» است و بندهایی از اشعار شریف مرتضی (علم الهدی) و دیوان شعر عنترة بن شداد بن معاویة و مراثی خنساء برای برادرش صخر و قصیده شریف رضی در رثای سید الشهداء و منتخباتی از اشعار حسن بن علی بن محمد و سید عبدالجلیل و محمد بن عبدالوهاب و ابی الطیبب محمد بغدادی و طراد بن علی و ابراهیم بن سهل و عفیف الدین و سیف الدین و صلاح الدین و دیگران؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا عطف و گوشه تیماج سرخ، ۱۱۶گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف مخ: ۲ - ۴۷۷]

۳۳۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۴۶۹/۴

در این مختصر مراسله بین صاحب بن عباد و سید ابوهاشم علوی به نقل از تذکره ابن عراق، اشعار ابوالقاسم بن اسمعیل بن ابی الحسن عباد در محبت به سید اوصیاء و اشعار وی در محبت زیارت امام (ع)، اشعار زین الدین علی بن محمد طائی در اظهار شوق به صحبت احمد بن فهد حلی، اشعار عبدالله بن ابی طالب قمی در شوق به زیارت امیرالمؤمنین (ع)، اشعار علی بن حماد در فضل بقیع و بقاع آن، اشعار محمد بن مکی در مدح امیرمؤمنان علی (ع) و ... جمع‌آوری شده است؛ خط: نسخ زیبا، کا: حبیب‌الله موسوی، بی‌تا، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۱۲۴]

۳۳۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۳۲

جنگ شعر است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، قطع: بیاضی [نشریه: ۱۱ - ۸۹۰]

۳۴۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۷۹۶/۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲ص (۷۵-۷۶)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم - ۷۶]

۳۴۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۴۶

آغاز: شال حسین ثوبه بمسیح الدم ×× ولن سهم المقدر نا جع بسم / بقلبه وقع لا وخر وجدم ×× هوی و اظلم هواها و السما احمر؛ **انجام:** اشعار: فهلا کسفت وکان الکسوف ×× لباس السواد علی فقده

اشعاری است در مراثی و مدایح اهل بیت (ع) از شعرای عرب همچون: شیخ کاظم سبتی حفظه الله، شیخ حسن دمستانی رحمه الله ف شیخ حبیب شعبان حفظه الله، سید جعفر حلی رحمه الله، شیخ کاظم هر حفظه الله، شیخ صالح کراز رحمه الله، حاج هاشم کعبی، ازری، ابن الرومی، شیخ ابراهیم بحرانی، حاج محمد جواد بذک، شیخ عبدالحسین شکر، سید حیدر الحلاوی، سید حیدر حلی، میرزا جعفر قزوینی، سید محمد قزوینی زاده، حاج حسن قیم حلی، حاج مجید حلی، شیخ محمد رضا خزاعی، دعبل خزاعی، حاج عبدالله الذهب التارونی، تخمیس از بغدادی، شیخ عبدالنبی خطی، سید داود عم سید حیدر، شیخ رجب برسی در آخر کلمات امیر المومنین (ع) و امام حسین (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱۶۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۸۱]

۳۴۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶-ق/۵۸۴

آغاز: فی ذکر المونثات المساعیه و قد نظمها ابن حاجب فی قصیدة و هی هذه: نفسی الفداء لسائل و افانی ×× بمسائل فاحت کغصن البان؛ **انجام:** فان بنی الدیان قطب لقومهم ×× تدور رحاهم حولها و تحول.

این جنگ شامل چند قصیده عربی است از ابن حاجب، ابن مالک، کعب بن زهیر، امرء القیس و سید اسماعیل حمیری؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در زیر ابیات و حواشی صفحات معانی لغات و شرح ابیات به زبان عربی و فارسی نگاشته شده است؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: مقوا با تیماج مشکی، ۲۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱ [ف ۲ - ۱۷۲]

۳۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۴۴۸۴

قصیده بدیعة الاریب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۴۶]

۳۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱ /۸۰۷۳-۵۵/۴۳

آغاز: اشلی سلوقیه باتت و بات بها ×× بوحش اصمت فی اصلابها اود؛

در اشعار مختلفی از شاعران گوناگون (هر شاعر یک بیت) بدون ذکر نام شاعر برای تجزیه و ترکیب نحوی تحریر شده و در لابه‌لای سطور و حواشی معنی بیت و ترکیب عبارت‌های آن ذکر شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳گ، ۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۷۳]

۳۴۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۶۹۲/۴

آغاز: حتی ادخل الیمامه واقتبس العلم لکیما تکرما و عارض اسباب الهوی لتسلما و لاتمار جاهلا فتتعبا و ما علیک غیه فتعتبا و هل صدیق مخلص؛ **انجام:** ثم الصلوة بعد حمد الصمد ×× علی النبی المصطفی محمد / واله الائمه الانصار ×× ما انسلخ اللیل و النهار

اشعاری است به عربی در علم نحو به سبک الفیه ابن مالک که گویا ناظم آن شیعه است که بعد از ذکر اشعار به اختصار شرح شده است؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن جمال الدین بن محمد بهبهانی، تا: سه‌شنبه ۱۲ رجب؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سر، مجدول گرهی، ۱۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ: ۴ - ۱۵۸۴]

۳۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۲۳۷/۱

آغاز: بسمله اما لک من ربع البلاء صدود ×× وکل حبیب کان فیه فقید؛ **انجام:** تجاوز بلطف عن محبی محمد ×× و عترته القربی وانت مجید

اشعار در مراثی آل محمد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۲-۸)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴ - ۱۲۱۳]

۳۴۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۶۸۵/۱۴

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: ۲۹۵]

۳۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۹۶۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۵۲]

۳۴۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۴۵۷

آغاز: یاخیر من لبس النبوة من جمیع الانبیاء ×× و جرای علی سبطیک لیس یؤذن بانقضاء؛ **انجام:** من عصبة قد زکی فی الذکر عرضهم ×× من معشرحبهم دین و بغضهم ×× کفر و قربهم منجی و معتصم

اشعاری را از شعرای بزرگ عرب به ترتیب حروف قوافی در مدح اهل بیت (ع) خصوصاً امام حسین (ع) جمع‌آوری نموده است، نام شاعرانی که شعرشان در این مجموعه آمده عبارتند از: صنوبری، عبدالحسین الاعسم، سید نصرالله حائری، سید محمد بن سید معصوم، محمود بن الحسین کشاجم، محمد علی الاعسم، شیخ حسین نجف، حاج هاشم، عبدالرضا الخطی، دیک الجن، شیخ ابراهیم قفطان، خلیعی، ابن حماد، حاج مطر، شیخ صادق اطیمش، کمیت، سید اسماعیل حمیری، سید رضی، ابن ابی الحدید، شیخ محسن فرج، دعبل، ابن الرومی، سید صادق الفحام، شیخ حسن قفطان، حسان بن ثابت، حاج محمد رضا ازری، صفی حلی، علی بن عیسی اربلی، شیخ جعفر خزاعی، سید مرتضی، سید ماجد بحرانی، شیخ ابراهیم عاملی، شافهینی، سید ابراهیم عطار، سید محمد قطیفی، شیخ جعفر ابی زید، کاظم الازری، ماهیار، سید محمد بن زین الدین، قاضی ابی بکر بن قریضه، سید نصرالله حائری، بحرالعلوم، شیخ احمد نحوی و ... در پایان کتاب نیز اشعار متفرقه‌ای را آورده و در آخر قصیده مشهور فرزدق را متذکر شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۲۰گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۱۳۷]

۳۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۱۲

آغاز: فمن مقلتی من بعده فیض دجلة ×× وفی کبدی من منعه لذع حرقة / بقیت به لما قیلت له کما ×× وجدت حیوتی فیه من بعد موتة؛ انجام: ویحسد قلبی سمعی عند ذکرهم ×× فتذکو حرارات بحوی بین اضلعی

مجموعه ای از اشعار عربی از شاعرانی چون عامر بن عامر بصری، نظام الدین محمد بن اسحاق اصفهانی ابوفراس، محمد بن علی الحر السائی، قاضی تاج الدین احمد بن ابراهیم، ناصر بن علی البحری، مقنی الکندی، متبنی، شهاب الدین احمد بن المنادی، طغرایی، ابن رومی و ... و چندی از مقامات بدیع الزمان همدانی، و یک صفحه در طالع یک متولد که تحریر آن در ۲۲ محرم ۱۲۸۸ق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روشن بدون مقوا مجدول گرهی، ۱۲۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۵]

۳۵۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۷۰/۱

آغاز: نقل صحیح در قصیده برده آن است که ناظم آن احمد موصلی درهر جمعه در منقبت حضرت رسالت صلی الله علیه و آله نظم می‌کرد چنانچه این قصیده نظم نمود شب جمعه و شب عیدی بود؛ **انجام:** فنفسک اکرم عن امور کثیرة ×× فمالک نفس لبحرها تستعیر

اشعاری از: متنبی، صفی الدین حلی، ابن نباته، شرف الدین حموی، اشجع است و توضیح کوتاهی درباره قصیده برده به نثر آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۷گ، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۶]

۳۵۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۴۴/۱

شامل: قطعه‌ای از ابن جهم، ابی علاء، حضرت علی (ع). قصیده لامیة العرب با مطلع: «اصالة الرای صانتنی عن الخطل ×× و حلیة الفضل زانتنی لدی العطل»، این قصیده در پنجاه و هشت بیت است با توضیحات برخی لغات به صورت زیرنویس، قصیده خمریه ابن فارض در سی بیت است با مطلع: «شربنا علی ذکر الحبیب مدامة ×× سکرنا بها قبل ان یخلق الکرم»، قطعه‌ای از ابی محمد عبدالله بن قاسم بن مظفر بن علی بن قاسم سهروردی در چهل بیت با مطلع: «لمعت نارهم و قد عسعس اللیل»، قطعه‌ای از نجم الدین در ده بیت با مطلع: «من السعادة ان لاتبعد الدار»، ابیاتی در باب کسالت با مطلع: «سئلت الله یجمعنی بسلمی»، قطعه‌ای از حضرت علی (ع) و شریف تبریزی ابی الطیب متنبی در پنجاه بیت با مطلع: «انما بدر ابن عمار سحاب ×× هطل فیه ثواب و عقاب»، و قطعه دیگری از او در چهل و دو بیت با مطلع: «افاضل الناس اغراض لدا الزمن ×× یخلو من الهم اخلاهم من الفطن»، و قطعه دیگری از او در شصت و یک بیت با مطلع: «حشاشة نفسی ودعت یوم و دعوا»، قطعه‌ای از یزید بن معاویه، در برگ چهارم یادداشت مورخ

۱۲۵۲ق، سپس قصیده معروف لامیه: «قفانبک من ذکر حبیب و منزل ×× بسقط اللوی بین الدخول فحومل» در هفتاد و نه بیت، قصیده دالیه در ۹۹ بیت با مطلع: «لخولة اطلال ببرقة ثهمد ×× تلوح کباقی الوشم فی ظاهر الید»، و قصیده‌ای در ۹۸ بیت با مطلع: «الا هبی بصحنک فاصبحینا ×× و لا تبقی خمور الا ندرینا»، بندی درباره ابن العمید در ۹ سطر و پنج برگ نانویس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با زیرنویس و برخی صفحات به‌طور چلیپا؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۴۸گ (۱–۴۸)، ۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۱ - ۴۲]

۳۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۹۵

جنگ اشعار عربی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن لایی سیاه، ۱۴۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۲سم [ف: ۸ - ۲۴۱]

۳۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۶۰۴/۱

آغاز: بسمله، هل نار لیلی بدت بذی سلم ×× ام تلك لیلی انارت حندس الظلم؛ **انجام:** لم نشك من محن الدنیا الی احد ×× من البریة الا کان احدها / اعید نفسی من الشکوی الی بشر ×× بالله و القائم المهدی مولاها

جنگ اشعاری است عاشقانه و عارفانه از شاعرانی شیعی و سنی از قبیل شیخ حسین بن شهاب الدین، بهاء زهیر، تقی الدین ابن حجة حموی حنفی، ابومظفر ابیوردی، ابی فراس حمدانی، متنبی، شریف رضی، شیخ حسن بن زین الدین شهید ثانی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی مقوایی ضربی، ۲۳گ (۱پ–۲۴)، ۱۶ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ - ۲۴۵]

۳۵۵. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه: ۶۴

در این جنگ اشعاری متفرقه بدون ترتیب گرد آورده شده است از: محبی، میرزا فصیحی، سالك، نظیری، میرزا کافی، میرزا جلال، شوری، صائب، عرفی، شرف الدین، میر برهان، هلالی، طالب، میر رضی آرتمانی، کمال اسماعیل، قاضی نور، فردوسی، سعدی، مولوی، گنجی، آذری، امیدی، ملا نظام، شفائی، ابن یمین، صابر، میرزا صادق دست‌غیب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۹گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸۴]

۳۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۰۰/۸

اشعار و قصایدی است به ترتیب حروف تهجی از شعرای زیر: حسن بن هانی و ابونواس، شیخ برهان الدین قیراطی، ابراهیم بن سهل الاشبیلی، سیف الدین مشد، قاضی کمال الدین بن النبیه، بهاء الدین زهیر، صفی الدین حلی، ابن حمدیش، صفی حلی، جمال الدین بن نباته، محمد نواجی، محمد بن العفیف، قاضی عبدالوهاب مالکی، الجلند البلدی، ابن مطروح، کمال الدین بن البیر، حسام الدین حاجری، منصور خطیب السقیفه، ظافر الحداد، قطب الدین هندی، جمال الدین بن نباته، شهاب الدین بن حجر در مدح ابن مکانس، کمال الدین بن النبیه، تاج الدین السبکی، ابوالحسین یحیی الحزار، حسام الدین الحاجری، صفی الدین حلی، انصاری حموی، محمد بن عفیف، ابوالعلاء المعری، بدرالدین الدمامینی، تقی الدین بن حجة الحموی، جمال الدین بن نباته، علی بن ابی الوفا، سراج الدین عمر الوراق، صدرالدین بن الوکیل، ابن صاحب تکریت، دمشقی، شمس الدین بن صایغ، جمال الدین انصاری، ابن مطروح، عفیف تلمسانی، احمد المنازی، برهان الدین القرامطی، شریف رضی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، مشکی، مجدول، ۱۷گ (۲۷ر–۴۴پ)، اندازه: ۱۳×۲۹/۵سم [ف: ۳۸ - ۲۷۷]

۳۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۷۳

آغاز: والی عبدالاله الکردی الحسائی. انی احن الی العراق و لم اکن ×× لامن رصفاته و لا من کرخه؛ **انجام:** انی حلفت یمینا غیر کاذبه ×× الا اعیر کتابی قط انسانا

شامل قطعاتی از اشعار قدماء عرب و پاره از متوسطین و متأخرین مانند ذوالرمه (غیلان بن عقبه)، بحتری، حسین بن مطیر ابی اسحاق صابی، عباس بن احنف، سید مرتضی علم الهدی، شریف رضی کمیت، سمهری، جاحظ، ابن انباری، ابوالفرج ببغاء و بسیاری از ادباء و شعرا و برخی از زنان شاعره عرب که نام آنان تصریح نشده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ضخیم، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۷ص، ۱۴–۲۰ سطر، قطع: خشتی باریك، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۴۰۱]

۳۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۱۷-۳۷/۷/۷

آغاز: بسمله. انی سریت وکنت غیر سروبٍ ×× وتقرب الاحلام غیر قریب / ما تمنعی یقظی فقد تؤتینه ××ً فی النوم غیر مصردِ محسوب؛ **انجام:** فداك حی خولان ×× جمیعهم وهمدان / وكل آل قحطان ×× والاکرمون عدنان، فی بحر الرجز

گزیده‌ای است از اشعار شعرای عرب به ترتیب الفبای اسامی شاعران و شرح حال مختصری از آنان در قالب‌های شعری مختلف قصیده، بحر طویل، بحر رجز، بحر بسیط، بحر متقارب، بحر خفیف و غیر آن از شاعرانی چون ابن فارض، ابونواس، اعشی، امیة بن ابی الصلت ثقفی، اخطل، ابوداود، ابوالعتاهیة، ابوعزة، ابوزید اسلمی، ابوالاسود دولی، ابودهبل خزاعی، اشهب، انس بن عباس بن مرداس سلمی، ابوالعطاء سندی، ابن میاده، ابوالنجم، بشربن هاذم، یزید بن معاویة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۶۲گ، ۷–۱۴ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۸ - ۴۵۸۸]

۳۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۸۵/۴

آغاز: بحمدك یا رحمن أبدأ أولا ×× كفی ذایاك بحمدك اكملا / و شكر عطایاك التی شكرها هدی ×× و ذكر سجایاك التی ذكرها علا؛ **انجام:** و قلل ذا الیا و الق سدامنا ×× و ما الواو و التأنیث فی اضلا و لا

قصیده‌ای در قراءت، قطعه‌ای از اول قصیده؛ خط: نسخ، بی‌کا،

بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۲گ (۱۱۷ر–۱۱۸ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲ – ۱۷۸]

۳۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۴۸

بخشی از حق الیقین. قصائد علویات است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۳۶۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ف۳۴۶/۲

آغاز: مخمس – الهی لک المحمد یا ذالبهاء ×× و ذالعزو الجود و الکبریاء. سوره زبور – انا الموجود فاطلبنی تجدنی ×× فان تطلب سوائی لم تجدنی؛ **انجام:** لدی کل صبح و کل عشی ×× آلهی عفو فرمابنده قطب الدین محمد را

ابتدای آن مخمسی است در مناجات از گفته‌های سید اسماعیل حمیری و بعد از آن سوره زبور حضرت داود است که به شعر عربی نقل شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ، ۱۳ سطر [ف ۱ – ۳۲۸]

۳۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره/۸

اشعار عربی متفرقه؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ – ۴۰]

۳۶۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۴۰

منتخبی از اشعار فحول شعرای عرب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۸۶گ، ۱۷–۲۱ سطر [ف: ۱ – ۳۴۳]

۳۶۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۳۲/۱۰

آغاز: بسمله، في المناجات للسهيلي: يا من يرى ما في الضمير و يسمع ×× انت المعد لكل ما يتوقع / يا من يرجى للشدائد كلها ×× يا من اليه المشتكى و المفزع؛ **انجام:** و ما دريت المرء ليس ببالغ في أرضه ×× كالصغر ليس بصائد في وكره

مؤلف کتابش را بر چند «فصل» و «باب» تقسیم نموده و در هر بخش نمونه‌ای از اشعار شاعران عرب را با ذکر نام شاعر نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵گ (۹۰پ–۱۲۵پ)، ۱۶ سطر [ف – ۱۴۰]

۳۶۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۴۸/۱۳

آغاز: مرادک ان تری فی کل یوم ×× و بین یدیک قوم ای قوم. لیلة البیت ثلثمائه بعد الالف، محمد باقر

۱۶ بیت؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج، ۱ص (۳۱۶)، قطع: نیم‌رقعی، اندازه: ۱۰×۱۵سم[ف:۱–۱۹۵]

۳۶۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲-الف/۱۰۴

آغاز: قول ابن سینا – هبطت علیک من المکان الارفع ×× و رقاء ذات تفرر و تمنع؛ **انجام:** و ما اظنهما طال اعتنا قهما ×× الالما لقبا من شده الشرف

این جزوه شامل مقداری اشعار عربی است و در بعضی صفحات مطالبی به نثر نوشته شده است، جلد اول؛ بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: مقوا با تیماج قهوه‌ای، ۶۴گ، مختلف السطر (۶/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف – ۹۱]

۳۶۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۹۳۱/۱

آغاز: اشرف الارض بنور الهدی ×× فی الولد القائم للمصطفی / شمس سماء شرف فاطمة ×× بدر نجوم فلک الارتضا؛ **انجام:** الف ثناء و سلام لکم ×× کل صباح و زمان السماء

قصیدة فی مدح الامام الثانی عشر؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن لایی سبز، ۸گ (۱پ–۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶ – ۱۶۷]

۳۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۴۳/۲

آغاز: جاد الحیا یثربا محمی ارجاها ×× و عارض من نوال الله ارواها / فاحت نسیم الصبا لیلا فروحنی ×× کانها نشرت من طلب ریاها؛ **انجام:** لم یجر الالعبد من عبیدک یا ×× ذات علی خفی جل اسماها

قصیده هائیه‌ای است در مدح حضرت رسول (ص) در پنجاه و چهار بیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ توضیح برخی از لغات در لابه‌لای سطور؛ مهر: «محمد حسین بن محمد ابراهیم» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج سیاه یک‌لا، ۲گ (۵۴پ–۵۶)، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۲۳۴]

۳۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۶۱

آغاز: قصر رو یدک عن لومی و عن عذلی؛ **انجام:** و ما نقجر دمع العارض الهطل.

تخمیس لامیة العجم طغرائی است و ناظم آن از خود نام نبرده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فاضل خان؛ کاغذ: کاهی آهارمهره، جلد: پارچه‌ای، ۱۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰/۳×۳۱/۲سم [ف: ۷ – ۸۲۶]

۳۷۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۸۱۰/۲

آغاز: اموت فتحیینی بطرف الانامل ×× فیعجب من هذا جمیع الانام لی؛ **انجام:** علیه صلاة الله فی کل ساعة ×× و مابش روض من بکاء المواطن

مجموعه شعری شامل مدایح الرسول (ص) از شاعران مختلفی همچون قلقشندی و الجعبری و ابن معسود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛۵گ (۴ر–۹پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۱۳سم [مؤید: ۲ – ۲۵۶]

۳۷۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۴۸۹/۸

آغاز: لبنی الهادی مناخی ×× فی غدوی ورواحی / صاح، قلبی بصاح ×× ما لحزنی من براخی / بت والحزن سیری ×× آه مما فی ضمیری / کیف یلحانی شجیری؛ **انجام:** و یرجی من لدیکم ×× و هو محسوب علیکم / فاسمعوها من مغام ×× من اعاجیب الکلام / مثل درفی نظام ×× قالها والدمع هامی.

قصیده‌ای است در ذکر مصیبت ابا عبدالله الحسین (ع) در ۱۶۲ بیت که پس از هر مقطع «واحسیناه» آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا مجدول گرهی، ۳گ، ۱۹ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۵ – ۱۹۸۴]

۳۷۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۶۲

آغاز: وغصون کانهن نشاوی ×× یترقصن عن قدود الغرائی؛ **انجام:** قصیده‌ای در تعبیر خواب منقول از حضرت صادق از اول تا آخر هر ماه. اما الثلاثین بلامحال ×× صادقة علی کلی الاحوال

شامل اشعاری از شعرای عرب، به‌ترتیب عبارت اند از اشعاری از

ابن‌دمینه بند مالک، ابن المشرف، ابن الساغاتی، حسام الدین الحاجری، صومری، کمال الدین ابن نباته فی الخمرة و ساقیها، شیخ شهاب الدین، علی بن ملیک الحموی، عفیف تلمسانی، حاجری حسام، بهاء زهیر، مجنون، ابله البغدادی، مهیار الدیلمی، سید علی خان صاحب السلافة، محمد بن عبدالله بلخی، بختری، مهیار دیلمی شیخ محمد رضی، ابن نباته، ابن نبیة، عنترة، سید رضی، ابن رومی، مسعود بن حسن عبکری، متنبی، بهاء الدین زهیر، عفیف تلمسانی، سعدالدین بن عربی، ابن ادریس، امیر ناصر الدین شهاب الدین تلعفری، ابوالحسن جزار، صفی الدین حلی، سید علیخان، عبد علی بن عزیز، بدرالدین یوسف بن لؤلؤ ذهبی، ابن حمدان، شمس الدین کوفی، امرء القیس، محمد شامی، ابن قیسرانی، صنئبری، حداد، ابوالمنصور عیسی، شیخ حمید بن نصار، کاظم ازرمی، ابی الفتح ابن نحاس، ابن خیاط؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۱ - ۶۹]

۳۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۲۲

گردآوری بهاءالدوله و تنها در دو جا چند سطر فارسی دارد و بیشتر شعر است. اینک مطالب: نقل باب ۳۸ از «عیون اخبار الرضا» و ۲ فقره از «امالی» الصدوق (ص ۱-۲)، باب ۴۰ از «عیون اخبار الرضا» و فقره از «منهاج النجاة» ملامحسن فیض (ص ۲)، نقل فقرات چند از «ربیع الابرار» (۳-۴)، نقل فقره از «مروج الذهب» و «معادن الجوهر» مسعودی (۴-۵)، از «ربیع الابرار»، چند بیت از عبدالله بن عبدالمطلب و چند بیت از ابن الهانی (ص ۵)، فقرات و اشعاری از: ابوالحسن احمد بن القاءس اللغوی (شعر) نقل از «کامل التاریخ» قاضی ابوالحسن جرجانی، «من لا یحضره الفقیه» (یک حدیث) «قال معویه. ..»، فقره از اولاد طاهر ذوالیمینین تکه قالب عجوز ... شعر، قالب زینب علیها السلام، شعر لقابوس المقلب بشمس المعالی، شعر صاحب بن عباد، شعر من «ربیع الابرار»، چند داستان و روایت، «فی الکافی ... حدیث ابونصر الهرثمی المقانی بن هرثم»، شعر ابو محمد السلمی، شعر لابی الحسن علی بن هارون المنجم، اشعار و فقرات از: للزمحشری، شعر ابراهیم الکلبی الاشهبی، شعر لابی هلال العسکری، شعر ابو السعادات، شعر لبدیع الزمان الهمدانی، شعر قال اسحق الموصلی، شعر من عیون اخبار الرضا، حدیث قال تاج الدوله ابوالحسین احمد بن عضدالدوله الدیلمی فی النکبته، شعر لابی مسلم المروزی صاحب الدعوة، شعر لبعضهم لقد احسن و اجاد فی التنبیه؛ شعر ابوالفرج الببغاء فی مدح شاپور بن اردشیر وزیر، شعر زید بن الحسن بن سعید الکندی، شعر ابن المعتز، شعر فقره از یحیی بن زیاد المعروف بالفراء النحوی، شعر از ثعالبی در مدح سلطان محمود هنگام فتح سیستان، شعر از یزید بن معویه (ص ۹)، شعر از عمر بن ربیعه، شعر از قاضی اسعد، اسامی سهام ازلام از رسوم عرب جاهلی، تسبیح عند طلوع الشمس (ص ۱۰)، شعر از یکی از شعراء عرب، حدیثی از امالی صدوق، قطعه شعری زیبا به عربی، قطعه شعری از فرزدق در هجو جریر با شرح معانی لغوی (۱۱-۱۲)، قطعه و داستانی از ابوالفتح بستی درباره خلف بن احمد، داستان احنف و معاویه و چند بیت از او درباره قبیله کسع (به ضم کاف و فتح سین = قبیله‌ای در یمن) (۱۲-۱۳)، شعری از علی بن محمد صاحب الزنج بالبصرة، قطعه شعری از ابونواس الحکمی، قطعه شعری از لاادری، شعر از عمر بن ابی ربیعه، شعری از الناصر لدین الله خلیفه عباسی، شعری مورج السدوسی (ص۱۳)، نقل از مجمع الامثال، شعری از یک شاعر، فقراتی از کتاب مطالب السؤل صاحب کشف الغمه، شعری از حضرت حسین بن علی بن ابیطالب (ع) خطاب سکینه، شعری از حیص بیص در مرثیه حضرت حسین (ع)، داستانی از ابوالحسین الجزار، فقراتی و ابیاتی از عبدالملک و فضل بن عباس بن عشیة بن ابی لهب (ص۱۴)، حدیث در بهداشت، فائده در تاریخ علم طب، شعری از قاضی هبة الله بن سناء الملک، شعری از محمد بن العفیف (ص ۱۵)، اشعاری چند از ابونواس، شعری از عبدالله بن عبیدالله بن طاهر، داستان و شعری از فرزدق، شعری از حسین بن مطیر الاسدی در مرثیه (ص۱۶)، شعری از متنبی، شعری از ابوالحسین الکاتب الوسطی، شعری از ... بن زین العبادی، صنعت مغایرت در شعری از ابوالفضل المیکالی درشاب، شعری از ابوالظفر محمد بن ابی العباس القرشی الاموی المعاوی (ص۱۷)، قطعه نخست با قافیه الف و دوم با قافیه «فاء»، شعری از سالم بن وابصه، شعری از نصیب الشاعر، شعری از شاعری گمنام، شعری از خلید مولی عباس بن محمد بن علی بن عبدالله بن العباس نیای عمیثل شاعر، داستان‌ها و اشعاری از محمد بن مناد، درباره حج هارون الرشید و پسرانش، شعری از نصر بن احمد شاعر معروف به خبز ارزی (ص۱۸)، شعری از ابو عثمان خالدی، شعری از عبدالجلیل المرسی، شعری از فضل الدولة، از امثال عرب، شعری از عمر بن ابی ربیعه (این اشعار بنوشته کنار صفحه تکراری است)، شعری از شاعری عرب در مرثیه زنش، شعر از ابو العتاهیة اسمعیل (ص۱۹)، شعری از ابودلف قاسم بن عیسی العجلی، اشعاری از ابوالقاسم حسین بن علی المعروف بابن المرزبان، شعری از ابوالمطاع ذوالقرنین بن حمدان ملقب به وجیه الدولة، شعری از کتاب حماسه ابوالحجاج یوسف بن محمد البیاسی به‌نقل از کتاب المراثی از ابو علی قالی، شعری در مدح سلطان صلاح الدین ایوبی (ص۲۰)، شعری از بحتری، اشعاری با یک مضمون از اخیطل الاهوازی و چند شاعر دیگر بدون نام، شعری از ابوحبیش النمیری در وصف سخای یحیی بن خالد برمکی، شعری از ابن الخیاط المدنی در مدح المهدی، شعری از سهل به هاورن، اشعاری از چند شاعر بدون ذکر نام، شعری از ابو نواس در مدح ابونصر خصیب بن عبدالحمید صاحب دیوان خراج مصر به هنگام سفر به مصر شامل نام منازل بین راه (ص۲۱)، اشعاری از چند شاعر، فقره از کلام نظام، شعری از نظام، سخنی از مبرد (ص۲۲)، شعری در تغزل از شاعری بدون نام، اشعاری از فند الزمان (سهل

بن شیبان بن ربیعة بن زبان) درباره نبرد بسوس از حروب معروف عرب جاهلی، اشعاری از ابوطالب یحیی بن الفرج سعید بن زیاد الشیبانی، شعری از ابن حیدر، شعری از گمنام، شعری از مجیرالدین تمیم، شعری از یزید بن معویه، شعری از ابو عبدالله محمد بن مسلم معروف به‌ابن المولی در مدح یزید بن حاتم بن مهلب (۲۳)، شعری از محمد بن عبدالله نمیر الثقفی، سخنان و اشعاری از کامل مبرد، شعری از عمر بن سعد بن ابی وقاص، شعری از عبدالله حسین بن احمد المعروف به‌ابن الحجاج (ص۲۴)، داستانی از ابو عبدالله احمد بن ابی ... فضال مولی بنی هاشم، شعری از شاعری ناشناس (ص۲۵)، شعری از ابراهیم سواق درباره ابو العباس عیسی بن سلیمان، شعری از ابوالشعب قیسی درباره خالد قسری، شعری از ناشناس، شعری از صفیه الباهلیه (ص۲۶)، اشعاری از فاطمه بنت الاحجم الخزاعی در مرثیه با شرح به نقل از شرح حماسه طیب تبریزی (ص۲۷)، شعری از عجیر السلولی، شعری از التیمی درباره منصور بن زیاد بن ابیه (ص۲۸)، شعری از ناشناس، از محمد بن یحیی نیشابوری کشته شده در فتنه غز، شعری از محمد بن غالب الاندلسی الرصافی، اشعاری چند بدون نام (ص۲۹)، سخنی از حضرت حسن (ع) در پاسخ معاویه، شعری چند از عبید بن ایوب العنبری، از شاعری دیگر (ص۳۰)، از حماسی، قطعه ای از یک شاعر عرب درباره سرنوشت از ابودلامة که در پیشگاه مهدی خلیفه عباسی گفته است (ص۳۱)، از داستان‌های ابودلامة درباره بیماری هوش و طبیب، خطبه رجل عظیم الانف امرته من العرب، اشعاری از چند شاعر، اسماء حسنی در قرآن حکیم از سوره بقره تا اخلاص اسماء خداوند را در هر یک از این سور جداگانه به‌حساب آمده و همه آنها ۹۹ اسم است (ص۳۲)، فقره فارسی و دعای که در وقت رؤیت عطارد می‌خوانند و لطیفه‌ای از آقا جمال مجتهد پدر آقا حسین خوانساری (ص۳۴)، قصیده از بدیع الزمان همدانی با این مطلع: «اسماء الدجی ما هذه الحدق النجل ×× أصدر الدجی حال وجید الضحی عطل» (۳۷-۳۵)، قصیده دیگر از بدیع الزمان همدانی با این مطلع: «علی ان لا اریح العیس و القتبا ×× و البس البید و الظلماء و الیلباء» (۳۸-۳۷)، قصیده از ابوالفتح سبط ابن التعاویذی با این مطلع: «سمع الزمان بوصلها فدنت علی عداوتها ×× باتت تعاطینی المدام و کنت من اکفائها» (۳۹-۳۸)، قصیده از محمد بن جهیر الملقب بفخرالدولة با این مطلع: «لحاجة نفس لا تفیق غرورها ×× و حاجة قلب لیس یقض یسیرها»، مدیحه با این مطلع: «اعدت الی جسم الوزارة روحه ×× ما کان یرجی بعثها و نشورها»، قصیده در مدح خضیب امیر مصر با این مطلع: «تقول التی فی بیتها خف محملی ×× عزیز علینا ان نراک تسیر»، قصیده از ابونواس با این مطلع: «دع عنک لومی فان اللوم اغراء ×× و داونی بالتی کانت هی الداء» (ص ۴۰)، قصیده دیگر با این مطلع: «نضت عنها القمیص لصب ماء ×× فاورد خدها فرط الحیاء»، از خمریه با این مطلع: «یطوف بها ساق أغن تری له ×× لی مستدار الاذن صدغا معقبا» (ص۴۱)، در مدح خصیب بن عبدالحمید: «یا منة امتنها السکر ×× ما ینقضی منی لها الشکر»، با این مطلع: «دارند امی عطلوها و ادلجوا ×× بها اثر منهم جدید و دارس» (ص۴۲)، اشعاری دیگر از ابو نواس، با این مطلع: «سقی المطیرة ذات الظل و الشجر ×× و دیر عبدون هطال من المطر» (ص۴۳)، قصیده‌ای از حسین بن مطیر الاسدی با این مطلع: «لقد کنت جلدا قبل ان توقد النوی ×× علی کبدی نارا بطیئا خمودها»، دو بیت از حسین بن مطیر الاسدی، ابیاتی از سید رضی، از مجنون و دیگران، از ابن درید، از یک الجن الحمصی و سید رضی، چند قطعه منسوب به عایشه و به ابو اسحق الغزی، اشعاری از ناشناس، ابوالعباس الضبی، ابو اسحق ابراهیم بن السیار النظام، از احمد بن ابی نصیر المناذی الوزیر، لا ادری و بعضی از متأخرین، اشعاری از: محمد بن الهانی المغربی در صنعت حسن تخلص، ارهذلی و بعضی از اعراب (ص۴۹)، قصیده از: احمد بن المنیر الطرابلسی، اشعاری از یک شاعر که اسمش ذکر نشده، دو قصیده از: شریف (رضی)، قصیده از ابوحیة النمیری با این مطلع: «و خبرک الواشون انی احبکم ×× بلی و ستور الله ذات المحارم» (ص۵۰)، قطعه‌ای دیگر از او، ابواسحق الصابی از مالک اشتر در واقعه جنگ صفین و از چند شاعر (که اسمشان برده نشد) درباره اسب، اشعاری از ابوطالب بن عبدالمطلب (ص۵۲)، چند دو بیتی از چند شاعر دیگر که اسمشان برده نشده، پس از آن اشعاری از ابوبکر الشاعر (ص ۵۳)، یک‌بیتی و دوبیتی‌ها و اشعاری در تغل باز از ابوبکر الشاعر، قصیده از بشار بن برد به‌نقل اغانی از موصلی با این مطلع: «و ذات دل کان البدر صورتها ×× اتت تغنی عمید القلب سکرانا» (ص۵۵)، از خمریات چند شاعر که اسمشان ذکر نشده، اشعاری گویا از ایوب از لصوص بنی الغیر، از مهیار الدیلمی خنساء (ابیاتی که جرمر خنساء را به‌خاطر آنها شاعرترین دانست) و چند شاعر مجهول، اشعاری از ابو نواس در صنعت مراجعه (ص ۵۸)، معاویه بن ابی سفیان، ابوالفتح البستی (ص ۵۹)، دو قطعه از ابن الدمینة نخست دالیه دوم کافیه، ابوالولید الکتانی، مهلبی الوزیر، ابواسحق الصابی، ابوالفتح البستی، ابوالفتح الکشاجم ابو تمام الطائی، اشعاری از ابی تمام الطائی، ابن المقر، مهلبی الوزیر (ص۶۲)، ابوسعید ابوالخیر، ابوالعلاء المعری، عبدالله ابن العبد بن الطاهر، ابن الدهان (ص۶۵)، قصیده‌ای از عبدالعلی الحویزی با این مطلع: «قام یجلوها و فی الاجفان غمض ×× و الندامی نوم بعض و بعض»، ابیاتی از سیف الدولة» (ص۶۷)، قصیده از ابن العربی، از رضی الموسی (ص۶۸)، از شهاب التلعفری ابوالحنین الجزار، اشعاری از حسام الدین الهاجری (ص۶۹)، تغزل از شاعری دیگر که اسمش ذکر نشده، اشعاری از عضدالدولة الدیلمی (ص ۷۰)، یک‌بیتی و دوبیتی‌هایی از چند شاعر که اسمشان ذکر نشده، داستان مناظره است شعری بین عقیل بن علقمه مری و فرزندانش عملی و حرباء این ابیات به ترتیب از عقیل بن علقمه عملش بن عقیل، حرباء بن بنت عقیل، ابیاتی از امام سجاد خطاب به پدر (ص۷۲)، ابیات

منسوب به امام حسین (ع) و الامام سجاد (ع)، فاضل خان ادیب، اشعاری از چند شاعر دیگر، ابیاتی از چند شاعر که اسمشان ذکر نشده، اشعاری از ذوالرمة، محمد صالح الحلبی وچند شاعر دیگر، ابیاتی از مأمون عباسی (ص ۷۵)، یحیی بن اکثم قاضی مأمون، ذوالرمه و یک شاعر دیگر که اسمش ذکر نشده، ابیاتی از بدالله بن طاهر، بحتری و چند شاعر دیگر، ابیاتی از امام علی (ع) (ص ۷۷)، الخطیب احمد المدنی و چند شاعر دیگر، قصیده از خنساء در مرثیه برادرش، ابیاتی از متنبی، ابونواس و محمد حسن الحویزی و چند شاعر دیگر، عبابی و یک شاعر دیگر که اسمش برده نشده (ص ۸۰)، قصیده از: ابی فراس، قصیده از: سموأل با این مطلع: «اذا المرء لم یدنس من اللوم عرضه ×× فکل رداء یرتدیه جمیل» (۸۵-۸۴)، قصیده‌ای بلند از یک شاعر که اسمش ذکر نشده با این مطلع: «نالت علی یدها ما لم تنله یدی ×× نقشا علی معصم اضنت به کبدی»، ابیاتی و اشعاری از قیس عامری، مجنون (ص۸۷)، قصیده از سید علی معصوم قطعه‌ای از یک شاعر (که اسمش ذکر نشده) در ذم دوستی با تکلف (ص۸۸)، قصایدی از سید شریف الرضی، از یک شاعر دیگر، ابوالغنائم المعلم الموسطی (ص ۸۹)، اشعاری از: علی بن عطیة، سلیمان بن عامر، چند قطعه یا دو بیتی از چند شاعر دیگر (ص۸۹)، اشعاری از الرقاشی، ابونواس، ابوالعتاهیة (ص۹۱)، اشعاری از أخطل، هلال بن جعشم، شاعر جاهلی، بحتری، محمد بن ابی ذرعه (ص۹۲)، اشعاری از ابی دلف العجلی، عبدالله بن طاهر الخزاعی ابوبکر الخوارزمی، صاحب بن عباد، یوسف بن حمویه (ص۹۳)، اشعاری از فرزدق در مدح بنای سلیمان، فاضل خان در مدح عباس میرزا، اشعاری از ابی فراس، ابیاتی چند ارتجالی از نصیب در مدح سلیمان، اشعار از عبیدالله بن عبدالله بن طاهر (ص۹۵)، قصیده از یک شاعر که اسمش برده نشده با مطلع: «دارالفجایع و الهموم و دارالبث و الاحزان و البلوی» (ص۹۶)، اشعاری از قطعاتی یک نامه بیتی از ابیاتی از: ابو نواس، از منخل الیشکری در صدر ابیات نوشته «المنخل الیشکری کان ندیما للنعمان ابن المنذر فاتهمه بامراته المتجردة و قتله» از الخوارزمی، اشعار و ابیاتی نابغه ذبیانی و چند شاعر دیگر (ص۹۹)، موشحات و قصاید و نامه‌های و پاسخ‌های منظوم از قاضی علاء الدین کاتب السر مصر در نامه‌های خویش در جواب امراء و برای امراء در آغاز قصائد این نامها دیده می‌شود: شمس الدین بن عبسون مستوفی، شیخ مجیرالدین خیاط دمشقی ابن بنابه مصری، شمس الدین موشح نخست بدین مطلع: «کرر اللوم عیه ان تشا ×× فهو صب بمحیاه انتشا» (۱۱۹-۱۰۱)، قصیده از قطب الدین معارضا لابن مطروح با این مطلع: «الا حل الله سیف المقل ×× فکم ذا اصاب و کم ذاقتل (۱۱۹-۱۲۰)، ابیاتی از شریف رضی، ابیاتی از جابر الکاظمی که در هنگام خداحافظی از نواب اردشیر خوانده است (۱۲۰-۱۲۱)، اشعاری از ابن المقرب و دیگران، قصاید از صاحب بن عباد در مدح حضرت علی (ع) (ص۱۲۳)، ابن الخیاط الشاعر، قطعاتی از ابو اسحق ابراهیم الغزی القاضی الارجانی، قطعاتی از القاضی الارجانی، ابو فراس الحمدانی، ابو تمام الطائی (ص۱۲۵)، اشعاری از خنساء، لیلی الاخیلیة، ابیاتی از ابی فراس حمدانی، ابی تمام طائی، چند شاعر دیگر (ص۱۲۷)، قطعات و ابیاتی از ابن المعتز و دیگران (ص۱۲۹)، اشعاری از قطعه شعری از یک زن در مدح علی (ع)، از ابن حجر (یا ابن نباته) در بحر خفیف و از ابن الفارض در مدح علی (ع) و شافعی در مدح آل بیت و ابن الحویزی در مدح آل بیت، قصیده از ابن العاص در مدح آل بیت با این مطلع (در بحر وافر): «بآل محمد عرف الصواب ×× فی ابیاتهم نزل الکتاب» (۱۳۰-۱۳۱)، چند بیت دیگر در مدح آل بیت (در بحر طویل)، اشعاری از ابونواس در مدح علی بن موسی الرضا، کمال الدین بن نبیه، ابن الرومی، خلیع شاعر، ابوالحسن بصری، عمر بن الهرندی، یزید بن معاویه، ابو النصر محمد، احمد جوهری، محمد بن کمیل، سید اسماعیل، سید احمد جوهری، عبدالطاهر سلیمان بن عبدالملک، طاهر عتابی، صاحب بن عباد، منصور بن کیغلغ، واو دمشقی، ابوحفص عمر مطواعی، ابن مکنه، ابوالفتح بن قادوس، ابوالفتح ذوالکفایتین، معتمد بن عباد، صاحب اشبیلیه، ابوالحسن طباطبائی، صفی حلی، ابن رشیق، ابن وکیع، ابن سناء الملک زیاد اعجمی، تنوخی، ابو ذویب هذلی، ابن قلاقس، علی بن بسام، علی بن خلیل، ابن نباته سعدی، ولید محمد بن یحیی بن حزم، ابو کثیر، ابوبکر خوارزمی نمیری، محمد بن وهیب، محمد بن شمس الخلافه، ابن سکره، عبدالرحمان بن محمد الواسطی، بحتری، ابوالفتح بکتمری، بستی، ابوالفضل، ابن جابر، ابن اشرف ماردینی، ابن جابر اندلسی، ابن عفیف باخرزی، صنوبری، صلاح الدین صفدی، ابن النقیب، مسلم بن ولید، ابن رشیق، تهامی، ملک اشرف، شاه ارمن، عبدالله بن قائلة البستی، ابن اللبانه، سراج وراق، ابن معتز قیروانی، ابو جعفر اندلسی، ابن خلاد، عدی بن رقاع عاملی، ابن جعفر غرناطی، شرف الدین حلاوی ابن القیروانی، مسلم بن ولید، ابواسحاق منقری، ابن فارض، نصر بن احمد جزائری، ابو فراس، صدرالدین العاملی، ابن مطروح شهید، حاج یوسف ازری، ارجانی، عبدان اصفهانی، ابن حجد الاموی، دیک الجن، ابن درید، ابو عثمان خالدی، ابو النبیه، عزالدین بن عبدالرزاق، صدرالدین عاملی (مکرر)، عمارة بن عقیل، ابو محمد خطیب ملقب به سیبویه، ابو الصلت در مدح ابن ذی یزن، شهاب محمود، امیة بن ابی الصلت، ابو العتاهیه، جمال الدین صوفی، ابوالحسن احمد بن مومل، مالک بن مرحل اندلسی، ابوجعفر اندلسی، ابوالفرج ببغاء، ابن احمد الصقلی، ابن عبد ربه، ابو خلف عکبری، ابو محمد شافعی، ابن هفان، ابن الساعاتی، عماد بن دبوقا، نجم الدین بارزی، حسین بن مطیر اسدی، سری رفاء، شمس تلمسانی، ابوالحسن الغصب الملحی، دعبل خزاعی، بدر بن لؤلؤ ذهبی، ابن حیوس، یعقوب نیشابوری ادیب، امیر سلیمانی.ابو محمد خوارزمی، ابن حجاج، حیوس، شمس الدین بن صائغ، ابراهیم عزی، ابن یوسف یعقوب بن صابر، عباس بن احنف،

ابوبکر یحیی بن تقی اندلسی، مسلم، ابن سیاره، ابو دلف ابن العوی، سهل بن مرزبانی، ابوالعباس احمد نصیبی وزیر، ابراهیم بن عباس صولی، ابوالحسن کرخی، قیلونی کاتب، ابن فضل، شهاب تلعفری، ابن ادریس یمانی عبدری، ابو عثمان خالدی، حلف بن عزیز نحوی، شهاب احمد بن بنت الاعز، محمد بن وهیب حمیری، ابن الخیثمی، وجیه الدوله قاضی مجد الدین عبدالطاهر، سلیمان، ابن حجله، ابن یغمور، ابو زهیر مهلهل بن نصر بن حمدان، بهاء زهیر، ابن مطروح، ابن التلمیذ، لیلی بنت طریف الشیبانی، بشار، جمیل بثینه، عمر بن ابی ربیعه، زنی از بنو کلاب، امیر تمیم، نصیب علی بن جبیه، حسان، مولوی معنوی «۱»جابر کاظمی، جریر، مروان بن ابی حفصه، تاج الملک بوری بن شادی، حسام الدین الحاجری، مسکین دارمی، ابو حامد غزالی، کاظم ازری، جحظه برمکی، ابوالقاسم بن حسن کاتبی، قاضی منصور هروی، ابن ابی الاصبع، تقی الدین عمر صاحب حماة، اسعد بن ابی ملیح، تمیم بن معز بن منصور قائم، ابو جویر بن عمر امیر قراقوش (نقل از دمیة القصر باخرزی)، صرور شاعر، قاضی ابوالقاسم هبة الله مصری، یاقوت مستعصمی، ابو عبدالرحمان محمد بن عبدالله قرشی اموی معروف به عتبی، ابو سعید احمد بن مسیب خوارزمی، ابوبکر بن زهر اندلسی اشبیلی، ذوالنون مصری، ابوالجوائر واسطی، مهلبی وزیر، خطیب حصکفی، یحیی بن نزار منجی، یحیی بن اکثم، قطعه ای از مأمون عباسی (درباره یحیی بن اکثم چون او را در حال ملاعبه و شوخی با غلام زیبای خود دید)، ابو حکیمه راشد بن اسحاق بن راشد کاتب، ابو عمر قسطی، نفسی احمد لحمی، ابراهیم بن علی بن یوسف شیرازی فیروز آبادی، جمال الدین ابو اسحاق، عبدالحکم مصری، ابراهیم بن نصر موصلی، ابو اسحاق ابراهیم غزی، ابو الطمحان قینی، احمد قرطبی، نامی (یا مهلبی وزیر) اخطل، ابن بسام، ابو شراعه، علی بن محمد، عین القضاة، ابن حمامه، بدیع الزمان همدانی، محمد بن یزید، مجد مؤدب، مسعود، ابو محمد خازن، ابوالمحاسن شعری، رفیع الدین لبنانی، قصیده عینیه، سید حمیری، اسماعیل بن محمد، قصیده از حمیری در مدح علی (ع) با این مطلع: «اقسم بالله و آیاته ×× و المرء عما قال مسئول / ان علی بن ابی طالب ×× ظلی التقی و البر مجبول (ص۱۳۲)، اشعاری از ابوالصلت و ابن حیوس، اشعاری از در مدح علی (ع)، بشار بن برد، ابن صلحة الصقل احمد بن العثمان الاندلسی، تمیم بن المعز العبیدی، اشعاری از: تمیم بن المعز العبیدی، ثابت بن قرة، تقیة دختر غیث بن علی بن عبدالسلام و چند شاعر دیگر، قصیده تقیة با این مطلع: «اعوامنا قد اشرفت ایامها ×× و علا علی ظهر السماک خیامها (ص۱۳۴)، ابیاتی از لیلی و مجنون عامری و لیلی اخیلیه، مسلم بن عقیل در مدح علی (ع) (ص۱۳۵)، اشعاری از یزید بن معاویه، ابوالسعادات (ص۱۳۶)، ابیاتی از سراج وراق، ابن دقیق العید، صفی الدین حلی (ص۱۴۱)، ابیاتی از متنبی، شمس الدین الحکیم بن دانیال ابن الفارض، ابونواس، خدیجه زوجة النبی (ص) فی مدحه (ص) (ص۱۴۳)، ابیاتی و قطعاتی از چند قطعه در تغزل و در وصف طبیعت المستعین بالله بن الحکم الاموی، حارث بن خالد، ابوعبدالله محمد بن سلطان الغالب بالله پادشاه اندلس، هارون الرشید، شافعی در مدح علی (ع)، ملا کاظم الازری البغدادی (ص۱۴۶)، حکایات و ابیاتی و قصایدی است به نظم و نثر در ادب و تغزل و در صناعات شعری از گویندگان شناخته و ناشناس از چند شاعر و نویسنده که اسمشان برده نشده و از آن جمله اشعاری از: دعبل خزاعی، ابو نواس سیدرضی، سید علی خان، ابو نواس الحکمی، منصور الفقیه، امرء القیس، بحتری، تقی الدین بن هشام، حسام الدین الحاجری، شیخ سرور، شهاب تلعفری و شهاب محمود بدیع، ابن الخلیفه، زهیر بن ابی سلمی، شیخ بدرالدین المنشی، ابن الجهم، صفی الدین الحلی، ابوالعلاء المعری، ابو نواس، ابوالعلاء المعری، ابو جعفر الخلیفة، ابو عبدالله الشاعر، ابن درید البغدادی، ابن الاصبع، بحتری، ادیب محمد بن غانم، ابن سینا، احمد الکاتب، احمد البیضاوی، ابی العلاء المعری، الامیر العاصمی، ابراهیم الصولی کاتب المأمون (ص۱۷۹)، شرح قصیده بانت سعاد، کعب بن زهیر صحابی (ص۲۹۶)، تخمیس بانت سعاد کعب بن زهیر (۳۱۴-۳۴۱)، شرح لامیة العرب (۳۴۱-۳۴۹)، شرح لامیة العجم (۳۵۰-۳۶۶)، سبعه علویه (۳۶۷-۳۸۰)، ابن ابی الحدید، بدالحمید بن هبة الله، حبسیه، فالی، اسعد بن نصر (۳۹۲-۴۱۱)، معلقات سبع (۴۱-۴۱۷)، معلقات لامیه‌ای دیگر از امرؤالقیس (۴۱۷-۴۴۵)، شعر از سمؤل بن عادیا (۴۴۸-۴۴۹)، شعر از اعشی میمون شاعر جاهلی در مدح پیغمبر (ص) (۴۴۹-۴۵۰)، شعر از معین الدین طنطرانی (۴۵۰-۴۵۲)، فائده، قال العسکری نیران العرب بصفع عشر نارا (۴۵۲-۴۵۵)، حکایه، از هارون الرشید (۴۵۵-۴۶۰)، قصیده از ابوالفتح بستی با این مطلع: «زیادة المرء فی دنیاه نقصان ×× وربحه غیر محض الحق خسران» (۴۶۰-۴۶۲)، بخش‌هایی از منظومه سوانح سفر المجاز شیخ بهاءالدین عاملی (۴۶۳-۴۶۹)، قصیده‌ای بلند از والد شیخ بهایی = عزیادلن حسین بن عبدالصمد (۴۶۹-۴۷۱) مطلع قصیده: «اسحر بابل فی جفنیک ام اسقم ×× ام السیوف لقتل العرب و العجم»، قصیده معروف ابن الوردی (۴۷۱-۴۷۲)، قصیده در مدح پیغمبر (ص) از بحرانی، حسن بن محمد (۴۷۳-۴۷۵)، از صاحب معالم (۴۷۵-۴۷۷)، قطعه معروف شافعی در مدح علی (ع) (ص ۴۷۳)، قطعه‌ای از بحرالعلوم طباطبائی در مدح علی (ع) (۴۷۷)، دو قصیده دیگر از دمستانی بحرانی (۴۷۷-۴۸۳)، شعری از شیخ محمد بن حماد (۴۸۳-۴۸۶)، الاثنا عشریات فی المراثی از بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی (۴۸۶-۴۹۳)، القصیده التائیه دعبل خزاعی (۴۹۳-۴۹۹)، قصیده میمیه فرزدق در مدح امام علی بن حسین (ع) (۴۹۹-۵۰۱)، قصیده برده = الکواکب الدریه از بوصیری در مدح پیغمبر (ص) (۵۰۱-۵۰۹)، لامیة العجم طغرائی از غرائی، حسین بن علی (۵۰۹-۵۱۲)، اشعاری از ابوالعلاء معری، صفدی، ابن الساعاتی ارجانی، مؤید الدین، مهلبی، ابو تمام، فضولی، ابن ابی الجنید، علی (ع)، ابو

نواس، ابن معذل، عبیدة، ابی طیب، اوس بن حجر، حسام بن ثابت، ابوالطیب المتنبی، ابو عبادة، بحتری، جدیمی، ابوالحسن جوهری، علی بن الرومی، عبدالله بن المعتز عباسی اخطل، کثیر عزة، ابو العتاهیه، ابو اسحاق صابی، قاضی تنوخی، نابغه ذبیانی، وطواط، عمران بن قحطان، ابوالفضل بن عمید، ریاضی، مسلمة بن عبدالملک، عباس بن احنف، ابو نصر محمد بن عبدالجبار عتبی، زیاد الاعجم، تفتازانی، قاضی ابوالفضل، ابو العتاهیه، قاضی الارجانی، مصنف (گویا گردآورنده جنگ مراد است) بدیع الزمان همدانی، ابوالفتح بستی، حماسی، عبدالملک ثعالبی، امرء القیس، معن بن اوس (قطعه ای که عبدالله بن زبیر آنرا انتحال کرده)، بشار بن برد، مسلم الخاسر حطینه صاحب بن عباد، ابو محمد خازن علی (ع)، قطعه ای منسوب به علی (ع) و منقول در مصباح کفعمی، جریر (در مرثیه عمر بن عبدالعزیز) ابن جوزی، فرزدق (۵۱۲-۵۴۱)، اشکال در مسئله‌ای نحوی به‌نظم طرح و حل شده نخست اشکال نحوی در دو بیت آمده و حل آن در ۲۳ بیت حل آن یاشد ده و مجموعا ۲۵ بیت است، آغاز: «وسائل لی عن اشیاء کیف اتت ×× ممنوعة الصرف فی القرآن اشیاء / و کیف لم یمنعوا امثالها زینه ×× فجاء بالصرف اسماء و انباء / فقلت انی کفیل بالجواب بها ×× فاسمع فللقوم فی الاشیاء آراء»، پایان: «فان توقف جهلا بالجواب فقل ×× حفظت شیأ و غابت عنک اشیاء / ثم الصلوة علی اعلی الوری شرفا ×× و آله ما شدت فی الایک و رقاء»(۵۴۱-۵۴۳)، قصایدی نوشته شده بدون ذکر نام سراینده و مطلع آنها به‌ترتیب یاد می‌شود: «مطلع قصیده اول: «اراک طرو باذا شجی و ترنم ×× تطوف باذیال السحاب المخیم» (ص ۵۴۴)، قصیده دوم «و نالت علی ایدها ما لم تنله یدی ×× نقشا علی معصم اضنت علی کبدی» (ص۵۴۵)، قصیده سوم: «هذا فؤادک بهنابین اهواء ×× و داک رایک شوری بین آراء» (ص۵۴۷)، قصیده چهارم: «علام سقی خدیک من جفنک الحال ×× امن ربوت اللول لاح لک الحال» (ص۵۴۸)، قصیده ۵: «امن المنون و ریبه اتوجع ×× و الدهر لیس یمعتب من یجزع (ص ۵۴۹)، قصیده ۶: «اشاقک فی اطلال متیه بالخال ×× رباع تعفی رسمها راجف الحال» (ص ۵۵۰)، لوامع عبدالرحمن جامی (۵۵۳-۵۹۲)، ترسل و انشاء منظوم (۵۹۲-۶۱۳)؛ خط: نسخ، کا: بهاء الدوله، بی‌تا؛ پشت برگ اول یادداشتی است حاکی از اینکه بهاءالدوله این جنگ را برای کتابخانه خود گردآوری کرده؛ مهر: بهاء الدوله (چهارگوش)؛کاغذ: فرنگی آهارمهره، جلد: تیماج سبز، ۶۱۳ص، ۲۱ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۳۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۰۰۰]

۳۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۲۱۲

آغاز: کانما حسن قنانینا حکی ×× مهفهف یضحک من وشی نظر / کانما العود حکی مترجما ×× لسانه ینطق من کل وتر؛ **انجام:** کم فی مجالی للهولی من جوله ×× اضحت ترقص بالسماء و تطرب

جنگی است شامل اشعار عربی از شعرای مختلف که در اثنای آن مطالبی به نثر نیز آمده است. اسامی شعرایی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: ابونصر طافر الحداد السکندی، عفیف الدین تلمسانی، تقی الدین بن حجة بن الجنی، الوجیه، ابن‌الرومی، ابن تمیم، قیراطی، محی الدین بن عبدالظاهر، ابن علی بصل، الوداعی، الصفدی، البدر الدمامینی، ابن المعتز، ابن مطروح، زین‌الدین عمر بن الوردی، الصلاح الصفدی، الصفی الحلی، ابن‌تعاویذی، الراج الوراق، شهاب الدین الحاجبی، ابن قرناض، ابونواس، محمد بن مجنون، بدرالدین حسن بن حبیب الحلبی، ابوالحسن بن سکره، ابن النقیب، ابن ابیک، قطب الدین بن الشاعوری، ابن مکنسه، اسحاق الموصلی، القاضی فتح الدین قادوس، نجم الدین ابن مکانس، صدرالدین بن عبدالحق، القیراطی، بدرالدین المعری، فخرالدین بن مکانس، صلاح الدین، شمس الدین الدمشقی، ابن صاحب تکریت، ابن خروف، ابن ابی حجله، عزالدین الموصلی، ضیاء الدین المناوی، کشاجم، کمال الدین، جلال الدین بن خطیب، شهاب الدین، النواجی، سیف الدین، الشریف المرادی، ابوالفضل بن وفا، ابن سناء الملک، ابن بعیس، ابوالولید هشام بن احمد، ابونصر محمد بن مختار حلبی، ابوالصلت عبدالعزیز بن حبوس، حسام الدین الحاجری، ابن الرقا، ابن عباد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۲۱۷]

۳۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۷۸

آغاز: لولم اهم شوقاً الی وجهکم ×× بأی وجه کنت القاکم؛ **انجام:** ینسی التجلد قلبی حین اذکره ×× و یهجر النوم عینی حین اهجره.

نسخه حاضر از حرف لام «لولم» تا حرف یاء «ینسی» را شامل است. جنگ اشعار از شعرای عرب است و از هر شاعری یک یا دو بیت به ترتیب الفبائی حروف اول بیت آورده است. اسامی شعرایی که شعرشان در جنگ حاضر آمده را به ترتیب حروف الفبا چنین است: ابراهیم بن عرف، ابراهیم صولی، ابراهیم غزی، ابراهیم مهری، ابطر خزمی، ابله، این ابی جمعه، ابن ابی عیینه، ابن ابی غطام، ابن ابی قنن، ابن اعرابی، ابن بابک، تغلبی، ابن البغل، ابن تعاویذی، ابن جعانی، ابن جوهری جرجانی، ابن جیا، ابن حیا، ابن حجاج، ابن حذاق، ابن حسان حضرمی، ابن حلاوی، ابن حیا، ابن حیوس، ابن خیاط، ابن درست، ابن درید، ابن الرومی، ابن زباده، ابن زریق کاتب، ابن سکره، ابن سکره هاشمی، ابن سنان خفاجی، ابن سمیعه، ابن شیرمه، ابن شرف، ابن شمس خلافه، ابن طباطبا، ابن طباطبا علوی، ابن طوسی صقلی، ابن عبدل، ابن العلاف، ابن العمید، ابن عیاش، ابن الفارض، ابن کناسه، ابن کیغلغ، ابن لبانه، ابن لکت، ابن اللیانه، ابن المدبر، ابن مسهر، ابن المعیر، ابن عیاش، ابن الفارض، ابن کناسه، ابن کیغلغ، ابن لبانه، ابن لکت، ابن اللیانه، ابن المدبر، ابن مسهر، ابن المعیر، ابن المعتز بالله، ابن المعلم، ابن مقبل، ابن مقله، ابن منادی قزوینی، ابن‌الموصلایا، ابن المولی، ابن میاده، ابن نجد، ابن نکک بصری،

ابن الهباریه، ابن هرمه، ابن هندو، ابن الهیاریه، ابو الاسد تمیمی، ابوالاسود دئلی، ابوبکر بن درید، ابوبکر خالدی، ابو دفافه مصری، ابوبکر عنبری، ابوتمام، ابوالجوائز، ابوحازم، ابوحکیمه، ابوالحتجاء نصیب، ابودلف، ابودمینه، ابوذویب، ابوروح هروی، ابوزید طائی، ابوسعد مخزومی، ابوسعد همدانی، ابوسلیمان خطاب، ابوشمشق، ابوالشیص، ابوعبدالله بن حجاج، ابوالعتاهیه، ابوعثمان، ابوعثمان خالدی، ابوعثمان نیشابوری، ابوالعریان، ابوعلی بن مقله وزیر، ابوعلی رسته، ابوعلی کاتب، ابوالغمرر رازی، ابوعینیه مهلبی، ابوالفتح بستی، ابوالفتح قائد، ابوفراس، ابوالفرج علی بن حسین بن هندو، ابوالفضل انطاکی، ابوالفضل مروزی، ابوکدراء عجلی، ابوالکوکیع تبیسی، ابوالمرجا مرجانی، ابومسلم، صاحب الدعوة، ابوالمکارم، ابونصر نباته، ابونصر بن نباة، ابونواس، ابوالهدهد اصفهانی، ابوهفان، ابوهلال عسکری، ابوالهول، ابو یعقوب حزیمی، ابیوردی، احمد بن صبیح، احمد بن ابی طاهر، احنف عکبری، احوس، احوص، احوض بن محمد انصاری، اخطل، اسحاق موصلی، اسماء بن خارجه، اسماعیل الشاشی، اشجع سلمی، اعشی، اقوع بن معاذ قشیری، اکتم بن صیفی، امام شافعی، امرؤالقیس، امیة بن صلت، انس بن اسید، اوس بن حجر، اوس بن علفاء، ایاس بن قایف. بحتری، بحرانی، بدیهی، بدیع الزمان همدانی، البرقعی، بشار، بشیربن، بصروی، بطلوس، بکر بن نطاح، بهلول، بیغاء. تمیم بن ابی مقبل، تنوخی، توبة المحیر، تهامی. جحدراللص، جریر، جعفر بن شمس، جعفر بن شمس الخلافه، جماز، جمال الملک علی بن افلح، جمیل بیشنه، جندح مری، جنید. حابس، حاتم الطائی، جاجب بن زرارة، حریری، حریز، حسان بن ثابت، حسن بن وهب، حسین بن ضحاک، حسین بن مطیر، حشعم، حصکفی، حطیئه، حکم بن عبدل، حکیم بن عبدل، حکیم بن قنبر، حماد بن ربیع، حماد الروایه، حمانی، حمانی علوی، حمدونی، حمید بن ثور هلالی، الحیص بیص، خبر زرزی، خثمعی، حزیمی، خسرو فیروز، خیار بن نجاح، خلف الاحمر، خلیل بن احمل، خنساء خوارزمی، خوافی، خیاط کوفی، درید بن صمه، دعبل، دیک الجن. ذوالاصبع عروانی، ذوالرمه، ربیع بن ابی الحقیق، رسمی، رضاح، تمیمی، رضیع موسوی، رماح بن میاده مری. زبیر بکار، زهیر، زهیر مصری، زهیره، زیاد الاعجم، زیاد بن جندر، زید بن علی بن الحسین، زینب بن اسحاق نصرانی، سابق بربری، سابق بریری، سالم بن صالح، سحیم بن و شیل، سری رفا، سعد بن ناشب، سلم الخاسر، سلیم، سلیمان بن عبدالملک مروان، سمسار هروی، سمول، سوار بن مضرب، سهل بن هارون، سیف الدولة بن حمدان. شار، شریح، شماخ، شمخی فزازی، شمشاطی، شمعله. صابی، صاحب بن عباد، صالح بن عبدالعروس، صردر، صفران، صقلی، صلتان، عبدی، صنوبری، ضخر بن عمرو. طالقانی، طبری، طرفه، طرفة بن عبد، طرماح، طریح، طریح بن اسماعیل، طغرایی. عائذ کلبی، عاصم، عباس بن احنف، عبدان، عتابی، عتبی، عبدالسلام بن برزعیان، عبدالصمد بن یشم، عبدالعزیز بن عبدالله، عبدالغافر بن اسماعیل، عبدالقدوس، عبدالله باجی، عبدالله بن ابی، عبدالله بن اسحاق بن سلام، عبدالله بن دمیته، عبدالله بن رواحه، عبدالله بن طاهر بن حسین، عبدالله بن ظبیان، عبدالله بن عباس صولی، عدی بن زید عبادی، عروة بن اذینه، عزالدین بن ابی الحدید، عصابه، عطرای، عطوی، عقیل بن عرندس، امام علی، علی بن افلح، علی بن جراده، علی بن جبله، علی بن جهم، علی بن حسین اسکافی، علی بن علی علوی، عمارة بن عقیل، عمرو بن ایهم، عمرو بن کلثوم، عمر بن لجاء، عمرو بن معدیکرب، عنتره عبسی، عوام بن عقبه، عیدی. الغنوی، غده اصفهانی، غزی، غسانی. رزدق، فضاله، فیض بن صالح. قابوس بن وشمگیر، قاضی ارجانی، قاضی جرجانی، قاضی حماء، قاضی نیشابوری، قاضی هروی، قرمطی، قرمطی خارجی، قضای ماوردی، قطامی، قطران عبشمی، قوام الدین احمد بن زیاده، قهستانی، قیس بن حطیم، قیس بن حظیم، قیس بن معاذ، کثیر، کروس بن کشاجم، کشیر، کعب بن زهیر، کعب بن مالک، کعب بن معدان، کلیب، کمیت، لبید. مازنی، ماموتی، مانی، مبارک مستوفی ازلی، متنبی، متوکل یشی، مثقال، مجاعه، مجد شابی اربلی، مجنون، محمد بن ابی زرعه، محمد بن بشیر، محمد بن خاذم، محمد بن خازم، محمد بن داود اصفهانی، ابوبکر محمد بن داود فقیه، محمد بن شبل، محمد بن عبدالملک زیات، محمد بن وهیب، محمد بن یزید مهلبی، شیخ محمد علیمانی، شیخ محمد واعظ، محمود وراق، المخبل اسعدی، مار فقعشی، سید مرتضی، مروان بن ابی حفصه، مسبی، مسعود بن علی سراج، مسکوبه، مسلم بن ولید، معری، معطل هذلی، معن بن اوس، معیث رافقی، معین بن زایده، مغلس بن عقبه، مفجع، مقنع کندی، مقیل بن علقمه، مسخل بن حرث، مندغانی، منصور فقیه، منصور نمری، مهلهل بن ربیعه، مهیار. نابغه، ناجم، نصرالله بن عنین، نمیری، نویفع بن لقیط، نهشل بن حری، ورد بن حلیم، وزیر طغرایی، وطواط، وهب بن عبد مناف، هارون الرشید، هدیة بن خثرم، هرادی، همام بن عمرو، یحمدی، یحیی بن زیاده، یزد بن خذاق، یزید بن حوراء، یزید بن مضرع حمیری، یزید بن معاویه، یعقوبی، یوسف بن دره بغدادی؛ خط: نسخ زیبا معرب، کا: حسینعلی، بی‌تا؛ در حاشیه نسخه اشعار ما قبل و ما بعد ابیات منتخبه نوشته شده و در اندک مواردی شرح و توضیح نیز داده شده است، نام کتاب در نسخه حاضر «منتخب اشعار عرب» ذکر شده و کاتب در اول نسخه متذکر شده که آن را از روی نسخه موجود در کتابخانه آستان قدس رضوی مشهد با کسب اجازه از میرزا فضل الله وزیر نظام و متولی باشی سرکار فیض آثار، استنساخ نموده است؛ جلد: تیماج سبز پشت جلد اسلیمی، ۲۶۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۲۵/۵×۳۰سم [ف: ۲۵ – ۴۴۶]

۳۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۸۸/۱-طباطبائی

آغاز: بسمله الحمد لله و صلی الله علی محمد و آله ... هذا مما مسحت به قریحة الاقل ... محمد بن معصوم الموسوی ابن مومن ... فی مدح بعض الاخوان و تهنیة بعض و رثاء بعض و عتاب لبعض و

مراسلة لبعض و ذم و هجاء لبعض و فی التعشق و الغزل و الحماسة و مخاطبة النفس و ا لشکایة و المواعظ و فی مخاطبة الدیار و المنازل ... و فی مدح النبی صلی الله علیه و آله و الائمه علیهم السلام و فی المناجات و فی وصف المحبوب و المحبوبه و فی الحکمة و بیان بعض الاسرار بالشعر من بحر الطویل و البسیط و الوافر و الهزج و السریع و المحدث ... و غیر ذلک من الابحر و بالبنود و الرکبانی و النثر المسجع و غیره و ببعض التخمیسات و التشطیرات و الشعر المذیل و المردود العجز الی الصدر و غیره من انواع الشعر العجیب و القوافی الغریبه و با بحر غیر هذه الابحر المعروفه من غیر ترتیب لا نالمقصود جمع النظم فابتدات بالبنود لزیادة شوقی الیها

بحر طویل در تهنیت و رثاء. در مقدمه این بخش مؤلف فهرست مفصلی از اشعار خویش که در این دفتر درج می‌شود یاد می‌کند و چنین به دست می‌آید که او قصد داشت دیوان خویش را در این مجموعه درج کند اما نخست بندهای بحر طویل را که در نزد شاعر اهمیت بیشتر داشت و برای او شوق انگیز بود آورد اما پس از بحر طویل‌ها شعری دیگر از او در این جنگ نیست جز این که در آخر جنگ نیز چند بیتی از خویشتن می‌آورد. هر یک از بحر طویل‌ها دارای تاریخ ۱۲۲۳ تا ۱۲۲۸ و موضوع و مناسب ویژه است اینک نمونه‌هایی از موضوعات بحر طویلها: بحر طویل در رثاء سید مهدی نجل السید رضا القزوینی که ۱۲۲۳ در دریا غرق شد و تعزیت به پدر و برادران او به انی مناسب، بحر طویل در رثاء سید احمد غرافی در ۱۲۲۶، بحر طویل در مدیح شیخ موسی فرزند شیخ جعفر = کاشف الغطاء، و تبریک به مناسب خانه جدید البناء او در ۱۲۲۷، بحر طویل به مناسب در گذشت سید جواد عاملی (صاحب مفتاح الکرامه) در ۱۲۲۸ و تعزیت به دختر زاده او شیخ محمد و ابن عم او سید حسین عاملی، بحر طویل در مدح شیخ موسی (فرزند کاشف الغطاء) هنگام بازگشت او به نجف (به گفته صاحب جنگ وی قبلا به دلیل شیوع فساد در نجف از آن شهر خارج شده بود)، بحر طویل دیگر در مدح همان شیخ موسی که در عنوان آن چنین آمده است: «و له ایضا فی مدحه حین رجع الی النجف الاشرف بعد مسیره الی الشاهزاده و رحلته عن بغداد و اصلح بین الدولتین الفرس و الروم»؛ خط: نسخ، کا: سید محمد بن معصوم بن موسوی قطیفی، بی‌تا، ۱۹گ (۱-۱۹) [ف: ۲۳ - ۶۸۶]

۳۷۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۶۶

این مجموعه منتخب اشعاری است از شعرای عرب که در اوراق الصاقی اول و آخر دیوان ابوالحرث ذی الرمه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۶گ، [ف: ۱ - ۳۵۹]

۳۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۱۱

آغاز: قفانبک من ذکری حبیب و منزل ×× بسقط اللوی بین الدخول فحومل؛ **انجام:** و لا اهاب الصفاح البیض تسعدنی ×× باللمح من خلل الاستار و الکلل

در این جنگ پاره ای از قصاید شعرای عرب را گرد آورده است. نام شعرای این مجموعه بدین قرار است: امرؤالقیس، طرفه عبدی، زهیر بن ابی سلمی، لبید بن ربیعه، عمرو بن کلثوم، عنترة بن شداد، حارث یشکری، کعب بن زهیر، بوصیری، ابن الفارض، صاحب العمید، مسیح فسوی، سید حمیری، سید عماد الدین، جعفر بن ابی عبدالله، ابوالفتح بستی، ابیوردی، حریری، مجنون عامری، لیلی اخیلی، کثیر عزة، بدر بن سعید کوفی، جمیل بثینه، ابن التعاویذی، صفدی، ابن سکره، نابغه ذبیانی، میرزا صادق تفریشی، طغرائی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۹۸گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲ - ۳۰۷]

۳۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۲۰۲

آغاز: لامنی عند القبور علی البکا ×× رفیقی لتذراف الدموع السوافک

ابیات از گویندگان عربی سرای معروف و غیرمعروف مانند صفوة الباهلیة، ابوسعید الرستمی، القاضی الاژجانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای؛ ۴ص (۷۲۳-۷۲۶)، ۴۱ سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱ - ۱۰۹]

۳۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۹۲/۱

گزیده اشعار عربی از شعرای مختلف است همچون: شیخ جابر کاظمی، شریف رضی بهاء الدین زهیر، جزار، صفی الدین حلی، راضی بن صالح حسینی بغدادی (د: ۱۲۸۵هـ)؛ تخمیس قصیده دالیه محمد حسین بن صاحب جواهر، حاجری، ابن دهان، ابن طباطبا، ابن سکره، محمد انباری و. ..؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج زرشکی با ترنج و سرترنج، ۱۴گ (گ۱ر-۴۱ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۱۸]

۳۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۲۰۶

آغاز: و مذ اقبلت نحوی تمثلت قائما و قلت لها اهلا وان لم اکن اهلا؛ **انجام:** و لها اذا اتفتت الی و اعرضت لطف الغزال وسطوة الصرغام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۳۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۹۸۲/۲

آغاز: داء ثوی بفؤاد شفه سقم ×× لمحنتی من دواعی الهم و النکد از صلاح الدین بعلبکی (؟) قصیده‌ای ۱۲ بیتی که به ۴۲۰ وجه خوانده می‌شود؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج فرنگی، ۱ص (ص۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۴ - ۱۷۰]

۳۸۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۲۸۴

آغاز: بسمله. قال جریر بن عطیه بن الخطفی و هو حذیفة بن بدر بن سلمة بن عوف بن کلیب بن یربوع بن مالک بن حنظلة بن مالک بن زید مناة بن تمیم یهجو عمر بن لجاء الیتمی من یتم الرباب؛ **انجام:** و انهم حنثع الابصار هیبة کما استکان لضوء الشارق و الرمد. قد تم هذه القصاید المختاره الفصحاء

مشتمل است بر اشعار چند شاعر متقدم مشهور عرب که اکثراً

معاصر یکدیگر بوده‌اند از جمله: جریر بن عطیة بن الخطفی، همام بن غالب بن صعصعة بن ناجیة فرزدق، عبید الراعی، غیاث بن غوث بن الصلت بن طارقه مشهور به الاخطل، حسان بن ثابت، قیس بن الحطیم، متمم بن نورة الیربوعی، کعب بن سعد الغنوی، الشنفری الازدی، الاحوض بن محمد. اشعار این مجموعه مناظراتی است بین جریر و فرزدق و قصایدی در مدیح بزرگان و خلفای عصر؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ در پیشانی صفحه اول یک سرلوح مختصر کار بغداد الصاقی؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوای روکش تیماج زیتونی وسط ترنج و دو سرترنج ضربی زمینه لاکی گل برجسته، ۴۰۴ص، ۱۷ سطر، قطع: وزیری متوسط، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۰۷۷]

۳۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۹۳/۸

چند جمله کوتاه درباره زندگی و تاریخ حیات و ممات بعضی از شعرا به روایت ابن خلکان در حاشیه صفحات نوشته شده است. شعرها سروده‌های این کسان است: خلیل بن احمد، ابی نواس، مأمن، بهاءسخاوی، ابی یحیی عیسی بن قاضی اشرف مصری معروف به قاضی فاضل، ابوبکر احمد بن محمد بن حسین ارجانی، ابونصر احمد بن یوسف منازی کاتب، ابوالقاسم احمد بن محمد بن اسمعیل طباطبا شریف حسنی مصری، ابو محمد عبدالحکم بن خطیب، ابی اسحاق مصری، ابواسحاق ابراهیم بن هلال صابی، ابوعبدالله ابراهیم بن محمد بن عرفه ازدی ملقب به نفطویه نحوی واسطی، ابوالفضل احمد بن حسین بن یحیی بن سعید همدانی، ابوالحسین احمد بن منیر طرابلسی، ابوالعباس احمد بن ابی الحسین رفاعی مغربی، ابی الصلت امیه بن عبدالعزیز اندلسی، ابی المعاد بشار بن برد عقیلی، ابواسحاق اسماعیل بن قاسم بن سوید معروف به ابی العتاهیه، ابو تمام حبیب بن اوس، ابواسماعیل حسین بن علی طغرایی اصفهانی، ابومحمد حسن بن محمد بن هارون وزیر مهبلی، صفی الدین ابی المحاسن عبدالعزیز بن سرایا حلی، ابومحمد حسن بن علی بن احمد ابن وکیع، ابوالحسن سری بن احمد کندی رفاه موصلی، ابوالمعالی سعد بن علی حظیری دلال الکتب، ابوالفضل عباس بن احنف حنفی، ابومحمد عبدالله بن قاسم منعوت به مرتضی شهرزوری، عبدالله بن سعد موصلی ابن دهان، ابوالفرج عبدالواحد بن نصر، ابوالحسن علی بن عبدالعزیز قاضی جرجانی، ابوالحسن علی بن جهم بن بدر، ابوالحسن علی بن عباس ابن رومی، ابوالحسن علی بن تهامی، قاضی ابوعلی تنوخی، محمد بن داود ظاهری اصفهانی، ابوالحسن محمد بن عبدالهل ابن سکره هاشمی بغدادی، ابومنصور عبدالملک بن محمد بن اسماعیل ثعالبی، ابی القاسم عل یبن اسحاق بن خلف بغدادی زاهی، ابوشجاع محمد بن حسین ظهیرالدن رودراوردی، ابوالقاسم عبدالکریم بن هوزن بن عبدالملک بن محمد قشیری، ابوالعلاء احمد بن عبدالله بن سلیمان بن محمد بن سلیمان تنوخی معری، ابوالحسن یحیی بن عیسی بن مطروح جمال الدین مصری، نصرالله بن عبدالله بن مخلوف بن قلاقس اسکندری، ولید بن عبید بن یحیی بحتری، ابوبکر محمد بن باجه اندلسی ابن صائغ، ابوعبدالله هشام بن معاویه ضریر نحوی کوفی، ابوفراس همام بن غالب بن صعصع، تمیمی فزدق، ابوجعفر محمد بن عبدالملک ابن ابان معروف به ابن زیات، ابی زکریا یحیی بن سعید بن مبارک، ابوولید احمد بن عبدالله بن زیون مخزومی اندلسی قرطبی، مامای (؟)، شامی، صدرالدین ابن مزجل شافعی، محمد بن عفیف، شیخ تلعفری، شرف الدین حلاوی، ابی الفتح بستی، منصوری، احمد بن بقا، محمد بن عبدالسلام، ابوالقاسم هبة الله بن قاضی رشید مشهور به ابن سنا الملک مصری، ابراهیم مبلط، ابن دقیق، دمامینی مالکی، شیخ ضیاء الدین مقدسی، خطیب شروینی؛ خط: نسخ به شیوه ترکی، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه پردازی عثمانی، درون کتیبه‌های زرین؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مخمل سرخ عطف و سجاف تیماج مشکی، ۱۴گ (۱۳۶ر-۱۵۰پ)،۲۱سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۸سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۴۷]

● **اشعار** / شعر / فارسی

aš'ār

در ذیل این عنوان کلیه رساله‌ها و یا مجموعه‌های شعری که با عناوین مختلف آمده فهرست شده است و بنای ما بر این بوده که رساله‌های شعری که دارای نام مؤلف مشخص است و از آن یک نفر می‌باشد تحت عنوان «دیوان» و به نام همان فرد آورده شود و فقط در قسمت مباحث به موضوع آن اشاره شود (که مثلاً مثنوی است و یا قصاید است و یا رباعی و ...)، رساله‌هایی که به مجموعه‌های شعری با نام مشخص پرداخته و دارای نام مؤلف است، همانند منظومه‌ها، با همان نام منظومه فهرست شده‌اند، و رساله‌هایی که مؤلف آن نامعلوم است و یا دارای اثر شعری از چند شاعر است تحت عنوان «اشعار» آورده شود. بنابراین عناوین مختلفی (همچون: مثنوی، منتخب، رباعی، جنگ اشعار و ...) که به رساله‌های شعری داده شده، همگی تحت همین عنوان آمده است، فقط جهت سهولت، ترتیب مرتب‌سازی آن بر اساس قدمت نسخه انجام شده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۳۱/۵

آغاز: برای زینت این کارخانه ×× دو نسبت را دو اسم آمد نشانه / در آن مکتب که با را دو خواندند ×× پی فهمیدن ما و تو خواندند/ الف آمد اساس جان عالم ×× الف آغاز حرف آمد ز قرآن / الف شد قطب حروف شد الف باش ×× چه دانستی مده دل را به وسواس / مسما بود یک لیک از پی زین ×× دو اسم آمد یکی میم و یکی عین

منظومه‌ای است (یا بخشی از منظومه‌ای) گویا از ضمیری در مدح رسول الله محمد (ص) و امیر المؤمنین علی (ع) با تصحیح علم حروف و عدد. دو قطعه است و در وسط آنها متن حدیث نبوی در فضیلت امام (ع) همان خط نقل شده و در قطعه اول اسم محمد

و علی (ص) بر اساس جفر تاویل و تفسیر شده و در قطعه دوم این دو نام با اسماء الله تطبیق گردیده؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ پس از پایان منظومه دو بیت دیگر از همان شاعر نقل شده؛ کاغذ: سمرقندی شکری رنگ، جلد: مقوای زرد با عطف و حاشیه تیماج قرمز، ۱۷۲ص، قطع: رقعی [ف: ۱۰ - ۲۰۲۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۳/۳-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر. شعر کمال اسماعیل و کمال الدین عبدالرزاق؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱گ (۱۷ر) [فیلمها: ۱ - ۵۰۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۳/۶-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر. شعر مجیر بیلقانی و سید اشرف و شرف الدین شقروه و خاقانی و سعید هروی و اوحدالدین کرمانی و آغای تبریزی (با شعر ترکی در ۳۰ر نونویس) و کمال اسماعیل و عراقی (۲۱پ-۳۱ر)، در هامش ۲۳پ دو یادداشت است: «در استماع مولانا قاضی حاجی محمود فی مدینة قسطمونه سنة سبع عشرون سبعمائة»، و «در استماع قادر عبدمعطی حلی (؟) فی اواسط ربیع الاول سنة سبع عشرین سبعماءة»؛ بی‌کا، تا: قرن ۸ [فیلمها: ۱ - ۵۰۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۳/۱۰-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر. جنگ شعر است از: ازرقی، خیام، صفی الدین حلی (به عربی درهامش)، همام الدین، شمس الدین گنجه، انوری درباره حکیم شجاعی و پاسخ او، کمال اسماعیل (رباعی)، خاقانی، شرف الدین قزوینی، سراج قمری، فخرالدین مبارکشاه (رباعی) (تاریخ مرگ فخر رازی در روز دوشنبه ۱ شوال ۶۰۶ در هرات و تولد او در ۲۵ رمضان ۵۴۴ در ری و تاریخ تولد اوحدالدین محمد بن ابی الفخار احمد بن محمد کرمانی صوفی در ذیحجه ۵۶۱ و مرگ او در روز دوشنبه ۳ شعبان ۵۳۵ و دفن او در شونیزیه بغداد و تاریخ مرگ اوحدالدین محمد بن اسحاق انوری نیشابوری شاعر در حدود سال ۵۶۰)، شعر خاقانی، حقایقی، شروانی درباره مستنجد خلیفه هنگامی که به بغداد رفته بود در ۵۶۰ (دو بیت عربی) (تاریخ مرگ او در اواخر شوال ۵۹۱ در تبریز و دفن او در حظیرة الشعراء در سرخاب و تولد او در شروان در ۵۲۰)، شعر رضی الدین نیشابوری و شرف الدین کعبانی (در هجو صاحب زین الدین ماستری)، شعر نظام الملک طوسی (دو بیت عربی)، شعر: مسعود سعد سلمان، زین الدین سعدی بغدادی (سه بیت عربی که برای صاحب علاء الدین عطا ملک نوشته و شعر از خود او نیست)، انوری، پاسخ قاضی حمیدالدین بدو، کمال اسماعیل، وطواط، سیف الدین باخرزی، عطار؛ بی‌کا، تا: قرن ۸ [فیلمها: ۱ - ۵۰۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۳/۱۲-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر. شعرهای: ابوعلی قسهتانی، اوحدالدین، سعیدی تبریزی با هجو او از تبریز و پاسخ همام الدین باو، غیاث الدین محمد وزیر، شرف الدین امیر احمد، خاقانی، عبدالرزاق اصفهانی، سیف الدین باخرزی؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۴گ (۱۱۲ر-۱۱۶پ) [فیلمها: ۱ - ۵۰۱]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۳/۱۰-ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۲۷۰۳. جنگ شعرهای ملک الحکماء اوحدالدین ابوالغیث (۱۹۸پ-۱۷۹پ)، و نصیرالدین طوسی (۱۷۹پ-۱۸۱ر)، و عطار (۱۸۱ر)، و عین القضات (۱۶۵ر)، و بومحمد برهان الدین قلیج حسینی بلخی نبیره پادشاه اوزگند در گذشته ۱۲۶۵ (۱۶۵پ) مورخ ۱۰ ربیع الثانی ۱۳۳۳ (۱۲ شباط روز شنبه سال ۱۹۱۴) در استانبول و تخمیس محمد موسی یمینی ساری حسینی بر شاه بیت پدر خود سید محمد برهان الدین بلخی به ترکی (۱۶۶ر) مورخ ۸ جمادی الثانی ۱۳۴۲ (۱۵ کانون ۱۹۲۴ شب چهارشنبه) و ۱۱ شوال ۱۳۲۷ (۱۳ تشرین ۱/ ۱۹۰۸ سه شنبه) در استانبول و تاریخ ۱۴ محرم ۱۳۵۲ روز سه‌شنبه هم دارد. سپس بندی است به فارسی رساله مانند از شیخ الاسلام (۱۸۱پ-۱۸۲پ)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸، ؛ ۲۵ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۱۵]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷۱/۶

شامل غزلی از سعدی، جمال الدین محمد اصفهانی، و گویا شعری از مولوی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸، ۴ص (۵۱- ۵۴) اندازه: ۱۰×۲۴سم [ف: ۳۲ - ۹۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷۱/۱۸

آغاز: ای جمالت کرده بر زلف را یاسامشی ×× و از شراب نام چشم مست را سیغامشی.؛ **انجام:** جاودان مانند یا باشد جهان با یکدگر ×× در نعیم و ناز و کام و دولت و جرغامشی

گویا از خواجه صدرالدین ابادی (؟) ابهری، شامل بیست و یک بیت، در آغاز قصیده به شنگرف این عبارات آمده است: «خواجع صدرالدین ابادی (؟) ابهری گوید که تهنیت روز کون ینکلامشی در مدح امراء عظام ترمد از وجیتو (؟) زنده روانهما». قوافی این قصیده لغات مغولی بوده که روی آنها «مشی» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸، ۱ص (۱۱۳)، اندازه: ۱۶×۱۲سم [ف: ۳۲ - ۹۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷۱/۱۹

آغاز: رباعی اول: سلام من برسان ای نسیم باذ شمال ×× به نزد آن صنم ماه روی مشکین خال / بدو بگوی کی تا دور یکشبه ای زندم ×× تنم ز مویه چو موی و دلم ز ناله چو نال. رباعی دوم: للحکیم شمس الدین المعقول: روی چو مهت خلد بیرایه اوست ×× طفلست که حفظ ایزدی دانه؟ اوست / زلفین تو بر عارض تو دانی چیست ×× چتریست که آفتاب در سایه اوست

دو رباعی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱ص (۱۱۴)، اندازه: ۱۶×۱۲سم [ف: ۳۲ - ۹۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷۱/۲۳

آغاز: بشنو این قصه ادیان زمن ای اهل هنر ×× کی ز ادیان رسل دین کذامین بهتر؛ **انجام:** اینک مشهور جهانند سرابی آیند ×× محلد؟ و سقسقطی وان دیگرانرا چه خطر

قصیده در باب ادیان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۲ص (۱۵۸-۱۵۹)، اندازه: ۱۶×۱۲سم [ف: ۳۲ - ۹۷]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷۱/۲۴
شامل شعری از شرف الدین شفره اصفهانی با مطلع: ای بی خبر از عالم ارواح کجائی ×× در مصطبه خال سراسیمه چرائی، و نیز دو رباعی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱ص (۱۵۹)، اندازه: ۱۶×۱۲سم [ف: ۳۲ - ۹۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷۱/۲۶
از جمله از سید علوی، نظامی، ناصر (تخلص) و اشعاری دیگر که در نسخه نام سرایندگان نیامده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۳ص (۱۷۴- ۱۸۷)، اندازه: ۱۶×۱۲سم [ف: ۳۲ - ۹۸]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۶۴-ف
نسخه اصل: حالت افندی ش ۲۳۲؛ شعرهای سنائی و عطار و مولوی و سعدی و سلطان ولد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۹۹گ، ۱۹ و ۲۱ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۹۹]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸/۱۹-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ۲۰۵۱ (۲۰۹). رباعیات است در سه «فصل»، توحید در ۶۵ باب؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۳۰ق [فیلمها: ۱ - ۴۱۰]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸/۲۰-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ۲۰۵۱ (۲۰۹). رباعیات شکایت روزگار؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۳۰ق [فیلمها: ۱ - ۴۱۰]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۱-ف
نسخه اصل: نافذ پاشا ش ۱۰۲۶. دارای شعرهای: کمال الدین اسمعیل (گ ۸)، عزالدین شروانی (گ ۳۴ و گ ۲۱۵)، عبدالواسع جبلی (گ ۳۶)، حکیم ناصر (گ ۴۵)، ظهیر الدین فارابی (گ ۵۱)، قطران ارموی (گ ۶۲)، فلکی شروانی (گ ۶۵)، پوربها (گ ۶۹)، حمیدالدین جبلی (گ ۷۱)، جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی (گ ۸۰ و ۱۱۷ و ۱۱۸)، شمس طبسی (گ ۸۲)، اثیرالدین اخسیکتی (گ ۸۴ و ۱۹۴ و ۲۱۱)، ادیب صابر (گ ۸۵)، سوگند نامه شمالی دهستانی (گ ۸۶)، اثیرالدین اومانی (گ ۹۰ و ۲۱۰)، اقوامی (گ ۹۱)، رشیدالدین وطواط (گ ۹۵)، معزی (گ ۹۷)، منوچهری (گ ۹۹)، فخر مراغی (گ ۱۱۰)، ابوالعلاء استاد خاقانی (گ ۱۱۱)، کمال الدین اسمعیل (گ ۱۱۱ و گ ۲۰۸ و گ ۲۴۳)، انوری (گ ۱۱۲ و ۲۴۹)، سعدی (گ ۱۱۳ و ۲۵۲)، مجیر بیلقانی (گ ۱۱۶ و ۲۱۱)، شمس حاجی (گ ۱۱۹، ۱۹۱ و ۲۵۲ و ۲۵۳ و ۲۵۸)، عثمان عبیدی (گ ۱۲۰)، مجدالدین همگر (گ ۱۲۱ و ۲۰۳)، مهستی (گ ۱۲۱)، عمر خیام (گ ۱۲۱)، سنائی (گ ۱۲۳ و ۲۴۹)، شیخ عطار (گ ۱۴۱)، مولانا جلال الدین (گ ۱۵۷)، سلطان ولد (گ ۱۷۶)، سمرقندی (گ ۱۷۷)، شرف الدین شفروة الاصفهانی (گ ۲۰۷ و گ ۲۱۳)، فخرالدین عراقی (گ ۲۱۷)، زین الدین، سراج الدین قرهی، قدسی، سید اشرف کاشی (گ ۲۴۴)، شیخ نجم الدین زرکوب (گ ۲۴۸)، عمده قاضی بدر (گ ۲۴۸)، سنائی و امامی (گ ۲۰۵)، سیف الدین اسپرنگی (گ ۲۰۵)، فخرالدین گرگانی (گ ۲۱۲)، حاجی سعد تبریزی (گ ۲۱۵)، همام تبریزی (گ ۲۱۵)، ناصرالدین شیرازی (گ ۲۳۰)، قطب الدین یحیی بن زنگی شیرازی (گ ۲۴۳)، شیخ جلیل شیرازی (گ ۲۴۵)، فخرالدین قنادی شیرازی (گ ۲۴۶)، جلال الدین عتیقی (گ ۲۴۸ و گ ۲۵۲ و گ ۲۵۵)، عمادالدین کرمانی (گ ۲۵۰)، آغای تبریزی (گ ۲۵۱)، اوحدی (گ ۲۵۹)؛ خط: نسخ، کا: شمس حاجی دولتشاه شیرازی، تا: رجب ۷۴۱ق؛ ۳۷۶گ، [فیلمها: ۱ - ۵۰۶]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۷/۴-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۰۱۹. ترجیع بند در ستایش شهر سلطانیه و اولجایتو و ابوسعید؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن حسین ساناق هروی، تا: ۷۵۲ق؛ ۵گ (۲۴۱-۲۴۵)، ۲۵ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۱۱]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۰/۵-ف
نسخه اصل: پاریس P. S. 113 (بلوشه ۱۴۹). بخشی از مثنوی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه اواخر رمضان ۷۵۳ق؛ ۱۳ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۳۶]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۰/۸-ف
نسخه اصل: پاریس P. S. 113 (بلوشه ۱۴۹). مثنوی در فتوت است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه اواخر رمضان ۷۵۳ق؛ ۱۳ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۳۶]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۳/۳۹-ف
نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر. پنج غزل با تخلص جلال؛ کا: جلال حسینی رازی، تا: ۱۵ صفر ۷۵۴ق؛ با اجازه صاحب جنگ؛ ۱گ (۲۸۲ر-۲۸۳ر) [فیلمها: ۱ - ۵۰۴]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۲/۵۴(آ)-۴۶۳/۵۴(ب)-ف
نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۴ق؛ در متن و هامش؛ ۱گ (۱۰۴ر) [فیلمها: ۱ - ۴۸۳]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۵/۶۴-ف
نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. شعر انوری و علیشاه اسدی و فخرالدین عراقی و حکیم ایوبی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق [فیلمها: ۱ - ۴۲۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۵/۱۳۲-ف
نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. قصاید ظهیرالدین فاریابی و جلال الدین طبیب شیرازی و کمال الدین خجندی و کمال الدین اسمعیل اصفهانی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۵ق؛ در هامش است [فیلمها: ۱ - ۴۳۰]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱/۵
آغاز: حل و عقد جمله اشیا تویی ×× از هزاران دیده‌ها بینا تویی / خود همی بینی جمال خویش را ×× زان به وصف خویش هم گویا تویی؛ **انجام:** یا دوست گزین کمال یا جان ×× یک خانه دو میهمان نگنجد
غزلیات با تخلص سید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی و مقوایی، ۳ص (۲۰۴-۲۰۶)، ابعاد متن: ۷×۱۱، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۸۸]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۴/۸

رباعیات فارسی ابن سینا و خواجه طوسی و جلال الدین بن قوام و سیف الدین باخرزی و شیخ ابوسعید و سلطان العارفین و اوکایی اسفراینی و دیگران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲ص (۳۵۰-۳۴۹)، ۲۵ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [سنا: ف: ۱ - ۲۹۴]

۲۶. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۲۳۸/۱

قصیده در توحید و ستایش میر ابراهیم رفیعی؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۲ص (۲-۳) [نشریه: ۳ - ۳۳۰]

۲۷. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۲۳۸/۲۱

آغاز: سواد مرثیه خواجه شرف الدین علی..؛ **انجام:** کرامت فرماید انشاء الله فعده العزیز

سواد مرثیه صاحب اعظم خواجه شرف الدین علی بن خواجه کمال الدین حسین سمنانی؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۳ص (۳۸۱-۳۸۴)، ۹ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [نشریه: ۳ - ۳۳۲]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۹۴/۲۰

آغاز: آتشین لعلی که تاج خسروان را زیورست ×× اخگری بهر خیال خام پختن در سر است؛

قصیده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱گ، ۵۸پ-۵۹پ [ف: ۳۷ - ۳۳۸]

۲۹. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۲۴/۸

تتمه غزلیات اویس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ حاشیه، مجدول و مذهب و ممتاز کار هرات [نشریه: ۷ - ۳]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۹۷/۱

اشعار و دوایر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۲گ (۱ر- ۲ر) [مختصر: ف: - ۶۸]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴/۳-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 27261. قصاید از چندین شاعر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [فیلمها: ۱ - ۴۰۲]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۸۱/۷

ترجیع‌بند است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹، از اشرف؛ کاغذ: سفید، ۴گ (۲۷۹-۲۸۲)، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۹×۱۹سم [سنا: ف: ۱ - ۱۴۰]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۸۱/۶

از عراقی. ترجیع بند است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سفید، ۵گ (۲۷۵-۲۷۹)، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۹×۱۹سم [سنا: ف: ۱-۱۴۰]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۱/۴۵-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹. اشعاری از ابوالخیر و خیام و بلغراوی و مجلسی و اصمعی و چند قصیده و شعر دیگر (۳۰۱) با سر دعای مصطفی به ترکی و پراکنده‌های نظم و نثر؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [فیلمها: ۱ - ۴۷۶]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۳۰/۴

آغاز: ای مظهر جمال تو مرآت کاینات ×× وی جنبش صفات تو از مقتضای ذات؛ **انجام:** گر تو بیمار عشق جانانی ×× قاسمی لاطبیب الا هو

شعرهای «حضرت سید قاسم مدالله ظله». گویا شعرهایی که در گ ۱ر هست و برای سراینده آنها «مدالله ظله» دارد از همو باشد؛ خط: نسخ، کا: سید نعمت الله درویش، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: کالینگور سرخ، ۱ص (۶۱پ)، ۷ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸ - ۵۴۸]

۳۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۷۵/۳

مثنوی در احکام و حروف است؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲ - ۱۰۲]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۶/۲-طباطبائی

اشعاری است در معما از: خواجه عماد فقیه، بساطی، مولانا مظفر خانی، آذری، مولانا محمو کوسه، مولانا شمس الدین ابوبکر یزدی، مولانا قوام الدین رحمه الله، مولانا علاء الدین بن عماد سلمه الله، مولانا قطب الدین محمد جشوی معمایی، خواجه سعد الدین شیرازی، مجد همگر، عصمت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی شکری زرد آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا، ۱۱گ (۱۷۷-۱۸۸)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۲۲-۸۷]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۹۳۲/۹

آغاز: نام حق بر زبان همی رانم ×× که بجان دولتش همی / خالق رازق و رئوف رحیم ×× مالک و صانع و قدیم و حکیم؛ **انجام:** جان بمهر لب لعل تو خدا داد بمن ×× بخدا تا ندهد لعل تو فرمان ندهم

اشعار خواجه جمال الدین سلمان است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مجدول و مطلا؛ کاغذ: ترمه، جلد: مشین قهوه‌ای ضربی، ۱۷ سطر [ف: ۹ - ۱۱۰]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۸۷

آغاز: متن: روم و حبش مگوی مه و مهر نی چگوی ×× سلاخ شاه و بند کش خام پخته چش ... هامش: لمولانا شرف الدین شفروه: آنک نمودی بزخم ناوک انگشت ×× از سپر ماه چار ده دو کمان را؛ **انجام:** متن: شعری است شامل ۲۲ بیت که مدور نوشته شده است.هامش: چو عیسی تاتوانی خفت بی جفت ×× مده نقد تجرد را زکف مفت

قسمتی است بی سروته و منتحل از نیمه اول «مونس الاحرار فی دقایق الاشعار» تألیف محمد بن بدرجاجرمی در ۷۴۱ق، با اضافات و الحاقاتی از آثار ابن‌یمین و ناصر بخاری و سلمان ساوجی و کمال خجندی شعرای قرن هشتم تا اوایل قرن نهم با حذف قسمت‌هایی از اشعار مونس الاحرار بدون ذکر فصول و ابواب ولی تقریباً به‌ترتیب همان کتاب، بعضی منتخبات از اشعار قدما که جزو سقطات نسخه‌های موجود مونس الاحرارست در این نسخه دیده می‌شود. فهرست مندرجات و عناوین: ۱- متن: مولانا اثیرالدین جاجرمی، افضل الشعرا کمال الدین اسمعیل فی النعت (ص۱)، ملک الشعراء و الافاضل جمال الدین عبدالرزاق

الاصفهانی فی النعت (ص۳)، مولانا جمال الدین سلمان فرماید فی النعت (ص۵)، مولانا فریدالدین احول (ص۶)، حکیم سنایی فرماید، خواجو کرمانی فرماید فی النعت، و ایضاً له فی النعت (ص۷)، مولانا شرف الدین شفروه فرماید (ص۸)، لمولانا سلمان فی المنقبت امیرالمؤمنین علی (ع)، و له ایضاً فی مرثیه امیرالمؤمنین حسین (ع)، (ص۹)، خواجو کرمانی فرماید فی المنقبت، (ص۱۰)، و له فی منقبته فی الترجیع کرم الله وجهه، (ص۱۲)، در منقبت امیرالمؤمنین خواجور است، مولانا سعیدالدین هروی (ص۱۴)، و ایضاً فی منقبت امیرالمؤمنین کرم الله وجهه، (ص۱۵)، حمزه کوچک فرماید در منقبت، و له فی منقبت امیرالمؤمنین (ع) (ص۱۶)، موعظه کمال الدین اسمعیل فرماید (ص۱۷)، خواجه جمال الدین سلمان فرماید (ص۱۹)، نجیب الدین الجربادقانی فرماید، (ص۲۰)، رفیع الدین اللنبانی فرماید (ص۲۱)، افضل الشعرا کمال الدین اسمعیل فرماید (ص۲۲)، مولانا جمال الدین سلمان فرماید (ص۲۳)، سلطان الشعرا کمال الدین اسمعیل فرماید (ص۲۴)، امیر الکلام اثیرالدین اومانی (ص۲۵)، افضل الشعر ارشید الدین وطواط (ص۲۶)، افضل الشعرا ظهیر الفاریابی فرماید، (ص۲۷)، مولانا بدر الدین الجاجرمی فرماید، مولانا شرف الدین التبریزی فرماید (ص۲۹)، حکیم سنائی علیه الرحمه فرماید (ص۳۰)، مولانا کمال الدین خواجو کرمانی فرماید (ص۳۲)، ملك الشعرا حکیم انوری فرماید (ص۳۴)، لمولانا کمال الدین اسمعیل (ص۳۸)، لمولانا رفیع الدین لنبانی (ص۴۰)، نجیب الدین الجربادقانی (ص۴۱)، کمال الدین اسمعیل فرماید در بهاریات (ص۴۲)، حکیم انوری در بهاریات فرماید (ص۴۳)، فرید احول اندر خزانیات فرماید (ص۴۴)، و له ایضاً فی المعنی، (ص۴۵)، خواجه جمال الدین سلمان فرماید، مولانا جمال الدین سلمان فرماید (ص۴۷)، مولانا شمس طبس فرماید، مولانا سعیدالدین الهروی فرماید (ص۴۸)، ترجیعات عراقی (ص۴۹)، ملك الشعرا کمال الدین خواجو فرماید (ص۵۲)، افضل الشعرا کمال الدین اسمعیل فرماید فی الترجیع، (ص۵۴)، مولانا جمال الدین زرکوب فرماید، (ص۵۵)، سید جمال الدین کاشی فرماید فی الترجیع، (ص۵۷)، مولانا جمال الدین سلمان فرماید فی الترجیع، (ص۵۸)، افضل المتأخرین ناصرالدین بخاری (ص۶۲)، من کلام شیخ فخرالدین عراقی علیه الرحمه فی الترجیع (ص۶۳)، ایضاً له فی مدح فخرالملك طاهر طاب ثراه، (ص۶۷)، استاد الشعرا قوامی گنجه فرماید فی ترجمة اسامی الصناعات فی حدایق و دقایق الشعر (ص۶۹)، مولانا بدرالدین الجاجرمی فرماید، این قصیده متقاطع است، چون از مصراع آخر آنچه بسرخی نبشته است با مصرع اول جمع کنی دو بیتی شود (ص۷۱)، ایضاً له این قصیده به سه شکل می‌توان خواند، مثنوی و مصرع و راست (ص۷۲)، مختاری الغزنوی فرماید درتقسیم مسلسل (ص۷۲)، ملك الشعرا قوامی گنجه فرماید در تقسیم مسلسل (ص۷۳)، استادالشعرا اعسجدی فرماید در تکرر (ص۷۳)، فلکی الشروانی فرماید علیه الرحمه، ادیب طبری فرماید (ص۷۴)، ملك الشعر الامعی الجرجانی فرماید، فرید الدین احول الاسفراینی فرماید (ص۷۵)، صنعت مسمط عبدالواسع فرماید (ص۷۶)، مسعود سعد سلمان فرماید، رشیدالدین وطواط فرماید در صنعت مرصع، (ص۷۷)، سید عزالدین فرماید، مولانا فریدالدین احول فرماید اندر تجنیس تام (ص۷۸)، مولانا بدرالدین الجاجرمی فرماید، چون از مصراع آخر آنچه به سرخی نبشته با مصرع اول جمع کنی دو بیتی شود، این قصیده متقاطع است، جمال الدین السمرقندی فرماید، چون از مصراع آخر آنچه به طلا نبشته با اول جمع کنی، (کذا)، رشید وطواط فرماید (ص۷۹)، مولانا بدر جاجرمی فرماید، و از یك شکل برمی‌توان خواند بهفت قافیه، ایضاً از بیست و یك شکل برمی‌توان خواند به هفت قافیه، در مدح صاحب دیوان طاب مثواه (ص۸۰)، حکیم قطران گوید در ذکر تجنیسات و مکررات (ص۸۱)، ملك الشعرا فرخی سجزی گوید در سؤال و جواب (ص۸۲)، امیر معزی فرماید در صنعت سؤال و جواب (ص۸۲)، اندر صنعت موقوف طنطری فرماید (ص۸۳)، شهاب الدین مهمره فرماید محذوف الالف، رشیدالدین وطواط محذوف الالف (ص۸۴)، مجیرالدین البیلقانی فرماید محذوف نقط، افضل المتأخرین فضل الله القزوینی فرماید رحمه الله، محذوف نقط، استاد فرخاری فرماید در صنعت مسمط علیه الرحمه (ص۸۵)، صنعت منقوطه لواحد من الشعرا، و ایضاً لاادری قایله، صنعت مقطع سید حسن راست، نجم الدین محمود خطاط فرماید به پنج نوع می‌توان خواندن بلکه زیادت، طلا باهم ضم کند (ص۸۶)، این صنعت امیر معزی راست، چون با طلا بخوانی رمل مثمن محذوف باشد، و بی طلا رمل مسدس محذوف، و چون طلاها جدا بخوانی بیتی بود از رجز مسجع (ص۸۷)، فصیح الدین فرماید و کلمه شهادت ازین برمیخیزد، فخرالدین کندانی فرماید فی المعنی، ازین قطعه، قطعه‌ای بر سبیل توشیح برمی‌خیزد، و از قطعه رباعی و از رباعی اسم و القاب ممدوح، و «فخر» لازمست در هر بیتی، در غایت حسن گفته است، قطعه دوم این است که از قطعه اول برمی‌خیزد، رباعی این است که از قطعه اول برمی‌خیزد (ص۸۸)، مولانا کمال الدین اسمعیل فرماید لازم موی (ص۸۹)، مولانا جمال الدین سلمان در لازم موی فرماید (ص۹۰)، افضل الشعرا سعید الهروی فرماید درین معنی (ص۹۱)، عزالدین مستملی فرماید در لزوم چشم و لب و بادام و شکر، سوزنی سمرقندی فرماید در لزوم زر، سیفی نیشابوری فرماید، لازم سنگ و سیم [قصیده‌ای است مصنوع نظیر قصیده سلمان ساوجی که در ستایش شمس الدین حسین وزیر گفته شده و جای عنوان آن نانویس مانده است] (ص۹۳)، این قصیده ملك الشعرا قوام الدین ذوالفقار است، و این القاب برسبیل توشیح از اول قصیده برمی‌خیزد: جناب صدر اعظم صاحب معظم قدوه اکابر عرب و عجم مربی افاضل سادات آفاق دستور عراقین کهف البنوی نظام ایران فخرالدنیا و الدین محمد الماستری ضاعف الله اقباله قبله دولت باد، و قصیده

اینست، مفاتیح الکلام فی مدایح الکرام نام نهاده شده (ص۹۷)، من سعدی (ص۱۰۲) نونویس، ۲- هامش: قسمت الف لمولانا شرف الدین شفروه، لمولانا سراج الدین البلخی، لاثیر الدین اخسیکتی، لمولانا مجیرالبیلقانی، شیخ سعدی فرماید، من ویس و رامین (ص۱)، در مذمت دنیا و ترک آن گوید، ظهیر الدین الفاریابی، مسعود سعد، سنایی فرماید (ص۲)، من شاهنامه، و له فردوسی فرماید، در کار آخرت، شاهنامه (ص۳)، حکیم انور[ی] گوید درعزلت و قناعت، و له فی القناعة، ایضاً فی العزلة (ص۴)، ایضاً فی القناعة، الفیا فی المعنی، ایضاً فی العزلة، در قناعت گوید (ص۵)، مولانا کمال الدین اسمعیل فرماید در نصایح و مواعظ، فی النصیحة (ص۶)، من شاهنامه در نیکویی، هم در نصیحت، هم در پند و نصیحت، در رعایت مردم (ص۷)، مولانا ظهیرالدین الفاریابی فرماید درگردش روزگار و حوادث آن، ابن یمین راست (ص۸)، مولانا کمال الدین الخجندی فرماید (ص۱۰)، ۳- هامش، قسمت ب. (کاتب این قسمت تا آخر کتاب غیر از کاتب دو قسمت گذشته است): من خیام، من جامی، خیام، لاادری، (ص۱۵)، یوسف و زلیخا جامی با سر لوح کوچک و بی عنوان، (ص۱۶-۹۲)، و (ص۱۰۱-۱۰۲)، نان و حلوای شیخ بهائی، ناقص الاخر، با سر لوح کوچک (ص۹۲-۱۰۰)، ورق آخر کتاب باید بعد از صفحه ۸۸ قرار گیرد که جزو یوسف و زلیخای جامی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن ۹؛ متن و هامش قسمت (الف) نستعلیق معمول نیمه اول قرن نهم، هامش قسمت (ب) نستعلیق تحریری از اوایل قرن دوازدهم؛ مجدول، گوشه‌ها گل و بوته زرین، دارای یک سر لوح؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: شکری آهارمهره، جلد: تیماج لاکی، ۵۱گ، هر صفحه به طور متوسط یک‌صد بیت در شش ستون ۲۴×۱۵، اندازه: ۲۱/۸×۳۳/۳سم [ف: ۷ - ۸۰۴]

۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۲۶

جنگ اشعار است، شامل: ۱. گزیده از غزلیات مولانا جلال الدین محمد بلخی (۱پ-۵پ)، ۲. گزیده از اشعار شیخ فریدالدین عطار نیشابوری (۶پ-۱۱ر)، ۳. گزیده از اشعار احمد، غزلیاتی است با تخلص احمد (احمد جام). آغاز: «دلی کو محرم سر الاهست ×× یقین در هر دو عالم پادشاهست» (۱۱پ-۱۲پ)، ۴. گزیده غزلیات سعدی شیرازی (۱۳پ-۴۰ر)، ۵. گزیده غزلیات سلمان ساوجی (۴۰پ-۸۰ر)، ۶. گزیده غزلیات حافظ شیرازی (۸۰پ-۱۰۴ر)، ۷. گزیده غزلیات کمال خجندی، سپس چند مستزاد و باز غزلیات (۱۰۴پ-۱۴۴ر)، ۸. گزیده غزلیات امیر خسرو دهلوی (۱۴۴پ-۱۷۰ر)، ۹. گزیده غزلیات حسن دهلوی (۱۷۰پ-۱۸۶ر)، ۱۰. گزیده غزلیات خواجه عماد فقیه (۱۸۶پ-۲۰۳ر)، ۱۱. گزیده غزلیات خواجه کرمانی (۲۰۳پ-۲۲۲ر)، ۱۲. من کلام جلال-دو غزل است با تخلص جلال (شاید جلال عضد)، آغاز: روزی کزین سراچه سفلی گذر کنم ×× آنکه بسوی عالم علوی گذر کنم (۲۲۲پ-۲۲۳ر)، ۱۳. گزیده غزلیات آذری (۲۲۳پ-۲۲۶ر)، ۱۴. اشعار مرشدی و خسرو (۲۲۸پ)، ۱۵. اشعار امیر شاهی ده غزل و یک قصیده (۲۲۹ر-۲۳۳ر)، ۱۶. گزیده غزلیات قاسم انوار (۲۳۳پ-۲۴۱ر)، ۱۷. گزیده اشعار خواجه عصمت بخارایی (۲۴۱پ-۲۵۸ر)، ۱۸. گزیده غزلیات آذری و یک قصیده او (۲۵۸پ-۲۷۵ر)، ۱۹. از اشعار امیر شاهی، دو غزل (۲۷۵پ)، ۲۰. از اشعار بساطی سمرقندی (۲۷۶ر-۲۷۶پ)، ۲۱. از اشعار ظهیر فاریابی (۱۷۴ر-۲۷۴پ)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ برخی از بخش‌های بیست‌گانه این جنگ صورت دیوانی مستقل و یا گزیده‌ای از دیوان شاعر دارد؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۷۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۴/۵سم [ف: ۸ - ۲۴۹]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره/ح

قصائد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۹؛ بدون آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، قطع: جیبی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۳۹]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱/۶

غزلیات نعمة الله مدظله و یک غزل از مغربی و شعری در توحید و سه ص نثر فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی و مقوایی، ۹ص (۲۰۷-۲۱۵)، ابعاد متن: ۷×۱۱، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۸۸]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵۲۵

غزل‌ها است به ترتیب تهجی (دیباچه دیوان شمس ج ۱ ش ۱۰). آغاز در حرف الف و انجام در حرف یاء افتاده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی رنگارنگ، جلد: تیماج عنابی لایی گرد و عطف تریاکی، ۱۸۱گ، ۲۱ سطر (۵/۷×۱۵)،قطع: بیاضی وزیری، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۱۵۴]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۸۱/۹

شعر و بندی به نثر فارسی است؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی نو، ۳ص (۲۸۹-۲۹۱)، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۹×۱۹سم [سنا: ف: ۱ - ۱۴۰]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۹۴/۲۳

آغاز: آورد بمن قاصد فرخنده پیامی ×× حق النظری مختصری عرض سلامی / مرقوم درآن حاشیه اعجوبه کلامی ×× کز شوق همان میدهمش خط بغلامی

مخمس فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱گ (۷۴پ-۷۵پ) [ف: ۳۷ - ۳۳۸]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۶۸۵

آغاز: بسعد اختر میمون مظفر گشت بر اعدا ×× قلج طمغاج خان مسعود رکن دین و الدنیا/ قلج طمغاج خان مسعود رکن الدین و الدنیا ×× بسعد اختر میمون مظفر گشت بر اعدا؛ **انجام:** الا تا بهنگام باد مخالف ×× سراپای بحر مقعر بلرزد / تو را آبرو باد کز یاد خشمت ×× نهم آسیای مدور بلرزد

جنگی است در قطع بیاضی، منتخب از اشعار شعرای زیر: حکیم سوزنی، سعدی، ابوالفرج، خاقانی، حکیم انوری، کمال اسماعیل، سلمان ساوجی، خواجوی کرمانی و خواجه حافظ شیرازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۹؛ مجدول مذهب، سر صفحه بعضی صفحات کتیبه مذهب مرصع، توسط میرزا مشتری شاعر به تاریخ ۱۲۹۰ بازسازی شده و صفحات به خط او نونویس؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول،۲۰۷گ،۱۴سطر،اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۲۶-۱۸۰]

۴۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۱۸۴

آغاز: ای صفت تو بیانها را زبان انداخته ×× عزت ذاتت یقین را در گمان انداخته؛ **انجام:** ممتع باشی از بخت و جوانی ×× فزون بادت همیشه کامرانی. تم.

در پایان فردیات رقم کاتب چنین است: «کتبه العبد الضعیف علی سبیل الاستعجال المحتاج الی عفو ربه الرووف معروف احسن الله حاله و الحمد الله رب العالمین. تم»

تقسیمات نسخه عبارت است از: توحیدات، لغوت، مناقب، ترجیعات، قصاید، غزلیات، مقطعات، رباعیات، معمیات و مفردات و مجموعه کنز اللالی (برای مزید استفاده نام شعرائی که آثارشان در هر یک از عناوین ده گانه فوق الذکر آمده است عرضه می‌شود.)، توحیدات از شعرای: ... سلمان، انوری، کمال اصفهانی، ناصر خسرو، سعدی، سراجی، فرید احول، شمس طبس، جلال جعفر، شرف الدین شقروه، ادیب صابر، خواجو، عراقی، خسرو، حسن، ناصر نجاری؛ لغوت از: خاقانی، کمال اسماعیل، فرید احول، حسن غزنوی، معزی، خواجو، سلمان، ناصر نجاری؛ مناقب از: حسن کاشی، نصرت رازی، لطف الله مشهدی، ابوالمفاخر، سلمان، خواجو، حمزه کوچک، کمال فارسی، حیدر بقال؛ ترجیعات از: اوحدی، عراقی، سلمان، اشرف، ناصر نجاری؛ قصاید از: انوری، خاقانی، سلمان، کمال اسمعیل؛ غزلیات از: مولانا روم، عطار، عراقی، خسرو، حسن، کمال، ناصر، حافظ، سلمان؛ مقطعات از: ابن یمین؛ رباعیات از: کمال الدین اسمعیل؛ معمیات و مفردات از: خواجو، عماد؛ نام شعرایی که در مجموعه «کنز اللالی» قسمت دوم این مجموعه آثارشان آمده عبارت است از: ظهیر فاریابی، عمادی، فردوسی، کمال اسماعیل، سنائی، اثیر اخسیکتی، محمد بن عبدالرزاق، عطار، سعدی، نظامی، انوری، عبدالواسع، اثیر اومانی، احمد بغدادی جلایر، نجم دایه، نصیر طوسی، ازرقی، خاقانی، حسن غزنوی، رشید وطواط، افضل کرمانی، سراج قمری، عراقی، خواجه، اسدی، شرف الدین مقبل، شمس طبس، ابوالفرج، امامی، ابن همگر، فرید احول، مجیر بیلقالی، ابوالمعالی، ناصر خسرو، معزی، حسن شهرویه، سراج بلخی، عبدالعزیز، مختاری، عمعق بخاری، منوچهری، رضی نیشابوری، صفی نیشابوری، ادیب صابر، نزاری، فخر الدین خالد، ناصر بچه، سعدبها، طبیبان، نجیب جربادقانی، همام، رفیع ابهری، رفیع لبنانی، بدیع الدین، سیف اسفرنگی، مسعود سعد، رفیع نسوی، محمد عصار، محمد حافظ، احمد بغداد، کمال خجند، بهشتی آملی، شاه اسفرنگی، سحر آفرین، سلمان، ابن بنا، صاجی، امین منور، ذوالفقار، ادیب کاشی، امرءالقیس، ابوالفراش، صدر بلخی، عز شروانی، اوحدی، فتح مستوفی، جلال عضد، بدر شاشی، بدیع الزمان، کاتب (معروف بغدادی)؛ خط: نستعلیق خفی، کا: معروف بغدادی، تا: قرن ۹ق؛ پشت صفحه اول: «این نسخه توسط آقا بهرام به‌تاریخ بیست و چهار شهر محرم قوی ئیل ۱۳۰۱ به‌کتابخانه سر کاری منتقل شد»، و به‌سال ۱۳۲۲ مجددا در عرض گذشته است، مجدول، با ده سرلوح مذهب مرصع ممتاز، تاریخ کتابت معلوم نیست ولی از سبک نگارش می‌توان گمان برد که نویسنده در اوایل قرن نهم هجری قمری این مجموعه بدیع را بوجود آورده است، این نسخه مزیتی که از سایر نسخ مجموعه دارد تقسیمات شعری و نام شاعر مربوطه است جهت آسانی کار مراجعین و پنج مجلس تصویر مینیاتور بسیار ظریف و زیبا؛ مهر: «علی اکبر حسین الحسینی»، «مشیر السلطنه»؛ کاغذ: بغدادی، جلد: تیماج دولایی ابره پارچه گلدار روغنی حاشیه سجاف تیماج گلی مذهب، اندرون: تیماج گلی وسط گل ترنج و یک حاشیه مذهب، ۸۱۶ص، ۲۳ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۶سم [ف: ۴ - ۱۰۸۴]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۷۹

آغاز: من کلام ابن یمین علیه الرحمة و الغفران.بر وصالش یک نفس گر دست رس باشد مرا ×× حاصل عمر عزیزم آن یک نفس باشد مرا؛ **انجام:** من کلام مولانا همام الدین تبریزی نور قبره.

منتظر باشند شبها عاشقان ناکرده خواب ×× تا براید بامداد از شرق کویت آفتاب ... ز انتظار وعده حسنت بجان آمد همام ×× هم نگفتی این سخن گر عمر ننمودی شتاب

شعرهای نزدیک هفتاد سراینده فارسی است و چنین است فهرستی که آقای باستانی برای آنها نوشته است [در فهرست صفحاتی که اشعار هر شاعر آمده مشخص است]: حرف الف ۶ نفر ابن یمین، اختیار (اختیار الدین سمرقندی)، شیخ آذری، شرف، امیر کرمانی، امین الدین داد؛ حرف با یک نفر بساطی سمرقندی؛ حرف جیم پنج نفر: جامی، جلال عضد، جلال الدین رومی، جنید شیرازی، جهان (جهان ملک خاتون)؛ حرف حا ۵ نفر: حافظ، حافظ سعد خراسانی، حسن دهلوی، حسینی (حسین اردستانی)، حیرانی؛ حرف خا ۳ نفر: خسرو دهلوی، خواجوی کرمانی، خیالی؛ حرف را یک نفر: روحی؛ حرف سین ۴ نفر: ساجدی، سعدی، سلمان ساوجی، سیف الدین سیفی، حرف شین ۵ نفر: امیر شاهی، شرف الدین علی یزدی، شهاب الدین آملی، شهاب الدین حویزه، شیدائی؛ حرف طا ۱ نفر: طالب شیرازی؛ حرف ظا ۱ نفر: ظریفی، حرف عین ۱۲ نفر: عارف، عبید زاکانی، عراقی، عصمت بخارایی، عصار تبریزی، عتیقی، علی کاغذی، علاء الدوله سمنانی، عماد فقیه، علائی (امیر سید علی همدانی)، عیانی (سعدالله)، عوض کرمانی؛ حرف فا ۳ نفر: فتاحی، فتح الله مستوفی فتح تخلص، درویش فرهاد کنگر؛ حرف قاف ۳ نفر: قاسم انوار، قبایی (محمد)، قدیمی؛ حرف کاف ۶ نفر: کاتبی

(محمد)، کافی، کریم الدین، کمال اسمعیل، کمال غیاث، کمال خجند؛ حرف میم ۲ نفر: مغربی (محمد شیرین)، محبی هراتی؛ حرف نون ۶ نفر: ناصر بخاری، ندیمی (میر تاج الدین حسن بن محمود شاه)، حکیم نزاری، نسیمی (امیر سید عمادالدین)، نصوح (محمود)، شاه نعمة الله ولی، حرف واو ۲ نفر: وحید تبریزی، وصالی (فخرالدین گیوشاه)؛ حرف‌ها ۲ نفر: هاشم (سید کمال)، همام تبریزی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول زرین، پس از نام جامی «طول الله عمره» و «دام بقائه» دارد (ص۴۴و۱۱۲)؛ جلد: تیماج سبز ضربی زرکوب مقوایی، ۱۶۷گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰–۱۸۸۸]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۰۹

آغاز: آغاز جنگ: علم غیبی کس منی داند بجز پروردگار ×× گی کسی گوید که من د انم ازو باور مدار / مصطفی هرگز نگفتی تا نگفتی جبرئیل ×× جبرئیلش هم نگفتی تا نگفتی کردگار؛ **انجام:** سالکان ره او ز سر صدق یقین ×× نور مهرش عوض شمع درفشان آمد / هر دو عالم ز طفیلش رقم هستی یافت ×× خون فطرت بحق جد تو مهمان آمد

جنگی است شامل قصاید و غزلیات فارسی، در توحید، موعظه و مدح چهارده معصوم (ع) دراین جنگ که در قرن نهم تنظیم شده، اشعار شاعران گم نامی درج شده که در جایی معرفی نشده‌اند، چون شعر آن‌ها در مدح اهل بیت (ع) است می‌توان یقین نمود که همه آن‌ها مذهب شیعه امامیه داشته اند. فهرست موضوعات اشعار و نام شاعرانی که شعرشان دراین جنگ آمده عبارت است از: ۱ـ فی التوحید، افجنگی (۱ر–۲پ)، ۲ـ نصیحت، ابن سراجی (۳ر–۵ر)، ۳ـ نصیحت، ثنایی (۵ر–۵پ)، ۴ـ فی النعت، از: طوطی که در تبریز سروده است (۵پ–۹پ)، ۵ـ فی النعت، جمال آملی (۹پ–۱۱ر)، ۶ـ فی النعت؟ (۱۱ر۱۱پ)، ۷ـ فی نعت حضرت مصطفی (ص) درویش سلطان ابن غیاث (۱۳ر–۱۴ر)، ۸ـ روایت از جابر انصاری، توحیدی (۱۴ر–۱۷ر) در آن می‌گوید: «مه صومم ز هجرت بود صاد و لام و جیم آندم ×× که شد منظوم این درها ز بحر دل چنین غرا»(۷۳۳ق)، ۹ـ در نصیحت، افجنگی (۱۷ر–۱۸پ)، ۱۰ـ فی منقبت شاه مردان، افجنگی، ۱۱ـ فی التوحید، سلیمی (۲۰پ–۲۴ر)، ۱۱ـ حکایت جرجیس نبی (ع)، ۱۳ـ در شکایت فلک، راهب (۲۵پ)، ۱۴ـ فی التوحید (۲۷پ)، ۱۵ـ فی المنقبت (۲۸پ)، ۱۶ـ فی التوحید، ابوالقاسم (۲۹ر)، ۱۷ـ ولایت نامه شاه مردان، حسن (۳۰ر)، ۱۸ـ فی المنقبت (۳۱ر)، ۱۹ـ منقبت، ادهمی (۳۱پ)، ۲۰ـ فی المنقبت (۳۲پ)، ۲۱ـ ولایت‌نامه، ۲۲ـ فی المنقبت، شمس الدین (۳۴پ)، ۲۳ـ فی المنقبت سنجری، ۲۴ـ فی التوحید، جلال جعفری (۳۶ر)، ۲۵ـ منقبت، تقی، ۲۶ـ فی المنقبت (۳۸ر)، ۲۷ـ معجزات حضرت مصطفی و پنج مسئله اعرابی از شاه ولایت (۴۳ر)، ۲۸ـ وفات نامه حضرت فاطمه خاتون خیر النساء (ع) (۴۶)، ۲۹ـ قصه سلطان خراسان و زهر دادن و شهادت آن حضرت (۴۸ر)، ۳۰ـ نعت مصطفی(ص)، برهان (۵۳پ)، ۳۱ـ حکایت برق دیو و بند بر گردن او از دست شاه مردان، ناطق شیرازی، ۳۲ـ فی المنقب، غیاثا (۵۵ر)، ۳۳ـ منقب شاه مردان، مولانا رومی (۵۶ر)، ۳۴ـ حکایت قلبان پادشاه که مبغض ولایت بود، کمال فارسی (۵۷پ)، ۳۵ـ فی منقبت الائمة (ع)، علی حجازی، ۳۶ـ فی التوحید، شمسک (۶۱پ)، ۳۷ـ ولایت نامه شاه مردان، حمزه کوچک (۶۴پ)، ۳۸ـ ولایت نامه شاه مردان، عصمت، ۳۹ـ منقبت شاه مردان، ابن حسن (۶۸ر)، ۴۰ـفی التوحید، عطار (دو قصیده)، ۴۱ـ فی توحید باری تعالی، جمال ساوجی (۷۱پ)، ۴۲ـ مناجات، عطار (۷۲ر)، ۴۳ـ اسامی اجداد حضرت مصطفی (ع)، عارف، ۴۴ـ فی نعت مصطفی (ص) حافظ (غیر از حافظ شیرازی) (۷۴ر)، ۴۵ـ منقبت شاه مردان، جوالیقی، ۴۶ـ فی نعت مصطفی، بدر جاجرمی، ۴۷ـ فی التوحید، ابن غیاث (۷۷ر)، ۴۸ـ معجزات حضرت مصطفی و مهمانی جابر رفتن و قتل فرزندان، سلیمی، ۴۹ـ ولایت نامه شاه مردان و جواب مسئله قیصر گفتن، ثنایی، ۵۰ـ قصه شیر مست، ثنایی (۸۳ر)، ۵۱ـ سؤال نامه، ۵۲ـ نصحیت، سلیمان، ۵۳ـ حکایت پادشاه و دخترش (۸۹پ)، ۵۴ـ حکایت گلخن مفلس (۹۲پ)، ۵۵ـ حکایت ملک شاه در اصفهان، مسیب، ۵۶ـ حکایت زن جادوگر که در کشمیر بود، محمود، ۵۷ـ نصیحت نامه (۹۶ر)، ۵۸ـ منقبت شاه مردان، غیاث (۹۸ر)، ۵۹ـ فی توحید باری تعالی (۱۰۰ر)، ۶۰ـدیوان جنید (منتخب) بخشی از غزلیات شاعر است با تخلص جنید، ۶۱ ـ اشعار قاسم (۱۱۵ر)، ۶۲ـ مناجات، حسین، ۶۳ـ اشعار اذری، ۶۴ـ شعر جنید، ۶۵ـ روایت داود نبی، ۶۶ـ اشعا رمولای رومی (۱۲۳ر)، ۶۷ـ شعر ناطقه (۱۲۳پ)، ۶۸ـ حکایت بوذر جمهر (۱۲۳پ)، ۶۹ـ صلوات نامه (۱۲۴ر)، ۷۰ ـ فی التوحید، ثنایی (۱۲۴ر)،۷۱ـ فی التوحید، سعدی (۱۲۴پ)، ۷۲ـ فی التوحید، قوامی (۱۲۵ر)، ۷۳ـ بحر طویل در مدح ائمه (ع)، نقی (۱۲۶پ)، آغاز: «برو ای عاشق شوریده سر گشته سودایی شیدایی سرمست ×× ازین عالم پر فتنه و آشوب بشو دست»، ۷۴ـ بحر طویل در صف یار، ناظمی، آغاز: «ای صبا یک سحری رو به سر کوی نگار من و برگو ز من دلشده آن دلبری بی مهر و وفا را»، ۷۵ـ بحر طویل در وصف یار، احمد سنجی، آغاز: «گوش و هوش دل و جان و خرد و خاطر و فهم و نظر و دانش و بینش همه جمع آر»، ۷۶ـ بحر طویل در وصف یار، علی سوخته (۱۲۸پ)، آغاز: «برو ای باد بگو دلبر سنگین دل بد عهد بلاجوی ستم کار»، ۷۷ـ بحر طویل در وصف یار، ناظمی، آغاز: «ای برادر مرو اندر پی نفس سگ جفا کار بد آموز خدا را همچو مردان بکن»، ۷۸ـ بحر طویل در وصف یار، ابن غیاثا، آغاز: «ای اصل اسما فرعت مسما الا و نعما جان و دل ما»، ۷۹ـ فی المنقبت، ۸۰ـ اشعار جنید (۱۳۳ر)، ۸۱ـ حکایت (۱۳۴ر)، ۸۲ـ مذمت (۱۳۶ر)، ۸۳ـ حکایت بنای مشهد مقدس علی (ع)، جنید، ۸۴ـ اشعار جنید، آذری، عصمت، قاسم، ۸۵ـ فی التوحید، سلیمی (۱۴۱ر)، ۸۶ـ صلوات نامه، سلیمی، ۸۷ـ ولایت نامه امیر المؤمنین و دست بریدن، مولوی، ۸۸ـ اشعار جنید (۱۴۶ر)، ۸۹ـ منقبت اهل

بیت، احمدی، ۹۰ـ حکایت مارگیر (۱۵۰ر)، ۹۱ـ حکایت شبلی، ۹۲ـ اشعار مولای رومی، ۹۳ـ ولایت نامه شاه مردان، حسام (۱۵۵ر)، ۹۴ـ اشعار، جنید، ۹۵ـ اشعاری از: عماد، ناطق، اوحدی، سعدی، سنائی، مولوی (۱۵۹ر)، ۹۶ـ اشعار جنید (۱۶۴ر)، ۹۷ـ اشعار کمال فارسی (۱۷۲ر)، ۹۸ـ اشعار شمس تبریزی (۱۷۸ر)، ۹۹ـ اشعار حسن کاشی (۱۸۲ر)، ۱۰۰ـ اشعارعیلانی (۱۸۶ر)، ۱۰۱ـ اشعاری از: سعدی، خاقانی، حافظ، شمس تبریزی، سید علی، سنایی، خواجو، مغربی، مولوی رومی، (۱۸۶پ-۳۲۸پ)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، سوخت ترنج مذهب با سر با نقش گل و بلبل، مجدول مذهب، ۲۳۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۲۴]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۱/۲۶-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹. شعرهای سعدی و افضل الدین کرمانی و سعدالدین حکیم و سنائی و سوزنی و کمال الدین اسمعیل و مولانا سید حسن و انوری و عطار؛ کا: بلغرادی، تا: قرن ۹؛ ۳گ (۱۴۱-۱۴۴) [فیلمها: ۱ - ۴۷۵]

۵۱. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۷۴

نخست سه قصیده است، سپس شعر عبدالواسع، ترجیع بند آغاز «کنز الرموز» حسینی و خود آن، قصاید کمال اسماعیل و دیگران، از دیوان حافظ، از دیوان عبدالواسع، بازبندی از «کنز الرموز»، شعر کمال اسماعیل و عبدالواسع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول لاجورد با حاشیه‌سازی به طلا، نسخه خوبی است ولی ناقص؛ قطع: وزیری [نشریه: ۵ - ۶۲۳]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۰/۲۶-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 5321. منظومه فارسی (این سه بنام «الرسائل المصنوعة» است)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۰۱ق؛ ۲۰ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۲۷]

۵۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۹۴/۳

آغاز: شکر وسپاس و منت و عزت خدای را ×× پروردگار خلق و خدا وند کبریا

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در آلمان ۳۱۷۳. اشعار متفرقه‌ای ست مشتمل بر قصائد و غزلیات از شعرایی چون: سعدی، کمال الدین اسماعیل، ناصر خسرو، مفخر الشعراء سوزنی، قدوة العارفین عراقی، خواجو، نظامی خاقانی، سنایی، ملای رومی، عطار و غیره؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۱۶ق؛ ۸۳ص (۱۸۵-۲۶۸) [عکسی ف: ۳ - ۴۸۱]

۵۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۵۸۹

دیوان سلمان و حافظ است در متن و شعرهای سعدی و عماد فقیه و خسرو دهلوی و حسن دهلوی و سید جلال عضد و جلال الدین شاه خوافی و حکیم نزاری و کمال الدین خواجو و روح عطار و کمال الدین خجندی و جهان و عبدالمجید و فخر جهان (معما و غزل) و جعفر جلال خراسانی (مثنوی) و نظامی (مخزن) و خیام (رباعی) و ابن یمین (مقطعات) و عراقی (غزل) و خواجو (ترجیعات ساقی نامه) همه اینها در هامش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ رجب۸۲۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جدول زر و لاجورد [نشریه: ۲ - ۷۱]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶۱۲/۱۰۳-ف

نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹. [این نسخه در فهرست کتابخانه مجلس تفکیک شده است] من الاشعار الفارسیة فی نعت النساء و النسیب. از اثیر اومانی و مؤلف کتاب و سعدی و همام و ظهیر فاریابی (۳۱۱پ-۳۱۵) و کمال الدین اسماعیل و صدرالدین علی کی (؟) و عطار و مجد همگر و ناصر بچه و نزاری و اوحدی اصفهانی، در اینجا شعرهای بسیاری از غزل و رباعی از مؤلف است؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق؛ کاغذ: سمرقندی،جلد:تیماج قهوه‌ای ضربی،مختلف السطر[فیلمها: ۱-۶۲۳]

۵۶. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۲۰۸بخش۳

نسخه اصل:اونیورسیته۵۳۸(فیلمها۴۴۱/۱).جنگ شعر است؛ بی‌کا، تا:با تاریخ ۸۲۶ق؛ در هامش نخستین عنوان مونس العشاق است و بازپسین عنوان آن رحیق التحقیق؛ ۴۳گ (۴۷۲-۵۱۵) [ف - ۱۲۵]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴/۹-ف

نسخه اصل: عاطف افندی ش ۲۲۴۱. مثنوی عرفانی در شرح اسماء الهی از نعمة الله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ ذیقعده۸۲۸ق؛ ۸گ (۵۴۷-۵۵۴)، ۲۳ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۰۹]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴/۱۶-ف

نسخه اصل عاطف افندی ش ۲۲۴۱. ترجیعات: سلمان ساوجی و اوحد الدین و عراقی و ناصر بخاری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ ذیقعده ۸۲۸ق؛ ۱۴گ (۵۵۴-۵۶۷)، ۲۳ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۰۹]

۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۰/۳۹-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 5321. بعضی از اشعار مولانا جلال الدین رومی؛ خط: نسخ، کا: عمر بن عبدالرحمن، تا: ۸۲۹ق؛ ۲۰ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۲۸]

۶۰. مشهد؛ صحت، رضا (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره

جنگ شعر است از عطار، جلال الدین رمی، عراقی، آذری، عتیقی، امیر حسینی، نزاری، سعدی، خاقانی، جلال الدین عضد، جلال طبیب، جلال خوافی، همام تبریزی، خواجو، سلمان، عماد، امیر خسرو، حسن دهلوی، حافظ شیرازی، بساطی، ناصری، امیر قاسم، حافظ سعد، عصمت که نام همه اینها در ترنج صفحه عنوان آمده است، نام شهاب و شاهی هم در متن دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق،کا:محمود جعفری،تا:۸۳۳ق،آراسته ربعی[نشریه: ۷ - ۵۵۶]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۹۹

آغاز: یک شور از عین عشق دوش پدیدار شد؛ **انجام:** دیگر قلم نماند و سیاهی تمام شد ... ثلاث و ثلثین و ثمانمائه الهجریه النبویه

گزیده اشعار شاعران سده ۷ و ۸؛ خط: نستعلیق، کا: محمود

جعفری، تا: ۸۳۳ق [الفبائی: ۴۹۸]

۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۳۰/۲

آغاز: بجان خدا را بیانگارا ×× جهان بیارا بحسن زیبا؛ **انجام:** منشی بچه ای بر کان ماه منظر ×× دارد فزونتر امیدواری

پس ازین بیتها است از جدیدی و دو شاعر دیگر؛ مثمن مولانا کمال الدین غیاث و پاسخ منشی بچه به‌او و شعرهایی از جدیدی؛ خط: نسخ، کا: سید نعمت الله درویش، تا: ربیع الاول ۸۳۵ق؛ کاغذ: سمرقندی نخودی، جلد: کالینگور سرخ، ۳گ (۳۲پ-۳۴ر)، ۷ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸ - ۵۴۸]

۶۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۵۹۰

دارای بوستان سعدی (گ ۱ متن و آغاز افتاده)، و غزلیات حسن گویا دهلوی (از حرف الف و پس از آن در هامش)، قصائد سعدی (۱۳ متن)، مراثی سعدی (۱۸ متن)، ترجیعات سعدی (۲۴ متن)، طیبات سعدی (۳۲ متن)، دیوان حافظ با دیباچه منثور و طیبات سعدی (۹۵ متن مورخ ۸۳۶)، بدایع سعدی (۹۶ متن)، خواتیم سعدی (۱۲۰ متن)، مقطعات گویا صاحبیه (۱۶۱ متن)، مثنویهای هزل سعدی و غزلهای هزل او (۱۶۲متن)، مثنوی‌های او (خبیثات) (۱۷۰متن)، غزلیات ناصر (۱۷۲ متن)، غزلیات بساطی (۱۷۲ متن)، ریش نامه عبید زاکانی (۱۸۰ هامش)، ده فصل عبید زاکانی (۱۸۴ هامش)، آغاز دیوان بساطی (۱۸۸ هامش)، دنباله ریشنامه زاکانی (۱۹۰ هامش)، ناسخ و منسوخ زاکانی (۱۹۴ هامش)، غزلیات بساطی (۲۰۱ هامش)، دیوان اطعمه بسحاق (۲۱۲ متن)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۶۷گ، [نشریه: ۲ - ۷۲]

۶۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۱۶/۲۴

آغاز: گرچه مینالد بجان یا مستجار ×× دلشکسته سینه خسته تن نزار؛

مثنوی است. در آن آمده: مطلع تاریخ این سودا و سود ×× سال اندر ششصد و شصت و دو بود؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نوعی ترمه رویه کاغذ فرنگی، ۱ص (۷۴ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۱×۱۸/۹سم [ف: ۷ - ۲۸۳]

۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۱۶/۳۲

آغاز: دیده بیننده بیند دوست را ×× چون مشبک کرده باشد پوست را

مثنوی سپس چند رباعی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۴۱ق؛ ۵گ (۲۰۸پ-۲۱۳پ) [ف: ۷ - ۲۸۳]

۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۲۸

شعرهای فارسی است نوشته علی بن احمد که خود او هم قصیده‌ای دارد مورخ ۳۹۹ (؟) با عنوان «معجز مصطفا ص لکاتبه» (۱۳۵)، نام شعران از این قرار است [در فهرست شماره صفحاتی که اشعاری از این شاعران آمده ذکر شده است] از ابن حسام، ابن زاهد، ابن سید، ابن عابد، اشرف بغدادی، افچنگی، امین الدین، شیخ انوری، اوحدی، بابا حاجی اسمعیل جوالیقی، بلبل، بوالقاسم سبزواری، پشنگی (ابراهیم)، توحیدی، ثنائی، جلال جعفری، حجت (ناصر خسرو)، حمدی، حسام، حسن، سید حسین شیرازی، حمزه‌ای کوچک، خواری سبزواری، خواجوی کرمانی، دانیال دولتخانی، میر دیوانه، درویش اقطع، درویش سید، رضی، ملای روم، رواسی، سید سلیمی، ملا سلیمی، سعدی شیرازی، سلمان ساوجی، سودایی، سید علی، شکری، شمسک، شمس تبریزی، طالب، عبدل، عبید زاکانی، عصار تبریزی، عطار، عزی مروی، علی چاچی، علی بن احمد، عمادی، غریبی، فارغی، فردوسی، قاسم انوار، قطبی، قیاسا، کاتبی، کاشی (حسن آملی)، کمالی رازی، کمال غیاث، کمال فارسی، میر سید مسکین مرشدی، مرشد الدین، محمود منور، محمود رضائی، مسیب، خواجه مقصود، مشهوری، ناطق شیرازی، نامور، نجم محتاج، نصرت، نظیری، ندیم، وحیدی، هاشمی، بلال، یادگار. شعرها در معجز پیامبر و مقتل علی و ولایت نامه علی و مناقب علی و تواریخ عمر پیغمبر و ولیان و اکابران و خسروان و حکیمان و درویشان و نصیحت و موش و گربه عبید زاکانی و ستایش دوازده امام مولوی رومی و نعت رسول و ولایات، دیونامه مرتضی علی از انوری و مناقب دشت ارژن ار فچنکی و قصه مجنون و وفات نامه و مقتل حسین و داستانهای زنگی و استاد و شاگرد و هجو و فرایض روزه و بحر طویل مولانا دانیال دولتخانی و مولانا نامور و معجزنامه موسی و قصیده در آزمون پدر و مادر از احمدی و قربان نامه اسمعیل پیغمبر و فتوت نامه از غری هروی که داستانهای ابراهیم ادهم و سلیمان پیغمبر است و بیشتر آنها در ستایش علی است و نثری به فارسی (در ۱۷۶)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۲ صفر ۸۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر: «والقیت علیك محبة منی ۱۲۳۱»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۱۶۱گ، ۱۷ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۲ - ۲۵۴۶]

۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۰۷-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 795 (بلوشه ۱۹۶۹). دیوان شعرهای فارسی ظهیر فاریابی و کمال الدین اسماعیل اصفهانی (در متن) و قاسم انوار و خیالی و جلال عضد یزدی و ابن عماد و کاتبی و آذری و عصمت بخاری و سلمان و امیر ناصر بخاری (در هامش)؛ خط: نستعلیق، کا: جلال الدین فتح الله، تا: ۸۴۷ق؛ ۵۴۰گ، ۲۱ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۹۲]

۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۰۹۷

شعرهای فردوسی، لطف الله نیشابوری، خواجو کرمانی، کمال فارسی، جلال جعفری، حسن کاشی، امیرنصرت رازی، علی سوگندی، اقطع السان، حمزه کوچک، وحید تبریزی، یوسف بنا، بابا افضل کاشی، کمال الدین، قصیده وفایی، شمس بلیانی خواجوی کرمانی، ابن حیدر سبزواری، ابن خواجه کاشی، مولانا ارزی به فارسی، کمال بن غیاث، علی بنداری، ناصر خسرو، جعفری یزدی، حیدرعلی باری، کسایی، توحیدی، سعیدالدین سلطانی، نجم الدین کبری، ابن مورخ کاشی، سعید هروی، جنید،

حافظ شیرازی در بردارد. و نیز درباره دزد (یک صفحه ونیم شعر) و شعر رفیع شروانی و پوربنا در آن است [این مجموعه به تصحیح امینه محلاتی، در تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰شمسی، ۲۵۹ص، با عنوان «تشیع و ولای اهل بیت در ادب فارسی (جنگ عبدالکریم مداح) چاپ شده است]؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم مداح، تا: ۸۴۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۱۰۶گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴ - ۹۱]

۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۹/۷-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۷۹۵. قصیده‌ای در ستایش علی با مناجات عینیه علی (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۵ق؛ ۱گ (۱۳۴)، ۱۴ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۱۲]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲۳۵/۷

آغاز: بسمله سخت بدکارم خدایا عاصیم بر قال قیل ×× بر من از رحمت نظر کن از سرلطف جزیل؛ **انجام:** یاد مولا روز شب کن تا بیابی صد فتوح ×× ذکر حق باشد همیشه اهل دل را قوة روح خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۶ق؛ کاغذ: آبی و نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۲ص (۱۲۲-۱۲۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۲ - ۲۷۲]

۷۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۲-ف

نسخه اصل: فاتح ش ۴۰۷۶. شعرهای کمال، حافظ، خسرو، کاتبی، ابن غیاث و جامی؛ خط: نستعلیق، کا: شرف الدین حسین سلطانی، تا: ۸۷۸ق، ۵۲گ، ۱۰ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۱۸]

۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۰-عکسی

نسخه اصل: کتابخانه فاتح ترکیه ش ۴۰۷۶. مجموعه اشعار است از فاضل الشعراء؛ بی‌کا، تا: ۸۷۸ق [نشریه: ۲ - ۲۷۹]

۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۷۵

آغاز: من بیچاره سودا زده سرگردانم ×× که باوصف خداوند سخن چون رانم؛ **انجام:** مطلب جود ز آنکس که همه عمر ز بخل ×× دست همکاسه بجز صورت همکاسه ندید.

مجموعه اشعاری است از شاه قاسم انوار، اوحدی، سعدی، حافظ، حسن، عصمت، بساطی، جامی، شاهی، خیالی، طوسی و ابن یمین؛ خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین بن ولی قاسمی، تا: ۸۸۰ق؛ در برگ ظهریه شمسه مذهب، کتیبه و لچک مذهب مرصع، مجدول، یک مینیاتور در برگ ۶پ؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی، جلد: تیماج مشکی مقوایی با ترنج و سرترنج و لچک و جدول به رنگ زرد، (۲۸۳پ-۳۲۷)، سطور چلیپا، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [رایانه]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۴۱/۱

آغاز: کار بیکاران نباشد خوابگاه آراستن ×× مسند درویش خواب آلوده کنج لنگرست / گشت رعنایان بود در زیر بید و پای گل ×× بوستان شیر مردان پای ... است؛ **انجام:** آنکه یک طبعم چهارست و برین نبود مزید ×× کامهات اربعین آمین ز ... تراست منظومه تائیه ای است در پند و اندرز و مغرور نشدن بر علوم ظاهری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج با سر، لچکی، عطف و حاشیه گالینگور، ۲گ(۱ر-۲ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۸-۳۵۱]

۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: عکسی بدون شماره

نسخه اصل: از تو بینگن شماره Oct. 3732. دواوین اشعار امیر خسرو، حافظ، کمال خجندی، آذری، عصمت بخاری، حسن دهلوی، سلمان ساوجی، کاتبی، جامی، سعد (غیر سعدی)، خیالی، شاهی، طوسی، سهیلی، سیفی، اشرف، طالعی، طالب، ابن یمین، خیام؛ بی‌کا، تا: ۸۹۲ق [نشریه: ۳ - ۱۰۱]

۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۱۸-ف و ۱۳۱۹-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 781 (بلوشه ش ۱۹۷۱). به رسم کتابخانه الغ بیک، دارای: پنج گنج نظامی: مخزن الاسرار، شیرین و خسرو، لیلی و مجنون، هفت پیکر، سکندر نامه و امامیه آذری و ترجیع بند افشنیگ و ترجیع بند و مثنوی و رباعی اوحدی و ترجیع بند امیر نسیمی و مقطعات شیخ مرتضی قلندر و پاسخ سید نعمة الله و رباعی و مقطعات و و مثنوی امیر سید حسین و غزل و مثنوی و رباعی مولی حسین خوارزمی (متن) و دیوانهای حافظ و کاتبی و عصمت و بساطی سمرقندی و ریاضی و صادقی و خسرو دهلوی و نوایی و فضلی (هامش ج ۱) و «خمسه دهلوی» و «زاد المسافرین» امیر حسینی و «نزهة الارواح» و «کنز الرموز» و «روشنایی نامه» ناصر خسرو و «سعادت نامه» همو و «سی نامه» امیر حسینی و «بلبل نامه» عطار و «ده نامه» ابن عماد ساخته ربیع الاول ۷۶۸ و «پنج گنج» امیر سید حسینی و بوستانی سعدی و منطق الطیر عطار (متن) و کلیات سلمان ساوجی: قصیده و جمشید و خورشید و فراق نامه و مدیحه و مقطعات و ترجیع بند و غزل و رباعی (هامش ج ۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۸۹۲ق؛ ۲۹۶گ، [فیلمها: ۱ - ۵۹۳]

۷۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۷۱

شامل اشعار امیر خسرو دهلوی و دیوان جامی و دیوان صادقی و دیوان شاهی؛ خط: نستعلیق پخته و زیبا، کا: قطب الدین بن محمد، تا: ۸۹۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی زرنشان، ۲۱۸گ، متن و حاشیه، ۳-۲۷ سطر (۱۲×۲۱) [ف: ۳ - ۱۲۳۴]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۴۴

از هلالی تا امیرشاهی؛ خط: نستعلیق خوش، کا: میرعماد، تا: قرن ۱۰؛ گویا از میرعماد به نوشته میرزا شفیع شیرازی در پایان، هامش چلیپا، مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز تیره ضربی مقوایی درون تیماج حنایی، ۶۲گ، ۱۷ سطر (۵×۷)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [سنا: ف: ۱ - ۳۴۶]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۳۷

علاوه بر رسائلی که به طور کامل آمده و به طور جداگانه معرفی شده است، در بقیه اوراق اشعاری از شعرای زیر به صورت پراکنده آمده است: نویدی، اهلی پناهی، ریاضی، محوی، کاتبی، حیرتی، حیدر، مفلسی، خلقی، نثاری، حسامی، کوکبی، مانی، صبوحی، صالح، خیالی، هاتفی، طاهر، سیفی، آذری، حسینی،

انسی، عصمت، آصفی، آهی، خسرو، سقا، عشقی، هلالی، کمال، سلمان، حسن دهلوی، واحدی، ضمیری، خواجو، لسانی، غزالی، (غیر از غزالی مشهدی) حافظ، حافظ حلوائی، حافظ تونی، گلخنی، ناصر، بساطی، جامی، نهالی، شریفی، بنائی، حسینی، هاشمی، حرفی، وفائی، قبولی، فکری، همایون، همدم، فنائی، احمد ژنده پیل، نظامی، شهیدی، میلی، محتشم (غیر از محتشم کاشانی) نیازی، سعد، سعدی، مسعود سعد، شریف، شرف، قدسی، هاشم، نسیمی، ابن یمین، عزمی، عراقی، واصلی، طوسی، جمال، مشفقی، فریدون، سهمی، صادق، حریمی، قیدی، عارف، کاهی، گداعلی، میر مظفر بد خشی، کامران، وصالی، شیخ جمال، نرگسی، تونی، شاه قاسم، یوسفی؛ خط: نستعلیق چلیپا، کا: عبدالرحمن بن شرف (از معاصران عبدالرحمن جامی و گویا تمامی جنگ به خط وی است)، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۸۶گ، سطور چلیپایی و سه ستونی و هر ستون ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳۷ - ۱۶۲]

۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۴۷/۳

آغاز: ترا وفاست امید از من و من مسکین ×× نبینم از تو نگار امراد غیر نقار؛ **انجام:** پی اتمام تاریخش خرد گفت ×× مزین شد زنام نامی شاه

قصیده مصنوع است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۰گ (۲۴پ-۳۴پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹ - ۸۴۴]

۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۴۵۵

اشعاری از: امیرخسرو، جامی، ریاضی، نرگس، حافظ، شهیدی، میرک، شیخ نجم افغانی، آصفی، صابری، عصمت، کاتبی، سلطانی، عماد فقیه، حالی، امیر قاسمی، خواجه سلمان، سعدی، شیخ کمال خجندی، امیر صادقی، امیر شاهی، قاضی زین الدین علی، فضلی، طوبی، مدیحی، جلال، شهپور، طالب، ذاتی، خیالی، ابن حسام، رکن الدین صاین، سلطان یعقوب، قاضی یمنی، میر بایزید، منطقی، مایلی، سیاف، چرخی، طفلی، طوسی، گلخنی، نصیبی، میر همایون، فانی، امیری، بنائی، غیاثی، دهکی، سیفی، میر سمائی، مشکی، حلوایی، میر ابراهیم، مقبول، فتاحی، حمید، ابوتراب، میرزا ظریفی، دیوانه، خاصی، جزوی، شیخ آذری درویش غیبی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ربعی، ۳۱۵گ، ۱۲ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۱۳۸]

۸۲. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۲۳۲

غزل‌ها به ترتیب تهجی قافیه ها، نخستین غزل از عراقی و باز پسین از سعدی، چنین است فهرست نام سرایندگان غزل‌ها: ابن حسام، ابن نصوح، ابن یمین و اثیر از هر یک یک غزل، امیر کرمانی پنج غزل، اوحدی سه، جلال پانزده، جنید سه، حافظ بیست و پنج، خاقانی دو، خواجو بیست و چهار، سعدی پنج، سلمان پنجاه و نه، شرف یک، شمس مزین نه، شمس الدین یک، صلاح الدین یک، عبدالمجید هشت، عراقی چهارده، عصار ده، عطار نوزده، علی قلی یازده، عماد بیست و هفت، کریم دو، کمال بیست و هفت، مجیر یک، مغربی هفت، ناصر شش، ولا یک، صیدی (وحیدی) سی، هاشمی دو، همام هفت، گمنام سی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با فهرست به ترتیب تهجی [نشریه: ۶ - ۶۹۱]

۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۰۸

شامل: رباعی شیخ کبیر (۵۱ر)، غزل‌هایی با تخلص مسعود و مسعودی (۵۲ر-۵۵ر)، یازده بند از ابن مسعود، غزل با تخلص احمد گویا از شیخ احمد زنده پیل جام (۵۵)، قصیده سعدی(۵۵پ)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ مجدول، نسخه بسیار پاکیزه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی زرین ترنجی، ۵۷گ، ۲۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۱۳ - ۳۲۷۳]

۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۴۷/۵

آغاز: بسمله. مطلع اشعار صنعت آثار فضلای سخن شناس سپاس و ستایش صانعی است ... اما بعد این قصیده مصنوع ... مبنی است از مدح و ثنای عالیجاهی ... آصف پناهی حبیب الهی؛ **انجام:** طاهر است این نبرد اهل وقوف ×× که ز مطلع شد است ما موقوف

قصیده مصنوع بنام آصف پناهی حبیب الهی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۵گ (۳۹پ-۴۳پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹ - ۸۴۵]

۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۳۴۸/۳

جنگ شعر عارفی و محمد قلندر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی عطف و گرد حنایی مقوایی، ۱گ (۱۱۰پ)، ۱۶ سطر (۹×۱۹)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۳۵۲]

۸۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۸۰۴/۱۲

غزل به نام شاه تهماسب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [ف: ۵ - ۳۶۸]

۸۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۴۴/۲۲

قصیده فارسی در مدح حضرت امیر از مولانا لطف الله غالب؛ خط: نستعلیق، کا: نظام الدین یحیی مازندرانی، تا: قرن ۱۰ [ف: ۷ - ۱۶۵]

۸۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۶۷/۳

قصیده نونیه، یک صفحه از آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۵۲]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۲۷

منتخب غزلیات از شاعران سده ۱۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [الفبائی: ۵۵۷]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۶/۴-طباطبائی

اشعار از شاعران مختلف از آن جمله از انوری (در مدح حضرت

امیر علیه السلام)، و نیز قصیده‌ای از شاعریی دیگر در همین موضوع. در این قصیده از حافظ نیز شعری آمده و بالای قصیده نام ملاحیرتی در یک بیت دیده می‌شود. مطلع این قصیده: «رسید طائر اقبال، نامه ای بر بال ×× چه نامه ای از مشک ناب مالامال ... سزد که لب نگشایم به شرح محنت هجر ×× که این دو مصرع حافظ مراست وصف الحال/ حکایت شب هجران فرو گذاشته به ×× به شکر آن که برافکند پرده روز وصال»؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی شکری رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۶ص (۵۰-۵۵)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۳ - ۲۹۷]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۷۳

آغاز: و لذکره اعلی. وجودم زمانی که پیدا نبود ×× بجز مظهر حق تعالی نبود؛ **انجام:** نجما چو خاک پای سگ کوی شان شدی ×× امیدوارم باش کزیشانت بشمرند

منتخبی از اشعار فارسی و ترکی شعرای حروفیه است همچون: نعیمی، عمادالدین نسیمی، نعمت الهل ولی، مرتضی بن عظم سلطان رضاکیا، قاسم انوار، حافظ شیرازی، سید حسینی، اوحدالدین اصفهانی، محمد شیرین مغربی، مولانا جلال الدین رومی، فخرالدین عراقی، نورالدین عبدالرحمان اسفراینی و علاء الدوله سمنانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، مجدول، دارای کتیبه مذهب؛ تملک: علی اصغر بن محمد ابراهیم در شعبان ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج زیتونی، ۶۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۳۰ - ۱۵۹]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۱۲

در این جنگ شعرهایی از شاعران متاخر گردآوری شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای جداول زرین؛ کاغذ: سمرقندی شکری، جلد: روغنی، ۲۰۸ص، ۱۳ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۱۶۶]

۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: سوده و بوده نگر اشهب میمونش را سوده قضا در رکاب بوده قدر در غبان؛ **انجام:** هستی که بود ذات خداوند عزیز اشیا همه در ویند و وی در همه چیز این است بیان آنکه عارف گوید باشد همه چیز مندرج در همه چیز

منتخبی است از اشعار بعضی از شعرای مشهور از جمله کمال الدین اسمعیل، امیر ناصر بخاری، کاتبی، خاقانی، عطار، امیر خسرو دهلوی، سعدالدین محمد، جامی، فردوسی، امیر علیشیر، امیر حسن دهلوی، نظامی، سنایی، مولوی، گلشن راز شبستری، رساله تیغ و قلم، رساله گوی و چوگان یا حالنامه، رساله فرسنامه و لوایح جامی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، بنا به نظر آقای دکتر محمد امین ریاحی نسخه متعلق به قرن ۱۰ می‌باشد، بر عطف نسخه عنوان «تذکره ناصر بخاری» چسبانده شده، در حالی که نسخه حاضر تنها مجموعه ای از اشعار است و دخلی به تذکره به معنی خاص آن ندارد؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی با روکش کاغذی نقشدار چاپی رنگی، ۱۸۷گ، ۱۹ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷/۴×۲۶سم [رایانه]

۹۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۹۱/۵

مثنوی عرفانی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [ف: ۸- ۱۵۶]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۸/۳

رباعیات است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز تیره ضربی مقوایی زرکوب با ترنج، ۲۶ص (۱۱۰-۱۲۵)، ۲۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۸×۱۶سم [سنا: ف: ۱- ۱۵۰]

۹۶. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۸۸/۳

شعر شاعری در اینکه خواجه محمد چنار از او الاغ درخواست کرده و او نداده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰، جلد: تیماج قهوه‌ای، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۴۰۹]

۹۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۰۸/۸

در استسقا و طلب باران و شعری در نصیحت به امیر تیمور (حاشیه)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه و فرنگی، جلد: عطف و گوشه میشن، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳/۱×۱۹سم [ف: ۷ - ۲۷۳]

۹۸. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۸۸/۶

اشعار درباره پاره‌ای از چیزهاست؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰، جلد: تیماج قهوه یی، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۴۰۹]

۹۹. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۸۸/۴

شعرهای هزلی است درباره پاره‌ای از چیزها؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج قهوه یی، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۴۰۹]

۱۰۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۱

آغاز: یک منکت گوشت داد خواجه به زن ×× کش پز زود بهر طعمه من / گوشت را زن کباب کرد و بخورد ×× خواجه چون گوشت خواست عذر آورد؛ **انجام:** جامی از شعر و شاعری باز آی ×× با خموشی ز شعر دمساز آی

دیوان شعر است. شاید از سروده‌های جامی باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اندازه: ۹×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۶۱]

۱۰۱. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه: ۳۰

آغاز: چون زبانم باز ماند از کلام ×× دوستان را این بود مونس تمام / هست از یاران همینم التماس ×× کز دل آگاه و جان حق شناس؛ **انجام:** چون گذشت از هجرت خیر الانام ×× هشتصد و پنجاه و دو این شد تمام ... / باطنی کزیاد حق محمود شد ×× یاد هر کس کرد او پر نور شد/ ... ×× بشنو و در کار بندش والسلام/ ... ×× ختم شد والله اعلم بالصواب

تمام شعرها مثنوی و مطالب عرفانی و در یکی از مثنوی‌ها از امام صادق (ع) نام برده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۱۳گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۴۶]

۱۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۱۴/۷

آغاز: گر از برج معنی پرد طیر او ×× فرشته فروماند از سیر او؛

انجام: خدایا چو هستم بدین در غلام ×× درودم بدیشان رسان و السلام

اشعار مختلفی از شاعرانی همچون سعدی، ابوسعید ابوالخیر و مولوی انتخاب، و همراه با اشعاری از مولانا حیرتی در منقبت علی بن ابی طالب (ع) و اشعاری از حافظ شیراز در منقبت و مدح علی بن موسی الرضا (ع) و مناجات رفیع الدرجات ابن حسام در کتاب حاضر به رشته تحریر در آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۱۰؛ اشعار در برخی اوراق با خط حمایلی و به سبک مرقعات نوشته شده، در برگ ۶۶ اشعاری از «عارض» و «آقا محمد کاظم شیرازی» همراه با یادداشت تولد فرزند محمد علی به سال ۱۲۱۵ و ادعیه و احادیث مختلف؛ مهر: «الواثق بالله العلی عبده محمد علی» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: تیماج سیاه ضربی، ترنج و سرترنج با گل و بوته، ۸گ (۵۷–۶۵پ)، ۱۱–۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ – ۱۹۶]

۱۰۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۲۷۰/۱

جنگ شعر فارسی سید برهان الدین، میرزا صفا، شجاع کرمانی، جامی، محسن میرزا عبدالقادر، با قصیده فخریه فیض هندی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج ضربی تریاکی آراسته کار بهاء الدین پیشاوری، ۴۴گ (۲پ–۴۵پ)، ۲۳ سطر (۱۱×۲۰)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷ – ۳۳۵]

۱۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۳۷/۶

آغاز: رکاف کفر ما چون بوده اسلام ×× پدید آمد شد آنرا معرفت نام / جمیع معرفت در کاف و لام است ×× اگر عاشق شوی حرف تمام است؛ **انجام:** بیا با ما درین بت خانه یکبار ×× ببین آخر تو با این کفر و زنار

قطعه‌ای از شیخ اوحدی است؛ خط: نستعلیق چلیپا، کا: عبدالرحمن بن شرف (از معاصران عبدالرحمن جامی)، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج سرخ، ۱گ (۱۷۸پ–۱۸۹پ)، سطور چلیپایی و سه ستونی و هر ستون ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳۷ – ۱۶۳]

۱۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۹۰۲–۳۹/۲۸۲

آغاز: به جز درآیینه جان ما نکرد ظهور ×× جمال عشق که هم اسم وهم مسما شد/ حدیث دوست به بازار کائنات رسید ×× قیامتی که نهان بود و شکارا شد؛ **انجام:** ما بارکرده درخت و طلبکار روی ×× وانگاه تو نهفته درآن بار بوده‌ای ... / دوش آنچه دزد برد زما در ضمان تست ×× یا عهده برتواست که بیدار بوده‌ای

بیاضی است شامل اشعار فارسی از جامی، خسرو، کاتبی، امیر جلال، حافظ، آذری، سعدی و دیگران؛ خط: نستعلیق، کا: سلطانعلی، تا: قرن ۱۰؛ مجدول محرر مذهب، در اول نسخه یادداشتی از علی محمد لواسانی نظامی در ۱۹ ربیع الاول ۱۲۸۲ که این بیاض را به حسین قلی خان اهدا نموده؛ جلد: تیماج سرخ، مجدول، ۵۶گ، ۸ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳ – ۱۲۲۵]

۱۰۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۰۶

جنگ اشعار است، شامل: ۱. ترجیع بند از عطار، ۲. ترجیع بند از امیر حسینی سادات، ۳. ترجیع بند از سید نسیمی، ۴. ترجیع بند از سید حسین اخلاطی، ۵. ترجیع بند از سید افضل امیر مخدوم، ۶. ترجیع بند از اوحدی مراغه‌ای، ۷. ترجیع بند از ناصر بخاری (۳۱۰ بیت)، ۸. ترجیع‌بند از خواجه شمالی بخاری با تخلص بخاری (حدود ۴۲۰ بیت)، ۹. ترجیع بند از کمال غیاث شیرازی با تخلص کمال غیاث (حدود ۵۴۰ بیت)، ۱۰. ترجیع بند از ابوالوفاء خوارزمی (حدود ۱۵۰ بیت + ۵۰ بیت + ۳۵ رباعی)، ۱۱. ترجیع‌بند از ابوالمظفر با تخلص مظفر (حدود ۹۶ بیت)، ۱۲. ترجیع بند از شیخ عراقی با تخلص عراقی (حدود ۱۷۰ بیت)،۱۳. ترجیع بند از شیخ مغربی با تخلص مغربی (حدود ۲۶۰ بیت + ۱۱۰ + ۵۰ بیت)، ۱۴. ترجیع‌بند از نزاری با تخلص حکیم (۹۶ بیت)، ۱۵. ترجیع‌بند دیگر از مغربی (حدود ۱۱۰ بیت)، ۱۶. ترجیع بند از نعیمی (حدود ۱۷۰ بیت)، ۱۷. ترجیع بند از شیخ آذری (حدود ۱۵۰ بیت)، ۱۸. رباعیات ابوالوفا (حدود ۴۹۱ بیت)، ۱۹. رباعیات شیخ مغربی (حدود ۴۴ بیت)، ۲۰. رباعیات با عنوان «من المشایخ»، ۲۱. رموز العاشقین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، مجدول، با یک پیشانی زرین؛ تملک: محمد ولد محمد ربیع الثانی ۱۱۶۳؛ جلد: روغنی گل و بوته خراب، ۳۲۷گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۴/۶سم [ف: ۸ – ۲۸۰]

۱۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۱۹

جنگ اشعار است، شامل اشعاری از [در فهرست شماره صفحاتی که اشعار این شعرا در آن آمده ذکر شده است]: سید حسن غزنوی، عطار نیشابوری، فردوسی، امیر معزی، حریری زرگر، ناصر خسرو علوی، خاقانی، حکیم ازرقی، عبدالواسع جبلی، سیف الدین اعرج، مختاری غزنوی، ادیب صابر، سوزنی سمرقندی، حکیم طرطری، مسعود سعد سلمان، تاج الدین بخاری، فرید احول، بدرالدین جاجرمی، فرید الدین کاتی، امیر معزی، عنصری غزنوی، فرخی سیستانی، عمید الدین لویکی، فخری اصفهانی، فخری جرجانی، عبدالقادر نائینی، حکیم قطران، سیف الدین، امیر خاقانی، برهان الدین بزاز، ظهیر فاریابی، کمال الدین اسماعیل، ابن خطیب، فخرالدین بیلقانی، جوهری زرگر، منوچهری، روحانی، فلکی شیروانی، رشید الدین وطواط، سنائی غزنوی، ادیب صابر، سیف الدین اسفرنگی، مجدالدین (؟) (مجیرالدین) بیلقانی، شمس الدین طبسی، عمادی، نظامی گنجوی، اوحدی مراغی، عبدالرزاق اصفهانی، قاضی نظام الدین اصفهانی، بهاء الدین زنجانی، عمادالدین فارسی، نجیب الدین جرفادقانی، رفیع الدین لنبانی، زین الدین لنبانی، بابا افضل کاشانی، امامی هروی، پوربها جامب، سعدی شیرازی، قاضی عثمان، عماد فضولی، موفق الدین یحیی، فخرالدین کندابی (؟)، ناصر خسرو، اثیرالدین اومانی، جمال الدین ابهری، خواجه عالم سمرقندی، شمس الدین اوحدی کرمانی، نصیرالدین محمد طوسی، حسن غزنوی، شیخ سیف الدین باخرزی، ملک الکلام طلحه، بدیعی طوسی، اثیرالدین اخسیکثی، شرف الدین شفروه، انوری، حمید الدین

بلخی، سعیدی هروی، بهاءالدین مجیدی، بوعلی سینا، ناصر بجه شیرازی، عماد الدین کرم، شمس الدین محمد جوینی صاحب دیوان، مجدالملک، رضی نیشابوری، مهستی دبیر، اتابک سلغرشاه، سعید قاضی نظام الدین اصفهانی، مبارکشاه خاتمی، سنائی غزنوی، عراقی، مجد همگر، همام تبریزی، جمال الدین بن حسام، اوحدی اصفهانی، ابن زنگی شیرازی، سید رضی الدین بابا قزوینی، فخرالدین محمد کرت، شمس الدین محمد جوینی، نظام الدین یحیی، بدرالدین، عزالدین علوی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با یک سرلوح زرین، مجدول مذهب؛ جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، ۵۳۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۴×۳۵/۳سم [ف: ۸ - ۲۹۲]

۱۰۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۴۷/۶

آغاز: یا هو سبحانه. بسمله. اشعار صنعت آثار نغمه سرایان گلزار سخنوری ... اما بعد بعرض خدام اعلی مقام آستان عدالت آشیان ... حافظ علی الکاتب در سلک نظام انتظام یافته؛ **انجام:** هست توشیح قطعه مصراع: محیط عزت سپهر دانش، موقوف ز حرف ضاء است

قصیده مصنوع است ازحافظ علی کاتب به اسم سامی نواب درگاه سپهر اقتداری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۰گ (۴۴ر-۵۴ر)، ۱۸ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹ - ۸۴۵]

۱۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۵/۱۲

غزل‌های پراکنده و ناقص با تخلص‌های میر شاهی، طوسی، فیضی، طالب، سکاک، آصفی، قاسمی، حسن، نسیمی، عطار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه یکم قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ در «گ۱۵۳ب» نویسنده‌ای که در انتظار ظهور و جنبش امام زمان بوده این شعر را نوشته: «خواجه نصیر طوسی فرماید: در نهصد و پنجاه و یک از ماه رجب ×× آن بدر سعادت بدمد در دل شب / دین‌دارانرا برهاند ز تعب ×× یعنی مهدی خلاصه آن شاه عرب»، مجدول، با سرلوح‌های ساده؛ مهر: خدیجه که گویند یکی از بانوان فتحعلیشاه قاجار بوده، «العبد غازی بن سلیمان الشریف»؛ کاغذ: نخدی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۶گ (۱۶۵-۱۷۰)، ۱۴ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۳۹]

۱۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۴۲

اشعار گوناگون، و یک منظومه در موسیقی در این جنگ هست. غزلها از ریاضی، امیرصالح، سهیلی، شاهی، هلالی، اهلی، آهی، شهیدی است، سپس بحرطویل از هلالی، بهاریات عبدی، منشآت جامی، بحرطویل از گدائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، در پایان این مجموعه «موسیقی» (منظومه در ...) دیده می‌شود؛ کاغذ: رنگارنگ، ۸۸گ [ف: ۴ - ۴۸]

۱۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۵۷

اشعاری از سعدی و سلمان ساوجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی رنگارنگ، جلد: تیماج مشکی کهن، ۳۳۳گ، ۱۱ سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴ - ۵۴]

۱۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۴۹

غزلیات است از سرایندگان به ترتیب تهجی از الف تا یاء. نسخه در یاء افتاده است. از برخی سرایندگان در چند جا غزل آورده است: ۱. سعدی، ۲. امیر خسرو دهلوی، ۳. حافظ شیرازی، ۴. مولانا عیانی، ۵. سلمان ساوجی، ۶. کمال خجندی، ۷. کاتبی، ۸. امیر شاهی، ۹. جامی، ۱۰. مولانا عالم بیحقی، ۱۱. سیفی بخارایی، ۱۲. بنایی متخلص به حالی، ۱۳. هلالی، ۱۴. آهی، ۱۵. علی فیضی، ۱۶. اهلی ترشیزی، ۱۷. فخری هروی، ۱۸. علمی قانونی، ۱۹. اصیلی، ۲۰. ابن حسام، ۲۱. اهلی شیرازی، ۲۲. خواجه خبیر، ۲۳. امیر حاج، ۲۴. خواجه آصفی، ۲۵. خواجه میرم، ۲۶. خواجه افضل، ۲۷. حیرتی، ۲۸. کوکبی، ۲۹. صفایی اندجانی، ۳۰. حیدر کلوچ، ۳۱. فخری هروی، ۳۲. سیفی، ۳۳. یادگار بیگ، ۳۴. همایون پادشاه، ۳۵. خواجه آصفی هروی، ۳۶. شاه حسینی، ۳۷. میر خواجه کلان قندهاری، ۳۸. علی فیضی، ۳۹. جمال رفیقی، ۴۰. عراقی، ۴۱. مولانا نادری مروی، ۴۲. شهیدی قمی،۴۳. عبید زاکانی، ۴۴. امیر شیخم سهیلی، ۴۵. عبیدالله خان، ۴۶. هلالی، ۴۷. آیتی، ۴۸. قبولی قندهاری، ۴۹. صبحی، ۵۰. ولد حافظ میراثی، ۵۱. عصمت بخاری، ۵۲. امیر علیشیر (فانی)، ۵۳. شیخ زاده پورانی، ۵۴. ابو طاهر کاتب، ۵۵. شاه محمد محرومی، ۵۶. حکیم نزاری، ۵۷. امیر منصور قرابوقا، ۵۸. حسیبنا، ۵۹. کامران پادشاه، ۶۰. داعی، ۶۱. سیفی بخاری، ۶۲. ضیائی استرآبادی، ۶۳. عبیدالله خان، ۶۴. نرگسی هروی، ۶۵. شاه حسین کامی، ۶۶. حیدر کلوچ، ۶۷. حیرتی مروی، ۶۸. غیاث نیشابوری، ۶۹. فخری، ۷۰. ریاضی سمرقندی، ۷۱. داعی سمرقندی، ۷۲. خواجه کلان قندهاری، ۷۳. جمال رفیقی، ۷۴. شاه حسین تولدری (؟)، ۷۵. انوری، ۷۶. خواجه طوسی مثل گوی، ۷۷. ملک باخرزی، ۷۸. سلطان علی نقاش، ۷۹. قانعی، ۸۰. شرف الدین علی یزدی، ۸۱. امیر شاهی سبزواری، ۸۲. عبدالله شیبانی، ۸۳. ابو طاهر کاتب، ۸۴. امیر محمد قورچی، ۸۵. شهاب الدین پسیانی، ۸۶. عالم بیحقی، ۸۷. شهیدی قمی، ۸۸. امیر قاسم انوار، ۸۹. آگهی ابهری، ۹۰. خواجوی کرمانی، ۹۱. عصمت بخاری، ۹۲. ضیائی استرآبادی، ۹۳. نادری، ۹۴. حیرتی مروی، ۹۵. میر احمد حاجی سمرقندی، ۹۶. قاسم انوار، ۹۷. شیخم سهیلی، ۹۸. شهاب الدین هندی، ۹۹. حیدر کلوچ، ۱۰۰. گدائی مروی، ۱۰۱. آصفی، ۱۰۲. زمانی، ۱۰۳. شهیدی قمی، ۱۰۴. عارفی، ۱۰۵. شاه جهانگیر، ۱۰۶. افسری بخاری، ۱۰۷. ابو طاهر کاتب، ۱۰۸. دوستی بخاری، ۱۰۹. شیخم سهیلی، ۱۱۰. فاتی تبریزی، ۱۱۱. ملک باخرزی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای روشن مجدول،۱۵سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۳/۱سم[ف:۸- ۲۵۴]

۱۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۸۳/۴

جنگ شعرهای کمال اصفهانی، انوری، فلکی شروانی، ادیب صابر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد:

مقوا، ۱۲گ (پ۱۰۸-۱۲۰پ) [در] متن، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۸ - ۴۸۹]

۱۱۴. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۹۸

غزل‌های بسطامی، جامی، جلال، عماد، عصمت، کاتبی، شاهی، طوسی، خیالی و ابن یمین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با سرلوح و سر بیت و تصویر؛ واقف: شاه عباس برای آستانه شیخ صفی، ۱۱۰۷؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج ضربی زرکوب، ۱۸۰ص، اندازه: ۱۳×۲۲سم [نشریه: ۲ - ۲۰۳]

۱۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۱۳-ف

نسخه اصل: پاریس P. 349 (بلوشه ۱۹۷۴). دارای دیوان‌های: خسرو دهلوی، جامی، امیر شاهی، آذری، خیام، حیرانی قزوینی، سایلی با مناظره زمین و آسمان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۵ رمضان ۹۰۲ق [فیلمها: ۱ - ۵۹۳]

۱۱۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۴۲ ـ د

در این جنگ غزل‌های حسن دهلوی و عراقی و مسعود بکی بخارایی است چنین است وصفی که مرحوم قزوینی از این نسخه در یادداشت شش صفحه‌ای لای همین نسخه کرده است: «جنگ الشعرا، مورخه سنه نهصد و یازده مشتمل بر غزلیات سه نفر از شعراء قرن هفتم و هشتم هجری یعنی حسن دهلوی و عراق و مسعود بکی. ۱ـ حسن دهلوی (متن کتاب از اول تا به‌آخر مگر بعضی اوراق پریشان جسته جسته که اشعار مسعود است (مثلا ورق ۱۳۵و۱۳۶) از این‌که بسیار مکرر در اشعار حسن نام سلطان علاءالدین [خلجی] و پسرش خضرخان ممدوح امیر خسرو دهلوی را می‌برد (از جمله مثلا درورق ۱۵۳b، ۱۷۱b، ۱۷۲b و غیره) و از این‌که نام [امیر]خسرو و [دهلوی] دوست و همکار معروف خود را نیز برده (ورق ۱۵۳b): خسرو ا از ده کرم بپذیر (از ره اکرم پذیرا) ×× آنچه من بنده حسن میگویم / سخنم چون سخن خسرو نیست ×× سخن اینست که من میگویم ـ و بالاخره از این‌که در تاریخ فرشته ۳۹۴/۲ بیت ذیل را صریحاً بحسن دهلوی نسبت می‌دهد: ای حسن تو به آنگهی کردی ×× که ترا قدرت گناه نماند.و می‌گوید از جمله غزلی است، و عین این غزل با همین بیت در ورق ۱۵۴-۱۵۵ در نسخه حاضر موجود است یقین حاصل می‌شود که مراد از حسن در تخلصات این غزلیات همان حسن دهلوی معروف است بلاشک ـ دیوانی کامل از کلیه اشعار این حسن دهلوی از قصیده و غزل و غیرهما در موزه بریطانیه (ریو، فهرست، ص ۶۱۸) موجود است و بدبختانه فعلا دسترسی بآن نسخه ندارم تا بعین الیقین ظن متاخم به‌علم خود را که این حسن همان حسن دهلوی است اثبات نمایم، ـ رجوع کنید برای شرح حال حسن دهلوی به‌تذکره دولتشاه (فهرست آن) و نفحات الانس چاپ کلکته ص ۷۱۱ـ۷۱۲، و تاریخ فیروز شاهی ضیاء برنی که خود معاصر و دوست جانی این امیرحسن و همکار او امیر خسرو بوده است چاپ کلکته ص ۳۵۹ـ ۳۶۰، و تاریخ فرشته طبع نول کشور ج۲ص۳۹۴، و به فهرست نسخ فارسی موزه بریطانیه از ریو ۶۱۸/۲ که در آنجا نقلا از بداؤنی تاریخ وفات او را سنه ۷۲۷ به دست می‌دهد و همین قول به نظر اصح روایات می‌نماید، و دو قول دیگر نیز یکی از تقی کاشی که سال وفات او را سنه ۷۴۵، ذکر کرده و دیگری از «خلاصة الافکار» که ۷۳۸ نوشته نقل کرده است؛ ۲- عراقی (حاشیه کتاب از اول الی ورق ۸۹) چون دسترسی به‌دیوان عراقی معروف مؤلف «اشعة اللمعات» متوفی در سنه ۶۸۸ یعنی فخر الدین ابراهیم بن شهریار صاحب غزل معروف: نخستین باده کاندر جام کردند ×× زچشم مست ساقی وام کردند؛ فعلا نمی‌توانم بطور قطع بگویم که این عراقی صاحب غزلیات نسخه حاضر همان عراقی معروف است یا نه، ولی ظن متاخم به علم دارم که هموست لاغیر چه این جنگ حاوی اشعار شعرائی است که تقریبا در یک عقد و یک مکان یعنی هندوستان می‌زیسته اند مانند امیر حسن دهلوی مذکور و مسعود بکی آتی الذکر، و عراقی نیز از همان قبیل است یعنی متقارب العصر یا معاصر با امیر حسن دهلوی است و در اوایل عمر خود در هندوستان در خدمت شیخ بهاءالدین زکریاء مولتانی می‌زیسته است (رجوع بدولتشاه ص ۲۱۵-۲۱۶ و نفحات ص ۷۰۱-۷۰۲) و نیز عراقی دیگری در تذکره‌ها و کتب تاریخ معروف نیست تا شکی و تردیدی ما بین او و عراقی معروف دست دهد؛ نسخه‌ای از دیوان او نیز در موزه بریطانیه موجود است(ریو ۵۹۴/۲)؛ ۳- مسعود (حاشیه کتاب ازورق ۹۰ الی آخر کتاب ظاهراً، و حسته حسته بعضی وراق پریشان در خود متن نیز از جمله مثلا ورق ۱۳۵و ۱۳۶) قریب به‌یقین این که مراد از مسود در تخلصات این غزلیات مسعود بکی (از اهالی بک از محال بخارا- ریو ۶۳۲/۲) باید باشد که معاصر سلطان فیروز شاه خلجی (۷۵۲-۷۹۰) مخدوم ضیاء برنی صاحب تاریخ معروف فیروزشاهی که باسم همین سلطان است بوده است و به‌حکم علمای ظاهر در سنه ۸۰۰ تکفیر شده و او را سوخته‌اند و در دهلی کهنه مدفون است (ریو ۶۳۲/۲) نسخه‌ای از دیوان او نیز در موزه بریطانیه موجود است (ریو، همان موضع) و فعلا چون دسترسی به مطالعه آن نسخه و مقایسه با نسخه حاضر با آن ندارم نمی‌توانم یقین قطعی کنم که این مسعود همان بکی است ولی بهمان قراینی که در خصوص عراقی گفته شد که این نسخه مجموعه‌ای است از اشعار شعرائی که در حدود قرن هفتم و هشتم در هندوستان شهرتی بهم رسانیده‌اند و مسعود بکی نیز عیناً از همان قبیل است من تقریباً شکی ندارم در اتحاد مسعودین و اینکه ابن مسعود مذکور در تخلصات غزل‌های این نسخه همان مسعود بکی نسخه‌ای است که در موزه بریطانیه موجود و در فهرست ریو ۶۳۲/۲ شرح آن داده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۱۱ق؛ بعضی اوراق این نسخه پریشان است و بجای اصلی خود نیست یا آنکه افتاده است، مثلا ما بین ورق ۸۹-۹۰ ما بین باب شین و میم مبلغی افتاده است (یا آنکه جابجا شده است)، و همچنین ورق ۱۳۵ و۱۳۶ بجای خود نیست در صفحه اخیر کتاب این عبارت با مرکب سفید در زمینه طلایی مسطور

است: «تمام شد کتاب جنگ الشعرا به‌تاریخ رجب الاصب سنه ۹۱۱»، و انا العبد محمد بن عبدالوهاب القزوینی مالک هذه النسخة ۲۳محرم ۱۳۴۹)، با سرلوح زرین و رنگارنگ و جدول بزر؛ غزل‌های دهلوی در متن است تا پایان نسخه مگر در چند برگ شعرهای عراقی در هامش است از آغاز نسخه تا برگ ۸۹، شعرهای بکی بخارایی در هامش است، از برگ ۹۰ تا پایان نسخه هم و دربرخی جاها شعرها در متن نیز هست؛ یادداشت قروینی در ۶صفحه در لای نسخه هست مورخ ۲۳محرم ۱۳۴۹ـ(۲۲۶۹۵) ۲۷IVD؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۱۷۵گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱ - ۱۸۴]

۱۱۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۹

آغاز: بسمله/ شکر و سپاس و منت نعمت خدایرا ×× پروردگار خلق و خداوند کبریا؛ **انجام:** چندانکه رهد از طمع نفس تو خلق ×× با آنکه رهد نفس تو از خلق جهان / این کتابت که نسخه ایست بدیع ×× بهر فرزند عز الدین محمود/ پانزده روز رفته از رمضان ×× (سال ۹۱۵ هجرت) کتابت من بود.

عبارت است از غزلیات، رباعیات که از اشعار شعرائی چون: سعدی، امیر خسرو دهلوی، حافظ، حسن دهلوی، کمال خجندی، جامی، کاتبی انتخاب شده؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا: سلطان محمود نور، تا: ۹۱۵ق؛ مجدول زرین، صفحه اول یک سرلوح مذهب مرصع ممتاز، اشعار به‌طریق مورب و چلیپا؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار؛ کاغذ: بخارائی نخودی رنگ متن غبار زرافشان، جلد: مقوای ابره تیماج ماشی رنگ، ۱۳۴ص، ۱۴/۵ سطر (مصرع) غزل و ۱۲/۵ سطر رباعی، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲/۷×۲۰/۷سم [ف: ۴ - ۱۰۹۷]

۱۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۸

از سعدی و خواجه نصیر و امیر خسرو و امیر حسین و شیخ ... و امیر قاسم و شاهی و طوسی و کاتبی و میرزا مؤمن و ریاضی و شریف صالح و چندتای دیگر که نام آنها در دائر ص ع روشن نیست؛ خط: نستعلیق، کا: شاید از سلطان محمد نور، تا: ۹۲۰ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ تملک: «ک و نوقی» در ۲۰/۱۱/۱۴؛ کاغذ: الوان، جلد: سوخت و روغنی ضربی، ۳۷گ، ۱۰ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [سنا: ف: ۲ - ۸۴]

۱۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۴۷/۴

آغاز: بسمله. بعد از ادای حمد و ثنا لله الذی خلق اللوح و القلم ... اما بعد نموده میشود که این درجی است در وی لآلی منظوم؛ **انجام:** و قلم و زبان فرخنده بیار بایراد کلمه ای تکلم نموده دمی (کتبه العبد عیسی)

قصیده مصنوع که در آن آنچه حروف میان کلمات به سرخی نوشته شده قصیده‌ای می‌شود که در پایان در نسخه ما همه آن به سرخی نوشته شده است؛ خط: نستعلیق، کا: عیسی نامی، تا: ۹۲۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۵گ (۳۵پ-۳۹پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹ - ۸۴۵]

۱۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: عکسی بدون شماره

نسخه اصل: لنینگراد، شماره C۸۵۰. جنگ اشعار است؛ کا: قبلة الکتاب میرعلی، تا: ۹۲۵ق؛ ضمیمه «دو اوین اشعار» قسمت سوم [نشریه: ۳ - ۱۰۱]

۱۲۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۷۳

مجموعه ای است از «حدیقة الحقیقه» حکیم سنائی غزنوی شامل مقدمه منثور که در متن و حاشیه نگاشته شده و مثنوی که تا صفحه ۶۴۶ در متن نوشته شده است؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: پیر حسین کاتب شیرازی، تا: ۹۳۴ق؛ مجدول، در هر صفحه دو لوح کوچک سه گوش مذهب، به‌سال ۱۲۵۵ داخل کتابخانه فرهاد میرزا معتمد الدوله گشته، به‌سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض کتابخانه مبارکه گذشته است؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار ۱۲۷۴، فرهاد میرزا معتمدالدوله «عن الراجی فرهاد»؛ تملک: محمد رضا بن عبدالرشید بوده به‌سال ۱۲۴۰ با مهر وی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روکش چرم ساغر ی مشکی وسط ترنج دو سر ترنج، ۷۲۲ص، ۱۵ سطر در متن و ۱۰ سطر در حاشیه به طرز مورب، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۱×۲۶/۹سم [ف: ۴-۱۰۵۸]

۱۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۸۵-عکس

نسخه اصل: آکادمی لنینگراد ۸۶۰C شعرهای فارسی خسرو، حافظ، شاهی، جامی، حسنی، هلالی، آهی، اهلی و محرم از غزل و رباعی و معما با ستایش شاه حسین از نویسنده نسخه میرعلی حسینی کاتب سلطان در بخارا؛ خط: نستعلیق، کا: آراسته میرعلی، تا: ۹۳۵ق، جا: بخارا؛ مصور؛ یاد شده با عنوان‌های «نمونه خط میرعلی، جنگ خط میرعلی» در آغاز؛ مهر: «الله محمد علی ۱۰۲۰»، ۵۶ برگ با دو تصویر؛ ۵۶گ، [فیلمها: ۳ - ۲۳۱]

۱۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶/۴۱-ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی. جنگ شعر است مربوط به اعضای یار از زلف و قامت و پیشانی و ابرو و چشم و مژگان و بینی و خال و لب و دندان و دهان و زنخ و گوش وگردن و بازو و پشت دست و انگشت‌ها و ناخن‌ها و رنگ دست و پستان و سینه و شکم و شکن شکم و ناف و میان و ... و نشسته گاه و ران و زانو و ساق و پای هر یک یک یا چند بیت؛ بی کا، تا: با تاریخ ۹۳۵ق [فیلمها: ۱ - ۶۳۹]

۱۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۶۶۷

دارای اشعار سعدی، امیرخسرو، حسن دهلوی، حافظ، قاسم انوار، جامی، امیر شاهی، فغانی، همایون، ریاضی، مانی، خواجه رشید، اوحدی، کمال، کاتبی، خواجو، آذری، فدائی، عراقی، عصمت، سلمان، خیالی، قاضی، عیسی، صبوحی، صفی، هلالی، طوسی، عیشی، حیرانی، سلامی، سیفی، نصیبی، محیی، ارشد، اهلی، پرتوی، وفائی، عماد، جلال، شرف الدین علی، شهیدی، نیازی، سید ناصر، عطائی، مقبول، دایمی، حقیقی، نبی، حیرتی، اهلی خراسانی، آهی، بابر، صفائی، اشرف، انیسی، قاضی علاء، طبیب، طالب، فتحی، بساطی، روحی، عطار، ابن عماد، عبدی، سهیلی،

صالح، علوی، ملیحی، سنجری، گلخنی، صاعدی، بنائی، طالعی، امینی، روشنی، علائی، فدائی، محیی، رفیع، صادقی، محمود، الفتی، عتیقی، حافظ سعد، فقیری، کریمی، رازی، مالکی، رضا، لسانی، غلامی، درویش دهکی، کمال اسمعیل، غیاثی (مذهب نسخه)، و در آخر رباعایت آمده است که ظاهراً از خود مذهب است و مطالع هم آمده است، در خوشنویسان بیانی (ش ۷۴۶ و ۱۶۴) از غیاث الدین مذهب و پیر حسین کاتب شیرازی و در میخانه گلچین معانی (۶۲ و ۱۲۵ و ۱۲۸) از جنگ غیاثی مذهب و شعرهای آذری و شهیدی و پرتوی که در آن آمده است یاد شده؛ خط: نستعلیق، کا: پیر حسین کاتب شیرازی، تا: دهه یکم محرم ۹۴۲ق؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول، طلا با شش پیشانی در وسط؛ کاغذ: ترمه، جلد: معرق، رویه طلا پوش، ۲۱۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۹×۱۸سم [ف: ۷ - ۱۶]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۳۲

مجموعه شعر؛ بی‌کا، تا: ۹۵۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۶۰گ، اندازه: ۹/۵×۱۳/۵سم [رایانه]

۱۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۵۲ معیری

غزلیات میر حسین؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۲ص (۳۷۷-۳۷۸) [ف: ۱۸ - ۴]

۱۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۲۵ معیری

غزلیات شاه صفی الدین؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۴ص (۲۰۰-۲۰۳) [ف: ۱۸ - ۳]

۱۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۴۱ معیری

غزلیات میر حسن؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۳ص (۳۲۴-۳۲۶) [ف: ۱۸ - ۳]

۱۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۴۳ معیری

غزلیات ریاضی؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۲ص (۳۲۸-۳۲۹)[ف: ۱۸ - ۳]

۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۴۰ معیری

غزلیات ناصر؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۳ص (۳۲۲-۳۲۴) [ف: ۱۸ - ۳]

۱۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۶۲ معیری

قصیده نصرت رازی؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۳ص (۳۹۵-۳۹۷) [ف: ۱۸ - ۴]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۵۴ معیری

قصیده بی نقطه از عینی؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۲ص (۳۸۳-۳۸۴) [ف: ۱۸ - ۴]

۱۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۵۹ معیری

مدح حضرت محمد (ص) از عصاری (قصیده در ...)؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۱ص (۳۸۶) [ف: ۱۸ - ۴]

۱۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۶۸ معیری

قصیده در مدح علی علیه السلام از نظام؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۳ص (۴۱۸-۴۲۰) [ف: ۱۸ - ۵]

۱۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۴۸ معیری

آغاز: یارم زده عنبرین کمندی ×× بر دل بندی و سخت بندی / یکسان شده ام به خاک راهی ×× از حسرت جلوه سمندی ... . این بیت ترجیع است که تکرار شده: بنشینم و خو کنم به هجران ×× یا آید یار یا رود جان؛

ترجیع بند است؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ از مجنسی؛ ۱ص (۳۵۷) [ف: ۱۸ - ۴۱]

۱۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱/۵۰ معیری

قطعاتی از اشرف یزدی است؛ خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ ۱ص (۳۷۵) [ف: ۱۸ - ۴]

۱۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۶۳/۲

آغاز: بنام آنکه ذات جمله اشیا ×× بود چون اسم ذات او مسما؛

انجام: که بر حرف عالم در کشم

در این جنگ از شاعران زیر اشعاری بدین ترتیب آمده است: ۱- مولانا شهاب، ۲- ساقی نامه از خواجه بصیر، ۳- ساقی نامه از میرزا قاسم گنابادی، ۴- ساقی نامه از هلالی جغتائی؛ خط: نسخ و نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۷۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج و نیم ترنج، کوبیده مقوایی، ۱۱ص (۱۰۲-۱۱۳)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۶ - ۲۳۰]

۱۳۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۹۰/۶

شعرهای فارسی جامی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۲ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۲]

۱۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۳۱

مثنوی؛ کا: محمد بن روح، تا: ۹۷۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۳۹گ، اندازه: ۸/۵×۱۵/۸سم [رایانه]

۱۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۶۹

مجموعه اشعار فارسی؛ خط: نستعلیق، کا: میر علی هروی، تا: ذیقعده۹۷۹ق؛ دارای سرلوح رنگین، مجدول، عناوین مرصع؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۵۸]

۱۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۱۵/۳

آغاز: ای سکندر شکوه کوه وقار ×× وی بلند اختر سپهر وقار؛

انجام: از شریعت متاب روتاتو ×× نشوی مستحق دوزخ نار

قصیده در «اظهار عزوبت و اناث و ذکور» مورخ ۹۸۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی، ۳گ(۶۷-۷۰)،۱۵سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۳-۳۴۶۶]

۱۴۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۸۰۴/۳

آغاز: فی الخمریات مولانا ایرج: بکجا برم بهشتی که درو نه باده باشد ×× من و مجلسی که آنجا می‌و یار ساده باشد؛ **انجام:** دعای من اینست در هر نمازی ×× بخلوت که یا ملجآی یا ملاذی / نگه دار اصحاب ذوق و طرب را ×× ز جنگ ملاطی و شعر معادی.تم ابیات فی الخمریات. از: ایرج، سلطا ن الوزراء، غیاث الدین محمد، امیراحمد افضل، رشید وطواط، ابو علی سینا، شیخ عماد الدین، سلیمان، حافظ، ابن یمین، عبید زاکانی، کمال الدین

اصفهانی، ناطقی، کمال و جز آنها؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسن تنکابنی، تا: ۹۸۲ق، جا: قزوین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی پارچه قهوه‌ای، ۱۵گ (۱۹-۳۴)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۲ - ۶۷۷]

۱۴۳. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۵۹/۲

جنگ شعر است. اشعار این شعرا آمده: آذری (شیخ)، ابوالبرکه (خواجه)، امیدی طهرانی، امیر همایون عراقی، انسی (میرحاج)، انوری، بنائی، ثنائی (خواجه حسین)، جامی، حسامی قراکول حقیری، حیدر، خاقانی، ذوقی اردستانی، سعدی، سلمان، شرف الدین بافقی، طاهر انجدانی (شاه)، ظهیر فاریابی، عارف بدخشی، عصمت بخاری، علی شهاب، قاسم گنابادی، کاتبی، لسانی، مظفرالدین هروی، مظهری، نظام استرآبادی، نوائی (امیر علیشیر)، واصلی، وافی (محمد هاشم)، هاشمی، هلالی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۸ق، در حواشی فراخ نسخه نوشته شده [نشریه: ۱- ۱۷]

۱۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۱

آغاز: هر که نازک بود دل یارش ×× گو دل نازنین نگهدارش؛ **انجام:** به پیش بخشش او محتشم ... اگر تو تا دم صبح جزا گناه کنی

منتخباتی است از غزلیات سعدی شیرازی، محتشم کاشی، اهلی شیرازی، کاتبی ترشیزی، امیر همایون اسفراینی، کمال خجندی، امیر خسرو دهلوی، حسن سجزی دهلوی، بابا شهیدی قمی، بابا فغانی شیرازی، بین پنجاه تا صدو پنجاه غزل از هر یک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ بعضی اوراق پس و پیش و نسخه ناقص الاول است؛ مجدول، مذهب؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۱۲۲گ، مختلف السطر (۶/۴×۱۳/۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷ - ۲۸۵]

۱۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۱

آغاز: هر که نازک بود دل یارش گودل نازنین نگهدارش؛ **انجام:** به پیش بخشش او محتشم اگر تو دم صبح جزا گناه کنی ثلاث و ثماتین و تسعمائه

گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت نوشته شده. بسیاری از اشعار از حافظ و سعدی اند و بقیه بیشتر تک بیت‌هایی از دیگر شاعران، کاتب به نام همه شاعران اشاره نکرده و اینها شعرایی اند که به نامشان اشاره شده است: قطاری، فطرت، فنایی، مشرقی، نزاری، بیانی، خواجو، عماد فقیه، وحشی، ناصری، همایی، رضی الدین، شاهدی، صفی، بنایی، عطار، نظیری، آصفی، حیدر، قتالی، طلحه، خیام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۰۲۹

بیاض اشعار پاره‌ای از شعرای فارسی‌زبان؛ بی‌کا، تا: ۹۹۳ق [نشریه: ۱۳ - ۳۵۶]

۱۴۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۴۵

آغاز: گلستان: منت خدایرا عزوجل که طاعتش موجب قربتست و بشکر اندرش مزید نعمت. ... مثنوی: سر نامه بنام آن خداوند ×× که دلها را بخوبان داد پیوند؛ **انجام:** گلستان: ما نصیحت بجای خود کردیم ×× روزگاری در این بسر بردیم / گر نیاید بگوش رغبت کس ×× بر رسولان پیام باشد و بس. تحریرا فی سنه ۹۹۴ کتبه جعفر الحسینی. مثنوی: نمی خواهم ز تو بخشش ز هر کس ×× تو خسرو را همی بخشی همین بس ...

شامل گلستان سعدی شیرازی، مثنوی خضر خانی و دولرانی امیر خسرو دهلوی؛ خط: نستعلیق عالی، کا: جعفر بن علی حسینی سبزواری، تا: ۹۹۴ق؛ مجدول، با یک سرلوح و یک سر فصل مذهب مرصع بسیار خوب؛ مهر: «حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، مشیر السلطنة»، ناصر الدین شاه قاجار؛ کاغذ: قطعه سمرقندی متن غبار زرافشان، جلد: مقوای روکش تیماج ماشی وسط ترنج و دو سر ترنج ضربی منگنه‌ای، ۳۹۹ص، ۱۰ سطر در متن و ۲۲/۵ سطر در حواشی، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۹×۲۴سم [ف: ۴ - ۱۰۵۰]

۱۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۵۹/۳

آغاز: بسمله. الهی درد عشقی را دوا کن ×× ... را بناز آشنا کن / بجانم آتش شوقی بر افروز ×× که تا روز قیامت باشدم سوز؛ **انجام: ...** الهی چون در انجام و در آغاز ×× «محبت نامه» ام را کرده ای ساز/ چنان شهرت روا سازش در ایام ×× که باشد نقل بزم خاص تا عام / ز هجرت بود الف و خمس و عشرین ×× که این بستان سرا را بستم آیین

مثنوی است با ستایش از عشق و یک مناجات آغاز می‌گردد و سپس حکایت‌هایی کوتاه که حدود ۶۰۰ بیت دارد و گویا محبت‌نامه نامیده شده باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۹۵ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، ۳۹گ (۱۰۸ر-۱۴۷پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۴/۱سم [ف: ۸ - ۱۴۶]

۱۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۶۳۲/۴

سه غزل و هفت رباعی «عارفی»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن سلطان محمد شپرغانی، تا: ۲ رمضان ۹۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۱گ (۱۲۵پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۳)، قطع: بغلی [ف: ۱۷ - ۱۸۳]

۱۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۷۹۹

آغاز: در مذهب عشاق قراری دگرست ×× وین باده ناب را خماری دگرست؛ **انجام:** فرقست میان درد (کذا) کز جان خیزد ×× با آنکه بریسمانش برخود بندی

مجموعه کوچکی از رباعیات عشقی و عرفانی ست، از شعرای مختلف، بدون ذکر نام گوینده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: حنایی، ۸گ، ۲۱ سطر (۱۰/۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۶سم [ف: ۷ - ۵۵۱]

۱۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۵۹۶/۲۶

آغاز: خدا[یا] بر دلم فیضی ز آه صبحگاهی ده ×× چه خضرم ره بسوی آب حیوان در سیاهی ده؛ **انجام:** خداوندا تو مظهر را به بزم

غم جدا منشان ×× ... چتر شاهی ده
مخمس. اثر طبع صفیعلی بیک مظهر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ به شیوه چلیپایی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن ضربی تریاکی، ۱ص (۴۱۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹ - ۲۹۷]

۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۳۵/۶

آغاز: یا رب این ارض مقدس چه مکان است و چه جاست ×× کز زمین تا بفلک مظهر انوار خداست
قصیده میرزا داوود در شأن حضرت رضا (ع)؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: حنایی وصالی شده، جلد: میشن مشکی، ۲گ (۵۹-۶۰)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۴۰]

۱۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۳۵/۷

آغاز: ایدل سخن زدست و دل بو تراب کن ×× آباد ساز کعبه و خیبر خراب کن؛ **انجام:** همچون شفق ز فرقت خورشید روی او ×× دلان چرخ پرز عقیق مذاب کن
قصیده ملا کاشی نیشابوری در منقبت ائمه معصومین (ع)؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن مشکی، ۳گ (۶۰-۶۲)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۴۰]

۱۵۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۱/۶۴

آغاز: غزل سرایان عشرتگه سرور، و جلوه نمایان غزالان معانی ... و بعد، از نقشبندان طرح غزالان غزل
بخش غزلیات «گنج المعانی» با دیباچه‌ای از قاضی محی الدین به نظم و نثر. در دیباچه از گردآورنده «گنج المعانی» و نه بخش آن یاد می‌شود. سپس در بخش غزلیات از جامی، محتشم، هلالی، شاپور، طالب، کلیم، میرزا نظام الدین دست غیب، حلوائی و جز آنها هر یک چند غزل آورده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱. در چهار ستون چلیپا؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، ۱۳۲ص (۲۳۵-۳۶۷پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۴/۴سم [ف: ۸ - ۹]

۱۵۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۳۲/۱۶

غزلیات است. از میرزا عبدالباقی طبیب، محمد صادق، مشتاق، حافظ شیرازی، محتشم؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی محتاج تعمیر، ۱۵ص (۱۵۸پ-۱۷۳پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۲/۸سم [ف: ۸ - ۱۳۴]

۱۵۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۰۷/۲۲

آغاز: ای ز خطت منتظم دایره اهل حال ×× خال تو در زیر خط نقطه جیم جمال
قصیده لامیه است از هروی در ستایش عبدالعزیز خان ازبک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ هامش؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: تیماج یشمی سیر و ضربی، ۲ص (۶۲۲-۶۲۴)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۶سم [ف: ۸ - ۲۸۹]

۱۵۷. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۵۶۵/۲

آغاز: بسمله. السلام ای سایه خورشید رب العالمین ×× آسمان عزو تمکین آفتاب داد و دین؛ **انجام:** شد وقت که زار زار گریم ×× از محنت روزگار گریم / بروز سیاه او بصد روز ×× بنشینم و شمع وار گریم
در آن از شاه عباس و مرشد قلی و حاتم بیک و ابوالفیض و میرزا صالح ستایش شده است، ترجیع بند است و رباعی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در پایان خطبه‌ای است از کتابی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۳۳گ (۲۸پ-۶۱پ)، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۳۰]

۱۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۷

از قدسی مشهدی و عبدی جنابدی میرزا فصیحی (ترکیب بند) و عرفی و جامی و خسرو دهلوی و دیگران؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۵۷گ، ۱۳ سطر (۳×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱ - ۵۵]

۱۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۴۳

با سرگذشتی کوتاه از سرایندگان آنها در برخی جاها: عنصری، منوچهری، حسین ثنائی، امامی هروی، منصور، قاضی شمس الدین طبسی، سراج الدین قمری، فخرالدین مبارک شاه غوری، هوشنگ بن خطیب، قوامی، سعید هروی اقطع الدین بیلقانی، سعد کافی حمزه کوچک، عمید لومکی، فخرلومکی، شرف الدین اصفهانی، نجیب الدین جرفادقانی، رفیع الدین نیشابوری، رودکی، ابوالمعالی رازی، ابوالمفاخر رازی، غضایری، عزالدین شروانی ! مبارکشاه مروزی، کافی ظفرهمدانی، جمال الدین از هری رازی، رشیدی سمرقندی، بهاءالدین بغدادی، شرف الدین حسام، منجیک، دقیقی، ارزقی، قطران، اثیرالدین اخسیتکی، فلکی شروانی، عمعق بخارایی، سیف الدین اسفرانگی، عثمان مختاری، غزنوی، عبدالواسع جبلی غرجستانی، مجیر بیلقانی، زین العابدین سنجری، شاپوری، اشهری شمس الدین سجاسی، حسن علی متکلم (قصیده‌ای منسوب به منوچهری که در مجمع الفصحاء (۲: ۱۹) از حسن متکلم دانسته شده و محمد معین درباره آن مقاله‌ای در مجله مهر دارد (۷: ۳۹-۴۰۲) و می‌گوید که آن از معزی باید باشد، از حسن متکلم در نشریه (۴: ۳۶۴) یاد شده است)، قوامی رازی، مجدالدین رشیدی، اوحدی کرمانی، ناصرالدین کاشانی، ابونصر محمد اسحاق قاینی، بهاءالدین بخاری، شهابی سلطانی، شهاب الدین مؤید، اثیر اومانی، مجد همگر، ابوحنیفه مروزی، بدرالدین اصفهانی، در فهرست از: نظامی، سراجی بلخی، سراج قمری، انوری، شمس الدین حداد، سید حسن غزنوی، ذوالفقار شروانی، رضی الدین نیشابوری، حسن اشرفی کاشانی فریدالدین عطار، عمادی غزنوی، ضیاءالدین فارسی، حکیم ابوالفرج، خاقانی، سنائی، ظهیر فاریابی، مصلح الدین شیرازی، لامعی گرگانی، فرخی، مسعودسلمان، امیر معزی، امیر خسرو دهلوی، ادیب صابر هم یاد شده است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با چندین سرلوح و پیشانی آراسته و زرین، با فهرست شاعران با اشاره به شماره صفحات، با سرگذشت برخی از آن‌ها به خط

عباس قلی فرزند تقی لسان الملک سپهر کاشانی در ربیع الثانی ۱۳۰۰؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۲۹۷گ، ۱۶ سطر (۳×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [سنا: ف: ۱ - ۱۲۱]

۱۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۴/۵

پراکنده شعرهایی از گردآورنده جنگ که برای میر سید محمد تقی نوشته؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: زرد و سرخ فام و سفید، جلد: تیماج تریاکی یک لایی، بیاضی، ۳ص (۱۰۲-۱۰۴)، ۳۲ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۸۰]

۱۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۴/۱۱

قصیده ای از عبدالله بن یحیی الحسینی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: زرد و سرخ فام و سفید، جلد: تیماج تریاکی یک لایی، بیاضی، ۲ص (۱۴۲-۱۴۳)، ۳۲ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۸۰]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۶۴/۵

قصیده در مدح شاه صفی. قصیده‌ای در ۴۰ بیت از ضیاء اوراجه نویس فارس با این مطلع: «گویند پیش لاله رخی یار مبتلاست ×× همدرد ماه شده است کنون یار یار ماست»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی ضخیم شکری، جلد: مقوایی بنفش رنگ، ۳ص (۱۰۲-۱۰۴)، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۱۹۷]

۱۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۰۸/۱۷

آغاز: چو بخت تیره من روی نهاد آغاز ×× مرا بمحضر صدر جهان کشید نیاز

از خلاق المعانی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اشرف، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: رویه تیماج مشکی، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۳۱۲]

۱۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۰۸/۲۶

از: فیضی دکنی، کلیم و مشتاق؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اشرف، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: رویه تیماج مشکی، ۱گ (۱۶۸پ-۱۶۹ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۳۱۵]

۱۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۰۸/۲۷

از علی اشرف با عنوان المحرر؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اشرف، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: رویه تیماج مشکی، ۱ص (۱۸۷ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۴ - ۳۱۶]

۱۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۹۶/۶۰

آغاز: روایت کرده اند ارباب عرفان ×× که موسی کلیم ابن عمران / مگر روزی بکوه طور می‌شد ×× بکوه طور دل پر نور می‌شد/ به گبری شد دچار آن بحر سر مست ×× که از عمرش گذشته شده صد و شصت؛ **انجام:** عنایت در جهان زنهار زنهار ×× دل زار یتیمان را میازار

مثنوی در اندرز است. داستانی از موسی در کوه طور (به‌نظم) از عنایت بیک؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص (۲۴۵-۲۴۶)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۷۹]

۱۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۶/۱-طباطبائی

ابو سعید ابوالخیر (رباعیات منسوب به اوست با ذکر خاصیت‌هایی برای خواندن هر رباعی)، واعظ قزوینی میرزا محمد رفیع، جامی، نظیری؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی شکری رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای سیر، ۲گ (۲-۴پ)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۷۳]

۱۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۱/۱۴-طباطبائی

انجام: ثاقب از خاک درش دریوزه کردم آبروی ×× شکرالله در طریق عشق گشتم رو به راه

غزل‌های ثاقب. باید بررسی شود این سه غزل از سروده‌های اسماعیل بنان السلطنه مستوفی عصر ناصری و متخلص به ثاقب است یا نه. مطلع غزل نخست: «خطت به مه رقم زد تحریر آن مبارک ×× در حل این معانی علم بیان مبارک». مطلع غزل دیگر: «مطلع خورشید رخشان می‌کند آیینه را ×× گوشه چشمی چه احسان می‌کند آیینه را». مطلع غزل سوم با عنوان «لراقمه»: «شعله و اخگر شود در دیده و دل اشک و آه ×× از غضب چون افکند آن تند خو سویم نگاه»؛ بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ یا ۱۰۶۵؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره نخودی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۱۷۳ر)، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۲۱۲]

۱۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۹

در این مجموعه علاوه بر دیوان‌هایی که به طور مستقل معرفی شده است دارای اشعاری پراکنده است از این افراد: قدسی (ص۸۳-۸۷)، مولانا طبعی (۸۷-۸۸)، صائب (ص۸۸)، شاپور غریبی (۸۹-۹۱)، صائب با دعای سلمه الله (۹۲-۹۳)، مولانا شانی (۹۳-۹۴)، رکنای کاشی (۹۵-۹۸)، میر رضی (۹۹)، مولانا اخلاص (۱۰۰)، نظامی (۱۰۴-۱۰۶)، شفایی (۱۰۷)، میرزا صالح (۱۰۸)، میرو اللهی (۱۰۸-۱۱۰)؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ درا ول نسخه یادداشتی از محمد حشسین شعاع الملک شیرازی با مهر وی در مورد این جنگ به تاریخ سه‌شنبه ۱۷ شوال ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۵۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳۷ - ۱۴۷]

۱۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۴۳/۳

رباعی از محمد بدیع فسایی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول و مذهب؛ جلد: گالینگور، سرخ عطف تیماج، ۱ص (۴۹)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶ - ۳۷۸]

۱۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۴۳/۱۴

دو غزل از غنی کشمیری و صائب.این دو غزل در میان اشعار محمد صالح گیلانی تحریر شده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ صفحات مجدول و مذهب؛ جلد: گالینگور، سرخ عطف تیماج، ۱ص (۱۳۷)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶ - ۳۸۰]

۱۷۲. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۵۸/۱۴

قصائد و غزلیات متفرقه؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۱ - ۱۷]

۱۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۷۲/۱

شامل سروده‌هایی از: آذری، شیخ، آگهی یزدی، ابن حسام، ابن یمین، ابوتراب بیگ، ابوسعید، شیخ احمد جام، امیدی طهرانی، امیرخسرو دهلوی، بابا طاهر همدانی، بدیعی تبریزی، بنایی، جامی، حسین ثنائی، خواجه، حیرتی، خاقانی شروانی، خوش قدم، خیام، رکن مسعود، حکیم، سعدی، شاه طاهر خواندی، شاه قاسم انوار، شفایی، حکیم، شوریده مداح، صایب میرزا، ... طایری، ظهیر فاریابی، خواجه عراقی، عرفی شیرازی، عطار، علی نقی، شیخ، فروغی مداح، قاسم بیگ حالتی، قطران، حکیم، کاتبی نیشابوری علیه الرحمة، کمال خجند، کوچک، محتشم، مولوی معنوی، میلی مشهدی، میرزا قلی، نظام، مولانا، نظامی، نظیری، هاتفی؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا بلبل کشمیری (بخش دوم)، تا: بخش اول کتابت شده در قرن ۱۱ق و بخش دوم به خط بلبل کشمیری در ربیع الاول ۱۰۱۰ق؛ در پایان قصیده میرزا صائب در برگ ۱۶ و با خطی مغایر نوشته شده است: فی شهر ربیع الاول ۱۱۰۸ قلمی شد.حرره شریف، در سال‌های اخیر در چند مورد سروده‌هایی با خودکار آبی به نسخه اضافه شده است (مانند ۲۴پ، ۲۵ر، ۲۶پ)، در برگ ۱ر یک سطر به خط مشجره، دارای یادداشت یادگاری از میرزا محمود، دارای چند یادداشت درباره کارهای روزمره و یادگاری و قهر کردن و آشتی به خط بد، نسخه دو برگ شمار قدیمی دارد که بر اساس آنها می‌توان فهمید حجم اولیه نسخه بیش از دو برابر اوراق کنونی بوده است؛ مهر: «عبده الراجی حسین بن محمد» (بیضی)، «خاک راه علی حبیب الله» (بیضی)، «یا محمود» (مربع)؛ خریداری از هدایت ارشادی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: پارچه ابریشمی سبز، ۱۰۹گ (۱پ – ۱۰۹پ)، ۱۲ و ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۹×۱۸سم [ف: ۲۹/۲ – ۶۹۹]

۱۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۲۶

از میرزا جلالا، سلیمان قزوینی، میرزا جلال اسیر و غیاثای حلوایی؛خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی، ۱ص (۵۵پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ – ۷۳۲]

۱۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۸۰

از میرزا فصیحی، صایب، بابا افضل، رشیدا، و من صف، مولانا وحشی، و شیخ سعدی؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی، عطف گالینگور، ۱ص (۱۷۳ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ – ۷۳۸]

۱۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۸۷

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی، ۱ص (۱۸۲ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ – ۷۳۹]

۱۷۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۲۷/۲۷

غزلیات سیدی؛ خط: نستعلیق، کا: امام قلی ایمانی غلام، تا: نیمه دوم قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی متن و حاشیه، جلد: تیماج تریاکی ضربی زرکوب مقوایی، ۵گ (۴۴۷ر–۴۵۱ر)، ۲۰ سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۸ – ۱۰۱]

۱۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۲۹

از میرزا محمد امین حسینی، مولانا کمال الدین حسین لاری؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی، ۱گ (۶۵ ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ – ۷۳۲]

۱۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۲۷

از مولانا مولانا مظفر علیشاه (قرن ۱۱)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱گ (۴۸۴) [مختصر: ف: ۶۶]

۱۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۸۰/۶۹

منسوب به سلطان محمود غزنوی، سلطانعلی، مولانا رفیعا قزوینی، ماده تاریخ فوت میرزا ابراهیم به تاریخ ۱۰۴۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۲ص (۲۶۸ – ۲۶۹) [مختصر: ف: ۶۶]

۱۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۳۷

از یمینی سمنانی، بدرای آملی، شیخ ابوالقاسم کازرونی، حکیم رکنا، مسعود سعد سلمان، کمال الدین اسماعیل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱ص (۴۹۸) [مختصر: ف: ۶۷]

۱۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۱

رباعیات متفرقه سید محمد نجفی، میر عبدالغنی تفریشی، فضلی، یمنی سمنانی، مولانا ولی، مولانا عرفی. «منصور»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد امین گیلانی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱) [مختصر: ف: – ۳۸۸]

۱۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۹۹/۵

رباعی در تقریظ قبسات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۲۹ – همان) [مختصر: ف: – ۳۸۹]

۱۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۰۲/۲

آغاز: مطلع: ای صدر صفه حرمت بارگاه جان ×× بر آستان اشرفت ز شعرش بود عیان؛ **انجام:** صافی حدیث دلکش تو هر که بشنود ×× تاریخ این کتابه ز شعرش بود عیان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت سه نقطه شک در بسیاری از برگ‌های نسخه مانند ۱۰ر، ۳۶ر، ۴۱ر، ۴۴ر، ۴۶ر و ... و علامت یک نقطه در کناره بعضی از سطرها مانند صفحات ۳۴ر، ۳۸پ، ۴۸پ، در برگ آغازین نسخه حرف الفبای فارسی و نام کتاب اول مجموعه نوشته شده است، در برگ ۶۸ر معرفی کتاب آینه جهان نمای، در برگ ۶۷پ یادداشت یادگاری پاک شده‌ای مورخ محرم ۱۲۷۳ق، رکابه دار، جزوها ۸برگی؛ مهر: «... محمد حسین» (چهارگوش)؛ خریداری از هدایت ارشادی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای دو رو، ۲گ (۶۶ر–۶۷ر)، ۱۷ سطر (۱۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۶×۱۷/۹سم [ف: ۲۹/۱ – ۱۱]

۱۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۶۴

قصیده نونیه در مدح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۳۹ – همان) [مختصر: ف: – ۶۲۹]

۱۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۱۴/۱۱-ف

نسخه اصل: سنا ش ۱۴۷۷۸. رباعیات مهستی و امیر احمد و خطیب به نظم و نثر با دیباچه نثر؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج تریاکی ترنجی ضربی مقوایی، قطع: ربعی [فیلمها: ۲ - ۱۹۸]

۱۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۸۴/۱

دو قصیده در ستایش علی نخستین با قافیه راء و سروده ۸۴۴ و دومی با قافیه الف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنجی مقوایی، ۸گ (۱ر-۹پ)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۴۷]

۱۸۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۸۴/۱۲

غزل توحید است. یازده بیت؛ خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن علی رکن، تا: قرن ۱۱، به‌خواهش میرزا محمد مهدی؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲ - ۱۰۷]

۱۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۲۱/۳۸

غزل است. نویسنده: کاتبی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۱۳) [ف: ۱۰/۲ - ۹۹۵]

۱۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۴۵۵/۲۴۹

غزلیات از شفیع؛بی‌کا،تا:قرن۱۱و۱۲؛۱ص(۳۵۵)[ف: ۱۰/۳ - ۱۳۶۷]

۱۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۳۴/۵۳

غزلیات و رباعیات از شعرای مختلف؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۴۴ر-۱۴۵پ) [ف: ۳۷ - ۵۲۴]

۱۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۴۰۳/۱

قصیده ثنائی؛خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛۱ص(۱پ) [ف: ۳۸ - ۵۳۹]

۱۸۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۴۰

رباعیات است.گویا از سلیم، به ترتیب تهجی است از الف تا یاء؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: بغلی [نشریه: ۷ - ۱۶۸]

۱۹۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۶۸/۱

آغاز: یاد باران که کنند از دل و جان یاری هم ×× بار سر کرده روند از پی غم هم؛

دو غزل است؛ خط: شکسته، کا: رضا قلی هدایت، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی آبی و زرد، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم ترنج گل و بوته دار و آب طلائی، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۲۴۱]

۱۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۹۰/۱۱

شعرهای عبدالواسع جبلی، خسرو دهلوی، عماد شهریاری، نظامی، ابوالفرج، اسدی و دیگران؛ سپس یک خبر است از صادق ع (۵۷ر)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۱گ (۵۶ ر و پ)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۴۵۱]

۱۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۲/۱۴

قطعات و رباعیات و برگزیده‌هایی از غزلیات و مثنویات است از این گویندگان: قدسی، شریف، محمد قلی سلیم، میر ابوالحسن، قاضی نور، عرفی، طالب، ضمیری، رشکی همدانی، ابوتراب بیگ، محمود بیک، همایون، حیدر کلوج (قصیده ای دارد در پاسخ قصیده (بهاریه سعدی با همان قافیه) یعقوب، مؤمن میرزا، امیر خسرو، هلالی، عبدالصمد، ملانویدی، سایری، حیدر، بیقیدی، بنائی، میرزا رمزی، نوری، بدخشی، آتشی، جامی، کمال، سلطان حسین میرزا، همایون، انوری، حافظ، اهلی، یاری کاتب، عزتی، ملک، خواجه، عماد، یارکی، آصفی، همام، کاتبی، طلوعی، شوریده، یمینی، وصفی، حسام، کهر، ساغری، جلالی، امینی، شهیدی، هجری، نزاری، هجری، کریمی، طوسی، خالی، عبدی، خسرو، ضیائی، کامی، جلال، نالی، خلقی، بدیعی، حسن، حیرتی، نثاری، صابری، شاهی، بیانی، طوطی، دهکی، طالب، سابری، طاهری، قابلی، راهی، آگهی، غزالی، نویدی، نهالی، پاکی، فخری، کمال خجند، طایری، عصمت، بصیری، حامی، فریدون، ریاضی، بیکسی، سیفی، محنتی، قانعی، سید، آذری، دیوانه، هلاکی، آهی، اسیری، غیاث، سلیمی، لطفی، عزلتی، پیامی، فیضی، میر صبوری، امینا، انیسی شاملو (محمود و ایاز) نوعی، محمد قلی سلیم (مثنوی وصف لاهیجان و قضا و قدر)، لوائی (مثنوی، داستان عرب بدوی)، زلالی (مثنوی)، وحشی (بخشی از مثنوی خلدبرین)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: شکری نازک آمار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم ترنج، ۱۰۷ص (۷۳-۱۷۹) [ف: ۳ - ۵۶۸]

۱۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱/۱۲-طباطبائی

اشعاری از: نواب خاقان خلد آشیان، میرزا صائب، مهری، وحید الزمان و قدسی؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم ترنج، گ۱۰۰، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳ - ۲۰۲]

۱۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۱/۴-طباطبائی

قطعات و رباعیات و چند فرد است از: مسیحا متخلص به ناطق، شیوا، مجنون عامری، شیخ علی نقی (یا) نقی و میر قیامت؛ بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ یا ۱۰۶۵؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره نخودی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای رنگ، ۱گ (۳۶پ-۳۷ر)، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۲۰۹]

۱۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۰۴/۲۶

آغاز: الحمدلله الذی انزل القرآن کلاماً مولفاً منظماً و نزله بحسب المصالح منجما و جعله بالتحمید مفتحاً؛ **انجام:** و ان کان مضجعه بمکة کان له نورا یتلالأ من مضجعه الی البیت المعمور حشو ذلک النور ملیئکة تصلون علیه حتی یستیقظ.

با سروده‌هایی از: آرزوی، شیخ، خواجه آصفی، میرزا ابراهیم، ابن طغرل، ابن یمین، امیر ابوالحسن تفرشی، شیخ ابوالحسن خرقانی، ابوالقاسم کازرونی، میر ابوالقاسم، ابوتراب مشهدی،ابوسعید ابوالخیر، ابوطالب تبریزی، اثیرالدین اخسیکتی، اثیرالدین اومانی،

ادیب صابر، ازرقی، خواجه افضل الدین ترکه، امامی هروی، امیدی، امیرخسرو دهلوی، امیر علیشیر، انوری، انیسی تبریزی، انیسی، درویش، شیخ اوحدالدین، شیخ اوحدالدین کرمانی، اوحدی، بابا فغانی، میرزا باقرداماد، بایزید بسطامی، بنایی، شیخ بهاء الدین محمد سلمه الله، میرزا تراب، تیمور علی منشی فراهی، جعقر قزوینی، جلال عضد، سید جمال الدین حسینی، جمال الدین عبدالرزاق، جنابادی، حافظ کمال، حافظ شیرازی، حالتی، میرزا حسابی، خواجه حسن، خواجه حسن دهلوی، حسن غزنوی، حسن لنکر کنافی، حکیمی، مولانا حمدالله، حیدر کلوج، حیرتی قزوینی، خاقانی، مولانا خضری، خواجوی کرمانی، خیالی گیلانی، خیوقی، داوری عندی، رشید وطواط، رضی الدین خوشاب سمرقندی، رضی الدین نیشابوری، رکنا، حکیم، رکن الدین مکرانی، رکن صاسن، رودکی، ریاضی، زاری شیرازی، زلالی خنساری، شیخ زین الدین خوافی، ساحری، ساکی سمرقندی، سراج الدین علی خوافی، سعدی، سلمان، سلمان ساوجی، سنایی، شانی تکلو، شاه شجاع کرمانی، شاهکی اصفهانی، شرف الدین شفروه، میر شعوری، شفایی، استاد شمس الدین طبسی، صیرفی، ضمیری اصفهانی، ضیاء الدین فارسی، طالعی، مولانا طوفی، طوقی تبریزی، ظهیر فاریابی، علیشاه سمرقندی، عبدالرحمن جامی- خواجه عبدالرزاق، میر عبدالغنی قرشی، خواجه عبدالله انصاری، عبدالواسع جیلی، عثمان مختاری، عراقی، عرشی، عرشی، طهماسب قلی بیگ، عرفی شیرازی، عزالدین شیروانی، خواجه عصمت، عطار، علی بافقی، شرف الدین، علی نقی، علی شیخ نقی، عمادی شهریاری، عمعق بخاری، عنصری، غازی قلندر، میرزا غازی، سید حسین غزنوی، غرورانی، امیر سید محمد، فارغی تبریزی، فخرالدین خالد، فردوسی، فصیحی انصاری سلمه الله، فلکی شیروانی، فیضی آگره، فیضی، قاضی نور، قطران، قلبایا کاکتاش، کاتبی، کسری کاشی، کفری تبریزی، کمال اسمعیل، کمال خندجی، کوکبی، لسانی، مافی، مجدالدین عامری، مجیرالسلطان، مجیربیلقانی، محبی، محرمی، محسن میر پادشاه، مولانا، امیر سید محمد جامه باق، محمدصوفی، محمدطاهر بسطامی، مولانا محمدعصار، محمدعلی شفایی، محمد مومن ترکمان، سید محمدنجفی، محمود بیگ سالم، محمود کاتب، مولانا حاجی، محنتی، مسعود بیگ رتکمان، مسعود سعد سلمان، میر معزی، میرمعصوم بکری، ملك معرف اصفهانی، منصور حلاج، منعمی، مولوی، میرزا میلی، نادری هروی، ناصرخسرو، نثاری، نجیب الدین جربادقانی، سید نسیمی، نظام استرابادی، نظامی، نظیری نیشابوری، نواب امیر الامرا، نواب کامیاب، نیازی قزوینی، مولانا نیکی، میرزا والهی قمی، وحشی، وفایی شیرازی، میرهاشم، هاشمی، هجری سمرقندی، میرزا هجری، هما تبریزی، همایون پادشاه، یلقی بیگ انیسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهر، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۸گ (۲۵۱ر- ۲۵۸پ)، چلیپا و معمولی ابعاد متن:۹/۵×۲۰،اندازه:۱۳/۲×۲۳/۱سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۰۲]

۱۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۱۰۸

خط: نستعلیق، کا: مسیح بن خضر طبیب لاهیجی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۳۴) [مختصر: ف: - ۶۱]

۱۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۱۶

از جمله: حاتم کاشی، رکنای مسیح، عرفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۳۱-۳۲) [مختصر: ف: - ۶۱]

۱۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۳۲

اشعاری از میرزا محمد جعفر مشهور به آصف خان، درکی، عبدالله همدانی، میرزا محمد شریف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر: ف: - ۶۲]

۱۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۴

از مولانا نظیری، صیرفی قمی، مولانا ظهوری، نواب سلطانعلی بیگ سلمه الله؛ بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی، ۱ص (۱۱ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۰]

۲۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۱۶

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخ قرن ۱۱؛ از میان شاعران این بخش تنها نام شهاب الدین ادیب صابر نوشته شده است؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج، ۷گ (۳۳ر-۴۰ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۱]

۲۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۱۶

از اسماعیل بیک انسی، ملا حیدر خصالی، مرادی یزدی، قائمی مازندرانی، محمد زمان مجرم، مولانا ضیاء الدین کاشی، ابوسعید ابوالخیر، عرفی شیرازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۳ص (۴۶۸-۴۷۰-۴۷۱) [مختصر: ف: - ۶۲]

۲۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۳۱

حلوائی، ملهمی، خاقانی؛ خط: نستعلیق، کا: نظرعلی بن اسماعیل رایزی به خواهش شیخ الاسلام نظاما علیا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۴۸۸- ۴۹۱) [مختصر: ف: - ۶۳]

۲۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۲۴

از عرفی، امتی تربتی خراسانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۸۰-۴۸۱) [مختصر: ف: - ۶۳]

۲۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲۴۷/۲

از: عقلا، میرزا نعمة الله، میرزا صادق، میرزا ابراهیم ادهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر: ف: - ۶۳]

۲۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۸۹

از محمد طالب آملی، حکیم مختاری، زکی همدانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱ص (۵۶۸- همان) [مختصر: ف: ۶۳]

۲۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۰۲

ار: ملا محمد صوفی، سید حسن غزنوی، مولوی، ملا کابی، غنی؛ خط: نستعلیق، کا: محمود فطنت، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۲۴-۴۲۵) [مختصر: ف: - ۶۳]

۲۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۱۵۶

از مولانا بیاضی استرآبادی، ولی دشت بیاضی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۲ص (۳۳۵–۳۳۷) [مختصر: ف: – ۶۳]

۲۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۱

از این کسان یاد شده: هجری رازی، خواجه نصیرالدین طوسی، آخوند ملا عبدالرزاق فیاض تخلص، غیاثای حلوایی، نورالدین عبدالرحمن جامی(که بیشتر اشعار ازوست)، نواب جنت مکان شاه طهماسب علیه الرحمة، سعدی، میر والهی قمی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج، ۶گ (۳ ر–۸پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲–۷۳۰]

۲۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۰۳/۶

از جمله شانی تکلو، انوری، صائب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۲۳ر–۲۸پ) [مختصر: ف: – ۶۴]

۲۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۱۶۸

از: ژنده پیل، احمد جام، بابا افضل کاشی، حسن محوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۵۵) [مختصر: ف: – ۶۴]

۲۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۴۷/۳

سروری کاشانی، محمد قاسم بن حاجی محمد کاشانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر: ف: – ۶۴]

۲۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۹/۷۱

از سنائی غزنوی، صائب تبریزی، ابیاتی از مثنوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۷۴–۷۵) [مختصر: ف: – ۶۵]

۲۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۱۸۳

از طالب، خلیل بیک، محمد رفیع، محمد زمان راغب لاهیجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۸۹) [مختصر: ف: – ۶۵]

۲۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۳۳/۱

آغاز: آغاز جنگ:

یا من بدا جمالک فی کل ما ابدا ×× بادا هزار جان مقدس ترا فدا / می‌نالم از جدائی تو دمبدم چو نی ×× وین طرفه ترکه از تو نیم یکنفس جدا؛ **انجام:** انجام جنگ: همه وقتم صفتم گوشه نشنین بودی ×× تا تو بر خواسته ای از طلبت بنشستم / سعدیا با تو نگفتم که مرو در پی دل ×× نروم باز اگر این بار که رفتم جستم

جنگ اشعاری است شامل شعرهای منتخب از شعرای گوناگون در لابه‌لای این جنگ منشآت تونی درج شده، شعرایی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: وحید، جامی (۱پ–۹پ)، خواجه سلیمان، جامی، مولانا احمد سلمه الله تعالی (۱۰ر–۱۰پ)، مولانا سوزنی، میرنایب همدانی، بابافغانی، غزل‌هایی که ندر محمد خان ازبک هنگامی که در سال ۱۰۵۶ از نهبت رأی هند به بلخ فرار نموده به شاه عباس ثانی ارسال نموده و شاه درجواب وی غزلی را سروده است (۱۱پ)، امام قلی خان اورنگ، فردوسی، خاقانی، خواجه آصفی، منتخبی از دیوان محمد قاسم مشهدی (۱۷ر–۲۲ر)، طالب کلیم (۲۲ر)، شوکت، جامی، شیخ بهاء الدین (۲۳پ–۲۷ر)، سعدی، قصاید محمد قلی سلیم (۴۶ر–۵۴پ)؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج سرخ، ۳۷گ (۱ر–۲۷ر) و (۴۶ر–۵۶پ)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۳۷ – ۱۵۹]

۲۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۹۰

اشعاری از عرفی، نظیری، میر صیدی، معراج الخیال علیرضا تجلی با عنوان دام ظله، قضا قدر محمد قلی سلیم، سلمان ساوجی، سیف اسفرنگ، شانی تکلو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ سطرها چلیپا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸ – ۲۶۴]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۰۳/۸

در جای جای جنگ از این شعرا سروده‌هایی نقل شده است: امینا یزدی، شیدا، میرزا ابراهیم ادهم، میر صیدی طهرانی، مشرب، میرزا طاهر، وحشی، سلیم، کلیم، خسرو، شانی، شوکتی، صایب، صفی قلی بیگ، مولانا عرفی، قیضی، قدسی، کامی، محمدقلی سلیم، معصوم، میرزا، ناصرخسرو، وحید، هادی، اشعاری از لا ادری و سه ماده تاریخ برای سلطنت شاه سلطان حسین؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهردار، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سر ترنج؛ چلیپا ابعاد متن: ۸×۱۵/۶، اندازه: ۱۱/۹×۲۲/۷سم [ف: ۲۹/۲ – ۵۹۶]

۲۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۵۹

آغاز: ملا درکی قمی: بدور حسن تو هر دل که بود پرخون ×× ستم تو کردی و تهمت بنام گردون؛ **انجام:** قیامت می‌کند روز جدیی ×× قیامت شد نمی دانم کجایی

جنگ اشعار فارسی است که به ترتیب الفبایی تخلص شاعران، در نیمه اول قرن ۱۱ تنظیم شده است: چنان که از شیخ بهایی با عنوان «شیخنا بهاء المله دام ظله العالی» یاد می‌کند و در برخی موارد اشاره به خط شاعر در این نسخه درج شده مثلا «ملکی» در جمادی الاولی ۱۰۳۳ به خط خود اشعاری نوشته است. برگ‌های نسخه در صحافی جابه‌جا شده و تنظیم کتاب به هم ریخته است. اسامی شعراء به ترتیب فعلی موجود: ملادرکی قمی، درویش دهکی قزوینی، داعی آنجدانی، محمد زمان زمانی متخلص به مشهدی، زلالی خوانساری، محمد تقی کفاش، ساغری، مولانا محمد علی سالک، سلمان جابری، میر حسین سهوی تبریزی، سخی، اهلی شیرازی، امیری سبزواری، اسیری، اشرف، اهلی خراسانی، امتی مشهدی، اقدسی، میر الهی همدانی، اختری یزدی، اختری خراسانی، میر محمد باقر دام ظله، انیسی کتابدار شاملو، حسامی مراغی، میر ابوالحسن فراهانی، حشری تبریزی، حیدری تبریزی، حزنی اصفهانی، حجابی، حیتری، حسابی نظری، حقیری تبریزی، ختایی، بابا خندان ترکستانی، حکیم، میر حصوری قمی، خاتمی، خضری خوانساری، خضری تبریزی، انسی ذوالقدر، مولانا ابن فتوح ساوی، اوحی شیرازی، اشکی، لشیخنا بهاء الملة، دام ظله تعالی، بکتاش، پیامی، بنایی، ملامحمود لنگرودی بهتی، تشبیهی کاشی، خواجه حسین ثنایی، جعفری، جاوید، جنونی

قندهاری، مولانا حاتم کاشی، حامدی شوشتری، خضری ترکمان، خضری قزوینی، داعی ولد مولانا ضمیری اصفهانی، ابوتراب بیکا، میرزا اسمعیل ایما، مولوی معنوی، ذوقی، حیدر ذهنی، خان خانان تخلص رحیم، خواجه محمد رضا، مولانا رضایی کاشی، قاضی ابراهیم داوری زمیر داوری، میرزا داود متولی، شرف الدین رشکی یزدی، رفعتی تبریزی، روشنی، زکی همدانی، حکیم رشدی قمی، شاه رضی آرتیمانی، رامی اردوبادی، رضایی مشهدی، رسمی لاهیجی، آقا رضی اصفهانی، رشکی همدانی، میر عجیبی، شاه صدر عذری دیلمی، عزتی، عتیقی سمرقندی، عتابی، عجزی تبریزی، عارضی، عایشه مصری، عارفی، مولانا غضنفر کاشی، غیوری، قلندر غازی، فارغ، غزالی مشهدی، میر عبدالغنی، غیرتی شیرازی، سروری کاشی، محمود بیک سالم، میرزا سخن میر میران، ستیزی جرپادقانی، طاهری، طبعی مشهدی، میرزا محمد زمان وصفی، همام تبریزی، طفیلی لاهیجی، طالب املی، عرفی شیرازی، محمد تقی قزوینی، فهمی کاشی، بابا فغانی، محمد بیک فسونی، میرزا فصیحی، قاضی احمد فکاری، فضلی جرفادقانی، فردی اردبیلی، فایضی خوانساری، قیدی شیرازی، حیدرک قانعی مشهدی، قدسی تفرشی، قدری قزوینی، قسمی، قاسم انوار، قراری گیلانی، محمد اسمعیل قزوینی، قربی دماوندی، کمالی سبزواری، کاکا قزوینی، گلشنی، گلخنی، کمال خجند، کامی لاهیجی، کاتبی، آصفی، خواجه یعقوب، ابوتراب بیکا سلمه الله تعالی، شاپور، مولانا شرمی قزوینی، شعیب جوشقانی، شکیبی اصفهانی، حکیم شفایی اصفهانی، شعوری مشهدی، ضمیری اصفهانی، صفی قلی بیک، صاحبی، صرفی ساوجی، صادقی بیک افشار نقاش، مولانا محمد علی تبریزی صابری، ضیایی، طوقی تبریزی، طاهر قزوینی، قاضی نور اصفهانی، مرشد بروجردی، میر سنجر کاشی، مولانا سحابی، قاضی نوری، نصری نیشابوری، نطنزی مشهدی، شیخ علی نقی کمره ای، بابا نصیبی گیلانی، نصیرا، نذری کاشی، ملک قمی، محوی اردبیلی، میرمنهی، مروی، ملک یطفور انجدانی، مقبول، محتشم کاشی، مقصود کاشی، میلی، میرزا قلی میلی، محرم مشهدی، مظهری کشمری، معانی، موسی رضای نقاش، ملهمی اصفهانی، میر مغیث محوی، ملکی، مطربی قزوینی، محرمی اردبیلی، حکیم رکنا مسیح، میر محمد مومن سماکی مردمی، میر نیازی، نجدی، نویدی طهرانی، وحشی، مولانا ولی دشت بیاض، مولانا وحشی کاشی، وارثی، وقوعی تبریزی، والهی قمی، شانی، لسانی تبریزی، کرمی، کسری، کاشی، سوزی ورامینی، شاپور تهرانی، مسلمی شوشتری، محی، همدمی کاشی، ساحری تونی، اهلی شیرازی، شانی تکلو، شهیدی، عهدی ساوجی. علاوه بر این فواید دیگری در ق ۱۳ به نسخه اضافه شده از جمله: اشعار عربی ازمتنبی، بحر طویل شاهدا، بحر طویل عبدالعلی، چند تاریخ وفات از جمله وفات نازلو بیگم بنت ملاعبدالوهاب در ۱۲۵۳؛ انشایی از عبدالکریم حسینی و نوشته ای به یادگار از محمد کاظم؛ خط: نستعلیق، کا: جامع جنگ، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۹گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۰ - ۲۲۰]

۲۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۹۴۱

از جمله: رباعیات و قطعات از نصیرای امامی، لامع همدانی، شوکتی،زکی،خواجه عبدالرشید مرشد بروجردی،کمال خجندی، نوعی، مسرور قزوینی و غیره؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [د.ث. مجلس]

۲۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۹۵

مجموعه‌ای از اشعار و سروده‌های شاعران پیشین معروف و غیر معروف که در یک دفتر گرد آوری شده است. از شاعران غیر معروفی که از اشعارشان استفاده شده: عاشق، رضی، مشتاق، رفیق، هلالی، فتحی، مشرب، ابراهیم، جنوبی، محزون، میرزا زاهد علی، صفی قلی بیگ، انصاف قلی بیگ، طغرا، عرفی (مخمس و هراس و مماس)، ملا حسن کاشی (مخمس هفت بند)، ملا محمد هادی لاری، میرزا علیرضا تجلی شیرازی (معراج خیال)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول زر و قرمز، چلیپا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۵۵گ [ف: ۳۳/۲ - ۱۹۰]

۲۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۲۷۸

آغاز: محمد احمد و محمود نامش؛ **انجام:** مرا داند جادر کنج عزلت

اشعاری است از هلالی، محتشم، ملا جامی، ظهیر فاریابی، ساقی نامه، حکیم پرتوی، سوز و گداز نوعی، غزلیات نظیری، صد پند لقمان و غیره؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، مجدول، ۱۳۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۷/۲ - ۴۸]

۲۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۵/۲

از سلمان هاشمی، (قصیده شینیه طویله) نظام گرگانی استرآبادی، جامی، خاقانی، سعدی، ثنائی، مظهری، مراد کویاکو که، امیدی تهرانی، مظفرالدین هروی، محمد هاشم وافی، واصلی، هلالی، نوایی، میرحاج انسی، علی شهاب، لسانی، خواجه ابوالبرکة امیرزا قاسم گنابادی قاسمی، شرف الدین بافقی، امیر همایون، عراقی، ظهیر فارابی، شاه طاهر همدانی، حسامی قراگول، عصمت بخاری، حقیری، حیدر، آذر طوسی، شعر محمد مهدی محلاتی تفنگدار ناصرالدین شاه در ستایش اقبال الدوله میرزا محمد خان کاشانی پسر هاشم خان؛خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در هامش؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی باترنج [سنا: ف: ۱ - ۱۷۰]

۲۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۱۲/۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: زردفام، جلد: تیماج قرمز ضربی و مقوای زرکوب با لولا، ۳ص (۳۰۸-۳۱۰)، ۱۷ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [سنا: ف: ۲ - ۳۷]

۲۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۸۲

ابیات متفرقه و یاد داشت، از صبحی، شیخ بهائی، امیر خسرو دهلوی، ضمیری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۱۸۰-۱۸۱) [مختصر: ف: - ۱۶]

۲۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۲/۴
شعرهای میرزا فصیحی، مسعود سعد سلمان گرگانی، حسین ثنائی، انوری، سنجر کاشانی، قاضی نور، محمد صوفی، نصیرای همدانی، فردوسی، جمال الدین عبدالرزاق، سعدی، مظفر حسین کاشانی، سنائی و اثیر اخسیکتی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، ابعاد متن: ۱۲×۱۵، اندازه: ۱۷×۲۴سم [سنا: ف: ۱ - ۳۲۲]

۲۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۹۶/۶۲
آغاز: گویند پیش لاله رخی یار مبتلاست ×× همدرد ما شده است کنون یار بار ماست
قصیده از محمد یوسفا در باره اسب ضیاء؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۱۷ - ۳۷۹]

۲۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۲۳
آغاز: این قصیده را در وقتی که از جانب نواب کامیاب همیون شاه صفی خلعت به والی هرات و امرای خراسان می‌برده و به تقریب مدد خرجی که نواب اعلی ... نوشته بودند وارد بلده طهران سبده مسروره نمود. صبح شد باز کزین دایره دور نما ×× به سعادت شود آن نقطه زرین پیدا
قصیده در مدح شاه صفی صفوی؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج، ۲گ(۵۳پ-۵۴ر)،اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۲]

۲۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۲۹/۴
قصیده رائیه است در ستایش پیامبر و امامان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۳۲ر-۳۴ر) [ف: ۶ - ۳۱۱]

۲۲۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۵۲۸/۱
جنگی از قصاید که به ترتیب الفبایی آخر بیتها تنظیم شده؛ خط: نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۰۳]

۲۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۴۰۳
آغاز: شکر و سپاس و منت و عزت خدایرا ×× پروردگار خلق و خداوند کبریا؛ **انجام:** آن مه محمل نشین دارد مگر عزم سفر.
قصایدی است از سعدی و جامی و هلالی و دیگران، مغشوش و بی سروته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سردار کل یار محمد خان افشار؛ کاغذ: متن نخودی حاشیه شکری، جلد: تیماج عنابی یک‌لا، ۲۰گ، ۱۳ سطر تحریر سه ستونی (۱۲/۳×۱۷/۳)، اندازه:۱۸×۲۵سم [ف: ۷ - ۶۶۲]

۲۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۳۵/۸
آغاز: بر مسافران نوآموز و مترددان شب و روز پوشیده نماند که هرگاه اراده مسافرت در نظر داشته باشند؛ **انجام:** در سرحد غیر با یزیدند ×× در مسکن خویش چون یزیدند/ در بادیه رو بهند و خرگوش ×× در کوه پلنگ ...
قصاید و نوشته‌های مختلف از جمله مقدمه مسافرت کردن ساعی شیروانی و سرگذشت او به نظم و نثر؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ: حنایی، جلد: میشن مشکی، ۲گ (۶۳-۶۶)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۴۱]

۲۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۵۹/۱
آغاز: حمد بیحد و سپاس بیقیاس حضرت واجب الوجودی را سزد که فهم خرده بین خرد در مصنوعات او متحیر
مجمع القصاید است. در دیباچه می‌نویسد: «بنظر رسید که آنچه از قدماء و متأخرین در هر بحر و قافیه قصیده ای گفته شده و دیگران از او تتبع کرده به ترتیب نوشته شود تا قوت طبع هر یک ظاهر شود و در این کار از قصاید سعدی آغاز میکنم.» در آخر چند ترجیع بند و یک مرثیه و چند مخمس آورده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۴/۱سم [ف: ۸ - ۱۴۵]

۲۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱/۱۱-طباطبائی
آغاز: آغاز قصیده تجلی: پر شد ز عطر خوشدلی از بس که روزگار ×× چون عطسه از دماغ زمین جست نو بهار
آغاز قصیده ظهوری: داغت محکی عیارها را ×× کویت چمنی بهارها را؛ **انجام:** پایان قصیده: خصمت چو دانه در دهن آسیا بود ×× بادا محب جاه تو از عیش کامکار. پایان قصائد ظهوری: گلگونی بیخها بنازم ×× خون دل ما حنا بر آمد
یک قصیده از علی رضا تجلی و چند قصیده از نورالدین ظهوری؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم ترنج طلائی، ۵ص (۸۸-۹۲)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳ - ۲۰۲]

۲۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۲۷/۱۱
داستان درویش ابدال است به‌بحر مثنوی؛ خط: نستعلیق، کا: امام قلی ایمانی غلام، تا: نیمه دوم قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی متن و حاشیه، جلد: تیماج تریاکی ضربی زرکوب مقوایی، ۲گ (۳۴۴پ-۳۴۵ر)، ۲۰سطر(۱۴×۲۴)،اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۸- ۱۰۰]

۲۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۸۴۴/۳۰
آغاز: لک الحمد ای بنامت نامه شوق ×× بیادت گرمی هنگامه شوق / موفق کن بذکرت نامه ام را ×× محلی کن بشکرت خامه ام را؛ **انجام:** مرا شیرین تر از جان کندن آمد ×× مرا لعل و ترا کان کندن آمد
مثنوی است حدود ۵۲۰ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ راسته و چلیپا؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن قهوه‌ای روشن، ۵گ (۱۸۴پ-۱۸۹ر)، اندازه: ۱۳/۳×۲۳/۵سم [ف: ۷ - ۹۲]

۲۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۶۴/۴۰
آغاز: چو شد صیاد صبح از دشت پیدا ×× گرفت آن دشت را آهوی صحرا؛ **انجام:** شد از نظاره غافل مست کردار ×× دلش را برد هندوی جگر خوار
مثنوی از شاملو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی درون تریاکی، ۲ص (۳۴۸-۳۴۹)، چلیپا ابعاد متن: ۱۷/۵×۳۳، اندازه: ۱۸/۵×۳۴سم [ف: ۹ - ۱۲۰۷]

۲۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۶۶/۱
آغاز: ز بسم الله خوش ابرو هر کتاب است ×× که موج آبروی هر

خطاب است / سر هر نامه را تابند کاکل ×× بروی صفحه زلفی چو سنبل؛ **انجام:** مرا در عشق فایق از همه کن ×× وصال من به حسن خاتمه کن
مثنوی است از فایق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف پارچه، ۱۳گ (۱پ-۱۴ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۲) سطر، قطع: جیبی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۱۸۹]

۲۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۹۴/۴

آغاز: بزرگ امید چون گلبرگ بشکفت ×× چهل قصه به چهل نکته فرو گفت / نخستین گفت کز خود بر حذر باش ×× چو گاو اشتر به زان شیر جماش؛ **انجام:** پشیمان شد ز بد عهدی و بی داد ×× سرابی عدل را نو کرد بنیاد
مثنوی در ۴۱ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مجدول لایی، ۱گ (۱۲۳پ-۱۲۴ر)، ۲۰ سطر (۶×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۸۳]

۲۳۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۶۹ض

آغاز: این چند بیت از نخستین ابیات موجود است: چو صبح از روی دریا کرد قد راست ×× حباب از کوچهای موج برخاست / دلم شد جمع از آن غنچه کردار ×× به صیادی نهادم رو دگر بار / مبادا کشتیم گردد تباهی ×× مهم در دام و من مشغول ماهی / به سوی او دویدم باز بی تاب ×× که ناگه چشم بگشود از شکر خواب ... گل طبعم در آمد درشکفتن ×× بگفتم آنچه می‌بایست گفتن؛
مثنوی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۲گ (۴۴-۴۵)، مختلف السطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳-۲۶۳]

۲۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۲/۲

آغاز: خداوندا دلی ده آشنا روی ×× که تابد جز تو از هر آشنا روی؛ **انجام:** مثال دخل استعداد را خرج ×× نوازشهای گوناگون درو درج
مثنوی سام و بهرام است به نام شاه صفی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح مذهب و مجدول به طلا؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه مخمل آبی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۶سم [ف: ۸ - ۱۲]

۲۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۲/۱

آغاز: بحمدالله که این دیباچه راز ×× به توفیق هدایت شد سرافراز؛ **انجام:** منم خسرو مرا شیرین بود یاد ×× تو فرهادی ترا حسرت بود کار
مثنوی شکار رفتن محمود غزنوی است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح مذهب و مجدول به طلا؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه مخمل آبی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۶سم [ف: ۸ - ۱۲]

۲۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۵۴۲/۳

آغاز: بهر تصویر عشق سحر بیان ×× شد چمن ... سروران / خار ... بیابانش از سر درد ×× دل افسرده را گلستان کرد؛ **انجام:** آن باین این بآن چنان آمیخت که تن و جان بیکدیگر آویخت/ ... ×× عشق را کارها بود حاصل
مثنوی عرفانی است، ناشناخته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه نازک، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۲گ (۱۳۶پ-۱۷۸ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۲۱/۸سم [ف: ۸ - ۴۱۷]

۲۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۱/۷۱

آغاز: دیباچه ترکیب بند خلقت عالم و ترتیب ده هیئت بنی آدم صانعی تواند بود
بخش ترکیب بند با دیباچه ای به نظم و نثر آغاز می‌گردد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، گوناگون سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۴/۴سم [ف: ۸ - ۱۲]

۲۴۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۷۶۵/۱

ترکیب بند و اشعار پراکنده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ به خط کاتب هندی؛ کاغذ: رنگارنگ هندی، جلد: قهوه‌ای مغزیدار، ۱۷گ (۱پ-۱۸ر)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۳۰/۹سم [ف: ۹ - ۲۹]

۲۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۸۶/۲

ترجیع بند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸ - ۳۱]

۲۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۹۰/۹

دو بند شعر عربی است. با نسبت به سراینده آن که نامش بریده شده. پروانه صفت ملایک علیین ×× گرد سر شمع روضه خلد برین / مقراض به احتیاط زن ای خادم ×× ترسم ببری شهپر جبریل امین؛ پاسخ آن: هر شام و سحر ملایک عرش عظیم ×× آیند به طوف شه فردوس حریم / عمدا پر خود بر سر مقراض نهند ×× شاید که بدین وسیله گردند مقیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی و فرنگی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۱ص (۵۴پ)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۴۵۱]

۲۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۲۱/۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه وزیری جامع یزد، ش ۹۶۰ [این شماره در فهرست وزیری جز این است] آقا ابوالقاسم حبیب مسکریزدی و ابوالحسن میرزای شیخ الرئیس قاجار و میرزا حسین شوکت یزدی که در هفتاد سالگی نزدیک ۱۳۳۰ درگذشته است و حسین خان آجودان باشی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [فیلمها: ۱ - ۶۸۲]

۲۴۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۵۷/۸

شعرهای پراکنده است؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱ [ف: ۸ - ۱۴۳]

۲۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۴/۱۳

گزیده‌ای از شعرهای صائب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: زرد و سرخ فام و سفید، جلد: تیماج تریاکی یک لایی، بیاضی، ۱۱ص (۱۴۵-۱۵۵)، ۳۲ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۸۰]

۲۴۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۷۲۴/۴

آغاز: اوحدی که سر لجاجبت نیست ×× ز و نخواهی که خواست

حاجت نیست
مثنوی است و مطالب عرفانی و در پند و اندرز است، مانند: در آداب التماس، در ظلم و ظلمت، در ملازمت پادشا و شرایط آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۹×۱۶/۵سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۷۳]

۲۵۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۱

آغاز: ای جلال تو زبانها را بیان انداخته ×× عزت ذاتت یقین را در کمال انداخته؛
دیوان شعر است در مدح سلطان غیاث الدین محمود یک قصیده سروده. آغاز آن: خدای داد به ملک زمانه دگر بار ×× طراوتی نه به اندازه قیاس و شمار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۴×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۶۱]

۲۵۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۷۰

آغاز: بی دیده اگر راه روی عین خطاست ×× بر دیده اگر تکیه کنی تیر بلاست؛ **انجام:** به لطف شامل خود مرحمت کن دستگیرم شو ×× بعفو توست امید من ای امیدگاه من (؟)
مجموعه‌ای است از رباعیات رباعی سرایان مشهور مانند خیام و ابو سعید و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۵۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹/۳×۱۵/۳سم [ف: ۸ - ۱۵۱]

۲۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۸۵

آغاز: ای زخیال ما برون در تو خیال کی رسد ×× با صفت تو عقل را لاف کمال کی رسد؛ **انجام:** در کوه و دشت بس که کشیدم زسینه آه ×× شد خانهای مردم صحرا نشین سیاه
این مجموعه که به‌خطی بسیار زیبا تحریر شده از شاعران زیر در آن اشعاری آمده: جامی، حافظ، مولانا نور الدین، خواجه حسن، میر محمد صالح، کمال، ریاضی، سیفی، اهلی، کاتبی حیدر، خیالی؛ خط: نستعلیق بسیار خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ صفحات به خط حمایلی و مستقیم، مجدول، مذهب، با سرلوح؛ کاغذ: متن خطائی حاشیه فیروزی، جلد: تیماج مشکی، نقاشی کنده‌کاری، ابعاد متن: ۶×۱۳/۵، ۳۸گ، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۵ - ۶۵۷]

۲۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۶۷/۳

اشعاری از: سعدی، خواجه حسین، محتشم، هاتفی، جامی، شیخ عطار، فردوسی، عاشق، صائب، فغانی، شوقی، شاکر، پیغام، رفیق، کافی، مجنون، نظیری، ذبیحی، حاجت، طوفان، سهیل، امیر شاهی، رضی، ابوطالب کلیم، عرفی، سالک، قدسی، مشرب، طرزی، شمس، حزین، مشتاق، هجری، محروم، سایل، مؤمن حسین یزدی، طوفان، وحشی، صهبا، نیازی، حسنی، سلطان ابو سعید، و جز آنها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فستقی آبی، جلد: میشن سبز، ۶۰گ (۴۰پ-۱۰۰ر)، هامش و پراکنده، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۹/۳×۳۲/۲سم [ف: ۸ - ۱۸۳]

۲۵۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۵

اشعاری از: صایب تبریزی، عرفی، ترجیع بند سید نعمت الله، بیاضی، غزلیات میر رضی، غزلیات جامی، عراقی، قاسم انوار، نسیمی، اسیری، شیخ عطار، بابا فغانی، شمس تبریزی، حافظ شیرازی، طرازی، بندهایی به‌نظم و نثر فارسی در پند و اندرز و حکایت؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: کاغذ سیاه عطف و گوشه میشن سرخ، ۱۱۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۲×۲۰سم [ف: ۸ - ۲۱۴]

۲۵۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۷۲۰

برگزیده‌هایی است از اشعار: عنصری، عسجدی، عبدالواسع، فرخی، حکیم بخاری، مسعود سد سلمان، فصیحی گرگانی، ابوالفرج رونی، عمادی غزنوی، عمادی شهریاری، ادیب صابر، سنائی غزنوی، مولانا جمال الدین عبدالرزاق، خاقانی، مجیر بیلقانی، افضل الدین کرمانی، سیف اسفرنگی، اثیرالدین اخسیکتی، اثیر اومانی، سیفی نیشابوری، بدیع سیفی، جوهری زرگر، نظامی، قوامی مطرزی (در عنوان: برادر نظامی)، بدرالدین چاپی (شاشی)، رشید وطواط، ناصر بخارائی، رفیع ابهری، فرخاری (یک مسمط از او)، شمس طبس، سعید هروی (منتخب دیوان اوست)، لامعی گرگانی سوزنی، مجدهمگر، اتابک و امامی هروی و سعدی (اشعار این هر سه در ضمن اشعار مجد آمده است)، شمس جاسبی، قطران، فرید احوال، تاج الدین بخاری، سراج الدین بلخی، بدر جاجرمی، جمال الدین اشهری (شاپور از اولاد خیام، مفتی و ساکن تبریز)، ابوالمعالی رازی، مولانا علی فتحی، مولانا مغیث هانوی، مولانا شمس جندی، ابوالمعالی نحاس، عبدالقادر نایینی، تاج الدین پوربها جامی، کلامی، مولانا حسن علی متکلم، حسن علی جلایر، عبدالرافع، مولانا مظفر خوافی، صائن الدین شیرازی، مولانا ضیاء نخشبی، خواجه عمیدالدین لویکی، خواجه عبید کرمانی، حکیم طرطری، ادیب نظیری، ابونصر رافعی، شمالی دهستانی، ادیب ششدری. در حواشی جنگ نیز اشعاری است از این شاعران: عنصری، قطره، فرخار، نوار، مهدی بیک، شقاقی، نشاط، اثیری، صبا، هاتف، بساطی، کمره ای، مولوی، نیری، باعث، نثاری، میرزا فتح الله عرب متخلص، ذوقی، رابعة بنت کعتب (قزداری)، آزاد خراسانی (برگ ۸۸پ-۹۰ر)، قطران (انتخابی است از بهترین اشعار قطران بدون عنوان در حاشیه (۱۱۰پ-۱۱۵پ)) نوید (۱۵۱پ-۱۵۲ر) قضایی یزدی، معتمد، سحاب، حریف، طوفان، خاوری، عالی، خرم شیرازی (رباعیات) مخلص، خادم قیری، منعم، طرب، طبیب، کوکب، محروم، طایر، حاجب شیرازی (گردآورنده از شاعران اخیر بیشتر رباعی و یک بیتی می‌آورد).بر پشت برگ آخر نیز اشعاری است (به خط نزدیک به زمان نسخه) از عثمان مختاری، عبدالسلام پیامی (مشهور به پیامی جبل عاملی یا پیامی لاری)، بقائی، مغیث، مولوی، آصف خان، عرفی، خواجه نصیر و امامی هروی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ کاغذ:

آهار مهره شکری، جلد: تیماج مشکی، ۱۹گ، ۲۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۲۱×۱۳سم [نشریه: ۱۳ – ۹۸]

۲۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۶۴/۱۳۶

ساقی‌نامه ترجیع‌بند وحشی و ابوتراب بیک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:قرن۱۱؛کاغذ:سپاهانی،جلد:روغنی با گل و بوته،۴۷۳گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۱۳/۵×۲۳/۵، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۴ – ۳۸۹۰]

۲۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۰/۳۵

نظمی در بحر تقارب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی ضربی، درون تیماج مشکی یک لایی، بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [سنا: ف: ۱ – ۲۳۲]

۲۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۵

دارای: محمود و ایاز زلالی، بلبل نامه، تعریف کوکنار فایض نهاوندی، ترجیع عصمت بخاری، ترجیع کمال الدین غیاث، ترجیع و دوازده امام از رازی، ترجیعات در مدح علی از خاکی و کنی و عطفی و سید نعمت و کشوری و خواجوی کرمانی، مدح دوازده امام حقیری اردبیلی، غزلیات شیدای هندی، قصیده عرفی شیرازی، ترجمة العشق حیدر کلوج متتبع، ترجمة الشوق عرفی شیرازی، چرخیات ملا نظام استرابادی، قصاید سالم مداح و عرفی شیرازی و میرزا سنجر کاشی، دو هفت بند حسن کاشی و عزلتی، قصاید نظام استرابادی و غباری و صائب تبریزی، در تعریف آبی که شاه به نجف آورده از صائب تبریزی، قصاید بحر الابرار سید نسیمی و شیخ عطار و خسرو دهلوی، قصاید صفا و شانی تکلو (۵ ق، قصاید عرفی شیرازی، قصیده ولایت نامه میرزازی، قصیده ترکی ملا فضولی، با پراکنده‌های دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی ضربی و مقوایی، ۱۲۵گ، ۱۶ سطر، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [سنا: ف: ۲ – ۲۵۲]

۲۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۴/۸

رباعی در القاب اسطرلاب؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱ص (۱۴۲ — همان) [مختصر: ف: – ۳۸۸]

۲۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۰۲/۹

شامل شعرهای فارسی: مهجور مشهدی (مورخ محرم ۱۱۲۸ در سپاهان)، میرزا محمد معصوما، میر سیف الدین جلواتی، میر سید شریف شیرازی، میرزا عبداللطیف شهرستانی، کلیم، ادهم، میر رضی، میرزا ابراهیم، میرزا داود، غیرت (غیرتا) همدانی، شوکت، تجلی، واعظ، میرزا مقیم کتابدار، تابعای قمی، حیدر، میرزا جلال، میرزا عبدالله عشق، میر عطا، حکیم، عبدالعزیز خان، معصومی (عموی نویسنده نسخه)، صارمای ذوالقدر، نظیری، ملا ولی، صایبا، ملاحسن علی تفرشی، صفی قلی بیک، میر نجات، میرزا ملک مشرقی، اشرف، آقاحسین، میرزا عبدالله، طالع گیلانی، سیدی، جامی، صیرفی، خیالی، صافی، وحید، فغانی، عبدالمولی، قصاب کاشی، برهمن، فیضی، اثر، نجات، شاه عباس، طفیلی، طالب، خسرو، ملاحاجی محمد، نواب میرزا حسین، میرزا، میرزا اسمعیل علاقه بند، میرزا حسن غیور، عالی، نظیری، تسلیم قمی، ملاحاجی محمد گیلانی (مورخ ذیحجه ۱۱۲۹ نوشته محمد علی بن محمد امین حسینی «در محله صابونخانه قریه افوشنه در کلبه خیرات» در ص ۳۲۱)، میرزا حسین کرمانی، سلمان ساوجی، جمال الدین عبدالرزاق، امیر شاهی، محوی، آقا ربیع بزاز صبور، سعیدای خوش نویس، زینب النسا بیگم مخفی (۳۳۰)، مجد همگر، میرزا قوام الدین محمدا در تاریخ مرگ آقا خلیل در ۱۱۳۶، ملا علی سرهنگی در مرگ محمد شفیع (نوشته شده از روی «مجموعه» میرزا محمد تقی در آغاز جمادی الثانی ۱۱۳۸ در هنگام برگشت او از تهران)، حلاج به‌عربی و ابن سینا (ارجوزه طبی عربی در نه بیت با قافیه میم)، تاریخ تولد نویسنده نسخه «جناب مجد و سیادت چنین نهال ندارد (۱۰۸۱) در ص ۳۹۲ هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۶۹ص (۲۶۱–۲۹۴) و (۳۰۱–۳۳۱) و (۳۹۰–۳۹۴)، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶×۱۳، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۴ – ۳۵۳۱]

۲۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۲۸۲/۱

آغاز: یا دودمان یا شیخ عبدالقادر را ×× یا خاندان با صفا یا شیخ عبدالقادر؛ **انجام:** بنگر زهجرت چون شدم ×× سر گشته و مجنون شدم / چون لاله پرخون شدم ×× از من چرا رنجیده ای

مجموعه اشعاری است به فارسی و اردو، شامل قصیده‌ای در مدح شیخ عبدالقادر در گیلانی، اشعاری عرفانی به اردو، مناجات‌نامه‌ای به فارسی و اردو، اشعار عرفانی فارسی و اردو و غزلی از شعرای فارسی زبان می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مجدول؛ کاغذ: شرقی، ۸گ (۴ر–۱۱پ)، سطور چلیپا، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳۳ – ۵۰۴]

۲۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۶۲/۷

اشعار پراکنده از شعرای مختلف است و آغاز آن با یوسف و زلیخای نظامی است این اشعار با قصیده‌ای در مدح علی بن ابیطالب که گویا به‌زمان شاه طهماسب سروده شده ختم می‌گردد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج و نیم ترنج مقوایی لولادار، ۳۰ص (۴۳۰–۴۵۹)، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲ – ۲۸۶]

۲۶۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۶۸/۱۴

در حواشی اشعاری است از: مولانا فتحی، وحشی، خواجه شاپور، فصیحی، سلیم تهرانی، میر والهی قمی، خواجه شعیب، شیخ علی نقی، میر سنجر، حکیم شفائی، غیاثا، طالب آملی، حاجی، بابا فغانی، همایون، صائب، سعدی، میرک معین، میرمحمدد مومن، مولانای روم، عارف دهلوی، نواب آصفخان، حسن، میر مغیث محوی، انیسی، عبدالواسع جبلی، قاسم بیک حالتی، عرشی، حالی، قلی میلی، حسابی، شکیبی، طبعی، صالح، نراقی، عرفی، شعری منقول از خط شیخ بهایی، حکیم رکن الدین مسعود، اهلی، خسرو، هجری، نظیری، خواجه نصیر طوسی، خاقانی، و محتشم؛

خط: نستعلیق، کا: حیدر بن علی بن اسماعیل کرکی، تا: قرن ۱۱؛ در برگ ۲۱پ و ۲۲ر اشعار در متن است نه در حاشیه؛ کاغذ: اصفهانی آبی و زرد، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم ترنج گل و بوته دار و آب طلایی، ۷گ (۱۵-۲۲حاشیه)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۲۴۸]

۲۶۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۸۶/۵

اشعار ناصحی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸ - ۳۱]

۲۶۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۱۰۳

آغاز: شنیدم روزی از خونابه نوشی ×× چوگل از پاره تن خرقه پوشی؛ **انجام:** بدرد طلب گرچه من دردمندی ×× زسلطان همت نوایی طلب کن

اشعاری از: حکیم رکنا (قضا و قدر)، محمد قلی سلیم رازی (قضا و قدر)، حکیم شفایی، آخوند ملانادم، محمدقلی سلیم، مولانا آفتابی ساوجی(قصیده بی نقطه)، سلمان ساوجی، صائب تبریزی، ملاعرفی، ملاسالک، میرزا ملک مشرقی، میرزا خصمی، صفی قلی بیک، ملانادم لاهیجی، شیدای هندی، ابن یمین، طالب، ملاطبعی، شیخ سعدی، میرزا فصیح، میرزا صالح منشی، ملامحتشم، میرزا رستم، خواجه حافظ میررخی، بابا فغانی، بابا مطلعی، میرکبیر، طرزی رشتی، میرزا جلال پیر، طالب آملی، محمدجان قدسی، ملاروم، ولی دشت بیاضی، حاجب، میرزا نظام دستغیب، ظهیر فاریابی، میرابوالفتح لاهیجی، میرزا ابراهیم ادهم، میرمنصور رشتی، لاظهوری، میرزا طاهر واقعه نویس وحید حیدرخان، میرزا خلیل مسیح، رشیدای زرگر، میرزا صادق، میرعلی نقی کمره، ملاسبحانی، میرزا جانی، منتخب، شیخ فیض، ملااعجاز، میرزا جلال اسیر، میرعقیل همدانی، والهی قمی، ملاخالص، ادیب صابرا، شانی تکلو، ملافهی لنگرودی، میرزا معصوم، رحیما، میراجری، سلطانعلی بیک، آصفی، کمال خجندی، طاهر، مشرقی ساوجی، جعفرا، ملاوحشی، مربع، سعدی، میرزا ابوالحسن، عبید زاکانی، ضیاء، فردوسی، انوری، غیاثا، مولانا جامی، محمودا، شیا، تائب، ملاحبیب ابهری، منصورا، میرزا موسی، سید نسیمی، ملا عرفی، شاه طاهر، مولانا مقصود کاشی، میرزا قلی میلی، مولانا فرسی، میراز سجز کاشی، قاضی نور، مولانا امیدی، امیرخسرو دهلوی، آذری، سلیم، فضلی، نصیرای همدانی، ابن یمین، شیخ ابوسعید، شکوهی همدانی، شیخ صدرالدین محمد، خواجه شاهپور فرهی، میرزا عبدالله، میرزا ملک اشرفی، شاه شجاع، حکیم نظام الدین، زکی همدانی، میرعطای حکیم، ملک قمر، مولانا املی، حکیم پرتوی، شاه نعمت الله، مولانا شاهدا بهاء الدین عاملی، مرشد قلی بیگ، مولانا واهب، میر محمد حسین، حاج محمد حسین ولد محمدجان، مجدای شیرازی، میراز فصحیحی، مولانا ملانوعی، حکیم رکنا، ابوتراب بیگ، ملاملک قمی، ملامحمود، صوفی، مرشد یزدجردی، اقدسی، بابا طاهر، میرمحمد، شیخ الاسلام، تبریز، شیخ فیضی اگره ای؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالقادر بن عبدالواحد، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اشعار در سه ستون به صورت چلیپا، کاتب با این‌که خوش خط بوده ولی بیسواد بوده و غلط املایی دارد مثلا مثنوی را به صورت مسنوی و محتشم را به صورت مهتشم نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با طبله رو، ۱۰۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف مخ: ۲ - ۶۰۰]

۲۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۳۶۶

آغاز: یا من بدا جمالک فی کل ما بدا ×× بادا هزار جان مقدس ترا فدا؛ **انجام:** زاهدان از کجا و ما ز کجا ×× ما و دردی کشان بی سر و پا

منتخباتی است از بوستان سعدی و دیوان جامی و دیوان خواجه آصفی و مثنوی ناتمامی از کاظمای زرگر و غزلیاتی از نظیری، حافظ، اهلی، یوسف، صیدی، هلالی، بنایی، مسدس ترکیب فهمی طهرانی شاعر قرن دهم معاصر شاه طهماسب صفوی، قصیده‌ای از شاه قاسم انوار، دو ترجیع بند از جامی، یک ترجیع بند از سلمان ساوجی و ابیاتی از فیاض لاهیجی، علی نقی کمره‌ای، ملاحاجتی، میرزا جانی عزتی، شاهدای نیشابوری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ واقف: سردار کل یارمحمد افشار؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکی، ۷۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۳سم [ف: ۷ - ۲۹۱]

۲۶۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۴۸۲

اشعاری از: شهیدی، آصفی، ریاضی، طایف، سنجر کاشی، عبدالواسع جبلی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، سطور چلیپا و راسته و بسیاری از اشعار در حاشیه؛ جلد: مقوایی مشکی، ۶۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲ - ۱۷۶]

۲۶۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۵۷/۱

از سرایندگان گوناگون و نامرتب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸ - ۱۴۳]

۲۶۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۴

اشعار از: اوحدی مراغه‌ای، حکیم نظامی، شیخ عطار، شیخ محمود شبستری، ابن یمین، مولانا جلال الدین، حاوی مثنویات، مخمس، رباعیات، غزلیات، مقطعات؛ خط: نسخ خفی، کا: محمد غنی، تا: ۱۰۸۲-۱۰۸۳؛ مجدول، با دو سر لوح و یک سرفصل مذهب مزدوج مرصع بسیار خوب؛ تملک: آقا لر خان گرجی با مهر «عبده الراجی آقا لر گرجی ۱۲۰۰»؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بغدادی، جلد: مقوای ابره تیماج مشکی وسط ترنج و دو سرترنج، ۶۶۲ص، ۱۵ سطر در متن و ۲۶/۵ سطر در حاشیه، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳/۴×۲۴/۸سم [ف: ۴ - ۱۱۳۱]

۲۷۰. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره

جنگ اشعار است؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، قطع: بیاضی [نشریه: ۷ - ۵۳۳]

۲۷۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۵

اشعار خسرو و شیرین، میر محمد زمان سبزواری، دیباچه نورس ظهوری، دیباچه گلزار ابراهیم ظهوری، وامق و عذراء حکیم سوزنی و ...؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۳۵گ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۴۱]

۲۷۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۱

آغاز: شرح مجموعه صنع تو ندارد پایان ×× دگر باغیست ز ترکیب عناصر انسان؛

از اشعار: اثر، محمد قلی سلیم، کلیم، میرزا صادق دستغیب و مثنوی در یتیم از محمد جعفر نظر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مذهب. مجدول، سطور چلیپا؛ ۲۰۰گ، اندازه: ۲۲×۱۲سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۴۱]

۲۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۶۲/۱۳

غزلیات و قطعاتی از: حافظ، امیر همایون، محتشم، هلالی، بابا فغانی، ریاضی، عشقی، سلیمان، مربع ترکیب «لسانی»، فضولی بغدادی، جامی، مرضعی، هفت بند جامی (این ترکیب‌بند در اینجا بسال ۹۷۵ هـق. به‌وسیله مرشد قلی نامی کتابت شده)، محتشم، نسیمی، سعدی، اشعاری از یوسف و زلیخای جامی، مانی، شکیبی، اوحدی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج و نیم ترنج مقوایی لولادار، ۸۵ص (۶۵۵-۷۴۰)، ۱۷ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۲۹۰]

۲۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۷۶

اشعاری از: حکیم نورای گیلانی، باقرای درجزینی، قاری، سیار قرمانلو،قیدی،قاضی زاده،قاری تادوانی، شیعی، قاری، حیرتی، میر محمد جعفر بن ابی الصلاح اردستانی، محبتی، جنونی، غواص، محمد باقر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر: ف: - ۷۲۷]

۲۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۱/۱۲

انجام: مرا از آن چه که سیمین بریست در کشمیر ×× مرا از آن چه که نوشین لبی است در نوشاد

در متن اشعاری از: محمد حسین یزدی، امیرخسرو دهلوی، شیخ فیضی، خواجه آصفی، میر والهی قمی، اهلی شیرازی، رشیدای تبریزی، میرعقیل همدانی، شاپور طهرانی، درکی قمی، ملهمی تبریزی، زکی همدانی، ضمیری اصفهانی، صوفی هروی، وحشی بافقی، وقوعی تبریزی، طوفی تبریزی، حاتم کاشی، غضنفرکلجاری، اهلی خراسانی، غازی قلندر، نورالدین قراری گیلانی، قدری شیرازی، حاجی محمد جان قدسی، میرفزونی استرابادی، نظیری مشهدی، یولقلی بیگ انیسی شاملو، میر سنجرکاشی، قاضی نوراصفهانی، حیدرکلوچه پز، عبدی بیگ شراری همدانی، میر مشتری خاوری، اوحدی اصفهانی، نورس قزوینی، رشکی همدانی، محمدطالب کلیمی، میرزا جعفر آصفخان قزوینی، محمد شریف خان آملی، محمود بیگ فسونی، شکوهی همدانی، میرعبدالغنی تفرشی، فضلی گلپایگانی، حکیم عارف ایگی، قاضی احمدفگاری، رضای کاشی، نصیرای همدانی، سیدمحمد عتابی نجفی، امتی تربتی، خانخانان عبدالرحیم خان، میرمحمدمؤمن استرابادی، میرزا حسابی نطنزی، رستم میرزای فدائی صفوی، باقرخرده کاشی، کمال خجندی، شهیدی قمی، سهیلی جغتایی، طهماسب قلی بیگ عرشی یزدی، شیخ علینقی کمره‌ای، محتشم کاشی، عبدالرحمن جامی، ابوتراب بیگ فرقتی، نادم گیلانی، در هامش آمده از: سلمان ساوجی، میرزا قلی میلی، سیف اسفرنگی، شانی تکلو، عرفی، خواجه حسین ثنایی، امیر معزی، امیدی، حکیم خاقانی، حکیم انوری، ظهیر فاریابی (ص۵۰۹-۶۰۲)؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دوم قرن ۱۱؛ آغاز نسخه دارای فهرست شطرنجی مذهب بوده و فقط صفحه آخر آن بجا مانده است که بدین عبارت شروع می‌شود: «انتخاب بابا نصیبی گیلانی»؛ کاغذ: آبی، جلد: چرمی روغنی زمینه مشکی با ترنج زرد و نقش اسلیمی، ۸۰ص (۱۴۸-۲۱۳ و ۵۹۰-۶۰۲)، مختلف السطر (۱۳×۲۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۷ - ۸۰۲]

۲۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۱۰

آغاز: این طرفه بیاض کز سواد است ترتیب از نقص منزه و مبراست ز عیب. الحق که سفینه ایست در بحر کمال هر نوع گهر که خواهیش هست؛ **انجام:** کرد این غزل دگر بار وی را اسیر خوبان ×× در چار موج شوقم زین بحر چار پاره. حسب الفرموده صاحب.

مجموعه اشعاری است از میرزا صائب، محمد صادق صامت، ممتاز، رمزی کاشانی، حبیب الله ظهور، عبدالله، میرزا قاسم زاهد، داود الحسینی، محمدرضا رابط مشهدی، عبدالله حسینی کربلایی، حاجی محمد گیلانی، فرزدق، سید اسماعیل و محمد هاشم که به‌درخواست صاحب کتاب میرزا محمد مهدی متخلص به ایمان در سال‌های ۱۰۸۶ق و ۱۰۸۷ق توسط صدرالدین محمد الحسینی، محمد صادق، ابوالفتح خان بابا خان، یحیی بن حسن طالقانی، محمد امین الوقاری و محمد رشید تحریر و دیباچه آن توسط محمد مختار بروجردی نوشته شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «عبده محمد حسین بن محمدرضا» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی الوان فالدار، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۵۴گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۸/۳×۱۷/۳، اندازه: ۱۲/۸×۲۲/۲سم [رایانه]

۲۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۲/۵۷

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان، باکو ش (۸۲۰۱) M ۱۴۰. ابیات فارسی است از محوی، ابوسعید ابوالخیر، سلمان ساوجی و میرداماد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۱۶۷-۱۶۸) [عکسی ف: ۳ - ۴۲۶]

۲۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۲/۸۳

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان، باکو ش (۸۲۰۱) M ۱۴۰. اشعاری فارسی از ولی دشت بیاضی، منطقی، ابوسعید ابوالخیر، آصفخان، وحشی، ساقی نامه شیخ بهایی، ادیب صابر، میرداماد، ظهوری، مولوی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛

۳ص (۲۶۹-۲۷۱) [عکسی ف: ۳ - ۴۳۱]

۲۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۶۴/۲۵

از شاهد؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی درون تریاکی، ۲ص (۵۳۱-۵۳۲ دو حاشیه)، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۱۷/۵×۳۳، اندازه: ۱۸/۵×۳۴سم [ف: ۹ - ۱۲۰۵]

۲۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۴۲۷/۱

بیت‌هایی از عظیمای نیشابوری و ملاسحابی؛ خط: نستعلیق، کا: امام قلی ایمانی غلام، تا: نیمه دوم قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی متن و حاشیه، جلد: تیماج تریاکی ضربی زرکوب مقوایی، ۱ص (۴۲۳پ)، ۲۰ سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۸ - ۱۰۱]

۲۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۲/۸

ترجیع بند است. قسمتی از برگ اول ترجیع بند وصالی شده و عنوان آن از بین رفته است بیت ترجیع این است: «ما خشک لبان تشنه دیدار شرابیم ×× چون کاسه ما گشت تهی خانه خرابیم»، نخستین بندی که آغاز آن دیده می‌شود (و گویا بند سوم است) چنین شروع می‌شود: «ساقی بده آن باده که خون دل کان است ×× آن می که چوجان در بدن شیشه روان است / آن شعله که در دیده گم گشته راهش ×× چون آتش طور از شجر تاک عیان است»؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ: شکری نازک آمار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم‌ترنج، ۷ص (۲۸-۳۴) [ف: ۳ - ۵۶۷]

۲۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۲/۱۳

غزلی است فکاهی در نه بیت با این مطلع: محبوبه ای مرا به صفاهان دچار شد ×× گشته نهان به چادر زراق پر بها؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ: شکری نازک آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم ترنج حاشیه و عطف، ۱ص (۷۳) [ف: ۳ - ۵۶۸]

۲۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۲۳/۲

شعرهای: صایب، شعیب جوشقانی، ملا غضنفر کله جاری، وحشی، محتشم، خواجه ابوالوفاء، طالبای کلیم، میر نجات تا می‌رسد به ملا محمد کاظم، اهل، محمد باقی کاشانی، مظفر کاشانی (چندین صفحه)، ویس بیک فطرت، پاره‌های نثر فارسی، شعر: شیخ علی نقی کمره‌ای و محتشم، سواد رقعه، شعر: شیدای هندی و میر معصوم و پدرش میر حیدر معمائی کاشانی و شیخ الزمانی و فردوسی و بابا افضل و سحابی و میر علی شیر؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جدول زر و لاجورد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۲ سطر (۱۱×۲۱)، قطع: رحلی کوچک [ف: ۱۷ - ۲۲۸]

۲۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۰

آغاز: بسمله، سیراب ترین شکوفه گلشن سخندانی ... ..هزار گلشن رویت به دهر حسن نما ×× غبار بر زن کویت به مهر داده ضیا؛

چند قصیده مصنوع و چند بدیعیه است که به‌ترتیب: ۱- قصیده مصنوع حافظ علی بن نور که در مدح شاه اسماعیل اول صفوی است، مقدمه نثری و قطعه‌هایی که از توشیح و حشو مضارع اولی و آخری و حشو مضارع مستخرجات این قصیده حاصل می‌گردد و در مدح این پادشاه می‌باشد پیش از قصیده گذارده شده (گ ۱-۱۸)، ۲- قصیده حافظ علی بن نور در صنایع بدیعیه که آن را به‌نام «ممتاز البدایع» نامیده و نیز مقدمه‌ای به‌نثر دارد (گ ۱۸-۳۱). وی این بدیعیه را به نام حسین میرزا گورکان در ۱۸۰ بیت و در مدت یک سال (۹۰۸-۹۰۹) به انجام رسانیده. «ای زدادت نموده جور فرار ×× بی مرادت نبوده دور به کار»، ۳- قطعه‌ای است مصنوع دارای مقدمه نثری و ۱۵ بیت که ظاهراً در وصف شیخ مجد الدین نام انشاء شده و نام شاعر آن درمقدمه و خود قطعه نیست و شاید که از صاحب قصیده پیشین باشد (گ ۳۲-۳۳). آغاز: «بعد از ادای ثنای واجب الوجود ... حمیده خلق ایانیک سیرتی کامروز ×× به حشمت تو کسی نیست در جمیع دیار»، ۴- قصیده مصنوع دیگری است که حافظ علی بن نور در مدح سلطانحسین گورکان انشا نموده و مقدمه ای به‌نثر در آغاز آن نوشته و نیز قطعات مستخرجه از قصیده را خود شاعر پس از مقدمه و پیش از قصیده گذارده است (برگ ۳۴-۵۰)؛ ۵- قصیده مصنوعه سلمان ساوجی است که در وصف غیاث الدین محمد وزیر انشا نموده و دارای مقدمه مختصری به‌نثر می‌باشد و قطعات مستخرجه از قصیده در آخر است (گ ۵۱-۶۲)، ۶- قصیده مصنوع فصیح الدین رویی (در عنوان قصیده مؤلف بدین نسبت معرفی شده و ظاهراً مراد فصیح الدین خوافی است) و قطعه‌های مستخرجه از قصیده در آخر است (گ ۶۳-۷۴)، ۷- قصیده «بدیع الاسحارفی صنایع الاشعار» جمال الدین قوامی مطرزی (گ ۷۵-۸۲)، ۸- قصیده مصنوع تیمور حسینی از شعرای قرن یازدهم که در مدح شاه صفی صفوی (۱۰۳۸-۱۰۵۲) انشا نموده و مقدمه‌ای به‌نثر نیز بر آن نگاشته نویسنده‌ای به غلط نام سراینده قصیده را در میان سرلوح آملی شیرازی نوشته است؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: اوایل نیمه دوم قرن ۱۱؛ قطعات و رباعیات و غزلی که از قصیده به دست آمده در آخر گذارده شده است (گ ۸۳-۱۰۴)، فقط در آغاز قصیده سلمان ساوجی و قصیده تیمور حسینی هر یک با سرلوح می‌باشد و برگ ۱ و ۴ و ۱۸ و ۳۴ و ۳۷ دارای سرسوره‌هایی است که بر آنها نام قصیده و شاعر نگارش یافته و این عناوین به خط نویسنده اصل نسخه نیست و نویسنده چنانکه تذکر داده شد بعضی را به‌غلط نگاشته است. برگ ۵۸ و ۵۹ جابجا گذارده شده و بنابر شماره‌ای که بر برگ‌ها پیش از این گذارده شده، میان برگ ۷۴ و ۷۵ کنونی دو برگ بوده و اینک نیست و نسخه هم با همین نقص وارد این کتابخانه گردیده، مجدول مذهب؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج ضربی، ۱۰۴گ، ۱۵ سطر یا بیت سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم[ف:۳-۳۸۲]

۲۸۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۵۸/۶

شعرهای امینای یزدی و میرزا شاه تقی و طالب آملی و شیخ بهائی و محمد معصوم مشهدی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛

افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۱۳۵]

۲۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۲/۸۱

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان، باکو ش (۸۲۰۱) M ۱۴۰. اشعار فارسی از شیخ فیضی و میرداماد؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۲ص (۲۶۷–۲۶۸) [عکسی ف: ۳ – ۴۳۱]

۲۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۲۳/۱

غزل‌های همایون؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۲ سطر (۱۱×۲۱)، قطع: رحلی کوچک [ف: ۱۷ – ۲۲۷]

۲۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۲/۱۷

آغاز: بساط آرای ایوان حکایت ×× نشاط افزای بستان روایت / خروس نطق را زینت گری کرد ×× زهی زینت که سحر سامری کرد ... که عادل پادشاهی بود در چین ×× بفرمانش سراسر چین و ماچین؛ **انجام:** بزرگ و خرد و مردوزن به صدجان ×× همه گشتند پیش شه مسلمان / به دولت سر فراز آمد شه چین ×× به سوی مکه باز آمد شه چین / خوشا فارغ که از مولی نظر یافت ×× دلش از سر مهر او خبر یافت

از وحشی و نظمی و فارغ (مثنوی فارغ نامه یا ولایت نامه) شامل داستان پادشاه چین و اسلام جمعی مردم چین و کرامتی از امیرالمؤمنین علی (ع)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ: شکری نازک آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم ترنج، ۲۳ص (۱۹۳–۲۱۵) [ف: ۳ – ۵۷۰]

۲۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۳۸/۷۵

آغاز: آفرین بر روان فردوسی ×× آن همایون نهاد فرخنده / او به استاد بود و ماشاگرد ×× او خداوند بود و ما بنده؛ **انجام:** تاطبع ترا نماند پروای سخن ×× نامد گهری برون ز دریای سخن / زانگونه که بدرسول ما ختم رسل ×× بر طبع توختم گشت انشای سخن

اشعاری از شاعران قدیم در ستایش از فردوسی طوسی، سرایندگان شناخته نشدند مگر یکی را که امامی سروده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱گ (۲۲۷) [ف: ۱۵ – ۱۶۵]

۲۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۲۷/۱

جنگ شعرهای [در فهرست شماره صفحاتی که در آنها شعرهایی از آن شعرا آمده ذکر شده است]: نورا، مهدیخان بیک، محمد قاسم مشهدی و آقاحسین وحدت، سلمان و میرزا معز، بیگانه به‌خط خود او و میرزا رفیع منشی و عشق راقم و غنی کشمیری و میرزا جانی و میر مجیبی و خصالی و باقیای نایینی، فیضی، میرغیاث الدین منصور شیرازی هندی متخلص به‌فکرت سلمه الله تعالی، وحشی کرمانی، حاج محمد جان قدسی، محمد باقر بیک جهرمی، مؤمن حسین یزدی، عین القضات و ملک قمی، ملامحمد امین مستغنی، طالب آملی، صائب، فغانی، عرفی، میرزا عرب ناصح واثق نیشابوری، وحی به‌خط خود او، میر سنجر، قاضی نوری، قاسمخان، ظفرخان، باقرخان نجم ثانی، معتمدخان، نطقی، میرزا رضی دانش به‌خط خود او، نوعی (ساقی نامه مورخ ۱۰۲۱= باده و باغ)، افسر کاشی به‌خط خود او و سالک قزوینی به‌خط او، ابوسعید ابوالخیر، آقاشاپور طهرانی به‌خط خود او، محمد قاسم، محمدقلی سلیم، فائض، لمحرره، ملاآشوب استرابادی و خواجگی، وحشی جوشقانی، میرزا رفیع دستور، ستار به‌خط خود او، حکیم حاذق، همایون، نصیرای همدانی، سحابی نجفی، ملاحیاتی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، اندازه بیاضی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد ضربی، سطور چلیپا ابعاد متن: ۶×۱۶، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۴ – ۳۶۷۵]

۲۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۷۵

سه بیت با ردیف (همه) قاسم خان نواب (قرن ۱۱ ق)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱ص (۵۵۳) [مختصر: ف: – ۴۵۹]

۲۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۸۵/۸

سیزده بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۱۰ر–۱۱۰پ) [ف: ۷ – ۲۳۳]

۲۹۳. یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه: ۲۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ – ۴۶۲]

۲۹۴. یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه: ۲۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ – ۴۶۲]

۲۹۵. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۱۴

علی الظاهر از دواوین شعرای قرون ششم و هفتم هجری است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تکمیل شده سعید نفیسی [نشریه: ۷ – ۶۸۶]

۲۹۶. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه: ۴۱/۲

آغاز: هست بسم الله الرحمن الرحیم ×× مصحف آیات اسرار قدیم / افتتاح نامها از نام اوست ×× هر دو عالم جرعه نوش جام اوست؛ **انجام:** عقل گوید چند رنجانی مرا ×× عشق گفتا تو نمی دانی چرا. انجامه: تمام شد اسرار نامه بحر الحقایق تصنیف حضرت شیخ فریدالدین عطار قدس الله سره به‌دستخط فقیر حقیر سراپا تقصیر امیدوار لطف خدا غلام مرتضی بحسب فرموده حافظ غلام محمد خان سلمه الرحمان بتاریخ بیست و یکم رجب المرجب روز یک‌شنبه وقت زوال سنه احمد عالمگیر ثانی پادشاه غازی خلدالله ملکه و سلطانه مکتوب گردید. الهی عاقبت محمود گردان ×× بلای بود را نابود گردان

با اسرارنامه عطار نیشابوری تفاوت دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ روی برگ اول: «قد انتقل الی بالبیع الشرعی و انا العبد الجانی معصوم بن الحاج محمد حسن قزوینی سنه ۱۲۳۷. قد وهبته لولدی و قرة عینی محمد باقر اسعده الله تعالی و اطال عزه اللهم بارک له بحق محمد و آله فی شهر جمادی الاول سنه ۱۲۴۵»، رباعی: «مصدر بمثل هستی مطلق باشد ×× عالم همه اسم و فعل مشتق باشند/ چون هیچ مثالی خالی از مصدر نیست ×× پس هر چه در او نظر کنی حق باشد / با آنکه هزار جلد کاغذ خوانی ×× تا در تو خودی بود خدا کی دانی / گر از حد خویش را برون بنشانی ×× دانی به یقین هر آنچه جوئی آنی»؛ جلد: تیماج مشکی

بی لایه و آستر، ۳گ (۱۱۷پ-۱۲۰ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۶۴]

۲۹۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۸۶۸

آغاز: آن بسردی با پدر می‌رفت ومی گفتند خلق ×× خون ما چون شیرمادر باد فرزند ترا؛ **انجام:** سراسر قامتش جان قبا شد ×× قیامت را شباهت چون بها شد

اشعاری از: مکتبی، میرزا نظام، وصاف، ارشد، فیاض، طالب طوفان، شیخ نجم الدین کبری، فرخی، مشرقی، جمال الدین عبدالرزاق، مشفقی، عزتی، نوعی، یمینی، سنائی، حسینی سادات، وحشی، خاقانی، صبوری، فصیحی، سعدی، عهدی، یعقوبی و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی، ۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۵۱۵]

۲۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰

شعرها با نام سرایندگان؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، با سرلوح، با یادداشت فضل الله و بخشش او به آقا میرزا جواد خان در ۵ ذح/۱۳۰۲؛ کاغذ: سفید، جلد: روغنی با گل و بوته قرمز، ۱۲۴گ، ۱۱-۱۲ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۷×۱۶سم [سنا: ف: ۲ - ۸۴]

۲۹۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۵۶ حکمت

گزیده‌ای از دیوان‌های: ۱- مسعود سعد سلمان، ۲- جمال الدین عبدالرزاق نوشته ذق ۱۰۰۷ در روستای ریواری و مقابله شده از ابو حیان بن علی، ۳- امیر معزی نوشته روز دوشنبه ۴ ذح ۱۰۰۷ که نویسنده نسخه از خدمت حسن بیک در خدمت آخوند ملای محمد صوفی روانه گجرات می‌شده است با مقابله همان ابو حیان، ۴- مولانای روم (غزل‌ها) نوشته روز دوشنبه ۱۰ محرم ۱۰۰۷ در خدمت آخوند مولانا صفوی در شهرک جودپور با مقابله همان یکی، ۵- سنائی نوشته ۱ ربیع الاول ۱۰۰۸ در خانه علم خان در شهر احمداباد با مقابله همان یکی در ۱۰۲۷، ۶- عطار (غزل‌ها) نوشته روز سه‌شنبه ۶ ع۲/ ۱۰۰۷ در بالا سرای علم خان در شهر گجرات و مقابله و تصحیح شده در ۱۰۲۷ از ابو حیان بن علی نظام متخلص به بمالی (میانه دیوان عطار)، ۷- ابوالفرج رونی نوشته روز چهارشنبه ۸ ع۲/ گویا سال ۱۰۰۷ در بالاخانه علم خان در شهر احمداباد در حضرت آخوند با مقابله همان ابوحیان (میان دیوان ابوالفرج)، ۸- ازرقی هروی، ۹- رضی الدین نیشابوری، ۱۰- مجد همگر، ۱۱- اثیر اخسیکثی، ۱۲- عثمان مختاری، ۱۳- در میان جنگی است در برخی از برگ‌ها دارای شعرهای خواجه حسین ثنایی و انیسی شاملو و شانی تکلو و حکیم رکنا و خاقانی؛ خط: شکسته نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ عنوان سرایندگان دیوان‌ها در هامش در بیشتر جاها هست؛ جلد: تیماج مشکی مقوایی، قطع: وزیری [ف: ۲ - ۱۱]

۳۰۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۹۱ ـ ج

اشعاری از: محوی، صادق تفرشی، خواجو، اوجی، اقدسی، عبدالرزاق (برای حکیم کوچک)، شیخ علینقی، محمد قاسم، بابافغانی، میرزا رضا ارتمونی، عرفی، نوعی (سوز و گداز)، محمد قلی سلیم (قضا و قدر)، طالب آملی (قضا و قدر)، حکیم رکنا (قضا و قدر)، عرفی (فرهاد و شیرین)، میرزا ابوالحسن یگانه، میرزا ابوالحسن نیشابوری، (شمع و پروانه)، عرفی (شیرین و فرهاد)، طالعا، ظهوری (ساقینامه)، نسیمی، افضل، مالك قمی، صایبا، ثنائی، حسن خان شاملو، ظهیر فارابی، الهی، شیخ عبدالرزاق نادم گیلانی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ در میانه نسخه یادداشت ۱۴ محرم ۱۱۷(=۱۱۰۷) دارد؛ کاغذ: سپاهانی زرپاشی شده، جلد: روغنی، ۱۳۴گ، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۶۴]

۳۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۳۳

شعرهای رودکی (ص۱-۴۲)، عنصری (ص۴۳-۱۰۴)، امیر معزی (ص۱۰۵-۲۲۲) است با دیباچه‌ای به نثر در سرگذشت آنها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح زرین آراسته، مجدول؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱۱۲گ، ۱۴ سطر (۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۰۸۲]

۳۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۵۸/۳

شعرهای فارسی این سرایندگان [در فهرست شماره صفحاتی که در آن شعری از آن شعرا آمده ذکر شده است]: ابراهیم خان لاری، ابن یمین، ابوسعید ابوالخیر، احمد، احمدی، آذری، آصفی، آگهی زبان بریده، امیدی، انوری، آیتی مرقندی، اسکافی ابوجعفر، اهلی، بابر، بنایی، بیچاره، جامی، جاهی، حاتم، حاجتی، حالتی، حالی، حسامی دیوانه، حسرتی، سید حسین کاتب، حزنی، خواجوی کرمانی، خواجه جهان مؤلف مناظر الانشاء، خسرو دهلوی، ذکری، رضائی، سائل، سامی، سعدی، سلمان، شایق، شجاع، شرف، شریف، شکیبی، شمس تبریزی، شهرتی، شیدا، صبوحی، صحیفی، صفی، شاه صفی، صغیری، صغیر، صلاحی، ضمیری، ظهیر فاریابی، عادلی، عارفی، عاشقی، عبید خان، عراقی، عماد فقیه، غزالی، فارغ، فتوحی نخجوانی، فصیحی، فغانی، فکری، فقر، قاضی لاغر سیستانی، کافی، گوهر، گلشنی، کمال، لسانی، مایلی، محتشم، محمود، محنتی، جهدی، میر جامه، میلی، نرگس، نزاری، نصیبی، نعمة الله، نقدی، نظام، نگاهی، نویدی، نیازی، نیکی، وحشی، وصفی، ولی، ملاولی، هاشمی، همایون، هلاکی، یمینی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی گرد قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۴۵گ (۷۵-۱۲۰)، ۱۵سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۱-۲۱۲۱]

۳۰۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۱۸/۲

شعرهای مایلی، محمد قلی سلیم، میرزا ابراهیم ادهم، صیدی، مولوی رومی، سنایی، نظام استرآبادی، صفی، طالب آملی، صایب، روحی، حیرتی، ابو سعید ابوالخیر، ناصرخسرو، سلطانعلی بیک، بابا فغانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در هامش؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱۵ سطر

(۱۴×۷)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۳۰۳]

۳۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۴۱

قصاید چندین شاعر است بدین‌گونه [در فهرست شماره صفحاتی که در آنها شعرهای این شعرا آمده ذکر شده است]: خاقانی شروانی، رشید وطواط، ابن حسام ملا محمد، اهلی خراسانی، میر حاج، حسام، افجنگی، شوریده در نظم مورخ ۸۸۴، علی نقد حجازی، حسن کاشی، جامی، میر، محمود محمودی، سلیمی، کمال غیاث، شیخ ابوالقاشم متخلص به ابوالقاسم، نظام استرابادی، رازی، مسلمی، خاکی، سید علی، بیدلی، آذری، شمس تبریزی، سلمان ساوجی، سالم، زلالی، وحشی، طالب آملی، غزالی مشهدی، ظهیر فاریابی، ابن یمین، ولی دشت بیاضی، شیخ فیضی، ناصر، خواجوی کرمانی، شیخ آذری، ناصر خسرو، قدسی، امری در قصیده مورخ ۹۹۰ به‌نام محیط المعانی، میرزا قلی میلی، نظام، امیدی، انوری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ منظومه قاضی محمد زمان که برای خان احمد گیلانی فرستاده و از او خواسته که بدربار شاه عباس بیاید و گفته که شاه سوگند خورده است و سرانجام خان احمد خان به‌روم می‌گریزد و باید به‌نوشته آقای باستانی در آغاز نسخه در دو جا در ص ۲۵۳-۲۵۷ باشد اکنون در نسخه در اینجا نیست؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی قهوه‌ای، ۱۳۳گ، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۸۷]

۳۰۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۵۶

شعرهای پراکنده فارسی است؛ خط: شکسته، کا: محمد ابراهیم گویای قمی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه [نشریه: ۲ - ۷۰]

۳۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۵۰۹

غزل است و قصیده‌های چندین شاعر به ترتیب تهجی از باء تا یاء و نام آنان در آغاز هر بندی آمده است، نسخه از نام وطواط بلخی است تا جلال الدین درکانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: گالینگور، عطف تیماج سبز، ۱۱۶گ، ۱۵ سطر (۹×۱۶)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۲۸۰]

۳۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۷۶۸

دارای: گزیده مثنوی مولوی (۱-۲۰۸)، غزل و ترجیع افغانی (۲۰۸)، غزل سعدی (۲۶۶)، غزل‌های عرفی (۲۷۶)، رباعی سحابی شیخ ابوسعید (۳۰۰)، قصیده میرزا محمد صادق که در زمان پادشاه عالم گیر بوده به محصلی صلابت خان (۳۰۳)، دو بیت از محمد تقی بن محمد قاسم شیرازی با عنوان «لمحرره» که به‌فرموده مولانا محمد باقر جیود را یا چیپو در ۲۵ ربیع الاول ۱۰۱۰ نوشته و قصیده «محمد صادق» هم به خط اوست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ سه ستونی چلیپا، مجدول، با سرلوح زرین و آراسته؛ کاغذ: هندی سرخ و کبود، جلد: گالینگور نو، ۱۷۴گ، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۷)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۶۹۳]

۳۰۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۴۶

نزدیک به ۱۵۰۰۰ بیت از ۶۵۷ شاعر از قرن ۴ تا ۱۱، فهرست نام‌های شاعران [در فهرست شماره صفحاتی که اشعار این شاعران در آن آمده ذکر شده است]: استاد ابوحنیفه اسکافی، ابوحفص هنجیر، ابوجعفر بن اسحق القاینی، شیخ ابوالحسن خرقانی، ابوالحسن بهرامی سرخسی، ابوالحسن شهید، میر ابوالحسن فراهانی، شیخ ابوسعید ابی الخیر، ابوسعد سعادتیار بن مسعود سعد سلمان، شیخ ابوسعید بزغش، استاد ابوسلیک گرگانی، ابوشکور بلخی، ابوشعیب هروی، اوجی، ابوطاهر خاتونی، ابوعبدالله بنجیریانی، ابوعبدالله بن عبیدالله خجندی، شیخ ابوعلی دقاق، ابوعلی سرخسی، سید ابوعلی بن حسن المروی، ابوعلی سینا، ابوالفتح بستی، ابوالفتح ناصرالدین عیاضی، استاد ابوالفرج رونی، ابوعلی سیمجور، ابوالفرج بلخی، ابوالقاسم بن حسن وزیر، شیخ ابوالقاسم کازرونی، مجدالدین ابوالبرکات خراسانی، ابوالمعالی رازی، ابوالمعالی نحاس، استاد ابوالعلی گنجه‌ای، حکیم ابی رجاء الغزنوی، حکیم ابی نصر محمد بن اسحق القاینی، خواجه ابوالوفاء خوارزمی، ابی طبیب سرخسی، ابوالمفاخر رازی، ابوذراعه جرجانی، ابن رشید الغزنوی، ابن یمین فریومدی، اثیرالدین اومانی، اثیرالدین اخسیکثی، اثیرالدین بخاری، اثیرالدین البهری (ابهری)، شیخ احمد کهتر، شیخ احمد غزالی، احمد جامی، فرید الدین احمد ایزدبار کافی، قاضی احمد گیلانی امیر ملک، فلک الدین ابراهیمی سامانی، شهاب الدین احمد مؤید، ادیب تستری، ادیب صابر ترمدی، شیخ آذری، حکیم ازرقی، حکیم ازهری مروی، اسدی طوسی، اسد بیک قزوینی، اشرفی سمرقندی، اشرفی سید حسن، حکیم اشهری، اصدق همدانی، خواجه اصفی، حکیم افتخار، خواجه افضل الدین، اقدسی مشهدی، مسیح الزمان متخلص به الهی، امیر الهی همدانی، امام الدین اوزجند، امامی هروی، میرزا امان الله، امین الدین دادار، امینی بخاری، امیدی رازی، شیخ امین الدین عبدالله بلیانی، انسی ذوالقدر حسن بیک، انیسی شاملو، انوری ابیوردی، مولانا اوجی، شیخ اوحد الدین کرمانی، شیخ اوحدی، اهلی شیرازی، اهلی خراسانی، بابا فغانی شیرازی، بایزید بسطامی، باقر نیشابوری، امیر بدخشی، بدرالدین شاشی، بدرالدین جاجرمی، بدرالدین هروی، بدرالدین محیی المشاطه حاشیه، برهان الدین محمد عبدالعزیز کوفی حاشیه، برهان الدین ادلانی، برهان الدین نسفی، بدیع الزمان سیفی، بدیع الدین جوینی، بدیع ترگو، بدیعی ترسا، بساطی سمرقند، معصومخان بکری، حکیم بکرانی، بندار رازی، بهاء الدین محمد الاوشی، بهاء الدین زنگانی، بهاء الدین مرغینانی، بهاء الدین محمد جبلعاملی، بهاء الدین یزدی، بیخودی، ملک بیغو، ملک چینی المشهور به پیاله، عبدالسلام پیامی، مولانا پناهی، بی بی پرتوی، حکیم پرتوی شیرازی، پوربهای جامی، پور خطیب، بهاء الدین بغدادی، تاج الدین عمر بن مسعود، تاج الدین اسمعیل باخرزی، تاج الدین سمرقندی، تاج الدین ابی سرخسی، تاج الدین ریزه، تاج الدین جاجرمی، تاج الدین تمرانشاه، تجلی کاشی، میر تشبیهی کاشی،

مولانا تسلی، آقا تقی معرف، شاه تقی الدین محمد اوحدی البلیانی، حکیم تقی کاشی، سلطان تکش، خواجه حسین ثنائی، مولانا جامی، جاهی سلطان ابراهیم میرزا، مولانا جسمی همدانی، میرزا جعفر آصفخان، میرزا جعفر مشهدی، جلال طبیب، سید جلال عضد، شریفای جم تخلص مشهدی، جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی، خواجه جمال الدین منشی، جمال الدین دهستانی، جمال الدین بن صدرالدین خجندی، جمال الدین محمود نصیر، شیخ ابوالقاسم جنید بغدادی، حکیم ابواسحق جویباری، جوهری زرگر، میر جمیل ارتیمانی، جمیل بیک علوی، چلبی بیک علامه تبریزی، حمید الدین بلخی (گویا جز حمید الدین بلخی است که در صفحه ۲۰۷ یاد شده است)، مولانا حاتم کاشی، قاسم بیک حالتی، حالتی تبریزی، شیخ حارثی، حجابی، حزنی اصفهانی، میرزا حسابی، حسام الدین نسفی، سید حسن غزنوی، سید حسن اشرفی تخلص، سید حسن متکلم، حسن بیک شکر اوغلی مقیمی، حسن بیک شاملو، رئیس حسن صلاح بیرجندی، حسن بن علی شهابی، میر سید حسینی سادادت، میر حضوری قمی، خواجه حافظ شیرازی، حمیدالدین بن مسعود سیالکوتی، میرزا حمزه، حمیدالدین تاکوری، حمیدالدین جوهر مستوفی، حمیدالدین دهستانی، حمیدالدین اختیاری، حمیدالدین عمر بن محمود بلخی صاحب مقامات، حمیدالدین قنذری، خاقانی شیروانی، خواجو کرمانی، امیر خسرو دهلوی، ابو مشاهد شیخ جمال الدین خسروی، خیالی، خیامی نیشابوری، خطیرالدین عبدالملک جرجانی، خسروانی حکیم ابوطاهر، انیس الدین دادا، شمس الدین داعی نسفی، شاه داعی شیرازی، شمس الدین الدقاق، ابومنصور محمد بن احمد الدقیقی، شمس الدین محمد الدقایق مروی، درکی قمی، درویش دهلی، دیلمی، حکیم دیوکی، سید ذوالفقار شیروانی، محمد امین ذوقی، ذوقی اردستانی، رابعه بنت کعب، امام رافعی قزوینی، حکیم رافعی، شیخ رباعی، رثیق القطنی، رجای اصفهانی، رستم کیا، رشکی همدانی، خواجه رشید همدانی، رشیدالدین محمد بن مسعود، استاد رشید سمرقندی، رشید وطواط، رضای کیا کلائی (گیلانی)، رضای مشهدی، رضائی کاشی، آقا رضی اصفهانی، رضی الدین خوشاب، رضی الدین نیشابوری، رضی الدین علی لالا، رضی الدین ارتیمانی، رفیع الدین سیاف، رفیع الدین مسعود لنبانی، رفیع الدین عبدالعزیز لنبانی، رفیع الدین الابهری، رفیع الدین نسوی، رفیع الدین کرمانی، رفیع المروزی، رکن الدین الابهری، رکن الدین دعوی دار، رکن الدین محمود گلستانه، رکن الدین صاین، روحی شارستانی، حکیم رکنا، رکنا، استاد رودکی، شیخ روزبهان البقلی، حکیم روحانی سمرقندی، مولانا رونقی همدانی، مولانا زکی همدانی، زکی مراغه‌ای مشهور به کاشغری، زلالی خوانساری، شیخ زنگی پسگردی، زیانی، زین الدین سجزی سیستانی، زین الدین ساعد خبوشانی، زینتی علوی، سپاهی ارغون، سحابی، سخائی، سدید بن سدید، سراج الدین بلخی، سراج الدین قمری، سید سراج الدین سکزی، جمال الدین محمد بن علی سراجی، سروری کاشی، سعد کل، سعدالدین حموئی، شیخ سعدی شیرازی، حکیم سعید طائی، سعید ضراب دامغانی، سعد وراق، سعد پوستین دوز، سلمان سویدق، سمائی المروی، سنائی غزنوی، شاه سنجان، شمس الدین سنجانی، میر سنجر کاشی، حکیم سوزنی سمرقندی، سهیلی، سیف الدین اسفرنگ، سیف الدین باخرزی، سیفی نیشابوری، سیف الدین دبیر، سری جرپادقانی، جمال الدین محمد بن علی سراجی حاشیه، شاه شجاع، شاهنظر بیگ قمشه‌ای، شاهفور نیشابوری، شاپور طهرانی، مولانا شاعری، شانی تکلو، مولانا شراری همدانی، حکیم شفایی اصفهانی، مولانا شکیبی اصفهانی، شکوهی همدانی، امیر شاهی سبزواری، شرف الدین شفروه، شرف الدین قلندر، شرف الدین مقبل، شرف الدین طوسی، شرف محمد بن محمد الفراهی، میرزا شرفجهان قزوینی، شیخ شرف منیری، شریف تبریزی صاحب سهو اللسان، شریفی تبریزی معین الدین سید محمد، شمس الدین حداد، شمس الدین بلخی، شمس الدین طاهر سنجانی، شمس الدین عجیبی جورجانی، شمس الدین کرت، شمس شهاب روحانی، شمس الدین مولد السوی، امام شمس الدین محمد، امیر شمس الدین صاحب نفایس الفنون، قاضی شمس الدین بلخی، استاد شمایلی، حکیم شمالی، شمس الدین طبسی، شهاب الدین طلحه، شهاب الدین نسفی، شهاب الدین خالد، وهاب الدین ساوجی، شهاب سهروردی، سلطان شهریار، شهیدی قمی، صادق بیک نقاش، صالحی خراسانی، شیخ صدر الدین قونیوی، صدرالدین خجندی، صفی الدین یزدی، شیخ صفی الدنی اسحق، صفی الدین اصفهانی، صیدی بواناتی، ضمیری اصفهانی، ضیاء الدین احمد، ضیاء الدین پارسی، ضیاء الدین همدانی، ضیاء الدین کاشی، ضیاء الدین محمد بسطامی، ضیاء الدین عمر بن محمود جرپادقانی، ضیاء الدین دبیر، ضیاء الدین علاء ابوبکر، طالبای آملی، سلطان ملک طغرل شاه، عزالدین طغرل، طغانشاه، طوفی تبریزی، حکیم طیان بمی، ظهوری ترشیزی، ظهیرالدین فاریابی، ظهیرالدین عبدالله شفروه، ظهیرالدین ولی النسوی، امیر ظهیرالدین بن نصیر سیموری، ظهیرالدین محمد السمرقندی، ظهیرالدین عیسی بن احمد جامی، بی بی عایشه مقریه، کیم عارف گیلانی، عبدالرشید احمد هروی، عبدالله خان اوزبک، عبدالعزیز کاشی، شیخ عبدالله بلیانی، عبدالمجید، عبدالواسع جبلی، عبید زاکانی، عتیقی تبریزی، استاد عجیبی سمرقندی، حسن بیک عجزی تبریزی، حکیم عثمان مختاری غزنوی، فخرالدین عراقی، عرفی شیرازی، عزالدین شیروانی، عسجدی المروی، خواجه عصمت بخارائی، جلال عضد، شیخ عطار نیشابوری، شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی، علاءالدین ایتاق، میرسید علی همدانی، علی بن حسن باخرزی، امیر علی اسد طبرستانی، امیر علیشیر، عمادی شهریاری، عمادالدین اکرام، عماد فقیه کرمانی، عمادالدین فضولی لر، عمادالدین زوزنی، عمعق بخارائی، عمید کمال، فخرالدوله عمید،

حکیم عنصری، خواجه عین القضاة همدانی، عبهر شیرازی، غازی قلندر، میر عبدالغنی تفریشی تخلص، غزالی مروزی، غضائری الرازی، غضنفر کلجاری، غنی بیک همدانی، غیرتی شیرازی، فتوحی اثیرالدین، فاطمه خراسانی، حکیم فتحی غزنوی، فخرالدین گرگانی، فخرالدین خطاط الهروی، امام فخر رازی، فخرالدین خالد تخلص، فخرالدین محمود نیشابوری، فدائی (قاضی زاده لاهیجی)، فردی اردبیلی، فردوسی طوسی، حکیم فرخی سیستانی، فغفور گیلانی، ابوتراب بیگ انجدانی فریبی، فصیحی محمد جامه‌باف معروف به فکری، فضلی جرپادقانی، فضل الله وصاف، فهمی کرباس‌باف کاشی، شیخ فیضی دهلوی، استاد فلکی شیروانی، محمد رضای فکری، قسی قاسم بیک افشار، شاه قاسم انوار، ابوالقاسم جرجانی، قابوس وشمگیر، قدری شیرازی، محمد جان قدسی مشهدی، قراری گیلانی، قریبی شیرازی، مولانا قسمتی استرابادی، حکیم قطان بلخی، قطب الدین علامه شیرازی، قطب محیی شیرازی، قطب الدین بختیار، حکیم قطران اهلی، قطران تبریزی، استاد قوامی مطرزی، مولانا قیدی شیرازی، شیخ قیری بغدادی، امیر کیکاوس بن سکندر قابوس، کل خسرو، کافی ظفر همدانی، شاه حسین کامی بخاری، کامی، کافرک غزنوی، مولانا کامل، شاه کبود جامه، شیخ کجج تبریزی، استاد کفشکر کازرونی، بهاءالدین کرسی سمرقندی، اوحدالدین گرگانی متخلص به گرگانی، کلانی مشهدی، میر حسین کفری، حکیم کسایی مروزی، قباد کوکبی، کمال الدین زنجانی، کمال الدین خجندی، کمال کوته پای، کمال اسمعیل اصفهانی، کمال الدین مختار، کمال الدین دامغانی، کمال الدین ندیم، کمال الدین زیاد اصفهانی، کلیم کاشی، لاله خاتون کرمانی، حکیم لامعی گرگانی، استاد لبیبی، مولانا لسانی شیرازی، مولانا لطفی شیرازی، لذتی همدانی، لوکری، حکیم لؤلؤای، فخرالدین مبارکشاه غوری، قاضی مجدالدین نسوی، مجدالدین عیوق، مجد همگر، مجرم (قلیخان بیک)، مجیر بلیقانی، محتشم کاشانی، شیخ محمد مغربی، میر محمد مومن سماکی، مولانا محمد صوفی محمد تخلص، محمد شریف اصفهانی، محی الدین یحی بن محمد یحیی، سلطان محمود سبکتگین، محمود بن علی مروی، پهلوان محمود پوریای ولی، شیخ محمود شبستری، سید محمود گیسودراز، حکیم رکن الدین محمود اصفهانی، شیخ عزالدین محمود کاشی، میر مغیث محوی، پهلوان مذاقی عراقی، میرزا مراد قندهاری، مولانا مرشد خان بروجردی، مولانا مرشدی زواره‌ای، حکیم مرزبان فارسی مرزبان تخلص حاشیه، مسعود سعد سلمان، سعدالدین مسعود نوکی، مسعود نیکی، امام مسعود رازی، ابوالفضل مسرور بن محمد طالقانی، مسعود بهمن کرمانی، مشربی، سلطان مصطفی میرزا، مظفر پنجده، سید مطهر، امیر معزی، معین صفار، مولانا معین جوبنی، خواجه معین الدین چشتی، میر معصوم کاشی، مکتوبخان شیرازی، مولانا ملک قمی، میرزا ملک مشرقی خراسانی، سلطان ملکشاه، استاد ابوالحسن منجیک، حکیم منصور منطقی، استاد منوچهری شصت کله، مولوی معنوی، موجی افشار، مولانا مومن حسین یزدی مومن تخلص، بی بی مهستی، میرزا قلی میلی، میرم سیاه، میر علی، نادری ترشیزی، نادم گیلانی، ناصر خسرو علوی، ناصر بخاری، ناصر بچه شیرازی، نجیب الدین جرپادقانی، نجیب الدین علی بزغش شیرازی، نجم الدین احمد ابن نظامی عروضی، نجم الدین حسن شهرویه، نجم الدین زرکوب، نجم الدین کبری، شیخ نجم الدین بغدادی، شیخ نجم الدین دایه، نزاری قهستانی، حکیم نسوانی (نسوی)، نصرالله عبدالحمید، نصربن احمد سامانی، بابا نصیبی گیلانی، خواجه نصیرالدین طوسی، قاضی نصیرای همدانی، نصیر ادیب، خواجه نصیرالدین محمد همدانی نصیر تخلص، نظام الدین محمد بخاری، مولانا نظام رازی، شیخ نظام اولیاء دهلوی، نظام الدین خوافی، نظام الدین اعرج، نظام الملک نصیرالدین بویه، شیخ نظامی گنجه‌ای، نظام الدین محمود اصفهانی، خواجه نظام الملک، نظام الدین یحیی، نظام دست غیب، نظیر مشهدی، نظیری نیشابوری، نوعی خبوشانی، خواجه نورالدین منشی، حکیم نورالدین صندوقی (؟)، قاضی نوری اصفهانی نوری تخلص، نقی کمره، نثاری حاشیه، مولانا نیکی اصفهانی، نیکروز غلام، میرو الهی قمی، وجدی، وجهی کرد، وحشتی کاشی، وحشی بافقی، وقوعی تبریزی، آقا طاهر وصلی رازی، مولانا وهم الدین حسن متخلص به وهمی، ولد شاه کبود جامه، وفای کور، اصفهانی، هاتفی جامی، میر هادی استرابادی، خواجه هارون ولد صاحب دیوان، هاشمی، هجری رازی (خواجه محمد شریف)، هبة الله فارسی، مولانا هلالی، مولانا هلال قاینی، مولانا هلاکی همدانی، همام الدین تبریزی، قاضی همام الدین محمود صاین، خواجه همام الدین یزدی، هندوخان، میر همایون، عزالدین یحیی، یمین بن عثمان، امیر یوسف دربندی، یوسف بن نصر کاتب، شیخ ابویوسف همدانی، یوسف غازی، یوسف سلمی، یوسف بن الیاس. تمام شد فهرست اسامی شعرا و شماره مجموع ۵۵۷ شاعر و شماره جزء به‌ترتیبی که فهرست شده بدین قرار است: حرف الف ۵۹ شاعر، حرف زا حرف با ۳۴ شاعر، حرف سین ۲۸، حرف تا و تا ۱۵ نفر، حرف شین ۳۸، حرف جیم ۱۹ نفر، حرف صاد ۹، حرف حا ۲۵ نفر، حرف ضاد ۹، حرف خا ۷، حرف طا ۴، حرف دال ۱۰ نفر، حرف ظا ۷، حرف ذال ۳، حرف عین ۳۶۸حرف را ۳۸، حرف غین ۷، حرف ف۲۱، حرف نون ۴۴، حرف قاف ۱۸، حرف واو ۸، حرف کاف ۲۳، حرف‌ها ۱۴، حرف لام ۸، حرف یا ۷ حرف میم ۵۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در پشت صفحه اول یک رساله خطی که به‌سال ۱۲۳۹ نوشته شده رباعی زیر تحت عنوان لمحرره که معلوم می‌دارد بخط خود شاعر است و تخلص او هم «مرحمت» است دیده شده: ما فروماندگان راه تو ایم ×× ما که افتادگان چاه تو ایم / لطفی از مرحمت دریغ مدار ×× زانکه ما جمله در پناه تو ایم. (اسدالله بن فتح الله) خلاصة الاشعار، این شعر نیز به‌خط خود شاعر در پشت تذکره عرفات

العاشقین تقی الدین کاشی دیده شد که بعینه با عبارت آن نقل می‌شود: «در پشت کتابت همه کس نام نویسند ×× من گم شده عشق توام نام ندارم. حقیر فقیر خلق الله اسدالله بن مرحوم فتح الله تاریخ ۳ شنبه ۱۴ جمادی الثانی توشقان ئیل ۱۳۲۱ که شرح زیر حاکی از زمان حیوة گوینده آن می‌باشد و هر دو نسخه که حاوی آثار این دو شاعر گمنام است فعلا جزو کتابخانه اینجانب میباشد (حرره حسینعلی باستانی در دیماه ۱۳۲۸)»، در ص ۱۷۱ و ۱۷۲ و ۲۵۷ و جاهای دیگر تصحیح بهار و اقبال دیده می‌شود؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۴۱۵گ، ۱۷ سطر (۶×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۹ - ۱۱۳۲]

۳۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۲۰

فهرست صد و سی شاعر و اشعار آنها است [در فهرست شماره صفحاتی که اشعار این شعران در آن آمده ذکر شده]: ابن حسام، میر ابوالحسن، ادهم، آذری، اسمعیل، اسیر، اسیری، الهامی دماوندی، امانی، امری، انوری، بابا قاسم، بقائی، میرزا بقم، حکیم پرتوی، جامی، جمالا، جنتی، حافظ شیرازی، حسین، حکیمی، خاکی، خازن، خداداد، خسرو دهلوی، خیالی، خیام، ذهنی، رازی، رافع، رجب، رشید، میر رضی، رضایی، میرزا رفیعا، رفیقی، زائر، سعدی، سلیم محمد قلی، میر سنجر، میر سید علی، شاپور طهرانی، شانی تکلو، شاهی سبزواری، شریف، شریفا، کیم شفائی، شکوهی، شمس تبریزی، شمسی، شیدای هندی، صائب تبریزی، صابر، صاحب، صبوحی خوانساری، میر صیدی طهرانی، طالب آملی، میرزا طاهر واقعه نویس، طاهر، احمد طاهر بسطامی، طایر، ظفر، ظهیرا، ظهیر فاریابی، عاجزی، عبدالله، عرفی، عزت، عصت بخارائی، عطری ابرقویی، عظیما نیشابوری، عندلیب، عنایت، عبدالمحسن، غازی، غباری، غروری، غوصی، غیاث کمال، فارغ، فقری، فقیری، فردی، فنائی، فوری، فیاض، فیض کاشی، فیضی، قاسمی، قانع، قدسی، قرینی، قصاب (سعید)، کاشی (مولانا حسن)، کاشفی، کاظم، کلبی، کمال، گنجی، کیفی، لسانی، مادحی، مانی، محبی، محتشم، مخمور، مقصدی، میرزا مقیم، منصور، ناطق، ناظم، نثاری، نجف، ندیمی، نصرتی، نظام استرابادی، نظام دست غیب، نظامی، نظمی، نظیری، نعیمی، شاه نعمة الله، نقی نیشابوری، قاضی نور، نیازی، میر والهی قمی، وحشی بافقی، وحید میرزا طاهر، ولی، هاشمی، هلالی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۱۵۵گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۹ - ۱۴۹۱]

۳۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۰۸

شامل: ۱- گزیده‌ای از حدیقه سنایی (۱-۶۰)، ۲- گزیده‌ای از پنج گنج نظامی (۶۱-۷۱)، ۳- گزیده‌ای از جام جم اوحدی (۷۳-۸۱)، ۴- گزیده‌ای از مثنوی مولوی (۸۳-۱۱۳)، نیز شعرهای: عطار، خسرو، عماد شهریاری، سعد کل، بسطامی، امیر معزی، نظیری، حافظ، ناصرخسرو و از روشنایی نامه او، شاه داعی، محمد غزالی (به‌عربی ص ۱۱۶)،جلال جعفری، شاه کبود جامه، سید محمد جامه باف، همدمی جهرمی، خواجوی کرمانی، امامی هروی، شیخ آذری، سنایی، سلمان ساوجی، کامی لاهیجی، اوحدالدین کرمانی، سعدالدین حموی، ظهیر فاریابی، نجم الدین زرکوب، خواجه انصاری، ذواللسانین، ملای روم، امام احمد غزالی به فارسی (۱۳۱)، امرءالقیس، ابوطاهر بن یحیی، نظامی، عبدالواسع پور حسینی متخلص به‌واسع به‌خط خود او (ص ۱۸۷)، رشید وطواط، محیی الدین اعرابی، میر حسینی سادات، امیر خسرو، پرتوی، ابو سعید، نجم الدین کبری، از فوایح الجمال او به فارسی (ص ۱۵۰)، مجیر بیلقانی، شاه نعمة الله، عراقی، میر عبدالغنی (بلغه الله الی متمناه) (ص ۱۵۷)، نظام استرابادی، سحابی، شرف شفروه، ملا مؤمن حسین یزدی (ادام الله برکاته) (۱۰۶۶)، سید حسینی، فردوسی، مجدهمگر، شیخ ابو سعید بزغش شیرازی، کمال اسماعیل، ادیب صابر، اوحدی سپاهانی، مسعود سعد، شیخ روزبهان، ابو شرف کرمانی، پهلوان احمد گوهران، عایشه سمرقندی، عایشه مصری هر دو به‌فارسی (ص ۲۰۶)، آصف، علامه دوانی، فغانی، اهلی، انوری، عصمت بخارایی، رودکی، ابو سعید رستمی، از «ده نامه شیخ» هم شعری آمده (ص ۸۱)، از مکاتیب قطبیه (ص ۱۳۸)، از ویس ورامین (۱۷۳)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در ص ۱۳۶ آمده «در روز پانزده ماه شوال سنه اربع و الف» و سپس دو بیتی است به فارسی، نیز در ص ۱۶۶ آمده «در شب سه‌شنبه چهارم جمادی الآخر سنه اربع و الف» پس از این یک بیت فارسی است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱۰۶گ، ۱۹ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۰ - ۱۹۳۷]

۳۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۸۹

اشعاری از: دیوان سحاب (۱۳-۵۹) با دیباچه‌ای به نثر به نام عروه الوثقی در چهار فصل (۱-۱۳)، صائب (۶۰-۶۱ و ۱۳۹-۱۴۱)، شوکت (۶۲-۶۹)، ابوطالب کلیم (۷۰-۱۱۵)، نظیری (۱۱۵-۱۱۹)، عرفی (۱۲۰-۱۳۹ و ۱۵۶-۱۷۰)، اثر (۱۴۲-۱۵۵)، میر صیدی (۱۷۱-۱۸۲)، میر نجات (۱۸۳-۱۸۷)، حاجی محمد متخلص به‌حاجی (۱۸۹-۲۰۰)، مخلصای کاشی (۲۰۱-۲۱۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مهر لطفعلی دارد در پایان و او باید همان لطفعلی جهانشاهی باشد که خط او مورخ ۱۳۲۴ در ص ۱۸۸ دیده می‌شود، یادداشت ۱۱۵۱ و ۱۱۵۴ و ۱۱۵۶ و ۱۱۵۸ و ۱۱۶۱ و ۱۱۶۳ و ۱۱۶۵ در پایان هست؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی، ۱۱۰گ، مختلف السطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۰ - ۱۹۱۴]

۳۱۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۱۴

شعرهای فارسی: طاهر علائی، عصمت، سوخته، امیر خسرو، جامی، محمدی فغانی، خاکی، تا می‌رسد به کمال؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،تا:قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۲]

۳۱۳. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره

از: حافظ، هلالی، اهلی، جامی، خسرو، آذری، طهر، صائب، حیدر، شریف، آصفی، حیرتی، شاهی، فخری، سلمان، صالح، کاتبی، طوفان، همام، درویش، طوطی، قباهی، (قبابی؟ پناهی؟) عارف، نجار، همایون، آگهی، مانی، پناهی، خان احمد، عصمت ،محتشم، بهرام، میرزا، غزالی، جمال الدین سیستانی، فغانی، محمد، سعید، کوکبی، سعدی، بیکسی، کمال، شاه عباس، عرفی، سفیری، نظیری، نرگسی، انیسی، ریاضی، شرقی، نظامی؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: جمشید بن مهربان به سال ۱۰۹۳؛ بدون جلد؛ کاغذ: فرنگی، اندازه: ۱۲×۱۳سم[نشریه:۷-۷۴۸]

۳۱۴. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه: ۱۳۲/۲

جنگ شعرهای ظهوری و علی نقی کمره‌ای و اوجی و حزنی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در ص ۹۱ آن اشعاری به خط حسین بن عبدالصمد عاملی مورخ ۱۸ صفر ۱۰۳۷ است که نباید پدر شیخ درگذشته ۹۸۴ باشد (یغما ۲۰۵ ص ۲۵۴) [نشریه: ۵-۲۲۴]

۳۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۶۷/۴

آغاز: بگوش دل رسیدم این ندا از عالم بالا ×× که نفست بند هستی مانده غافل گشته از عقبا؛ **انجام: ...** اگر اقبال یاور شد ترا با طالع مسعود ×× به عملش چون رسی جانا دعای خیر کن ما را

قصیده کیمیاوی در تدبیر حجر، از مولانا کوکبی نزدیک به نود بیت؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن یک لائی قرمز، ۲گ (۱۵پ-۱۶پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶ - ۴۴۳]

۳۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۹/۱۷

آغاز: حمد بیان آرا و درود هدد پیما سلطانی را که به فرمان انا جعلناك خلیفه فی الارض پیمبر و دود حضرت داود را تشریف خلافت پوشانیده ... بر ضمیر دانش تدبیر ارباب استعداد مستنیر باشد که این مثنوی هشتاد و دو مصرع است. هر مصرع تاریخ هزار و پنجاه و پنج و به صنعت فنی از فنون توشیح از اول و آخر ده بین اول که هزار و چهار و شصت و یک است لفظ تاریخ الورزاه بارز می‌شود و موشح ده بیت به همین دستور با مدح نواب خلیفه سلطان معادل می‌گردد؛ **انجام:** که مدار سپهر کمالست و مرکز دایره اعمال مرآت صور معالم است و سرچشمه انهار مکارم و چنانچه آینه را از بخار.

بنا بر نوشته ملی تهران [شماره ۲۴۱۴/ جلد۱۲، ص۲۰۳-۲۰۴] منظومه در مدح خلیفه سلطان (۱۰۶۴ق) و نواب خلیفه سلطان است. این نسخه تنها مقدمه منظومه را دارد. سراینده در این مقدمه ویژگیهای منظومه‌اش را توضیح داده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳ص (۳۶۴-۳۶۶)، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۳سم [ف:۲۹/۱-۱۸۶]

۳۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۱/۱ط

دو قطعه است از کرامی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱ [ف: ۲۲ - ۲۵]

۳۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۸/۲۶

شامل رباعیات و تک بیتی‌هایی از: سلیم، محمد صالح اکمل، میر مشرب، منصف، حاجب، کاتبی، لاادری، اهلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی با ترنج هشت ضلعی، درون ترنج به نقش: «الهی بحق نبی و ولی / نظر کن سوی محمد علی ۱۱۷۱» در هر دو طرف جلد، ۲ص (۲۶۰-۲۶۱)، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶×۲۰، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۹]

۳۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۸/۴۱

آغاز: مطلع: محیط عشق که ما مرکزیم و غم پرگار ×× درین میانه ز عالم گرفته ایم کنار/ جنون عشق برآراست خوش به سامانم ×× کجاست عقل که گلی چیند اندرین گلزار؛ **انجام:** به عزتی که به یوسف رسید در ته چاه ×× که شد به پله معراج در شرف طیار/ به حسرتی که زلیخا بهار کرد خزان ×× به رحمتی که خزانش گرفت بوی بهار

قصیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ص (۴۲۱-۴۳۴)، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶×۲۰، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۰۱]

۳۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۹/۳۱

آغاز: از آلایش مصون است به مقصد آزادگی می‌رساند سیروسلوک در مشرب صوفیان بارگاه احدیث معانی به خود فرورفتن و از خود برآمدن تواند بود ... ای خرد مرحله پیمای فکر ×× قدرت بازوی توانای فکر/ مردمک دیده روشن ضمیر ×× در فن بینایی هر کار پیر؛ **انجام:** بوقلون نیست به سیماب رنگ ×× باره خیالم ز شباب و درنگ / عر نفس از جنبش و ارام من ×× شحنگی ناله گلخام من

منظومه ای است که به اقتفای «مخزن الاسرار» نظامی سروده شده: خاك نظامی زر این مخزن است ×× یا گل خسرو گل این گلشن است/ چهره گشا باده جامیست این ×× آلت سوزیده جامیت این/ یا دهد از مرکز ادوار فیض ×× نشاه [نشئه] دور خم سرکار فیض/ ختم سخن گر به سخنور بود ×× شش جهت از خانه شش در بود(ص۴۰۷)، با دیباچه‌ای منثور در آغاز. این عناوین در نسخه دیده می‌شود: مبدا پیچیدگی زلف شاهد دلفریب سخن، چهره گشایی تصویر معنای توحید از پرده رنگارنگ خیال، زمزمه پردازی تار نفس به آهنگ دلنواز مناجات درگاه حضرت وجود مطلق، بالیدگی نهال مطالب ارجمند در گلشن آرایی تمت و دور و سرمایه وجود رنگامیزی ... (پارگی) آفرینش، صافگیری کیفیت باده تاب منقلب که شورش افزای خیره نگاهان دیده تحقیق و انجمن آرای دقیقه شناسی بینش بینان عالم توفیق است،توصیه و تمهید ... مدحتسرایی پادشاه مملکت آگاهی فنون سخن طرازی خلدالله ملکه و سلطانه، اسباب تألیف قلوب افراد انواع سخن پیرایگی، شاخ و برگ شناسای حضرت سخن که نودمیده چمن آرای میان و نورس گشته بار شکوفه بوستان دل دوستان اوست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ:

نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با جدول‌های ساده و گرهدار، عطف: چرم، ۲۲ص (۴۰۵-۴۲۶)، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۸]

۳۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۹/۳۳

با اشعاری از [در فهرست شماره صفحاتی که اشعار این شعرا در آن آمده ذکر شده]: آصفی خراسانی، ابوطالب ولد مرحوم غلامحسین املشی (به خط خودش)، امامی هروی، مولانا امیدی، امیر شاهی سبزواری، امیر محمد زرگر، اهلی شیرازی، بابا افضل کاشی، باباطاهر، بابافغانی، شیخ بهاءالدین، جامی، جنید بغدادی، حافظ، حزنی اصفهانی، حسین ثنایی، ملا حسین، میر حسین، خاقانی (از تحفه العرافین)، میرزا راضی (؟)، میرزا (به خط م ح مد دیارجانی در ۳ صفر ۱۳۲۷ق)، راقم، رکنا مسیحی، سرباز، سروش، سعدی، سلمان ساوجی، شیخ شبلی، شیخ جام، میرزا صادق، صایب تبریزی، ضمیری، طالب آملی، طوفان، مولانا ظهوری، مولانا، عبدالله(به خط خودش)، عرفی، علی نقی کمره‌ای، عنایت الله اصفهانی، میرزا(به خط محمد دیارجانی در ۲۰ صفر ۱۳۲۳ق)، ملا غریب حسین، فردوسی، قاضی نور، کاتبی نیشابوری، کمال، گلشن (در ۶ ربیع الثانی ۱۳۰۳ق)، لسانی شیرازی (غزلیات و رباعیات شهر آشوب او)، لطفعلی بیگ آذر، محتشم کاشانی، محمد امین بیگا، محمد جان قدسی، محمدحسین (به خط خودش)، محمد مؤمن نصیری(به خط خودش)، مظفر جنابدی، معروف کرخی، معزی کاشی، مولوی (از مثنوی به خط عبدالحسین در جمعه ۲۲ جنادی الاول ۱۲۸۵ق لوی ئیل ترکیه)، نادم جیلانی، ناصر خسرو دهلوی، نظیری، وحشی (از فرهاد و شیرین)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با جدول‌های ساده و گرهدار، عطف: چرم، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۲۲

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ با تاریخ ۱۱۶۳ق؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی با چند ردیف جدول ساده و گرهی عطف گالینگور، ۱ص (۵۳ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۳۲

از: شیخ الرئیس ابو علی سینا، شیخ نظامی، من مثنوی ملا عبدالله مروارید؛خط:نسخ کهن معرب،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی عطف گالینگور، ۱ص (۶۹پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۶۰

از امینا مولانا محمدخان قدسی، مشفقی، محمود بیگ، فسونی و دو نفر دیگر؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی عطف گالینگور، ۱ص (۱۲۵ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۶]

۳۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۰/۳۶

از شیخ نجم الدین کبری و خواجه افضل؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۷. گفته‌ای از تاریخ وصاف از زبان ابوبکر خوارزمی (ص۱۴۶)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با نقوش فرنگی، ۱ص (۱۴۵)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۷۸]

۳۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۴/۱۷

از همایی و صایب و فضولی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: میشن عنابی مجدول یک‌لا، ۲گ (۴۴پ-۴۵ر)، مختلف السطر (۸/۶×۱۷/۳)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۹سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۶۹]

۳۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۷/۲۸

از یوسفا خوانساری و کوثری خوانساری؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نباتی و نخودی آهارمهره، جلد: گالینکور سبز، عطف و گوشه‌ها میشن عنابی، ۱گ (۵۰پ)، اندازه: ۱۲/۴×۱۸/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۷۶]

۳۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۲۹

شعرهای فارسی گردآورده شاه وردی که رقم او در ص ۱۱۶ دیده می‌شود و چنین است نام سرایندگان شعرها: سعدی، جلال، اوحدی، عراقی، عطار، عبدالمجید، امیر، رکن، سلمان، عماد، ارانی، حافظ، سعدی، فتحی طاوسی، عراقی، حسن، جمالی، مولانا، خواجو، احمد جام، مانی بخط شاهوردی، جامی، طالب؛ خط: نستعلیق، کا: شاه وردی، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۶۷گ، سطور چلیپا ابعاد متن: ۴×۱۱، قطع: بیاضی، اندازه: ۵×۱۴سم [ف: ۱۳ - ۳۴۷۸]

۳۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۴/۳۴

شامل یک رباعی از ابن یمین در تفاوت دال و ذال در فارسی و رباعی دیگری درباره انواع شش گانه ترکیب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن زیتونی ضربی با ترنج و سرترنج، ۱ص (۲۳۵)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۱۵]

۳۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۴/۳۸

از میرزا محمد عالی و سعدی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛کاغذ:فرنگی نخودی،آهار مهره،جلد: میشن زیتونی ضربی با ترنج و سرترنج،۱ص(۲۵۰)،اندازه:۱۲/۳×۲۳/۶سم[ف:۲۹/۱ - ۳۱۶]

۳۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۸۷/۴

گزیده ای از دیوان‌های عسجدی و عنصری و رودکی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای درون مقوایی، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۲۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۷/۵سم [ف: ۹ - ۱۲۵۶]

۳۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۴/۱۰

اشعار و لغز، از بین سرایندگان آنها فقط نام نظامی برده شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی نخودی، آهار

مهره، جلد: میشن زیتونی ضربی با ترنج و سرترنج، ۲ص (۷۴-۷۵)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۱۲]

۳۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۸۸۱

آغاز: بسمله، رباعی در توحید مهر تو بس است نقد گنجینه ما؛
انجام: توبه کرد استغفرالله مست بد هشیار شد

گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت شده است. بسیاری از اشعار از حافظ و سعدی اند و بقیه بیشتر تک بیت‌هایی از دیگر شاعران. کاتب به نام همه شاعران اشاره نکرده، به اینهااشاره شده است: قطاری، فطرت، فنایی، مشرقی، نزاری، بیانی، خواجو، عماد فقیه، وحشی، ناصری، همایی، رضی الدین، شاهدی، صفی، بنایی، عطار، نظیری، آصفی، حیدر، قتالی، طلحه، خیام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۳۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۸۲/۲۷

از این شعرا: خواجه حسین ثنایی، خسرو، حکیم شفایی، ظهیر فاریابی، میر سید علی صیدی طهرانی، میرزا عبدالله، ملانظام سلمان، مخدومی آقا رضی، محمد رضوی کاشی، صایب، میرزا محمد قاسما متخلص به گرامی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره نازک، جلد: تیماج دو رو، ۲۶گ (۲۲۳پ-۲۴۷پ)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۵۲]

۳۳۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۷۲۴/۳

سه قصیده است در مناجات از واعظ قزوینی و جامی و دو غزل است از غیاث در ستایش حضرت رسول (ص) و خداوند. از غزل اوست: محنت خافقین عشرت اوست ×× هر که در سایه محبت اوست / میکنم شکر قادری که دو کون ×× نمی از یک حباب قدرت اوست ... به خدایش حواله کرد غیاث ×× هر که اندر مقام ذلت اوست؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: خدای ویردی، تا: ۱۰۰۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا با روکش پارچه سبز و عطف تیماج قرمز، ۱گ (۴۷ر-۴۸پ)، ۱۴-۲۲ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۱۰۵]

۳۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۷۴

جنگی است از اشعار از: ملا محمد جان قدسی، ملا علیرضا، محمد محیی شکوه بهبهانی (کاتب جنگ)، نگاهی بهبهانی، میرزا صایب، وقاری، نجفقلی بیک والی، ضمیری، دیباچه تفسیر فی نقط من کلام فیضی (به نثر)، میر نظام، نان و حلوای شیخ بهایی، طالب، کلیم، غنی کشمیری، عزتی، میر والی، میرزا ابراهیم طاهر، میرزا رفیع واعظ و جز آنها؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد محیی بهبهانی، تا: ۶ ربیع الاول ۱۰۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، چهار ستونی و سه ستونی؛ جلد: میشن قهوه‌ای ضربی زرین، ۴۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۴/۷سم [ف: ۸- ۳۹۸]

۳۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۰۱

شامل: ۱- اشعار ظهیرالدین محمد فاریابی (۱پ-۴پ)، ۲- گزیده‌ای از قصاید خاقانی (۵پ-۱۳ر)، ۳- اشعاری از عبدالواسع جبلی (۱۴ر)، ۴- مقاله سوم مخزن الاسرار نظامی (۱۴پ-۲۰پ)، ۵- شعرهایی با عنوان‌های تعریف حج، تعریف سازها، تعریف عید (۲۱ر-۴۳ر)، ۶- اشعاری از عبدالرزاق اصفهانی (۴۳پ-۴۴ر)، ۷- شعرهایی از رشید الدین وطواط (۴۴ر)، ۸- شعرهایی از عرفی شیرازی، ۹- شعرهایی از عصمت بخاری، ۱۰- شعرهایی از شرف الدین علی یزدی، ۱۱- شعرهایی از حکیم ناصرخسرو، با دیباچه‌ای در سرگذشت سراینده، ۱۲- شعرهایی از رشید الدین وطواط، ۱۳- خلاصة الخمسة؛ خط: نستعلیق، کا: شاه حسین صدرالدین محمد، تا: با تاریخ‌های ۱۰۰۰ و ۱۰۰۸ و ۱۰۰۹، سطرها راسته و چلیپا؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، ۲۶۶گ، اندازه: ۹/۸×۲۶سم [ف: ۸ - ۲۷۸]

۳۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۷/۵

خسرو و شیرین (مثنوی)؛ خط: نستعلیق هندی، کا: بلبل کشمیری، تا: ربیع الاول ۱۰۱۰ق؛ ۴۳گ (۱۱۰ر-۱۵۳پ) [مختصر: ف: - ۳۲۹]

۳۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۵۰/۲۲-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۸۲۷ وینفیلد ۸ قصیده فارسی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۲ق، جا: لاهور؛ [فیلمها: ۱ - ۵۷۱]

۳۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۵۰/۳-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۸۲۷ وینفیلد ۸ شعرهای خاقان است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۲ق، جا: لاهور [فیلمها: ۱ - ۵۷۰]

۳۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۷۶/۲

رباعیات است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۳۵ص (۷۴-۱۰۹)، ۱۷ سطر (۵×۱۷)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۴ - ۳۶۲۷]

۳۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۸۹/۴

شعرهای: ظهوری، ضمیری، شانی، کمال خجندی، اهلی شیرازی، ولی دشتبیاضی، میر حضوری، میر صبری، بابا نفیسی گیلانی، امیر خسرو دهلوی، حکیم شفایی، امیر شجاع الدین محمود (ص۱۵۷)، ادیب صابر، صفی الدین نیشابوری، احمد جام، ژنده پیل، حاتم کاشی، نگاری، همدم حلوائی، فسونی، حکیم ابوطالب، جنونی، قندهاری، احمد بیک صوفی، محتشم کاشی، رضا کاشی، بابا فغانی (ص۱۵۸)، میرزا شرف ثنائی، نظیری (ص۱۵۹)، میرزا محمد مؤمن، غزالی مشهدی، میرزا قلی (ص۲۹۲)، محمد رضا فکری، سوزی ساوجی، نظامی، سنجر کاشی، خاقانی، میروالهی، انوری (ص۲۹۳)، جمال الدین عبدالرزاق، فخر گورکان، میرزا صادق، شیخ روز بهان، میر عبدالغنی (ص۲۹۳)، بابا طاهر (ص ۱۱۶)، ملا ولی، امیر خسرو، سعدی، حکیم سنائی (ص۲۹۲)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صالح کاشی، تا: مورخ جمادی الاول ۱۰۱۵ق؛ کاغذ: سپاهانی رنگارنگ، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۹ - ۱۳۹۴]

۳۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۰۰/۱-ف

خط: نستعلیق، کا: نورالدین محمد لاهیجی، تا: ذیقعده ۱۰۲۰ق،

برای میرزا مسعود [فیلمها: ۲ - ۲۵۰]

۳۴۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۳

آغاز: دوست میدارد دلم جور و جفای دوست را ×× دوستر از جان و دل درد و بلای دوست را؛ مثنوی مهر: نگاه خیره عاشق تماشا ×× نمک پرورده چشم تمنا؛ **انجام:** چنین که برزده چابکانه دامن ناز ×× سوی کدام سیه روزگار می‌گذری؛ پایان مثنوی مهر: از این رخسار گل سیراب می‌شد ×× ز من زلف سخن پرتاب می‌شد / پی تاریخ فکر آلود گشتم ×× خیال آسا بهر سو زود گشتم / سخن را می‌گشودم پرده از چهر ×× که ناگه رو نمود این نسخه مهر/ نهال فکر باطل کندم از بیخ ×× که هم این نسخه مهرست تاریخ / الهی این گل باغ محبت ×× که بوئی دارد از داغ محبت / نشان تا باشد از گلزار باری ×× زنندش بر سر دستار باری / مبادا هرگز از خاطر فراموش ×× بود آرایش دوش و بر دوش / کند هر کس در این گلشن صبائی ×× گل تحسین فشاند بر شفائی

شامل غزلیات، فردیات و مثنویات از: کمال الدین اسمعیل اصفهانی، سعدی، محتشم، وحشی، امینی، ناصح، رضائی، کاشانی، امیر خسرو، میلی، خاقانی، حکیم شفائی؛ خط: نستعلیق خفی، کا: علی رضا، تا: ۱۰۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ دو قسمت کاملاً مجزا است و از لحاظ جنس کاغذ و رسم الخط و تزئین و تذهیب یکنواخت نیست قسمت اول کاغذ الوان بدون نام راقم و تاریخ، قسمت دوم کاغذ اصفهانی ساده و دارای رقم و تاریخ است، از آغاز مثنوی نسخه مهر حکیم شفائی حداقل یك ورق افتادگی دارد و مجموعه قسمت اول هم ناتمام است و تاریخ کتابت سال ۱۰۲۴ مربوط به تحریر مثنوی است، مجدول مذهب، یك سرلوح مذهب مرصع مزدوج ممتاز، دارای چهار لچکی مذهب مرصع ممتاز؛ مهر: مشیر السلطنه ۱۳۲۲، ناصر الدین شاه قاجار ۱۲۷۴، «عبدالنبی ۱۲۳۳»؛ کاغذ: اصفهانی الوان، جلد: تیماج یك‌لا لاکی رنگ، اندرون کاغذ قهوه‌ای سوخته، ۲۳۸ص، ۷-۱۲ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۸/۳×۱۵/۲سم [ف: ۴ - ۱۱۳۹]

۳۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۳/۶

آغاز: چو زلف عنبر افشانش براطراف ذقن پیچد ×× بشاخ سنبلی ماند که برگرد سمن پیچد؛ **انجام:** از ز هر چشم آب دهند این سیه دلان ×× هر نشتری که بررگ جانم فرو کنند

غزلیات، منتخبی است از اشعار: شیخ علینقی کمره‌ای، سعدی، خسرو دهلوی، حسن سجزی، اشکی، سنایی، خسرو دهلوی، عجزی، مولانای روم، سعدی، نظیری، حسن سجزی، مجلسی، باقرخرده حیدر کلوچ، ذوقی، روح الله، آصفی، لسانی، قدسی مشهدی، نیازی، فیضی، عصمت، قانعی، همایون، سلمان، عزتی، عاشقی، ابدال، نثاری، آصفی، کمال خجندی، حیرتی، همایون، جامی، اهلی، خیالی، عزتی، صنعی، غزالی، لسانی، ضمیری، نیکی، شرف، عزتی، جامی، شوقی، فراقی، لسانی، گلخنی، صفی، لسانی، خواجو، جامی، نیکی، احمد، شفایی، وحشی، قسمی، خاقانی، شوقی، ابن یمین، وحشی، جامی، اقدسی، محتشم، نقی، وحشی، شجاع، حیرتی، سعدی، جامی، محتشم، فصیحه، خسرو، آصفی، فگاری، سلمان، آصفی، وحشی، فغانی، صلحی، آصفی، شهیدی، شریف، نصیبی، ولی، صفایی، انیسی، صفایی، محتشم، خاقانی، وحشی، عرفی، عراقی، اوحدی، خسرو، نقی، سعدی، شریف، شاهی، طفیلی، فرعی، قلی، صالح، وحشی، سعدی، جامی، قسمی، ابوتراب بیگ، عبید، طفیلی، ملای روم، امیدی، عرفی، سعدی، نقی، اهلی، فغانی، مسعود، مجدهمگر، احمدجام، حسن سجزی، حیرتی، صالح، عرفی، فتاح، سلیم، اوحدی، وحشی، صانعی، محتشم، فیضی، جامی، شفایی، ظهوری، عجزی، نقی، کمال اسمعیل، وحشی، والهی، شاهی، قاضی نور، محوی، شفایی، کمال اسمعیل، اهلی، مانی، فغانی، محتشم، شاه عباس ماضی، نقی، کمال، شرف شفروه، شمس تبریزی، شوقی، والهی، اقدسی، صالح، عباسی، حسن سجزی، غزالی، حیدر کلوچ، نقی، حیرانی، حزنی، میلی، خیالی، شفایی، فیضی، جلال عضد، کمال اسمعیل، مؤمن حسین یزدی، نقی، سعدی، انوری، حاتم، نظامی، ویسی، وحشی، سعدی، شهیدی، فقیری، حافظ، حیدر، فدایی، جامی، نقی، مانی، نقی، اقدسی، جعفریزدی، محتشم، جامی، اقدسی، فیضی، کلبی، حسین، شرف بن میرزا ابراهیم، شریف تبریزی، خاقانی، کمال اسمعیل، مجدهمگر، اوحدی، اقدسی (ناقص الاخر)؛ خط: نستعلیق، کا: امام ویردی، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۰۲۷ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: شکری آهارمهره، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۹۲ص (۲۸۴-۳۷۶)، ۱۹ سطر (۵/۱۸×۵/۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۲سم [ف: ۷ - ۷۷۵]

۳۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۲۹

زلالی خوانساری، فطن، بابا نصیبی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن، تا: ۵ رجب ۱۰۳۰ق؛ ۲ص (۴۸۵- ۴۸۶) [مختصر: ف: ۶۴]

۳۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۶/۲

سروده‌هایی از مثنویات شفایی، حسین ثنایی، ظهیر فاریابی، نزاری قهستانی، کمال اسمعیل محوی، عرفی فاریابی، نزاری قهستانی، کمال اسمعیل، محوی، عرفی شیرازی، انوی، غزلیات قبولی، یحیا، نجیب الدین جربادقانی، مولانا ولی، آملی، شیخ فیضی، مثنوی اهلی شیرازی، شیخ نظامی گنجه وی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۳ق؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: مقوا، با رویه کاغذ ابر پر طاووسی، ۲۸ص (۱۴۷-۱۷۴)، اندازه: ۱۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۷۸]

۳۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۶/۴

اشعاری از: عسجدی، فلکی شروانی، شاه طاهر دکنی، ظهیر فاریابی (ص ۲۲۵-۲۶۲)، انور ی، عرفی شیرازی، تموزیه مولانا بنایی، مختاری غزنوی، سیف الدین اعرجی، عرفی، کمال اسمعیل، امیدی، نظام، جامی، خواجوی کحرمانی، عبدالواسع جبلی، صاین الدین شیرازی، سراج الدین قمری، ازرقی، نجیب جربادقانی، رفیع الدین لنبانی، بدرالدین جاجرمی، سید حسن غزنوی، فرخی، عنصری، میر معزی، لامعی جرجانی، فرید الدین

احول، ابوالفرج رونی، عمادی، اثیر اخستکی، مولانا ولی، امامی هروی، اوحد مراغی، خواجه عماد فقیه، جمال الدین عبدالرزاق، منوچهری، خاقانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۳ق؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: مقوا، ۱۰۶ص (۲۲۳–۳۲۸)، اندازه: ۱۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۹/۱ – ۷۹]

۳۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۹۳

گرد آورده نورای خوشنویس (ص۱۷۷ و چندین جای دیگر)، و خط: عزتی (۳۰، ۱۹۶)، امینای نجفی (۷۷)، علی خوشنویس اردبیلی (۵۷)، عوض تبریزی (۹۶) هم در آن دیده می‌شود، نام شاعران این جنگ [در فهرست شماره صفحاتی که اشعاری از این شعرا در آن آمده ذکر شده است]: میرزا ابراهیم همدانی، بوتراب بیگ، شاه ابوالقاسم کازرونی، ابواسحق شیرازی، ابوسعید ابوالخیر، ابوالحسین حسینیه، ابوالحسن فراهانی، ابن یمین فریومدی، اثیر اخسیکثی، احمد جام، ادائی مومن حسین یزدی، خان احمد گیلانی، ادیب صابر ترمدی، شیخ آذری، حکیم ارسطو، حکیم ازرقی، حکیم اسدی، اسیر میرزا جلال، اسعد عمیدالدین، میر اصلی، میرا افضل خواب بین، افضل ترکه، اقدس، اقدسی، اکبر شاه هندی، امامی هروی، امیر حسینی سادات، امینای نجفی، انوری، انیسی شاطو، ملا اوجی، اوحدی مراغه‌ای، اوحدی تقی الدین کاشی، اوحدی کرمانی، اهلی شیرازی، ایزدی محمد شریف، میرزا بابر، بایندرخان، میر ابولحسن، بدخشی، میربرهان، بکرات گرجی، بکری میرمحمد معصوم، بندار رازی، شیخ بهائی، بهشتی محمود لنگرودی، پرتوی، تایبادی، ملا تسلی، تشبیهی کاشی، ماه تی تی خواهر کامران کهدمی، ثنائی خواجه حسین مشهدی، جامی، میرزا جانی، جامه باف سید محمد، جاهی ابراهیم میرزا، میر جعفر کاشی، جعفر خان ولد بهزاد بیگ، جعفری، جلال دوانی، جلال عضد، لابر سلطان احمد، جمالا، جمال الدین عبدالرزاق، جوهری زرگر، جلال عتیقی، حاتم کاشی، حافظ شیرازی، حافظ کمال، حزنی صفاهانی، میرزا حسابی، حسن دهلوی، سید حسن غزنوی، حسن قطب ساری، کمال الدین حسین حکیم، سلطان حسین میرزا، درویش حسین یزدی، معزالدین حسین موسوی، حکیم، حیدر گازر سرداری، قاضی میر حسین یزدی، خاقانی، خسرو دهلوی، خلیلا کاشی، بابا خندان، خیام نیشابوری، ذوقی، ملا داعی، میر داماد، دوایی هندی، دوایی لاهیجی، راجی شیرازی، راغب نظری، راهب اردستانی، رضائی لشتستانی، رضی، رضایی، رفیع خراسانی، حکیم رکنا، رودکی، روزبه شیرازی، زکی، زمان، زمانا، زلالی خونساری، زیناعلیا، شیخ زین الدین ابابکر، سارو خواجه، سالک، سالکا، سامان، سالم محمود بیک، سادات امیر حسینی، سحابی، سدید اعور، سراج قمری، میرزا محمد سعید، سعدی شیرازی، سعد کل، سعدا اردستانی، سلطانعلی بیگ داروغه رشت، سلطانمحمد، سلطان ولد، سلطانمحمد قمی، سلطانعلی خوشنویس، سلطانحسین میرزا، سلمان ساوجی، شاه سلیم، سلیما، سلیمی، محمد قلی سلیم، سلیمان، سنجر کاشی، سنایی، سوزنی سمرقندی، سیف اسفرنگ، سیری جرپادقانی، سیمی نیشابوری، شانی، شاپور طهرانی، شاهی سبزواری، شجاع، شرف شفروه، قاضی شریف، شریف، شرف تبریزی، خواجه شعیب، شفائی، حکیم شفائی، شفیق بلخی، ملا شکوهی، شکوهی همدانی، شگونی، شکیبی، شمس تبریزی، ملا شهاب، شهید به‌خط خود شاعر، شیخزاده لاهیجی، شیخ شاه نظر قمشه‌ای، صائبا، صابر، صالح، صبری، صبوری، صبوری ماسوله‌ای، صوفی ملا محمد، ضمیری، یاء محمد یوسف، طالب آملی، طالب محمد سمرقندی، بابا طاهر، ملا طبعی، طرزی گیلانی، سلطان طغرل، طغرل تکین، طفیلی، ظریفی ساوجی، ظهوری، ظهیر فاریابی، عاقل ملا محمد، عایشه بنت مقری، عبدی جنابدی، عبدالباقی، میرزا عبدالله، عبدالواسع جبلی، عبدالحسین به‌خط خود شاعر، عتیقی جلال، عجزی حسن بیگ، میرزا عرب تبریزی، عزتی میرزا خان به‌خط خود شاعر، عرفی، عراقی، عصار، عصمت بخاری، عطار، عطری تبریزی، میر سید علی همدانی، علینقی کمره‌ای، علی اردبیلی، میر علیشیر، عماد فقیه، عمعق بخاری، علیا، عین القضاة همدانی، غزالی، احمد غزالی، غیاث حلوایی، غیاث منصور شیرازی، غیاث هروی، غیاثا سراری، غنی عبدالغنی تفرشی، غیرتی، فارغ چلبی، درویش فارغ رودسری، فخر رازی، فدوی محمد رضا، فراقی تبریزی، فردوسی طوسی، فریبی آقا شاپور، فسونی امامقلی، فصیحی، فضولی، ملک فطرت قمی، فغانی شراری، فکری گیلانی، فنائی لاهیجی، فنائی میر علی شیر، فیضی دکنی، میر قاری لاهیجی، قاسم انوار، قاسم اردستانی، قاسم گنابادی، قاسمی، قدسی مشهدی، قدس، قدسی تفرشی، قراری گیلانی، قسمتی، قسمی، قطب ساری حسن، قطران تبریزی، آقا قوام الدین، کاتبی، کامی گیلانی، کاهنا درویش، کریم میر محمد کاظم تفرشی، کلیم، کمال اسماعیل اصفهانی، کمالی سبزواری، کمال خجند، حرف لام: لسانی تبریزی، لطفای تبریزی، محمد حسین بیگ، محمد حسین ابهری، خواجه محمد حسین مشهدی، محمد حسین تبریزی، میرزا محمد سعید، محمد معصوم، میر محمد معصوم بن میر حیدر، میرزا محمد صالح وزیر، سید محمد نجفی، سید محمد جامه باف، محوی، محیطی، محمود میر شجاع الدین، محمود میر عماد الدین حکیم، محمود، مرشد، محمود بهشتی لنگرودی، مسعود سعد سلمان، مسیحی، مسیب خان، میر مشتری، مشفقی مروزی، مظفر حسین کاشی، مطربی قزوینی، معجزی، معین، امیر معزی، معزالدین حسین موسوی، مغربی، میر مقصود سبزواری، مقیمای شیرازی، مومن حسین یزدی، میرزا ملک مشرقی، ملک قمی، ملک حمزه سیستانی، ملهمی هندی، منشی میرزا عبدالحسین منشی الممالک، میلی میرزا قلی، میر محمد باقر داماد، میر جمله، میرزا میرانشاه، نادم، نام لاهیجی، نثابوری تبریزی، نجم زرکوب، نجم کبری، نزاری، نذری اردبیلی، نذری کاشی، نصیبی گیلانی، بابا نصیبی، خواجه نصیر طوسی، نصیرای همدانی، نظام دست غیب، ناصر بن محمد

الخطیبی، نظامی گنجوی، میرزا نظام نظیر مشهدی، نظیری نیشابوری، نوعی خبوشانی، نورای خوشنویس، نور قاضی نور اصفهانی، ارثی اردبیلی، واقف خلخالی، والهی، میر والهی قمی، وحشی بافقی، وحشی کاشی، وصلی جرپادقانی، وقاری ملا خلیل لاهیجی، ولی دشت بیاضی، ولی ملا نورالله، هاشمی استرابادی، همام تبریزی، هلالی، یحیی لاهیجی، یحیی قاینی، یحیی نوربخش؛ خط: نستعلیق، کا: نورا و دیگران، تا: ۱۰۱۴–۱۰۳۳ق؛ فهرست به‌خط باستانی راد، درص ۷۷ مینای نجفی غزلی آورده و در دنبال آن نوشته: «حسب الفرموده عالی مقام فرشته احترام استادی نور الانامی فی سابع و عشرین شهر شوال ثلث و ثلثین و الف سمت تحریر یافت حرره قائله»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی ضربی زرکوب مقوایی، ۱۵۱گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۹×۱۶/۵، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۹ – ۱۴۲۳]

۳۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۳۶

از جمله: ماده تاریخ فتح قندهار از میرزا جانی، تاریخ فتح بغداد از امیر منصور، تاریخ جلوس شاه عباس از میر حیدر معمائی؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد باقر چگنی، به خواهش صاحب مجموعه نظاما احمد، تا: ۷ شعبان ۱۰۳۵ق، ۱ص (۲۴۹) [مختصر: ف: ۶۴]

۳۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۶/۶

از: قطران، قسمیات (سوگند نامه) از این چند نفر: سوزنی سمرقندی، بدیعی سیفی، روحانی، مجیر الدین بیلقانی، ادیب صابر، سید حسن غزنوی، جمال الدین عبدالرزاق (ص۶۶۵–۶۷۴)، ازرقی، خاقانی، امامی هروی، رفیع الدین لنبانی، سید حسن غزنوی، ابوالحسن رودکی، خواجه عصمت بخاری، خواجویط کرمانی، کمال اسمعیل، ملک قمی، ابوالفرج، اثیر الدین اخستکی، عبدالواسع جبلی، مجیر الدین بیلقانی، شهاب الدین مهره(؟)، رشید وطواط، حکیم سنایی، عمعق بخاری، انوری، مولانا ولی، سید ذوالفقار شروانی، قاضی نور اصفهانی، فرید الدین احول، اثیر الدین اومانی، بدرالدین جاجرمی؛ امیدی، میر معزی سمرقندی، حشری، خواجه حسین ثنایی، حکیم شفایی، زکی، نظامی، عرفی، شهیدی، حضوری، احمد جام، ادیب صابر سید اشرف، اثیر الدین اومانی، سیف اسفرنگی، فردوسی طوسی، مولانا شرف الدین تبریزی، خیام؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: مقوا، ۱۰۵ص (۶۶۳–۷۶۸)، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۹/۱ – ۷۹]

۳۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۶/۸

شامل مثنویات شفایی، شرف الدین شفروه، مسعود سعد سلمان، سید حسن غزنوی، انوری، بدر الدین جاجرمی، امیر مجدالدین، نجیب الدین جربادقانی، امامی هروی، اثیر الدین اخستکی، فرید الدین احول، مولانا لطیف الدین، معزی، رکن الدین دعوی دار، ابن خطیب، هلالی، خواجه حسیی ثنایی، خاقانی، حکیم سنایی، کمال اسمعیل، سراجی، جمال الدین عبدالرزاق، فخرالدین لوبکی، رشید وطواط، فلکی شروانی، مجد همگر، عبدالواسع جبلی، طالب، سیف اسفرنگی، نجم الدین سمنانی، ابوالفرج، عثمان مختاری غزنوی، قوامی گنجه‌ای، حسن متکلم، سعدی، عطار، اوحدی، حضری، شمس الدین صاحی دیوان، مولانا رکنی، نزاری قهستانی، سیف الدین مراغی، جلال عضد، عرفی شیرازی، امیدی، شکیبی، خیام، رضی الدین، بهاء خجندی، ظهیر فاریابی، سی هاشمی، خواجه افضل، سعید هروی، اثیر الدین، مجیر بیلقانی، مولانا شهیدی، قاضی لاهیجی، وقوعی، خواجه عماد فقیه، سوزنی، عنصری، رودکی، مولانا ساقی، ابن یمین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: مقوا، با رویه کاغذ ابر پر طاووسی، ۱۲۰ص (۸۲۱–۹۴۰)، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۹/۱ – ۸۰]

۳۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۲۳۲/۴۴

اشعاری از: سحابی، نواب باقرخان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق، ۱گ (۲۱۳پ–۲۱۴پ) [مختصر: ف: – ۷۲۹]

۳۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۶/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: مقوا، با رویه کاغذ ابر پر طاووسی، ۵ص (۹۴۷–۹۴۸) و (۹۵۴–۹۵۶)، اندازه: ۱۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۹/۱ – ۸۰]

۳۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۴۸/۷

مراثی؛ خط: نسخ، کا: احد بن یوسف بن عبد علی بن فیاض بن عبدعلی بن مفضل الخفاجی اصلا الغناقوی مسکنا، تا: سلخ شعبان ۱۰۳۸ق؛ جلد: تیماج مشکی ترنج با سر لچکی مجدول، ۳گ (۱۵۶پ–۱۵۹پ)، ۵–۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳۷ – ۴۶]

۳۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۰۱/۱

آغاز: الا یا ایها الساقی ادر کاساً و ناولها ×× که عشق اسان نمود اول ولی افتاد مشکلها / ای دوست دست حافظ تعویذ چشم زخمست ×× یا رب ببینم آنرا در گردنت حمائل

در حاشیه به‌خط حمایلی آمده: غزلیاتی از حافظ، سعدی، بابا فغانی شیرازی، مولانا اهلی شیرازی، عرفی، امیر خسرو دهلوی، شانی، شهیدی، سید جلال عضد، نوعی خبوشانی، قاضی نور، مولاناحیرانی، امیر هیمون خراسانی، حاجی محمدخان قدسی مشهدی، صایبا، مولا شیخ علی نقی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۴۰ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج قرمز، کوبیده، ترنج و نیم ترنج، مقوایی، سجاف و عطف تیماج مشکی، ۵۶۴ص (حاشیه ۱–۵۶۴)، ۲۱ سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۶ – ۱]

۳۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۴۷۱

آغاز: بیا که ترک فلک خان روزه غارت؛ **انجام:** چنانکه هر که به سید برجور بگریزد

سفینه اشعار شامل غزلیات و رباعیات و قطعات و فردیات و مثنویات است، هر صفحه نسخه دارای سه ستون است که در هر برگ آن یک غزل از حافظ و بقیه ستونها بطرز چلیپائی اشعاری

از شعرای مختلف نوشته شده و در بعضی فقط به نام شاعر اکتفا شده و شعری از آن ذکر نشده است. شاعران این سفینه به ترتیب حروف تهجی عبارتند از: انوری، ابوالحسن جرپادقانی، اقدسی، ابو سعید، ابوتراب بیگ، امیر سنجر معما، آصف خان (مثنوی)، الفتی اصفهانی، بابا فغانی، تقی بلیانی اوحدی، تجلی کاشی،جمال گیلانی، جفایی، جوری، جلال زرکش، جلال عضدی، حسن بیگ رفیع، حسین مؤمن، حسنی لاهیجی، حکیم سنایی، حسن بیگ انسی، حیرانی خراسانی،حاتم کاشی، حاجب مشهدی، حکیم رکنا، حاجی فخار مشهدی، حسامی،خاقانی، خان احمد پادشاه گیلانی، خواجه شعیب، خواجه نصیر، خان خانان، خرمی اصفهانی،درکی قمی، داعی سبزواری، درویش محمد و لنجانی، درویش دهکی، ذوقی اصفهانی، رونقی همدانی، رشیداء کازرونی، روزبهان شیرازی، رضایی کاشی، ریاضی، رزمی، راغب، سیری جرپادقانی، سبحانی، سیف الدین، سعدی، سلطان حسین میرزا، سلمان ساوجی، سلطان ابراهیم میرزا، سید اشرف سمرقندی، شفایی، شاه قاسم انوار، شجاع کاشی، شهیدی، شکیبی اصفهانی، شکوهی همدانی، شمسای صلحی، شأنی، شعوری کاشی، شهرت، شاکریف شیخ بهاءالدین، صایب، صیرفی، صالح کاشی، صبوحی، صلحی، صوفی همدانی، ظهوری ترشیزی، عرفی شیرازی، عزی فیروزآبادی، عرشی یزدی، عماد فقیه کرمانی، علی نقی کمره، عزتی، عجزی، عبدالرزاق گیلانی، عشرتی اصفهانی، عبدالمؤمن خان، فتحی اردستانی، قدسی، کامی سبزواری، لطفی شیرازی، میر الهی همدانی، محوی، میر سعید کاشی، محمود بیگ سالم، میرزا فصیحی، میرزا جعفر همدانی، مقیما همدانی، مسعود سعد سلمان، میرزا صادق دست غیب، محمد شریف طالقانی، میر عطا، محتشم، مجیر بیلقانی، میر عارف قمی، مطیع، میر سنجر کاشی، میر شوقی ساوجی، ملا محب علی، میرزا محمد حکیم، میر حضوری قمی، میر رضی دانش، مرشد قلی سلطان جلایر، مشربی قمی، ملا حاجی تبسی (طبسی)، محمد امین حسینی قائینی، ملا مرشد بروجردی، ناظم هروی، نظام، وحشی، یحیی لاهیجی. ضمایم عبارتند از: اشعاری از شاعری با تخلص «شهرت» در چند صفحه با امضای «لراقمه، شهرت»، «افکنده تا بطره عنبر فشان گره ×× عشاق را فتاده برگ‌های جان گره / از دیدن تو گریه گره شد بدل چرا ×× زد معجز رخ تو باب روان گره»، (در ۱۷۳ر) اشعاری به خط «محمد امین الحسینی القائینی» در سال ۱۰۴۰ نوشته شده است در یک صفحه، «خورشید ز رای من محلا گردد ×× آینیه راه من مصفا گردد»، (در ۱۸۹پ) مثنوی «خسرو و شیرین» در بحر هزج از آصف خان، میرزا قوام الدین جعفر بن بدیع الزمان قزوینی متخلص به «جعفر» و «جعفری» (-۱۰۲۱ هـق.) در هند می‌زیسته و به قولی وزیر جهانگیر پادشاه (۱۰۱۴-۱۰۳۷ق) بوده است، نام مثنوی وی «خسرو و شیرین» و قسمتی «فرهاد و شیرین» نامیده شده و قبل از سال ۹۹۵ق به پایان رسیده است. ابیاتی از مثنوی وی: «خداوندا که اکنون چند گاهست ×× که اقلیم سخن بی پادشاهست / درم بی سکه و بی خطبه منبر ×× اگر نوبت زنی وقتست جعفر / دختر که شیرین بود نامش ×× هزاران یوسف مصری غلامش / سخن را از اثر زان گونه آراست ×× که از جا کوهکن بیخواست برخواست / ز پرسشهای گرمش گشت فرهاد ×× سراپا آتش و در کوه افتاد / بیا مگذار شیرین را بفرهاد ×× که کوه از عشقشان آمد بفریاد / شکر شیرین و خسرو گشت فرهاد ×× ملک آمد ببزم خویشتن شاد / چو خسرو را ز فیض صبح امید ×× شبستان گشت آبستن بخورشید / ز اقبال مساعد هم مدد یافت ×× صنم را دل نهاد وصل دریافت». آغاز: «خداوندا رهی از غیب بنمای ×× زغیبم چشم دل بر عیب بگشای»، انجام: «چو موج بحر دایم در تک و دو ×× چو کشتی با کران باری سبکرو» (ص۳۷۹-۴۴۲)، مثنوی «محمود ایاز» از انیسی شاملو، علیقلی بیگ (یولقلی)، متوفی در سال ۱۰۱۳ یا ۱۰۱۴ق، ندیم ابراهیم میرزا پسر شاه اسمعیل صفوی، آغاز: «چو گردد صیدگاه عشق بنیاد ×× نه صید انجا امان یابد نه صیاد»، انجام: «بخود هر دم نوایی ساز میکرد ×× حدیثش هر زمان آغاز می‌کرد». (ص۴۴۹-۴۶۷)، «دیباچه» فخر الامامی فخرای اصفهانی»، فخرالدین محمد الاصفهانی به نثری زیبا که چند سطری برای نمونه ذکر می‌شود: «اما بعد چنین گوید، معتکف زاویه نادانی فخرالدین بن محمد الاصفهانی که درین روزگار فرحت آثار که زمان حله جوانی پوشیده و زمین آب زندگانی نوشیده نسیم ربیعی بانفاس عیسوی دم اعجاز زده و نو رسیدگان خلوت ابداع جلوه جمال آغاز نهاده»، آغاز: «بسمله، لطایف حمدی که چون نسایم ربیعی دهان گل را بخنداند و زبان بلبل را بمنطق دلگشا گویا گرداند»، انجام: «بگشادم و از بوادی منام بوادی یقظه افتادم جوانی دیدم» (ص۴۶۷-۴۷۶)، مثنوی «شکست دست» از طالبای کلیم (ابوطالب کلیم کاشانی) (-۱۰۶۱ یا ۱۰۶۲ق)، آغاز: «کلیم من داغداری از زمانه ×× زهر داغی خدنگی را نشانه»، انجام: «چون شد تقدیر کس می‌افتد از بام ×× اگر گیرد درون چاه آرام» (ص۴۸۱-۴۸۴)، مثنوی نظیر «ناز و نیاز» ناقص می‌باشد، آغاز: «ولی از رشک آن پیکان چون روح ×× که خورد آن صید و شد درویش مجروح / بلی رشک آتش جانسوز عشقست ×× تأسف مرغ دست آموز عشقست»، انجام: «که ای دل گر چه باغم بایدت زیست ×× بزی خویش هیچ میدانی غم کیست» (ص۴۸۷-۴۹۲)، «ساقی نامه» مولانا مرشد بروجردی ملقب به «مرشد خان» از شاعران پارسی گوی قرن ۱۱ق در یک صفحه آغاز: «دلم سوخت بر حال دیوانه ×× که می‌گشت بر گرد ویرانه» (ص ۴۹۲-۴۹۳)، «ساقی‌نامه» ملا ظهوری ترشیزی (تعریف اسب، تعریف بازار)، آغاز: «ثنا میکنم ایزد پاک را ×× ثریا ده طارم تارک را»، قصیده‌ای از جمالای کازرونی با این مطلع: «دردی که ز هجر تست بر جانم ×× جز وصل تواش دوا نمیدانم»، قصیده از شأنی تکلو وجیه الدین آقای تکلو متخلص به «شانی» در نیمه دوم سده دهم زندگی می‌کرد، با این مطلع: «هرگز بسوی ما

نگذاری زعار پای ×× ما را بخواب بخت و ترا در نگار پای» (ص ۵۱۹–۵۲۲)، قصیده‌ای از عرفی شیرازی، در مدح حکیم ابوالفتح، آغاز: «چهره پرداز جهان رخت کشد چون بجمل ×× شب شود نیم رخ و روز شود مستقبل» (ص۵۲۲–۵۲۶)، قصیده‌ای از مولانا ولی: با این مطلع: «بگاه دوختن چاك دل ز صعف بدن ×× بجای رشته توانم گذشتن از سوزن». (ص۵۲۶–۵۲۷)، قصایدی از انوری (۴ قصیده) در مدح ناصرالدین قتلغ شاه، با این مطلع: «شب و شمع و شکر و بوی گل و باد بهار ×× می و معشوق و دف و رود نی و بوس و کنار»، (ص ۵۲۷–۵۲۹)، قصیده‌ای از میر عارف قمی، با این مطلع: «بی‌تو هر ناله که گیرد زلیم اوج تو است ×× همچو طنبور سراپرده دل نغمه سراست»، قصیده از میرزا قلی، قصیده از اقدسی، با این مطلع: «دوش من بودم و کنج غم و صد ناله زار ×× دل پر از غم جگر آغشته بخون سینه فگار» (ص۵۳۲–۵۳۴)، قصیده‌ای از طالبای کلیم، با این مطلع: «شرطست بی تو در دل شبها گریستن ×× کردن بیان شوق و در اثنا گریستن» (ص۵۳۸–۵۴۰)، قصیده «شکایت از رنج سفر» از جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی، با این مطلع: «اگر شکایت گویم ز چرخ نیست صواب ×× و گر عتاب کنم با فلك چسود عتاب»، و قصایدی از قطران تبریزی، فیضی، قاضی نوری، امیر معزی، عنصری، حاجی محمد خان قدسی، ساقی نامه ابوتراب بیك (قسمتی از آن در صفحات اولیه نسخه آورده شده است.)، با این مطلع: «افتم بخیال خط سبز و لب ساغر ×× از سبزه جو آراسته بیتم لب جویی» (ص۵۵۷–۵۵۹)؛ و قصیده‌ای از میر عارف، با این مطلع: «دلا مدار ز خوبان دهر چشم وفا ×× که مهر سیمبران تو است با عنقا» (ص۵۶۱–۵۶۴)؛ مثنوی از فردوسی: «تو گویی یکی بزم بد چون بهشت ×× در و باده ناب عنبر سرشت» (ص ۵۷۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۴۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ سه ستونه بعضاً چلیپایی، در دو صفحه این سفینه دو شعر یکی از شاعری با تخلص شهرت نوشته شده و دیگر از محمد امین الحسینی قائینی که هر دو نوشته اند به‌دستور میرزا محمد مقیما، و تاریخ یکی از آنها ربیع الاول ۱۰۴۰ می‌باشد، مجدول؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج سرمه‌ای، ۲۹۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۱۷ – ۲۸۸]

۳۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۶۹۴ ض

قصیده در قرائت؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۴۱ق [د.ث. مجلس]

۳۵۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۰۰۸/۲

از اشعار شعرای مختلف که بدون ترتیب جمع آوری شده؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل همدانی، تا: ۱۰۴۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۴۴گ (۲۰ر–۶۳ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۲ – ۲۶۷]

۳۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۰۰/۲

آغاز: ای گشته نور ذات ز روی تو آشکار ×× وی نسخه وجود تو فهرست روزگار؛ **انجام:** بر رسول و انبیای او سلام ×× باد از من شد برین خت کلام

گویا در این مجموعه چنانکه در واژه نامه گرگانی (ص ۲۸۰) آمده باید اشارت نامه و بشارت نامه و نامه نامی و توحید نامه و کرسی نامه باشد ولی آشفته است. دیوان اشعار حروفی است در ابتدا دو قصیده است و بعد مثنویات با عناوین و له ایضاً؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۷ق؛ کاغذ: پسته ای و ترمه، جلد: میشن آلبالوئی لبه دار، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۴سم [ف: ۷ – ۴۳۹]

۳۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۰۰/۷

لفاطمة علیها السلام فی مفارقة النبی (ص)؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن مسعود، تا: ۱۰۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۸پ)، ۲۱ سطر [ف: ۳۰ – ۱۷۲]

۳۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۰۰/۲۰

آغاز: لراقمه. در پای جان خلیده دگر خار آبله ×× درهم شده است کار دل از کار ابله

اشعاری از فضیلی، در رثای فرزندش حیدر در ۱۰۵۲؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن مسعود، تا: ۱۰۴۷ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ سطر [ف: ۳۰ – ۱۷۳]

۳۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۰۰/۵۰

اشعاری از خاقانی شیروانی و صفی الدین اردبیلی؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن مسعود، تا: ۱۰۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۲۲۵ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۰ – ۱۷۶]

۳۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۳۴/۵۴

از محمد اکبر؛ خط: نستعلیق چلیپا، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۴۸ق؛ ۸گ (۱۴۶پ–۱۵۳پ) [ف: ۳۷ – ۵۲۴]

۳۶۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۹۱

اشعاری از: ابن یمین، معمیات امیر حسین نیشابوری، مقطعات جامی، مقطعات حافظ سعد، رباعیات عمر خیام، رباعیات فدائی نوربخشی، مجموعة المطالع قاضی عیسی، شهیدی شیخ نجم، درویش دهکی، امیر همایون، فغانی، نصیبی، قدائی نوربخشی، یقینی نوربخشی، نوایی، آصفی، سهیلی، گلخنی، بنایی، شریفی، اهلی، ریاضی، امیرمقبول، حیرانی، صبوحی، رشیدی، مانی، نکویی، مکتبی، همایی، ارشد، غباری، مسعود، محیی، طالبی، آتشی، وفائی، صفائی، لسانی، فانی، کاتبی، بلخی، طوسی، سعدی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی۱۰۴۹ق (پایان رباعیات خیام)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، (۱۶۹گ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ – ۹۳]

۳۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۵۹۵

غزل است. نویسنده: فیاض؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق؛ ۲ص (۳۴۴–۳۴۶) [ف: ۸ – ۳۳۱]

۳۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۲۱/۱

جنگ اشعار: عتاب بن ورق، وحشی،هجران (ص۱)، قاسم، صایب، قدسی، امیر محمد طاهر طباطبائی، سنایی (۲)، ابن الرومی (۱۱)، رباعی قطب شیرازی برای خواجه طوسی و پاسخ او

هنگامی که میان ایندو نقاری بوده است (۲۰)، میر محمد حسینای نجفی (۲۷)، شرف الدین علی یزدی، تجلی (۱۵۵)، سید یحیی (۱۵۶)، ادیب ابوالحسن حازم بن محمد انصاری (۱۶۱)، خیام، امام رازی (۱۶۲)، در ۱-۳۴ نثر هم هست؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالحسین آل حسینی نجفی، تا: ۱۰۵۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج زرد درون قهوه‌ای، ۱۹ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۹ - ۱۴۹۶]

۳۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۴۸/۴۹

از میرشاهی و طالب کلیم؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: خلیل ذوالقدر، تا: ۱۰۵۴ق، جا: احمدآباد گجرات؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج، ۱گ (۲۸۵پ)، اندازه جدول: ۱۰/۵×۲۳/۵ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۴۳]

۳۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۷۸۲

آغاز: دگر زلاله نو رسته کوه فصل بهار ×× چو مادریست که فرزند پرورد یکبار؛ **انجام:** پژمردگیم ز نو بهارم پیداست ×× از اول کار آخرم کارم پیداست

قصاید ابوتراب بیک، چند بیت دیگر، مثنوی میر رضی آرتیمانی و غزلیات او، ساقی نامه گویا از همو، رباعیات نیز گویا از همو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پایان ذیقعده ۱۰۵۶ق، به فرموده نصیر اصفهانی؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی زرکوب، ۹۵گ، ۲۰ سطر (۵×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۶۹۷]

۳۶۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۷۸۶

نسخه اصل: کتابخانه مینوی - تهران. مجموعه اشعار فارسی پراکنده‌ای است، بیشتر در قالب دوبیتی از شاعرانی چون: آذری اسفراینی، اسدی طوسی، اثیر اومانی، امیر خسرو، اثیر اخسیکتی، انوری، اوحدی، افتخار شیرازی، ابوالفتح، ابوسعید ترغش، اردوبادی = میرزا صادق، اوحد الدین کرمانی، ابوالحسن فرمان، ابوالوفای خوارزمی، افضل کاشی، ابراهیم ادهم، امام قلی، ادیب صابر، ابن یمین، ابوالحسن طلحه، الهی همدانی، ابوسعید ابوالخیر، ابوالحسن فراهانی، انیسی = حسن بیگ، الهی، اسیری = محمد قاسم، ابوالفرج رونی، ابوعلی دقاق، بدیع بلخی = أبومحمد، بدیع الدین طبیب (طیب)، بابا افضل کاشانی، بهاءالدین محمد عاملی، بجه = ناصرالدین، بابا فغانی، بابا طالب اصفهانی، پیامی = عبدالسلام، پوریای ولی، تقیای شوشتری، جعفر اصفهانی، جامی، جمال الدین عبدالرزاق، جامه باف = میر سید محمد، جعفر کاشی، جلا لای نائینی، میر جمیل، جمال الدین، حکیم دوایی، حسام الدین نبیره، حنظله، حکیم عماره، حسن اشرفی، حاتم اصم، حسین کفری، حیاتی، حسن، دهلوی، حسن غزنوی، حالی تبریزی، حسن علی یزدی، خاقانی، خبازی نیشابوری، خان عالم، خلاق المعانی، خسروا لسانی، خواجه ناصر، خیام، دهقان علی شطرنجی، داعی، دهدار = خواجه محمد، ده ده مغربی، رکنا، رضی الدین نیشابوری، رفیع الدین لنبانی، رودکی، رضی عسکری، روزبهان، رفیع رشتی، رای منوهر، رفیع مرزبان، روحی، رکن الدین رازی، زمانا مشهور، زلالی، زین الدین خوافی، زمانای اردستانی، سنائی، سعدی سراج الدین قمری، سوزنی، سیف الدین باخرزی، سوادی، سهیلی، سلمان، سنجری = فریدالدین، سلطان بایزید فرزند سلطان مظفر، سالک کاشانی، سیفا زرکش یزدی، سحابی، شمس الدین، شاه صفی، شرف الدین شفروه، شیخ مهنه، شانی تکلو، شاه سنجان خانی، شجاع الدین محمود خلیفه، شیخ زاد لاهیجی، صوفی = ملا محمد، صابر اصفهانی، صیدی، صفای شوشتری، صوفی کرمانی، ضیاءالدین محمد کاشی، طالب کلیم، طالب آملی ظهوری، ظهیر فاریابی، عطار، عراقی، عارف، عقیقی، عصار = ملا محمد، عبید زاکانی، عثمان مختاری، عبدالواسع جبلی، عین القضاة، عبدالغنی، عنصری، عبدالغنی تفرشی، عمادالدین فضل الله، عتیق، علی نقی کمره ای، عبدالحق خوانساری، میر عبدالله، عرفی، عبدالرحیم خان خانان، علی نقی جرفادقانی، عارف ایجی، عین علی جرفادقانی، علی لالای قزوینی، علی وافر، علاء الدوله سمنانی، عبدی ابرقویی، عسجدی، عایشه مقریه، عماد فقیه، غضایری، غزالی = محمد، غازی ترخان، غیرتی = میرزا جان، فخرالاسلام، فردوسی، فرخی، فرید احوال، فصیحی، فسونی = محمود بیگ، فضولی بغدادی، فرید الدین شیرازی، فلکی شیروانی، فدایی نوربخش، فکری = محمدرضا، فغفور لاهیجی، قاسم انوار، قطران، قدسی، قاسم کازرونی، قایلی لاهیجی، کمال اسماعیل، کمال، کاظم کریم، کامی سبزواری، کسری کاشی، لامعی گرگانی، مولوی، مؤمن یزدی، محب علی تته ای، مجد همگر، مجیر سلچقانی، مغربی، ملاجمی، ملک قمی، محمد مقیم کاشی، ملک مشرقی، محمد یحیی ممدوح خاقانی، معزالدین محمد یزدی، منوچهر شصت کلمه، مسیح الزمان، مرغابی= محمد زمان، میر مؤمن ادایی، محمد مؤمن سفره، میر معصوم معما، محمد معصوم کاشی، مظفر حسین کاشی، ملک سعید خلخالی، محوی، نظامی، نظام استرآبادی، نصیرالدین طوسی، نظیری نیشابوری، ناجی = محمد تقی، نور صفاهانی، نظام دست غیب، نثاری تبریزی، نصیرای همدانی، نطقی نیشابوری، ناظم جوهری، نجم الدین دایه ناصرالدین لجه ای، وارسته، وجهی هریوی، وحشی بافقی، وحشی کاشانی، و الهی قمی، ولی نسوی، هلالی، یحیی شیرازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۰۵۷ق، برای حاجی محمد علی؛ نسخه به چندین خط است، سطرها چلیپا و راسته؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد شریف» (بیضی)، «یا اشرف من کل شریف» (مربع)، «المتوکل علی الله عبده محمد شریف» (مربع)؛ ۳۴۲ص، [عکسی ف: ۷- ۳۷۹]

۳۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۸۱/۱۲

اشعاری (غزلیات، فردیات) از ملا اظهری، میر عبدالواسع، میر محمد باقر داماد (در تاریخ گرفتن بغداد)، خواجه حسین ثنایی، حکیم رکنا، ملاعرفی، نواب خانخانان، رودکی، سعدی، میر

غروری کاشی، ملاجامی محمد قاسم، اثیرا خسیکیتی (کذ)، میرزا فصیحی، قاسمخان، فیضی، حیرتی، سنایی، امیرخسرو دهلوی، خواجه محمدرضا فکری، آقا شاپور، مولانا سخاوتی، عطار، بابا فغان، میر سنجر میر خسرو و نواب مهابت خان؛ خط: نستعلیق خوش، کا: خلیفه صادق، تا: جمادی الثانی ۱۰۵۸ق؛ مجدول؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳ص (۶۳-۷۵)، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۷سم [ف: ۱۷ - ۴۰۴]

۳۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۶۵/۳۴

اشعار پراکنده از: آصفی، ابوالحسن، اهلی، ابوالقاسم، ابو تراب بیک، ازرقی امتی، اوجی، اقدس، اسدی، انیسی، اسمی، واحدی، اختری، آصف خان، آقا رضی، ابن حسام، آفتی، اخلاص، ابراهیم، الله وردی اردکلو، ابراهیم ساوجی، بابا فغانی، برجی بیک، بهاری قمی، بابا نصیبی، بقایی، بنایی، بهاءالدین محمد، برهان، بدیع، باقر، باقرا، تشبیهی، ثنایی، جامی، جلال، جلال عضد، جسمی، جلال الدین، جعفر، حسابی، حکیم عطا، حافظ، حیدرخان، حسن دهلوی، حیدر، حکم شفایی، حریفی، حزین، حمزه خان، حکاک، خلاق المعانی، خسرو، خضری، خواجه شعیب، خلیل، خواجه محمد، خواجه نصیر طوسی، خلقی تبریزی، دانش، درکی، داعی، ذهنی، ذوقی، روزبه، ریاضی، رونقی، رشکی، رمزی، رکنا، رضی، رکنا قمی، رضایی، رشیدا، رضا کاشی، رسوایی، زکی، زمانا، زلالی، زمانی، سلطان ابراهیم، سیری، سعدی، سالک، سنجر، سلیم، سحابی، سلمان، سایلا، سنایی، سلطانعلی، سابق، سروری، سعیدا، سامری، سراجا، شراری، شوکتی، شاهی، شریف، شاپور، شاه نظر قمشه ای، شکوهی، شانی، شفایی، شعیب، صایب، صایبا، صالح، صبری، صادق، ضمیری، طالبا، طالب آملی، طوقی طبعی، طفیلی، طاهرا، ظهوری، عنایت، عرفی، عزتی، عبید زاکانی، عبدالله، عطار، عصری، علی نقی، عهدی عصمت بخاری، عرشی، عتابی، عبدی، غیاثا، غازی، غضنفر، غافل، غنی، غیرتی فصیحی، فصیح، فرصتی، فهمی، فغانی، فیض، فیضی، فرقتی، فردوسی، فریبی تهرانی، فتحی، فردی، فنایی، قاسم، قاضی نور، قاسمی، قدسی، قیصر، قاضی زاده، کلیم کمال اسمعیل، کامی، کاتبی، کلب حسین، کردی، کریمی، کامل، کاهی، گرگین بیک، گنجی، لسانی، لطفا تبریزی، محرم، مانی، میر آلهی، منصف، میر همایون، مغربی، موجی، محسنا، منصور، میر محمد باقر، ملا جلال، میر سنجر، محمود بیک، محب علی، مکتبی، ملا ملک، ملک قمی، میلی، محمد مؤمن، میرزا جلال، مداری، میر عطا، ملا عبدالله، مشفق، میر معصوم، ملا بنایی، میرزا بدیع، میر محیی، میرزا نظام، محتشم، محمد سعید، مولوی، مرشد، ملا عبدی، مجذوب، تبریزی، میر اوحدی، محمد امینی، میر برهان، میرزا کردی، میرزا عنایت، مرتضی قلی بیک، محمد بیک، میرزا جعفر، میر تشبیهی، ملا محمد صوفی، محمد جان قدسی، میر والهی قمی، ملک مفید، ملا ولی، نظامی، نظیری، نصیبی، نوعی، نادم، نصیرا، نظام عروضی، نظام، نادری، نوعی، ناظم، واجب، والهی، وحشی، ولی، همایون، هاتفی؛کا:محمد معصوم،تا: ۱۰۶۰ق؛ کاغذ: سمرقندی الوان، جلد: میشن سیاه، ابعاد متن: ۱۱×۲۲، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۸- ۴۲۱]

۳۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۹۵۵

آغاز: «حمد و بقره ال عمران و نساء و مائده ×× بعد از آن انعام و پس اعراف و پس انفال دان»؛ منظومه دوم: شمار سوره بترتیب گویم از قرآن ×× چون فاتحه بقره خواندی آل عمران خوان»؛ منظومه سوم: «پس از حمد بقره است پس آل عمران ×× نساء مائده آنکه انعام بر خوان»؛ **انجام:** منظومه اول: «نصر و تبت آنکه اخلاص و فلق بر خوان و ناس ×× ختم شد قرآن به ترتیب سور ای نکته دان»؛ منظومه دوم: «ز کافرون گذری نصر و تبت و اخلاق ×× فلق بناس رسید و تمام شد قرآن»؛ منظومه سوم: «دگر کافرون است و نصر است و تبت ×× ز اخلاص آنکه فلق ناس بر خوان»

سه منظومه است با اوزانی متفاوت که در هر یک بطور جداگانه نام تمام سوره‌های قرآن را برشمرده است. در منابع موجود نشانی از این اثر نیافتیم به جز الذریعه (۷۶: ۲۳) که از منظومه‌ای به فارسی تحت عنوان «منظومه فی الاسماء سور القرآن» نام برده که از مؤلف دیگری به نام علیرضا تبیان الملک بن میرزا داود وقایع نگار تبریزی متولد ۱۲۸۷ق می‌باشد و آغاز و انجام آن را نیز نیاورده؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: ۱۰۶۱ق؛ کاتب شاگرد مؤلف بوده و در زمان حیات مؤلف کتابت شده؛ خریداری از مشیری؛ کاغذ: اصفهانی نخودی، جلد: مقوایی با روکش پارچه‌ای مشکی برجسته، ۲گ (۷پ-۸پ)، ۱۷-۱۹ سطر (۵×۱۲/۵-۱۳)، اندازه: ۱۰/۲×۱۸/۵سم [رایانه]

۳۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۳۹۲

اشعاری از: محبی، میرزا فصیحی، سالک، نظیری، میرزا کافی، میرزا جلال، شوری، صائب، عرفی، شرف الدین، میر برهان، هلالی، طالب، میر رضی آرتمانی، کمال اسماعیل، قاضی نور، فردوسی، سعدی، مولوی، گنجی، آذری، امیدی، ملا نظام، شفائی، ابن یمین، صابر، میرزا صادق دست غیب؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شفیع، تا: ۱۰۶۴ق (پایان صفحه ۷۳)؛ با سرلوح زرین، نیمه دوم صفحه‌ها مجدول، سطور چلیپا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۳سم [ف: ۲۱ - ۳۶۰]

۳۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۲۸/۸-ف

نسخه اصل: بادلیان ۳۷۸ اوزلی (ش ۲۶۳). جنگ اشعار فارسی است و چند بند منثور، گردآوری سهراب بیک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق [فیلمها: ۱ - ۵۸۱]

۳۷۳. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۴۱

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق [نشریه: ۷ - ۶۸۸]

۳۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۹۶/۱-۵/۱۸۶

آغاز: برتر از کار این جهانی تو ×× حاش لله نه این نه آنی تو / چون شود مغز معرفت ×× همه دانند کین قفاست نه روست؛

انجام: حسن و قبح جهان بود عقلی ×× لیک مکشوف ... شرعی / لیکن آنجا که طور آگاهی است ×× خوب اگر غور می‌کنی شاهی است.
اشعاری است در قالب چند قصیده و مثنوی از جمله در مدح و منقبت امیرالمؤمنین (ع) که قضیه رد شمس را به شعر کشیده؛ تخلصی در شعرها به چشم نمی‌خورد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر حسینی، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۰۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مشکی و مذهب؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۳۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۶ - ۳۲۰۰]

۳۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۴/۱۷

یک بیت از شاه عباس صفوی (۳ر)، از شیخ فریدالدین عطار، ظهیر فاریابی و ابوالعینا؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: کلب علی بن جواد کاظمی، تا: با تاریخ ۱۰۷۲ق، ۱گ (۳ر)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۱]

۳۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۷۴/۱

آغاز: آغاز غزل اول: تا کرد تا شاه عشق به ملک دلم نزول ... آغاز غزل دوم: ... روشن ز ماه روی تو شد منزل دلم..؛
دو غزل؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۴۹]

۳۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۷۴/۴

آغاز: جهان را به نیست ماوا بود ×× که جانم از می‌عشق تو مست و شیدا بود؛ **انجام:** دولت وصل تو چون جان اسیری دریافت ×× دل که فارغ ز غم منصب و مال جاهست
غزلیات؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۲ - ۳۴۹]

۳۷۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۹/۲-۱/۶۹

آغاز: بسمله ای دفتر حسن تو را مجموعه خط و فالها ×× تفصیلها پنهان شده درپرده اجمالها / پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما ×× آیینه کی برهم خورد از زشتی تمثالها؛ **انجام:** ادب مجموعه حسن جمال است ×× به یاری درکمال اعتدال است / سخن با مجرمان باید چنان گفت ×× که با اغیار درمجلس توان گفت
جنگ اشعار است، درحاشیه دیوان عرفی، اشعار بسیاری از شعرای مختلف همچون صائب تبریزی و خواجوی کرمانی و دیگران هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ ۲۹۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۲۸]

۳۷۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۷۸/۴

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن محمد حسین ازغندی، تا: صفر ۱۰۷۴ق؛جلد:تیماج مشکی،۴گ، اندازه: ۱۰×۲۴سم [ف: ۱ - ۴۵۶]

۳۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۲۴/۹

آغاز: شکر و سپاس صامعی را سزاست؛ **انجام:** تمت انتخاب خمسه حکیم ... نظامی گنجه ئی ... فی شهر شوال سنه ۱۰۷۱
منتخب اشعار، شاعرانی چون: قصایدی از مولانا محمد جان قدسی (ص۱۱۳-۱۲۱)، قصاید و قطعات و مثنوی و رباعیات و غزلیاتی از: شیخ فیضی، بابا طاهر، نظیری، آقا شاپور، عزت، مولانا، محتشم، خواجه حسین ثنایی، مولانا عرفی، نواب باقر خان نجم ثانی (ص۱۲۲-۱۳۵)، مجملی از تصنیفات و کلام ملا معنی به نثر (۱۳۶-۱۳۸)، رباعیات و فردیات و غزل و قصیده از طالب و کلیم و صائب و نظام و معینا (قصیده‌ای در تاریخ جلوس شاه صفی بن عباس ثانی سال ۱۰۷۷ق)، همچنین رباعیاتی از مولانا اهلی و سحابی نجفی؛ خط: نستعلیق و شکسته و نسخ و تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱-۱۰۷۷ق؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۱۳ص (۱۱۳-۱۳۸)، اندازه: ۱۵×۲۷/۶سم [ف: ۱۷ - ۴۰۸]

۳۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۹۷-۵/۱۸۷

آغاز: بدین معنی کسی را بر تو دق نیست ×× که صاحب مذهب اینجا جز که حق نیست / ولی تا با خودی زنهار زنهار ×× عبارات شریعت را نگهدار؛ **انجام:** غرض زینجمله آن تا گر کند یاد ×× عزیز می‌گویدم رحمت بر اوباد / به نام خویش کردم ختم پایان ×× الهی عاقبت محمود گردان تمت
در متن و حاشیه اشعاری از: ابن حسام، ملا عرفی، حکیم انوری، ملا نوعی خبوشانی، سلمان ساوجی، خاقانی، مولانا مشکی، میر فندرسکی، میر محمد باقر داماد، نظامی گنجوی، شاه طاهر دلنی، حکیم شفائی، ملا جامی، ملا نظیری نیشابوری، زین الدین سنجری، شرف الدین شفروه، شمس الدین محمود طبسی، فخر رازی، حکیم عثمان مختاری و کاتبی قزوینی، شیخ محمود شبستری، امیدی، علی نقی کمره ای، شریف تبریزی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸رجب۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ جلد: تیماج، مشکی، عطف و حاشیه گالینگور، ۱۰۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۳۲]

۳۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۴/۴

آغاز: کارم زغمت به جان رسیده ×× وین کارد به استخوان رسیده / از حسرت آن میان چون موی ×× سیل مژه تا میان رسیده؛ **انجام:** دنبال تو همچو باد تا کی ×× سرگشته و بی قرار گردم / چون دست نمی دهد وصالت ×× دست من و دامن خیالت
ترجیع بند؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد شفیع تبریزی، تا: ۱۰۷۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: نخودی نازک آهار مهره، جلد: تیماج عنابی با ترنج و چهار سر ترنج در چهار طرف و لچکی و جدول زرین، ۴ص (۸۳-۸۶حاشیه)، سطور چلیپا، ابعاد متن: (۹×۱۸)، اندازه: ۱۲/۲×۲۱/۹سم [ف: ۲۹/۱ - ۷۵]

۳۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵/۱۰-فیروز

چند قطعه مثنوی و رباعی از حکیم رکنا مسیح، مولوی رومی، جامی، خاقانی، حسینی سادات، سحابی، محمد باقر داماد، شیخ ابو سعید، سعدی، میرزا ابراهیم و نیز رباعیاتی از کاتب (که نام خویش را نمی آورد)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و نیم

ترنج سوخته، ۱۸ص (۱۴۷-۱۶۵)، ۱۵ سطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۲۴۳]

۳۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۴۵/۴۷

با سروده‌هایی از [در فهرست شماره صفحاتی که اشعاری از این شعرا در آن آمده ذکر شده]: ابراهیم ادهم، ابن یمین، ابو تراب، خواجه افضل، امیر خسرو (با انجامه: «راقمه محمد حسین جنابدی»)، بابافغانی، جامی، جانی صابری، مولانا، جلال اسیر، میرزا (ص۱۷۸: بتاریخ ۱۷ شهر ذیحجة الحرام سنه ۱۱۰۰ در قریه ... به قلم آمد»)، حسن خان، مولا، حسن، میرزا (ص ۸۰: «بتاریخ ۱۴ شهر شعبان ۱۱۱»)، حکیم، خالصا، خواجه نصیر، رضی، آقا، رضی دانش، میرزا، رضی سجستانی، میرزا، رفیع، ساقی نامه تهی، سحابی، سعد الدین محمد، سعدی، شاپور، شریف، شوکت، میرزا (ص ۱۲۹-۱۳۱ با این انجامه: «بتاریخ شوال سنه ۱۰۹۰ در مشهد مقدس امام الجن و الانس قلمی شد»، ۱۳۲-۱۳۳، در بالای اکثر آنها نوشته شده «لمحرره شوکت»)، شیخ الاسلام مهر، شیخ بهایی (ص ۱۲۶، ۱۳۵-۱۳۶ از نان حلوای او)، صایب، میر صیدی، طالب آملی (ص ۳۱۸-۳۲۲: شهر رجب المرجب ۱۰۸۰ قلمی شد»)، طالب، طفیلی، ظهوری، میرزا عبدالقادر، عرفی شیرازی، عصمت بخارایی، میر عقیل، علیرضای تجلی، میر سید علی مهری، غزالی مشهدی، فردوسی (ص۳۶۵: «او دو کلمه حسب الفرموده اعزی نور العین ذالفقار بیگ قلمی شده حرره العبد الاقل محمد مهدی الحسینی الجنابدی»)، فصیحی، میرزا، میر قاسم تونی، قانع هروی، کلیم، کمال اسمعیل، لسانی، لطفی، محمد امین وقاری، محمد باقر، محمد سعید حکیم، مولانا محمد صوفی، محمد طاهر قدسی، محمد قلی سلیم، محمد ... میرزا، محمد یوسف حسینی، محمود شبستری (ص۲۲۵ از گلشن راز)، مرتضی قلی بیگ، مسیحا، میرزا مظفر علی، میرزا، میرزا ملک مشرقی، مومنا، مهدی، شیخ الاسلام میرزا، ناظما، میر نجات سلمه الله، میرزا نظام، نظیری نیشابوری، نواب سلطان العلمایی، نوعی، مولانا واثقی، واعظ هروی، والی، مولانا همتی؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۰ق؛ این چند انجامه هم در پایان بعضی از یادداشت‌های کوتاه نسخه دیده می‌شود: «بتاریخ شهر شهر ذیحجه الحرام سنه ۱۱۰۱ به امر دستور قواعد خلت و محبت ذوالفقار بیگ مرقوم قلم داعی محمد رفیع شد» (ص۳)، «در تاریخ شهر شعبان المعظم سنه ۱۱۱۸ صورت تحریر پذیرت» (ص۱۲حاشیه)، «چون نسخه که ... شعار مولانا محمد فاضل فرستاده مغشوش و غلط بسیار داشت به همین چند بیت ختم نمود اگر سهوی شده باشد کاتب را حرجی نیست و چون ... را ربط به شعر و قصیده نمی باشد حاصل آن نسخه را ... لازم دارد و چون مناجات شب در تفحص هست که هر گاه نسخه صحیح معتبر به همین ... و به اتمام رساند در تاریخ ۱۵ شهر جمدی الاول سنه ۱۱۱۳ در دفتر خانه سر کار مواهب آثار صورت تحریر پذیرفت. هر کس از یاران در افتد مطالعه نماید و ... نخواهد شد» (ص۲۲حاشیه)، «در کتاب موعظه تقوی شعار ملا محمد فاضل که در مردسه جعفریه به تحصیل مشغول است. در خدمت بندگان صاحب کمالات معنوی خواجه محمد حسینای ... نوشته جمیدی الاول سنه ۱۱۱۳» (ص۴۷ حاشیه؛ در پایان یک حکایت منظوم)، «بتاریخ یوم جمعه ۲۶ شهر جمیدی الثانی من شهور سنه ۱۱۰۱ در خدمت عزیز اخوی ذوالفقار بیکا با کمال تفرقه حواس ... فکر و قلمی شد» (ص۳۷۰). -«بتاریخ شهر ذی الحجه الحرام ۱۱۰۳ در مشهد مقدس صورت تحریر پذیرفت العبد الاقل محمد یوسف» (ص۳۷۱)؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: گالینگور بنفش، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۲۸]

۳۸۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۷۵

شامل دیوان شمس،حدیقة الحقیقه سنائی، جام جم اوحدی است؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: محمد رضا رستمداری، تا: ۱۰۸۳ق؛ کاتب متن محمد رضا رستمداری و کاتب حواشی کار دیگری است که حسب الفرموده میرزا خلیل الله المفضل الخادم الحسینی در تاریخ شهر صفر سنه۱۰۷۳به انجام رسیده،زوج مجدول، دارای یک سرلوح مذهب؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوای روکش تیماج لاکی وسط ترنج چهار گل ترنج و چهار گوشه لچکی منگنه‌ای مطلا، اندرون کاغذ سبز ساقه چناری، قطع: رحلی، اندازه: ۱۷/۱×۳۵/۹سم [ف: ۴ - ۱۰۶۵]

۳۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۷۹

شامل اشعاری از: نظیری، صالحی، علی نقی، بسملی و ملک قمی و علی نقی (گ۱-۵)، بدیع بلخی (۶پ)، نظام، شافعی، قاضی ارجانی، امام علی (ع) (۷ر)، رباعیات محمد صوفی (۷پ-۱۰ر)، اشعار یوسف در وصف آمدن مظفرالدین شاه به رشت در سال ۱۳۲۰ق (۲۲پ)، اشعاری از: شاه طاهردکنی، اقدسی، ملا محمود صوفی، ولی دشت بیاضی، میر عقیل کوثوی، سلیم تهرانی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۳ق، جا: قلعه قمانچه؛ ۳ جمادی الثانی ۱۰۸۳؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۳۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۳۷ - ۲۰۵]

۳۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۴/۵۹

از سحابی رحمه الله و میرزا خلیل بیگ رحمه الله؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: محمد مومن مازندرانی، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۸۴ق؛ کاغذ: نخودی نازک آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱ص، (۲۰پ حاشیه)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۳]

۳۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۶۹/۶

قصیده در ستایش شاه سلیمان؛ خط: نستعلیق، کا: عین علی، تا: ۱۰۸۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: سفید و آبی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی نو، ۵ص (۲۸۰-۲۸۴)، ۲۵ سطر (۹×۱۹) سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [سنا: ف: ۱ - ۲۰۲]

۳۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۴/۵۸

آغاز: شد چراغ مهر روشن از در کان نجف ×× ماه را بخشد ضیا

شمع شبستان نجف؛ **انجام:** گر شود مقرون دعایم با اجابت دور نیست ×× زانکه دارم در کف امید دامان نجف / ای که آتش بر خلیل خود گلستان ساختی ×× بر دل من ساز گلشن داغ حرمان نجف

قصیده؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: شاهرضا، تا: ربیع الثانی ۱۰۸۵ق، جا: مکه معظمه؛ کاغذ: نخودی نازک آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲گ (۲۰پ-۲۱ر)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۳]

۳۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۳/۲-ف

آغاز: ای بنام تو ابتدای کلام ×× نیست بی نام تو کلام تمام؛ **انجام:** سخنی پوست کنده گویم فاش ×× فکر هیچ آفریده مباش

مثنوی در سلوک راه خدا؛ در آن از پیر شیخ محمد حاجی یاد شده؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۸۷ق؛ ۱۲گ (۱۶۷ر-۱۷۹پ) [فیلمها: ۱ - ۵۰۹]

۳۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۳/۵-ف

نسخه اصل: نافذ پاشا ش ۱۰۵۹. شعر فارسی ملایوسف کوسه است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۸۷ق؛ ۱گ (۱۸۲پ-) [فیلمها: ۱ - ۵۰۹]

۳۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۲۳/۱۶

غزل‌های امیر همایون؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۸ ربیع الاول ۱۰۸۸ق، در خانه میر ابوالمعانی هنگامی که شهریاری میرزا شهاب الدین علیا در آنجا بودند در خدمت ایشان؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۶ص (۲۵۱-۲۵۷)، ۲۲ سطر (۱۱×۲۱)، قطع: رحلی کوچک [ف: ۱۷ - ۲۲۷]

۳۹۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۲۸

جنگ اشعار عربی و ... شامل بخشی از دیوان اشعار جمال الدین محمد بن یوسف بن سالم معروف به تلعفری، و بخشی دیگر از اشعار حسام الدین عیسی بن سجز بن بهرام اربلی حاجری؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۱۱]

۳۹۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۰۸

آغاز: بودی و سیلاب بیداد دگرگونی این بوقلمون طور بنیاد هستی صاحب دلان را بآب رسانیده

در این جنگ یا تذکره شاعران شعرها به ترتیب حروف تهجی نام‌های سرایندگان است از الف تا یاء با دیباچه‌ای به نثر. ولی از سرایندگان تنها به ذکر نام آنها اکتفا شده است. شاعران در آغاز بدین ترتیب یاد شده‌اند: الهی از سادات اسدآباد، اسدی جرفادقانی، آقا میر جلال الدین اسدآبادی، امیدی طهرانی، آقا حسین خوانساری، امیر خسرو دهلوی، ابوتراب بیک کاشی، احمد بیک همدانی، اسنقای (؟) امامی، امینای کلیددار پسر ملا محمود نجفی، امینای فراهانی مشهور به نجفی، ابوالعرفی (؟) رومی، آقا شاپور طهرانی، ادهم همدانی، آصف خان قزوینی، افسری همدانی، اهلی شیرازی، اوجی نطنزی، اقدسی مشهدی، احسان مشهدی (مقیما)، آقا حسین داراق آبادی، الفت ولد میرزا جان، الفت ابدال ملحی (؟)، اسر (میرزا جلال)، ازرقی، آقا میر همدانی، انوری، آصفی خراسانی، ابن یمین، اسد بیک قزوینی، احمد خان بیک برادر مجذوب تبریزی، اثر گیلانی، اسیر شاملو، اسد همدانی، امینای کاتب، ادهم ولد میر رضی آرتیمانی، آشوب مازندرانی، ارسلان ایلچی هند، امانی همدانی، ابو تراب مشهدی، انوار همدانی، آقا علی کاشی، آقا باقی نهاوندی، آقا رضی قزوینی، امینای بروجردی، امینای سبزواری، امیر تربتی، آقا مراد نهاوندی، افندی دماوندی، امیر هاشم شریف مختار بیک (؟)، انیس تونی مشهور به شاه، اسدی، احمد خراسانی، افصح قمی، ادائی یزدی، امیر حسین همدانی، ادهم واعظ تبریزی، آقا بیک نهاوندی پدر دانش، اجری یزدی، آهی اصفهانی، اعجاز هراتی، الفت سپاهانی (ملا دوست)، امیر مازندرانی، طرزی نائینی، اجنی (؟) لاهیجی. سپس به همین گونه تا حرف یاء آورده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق، جا: همدان؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول به زر و مشکی؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۱۴۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸ - ۱۶۲]

۳۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۰/۳۹

اشعاری از: زلالی، کوثری، واعظ قزوینی، صائب تبریزی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛جلد: مقوا عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۱۰گ (۳۲ر-۴۱ر)، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۳۷]

۳۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۰/۵۱

اشعاری از: ملا سحری تهرانی، مولای رومی، عبدالواسع جبلی، اشراق، چند رباعی به خط ناظم آن‌ها، حافظ، خواجه اصفی، خیام، سه رباعی به خط ناظم آن‌ها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: مقوا عطف وگوشه تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۸۴ر-۸۵پ)، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۳۷]

۳۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۰/۴۰

اشعاری از: سحابی، مولا محمد علی شیرازی مشهور به صوفی، کمال اسماعیل خلاق المعانی، میر مغیث محوی، عارف رومی، مجذوب تبریزی، بابا افضل کاشی، میرزا اسماعیل متخلص به غفلت، مرحوم ملا محسن یزدی، میر صوتی، حکیم عمر خیام، میرزا ابوتراب متخلص به فطرت، الله قلی بیک، میرزا جعفر وزیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: مقوا عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۴۱-۵۷)، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۳۷]

۳۹۸. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۲۵

شعری درباره علی (ع) است؛ خط: نستعلیق، کا: مجید الوزارة، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱ص (۷۶ر)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۵۵۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۴۳/۲۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها: ۲ - ۲۳۹]

۳۹۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۴۴

اشعاری از: مسیح، رضی، محی الدین العربی؛ خط: نسخ، کا: علی

اکبر،تا:۱۰۹۱تا۱۰۹۲ق؛مجدول؛جلد:تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۰۱ر– ۱۰۲پ حاشیه)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۲]

۴۰۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۳۳

اشعاری از: جامی، حضرت علی (ع)، محقق طوسی، مولوی، عمر بن قمئه؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۶۷پ–۶۹پ حاشیه)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۱]

۴۰۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۱۱

اشعاری به فارسی در ترصیح و تجنیس؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۹۷پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۹۸]

۴۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۶۵/۱۵

اشعار و ابیات عربی و فارسی متفرقه بدین ترتیب: ابیاتی از خسرو فیروز و سید شریف رضی، مطالبی منقول از «ربیع الابرار» زمخشری، ابیات مالک بن حارث بن اشتر نخعی که گفته شده آن‌ها را ابوتمام در حماسه خود نقل کرده است، چند بیت به فارسی، رباعی از صائب و چند مطالب متفرقه، ابیاتی به فارسی، ابیاتی از میرزا قلی و میرزا قاسم به فارسی، بخشی از وصیت پیامبر (ص) به ابن مسعود، مطلبی در مورد صوفیه به نقل از کشکول شیخ بهائی، سه بیت از ابوفراس به عربی، سه بیت از عمر خیام به عربی و شعری از ابوتمام؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد علی جزایری صیمری، تا: ۱۰۹۲ق؛ با حواشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر با نقش گل و پرنده مجدول، ۴گ (۲۸۰پ–۲۸۳پ)، ۲۳ سطر [ف: ۳۶ – ۲۵۶]

۴۰۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۱۷

اشعاری از: عرفی، مسیحای خوده، مجد همگر، جامی، شیدای هندی؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۱۲ر–۱۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۹۹]

۴۰۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۴۷

سه رباعی از سحابی و چند بیت از ظهوری؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۱۱۰ر حاشیه)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۲]

۴۰۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۴۹

مثنوی در مدح اصل بیت گویا از بهبودی؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۱۲ر– ۱۱۳پ حاشیه)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۲]

۴۰۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۳۶

اشعاری از: خاقانی، سبحانی، ابن یمین، سید نعمت الله؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۷۳پ– ۷۵ر حاشیه)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۱]

۴۰۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۳۹

آغاز: آغاز عزل اول شیخ بهایی: یک گل ز باغ دوست کسی بو نمی کند ×× تا هرچه غیر اوست به یکسو نمی کند. آغاز غزل سوم: من آینه طلعت معشوق وجودم ×× وز نور رخش مظهر انوار شهودم؛

شهاب الدین مقتول، مغربی، جامی، ابوسعید، مولوی، عطار، رضی و دو غزل از شیخ بهایی؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق، مجدول؛ ۷گ (۷۹ر–۸۶پ حاشیه)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۱]

۴۰۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۷

اشعاری از خواجه نصیر، اوحدین کرمانی، محمد کاشانی، رشید و طواط، حکیم ارزقی، جدائی؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۷۳ر–۷۴پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۹۸]

۴۰۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۲۳

اشعاری به فارسی از: مولانا، حلاج، ابوسعید؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۱۳۱ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۹۹]

۴۱۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۲۷

اشعاری به فارسی از: عرفی، نقی، غزلیات محمد صالح مشهور به مشتری، جامی؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۱۳۷ر–۱۴۶پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۰]

۴۱۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۳۰

چند رباعی از ابوسعید ابوالخیر، اشعاری از رضی و مولای رومی؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۱۰۰]

۴۱۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۱۹

سه بیت در اسم اعظم؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۱۲۰ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم – ۹۹]

۴۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۱۲۳/۹

مثنوی یفسجاق در باب چنگالی؛ خط: مختلف، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق، جا: اصفهان؛ ضمیمه نسخه شماره ۶۱۲۳؛ کاغذ: الوان، جلد: میشن [رایانه]

۴۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۴۳/۵۰-ف

نسخه اصل: نسخه آقای دکتر حافظ فرمان فرمائیان. شعر فارسی با یادداشت برای تیمور خان بیگ یوزباشی آجرلو در ملازمت محمد خان سلطان در بازگشت از اصفهان به سنندج در روز چهارشنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۰۹۵؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۵ق؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱گ (۲۸۵ر)، قطع: ربعی [فیلمها: ۲ – ۲۴۰]

۴۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۸۰/۶۱

خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا: محمد مهدی بن محمد صالح رضوی، تا: با تاریخ ۱۰۹۶ق؛ کاغذ: الوان آهار مهره نازک، جلد: میشن تریاکی ضربی با ترنج و سرترنج، اندازه: ۱۳/۹×۲۳/۷سم [ف: ۲۹/۱ – ۲۲۲]

۴۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۱۲۴

آغاز این سفینه شعر فارسی از رباعیات و ساقی‌نامه و ترجیعات و جز اینها، «رباعیات مومن حسین یزدی» است، در پایان آن آمده: «به مضمون صدق مشحون المامور معذور حسب الاطاعه صاحب سفینه بی قرینه و این محب دیرینه یعنی مورد مواهب واهب ذو المنن مرکز دائره فکر و سخن اعز المخادیم میرزا ابو الحسن حفظه الله تعالی به‌تاریخ شهر جمیدی الاول ۱۰۹۶ بتضییع صفحات پرداخت. العفو عند کرام الناس مامول ۱۲». چنین است نام سرایندگان: مومن حسین یزدی (رباعیات)، محوی، سحابی، سلیم، اقدسی، نوعی، صادقی بیک، ضیاء (ص۱۰)، میرزا فصیحی، شفائی، طالب، نظامی، فیضی، غیاثای اصیل لاهیجی، ابوتراب بیک، ملا حزنی (ص۲۷)، محمد جان قدسی مشهدی، مرشد بروجردی، نقی، شانی تکلو، فردوسی (ص۳۷)، خاقانی، خصمی، جامی، حسن دهلوی، اسدی، میرزا ملک مشرقی (ص۳۹)، شریف بیک، آقا رضی صفاهانی، میر محمد معصوم، زمانای زرکش، سنجر، عرفی، فغانی، آصفی، ظهوری، طالب (ص۴۵)، کاتبی، شاپور، طبعی، انیسی، اعلی قمی، قاسم بیگ حالتی، ملک قمی، لطفا، میر ظریفی، نحیفی، محبی، بیاتی قزوینی، سائلای اردوبادی، آفتی، ولی دشتی بیاضی (ص۴۷)، غیاثا، میرزا نظام، ملا کرمی، عزیز بیک ناظر، شیخ بهائی، شیخ سلمان ساوجی، فردوسی، هاتفی، جعفری، انوری، فضولی، میر ابوالحسن فراهانی (ص۵۰)، نجاتی استرآبادی، لسانی، میر رضی الدین محمد (ساقی نامه)، ملا ابو القاسم امری (ساقی نامه)، نظیری نیشابوری (ترجیع) (ص۶۶)، میر حضوری قمی، مغربی، وحشی (ص۸۰)، پرتوی، شیخ ابوالقاسم، میر ظریفی، میر والهی قعی (ص۱۳۰)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۹۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی زرکوب، ۹۶گ، ۱۶ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۳ – ۳۱۰۴]

۴۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۱۲۵/۲۱

شعرهایی از خاقانی، ظهیر فاریابی، شاهی، محمد حسن دهدشتی به خط خود او، مخلص کاشانی، فیاض، سید علی همدانی، میر صدری، صفی قلی بیک قزاق خانی، صائب، فوجی میرزا محمد سعید حکیم، قدسی، کلیم، واهب، میرزا عبدالقادر؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسینی قاینی، تا: با تاریخ ۱۰۹۷ق [ف: ۵–۴۲۶]

۴۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۲/۳۳

شامل سه عزل و رباعی از محمد حسین بن عبدالحمید بن محمد یوسف به خط خودش در ۱۱۹۰ق؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمد زمان تبریزی، تا: ۱۰ رمضان ۱۰۹۸ق، جا: ییلاق خروانق از محال قراجه داغ؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و جدول، ۱ص (۲۴۰)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱ – ۱۲۷]

۴۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۱۱/۲

رباعیات من المتأخرین. از: مولانا سحابی، باب دوم در نعت سید المرسلین لکمال اسماعیل و دیگران، باب سیوم در منقبت امیرالمؤمنین و اولاده المعصومین، باب چهارم در مواعظ و نصایح از حکیم سنائی و دیگران، باب پنجم در مکارم اخلاق از انوری، باب ششم در مدایح و منشعب می‌شود به هشت شعبه، باب هفتم در عزلت و قناعت از حکیم خاقانی، باب هشتم در شکایت زمان و اخوان از حکیم انوری ... باب سی و نهم در صفت حرب دلیران از کمال اسماعیل، پس از هر عنوان از سرایندگانی چند، شعرهایی در همان موضوع می‌آورد. از گرد آورنده در برگ ۴۴ چنین یاد شده است: «غزل لمرتبه غفور الطالقانی: فزون ز غمزه او کس نکرده خونریزی ×× مگر که در کف داماد مصطفی شمشیر»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۶/۱سم [ف: ۸ – ۶۲]

۴۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۷۲

شعرهای فارسی: ثاقب، شوکت، بینش، موسوی، خالص، آفرین، نجف، کلیم، ساقی، عرفی، میرزا قاسم، خواجه صایب، مخلص، ظریف، اسیر، آهی، هندی، لایح، بلبل، کاتبی، بیخود، مانی، هلالی، علی، نظیری، حافظ، ظهیر؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: گالینگور، عطف گرداگرد سبز مقوایی، ۶۸گ، ۱۱ سطر (۷×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۶ – ۲۷۳]

۴۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۳۰

در پایان تاریخ «شب ۱۹ رجب ۴۱» آمده و نیز در آن دارد که این جنگ که خیلی خوب نوشته شده به‌نور چشمی آقا محمد ابراهیم داده می‌شود، به‌خط رکن الممالک و مورخ ربیع الاول ۱۳۴۵ و شعرهای سعدی و طوفان و عاشق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: پارچه سرخ گرد و عطف تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۵×۹، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۱۳ – ۳۲۸۹]

۴۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۳۶

شعرهای فارسی از [شماره صفحات در فهرست موجود است]: اثر، ادا، ابو الحسن انجوی، میر ابوالقاسم، ایمر میرزا جلال، اشرف، آشوب مازندری، آصفی، اعظم، اکسیر، اهلی، ایما، میرزا باقر وزیر قورچی، میر برهان، بهجت، بیان، بیزری، تابعا، تاثیر، تجلی، ملا حاجی محمد گیلانی، حزنی، حسرت، آقا حسن خوانساری، آقا حکیم، خسرو، میرزا داود متولی، درکی، ذوقی، رضی الدین نیشابوری، رضا، رکنا، زکی، سامی، سخا، سراجای نقاش، سلطان علی بیک، سلیم محمد قلی، آقا سلیما، سنجر کاشی، شاکر، محمد شریف، شفائی، میرزا شفیع مستوفی موقوفات، شعیب، شوکتی، شهابی میرزا خان شهیدی، صائب،

صامت صادقا، صادق دستغیب، میرزا صالح شیخ الاسلام، میر سیدی، طائف گلپایگانی، طاقت میزا انورا، طالب اهلی، طایرا منشی، ظفر، میر ظلی، عالی، عبدالمولی، عزت باقرا، عشق میرزا عبدالله، میرزا علی خان شیخ الاسلام، علی نقی کمره‌ای، غنی، فائضا، فروغی، میرزا فصیحی، فکاری، کلیم، کمال اسماعیل، مالی، مایلی، مجذوب، میر مبارک خان، محتشم کاشانی، میر محمد زمان، مخلصای کاشی، مسیحا، مشرفی، مشتاق تویسرکانی، منهی میر عطا، منصف، مسرور قزوینی، ملهم، میرزا قلی میلی، میرزا مهدی، مهری، میر معصوم کاشی، میر معز مشهدی، نادم گیلانی، میرنجات، نجیبای کاشی، نصیرای همدانی، نظیری، قاضی نور، نورس، واهب، واعظ، وحید، میرزا همت، وحشی، ملا قلی، میرزا هادی، میر همایون، قاضی یحیی لاهیجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۳۵گ، ابعاد متن: ۶×۱۳، قطع: بغلی، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۶ – ۶۱۷]

۴۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۸۹

علاوه بر دیوان‌هایی که در این مجموعه هست و جداگانه معرفی شده است، در هامش و متن دو نامه ادیبانه در ص ۱–۳ هست و شعرهای این شاعران [در فهرست صفحات ذکر شده است]: حافظ، جامی، میر مشتاق (غزلیات)، آقا محمد عاشق، سعدی، آذر، محتشم، صافی، غیرت، درویش مجید، نیازی، مشهور، رامی، وحشی بافقی، شفائی، عرفی، رفیق، هاتف غزل و ترجیع‌بند، حاجت، میرزا نصیر طبیب (بیمار و طبیب)، طوفان هزار جریبی، قابل، وحشی، شیخ بهائی، آذر، عارض، احمد جام، حزین، فتح علی خان صبای کاشانی مثنوی فراق نامه، سامی مثنوی، نشاط، مثنوی پیر و جوان میرزا نصیر طبیب، انیسی شاملو محمود و ایاز، میرزا صادق تفرشی هجری مثنوی و صبانامه، غزالی، محمد قلی سلیم طهرانی قضا و قدر، مجذوب غزل و ترکیب بند، مجمر بعضی از حکایات و قطعات متفرقه به‌سیاق گلستان و غزلیات او، یغمای جندقی غزل و رباعی، مولوی رومی غزل، نظامی، نظیر، فضولی بغدادی ساقی‌نامه، مایل هزل و هجو، سند حکایت و هزل به‌وزن مثنوی، خواجوی کرمانی فراق‌نامه، امیدی طهرانی، جوهری ساقی‌نامه در منقبت، اثر مطایبه، مهری بحر طویل در مطایبه، نیاز ترکیب بند و غزل، وصال شیرازی، احمدی، قاآنی، انشای فارسی، پروانه در هجو رونق شاعر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، سه سر لوح زرین، دو مجلس تصویر؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی ترنجی زرکوب، ۴۳۳گ، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱ – ۲۴۹۳]

۴۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۲۴۷/۱۱

آغاز: جهان بگشتم و دردا به هیچ شهر و دیار ×× ندیده ام که فرونشد بخت در بازار

قصیده عرفی در ۹۷ بیت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن لایی تریاکی، ۱۴ سطر، قطع: بیاض رقعی [ف: ۹ – ۲۹۵]

۴۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۸/۲

رباعیات سحابی است؛ خط: نستعلیق، کا: ملا محمد، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سفیی، جلد: تیماج آلبالویی ضربی، ۸۷۱ص (۳۰–۹۰۱)، ۱۷ سطر [سنا: ف: ۲ – ۲۲۱]

۴۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۴۸

رباعیات بیان است؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص (۶۴–۶۷) [ف: ۳۸ – ۲۵۵]

۴۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۵۸

با سروده‌هایی از این شعرا [در فهرست شماره صفحات هست]: آزار بلخی، شیخ آزری، آشوب، آصفی، ابراهیم ادهم، ابراهیم سیستانی، میرزا ابراهیم، ابن یمین، ابوالحسن جامی، ابوالحسن فراهانی، میرزا ابوالحسن، ابوالفضل دکنی، ابوالقاسم جامی، ابوالقاسم قندزی، ابوتراب بیگ، ابوسعید ابوالخیر، ابوطالب حکیم (انتخاب تعریف قحطی دکن که ابوطالب حکیم گفته)، میر اجری یزدی، اختر، خواجه اسد همدانی، اسیر، اسیری، اشرف، میرزا، میر اطهری، اعجاز، اغبار، ملا امری، امیر خسرو، امیر شاهی، امینای یزدی، انیسی، اوجی، اوحدی (از جام جم)، اهلی شیرازی، بابا احمد منتهی(؟)، باباقغانی، بابا نصیبی، باقرا مشهدی، میرزا باقر، میرزا باقر وزیر قورچی، میرزا، باقیا، باقی افندی، بدیع بلخی، بدیع، میر برهان، برهمن هندو، میرزا بسطام دست غیب، بنایی، بهارن بیگ ساوه‌ای، پنهان، تجلس شیرازی، ترسیم، تمکین، جامی، جعفر مرندی (؟)، میرزا جلال اسیر، میرزا جلال، چلبی بیگ، حاتم کاشی، حافی، حامی، حسن بیگ رفیع، حسن بیگ قلی، حسن خان، حسن دهلوی، خواجه حسن شاه، حسن یزدی، خواجه حسین سیستانی، میرزا حسین واهب، حسین یزدی، میر حسینی، حمزه خان، حیدر، حیرتی، خاقانی، خان احمد، خضربیگ، خلف قزوینی، خواجه نصیر طوسی، خیام، نواب داراشکوه، دانا، دانش، داوود الفت، درکی قمی، درویش دهکی، راهب، رشیدا میناکار، رضی قزوینی، میر رضی، رفیع، حکیم رکنا، روشنی همدانی، زکی، زکی همدانی، زلالی، سالک، سحابی، سراجا نقاش، سروی، سعدالدین وزیر خراسان، سعدی، سعیدا، سلطان حسین میرزا، سلطان علی بیگ، سلمان، سلمان ساوجی، سلیم، میر سلیم طهرانی، سمندر، سنایی(۸۱پ، با تاریخ ۳ رمضان ۱۰۷۲ قدر پایان آن از حدیقه)؛ سنجر، میر سیدی، شاپور، شانی، شانی تکلویی، شاه بوداق بیگ یاروجلو، شاه طاهر دکنی، میرزا شجاع، میر شریف مشهدی، شریف منشور، شفایی، میرزا شکیب اصفهانی، شوکت بخاری، شوکتی، شهیدی، شیدا، شیدای هندی، صابر، صانع ترکمان، صایب، میر صبحی، صفی قلی بیگ ناظر، صنعت، صوفی، میر صیدی طهرانی، ضمیری، طالب آملی، طالب، طالب کلیم، میرزا طاهر، میرزا طاهر وحید، طبیب، طوسی، ظفرخان، ظلی، ظهوری، ظهیر فاریابی(۱۳۹ر، با

تاریخ ۱۲۷۲ق در حاشیه صفحه)، عاقلا قزوینی، عاملا، عبدالباقی نهاوندی، ملا عبدالصمد، میرزا عبدالقادر، خواجه عبدالله مروارید، میرزا عبدالله منشی، عرفان غوری، عرفی، عزتی، میرزا، میر عطا اصفهانی، عطاء حکیم، عطاء میر، میر عطاء منهی، میرزا علی خان بن میرزا موسی خان، آقا علی کاشی، عین علی جرپادقانی، غنی کشمیری، غیاثا، غیاثاء حلوایی، فاضل کاشی، فاضل لاهجی، فایض بیدگل، فایق، میرزا فتوی، فخر رازی، فرصت، فصیحی سبزواری، میرزا فصیحی، شیخ فضل نعیم (۱۴۴پ از افاق و انفس)، فضولی (۱۱۴پ، انتخاب لیلی و مجنون)، فضیل بخاری، فغانی، فهمی، فیضی، قاسماء خویش نویس، قاسم، قاسم کلیمی، ملا قاسم، قاضی تونک، قاضی ناصر، قدسی، قصیرا، قلی میلی، میرزا، قوللراقاسی به نواب حسن خان، قیصرا ترکمان، کاتبی، کاهی، کلیم، کمال اسمعیل، ملا گنجی، لطف الله نیشابوری، مجنون، محمد بیگ فرصت، محمد حسین اصفهانی، حافظ، محمد حسین کاشفی، حکیم محمد زمان اثرا، میر محمد شفیع اوبهی، محمدصادق، ملا محمد صادق، حکیم محمد طاهر غوریانی، ملا محمد قاسم، محمدقلی سلیم، محوی، مختار بیگ اسیری، مرتضی قلی خان، مرشد، مرشدقلی بیگ، مسعود، مشفقی، مشهور، میر معزالدین غوری، میر معصوم، میرزا معصوم، میر معنی، مفید، مقتدا، مقید بلخی، مقیماء مقصود، میرزا مقیم کتابدار، مکتبی، ملک قمی، میرزا ملک مشرقی، ملک نصر ...، شیخ منصور، میرزا منصور، مولوی رومی، مومن، مومن حسین یزدی، مهدی بیگ، میرقل ... (؟)، میرلوحی، میلی، نادم، ناصرخسرو، ناظم، میر نجات، نسیم، نسیمی، نصیبی، نصیراء همدانی، نطقی، میرزا نظام دست غیب، شیخ نظامی، نظیری نیشابوری، سید نعمت الله، نواب حسن خان به قللرآقاسی، نواب سلطان اعظم، نوابی، نوروزعلی بیگ، واقف، واله، واهب، وحشی، وحید، ولی، هاتفی، میرزا هادی وزیر شیراز، هلالی، یمین کمره، میرزا یوسف فزوینی؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲، ۱ص (۷۸پ) [ف: ۳۸ - ۲۵۶]

۴۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۱۰۱

از جواد حسینی. از این کسان نیز سروده‌هایی در این سفینه نوشته شده [شماره صفحات در فهرست هست]: ابن سینا، ابوسعید ابوالخیر، امیرالمؤمنین (ع)، باباغفانی، بابانصیبی، جامی، جلال میرزا، آقا حسین سلمه الله، ملا درکی، حکیم رکنا، سعدی، شاه طهماسب انارالله برهانه، میرزا صادق دست غیب، میر صفی اصفهانی، ضمیری، طالب نصیب، غزالی، فیاض، قدسی قدس سره، ملا گنجعلی، مجنون عامری، میرزا محمد سعید حکیم، محمدعلی شوقی، میر سید شریف، شیخ نظامی، نظیری، وحید؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۱گ (۱۲۸ر-۱۲۸پ) [ف: ۳۸ - ۲۵۹]

۴۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۵۱

از میرزا محمد تقی نواده اعتماد الدوله؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲، ۲گ (۶۸پ-۶۹پ) [ف: ۳۸ - ۲۵۵]

۴۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۹۳

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۲۰ر) [ف: ۳۸ - ۲۵۸۷]

۴۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۱۴

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۲۸ر) [ف: ۳۸ - ۲۵۸]

۴۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۴۴

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۶۲ر) [ف: ۳۸ - ۲۵۵]

۴۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۷۸

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۰۹ر۱۰۹پ) [ف: ۳۸ - ۲۵۷]

۴۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۳۹

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۵۸پ-۵۹ر) [ف: ۳۸ - ۲۵۴]

۴۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۴۰

غزل از محمد سعید مشعلدار باشی؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۵۹پ-۶۰ر) [ف: ۳۸ - ۲۵۵]

۴۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۴۱

غزل از عرفان؛کاتب=مؤلف،تا:قرن۱۲؛۱ص(۶۰پ)[ف: ۳۸ - ۲۵۵]

۴۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۳۸

غزل از رضا؛کاتب=مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۵۸ر) [ف: ۳۸-۲۵۴]

۴۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۸۰/۶۸

در رثاء میرزا ابراهیم سلطان العلماء شاید از میرزا ابراهیم همان پسر سلطان العلماء معروف به سلطان باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۲۶۷) [مختصر: ف: - ۶۰]

۴۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۸/۵

رباعیات امیر صابر؛خط:نستعلیق، کا: ملا محمد، تا: قرن ۱۲؛ سطور چلیپا، مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالوئی ضربی و مقوایی با ترنج و گوشه، ۶ص (۹۷۴-۹۷۹)، ۱۷ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۲۲]

۴۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲/۱۱-طباطبائی

آغاز: یا رب این وادی ایمن ز کدامین موسی است ×× کز چراغ حرمش صد ید و بیضا بر پاست / این فلک مرتبه در گزر کدامین شاهست ×× کاندر آن پرتو خورشید کم از نور سهاست

قصیده ای است در ۴۰ بیت در مدح کاظمین (ع) از آقا یحیی خادم؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۱۱-۱۲) [ف: ۲۳ - ۶۴۹]

۴۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۸۰/۶۸

از ابوتراب رضوی، و جز آن؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱ص (۲۶۶) [مختصر: ف: - ۶۳]

۴۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۹/۱

اشعار از سلطانعلی بیک، وحید، محمد طاهر اراسنجی، میرزا جعفر آصف خان قزوینی، رکنا کاشانی، ملا حاجی محمد گیلانی، فضولی، صامت، ملا محمد قاسم کاشانی، مشهدی، میرزا علیخان شیخ الاسلام گلپایگان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر اراسنجی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۲ص (۱-۳) [مختصر: ف: - ۶۴]

۴۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۲۴

اشعاری از سعدی و ابن سینا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛

کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱گ (۵۱ر-۵۱پ حاشیه)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۴]

۴۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۲

در نسخه با نام: «نکاة شعری از هر قسم»از این کسان: قصیده ترسائیه خاقانی و قصاید دیگری از او، حالتی، حکیم رکنا، خواجه حسن ثنائی، فیضی، عرفی، مولانا طفیلی لاهجی سلمه الله، طالب، قصه طوطی از مقالات مولوی معنوی و اقدسی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۹گ (۱پ-۹پ)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۲]

۴۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۷۳/۱۹

غزلیات فیض لاهوری است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۱۹۶)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۹ - ۱۲۴۲]

۴۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۳۷۶/۱

رباعیات است به ترتیب تهجی (در متن و هامش)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز تیره ضربی مقوایی، بغلی، ۹ سطر (۹/۵×۱۵) [ف: ۱۷ - ۱۲۵]

۴۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴۸/۷

غزلیات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲، ۴ص (۳۷-۴۰) [ف: ۳۸ - ۱۸۳]

۴۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴۸/۵

از مقصد (گویا مقصدی ساوجی)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۳۰ر) [ف: ۳۸ - ۱۸۳]

۴۴۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۰۹/۱۰

رباعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ - ۵۰]

۴۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷/۴

رباعیات قمی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف: ۷ - ۲۱۳]

۴۵۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷/۲۶

قصیده پازهر شریف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف: ۷ - ۲۱۳]

۴۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷/۲۷

از معزی، خاقانی، انوری، کمال اسماعیل، فیضی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف: ۷ - ۲۱۳]

۴۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶۶۶/۱۱

غزلیات و مثنوی از: موسوی، فروغی، میرزا ابوالفتح، ناصر علی، کاشی جلال اسیر؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴۸ص (۳۲۲-۳۷۰) [ف: ۱۷ - ۱۱۸]

۴۵۴. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۷۵

آغاز: سوگند می‌خورم برسولی که شرع او ×× توفیق امر و نهی زحکم حکم برفت. میانه: سپیده دم چو دمیدن گرفت روی چمن ×× هوا ز ژاله گهر بست بر عذار چمن؛ **انجام:** آن دانه زکم شد ازین چشم خود را (؟) ×× آن در ثمین را به عدن باز رسانید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول؛ قطع: بغلی [نشریه: ۵ - ۶۲۵]

۴۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲/۱۸-طباطبائی

اشعاری از: عصمت، صائب، رابط، معجز، شاکر، قصاب کاشی، مخلص کاشی، صامت، میرزا علی اکبر ضابط، رفیع، کلیم، مجذوب، صائب، فغانی، رضا، واعظ، طائفی، قصاب کاشی، مخلص، شوکت بخارائی، وحید سلیم، وحید، مرتضی قلی سلطان، میر نجات، دختر اورنگ زیب، فضولی، اهلی، عارف، نان و حلوای شیخ بهائی؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱گ (۳۱-۴۱)[ف: ۲۳ - ۶۵۱]

۴۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۳گ (۱۴ر-۱۶پ)، ۲۳ سطر (۹/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۲]

۴۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱ص (۱۸پ)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۲]

۴۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۱۰

از: ملامؤمن حسین یزدی، شیخ اوحدی، شیخ عطار علیه الرحمة، شیخ ابوسعید بوالخیر، مولوی معنوی، عبدالواسع جبلی، نیشابوری، تبریزی، شیخ فیضی، اهلی شیرازی، خاقانی، عرفی، از ظلی، نوشته شده در غره ماه رجب در دارالسلطنه طهران؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جا: طهران؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱ص (۲۱پ)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۲]

۴۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۸۰/۲۸

در مدح وزیر وقت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱ص (۱۳۶) [مختصر: ف: - ۶۸]

۴۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۵۴

به ترتیب تهجی قافیه، سپس نام شاعر جمال الدین عبدالرزاق، حرف الباء انوری ابیوردی، مشتاق، امیدی رازی، ... جامی و کمال اسمعیل و دیگران با عنوان «مقطعات، حرف الف - حکیم سنائی غزنوی» در میانه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، متن و هامش؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز و مقوایی نو، ۱۵۷گ، ۱۶-۱۲ سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا: ف: ۲- ۵۲]

۴۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۲۵

از امیر قاسم، جامی، سعدی، عطار، هما، میرزا قلی میلی، بیاضی، ضمیری، عبدالحق، خواجه نصیر، حیرتی، فنایی، ناطقی، موجی، بیخودی، صنعتی، امیر حسینی و دیگران ... و در آخر قطعاتی از سعدی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، نستعلیق چلیپا

هندی، مجدول، مذهب، با ده مجلس تصویر، نسخه را گویا نصف کرده اند؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز ضربی، بیاضی، ۵۳گ، ۸ سطر (هر ص۲ستون) (۶×۱۰)، اندازه: ۸×۱۴سم [سنا: ف: ۱ - ۲۵۴]

۴۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۱۳۰

از شاعرانی چون میرزا علیرضا، میرزا صادق تفرشی، عرفی، حاجی لطفعلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [مختصر: ف: ۲۳۵]

۴۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۱۰

از شعرایی چون: از میر صفی نیشابوری، محمد میرک، قبلان کله پز، میرخان سبزواری، میرحاج جنابذی، فهمی کرمانی، شیخی کرمانی،جامع کرمانی،نصرت کرمانی،نویدی کرمانی،شاه محمود نیشابوری، حیرتی تونی، نجومی خراسانی، تا میرسد به عهدی قزوینی، با نام شاعران در آغاز بندها؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، ۸۳گ، ۲۵-۱۷ سطر (۳×۱۱)، اندازه: ۷×۱۴سم [سنا: ف: ۱ - ۱۵۴]

۴۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۵۴۰

از شعراء مختلف؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [د. ث. مجلس]

۴۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۸

نخست مجمع البحور صدر شریعتی سپس شعرهای عمادالدین غزنوی و خاقانی و نظامی و مسعود کاتب و تاج الدین بخاری و شهاب الدین سراجی و سعد کافی و خاقان و سید حسن غزنوی، تا می‌رسد به میرجلالی مصور و شریف و نیکی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای و مقوایی نو، ۲۴۲گ، ۱۵ سطر ۴ ستونی، (۱۵×۱۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [سنا: ف: ۲ - ۶۲]

۴۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۹/۲

به نقل از رساله تحقیق الروح فخر رازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و قرن ۱۲؛ ۱ص (۲) [مختصر: ف: - ۳۸۶]

۴۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۸/۳

دو مثنوی؛ خط: نستعلیق، کا: ملا محمد، تا: قرن ۱۲، مجدول؛ ۱- با عنوان حکایت، آغاز: در جهانند مشت خام طمع ×× کید خود را نهاده نام ورع ... این مثل زان زدم که راه روند ×× یعنی از خلق دراله روند؛ ۲-با عنوان فصل، آغاز: حرکت گرچه شخص ما دارد ×× حول و قوت در او خدا دارد. انجام:.. او منزه سوای او همه چیز ×× هالک اینجا چه میکنید تمیز؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالوئی ضربی و مقوایی با ترنج و گوشه، ۲۲ص (۹۰۲-۹۲۳)، ۱۷ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۲۱]

۴۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۹۶/۱۳

قصیده در اندرز از مولی مجتبی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ ۱ص (۴۷-۴۸) [ف: ۱۷ - ۳۷۱]

۴۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۸۳/۳۴

قصیده در تاریخ جلوس شاه سلیمان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۳۸ - ۲۴۵]

۴۷۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۱۹/۶۳

آغاز: بسمله.اگر تو فارغی از حال دوستان یارا ×× فراغت از تو میسر نمی شود ما را

قصیده رائیه در ۲۳ بیت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه میشن سیاه ضربی، ۱گ (۱۶۰پ-۱۶۱ر)، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۸/۲سم [ف: ۸ - ۷۵]

۴۷۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۵۳۷

از الهامی، در ستایش حسام السلطنه با چند قصیده دارای ستایش پیامبر و مولود او و درباره عید غدیر و عید اضحی و عید فطر و مولود علی ع و در پایان ستایش حسام السلطنه است، مانند مدایح حسامیه؛ خط: شکسته چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره،جلد:میشن سبز لایی،۲۶گ،اندازه:۱۲×۲۱/۷سم[ف:۳- ۵۹۵]

۴۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۴/۵

قصاید میرحاج است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: رنگارنگ، جلد: تیماج مشکی مقوایی گرد تریاکی، ۲۱ص (۶۵-۸۶)، ۱۶ سطر (۴ستونی) (۳×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [سنا: ف: ۱ - ۱۵۳]

۴۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲/۱۹-طباطبائی

چند قصیده و مثنوی تمثیلی است از گویندگان مختلف و نام چند تن از آنان در پایان اشعار مثنویات به چشم می‌خورد: الف - مثنوی دارای ۳۴ بیت با این مطلع: عربی در میان مکه و شام ×× کسب اسباب می‌نمود تمام ... از کمر باز کرد انبانی ×× که در او بود سفره و نانی / چون به خوردن نشست آن سر مرد ×× عربی در رسید بادیه گرد؛ ب - مثنوی ساده دل خریدار خر از محمد قلی سلیم تهرانی، محمد قلی (۷۵ بیت)، این مثنوی در بیشتر نسخه‌ها با قضاء و قدر او پیوسته و گاه نیز بخشی از آن است.آغاز: ساده دلی را زپی راه دور ×× گشت خری چون خر عیسی ضرور / جانب بازار چو شد جلوه گر ×× دید فضائی چو جهان پر زخر ... /کیست زمن این خر مصری خرد ×× خر نه یکی آهو صحرا نورد. پایان: هست در این وادی پر گیرو دار ×× هر کسی آخر به خر خود سوار؛ ج - قصیده‌ای است از عرفی شیرازی، جمال الدین محمد که در این نسخه ۶۲ بیت آن نقل شده است و چنین پیداست که تمام قصیده در مدح حضرت مولی علی (ع) است. آغاز: جهان بگشتم و دردا که هیچ شهر و دیار ×× نیافتم که فروشنده بخت در بازار ... ز منجنیق فلک سنگ فتنه می‌بارد ×× من ابلهانه گریزم بر آبگینه حصار ... اگر کرشمه یارم کشد اگر غک عشق ×× نه آفرین زلبم بشنوند و نه زنهار، آخرین بیت موجود: شه سریر ولایت علی عالی قدر ×× محیط عالم دانش جهان حلم و وقار؛ د- ساقی نامه، شاعر در آغاز از عبد النبی فخر الزمانی یاد کند و داستان را از زبان او می‌آورد این مثنوی دارای ۲۳۸ بیت است: آغاز: چنین گفت یک مومن خوش کلام ×× جوان بخت پیری به معنی تمام / که وقتی مرا بود همسایه ای ×× زجنس حکایت قوی مایه ای/ پدر کرد عبد النبی نام او ×× همه شهد افشاند در کام او/ بسی روز در هند شب کرده بود ×× به فخر

الزمانی لقب کرده بود/ به خاطر بسی داشت وصف جهان ×× عجائب بسی دیده بود از کسان ... /چو آمد به قزوین ز اقصای هند ×× به لب داشت دائم سخنها زهند/ شنیدم که میکرد نقلی قریب ×× که در عهد شاهی اورنگ زیب / فقیری ز مردان راه خدا ×× خداجوی و صاحب دل و با صفا، پایان: بیا ساقیا ای بت نوشخند ×× که مشتاق دیدارم و دردمند/ شرابی که کیف رسائی دهد ×× به من صبر مرد آزمائی دهد؛ هـ - مثنوی = ساقی نامه غلام شاکرد دارای ۳ تمثیل: خرما، انگشتری و خریدار ماست در ۲۸۳ بست (۴۴-۴۶)، آغاز: شنیدم که گردید در اصفهان ×× غلامی به آقای خود هم زبان/ بگفتا به آقا ز روی نشاط ×× که داریم ما جنسها در بساط/ ولیکن ز خرما ندارم خبر ×× که یک من به چند است ای نامور/ به وی گفت آقا زلطف از نخست ×× چرا نرخ خرما نداری خبر/ بدان قیمت ونرخ خرمای ما ×× که یک من دو سنگ است آن را بها، پایان: تن خویش امروز اهل اساس ×× گذارند از بهر حفظ لباس .../ در این دور امروز هر بی خبر ×× غم کفش دارد ز پا بیشتر؛ و مثنوی روباهی که همراهی شتری برگزید از شفا (۴۲ بیت): شنیدم که روباهی از طرف کشت ×× گذر کرد بر شهری از بهر گشت، پایان: نظر کن به آثار پروردگار ×× مشو غافل از فیض این نوبهار؛ ز - مثنوی حلاج نامه دارای ۱۹۵ بیت (۴۶-۴۷) از احمدی در شرح گفتگوی چوب و کمان و پنبه و زه حلاجی است با یکدیگر. در این گفتگو هر یک از آنها سرگذشت خویش را بیان می‌دارد، نام مثنوی در این بیت آمده است: رمز این حلاج نامه یاد گیر ×× نکته ای در باب آن ارشاد گیر، آغاز: دوش در بازار صبحم شد گذر ×× کردم از حیرت زجانبها نظر/ ناگهان آمد مرا زار و خروش ×× از دکان یا رحلاجم به گوش/ ساعتی چون کردم آنجا استماع ×× پنبه دیدم با کمان اندر سماع/ نغمه ای دارد کمان بس دردناک ×× پنبه در پایش همی غلطد به خاک ... / پنبه و موم و زه و چوب و دوال ×× میکنند از حال همدیگر سوال ... زه زبان بگشاد و گفت ای جان من ×× بشنو اکنون ناله و افغان من/ گوسفندی بودم اندر مرغدار ×× خورد و خوابی کرده بودم اختیار، پایان: رمز این حلاج نامه یاد گیر ×× نکته ای در باب آن ارشاد گیر/ از کمان و پنبه افغان بر نخواست ×× گفتگوی ما اشارتهای ماست ... / گفتهای احمدی ضایع مهل ×× بایدت کردن حذر در گوش و دل؛ ح - مثنوی داستان بقال شهر بلخ (۸ بیت)، آغاز: بود در شهر بلخ بقالی ×× بیکران داشت در دکان مالی/ ابلهی رفت تا شکر بخرد ×× از غم و رنج و درد دل برهد، پایان: مردمان جهان همه زین سان ×× گشته از بهر سود جفت زیان؛ ط - مثنوی قضاء و قدر از طاهر (دارای ۱۷۰ بیت) (۴۷-۴۸)، آغاز - شنیدم روزی از فرخنده فالی ×× چو گل آشفته ای صاحب کمالی/ فصاحت گستر و رنگین ترانه ×× فسون سازی و لیکن در فسانه. پایان: که او در آب و من در خاک میرم ×× ز ساحل این چنین بی باک میرم؛ ی - مثنوی قضاء و قدر سلیم، از سلیم طهرانی، محمد قلی. پیش از این، مثنوی ساده دل که شاید بخشی از این مثنوی سلیم است، آورده شد، آغاز موجود: خم آن زلف رو در میانه ×× چراغی بود اندر سجده خانه، پایان موجود: در این دریای پرشور آسیا نیست ×× خدا دست تو گیرد ناخدا کیست. یا - مثنوی ده و شهر با تضمین بیتی از سلیم طهرانی (۷۲ بیت) (۴۹-۵۰) آغاز: شبی چون بخت عشاق از سیاهی به معنی صورت قهر الهی ... چنان بود آن شب احوالم پریشان ×× که سود اگر به کشتی روز طوفان ... دلم را از و طن شوق جدائی ×× ملول از شهر هم چون روستائی ... . جنونم عاقبت کرد از غم آزاد ×× نوید عشرتم از سیر ده داد/ به گوشم از سلیم این تازه در سفت ×× که ان روشن بیان در مدح ده گفت/ ز کنج ده فضای شهر به نیست ×× برای عیش جایی همچو ده نیست، پایان: ندارم سوی ده من بعد خواهش ×× ترم چون چشم خود از آب گردش؛ یب - سوز و گداز نوعی خبوشانی (۴۹-۵۰). آغاز: الهی خنده‌ام را نالکی ده ×× سر شکم را جکر پرکالکی ده، پایان: گلی بخش از گلستان خلیلم ×× دراین ره ساز آتش را دلیلم؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰گ (۴۱-۵۰) [ف: ۲۳ - ۶۵۱]

۴۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹-ط/۱۱۶۲ط

مثنوی قضاء و قدر از طاهر؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: آقا نورا بن حاج نقد علی،تا:۱۱۲۷-۱۱۳۴؛۱گ(۴۷پ-۴۸پ)[ف:۲۳/۲ - ۶۵۴]

۴۷۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۶۱۱/۵

آغاز: بسمله.ای کرده مرا بگلشن راز ×× طاوس صفت ... نظر باز/ عشق تو دلم تمام بگداخت ×× مرآت جمال خویشتن ساخت؛

انجام: ... ز مصرعی شود دور کسی دور ... . منظور

مثنوی است گویا از فخری است. با این عنوانها: نعت و صفت معراج، منقبت امیرالمؤمنین، ستایش سخن، تمهید نظم این مثنوی، آغاز داستان، چند غزل و داستان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی خان، تا: قرن ۱۲، جا: هند؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: بیاضی، ۸گ (۹۵ر-۱۰۳ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۷سم [ف: ۸ - ۴۳۹]

۴۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۶۱۱/۱۵

آغاز: بسم الله الرحمان الرحیم ×× هست کلید در گنج حکیم / شکر انعام قادر علام ×× که ز قدرت بیافرید کلام / بهر نظم لئالی مکنون ×× داد ما را طبایع موزون

مثنوی است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی خان، تا: قرن ۱۲، جا: هند؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: بیاضی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۷سم [ف: ۸ - ۴۴۱]

۴۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۹۸۲/۱

آغاز: این نام بنام کار سازی؛

مثنوی است گویا از نظامی یا خسرو دهلوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای پارچه، ۱گ (۱پ-۲پ)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۷۵۵]

۴۷۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۱۴/۱۷

آغاز: حرام است بر پادشه خواب خوش - چه باشد ضیف از وی بارکش ؟

مثنوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [ف: ۸ - ۱۶۸]

۴۷۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۹۲ ـ ج

آغاز: بی غمی شعبه یی ز بی نفسی است ×× بطر و خرمی زنا حفصی است؛ **انجام:** سیم و درهم خورد که ای قرض است ×× خود بگوید که از کجا فرض است

مثنوی اخلاقی است. چنین است فهرست عنوان‌ها در نسخه ما: تربیت منزل، خلق، منع اشراف، تناکح، زنان بد، نصیحت زنان بد، حکایت، کم راندن شهوت، تاثیر و عاقبت خودرویی، مذمت بخل و بخیلان، بی رونقی شر، شرط دوستی، صفت فتوت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۷۸گ، ۷ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۲×۱۲سم [ف: ۱ - ۴۱۰]

۴۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵۳۷/۷

مثنوی اردوست در چهار باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی مقوایی، وزیری، ۸گ (۱۷۹ر-۱۸۵پ)، ۱۹ سطر (۸×۱۴) [ف: ۱۷ - ۱۵۷]

۴۸۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۰۹/۴

مثنوی است در تب کردن حضرت حسین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ - ۲۰۷]

۴۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۷۴۹

مثنوی عرفانی است ناظم خود را مجذوب شیدا می‌خواند، در آن آمده است: «گفته است در مثنوی سلطان ما ×× چون خدا آید شود جوینده لا»، نیز: «مرشد ما این چنین فرموده است» آیات و احادیث در آن تفسیر می‌شود و مناجات دارد. نمونه عنوان‌ها: در بیان معنی تصوف و صفت فقر، در بیان سماع و اقسام او، در بیان قدمت عشق مجازی و توصیف عشق حقیقی، در بیان انذار نفس خود ناظم این کتاب، در بیان تجلی اسما و صفات و تجلی ربوبیت و تجلی الوهیت، در بیان شیخ و اقسام او، در بیان ذکر و اقسام او. در بیان ده چیز که طلب وی لازم است و آن منقسم به ده «فصل»: ۱. بیان ترک دنیا، ۲. مخالفت نفس و ترک هوا، ۳. بیان ترک مصاحبت ناجنس و فوائد خلوت و عزلت، ۴. ترک سخن، ... ۱۰. ترک شهرت، در بیان معنی اتحاد عاشق و معشوق و یک رنگ شدن در کارخانه صبغة الله، در بیان خوف از حق تعالی و بیان توبه و انابت؛ خط: نسخ، کا: بخارایی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، رحلی کوچک، ۱۱۲گ، ۱۹سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۷-۲۱۲]

۴۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۷۲۸

آغاز: هم درین معنی حکایت بس شریف جلوه فرموده بر این عبد ضعیف

مثنوی عرفانی است در آن از گروه نقش بندی و قادری و از بایزید و احمد غزالی و شیخ بهاءالدین نقش بند یاد شده است و از شیخ نوری و شاه همدانی و شیخ احمد گنج بخش مغربی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با تصویر مولوی؛ کاغذ: هندی، جلد: تازه رحلی، ۱۲گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۱۷ - ۴۶۷]

۴۸۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۱۴/۱۲

مثنوی کوتاهی است؛خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ - ۱۶۸]

۴۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۳۹

آغاز: بلبل ار می‌بود صاحب اختیار ×× کی کشیدی بهر گل صد جور خار/ چون بکامت نیست چرخ نیل فام ×× زان جهت در پیچ و در تابی مدام؛ **انجام:** گر نبودی لطف رب العالمین ×× نفس کشتی رهزنم در راه دین / گه شدم در خوان وصلش میهمان ×× گه ربودم از سگ نفس.

مثنوی عرفانی بی آغاز و پایان بر وزن مثنوی مولوی از شاعری محبی تخلص که از مثنوی‌های عطار و مولوی مثال آورده است. این مثنوی از داستان‌های عرفانی و شرح احادیث و اخبار ترکیب یافته است و داستان‌های آن عبارت است از: حکایت ابراهیم ادهم و طوطی و عنقا و هدهد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و وسط وانجام؛ برگ ۵۰ از مثنوی دیگری است بر وزن خسرو شیرین نظامی؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج سیاه، ۱۱۸ص، ۱۳ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۷۳×۱۲/۵سم [ف: ۸ - ۳۸۲]

۴۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۹۶/۶۵

مثنوی در هجو از خواجه محمد رضا؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸یا ۱۱۰۰ق؛ ۲ص (۲۶۳-۲۶۴) [ف: ۱۷ - ۳۸۰]

۴۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۶

آغاز: باز آ باز آ هر آنچه هستی باز آ ×× گر کافر و گبر و بت پرستی باز آ؛ **انجام:** در چشمه حیوان اگر آید اجلت ×× مهلت ندهد که آب در کوزه کنی

در این نسخه ۸۹۰ رباعی از ۱۸۸ شاعر است از این قرار: ابوسعید ابوالخیر، امیر خسرو دهلوی، ابوطالب حکیم تبریزی، آقا حسن وحدت، افضل الدین کرمانی، آقا مقیم سمنانی. امینای نجفی آقا مومن اصفهانی، آگاه اوزبک، آقا حسین خوانساری، اسدی طوسی، آقا جعفر سارو بهادر، بابا افضل کاشی، باعث همدانی، بابا فغانی شیرازی، حکیم ظهوری خراسانی، حاجی محمد رضا راضی، حسن خان شاملو، حاجی محمد جان قدس، حکیم سنائی، حکیم محمد سعید حکیم، حکیم رکنای مسیح، حکیم انوری، حسن بیک رفیع، حاجی اسد بیک، حکیم خواجه حسین سنائی، حاجی طالب نصیب، خیام، خاقانی، خواجه حافظ شیرازی، خلیل بیک، فایق گیلانی، خالصای استرآبادی، خواجه نصیرالدین طوسی، خلیفه سلطان، سایر اردو باری، سارجای نقاش، سید محمد جامه باف، شیخ بهاء الدین محمد، شاه عباس ثانی، شیخ

اوحدی، شفیعای اثر اصفهانی، شیخ شاه نظر قمشه، شیخ سعدی، شاه شجاع، شاه میرزا شاهدا، شوکت، شیخ زاده لاهیجی، شیخ الله قلی، شیخ علی حسینی همدانی، طالب آملی، زایرای شوشتری، عراقی، عبداله سلطان محکی منصف، عجم قلی بیک ذوالقدر، عنایت اله خان آشنا، عظیمای نیشابوری، عارف کاشی، ظهیر الدین محمد، غیاثای حلوائی، غنی کشمیری، فردوسی طوسی، قربان محمد اوزبک، مقیمای مقصود، کلبعلی نادر، کمال اسماعیل، کفری یزدی، میرزا محمد صالح رضوی، ملا خواجه علی پیشنماز نعیم، میرزین الدین جنتی اصفهانی، میر علی جرفادقانی، ملا عرفی شیرازی، ملا سبحانی نجفی، میرزا صدر رضوی، ملا مومن حسین یزدی، میرزا جعفر منشی، ملا ناظم هروی، میرزا عبداله منشی، میرزا فصیح برادر وحید، ملا جلال الدین مولوی، میرزا ملک قومی، ملا صادق شیخ الاسلام خواف، میرزا نصیر عشقی نصرت، میرزا محمد حسین نورس، میرزا رفیع واعظ، میرزا محمد مجذوب تبریزی، میر حیدر معمائی، مغربی، محمد امین خان بیات مجرم، ملاجانی، میرزا محمد تقی نصیری، منشی دیوان، محمد ابراهیم فارغ، ملا رشدی رستمداری، میر مغیب محوی، میر زضی دانش، ملا محمد علی، میر معصوم مقلی، ملا محمد صوتی، میرزا کمال قمی، میرزا حسن خان الفت، ملا رجبعلی تبریزی، ملا عبدالرزاق فیاض، میر شریف حافظ، میرزا قواما خلف ابراهیم، میرزا داود متولی، میرزا ابراهیم متولی، ملا مظفر حسین، میر رضی ارتیمانی، میر نجات عبدالعالی، مرشد بروجردی، میرزا نمازی داوری، میرزا طاهر قمشه ای، میرزا ابوالحسن یگانه، ملا شانی تکلو، ملا مجدالدین شوشتری، میرزا قاسم خلوت نشین، ملا ولی، محمد ابراهیم قلی شیرازی، میر سید علی، میرزا ابوالحسن جامه، میرزا فصیحی هروی، میر محمد باقر داماد، ملا لطفعلی شاپور، ملا شکوهی، میرزا رحیم عتیقی، میرزا مهدی، میرزا عرب ناصح تبریزی، میرزا رحیم فراش، ملا عبداله انصار، میرزا جمال الدین اسد آبادی، میرزا شفیع نازی، مستفید اوزبک، میرزا نوری فتوی هروی، میرزا نصرت عتیقی، میرزا عباس خان صدق، ملا علیرضا تجلی، ملا محمد طاهری، میر معز الدین محمد یزدی، محمد زمان بیک همت، ملا شیخ فایز، میرزا عبدالمناف قمی، ملا نظیری مشهدی، ملا محمد امین استرآبادی، میرزا صایبا تبریزی، میرزا ابوالحسن فراهانی، میرزا محمد تقی نصیب، میرزا مهدی حجت پیشنماز، میرزا نظام دستغیب، میرزا احسن الله احسن مشهور بظفرخان، ملا عامی مشهدی، محتشم کاشانی، میرزا عرب نظام الملکی، ملا رحیم شبخ الاسلام، ملا قاسم مشهدی، ملا موالی تونی، میر فاضلای یزدی، میر شهنشاهر شکیب، ملا هاشم همدانی، میر ابوطالب تبریزی، میرابوطالب حافظ، میر عرفان طهرانی، ملا محمد سعید اشرف، میر معصوم کاشی، ملهم، میرزا رفیع دستور، میرزا لطف الله مشهور به مطالع، ملا عبدالرحمن جامی، میر زینت، میرزا طاهر اعتمادالدوله، مسیحای کاشی، ملا حاج محمد گیلانی، میرزا سید علی سبزواری، ملک حمزه خان غافل، میر نجات، ملا حسنعلی معتقد، میر مهدیقلی خان، ملا کرامی، محمد قلی سلیم، مرتضی قلی خان شاملو، نظیری نیشابوری، نوروز بیک، نادرای زرگر، نظیری روحی، نور جهان بیگم، یحیی نیشابوری. جامع این رباعیات را در هفده «فصل» آورده: ۱. فضل و لطف و عطا و رحمت الهی، ۲. مذمت دولت دنیا، ۳. نصیحت و پند، ۴. بینی، ۵. خال، ۶. لب و تبسم، ۷. ابرو، ۸. چشم، ۹. مژگان، ۱۰. نگاه، ۱۱. ابرو و چشم و مژگان و نگاه و خال و لب و دهن، ۱۲. ائمه و شیعه اثنی عشری، ۱۳. زلف و گیسو، ۱۴. تعریف معشوق و روی و چهره و عکس معشوق، ۱۵. شأن زاهد، ۱۶. می و پیاله و شراب و ساقی، ۱۷. رباعیاتی در احوال مختلفه خود و شکوه از روزگار گفته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه کالینگور تریاکی، عطف تیماج ماشی، نوسازی، ۲۵گ، ۱۴ سطر (۱۲/۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۶ - ۵۲۱]

۴۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۷۵/۱

ترجیع بندهایی است از فخرالدین عراقی، سعدی، ناصر بخاری، سلمان، اوحدی مراغی اصفهانی، شیخ جنید، کمال الدین فارسی، خواجو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در متن و حاشیه، مجدول، دارای سرلوح زرین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز ضربی زرکوب مقوایی، ۲۵گ (۲پ-۲۷ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳ - ۴۳۰]

۴۸۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۳۷۵/۲

اشعار فارسی با نام آنها به ترتیب تهجی (در متن و هامش)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز تیره ضربی مقوایی، بغلی، ۹ سطر (۵/۹×۱۵) [ف: ۱۷ - ۱۲۵]

۴۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷/۷

شعر «گر نباشد جامه اطلس ترا..»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف: ۷ - ۲۱۳]

۴۹۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۲/۳

شعرهای پراکنده؛خط:نسخ خوش،بی‌کا،تا:قرن۱۲[نشریه:۱۱- ۹۴۰]

۴۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷/۶

شعری از واعظ در ستایش پیامبر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف: ۷ - ۲۱۳]

۴۹۳. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره

مجموعه‌ای از قصائد همگی در مراثی اهل بیت (ع) و احتمالاً از آن یکی از خطباست که برای منبر جمع آوری کرده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲، خط زیبا و مجدول [ف مخ: - ۳۰]

۴۹۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۴۵۶

قصاید و مثنویات و رباعیات و لغزها، بدون تنظیم و ترتیب مخصوص از: مولانا شانی، امیدی طهرانی، خواجه سلمان، حکیم خاقانی، امیر خسرو دهلوی، نظام استرابادی، هاشمی، فتیلی، کشوری خراسانی، فیضی هندی، گنجوی، کمال الدین اسماعیل

اصفهانی، آذری، حکیم شقاقی اصفهانی، محمود بن زنگی، انوری، علی نقی کمره ای، سنجر کرمانی، مظهر هروی، محمد یوسف گلپایگانی، خواجه حسین ثنائی، محمد قلی سلیم، حکیم رکنا، ابوتراب بیک انجدانی، ظهیر فاریابی، شاپور طهرانی، محمدخان قدسی، عبدالواسع جبلی، ولی دشتبیاضی، کاتبی، بنائی، نظامی، جامی، حکیم شفائی، رومی، قاسم انوار، و الهی، زلالی خوانساری، وحشی، شاهی، عرفی، ابدال ظهوری، الفتی، زلالی، نوعی خبوشانی، اوحدی، عراقی، حسن کاشی، میر نجات، صائب، عبدالمولی، مهدی وصفی قلی بیک، سعدی شیرازی، محیی، ملا احمد، سوزی، زکی همدانی، میلی، نظیری، مجد کاشف، میرزا جلال جامی، حرمتی، صائب، واثق، خلیفه سلطان، سبحانی، گرامی، فصیحی، طالب، غیرتی، نادم، فایض حسینی، محمدرضا بیک آجرلو، ابوعلی سینا، مشرقی، قاضی نورالله، همایون، غزالی، مختار، بیک، فهمی، فصیحی، غیاث، فردوسی، طوفی، امری، محلی، ابن یمین، طالب کلیم، سهیلی ... در این مجموعه منشئاتی نیز آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، سطرها چلیپا، برگ‌های آخر به‌تاریخ نهم رمضان ۱۰۸۵؛ مهر: «عبده الراجی ابوالقاسم» (بیضی)، «العبد الراجی ابوالحسن» (بیضی)؛ جلد: روغنی مشکی ضربی زرین، ۲۰۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۲ - ۱۳۶]

۴۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۵/۲۱

اشعار این جنگ در ابتدای هر صفحه، در دو سطر و هر سطر حاوی دو بیت، از ابتدای مجموعه تا انتهای آن و شعرای آن عبارت اند: ابو سعید، ملا سحابی، عبدالرزاق، اوحدی، محمد تقی نصری منشی، محمد حسین نورس، ظهوری، ملا محمد خان قدسی، مولوی، سید رضوی الموسوی، ملا حشوی، میرزا ابوالحسن، ملا محمد سعید اشرف، ملا رحیم شیخ الاسلام، ملا مؤمن حسین یزدی، باقرای خلیل، شاه عباس، ملا خواجه علی، حاج اسمعیل زایر، ابو علی سینا، میر دوست محمد کتابدار، میرزا نوری هراتی، کلبعلی نادر، ملا جامی، حکیم عبدالله وحدت، بابا افضل کاشی، محمد بیک زنگنه، شیخ عراقی، میرزا مهدی عالی، ضیاء الدین کاشی، میرزا ابوالحسن وجی، میرزا نصر صیفی، میرزا رفیع واعظ، حکیم مؤمن دارالشفاء، میرزا صالح رضوی، ملا خواجه علی پیشنماز، میرزا ابوالحسن حامد، میرزا وحید رضوی، عرفی شیرازی، مولانا ناظم هروی، میرزا ابراهیم ادهم، مقیمای مقصود، ملا مظفر حسین حسام، میرزا حسنخان الفت، مغربی، عمر خیام، حکیم سنائی، عبدالله سلطان منصف، ملا رجبعلی حکیم انوری، محمد زمان بیک همت، مرشد بروجردی، میر محمد باقر داماد، آقا مقیم سمنانی، ملا شیخ علی قمی فائز، ابوطالب، میرزا عبد مناف قمی، شاهدا، نادرای زرگر، ملا محمد علی، میرزا جلال اسیر، طالب آملی، خالصای استرآبادی، شیخ بهاء الدین، زائرای شوشتری، نظیری اوجی، شاه شجاع، شاه میرزا، میر حیدر معمای، میرزا شفیع قاری، ملا عبدالرزاق فیاض، مستفید ازبک، میرزا نوری قنوی هروی، ملا محمد صادق شیخ الاسلام، میرزا حیدر رضوی، میرزا ابوالحسن حامد، میرزا زین الدین حسینی اصفهانی، تایب کرمانی، میر علی جرفادقانی، شیخ الله قلی، میرزا عبدالله منشی، میرزا فصیح برادر وحید، امامقلی بیگ چگنی، میر مؤمن ادانی یزدی، سراجای نقاش، نافلی، ملا محمد صادق پیشنماز، قاضی میر اسماعیل همدانی، ملا خواجه علی، میرزا ملک قمی، ملا مؤمن حسین، ملک سعید خلخالی، سید حسن زینتی، ملا مانده، ملا امین استرآبادی خادم، میرزا نصیر نصرت، میرزا محمد مجذوب، میرزا ابوطالب ترشیزی، ملا مؤمن قمشه ای، میر علی بیک مستوفی شیروان، میر عبدالحق قمی، ملا ناظم هروی، سید ماجد قاضی، ملا علیرضا تجلی، ملا رحمی، عبرت همدانی، حاجی اسد بیک، مجذوب تبریزی، اظهری، حسینخان شاملو، قاضی میر اسمعیل، میرزا حسین یورش، حاجی شاه قبر کاشی، میر عبدالوحید گیلانی، میرزا قاسم خلوت نشین زاهد، میرزا نصیر علینقی نصرت، فضولی بغدادی، میرزا معز فطرت، میرزا صادق، میرزا رفیع منشی، ملا محمد طاهر منشی، میر فاضلای یزدی، میرزا معین الدین علی، باعث، محمد داود تویسرکانی، ملا معصوم فراش، ابو تراب حافظ، خسرو بیک لله، خلیل بیک فیاض، محمد طاهر غنی کشمیری، میرزا بدیع نصر آبادی، محمد تقی بیک نویسنده، میرزا داود قمی، ملا ذوالفقار، میر سید علی محمدی، امیر شهنشاه شکیب، میرزا ابوالحسن بیگانه، جمال الدین اسد آبادی، حاجی محمد رضای راضی، حسام محمد امین خان بیات، خاقانی، محمد ابراهیم فارغ، میرزا تقی نصیری، ملا نظیری مشهدی، حاجی محمد خان قدسی، یحیی نیشابوری، میر عرفان طهرانی، میرزا قاسم تونی، میر نجات، عبدالله سلطان، میرزا محمد سعید تنها، ملا مظفر حسین، میرزا عرب ناصح تبریزی، کفری یزدی، ملا عبدالله انصار، افضل الدین کرمانی، سعدی، ملا صادق شیخ الاسلام خاف (=خواف)، حاجی رضای راضی، ملا رشدی رستمداری، ملا حسنعلی یزدی، امیر خسرو دهلوی، حاجی محمد زمان قدسی، میر معصوم قلی، ملا محمد قاسم مشهدی، نظامی گنجه، کوثری خوانساری، ملا باقر سبزواری، بابا ناطق، ملا ملک قمی، میر مغیث محوی، آقا رضی فروتنی مبرور، ملا محمد علی، میرزا رضی، قربان محمد ایلچی ازبک، اهلی، میرزا عبدالله محتسب یزد، میر نجات، شیخ بهاء الدین محمد، میرزا نصیر عتیقی، میرزا تقی، پیر زاده، سعیدای نقشبند، آقا جعفر ظهیرا، رشدای زرگر، شاه میرزا، فضلی جرفادقانی، میرزا اسحق رضوی، قیصر ترکمان، میر عبدالباقی، میرزا رفیع دستور، ملا محمد صوفی، خلیفه سلطان، محمد قلی سلیم، میرزا جواد مرتاض، ملا نظیری، ملا نطقی نیشابوری، میرزا رضی دانش، قدسی، ملا وحشی یزدی، محمد صالح شیرازی، میرزا جعفر مرتاض، میرزا نوری قنوی، والی، شیخ شاه نظر قمشه ای، میرزا قاسم تونی، میرزا مهدی عالی، ملا حسن گیلانی، حسنخان الفت، سلمان ساوجی، محمد قاسم بیک قاپوچی، میرزا ابو محمد خادم، محمد قلی

سلیم، میرزا قاضی، آقا باقر قمی نافع، ملا محمد الدین شوشتری، عجم قلی بیکاذوالقدر، محمد ابراهیم تسلی، میر شریف حافظ، آقا حسن وحدت، شفیعای، ملا رجبعلی واحد، میرزا ابوالحسن فراهانی، عالی ملا شاهمحمد بخارائی، شیخ ابو حیان مالی، بابا طاهر عریان، میرزا حسینخان جرفادقانی، ملا محمد امین استرآبادی، آقا حسن وحدت، نوروز بیک، میرزا محمد تقی، کمال الدین اسمعیل، بیانی خراسانی، آقا رضی فروتنی، میرزا الغ موسوی غافل، میرزا سعد الدین وزیر خراسان، کلیم، عباس بن احنف، چلبی بیک فارغ مشهور بعلامه ترشیزی، مهدیقلی خان قرچقای خانی، خواجه نصیر طوسی، معلم ثانی، میر سالم کشمیری، ملا حسن اردبیلی، میرزا ضیاء الدین کاشی، ملاوی بیک بروجردی، حاجی اسمعیل خان؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جا: قزوین؛ کاغذ: اصفهانی زرد و سفید، جلد: تیماج مقوایی، قرمز، ۲۸ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۰]

۴۹۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۰۱/۱

اشعاری از: عاشق، فتح، علیشیر، مجمر و جز اینها؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ - ۲۰۴]

۴۹۷. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه: ۱۶/۲

شعرهایی از میرظلی مشهدی، شیخ اوحدالدین هلالی، یوسف بیک، شیخ علی نقی، رباعیات بابا طاهر عریان، نصیرا همدانی، میرزا صبحی، حکیم خاقانی و شیخ عطار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، ۲۴گ (۱ر-۲۵پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳۲]

۴۹۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۱۱۵۲۹

اشعاری از: وقاری، باقی افندی، وفائی مصطفی دده بکری، بهائی افندی، ندیمی جیبی افندی اخگری افندی، ادیبی زاده، طبعی، محبی و محمدرضا، (تا صفحه ۱۸) سپس شروع بهالتقاط از کتاب «تذکره صادقی» شده که متضمن اشعاری از شاه عباس، شاه اسمعیل، سلطان محمد خدابنده لو و غیره می‌باشد و در آخر به شیخ فیضی خاتمه می‌یابد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۵۷ص، ۱۴ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۸۷]

۴۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۱۳/۲

جنگ شعر از: سعدی، مشتاق، رفیق، نظامی، جامی، نورعلی شاه و حافظ و ناشناخته مانند موجی و واعظ و دیگران (از پایان نسخه آغاز می‌شود)؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ابعاد متن: ۱۸×۲۱، قطع: بیاضی ربعی [ف: ۱۷ - ۲۴۹]

۵۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۷۵۷

جنگ شعر است با نام سرایندگان از شناختگان و گم‌نامان؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: احمد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۹۵گ، قطع: بیاضی ربعی، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۲۱۴]

۵۰۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۹۳۴

آغاز: بیاضی که مشام خرد از شمیم سواد مشکین رقم او است

جنگ شعر است از انوری تا ظهوری، در پایان «معراج الخیال» تجلی است و درهامش گل کشتی میرنجات و منشات طغرا است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: روغنی با گل و بوته برجسته بسیار زیبا [نشریه: ۷ - ۱۳۶]

۵۰۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷

آغاز: دیباچه: بیاضی که تقویت مشام خرد از شمیم سواد مشکین رقم اوست و سواد خاطر روشن ضمیران از مشاهده صفات آیینه آیین او؛

منتخباتی است از بهترین شعر شعرای معروف فارسی زبان که بدون ترتیب و تنظیم مخصوص گرد آورده شده با دیباچه‌ای کوتاه به نثر. به نام این شاعران تصریح شده است: انوری، میر نجات، عرفی، توفیق، میرزا معزالدین فطرت، صائب تبریزی، فغانی، محتشم، الهی، نظیری، جامی، مشتاق، عاشق، فروغی، انسی، آسفی، حیدر، کوچک، شوکت، باقی، خسرو، حافظ شیرازی، محمد قلی بیک سلیم، استاد، سعدی شیرازی، عماد، کاتبی، آذری، حالی، هلالی، آهی، فیضی، اهلی، ظهوری، سلمان ساوجی، کمالی، اصیلی، سخا، ساقی، شاه بدخشان، مشفقی، نرگسی، خضر، احسن، قبول، واقف، حزین، امانی، وحشی، طالب، همام، فخری، بیدل، خواجو، تایبی، میرزا صادق تفریشی، عارف، هوائی، عراقی، اوحدی، علمی، مهری عرب، بساطی، یوسفی، حقیری، قاسم، کامران خیالی، سهیلی، بابر، قاسمی، معالی، عنایت، شاهی، نامی، خیری، صفی، مجرم، نوید، کمال خجندی، کامی، گلشنی، فارغی، ابن حسام، سیفی، عطا، فانی، مقبول، جرمی، اشرف، اسیری، مخلص، واحدی، بنائی، حیرتی، بینش، تجلی، عصمت، ریاضی، صالح، بسطامی، نحوی، نادری، همایون، نسیمی، ضیا، کاهلی، فراقی، کلیم، بیخود، غزالی، نوشی، عشقی، سابق، صرفی، علوی، روشن، جلال، واهب، مرتضی، خاشع، بزرگ، جویا، مغربی، فغفور، ناصر علی، منصف، غنیمت، عظیم، ظریف، آفرین، ذوقی، شهادت، معجز، نادم، ملهم، نزاری، ندیم، حضوری، قدسی، عیار، عادلی، دیوانه، صامت، جمشید، ربیع، طوفان، عابدی، هجری، راهب، ضمیری، سائل، باقر، سعدالدین، سرخوش، فایح، شریف، شهیدی، خالص، اوجی، منیر، ابوسعید ابوالخیر، خیام، تجلی. در حواشی این جنگ چند منظومه و بحر طویل و ترجیعبند و منشئات نثری نیز نوشته شده که این آثار را ذکر می‌کنیم: کل کشتی میر نجات، نان و حلوا شیخ بهائی، قضا و قدر محمد قلی بیک سلیم، قضا و قدر اشرف، مثنوی میرزا صادق، قضا و قدر نوعی، بزمیه ارجمند بیک مجنون، نگارستان چین، قسمیات ظهوری، هزلیات سعدی، هزلیات نعمت خان عالی، حسن و عشق نعمت خان؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول در دو ردیف، سطرها چلیپا در متن و حاشیه، دارای سه سرلوح زرین زیبا و دقیق؛ کاغذ: ترمه، جلد: دورو

روغنی بسیار نفیس، ۵۹۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۷]

۵۰۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۳۹

غزلیات و رباعیات و قصائدی است از: جامی، ابوسعید ابوالخیر، طوفان، عاشق، سعدی، میرزا ابوالقاسم تفریشی هجری، بابا طاهر عریان، کلیم؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، برگ‌ها حاشیه سازی شده، نسخه بیاضی است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۲سم [ف: ۱- ۴۴۶]

۵۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۷۳/۶

قصاید مشرقی است؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱ص (۶۴)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۹ - ۱۲۴۲]

۵۰۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۳۵/۸

آغاز: کشیدم صفحه فکر و خیالم را ز تو م سطر ×× قلم را بستم از برگ گل و از بال بلبل پر؛ **انجام:** سر و پا تن و گردن به وقت حمله بر دشمن ×× سهیل آسا زمین فرسا جهان پیما همایون فر

قصیده ای است رائیه بسیار زیبا حدود ۶۶ بیت (البته این نسخه ظاهراً افتادگی دارد) در مدح امیر مؤمنان حضرت علی بن ابی طالب و از اشعار اوست: ابوبکر گفت اقیلونی عمر لولا علی گفت ×× تو فرمودی سلونی بر فراز خطه منبر؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ رکابه‌دار؛ تملک: حسین بن حسن رضوی طباطبائی به سال ۱۳۲۵ق با مهر «حسین الرضوی» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۲۹-۳۰)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۱۱۵]

۵۰۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۳۵/۵

آغاز: من کیستم ستم کش هجران روزگار ×× زار و نزار و بیکس و حیران روزگار؛ **انجام:** اکبر اسیر محنت و رو کرده سوی تو ×× ای در گهت پناه اسیران روزگار

قصیده‌ای است زیبا در ۵ مطلع حدود ۱۹۰ بیت در مدح حضرت علی بن ابی طالب و امامان شیعه. ناظم در بیت پایانی (اکبر اسیر محنت و رو کرده سوی تو) به نام خود اشاره کرده، متأسفانه اطلاعات بیشتری از این سراینده و قصیده او به دست نیامد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: حسین بن حسن رضوی طباطبائی به سال ۱۳۳۵ق با مهر «حسین الرضوی» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۲۰-۲۵)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۱۱۳]

۵۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۷۷/۲۶

آغاز: در خرابات مجانین کن گذر ×× تا ببینی رسم و آئین دگر؛ **انجام:** گم شد اند وادی شوقت ×× رضی نه خبر یابد ازاوکس نه اثر

قصیده‌ای است رائیه و بسیار زیبا حدود ۷۲ بیت (البته ممکن است این نسخه از نیمه افتادگی داشته باشد) در مدح امیر مؤمنان حضرت علی بن ابی طالب از شاعری متخلص به رضی، و در آغاز نسخه نوشته شده «میر رضی»، با توجه به این نسخه که بخشی یا تمامی آن به خط نوادگان و خاندان میر سید رضی الدین محمد حسینی آرتیمانی تویسرکانی (-۱۰۳۷ق) است و از سوی دیگر چون نامبرده صاحب دیوان اشعار نیز می‌باشد، این قصیده نیز بایستی از او باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط؛ ۴ برگ احادیثی در فضائل اهل بیت پیغمبر اسلام منقول از کتاب‌های اهل سنت از جمله «الصواعق» ابن حجر، «جامع الاصول»، «صحیح» ترمذی، مسلم، بخاری، نسائی و غیر آنها در انجام نسخه؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۱۶۸-۱۶۹)، ۲۱ سطر، اندازه: ۷×۱۹سم [ف: ۳۲ - ۲۱۴]

۵۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۴/۱۴

قصاید و غزلیات شاه طاهر دکنی و ابن غیاث و صایبا؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: رنگارنگ، جلد: تیماج مشکی مقوایی گرد تریاکی، ۱۶ص (۳۸۴-۳۹۹)، ۱۶ سطر (۴ستونی) (۳×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [سنا: ف: ۱ - ۱۵۳]

۵۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۹۶/۱۴

قصیده در مدح علی (ع) از ابن حسام؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ یا ۱۱۰۰ق؛ ۳ص (۴۸-۵۱) [ف: ۱۷ - ۳۷۱]

۵۱۰. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۱۶

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷ - ۶۸۶]

۵۱۱. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۰۹/۵

قصاید و اشعار نظامی و خاقانی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: کبود، قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۴۲]

۵۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۶۳

آغاز: قلندر پاک ذات الله‌های فقر صوفی قبله کونین ×× دل و جان دین و ایمان عقل و هوش من نثار تو؛ **انجام:** یا رب بشهود حضرت مولانا ×× با دید و نمود حضرت مولا نا.

مجموعه اشعاری است به فارسی و اردو، شامل قصیده‌ای در مدح شیخ عبدالقادر گیلانی، اشعاری عرفانی به اردو، مناجات‌نامه‌ای به فارسی و اردو؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای سرلوح مرصع زیبا، کار هنرمندان هندی با زمینه طلا و زمینه رنگارنگ در متن و حاشیه، برگ‌ها مجدول به طلا با کمربند طلایی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج گل و بوته. ابعاد متن: ۲۹×۱۸، ۲۳۲گ، ۶-۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳۳ - ۱۲۲]

۵۱۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۶۵/۵

اشعار مختلف اعتقادی و کلامی است با استفاده از روایات و آیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قرمز مجدول، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۲۴۴]

۵۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۷۵۹

دارای: ۱- دیباچه، ۲- مثنوی، ۳- مثنوی غنیمت پنجامی، ۴- معراج الخیال، تجلی شیرازی، ۵-مثنوی همت، ۶-محمود و ایاز، ۷- نثر میرزای بیدل، ۸-تعریف حسن و نزاکت و تمکن و شوخی و جلوه و حجاب و اقدام معشوق تا آه و ناله و شوق و عزلت، ۹- پند امام رضا به مامون، به فارسی، ۱۰- شعر غلام علی آزاد

بلگرامی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در متن و هامش. آراسته به زر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۱۳۷گ، ۱۰سطر(۶×۱۵)،قطع:ربعی،اندازه:۱۲×۲۲سم[ف:۱۷- ۲۱۴]

۵۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲/۱۳-طباطبائی

آغاز: درد بینی و گوش و درد زبان ×× درد پستان و معده و دندان ... ریک و جرم مثانه عرق نساء ×× سوزش بول و رنج استسقاء/ این همه درد را دوا باشد ×× مردم دیده را ضیا باشد؛ **انجام:** مردم پیر را جوان سازد ×× بر جوانان طرب بیفزاید

شامل غزلیات از عرفی، سالک، قطعاتی به ترکی، منظومیه ترکیب حکیم ارسطو که جهت اسکندر ساخته مزیل همه امراض دارای ۲۳ بیت (گ ۱۴ پ)؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا: قرن ۱۲؛ این منظومه با قلمی دیگر (به‌جز قلم بقیه جنگ) نوشته شده و کاتب در پایان آن نوشته «این چند کلمه در تاریخ دهم شوال ۱۱۳۳ قلمی شد کتبه العبد حاجی نورا»، در کنار آن قطعه‌ای دیگر است با همین خط که همه ابیات و مصراع‌های آنها دارای یک ردیف و قافیه است، قضاء و قدر محمد قلی سلیم، آغاز: «شنیدم روزی از خونابه نوشی ×× چوگل از پاره تن خرقه پوشی»، فردها (از شاعران مختلف)، غزلیات از وحشی و بابا فغانی، تعدادی رباعی و مسدس که پی در پی مرتباً یادداشت شده است، نسخه‌هایی برای پاره‌ای از معالجات و دستور نوشتن طلسمات؛ مثنوی؛ ۱۳گ، [ف: ۲۳ - ۶۴۹]

۵۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۴۶/۲

اشعاری از شیخ علی نقی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ - ۷۷]

۵۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۱۶

آغاز: بزرگوار خدایا به کرد گاری تو ×× بحق ذات و صفات و بزرگواری تو؛ **انجام:** خطاب من بشما ای متابعان یزید ×× ز قتل زینب دلخسته دست بردارید

اشعار در تعزیه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: تملک شعاع الملک؛ کاغذ: کاغذ فستقی آبی، جلد: رویه کاغذ آبی فرنگی، ۳۱۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۲/۶×۳۴/۴سم [ف: ۲ - ۱۵۵]

۵۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۵-۱۰/۲۵

آغاز: قصائد من کلام عبدالرحمن جامی علیه الرحمه فی مدح امیرمؤمنان. اصبحت زائراً لک یا شحنه النجف ×× بهر نثار مرقد تو نقد جان به کف / تو قبله دعایی و اهل نیاز را ×× روی امید سوی تو باشد زهر طرف؛ **انجام:** آنچه قدم نمودی در خانه فقیران ×× گشتیم شاد و خرم چون فصل نوبهاران

جنگ شعری است از قرن ۱۲ که از شاه سلیمان صفوی با تجلیل یاد می‌کند، شامل قصاید جامی، میرزا حسین رفیق، سعدی، عرفی، دشت بیاضی، نظیر نیشابوری، فراق نامه میرزا ابوالقاسم هجری، قصاید ابوطالب کلیم، میرزا طوفان، محمدعلی دانش، رباعیات و معمیات جامی، احمد میرزای نیازی، میرزا قلی حیلی، اشعار فیض، شوقی، رباعیات ابوسعید ابوالخیر، خیام، مؤمن حسین، ظهوری، ملای، شیخ بهایی، سحابی، بابا افضل، محمد باقر مجلسی، سید محمد جاف باف میرزا صایب،لطفعلی بیک آذر، غزلیات جامی، صاحبیه سعدی، غزلیات حافظ، قطعات تاریخی از شعرای مختلف، در هامش نسخه نیز اشعاری دارد از جمله مخمس میرزا هاشم بر غزل کلیم، مخمس باقر کاشی بر غزل ضابط، مخمس بندگان ظل الهی شاه سلیمان صفوی، مخمس رافع، مخمس وحشی، مخمس لاادری بر غزل ملاجامی، مخمس وحشی بر غزل سعدی، مخمس میرزا طوفان در مدح امام علی(ع) مخمس سنایی بر غزل حافظ، از جمله اشعار هاتف در باب زلزله کاشان و مدح قم، مخمس مخفی در مدح امام علی(ع)، مثنوی سوز و گداز ملا علی خبوشانی، مناظره بیمار و طبیب قاضی شریف لاری، مثنوی لاری، مثنوی تنبیه الخسیسان و مثنوی تنبیه الکریمان از رابط، آتش پاره میرزا طوفان، فراق‌نامه میرزا ابوالقاسم هجری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴۶گ، سطور چلیپا، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۲۵]

۵۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۱۴

آغاز: خداوندا همه گیتی ترا مأمور شد یکسان ×× که باشد در همه عالم که بیرون آید از فرمان؛ **انجام:** از ترازو و زدو کفه قیاسی میکن (؟) ×× کانکه زر دارد زیرا آنکه ندارد زبر است

جنگ اشعار از سرایندگان گوناگون و بیشتر قصاید است، در آغاز اشعار ادیب صابر سرگذشت او را در چهار برگ آورده است؛ در پایان سی لحن باربدی را کوتاه یاد کرده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: نوعی ترمه، ۱۵۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۳۸/۳سم [ف: ۸ - ۶۳]

۵۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۱/۲۰

شامل: ۱. مثنوی هجری (ص۱۶۰-۱۶۲)، مثنوی آذر (ص۱۶۳ - ۱۶۶)، ساقی‌نامه میرزا رضی (۱۶۷-۱۷۱)، مثنوی میرزا طوفان (۱۷۲-۱۷۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ابیات به‌شکل حمایلی؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج قرمز، ابعاد متن: ۱۴×۲۲/۵، ۱۴ص (۱۶۰-۱۷۳)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰ سم [ف: ۱ - ۹۵]

۵۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۱/۲۲

اشعار مندرج در این جنگ بدین قرار است: ۱. قطعه‌ای درباره ملاقات خسرو و فرهاد (ص۱۸۶)، ۲. مثنوی هجری و یک قطعه و غزلی به‌نام رفیق (رفیق ظاهراً نام شخصی بوده است) (ص۱۸۷-۱۸۹)، قطعه‌ای در تاریخ وفات درویش مجید از رفیق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج قرمز غیر مقوایی، دولایی، ابعاد متن: ۱۴×۲۲/۵، ۴ص (۱۸۶-۱۸۹)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱ - ۹۶]

۵۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۹

آغاز: دودی که سر از مطبخ جود تو بر آرد ×× آماده تر از ابر بود زادن نم را؛ **انجام:** گویند که از سر و قدان سر و قدی ×× از چشم

بد زمانه دارد رمدی
جنگی است شامل: قصاید (ص۱-۲۰۴)، مقطعات (۲۰۵-۲۵۰)، غزلیات (۲۵۱-۴۵۶) و رباعیات (۴۵۷-۵۳۹)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج ترنج و نیم ترنج دار، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۱، ۲۷۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۳۹/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۵]

۵۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۳۵۵

آغاز: ستارگان سپاه و حشمت ×× دوران ملک زبون تیغ و قلمست
جنگ اشعار نامرتب و غالباً بدون نام گوینده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ خطوط گوناگون، نستعلیق و شکسته از چند کاتب بی نام، راسته و چلیپا، مجدول، یک سرلوح بد؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن لایی سبز تازه، ۱۲۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۹-۳۵۳]

۵۲۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۸۵۹

جنگ اشعار شامل: بهارنامه میرزا طوفان، معراج خیال میرزا علیرضا، قصیده میرزا طوفان در مدح یزدان و اشعار پراکنده دیگر؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴۱گ، اندازه: ۹×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۲۷]

۵۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۰۳۹-۱۶/۴۹

آغاز: آنکس که چشم شوخ تو را خواب داده است ×× خواب مرا به غارت سیلاب داده است / خورشید را فشرده به صد دست روزگار ×× تا گلشن جمال تو را آب داده است؛ **انجام:** نسیم صبح دگر بویی ازگلاب رساند ×× مگر که دست برآن گوشه نقاب رساند / ترحمی بکن ای گل که کاوش مژه ات ×× بنای خانه خشم مرا بر آب رساند
جنگی است که در آن اشعاری از این شاعران جمع شده است فضلی جرپادقانی، ترکیب‌بند شوکتی، ساقی‌نامه اقدس با این سرآغاز: اَلاصبح شد خیر و بشکن خمار ×× چو نرگس سر از خواب مستی برآر، رباعیات بحار نجفی، امیرشوقی، نظیری نیشابوری، خواجه عبدالله انصاری، محمد علی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: گالینگور نارنجی، ۸گ، ۱۷ چهارستونی سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۲۴۷]

۵۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۲۵-۱۷/۲۰۵

آغاز: بدمرا شب دوشین بزمکی به پنهانی ×× از درم درآمدیار با جمال نورانی / ساقیا بده جامی زان شراب جسمانی ×× تادمی بیاسایم زان حجاب جسمانی؛ **انجام:** که بهر پرستیدن آن صنم ×× به ملک وجود آمدم از عدم / وگرنه مرا میل هستی نبود ×× سرو برگ یزدان پرستی نبود
جنگ شامل اشعار و غزلیاتی از شاعران زیر: محتشم، جامی، سعدی، میرمشتاق، رفیق اصفهانی، حسن، مثنوی، صادق تفرشی، (آتش می‌بینم ای یاران زدور گرم می‌آید به چشم نخل طور)، قاصد صبای میرزا طوفان، حزین لاهیجی، بابا طاهر، جامی، طفیلی و حافظ؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و جدول گرهی، ۹۳گ، ۸ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۵۱]

۵۲۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۰

جنگی از اشعار: محمد طالب آملی، نصیرالدین امامی، میرزا نظام دست غیب، حکیم زلالی خانیار، حکیم شفائی، اهلی شیرازی، ولی دشت بیاضی، ضمیری اصفهانی و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ به صورت چلیپا؛ ۱۲۳گ، اندازه: ۱۴×۲۷سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۴۱]

۵۲۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۰

جنگی از اشعار عرفی، قاآنی، حافظ، کلیم، وحشی، محتشم، جامی،کمالی، هلالی، رفیق و صائب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۲۹۱گ، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۴۱]

۵۲۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۴۹/۱

جنگ اشعار انوری، سلمان ساوجی، سراج الدین قمری، فخری اصفهانی، ترجیع بند هاتف، مؤذن، منوچهری، عرفی، عراقی، عاشق، جامی، بابا طاهر، ملای رومی، عراقی مشهدی، طالب آملی، میرشهابی، سحابی، میرصیدی، سنایی، امینی، تربتی، علی نقی کمره ای، امینا نجفی، شاه شجاع، حکیم طفیلی، میرزانظام، میرزافصیحی، شیخ بهائی، فیض، ابوسعید ابوالخیر، صالحی، مجد، سیدجلال الدین. و نیز صورت رقعه‌ای که نصیرای همدانی به وزارت سپاه میر ... وزیر اصفهان نوشته است و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،تا:قرن۱۲و۱۳؛۷۶گ(۱-۷۷)،اندازه:۱۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۱۰]

۵۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۰۸-۱۷/۱۸۸

آغاز: چو درنورد دید فراش امر کن فسیکون ×× سرای پرده سیماب رنگ آئینه گون / مخدرات سماوی تتق بر اندازد ×× بجای ماند این هفت غرفه ی مرهون؛ **انجام:** خبر از رفتن آن سرو روانم مدهید ×× بیخودم من خبر ازرفتن جانم مدهید/ یا مجوییدنشان از من گم گشته فکر ×× با به آن سوی که او رفته نشانم مدهید
جنگی است شامل اشعار شاعران پارسی، این جنگ در اواخر عهد صفوی تنظیم شده و شامل اشعاری از: آذر، آذری، انوری، ابوالعباس بخاری، ابوالفرج سنایی، اوحدی مراغه ای، اهلی، اثیر اومانی، ابوالعلاء گنجه، ابن سینا، ابن یمین، ادهم، با یزید، بهایی، پوربها جامی، بیخودی، جامی، جعفری، جلال الدین بلخی، جمال الدین عبدالرزاق، حیرتی، حیدری، خضربیگ شاملو، خبازی نیشابوری، ذبیحی یزدی، رشید وطواط، رودکی، زمانی نقاش، سرور، سعدی، سامی، سعد حمدی، سلمان ساوجی، سیف الدین باخزری، سنایی، شوکت، شافی، شریف، قاضی شمس الدین، شرف شفروه، شاپور طهرانی صفا، صادقی، صدقی استرآبادی، صربی، صفی، طوفان، طاهر نصرآبادی، ظهیر فاریابی، عبدالواسع جبلی، عاشق، عنصری عتیقی سمرقندی، فرخی سیستانی، فسونی، فانی، شیخ قیصی، قسمی، کمال حجندی، کمال اسماعیل، کلیم، لسانی، مانی، مجیر بیلغانی، مجد همگر، مشتاق، محتشم،

منوچهری، نظیری، میرزا نصر، ناصر خسرو شیخ نجم الدین، نثاری، وحشی، ولی، وصالی، واعظ، هاتف، هلالی، همایون، سید احمد عالمزاده بروجردی؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۶گ، ۱۰ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۴×۸سم [ف: ۳ - ۱۲۵۹]

۵۳۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۶۵/۱

آغاز: مصطفی پرسیده است از جبرئیل ×× حضرت حق را بگو تو دیده ای؛ **انجام:** ور نیاید این دو تن بر یکدگر ×× تو خدا را می‌طلب در جمله جا

ناظم این اشعار، روایاتی اعتقادی در باب معراج و توحید و.. و بعضی از آیات قرآن را به شعر آورده و در این مجموعه گرد آورده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قرمز مجدول، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۲۴۳]

۵۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۷۴

گزیده‌ای از غزلیات حافظ، جامی، ساقی‌نامه ظهوری ترشیزی، غزلیات سعدی و محتشم؛ کا: خواجه درویش عبد المجید، تا: قرن ۱۲؛ شکل کتاب ذوذنقه و روی آن هلالی اندازه بغلی، برگ‌ها به‌صورت جام بریده شده و جدول‌بندی به همان اندازه با لاجورد و مشکی و سبز و شنگرف و زر، در هر صفحه هفت بیت شعر در کادرهای مستطیل و زر افشان نوشته به‌شکل‌های هندسی و در هر صفحه قرار داده شده؛ جلد: مقوایی به همان شکل جام غلاف درون و برون مخمل با لولا و جفت برنزی؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده زین العابدین ۱۲۵۰» (چهارگوش)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی ضخیم اندازه جلد به شکل جام، ۷۲گ [ف: ۱۵ - ۳۳]

۵۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۶۴/۱

شامل: اشعار مختلف (ص۱-۱۴)، ترجمة الشوق از عرفی (۱۵-۲۰)، ترجمة العشق حیدر کلوخ متتبع ترجمه الشوق عرفی (۲۰-۲۴)، دو قصیده از عرفی (۲۴-۲۷)، قصیده سنجر کاشی (۲۷-۲۸)، قصیده عرفی (۲۸-۲۹)، قصیده‌ای از شانی تکلو در مدح حضرت امیر (۲۹-۳۱)، قصیده‌ای از حسن باستقبال سالم مداح (۳۱-۳۴)، قصیده‌ای از شانی تکلو (۳۴-۳۵)، قصیده‌ای از صفای اصفهانی (۳۵-۳۷)، قصیده‌ای از مولانا حسن (۳۷-۴۰)، قصیده از مولانا اسدی (۴۰-۴۱)، قصیده‌ای از غباری (۴۱-۴۶)، ترکیب‌بند ابوتراب بیک (۴۷-۴۹)، ترجیح بند مولانا نظمی (۴۹-۵۱)، اشعار گوناگون از شعرای متعدد بدون ذکر نام (۵۳-۷۴)، اشعاری از مولانا استرآبادی (۷۴-۷۸)، قصیده عرفی (۷۸-۷۹)، قصیده‌ای از محمدخان قدسی (۷۹-۸۰)، قصیده‌ای از طفیل گیلانی (۸۰-۸۵)، قصیده‌ای از فضولی (۸۶)، شعری از مرتضی قلی خان هرات و واعظ قزوینی و محمد قاسم مشهدی (۸۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز مقوایی، ۸۹ص، ۲۳ سطر (۷×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۲ - ۵۲]

۵۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۳۵/۷

آغاز: الهی به سر جوش خم الست ×× که دارد به لب زوکفی را که هست؛ **انجام:** اگر چشم زاهد نمی بود شور ×× به میخانه می‌بردم او را به زور

مثنوی است عرفانی و زیبا حدود ۹۰ بیت، نام ساقی‌نامه را ما برای این مثنوی برگزیدیم (ساقی نامه، نوعی از اشعار عرفانی است در وصف مجالس انس و شرب و ساقی و مطرب و مغنی و می و ... و شاعران بسیاری بر این سبک شعر سروده‌اند، در الذریعة ۱۰۲/۱۲ افزون بر ۱۳۵ ساقی‌نامه معرفی شده است.) در این مثنوی، بیتی نیز در مدح حضرت امیر المؤمنین علی بن ابی طالب آمده است. (به شاه نجف ساقی سلسبیل ×× که کرده است خمهای گوهر سبیل)، متاسفانه نام دقیق این مثنوی و سراینده آن به دست نیامد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ رکابه‌دار؛ تملک: حسین بن حسن رضوی طباطبائی به سال ۱۳۳۵ق و مهر «حسین الرضوی» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۲۷-۲۹)، مورب، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۱۱۴]

۵۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۶

جنگی است از اشعار شاعران [در فهرست شماره صفحات آمده است]: آذری، ابرار «شاه رکن الدین»، ابن یمین، اسحن، اسیر، اسیری، اشرف «سید»، اعتبار، امید، باذل، بابامیر، بدیعی، بیدل، بینوا، بیسیم هندی، تحسین، تکلمی، محمد توفیق، ثنائی، احمد جام، عبدالرحمن جامی، عبدالواسع جبلی، جامی، حنفی طوسی، خازن، خالصا، خسرو دهلوی، رسولی، رفیع، سرمد، سقا، سعدی، سلمان ساوجی، راجه سوکهون، شهید، صائب، صرفی، صیدی، طفیلی، ظهوری، ظهیر، عاشق، عالم، عراقی، عرفی، عطار، ناصر علی، غنی، غیرت، غیور، فکرت، قاسم، قصاب، کاتبی، کامل، کشفی، کمال چراری، لسانی، محتشم، مخفی، مسکین، مشتاق، مغربی، مفتون، منصور شیرازی، منظور، مولوی، مهری جبل عاملی، میلی، محیی الدین، ناجی، نظیری، نعیمی، هلالی، هندی ابراهیم، یکرنگ. فهرست مطالب: ترجیع‌ها: ترجیع شاه رکن الدین (۱-۱۴)، ترجیع و قسمیه مخفی (۱-۶۰)، ترجیع عالم (۶۱-۶۷)، ترجیع کشفی موسوم به مجموعه راز به حروف تهجی و در ۲۸ بند مورخ ۱۰۳۰ (۶۷-۸۷)، ترجیع سعدی (۸۷-۹۵)، ترجیع مفتون (۲۴۵)، سراپاها: سراپای معشوق: سراپای محمد توفیق (۱۷-۴۸)، سراپای مهری عرب سید علی جبل عاملی (۵۰-۵۸)، واسوخت‌ها: واسوخت وفا (۹۵-۱۰۰)، واسوخت ملاوحشی (۱۰۰-۱۱۱)، واسوخت مولانا غیرت (۱۱۱-۱۱۹). مستزادها: مستزاد عطار (۱۹۳-۱۹۵)، مستزاد مولوی روم (۱۹۵-۱۹۹)، مستزاد جامی (۱۹۹-۲۰۳)، مستزاد ناصر خسرو (۲۰۳-۲۰۴). قضا و قدرها: قضا و قدر میرزا مشتاق (۲۰۵-۲۲۰)، قضا و قدر بیسبم (؟) هندی سروده در ۱۰۶۸ (۳۱۳)، استقبال شعرا از یکدیگر: هلالی، جامی، سلمان در صفت صبح دم، شرف الدین منیری در جواب سلمان با ۳ مضمون، آذر در صنعت تجنیس، جبلی، سپاهانی، منصور شیرازی در جواب سلمان، در صنعت ترخیم، در تربیت چشم، تربیعات از بینوا، در صفت حرف از کواکب، در

صفت حرف تهجی از سقا (۴۶۷-۴۸۵)، مخمس‌ها و مسمطات: از اعتبار، خازن، جامی، اسیری، منظور، امید، کامل، سعدی، خالص، رسولی (۱۶۵-۱۸۱)، مثلث: از صرفی (۲۴۸-۲۵۱)، مثمن: از حنفی طوسی (۲۵۲-۲۵۶)، تجنیسات لفظی و صنایع شعری: الف - ترخیم اشاره بسوی مصرع اول (۴۷۳)، ب- کلمات از هر دو طرف خوانده می‌شود (۴۷۶)، ج- التزام کلمات (۴۷۵)، د-اشعار سروی (که درخت‌مانند نوشته می‌شود) (۴۷۷)، هـ- تربیعات که اشعار در جدول مربع نوشته می‌شود ۴۷۸)، اشعار مدور که گرد برگرد نوشته و خوانده می‌شود (۴۷۹)، ز- از هر مصرع حرفی گرفته با حرف وسط ترکیب و خوانده می‌شود (۴۷۸)، ح-مثمن از هر طرف خوانده می‌شود (۴۸۰)، ط- صنعت حروف تهجی (۴۸۱)، ی- یک حرف و دو معنی (۴۸۴)، ک- بحر طویل (۴۸۵)، ل- تکرار حروف و کلمات (۴۸۱). مثنویات و حکایتها (۳۱۳-۴۵۲): ۱- حکایت معشوقی که از ترس دزدی که نیمه شب به آن خانه رفت و زن به آغوش مرد پناه برد و عاشق پس از سال‌ها به کام دل رسید، ۲-حکایت فرد مسافر و پیشنماز آلوده دامن و عذر بدتر از گناه امام جماعت، ۳-حکایت مرد طرار و روستایی ساده و مهمانی و بردن خر و کالای روستایی، ۴- حکایت جوان نادان و سفر هندوستان، ۵-حکایت خواجه سوداگر و عارف، ۶- حکایت شاه روح و عاشق مفلس، ۷- حکایت قاضی و مفتی و خضاب ریش، ۸- حکایت زاهد و خواب دیدن روز محشر، ۹- حکایت عابد که سحرگاه شاگرد عسس رادر مسجد دید بحال راز و نیاز و حاجت خواستن، ۱۰- حکایت دو نوشته که یکی سوی شرق و دیگری سوی مغرب میرفت و عجایب، ۱۱- حکایت پادشاه و نخبیرگاه، ۱۲- حکایت روزه داشتن مرد تریاکی، ۱۳- حکایت به حج رفتن مرد سفید و خدا را در خانه خود نیافتن و آزرده شدن، ۱۴- حکایت بازرگان و سفر دریا و کالای او، ۱۵- حکایت مسافرت درویش و همراه شدن او با مار سیاه، ۱۶- حکایت سبک روحی آزادگان و مجلس عروسی و تأثیر بیتی که مطرب سرود، ۱۷-حکایت دور افتادن پادشاه غزنین در شکارگاه از همراهان، ۱۸- حکایت رگ زدن زلیخا که از خودش نام نقش یوسف و حلاج که از خونش کلمه الله نقش بست و تفصیل آنها، ۱۹- حکایت ماجرای عجیب عاشقانه که در حضور شاعر به سال ۱۰۶۸ روی داده، ۲۰- حکایت مناجات کردن مردی در نیمه شب و آزردن مردم و همسایگان، ۲۱- حکایت انگور خوردن شخصی با کوری، ۲۲- حکایت سنگ پشت و بط از بیسیم هندی، ۲۳- حکایت صیاد و آموختن خنثی از دو طالب علم و بهره بردن از همان یک کلمه که به شوخی به او گفته بودند، ۲۴-حکایت مفصل دختر پادشاه و زرگر طماع و نجار و پایان کار آنان، ۲۵- حکایت شهادت کبک به بیگناهی مسافر، ۲۶- حکایت فرار سلطان زاده و رفاقت با سوادگران، ۲۷- حکایت ذونواس شاه و سپردن فرزند خود به پیر جادوگر برای تربیت، ۲۸- حکایت موسی و پیر کافر و قهر او از خدا و نوازش از او، ۲۹- حکایت بیمار پرخور و گله از کمی اشتها، ۳۰-حکایت دزدی که نیمه شب برای دستبرد به خانه زنی آبستن رفته و روبرو شدن با فرشته و آگاه شدن از سرنوشت کودک، ۳۱- حکایت چهار نفر کور و کل و خصی و بنگی و یار شدن این نابکاران و سرانجام به سزای رسیدن، ۳۲- حکایت زن صاحب جمال و زاهد ریاکار؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سفید و الوان، جلد: تیماج تریاکی، ۲۴۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۱۳۵]

۵۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۳۵/۴

آغاز: ما تولی به مرتضی کردیم ×× جان و دل در رهش فدا کردیم؛ **انجام:** ما کجا وصف قدر تو به کجا ×× این کجا بود ما کجا کردیم

قصیده‌ای است حدود ۱۰۰ بیت در مدح حضرت علی بن ابی طالب و گزارش سفری است به عتبات عالیات و زیارت امامان معصوم در سرزمین عراق، متأسفانه نامی از این مثنوی و سراینده آن نیافتیم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ همراه با احادیث و اشعاری فارسی به سال ۱۱۷۴ق و ۱۱۸۶ و ۱۱۸۷ در انجام؛ مهر: حسین بن حسن رضوی طباطبائی با نشان «حسین الرضوی ۱۳۲۰» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۱۷-۱۹)، (۱۳) سطر مورب، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۱۱۲]

۵۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۰۹/۹

ترجیعات با دیباجه‌ای به نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸ - ۶۰]

۵۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۱/۴

ترجیعات و ترکیبات: سعدی، جامی، میرمشتاق، میر نظام، مثمن میرزا مفتون، نورالعین واقف؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی یک لایی با نقش ترنج، ۸۸ص (۵۴۲-۶۲۹)، ۱۰ سطر دو ستونی [سنا: ف: ۲ - ۱۴۲]

۵۳۹. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۱۰۵۴

آغاز: شدم سیار چون آب روان در جوی مشربها؛ **انجام:** صبر و آرام کجا گرد من گردد ×× اشنایی نتوان کرد به هر بیگانه

اشعاری از: وقاری، باقی افندی، وفائی مصطفی دده بکری، بهائی افندی، ندیمی حبیبی افندی، اخگری افندی، ادیبی زاده، طبعی، محبی و محمد رضا، تا صفحه ۱۸، سپس شروع به التقاط از کتاب «تذکره صادقی» شده که متضمن اشعاری از شاه عباس، شاه اسماعیل، سلطان محمد خدابنده لو و غیره می‌باشد و در آخر به شیخ فیضی خاتمه می‌یابد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، با روکش کاغذ الوان، ۱۵۷ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف- ۱۵۴]

۵۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲/۱۲-طباطبائی

مثنوی ماده تاریخ بنای عمارت شاهی است. از منشات میرزا بدیع الزمان پسر میرزا طاهر نصر آبادی در مدح سلطان حسین صفوی و

تاریخ پایان عمارت شاهی. این مثنوی ۳۲ بیت است از میرزا بدیع نصرآبادی که هر مصراع آن با عدد ۱۱۱۶ که تاریخ پایان عمارت شاه سلطان حسین صفوی است مطابقت دارد و کنار اشعار نوشته است. شاعر در برخی از ابیات نام خویش (بدیع) را آورده است، در صدر قصیده آمده است: «تاریخ عمارت شاه سلطان حسین از گفته میرزا بدیع نصر آبادی. ز امر باقی رسم عدالت ×× بهار جنت آثار ولایت ... / بدیع اینجا گمان درک یقین است ×× که اقدس کعبه ایران زمین است»؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، کا: آقا نور ابن حاج نقد علی، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۱۱-۱۲) [ف: ۲۳ - ۶۴۹]

۵۴۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۹۵/۳۵

اشعاری از: میرزا رستم قندهاری، سرمد، خسرو، شفائی، تقیای لاهیجی، قاضی نور، میرغروی، میر عطاء حکیم، مجتهدی، بنائی گیلانی، عبدالحی، مفیدای گیلانی، شاه طاهر دکنی، فکاری، قاسم کاهی، کلبی، محوی، وحشی گیلانی، ولی دشت بیاضی، ممتاز شولستانی، محمد قلی بیک سلیم، میرزا جانی غربی، امیرشاهی، جامع، فضیلی، فتوی، شیخ علی نقی کمره ای، فغانی، نظام دست غیب، باقرای خورده، ملک مشرقی، عرفی، نزاری، حسن بیک رفیع، اوجی، بدیع تربتی، بدرای مازندرانی، مشفقی، شیدای هندی، الفتی، ملک حیدر صبحی، میرزا سلیمان غیرت کاشانی، طالبای کلیم، خیام، حاجی ابوسعید تروانی، نصیرای همدانی و قاضی نور؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول [نشریه: ۷ - ۱۳۶]

۵۴۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۲۲/۲

جنگ شعر است گردآورنده آن باید از مردم هند باشد و از قرن ۱۲ و ۱۳، از: ظفر خان، ملا ملک قمی، وحید، محتشم، میر یحیی کاشی، میرزا نظام دست غیب، مولانا فهمی کاشی، میر معصوم واعظ، رضای کاشی، سید امتیاز خان شهید، عارف بلخی، میر تشبیهی، سحابی نجفی، کامی سبزواری، جامی، آخوند شفیعا، ملا درکی قمی، مانی شیرازی، میر رضی، بازرگان، ملالی، مخلص خان، معزز خان جیو، کمال خجند، جعفر تبریزی، بابافغانی، آصفی، شاه معصوم مشرب، نیازی تبریزی، وقوعی تبریزی، محمود بیک، ملاحاجی محمد، لااعلم، حکیم فغفوری لاهیجی، طوقی تبریزی، ملانادم لاهیجی، شرف جهان، شوکت، عبدالعلی محوی اردبیلی، قاضی یحیی لاهیجی، بندی شیرازی، میر نجات، میرزا علی خان، مسیحای فانی، تجلی، منصف تهرانی، شانی تکلو، قدسی، ملا محراب تهرانی، رشکی، محمد قلی سلیم، نوازش خان رومی، سید امتیازخان شهید، آخوند شفیعا، میرزا جلال، ناصرعلی، مولانا سعید اشرف، میرزا کاظم، باباسجایی، بیدی، مجنون (۸۷)، صهبا، حکیم الملک حفظه الله جهت مولانا احمد (۸۸) مولانا عابد، میرزا علی نقی صاحب، مولانا حاجی محمد، موسوی خان، میرزا محمد حسین قزوینی، مولانا احمد، مولانا وحشی، از مخزن الاسرار، بیانی، میر مجتبی، میرزا محمد حسین سیرتی، سالک یزدی، حکیم رکنا، نوعی خبوشانی، میرزا هادی طبیب، میرزا محمد باقر داماد، شیخ بهاءالدین محمد عاملی، امیر خسرو، میرزا صائب، شیخ ابوسعید ابوالخیر، حکیم محمد تقی صاحب، نظیری، خیام، ملانظیری، مولانا محمد قاسم، حکیم زلالی، خالص، میرزا محمد رفیع واعظ، میر سید علی، سعدی، آخوند مسیحای فسایی، مطلع (۹۸)، مولانا حاجی محمد، مومن، آهی (۹۹)، میرزا ابراهیم ادهم، حسن خان شاملو (۱۰۰)، میرزا عبدالقادر تونی، مکتوبی (۱۰۸)، سحابی، میرزا سعدالدین محمد، عطار، ظهوری، غافل، آقا حسین خوانساری، آذری، شوکت، ملاحاجی محمد گیلانی، طالب آملی، آخوند نصیرای همدانی (رقعه به میر معین)، آخوند ملا محمد علی شکیب، محمد مرمن عزی، نظیر مشهدی (۱۱۵)، داعی انجدانی (۱۱۵)، فضلی جرپادقانی (۱۱۵) حاجی محمد صادق حلو (۱۱۶)، یوسف خواجه، ملکی سرکانی، میرزا صابیا (۱۱۶) عریای (؟) شکر لب (۱۱۶)، میرزا ملک مشرقی، یحیی خان، میر صیدی، شیخ حبیب الله (۱۲۰۹ غنی، ملاوی، نواب ظفرخان، میرزا محمد باقر پدر شریف امتیاز خان، امیر وصال، علی رضای تجلی، آخوند کاظما (۱۲۸)، غمزه، میرزا کاظم، حسن قلی بیک، ملامحمد باقر سروش، زیب النساء بیگم، حافظ، ملک قمی، اوجی (۱۳۳)، نظیری، محمد مقیم آزاد (۱۳۴)، رشکی همدانی، میرزا فصیحی، آخوند ملامحمد علی شکیب، هلالی، اقدس، جسمی همدانی (۱۳۶)، میرزا نظام، میرالهی همدانی، میرزا علی نقی صاحب، حیرتی، میرزا جانی عزتی، شوکت بخاری، سید امتیاز خان، ایما، قیدی شیرازی، میرزا ابوالحسن، فراهانی، میرزا محمد شفیع حاجب، اشرف، میرزا رضی دانش، شیخ (۱۴۸)، محمد قلی سلیم، فضولی بغدادی، میرزا عابد جابری، میرزا غریب عرب (۱۵۰) میرزا، ناصح تبریزی (۱۵۰)، فوجی نیشابوری (۱۵۱)، مولانا عبدالرحیم، محرره (۱۵۲)، زمانا، شفیعای اثر، زمالی مشهور، میرزا جلال اسیر، سلطان ابوسعید ابوالخیر، عاملا، شجاع کاشی، نظام استرابادی، میرزا ابراهیم ادهم، مهجور، نجف قلی بیک، ناظم هروی، مسیحای خواجه، سید عبدالله خانی، شاه محمد، محمد علی بیک افسر، محمد سعید اشرف، باقیا، از بیاض خان صاحب مهربان مقتدی سخن سنجان میرزا معز فطرت، عرفی، مخلصا (۱۶۳)، سعید حکیم، آخوند یحیای کاشی، احمد یارخان، سرید، میرزا اسماعیل، میرزا محمد حسین در تعریف نامه، میرزا رضی دانش، سلطان علی بیک، حسن خان شاملو، بهجت، حکیم محمد تقی عاملای بلخی (۱۷۳)، مرتضی قلی سلطان، حکیم میرزا محمد، رشیدی تبریزی، نجیبا، مسیح الزمان الهی، بابافغانی، میرزا شریف تجرید (۱۷۹)، بهبودی، قاسم بیک حالتی، حکیم شفائی، ملاوارسته، محمد مؤمن خان اعتماد الدوله، ابوالفتح یعقوب کشمیری، ناظم هروی، ملاجلال سپهری، ملافیضی، قاسمی کاشی، میر حسن قدسی، میر عبدالوهاب معهودی، ملاقدری، قانعی خیوه ای، ملا مبارک خان مدهشو، و قاری یزدی، میرهامشی، ملا عبدالله نکهت، ملا محمد صور، حکیم حاذق،

خاقانی، میر نصیبی نوربخشی، میرزا جعفر آصف خان تبریزی، میر سید حسین شهید، نورالدین محمدقراری برارد حکیم ابوالفتح، ملا غزالی، میرزا قاسم خلوت نشین، غیرتی شیرازی، موسوی خان، مرتضی قلی خان، میر سید علی مهری، سعد کل (۴۱۹)، شیخ علاء الدوله سمنانی، حکیم رکنای مسیح، آخوند شفیعای اثر، شیخ فیضی، قاسمی اردستانی، شیخ علی نقی کمره ای، ولی دشت بیاضی (۴۸)، غضنفر کلبادی (۴۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۵۳]

۵۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۶۱/۱

آغاز: ای خداوند ایزد دانا ×× روح بخشای آدم و حوا / ای ز فیض تو عقلها مدرک ×× وی به نور تو دیده‌ها بینا

قصاید نورس.؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۲۲گ (۲پ-۲۴پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۴۶]

۵۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۹۶/۴۱

قصیده در مدح علی (ع) از مولانا امیدی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ یا ۱۱۰۰ق؛ ۵ص (۱۴۲-۱۴۷) [ف: ۱۷ - ۳۷۵]

۵۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۸۱۶

از الف تا هاء. املاء آخوند ملا محمد؛خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ:بخارایی،جلد:گالینگور، ۲۴گ، ۱۳ سطر (۹×۱۸)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۴۸۸]

۵۴۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۵۴

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ مجدول؛ قطع: بغلی [نشریه: ۷ - ۱۶۷]

۵۴۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۱۶

غزل است به ترتیب تهجی؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، با سرلوح، انجام در «یاء» افتاده؛ ۲۱۷گ، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۶۷]

۵۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۸/۳

با عنوان «مخمس وحدت». درباره علی ابی طالب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، ۸ص (۴۵-۵۲)، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۲۸۶]

۵۴۹. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه: ۵۱۸/۲

آغاز: خداوندا به فقر راه بنمای

منظومه فارسی گویا از باقی شاید سوز و گداز یا قمری و عندلیب او، گویا هم شیرین و خسرو میر جمله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۸ - ۲۳۵]

۵۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۷۷

آغاز: سر بیاض صبح ای از خط مهرت یکسواد (؟) ×× مصرع حمدت بچشم صفحه میل سرمه داد / نگهت معنی بریحان رقم بخشیده؛

بیاض شعری است از شاعران گوناگون با یک دیباچه به نثر و در آن آمده: قطعه تاریخ بیاض: تو صاحب فتانت چو بود این بیاض ×× نیاز پری رنگ ناز پری/ نسیمای دیوانه تاریخ او ×× رقم زد «بیاض نیاز پری»؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ این جنگ در دو بخش و از دو کاتب است، بخش یکم نسخه‌ای است هنری با دو صفحه تمام زرین با دیباچه زرافشان و تمام آن راسته و چلیپا جدول‌بندی شده، هر بیت شعر در یک جدول هندسی، دو نسخه‌ای است ساده که به‌آن الحاق شده؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن ضربی یشمی، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۹×۱۸/۹سم [ف: ۸ - ۱۱۱]

۵۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۳۰

آغاز: زنهار عرضه ده بر جانان پیام ما ×× گونام ما زیاد بعمدا چه میبری؛ **انجام:** برای نعمت دنیا که خاک بر سر آن ×× منه ز منت هر سفله بار بر گردن

شامل منتخبی از غزلیات حافظ (ص ۱-۸۰)، و جامی (۸۱-۱۷۴)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، بعضی صفحه‌ها چلیپا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج و نیم ترنج منگنه، ۱۷۴ص، ۹ سطر متن و یک سطر حاشیه، اندازه: ۴/۵×۹سم [ف: ۸ - ۳۷]

۵۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۳۱

آغاز: باز برخاست نسیم از شکن زلف یار ×× نو عروسان چمن را شده برگ آینه دار؛ **انجام:** ما آینه ایم و هر که در ما نگرد ×× هر نیک و بدی که بیند از خود بیند

شامل: پنج قصیده در وصف بهار و طبیعت و دستار و چندین قطعه و غزل و رباعی در ۷۵۰ بیت که اغلب از شعرای قرن ۱۱ و ۱۲ است (۱-۶۲)، دیباچه دیوان نصیر، ۸ قصیده، دو ترجیع بند، و چندین قطعه و غزل و رباعی از نصیر در حدود ۶۰۰ بیت (۶۵-۱۱۸)، ۱۱ قصیده، دو ترجیع بند، دو ساقی‌نامه و چندین قطعه و غزل و ربعی از سلیم در ۱۲۰۰ بیت (۲۶۳-۳۶۹)، دو قصیده و یک ترجیع‌بند و یک مثنوی از ابو تراب بیک جوشقانی در ۳۴۰ بیت (۳۷۰-۳۹۳)؛ ۳۷۰ رباعی از مؤمن یزدی (۳۹۴-۴۶۸)، ۲۷۸ رباعی از میر مغیث محوی همدانی (۴۶۹-۵۲۵)، ۱۵۰ رباعی از عارف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع کار هند؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج سیاه ضربی، ۵۵۶ص، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۸ - ۳۸]

۵۵۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۴۳ حکمت

شعرهای عطار، سعدی، و قاسم انوار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، مجدول؛ جلد: مقوا عطف تیماج یشمی، قطع: ربعی[ف:۲-۱۱]

۵۵۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۷۸ ـ ب

آغاز: عاشق اصفهانی: تاجر عشقم بکف ×× مایه وسودم وفا/ تا که شود مشتری ×× تا چه دهد دربها؛ **انجام:** در عاشقی خویش مرا شهره شهر ×× دانستی و ای کاش نمیدانستی

نخست غزلها و سپس رباعی‌های: امیر خسرو دهلوی، حافظ، رفیع، آذر بیگدلی شاملو، آقا حسین و معصوم کاشی، صهبای قمی، مقتصدی و بسیاری از شاعران قرن ۱۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،

تا: قرن ۱۲؛ در متن و هامش؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۴گ، ۱۶ سطر (۱۵×۲۷)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱ - ۱۵۸]

۵۵۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۴ ـ د

شعرهای شیخ رجب حریری، منقاری، ابوبکرعمری، صفی حلی، محمد عبدالوهاب اندلسی و سموئل بن عادیا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۲؛تاریخ ۱۲۴۹ در بالای صفحه یکم؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵۲گ، ۱۳ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۷۲]

۵۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۱۸

آغاز: فصل اول در استغنا: دری که هست بدست رقیب مفتاحش ×× روا بود که نباشد بروی ما مفتوح

فهرست موضوعات در آغاز نسخه هست و تا عنوان «فصل هشتاد و چهارم در وفا» را دارد، شعرهای شعرای فارسی زبان است در ۹۰ فصل به‌ترتیب تهجی، موضوعات از «استغنا» تا «یغما و غارت»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در متن و هامش، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۸۱گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۱۹۳]

۵۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۰۶۸

شعرهای سرایندگان فارسی است به‌ترتیب تهجی مانند: ابو الفرج، نظیری، طبیب سپاهانی، عرفی، عصمت بخارایی، انوری، سنایی، ابو العلی گنجه‌ای، عبدالواسع جبلی، جمال الدین عبدالرزاق سپاهانی، ظهیر فاریابی، حسن دهلوی، مشتاق سپاهانی، طوفان هزار جریبی مازندرانی، عاشق سپاهانی، فدایی کرمانی، بدخشی بدخشانی، قاضی شمس الدین طبیب، آذر بیگدلی، سلمان ساوجی، میلی ترک، امید، بنائی هروی، شعله سپاهانی، عمعق بخارایی، ادیب صابر ترمذی بدخشانی، قطران تبریزی، سوزنی سمرقندی، مجد الدین شیرازی، معزی سمرقندی، اشرفی سمرقندی، طفیلی جلایر، سیف الدین اسفرنگ، شاپور تهرانی، اثیرالدین اخسیکثی، خبازی نیشابوری، مجیر الدین بیلقانی، اثیر الدین اومانی همدانی، مجد الدین همگر شیرازی، فرید الدین احول سپاهانی، عارف تهرانی، وطواط بلخی، کمال اسماعیل سپاهانی، جلال الدین درکانی، سید حسن غزنوی، اثیر الدین فاریابی، فلکی شیروانی، اوحدی مراغه ای انسی جنابدی، شرف الدین سپاهانی، محتشم کاشانی، سعدی شیرازی، جنانی کرمانی، عمادی شهریاری، نجم الدین رازی، طالب آملی، اغاجی بخارایی، قاضی نور سپاهانی، مختاری غزنوی، اشهری نیشابوری، رودکی بخارایی، سیفی نیشابوری، نسخه از نیمه‌های حرف الف است تا نیمه‌های حرف راء و غزل است و قطعه و قصیده و برای سنجیدن سبک شاعران بسیار سودمند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی متن نخودی حاشیه سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۳۲گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۰۵۱]

۵۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۴۵/۲

اشعاری از [در فهرست شمار صفحات موجود است]: آهی، اسحاقی، امری، امیدی، بدیعی، بهشتی، ثانی، جلالی، جمالی به‌خط خود او با عنوان «لمحرره»، حیرتی، خاوری، خیالی، ذاتی، رمزی، روانی، ... سری، سلیمی، سیرتی، شعیبا، شمسی، صادق، عبیدی، عذاری، علوی، عمروی، فغانی، کاتبی، کریمی، مهری، نجاتی، نوعی، نهانی، یوسف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج تریاکی، ۸۵گ (۹/۸-۱۸/۳)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۳۳۹]

۵۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۲۵

آغاز: دودی که از مطبخ جود تو برآرد ×× آماده تر از ابر بود زادن نم را؛ **انجام:** هرگز نرسد از تو دل من بنوازش ×× یا عادت خوبان نبود بنده نوازی

شعرهایی است از سرایندگان فارسی به یک قافیه از الف تا یا و نام شاعران در دو طرف صفحه آمده است و بسیار جنگ سودمندی است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج تریاکی تیره مقوایی عطف مشکی، ۱۰۰گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۰ - ۱۷۸۴]

۵۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۱۴

شعرهای فارسی: علی رضا تجلی (معراج الخیال)، لمحرره، خلیفه سلطان، میر نجات، قصاب، محتشم، مولوی، عرفی، اهلی، فغانی، شوکت میرزا ناصر علی، صایب، خسرو، واعظ، اسیر، ساجد، اشرف خان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۷۰گ، ۱۱ سطر چلیپای دوستونی، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴]

۵۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۳۱

آغاز: ترجمه قصیده حمیری: بسمله. شرح قصیده سید اسماعیل حمیری در شان حضرت امیرالمؤمنین. بسمله. حمدله ... این رساله در بیان دو حدیث که دلالت میکند بر فضیلت سید اسمعیل حمیری و حفظ کردن قصیده او که مترجم آن ... . محمد رضا بن میرزا محمد بن محمد رضا بن اسماعیل القمی الاصل المشهد مولدا و مسکنا ... لام عمر باللوی مربع ×× طامسة اعلامه بلقع / داشت جایی ام عمر اندرلوی ×× مانده آثار کهن از ... (پاره شده)؛ **انجام:** الحمیری ماد حکم لم یزل ×× ولو تقطع اصبعا اصبع / حمیری مدح شما گوید مدام ×× گر کنند انگشت از انگشتش جدا

شعرهای فارسی این سرایندگان است: طوفان هزار جریبی۵، میر حاج ۱۷، محمد رضای قمی مشهدی در ترجمه منظوم قصیده حمیری ۱۸، میرزا داود متولی ۲۸، محتشم کاشی ۲۹، حیرتی ۳۳، شانی تکلو ۴۸،کمال اسمعیل ۵۱، ابن حسام ۵۸، نظام استرابادی ۶۱، جامی ۶۳، میر نورالدین محمد کاشی نجیب تخلص ۷۰، شیخ بهایی ۷۳، مولانا جفاکش ۷۸، امتی ۷۹، عرفی ۸۳، مولانا ناسخ شیرازی ۹۰، مولانا والی ۱۱۷، مولانا وحدت به‌خط محمد حسین بن عبدالحمید حاجی مورخ سنه ۱۱۹، میرزا محمد حسین صاحب

رقم متخلص به حسن ۱۷۷ تا ۱۹۴ و ۱۳۳، مفلوک تبریزی ۱۴۶، مولانا لسانی ۱۴۷، ملا وارسته، حشری ۱۵۸،جوهری ۱۶۰، قدسی ۱۹۴، میرزا طاهر وحید ۲۰۳، راقم مشهدی سعدالدین محمد ۲۰۲، زاهد تبریزی میرزا قاسم ۲۰۳، نقی کمره‌ای ۲۰۷، میر فتاح مراغه (قیامت‌نامه به‌ترکی) ۲۱۰؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۱۰گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۸۱۶]

۵۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۳۷۶

شامل: ۱- رباعیات است به ترتیب تهجی (در متن و هامش)، ۲- اشعار شعرای فارسی با نام آنها به ترتیب تهجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در متن و هامش، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز تیره ضربی مقوایی، بغلی، ۸۹گ، ۹ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۷ - ۱۲۵]

۵۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۵۲۷

ترجیع‌بندهای از: قاسم انوار، اوحدی، عراقی، محمد بن حکیم ترمذی، عطار، میر حسینی، نعمة الله ولی، مولوی، مقربی، نعیم الدین، فضل الله یا سید نعیمی، تاج عراقی، ناصر بخاری، میر مخدوم، سید مظفر، کمال الدین ابوالرضا، حسین خوارزمی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی لایی، ۹۵گ، ۱۳ سطر (۹×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۸۵]

۵۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۳۸

اشعاری از: میرزا زاهد علی شابندرسخا، آقا حسین خوانساری، ملا محمد کاظم تبریزی، مخلصای کاشانی، صایب، مولوی، میرزا محسن، خواجه نصیرطوسی، وحید، آصف خان، طالب آملی، سلمان ساوجی، جامی، وحشی، زلالی، ابوسعید ابوالخیر، شیخ بهائی، صفی قلی بیک، شعف، نصیرا، سحاب، محتشم کاشانی، مراثی محمد شیخای مقبل به خط محمد صادق بن محمد امین گلوادی در ۱ محرم ۱۱۴۷ به‌دستور آقا محمدا در ص ۱-۳۵ نوشته شده، همچنین منظومه شهادت علی و امامان از مقبل سیاه محمد شیخا در ص ۳۶-۹۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با تاریخ ۱۱۴۷ و ۱۱۶۵، دو رباعی خوبی از شیخ بهائی و آقا حسین خوانساری در هامش ص ۵۲ آمد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۵۹گ، ۱۹ سطر (۴×۱۲/۵)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۷۰]

۵۶۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۷۰/۷

شعرهای: خودروی شیرازی امی (۱۲۷-۱۲۸)، مخفی (۵)، غیرت همدانی (۲۷)، کمال اسماعیل (۵)، وحید (۱۴)، میرزا بدیع اصفهانی نصرآبادی (۱۴)، شوکت (۱۴)، میرزا محمد مومنا (۱۵)، میرزا سعید (۱۵)، صبا؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۱۱ سطر (۶×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۸۱]

۵۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۰۸

شعرهای فارسی در شش بخش: ۱- انتخاب غزلیات ص ۱، ۲- انتخاب قصاید ص ۵۵، ۳-انتخاب قطعات ص ۱۱۱، ۴- انتخاب مثنوی ص ۱۸۳، ۵- انتخاب رباعیات ص ۲۳۹، ۶- انتخاب معمیات و مفردات ص ۳۰۲، در ص ۱۹ انشاء میرزا مهدی خان است در تعریف بیاض. فهرست نام‌های ۱۲۹ شاعر که در این جنگ دیده می‌شود: جامی ۶، علی نقی کمره‌ای، میرزا حبیب الله ۱۶، فرخی سیستانی، فردوسی ۱۸، سید محمد جامه باف ۲۱، مشرقی، نسبتی، عماد فقیه، وحشی بافقی ۲۲، عطار ۲۸، نظری، آصفی پسر خواجه نعمة الله ۳۸، بنائی، حیدری هراتی، صباحی، مخفی رشتی ۴۱، حاجی کوچصفهانی، درویش مقصود، بابا نصیبی، طالب آملی، شرف الدین، ضمیری اصفهانی ۴۴، میرزا ابوالقاسم، سعدی، عرفی ۵۸، ابوعلی سینا ۶۳، سیف اسفرنگ، عمعق بخارایی ۶۹، میرزا فتح الله اصفهانی ۷۸، داعی، خادم ۸۰، صافی ۸۲، طبیب اصفهانی، طوفان هزار جریبی، مشتاق ۹۲، انوری ۹۶، عبدالواسع جبلی ۱۰۲، حکیم سنایی ۱۱۸، وحشی ۱۲۱، ابوالفرج سیستانی، رجائی، میرزا اشرف جان، سعد همدانی، قمری، ضیایی، ۴۷-خسرو دهلوی ۱۲۷، عمادی، فاخری، شیخ نجم الدین، رافعی، میر حضوری ۱۳۳، نوایی، بابا طاهر ۱۳۷، حافظ ۱۳۹، خاقانی ۱۸۹، هاتفی ۱۹۴، اسدی طوسی، ضیاء ۲۰۳، عشرتی، جلال جعفری ۲۰۹، حکیم سعید خان، انسی، میلی، هاتف اصفهانی ۲۲۶، هلالی، ملا عبدالباقی، انوار ۲۴۰، شریف، شوقی، ظهوری ۲۹۱، رشید وطواط، سیف اعرج ۲۹۳، عصمت بخارایی، شمس الدین محمد غوری، ابو النصر ۲۴۷، سید حسن غزنوی ۲۵۳، مختاری ۲۵۷، شیونی، باقی ۲۵۹، سلطان ابوسعید، خیام، مجدالدین ۲۹۱، لطف الله ۲۰۸، امامی هروی ۱۷۳، کمال اسماعیل ۲۷۲، شیخ رباعی، بازاری ۲۷۴، مسعود سعد، راضی، شیخ شاه نظر، حکیم شفائی، شکیبی، ناصر خسرو ۲۷۸، میرزا نظام الدین ۲۹۱، امیدی ۲۷۹، سائل، بابا افضل ۲۸۴، فیض ۲۸۶، مسیح، زکی، عراقی، پور فریدون ۲۸۸، شیخ ابوالحسن اخرقانی ۲۹۱، مسعود، اشرافی ۲۹۷، سوزنی، خواجه حسن، شیخ فرید الدین شکر گنج، مهری، مهستی ۳۰۳، حاجت ۳۰۸، رفیق، آقا محمد صادق ۳۰۹؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آلبالویی، ۱۵۵گ، ۱۰ سطر (۷×۱۹)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۶۰۱]

۵۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۹۴۵

غزل‌ها است به ترتیب تهجی از: جرآت، متین، صایب، معلوم تبریزی، میرزا ظهیر، توفیق کشمیری، حیا، هلالی، جامی، آصفی شیرازی، فغانی، جلالی، آشنا، مشتاق، نظیری، مزین، وفائی، هجری، مشفقی یحیی کاشی، حیدر کلوچ، مجرم، فردی، شفائی، سعدی، عرفی، سرمد، چاکر گدا، شیدا، آهی، خجندی، ملهم، حزین، شاه شرف، قلند، امیر خسرو، محتشم، لایح، شاپور، میلی، صرفی، وصالی، کلیم، عظیم، ملهم، حافظ، ناصر علی، حافظ، قادری، انسی، بیدل، عالی خان، شمس الدین تبریزی، خورشید،

کمال خجندی، ولی، ملا حسن، عشرتی، شاه محمود، قاسم، مسکین، مردانه، میرزا احمد خان، عاشق، شوکت، حیدر، حبیبی، فارغ، رضی، تنهایی، لایق، خاقانی، صرفی، لا اعلم، یوسف، فانی، ثابت، میرزا غنی، مشتاق، ناجی، استاد، ضیابخش، ساطع، اقدس، خالص، مرب (؟)، واقف، گاهی، وفائی، قصاب، میرزا؛ سپس رباعیات سحابی است و مخمس آملی بر غزل حافظ و مخمس بر غزل کمال و مخمس جامی و کمال و مخمس: وزیری بر غزل حافظ، مومن بر غزل خسرو، توفیق و هما بر جامی، رسوا بر صایب، مخمس قصاب، مخمس توفیق بر غزل جامی، مخمس کلیم و توفیق کشمیری و قصاب و توفیق، مخمس: رضا بر غزل خسرو، جدید بر حسامی، مخمس یکتا و شاه معصوم و مشرب و هلالی، مخمس: خالص بر غزل خسرو، اهلی بر حافظ، جامی بر خسرو، مخمس جامی و مومن و صایب و امیر خسرو و استاد، مخمس میر عنایت بر غزل جامی (از اینجا نسخه افتاده است)؛ سپس غزل‌ها از: قادری، حافظ، فارغ، غنی، تقی، طالب، اسیری، آشنا، لایح، عظیم، ظریف، حمید، بیکس، مغربی، مضمون، اثر، نظیری، قدسی، بیخود، سیادت، استغنا، غنیمت، نادم قاسم، کمال، نقی، احسن، شهادت، سالمی، متین، جرمی، فغانی، حیرت، آفرین، راسخ، سرخوش، فایز، بیخود، اسد، منصف، سلمان، سهمی، خالص، مولی، رسا، برهمن، بینش، مفید، بنائی، صیدی، افسر، فیض، قتیل، جرمی، وحید، نظیری، مخفی، شریف، نظامی، باذل، صفی، علوی، جویا، همت، عرفی، حصاری، فصیحی، فغانی، عیدی، شیدا، میرزا شکرالله، ملا حسن، ابن یمین، شاهی، فغانی، مسکین، محروم، عطائی، فخری، ناظم، فیروز، علوی، فایق، اشرف، مرتضی، راهی، حضرت، خلیق. این بخش به ترتیب تهجی است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با خطی از محمد امین در آدینه ۵ جمادی، نسخه آشفته می‌ماند؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۱۳۱گ، ۹ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۶ - ۷۴۶]

۵۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۹۸۷

غزل‌های فارسی حرف «د، ر، ز» با تعیین بحر در برخی جاها از: احمد جام، خواجو، شاهی، طوسی، حسن، عصمت، جامی، آهی، قاسم، حافظ، اویسی، کمال، محرم، سلمان، فارغی، خسرو، بساطی، سهیلی، حقیری، کاتبی، هلالی، آصفی، عراقی، جلال، عارف، همام، حسن، فدائی، مایلی، اهلی، نرگسی و حیدر، عمار و یتیمی، عصمت، محرم، بنائی، عطار، اصیلی، شهیدی، اوحدی، عارف، موسوی، ملک، عماد، فخری، محمد حاج، عارفی، قایلی، عاشق، ریاضی، سعدی، همام، غیاث الدین، صالح، میر حاج، مسیحی، ملا عالم، نزاری، طاهر، شوقی، سایلی، حریمی، نامی، شیخی، نثاری، حیرتی، صوفی، سیفی، عبید، کامران، حسام، نوری، سید، ظهیر، خاکی، شریف، مجنون، محرم، علمی، فخری، عیسی، گلشنی، شاه طاهر، فریدون، سهیلی، نعمة الله، یعقوب، حیرانی، فراقی، عبدالواسع، سوزنی، این طیان، ابن یمین، شاه طاهر، میر افضل، فیضی، همایون، مانی، هلاکی، ملا میر، ابن مظهر، میر کرمانی، ابن حسام، مغربی، جتابی، حسن، کامی، مسکین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، برای میر غلام بیک؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا گرد تیماج سرخ، ۱۲۱گ، ۱۵ سطر (۹×۱۶)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۶ - ۷۵۷]

۵۶۹. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۴۲

شعرهای مولوی و حافظ و سعدی و ترجیع بند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج عنابی لایی، قطع: بیاضی [نشریه: ۶ - ۶۴۲]

۵۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۷۶

در ص ۱۴۸ شعری است به‌خط محمد مومن بن محمد صالح مورخ روز سه‌شنبه ربیع الاول ۱۱۱۸، و در ص ۱۵۲ شعر صفی است به‌خط محمد اسماعیل سپاهانی که به‌دستور میرزا علی اصغر پسر میرزا محمد مومن صاحب نسق آستانه مقدسه ۱۱۷۲ در قم نوشته، این جنگ که به‌خطوط گوناگون است باید به‌دستور پدر او و خود او گویا در قم گردآوری شده باشد، یکی از دارندگان آن گویا میرزا جعفر قلی بوده است (ص ع) در ص ۶۰ تاریخ تولد لطف الله نامی است در روز سه‌شنبه ۸ شوال ۱۲۳۸ به‌خط پدرش؛ چنین است فهرست نام‌های سرایندگانی که شعر آنها در این جنگ دیده می‌شود. قصاب در ص ع، ظهوری (ساقی نامه و قصیده) ۱-۲۴، طالب ۲۵، نوعی خبوشانی (سوز و گداز) ۲۵-۴۲، شاملو (محمود و ایاز) ۴۷-۵۹، میرزا داود متولی (سراپا) ۶۱-۶۳، محمد قلی سلیم (قضا و قدر) ۶۵-۷۵، مولوی و بابا فغانی و ملا امیدی و آقا شاپور تهرانی و صائبا و نظامی و اقدسی و قدسی و ملهمی ورشکی و شفائی و ملا اوجی و عرفی ۷۶-۱۰۷، میرزا کاظم تاجر ۱۰۷-۱۰۸، محمد قلی سلیم ۱۰۹-۱۱۳، حکیم رکنا (قضا و قدر) ۱۱۵-۱۱۷، میرزا فصیحی و نصیرای همدانی ۱۱۸-۱۲۰، نظیری و ملازکی و واعظ و میر محمد علی مجذوب و محمد قلی سلیم ۱۲۳-۱۳۶، غزالی مشهدی (نقش بدیع) ۱۳۶-۱۴۷، محرم و میرزا سنجر و نوعی وصفی (بخط محمد اسماعیل سپاهانی در ۱۱۷۳) ۱۴۷-۱۵۲، آذر و برهمن هند و میرزا محمد ربیع۱۵۳-۱۵۸،مجید و میرزا فصیحی و نظیری و مشتاق۱۵۹-۱۶۶؛ خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سر لوح؛ کاغذ: سپاهانی رنگارنگ زرپاشی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۸۶گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۸×۱۵/۵، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۴۲۶]

۵۷۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۵۷۰

شعرهای سنایی، جمال، کمال، معزی، مجد همگر، اثیرالدین بدخشانی، رودکی، قطران، عمعق، لامعی، رفیع الدین، شرف شفروه، شهاب الدین مؤید سمرقندی، فرخی شارستانی، ضیاء الدین فارسی، رضی الدین در ستایش سیف الدین باخرزی، اسدی طوسی، ابن یمین، فخرالدین خلد، ابوسلیک گرگانی، بدیع بلخی، طیان بمی، عطائی، خسروی - سرخسی، فلکی شروانی، ابوالفرج سجزی، جلال جعفری، بهاءالدین بغدادی، بهاءالدین

مرغینانی، ناصرالدین کاشانی، ذوالفقار شروانی شاه کبود جامه، حکیم نورالدین صندوقی، کمال الدین زنجانی در ستایش خواجه طوسی، حسن هروی، بدیعی سیفی، ابوالعلاء گنجه، رشید الدین، عمادالدین شهریاری، سعدالدین هروی، علی بن حسن باخرزی، ناصر بخاری، نزاری قهستانی، همام تبریزی، بدرالدین شاشی، عمادالدین دلاحلی العباسی، امام شهابی سلطانی، فخرالدین هندوشاه، شمس الدین طاهر نحاسی، محمد رافعی، خسروانی، قاضی نظام الدین، ابوسعید بزغش شیرازی، امامی هروی، قطب الدین عتیقی، تبریزی، جلال طبیب، خطیب گنجه، خواجو، همام الدین صاین، کاتبی، عبدالحمید، همام الدین بخشی، خواجه نصیر طوسی درباره نظام الملک، نظام بی نظام ارکافرم خواند ×× چراغ کذب را نبود فروغی/ مسلمان خوانمش زان رو که نبود/ ×× مکافات دروغی جز دروغی؛ رافعی قزوینی، ناصربجه، ابوعبدالله محمد جندی، عبید زاکانی، شمس طبسی، نظامی، مرشدی، ابوالفرج بلخی، مسعود ترکمان، علوی تربتی، شاه داعی، مبارک شاه غوری، نظام استرابادی، اشهری، شاه قلی، مسعود سعد سلمان، امین الدین کازرونی، اوحدی کرمانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ در متن و هامش، دو جدولی؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۱۲۹]

۵۷۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۰۲

شعرهای فارسی به ترتیب تهجی از انوری آغاز تا کمال الدین اسمعیل و تا سلمان ساوجی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، در متن و هامش؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۱۳۰]

۵۷۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۱۰۸

شعرهای محتشم و عاشق و سعدی و مناجات خواجه عبدالله انصاری؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول [نشریه: ۷ – ۱۳۷]

۵۷۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۱۷

شعرهای فارسی از عاشق تا سعدی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: بغلی بیاضی [نشریه: ۷ – ۱۳۸]

۵۷۵. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۲۱

اشعار قرن دوازدهم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷ – ۶۹۶]

۵۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۵۱

آغاز: بیا ای ساقی عشق آفرینم ×× خط جدم تو سرلوح جبینم ... الهی ذره عشقی کرم کن ×× چو خورشیدم بسر گرمی علم کن؛
انجام: جهان خرم شد از آب زلالش ×× ز چرخ آمد لقب چاه وصالش

چاه وصال ذره است (۲پ–۱۵پ)، هفت بند ملا حسن کاشی، و شعرهای هلالی، صفی، برهمن، بابا طاهر، طوفان، علی نقی، خسرو شوکت، رفیق، مشتاق، عاشق، درویش مجید و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای درون پارچه سرخ، ۵۹گ، چلیپا ابعاد متن: ۱۴×۷، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۳ – ۳۳۰۶]

۵۷۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۱۵

شامل اشعاری از فیض، کلیم، صائب، شوکت، حافظ، عرفی نظیر و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول به طلا و مشکی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۳۴۹گ، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱ – ۷۵]

۵۷۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۶۹۰

شامل اشعاری از فضولی بغدادی در نعت رسول الله (ص) بحر طویل، مجیر بیلغانی، شاه دلشاد، مولانا سلمان در حق چشم خود فرمود، رازی شیرازی، سحابی، سید محمد عارف، مجدالدین همگر، مولانا عرفی شیرازی، ساقی نامه فضولی با نشاء هفت جام و مناظره آن، ساقی نامه ملا محمد صوفی، زمانی یزدی، زلالی خوانساری، حکیم سنائی، ابن یمین، ملا نظام، ولی، عرفی، نظیری، قاضی نور، آصفی، طالب، میرزا فصیحی، قسمی، سهوی، سنجر، فکاری، ابوتراب بیک، علی نقی، اقدسی، مشهدی، عرسی، محتشم کاشی، زکی همدانی، حکیم سنائی، حکیم ازرقی، سیف اسفرنگ، استاد ابوالفرج، مسعود سعد سلمانف خلاق المعانی کمال الدین، حکیم خاقانی، میر شمس الدین محمد ملک قمر، فردوسی، مظفر حسین کاشی، محوی، ملا محمد حایه باب، حسین یزدی، نعمتی، زمانی، قاضی نور، امتی، جامی، امیر خسرو، عبدالرحمن جامی، ساقی نامه مولانا ملک قمر، خواجه سلطان ساوجی، میر سنجر ولد میر حیدر معمائی، مولانا عینی کشمیری، از دیوان خواجه حسین ثنائی ابن غیاث الدین محمد مشهدی مورخ ۹۶۷ق، مجدهمگر در حبس قلعه نای گفته، امیر شاه خسرو دهلوی، شیخ عطار، استعفانامه حکیم سنائی به قوام الدین صدر الوزراء ابوالقاسم ناصر بن علی به نثر و نظم، مولانا بدیعی، میرزا قلی میلی در مدح حضرت رضا(ع)، ملا ولی دشت بیاضی، ناصر خسرو، انوری، کمال الدین اسماعیل اصفهانی، وحشی یزدی، ملک قمی، حکیم خاقانی در ایام حبس شروانشاه، هلالی، کاتبی، شیخ عطار، صرفی ساوجی، فخریه سید حسن غزنوی، بابا فغانی، وحشی، حیرتی، نظام استرآبادی، رازی، کاتبی، رساله گرهرشاهوار از عبدی رکن آبادی، اثیرالدین اخستکی، محمد عبدالرزاق اصفهانی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اوراق آشفته صحافی شده؛ کاغذ: هندی؛ جلد: گالینگور سرخ، ۲۲۰گ، ۱۷ سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳ – ۸۳۷]

۵۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۲۴/۳ط

اشعار از شاعرانی مانند: طرزی، اوحدی، جامی، فرخی، ابوبکر بن محمد واعظ بلخی، سید عبدالله حالی، آقا رضا، حمیدی همدانی، حافظ، در ص ۱۰۳ این عبارت تحریر شده: «متفرقات شعرایی که اشعار ایشان را کمتر از پنج شعر نوشته بودند در بیاض اصل» و سپس نام این شعرا و اشعارشان به چلیپا تحریر شده (ص۱۰۳–۱۲۷)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲ص (۷۶–۱۲۷)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۴/۳ – ۱۵]

۵۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۹/۴ط

انجام: طوطی کلک نیاز از هوس قند لبت ×× روز و شب شهد شکر می‌چکد از منقارش

غزل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی، یک‌لا، ۱ص (۸)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۴۶]

۵۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۹/۱۸ط

آغاز: آرزو دارم که باشم خاک راه ×× تا که روزی سر نهم در پای او؛ **انجام:** نرم تر اندام او از اطلس است ×× سخت تر ز اهن دل خارای او

غزلیات؛ بر برخی از ابیات و واژه‌ها خط کشیده شده و اصلاح شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جلد: تیماج مشکی، یک‌لا، ۴ص (۲۰۶-۲۰۹)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۴۷]

۵۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۹/۲۲ط

از جمله: رباعی از طراز یزدی در وصف علی (ع) و بیتی از طوفان و اشعاری که نام سرایندگان آنها برده نشده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۵ص (۲۵۸-۲۶۲)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۴۸]

۵۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۶/۳۴ط

آغاز: جناب میر محمد حسین آنکه چون ذاتش ×× نتافت اختر سعدی ز آسمان فضیلت؛ **انجام:** رقم زد از پی تاریخ فوت خامه خادم ×× فتاد نخل گل اما ز گلستان فضیلت

قصیده‌ای در وفات میر محمد حسین به تاریخ ۱۱۵۱ق. در حاشیه نسخه آمده: «وفات مرحوم والد ماجد قدس سره شهر ذیحجه الحرام ۱۱۵۲، وفات مرحوم حسین محرم سنه ۱۱۵۶»؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج سرخ، مجدول، ۱ص (۳۰۱)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۲۴/۳ - ۸۱]

۵۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۴۲/۷

آغاز: گره شد همچو کو نطفه در پشت ×× به لب چسبیده آتش را سرانگشت / درون خلوتی شد هوش غزنی ×× که بودی دسته گل ساغرمی؛ **انجام:** ز بس جوشی که خون از چشم تر زد ×× گل اشک از سر تابوت سر زد / گران می‌رفت تابوت جهانبان ×× زبر دستان به زیرش پای کوبان

منظومه ای که از آغاز و انجام ناقص است و بدین دلیل شناخته نشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نیلی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج زرین، ۱۶ص (۳-۱۸حاشیه)، سطور چلیپا، اندازه: ۱۶/۴×۲۸/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۰۵]

۵۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۴۶/۱۹

با سروده‌هایی از این شعرا: ابن یمین (ص۴۷۳)، ابوالمؤید خطیب خارزمی (۱۶۳)، انوری (۴۷۳)، جامی (۴۷۳)، خواجه نصیر الدین طوسی (۹۷)، شیخ بهایی (۲۳)، فضولی (۴۷۳)، مجنون عامری (۴۷۳)؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی، اندازه: ۱۸/۲×۲۹/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۳۵]

۵۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۱۴

آغاز: عارفی طوف کنان رفت به باغ ×× دید در باغ حمامی با زاغ

دو مثنوی کوتاه. شامل حکایت زاغ و کبوتر و حکایت پیرزن که از حضرت سؤال کرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱گ (۴۰ر-۴۰پ)،۲۳ سطر(۹/۵×۱۸/۵)،اندازه:۱۶/۲×۲۶/۱سم[ف:۲۹/۱-۵۰۳]

۵۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۱۵

آغاز: بغداد زیب انجمن هفت کشور است ×× زان رو که تخت سلطنت هفت سرور است؛ **انجام:** وز هفت کشورند به این هفت بی نیاز ×× شکر بر وی فضول شده است باز ×× این خاک هر دری که فلک خاک این در است

ترجیع بند در مدح هفت امام مدفون در عراق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۲گ (۴۰پ-۴۱پ)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۳]

۵۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۲۶

اشعار ثنایی و فضولی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱گ (۵۶پ)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۴]

۵۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۳۹

رباعی.شامل دو رباعی از میر مغیث و ملا سروری کاشی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۴گ (۸۶پ-۸۹پ)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۰۵]

۵۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۱۷۸

اشعار و قطعات ادبی. از شاعرانی چون خاقانی، عرفی، طالب آملی، صائب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲ [مختصر: ف: - ۲۳۶]

۵۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۵۴/۱۷

اشعاری از: نظیری، آقا عبدالوالی، ذخیری، عطار، مولوی، میرزا محمد محقق جانشین قاضی اسدالله، سلطان ابوسعید، نظامی، شیخ محمد علی مؤذن، افضل کاشی، قاضی اسد کاشی، شاه قاسم الانوار، سید شمس، سلطان بایزید در ص ۱۵۶-۱۷۲ شعری است از سنائی مورخ ۲۷ ذیحجه ۱۱۰۸ در شیراز؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: تحسین، تا: ۲۴ جمادی الاول ۱۱۰۱ق، جا: دارابگرد شیراز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی ضربی گرد مشکی درون سرخ، ۳۸ص (۱۵۱-۱۸۸)، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۹ - ۱۱۸۹]

۵۹۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۵۷/۳

آغاز: چند نصیحت کنم، تا تو شوی هوشیار ×× بر عمل حق ترا

صدق شود آشکار؛ **انجام:** یک جو ازین ارض سرخ، بر سر الف از جسد ×× چون فکنی زر شود، تازه زری نامدار
قصیده ای است رائیه در ۳۰ بیت و نام سراینده را ندارد، جز آنکه در آن آمده است: لشکر هندوستان، چونکه در آید به روم ×× رومیه روم را زود بدیشان سپار. نسخه‌ای دیگر از این قصیده در کتابخانه شماره ۲ مجلس شورای اسلامی نگاهداری می‌شود که در فهرست آن از «مولوی رومی» دانسته شده است (سنا ۲۳۳/۲). در نسخه‌ها (۶۳۴/۱) از کیمیا اثر «مولانا محمد رومی» نشانی داده شده؛ خط: نسخ پخته، بی کا، تا: ۱۱۰۴ق؛ ۱ص (۵۱ر)[ف: ۱ - ۲۱۰]

۵۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۳۱/۱۵

آغاز: دگر از باده تحقیق مستم تا چه پیش آید ×× زرنج و محنت ایام رستم تا چه پیش آید
چند غزل و یک رباعی؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: شعبان ۱۱۰۴ق؛ انجامه: «به تاریخ شهر شعبان المعظم سنه ۱۱۰۴ موافق تخاقوی ئیل در قریه سرو (؟) قلمی شد العبد الراجی محمد»، نوشته محمد قریه سرو (؟)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای یک لادو رو، ۱گ (۸۱پ)، سطور چلیپا ابعاد متن: ۱۰/۵×۱۹/۵، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۵۱۴]

۵۹۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۳۸

اشعاری بدون نظم خاص از: ادهم، محمد قلی سلیم، بابا افضل، میرزا حسن خان الفت و امام ویردی خان، ملا محمد امین استرآبادی، میر غیاث الدین محمد انور، حکیم انوری، اوحدی، اهلی شیرازی، میرزا طاهر وحید، میر عبدالوحید، ملا ولی، میرزا هادی، ملا هاشم، محمد زمان همت، ملا هجری، میرزا شجاع همت، میر فاضل همام، میرزا مقیم همت، زین العابدین همت، سلطان یعقوب، میر یحیی، محمد صالح رافع، ملا رحمی، میرزا سعد الدین راقم، رحیم عتیقی، رضا هراتی، رسوا، ملا رضی آرتیمانی، محمد هادی رمزی، میرزا قاسم زاهد، زایر شوشتری، زایر دامغانی، سید حسن زینتی، میر سالم، فریدون بیک سابق، ملا صحابی نجفی، شیخ ابوسعید ابوالخیر، سعدی شیرازی، میرزا سعید خشتی، خواجه سلیمان، شاه شجاع، سید علی حسینی همدانی، ملاشانی، میر محمد حسین شوقی، شوکت بخارایی، شیخ زاده لاهیجی، ملا محمد صادق نیشابوری، میرزا معصوم صابر، میرزا صادق دستغیب، محمد صالح شیرازی، محمد صالح رضوی، میرزا محمد علی صائب، حاجی صادق صامت، ملا محمد صوفی، صبحی، ملا صدر الدین محمد، ضمیری، میر ابوطالب، ملا محمد طاهر قمی، بابا طاهر عریان، میرزا طاهر قمشه ای، ظهوری، ظهیرا بروجردی، میرزا عابد شیرازی، عارف رومی، میرزا مهدی عالی، میر منصور عاشق، عجم قلی ذو القدر، شاه عباس ثانی، میرزا عبدالله منشی، عرفی شیرازی، میر عطاء الله، عظیما پیشنماز، فرید الدین عطار، میر عین علی؛ خط: نستعلیق خوش، کا: علی حسینی، تا: ۷ ربیع الاول ۱۱۰۷ق، برای میرزا محمد جعفر اصفهانی؛ مجدول؛ جلد: روغنی گل و بوته دار، ۴۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲۷ - ۲۵۴]

۵۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۹/۳۰

محمد طاهر راسنجی قزوینی و عبید زاکانی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر راسنجی، تا: ۱۱۰۸ق؛ ۱ص (۳۹) [مختصر: ف: ۵۹]

۵۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱

شامل سروده‌هایی از: علینقی، مظهری کشمیری، محمد قاسم رازی، آصفی، رفیع مشهدی، میرزا غیاث بیگ، نیشابوری، سلمان ساوجی، ناطق، خیام، نصیرا، تاریخ جلوس شاه صفی، تاریخ جلوس شاه اسمعیل از میر حیدر معما، تاریخ فوت شیخ بهاءالدین محمد که مرزا حکیم یزدی گفته، آقا طاهر، عرفی شیرازی، میر عبدالرشید، مونسی، محمد هادی، سحابی، نواب ابوالخیرمیرزا، میر مهری، ابدال پیر سلطان (به ترکی)، میرادات یزدی، درکی قمی، مولانا حسن وهمی، طالب آملی، میرزا نوری فتوت، صایب، میرزا ملک مشرقی، میرزا نظام دست غیب، لازم، طالب کلیم، تاریخ عزل روزبهان، نظیری؛ خط: نستعلیق، کا: جعفربن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ افتادگی: آغاز؛ نوشته‌های این جنگ بسیار ریز و درهم کتابت شده از این جهت در بعضی از بخش‌ها خط نسخه بسیار سخت خوان می‌شود، مطالب در متن و حاشیه، نوشته‌های متن و حاشیه از هم جداست و نسخه تا برگ ۳۰۷ در حاشیه کتابت دارد. در متن بیشتر بخش‌ها به صورت سه ستون چلیپا و سه ستون تک‌سطری (بین سطور چلیپا) از پایین به بالا نوشته شده به صورتی که از آغاز سمت راست هر صفحه متن آغاز و پایین سمت چپ مطلب پایان می‌یابد، کاتب سعی می‌کرده با این طرز کتاب پردازی و ریز نوشتن کلمات و حروف مطالب بیشتری را در فضایی کم جای دهد، در وسط حاشیه‌های نسخه از گردش ۹۰ درجه‌ای قلم و زاویه کتابت مثلث تو خالی کوچکی در همه صفحات شکل گرفته است، در برگ آخر نسخه تاریخ جواب گرفتن در ۲۷ صفر ۱۱۵۸ ق و چند یادداشت معاملاتی به سیاق، پایان هر برگ دو رکابه نوشته شده: یکی مربوط به متن و دیگری حاشیه، رکابه‌ها معمولا چند کلمه‌ای است و هر دو عبارت رکابه در کنار هم نوشته شده‌اند، در حاشیه آخرین سطر بخش روی برگ‌ها هم اولین کلمات سطر آغازین صفحه بعدی به مثابه رکابه تکرار شده است، جزوها ۸ برگی؛ مهر: «محمد اشرف است ۱۱۷۴» (مربع)؛ خریداری از باقر ترقی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی.، ۶گ (۱ر-۶پ) [ف: ۲۹/۱ - ۱۳۱]

۵۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۹

از این سرایندگان: ملا نظام استرآبادی، عماد شهریاری، خواجه حافظ شیرازی، شیخ نظامی گنجه ای، ملا وحشی، آصفی، اهلی، ابن غیاث، آزری، معزی، شاپور، نزاری، ملا طبعی قزوینی، ملا عبدالرحمن مهنه ای، شیخ ندالی، قدسی، هلالی، جامی، بحر طویل، فغانی، حکیم سنایی، صایب، قانعی، محمدقلی سلیم، فارغا، ملاعرفی، ملا حاجی بیگ مشهور به حقیری، ملاعلی نقیف حکیم رکنا؛ خط: نستعلیق، کا: جعفربن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق،

جا: مشهد؛ پس از برگ ۹۳ افتادگی دارد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۱۷گ (۷۶ر-۹۲پ) [ف: ۲۹/۱ - ۱۳۵]

۵۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۱

اشعاری از: ابوالمفاخر رازی، خاقانی، رشید و طواط، ازتحفة العراقین، انوری، مجد همگر، مولانا حسن کاشی و خواجوی کرمانی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۴گ (۱۲۰ر-۱۲۳پ) [ف: ۲۹/۱ - ۱۳۵]

۵۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۵۹

انجام: انجامه: «بتاریخ ۲۵ شهر شوال سنه ۱۱۰۸ سمت اتمام یافت».

از این سرایندگان: ناظم، نامی، محمد قی سلیم، طالب آملی، صانع بالا مرغابی(؟)، ابن یمین، میرزا رفیع منشی، صایب، میرزا سعد الدین، طفیلی، میرزا بدیع الزمان، محمد سعید، خلاق المعانی، فیضی، ملا مؤمن بن حسین یزدی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۱گ (۲۰۵ر-۲۰۵پ) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۰]

۶۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۶۱

از: تجلی، صایب، سحابی، اعجاز، درکی، نظیری، زمانا، اسیر، شانی، فرصت، میرصیدی، وحید، سلطانعلی، بیگ، سلیما، محمدصالح صوفی، مجذوب، مرزا رضی، آقا رضی، حکیم محمد سعید قمی، حکیم سنایی، مرزا سیدعلی، شیخ علینقی، ملاوارسته، شیدا، طالب کلیم؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۲گ (۲۲۳ر-۲۲۴ر)[ف: ۲۹/۱ - ۱۴۰]

۶۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۶۲

اشعاری از: فردوسی، امیر خسرو دهلوی، کمال، حقیری، آصفی، صبحی، میلی، فصیحی، وحدتی گیلانی، واعظی همدانی، عرفی، شمعی، طیفی، شاه طاهر دکنی، نرگشی، امتی، سایلی، کاتبی، سیفی، رستمی، شیخ روزبهان، هلاکی، صبوری، هلالی، از مثنوی، امیدی، شاپور، میرزا حسین، طالب آملی، نظیری، جرات، اوجی، از قضا و قدر میرزا معصوم، سلیم مهدی، ابوتراب بیگ، صفی قلی بیگ، سبحانی، خلدی(؟)، شیخ شهاب الدین، سعدی، جامی، عماد، شیخ حکیم، حافظ، سوزنی، ریاضی، ناصرخسرو، صوفی، انوری، اسدی، اوحدی، شوقی، ساغری، شاهی، سید، عبدالواسع، آذری، والهی، عبدالواحد، حمید، ژنده پیل، آهی، شهیدی، خالص، سیدکاظمی، مجد همگر، مولوی روم، یوسف، میرقاسم، عاشقی، شیخی، فغانی، خاقانی، همایون، خلیل، اسیر، ظهوری، درکی، فضولی، نظامی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۱۶گ (۲۷۸پ-۲۹۳پ) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۱]

۶۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۶۴

انجام: بتاریخ شهر محرم الحرام صورت اتمام یافت الهی عاقبت به خیر و ... بوده باشد.

شامل ترکیب بند رونقی، ظهوری، صافی، اوحدی، بنایی، خالصی، ریاضی، وفایی، جامی، سهیلی، جلال، یوسف، سعدی، حمید، اسیر، اهلی، سیفی، انیسی، شهیدی، سهیلی، شاهی، وصالی، خیالی، میر علیشیر، کمال، کاتبی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ ۶۵. من کلام ملا واثق (۲۹۵ر-۲۹۵پ)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۲گ (۲۹۴ر-۲۹۵پ) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۱]

۶۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۸۴

آغاز: قصاید ادیب صابر. لب تو طعنه زند گوهر بدخشان را ×× رخ تو تیره کند آفتاب تابان را؛ **انجام:** در کفر میاویز و در ایمان منگر ×× تا عزت بار و افتقارم بینی

شامل اشعار ادیب صابر، میر سید علی واعظ از متقدمین، شیخ عارف نورالدین، خواجه حافظ شیرازی، رکن صابر، اهلی شیرازی، شیخ الاسلام احمد جامی، بابا فغانی، مولانا محمد شیرین مغربی، سید قاسم انوار، امیر نورالدین نعمت الله اصفهانی، از گلشن راز، از سعادت نامه ف میر مختوم، مولوی رومی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۳گ (۳۷ر-۳۹پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۵]

۶۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۸۶

از مولوی معنوی، نورس، واهب، مرتضی قلی خان، حیدرقلی خان، میرزا ملک مشرقی، معینی جوینی، معینی کرمانی، خواجه همام، صایب، ظهوری(با این انجامه: «بتاریخ ۱۵ شهر شوال نوشته گردید سنه ۱۱۰۸ الهی عاقبت به خیر باد»، ۴۷پ)، فیضی، ارشدای صفاهانی، سلطان ابوسعید ابوالخیر، ابوالقسم حسینی، عرفی، خواجه، امام فخر، ادهم ترکمان، مؤمن حسینی یزدی، میر محبوب، محمد قیل سلیم، طالب، شانی تکلو، ملا محمد شرفی، وحشی، قاضی نورا، اثیر، صفی قلی بیگ، میرزا فصیحی، قاسم، میرزاابوسعید سبزواری، سعدی، حضوری، تایب تبریزی، جامی، طالب کلیم، اقدسی، خواجه حسین ثنایی، خان خانان، میرزا ابراهیم ادهم، میرزا ابوالقاسم جامی، شاپور طهرانی، ملک قمی، اهلی شیرازی، میر محمد معصوم، میرزا رفیع منشی، نزهت، شیخ فریدالدین عطار، قاضی سنجر تونی، نظیری، میر محمدباقر داماد، شمس تبریزی، میرزا ابوتراب بیضا، میرزا محمد سمیع قاصد، نلا صوفی، فردوسی، نوعی، منصف، رضایی، زلالی خونساری، خواجه افضل ترکه، ناظم هروی، امتی(؟)، مولانا ابوطالب، کمال اسمعیل، نوعی، محوی، صانعی، جنال الدین عبدالرازقف طالب

آملی، خاقانی، قدسی، آشوب هروی، میرزا سنجر، شیخ علی نقی کمره، میرزا غیاث بیگ، شیخ ابوالحسن فراهانی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۱۵گ (۴۵ر-۵۹پ) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۵]

۶۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۸۹

از مرتضی قی خان شاملو، ملا محمد قاسم مشهدی، حیدر قلی خان، صایب و عرفی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۱گ (۱۰۶ر حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۶]

۶۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۹۱

شامل معماها و تک بیت‌هایی از: کاتبی، صبری، قدسی، عاشقی، عبداللطیف، مدام، عبدالواسع؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۱گ (۱۰۷ر حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۶]

۶۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۹۳

اشعاری از: خواجوی کرمانی، سلمان ساوجی، ظهیر، انوری، کاتبی، مولانا لطف الله نیشابوری، امیر شاهی سبزواری، شیخ اوحدی، امیر یمین، ابن یمین پسر امیر یمینف امیر حاج حسینی جنابدی، مولانا محمد بن حسام، فضولی بغدادی، خواجه همام، مولوی، حیرتی، جامی، ثنایی غزنوی، حافظ، ادیب صابر، صایب، عزیز، والهی، آصفی، طالب آملی، اعظم، نظیری، عرفی، شمس تبریزی، از شیر و شکر شیخ بهاءالدین، مغربی، حسین خان شاملو، ناظم هروی، رفعت، صفی قلی بیگ، مرتضی قلی خان، آذری، میرزا رضی آرتیمانی، میرزا رفیع منشی، سحابی، مشرقی، میر ظلی، حسن خان شاملو، اشرف، رضا قی بیگ، راقم، رافع، جعفر، فغانی، محتشم، میرمحمد مقیم، امینا، لامع، ابوتراب، بلبل، والی هندوستان، سعدی، هلالی، صبری، عظیم، آرام، نادم، میرزا مقیم کتابدار، میرزا عبدالله، شفیعا، امیر خسرو، ملا قزوینی، عشرت، جلالی، حیدر، مولاناشانی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۳۲گ (۱۱۶پ-۱۴۷پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۶]

۶۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۹۶

از: جفایی مشهدی، خواجه حسین ثنایی، جامی، حاتم، رباعیات خیام، مولانا امیدی، حافظ، خاقانی، حکیم انوری، شانی، حالی سبزواری، ابن یمین؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ سخنی از لقمان حکیم (۱۸۷ر حاشیه)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۴گ (۱۸۴ر-۱۸۷پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۷]

۶۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۰۲

از صایب، محمد کریم اردبیلی، مفلوک، سلطان حسین میرزا، فردوسی، میر صیدی، طالب آملی، ظهوری، طالب کلیم، فغانی، محمد طاهر، امیر خسرو، مجذوب، میرزا ابراهیم ادهم، میرزا رضی، ملا صالح صوفی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۴گ (۲۳۳ر-۲۳۶ر حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۸]

۶۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۰۴

از: میرزا بدیع، محمدقاسم قمی، بزمی، صایب، محمد قلی سلیم، منصف، اهلی، ملک قمی، شاهدا، امیر حسرو، ظهوری، شفایی، اثیری، خاقانی، ملای روم، رضایی، عرفی، شاپور، یوسف بیگ، طفیلی، میر ضیاء الحق، شیخ عطار، ابوتراب بیگ، طفیلی، میر ضیاء الحق، شیخ عطار، ابوتراب بیگ، شریفا، سنجری، قصیده ترکی خواجه، مثنوی سید هاشمی، میرزا مهدی اعتمادالدولة، سلطان ابوسعید ابوالخیر، حکیم رکنا، قدسی، وحشی، شرف، میرزا معصوم، میرزا رضی آرتیمانی، قطب، باب فغانی، سنایی، طالب، قاضی نور اصفهانی، عطایی، واصلی، شاه قاسم، عنصری، حسن خان، شاه سلیمان، میرزا صادق دست غیب، میرزا اشکی، میرزا اشرف، میر سید محمد، خواجه افضل، صادق، قصاب، نزهت، ولی، فصیحی، محتشم، ملک، خواجوی کرمانی، نصیرای همدانی، سوری، شیخ مغربی، صبحی، طایری، حسن بیگ رفیع، شیخ اوحدی، اثیرالدین اخستکی، فردوسی، انوری، ابن نصوح، شمس تبریز، میرزا سنجر، طالب آملی، امام قلی خان، لسانی، حسن خان، پادشاهنامه، حاجی محمد خان قدسی، سلطانعلی بیگ، تاریخ عراق آمدن فخر سادات میرزا ابوطالب رضوی، ساقی نامه قدسی، ملا نظام استرآبادی، نواب میرزا معصوم، میرزا ملک مشرقی، امیدی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۲۸گ (۲۳۶پ-۲۶۳پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۸]

۶۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۱۱

از: رجایی، صایب، نویدی، ملای رومی، شیخ سعدی شیرازی، مولوی جامی، نقیب، معزی، فرهاد و شیرین وحشی، شاه ضیای بدخشی، افجنگی، امیر خسرو دهلوی، از شاه و گدا، ملا صالح، عمر خیام، طوسی، شیخ عطار، سعدی، خلقی، وقوعی، انوری، کمال، اسمعیل، خواجه افضل، ملا حیرتی، میر محمد باقر داماد، مهدی، آصفی، جعفری، عرفی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۲۵گ (۲۶۵پ-۲۸۹پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۹]

۶۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۱۳

از: اوحدی، شیخ آذری، عبدالرزاق، اسیر، میرزا صادق، سعدی، حسن؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا:

مشهد؛کاغذ:نخودی آهار مهره،جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۲گ (۲۸۹پ-۲۹۰پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱-۱۴۹]

۶۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۱۷

انجام: انجامه: «بتاریخ ۲۵ شهر محرم الحرام سنه ۱۱۰۹ سمت اتمام یافت. الهی جمله عاقبت به خوبی بوده باشد».

بیشتر تک بیت است.از مؤمن، مسعود، حمید، سید، جامی، ابن عماد، دهکی، یوسف، حافظ، خسرو، کاتبی، میر علیشیر، حیدر، حسن، کمال، جلال، هلالی، خالصی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفربن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۱گ (۲۹۵ر-۲۹۵پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۹]

۶۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۱۸

آغاز: روزی بنما که جهان ظلمت زنگار گرفت ×× صیقلی زن که مرا آینه زنگار گرفت

از: شاه طاهر دکنی، فردوسی، از جام جم شیخ اوحدی، کمال اسعمیل، ظهیر فاریابی، غزالی و بیشتر اشعار بدون نام سراینده؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۳گ (۲۹۶ر-۲۹۸پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۴۹]

۶۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۲۳

از: میرزا طاهر واقعه نویس، صایب تبریزی، میر صیدی، سعید قصاب، عبدالعظیم سمنانی، عظیماءنیشابوری؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ ۱۲۴. نسخه مفرح یاقوتی که به جهت طپش دل عشاق نافع است (۳۰۶پ حاشیه)، ۱۲۵. دیباچه وکالت نامچه جهت نکاح (۳۰۷ر-۳۰۷پ حاشیه)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۲گ (۳۰۶ر-۳۰۷ر حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۵۰]

۶۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۳/۱۲۶

انجام: انجامه: «تمت بتاریخ ۲۷ شهر ربیع الثانی ۱۱۰۹ امید که پیوسته زندگانی بوده باشد. بمحمد و آله الامجاد».

غزل از مولوی جامی و صایب؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج عنابی، ۱گ (۳۰۷پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱ - ۱۵۰]

۶۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۴۵

کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۰ق، ۲گ (۶۲پ-۶۳ر) [ف: ۳۸ - ۲۵۵]

۶۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۹۱

از طالع گیلانی؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۰ق؛ ۲گ (۱۱۷ر-۱۱۸پ) [ف: ۳۸ - ۲۵۸]

۶۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۵۶

کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۱ق؛ ۱ص (۷۷پ [ف: ۳۸ - ۲۵۵]

۶۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۶۸

از اسماعیل ذبیح؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۱ق؛ ۲گ (۹۸ر-۹۹ر) [ف: ۳۸ - ۲۵۷]

۶۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۰/۴۲

غزل است. نویسنده: سید علی حسینی متخلص به مهری؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۱ق، جا: اصفهان؛ ۱ص (۶۱ر) [ف: ۳۸ - ۲۵۵]

۶۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۹۸/۱-ف

نسخه اصل: نسخه آقای سید جواد مدرسی یزدی. شعر رجوعا و صایب و سلمان و برهان و ذبیحی؛ بی‌کا، تا: ۱۱۱۲ق؛ از نویسنده آن با عنوان «لمحرره». مورخ ۱۱۱۲ و ۱۱۱۱ (در آغاز و میانه و انجام نسخه) [فیلمها: ۱ - ۶۷۸]

۶۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۴۱/۷۹

شامل: غزلیات سعدی، حضرت زنده فیل احمد جام، حضرت ملا روم، خواجه حافظ شیرازی، خاقانی، عرفی، خان خانان عبدالحیم، حکیم شفائی عاقلخان؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: شنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۱۱۷ق، جا: مشهد مقدس؛ کاغذ: شرقی نخودی آهار مهره، جلد: میشین مشکی ساده عطف چرم مشکی، ۱ص (۵۰۰)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱- ۱۰۰]

۶۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۴۱/۹۴

اشعاری از: حضرت اقدسی، شیدا، شاهپور، شیخ فیضی، عشرتی، عرفی، مولوی جامی، برهمن، صفی، قلی بیگ میلی، نو الله، طغرای هندی (نوشته شده از نسخه فیاض میان شیخ محمد پیر در فراه در۱۷ ربیع الاول، ص ۵۴۱)، فهرست شاه سلیمان صفوی، آصفی، مسافر، طوطیانوس، از مثنوی فتوح الحرمین تصنیف محیی، مثنوی مولوی، شاه قاسم انوار، نظامی، ابوسعید ابوالخیر، بستان، میر حسینی سادات، مجذوب، خسرو، کاتبی، سنایی، ظهیر، از مظهر آثار هاشمی، مولانا محمد غفار، نظام، ابوالفرج، نوید، سعدی، مثنویات سعیدا هندی، از شاهنامه فردوسی طوسی، محمد جان قدسی، مدس خواجه حافظ شیرازی در منقبت امام ضامن(ع) و چند قصیده منسوب به او، نسیمی، امیر خسرو دهلوی، محمد قلی سلیم، قصه پیر العلم و جنگ جنیان با امیر المؤمنین(ع) از گفتار آتشی، رازی، رباعیات سعدی (با این انجامه: ۱۶ جمید الاول سنه ۱۱۱۸ روز پنج‌شنبه در شهر مقدس بقلم آمد» ص ۵۶۳)، فرید الدین عطار (با رقم: «۱۰ جمادی الاول سنه ۱۱۰۸ در قندهار نوشته شد از میر باقر» ص۵۴۵)، محمد باقر الهیجانی، شاه شرف بو علی قلندر پانی پتهی، محمد شفیع منشی کشمیری، مرزا شرف، رباعیات خیام حکیم فخر رازی، شیخ شهار الدین سهروردی، سلطان ابراهیم میرزا، سلمان، امیر نصیبی، میر عبدالباقی، فغانی، کمال اسماعیل، سید محمد جامه باف، حضرت شاه میر لاهوری قدس سره، محمد داراشکوه قادری، انوری، سایلی، عراقی، مغربی، محمد تقی دهدار، غنوری، سایلی، عراقی، مغربی، محمد تقی دهدار، خواجه ابوالوفاء خوارزمی، سحابی، شیخ روز بهان بقلی، استاد، شیخ ابوالفضل بن حسن سرخسی، شیخ ابولاحسنبستی، جلال الدین رومی، شیخ سیف الدین باخرزی، شیخ رضی الدین عی لالا غزنوی، گهواره، شیخ فیضی

فیاضی هندی، حلاج حکیم آذری، حضرت احمد جام زنده فیل، امیر قاسم، عطار، شفایی، سلیمان شکوه ولد دارا شکوه ابن شاهجهان پادشاه، نصرتی، فدایی (نوشته شده به خطی مغایر با خط صاحب مجموعه: «این قصیده ... بدستخط بنده درگاه فیض (؟) الله در شهر دارالسلام بغداد سنه ۱۱۲۵ تحریر یافت» ص۵۷۷) حسنی، صبری مهری، پناهی، اوحدی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ جمادی الاول ۱۱۱۸ق، جا: مشهد؛ افتادگی: وسط؛ کاغذ: شرقی نخودی آهار مهره نازک، جلد: میشن مشکی، ۵۰ص (۵۳۶–۵۸۵)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱ – ۱۰۱]

۶۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۴۱/۱۰۰

آغاز: الا ای دنیا شده جسم پرور ×× چه شد گر بود طعمه مور لاغر

قصیده جنگ خیبر و فتح کردن هفت قلعه خیبر به دست امیر المؤمنین(ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: یک‌شنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: شرقی نخودی آهار مهره، جلد: میشن مشکی، ۱ص (۵۸۴)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱ – ۱۰۲]

۶۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۴۱/۱۰۱

آغاز: ضیافت می‌کنم یاران عزیزی چند مهمانست ×× که جمع آوردن اسباب آن بسیار آسانست

شامل مطایبات و هزلیات به‌صورت ضیافتی که بابا غوری به جهت مهمانی ترتیب داده؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: یک‌شنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: شرقی نخودی آهار مهره نازک، جلد: میشن مشکی، ۱ص (۵۸۵)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱ – ۱۰۲]

۶۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۰۹۳/۲

از شوکت، طالع رشتی، میرزا طاهر، حافظ ملا حاجی محمد و برهمن؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۹ق؛ ۲گ (۵۶ر–۵۷پ) [ف: ۶ – ۲۱۰]

۶۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۹۹/۱

آغاز: حبذا شاه سواری و خوشا عرش شکاری بفدای شب قدری که چنین مرتبه داری ز حضیض کره خاک بدین طارم افلاک بامر ملک قادر باری چو دو ثلث از شب تاری بگذشت آمد ازین غرفه مینا بدر حجره آن سید سالار صدای پر جبریل و بیک دست سر مرکب صرصر؛ **انجام:** چه شد نیمه سیبی که برای من از ان مائده برداشتی ای سید ابرار رسول عربی دید در انگشت علی خاتم خود را که در آنجا و ... داده و بازید علی دست یدالله بجیب و بدر آورد همان نیمه سیبی که نهان گشت درون پرده و گردید بآن نیم دگر ملحق و بگرفت روان راه هوا را – تمام شد.

در وصف معراج حضرت پیامبر (ص)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان ۱۱۲۵ق؛ جلد: مشکی، سوخت، ترنج با سر با نقش گل و بلبل با زمینه مذهب، ۱گ (۱ر–۱پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۳۸ – ۵۳۳]

۶۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۴۶۵/۱

شعرهای فارسی که به دستور خدایگانی الله ویردی بیکا؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۲ صفر ۱۱۲۵ق؛ راسته و چلیپا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آبی ضربی مقوایی، ۵ص (۱–۵)، ۲۷ سطر (۱۲×۲۵)، قطع: وزیری باریک [ف: ۱۷ – ۱۴۰]

۶۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۷۳

قصیده در مدح حضرت علی (ع) از محمد تقی (محمد تقی مازندرانی معاصر نصرآبادی)؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا:۱۱۲۸ق؛ ۸ص (۵۶–۵۹ و ۶۲–۶۳ و ۷۲–۷۳) [ف: ۳–۲۲۰]

۶۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۵۶

خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن علی خان طالقانی، تا: شعبان ۱۱۲۹ق؛ انجامه: «چون راقم قضا و قدر بر صفحه وجود این احقر خط بطلان کشد و به انقطاع روح ریحانی فرمان دهد یادگاری غیر خط غبار و از نام و نشان بر صفحه روزگار اثری جز بر لوح مزار نماند امید چنان است که جناب معلی القاب اعنی صاحب مجموعه زیدت مفاخره از فقیر حقیر یادآوری نموده به انفاس عیسوی زنده جاوید سازند. به تاریخ شهر شعبان المعظم مرقوم قلم صدق مقال گردید فی سنة ۱۱۲۹ هرزه گرد وادی بطالت و بی حاصلی عبدالعلی بن علی خان طالقانی»؛ جلد: تیماج مشکی یک‌لا ضربی با ترنج و سرترنج، ۲گ (۱۰۷پ–۱۰۸ر)، مختلف السطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ – ۳۹۶]

۶۳۲. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۷

کا: کا: محمد علی، تا: ۱۱۳۰ق، جا: قزوین؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱ص (۱۷۳ر)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۵۵۱]

۶۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۱۴/۴

آغاز: بعض از کلمات اجله مشایخ و فرمایشات بعضی از شعراء متقدمین و متأخرین؛ **انجام:** کو همنفسی تا بر سلطان برساند ×× سطر ی چون حسین ارمن درویش نویسم

منتخباتی است از مثنویات فریدالدین عطار نیشابوری، و قصاید سنائی غزنوی و از سروده‌های فارسی ابن سینا، و رباعیات جامی و غزلیات مشتاق و مغربی و فروغی و ظهیر الدوله؛ نیز قطعه ای منثور درباره اجماع علمای عصر بر فتوی قتل میرزا ابوالقاسم سکوت آمده؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن میرزا اسماعیل سمنانی، تا: ذیحجة ۱۱۳۰ق، جا: تهران؛ کاغذ: آبی فرنگی، جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۹ – ۳۲۲]

۶۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۰۷

آغاز: مرا داغی چنان بر دل نهادند؛ **انجام:** پاک است در قلب و سره چشم از خطا صراف را.

مشتمل بر غزلیات و قصاید و مثنویات و مخمس و اشعار متفرقه از شاعران متقدم و متأخر مانند: سعدی، حافظ، عرفی، ملا ندیم، فطرت، ملا علی رضا تجلی، حیدری، سید علی مهری، ادهم، افجنگی، در مدح علی بن ابی طالب و دیگر ائمه علیهم السلام،

قصیده حافظ در مدح شاه منصور مظفری و مطالبی منقول از کشکول شیخ بهایی؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: اسمعیل، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۱۳۱ق؛ سطور چلیپا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج یک‌لا، ۷۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۴۱]

۶۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۸/۴۲

اشعار مختلف و پراکنده ای از این سرایندگان است: میر صیدی، فیاض، عظیما نیشابوری، وحید، سعدی، ابوذرجمهر، صایب، کلیم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی شریف همدانی، تا: شوال ۱۱۳۵ق، جا: اردبیل در گوشه مسجد؛ نوشته شده با این انجامه: «این دو لکه به تاریخ شهر شوال المکرم سنه ۱۱۳۵کمترین خلق الله محمد علی شریف همدانی در گوشی غریبی بیکس مهجور دور از وطن افتاده در دار ارشاد اردبیل در گوشه سجده ؟ به خدمت فضیلت و کمالت ... (پارگی) نوشته گردید. هر که خاند دوعا طمع دارم زانکه من بنده گنه کارم»، ۴۳- دستورالعمل برای حاصل شدن حوایج (ص۴۴۲-۴۴۳)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی با ترنج هشت ضلعی، ۷ص (۴۳۵-۴۴۱)، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶×۲۰، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۰۱]

۶۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۱۹/۹

آغاز: ششمش ترک خواب باید گفت ×× جز بشب اندکی نباید خفت؛ **انجام:** ای حسینی زبان عذر بیار ×× دست حاجت ز روی عجز ببار ... چو نیند از تو کافران نومید ×× چون ندارم برحمتی امید

مثنوی حسینی است، پند است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ جمادی الاول ۱۱۴۰ق، جا: دولت خانه میرزا عیسی خان؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی درون عنابی، ۲گ (۴۷۳ر-۴۷۴ر)، ۲۰ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۹ - ۱۴۹۰]

۶۳۷. شیراز؛ خلیلی، میرزا محمد؛ شماره نسخه: بدون شماره

جنگ اشعار مرشد قلی خان شاملو، میرزا جلال، فصیحی انصاری، اقدسی، خاقانی، عرفی، میرسید محمد پسر شاه قاسم، رشتی، نجم الدین مسعود، محمد بیک فوقی، تذروی، محمود اردبیلی، کمال الدین اسماعیل، قاسم گونابادی (خسرو شیرین)، ملاعبدی، جلال یزدی، اسدی، فردوسی، خالص بختیاری، سید حسن ... جامی، مورخ ۱۱۴۰، نوشته ای به مستوفی خراج به‌تاریخ ۱۱۴۰، سپس شعر حافظ که در باغچه میرزا آقا علی رضای حسینی شیرازی در روز شنبه ۱۲ شوال ۱۳۲۳ نوشته شده است. در ص ع تاریخ ۱۲۱۲ و ۱۳۰۲ دیده می‌شود؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۴۰ق [نشریه: ۵ - ۲۶۶]

۶۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۱۹/۱۰

آغاز: دو معشوق سراسر عشوه و ناز ×× بفن دلبری بودند ممتاز؛ **انجام:** ز نفس شوم خود دارم شکایت ×× خداوندا هدایت کن هدایت

مثنوی روشن ضمیر، داستان دو عاشق و دو معشوق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ جمادی الاول ۱۱۴۰ق، جا: دولت خانه میرزا عیسی خان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی درون عنابی، ۳گ (۴۷۴ر-۴۷۷پ)، ۲۰ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۹ - ۱۴۹۰]

۶۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۱۹/۱

شعرهای آقا حسن، میرزا کاظم کاشی، محمد امین، همت، میر سید علی، انصاف، تابع، محتشم، نظری، وحید، زلالی، قدسی (۲۵۷ر)، میرزا صائب (۳۱۷پ) و زندیقی قزوینی در دو بیت (۴۰۱ر)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ جمادی الاول ۱۱۴۰ق، جا: دولت خانه میرزا عیسی خان؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی درون عنابی،۲۰سطر(۷×۱۷)،اندازه:۱۳×۲۴سم[ف:۹- ۱۴۸۶]

۶۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۴۵۵/۱۰۸

قطعات و رباعیات از وحید، ناطق، جوهری، محمد مؤمن، محمد جعفر، حسین منشی و واعظ. این قطعه اول که از وحید و بخط او است که در بالای آن نوشته: «لراقمه وحید: رنگ خجلت را نقاب چهره گلپوش کرد ×× قصه بی باکی خود را چو از من گوش کرد/گردش این ساغر خالی که گردون نام اوست ×× اهل دولت را نمیدانم چرا بیهوش کرد؛ از واعظ: تا خیال رخ او شمع شب افروز منست ×× مهر تابان عرق ناصیه روز منست / بسکه در خانه غیرش نتوانم دیدن»، از ناطق: جنون افزا نگاهی کرده از دل غارت هوشم ×× که از شوق خدنگش چون کمان بارست آغوشم، از جوهری: چو بر فروخته رخ از شراب می‌آید ×× بسر شبنم من آفتاب می‌آید، رباعیاتی از محمد مقیم که آغاز آن چنین است: بید ما غم کرد درد او که تنها گرد باش ×× سر عشم سر بصحرا داد یعنی فرد باش، از مرد خراسانی که به‌جهة پادشاه جلال الدین اکبر هند گفته: قتلم آنشوخ خورد کک مکنه ×× جان فدایش که خوش نکک مکنه/ چشمکی میزنه دلم مبره ×× چشمکی دیگرش کمک مکنه؛بی‌کا،تا:بین۱۰۶۳تا۱۱۴۱ق؛جلد: تیماج یک لا قرمز، ۵ص(۹۴-۹۸)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰ - ۱۳۴۶]

۶۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۲۴

آغاز: سازی هزار دستان خوش داستان ز هزار دستانش آهنگی..؛ **انجام:** قسم هر ناکسی سبک فربه ×× قسم من لاغر و کران برخاست

گردآورنده محمد حسین نام دارد و محمد مؤمن فیروزآبادی بنا بخواهش او یک مقدمه نثر در شش صفحه بر این جنگ نوشته است و این جنگ شامل منتخبی از شعرای ایران است تا قرن ۱۲ که در متن و حاشیه نوشته شده است. آنچه در حاشیه نوشته شده است عبارت است از: ۱- منتخب حدیقه سنایی (۲-۱۲)، ۲- منتخب لیلی و مجنون مکتبی (۱۳-۲۸ و ۱۱۷-۱۲۰)، ۳- از سوز و گداز نوعی خبوشانی (۲۸-۵۱)، ۴- از محمود و ایاز انیسی شاملو (۵۱-۸۲)، ۵- انتخاب تمرنامه هاتفی (۸۳-۸۷)، ۶- چند قطعه مثنوی از حکیم رکنا کاشی (۸۷-۱۲۰)، ۷- از خسرو شیرین نظامی (۱۲۱-۱۴۹)، ۸- ساقی‌نامه ظهوری (۱۵۰-۱۷۰ و ۱۹۷-

۲۰۰)، ۹- انتخاب خضر خانی و دولرانی امیر خسرو (۲۰۰-۲۵۰)، شعرایی که اشعار آنها در متن آمده عبارت اند از [در فهرست شماره صفحات آمده است]: قصاید انوری، شیخ فیضی اکره، ولی دشت‌بیاضی، وحشی بافقی، ابوطالب-حکیم رکنا، علینقی کمره، محمد یوسف جرفادقانی، ظهیر، نظیری نیشابوری، طالب آملی، ابوالعلاء گنجوی، فرخی، عنصری، اشرف سمرقندی، معزی، ناصر خسرو، ازرقی، عمعق، قطران، مختاری، امیر خسرو، جمال اصفهانی، آذری، فیضی هندی، سعدی، کمال اسمعیل، سلمان ساوجی، رفیع لنبانی، رضی نیشابوری، خاقانی، قاضی شرف جهان، محمد عتابی، ملک، ابوالبقاء تفریشی، ابوالحسن فراهانی، کاتبی، رودکی (از قطران ۹۸)، عبدالواسع، سوزنی، عمادی، امیر ذوالفقار شروانی، جوهری زرگر، ابن حسام، اثیر اومانی، شمس طبسی، کافی سبزواری، قصیده قاضی نور، سنجر کاشی، قصیده عطار، قصیده شاپور، لسانی شیرازی، مجد همگر، اوحدی، سید حسن غزنوی، محمد صوفی، ثنایی، ابوالفرج رونی، محمود بیک، نظام استرآبادی، سنجری، امیدی تهرانی، رشید وطواط، قصیده و ترکیب بند جمال الدین عبدالرزاق، غضایری، عراقی، عبید، مسمط منوچهری، قصاید کاتبی نیشابوری، قصاید عرفی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۴۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تاریخ تحریر ۱۴۱ (ظاهراً ۱۱۴۱ که در حاشیه صفحه ۲۸ و ۲۰۰ رقم کرده است)، مجدول، مذهب، صفحه اول؛ کاغذ: متن و حاشیه ترمه اصفهانی، جلد: میشن قهوه‌ای ترنج و سر ترنج ضربی، ۲۵۲ص، ۲۰ سطر هر ستون در متن و ۴۴/۵ سطر در حاشیه (۱۳×۲۵)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۸ - ۹]

۶۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۴۵۵/۲۳

اشعار از دوانی، صفی قلی بیک؛ بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱؛ ۱ص (۳۰) [ف: ۱۰ - ۱۳۳۷]

۶۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۴۰

آغاز: این صدر ایوان رسل ای شمع جمع انبیاء ×× خورشید چرخ سلطنت جمشید تخت کبریا؛ **انجام:** گلی بخش از گلستان خلیلم ×× درین ره ساز آتش را دلیلم

اشعاری از: جامی، نظامی، مولانا غور، فاضل، ناصر علی، اشرف، هلالی، مشتاق، قاسم دیوانه، محمد سام بیک، مقصود بیک خشتی، میرزا صائب، شوکت بخاری، ناصح، خواجه والی قندهار، خلیفه صادق کاملی، امیر شاهی، ملا وصلی چهار کاری، سالم، کشفی، اهلی شیرازی، امیر همایون، امیر خسرو، آشنا، تجلی، خواجه کمال، شرف یزدی، وحید بیک، شاه شرف قلندر، عشرانی، کلیم، بیخود، احسن، صیدی، اسد الله، خالص، بلیغ، عالی، طالع، آصفی، وحید، فغانی، بیدل، معالی، کابلی، برید، اسیر، طالب، طغرا، طوسی، نظری، مدهوش، ساقی، فکار، نعمت الله خان، رحمت، ملا واصل، فائز، فغفور، ملامعین، غنی، ملابخشی کابلی، علوی، زائر، قاسم، حافظ، نورس، میر غلامحسین، محمد عطا، عرفی، زاهد، امان الله، عبدالله خان، آفرین، شاه حسن میرزا، ماهر، بساطی، فخری، میر امان کابلی، شادمان کهگر، برهمن، صابر بیک، علی دانشمند متخلص یاهو، میرزا ثاقب کابلی، خواجه ادهم، محمد صادق، حیرت، یکتا دانش، فائق، شیخ عطار ولی، اشرف، صیرفی، لسانی، خوشحال، رونق ظریف، معانی، عنایت، لوحی، مستانه، راسخ، اصلی، خالص، شهید، عیشی، هندی، خسرو، سیوک، حیدر، نقی، میر معالی، راضی، حسین، امامی، فارغ، مظهر، سلطان‌حسن پیشاوری، ثنائی، حسن، شهیدی شاپور، صابر تخلص مستانه، میرزا جولی بیک، قدرت، وفا، صفا، هاشم، فاضل، عارف، عبداللطیف خان، عاقل، میرزا سلطان شاکری کابلی، آغرخان، نعیمی، ابن یمین، ملارضا، شاه حسین، یوسفی، روش ارابیگم، جویا، تمنا، مفید، میرموسی، شاه بلاق، مانی، شیخ نزاری، نعیما، سعدی، کاتبی، محتشم، خلیل، شمس، آهی، خادم، بهلول، قدسی، ملانظام کابلی، فصیحی، سلیم، صانع، ظریف، قبیح، آشنا، حمید، آصفی، حاجی نائب، خواجه محمد صدیق بدخشی، علی، فطرت، حیدر، خواجه، کمال، جمالی، محقی، عصمت پناهی، سیادت، عنایت الله شاه شرق، معجز پشاوری، وحشی، عاجز، غریب، بینش، حسینی، عاشق، زیوری، شهیدان، ناصحی، شمس تبریز، باعث، سحابی، خاقانی، اسماعیل، ملا علی، حکیم رکنا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: بخارائی، جلد: مقوایی، رویه مخمل آبی، ابعاد متن: (۱۰×۱۸)، ۲۸۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۶×۱۸/۵سم [ف: ۶ - ۸۳۷]

۶۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۶۶۰

آغاز: بعد از فهرست. بسمله ... از عدم بیرون شد؛ **انجام:** در حق درد کند آن محبت ساز را ... کردن دل باد بحرمه ... الامجاد

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۶۱ق [رایانه]

۶۴۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۱۱

شعرهای فارسی محتشم و ملاحسن کاشی و مقبل همه در مرثیه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد حسین، تا: ۱۱۷۸ق، جا: کشمیر؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ قطع: بیاضی وزیری [نشریه: ۷ - ۱۳۰]

۶۴۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۸۲۶/۱

قصیده ای که میرزا محمد حسین در خصوص دریاچه فرح آباد اصفهان حسب الامر حسنعلی خان بیگلر بیگی سروده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۷۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی لایه ای، ۴ص، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۲ - ۱۲۹]

۶۴۷. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۱۳

مشتمل بر برخی از ادعیه و اشعاری فارسی از ابوسعید ابوالخیر، شیخ علی، عطار، نعیما، حافظ، سعدی، محتشم، جامی، ابن یمین، تستری، آقا محمد عاشق، لطفعلی بیگ آذر، حاجی آقای شیرازی، آقا تقی صهبا، بابا طاهر، سید احمد هاتفی، مشتاق میرزا جعفر ساقی، وحشی، ملای روم، ولی دشت بیاضی، عرفی، روزبهان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۷۹ق؛ برخی از اشعار به خط

زین العابدین به سال ۱۱۷۹، خطوط چلیپا یا راسته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۳۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۷/۵×۱۶سم [ف: ۱۸]

۶۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۱۴/۴

آغاز: وقتی که شکل دایره کن فکان نبود ×× جز نقطه حقیقت حق در میان نبود؛ **انجام:** جاء یزید و قوم یزیدش مراد نیست ×× حب علی و آل علی باد بر مزید

ترجیع بند در سرگذشت دوازده امام از نظیری؛ کا: ناظر کازرونی، تا: ۱۱۸۳ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۴گ (۵۰پ-۵۴پ)، ۱۵ سطر (۸×۱۷)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۴سم [ف: ۱۳ - ۳۱۹۰]

۶۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۲۹

اشعاری از هجری، محمد قلی بیک درباره مهمانی حاتم طی، مولانا وحشی و محمد مومن می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن میرزا.. [جوادی؟]، تا: ۱۱۸۸ق؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ (۵۹-۳۷پ)، ۱۴ سطر چلیپا (۸×۱۵/۵)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [رایانه]

۶۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۸۱/۴

آغاز: ای سرو سهی که بر سمندی ×× اینت دو جهان بگو به چندی

ترجیع‌بند میر رضی است. بند ترجیع: بنشینم و خو کنم به هجران ×× ور جان برود فدای جانان؛ خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن محمد، تا: ۱۴ صفر ۱۱۹۲ق، جا: آستانه شاهچراغ شیراز؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۲گ (۶پ-۷پ)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۲۳۳]

۶۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۸۱/۵۱

نویسنده: وفا؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۹۲ق، جا: آستانه شاهچراغ شیراز [ف: ۳۸ - ۲۳۹]

۶۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۷۲

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: احمد لاریجانی حسینی شهرستانی (جامع جنگ)، تا: ۱۱۹۴ق؛ در اول نسخه نوشته‌ای از سید علی طاهری (شیوا) در معرفی این جنگ و فهرست مندرجات آن و نام شعرا که در پنجم تیر ۱۳۲۵ نوشته است؛ جلد: تیماج، مشکی، لولادار، ۲۴۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۲۸]

۶۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۷۲/۲۷

آغاز: ای حسن تو برتر از چه و چون ×× سبحان الله ز حسن بیچون

ترجیع بند عرفی و ترجیع بندی دیگر؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: احمد لاریجانی حسینی شهرستانی، تا: ۱۱۹۴ق؛ جلد: تیماج مشکی لولادار، ۱ص (۲۳۷ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۶ - ۴۳۳]

۶۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۴/۱۶

ده بیت فارسی. در ترکیب یک معجون دارو، به بوعلی سینا نسبت داده شده است؛ خط: نسخ، کا: سلیمان قاضی پسر محمد مکری، تا: ربیع یکم و دوم۱۱۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و نخودی رنگ، جلد: تیماج حنائی دولا بی مقوا، ۱ص (۱۳۷)، ۹-۱۳ سطر، اندازه: ۶/۷×۱۲/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۴]

۶۵۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۰۷۰/۱

ابیاتی از شعرای تازی و فارسی، از جمله سلمان فارسی، شهاب الدین محمد النواجی، باخرزی، ابوالحسن علی بن محمد التهامی، صاحب بن عباد، ابوالفتح بستی، ابن خطیب، ابن مشرف الماردینی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ شوال ۱۱۸۱ و ۱۱۹۵ق؛ واقف: غیاثی، بهمن ۱۳۳۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۴۵۹]

۶۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۲۶-۲۹/۲۶۶

آغاز: چون ابن سعد پای ستم دررکاب کرد ×× بهر قتل سبط پیغمبر شتاب کرد ... پلید نخستین زراه ظلم ×× برروی عترت شه دین قطع آب کرد؛ **انجام:** برسر ... پرورده آغوش حسین ×× گوئیا برافق چرخ درخشان قمر است / لوحش الله که دوگیسوی خم اندر خم او ×× شام یلداست ویانافه ...

بیاضی است که درآن یکی ازمداحان اهل بیت (ع)، مراثی فارسی را برای استفاده خود به صورت نامنظم تحریرنموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول گرهی، ۶۸گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۷ - ۴۲۶۶]

۶۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۸۷۸-۲۹/۲۱۸

آغاز: گفت درراه خدا من از وفا ×× خورده ام جام بلا درکربلا/ گفت این و کرد از روی وفا ×× روی جان را سوی عرش کبریا؛ **انجام:** اول ازنعت رسولی که بود شافع دین ×× دویم از مدح علی شیر خدا بسم الله / به حسن بن علی سروردین دردوجهان ×× به حسین شاه شهید شهدا بسم الله

بیاضی است شامل مراثی ازچند شاعر، که مداحی آنها را جهت استفاده خود در این بیاض به صورت پراکنده تحریر نموده و درآن اشعاری از کفاش وسحاب آمده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا با عطف گالینگور قهوه‌ای، ۳۹گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۶۶]

۶۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۱۱۸-۲۵/۲۰۸

آغاز: بسمله ایدل غافل دمی هشیار شو ×× خواب غفلت تابکی بیدار شو / نیست فکرت غیر خواب وخردنت ×× غافلی از خواب وقت رفتنت؛ **انجام:** هریک نفس که می‌رود از عمر گوهریست ×× کانرا خراج ملک دوعالم بود بها / مپسند کاین خرانه نهی رایگان زدست ×× وانگه که رو بخاک نهی دست بینوا

بیاضی است شامل مراثی منظوم ائمه (ع) خصوصاً امام حسین (ع) این بیاض به صورت پراکنده تحریر شده و در لابه‌لای آن برخی حسابها ومطالبات صاحب بیاض به حساب سیاق درج گردیده؛

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷ - ۴۲۶۴]

۶۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۳۸۹-۱۷/۱۶۹

آغاز: السلام ای سایه ات خورشید رب العالمین ×× آسمان عزوتمکین افتاب داد ودین / مفتی هرچار دفتر خواجه هرهشت خلد ×× داور هر شش جهت اعظم امیرالمومنین؛ **انجام:** شفق مگوی که بر سقف کبریا باشد ×× که عکس موجه طوفان کربلا باشد / خوشا کسی که دلش باغم آشنا گردد ×× خوشا کسی که تنش خاک کربلا گردد

بیاض مراثی است در مراثی حضرت سید الشهداء (ع) و یارانش، در آن اشعاری از دوازده بند ملا حسن کاشی، دوازده بند محتشم، مقبل اصفهانی، ذبیحی، ندیم و دیگر شاعران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۱۲۵گ، ۱۲-۱۶ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۸سم [ف: ۷ - ۴۲۶۳]

۶۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۹۳-۱۶/۲۰۳

آغاز: ترویح روح جمیع انبیا و اولیا و اتقیا و اصفیا و شهدا خصوصا روح مقدس مطهر خواجه کونین و فخر عالمین رسول ثقلین پیشوای قبلتین و سید فریقین صاحب قاب و قوسین مسند نشین؛ **انجام:** عامی مشو خموش بکن لعن بر یزید ×× کین بیتها برای تو اینجا صواب شد/ تا شد جهان به پا احدی این خطا نکرد ×× جز زاده زنا به امامان جفا نکرد

بیاضی است که درآن اشعاری از شعرای مختلف درمراثی حضرت سیدالشهداء جمع‌آوری شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۳گ، ۱۵ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۷ - ۴۲۶۲]

۶۶۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۱۷

آغاز: بلب رسیده مرا جان زحسرت ×× خوشاکی که دهانش بلب رسیده تست؛ **انجام:** به اختیار خویشتن دواندم بهر طرف ×× چه دست دست او بود زهی سعادت شرف

بیاض شامل اشعار و قصاید در مراثی و عزای امام حسین (ع) است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف مخ: ۱ - ۸۱]

۶۶۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۴۸۵/۳

غزلیاتی است از جامی، هلالی، کوکبی و عصمت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،تا:قرن۱۳؛افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۰۵۵]

۶۶۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۷۵۵/۲

آغاز: بجهت تسخیر قلوب ... رباعی.ای دل بر ما مباش بی دلبر ما ×× یک دلبر ما به که دو صد دل بر ما

رباعیات است.در ادعیه و خواص گویا از ابو سعید ابوالخیر باشد و باید با اشعار او مقایسه شود؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی لایه‌ای، ۴گ (۸۹-۹۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ - ۸۸۶]

۶۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۱۵-۵۹/۲۳۵

آغاز: ای بسا معصیت آلوده بنا فرمانی ×× شرم بادت ز خدا تا کی از این نادانی

بیاضی است حاوی اشعاری در مراثی و نوحه سرایی و سینه‌زنی و روضه خوانی در مجالس سوگواری امام حسین و شهدای کربلا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۴۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۷ - ۴۲۵۹]

۶۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۱۸-۵۹/۲۳۸

آغاز: بند ششم، ترسم جزای قاتل او چون رقم زنند ×× یکباره بر جریده رحمت قلم زنند

بیاضی است حاوی اشعاری برای نوحه سرایی و سینه زنی و روضه‌خوانی در مجالس سوگواری امام حسین و شهدای کربلا، در اول آن دوازده بند محتشم کاشانی تحریر شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۷ - ۴۲۵۹]

۶۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۷۳/۵

آغاز: در ره عشق بتان بسی خطرها بود ×× تنت نه گر بردبار بمهرشان دل مبند؛ **انجام:** گشوده است شام را ز زلف بتاب تاب ×× هوا گشته قیرگون شده ز آفتاب تاب

چند غزل و قصیده از شاعران قرن سیزدهم مانند میرزا آقاخان پرتو اصفهانی (خوش نویس) و آقا کوچک ولد آقا سید صادق شریعتمدار؛خط:نستعلیق و شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوایی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۹ - ۳۱۵]

۶۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۰۴

آغاز: از فهم خرد بعقل باید نگریست ×× تا باز نیاید ز پس خنده گریست؛ **انجام:** نسخه: شکرانه انکه زنده خوش می‌باش ×× کاین عالم بیوفا نماند بکسی

شامل رباعیاتی است از شاعران مختلف از جمله: خیام (در وصف بابا افضل)، بابا افضل کاشانی در مناجات و پند و اندرز، مخمسی ناقص با این مطلع: «ای دل نماند حشمت محمود غزنوی ×× این گیر و دار نکهت آئین خسروی»، مثنوی‌هایی از فردوسی و هاتفی خرجردی که کاتب و جامع با عناوین غلط یاد کرده است و قطعه ای با این مطلع: «روزی شه دین علی عمران ×× برداست چه ذالفقار بران»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با عطف و گوشه تیماج مشکی، ۴۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۷سم [ف: ۱۷ - ۲۶۶]

۶۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۶۶/۱

آغاز: مطلع قصیده: تا برآمد برنگ احمر گل ×× دم زد از آل حب حیدر کل

قصیده لامیه است. شامل ۴۷بین در نعت ائمه اثنی عشر (ع) اثرطبع شاعر متخلص به عتیقی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی، اندازه: ۱۴×۲۰/۸سم [ف: ۱۸ - ۱۴۵]

۶۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۱۱

آغاز: بسمله اگر تو فارقی از حال دوستان یارا ×× فراغت از تو میسر نمی شود ما را؛ **انجام:** جانی که ز تن رفته اگر رای کنی ×× از نیم رهش بیک سخن باز آری

زبده و برگزیده غزلیات و قطعاتی است به ترتیب حروف تهجی از شاعران مختلف همچون عرفی، نظیری، حزین لاهیجی، جامی، ... که اکثر تضمین غزلیات حافظ و سعدی و مولوی و ... می‌باشد، آغاز: «بسمله، اگر تو فارقی از حال دوستان یارا ×× فراغت از تو میسر نمی شود ما را»، انجام: «تا بکی چشم بره بر سر راه تو نشینم ×× بامیدی که ز راهی تو بیایی و نیایی» (ص ۱–۱۷۸)، گزیده رباعیات به ترتیب حروف تهجی از خیام، باباطاهر، ... صادق تفرشی و ...، آغاز: «بسمله، ای عشق تو کشته عارف و عامی را ×× سودای تو کم کرده نکو نامی را»، انجام: «جانی که زتن رفته اگر رای کنی ×× از نیم رهش بیک سخن باز آری» (ص ۱۷۸–۲۵۰)؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ (در انتها ۱۲۳۵ق آمده و در حاشیه یکی از صفحات نوشته‌ای به‌تاریخ دوشنبه ۲۹ جمادی الاول ۱۲۹۸ با امضای میرزا حسین سررشته دار آشتیانی و در حاشیه صفحه دیگر تاریخ ۱۲۸۰ نوشته شده است)؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ کاغذ: شکری آهاری فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۲۵ص (۱–۲۵۰)، ۱۴–۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۰۱]

۶۷۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۶۷۲

جنگی است که در آن غزلیات، رباعیات و قطعات، ادبی و عرفانی و اخلاقی را از شعرای مختلف جمع‌آوری شده و شعرایی را که مؤلف نام برده و از آنها اشعاری آورده عبارتند از: رباعیات بابا طاهر عریان، خواجه حافظ شیرازی، غزلیات شیخ عبد الرحمن جامی، غزلیات مولانا محتشم کاشی، غزلیات ملا حسین اصفهانی متخلص به رفیق، غزلیات آقا سید احمد کاشانی متخلص به هاتف، غزلیات آقا محمد اصفهانی متخلص به عاشق، غزلیات مشتاق، غزلیات محمد حسین بیک تفریشی متخلص به ساقی و غزلیات مولانا هلالی هندی؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ سطور چلیپا، مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۲گ، ۱۰ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲ – ۳۰۹]

۶۷۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۲۸۲/۷

آغاز: ای ز ذوق نظم و نثرت شهد را صد اضطراب ×× لاف غیرت از دغل کاندر خجلت در حجاب؛ **انجام:** یار خاصت شمس و طه تاج عصمت بی غرض ×× ذوالمنن بادت حفیظ از حادثات انقلاب

قصیده جامع الحروف، به نظم، هر بیت دارای حروف تهجی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن لایی قهوه‌ای، ۱گ (۷۴پ–۷۵ر)، ۱۷ سطر [ف: ۵ – ۴۵۸]

۶۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۱/۱

غزلیات است. با استقبال یکدیگر به ترتیب تهجی از ۵۷۲ شاعر؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی یک‌لا با نقش ترنج، ۴۴۸ص (۱–۴۴۸)، ۱۰ سطر دو ستونی[سنا: ف: ۲ – ۱۴۲]

۶۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۸/۶

غزلیات درویش حسرت؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی و مقوایی با ترنج، ۲۹ص (۴۷۹–۵۰۷)، ۱۷ سطر [سنا: ف: ۲ – ۱۵۵]

۶۷۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۶

رباعیات حکیم خیام به همراه منتخبی از اشعار مانند: ترجیع بندهای ناصر خسرو، شیخ عراقی، نعمت الله، خواجو، هاتف، شمس تبریزی، فقیر نور علی شاه، اشعار میرزا سراج، میرزا علی اکبر طهرانی؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۲ – ۱۶۷]

۶۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۲۹/۳

آغاز: مولوی رومی فرماید؛ **انجام:** خوش است باده بی غش ز دست ساقی مهوش ×× خصوص فصل زمستان بر بخاری آتش

غزلیات است از مولوی، خواجه حافظ، همان شیرازی، وصال شیرازی، محتشم و محمد مهدی خان و بعضی ماده تاریخ‌ها؛ خط: شکسته چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج زرد، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۳ – ۲۴۶]

۶۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۳۱/۱

آغاز: جبرئیلا ساز راه خویش کن ×× سینه را زین سوی بی تشویش کن / هان مرا هر دم فنا اندر فنا است ×× این مقام خاصگان اولیاست / جبرئیلا با توأم نبود مجال ×× که توئی مستغرق بحر خیال؛ **انجام:** گاه رنجم گاه راحت گاه بند ×× گه فراقم گه وثاقم گه کمند / گاه موجم گاه دریا گه حباب ×× گه بوم پیمانه و گاهی شراب

مثنوی جبرئیل‌نامه است، مثنوی عرفانی در ۵۱۶ بیت؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳–۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱۸ص (۱–۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۳– ۲۴۹]

۶۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۲/۲۶–طباطبائی

از میرزا ابراهیم (گویا همدانی). ما در عرفات معرفت جا کردیم ×× قربان گه قرب را تماشا کردیم/ قربانی دوست چون هیم خود بودیم ×× در عید وصال خود کشیها کردیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۵گ [ف: ۲۳ – ۷۲۳]

۶۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۹/۱۲–طباطبائی

آغاز: حکایت پادشاه شیران با سایر حیوانات که کدام یک از بنی نوع بشر اهل حق می‌باشند. بود شیران را شهی شارقه نام ×× همچو شیر چرخ در صولت تمام / پای تختش بیشه ای جنب شکوه ×× مملکت او را ولی هر دشت و کوه / شاه روزی با اساس سلطنت ×× محفلی آراست بهر مشورت / بارقه شهزاده و الاتبار ×× جای کرده در کنار شهریار؛ **انجام:** جذبه حق هر که را قسمت شود ××

ز الفت این قوم را رفعت شود
مثنوی در اندرز است. بررسی اوصاف اصناف و طبقات بشر است در مجلس حیوانات در حضور «شارقه» شاه شیران برای انتخاب مربی برای فرزندش «بارقه» با طعن بر اهل صورتان عاری از معنی از متشرع و صوفی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالخالق خراسانی، تا: قرن ۱۳، جا: مدرسه چهار باغ اصفهان؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج قرمز روشن، ۲۰گ (۱۳۱-۱۵۱ حاشیه)، ۱۸ سطر، قطع: رقعی بزرگ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۸۱]

۶۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۲/۹۸-طباطبائی

آغاز: شد چو حسین کشته، دل مصطفی ×× از ستم لشکر اعدا شکست

قطعه و رباعی و اشعاری چند در نوحه‌سرایی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰گ (۹۰ر-۹۹پ) [ف: ۲۳ - ۷۴۲]

۶۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۲/۱۰۰-طباطبائی

آغاز: بسکه شو کوروه و ره یار من چل مکنم ×× کوچهانه همه از اشک چشم گل مکنم

غزل به زبان نهاوندی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۹۷پ) [ف: ۲۳ - ۷۴۳]

۶۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۳۹۹/۱۷

اشعاری از عین القضاة به نقل از مجالس العشاق (۷۵ر)، قاآنی، شیخ اوحدی کرمانی، صائب (۷۵پ-۷۹ر)، ملا علی نقی کمره، آصفیه (۸۴پ-۸۹ر)، مولوی (۸۹-۹۶ر)، سلمان ساوجی، عاشق اصفهانی، ضمیری، حیاتی لاهیجی، حسن قمی، رفیق قمی، عاشق، میرزا اشرف جهان، نصیری گیلانی، قراری گیلانی، هلالی جغتایی، عماد فقیه کرمانی، مشتاق، امامی همدانی، رضا کاشی، عباس، داوری کاشی، محتشم، طیب اصفهانی، شجاع کاشی، میر صالح جغتایی (۹۶ر-۱۰۴پ)، صبوحی بیدگلی (۱۰۵ر)، مولوی، سعدی،نظامی، میرزا حبیب الله قاآنی (۱۰۷ر-۱۱۲پ)؛ خط: شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳،جلد:تیماج،قهوه‌ای[ف: ۳۶ - ۳۳۵]

۶۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۱۴۴/۳

(مثنوی و غزل) از شرار (؟)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین حسینی اعرجی، تا: قرن ۱۳، ۴گ (۸۷پ-۹۱پ) [مختصر: ف: ۵۸]

۶۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۵۴/۷-ف

نسخه اصل: یوگسلاوی. غزلهای قاسم؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۰ق [فیلمها: ۱ - ۶۷۵]

۶۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۳۶

آغاز: غزلیاتی که بر حسب فرمایش فرمان قدر توأمان نواب مالک رقاب اجل امجد اشرف والا اظل السلطان؛ **انجام:** شاه مسعود که از فیض زمین بوسش چرخ ×× بر سرش هست ز خورشید کلاه عجیبی

مسعود میرزا ظل السلطان حاکم اصفهان به شعرای «انجمن شعرای دار السلطنه اصفهان» دستور داده جواب این بیت شعر که از یکی از شاعران متقدم سروده است بنویسند: «دی گذشت از بر من چشم سیاه عجبی ×× او نگاه عجبی کرد و من آه عجبی»، و آنان نیز هر یک غزلی سروده‌اند که در این مجموعه جمع آوری شده است، اسامی شاعران انجمن که شعرشان درج شده به ترتیب: آقا میرزا آقا جان خوشنویس متخلص به پرتو، سید محمد خوشنویس اصفهانی متخلص به بقا، میرزا حسینعلی اصفهانی متخلص به آشفته، میرزا محمد متخلص به سها فرزند میرزای هما، عباسعلی بیک اهل اصفهان متخلص به خرم، دهقان سامانی (از قریه سامان از توابع اصفهان) غلامرضا متخلص به جوزا از اهل اصفهان، ملا محمد حسین از طلاب علوم دینیه متخلص به صفا، میرزا محمد علی آسوده از طلاب علوم دینیه، آقا سید عبد الکریم از سادات اصفهان متخلص به جلا؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۹گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۲سم [ف: ۴۳ - ۸۹]

۶۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۴/۲۴

رباعی گفتگوی بط و ماهی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۷۹) [مختصر: ف: - ۳۸۶]

۶۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۲۲۴

رباعیات است از: مولانا مرتب به ردیف تهجی قافیه، ابوسعید ابی الخیر، عبدالله انصاری، جامی، فیضی هندی ناگوری، سلمان ساوجی، عمر خیام، عرفی شیرازی (از روی نسخه ۹۹۶)، چندین سراینده از سلطان سلیم تا نفعی و طالب، رباعیات ترکی سلطان مرادخان و نفعی و ضیاباشی تا می‌رسد به غالب دده و محرر خود نسخه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف سرخ، ۲۹۰گ، ۱۷ سطر (۱۰×۲۱)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۳۲۵]

۶۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۹۸/۱۴

غزل سلطان العلماء است با قافیه دال در ۱۴ بیت در معنی خبر «لاجبر و لا تفویض بل امر بین الامرین» بدین‌گونه: آنچه از نقد عمل قلب مرا حاصل بود ×× چون شمردم همگی سکه آن باطل بود/ غرض از کن مکن اظهار لیاقتها بود ×× زانکه بیننده اسرار نهان عاقل بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۹ سطر (۸×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۶۷۵]

۶۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۸۵/۳۳

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن زیتونی ساده، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۳۳]

۶۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۶/۷

چند غزل و مثنوی شاید جزو «سراپا» باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ - ۱۹]

۶۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۶/۱۸

غزلیات بدون ترتیب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸- ۲۰]

۶۹۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۶/۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۰]

۶۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۰۵/۱۰

چند غزل عرفانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۱۶۲]

۶۹۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۸۵/۲۹

غزلیات از سعدی و جامی و دیگران به ترتیب تهجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳ [ف: ۸ – ۱۹۵]

۶۹۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۵۷/۴۶

از شیخ بهائی، حسن غزنوی، کمال اسماعیل، و شیخ رضی الدین علی و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷ – ۱۸۶]

۶۹۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۵۷/۱۴۳

از نعمة الله ولی و سنائی و امیر قاسم انوار؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۶۵ پ) [ف: ۷ – ۱۹۴]

۶۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۵۱۲/۳

غزل است. نویسنده: شیخ عراقی، طبیب اصفهانی؛ بی‌کا، تا: ۱۲۶۱–۱۲۸۳؛ ۱ص (۲۶–۲۷) [ف: ۱۰/۳ – ۱۴۶۴]

۶۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۲/۱۰۰ط

غزل از شیدا به زبان نهاوندی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۹۷پ) [ف: ۲۳/۲ – ۷۴۳]

۶۹۸. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۳۴/۸

قصیده در ستایش سلطان الواعظین؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ – ۶۴۴]

۶۹۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۵۸/۱

رباعیات است. درست مانند رباعیات خیام است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ – ۲۵۱]

۷۰۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۵۸/۲

رباعیات است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۵۱]

۷۰۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۶۳/۱

غزل است با تخلص «...» (که در نسخه سفید گذارده شده است). الهی بلبل گلزار حمدت کن زبانم را ×× چو گل لبریز رنگ و بوی خود گردان دهانم را ... دل ... را گنجینه مهر و محبت کن کمین نام خود گردان زان در فشانم را؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ – ۲۵۶]

۷۰۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۳۴۱/۳۱

از طوفان، فیضی، هلالی، ملا طغرای مشهدی، نقد علی خان ایجاد و شمس مداح؛ خط: نستعلیق، کا: میر علی اکبر ولد میر محمد محسن زکی حسینی، تا: قرن ۱۳، جا: محمد آباد بیدر؛ ۳۳گ (۱۳۷ر–۱۷۰ر) [ف: ۷ – ۳۶۱]

۷۰۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۱۰

رباعیات از قمری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۰۹]

۷۰۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۱۲

رباعیات مشرب؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳[ف: ۸ – ۲۰۹]

۷۰۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۱۳

رباعیات فدائی؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۳ [ف: ۸–۲۰۹]

۷۰۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۱۶

رباعیات ابوالفرج؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳[ف:۸– ۲۰۹]

۷۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۱۹

رباعیات آذر؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۰۹]

۷۰۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۲۰

رباعیات صهبا؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۰۹]

۷۰۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۲۱

رباعیات راهب؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳ [ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۲۳

رباعیات وجهی؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳[ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۲۴

رباعیات جمال؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳[ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۲۵

رباعیات بزمی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۲۶

رباعیات اشرفی؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳[ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۲۷

رباعیات خواجه علی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۳۰

رباعیات عاشق؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳ [ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۳۱

رباعیات رفیق است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۳۲

رباعیات سید محمد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۳۵

رباعیات عزالدین؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۳۷

رباعیات حاجت است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۴۰

رباعیات هجری؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳[ف: ۸ – ۲۱۰]

۷۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۴۲

رباعیات خسرو است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳

[ف: ۸ - ۲۱۰]

۷۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۴۳

رباعیات حسن قمی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ - ۲۱۰]

۷۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۴۷

رباعیات صالح؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳ [ف: ۸ - ۲۱۰]

۷۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۷۶/۱

آغاز: در مدح مرحوم نصیرالدوله در وزن و قافیه مطابق قصیده خود ایشان که در مدح مرحوم میرزا آقاخان صدراعظم گفته‌اند و یزدانی تخلص دارند چنانکه در گنج شایگان مرقوم و مطلع آن قصیده این است: از رای تو ای صدر فلک قدر ملک خو ×× شد ملک شه آراسته چون روضه مینو. و عمده غرض در این قصیده تظلم و دادخواهی از غم اندیشه جفا پیشه ستم تیشه حاجی علی نقی بوده است بسمله.ای ماه من ای مهر و مهت همچو دو هندو ×× ای شاه من ای چون دو غلامت کی و منکو؛ **انجام:** طوبی بدعادست بر آورد و همان به ×× کز لطف خطاهاش کنی یکسره معفو / برمسند عزت بودت جای هماره ×× هان تا اثری هست از این طارم نه تو

قصیده طوبی در پاسخ قصیده نصیر الدوله در ذریعه از چهار شاعر طوبی نام یاد شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۰ص (۱-۱۰) [ف: ۱۰ - ۱۶۳۰]

۷۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۳۵۲

مقتل و نوحه است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۷۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۷۵/۳

از مولوی، نوری (شاید ملا علی)، جامی، نظیری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر: ف: - ۶۶]

۷۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۰۶

آغاز: گفت بیرونست از حد شمار ×× کار من اینست در لیل و نهار؛ **انجام:** بنشینم و پاکشم بدامان ×× تار کار وفا شود بسامان

اشعاری از:سعدی،عطار،هاتف کاشی،حافظ،عاشق،جامی، مشتاق، رفیق و نظیری؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ رکابه‌دار، در آخر نسخه یادداشتی به تاریخ ۱۲۰۹؛ جلد: پارچه آبی،۸۴گ، سطور چلیپا، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف: ۳۰ - ۱۷۹]

۷۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۶/۲-فیروز

شامل: مثنوی از طوفان هزار جریبی (ص ۲۲۹-۲۳۰)، آغاز موجود: «بهار آمد و گل ز گلبن دمید ×× دگر تا به بلبل چه خواهد رسید»، پایان: «چه طوفان فرو ریخت بال و پرم ×× پریدم ز بس در هوای تو من»، مثنوی قاصد صبا از طوفان (ص ۲۳۲-۲۳۷). آغاز: «چند از این طول سخن در مثنوی ×× گوش کن طوفان کلام مولوی/ شرح این هجران و این خون جگر ×× این زمان بگذار تا وقت دگر»، مثنوی صفات العاشقین هلالی (ص ۲۳۷-۲۴۰)، آغاز: «فلک یک قطره از دریای عشق است ×× جهان یک خیمه از صحرای عشق است»، قطعه در حکایت اصمعی (ص ۲۴۱-۲۴۲) دارای ۲۲ بیت، آغاز: «عارف اسرار شیخ المعی ×× سالک راه طریقت اصمعی»، قطعه‌ای چند از چند مثنوی در عشق (یوسف و زلیخا، لیلی و مجنون و شیرین و فرهاد) از نظامی و اهلی شیرازی (۲۴۲-۲۵۲)، پیر و جوان میرزا نصیر اصفهانی (۲۵۲-۲۶۰)، مثنوی آذر بیگدلی (۲۶۰-۲۷۱)، قطعه‌ها و غزل‌هایی از سعدی، نظامی، امیر خسرو دهلوی، عاشق، محتشم، ازل، احمد میرزا نیازی، مانی نقاش، ملا حسین رفیق، هلالی، بابا طاهر (رباعیات ص ۳۱۷-۳۲۶)، فضولی، ثنائی، خیام، آقا حسین مشهور تخلص، آقا حسین الهام، میرزا جعفر راهب، میرزا حیران، فیروز، غیرت، مشتاق صافی، خیام (پراکنده) فضل علی بیک، طوفان، هاتف (۲۷۲-۳۳۶)؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا مهدی فراهانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: روغنی (بیرون و اندرون)، ۱۰۷ص (۲۲۹-۳۳۶)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۱ - ۲۳۱]

۷۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۹۵

آغاز: آغاز غزلیات و آغاز جنگ: ترا گر دوستی با ما هیمن بود ×× وفای ما عهد ما همان است / زهی اینک وفای اوست پنهان ×× که آن سنگی دل و نامهربانست

غزلیات و اشعاری از شاعران: طوفان، محتشم با امضاء «غفرله»، رفیق با امضاء «غفرله»، میرزا صادق نامی، مکتبی، حاجی لطفعلی بیگ آذر، سعدی، حافظ و جامی (۱ر-۹۰ر) و (۱۳۰پ-۱۵۴پ)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ صفحات مجدول مذهب محرر، خط چلیپایی؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۱۵۵گ، ۱۰ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۲۱۹]

۷۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۲۷

آغاز: قصیده صباحی در منقبت جناب پیغمبر (ص): شباهنگام چون بنهفت رخ این لاله حمرا ×× شگفت از چشم انجم صد هزاران نرگس شهلا؛ **انجام:** نخست آغاز هر دفتر ستایش پاک یزدان را ×× به هیچ و پوچ هستی داد این ... امکان را / همی از فر ... اسب ارواح مکرم زد ×× رقم منشور سالاری این ... انسان را

اشعاری از: حاج سلیمان صباحی، قصایدی از فتحعلی خان صبا همراه با منظومه تحفة العراقین وی، سنایی، خاقانی، منتخباتی از گنجینه معتمدالدوله نشاط اصفهانی و قصایدی از وی، غزلی از سلطان یوسف میرزا فرزند شاهزاده منوچهر؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول مذهب مرصع محرر، در آخر نسخه غزلی به تاریخ ۷ شوال ۱۲۸۴؛ جلد: تیماج دورو، زیتونی، ۲۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۳۶ - ۳۶۱]

۷۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۳۵/۱

مشتمل بر اشعاری از حافظ، سعدی، جامی، ضیاء، رفیق، درویش مجید، مولانا، میرزا صادق تفرشی، صافی، عاشق اصفهانی و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۹۹ص (۱-۴۸) و (۷۸-۲۲۹) [مختصر: ف: ۲۳۴]

۷۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۹۱/۳

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ(۱۰۸پ-۱۲۵ر) [مختصر: ف: - ۲۳۴]

۷۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۹۹۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر: ف: - ۲۳۴]

۷۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۷

سفینه ای است که اگر بتوانیم آن را دسته بندی کنیم در سه قسم تدوین شده: الف: غزلیات، ب: مخمس، مسدس و غیره، ج- رباعیات و مفردات. احتمالاً از «دبیری» تخلصی که شعرش در مدخل ۷۷ معرفی شده است. این سفینه باید در مناطق ماوراء النهر مثل بخارا یا حوالی آن تدوین شده باشد و برخی شاعران آن را اگر در منابع دیگر یافت نشود، باید به این مناطق متعلق دانست. نوع خط و کتاب آرایی نسخه نیز این مدعا را ثابت می‌کند. زبان غالب فارسی و سپس ترکی خاص ماوراء النهر (جغتایی) است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ فهرستی تفصیلی در هجده برگ به آغاز نسخه روی کاغذی متفاوت الصاق شده که البته خط و آرایش آن شبیه اصل نسخه است، مجدول، اوراق دارای رکابه، سرلوح‌هایی به سبک همان مناطق (که بسیار ساده و بدون قرینه‌های دقیق است)، روی برگ عنوان نام «ارشادی» با خودکار هست که شاید هدایت ارشادی، کتابفروش سالهای اخیر در تهران باشد، در محل اضافه برگ ۱۰۲ر، تاریخ جلوس جنابخانی با ماده تاریخ «نصر من الله و فتح قریب»، ۱۳۰۳ آمده است، یادداشت غلام رضا میر آخور، صاحب آن مهر بزرگ هم در برگ ۲۰۳ جداگانه هست به تاریخ ۱۳۲۷؛ کاغذ: بسیار نازک کدر، جلد: مقوایی با روکش تیماج، ۲۳۴گ، ۱۱ سطر (راسته) و ۱۰ سطر (چلیپا)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۰۲]

۷۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۶۲

آغاز: شبلی آن پیر طریق ارشاد ×× رفت روزی ز قضا در بغداد. ترکیب بند در اقتفای ترکیب بند محتشم در مرثیه، از حاج علی فانوس شیرای متخلص به مجنون در شعبان ۱۲۶۳هـ باز این غریو چیست که در خلق عالمست ×× باز این فغان ز چیست که گردون پر از غمست؛ **انجام:** مجنون خموش باش که دست عقاب حق ×× از بهر انتقام شد از آستین برون

بیاضی است شامل اشعاری از سعدی، جامی، حافظ، طبیب، واله، محزون، محتشم، سید محمود در ۱۲۹۱ق و مجنون، مثنوی حکایت شبلی (در اینجا به عنوان بیمارو طبیب) از سامی؛ خط: نستعلیق، کا: کاتبان مختلف از جمله: سید محمود در ۱۲۹۱ق و مجنون شیرازی در شعبان ۱۲۶۳ق، تا: قرن ۱۳؛ مجدول دو ستونی؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۵گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۰۳]

۷۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۹۱

آغاز: شادی هر دو جهان نیست جز این پیش طراز ×× که شبی روز کند در غم جان پرور تو

جامع ظاهرا از شاهزادگان قجری است. اشعاری از: طراز، شهاب الدین، شاهزاده غلامحسین میرزا قاجار. مجموعه اشعار پراکنده و متفرق از اشعار شاعران پیشین که توسط عده ای از شاهزادگان و دربارنشینان جوان و البته نه چندان خوش خط و بدون ذکر نام کتابت شده؛ خط: نستعلیق نازیبا، کا: افراد مختلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۸۹]

۷۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴

از جوهری در وصف شراب، فخرالدین منوچهر در وصف لاخشه، جمال الدین عبدالرزاق و خواجوی کرمانی در وصف حمام، امامی هروی و جمال الدین سمرقندی و شاعری در رد العجز علی الصدر و سید ذوالفقار شروانی در طرد و عکس و بدر جاجرمی و قصیده متشابک موشح مصرع و قصیده و متشابک مصرع مسجع، قصاید دیگر که سه گونه می‌توان خواند و تقسیمات عبدالواسع جبلی، صاین الدین شیرازی، عمید الدین لومکی، عنصری، فرخی، معزی، عسجدی، فلکی شروانی، ادیب طبری، فرخاری، نصیر ادیب، سیفی نیشابوری، عزالدین مستملی، کمال اسمعیل، سعید هروی، شرف الدین فضل الله قزوینی در ستایش شمس الدین (نزهة الابصار فی معرفة بحور الاشعار - محذوف الف)، رکن الدین قمی، ابن خطیب فوشنک خاجابی (؟)، پسر بدر جاجرمی، سوگند نامه‌های کمال اسمعیل سپاهانی، نجیب الدین گلپایگانی، فلکی شروانی، مجیر بیلقانی، ادیب صابر، سوزنی سمرقندی، بدیعی سیفی «در هزل»، شعرهای صدر الدین علی فخر شوشتری، شمس الدین شرفشاه، نجم الدین سمنانی، نجیب گلپایگانی، رفیع الدین لبنانی، منشوری، منصور، منطقی، غضایری، یشکر مرغزی، بدیهی، صدر الدین همدانی، ناصر جعفری، عبهری، برهانی قادری، رافعی، ابوالمعالی رازی، جمال الدین اشهری، عمعق بخاری، حکیم ولوالجی (نسخه ولولی) شمالی دهستانی، رضی الدین بابای قزوینی، حسن متکلم، سراج الدین قمری، منوچهری، امامی هروی، عمادی، مسعود سعد سلمان، نظامی، ارزقی، اثنراومانی، حکیم طرطری، سعید هروی، خواجه نصیرالدین طوسی، بهاء الدین خجندی، رکن الدین محمود انصاری، عماد الدین حروفی، محمود منور کرمانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ در ص ع یادداشت میرزا حسین خان اصفهانی در ۱۳۳۷؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ و مقوایی، ۲۲۶گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۲۴]

۷۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۹۴

آغاز: فبارک اللهم. عید صیام آمد با فر و شادمانی ×× در عیش و خرمی کوش امروز تا توانی؛ **انجام:** چو محرم از خودی بگذر که گفته است ×× بدین شه پرستان خود پرستی

از: محتملاً محرم، شامل قصیده ای است در تمجید مهد علیا مادر ناصرالدین شاه که در آن شهزاده اعتضادالسلطنه نیز ستوده شده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: محتملاً طهران؛ هر

مصرع در یک سطر؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز، اندرون و دور تیماج سیاه دولایی، ۷گ، ۸ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۳۲۰]

۷۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶۹/۲۸

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۱۶۴) [ف: ۳۷ - ۷۷]

۷۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶۸/۲۳

غزل از رفعت؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۱۵۴-۱۵۵) [ف: ۳۷ - ۷۷]

۷۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶۸/۳۰

غزل از رفعت؛کاتب = مؤلف،تا:قرن۱۳؛۱ص (۱۷۷) [ف: ۳۷ - ۷۷]

۷۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۰۹

آغاز: بسمله، بنام خداوند بالا و پست ×× کز و هست شد غیر او هر چه هست؛ **انجام:** جهان داورا ظل یزدان تویی ×× جهان را سراسر جهانبان تویی

در این دیوان شاعر پس از حمد خدا و ستایش پیامبر اسلام به مدح فتحعلی شاه می‌پردازد و سپس در سبب تألیف و نظم کتاب شعری چند می‌آورد و در آخر با نصیحتی کتاب را به پایان می‌آورد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: محتملاً تهران؛ با سرلوح مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، مقوایی، ۷گ، ۹ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم[ف:۲-۳۴۵]

۷۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۷

آغاز: هزار شکر که شاه زمانه دیگر بار ×× بمستقر خلافت ز نو گرفت قرار؛ **انجام:** دعای خسته دلان همره تو با دو رفیق ×× خدای عزوجل ناصر تو بو دو معین.

شامل چهار قصیده است: ۱- قصیده‌ای به قافیه «راء» از آن وقار از (ص۱-۶)، ۲- قصیده‌ای با قافیه «هاء» از آن فرهنگ (۷-۱۱)، ۳- قصیده‌ای با قافیه «دال» از وقار (۱۳-۱۶)، ۴- قصیده‌ای با قافیه «نون» از فرهنگ (۱۷-۲۱). همه این قصائد در نعت ناصر الدین شاه است؛ خط: نستعلیق خوش جلی، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کاغذی، گل و بوته دار طلائی، اندرون و دور تیماج قرمز، ۱۱گ، ۹ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۳ - ۴۸۷]

۷۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۶

آغاز: منتخب تغزلات استاد فرخی: دوستدارم کودک سیمین بر بیجاده لب ×× هر کجا ز ایشان یکی بینی مرا آنجا طلب؛ **انجام:** تو عاشقان مسلم ندیده ای سعدی ×× که از محبت دوست دشمن خویشند

شامل: منتخبی از غزلیات فرخی (۱-۲۳)، منتخبی از غزلیات سعدی (۲۴-۳۳)؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، قید، دور تیماج سیاه، ۱۷گ، ۱۴ سطر (۹/۴×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۴ - ۱۲]

۷۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۶۸

فهرست اشعار و نام شاعرانی که ابیاتی از ایشان در این جنگ آمده: طبیب اصفهانی، میرزا صادق اصفهانی، میرزا ابراهیم صفا، صفا، میرزا عبدالله مازندرانی طوفان، مصطفی بیک شامل متخلص به آذر، موجی، عطار، جامی، ملا حسین متخلص به رفیق اصفهانی، وحشی، کلیم، عاشق اصفهانی، مشتاق، حافظ، جامی، شیخ سعدی، خیام، بابا طاهر، محتشم کاشانی، طبیب اصفهانی، رباعی از دوریش مجید، میرزا ابوالقاسم تفرشی، رباعی از مخفی، پروانه، رباعی متضاد (از ناشناس)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ چلیپا، مجدول، مذهب؛کاغذ: فرنگی آهارمهره دار، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۳ص، ۱۶ سطر، قطع: جیبی، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۱۰ - ۶۱۳]

۷۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۸۲/۲

از شعرای ذیل در این جنگ اشعاری آمده [شماره صفحات در فهرست آمده است]: هاتف، صباحی، حکیم خاقانی، حکیم انوری، حکیم قطران، حکیم ازرقی، اشرف الدین حسن غزنوی، امیر معزی، عبدالواسع جبلی، رشید الدین وطواط، عبدالرزاق اصفهانی، ادیب صابر، کمال الدین اسمعیل خلاق المعانی، عثمان بن مختار غزنوی، حکیم سنائی، حکیم سوزنی، ظهیر الدین فارابی، فخرالدین رازی، نعمة الله قهستانی، شیخ فرید الدین عطار، فرخی، عمعق بخارائی، حکیم عمر خیام، حکیم ناصر خسرو، نظامی گنجه، شیخ سعدی، جامی، صادق تفرشی، حاجی لطفعلی بیک (آذر)، هاتف، نعمت الله ولی، محتشم خراسانی، سعدی، حسرت، نظامی گنجه، ملك زاده آذر، طبیب، میرزا سید محمد سحاب، یغما، هاتف، عاشق اصفهانی، مجمر، رودکی، ادیب صابر، جامی، مشتاق، رفیق، برای اکثر شعرای مذکور شرح حال مختصری نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج آلبالوئی پر رنگ، ۴۱۰ص (۱۳-۴۲۳)، ۱۵ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۲۱سم[ف:۱۰-۴۳۰]

۷۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۵۵۳

آغاز: شبی با نوجوانی گفت پیری

مشتمل بر اشعار پراکنده‌ای است با این عناوین: مواد التواریخ محتشم (۱پ-۳۹پ)، مثنوی میرزا محمد نصیراصفهانی و رباعیات وی (۴۱پ-۵۱ر)، اشعاری از سید احمد هاتف، میرزا صاحب، مایل رشتی، کمال اصفهانی، شرف الدین شفروه، عرفی شیرازی، اثیر اخسیکتی، لوحی مداح، سیف اسفرنگ، مسعود سعد، میر معزی، خلاق المعانی، مختاری، جهان خواتون، اوحدی، غیاثی، تجلی، فغانی، شیخ علی نقی، ادیب صابر، سید حسن، صادقی بیگ افشار، طالب آملی، حیاتی گیلانی، غزالی، آقا ولایت جرپادقانی، عماد فقیه، رودکی، سلطان حسین میرزا، ابن یمین، سلمان ساوجی، نجیب جرفادقانی، عطار، هاتف، محتشم، مجد همگر، فیضی دکنی، اثیر اومانی، مجیر بیلقانی، سلمان، سنائی، جمال الدین عبدالرزاق، خاقانی، قاضی مظهر هندی، عبدالواسع جبلی، حسن غزنوی، جسمی همدانی، جامی، عزیز

کوکه خان اعظم، عارف ایجی، حکیم نزاری، حسن دهلوی، شمس الدین طبسی، رضی نیشابوری، ناصر خسرو، ظهیر فاریابی، افضل الدین کرمانی، بهاءالدین بغدادی، ابوالعلاء گنجوی، عارف شبانکاره، روحانی سمرقندی، بدیع سیفی، حمیدی اختیاری، خواجو کرمانی، شمالی دهستانی، عزالدین شروانی، فرید الدین فارسی، جلال عضد، ابوالفرج، حکیم قطران، میرزا قلی، مولوی، هجری تفرشی، مخلص کاشی، جوهری زرگر، عظیمت دختر قاضی سمرقند، میرزا ابراهیم صفا، روحانی، سوزنی، حاجت شیرازی، شرعی، میرزا محمد حسین وفا فراهانی، محمد نصیر طبیب اصفهانی، رضائی، سحابی گوهر، اهلی شیرازی، مانی، اسدالله داعی، مشرب، داعی دزفولی، ندیم، دهی یزدی، صهبا قمی، آذر، اثر ملا صادق نصیب، سعدی، میر محمد صادق، شیخ ابوالقاسم کازرانی، نظام دست غیب، میرزا جانی شیرازی، لطفی شیرازی، محمد مؤمن فیروزآبادی، رجائی کاشانی، فهمی کاشی، شهیدی قمی، ابن الکرخی، طاهر نائینی، حاجی عابد، صفی قمی، عبدالخالق کاشانی، علی شیر خواجه منصور، سید شرف الدین سبزواری طرزی افشار، شیخ بهائی، رهبان، امامی هروی، غزلیات طوفان، حزین لاهیجی، شریف تبریزی، خسرو دهلوی، امیر معزی، آذری، هاتف، قطعاتی از مثنوی عقد الجواهر اسیری اصفهانی، رشید وطواط، خاقانی شیروانی، سراج الدین قمری، جدایی عراقی، عبدالباقی طبیب، عارف، خادم، هجری تفرشی، حافظ شیرازی، میرزا محمد باقر، سعدی آذربیگدلی، شوکت بخارائی، ولی دشت بیاضی، خاقانی، وحشی، مینای افشار، شاه نعمت الله ولی، همایون، میرزا حسین، صباحی، منتخب غزلیات میرزا محمد جعفر صافی، قطعات تواریخ میر مشتاق، ترجیع بند میر مشتاق اصفهانی و رباعیات او، ملامحمد صوفی، ملاحسین مشهور به خلص، هلالی جغتائی، رفیق اصفهانی، صباحی، مشرب عامری، ناصر، صهبا قمی، سحاب اصفهانی، غزلیات آخر تذکره آتشکده آذر و رباعیات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، برگ ۱۸۴ یادداشت یادگاری از محمد اسماعیل بن محمدرضا آشتیانی به سال ۱۳۲۶ق؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۳۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۸ - ۱۱۰]

۷۴۸. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۳۱

اشعاری از: مولوی و عصمت بخاری با نامه حاجی میرزا آقاسی به آخوند ملا یوسف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ یادگار آقای میرزا حسین خان نجار زاده کاوسی به آقای مینوی در ۱۳۳۰ در بروجرد؛ قطع: بیاضی [نشریه: ۶ - ۶۴۲]

۷۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۸۸

از شاعرانی با تخلص درویش، تاراج و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر: ف: - ۲۳۹]

۷۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۶۴

آغاز: بسمله. حمدله و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین. از نام خوشت ادا کنم بسم الله ×× هستی تو علی و نیست مثلث الله؛ **انجام:** دوشم بسر آمد و همی گفت ×× عمرت بسر آمده است برخیز

غزلیات شیخ سعدی، غزلیات ملا جامی، ترجیع بند سعدی، غزلیات مشتاق، طبیب، ازل، رباعیات دانش غفرله، شیخ علی نقی، نظیری؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: صدرالافاضل لطفعلی خان دانش با مهر وی در ۱۳۱۷ق؛ جلد: گالینگور آبی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۳گ، سطور چلیپا، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۴۴ - ۱۰۴]

۷۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۴۵۵

گلچینی از اشعار سعدی، حافظ، و غیره؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر: ف: ۲۴۰]

۷۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳۷۷

اشعار از حافظ، جامی، محتشم، پیر و جوان نصیر طبیب اصفهانی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۷۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۸/۵-طباطبائی

قطعات و قصائدی است که برخی از آنها در هجو و یا طنز است. برخی از گویندگان از جمله شاعران غیر معروفند و نام برخی نیز یاد نشده. اسامی شاعرانی که در این بخش شعری یا اشعاری از آنان آورده شده است: مبارک خان، عاشق، احمد میرزا نیازی، شفائی، بهاء الدین برندق خجندی، مصاحب (در هجو و طنز است)، آذر، طرزی افشار، صبا (در کنار شعر صبا یک فرمان طنزآلود نیز به نثر نقل شده است)، عصمت بخارائی، لطفعلی آذر، ناصر خسرو، ملا حسین رفیق اصفهانی، عبد الواسع جبلی، واهب، میر ابوالقاسم فندرسکی، کمال اسماعیل، خالصی، مخلص، میر نجات، سید محمد نوریگری کرمانی، فیض، آذر، شاملو، اشرفی سمرقندی، ضیاء الدین خجندی، سید اسرجی مسکری، خاقانی (چند قصیده)، خواجه حافظ، هلالی، نظیری، یغما، خاتون، عفتی، عظمت، دختر قاضی سمرقند (= عصمت سمرقندی)، مهری، یغما، نیاز، رفیق (ملاحسین)، طالع مازندرانی، جامی، (چند بیت عربی از دیوان مجنون و غیره بدون ماخذ)، سید غریب، معتمد الدوله، بحر طویل (دو قطعه)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۵۹گ (۷۲-۱۳۱)، قطع: رقعی، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۲۲ - ۲۰۴]

۷۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۹۹۵

اشعاری از جامی، سعدی، هاتفی، میرزا طوفان، و نیز مثنوی نان و حلوا از شیخ بهائی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر: ف: ۲۳۸]

۷۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۹۹۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر: ف: ۲۳۹]

۷۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۶۷

شامل قصیده، قطعه، غزل؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۷۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۰۹/۱۰

از مولانا جلال الدین و خیام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛

کاغذ: فرنگی سفید، جلد: گالینگور مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۱ص (۱۰۶-۱۲۶)، ۱۳ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳ - ۵۵۹]

۷۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۳۰

انجام: بیدل بکجا رود فدایت ×× هر جا که رود غم تو آنجاست

شامل غزلیاتی از حافظ، سعدی، شوکت، صحبت، تراب، کلیم، جامی، محتشم، مسکین، بخشی از یوسف و زلیخای جامی، خادم، بیدل، مخمس، ملا مشفق گله داری، بخشی از لیلی و مجنون نظامی، قطعه جامی، مثنوی میرزا صادق می‌باشد که کاتب انتخاب کرده است؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن محمد کاظم قیر، تا: قرن ۱۳؛ کمند اندازی، مجدول، سطر (چلیپا)، انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۳گ، ابعاد متن: ۶/۳×۱۵، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [رایانه]

۷۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۱۰۶

آغاز: ای در دریای نجف شیر یزدانی بنگر دمی بر یوسف؛ **انجام:** مدینه سر بسر قربان شدی فلک داد

مجموعه‌ای است از اشعار نوحه خوانی و مرثیه سرایی در رثاء اهل بیت امام حسین (ع) با عناوین نوحه سکینه از مدهوش تخلص استرآبادی الاصل، نوحه زینب، نوحه مادر علی اکبر، نوحه قاسم، علی اکبر و ... به تاریخ‌های ۱۲۳۵ق، ۱۲۳۶ق، ۱۲۴۴ق، ۱۲۴۵ق، اولین نوحه به کتابت ملاقاسم ابن حاج آقا موردی حسب خواهش محمد صادق ولد آقا میرزا محمد به تاریخ ۱۲۴۴ق می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: محمد قاسم ابن موردی، تا: قرن ۱۳؛ خرید از صفرپور؛ کاغذ: فرنگی حمایلی، جلد: تیماج مشکی یک لائی ترنج و سرترنج، ۶۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۷/۲×۱۸سم [رایانه]

۷۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۹/۲ طباطبائی

از شیخ بهائی، شیخ سیف الدین، شیخ ابوسعید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در ضمن جنگ آمده است [ف: ۲۳ - ۳۵۱]

۷۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۹۰۶

مجموعه‌ای است از چند قصیده فارسی با مضامین مختلف از جمله مدح امیرالمؤمنین (ع)؛ خط: نستعلیق خوش، کا: آقا حسین منجم باشی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۷گ (۵۷-۶۴پ)، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [رایانه]

۷۶۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳-۶۲۸۵

ابیاتی، به خط ناظم آن (همان مهدی) در ۱۳۱۹. (در منع صرف و لغت و مطالب دیگر)؛خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، عطف پارچه، ۲۲ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۲۲۸]

۷۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۵۴/۵-ف

نسخه اصل: یوگسلاوی. مثنوی مولانا شمس، هر دو مذهبی است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۰ق [فیلمها: ۱ - ۶۷۵]

۷۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۱/۲

رباعیات: ۱-بدون رعایت قافیه نزدیک ۷۹ رباعی (۴۴۸-۴۶۳)، ۲- جواب در جواب به ترتیب تهجی نزدیک ۱۵۶ رباعی (۴۶۴-۴۹۵)؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [سنا: ف: ۲ - ۱۴۲]

۷۶۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۳۰۸/۴

قصیده‌ای از عطار و شعرهای دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: بیاضی وزیری [نشریه: ۷ - ۲۷۷]

۷۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۱۵/۴

آغاز: پس از بسمله ... نو بهار است بیا تا طرب از سرگیریم ×× سال نو با رغم کهنه ز دل بر گیریم / چون ربیع و رمضان هر دو بیک بار آیند ×× روزه گیریم ولی در مه دیگر گیریم؛ **انجام:** تازه کردیم من و یار بهم عهد و وفا ×× لیک من عهد به دل بستم و آن مه به زبان / سخت سودای من و یار گره خورده شریف ×× من گران جانم و ابروی کجش سخت کمان

قصاید جلایر است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: سفید و آبی، جلد: تیماج تریاکی ضربی یک‌لا، ۵۰ص (۸۴-۱۳۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۲ - ۴۰]

۷۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۵۷

قصاید در رثاء و ستایش، حاج شیخ مرتضی از محمد سعید بن شیخ محمود سعید، حسین بن شیخ احمد قفطان، علی همدانی، شیخ عباس نجل شیخ حسن، میرزا علی و موسی بن جعفر طالقانی، سید صالح رشتی، احمد بن صالح بحرانی، سید محمد علی نجل ابوالحسن، مهدی قفطان، «بعض المشتغلین»، محرر نسخه، شیخ جواد محیی الدین، حاج آقای ترک، شیخ حسین کرکی، شیخ محسن بن علی منصوری، شیخ احمد قفطان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۶۸گ، ۱۲سطر (۵×۹)،قطع:بغلی،اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۶-۴۶۸]

۷۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۲۲/۵

آغاز: جان هر کسی بیاد تو ایجان ستان دهد ×× من جان برای آنکه بیاد تو جان دهد / طوفان ترا بخفریه گفتن چه احتیاج ×× خورشید از آن گذشت که خود را نشان دهد

قصاید و مخمس و ترجیع بند، در مدح حضرت علی (ع)، حکایت کشتی گرفتن حضرت پیامبر (ص) با امیرالمؤمنین (ع)، قصیده در مدح حضرت حجة صاحب الزمان (عج)، قصاید مختلف در مدح حضرت علی (ع) و پیامبر اکرم (ص)، از صادق، عرفی شیرازی (قصیده هراس و مماس)، نشاطی، نظامی، خواجوی کرمانی و شاعران مختلف در مدح حضرت فاطمه زهرا (س) و نیز قصایدی در مدح امام رضا (ع)، قصاید و هفت بند در مدح حضرت صاحب الزمان (ع) در عروسی دختر رسول الله حضرت فاطمه زهرا (ع)، در مدح امام حسین (ع) از نصیری، طوفان هزار جریبی (-۱۱۹۰ق)، ابن حسام، فدایی، قاآنی؛ خط: نستعلیق، کا: واصف، تا: قرن ۱۳؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: شکری و حنایی آهاری، جلد: تیماج ضربی ماشی، ۹۳ص

(۱۴۴-۳۲۹)، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۴/۶سم [ف: ۱۷ - ۴۷۳]

۷۶۹. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۹۱/۶

قصایدی از قاآنی و ناصر خسرو است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: گالینگور عطف تیماج سبز خشتی [نشریه: ۳ - ۴۳]

۷۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۰۹/۱۹

قصائد. منتخباتی است از حافظ با عنوان «من مقالاته»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: گالینگور مشکی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۴ص (۲۹۴-۳۱۷)، ۱۳ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳ - ۵۶۲]

۷۷۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۲۳/۲

قصاید است در ستایش علی و امام دیگر از کاشی آملی و عرفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی مقوایی، ۴۵ص (۲۱-۶۶)، ۱۲ سطر (۶×۱۱/۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۵۵۶]

۷۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۴

آغاز: مبنددل بسرائی که گور تو بکند ×× کفن بپوش که پوسید جامه (یک کلمه پاک شده است)؛ **انجام:** ختم سخن برده ایم دفتر اول ×× مدح شهنشاه دین جلد مهین را.

از: حشمت، در این نسخه قصاید حشمت بدون مراعات ترتیب حروف آخر قوافی آمده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛افتادگی:آغاز؛مجدول؛کاغذ:فرنگی،جلد:تیماج،ماشی،مقوایی ، ۸۸گ، ۱۷ سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۴۰۶]

۷۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۵۱/۱

آغاز: که این طریق ز اجساد هفتگانه بود ×× بوقت طرح درخت امیدوار ثمر؛ **انجام:** خواهیش دان یقین و خواه مدان

قصائد و منظوماتی است در کیمیا از: ابن ولید، ابن اسمعیل طغرائی، مولوی رومی، شاه نعمة الله، بدیهی، ابن عمویه، شمس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شکری و سفید رنگ فرنگی مارک دار (با نقش امیر کبیر)، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۴۰ص (۲-۴۲)، قطع: رقعی، اندازه: ۷/۵×۱۱سم [ف: ۱۷ - ۲۵۸]

۷۷۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۱۵

آغاز: قمر اول. ماه اول نعل بر آتش نهاد ×× بار ما بر خنگکی سرکش نهاد / صرعیا بگریز که ماه نوشت ×× ماه نو پیغمبر از کیخسروست؛ **انجام:** این سخن سرست و رمزی من کلان ×× گوش فرما تا کنم بهرت بیان / دیدی ار از سمع حکمت گر کسی ×× دان که وی از نطق حق است اخرسی

به وزن مثنوی چنانکه در مقدمه آن که به عربی است آمده است، در پنج قمر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: باسمه‌ای روغنی، ۳۴۸گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۷/۷سم [ف: ۳ - ۵۹۰]

۷۷۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۵۸/۳

داستان خواجه عزیز و خواجه خسرو همدانی است به وزن مثنوی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: ربعی [نشریه:۷-۲۵۱]

۷۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۵۳/۱

آغاز: پس از بسمله. حمد مران قادری را کز کرم ×× با دو حرف آورد هستی از عدم / پس ثنا و پس سپاس آن را سزاست ×× که ورا نه ابتدا نه انتهاست؛ **انجام:** چون بدانستم که صاحب شد بکام ×× بسته لب کردم بر آن ختم کلام / شکر ایزد را که شد دفتر تمام ×× اندران مطلب که بد عین مرام

مثنوی گلخن فقراء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، عطف و دور و دورن تیماج زرد، ۱۲ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [سنا: ف: ۲ - ۷۶]

۷۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۴۱

آغاز: بیا و پهلی سنگ من اندر ×× بنه تو سنگ خود ای یار مهتر؛ **انجام:** ز دنیای مزن لاف کذا فی ×× پس از دنیا عفافی کفا فی

شرح احادیثی است از حضرت رسول (ص) که ناظم آن را در قالب مثنوی توأم با حکایات بیان کرده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، ۳۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۳۸۸]

۷۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۸۰/۱

آغاز: بگفتا بصالح به تند و غضب ×× چرا مانده [ای] اینچنین در عقب؛ **انجام:** بدیدار هم شاد و خرم شدند ×× دل از غم ستردند بی غم شدند ... بر اهل بیتش هزار آفرین ×× که هم طیبین اند و هم طاهرین

مثنوی است در بحر متقارب درباره معجزات پیامبر اکرم (ص) و حضرت علی (ع)، ماجرای مبارزه طال کافر شاه مغرب زمین با صالح و حضرت علی (ع) و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ تاریخ وقف: اسفند ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۷ - ۴۶۷]

۷۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۱۸/۲

آغاز: الهی بمستان میخانه است ×× بعقل آفرینان دیوانه ات / بدریا کش لجه کبریا ×× که آمد بشأنش فرود انما؛ **انجام:** شراب شهادت بکامش رسان ×× بجد علیه السلامش رسان

مثنوی عرفانی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قرمز ضربی، ۳گ (۱۵۶پ-۱۵۹پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۶سم [ف: ۸ - ۱۰۲]

۷۸۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۹۵/۳

آغاز: (و سه برگ سفید گذارده‌اند) دل چه باشد قطره دریای قدم ×× در شکسته عقل را آنجا قدم؛ **انجام:** بیش از این با خلق گفتن روی نیست ×× بحر را گنجایی اندر جوی نیست / در نیابد حال پخته هیچ خام ×× پس سخن کوتاه باید والسلام

مثنوی عرفانی پیرامن ۱۹۰۰ بیت. در آن شعرهایی از مثنوی معنوی گواه آورده است. و در آن آمده: چون ز قهر حق نترسی ای سلیم ×× گشته ای تو هیزم نار حجیم. جای دیگر: حرف حکمت بر زبان آن لئیم ×× حله‌های عاریت دان ای سلیم؛ خط: نستعلیق،

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۱۰۸گ (۹۶ر–۲۰۴)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۸سم [ف:۸–۳۲۶]

۷۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۸۸۳

آغاز: نمایم نمایم به نام خدا ابتدا خدایی که نبود ورا انتها؛ **انجام:** دلبر خود را یگانه دیده اند ×× این چنین معشوق را بگزیده اند

مثنوی گویا از خود حیرانی با تخلص «حیران»؛ خط: نستعلیق، کا: حیرانی کرمانی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۵۳گ، ۱۷سطر (۶×۱۱/۵)،قطع:بغلی، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۷–۵۰۰]

۷۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۹۷۵/۲

مثنوی است با عنوان حکایت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج آلبالویی ضربی، ۱۳ سطر (۶×۱۱)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶ – ۷۵۳]

۷۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۳۵/۷

مثنویات متفرقه است. از جمله منتخب فرهاد و شیرین وحشی و برخی حکایات بوستان و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۵۳ص (۲۹۷–۳۰۲ و ۳۱۳–۳۶۱)[مختصر: ف: – ۷۱۲]

۷۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۳۵

آغاز: بسمله، خامه رطب اللسان معنی طرازی می‌کند ×× وصف شمشیر محمد شاه غازی می‌کند / زهی تیغ شاهنشه روزگار ×× به قتل عدو همسر ذوالفقار/ به صیقل چو ماه نو آسمان ×× سیه تاب چون ابروی دلبران؛ **انجام:** جهان زیر حکم شه کامکار ×× بماناد از فضل پروردگار

مثنوی تعریف شمشیر محمد شاه غازی است. اثر، تعریف لعل و یاقوت سرخ و زرد و الماس و زمرد و نیلم و گوهر و مرجان و فیروزه هم در آن هست؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر: «فدوی پادشاه غازی محمد شاه علی مظفر خان۱۰۷۳»؛کاغذ:هندی،جلد:تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۴۲گ، ۷ سطر (۸×۱۵/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۶ – ۲۰۳]

۷۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۷۵۵

جنگ شعر از مخمس از قول شعراء متاخرین که از خزانه خیال برآورده»، قطعه محمود و ایاز، و از: عطار و حافظ و سعدی، کلیم، وحید، شفیعا، کمال، عراقی، دیباچه بیاض: «این نسخه کز آراستگی چون چمن است ×× چون صحن چمن پر از گل و یاسمن است»، مولوی، محسن تاثیر، جامی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ سطور چلیپا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۱گ (۲۴۴)، ۱۰ سطر (۶×۱۴)، قطع: ربعی بیاضی، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۷ – ۲۱۳]

۷۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۰۰۹

شعر از عاشق، خسرو، شاهین، حیرت و فرقت؛ خط: نستعلیق چلیپا، کا: بخارایی، تا: قرن ۱۳ق؛ جلد: تیماج سبز تیره ضربی عطف سرخ درون آراسته، ۶۸گ، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۲۷۳]

۷۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۵۶۸–۲۳/۸۸

آغاز: به بسم الله اول گشایم زبان ×× به تن تامرا هست تاب وتوان / کنم حمد خلاق جان آفرین ×× کزوهست برپا زمان وزمین؛ **انجام:** چو سازد شهنشاه با او عتاب ×× چنین گوید او پادشه را جواب / که دراصفهان بود غوغا بسی ×× نداده است عالیه برمی کسی

مثنوی مفصلی است در داستان سپهدار که درسال ۱۲۶۵ ازسوی ناصرالدین شاه قاجار والی اصفهان گردیده، در این مثنوی که از انجام ناتمام مانده، شاعر از ظلم و ستم وی و جور و جفایش با مردم اصفهان گله می‌کند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوای کرم، ۱۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶ – ۳۵۰۶]

۷۸۸. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۰۱/۲

آغاز: به نام خدایی که جان آفرید ×× زبان سخن در دهان آفرید؛ **انجام:** بکن خیر بر هر که افتد ز پای (کذا) ×× که دست تو گیرد خدا در جزا

این مثنوی شامل مدایحی است درباره فتحعلیشاه و یکی از فرزندانش محمد ولی میرزا که حاکم خراسان و خوارزم و بلخ بوده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی روشن لبه منگنه، ۵۸ص (۴۹–۱۰۶)، ۱۴ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴۰]

۷۸۹. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۱۷۵/۱۳

مثنوی درمذمت بخل و بخیل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛۲ص(۱۰۹–۱۱۱)،۱۴سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۱/۵سم[نشریه:۳– ۳۲۸]

۷۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۰۵/۵

آغاز: مرا در گلشن جان گلعذاریست ×× که از عشقش بجانم خار خاریست / ز رنگ آمیزی گلهای خارش ×× فضای سینه ام خوش لاله زاریست؛ **انجام:** رخ از هر چه جز حق بود تاختند ×× رهی پس ز دلها به دل یافتند

مثنوی عرفانی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه ختایی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۰گ (۱۶۶پ–۱۷۶ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸/۲×۱۴/۷سم [ف: ۸ – ۱۶۰]

۷۹۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۲۸/۳

مثنوی عرفانی است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ – ۲۹]

۷۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۵۱

آغاز: غیر آبی نیست اندر این جهان ×× تا دهم رخسار آن را من نشان / هر چه می‌بینید خود آب است و بس ×× دور نبود نفس آب از هیچ کس؛ **انجام:** چون بچشم مال سویش بنگرید ×× حس ظن فقر در قلبش پرید

مثنوی عرفانی است است به سبک طاقدیس ملااحمد نراقی شامل حکایت ها، شاعر از شخصی به نام «کاظم» بسیار تجلیل می‌کند: بود کاظم نام آن بحر محیط ×× کو فرا بگرفته این ارض بسیط/ بود کاظم نام آن عین الحیات ×× کز وجودش ماهیان را بدنجات/ای ضیاء الدین امین الحق راد ×× کاظم بن قاسم ای شیخ

جواد/نیست امیدم بجز الطاف تو ×× تکیه گاه من بود اوصاف تو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ رکابه‌دار؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای، ۷۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۰ - ۸۴]

۷۹۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۵۷/۱۱

مثنوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ - ۵۸]

۷۹۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۱۲/۸

مثنوی فارسی است با شعر عرفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ - ۲۴۹]

۷۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۱۵۶/۲

آغاز: آغاز سخن بنام آن یار ×× کز دیده نمی رسد بدیدار/ موجود بهر کجاست موجود ×× معدوم به غیر او است معبود؛ **انجام:** در کار زمانه لا ابالی ×× دل داده به یا لا یزالی ... اسلام برای خوش ... ×× در دولت شاه ناصر الدین

منظومه ای است در حکایت دختر و پسری به نام «فرخ و گل رخ»که از خردسالی در همسایگی یکدیگر می‌کردند، سپس دلداه یکدیگر شده و به علت عشق و علاقه بسیار، مورد ملامت مردم قرار گرفته اند، این منظومه در عهد ناصر الدین شاه قاجار سروده شده است، در منابع موجود نامی از سراینده آن نیافتیم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع قهوه‌ای عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۹گ (۱۵پ-۳۳پ)، ۱۲ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳ - ۳۰۶]

۷۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۶۵/۳

مثنوی مقالات است درباره داستان مامون با امام جواد و یحیی بن اکثم و ام الفضل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۰گ (۶۸-۸۸)، ۱۰ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۲۱۲۹]

۷۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۶۳/۳

آغاز: بنام خداوند دادار فرد ×× که از خاک آدم پدیدار کرد؛ **انجام:** ناتمام: تو خود هر زمان سرفرازی به خشم ×× همی آب شرمت نیاید به چشم

مثنوی «منتخبات غزوات حضرت امیر (ع)» است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ترنجی مقوایی، ۲۰۷ص، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۲۰۹]

۷۹۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۸۰۶/۹

آغاز: ای مه رخ، سرو قامت من ×× ای قامت تو، قیامت من؛ **انجام:** زنهار بکش عنان خود را ×× یک بنده، تو هم، ببخش او را

مثنوی ناشناخته‌ای است در گله‌گزاری از دلدار، در ۷۲ بیت؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴-۱۲۳۷ق؛ سطور چلیپا؛ ۲گ (۴۱ر-۴۲پ) [ف: ۲ - ۲۲۲]

۷۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷/۳-طباطبائی

آغاز: فی بیان علم ادوار الموسیقی بالنظم. بنام خالق ارض و سماوات ×× کنم تعداد اسماء مقامات / زمن بشنو دمی ای مرد باهوش ×× چو بشنیدی مکن دیگر فراموش / نخستین میکنم از راس بنیاد ×× که مرد از راستی شد از غم آزاد گ؛ **انجام:** مطرب بر شه چو نغمه را ساز کند ×× نوروز و گذشت و سلمک آغاز کند/ گفتا صنما نمای گردانیه را ×× پس مایه بگرداند و شه ناز کند

رساله‌ای است منظوم در علم ادوار موسیقی در چهل بیت، با این عنوان‌ها: در بیان آن که هر مقامی دو شعبه دارد، در بیان بیت و چهار شعبه دوازده مقام اصل، در بیان آنکه هر آواز را به چه طریق از دو مقام توان یافتن از قول حکما، فصل در نظم بحور اصول، اسامی دوازده مقام اصل، شش آوازه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج یک‌لا نیلی، ۲گ (۴۱-۴۳)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۴۰]

۸۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۴۲-۱۷/۲۲۲

آغاز: حاجت موری به علم غیب بداند ×× دربن چاهی به زیر صخره صما / جانور از نطفه می‌کند شکر از نی ×× برگ تر از چوب خشک و چشمه زخارا؛ **انجام:** پاک وصافی شو و از چاه طبیعت بدرآی ×× که صفایی ندهد آب تراب آلوده / گفتم ای جان جهان دفتر کل باکی نیست ×× که شود فصل بهار از می‌ناب آلوده

در این بیاض اشعار وغزلیاتی اغلب از سعدی شیرازی و درچند مورد از حافظ تحریر شده؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۵گ، ۶ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۳۵]

۸۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۸۹

آغاز: بسمله. الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها ×× که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل ها؛ **انجام:** بنال مطرب مجلس بکوی گفته سعدی ×× شراب انس بیاور که من نه مرد نبیذم

منتخبی از غزلیات حافظ و سعدی است. سعی گردآورنده آن بیشتر بر این بوده که بهترین غزلیات را برگزینند؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳، جا: شاید تهران؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۶۵گ، ۱۱ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۳۷۵]

۸۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۷۳

آغاز: عنوان و بسمله. اول دفتر بنام ایزد دانا ×× صانع پروردگار حی توانا؛ **انجام:** سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی ×× جان ز تنهایی بجان آمد خدایا محرمی

منتخبات [اشعار] سعدی و حافظ. جامع این نسخه میرزا مهدی نامی است که بر حسب ذوق و سلیقه خود یکصد و چهل و چهار غزل از سعدی به‌ترتیب قوافی از طیبات و بدایع و خواتیم و غزلیات قدیم انتخاب کرده است، و علت گزینش این عدد را برای درج غزلیات، معادل عددی حروف «سعدی» دانسته است. از اشعار دیگری که در آن می‌توان جست: ۱- قطعات منتخبه از

گلستان چهارصد بیت، ۲- اشعار منتخبه از کتاب بوستان هزار و چهار صد و چهل و چهار بیت، ۳- اشعار منتخبه خواجه حافظ هفتصد بیت شامل پنجاه غزل (چهارصد و چهل بیت)، و ابیات متفرقه دویست و شصت بیت؛ خط: شکسته نستعلیق، تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ این نسخه مصدر به فهرست کامل با ذکر تعداد ابیات هر غزل به عدد سیاق می‌باشد، همچنین روی صفحه اول مقدمه‌ای با خط و انشای گزینشگر درباره علت انتخاب اشعار نوشته شده، متن و هامش؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: میشن خرمایی ضربی با ترنج و سر ترنج زرین، ۱۱۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۹ - ۳۴۷]

۸۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۶۹/۵

آغاز: در عرصه زمانه دگر این چه ماتم است ×× کاشوب ازان افتاده بارکان عالم است؛ **انجام:** آخر نه ما سلاله پاک پیمبریم ×× کافاق بر طهارت دامان ما گواست.

ترکیب‌بندی به پیروی از ترکیب بند محتشم کاشانی در سوگ امام حسین (ع) و شهدای کربلا که ده بند از ترکیب بند در اینجا آورده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای کمند؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: روغنی، ۸ص (۴۸۷-۴۹۴)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۴۶۵]

۸۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۶۹/۳

ترکیب بندی در چهارده بند با عناوین «در صفت اکلیل شاهی»، «در صفت دارالخلافه»، «صفت بارگاه و جلوس شاه»، «در صفت بزم عیش و صفت آتشبازی»، «دعا برای ظهیر السلطنه شاهزاده»، «قصیده طولانی در مدح فتحعلی شاه و محمد شاه قاجار»، تعریف شهر یزد و مدح یکی از بزرگان، ماده تاریخ، قصیده در بحر رجز و به پیروی از قصیده لامیه امیر معزی (ای ساربان منزل مکن جز در دیار با من)، آغاز: «لما نزلنا فی الغری زرنا حبیبا فیه حل ×× نادی مناد دوننا من حل فیه ما ارتحل / محمل مبند ای ساربان امروز دیکر زین محل ×× کز آب چشم عاشقان دل را بود پا در و حل»، انجام: «مپسند کز پی یاوری ×× خصمی کند با خاوری/ ان کن که تشریف آوری ×× وی را بشر پیش از اجل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای کمند؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: روغنی، ۱۸۸ص (۲۷۸-۴۶۵)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۴۶۵]

۸۰۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۶/۱۶

ترکیب بند است از لسانی، نوعی، ظهوری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ - ۲۰]

۸۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۱۳/۷

ترکیب بند ضیا در پند و اندرز با مردان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی مقوایی، ۸گ (۱۵۹-۱۶۷)، ۱۰ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۲۷۶]

۸۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۶/۱۷

ترجیع‌بند از مفتون، ملا مغربی، عرفی، نوعی، جامی، حافظ، واقف، سعدی، نیکو، وحشی، عطار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۸ - ۲۰]

۸۰۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۲/۵۱

آغاز: بنشینم و زار زار گریم ×× بر حال دل فکار گریم

ترجیع‌بند است؛خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۳ [ف: ۸- ۲۱۱]

۸۰۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۸۱۱/۱م

آغاز: غیر حق را میدهی ره در حریم دل چرا ×× می‌کشی بر صفحه هستی خط باطل چرا

بندی شعر فارسی است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: ۱۲۳۱]

۸۱۰. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه: ۷۶

بیاضی شامل اشعاری در مرثیه و موعظه و ...؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ روی برگ آخر یادداشت یادگاری به تاریخ ۳ محرم ۱۳۴۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ، مختلف السطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: ۱۵۴]

۸۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۳۱

آغاز: سیری وار کرد علم اهی اوجالدیم ولدن ×× اشک گلرنگ تو کوپ خلقه بیله جار قیلوم؛ **انجام:** وی صید حرم کباب از تو

این بیاض که از شعر شاعران بسیار فراهم آمده شامل بسیاری از اشعار سعدی است، در بین اشعار شعرهای ترکی نیز وجود دارد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ مجدول، خطوط پاره‌ای از صفحات چلیپا و پاره ای دیگر حمایلی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: بیاض، عطف و سجاف تیماج مشکی، رویه چیت اق بانو، قرمز و بنفش،۴۶گ،۸سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۶-۴۷۵]

۸۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۲۴

آغاز: برند از فاقه نزد هر حبیبی ×× کنون اهل خرد دست گدائی؛ **انجام:** باشنده قوش فتادی ترک

این بیاض مرکب از دو قسمت است: قسمت اول آن کتابی چاپی است و اشعار آن در میان جدولی بصورت حمایلی آمده، قسمت دوم خطی است و اکثر بدون ذکر نام شاعر، اشعار تحریر یافته؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی (الوان)، جلد: مقوایی رویه کاغذی رنگی عطف پارچه، ۳۵گ (۶۷-۱۰۲)، اندازه: ۷/۵×۱۶سم [ف: ۶ - ۴۶۴]

۸۱۳. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۳۱

آغاز: خامه دیری خوش بر آسودی نیاز ×× کم خرامیدی بنزهتگاه راز؛ **انجام:** پای کوبان دست افشان طی کنید ×× زان سپس آهنگ ملک ری کنید

مضامین اشعار در جواب غلامی زشت رو عیب جوی خود را، در زمین بوسی و گرایش به شکر و سپاس شهریاری، در معاتبت نفس سبب بی آرامی نفس، حکایات لقمان و ارزن کاشتن او بجای کنجد، از نکوهش بخل و مذمت بخیل، بازگشت به اصل مقصود، حکایت درویشانی که از بسیار خواری به خذلان افتادند، حکایت منعم درویشان و خذلان ایشان، درنکوهش نفس و ... در

ستایش ادب و نکوهش بی ادبان، حکایت سلیمان پیغمبر (ع) و ملامت گفتن زن او در تهنیت ورود موکب همایون به داراخلافه تهران؛ خط: شکسته نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مذهب؛ کاغذ:فرنگی مایل به حنایی، جلد: مقوایی روکش کاغذ زرشکی، ۲۰گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۵/۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۸]

۸۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۸۵/۱۳

شعر اشرف در ستایش حضرت علی (ع) است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳ [ف: ۸ – ۱۹۵]

۸۱۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۰۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی [نشریه: ۷ – ۲۵۷]

۸۱۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۲۳/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کبود، قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ – ۲۷۱]

۸۱۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۶۶/۱

شعرهای فارسی سعدی، حافظ، جامی، خیام، محتشم (غزل و قصیده و ترجیع و قطعه و رباعی)، (رباعیات)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جدول زر و لاجورد؛ قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ – ۱۳۵]

۸۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۲/۷۷–طباطبائی

شعری در بحر ناقوس. ابیاتی است که در صدر آن این نوشته دیده می‌شود: قطر المیزاب، بحر خبخب و بحر ناقوص گفته میرزا قوم الدین. صوت الناقوس اسمع دقا ×× حقا حقا حقا / فعلن فعلن فعلن فعلن ×× بحر عذب درا القا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۶۶ر) [ف: ۲۳ – ۷۳۶]

۸۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۲۸

آغاز: بسمله، ای سران ملک رامش سر کنید ×× ملک را آرایش و زیور کنید؛ **انجام:** جای آتشخانه محراب آورند ×× هندوانرا سینه در تاب آورند

این دیوان که نام سراینده‌اش به دست نیامد دیوانی است حاوی اشعار به بحر تقارب در نعت پادشاه وقت (که نام او هم معلوم نگشت و به قرینه می‌توان فتحعلی شاه قاجار را حدس زد) با کنایات عرفانی می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز مقوایی، ابعاد متن: ۱۱/۵×۲۱/۵، ۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۴ – ۱۹۲]

۸۲۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۷۶۲

آغاز: چو پادشاه جهان گیر عالم بالا ×× بفرو خانه سرو وزیر شد تنها

دیوان شعر است در تعدادی از ابیات نام «شاه محمد» آمده است؛ خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛۸گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۴۱]

۸۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۸۹

اشعار ادیب صابر، عنصری، سوزنی، امیر معزی، ازرقی، ظهیر فاریابی، رشید وطواط، منوچهری، محمد فلکی شیروانی از مردم شماخی، مختاری غزنوی، سید حسن غزنوی، رودکی، امامی هروی، سلمان ساوجی، مجد همگر، عمادی شهریاری، مسعود سعد سلمان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قهوه‌ای روشن، ۱۵۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰سم [ف: ۸ – ۱۱۳]

۸۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹۶۸

آغاز: السلام ای سایه ات خورشید رب العالمین ×× آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین؛ **انجام:** کل هم و غم سینجلی ×× بولایتک یا علی یا علی یا علی

از: کاشی. این مجموعه شامل چند غزل است و به صورت مرقع کتابت شده و مجموع آنها ۲۱ مرقع است، غزل‌ها اکثر در مدح و فضایل علی (ع) می‌باشد و در پاره‌ای از غزلیات شاعر از حافظ در وزن و قافیه تبعیت کرده؛ خط: نستعلیق، کا: کاشی، تا: محتملاً قرن ۱۳، جا: آمل؛ حاوی ۲۱ مرقع بر روی ۲۱ صفحه مقوایی به رنگ‌های سفید و زرد و بنفش، در هر موقع طلااندازی، هر مصرع بروی یک سطر نوشته شده، حاشیه هر موقع دارای یک نوار کاغذ قرمز است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، مقوایی، ابعاد متن: ۷×۱۴، ۱۱گ، ۹ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲ – ۵۱۷]

۸۲۳. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۳۰/۲

منتخب اشعار حافظ عصمت بخارائی و عاشق و مجمور و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ – ۴]

۸۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۰۸

جنگ شعر است از بهرامی، دقیقی، رودکی، مختاری، مسعود سعد، منوچهری، سوزنی سمرقندی، ناصرخسرو، منطقی، شمالی، رضی بابای قزوینی، میرزا محمد تقی سپهر مستوفی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه میشن یشمی، ۸۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۱×۱۸سم [ف: ۸ – ۲۰۶]

۸۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۰

جنگی است حاوی قصاید و غزلیات و اشعار متفرق از: آملی، بابا فغانی، بهلول، جنید بغدادی، حکیم ابوالفتح دوانی، حکیم رکنا، خواری، خسرو، سنجر، سنائی، شیخ تقی، شافی، شیخ ابو سعید، شاه طاهر رکنی، شبلی، شوکتی، شیخ قطب، صائب، طالب حکیم، قدوسی، ملا سبحانی، ملا احسنی، میرزا ملک مشرقی، ملا حاجی، ملا طهوری، میرزا جانی عزتی، معروف کرخی، محمد حسین سو آب، مولانا عرفی، ملا ناد، محمد سلیم، میر صیدی طهرانی، نظیری، نثاری، یوسف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاتبان متعدد در صفحه ۹۸ نام یکی از کتاب خواجه علی آمده، صفحات مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج ماشی یک‌لا، ۱۰۸گ، ۱۲ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱ – ۱۹۸]

۸۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۳۹۰

آغاز: که جهان پرتوئی است از رخ دوست ×× جمله کاینات سایه دوست؛ **انجام:** روی چون برداور دادگر ×× بدرگاه او نام گردون

مبر
شامل: اشعاری از هاتف به خط حمایلی، دیوان غزلیات طراز (ص۲۹–۴۵)، غزلیات نیاز از الف تا یاء (۴۵–۱۲۲)، قصاید و مثنوی که در آن مرثیه حسین بن علی (ع) آمده (۱۲۲–۱۶۲)، ظاهراً این قصاید باید از نیاز باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، الوان، جلد: تیماج ماشی یک‌لا، ۸۲گ، ۱۳ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵ – ۵۰۷]

۸۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۰۹۷/۲

از لطف الله، لطفی، نظامی، فرخی، اسمعیل، کمال، سلیمی، عرفی، حاجی، مولانا حسن، ملای رومی، مولاقاسم، شیخ بهائی و چند رباعی فارسی، شعر سعدی و شفائی، جامی و دیگران؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: عطف و گوشه میشن رویه کاغذی، ۲گ (۶ر–۸پ)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۵ – ۴۲۱]

۸۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۳۴۴/۵

جنگ شعر از ابن سینا (پند)، نظیری، انوری، فردوسی، میرزا عمران، افغانی، هاتفی، درباره درخواست موسی که عدل خدا را ببیند و سعدی و میرزا ابراهیم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: پسته آبی، جلد: میشن لایی سیاه، ۳گ (۷۳ر–۷۶پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ – ۴۷۰]

۸۲۹. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۹

آغاز: جزع نمایش شد از شبه گهر آمود ×× دیده نم آرد چو گشت خانه پر از دود؛ **انجام:** ماه خود داد بر تو فرخ باد ×× و آفرین باد بر مه خور داد

اشعاری به خط حمایلی از این شعرا آمده: یغما (ص ۱)، عبدالواسع جبلی (۲–۳)، هاتف اصفهانی (۴–۱۱)، رودکی (۱۲–۲۱)، عمعق بخاری (۲۲–۲۷)، امیر معزی (۲۸–۳۲)، فرخی سیستانی (۳۲–۳۴)، خیام و لامعی جرجانی (۳۴–۳۸)، سنایی (۳۸–۳۹)، حکیم اسدی (۴۰–۴۳)، شیخ نظامی و بابا افضل کاشی و ناصر خسرو علوی (۴۳–۴۴)، مسعود سعد سلمان (۴۴–۴۶)، سنایی (۴۶–۵۱)، کمال اسماعیل (۵۱–۵۷)، ابوالعلاء گنجی (۵۷–۵۸)، اوحدی گنجی (۵۸)، حکیم سنایی (۵۸–۶۰)؛ ادیب صابر و میرزا محمد سبزواری (۶۰)، فرخی سیستانی (۶۰–۶۳)، شاه علاءالدوله صوفی (۶۳)، شیخ ابوالعباس (۶۴)، عبدالواسع جبلی (۶۴–۶۵)، ادیب صابر (۶۶–۷۳)، لامعی جرجانی (۷۴–۱۱۶) (در بین اشعار او ابیاتی از شاعران دیگر بدون ذکر نام آنها آمده است)، فرخی سیستانی (۱۱۶–۱۲۶)، حکیم سنایی (۱۲۷–۱۵۲)، قاآنی (۱۵۲–۱۶۳)، فرخی (۱۶۳–۲۲۶)؛ خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی یک‌لا، ابعاد متن: ۸×۱۳، ۲۲۶ص، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۴۷]

۸۳۰. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۴۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× هست کلید در گنج حکیم؛ **انجام:** بردیم بسر چشمه این بادیه پی را ×× از لعل مذابی / در نظم کشی سلسله رشته وی را ×× از در خوشابی

اشعاری از: نظامی، سعدی، خاقانی، ابن حسام، یغما، زرگر، جامی، ثاقب..؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا مشکی، ۱۰۸ص، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۷۵]

۸۳۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۶۵۳/۲

غزلیات و مثنویاتی از عبدالوهاب نشاط، میرزا پرتو، اسرار، آقا محمد عاشق، میرزا فتح علی خان صبا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، این بخش ناقص است و اوراقی از آن افتاده؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۴۲ر–۵۳پ)، ۱۰ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳ – ۴۱]

۸۳۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۷۱۶

مشتمل بر قصاید در مدح ۱۴ معصوم به ترتیب در معصومین؛ اسامی سرایندگان: سید میرحاج (قصیده)، سعدی، شیخ آذری، حسن کاشی، افجنگی، یوسف، حمزه کوچک، ناصر خسرو، لطف الله نیشابوری، ابن حسام (چند قصیده و مسمط)، حیدرباری، درویش، حسامی، ابن واله، ساغر (مسمط بهاریه در مدح شاه ولایت)، نظام استرآبادی، حسن سلیمی، شوریده مداح، فطره (چندین قصیده از و)، حیرتی، ابن حیدر، صافی، بهایی کاشی، عینی (قصیده بی نقطه)، کمال غیاث، موالی، عبدالعلی، شمسک مسکین، صدقی، صافی اصفهانی، زاری، اسیر، میرزا شهاب، مشتاق علی شاه، میرزا محمدد جعفر آصفی، میرزا حبیب الله دستان چارمحالی، شاهین، عابد (قصیده حیدریه)، میرزا سعید اردستانی، روشن، حیاتی، وحشی، طوفان، بابا شجاع الدین، فتح علی خان صبا، محزون، میرزا سرور، تأثیر میرزا عبدالرحیم مسکین افسر تخلص، ملاصادق روشن نقاش، اوحدی، حاج سلیمان صباحی، سپهر؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۳۳۷گ، ۱۴ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳ – ۹۰]

۸۳۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۰۱

شامل اشعاری است از هاتف، جامی، خیام (در نسخه خیوم) بابا طاهر، ابوسعید ابوالخیر، وحشی بافقی، مینا (در نسخه: خان مینا)، غرا، شهید نقاش هدایت، وصال، شهرت، صائب، صابر، صباحی، مصاحب، هما، خاقانی، سعدی، حافظ، صادق شیرازی، خرم، قاآنی، شاهین، بلند اقبال، یغما. در حاشیه نیز (از برگ ۲۵ر) اشعاری است با قلم متن (غالبا بدون ذکر نام شاعر) از فروغی، هما، سائل، محرم، ناصر، مغربی، شوکت، عصمت، شمسا، شیدا، رضائی، راغب، شاه نعمة الله، حافظ و سعدی و فروغی؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آبی رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۱۸۵گ، ۲۰ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [نشریه: ۱۳ – ۱۷۶]

۸۳۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۱۲

اشعاری از: سعدی، طبیب، خسرو، سلمان ساوجی، صائب، سحاب، هاتف، عطار، خسرو دهلوی، محمد قلی سلیم، حافظ،

جامی، وصلی، عاشق، صبور، سائل، افضل شمس الدین، ابن یمین، بابا طاهر عریان، مشتاق، حریف، محتشم، حسن، فضولی، صباحی، ضیاء کاشی، حاجی سلیمان، طوفان، بسحاق اطعمه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، در برخی از صفحات اشعاری به قلم تازه شیخ محمد حسن در تاریخ ۱۳۰۴ق اضافه شده؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره شکری، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۵۸گ، ۱۲ سطر در دو ستون به چلیپا، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [نشریه: ۱۳ – ۱۸۷]

۸۳۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۳۸

مجموعه‌ای است از اشعار: عطار، سعدی، نعیما، وحشی، ملامحمد باقر فخار، هاتف، عاشق، طوفان، ضیاء، مولوی، ابن یمین، میرزا گلشن، فضولی، طبیبی، شوکت، مخفی، خانم، واقف (قصیده ای بلند در مدح امیرالمومنین علی با التزام آفتاب)، عرفی، قصاب (مثنوی زن زشت صفاهانی او را آورده و نام شاعر را یاد نمی کند)، سلمان ساوجی، شیخ بهائی، انوری، ابن حسام، میرزا ذبیح، جامی، میرفندرسکی، محتشم، میرزا محمد تقی، حکیم صفا، خرد، نیازی، فردوسی، میرحاج، نظام، ملامحمد مهرساز متخلص به مداح، خرم سحبانی و یغما جندقی.در این جنگ اشعاری از محرر است که نام او را نمی دانیم و نیز شعرهایی بدون نام سراینده مانند مثنوی در قحط هندوستان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوا آبی، ۷۴گ، سطور چلیپا، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۰سم [نشریه: ۱۳ – ۲۰۵]

۸۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۱۸/۲

جنگ شعر از بیضا (۵ص نوشته ۱۳۲۴ به خط دیگری)، نیستی (۴)،علی اسکر اصفهانی(۲)،حافظ، جامی، سعدی، سعدی، حزین، مایل، فریدون؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی لایی، قطع: بغلی بیاضی [ف: ۱۷ – ۲۵۰]

۸۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۲۸

اشعاری از: سعدی، جامی، محتشم، کلیم، عصمت، اسدی، فردوسی، صایب، هلالی، نظیری، آذری، محمد قلی سلیم، ضیاء کفرانی، انوری، هاتف، حافظ، نظامی، عرفی، مقبل، نیازی، کمال خجند، وحشی، رفیق، عاشق، شایق، ملاحسن کاشفی، با سرایندگان گمنامی مانند: غرقی، ابراهیم قصاب رهی، ملانعیم، معتبر، جالب اصفهانی، فتح، حمزه، شکوه، طفیلی، محمد باقرجان، حیدر نقاش، ذبیحی سلاخ، واضح تهرانی، معرف، نبی ولی، سپس پراکنده‌ها؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی لایی، ۱۰۵گ، قطع: بیاضی ربعی، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۲۵۲]

۸۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۸۵۲

جنگ شعر است با قافیه الف گویا گزیده‌ای است از چند دیوان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۸گ، ۱۳ سطر (۹×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۷ – ۴۹۵]

۸۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۲۶

شامل: ۱–دو غزل، ۲–سرداریه، یغما، رحیم بن ابراهیم قلی، ۳– شعر بیدل، ۴– شعرهای قطران، ۵–جلارنامه، قائم مقام، ابوالقاسم بن عیسی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، بغلی، ۵۶گ، ۸ سطر (۷×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۷ – ۵۲۷]

۸۴۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲

جنگ شعر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بیاضی [نشریه: ۱۱ – ۸۸۹]

۸۴۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۷

جنگ شعر از ظهیری، شهید، ربیع، نایب، بهائی و دیگران؛ خط: نستعلیق راسته و چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ در متن و هامش؛کاغذ: اصفهانی [نشریه: ۱۱ – ۸۹۰]

۸۴۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۷

جنگ شعر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، قطع: بیاضی [نشریه: ۱۱ – ۸۹۰]

۸۴۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۸

جنگ شعر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با مجلس تصویر، با جدول؛ کاغذ: سپاهانی، قطع: بیاضی [نشریه: ۱۱ – ۸۹۰]

۸۴۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۹

جنگ شعر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با جدول؛ کاغذ: رنگارنگ [نشریه: ۱۱ – ۸۹۰]

۸۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۲۵

جنگ شعر است در تعزیه و مقتل و دعا؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، بغلی، ۷۶گ، ۱۰ سطر (۹×۱۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۷ – ۵۲۷]

۸۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۵۲

جنگ شعرهای سخنوری است سروده چاکری به همین تخلص، در آن از کاروان سالاری و چاوشی و از خبازی و اصطلاحات مربوط بآنها گفتگو می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی لایی، ۳۲گ، ۱۰ سطر (۸×۱۴)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۶–۶۲۵]

۸۴۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۱۷

جنگ شعر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ – ۱۴]

۸۴۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۱۷

جنگ شعر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳ – ۱۴]

۸۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۹۴۳

در این جنگ اشعاری نامرتب از این شاعران آمده است: مشتاق، صباحی، محمد قلی سلیم، موسوی خان، فایض بروجردی، لطفعلی بیک آذر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ روی برگ اول نشانی التفاتی آقا حسن خان حاکم همدان به نجف علی شاه قطب الفقرا، در صفحه آخر دو یادگار از اسدالله بن ابوالقاسم

آشتیانی به‌تاریخ ۱۲۸۵ و محمد رحیم قاجار به‌تاریخ ۱۲۸۵ در تبریز، سطرها چلیپا؛ جلد: دورو تیماج رو سبز پشت قهوه‌ای، ۹۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۳ - ۱۱۴]

۸۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۹۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× هست کلید در گنج حکیم؛

در این مجموعه تک بیتی هائی انتخاب شده است به‌ترتیب حروف قوافی و در هر حرف به‌ترتیب بحرهای عروضی با ذکر نام شاعران ابیات جنب آنها و در آغاز چند بیت در قافیه میم و تاء در توحید و نعت پیامبر اکرم (ص) افزوده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: مقوایی عطف گالینگور قهوه‌ای، ۸۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۳۰×۲۰سم [ف: ۲۷ - ۴۰۱]

۸۵۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷۳۴

تک‌بیتی‌هایی است گرد آورده شده به ترتیب حروف قوافی آنها و دارنده نسخه آن را «سفینة الاشعار» نامیده است چون آغاز و انجام آن افتاده و نامی بخصوص در نسخه دیده نمی شود. نام شاعران این مجموعه: آذری، عذری، بنائی، صهبا قمی، طوفان، درویش مجید، هاتف، آهی، حالتی، مولوی، عرفی، جمال، ضمیری، میرزا شریف، عبدالله خان، جامی، سعدی شیرازی، امیر خسرو، شیخ علی نقی، عاشق، صباحی، اشرف، سمیع، حاجی اردبیلی، کلیم کاشی، امیر صالح، مشتاق، قاضی قلندر، حافظ شیرازی، بدیع الزمان، راهب، میرزا اسد الله، فرصتی، نذیری، خیال، رفیق، شاپور، صیدی طهرانی، رفیع کاشانی، بابا فغانی، سراحی، صافی، قدسی، محتشم، ذوقی، غیرت، زکی، شجاع، آصف، امیر شاهی، قراری، حسامی، جلالی، هلالی، همایون، ظهوری، حسین دهلوی، صادق، گرامی، خاقانی، میر نجات، و شاعران دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: سید مصلح الدین مهدوی اصفهانی به‌تاریخ صفر ۱۳۶۴ در اصفهان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۹۷برگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۹۲]

۸۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۶۱۵

اشعار مختلفی است از شعر شاعران بزرگ بدون ذکر نام آنها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ روی برگ اول نشانی بخشیدن بیاض به مشهدی رضا به‌تاریخ ۱۲۸۵ و در برگ آخر رضا فرزند محمد کاظم در همان تاریخ می‌نویسد که بیاض را آقا میرزا محمد ولد میرزا علی رضا بدو بخشیده است با مهر «العبد المذنب رضا بن کاظم» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۳۳۵گ، ۱۰ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۵ - ۲۱]

۸۵۳. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه: ۱۵۳

در این مجموعه قطعه‌ای از دفتر اول مثنوی معنوی و چند قصیده از عنصری بیشتر آنها در مدح سلطان محمود غزنوی می‌باشد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۲۲]

۸۵۴. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۱

بیشتر این جنگ به ترتیب بحرهای عروضی است، و نام بعضی از شاعران چنین است: نظیری، جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی، رفیع الدین سیستانی و صدری اصفهانی، فسونی تبریزی، ضمیری اصفهانی، فتحی اردستانی، نوری اصفهانی، میرنصیر رازی، سلمان ساوجی، سوزنی ساوجی، قاضی مسیح الدین ساوجی، حسن قمی، حکیم سعید، سلطان قمی، شهید قمی، علائی آشتیانی، صائب تبریزی، لسانی، میرمقبول قمی، ملک قمی، هاشمی قمی، حضوری قمی، شرف قزوینی، وحید، ادهم کاشی، سلیمی کاشی، رضائی کاشی، رفیق اصفهانی، طهماسب کاشی، واهب اصفهانی، آذر، عاشق، طوقی، حاتمی، عرفی، جوزی، هلالی، وحشی، کاکای قزوینی، فارعی قزوینی، شعیب اصفهانی، میلی، محتشم، شفائی، نصیر طهرانی، شیخ علی نقی، روحی اصفهانی، حافظ شیرازی، اهلی شیرازی، عالمی دارابجردی، شرف جهان، والهی قمی، مسیح کاشی، ولی قمی، جامی، صهبا، سالک یزدی، صاحب استرابادی، ذوقی ترکمان، طوفی، خیوقی تبریزی، زلالی شیرازی، طالب لاهیجی، طالب آملی، دانش طوسی، کامی سبزواری، ناصر نخعی، اوحدی، مسعود ترک، فغانی، وحید قزوینی، حالتی، رشکی همدانی، یوسف قزوینی، یعقوب ساوجی، شجاع کاشی، مولوی، خسرو، حیرانی قمی، همایون، عجری تبریزی، شاهی، ثنائی، شباب ورامینی، طوفان، انوار همدانی، عذری، هجری، صافی، مصلح اصفهانی، رشیدی تبریزی، سنجر کاشی، درویش محمود، حیائی کاشی، درویش مجید، عاری قلندر، صالحی طوسی، فراری گیلانی، عرشی شیرازی، درکی، فصیحی هروی، فرج الله شوشتری، فوری اصفهانی، نیکی اصفهانی، برهان، صبوری تبریزی، مانی شیرازی، رحیمی خان خانان، جعفری تبریزی، وردی افشار، فصیحی تبریزی، اوحدی مراغی، فکاری سبزواری، غزالی طوسی، اقدس مشهدی، حیرتی تونی، شعف قمی، صباحی کاشی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج مشکی، ۱۸۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۹۳]

۸۵۵. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه: ۳۸

آغاز: ای نوجوان همین زن ×× کاندر شتر سوار است / این عمه یتیمان ×× کلثوم دل فکار است

اشعار متفرقه ای است که در مصائب خامس آل عبا سید الشهداء (ع) و اصحاب آن حضرت جهت مراسم سوگواری نگاشته شده است؛ خط: نسخ چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ راسته و چلیپا؛ جلد: مقوایی، ۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵۵]

۸۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۰۱

مثنوی در تاریخ اسلام؛ کا: محمد محرم بن میرزا، تا: ۱۲۰۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۰۰گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۳سم [رایانه]

۸۵۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۵۸۸/۴

بندی از مثنوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی

[نشریه: ۷ - ۲۴۸]

۸۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۵/۷-طباطبائی

آغاز: بیار آن که قرین را سوی قرین کشدا ×× فرشته را ز فلک جانب زمین کشدا؛ **انجام:** یار لاحول گوی را چکنم ×× یار شیرین عذار بایستی

غزلها و قطعه‌هایی است در عشق و عرفان. بالای غزل اول نام مولانا.. دیده می‌شود که به درستی خوانده نمی‌شود؛ کا: سید محمد بن صادق طباطبائی (سنگلجی)، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۹ص (۱۵-۲۳)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳ - ۳۴۵]

۸۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳/۱۱

بلبل، حیدر طوفان، هلالی، حسرت، سعدی، عاشق، عشرت، شیدا، صائب، جامی، فتح علی خان صبا، انوری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مجدول؛ کاغذ: سفید و زرد و آبی و صورتی، جلد: تیماج قهوه‌ای، گرد تیماج زرد، ۱۵ص (۲۲۵-۴۴۰)، ۲۰-۱۰ سطر (۹×۴)، اندازه: ۷×۱۵سم [سنا: ف: ۱ - ۲۴]

۸۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۲/۶-طباطبائی

آغاز: میکنم باز بیان حمد خداوند جهان داور و دادار کرم گستر و غفار عطا بخش و خطا پوش که از قدرت خود خلق نموده است همه عالم افلاک؛ **انجام:** که شد منکر اعجاز رسول و علی و آل علی ... زهی مرتبه و جاه و جلالی که خداوند جهان داده به ایشان ز ره فضل و عطا و کرم و رحمت و احسان

قصیده، نخست در خداشناسی و توحید و سپس تا پایان جلوه‌هایی از تولی و تبری است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۲۶۲پ-۲۶۶ر)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۲ - ۲۲۵]

۸۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۰۳/۱

آغاز: اگر چه هست گلت را چون من هزار هزار ×× مرا بدست نیاید چو تو نگار نگار؛ **انجام:** روز و شب جز سخا مبادت شغل ×× سال و مه جز طرب مبادت کار

در این نسخه تعدادی از قصاید و اشعار آمده که واجد صنایع بدیعی و عروضی خاص اند. مهمترین این‌ها قصیده قوام الدین گنجه‌ای است در قافیه راء، در این نسخه هر صنعت شعری موجود در هر بیت در فوق آن بیت با مرکب قرمز آمده؛ کا: ابوالفضل بن مهدی بن حاجی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی رویه کاغذ قرمز عطف پارچه‌ای، ۲۵ص (۱-۲۵)، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱۰ - ۲۹۲]

۸۶۲. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۳۴/۶

مثنوی است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۴۴]

۸۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۸۲/۴

آغاز: ای منزه پرده دار پرده در ×× وی برون از پرده ای در پرده در؛ **انجام:** حق بود در نزد قلب منکسر ×× منکسر باید که گردد منجبر

مثنوی عرفانی است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ترنجی مقوایی، ۲۲-۲۷ سطر (۷×۱۲/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۶ - ۴۴۶]

۸۶۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۳۴۵/۴

آغاز: اکوس تلالات بمدم ×× ام شموس تهلك بغمام / از جفای می‌و لطافت جام ×× می‌شده جام و جام گشته مدام /که همه اوست هر چه هست یقین ×× جان و جانان و دلبر و دل و دین؛ **انجام:** می‌رسد این صدا به گوش جهان ×× از پس پرده ... نهان

ترجیع بند است در توحید در ۲۸ بند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۱۳ سطر [ف: ۵ - ۴۷۱]

۸۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۴۷/۳

آغاز: پیر مهنه آن کز ارباب شهود ×× در شهود حق کسی زان به نبود؛ **انجام:** نیش ما زاغ یافت نرگس حق بین او ×× چونکه بدیده کشید کحل صفاهان عشق

منتخباتی از اشعار نورعلیشاه و غزلیاتی از جامی و جلال الدین مولوی و عطار نیشابوری و شاه نعمة الله ولی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: میشن، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۹ - ۳۲۳]

۸۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۹۶

آغاز: بسمله بزرگوار خدایا هستی تو؛ **انجام:** اختری برج خسروی و معتمدی جهان آمده ... مژده که سرکار خوا و الارسید

قصاید در مدح فرهاد میرزا معتمد الدوله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [الفبائی: ۴۴۵]

۸۶۷. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۲۹

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ - ۶۸۷]

۸۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۷۳/۱

آغاز: ای کبریای ذاتت فارغ ز جسم و جوهر ×× خلاق ما سوی الله رزاق بنده پرور؛ **انجام:** زاهد بگشا زبان، ز ساقی پیش ار ×× کی غم به ترانه ام به سر باید برد

مجموعه مختصری است از دو شاعر: ۱. ابن حسام، شمس الدین محمد جوسقی (- ۸۷۵ ق)، ۲. ثنائی (احتمالاً ثنائی مشهدی) (- ۹۹۶ ق)، قصیده‌ای که از ابن حسام نقل شده، در برگیرنده داستان تعذیب ابن ملجم به وسیله مرغی است که از قول یك راهب نقل شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۵ص (۱-۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۲۸ - ۴۰۶]

۸۶۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۵۸۳/۷

اشعار متفرقه در سخنوری است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷ - ۴۳۵]

۸۷۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۶۸۳/۲

اشعار در مدح سنجر و احمد بن فضل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ [ف: ۷ - ۲۴]

۸۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۱۸-۳۸/۲۳۸

آغاز: ای آنکه تویی در نجف از بهر شفاعت ×× یک رو بمن آر و بکن از بهر خداوند / ماها همه مسکین و فقیریم در این شهر ×× یک دیده بگردان و بکن بهر خداوند؛ **انجام:** ای حی قدیم خالق بی همتا ×× کس را نبود بقدرتت چون و چرا / با بار گنه بدرگهت آمده ایم ×× بنگر بگذشت خویش ما را بخشای

اشعار پراکنده‌ای است در مدایح و مراثی و مجالس نوحه‌خوانی برای ائمه اطهار خصوصاً حضرت سید الشهداء (ع) و اصحاب باوفای آن حضرت، این بیاض در عصر قاجاریه نوشته شده و در برخی از ابیات از ناصر الدین شاه قاجار نامی به‌میان آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹۳گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۶۴۶]

۸۷۲. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱

بیاض اشعار است حاوی اشعار و یک صفحه مربوط به دوازده مقام موسیقی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بیاضی [نشریه: ۷ - ۱]

۸۷۳. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۲

بیاض اشعار است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بیاضی [نشریه: ۷ - ۱]

۸۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۱۴۴

آغاز: مکن ایدوست که صاحب نظرانند بیگانه و خ و ش از پس و ... نگرانند کس نیست که پنهان نظری با تو بدارد من بر سرانم که همه خلق برانند؛ **انجام:** حسن در خانه زین جلوه دیگر دارد در رنگین خانه نگین جلوه دیگر دارد

مجموعه‌ای است احتمالاً از دو نسخه که به نظر می‌آید اوراق آن در هم صحافی شده است، بخش عمده کتاب اول دیوان رفیق اصفهانی است و با افتادگی‌های بسیار و جابه‌جایی اوراق در وسط و آخر کتاب در صحافی، ترتیب قوافی در آن هم از سوی کاتب و هم از سوی صحاف جابه‌جا شده است، اشعار با عنوان «له» و «له سلمه» از یکدیگر جدا شده است، همچنین شامل اشعاری از سعدی، نفرین نامه‌ای در گ ۸۵، و الهی‌نامه‌ای در گ ۶۷، نامه کوتاهی در گ ۶۶، کتاب دوم در کاغذی اصفهانی و با خطی دیگر نوشته شده است و اوراق آن در میان برگ‌های کتاب اول جابجا صحافی شده است و در بخش عمده آن اشعار صائب تبریزی نوشته شده، همچنین شامل اشعار دیگری از جامی (گ ۶۲)، محتشم (گ ۶۲ و ۶۳ و ۸۲)، کلیم (۶۳پ)، شوکتی (۷۸پ و ۸۹)، حکیم رکنا (۸۳پ و ۱۰۳)، میرزا هادی (۱۱۳)، سعدی (گ ۸۷)، میرزا جعفر (گ ۹۴)، مخمس غزل نواب میرزایی (سلمه الله) (۹۰پ)، مطالبی به نقل از افلاطون و اشعاری از شیخ الرئیس منقول از خط شرف الدین حسن متخلص به شفاهی و وصیتی منقول از خط میرزا رفیع الدین محمد موسوی و مطالبی در درجات عرفان منقول از خط میرداماد و مطالبی منقول از خط شیخ بهایی و روایتی از امالی صدوق از خط میر رضی الدین محمد حسینی در گ ۷۹ و ۷۹پ، اشعاری با عنوان لراقمه (۶۳پ)، و لراقمه خیال (۱۱۱پ) (به خط شاعر)، و لمحررها (گ ۱۱۳)؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالعلی، تا: قرن ۱۳ق؛ بیشتر خطوط حمایلی و چلیپا، صدر گ ۸۰ تاریخ ۱۰۴۰ق دارد بنابراین احتمالاً اشعار در زمان حیات صائب تحریر شده؛ مهر: عبدالعلی بن سید محمد حسین «عبدالعلی مورخ ۱۳۴۵؟ق» (اشکی)، «لا الله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد جعفر» (خشتی) با تاریخ ۱۲۲۹ق، «عبده محمد علی ابن حسین ابوالشریف» (بیضی)، «مهر محمد کریم» (خشتی)، «فاطمه ... بنت روح الله الموسوی الحسینی»، «عبده محمد ابراهیم» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی شکری الوان و اصفهانی نخودی؛ افتادگی: وسط و انجام، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا ضربی دارای ترنج و نیم ترنج با نقش گل و بوته، ۱۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۹سم [رایانه]

۸۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۵۱۶

آغاز: بسمله، ز رخ برداشت امشب ماه من آنزلف شب آسا ×× تو اندر پرده شب باش ایمهر جهان آرا؛ **انجام:** که جز او نیست در سرای وجود ×× به حقیقت کس دگر موجود

بیاض اشعار است. مشتمل است بر قصاید زیادی از میرزا سعید ارجستانی متخلص به فدا، ادیب صابر، میرزا حبیب قاآنی، انوری، مثنوی سراپا از ناظمی ناشناخته با این مطلع: «ای نسیم سحر جلوه گری ×× ناز پرورده فیض سحری». قصاید و غزلیات و مثنویاتی از سعدی، سرباز در مدح حضرت علی (ع)، میرزا رضی، هجران، نصرت، میرزا طوفان، صحبت، فردوسی، فتحعلی خان صبا، فرخی سیستانی، سید حسن نیاز، ساغر، جامی، شوقی، سعید، عاشق اصفهانی، ضابط، رونق، شهرت، رضایی، نقی، نعیم، صفی، ملت، واقعی، نظام، طالب، نظیری، پرتو، مجمر، طلعت، نشاط، صافی، محتشم، طبیب، رهی، آذر، هلالی جغتایی، مشتاق، نوعی، وحشی، بوعلی، نظامی، مجذوب، عرفی، قاسم، شاپور، فایض، صفی، سیف، صیدی، رفعت، تابع، وحشت، هادی، مشتاق علی شاه، نور علی شاه (ص ۲۶۰-۳۱۰) و (ص ۴۰۴-۴۱۱). سید، جلال، ابن یمین، خواجه عماد فقیه، کافی، اوحدی، کاتبی، رضا، سلمان، شیخ جنید، اختیار، کمال، خسرو، علائی، شهاب، قبائی، نسیمی، خواجو، عبید، قاسمی، ناصر، هما، پریشان، اثیم، سند، عباس، پیمان، والهی، اکسیر، سالم، ساری، سلیم، کلیم، واله، وصال، مغربی. (ص ۳۸۱-۴۰۳). ترجیع بند و ترکیب بندهایی از شاعران مختلف، مانند: حیاتی، فیضی و مغربی، محتشم، وحشی بافقی، میرزا محمد صالح کشفی، ترجیع‌بندی با بیت الترجیع: «که علی را کس ار ندارد دوست ×× درکات جحیم مسکن اوست» از ناظمی نامعلوم؛ همچنین مثنوی طولانی درباره منصور حلاج که بعد از هر سی و پنج تا چهل بیت این بیت را تکرار کرده است، «کس از کمان و موم و زه چیزی نخواست ×× اینهمه افغان را بهر شماست»که کاتب آن را ترجیع بند از حلاج نام نهاده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج ضربی قهوه‌ای، ۲۴۰گ،

۲۵ سطر، اندازه: ۱۱/۴×۲۱/۹سم [ف: ۱۷ - ۵۰]

۸۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۶

در این رساله از صفحه ۱ تا ۱۰۵ نام ممدوحان زیر مندرج است: ناصر الدین شاه، خان خانان، محمد شاه غازی، ولیعهد، مهد علیا، صاحب الزمان، حسین بن علی (ع)، علی بن محمد، شاه مردان، شاه رسل، شاه ولایت، شاه دین، حسن العسکری، شاه غریبان، شاه شجاع. از صفحه ۱۰۵ به‌بعد نام شعرای زیر آمده: انوری، تسلیمی کاشی، ثابت بدخشی، بر نداق بخارائی، جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی، خواجه حافظ، خاقانی، امیر خسرو دهلوی، شاهفور بن محمد شاپوری (از اولاد حکیم خیام)، دقیقی سمر قندی، استاد رودکی، روحانی سمر قندی، رشید و طواط، سید ذو الفقار شیروانی، سراج الدین بلخی، سعدی، خواجه سلمان، سرور قزوینی، شهاب الدین سهروردی، شهیدی قمی، صائب تبریزی، صباحی کاشی، ضیاء الدین خجندی، میرزا عبدالرزاق، طبیب اصفهانی، طبال بمی، ظهیر فاریابی، آقا محمد عاشق اصفهانی، عبید زاکائی، عراقی همدانی، عرفی شیرازی، عماد، عمعق بخاری، عنصری، غزالی طوسی، غیاثی استر آبادی، غیرت اصفهانی، فردوسی، فرید کاتب، فلکی شروانی، قابوس و شمگیر، قطران، حکیم همدانی (؟) لامعی جرجانی، مجد الدین همگر شیرازی، مختاری غزنوی، امیر معزی سمر قندی، مسعود سلمان، منوچهری، مهری (مصاحب گوهر شاد بیگم وزن خواجه عبدالعزیز طبیب میرزا شاهرخ)، مهستی، ناصر بخاری، ادیب صابر ترمذی، جوهری زرگر بخاری شاگرد ادیب صابر، عالیه سمر قندی، عفتی اسفراینی، عسجدی مروزی، فرخی سیستانی، خیام، حسین کاشفی، فخر الدین علی، جلال دوانی، فخر الدین فتح الله قزوینی، خواند میر، میر محمد باقر داماد، علاء الدوله سمنانی، عبدالله انصاری، شیخ عطار، عبدالرزاق جیلانی، احمد غزالی، میر عماد خوشنویس، علی الخطاط، میر فتاح مراغه، ملا مهدی نراقی، فخر الدین محمد رازی، ملای رومی، نجم الدیه دایه، نجم الدین کبری، نصیر الدین اصفهانی، بندار رازی؛ نظامی؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای با گل و بوته کوبیده مقوایی، ابعاد متن: ۱۲×۱۹/۵، ۶۱گ، [ف: ۳ - ۴۷۱]

۸۷۷. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۱۳

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ - ۶۸۶]

۸۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۳۵

آغاز: اول دفتر بنام ایزد دانا؛ **انجام:** این بگفت آن ماه و دست از جان فشاند ×× نیم حانی داشت بر جانان فشاند

مشتمل است بر: فهرست اسامی شعرا و تعداد ابیات (۱ و ۲)، غزلیات سعدی (۳-۴۷)، غزلیات حافظ (۴۸-۶۳)، غزلیات نشاط (۶۴-۶۶)، غزلیات مجمر (۶۶-۷۲)، غزلیات عاشق اصفهانی (۷۲-۷۴)، غزل محتشم (۷۵)، غزل مشتاق و رفیق (۷۶)، غزلیات محرم (۷۶-۷۸)، غزلیات وصال (۷۸-۸۵)، بوستان سعدی (۸۶-۹۳) مثنوی میرزا نصیر (۹۴-۱۰۹)، فرهاد و شیرین وحشی (۱۰۹-۱۲۵)، ترجیع‌بند هاتف (۱۲۵-۱۳۳)، باغ رفتن شیرین از عرفی (۱۳۳-۱۳۸)، ترکیب‌بند ضیاء اصفهانی (۱۳-۱۴۲)، رباعیات خیام (۱۴۲-۱۴۷)، دوبیتی‌های بابا طاهر (۱۴۷-۱۵۲)، میر مرشد همدانی و مطایبه مصاحب نائینی (۱۵۲-۱۵۶)، تغزل نوری اصفهانی (۱۵۷)، قصیده، مقطعات، مطایبات سعدی (۱۵۷-۱۷۵)، غزل طبیب اصفهانی (۱۷۶)، ساقی‌نامه حافظ (۱۷۶-۱۸۱) حکایت شیخ صنعان عطار (۱۸۲-۲۱۲)؛ خط: شکسته نستعلیق خفی خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مذهب، سرلوح مذهب مرصع کار شیراز صفحه اول؛ مهر: «یا امام حسین»؛ ابعاد متن: ۷×۱۳/۵؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی بوم یشمی زرک درون تیماج قرمز، گل و پرنده، اندازه: ۱۰/۶×۱۸سم [ف: ۸ - ۴۳]

۸۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۵۷-۱۶/۱۶۷

آغاز: اول دفتر بنام ایزد دانا ×× صانع وپروردگار وحی وتوانا/ اعظم واکبر خدای عالم وآدم ×× صورت خوب آفرید وسیرت زیبا؛ **انجام:** قطعه. روز عیدی به تماشا سوی بستان رفتم ×× چه شود کز دل ناشاد غم آید بیرون

جنگی فراهم آمده از اشعار: سعدی، جامی، ملاحسین رفیق، رباعیات، ابوسعید ابوالخیر، خواجه محمدنصیر دهدشتی، مخمسی درویشی آزاد، حافظ، نورعلی شاه، همام، بدر، خسرو، پورحسن مقصود، عماد، سلمان، ناصر، نشاطی، سید، عارفی، شاهی، طاهر، طوسی، محتشم، ازل، مشتاق، زهیری، شیر و شکر شیخ بهایی، میرزا امین شیرازی، فیاض، نظامی، ترجیع عرفی، بدر جاجرمی، قصیده موسوی خان، شرر، نجات و طوفان؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج ضربی، ۱۰۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف:۳-۱۲۵۷]

۸۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۰۷-۳۶/۲۰۷

آغاز: بسمله. رونق عهد شباب است دگر بستان را ×× می‌رسد مژده گل بلبل خوش الحان را / ای صبا گربه جوانان چمن بازرسی ×× خدمت از ما برسان سرو گل و ریحان را؛ **انجام:** کام یزید داده‌ای ازکشتن حسین ×× بنگر که را به قتل که دلشاد کرده‌ای / ای زاده زیاد، نکردست هیچ یک ×× نمرود این عمل که توشداد کرده‌ای

بیاضی است شامل منتخب اشعار فارسی از حافظ و سعدی و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی، ۶۹گ، سطور چلیپا، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۳۰]

۸۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۳۵-۱۷/۲۱۵

آغاز: تا دامن آن تازه گل از دست برون شد ×× چون غنچه دلم به سه آغشته به خون شد / گفتم نکنم مثل جوانان چو شوم پیر ×× فریاد که چون پیر شدم حرص فزون شد؛ **انجام:** کامی به صد حسرت نهان ×× آرام جان گیتی / آدم زشوقت درجهان ×× رضوان به یادت درجنان

اشعاری از: جامی، حافظ، محتشم، مشتاق و چند شاعر دیگر؛

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: گالینگور نارنجی، ۷۰گ،۶-۸سطر،قطع:بیاض رقعی،اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۳۰]

۸۸۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۴۷۲/۲

آغاز: هر دو با سلطان شود او همنشین ×× بر درش شستن بود حیف وغمین / دست بوسش چون رسید از پادشاه ×× گر گزینند بوس پا باشد گناه؛ **انجام:** گر سر ببری به تیغ تیزم ×× از کوی وفات بر نخیزم / ور زانکه کنند زیر ریزم ×× من مهره مهر تو نریزم

مجموعه اشعار که از دواوین شعرا انتخاب و بدون نام شعرا به‌دنبال هم آورده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۵۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۲-۶۰۱]

۸۸۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۵۷۰/۵

آغاز: ای نرم از نسیم وصالت بهارها ×× گلچین بوستان رخت گلعذارها؛ **انجام:** عاشقی چیست دمبدم مردن ×× تیغ معشوق بر جگر خوردن

مجموعه اشعار و سرودهای شاعران بزرگ و معروف است که به شکل چلیپا کتابت شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰۳گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۷]

۸۸۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۰۹۵

آغاز: هستم زفراق دوست گریان همه شب ×× مانند زلف او پریشان همه شب / تنها وغریب ودست درگردن خود ×× لب بر لب غم نهاد سوزان همه شب؛ **انجام:** دیده برداشتن از روی تو مستحسن نیست ×× که به تصدیق نظر صاحب [...]

مجموعه‌ای از اشعار و غزلیات و رباعیات شعرای معروف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ سطور چلیپا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱۴۹گ، ۴-۵ سطر، اندازه: ۳×۸سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۹]

۸۸۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۵۵۸

اشعاری است در مدایح و مصایب امامان شامل مخمس از جنتی، مخمسی از کاشی آملی معاصر علامه، ترجیع بند در مدح رسول اکرم (ص) از ابن حسام، قطعه‌ای از خواجو، ۱۴ معصوم کاشی، قطعه‌ای از ابن حسام، خواجو، نظام استرآبادی، موالی ابن حسام، شاه نعمت الله، مرتضائی، ناصر، قصیده شتر حجره، کاتبی، سنائی، در مدح حضرت صاحب (ع) از آذری، صدقی، غازی، کمال پارسی، اشرف، میرزا، ضعیفی، رهی، سلیمی، شریف، قاسم کاهی، برهان، حافظ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج عنابی، ۱۴۵گ، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۷۴۴]

۸۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۴۲-۵۹/۲۶۲

آغاز: جهد کردیم تا نیالاید ×× به خرابات جامه پرهیز/ دست بالای عشق زور آورد ×× معرفت را نماند جای ستیز

جنگی است شامل اشعاری از شاعران پارسی‌سرا اغلب، اشعار سعدی است و اشعاری از چند شاعر دیگر که نامشان ذکر نشده؛ خط: شکسته،نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۲گ، ۸ سطر چلیپایی، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳- ۱۲۲۳]

۸۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۲۱

آغاز: زلیخا آن ز پا افتاده عشق ×× زلیخا آن خراب باده عشق؛ **انجام:** گر جان خشکم بدو تر شود ×× که زنگار گوهر بگوهر شود

اشعاری از: آذر، نظامی، میرزا نصیر، عثمان مختاری، ظهوری، مولانا امیدی، سلمان ساوجی، نظامی گنجوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، واقف: محمد ایرانی مجرد؛ جلد: روغنی دو روی با گل و بوته و عطف چرمی، ۳۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۹ - ۱۰۶]

۸۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۳

آغاز: بستگی دل بغیر دوست زیانست ×× بستن با دوست سودهر دو جهانست؛ **انجام:** شیخم از میکده سرمست بمسجد آورد ×× در ثواب عجبی کرد نگاه عجبی

غزلیاتی است از قائم مقام، ناصح، عاشق، نیاز، مجمر، زرگر، پرتو، یغما، محرم، جامی، وامق، نظامی، کیا، افسر؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۱۳، واقف: نایینی؛ کاغذ: فرنگی آبی آسمانی، جلد: پارچه‌ای، ۸۷گ، ۱۲ سطر (۶/۲×۱۱)، اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۳سم [ف: ۷ - ۲۸۶]

۸۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۷۸

آغاز: ما ظاهر و پنهانیم از علم علی عالی؛ **انجام:** آشکار از لب خوشبوی جلال الدین است.

جنگ اشعار عرفانی از شعرای سلسله ذهبی است در منقبت مولای متقیان و جلال الدین مجدالاشراف قطب سلسله مزبور و قسمت اعظم آن از میرزا ابوالقاسم راز شیرازی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حاج شمس الدین پرویزی، در ۱۳۴۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی یک‌لا، ۱۱۱گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵/۳)، اندازه: ۱۰/۲×۱۷/۳سم [ف: ۷ - ۲۹۵]

۸۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۷۰۴/۳

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: پسته ای، جلد: قهوه‌ای، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۷سم [ف: ۷ - ۳۲]

۸۹۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۱۷

آغاز: از قصاید است من حروف الالف. عاشق اصفهانی: بسمله. تاجر عشقم بکف مایه سودم وفا؛ **انجام:** آنی تو که حال دل نالان دانی ×× احوال دل شکسته نالان دانی (؟)

شامل: ۱- قصاید به ترتیب حروف تهجی قافیه‌ها، ۲- غزلیات، ۳- مقطعات، ۴- رباعیات به ترتیب تهجی چند مورد از تذکره لطفعلی بیگ آذر نقل کرده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یادداشتی از محمد رحیم الموسوی که به‌عنوان مشایعت خدمت مقرب الخاقان خواجه عبدالله خان رسیده بود به‌تاریخ ۱۲۵۸، در متن و هامش، با یادداشتی به‌تاریخ ۱۲۵۸ مبنی بر این‌که این جنگ مسمی به «شعله» است؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: رویه میشن ضربی سیاه، ۱۸۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۸/۲سم [ف: ۸ - ۶۴]

۸۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۰۷

آغاز: ای بند بلا دیده و از بند بجسته ×× مردانه شده آمده بر صدر نشیته؛ **انجام:** هر کجا پای نهی زود بران یابی دست ×× هر چه را دست زنی زود فرا آری چنگ.

جنگی شامل: اشعار رودکی (ص۱-۲۰)، لیلی و مجنون نامی (قسمتی از آن) (۲۹-۳۳)، قصاید حکیم قطران (۳۳-۴۴)، اشعاری (قصائد و ترکیب بند و رباعی) از عثمان مختاری (۴۵-۷۰)، اشعاری از فتح الله خان کاشانی متخلص به ابونصر شیبانی (۷۱-۷۴)، اشعاری از لامعی گرگانی (۷۵-۹۹)، اشعاری از شوریده شیرازی فصیح الملك (۱۰۱-۱۹۳)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: طهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، تریاکی، ۹۷گ، ۲۱ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶ - ۷]

۸۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۲۲/۵

جنگی شامل: قصاید نظام و مرتب برحسب ترتیب حروف الفبایی آخر قوافی از الف تا نون و بیشتر در حمد خدا و نعت اولیاء دین (ص۲۶۳-۳۰۲)، قصیده‌ای به قافیه میم از حاجی بنان السلطنه در دعوای اکراد (۳۰۲-۳۰۴)، سه قطعه شعر یکی به ردیف «کشیده» و دیگری به ردیف «را» و سومی به قافیه «شین» (۳۰۵-۳۰۶)؛ دو قطعه شعر به خط حمایلی یکی به قافیه «ئیم» و دیگری به ردیف «این» (۳۰۷-۳۰۸)؛ سه ترجیع‌بند یکی از ناصر خسرو و دیگری از عراقی و سومی از شاه نعمت الله ولی (۳۱۱-۳۲۵)؛ مناجات شیرین از نظامی گنجوی (۳۲۷-۳۳۰)، چند قطعه مثنوی که بعضی از آنها از جامی است (۳۳۹-۳۴۵)، اشعاری از قاآنی (۳۴۵-۳۹۳)، اشعاری که بیشتر مثنوی است ظاهراً از «یوسف» نامی (۳۹۶-۴۱۲)، دوبیتی‌هایی از بابا طاهر عریان (۴۳۸-۴۴۱)؛ قصایدی از انوری ابیوردی (۴۴۱-۴۴۹)، اشعاری از خاقانی (۴۴۹-۴۶۲)؛ دو قصیده از لشکرنویس‌باشی (۴۶۲-۴۷۰)؛ مثنوی از «سامی» (۴۷۱-۴۷۵)، مثنوی عرفانی در حمد خدا و ناتمام (۴۷۶-۵۱۱)، مثنوی از مولانا ملا احمد نراقی (۵۱۳-۵۲۲)، مثنوی درباره مناجات موسی (ع) (۵۲۲-۵۲۴)، قصیده‌ای در مدح علی (ع) (۵۲۴-۵۲۵)، مخمسی در منقبت علی (ع) (۵۲۵-۵۲۷)، قصیده‌ای به‌قافیه «نون» از شریف (۵۲۸-۶۳۴)، نصیحت صبای اصفهانی (۵۳۴-۵۴۰)، غزلیات و اشعاری از سید السند المهدی النواب (۵۴۰-۵۴۵)، اشعاری از دشت بیاضی (۵۴۶-۵۴۷)، غزلیاتی از طرزی افشار (۵۴۸-۵۵۶)، منظومه‌ای ظاهراً از حسینقلی بهادر (۵۶۱-۵۶۵)، قصیده‌ای به قافیه «راء» در مدح علی (ع) (۵۶۶-۵۶۸)، قصیده‌ای عربی از تقی طباطبائی بن ابوالقاسم شیخ الاسلام آذربایگان (۵۶۹-۵۸۸)، مثنوی به زبان عربی و فکاهی (۵۸۹-۵۹۹)، اشعاری عربی از مقامات حریری (مقاله سوم) (۵۹۱-۵۹۲)، اشعاری عربی از قائم قام فراهانی (۵۹۱-۵۹۴)، چند نثر و چند قطعه خط خوش (۵۹۴-۶۰۳)، قطعه‌ای از محمد حسن لشکرنویس‌باشی ملقب به مؤید نظام تفرشی و متخلص به عشقی در مدح علی (ع) (۵۹۰-۶۰۰)، یک مثنوی عرفانی در عشق الهی (۶۱۹-۶۲۱)؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی (الوان)، جلد: تیماج قرمز، ۳۶۳ص، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۳۲۶]

۸۹۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۷۲

جنگ شعرهای پراکنده فارسی که نامی از سرایندگان آنها در آن برده نشده است؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: میشن لایی قهوه‌ای، ۳۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۲سم [ف: ۸ - ۲۳۴]

۸۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۹/۱

آغاز: آیا خلاصه تقدیر در ظهور قدر ×× دمی زعالم تحقیق ذات خود بنگر؛ **انجام:** یا عظیم فرحاً ان نلت مصبها ×× بحسن فهم و تدبیر و تنبیه

در این جنگ از شاعران زیر شعری و یا قطعه و یا قصیده‌ای آمده است: بدیعی طوسی، عارف رومی، هر قل هندی، ابن عمویه، حضرت سلطان ولد، مولانا، امامی هروی، ابوعلی سینا، شاه نعمت الله ولی، فخر رازی، زاهد گیلانی، ذوالنون مصری، حکیم سنائی، خالد بن یزید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قهوه‌ای، مقوایی، ۴۵ص (۱-۴۵)، ۲۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۶ - ۱۰۰]

۸۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۷/۱۵

جنگی شامل: ترجیع‌بند ناصر خسرو به مطلع: «ای رخت آفتاب کشور دل ×× تاب زلفت مه منور دل» (۷۷۳-۷۷۶)، ترجیع‌بند شیخ عراقی به مطلع: «اکوس تلئلات بمدام ×× ام شموس تهللت بغمام» (۷۷۷-۷۸۱)، ترجیع‌بند شاه نعمت الله ولی به‌مطلع: «ای ز مهرت دل خراب آباد ×× و زغمت جان مستمندان شاد» (۷۸۱-۷۸۵)، ترجیع‌بند خواجو به مطلع: «ای غمت مرغ آشیانه دل ×× خال و زلف تو دام و دانه دل» (۷۸۵-۷۹۰)، ترجیع‌بند هاتف به مطلع: «ای فدای تو همدل و هم جان ×× وی نثار رهت همین و همان» (۷۹۰-۷۹۷)، اشعاری از شیخ بهاء الدین و قطعه‌ای در عشق و قطعه‌ای در قناعت (۷۹۷-۸۱۰)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قرمز، ۳۷ص (۷۷۳-۸۱۰)، ۲۱ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵ - ۶۱۰]

۸۹۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۸۱

جنگی شامل اشعاری از: احمد بن یوسف المنازی، شیخ محمد البلادی، عمر بن ابی ربیعة، متنبی، سید رضی، اصمعی، تقی الدین بن حجة محمودی، علاقة بن بناته، ابوجعفر المهلبی، ابوجعفر مسعود بن الحسن العباسی، عمر بن ابی ربیعه، احمد بن یحیی النحوی و جز آنها؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، بی تاریخ؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۲۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۲سم [ف: ۸ - ۴۰۱]

۸۹۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۵۵۶

شامل گزیده اشعاری از: امیر معزی، کمال الدین اسمعیل، ازرقی هروی؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ خطوط

مختلف، راسته و چلیپا؛ جلد: میشن قهوه‌ای لائی بیاضی، ۱۴۷گ، اندازه: ۷×۱۵/۵سم [ف: ۸ – ۴۱۷]

۸۹۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۵۵۷

گزیده اشعار و بندهایی است از: عرفی شیرازی، صائب، جامی؛ یوسف و زلیخای جامی، تاریخ عمارت جهان نمای هرات، بوستان سعدی، نظامی، پند و اندرز (به نثر)، گلستان سعدی، آذری، صفی قلی خان، رضی الدین نیشابوری، کلیم کاشانی؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن قهوه‌ای لائی، ۹۵گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۹/۱×۱۷سم [ف: ۸ – ۴۱۷]

۹۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶۰۸/۴

جنگ اشعار نورعلی شاه، فروغی، صدر الممالک، وصال، شیخ زاده، فدایی لاهیجی، عبدالرزاق فیاض لاهیجی، سید معین الدین، قاسم الانوار تبریزی، ابوطالب کلیم کاشانی، آذی طوسی، امیدی تهرانی، شیخ بهایی، جامی، حافظ، فیض کاشانی، شهیدی قمی، شاپور تهرانی، صایب تبریزی، عرفی شیرازی، غزالی مشهدی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی و نخود ی و فرنگی کبود، جلد: تیماج مشکی، ۵۱ص (۱۳–۶۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸ – ۲۰۱]

۹۰۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۰۵۲

جنگ اشعار است؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اندازه: ۶/۵×۱۴سم [ف: ۳ – ۲۶]

۹۰۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۱۰۲۲

جنگ اشعار است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۴گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳ – ۲۷]

۹۰۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۷۰۴/۱

جنگ اشعار است. پراکنده یک بیتی و گزیده از غزلیات و منظومه ها؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷ – ۳۲]

۹۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۵–۱۷/۱۹۵

آغاز: دی اسب مرا گفت در اینت چه شک است ×× که اصطبل تو از زاویه‌های فلک است / نه آب در او نه سبزه نه کاه نه جو ×× این جای ستور نیست جای ملک است؛ **انجام:** چون بیفزاید می‌توفیق را ×× قوت می‌بشکند ابریق را / آب گردد ساقی وهم مست آب ×× ختم شد والله اعلم بالصواب

شامل اشعاری از: سعدی، حافظ، ملای روم، آذر، عاشق، سحاب، جامی، هاتف، میرزا صادق تفرشی، نظیری و ابوالحسن یغما؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۶گ، ۱۰–۱۲سطر،قطع:بیاض رقعی،اندازه:۸×۱۸سم[ف:۳– ۱۲۳۴]

۹۰۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۱۸/۱

اشعاری است عرفانی و نامرتب با تخلص شمس تبریز، خموش، مغربی، سپس گزیده‌هایی از آن شاعران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قرمز ضربی، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۶سم [ف: ۸ – ۱۰۲]

۹۰۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۰۲۰–۱۱/۱۲۰

آغاز: زلف او دام دل دیوانه است ×× طره طرار او مشک تر است / خال دار دلبری را دانه است ×× چین ... سواد عنبر است؛ **انجام:** چون از این منزل فانی رستند ×× در ته خاک بهم پیوستند / این جهان خانه اسرار قدیم ××این بود شرط وفا و تسلیم

جنگی است فراهم آمده از اشعار شاعران پارسی‌گوی بدون ذکر نام شاعر اغلب این اشعار عاشقانه و در روابط بین عاشق و معشوق است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سرترنج ضربی، ۶۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۲۳۹]

۹۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۳۵۲–۱۳/۳۲

آغاز: نه همین بر سر ما شور تو شیرین بسو است ×× هر که دید آن لب شیرین توانیش بسر است؛ **انجام:** هست در قرب همه بینم زوال ×× نیست در بعد جز امید وصال

جنگی شامل اشعاری از: همای شیرازی، زرگر اصفهانی، مایل، فروغی، سروش، مجمر، طوطی، نشاط میرزا آقاسی، حکایت من کلام الله خان افشار قزوین؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: گالینگور، ۲۲گ، ۱۵ دوستونی سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۲۴۵]

۹۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۴۰–۱۳/۱۲۰

آغاز: این دهر که بود مدتی منزل ما ×× نامد بجز از بلا وغم حاصل ما / افسوس که حل نگشت یک مشکل ما ×× رفتیم و هزار حسرت اندر دل ما؛ **انجام:** تن سیمین خود را کرده پنهان زیر پیراهن ×× خدایا چشمه خور زیر ابری من چسان بینم / اگر روزی شوی پنهان و خود از خلق پوشانی ×× به جستجوی روی تو امیری را دوران بینم

شامل: رباعیات عمر خیام نیشابوری (گ ۱–۹۳)، ترجیع‌بند هاتف، ترجیع‌بند مصطفی بیک باباخان، داستانی به نظم از عطار نیشابوری، ترجیع‌بند مرشد علی محمد همدانی، مطایبه به نظم از مصاحب نائینی و مناجاتی به نظم؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی، ۱۱۷برگ، ۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۲۵۲]

۹۰۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۷–۱۵/۱۰۷

آغاز: ای مرغ چمن بخروش کامد به چمن غنچه ×× شد غنچه گل و گل نیز بردند به دامنها / گویند مگو سعدی چندان سخن از عشقش ×× می‌گویم و بعد از من گویند به دستانها؛ **انجام:** فلاطون عاجز ازداغ دل سوز الم افتاد ×× به دل صد شعله وبرهان زغم جانانم افتاد/ که گویم ناعلاج اندر پی درمانم افتاد ×× زهجران همچو وحشی آتش اندر جانم افتاد

این جنگ در دو بخش (غزلیات و رباعیات) وهر دو بخش به ترتیب حروف تهجی تنظیم شده؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: وهاب ساوجی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ بعد از پایان جنگ در ۹ برگ، تفسیر کوتاه سوره یاسین به فارسی در ۵ صفحه وتفسیر

سوره غاشیه به فارسی در دو صفحه و اشعاری از اسیدی تحریر شده؛ جلد: تیماج سرخ عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۴۳گ، ۱۴-۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۲۳۹]

۹۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۲۸۵/۱-۲۶/۱۶۵

آغاز: یا علی مدد. ایزد از جور وجفا گر نسرشته گل تو ×× پس چرا مهر و وفا هیچ ندارد دل تو؛ **انجام:** تا شده ای نگار من مدح توشد شعار من ×× گرچه هماره عار من بوده زشعر وشاعری / من که زشرح حال خود نزد عیال عاجزم ×× پیش سخنوران چه سان دم زنم از سخنوری

شامل اشعاری از: مسمط مسدی، ترجیع بند ناصر خسرو، ترجیع بند شمس تبریزی، مخمس طغرا، قصیده شتر حجره از ابن حسام، رباعیات شیخ عطار، مقطعاتی از: سنایی، حیدری و تبریزی ابوالعلای گنجوی، میری جرقادقانی، مشرفی طوسی، سعدی، وحشی یزدی، خاقانی، صادقای کاو، جعفری تبریزی، فاحزی تهرانی، انوری، فرخی، آذری، برندق بخاری، ابن یمین، شمس الدین قمی، مخفی رشتی، صفای شیرازی و شعرای دیگر، این مقطعات به ترتیب حروف تهجی تنظیم شده است و چند قصیده از وفایی شوشتری درمدح ائمه (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: مقوای لایی، عطف تیماج، ۵۶گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۴۸]

۹۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۰۲

شامل: چند قطعه و رباعی (۱-۸)، قطعه‌ای از ابراهیم خان انور (۸-۱۰)، ترجیع‌بند سعدی و غزل سعدی، قضا و قدر محمد قلی سلیم، غزل جامی (۹۰-۱۰۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، با شش مجلس تصویر؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی، ۶۷گ، ۷ سطر (۶×۱۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۱۳ - ۳۳۶۳]

۹۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۳۰

اشعاری از: کاتبی، ظهیر، شاهی، مشتاق، خسرو، سایل، هلالی، آصفی، شرار (ص۹)، قصاب، عرفان (۱۱)، محتشم، جامی، ساغر، حاجی لطفعلی بیک (مثنوی)، طوفان، (قاصد صبا)، وحشی، (مربع)، میرزا ابوالقاسم هجری (مثنوی)، صایب (مخمس)، عرفی (مخمس)، نظیری (مخمس)، عنوان (مخمس)، حافظ (مخمس)، میرزا جانی حکیم (قطعه)، آقا لر بیگ برهان (مخمس ۴۲ و ۵۲ و ۵۵)، تقی (مخمس ص ۵۷)، جامی (مخمس)، قصاب (مخمس)، نثاری (مخمس)، سلیمان خان قاجار عزت (۵۷)، وحشی (مسدس)، میرزا ابو القاسم کاتب انجدانی (۶۹)، معتبر (۸۱)، سعدی، جامی، مخلص (۹۰)، مهری (سراپا ص ۱۱۸)، فیض (۱۳۷)، مقبول (۱۳۸)، آذری، حیدر (۱۳۹)، ابدال (۱۴۲)، نجات (۱۴۳)، طبیب (۱۴۴)، مجید (۱۴۵)، رفیق (۱۴۷)، خیام (رباعیات ۱۵۱-۱۶۲)، بابا طاهر عریان (رباعیات ۱۶۹-۱۷۴)، قاضی شریف (بیمار طبیب ۲۰۲-۲۰۶)؛ شعرها غزل و مثنوی و مربع و مخمس و مسدس و فردیات (۱۶۲-۱۶۹) و رباعیات ۱۵۱-۱۶۲ و ۱۶۹-۱۷۴ و قطعیات ۱۷۵ و قطعه ۱۷۵-۲۰۲ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی عطف عنابی، ۱۰۸گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶×۱۵، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۳۹۰]

۹۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۳۱

اشعاری از: بابا طاهر و محتشم و سعدی و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج سبز درون پارچه، ۲۱۰گ، ۱۰ سطر (۳×۹)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۱۳ - ۳۲۸۹]

۹۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۸۰

آغاز: گفتمش یار بتو نزدیگ است ×× یا چو شب روزت از دیار کیست / گفت در خانه اویم همه عمر ×× شمع کاشانه او همه عمر؛ **انجام:** که آن می‌چاره افسردگانست ×× روان بخش دل آزردگانست.

مثنوی‌های فارسی ملا نظری، قنوتی، محمود، و غزل جامی، سعدی، حافظ و سوز و گداز میرزا صادق، یک مثنوی با عنوان محمود و ایاز، و معما و رباعی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۸گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۵×۱۰، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۱۳ - ۳۳۴۴]

۹۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۱۰۱-۲۵/۱۹۱

آغاز: من کلام محتشم علیه الرحمه- ای نثار شام گیسویت خراج مصر و شام ×× باشدی خال ترا صد یوسف مصری غلام؛ **انجام:** که ناگه سحرگاه نقش دگر زد ×× که گشت این صور محو زین لوح خضرا / زمیری بشاهی که لشکر کشیدی ×× بـه تسخیری ملـک

شامل اشعاری از: محتشم، محمد علی مذهب، نیاز، اسودی، فغانی، سلمان، ابن حسام بیدل وفتحعلی خان کاشی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۸۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۱سم [ف: ۳ - ۱۲۵۵]

۹۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۳۹۱-۱۷/۱۷۱

آغاز: دور از تو چگویم بچه حال است هلالی ×× درمانده بدرد دل خونین جگر خود / وه چه واقع شد که ما با خاطر خبرم نماند ×× پیش از این گاهی نگاهی داشتی آن هم نماند؛ **انجام:** تو ای مادر چرا از اوی چنین پور ×× که گشتی درفراقش زار ومهجور/ تو ای مادر چرا درمحنت وغم ×× مرازادی و سر دادی به عالم

اشعاری از: زایر، حاجی، طوفان، حافظ، شفیعی، دو فراق‌نامه به نظم، مخمس طغرا در مدح حضرت علی (ع)، مخمس صیدی در مدح علی (ع) مخمس ذاکری که شعر خاقانی را تخمیس نموده است، قصاب، طایب، نان وحلوای شیخ بهایی، جامی صفا، وحشی، صایب، صنعی، عاکف، هلالی، اهلی، مرتضی، جنید، رضی، ساقی، رباعیات، مخمس صایب، مخمس بهایی، مخمس کاتبی، مخمس طباخ، عاشق، محتشم، نجات، مخمس تمکین،

شاهی، آصفی، هلالی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۲گ، ۱۲-۱۴ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۵۶]

۹۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۲۳-۱۷/۲۰۳

آغاز: ایها اللاهی عن العهد القدیم ×× ایها الساهی عن النهج القویم؛ **انجام:** اگر دادیم تویی با من وفادار ×× که باشی مثل من نه یار اغیار/ مشامم گررسد از باد بویت ×× ... جان فدا سازم به کویت

شامل اشعاری از این شاعران: شیخ بهایی (نان وحلوا وشیر و شکر)، سعدی؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: گالینگور نارنجی، ۶۰گ، ۱۰ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۴۹]

۹۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۱۹-۲۹/۲۵۹

آغاز: سخن خویش به بیگانه نیارم گفتن ×× گله از دوست به دشمن نه طریق ادب است؛ **انجام:** چو می‌ندیدمت از شوق بی خبر بودم ×× کنون که با تو نشستم زذوق بی خبرم

درآن اشعاری از سعدی، حافظ و مولانا به چشم می‌خورد؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ صفحات جدول مذهب و دوستونی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۹گ، ۶ سطر چلیپایی، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳ - ۱۲۴۲]

۹۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۰۹-۲۹/۲۴۹

آغاز: بس فتنه که درزمین بپاشد ×× از روی چو ماه آسمانت / من در تورسم به جهد هیهات ×× کز باد سبق برد عیانت؛ **انجام:** ای ساقی گلچهره زیبای همه ×× ای سرو سهی قامت رعنای همه / پرکن قدحی که راست خواهی دیدن ×× خالی به کنار این چمن جای همه

بیاضی است شامل اشعاری از: غزلیات سعدی، غزلیات جامی، رباعیات بابا طاهر، غزلیات حافظ و غزلیات عاشق؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول دوستونی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای فاقد طبله دوم، ۱۳۸گ، ۸ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳ - ۱۲۴۴]

۹۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۰۴-۲۹/۲۴۴

آغاز: شهی کو به امرش همه ثبت گشته ×× عهود ازل عهد درچار دفتر/ تزلزل بر افتد بخیل ملائک ×× کشد ازمیان گرجسام دوپیکر؛ **انجام:** سر ز پیکر جدا حسینم ×× کشته اشقیا حسینم ×× ای به غم مبتلا حسینم

جنگ اشعار است. بیاضی است که اغلب برگ‌های آن سفید مانده و در چهارده برگ آن اشعاری به فارسی تحریر شده است در این چهارده برگ اشعاری از عارف و دیگران تحریر شده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج عنابی ضربی مجدول بدون طبله اول، ۶۱گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۴۳]

۹۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۴۷۱/۲-۲۷/۱۴۱

آغاز: بسمله بشنو از نی چون حکایت می‌کند ×× از جدائیها شکایت می‌کند / کز نیستان تا مرا ببریده اند ×× از نفیرم مرد وزن نالیده اند؛ **انجام:** خرقه است پاره است او بکراست ×× زانکه نساج او ابوبکر است / پیر نساج شیخ ابوالقاسم ×× مرشد عصر ذکر او دایم

جنگی است شامل این مطالب: منتخبی از مثنوی مولوی به نقل از لب اللباب کاشفی، مثنوی از حزین لاهیجی اشعاری از فارق، نظر علی، نان و حلوای شیخ بهایی، دو ترجیع بند و مثنوی در مدح معصوم علیشاه و اساتید وی در یک برگ؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۴۳گ، ۱۵-۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۵۲]

۹۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۸۲-۱۶/۱۹۲

آغاز: شنیدم از خردمندان ناصح ×× که دربغداد مردی بود صالح / ز نزدیکان درگاه خدا بود ×× ز خود بیگانه با حق آشنا بود؛ **انجام:** یا رب زکرم دری برویم بگشا ×× راهی که ره نجات باشد بنما / مستغنیم از هر دو جهان می‌گردان ×× از لطف وکرم تو مشکل ما بگشا

جنگی شامل: هفت بند مقبل، شعری از لامع، غزلیات و رباعیات شیخ بهایی، علاج الامراض، یوسفی هروی (رباعیاتی درپزشکی)، لعنییه یا تبرانامه شیخ حسن،چند نسخه پزشکی به نثر، اشعاری از سعدی؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول با ترنج با سر، ۴۲گ، ۱۰-۱۵ سطر سه ستونی چلیپایی، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف:۳-۱۲۴۳]

۹۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۵۶-۱۷/۲۳۶

آغاز: اول دفتر به نام ایزد دانا ×× صانع پرودگار حی توانا /اکبر و اعظم خدای عالم وآدم ×× صورت خوب آفرید و سیرت زیبا؛ **انجام:** زصنم چهره گلنار خوش است نی حرفی کنار دجله م م م م ... بعجایب تو بخوان سعر مرا

اشعاری از: سعدی، نظامی، حافظ، عاشق، شریف، جامی، محتشم، خاقانی، رفعت، نظیری، صایب، طوفان، هلالی، عاشق، مهری، مخفی، مخلص، عرفی، مکتبی، صیدی تهرانی، مثنوی آذر، صبوری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح وکتیبه مذهب مرصع؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۶۵گ، ۸ سطر چلیپایی، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳ - ۱۲۴۹]

۹۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۵۸-۱۷/۲۳۸

آغاز: شبی با نوجوانی گفت پیری ×× کهن دردی کشی صافی ضمیری / چو خم صاحبدلی روشن روانی ×× دراین دیرکهن پیرمغانی؛ **انجام:** عمر و دولت عالی جاه معظم الیه برقرار و بنیان عزت وشوکت آن دیوان احسان وعنایت محکم واستوار باد سلخ شهر جمادی ...

بیاضی است که درآن سه مثنوی فارسی تحریر شده بدین اسامی: پیر وجوان نصیرای اصفهانی، محمود و ایاز امامقلی میرزا، فرهاد و شیرین وحشی؛ خط: نستعلیق شکسته ریزنویس، کا: علی محمد،

تا: سلخ جمادی الثانی قرن ۱۳، جا: تهران، برای میرزا محمد باقر؛ جلد: گالینگور سرمه‌ای، ۶۱گ، ۶-۹ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳ - ۱۲۳۹]

۹۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۷-۱۷/۱۹۷

آغاز: چون تک ابلق به تمامی رسید ×× غاشیه داری به نظامی رسید / شیر و شکر شیخ بهایی ره ای مرکز دایره امکان؛ **انجام:** نباید خوش خداوند جهان را ×× که تو از من به این زودی رمیدی / دراین دوران بگو دلبر تو بامن ×× چرا اندر جهان از من رهیدی

شامل اشعاری از: شیرو شکر شیخ بهایی، منور، جامی، سعدی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: طبله پشت تیماج قهوه‌ای دورو طبله رو مقوای مشکی، ۱۰۱گ، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۵۰]

۹۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۶-۱۷/۱۹۶

آغاز: از من آن رندان صاحب دید را عشق است عشق ×× مفردان وادی تجرید را عشق است عشق - بر جمال شیخ استاد نقیب پیشوا؛ **انجام:** ز حرف ابن سعد از چار جانب لشکر کوفی ×× ز کین با حربه هر یک در بر شاه جهان آمد/ یکی شمشیر می‌زد دیگری شمشیر بر دستش ××به جسمش تیر پیاپی در میان ...

بیاضی است شامل اشعار فارسی (اغلب مخمسات) از: مخمس محرم، سعدی، حافظ شیرازی و شاعران دیگر که نامشان ذکر نشده است؛ خط: شکسته نستعلیق، تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۵×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۴۴]

۹۲۷. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۲۸

جنگ اشعار فارسی از عنصری تا حسن کاشی آملی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ قطع: خشتی [نشریه: ۵ - ۶۲۲]

۹۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۳۹-۱۷/۲۱۹

آغاز: وینه طاغیان گمراهم نکرد ×× ساقی چه خدمت کوتاهم نکرد / توم سبحاکم وهم بی سجده تو ×× قامتم خم کرد چون چوگان چو؛ **انجام:** کدامین به چشم تو آمد نکو ×× زفعل بدو نیک خود بازگو / چو بشنید شیطان زسایل سخن ×× به پاسخ گشود آن جفا جودهن

شامل اشعاری از: کلیم، صایب، عیسی، مخمس هلالی، مخمس حاتمی، مفتون، فغانی، فانی و شیخ شهاب الدین؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای با عطف پارچه ای، ۱۱۰گ، ۱۰ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۵۸]

۹۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۰۹۰/۲-۱۶/۱۰۰

آغاز: قصیده سرخای خان لکربی - ما للدموع لها فی العین طوفان ×× وللقلوب لها فی الصدر نیران؛ **انجام:** فرصت غنیمت است عزیزان در این چمن ×× فردا خزان شود همچو گل هم بر باد رفتیم

حاوی این مطالب: قصیده سوی خان لکزی، قصیده نونیه بستی، مناجات عرفی، شعری از سعدی، قصیده برده با ترجمه منظوم فارسی، قصیده احمد بن لطفعلی تبریزی درمدح علی (ع)، قصیده منسوب به حضرت حجت (ع)، اشعاری از: صائب، سعدی، جامی، مخفی، عرفی، ساقی‌نامه خاقانی، رحیم، قصیده ملامحمد علی خویی وقصیده ای که وی درمدح میرزا ابوالقاسم قائم مقام گفته است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول،۵۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۶۰]

۹۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۲۵۸

آغاز: (اولین بیت قصیده‌ای از ناصرخسرو): ای قبه گردنده بی روزن خضرا ×× یاقوت فرتوتی و یاقوت برنا- آغاز رباعیات متفرقه: گویند مرو از پی آن سرو بلند ×× انگشت نمای خلق بودن تا چند / بیفایده پندم مده ای دانشمند ×× من چون نروم چو میرندم بکمند؛ **انجام:** (اشعار بابا فغانی): صد مرده زنده کرده فغانی طبیب شهر ×× من از دعای کیست که رنجور مانده ام. پایان جنگ: اگر چشم گشایم به جمال تو خوش است ×× ور دیده ببندم بجمال تو خوش است / هیچ از تو بجز فراق تو ناخوش هست ×× آن نیز به امید وصال تو خوش است

گزیده‌هایی است از اشعار شعرای متقدم و متأخر. انتخاب کننده اشعار (که نام خود را یاد نکرده) بر روی یک برگ اضافی آغاز جنگ، فهرست اسامی شاعرانی که گزیده اشعارشان در این جنگ آمده یاد کرده و بالای آن چنین نوشته: «از آنچه دیوان آنها مطبوع و موجود و معروف است کمتر ذکر شده که انتخاب آن را خلاف ادب دانسته و از بعضی آنچه یافته نوشته است و انتخاب نکرده و دیوان ایشان را ندیده» گویا منظور از معاریف سعدی و حافظ است که نامشان را نیاورده، در آغاز ذکر منتخبات اشعار عنصری، شرح حال او را در ۵ صفحه و نیم (۲۸۹-۲۹۴ دفتر) نوشته است و برای دیگر شاعران شرح حال نیاورده است، برخی از شاعران را به‌تکرار یاد کرده و از ابن سینا یک قصیده آورده. اینک اسامی شعراء یاد شده در این جنگ مطابق آغاز دفتر (شماره صفحات در فهرست آمده است): ناصر خسرو، مسعود سعد سلمان، حکیم سنائی، امیر معزی، انوری، حکیم رودکی، حکیم عنصری، منوچهری شصت کلمه در نسخه منوچهری، مختاری غزنوی، سید حسن غزنوی، فرخی خراسانی، عبدالواسع جبلی، غضائری رازی، عنصری در پاسخ عضایری، مسعود سعد در پاسخ غضائری، جمال الدین اصفهانی، رشید الدین وطواط، ادیب صابر، حکیم قطران تبریزی، لامعی گرگانی، فلکی شیروانی، اسدی طوسی، رکن الدین دعوی دار، سراج الدین قمری، عسجدی غزنوی، غیاث شیروانی، فریدالدین احول، فلکی شیروانی، عمعق بخارائی، کمال الدین اصفهانی، مجد همگر، شیخ ابوعلی سینا، حکیم سوزنی، رضی الدین نیشابوری، بیانی هروی، خواجوی کرمانی، جمال کازرونی، مولانا شمس تبریزی، نظامی، امیدی تهرانی، عمادی غزنوی، عماد شهریاری،

عماد فقیه کرمانی، شاه طاهر، شاپور تهرانی، شریف تبریزی، عبید زاکانی، میلی ترک، محتشم کاشانی، ارشد کازرونی، بابا فغانی، از ص ۵۸۱ تا پایان دفتر رباعیات متفرقه است، شعری که از بوعلی سینا آورده یک قصیده است بدین مطلع: «غذای روح بود ماده رحیق الحق ×× که رنگ و بوش کند رنگ و بوی گل رادق / عقیق پیکر و یاقوت فام و لعل مثال ×× همای گردد اگر قطره ای بنده شدبق»، شعری را که به‌نام شمس تبریزی آوردی غزلی است از دیوان شمس مولوی رومی که مطلعش این است: «روزها فکر من این است و همه شب سخنم ×× که چرا غافل از احوال دل خویشتنم»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج قرمز، ۵۸۷ص، ۲۱ سطر، قطع: خشتی [ف: ۱۰-۸۴۹]

۹۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹۲۷

آغاز: ای زلف نگار ای حبشی زاده شبرنگ ×× ای اصل تو از نوبه و ای نسل تو از زنگ؛ **انجام:** یاد ده ما را سخنهای رقیق ×× که ترا رحم آورد هان ای رفیق

دیوان شعریست بدون نام شاعر حاوی چند قصیده با قافیه‌های کاف و قاف؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، یک‌لا، ۲۷گ، ۱۰ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱ سم [ف: ۲ - ۴۵۹]

۹۳۲. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه: ۱۴۷

آغاز: نداند به میدان هم آورد خود ×× دو صد مرد چون عمر [و] بن عبدود؛ **انجام:** بحمدالله ز الطاف خداوند ×× به پایان آمد این ابیات دلبند / دلم می‌خواست ز اول تا به آخر ×× کن بر دوستان این جمله ظاهر / در اینجا که چه نظمش ناتمام است ×× بشهر چین مصر این قصه عام است

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۴۷]

۹۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۱/۴

آغاز: بسمله، عزیزان دوستان مهر آفرنیان ×× شهیدان کشتگان محنت قرینان؛ **انجام:** در دهر هر آنکه دل بمهر تو نهد ×× اینست جزاش احسن الله جزاک

سفینه اشعار است شامل: یک مثنوی و یک قصیده (۸۴-۹۹)، بحر طویل (۹۹-۱۰۲)، چند قطعه شعر (۱۰۳-۱۰۸)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، فستقی، جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۳۱۷]

۹۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۵۷/۱۱۴

گلچینی از اشعار عرفانی است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۲۱۳ ر و پ) [ف: ۷ - ۱۹۲]

۹۳۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۹۸۱

مشتمل است بر منتخبی از قصاید، مقطعات، ترجیع بند، سحر حلال، قصیده مصنوع از لامعی جرجانی، هاتف، اهلی شیرازی، سلمان ساوجی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا ابراهیم (میرزا آقا)، تا: ۱۲۷۷-۱۲۷۸؛ پشت صفحه اول: این نسخه در سال ۱۳۰۶ توسط محمد حسن میرزا میر آخور به‌ناصر الدین شاه هدیه شده، مجدول کمند کشی زرین، سه سرلوح و سه کتیبه مذهب مرصع؛ کاغذ: ترمه آهار مهره، جلد: مقوای روغنی بوم لیموئی رنگ، ۱۳۹ص، ۱۲ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹/۸سم [ف: ۴- ۱۰۹۴]

۹۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۸۵۷/۳

آغاز: تبارک خالق بیچون تعالی ربنا الاعلی ×× حکیم و عالم قدیم و فرد بی همتا / سخن از واجبات آمد به نام حق أدا کردم ×× که نام ذات پاکست اوست مقصود همه اشیاء؛ **انجام:** هجری از پر گفتنت مقصود چیست ×× زین شکایتها که کردی سود چیست / لب ببند از این حکایت لب ببند ×× گوش کن قول حکیم هوشمند / شرح این هجران و این خون جگر ×× این زمان بگذار تا وقت دگر

از: هجری. اشعاری عرفانی در حقیقت عشق است، به گونه ای که در مقدمه آمده از عارفی است که در باب عشق حقیقت به رشته نظم در آورده است، نام سراینده یافت نشد لیکن در چند مورد خود را «هجری» خوانده است، و این تخلص افراد بسیاری است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سوخت ضربی مجدول و مذهب با ترنج زمینه طلا، ۴گ (۲۵۹ر-۲۶۲ر)، ۱۸ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۲ - ۶۲۶]

۹۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۱۸/۶

آغاز: مکن در جسم و جان منزل که این دون است و آن والا ×× قدم زین هر دو بیرون نه نه اینجا باش و نه آنجا؛ **انجام:** ... تا مگر یک نفسم بوی تو آرد دم صبح ×× همه شب منتظر مرغ سحر خوان بودم / سعدی از جور فراغت همه روز این گوید ×× عهد بشکستی و من بر سر پیمان بودم

منتخبات اشعار عرفانی است قصیده و غزلیاتی از سنائی، حافظ شیرازی، سید نعمت الله کرمانی، سعدی شیرازی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن قرمز ضربی، ۱۵گ (۲۰۹پ-۲۲۴پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۶سم [ف: ۸ - ۱۰۳]

۹۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۰۰

آغاز: ای بلبلان جان چونی اندر قفس تن‌ها ×× تا چند درین تن‌ها مانی تو تن تنها؛ **انجام:** براهل نظر حسن رخش کرد تجلی ×× خورشید سراپرده اسرار بر آمد

منتخبات مفصل غزلیات است به ترتیب حرف آخر از الف تا یاء، از شمس مغربی، عطار نیشابوری، مولانای روم، شاه نعمةالله کرمانی، شاه قاسم انوار تبریزی، حافظ شیرازی، عبدالرحمن جامی، ملامحسن فیض کاشی، حزین لاهیجی، به دنبال غزلیات یک مثنوی از شاه نعمةالله است چهار ترجیع بند از شاه قاسم انوار و حافظ و جامی و در آخر غزلی مستزاد از مولانای روم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: نایینی؛

کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج یشمی، ۳۵۴گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۷سم [ف: ۷ - ۵۸۲]

۹۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۶۶/۱۷

شامل اشعاری از: آذر (۲۲۵)، میرزا ابراهیم صفا (مثنوی)، خرم، جوهری، صافی (قصیده هفده مرغ) (۲۳۶-۲۶۳)، هاتف، صباحی، وامق، کمال فارسی، فتحعلی خان صبا (۲۸۷-۲۹۷)، خالص (ترجیع بند بترتیب تهجی در ستایش علی)، شاه نعمة الله (۳۱۳)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۳؛ راسته و چلیپا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز ضربی ترنجی، ۸۹ص (۲۲۵-۳۱۳)، ۲۱ سطر (۸×۲۰)، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۳۶۱۴]

۹۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۹۲

آغاز: شکر و سپاس و منت و عزت خدایرا ×× پرودگار خلق و خداوند کبریا / دادار غیب دان و نگهدار آسمان ×× رزاق بنده پرود خلاق رهنما؛ **انجام:** بی پا و سران دشت خون آشامی ×× مردند بحسرت غم ناکامی / محنت زدگان وادی عشق ترا ×× هجران کشد و أجل کشد بدنامی

مجموعه اشعار نغزی است که از سروده‌های شاعران گوناگون انتخاب شده و در چهار بخش جداگانه تنظیم شده است: ۱. قصاید عده ای از شاعران که از لحاظ عروضی گروه بندی شده و به ترتیب الفبائی آمده است، ۲. اشعار و غزلیاتی از شاعران گوناگون به ترتیب حروف تهجی، ۳. تک بیتی هائی از هر شاعر به ترتیب حروف تهجی، ۴. رباعیات مختلف از شاعران گوناگون حروف تهجی. اسامی برخی از شاعرانی که اشعار آنان آمده بدین شرح است: سعدی، لاادری، عاشق اصفهانی، ابوالفرج، مسعود سعد سلمان، رشید الدین و طواط، نظام استرآبادی، ابوالعلاء گنجه‌ای، عنصری بلخی، جمال الدنی اصفهانی، خاقانی شروانی، آذر بیگدلی، نظیری نیشابوری، طبیب اصفهانی، عرفی شیرازی، ظهیر قاریابی، انوری، طوفان هزار جریبی، می‌مشتاق، عاشق، زلالی کرمانی، شمس الدین طبی، سلمان ساوجی، میلی ترک، امیدی تهرانی، بنائی هروی، سید ذوالفقار، شیروانی، دقیقی سمر قندی، فرخی سیستانی، عبدالواسع جبلی، هروی، کمال اسماعیل، بخارائی، قطران تبریزی، سوزنی اسماعیل، اهلی شیرزای، طفیلی جلایر، اثیر الدین، مایلی شاملو، فرید احول اصفهانی، اشرقی سمر قندی، مجد همگر شیرزای، مجیر الدین بیلقانی، صدقی استر آبادی، محتشم کاشانی، رفیع الدین اصفهانی، ملا عرفی، ابو العباس، مختار غزنوی، طالب آملی، شهاب الدین غزنوی، عماد شهریاری، شرف الدین اصفهانی، سنائی، آغاجی بخارائی، عنصری بلخی، سید حسین غزنوی، سیفی نیشابوری، شعله اصفهانی، داعی تفرشی، فریدی شیرازی، امیدی تهرانی، امیر خسرو دهلوی، مولانا، فطری طوسی، ابوسعید ابوالخیر، مصاحب، ادیب صابر طوسی، رودگی، سیف الدین اسفراینی، حاجی سلیمان صاحب، ناصر خسرو، فلکی شیروانی، اسیر اصفهانی، هاتف اصفهانی، شجاع کاشی، بابافغانی، غرقی طوسی، وحیدی، آفرین اصفهانی، حافظ، شرف جهان، صهبای قمی، حزنی نادم گیلانی، درویش مجید، شهیدی قمی، دبیری استر آبادی، مسیح ساوجی، میر نصیر راضی و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی، مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۲۸۴گ، ۱۹ سطر (۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۳۳ - ۱۶۳]

۹۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۸۵۷/۲

آغاز: یا من بدأ جمالک فی کل ما بدا ×× بادا هزار جان مقدس ترا فدا ... ای مهر سپهر بی وفائی ×× بر هم زن رسم آشنایی؛ **انجام:** عقابت بر زیر خاک است جای ما ×× نیست جز زیر زمین مأوای ما / چند پیچی چند بر طول کلام ×× مدعا را ختم کردن و السلام.

دارای چندین غزل و مثنوی عرفانی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۲۵۵ر-۲۵۹ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۶۲۵]

۹۴۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۳۲۴

آغاز: مگر این بحر بی پایان حریف درد دل گرد که دارد در جگر دریای آتش ... دارد ز راه فیض نتوان دیده امید پوشیدن که باشد کاروان مصر بوی پیرهن دارد؛ **انجام:** چه بزم بیکران است این که نه چرخ ×× حبابی چند از دریای عشق است / برون از شهر بند عشق شهری است ×× که در هر کوچه اش غوغای عشق است

جنگی است شامل اشعاری از این شاعران: الفت، انجم، جامی، حاجی سلیمان، حزین، رفیق، سعدی، شیخ بهایی، طبیب، عاشق، محتشم، مشتاق، مهجور، نظیری، نوری، میرزا حسین وفا و هاتف؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت، ترنج با سرترنج، ۱۳۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف - ۱۴۱]

۹۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره

همای شیرازی و حاج ملا حسین قاینی واعظ؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ این نسخه را سعید نفیسی در ۲۴ اردیبهشت سال ۱۳۱۵، در اصفهان برای خود خریده است [میراث شهاب: س۶ش۱ - ۱۱۱]

۹۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره/۳

مختلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه نخست قرن ۱۳؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲ - ۳۱]

۹۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۷۹۸/۳

اشعار منتخب از شعراء، مجهول؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۲۸]

۹۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۷۹/۳-طباطبائی

آغاز: نعمت شه کونین رسول عربی مدح علی گو که بود شیرخدا و ولی حضرت یکتا بود روز غزا همچو غضنفر بزند گردن کافر به کرم نیز دهد اشتر پر زر به گدا؛ **انجام:** دگر از حرمت آن شافع فردای قیامت که گناهان همه شیعه یک رنگ علی را به سر لطف

بخشا بتمامی ز سفید و ز سیه پیر و جوان و زن و مرد و غنی و مفلس و هم شاه و گدا را
در مدح حضرت مولی علی؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آبی رنگ، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۸سم [ف: ۲۲ - ۳۶۰]

۹۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۹۲/۱۹

متفرقات نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۳؛ قطع: رقعی بزرگ [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۶۱]

۹۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۰۹

آغاز: مبارکتر شب و خرم ترین روز ×× باستقبالم آمد بخت پیروز؛ **انجام:** از لطف حق مصقود در کف ×× اوقاتم اشرف الحمدلله
مجموعه‌ای است مفصل مشتمل بر قصاید و غزلیات و مثنویات و قطعات و رباعیات از شاعرانی مانند: فردوسی، خیام، ناصرخسرو، حافظ، جامی، وحشی بافقی، محتشم کاشانی، میرزا طبیب، طوفان هزار جریبی، شوکت، طبیب اصفهانی، مشتاق، رفیق اصفهانی، کوکبی، زلالی خوانساری، خواجه شاهمراد، فضولی، و منظومه معروف نان و حلوای شیخ بهایی و ابیاتی به ترکی و کردی که در انتهای نسخه ضمیمه می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی و شکری، جلد: دو رویه، تیماج و میشن مشکی و خرمایی، ۱۰۲گ، ۱۰ سطر چلیپا، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۴۶]

۹۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۱۹۷

آغاز: مه نیسان شبیخود کرد گوی بر مه کانون ×× که گردون گشت ذره پر گرد و صحرا گشت رود خون؛ **انجام:** سخن حکمتی ای حجت زر خرد است ×× ز اتش فکرت جز زر خرد را مگذار
منتخبی است نسبتاً مفصل از قصاید و غزلیات شاعران نامی، مانند: رودکی، ناصر خسرو قبادیانی، حکیم سنائی، جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی و پسرش کمال الدین اسماعیل؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، واقف: کاظم مدیر شانه‌چی، ۱۳۶۲/۸/۴؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۶/۶×۱۵/۴سم [ف: ۱۷ - ۴۷]

۹۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۶۵

آغاز: موسا شبی به وادی سینا روانه بود؛ **انجام:** شد رخ آفتاب چون زرنیخ ×× تیغ افتاد از کف مریخ
حاوی قصاید، مثنویات و قطعات و رباعیات، ترکیب بند و مخمس است از میرزا احمد شهاب، جامی، میرزا کاظم مهجور همدانی (مثنوی گل و بلبل)، شیخ بهایی (منتخب نان و حلوا)، شفیعا، محتشم، فیاض، وحشی بافقی (ترکیب بند دوستان شرح پریشانی من گوش کنید)، ملا حسن کاشی (هفت بند)، عرفی شیرازی (هراس و مماس)، ابو سعید ابوالخیر (رباعیات)، هاشم (مخمس)، بابا طاهر عریان (غزلیات و رباعیات) و مثنوی‌های دیگر از جمله: مکر زن قاضی، مکر زن محتسب، دعوای هبوما، سنگ تراش، دختری از قبیله عاد، قصه جناب علی بن ابی طالب (ع) و در انتها، حکایت قاضی بغداد و دزد خونخوار به نثر در پانزده صفحه و مقداری اشعار متفرقه ضمیمه می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ سطور چلیپا؛ کاغذ: شکری چرکین، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۱۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۹/۸×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۷]

۹۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۱۹

آغاز: بسمله، مگر چون من هوای آن بت نامهربان دارد؛ **انجام:** خزانه دل حافظ بزلف و خال مده ×× که کارهای چنین حد هر سیاهی نیست.
گزیده ای است از غزلیات وصال شیرازی و سعدی و حافظ؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط؛ مجدول؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج ماشی، ۲۱گ، ۸ سطر چلیپایی، اندازه: ۷/۴×۱۳/۴سم [ف: ۱۷ - ۴۸]

۹۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۱۷

آغاز: گفتی بتو آن مهر فروزنده چها کرد؛ **انجام:** بجان مضایقه با دوستان مکن سعدی ×× که دوستی نبود هر چه ناتمام کنند
مشتمل است بر قصاید و غزلیات و مثنویات و ترجیع بند و مخمس و قطعات و رباعیات از شاعران متقدم و متأخر مانند: سعدی، امیر خسرو دهلوی، سلمان ساوجی، حافظ، هلالی جغتائی، وحشی بافقی، جامی، محتشم کاشانی، مشتاق، طبیب، آقا محمد عاشق اصفهانی، رفیق، نعمت الله، وفا، قصاب، شوکت، میرزا صادق تفرشی، میرزا ابراهیم صفا، نظیری، جواد؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، چلیپایی؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ جلد: ترمه، ۱۳۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۷/۸×۱۴/۸سم [ف: ۱۷ - ۴۹]

۹۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۲۱

آغاز: بسمله، اللهم انی اسئلك برحمتك التی وسعت کل شی؛ **انجام:** همچو اسمعیل بسیاری فدائی
مشتمل است بر قصاید و غزلیات و مثنوی و قطعات و مخمس و ترکیب بند از مولانا، جامی، حکیم سنایی، کفاش، عرب، مغربی، مثنوی در مدح حضرت مهدی (ع) در نیمه شعبان (روز ولادتش) و در مدح حضرت علی (ع) و قصیده ای در ۶۹ بیت به این مطلع: «بقاف باختر پر زد این سیمرغ زرین پر نمایان گشت زاین سیمین حصار ابروی زال زر»؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، سطور چلیپا؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۹]

۹۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۳۲

آغاز: من کلام شیخ شیوخ سعدی ... ×× اگر تو فارغی از حال دوستان یارا؛ **انجام:** پیچیده بروی آب دود سیهی ×× آتش بمیان

آب افتاده مگر.
مشتمل است بر منتخباتی از غزلیات و قطعات و رباعیات و ترجیع بند و مثنوی از شاعران متقدم و متأخر مانند: سعدی، جامی، حاجی لطفعلی بیگ آذر، آقاتقی قمی متخلص به صهبا، میرزا طوفان، خاقانی، آقا محمد عاشق، مشتاق، وحشی، شیخ ابو سعید ابوالخیر، مولوی، میرزا عنایت الله، عزت و مثنوی پیر و جوان میرزا محمد نصیر میرزائی و نیز اشعاری از مشهدی حسین مداح متخلص به اعمی که در انتهای نسخه با خطی مغایر نوشته شده؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ دو ستونه، مجدول؛ واقف: محمد تقی فروزان، مهر ۱۳۶۴؛ کاغذ: حنایی کمرنگ،جلد:اسقاطی،۱۲۵گ، اندازه: ۶/۲×۱۳/۸سم [ف: ۱۷-۵۳]

۹۵۵. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۱۱۵

مشتمل بر اشعاری در واقعه کربلا، مثنوی در حکایت مرد زنبیل باف از عنایت، مثنوی میرزا مؤمن تفرشی در مدح امیرالمؤمنین (ع)، مناجاتی از سعدی، اشعاری از واله و اشعاری در داستان لیلی و مجنون؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ برخی از اشعار جهت حسن علی فیض آبادی به سال ۱۲۱۳ نگاشته شده است، سطرها چلیپا یا راسته؛۳۷گ،مختلف السطر،اندازه:۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۱۰۰]

۹۵۶. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۱۲۰

مشتمل بر اشعاری از: کشوری، قادر، الفت، رضا، طاهر، صباحی، حکاک، ملا حسن کاشی، فیض، شاه نعمة الله ولی، لطف الله نیشابوری، شمس تبریزی، دعاهای پراکنده و مطالب تفسیری متفرقه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، رو مقوایی، ۱۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۷×۱۶/۵سم [ف: ۱۰۵]

۹۵۷. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۱۳۴

مشتمل بر اشعاری در وقایع جانگداز کربلا و شهادت دیگر ائمه علیهم السلام با اشاره مختصری به نثر درباره آن واقعه و چنانچه در برگ اول اشاره شده اشعار از سودایی ازواری کاشانی می‌باشد: «بنده سودایی و از واری و سرگردانم ×× در فراق گل رویت همه شب نالانم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۱۳]

۹۵۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۹

مشتمل بر اشعاری از شعرای ذیل: صائب، هادی، شهیدی، قصاب، سعدی، نقی، حیرتی، آزر، هلالی، قدسی، عاشق، جامی، سوزی، مولوی و ...؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ مهر: «عبدالجبار بن اشک آقا» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۲۶گ، سطور چلیپا، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۱ - ۲۰۷]

۹۵۹. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۹۴

مشتمل بر اشعاری از: صائب، نثاری، زلالی، کمال خجندی، نجیب جربادقانی، نظامی، رباعیات، هویدا، ترجیع بند کلیمی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ سطرها چلیپا یا راسته؛ ۱۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۹/۵×۲۰/۵سم [ف: ۷۹]

۹۶۰. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۶

مجموعه چند قصیده از همای شیرازی و اشعار حاجی ملا حسین قاینی معروف به واعظ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷ - ۶۸۵]

۹۶۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۶۵۳/۱

ترجیع بندهایی است از: ناصر خسرو و با تکرار این بیت: «که جهان پرتوی است از رخ دوست ×× جمله کائنات سایه اوست»، از فخرالدین عراقی با تکرار این بیت: «که همه اوست هر چه هست یقین ×× جان و جانان و دلبر و دل و دین»، از شاه نعمت الله ولی با تکرار این بیت: «که سراسر جهان و هر چه در اوست ×× عکس یک پرتو است از رخ دوست»، از خواجوی کرمانی با ترجیع این بیت: «که جهان صورت است و معنی دوست ×× ور بمعنی نظر کنی همه اوست»، از هاتف اصفهانی (ترجیعات معروف او)، شمس الدین مغربی با تکرار این بیت: «که جز او نیست در سرای وجود ×× به حقیقت کسی دگر موجود»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۴۱گ (۱-۴۲ر)، ۱۰ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳ - ۴۱]

۹۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۹۶۷/۴

مثنوی است،تاریخی و عرفانی و مذهبی «تاریخ حب الوطن» با عنوان‌های بلند و کوتاه به نثر، با ستایش از سید جمال الدین افغانی در ۱۳۱۴ و یاد از کشته شدن ناصرالدین شاه و به تخت نشستن مظفرالدین شاه در ۱۳۱۳ (۱۵۶ص) با برگ‌های جداگانه‌ای که آن هم مثنوی تاریخی است گویا مربوط به همان تاریخ حب الوطن با یک سال شمار تاریخی وقایع شیراز در و یک یادداشت و خود نامه اسماعیل مرآت به اسفندیاری رئیس مجلس درباره تعمیر تکیه علوی تهران در ۱۳۲۰/۳/۱۱ و عکس نامه محمد کاظم خراسانی به رجال ایران در ۹ ع ۱۳۲۷/۲ در اینکه از اتباع بیگانه باید نگه داری نمود با گواهی لفت کرنل قونسل جنرال انگلیس در بغداد به فارسی که اصل آن نزد من است، حاج ذوالریاستین که در دو جا از او یاد شده است شاید ذوالریاستین مونس علی شاه حاج میرزا عبدالحسین پسر حاج علی وفا علی شاه شیرازی مؤلف جبر و تفویض (۱۲۹۰ق- ۱۳۳۲خ) زنده در ۱۳۱۱ و ۱۳۱۵ش باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۱۵۶ص، ابعاد متن: ۸×۱۵، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۵۱۶]

۹۶۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۷۴/۱

آغاز: الهی به رندان دردی کشت ×× که مستند ازباده می‌غشت؛
انجام: رهد تا تن من ز درماندگی ×× به درخواندگی یا ز در راندگی

مثنوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹ ص در متن و هامش [نشریه: ۷ - ۲۵۲]

۹۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱/۱۸معیری

آغاز: آن حور که خط مشکبارش پیداست ×× اندر لب جو بنفشه زارش پیداست؛ **انجام:** از جانب معشوقه بود سوز و گداز ×× تا در نگرفت شمع پروانه نسوخت
۱۰۹رباعی از شعرای مختلف؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: اسد الله بن محمد حسین؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶ص (۲۹۳–۳۰۸)، ۱۱ سطر (۶/۲×۱۰)، اندازه: ۹/۸×۱۵سم [ف: ۱۸ – ۳۰]

۹۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۲/۹
اشعاری از نعیم، صائب، هاتفی، «نان و حلوا» بهایی، حکیم شفائی، میرزا فصیحی، میرعین علی، ملک شجاع و دیگران؛ ۵۷ص (۲۰۳– ۲۱۹) و از (۲۲۶–۲۶۵)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [سنا: ف: ۲–۱۴۳]

۹۶۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۶۸/۱
آغاز: زان قبل هم محمد مداح ×× ورد جان ساخت در مسا و صباح؛
مثنوی در معجزات حضرت علی (ع)؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ قطع: خشتی [نشریه: ۷ – ۲۶۰]

۹۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۷۸۷/۳
مثنوی است بدین‌گونه: «بنام آنکه دارای جهان است ×× به دل حاضر و از چشمم نهان است»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: کاغذی، ۵گ (۴۵پ–۵۰ر)، ۲۷ سطر (۱۱×۱۹)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۴۸۳]

۹۶۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۲۳/۷
شعر سعدی و افضل الدین کاشانی و خاقانی و ملک شمس الدین است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کبود، قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ – ۲۷۱]

۹۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۵۳/۲
آغاز: پس از بسمله. حمد بر آن خالق وحی و دود کین همه آثار صنع خود نمود کس نشد آگاه از یک صنع او ×× زان چه باشد چیست ز آن مقصود هو؛ **انجام:** یا رب بحق ثوابت و سیاره ×× افکن نظری بسوی این آواره ×× افکن را تو خود بکن یک چاوه جنگل مولا (مثنوی)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، عطف و دور و درون تیماج زرد، ۱۲ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [سنا: ف: ۲ – ۷۶]

۹۷۰. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۳۷/۴
جنگ اشعار است. شعرهای مشتاق و حافظ مغربی و نوربخش و سعدی و جامی و عطار و درویش و خاقانی و قصاب و ذبیحی و رضائی و فریدون و صائب و شفائی و عرفی و وحشی و فانی و صابر و دیگران؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ – ۶۴۵]

۹۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۱۶/۳
دوازده بند از شاعری به نام آثم که بر وزن و قافیه ۱۲ بند محتشم کاشانی به فارسی سروده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۸ش۴ – ۶۱]

۹۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸/۲
جنگی شامل: قسمتی از پریشان نامه قا آنی (ص۳۰–۴۰)، منشآت متعددی از نویسندگان مختلف (۱۲۶–۱۴۷)، نامه‌هایی به سلاطین خارجی و امیران و رؤسای ایران و نامه دیگر که اغلب آنها به انشای میرزا عبدالوهاب نشاط است (۱۹۱–۲۲۱)، نام هفت دریایی که در ربع مسکون قرار دارند با نام خلیج آن دریاها (مآخذ از کتب «عجائب المخلوقات» و «زبدة التواریخ»، «نزهة القلوب» و «صور الاقالیم» و «جامع الحکایات») (۲۲۱–۲۳۴)، داستانی مربوط به یک نفر کبوترباز و سنگ‌پرانی او (۴۵۴–۴۵۶)، انتخابی از لغت نوائی، حدیثی از کتاب «کلام الملوک» (۴۷۵–۴۷۶ در متن و حاشیه)، داستانی (۴۹۳)، نامه‌هایی به اشخاص مختلف: چون میرزا ابوالقاسم قائم مقام (۵۷۵–۶۰۵)، رمل و ادعیه (۶۱۱)، نامه‌هایی از میرزا ابوالقاسم قائم مقام (۶۱۲–۶۲۲)، مطالبی در عروض (۶۲۳–۶۵۱)، منتخبی از «کتاب بدایع الصنایع» سید عطاءالله مشهدی محمود الحسینی (۷۰۵–۷۱۸)؛ خط: نستعلیق، کا: عباسقلی والد آقا کریم، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج سیاه، مقوایی، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۸۹]

۹۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۵۱۲/۱۳
در این صفحات اشعاری است از سنائی، محمد مهدی رضوی شاعر (گرد آورنده جنگ)، شیخ بهائی، وصاف، میرزا علی پرتو، عاشق و مشتاق؛ کا: سید محمد رضوی قمی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۴ص (۷۳–۷۶)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۴۶۷]

۹۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۵۱۲/۷
از بابا طاهر و ملارحیم طای جوزی؛ کا: سید محمد رضوی قمی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی، ۵ص (۳۹–۴۳)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ – ۱۴۶۶]

۹۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۳۰/۱
ناشناخته؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: جیبی [میراث شهاب: س۹ش۲ – ۴۱]

۹۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۹۱
شامل اشعاری از: سعدی، خیام، وصال، جامی، مجرم، عاشق، کامل، حکیم قاآنی، حافظ، ناظری، عارف، معتمد، سرباز و جز آنان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یک سرلوح و جدول اکلیلی؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، ۲۲۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱سم [ف: ۸ – ۱۱۴]

۹۷۷. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۳۴/۴
مثنوی است در مناجات؛بی‌کا،تا:قرن۱۳،قطع:ربعی[نشریه: ۵ – ۶۴۴]

۹۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۲۸/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در آخر یادداشتی از سید محمد جزائری به تاریخ ۵/ ع۲/ ۱۳۷۷ ق در نجف اشرف در معرفی این مجموعه؛ کاغذ: آبی، جلد: مقوایی قرمز، ۷ص (۱۰۰–۱۰۶)،

اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۱۶۲]

۹۷۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۱۱

آغاز: ای صانع سما ک و فرازنده سما ×× زیبنده ثنا و فروزنده سنا؛

از زمان قاجار، قصاید است و یکی از آنها در کرمان و تهران هر دو سروده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۵۴]

۹۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۱/۹

مخمسات: حسینی، قاسم، بینا، عیشی، رافع، هلالی، امیدی، امیرخسرو، سید متین، عطاءالله هما، توفیق، شیدا، محرم، عاشق، اوجی، صایب، ارشد؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی یک‌لا، ۵۰ص (۷۶۲-۸۱۱)، ۱۰ سطر دوستونی [سنا: ف: ۲ - ۱۴۳]

۹۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۴۷۶

آغاز: سرتاسر این کتاب که چون مهر و مه جلیست ×× توحید و نعت و منقبت مرتضی علیست؛ **انجام:** زمرده کم نه ای زنده جهر کن خود را ×× ز موج خیز حوادث بیک کنار انداز

اشعاری است در مدح مولی امیرالمؤمنین علیه السلام از شعرای ذیل: سلیمی، خواجوی کرمانی، نظام استرآبادی، ابن حسام، عطار، میر خسرو، غواصی، میرزای، صادق، وصالی اشرف، کمال بن غیاث، میر حاج، نثاری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی، ۶۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳ - ۱۴۱۵]

۹۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۴۵/۲

مدایح و مراثی منظوم. قطعات مختلف با وزن‌های گوناگون است در مدح و مرثیه و روضه خوانی و اولین بیت این است: چرا به بستن خود کعبه اعتراف نکرد ×× چرا مطاف خلایق بر او طواف نکرد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور قهوه‌ای با عطف و گوشه از تیماج قهوه‌ای، ۳۵ص (۱۳۷-۱۷۲)، ۱۶ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ - ۱۱۴۴]

۹۸۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۳۶

آغاز: ای آب فرات خاک عالم به سرت ×× از بهر حسین چرا نسوزد جگرت؛ **انجام:** اندر غم من مشو با مدعی همصحبت اما ×× معجب نیست با عرفی دل نامهربانش راست

دارای مدیحه، مرثیه و نوحه، غزل و منظومه، نامرتب، از سنایی، قاآنی و کفاش. بیاض نوحه خوانان، پر غلط؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱۰۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۳/۵سم [ف: ۱ - ۳۷]

۹۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۹-۱۷/۱۹۹

آغاز: حضرت یوسف چو به چاه شد اسیر ×× دور شد از دیده یعقوب پیر/ دید همین نقش به لوح ضمیر ×× خواند همین نقش سراسر دلیر؛ **انجام:** ز خلاق جهان قادر سبحان رخصت ×× س زسر حلقه مردان سخی دان رخصت / ش زشاه نجف آن سرور مردان رخصت ×× ص از صدق صدیق ثناخان رخصت

بیاضی است که درآن اشعاری درمراثی و مدایح چهارده معصوم و درتوحید باری تعالی بدون ذکر نام شاعران تحریر شده؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: طبله رو افتاده، طبله پشت تیماج مشکی، ۵۴گ، ۸-۱۰ سطر، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۷ - ۴۲۷۰]

۹۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۱۶/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی یک لایی، ۷ص (۹۱-۹۷) [سنا: ف: ۲ - ۳۱۱]

۹۸۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۷۲۵/۲

منظومه نصاب مانند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۳ص، [ف: ۶ - ۱۰۳]

۹۸۷. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۳۷/۳

از ظهیری. منقبت علی (ع)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۴۵]

۹۸۸. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۲۵۸/۶

فتاح خان پدر نویسنده نسخه. نوحه سید الشهداء؛ کا: شیر علی کردبچه برای شیر محمد خان، تا: قرن ۱۳؛ ۳ص (۵۲۲-۵۲۵) [نشریه: ۳ - ۳۴۲]

۹۸۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۴۰۹

آغاز: شیرین سخنی بود مرا مونس شبها ×× می‌شست زلوح دل من رنگ تعبها / تا بود بهمراه من آن لعبت شیرین ×× بنموده فرار از من بی دل همه غمها؛ **انجام:** قابل خواندن نیست

مجموعه برخی اشعار و ابیات متفرقه که در میان آنها برخی اشعار شاهزاده راجی خانم و صهبای اصفهانی آمده؛ خط: نستعلیق، کا: انیس، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج سبز مجدول گرهی، ۷۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۷۸]

۹۹۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۴۹۹

آغاز: زپیش خویش برافکن نقاب دعوی را ×× ببینی بکسوت صورت جمال معنی را؛ **انجام:** تب را بغلط در تبت افتاده گذر ×× مشتی عرق شده چکید از ...

دفتری مفصل در اشعار و سرودهای شعرا که بدون ترتیب و ذکر نامی از شعرا گردآورده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۵۷۹]

۹۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۷

اشعاری از: قاآنی، سرخوش، قدسی، اوحدی مراغه‌ای، استاد حسن متکلم، فلکی شروانی، مجیرالدین بیلقانی، مختاری غزنوی، سنائی، سیف الدین اعرج، نجیب الدین، سید ذوالفقار شروانی، عبدالواسع جبلی، فریدالدین احول، بدرالدین جاجرمی، سعید هروی، کمال الدین اسماعیل، حکیم فرخاری، شهاب الدین، رشید الدین وطواط، ابوالمعالی، در آخر کتاب قصاید و اشعار قائمقام فراهانی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ:

فرنگی، جلد: تیماج سیاه با ترنج و نیم‌ترنج کوبیده مقوایی، ۲۳۵گ، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۱]

۹۹۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۴۵

اشعاری از: جامی، سعدی، محتشم، حافظ، فروغی، محمد خان جندقی، امیر خسرو نظیری، اوحدی، باباطاهر و جلال الدین بلخی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰۰گ، سطر و اندازه مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۳۶]

۹۹۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۳۳/۵

گزیده‌ای است از شعرهای جامی، مشتاق، محتشم، رفیق، عاشق اصفهانی، زکی همدانی، هاتف اصفهانی، غزالی طوسی، نصیری نیشابوری، قاسمی بخارایی، مهستی گنجوی، صباحی بیدگلی، ظهوری ترشیزی، آذر بیگدلی و جز اینها؛ شعرها و سرایندگان نامرتب آورده شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن زرد سیر، ۷۶گ (۱۵۷ر-۲۳۳ر)، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۷سم [ف: ۸ - ۱۰۵]

۹۹۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۰۵/۱

گزیده ای از مثنوی مولوی بلخی، از عطار، جامی، مغربی، نورعلی، شمس، شاه، علیشاه، نشاط، نسیمی، سعدی، حافظ، بابا طاهر، عراقی، مشتاق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه ختائی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۸/۲×۱۴/۷سم [ف: ۸ - ۱۵۹]

۹۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۲۲/۴

جنگی شامل: دو قطعه شعر یکی از قاضی فتاح ساوجبلاغی از محبس به اتابک میرزا علی اصغرخان، و دیگری از میرزا علی اصغر خان اتابک جواب او، در شعر اول قاضی فتاح شکوه از زندان و زنجیر کشیدن خود می‌کند در دومی اتابک جواب او را مبنی بر این‌که سزاوار عمل بدچنین است می‌دهد (ص ۲۴۰-۲۴۱)، یک رباعی از بابا طاهر و ابیاتی چند از شاعران دیگر (۲۴۱)، یک قطعه از سعدی (۲۴۲)، یک قطعه شعر (۲۴۴)، دو قطعه شعر به‌ترکی (۲۴۶-۲۵۰)، قطعاتی از شعرای متعدد (۲۵۱-۲۵۲)، غزلی از دیوان شمس (۲۵۳-۲۵۴)؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی (الوان)، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۱۴ص، ۱۵ سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۴×۶۵سم [ف: ۵ - ۳۲۵]

۹۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۷۹/۲

آغاز: زن آقا دهد بمهمان دوغ ×× چکند نیستش جز این در مشک؛ **انجام:** بی وعده باز از تو بهر سو ×× بشام و سحر خود تک و تاز دارد

در این جنگ قسمتی از هزلیات شاعران زیر درج شده است: سوزنی، انوری، شرر، شهاب، میرزا یغما، سحابی کاشی، منشی الممالک و گروهی دیگر که کاتب نامی از آنان نبرده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی (الوان)، جلد: مقوایی نقاشی ریخته ساده، ۶ص (۲۰۳-۲۰۹)، ۸ کامل (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۰۴]

۹۹۷. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۴۶۴

شعرهای فارسی به‌وزن مثنوی و ترجیع بند و قطعه و غزل و برخی از آن‌ها از سنایی (یکجا) و فروغی (سه جا)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۹۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۴۳]

۹۹۸. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۵۷۹

آغاز: حبذا. بیاض دلارایی که تذرو رنگین بالیست که از جلد نگارین سپهر پر نقش و نگار گشود ... در وصفش همین بس که حضرت والا منزلت شاه بیت سفینه آفرینش و منتخب مجموعه دانش و بینش شیرازه بند اوراق اهلیت و قابلیت و قدر دانی، دیباچه طراز دولت و جهانبانی شاهزاده آزاده دل بنده پرور بسر پنجه طبع بدایع نگار به تزیین آن پرداخته اند

اشعار فارسی: در سه بخش: ۱. غزل‌هایی منسوب به شعرا، ۲. تک بیت از غزل‌های شعرا با نوشتن نام سراینده در برابر هر بیت، ۳. قصاید منسوب به شعرا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح با گل و بوته‌های رنگین، مجدول، در ۲ر تا ۷پ نام سرایندگان به ترتیب حروف تهجی یادداشت شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز زرکوب مقوایی، ۳۱۰گ، ۱۱ سطر (۵/۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۴۳]

۹۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۱۹/۷

جنگی شامل: نصاب‌گونه‌ای به قصیده‌ای در قافیه نون و ناظم آن بدیعی است (۱۷۶-۱۸۱)، قصیده‌ای به قافیه یاء ترکی (۱۸۱-۱۸۳)، از ۱۸۴ تا ۱۸۸ اشعاری از شاعران زیر: حاجی شاه باقر کاشانی، شیخ ابوسعید ابوالخیر، میرزا ابوالحسن حامد، میرزا محمد صالح رضوی، عجم قلی بیک ذوالقدر، ملاسجاد بنی نجفی، اهلی ترشیزی، میرزا طاهر تبریزی، از ۱۸۸ به بعد اشعار این شاعران آمده: میرزا زین العابدین قراچه داغی، کمال اسماعیل، میرزا محمد علی تمکین تخلص، عمر خیام، میر علی، خاموش، میرزا محمد مجذوب تبریزی، ملامحسن فیض، غیور، سلمان ساوجی، حاجی میرزا اسماعیل همدانی ناظر، قمری قزوینی، آقا رضی قزوینی، ملامومن یزدی، مولوی معنوی، عرفی شیرازی، میرزا صادق نوری، میرزا نصیر، شیخ ابوالقاسم، حکیم رکنا، آقا حسن وحدت، نجفی بیک والی، سالک یزدی، میرزا جعفر منشی، ملاضمیر اصفهانی، مشهور، میرزا جعفر رونق، بابا افضل کاشانی، میرزا ابوطالب تبریزی، میرزا مهدی مستوفی، ملامیر جعفر کاشانی، ملامومن حسین یزدی، بابا طاهر عریان، خواجه حافظ، سعدی، حمزه طوسی، خواجه علی شهابی، ابوالقاسم عنصری، شیخ عطار، امیر مومن، مشتری، ملامظفر، خواجه علی، شیخ اللقلی، میرزا هادی، جان بیکم، عبدالمولی، حاجی محمد خان قدسی، ابن یمین، عارف لاهوری، خواجه حسن ثنائی، میرنجات عبدالباقی، حاجی محمدرضا راضی، میرزا طاهر وحید، اعتماد الدوله، میرزا ابوالحسن وحی، ملامحمد حسین، میرزا ابراهیم

قومی، شیخ صفی، بابا فغانی، میرعطاءالله، خاور، ملامحمد، سعید اشراف، غیاثای حلوای، میرسید محمد جامه باف، خالصای استرآبادی، میرزا شاه تقی شیخ، الاسلام مشهد مقدس، رشید وطواط، نعمت الله خان عالی، ازرقی، مهستی، عقربی، طالب آملی، دانش، میرسید علی مهدی جبل عاملی، حکیم انوری، خواجه نصیر طوسی، رفعت نیشابوری، سامی، دوده مغربی، سلطان حسین میرزا بایقرای، ملامحمد صادق، میرزا نصیر حکیم اصفهانی، میرزا لطفعلی، معزالدین محمد یزدی، میرزا ابوالحسن کلانتر نیشابور، میر جعفر مکتب دار، ملاهجری قمی، میرزا اشراق مشعله دار باشی، میر کرمانی، میرزا نظام دست غیب، مجدالدین همگر، جامی، میرزا عبدالمجید همشیره زاده غیور، صحیفی شیرازی، ملامعصوم داغی، لطف الله نیشابوری، شاه شجاع، باقر کاشانی خورده تخلص، ادهم کاشانی، ملاضمیری، ملانطقی نیشابوری، حکیم خاقانی، میرزا رفیع واعظ قزوینی، کمال خجند، خالص استرآبادی، میر مغیب محوی، امیر خسرو دهلوی، اسدی طوسی، شکیب مستوفی، شیخ مغربی، شیخ بهائی، خواجوی کرمانی، عذری تبریزی، یغما؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی یک‌لا داخل تیماج قرمز، ۶۳ص (۱۷۶–۲۳۸)، ۱۱ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۶ – ۴۵۳]

۱۰۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۵۵

آغاز: رو دیده دل بازگشا تا که به بینی ×× دل بیت حرم آمد و جان مسجد اقصی؛ **انجام:** دلم در آتش فکندی و من از غصه میسوزم ×× مبادا بشنود نامحرمی بوی کبابش را

جنگی شامل: قسمتی از غزلیات شاه قاسم انوار که برحسب ترتیب الفبائی پایان نرفته (گ۱–۱۲۶)، غزلیات شوکت بخاری آن هم غزلیات به قافیه الف (۱۲۷–۱۵۰)، اشعاری از شاعران زیر (۱۵۳–۱۶۹): صائب طرزی واقف، جامی، ظهوری، نظیری، فروغی، نور علی، ظهیر، جویا قدسی، عندلیب، بیدل، حزین، قصاب، حافظ، سعدی، حیدر، کمال، هلالی، خسرو، کلیم، علی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی (الوان)، جلد: مقوایی، گالینگور خاکستری، ۱۶۹گ، ۱۱ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶ – ۸۵۴]

۱۰۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۳۲

آغاز: ای دفتر حسن ترا فهرست و خدو خالها ×× تفصیل‌ها پنهان شده در پرده اجمالها؛ **انجام:** در زمستان باغ اگر از برگ عریان میشود ×× برگ عیش خلق افزون در زمستان میشود

شامل غزلیات فارسی و ترکی و مخمس و رباعیات و مفردات است کاتب گاهی نام شاعر را ننوشته و گاهی بخطا نوشته است و اسامی شعرا بدین‌قرار است: صائب (ص ۱–۳۹)، طالب، جامی، عرفی (۵۶)، کاتبی (۷۶) فهیم، ترکی (۸۰)، شوکت (۱۱۲)، خسرو (۱۲۴)، حافظ (۱۴۶)، حسن دهلوی، المعی (۱۷۲) غزالی، آصفی، محتشم، هلالی، اقدس، نظیری، تجلی (۱۷۹)، داعی، ثابت، مظفر، محوی، منصور، رسمی، همایون (۱۸۵)، سقا، فیضی، شامی، بزمی، نسیمی، جمال (۱۹۰)، زمان، عشرتی، ملک قمی، غباری، سلمان، تقی، صبوری (۱۹۵)، شمس الدین، مولوی، بهاءالدین، دری، شفایی، واعظ، حیرانی (۲۰۴)، نظامی، شوقی، مخفی، امانی (۲۱۱)، یعقوب، مخمس فیضی، تقی (۲۱۶)، هاشم، حشم، مؤمن، ابراهیم، مظهر (۲۲۶)، رباعیات بدون عنوان (۲۲۷–۲۳۳)، افراد بدون عنوان (۲۳۴–۲۴۲)، فضولی، ترکی (۲۴۶–۲۵۶)، اشعار ترکی بدون عنوان (۳۰۰–۳۰۵) قدر، ترکی (۳۰۶) ترکی بدون عنوان (۳۰۸–۳۱۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی ابری الوان، جلد: تیماج زرشکی ترنج منگنه، ۳۱۵ص، ۱۰ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵× ۲۱ سم [ف: ۸ – ۳۹]

۱۰۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۳۴

آغاز: شبا هنگام چون بنهفت رخ این لاله حمرا ×× شکفت از چشم انجم صد هزاران نرگس شهلا؛ **انجام:** من نالم ز احمد محمود ×× هر که بکنه بمو فلک نکنه

شامل منتخبی از اشعار فارسی و ترکی که مشوش صحافی شده بدین قرار: قصاید صباحی (۱)، قصاید انوری (۴)، سعدی (۱۸)، عرفی شیرازی، سلمان ساوجی (۲۸)، نامی اصفهانی (۴۷)، عاشق اصفهانی (۷۳)، مؤمن یزدی (۷۷)، رباعیات محوی، بابا طاهر (۸۸)، فایض (۹۵)، حکایتهای بدون عنوان، مضحکات (۱۰۱)، مهدی بیک شقاقی (۱۰۹)، هجویات فایض، انوری، عالم اصفهانی (۱۱۹)، مثنوی درویش، نظیر سیاه (۱۲۶)، فضولی (۱۳۹)، مخمس حسامی، مخمس صادق (۱۴۶)، مخمس محب، مخمس عالم، مخمس حاجت (۱۴۹)، مخمس مؤمن، مخمس خاقانی، مخمس فتح الله (۱۵۳)، مخمس آزاد، حافظ، مخمس اهلی، مخمس کمال الدین (۱۷۸)، مخمس انور سقا، مخمس وزیری، مخمس حسینی، مخمس توفیق و ناصح، مخمس عنایت الله (۱۸۴)، مخمس رضایی، مخمس جامع، مخمس جامی، مخمس خسرو، مخمس استاد و لطفی (۱۹۰)، مخمس باقر و شعاعی، مخمس عاشق، مخمس نامی، مخمس وحشی (۱۹۹)، غزلیات فایض افشار (۲۰۹)، محمد مهری (۲۴۱)، سید حسین رفیق (۲۶۹)، محتشم، وفا، سایل، آقا حسن (۲۸۱) قصاب، نظیری، جامی خراسانی، اوحدالدین کرمانی، حاجی فتوی مقدم (۲۹۱)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ یادداشت‌های مختلف در صفحه ۸۷ دارد که قدیمترین تاریخ آن ۱۲۷۸ است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۸ص، مختلف السطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ – ۴۲]

۱۰۰۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۸۰۳م

شعرهای فارسی عرفی و سلمان و سعدی و سنائی، به نام منتخبات الاشعار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳[رشت و همدان: ف: ۱۱۰۸]

۱۰۰۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۸۰۶م

شعرهای فارسی محتشم و هلالی و عراقی و وحشی، به نام منتخبات اشعار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، با جدول [رشت و همدان: ف: – ۱۱۰۸]

۱۰۰۵. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۸۱۰م

شعرهای فارسی درویش توحیدی و کاظم و ابن حسام و جامی و ناظم و حافظ و سعدی و دیگران، به نام منتخب الاشعار؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۸]

۱۰۰۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵م

شعرهای فارسی ضیاء و دیگران با یک مرتبه، به نام منتخب اشعار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آبی و گلی و نخودی و سبز و بنفش، قطع: ربعی بیاضی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۸]

۱۰۰۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۱۵۹۵م

شعرهای فارسی کلیم کاشانی و امیر محمد زرگر و عمر خیام و سعدی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول و ستون بندی رنگین؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۸]

۱۰۰۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۸۴

مجموعه سروده‌هایی است بیشتر از متقدمان که به نوشته سلطانی: «ظاهراً به خط حکیم قاآنی شیرازی یا منشی او» است، بیشتر نام کسان نانویس مانده است، سروده‌هایی که به ترتیب الفبایی گرد آمده است عبارت است: رفیق اصفهانی، ملا محتشم، مافی ابراهیم، سلمان ساوجی، اثیر اومانی، ادیب صابر، ظهیر فاریابی، رضی الدین نیشابوری، ازرقی هروی، جمال الدین عبدالرزاق، عنصری بلخی، عبدالواسع جبلی، رودکی، شعله اصفهانی، امیر معزی سمرقندی، داعی تفرشی، انوری ابیوردی، فرخی سیستانی، سید حسن غزنوی، شرر شیرازی، عرفی شیرازی، نویدی شیرازی، خسرو دهلوی، رشید وطواط، طیان بمی، عماری شهریاری، مصاحب نایینی، احوال اصفهانی، رکن الدین دعوی دار، سوزنی، داعی تفرشی، حکیم قطران، قاضی نور، فراغی استرآبادی، فصیحی تبریزی، فاخری رازی، حالی اسفراینی، بدیعی تبریزی؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی فرنگی، ۱۵۰گ، ۱۹ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ - ۷۵]

۱۰۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه در قزوین در ۱۳۰۰ از آن محمد بن عباس قاجار بوده و به ده تومان هم خریده شده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی مقوایی، ۱۲۹گ، ۱۰ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۲۷۶]

۱۰۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۱۷

گزیده‌ای است از شعرهای سعدی و حافظ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول زر و لاجورد، با سرلوح زرین و لاجوردی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی زرکوب، ۱۰۶گ، ۱۰ سطر (۵/۸×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۹ - ۸۹۲]

۱۰۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۰۴

آغاز: بسمله. دیباچه کتاب، توحید باری. بنام خداوند خورشید و ماه ×× که او داد بر نیک و بد دستگاه؛ **انجام:** ای سنگدل صیاد من تا چند بر یاد قفص ×× سر زیر بال خود کشم در گوشه گلزارها

جنگ یا مجموعه ابیات اساتید که در آن شعرهای فارسی سرایندگان فارسی از فردوسی و نظامی و سنایی و اسدی و سعدی و سحاب و مجمر و وحید و دیگران آمده با عنوان‌های: توحید باری، نامه به‌پادشاه و سرهنگان و تادیب سرکشان و پند به‌سرهنگان، فتح نامه و رزمگاه، پند به شاهان، بی وفایی دنیا، رباعی، فخر و نیاز عاشق به معشوق و گله از نرسیدن نامه و رسیدن نامه و نامه به‌مسافر، شکایت دوری و انتظار و ناامیدی و عهد و گله از دوستان و وداع و هجران و آمدن دوست، آرزوی وصل و شکایت از معشوق و از دوست و اثر آه سوختگان و دیدار بیمار و جفای دوست و معشوق و نامه به ناسزاگوینده و نامه به معشوق عاشق پیشه و پیری و ناتوانی و شکایت از دل و دمیدن خط معشوق و گرفتاری خود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول زرین و لاجورد، شکرالله کاشانی قریشی نسخه را در بازار تهران در ۱۱ جمادی الاول ۱۳۴۵ به‌چهار تومان خریده، لطفعلی بن موید الدوله قاجار در تبریز در رمضان ۱۲۹۱ نسخه را داشته؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی زرکوب مقوایی،۱۲۸گ،۱۵سطر(۹×۱۵)،اندازه:۱۳×۲۱سم[ف: ۱۱ - ۲۰۵۷]

۱۰۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۶۵/۴

شعرهایی از [شماره صفحات در فهرست آمده است]: آصفی، میرزا ابوالقاسم تفرشی، امیر خسرو، جامی، حافظ، میرزا داود متولی، رضایی، سعدی، شوکت، صایب، صادق هجری، طبیب، طوفان، حاجی عابد سپاهانی، عارض سپاهانی، عاشق، عرفی، عریان، قصاب، لمعه خراسانی، محتشم، مجید، محترم میرزا رحیم شیرازی، مشتاق، مصاحب، هلالی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۱۰ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۲۱۲۹]

۱۰۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۲۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل سبز مقوایی، ۳۰ص (۵۴-۸۳)، ۱۱ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۲۵۳۹]

۱۰۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۹۶/۲

شعرهای طوفان و آقا جواد و جامی و میرزا نظام استرابادی و سعدی؛بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح گل و بوته دار؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ترنجی مقوایی، ۲۰گ (۸۳پ-۱۰۳ر)، ۱۲ سطر چلیپا، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵ - ۴۰۸۱]

۱۰۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۷۷/۱

شعرهایی از [شماره صفحات در فهرست آمده است]: آگهی، اهلی، ادهم، بهمن، پروانه، حافظ، حامی، حسن، حقانی، حمید، حیدر، حیرتی، خاقانی، خسرو، خسروی، خطایی، خواجو، خواجه، رستمی، رقیب، زاهد، زیرک، سپاسی، سعدی، سلمان، شرف، شفایی، شهیدی، شوکت، صادق، صبری، صوفی، طایر، طوفان، عادل، عادلی، عزمی، غوث القطب، فراق، فخری، فیضی،

قدسی، کمال، لسانی، مانی، محتشم، مدامی، مشرقی، مقرب، مقری، مومن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۱۸۹ص (۱-۱۸۹)، ۱۵ سطر (۱۴×۸/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۹ - ۱۳۷۷]

۱۰۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۸۶

آغاز: معشر العشاق من اهل الجوی ×× اننی آنست نارا بالطوی؛ **انجام:** نیست در عالم کسی ای دوستان ×× قدر خود دانید دیگر در جهان. سپس شعر میرزا

شامل شعرهای فارسی شیخ فیضی دکنی، هاتف، فتح علی خان صبا، انوری، خاقانی، شهاب، عرفی، انوری، وطواط، فردوسی، عبدالواسع جبلی، ظهیر فاریابی، صباحی، مجمر، امیرخسرو، با سوز و گداز میرزا محمد صادق تفرشی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با یک سرلوح با گل و بوته زرین، ربعی؛ تملک: محمد جعفر در ۱ جمادی الاول ۱۲۳۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۱۱۵گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۲×۱۳سم [ف: ۱۵ - ۴۱۰۹]

۱۰۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۰۴

اشعاری از: حاجی محمد ابراهیم نقش که بیشتر غزل است نزدیک ۷۷۰ بیت به‌ترتیب تهجی (ص ۱-۲۸)، میرزا سنجر، میرزا محمد علی بیک جم؛ مولوی (۲۹)، میرزا طاهر واقعه‌نویس، نظیری، میرزا کاظم، عرفی (۳۰)، میرزا محمد سعید (۴۱)، سید آملی (۵۷)، یغمای جندقی (۶۳)، خواجوی کرمانی، هاتف، وحشی بافقی (۷۶)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای درون سرخ، ۳۹گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۵/۱۰×۱۹، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۹ - ۱۴۵۸]

۱۰۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۷۶

آغاز: سو با هم سوز می‌اول ابتدا ×× اوندن اوز که ایدرم حقدور خدا / تنکری اوندن و اخی یکرک نوار ×× اول آخر اولدور پروردگار. پس ازین دوازده امام است بدینگونه: الهی با عزاز آن چند تن ×× که هستند فخر زمین و زمن / بحق تو ای داور آب و خاک ×× بدان چارده نام معصوم پاک؛ **انجام:** بزالوزر جمله قالوو مالمز ×× یا الهی روز قیل ایمایمز. در یوم الثلثا هجدهم شهر رجب المرجب مسوده گردید ۱۲۳۸. هر آن کس که آمین بگوید بجان ×× خدایا تو او را بجنت رسان / هزاران درود و هزاران سلام ×× ز ما بر محمد علیه السلام / هزاران درود و هزاران هزار ×× ز ما باد بر صاحب ذوالفقار

ستایش خاندان پیامبر است و سوگواری آنها به‌نظم فارسی، شامل: ستایش علی در پنج قصیده که دومین آن را وفائی است، درباره حدیث کسا است آن هم از وفائی، ستایش فاطمه (ع) از همو، ستایش قاسم بن حسن و اینها همه باید از وفائی باشد، داستان حیدر که در آن از قزلباش و قزلباشان یاد شده است، ستایش پیامبر، ستایش علی، کشته شدن حسین (ع)، منظومه‌ای به ترکی که در آن عنوان شعر گفتن رسول و شعر گفتن ابراهیم دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، ۵۳گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶سم[ف:۱۴-۳۷۷۶]

۱۰۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۹۹

شعرهای: وصال، فارغ، میرزا صادق تفرشی، نظری، محتشم، اوحدی، غرغی (ریشنامه)، آقا محمد جعفر، عاشق، ذبیحی، شوقیا، قصاب، جامی، آذر، نظر، زره رفیق، قمری. در پایان داستان شیرین و فرهاد است به نظم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تبریز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۱۷۰گ، ۱۴ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۷۸۳]

۱۰۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۴۳

آغاز: بسمه، باب کاکل: نازم به کاکل تو که چون طره ات کنون ×× سر رشته ستم همه چشمت بآن دهد؛ **انجام:** زمن سؤال نمودی که خوب تری یا من ×× قسم بابرویت ای نازنین تو خوبتری

قصاید است در موضوعات گل و بلبل، زلف و ابرو، کاکل، لب، خط و خال، چشم و مژگان، جمال، دست و پا، انگشت، زیور، قد و خرام، کمر، دهن، زنخدان، هجران و وصل، انتظار، خواجگی و بندگی، دام و دانه، بند و کمند، غم و شادی، خار و گل و بلبل، عقل و عشق، میکده و میخانه و فروش، خانقاه، نظایر، عاشق و معشوق به اسم و جنون و سواری معشوق، خواب و بیداری، سگ، گریبان، طرب، مشی، هوس، ضعف و ناتوانی، آه و ناله، سپاه و لشکر، دل و قفس، اول سفر و وداع، درد بیماری و فرار، عناصر، قاصد و نامه و مکتوب، خانه و بتکده، بیگانه و آشنا، کفن و تابوت، آینه و شکن، شکایت و پیمان، یادگار، پشیمانی و ندامت، آمدن و رفتن، وفا و جفا، جور و ستم، با عنوان‌های «باب»، نام شاعران در آغاز نسخه در هامش است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: فرخ سیر، نیر الدوله ۱۲۰۶؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی لایی گرداگرد و عطف مشکی، ۱۴۷گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۹]

۱۰۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۹۶

اشعاری از: رشید وطواط، لامعی، عمعق بخارایی، ابو حنیفه اسکافی، مروزی، ابوالعلاء گنجوی، ابوالحسن نحاس، منجیک؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ گویا از دو نویسنده؛ یادداشت فتح علی بن لسان الملک با آوردن شعرهایی از پدرش در تنگوزئیل ۱۳۱۷ در ص ع؛ مهر تملک: «محمد ۱۳۳۵»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۱۵۹گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۲۰/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱۶ - ۲۱]

۱۰۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۵۰۰

آغاز: کنی از تقویت لطف عرض را جوهر ×× کنی از تربیت قهر شفا را بیمار؛ **انجام:** در سخن سنجی و لطایف شعر ×× کاتبی بود افضل الشعراء / هشت صد بیست و چهار هجرت بود ×× کز جهان رفت سوی دار بقا

شعرهای انوری، خاقانی، عرفی، شیرازی، اسیر، ثنائی، کمال فارسی، جامی، نسیمی، رفیع، صائب، شاه طاهر، هاشم، غبار،

کلیم، عزت، حسن، طالب آملی، بیدل، قدسی، فغانی، موسوی، قاسم، سابق، واصلی، عفتی، صبا، عصمت، نوعی، حیران، سمیع، واثق، خازن، اهلی، محوی، طاهر کاتبی، لطیفی، مجد، فانی، رکنی، محمد قلی سلیم، مولوی، سعدی، ناصر خسرو، فردوسی، استاد، سبحانی، نظامی، ابن یمین؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، پس از کتاب در پنج صفحه آخر رباعی‌هایی در معما؛ کاغذ: فرنگی آب دهده، جلد: تیماج بنفش نرم، ۲۱۳گ، ابعاد متن: ۵/۸×۱۶، قطع: بیاضی ربعی، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۲۲]

۱۰۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۵۵

شعرهای فارسی: فصیح، قاسم، اسیر، یوسف، فغانی، شاپور، دانش، وحید، صاحب، مفید، سلیم، صائب و عرفی؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور فرنگی، ۲۶۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۶)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶ – ۱۸۷]

۱۰۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۸۱/۱

شعرهای فارسی مانند: ترجیع بند هاتف (۵)، ترجیع بند نور علی شاه (۱۷)، مثنوی میرزا ابراهیم صفا (۳۲)، مثنوی میرزا صادق تفرشی (۳۹)، سوز و گداز آذر (۴۷)، مثنوی طوفان هزار جریبی (۵۷)، ۹۱ تخمیس باقرا از غزل شوکت (۶۲)، تخمیس مهدی از غزل طلب آملی، تخمیس صبری از غزل جامی (۶۵)، قصیده فردوسی، قصیده مدح طوفان (۷۰)، قصیده سعدی (۷۴، ۱۱۳)، قصیده مهمانی کردن علی شاعر (۸۵)، میراثیه وحشی، قصیده شیخ رضای کردستانی، نیز غزل‌های: انوری (۸۵)، مخفی (۹۷)، محتشم کاشانی، نور علی شاه و کاکلی (۱۱۸)، طاهرا که به غلط به قرة العین نسبت داده‌اند، وحشت زواره‌ای (۱۰۳)، جامی و عراقی، یغما و طالب، طبیب، سعدی و خالد (۱۰۷)، آذر، رفیق (۱۱۱)، کمال غیاث، ابن یمین (۱۱۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵ سطر (۹×۱۶)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۵۸۶]

۱۰۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۸۹۹

شعرهای جامی و آصفی و قاآنی و نظامی و قائم مقام و نصرتی و محسن ایروانی به خط خود و فخر الادباء میرزا محمد علی طهرانی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۹گ، ۱۰ سطر (۷×۱۶)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۶ – ۷۲۷]

۱۰۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۰/۵

غزلیات جامی و خاکی و حافظ بدین شرح آمده است: غزلیات جامی (ص۱۴۱–۱۵۶)، غزلیات خاکی (۱۵۷–۱۶۲)، غزلیات جامی (ایضاً) (۱۶۳–۱۸۸)، غزلیات حافظ (۱۸۹–۲۰۸)، غزلیات جامی (۲۰۸–۲۱۵)، غزلیات حافظ (۲۱۶–۲۲۲)، یک مخمس (۲۲۲–۲۲۴)، چند رباعی (۲۲۵–۲۲۷)، چند شعر (۲۲۸–۲۳۲)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، گل و بوته کوبیده، مقوایی، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳ – ۳۰۹]

۱۰۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۳۹

علاوه بر آثاری که مستقلاً معرفی شده است، شامل: قصیده‌های داود (۳۲–۳۷)، مخفی (۳۸)، حافظ (۱۹–۲۳)، جامی (۲۴ و ۴۲ – ۴۵)، با یک مثنوی (۴۰–۴۱)، دو قصیده هاتف (۴۵–۵۰)؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مرتضی قلی کرد (۳۹)، تا: قرن ۱۳؛ مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ زرکوب مقوایی، ۴۶گ، چلیپا ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳ – ۳۲۱۰]

۱۰۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۹۴

اشعاری از: سعدی، صبوحی، سحاب، نادم لاهیجانی، فیاض لاهیجانی، بابا نصیبی لاهیجانی، شاطری، امیر خسرو دهلوی، مقصود کاشی، غریب سپاهانی، مالک سپاهانی، رحمی بهارلو، ارشاد کازرانی، هلالی، مصاحب، بنائی هروی، شوقی طوسی، عجزی تبریزی، امیر همایون، ذوقی ارستانی، سراج حکاک، اهلی شیرازی، عماد کرمانی، اوحدی، راغب اردبیلی شیخ علی قلی، هاتف، مونس، جامی، سردار، وصال، نظری همدانی، طبیب، مسیح کاشی، اوجی سپاهانی، قاضی یحیی، ضمیری، شوقی یزدی، شاملی کرمانی، میر صیدی تهرانی، کاظم قمی، جانی ترکمان، ناصر نجفی، شباب ورامینی، سلیم شاملو، عاشق سپاهانی، امید تهرانی، مخلص، محتشم، خان احمد خان، میلی (؟) ترگ، شرف تبریزی، ملالی، منصور، بیکی، حالتی، ترکمان، قدسی، عاشق، قمی افشار، ضمیری، عاصمی، مهشور (؟)، آذری، ناجی شیرازی، جعفر تبریزی، قدسی سیستانی، شهیدی قمی، خواجو، حسن، خسرو، اوحدی، یغما، هلالی، ظهوری، فکاری سبزواری، غیرت، شاهی تبریزی، آصفی، هروی، قراری گیلانی، شرف جهان، صفی بخاری، آهی، غیرت، زکی، شجاع کاشی، مسیح ساوجی، محمد صالح، سنجر کاشی، شرف جهان قزوینی، قدسی تهرانی، صافی سپاهانی، فغانی شیرازی، نظری، قمی کاشی، منظر نیشابوری، سراجی، فصیحی، راهب، میرزا اسدالله تبریزی، سپهری زواره ای، قلندر سپاهانی، بدیع الزمانی، جامی، درویش قزوینی، عبدالله خان، مجید طالقانی، شریف تبریزی، عرفی شیرازی، میر حسینی، مولوی سنجی، راهب سپاهانی، کمال شیرازی، خیالی طوسی، مجید سپاهانی، آذر بیگدلی، میلی، آهی، قدسی طوسی، صبای قمی، طوفان، مجید طالقانی، عتابی، طری، تقی افشار، عذرا بیک شاملو، مشتاق، کلیم کاشی، میرزا حاتم، صبوحی، امیر همایون، احمد میرزای نیازی، شیخ علی نقی کمره ای، امیر صالح، نشاط قمی، عذرا، صالحا، صبایی، اشرف، صایب تبریزی، اخضر؛ شعرها رباعی و قصیده و فرد است و در یکجا آمده «حرره مجنون» یادداشت تاریخ ربیع الثانی ۱۲۹۲ دارد که نزد میرزا سید نصرالله نوشته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۱۹۵گ، چلیپا ابعاد متن: ۷×۱۱، قطع: بیاضی، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۱۳ – ۳۳۵۸]

۱۰۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۹۶۷/۳

دارای: ترکیب بند یا مولود نامه (۱۰گ)، مولودیه امام دوازدهم از احمد پژوه منشی همایون سروده شب سه‌شنبه ۱۵ شعبان اردیبهشت ۱۲۳۰/۱۰/۳۱ (۱ص)، قصیده نونیه حاج فصیح الملک شوریده، قصیده شعاع الملک در ستایش همان امام، قصیده میلاد امام حسین، و همان امام، قصیده احمد ناظر زاده کرمانی در ۱۵ شعبان ۱۳۵۷ در خانقاه حاج ذوالریاستین در جشن آنجا، قصیده میرزا ابوالحسن خرم صدرالشعراء شیرازی، قصیده وفائی شوشتری که جواد محمدرضا در روز آدینه ۴ ع ۱۳۴۴/۲ نوشته، قصیده ابوالقاسم ظهور عماد زاده سروده ۱۳۵۰ (۲۷ شهریور ۱۳۱۹) در خانه حاج ذوالریاستین (۱۱ گ)، قصیده میمیه ستایش امام دوازدهم از میرزا ابوالحسن خرم شیرازی و از اسدالله صابر همدانی؛ قصیدهای تائیه (۵ص)، یک قصیده رائیه و ترجیعات ستایش امام دوازدهم از رفعت اصفهانی، قصیده میرزا ابوالحسن خرم صدرالشعراء شیرازی، قصیده آقا میرزا احمد قدسی (۵ص)، ترکیب بند طبیب خیاط سروده شب چهارشنبه ۱۵ شعبان ۱۳۵۹ (۱ص)، قصیده دیگر (۲ص)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ابعاد متن: ۸×۱۵، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۵۱۶]

۱۰۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۸۴۹

دارای قصیده ای که در آن آمده که سراینده آن در ۱۲۹۷ از تبریز به گرگان رفته است، مسمط تهنیت، قصیده تهنیت نوروز در گرگان رود، قصیده رخصت انصارف به تبریز در ۱۱۹۸، در پایان عنوان «قصیده تهنیت نوروز» در ۱۳۰۷ که ممدوح آن از استرآباد به تهران آمده بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۴گ، ۱۱ سطر (۵/۶×۱۳) سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۷۱۹]

۱۰۳۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۶۲

شعرهای شمس تبریزی و مغربی و سعدی و فیض و حافظ و سنائی و شاه نعمةالله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۱]

۱۰۳۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۴۸

دارای فرد و غزل و رباعی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بیاضی [نشریه: ۷ - ۱۳۲]

۱۰۳۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۲۹

شعرهای: شایق، مقصود، زایر، زاهر و محرم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۸]

۱۰۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۸۱۰/۲

شعرهای: بهائی، عطار، شمس تبریزی، خیام، مولوی، نان و حلوا و شیر و شکر؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۹ سطر، قطع: بیاضی جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۰۴]

۱۰۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۸۱۰/۴

شعرهای حافظ و سعدی و عطار و بابا طاهر و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: بیاضی جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: - ۱۰۵]

۱۰۳۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۰۳

شعرهای فارسی مفلوک و قاسم تا میرسد به طوفان؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۲]

۱۰۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۲۴۸/۲

آغاز: ای فلک کجرو ... پسند ×× ... خورچند / چشم گشا درنگر ای سرنگون ×× چشم مرا ... پرزخون؛ **انجام:** اندام تواز نرمی دیبای لطیف است ×× وان موی میان توازآن ... است

اشعاری از: میرزا فتحعلی خان صبا، محجوب ترشیزی، شهاب ترشیزی، میرزا معصوم محیط، محمد تقی سپهر کاشانی، فضل الله خاوری، فاضل خان راوی، محمد رضا مونس بارفروشی، میرزا محمد تقی نوایی، میرزا عباس بساطی هزارجریبی، میرزا محمد تقی علی آبادی صاحب، محمود خان خاور، رضا قلیخان هدایت، میرزا ابوالقاسم قایم مقام، میرزا طاهر سبزواری، وصال شیرازی، میرزا صادق هما مروزی، سلمان ساوجی (قصیده بی نقطه)، قطران تبریزی، امیر معزی سمرقندی، عبدالواسع جبلی، جمال الدین اصفهانی، رشید الدین وطواط، حکیم سنایی، اسدی طوسی، عمادی غزنوی، هدایت دامغانی، رودکی سمرقندی، محمد مکنون کازرونی، یغما جندقی، سحاب نشاط اصفهانی، انیس اصفهانی، حسن قمی، منصف، صهباقمی، آذر بیگدلی، شقایی، بحر، راوی گروسی، میرزا رحیم بیدل، محیط، طایر شیرازی، مسکین، نصرت طالشی، فکرت لاهیجی، ملامجد ساوری، ذوقی، مجمر، قابل ایروانی، هلالی جغتایی، سید محمد ضیایی کازرونی عسجدی، عنصری بخارایی، مکنون کازورنی، رونقی بخارایی، لسانی شیرازی، مشرف الدین، اهلی شیرازی، صاحب مازندرانی، میرزا ابوالقاسم همدانی، میرزا محمد حیرت؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «شعاع» (بیضی)؛ سطور چلیپا چهار سطری؛ ۲۲گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۸۴]

۱۰۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۳۸۸-۱۷/۱۶۸

آغاز: یار توام ای پسر پیش تو ام ای پسر ×× جان تو ام ای پسر پای تو بر چشم من - من به تو جور و جفا از چه جهت می‌کنم؛ **انجام:** من به فدایت شوم باز فدایت شوم ×× جان به فدایت شوم قربان خاک پایت شوم- این همه جور وستم بر من مسکین مکن

بیاضی است شامل مدایح ائمه (ع) از شعرای مختلف؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۰گ، ۱۰-۱۲ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۳ - ۱۲۷۷]

۱۰۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۶۳

آغاز: ز تشریف حسام سلطنت شبل مظفر را ×× همان فال است و فر کزیال و برجنگی عضنفر را؛ **انجام:** لقد شهدت ائمة کل فضل ×× بانک بینها العلم العلیم

حاوی اشعار متفرق در مدح حسینقلی خان نظام السلطنه از شهاب اصفهانی و شعرای دیگر عصر ممدوح؛ خط: نستعلیق خوش،

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: کاغذ آهار مهره، جلد: میشن قرمز نو، ۱۴۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۱سم [ف: ۲ - ۱۹۰]

۱۰۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۲۶۰/۱

آغاز: نزد ارباب دولت و حشمت ×× شصت چیز است مایه نکبت؛ **انجام:** نقل از شیخ بوعلی سیناست ×× که روایات او همه زیباست / این نصایح که راحت جانست ×× زندگی بخش روح انسانست

منظومه‌ای در آنچه نکبت بار است به‌نقل از ابن سینا، در پنجاه و پنج بیت؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: رنگارنگ، جلد: میشن مشکی [ف: ۹ - ۲۹۷]

۱۰۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۰۰۶

علاوه بر رساله‌هایی که مسقل معرفی شده است، شامل شعرهای وحشی، مایل، ترکیب بند درنه بند، غزل و شعر صائب، غزل محمد قلی سلیم، شعر خلیفه ابراهیم وصال و میرزا وحیدا و طالب آملی؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ و ۱۳؛ برگ‌های پراکنده‌ای بود که حاشیه کرده و به همدیگر چسباندند؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور عطف تیماج سرخ نو، ۷۷گ، ۱۰ سطر (۵×۱۵)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۵]

۱۰۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۷۹۹/۴

اشعاری از سید ماجد بن هاشم بحرانی و ابن المعلم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ (۸۶پ-۸۷ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۱ - ۹۴]

۱۰۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۲/۱۶ کر

آغاز: شبی بوقت خوشی گفت با زنی مردی ×× که ای ز آتش تو دیگ شهوتم روشن؛ **انجام:** که برای صواب باید خورم ×× آنچه آید ز رافضی در دست

مقطعات هزلی، ۷ قطعه از هزلیات برخی شعرا، همچون مصلح الدین عبدالله سعدی شیرازی و اوحدالدین علی بن محمد انوری ابیوردی خراسانی است که با این مطلع‌ها آمده است: ۱. شبی بوقت خوشی گفت با زنی، مردی ×× که ای ز آتش تو دیگ شهوتم روشن، ۲. روزی از بهر تماشای سوی دشت ×× چند زن بیرون شدند از مهتران، ۳. دوش در بزم چند دخترکی ×× از ... ذکر درمان آمد، ۴. دوستان و معاشران مرا ×× همه را کار دلپذیر افتاد، ۵. بدیدم یکی ترکمان بچه ×× ببغداد روزی من گفت قم، ۶. دوش گفتم با زن خواجه فلان ×× کی ... حاجتی خلقی رو، ۷. امرد طرف دوچارم شد ×× در شبی کز شراب بودم مست؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با کمندکشی؛ کاغذ: ترمه نازک سبز مغز پسته ای، ۳گ (۹۱پ-۹۳ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۳۴]

۱۰۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۱۲/۵

اشعاری پراکنده که در ذیل مدخل خاص قرار نمی‌گرفت بدون عنوان شاعر در این برگ‌ها (هامش): ۲۸ر، ۲۸پ، ۴۰پ، ۵۶پ، ۵۷ر-۵۸پ، ۷۶ر-۷۷ر، ۸۰ر-۸۰پ؛ خط: شکسته نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای رکابه؛ مهر: «کتابخانه باقر ترقی»؛ اندازه: ۱۹/۹×۳۰/۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۵]

۱۰۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۸۲/۹

از عصمت بخارائی، محتشم کاشانی، ملا عبدالله بیگ و والی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴ص (۶۹-۸۲)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۴۱ - ۶۰]

۱۰۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۷/۱

اشعار افتتاح سفینه شماره ۸۱۷۷ است. چند بیت از مثنوی‌های مختلف است که مصرع نخست همه «بسم الله الرحمن الرحیم» است مانند: بسم الله الرحمن الرحیم ×× هست صلای سر خوان کریم / بسم الله الرحمن الرحیم ×× هست کلید در گنج حکیم؛ خط: نستعلیق تحریری ماوراء النهری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای رکابه؛ کاغذ: بسیار نازک کدر، جلد: مقوایی با روکش تیماج ساده، ۱گ (۱۹پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۴۰۲]

۱۰۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۷/۵۵

آغاز: ز آستین بندم بلورین دست بیرون کرده‌ای ×× وز حنا رنگ خجالت بر دل خون کرده‌ای؛ **انجام:** حق نگه دارد ترا در پرده عصمت قرین ×× سرمه در حکم حیا ز انگشت حیرت کرده‌ای

غزلی با عنوان «بیت آستین» که مشخص نیست از همان شاعر قبلی است یا نه، شعر تخلص ندارد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای رکابه؛ کاغذ: بسیار نازک کدر، جلد: مقوایی با روکش تیماج، ۱گ (۹۸پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۱۵]

۱۰۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۷/۱۰۶

آغاز: الهی صاحب این بر کمال است ×× فلاطون خاطر نازک خیال است / که زیب زینت حسن جمال است ×× عجب روپاکچه چیده خیال است - بدست دلبر شکر مقال است

مخمسی است با عنوان روپاکچه که گویا منظور از آن نوعی پارچه است که در مناطق شرقی (مانند افغانستان) استفاده می‌شود؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای رکابه؛ کاغذ: بسیار نازک کدر، جلد: مقوایی با روکش تیماج، ۱گ (۲۰۰ر-۲۰۱ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۲۷]

۱۰۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۷/۱۰۷

آغاز: چهار باغ دهر دیدم یک یک ایام بهار ×× جز قدش سروی ندیدم کاورد زین گونه بار

مخمسی بدون نام شاعر که معلوم نشد از کیست و طبق بند آخر، شاید گروهی سروده شده باشد؛ خط: نستعلیق تحریری ماوراء النهری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای رکابه؛ کاغذ: بسیار نازک کدر، جلد: مقوایی با روکش تیماج ساده، ۱گ (۲۰۶ر-۲۰۶پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۲۷]

۱۰۵۰. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۲۸۱

اشعار فارسی است با تخلص حیران، و بیشتر اشعار در ستایش امامان معصوم (ع) احتمالاً به خط سرایشگر؛ تا: قرن ۱۳ [اوراق

عتیق: ۱ - ۲۴۵]

۱۰۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۳۴۴۴

آغاز: در آب دو دیده از تو غرقم ×× امید لب کنار دارم؛ **انجام:** گر چشم بروی دگری باز کنم ×× حق نمک چشم تو کورم سازد

بیشتر در مدایح و مراثی اهل بیت (ع) است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ چند شعر به خط دیگر، مجدول؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج تریاکی ضربی گرده دار، ۱۰۱گ، ۸ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۵/۲×۷/۲سم [ف: ۴۳ - ۳۵]

۱۰۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۷۸/۳

آغاز: ای مقیدهای دام این وجود ×× تاکیید اندر قیام و در قعود / حق شناسی از نماز و روزه نیست ×× آب حیوانست و در هر کوزه نیست؛ **انجام:** هر که این اسرار خواند یکورق ×× رسم احسانرا بیاموزد ز حق.

گویا از شاعری متخلص به شاهد؛ مثنوی عرفانی نیکویی است پیرامون ۱۵۰ بیت، در این مثنوی به مقام حضرت امام حسین بن علی (ع) و مصائب آن حضرت نیز در چند مورد اشاره شده؛ در برگ ۲۹ب گوید: «مرشدی نبود بغیر از هشت و چهار ×× قصه کوته شد ز شاهد یاد دار»، از این بیت ظاهراً می‌توان پنداشت که تخلص وی «شاهد» بوده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، ۶گ (۲۵-۳۰)، ۱۰-۱۲ (مورب) سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۳۸ - ۱۹۳]

۱۰۵۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۸۰۹/۲

آغاز: نوح و آدم را زیارت کرده اند از روی نیاز ×× در نماز و در دعا بودیم هر صبح و مسا؛ **انجام:** رفت باید تا بکام دل رسی ×× شب نشینش باز آید آفتاب

اشعار و غزل‌هایی از وحشی بافقی، سعدی، حافظ، محتشم و برخی دیگر از ابیات در رثای امام حسین (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ کاغذ: بیاضی شکری، جلد: تیماج یک لای قهوه‌ای، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۵ - ۲۲۵]

۱۰۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۹۱/۱۰

از میرزا عبدالحمید، عطار و سعدی؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی و شکری آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و جدول، ۵ص (۵۰۴، ۵۰۵، ۵۳۴، ۵۳۷، ۵۳۸)، ۱۵-۱۷ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۴۸]

۱۰۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۲/۲۰

اشعار مختلفی که در متن و حاشیه جنگ نوشته شده [شماره صفحات در فهرست آمده است]: آصفی، ابن یمین، ابوالقاسم دماوندی، میرزا ادهم، اسیر، امیر خسرو، امیر شاهی، اوحدی، اهلی خراسانی، بصیری، بنای خراسانی، شیخ بهاءالدین محمد، بیگانه، شیخ ثنایی، جامی، میر جعفر کاشی، حافظ، خواجه حسن ثنایی، خواجه، حسن خان شاملو، حسن کاشفی، سید حسین خالص، حسین لاهیجی، حیرتی کاشی، خان خانان، دانش، حکیم رکنا، سعدی، امیر سنجرکاشی، شاپور، صایب، صفی قلی بیک، طالب آملی، طالع، ظهوری، عرشی یزدی، عرفی، عطار، عظیمای نیشابوری، علی رضا تجلی، علی نقی کمره‌ای، غزالی، غنی کشمیری، فردوسی، فرید شیرازی، فضولی غدادی، فغانی، فهمی کاشی، قدسی، کمال، محتشم کاشی، محمد حسین زرویی، به خط خودش در رجب ۱۱۳۳ق (ص۱۵)، محمد سمیع، به خط خودش، ملا محمد مازندرانی، مرتضی فی سلطان شاملو، مسکین، مومن حسین یزدی، ناطق، نسیمی، نصیرا همدانی، نظام الملک، نظامی، نظیری، میرزا نورس، نوعی، والهی، وحشی، ولی دشت بیاضی، هاتفی؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ سطور چلیپا و معمولی، مجدول، در حاشیه ص ۱۶۹ حکایتی از شبلی به خط محمدعلی حسینی؛ مهر: «عبده الراجی عباس قلی الحسینی» (چهارگوش)، «العبد محمد طاهر(؟)» (بیضی)، «محمد رحیم بن ابوطالب الرضوی» (بیضی)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج بزرگ در وسط، اندازه: ۱۳/۳×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۶۵]

۱۰۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۸/۱۶

آغاز: از قول مربای سیب مجلس مرحوم میرزا محمد علی خان کاشانی وزیر دارالخلافه طهران فرمایند؛ **انجام:** من که پرورده طعم آیم ×× از چه با همت شهد نایم. / دستها سجده به سویم آرند/ به مثالی که مگر محرابم

غزل؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: صنعتی نخودی و نیلی آهار مهره، با ته نقش شیر و خورش، جلد: مقوای سفید، عطف میشن زیتونی، ۱ص (۷۴ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۱]

۱۰۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۸/۲۲

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: صنعتی نخودی و نیلی آهار مهره، با ته نقش شیر و خورش، جلد: مقوای سفید، عطف میشن زیتونی، ۳گ (۷۷ر-۷۹ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۱]

۱۰۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۸/۲۴

آغاز: این قصیده را مرحوم آقای میرزا تقی در مرثیه مرحوم میرزا معصوم پسر کوچک مرحوم میرزا بزرگ قایم مقام که وکیل نایب السلطنه مبرور بودند گفته اند و به آذربایجان فرستادند.باد سحر ای شب هجران ×× تیره تر از آه من ز هجر حسبییان؛ **انجام:** هم تو گویم که خاطرات بپذیرد ×× خاطر ویران نگوید الا ویران

قصیده؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: صنعتی نخودی و نیلی آهار مهره، با ته نقش شیر و خورش، جلد: مقوای سفید، عطف میشن زیتونی، ۲گ (۸۳ر-۸۴ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۱]

۱۰۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۸/۲۵

آغاز: قصیده از مرحوم آقای میرزا تقی رحمة الله علیه است. وزید

باد بهاری به اعتدال مزاج ×× که باغ سخت علیل است و راغ صعب علاج؛ **انجام:** بجمله رسته گیتی بگشتم و دیدم ×× سخن فساد متاع و هنر کساد رواج
قصیده؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: صنعتی نخودی و نیلی آهار مهره، با ته نقش شیر و خورش، جلد: مقوای سفید، عطف میشن زیتونی، ۲گ (۸۴پ-۸۵پ)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۲]

۱۰۶۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۱۲۳/۱

ابیاتی است گزین شده از سعدی، نظیری نیشابوری، نشاط اصفهانی، آصفی هروی، جمال الدین، میرصدر طهرانی، ضمیری اصفهانی، فتحی اردستانی، نوائی اصفهانی، علینقی کمره، فهیمی طوسی، سلمان ساوجی، قاضی شیخ الدین ساوجی، حسن قمی، حکیم سعیدخان قمی، سلطان قمی، صائب، میرمقبول قمی، شرف قزوینی، هلالی جغتائی، عاشق، حافظ، عبرت، رفیعی کاشی، داعی اصفهانی، مولوی، وحشی بافقی و ...؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بدون خطبه و خاتمه؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج لایه‌ای قهوه‌ای، ۱۵گ (۱-۱۵)، ۱۳ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۵۶۲]

۱۰۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۰۳/۱۰

آغاز: آغاز غزل: ذاتی که نه پنهان نه پدیدار بر آمد ×× مدرک نه به چشم و نه به پندار بر آمد / بی نام و نشان شد ×× نی جسم نه جان شد؛ **انجام:** در حاشیه: ... فسواه من تباکی او بکی عندها اذ وصلها من جاذبة
اشعاری در رد اشعار شیخ عطار. در نسخه حاضر آمده: غزلی که جناب استادی آقا میرزا حسین ... (ناخواناست) سلمه الله تعالی در رد عزل شیخ عطار فرموده بنابر استدعای حاجی صادق خیالی که از مشاهیر جهله صوفیه بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۴ص (۲۵-۲۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۲ - ۱۲۶]

۱۰۶۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۷۸۴

آغاز: چون در بیان کار تکلم کنی دلا ×× اول بنام حضرت بیچون کن ابتدا / آن خالقی که هردو جهان رانثار کرد ×× برخاک پای سید کونین مصطفی؛ **انجام:** حشرما کن اندر آن عالی مقام ×× بارسول و آل پاکش و السلام
دارای اشعاری که بیشتر در مدح ائمه (ع) سروده شده است از شاعرانی بنام: ثنائی آتشی، شوقی، ولایت‌نامه، نسیمی، حافظ، رضا، انوری، سلیمی، نعمتی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳ق؛ ۴۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱ - ۵۱۶]

۱۰۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۶۷

آغاز: چوشام حجر صبحم گشته است؛ **انجام:** مغز بادام به می‌غلطیده
ناظم: تفرشی (مولوی)، صادق و دیگران؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا،تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: نخودی؛ سرخی، جلد: تیماج یکلا [رایانه]

۱۰۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۱۶

آغاز: هو الله سبحانه و تعالی، پس بگردید و بگردد روزگار؛ **انجام:** تا جفا با عاشقان کمتر کنند، با وفا کیشان بهتر سر کنند.
نسخه‌ای است بی سر و ته مشتمل بر مثنوی و غزلیات و قطعه و رباعی و مراثی در سوگ شهدای عاشورا، از سعدی، جامی، محتشم، ساکت، میرزا صادقی و شوقی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲ و اوایل قرن ۱۳؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ ۴۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۱۷ - ۴۵]

۱۰۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۰۷۹

آغاز: برندارم دل ز مهرت دلبرا تا زنده‌ام؛ **انجام:** نظری از سر لطف سوی ما باید کرد
گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت نوشته شده است. بسیاری از اشعار از حافظ و سعدی اند و بقیه بیشتر تک بیت‌هایی از دیگر شاعران. کاتب به نام همه شاعران اشاره نکرده و به نام این شعراء اشاره شده است: قطاری، فطرت، فنایی، مشرقی، نزاری، بیانی، خواجو، عماد فقیه، وحشی، ناصری، همایی، رضی الدین، شاهدی، صفی، بنایی، عطار، نظیری، آصفی، حیدر، قتالی، طلحه، خیام؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛کاغذ: الوان، جلد: کالینگور [رایانه]

۱۰۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۶۹۸

اشعار مختلفی در قالب‌های مثنوی و قطعه و غزل و قصیده و رباعیات و فرد ... و از شاعران متفاوتی است که نام آنها در پی خواهد آمد. از آن جا که در بخشی از این جنگ شاعران به ترتیب شهرها مرتب شده‌اند احتمال دارد تذکره‌ای باشد اما به خاطر افتادگی‌های فراوان نسخه با وجود جستجو و مقابله فراوان به نتیجه‌ای نرسید. اشعار متن: بخشی از فرهاد و شیرین وحشی بافقی (۳ر-۱۴پ)، آغاز: «بیا ای کوهکن با تیشه تیز ×× که دارد کار شیرین شکرریز / چه شیرینی ترا شد کارفرمای ×× بیا خوش پای کوبان پیش نه پای/ چه میلی کز درش سیلی درآمد ×× از آن نامش به جان میلی در آمد/ از آن سیلش که در رفت از ره گوش ×× نگون شد سقف طاق خانه موش»، بیرام خان، سلطان ابویزید (۱۵ر)، انیسی (مثنوی ۱۵ر-۱۶پ)، سلیم، شاه شجاع، شانی ابویماق، محمد مؤمن میرزا خلف بدیع الزمان (۱۷پ-۱۸ر متن و حاشیه)، قسمت نامه میراث پدر با همشیره به عنوان مطایبه از میلی (۱۸پ-۱۹ر)، آغاز: «همشیره خرج ماتم بابا از آن تو ×× صبر از من و تردد و غوغا از آن تو»، هجو از وحشی (۱۹ر-۱۹پ)، خاقانی (۲۶ر-۲۷ر)، هجویات انوری، اشعار جامی شامل ابیات مختلف او به همراه گزیده ای از مثنوی‌های سبحة الابرار، جام جم، یوسف و زلیخا، سلسلة الذهب، تحفة الابرار، سلامان و ابسال، خردنامه اسکندری (۱۹پ-۲۵پ و ۲۹پ-۷۵ر)، مثنوی در هزل از اثر شیرازی (۷۵ر-۷۶پ)، ابن نصوح، مولانا اهلی، پرتوی،

بسحق، پور فریدون، بیکسی، تجلی، زمانی، اشعار سعدی (۷۸پ-۱۰۱پ) شامل: اشعار پراکنده، قطعات گلستان، از غزلیات و قطعات سعدی، منتخب از بوستان، طرزی افشار (۱۰۴ر-۱۰۶ر)، عرفی، بیگدلی، افشار، قدسی طوسی، کلیم، حافظ، خاقانی، امیر صالح، ملک جامی، بیگلدلی، اصفهانی، شفای، فیضی دکنی، صاحب شیرازی، آزر، دامی اصفهانی (۱۰۷ر)، حافظ، صیقلی، شاه شجاع، کلیم، نظم و نثر از کلام میرزا فصیحی (۱۱۱ر-۱۱۳ر)، حاشیه: خطائی، اکبر شاه (۱۵ر)، امیر صالح، عرشی، فنایی (۱۶ر)، ملا وارسته چکنی، جلالی، خواری تبریزی، شریف تبریزی (۱۸ر)، صایب، طوفی، صبوری، بیرام خان، جاهی، آهی، انیسی، ابن یمین، عماد لر، میلی، وفایی، هلالی، راغب، قاسم انوار، ملاعبدالباقی (۲۰پ)، کاظما، مغربی، فنایی، مقیمی، همایی، عاشق، کلیم، کمال اسمعیل، مشتاق (۲۲پ-۲۴پ)، مشرب، محتشم، سعدی، میرداماد، وحشی، شوقی، فردوسی، خاقان، سلطان یایزید، شیخ ابوالحسن (۲۷ر)، وصالی، ظهوری، بیخودی، بدرالدین، کاتبی، ابوالفرج سجزی (۴۰پ)، رکن الدین، شاه علاء الدوله، یمینی، میرزا محمد سبزواری، کمالی، فگاری، حیدری، شاهی، میرزا بدیع الزمان، میرزا حیرت الله، عمادالدین فقیه، قاسمی، فلک، سیف الدین، نوعی، تاج الدین، شاه سنجاق، مولانا هاتفی، شیخ آذری، حالی، عاشقی، فردوسی، فرخی، عنصری، عسجدی، انوری، نظامی، سعدی، فردوسی، قصاید اسدی در مدح حضرت امیر، فنایی، قدسی (۴۸ر)، رباعیات سید محمد جامه باف، میر محمدمحسن، مشرقی، سید حسن (۴۹ر)، سنایی، شیونی از قاین، ولی از قاین، از منتخبات مولانا اوحدی از غزل و رباعی و فرد و قصیده، مثنوی مصباح الارواح، ابوبکر (۵۲پ)، شیخ ابوحامد، باقی، بیانی، خاجو (خواجو)، رشدی، رفیع الدین، سید شاه نعمت الله، مولانا شرف الدین، طیان (۵۴ر)، عماد فقیه، مظفر، مولانا وحشی کرمانی، مثنوی خلد برین، هاشمی از مثنوی مظهر الآثار، عسجدی، طلحه؛ رباعیات ابوسعید ابوالخیر (۵۸ر)، ابوالفرج رونی، ناصری خیام (۵۹ر)، حیدر کلیچه پز، خالدی، زلالی (۶۸ر)، صبوحی، طاهری، غزالی، مظفر، نادی، کمال اسمعیل، درویش مقصود تیرگر مشهور به شیخ الرباعی، ناظم، وصفی، بزمی، حزینی، روغنی، سیری، سبحانی، صدقی، میرعبدالحق مروی، غیاثی، میرابوالقاسم فندرسکی، میر محمد مؤمن، میر مرادی، نظام، فخرالدین اسعد، لامعی (۷۱ر)، پسر لامعی، یوسف، شهودی لاهیجانی، طالب لاهیجانی، فخرالدوله عمیدالدین، فدائی لاهیجانی، میر فغفور لاهیجانی، فیاض لاهیجانی، قراری گیلانی، قامتی گیلانی، مفخی رشتی، نادم لاهیجان، بابا نصیبی گیلانی، قاضی یحیی، ابویزید محمد الغضایری، طبعی قزوینی (۷۴پ)، ملاپیر جمال اردستانی، تأثیر اصفهانی، امیرتقی شهیر به میر شاه اصفهانی، امینای نجفی، شمس الدین محمد، فضولی، سید محمد نجفی، شیخ محمد جبل عامل (۷۵ر)، آن چه از شعرای اصفهان نوشته می‌شود و شعرای آن جا هفتاد و هفت نفر می‌باشند: ابدال، آیتی، اسیر، امیر بک ماربین، فوجی اصفهانی، میرزا باقر از سادات اصفهان، ملاپیر جمال الدین اردستانی (۷۵پ)، خواجه جلال ورکانی، خواجه حبیب الله، حزنی، حسابی (؟)، حلمی، خاتمی، داعی، ذوقی اردستانی، راضی نقاش، رجایی از سلسله کمال اسمعیل (۷۸ر)، رضی، میرزا سیدرضا، محمدرضا پاشاه، رفیع الدین لنبانی، ساقی یزدی، سالک، سپهری اردستانی، سراج، حکاک، سعدای اردستانی، میرزا سلمان (۷۹ر)، آن چه از شعرای فارس نوشته می‌شود ان شاء الله تعالی و تقدس (۷۷ر)، آن چه افراد متفرقه نوشته می‌شود ان شاء الله از شیراز و ولایت‌های دیگر (۷۹پ)، آقا شاهکی از قریه در زنان، شاه نظر قمشه ای متولی روضه شاه رضا، شجاع الدین محمود، قیدی شیرازی، لسانی شیرازی، شرف الدین فضل الله (۷۹پ)، شعیب میمه‌ای از قری جوشقان، شفایی، مجدالدین همگر، الهی، انوار، میر عقیل بزمی، محسن بک رشکی، برندق بخارایی، عمعق بخارایی، شکیبی، شوکتی، صادقا، صبری زواره‌ای اردستانی، میر صبر، ملا محمد صوفی، ضمیری (۸۳ر)، میرزا نور الله ضیاء از قریه کفران روی دشتین من بلوکات اصفهان، طاهر از نایین (۸۵پ)، ظهیرالدین، عشرتی ماربین، قاضی قلندر اصفهانی، فتحی اردستانی، فریدالدین احوال اصفهانی، محمدرضا بیگ فکری، قاسمی اردستانی، میر شاه قوام الدین، میرزا ابوالقاسم کامی از سادات گلستانه، کلامی، کمال الدین اسماعیل، شرمی، ملاعبدالله شهابی، شیخ شهاب سهروردی، صغیری ولد مولانا ملک دیلمی، میرزا یوسف ضیاء، طبعی (۹۱پ)، عزیزی تبریزی، عبید زاکانی، فروغی، کاکا، نرگسی، مالک اصلش از دیلمان، ملامراد، واعظ میرزا رفیع الدین محمد، میرزا محمد طاهر وحید، یارک، میرزا محمد یوسف برادر میرزا طاهر وحید (۹۳پ)، دارالمؤمنین [کاشان] از اقلیم چهارم آنچه از شعرای آن جا نوشته می‌شود چهل و سه نفر می‌باشد: ادهم، قاضی اسد، بابا افضل، خواجه نصیر (۹۴ر)، خواجه محمد امین کوسج، باقر مشهور به باقر خواجه، باقی کاشانی، تجلی کاشانی، تسلیمی، میرزا علی تشبیهی، حاتم میر حسینی طباطبایی، ملا مقیم حلمی، حیاتی، حیدر طهماسبی، خصالی، میر هادی رمزی، میر محمد علی سالک، عبدالغفار سالم، میر محمد هاشم سنجر، شجاع (۹۷پ)، مصاحب نایینی (۹۹پ)، نیکی زین الدین خلف علی حلاج اصفهانی (۱۰۱ر)، واحد میرزا شاه نقی، واهب میرزا حسن، شریف، شعوری، ضیاءالدین محمد، عز الدین محمود، عشقی، عروزی، فخری، فهمی، ملامحسن فیض کاشانی، ابوطالب کلیم کاشانی، مایلی کاشانی، محتشم کاشانی، عتابی، نجیب الدین جربادقانی، تصنیفی خوانساری، آقا حسین خوانساری، خضری خوانساری، زلالی خوانساری، شوخی، حسین صبوحی، شیخ علی نقی کمره ای کاشانی (۱۰۵ر)، آن چه از شعرای ری نوشته می‌شود ان شاء الله تعالی به شرط حیات: امیدی طهرانی (۱۰۶پ)، ابوالمفاخر فاخری، امام فخر رازی، فکری، فهمی، قربی، کمال الدین بندار، لطفی طهرانی، میر نصیر، شیخ

نجم الدین دایه، محمد شریف هجری (۱۰۸ر)، آن چه از شعرای ساوه گفته می‌شود، شعرای آن جا چهارده نفر می‌باشند: آفتابی، جدایی، حریفی، جعفری، امیر زنده دل، سلمان ساوجی، سوزی، میر مستوفی، صلاح الدین صرفی، ظریفی، عهدی، قاضی مسیح الدین، مقصدی، شیخ نجم الدین یعقوب (۱۱۱پ)، دارالمؤمنین قم. شعرای آن جا شش (؟) نفرند: میر محمود اصلی، انصاری، ثابت تفرشی، جلال جعفر فراهانی (۱۱۲ر)، میر حضوری، حیرانی قمی، حسن، میرزا ابوالحسن فراهانی، حکیم سعید خان، داعی انجدانی، درکی، قاضی رکن الدین، سلطان محمد قمی، شاه میر تقی، بابا شهیدی، شمس الدین (۱۱۵ر)، شمسای صفیر، شاه طاهر انجدانی، علائی آشتیانی، غضنفر، میر عبدالغنی تفرشی، ابوتراب انجدانی فرقتی، کاظم قمی، گلخنی قمی، لوائی مشهور به بابا سلطان (۱۱۷ر)، خلقی میر محمد یوسف، شاه رضا خلف شاه بهاء الدوله، سایل، شاه پور از اولاد مولانا امیدی (۱۱۹پ)، میر والی، وکیل، هاشمی، هجری (۱۲۱ر)، آن چه از شعرای قزوین نوشته می‌شود آن چهل نفر می‌باشند: ابوعمر ابهری، میرزا محمد، قاضی احمد، ادهم بیگ ولد خواجه بیگ، میرزا اسد بیگ، اسیری اسمش قاضی خلف قاضی مسعود (۱۲۱پ)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ به خط چندین نفر، در متن و حاشیه نوشته شده، در برگ آغاز و برگ ۹۲ر و ۱۲۲ر چند نقاشی با مداد، دو برگ اول چند داستان و حکایت که یکی از آنها به خط میرزا ابراهیم است، متن برگ‌های ۹۰پ-۹۷پ را بعد از حاشیه‌های نسخه نوشته اند، در حاشیه بعضی از برگ‌ها مانند ۲۸پ و ۶۸پ نظرات انتقادی جالبی از کاتب نسخه نوشته شده است؛ جلد: مقوای آبی، عطف مشکی، گوشه‌ها سرخ، ۱۲۲گ، مختلف السطر (۱۲/۵×۸)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۰ - ۲۰۸]

۱۰۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۲/۷ کر

آغاز: گر دهدم داور دادار دم ×× در رسد عطر عطا و کرم / گر مدام احمد مرسل دهد ×× او دهدم مدح امام امم؛ **انجام:** مادح ار اصل و حور طهور ×× حاسد او همدم درد و الم / دهم او را در عدد سال او ×× کرده که ده صد دو ده و سه سه کم

قصیده میمیه بی‌نقطه‌ای در مدح و مولی الموحدین حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) است که در ۲۴ بیت، بر اساس ماده تاریخ: «وهم، ادا در عدد سال او ×× کرده، که ده صد دو ده و سه سه کم»، در سال ۱۰۱۱ق از سوی شاعر گمنام عصر حکومت شاه عباس صفوی سروده شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه ی قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه نازک سبز مغز پسته‌ای، ۲گ (۱۴ر-۱۵ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۲۶]

۱۰۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۲/۶ کر

آغاز: که دارد چون تو یاری نازنین و مهوش و دلبر گل اندام دل آرام و می‌آشام و پری پیکر لب و دیدار و قر و زلف و لفظ خوب گفتارت شراب و شاهر و شمع و شب و شیرینی و شکر؛ **انجام:** الا تا بگذرد سال و مه و روز و شب هفته ×× بکام و خواهش و طبع و مراد و آرزو یکسر / ترا هر سال و ماه و روز و شام و هفته با ×× بقاء دولت و اقبال و ملک آرائی و کشور

قصیده‌ای رائیه در مدح مولی الموحدین حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) است که در ۲۹ بیت سروده شده است. شاعر در بخشی از قصیده خود آورده است: «همیشه یاورت بادا همیشه رهبرت بادا ×× شه اژدر در صفدر امیرالمؤمنین حیدر/ شهی کز آدم و نوح و خلیل و عیسی و موسی ×× ز قدر و رفعت و جاه و ز عز و شأن بود برتر»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه قرن ۱۳؛ مجدول به طلا؛ کاغذ: ترمه نازک سبز مغز پسته‌ای، ۳گ (۱۲پ-۱۴ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۴۰/۲ - ۱۲۶]

۱۰۶۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۵۴۶

در این جنگ اشعاری از شعرای بزرگ آمده بدین عناوین: فروغی، هادی، مغربی، عطار، عراقی، قاسمی، فیض، مولوی، شمس تبریزی، مسکین، قاسم، محمود، اسد، نعیمی، نجات، بهائی، نسیمی، جعفر، طالب، محقق، بابا کوهی، سعدی، ابوسعید ابوالخیر، حافظ، سید، رضی آرتیمانی، فقیر؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ خطوط مختلف، سطور چلیپا و راسته، نیمه دوم کتاب مجدول؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۱۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲ - ۲۲۷]

۱۰۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۰۸/۲

آغاز: ای سید مشکل گشا فریاد رس یا مصطفی ×× ای خواجه هر دو سرا فریاد رس یا مصطفی؛ **انجام:** بیچاره و عاصی که افتاده درخوف و رجا ×× دارم همیشه التجا فریادرس یا مصطفی.

قصیده‌ای است در ۲۵ بیت در استغاثه و التجا به پیشگاه پیامبر اسلام (ص). ناظم این قصیده از اهل سنت بوده است: «مهر ابوبکر و عمر عثمان علی المرتضی دارم ×× من از صدق (و) صفا فریادرس یا مصطفی». طبق بیت پایانی ممکن است، تخلص سراینده «عاصی» باشد، در آغاز نسخه به عنوان «مناجات حضرت رسالت پناه» آمده؛ خط: نستعلیق، کا: ملا نور، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شرقی،۲گ(۱-۲)، ۱۰سطرمورب، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۳۸ - ۲۷۶]

۱۰۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۹۰/۲۶

با سروده‌هایی از این شعرا: جامی، ذره ناکام، سعدی، سلمانعلی بیگ شاملو متخلص به تایپ که در عصر مرحوم لطفعلی خان آمده در اقلید متوطن شده یکه و تنها بود، در اینجا وفات یافت، زیاده ازین از حالش خبردار نیستم، شاه اسمعیل صفوی، فرخ خلیخالی (ص۸ به خط خودش در شب یک‌شنبه اول چله بزرگ چهار ساعت از شب رفته ۲۸ ربیع الثانی [۱۳۷[۱۳۰۷]])، فصیحی انصاری، مجنون، محمد علی میرزا شاهزاده، مشتاق، وفا؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: مخملی بنفش با نقوش فرنگی و جدول درون کاغذ ابرو باد، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۱۱/۵×۱۹، اندازه: ۱۳/۹×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۷۲]

۱۰۷۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۶۹۲

آغاز: شیخ سعدی رحمه الله تعالی: اگر تو فارغی از حال دوستان یارا ×× فراغت از تو میسر نمی شود ما را؛ **انجام:** می‌ریزد خاک بر سر و می‌گوید ×× خاکم بر سر که بی توام زنده هنوز. هجری تفرشی: بجهت سرکار بندگان ... جعفر قلی خان ادام الله ... بتایخ شهر شوال المکرم سنه ۱۲۰۳ تحریر و شرف اتمام یافت حرره العبد میرزا کوچک عفی الله عنه

مجموعه‌ای است از منتخب اشعار شعرای متقدمین تا زمان کاتب و حاوی مثنوی، غزل، رباعی و قطعات می‌باشد که به خط زیبای میرزا کوچک اصفهانی شاگرد عبدالمجید درویش کتابت شده است.نام شعرا عبارت است از:شیخ سعدی شیرازی، خواجه حافظ شیرازی، مشتاق، مولانا جامی- عاشق اصفهانی، شیخ محمد علی حزین، ملاحسین رفیق، محتشم کاشی، احمد میرزا نیازی، آذر بیکدلی، افرین اصفهانی، بابا افضل کاشی، اهلی، امیر همایون، آمیری اصفهانی، امیر فخرالدین مسعود، امیدی اصفهانی، بایزید بسطامی، بیاضی، بزمی، بومی، تاثیر اصفهانی، تمنائی، حاجت شیرازی، حاجبی گیلانی، میروالهی قمی، زکی همدانی، ابوسعید، صابر طوسی، واهب، وحشی، عبدالعلی، عرشی تکلو، هلالی، طوفان، یحیی لاهیجی، نظیری، مسیح کاشانی، فیض دکنی، سیلی ترک، فصیحی تبریزی، غزالی، صهبا قمی، صابر طوسی، فدائی گیلانی، شریف کاشی، عبید زاکانی، صادقی، صبری، صافی، هاتف، مقصود، عرفی، نشاط، وصاف بیاضی، میر مومن استرابادی، عمادی شهریاری، فهمی قائتی، کمال الدین اسمعیل، حسین دهلوی، هجری تفرشی، مجد همگر، غضنفر، عمادی شهریاری، مقصود، میرحمیدی، میر فغفور لاهیجی، عذری بیکدلی، عصمت الله، واهب، درویش عبدالمجید، حسابی، دردی سمرقندی، خیام، سوزی ساوجی، سهیلی، ملاطبری، ضیاء قمی، هجری تفرشی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا کوچک اصفهانی، تا: ۱۲۰۳ق؛ این نسخه در ربیع الاول سال ۱۲۳۲ از عرض کتابخانه فتعلیشاه قاجار گذشته؛ صفحات مجدول و کمندکشی زرین، مذهب، یک سرلوح مذهب مرصع مزدوج بسیار عالی؛ کاغذ: ترمه، جلد: پارچه قلمکار روغنی بوته گل ماشی رنگ مذهب، اندرون تیماج تریاکی حاشیه کمند دندان موشی طلائی، ۱۶۸ص، ۲۴ مصرع کتابت دارد، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۷/۵×۸/۵سم [ف: ۳ - ۳۶۴]

۱۰۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴/۸ سرود

قصائد و غزلیات منصور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۴ق؛ حاشیه [نشریه: ۱۳ - ۴۱۹]

۱۰۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۳۶/۴۸-ف

نسخه اصل: بادلیان Add. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). مثنوی در قیافه است با عنوان نسخه سمندرکهه samudrak؛ بی‌کا، تا: ۲۴ رجب۱۲۰۴ق، جا: بنارس [فیلمها: ۱ - ۵۸۷]

۱۰۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۹۴۴

شعرهای سعدی و حافظ و خیام و مشتاق، محمد مومن کاشی خراسانی آن را به درخواست سید محمد ظهیر بیک در دیوان خانه معتمدالدوله منوچهرخان در ع ۱۲۰۵/۱ (۱۱۶پ) نوشته با تاریخ شب یک شنبه ۵ ج ۱۳۲۳/۱ و شب دوشنبه ۱۴ شوال ۱۳۲۳ (۹۰پ و ۹۳پ)؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، ۱۵۷گ، قطع: بیاضی ربعی، اندازه: ۲۱×۹سم [ف: ۱۷ - ۵۰۸]

۱۰۷۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۶۸۴

آغاز: الهی در این بساط پیاده مانده ایم رخ بهر که می‌نهیم اسب تغلب بر ما میراند بعلت اینکه فرزین طاعت ما کج می‌رود؛ **انجام:** بآبروی قناعت بذلت خواهش ×× بکامرانی فرصت بدولت دیدار/ بداغ پهلوی بیمار ممتنع حرکت ×× بدرد زانوی جویای ممتنع رفتار

غزلیات و رباعیات و قطعات گوناگونی از شعرای مختلف جمع آوری شده است، و در آغاز دو صفحه از مناجات خواجه عبدالله انصاری ذکر شده است، شعرایی که اشعار آنها در این جنگ آمده عبارتند از: ابوتراب بیک، اوجی، حسن دهلوی، امین، حافظ، خسرو، سالک یزدی، طالب آملی، ظهوری، عباسعلی بیک، فغانی، مرتضی قلی سلطانی، میر معصوم، گنجی سعید، اهلی، اقدس، آصفی، امیر اخستکی، بهاری، شاپور، صایب، ضمیری عزتی، عنصری، عاشق، غیاثای حلوالی، غزالی، فصیحی، لسانی، نظیری، نظام، نادم، شیخ علینقی کمره، جامی، خواجه شعیب، کمال اسماعیل، خواجه حسنعلی، خرد، سنجر، شفائی، خواجه شعیب، عرفی، قدسی، کلیم، وحشی، حسنعلی یزدی، حیرتی، ذوقی، امیر شاهی، عرفی، فیضی، قاضی، صفی، حکیم ابوالقاسم، میر عطار حکیم رکنا، شکوهی، مستی، میر مشرب، شاپور، حاکان، قنائی، میر و الهی، میر محمد باقر، خلیلا، ارزقی، اشرفی، رشید الدین، سلمان ساوجی، قاضی، مولوی، نعمت الله، شیخ محمود، میر خسرو، صفی قلی، کمال اسماعیل، خاقانی، ولی، ابولافرج، سپهری، امیر خسرو، جدائی، ناصر خسرو، نظامی، مانی کاسه گر، حاجی شریف، میرزا رضی، میرزا حریف، طوفان، مشتاق، رودکی، دفیق، نقی کرمانی، خضری، دانشی، زکی، شعیب، شمس الدین محمد، تولیت، ملا عبدالله، سیف الدین، عاشق، محسنا، شیخ بهائی، شانی، صباحی، مهستی، مشرب، مولی، بابا نصیبی، عطا، سنجر، میرزا همایون، میرزا جعفر، رسوائی، سالک، سلیم، عنائی، رونقی، منصف، صفا، صافی، کلامی، مولانا نوری، نشاط، آذر، عمعق بخارائی، ملا جلال، سفیدی، ساحری، شرقی، ولی، مشکی تبریز ی، اوحدی، قاتلی شیرازری، عفتی، کلامی، زمانی همدانی، هاتف، سنائی، غیرتی شیرازی، شجاع، قاضی اسد کاشی، ابن حسام، ولی دشت بیاضی، مانی کرمانی، عماد الدین قزوینی، مسیح کاشی، عالم، من کلام خاقان مغفور فتحعلی شاه، صهبا، آقا محمد عاشق، صباحی، وحشی؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر موسوی تبریزی، تا: ۱۲۱۰ق؛ جلد: تیماج

مشکی، ۹۲گ، مختلف (۹×۱۵)، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۲ – ۳۲۳]

۱۰۷۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۷۰۸

آغاز: به هر چیز دارد خرد دسترس ×× دلیل خداوندی تست و بس / نخوانم ترا آسمان و زمین ×× تویی جمله اما نه آنی نه این؛ **انجام:** بحمدالله این نامه دلفریب ×× ز تحریر و عنوان پذیرفت زیب ... الهی چو این نقش فرخ نهاد ×× به آخر رسید آخرش خیر باد

دیوان شعر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۳ ذیحجه ۱۲۱۱ق؛ جا: شهر لار؛ اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲ – ۱۶۱]

۱۰۷۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۱۳۰

در این مجموعه نان و حلوای شیخ بهایی و لیلی و مجنون آمده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ ربیع الاول۱۲۱۱ق؛ مجدول به زر و مشکی، حاشیه صفحات نقش گل و بوته در زمینه‌ای با نقطه‌های قرمز، در برگ آخر یادداشتی «سید احمد حسنی بهان آبادی» به سال ۱۳۰۳ (یا ۱۳۳۰) آمده است؛ ۲۳گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۰/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱ – ۱۱۹]

۱۰۷۹. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه: ۴۵ض/۳

تضمین قصیده میر ابوالقاسم فندرسکی. از تجرید که آن قصیده مشهور و اول آن (چرخ با این اختران نغز خوش زیباستی) می‌باشد؛ بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق [ف: ۱۷۴]

۱۰۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۷۶۴

آغاز: اوم ذاتی که عیان است و نهان؛ **انجام:** نام این نامه بودمحیط ... و تحریر باتمام رسید

مثنوی بحر محیط؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ضربی [رایانه]

۱۰۸۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۴۳۲/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد علی هراتی، تا: ۱۲ شوال ۱۲۱۲ق، کا: عریضه نویس صحن مشهد مقدس رضوی به دستور آقا محمدرضا بن استاد بخشی طباخ؛ واقف: محمد عاملی، شهریور ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی بیاضی، جلد: تیماج یک لای مشکی، اغلب ۱۷ سطری، اندازه: ۷×۱۴/۷سم [ف: ۵ – ۷۵۵]

۱۰۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۷۰۸/۸

آغاز: بسمله مرحبا ای بلبل باغ کهن ×× از گل رعنا بگو با ما سخن؛ **انجام:** روز محشر دار با آل رسول ×× وز طفیل مقتلان گردان قبول

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۳ق؛ اهدایی نواب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۱۰گ (۱۱۴–۱۲۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴سم [ف: ۴ – ۱۳۹۹]

۱۰۸۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۷۷۷/۱۸

شعر فیض کاشانی و میهنی و خاقانی و هلاکی همدانی و سلمان ساوجی، مرهمای درمانی، دعای صنمی قریشی، شب پیامبر تا آدم؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالعظیم ابن محمد محسن رشتی، تا: دوشنبه پایان رجب۱۲۱۳ق؛ با دوسرلوح رنگارنگ، به سفیداب در کاغذ کبود نوشته عبدالعظیم ابن محمد محسن رشتی در دوشنبه پایان رجب ۱۲۱۳؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن قرمز ضربی، ۱۳گ (۱۷۴–۱۸۷ر)، ۱۶ سطر [ف: ۵ – ۱۷۵]

۱۰۸۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۵

آغاز: هو المنة الله که ز هستی رستم ×× با نقد بقا ز تنگدستی رستم / یعنی که غنی شدم بمعشوق ازل ×× از ننگ خودی و خودپرستی رستم؛ **انجام:** بضاعت نیاوردم الی امید ×× خدایا ز عفوم مکن ناامید. حسب الاشاره مستلزم البشاره عالیجاه رفیع جایگاه ... قبله گاهی فتحعلی خان ... در دار السلطنه اصفهان ... بتاریخ یوم الجمعه شهر شوال المکرم ۱۲۱۴ سمت تحریر یافت امید که منظور نظر فیض نظر بندگان ... برسم پیشکش قبول فرماید. نمقه العبد الاقل الاحقر الجانی علی اصغر الهمدانی سنه ۱۲۱۴، در ذیل صفحه آخر چنین رقم رفته است (هو الله سبحانه تعالی. از آنجا که هر چیزی را نصیبی و بهره ایست و هیچکس را قدرت در بهره کسی نمی باشد مهدیعلی خان بهادر خراسانی که از جانب وزیر پادشاه فرنگ به ایلچی‌گری ایران آمده بود خواهشمند این مجموعه گردید کمترین بیاض را بنام او رقم نموده چون قابلیت شرط بوده و مشار و الیه بهیچگونه نداشت نام او را محمود نموده بنام نامی بندگان ذی شوکت و شان مخلصان امیدگاه زید الله تعالی عزه العالی نمود. علی اصغر الهمدانی.

مجموعه از: محمد نصیر اصفهانی، بابا فغانی، قاضی نور، ظهوری، میرزا فصیحی، میرزا حسابی، نظام، حافظ، میر جعفر، روزبه، بهشتی، میر سنجر، شیخ سعدی، مظفر حسین، مومن حسین، سبحانی، میر ظلی، عرفی، خلیل، صالح قلندر، روحانی، شانی تکلو، صائب رونق، عوجی، زلالی، سلیم، میر عطا، سالک قزوینی، آصفی، غیابا حلوائی، شاه محمود، اهلی، شریف تبریزی، عبدالرزاق عرفی، عصمت نجاری، علی اصغر همدانی، علی قلی بیک، غیاثا آوجی، نسیم شاملو، ملا ملک قمی، میر شاهمیر، نادمن، مولانا جلال الدین، هلالی جغتائی، مسعود سعد سلمان، مشتاق، عماد لر، مشرفی، ممتاز، منصور، مهستی، نظیری، نگاری، محمد صادق بیک، امیر علیشیر نوائی، شاه طهماسب، فصیحی، فضولی، میرزا طاهر وحید واقع نویس، نور جهان بیگم، نوعی، وارث، واهب، همایونشاه، قیصر ترکمن، فهمی، درکی، کامران بیک، مجد همگر، محتشم، درویش عبدالمجید، مکتبی، حکیم سنائی، اوحدی، مخفی، خان خانان خسرو، جامی قریبی. در این مجموعه منتخبی از اشعار شعرای نامبرده و شرح مختصری از احوال بعضی از شعرای گمنام و نیز معدودی از برگزیده آثار منثور را در ضمن اشعار نقل کرده‌اند؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اصغر همدانی، تا: ۱۲۱۴ق، جا: دار السلطنه اصفهان، به‌دستور فتحعلی خان؛ پشت صفحه اول: «این نسخه در سال ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ از عرض کتابخانه مبارکه گذشته»، مجدول زرین، با یک سرلوح مذهب مرصع عالی؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار ۱۲۷۴، میرزا محمود وزیر «عسی ان یبعثک ربک مقاما محمودا ۱۲۳۶»؛

کاغذ: فرنگی الوان غبار زرافشان، جلد: تیماج دو لائی ابره لاکی سجاف ماشی ساده جدول منگنه مذهب، اندرون تیماج ماشی رنگ، ۱۳۸ص، بین ۱۶ – ۱۲ – ۲۴ سطر چلیپا [ف: ۴ – ۱۱۱۸]

۱۰۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۵۹۹/۱-۳۸/۲۱۹

آغاز: تشریف هر چه کردی انعام هر چه دادی ×× خازن نداد آنرا حاکم نداد این را؛ **انجام:** بیار باده بخور آنکه پیر میکده دوش ×× بسی حدیث عفور و رحیم ورحمان گفت

منتخبی است از اشعار حبیب الله قاآنی و گزیده‌ای از «تنبیه الغافلین» عطار، و اشعاری در نصایح و مواعظ و مناجات‌نامه و غزلیاتی از حافظ؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا عطف گالینگور، ۴۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [گلپایگانی-ف: ۳ – ۱۲۲۶]

۱۰۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۱۳-۲۹/۲۵۳

آغاز: ... وهم باز خون بهای فراق البته تا هنگام دریافت ملاقات کثیر البرکات همه روزه ... بسمله به عرض مقدس عالی میرساند به خدمت با رفعت سراسر سعادت؛ **انجام:** فراق را به فراق تو مبتلا سازم ×× چنانکه خون بچکانم زدیده‌های فراق

بیاضی است که در آن اشعاری از شاعران پارسی گوی، اغلب از سعدی شیرازی تحریر شده و نام دیگر شاعران ذکر نشده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۶گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳ – ۱۲۴۸]

۱۰۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۵۵

شعرهایی از: سعدی شیرازی (۸ر)، جامی (۱۳ر)، وحشی (۲۰ر)، مهدی بیک شقاقی، محتشم کاشانی، ابراهیم خان، میر سید محمد مشتاق (۲۶پ)، میرزا محمد تقی حسرت همدانی، آقا محمد عاشق، رفیق (۳۱پ)، شرف الدین علی یزدی، ملا محمد حسین مشهور، محمد قلی سلیم شاملوی ترکمان، شرف (۳۵ر)، صفی قلی بیک دیوانه، نوری، علیخان بیک کوکب، میرزا عبدالمجید قربی (۳۹پ)، طرزی افشار، ابوطالب کلیم همدانی (۴۳ر)، حافظ؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: دوشنبه و سه‌شنبه جمادی الاول ۱۲۱۹ق؛ افتادگی: وسط؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج سرخ، ۴۴گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۲۲×۲۹سم [ف: ۱۲ – ۲۶۶۶]

۱۰۸۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۳۹/۴-ف

دو بند شعر فارسی؛ کا: محمد قاسم، تا: ۱۲۲۰ق، به‌خواهش ملاابوطالب در قاسم آباد [فیلمها: ۲ – ۲۰۸]

۱۰۸۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۵۵/۳

شعرهای سرایندگان دیرینه و نو؛ کا: عبدالرحیم بن کریم قمی کهکی، تا: ۱۲۲۰ق، جا: شیراز و مشهد [نشریه: ۷ – ۱۳۴]

۱۰۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۶۱

آغاز: اول دفتر بنام خالق یکتا ×× صانع پروردگار حی توانا؛ **انجام:** شرح این هجران و این خون جگر ×× این زمان بگذار تا وقت دگر

جنگی است بیاضی شامل مقداری از اشعار بابا طاهر عریان، عمرخیام، سعدی، سلمان ساوجی، حافظ، جلال الدین محمد مولوی، وحشی بافقی، نورالدین عبدالرحمن جامی، عاشق اصفهانی، محتشم کاشانی، نظیری، کلیم و حیدر؛ خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ سطور چلیپا، مجدول به زر؛ واقف: جلال بقائی نائینی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج، ۲۲۶گ، قطع: بیاضی، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۹ – ۱۰۸]

۱۰۹۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۵۵/۱۸

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن کریم قمی کهکی، تا: ۱۲۲۱ق، جا: مدرسه نواب [نشریه: ۷ – ۱۳۴]

۱۰۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۵۲

آغاز: سجود خاک درت بردنم تمنا بود ×× به خاک می‌برم امروز این تمنا را / یار اگر طعن فراموش کاریم زد دورنیست ×× زانکه با یادش فراموش کرده ام اغیار را؛ **انجام:** بود دایم آئینه اش در نظر ×× که از چشم من دیده خود را مگر/ خبر دل داد از چهره زرد من ×× که در عشق خوش است هم درد من

علاوه بر رساله‌هایی که به طور مستقل معرفی شده است، شامل: در ذکر اشعار پادشاهان وخوانین و سایر اشعار از متقربین سلطان حسین میرزا (ص۳۲۳-۳۳۷)، اشعار و رباعیات و تک‌بیتی‌هایی از: حافظ، عاشق، میرزا صادق نامی بابا طاهر (ص۳۶۱-۳۶۸)، بیتی از قصیده‌ای که میرزا حریف در مدح جعفر قلی خان دنبلی سروده و پنجاه تومان صله گرفته است (ص۳۶۹)، اشعاری از هاتف، محتشم، وحشی، خواجه نصیر، میرزا عبدالغنی، هلالی، میرحیدر ملک طیفور، قدسی مشهدی، نظامی، فردوسی، سعدی، مقدم، حاجی لطفعلی بیک، ابن یمین، امیر خسرو، مهدی بیک، طوفان، امیر معزی، آقا محمد اشرف شیرازی، چند بیت از قصیده‌ای در مدح علی نقی خان زند، مغربی، خواجو، راجی (۳۹۶-۴۰۶)، اشعاری از شاهنامه فردوسی (ص۴۲۹-۴۳۴ و ۴۳۸-۴۴۰)؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: عبدالله دنبلی خویی بن کبیر، تا: چهارشنبه ۱۲ رجب ۱۲۲۲ق، جا: مسجد پدرش آقا کبیر (ص۱) و ۲۶ ربیع الاول ۱۲۲۵، در خانه آقا کبیر سلمه الله (ص۳۲۲)؛ مهر: «قال انی عبدالله» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۴گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۷ – ۲۸۶]

۱۰۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۰۰/۷-ف

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم انجوی شیرازی، تا: ۱۲۲۲ق [فیلمها: ۲ – ۲۵۰]

۱۰۹۴. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۸۸/۹

مثنوی میرزا جعفر عذب؛ بی‌کا، تا: ۲۴ ذیحجه۱۲۲۳ق؛ کاغذ: کبود، قطع: بغلی بیاضی [نشریه: ۵ – ۶۲۲]

۱۰۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۲۱

شعرهای فارسی: محتشم، فیض، عاشق، سعدی، حافظ و سها به‌خط خود او (ص ۲۴)، هاتف (ترجیع بند)، شایق، شیخ بهائی

(نان و حلوا)، سعدی اصفهانی، حالتی، مشتاق، طوبی، قمی، میر صیدی، میر مفتون، عاشق، کمال، میلی، جعفر لاهیجی، میر مردان استرآبادی، عرب اصفهانی، نظری، آذر، ضیاء الدین، خسرو، خواجه امیر کاشی، هلالی، جدایی قمی، عذری، نوری، نصیب اصفهانی، رفیق، عرفی، مرتضی قلی بیک، همایون و زاری است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: شب شنبه جمادی الثانی۱۲۲۴ق، (ص۴۸) و ۱رمضان۱۲۳۸(ص۱۳۷)؛مجدول،چند تصویر ساده؛کاغذ:فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج عنابی عطف زرد، ۱۳۷گ، سطور، چلیپا ابعاد متن: ۷×۱۵، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۳۳۸۴]

۱۰۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۵/۵

جنگی شامل اشعاری از: ۱- مولانا حاجی سلیمان (در منقبت امیر المومنین علی (ع))، ۲- آذر بیگدلی یک قصیده به قافیه نون، ۳- فاخزی ابو المفاخر یک قصیده به قافیه نون، ۴- حکیم انوری یک قصیده به قافیه تاء، ۵- فتحعلی خان ملک الشعرای صبا یک قصیده به قافیه نون، ۶- قصیده‌ای از صباحی به قافیه یاء، ۷- محتشم کاشانی یک قصیده به قافیه دال و به آخر یک مثنوی؛ خط: نستعلیق، کا: علینقی رازی، تا: ۱۲۲۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، ترنج و نیم ترنج، کوبیده، مقوایی، ۲۵ص، ۱۵ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۷۴]

۱۰۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۵/۸

جنگی شامل اشعاری از: سید احمد هاتف، حاجی سلیمان صباحی، فیضی، میرزا صادق تفرشی، مولانا میرزا طوفان (مثنوی صبانامه)، مولانا میر سید علی مهری، مولانا وحشی، شریفای طبیب اصفهانی، محتشم (مرثیه)، مولانا امیدی، سلمان ساوجی، عبدالرحمن جامی، ظهیر الدین فاریابی، میرزا نصیر طبیب اصفهانی، مولانا موجی، مولانا انیس شاملو، مولانا مصاحب اصفهانی، نشاط اصفهانی (حاوی غزلیات، قطعات، رباعیات)؛ خط: نستعلیق، کا: علینقی رازی، تا: ۱۲۲۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه با ترنج و نیم ترنج کوبیده مقوایی، ۱۳ص (۱۹۲-۵۰۳ حاشیه)، ۱۵ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۵ - ۷۵]

۱۰۹۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۱۰۶

شعر فارسی است در دو بخش به ترتیب حروف تهجی در قافیه اشعار. هر بند که وزن و قافیه ویژه دارد مشتمل بر اشعار شاعرانی چند می‌باشد، و در پایان رباعیات شعرای مختلف است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مسیح بن محمد صالح ساوجی، تا: ۱۲۲۵ق، جا: مدرسه جانی خان قم؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۱۰گ، ۲۰ سطر (۲۰×۱۴)، اندازه: ۹×۱۵/۵سم[ف:۴-۹۴]

۱۰۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۱۳

مجموعه شعر؛ کا: ملا علی رضا، تا: ۱۲۲۶ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷×۲۰/۷سم [رایانه]

۱۱۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۶۶/۲۴

شعرهای علی اصغر بن حاجی کاظم است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی زرکوب مقوایی با لولا، ۱ص (۸۱۹)، ابعاد متن: ۱۴×۲۴، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۹ - ۱۲۳۵]

۱۱۰۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۲۳۱/۲

مجموعه غزلیات عرفانی جمع‌آوری شده از شعرای مختلف؛ خط: نستعلیق، کا: علیقلی بن رضا، تا: ۱۲۲۷ق، جا: لورجان؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج باسر، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱۱۸]

۱۱۰۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۷۷۱/۳

آغاز: سزاوار ستایش نیست جز حق ×× چه حق آمد به حق فیاض مطلق / احب اکبر و ارکان دینست ×× سخن کان حمد رب العالمین است؛

مثنوی در اصول دین؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد حسین قزوینی، تا: شنبه ۲۴ محرم ۱۲۲۷ق؛ ۱۸گ (۵۷-۷۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۱۵]

۱۱۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۰۱-۲۹/۲۴۱

آغاز: نامش چه آرم به زبان همه اعضاء من چه قلم گردد غزل. زدوری تو لب خشک دو دیده تر دارم ×× هزار شعله جان سوز درجگر دارم؛ **انجام:** شده از خلقت چون تو صنمی ×× وصف بینی زنخستین قلمی / لب لعلت که عقیق ناز است ×× بی غلط برگ گل شادانست

بیاضی است شامل اشعاری فارسی از این شاعران: مخمس فتح الله، غزل بیست و نه حروف، جامی، حافظ، سعدی، نیازی، رفیق زشت وزیبا، عرفی، نوائی و رباعیات و قطعاتی از شعرایی که نامشان ذکر نشده؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد نبی مشهور به آقا بزرگ فرزند محمد کریم، تا: برای سید عبدالله بن سید معصوم ۱۲۲۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۹گ،۶سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۵۶]

۱۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۹۷

آغاز: علی محمد و آله اجمعین، مخترع این حکایت که در یونان زمین پادشاهی ... و او از هیچ مراد در دل بندی نداشت؛ **انجام:** گر بگردانند او را آن نه اوست ذره ایست از چشمه رخسار دوست

گزیده‌ای است از مثنویات و قصاید و غزلیات، قطعات، رباعیات و ترجیع بند و ساقی نامه. از شاعران مختلف، از جمله: شمس تبریزی، خاقانی، حافظ، جامی، صائب، محتشم کاشانی، آقا محمد عاشق اصفهانی، میرزا جعفر غیرت. قصاب، وحشی بافقی، نظیری، میر محمد معصوم کاشی، میرزا طاهر واقعه نویس، ملا عبدالرزاق فیاض و نظامی و نیز داستانی به نثر از حاجی [فتاحی] نیشابوری و ترجیع بند معروف هاتف اصفهانی، مرآت الجمال صائب تبریزی، ترکیب بندهای مشهور وحشی بافقی، مثنویهای پیر و جوان میرزا نصیر و قضا و قدر محمد قلی سلیم و فرهاد و شیرین، مناجات نامه و مطالع ابرو و چشم و چین ابرو؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: علی اکبر زنجانی، تا: ۱۲۲۹ق؛

سطور چلیپا، که در انتهای داستان ضبط شده است؛ کاغذ: آبی، جلد: تیماج یک‌لا دارچینی، ۱۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۵]

۱۱۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۷۶/۱۹

قصیده مدحیه بهاریه است. اثر طبع عباس متخلص به آصفی درباره دوست علی خان معیرالممالک مورخ به ۱۳۳۲؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن ابن هاشم، تا: ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی، اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶ - ۶۳۶]

۱۱۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۶۳

بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۵۸گ، اندازه: ۱۰×۱۶/۴سم [رایانه]

۱۱۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۹۱/۱

جنگ شعر از جامی، حافظ، وفای خوارزمی، امیر شاهی، میرزا محمد جرأت، میرزا اعجاز، میرزا محمد نوید، میرزا آفرین، میرزا محمد، توفیق کشمیری، میرزا هجری، میرزا محمد حزین، میرزا نظیری، هلالی سبزواری، میرزا محمد متین، مشتاق صفاهانی، ملا مشفقی، ملا فوجی، نورالعین واقف، میرزا سخا، میرزا صائب صفاهانی، امیر همایون، ملا ظهوری، مولانا قاسم، میرزا محمد درکی، کلیم صفاهانی، میرزا حضوری، میرزا آشنا، میرزا حسن، میرزا محمد معدوم، میرزا یحیی کاشی، میرزا محمد مشفقی، وحشی، جامی، قاسم انوار، هلالی سبزواری، سلمان ساوجی، اهلی شیرازی، امیر خسرو دهلوی، کمال خجندی، ملا محتشم کاشی، میرزا محمد فغانی، میرزا شریف، میرزا فایز، میر الهی، عاشق صفاهانی، میرزا محمد فردی، حکیم شفایی، میرزا نافع، مولانا سقا، یکتای کشمیری، میرزا قلندر، میرزا محمد فانی، میرزا محرمی، میرزا محمد عاجز، میرزا محمد صفی، میرزا سهمی، میرزا سهیلی، قدسی مشهدی، امیر همایون، ابن یمین، میرزا محمد لسانی، استاد لأعلم، میر نجات، میرزا محمد طوسی، شیخ یعقوب، میرزا محمد جرمی، میرزا حسین معلوم، ضمیری صفاهانی، میرزا محمد امید، میرزا محمد وحید، کاتبی، احمد شاه، امانی مازندرانی، مولوی طاهری، خواجه همام، نعمت خان، سید صلابت خان، طاهر سخنور، میرزا محمد آهی، خواجه عصمت بخاری، میرزا محمد صافی، میرزا محب، میرزا محمد مقبول، میرزا محمد مفتون، میرزا محمد واضح، میرزا بینوا، میرزا نخستین، میرزا رابط، سعدالدین، میرزا عطایی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۳۳ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: روغنی گل و بوته درون گل نرگس، ۸ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۰/۸سم[ف:۸-۲۰۱]

۱۱۰۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۰۴/۵

اشعار فارسی در جستن اعضاء و اختلاجات به نقل از ذو القرنین؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۳۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ آهار مهره؛ جلد: تیماج مشکی ضربی عطف تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۱۱۰۹. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۰۴/۴

جنگ اشعار از عارف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۳۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ آهار مهره؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، عطف تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۱۱۱۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۰۴/۸

جنگ اشعار مختلفی است در موضوعات مختلف از شعرائی همچون: طالب آملی، قاضی اسدالله کاشانی و میرزا همت؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۳۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ آهار مهره؛ جلد: تیماج مشکی ضربی عطف تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۱۱۱۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۰۴/۱۴

جنگ اشعار مختلفی در موضوعات مختلف از شعرائی چون: شیخ آذری، میرزا همت، قطب، سعدی افرنکی، میر صیدی همدانی و ملا عرفی، ملا لطف الله لاهیجی، طالب آملی، کمال اسمعیل و ...؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۳۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی عطف تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۵]

۱۱۱۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۰۴/۲۰

جنگ اشعاری است از: هلالی، نظری، بوذرجمهر و ...؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۳۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی، عطف تیماج مشکی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۵۶]

۱۱۱۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۲۳

مجموعه اشعار منتخب است؛ خط: تعلیق، کا: سید احمد مازندرانی نامی، تا: ۱۲۳۳ق؛ جلد: چرمی سیاه، ۱۲۲گ، ۱۴ سطر [ف: ۱ - ۳۴۲]

۱۱۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۳۱/۱

جنگ شعر است از وحشی (۱متن)، حسین ثنایی (۶)، مجیر بیلقانی (۱۱)، ظهیر فاریابی، قاضی نور اصفهانی (۱۴)، ملك قمی، نفیس (۱۷)، عصمت بخارایی، بنایی هروی (۱۷و ۲۰)، شیخ نظامی (۲۲)، تموزیه میرزا قلی هیلی، غیرتی شیرازی، عرفی و نثاری (۲۵)، سلمان ساوجی، عرفی شیرازی، محتشم کاشی، فتحعلیخان صبا (۳۲)، سید محمد شعله، خرد، جامی، میرزا رضی دانش (۳۶)، شیخ بهایی، خادم (۲ سر صفحه)، هاتف، کمال (۷)، مجمر (۱۴)، بابافغانی شیرازی، لسانی (۱۷ و ۴۷)، مسیح کاشی، شهید، قاضی احمد فگاری (۱۸)، امیر خسرو، عنصری، اشهری نیشابوری (۲۱)، ابن سینا (۲۸)، مغربی عربی و فارسی (۳۲)، مشتاق (۴۳)، کل سیستانی، شکیبی، رضی همدانی (۴۸)، ادهم، امیر معصوم، میر محسن سیستانی، اوجی نطنزی، آقا رضی اصفهانی، بهشتی هراتی (۵۰)، میر برهان ابرقویی، رونقی همدانی (۵۶)، اسمعیل بیك انسی، محوی اردبیلی، لطیفای اردبیلی، اوحدی اصفهانی، کلیم، نصرت، ابوالفرج (۶۰)، کمال خجندی، مشفقی بخاری، شریف تبریز، خان احمد گیلانی، سلطان حسین میرزا، تکش خان (۶۴)، مجدالدین ابوسنجر، فخرالدین، ظهیرالدین اصفهانی و شیخ

ابوسعید ابوالخیر، حافظ مجیب علی درباره عشق باقی خان اوزبک، احمد جامی، مسعود سعد (۶۷)، فتحعلیخان صبا در پاسخ لغزی به‌نام خربزه، خیام (۱۲۷-۱۲۸)، شعرهای دیگر هم در آن هست، نیز سه بند به نثر؛ خط: نستعلیق، کا: محمود بن میرزا ابوالقاسم خویی، تا: رجب ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۸ سطر و چلیپا (۱۱/۵×۲۵)، اندازه: ۱۷×۳۸سم [ف: ۱۰ - ۱۷۹۲]

۱۱۱۵. **تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۲۰/۲**

چند ترجیع بند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۳۴ق؛ در متن و هامش، با تاریخ ۱۶ رمضان ۱۲۲۳ از رجب علی سمسار کرمانی پسر علی اکبر سلطان خراسانی، در میانه تاریخ رمضان ۱۳۳۲؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۵۰]

۱۱۱۶. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۹۲/۵**

قطعه منسوب به ناصرخسرو؛ خط: نستعلیق، کا: رضا قلی، تا: ربیع الاول ۱۲۳۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۲۷۸]

۱۱۱۷. **تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۴۱**

آغاز: آن روی بین که حسن بپوشیده ماه را ×× وان دام زلف و دانه و خال سیاه را؛ **انجام:** سر خوش از غفلت این بی خبران است نشاط ×× ورنه با زحمت نادان نزید دانائی / سنگ طفلان بردش جانب شهر ار به کجا ×× دل دیوانه کشد جز بسوی صحرائی

اشعار از: شیخ سعدی شیرازی، حافظ، نشاط، که دارای یک قافیه و به استقبال از یکدیگر سروده شده است به ترتیب قوافی جمع آوری شده است؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: زین العابدین، تا: ۱۲۳۴ق؛ مجدول، مذهب، کمند کشی، با یک سرلوح در پیشانی صفحه اول که مذهب مرصع مزدوج و بسیار پر کار است؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ کاغذ: ترمه ضخیم آهار مهره، جلد: مقوای روغنی بوم گلی رنگ نقده نشان منقش به انواع گل و برگ‌های تزئینی، اندرون بوم ماشی رنگ وسط یک شاخه نرگس و دو شاخه گل مینا و دو پروانه، ۹۴ص، ۱۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۶×۲۶/۵سم [ف: ۴ - ۱۰۳۸]

۱۱۱۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۶۴۱ ض**

قصیده بی‌نقطه‌ای است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق [د.ث. مجلس]

۱۱۱۹. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۷۸**

جنگ اشعار؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق، خریداری از مصطفی حسینی؛ ۲۶گ، اندازه: ۱۵/۷×۲۲/۵سم [رایانه]

۱۱۲۰. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۷۵۰/۳**

قصاید فارسی در ستایش شاه محمود افغان و نکوهش اسمعیل مستوفی، و عبدالشکور خان و حاجی الله وردی خباز و میرزا صالح انباردار و هجوهای کسان دیگر مانند میرزا الله بخش کلانتر غوریان و میرزا جمعه اوکلی و آقا یوسف و جانی خان غلجائی و جانی دواتگر، آقا یوسف، آقا رضا غوغائی، عثمان خان بارکزائی و سلیمان خان چنگیزی و حسن خان برادر قلیچ خان، ستایش شاه محمود، شعرها از یکی از شعرای افغانی است؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بیات نیشابوری، تا: ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه لبه دار، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۶ - ۱۰۴]

۱۱۲۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۵۸/۱۶**

آغاز: چند گویی چو فاخته کوکو ×× عاشقان لا اله الا هو

ترجیع بند ملا رفیع است؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: محمد ولی، تا: ۱۲۳۵ق؛ مجدول مذهب مرصع؛ جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۱۲۸ر-۱۳۴پ) [ف: ۳۶ - ۲۳۹]

۱۱۲۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۳۹/۲**

آغاز: در روز جوانی چه کنی یاد شب او ×× شب رفت دگر آمد شد عمر یکی کو / کو آن بط سیمین بر و شکر لب مه رو ×× کو سبز و بستان ریاحین و لب جو؛ **انجام:** تا چشم بهم میزنی ای خواجه تباهیم ×× ما جمله در این بادیه سوزان گناهیم / کوکو همه این گفته و ما نیز گواهیم ×× آن رفت که دیدی حالا کوکو حالا کوکو

ترکیب‌بندی است موسوم به «کوکو»، ترجیع بند دیگری از ملا رفیع در شماره [قبلی] با قافیه «کوکو» با عنوان «ترجیع‌بند ملا رفیع» معرفی گردید و گویا ترکیب بند حاضر نیز از اوست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مجدول گرهی، ۱گ (۲۵ر-۲۶پ) [ف: ۳۷ - ۵۲۹]

۱۱۲۳. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۳۴۴**

مشتمل است بر چند مثنوی کوتاه و چندین قصیده و غزل و قطعه و رباعی از شعرای مختلف: ۱- آتشکده، ۲- مثنوی آذر، ۳- بهاریه = پیر و جوان، ۴- مثنوی طوفان، ۵- مثنوی صفا، ۶- متفرقات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ واقف: سردار کل یار محمد خان افشار، ۲۵ خرداد ۱۳۳۲؛ مجدول، چلیپا و دو ستونی؛ کاغذ: فرنگی الوان و آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا، ۹۶گ، ۸ سطر (۵×۸/۹)، اندازه: ۷/۸×۱۴م [ف: ۷ - ۲۲۲]

۱۱۲۴. **قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۸۰۱**

آغاز: سمیع است وعلیم است وقدیر است ×× ... حی مرید است واحد است؛ **انجام:** الغرض یا رسول حق بتول ×× بنما التجای بنده قبول/ هزاران درود و هزاران سلام ×× زما بر محمد علیه السلام

مجموعه‌ای است از اشعار فارسی، از جمله منظومه‌ای در بیان اصول عقاید و فروع شیعی ساخته برای تعلیم بچه‌های مکتب خانه از شاعری با تخلص (واحد): به عرض دوستان غیب شاهد ×× مر این را می‌رساند بنده واحد /که آنچه در این منظومه گفتم ... / تمامی هست در تفسیر قرآن ×× دیگر قول نبی و هم امامان/ بود لازم که این منظومه‌ام را ×× بگویند و بخوانندش بهر جا، پس از آن منظومه‌ای است به‌نام «معراج نامه» با مطلع: «ای خدا نطق بسته ام واکن ×× درثنای رسول گویا کن/ دل شوریده را صفایی ده ×× سینه را صیقل جلائی ده»، تخلص شاعر «صالح» است: صالحت را هم از عطا دریاب ×× تا نبا شد خفیف در هر باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۴ ذیقعده ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج مشکی،

۱۴۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۶۱]

۱۱۲۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۳۱/۵

در مدح حضرت ختمی مرتبت و حضرت علی (ع) و ذم عثمان و ...؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: علی محمد ابن میرزا محمد سنجانی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۲۳۶ق؛ کاغذ: شکری، جلد: مقوا با کاغذ الگو، ص ۳۷، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۸]

۱۱۲۶. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه: بدون شماره/۳

از شاه نعمة الله؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۷۵]

۱۱۲۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۳۵/۲۷

آغاز: بیدلی شاعرم، مادح آل علی ×× طبع مرا در سخن کذب نباشد شعار

در مدح و منقبت حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه زهرا (ع)، ۷۰ بیت حاشیه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: محرم۱۲۳۷ق؛ اشعار سه ستونی؛ کاغذ: نخودی آسمانی بعضی از رساله‌ها آهار مهره، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۶گ (۶۴۴پ-۶۴۹ر)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۶۱]

۱۱۲۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۹۵۳

آغاز: بسمله. رحمی بده خدایا آنسنگدل جوان را ×× یا طاقتی و صبری این پیر ناتوان را؛ **انجام:** این باده برای بزم ایام ×× دل کشت صراحی و فلک جام

شامل منتخبی از غزلیات جامی، سعدی، عاشق و لیلی و مجنون مکتبی است؛ خط: نستعلیق جلی و خفی، کا: زین العابدین ابن علی همدانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ دارای بیست و پنج مجلس کوچک و بزرگ نقاشی آب و رنگ، مجدول، با سرلوح مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، مشیرالسلطنه، کتابداران وقت؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوای روکش تیماج لاکی وسط ترنج منگنه‌ای، اندرون کاغذ سفید، ۶۵۴ص، ۱۵ سطر در متن و ۳۰ نیم سطر در حاشیه متصل به متن و ۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳ - ۳۶۹]

۱۱۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۳۰۵

جنگ شعر از انوری تا مهستی، قصاید و متقطعات و رباعیات است هر یک به ترتیب تهجی قافیه‌ها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۳۸ق؛ مجدول؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن لاجوردی، ۱۶۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۴۶۲]

۱۱۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۲۵/۲

آغاز: یا اخی قد جمعت فی هذا الکتاب ما هو لب الحکمة و اس اساس المعرفة ... بشنوید ایطالبان ایصادقان ×× این مناجات از کلام عاشقان؛ **انجام:** بشنو این تحقیق از آن بحر علوم ×× قدوه عشاق مولانای روم ... عشق آن شعله است کان چون برفروخت ×× هرچه جز معشوق باقی جمله سوخت.

مجموعه‌ای است مشتمل بر ۱۲۹ بیت شعر عرفانی که برخی از آنها به طور قطع از مثنوی معنوی ملای رومی است و این‌که همه آنها از مثنوی معنوی ملای رومی است محرز نگردید؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ ابیات در چهار ستون مجزی به طلا، برگ‌ها مجدول؛ کاغذ: شرقی، نوع جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج، ۲گ، اندازه: ۱۸×۲۹ [ف: ۳۵ - ۴۹۵]

۱۱۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۵۳۵/۴

رباعی خیام و جواب میرزا عبدالرسول از میرزا عبدالرسول (قرن ۱۳)؟؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ رجب ۱۲۳۹ق؛ ۱گ (۲۴پ-همان) [مختصر: ف: - ۳۸۸]

۱۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۷۲/۳

قصه مطایبه مثنوی. داستان سه لر است در ۱۰ بیت؛ خط: نسخ کتابتی، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی بوم قهوه‌ای، ترنج و سر ترنج و لچکی گل کوکب، ۱گ (۳۴۳-۳۴۴)، ۱۳ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم[ف: ۸ - ۴۳۴]

۱۱۳۳. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۱۳۳

آغاز: هست مروی که شهنشاه عرب ×× گشت چون وارد میدان ز غضب؛ **انجام:** گشت رضوانی از این غم شب و روز ×× در شبستان عزا شمع فروز.

مشتمل بر اشعاری در وقایع کربلا تا تخلص «رضوانی»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق، ظاهراً توسط ناظم تصحیح شده؛ ۷گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۱۲]

۱۱۳۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۲۳/۶

آغاز: بسمله. بدان خود که گفتی سپاس و درود ×× که در فن طب است این قطعها ... بشنو از یوسفی بسمع رضا ×× حفظ صحت یکی از آن باشد ... شد سفیدی علامت بلغم ×× تیرگی هم علامت سودا ... الی آخر؛ **انجام: ...** طریقه خوردن شیر شتر روز اول نیم دفعه و دویم یکدفعه و سیم یکدفعه و چهارم یکچارک تازه دوشیده با نبات سفید پنج مثقال بیاشامند و چند قدمی حرکت نمایند بتانی و غذا ظهر تر حلوا دارچینی یا گز انگبین یا شربت گلاب و شب تر پلو است با گوشت بره پخته و از حبوبات و بقولات و لبنیات.

قصیده طب یوسفی فوائد متفرقه در علم طب. ایکه خواهی تندرستی از در حکمت در آ ×× تا بعلتهای گوناگون نگردی مبتلا؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالخیر حسنی، تا: ۱۲۴۰ق؛ در حاشیه، محمد اسمعیل الموسوی العریضی الیزدی به‌سال ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: فستقی آهار مهره، جلد: مقوای روکش تیماج گلی رنگ وسط و حواشی گل ترنج سازی ضربی طلائی و گل و برگ برجسته نیلی اندرون کاغذ نیلی، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۹۳]

۱۱۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۵۸

علاوه بر رساله‌هایی که مستقلاً معرفی شده است، شامل چهار بیت از میر یحیی کاشانی شیرازی و چهار بیت از شاعری دیگر که در آن کاشانی و قمی بودن میر یحیی را نفی نموده و وی را شیرازی دانسته است(۴۳۰پ)؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۲۴۰ق؛جلد:گالینگور قهوه‌ای، ۴۳۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۳۷ - ۴۲۱]

۱۱۳۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۰۴۹/۳

پراکنده‌هایی از اشعار مذهبی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب ۱۲۴۰ق؛ متن تحریر ساده و چلیپا؛ جلد: تیماج مقوایی، ۳۲گ (۸۳-۱۱۵)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴ - ۱۱۴۰]

۱۱۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۲۲-۲۹/۲۶۲

آغاز: رنگ حناست بر کف پای مبارکت ×× یا خون عاشقی است که پامال کرده ای؛ **انجام:** هان ای دل عبرت بین از دیده نگه کن هان ×× ایوان مداین را آیینه عبرت دان / یک ره زره دجله منزل به مداین کن ×× و زدیده دویم دجله برخاک مداین ران

بیاضی است که در آن اشعاری از شاعران مشهور خصوصاً حافظ و سعدی در موارد متعدد جمع شده، نام شاعران چنین است: حافظ، عرفی، رفیق، سعدی، کشفی، کلیم، سراپای مهری عاملی، مجموعه راز از میر محمد صالح متخلص به کشفی، نیازی، جامی، سعدی، شانی، سایل، کلیم، محتشم، وحشی، مثنوی ابراهیم صفا: «ای مهر سپهر بیوفائی ×× به هم زن رسم آشنایی»، مثنوی نظیر زنگنه: «ای زرسم و راه یاری بی خبر ×× داد از دست تو ای بیدادگر»، مثنوی میرزا صادق تفرشی: «آتشی می‌بینم از یاران زدور ×× گرم می‌آید زچشمم نخل طور»، مثنوی میرزا طوفان: «بهار آمد وگل زگلبن دمید ×× دگر تا به بلبل چه خواهد رسید». غزلیات شیخ سعدی (منتخب به ترتیب حروف تهجی)، اشعاری از جامی، غزلیات هاتف، غزلیات مشتاق، عاشق، احمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق، جلد: تیماج عنابی، ۲۳۷گ، ۶ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۲۴۶]

۱۱۳۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۰۵۸

شعرهای سعدی و محتشم و عاشق و جامی و اختر؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا محمد ناظم تبریزی، تا: ۱۲۴۰ق، برای شاه زاده کیخسرو میرزا؛ سطور چلیپا در متن و راسته در هامش، با سرلوح، مجدول زر، کمند زنگار؛ با تاریخ تولد کلثوم دختر همین شاه زاده در ع ۱۲۴۶/۱ در برگ یکم؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۷]

۱۱۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۱۶/۱

آغاز: ایها اللاهی عن العهد القدیم ×× ایها الساهی عن النهج القویم؛ **انجام:** هر چند بیکسی بسی نیست مرا ×× بیکس نبود هر آنکه او را تو بسی

چند قصیده متفرق است در پند و اندرز و مناجاة و مدح حضرت پیغمبر (ص) از شیخ بهائی و ابوسعید و قرشی و خاقانی و قطب الدین بختیار کاکی و شاه شرف بو علی قلندر؛ خط: نسخ، کا: احمد علیخان بن انور علیخان بهادر، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۸گ (۲ر-۹پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۶]

۱۱۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۷/۱۲۲

غزلیاتی از ملا عبدالرحیم مراغی، میرزا حسن فانی خوئی، حاجی سلیمان صباحی، حکیم شفائی، شیخ بهائی، یاری، میر سید علی عرب، نظیری، عاشق، حسینی، میر سید علی مشتاق، جامی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن جمشید مراغی، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۳گ (۲۵۱ ر-۲۵۴ر) [مختصر: ف: - ۵۷۲]

۱۱۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۴۶/۱

رباعیات مرتب از الف تا یاء است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ رجب ۱۲۴۱ق، برای پسرش فتح محمد؛ کاغذ: هندی کبود، جلد: تیماج مشکی لایی، ۴۱گ (۲پ-۴۳پ)، ۱۰ سطر (۶×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۴۴۳]

۱۱۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۴۳

مثنوی؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۱۸گ، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۴سم [رایانه]

۱۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۶۶/۳

آغاز: از آنچه دادی [و] بخوردی ×× بگو غیر از کفن دیگر چه بردی / که بر انداخت خانمان‌ها را ×× گوش کن تا بگویم آنها را؛ **انجام:** مرا هم فرح باشد هم ذکر ای شاه اژدر در.در خاتمه می‌گوید: بعرض دوستان غیب شاهد ×× مراین را میرساند عید واحد/ که آنچه اندر این منظومه گفتم ×× یکی را پیش خود اصلا نگفتم / تمامی هست از نص قرآن ×× دیگر قول نبی و هم امامان.

مثنوی است از غریب لاری، در بحر هزج (مفاعیلن ...) در بیان مطالب اخلاقی از جمله: سلوک با خلق، عیب پوشیدن، در سلوک با عیال؛ اشعار آن از استحکام برخوردار نیست؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق کتابتی، بی‌کا، تا: جمادی الاول تا جمادی الثانی ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ در انتهای نسخه منظومه‌ای چاپی و مصور از بابا غیبی به نام «فردوسی مشروطه» ضمیمه است؛ کاغذ: نخودی و مشقی خط دار، ۱۷ص (۹۳-۱۲۶)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۷ - ۴۳۷]

۱۱۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۷/۱۰۱

ترجیع بند مقطع شیخ عراقی در مدح امیرالمؤمنین (ع)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن جمشید نراغی، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۲گ (۱۷۶ ر-۱۷۷ر) [مختصر: ف: - ۱۷۴]

۱۱۴۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۷۳/۲

آغاز: هر سحر که بوی جان آید همی ×× بوی جان امر [..] آید [همی] / جان فزا دلکش نسیمی از بهشت ×× سوی اصفاهان نهان آید همی؛ **انجام:** ارمس پاره مولود رضوان علام ×× سراس بهتر است حرم [...] - محمدرضا ام [...] کیست حسن کرد لطف ازل اقتضا ×× طلب کردم ار رسحه یا ریح گفت ×× بگو جان فدای محمدرضا

مجموعه‌ای است از اشعار فارسی که گویا «رشحه» تخلص شاعر آن باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ در میان اشعار سطوری چند به نثر که درعشق است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۶گ، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۶۱۰]

۱۱۴۶. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۳۶/۱۰

آغاز: صدف دار کردم ز فرخندگی ×× بکوش سخن گوهر

بندگی؛ **انجام:** ز یاقوت عمرش گرانمایه کن ×× بحفظ خودش نیز همسایه کن
منظومه‌ای است حدود ۱۵۳ بیت در حاشیه و متن، در زمان شاه سلطان حسین سروده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ صفر ۱۲۴۲ق؛کاغذ: لیمویی، جلد: مقوای ساده، ۱ص (۹۳)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۶۷]

۱۱۴۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۳۱۷/۴

قصیده ابوالفتح لاهجی است در ۲۵ بیت مدت عمر هر یک از ائمه دوازده‌گانه را با حروف ابجد از نام مبارک امیرالمؤمنین «علی کرار» (ع) استخراج کرده است. مطلع قصیده: از علی گردد جلی تاریخ جمله اولیا ×× هم ولادت هم زمان عمر و هم فوت وفنا؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد حسن حسینی زنوزی خویی، تا: ۱۲۴۳ق، واقف: شهید، جلد: تیماج ضربی با ترنج با سر لچکی مجدول، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵۷]

۱۱۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۳۰

اشعار بیاض شعر؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۶۰گ، اندازه: ۱۴/۱×۱۷/۱سم [رایانه]

۱۱۴۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۸۷

در آغاز قصاید است به ترتیب تهجی، سپس قطعات و مضحکات، سپس رباعیات بدنبال هم. در صفحه‌های جدولبندی شده به‌زر و در کنار برگ‌ها نام شاعران آمده: عاشق اصفهانی، شاپور طهران، خاقانی، آذر بیگدلی، انوری، ابوالفرج رونی، نظیری نیشابوری، طبیب اصفهانی، عرفی شیرازی، عصمت بخارایی، نهایی، مسعود سعد سلمان، وطواط، ابوالعلاء گنجه‌ای، عبدالواسع جبلی، جمال الدین اصفهانی، میر سید علی مشتاق اصفهانی، طوفان، آقا محمد عاشق، زلالی کرمانی، وحشی بافقی، شمس الدین طوسی، آذر شاملو و جز آنها؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۲۴۳ق؛ کمند و جدول‌بندی شده به‌زر و رنگ‌ها، با یادداشتی مبنی بر این‌که علی کاتب تذکره رباعی را از این مجموعه سرقت کرده است؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قرمز، مجدول، ۱۷۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۶سم [ف: ۸ - ۲۵۶]

۱۱۵۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۱/۵

فهرست مفصل جنگ اشعار در برگ‌های اول نسخه؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن گنجعلی، تا: ذیقعده ۱۲۴۳ق؛ ۶۹گ (۹۵-۱۶۴)، اندازه: ۱۷×۳۱سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۴۸]

۱۱۵۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۲۳/۱-عکسی

آغاز: ماهی که از وفور غم او را مثال نیست ×× شادی در او شعار به جز بدسکال نیست؛ **انجام:** هرگز به پا به دهر عزایی چنین نکرد ×× تا چرخ سفله بود، خطایی این چنین نکرد ×× با هیچ آفریده جفایی چنین نکرد
تضمین دوازده بند محتشم کاشانی، تخمیس، گویا از «خرم» که در پایان آن آمده: چون نظم یافت ماتم سبط شه، حسین ×× افکند شور و غلغله در خلق عالمین/ «خرم» خروش برکش و بر گو بشور و شین ×× خاموش «محتشم» که ز ذکر غم حسین؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸ص(ص ۱-۱۸). [عکسی ف: ۱ - ۷۴]

۱۱۵۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۱۳۹

آغاز: هوا شد تیره و گریان بسان دیده وامق ×× زمین شده تازه و خندان بسان چهره عذرا؛ **انجام:** چون نیک ببانک دف و نی کردم گوش ×× نقل غم من بود و حدیث رخ وی
شامل انتخاب اشعار شعرای متقدم و متأخر به تفکیک و ترتیب: «قصاید، قطعات، غزلیات و رباعیات» جامع به ترتیب حروف قافیه ابیات منتخب شاعران را منظم کرده است. مثلاً در قافیه الف در بخش غزلیات ۵ بیت از سعدی، یک بیت از حافظ، از فیضی دکنی، مظهری کشمیری ... الخ آورده است سپس قافیه ب به همان سبک وشیوه، نسخه باید «تذکرة اسحق» تألیفی اسحق بیگ عذری بیگدلی (قرن ۱۲) برادر آذر بیگدلی صاحب «آتشکده آذر» باشد که باید مطابقت شود؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۲۴۳ق؛ کاغذ: شکری آهار مهره فرنگی، جلد: مقوا، عطف تیماج خرمایی، ۱۱۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۷۱]

۱۱۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۹۵

از بیدل، جامی، هلالی؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق [د.ث. مجلس]

۱۱۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۳۷

شعرهای فارسی: بهائی در نان و حلوا، مطبوع، مجرم، مهری جبل‌عاملی، وحشی، سعدی، دری، نظیری، غیرت، محتشم، سایل، شوکت، صحبت لاری، رفیق، عاشق، جامی، فارغ، طوفان، میرزا صادق هجری، بیدل، پریشان، مایلی، منشی، مشفق گله داری، ابن عماد در روضة المحبین، مشتاق، رفعت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ ذیقعده ۱۲۴۲ و ۲۳ شعبان ۱۲۴۴؛ مهر: «شعاع»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۹۷گ، ۱۰ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۱ - ۲۴۴۹]

۱۱۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۱/۱

آغاز: هذا دیوان استاد رودکی ابوالحسن علیه الرحمه. بسمله و به نستعین و الیه (=علیه) التکلان. ای بنده بلا دیده و از بند بجسته ×× مردانه شده آمده بر شهر نشسته؛ **انجام:** نخواستم ز تمنا مگر که دستوری ×× نیافتم ز عطاها مگر پشیمانی
از ص ۱ تا ص ۵۰ اصل مجموعه است و مشتمل بر اشعار رودکی و قطران می‌باشد، در ضبط قصاید نیز رعایت ترتیب حروف الفبائی قوافی نشده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۴۵ق، جا: دارالسلطنه تبریز؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج قرمز با ترنج و نیم ترنج ضربی مقوایی، ۵۰ص (۱-۵۰)، ۲۱ سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ - ۱۷۵]

۱۱۵۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۴۴۵

مشتمل بر منشآتی در موضوعات مختلف بعضاً از صادق بن فضل الله علوی به سال ۱۲۴۴ و ۱۲۵۴ در طوس، رباعیات ابوسعید

ابوالخیر، اشعاری به فارسی از داعی، طرازی، مؤمن، آقا سید صادق، فرسنامه منظوم، مثنوی میرزا ابوالقاسم هجری و دیگر متفرقات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ شعبان ۱۲۴۵ق؛ در دو برگ آخر چند یادداشت تاریخی به سال ۱۲۴۶ و ۱۲۴۸ و ۱۲۴۹ و متفرقاتی دیگر؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۵۶گ، سطور چلیپا و راسته، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۳۳]

۱۱۵۷. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۳۷۲/۳

چند قصیده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱ شعبان ۱۲۴۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۳گ (۵۸ر–۶۰پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۸۸]

۱۱۵۸. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه: بدون شماره۴/

بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق [میراث اسلامی: ۵ – ۵۷۱]

۱۱۵۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۷۶/۴

قصیده در جواب انوری؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن عبدالرضا قزوینی شیرازی، تا: ۱۲۴۷ق [ف: ۸ – ۱۸۷]

۱۱۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۴۳/۹

آغاز: افتتاح دیوان سخن ذکر عظمت پادشاهی /؛ **انجام:** کشتی ز نگاهی و جهانی دادی ×× لا حول و لا قوة الا بالله.

از حیاتی. شاید همان نقطوی مذکور در ذریعه ۹/۲۶۸–۲۶۹ باشد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی طبیب بن علیرضا متطبب، تا: یک‌شنبه ۳ ربیع الثانی ۱۲۴۷ق، یادداشتی در برگ ماقبل آخر کتاب به‌نام محمد کاظم آمده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ (۲۱۱–۲۴۳)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۲ – ۵۱]

۱۱۶۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۷۶/۶

قصاید است از محمد رموزی، علی نویدی، بیرم خان، مرشدی، میرزا قلی میلی، محمد هاشم مردمی، و جز آنها؛ خط: نستعلیق، کا:ابوالقاسم بن عبدالرضا قزوینی شیرازی،تا:۱۲۴۷ق[ف: ۸ – ۱۸۷]

۱۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۲۹

آغاز: رخ سرخش شده مانند کاه ×× کشیدی دمبدم آه از جگرگاه /دهانش خشک هر دو دیده اش تر ×× مناجات کرد گفت الله اکبر؛ **انجام:** نوشتم خط بدین دیوار خانه ×× بماند بر من مسکین نشانه / اگر گویند این مسکین کجا رفت ×× بگو بگریخت از جور زمانه

مثنوی ابراهیم است. مثنوی کوتاهی است که در آن شاعر چند قصه را به نظم کشیده است، از جمله قصه شیخ حداد و حضرت موسی، سنگ تراش، قصه صالح بغدادی. شاعر نام خود را در اشعارش ابراهیم ذکر می‌کند؛ خط: نستعلیق نازیبا، کا: ملا گلنار بن ملا صالح کوربی، تا: ۱۲۴۷ق، برای ملا عزیزالله؛ جلد: میشین، آبی، ۲۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۶ – ۳۶۲]

۱۱۶۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۷۶/۱

حاوی رباعی و مفردات و مثنوی. مفردات به ترتیب حروف قافیه است از الف تا یاء بدون یادی از سرایندگان، سپس مثنوی‌ها در بحر مثنوی معنوی و بحر مخزن الاسرار، آنگاه رباعی‌ها: سحابی، مثنوی از مؤمن حسین یزدی، غزلیات از مسیحی، رفیعی، نعمتی، مداح، گلشنی، مولانا شجاع، عبدالغفار، مولانا مقصود، مولانا محمد قاسم رازی، شکیبی، غازی، صرفی، عهدی، سلطانمحمد، فروغی، وحشی، قاسم بیک، میر مجدی، قیدی، یادگار بیگ، هلاکی، شمسی، ولی دشت بیاضی، خواجه محمد حسین، قاضی احمد فکاری، خواجه احمد میرک، عبدی، محمد امین، چنبک، ادهم، نورالدین محمد، خواجه محمد ترکه، میر جلال الدین حسن، فکر، حشمتی، ناطقی، فایضی، شیخ بهایی؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن عبدالرضا قزوینی شیرازی، تا: ۱۲۴۷ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن سیاه ضربی، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۲سم [ف: ۸ – ۱۸۶]

۱۱۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۰۳-۱۷/۱۸۳

آغاز: هر ملک یک طبق زنور دگر ×× همه گردند نثار پیغمبر / تو زموی سرش کنون بشمار ×× که دوازده هزار و سیصد تار؛ **انجام:** بسمله الحمدلله رب العالمین یا حی یا قیوم اجب یا رو قیائیل سمیعا مطیعاً بحق الحمدلله رب العالمین ... بقائمة العرش طیکل بود الاربعا ایاک نعبد وایاک نستعین یا سریع یا قریب یا مکائیل یا جبرئیل

جنگی است پراکنده شامل اشعاری از شاعران زیر: دوازده بند محتشم، هاتف در مدح علی (ع)، دوازده امام به ترتیب حروف تهجی، سرباز، سعدی، هفت بند ملا حسن، اشعاری در مدح علی (ع)، نشاط و اشعاری از شعرای دیگر؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق، جا: قریه حصار همایون از دهات شمیرانات؛ ۷۳گ، ۶–۱۲ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۶×۹سم [ف: ۳ – ۱۲۵۷]

۱۱۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸۰

شامل اشعار حافظ، سعدی، مثنوی میرزا صادق تفرشی، بخش‌هایی از گنجینه نشاط، شهنشاهنامه صبا؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق [د.ث. مجلس]

۱۱۶۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۷۹/۲

گزیده‌هایی از مثنوی معنوی و بوستان؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن عبدالرضا قزوینی شیرازی، تا: ۱۲۴۷ق [ف: ۸ – ۱۸۷]

۱۱۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۱۳/۱

به طرز نصاب که اشعار آن بالتزام تجنیس و تصنعات لفظی سروده شده چنان که وزن شعر: مصر شهر و شهر ماه و ماه اب و خوف سهم ×× سهیم تر و اجنحه چون بال باشد بال جان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ ۱۴ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۳۶۶]

۱۱۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۳۱۲

آغاز: بنام خدا تا جهانرا بقاست ×× همه فیض جاری بنام خداست / حکیمی که نقش دو عالم کشید ×× کریمی کز و کس نشد نا امید؛ **انجام:** سرآغاز هر کار از خیر و شر ×× ببار از سرانجام دارد ثمر / شود اول هر چه ز آخر دید ×× کسی آخر آخر ز اول ندید.

انجامه: تم فی یوم الثبت من وجه نسخه الی کتب من حفظ الناظم ابقاه الرساله احدی و عشرین من شهر جمادی الاولی ۱۲۴۹ و محررها الحقیر و الاحقر ابن محمد مهدی الثقفی عفی ... کرمه.
مشتمل بر اشعاری در ستایش خداوند، نبوت و نعت رسول الله، امامت و خلافت امیرالمؤمنین علی (ع) در ۴ منقبت، توسل به دوازده امام (ع)، منقبت خاص امام زمان صلوات الله علیه، مناجات و توسلات، نصیحت، مقدمه خطبه فدک در احتجاج، اشعار مذهبی؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: مقوایی با روکش تیماج تریاکی سوخته، ترنج و سرترنج با نقش گل و بوته مجدول با حاشیه بند ریس‌های ضربی، ۴۲گ (۲۲۱پ-۲۶۳ر)، ۱۷ سطر (۸/۲×۱۳/۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [رایانه]

۱۱۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۹۷/۳

اشعار پراکنده چند رباعی، شعر سعدی و حسینی و جامی و عاشق و وحشی و ناظم و اختر و حاجب و حافظ و محتشم و درویش مجید و طوفان و مسعود سعد سلمان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز تیره ضربی لایی، ۱۳گ (۶۰پ-۷۳پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۱۹۷]

۱۱۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۳-۱۷/۱۹۳

آغاز: طبل رحیلش چه زد این اوستاد ×× نوبت اورنگ به جمشید داد / کوه سرافکنده تمکین کند ×× ... [پاک شده]؛ **انجام:** مخدوم مهربان من. ایام جوانی که هنگام کامرانی بود در کارگذشتن است و قبل ان یرتد طرفک پیری و عنا می‌رسد و نوبت فنا خواهد رسید.
جنگی است به قطع بیاضی شامل: مناجات خواجه عبدالله انصاری، مثنوی معراج خیال تجلی شیرازی، مثنوی سومنات (یک صفحه با این سرآغاز: آن میکده کز صفا تمامش کردم ×× و زآتش دل باده به جامش کردم)، اشعاری از صائب، حافظ، سعدی و باباطاهر، شاهنامه منظوم درتاریخ سلاطین ایران قبل از اسلام وپس از اسلام تا حجاج؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷-۱۲۴۹؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۲گ، ابعاد متن: ۵×۸، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰×۱۲سم [ف: ۳ - ۱۲۵۳]

۱۱۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۷۰۳

آغاز: سوی ویرانه‌ام آمد سحری جلوه کنان ×× بهر پرسیدن بیمار خود آن سرو روان؛ **انجام:** از زلف و رخ دوست عجب صبحی و شامی
بیاضی است که در آن گزیده‌ای از اشعار جمعی از شعرای فارسی‌سرا درج شده، از جمله: منظومه بیمار و طبیب، قاضی شریف، مکتوب جناب مقصدی، اشعار عاشق، چند غزل ازحافظ شیرازی، قصیده از حاجی سلمان صباحی کاشانی، اشعار باباطاهر عریان، ابیاتی از مثنوی مولوی، قصیده در نعت نبی، قصیده در بهشت، اشعاری از میرزا رضی تبریزی، اشعاری از میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله (نشاط)، اشعار میرزا محمد متخلص به سحاب، اشعار سید حسن متخلص به مجمر، اشعار میرزا صادق متخلص به ناطق، اشعار میرزا ابراهیم متخلص به اخگر، از رباعیات خیام، طریقه صیغه متعه، قصه مجعوله، قصایدی بدون نام شاعر، اشعار عاشق اصفهانی، اشعار کمال اسمعیل، اشعار عصمت بخارایی، اشعار انوری، اشعار مولانا وحشی، ترکیب بند ضیاء، اشعار حضوری، اشعار ظهیر الدین فارابی، اشعار رجایی، قضا و قدر، میرزا محمد قلی سلیم، قطعاتی از میرزا محمد علی شیرین کلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ مجدول، در ابتدای نسخه یادداشتی از مالک آن (گویا باستانی راد) درباره اهمیت نسخه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۱گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۰]

۱۱۷۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۴

اشعاری از: جامی، کمال الدین اسماعیل، سوزنی، نظام استرآبادی، سنایی، نظامی قمی، سعدی، ادیب صابر، شیخ عطار، مثنوی «سرتاپای» از مهری عرب، اشعاری از انوری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای یک لائی مجدول، ۱۸۳گ، اندازه: ۱۳/۹×۲۱/۴سم [ف: ۸ - ۲۱۱]

۱۱۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۴۱۵/۳

آغاز: بسمله، ای که ذاتت در دو گیتی مظهر اسماستی ×× جوهری دهر را تو لؤلؤ لالاستی؛ **انجام:** دست او امداد دست سید داناستی
مخمس قصیده یائیه میرفندرسکی است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: احمد بن علی محمد رشتی، تا: ۱۲۵۰ق؛ اشعار عربی به خط نسخ؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ کاغذ: شکری آهاری، جلد: تیماج مشکی، ۴ص (۹۱-۹۹)، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۸۲]

۱۱۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۲۴/۱۰

آغاز: کوکبه خسرو و نوشیروان ×× شد چه جهان گیر کران تا کران؛ **انجام:** شاه ازان کورزن آیین گرفت ×× ترک هوس کرده ره دین گرفت
مثنوی خلیل زرگر. داستان شیفته شدن انوشروان به زن زیبایی و کور کردن او چشمان خود را؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: شمیز قهوه‌ای عطف پارچه سبز، ۴ص (۵۰-۵۳)، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۳۶۷۱]

۱۱۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۲۴/۱۳

آغاز: روزی از روزها نکومردی ×× بی نظیری یگانه فردی؛ **انجام:** بسیار از چنین بلامشهور ×× خویشتن را بکرد گار غفور
مثنوی است /داستان زن گرفتن مسافری است و دچار شدن او بازنی زشت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: شمیز قهوه‌ای عطف پارچه سبز، ۳ص (۷۹-۸۱)، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۳۶۷۲]

۱۱۷۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۸۰۶

آغاز: ایها المفتون فی عمر القصیر ×× ایها النائی علی المولی الکبیر؛ **انجام:** چون کلامم سربسر ماتم بود ×× سال تاریخش بهار غم بود ۱۲۵۱ ... تابنام من السلوا نظم کرد این ... ×× مؤمنین را زاد راه و منزل عقبا رسید

اشعاری است در مواعظ و پند و اندرز به جوانان و نیز بیان فضائل و مصائب ائمه اطهار (ع) در اول نسخه با عنوان «نجات العباد» معرفی شده ودر پایان اشعار تاریخ نظم آن ۱۲۵۱ق آمده، تخلصی در اشعار دیده نشده،گویا جمع‌آوری اشعار شعرای مختلف است؛ خط:تحریری ناخوانا، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: مقوا عطف وگوشه تیماج سرخ، ۹۰گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [مخ: ۱ - ۱۶۰]

۱۱۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۶۷

آغاز: که غراس آنها آه در ریاض پرورید شکوفه غیر از داغ و باری جز اشک نداشت حاصل کلام آنکه چون روز عاشورا خورشید جگر سوزی از مشرق غم؛ **انجام:** همین زمان که بود ظهر عاشورا ×× به حکم ابن زیاد و یزید بی پروا

بیاضی است شامل اشعاری در مرثیه امام حسین (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ صفر ۱۲۵۱ق؛ جلد: مقوا قهوه‌ای، عطف تیماج، ۱۲۶گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰/۵×۲۱سم [ف: ۲۶ - ۴۴۶]

۱۱۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۹۰/۲

اشعار گوناگون بدون ترتیب از شاعران مختلف نظیر میر طغرا، کاتبی نیشابوری در مدح و منقبت حضرات معصومین (ع) و غیره، و نیز اشعاری که به صورت ذکر جهت بر آورده شدن حاجات پیشنهاد شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ سطور راسته و چلیپا یا عمودی؛ جلد: تیماج تریاکی ضربی ساده، عطف چرم قهوه‌ای، ۴۴گ (۱۱۱پ-۱۵۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۷سم [ف: ۴۱ - ۱۶۱]

۱۱۷۹. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۶/۴

جنگی شامل: اشعار محتشم (ص۱۷۶-۱۷۷)، غزلیات منتخب از جامی (۱۷۷-۱۸۴)، غزلیاتی از سعدی (۱۸۴-۱۹۷)، مخمس ندیمی با تضمین غزل حافظ (غزلی به مطلع: «بلبل به شاخ سرو به گلبانگ پهلوی») (۱۹۸)، مخمس عرفی با تضمین غزل حافظ (غزلی به مطلع: «یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور») (۲۰۰-۲۰۱)، مخمسی از عرفی است با تضمین غزل حافظ (غزلی به مطلع: «دوش دیدم که ملائک در میخانه زدند») (۲۰۱-۲۰۲)، سه مخمس از جامی (۲۰۳-۲۰۶)، مخمسی از «کلام رضا» (۲۰۶-۲۰۸)، مخمسی از صائب (۲۰۸-۲۰۹)، مخمسی «با تضمین غزل محتشم» از علوی (۲۰۹-۲۱۰)، مخمسی از عرفی (۲۱۰-۲۱۱)، مخمسی که شاعر آن خود را معرفی نکرده است (۲۱۱-۲۱۲)، مخمسی از حسرتی (۲۱۲-۲۱۳)، مخمس جامی (۲۱۳)، مخمس سعدی (۲۱۴)، مخمس مداح (۲۱۵)، مخمسی از عراقی (۲۱۶-۲۱۸)؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مقوایی تریاکی با ترنج و سرترنج، حواشی منگنه، ۴۶ص (۱۷۶-۲۱۸)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴۴]

۱۱۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۲۰

بیاض اشعار است. در این بیاض اشعاری است از: آذری، شاه عباس الحسینی، کمال، سعدی، جامی، شوکت، حافظ، صایب، مقصدی، مشتاق، هلالی، عاشق، شاپور، قدسی، وفائی، هاتف، اهلی شیرازی، عرفی شیرازی، جامی اردبیلی، نشاط قمی، امیر همایون، علی نقی، شهری، آذر، میر صیدی، شجاع کاشی، نظیری، صافی، محتشم، حکیم سعید، محمد صالح، نادم گیلانی، سنجر کاشی وقوعی تبریزی، غیرت، کلیم کاشی، امیر شاهی، شرف جهان، امیر زنده دل، سیفی بخاری، شرف جهان، صافی، طبیب، فکاری، کمال خجندی، حالتی، حسن دهلوی، مینائی، میرزا احمد، حیدر، فصیحی، انوری، حسن، نورعلی شاه، آقا سید باقر طباطبائی؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد موسی، تا: ۱۲۵۲ق؛ مجدول، بعضی از صفحات خطوط حمایلی؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قرمز، یک‌لا، ۱۱۸گ، ۱۰ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۵۶۲]

۱۱۸۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۶۴/۵

قصائدی متفرقه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شوال ۱۲۵۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده، بدون مقوا، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱ - ۲۴۱]

۱۱۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۱۳

آغاز: باز این چه فتنه بود که از سر گرفت جنگ ×× شد آشنا بشیشه دلها دوباره سنگ؛ **انجام:** بگریه گفت که در خاک آستانه ما ×× بسان خاکی خونبار صد هزار نگر

مرثیه است و سوگواری خاندان پیغمبر (ترجیع بند و نوحه و رباعیات و مناجات و منقبت و حدیث منظوم و مخمس در غصب خلافت) و نامه‌ای به نظم در پاسخ سید محمد در بندی به‌طریق تغزل و ترجیع‌بند مورخ ۱۲۵۳ و قصیده در ستایش امام رضا و تخمیس مرثیه صباحی در چهارده بند و تخمیس دوازده بند محتشم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پایان جمادی الاول ۱۲۵۴ق، به‌خواهش جعفر بیکا پسر علی خاص بیک؛ در پایان شعر میرزا حسین فرزند خاکی است در ۴۷ بیت در مرثیه به‌خط پدر که از خواننده می‌خواهد که برای پسرش دعا کنند مورخ ۱۲۶۰؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۷۶گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۲ - ۲۵۲۰]

۱۱۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۹۴

اشعاری از میرزا ابراهیم ادهم، ظهوری، میر عین علی و ...؛ کا: علی بن ... کاظم، تا: ۱۲۵۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۷۱گ، اندازه: ۱۲/۲×۲۱/۶سم [رایانه]

۱۱۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۰۰

مجموعه شعر به مثنوی؛ کا: محمد ربیع، تا: ۱۲۵۴ق؛ ۱۰۰گ، اندازه: ۷×۱۱/۲سم [رایانه]

۱۱۸۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۶۵/۴

آغاز: زد علم بر قبه عرش عظم ×× نام بسم الله الرحمن الرحیم؛ **انجام:** در طریقت بعد ازین از امتحان ×× شیر یزدان را دیگر کودک مخوان
مثنوی است؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: ۱۲۵۴ق؛ ۶ص [نشریه: ۷ – ۲۲۵]

۱۱۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۸۵/۴
شامل اشعاری از شاعران زیر: سعدی، شمس تبریزی، انوری، نشاط، محرم، یغما، نور علی، قاسم انوار، حسن، عاشق، خاقانی، شیخ بهائی، عرفی، شفائی، سالک، حریف، محتشم، جامی، ملا حسین رفیق، محجوب، سرو، حافظ؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ شوال ۱۲۵۵ق؛ مجدول زرین و لاجوردی؛ مهر: «عبده آقا خان» (بیضی)؛ جلد: تیماج، سرخ، مجدول، ۴۳گ (۸۰پ–۱۲۲ر)،۶سطر چلیپایی،قطع:بیاضی،اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۸ – ۲۴۶]

۱۱۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۶۵
جنگ (بیاض) شعر؛ کا: عباس بن محمد، تا: ۱۲۵۵ق؛ . انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱×۲۱سم [رایانه]

۱۱۸۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۷۴/۲۴
اشعاری از سعدی حافظ، سلمان ساوجی، میرزا محمد علی خوئی، خاقانی، فضولی، نوائی، شبستری در حق زلف، خال، روی ف قامت ف جشم و ابرو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۹ص، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱ – ۵۲۳]

۱۱۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۹۰۴-۳۹/۲۸۴
آغاز: تو بحال من مسکین بجفا می‌نگری ×× من بحال کف پایت بوفا می‌نگرم / آفتابی تو ومن ذره مسکین وحقیر ×× تو کجا ومن سرگشته کجا می‌نگرم؛ **انجام:** ببین مشتاق چون آخر هلاکم ×× زشوق مقدم جانانه کردند / زکویش مژده ومسلم رساندند ×× مرا درخواب از آن افسانه کردند
بیاضی است شامل اشعار فارسی از شعرای مختلف از جمله محتشم، ندیم شیرازی، یغما، سعدی و ...؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۲۵۵ق، جلد: مقوا عطف گالینگور قهوه‌ای، ۱۲۵گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۳ – ۱۲۳۰]

۱۱۹۰. تهران؛ لغت‌نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۳۹/۲
آغاز: در جویبارها که نوشت این نگارها ×× کایدون پر از نگار شد این جویبارها – میانه: بندم عماری برهیون آیم ازین ویران برون گیرد بویران اندرون کس جای هر گز چون جعل؛ **انجام:** تا بامداد سوی رز آمد خزان خزان ×× شد بر مثال دشت بر یشم از ان وزان / از بهر خدمت تو شب و روز بر زمین ×× گردون نهاده کردن و بوسه دهان دهان
شعری است که به‌فرموده فرج الله خان نوشته شده؛ خط: نستعلیق ریز، کا: جعفرقلی، تا: دوشنبه ۱۳ محرم۱۲۵۶ق، جلد: تیماج سبز با ترنج سر ترنج مقوایی درون قهوه‌ای، ربعی. [نشریه: ۳ – ۳۵]

۱۱۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۸۱۶/۲
قصاید نوائی. سه قصیده است که در آخر نسخه آمده و شاعر در آخر قصاید تخلص خود را «نوائی» ذکر نموده است. عنوان قصائید چنین است: قصیده فریده در شکایت از روزگار و توسل به پیامبر (ص) و اولاد اطهار (ع). مطلع: «ای چرخ چند رنجد ز تو جانم ×× زین بیش شرم دار و مرنجانم/ قصیده خزانیه در مدح محمد شاه قاجار ×× قصیده بهاریه در مدح محمد شاه قاجار»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۶ – ۲۹۸]

۱۱۹۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۶
شامل اشعاری از مختاری غزنوی، قصائد رودکی و قصاید مسعود سعد سلمان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ مجدول و کمند قرمز؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۶گ، ۲۰–۲۱ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱ – ۶۹]

۱۱۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۱۳/۳
مثنوی شکار فیلان و جز آنها از نواب آصف الدوله؛ خط: نستعلیق هندی، کا: سید محمد عسکری، تا: ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه مقوایی، ۹ سطر (۷×۱۲)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ – ۱۹۹]

۱۱۹۴. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۵۴/۳
قطعه در مذمت دنیاست با مطلع: «مکش زال جهان را تنگ در بر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۲ سطر (۴×۵/۸)، اندازه: ۸/۵×۱۲سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: – ۱۲۰]

۱۱۹۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۳۸۹
آغاز: جان من رنجور و بیمار توام ×× عاشق دلخسته زار توام / دارم از درد فراقت روز و شب ×× درد بیتابی و بی خوابی و تب؛ **انجام:** سر بی یار کی آید به بالین ×× از آن ساعت که دیدم گوشوارش
مجموعه اشعار و سرودهایی از شعرای معروف و غیره است که در یک دفتر جمع آوری شده، شاعران عبارتند از: شیخ باخرزی رئیس العارفین، نورعلیشاه (ترجیع بند)، حافظ، سعدی، جامی، ظهیر الدین فاریابی، مولانا محشتم، خلیل، ضیایی، وحشی، یغما، شاه نعمة الله ولی، مولانا رفعت، هلالی، عاشق اصفهانی، شمس تبریزی، باباطاهر، مشتاق، شیخ بهایی، خواجه عبدالله انصاری، صفی، شعله اصفهانی، پریشان، ابن حسام، جوشقی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ مهر: «یوسفعلی ۱۲۶۲» (بیضی)؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۳گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۲ – ۶۰۰]

۱۱۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۷۵/۱
آغاز: قد تو سرو چمن عارض تو یاسمنست ×× عارضت یاسمن و قد تو سرو چمنست / نه عیان قاتل و نه تیغ هویدا اما ×× هر کجا می‌نگری کشته خونین کفن است
غزلیات فارسی به ترتیب حروف آخر قوافی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن شیخ محمد بحرینی، تا: جمادی الاول ۱۲۵۷ق، جا:

زنجان؛ جلد: تیماج سبز، ۱۸۵گ (۱پ–۱۸۵ر)، ۱۵ سطر [ف: ۳۶ – ۴۳۵]

۱۱۹۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۸۶

مشتمل بر اشعاری از نظامی، سعدی، عاشق، محزون، سالک، حسن خان شاملو و اشعاری پراکنده و منشآتی بدون نام؛ خط: نستعلیق، کا: ملا نعمت، تا: ۱۲۵۷ق، بعد از مراجعت از نهاوند؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج مشکی مجدول ضربی بدون مقوا، ۶۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۲ – ۵۹۹]

۱۱۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۹/۳-طباطبائی

انجام: منم عارف ثناگوی تو شاها کاندرین گلشن ×× به رنگ برگهای غنچه دارم صد زبان با هم / مرا باشد زفیض آبروی گوهر مدحت ×× نهان در قطره دل بحرهای بیکران با هم / دری غیر از درت نشناسم و زین در طمع دارم ×× حصول مدعای این جهان و آن جهان با هم / مصفی باد دل از گرد کلفت دوستانت را ×× مه و مهر ند تا آئینه پرواز جهان با هم

قصیده در مدح امیر المومنین (ع)، از شاعری است با تخلص عارف دارای قدرت طبع و ذوق و دانش. در مقدمه قصیده سخن درباره توحید و قدرت طبع شاعر و نیز اشارات فلسفی – اخلاقی دارد و پس از بیت سی ام به مدح مولی می‌پردازد. اینک نمونه اشعار از آغاز قصیده و دیگر ابیات: »من و دل فارغ از کلفت نشستیم آن زمان با هم ×× که بر خیزند و ننشینند دیگر جسم و جان با هم / بود نور ظهور او حجاب طلعت خوبان ×× که نتوان دید خورشید و کواکب راعیان با هم / جهان دریا و تن کشتی و دانش خوبان ×× دل و جان در حقیقت لنگراند و بادبان با هم/ ... به درگاه شهی آریم رو کانجا سرافرازان ×× بسان بندگان دارند سر بر آستان با هم / علی مرتضی کز بندگان بر استان او فرو آرند بهر سجده سر، گردن کشان با هم / غلط کر گویمش ممکن خطا گر گویمش واجب ×× کز او باشد صفات ممکن و واجب عیان با هم»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن رضا حسینی، تا: ۱۲۵۸ق؛ ۳گ (۴۳–۴۵)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳–۶۲۳]

۱۱۹۹. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه: ۱ بخش دوم

آغاز: غیر از این ندارم چاره ×× تا چند گریان و زاریم / تا کی به چشم بد خوازیم ×× ادخوای واد خوازیم؛ **انجام:** دیده چو مجنون خویشتنم ×× عاشق چو مجنون خویشتنم / بخت برگشته خویشتنم ×× کشتی نشسته خویشتنم

بیاضی است حاوی غزلیات به گویش محلی آشتیان و ۶۷ دوبیتی باباطاهر و هشت مثنوی و اشعاری از سروده‌های شاعری به نام امین، نسخه موجود دارای عناوین ذیل است: جواب از جانب استاد حسین کفشدوز، در فراق شریفه، از جانب بلبل به مادر، از جانب مادر به بلبل، نامه استاد حسین کفشدوز، با چندین سوز و گداز و غزل‌های شماره ۵، ۶، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۴ و چندین ناخوانا؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد جعفر آهویی نخعی، تا: جمعه ۲۰ صفر ۱۲۵۸ق، جا: روستای آهو؛ در پایان دعای چله بندی زنان و منقولاتی از امیرمؤمنان حضرت علی (ع) در این که چه روزی شخص بیمار شود با طریقه اعمال و لوح محفوظ، کاتب در چند موضع نسخه یادداشت نوشته، از جمله: «تمت الشعر آشتیان من کلام متخلص به بلبل، ۱۲ ربیع الثانی ۱۲۲۶» و «تمت البیاض ... پنجم محرم الحرام ۱۲۲۶»، و یادداشت: «فی یوم الجمعه بیستم شهر صفر المظفر در تکیه حزن و اندوه آهو حسب الخواهش نور چشم عزیز آقا بزرگ که دائم الانات در فکر غزلیات عاشقی می‌بود که بنویسد و دماغی داشت، قلمی مسوده گردید، حرره العبد ... محمد جعفر اهویی نخعی ۱۲۵۸ق»؛ مهر: «عین محمد حسین» (بیضی) و «قلمی شد در نهایت پریشانی، ربیع الثانی ۱۲۲۶»؛ کاغذ: نخودی، جلد: چرم قهوه‌ای سیر، ضربی، ۱۳۹گ، مختلف السطر، قطع: جانمازی، اندازه: ۵×۱۳سم [ف: ۱۴۵]

۱۲۰۰. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۸۵/۴

قصاید است از شیخ ابی عاتم مقدسی در رثاء امام حسین، و از شیخ عثمان بن شیخ یوسف، و شیخ محمد وبری در ستایش پیامبر و مناجات، و غزلیاتی از سراینده ای با تخلص «دولت» به فارسی، و قطعه ای از مغربی به عربی، و قصیده ای چند در ستایش امام هشتم، و قصیده ای از حمیری در ستایش امیر مومنان و قصیده‌ای به عربی در ستایش پیشوایان دوازده گانه؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۷ جمادی الثانی ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: آبی، ۱۶گ (۵۷ر–۷۳ر)، ۱۷ سطر، قطع: بیاض رقعی [چند نسخه-ف: – ۵۴]

۱۲۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۹/۵-طباطبائی

آغاز: گنج اسرار الهی حرف است ×× گوهر مخزن شاهی حرف است / الف و یک نام که دارد جبار ×× هر یکی فایده ای را در کار / لیک از آن داشت یکی پیغمبر ×× پدر مادر موسی از بر / مادر حضرت موسی چون زاد ×× پدر آن اسم به دختر بنهاد ... / داد اورا پسری رب جلیل ×× که زد او جامه فرعون به نیل ... / یوخابد خواند حق اندر توراة ×× در صحف خواند خدابش عورات / دیلمی کرد رقم کافلنا ×× باز جمع دگرش شد خلنا ... / سال عمرم به صدو یک چو رسید ×× فکر من پرده از این رمز کشید / من در این اسم بسی بردم رنج ×× که طلسمات گشودم زین گنج / ای بهایی توچه این کشف کنوز ×× کردی و یافتی این قدر رموز / بیش از این کاشف اسرار مباش ×× دم مزن دیگر و غماز مباش / باید ارباب طلب را این فن ×× چون بیاید به طریق روشن / بر بهایی ز سر و صدق و صفا ×× بکند از سر اخلاص دعا

حل رمز نام مادر موسی در این مثنوی درباره وصف نام مادر موسی و خواص آن بگونه خلاصه چنین آمده است: پدر مادر موسی یکی از نام‌های الهی را بر دختر خویش نهاد که چهارده خاصیت دارد: این نام در تورات: یوخابد، در صحف: عورات، در انجیل: جنه و در قرآن رمز دیگر است به این گونه: عددش با سور قرآنی ×× متساویست اگر میدانی / طی بود آخر شش حرف دروا ×× نکته سنجی که بفهمد نیکو / عددبینه اش هفتاد است ×× این همه قاعده از استاد است ... / هشت حرف است به ترتیب نظام ××

بسط حرفش به چهل گشت تمام / دومش میم و چهارم لام است ×× سیمش شهر در این ایام است / از سه جا مصدر اسمش دال است ×× در سر آیه ای از انفال است/ اولش هفده و آخر سین است ×× متصل در وسط یس است / که در زبان اهل اسرار و کارشناسان علم حروف واعداد و اصحاب کیمیا اهمیت شگرف دارد. نام گوینده این مثنوی در بالای نسخه و نیز در ابیات آخر مثنوی شیخ بهائی است اما در ابیات پیش از آن گوینده خود را دیلمی می‌خواند و می‌گوید سال عمرم چون به صد و یک رسید «فکر من پرده از این رمز کشید»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن رضا حسینی، تا: ۱۲۵۸ق، ۲گ (۵۶-۵۷)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳ - ۶۲۴]

۱۲۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۸۹/۷

قصایدی در مدح اهل بیت از سید مهدی طباطبائی و دیگران؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۶۶ر-۷۰ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۰ - ۵۵]

۱۲۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۲۵

مجموعه شعر؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۷۷گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [رایانه]

۱۲۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۵۹/۴

آغاز: ای پر هنر خجسته کردار ×× یک لحظه تو گوش سوی من دار / تا من سر داستان گشایم ×× شیرین سخنی بیان نمایم؛ **انجام:** این نکته زمن بیاد گاری ×× باید که بگوش خویش داری/ ... تو اگر ز عاقلانی ×× از وی بگریز تا توانی

مثنوی گرگ و روباه است در ۱۶۳ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۵ ذیحجه ۱۲۵۹ق، جا: مشهد؛ چهارستونی به صورت چلیپا؛ ۴گ (۹۲پ۹۵پ) [ف: ۱۵ - ۲۴۲]

۱۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۴۵

آغاز: بدان داد پانصد سوار عرب ×× بگفتا که نه روز بین و نه شب؛ **انجام:** چه زد نعره املاق بیداد شد ×× دوان تا برون سپهدار شد

مجموعه ای است از اشعار حماسی دینی، از ناظمی ناشناس و مشتمل است بر: ۱- مثنوی در بحر تقارب، داستان اسارت حضرت امام حسن و امام حسین (ع) در کودکی به دست مالک گبر و جنگ حضرت علی (ع) با مالک و حارث و سهیل و مسلمان شدن آنها، ۲- مثنوی داستان انتقام خون امام حسین (ع) به وسیله ضریر خزاعی از یزید علیه اللعنه و جنگ محمد حنفیه و ابراهیم مالک با یزید و عمر بن علی با فضل جعفر با ابن زیاد، ۳- مثنوی در بحر خفیف مخبون محذوف، داستان فتح قلعه خیبر به دست حضرت علی (ع)، ۴- مثنوی در بحر خفیف مخون، داستان جنگ حضرت علی (ع) با عمرو بن عبدود، ۵- قصایدی در معراج حضرت علی (ع)، رفتن حضرت علی (ع) به چاه جنیان و جنگ با آنها و مسلمان شدن آنها، ۶- مثنوی در بحر تقارب، داستان جنگ محمد حنفیه با قطران بن منذر که ناتمام مانده است [در شناسنامه نسخه به نام «دیوان معین» ضبط شده که اشتباه است و نام ناظم با بررسی و تحقیقی که به عمل آمد بدست نیامد.]؛ خط: نسخ تحریری، کا: ملا آزار قناة غسانی (ثمانی)، تا: صفر ۱۲۵۹ق، جا: قریه محیاباد؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا،۷۵گ،۱۷-۲۴سطر مغلوط،اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۷-۱۹۲]

۱۲۰۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۳۸۸

آغاز: شب فراق که داند که تا سحر چند است ×× مگر کسی که بزنجیر عشق در بند است / قسم بجان تو خوردن طریق عزت نیست ×× بخاک پای تو سوگند که آنهم عظیم سوگند است؛ **انجام:** این گفت و بسوی خانه برگشت ×× وان مرغ به آشیانه برگشت

بیاضی است شامل اشعار مختلف از شعرای پارسی سرای، همچون: غزلیات سعدی، مثنوی آذر با مطلع: «بشنوید ای مشعر آزادگان ×× این حکایت از دل کف دادگان»، مثنوی ساده دل یا حمار نامه از سلیم تهرانی با مطلع: «ساده دلی را ز پی راه دور ×× گشت خری چون خر عیسی ضرور»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۰ شوال ۱۲۵۹ق، حسب الامر میرزا علی محمد بن میرزا اسماعیل مستوفی؛ بهای نسخه در ابتدای آن ۲۵۰ ریال ثبت شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با روکش پارچه ترمه، ۱۱۷گ، ۱۰ سطر چلیپایی، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱ - ۱۸۰]

۱۲۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۸۲۲

شعرهای اثیر اخسیکتی و ابوالفرج رونی و امیر معزی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ با یادداشت «خطائی» از سادات تفرشی در حسب حال خود او به خط شکسته در آغاز، از کتاب‌های اهدایی آقای حسن علی غفاری معاون الدوله کاشانی است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی لایی [ف: ۱۶ - ۷۱۵]

۱۲۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۴/۳-طباطبائی

اشعاری از: صفی حلی، شریف رضی، ابن خفاجة، ابن المعلم الواسطی، جمال الدین جریر، امام علی بن ابی طالب (ع) و علی بن الحسین (کاتب در صدر اشعار او می‌نویسد: للوالد العلامه فی ولده یحیی یرثیه)، شیخ عبدالله بن محمد الشبراوی المصری (قصیدة فی الاستغاثه بالامام الحسین علیه السلام)، بعض الصالحین متعزلا بالکعبه. در پایان مجموعه صفحه اول دیوان مجنون عامری است (به روایت ابو بکر و البی) که دنباله آن افتاده و قسمتی از این برگ نیز پاره است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز با ترنج و نیم‌ترنج، ۱۴گ (۱۴۴پ-۱۵۸)،۱۷سطر،قطع:خشتی،اندازه:۱۵×۲۰سم[ف: ۲۲ - ۶۷]

۱۲۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۷۰

جنگ شعر؛ بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۸۱گ، اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [رایانه]

۱۲۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۳۸

در این مجموعه اشعار مختلفی بدون تنظیم مخصوص آمده و

اکثراً نام شاعران ذکر نشده است. به نام این شاعران تصریح شده است: لاله خواتون، سعدی شیرازی، محتشم، مشتاق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ مجدول، صفحه اول با سرلوح، سطرها راسته و چلیپا؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۲۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۲۶ - ۲۸۰]

۱۲۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۸۹۲/۳

گزینه‌ای است از غزلیات میرزا ابوالحسن یغما جندقی و حاج محمد ابراهیم؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن حاج محمدعلی اصفهانی، تا: ذیقعده ۱۲۶۰ و ۲۶ صفر ۱۲۷۰ق؛ مجدول، دارای کمند؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه ئی، ۲۳گ (۶۷-۸۰)، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۱۱]

۱۲۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۳۳

آغاز: تا کی وری دریغ زبر نایی ×× زین چاه آرزو ز چه بر نایی؛ **انجام:** هر چه از این طورها بینی چو نیکو بنگری تو ×× بر مراد چاکران خسرو قاجار دارد

کاتب به‌دستور میرزا علی اکبر پسر حاج میرزا حسن گردآورده است و منتخبی است از اشعار شعرای ایران بدین‌قرار: ناصر خسرو ۱۵۵۵ بیت (۱-۸۹)، امیر معزی (۸۹-۱۲۹) ۶۸۸ بیت، رودکی و قطران (۱۲۹-۱۵۵) ۴۴۰ بیت، قطران بلخی (۱۵۵-۱۶۴) ۱۴۹ بیت، ابوالقاسم همدانی (۱۶۴-۱۶۶) ۴۹ بیت، جمال الدین عبدالرزاق (۱۶۶-۱۶۸) ۲۲ بیت، سؤال فاضل کاشان در ترجیع انوری و ظهیر (۱۶۸) ۵ بیت، جواب مجد (۱۶۸ و ۱۶۹) ۲۱ بیت، عثمان مختاری (۱۶۹ تا ۱۷۲) ۴۹ بیت، منوچهر شصت کله (۱۷۲) ۱۷ بیت، عمعق (۱۷۳) ۳۱ بیت، قاآنی (۱۷۵) ۷۰ بیت، ظهیر (۱۷۹-۲۰۵) ۴۴۴ بیت، ادیب صابر (۲۰۵-۲۱۹) ۲۵۴ بیت، سوزنی (۲۲۰-۲۳۵) ۲۶۶ بیت، سنایی (۲۳۵-۲۴۱) ۱۰۲ بیت، عنصری (۲۴۱) ۴۲ بیت، انوری (۲۴۴-۲۶۴) ۳۴۴ بیت، مسعود سعد سلمان (۲۶۴-۲۹۳) ۵۰۸ بیت، عبدالواسع جبلی (۲۹۳) ۱۰ بیت، ایرج میرزا (۲۹۴) ۲ بیت، علی حسین در مدح میرزا سنگلاخ (۲۹۶)، عثمان مختاری (۲۹۹) ۴۴ بیت، قاآنی (۲۹۹) ۹ بیت، میرزا تقی کرمانی (۳۰۱) ۲۹ بیت، مثنوی پیر و جوان نصیر خراسانی (۳۰۱-۳۱۳) ۲۲۰ بیت، قصاید سعدی (۳۱۴) ۲۱۱ بیت، لامعی (۳۲۶-۳۴۳) ۳۰۱ بیت، قایم مقام (۳۴۳-۳۶۹) ۴۹ بیت؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد کاظم، تا: ۱۲۶۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آلبالوئی، ۳۶۹ص، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۰ سم [ف: ۸ - ۴۰]

۱۲۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۲۳

کا: مهدی، تا: ۱۲۶۱ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۲۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۲/۴

جنگ شعر است. این جنگ بدین شرح تدوین یافته است: اشعاری از محمد باقر متخلص به‌فاضل فرزند فتح اله تبریزی درنعت علی (ع) و مسائل دیگر (ص۱۱۱-۱۱۸)، قصیده‌ای به قافیه همزه به‌این مطلع: «من یبلغن حمامات ببطحاء ×× ممتعات بسلسال و خضراء»، منسوب به صاحب بن عباد با شرح آن (۱۲۰-۱۵۸)، قصیده‌ای اهداء شده به‌حضرت امیر (ع) به فارسی، قصیده‌ای به عربی باز اهداء شده به وی در روز تاسوعا به عربی و دو قصیده اهداء شده به امام حسین (ع) به عربی و قصیده‌ای به فارسی در مدح حضرت امام رضا (۱۵۹-۱۶۵)، دو قصیده از هفت قصیده عزالدین عبدالحمید بن ابی الحدیدی که نخستین آنها در فتح خیبر در هفتاد بیت و دومین در فتح مکه در پنجاه و دو بیت به قافیه الف مقصوره (۱۶۶-۱۸۸)؛ بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۷۷ص (۱۱۱-۱۸۸)، ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ف: ۱۰- ۱۷۷]

۱۲۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۵۹

آغاز: ای فدای تو هم دل و هم جان ×× وی نثار توست همین و همان؛ **انجام:** کس نیست که سوزد دلش از بهر دلم ×× سوزد دل من مگر برای دل من

مشتمل است بر ترجیع بندهای هاتف و نور علی شاه با مطلع زیر: «بزم ما بزم عاشقان باشد ×× نقل ما نقل عارفان باشد/ ای آنکه طلب کنی خدا را ×× آئینه حق شناس ما را»، شاه نعمت الله با مطلع زیر: «ای ز مهرت دل خراب آباد ×× و زعمت جان مستمندان شاد»، جامی با مطالع: «ای روی تو ماه عالم آرا ×× چون ماه زپرده روی بنمای، ای بروی تو چشم جان روشن ×× وز فروغ رخت جهان روشن، صبحدم باده شبانه زدیم ×× ساغر عیش جاودانه زدیم»، و قدسی، و همچنین مثنویات و قطعات و غزلیات و رباعیاتی از نور علی شاه، حاجی لطفعلی بیگ آذر (مثنوی گل و بلبل)، سید حسین تجلی، جامی، سعدی، شرر، باباطاهر، رفیق، ذبیحی، فروغی، سرباز، مشتاق، قاضی شریف (بیمار و طبیب)، بیدل (قطعه ای در خصوص طلبیدن شواهد قریش جناب خیرالنساء زهرا علیها السلام را به عروسی ...)، میر ابوالفتح متخلص به اشراق (در تسلی دل)، کامی، هلالی، خرم، سروری، فایض، کلیم، و غیره؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: فتح الله، تا: ۱۲۶۱ق، کاتب و جامع فتح الله، مجدول، دو ستونه؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: شکری، جلد: تیماج ضربی قهوه‌ای، ۱۳۰گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۷ - ۸۶]

۱۲۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۳۶

آغاز: گر کسی سرو شنید است برفتست این است (کذا)؛ **انجام:** گفتا بده اندکی بیاید کز وی در عیش میگشاید.

گزیده‌ای است از غزلیات سعدی، حافظ، نور علی شاه، جامی و اشعار متفرقه؛ خط: شکسته نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: ۶۲-۱۲۶۱ق؛ کاغذ: حنایی و نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۹گ، اندازه: ۱۰×۱۵/۷سم [ف: ۱۷ - ۴۶]

۱۲۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۹۹/1

ترجیع بند و قصیده و ترکیب بند و مثنوی از: هاتف، محتشم، شاه نعمت الله ولی، وحشی، ضیا، عرفی، جامی، صباحی، میرزا ابراهیم

صفا، گوهری، میرزا محمد سعید حکیم، شوکت، صباحی، کلیم، خاقانی، عصمت، عبدالواسع جبلی، شافی، قاآنی، فروغی، قائم مقام، فریدون. طوفان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق، جا: یزد؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن آلبالویی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۹×۱۹/۲سم [ف: ۸ - ۱۱۴]

۱۲۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۹۹/۳

آغاز: بسمله. حمد و سپاسی که رخسار عروس صفحه را به نیکوترین صورتی؛ **انجام:** تمت بعون الله فی عاشر شهر شعبان فی محروسة دارالعبادة یزد و بعد ... (پاک کرده‌اند) ... فی ۱۲۶۲ من الهجرة النبویة.

غزلیات از: صبا، سعدی، علی نقی کمره ای، حافظ، میر عشاق، هاتف، حسین یزدجردی، جامی، عامل اصفهانی، مهری، جلالی، مجنون، صحبت لاری، وامق اصفهانی، رشحه، عزلتی، آقا محمد کرمانی متخلص به شمس، عبدالرحیم قضایی یزدی، میرزا محمد صادق آرام، درویش محمد، شایق، میرزا محمد علی ساقی، فدائی کرمانی، امیر خسرو دهلوی، طراز یزدی، احمد سحاب، ریاحی، میرزا عبدالوهاب نشاط، نیازی، محجوب، اهلی شیراز، میر عماد، عاشق اصفهانی، شاه عباس، یغما، حسینعلی بیگ شرر، یغما، دولت، فوقی یزدی، مؤمن، ابوالفرج یزدی، سروش، سلطان ابو سعید، مجمر، راهب، وصال شیرازی، صهبائی قمی، حیران رشتی، خواجه علی استرآبادی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق، جا: یزد؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن آلبالویی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۹×۱۹/۲سم [ف: ۸ - ۱۱۵]

۱۲۱۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۰۱

جنگی از اشعار میرزا بیدل، جامی، حافظ، مخمس میرزا صادق نواهی، صائب، فضولی و جلالی؛ خط: نستعلیق دو ستونی، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۲ق؛ مجدول؛ ۱۰۶گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۴۱]

۱۲۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۹۹/۲

مخمسات: از: طوفان، رضوان، عبید زاکانی، مخزون، صهبا، سعدی، سحاب، فیض، فتحعلیشاه، جامی، حسینی یزدی، مشتاق، مقیمی، خلقی، نظیری، عاشق، رفیق، جامی، محمد حسینی، شیدا، لطفعلی آذر، ندیمی، قصاب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق، جا: یزد؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن آلبالویی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۹×۱۹/۲سم [ف: ۸ - ۱۱۵]

۱۲۲۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۴۸۰۶/۳

آغاز: کنم نعت معبود حی قدیم ×× که باشد رئوف و رحیم و کریم / بدوران ندارد کسی آن گمان ×× که گوید ترا نعت از ذوالجلال ... حمد بیحد کریمی را سزا است که جهان و جهانیان از پرتو صنع او اثری است؛ **انجام:** که بی خور و خواب از فضل خالق رئوف وهاب مستانه نظما و نثرا بتالیف این مختصر کتاب پرداخت ... عذرخواهی نموده و بچشم عنایت نظر نموده عفو فرمایند و بنقص این حقیره حمال نموده و بچشم عنایت نظر نموده عفو فرمایند و بنقص این حقیره حمل نموده در اصلاح آن کوشند. (بسیاری از قصائد و غزلیات آشفته و جابجا صحافی شده است)

رساله منظوم و منثور در مدائح و مراثی و غزلیات و قصیده. از خانمی ناشناخته؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۵۶۴]

۱۲۲۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۶۷۷/۴

انجام: حیرت دگر ز نوحه بگیتی خموش باش ×× با قدسیان ببزم فلک در خروش باش ...

چند قطعه که آخرین آنها دوازده بندی است از حیرت با مطلع: «ای آسمان چه شد که چنین قد خمیده ای ×× بر گو بدوش بارچه محنت کشیده‌ای»، در میان این اشعار، چهار صفحه شامل قصه مسجد ضرار و ابوعامر و در آخر هم هفت برگ در احوال انسان و شهادت طفلان مسلم و شفاعت روز قیامت و جبر و تفویض که گویا از روضه خوانی بوده است؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حاج شیخ محمد حسن واعظ، تا: ۱۲۶۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی لایه‌ای، ۲۲ سطر (۵/۹×۱۵) [ف: ۲ - ۷۸۷]

۱۲۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۶۷۷/۳

آغاز: بجنگ کرد شه دین چه سخت بازو را ×× شکست پشت عدو چون ز شیر آهو را

ده بند است به وزن دوازده بند محتشم کاشانی که کاتب آن را ناتمام گذاشته؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حاج شیخ محمد حسن واعظ، تا: ۱۲۶۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: آهار مهره، جلد: تیماج مشکی لایه‌ای، ۲۲ سطر (۵/۹×۱۵) سطر [ف: ۲ - ۷۸۷]

۱۲۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۸۸۲/۱

خط: نستعلیق، کا: لطف علی پسر خواجه صدر، تا: شنبه ۲۱ محرم ۱۲۶۳ق، به خواهش حسین قمی؛ در ۶۸ر-۷۴ر چند رباعی است و ملمعات شاید از سنجر نوشته همان لطف علی در روز شنبه ۲۱ محرم ۱۲۶۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه مقوایی، ۶۷گ (۱ر-۶۷پ)، ۱۲ سطر (۶×۱۰/۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۱۷ - ۵۰۰]

۱۲۲۵. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۷۵/۱۰ فرخ

اشعاری به‌وزن نان و حلوا و شش غزل از پرتو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ محرم ۱۲۶۴ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج سبز، ۱۷ سطر (۱۳×۷)، قطع: پستی، اندازه: ۲۰/۵×۱۳سم [ف: ۱۹۹]

۱۲۲۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۳۳۱/۵

قصیده ربیعی؛ کا: محمد علی بن آخوند ملا احمد، تا: چهارشنبه ۲۹ رمضان ۱۲۶۴ق، جا: قم؛ [نشریه: ۲ - ۱۱۲]

۱۲۲۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۴۵۰/۳

مشتمل بر اشعار: قصیده ای در مدح امیرالمؤمنین (ع) (۳۸پ-۴۷پ)، با سرآغاز: «ای شاه جسم و جان علی مستان سلامت می‌کنند ×× ای ظاهر و پنهان علی مستان سلامت می‌کنند»، جنگ

نامه امیرالمؤمنین (ع) از فارغ (۴۷پ-۵۳ر) با سرآغاز: «صد هزاران هزار شکر خدا ×× که شدم در ازل به صدق و صفا»، دوازده بند محتشم کاشانی (۵۳پ-۵۷پ)، هفت بند ملا حسن کاشی (۵۷پ-۶۲پ)، حکایت نامه تسکین که به سال ۱۳۸۱ به نظم آمده (۶۲پ-۶۶پ)، سرآغاز: «هدایت نامی از اهل خراسان ×× رفیقم گشت روزی از دل و جان»، قربان نامه اسماعیل (۶۶پ-۷۲ر) با سرآغاز: «بنام پادشاه فرد اعظم ×× کریم و خالق و دانای عالم»، حکایت سلطان جمجمه و معجزه حضرت عیسی (ع) (۷۲پ-۷۶ر) با سرآغاز: «ناگهان روزی به تقدیر خدا ×× کارساز و صانع و عرض و سرا»، اشعاری در وقایع کربلا و مراثی اهل بیت (ع) ظاهراً از عمان سامانی (۷۶پ-۸۹پ) با سرآغاز: «چون شد جهان به عزم جهان آفرین پدید ×× بر حجتش نخست بلائی هم آفرید»، ضامن آهو از حسن (۹۰ر-۹۲ر)، معراج نامه پیامبر (ص) (۹۲ر-۱۰۶ر) با سرآغاز: «بیا بشنو ای مؤمن با ادب ×× ز معراج آن افتخار عرب، اشعاری در مصائب امام حسین (ع) با تخلص محرم (۱۰۶ر-۱۲۱پ)، سروده شده به سال ۱۱۸۸؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، عطف و گوشه‌ها پارچه‌ای، ۱۷گ (۱۳۸پ-۱۲۱پ)، سطور چلیپا و راسته، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۳۶]

۱۲۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۷۹

آغاز: مناسب طبل جنگ زدن، زدند آنچنان چوب برطبل جنگ ×× که رم کرد در بحر عمان نهنگ؛ **انجام:** حجت الله عقلت هوش دار ×× تانیاری هیچ عذر روزگار

مجموعه ای است از انواع شعر در موضوعات مختلف، و در آن از جامع و صاحبان اشعار ذکری نرفته است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ ربیع الاول ۱۲۶۴ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: فرنگی آهارمهره، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۷گ، ۱۷ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷ - ۸۵۰]

۱۲۲۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۴/۳

آغاز: مکن در جسم و جان منزل ×× که این دونست و آن والا / قدم زین هر دو بیرون نه ×× نه اینجا باش و نه آنجا؛

اشعاری از حکیم سنایی و گلشن راز؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن حاج میرزا احمد نوری، تا: ربیع الثانی ۱۲۶۵ق، جا: دارالخلافه طهران؛ ۴۱گ (۱۴-۵۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳ - ۱۵۳]

۱۲۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۷۷

جنگی شامل اشعاری از: ابوتمام، ابو العلاء معری، سید رضی، ابومحمد خازن، بحتری، ابوفراس، علی بن جهم، ابوسعید به ترتیب تهجی از الف تا یاء، قصیده ستایش پیامبر از ملا کاظم ازری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ رجب ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سبز، ۱۱۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۲/۳سم [ف: ۸ - ۴۰۰]

۱۲۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۳۸/۴

ترجیع بند است. بیت ترجیع بند: «بلغ العلی بکماله کشف الدجی بجماله»؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج سرخ،۶گ(۴۶ ر-۵۲ر)،۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۳۰-۲۹]

۱۲۳۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۷۶۴/۳

آغاز: کس را بحقیقتش گذر نیست ×× وز رفتی و آمدن خبر نیست / ما هیچ کسان هیچ کاریم ×× وز هیچ کمیم اگر شماریم / چون هیچ نه ایم پس بدین هیچ ×× این واقعه چیست پیچ در پیچ ... موسی ز می‌فراق مخمور ×× مستانه دوید بر سر طور / گفت ای ز تو بوده هر چه بوده ×× ما را بتو هم ره نموده ... صاحبنظری مگر سفر کرد ×× بر خلوت راهبی گذر کرد / دید از دو جهان بریده مردی ×× بر چهره او نشان وردی؛ **انجام:** ای سایه نشین هر درختی ×× بر خور ز نهال خویش لختی / ای خسته درون تو نهالیست ×× کز میوه او ترا کمالیست / تخمی که ز خوشه تو ریزد ×× از قوت این هوا نخیزد / این دسته گل که مینمایی ×× از باغ طبیعت ... ... هوایی

مثنوی اخلاقی و عرفانی است؛ خط: نستعلیق، کا: فتح الله بن ملا عبد الکریم، تا: ۱۲۶۶ق، برای سید عبدالغفور؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۹۳]

۱۲۳۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۹۰/۳

آغاز: ای امان حق حسام الدین دل ×× ای معرا ذات تو زین آب و گل / چونکه تو از خویش خالی گشته ای ×× آب گل پست وتو عالی گشته ای؛ **انجام:** دل به دلدار بند و دلبر شو ×× سر به پایش گذار و سرور شو

مثنوی است در میان و در پایان آن نام و تخلص «نصرت شه» و «نصرت شاه» آمده؛ خط: نستعلیق، کا: محمدنصیر، تا: ۱۲۶۷ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج مشکی، ۶۳ص (۲۶۳-۳۲۶)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۱۱۵]

۱۲۳۴. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه: ۶۵/۷

انجام: انجامه: حسب الخواهش دوست عزیز الوجود آقا محمد ابراهیم سمت اختتام پذیرفت علی ید الحقیر الفقیر کثیر التقصیر تراب اقدام الفقراء السالکین و المساکین ابن محمد محمد کاظم المتخلص بناظم غفر الله لهما سنه ۱۲۶۷. مهر بیضی «الکاظمین الغیظ»

جنگ اشعار شامل: غزل معزی، قطعه از ادهم، غزل شیخ عطار، شیخ هائی، ساقی نامه میر رضی، قصیده و غزل از میر رضی، ترجیع بند هاتف، شیخ نوربخش سید میر حسینی؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد کاظم بن محمد متخلص به ناظم، تا: ۱۲۶۷ق؛ مجدول؛ ۱۸گ (۱۲۳-۱۴۱)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸۸]

۱۲۳۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۶۱/۴

شعر مولوی و مغربی است؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن احمد بن حسین موسوی همدانی، تا: چهارشنبه ۶ شعبان ۱۲۶۸ق، جا: خانه خود؛ در دو ماه و پنج روز از بهار که نزدیک به یک سال و نیم از فرمان روایی شاه زاده سیف الله میرزا گذشته [نشریه: ۷ - ۲۷۴]

۱۲۳۶. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۸۵/۴ فرخ

مثنوی در معجزات حضرت علی (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۶۸ق؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱ص (۱۲۰-۱۴۱)، ۱۵-۲۰ سطر (۱۳/۵)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۱۸۵]

۱۲۳۷. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۸۵/۵ فرخ

مثنوی در معجزات حضرت علی (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۶۸ق؛ مجدول؛کاغذ نخودی رنگ؛ کاغذ: نخودی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۸ص (۱۴۱-۱۷۹)، ۱۵-۲۰ سطر (۱۳/۵)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۱۸۵]

۱۲۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۸۵/۵

قطعه‌ای از یغماست؛ بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ ۱ص (۳۰۱) [ف: ۳ - ۳۳۰]

۱۲۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶-فیروز

در این جنگ اشعاری است (قطعات و غزلیات و رباعیاتی) از: خیام (ص ۱-۱۰۰ و ۱۲۷-۱۶۹)، بابا طاهر، فیض کاشی، امیر مغیث الدین محوی (رباعیات ص ۱۱۴-۱۲۶ و ۱۷۰-۱۷۵)، رضا قلی هدایت (مسمط) میرزا محمد علی مطلق تخلص (مطایبه منظوم) و شیرین و فرهاد وحشی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۶۸ق، (کاتب، تاریخ کتابت را در برگ آخر ۱۲۲۸ و در برگ ما قبل آخر ۱۲۶۸ نگاشته)؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قهوه‌ای سیر، ۳۰۶ص، ۱۰ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۱ - ۱۸۱]

۱۲۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۳۵۴

آغاز: و به نستعین محرم نامه ... قطب الدین راوندی در کتاب قصص الانبیاء روایت کرده است؛ **انجام:** کوچک به رنگ بزرگ بعرض می‌رساند بخدمت صاحب ... دولت

گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت نوشته شده، بسیاری از اشعار از حافظ و سعدی اند و بقیه بیشتر تک بیت‌هایی از دیگر شاعران؛ کاتب به نام همه شاعران اشاره نکرده و اینها شعرایی اند که به نامشان اشاره شده: قطاری، فطرت، فنایی، مشرقی، نزاری، بیانی، خواجو، عماد فقیه، وحشی، ناصری، همایی، رضی الدین، شاهدی، صفی، بنایی، عطار، نظیری، آصفی، حیدر، قتالی، طلحه، خیام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن [رایانه]

۱۲۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۴۳/۸

از ابن غیاث و در ستایش پیامبر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳گ (۹۷-۱۰۰)، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۲۱۴]

۱۲۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۴۳/۱۷

آغاز: هامسران نسب ×× محبوبیم هس شاه عالی نسب / اسمش محمد قرشی و عرب ×× اداش آینه کنا چه دهب / تمام عمرش شصت و سه سالن ×× بابو بابیرش بی طرز و حالن؛ **انجام:** سابای تشریف ای برگزیدم ×× چه روی مردمی جا گزیدم (تمت شد یا الله یا محمد یا پیر)

مثنوی است بزبان بومی در سرگذشت پیامبر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱گ (۱۹۳-۱۹۴)، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۲۱۵]

۱۲۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۴۳/۱۶

قصیده یائی فارسی مولانا خالد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۵گ (۱۸۸-۱۹۳)، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۲۱۵]

۱۲۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۴۳/۲۲

ترجیع بند است از سید احمد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۵گ (۲۰۲-۲۰۷)، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۲۱۵]

۱۲۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۶۳

بیاضی شامل: دوبیتی‌های بابا طاهر عریان (۹-۳۱)، ترجیع بند ملا طاهر (۳۱-۴۰)، مثنوی میرزا صادق ... شی (۴۰-۵۴)، مثنوی میرزا ابوالقاسم تفرشی متخلص به هجری (۵۴-۶۸)، مثنوی نظیری (۸۱-۸۷)، مثنوی هجری تفرشی (۸۷-۹۴)، مثنوی هدیه الاحباب (این مثنوی درین بیاض بیشتر از چند بیت ندارد) (۹۴-۱۰۰)، غزلیات طرزی (۱۰۹-۱۱۰)، یک مثنوی که ابتدای آن افتاده (۱۱۱-۱۲۲)، مثنوی طوفان (۱۲۲-۱۲۷)، مثنوی میرزا محمد ابراهیم متخلص به صفا (۱۲۷-۱۳۵)، یک مثنوی که نام نویسنده آن لایقرء است (۱۳۶-۱۴۵)، مثنوی محمد ابراهیم متخلص بصفا (۱۴۵-۲۰۰) (این شماره گذاری اشتباه است و چون آن از سابق بوده تصحیح نشد چه بین ۱۴۵ تا ۲۰۰ فقط شش صفحه در جنگ است و شماره به غلط تا ۲۰۰ خورده)، مخمس تسلیم (۲۰۰-۲۰۲)، دو قطعه شعر، مسدس وحشی (۲۰۴-۲۱۰)، مربع وحشی (۲۱۱-۲۱۴)، غزلیات حافظ (۲۱۵-۲۱۹)، کلام مجلسی (۲۲۰-۲۲۳)، ترجیع‌بند میر مشتاق (۲۲۳-۲۲۸)، ترجیع‌بند سعدی (۲۲۸-۲۳۰)، غزلیات محتشم کاشانی (۲۳۱-۲۵۱)، غزلیات جامی (۲۶۶-۲۶۸)، غزلیات حافظ، غزلیات فیض، از ۲۷۲ نام شاعران زیر با قطعه‌ای از آنها آمده: طفیلی، عاشق، طوفان، حمیدی، نظیر، جاهل، سعدی، حافظ، فیضی، مغربی، عطار، ناصح، نظامی، شاه قاسم انوار، شمس تبریزی، ابن یمین، عابد؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن میرزا مهدی، تا: ۱۲۶۹ق، جا: طهران؛ افتادگی: آغاز؛ اغلب صفحات خطوط حمایلی و چلیپا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، یک‌لا، ۳۷۲گ، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۸/۵×۱۷/۵سم [ف: ۶ - ۷۱۴]

۱۲۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۰۸۲/۱-۱۶/۹۲

آغاز: شبا هنگام چون بنهفت رخ این لاله حمرا ×× شگفت از چشم انجم صد هزاران نرگس شهلا / نهان شد زیر دامان زمین این سدین مجمر ×× هوا پر مشک اذفر شد زمین پر عنبر سارا؛ **انجام:** جان داده ام که گشته میسر وصال دوست ×× بی درد را

خیال که آسان برآمده / از هر چمن که گفت فغانی سرود عشق
×× افغان ز بلبلان خوش الحان برآمده
اشعاری از: حاجی سلیمان صباحی، طوفان، انوری، هاتف، سلمان ساوجی، سعدی، محتشم، کلیم و جامی؛ خط: نستعلیق، کا: لا لوکک بن مشهدی حسن کلافی باف، تا: چهارشنبه ۷ صفر ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روکش کاغذ سرخ، ۷۳گ، ۱۴–۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۲۴۶]

۱۲۴۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۰۰

اشعار از: سراینده‌ای با تخلص هاشم، شمس تبریزی (ملای روم)، نظام استرآبادی، حمزه کوچک، انوری، عرفی، طالب، کمال اصفهانی، همت، شوقی، صبا، قاآنی، سلمان ساوجی، حسام، طوسی، ثنایی، زاهد، بداق خان، میر حاج، مجیب، خموش، سعدی، نورعلیشاه، جامی، باباطاهر، خاقانی، عاشق، مجذوب، حشمت، جوهری؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی ولد محمد تقی شماعی،تا:چهارشنبه ۲۵ رجب ۱۲۶۹ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۶سم [ف: ۸ – ۳۳۰]

۱۲۴۸. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه: ۱۰۸

آغاز: ذات او نقش تحسین است در کلک وجود ×× او چون بیرنگ است بر وی رنگها را شد قرار؛ **انجام:** بر من منکر که باده بر دست منست ×× بر آنکه دهد باده بدستم بخشا
اشعار مدیحه از گویندگان مختلف. قصاید و اشعاری است از شاعرانی چون: میرزا زین العابدین نجم، میرزا محمد علی متخلص به مسکین، میرزا شهاب الدین ملقب به تاج الشعرا، میرزا فرج الله منشی متخلص به طرفه و دیگران در مدح سرکار عظمت مدار؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ در یک صفحه در پایان در ۲۱ ذیحجه ۱۲۷۴ در عهد پادشاهی ناصرالدین شاه و وزارت سپهسالار اعظم میرزا محمد خان «محمود» یادداشتی به نام سپهدار تحریر کرده؛ کاغذ: الوان، جلد: میشن سبز نرم جدا شده، ۵۰گ، ۱۳ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۸۶]

۱۲۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۶۴/۶

آغاز: ای یگانه چند ازین نفس دویی ×× طالب خود شو که این جمله توئی؛ **انجام:** چون بدانستم که حسرت در ره است ×× پس یقینم شد که خواموشی به است.
مثنوی عرفانی است بر وزن مثنوی مولوی (بحر رمل مسدس مقصور یا محذوف) با حکایاتی پند آموز و مضامین: بیان نفس، دل، روح، عقل، تصوف، عشق، مقام توبه، ورع، رضا و تسلیم، توکل، صحبت بیان انس، قبض و بسط، فنا و بقا، جمع و تفرقه، تجرید و تفرید، سهو و سکر»، که با توجه به این خصوصیات احتمالاً مثنوی «کنز الرموز» بوده که از سید رکن الدین حسین بن عالم بن حسن حسینی غوری هروی معروف به امیر حسینی یا سادات حسینی از بزرگان عرفای سده هفتم و هشتم و از جمله شاعران و نویسندگان معروف پارسی‌گوی با تخلص شعری «حسینی» می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسن، تا: ۱۲۷۰ق، عناوین به سرخی؛ کاغذ: نباتی، جلد: تیماج یک‌لا خرمایی، ۴۴ص (۱۰۲–۱۴۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ – ۴۴۹]

۱۲۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۶۳

آغاز: بکدامین طرف ای سیل روانی تو که دیگر ×× خانه ای نیست که بنیاد وی از بیخ نکندی؛ **انجام:** فرداست رهی گشته در آن شارع و اکفاه ×× این قصه در افواه خواص است و عوام است
گزیده‌ای است از اشعار شاعران پیشین و متأخر مانند ابوعلی سینا، بابا طاهر عریان، سعدی، حافظ، هاتف، مجمر، مشتاق اصفهانی، میرزا ابوالحسن یغما، میرزا محمد سعید، پرتو و قاآنی. جامع – که کاتب نسخه نیز هست– آنگاه که شعر قاآنی را نقل می‌کند جمله دعائیه «طول الله عمره» را می‌آورد، لذا انتخاب اشعار بیاض مزبور در زمان حیات قاآنی یعنی نیمه اول قرن سیزدهم صورت پذیرفته است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ سطور چلیپا، سال کتابت ظاهراً قبل از سال ۱۲۷۰ هجری که سال وفات قاآنی است؛ واقف: باقر کتابچی؛ کاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: تیماج، ۱۴۱گ، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۹ – ۹۵]

۱۲۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۷۲/۱

آغاز: ای آنکه فوق عرش قدم گاه پست تست ×× بر مسند دنی فتدلی نشست تست؛ **انجام:** چند برین غمکده باشم مکین ×× صحبت ازین حجره بر آویین
اشعاری از میرزا رضی ارتیمانی، میرزا محمد علی محرم، ملک الشعراء، جوهری، حکیم الممالک کشمیری، صباحی، میرزا معز فطرت و خموش؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۲۹ ربیع الثانی ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز با ترنج سرخ و مقوایی، ۲۰گ (۱ر–۲۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸ – ۶۹۸]

۱۲۵۲. همدان؛ همراه، رضا؛ شماره نسخه: ۴۶

آغاز: بر آشفت ازو مرد جنگ آزما ×× بحسب اسب اندر آورد پا ×× وزان پس به پاسخ بدو کرد رو؛ **انجام:** الهی چنان کن سر انجام کار ×× تو خشنود باشی و ما رستگار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱ جمادی الاول ۱۲۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، اندازه: ۲۲×۳۰سم [رشت و همدان: ف: ۱۷۰۰]

۱۲۵۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۲۶۳

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش – پاکستان ۴۵۹. جنگ اشعار است. از: ندیم؟ مشتمل بر اشعاری از شعرای ذیل: ندیم، جامی، عمر، نادر، بیدل، ضیای نخشبی، خیام، پهلوان، فایز، نظیری، میرزا عبدالله مسکین، جلال اسیر، آصفی، مشتاق، واقف، بیضا، یغما، عرفی، رفیعی، تایب، عراقی (که کاتب او را استاد خود خوانده است)، سالم (که او را نیز به استادی خوانده است)، فیضی، انتخابی از دیوان محمد طاهر غنی کشمیری (۴۰۶–۴۲۵)، مشتمل بر غزلیات به ترتیب الف تا یاء و رباعی و قطعه، و در پایان رساله‌ای مشتمل بر ۱۵ باب هر یک در فصولی چند در موضوعات مختلف که بیشتر در منشئات و نامه نگاری‌ها به کار

آید آمده است که در آن اشعاری از شاعران در هر موضوع گرد آمده است (۳۱۲-۴۰۵)؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۸ شعبان ۱۲۷۱ق؛ مصحح، مجدول، در برخی از صفحات یادداشت‌هایی به نثر و نظم فارسی و اشعار پراکنده به خط نگارنده ای با تخلص ادا آمده، در حاشیه ص ۳۴۷-۳۴۹ قصیده‌ای در تعلیم خط دیده می‌شود؛ ۴۳۰ص [عکسی ف: ۶ - ۳۰۷]

۱۲۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۸۱/۵

اشعاری منتخب از مولوی و جامی؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا: محمد بن حاج رجبعلی یزدی اردکانی، تا: ۱۲۷۱ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج اسقاطی، ۶ص (۱۲۸-۱۳۳)، ۱۵-۱۶ سطر چلیپایی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۲سم [ف: ۱۷ - ۴۵۲]

۱۲۵۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۲۲ ـ د

آغاز: از گردش روزگار و دور گردون ×× دیوان من از ردیف گردید برون / آشفته تر از شکنج زلف لیلا ×× ژولیده تر از مقال حال مجنون؛ **انجام:** عصیان مرا دو حصه کن در عرصات ×× نصفش به حسن ببخش و نصفش به حسین

شعرهای نایی و منصور و حکیم و لامعی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ ذیحجه ۱۲۷۱ق، مجدول؛کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۷۳گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱ - ۱۸۳]

۱۲۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۹/۲۲

از امیر المؤمنین، عبدالباقی بغدادی، قلندر شاه، حکیم خویی و شیخ عزیز؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: طلوع فجر ربیع الثانی۱۲۷۲ق، جا: دارالخلافه طهران؛ کاغذ: فرنگی نازک، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، با ترنج و سرترنج و جدول، پشت هر دو دفه جلد اشعاری از قاآنی و مولوی نوشته شده، ۱گ (۶۴ر-۶۴پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۳۲]

۱۲۵۷. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره/۴

مثنوی است به بحر متقارب - در تاریخ پیغمبر در حدود ۷۰۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق بد، کا: ملا حسن بن علی، تا: ۶ شعبان ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: چرم قهوه‌ای نرم، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [نشریه: ۷ - ۷۴۹]

۱۲۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۶۴

اشعاری از خواجوی کرمانی، انوری و ...؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۸۶گ، اندازه: ۱۳/۴×۲۱/۶سم [رایانه]

۱۲۵۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۰/۷

آغاز: بسمله. ای منزه پرده دار پرده در ×× وی بهر پرده در و از پرده در / چون سرایم من سپاست کان سپاس ×× در قیاس است و تو بیرون از قیاس؛ **انجام:** مجملا هر چت که باشد غیر حق ×× پرده است و هست بر چشمت طبق / تا نسازی هتک این استاد را ×× کی توانی دید آن اسرار را

مثنوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۳ محرم ۱۲۷۳ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن مشکی ضربی، ۱۵۲ص (۴۰۴-۵۵۶)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۳سم [ف: ۵ - ۵۵]

۱۲۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳/۹ معیری

قطعه ملا پشم الدین است؛ کا: سید محمد، تا: ۱۲۷۳ق [ف: ۱۸- ۹]

۱۲۶۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۷۷۷

آغاز: بگفت ای مرامایه زندگی ×× گرامی تر از جان بفرخندگی / کسی کو به هستی برارد نفس ×× بناچار باید شدن باز پس؛ **انجام:** از باد یکی پشه بخاشاک بجنبد ×× وز زلزله یک خشت زویرانه نیفتاد

مجموعه اشعار، قصاید، غزلیات، رباعیات متفرقه وپراکنده که سراینده برخی مشخص وعده ای نامشخص مانده است، این جنگ شامل قطعه‌ای از شاهنامه، داستان منثور و منظوم ابولؤلؤ و کشتن عمر، نان و حلوا شیخ بهایی، مناجات عبدالله انصاری است، و اشعاری از نورحسن سغرایی، ملاعلی اصغر بروجردی، عرفی، سعدی، هاتف اصفهانی، جلالی هراتی، میرزا صادق، راهب، نجات، فرخی، شیخ بهایی، جوهری آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ربیع الثانی ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج سیاه، کناره و عطف قهوه‌ای، ۱۳۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۸]

۱۲۶۲. قوچان؛ سلطان ابراهیم؛ شماره نسخه: ۴۸/۱

آغاز: قرآن که مهین کلام خوانند او را ×× که گاه [...] برد وام خوانند او را / در خط پیاله آیتی روشنی است ×× کاندر همه جا مدام خواهند او را؛ **انجام:** تا کی بهوای نفس دون بشتابی ×× هرچه آن که خَلاف عقل و دین درمانی / آخر نفسی بکش مگسهات بران ×× معلوم شود که مرده یا در خوابی

مؤلف رباعیات از خیام و عطار و بابا طاهر را به دلخواه خود گردآوری نموده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول شنگرف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، ترنج با سر، مجدول، ۶۹گ (۱ر-۶۹ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ]

۱۲۶۳. قوچان؛ سلطان ابراهیم؛ شماره نسخه: ۴۸/۲

آغاز: محرمی کو که راز خود آرم ×× پرده از روی کار بردارم / ذره وا نمایم از خورشید ×× ذره در حجاب نگذارم؛ **انجام:** باده نوشان درآمدند بجوش ×× در و دیوار بر کشیدندی / که جهان پرتویست از رخ دوست ×× جمله کاینات سایه اوست.

ترجیع بند مولانا شمس تبریزی است؛ خط: نستعلیق، کا: نواب شاهزاده سنجر میرزا، تا: ۱۲۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج با سر، مجدول، ۹گ (۶۹پ-۷۸پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ]

۱۲۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۷۴۹/۲

آغاز: یادم آمد قصه ای ... بوالفضول ×× در زمان دولت زوج بتول؛ **انجام:** هر دو با هم در نزاع و در قتال ×× قصد هم کردند و در عین جدال».

مثنوی اخلاقی احتمالاً از ملاعبدالرحمن جامی؛ خط: نستعلیق،

بی‌کا،تا:۱۲۷۴ق؛کاغذ:نخودی آهاری،جلد:تیماج خرمایی یک‌لا، ۲۱ص (۱۰۰-۱۲۰)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۴×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۴۵۵]

۱۲۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۰/۸

اشعار نورعلیشاه و مولوی است. نورعلیشاه: «تا دلم گشت مخزن اسرار ×× پر ز یار است خالی از اغیار ...»، مولوی: «محرمی کو که راز بگزارم ×× پرده از روی کار بردارم»؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۹ محرم ۱۲۷۴ق؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن مشکی ضربی، ۱۲ص (۵۵۷-۵۶۹)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۳سم [ف: ۵ - ۵۵]

۱۲۶۶. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه: بدون شماره/۱

از ساقی است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق [میراث اسلامی: ۵ - ۵۷۳]

۱۲۶۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۷۳

آغاز: ما راز ره کرم ببخشای؛

مشتمل بر اشعار: از زرگر، یغما، ضیاء، سقا، انوری، بهجت و شمس تبریزی؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: غلامرضا ولد ملا عبد الرحیم،تا:جمادی الثانی۱۲۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اهدایی: ورثه حاج میرزا نصر الله رشتی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۱۶گ، ۶ سطر (۵×۸)، اندازه: ۶/۵×۱۲سم [ف: ۴-۱۳۴۸]

۱۲۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲ معیری

آغاز: چون صبح برکشد علم ساده پرنیان ×× باید کشید رایت عشرت بر آسمان؛ **انجام:** بر لوح مدح تو قلمی را ندم که عقل ×× هرگز ندیده است و نبیند چنان قلم

مجمع الاشعار قصایدی از شعرای ایران. این نسخه آغاز ندارد و مشتمل است بر قصایدی از شعرای ایران که گرد آورنده بر حسب صنایع شعری و اقسام شعر، آنها را به شانزده «باب» تقسیم کرده است. نسخه از اواسط باب پنجم شروع می‌شود و باب‌های هشتم و دهم و پانزدهم را ندارد فهرست ابواب و اسامی شعرا به‌قرار زیر است: ۱- قسمتی از باب پنجم شامل (۱-۴۳): قصیده جوهری زرگر در وصف شراب، منوچهری، جمال الدین عبد الرزاق در وصف حمام، خواجوی کرمانی در وصف حمام، امامی هروی، قصیده ذوبحرین، جمال الدین سمرقندی، قصیده متقاطع، سید ذو الفقار شروانی در صفت تردد عکس، قوامی گنجه‌ای در اسامی الصناعات فی حدایق السحر، بدرالدین جاجرمی، قصیده متقاطع، ۲- باب ششم در تقسیمات (۴۴-۶۰): عبد الواسع جبلی، فریدالدین احول، بدرالدین جاجرمی، عبد الواسع جبلی، صاین الدین شیرازی، ۳- باب هفتم در ذکر سؤال و جواب (۶۰-۷۴): بدرالدین جاجرمی، ۴- باب نهم در ذکر مسمطات (۷۴-۱۰۰): حکیم فرخاری، نصیر ادیب، بدر الدین جاجرمی، سیفی، لازم سنگ و سیم، عزالدین مشتملی، لازم چشم و لب بادام و شکر، کمال الدین اسمعیل، سعید هروی، لازم موی، ۵- باب یازدهم در ذکر توشیحات و محذوفات (۱۰۰-۱۳۳): بدر الدین جاجرمی، شرف الدین فضل الله قزوینی از نزهت الابصار، فصیح الدین، سید عز الدین - فخر الدین کندانی، دختر کعب، مجیر الدین بیلقانی، شرف الدین فضل الله قزوینی، شهاب الدین مهم، رشید الدین وطواط، محذوف الالف، ۶- باب دوازدهم در مربعات (۱۳۴-۱۶۰): رکن الدین قمی، فریدالدین احول اسفراینی، ابن خطیب، اوحدی، خاقانی، بدرالدین جاجرمی، ۷- باب سیزدهم در سوگند (۱۶۰-۱۹۷): کمال الدین اسمعیل، نجیب الدین جرپادقانی، فلکی شروانی، مجیر الدین بیلقانی، سوزنی، ملک بدیعی سیفی، ۸- باب چهاردهم در تشبیهات (۱۹۸-۳۰۷): عنصری، مختاری غزنوی، سنایی، سیف الدین اعرج، صدر الدین علی فخر شوشتری، شمس الدین شرفشاه، نجم الدین سمنانی، نجیب الدین جرپادقانی، رفیع الدین لنبانی، نجیب الدین جرپادقانی، منشوری، منصور منطقی، غضایری، بشکر مرغزی، بدیهی، صدر الدین همدانی، ناصر جعفری، عبهری، قادری، رافعی، ابوالمعالی رازی، جمال الدین اشهری، عمعق بخاری، حکیم ولولی، شمال دهستانی، صاحب سعید رضی الدین قزوینی، حسن متکلم، سراج الدین قمری، مجیرالدین بیلقانی، منوچهری، کمال الدین اسمعیل، عمادی، مسعود سعد سلمان؛ ۹- باب شانزدهم اشعار معروف (۳۰۷-۳۵۱): کمال الدین اسمعیل، حکیم طرطری، نجیب الدین جرپادقانی، رفیع الدین لنبانی، سعید مروی؛ خط: شکسته نستعلیق خفی خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن عنابی، ترنج و سرترنج سوخت مطلا، ۳۵۱ص، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۸ - ۶]

۱۲۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۲۹

این نسخه برای عبدالکریم سلطان بن محمد زمان سلطان متخلص به کریمی حکمران بانه گردآوری شده و اشعار خود او نیز به‌خط او در این جنگ هست این جنگ مشتمل بر منتخبی از اشعار و منظومه‌های شعرای ایران تا قرن ۱۳ است، و علاوه بر ۷۶ رساله‌ای که مستقلاً معرفی شده است، شامل است بر اشعار پراکنده از [شماره صفحات در فهرست آمده است]: عاشق، یغما، قصاب، سنایی، مولوی، صالح، الفت، سلمان ساوجی، فردوسی، عطار، خسرو، حسن دهلوی، اسیر، صایب، صفر، شیدا، فانی، طالب آملی، عنصری، شاهی، عزت، بیدل، حیرت، خادم، قصاب، ظهیر، عرفی، فغانی، سوزنی، مجد همگر، بهایی، میر الهی، نشاط، قاضی نوری سپاهانی، سراپا، عطار، عبدالسلام، آصفی، شاپور تهرانی، شفایی (رباعیات)، اوحدالدین کرمانی، انیسی شاملو، طالب آملی، شیخ امان الله، میرزا امام الله، خانه زادخان، ملک قزوینی، پهلوان محمود، (قتالی خوارزمی)، زین العابدین حمزه میرزا، خان خانان، عبدالله یزدی، شهیدی، جامعی، داخل قمر، محسنی شاملو صالح، شجاع کاشی، نجف گنجه‌ای، مجرم، محمد امین کشمیری، نجم الدین کبری، سحابی نجفی، محمد بیک، فیض، بابا افضل، خیام، محمود حسینی همدانی، نصیر همدانی، خان احمد گیلانی، شاه طهماسب، شوریده مداح، باقر خان، حکیم عارف، جعفر اصفهانی، محمد اشرف توپی، عبدالغنی تفریشی، میلی مشهدی، حسابی، نظیری نیشابوری، میر حضوری قمی، امیدی، شیرین، ملا

نسبتی، ولی دشت بیاضی، قزلاش خان، بدیع قزوینی، میر برهان محمد حسین سری، عارف، میرزا ابراهیم، سلیم تهرانی، محمد مؤمن یزدی میرزا غازی، عرشی، کمال اسمعیل، ابوالبقاء، میرزا مظفر میرزا عسکری، محمد امین مستغنی، شهابی، زکی همدانی، عبدالله وصفی مشگین قلم، اهلی، نظر، مظهوری، مشربی، ابراهیم سوکی اصفهانی، رضا شوشتری، اوجی اصفهانی، مستور خان، فصیح هراتی، وحشی، عبید زاکانی، اوحدی، بوعلی سینا، نوایی، جلال جعفر فراهانی، جعفر غیرت، رفیق، سلیم اردلانی، طوفان، محمد شریف مغربی، بلا کش، امیدی، تقی صهبا هلالی، عصمت دختر قاضی سمرقند، خاتون، عفتی اسفرائینی، عایشه خاتون سمرقندی، مهری بیگم زوجه خواجه عبدالعزیز، مهستی دختر میرزا عبدالصمد، نور جهان بیگم زوجه جهانگیر شاه، مطربه خاتون کنیز طغانشاه، لاله خاتون، عصمت الدین شاه دختر سلطان جلال الدین، فتحعلیشاه، زینب نسابیگم مخفی، محتشم، نظیری، خاقانی، شیخ عبدالله مردوخه، فردوسی، شمس تبریزی، انوری، سنجری، عرفی، ملا میرزا، نظامی، درویش اظهر، مدح کتاب و خاتمه؛ خط: نستعلیق، کا: محمود و عبدالکریم سلطان بانه، تا: ۱۲۷۴ و ۱۲۷۵ق؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: میشن قهوه‌ای ترنج و نیم ترنج و سرترنج ضربی، ۹۸۵ص، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸ - ۲۲]

۱۲۷۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۴۸/۴

رباعیات است. منسوب به خواجه طوسی؛ خط: نستعلیق، کا: ثریای کاشانی سید حسن پسر احمد حسینی، تا: ۱۲۷۶ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۸گ (۳۷-۴۵) [ف: ۵ - ۱]

۱۲۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۲۱۸/۸

غزلی از قانع؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۷۶ق، جا: کرمان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱ص (۱۴۴ر) [ف: ۳۶ - ۲۸۶]

۱۲۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶۳۳/۴

از میرزای داوری؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: نعیم الدین، آقامحمد، تا: ۱۲۷۶ق؛ ۲ص (۸-۹) [ف: ۱۷ - ۸۲]

۱۲۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۲۱۴/۸

غزلی از قانع؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۷۶ق، جا: کرمان، برای فرزندش آقا شیخ محمد؛ در برگ ۱۵ یادداشتی از عمیدالدین قاجار که شب دوشنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۳۲۴ در طهران نوشته؛ مهر: «نصیبه ۱۲۷۷ (بیضی)»؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، مجدول، ۱گ (۱۴۴ر)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳۶ - ۲۸۵]

۱۲۷۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۱۵۱/۷

آغاز: اشعار عرفانی: بسمله. حمد پاک از جان پاک آن پاک را ×× کو خلافت داد مشتی خاک را؛ **انجام:** اشعار عرفانی: شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما میار

در ابتدای این قسمت قصیده ابوالمفاخر رازی که در مدح امام حسین (ع) است نوشته شده، سپس اشعار مفصلی است در توحید و عرفان که احمد ادیب در پایان آن نوشته است که: «این را از خط محمود بن سلطان نامی که در تاریخ هشتصد و نود و هشت نوشته بود، نوشتم. در تاریخ ... هزار و دویست و هفتاد و شش ... انا العبد احمد الادیب و حال که سن من از هشتاد تجاوز دارد ... سنه ۱۲۷۶»، بعد از این اشعار از مصیب نامه «عطار» نقل شده است؛ خط: نستعلیق، کا: احمد ادیب، تا: ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوا با کاغذ سبز، ۱۷ص، اندازه: ۱۱×۲۲ [ف: ۲ - ۳۹۱]

۱۲۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۴/۳

آغاز: این قصیده‌ای است از ابواشرف ناصح بن ظفر بن سعد منشی جرفادقانی؛ **انجام:** صلی الا له علیکم مار تحت ×× ریح الصبا غصناً و غرد بلبل.

چهار قصیده: ۱. قصیده‌ای از ابوشرف ناصر بن ظفر بن سعد منشی جر فادقانی در تهنیت ابوالقاسم بن علی بن حسن بن ابوالقاسم بن ابی حنیفه به قافیه الف از (ص۱۹۱-۱۹۴)، ۲. قصیده‌ای از ابوبکر محمد بن عباس ملقب به خوارزمی به قافیه راء (ص۱۹۴-۱۹۶)، ۳. قصیده‌ای از ابوالفضل همدانی ملقب به بدیع المزمان به قافیه الف (۱۹۶-۱۹۸)، ۴. قصیده‌ای به قافیه لام از عبدالباقی افندی (۱۹۸-۲۰۱)؛ خط: نسخ، کا: حبیب الدین ابی یعقوب محمد بن علی اصغر بحرپادقانی، تا: ۱۲۷۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، قرمز، یک‌لا، ۱۰ص، ۲۷ سطر (۶×۱۱) در بعضی از صفحات، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۴۸۳]

۱۲۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۴۵/۲

شاعر می‌گوید: «این چند غزل را هنگامی که در میان تراکمه گرفتار بند و به درد مهاجرت و مفارقت احباب گرفتار، سروده بودم». در اینجا از لطفعلی خان ولد مصطفی قلی خان بخویی یاد می‌کند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۷۷ق [ف: ۸ - ۱۷۷]

۱۲۷۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۸۳۸/۴

سروده ای در زلف، لب، خال و ...؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن میرزا اشرف، تا: ذیحجه۱۲۷۷ق؛ با سه سرلوح زمینه طلا، مجدول؛ کاغذ: الوان، جلد: روغنی در قسمت داخلی جلد در زمینه لاکی یک شاخه گل، ۱۱ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۴۱]

۱۲۷۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۶۹۳/۹

جنگ اشعار است به صورت نامرتب از نشاط، عنصری، معزی، مایل؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق [ف: ۷ - ۲۷]

۱۲۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۴۵/۴

بحر طویل؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود ۱۲۷۷ق [ف: ۸ - ۱۷۷]

۱۲۸۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۴۵/۳

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود ۱۲۷۷ق [ف: ۸ - ۱۷۷]

۱۲۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۷۲

شعرهای: سعدی و حافظ و مجرم همدانی و فروغی بسطامی و

جلال الدین میرزا متخلص به‌جلال و پریشان و قاآنی و رفیق سپاهانی و سامانی و صباحی است و بیشتر آن شعرهای قاآنی و حافظ است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۵ جمادی الاول ۱۲۷۷ق، جا: روستای مهاجران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۱۸گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲ - ۲۶۷۹]

۱۲۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۶۳

آغاز: بسمله، یا علی سردفتر امکان توئی ×× آنچه در امکان نگنجد آن تویی؛ **انجام:** عذر خواه این گناهان پیر ماست ×× چاکر تدبیر او تدبیر ماست. پایان نسخه: تمام شد کتاب بامر ملک وهاب در روز شنبه نوزدهم شوال المکرم سنه ۱۲۷۸.

این دیوان ابتداء با مدح علی بن ابیطالب آغاز می‌شود و در ضمن آن مباحث عرفانی زیبائی طرح می‌گردد و سپس به مدح حسین بن علی می‌پردازد و از ماجرای کربلا سخن می‌گوید. شاعر در همه این گفتارها خود به شیوه شاعران صوفی از کلمات عارفان و عشق و سوز و گلداز صوفیان ناله‌ها سر می‌دهد ولی متأسفانه نام او نه از این اشعار و نه از مواضع دیگر به دست نیامد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۱۹ شوال ۱۲۷۸ق، جا: محتملاً طهران؛کاغذ: فرنگی، الوان، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۲۸گ، ۱۱ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۳۹۷]

۱۲۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۰/۱

اشعاری است از زرگر اصفهانی به خط عبدالمطلب کنی تحریر شده در ۸ جمادی الثانی ۱۲۷۹؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: مقوا، عطف و گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱ر–۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۳۱]

۱۲۸۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۹۵۱

مشتمل است بر اشعاری از: سعدی، مشتاق، حافظ، قاآنی، محتشم، فیض، ملا علی بمان کرمانی، جامی، جوهری، یغما، طوفان، کلیم، غواص، کریم، نظیری، طراز، مصاحب، فردوسی، ملای روم، هلالی، واعظ، آشفته، وحشی، هاتفی، بابا طاهر، آصفی، رودکی، انوری، تائب، قضائی، رفیق اصفهانی، طفرا، مهدی، شریف، سنائی، خلیل، شاه نعمت الله، نظامی، شیخ عطار، نور علیشاه، هاتف، رشحه، عاشق اصفهانی، وصال شیرازی، همای شیرازی، ادهم، کامی، بابا رحمت، اخلاص، قاسم، امامی، حمزه، افسری، معانی، کمالی، دوانی، میرصدر، تاج، صالح، مظفر، محمد، نظر، صدر، ادریس، شاه، امین، کامران، نظری، صادق، مومن، دلاور، صابر، عجائب، شاه یوسف، توکل، میر اسد، نقی، ملا شاه، میرزا رفیع، ملا محمد خطاب، مکتبی، صباحی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۷۹ق؛ نام‌های شعراء در برگ اول و دوم فهرست شده؛ اهدایی: حاج میرزا تقی رسولیان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳۹۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴ - ۱۴۸۳]

۱۲۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۰۲-۳۸/۲۲۲

آغاز: بسمله حمد له ... بهترین همدمی که عارفان معارف ربانی را انیس تواند بود نیکوترین انیسی که سالکان مسالک روحانی را جلیس تواند آمد ... یک دهان خواهم به پهنای فلک ×× تا بگویم مدح آن رشک ملک؛ **انجام:** تا کامل نشوی روزی از خدای تعالی میدان تا کافرنشوی تمت مقالات خواجه عبدالله انصاری.

جَنگ شعری است شامل اشعاری از خطایی، قاآنی، محتشم کاشانی، و رباعیات خیام نیشابوری، بابا طاهر عریان، ابو سعید ابوالخیر و نیز اشعار فروغی، جمال الدین بروجردی و درپایان مناجات منظوم ومثنوی خواجه عبدالله انصاری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۳۲۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۲۲۷]

۱۲۸۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۱۸/۲

آغاز: ای امیر منتظر ای مقتدا ×× ای میان از روی تو نور خدا

مثنوی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ شوال ۱۲۷۹ق، به فرمایش میرزا محمد علی؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۵۸]

۱۲۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۴۵/۲

آغاز: می‌کنم حمد خدایی که مرا داده تولا و تبرا که کنم لعن ز بیداد؛ **انجام:** لیک کهنه حریفی بود او هم عزبهای جهان را.

بحر طویل. لعن بر خلفا و بنی امیه است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۱ ربیع الاول ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۲گ (۱۰۶–۱۰۸)، ۱۳ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۲۰۳]

۱۲۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۱۱/۱۵

دو قصیده از ادیب صابر ترمذی و غزلیاتی از نشاط اصفهانی و همای شیرازی و یغمای جندقی و وصال شیرازی و چند قصیده و قطعه از منوچهری و انوری و ظهیر فاریابی و غزلیات و رباعیات از قائم مقام و یغما و قاآنی، و ابیاتی از فردوسی و نور علیشاه اصفهانی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد رضا افشار، تا: ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: مقوایی، عطف و گوشه چرمی، ۱۲ص (۶۲–۷۴)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۷ - ۷۹۱]

۱۲۸۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۰

آغاز: بزم ما بزم عاشقان باشد ×× نقل ما نقل عارفان باشد ... که همه فانیند و باقی یار ×× لیس فی الدار غیره دیار؛ **انجام:** هر چه غیر از یار دارم در درون ×× خون کن و از دیدگانم کن برون / کن عنایت دیده کامل عیار ×× تا به بینم یار را با چشم یار/ می‌بکن شان پرده پندار را ×× آشکارا کن حجاب یار را

این جنگ مجموعه منتخبی از آثار: نور علیشاه، رحمت علیشاه، بابا طاهر، ابوسعید ابوالخیر، خواجه عبدالله انصاری، شیخ بهائی و شاه قاسم انوار می‌باشد، دیوان نور علیشاه تقریباً کامل و بیشتر از نسخه چاپی کتابفروشی میر کمالی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: بدون جلد ۵/۲۲×۱۸، ۴۹گ، ۲۶ سطر متن و حاشیه، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۴]

۱۲۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۹۲/۲

آغاز: آغاز وصیت نامه: وصیت میکنم روح دو گمرا ×× پس آنگه زوجه مادر سگم را. آغاز رباعیات: الاله کوهساران هفته بی ×× بنفشه جو کناران هفته بی؛ **انجام:** انجام وصیت نامه: بجز من گر طعام آنجا بنوشی ×× لباس عافیت هرگز نپوشی. انجام رباعیات: از آن ترسم که غافل پانهی تو ×× نشیند خار مژگانم بپایت

نخست وصیت‌نامه‌ای است از مردی به همسر خود و پس از آن پاره‌ای از رباعیات بابا طاهر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نوروز ۱۲۸۱ق، جا: تهران، منزل میرزا سید ابوطالب؛ کاغذ: سفید فرنگی بدون آهار، جلد: تیماج زرد، ۵ص (۲۵۷-۲۶۱)، ۱۶ سطر، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰ – ۴۷]

۱۲۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۲۰۹-۱۶/۲۱۹

آغاز: من کلام طبیب. قسمتم کاش بدان کوی کشد دیگر بار ×× که از آن مرحله من دل نگران بستم بار؛ **انجام:** من کجا ونصیحت کنان بیهده گوی ×× کلیم را نرسد که خدایی بهلول / حدیث عشق به گفتن نمی توان آموخت ×× مگر کسی که بود درطبیعتش مجبول

جنگ اشعار طیب، رباعیات بابا طاهر عریان، حافظ نواب محسن میرزا، نشاط، عاشق حزنی، سعدی، نورعلی شاه، هادی خان بروجردی، مستور، سلطان محمد میرزا فروغی، قاآنی، انجم، نواب میرزا، من منشآت میرزا شوکت، ناصر، حسینعلی دنبلی متخلص به مضطر، میرزا خرم، حکیم ریاضی، میرزا خلیل اردبیلی، لامعی، طیب، رباعیات زینت گنجوی متخلص به جهتی، مشتاق، طوفان قصاب، قادر، بنایی، عادلی، معروف، گوهر نظام؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷-۱۲۸۱، جا: دولت آباد؛ جلد: تیماج قرمز، ۹۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۲۴۴]

۱۲۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۹۲/۴

آغاز: ایدل خلقی بر روی تو شیدا ×× آفت دلها شدی بروی دلارا؛ **انجام:** بر کاغذ سحاب که منشور خرمن است ×× قوس و قزح علامت طغرا همی کشد

اشعاری است از: میرزا وصال شیرازی، ملا محمد صادق روشن، رشیدا اسفزاری جمال الدین عبدالرزاق و همام تبریزی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: سفید فرنگی بدون آهار، جلد: تیماج زرد، ۱۶گ (۳۱۴-۳۲۹)، ۱۶ سطر، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰ – ۴۸]

۱۲۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۸۴۳

آغاز: بسمله الحمد الله لمن عرشه الحمد ×× ان الله غفور رحیم (دیباچه عربی) بسمله. ای سراج المله یا روح الوجود ×× دفتر سیوم بیاور زود زود؛ **انجام:** هفت دیگر دید چون هفت انجمن ×× هفت مردم از برای مردمند

مثنوی است از فخرالدین محمد که بنام ناصر الدین شاه در ۱۲۸۱ سروده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح، از کتاب‌های اهدایی آقای حسن علی غفاری معاون الدوله کاشانی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یشمی ضربی، ۱۶۸گ، ۱۹ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۶ – ۷۱۸]

۱۲۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۱۴/۱

ترکیب بند وصال است؛ کا: حسینعلی بن محمد شریف خان مافی، تا: ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۱ص (۱)، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۵ – ۴۱۵۴]

۱۲۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۱۶/۹

ترجیع‌بند هاتف است؛ خط: نستعلیق، کا: صادق شیرازی، تا: ۱۲۸۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۱۲ص (۱۸۵-۱۹۶)، ۹ سطر (۵×۹)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۴ – ۳۶۶۴]

۱۲۹۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۱۵

جنگ اشعار از: ملا محمد صوفی، طرازی، رفیق، نعیمای اصفهانی، عاشق اصفهانی، ذکر خلافت ابوبکر، پورحسن اسفراینی، بوعلی سینا، سوزنی، قائم مقام، ناصر خسرو، هاتف کاشی، خاقانی، ابوالعلاء گنجه‌ای، سنائی، وحشی، بنائی، سرائی، سلمان ساوجی، جلال جعفر فراهانی، وحشی کرمانی، مولوی رومی، خیام، ابوسعید ابوالخیر، عطار، هاتفی خراسانی، با دیباچه‌ای در سرگذشت ابن یمین، رشید الدین وطواط، بدرالدین جامی، شاه طاهر قمی، غضنفر قمی، عصمت، نورعلیشاه، میرزا تقی نوری، لعن نامه منسوب به‌خواجه نصیر، مناظره گل و مل، حکایت، سرگذشت مولوی، سرگذشت عطار، شاهنامه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۱۵۳گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۴سم [ف: ۸ – ۱۶۸]

۱۲۹۷. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۳۶/۴

از قاسم انوار و شیخ بهایی؛ خط: نستعلیق، کا: علی مورکانی لنجانی، تا: با تاریخ ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج روغنی دورو، روی جلد زمینه قهوه‌ای با جدول زر و نقش گل و بوته و پرنده مذهب و رنگین، داخل جلد زمینه سرخ با نقش گل نرگس، ۳گ (۴۸پ-۵۰ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۳۸]

۱۲۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۱۲۰

آغاز: چرا بدون سبب با منت سروکین است..؛ **انجام:** داده جابر گرد عارض ×× جای خطشان مورمار

اشعار مختلفی را در موضوعات گوناگون از سعدی، مولوی، یغما و قاآنی جمع آوری نموده؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۲۶ ربیع الثانی ۱۲۸۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۴گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۵ – ۱۳۲]

۱۲۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۶۹/۷

جنگی شامل: ساقی نامه از والیه، چند غزل از والیه، قصیده‌ای به قافیه میم از جامی، مثنوی در بیان گفتگوی کنیزک چینی با اسکندر رومی، قطعات و رباعیاتی از یغما، قاآنی، عبید، شهاب،

شرر، انوری؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: ابراهیم کرمانی، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی (آبی)، جلد: تیماج، مشکی با ترنج و نیم‌ترنج کوبیده مقوایی، ۱۱ص (۱۷۸-۱۸۹)، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۶۴۴]

۱۳۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۶۹/۵

آغاز: ای ز مهرت دل خراب آباد ×× وزغمت جان مستمندان شاد؛ **انجام:** همین وعده گری امروز فردا ×× نمیدونم که فردای تو کی بی

شامل: ۱- ترجیع بند شاه نعمت اله ولی، ۲- ترجیع بند از نور علی شاه که ترجیع آن این بیت است: «ان گه همه فانی اند و باقی یار ×× لیس فی الدار غیره دیار»، ۳- ظهیر فاریابی، ۴- مثنوی سامی، ۵- قصیده‌ای از انوری با قافیه لام، ۶- رباعیات بابا طاهر عریان؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: ابراهیم کرمانی، تا: ۱۲۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی (آبی)، جلد: تیماج مشکی با ترنج و نیم ترنج کوبیده مقوایی، ۲۴ص (۱۲۲-۱۴۶)، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵ - ۶۴۳]

۱۳۰۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۷۸/۱۰

قصیده خاوری است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق، جا: تفلیس [ف: ۸ - ۱۵۳]

۱۳۰۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۷۸/۷

قصیده ناصری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق، جا: تفلیس [ف: ۸ - ۱۵۲]

۱۳۰۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۷۸/۱

قصاید است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق، جا: تفلیس [ف: ۸ - ۱۵۲]

۱۳۰۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۷۸

آغاز: بسمله. آغاز قصه مرتشی. قصه ای گویم به سبک مثنوی ×× گوش دل را بازکن تا بشنوی / شه وظیفت داد نه تن را ز لطف ×× دیگری تنصیف کرد آن را به عنف؛ **انجام:** در مدیحت داد معنی دادمی ×× غیر از این منطق لبی نگشادمی

مثنوی مرتشی، اخلاقی است در نکوهش از رشوه خواری، در آغاز و انجام آن از ناصرالدین شاه ستایش شده و نزدیک به ۹۵ بیت دارد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۹ رمضان ۱۲۸۴ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: رویه کاغذ فرنگی زرشکی، ۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۰سم [ف: ۴ - ۷۲۲]

۱۳۰۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۷۸/۲

ترجیع بند است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق، جا: تفلیس [ف: ۸ - ۱۵۲]

۱۳۰۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۷۸/۶

از امیر الشعراء؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق، جا: تفلیس [ف: ۸ - ۱۵۲]

۱۳۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۷۸/۱۱

اشعار از بهمن است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق، جا: تفلیس [ف: ۸ - ۱۵۳]

۱۳۰۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۷۸/۵

اشعار از محمد حسین است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق، جا: تفلیس؛ [ف: ۸ - ۱۵۲]

۱۳۰۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۷۳۲/۲

آغاز: آن که به کیهان عقل را میراست ×× هر تصور بدش تصویر است / جان دوستش عالم نور است ×× اگه از علت است وتغییر است؛ **انجام:** همیشه تاکه زآقام هست نام گیتی ×× مدام تا که به دوران بود رود سخن زلیالی / همش چنان شب دیجور باد صبح مخالف ×× همش چو صبحدم عبد باد شام مولی

جنگ شعر است مشتمل بر اشعاری از صبا ونیر ومثنوی درمدح رجال دولت و وصف قمر خورشید شاه وتاریخ بنای برج الله یارخان اراک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ جمادی الثانی ۱۲۸۵ق؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۱۷۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۲ - ۶۰۸]

۱۳۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۶۴

شامل: اشعاری از فتحعلی خان صبا و هاتف، دوازده بند وصال شیرازی، رباعیات سعدی، اشعاری از میرزا محمد حسین یاری؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۲۸۵ق؛ سطور راسته و چلیپا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: کاغذ ابری عطف و گوشه میشن، ۲۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۲/۳سم [ف: ۸ - ۳۹۳]

۱۳۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۲/۱۹

آغاز: بسمله، در کمال حسن رویش چون جمال آمد جبین ×× از صباح روی او فی الحی نادوا مصبحین؛ **انجام:** گر تو خواهی تا بهشت خلد بینی‌های به بین ×× هذه جنات عدن فادخلوها خالدین

قصیده خولیه است. این قصیده نونیه فارسی که پس از حمد خدا در مسائل کیمیا و عمل اکسیر است بنا بر قول سراینده آن: «بیت آخر از آن داعی نیست حکایت این بیت عجب بود روزی بر سر تربت شیخ سعد الدین در ولیان کوه در شهر تبریز ... نشسته بودم و این قصیده را درین بیت ختم کرده بودم: ملک توران ملک شد کیخسرو آمد بر سریر ×× کین خلف آمد زمن در کشور ایران زمین. شخصی را نشسته دیدم چنانکه می‌فرماید رب اشعث اغبر ... ... سر از گریبان برآورده گفت چون این قصیده را شرحی خواهد بود برین بیت ختم آن: گر تو خواهی تا بهشت خلد بینی هان ببین ×× هذه جنات عدن فادخلواها خالدین. اکنون من نمیدانم این بیت از آن وی بود یا وی را در حفظ بود و در این حیرتم که مرا با وی سابقه سخنی نبود و با وی معرفتی نداشتم وی چه دانست که من قصیده گفته‌ام یا شوخی خواهم کرد که چنین بیتی که لایق این وضع باشد بگوید یا بگوید که در شرح شروع می‌باید کردن و در این امریست که میفرماید هذه جنات عدن فادخلوها خالدین زیرا که بهشت مطلق این سخن شرح ویست قصیده چندانی نیست که این بیت را سزاوار باشد، خالدین در پایان این بیت امریست در مطالعه کردن شرح»؛ خط: نستعلیق، کا: مجمد

جعفر بن محمد علی سواد کوه را مکوهی، تا: دوشنبه ۶ ذیقعده ۱۲۸۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، تیماج تریاکی، ترنج و نیم‌ترنج دار، ۵ص (۲۰۱- ۲۰۶)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰ - ۵۰۴]

۱۳۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۴/۸

انتخابی است از چند مثنوی منسوب به عطار (حواهر الذات، لسان الغیب و بی سرنامه)، بدون تصریح به دو عنوان اخیر در نسخه؛ کا: میرزا اسماعیل فرزند میرزا معصوم تفرشی، تا: ۱۲۸۶ق؛ غالب صفحات آخر این بخش به خط محمد حسن میرزا پسر شاهزاده ملك آراست و او در ذیل منتخبات لسان الغیب چنین رقم داده: «بر حسب خواهش سرور مکرم میرزادائی آقا میرزا اسماعیل نوشته شد کتاب جوهر ذات شیخ عطار علیه الرحمة در آخر ماه شعبان المعظم فی سنه ۱۲۷۹ راقم الحروف محمد حسن بن شاهزاده ملك آراحاجی کیومرث میرزا ابوالملوك بن فتحعلی شاه مرحوم»؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای، ۳۶۰ص (۱۳۴-۴۹۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۵۷۴]

۱۳۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۹/۴۸

آغاز: ای مبارك جنبش كلك وجود ×× ای همیون موچه دریای جود / ای یگانه گوهر بحر قدم ×× در تو پیدا معنی نون و القلم؛ **انجام:** رنجها را از وجودش دور دار ×× گنجها از بذل جودش عور دار/ تا جهان باشد جهان را شاه باد ×× دست غیر از ملك او کوتاه باد. انجامه: «بتاریخ چهارم شهر رجب ۱۲۸۶ در آستانه مطهره امامزاده علی اکبر در قریه چیذر شمیران واقعست در عالموحدت و تنهایی باتمام رسید».

شاعر از بدی زنش شکوه می‌کند و ظاهراً این مثنوی را در این باره سروده و شاید مرادش از هفت سال در زندان بودن، هفت سال زندگی زناشویی‌اش است: «هفت سال است این که در زندان درم ×× زیر پتك چرخ چون سندان درم» (۴۰۰پ)، وی چند حکایت در همین موضوع آورده است، در اواسط منظومه از نشاط (۴۰۱ر) و در پایان از محمد شاه غازی (۱۲۵۰-۱۲۶۴ق) یاد کرده و او را ستوده است (۴۰۳پ)؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: ۴ رجب ۱۲۸۶ق، جا: آستانه مطهره امامزاده علی اکبر در قریه چیذر شمیران؛ در نسخه با نام «مثنوی مرحوم میرزا مهدی اعلی الله مقامه»؛ کاغذ: فرنگی نازك الوان، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، با ترنج و سرترنج و جدول، پشت هر دو دفه جلد اشعاری از قاآنی و مولوی نوشته شده، ۵گ (۳۹۹ر-۴۰۳پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۳۶]

۱۳۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۹/۴۹

آغاز: تاجری بود از گروه راستان ×× کرد عزم خطه هندوستان / خواجه صاحب مال و ثروت بد بسی ×× در فتوت هم نبد چون او کسی؛ **انجام:** گریه است و آن خدائی مشتری است ×× که ز هر نقصی وجود او بری است / با خدا سودا کن و گنجی بیاب ×× گفتمت و الله یجزیك الثواب

به تقلید از مقنوی مولوی سروده شده است؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: باتاریخ ۱۲۸۶ق، جا: آستانه مطهره جناب امامزاده علی اکبر در قریه چیذر شمیران؛ کاغذ: فرنگی نازك، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، با ترنج و سرترنج و جدول، ۶گ (۴۰۴ر-۴۰۹پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۳۷]

۱۳۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۹/۵۰

آغاز: ای خداوندی که مانندیت نیست ×× شرکتی اندر خداوندیت نیست / در خداوندی ترا انباز نیست ×× مر ترا انجام چون آغاز نیست؛ **انجام:** گنج اندر خانه داری ای پسر ×× تو روانی از پی آن در بدر / همچو آن ماهی که آبش در کنار ×× وان پی ابست دایم بی قرار

خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: باتاریخ ۱۲۸۶ق؛ کاغذ: فرنگی نازك، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، با ترنج و سرترنج و جدول، ۵گ (۴۱۰پ-۴۱۴ر)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۳۷]

۱۳۱۶. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه: ۳۳۶/۸

مثنوی است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: پنج‌شنبه ۷ رمضان ۱۲۸۷ق؛ جلد:تیماج قهوه‌ای بدون مقوا،۲گ(۵۸ر-۶۰ر)،۱۶سطر [ف: ۱۸۱]

۱۳۱۷. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۳۷/۲

آغاز: بسمله - من کلام خواجه علیه الرحمه: دانی که چنگ و عود چه تقریر می‌کنند؛ **انجام:** پیش تو سجود آرد و بر خاك نهد سر ×× هر سنگدلی سیمبری گشته مسخر

اشعاری از: حافظ، عصمت بخارایی، عاشق اصفهانی، مولوی، جامی، یغما، قاآنی، محتشم، انوری، مجمر، هلالی، سعدی، ثنایی (شاید سنائی ؟)، هاتف، عراقی؛ کا: محمد جعفر قزوینی بن محمد باقر خان، تا: ۱۲۸۷ق؛ در بعضی از صفحات اشعار به صورت حمایلی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مقوایی تریاکی، ۱۱۸ص (۱۴۷-۲۶۵)، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۷۰]

۱۳۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۷۹/۱

آغاز: گاه در طور لن ترانی گفت ×× یعنی اندر حجاب عزت شد؛ **انجام:** که چون گل تازه میدارد نسیم وصل جانانت

اشعار سنائی سوستانی و حیرت مشتمل بر دو ترجیع‌بند و چند غزل عارفانه؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: الوان فرنگی، جلد: مقوایی با روکش مشمایی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۹ - ۳۰۹]

۱۳۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۷۹/۳

آغاز: بسکه از جور فلك خونین دل و آشفته حالم ×× بوی خون اندر مشامت آید ارخوانی مقالم؛ **انجام:** همیشه منزل احباب تو بود جنت ×× مدام منزل اعدای تو بود سکران

شامل غزلیات حیرت یزدی، مثنوی عبرت نامه ملك الشعراء صبا، مثنوی تحفة العراقین در هجو محمد حسین خان صدر اصفهانی،

چند لغز از ملک الشعراء صبا، لغز عبدالوهاب طراز یزدی، لغز عبدالرحیم قضائی، هجویه ملک الشعراء صبا درباره مردم قم، مثنوی کوتاه میرزا سید محمد سحاب، مثنوی کوتاه مهدی، قصیده بیمار و طبیب شریف، مخمسی در مورد پیشه‌ها و خواهشهای اهل حرف (نظیر شهر آشوبهای منظوم است)، ترجیع بند میرزا احمد تقی کرمانی و غزلیات و قصایدی از سوزنی سمرقندی، لطف الله نیشابوری، امیدی طهرانی، امیر خسرو دهلوی، عبدالواسع جبلی، حمید قلندر، میرزا رفیع خان واعظ قزوینی، کمال الدین اصفهانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: الوان فرنگی، جلد: مقوایی با روکش مشمایی، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۹ - ۳۱۰]

۱۳۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۴۱/۲

آغاز: تویی چو یوسف معنی جهان اعمی را ×× زمصر برده برون آو دیده ده ما را؛ **انجام:** ناصرش بر جمله اعدا باد لطف ذوالجلال ×× حافظ ملکش پیمبر باد سلطان نجف

اشعاری است بیشتر در مدح سلطان محمد قطب شاه و سلطان عبدالله قطب شاه از شاعری با تخلص «عاملی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۲۲پ-۲۹پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰ - ۲۰۶]

۱۳۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۸۸

آغاز: فدایت جسمی ... و جمیع جوارحی بالتمام ... این شکنی و آن شکنی. بسمله

اول دفتر بنام خالق دانا ×× صانع پروردگار حی توانا؛ **انجام:** نظری گر بمن آن گلرخ مه پاره کند ×× گر بجباره بود درد دلم چاره کند

در میانه نسخه شعرهایی است با تخلص «مرصع» و گویا نام شاعر «حسینعلی خان» باشد و درباره معشوقه خویش «زهرا» سروده است، آغاز دفتر دیباچه ایست منثور در مغازله همو با او و سپس شعرهای: صفا است (هجونامه صفا [درباره] مطلوب خود) و اثر و صیدی و منظر (مثنوی) و مستور (مثنوی) و رفیق و مشتاق و طبیب و منصف و تاریخ شب چهارشنبه ۲۷ شعبان ۱۲۸۷ دارد؛ خط: نستعلیق بد، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۱۴۰گ، چلیپا، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۸۲۹]

۱۳۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۴۱/۳۴

اشعاری از مخزن الاسرار نظامی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵گ (۶۰۵ر-۶۳۰پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰ - ۲۱۱]

۱۳۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۱

آغاز: کجاست در همه ملک جهان سلیمانی ×× که مهر دل نسپارد بدست شیطانی / به امر ناقد چون باد را دهد فرمان ×× چرا نه دیو هوارا دهد بزندانی؛ **انجام:** در خواب شبی هم نفس یار شدم ×× او را نفسی محرم اسرار شدم / روئی که بر آن روی نهادم به طرب ×× بر روی زمین بود چو بیدار شدم.

مجموعه اشعاری است از چند شاعر که بخشی از دیوان شعر آنها را مؤلف در این مجموعه گردآوری نموده، محتویات جنگ چنین است: ۱. بخشی از دیوان مجدالدین همگو، ۲. بخشی از دیوان لامعی جرجانی، ۳. بخشی از اشعار عمیق بخارائی، ۴. بخشی از اشعار شهاب اصفهانی، ۵. بخشی از اشعار اثیرالدین فرغانی؛ خط: نستعلیق ممتاز، کا: فتح الله، تا: ۱۲۸۷ق، جا: دارالسلطنه تبریز؛ افزودگی‌هایی از ناصر خسرو قبادیانی علوی و قصیده‌ای بی نقطه پس از پایان نگاشته شده، دستخط فرزند کاتب به سال ۱۲۹۱هـ در پایان نسخه؛ مهر: «یا ابوالقاسم» (بیضی)، «عبده فتح الله ۱۲۸۶» (مربع)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۱۴۷برگ، ۱۲ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۶ - ۶۵۸]

۱۳۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۵۲/۲

مثنوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۲۹]

۱۳۲۵. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۳۲

شعری به خط است؛ کا: محمد بن عبدالکریم اصفهانی، تا: ۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱ص (۲۱۶ر)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۵۵۲]

۱۳۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۴۹-۵۹/۲۶۹

آغاز: ز دو هزار فزون دل ربود از کف ماهی ×× ربود از کف من بولهوس چسان به نگاهی / منم گدای تو ای پادشه بگو که دهد ره ×× گدای همچو منی را به بزم همچو تو شاهی

بیاضی است شامل اشعاری در غزل و مدح و مراثی که اغلب نام شاعران درج نشده است، اسامی شاعران که نوشته شده عبارتند از: سعدی، مولوی، شورش، بهار اصفهانی، پیغام، سنایی، نظری، شوم و رضای گرگانی؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۹۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳ - ۱۲۲۴]

۱۳۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۴۵۸

شامل: شش قصیده از دیوان ابن حسام، اشعاری از شعرای گمنام و وصال شیرازی، چند بند از چهارده بند از صباحی، تضمین غزل سعدی: از وصال شیرازی؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا: محمد ابراهیم متخلص به گوهری، تا: پنج‌شنبه ۱۶ صفر ۱۲۸۹؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قرمز لائی، ۸۳گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۹ - ۴۱۳]

۱۳۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۹/۲۹

بدون نام سراینده. به همراه گفته ای از امام فخر الدین رازی؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: صفر ۱۲۸۹ق؛ کاغذ: فرنگی نازک، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، با ترنج و سرترنج و جدول، ۲گ (۲۱۸پ-

۲۱۹ر)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۳۳]

۱۳۲۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۸۷۵/۱

چند قطعه شعر اخلاقی؛ خط: نسخ، کا: محمد بن سید اسماعیل موصلی قاضی، تا: ۱۲۹۱ق، جا: کردستان؛ جلد: گالینگور سبز ضربی مجدول،۷گ (۱پ-۸پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۳۱]

۱۳۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۱۷-۵۹/۲۳۷

آغاز: دوندی اوره کیم قانه غمینکدن یا نه یا نه ×× یوخده سسن او یانه شهید اغلم کفن سنه

مراثی امام حسین (ع)؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق، ۷۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷ - ۴۲۶۱]

۱۳۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۲۰۷

آغاز: تکیه اول بصبر کن ایدل ×× صبر را گیر و زاضطراب گسل؛ **انجام:** گر بخود ره نمی توانی رفت ×× گیر دامان عارفی استاد

ترجیع بندی است از میرزا آقا، با بیت الترجیع: «کانچه اندر تصور آید لاست ×× بعد لا هر چه باقی است الاست»؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمود بن میرزا بابای مستوفی الکرکانی، تا: چهارشنبه ۹ صفر ۱۲۹۲ق؛ این نسخه مصدر است به جغرافیای جهان ترجمه شده از فرانسه به فارسی می‌باشد که شامل هفتاد فصل؛ کاغذ: آبی، جلد: تیماج ماشی، ۷۷ص (۱۲۴-۱۳۷)، اندازه: ۱۰/۲×۱۵/۷سم [ف: ۱۷ - ۷۳]

۱۳۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۲۱/۷

آغاز: گرنه نور علی در آدم بود ×× مشت خاکی کجا شدی مسجود؛ **انجام:** ای مدیح تو ذات بی همتا ×× ای عدیل تو احمد محمود

قطعه در مدح جناب امیرالمؤمنین است؛ خط: نستعلیق ریز متوسط، کا: فرج الله، تا: ۱۲۹۲ق؛ کاغذ: شکری آهار مهره، جلد: دو رویه، رو گل و بوته رنگ و روغنی، داخل گل و برگ‌های اسلیمی بر روی زمینه لاکی،۱۲سطر،اندازه:۸×۱۲سم [ف: ۹ - ۲۵۹]

۱۳۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۵۸

آغاز: وقت رکوع شه دین خاتم خود؛ **انجام:** خداوند بیامرزد پدر و مادر کسی را که این بیاض را که میخواند، او هم بگوید خدا بیامرزد پدر و مادر نویسنده را

شعر شاعرانی چون جوهری، کلیم کاشانی و محتشم کاشی، همراه با مقدمه ای ناتمام از گردآورنده نامعلوم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق، ظاهراً بخط جامع؛ واقف: باقر کتابچی؛ کاغذ: نخودی و قرمز و آبی آهار مهره، جلد: میشن ضربی، ۱۳۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۷×۱۷سم [ف: ۹ - ۹۶]

۱۳۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۴۰/۱

آغاز: المد لله الاحد الصمد لم یلد و لم یولد و لم یکن له کفوا احمد والصلوة و السلام علی رسوله و حبیبه الامجد فی السماء احمد و فی الارض محمد ... آغاز نظم: ترانه سخن من چو اندر من شنید ×× به وجد آمده چون بسملان به خاک طپید / مهیس وارکفی بر سر و کفی بسرین ×× ز غایت طرب و انبساط دل رقصید

از عبیدالله. قصایدی در تعریف اندر من و بیان عقاید هنود نو و کهن. قصایدی است در بیان اعتراضات الندمن و بیان جواب آنها به شعر فارسی و اردو، در آغاز این قصاید مقدمه نثری در دو صفحه درباره کتاب اندر من هندی و جواب مولا بت شکن بخاری آمده؛ خط: نستعلیق، کا: احمد علی، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: مقوایی، عطف و گوشه پارچه‌ای، ۴۸ص (۱-۴۸)، ۱۹ سطر [ف: ۳۷ - ۴۰۱]

۱۳۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۳۸

آغاز: ساز آباد خدایا دل ویرانی را ×× یا مده مهر بتان هیچ مسلمانی را؛ **انجام:** ای شعله آه خانه روشن کردی ×× ای غم تو خوش آمدی صفا آوردی

شامل منتخبی از اشعار شعرای ایران تا قرن ۱۱ که برای شیخ علی عرب نوشته شده است، شامل اشعاری از: آصفی خراسانی (۱)، امیر همایون خراسانی، میرزا قلی میلی (۷)، فصیحی هروی (۱۰)، نظر مشهدی، اهلی خراسانی (۱۴)، هلالی خراسانی (۱۶) حیدر کلوج (۲۰)، حیرانی خراسانی، بنایی خراسانی ، ولی دشت بیاضی (۲۵)، محمد جان قدسی (۲۹)، اقدس مشهدی (۳۲)، محمد میرک، صالحی خراسانی، کمال خجندی، نظیری نیشابوری (۳۵)، کاتب نیشابوری (۴۴)، محمد صوفی (۵۳)، طالب آملی (۶۲)، زکی همدانی (۷۱)، رشکی همدانی، رونقی همدانی، نصیرا همدانی (۷۹)، شکوهی همدانی (۸۵)، مسیحی همدانی، علینقی کمره (۹۱)، اوحدی، محتشم (۹۹)، امیر روزبهان، صبری صفاهانی (۱۰۵)، عزمی صفاهانی، بیکس صفاهانی (۱۱۱)، شفایی صفاهانی، وحشتی کاشی (۱۲۱)، باقر خورده، آذری (۱۲۹)، نصیر (۱۳۴)، امتی تربتی (۲۲۷)، مستعد خان، کامی سبزواری (۲۳۵)، شاپور، فریبی تهرانی (۲۳۹)، خیام (۲۶۲)، غزل سعدی (۲۶۵)، غیاثا، حلوایی (۲۷۵)، نصیرا همدانی (۲۸۶)، حافظ (۳۰۴)، صادق دست غیب (۳۳۷)، فدایی نوربخش، محمد میرک اصفهانی (۳۴۳)، رضی اصفهانی، حزنی اصفهانی، ضمیری اصفهانی (۳۵۰)، رباعیات سحابی (۳۷۰)؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا: محمد رضا نوری، تا: ۱۲۹۲ق؛ در سه ستون، (صفحه ۲۶۵ با خط تازه‌تر از خطوط دیگر نسخه)؛ کاغذ: متن اصفهانی الوان حاشیه فرنگی، جلد: تیماج سیاه زرکوب، ۳۸۱ص، ۱۰ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۸ - ۴۷]

۱۳۳۶. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: نخست آفرین مر خداوند پاک ×× که افراشت و بگذاشت خاک

منظومه به‌نام مظفرالدین شاه در تبریز در ۱۲۹۲ سروده شده و شاعر داستان شکار رفتن او را به نظم درآورده است؛ شاعر گویا تیمور بن غلام حسین میرزا صدرالشعراء باشد و گویا نسخه اصل؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۲ق، جا: تبریز [نشریه: ۷ - ۵۱۸]

۱۳۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۴/۴

آغاز: اگر معلم توفیق گرددم دم ساز ×× شود مغنی کلکم دگر نوا پرداز؛ **انجام:** به روح او که امام زمان خود نشناخت ×× و گر شناخت مطیعش نشد به عجز ونیاز
قصیده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: در ربیع الاول ۱۲۹۳ق، جا: تهران؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [سنا: ف: ۱ - ۳۷۵]

۱۳۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۴/۵

آغاز: عمر آن عامر دیر خطاب ×× که از و کعبه دین کشته خراب؛ **انجام:** که ز قبح عمل خود غافل ×× طعنه زن گشت به آن صاحب دل
مثنوی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: ربیع الاول ۱۲۹۳ق، جا: تهران؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [سنا: ف: ۱ - ۳۷۵]

۱۳۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۴/۶

آغاز: امت از حسرت رویت به دو صد فکر و خیال ×× دل ز غم لب به لب و دیده ز خون مالا مال؛ **انجام:** یار اگر لطف کند جانب دری نگرد ×× به ازین طالع و فیروزی و این جاه و جلال
قصیدة؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: ربیع الاول ۱۲۹۳ق، جا: تهران؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱۰ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [سنا: ف: ۱ - ۳۷۵]

۱۳۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۵-۱۰/۱۲۵

آغاز: بسمله چون شاه روم رو به سوی قیروان کنند ×× پشت هزیمت ار طرف هندوان کنند/ چشمه آفتاب که گردان سر سر اوست ×× بر اوج چونش تاج مرصع نهان کنند؛ **انجام:** چشم مرا تا بخواب دید جمالش ×× خواب نگیرد مگر خیال محمد / سعدی اگر عاشقی کنی وجوانی ×× عشق محمد بس است و آل محمد
منتخبی از اشعار شاعران است شامل: قصیده در مدح امیرالمؤمنین (ع) از ابن حسام، قصیده دیگری در مدح حضرت از همو، قصیده دیگر، غزلیاتی از سعدی، شعر درمدح امام حسین (ع)، غزلیاتی از حافظ، قصیده در مدح علی (ع) از ابن حسام، قصیده‌ای از سعدی، دو مخمس و شعری در منقبت پیامبر اکرم (ص)؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالباقی بن میرزا یوسف حسینی همدانی، تا: دوشنبه ۲۲صفر۱۲۹۳ق؛ تملک: ابراهیم همدانی؛ جلد: تیماج زیتونی، ۳۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۳۴]

۱۳۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۳۰۰/۲-۱۲/۱۹۰

آغاز: فردا است: زیبا پسر عجب به ضمیرم نشسته ای ×× گر غایبی به دیده به دل نقش بسته ای؛ **انجام:** آب گرم لؤلؤتر سنبل گل یا گلاب ×× یا عرق از موج شرم عارضش عذر است این / غنچه باغ بیان گل دسته گلزار فکر ×× شعر صادق یا بهای لؤلؤ لالاست این
اشعاری از: قائم مقام فراهانی، سعدی، جامی، طالب، ظهوری، اوجی، وصال، هاتف میرزا، حافظ و مذنب؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۴۰]

۱۳۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۹۷

شعر فارسی در ستایش محمدشاه مورخ ۱۲۵۰ و شعر قاآنی و بابا طاهر و سید احمد و تاریخ ذیحجه ۱۲۹۳ با نامه دوستانه مسجع فارسی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و آبی، جلد: تیماج سبز تیره، ۷۳گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۸×۹، اندازه: ۹×۱۱سم [ف: ۱۴ - ۳۶۴۳]

۱۳۴۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۸

شعرهای نشاط و وحشی و محتشم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ کاغذ: رنگارنگ، قطع: ربعی [نشریه: ۶ - ۴۲]

۱۳۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۹۲/۳

آغاز: شیخ ابوالپشم مرد ملایی ×× داشت در کنج مدرسه جایی / روز در فکر طالب مجهول ×× شب بتکرار فاعل و مفعول؛ **انجام:** با چنین علم و فضل و جوش و کمال ×× قوت و جانه نیافتم یکسال
مثنوی مطایبه. قطعه مطالعه‌ای است بر این و ظاهراً از یکی از شعراء متاخر به زبان هزل در بیهوده دانش و هنر سروده؛ کا: میرزا ابراهیم مشتری (شاعر عصر ناصری)، تا: ۱۲۹۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز کتایونی بدون مقوا، ۴ص (۱۵۱-۱۵۴)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۰ - ۴۳۹]

۱۳۴۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۶۷

از: سنائی، بیان الملک، میرزا مهدی خان نثار، نشاط، نور علی شاه، وصال شیرازی، عباسعلی خان مظهر، صهبا، درویش خاکی، مظهری کشمیری، صحبت کرمانی، درویش مجید، طیری زرگر، میرزا حسن فانی، صهبای قمی، قدسی، کمال، هلالی، عذری، صادق، کلیم، جامی، صافی، نادم گیلانی، آصفی، ملا جلال، عاشق، وحشی، لسانی، خواجه زاده، غیاثی، ساغر، عرفی، حریف، مولوی، غضنفر، صافی، خاقانی، خواجوی کرمانی، رشید، وحید، طبیب اصفهانی، روضة الاسرار سروش در وقایع کربلا، میرزا کوچک، خانخان شاملو، حاج میرزا اسماعیل تاجر همدانی و ...؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن کربلایی محمد رضا خویی، تا: ۱۵ رمضان ۱۲۹۴ق؛ از روی نسخه میرزا محمد علی تبریزی جهت آقا رضا دائی در دارالسلطنه تبریز (ص۱۳۷)، همو در ۲۵ شوال ۱۲۹۴ (ص۲۰۳)، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی ضربی، خطوط راسته و چلیپا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی ضربی، ۶۶گ، ۷-۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۱ - ۳۴۱]

۱۳۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۳۶۴

آغاز: الحمد لله الذی خلق الوجود من العدم ×× فبدت علی صفحاته انوار اسرار القدم
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۶ - ۴۶۳]

۱۳۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۹۲/۲

آغاز: دیباچه به اردو: بهیه کلام کس پادشاه کاتحصین کس امیر کاتحصین کس شیخ بنیاد کاتحصین ... اشعار: قسمت من لقمه ای

زین هفت خوان کرد آسمان ×× تا رسد در کام آن هم استخوان کرد آسمان / غالباً بودش نظر بر رنج روزافزون من ×× گر نصیب من حیات جاودان کرد آسمان؛ **انجام:** گویند اطبا بمساس و به فشار ×× کز تخم ترنج زر پرویز است آن

شامل قصاید، قطعات، غزلیات و رباعیات شاعر است؛ خط: نستعلیق ناخوانا، بی‌کا، تا: ۱۵ رمضان ۱۲۹۴ق؛ جلد: مقوایی، عطف و گوشه پارچه،۳گ(۴۶پ-۹۸پ)،۱۱ سطر [ف: ۳۶- ۴۴۹]

۱۳۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۸/۶-فیروز

اشعار در سلوك و عرفان. چند غزل از شیخ بهائی، رباعیات، بابا طاهر و شاه نعمة الله و صفی علیشاه؛ خط: شكسته نستعلیق، كا: محمد ابراهیم بن زین العابدین اصفهانی، تا: ۱۲۹۴ق؛ كاغذ: فرنگی خط دار، جلد: مخمل بنفش با ترنج و حاشیه درون ابری، ۱۶ص (حاشیه ص ۲۵۸-۲۹۲ و متن ص ۲۹۲-۳۰۷)، ۱۲ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۲۸۵]

۱۳۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۷۴/۴

شعرهای میرزا محمد سعید اردستانی و قاآنی و بسمل شهر بابکی (از روی کتاب و رساله معتمدیه نوشته شب ۱ محرم ۱۲۹۵) و شعر فارسی نوشته علی رضا بن مهدی در ۱۲۹۴؛ خط: شكسته نستعلیق، كا: علی رضا بن مهدی شریف شهر بابكی، تا: ۱۲۹۴ق؛ كاغذ: فرنگی،جلد:تیماج قهوه‌ای ضربی زركوب، ۵گ (۱۴۷-۱۵۱)، ۱۰ سطر از چپ به راست(۹×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۶۸۳]

۱۳۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۲۵۸/۳

جنگ اشعار متفرقه از خاطی، قضائی یزدی، هاتف اصفهانی، مجرم، مجذوب، جمیل و غیره؛ خط: نسخ، كا: اسد بن محمد صادق الصفار یزدی، تا: شعبان ۱۲۹۵ق؛ كاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روكش كاغذ ابر ی عطف تیماج قرمز، ۶۰ص (۱۰۶-۱۶۶)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۴ - ۱۲۲۱]

۱۳۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۸۰

آغاز: حمد و سپاس كریمی را كه حله خلقتش زیوریست زیبنده؛ **انجام:** معشوقه بعاریت نداده بكسی

مجموعه‌ای است از غزلیات و قصاید و رباعیات شاعرانی چون میرزا شریف اصفهانی، عرفی، جلال الدین بلخی، سعدی شیرازی، مغربی، وحشی بافقی، حزین لاهیجی، میرزا عبدالرزاق نشاء و نشاط اصفهانی، نسخه ما حاوی مقدمه ای است از جامع كه بخشی از آن افتاده است؛ خط: نستعلیق و شكسته، بی‌کا، تا: ۱۲۹۵ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ كاغذ: نباتی آهار مهره، جلد: میشن، ۲۵۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۹ - ۱۰۵]

۱۳۵۲. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۳۷/۸

آغاز: ای كه دوش از مهر خوابت دیده ام ×× نیمه شب چون آفتاب دیده‌ام

چهار غزل از میرزا حبیب الله محلاتی خاقانی، شاعر این غزلیات را بخاك پای ملا محمد حسن عرضه كرده است؛ خط: نستعلیق، كا: سید شكرالله بن محمد باقر طباطبایی بیدگلی، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج روغنی دورو، روی جلد زمینه زرین مجدول با نقش گل و بوته و پرنده مذهب و رنگین، داخل جلد زمینه سرخ با نقش گل نرگس، ۲گ (۳۲۲پ-۳۲۳پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۳۹]

۱۳۵۳. دامغان؛ قمر بنی هاشم (ع)؛ شماره نسخه: ۲۲۳

آغاز: در پای نیره ناله‌ء افغان ز آن من ×× بر روی نیزه خواندن قرآن از آن تو؛ **انجام:** این تعزیت به كعبه بگوییم یا حطیم ×× زین داوری به ركن بنالیم یا مقام

اشعاری است در مدایح و مراثی و بعضاً از یغمایی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ صفر ۱۲۹۶ق، جا: مدرسه آخوند صفر علی؛ بعضی اوراق را ملا ابراهیم روضه خان شاهرودی در سال ۱۳۱۰ جهت عندلیب الذاكرین آقا شیخ علی كتابت نموده؛ جلد: تیماج مشكی فرسوده، ۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۶]

۱۳۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۹۷/۵

غزل و قصیده و رباعی و قطعه است از شعرای: سید جلال عضدیزدی، بابا طاهرهمدانی، فردوسی طوسی، آذربیگدلی، سحاب اصفهانی، شانی تكلو، جلال الدین طالقانی، رزمی رومی، ثنائی مشهدی، جلال الدین آذربایجانی، میرزا تقی صاحب علی آبادی، مؤمن حسین یزدی، عبدالرحمن جامی، صافی اصفهانی، شیخ محمود شبستری، قاآنی شیرازی، یغمای جندقی، محمد شیرین مغربی، سوزنی سمرقندی، خیام نیشابوری، شیخ بهائی، سعدی شیرازی و سید ابوالقاسم قزوینی متخلص به «سید» و «مجرد». بامقداری ادعیه و طلسمات و متفرقاتی به خطوط مختلف، در متن و حواشی؛ خط: نسخ و نستعلیق شكسته، كا: سید قزوینی، تا: اواخر ۱۲۹۶ق؛ كاغذ: آبی فرنگی آهارمهره، جلد: تیماج ضربی قهوه‌ای، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۷۳۰]

۱۳۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۹۷/۴

آغاز: بسمله، در توحید ذات واجب الوجود كه ذاب انسانی كلی است ازكل؛ **انجام:** قدحی نه به وداعش كه روان خواهد شد

ترجیعات: از شعرای: ناصرخسرو علوی (ص۲۵۲)، شیخ فخرالدین عراقی (ص۲۵۸)، شاه نعمةالله ولی (ص۲۶۴)، خواجوی كرمانی (ص ۲۷۰)،هاتف اصفهانی(ص۲۷۸)؛خط: نسخ و نستعلیق شكسته، كا: سید قزوینی، تا: اواخر۱۲۹۶ق؛ كاغذ: آبی فرنگی آهارمهره، جلد: تیماج ضربی قهوه‌ای، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۷ - ۷۲۹]

۱۳۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۳

آغاز: چشم از پی آن باید تا چیز عجب بیند ×× جان از پی آن باید تا عیش و طرب بیند؛ **انجام:** نه تنها شد پرشان در عزای او مصیب گر

اشعاری از: مولانا در وصف شمس، مولانا نور علی شاه، قصیده در مدح میرزا ابوالحسن خان حاكم شیروان، قصیده در مولود جناب صاحب امر، قصیده در مولود جناب رسول الله، قصیده در مدح جناب مولا (ع)، قصیده در مدح غریب طوس، قصیده در مدح محمد حاجی محمد باقرخان عمادالملك حاكم طبس،

قصیده در مدح محمد حسین پسر عمادالملک، غزلی چند، در مناجات، رباعی، قصیده در مدح محمد خان والی، در مدح محمد رضا خان، در مدح مرتضی قلی خان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: فرنگی، ۴۳گ، ۱۱ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶ - ۳۲۲]

۱۳۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۸۶/۳

غزل است. نویسنده: محمد علی میرزا؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی قزوینی، تا: ۱۲۹۷ق؛ ۲ص (۶۵-۶۶) [ف: ۳ - ۳۳۲]

۱۳۵۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۱۴۸/۲

آغاز: لقد نسیت المشوق ذهلاً ×× که هست هر شب ز درد نالان؛ **انجام:** براری امید مرا در جهان ×× که نزهت بگلزار ایمان دهد»

قصیده‌های صوفیه از شعرای مختلف، چند قصیده است که قصیده اول مرکبی است از فارسی و عربی و اردو؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم خان، تا: ۱۶ ربیع الاول ۱۲۹۷ق؛ ۶گ (۷۸ر-۸۳ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۱۳۰]

۱۳۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۲۳/۱۷

آغاز: بار دیگر ز هوش رفتم باز ×× نه بسر هوش نه بلب آواز / چون بهوش آمدم ز بیهوشی ×× کوش زو شد نوای خاموشی؛ **انجام:** گفت نامم علی ابی طالب ×× در همه چیز بر همه غالب / منم آن آفتاب عالم تاب ×× که ندید است روی پوش سحاب / پرده سوز است پرتو چهرم ×× نیست یکذره خالی از مهرم / چون بگوشم رسید نام علی ×× مهر او گشت در دلم ازلی

بخشی از یک مثنوی است در مدح علی (ع)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی مارک دار سفید و کرمی رنگ، جلد: تیماج نارنجی دور منگنه، ۲ص (۳۶۵-۳۶۶)، اندازه: ۱۷/۵×۳۲سم [ف: ۱۰ - ۱۰۹۶]

۱۳۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۲۳/۱۸

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× پیش نهالی است ز باغ حکیم / نخل سرافراز گلستان قدس ×× مصرع برجسته دیوان قدس؛ **انجام:** لیک نه در خورد تمنای این ×× سود بهم بر زن و سود است این / گوهر مقصود که زین بحر بود ×× بر سر این چشمه سیراب مرد

بخش اول یک مثنوی است در تفسیر بسمله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی مارک دار سفید و کرمی رنگ، جلد: تیماج نارنجی دور منگنه، ۱ص (۳۶۷)، اندازه: ۱۷/۵×۳۲سم [ف: ۱۰ - ۱۰۹۶]

۱۳۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۳۵۳/۶

اشعار نورعلیشاه است؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی ملا محمد نعمت اللهی، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۲۷۳ر-۲۸۰ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲۵ - ۳۳۲]

۱۳۶۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۱۹۹

اشعار پراکنده در مراثی و مدایح و جز آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق [چند نسخه-ف: - ۳۴۵]

۱۳۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۳۴/۳۵

رباعیات بدیهیه دانش، گرد آورده میرزا آقای زنجانی پسر بابا بیک در ۱۳۱۸ برای میرزا عبدالغفار؛ بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی زمینه سبز با گل و بوته و زرد و زرین و عطف تیماج سرخ، ۸ص (۶۸۲-۶۸۹)، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۴ - ۳۶۹۱]

۱۳۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۳۷

شامل: قطعه‌ای از قصیده «لمعات و جهک اشرقت»، ترجیع‌بند معروف هاتف (۹۷-۱۱۵)، قصیده‌ای از قاآنی با مطلع: «خیمه زر به بفت زد بر چرخ نیلی آفتاب ×× از پرده نیلگون آویخت بس زرین طناب» (۱۱۶-۱۲۶)، پاره‌ای از اشعار شعرای دوره قاجار به‌خط حمایلی و نیز مطالب نثری چند (۱۲۷-۱۳۶)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ و ۱۲۹۸؛ از صفحه ۲ تا ۹۱ رساله چاپی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۶۸گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۶ - ۱۹۶]

۱۳۶۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۶۰۲/۹

آغاز: ای ولی مهیمن غفار ×× ای وصی محمد مختار؛ **انجام:** ختم شد و الله اعلم بالصواب.

اشعار متفرقه است از: شاه نعمت الله کرمانی و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ شعبان ۱۲۹۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، مقوایی، ۱۱۹ص (۳۳۸-۴۵۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۲۴۷]

۱۳۶۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۱۸۴

دارای غزل محمد (نوشته شعبان ۱۲۹۸)، و رباعیات خیام (بهمین خط)، و در پایان چند فرد است، و یک مثنوی در وصف طایفه «اناس» (نوشته پسر میرزا تقی جهرمی در ۱۲۹۸)، پس از آن غزل ناصرالدین شاه است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: همان جهرمی، تا: ۱۲۹۸ق؛ در پایان کتاب رباعیات نامیده شده است؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۷]

۱۳۶۷. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه: ۱۶

آغاز: بسمله من کلام شیخ سعدی: ماه فروماند از جمال محمد ×× سرو نروید باعتدال محمد؛ **انجام:** گفتا می‌خور که همچو ما بسیاری ×× رفتند وکسی باز نیامد باری

اشعاری از سعدی شیرازی در این بیاض گردآوری شده است؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: علی، تا: ۱۸ جمادی الثانی ۱۲۹۹ق، جا: قریه حیدرآباد؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۷۰گ، ۱۰چلیپایی سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف]

۱۳۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۹۸

مجموعه‌ای است مشتمل بر: ۱- رباعیات بابا طاهر عریان در دو برگ، آغاز: «زکشت خاطرم جز غم نروئی ×× زباغم جز گل ماتم نروئی»، انجام: «اکر چشمان نکردی دیده نانی ×× چه دانستی دلم خوبان کجائی»، ۲- ترجیع بند منتسب به ناصر خسرو قبادیانی در نه بند، در مقدمه دیوان چاپی تصحیح نصرالله تقوی و نیز ژوکوفسکی هفت بند را به ناصر خسرو نسبت داده است. با بیت

الترجیع: «که جهان پرتویست از رخ دوست ×× جمله کاینات سایه اوست»، ۳- رباعیات ایرج میرزا بن فتحعلی شاه قاجار متخلص به انصاف (و. ۱۲۲۲ ق.) در دو برگ، آغاز: «بسمله از نافه مشک تن خرابست مرا»، انجام: «معلوم شود که مرده ای یا در خوابی»، ۴- رباعیات شیخ عطار نیشابوری در ۲ برگ، در دیوان چاپی وی مشاهده نشد، آغاز: «بسمله، ای عین بقا در چه بقائی که نه ×× ارجای نه و کدام جائی که نه»، انجام: «چون روح تو شد مطهر حق حق پوشید ×× انداز ترا بجامه جسمانی»، ۵- پندنامه لقمان حکیم، آغاز: «بسمله، اما بعد ای فرزند خدای عزو وجل را بشناس هر چه گوئی از پند و نصیحت نخست بر آن کار کن»، انجام: «در خانه اگر کس است یک حرف بس است و السلام»؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۹۹ق، به‌دستور یکی از شاهزادگان قاجار؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: آبی فرنگی، جلد: تیماج، ۱۲گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۹/۶سم [ف: ۱۷ - ۲۶۴]

۱۳۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۵۳۴

از لامعی جرجانی، هاتف، ضیاء و ...؛ کا: عبدالعلی بن مرحوم حاجی میرزا حسین نائینی الاصل، تا: ۱۲۹۹ق [د.ث. مجلس]

۱۳۷۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۱/۲

قصائد الاعیاد است. ناقص؛ بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق؛ ۱۵گ، قطع: رقعی [ف: ۳۳۴]

۱۳۷۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۳۳

آغاز: هر که بینم عاشق رخسار تو است ×× گر چه خود محجوب از دیدار توست؛ **انجام:** مجملا هر چت که باشد غیر حق ×× پرده است و هست بر حشمت طبق. باز هم هشت صفحه ایست به وزن شعری: از خدا خواهم بس آه دردناک ×× سینه یی از خنجر غم چاک چاک ... هر که خواهد سوی مصر جان شدن ×× گو برون نه پا ز کنعان بدن

مثنوی عرفانی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج تریاکی، قطع: بغلی [نشریه: ۶ - ۶۵۹]

۱۳۷۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۹

جنگ اشعار است؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، کا: سید نصرالله حسینی ابن میرزا محمد رفیع شکار و تحویلدار حسینی نائینی، تا: محرم ۱۲۹۹ق، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲ - ۱۴۱]

۱۳۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۴-۱۷/۱۹۴

آغاز: بسکه خوردیم غم وغصه زجان سیرشدیم ×× بجوانی زغم لاله رخان پیر شدیم / هیچ پیری نشد ایام جوانی دلگیر ×× زیر بار غم زلف تو صنم پیر شدیم؛ **انجام:** کرده‌ای تا در بر اغیار جا از دست اشک ×× جامه صبر مرا صد چاک دربر کرده‌ای / پس گرفتی سیم و زر اندر بهای بوسه‌ای ×× زرگر بیچاره را بی سیم و بی زرکرده‌ای

بیاض مفصلی است در اشعار شاعران فارسی اغلب در مدایح و مراثی، از این شاعران: قاآنی، میرزا افسر قزوینی، مولوی رومی، سحاب، میرزا محمد علیخان شمس الشعراء و شاعران دیگر؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۰گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۵۸]

۱۳۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۸۳

اشعاری است که بیشتر بکار مداحان می‌آید تا در مجالس سوگواری ائمه اطهار خصوصاً سید الشهداء علیهم السلام و شهدای کربلا بخوانند. علاوه بر آن مدایح زیادی ازآل عبا (ع) را نیز نقل کرده از جمله اشعار مخمسی است از غمناک بدین مطلع: «بشنوید ای شیعیان پاکزاد از خاص و عام ×× این حدیث گریه خیز از من بگوش جان تمام»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ صفر ۱۲۹۹ق؛ صلحنامه‌ای از میرزا محمد جواد کاشی درباره ارث پدری مورخ ۲۶ ذیقعده ۱۳۲۶؛ جلد: تیماج مشکی ضربی بدون مقوا، ۷۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۴۱ - ۱۵۶]

۱۳۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۸۸۷-۲۹/۲۲۷

آغاز: ام لیلا گفت با علی اکبر ×× ترک میدان کن یک دم ای مادر / می‌روی جانا سوی قربانگاه ×× غافلی گویا از دل مادر؛ **انجام:** دیگر چه حاصل زین قد وقامت ×× زادی مرا تو بهر شهادت / بر تربت من مادر تو بنشین ×× رویم نبینی جز در قیامت

بیاضی است از آن یکی از نوحه‌خوانان و مداحان اهل بیت (ع) که در آن اشعاری را در مراثی به صورت پراکنده تحریر نموده است؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا با عطف گالینگور قهوه‌ای، ۸۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۸×۱۹سم [ف: ۷ - ۴۲۶۳]

۱۳۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۸۷۴-۲۹/۲۱۴

آغاز: کسی که گریه کند از برای همچون کس ×× زدیده آب برآید بقدر پرمگس / دهد خدای دوعالم در او برات نجات ×× بدست گیری او بگذر به پل صراط؛ **انجام:** آه واویلا وامصیبتا آن هنگام بود که همگی شربت شهادت چشیده وبدن پاره پاره ... به خون خود غلطیده بودند پس حضرت امام حسین (ع) بعد از مطالعه نامه بر سر نعش هر یک

بیاضی است از آن یکی از مرثیه سرایان شیعی سده چهاردهم، که در آن اشعاری را در مرثیه امام حسین (ع) و یارانش، برای استفاده خود، تحریر نموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: مقوا با عطف گالینگور قهوه‌ای، ۵۱گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۲۶۳]

۱۳۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۲۴

شامل: ۱. قصیده عربی در موضوع آتش گرفتن دختر مرحوم نصیرالدوله از مرحوم وقار طاب ثراه [۲پ]، مطلع: «اجمعوا أن فرقة الاولاد ×× قد تؤدی بحرقة الاکباد»، ۲. قصیده عربی [۳پ]: آغاز: «الیوم حق یقصر جسم المفخر ×× اذ عاد فیه الجم و الاسکندر»، ۳. قصیده فارسی [۵ر]: مطلع: «تا به کی فارغ ز جان اندیشه تن داشتن ×× ساز خورن کردن و پروای خفتن داشتن»، ۴.

قصیده از مرحوم ابوالقاسم فرهنگ چهارمین اولاد مرحوم وصال [۶پ]: مطلع: «لقد اکثروا فی ملامی العواذل ×× أما للعواذل فی الحب عاذل»، ۵. اشعار از مرحوم فرهنگ است که به بحر شاهنامه در تعزیت فوت مرحوم حسام السلطنه و تسلیت به مرحوم حاج معتمدالدوله سروده‌اند [۱۰ر]، ۶. مسمط از مرحوم ابوالقاسم فرهنگ [۱۲ر]: مطلع: «صد شکر که تابستان زین شهر به در شد ×× یک باره از این شهر سوی شهر دگر شد»، ۷. دو رباعی از مرحوم مظفر [۱۵پ]، ۸ مخمس ذیل که غزل خواجه حافظ تضمین شده از مرحوم اورنگ وقار السلطنه است [۱۶ر]. مطلع: «اگر چه از روش چرخ جای فریاد است ×× تنم ز رنج سفر خسته خاطرم شاد است»، ۹. و له ایضاً [۱۷ر]. مطلع: «گر چه هر روز عدو بذل و نثاری بکند ×× خائنی را طلبد مصدر کار بکند»، ۱۰. از آقای عشرت وصال است [۱۸پ]. مطلع: «ای خوش از آن روزی که من مالی و جاهی داشتم ×× بر تن قبایی داشتم بر سر کلاهی داشتم»، ۱۱. قطعه‌ای است که در موضوع تقاضای پوستین از مرحوم عباسقلی خان نواب سروده‌اند [۱۹ر]. مطلع: «شد موسم سرما و بشد فصل زمستان ×× باید که کشم رخت خود اکنون به شبستان»، ۱۲. قطعه‌ای است که در شب جشن رفع حجاب که کارمندان اداره طرق در بنده منزل بودند سروده شده [۱۹پ]. مطلع: «کون اندر ترقی است امروز ×× هست امشب بسی شبی فیروز»، ۱۳. ۴ رباعی در موضوع رفع حجاب که به جهت آقای ابوالقاسم آزاد رئیس دفتر طرق فارس سروده شده [۲۰ر]، ۱۴. قطعه در وصف حال قورباغه گفته شده [۲۰پ]، ۱۵. غزل (از حافظ) [۲۰پ]. مطلع: «مدتی گشت که از جور فلک خاموشیم ×× باور خلق چنین گشته که بس بیهوشیم»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ برگ آخر نسخه حکایت کوتاهی از حسین خان نظام الدوله درباره قصیده ای که مرحوم داوری سروده و مطلع آن این است: «آن ترک خارکش ز چه دارد زخار بار»؛ از مجموعه اهدایی علی اصغر حکمت به دانشکده ادبیات در ۱۳۴۰ش، شماره ۸۱؛ جلد: مقوای سرمه‌ای، عطف تیماج مشکی، ۲۲گ، ۱۲ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۰ - ۳۵۲]

۱۳۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۴۴

آغاز: بسمله، بتی دارم که بر مه طعنه دارد چهر تابانش ×× همانا تافته خورشید از چاک گریبانش؛ **انجام:** هواخواه تو در هر فصل چون ایام فروردین ×× بود خوش حال و میمون فال از باد بهارانش

اشعار از: رفیقی، هجویات مطربا، سعدی، محتشم، جامی، مشتاق، واعظ، هلالی، مجرم، صائب، بیدل، رباعیات در مرثیه، میرزا شهاب. در این قصیده ابتدا شاعر به مدح حسین بن علی (ع) پرداخته و سپس مظفرالدین شاه را مدح کرده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محتملاً سراینده شعر، تا: اوایل قرن ۱۴، جا: تهران؛ در هر سطر یک بیت؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل آبی مقوایی، ۲گ، ۱۵سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۱۵۰]

۱۳۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۵۶۶/۱

آغاز: اول دفتر عنبر شمیم ×× هست بسم الله الرحمن الرحیم / شاه دین مولای مردان شیر حق ×× سر به چه بنمود از بهر نطق؛ **انجام:** ... (ناقص است) عمرت ارمن بعد اینسان بگذرد ×× خاک تیره بر سرت می‌آورد

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن سیاه، ۵۸گ (۱پ-۵۹ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸ - ۴۲۲]

۱۳۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷/۷-فیروز

آغاز: خواست تا شیشه عمرش زند ایام به سنگ ×× ریخت در ساغر عیشش عوض شهد شرنگ

قصیده در هجو فارس در عنوان قصیده آمده: «در هجو فارس گفته‌اند». این قصیده ۱۶ بیت دارد و به نوشته کاتب (در ذیل قصیده) آن را از کتاب میرزا افلاطون لشکر نویس در ماموریت ملایر و نهاوند رونویسی کرده؛ کا: میر سید علی تفرشی لشکر نویس ملقب به موثق لشکر، تا: قرن ۱۴؛کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱ص (۱۲۰-۱۲۱)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۰۴]

۱۳۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷/۱۶-فیروز

غزلی است با تخلص ناصح در هفت بیت با این مطلع: «ما به میخانه ندیدیم بجز ساقی کس ×× ما بقی هر چه سخن رفت هوا بود و هوس»؛ کا: میر سید علی تفرشی لشکر نویس ملقب به موثق لشکر، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱ص (۱۳۷)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۰۶]

۱۳۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷/۲۰-فیروز

این مخمس (که چهار بند آن در این دفتر است) به‌خط پسر سید علی تفرشی موثق لشکر (کاتب و گردآورنده مجموعه حاضر) است و او در حاشیه صفحه نوشته: «در یوم سه‌شنبه ۱۵ ذیقعده ۱۳۴۵ سال پنجم فوت مرحوم مغفور ابوی که در دکان سقط فروشی بازار گلوبندک در عین گرمای تابستان نشسته بودم و انتظار آتیه را می‌کشیدم این اشعار به‌فرموده آقا سید اسماعیل قمی دوست صمیمی تقیید شد ... ابن مرحوم موثق لشکر» اینک بند نخستین مخمس: «خوش بود از استخوان خویش بتراشم قلم ×× کاغذی از پرده دل گیرم از بهر رقم / نامه بنویسم ز اشک چشم سوی آن صنم ×× آخر ای آرام جان تا کی جفا تا کی ستم ×× من که مردم از غمت تا چند سازم حوصله»؛ کا: میر سید علی تفرشی لشکر نویس ملقب به موثق لشکر، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ص ۱۴۲، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۰۷]

۱۳۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷/۲۱-فیروز

چند بیت است به خط نصرالله قاییلو افشار تبریزی پسر اسدالله خان صندوق دار همایونی و در همان تاریخ مخمس نوشته؛ کا: میر سید علی تفرشی لشکر نویس ملقب به موثق لشکر، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱ص (۱۴۲)، قطع: نیم خشتی،

اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۰۷]

۱۳۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹/۳-فیروز

قصیده در مدح مولی علی (ع) با این مطلع: «ای شاه جسم و جان علی مستان سلامت می‌کنند ×× ای ظاهر و پنهان علی مستان سلامت می‌کنند»؛ خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن محمود، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی چند رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۴ص (۷۴-۷۸)، ۱۵ سطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۲۶]

۱۳۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۲۱/۱-فیروز

قصائدی از ابوحنیفه اسکافی، خاقانی، میرزا ابو الحسن جلوه (در رثاء آصف الدوله) ادیب الممالک فراهانی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج زرد، قطع: رحلی، اندازه: ۲۱×۳۹سم [ف: ۲۱ - ۲۶۷]

۱۳۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۷۹۱/۴

دو قطعه شعر با تخلص فتوحی و شیدا؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، ۲گ (۱۴۲پ-۱۴۳ر) [مختصر: ف: - ۵۷]

۱۳۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۸۳/۷

منخبی از غزلیات راجی تبریزی و نیز چند غزل از حافظ؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۹۲ص (۱۰۴-۱۹۶) [مختصر: ف: - ۵۷۲]

۱۳۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۵۱/۹

قصیده در هجو وزیر نظام وزیر طهران بر وزن موش و گربه؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱۲ص (۱۱۱۶-۱۱۲۸) [مختصر: ف: - ۶۲۵]

۱۳۸۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۵۴۸

آغاز: در اقصای عالم بکشتم بسی ×× هوادار سلطان ندیدم کسی؛

انجام: بهار است باران بوجه الحسن ×× بگلزار شد بارد اندر چمن

شعر فارسی زمان قاجار است و در آن از وضع زمان یاد شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴ [نشریه: ۲ - ۷۵]

۱۳۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۳۰/۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [ف: ۶ - ۳۴]

۱۳۹۱. همدان؛ برنا، قاسم؛ شماره نسخه: ۴۰/۴

قصیده در ستایش علی (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۵ - ۳۷۷]

۱۳۹۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۱۴/۴

غزل جامی و مجلس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با یادداشت ۱۳۴۷؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۴۹]

۱۳۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷/۲۴-فیروز

غزل از ناصح الممالک، غزلی دیگر با عنوان «ادبیات» از جنت، چند قطعه از صادق بروجردی، غزل ۱۳ بیتی از ایرج میرزا؛ کا: میر سید علی تفرشی لشکر نویس ملقب به موثق لشکر، تا: قرن ۱۴؛ اشعار پراکنده‌ای است به‌قلم موثق لشکر و فرزندش در ذیل غزل ایرج می‌نویسد: «در صبح سه‌شنبه ۱۳۴۶ صبح خیلی زود دکان را باز کرده بودم از روی روزنامه زنان آزاد شماره ۲۹ مورخه پنج شنبه ۱۳۳۵ نوشتم»، چند قطعه و غزل از ملك الشعراء بهار، غزل از سید ... پسر میرزا سید علی خان موثق لشکر و یادداشت او حاكٔ از این که غزل را در ۲۳ سالگی و پس از پنج سال از درگذشت پدرش (موثق لشکر صاحب جنگ) در شکایت از ستمکاری‌های میرزا محمد علی خان مستوفی سروده و مدیر لشکر پس از خواندن این غزل تخلص «صفا» به او داده است، قصیده «تاریخ افتتاح پارلمان» از محمد علی عبرت، قصیده از ابوالقاسم فرهی در ستایش خداوند و مدح پیامبر (ص) با این مطلع: «ای بال و پر از سپهر بر کرده ×× اختر همه را به زیر پر کرده»، قصیده وطنی که در عنوانش نوشته: «در خصوص ایران وطن شریف ما که به باد رفته» با این مطلع: «وطن ای مرا روح بخشای تن ×× فدای تو بادا هزاران چو من»، قصیده از فوزی درباره ایران که اصطلاحات و لغات خارجی و نام پاره‌ای از کشورهایی اروپایی در آن آمده، با این مطلع: «نوروز شد و عید و بهار این چه بهار است ×× کاغشته به گل هر گل و خونین دل و خوار است»، قصیده مستزاد از رضوان با تکرار «دیدی که چطور شد» با مصراع دوم هر بیت. مطلع قصیده این است: «افسوس که عمر تو چو کشت تو درو شد ×× دیدی که چطور شد / خسبیدی و آخر به چه سان روز تو شو شد ×× دیدی که چطور شد»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۵ص (۱۶۷-۱۹۲)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۰۹]

۱۳۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷/۲۲-فیروز

اشعاری برگزیده است (به قلم موثق لشکر تفرشی) در موضوع‌ها و وزن‌های مختلف و از آن جمله است: غزلی از شوکت با این مطلع: «گرفتارم به دام چین زلف عنبرین مویی ×× فرنگی زاده خوبی کافری زنار گیسویی»، قصیده فکاهی که در عنوان آن آمده: «قصیده ایست که جناب سیادت احمد خان خلف آقا میرزا سید رضا تفرشی از تهران در زمان ماموریت لشکر نویسی این بنده ... موثق لشکر به استرآباد برای میرزا هادی خان سر رشته دار پسر مرحوم میرزا علی محمد و وثوق السلطنه پسر مرحوم میرزا موسی وزیر لشکر، لشکر نویس سنه ماضیه استرآباد نوشته بود در تاریخ ۱۳۲۶ در حضور ... سر رشته دار و لشکر نویس سنه ماضیه» این قصیده پانزده بیت است و چنین آغاز می‌گردد: «حضرت سر رشته دار ای که در دیوان مهر ×× هر کجا حرفی ز نسیان است امضا می‌کنی»، شعری از شاعری شیرازی، رباعی از علامه، قصیده در هجو سید عبدالله بهبهانی با التزام «احسنت ای جناب» سراینده در آغاز قصیده سخنی نیز به‌نثر دارد که کاتب نقل می‌کند، قصیده از کمالی که مفصل است با مضامین وطنی تمام صفحه ۱۵۹ را فراگرفته، دنباله آن چند بیت در صفحه ۱۵۸ و تتمه آن در ۱۵۷ است، مطلع قصیده این است: «به چهره یار نظر تا به چند وطره آن ×× یکی بباش به روز سیاه خود نگران»؛ کا: میر سید علی تفرشی لشکر نویس ملقب به موثق لشکر، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱ص (۱۴۸-۱۴۹)، قطع: نیم خشتی،

اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ – ۲۰۸]

۱۳۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹/۴–فیروز

دو غزل است یکی از شیخ محمد رشتی متخلص به دانش و دیگری از قدسی در مدح جلال الدین مجد الاشراف (گویا ازمجموعه جلالیه)؛ خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن محمود، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی چند رنگ، جلد: تیماج قرمز، ۲ص (۷۸–۸۰)، ۱۵ سطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۱–۲۲۶]

۱۳۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۷۸

آغاز: ... به پنهانی ×× کز درم در آید یار با جمال نورانی / گفتم این سخن هر دم نزد دلبر جانی ×× ساقیا بده جامی زان شراب روحانی؛ **انجام:** امام اول من شه جوان مردان ×× علی عالی اعلا وصی پیغمبر

بیاضی است شامل اشعار عرفانی و مدایح ائمه و مدح ناصرالدین شاه قاجار و از شعرای مختلف همچون: شیخ بهایی، محتشم، سعدی، نظامی، جامی، قاصر، اهلی، صفی، سلمان ساوجی، طبیب اصفهانی، هاتف، چاپار، میرزا محمد علی روضه خوان بن ملا محمد قاینی روضه خوان و ... از جمله مندرجات این جنگ است: ترجیع بند ما مریدان سلمان ساوجی؛ مثنوی پیر و جوان محمد نصیر طبیب اصفهانی؛ زشت و زیبا از قاصر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: تیماج یک‌لا، ۱۲۷گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۴ – ۱۱۳]

۱۳۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۶۱۷

از شریعتمدار استرآبادی و غیره؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴ [د.ث. مجلس]

۱۳۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۴۹

در قسمت اصلی بیاض برگ‌های ۴۳ تا ۹۹ اشعاری از این سرایندگان به ترتیب آمده است: سعدی، سلمان (ای چین سر زلفت مأوای دل سلمان ...) سعدی، چند بیت فرد، کلیم، سعدی، بابا طاهر (چند دوبیتی)، احمد میرزا (یک تک بیت: به یک کرشمه زلیخاوشی دل ما را ×× چنان ربود که یوسف دل زلیخا را)، درویش مجید (غزلی به مطلع: چه جلوه است و خرام آن جوان رعنا را ×× که دل ربود جوانان سرو بالا را)، یک رباعی بدون نام سراینده: «ای ز آتش عشقت بدلم سوز امروز ×× وی ... ..جان غم افروز امروز/گفتی که مدام روز خونت ریزم ×× گر مصلحت من است امروز امروز»، و چند رباعی بدون عنوان دیگر، حافظ، قطعه ای گویا از «خاوی» با سرآغاز: «لوحش الله زین بلند ایوان که هست ×× بارگاه عشرت و مأوای عیش»، با تاریخ ۱۱۹۵ که شاید ماده تاریخ بیت پایانی باشد و ربطی به رقم کاتب ندارد، دو بیت در مدح علی (ع)، محتشم، یک تک بیت، طوفان، سعدی، چند رباعی بدون نام سراینده، غزلی ازحافظ، یک رباعی که در منابع به خیام منسوب است (چون می‌گذرد عمر چه بغداد و چه بلخ)، چند بیت پراکنده که یکی از آنها چنین است: «آقای حکیم دوش در خدمت تو ×× حب خودم و فارغ شدم از صحبت تو»، محتشم، میرزا عنایت الله اصفهانی (غزلی به مطلع): «دیشب من ناامید از زاریها ×× یاد آمدم از عهد وفاداریها»، رباعی (هنگام سفیده دم خروس سحری ...)، محتشم (چندین غزل)، آذر (چند رباعی)، محتشم (چندین غزل و فرد)، رباعی از خود کاتب با عنوان «لمحرره»: «هجران تو بر ... آتش افروز شود ×× هر لحظه فزون این غم جان سوز شود / هر روز بناله ام که کی گردد شب ×× هر شب بفغان که کی دگر روز شود»، محتشم (دو غزل)، قطعه‌ای دوبیتی بدون نام شاعر، سعدی (چهار بیت که از بوستان است)، حافظ، بوستان، هلاکی [همدانی] (تک بیت): «تو درد من همه دانی و بگذری ز هلاکی ×× هلاک نام تو گردد هلاکی همدانی»، یک رباعی (دشمن ز تو نا امیدی من می‌خواست ...)، تک بیت: «یک ناله مستانه ز جایی نشنیدیم ×× ویران شود آن شهر که میخانه ندارد»، قطعه (در واقع مثنوی است): «در میان باغ در طرف چمن ×× بلبلی می‌گفت با جفت این سخن ...»، محتشم (یک قصیده و یک غزل)، سعدی (هشت غزل)، چند رباعی و فرد، یک رباعی: «آراسته آمد و چه آراستنی ×× می‌خواست بعشوه ای و چه خواستنی»، سعدی (غزل و چند بیت از بوستان)، چند بیت فرد و رباعی، غزلی از خاقانی (ای صبحدم ببین بکجا می‌فرستمت..)، یک رباعی: «دوشینه سحر دلبر تبریزی من / آمد بس راه بخونریزی من / عریان ز لباس عاریت ساخت مرا / این بود نتیجه سحر خیزی من». رباعی ای دیگر، یک غزل به مطلع: «رفتی تو و رفت تا ماهی و ماه ×× از دیده‌ام اشک از سینه‌ام آه»، حافظ، محتشم، سعدی، چند رباعی و فرد و قطعه، سعدی (چند غزل)، چند رباعی و فرد، غزلی از سعدی، چندین مورد فرد و برگزیده غزل و غیره، رباعی و فرد، لآقا تقی صهبا (قطعه ای سه بیتی): «شنیدم که دوشینه در بزم غیر ×× می لعل از جام زر خورده‌ای / ندانم در آن بزم پر شور و شر ×× دو پیمانه یا بیشتر خورده‌ای / غرض آنکه در شهر آوازه‌ای است ×× بجز باده چیز دگر خورده‌ای»، چند رباعی و فرد بدون نام سراینده، سعدی (چند غزل و مطلع غزل و فرد)، چند رباعی و فرد بدون نام شاعر، چند بیت مثنوی، چند بیت مثنوی با آغاز: «الهی روز خوش گردون نبیند ×× بلب جز ساغر پر خون نبیند، ابیات متفرقه و فرد بدون نام شاعر»، جامی (یک غزل)، قطعه‌ای دوبیتی از خود کاتب با عنوان «لمحرره»: «هر کسی مشغول کار خویشتن ×× ما و درد عشق یار خویشتن / گریه از ناسازگاریهای دهر ×× میکنم بر روزگار خویشتن»، چند بیت متفرقه، کلیم و چند بیت متفرقه، در ادامه (برگ‌های ۱۰۰ر و ۱۰۸ر)، اوراقی مجدول الحاقی شده با اشعاری به خط شکسته متوسط شامل این موارد: غزلیاتی از سعدی، غزلیاتی از حافظ، غزلی از فرخی، غزلی از مظهر به مطلع: «کشت از یک نگهی دیده خونبار مرا ×× زنده کرد از سخنی نقل شکر بار مرا»، چند شعر از خاقان مغفور (با تخلص «خاقان» که گویا فتحعلی شاه باشد)، غزلیات حافظ و قطعه‌ای سه بیتی بدون نام شاعر به این صورت: «بگوش هوش شبی ... ندا در داد ×× ز

حضرت احدی لا اله الا الله / که ای عزیز کسی را که خاریست نصیب ×× یقین بدان که نیابد بروز منصب و جاه / بآب کوثر و زمزم سفید نتوان کرد ×× گلیم بخت کسی را که بافتند سیاه»، در آغاز نسخه و در پایان آن به خط تحریری عامیانه‌ای اشعاری نوشته شده است، به نظر می‌رسد کاتب این برگ‌ها را به نسخه الحاق کرده و یا آنها را در اوراق سفیدی که در آن موجود بوده نگاشته است، در آغاز نسخه یادداشت مهمی در مورد نگارنده این بخش دیده می‌شود: «یا حافظ - این بیاز (صحیح آن: بیاض) از ... (؟) مقرب الحضرت العلیه آقا میرزا غلامحسین سرایدار باشی و پیشخدمت حضرت اقدس والا ولیعهد روحنا [فداه] می‌باشد. هر کس طمع کند یا پیدا کند، ندهد بلعنت خدا و نفرین رسول گرفتار شود. بتاریخ یوم ۲ شنبه ۲۰ شهر ذیقعده سنه ۱۳۲ [= ۱۳۰۲]»، مطالب این قسمت اشعاری است از این شاعران: حافظ، سعدی، وحشی، محتشم و متفرقاتی به خط بد بدون نام سراینده، چند شعر از «عشقی» و گویا به خط «مرتضی» باشد. مطلع اشعار عشقی چنین است: «خلقت من در جهان یک وصله ناجور بود ×× از طبیعت خلقتی اینگونه حقا دور بود / من که خندم نه بر اوضاع کنون می‌خندم ×× من باین گنبد بی سقف و ستون می‌خندم»، در برگ‌های پایانی نسخه نیز مطالبی به همین خط هست که باید از آن همین فرد باشد شامل این موارد: رباعیات (بدون نام شاعر)، ابیات فرد و منتخب غزلیات و غیره، وصال، عارف (شوریده دلی دارم دیوانه چنین باید ...)، جامی و چندین شعر از سعدی، اشعاری بخط شکسته خوش «مرتضی»، این بخش چهار صفحه بیش نیست و شامل این موارد است: منوچهری (ای باد فدای تو همه جان و تن من ...)، لامعی جرجانی (هر روز دلبرم سخن دلبر آورد ...)، قاآنی (یار کی هست مرا بلطافت ملکو ×× بحلاوت شکر و، بملاحت نمکو ...) و دو بیت فرد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ بیاضی که احتمالاً در عهد ولایت عهدی مظفرالدین شاه به سال ۱۳۰۲ق از آن میرزا غلامحسین خان سرایدار باشی و پیشخدمت ولیعهد بوده است، در چهار صفحه از اوراق سفید نسخه، شخصی به نام «مرتضی» که خود را «پیشخدمت سرکاری» خوانده به سال ۱۳۰۶ اشعاری به خط شکسته خوش در تهران نوشته، همچنین یکی از نزدیکان میرزا غلامحسین خان در دوشنبه ۲۰ ذیقعده ۱۳۰۲ق مطلبی در آغاز نسخه نوشته که نشانگر نام مالک (غلامحسین خان) است، مطالبی به خط عامیانه و مغلوط این فرد در برگ‌های آغاز و انجام نسخه هست، اشعار به صورت چلیپا به خط شکسته خوش. رقم‌های موجود در این بخش که قسمت اصلی بیاض است چنین است: برگ ۴۸ر: «کمترین حقیر یعنی اقل الطلبه لطفعلی در روزگار تمثل (؟) این بیاض کاغذ بر (؟) قلمی ترتیب داد»، برگ ۴۸پ: «حرره محمد مهدی ابن آقا محمد تقی تاجر ... . کاشان»(که پس از دو بیت شعر به خط ریزتری نوشته شده)، برگ ۷۰ر: «حقیر اقل الطلاب میر سید علی در دارالسلطنه تبریز تحریر پذیرفت مستعجلا». در آغاز و انجام نسخه برگ‌هایی اختصاص یافته به نوشته‌های بد خط شخصی که خود را مقرب آقا میرزا غلامحسین خان خوانده است، در برگ ۱۵پ تا ۱۷ر نیز شخصی موسوم به مرتضی، به‌درخواست میرزا غلامحسین چنین اشعاری نوشته و در پایان رقم زده است: «جهة بخواهش [کذا] دوست و مخدوم مکرم خان سرایدار باشی نوشته شد در دارالخلافه طهران شب جمعه هزار و سیصد و شش سنه ۱۳۶ [=۱۳۰۶] حرره مرتضی پیشخدمت سرکاری»، پشت برگ بدرقه انتهای نسخه سه بیت شعر با امضای «رضا شیرازی» به چشم می‌خورد که شاید همان شخص مقرب غلامحسین خان باشد، نام «ارشادی» هم در محل آستر پشت جلد دیده می‌شود که شاید منظور «هدایت ارشادی» نسخه بازو کتابفروش تهرانی باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای دارای جدول ساده و علامت ضربدری در وسط، ۱۵۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۸سم [مختصر: ف: ۱۱۳]

۱۳۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷/۱۳-فیروز

چند رباعی به خط سید علی تفرشی موثق لشکر (کاتب)؛ کا: میر سید علی تفرشی لشکرنویس ملقب به موثق لشکر، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱ص (۱۳۳)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۰۶]

۱۴۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۸۳/۶

تقریبا هشتاد رباعی از شعرا بدون نام شاعر؛خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲۵ص (۷۹-۱۰۴) [مختصر: ف: ۳۸۶]

۱۴۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۲۸

آغاز: ضرب غبار نقد جهانرا تونی عرض ×× ... خلق کون مکانرا تونی ... عرض..؛ **انجام:** رسید قاصدی و آورد نامه از بر یار ×× ز دیدنش دل غم دیده گشت برخوردار

مجموعه‌ای از اشعار منتخب از محمد تقی کلاهدوز، باقی گلچین جامع الحسنات ملا عباس شوشتری متخلص به شباب، حکیم قاآنی (خلاق المعانی)، کلیم گلچین انوری، مخمس مستزاد، در تعریف عمارتی، صائب، مخمس دوازده بند محتشم از شباب، خسروی صبا، ترجیع بند هاتف، گلچین دیوان حکیم عنصری، گلچین سلیمانیه (۱۳۲۳ در عهد مظفرشاه) گلچین صادق ملا رجب می‌باشد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ جلد: تیماج مشکی، یک‌لا، اندرون جلد آستر تیماج نخودی، ۱۳۳گ، سطور متغیر چلیپا (۱۰×۱۹)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۲۱سم [رایانه]

۱۴۰۲. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۴۵

قصاید شعرای ارض اقدس در مدح مستشارالملک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۷ - ۶۹۸]

۱۴۰۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۴۲

مثنوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۱۷]

۱۴۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۲۱

مثنوی عرفانی مانند مثنوی معنوی مولوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: کبود فرنگی، جلد: مقوا، بغلی، ۶۷گ، ۱۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱۷ - ۲۵۰]

۱۴۰۵. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۳۷۲ت

آغاز: ای پسر این قدر به خویش مناز ×× با من آن قدر نرد کینه مباز / من که با حالت تو ساخته ام ×× تو هم آخر به من ز مهر بساز / آن قدر جان من به هجر مسوز ×× بیش از اینم پدر به غم مگذار .../ تندی و سر کشی ز سر بگذار ×× بدی و بد سری کنار انداز / ملتفت شو که ریش میاید ×× میرود نوش و نیش می‌آید؛ **انجام:** بارها گفتمت که این گردون ×× این چنین کار و بارها دارد / نشنیدی بکار افتادی ×× تا بدین روزگار افتادی

ترجیع‌بند در باره ریش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ قطع: نیم خشتی باریک [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۱]

۱۴۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۸۳/۵

مشتمل بر چند ترجیع بند از جمله ترجیع‌بند هاتف اصفهانی (م ۱۱۹۸)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ وقرن ۱۴ [مختصر: ف: - ۱۷۱]

۱۴۰۷. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۹۳

بیاضی مشتمل بر اشعاری بیشتری بیشتر در مدایح ائمه (ع) با تخلص «هادی»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: آبی رنگ، ۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۷۹]

۱۴۰۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۱۴/۸

شعر مجلسی و ضیاء اصفهانی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۵۰]

۱۴۰۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۱۵/۵

شعرهای فارسی مجلسی و ضیاء اصفهانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۵۰]

۱۴۱۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۱۵/۶

شعرهای فارسی ناصر خسرو خاقانی و عرفی و هاتف است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۵۰]

۱۴۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۶۹/۱۰

شعرهای معما و لغز؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲ص (۹۲-۹۳)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:۷-۲۶۷۸]

۱۴۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۶/۱

شعرهای ملامحمد مهدی اشرفی در ستایش سردار مجدالسلطنه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۱۱ - ۹۴۳]

۱۴۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۶۹/۹

شعری از پسر آقا رضاخان فراهان در شکایت از مستوفی عراق؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱ص (۹۱)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۶۷۸]

۱۴۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۹۳۹

آغاز: درخواب من مجنون ×× مانند یار بی چون؛ **انجام:** در زندگی یاردگر جز تو نگیرم ×× زیرا که من درغم عشقت اسیرم

مجموعه برخی اشعار سست وضعیف که شخصی تهرانی برای محبوب خیالی خود سروده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور سرخ مجدول، ۲۵گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۴ - ۱۵۶۸]

۱۴۱۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۷۸۴

مجموعه اشعاری که در وصف و تمجید مجد الاشراف سروده شده؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۰۸گ، اندازه: ۷/۵×۱۱سم [ف: ۳ - ۳۶]

۱۴۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۵۰

جنگ شعر است از صایب تا وحدت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی، ۱۱۲گ، ابعاد متن: ۹×۲۰، قطع: ربعی بیاضی، اندازه: ۹/۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۳۷۱]

۱۴۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۶۴۲

جنگ شعر امامی با مسمطی از او با قطعات و با حساب‌های شخصی و یادداشت ۱ محرم ۱۳۳۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای لایی، بیاضی کوچک حبیبی،۲۹گ،۲۲سطر(۵/۷×۱۲)،اندازه:۷/۵×۱۵سم [ف: ۱۷ - ۱۸۶]

۱۴۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۸۶۵

آغاز: نماز شام گرفتم چو راه لشکر گاه ×× نگار سرو قد من گرفت برمن راه

بیشتر این جنگ اشعار شمس الشعرا محمدعلی بن قنبر علی سروش اصفهانی است در مدح ناصرالدین شاه قاجار، شاعران دیگر این مجموعه: خلیفه صادق، قدسی، شمس تبریزی، صائب، واقف لاهوری، جامی، امیر خسرو، نظیری، نصرتی، اهلی شفائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: دو رو تیماج رو قهوه‌ای پشت مشکی و عطف و حواشی مشکی، ۴۷گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ - ۸۲]

۱۴۱۹. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۱۰۶

در این مجموعه که گویا ازیکی از منبریان باشد، اشعار مربوط به واقعه کربلا و شهادت امام حسین علیه السلام گرد آورده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغازوانجام؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۵۴گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۷۹]

۱۴۲۰. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۱۵۴

بیشتر این جنگ در مدایح و مراثی اهل بیت (ع) و گاهی اشعاری اخلاقی با عرفانی و غزلیات می‌باشد. شاعرانی که نام آنها را یافتیم: رجائی، صاعد، نظامی، فانی قصری، مضطر کرمانشاهی، ناصر الدین شاه قاجار، بابا ذاکر کرمانشاهی، جودی، یحیی اصفهانی، اعمی بهبهانی، مقبل، سعدی شیرازی، مؤمن، جوهری، هاتف، خلیل کرمانشاهی، ناصر خسرو، صائب، صدقی، شایق کرمانشاهی، پروین مهرانی، حیران کرمانشاهی، دره، وفائی شوشتری، عامی، جامی، مفلوک، ظهیر اصفهانی، سالم، میرزا

گلچین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱۰۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱ - ۱۲۷]

۱۴۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۶۴۲

جنگ شعر از امامی با مسمطی از او وبا قطعات و با حساب‌های شخصی و یادداشت ۱ محرم ۱۳۳۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای لایی، ۲۹گ، ۲۲ سطر (۵/۷×۱۲)، قطع: بیاضی کوچک جیبی، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۱۷-۱۸۶]

۱۴۲۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۲۴

آغاز: یزید را هر آن ای خدا عذابش کن ×× چه مس گداخته ساز دوباره آبش کن؛ **انجام:** ای ملجأ جن وبشر ادرکنی ×× بر اهل بیت خود نگر ادرکنی

اشعاری درمصایب سید الشهداء (ع) و حضرت ابوالفضل (ع) و نوحه‌های سینه‌زنی و پیش‌خوانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ضربی، مجدول، ۱۱۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۸۱]

۱۴۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۹۱/۶

آغاز: گر تو دانا دلی و گر بینا ×× بشنو پتند مردم دانا / بشنو از مفتیان عالم شرع ×× سخن احمد از کلام خدا؛ **انجام:** قرص اسکندریش میخوانند ×× خوانده اندش بلقمه حکما/ پیرزن پیش تو نماید شب ×× بهتر از دلبران چین و خطا

ترکیب اسکندری به قصیده‌ای طبی و فارسی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ متن و هامش؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج سرخ ضربی و مقوایی با ترنج رنگین، ۲ص (۱۵۱-۱۵۲) [سنا: ف:۲-۲۹۹]

۱۴۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۰۸۶/۲-۲۵/۱۷۶

آغاز: بسمله ای که از هستت بپاشد هست و نیست ×× غیر هستت در حقیقت هست نیست / با وجود تواست هستیها وجود ×× ورنه اعدامند یکسر در شهود؛ **انجام:** دردمندان را دواها زو بود ×× بی نوایان را نواها زو بود / بارالها با چنین جاه وجلا ل ×× هر یکی را بود صد رنج و ملال

مثنوی است از یکی از شعرای سده چهاردهم (گویا اهل اصفهان)، او در آن مطالبی در اخلاق و موعظه و چند حدیث از جمله حدیث کسا را به نظم کشیده و در یکی از ابیات گوید که ۴۸ سال دارد. این مثنوی از انجام ناتمام مانده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۳۰گ، ۱۲ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۶ - ۳۵۰۶]

۱۴۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۰۸۵

آغاز: برخاست به آئین کهن مرغ شب آویز ×× ای ترک خطا خیز و به طبع طرب انگیز؛ **انجام:** آسمان کرد سیه روز و پریشان ما را ×× که چرا در خم گیسوی بتان دست زدیم.

منتخب اشعار است شامل شش غزل و یک مسمط نسبتاً طولانی در نعت صدیقه کبری فاطمه زهرا (س) از صفای اصفهانی (۱۲۶۹-۱۳۲۲ق) و دو غزل از میرزا ابوالحسن جلوه (۱۲۳۸-۱۳۱۴ق) و عاشق اصفهانی (۱۱۱۱-۱۱۸۱ق) و یک غزل از حاج ملا هادی سبزواری، خواجوی کرمانی، شیخ بهایی، نشاط اصفهانی، صائب تبریزی، فخرالدین طلوعی عراقی؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بیات، تا: قرن ۱۴، برای آقای عندلیب؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی، ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۵۱۳]

۱۴۲۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۲۱۱

آغاز: شورش محشر به پا سرو علن ×× روز و شب نالان و گریان مرد و زن / اول آن شه را بسی تعجیل بود ×× دیده‌ها گریان چو رود نیل بود؛ **انجام:** فاشربوا فی الحب اکواب البلا ×× شرب غفار البها روح الولا

اشعار بهائیت است. مسافرت حسینعلی بهاء الله از بغداد و نزول در فریجان و نیز مثنوی نبیل در مسافرت بهاء از بلاد نور و مسافرتش به ترکیه و ادرنه به سال ۱۲۸۵ و دیگر شرح گرفتارهای او؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، عطف و گوشه‌ها پارچه‌ای قرمز، ۳۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱ - ۱۸۴]

۱۴۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۲۰۵-۱۶/۲۱۵

آغاز: مرغ صید توام افتاده ام دردام عشق ×× یا بکش با دانه ای یا از قفس آزاد کن / ای لعل لبت پسته خندان کسی ×× وی نخل قدت سرو خرامان کسی؛ **انجام:** قدح پرکن که من از دولت عشق ×× جوانبخت جهانم گرچه پیرم / مبادا جز حساب مطرب و می×× که ذکر غیر گم شد از ضمیرم

بیاضی است که برگ‌های آن به دوستون جدول کشی و هر ستون به سطرهایی به صورت چلیپایی تقسیم شده ولی اغلب برگ‌های جنگ بعد از جدول‌کشی سفید مانده و فقط چند برگ آغاز و انجام آن تحریر شده است، در آن سؤال و جواب لیلی، مخمس شیخ بهایی و اشعاری از چند شاعر دیگر که نامشان ذکر نشده؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول با حاشیه و عطف مجدول گرهی ضربی، ۲۴گ، ۹-۱۲ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۵۰]

۱۴۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۷۱-۱۷/۲۵۱

آغاز: بس رنجها به یاد کشیدم خدا دلم ×× آخر به کام دل نرسیدم خدا دلم / بس رنجها به پای خریدم خدا دلم ×× یک گل زعارض تو نچیدم خدا دلم؛ **انجام:** من از تو سیر نگردم اگر ترش کنی ابرو ×× جواب تلخ زشیرین مقابل شکر آید

بیاضی است شامل اشعار و غزلیاتی از شاعران پارسی گوی که نامشان ذکر نشده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج آلبالویی جدول دار ضربی عطف تیماج مشکی فاقد طبله ی اول، ۹۳گ، ۱۰ سطر چلیپایی و ساده، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۵×۱۰سم [ف: ۳ - ۱۲۵۳]

۱۴۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۷۰-۱۷/۲۵۰

آغاز: آن شود یارب به دیدارت رسانم دیده را ×× شادمان سازم

زمانی این دل غمدیده را؛ **انجام:** گرمسلمانی از این است که حافظ دارد ×× آه اگر از پس امروز بود فردایی / ناگهان پرده برانداخته ای یعنی چه ×× مست از خانه برون تاخته ای یعنی چه
بیاضی است شامل اشعار و غزلیاتی از: حافظ، جامی، هما، سعدی، عامی، میرزا شهاب، مخلص، تاراج، عاشق و انوری؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول، ۱۳۵گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۳ - ۱۲۴۳]

۱۴۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۶۷۹-۲۳/۱۹۹

آغاز: زبان گردش کند اندر دهانم ×× برم نام خداوند جهانم / خداوندی که حی و هم قدیر است ×× به هر چیز توانی بی نظیر است؛ **انجام:** راز از همه ناکسان نهان باید داشت ×× و اسرار نهان را پنهان باید داشت / بنگر که به جای مردمان می‌چه کنی ×× چشم از همه مردمان نهان باید داشت
جنگی است متفرقه که در آن اشعاری از مثنوی و سعدی و حافظ و چند شاعر دیگر جمع آوری شده؛ خط: شکسته، تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: تیماج وعطف تیماج مشکی، ۲۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۵۱]

۱۴۳۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۶۷۵

آغاز: قصیده فی مدح النبی وفاطمه - آفتاب وجود اهل صفا ×× وان امام مبین والی خدا / آن امامین که قایم است بحق ×× در زمین و زمان ارض و سماء؛ **انجام:** ز آتش کر امان خواهی و عمر جاودان خواهی ×× بهشت و حوریان خواهی بکو صلوات پیغمبر
بیاضی است شامل اشعار مدایح و مراثی ائمه اطهار و حضرت زهرا (س) و پیامبر اکرم (ص) خصوصاً درباره حضرت امام حسین (ع) برگرفته از شعرای مختلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج مجدول گرهی، ۱۷۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [مخ: ۱ - ۸۳]

۱۴۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۴۴۹/۹

اشعار منسوب به امیرالمؤمنین از گوهری منظوم: حسن الی من شئت تکن امیره ...؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم گوهری، تا: قرن ۱۴؛ جدول شنگرف؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن قرمز ضربی [ف: ۹ - ۳۹۷]

۱۴۳۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۴۸۳

در این مجموعه اشعار مختلفی از شعرای قدیم نظیر سنائی و شمس و شعرای جدید نظیر آمیرزا یحیی، کاتب، صامت، عبرت، نور علی شاه، شاه طاهر و ... گرد آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: رجبعلی، تا: قرن ۱۴؛ بعضی از اشعار تصحیح شده، در برگ اول چند تاریخ تولد به سال‌های ۱۳۱۰، ۱۳۱۷، ۱۳۳۲ و غیره دیده می‌شود؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۸۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲ - ۱۳۳]

۱۴۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۰۷۲-۱۱/۱۷۲

آغاز: بنام خداوند جان آفرین ×× حکیم سخن درزبان آفرین؛ **انجام:** دوستی از دشمن معنی مجوی ×× آب حیات ازدم افعی مجوی
جنگی است فراهم آمده از اشعار شاعران پارسی گوی، از جمله: فردوسی، سعدی، فتحعلی خان صبا، جلال الدین فراهانی، شیخ عطار، امیر خسرو دهلوی، اسدی طوسی، افضل کاشی ونظامی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، ۲۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۳۱]

۱۴۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۲۷۵-۱۲/۱۶۵

آغاز: ای زمهرت دل خراب آباد ×× وزغمت جان مستمندان شاد / طاق ابروت قبله خسرو ×× چشم جادوت فتنه فرهاد؛ **انجام:** گوی وفا بمالك اشتر نمیدهم ×× دربندگی خراج بقنبر نمیدهم ×× هستم امیدوار که یاور کند علی.
جنگی است که در قرن ۱۴ تنظیم شده شامل این مطالب: ترجیع بند شاه نعمت الله ولی، منقبت من کلام ابن حسام، مخمس مولد من کلام ابن حسام در مدح علی(ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۲۶]

۱۴۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۷۳۴-۳۹/۱۱۴

آغاز: چون بلبل مست راه در بستان یافت ×× روی گل و جام باده را خندان یافت؛ **انجام:** گر توای قارون گدای درگه اونیستی ×× از کجا این گنجهای شایگان آورده ای / بود چون قاصر زبان در مدحت اوزان سبب ×× زرگرا ذکر دعایش درزبان آورده ای
جنگی است شامل رباعیات باباطاهر و خیام و دیگران و یادداشت‌های پراکنده تاریخی، نظم و ترتیب خاصی ندارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا عطف گالینگور، ۵۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۳۲]

۱۴۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۴

آغاز: این کتابچه ایست که در او از شعرهای خوب و ابیات مرغوب نوشته میشود؛ **انجام:** نه طاقت هجران و نه امید وصال ×× نه فایده از ناله نه ...
منتخباتی است از شعرای مختلف و قسمتی از آن اشعاری است از میرزا رضا خان نایینی متخلص به رضوان به‌خط خود او؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۷ - ۲۸۶]

۱۴۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۰۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد؛ **انجام:** تامرا یکباره چون مجنون کند ×× خورد و خواب از خاطرم بیرون کند.
مشتمل بر سه قطعه از رفعت و دو قصیده و یک مثنوی که به‌تقلید نان و حلوای شیخ بهائی گفته شده و موسوم به سوانح ایام فراق از صبا و هفت بیت مثنوی و یک غزل از رفعت، صبای مزبور غیر از صبای کاشی و رفعت نیز غیر از رفعت سمنانی است، آغاز: «تا

رخی عروسی بندگان خدایگان مقرب الخاقانی آصفجاهی میرزا محمد یوسف دام اقباله العالی. بشارت باد ایدل کاندرین دیر کهن از نو ×× کنون صاحب شکوهی شد بساط خرمی گستر»، انجام: «اسیر ناوک ناز تو قدسیان به ازل ×× قتیل غمزه قهر تو عاشقان به الست»؛ خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: پارچه‌ای، ۲۳گ، ۱۵ سطر (۷/۶×۸/۱۳×۸)، اندازه: ۱۳/۶×۲۰سم [ف: ۷ – ۲۸۸]

۱۴۳۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۶۶

اشعاری در مدح و مصائب اهل بیت (ع) از: اختر طوسی، جیحون، سامعی، شکوهی، راقب (راغب)، مظهر، فدائی، طالعی، عرفی، شایق، خاکسار و پروین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۰گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳ – ۲۷]

۱۴۴۰. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه: ۸

جنگ شعرهای فارسی صفاعلی شاه و صاحب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ نستعلیق مانند نسخ؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵ – ۵۸۵]

۱۴۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۹۷۷-۱۵/۲۱۷

آغاز: بـه کـوی یـار مـرا بـار به گل افتاده ×× فتاده بار من امـا به مـنزل افتـاده / گمان مدار خلاصی دل از آن سرزلف ×× که با هزار جنون در سلاسل افتاده؛ **انجام:** صفحه دیگری را با قلم نارسای خود بیارایم وبیت این است: دور دستان را به احسان یادکردن همت است ×× ورنه هر نخلی به پای خود ثمر می‌افکند

جنگی است در دو بخش، بخش اول آن قطعات و غزلهایی است که جمع‌آورنده جنگ از اشعار شاعران انتخاب و بدون ذکر نام پشت سرهم، تحریر نموده است، بخش دوم اشعاری است که تعدادی از شخصیت‌های عصر نیمه اول قرن ۱۴ هجری به درخواست صاحب جنگ به خط خود نوشته‌اند، اسامی کسانی که یادداشت در این بخش نوشته‌اند عبارتند از: فقیر معتمد، شمس الملوک ۱۳۳۴ق، حسن صدرائی، حجة الاسلام، میرزا علی عنقایی ۱۳۳۷ق، هاشم حیدری ملقب به اعتضاد، سید فضل الله واعظ شیرازی، عبدالکریم شمسا وچند نام ناخوانا؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۸گ، ۱۵-۱۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ – ۱۲۵۴]

۱۴۴۲. دامغان؛ قمر بنی هاشم (ع)؛ شماره نسخه: ۲۲۲

آغاز: هر لحظه با قلب فکار چشم خون بار ×× دو جانب بطحا با آه غم افزا؛ **انجام:** شایق برای فاطم این نوحه جانسوز ×× کردی بیان بچشم ترحال پریشان

مشتمل بر اشعاری از مخلص، تاراج، یغما، جودی و ... در موضوعات مختلف و اکثر در مدایح و مراثی ائمه (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۷۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۵]

۱۴۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۱۹۸

آغاز: ایدل ار خواهی که حق بنده ز نیکان؛ **انجام:** کمین زیر خاک کرده کمند.

مشتمل است بر اشعاری در مصائب اهل بیت (ع)، غزلیات و قصیده ای از صفا علی شاه در مدح مولای متقیان امیر مؤمنان علی (ع) و نیز قصیده‌ای در مولود خامس آل عبا، مناجات نامه و ترکیب بندی در مصیبت امام حسین (ع) و در انتها غزلیاتی از صاحب و مثنوی حکایت حسن بصری و غیره ذکر شده است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۹۱گ، ۸ سطر، اندازه: ۸/۴×۱۳/۶سم [ف: ۱۷ – ۵۵]

۱۴۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۴۶

آغاز: دوام و صحت جسم تو پایدار بود؛ **انجام:** جمله چون شیر ژیانی و نکردند خلاف.

نسخه ای است بی سر و ته و درهم مشتمل بر قصاید و غزل و مثنوی، از یکی از شعرای قرن چهاردهم که تخلصش پریشان می‌باشد. (فاضل هاشمی)؛ خط: نسخ چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاتب احتمالاً ناظم،؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: فرنگی نباتی، ۵۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۹/۸×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ – ۵۶]

۱۴۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۲۸

آغاز: قضا و قدر حکیم رکنا، شنیدم روزی از پاکیزه رای؛ **انجام:** بر مهر جهانتاب فلک دام دهد نور.

مشتمل است بر مثنوی‌های قضا و قدر حکیم رکنا و محمد قلی سلیم و میرزا عبدالرزاق و معراج الخیال میرزا علی رضا تجلی و مثنوی میرزا ابراهیم صفا و نگارستان چین ناصر علی هندی، قصیده هراس و مماس در مدح امیرالمؤمنین (ع) از عرفی، مثنوی حکایت عرب بادیه گرد از قبول، مثنوی یوسف و زلیخای حاجی لطفعلی بیگ آذر، غزلیات میر مشتاق، طوفان، رفیق، کلیم، محتشم، ناطق، هلالی، صائب، میرزا نصیر مظهر مراغه ای و رباعیات بابا طاهر عریان؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، واقف: مکتبة الامام امیرالمؤمنین (ع)، اردیبهشت ۱۳۶۵؛ کاغذ: حنایی کمرنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا ضربی، ۱۰۵گ، چلیپائی سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱۷ – ۵۸]

۱۴۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۰۵

آغاز: مکن قصاص که آن جسم پاک رنجور است؛ **انجام:** فدای چشم تو گردم مگر بخوابی تو.

مشتمل است بر مثنوی طولانی در سوگ حضرت رسول (ص) و ائمه اطهار (ع) و وقایع روز عاشورا از ملا علی نقی و همچنین اشعاری توأم با نثر، در مورد وقایع بعد از شهادت حضرت امام حسین (ع)، سرنوشت ذوالجناح تا مجلس بازخواست یزید از اهل بیت (ع)، که گویا مخصوص مراسم شبیه‌خوانی بوده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: آبی و نخودی، جلد: تیماج یک‌لا، ۱۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۹/۶سم [ف: ۱۷ – ۵۹]

۱۴۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۸۵

آغاز: در سینه گلبنت چه بنشست ×× باری مدهش بشاخ گل دست؛ **انجام:** مهر مه و مریخ زحل آدم حوا ×× نه هفت سما بود و نه سدره طوبی

مجموعه‌ای است از مثنوی و غزلیات و قطعات و رباعیات، مخمس و ترجیع‌بند از شیدا، حافظ، سعدی، جامی، محتشم، مطرب، شمس تبریزی، مهجور، مشتاق، عاشق، میرزا طوفان، و همچنین مخمس غزل عراقی و دوازده بند محتشم، ترجیع بندی از غفار، رباعیات باباطاهر، لیلی و مجنون مکتبی شیرازی، چند نوحه در سوگ امام حسین (ع) و حضرت زهرا (ع) و امام حسن مجتبی (ع)؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: میر سید حسین مدنی مترجم نظام، آذر ماه ۱۳۶۵؛ کاغذ: نباتی، جلد: مشمع آبی، ۱۲۲گ، اندازه: ۹/۸×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۶۱]

۱۴۴۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۶۷

اشعاری است در نوحه و مراثی امام حسین (ع) و فرزندان گرامی و اصحاب ایشان که به انتخاب کاتب جمع‌آوری شده است؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۳۳گ، مختلف السطر و چلیپا، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱ - ۷۳]

۱۴۴۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۲۷۰

مشتمل بر اشعاری در مدایح و مراثی ائمه علیهم السلام خصوصا وقایع کربلا با تخلص سراج، ذاکر، معلم، عاصی، شکوهی؛ خط: نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته بدون مقوا، ۲۰۴گ،مختلف السطر و چلیپا، اندازه: ۱۰/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۲۳۲]

۱۴۵۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۲۸۲

مشتمل بر اشعاری از سعدی، میرزا حسین یزدی، جامی، حافظ، شانی، مشتاق، ترجیع‌بند هاتف، فتحعلی شاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ خطوط چلیپا، مجدول، دارای مینیاتور ضعیف؛ جلد: تیماج مشکی ضربی بدون مقوا، دور و عطف تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۲ - ۹]

۱۴۵۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۵۴۸

مشتمل بر اشعاری در مدایح و مراثی ائمه (ع) و اشعاری متفرقه از شعرائی چون: میرزا جعفر ساغر، معتمد الدوله نشاط، محقر، عطار، عاشق، سرباز، عالی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ خطوط چلیپا و راسته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۸۸گ، چلیپا سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۴]

۱۴۵۲. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۸۰

بیاضی است شامل اشعار مصیبت و مجالس روضه‌خوانی، با گفتارهایی سست و ضعیف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: تیماج مشکی لایه‌ای، ۱۰۱گ، مختلف السطر، قطع: بغلی، اندازه: ۱۱×۲۰سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۱۳۹]

۱۴۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۸۸

آغاز: هر کجا طفلی که مادر زایدش؛ **انجام:** فقام دعبل الشاعر و انشد ×× اصبح وجه الزمان قد ضحکا ×× برد مامون هاشم فدکا.

مشتمل است بر اشعار متفرقه، غزلیات، مثنوی در مبدأ و معاد انسان، ترجیع بند معروف هاتف اصفهانی و احادیث و اخباری چند منقول از بحارالانوار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: حاج میرزا علی اصغر طوسی، اردیبهشت ۱۳۶۴؛ کاغذ: شکری، جلد: میشن عنابی، ۹۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۴×۱۰سم [ف: ۱۷ - ۵۸]

۱۴۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۲۳۱

آغاز: و حمل الزاد اقبح کل شیء ×× اذا کان الوفود علی الکریمی / ز بر گل تنگ دل ای غنچه رعنا چونی ×× بی تو ما قرغه [غرقه] بخونیم و تو بی ما چونی؛ **انجام:** چوب و شلاق بایدش خوردن ×× که رخ او ز گریه تر گردد / هر چه زحمت کشد بمکتب او ×× زحمتش نخل بی ثمر گردد.

نوحه‌ها و مراثی و مدایح و اشعاری است و بیشتر در بیان وقایع عاشورا از شعرایی با تخلص فیاض (گ ۷-۸)، مهدی (۸پ-۱۰پ)، خادم (۱۱-۱۱پ)، عاجز (۱۲-۱۸)، ذاکر (۲۵پ-۲۶)، شایق (۲۴ و ۲۴پ)، شوقی (۲۹-۳۰پ)، و شعرایی بدون تخلص؛ به دفتر واعظان و نوحه خوانان می‌ماند، در اندرون جلد آمده: «کتاب اشعار دیوان خزائن الاشعار من افکار سید عباس از برای روضه خوانی خوب است»، در مقابله با کتاب «خزائن الاشعار» سید عباس حسینی ملقب به جوهری و متخلص به ذاکر این نسخه تنها چند قطعه شعر از این دیوان را داراست، در الذریعه (۹: ۶۶۲) به شعرایی با تخلص خادم و (۹: ۸۵۲) به شعرایی با تخلص فیاض و (۹: ۳۳۷) به شعرایی با تخلص ذاکر (۹: ۵۴۸-۵۵۰) و به شعرایی با تخلص شوقی اشاره شده است و بعضی از این شاعران اشعاری در مدایح و مراثی دارند، در برگ ۳۱ نسخه عاجز خود را مداح خطاب می‌کند (این عاجز مداح)، بیشتر اشعار این دفتر از همین عاجز است، گردآورنده از این اشعار با عنوان (پاسنگی) یاد می‌کند؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی خط دار، جلد: مقوایی، روکش کاغذی، عطف پارچه قهوه‌ای، ۵۹گ، ۱۴-۲۴ سطر، (۸/۵×۱۴/۵) و (۹/۷×۱۵/۶)، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۵سم [رایانه]

۱۴۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۴۹۴

تعزیه خوانی ۷۲ تن در کربلا به نظم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ربعی، بیاضی، فرنگی، جلد: تازه، ۲۶گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۱۴۷]

۱۴۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۱۸

آغاز: مه شعبان شد ای ماه بدایع تمثال ×× آمد آن مه که بود فخر تمام مه و سال؛ **انجام:** که صلت‌ها برم از شاه شه از شاه شهان ×× شکر لله که نکوتر بود امسال بفال

مخمسی در مدح مظفرالدین شاه، در این مخمس پس از تجلیل از ماه شعبان و بزرگداشت ائمه اطهار و مدح مظفرالدین شاه گوینده از او تقاضای صله و پاداش می‌کند؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: شاید گوینده، تا: قرن ۱۴، جا: طهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل قرمز حاشیه ضربی مقوایی، ۳گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه:

۱۲×۲۰سم [ف: ۲ – ۳۵۴]

۱۴۵۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۷۴۸/۴

اشعاری است از «ممکن» در مرثیه حضرت سید الشهداء و حضرت علی اکبر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ و یا اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۴گ (۱۸۰-۱۹۳)، ۱۷-۲۲ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ – ۸۸۱]

۱۴۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۸۴-۱۶/۱۹۴

آغاز: باز جاری گشت یاران برزبانم نام آب ×× دامنم شد رشک جیحون از سرشک بی حساب / شد سکینه نزد عمو گفت کای جان عمو ×× جرعه آبی که شد ازتشنگی جانم کباب؛ **انجام:** منزل خاصان بود دل مسکن اغیار یار ×× فرصتی خواهم که این بیگانه را بیرون کنم / چون نهان شد پسته خندان لعلش زیرزلف ×× سنگ بر سر می‌زنم کز پرده اش بیرون کنم

بیاضی است به نظم که درآن مداحی، مراثی امام حسین و وقایع کربلا را جمع‌آوری شده؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۱گ، ۱۰-۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۷ – ۴۲۶۲]

۱۴۵۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۲۷/۱

آغاز: بنام آنکه جان فکرت اندیش ×× بود کمتر عطای او به درویش / بداد او ملک دل ما را مسلم ×× که گم شد اندر و صد عرش اعظم؛ **انجام:** علی مرتضی نیست ×× جز او کس لایق مدح و ثنا نیست

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه میشن سیاه، ۵ص (۱-۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۹سم [ف: ۸ – ۱۲۶]

۱۴۶۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۱۳۱

آغاز: چگویم شها من ز قدرت دریغ ×× که از خاک چون خور نهفتی به میغ؛ **انجام:** بگفتا تو دیدی که امروز کار ×× چه آمد به ما در صف کارزار

وقایع منظوم کربلا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳یا ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱ – ۹۸]

۱۴۶۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۵۵

آغاز: مکن در جسم و جان منزل ×× که این دون است و آن والا؛ **انجام:** کشور دل تا دگر آبادکی خواهد شدن ×× گر لگد کوب سپاه غم مراتب دیدمی

شامل قطعاتی از سنائی، عطار، سعدی، شبستری و ...؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فستقی و سفید، جلد: تیماج لایه‌ای عنابی، ۱۵ سطر ۵/۶×۱۳، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۴۴۵]

۱۴۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۰۷

آغاز: ز آنچه اوهم نوست و هم کهنست ×× سخنست و درین سخن سخنست؛ **انجام:** در جادوی معلم پیران بابلی ×× در نیکوئی مقدم ترکان خلخی

منتخباتی است از اشعار نظامی گنجوی، ظهیر فاریابی، منوچهری دامغانی، غضایری رازی، عنصری بلخی، فرخی سیستانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: شکری فرنگی، جلد: مقوایی، ۸۱گ، ۱۳ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۸سم [ف: ۷ – ۲۸۲]

۱۴۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۳۱

اشعاری از: پیروی، حاجی بهرام بنیش، محمد باقر تابع، تسلی شیرازی، حکیم سعید، محمد ثبات، سید جلال الدین، قاضی روح الله، رجالی، حسین زینتی، سلمان ساوجی، میرزا قلی میلی، سابق، کلیم، تقی الدین، علی نقی کمره ای، شهید قمی، حزین، میر هاشم، فصیحی انصاری، قاسم اردستانی، کمال اسماعیل، قاسم کاهی کابلی، لسانی شیرازی، مولا جلال، ملا مجلسی، مفید بلخی، هلالی سبزواری، مولوی سیستانی، نامی، نیکی، نعیم خیاط قزوینی، علی قلیخان واله، ولی قلندر، قریشی (؟) هروی، وحشی یزدی، واصفی، شمسای صغیر، آهی، فیاض، سحابی نجفی، پیر دهقان، صایب، ملک مشرقی، رجایی، سید احمد خان، عشق الله، حشمت، حاتم، جامی، حکیم الله، فخر رازی، ناصح، مولوی روم، شیخ بهائی، اوجی، حافظ، ظهوری ترشیزی، بابا افضل کاشی، غزالی، شاه تهماسب، شیخ نجم الدین کبری، نجم الدین رازی، رابط، احمد یار خان یکتا، عرفی، شاه عباس، نظیری، سیر آقای اعظم پسر شیخ الاسلام، شاه میم درویش، زاهد علی سخا، شوکت، ابو سعید ابو الخیر، اهلی، آقا حسین خوانساری، سلطان المشایخ، عماد اکرم، شاه نعمت الله ولی، قاضی رکن الدین، ابوتراب بیگ، عبدالباقی نهاوندی، خیام، خسرو دهلوی، حاجی محمد خان قدسی، طغرا، قاسم مشهدی، نعمت خان عالی، شاه طاهر دکنی، واله اردبیلی، کاتبی، میرزا قلی میلی، میرزا ملک قمی، نادم گیلانی، غنی، مهدی قلی سلیم، نسبتی، باذل، شهرت، ضمیری، شایق، صیدی تهرانی، حامی سبزواری، غزالی، شانی تکلو، سعدی، خواجوی کرمانی، لسانی شیرازی، زکی همدانی، غیاثا، ذوقی اردستانی، خایر مانی امانی (؟)، قزلباش خان امید، میر تشبیهی، حکیمی شفایی، میرزا جعفر واهب، حسن بیک رفیع، رضای کاشی، شاکر تهرانی، حکیم سعید تنها، اقدسی، ایمنی نجفی، علی رضای تجلی، راقم، تقی الدین حربی، شمسای صفیر، آصفی، باقر، عهدی ساوجی، الله قلی، اوحدی مراغه ای، میر حاج انسی، فاطمه قواله، شاه رضی، مظهر، نجف قلی بیک زنگنه، اغورلوخان زهرا اغلی، شادمان بیک کهکر، وحشی جوشقانی، آذری، عاری قلندر، ادانی، امدبیک قزوینی، طارکیان لاری، حاکم، رشیدای قزوینی، میر ری شیرازی، اسمی هروی، اسماعیل میرزا انسی (؟)، باندربیک، میر نجات، شرف الدین قلی نیام (؟)، مولانا کاشی، فریبی، اعجاز ماندرانی، اغورلوجان زیاداغلی، صهبا، حکیم، والهی قزوینی، نظامی، اوحدی کرمانی، مظفر کرمانی، نظری، ضیایی، اصفهانی، صباحی، مهری (سراپا)، میرزا ابوالقاسم اصفهانی، نظیری، عنوان «من جامع» هم دارد؛ خط:

نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۵گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۴×۱۱، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۱۳ - ۳۳۹۱]

۱۴۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۹۰

ترجیع بند ساقی نامه خطایی که در آن از حاجی ستایش شده است و «لب مثنوی ملای روم به دست رنج عبد خاطی خطایی» است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۹۷گ، ۱۲ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۲ - ۲۶۰۲]

۱۴۶۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۰۰

شعرهای نزدیک به نود سراینده فارسی که نام آنها عبارت است: بیدل ۴، نشاط، عاشق اصفهانی ۹، جامی ۱۱، هلالی، سیفی ۱۵، فنائی، حیرتی، هدایت، یغما، عرفی، زرگر ۱۹، مجمر ۲۶، پرویز، قاآنی ۳۵، انوری، شهاب ۴۰، ساغر، کمال، رشید ۴۶، حافظ، بابا طاهر، عزیز ۶۹، حسینی ۷۶، طوفان، اختر ۸۴، نظیری ۸۹، میرزا نصیر طبی، صفائی، خادم، مولانا رومی ۹۹، قاضی یحیی لاهیجی ۱۱۱، وحشی، حسرت ۱۵۰، مظهر، شرف قزوینی ۱۶۳، بهجت شیرازی ۲۰۱، نیکی، آهی، مانی، حیدر، صفی، ریاضی ۲۰۹، فدائی، صالح، شهیدی ۲۶۰، آصفی، نرگسی، مشتاق ۲۱۲، محتشم ۲۲۷، قصاب، کلیم، وصال، هاتف ۲۳۲، آذر، صایب، داوری، شقاقی ۲۴۰، ناصر خسرو، واهب، سایل، نظامی، هاشمی ۲۶۳، ادهم، عصمت بخارایی، صابر، اسکندر ۲۶۹، مسرور، پناهی ۲۸۷، نامی، رفیق اصفهانی ۳۰۰، هجری، صفائی، سعدی ۳۲۹، میرزا محمد کسگنی، خسرو ۳۴۸، ازل، مصور، کامل ۳۶۱، شاهی، اهلی، سنگین، قربی ۳۷۳، میرزا تقی، والیه، نصرت، هما، ملا بمانعلی ۳۹۶، خسروی، میرزا گلچین صراف ۴۰۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مجدول، با سرلوح آراسته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۲۰۴گ، ۱۰ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱ - ۲۴۰۱]

۱۴۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۱۵

اشعاری از: خسرو، انوری، خاقانی، وطواط، عنصری، امیدی، معزی، شمس طبسی، شرف، لطف الله نوری، نظام معمایی، ظهیر، رمزی همدانی، حسینی، ظهوری، سلطان محمد استرآبادی، کاتبی، محمد همگر، رفیع شیرازی، میر منجم، بهشتی، کامران میرزا، حیدر سرج، فانی، فریدون، شاه بدخشان، انسی، عبدالواسع جبلی، اثیراومانی سلمان، لسانی، غریبی خواجه ملا، شاه حسین، جلال، شیخ نجم، ذهنی، هجری، ساقی، حیائی طبسی، علائی، عاشقی، نادری، شیرم شغال، معینی شیرازی، غیاث الدین فانی، شاه غریب میرزا، هلالی، ویسی، میر کوفته گر، لقائی، میرعلی شیر، مانی، قاضی میرک، حشمت فایقی، خاکی، رستم علی، آزاد، میرزا علی حسینی، سلمی، فتاحی، شهیدی، وحید تبریزی، حیرانی، مهری، میرزا اصغر، شراری استرابادی، هاشم سمرقندی، نرگسی، میرمحمد یوسف، مقیمی، ایوب ابوالبرکه، یقینی، فانی، امیرنیازی، سلیمان فایضی سپاهانی، میرزا علی بخشی، مدامی، هاشمی، بخارایی، حاجی سمرقندی، شیخ زاده لاهیجی، اهلی، مجروحی، قربی، زلالی تبریزی، بهشتی، واحدی مشهدی، محرمی، مسعود، عمادزاده، قدیمی، وصلی، عبدالوهاب، خواجه عماد، قوامی، واقعی سپاهانی، سعد، بقائی، امیرصادقی، طالب، مولاخواجکا، محمد بدخشی، میرک خلقی، قاضی نور الله انسی، بهاری، موحدی، ادابی، رضایی، قاضی یحیی، شرقی، میرزاسحا (؟) تبریزی، میرمحمد حلمی رازی، مقبول، مولانا اسعد پسر پسر مولانا جلال الدین دوانی، شهیدی، رندی خراسانی، رندی قزوینی، رهایی، مایلی، جفائی، ثنائی استرابادی، ثنائی هروی، شیخ ابوالمجد، میر قاسم پسر شیخ اویس، ناظری، میر مفلسی، میرزا احمد دیلمی، ابدال، ولی مازندرانی، ثانی کاهی، عصمت، فارغی، رمزی، امیرشاهی، خواجه محتسب، سایل سمرقندی، صابر، عزالدین یوسف قزوینی، باطنی، جزوی گلخنی، امیرحسین، و الهی، میر عزیز مشهدی، سید علی هاشمی، سید حیدر شریفی، میر منشی، سید اسدالله مشهدی، امیر زین العابدین، میر فتاح، جامی، محمد پسر شیخ نظامی، حیدر قلندر حاضری، هاشمی، طوسی، کامی، ناظر، محمودخان، صدرکاتب، مشهدی، دهکی، صافی، سیفی یادگار بیک، جمشید کاتب، نادری، مجلد، سنائی، امیرفرامرز قزوینی، میر محمد واقعی، محب علی، خواجه ملک احمد کهپایی، ابوطاهر جلال دوانی، دهکی، نرگسی، محسن لاری، نصفی، فیاض، افضل ناجی، صالح، محیی، نظری، امیر حاج، فکری، میرزا حسین سیفی، مقبول، همایی، مدامی، فغانی، نظام، قدسی، نورالله، خواجه یحیی، مجروحی، سیری، سطان حسن استرابادی، ناصر الحق نوربخشی، داعی، نصیبی نوربخشی، سید میر احمد داعی، فتحی، فروغی، کمال اسماعیل، سوزنی، حافظی، میرزا شرف جهان، ریاضی، فدائی لاهیجی، وفائی، موسوی، سامی، ابوالبرکات استرابادی، امیر همایون، عبیدزاکانی، قاضی عیسی، فیضی شاه معزالدین محمد صدر، شیبک شیبانی، مرعبدالباقی، مراد، حسامی، امیدی، خواجو، ازرقی صاحب الفیه و شلفیه، میرزا شاه حسین، رحمی، میلی کاشی، ادیب صابر ترمذی، لسانی، کاتبی، مجد، حسن، طالعی، میراحمد ذاتی، خیالی، دیوانه، بیکی سپاهانی، سید ذاتی، خواجه ملک سپاهانی، ملک محمود خان، میرعبدالباقی، سلامی، اسیری، نصیبی، حاصلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ پس از این مهر و مشتری محمد عصار (۸۸–۱۰۵)، مجالس سعدی (۱۶۴–۱۶۶)، نصیحت ملوک او (۱۶۷–۱۷۰)، گلستان او (۱۷۰–۱۷۳)، قصص الانبیا (۲۵۶–۲۶۱)، تاریخ طبری به فارسی (۲۶۲)، تفسیر کاشفی (۲۶۴–۲۶۶)، کتاب صیادنه ابوریحان (۲۶۸–۳۱۳) و کفایه منصوری (۳۱۴–۳۲۷)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای زرکوب مقوایی آراسته گرد و عطف تریاکی، ۱۶۷گ، ۲۱ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۴ - ۳۶۵۹]

۱۴۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۱۹۶

اشعاری از: انوری، محتشم، معزی، غضایری رازی، امیدی، ادیب، ازرقی، رشید وطواط، نظامی قمی، کمال الدین اسماعیل، سلمان ساوجی، مصاحب نایینی، عبدالواسع جبلی، عنصری، ابوالقاسم بلخی، جمال الدین عبدالرزاق، خاقانی، ناصرخسرو علوی و عمعق بخارایی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ در آغاز نسخه آمده: «بیاض میرزا عبدالله تفرشی در بیست و دو جزو هفت ورق و هر جزوی ده ورق (۲۲۷ گ)»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۷۸گ، ۱۹ سطر (۵×۱۱)، قطع: بیاضی ربعی، اندازه: ۶/۵×۱۴سم [ف: ۱۵ - ۴۱۴۶]

۱۴۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۴۲

شعرهای: سعدی، حافظ، محتشم، یغما، بابا طاهر و غزل و ترجیع بند و رباعی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج تریاکی، ۹۶گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶/۵×۱۵/۵، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۱۴ - ۴۰۵۳]

۱۴۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۸۵۳

اشعاری از: عمعق بخارایی، معری، ادیب صابر، سوزنی، ظهیر، عثمان مختاری، ظهیر فارسی، فتح علی خان ملک الشعراء، رودکی، ابوالفرج رونی، اثیرالدین اومانی، فرید الدین احول، لامعی در متن؛ و منوچهری در هامش ۱۹ برگ نخستین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ در ص ع نام دیوان ازرقی هست ولی خود آن اکنون در نسخه نیست، با یادگاری اسماعیل برای آقا میرزا ناصر در محرم ۱۲۹۹ و دیگری در ۱۳۰۴ در اطاق کاغذی آقای حکیم باشی، با یادداشت مرگ میرزا احمد خان مساعد الملک پسر میرزا تقی خان امیر در روز جمعه ۱۹ شوال ۱۲۸۴ در تهران؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور، ۴۵گ، ۱۳ سطر (۷×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶ - ۷۱۹]

۱۴۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۵

آغاز: از آتش هجر سوخت چون پیکر ما ×× مایل بوفا و مهر شد دلبر ما؛ **انجام:** و انگاه بگویش که بغفلت پی بر ×× مغز سر کیقباد و چشم پرویز

رباعیاتی است از شعرای مختلف به‌ترتیب قوافی که از حرف الف تا زاء نوشته شده و باقی آن نانویس مانده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۷۲گ، اوراق مکتوب ۲۰، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷/۷سم [ف: ۷ - ۲۸۷]

۱۴۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۹۳

آغاز: زرفشان سوی کمال آید ز عقرب آفتاب ×× باده باقی بنوش و طره ساقی بتاب؛ **انجام:** تمام شد کتاب انشاء بتاریخ شب یکشنبه ... بماند سالها این نظم و ترتیب زما هر ذره خاک افتاده جائی الحقیر و الفقیر ... یونس

مشتمل است بر غزلیات و قصایدی از شهاب، بیدل، خاقانی، با مطلع: «صبح دم، چون کله بندد آه دود آسای من ×× چون شفق در خون نشیند چشم شب پیمای من»، و مطلع: «در کام صبح از ناف شب مشکست عمدا ریخته ×× زرین هزاران نرگسه بر سقف مینا ریخته»، سلمان ساوجی، ادیب صابر، آقا حسن استرآبادی، قاآنی؛ و در انتها ۱- مقداری از ترجمه الفیه ابن مالک، ۲- انموذجی از علم انشاء از ابوالقاسم بن آقا میرزا مهدی غلام یونس که در یک «مقدمه» و چهار «فصل» و یک «خاتمه» نوشته است؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: ابوالقاسم بن آقا میرزا مهدی غلام یونس، تا: قرن ۱۴؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ماه ۱۳۴۸؛ کاغذ: شکری و حنایی، جلد: مقوایی مستعمل، ۷۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۳سم [ف: ۱۷ - ۸۸]

۱۴۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۳۶

آغاز: اکبر میا بهر خدا با کفن نزد مادر ×× منما مشوشم دیگر چون طره معنبر؛ **انجام:** حال آنکه خواجه با آن ادراک را کسی بنایست اشعارش را رد نماید و او را بد اعتقاد بخواند و السلام

مشتمل است بر نوحه ای از زبان حال ام لیلا، و مثنوی مفصلی از «آمدن حضرت حسین علیه السلام از حرم محترم به جانب عراق و شرح حال پر ملال» تا «مراجعت فرنگی در صف کفاره و مناظره با ابن سعد نابکار و شهادت آن بزرگوار»، آغاز مثنوی: «بسمله، دارم از ناسازگاری زمان ×× داستانی از جفای آسمان»، انجام مثنوی: «نیستم حالت که آرم بر ملا ×× بیش از این از داستان کربلا»، و ترکیب بندی از مضطر در سوگ امام حسین و اهل بیت (ع)، و شرح نسبتا مفصلی از غزل حافظ «دوش دیدم که ملایک در میخانه زدند»، و مختصری از عروض در تشخیص بحور در یازده صفحه، و در انتها صفحاتی در باب اصطلاحات عرفا و اهل محبت و شرح بعضی ابیات غزل‌های حافظ ضمیمه می‌باشد؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در پشت صفحه کتاب خط حیدرقلی کابلی مشهور به سردار کابلی و پسرش نور محمد دیده می‌شود؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ماه ۱۳۴۸؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با عطف و گوشه تیماج، ۱۴۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۳سم [ف: ۱۷ - ۹۰]

۱۴۷۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۱۴

شعرهای فارسی از: سراج (۴)، عریان سقا، ثابت (۱۰)، قطور (۱۲)، فردی، چاوش، مضطر (۱۹)، عبید (۳۰)، صغیر، ناطقا، بلهی، یحیا، صامت (۳۹)، ابن حسام، شاطر (۵۳)، اعمی، ملا تقی (۶۲)، کفاش (۸۰)، جوزا، شایق (۹۸)، کهتر، نوایی (۱۱۳)، خالص (۱۲۶)، آزاد، بیدل (۱۳۸)، فارسی، شیدا (۱۴۳)، زمرد، ویران، حقیقی، فقیری (۱۶۸)؛ بیشتر شعرها در ستایش و سوگواری مذهبی است و سست؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۹۴گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴) سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۳ - ۳۲۷۷]

۱۴۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۵۶

شعر فارسی است در مناجات، ستایش مذهبی، مرثیه، آغاز سی و شش غزل، سپس شعر فارسی در توحید، ترک دنیا از سنایی، و

شعر مولوی و قاسم و بهایی و نسیمی و حاجی رضا و سحابی و دیگران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۲۴گ، ۲۰ سطر (۷×۱۴) سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۱۳ - ۳۳۱۳]

۱۴۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۶۳

شعرهای فارسی از حاجی عباس، قاسمخان، مایل سپاهانی، کلانتر، جلال، کمال غیاث، کاظم گروسی. بندهای منثور فارسی هم دارد یکی بعنوان «شکایت از روزگار غدار و زمانه ستمکار جفا کار»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: مقوا، ۱۱گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۱۰×۱۹، اندازه: ۱۲×۱۲سم [ف: ۱۳ - ۳۳۳۳]

۱۴۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۶۷

آغاز: که از هجران چو بینی خسته را ×× در افغان یاد کن افغان ما را؛ **انجام:** من که بودم از وفا یار شما ×× یاری از یاران وفادار شما نیمه دوم تعزیه و سوگواری است به‌نظم و نثر فارسی و به کار تعزیه خوانها می‌ماند و باید ساخته سده ۱۳ و ۱۴ باشد؛ نیمه نخستین آن مثنوی است عاشقانه و درمیانه آن آمده: «ای ز توجان منور پر ز درد ×× و ز غمت چهر منور کشته زرد»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۷۶گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۷×۱۸، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۳۶]

۱۴۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۷۲

دوازده بند محتشم، پیش واقعه روضه و روضه ظهوری، دوازده بند «عباس»، مثنوی‌های نصرت و مقبول و مخلص و صالح و لطفی و نوحی و نسیم و زاهد علی و طالع و الفتی و خموش و شرف همه اینها در سوگواری و تعزیت است و نسخه مانند فردی است برای تعزیه خوانان؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ در دو ستون، مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۲۲۶گ، ۱۶ سطر (۸×۱۶)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۳۹]

۱۴۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۶۵

اشعاری از: حافظ، فروغ، قاآنی، میرزا ابوالقاسم قایم مقام، میرزا نعیم سپاهانی (بهاریه)، شهاب الدین محمد بن رشید غزنوی معاصر سنایی، طیان کرمانی، خیام نیشابوری، فرید الدین محمد عطار، لطف الله معاصر تیمور، ابوبکر ازرقی، بنایی، فخرالدین ستایشگر سنجر، کمال اسمعیل، امیر حسینی، طفیلی، ملالی ترک جغتایی، نظامی قمی، میر سید یوسف راغب اردبیلی، مجیر بیلقانی، خاقانی، عزالدین معاصر ابوالعلا، خاقانی، ستایشگر شیر و انشاه، فلکی شاگرد ابوالعلی و همدرس خاقانی و ستایشگر منوچهر شاه، ابوالعلای گنجوی ستایشگر شر و انشاه، جلال الدین، اوحدی مراغه ای ستایشگر ارغونشاه، انوری، بایزید بسطامی در گذشته ۲۷۹، ضیایی آذربایجانی، حیدری از فرزندان لسان شیرازی، فردوسی، وحشی کرمانی، عسجدی، قطران، عنصری در پاسخ غضایری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۶۵گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۸)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۳۴]

۱۴۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۷۸

گردآورده موسوی و روی هم با شعرهای خود او نزدیک ۱۱۰۰ بیت می‌شود، شامل: شعرهای فارسی موسوی گردآورنده جنگ نزدیک به ۱۶۰ بیت، میرزا، شهاب سمیرمی نزدیک ۷۸ بیت، میرزا قلزم سپاهانی نزدیک ۵۵۰ بیت، میرزا عبدالحمید شکوه نزدیک ۱۷۳ بیت، عمعق بخارایی نزدیک به ۱۱۴ بیت، مسعود سعد در ۱۰ بیت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۶گ، چلیپا ابعاد متن: ۹×۱۷، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۳۴۳]

۱۴۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۹۲

شعرهای فارسی: محبی، طالب، صبوحی، طبیب، فیاض، وحدت، ذره، فغانی، صائب، مجنون، عاشق، اسد، میر صیدی تهرانی، میرزا علی رضای تجلی، (معراج الخیال ص ۶۹)، ملا نادم، ظهوری، سالک (ساقینامه)، حاجی یحیی استرآبادی در ستایش هند و اورنگ آباد، عرفی، با شعر فرصت در تعریف شاه جهان شاه عباس و چهل ستون مورخ ۱۰۵۳ (= مسکن عیش شاه دین عباس)، عنوان «ضیافت نامه» هم دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره کبود و سفید، جلد: تیماج عنابی، ۶۴گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۸×۱۴، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۳۵۷]

۱۴۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۹۶

شعرهای فارسی از: سعدی، عاشق، خیام، حافظ، رودکی، میرزا نصرالله صدرالممالک، هلالی، میرزا ابوالحسن، یغما، آذر بیگدلی، مشتاق، مجمر، عطار، میرزا عباس فروغی، فخری هروی، نظیری، وحشی، طبیب سپاهانی، محتشم، امیدی تهرانی، ادیب صابر، نشاط «حکایت در مذمت قیاس» و قصه صدر جهان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ از راست و چپ؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۹۱گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶×۱۶، قطع: بیاضی، اندازه: ۸×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۶۰]

۱۴۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۹۷

شعرهای فارسی از سعدی، صبا، جامی، طبیب، صافی، عاشق، مجمر، سحاب، خاقان (فتحعلیشاه)، نشاط، غزل و رباعی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش،بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مذهب، با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز ضربی، ۶۵گ، سطور چلیپا، ۶ بیت، ابعاد متن: ۴×۸، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۶۰]

۱۴۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۹۸

شعرهای فارسی سعدی، رشکی، آذر و دیگران، و بیت‌های پراکنده‌ای است هر دسته ای درباره یک موضوع مانند: تسلیم و اطاعت اوامر و میل معشوق و شکایت از دوست و بی اثر بودن

شکایت؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۳و۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی، ۷۳گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۵×۹، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۱۳ - ۳۳۶۱]

۱۴۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۰۵

غزل‌های فارسی از [شماره صفحات در فهرست آمده است]: آصفی، اختر، احمد، انوری، اهلی، بیانی، پرتوی، جامی، جلالی، حافظ، حزین، حسینی، حیرانی، خسرو، درویش، دوایی، ذبیحی، ملا حسین رفیق، سائلی، سعدی، سلمان، سید، سیفی، شوکت، شراری، صائب، صفی، صهبای قمی، صیدی، ضیائی، طالب، بابا طاهر، طاهری، طبیب، طغرا، طوفان، عادلی، عاشق، عبیدی، عرفی، عزیز، عصمت، عهدی، غمگین، فانی، فخری، فدایی، فریدون، قصبا، قضائی، کلیم، کمال، مانی، محتشم، محرمی، مخلص، مشتاق، مشفق، نجات، نثاری، نظری، نیازی، وحشی، وفایی، هاتف، هلالی، همایون؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛کاغذ:فرنگی،جلد:تیماج مشکی ضربی، ۱۰۶گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۷×۱۶، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱۳ - ۳۳۶۶]

۱۴۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۸۶

آغاز: بسمله، سر دفتر کارها بود نام خدا؛ **انجام:** تشنه آخر داد و جان کربلا رویت سفید

مشتمل است بر مثنوی و قصیده و مسمط و ترجیع بند و رباعیاتی در مرثیه و نوحه و مصیبت و مدح ائمه اطهار (ع) از صامت، راقم، شمس تبریزی، دهقان، فانی مقدس، میرزا یحیی، حاجب، طاهر؛ خط: نستعلیق بد و مغلوط، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، واقف: حاج میرزا علی اصغر طوسی، اردیبهشت ماه ۱۳۶۴؛ کاغذ: خط دار فرنگی، جلد: مقوایی اسقاطی، ۶۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۳سم [ف: ۱۷ - ۹۴]

۱۴۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۵۵

آغاز: خبر کن آن طبیب عاشقان را ×× که تا شربت دهد بیمار ما را؛ **انجام:** نسخه: ظاهرش چون کور کافر پر خلل ×× باطنش قهر خدای عزوجل، السلام علی من اتبع الهدی.

مجموعه ای بی سر و ته، مشتمل است بر غزلیات و مثنویات (ساقی‌نامه)، رباعیات و فردیاتی از جلال الدین محمد مولوی بلخی، فقیر دهلوی، حقیری گیلانی، فضل الله مشهدی، فیضی دکنی، فغانی شیرازی، قاسم تبریزی، قطایی خوارزمی، قادری هندوستانی، قیری بغدادی، قطب جامی، کمال خجندی، کوهی شیرازی، لطف الله نیشابوری، مجدالدین بغدادی، محمد غزالی، معین چشتی، مسعود بخارائی، مؤمن یزدی، مشقی دهلوی، مرشدی زواره، مغربی تبریزی، بیدل دهلوی، بینوای بدخشانی، بهائی عاملی، تشبیهی کاشانی، مولانا جمالی دهلوی، جمالی اردستانی، حمیدالدین ناگوری، حسینی هروی، حزین لاهیجی، خسرو دهلوی، خواجوی کرمانی، خلیل طالقانی، خیالی هروی، خاطری کاشانی، ذوقی اردستانی، رضی الدین نیشابوری، رفیعی نیشابوری، رضی غزنوی، روزبهان شیرازی، ارتیمای تویسرکانی، رامح هندوستانی، رفیقای یزدی، زرکوب تبریزیف زین الدین تایبادی، سعدالدین حموی، سیف الدین باخرزی، سحابی استرابادی، سرمد کاشی، صباحی بیدگلی کاشانی، خاوری کوزه کنانی، خاکی شیرازی، راز شیرازی، رحمت کوزه کنانی، رضا علی شاه دکنی، رونق کرمانی، زاهد گیلانی، ساغر شیرازی، شهاب ترشیزی، شحنه خراسانی، صایبی کاشانی، صفایی نراقی، طبیب شیرازی، ظفر کرمانی، میانی جهرمی، علی کرمانی، عارف اصفهانی، غالب طهرانی، فخری ایروانی، فانی اصفهانی، قانع شیرازی، کامل خراسانی، کوثر همدانی، کوثر هندوستانی، محوی استرابادی، مظفر کرمانی، مجذوب همدانی، منور رازی، محجوب ترشیزی، معطر کرمانی، مجمر اصفهانی، نشاط اصفهانی، منظور شیرازی، نادری کازرونی، نغمه خراسانی، نوری مازندرانی، نور علی شاه، وصال شیرازی، وحدت هندوستانی، بایزید بسطامی، شیخ ابوالحسن خرقانی، ابو سعید ابوالخیر، انصاری هروی، احمد جامی، اسیری لاهیجی، ابوالوفای خوارزمی، اسیری اصفهانی، ایزدی یزدی، ابراهیم اردوبادی، بوحفض خوزی، برهان کرمانی، بابا شاه عراقی، میرزا علی محمد تویسرکانی متخلص به عشرت، دوست خان عمادالدین حسینی، قاسمی، بدیع الزمان، میرزا حبیب الله، حیدری، جامی، هاتفی خرجردی، ابن حسام، تاج الدین اسماعیل، رهایی، علاءالدوله، یمینی، فرخی، اقدسی، ثنائی، حزینی، دانش، سایر، صالحی، غزالی، ناطق اصفهانی، مدعی، صافی، امید، ثابت، ثبات، حزین، بیلقانی، فردوسی، حقیری، هلالی، وفایی، میرزا احمد اسلامی، آقا حسین، جاوید، میرزا احمد امامی تویسرکانی، لاهوتی، پسر اسلامی، محوی (از یکی از غزلیات حافظ استقبال کرده است)، انوری، طالب، قمری، امیر همایون [اسفراینی]، خاقانی شروانی، میرزا نصرالله اصفهانی متخلص به رضوان شاه، مجمر مازندرانی، مختوم نیشابوری، نجم الدین خوارزمی، ناظر کازرونی، وحشت بختیاری، واله داغستانی، وصفی کرمانی، هاشمی کرمانی، هندوی ترکستانی، یحیی نیشابوری، ابو علی سینای بلخی، افضل کاشی، ابو سعید رقیق شیرازی، دوایی یزدی، انوری ابیوردی، بندار رازی، باقی تبریزی، بدیهی سجاوندی، جمال اصفهانی، حسین یزدی، حارثی مروی، حسن غزنونی، حسامی خوارزمی، حسین خوانساری، حسن دهلوی، حکیم طبسی، خیام، خلیفه سلطان مازندرانی، دوائی کازرونی، ذوقی کاشانی، رفیع الدین کرمانی، روحی سمرقندی، رضایی شیرازی، زکی شیرازی، زین الدین فسوی، شهاب الدین سهروردی، شرف یزدی، شریف جرجانی، شمس شیرازی، شرف اصفهانی، شفایی اصفهانی، صدر شیرازی، صفی اصفهانی، طالب جاجرمی، ظهیر فاریابی، غالب خوزی، فارسی خجندی، ملا محسن فیض کاشانی، فدایی لاهیجانی، فکری خراسانی، فیاض لاهیجی، فتح الله شیرازی، فخرالدین رازی، فتحی ترمذی، فانی دهدار، فیضی تربتی، قوامی، خافی، کمال اصفهانی، کافری شیرازی، کامل خلخالی، لطفی شیرازی، معینی جامی، نصیرالدین

طوسی، نوری شوشتری، نسیمی شیرازی، نظیری نیشابوری، واله بروجردی، واعظ قزوینی، واحد تبریزی، وقوعی سمنانی، همام تبریزی، هلالی جغتائی، یحیی لاهیجی، اگه شیرازی، اسرار سبزواری، اخگر کرمانی، آزاد کشمیری، ایاز عاشق، بسمل شیرازی، بهار دارایی، بهجت شیرازی، تمکین شیرازی، حسرت همدانی، حسن نهاوندی، خاکی خراسانی، و در انتهای نسخه، نامه دوستانه ای از شخص ناشناس با نثر زیبایی، ضمیمه می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: الوان، جلد: پارچه‌ای مستعمل، ۱۳۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۳سم [ف: ۱۷ – ۹۸]

۱۴۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۳۹/۳

آغاز: شبها ز سوز ناله زارم عجب مدار ×× بر گوش پنبه گر نهد از صبح روزگار؛ **انجام:** زد بعالم در ظلال خضر جوش ×× دین و ایمان و جان و دل کردم نثار

شامل: منتخبی از اشعار شعرای زیر: سلطان ابو سعید (۳۹)، عصمت بخاری (۶۵)، محمود بهشتی، عرفی، مولوی، خیام (۷۱)، مخلص، بهاءالدین صفی قلی بیک، ناصر علی، صائب، صامت، جامی (۷۶)، میرنجات، ملا قاسم (۸۰)، وحید الزمانی، عبدالمولی، اسر، نورس (۸۶)، سابق، خیالی، کلیم، خالصی (۹۶)، حسن خان، رفیع، سعدی (۱۰۳)، زلالی (۱۰۷)؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ سطور چلیپا، مجدول زر؛ کاغذ: اصفهانی زرفشان، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۳ص، ۱۲ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱ سم[ف: ۸ – ۴۹]

۱۴۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۴۱

آغاز: ای در دل مشتاقان از یاد تو بستانها ×× بر حجت بیچونی از وضع تو برهانها؛ **انجام:** استوارم بدار اگر گویم ×× مدعی استوار بایستی

مشتمل بر منتخب اشعار از: سنایی (۱–۳۴)، ۴۹۲ بیت، رودکی و قطران (۳۴–۶۱)، مسعود سعد (۶۱–۹۸) ۵۴۸ بیت، عضایری رازی (۹۸ و ۹۹)، ادیب صابر (۱۰۰–۱۱۵) ۲۳۰ بیت، ناصر خسرو علوی (۱۱۵–۱۴۸) ۷۷ بیت، جمال الدین اصفهانی (۱۴۸–۱۵۹) ۱۶۴ بیت، کمال اسمعیل (۱۵۹–۱۷۲) ۱۱۴ بیت، مختاری غزنوی (۱۷۳–۱۷۵)، عمادی غزنوی (۱۷۵–۱۷۸) ۴۲ بیت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی عطف و سجاف تیماج سیاه، ۱۷۸ص، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸ – ۵۳]

۱۴۸۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۵۳

شعرهای فارسی: مهر، قاآنی، کمال، صدری، مولوی، فاتح، مجرم، بهار در ستایش شاه عباس، حشمت، رفیق، بابا طاهر، محتشم، شریف، سعدی، امین، احمد، منشی، مخزن، حافظ، نیز قسمت‌نامه میراث (۳)، بحر طویل در بیست بند (۱۲۹–۱۳۸)، بندی به نثر فارسی (۱۸۸)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج سرخ، ۱۶۱گ، ۱۳ سطر (۵×۱۲)، قطع: بیاضی، اندازه: ۶×۱۴سم [ف: ۱۳ – ۳۳۰۸]

۱۴۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۸۶

شعرهای فارسی است به‌وزن مثنوی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مقوا، ۸گ، ۱۱ سطر (۴×۱۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۳ – ۳۳۴۸]

۱۴۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۲۰

شامل: ۱– مثنوی ترکی میر فتاح در سوگواری و تعزیه حسین (ع) به ترکی، ۲– مخمس ملا رفیع از دوازده بند ملا محتشم، ۳– چهارده بند حاجی سلیمان صباحی، ۴– مرثیه و تعزیه مقبل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی نقره کوب، ۱۵۷گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶×۱۶، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱۳ – ۳۳۸۴]

۱۴۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۲۹

شعرهای سعدی و هلالی و قاآنی در آن هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۴۹گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۶×۱۴، قطع: بیاضی، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۳ – ۳۳۹۰]

۱۴۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۳۲

غزل از: تشنه، بیکس، عیانی، قاضی شریف، نیاز، محتشم، هدایت (رضا قلیخان)، سعدی، نظیری، خاقان و عرفی است و عنوان «بیمار و طبیب» هم در آن هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی با رویه پارچه‌ای، ۷۳گ، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۵×۱۱، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۱۳ – ۳۳۹۳]

۱۴۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۶۳

اشعاری از [شماره صفحات در فهرست آمده است]: نشاطی خان، مسکین، قاآنی، درویش محفلی، عارف، هما، ادیب جرپادقانی، فتحعلیخان صبا، مجمر، فردوسی، عبدالواسع جبلی، وصال، دلشاد، وحشی، نظامی، میرزا سعید فدا، میر فندرسکی، هاتف، خرم آقا عبدالمجید، یغما جندقی، سلمان ساوجی، بیزی میرزا محمد علی، دارا عبدالله میرزا، عصمت بخاری، سوزنی، نشاط، ملا حسین کوچک، غارت، ملک قاسم نقاش، ملا محمد علی ولد ملا سبز علی اصفهانی؛ خط: نستعلیق، کا: علی متخلص به‌راقم، تا: قرن ۱۴؛ تملک: احمد یزدی پسر آقا محمد یزدی دلال در ۷ ربیع ۱۳۳۸؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی مقوایی درون سبز، ۱۶۰گ، ۱۵ سطر (۵/۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۹ – ۱۳۵۳]

۱۴۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۷۷

قصیده و غزل و ترجیع خانواده وصال است و ستایش حسن دریابیگی هم در آن هست (ص ۱۲۳ و ۱۲۶ و ص ۱۲۹)، و شامل قصاید و ترکیب بند وصال (۱–۷۳)، وقار (۷۴–۸۹ و ۱۲۲)، طوبی (۹۰–۱۰۵و۱۲۴)، صبور (۱۰۶ –۱۲۰ و۱۲۵)، ضیاء زنبور (۱۲۰) (این چهار پسر وصال هستند)، صابر (۱۲۳–۱۲۴)، حجاب (۱۲۶)،

خلیل (۱۲۷–۱۲۸) (این سه برادر زاده وصال هستند)، میرزا علی اکبر ندیم پسر گلشن (۱۲۸–۱۳۱)، و حزین برادرزاده وصال (۱۳۳–۱۳۶)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۶۹گ، ۱۴ سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۱ – ۲۳۷۶]

۱۴۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۸۶

شعرهای خواجو است و وحشی کرمانی و عاشق و خرم و طالب (قضا و قدر)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۹۳گ، ۱۵ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۴ – ۳۸۲۸]

۱۴۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۰۸

غزل‌ها و رباعی و مسمط و ترجیع بند و قصیده سعدی، محتشم، جامی، شمس، زرگر، هجری، هاتف، واقف، طوفان، وحدت، کمال نیازی (نثاری)، عاشق، رفیق، یغما، کلیم، فیض، وحشی، مشرب، شمس تبریزی، ارفع، قاآنی، خواجه (حافظ)، بابا قاسم خادم باشی مسجد جامع عباسی، مخلصای کاشی (در ستایش علی (ع) و به نام شاه سلطان حسین)، شیخ علی نقی کمره ای، ملاعلی رضای تجلی، ملامحمد علی شیرازی، رستم میرزا، وحید، ابوسعید، شوکت، میرزا اسمعیل، آفرین، صایب، مهدیقلی خان متولی قم، قاضی شریف، لطفعلی بیک سامی، میرزا ملک مشرقی، ناصر، سحابی، آقاحسین خوانساری، میرزا قاسم، عباس بیک نشاط، میرزا باقر قاضی زاده، تاثیر، امیدی، ذبیحی، میر نجات، فایض، ضیا، غنی، میرداماد (اشراق)، سلیم، نجیب، شاکر، احسان، میرزا ابراهیم ادهم، بهاءالدین، سلطان حسین، میرزا جلال، طالب، رغبت، عصمت، فایقا، نورعلی، عرفی، صفی قلی بیک، آصفی، نظیری، امیر خسرو، افکار و مذاقی، و نیز شعرهای وصال شیرازی، شیخ جعفر شوشتری، صبوحی تهرانی، امام قلی خان، اقبال الدوله، فایق و دیگران با ماده تاریخ ایوان حر ریاحی که به‌دستور شجاع السلطان همدانی در ۱۳۳۰ ساخته شده است در یک جزوه پیوست این جنگ که به‌خط دیگر و تازه‌تر است، نیز منظومه‌ای در احکام نجوم، قصیده مصنوع در ستایش علی (ع) از ندیم (مورخ روز سه‌شنبه ۸ رجب ۱۲۹۵ در بردین ص ۲۹۹)، و «جواب مدیحه و کلاه مذاقی»، و نصایح پیامبر به‌فارسی، و تفسیر رموز ادبی مانند هل درست: حلم دارم، هل بار: هلاکم، و مانند اینها (نوشته ۷ رمضان ۱۲۷۵ در مراغه) و منشآت فارسی در میانه هست؛ همه جنگ شاید به‌خط جعفر غریب باشد که برای مهدیقلی خان در استرآباد نوشته است (ص ۷۷) به‌جز آن جزوه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ سطور راسته و چلیپا؛ کاغذ: رنگارنگ، جلد: تیماج ضربی عطف سرخ، ۱۹۸گ، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۴ – ۳۸۴۵]

۱۴۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۰۹

بیت‌های پراکنده‌ای است از غزل‌های پراکنده و در یکی تخلص سعدی دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، ۶۷گ، ۱۲ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۳۸۴۶]

۱۴۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۳۸۶/۱

جنگ شعرهای فارسی بهایی (نان و حلوا) و نشاط (غزلیات) و «لمحره» و طوفان (آتش پاره) و خواجه حافظ و شمس تبریزی و فیض کاشانی و مولوی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ سطور چلیپا، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۵ – ۴۲۳۲]

۱۵۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۷۰/۳

شعرهای پرویز بختیاری و دو شاعر دیگر گویا کفاش و بی باک و دیگری و بهایی و دو بند نثر فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۰گ (۹۲پ–۱۰۲پ)، ۱۴ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲ – ۲۷۶۰]

۱۵۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۷۱

اشعاری از [شماره صفحات در فهرست هست]: ابن یمین فریومدی، ابوسعید ابوالخیر، ابواسماعیل، میرزا ابوالقاسم فندرسکی، میرزا ابوالقاسم خوشنویس شیرازی، احمدی، امری شیرازی، اوحدی، انیسی، اهلی، الفت (حاج شیخ محمد باقر نجفی)، افشار، بابا طاهر، شیخ بهائی، پورفریدون، تاراج قمشه‌ای، جامی، جاهد، جمالی، حیرت میرزا محمد، خواجو، خیام، خواجه عبدالله انصاری دهقان سامانی، رسوا، روشن، رضی ارتیمانی، سرباز، سعدی، سنا (میرزا جلال)، سنائی غزنوی، شوقی، شریف (عبدالعلی)، ملک شمس الدین کرت، شیخ الرئیس (ابن سینا)، شاه نعمة الله، صائب، شاه صفی، صفی، طرب ابن هما، عایشه سمرقندی، عارق قزوینی، عتایی، عشقی، عمادلر، عمان سامانی، فاخری شیرازی، فخرالدین مسعود، فروغی بسطامی، قاآنی، قابوس وشمگیر، میر (سید محمد جوادی مجردی)، میلی، مینا، مسعود ترک، مولوی، محتشم کاشانی، مفتون قمشه‌ای، محرم یزدی، آقا محمد الله باشی شیرازی، مسکین، منصور شیرازی، منوچهری، ناصر بخاراکی، ناصرالدین شاه قاجار، ناظم، نشاط، نظیری، نظامی، میرزا نصیر، نراقی، نزاری، وحشی، واله بروجردی، وجدی میرزا محمد علی، هاتف، هدایت رضا قلی خان، هدایت قمشه‌ای، هلالی، هما شیرازی، یغما جندقی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۱۸۶گ، ۱۷ سطر (۷×۱۴/۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۶ – ۵۸۱]

۱۵۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹۳۱

آغاز: این طره مشکین سمن سای بران رو ×× شامی است که بر صبح فروزان زده پهلو؛ **انجام:** از فر ولای ده و دو حجت حق باد ×× فرمان قدرشان که بگذشته ز شش سو

این قصیده با قافیه «واو» سروده شده و در مدح امام حسین می‌باشد و شامل ۵۹ بیت است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اوایل قرن ۱۴، جا: محتملاً طهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، آبی، جلد: مخمل بنفش، گل و بوته، ضربی، مقوایی، ۳گ، ۱۴ سطر

(۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۴۷۰]

۱۵۰۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۳۴

منتخباتی است بدون تنظیم و ترتیب مخصوص از شاعران فارسی سرا، چون: حافظ شیرازی، سعدی شیرازی، شرف، وصال، کمال، واقف، شاه نعمت الله، قاءانی، هلالی، اسد، شوکت، عیشی، خسرو، گوهری، مغربی، جامی، صائب، بیدل، افغان، باقی، اسیری، فتحعلی شاه، آصفی، جلالی، فخری، نظیری، محتضم، حزین، سلمان، ساوجی، سیفی، نرگس، ضیائی، عبیدی، آگهی، بینوا، یحیی، امیر، صرفی، مشتاق، شکیبا، عاشق، یغما، شاه عباس، وحشی، حالی، بیانی، فیضی، ازل، ظهیر؛ خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۸۷گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۱۶۲]

۱۵۰۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۲۷۱

از: ذاکر؛ مشتمل بر اشعاری در نوحه خوانی و مراثی ائمه علیهم السلام خصوصا وقایع کربلا و بدون ترتیب خاص؛ خط: نستعلیق نازیبا،کاتب = مؤلف،تا:قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته بدون مقوا، ۷۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۲۳۳]

۱۵۰۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۹۵۴

آغاز: ادبیات عارف قزوینی.پیام دوشم از پیر می‌فروش آمد ×× بنوش باده، که یک ملتی به هوش آمد

مجموعه سروده‌ها و تصنیف‌ها است. تصنیف‌هایی از عارف قزوینی با سربندهای: تصنیف افشار، تصنیف بیات ترک، تصنیف دشتی، ابوعطا؛ سروده‌هایی از آقا میرزا محمد تقی حجة الاسلام متخلص به نیر تبریزی، سروده‌هایی از قاآنی شیرازی، حبیب الله از سراینده ای با تخلص «مخلص» به ترکی، سروده ای درباره مشروطیت به ترکی گویا از همو، و تصنیف‌های دیگر؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: کاغذ قهوه‌ای تند، ۲۸ص، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲ - ۶۷]

۱۵۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۴۱

حسرت نامه میرزا ابراهیم صفا و مثنوی میرزا ابو القاسم در پاسخ آن و شعر فارسی هجری و سعدی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جدول مشکی؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۱۰۵گ، ۸ سطر (۴×۹)، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۱۳ - ۳۲۹۸]

۱۵۰۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۶۲۳

آغاز: تاجر عشقم بکف مایه سودم وفا ×× تا که شود مشتری تا چه دهد در بها

اشعار از: نورعلیشاه، مشتاقعلی، حافظ، عطار، قصیده مدیحه لسان الحال و جز اینها؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۳-۱۴؛ سطور راسته و چلیپا؛ کاغذ: مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۷سم [ف: ۸ - ۴۴۴]

۱۵۰۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۰۸۶

آغاز: پیکرم نیلی شد از کعب سنان تازیانه ×× فرق من بشکسته از سنگ زنان مشرکین؛ **انجام:** تازه گلان چمن زینبی ×× قوت جان میوه باغ نبی

مجموعه اشعار متفرقه جمع آورنده جنگ که در بیان مصائب اهل بیت (ع) سروده و تحریر شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳-۱۴؛ جلد: مقوا، ۵۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۲سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۹]

۱۵۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۰

آغاز: ای دوست صفا شد عشقت؛ **انجام:** یک منبری آنجا عیان کز عرش اعظم برده سر.

مدایح و مراثی بی سر و تهی است نوشته چند کاتب؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ واقف: عماد فهرستی، تیرماه ۱۳۱۰؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۹۳گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰/۲×۱۹/۵سم [ف: ۷ - ۲۸۴]

۱۵۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۴۷

غزل‌های یغما است و سپس یک دیباچه و غزل‌های سردار؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ صفحات مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی گرد و عطف و درون سبز، ۴۱گ، ۱۱ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۴ - ۳۷۰۴]

۱۵۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۹۵۵/1

شعر فارسی سلطان بایزید بسطامی و شیخ جنید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، مجدول لاجورد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه سبز مقوایی گرد تیماج مشکی عطف تیماج تریاکی، ۱گ (۱ر)، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۹۵۴]

۱۵۱۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۳۵

شعرهای فارسی از جامی در آغاز تا عاشق در پایان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۱]

۱۵۱۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۵۴

شعرهای فارسی صافی، وجودی، درویش، شایق، ذاکر، حیران، فصاد، مرشد، عشرت، صائب، حافظ، هلاک، شیخ بهائی، خیام، عطار، غضنفر کلجاری، مخلص نراقی، جامی، قرة العین، ابن یمین، شمس تبریزی، سیری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در متن و هامش، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۱]

۱۵۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۱۶

قطعه مثنوی‌ای است با عنوان مجهول القائله که بعدها زیر آن نوشته شده است: «بعضی این اشعار را از وحشی می‌دانند». برون جست از کمین ناگه غزالی ×× چه رخسار بتان پر خط و خالی / منقش پیکری طاوس زیبی ×× چه چشم دلبران مردم فریبی»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۳۶-۳۷)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۲۲]

۱۵۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۲۰

مثنوی ای است با عنوان «مجهول القائله» با ابیات آغازین زیر:

«آتشی می‌بینم ای یاران ز دور ×× گرم می‌آید بچشمم نخل طور / شعله جویی خودنمایی می‌کند ×× فاش دعوی خدایی میکند / فتنه دلهای آگاه است این ×× دعوی انی انا الله است این»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ راسته و چلیپا، دارای رکابه؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی، ۲ص (۳۹-۴۰)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۲۳]

۱۵۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۳۴

ابیاتی متفرقه در قالب فرد، مثنوی و غیره با عنوان «لا ادری» که نام شاعرش را ندانسته است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ دارای رکابه؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی فرسوده، ۱ص (۹۱-۹۲)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۲۸]

۱۵۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۳۵

آغاز: در میان باغ و در طرف چمن ×× بلبلی با جفت خود گفت این سخن / ما ز سرمای زمستان رسته ایم ×× دل بامید گلستان بسته‌ایم؛ **انجام:** کی روا باشد که من دربند سخت ×× گه بر سبزه گاهی بر درخت.

قطعه مثنوی‌ای است با عنوان «لا ادری» که حکایت بلبلی است با جفت خود؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ دارای رکابه؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی، ۱ص (۹۲)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۲۸]

۱۵۱۸. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۴۶۲

در این جنگ اشعار شعرای قدیم و جدید بدون ترتیب و تنظیم مخصوص فراهم آمده است. نام شاعران: آسیابان، آگهی، اشرف، نور علیشاه، افسرده، خواجه عبدالله انصاری، بنده، بهری، جامی، حافظ شیرازی، داور، دلبند ترکمن، رسا، رضائی، ساعد، ساعی، میرزا محمد باقر سر، سرباز، سرمست، سعدی شیرازی، شاهدی، شکوهی، صابر کرمانی، صباغ، صحبت لاری، صفی علیشاه، قرة العین، طیب، فقیر، قاءانی، مجلسی، مطیعی، مظلوم کرمانشاهی، مغربی، وحدت کرمانشاهی، وحشی بافقی، هاتف، هاتفی؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: از اوایل قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۱۳۵گ، ۱۰ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [شخصی میبدی: ف: ۲ - ۱۴۲]

۱۵۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۷۱۵

اشعار ترکی و فارسی است از شاعران مختلف از جمله: شاه اسماعیل خطایی، مولوی رومی، نسیمی، راجی، آقا محمد حسن، شمس تبریزی. با تاریخ‌های ۱۳۱۹ق؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ رکابه‌دار؛ جلد: مقوا با عطف پارچه‌ای الوان، ۱۰۶گ، ۱۰ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۴ - ۵۴]

۱۵۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۰۳۳

جنگ شعر است. قصاید است و سروده‌های مولوی و گمنام و رودکی و یغما و عنصری و ازرقی و سعد سلمان، با یک مثنوی در پایان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۹۵گ، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۲۷۹]

۱۵۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۶۷

آغاز: زلفته چینه کنی هی خوته زنکینه کنی ×× خوته زنکینی کنی وردمه سنکینه کنی؛ **انجام:** تو که هشتی خوهلم کشتی و کندت به نعم ×× تو چه پرواته که هر ساعته صد خوبنه کنی

شعر به لهجه شوشتری. معلوم نیست این شعر لهجه ای چهار بیتی، از وفایی شوشتری هست یا نه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ دارای رکابه؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی، ۱ص (۲۳۴)، اندازه: ۱۳/۴×۱۸سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۳۷]

۱۵۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۸۴

اشعاری در قالب قطعه و فرد با عنوان «و لبعض شعراء مجهول القائله»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ دارای رکابه؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی، ۱ص (۲۵۳)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۴۱]

۱۵۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۱۱۴

آغاز: برگ بی برگی نداری لاف یکرنگی مزن ×× رخ چه عیاران میارا جان چه نامردان مکن؛ **انجام:** بگشا تو بند خویش به من کن اشارتی ×× تا من ز پشت سر بکنم از تنت قبا

دو شعر است با عنوان «مجهول القائله» که می‌دانیم اولی از سنایی است؛ شعر دوم نیز قطعه ای است به سرآغاز زیر: «خواهم که خم شوی صنما تا که تر کنم ×× من از کلاف زلف تو ای شوخ کج کلا»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز سده قرن ۱۴؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی، ۱ص (۵۰۷)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۵۰]

۱۵۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۱۴۵

آغاز: باغ یکی چمن یکی یار یکی سخن یکی ×× سرو یکی سمن یکی یار یکی سخن یکی / مرهم داغ من یکی لاله باغ من یکی ×× چشم و چراغ من یکی، یار یکی سخن یکی..؛

در عنوان این شعر سست آمده: «مجهول القائله. اگر چه شعریت ندارد اما با لذتست»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی، ۱ص (۵۶۲)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۵۸]

۱۵۲۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۹۰۲/۴

بندی است در مناجات با مطلع خداوند باسماء عظیمت به بسم الله الرحمن الرحیم رحمیت ... و ادعیه ای چند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ یا اوایل قرن ۱۴ق؛ جلد: مقوا عطف میشن سرخ، اندازه:

۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ - ۲۱۷]

۱۵۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۱۶۳

در عنوان این مثنوی مختصر نوشته: «در ضم [کذا] ملایان مجهول القائله»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ کاغذ: نازک کاهی، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی، ۱ص (۵۹۳)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۶۴]

۱۵۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۳/۱۶۴

پنج بیت شعر ترکی (غزل گویا)، غزلی فارسی با عنوان «مجهول القائله»، غزلی حکایت دار: «خواست مردی زنی و عقدش بست ×× زن بد مهر عقد را بشکست»، و حکایتی مفصل در قالب مثنوی با درون مایه هزلی: «در کشور شام پیر زالی ×× از قامت خم شده هلالی» آمده که معلوم نشد از کیست؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن ۱۴؛ کاغذ: نازک کاهی شکننده، جلد: تیماج قهوه‌ای با آستر کاغذی، ۲ص (۵۹۳-۵۹۵)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۶۴]

۱۵۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۴۲

بیاض اشعاری است بدون ترتیب خاص به نقل از شاعران مختلف نظیر: انوری، هلالی، حکیم سوزنی، میرزا تقی، ملای رومی، سعدی، امیر حسینی سادات و غیره؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ دو ستون به چلیپا؛ جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج‌دار، ۱۰۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۴۱-۱۴۰]

۱۵۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۴۳

اشعار گوناگونی را غالباً بدون نام شاعر گردآمده است، نیز چند سند مانند طلب‌نامچه‌ای مورخ سال۱۳۱۶، خواص بعضی از آیات، اجناس گمرکی، طلسم جهت کسی که در زندان باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۹۷گ، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱/۲×۲۲سم [ف: ۴۱ - ۱۴۰]

۱۵۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۵۸

آغاز: شد کشته بشمشیر ستم شاه شهیدان ×× زین واقعه ماتم کده شد عالم امکان

مجموعه اشعاری است بیشتر از شاعران معروف بدون ترتیب خاص؛ نام بسیاری از شاعران را ذکر نکرده و فقط شعرشان را نقل کرده است و بعضاً اشاراتی به شاعر دارد مانند جامی و حافظ. تقریباً نیمی از کتاب نیز در مراثی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛خطوط راسته و چلیپا؛کاغذ:کاهی،جلد:چرم قهوه‌ای ترنج دار، ۴۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۳سم [ف: ۴۱ - ۱۴۶]

۱۵۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۴۰/۱

اشعاری از: وحشی، جامی، مشتاقعلی، مولوی معنوی، طاهر عریان، اصمعی، مدح حضرت ارفع اتابک از یکی از محبوسین زندان با مطلع: کمان ابرو گمان کردی که من سام نریمانم ×× کشیدی زیر زنجیر و مکان دادی به زندانم، شیخ نظامی، میرداماد، قاآنی و بسیاری دیگر بدون نام سراینده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ سطور معمولی و چلیپا؛ ۱۱گ (۱ر-۶ر و ۱۱ر-۱۵پ و ۲۱پ-۶۵پ و ۶۷ر-۱۰۰پ) [ف: ۲۰ - ۵۲۷]

۱۵۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۴۸/۷

آغاز: مژده ای دل غم ایام به پایان آمد ×× گاه عیش و طرب و شادی دوران آمد

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ برگ‌های ۳۳ و ۳۵ نسخه‌های پزشکی پراکنده؛ جلد: تیماج سرمه‌ای مجدول یک‌لا، ۲گ (۲۹ر-۳۰پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۲۰ - ۵۳۵]

۱۵۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۹۴

آغاز: پایت را بگذار تا ببوسم ×× دستم که نمیرسد باغوش؛ **انجام:** بگدایی نواز خواجه (؟) باشد ننگ ×× بغلامی نواز خسرو بم باشد لار

مجموعه‌ای از اشعار و سروده‌های شعرای مختلف شامل قصائد، تضمینات، رباعیات و بیت‌های فرد، بدون ذکر نام سراینده که در یک دفتر گردآوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳- قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۶۵گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۳/۲ - ۱۹۰]

۱۵۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۷۶۸

آغاز: یک حکایت گویمت بگشای گوش ×× گوش بگشای از تو داری عقل و هوش؛ **انجام:** گر نسازد شاه مردم را خلاص ×× ز این جلب جز حق نباشدشان مناص

از: کاشانی (ق ۱۴هـ). منظومه ای است در قالب مثنوی در شرح زندگی شاعر که در قرن ۱۳ و ۱۴ق در کاشان می‌زیسته و نسبت به تصرفات در املاک وقفی آن شهر به خصوص توسط «عبدالصاحب» نامی که ادعای فقاهت داشته به ناصرالدین شاه شکایت می‌کند: «آنچه بر من رفته از دور زمان ×× بر تو خوانم کازمون یابی از آن / گویمت شرحی ز حال خود براز ×× که فراموش آیدت از خویش باز / ... یکهزار و سیصد و اند از سنین ×× رفته زان دور ختم مرسلین / ... من فقیه و نایب پیغمبرم ×× عبد صاحب خاکروب آن درم / هر چه حق صاحب و پیغمبر است ×× مر مرا بایسته است و در خور است / ... این بگفت و پاک آن املاک وقف ×× در حساب خود گرفت از بوم و سقف»؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ به دست شاعر تصحیح شده؛ جلد:تیماج فرنگی،۷۲گ،۱۷سطر،اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۴ - ۵۴]

۱۵۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۹۹۱

آغاز: روزها درس اصول و فقه خواند؛ **انجام:** استر و اسب و شتر مثنوی؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: اسقاطی [رایانه]

۱۵۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۸/۲۰

آغاز: آن زنی را که پشت شد چو کمان ×× نفسش راست همچو تیر شود

اشعاری درباره زن؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن

۱۴؛ کاغذ: فرنگی نخودی و فستقی، از انواع مختلف، جلد: چرم قهوه‌ای ضربی با ترنج منقش به گل و مرغ، ۲ص (۱۸۲-۱۸۳)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۹۴]

۱۵۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۶۲۷

گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت نوشته شده است. بسیاری از اشعار از حافظ و سعدی اند و بقیه بیشتر تک بیت‌هایی از دیگر شاعران؛ کاتب به نام همه شاعران اشاره نکرده و اینها شعرایی اند که به نامشان اشاره شده است: قطاری، فطرت، فنایی، مشرقی، نزاری، بیانی، خواجو، عماد فقیه، وحشی، ناصری، همایی، رضی الدین، شاهدی، صفی، بنایی، عطار، نظیری، آصفی، حیدر، قتالی، طلحه، خیام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ سطور معمولی و چلیپا؛ از کتاب‌های فرخ غفاری، انتقال یافته به دانشگاه در مهر ۱۳۷۰؛ کاغذ: خط دار فرنگی جدید، جلد: مقوایی مشکی، ۳۰گ، مختلف السطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۰ - ۹۱]

۱۵۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۴۸/۴

آغاز: تکیه کن بر فضل حق ای دل ز هجران غم مخور ×× وصل یار آید شوی زان خرم ای جان غم مخور؛ **انجام:** صورت و نقش جهان کل است و معنی گوهرش ×× چون تویی گوهرشناس ای گوهر کان غم مخور

قصیده؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول زرین بین سطور و در کناره صفحات؛ جلد: تیماج سرمه‌ای مجدول یک‌لا، ۱گ (۲۷ر-۲۷پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۲۰ - ۵۳۴]

۱۵۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۵/۳

آغاز: ثلاثة تشرق الدنیا ببهجتها ×× شمس الضحی و ابوالسحق و القمر

قصیده؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱گ [ف: ۲۰ - ۵۴۳]

۱۵۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۶/۲

آغاز: بر عسکر زمین و زمان سروری کنم ×× در یک زمان ثنای شه عسکری کنم / فرمان دهم به عرصه عالم چو آسمان ×× گر همچو آسمانش فرمانبری کنم؛ **انجام:** بگلربگی چه گفت که من مال و جان جاه ×× بر درگهت نثار به نام آوری کنم

قصیده. «از زبان عجز فرمانفرمای آذربایجان در حین تعمیر گنبد عسکریین و مسجد صاحب الامر» احتمالاً از صبا؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مجدول؛ ۲گ (۱۶پ-۱۷پ)، مختلف السطر (۵/۸×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۰ - ۵۴۵]

۱۵۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۵/۵

آغاز: بر صدر اجل مهین اتابک ×× نوروز عجم خوش و مبارک؛

قصیده در مدح اتابک

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ به چندین خط مختلف؛ ۱گ [ف: ۲۰ - ۵۴۳]

۱۵۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۴۸/۵

آغاز: حیدر از رشته ایجاد ز چنگ افکندا ×× هستی اندر عدمش رخت و درنگ افکندا

قصیده در مدح اهل بیت و امیرالمؤمنین؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ جلد: تیماج سرمه‌ای مجدول یک‌لا، ۱گ (۲۸ر-۲۸پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۲۰ - ۵۳۵]

۱۵۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۵/۶-فیروز

دو بند غزل است در مدح پیغمبر (ص) با ترجیع این بیت سعدی: «بلغ العلی بکماله کشف الدجی بجماله حسنت جمیع خصاله صلو علیه و اله»، مطلع غزل اول: «چو ارادت شه ذو الکرم به ظهور داشت تعلقی به کمال هست شه قدم به جمال خویش تعشقی»، مطلع غزل دوم: «صنما به قامت معتدل چو تو سرو گلشن فاستقم چو نهار روی تو منجلی جولیال بوی تو مدلهم»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میر حسین ذهبی پسر حاج میر هاشم افشار، تا: ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز درون مقوا، ۱ص (۳۷۷-۳۷۸)، ۱۵ سطر، قطع: نیم‌خشتی، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم[ف:۲۱- ۲۲۲]

۱۵۴۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۵۰۵/۳

چند ترجیع بند: ۱- از ناصر خسرو: ای رخت آفتاب کشور دل ×× تاب زلفت مه منور دل، ۲- از فخر عراقی، که به تاریخ آدینه ۳ ربیع الثانی ۱۳۰۱ق نوشته شده است، ۳- از شاه نعمة الله، که به تاریخ ۶ ربیع الثانی ۱۳۰۱ق نوشته شده، ۴- از هاتف اصفهانی. به تاریخ ۹ ذیحجه ۱۳۰۱ق، ۵- دو غزل از شاه نعمة الله به تاریخ ۹ ذیحجه ۱۳۰۱ق؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۳۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی کبود و سفید، ۵۳ص (۱-۵۳)، ۱۵ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۰سم [ف: ۳ - ۴۳۱]

۱۵۴۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۵۶

آغاز: جنبش زلفت از کفم برده توان و تاب را ×× از پی بستنم دگر تاب مده طناب را

شامل اشعای از: کاتب نسخه، عطار، عراقی، مولوی و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵-۱۳۰۱؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن لیمویی لائی، ۵۶گ، ۶ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷سم [ف: ۸ - ۲۲۷]

۱۵۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۷۵۴

آغاز: سلامت باد ای چشم و چراغم ... سلامت باد ای روح گرامی؛ **انجام:** بر تو گر از خیر نگشاید دری از سگ گرگین گبران کمتری

مجموعه حکایت‌هایی عرفانی است در قالب مثنوی که تخلص چند شاعر با عنوان‌های «پناهی» «عطار» و «بهایی» در آن قید شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۱۰گ (۱-۱۰پ)، ۱۲-۱۴ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [رایانه]

۱۵۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۲

اشعاری از: سبحانی، عطار، خیام، شیخ ابو سعید، عرفی، واعظ،

فیاض، بابا افضل، جامی، شیخ ابو علی سینا، مولوی، امیر خسرو دهلوی، ملا محمد صوفی، ملا وارسته، صایبا، اوحدی، فیاض، نجیبای کاشی، میر نجات، خواجه نصیر طوسی، شیخ ابو الوفا، میرزا عبدالله شهود، محمد باقر تاجر، میر داماد، شعوری، ظهوری، شکیبای شیرازی، حسن دهلوی، حکیم سنائی، انوری هروی، ملا حسین گیلانی، واحد، وحشت، ملا حسنعلی شیرازی، میر معزالدین ملا یزدی، حامد، صابر، حکیم فغفور، یحیی بیک، سعدی، شیخ بهاء الدین محمد، نظامی، فیض، میر نجات، سید محمد نجفی، مستفید اورنگ، میرزا مقیم کتابدار، صایب، ملا ملك قمی، میرزا قاسم سلیم، امیر خسرو، میر رفیع قزوینی، ملا مؤمن چنجاری، ملا محمد سعید اشرف، حکیم ظهوری، شیخ علی نقی، نظیری، امینای نجفی، آقا رصاص، میرزا سعید حکیم، ملا مؤمن حسین یزدی، خلیفه سلطان، میرزا علی رضای تجلی، شیخ مغربی، ظهیر تفریشی، ملا موالی تونی، میرزا صالح باطن، محقق طوسی، میرزا قوام الدین قزوینی، ملا رشیدی، مجذوب، شیخ شانی، کمال الدین اصفهانی، غز کشمیری، ملا ناظم هروی، ملا ذوالفقار، ناصر علی هندی، محمود شیرازی، شیخ بهائی، میر اسمعیل همدانی، عبدالمولی، شیخ علی نقی، میرزا ابراهیم ادهم، سامی، وحید، ملا مؤمن قمشه، میر عبدالحق قمی، فطرت، ابوالطیب عاصی، فضولی بغدادی، ملا هاشم همدانی، ملا محمد طاهر قمی، باعث همدانی، ملا محمد کاظم اردبیلی، محوی، میرزا اسمعیل تاجر اصفهانی، کشمیری، مضیف طهرانی، مرتضی قلی بیك، میرزا داود، واعظ کشمیری، شیخ شهابی، شیخ نجم الدین کبری، میرزا غیاث، امیری. در این جنگ بیشتر اشعار از سبحانی است، و اشعار محتوی در آن نیز بیشتر رباعی است؛ خط: نسخ خوش، کا: علی اکبر، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ آخر نسخه: «قد تم هذا الکتاب فی ۱۲ شهر ذی قعدة الحرام علی ید احقر العباد علی اکبر سنه ۱۳۰۲»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز با ترنج و نیم‌ترنج سبز ضربی مقوایی، ۱۴۴گ، ۱۷ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۱ - ۲۵۹]

۱۵۴۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۷۶۱/۶

اشعاری است از دیوان شمس تبریزی و غزل‌هایی از صائب و حریف و کلیم. در آغاز این بخش قطعه ای است فکاهی؛ خط: نستعلیق، کا: غلامعلی پسر ملاجعفر بن محمد حاجی افشار، تا: ۱۳۰۳ق؛ کاغذ: فرنگی آبی و سفید آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۲گ (۷۸پ-۱۸۰ر)، ۱۴-۱۵ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۲۲×۲۰سم [نشریه: ۱۳ - ۱۴۷]

۱۵۴۹. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۵۴۸۲

شامل اشعاری از: منوچهری دامغانی، ابواسحاق شهرزوری، شیخ شهاب الدین سهروردی، فخر رازی، کمال الدین شهرزوری و جز آنها؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ جمادی الاول ۱۳۰۳ق، جا: شیراز؛ کاغذ: رنگارنگ فرنگی، جلد: میشن سیاه یك لایی، جدول‌بندی شده، ۱۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۰/۶سم [ف: ۸ - ۴۰۱]

۱۵۵۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۳۰/۸

قطعاتی است از جامی، سعدی، عطار، محتشم، وحشی، قصاب، شیخ بهائی، نصرتی، عرفی، فغانی، صائب، قدسی، هلالی، اوحدی، الهی و قطعه ای درمدح و منقبت امیرمؤمنان (ع) در سنه ۱۲۹۸ق، در نجف اشرف در ایام طاعون با مطلع: «المنت لله که بکوی تو مقیمم»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی لایه‌ای، ۶۴گ، ۷-۱۰ سطر راسته و چلیپا، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۴۱۰]

۱۵۵۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۴۴/۳ حکمت

رباعیات از:خیام و عطار و شاهزاده ایرج میرزای انصاف؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد رضا شهیر به میرزا بزرگ حمزوی پسر حاج میرزا علی اکبر،تا:شنبه۲صفر۱۳۰۴ق؛قطع: ربعی [ف: ۲ - ۴۳]

۱۵۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۲۶

جنگ اشعار؛ کا: میرزا علیرضا عباس، تا: ۱۳۰۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۳×۲۷/۵سم [رایانه]

۱۵۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۸۴

آغاز: بسمله. دیوان قصائدی که در تبریك و تهنیت عید سعید مولود بندگان اعلیحضرت قدر قدرت همیون شاهنشاهی اروحنا فداه؛ **انجام:** یا رب بحق شاه ولایت امام عصر ×× شه را ز چشم زخم زمانه نگاهدار

قصائدی است که در تهنیت عید سال ۱۳۰۵ ق برای ناصرالدین شاه سروده شده است از: آقا رضا متخلص به حضور، اعتضاد السلطنه، پروانه تویسرکانی، پسر شمس الادباء، جناب میرزا محمد رفیع نظام العلماء، سید آقا محمد اصفهانی ملقب به اشرف الکتاب، سید روضه خوان قمی، سام میرزا شمس الشعراء، عبدالعلی میرزا احتشام الملك، عارف خان افندی سرتیپ رومی مترجم دارالطباعه، عباسقلی خان سپهر، ککوی بختیاری، لسان الملك میرزا هدایت الله مستوفی، میرزا حبیب الله افشار ارومیه متخلص به نظام، میرزا حسن متخلص به شوکت، میرزا محمد حسین متخلص به ریاضی، میرزا محمد متخلص به نثار شیرازی الاصل و هندی المسکن، میرزا گلچین، میرزا ابراهیم نیشابوری متخلص به مشتری، محمد حسین میرزای میر آخور، میرزا حسن روشن، میرزا ابوالقاسم متخلص به عنقاء، میرزا محمد کردستانی متخلص به مجد، میرزا نظام افشار ارومیه‌ای، میرزا ابوالفضل قزوینی، میرزا اروشن شاعر، میرزا صبور خراسانی، میرزا عبدالرحیم درس، میرزا علی اکبر، نواب علیه فخرالملوك؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق، جا: طهران؛ اهداء به ناصرالدین شاه، مجدول، در صفحات اول و دوم سرلوح مذهب؛ کاغذ: فلفل نمکی، جلد: ابره سبز، تیماج قرمز، ۵۸گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۷۱]

۱۵۵۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۷۰/۱

غزلیات و قصائد و مقطعات و تك بیتی‌هایی از شعرا و سرایندگان

معروف: خواجه عصمت بخارائی، رشیدی سمرقندی، دردی سمرقندی، حزین اصفهانی، ربانی اصفهانی، عنایت اصفهانی، رفیق اصفهانی، واعظ سهروردی، آگهی یزدی، سید جلال عرضه یزدی، میر حسینی یزدی، شیخ بهائی، ابو علی سینا، ابو سعید ابوالخیر، مثنوی مولوی، شمس تبریزی و الف لیلا ... و در پایان تاریخ ولادت و وفات برخی اقطاب صوفیه و فرزندان کاتب نوشته شده؛ خط: نستعلیق، کا: مهدی علی ولد کربلائی جواد، تا: ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول گرهی، ۱۲گ (۱ر-۱۳ر)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۴۸]

۱۵۵۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۱۶۹/۲

جنگ شعر است در آن قصائد مختلفی از عرفی و قاآنی و نور علی شاه و غیره جمع آوری کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۶ شوال ۱۳۰۵ق؛ ۷۲گ (۸۱پ-۱۵۲پ)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۱۴۶]

۱۵۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۰۸

آغاز: بتی است داده زکف تیر چشم جادو را ×× بصید شیر برد بامداد آهو را؛ **انجام:** هر چند نمی رسم بکویت ×× شب نیست که از فراق رویت زاری بفلک نمی رسانم

مجموعه‌ای است از اشعار منتخب از چند شاعر فارسی سرا، از جمله غزلیات و رباعیات مظهر، غزلی از شیخ محمد نیشابوری، ابیاتی از حکیم فرخی، قصیده مسعود سعد سلطان (سلمان) از شعرای ترکستان، قصیده میرزا سروش، قصیده مرحوم گلچین، اشعار سعدی، اشعار عاشق و اشعار عباس (عباسقلی خان عموزاده معیر الممالک)؛ در ابتدای نسخه یادداشتی دیده می‌شود مبنی بر این‌که اشعار شیخ مهدی در این مجموعه به نام «عاشق» درج شده؛ خط: نستعلیق، کا: قنبر علی، تا: ۱۳۰۵ق، جا: دارالنشاط در ارومیه؛ رکابه‌نویسی شده؛ جلد: تیماج زیتونی، ۳۰۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۱۱۳]

۱۵۵۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۶۱۵/۷

اشعاری است از: کربلائی یوسف (یوسف علی)، ثابت، آقا محمد هاشم شیرازی، راز، محمد علی خان، کربلایی حسن، آقا زمان، سید آقا افشار (متخلص به عاصی)؛ خط: نستعلیق، کا: کربلایی علی، تا: ۱۳۰۵ق؛ کاغذ: فرنگی چند رنگ، جلد: تیماج قرمز روشن، ۳۲گ (۱۸۶-۲۱۸)، ۱۲ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [نشریه: ۱۳ - ۱۴]

۱۵۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۴۶/۸

آغاز: روز مولود عاقبت محمود ×× هفدهم از ربیع اول بود

منظومه‌ای از شیخ عبدی، بر فراز صفحه آغاز آمده است: من کلام مولانا شیخ عبدی علیه الرحمه از کتاب سبعه شیخ مزبور؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا نصرالله بن میرزا محمد شفیع خوشنویس اصفهانی، تا: جمادی الثانی ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۵۶پ-۱۵۸پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰ - ۲۱۴]

۱۵۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۹۵

مثنوی (لیلی و مجنون، عارفانه)؛ کا: حسن بن محمد، تا: ۱۳۰۶ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۸۲گ، اندازه: ۷/۸×۱۳/۱سم [رایانه]

۱۵۶۰. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۴۲

شامل: اشعاری به خط حمایلی به زبان ترکی (ص۱-۱۵)، مثنوی پیر و جوان میرزا نصیر شیرازی (۱۵-۵۶)، مثنوی از شاعری (اسم لایقرأ) ابتدا با بیت زیر: «بیا ای ساقی سحر آفرینم ×× خط جام تو سرلوح جبینم» (۵۷-۶۷)، مثنوی به احتمال از «مهری» ابتدا آن با بیت زیر: «ای بت چابک شیرین حرکات ×× جلوه ناز تو چون آب حیات» (۶۷-۷۶)، اشعاری از معتمر: «معتمر چون بدید صورت حال ×× بر ضمیرش نشست گرد هلال» (۷۶)، اشعاری که بیت اول آن این است: «تاجری میگذشت در بغداد ×× رهگذارش به خان برده فتاد» (۸۸-۱۰۹)، اشعاری در مناقب ائمه اطهار (۱۰۹-۱۱۲)، اشعار متفرقه (۱۱۵-۱۸۴)، چند داستان (۱۸۵-۱۸۷)، اشعار متفرقه (۱۸۸-پایان)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً ۱۳۰۶ق؛ کاغذ: فرنگی الوان، خطوط حمایلی، جلد: بیاض، تیماج یک‌لا مشکی کهنه، ۱۹ سطر، اندازه: ۹/۵×۲۱سم[ف: - ۷۴]

۱۵۶۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۷۶۱/۹

اشعار پراکنده از فرهاد و قطعه‌هایی است از خواجه عبدالله انصاری، میرداماد، آقا جمال، و دیگران (بدون نام)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ کاغذ: فرنگی آبی و سفید آهار مهره، جلد: تیماج قرمز، ۱گ (۱۱۸-۱۱۹)، ۱۴-۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۲۲×۲۰سم [نشریه: ۱۳ - ۱۴۸]

۱۵۶۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۵۹

شامل اشعاری از: رشید الدین وطواط، ازرقی، انوری، اثیرالدین اخسیکثی، منوچهری، سلمان ساوجی، ناصر خسرو علوی، ظهیر فاریابی، رودکی، امیر معزی، عنصری، خاقانی شروانی؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن ابراهیم حسینی، تا: ۱۳۰۶ق، برای صاحب جمع نامی؛ با یک سرلوح زرین؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: قهوه‌ای و مغزی سبز، ۳۰گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۸سم [ف: ۸ - ۳۰۹]

۱۵۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۵

آغاز: باز این چه آتش است که ما را بجان فتاد ×× باز این چه آتش است که در انس و جان فتاد؛ **انجام:** تا بود ناصواب خطا کرد آسمان ×× زین ظلم بیحساب کجا کرد آسمان

شامل قصایدی است که در رثاء امام حسین و ذکر واقعه کربلا سروده شده، اشعار آن بدون رعایت ترتیب حروف آخر قوافی تنظیم شده؛ خط: نستعلیق خوش، کا: نصرالله ابن محمد شفیع، تا: ۱۳۰۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۱۵گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲ - ۱۸۷]

۱۵۶۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۴۰

آغاز: هر کس بزبانی صفت حمد تو گوید ×× مطرب بغزل خوانی و قمری به ترانه. پس از حمد حضرت معبود و درود بر پیغمبر محمود و آل طاهرین او علیهم صلوات الله الملک الودود

... وجود مبارک خصرو بیهمال این عصر ... ناصر الدین شاه ... لهذا این ذره بی مقدار در این اوان که عطف عنان فیروزی نشان از سفر فرنگستان بسمت ایران و مقر سلطنت خویش می‌فرمایند برسم تهنیت بر وجه مناسب چند غزل از واردات خاطر حضرت لسان الغیب خواجه شمس الدین محمد حافظ و افصح المتکلمین شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی علیهما الرحمه و الرضوان در این اوراق بر می‌نگارد که بدین وسیله خویش را در سلک مادحین ذات اقدس همایونی در قلم آرد. حافظ آن روز طربنامه عشق تو نوشت ×× که قلم بر سر اسباب دل خرم زد؛ **انجام:** گر او نظر فکند سعدیا بچشم نواخت ×× بدست سعی تو با دست تا نه پیمائی

شامل ۶ غزل از حافظ، ۵ غزل از شیخ سعدی شیرازی و یک مقدمه منثور شرح تقدیمی این مجموعه به پادشاه وقت است؛ خط: نستعلیق عالی، کا: محمود بن مصطفی موسوی مستوفی، تا: ۱۳۰۷ق؛ مجدول، با دو سرلوح مذهب مرصع؛ کاغذ: فرنگی شکری رنگ، جلد: تیماج یک لائی روکش مخمل سبز چمنی سجاف تیماج لاکی، ۱۴ص، ۱۰ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۱/۱۱سم [ف: ۴ – ۱۰۹۹]

۱۵۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۴۵/۴

آغاز: مباش ایمن زکید چرخ ریمن ×× که از کیدش نشاید بود ایمن؛ **انجام:** چنین گفتست خاقانی بدین وزن ×× ضمان داد سلامت شد دل من

قصیده‌ای از ایرج میرزا جلال الممالک؛ خط: نستعلیق و نسخ و شکسته نستعلیق، کا: ایرج میرزا، تا: صفر۱۳۰۸ق؛ کاغذ: مختلف، جلد: مقوایی عطف و گوشه پارچه‌ای، ۱۰ص (۲۸–۳۸)، اندازه: ۱۵/۳×۲۳سم [ف: ۷ – ۸۲۱]

۱۵۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۲۴/۶

دو قصیده از امیرالشعرا؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۳۰۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵گ (۸۲ر–۸۷پ)، ۱۲ سطر (۸×۱۴) [ف: ۱۲ – ۲۶۳۰]

۱۵۶۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۵۸

اشعاری از: شیبانی کاشانی، غازی مازندرانی، عندلیب کاشانی، قاآنی شیرازی، وقار شیرازی، آرام یزدی، اقبال مازندرانی، امید کرمانشاهی، معدل کرمانشاهی، هدایت طبرستانی، ثنائی فراهانی، سامی هزار جریبی، سروش اصفهانی، سرور خوانساری، گلشن گلپایگانی، مظفر کرمانی، مظفر اصفهانی، مهدی بیک شقاقی، منصف قاجار، نوائی نورائی، وصالی شیرازی، وصالی مازندرانی، وصال شیرازی، میرزا مهدی خوئی منشی، مجدالدین ساوجی (دنباله اشعار ساوجی از نسخه افتاده و در صفحه بعد بقیه اشعار هدایت است که اوائل آن ساقط شده)، همای مروزی، هاتف اصفهانی، نشاط اصفهانی، مجمر، کوکب خراسانی، فرهنگ شیرازی، شهید بختیاری، شهاب اصفهانی، شمس ادبا میرزا سید محمد صباحی کاشی، شباهنگ رازی، سالک اصفهانی، سامانی شیرازی، سائل فارسی (زیر عنوان «قصائد سائل فارسی» تنها دو بیت آمده و آشکار است که دنباله آن از این مجموعه ساقط گردیده»، سید خموش طهرانی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ افتادگی: وسط و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۷۵گ، ۲۳ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳ – ۲۲۴]

۱۵۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۶۵

آغاز: بسمله شکر حق زیب ربان کن ای دل دانای من؛ **انجام:** مهر روز افروز شد

قصیده در تهنیت مولود محمد قادری؛ خط: نستعلیق، کا: سردار کابلی، حیدر قلی، تا: ۱۳۰۸ق؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوا [رایانه]

۱۵۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۶

از هشتاد و نه سراینده فارسی از سعدی تا شاه صفی، قصاید و غزلیات و قطعات و رباعیات و هزلیات و معمیات است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق، با یادداشت روز شنبه ۲۸ محرم ۱۳۰۹ در میان؛ مهر: عبده فیض؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای و مقوایی، ۲۸۶گ، ۱۳ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [سنا: ف: ۲ – ۶۴]

۱۵۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۴۹/۲

رباعیات و اشعار مختلف از شاهزاده ملک ایرج میرزا متخلص به انصاف، شمس تبریزی (ترجیعات مولانا جلال الدین مولوی) و ترجیعات ناصرخسرو؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حبیب الله همدانی، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مخمل سبز عطف و حاشیه تیماج، ۳۴ص (۳۶–۷۰)، ۱۸ سطر (سه ستونی)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۷ – ۱۹۰]

۱۵۷۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۵۸۹

شعرهای فارسی هشتاد و نه سراینده مانند سعدی و حافظ و زرگر و قاآنی تا می‌رسد به ملا محمد صوفی و شاه صفی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق [نشریه: ۷ – ۱۳۰]

۱۵۷۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۱۵۸

آغاز: مو از قالو بلی تشویش دیرم ×× گناه از برگ دارون بیش دیرم / چو فردا نوبه خونان نوبه خونند ×× مو در کف نوبه سر در پیش دیرم

رباعیات بابا طاهر عریان، رباعیات ابو سعید ابو الخیر که برای هر رباعی از رباعیات دوم فایده ای مانند گفته‌های دعا نویسان ساخته، و در پایان چند مثنوی از ساخته‌های شیخ بهاءالدین عاملی گزیده کرده؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: فتحعلی بن محمد حسن بن محمد حسین ابن صاحب دیوان خان بابا خان، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۱۰ق؛ تقدیم شده به امیر نظام والی کردستان و کرمانشاهان، مجدول، دارای سرلوح رنگین دقیق؛ جلد: مخمل ضربی عطف تیماج قهوه‌ای پشت تیماج سبز، ۱۶گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ – ۱۵۶]

۱۵۷۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۵۸/۳

مثنوی عرفانی است. گویا بخشی از شماره یک این مجموعه است از همان سراینده؛ خط: نستعلیق، کا: آمحیی، تا: با تاریخ ۱۳۱۰ق [ف: ۸ - ۱۱۰]

۱۵۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۵۸۱

آغاز: الا باد صبا کوچه ... بجو تختخواب فنر و لحاف ارا بجو؛ **انجام:** ای طرز طرزی صلح بازی می: نی تاء وضاء و یاء و نون منگیدن چرا.

مشتمل بر یک مخمس و یک قطعه که نامی از سراینده‌اش نیامده، قطعه قالب مادر و مثنوی زهره و منوچهر اثر ایرج میرزا و یک قطعه از دوست صمیمی گرد آورنده به نام میرزا حسین خان خدادوست؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: کرمان: کاتب: ع. ح. مجیدی، تا: ۱۳۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ در برگ‌های ۵۳-۶۵پ متن تحت عنوان «خواب‌نامه» در تعبیر خواب به ترتیب حروف الفبا که تا اوایل حرف ب را دارد و ناتمام مانه و نامی از مؤلف آن نیامده است؛ کاغذ: کاغذ دفتری خطدار؛ افتادگی: آغاز، جلد: مقوایی با روکش کاغذی نقشدار سبز و آبی تیره و روشن، عطف و گوشه‌ها پارچه قهوه‌ای، اندرون جلد روکش کاغذی نخودی، ۳۴گ (۳۴-۱پ)، ۱۶ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]

۱۵۷۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۹۰

شامل اشعاری از: امیر والهی قمی، ملا زکی قمی، ضمیری اصفهانی، شهوقی حسینی، امیدی، ملا شانی، طرزی افشار، غلام بیگ، میر سنجر کاشی، سلیم تهرانی، بابا فغانی، خرم، عرفی، طالب آملی و جز آنها؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱ ربیع الاول ۱۳۱۱-۱۳۱۰ق؛ راسته و چلیپا، مجدول به اکلیل؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: میشن قهوه‌ای، ۹۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۳سم [ف: ۸ - ۳۲۴]

۱۵۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۰۲

شامل اشعاری از ناصر خسرو علوی و امیر معزی، بندی از مقامات حمیدی، شعر از فرخی سیستانی، قمری آملی، کافی ظفر همدانی، کاتب خراسانی، ظهیر الدین فاریابی، عبدالخالق، علاء الدوله منانی، عسجدی، عمعق بخارایی، عنصری، فرقد خراسانی، قاآنی شیرازی و جز آنها، با یک دیباچه از گرد آورنده: تیمور بن غلامحسین میرزا ملقب به صدر الشعراء و تاریخ پایان ۲ جمادی الاول ۱۳۱۰ ق؛ خط: نستعلیق، کا: تیمور بن غلامحسین صدر الشعراء، تا: ۲ جمادی الثانی ۱۳۱۰ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره رنگارنگ، جلد: میشن قهوه‌ای، مجدول، ۲۶۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۱سم [ف: ۸ - ۳۳۴]

۱- کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۷۵

جنگی مشتمل بر اشعاری در وقایع کربلا، اشعاری از محمد بن محمد مهدی بن محمد جعفر بن حاج محمد حسین تاجر متخلص به «ناظم» در سال ۱۳۱۰ و ۱۳۱۱ که به مناسبت‌های مختلف سروده است؛ خط: نستعلیق، کا: ناظم، تا: ۱۳۱۰ و ۱۳۱۱ق؛ روی جلد اشعار به ملامحمد جعفر ادیب نسبت داده شده؛ جلد: عطف پارچه‌ای، ۳۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶۵]

۱۵۷۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۷۰/۳

چند قصیده و غزل از رشید الدین وطواط و خاقانی؛ خط: نستعلیق، کا: مهدی محمد علی بن کربلائی جواد، تا: ۱۳۱۱ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول گرهی، ۸گ (۱۱۰پ-۱۱۸پ)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۴۸]

۱۵۷۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۷۹-۱۶/۱۸۹

آغاز: بسمله من کلام میرزا صادق تفرشی :آتشی می‌بینم ای یاران زدور ×× گرم می‌آید بچشمم نخل طور / شعله رویی خود نمایی میکند ×× فاش دعوی خدایی میکند؛ **انجام:** فاطمه چون این شنیده آه زدل برکشید ×× اشک چو سیلاب ریخت همچو گل نوبهار / گفت زنان عرب دشمن جان منند ×× غیبت ما می‌کنند جمله به لیل ونهار

شامل اشعاری از: مثنوی هجری تفرشی (آتشی می‌بینم ای یاران زدور)، جامی، سعدی، طبیب اصفهانی، میررضی، هاتف، صباحی، محتشم هلالی شیرازی، خسرو، نظیری، رفیق اصفهانی، مشتاق، شاپور، سید شریف، سلمان ساوجی، رباعیات بابا طاهر، حسن نیاز، تحفة العارفین ملك الشعرا (ای طایر قدس آفرینش چون طایر عیسوی به بینش)، مرثیه محتشم در رثاء برادرش، تعریف اسب از انوری، اشعاری از انوری آذری، کمال اسماعیل، شهودی، سرشار، قصیده عاشق، جامی خاقانی، مثنوی فخریه صادق تفرشی (رب بماجدت وانعمتنی ×× شکرک الهمت واکرمتنی)، قصه سنگ تراش، تاریخ اسماعیل خان در ۱۳۱۱؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱ق، جلد: تیماج قرمز، ۱۲۵گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۲۴۲]

۱۵۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۳۵

آغاز: نه هر کس پنجه افرازد تواند ماه شق سازد؛ **انجام:** در گوش جوانان ساز پند پیر دانا را.

اوراقی است در هم و نامرتب، مشتمل بر مثنویات و قصایدی در مدح و مرثیه حضرت فاطمه زهرا و امام حسن مجتبی و امام حسین و حضرت ابوالفضل العباس و علی بن موسی الرضا علیهم السلام از وفائی و جودی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۴ ربیع الاول ۱۳۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اکثر قصاید حسب الفرموده (کذا) مخدوم کرام آقا ملا صفر علی خیاط نوشته شده؛ کاغذ: نخودی، ۲۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۲×۲۱/۷سم [ف: ۱۷ - ۵۴]

۱۵۸۰. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۵۴۲/۱۰

رباعیات در خصوص بی معنی بودن شعر خواجه، از چند شاعر: میر محسن قمی، محمد رضای اصفهانی فکری، میرزا شریف، شفیع شیرازی، شاکر طهرانی، بدر لاهیجانی، محمد باقر بیلدار، میر کمال قمی، میرزا هادی، محمد جعفر بیک، غنی کشمیری، محمد قلی سلیم، میرزا کریم اصفهانی؛ خط: نستعلیق، کا: حاج سید احمد لاهیجانی، تا: سه‌شنبه ۲۷ صفر۱۳۱۲ق، جا: همدان؛

کاغذ: فرنگی سفید و کبود و نخودی، جلد: تیماج کرمی زرکوب مقوایی، ۳گ (۸۲ر-۸۴ر)، ۱۷ سطر (۱۳×۵/۶)، اندازه: ۱۷/۵×۱۰/۵سم [ف: ۳۲۲]

۱۵۸۱. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۵۴۲/۱۱

رباعیات، مطایبه و مضاحکه از چند شاعر به فارسی؛ خط: نستعلیق، کا: حاج سید احمد لاهیجانی، تا: سه‌شنبه ۲۷ صفر ۱۳۱۲ق، جا: همدان؛ کاغذ: فرنگی سفید و کبود و نخودی، جلد: تیماج کرمی زرکوب مقوایی، ۴گ (۸۴پ-۸۸پ)، ۱۷ سطر (۱۳×۵/۶)، اندازه: ۱۷/۵×۱۰/۵سم [ف: ۳۲۲]

۱۵۸۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳ فرخ

آغاز: بیار ساقی مهرخ شراب دهقانرا ×× که محو کرد در افواه آب حیوان را

مجموعه اشعاری است از قوام و چند شاعر دیگر که در مدح ساعدالسلطنه رئیس کل قشون؛ خط: نستعلیق، کا: سید یوسف بن نورالدین حسین تبریزی و میرزا علی اکبر شیرازی، تا: ۱۳۱۲ق؛ مجدول؛ ۸۸گ، ۱۲ سطر (۱۶/۵×۷/۵)، قطع: رقعی، اندازه: ۲۲/۵×۱۵سم [ف: ۱۳۳]

۱۵۸۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۵۹

اشعاری فارسی و گاهی چند شعر عربی بدون تنظیم مخصوص از شاعران متقدم و متاخر: فردوسی، شیخ الرئیس قاجار، پریشان، سعدی، خواجوی کرمانی، مقبل، ناصر خسرو، انوری، فانی، فیاض لاهیجی، ظفر کرمانی، صبا کاشانی، فدائی لاهیجی، کمال اصفهانی، اسرار سبزواری، نجم الدین رازی، حافظ شیرازی، جامی، ظهیر فاریابی، مجمر اصفهانی، خیام، قائمقام، فروغی، صباحی، شیخ عبدالرزاق عطار طهرانی، مخفی، علویه اصفهانی، نظامی، صفی علیشاه، همامی شیرازی، نعیما، عصمت، وحدت گیلانی، صحبت لاری، عطائی، و حشی، رودکی، خیالی، عنصری، امری القیس، حقایق نگار شیرازی، رضوانی شیرازی، محمد کاظم شیرازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۱×۱۳سم [ف: ۱ - ۳۵۷]

۱۵۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۷/۶

اشعاری از: ابوتراب بیک، مذنب، نظیری، سالک اصفهانی، هاتف، مولانا جامی، میرزا قوام، ید مهدی عرب، وحشی، سعدی شیرازی، عرفی، رضایی، فیاض، حکیم، نظامی، میرزا شاه تقی، خواجه خلیل، محمد صوفی، لامع، قانع. از صفحه ۵۷۸ تا آخر جنگ، اشعار مندرج در مقامات حریری آمده و پاره ای از آنها نیز به‌فارسی بر گردانده شده؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی حسینی متخلص ثاقب، تا: ۱۳۱۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز با ترنج و نیم‌ترنج کوبیده مقوایی، ۳۱۱گ، ۱۰ سطر (۱۳×۷/۵)، اندازه: ۱۸×۱۱سم [ف: ۳ - ۳۰۳]

۱۵۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۱۲-۵۹/۲۳۲

آغاز: امشب حسین با عابدین ×× گردد وصی و جانشین واویلا / امشب غمری کوکو زنان ×× در شاخها افغان نشین واویلا؛

مراثی امام حسین (ع)؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۱۳ق، ۸۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۱۰سم [ف: ۷ - ۴۲۶۰]

۱۵۸۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۲۱-۵۹/۲۴۱

آغاز: عهدها که بر بستی امت تو بشکستند ×× شد فروتن حسین تو وا محمدا فریاد

مراثی امام حسین (ع)؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: صفر ۱۳۱۳ق، ۱۶۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۱۰سم [ف: ۷ - ۴۲۶۱]

۱۵۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۱۴

مثنوی سلیمان و بلقیس؛ بی‌کا، تا: ۱۳۱۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۱/۱×۱۲/۵سم [رایانه]

۱۵۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۲۷

جنگ (مجموعه ترسل و رباعی و ...) محمد کریم و ...؛ بی‌کا، تا: ۱۳۱۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی-مجموعه نوازی؛ ۷۵گ، اندازه: ۲۰/۸×۱۴/۸سم [رایانه]

۱۵۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۲۷

بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۲۹گ، اندازه: ۲۱/۵×۱۳/۹سم [رایانه]

۱۵۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۶۲/۳

اشعاری در منقبت حضرت خاتم النبیین (ص) از مظفر علی شاه، غزلیات از میرزا صادق حیرت، میرزا ابو محمد، منشی حکومت سراب در تاریخ وفات حاجی میر ابراهیم (۱۳۱۶ هـ.ق.)، مولانا آقا میرزا عبدالحمید سرابی، میرزا اسد سرابی، عبدالعلی خلخالی؛ خط: نستعلیق مخلوط بشکسته و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳-۱۳۱۴؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج اسقاطی، ۲۱ص (۱۲۳-۱۶۴)، اندازه: ۱۷/۵×۱۰/۷سم [ف: ۱۷ - ۴۷۷]

۱۵۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۴۵-۱۷/۲۲۵

آغاز: کتاب درس توای ماه با گلستان است ×× شود ورق گل وگردد بهرچمن کاغذ / فضای خاطر خسرو که قصر شیرین است ×× به بیستون نرسد کو به کو بکن کاغذ؛ **انجام:** کردند بهشت را همه حوریان کبود ×× زهرا نمود معجز خود زین فغان کبود ×× باقر مگر به عالم دیگر شود سفید

اشعاری از: سعدی، شهرت، ندیم، سلیمی، جامی، شاه نعمةالله وشاعران دیگر؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: بخشی از بیاض به خط میرزا ابوالقاسم برخوردار و غزلی به خط ملامحمد رحیم و اسدالله بن محمد رضا خان، تا: ۱۳۱۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۳گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۵×۷سم [ف: ۳ - ۱۲۴۵]

۱۵۹۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۴۳

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی و رجائی. اسرار محرم حاجی ملا هادی سبزواری. بر خویش گشت عاشق و آئینه خانه ساخت ×× تا بنگرد در آئینه دیدار خویش؛ **انجام:** گفت شعر تو

ریاضی بود از بس شیرین ×× گوئی از گفته لعل لب شیرین من است

در این نسخه تقریبا نام و آثار ۸۱۹ شاعر و ۱۳ شاعره ذکر شده است و در پایان صفحه ۵۵ که آغاز اشعار مؤلف مجموعه است چنین رقم رفته است: «لمحرره هذا الاوراق و مؤلف هذه الافکار الابکار العبد الغافر محمد حسین ابن محمد باقر الریاضی المتخلص باشراق»، منتخباتی از اشعار شعرای متاخر در زمان قاجاریه از جمله اشعار خود را جمع‌آوری و تدوین و به محمد علی میرزا ولیعهد هدیه کرده است: حاج ملا هادی سبزواری، میرزا جعفر اسیر، میرزا صادق آرام یزدی، احمد بیك اختر، میرزا عبدالوهاب افسر یزدی، آتش، میرزا محمد علی ادیب طهرانی، آزاد، انیس اصفهانی، بیدل، اشراق قزوینی، میرزا احمد شیرازی، بهار شیروانی، آقا زین العابدین بیدل، پرتو، تاراج، بقاء الله محمد کاظم، انجم نواب، بسملی، بقا، تمنا، شرف بافقی، ثابت، جلوه یزدی، حالی، جامد شیرازی، حجاب، جرکس، حامد، حشمت همایون میرزا، حکیم، حیران یزدی، خاموش، دانا، خجسته یزدی، خالص یزدی، رئیس اصفهانی، رشحه اصفهانی، ذبیحی، دانشی، روشن، رایج، میرزا جعفر ریاض، ایمن کرمانی، زیور، سودائی رکنی، حسنعلی بیك شرر، زرگر، سالك، سرور، پرتو، حبیب شیرازی، مرحوم قائم مقام، شهلا، شیخی نوائی، شیدا، صادق شیرازی، صاحب علی آبادی، فتحعلی خان صبا، محمود خان صبا، صحبت لاری، صفی الدین، صفائی، صفی علی بیك، ضعیفی، میرزا حسینخان طایر، طراز یزدی، میرزا محمد طغرا، ظفر هندی، علی آقا، عطارد تبریزی، علی یزدی، عیش، غبار، غریبی، فروغی، عالی، فتح الله خان، فدائی، عبدالغفار قریب، فصیح، سید شاهد، محمد سعید فیرا، آقا سید ابوالقاسم، قضائی یزدی، آشنا، حسنعلی میرزا شکسته، کافی، صحبت لاری، کامل، مایل، مجذوب، مجد الدوله، مجمر، مجنون شاه هندی، مخزن، مخلص، کافی، صفر الدین، صفائی، صفر علی بیك، ضعیفی، مخلص، مدرس، حبیب مسکر، میرزا احمد شفق، میرزا محمد ادیب، منعم، منیر، مجذوب، نائب الصدر، مجروح، نثار، مدهوش، محمود خان ملك الشعرا، مومن، ناطق، نجار اصفهانی، نشاطی، نوا، سام میرزا رضوان، نور علی شاه، نیاز، واسق، وصال، وصاف، وقار، یغمای جندقی، همای اصفهانی و چند تن دیگر ... .و چند تن شاعره از جمله: آمنه، جمیله، رایحه، زیبا، زینب، گلچهره، محبوبه، محزونه، مستوره، والیه، وجیهه، مرشده ... ؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حکیم محمد حسین ریاضی متخلص به‌اشراق، تا: ۱۳۱۵ق؛ پشت صفحه اول: به‌خط محمد علی شاه قاجار «هو المالك پنج‌شنبه ۱۱ شهر محرم الحرام ۱۳۱۵ تخاقوی ئیل این کتاب را در طهران حکیم ریاضی بمن تقدیم کرد. محمد علی و لیعهد دولت علیه ایران.»، همچنین در ظهر صفحه آخر به‌خط محمد علی میرزا اشعاری یادداشت شده: «مراد از باده گر مستی است چشم یار هم دارد ×× ز گل گر مدعا رنگ است آن رخسار هم دارد / نمی دانم چرا گردون نمی گردد بکام من ×× اگر جرمم پریشانی است زلف یار هم دارد / نمی جویم پرستاری نمی گویم به غمخواری ×× به بیماری خوشم آری دو چشم یار هم دارد. ... روا باشد انا الحق از درختی ×× چرا نبود روا از نیکبختی»، مجدول، یك سرلوح مذهب مرصع مزدوج؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج دولائی لاکی رنگ سجاف تیماج سورمه‌ای منگنه‌ای، اندرون تیماج سورمه‌ای، ۶۲ص، ۱۶-۲۴ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۲۳/۷سم [ف: ۴ - ۱۰۴۴]

۱۵۹۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۸۱۳

اشعاری از: اعجوبه صبیه حکیم ذوقی، امامقلی خان، میرزا محمد خان، صفا، مولوی، پرتو اصفهانی، ابو علی سینا، اسماعیل، میر عبد الوهاب معمودی، شمس طبسی، امیر خسرو دهلوی، قصیده‌ای نیز در تهنیت مولود حضرت حجة بن الحسن (ع) که به‌تاریخ شب سوم ربیع الثانی ۱۳۱۶ سروده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شب چهار شنبه ۹ ذیحجه ۱۳۱۶ق؛ سطور راستا و چلیپا؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳ - ۲۲]

۱۵۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۰۷/۲

شعرهای حکیم الهی و میرزا حسین جندقی و نصاب میرزا نظام؛ خط: نستعلیق، کا: شجاع الدین حسینی محلاتی، تا: ربیع الثانی ۱۳۱۶ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج باروپوش زری، ۵گ (۱۲پ-۱۷پ)، ۱۳ س (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۹- ۸۸۷]

۱۵۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۶۷

نسخه‌ای به شعر؛ بی‌کا، تا: ۱۳۱۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۱×۱۷/۶سم [رایانه]

۱۵۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸۱

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۳۱۷ق [د.ث. مجلس]

۱۵۹۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۰۸۱

آغاز: در گپ عشق هر ان نامه که دلخواه زینتش نام خوش حضرت الله بود؛ **انجام:** آفرین نیز به رندی که بخواهد گاهی ×× آورد یاد از این گفته غم جانکاهی

خط: نستعلیق، کا: یوسف بن خلیل الله موسوی، تا: رجب ۱۳۱۷ق؛ مجدول، با سرلوح و حاشیه سازی، پس از این قصیده‌ای است در ستایش مظفرالدین شاه و موفق الملك؛ جلد: روغنی با گل و بوته مشکی درون سرخ با گل و بوته نقره ای، بغلی [نشریه: ۷ - ۱۵۴]

۱۵۹۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۸۷/۳-۶۰۱۵

ترجیع است در مرثیه، سپس شعر حاج صفی علی شاه و در پایان شعرهای عطار و خاقانی است؛ خط: نستعلیق، کا: حسین علی بیکدلی شاملو، تا: ۱۳۱۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۵۴گ (۱۰۷ص)، ۱۲ سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: - ۱۰۱]

۱۵۹۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۷

اشعاری از: قاآنی، شاه نعمت الله ولی، عشاق، وحشی، سعدی؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله، تا: غره رجب ۱۳۱۸ق؛ مجدول؛ جلد:

تیماج دورو، رو قهوه‌ای، اندرون و دور تیماج مشکی، ۴۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۱ - ۲۰۶]

۱۶۰۰. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۳۱۲/۳

قصیده در ستایش فیروز میرزا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۰ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۳گ (۲۴۴پ-۲۴۶ر)، ۱۴ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۱۴]

۱۶۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۶۸

۱ج؛ کا: حسین صندوقدار، تا: ۱۳۲۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [رایانه]

۱۶۰۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۴۵۶/۱

گزینه اشعاری از: شمس تبریزی، هما، یغما، خطا، راجی، عرفی، شعف، کفاش، زرگر، نظیری جامی، محتشم، سرباز، قصاب، فروغی، هاتف، مجمر، رفیق، هلالی، خسرو، مظهر، نیازی، مخفی عاشق، صائب، مفتون، مهجور، زایر، مونس، ازل، فریدون، طوطی، پریشان، جیحون، حکیم قاآنی، مجنون، صفائی ملامحمد سبز علی، تاراج، میرزا دهقان سامانی، مخلص، صبوری، نیاز، شیدا، آذر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۳۲۰ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا و عطف پارچه مشکی، ۱۳ سطر (۵/۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۲سم[ف:۲-۵۶۰]

۱۶۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۱۹-۵۹/۲۳۹

آغاز: داشت عبدالله عامر دختری ×× وه چه دختر آفتاب انوری

مراثی امام حسین (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۵ شوال ۱۳۲۱ق؛ در برگ آخر مهر بیضی به تاریخ ۱۳۱۲ آمده؛ ۸۲گ، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷ - ۴۲۶۰]

۱۶۰۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۶۰۶/۹

آغاز: حسن را بر عشق مفتون می‌کند ×× حال دلها را دگرگون می‌کند / عاشقان را دیده جیحون میکند ×× تا حدیث راه پر خون می‌کند ×× قصه‌های عشق مجنون میکند؛ **انجام:** گرنه بدنی ... اطلاقی که دید ×× گر نه بدنی ... آفاقی که دید/ چون نی افلاطون و اشراقی که دید ×× ... زهری و تریاقی که دید ×× همچو نی دمساز و مشتاقی که دید

سی بند مخمس است؛ خط: نستعلیق، کا: محمود بن محمد علی، تا: ۱۳۲۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سیاه ضربی، ۴گ (۱۰۵پ-۱۰۹پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۸ - ۴۳۶]

۱۶۰۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۵۴۴/۴

آغاز: لمعات وجهک اشرقت و شعاع طلعتک اعتلا؛ **انجام:** در آرزوی جرعه می‌جانم سوخت ×× از سر تا پا تمام ارکانم سوخت ... تمت.

قطعات و رباعیاتی است از: صحبت لاری، حاجی حسینعلی عرب دیوانه. شیخ عطار، طبیب اصفهانی، میر مشتاق، قصاب، حافظ، رحمت علیشاه، وفائی؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح حسینی، تا: ۱۳۲۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ سطر چلیپا (۱۰×۵/۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۲۱۰۱]

۱۶۰۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۹۴-۱۶/۲۰۴

آغاز: مناجات: ... فرد ذوالجلال ×× قادر وقیوم فرد ذوالجلال /لاشریک له بی شبه ومثال ×× کار کن فیکون محول الحال؛ **انجام:** باز آمدی ز معراج ×× با نور حلیه وتاج / عالم به توست محتاج ×× صلوات بر محمد

جنگی است شامل: صلواتیه منظوم به فارسی، شعری از ملالطف الله به فارسی و منظومه دیگری از وی، منظومه‌ای در اصول دین از شیخ محمد، منظومه‌ای در اعتقادات از ملاحامد نقشبندی به فارسی، منظومه درمناجات باری تعالی به فارسی رباعیات ابوسعید ابوالخیر؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۸-۱۳۲۱، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول گرهی، ۵۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۴۰]

۱۶۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۳۱۶

آغاز: بوصل یوسف گم گشته چشم ... روشن ×× که آمد بر شام پیر کنعان بوی پیراهن؛ **انجام:** دیده زغم شام سحر را ×× تا حشر از این واقعه او هست مکدر

گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت نوشته شده، بسیاری از اشعار از حافظ و سعدی اند و بقیه تک بیت‌هایی از دیگر شاعران. کاتب به نام همه شاعران اشاره نکرده، جز اینها: قطاری، فطرت، فنایی، مشرقی، نزاری، بیانی، خواجو، عماد فقیه، وحشی، ناصری، همایی، رضی الدین، شاهدی، صفی، بنایی، عطار، نظیری، آصفی، حیدر، قتالی، طلحه، خیام؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۶۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۸۷۹

آغاز: بسمله، شوری عجب پدید ازین چرخ اخضرست ×× نه کاخ هفت مشعله را حال دیگر است؛ **انجام:** شخص ثوی بسناباد مرموس

مجموعه اشعاری است مشتمل بر ترکیب بند و قصیده و مثنوی در سوگ و مراثی اباعبدالله الحسین و یاران با وفایش در روز عاشورا و نیز در مدح امام هشتم و حضرت فاطمه زهراء (ع) از یغمای جندقی، میرزا علی اصغر قمری المکلائی، مطهر، سنایی، محمد ... که تضمینی از شعر وصال شیرازی است، ترکیب بندی از شاعری با تخلص «تاراج»، اشعاری از محمد بن ابوالحسن روضه خوان (کاتب نسخه)، ترکیب بندی در ۶۰ بند از میرزا محمد علی خان سروش اصفهانی؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی بن ابوالحسن روضه خوان اشرفی، تا: ۱۳۱۸-۱۳۲۲؛ وقف کتابخانه رضوی توسط آقای الهی خراسانی؛ کاغذ: نخودی روسی، جلد: تیماج، ۱۲۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۷سم [ف:۱۷-۱۰۱]

۱۶۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۶۹

آغاز: بسمله، شاهی که پناه ملک و دین است ×× درخور، دهزار آفرین است؛ **انجام:** سلطان زمان مظفرالدین ×× شد معتصم و بعز و تمکین

ترکیب‌بندی است در ۵ بند، از شاعری ناشناخته، در مدح مظفرالدین شاه قاجار؛ خط: نستعلیق، کا: ناصرالدین میرزا، تا: ۴ محرم ۱۳۲۲ق؛ دارای سرلوح منقش با اکلیل و الوان، مجدول؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: مخمل قرمز ضربی،۷گ،۷ سطر،اندازه:۱۳×۲۱/۳سم [ف: ۱۷ - ۷۴]

۱۶۱۰. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه: ۵۹

خط: نستعلیق، کا: عباس جراح باشی، تا: ۱۳۲۲ق؛ قطع: خشتی [نشریه: ۴ - ۳۸۳]

۱۶۱۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۹۵ حکمت

غزل‌های زرگر اصفهانی، و حجاب شیرازی و مضطرب و رساله شعشعه محمد حسین شعاع شیرازی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین شعاع شیرازی، تا: شعبان ۱۳۲۲ق؛ جلد: تیماج مشکی یک‌لا، قطع: خشتی [ف: ۲ - ۱۲]

۱۶۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۹۸۶

مرثیه‌های میرزا وقار و میرزای داوری و میرزا فرهنگ و میرزای وصال؛ کا: میرزا ابراهیم یزدانی، تا: ۵ صفر ۱۳۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، عطف تیماج سرخ، ۳۲گ، ۲۳ سطر (۷×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶ - ۱۷۴]

۱۶۱۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۶۶۴

شامل مثنویاتی (با وزن‌های مختلف) از دهقان، الفت، ملاحسن حافی و یکی از مثنویات او بدون نقطه است؛ خط: نستعلیق، کا: حسین موسوی، تا: ۱۳۲۳ق؛ کاتب در پایان آورده: «به جهت سلامتی وجود مبارك عارف ربانی ... آقای حاج میرزا نصیر تحریر گردید»؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: مخمل بنفش، ۱۰ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳ - ۵۳]

۱۶۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۱۶/۲

آغاز: آمد چو هما بری ز شیراز ×× شد حجره میر محدم راز؛ **انجام:** اول پدر هما بسوزد ×× بعدش پدر شما بسوزد

اشعار فکاهی با قافیه‌های «زاء» «میم» و «یاء» بوده و دارای یک ترجیع بند که گویا در هجو همای شیرازی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ جمادی الاول ۱۳۲۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سر ترنج عطف و مغزی تیماج سوخته، ۲۲گ، ۲۲ تا ۴۳، ۲۱ سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲۸ - ۴۹۶]

۱۶۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۲۹

آغاز: سروش غیب بگوشم سرود این گفتار ×× گرفت شاه مظفر بدار خلد قرار / ببست رخت ازین عاریت سرا شاهی ×× که از غمش دل خلقی فسرده گشت و فکار؛ **انجام:** ز فرط اقبال و بحث بحکم روزاست ×× سمی خاتم گرفت خاتم شاهی بدست

قصیده در مدح مظفرالدین شاه، از شمس در ۱۶بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۴ق؛ مجدول، با کمند و شنگرف؛ کاغذ: سفید، جلد: مخمل مشکی و مقوایی، ۴گ، ۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [سنا: ف: ۲ - ۲۲۴]

۱۶۱۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۸م

آغاز: بسمله ... بحمد الله قائما بالذات ×× مالك الملك محیی الاموات / مثبت الحق ما حی الباطل ×× مهبط الوحی جامع الاشتات / منزل الانبیاء و السفراء / منزل البینات و الایات؛ **انجام:** گنه جمله را به لطف بپوش ×× حاجت جمله را به فضل برار / انک انت ربنا الوهاب ×× العزیز المهیمن التواب

ترکیب بند است؛ خط: نسخ خوش، کا: میرزا آقای نیریزی «مهاجر ارض»، تا: ۱۳۲۵ق؛ ۱۵۱ص، قطع: نیم خشتی باریک [رشت و همدان: ف: - ۱۱۰۲]

۱۶۱۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۲۸/۳

در چند صفحه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۵ق؛ قطع: بغلی [نشریه: ۷ - ۲۷۱]

۱۶۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۳۴/۱

جنگ شعر فارسی سعدی و جمال الدین و حافظ و عاشق و فروغی و غبار و جامی و وحشی و محتشم؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا،تا:شنبه۱۲ربیع الثانی۱۳۲۵ق؛کاغذ:فرنگی،جلد: مقوا، ۲۵گ (۱پ-۲۵ر)، ۱۳ سطر (۷×۱۳)، قطع: بیاضی ربعی [ف: ۱۷ - ۲۳۲]

۱۶۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۴-۱۰/۱۷۴

آغاز: بفرموده سلطان اسلامیان ×× امیر عدو بند گیتی ستان /که چادر زهوشنگ بر پا کنند ×× همان دشت را طور سینا کنند؛ **انجام:** ملك را زعیب نخجیر برخواست ×× زطالع تهمت تقصیر برداشت / بفالی چون رخ شیرین همایون ×× شهنشه سوی صحرا رفت بیرون

منتخبی است از اشعار شعرای فارسی زبان شامل غزل، مخمسات، مثنوی و رباعی، برخی از اشعار در موضوعات خاصی جمع‌آوری شده مثلاً اشعاری درباره اسب، غزال، بیابان، بادگاه، شب، صبح، کمند، مرکب، کوه، تیغ، صورت، شراب، خلعت، اشعاری از عراقی، حافظ، ملا صادق و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ صفر ۱۳۲۶ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۰۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳ - ۱۲۲۸]

۱۶۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۵۲/۸

آغاز: مداد عالم افضل بود ز خون شهید ×× درست گفته پیغمبر است بی تردید؛ **انجام:** اثر گذارد در روزگار اینسان آنک ×× ز دل بر آرد از و بحق شود تسلیم.

دو قصیده کوتاه است جمعاً در ۱۸ بیت در مدح شهید ثانی و تقریظ بر کتاب‌های او و در نیمه ربیع الثانی سال ۱۳۲۷ق سروده شده؛ خط: نسخ و نستعلیق زیبا، کا: مجدالدین، تا: نیمه ربیع الثانی ۱۳۲۷ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج زرشکی، عطف و لبه‌ها تیماج یشمی، مجدول، ۲گ (۱۳۸-۱۳۹)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۳۲ - ۴۱۳]

۱۶۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۰۷۷

آغاز: فرمود دی اتابک اعظم زتلگراف ×× برهان ترا رهاند شه از ظلم و اعتساف؛ **انجام:** کی گذارد آن پسر با اوکه [...] کنم ××

دق دلهایی که دارم دردلش خالی کنم.
جنگ اشعار مختلف و پراکنده برخی سرایندگان است که به‌طور نامنظم جمع آوری شده است و تعدادی از آن‌ها به‌خط خود شاعر آمده است. شعرا عبارت است از: رشید خان شعبده باز، اتابک اعظم، برهان السلطنه ابراهیم میرزا، میرزا حسن کاشی، محمد علیخان (وفا) تحویلدار پستخانه مبارکه، میرزا حسین خان پیشخدمت ملقب به حضوری، احمد خان، مخفی (دختر اورنک زیب)، میرزا بزرگخان مقبل، کامکار، صفایی نراقی، میرزا مهدی اصفهانی، سید مهدی قائم مقامی، ابوالفضل زنجانی گروی، ابوالفضل (جامع جنگ)، عطارد قائم مقامی، نعمت شاهزاده ابراهیم میرزا، مهری شقاقی، رکن الملک، نظام العلماء تبریزی، فرصت شیرازی، میرزا ابراهیم مشتری خراسانی، میرزا صبوری خراسانی، هبة الله مجتهد خلخالی، علی محمد خان نظام الدوله اصفهانی؛ خط: نستعلیق، کا: شاهزاده ابوالفضل، تا: ۱۳۱۹–۱۳۲۷ ق، جا: طهران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول اسلیمی، ۱۱۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۵۹۷]

۱۶۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۳۸

فقیر خاموش؛ کا: ابن محمد کریم، تا: ۱۳۲۸ق، خریداری از امرالله صفری در تاریخ ۲۹/۱۱/۸۴؛ اندازه: ۱۰/۹×۱۷/۹سم [رایانه]

۱۶۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۷۸

مثنوی به تقلید مخزن الاسرار نظامی؛ کا: سید محمد جلال الدین، تا: ۱۳۲۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۹۲گ، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۸سم [رایانه]

۱۶۲۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۲۵۹/۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم بعد از حمد اللهی و نعت حضرت رسالت پناهی چنین گوید بنده حقیر و کمینه فقیر یوسف بن محمد الطبیب المشهور بیوسفی؛ **انجام:** دفع آتشک ... زاج سفید، شوره کوبیده بقرع و انبیق تیزاب آنرا بگیرند
ابیات حکمت و نصیحت است به نظم در پزشکی؛ خط: تحریری، کا: محمد علی کاتب، تا: ذیحجه ۱۳۲۹ق؛ ۹ص (۱۸۷–۱۹۶)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [نشریه: ۳ – ۳۴۲]

۱۶۲۵. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۸۷

مشتمل بر اشعاری از گلچین، محیط و مقداری از دیوان حافظ با مقدمه محمد گل اندام؛ خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمد مهدی کاشانی نجفی، تا: یک‌شنبه ۹ ربیع الثانی ۱۳۲۹ق، (پایان اشعار محیط)، اشعار حافظ به خط دیگر و قدیمی تر است؛ ۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷۶]

۱۶۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۰۶۷

آغاز: باز این چه جوانی و جمال است جهان را ×× وین حال که نو گشت زمین را و زمان را؛ **انجام:** ناصر تو منم را ز سر خویش بدر کن ×× دیدی عقابی که منم کرد چها خواست / روزی ز سر سنگ عقابی بهوا خواست ×× از بهر طمع بال و پر خویش بیاراست

منتخب از اشعار ناصر خسرو، انوری، و حافظ و قسمت اول آن از قصاید انوری می‌باشد و گویا به‌خط شیدای اصفهانی باشد، و اشعاری از کمال الدین محمود قاضی، رکن الدین، امیر قطب الدین، سلطان طوطی، فیروز شاه، بدیع منشی، جلال الدین ابوالفضل، بوطالب نعمه، و در میانه قصیده‌ای از زبان اهل خراسان بخاقان؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الاول ۱۳۳۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، اندازه بیاضی حاشیه زر، ۱۷۳گ، ۸ سطر (۸×۴)، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۱۱ – ۶۵]

۱۶۲۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۸۰

اشعاری از: سعدی، مغربی، مولوی، شاه نعمت الله ولی، جامی، شیخ بهائی، اهلی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ ربیع الثانی ۱۳۳۱ق؛ مجدول، دارای ۱۳ مجلس نقاشی آبرنگ؛ جلد: بدون جلد، ۱۰۷گ، سطور چلیپا، اندازه: ۶×۱۴سم [ف: ۱ – ۲۰۷]

۱۶۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۳۵/۴

انجام: انجامه: تمت شد در حال ناخوشی زکام که از شدت آن ندانسته ام چه نوشته ام، مخصوصا قلم شکسته و دل خود از قلم شکسته تر و بمرکب خیلی بد، بر حسب امر جناب ملا احمد زید فضله قلمی گردید الحقیر محمد رحیم، تحریرا فی پنج‌شنبه ۲۳ شهر محرم الحرام ۱۳۳۲.
قصیده‌ای است منسوب به شاه نعمت الله ولی، شبیه به قصیده معروف شاه نعمت الله ولی در پیشگویی وقایع آتی، ولی ساخته و پرداخته دیگری با دست برده وی با نام بردن از پادشاهان زند و افشار و قاجار و اشاره به وقایع تاریخی و زمان کشته شدن برخی از ایشان (۲۰۴ – ۲۰۵)؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن عبدالله، محمد بن عبدالرحیم، تا: پنج‌شنبه ۲۳ محرم ۱۳۳۲ق، جا: قریه ژان از توابع درود لرستان، به سفارش ملا احمد؛ جلد: مقوایی با روکش کاغذی حنایی رنگ و عطف چرمی، ۲۲ص (۲۰۶–۲۲۷)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۷ -]

۱۶۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۸۸۹

آغاز: مرغ روحش جانب عرش برین پرواز کرد ×× بر چراغ عیش این محنت سرا زد آستین
در جنگ شعری اشعاری در مصیبت حضرت امام حسین (ع) و واقعه کربلا بدون تنظیم و ترتیب انتخاب شده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسن مرشد تنکابنی، تا: ۱۳۳۳ق، جلد: مقوایی عطف تیماج مشکی، ۹۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۳ – ۷۸]

۱۶۳۰. دامغان؛ قمر بنی هاشم (ع)؛ شماره نسخه: ۲۲۹

آغاز: غم زدگان بلا ماه محرم رسید ×× نوبت شادی گذشت موسم ماتم رسید؛ **انجام:** فلک به آل علی ظلم کن ولی به حساب ×× نه آنکهء خانه ایمان کنی ز ظلم خراب
مشتمل بر اشعاری در مدایح و مراثی ائمه (ع) از شعرای مختلف و بعضاً از ابوطالب کردی دامغانی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: طالب کردی دامغانی، تا: ۱۳۳۳ق؛ وقفنامه کتاب از طالب کردی به سال

۱۳۸۹؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۲۷۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۶]

۱۶۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۹۹-۱۶/۲۰۹

آغاز: شیعیان شوری دیگر اندر جهان آورده‌ام ×× ماتم جان سوز شاه انس وجان آورده‌ام / امشب از قتل حسین ای شیعیان خاکم به سر ×× خاک ودرد وغم برفرق فرقه تان آورده‌ام؛ **انجام:** اندر این وادی تنت مجروح و دل در اضطراب ×× از پی یک قطره آب / مرغ روحم از عطش آمد بدن در احتراق ×× زینبا داد از فراق خواهرا داد از فراق

جنگی است از آن ابوالفضل حسینی که از اشعار شاعران جمع آوری نموده است، درآن اشعاری از آقا بزرگ، محتشم، قصاید ترکی شیرازی هندی، منتخب گنجینة الاسرار عمان سامانی و دیگران؛ خط: تحریری، کا: ابولفضل حسینی بن سید محمد بن سید محمد تقی، تا: ۱۳۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶۳گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷ - ۴۲۶۵]

۱۶۳۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۲۵

آغاز: هو المستعان درعزای حضرت مسلم علیه السلام: باز ازجور فلک دیده گریان دارم ×× باز دل ازستم چرخ در افغان دارم؛ **انجام:** نظر کنی که خداوند قادر قهار ×× زظالمین بستاند جزای فاطمه را

بیاضی است شامل اشعار در مراثی سید الشهداء (ع) و اصحاب و یاران آن حضرت و نیز اشعاری در مراثی پیامبر اکرم (ص) و امام حسن (ع) و ...؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر لاریجانی و غلامرضا لاریجانی، تا: ۱۳۳۴ق؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ضربی، مجدول، ۱۳۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۸۲]

۱۶۳۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۴۷۰

آغاز: وصل جانان چیست جان قربان جانان داشتن ×× وانگه از شادی لبی چون غنچه خندان داشتن؛ **انجام:** روز اعدایش ز حسرت همچو شامم کور باد ×× شام احبابش از باغ رضوان داشتن

قصیده‌ای است در ۶۱ بیت در مدح امیر مؤمنان (ع) که در سال ۱۳۲۵ به نظم در آمده است؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد فهیم، تا: دی ۱۳۳۵ق؛ در برگ اول یادداشتی است از کاتب که این اشعار را در بین اوراق پدرش پیدا کرده و اشعار نظم اوست که پاکنویس کرده است، و در برگ آخر نیز یادداشت دیگری است از کاتب که در آخر عمر فاقد بینایی چشم شده است؛ مصحح؛ جلد: تیماج زرشکی مجدول، ۵برگ، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۱۲۴]

۱۶۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۴۰

مجموعه (شهزاده فلک ناز ... ورقه و گلشاه و ...)؛ کا: محمد بن ملا، تا: ۱۳۳۵ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۸۵گ، اندازه: ۱۶/۷×۲۶/۸سم [رایانه]

۱۶۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۳۹۷/۴

آغاز: ابتدای سخن به نام خداست ×× زان که بی مثل و شبه و بی همتاست؛ **انجام:** ختم این نظم بر سعادت باد ×× زونفس دم به دم زیادت باد.

برگزیده اشعار سنایی است؛ خط: نسخ، کا: محمد علی زاهدی، تا: ۷ مهر ۱۳۳۶ق، جا: یزد؛ ۱۷گ (۱۳-۳۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳ - ۳۹۶]

۱۶۳۶. دامغان؛ قمر بنی هاشم (ع)؛ شماره نسخه: ۲۲۴

آغاز: نو عروسم شده وقت رفتن ×× داده ام دل به حسرت مردن؛ **انجام:** لب خشک و جان پر غمش عطشان ببین بر خاتمش ×× از زندگی آخر دمش خنجر بکش خنجر بکش

مشتمل بر مراثی و مدایح ائمه (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا محمد قلی بن شیر علی، تا: ۱۳۳۶ق؛ بعضی قسمت‌های کتاب را محمد باقر در ۱۳۳۶ و بعضاً توسط عبدالحسین بن منتجب السادات خوری در ۴ ربیع الثانی ۱۳۳۶ کتابت شده؛ ۴۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۶]

۱۶۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۷۳

اشعاری از: بیدل، واقف، غنی، ولی، مخفی، یغما، صیرفی، کمال، سامی و غیره؛ بی‌کا، تا: ۱۳۳۷ق [د.ث. مجلس]

۱۶۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۲۵۲

قصیده جهان نما (رساله رفاهی)؛ بی‌کا، تا: ۱۳۳۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی، از رفاهی معتضد الدوله، میرزا حسنخان؛ ۳۹ص، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [رایانه]

۱۶۳۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۶۱۷/۲

اشعار پراکنده‌ای است شامل: ترکیب بند عبدالعلی خان ادیب، قطعه ای در جواب نایب الصدر جهت دعوت منزل علوالدوله مورخ ۱۳۳۷، رباعی حکیم بهنام، صفا و ... رباعیات صفا علیشاه کرمانی به استقبال رباعیات بابا طاهر؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۷ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج عنابی لایه‌ای، ۱۸گ (۶۱-۷۸)، ۱۸ سطر متن و حاشیه (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲ - ۷۳۲]

۱۶۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۱۶-۵۹/۲۳۶

آغاز: نوحه علی اصغر، اصغرم چون دسته گل آمده بمیدان ×× حیف از آن دسته گل کو نباشد خندان

اشعاری در مراثی و نوحه‌سرایی و سینه‌زنی مجالس سوگواری امام حسین و شهدای کربلا، که اغلب نام شاعران ذکر نشده است؛ خط: تحریری، کا: مسیح، تا: ۱۴ ذیحجه ۱۳۳۸ق؛ ۸۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۷ - ۴۲۶۱]

۱۶۴۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۲۱۳

آغاز: مصیبت اول محرم: عزیزان بار دیگرموسم ماه محرم شد؛ **انجام:** چه الکن از غمم سازد همی از دیده خون جاری ×× که تا در روز و انفسا و را از لطف دستگیرم

اشعاری از: سماک، خائف، قانع، فخری، سید شوقی، ناظم، صادق، سائل، الکن، و مذنب؛ خط: نستعلیق، کا: حاج ابراهیم

اسمعیل زاده،تا:۲۹ربیع الثانی۱۳۳۸ق؛ اهدایی غلامحسین شهبازی؛ کاغذ: جدید کاهی، جلد: مقوایی روکش کاغذ رنگین عطف و گوشه‌ها تیماج مشکی، ۱۸۵گ، مختلف السطر [ف: ۵ - ۱۵۷۴]

۱۶۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۶۳۷

منتخباتی از دیوان‌های برخی شعرا، منتخبی از دیوان ظهیر فاریابی و ...؛ کا: محمد وثوق، تا: ۱۳۳۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۰۲گ، اندازه: ۱۴/۱×۲۱/۱سم [رایانه]

۱۶۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۷۸۶

آغاز: نحمد الله قائماً بالذات ×× مالك الملك محیی الاموات / مثبت الحق ما حی الباطل ×× مهبط الوحی جامع الاشتات؛ **انجام:** گنه جمله را بلطف بپوش ×× حاجت جمله را بفضل برار / انك انت ربنا الوهاب ×× العزیز المهیمن التواب

در این ترکیب‌بند که در یکصد و پنجاه بند می‌باشد، بشارت به آمدن علی محمد باب و حسینعلی بهاء داده شده و اثبات حقانیت بهائیان را می‌خواهد بنماید البته اشعار سست و ابیات عربی آن پر غلط است؛خط:نسخ،کا: ابوالحسن نیریزی، تا: ربیع الثانی ۱۳۴۰ق؛ در پایان قصیده ای به‌سال ۱۳۴۵ افزوده شده؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۸۶گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵ - ۱۷۱]

۱۶۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۹۷

مجموعه شعر (رباعی)؛ بی‌کا، تا: ۱۳۴۱ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۵۰گ، اندازه: ۱۰/۳×۱۶/۳سم [رایانه]

۱۶۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۷۸/۲

شعرهای کیمیایی فارسی: میر حسین اخلاطی، میرفندرسکی، همتی، آقامحمد بیدابادی، امانی، شیخ بهایی، مولوی، طاهری، شاه نعمة الله ولی، ابن عمو، طغرایی، شیخ ولی الله، شیخ عبدالله، بدیع طوسی، شرف، ابن ولد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: ملا محمد کفش‌دار آستانه عبدالعظیم، تا: ۱۳۴۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۳۵ص (۱-۳۵)، ۱۵ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۲۷۶۸]

۱۶۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۶/۱-فیروز

قصیده عید شعبان. مسمطی متدارك است سروده میرزا سلیمان خان معتمد السلطان نائب الحکومه اصفهان به مناسبت حلول عید پانزدهم شعبان و تشبیب آغاز آن به نام نوروز و بهار است. اینك ابیاتی از قصیده: «ساقی اندر قدح آتش تر فکن ×× تیشه از می‌بساز ریشه غم بکن / مطرب اندوه خار کن تو از خار کن ×× در حجاز از عراق شو نوائی بزن / تا که شیرین کند شور آن کام من ×× روز نوروز شد طرحی از نو بریز ×× از شراب کهن جام مملو بریز»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۳۴۲ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره تیره، جلد: تیماج قرمز یك‌لا، ۸ص (۲-۹)دفتر، ۱۲ سطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۳۴]

۱۶۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۲۶۳-۲۱/۱۸۳

آغاز: صائب: زخار و زار تعلق کشیده دامان باش ×× زهرچه می‌کشدت دل از اوگریزان باش / قد نهال خم از بار منت ثمر است ×× ثمر قبول مکن سرو آن گلستان باش؛ **انجام:** در کوی تو گرد فتنه انگیختنی است ×× در روی تو آبروی ما ریختنی است / چون ما سر پیوند تو داریم نخست ×× پیوند دل از غیر تو بگسیختنی است

جنگ اشعاری است که در قرن ۱۴ تدوین شده و شاعر در آن اشعار شاعران پارسی‌گوی و نیز شاعران معاصر خود را جمع آوری نموده (که از این جهت اهمیت دارد). اشعاری از: صادق ملا رجب، مجلس شهادت هارون ولایت، حسین نوقانی، یغمای جندقی، رضا نوغانی، سنایی، همای شیرازی، ترجیع بند نوربخش، ترجیع بند هاتف، ترجیع بند ناصر خسرو و نعمت الله، نظامی، شیخ بهایی، مولوی، رباعیات ابوسعید ابوالخیر، ترجیع بندصفی علیشاه و شاه صفی، نورعلیشاه، وحشی، قرة العین، قصیده ای از منصور در مدح شاه، در مدح مصطفی خان، صادق ملارجب، عباس شیخ الاسلام زاده متخلص به مونس، دهقان محمدحسین خان بختیاری متخلص به پژمان، اثیری، طوفان، جامی، کوکب خراسانی منشی باشی طبرستانی، مایل: وحید دستگردی، هجری تفرشی، میرزا نصیر خیام، مغربی، قاآنی، مشتاق، سائل، رفیقی، شاطر عباس، دهقان جودی، شوقی، طبیب، عاشق، محتشم، شیخ بهایی، رضی الدین نیشابوری صافی اصفهانی، شاهی سبزواری، راغب اردبیلی، ذوقی اردستانی، عریانی همدانی، ملك الشعراء، رباعیات بابا طاهر عریان، فرمانفرما، غزل آقا میر سید علی شیرازی اوحدی، آقا مجتهد، حبیب اللهی در نصب شیخ الاسلام به ریاست بلدیه اصفهان، تصنیف‌های عارف، ابوعطا منقلیه میراز ابوالقاسم خان، یغمای جندقی و غزلی که جوای موقع توپ بستن مسجد شاه زمان حکومت اقبال الدوله به اصفهان؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: غلامحسین، تا: ۱۳۴۳ق، جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۱۱۸گ، ۳-۵ ستونی، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۵۴]

۱۶۴۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۰۹۶/۳

آغاز: ز شست ناوك اندازی نگاهت خسته ام این دم ×× به تاب کاکلت از رشته جان بسته ام این دم

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۴۰۷. مشتمل بر انواع شعر در قالب دو بیتی، رباعی، مخمس، فرد، غزل، قطعه، قصیده، معما، مناجات نامه و ... . در حدود ۲۰۰۰ بیت از شاعرانی همچون: میر محمد محتشم، جامی، عصمت، عمر خان، مولوی، مشفقی، امیری، حافظ، قادری، میرزا عبدالقیوم کیشی، حاجی میر عبدالله قاضی مهاجر بخاری نژاد و میرزا احمد مهاجر؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بیك کابلی بخاری نژاد، تا: سلخ رجب ۱۳۴۵ق؛ ۱۶۱ص (۱۴۵-۳۰۶) [عکسی ف: ۶ - ۱۲۱]

۱۶۴۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۰۰۶

بی‌کا، تا: ۱۳۴۶ق [نشریه: ۱۳ - ۳۵۴]

۱۶۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵۸۰

قصاید عنصری و گزیده ای از شعرهای منوچهری، فرخی، لامعی گرگانی؛ خط: نستعلیق، کا: احمد کردستانی، تا: سه‌شنبه ۲۴

ذیقعده ۱۳۴۷ق؛ کاتب پیرو طریق عثمانی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی، ۱۲۶گ، ۱۳ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۱۶۵]

۱۶۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۹۵

آغاز: صاحب تذکره هفت اقلیم در توصیف او شرحی نگاشته است؛ **انجام:** زبده اشعار مرحوم قطران تا اینجا خاتمه پیدا کرد.

اشعاری از: قوامی رازی، قابوس وشمگیر، کافی، ظهیرالدین همدانی، کافی بخارائی، کسائی مروزی، ناصرخسرو، کمال بخارائی، کمال الدین مراغی، کوهی شیرازی، کوشککی قاینی، کاووس دیلمی، لامعی جرجانی، احمدخان گیلانی، شاه شجاع، سلطان احمد، اکبرشاه بابری گورگانی، امیر ابو اسحق، القاص میرزا صفوی، انور شیرازی، ابو سعید بهادر چنگیزی، افسر قاجار، انصاف قاجار، آگاه قاجار، خاقانی شروانی و قطران تبریزی، که سید مهدی امیر جوانبخت از خوشنویسان معاصر اشعار شعراء مزبور را از روی تذکره‌های «مجمع الفصحاء» هدایت و «هفت اقلیم» امین احمد رازی استنساخ کرده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۹ق؛ واقف: جامع؛ کاغذ: کاغذ شکری فرنگی، جلد: مقوایی، ۲۱۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۲×۱۶سم [ف: ۹ - ۱۰۶]

۱۶۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۰۹۴

آغاز: بسمله. دلا اگر آرزو داری که بخشد امیر داور گناهان ترا یکسر نهی چون پای در محشر؛ **انجام:** یا حسین مشهور دارد دوستداران را تمام آتش دوزخ کند بر دوستان شه حرام

مجموعه اشعار در مدح و منقبت با عناوین منقبت، قصه بهاریه، در وصف بهار در مدح علی شیر خدا، تزویج حضرت فاطمه سلام الله علیها به علی مرتضی (ع)، در مدح منقبت مولاء متقیان، مدح فاطمه زهرا، قصه شب عاشورا، در شهادت طفلان مسلم، قصه حر و..؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حمید، تا: ۱۳۵۱ق؛ خرید از رستاخیز؛ کاغذ: دفترچه ای، ۴۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۸×۱۹/۸سم [رایانه]

۱۶۵۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۸۳

آغاز: ای به درگاه تو درویش و توانگر محتاج ×× بسکه دریای کرمهای تو باشد مواج / گردو صد معصیت از خلق به بینی دم ×× هیچکس را، زدر خویش نسازی اخراج؛ **انجام:** در عالم مظاهر شیخ شریعتم ×× در کشور حقایق پیر طریقتم / در شرع، شیخ شهر شدیم اور گمرهان (چنین) ×× در شاه عشق راهل هدایتم چنین

شعرهائی در موضوع اخلاق، عرفان، سوگواری و جز آنها به صورت غزل، مخمس رباعی و دیگر گونه از: واعظ قزوینی، خواجه عبدالله انصاری، و دیگران فراهم آورده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود۱۳۵۴ق؛ جلد: تیماج مشکی بی مقوا، ۱۷۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۳]

۱۶۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۲۳۹

آغاز: در صنع تو کامد از عدم پیش؛ **انجام:** سال ۱۳۶۱ نوشته شد منتخب اشعار است. جامع: کاظم مدیر شانه‌چی؛ خط: مختلف، کا: مدیر شانه چی، تا: ۱۳۶۱ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [الفبائی: - ۵۵۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۱۹۶

آغاز: بسمله، حمدله، ... الحمد سزاوار خدای احد است ×× کو لم یلد و یولد و فرد و صمد است؛ **انجام:** کردند از این ندا خلایق بد و نیم ×× نیمی در خلد و نیمی اندر نیران

رباعیات فی بیان خیر الدیانات. مجموعه از رباعیات در عقاید شیعی در نبوت، در معنی کنت کنزا مخفیا، در عدل، در حکمت تشریع شرع، در تعیین مذهب اثنا عشری برای سالک راه داوری، در ذکر بعضی از مختصات مذهب اثنا عشری رباعی در ذکر فروع دین و ... از شاعری به نام حبیب الله [رضی یا سهی] (غیر مقروء) که در انتها کتاب نامش آمده است و این رباعی شاید دلیلی باشد: ایشاه حبیب خود میفکن ز نظر ×× کر چه بودش گنه زاندازه بدر/ هر چند بدم لطیف شما هست کثیر ×× این بنده هم از سگان کویت بشمر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۳۶۶ق؛ کاتب احتمالاً ناظم؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن یک لا قهوه‌ای، ۵۸گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۸/۲×۱۳/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۶۸]

۱۶۵۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۵۱

اشعاری از: شاه نعمة الله ولی (گ ۱ر-۱۷ر)، ساقی‌نامه میرفتاح مراغه‌ای (۱۷ر-۲۴پ)، ریاض الفتوح میرفتاح (۲۴پ-۳۷ر)، غزلیات عطار (۳۸ر-۴۷ر)، غزلیات شاه نعمة الله ولی (۴۷ر-۴۹پ)، منظومات سنایی (۴۹پ-۵۱پ)، غزلیات و ترجیع مغربی (۵۱پ-۷۸ر)، منتخب غزلیات ملای روم (۷۸پ-۲۱۴پ)، رباعیات ملای روم (۲۱۵ر-۲۱۹پ)، غزلیات فیض کاشی (۲۲۰ر-۲۳۳ر)؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن حاجی مقیم سمنانی سرخه‌ای، تا: ۱۳۷۸ق، جا: مدرسه صدر تهران؛ مالک: اعتضادالسلطنه در ۱۲۹۴ق؛ واقف: سپهسالار ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره سفید، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۲۳۳گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴ - ۵۵]

۱۶۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۴۹۲

آغاز: بسمله بنام شاهد تارک خیالان عزیز خاطر آشفته حالان..؛ **انجام:** سراب ده درین غارب بنویس چکیدن کن گناهم را فراموش.

مثنوی غنیمت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸۲۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۴۹۱؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج زرکوب مزین به حاشیه زنجیره‌ای زرکوب [رایانه]

۱۶۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴/۹۹۳-۶/۸۳

آغاز: ضیاء اصفهانی علیه الرحمة والغفران. ای بت هرزه گرد هر جایی ×× ای بر آسوده سر به رسوایی / هرزه گردی وباده پیمایی ×× عاقبت می‌کشد به رسوایی؛ **انجام:** چون بهینه مایه ات زدست برفت ×× هر چه سود آیدت زیان پندار

اشعاری است از شعرای مختلف همچون ضیاء اصفهانی، ترجیع بند هاتف اصفهانی: «ای فدای تو هم دل و هم جان ...»، و خاقانی؛

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۱]

۱۶۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۸۱۰-۱۹/۱۴۰

آغاز: بسمله بده ساغی آن ساغر لاله گون ×× که آید زرنگ میش بوی خون / دمی زان میم بررک وپی بدم ×× که خواهم به کوه احد زد قدم؛ **انجام:** به فردوس گسترده رضوان بساط ×× درافتاد حوران به رقص از نشاط / ملایک همه چهره افروختند ×× شیاطین پرها زغم سوختند

دیوان مختصری است در وصف جنگ‌های و فضایل امیرالمؤمنین (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۸۵۴]

۱۶۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۸۸-۱۶/۱۹۸

آغاز: بسمله تعبیه روز عاشورا اول تعبیه کنیزک با پسران مسلم هو. شما چو درگرانمایه اید ازچو صدف ×× نجابت نصب وخویش دهید شرف؛ **انجام:** چو او برای شفاعت زجای برخیزد ×× گناهکار به سوی گناه بگریزد / چنان زصولت اومعصیت شود بی تاب ×× که دست شاه بیفتد گناه همچو ثواب

بیاضی است مشتمل بر مراثی امام حسین و وقایع کربلا به نظم، در آن اشعاری از مقبل نیز نقل شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد بن محمد ربیع خواجه نوری، تا: ۱۰۹۰ -محرم ۱۲۰۱، جا: قریه کرات کن و مشهد سر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۸گ، ۱۳-۱۴ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۲۶۷]

۱۶۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۹۰۵-۳۹/۲۸۵

آغاز: ای دوست در عزای تو دشمن گریسته ×× نصرانی و مجوس و برهمن گریسته / هر کس که دید واقعه کربلا گریست ×× هر کس ندید محض شنیدن گریسته؛ **انجام:** نفحات صبح دانی ز چه روی دوست دارم ×× که بردی دوست ماند چه بر افکند نقابی

بیاضی است شامل اشعاری در مراثی ائمه اطهار و سید الشهداء (ع) و برخی از اشعار دیگر، از جمله: از شاعری با تخلص «پیمان»، دوازده بند آقا باقر، مخمس سعدی، مخمس فیض، دوازده بند ملا رفیعا، مناجات، هفت بند ملا حسن فیض کاشانی، و چند غزل از سعدی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: مقوا، عطف گالینگور قهوه‌ای، ۷۰گ، چلیپایی، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۲ - ۶۴۷]

۱۶۶۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۶۷

آغاز: ... جانا چه کنم مهر تو بر جان دارم ×× مشتاق توام از توچه پنهان دارم ... زد علم بر قبه عرش عظیم ×× نام بسم الله الرحمن الرحیم؛ **انجام:** شد مسلمان زدست آن سرور ×× طابع دین شد آنچنان کافر / هرکه شک آورد درین والا ×× کافر ومرتد است بذت الله

اشعاری است در مدح و منقبت ائمه اطهار (ع)، از جمله حدیثی را که سلمان پیرامون معجزه امام علی (ع) نقل نموده را به نظم کشیده، همچنین واقعه پناه جستن آهو به امام رضا (ع) را به نظم درآورده، شاعر از خود با عنوان «احمد» نام می‌برد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای آبی، ۲۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۱ - ۸۰]

۱۶۶۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۶۸۱

آغاز: کنون بشنو از من یکی داستان ×× که تا بگویم از گفته راستان / نیاری درین داستان شک وریب ×× نجوی درین نظم نقصان وعیب؛ **انجام:** بیامد پیرزن نزدیک دختر ×× بسی بوسه زدش بر چشم و بر سر / بیامد اسب حیدر پیک زد زین ×× باد تن پوش شد گفت ای نگارین

مثنوی است درباره وقایع کربلا و بعضی از حوادث تاریخ اسلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج سیاه بدون مقوا، ۸۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۶]

۱۶۶۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۷۱۵/۳

سه قصیده است در مدح شاه نعمت الله ولی که مطلع هریک بترتیب عبارتند از: الف: «شب کزین بارگاه فرخ فر ×× خیمه بر کند خسرو خاور»، ب: «سرو قدا اگر جهان یکسر ×× گردد از ظلم و جور زیر و زبر»، ج: «باز طرف گلشن از فیض بهار ×× افسر سلطان گل شد آشکار»؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم اصفهانی ابن آقا بزرگ ولد حاجی محمد مهدی، بی‌تا؛ کاغذ: آبی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی دار، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۵/۵) [ف: ۲ - ۸۲۰]

۱۶۶۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۰۲/۴

آغاز: دزدیست زهر از دهن مار بدزدد

غزل کتاب بهار دانش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به‌شیوه هندی؛ کاغذ هندی، مجدول، کمند دار؛ جلد: تیماج عنابی ضربی، ۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۶۲]

۱۶۶۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۵/۱۳

چند قصیده از کربلا زاده: نبیند دیده جز وحدت مگر چشمی که هست احول، و چند قصیده دیگر در مدح محمد شاه قاجار، در تعریف دارالسلطنه تبریز، و مدح محبوبه و مرشدش و مدح نائب السلطنه عباس میرزا و یک قصیده به عربی و دیگری به ترکی؛ خط:نستعلیق،بی‌کا، بی‌تا؛ در صفحه عنوان یادداشتی به خط و مهر محمد مهدی تفنگدار محلاتی متخلص به فدائی مورخه ۱۳۱۴ می‌باشد؛ جلد: تیماج مشکی، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱-۴۹۴]

۱۶۶۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۵۲/۸

آغاز: امروز جهان یافت شرافت ز جهاندار

قصیده‌ای از ملک الشعرای صبوری در بعثت پیغمبر (ص) امروز جهان یافت شرافت ز جهاندار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۵۰۱]

۱۶۶۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۵۲/۱۳

آغاز: ای صبا برید فرخ پی ×× از خراسان برو بخطه ری؛ **انجام:** آنچه معلوم شد بر اهل عقول ×× آصف الدوله بود شد معزول

قصیده‌ای در هجو آصف الدوله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۵۰۳]

۱۶۶۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۸۷۳/۵

آغاز: بسمله ای فدای تو هم دل و همه جان ×× وی نثار رهت هم این و هم آن

شامل ترکیب بندی از جیران و اشعاری از محتشم؛ خط: نستعلیق، کا: سید علی نواب شهرستانی، بی‌تا؛ ۱۴ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲ - ۱۸۲]

۱۶۶۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴۸۷/۶

آغاز: کسی کو در زمان و در مکان نیست ×× و جودش بسته قد جهان نیست / برش پنجه هزاران سال یکحال ×× که نبود بسته روز و مه و سال؛ **انجام:** ترا ناچار باید رفت از این دار ×× چه خواهی کرد با این بند بسیار / تعلق هر یکی چون ریسمانیست ×× که بر پای روان بند گرانی است

چند غزل عرفانی است در مسائل توحید و معاد؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵گ (۳۲۱-۳۳۶)، ۱۹ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲ - ۹۹]

۱۶۷۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۶۸۶

آغاز: هر کار بود کلید آن بسم الله ×× چون نیست گشاینده بغیر الله؛ **انجام:** که کمترا مگو این دهر خوان عبرت نیست ×× زبی حیایی این فرقه جای ماندن نیست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: رضایی؛ کاغذ: جدید خط‌دار، جلد: مقوایی آبی نرم، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۹۰]

۱۶۷۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۳۴۱/۴

قصیده تائیه صغری است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۸۲]

۱۶۷۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۶۸۶/۳

آغاز: سر هر کسی نهاد ببالین عیش من ×× سر را ندید جز سر زانوی خود مکان.(پس از چهار برگ) ایضاً قصیده دیگر در مدح شهزاده والاگهر: از جور دور چرخ دور رنگ شیم ... ×× طهران کشیده بود بسی خواری و ستم؛ **انجام:** آن شترهای آبستن آمد ×× که بگذشت ده ماه از حمل ایشان

در ترجمه لغات و واژه‌های قرآن به سبک نصاب الصبیان ابونصر فراهی در بحرهای مختلف و به نام حسنعلی میرزا شاهزاده قاجار ساخته شده است تا سوره تکویر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: ترمه و فستقی آبی، جلد: میشن تریاکی لایی، ۳۷گ (۴۳ر-۸۰پ)، اندازه: ۱۳/۸×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۴۶۴]

۱۶۷۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۴۵۳/۴

قصیده تاریخ وفات سید جمال علی از سیدرحیم رسول متخلص به بالا، به‌فارسی منظوم که از هر مصرع تاریخ ۱۲۱۰ و از منقوطه و غیر منقوطه هر یک جدا جدا تاریخ استخراج می‌شود و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جدول به لاجورد؛ کاغذ: ترمه، جلد: کاغذ ضربی مقوایی، ۱گ (۲۶۳ر-۲۶۴ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۹ - ۳۹۹۹]

۱۶۷۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۰/۶

آغاز: بسمله. ای روی مهوش تو ربوده زما قرار ×× وی موی دلکش تو نموده روان فکار؛ **انجام:** تا روشنی و تیرگی روز و شب بود ×× روشن شب محب تو روز عدوت تار

قصیده در منقبت امیرالمؤمنین علی (ع) میرزا کاظم، مؤلف در این قصیده صنایع شعری از قبیل ترصیع و اقتباس و مراعات النظیر و ملمع ورد العجز علی الصدر و امثال آن را به کار برده و در حاشیه این نکات توضیح داده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ حواشی با نشانه وحیدی؛ کاغذ: آهار مهره فرنگی، جلد: میشن مشکی ضربی، ۱۴ص (۳۷۷-۳۹۱)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۳سم [ف: ۵ - ۵۵]

۱۶۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۵۰/۲

سوزنی، مسعود سعد سلمان، معزی، رودکی، عثمان مختاری، انوری،فرخی؛بی‌کا،بی‌تا؛قطع:ربعی،اندازه:۱۱×۱۸سم[ف: ۲ - ۲۶۵]

۱۶۷۶. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۲۵۸

آغاز: مرا پیام فرستاد بخت من شبگیر ×× که خیز و بوسه زن امروز پیش تخت امیر / امیر مشرق فرخ حسام سلطنت آن ×× که روزگار جوان می‌کند برایش پیر

قصیده در مدح حسام السلطنه سلطان مراد میرزا؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ، [چند نسخه-ف: - ۳۶۳]

۱۶۷۷. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۲۶۰

آغاز: منت ایزد را که باز آمد به فیروزی زراه ×× از پی سی روز روزه غره شوال ماه

قصیده‌ای است در ۲۹ بیت که برای جشن عید فطر گویا برای شاه سروده شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح و جدول زرین؛ ۴گ [چند نسخه-ف: ۳۶۳]

۱۶۷۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۶۱۸/۴

آغاز: شیخ اوحدی گوید: در خرابات عاشقان کویی است ×× کاندرو نخانه پری روئی است؛ **انجام:** مفتاح رموز کنت کنزا ×× مجموعه سر کن فکانی

اشعار و رباعیات. از شیخ اوحدی و مغربی و سنائی و عراقی و سید قاسم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۱۸]

۱۶۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۴/۸

غزلی از محمد باقر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: زرد و سرخ فام و سفید، جلد: تیماج تریاکی یک لایی، ۳ص (۱۳۲-۱۳۴)، ۳۲ سطر، قطع: بیاضی [سنا: ف: ۲ - ۲۸۰]

۱۶۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۷۷/۱۰

شعرهایی در توحید و صفات خدا و ستایش از او؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۵۰پ-۵۴ر) [ف: ۱۵ - ۴۰]

۱۶۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۲۱/۴۶

قطعاتی از غزل مثنوی به‌خط‌های مختلف از این شاعران که به‌ترتیب یاد می‌شوند. از شیخ بهائی. آغاز: «از کتان و سمور بیزارم ×× باز میل قلندی دارم»، از واعظ (غزل): آغاز: «الهی نفرت از ماده بنوعی اهل دنیا را ×× که ره ندهد کسی در دل غبار کینه ما را، پایان: واعظ بفکر دوست زبان از سخن ببند ×× جایی که دل نشسته زبان هیچ کاره است»، میر نجاة، آغاز: «الهی در دیار محنتم حشمت پناهی ده ×× ز درد و داغ عشقم تخت و تاج پادشاهی ده، پایان: نمیدانم چه باید خواست تا من از تو در خواهم ×× بهر چیزی که دانی لایقم خواهی نخواهی ده»، از حسن خان شاملو: آغاز: «یا رب این مخمور غفلت رامی اسرار ده ×× همچو آهم بر در دلهای روشن بارده»، پایان: «چون حسن میترسم از مخموری روز جزا ×× باده آمرزشم از جام استغفا رده»، از مولوی (از دیوان شمس تبریزی)، در صدر این غزل نوشته «به‌تاریخ شهر ربیع الاخر ۱۰۸۵ معادل صاحبی مهرزای آمده»: آغاز: «منگر بهر گدائی که تو خاص از آن مایی ×× مفروش خویش ارزان که تو بس گرانبهایی»، پایان: «شکری شکرفشان کن که تو قند نوش قندی ×× بنواز نای دولت که عظیم خوش نوایی»، از میرزا همت رودسری (رباعی) از شیخ فیض رکنی، آغاز: «یا ازلی الظهور یا ابدی الخفا ×× نورک فوق النظر حسنک فوق الثنا»، پایان: «عشق تو فرزانه کیش ناز تو بیگانه جو ×× زخم توی مرهم فکن درد تو مرد آزما / ظلک نور العیون قربک اولی النعم ×× همک ام الهمم وصلک اصل المنی»، از علی پاشا حاکم بصره (دو بیت عربی)، از میرزا طاهر وحید (تتمه یک قصیده)، از مقرب الحضره لطف علی بیکا؛ از الهی (غزل)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۹ص (۵۳۰–۵۳۹)، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۸/۵×۱۸ [ف: ۱۰ – ۹۹۸]

۱۶۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۶۳/۴

آغاز: دارم ای یاران حدیث تازه ای ×× دارد اما گریه بی اندازه ای؛ **انجام:** شاه دین شد زان سخن بی اختیار ×× همچو جان بگرفت او را در کنار

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ – ۲۹۴]

۱۶۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۶۳/۶

آغاز: نبی گیسو بخون او بمالید ×× امیر المومنین حیدر بنالید؛ **انجام:** شهید کربلا گشتی تو آخر ×× بغربت مبتلائی جان مادر

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ – ۲۹۴]

۱۶۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۶۳/۱۷

آغاز: منم که پنج وجودند یار و یاور من ×× بدوستی محبان بکوری دشمن؛ **انجام:** به پنج تن که بدین تن رسانم تن ×× محمد است و علی و فاطمه و حسین وحسن

مخمس در ستایش پنج تن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص [ف: ۱۵ – ۲۹۸]

۱۶۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۱/۲۱-فیروز

آغاز: شد مو به رخسارت سفید ای خواجه میدانی چرا ×× یعنی که باید رو نهی زین جاده تا شهر فنا / از بی نشانی چون بود این راه را سنگ نشان ×× باشد دلیل رفتن از افتادن دندان ترا / هر مو بر اندامت بود خاشاک بحر نیستی ×× هر چین زرخسارت بود موجی زدریای فنا / رمزیست قد خم گشتنت بر روی خوان زندگی ×× یعنی که باید ته نمود این سفره از قد دو تا

قصیده آلانقو قصیده‌ای است بلند با قافیه الف از میرزا داود دارای ۱۹۶ بیت در پند و اندرز؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: مختلف آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۶ص (۴۹۷–۵۰۳–حاشیه)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۱ – ۲۷۷]

۱۶۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۱/۴۰-فیروز

اشعاری از: مرتضی قلی شاملو، میرالهی همدانی، عاملای اوزبک، میرزا رضی مستوفی خاصه، وحید، میرزا عبد العالی نجات، میرزا جعفر آصف خان، میرزا محمد جعفر خراسانی وزیر سابق لاهیجان، طالنجان اعتماد الدوله شاه صفی (قطعه ای است از او به مناسبت یافت شدن شمشیر امیر تیمور گورکانی از خاک)، شاه اسماعیل، سام میرزا پسر شاه اسماعیل، خان احمد، ابوالقاسم امری، درویش محمد فقیه، ابوالفتح گیلانی اکبر شاه (رباعی که به عبدالله اوزبک نوشت)، جهان خاتون (محبوبه یکی از فرزندان امیر تیمور)، میرزا احمد رانی، نکهتی همدانی، صفی قلی بیک قزاقخانی، حکیم الهی، میرزا غیاث مین باشی، میرزا ملک مشرقی، میرزا نهالی، شوکتی، میران سید محمد شاه عالم، کمال اسماعیل، داعی انجدانی، سلطان خسرو بن جهانگیر شاه، میرزا طاهر وحید، فکری اگره ای، فکری خودتا، شیخ فیضی، محتشم، وحشی، میر عبد الغنی، (در مدح میر عماد خوش نویس)، فضایلی بادکوبی، ضمیری اصفهانی، آصفی، میرزا فصیحی، طالباآملی، صبحی تویسرکانی، میرزا احمد رازی، رکنا مسیح، ملا محب علی، فتحی اردستانی، ملا محمد جان، ملک بیک اوجی، عاملا اورزبک، کمال سبزواری، محمد قاسم کاهی، قاضی احمد مکاری، امیر علی مازندرانی، سراجا مهرکن، رازی شوشتری، محمد خان (بیگلر بیگی سابق استرآباد)، شیخ ابوالقاسم کازرونی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تا ص ۱۱۶۱ در متن و حاشیه و بقیه آن در حاشیه است جز در ص ۱۱۴۵–۱۱۵۰ که در حاشیه مکتوبی ترکی است [ف: ۲۱ – ۲۸۱]

۱۶۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۲۸/۳-فیروز

غزلیاتی است از: امید، میرزا جلال اسیر و میرزا ابراهیم ادهم، محمد قلی سلیم، فدوی خان صاحب؛ کا: سید علی، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه یک‌لا، ۱گ (۱۵ر–۱۶پ)، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۱ – ۲۹۵]

۱۶۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۲۸/۹-فیروز

(غزلیات و رباعیات و مثنوی) از مکتوبی، طاهر و وقار. از جمله اشعار طاهر یک مثنوی است که در پایان آن سوگندنامه‌ای است که با این دو بیت پایان می‌یابد: «به گوش تشنه آوازهایی ×× به آمد آمد بانگ درایی / که یارب مهربان با طاهرش کن ×× الهی

باطنش چون ظاهرش کن»؛ کا: سید علی، بی‌تا؛ جلد: تیماج سیاه یک‌لا، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۱ - ۲۹۶]

۱۶۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۰۴/۹

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ص (۴۱۸-۴۳۴)، ۱۲ سطر [ف: ۳۶ - ۸]

۱۶۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۹۹/۱

آغاز: عم شاهنشاه عالم آن نواب مستطاب ×× باد یا رب عدل و نظمش تا ابد بر ما حجاب / راست آمد کار عالم چونکه عم شه گذاشت ×× تا به امر حکمرانی پای چپ اندر رکاب

قصیده مدح نواب معتمدالدوله و شرح کتاب معتمدنامه؛ خط: نستعلیق، کا: جلال الدین، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱گ (۱ر-۱پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۶ - ۴۸۶]

۱۶۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۹۹/۳

آغاز: گر جهانیان و جهان هر دو بگردد فانی ×× مجدد امر شود از طرف یزدانی / ز آب گل خلق کند آدم اندر ثانی ×× به جهان از جنت آید به عیادت خوانی؛ **انجام:** دشمنش دل بسته بود جمله به زنجیر و غلش ×× حل شود ار حل کنی اشکال حل مشکلش / مطلبش جمله بدست باد چو کیدسته گلش ×× سر حدی تا که ز وی بهره ستاند هر دم

قصیده مسمط، که شاعر در مدح معتمد الدوله فرهاد میرزا سروده است؛ خط: نستعلیق، کا: جلال الدین، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۳گ (۱۰۶ر-۱۰۹ر)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۶ - ۴۸۷]

۱۶۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۵۳/۲

نام شاعرانی که رباعیاتشان و اشعارشان در برگ‌های ۴ تا ۱۴۶ ذکر شده عبارتند از: ملا مؤمن حسین یزدی، نظام الملک، ملا سحابی، خیام، بابا افضل کاشی، ابراهیم ادهم، کمال اسماعیل، ملا حسین رفیق، ابو سعید، نظیری مشهدی، ملا محمد صوفی، میر عبدالوحید گیلانی، فدایی نوربخشی، میر رضی آرتیمانی، ظهوری خراسانی، زین الدین خوافی، میرزا رفیع دستور، میر صابر، سامی، مغربی، میرزا ابوالحسن، میر محمد باقر داماد، غنی کشمیری، واعظ، میرزا محمد تقی نقیب کلانتر نیشابور، میر سید محمد جامه باف متخلص به فکری، محمد سعید، طالب آملی، ملا جلال الدین مولوی خاموش، تقنای شوشتری، سراجا نقاش، ملا حسنعلی یزدی، ملا محمد نصیر مدرس قم، میرزا نصیر عتیقی نصرت، ملا عرفی، کلبعلی نادر، اطهری، نجفقلی مپ والی، محمد هادی اصفهانی تسنیم، میرزا جعفر منشی، میرزا حیدر رضوی، ملا محمد علی کرباسی، مولوی، راچی، مجدوب، میر مشتاق، شاه محمد شیرازی عارف، شیخ عبدالهادی، میرزا محمود اوراقه نویس، شیخ نجم الدین کبری، اوحدی، سالک یزدی، ملا عبدالله امانی، امینا نجفی، میرزا خلیل، مولا عبدالله بیانی، اهلی، ملا حسنعلی سبزواری معتقد، عجم قلی بیک، مخلص خان، سلمان ساوجی، محمود لاری، فریدالدین عطار، شانی تکلو، حاجی محمد خان فندی مشهور، غنی کشمیری، جامی، سعیدا لاهجی، ملا غیاثای لاری، عبدالرزاق فیاض لاهیجی، میر دوست محمد کتابدار، میر زیتی، ثنائی، ملا ناظم هروی، ملا خواجه علی پیشنماز، جلالای نائینی، میرزا طوفان مازندرانی، میرزا مهدی عالی، دولت یار سلطان ایلچی، میرزا تراب فطرت، میر ابوطالب ترشیزی، ملا نطقی نیشابوری، فاضل میر اسماعیل همدانی ناظر، میرزا محمد سعید حکیم تنها، میرزا فصیح برادر وحید، میرزا رضی دانش، ملا محمد علی مهابادی، کلیم، نجیبا، خواجه نصیر طوسی، میر علی جرفادقانی، میرزا رفیع واعظ قزوینی، مرتضی قلیخان شاملوا، میرزا مقیم کتابدار، فخرالدین عراقی، عمادالدین فضل الله، محسنای قلندر، میر عین علی، ناصح تبریزی، خلیفه سلطان، میرزا شرف، شکوهی، فلکی شیروانی، آقا محمد باقر قمی نافع، میرزا محمد تقی نصیری منشی دیوان، میر ابو تراب خادم ف میرزا جعفر گلستانه، میر نجات، نصرت، میرزا جلال اسیر، محمد طاهر قمی، ده ده مغربی، باب طاهر عریان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، سوخت، ترنج با سر، مجدول گرهی، ۸گ (۱۳۸ر-۱۴۶پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۸ - ۷۵]

۱۶۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۷۹/۶

اشعار یوسف در وصف آمدن مظفرالدین شاه به رشت درسال ۱۳۲۰ق؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۱گ (۲۲پ) [ف: ۳۷ - ۲۰۶]

۱۶۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۳۷/۱

آغاز: زهی طغرای نامت سربلندی بخش عنوان‌ها ×× ز یادت آب و رنگ لاله صد برگ دیوان‌ها / نه موران راست تنها دیده بر فیضت که می‌باشد ×× به دست همچو خاتم چشم امید سلیمان ها؛ **انجام:** دهان‌ها ازو یافت کام از زبان ×× زبان‌ها ازو یافت رطب اللسان / عطا کرد صنعش در این سیرگاه ×× بهر دیده ور دوربین نگاه

غزلیات از: هادی. به ترتیب حروف تهجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۹۳ص (۱-۹۳)، ۱۶ سطر [ف: ۳۶ - ۳۷۰]

۱۶۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۰۱/۱

آغاز: آغاز غزلیات: نفحات وصلک اوقدت جمرات شوقک فی الحشا ×× زغمت بسینه کم آتشی که نزد بسینه کما تشا / تو چه مظهری که ز جلوه تو صدای صیحه صوفیان ×× گذرد ز ذروه لامکان که خوشا جمال ازل خوشا؛ **انجام:** چو رسی بکلبه محتشم چه کشم به پیش تو ما حضر ×× که تو نور دیده جهان نه دگر نظر بما حضری کن / من و دل فتاده جدا نشدی دلا سوی کعبه نکن نظر ×× به وصال کعبه گهی رسی که ز خود جدا سفر کنی / چو بلای جان تو جانیا نبود بغیر بتان کسی ×× چه بود خرد آن بود که از آن بلا حذری کنی

در این تذکره غزلیاتی از شعرای مختلف جمع آوری و به ترتیب حروف تهجی تنظیم شده اند؛ شاعرانی که اشعار و غزلیاتشان در این بخش و در حواشی جنگ آمده عبارتند از: میرزا صادق

همایی باتخلص مروی، محمد علی بختیاری، عاشق، شهاب، سلمان، بسمل، فردوسی، محتشم، سحاب، جامی، سعدی، ظهیر، ازل، انوری، وحشی، محمد علی قصه خوان، حافظ، خاقانی، ملا حسن، نوا(صاحب جنگ)، وحید، طوفان، رفیق، مهری، ملا نظام، ملا عظیم، نورعلی، میرزا نصیر، آقاشاپور، نشاط، غلامرضا خوشنویس، باباطاهر، نیازی بخارایی، سعد اسحق، صابری، صمدی، حسین نوری، حجابی برزو بیگی، مهدی شیرازی، محمد حسن اردبیلی، اسعدی طباطبایی، میر مدهوش، مخلص، ملا بدیع سمرقندی، میر مخدوم، محمد حیران، حیرانی قزوینی، حرفی اصفهانی، مسعود بن محمد نزاری، خواجه معین هروی، معالی، میر مقبول، میر معزنسابه، مشرقی، متونی، همام، کاتبی، ناصر، انسی، فخری، حالی، عمیر، مؤذن، آنی، آهی، عیانی، خسرو، ظهوری، عطار، آذری، شاهی، پریشان، معین، هلالی، قیضی، نیازی، مشتاق، رفیق، آگاه، صیدی، صبا، محمد قلی سلیم، سامی، نوعی خبوشانی، فریدون، ساقی، فروغ، غنی، حیاتی، ثنایی، شرف تبریزی، آصفی، صفی، حزین، عرفی، بی کس، مفتاح، تجلی، خواجو، ضمیر، عارف، مادح، عاصی، ریاضی، صبوری، ناجی، صائب، جواد (زاهد)، نظیری، عنوان، فهمی، مصحف، صراف، مخفی، طبیب، ازل، نصیر، آسوده، نور، نوری، فغانی، اوحدی، روغنی، بینا، آگهی، خالص، عصمت، صبور، کلیم، حقیر، فنا، دوستی، نورعلی، فروغی، بوعلی نیا، مرتاض، رازی، نقی کمره ای، فیاض، قاآنی، اهلی، مغزبی، قاسمی، خاقان، خاوری، میر محمد، ملا مفید بلخی، مهدی قلی بیک، قانع بخاری، مشربی خوانساری، ولی دشت بیاضی، عبدالله مولی اصفهانی، عالمی دارالمرزی، ملا غیرت، قاضی عیسی، عیسی اردبیلی، میر عرشی، شاه عیان، ملا عضدی تبریزی، محمد هما، میر عبدالحسین، محمد مؤمن عربی، عنایت، عظیما نیشابوری، عبدالله ایوانی، میر غفاری، میر عزیز قلندر، شاه علی، عبدالغنی همدانی، امیر عبد الباقی، عزیز تبریزی، عنایت تبریزی، علی منجم، عاشقی خراسانی، عزیز الله شهری، میر علی نقی نهاوندی، درویش عارف، میر علیخان، میر خسرو، باباعلی شاه، ملاخلاصی، نظر علی بیک خادم، خضر قزوینی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی مشکی ترنج با سر با نقش گل مجدول مذهب، ۳۰۱ص (۱-۳۰۱)، ۱۶ سطر [ف: ۳۷ - ۳۴۶]

۱۶۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰۴/۱۰

اشعاری در اوصاف قلم، چند غزل از حافظ و غزل‌هایی از دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج دورو، مشکی، عطف و حاشیه تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی، ۵گ (۸۹پ-۹۴)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳۸ - ۴۳۰]

۱۶۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰۷/۱۸

اشعاری از: اسدی طوسی، منوچهر شصت کله، فرخی، دوازده بند عاصی در لعن یزید، قطران، رشید وطواط، سوزنی سمرقندی، مجیر بیلغانی، جوهری زرگر بخارائی، اثیرالدین اخسیکتی، اسیر، لغت، جرعه، شوقی، واعظ قزوینی، سلیمی؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، عطف تیماج سرخ، ۲۵گ (۱۴۰ر-۱۶۵پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳۸ - ۴۳۷]

۱۶۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰۹/۱۲

اشعاری از: سعدی، مطایبه مصاحب نائینی، مثنوی ضیا اصفهانی، انوری، عرفی، عنصری، فردوسی، عبدالواسع جبلی، خاقانی شیروانی، فرخی، ادیب صابر، عثمان مختاری، سنایی غزنوی، سوزنی سمرقندی، ظهیر فاریابی، نظامی، تفرشی، گنجوی، جمال الدین عبدالرزاق، رفیع الدین، عبدالوهاب نشاط؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۷۸گ (۵۶ر-۱۳۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۴۴۰]

۱۶۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۸۷/۳

سعدی، مولوی، مشتاق، عطار، عرفی، شیخ بهایی، احمد فیض رکنی، جامی، طغرا، شیخ احمد، شاه قاسم، حسان بن ثابت انصاری، نظامی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۴۵گ (حاشیه۱ر-۴۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۵۱۷]

۱۷۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۵/۱۲

در این بخش۲۳ غزل درست و چند غزل ناقص از شاعران پراکنده دیده می‌شود: ۱) یک غزل ناقص با قافیه «ی» از شاهی که انجامش این است: «چو او روی تو را می‌بیند از خود میرود شاهی ×× تو حال او همی دانی ولی با خود نمی‌آری»، ۲) یک غزل از طوسی که پایانش چنین است: «شنیدی درد و آه و ناله زار از پی تیرش ×× هنوز ای طوسی دلخسته تا در دل چهاداری»، ۳)یک غزل بی تخلص و ناشناخته، ۴) یک غزل از فیضی، گویا وی همان فیضی برادر ابوالفیض پسر شیخ مبارک (م-۱۱۰۴) باشد که وزیر اکبر پادشاه هندی بوده است، پایان این غزل چنین است: «گریبان میدرد فیضی از آن سودا که تا روزی ×× بگیرد دامن وصلش ... دهد یاری»، ۵ و ۶) دو غزل از طالب شیرای که پایان هر دو این است: «هر چه از خوبی شیراز بگوید طالب ×× اهل معنی همه دانند که صد چندانست / طالبا بی غرض از لفظ اصیلی بشنو ×× شهر شیراز تو یک گوشه اصفهانست»، ۷ تا ۱۱) پنج غزل از سکاک: شاید همان بابا فغانی باشد که در (ص ۶۱-۶۳) یاد شد، انجام سه غزل آن این است که یکی از آنها بی تخلص است: «گر رود سکاکرا سر در سر کار بتان ×× ترک ندهد دوستی بین تا چه سان خود دشمنست /گفته ئی سکاک آخر صید ما خواهد شدن ×× این سخن دیرست گویا خود معین کرده است/ صد بار بیش کشت و دگر ساخت زنده ام ×× کوی علیست یار و حکیمی نصیر او»، ۱۲ و ۱۳) دو غزل از آصفی که گویا همان آصفی هروی (م-۹۲۳ق) باشد، پایان نخستین آنها این است: «ز جان آصفی ای جان نماند جز رمقی ×× بیاد می بسر او که آخرین نفس است»، ۱۴) یک غزل از قاسمی که پایانش چنین است: «قاسمی باز أز تو در تو گریخت ×× که مفرهم توئی و ملجا تو»،

۱۵) غزلی از محیی با این پایان: «تا هست و بود و باشد از این روز تا ابد ×× محیی بجان محبست همه اولیای تو»، ۱۶و۱۷) دو غزل بی تخلص؛ ۱۸تا۲۰) سه غزل از حسن، که گویا همان حسن دهلوی باشد که در (ص ۵۲–۵۴) یاد او گذشت، غزل یکم ناقص و غزل دوم بدین شعر پایان یابد: «از بهر وصل او حسن وجه زری دارد ولی ×× شد وصل او چون کیمیا و از کیمیا نایاب تر»، ۲۱ تا ۲۴) چهار غزل ناشناس، میان آنها نیز افتاده است، ۲۵) غزلی از نسیمی که بدین شعر پایان یافته: «ای نسیمی پاک می‌بازی نظر ×× آفرین بر دیده بینای تو»، ۲۶) غزلی از عطار بدین پایان (تخلص): «قصه عطار از هر سو گذشت ×× عرضه خواهد داشت او بر رای تو»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ق؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ کاغذ: نخدی رنگ، جلد: تیماج مشکی، ۱۴ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ – ۲۴۹]

۱۷۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۳۶/۴۲–ف و ۱۳۳۸/۴۲–ف

نسخه اصل: بادلیان Add. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). شعرها است: قصیده بدر صاعدی درگذشته پس از ۷۴۶ در ستایش سلطان محمد بن تغلق و منظومه در اختلاج از بدر جاجرمی در گذشته ۶۸۶ ساخته ۶۷۵؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ – ۵۸۵]

۱۷۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۵۲۴/۴–ف

نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی ۱۶۵۵.۲C V–۹۰. قصیده جبریه است، در ستایش عبدالمومن خان یا جواب ابن غیاث به مولانا مشفقی مورخ ۹۸۰؛ بی‌کا، بی‌تا: با تاریخ ۹۸۰ق [فیلمها: ۱–۶۱۴]

۱۷۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۵۱/۱۲

از جمله اشعاری در عزلت و چند ماده تاریخ؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: شیخ محمد مهدی شمس العلماء عبدالرب آبادی، بی‌تا، ۱ص (۱۱۴۰) [مختصر: ف: – ۶۲]

۱۷۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۲۸۶

رباعیات خیام، اشعاری از نعمة الله ولی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۵۶۳) [مختصر: ف: ۶۴]

۱۷۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۲۰/۶

شامل هفت بند ملاحسن کاشی، اشعاری از ملانظام استرآبادی و شاه طایر دکنی و حکیم فردوسی، قصیده غیر منقوط آفتابی ساوجی و شعری از عارف آذری، ترجمة الشوق عرفی شیرازی و تتمه دیوان حافظ، اشعاری از طبعی قزوینی و ملاامیدی، مسبع فضولی بغدادی، الف تا یای سید نسیمی، اشعاری از مقصود کاشی، قصیده مذنب، سوز و گداز نوعی خبوشانی، قضا و قدر سلیم تهرانی، قضا و قدر حکیم رعنا، عنبریه کاتبی نیشابوری، قصیده ادهم آرتیمانی، اشعاری از شیخ الرئیس و شیخ کمال خجندی و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۰۰گ (۳۱۶پ–۴۱۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۳۰ – ۱۲۲]

۱۷۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۴۰۷

آغاز: اگر عمری بیارایم سخن را؛ **انجام:** فریضه من الله واجبه علی کل مسلم

شامل: فهرست اسامی شعرا و تعداد ابیات (ص۱ و ۲)، غزلیات سعدی (۳–۴۷)، غزلیات حافظ (۴۸–۶۳)، غزلیات نشاط (۶۴–۶۶)، غزلیات مجمر (۶۶–۷۲)، غزلیات عاشق اصفهانی (۷۲–۷۴)، غزل محتشم (۷۵)، غزل مشتاق و رفیق (۷۶)، غزلیات محرم (۷۶–۷۸)، غزلیات وصال (۷۸–۸۵)، بوستان سعدی (۸۶–۹۳)، مثنوی میرزا نصیر (۹۴–۱۰۹)، فرهاد و شیرین وحشی (۱۰۹–۱۲۵)، ترجیع‌بند هاتف (۱۲۵–۱۳۳)، باغ رفتن شیرین از عرفی (۱۳۳–۱۳۸)، ترکیب‌بند ضیاء اصفهانی (۱۳۸–۱۴۲)، رباعیات خیام (۱۴۲–۱۴۷)، دوبیتی‌های بابا طاهر (۱۴۷–۱۵۲)، میر مرشد همدانی و مطایبه مصاحب نائینی (۱۵۲–۱۵۶)، تغزل نوری اصفهانی (۱۵۷)، قصیده، مقطعات، مطایبات سعدی (۱۵۷–۱۷۵)، غزل طبیب اصفهانی (۱۷۶)، ساقی‌نامه حافظ (۱۷۶–۱۸۱) حکایت شیخ صنعان عطار (۱۸۲–۲۱۲)؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج [رایانه]

۱۷۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۰۴

آغاز: بسمله، من قال سبحان الله غرس الله له بها شجرة فی الجنة و من قال الحمدالله غرض الله له شجرة فی الجنة؛ **انجام:** امضی الی الغیر یکون نافذا مفضلا و المنع فی ...

جنگی و مجامیع؛ خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه کالنصاب به ترکی ضمیمه است؛کاغذ: شکری، جلد: تیماج برون تیماج [رایانه]

۱۷۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۵/۱۶

از امیر المؤمنین و مولوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۴۹پ–۵۰ر) [ف: ۲۹/۱ – ۳۳۱]

۱۷۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۰۳/۹–ف

نسخه اصل: نسخه آقای افشار شیرازی. ترجیع بند و مخمس و غزلیات از: حیرتی، شعرهای عبید خان اوزبک، سیفی، وصفی، سراج زاده آقسرای (به ترکی)، شافعی (به عربی)، حافظ، نجم الدین کبری، سنایی، اهلی، سعدی، ابن حسام (مستزاد)، درویش دهکی، لطفی هروی، رفیقی یزدی، خیام، شاه عادل، عصمت، میر عبدالباقی، سلطان یعقوب، ادهم، همایون، ریاضی، نیکی، شرف، باقی، یعقوب بیک، کمال خجندی، بنایی، مقامی (مخمس)، حسن وادایی، شهیدی، شیخ زاده لاهیجی، سلمان، حیرانی، بقایی، نامی، عبید زاکانی، مانی (ترجیع بند)، نظمی، فوری (مثمن)، جامی، اوری، امری، ذاتی، کمال پاشازاده (به ترکی)، رحمی چلبی (به ترکی)، خداوندگار، نجاتیو آهی، حنایی، سلطان سلیم (به فارسی)، شیخ آذری، ملاحسام دیوانه، قاسم، ابن عربی (به عربی)، نسیمی، طهماسب، نظامی، بایسنغر جغتایی و عضد؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ – ۷۱۸]

۱۷۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۲۸/۱

قصیده فارسی با قافیه نون؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج آبی ترنجی عطف و درون قهوه‌ای، ۵ص (۱–۵)، ۱۴ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۳۵۶۴]

۱۷۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۴۱۶
آغاز: هر گوشه از خرام تو نازد هزار جان ×× صد بارا گربه پای توریزند جایز است؟
در این جنگ نمونه‌ای از اشعار این شاعران بدون تنظیم گرد آورده است: صائب تبریزی، میر همایون، هلالی، ابو تراب بیک، میرزا صادق دست غیب، محمد مقیم، بابا فغانی، رکنا طالب کلیم، ملا محمد حسن شوقی، یوسف بیک شاملو، مولانا شانی، باب افضل، سحابی، میرزا ابراهیم ادهم، شیخ ابو سعید، محمد قلی بیک سلیم، غیاثا حلوائی، صفی قلی بیک. در پایان مجموعه چند رقعه به نثر نیز افزوده شده و در برگی به‌خط گرد آورنده تاریخ جمادی الاول ۱۰۵ ؟ در مشهد مقدس معلی دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ سطرها چلیپا؛ جلد: تیماج سبز، ۸۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۴ – ۱۸۸]

۱۷۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۳۳
بعضی ابیات مفرده و رباعیات پراکنده‌ای است که از آتشکده آذر به‌سال ۱۳۱۰ انتخاب شده با ذکر نام شاعران و در پایان چند بیت از «مجمع الفصحاء» که انیس مؤلف قرار گرفته بود به سال ۱۳۴۷ افزوده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا: با تاریخ ۱۳۱۰ق؛ جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [ف: ۲ – ۲۹۰]

۱۷۱۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲ر۳۲۰۹
آغاز: هو الابهی. ای حیات العرش خورشید و داد ×× که جهان و امکان چو تو نوری نزاد / گر نبودی خلق محجوب از لق ×× یک دو حرفی گفتم از سر بقا / تا که جانها جمله مرهونت شوند ×× تا که دلها جمله مفتونت شوند؛ **انجام:** چون کلیم اندر میان قبطیان ×× یا چو روح الله میان سبطیان / همچو یوسف اندر افتاده به چاه ×× آن چهی که نبودش پایان و راه / بلبلت شد مبتلا اندر قفس ×× بسته شد هم زین قفس راه نفس. در حالت تنگی سینه و دردسر و سلفه بسیار تحریر شده [انشاء الله قصوره باقمایز]، یعنی عفو خواهید فرمود
فصل و بابی ندارد مثنوی عرفانی است در مدح و شرح حالات بهاء الله؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: قارنقور ۲۲×۱۴، ۱۰گ، ۱۸ سطر [ف: ۲ – ۵۰۴]

۱۷۱۴. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۳۲۰
آغاز: ابروان زد صحبت تر یا چرخ یا چاچی کمان ×× تیر تو دلدوز تر یا نالهای زار من؛ **انجام:** کرد بدریای.. چون نظر ×× دید بهر گونه نهنگ دگر
جامع و کاتب: احتمالاً ابوالقاسم خان در ۱۳۲۷، نسخه شامل رباعیات و غزلیات سعدی شیرازی، وحشی بافقی، سید محمد ماست بند، حافظ شیرازی، هاتف اصفهانی، مشتاق؛ خط: نستعلیق مخلوط بشکسته کم اعجام، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی ضخیم، جلد: تیماج تریاکی، ۴۶گ، ۸ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۷۲]

۱۷۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۱۰۹/۴
غزل و رباعی تاج جیلانی؛ خط: نستعلیق، کا: لاد محمد قرشی هاشمی خطیب نوساری، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی زرد متن و حاشیه، جلد:مقوا ابره پارچه مشکی، ص (۱۵۳پ)، سطور چلیپا در هفت ستون (۱۲×۲۲/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۵ – ۴۱۱۵]

۱۷۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۷/۷–ف
نسخه اصل: نافذ پاشا ۳۹۹. غزل‌های ابراهیم و کمال؛ بی‌کا، بی‌تا؛ هامش ۵۱پ تا آخر [فیلمها: ۲ – ۲]

۱۷۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۳۲–ف
قصیده در معنی فقر و دعای خواجه به فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ – ۲۱۲]

۱۷۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۴۵–ف
قصیده‌های فارسی است از: ... و کاتبی، ظهیر فاریابی، سلمان ساوجی، جامی، کمال خجند، امیر خسرو، سلمان، شیخ سعدی، جامی، خواجه عصمت، سید حسین با شعری که هر بیت آن ماده تاریخ ۹۲۹ است و قصیده بی‌نقطه و ماده تاریخ و گفته تاجوری به ترکی (به نسخ) و قطعه‌های تاریخ سلاطین عثمانی از عثمان غازی تا سلطان سلیمان(۹۲۶)به فارسی؛بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳– ۲۱۲]

۱۷۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۱۰۰–ف
قصیده است با تاریخ ۶۴۵ در ۹۶ سالگی و جامی نیز خاقانی و خسرو دهلوی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ – ۲۱۲]

۱۷۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴–۶۲۲۵/۴۲–ف–درهامش
قصیده «ما مظهر ذات کبریائیم، ما جام جم خدا نمائیم»؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ – ۲۱۳]

۱۷۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۲۸/۲
قصیده و غزل و قطعه ورباعی از سید حسن غزنوی، مجد همگر، اثیر اخسیتکی، جمال الدین اصفهانی، کمال الدین، عمق بخاری، فلکی، شیروانی، ابوالفتح بستی، شیخ ابوالحسن شهید بلخی، ابوالعباس بخاری، عمادی شهریاری، سید جمال کاشانی، خواجه جلال، جلال الدین ملکشاه، سلجوقی، روزبهان شیرازی، شمس الدین صاحب‌دیوان، مجد الملک یزدی، عضایری، علی بن احمد قتالی پهلوان محمود، بهاء الدین کریمی، حکیم لؤلؤ، منجیک ترمذی، محمود صاین، محمد بن عمر، نضام الملک طوسی، میرزا عبدالله خان شهاب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۰ص (۸۱–۱۶۰) [ف: ۸ – ۴۵۰]

۱۷۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۶۳/۸–عکس و ۳۴۶۴/۸–عکس
نسخه اصل: توبینگن Or oct 3784. غزلهایی گویا از مولوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ (۱۷۰ر–۱۸۳پ) [فیلمها: ۳ – ۲۲۴]

۱۷۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۹۱۰/۵
قصیده فارسی است، در ستایش حاج محمد کریم خان کرمانی؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالجبار بن حاج قاضی محمد قراباغی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ضربی زرکوب، ۲ص (۳۱–۳۲)، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲ – ۲۹۰۰]

۱۷۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۵۸/۴-عکس
آغاز: یا خاتم الرسالة یا اشرف الوری
نسخه اصل: پاریس S. P. 1948. قصیده در ستایش پیامبر؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۳۸]

۱۷۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵۱۹/۱۳
آغاز: سرنامه بنام آن خداوند ×× که خوبان را به دلها داد پیوند؛ **انجام:** نوازش چون زرد ارسوی شه این ساز ×× برون داد از سوی زهره آواز
مثنوی است؛ بی‌کا، تا: جمادی الاول هزار و اندی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۲۲گ (۵۶پ-۷۸ر)، ۲۰ سطر (۷×۹) [ف: ۱۷ - ۱۵۲]

۱۷۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۵۱۱/۳
قصیده فارسی سید نسیمی با قافیه تاء؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن کربلایی محمد تقی سیستانی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ لایی، ۹ص، ۱۳ سطر (۱۰×۱۴)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶ - ۲۸۱]

۱۷۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۶۱/۷
مثنوی با عنوان «از ملالت در انحراف مزاج جهان بانی و طلب شفای عاجل از حضرت سبحانی»، تا می‌رسد به عنوان «حکایت آن جوان عاشق که به محض دیدن معشوق خود فدا ساخت و جان در باخت»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، از یک سوی، ۸گ (۹۵پ-۱۱۳پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۴۷]

۱۷۲۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۵۹۳/۴
رباعی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۲ - ۱۲۷]

۱۷۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۳۲/۷
رباعیات از: سحابی استرآبادی، ابوسعید ابوالخیر، شیخ صفی، فضولی، زایر نقاش، محمد قلی سلیم، خیام و تهماسب صفوی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ - ۲۴۷]

۱۷۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۳۲/۳۲
قصیده میر محمد باقر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ - ۲۴۹]

۱۷۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۳۲/۳۵
قصیده قلندر کوچک بابا سلطان؛خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا[ف:۵- ۲۴۹]

۱۷۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۹۱/۳
آغاز: بسمله الله خیر الاسماء قصیده بدیعه که در توصیف و تمدیح قلیان تریاک مسمی به وافور نو ظهور گفته شده و هی هذه. مژده که دیگر جهان تازه و معمور شد ×× جان و دل مردمان خرم و مسرور شد / طرح نو انداخت دهر رسم کهن دور شد ×× معروف آمد رواج، منکر محذور شد / تا که ز مظلوم این بدیعه منشور شد ×× نوبت می‌درگذشت دولت واپور شد؛ **انجام:** بند آخر: خوشا کسی کز جهان کفاف دارد معاش ×× چهار دیواری و دلی زغم بی خراش / همدم دانا دلی کم سخن و خواجه تاش ×× سماور و قند و چای شاهد رندی قلاش / چو نیست مظلوم را این چه خروشد به فاش ×× نوبت می‌درگذشت دولت واپور شد
قصیده بدیعه است با ترجیع بند درباره وافور، منظوم، در ۲۱ بند؛ خط: نسخ، کا: محسن بن عبدالکریم، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج حنایی ضربی لایی، ۳گ (۱۳۳-۱۳۶)، ۲۰ سطر (۶×۱۶/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۴۴]

۱۷۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۵۳/۱۱
از سعدی جامی محتشم، محرم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۱۷۵ر-۱۷۷ر) [ف: ۳۸ - ۷۸]

۱۷۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۴۱۹۹/۱
از میرزا بیک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۲۵پ) [ف: ۳۸ - ۲۷۵]

۱۷۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۹۱/۳
از نظام؛خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۱۰گ(۸۸ر-۹۸پ)[ف: ۳۷ - ۲۱۶]

۱۷۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴۵/۳۵
از سعیدا؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۷۴ر-۷۵پ) [ف: ۳۸ - ۱۷۹]

۱۷۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۱۲/۶
اشعاری از قائم مقام و بابا طاهر و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۸۲پ-۸۴پ) [ف: ۶ - ۲۲۳]

۱۷۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۹۱۴/۶
رباعی امیر کلال،که هر کس یک نفس سه بار بخواند مشکل او گشوده شود: «یا رب بگشا بر دلم از توبه دری ×× بی منت مخلوق رسان ما حضری / این باقی عمر چنین دار مرا ×× از من نرسد بهیچ کس دردسری»؛ خط: نستعلیق راسته و چلیپا، کا: غلام حیدر، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور مشکی مقوایی عطف و گوشه تیماج سرخ، ۱ص (۱۴۰ر)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۶ - ۷۳۵]

۱۷۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۷۸۱/۱۲
رباعیات از زبان نظام الدین اسحق قاضی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۷ - ۳۸]

۱۷۴۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۱
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. ای ملک خلیفه الهی ×× قائم بتو ... / ای ما شطر غدار دولت ×× ای بر تو مدار کار دولت؛ **انجام:** در فهم دقیقه‌های مشکل شرمنده منطقش افاضل
در این جزوه هفت قصیده در مدیح علیشاه ظل السلطان سروده و کتابت شده؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ پشت صفحه اول: «این جزوه به‌سال‌های ۱۲۷۴ و ۱۲۸۲ از عرض گذشته»، مجدول؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا لاکی رنگ، ۱۴ص، ۱۵ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴ - ۹۵۳]

۱۷۴۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۱
آغاز: بیا که غره شعبان شده دمیده هلال ×× هلال جام طلب کن که گشت باده حلال؛ **انجام:** هلال زندگی دشمنت نگردد بدر ×× خمیده ماند و اصفر قرین ضعف و هزال

قصیده (عریضه منظوم) است؛ ناظم قصیده و کاتب این نسخه مشخص نیست ولی سراینده پس از تبریک مولود حضرت سید الشهداء (ع) به مظفر الدین شاه قاجار خدمات گذشته خود را یادآوری و استدعای برقراری مستمری کافی از آستان فارس کرده است؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ پشت صفحه اول: از کتب انتقالی از انبار خوضحانه است؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: فرنگی کبود رنگ، جلد: مقوای روکش مخمل زنگاری حاشیه گل منگنه‌ای، اندرون کاغذ ابری نیلی، ۷ص، ۱۴ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴ - ۹۸۷]

۱۷۴۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۲

آغاز: الا ای ساربان بر بند محمل ×× که بر بستند محملها قوافل / شتربانا جلاجل بر جمل بند ×× که نسپارد جمل ره بی جلاجل؛ **انجام:** ثنا گستر یکی را صد چو اخطل ×× مدیحت گر یکی را صد چو دعبل / یکی شخصش جهان را باد حافظ ×× یکی کفش مهان را باد کافل

در این جزوه قصیده‌ای است در مدح ولیعهد مظفر الدین و پادشاه وقت ناصر الدین شاه قاجار؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: فرنگی کبود رنگ، جلد: تیماج روکش ترمه محرمات لاکی حاشیه سجاف تیماج لاکی، اندرون تیماج لاکی، ۱۶ص، ۱۰ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۴ - ۹۹۰]

۱۷۴۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۳

آغاز: بسمله. نوبت عیش رسید ای مه خورشید مثال ×× روزی آمد که دو صد بار به از شام وصال / محفلی نغز بیارای به از مجلس بال ×× عید مسعود جلوس است و بلوغ آما ... این چنین فال زدم وه چه نکو آمد فال؛ **انجام:** ظلمی آمد بمن آنسان که به انسان مرساد ×× که همه پارسی و تازی من رفت زیاد ×× داد من ده که جزای تو دهد احمد و آل

قصیده مدحیه است، قصیده‌ای است به‌صورت مخمس که در هنگام اعلام ولیعهدی احمد شاه قاجار سروده شده؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ پشت صفحه اول: «انتقالی از قصر بلور»؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: فرنگی نباتی رنگ، جلد: مقوای ابره مخمل نیلی رنگ گل منگنه، اندرون کاغذ ابری نیلی، ۵ص، ۱۵ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۴ - ۹۹۱]

۱۷۴۴. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه: ۵۵

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛افتادگی: انجام؛ قطع: وزیری [نشریه: ۴ - ۳۸۲]

۱۷۴۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۵۲/۴

مخمس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی سفید و کبود، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [نشریه: ۳ - ۲۳۰]

۱۷۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶۹/۱۳

غزل از تشنه قزوینی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۸۲) [ف: ۳۷ - ۷۴]

۱۷۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۵۹/۴

غزل از موجی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۹پ) [ف: ۳۷ - ۲۹۴]

۱۷۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۴۳۶/۲

غزل از منصور؛خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛ ۱ص (۷۲پ) [ف: ۳۸ - ۵۷۵]

۱۷۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۳۴۶۳/۱

غزلیات، رباعیات و قطعات از شعرای گوناگون؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳۶ - ۴۱۰]

۱۷۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶۹/۵۳

قصیده نور علی شاه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۴۲) [ف: ۳۷ - ۸۱]

۱۷۵۱. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۸/۴

قصیده‌هایی در ستایش علی (ع) است به فارسی از توحید و ذوقی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۷۸]

۱۷۵۲. اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۸/۵

رباعیات و یک قصیده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴ - ۴۷۸]

۱۷۵۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۱۶۳/۱

مثنوی است،که در پایان آن از حیدر بیک و از قزلباشان یاد شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۱۳۷]

۱۷۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۲۷/۵۱۱/۳

قصیده به مناسبت عید قربان در ۲۱ بیت (دلا خواهی اگر قربانی آری عید قربان را)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آبی فرنگی [ف: ۱۵ - ۱۱۱]

۱۷۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۲۷/۵۱۱/۹

آغاز: باد بهار بادم عنبر فشان رسید ... ×× فرمانروای (معتمد) الملک کز شرف/ ... شاها (ادیب) را بهمه دور روزگار ×× سر سبزی از تو بروضات جنان رسید

قصیده در مدح فرمانفرمای مملکت فارس از گفته‌های محمد هاشم حسینی متخلص به ادیب قصیده در ۴۰ بیت است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قصیده در چهار ستون؛ اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۵ - ۱۱۳]

۱۷۵۶. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۸۸/۱۹

غزل‌های سعدی و جامی و عاشق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در میانه و به رنگ زعفرانی؛ کاغذ: کبود، قطع: بغلی بیاضی [نشریه: ۵ - ۶۲۲]

۱۷۵۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۵۷/۳

قصیده فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۲۵۶]

۱۷۵۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۹۲۵/۲

مثنوی است گویا از اوحدی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ [نشریه: ۷ - ۲۶۳]

۱۷۵۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۱۱۸/۴

قصیده غوثیه است: سقانی الحب کاسات الوصول؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با دو سرلوح [نشریه: ۷ - ۲۶۸]

۱۷۶۰. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۲۸

اشعاری از: حاجی محمد گیلانی، متین، صایبا، ذوقی اردستانی، ناظما، «تاریخ تالار آیینه»، میر صیدی، محمد جعفر بیک، عالم

بیک، میرزا بدیع سبزوار، فغانی، نجات، سعدی و وارسته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ربعی، ۲۲گ (۱۳۶ر–۱۵۸پ)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۵۵۲]

۱۷۶۱. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۳۳

شعر قدسی مشهدی و عرفی و میرزا صالح؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱ص (۲۱۶پ)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۵۵۲]

۱۷۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۸۰۴/۸

آغاز: بسمله، چنین گفتند ... استاد – بروح پاک ایشان نور حق باد / پس آن را نظم کرده ابن عباس ×× که او در علم بوده افضل ناس؛ **انجام:** تبارک من تعالی فوق عرش–تقول العبد فاطلبنی تجدنی

قصیده ربوبیة؛خط:نسخ مایل به نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف و گوشه‌ها تیماج قرمز، ۴ (۸۰–۷۶)، ابعاد متن: ۱۰×۱۵، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵ – ۱۸۰۲]

۱۷۶۳. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره/۱

دو قصیده از سلیمی درباره علی علیه السلام؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۷۴۸]

۱۷۶۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۹۷۴/۶

آغاز: باکمال فیض رحمت در هوای نو بهار ×× بی زلال و صل او خشکم چو طبع روزگار

قصیده در مدح امام هشتم، سروده سال ۱۰۱۱، گویا از فخرالدین. ۲۱۰ بیت؛خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۵۸]

۱۷۶۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۹۷۴/۲

رباعیات از عرفی، مؤمن، خیام و سنائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۴گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ – ۱۵۸]

۱۷۶۶. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه: ۶/۷

هفتاد بیت از رباعیات متفرقه اهل تصوف و یک رباعی در حاشیه: «ای جنبش این طارم نه طاق از تو ×× وی غلغله در جمله آفاق از تو / دردیست نهان در دل عشاق از تو ×× سوزیست درون جان مشتاق از تو / عشق ارچه بسوی هر کسش آهنگ است ×× با هیچ کسش نه آشتی نه جنگ است / بس بی نگست باده عشق و دارو ×× این رنگ ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: چرم قهوه‌ای، ضربی (با ترنج بزرگ و نقش گل و بوته)، عطف چرمین، ۲گ (۸۶ر–۸۷پ)، ۱۵ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۵]

۱۷۶۷. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۰۳

آغاز: چو گل زد جامهای خسروی چاک ×× فکند افسر ز سر چون لاله بر خاک / شدند ارکان دولت یک بیک جمع ×× چو شمع از پای تا سر غرفه در دمع؛ **انجام:** فتاد آوازه این مژده در شهر ×× تو گفتی شد جوان بار دگر ...

اشعاری تاریخی و خیالی که با عناوین چون «رسیدن بدر و مشتری به ری و رسیدن مهراب به ایشان»، «خطاب مشتری با صبا»، «آغاز داستان مهر و مشتری» ... سروده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ عناوین لاجوردی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۸۶]

۱۷۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۳۴۶

اشعاری از سعدی، حافظ، وصال و صابر؛ کا: صابر، بی تا [د.ث. مجلس]

۱۷۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۶۲۷

اشعار اسلم، صباغ، بهجت و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۷۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۶۶۲ ض

قصیده یافعی؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۷۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۸۶۶

از شاعرانی با تخلص حیرت، غیرت، طبیب موسوی؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۷۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۲۶/۱۱

غزل فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب مرصع محرر؛ جلد: تیماج، مشکی، مجدول، ترنج زرین با نقش گل و بوته و پرنده، ۲گ (۸۰پ–۸۱پ) [ف: ۳۶ – ۱۹۲]

۱۷۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۳۶/۳

غزل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول محرر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت با ترنج با سر مجدول، ۵گ (۱۲۴ر–۱۲۸پ)، ۶ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۶ – ۳۶۸]

۱۷۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲۶/۳–طباطبائی

انجام: بس خون ز پرند شه دادار فرو ریخت ×× چون قطره باران چکد از ابر بهاری

چند غزل و تغزل است در شیوه‌ای شبیه به شیوه اشعار وزیر نظام و در برخی از آن‌ها تخلص مشتاق دیده می‌شود اما سبک اشعار مسلم می‌دارد از منشآت سید علی مشتاق اصفهانی و یا از دیوان مشتاقیه مظفر علی شاه کرمانی نیست و همان گونه که اشارت رفت به شیوه متوسط و سبک اشعار وزیر نظام بسیار شبیه است. اینک نمونه‌های از این اشعار: مطلع نخستین تغزل: «مدیح و زیور مدحت نثار خالق یکتا ×× که از آب و گلی آرد برون بس صورت زیبا / خداوندی که هر شام و سحر بر درگه فضلش ×× سجود آرند بر خاک جلالش جمله اشیاء»، از غزلی دیگر: «چو صوفیان صفا پیشه سربنه بر دوست ×× که کار مردم صافی محبت است و صفاست ... / قناعت است و توکل مقام درویشان ×× فرو از این چه نشینی محل فقر کجاست / محبت است و ارادت نظر به عین رضا ×× نه این مجاهده با نفس من همین تنهاست / کس این عمل نتواند به جز شه مشتاق ×× که در مفارقتش صد هزار جامه قباست / طبیب شافی نفس است غیر او نبود ×× جو او طبیب بود در مرض امید شفاست»، از غزل دیگر: «افسوس بر آن دیده که حق هیچ ندیده است ×× پیچیده ز حق روی و بغیری نگریده است / آوازه رحمت به سماوات و به ارضین ×× بر گشته و از سمع رضا

کس نشنیده است / ... گردیده کند باز تو گویی ز تکبر ×× این خلق ز آباء و ز اجداد خریده است / خود را چو سبع ساخته از کلبه درآید ×× یعن منم آنی که ز من خلق رمیده است / با روی ترش کرده و ابروی گرده دار ×× مانا که یکی قطره ز زقوم چشیده است / مشتاق چرا دست نگیرد ز من امروز ×× کز دست لئیمان به لبم جان برسیده است»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی شکری رنگ،جلد:تیماج یک لا قرمز،۱۸ص (۱۲۰–۱۳۷)، ۱۱ سطر، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۳۱۵]

۱۷۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۹۷۳

با شعرائی که وفائی تخلص می‌کنند تطبیق نمی‌کند. با تخلص وفائی؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۷۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۶۴/۲

آغاز: چکامه پارسی: فه سام؛ **انجام:** کانه لم یلج روح علی جسده.

شامل یک قصیده پارسی دساتیری و یک قصیده و یک قطعه شعر به تازی از هدایة الله، کاتب نسخه که گوینده این اشعارست در پایان نسخه رقم کرده: «برحسب فرمان مجرای قبله گاهی جناب میرزا محمد حسین لازال مخصوصا بالطاف الالهی تحریر این چند قصیده عربی و پارسی تضییع صفحات نمود امید از توجه مخصوص معظم الیه (!) مدظله العالی این‌که در ظلال عطوفتشان نوعی قابل شود که از عهده خدمات شایسته تر از آنها برآید بنده درگاه هدایة الله غفرالله ذنوبه فی شهر ربیع الاول من سنه ۱۲۹۴»؛ در آغاز قصیده پارسی (ص۱۹) این جمله ساخته شده از لغات جعلی دساتیری «فه سام شالش پارلیم مزدام» دیده می‌شود که زیر آن ترجمه آن را چنین نوشته‌اند: «بنام دانش آفرین یزدان»، و به‌خط دیگری در حاشیه نوشته شده: «این فقره بزبان اصل دساتیر است که باعتقاد پارسیان زبان آسمانی است و لهجه یزدانی لیکن این ترکیب را ناظم خود انشاء نموده است و لفظ شالش که بمعنی دانش است با تخلص ناظم مناسب است و خالی از لطفی نیست»؛ ازین قرار سراینده این اشعار هدایة الله نام داشته و دانش تخلص می‌کرده و از شعرای اواخر قرن سیزدهم بوده است، قصیده پارسی قصیده مصنوع پر تکلفی است که سراینده خواسته است به‌فارسی سره بسراید و کلمات مجعول کتاب دساتیر را که فارسی اصل پنداشته در آن به کار برده، مطلع آن این است: «پس از نیایش کیهان خدیو پاک خدا ×× همی سرایش خواهم بشیوه شیوا»، و آن را به مدح وکیل الملک نامی سروده که ظاهراً مرتضی قلیخان وکیل الملک پسر محمد اسماعیل خان وکیل الملک نوری حکمران کرمان باشد و در ص ۲۸ در مدح او گوید: «ستوده درگه کان دهش وکیل الملک ×× که می‌ندیدش گردون بجز دی همتا»، این قصیده شامل ۹۳ بیت و کاتب در پایان آن رقم کرده است: «بروزرش از مرداد ماه سال یکهزار و دویست و نود و چهار یزدگردی نگارش یافت امید که نگرنده بر نگارنده نگیرد و پوزش او را بپذیرد سپاس خدای را در آغاز و انجام»، در زیر سطر اول به‌خط ریزتر نوشته شده: «در روز ۱۸ شهر مرداد ماه سنه ۱۲۴۵»، کاتب در زیر اغلب ابیات به خط ریزتر معانی و مفاهیم آنها را به‌زبان معمولی نوشته است، قصیده تازی شامل ۱۷ بیت که در صدر آن نوشته: «و له ایضا بالعربیه فی هجو صاحبه»، و مطلع آن این است: لی صاحب اکزم کاله ×× لم یدر بالتقوی ولد اکبر؛ پس از آن سه بیت در ذم طبیبی به‌نام مسیح؛ خط: شکسته نستعلیق تحریری خوش، کا: هدایة الله متخلص بدانش، بی‌تا؛ مجدول کشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن سبز خط‌کشی کرده بدون مقوا، ۳۰ص (۱۸–۴۸)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۵۸۰]

۱۷۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶/۴-فیروز

اشعاری از گویندگان مختلف (بدون ذکر نام گوینده)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ این اشعار از حاشیه صفحه ۱۳۴ شروع شده و با قلم دیگر و چلیپاست؛ جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۵ص (۱۳۴–۱۳۹)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۱ - ۱۹۹]

۱۷۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۴۸/۵

گزیده‌ای است از غزلیات و رباعیات شعرایی چون: میرزا ابوالقاسم کاشی، ابوالقاسم میر فندرسکی، شمس الدین، انوار، فروغی، قاآنی، نظیری، فکری، ولی، فردوسی، مولانا اوحدی، عماد فقیه، مظفر، وحشی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج کبود مقوایی، ۵گ (۳۳ر–۳۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۴ - ۲۰۴]

۱۷۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶۹/۵۱

در رثای امام حسین (ع) دوبیتی‌هایی است از کوثر با درج یک مصراع عربی، درهر دو بیتی به این صورت که مصراع چهارم هر یک از دو بیتی‌ها این مصراع است:«حسینیدعو هل مغیث یا لثارات الحسین»، در دو بیتی آخر تخلص کوثر دیده می‌شود، دوبیتی نخست تمام عربی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج، ۱ص (۲۸۸)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷ - ۸۰]

۱۷۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۶۷/۸

از محمد تقی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی کاتب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱ص (۱۶۱ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۶ - ۴۲۱]

۱۷۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۲۷/۵۱۱/۲

آغاز: دلبرا رویت به از بهشت برین است ×× بلکه گلی کز بهشت زاده همین است؛ **انجام:** بنده درگه بود حسین بن ایلخان ×× بنگر کز فقر و فاقه کرم بست چنین

قصیده در ستایش فرمانفرما از گفته‌های حسین بن ایلخان است در ۲۷ بیت؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ - ۱۱۱]

۱۷۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۲۷/۵۱۱/۱۰

آغاز: ثنا و مدح و ستایش سپاس و مهر و درود

قصیده در ستایش ناصر الدین شاه، گوینده آن معلوم نشد، در ۳۸ بیت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در چهار ستون، سطور چلیپا، مجدول؛ اندازه:

۲۰×۳۲سم [ف: ۱۱۳]

۱۷۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۲۱/۱

چهار ورق اول نسخه متضمن خلاصه خمسه نظامی ناتمام؛ اشعار هاتف، کلیم، حاجی محمد خان قدسی، صائب، شکوهی، نظیری، ظهوری، دو قطعه نثر میرزا صایبا در باب تنباکو و شراب، دیباچه فیضی، معراج خیال علیرضای تجلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ قطع: رحلی، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲ - ۳۷۴]

۱۷۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۲۱/۱۲۸

شامل: ۱- چهار قطعه غزل، ۲- نامه و بشارت به امام جمعه و جواب آن به نظم، ۳- قطعه به‌خط طغری روی کاغذ روغنی تریاکی به نام محمد منشی ساوجبلاغی به‌تاریخ ۱۲۷۵؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ - ۱۱۴]

۱۷۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۲۱/۱۳۰

قطعه شعری است که هر یک جداگانه نوشته شده است، بعضی از این اشعار قصایدی است از گفته‌های سرایندگان روزگار ناصر الدین شاه که در مدح وی گفته شده است، دو قطعه از آنها تاریخ‌های ۱۲۹۱ و ۱۲۲۳ را داراست، ۲۶ قطعه غزل و قصیده، دو قصیده یکی از وقار و دیگر از میرزانقی متخلص به‌عبقری؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق چلیپا؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ - ۱۱۴]

۱۷۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۳۳۳/۴

اشعاری از سرایندگان گوناگون و به نام؛ خط: نستعلیق، کا: احمد رشتی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۱گ (۱۵ر-۱۵پ)، ۲۰ سطر [ف: ۱۶ - ۲۴۲]

۱۷۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷

قصاید و غزلیات و رباعیات است از: دشت بیاضی، عرفی، ثنائی با سرگذشت آنها و شعرهای از ظهوری و نظیری و میلی است.؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ جدول؛ کاغذ: زرد و سفید، جلد: تیماج تریاکی ضربی یک‌لا، ۱۶۵گ، ۱۵ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [سنا: ف: ۱ - ۲۹]

۱۷۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۰

مثنویات، قصاید، غزلیات و رباعیات است از کمال الدین اسماعیل، نظامی، سعدی، مولوی، سلمان، حسن دهلوی، سلیمی، ابن یمین، ابو سعید ابوالخیر، خیام، آذری، حسن کاشی، سنایی، خاقانی ... تا خواجه عبدالله، خسرو، اوحدی، جامی، انوری، ازرقی، محتشم، عماد، و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: کتابخانه سید ابوجعفر تعلقه سردار پور سنه ۱۳۱۳؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۲۸گ، ۱۷ سطر (۶/۹×۱۷)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [سنا: ف: ۲ - ۲۷]

۱۷۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۴۵

خط: نستعلیق هندی، کا: موسوی بابا صائب، بی‌تا؛ جدول، با سرلوح زرین و تذهیب هندی؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی و مقوایی با ترنج و گوشه رنگین، درون تیماج مشکی، ۲۰۷گ، ۹-۱۲ سطر، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [سنا: ف: ۲ - ۲۵۷]

۱۷۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۷۸

آغاز: بعد از صحایف انشای محمدت الحمدلله الذی انزل، علی عبده الکتاب؛ **انجام:** ای دم بدم بخون هلالی کشیده تیغ ×× مسکین چه کرد موجب چندین ملال

شامل اشعار گوناگون در حکایات و قصص و پندیات از شعرای گوناگون است. مؤلف در اول کتاب و همچنین در حواشی برخی صفحات چندنامه خود را آورده و یکی از این نامه‌ها را به نام «نورالدین حاج محمد» نگاشته است. اسامی شعرائی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: جامی، مولوی، حافظ، سعدی، سهیلی، اصلی، هلالی، آصفی، مؤمن، خسرو دهلوی، امینی، بنایی، صالح، امیر شاهی، مسیح آزری، کاتبی، امیری، آهی، صبوری، معزی، شفایی، خواجه شهاب الدین بن عماد، خواجه عصمت بخاری، حیرتی، یقینی هروی، کاکلی عرب، محمد مؤمن میرزا، شرف یزدی، عماد کرمانی، خیالی، جمال، عبدالله انصاری، علی شهاب، موسوی، فراقی، غریبی، خواجه اشرف، خواجوی کرمانی، خواجه کمال، مفلیسی، اویسی، نثاری، ابن یمین، رقیب، حامی، امیر حسین، حسن قندهاری، مشهدی، انیسی، میر هشام، نادری، صبحی، بایسنقر میرزا، اسیری، ریاضی، صنیعی، صانعی، فصیح الدین، شیخ نجم، هاتفی، حسن میرک، نرگس، غاری، سلطان قلیخان، ابن حسام، قاضی سبحان، مغری خردوی، خواجه ظهیر، جمال الدین سلمان، حکیم انوری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج زرد، ۲۰۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۵ - ۸۷]

۱۷۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۷۹۸/۲

آغاز: سحر از کوه خاور تیغ اسکندر چو شد پیدا ×× عیان شد رشحه خون از شکاف جوشن دارا / دم روح القدس زد چاک در پیراهن مریم ×× نمایان شد میان مهد زرین طلعت عیسی؛ **انجام:** که بهر پرستیدن آن صنم ×× به ملک وجود آمدم از عدم / و گرنه مرا میل هستی نبود ×× سر برگ یزدن پرستی نبود

جنگ اشعاری است که مؤلف در آن بیت یا ابیاتی را از شعرای گوناگون جمع آوری و به ترتیب حروف الفبائی آخر قوافی مرتب نموده است. نام شاعرانی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: هاتف اصفهانی، مشتاق اصفهانی، سعدی شیرازی، عطار تبریزی، نثار تبریزی، طالب ترشیزی، واعظ قزوینی، حیران قاجار، طوبی تبریزی، مکارم سبزواری، عاشق اصفهانی، حافظ شیرازی، سهیلی جغتایی، آهی جغتایی، محتشم کاشانی، حکیم خاقانی شیرازی، آذر بیگدلی، سهیلی ترک، اهلی ترشیزی، صباحی بیدگلی، اشرف مازندرانی، عذری بیدگلی، حاجی اردبیلی، کلیم کاشی، نیکی اصفهانی، اسیر اصفهانی، شفایی اصفهانی، عالمی، فیاض لاهیجی، علی نقی کمره ای، سپهری زواره ای، میلی خجندی، حالی ترکمان، سید حسین، قاضی قلندر

اصفهانی، ظهوری شیروانی، ضمیری اصفهانی، عبدالله خان، طالقانی، نیازی، شریف تبریزی، امیر خسرو دهلوی، حزین لاهیجی، صافی اصفهانی، فیض دکنی، رفیق اصفهانی، ملا نخلی بخارایی، غیری اصفهانی، هاذم گیلانی، کمال الدین خجندی، زکی همدانی، شرف قزوینی، لطیف نیشابوری، ذوقی عرجستانی، جامی، راهب اصفهانی، نظیری نیشابوری، نشاط تبریزی، فهمی کاشی، فصیحی تبریزی، میرزا اسدالله تبریزی، صادق افشار، خیالی کاشی، خواجه زاده کابلی، میر حضوری قمی، سوزی ساوه ای، سلمان ساوجی، مسیح الدین ساوجی، بابا شهیدی قمی، درکی قمی، حسن قمی، میرزا احمد قزوینی، رونقی همدانی، کاتب یزدی، دانش طوسی، طبسی، شاهی سبزواری، وحشی کرمانی، ولی قاینی، جرجانی، قراری گیلانی، شمس هراتی، غزالی طوسی، انوری ابیوردی، فریدون، قاآنی شیرازی، بابا نصیر گیلانی، طلوعی اسکویی، یغمای جندقی، رفیع الدین لبنانی، میر صیدی طهرانی، زینت اصفهانی، فریدالدین نیشابوری، قاضی یحیی لاهیجی، میر صبری اصفهانی، دقیقی سمرقندی، راضی اصفهانی، جاوید گیلانی، طالب گیلانی، کاتبی اصفهانی، نقی اصفهانی، حضوری خوانساری، آصفی هراتی، رشید کارزانی، کابلی، مرتضی قلیخان شاملو، آذر سیستانی، شاه عباس صفوی، فاضل شیدا، معلوم تبریزی، مختاری غزنینی، جبلی غرجستانی، مجنون عامری، رهایی خوافی، قره چه داغی، نوایی، خیام نیشابوری، فضولی بغدادی، نوری اصفهانی، ابو سعید مهندس خاوران، ناصری مهندس خاوران، نظام استرآبادی، عرفی شیرازی، قاضی اسد کاشی، میر محمد محسن طوسی، حزنی، کامی سبزواری، بدیع الزمان سبزواری، اصلی مشهدی، روغنی استرآبادی، روغنی طهرانی، سرباز، زلالی هراتی، میرزا ابوالقاسم قائم مقام مرحوم، موسوی طوسی، پور حسن طوسی طبسی، رشکی سبزواری، شاه سبحان خوافی، قطبی خامنه ای، علای آشتیانی، میر مقبول قمی، داعی قمی، میر حضوری قمی، خضری قزوینی، غضنفر قمی، گلخن قمی، تسلیمی کاشانی، حاتم کاشی، میر رضی همدانی، محوی همدانی، سایر طوسی، فکری مشهدی، میر مرادی طوسی، صائب تبریزی، ابو نصر جامی، قاسمی، ذوقی ترکمان، نسبتی مشهدی، نوعی خبوشانی، کمالی سبزواری، صابر خراسانی، میرزا هادی اصفهانی، عامری، فنای مرندی، آشوب، فروغی تهرانی، مخفی گیلانی، نور علی شاه همدانی، قره چه داغی، صالحی خراسانی، میرزا حسین خان تبریزی، قاضی مجد الدین نسائی، عجزی، تاجر الدین اسمعیل خوافی، شاه علاء الدین سیستانی، کمال اسماعیل اصفهانی، دانش طوسی، سید جلال یزدی، بابا فغانی شیرازی، غیرتی شیرازی، شیخ قیصر دکنی، احمد جامی، نادم لاهیجی، طاهر خراسانی، سائل قهستانی، عاجز، عسجدی مروی، مولوی بلخی، سیف الدین ماوراء النهری، مشهدی ولی تبریزی، حیدری سبزواری، خلقی قهستانی، امیر همایون طبسی، بابا طاهر همدانی، ناصرخسرو علوی، سید مرشد بروجردی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۷۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲۶ - ۲۸۰]

۱۷۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۳۵

آغاز: ای باد اگر به اهل بخارا گذر کنی ×× زنهار عرضه ده بر ایشان پیام ما؛ **انجام:** هشت بستان را کجا هرگز توانی یافتن ×× جز به حب حیدر و شبیر و شبر داشتن

شامل شعرهایی از شعرای مختلف است. این جنگ به چند خط و توسط چند شخص نوشته شده و قسمتی از آن (ص۴-۲۷ و ۱۱۷-۱۴۵) به خط قاآنی است. در صفحه ۱۴۵ آن آمده: «اعتقاد بنده که قاآنیم این است»، در این بخش قاآنی از شعرای متقدم، نام شاعران را به صورت الفبائی تخلص آنها آورده و بعد شرح حال کوتاهی ذکر می‌کند و سپس اشعاری را از شاعر می‌آورد، در باقی صفحات که به خط دیگران است، عبدالوهاب معتمدالدوله نشاط به دستخط خود اشعاری را نوشته است، در این بخش اشعار زیادی از قاآنی نقل شده است. شعرایی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: حکیم سنائی، رابعه قزداری بلخی، رشید وطواط، عنصری، رضی الدین نیشابوری، رشید الدین محمد بن محمود اسفرازی، رفیع الدین نیشابوری، رفیع الدین لبنانی، رفیع الدین ابهری، رضی الدین خشاب، رکن الدین دعوی دار قمی، رودکی بخارائی، خاقانی، انوری، عطارد، وصال، آقا عبدالله هراتی، طراز یزدی، قاآنی، شیخ طاهر، اختر تبریزی، قائم مقام، عبدالواسع جبلی، دوالفقار شیروانی، قوام الدین حسین بن صدرالدین علی معاصر خاقانی، حمیدی اختیاری، خسرو دهلوی، دقیقی خراسانی و دقیقی مروزی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با دستخطی از قاآنی در برگ ۶۴ که در شب دوشنبه بیست و هشتم شوال ۱۲۶۴نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲۵ - ۴۱۴]

۱۷۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۶۱

آغاز: تو چون شهید شوی من فکار می‌گردم ×× یتیم و بی پدر و خوار و زار می‌گردم / بمن کسی ز تو دلگرمتر نخواهد بود ×× هزار دوست یکی چون پدر نخواهد بود؛ **انجام:** زبانک غلغله مریخ در گمان افتاد ×× که شد قیامت بنیاد آسمان افتاد/ کشید ناله جانسوز از دل غم کیش ×× بسان مرغ سمندر بسوخت از آتش خویش

مجموعه اشعاری است در رثاء سید الشهدا امام حسین (ع) که در آن اشعار سه شاعر «خلیلا، مقبل و نسیم کرمانی» جمع آوری شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن مشکی، ۱۴۴گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲۶ - ۴۴۰]

۱۷۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۷۸

شامل: شعری از کلیم (۹ر-۹پ) و اشعار ترکی (۱۰ر-۱۱پ)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ چلیپایی؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۷ - ۲۰۴]

۱۷۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۹۱

آغاز: آغاز جنگ: شنیدم روزی از خونابه نوشی ×× چو گل از پاره تن خرقه پوشی / نه فکر زندگی او را نه مرگی ×× چو سرو آزاده ای با شاخ و برگی؛ **انجام:** انجام جنگ: شاها نظام از یمن مدحتت ×× زیر نگین طبع نگین سخنوری

شامل: ۱ـ دیوان محمد قلی سلیم تهرانی (۱پ-۷۹پ)، ۲ـ منتخب دیوان ثنایی (۷۹پ-۸۷ر)، ۳ـ اشعار نظام (۸۸ر-۹۸پ)، ۴ـ تک بیتی‌هایی از شعرای مختلف (۹۹ر)، ۵ـ غزلی از حافظ و یک غزل دیگر و یک رباعی و تک‌بیتی به خط یوسف تبریزی که در ۱۶ربیع الثانی ۱۳۱۹ نوشته است (۹۹پ)، ۶ـ منتخب دیوان سنجر کاشانی (در حاشیه برگ‌های ۲پ-۹۳ر)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ ۲کتیبه مذهب، مجدول، دیوان سلیم از روی نسخه‌ای که به خط شفیعی افندی بوده و درسال ۱۰۷۸نوشته شده بود، مقابله شده؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۹۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۷ - ۲۱۶]

۱۷۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۱۱

شامل: معجزه امام حسین(ع) به نظم از سالک (۱ر-۱پ)، دیوان چاکر خوانساری (بخشی از مراثی) (۲ر-۱۷ر)، دیوان نایب گلپایگانی (بخشی از مراثی) (۱۷پ-۱۹پ)، قصه قبولی پلو (۳۱ر-۳۴ر)، ۷ـ مثنوی مکنت (۳۴پ-۳۵پ)، ۸ـ مثنوی ثمر (۳۵پ-۳۶پ)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۱۷-۲۵ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۷ - ۲۳۷]

۱۷۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۵۰

شامل: غزلی از حافظ (۱۴۱ر)، ترجیع‌بند (۱۴۱ر-۱۴۷پ)، اشعاری از: هلالی، محتشم، مشتاق، رفیق، امیدی، دامی، حافظ، وحشی، صهبا، ترجیع بند میر مشتاق (۱۴۸ر-۱۷۴پ)؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج دورو، قهوه‌ای، ترنج با سر، مجدول گرهی، ۱۰-۱۲ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳۷ - ۵۴۷]

۱۷۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۶۰

جنگی شامل از جمله اشعاری از فاخر، فاضل خراسانی، جاهد و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۷۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۵۲۱ ض

از شاعران ناشناس چون: نادم، طوفان، میرزا احمد هندوستانی، خاکسار جلالی (فقیر) و ...؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۵۲۲

از مشاهیر و غیر مشاهیر چون: هلالی، فروغی، مسیحا، میرزا خلیل، احمد جامی، هجری، دلشاد، اطهری کرمانی، صابر کرمانی، صفای نطنزی، صفی قلی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۵۲۳

از مشاهیر و غیر مشاهیر چون: کلیم، حافظ، مخمس ارزشی، مخمس از نجیب، اشعاری از غمگین، شاطر، ساعی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۵۸۵

به نام منعم (به جز شاعر معروف)؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۶۰۸

از مشاهیر و غیر مشاهیر از جمله: جامی، شایق، صدر کشمیری، فرحت، عالی قدسی، ناصر علی، هلالی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۷۹/۷

شامل اشعاری از: جامی، اثیرالدین، ععمق بخارائی، رودکی، خاقانی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد باقر لواسانی، بی‌تا، جا: کرمان، برای محمد اسماعیل خان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف و حاشیه مشکی، مجدول، ۳گ (۹۰ر-۹۲پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۶ - ۴۳۸]

۱۸۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۳۸

آغاز: از سعدی: ندیدمت که بکردی وفا بدانچه بگفتی ×× طریق وصل گشادی من آمدم تو برفتی؛ **انجام:** یکی خال سیه جا کرده بر کنج لب لعلش ×× تو گویی بر لب آب بقا بنشسته هندوئی / دو پستانش ز چاک پیرهن دیدم بدل گفتم ×× تماشا کن که سرو ناز بار آورده لیموئی

اشعاری از: حافظ، سعدی، نظامی، جامی، امیر خسرو، ابو علی سینا، لطف علی بیک شاملو (آذر)، محتشم، میر سید علی مشتاق، محمد صادق خان بیگدلی، ذوقی، حکیم عمر خیام، باب طاهر عریان، میرزا محمد علی مجرم، میرزا عبدالحمید شکوه، حکیم قاآنی، سید احمد هاتف، اسماعیل خان سرباز بروجردی، میرزا ابوالحسن یغما، طوفان مازندرانی، محمد کاظم واله، غلامعلی پروین همدانی، نوعی، محمد هاشم میرزا، سلمان ساوجی، میرزا عبدالوهاب نشاط اصفهانی، محمد تقی تشنه، عطار نیشابوری، میرزا حبیب فارسی، هما، میرزا نصرالله، پریشان، عاشق اصفهانی، تاراج شیرازی، صفایی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ (دو ستونی)؛ در آغاز نسخه یادداشتی از عبدالقادر دبیری که شاملو که در اصفهان ۱۲ فروردین ۱۳۰۸ نوشته است؛ در داخل جنگ نام سید علی همدانی که قطعه‌ای از اشعار وی در سال ۱۲۷۵ ق در رشت در این جنگ تحریر شده، همچنین نام حسینعلی سائل که در سال ۱۳۱۹ یادداشتی در این جنگ نوشته است؛ جلد: گالینگور سبز، ۹۱گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۷/۵×۱۶سم [ف: ۳۸ - ۵۹]

۱۸۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۳۹

آغاز: نظیری. چه خوش است پیش زلفش سر شکوه باز کردن ×× گله‌های روز هجران به شب دراز کردن / غم تو گرفته باری به میان جان شیرین ×× که توان تو را و جان را ز هم امتیاز کردن؛ **انجام:** خواهم اندر تو کنم ای بیت پاکیزه خیال ×× نظر از منظر خوبی شب و روز و مه و سال / خواطرت رفت که در کودکیت می‌کردم ×× آن نصیحت که نکرده است کسی ز اهل کمال

جنگی است شامل ۲۶۹۰ بیت، جمع آوری شده از اشعار شاعران

پارسی گوی، بدین اسامی: نظیری نیشابوری، عبدالرحمن جامی، خواجه قوام الدین، حاذق، خضری، سمندر، بنیاد، طوفان، سید محمد نجفی، خسرو، هلالی جغتایی، محتشم، ریاضی، عارف، مشتاق، حافظ، کمال خجندی، محبی، مهری، نصیر طوسی، عصمت، نیازی، وصال شیرازی، صاحب دیوان، کاتبی، خالصی، بابا فغانی شیرازی؛ خط: شکسته چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی، ۱۵۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۳۸ - ۶۰]

۱۸۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۰۴

آغاز: زآن آیتی به مکتب عشق تو خوانده ایم ×× معنی آن به محکم و میرم نمی دهیم / یک جرعه ز جام تو در کام رسید ×× زآن قطره ای به کوثر و زمزم نمی دهیم؛ **انجام:** بگیر این نکته‌ها را سربسر یاد ×× که زیرا این همه پند است و ارشاد / چو این گنج از برای عارفانست ×× کسی کاین گنج دارد عارف آنست

اسامی شاعرانی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: زکی همدانی، حکیم شفایی، رکنا، مؤمن حسین، میرزا فصیح، محوی، نصیر مولوی، میرزا ابراهیم، گوهری، شاهی، امیر خسرو، ملک قمی، عصمت، رسمی لاهیجی، هاتفی، فضولی، اقدسی، میر شرف، طالب آملی، حاتم، مولی نصر الله ولی، امیر محمد زرگر، معنوی بغدادی، کاسبی، مولانا شکیبی، احسن، خواجه حسین ثنائی، شیخ علی نقی، ابن حسام، خواجه کمال، مولانا رومی، ناظر سمرقندی، وحید، نجم الدین کبری، ملا حسین واعظ کاشفی، رکن زرگر، خواجه عصمت بخاری، قدسی مشهدی، شافعی، میر اسیری، خاقانی، کاتبی، نظام استرآبادی، خواجه سلمان، طفیلی، ضیای دسپولی، عبدالواسع جبلی، سیف اسفرنک، میر حضوری، قیاس، شاه طاهر دکنی، مسیحی، حکیم آذری، شرف، عبدی گنابادی، شرفی ساوجی، میر هاشمی، خواجه حسن دهلوی، غضنفر، امام فخر رازی، بابا فغانی، منوچهر شصت کله، غزالی مشهدی، کشوری، ولی دشت بیاضی، عمیدالملک شمس الدین، عثمان مختاری، جمال الدین خطیب، خواجه مجیر، خلیل، ده نامه ابن عماد، تقی، اسیری، بزمی، قندی سمرقندی، قصیده شیخ نظام، رودکی، حکیم بو علی، منظومه هدایت آب حیات، ساقی نامه قدسی، محمد یوسف جرپادقانی، خواجه غیاث نقشبندی، حشری تبریزی، مشکی، اثیرالدین، آصفی، مهستی، همایون پادشاه نعیمی، ملیح طوسی، بیرام خان، گنج العارفین، ماهانی، رباعیات فردوسی، ابن یمین؛ خط: نستعلیق، کا: حاج محمد سندی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، مشکی، ضربی، ترنج با سر، مجدول گرهی، ۲۲۴گ، ۱۲ سطر (چلیپایی)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۸ - ۱۳۵]

۱۸۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۷۸

جنگ اشعاری است از شاعران مختلف. در آغاز این جنگ شش برگ به خط نونویس اضافه شده شامل این مطلب: الف: قصیده‌ای از سعدی (۱ر-۴ر)، ب: قصیده دشت ارجن در وصف امیرالمؤمنین گویا از جامی (۵ر-۶پ)، مطالب موجود در این جنگ عبارت اند از: اشعاری از جامی، سعدی، و شعرای دیگر (۱ر-۳۴ر)، ترجیع‌بند سید علی مشتاق (۳۴پ-۳۹پ)، قصیده مربع در شکایت از فراق یار، اشعاری از مشتاق، میرزا جعفر غیرت، عبدالواسع جامی (۴۷پ-۶۴ر)، دیوان ابن یمین (مقطعات) (۶۴ر-۷۵پ)، قطعه‌ای از میرزا ابراهیم ادهم (۷۵پ)، حکایت‌های منظوم سعدی شیرازی (۱۲۸پ-۱۵۲پ)؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، سطور چلیپایی، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۲۲۲]

۱۸۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۵۳

شامل: حکایت شبلی و آن دو عاشق و معشوق (۶پ-۸ر) از سامی، حکایت‌های منظوم از عطار نیشابوری (۲۲پ-۴۴پ)، عاشق و معشوق (۴۴پ-۵۰ر)، ۷- ناز و نیاز (۵۰پ-۹۵پ)، اشعاری از: نشاط، سعدی، سالک، جامی، حافظ، طبیب، شاکر، مجرم، جمال، رفیق، غمین، کامل، حریف، طوفان، محمود، نساج، هجری، سرافراز، رباعیات بابا طاهر (۹۵ر-۱۵۲پ)، چند قطعه به نثر و نظم با عنوان فراق‌نامه و مهرنامه (۱۵۴پ-۱۵۵ر)، حکایت منظوم از شعله (۱۵۸ر-۱۷۰ر)، حکایت دختر پیر زال به نظم (۱۷۰پ-۱۷۱پ)، زشت و زیبا (دو غزل) (۱۷۱پ)، دو غزل در مطایبه (۱۷۱پ-۱۷۲پ)، ترکیب بند مسمی به مجموعه حسن و عشق، مراسلات نظم و نثر، چند فراق نامه (۱۷۲پ-۱۷۸پ)، قاصد صبا (۱۸۰ر-۱۸۱پ). آغاز: «رسان ای پیک مهجوران مشتاق ×× سلام من به آن خورشید آفاق»، سراپا (۱۸۴پ-۱۸۵ر)، قطعاتی به نظم از شعرای مختلف (۱۹۵پ-۲۰۲پ)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول محرر؛ جلد: تیماج، مشکی، ۲۰۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۳۸ - ۳۶۵]

۱۸۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۳۶

آغاز: ماه فرو ماند از جمال محمد ×× سرو نروید باعتدال محمد؛ **انجام:** گر شعر من و حسن تو از سینه بخوانند ×× بر معجز غیبی نبود دست قضا را

جنگی است شامل غزلیات و رباعیات جمع آوری شده از اشعار شاعران و اغلب از اشعار سعدی، نام شاعرانی که شعرشان در این جنگ آمده چنین است: سعدی، حافظ، جامی، اختر، شوریده(حوادث سیاسی و هجویات)، خیام، چاکر، ساکت، ابن حسام؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور دورو، قهوه‌ای، ضربی ترنج مجدول، ۲۰۹گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۷ - ۵۲۶]

۱۸۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۲۴/۳-طباطبائی

اشعاری از: غزلیاتی با تخلص طرزی (۷۶-۷۷)، رباعیاتی از اوحدی (۷۸)، اشعاری از جامی (۷۹)، از حکیم فرخی (۸۰-۸۸)، از حمیدی همدانی (۱۰۱)، غزلیاتی از حافظ (۱۰۲)، بندی با این عنوان: متفرقات شعرایی که اشعار ایشان را کمتر از پنج شعر نوشته بودند در بیاض اصل شاه اسماعیل: افضل الدین کرمانی، ابو العلاء گنجه، ابو الموید بخاری، ابو جعفر اسکافی، ابو شکور

بلخی، ابن همگر، ابو حنیفه اسکافی، افضل الدین کاشی، عماد اکرم، نجیب الدین اتابک خولی، امامی یزدی، قاضی اسیری رازی، میر اسیری رازی، قاضی معین الدین، محمد امین کوسه، خلیفه اسدالله اصفهانی، میر ابوالبقاء تفریشی، ایوب ابو البرکة، میر ابو الفتح جنابذی، سید اشرف، اسماعیل بیگ انسی، اختری گونابادی، میرزا اصغر رضوی، میرزا احمد قزوینی، ابراهیم حسین نصیری، ادهم پسر محمد ترکمان، اصدق، احمد میرک صرفی، اسیری قاینی، افلاکی، انصاری قمی، امینیای نجفی، احمد خان بیگ کابلی، آدمی سمرقندی، ملا انور همدانی، اسلام بلخی، خواجه ابو القاسم خوارزمی، آصف قمی، اختراعی هند و میرزا اکبر والد میرزا نصیر ضابطه، ملا فضل بافقی، امینیای دقاق، ابدال اصفهانی، بهاء الدین زنجانی، بهاء قزوینی، بابا طاهر، بیاض استرآبادی، بدیع ترکو سنجر (ی)، از بهمن نامه، بهاء الدین بغدادی، برهان الدین اردلانی، مولانا بهاری اصفهانی، بکتاش بیک ترکمان، میر برهان ابرقوهی، بنایی استرآبادی، محمد باقر تبریزی، بیکسی سبزواری، پیر دهقان، پیرام خان، شیخ بهاء الدین عاملی، بیخودی فراهی که به اسم خواری نیز نوشته، میرزا بدیع سبزواری، باعث همدانی، میر بدیعی تونی، بابا علیشاه احبه، بابا طالب اصفهانی، پناهی دارا بجری، ثابت کاشی، حسین ثنایی، حکیم پیر جمال اردستانی، سید جلال، میرزا مقیم جواهری، حاجی جعفر خان تبریزی، سید علی جلالی، ملا علی جاوید مازندرانی، ملا جربوع (؟) شوشتری، جهانگیر نیک، میرزا جلال اردستانی، میرزا جعفر وزیر یزد، حارثی مروزی، حسن بن کمال مروزی، حکیم حنظله باد غیسی، حسین بن علی الاصم الکاتب، ملا حلمی، میر حسینی سادات، حاتم همدانی، حسام نیشابوری، میر حاج جنابدی، میر حسین فندرسکی، ملا حیدر دهلوی، حاجی سبزواری، حاتمی هروی، حاجی بیک قزوینی، ملا حیرتی قزوینی، حجابی جرپادقانی، خامدی بهبهانی، خواجه حسین رومی، ملا حیدر طهماسبی، ملا حیدر تبریزی، حکمت قمی، حاجی حسینخان الفت، حیاتی کاشی، حسین اصفهانی، ملا حیران یزدی، حقیری، حیدر کلبچه، «خ» خالدی هروی، خراسان خان مازندرانی، خان میرزای صفری، خضر خوانساری، میر خسرو قاینی، سید محمد خیر، خلیل بیک گیلانی، امینای خازن (در اصفهان)، خواجه کلان (در اصفهان)، ملا خواجه علی (در مشهد دیده شده)، «د» داعی ولد ضمیری، ملا درویش هروی؛ «ر» میرزا رفیع دستوری، شاه رضا دو ری طهرانی، درونی، شاه داعی شیرازی «ذ» ذوقی تونی (محمد امین)، ذهنی نقاش، ذخایری، سیف الدین محمود رجایی، رضای جر پادقانی، رفیع الدین ابهری، رای منوهر، روشنی همدانی، شاه رضای نورخش، رونقی مشهدی، راغب تبریزی، قاضی محمد رازی، رونقی همدانی، میرزا رحیم تبریزی، راضی تبریزی، شیخ رماهی، (؟) (ز) زکی کاشغری، زین الدین سنجری، محمد قاسم زاری، اصفهانی، میر زمانی، زایرای طهرانی، زلالی هروی، (س) سیف الدین باخرزی، سیف اسفرنک، استاد سدید الدین، ساحری گونابادی، سلیمی قلندر، سعد بها، سعیدای نقشبندی، میرنجم سهیلی (از تذکره)، حسین بیک سراجی، سراجی بلخی، سلطان اتسز، خواجه سلطان محمد قمی، ملک سعید خلخالی، صالحای ستار، (در اینجا افتادگی دارد)، منوچهری، کلیم، صائب، سید حسین اشرفی، عطار، شیخ فیضی، نظامی، رشید وطواط. (۱۹۳-۱۱۹)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۲۳گ (۳۸-۶۱ ر)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۲ - ۱۰۷]

۱۸۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۷۰/۲۷-طباطبائی

آغاز: هر آن دل کاندر او اندوه نبود ×× چو کلخن آتشی پر دود نبود؛ **انجام:** لبعض الشعراء. شکر که این نامه به عنوان رسید ×× پیشتر از عمر به پایان رسید

اشعاری از: انوری، بهجت، ثنائی، میرزا رفیعا، امیر حسینی سادات و ساقی نامه اشعار عربی از زهیر و دیگران؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی رنگ، ۳۵ص (۶۲-۹۷)،۱۹-۲۰-۲۷سطر،قطع: رقعی، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۶۶]

۱۸۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۱/۱-طباطبائی

آغاز: قطعه: عزیزی در وصف گناباد فرموده: ای خوشا سرزمین قصبه جنابذ که تا در ارکان اربعه اقالیم سبعه عالم کون و فساد بسائط عناصر هیئت تکاسر پذیرفته به این استقامت صورت نبسته آبش از عزیزی آب حیوان؛ **انجام:** ما احسن هذه الارض و ما احسن کنیها بلدة طیبه و رب غفور

بخش نخستین این مجموعه اشعاری است غالباً از شاعران قرن ۱۱ و اوائل ۱۲ با قلم‌های مختلف: عرفان متطبب و جد او (گرد آورندگان جنگ). اینک نام شاعران: کلیم و صائب (این اشعار در صفحه اول مجموعه به خط شکسته نستعلیق استادانه نصیر بن خداویردی اردبیلی است با تاریخ ۱۰۹۸)، ظهیر فاریابی، سید علی خوارزمی (قصیده‌ای است بلند از او در مدح امیرالمؤمنین علی (ع))، حافظ، طبیب، عطائی (قطعه ای است به خط او)، وحشی، (بخشی از خلد برین اوست به قلم نستعلیق)، عامی بروجردی (چند قصیده از او در مدح حضرت علی (ع) و قصیده «بابای غریب» در مدح امام علی الرضا (ع)، فائض، میرزا ارشد، شوکتا، انوری، محوی، میرزا محمد کاظم موسوی، کاظمی مشهدی، ظهیر شیرازی، (قسمتی از قصیده او، در مدح آصف که بیت آخر آن ماده تاریخ انتصاب اوست به این منصب به سال ۱۰۹۸)؛ در چند برگ بعد (ص ۲۹) آمده است فائض هروی هداه الله (قصیده ای است از او در منقبت با التزام «از سنگ» در آخر هر بیت)، قطعه ای در مدح میرزا محمد اخلف میرزا هاشما و ماده تاریخ انتصاب او به وزارت هرات (در ۱۰۹۸) گویا از همان ظهیر شیرازی، نظیری (قطعه ای است از شاعری که در بیت پایان از خویشتن چنین یاد می‌کند: آخر ترحمی کن بر زاری نظیری ×× شهرت شفای دلها مهرت طبیب حاذق)، میرزا تقی دولت آبادی (با همان نستعلیق استادانه صفحه نخست)، عرفان گنابادی (که این دفتر را

از جد خویشتن به ارث برده و نیز به خط نستعلیق آمیخته به شکسته چیزهایی از خویش و دیگران بر آن افزوده)، و در اینجا (ص ۳۸-۳۹) قطعه‌ای در تاریخ درگذشت پدرش کتاب الله و نیز قطعه ای در تاریخ فوت حاج شرف الدین (هر دو به سال ۱۰۹۷) آورده، و در ذیل قطعه تاریخ فوت پدر می‌گوید «در اول پنج‌شنبه ۶ شهر ذی الحجه ... ۱۰۹۷ فجأة داغ مفارقت بر دل اهل مصیبت گذاشت و در ۱۵ محرم این خبر جانسوز به گوش غریبان به اصفهان رسیده و این تاریخ گفته شد و ۳ شهر ذی الحجه خانه اخوی ام ملا معروفا فوت شد ...»)، در آغاز قطعه اول آمده: «تاریخ وفات والد ... کتاب الله طاب ثراه لمحرره عرفان»، و عنوان قطعه دوم چنین است: «تاریخ وفات مرحوم حاج شرف الدین لمحرره عرفان الجنابذی»، و در ذیل این قطعه آمده: «بعد از ساختن آب انبار در بیکند در گذشت»، سید علی مهری عاملی (دو غزل ملمع مرکب از عربی و فارسی)، در ذیل اشعار مهری چنین نوشته: «اشعار سید علی متخلص به مهری است و وجه تخلص این که بر مهر علی بیک مشهور عاشق شده بود»، انوری، بیخودی (مثنوی است که در عنوان آن آمده: من اقوال جدی بیخودی رحمه الله تعالی)، میر صیدی، طالب آملی، محمد قلی سلیم، میرزا باقر وزیر قورچی، میرزا طاهر و نصر آبادی (این اشعار اخیر نیز در ص ۴۶-۴۷ به خط استادانه شکسته نستعلیق نصیر بن خداویردی اردبیلی با رقم او و تاریخ ۱۰۹۸)، مولانا جانی گنابادی (قصیده‌ای است در مذمت ده)، کرامی (دو قطعه است به خط نستعلیق خود او با این عنوان: «لمحرره کرامی به مطالعه نواب سیاست و نجابت دستگاه میرزائی صاحبی معزالانامی خواهد رسید»)، میرزا طاهر وحید (از او دو قطعه است درباره بناء بقعه آقا امان وزیر «نواب علیه والده نواب کامیاب اشرف ارفع»، و یکی از آن دو قطعه ماده تاریخ بناء را (به سال ۱۰۹۳) دارد و در عنوان آن چنین آمده است که: «بر کتیبه مسجد و ایوانهای مدرسه نقش است» بنابراین میرزا طاهر وحید آقا امان را به مناسبت بناء مدرسه ای مدح گفته است و از برخی از این اشعار استفاده می‌شود وزارت آقا امان در زما شاه سلیمان بوده است)، در صفحه ۴۳ یک قطعه ادبی است به نثر متکلفانه در وصف گناباد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۶گ (۱-۲۶ر)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۲۴]

۱۸۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴۹/۸

شامل اشعاری از میرزا شرف جهان، میرزا مخدوم، شیخ بهایی، خواجه افضل ترکه، میر شمس الدین محمد، پادشاه عالم شاه عباس، محمد میرک صالحی، میر علی اکبر مشهدی، شیخ ابوالفیضی، میر معصوم خان، حکیم رکن الدین، خواجه غیاث نقشبند، میرزا عرب مقلد، محمد هاشم، مولانا کامی، مولانا محمد شرفی، احمد بیک شرف، طهماسب قلی بیک، میرزا صفر، قاسم بیک قمی، خان میرزا، سلطان محمود خان، علیخان میرزا، محمد موسی بیک، مراد بیک، محمد صالح میرزا ترکی، میرزا نظام الملک، امیر نورالله شوشتری، میر حضوری، عباس بیک، محمد بیک خلیفه، میر صفی، میر سدید رازی، میر ابوتراب علوی، میر محمد مؤمن استرآبادی، میر اشکی، میر والهی قمی، قاضی اسیری رازی، سید محمد نجفی، میر منهی، میر جزمی، میر ابو تراب محروم رازی، میر بزمی همدانی، میرزا صادق، مولانا میر علی، میر مغیث، میر ابراهیم، میرزا خلیل، میر معزالدین، میر سید علی منصور، میر جعفری، میر یعقوبی خیاط، میر فریبی، میر امینی، فضولی، میر تشبیهی، میر صدرالدین محمد، میر نجدی، میرزا قلی میلی، یوسف قلی بیک شاملو، قاسم بیک حالتی، حسن بیک شکراد علی، مولانا شافی، امام فخر رازی، میر خسرو، نرگسی، فسونی، امیر خان بیک، مقصود علی بیک شکیبی، مشربی تکلو، میرزا محمد ایواعلی، لسانی، میر قلی بیک، امیر بیک، ضمیری، غزالی مشهدی، وحشی مینوی، شریف تبریزی، محتشم، خواجه حسین ثنایی، ولی دشت بیاضی، قاضی نور، نثاری، صبری، میرزا حسابی نظیری، مولانا شجاع، شیخ علی نقی کمره، اختر تونی، مولانا طوفی، محمد قاسم زاری، حیدر کلیچ، مولانا هلاکی همدانی، قاضی احمد فکاری، فکری اردوبادی، ملکی سرکانی، مولانا نیکی، سایل عدانی، عبدی جنابذی، یمینی سمنانی، مولانا شرف الدین علی، مولانا خانم کاشی، مولانا ملک قمی، مولانا کمال سبزواری، مولانا وقوعی، غازی قلندر، مالک دیلمی، ظهوری شیرازی، غضنفر کله خاری، زکی همدانی، نذری کاشی، مولانا سروری، خواجه نصیر، مولانا خرمنی، سیری استرآبادی، قالعی دماوندی، غباری، شراری همدانی، زلالی گیلانی، ذوقی، مردمی کاشی، میرزا محمد امین، مولانا وجهی، حریفی ساوجی، مولانا ظریفی، رضای کاشی، عارضی قمی، حامدی، مجدی، ابوالعرفاء قلندر، نازکی نهاوندی، قاضی دانی، جسمی همدانی، مظفر رنگرز، مولانا شهودی، غفرانی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ضربی، ترنج با سر، لچکی، مجدول گرهی، ۱۹گ (۱۶۶ر-۱۸۵پ)، مختلف السطر و چلیپایی، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۸ - ۱۹۰]

۱۸۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۴۳

اشعاری از جمله: حیرانی، عیشی، عاطفی، میرکی، طایری، نویدی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۷۰/۱۷-طباطبائی

در این بخش اشعاری است از: رفیق، سعدی، میرزا شرف، میر معصوم، مولوی، شیخ بهائی، میرزا طوفان (یک مثنوی از طوفان است که در پایان آن این بیت مولوی آمده: شرح این هجران و این خون جگر ××این زمان بگذار تا وقت دگر)، صائب، ترمذی، ضیاء الدین، فکری، صادقی، شفائی، قاضی، هاتف، ساقی نامه (که نام گوینده آن نیامده، با این مطلع: یکی مشت زن بخت و روزی نداشت ×× نه اسباب شامش مهیا نه چاشت)،ثنائی، فصیحی، استاد عطاءالله، بابا طاهری (کذا)، فردوسی، کاظم، جامی، انوری (در مدح جناب اسدالله الغالب)، شیخ (= سعدی)،

حافظ، نشاط، مشتاق و سلمان ساوجی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۰ص (۶۶-۸۵)، ۱۹-۲۰-۲۷ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲۳ - ۶۳]

۱۸۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۸۳۳

اشعاری از جمله از کلیم، محتشم، منصف، مهری، وحدت، سرشار، رضا، ساعی، ربیع، ابدال، طوفان، غمگین، پیامی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۸۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۵۳/۱

آغاز: خورشید وجود روبرو نیست ترا ×× تا پشت بکام و آرزو نیست ترا / همچون مه چارده نه در حد کمال ×× زانی که تمام رو به او نیست ترا؛ **انجام:** گر بر شب تیره تابیم روز شوی ×× ور در دم مردن آییم سور شوی / از دیده من اگر ببینی رخ خویش ×× ترسم که بحسن خویش مغرور شوی

رباعیاتی است از شاعران مختلف به ترتیب حروف تهجی قوافی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج، قهوه‌ای، سوخت، ترنج با سر، مجدول گرهی، ۱۳۳گ (۴ر-۱۳۷پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۸ - ۷۵]

۱۸۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۹۴/۳

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز، ۸۶ص (۱۷۱-۲۵۶) [سنا: ف: ۲ - ۳۰۱]

۱۸۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۱۲

آغاز: ای برادر گر همی خواهی ز شمع راه فقر نشان؛ **انجام:** زار او خسته او کشته او زنده اوست

مجموعه ای از اشعار است در قالب غزل و بدون قید نام شاعر؛ خط: نستعلیق ناخوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: گالینگور زرشکی، عطف تیماج قهوه‌ای، اندرون جلد روکش کاغذی شکری، ۱۲گ (۱پ-۱۲)، ابعاد متن: ۷/۵×۱۵، اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۶سم [رایانه]

۱۸۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۷۵۱

آغاز: چو جانبازان قدم نه در طریقت اگر داری سه تاج حقیقت؛ **انجام:** چون نقش روح پرورش دای تا ... که گوش داری

مجموعه‌ای است از اشعار شعرای معروف از قبیل جامی، خاقانی، سعدی، امیر خسرو دهلوی و ...؛ خط: نستعلیق ناخوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۵۷گ، متغیر و به صورت چلیپا، ابعاد متن: ۱۳/۵×۲۳/۵، اندازه: ۱۷×۲۴/۷سم [رایانه]

۱۸۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۷۵۴

پس از شهادت امام حسین (ع) در کربلا قیام‌هایی علیه بنی امیه در گرفت که از آن جمله قیام ضریر خزاعی می‌باشد که در این اثر در قالب مثنوی به نظم درآمده است. این مثنوی در زمان سلطان حسین صفوی سروده شده و به علت افتادگی از آغاز و انجام آن، مؤلف و عنوان آن به دست نیامد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۲۹۹گ (۱۱-۳۱۰پ)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [رایانه]

۱۸۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۲۶

آغاز: بسمله. باز در جلوه در انغمه سرا رقص درا زنگ زدا روح فدا عقد گشا طوطی فکرت بنوا؛ **انجام:** بر دست تو امید کند لطف اقتضا بخشی بخون اکبر و اصغر که عاصیم

مجموعه ای از اشعار مذهبی در مدح و منقبت حضرت علی (ع) و اهل بیت (ع) و تعزیه امام حسین و واقعه کربلا که شامل ترجیع بند، ترکیب بند، قصیده، مخمس، مسدس، اشعار بدون نقطه، بحر طویل در معراج از شاعرانی با نام‌های حمزه، کاشی، سلیمی، ناصبی، غیاث، انوری، طاهر نساج و محتشم که بیشتر آنها در مجالس عزاداری و تعزیه مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: میشن مشکی، یک‌لا، بدون آستر، ۲۳۲گ، ۱۰ سطر چلیپا (۸×۱۷)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰×۲۱سم [رایانه]

۱۸۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۳۲

آغاز: مرا تو غایت مقصودی از جهان ایدوست ×× هزار جان عزیزت فدای جان ایدوست؛ **انجام:** در طریق عاشقی استاد میباید گرفت ×× عشق بازی را ز مجنون یاد میباید گرفت

این جنگ شامل تعداد زیادی از غزلیات سعدی و اشعاری از احمد خراسانی، بابا طاهر، عاشق، جامی، زرگر، سروش، شیخ اوحدی، میر احمد، جاروبی، نوری، خواجو، و همچنین چند نامه عاشقانه و نامه ای در بی تابی و جواب مولود نامه در آخر؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی اسلامی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ سطور چلیپا؛ مهر: «گل گلزار خلیل ابراهیم» (چهارگوش)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا مجدول بدون آستر، ۸۰گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۱۶سم [رایانه]

۱۸۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۳۳

آغاز: آنها که نشان عشق جویند ×× جز راه مزار من نپویند؛ **انجام:** هر جا کشید خنجر کین کرد یاد من ×× یادش بخیر اینکه مرا یاد بود کرد

شامل اشعاری از حافظ، سعدی، هلالی، جامی، ابن یمین، نوری، عرفی، شیخ علی نقی کمره و محتشم به‌صورت غزل، رباعی، فرد، مخمس و ترجیع بند؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای با روکش پارچه‌ای عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۰۲گ، ۸ سطر (۵×۱۲/۵)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [رایانه]

۱۸۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۴۳

مجموعه شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی-مجموعه نوازی؛ ۴۴گ، اندازه: ۱۵/۳×۱۸/۸سم [رایانه]

۱۸۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۴۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه:

۸×۱۵/۱سم [رایانه]

۱۸۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۴۸

یک مثنوی به عربی و فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی [رایانه]

۱۸۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۴۹

بیاض (جنگ شعر)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۹/۷×۲۱سم [رایانه]

۱۸۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۶۳

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۸/۵×۱۱/۷سم [رایانه]

۱۸۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۶۶

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۱گ؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۶سم [رایانه]

۱۸۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۶۷

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴/۴×۱۸/۵سم [رایانه]

۱۸۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۷۳

مجموعه‌ای در شعر و نثر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۹×۱۵/۹سم [رایانه]

۱۸۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۲۷

جنگ (مجموعه شعر)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۸۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۵۷۵

آغاز: پر بزن پروانه فیروز عشق خود رسان بر مشعل جانسوز عشق پر بزن پروانه مهجور او تا رسانی خویش را در کوی او؛ **انجام:** تا کنم بینا ترا از مشرکین تا میشود اظهار رب العالمین ورقه پیش او این مقام ندارد این مقامات کو کلام ندارد لله الحمد رب العالمین.

مجموعه اشعاری است در قالب مثنوی و قصیده در مدح حسینعلی بهاء مؤسس فرقه بهائیه و در بیان عقاید وی، در برگ اول نسخه این اثر به قرة العین شاعره معذوف بابی نسبت داده شده ولی محتوای اشعار را قسمت‌هایی از آن مدح خود قرة العین نیز هست، غیر از این را ثابت می‌کند؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ در میان این نسخه برگه‌ای قرار دارد که اشعار منسوب به قرة العین روی آن نوشته شده؛ کاغذ: فرنگی نخودی و شکری، ۵۱گ،۱۸-۱۲ سطر (۹۵×۱۷۰-۱۹۰)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [رایانه]

۱۸۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۹۱

اشعار از سعدی و حافظ؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۱/۴×۳۴سم [رایانه]

۱۸۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۵۸۲

آغاز: بسمله، آشوب زهر طرف عیان است سیل فتن و محن روان است افغان ز زمین بر آسمان است این غلغله چیست در جهان است؛ **انجام:** این فتنه آخر الزمان است کافتاده میان انس و جان است.

ترکیب‌بندی است با بند برگردان «این فتنه آخر الزمان است کافتاده میان انس و جان است» که در دوره مشروطه سروده شده؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاغذی دفتری خطدار، جلد: مقوایی با روکش کاغذی نقشدار صورتی و سفید، عطف پارچه سبز اندرون جلد روکش کاغذی نخودی، ۶گ، ۱۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۱/۲×۱۸سم [رایانه]

۱۸۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۴۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۳×۱۹سم [رایانه]

۱۸۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۴۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۹سم [رایانه]

۱۸۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۲۰۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۸۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۶۰

بیاض اشعار متفرقه؛ کا: غلامحسین خوانساری، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۸۴گ، اندازه: ۹/۳×۱۳/۸سم [رایانه]

۱۸۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۷۸۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

۱۸۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۷۸۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۱۸۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۴۷

آغاز: بسمله، حمد بی حد سزد آن واحد فرد صمدی را که ردای عظمت در بر از رافت رحمت بی مر به ید قدرت خود خلقت؛ **انجام:** عیان کرد ز یک سنگ چهل اشتر بختی دوکوهان خرید از سر الطاف از جبرئیل یکی ناقه بفروخت بمیکال.

بحر طویل در حدیث کساء و معراج پیامبر (ص)؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ خریداری از صبح روان؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: کاغذ فرنگی نخودی، ۲گ (۴۳پ-۴۵پ)، ۲۰ سطر (۱۵/۵×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۲سم [رایانه]

۱۸۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۸۴۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۸۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۲۱۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۸/۴×۱۶/۵سم [رایانه]

۱۸۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۸۶۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی در تاریخ ۱۶/۲/۸۵ [رایانه]

۱۸۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۲۷۶

جنگ اشعار گوناگون است. مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۱۸۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۵۴
مجموعه اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از غلامرضا یزدی محمدی [رایانه]

۱۸۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۷۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۸۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۰۵
آغاز: بسا کرد شیر افکن و پیل زور ×× که سر رفتنش آخر بباد غرور؛ **انجام:** گر کنه کاینات بر سر دیگر نهند مهر تو سنگین کند پله میزان او.
این جنگ شامل اشعاری در نصیحت، فرد، رباعی، غزل، حکایت، مخمس، منقبت، شکوه نامه، مدح، مناجات، نوحه، اشعاری از هاشمی حکیم ثنایی، شیخ علینقی، بیدل، مناجات، اشعاری در حکمت حق تعالی، در باب توکل، اشعاری از سعدی و غزل‌هایی از حافظ، جامی و محتشم، مرثیه حاجی سلیمان کاشی‌ها در چهارده بند، مخمس ملا رفیعا، دوازده بند محتشم، مرثیه میرزا تقی در پانزده بند، منقبت حضرت علی، منقبت شاه من کلام خاقانی، منقبت از نعمت خان علی، معصوم، حسین، مجذوب، کاشی، سعدی، مدح امام هشتم، مخمس دوازده امام، اشعاری از نظام، خاقانی، رضایی، کمال، اهلی و شیرعلی می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: حاج عبدالرزاق، بی‌تا؛ مهر: «محمدرضا» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۸۴گ (۱-۴۹پ)، (۱۲۲پ-۱۵۷) (قهقرا) ۱۷۷-۲۳۲ (قهقرا)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۱۸۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۲۹
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۲۰۳گ، اندازه: ۹/۷×۱۷/۳سم [رایانه]

۱۸۵۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۴۳/۷
از دیوان حافظ و رباعیات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج سرخ زرکوب ترنجی با جدول وزیری [نشریه: ۷ - ۲۷۳]

۱۸۵۴. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۱۸
غزل است. با عنوان «لراقمه» از شاعری «مهدی تخلص»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ربعی، ۵گ (۴۱ر-۴۵ر) [نشریه: ۷ - ۵۵۲]

۱۸۵۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۳۵/۳
اشعار در وحدت وجود: ۱- هر لحظه بشکلی بت عیار درآید، ۲- آب در بحر بیکران آبست ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی لایه ای، ۲ص، ۱۳-۱۷ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۴۴۷]

۱۸۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۹۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۸۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۸۹
اشعاری از سعدی شیرازی، علی بن احمد محتشم کاشانی و ...؛ کا: میرزا محمد ناظم، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۷۶گ، اندازه: ۱۱/۲×۱۸سم [رایانه]

۱۸۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۵۷
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۶۳گ، اندازه: ۱۰/۳×۱۴/۵سم [رایانه]

۱۸۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۶۵
بیاض شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۳۶گ، اندازه: ۱۱×۲۰سم [رایانه]

۱۸۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۰۷۱
مثنوی است ناشناخته؛ در انتها مطالبی پراکنده و متفرقه همچون مسائل پزشکی، دینی و اشعار متفرقه از برگ ۷۴پ-۷۶پ آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ خرید از قدبیگی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، روکش کاغذ زرشکی، عطف و لچکی پارچه قهوه‌ای، ۳گ (۷۴پ-۷۱پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۲سم [رایانه]

۱۸۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸۱
نسخه‌ای به شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۶گ، اندازه: ۱۵/۴×۲۲/۷سم [رایانه]

۱۸۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸۹
گزیده‌هایی از محرق القلوب و رثای کربلا و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۵۴گ، اندازه: ۱۵/۷×۲۱سم [رایانه]

۱۸۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۲۵۳
آغاز: مسجود و جهک فرض علی فی الصلواتی ×× تو را پرستم اگر فی المثل که لات و مناتی / حیات من نه زجان و ممات من نه زمرگ است ×× من الوصال حیاتی من الفراق مماتی؛ **انجام:** اول فکر آخر در عمل ×× خاصه فکری که بود وصف ازل / گرچه میوه آخر آید در وجود ×× اول است او زانکه او مقصود بود
برگزیده اشعار شعرایی، همچون عرفی، صباحی، محتشم، سعدی و دیگران به اختصار؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، روکش گالینگور مشکی، ۱۲گ، ۱۴-۱۶ سطر (۸۵×۱۳۲) و (۸۸×۱۴۳)، اندازه: ۱۶×۲۳/۶سم [رایانه]

۱۸۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۳۱
مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۹۲گ، اندازه: ۸/۱×۱۶/۴سم [رایانه]

۱۸۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۳۴
تاریخ کسائی (به نظم) و جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۴۲گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [رایانه]

۱۸۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۳۶
بیاض شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۵۳گ، اندازه: ۱۰×۲۳/۷سم [رایانه]

۱۸۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۵۱

اشعاری از شوکت، علی، صائب و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۲۳۲گ، اندازه: ۱۴/۶×۲۵سم [رایانه]

۱۸۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۵۳

مثنوی دشتی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۶۲گ، اندازه: ۲۰/۲×۳۲/۷سم [رایانه]

۱۸۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۵۸

منظومه گل و رعنا و شیخ صنعان و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۱۶گ، اندازه: ۷/۸×۱۱/۳سم [رایانه]

۱۸۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۶۵

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۰۷گ، اندازه: ۱۱/۱×۱۹/۳سم [رایانه]

۱۸۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۸۳

بیاض شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۰۶گ، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۱۸۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۹۳

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۳۵گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۱سم [رایانه]

۱۸۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۷۱

مثنوی در پند و نصیحت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۲سم [رایانه]

۱۸۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۲۲

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۸۳گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۸سم [رایانه]

۱۸۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۵۲۷

مجموعه اشعار در مدح پیغمبر و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۴سم [رایانه]

۱۸۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۵۲۹

مجموعه اشعار در مدح علی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۹/۷×۲۸/۶سم [رایانه]

۱۸۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۳۰

بیاض شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۰۶گ، قطع: بیاضی، اندازه: ۹×۱۵سم [رایانه]

۱۸۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۰۴

کا: عماد الحسنی، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۳×۱۹سم [رایانه]

۱۸۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۹۰

این جنگ شامل منظومه در بیان اصول دین از شاعری با تخلص حسنا، حکایت شکار رفتن مامون الرشید، رساله شاخ نبات در بیان اصول دین از محمد جعفر استرآبادی، مثنوی من کلام آذر، قصه من کلام محمد تقی المتخلص بمشتری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج یشمی یکلا، بدون آستر، ۲۰ص (۱–۲۰)، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [رایانه]

۱۸۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۷۲

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۴۵گ، اندازه: ۹/۸×۱۳/۸سم [رایانه]

۱۸۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۷۳

مجموعه رباعیات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۲۳۶گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [رایانه]

۱۸۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۷۳

یک مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [رایانه]

۱۸۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۸۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۳۶گ، اندازه: ۱۴/۲×۲۲/۷سم [رایانه]

۱۸۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۹۷

نسخه‌ای به شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۹۱گ، اندازه: ۱۳/۱×۲۰/۱سم [رایانه]

۱۸۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۹۸

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۰۳گ، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۹سم [رایانه]

۱۸۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۰۹

خسرو و شیرین، لیلی و مجنون و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۳۰گ، اندازه: ۱۸/۳×۲۸/۳سم [رایانه]

۱۸۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۲۵

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۱۸۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۲۶

دیوان شعر؛ کا: میر حسین خواجه، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۱۸۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۸۹

مثنوی. انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ، اندازه: ۱۸/۱×۲۱/۸سم [رایانه]

۱۸۹۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۹۱

منتخبی از یک مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۲سم [رایانه]

۱۸۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۰۲۱

شعر متفرقه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از بیژن پاینده آزاد؛ اندازه: ۱۲/۳×۲۱/۶سم [رایانه]

۱۸۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۰۳/۷–ف

نسخه اصل: نسخه آقای افشار شیرازی؛ اشعاری از: نباتی، سعدی، امیدی، شریفی، احمد جلایر، سعدی، حافظ، سعدی، محمد اصفهانی، استرابادی، بیانی استرابادی، نیکی اصفهانی، شاه معزالدین محمد

اصفهانی، عیانی، حیرانی، شیخ طفیلی اصفهانی، کمال اصفهانی، مانی تبریزی، مفیدی، شیخ الهامی، امیدی، (قصیده، ساقی‌نامه، غزل)، لسانی، شیرازی، (غزلیات به ترتیب تهجی)، حیرتی، کمال خجندی، صالح بیک جغتای، وجیهی اصفهانی، حیرانی، ابن غیاثا، شهیدی، سلطان علی مشهدی، فغانی، جزوی، همای، ناظری، بابا نصیبی، کمال بن غیاث فارسی (قصیده، بحر طویل، غزل)، سلمان ساوجی (مراثی) حیرتی، (غزل ترتیب به حروف تهجی)، قدیمی، ناصر، عطار، فخرالدین عراقی، نیکی اصفهانی (هر چهار تا ترجیع بند)، ابوسعید ابوالخیر، خیام، خواجه کلان بازاری، ندیمی، نجیبی، صفائی، عطائی، واصف، درویش دهکی، قیمتی، طفیلی، محمد مومن میرزا (هر نه تا مخمس)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۷۱۷]

۱۸۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۷۱

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ ۱۲۶گ، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [رایانه]

۱۸۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۰۰

مثنوی بدری. بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۹سم [رایانه]

۱۸۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۹۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۱۸۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۲۷

مجموعه شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۷۵گ، اندازه: ۱۰/۷×۱۸سم [رایانه]

۱۸۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۰۳/۳-ف

نسخه اصل: نسخه آقای افشار شیرازی؛ ابن حسام، ابیات مدح فی مهدی حق الحجة (ع ج)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۷۱۷]

۱۸۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۴۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۵۶گ، اندازه: ۱۴/۱×۲۲/۹سم [رایانه]

۱۸۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۴۹

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳/۸×۲۰سم [رایانه]

۱۹۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۶۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۵۵گ، اندازه: ۱۶/۸×۲۲/۴سم [رایانه]

۱۹۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۶۸

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۸۹گ، اندازه: ۱۳×۲۳/۳سم [رایانه]

۱۹۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۷۵

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۹۰گ، اندازه: ۱۴/۱×۲۲/۷سم [رایانه]

۱۹۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۸۹

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۴۱گ، اندازه: ۲۰/۵×۲۶/۸سم [رایانه]

۱۹۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۹۵

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۹۳گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [رایانه]

۱۹۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸۹۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۸۶گ، اندازه: ۱۳/۱×۲۲/۱سم [رایانه]

۱۹۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۰۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۷۶گ، اندازه: ۷/۶×۱۳/۱سم [رایانه]

۱۹۰۷. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۰۵

آغاز: ساز در بحر رمل بار دیگر سیر مقام ×× فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات؛ **انجام:** سطر است وزبر در قم خط و سفر چه کنار ×× تفتیش ... یحصل مسئله

شعر مذهبی است در مورد ماه محرم، امام حسین (ع)، حضرت فاطمه و ...؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: مقوایی روکش پارچه‌ای منقش سبز رنگ، ۲۲گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹۷]

۱۹۰۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۶۸/۴

منظومه فارسی مذهبی شیعی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ربعی، ۵گ (۱۶۰پ-۱۶۵پ) [ف: ۱۷ - ۴۰۸]

۱۹۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۱۱

دیوان شعر داراب؛ بی‌تا، بی‌کا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۸۲گ، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۴سم [رایانه]

۱۹۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۱۴

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۴۶گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۲سم [رایانه]

۱۹۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۱۶

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۳۹گ، اندازه: ۱۲/۷×۲۱/۱سم [رایانه]

۱۹۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۲۰

منظومه‌ای عرفانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۴۵گ، اندازه: ۱۵/۸×۲۲/۱سم [رایانه]

۱۹۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۳۵

دیوان چند شاعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۱۷گ، اندازه: ۱۸/۹×۲۴/۸سم [رایانه]

۱۹۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۳۹

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۳۵گ، اندازه: ۱۵/۲×۲۶/۳سم [رایانه]

۱۹۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۴۳

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴×۲۳/۶سم [رایانه]

۱۹۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۵۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۳۸گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۸سم [رایانه]

۱۹۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۵۹
جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [رایانه]

۱۹۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۶۳
مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]

۱۹۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۹۵۱
مجموعه اشعار پراکنده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از نادر طاهایی [رایانه]

۱۹۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۱/۴
ترجیعات و ترکیبات سعدی، جامی، میرمشتاق، میر نظام، مثمن میرزا مفتون، نورالعین واقف ۶۲۹-۵۴۲؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا [سنا: ف: ۲ - ۱۴۲]

۱۹۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۸۸۲
بیاض جنگ اشعار گوناگون؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۱۹۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۸۸۷
مجموعه اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۱۹۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۳۱
جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میر دادخان [رایانه]

۱۹۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۹۲۷
جنگ اشعار گوناگون؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۱۹۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۰۷۱
جزو شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از پوراندخت اربابی [رایانه]

۱۹۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۹۸
جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۵۶گ، اندازه: ۷/۶×۱۷/۵سم [رایانه]

۱۹۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۲۱۳
مثنوی ناشناس؛ بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۹۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۲/۳
سه ترجیع بند عراقی؛ خط: نستعلیق، کا: سلطان محمد بن نورالله، بی‌تا؛متن و هامش؛کاغذ: سفید، جلد: سوخت زرین، عطف و دور تیماج مشکی و زرکوب، درون تیماج تریاکی، با جلد پارچه‌ای زربفت گلدار، در هامش۲۸ص (۷۱-۹۸) [سنا: ف: ۲-۲۲۸]

۱۹۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۳۹۲
اشعار منظوم در اخلاق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۱۹۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۴۳۰
مجموعه سید مصطفی آقازاده. اوراقی چند از اشعار و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از احمد بیگدلی [رایانه]

۱۹۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۰۰
مجموعه قصاید؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۹۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۰۹
مجموعه قصاید؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۹۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۱۸
منتخبی از دو دیوان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۹۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۲۴
قصیده و رباعی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۹۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۲۶
اشعار شعرای اصفهان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۹۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۴۴
تذکره یا مجموعه اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۹۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶۸
بیاض اشعار گوناگون؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۹۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶۹
بخشی از اشعار عنقا (عمودی استاد همایی)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۱۹۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۹۲
مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۹۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۰۶
جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از غلامرضا محمدی [رایانه]

۱۹۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۰۷
جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از غلامرضا محمدی [رایانه]

۱۹۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۲۳
مجموعه شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از هادی معرفت [رایانه]

۱۹۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۶۸
مثنوی بر اساس مثنوی مولوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

۱۹۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۸۹
شعر مذهبی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

۱۹۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۳۰۱
آغاز: دل بی تو به جان آمد وقتست که باز آیی؛ **انجام:** زد بسر منزل ملامت گام راند بر خویشتن بدزدی نام
مجموعه ناقصی است از چند مخمس و مثنوی که بدون ذکر نام شاعر آورده شده است، دو قطعه از این مخمسات حاوی تضمین دو غزل حافظ با مطلع‌های «ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی ...»، و «مست از خانه برون تاخته‌ای یعنی چه ...» می‌باشد؛ خط:

نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ اول متن وقف نامه‌ای به تاریخ ۱۱۱۱ق، یک برگ آغاز رساله «خلاصه الحساب» شیخ بهایی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: لت رو تیماج قهوه‌ای مقوایی مجدول ضربی، اندرون جلد تیماج زرشکی، اندرون جلد روکش کاغذی صورتی، ۱۰ص (۵۳-۶۲)، ۱۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [رایانه]

۱۹۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۴۵/۱۵-ف

نسخه اصل: دانشگاه پرینستن، ش۳۵۵۹. چهارده بیتی درباره نرد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در ص ع آمده است: «فیها خط الطوسی»؛ ۱گ (۲۹۴) [فیلمها: ۳ - ۴۸]

۱۹۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۳۷

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی شهیدی [رایانه]

۱۹۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۵۸

جنگ اشعار گوناگون؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

۱۹۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۶۹

مجموعه اشعار (دو دیوان)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۱۹۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۳۴۴

آغاز: ما را به پیش حضرت؟ عرضه ان ×× کانرا بدست خاصه محرم سپرده ام؛ **انجام:** طبق حکم محکم بعمل آید؟ از جناب عالمان؟ ... محمد شاه در بلده؟ تحریر نمود

مجموعه اشعار مشتمل بر قصیده، غزل، قصیده، مخمس، رباعی، قطعه از شاعران مختلف فارسی از جمله حافظ، صائب، بوعلی سینا، انوری، فردوسی، مولوی و ...؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، در برگ ۵ر کاتب نوشته: «راقمه حروف بنده احقر صاحب رای شهر ادی محمد شاه؟ شاهی»؛ کاغذ: هندی نخودی و فرنگی، جلد: الحاقی، مقوایی با روکش تیماج قهوه‌ای، مجدول دارای نیم ترنج با نقش گل و بوته ضربی، عطف پارچه‌ای طوسی، ۱۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۱۹۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۱۰

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۱۹۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۵۱

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۱۹۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۵۴

دیوان شعر فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۱۹۵۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۲۰۴/۴

از صائب و عارف لاهیجانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: ۲۷۷]

۱۹۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۳۴۸

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۹۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۲۱

کا: محمد صادق، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۸/۲×۱۲/۵سم [رایانه]

۱۹۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۲۹

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [رایانه]

۱۹۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۴۳

جنگ شعر؛ بی‌تا، بی‌کا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۹/۸×۱۷/۲سم [رایانه]

۱۹۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۴۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی مجموعه نوازی؛ اندازه: ۸/۴×۱۵/۳سم [رایانه]

۱۹۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۶۱

بی‌کا، بی‌تا؛ جنگ شعر. انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۹×۱۶/۸سم [رایانه]

۱۹۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۶۵

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲×۲۵/۶سم [رایانه]

۱۹۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۶۸

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۶/۵×۱۸/۲سم [رایانه]

۱۹۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۸۴

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۰/۴×۳۲/۳سم [رایانه]

۱۹۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۰۶

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۷سم [رایانه]

۱۹۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۱۳

چند بیت شعر و چند عکس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۳×۳۰/۵سم [رایانه]

۱۹۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۱۲

اشعار اردو؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۳/۲×۱۹/۹سم [رایانه]

۱۹۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۴۱

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی از دکتر سید منوچهر طباطبایی [رایانه]

۱۹۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۳۶

یک مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۸سم [رایانه]

۱۹۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۱۶

حکایات و اشعار مذهبی - اجتماعی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

۱۹۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۸۰

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۴۱گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۱سم [رایانه]

۱۹۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۹۰

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۱۱۳گ، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۹سم [رایانه]

۱۹۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۹۲

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۱۷۷گ، اندازه: ۱۲×۲۰/۶سم [رایانه]

۱۹۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۰۶

دیوانی به ترکی؛ کا: محمد جوره بای، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۳۶گ، اندازه: ۱۳/۱×۲۰/۳سم [رایانه]

۱۹۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۰۸

جنگ اشعار گوناگون؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۱۷۸گ، اندازه: ۱۵/۲×۲۲/۸سم [رایانه]

۱۹۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۰

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ اندازه: ۱۱/۴×۱۶/۷سم [رایانه]

۱۹۷۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۰۴۵/۵

آغاز: ای شه کربلا سلام علیک ×× ای بغم مبتلا سلام علیک؛ **انجام:** ... گهش بدیده حسرت نظاره می‌کردند ×× بحاضران شفاعت اشاره می‌کردند.

جنگ شعری. مجموعه شعری در مصیبت و سلام بر امام حسین (ع) است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴گ (۱۱۲پ-۱۳۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۵۷]

۱۹۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۰۱

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۷۶گ، اندازه: ۱۱/۶×۱۹سم [رایانه]

۱۹۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۰۲

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۴۲۲گ، اندازه: ۱۰/۹×۱۷/۸سم [رایانه]

۱۹۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۰۶

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۷۶گ، اندازه: ۱۱/۶×۱۹/۱سم [رایانه]

۱۹۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۰۷

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۴۲۲گ، اندازه: ۱۰/۹×۱۷/۸سم [رایانه]

۱۹۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۱۰

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۵۵گ، اندازه: ۱۶/۷×۲۷/۸سم [رایانه]

۱۹۸۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۱۹۱/۶

آغاز: چون آسمان کمر کینه استوار ×× کشتی نوح شکند از موجه بحار؛ **انجام:** صائب بس است این همه اشعار دلفکار ×× لنگر فکن تو کشتی غم را بکش کنار

قصیده در مصیبت امام حسین (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۹۲پ-۹۳پ)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۱۶۵]

۱۹۸۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۳۹۴/۱

آغاز: بخندان از لب آن غنچه باغم ×× وزان گل عطر پرور کن دماغم؛ **انجام:** و ربما دجواد عمر از سیر ×× ختم الله لی بما هو خیر

مثنویات است از توحید و مدح پیامبر (ص) و حکایات اخلاقی؛ این دیوان به‌نام سلطان حسین انشاء شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: معمولی، ۵۰گ (۱پ-۵۰ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [مؤید: ۳ - ۳۲۱]

۱۹۸۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۴۵۷/۱

آغاز: تا بتوانی ز خلق ای یار عزیز ×× دوری کن و در دامن عزلت آویز؛ **انجام:** ای سالک راه حق کجائی ×× از پیر چنین مجو جدائی

دیوان اشعاری است عرفانی که بر مذاق صوفیه سروده شده و شامل هشت مقاله است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ (۱پ-۴۷ر)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [مؤید: ۳ - ۳۶۹]

۱۹۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۶۳

دیوان شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۲۸گ، اندازه: ۱۵/۴×۲۲/۵سم [رایانه]

۱۹۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۰۶/۳-ف

نسخه اصل: پاریس ۳۶۸ فارسی. قصیده الفیه امیر سید ابوالعلاء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۹۲]

۱۹۸۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۹۴۴/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵گ (۱-۲۶)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۵۵]

۱۹۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۱۲۵/۵

آغاز: لا یحصل الرزق بالحیلات و الطلب ×× و لا بکد و لا حرص و لا تعب / بل بالحظوظ التی تعلو بصاحبها ×× لا بالخطوط التی فی سائر الکتب؛ **انجام:** ثم الصلوة علی المختار من مضر ×× محمد خیر مبعوث و منتخب

این قصیده در مدح سفر است و پیرو شیوه قصیده طغرائی اصفهانی؛ کا: محمد علی بن جعفذ مکی طایفی، بی‌تا؛ کاغذ: ترکی و فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۳ص (۲۳۷-۲۳۹)، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۹ - ۱۲۲]

۱۹۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۹۵۵/۵

قصیده دالیه. در ستایش پیامبر به عربی: «سمعنا حدیثا عن محمد مسندا ×× برونی و اصل الاصل افدی محمدا»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن لایی سورمه ای، ۱۶ سطر [ف: ۵ - ۲۲۰]

۱۹۹۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۶۰۴

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۳۶گ، اندازه: ۱۰×۱۵/۴سم [رایانه]

۱۹۹۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۸

آغاز: مقدمه: بسمله. الحمد الله الهادی الی الرشاد و الصلوة و السلام علی خیر العباد. سیدنا محمد و آله و صحبه الجیاد و اشهد

ان لا اله الا الله وحده لا شریک له ... اما بعد فهداینل المراد فی تخمیس بانت سعاد ضمنته مدیح الشفیع یوم المعاد ... قصیده: بسمله. قل للعواذل بهما شیئتموا قولوا ×× فلیس لی بعد من اهواه معقوک؛ **انجام:** لا یقع الطعن الا فی نحورهم و ما لهم

قصیده «بانت سعادة» که کعب بن زهیر از شعرای مشهور عرب در مدیح حضرت ختمی مرتبت (ص) سروده است و موسوم به «نیل المراد فی شرح بانت سعادة» است، به اضافه یک مقدمه منثور به زبان عربی؛ خط: نسخ و ثلث، کا: سید مصطفی، بی‌تا؛ پشت صفحه اول: «این نسخه به‌سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض گذشته»؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار، مشیر السلطنه، محمد رضا الحسینی، حسین بن هدایت الله؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج یک‌لا ماشی رنگ، ۲۸ص، ۳ سطر قلم ثلث و ۶/۵ سطر نسخ، قطع: وزیری، اندازه: ۱۹/۷×۲۸/۵سم [ف: ۴ - ۹۵۴]

۱۹۹۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۷/۲

گزیده قصیده طغرائی در کیمیاست؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱ - ۹۴۵]

۱۹۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۶۴۲

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۹۴گ، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۶سم [رایانه]

۱۹۹۴. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۵۲/۵

دیوان قصاید است، درباره شاه طهماسب و درباریان او با تاریخ؛ خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ: سپاهانی سفید و کبود، جلد: تیماج مشکی، ۱۷ سطر (۵/۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [نشریه: ۳ - ۲۳۰]

۱۹۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۳۷/۲

آغاز: سحر که زد صبح آتش عنان ×× شبیخون به فوج بلند اختران / نسیم سحر کرد هر سو هجوم ×× فشاند آستین بر چراغ نجوم؛ **انجام:** ناز گل‌های کواکب نقش بند روزگار ×× می‌کند گل دوزی این خرگه نیلوفری / خیمه دین حنیف احمدی محکم چو ارس ×× خانه اعدا خراب از قهر باد صرصری

قصاید است از هادی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۴۰ص (۹۴-۱۳۴)، ۱۶ سطر [ف: ۳۶ - ۳۷۰]

۱۹۹۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۶/۴

قصاید است در ستایش علی (ع) به فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۵۰]

۱۹۹۷. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۲۰۰/۱

آغاز: السلام ای عقل اول را تو حرف اولین ×× ممکن و واجب نما محبوب رب العالمین؛ **انجام:** نسخه: سود لب تشنه آب حیاتی ×× کتاب آتش کرم اختلاطی

قصاید خطا شوشتری نام دقیق شاعر علیرغم مراجعه به فهارس مختلف مشخص نشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ ۸ر یادداشتی در مورد انتقال کتاب به سید محمد جزایری با تاریخ ۴۶/۱۱/۲۶؛ مهر تملک: «محمد موسوی جزایری»؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی حنایی و شکری، جلد: گالینگور زرشکی، گوشه‌ها پارچه طوسی، عطف تیماج تریاکی، آستر کاغذ سبز، ۶۵(۸پ-۷۳ر)، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۵سم [ف: ۱۸۱]

۱۹۹۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۷۵/۴

قصاید فارسی گویا از زمان قاجار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۰]

۱۹۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۲۱/۴-ف

نسخه اصل: دانشکده ادبیات اصفهان ش ۵۱۳۶. قصاید فارسی است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۷۱۰]

۲۰۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۲۷/۱

آغاز: رسید موسم عید و وزید باد صبا ×× صبا به سبزه بیاراست ساحت غبرا

قصاید و ترجیع بند است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۳۱گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۲۳۱]

۲۰۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰۷/۱۲

قصاید و قطعات است شامل: مخمس سالم در مدح امیرالمؤمنین علیه السلام، قطعه‌ای از مخلص کاشی، قصه سؤال سلیمان از امیر مؤمنان، فراقی، سلیمی، سید طاهر دکنی، ملا حسن کاشانی، چهاره پاره ابن حسام، عرفی، رفیقی، مخمس، طفیلی، آتشی، نظام کاشی، صابر، کشفی، هفت بند مفتی احسن در منقبت اسدالله الغالب، واعظ قزوینی؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، قهوه‌ای، عطف تیماج سرخ، ۱۹گ (۱۰۶پ-۱۲۵ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳۸ - ۴۳۷]

۲۰۰۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۵۸۹/۳

منتخبات از قصاید هاتف اصفهانی و مونس، میرزا محمد رضا فرزند میرزا بابای مازندرانی بارفروشی در سده ۱۳؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ق؛ کاغذ: فستقی، جلد: میشن کبود لائی، ۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۶/۶سم [ف: ۷ - ۴۳۷]

۲۰۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۲۴/۱۷

منتخبی از قصاید عرفی شیرازی، جمال الدین محمد بن زین الدین علوی (-۹۹۹ق.) در توحید و نعت حضرت رسول (ص)، قصیده ترجمة الشوق در ستایش حضرت علی علیه السلام و غیره و رباعیاتی از مولانا مؤمن حسین یزدی؛ خط: نستعلیق و شکسته و نسخ و تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱-۱۰۷۷؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج مشکی، ۹ص (۲۱۸-۲۳۶)، اندازه: ۱۵×۲۷/۶سم [ف: ۱۷ - ۴۱۰]

۲۰۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴۹/۳

قصایدی از: خاقانی، انوری، سنایی، سعدی شیرازی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج با سر، لچکی مجدول گرهی، ۱۵۰گ (۱پ-۱۵۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۸ - ۱۸۷]

۲۰۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۲/۳

قصاید از حسن واعظ کاشی و کاتبی و ناصرخسرو؛ خط: نستعلیق، کا: حسن واعظ اثنی عشری، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، ۲۲ص

(۲۵۴–۲۷۵)، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف:۱–۲۷۲]

۲۰۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۶۴

قصاید در مدح حضرت علی (ع) است؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۰۰۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۵۳/۷

شامل: ۱–قصیده‌ای از نظام استرآبادی در فصل آفتاب به برج حمل، ۲–قصیده حمل از گفته مولانا عرفی، ۳–قصیده‌ای که به تبع عرفی گفته‌اند، ۴–قصیده نعیما، ۵– ... ، ۶– قصیده ابن حسام، ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰–چهار قصیده از نعیما؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: – ۱۳۹۱]

۲۰۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۱/۳

آغاز: دلم طفل است و پیر عشق استاد سخندانش

قصاید و مقطعات و ترجیعات. شعراء متقدمین و متأخرین از حاشیه آخرین صفحه رساله زند و زاهد شروع می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۳۱ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۲ – ۲۵۸]

۲۰۰۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۹۰/۹

انتخاب مثنوی در هفت اصل؛بی‌کا،بی‌تا؛قطع:ربعی[نشریه:۷– ۲۶۲]

۲۰۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۶۸/۲

داستان حضرت موسی (ع) (مثنوی)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ جلد: مقوا عطف تیماج، ۱۵ص (۳۱–۴۶)، ۷–۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۶ – ۴۴۷]

۲۰۱۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۲۶/۱۶

آغاز: در آن آمده: چه خوش گفتست شیخ دین نظامی ×× که استاد آمده در خوش کلامی. آغاز یکمی: بمعنی همنفس خورشید دارم ×× طلوع عالم جاوید دارم.آغاز دومی: ای که هستی گوهر مقصود من ×× صیقب آیینه بهبود من؛ **انجام:** انجام یکمی: کتاب نظم و نثرم در نظر دار ×× بهر لفظش زمعنی پرده بردار / خدایت در همه جا یار تو باد ×× سر انجام خوشی در کار تو باد. انجام دومی: خدمت خلق خدا بهر خدا ×× می‌شود در ملك معنی رهنما

دو مثنوی عرفانی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [ف: ۳ – ۵۵]

۲۰۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۲/۷

آغاز: یار آئینه خانه میخواست ×× التفاتش بهانه میخواست

راه نجات (مثنوی)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: الوان، قطع: وزیری، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲ – ۲۶۰]

۲۰۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۶۸۵

دیوان شعر؛ کا: محمد رضا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۸سم [رایانه]

۲۰۱۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۰۸/۳

آغاز: حمد بی حد خدای بیچون را ×× که بما داد طبع موزون را

قصه فارغ به وزن مثنوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۷۰]

۲۰۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۰۹۹۳

مثنوی در کیمیا از اسماعیل کوفی؛ خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: – ۴۷۵]

۲۰۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۷۹۳

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۸/۳×۳۰/۵سم [رایانه]

۲۰۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۲۶

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۳×۳۰/۳سم [رایانه]

۲۰۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۱۳۵/۲

آغاز: آتش از شوق جمالت در تب است ×× روز خاك از درد هجرانت شب است / سوز عشق توست اندر جان برق ×× آتش شوقت بود درغرب وشرق؛ **انجام:** پرده ناموس وشهوات غضب ×× پرده آلات واسباب سبب / مجملا هر چت که باشد غیر حق ×× پرده است وهست بر چشمت طبق

مثنوی‌هایی است به سبك و روش مولوی در حکایات و مواعظ. احتمالاً سراینده شیعه است (با توجه به برخی ابیات) دربرخی ابیات نیز از شخصی به عنوان «کاظم بن قاسم» یاد و ستایش کرده است، مصراع معروف مولوی در ابتدای دفتر دوم «مدتی این مثنوی تاخیر شد» با اندکی تغییر استفاده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۱۶۱گ (۳۹ر–۱۹۹پ)، ۶ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف مخ: ۴ – ۱۶۸۴]

۲۰۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۹۴/۲

آغاز: ای خوشا آغاز غم پرداز عشق ×× ای خوشا انجام به زاغاز عشق؛ **انجام:** ای طفیل بود تو بود همه ×× بود در سودای تو سود همه

۱۲ بیت از یك مثنوی است در ستون عشق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: گوناگون، جلد: کالینگور یشمی با عطف و گوشه تیماج مشکی، ۲۲ص، ۱۰–۱۸ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۵۲]

۲۰۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۳۹۴/۲

آغاز: زد علم بر قبه عرش عظیم ×× نام بسم الله الرحمن الرحیم

مثنوی است در بیان معجزات امیرالمؤمنین علی (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۵۲ر–۱۵۳پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۳۶ – ۳۲۹]

۲۰۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۱/۱–ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۵۰ الیوت. مثنوی است در ۷۸ باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۸گ (۱–۱۱۸)، ۱۵ سطر [فیلمها: ۱ – ۵۴۶]

۲۰۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۲۷/۲

آغاز: مدتی در خانه آن دلنواز ×× مینهادم روی بر خاك نیاز؛ **انجام:** رحمی آخر بر من ای صیاد کن ×× یا مرا بفروش یا آزاد کن

در ص ۲۴-۲۵ شعر سنبل و در ص ۲۶-۳۵ شعر نقیب و تقی است، مثنوی است که از شیراز نوشته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۶ص (۱۸-۲۳)، ۸ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف:۱۲-۲۵۴۲]

۲۰۲۳. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره/۳

آغاز: بنام خداوند یزدان پاک ×× نگارنده صورت از آب و خاک

مثنوی است به بحر متقارب، شرح زندگی پیغمبر (ص) در حدود ۹۰۰ بیت؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۷۴۸]

۲۰۲۴. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه: ۱۰ بخش دوم

آغاز: به جنت نیست جای بی نمازان ×× بود دوزخ سرای بی نمازان؛ **انجام:** در سجود افتاد عیسی در زمان ×× گفت ای پروردگار غیب دان.

مثنوی دارای ۲۸۰ بیت شعر در قالب مثنوی در آداب و سنن مسلمین، به شیوه ساده و عامیانه و مشتمل بر مثنوی‌های: بی نمازان، شصت و یک چیز آورد نکبت، عاق والدین و حکایت پیرزن می‌باشد. برای نمونه چند بیت از مثنوی اول: «سر بهر آستانه خواب مکن ×× اخ و تف در میان آب مکن /شب در آئینه روی خویش مبین ×× بر سر پای بی سبب منشین/ مگذر هیچ در میان دو زن ×× شانه زن به موی خویش مزن/ بر سر پای ایستاده مشاش ×× در سه‌شنبه تو نیز سر متراش/ چهارشنبه نگیر تو ناخن ×× روز آدینه را تو نوره مکن/ شب جمعه پیاز خام مخور ×× روز بد رخت نو مپوش و مبر/ بول هرگز مکن به خاکستر ×× که از او نیست هیچ چیز بتر/ در جنابت مکن تو ... ×× دست به پس گرفته راه مرو»؛ خط: تحریری نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ بدون جلد. قطع: نیم رقعی؛ کاغذ: نخودی، ۱۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۵۹]

۲۰۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۵۵

در صنایع شعر؛ بی‌تا، بی‌کا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۹گ، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۹سم [رایانه]

۲۰۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۵۶

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [رایانه]

۲۰۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۲۸

مثنوی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۰گ، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [رایانه]

۲۰۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۶۷۲

مثنوی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۵۹گ، اندازه: ۱۲/۷×۱۸/۳سم [رایانه]

۲۰۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۴۷

مثنوی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۶×۲۰/۶سم [رایانه]

۲۰۳۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۱۶۳/۴

مثنوی آتشی است در داستان پنج کشتی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۱۳۷]

۲۰۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۴۳۹/۲

آغاز: ای مقیدهای دام این وجود ×× تا کی آید اندر قیام و در قعود / حق شناسی از نماز و روزه چیست ×× آب حیوانست در هر کوزه نیست؛ **انجام:** هر که زین اسرار خواهد یک ورق ×× رسم احسان را بیاموزد ز حق

مثنوی احسان است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳۵ - ۳۹۱]

۲۰۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۲۷/۸

آغاز: عصمت از جمله اخلاق خوش است ×× عصمت آن را که بود ز اهل هش است؛ **انجام:** لب ز بیهوده طرب باز ببند ×× که خموشی است بسی فایده مند

مثنوی اخلاقی از طرب شاعر (الذریعه ۶۴۶/۹) در فواید عصمت و تقوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح آراسته به‌رنگ‌ها، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۳۷ص (۱۵۹-۱۹۶)، ۸ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۲ - ۲۵۴۴]

۲۰۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۶۶

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۰۶گ، اندازه: ۱۲/۱×۲۱/۱سم [رایانه]

۲۰۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۷۳

جنگ شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶/۲×۲۰/۳سم [رایانه]

۲۰۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۷۴

مجموعه شعر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۱×۱۷/۱سم [رایانه]

۲۰۳۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۹۲۵/۴

آغاز: باء بسم الله الرحمن الرحیم ×× آدم خاک است ای دیو رجیم / آدم خاکی که جان عالم است ×× پیش ذات وی اسم اعظم است

مثنوی است با بندهای نثر؛خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا [نشریه: ۷ - ۲۶۳]

۲۰۳۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۷۹۵/۱م

آغاز: صفحه یکم ناخوانا: علی چون بدیدش بدو خیره ماند ×× برویش همی نام یزدان بخواند / علی گفت پیک خداوندگار ×× تو کردی چنین صورت زرنگار / بپرسید او را که اصلت کدام ×× بگفتا که شهزاده ام ای امام / علی گفت بر گو که ایزد یکی است ×× محمد رسول علیش ولی است؛ **انجام:** شنیدم ز تاریخ اهل عجم ×× که آمد سلیمان زخیل و حشم / بشد عازم ملک ایران زمین ×× به خسرو نمودند از راه کین

مثنوی است به بحر متقارب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها پارچه، ابعاد متن: ۹/۵×۱۴/۵، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۲۳۰]

۲۰۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۱۱/۸

آغاز: قاصد بهار وعده وصل آورد ز یار ×× هجرم هزار مرتبه بهتر ز انتظار
مثنوی ثمر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۲گ (۳۵پ-۳۶پ) [ف: ۳۷ - ۲۳۸]

۲۰۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۱۱/۷

آغاز: بشنوید ای دوستان این داستان ×× نقل دارم از حدیث راستان / کاندر ایام کلیم حق پرست ×× زاهدی بود از شراب شوق مست؛ **انجام:** یا الها مکنت درمانده را ×× بیکس زار و ز درها رانده را / ... واعف عنت زلاتنا یا ذا الکرم ×× یا نبی الهاشمی المحترم
مثنوی حکمت است مثنوی کوتاهی است در سؤال زاهدی از موسای کلیم در حکمت خلقت دوزخ و بهشت و جواب آن حضرت به وسیله نشان دادن وقایع دردناک دشت کربلا به زاهد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ مجدول، ۱گ (۳۴پ-۳۵پ) [ف: ۳۷ - ۲۳۷]

۲۰۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۷۲۲

ناقص. مثنوی داستان است؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۰۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۲۹/۴۶

آغاز: کیم من مستمند درد پرورد ×× چمن پیرای گلزار غم و درد؛ **انجام:** نمی آرم با شکرت سلامت ×× اگر الحمد خوانم تا قیامت
مثنوی داهیا در ۱۳۳ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: میشن قهوه‌ای ترنج و نیم‌ترنج و سرترنج ضربی، ۹گ (۴۵۵-۴۶۴)، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸ - ۲۹]

۲۰۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۳۸/۴۸-ف

نسخه اصل: بادلیان Add. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). مثنوی در قیافه است با عنوان نسخه سمندرکه samudrak؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۵۸۷]

۲۰۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۲۴

آغاز: منم از فیض حضرت یزدان ×× صاحب اختیار هر دو جهان / تو که از جهل کودکم خوانی ×× قدر جاه مرا چه می‌دانی..؛ **انجام:** یا علی تا بود مدار فلك ×× تا بود مدحت تو کار ملك / دوستان تو را مباد زوال ×× از دم حیدر محمد ال / بشنو این قصه تا بفیضش رسی ...
منظومه ای است در قالب مثنوی و در مدح حضرت علی (ع)؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ خریداری از قدبیگی؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، یك‌لا، ۹۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹/۲سم [رایانه]

۲۰۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۲۰/۱

آغاز: حمد وسپاس فزون از عداد و قیاس خداوندی است که از قدرت بی چند و چون نه طارم بی سکون ... بنام آنکه حرزش عقد جانهاست ×× کلامش راحت افزای روانهاست؛ **انجام:** مشو غره برحشمت وملك و مال ×× که باشد سرانجام هریك زوال
مثنوی است حدود دوهزار بیت در معجزات و مسائل اخلاقی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۳۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۴ - ۱۶۸۵]

۲۰۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۷-۶۲۲۵/۱۳۶-ف-درهامش

مثنوی در مناجات است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۱۳]

۲۰۴۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۶۱۸/۵

آغاز: عشق بود از گنج پنهان فی المثل ×× نقد خود را فاش کرده است از ازل / وحدت خود را ظهوری داده است ×× باب رحمت بر جهان بگشاده است ... حکایت: طالبی سر گشته آواره ×× بی نوائی بی دلی بیچاره / بود در رخسارش داغ از آب چشم ×× رفته از دست خیالش خواب چشم؛ **انجام:** بشنو این پند ای برادر هوش دار ×× وز نظاره دیده خود گوش دار / ور نه مدتها بلای دلکشی ×× می‌نبینی باز روی دلخوشی
مثنوی عرفانی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۱۸]

۲۰۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۸-ف

نسخه اصل: بادلیان ۱۲۹۶. دو مثنوی عرفانی: دومی ساخته در ۱۰۵۵ با ماده تاریخ «هر که دارد خیال تاریخش ×× ختمیه هست سال تاریخش» در کشمیر در ۵۸۹۰ بیت. در دو بخش: نخستین ۱پ-۳۹پ، دومی ۴پ-۲۸۷پ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸۷گ، ۱۳ سطر [فیلمها: ۱ - ۱۷۹]

۲۰۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۰۶/۱

آغاز: تحقیق تو چیست بی تو بودن ×× زین پیش نمی توان نمودن؛ **انجام:** این تحفه بهر طرف که تابد ×× معنی ز قبول هر دو باید
مثنوی عرفانی گویا «تحفه» نام دارد در نسخه عنوان «مقالت پنجم در بیان عاشق و مراتب آن»، و «مقالت ششم در معرفت نفس و اوصاف آن»، و «مقالت هفتم در بیان معرفت و تحقیق آن»، و «مقالت هشتم در بیان حال پیر و مرید و شرایط صحبت سه» هست و هر مقالتی حکایتی دارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ:سپاهانی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۱۴گ (۲ر-۱۶ر)، ۱۳ سطر چلیپا، قطع: وزیری، اندازه: ۷/۵×۱۴سم [ف: ۱۵ - ۴۱۵۰]

۲۰۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۱۵/۶

مثنوی عرفانی است در هامش؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کبود سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۲۰۰]

۲۰۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۷۷/۲-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 1650 (بلوشه ۲۰۴/۴ ش ۲۲۵۵). مثنوی عشق الهی است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۲ - ۲۴۷]

۲۰۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۷۷/۳-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 1650 (بلوشه ۲۰۴/۴ ش ۲۲۵۵). مثنوی عشقی است جوان پسر خشت مال با دختری؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۲

-۲۴۷]

۲۰۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴۸/۲۵

آغاز: زیاد از حد گلاب پاشید ×× گلستان‌ها ز برگ گل تراشید؛ **انجام:** به آن رسوائی عصمت فروشی ×× به قربانی ماه جامه پوشی

مثنوی است؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، سرخ، ۶گ (۸۵ر-۹۱ر)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۱۸۵]

۲۰۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶/۷-ف

آغاز: بسمله. ابتدا اول بنام کردگار ×× صانع هفت و پنج و چهار/ آن خداوندی که آدم را زخاک ×× آفرید و داد او را جان پاک؛ **انجام:** بت شکن در راه حق ای مرد کار ×× تا نباشی در قیامت شرمسار/ گر بخود نتوانی این بت را شکست ×× همتی جوی از مردان مست

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی؛ مثنوی است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۶۳۵]

۲۰۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶/۳۵-ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی؛ مثنوی است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۶۳۸]

۲۰۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۸-۶۲۲۵/۱۸۶-ف-درهامش

مثنوی است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۱۳]

۲۰۵۶. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۸۸/۵

مثنوی منور خانم است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کبود، قطع: بغلی بیاضی [نشریه: ۵ - ۶۲۲]

۲۰۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۶۴/۳

مثنوی است در محبت و ادب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج آلبالویی ضربی و مقوایی با ترنج، ۷گ (۲۰۲-۲۰۸) [سنا: ف: ۲ - ۱۱]

۲۰۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۰۹۹۳

مثنوی در کیمیا از اسماعیل کوفی؛ خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: ۴۷۵]

۲۰۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۹۲۶

مثنوی و جنگ شعر؛ کا: حاجی محمد، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۶/۷×۱۳/۲سم [ایزد پناه: - ۱۰۱۵]

۲۰۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۹۲۹

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی. مثنوی؛ اندازه: ۱۳/۸×۱۹/۶سم [رایانه]

۲۰۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۹۳۰

مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۶×۱۸/۸سم [رایانه]

۲۰۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۳۳/۲

دوبیتی‌هایی از: جامی، آهی، مسیحی، شاه شجاع، انوری، شیخ سعدالدین، شیخ ابوالحسن، بدرالدین، ملهمی، شمس الدین محمد، شاهی، فردوسی، رازی، شیخ ابو حامد، سلطان ابو سعید، ابوالفرج، حسام، رضی الدین، نظیری، فریدالدین عطار، آصفی، حکیم ازرقی، فیاض، قمری، اشراق، پیر جمال، جمال الدین، خواجه حبیب الله، راضی، حکیم شفایی، ظهیرالدین، کمال الدین اسماعیل، امیدی، شیخ مجدالدین، امام فخر، عبید زاکانی، وحید، داعی، شاهر طاهر، بابا فاضل، هجری، محوی، خواجه حافظ، فارغی، عرفی، عنصری، منوچهری، شیخ ابوالغره، سیف الدین، اثیرالدین، کمال الدین مسعود، ابوعلی الشطرنجی، حکیم سوزنی، عشقی، مطربه، سراج الدین، مهری، صباحی، صهبا، صفا، غنی، غیرت، مایل، صاحب، مشرب، منت، هجری، آذر؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی قهوه‌ای با نقش گل و بوته مجدول مذهب، پشت جلد تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۳ر-۵۶ر)، ۱۰ سطر چلیپایی، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۳۸ - ۱۶۷]

۲۰۶۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۴۱۰/۷

آغاز: عارفی این نغمه دیدم می‌سرود ×× گریه‌ها بر گریه خود می‌فزود؛ **انجام:** که معصومند و مخصوصند اندر آیه قلنا ×× تو نیز اندرصف محشر زخود خوان و یکی رسوا

دوبیتی است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲ - ۹۰۲]

۲۰۶۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۸۷

آغاز: همچو زمین خواهد آسمان که بیفتد ×× تابدهد بوسه برنعال محمد؛ **انجام:** کز زهد ندیده ام فتوحی ×× تا کی زنم آب دیده برسنگ.

اشعاری است منتخب از دو شاعر شیرازی، حافظ و سعدی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول و کمند اندازی؛ جلد: تیماج مشکی، ترنج و سرمذهب و مرضع، ضربی، ۶۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف مخ: ۵ - ۲۱۳۳]

۲۰۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۹۴۲

آغاز: بسمله و به نستعین، به جل و جلاله دیرست تا بحکم وجوب اداء حق؛ **انجام:** انا مضی الذین لا یقع ... انا باب خطبتهم م م م

در رایانه آستان قدس به نام غزلیات سعدی و حافظ آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا [رایانه]

۲۰۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۱۷/۷

چند بیتی از فایزای بیدگلی؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالواسع بن علامی،بی‌تا؛کاغذ:سپاهانی،جلد:مقوا،عطف پارچه، ۱ص (۱۹پ)، ۱۸ سطر (۸×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۲۱۹]

۲۰۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۶۵/۲۲

آغاز: یارم زده عنبرین کمندی ×× بر دل بندی و سخت بندی / یکسان شده ام به خاک راهی ×× از حسرت جلوه سمندی ... .بیت زیر ترجیع است که تکرار شده است: بنشینم و خو کنم به هجران ×× یا آید یار یا رود جان

ترجیع ساقی‌نامه و ترکیب‌بند است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا:

محمد معصوم، بی‌تا؛ از قدسی؛ (۶۷۱-۶۷۴) [ف: ۸ - ۴۲۰]

۲۰۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰۷/۱۱

آغاز: بیا ساقی که نوروز است نوروز ×× بده جامی که نوروز است نوروز

ترکیب بند حکیم ثنایی در منقبت ائمه اطهار (ع)؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی قهوه‌ای عطف تیماج سرخ، ۲گ (۱۰۴پ-۱۰۶پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳۸ - ۴۳۶]

۲۰۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۶۵/۲۳

ترکیب بند هفت رنگ از ابن حسام؛ کا: محمدمعصوم، بی‌تا؛ ۲ص (۶۷۵-۶۷۶) [ف: ۸ - ۴۲۰]

۲۰۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۷۵۲

آغاز: باسمه سبحانه، در همه قرآن چو ثنای علی است کس بر ایزد نه بجای علی است؛ **انجام:** تا شود از فضل تو عالمی مقام یک نظری کن ز کرم و السلام تمته بالخیر

ترکیب بندی است مشتمل بر پنج بند که در مدح حضرت علی (ع) سروده شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، ۱گ (۱۵-۱۶)، ۱۸ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۲۰۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۱۳/۳۴

دو ترجیع‌بند است از وحشی بافقی، یکی مخمس و دیگری مسدس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۶ص (۵۴۲-۵۴۸)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۳ - ۴۳۰]

۲۰۷۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۷۳۷/۲

آغاز: ای کرده کرشمه را بلندی ×× بر هر نگهت ز نارمندی / روزی که شدم اسیر دامت ×× یک صید نبود در کمندی ... بنشینم و سر کشم سوی حبیب ×× تا صبر دری گشاید از غیب / سودا بسرم قرارها داشت ×× آخر ز سر قرار برگشت / از طالع من بهار امید ×× از گلشن انتظار برگشت .../ بنشینم و سر کشم سوی حبیب ×× تا صبر دری گشاید از غیب؛ **انجام:** ای زهد فروش از سر بازار دکان را ×× برچین که متاع تو خریدار ندارد / عمری است که در پای خم افتاده خرابیم ×× همسایه دیوار بدیوار شرابیم ... در کوی خرابات تکبر نتوان کرد ×× گردون گذرد از در میخانه خمیده / از میکده هرگز به بهشتم نکشد دل ×× در پای خمم دایه مگر ناف بریده / عمری است که در پای خم افتاده خرابیم ×× همسایه دیوار بدیوار شرابیم

ترجیع بند است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۴۲]

۲۰۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۶۴/۸

آغاز: بر کنار سفره صاحب دلی ×× چون نشست افتاد او را مشکلی / قوت خواران دید پیرامان او ×× مرغ و ماقوت مزعفر در میان؛ **انجام:** نام گرمت شهوت نفتانیست ×× آب سردت حکمت انسانی است / شر انسان در لباس نان و آب ×× گفته شد و الله اعلم بالصواب

ترجیع‌بند در اندرز در لباس فکاهت و بیت مکررش این است: چنگ چنگالی مرا دارد بدست ×× گوشمالم میدهد هر جا که هست؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی منکنه، ۱ص (۹۳-۹۴)، ۲۸-۳۰ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹ - ۱۷۱]

۲۰۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۵۰/۱۰

آغاز: یارم زده عنبرین کمندی ×× بر دل بندی و سخت بندی / یکسان شده ام به خاک راهی ×× از حسرت جلوه سمندی

ترجیع‌بند است، بیت ترجیع که تکرار شده: «بنشینم و خو کنم به هجران ×× یا آید یار یا رود جان»؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج دورو قهوه‌ای ترنج با سر مجدول گرهی، ۶گ (۱۴۱ر-۱۴۷پ) [ف: ۳۷ - ۵۴۹]

۲۰۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۱۱۲-ف

ترجیع بند است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۱۲]

۲۰۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۲۵/۱۸۶-ف

ترجیع بند است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۱۳]

۲۰۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۲۹۱/۳

آغاز: در همه قرآن چون ثنای علی است ×× کس بر ایزد نه بجای علی است؛ **انجام:** تا شود از فضل تو عالی مقام ×× یک نظری کن ز کرم و السلام

ترجیع‌بندی است در پنج مقطع در مدح حضرت امیرالمؤمنین (ع)؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۲گ (۱۷ر-۱۹پ)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۶ - ۲۷۶]

۲۰۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۲۳/۸

ترجیع بندی از سید جمال الدین کاشی؛ خط: نسخ قدیم خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرشکی، ۱ص (۱۱۸)، ۲۵ سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۸ - ۸]

۲۰۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴-۶۲۲۵/۱۰۰-ف-درهامش

ترجیع بند شیخ عراقی است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۱۳]

۲۰۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۰۱۳/۱۰

ترجیع بند است؛ ترجیع: «که همه اوست هر چه هست یقین ×× جان جانان و دلبر و دل و دین»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خط کهن و بسیار شیرین [ف: ۱۱ - ۱۷]

۲۰۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۷۳/۴

ترجیع بندها و اشعار از شعرای متصوف، در وحدت وجود شامل ترجیع بندهای: شمس مغربی (۳۹۳-۳۹۹)، شیخ الرئیس (۳۹۹-۴۰۴)، مشتاق (۴۰۵-۴۱۵)، هاتف (۴۱۵-۴۲۰)، شاه نعمة الله (۴۲۰-۴۲۵ و ۴۲۹-۴۳۳)، حسین بینا (۴۲۶-۴۲۹ و ۴۵۷-۴۶۳ و ۴۶۷-۴۷۵)، نورعلیشاه که به نام عابد نوشته شده است (۴۳۳-۴۴۰)، عطار (۴۶۳-۴۶۷)، عراقی (۴۷۶-۴۸۹)، هدایت (۴۹۰-۴۹۹)؛ کا: سید محمد صادق، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف و سجاف تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۸ - ۴۳۶]

۲۰۸۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۸۸۲/۱

آغاز: نوجوانی ز سرحد ایران ×× رفت سالی سوی فرنگستان / بضرورت برفت و باز آمد ×× بعد جندی بسوی این سامان
نسخه اصلی: کتابخانه انجمن آثار ملی ـ تهران ۳۳۵. ترجیع‌بندی درباره فرنگی‌مآبان، ترجیع‌بندی است در یازده بند در اشارت به کسانی که به فرنگ رفته و به خیال خود تمام علوم را فراگرفته و از همه داناترند؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: جلالی، بی‌تا؛ مجدول؛ ۲۰ص، [عکسی ف: ۳ – ۷۵]

۲۰۸۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۶۱۸/۶

آغاز: آنجا که نه نام و نه نشان هست ×× جز عشق چه چیز ترجماه هست / عشق است که میدهد خبر باز ×× در عالم عشق اگر زبان هست؛ **انجام:** بعقل خویش همچون فلسفی تو ×× مشو مغرور از تصدیق مگریز / که دیگر در رکاب مصطفی باز ×× بمولانا رسی و شمس تبریز ... تو گویی هر چه خواهم دل مترسان ×× که خواهد بود دائم با تو الله / اگر دانی و گر هرگز ندانی ×× تو با حق تا ابد باقی بمانی
هشت ترجیع بند است که در آخر ترجیع بندها این اشعار تکرار شده: آخر ترجیع بند اول: «ما آینه صفات ذاتیم ×× جام جم و چشمه حیاتیم آخر»، ترجیع بند دوم: «هرچه خواهی بگوی ها یا هو ×× لیس ما فی الوجود الا هو»، آخر ترجیع بند سوم: «دیده‌ام من جلوه‌های روی یار ×× اول و آخر نهان و آشکار»، آخر ترجیع بند چهارم: «بجز ذات تو هستی جمله اسمی است ×× تویی گنج و همه اشیا طلسمی است»، آخر ترجیع‌بند پنجم: «چه جویی خدا را ز هر گفتگو ×× خدا را ز مرد خدا باز جو»، آخر ترجیع بند ششم: «ز ما فاش این سخن اندر جهان است ×× که آن عالم در این عالم نهان است»، آخر ترجیع‌بند هفتم: «در کوی نیستی را هستی گذر نباشد ×× بالاتر از سیاهی رنگ دگر نباشد»، آخر ترجیع‌بند هشتم: «اگر دانی اگر هرگز ندانی ×× تو با حق تا ابد باقی بمانی»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: – ۱۴۱۹]

۲۰۸۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۱۸۱/۳

چند بیت شعر؛ خط: نستعلیق، کا: علی غریب، بی‌تا؛ ۷ص، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۲۶۹]

۲۰۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۸۴۴/۳

آغاز: مسلم است تو را ای یگانه گوهر راد ×× مقام مردمی ورتبه نکو بنیاد / یکی عطارد اگر [] تو درگردون ×× یقین زنقطه خامه برونت از تعداد؛ **انجام:** نمی جنبد به سال وماه وهفته ×× تمرگیده به خواب مرگ رفته / نجنبد بلکه غلطد درگه حمل ×× شکسته بسته هم چون مهره رمل
مسمطی است در ذکر وقایع ملی و جهانی در دوره پس از جنگ جهانی اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ فائده در بخشی از لغات فرانسوی کتاب «شارل دوازدهم» و معنی فارسی آنها؛ جلد: مقوا، ۶گ، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف مخ: ۳ – ۱۲۸۷]

۲۰۸۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۸/۴

سه بند شعر در مرثیه رکن الدین مسعود و پنج تن دیگر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی [نشریه: ۱۱ – ۹۴۸]

۲۰۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۴۳/۵۵-ف

نسخه اصل: نسخه آقای دکتر حافظ فرمان فرمائیان. شعر عبدالعزیز خان در ستایش شاه سلیمان و پاسخ او؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱گ (۲۸۲ر)، قطع: ربعی [فیلمها: ۲ – ۲۴۱]

۲۰۸۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۵۲۲/۲

ابیاتی از لسانی، شریفا، آصفی، ریاضی، هلالی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای لایه ای، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴ – ۲۰۸۲]

۲۰۸۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۱/۱

آغاز: ای حبیبان جملگی آگه شوید ×× جملگی ناظر سوی الله شوید / جمله مجذوب جمال الله شوید ×× جمله خدامان این درگه شوید؛
ناقص؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵گ، قطع: رقعی [ف: ۳۳۴]

۲۰۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۳۳۱/۴

شعرهای جامی و قطب الدین و عبدی و دیگران؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: نو، ۱۲گ (۶۴پ-۷۶پ)، ۱۶ سطر (۸×۱۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶ – ۵۱۴]

۲۰۹۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۳۲/۴۴

از نظیری و محمد شریف عارف خنجی و صائب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ – ۲۴۹]

۲۰۹۲. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۷۲

آغاز: بسمله حمد حامد بر خدای عالم انسی و جان پس درود مصطفی و هم بر اهل خاندان؛ **انجام:** پس قدم مردانه در راه خدا باید زدن عاشقانه آن بلد را مرحبا، باید زدن ؟
شعری است در لغت از فنا، بدیعی و نیز قنیة الفتیان از صدر بدر، اشعار متفرقه از سبزواری، خضری قزوینی، باباافضل کاشی، حکیم سنائی و ...؛ خط: شکسته نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی مایل به حنایی و حنایی، جلد: مقوایی روکشی کاغذ آبی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۳گ، مختلف السطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۶۵]

۲۰۹۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۷۱/۳۵

آغاز: بسمله. پیاله اول قدرت، درون قدرت حق گشت ظاهر ×× گران شد معرفت از آب ظاهر. القدرة لله تعالی و تقدس
شعری چند فارسی با عنوان پیاله در شرح بعضی اخبار و آیات؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ – ۵۳]

۲۰۹۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۷۱/۳۴

آغاز: گوش دار این سخن زمن لا شاد؟ ×× تا بیابی طریق راه نجات
شعر در تصوف است، ثبوت دیگجوش فقیر خاکسار پاک طینت که فرموده شاه سید جلال است مشهور به چهار تکبیر؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ – ۵۳]

۲۰۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۹۷/۳۶
آغاز: زهی باز فرخنده شهریار ×× که سیمرغ صید است و نسرین شکار؛ **انجام:** بگردش بود تا در آفاق مهر ×× بفرمان او باد باز سپهر
شعر سرور رشتی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف میشن، ۱ص (۱۱۹ر)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸ – ۶۱۵]

۲۰۹۶. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۳۵
شعر شاه عباس دوم و رفیعا است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۷۲ر) [نشریه: ۷ – ۵۵۳]

۲۰۹۷. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۳
شعر صفی قلی بیک است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ پس از این دنباله رساله اوتاجی است (۱۷۸ ر و پ)؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱ص (۱۷۳پ)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ – ۵۵۰]

۲۰۹۸. رشت؛ شاد قزوینی؛ شماره نسخه: ۱۱/۱۰
شعر صیداوی است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ – ۳۹۶]

۲۰۹۹. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۵۵
شعر عبدالعزیزخان در ستایش شاه سلمان و پاسخ او؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۸۲ر) [نشریه: ۷ – ۵۵۴]

۲۱۰۰. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۸
شعر علی خان با عنوان «لمحرره»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ربعی، ۱ص (۱۷۳پ) [نشریه: ۷ – ۵۵۱]

۲۱۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۸/۲–ف
نسخه اصل: اسمعیل صائب ش ۲۰۵؛ خط: نستعلیق، کا: گویا عبدالله شریف الدین حسینی، بی‌تا، ۱گ (۳۴–۳۵) [فیلمها: ۱– ۴۴۹]

۲۱۰۲. ان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۸/۱۷–ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۵۳. شعر است در ص ع از اثبات النبوة یاد شده که در نسخه نیست؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۵۵–۱۵۷) [فیلمها: ۱ – ۴۷۳]

۲۱۰۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۴۸/۵–ف
نسخه اصل: کوپرولو ش ۹۰۲. ۵ بیت از عماد اصفهانی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۲ – ۲۱۰]

۲۱۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۰۰/۴–ف
خط: نستعلیق، کا: عبدالرشید، بی تا [فیلمها: ۲ – ۲۵۰]

۲۱۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۰۰/۶–ف
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۲ – ۲۵۰]

۲۱۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۲۴/۲
شعر و خواص اشیاء و طلسمات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۳پ–۱۹ر)، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶ – ۶۵۸]

۲۱۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۴۰/۱۷
شعر فارسی کاتبی و نسیمی و سنائی و جامی و دیباچه دفتر پنجم مثنوی مولوی و شعر ترکی ساعتی؛ خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: استانبولی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی به ربعی، ۲۱ص (۲۹۳–۳۱۳)، ۱۸ سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۶۹]

۲۱۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۶۴/۹
آغاز: مردی در عرب نامش حمام ×× او سه دختر داشت محروم از مرام /هر سه در باغ جوانی جلوه گر ×× نار پستان سروقد سنبل ابر؛ **انجام:** این بگفت آن دختر و بگریخت زود ×× از درون حجره در بست و غنود
یک قطعه شعر فکاهی است؛ خط: گوناگون، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی منگنه، ۹۴ص، ابعاد متن: ۲۰×۳۰، قطع: رحلی، اندازه: ۲۸×۳۰سم [ف: ۹ – ۱۷۲]

۲۱۰۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۵۶۰/۶
شعر کمال ضعیفه جندقی است؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا اسماعیل مشرف، بی تا [نشریه: ۷ – ۲۴۷]

۲۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۸۷
اشعاری از: دردی سمرقندی، طوفان، آذر، مشهور، ابراهیم صف، گلخنی قمی، قمی افشار و ... در پایان قسمتی از جلاء العیون؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۱۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۰۶
اشعار قاسم انوار، صیدی، و معراجیه علیرضا تجلی؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۱۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۰۶/۶
شعرهای آصفی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز ضربی مقوایی، ۵گ (۲۲۹ر–۲۳۴پ)، ۱۳ سطر و چلیپا، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۵ – ۴۱۵۱]

۲۱۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۲۵/۱۲
اشعار پراکنده است، در ۶ ص از آغاز و ص ۳۴۸ و ۳۴۹ و ۸ ص در پایان، در هامش ص ۶ گلچین معانی آورده است که متن و بعضی از حواشی به خط علی بن محمد حسن المشهدی ملقب به امین الشعراء و دیگر حواشی به خط سیف الاطباء است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی یک لایی ضربی، ابعاد متن: ۱۰×۱۴، اندازه: ۱۵×۲۲سم [سنا: ف: ۲ – ۷۰]

۲۱۱۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۰۲/۱۰
شعرهای پراکنده در متن و هامش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [نشریه: ۷ – ۲۵۸]

۲۱۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۱۹۶/۲۲
تک بیت‌هایی است که به‌ترتیب حروف آغاز آنها مرتب شده و گویا برای مشاعره گرد آمده؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: فضل الله بن آخوند ملازین العابدین بروجردی ملقب به شمس العلماء، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: قهوه‌ای لایی، ۱۴گ (۱۱۴پ–۱۲۸ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۷سم [ف: ۹ – ۲۵۰]

۲۱۱۶. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۲۲

شعرهایی درهامش است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ربعی [نشریه: ۷ - ۵۵۲]

۲۱۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۱۷/۵

شعرهای زکریای منطقی (هامش) و یغما و مجمر و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور عطف میشن مشکی، ۸گ (۱۳۶ر-۱۴۴پ)، ۱۷ سطر (۸×۱۶)، قطع: ربعی [ف: ۱۷ - ۲۲۷]

۲۱۱۸. رشت؛ شاد قزوینی؛ شماره نسخه: ۱۱/۷

شعرهای سلمان بن یوسف الکاسی العیحاوی؛ بی‌کا، تا: رجب [نشریه: ۵ - ۳۹۵]

۲۱۱۹. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۵

شعرهای طالب آملی و میرزا صایبا و علی خان با عنوان «لمحرره»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی ربعی، ۱ص (۱۷۳ر)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۵۵۱]

۲۱۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹/۲-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 23570. شعرهای لغز و معما؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۸) [فیلمها: ۱ - ۶۰۳]

۲۱۲۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۴۳/۱۱

اشعاری از: محتشم، عارف تهرانی، فیضی دکنی، مصباح، هاتف کاشانی، سراجی آفتابی، نظام و آذر؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج سرخ زرکوب ترنجی با جدول وزیری. [نشریه: ۷ - ۲۷۳]

۲۱۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۸۶/۱۴

شعرهای میرزا رفیعاست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی لایی، ۲گ (۵۶پ-۵۸پ)، ۱۸ سطر (۱۱×۱۶)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶ - ۱۳۱]

۲۱۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵۱۹/۵

شعرهای فارسی عرفی و میرابوالقاسم فندرسکی و طالب و ندیم الحکماء شفائی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی،۹گ(۱۶پ-۲۵پ)،۲۰سطر (۷×۹) [ف: ۱۷ - ۱۵۲]

۲۱۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۹۲/۲

آغاز: ز برگ لاله ای آرام گردم ×× چو نیلوفر کبود اندام گردم

قطعه شعری به فارسی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱ص(۳ر)،۱۴سطر،اندازه:۱۱×۲۰سم [ف: ۳۸ - ۵۲۳]

۲۱۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۶۹/۸

شعری در هجو و هزل؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲ص (۸۹-۹۰)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:۷-۲۶۷۸]

۲۱۲۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۳۲۹/۶

آغاز: بسی خوشتر زنوروز بهاری ×× خوشی می‌یافت مهتابی مزاری؛ **انجام:** ناخواناست

دیوان شعر است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کلمات بدون نقطه؛ واقف: حاج محمد رمضانی، ۷۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۲ - ۹۲۸]

۲۱۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۷/۴-ف

نسخه اصل: نافذ پاشا ۳۹۹. دیوان شعر است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ درهامش سومی [فیلمها: ۲ - ۲]

۲۱۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۶۲۱

آغاز: از ساکنان گردون زینسان فغان چو آمد؛ **انجام:** با تیغ جفا بکش مرا بسمل کن ×× القصه بیا فکر من بیدل کن

مجموعه‌ای است از اشعار شعرای متقدم و متوسط و متأخر که نسخه هم از اول و هم از پایان کسر دارد و ناقص می‌باشد و به همین جهت جامع آن شناخته نشده است. اسامی شعرایی که در متن و حاشیه غزلیات و قطعات و مثنوی و تک بیت و یا رباعیات و ترجیعاتی از آنها نقل شده است عبارت است از: آملی، آقا محمد عاشق، آذر، آصفی، آهی، ابدال، انوری، انسی، اهلی، امیدی، بوعلی، بروجردی (ملا محمد تقی)، بنایی، ترکی، ترشیزی (میرزا عبدالله خان)، ثاقب، جامی، حافظ، حسینی، حاجت، حشری، حیدری، (میرزا) حریف، حسرت، حکیمی، خاقان، خسرو، خطایی، خیالی، دولت، دهکی، رجا، رفیق، راهب، ریاضی، رازی، زمانی، سحاب (میرزا محمد کاشی)، سعدی، سلیمان خان قاجار متخلص به عزت، سهیلی، سلمان، سیفی، شهاب (میرزا عبدالله خان ترشیزی)، شاملو (قطعه محمود و ایاز)، شیخ بهائی، شهیدی، شاهی، شینجی، شیخ نجم، صابر، صالح، صبا، صبور، صفایی، صیفی، طاهری، روسی، طوفان، عاشق (آقامحمد)، عاشقی، عامی، عرفی، عزت (سلیمان خان قاجار)، عظیم، غریبی فتاحی، فراقی، فردی زندقصاب، کاتبی، کاظمی، کمال، کمال الدین، مانی، مایل، مبارک، محتشم، حرمی، مختصر، مذنب (ملا عبدالله شیرازی)، مزاری، مسکینی، مشتاق، مطرب، معزی، موجی، مؤمن (محمد)، مونس، مینا، نامی، ناصری، نرگسی، نصیر، نضیری، نوایی (وزیر سلطان میرزا رضاقلی)، نظامی (بخشی از لیلی و مجنون وی آورده شده است)، وامق (محمود خان شیرازی)، والهی، وفا (میرزا حسین فراوانی)، هاتف، هلالی، هوایی، همایون، یعقوب میرزا، در این مجموعه چند قطعه عاشقانه به‌نثر نیز آورده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۲۵۴گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۲۴۵]

۲۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۱/۲۶

آغاز: روباه بدم برفته جایش ×× سنجاب فکنده زیر پایش؛ **انجام:** بجای من تو را در چاه جویند ×× خدا ناکرده تهمتها بگویند

مجموعه شعری، شامل: داستان لیلی و مجنون مکتبی شیرازی (ص۲۶۸-۲۸۱)، مثنوی دیگری که سراینده‌اش شناخته نشده و داستان آن نیز داستان لیلی و مجنون است (۲۸۱-۲۸۴)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد:

تیماج قرمز غیر مقوایی دولایی، اندازه متن: ۱۴×۲۲/۵، ۱۶ص، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱ - ۹۸]

۲۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۲۱/۶

هفت ورق مشتمل بر اشعار نشاط، نظیری، کلیم، ملاوارسته، هاتف، حکیم شفائی، انوری و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ قطع: رحلی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۷۵]

۲۱۳۱. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره

اشعاری از سعدی، محتشم کاشانی، مولوی، هاتف و نیازی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ بیاض با خط زیبا؛ قطع: بیاضی [ف: مخ - ۳۰]

۲۱۳۲. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: بدون شماره

قصاید و اشعار فارسی متفرقه که بدون نظم و ترتیب جمع شده است؛ بی‌تا، بی‌کا؛ در این مجموعه خطوط علاء الدین و میرزا آقا جانی به‌تاریخ ۱۲۵۷ و محمد طاهر گلهر کرمانشاهی و محمد رضا بن محمد حسین به‌تاریخ ربیع الاول۱۲۵۹و ۱۲۷۱ و یادداشت به‌تاریخ ۱۲۶۴ در خرم آباد و خط عباس ... به‌تاریخ جمادی الاول ۱۲۶۳ در طلب از میرزا محمد ابراهیم و خط میرزا محمد ابراهیم النوری به‌تاریخ جمادی الاول ۱۲۶۳ در طلب از میرزا محمد تقی دیده می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات: ۱ - ۲۸۵]

۲۱۳۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۱۶۹/۴

مجموعه اشعاری است از شیخ ابوسعید، خواجه عبدالله، ناصرالدین شاه و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۶گ (۱۶۸ر-۲۴۳پ)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۱۴۷]

۲۱۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۳۱۰

جنگ شعر است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۸۶]

۲۱۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۶۲۳-۱۸/۱۴۳

آغاز: شبی با نوجوانی گفت پیری ×× کهن دردی کشی صادق ضمیری / چو خم صاحب دلی روشن روانی ×× دراین دیر کهن پیر مغانی؛ **انجام:** همه در وصل ندانم به که گویم غم هجر ×× همه سرمست ندانم به که گویم زخمار / عجب این نیست از این سینه سوزان طبیب ×× که پس از مرگ ...

در این مجموعه اشعار و قصاید و غزلیاتی از میرزا نصیر اصفهانی، میرزا صادق انوری، میرزا طوفان، سعدی شیرازی، محتشم، قاضی شریف، حافظ شیرازی، صفرخان، عارض و جز اینها گردآورده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبین محمدرضا ۱۰۵۶» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۸۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۷۰]

۲۱۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۵۸

آغاز: هو العلم الخبیر. ای حیات العرش خورشید وداد ×× که جهان وامکان چو تو نوری نزاد؛ **انجام:** حالیا باید کنم رفع صداع ×× می‌کنم با چشم خون بارت وداه

اشعاری دردفاع از فرقه ضاله بهائیت؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۶۰۹]

۲۱۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۰۱

آغاز: غلام روی توگشتم تو نیز می‌دانی ×× گدای کوی توام احتیاج گفتار نیست / توچشم روشن مایی وروشن است این هم ×× که درجهان گهری به زچشم روشن نیست؛ **انجام:** وقت است اگر زلطف به فریاد من رسی ×× چون نیست غیر لطف تو فریاد رس مرا / بی مهریت ای عهد شکن می‌دانم ×× اینها گنه تو نیست من می‌دانم

اشعاری است از سعدی، حافظ لسان الغیب، هلالی، محتشم، جامی، حزین وغیر ایشان به همراه یک مثنوی درذکر ائمه (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، با عطف مشکی، ۹۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۶۰۹]

۲۱۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۹۰۳

آغاز: نشد زبوسهء او لنشئه سیراب جاودان ×× هر خط خاشاک که در چاه زنخدان / یک بوسه توبه صد جان رسیده است ×× گوهر گراست زخویش خریدار می‌شود؛ **انجام:** همچو مفلسم که فتد زآه [..] ناگاه ×× بوسه را ز آه به گنج دهن یار افتاد / درهیچ بوسه نیست این لعل روح بخش ×× جانی نمی ستاند وجانی نمی دهد

بخشی از غزلیات صائب تبریزی و مثنوی و غزل‌های دیگری که شناخته نشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۲ - ۶۱۲]

۲۱۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۷۰۳

آغاز: زد علم برقبه عرش عظیم ×× نام بسم الله الرحمن الرحیم / لاشریک له له سبحانه ×× شأنه عزت التعالی شأنه؛ **انجام:** شمع وگل وپروانه وبلبل همه جمعند ×× ای دوست پس رحم به تنهائی ماکن / چگونه خواب به چشم من خراب درآید ×× مگر خیال تو بیرون رود که خواب درآید

اشعاری از: غزلیات سعدی، غزل ورباعی معتمد الدوله، عاشق، سید حسن، شیخ مغربی مولوی، کیوان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ مجدول؛ جلد: تیماج سبز دورو بدون مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۶۱۱]

۲۱۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۶۶۰

آغاز: از الف اول زبسم الله باشد ابتدا ×× ت توکل می‌کنم به ایزد پاک کبریا / پ بگویم حمدحق را من به هر صبح و مسا ×× ث ثنای مدح می‌کرد کرار مصطفی؛ **انجام:** مسکنش به شهر کوفه خواهد شد ×× دولتش پای دار می‌بینم / رتبت شرع دین ملت اسلام ×× محکم واستوار می‌بینم

اشعاری است برگزیده از حافظ، شاه نعمت الله ولی، قاآنی، قدسی حسینی شیرازی، شیخ مفید عارف و شاعران گمنام که اشعاری گفته‌اند ولی نامی از خود باقی نگذاشته‌اند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،

بی‌تا؛ مجدول به خطوط؛ جلد: گالینگور مشکی، عطف پارچه، ۱۰۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف مخ: ۲ - ۶۱۱]

۲۱۴۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۴۷/۴

آغاز: ساقی دریا دل تویی مولام امیرالمؤمنین ×× دریای بی ساحل تویی مولام امیر المؤمنین / شیر خدا شد نام تو شیر فلک رام تو ×× تو باده عالم جام تومولام امیرالمؤمنین علیه السلام؛ **انجام:** فردا بازاری قیامت خیر ولای تو ×× متاعی نیست در دستم منم امروز این کالا / نپندارم که فردای قیامت تیره گون گردد ×× محبان تو را از دور آتش غره غرا

مجموعه‌ای است از مدایح اهل بیت (ع) و به خصوص مدح امیرالمؤمنین (ع) که به غیر از میرزا محمد تقی که سراینده مشتاقیه است از روحی، عطار، ملاعلی نوری، حسین علی شاه اصفهانی، والی کردستان می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در ابتدای مجموعه فایده‌ای در ذکر غزلی از سعدی مندرج است، تاریخ رباعیات حسین علی شاه اصفهانی ربیع الثانی ۱۲۶۲ و در مدرسه دارالشفاء تهران است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۹گ، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۶۱۰]

۲۱۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۷۳/۱۳

آغاز: ای وصف تو هم تو کرده زاغاز ×× این در زکرم تو کرده ای باز / ای ثنای خویشتن تو برتر زحدثنای سمن تو ×× ای یافته آدم از شرافت از جود تو منصب خلافت؛ **انجام:** که هر که سر در ره عشق یافت وای به وی ×× ... می‌رود طایر — دلی زهر قدمش چشم ... ربی

مجموعه‌ای است از اشعار فارسی در مدح پیغمبر اکرم (ص) و حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) و اشعار متفرقه دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع بیاض، در پایان اشعاری از عالیجاه حسن شیرازی با تخلص طایر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۹گ، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۶۱۱]

۲۱۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۱/۱۲

اشعاری از: زین الدین سنجری، شمس الدین الحدادی، روحی الشارستانی، سیف الدین باخزری، رضی الدین، ضیاء الدین فارسی، حکیم قطران، ابن یمین، فخرالدین خالد، عین القضات، فرخی، ابوسلیک گرگانی، بدیع بلخی، شمالی دهستانی، ابوالفرج سنجری، از مرزبان نامه، جلال جعفری، عطائی، خسروی سرخسی، فلکی شیروانی، بهاءالدین بغدادی، بهاء الدین مرعبائی، ناصرالدین کاشانی، سید ذوالفقار شیروانی، شاه کبود جامه، حکیم نورالدین صندوقی، کمال الدین ریحانی، روحانی، عزالدین شیروانی، حسن دهلوی، بدیعی سیفی، ابوالعلاء گنجه، عمادالدین شهریاری، رشید الدین، سعد الدین هروی، علی بن حسن باخزری، ناصر بخاری، نزاری قهستانی، مولانا هندوشاه، همام تبریزی، بدرالدین شاشی، عماد الاملی العباسی، امام شهابی سلطانی، شمس الدین طاهر شیخ ابو سعید بر غش شیرازی، محمد رافعی، خسروانی، قاضی نظام الدین، امامی هروی، مولانا قطب الدین عشقی تبریزی، خواجو کرمانی، قاضی همام الدین صاین، عتیقی، جلال طبیب، خطیب گنجه، عبدالمجید، کاتبی، حسام الدین بخشی، خواجه نصیرالدین طوسی، امام رافعی تبریزی، ابوعبد محمد، عبید زاکانی، شمس طبسی، ناصر بچه، شیخ نظامی، مرشدی، ابوالفرج بلخی، مسعود ترکمان، علوی تربتی، شاه داعی، مبارکشاه غوری، نظام استرآبادی، اشهری، شاه علی، مسعود سعد سلمان، شیخ امین الدین کازرونی، از هر شاعری یک یا دو شعر نقل شده و اسامی شعراء در وسط سطر آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مقوایی ترنج دار، ۴۴ص (۲۰۹-۲۵۳)، ۱۷ سطر (۸×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

۲۱۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۳/۱۵-ف

لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر. جنگ شعر است شامل شعرهای: شرف شفروه، مهستی، خیام، جلال الدین محمود شاه، رکن الدین بکرانی، غیاث الدین وزیر، سراج قمری، سید غوری، رکن الدین ابهری، قطب الدین عتیقی، نصیرالدین ابوجعفر طوسی برای صدرالدین قونوی و پاسخ او بدو (رویهم چهار بیت عربی)، علی بن ابی طالب (دو بیت عربی)، سیف الدین باخرزی، مسعود سعد سلمان، محیی الدین ابن العربی (عربی)، بندی از ذوالنون (نثر عربی)، شعرهای: مجدالدین همگر در رثای زنش، سعید هری (شعری درهامش ۱۹۵ر آمده که در اواخر جمادی الاول ۸۲۹ در حضور میرزا چلبی گفته شده)، ابوعلی محمد بن عمر بلخی (عربی)، عمادالدین اسماعیل بن رضی الدین بابای قزوینی، عطار، شافعی (عربی) حسین بن نعلی (به عربی)، کمال اسماعیل ازرقی، ابواسماعیل کاتب منشی سلطان محمد بن ملکشاه (به عربی)، انوری، سنائی، اثیر اومانی، و اواء دمشقی (به عربی) (تاریخ تولد مولوی در ۶ ربیع الاول ۶۰۴ و مرگ او در روز یک‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۶۷۲-۱۴۱ر) کمال اسماعیل، همام الدین؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۵۰۱]

۲۱۴۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۳۲/۳۴

اشعاری از: دیوان فیضی، وحشی یزدی، محتشم کاشانی، ظهوری که از آنهاست ساقی نامه او، میرزا ابراهیم و غزالی مشهدی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵ - ۲۴۹]

۲۱۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۷۱۵/۴

اشعاری از: کلیله و دمنه، شیرین و فرهاد وحشی، رعنا و زیبا، جامی، مهدی نراقی، مشتاق، عرفی، ابوالقاسم انجدانی شکیب، فتح الله خان ابرقوئی شایق در پاسخ آقا محمود، شعر سعدی و احمد نراقی، بندهایی از ادب و تاریخ و تصوف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷۸گ، ۵۴پ - ۲۳۲پ [ف: ۵ - ۳۴۶]

۲۱۴۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۷۰/۵

شامل مخمسات، ترجیع بند، مطایبات و چند قصیده در مدح و منقبت امیر المومنین (ع) و خاتم الانبیاء محمد مصطفی (ص) از قا آنی، عرفی، صائب و دیگران می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول گرهی، ۲۵گ (۱۹۲ر-

۲۱۷ر)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۴۹]

۲۱۴۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۸۸۷/۳

جنگ شعر از: آذری، صایب، شیخ علی نقی، حکیم خاقانی، ابوسعید ابوالخیر، ... سحابی، حکیم فردوسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۲۷پ-۳۱ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲ - ۱۴۹]

۲۱۴۹. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه: ۱۴۱/۳

جنگ شعرهای مولانا ایرج، غیاث الدین محمد رشید، امیر احمد افضل، رشید وطواط، ابوعلی سینا، عمادالدین، جمال الدین سلمان، امیر محمود بن یمین، عبید زاکانی و کمال الدین اصفهانی (همه اینها بیک خط)؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۴ - ۳۹۵]

۲۱۵۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۱۱۵۰۴

شعرهای اثیرالدین اخسیکتی و سعدی و عراقی و مختاری و موسوی و عبدالواسع جبلی و دیگران؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۳۱۶]

۲۱۵۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۵/۱

آغاز: صاحبا در حالتی کاین بنده غم بسیار داشت؛ **انجام:** بس نامه که از وی به شب تار بر آمد، در آه و فغان شد.

اشعار جنگ از: ذوالریاستین، نوربخش، عباسخان، ثاقب، فرات، قدسی، سرابی و روحانی و غیره است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۷۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۸۱]

۲۱۵۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۳۱۲

جنگ شعر است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۸۶]

۲۱۵۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۱۸۹

منتخباتی است از بوستان سعدی، غزلیات جامی، هلالی، وحشی، بیدل، حافظ و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد حسن» (بیضوی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۳ - ۱۶۲]

۲۱۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۹۳/۲-۳/۱۱۳

آغاز: لیک اهل نفاقش بهم از روی تمسخر ×× گویند که این بیت بلندیست فلان را / یک مصرع آن چون شب هجران بد رازی ×× بندیست گلوی خرد وگردن جانرا؛ **انجام:** گویند نسیم روضه اش عنبر ساست ×× آری بخدا هر آنچه گویند بجاست

جنگ شعری است با انتخاب از اشعار شعرای مشهور، و قافیه اشعار به ترتیب حروف الفباست سپس رباعیات می‌آید شعرایی چون سعدی، فرخی سیستانی، عبدالرزاق اصفهانی، انوری، عنصری، سنایی، عماد فقیه کرمانی، سلمان ساوجی، مسعود سعد سلمان، حافظ، مخفی رشتی، ظهیر الدین فارابی، کمال خجندی، حیاتی کاشانی، خاقانی، رشید الدین و طواط، محمد قلی سلیم، کمال اسماعیل، اخیستکی، لامعی جرجانی، رفیعی کاتبی، علی نقی کمره‌ای، شهاب تبریزی، عاشق اصفهانی، خاطر مازندارنی، طوفان هزار جریبی، راهب اصفهانی؛ خط: نستعلیق، کا: علی اکبر [حسینی]، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰۵گ، ۱۳ سطر [ف: ۳ - ۱۲۷۰]

۲۱۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۱۷

جنگ شعر حافظ و یغما و دو ترجیع نورعلی شاه؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق چلیپا و راسته؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی ضربی لایی، بیاضی ربعی، ۲۴گ، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۲۴۹]

۲۱۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۱۰۳/۱-ف

نسخه اصل: لنینگراد dio. جنگ شعر از سرایندگان ایرانی و هندی سده ۱۰ و ۱۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۱۵]

۲۱۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۹۰/۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش، ش ۳۶۶. جنگ شعر است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۲۰۸]

۲۱۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۸۲۷-عکس

جنگ شعر نسیمی، بساطی، اوحدی و امیر خسرو؛ خط: نستعلیق چلیپا، کا: اویغوری، بی‌تا؛ با پیکره؛ ۶ص، [فیلمها: ۳ - ۲۶۲]

۲۱۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۲۶

جنگ شعر با آوردن نام سرایندگان از سعدی و ابدال اصفهان و مرشد بیک پسر عباس قلی خان و قلی سلیم و قاضی اسد کوپایی، در پایان حبسیه نظام استرابادی است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ در متن درسه ستون و هامش از سده ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی، رحلی کوچک، ۱۳۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱۷ - ۲۵۱]

۲۱۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۱/۱۲

حاوی اشعاری است از: زین الدین سنجری، شمس الدین الحدادی، روحی الشارستانی، سیف الدین باخزری، رضی الدین، ضیاءالدین فارسی، حکیم قطران، ابن یمین، فخرالدین خالد، عین القضات، فرخی، ابوسلیک گرگانی، بدیع بلخی، شمالی دهستانی، ابوالفرج سنجری، از مرزبان نامه، جلال جعفری، عطائی، خسروی سرخسی، فلکی شیروانی، بهاءالدین بغدادی، بهاءالدین مرعبائی، ناصرالدین کاشانی، سید ذوالفقار شیروانی، شاه کبود جامه، حکیم نورالدین صندوقی، کمال الدین ریحانی، روحانی، عزالدین شیروانی، حسن دهلوی، بدیعی سیفی، ابوالعلاء گنجه، عمادالدین شهریاری، رشیدالدین، سعدالدین هروی، علی بن حسن باخزری، ناصر بخاری، نزاری قهستانی، مولانا هندوشاه، همام تبریزی، بدرالدین شاشی، عماد الاملی العباسی، امام شهابی سلطانی، شمس الدین طاهر شیخ ابوسعید برغش شیرازی، محمد رافعی، خسروانی، قاضی نظام الدین، امامی هروی، قطب الدین عشقی تبریزی، خواجو کرمانی، قاضی همام الدین صاین، عتیقی، جلال طبیب، خطیب گنجه، عبدالمجید، کاتبی، حسام الدین بخشی، خواجه نصیرالدین طوسی، امام رافعی تبریزی، ابوعبد محمد، عبید زاکانی، شمس طبسی، ناصر بچه، شیخ نظامی، مرشدی، ابوالفرج بلخی، مسعود ترکمان، علوی تربتی، شاه داعی، مبارکشاه غوری، نظام استرآبادی، اشهری، شاه علی، مسعود سعد سلمان، شیخ امین الدین کازرونی. از هر شاعری یک یا دو شعر نقل شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، مقوایی،

ترنج دار، قرمز، ۴۴ص (۲۰۹-۲۵۳)، ۱۷ سطر (۸×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۱ - ۱۲۶]

۲۱۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۸۴

جنگ شعر است. از مهملات سیاسی شیخ احمد تهرانی که در ۱۳۳۴ در اروپا سروده است سپس رباعی‌های میرزا مهدی حکیم اصفهانی و شمس طبسی و نظام اصفهانی تا می‌رسد به فضل الله مشهدی؛ خط: نستعلیق، کا: جوهری سعید نفیسی، بی‌تا، جلد: تازه، ۱۶گ، ۱۴ سطر (۱۴×۱۹)، قطع: بیاضی ربعی، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۷ - ۲۶۸]

۲۱۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۳۲

جنگ اشعار با عنوان‌های: عشاق نهاوند، حجاز، راست، شعر: کمال اصفهانی، مهدی قدسی، میرزا حبیب اصفهانی، کلیم، شعر ترکی، رباعیات باباطاهر مرتب از الف تا هاء، تا برگ ۱۸ سپس برگ‌ها سفید است تا ۴۸، سپس لغات انگلیسی باحروف ایتالیک برخی با ترجمه تا برگ ۵۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه از آن مستشارالدوله صادق بوده و آقای ایرج افشار در ۱ مهر ۱۳۵۹ به یادگار او و پدرش میرزا جوادخان مستشار الدوله و صدیق الملک به کتابخانه مرکزی بخشیده؛ کاغذ: سفید دارد، جلد: مقوا، ۶۰گ، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۷ - ۵۳۰]

۲۱۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۳۴

جنگ شعر است بحر طویل، رباعیات بابا طاهر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۹۳گ، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۷ - ۵۳۰]

۲۱۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۳۵

جنگ شعر است از بابا طاهر و حافظ و فضولی با تعزیه قاسم؛ خط: نستعلیق اصل، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۶۳گ، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۷ - ۵۳۰]

۲۱۶۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۶۶/۲

شامل: قصیده نظام استرآبادی (۱۱۸)، قصیده فدائی (۱۲۴)، قصیده ابن حسام (۲۱۸-۲۲۵)، مخمس عاصی (۱۳۰)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۱۵ سطر (۵/۸×۱۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۶۳۱]

۲۱۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶۷۲-ف

نسخه اصل: موزه ایران باستان ش ۳۵۹۸. جنگ شعر است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۶۲۵]

۲۱۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶/۵۸-ف

نسخه اصل: نسخه آقای دکتر مهدی بیانی. جنگ شعر است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۶۴۰]

۲۱۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۰۶۲-ف

جنگ شعر است از اوحدی، بساطی، شمس الدین محمد حافظ شیرازی، امیر خسرو، سلمان، شاهی، طوسی، عصمت، نسیمی، با عنوان لمحرره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ راسته و چلیپا با تصویر، بیاضی؛ تملک دکتر سیاسی شاعر اصفهانی [فیلمها: ۳ - ۱۰]

۲۱۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۸۱۱

جنگ شعر است از: نافعا، صابر، محشتم، مسکین، میرزا قاسم، جامی، کلیم، غیاثا، سعدی، اشرف، برهمن، حکیم ابوالفتح، علی نقی، شوکت، وحید، سیم، وحشی، سالم، حقیقی، خالص، ادهم؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ در چهارستون؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، عطف و گوشه‌ها تیماج تریاکی بغلی، ۸۲گ، ۱۴ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۷ - ۴۸۷]

۲۱۷۰. یزد؛ مدرسی یزدی، جواد؛ شماره نسخه: ۱/۱

جنگ شعر است در آغاز و میانه و انجام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [نشریه: ۴ - ۴۶۸]

۲۱۷۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۴۹/۱۱

جنگ شعر است از شعرای گوناگون. گذشته از شعرهای چند شاعر قصیده‌ای از رودکی (۲۲۴)، و قصیده بی الف مجیر بیلقانی (۲۹۶-۳۰۱)، و نامه منظوم او در حبس و بازداشت اتابک محمد بظهیرالدین کرجی مستوفی که به‌رسالت آمده از اتابک (۲۰۹)؛ فهرست نام شاعران و کسانی‌که در این جنگ اثری دارند از نظم و نثر [شماره صفحات در فهرست هست]: ابن الجوزی (شرف الدین بن محیی الدین)، ابن درنوس، شیخ ابوسعید، سید ابونصر، ابی العلاء گنجوی، خواجه ابوالحسن رضائی (رودکی)، اتابیگ قزل، اتابیگ محمد، اثیرالدین اومانی، احمد چنگی، ملک ارغو، اسکندر رومی، عمیدالدین اسعد بن نصرالفارسی، اشرف الدین حسینی غزنوی، اشنو بهادر، عمادالدین اکرم، امامی هروی، امیر پروانه، انوری، اوراتیمور، ایبک چلبی، ابوالقاسم ملک محمود، بایجو نوئن، بلقا، سیف الدین حاجب، بوسعید، بونواس، تاج الدین میر عمر، تاج الدین نسائی، تاج الدین منشی، تتار، توؤئا، جمال الدین خطیب ری، جمالی موصلی، حاجی نسایی، سید حسن غزنوی، شیخ حسین قطب زاده، حیدری لاژی، شیخ حیدرزاده، خاقانی شیروانی، فخرالدین خالد، خیام، دواتدار، حکیم رافعی، رشیدالدین وطواط، نورالدین رصدی، رضی الدین نیشابوری، رودکی، سدید، سعدی شیرازی، سلطانحق، سلیمانشاه، سنائی، سونجاق نوئین، شرف الدین مراغی، شرف شفروه، قاضی شرف، شرف الملکی، شمس طبسی، شهاب الدین زنجانی، صاحب دیوان، شمس الدین صفی، عزالدین طاهر فریومدی، طایعا، ظهیرالدین کرجی مستوفی، ظهیر فاریابی، عبدالواسع جبلی، عثمان سرخسی، صاحب علاءالدین، عسجدی، علی بن محمد، عمادک لنگ، عماد فضلوی، عمادی غزنوی، عمید، شیخ العمید، عنصری، فخرالملک، فخر لنبه گدای، فرخی سیستانی، فلک الدین شیروانی، قنلغ ابه، قراسنقر، سراج الدین قمری، قوام الدین (صاحب اوقاف خواف)، قوامی مطرزی، کافی ظفر همدانی، کمال اسمعیل، کمال زیاد، کمیت بوقا، لامعی گرگانی، خواجه مجدالدین، مجدالدین رومی، مجیر بیلقانی، سلطان محمود سبکتکین، مسعود سعد سلمان، معزی، منتجب الدین، منجیک ترمدی، منشوری، منوچهری، مهستی، ناصر خسرو، نصیرالدین

طوسی، نظام الملک، وجیه الدین، ولی الله هرون بن صاحب دیوان، هولاکو، یوغاتیمور. فهرست قصایدی که در این مجموعه هست و نام شعرا: دو قصیده از شمس طبسی، لامعی گرگانی، امیر معزی، عنصری، حکیم رافعی، عمادی غزنوی، رشید وطواط، کافی ظفر همدانی، منجیک ترمذی، منشوری، سید اشرف غزنوی، منوچهری دامغانی ۶ قصیده، عبدالواسع جبلی، عسجدی، کمال اسمعیل، نصیرالدین طوسی، ناصر خسرو، فرخی سیستانی، سنائی، مجیر بیلقانی، ظهیر فاریابی، شرف شفروه، انوری، سراج الدین قمری، اثیرالدین اومانی، نورالدین رصدی، مسعود سعد سلمان، امامی هروی، عمادالدین اکرم، ابی العلاء گنجوی، رودکی، قوامی مطرزی، سعدی، فلک الدین شروانی، سید حسن غزنوی؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی درون سرخ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۹ – ۱۱۷۲]

۲۱۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۷۱۴-۱۹/۴۴

آغاز: خلاصه خمسه حکیم نظامی، بر اصحاب دولت واربات مکنت واجب ولازم است که بعد از قرائت قرآن کریم وتلاوت فرقان قدیم ... درمطالعه کلمات حکمت آمیز؛ **انجام:** ومحل حرارت تحریر می‌شود ای اسکندر در شهوت حریص.

در این جنگ، اشعار بسیاری بدون ترتیب مخصوص از شاعرانی معروف گردآوری شده است و در آغاز ابیاتی از خمسه نظامی در ۳۷ باب انتخاب شده و شعرهای مناسب موضوعات اعتقادی و اخلاقی را برگزیده و این منتخب را «فهرست ابواب» نامیده است. نام شاعران این جنگ چنین است: حکیم نظامی، ملا محمد صوفی، ملا ملک قمی، وحشی، ظهوری، حکیم شفائی، اهلی، شیخ ابوالقاسم، میرزا سنجر، میرزا جلال، بابا فغانی، میررضی، قاضی نور، امیرخسرو، طالب آملی، میرزا نظام دست غیب، سلیم، فکاری، ملا محتشم، ملا مکتبی، فغفور لاهیجی، آقا شاپور طهرانی، لسانی، سلطانعلی بیگ، عمر خیام، فکری، اصفهانی، حزنی، فهمی، نوعی، فیضی، نادم گیلانی، مقیما طهرانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز، مجدول گرهی، ۱۵۱گ، مختلف چلیپائی سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۳ – ۱۲۷۱]

۲۱۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۳۵۱

آغاز: شنیدم روزی از جویانه پوشی ×× چو گل از پاره تن خرقه پوشی

اشعار متفرقه ای ست از شاعران گوناگون که بدون ترتیب گرد آمده است. نام شاعران چنین است: محمد علی سلیم، میرزا ابراهیم ضحا، محتشم، جامی، طوفان، مشتاق، آزر، میرزا عبدالرزاق جهان شاهی، ظهیری، صائب، میرزا صالح، بابا طاهر، کلیم، عرفی، حافظ شیرازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۵۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۱۱ – ۳۴۹]

۲۱۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۳۶۳

آغاز: به بسم الله بگشودم زبان مدح را از جان ×× که تا شرحی نگارم من ز وصف قادر سبحان

بیشتر این جنگ اشعاری است که میرزا حسنعلی خان شیرازی در مدح ناصر الدین شاه قاجار به‌سال‌های ۱۲۸۴–۱۲۸۷ سروده و نیز دارای شعر این شاعران می‌باشد: سالک شیرازی، مجرم، حکیم قاآنی، میرزا عباس فروغی، سعدی، نعمت الله، سرباز، قاسم، یغما، نائب، بیدل، نورالدین آذری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ روی برگ اول یادداشتی به‌تاریخ ۲۶ خرداد ۱۳۱۱دیده می‌شود؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹ – ۱۶۴]

۲۱۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۶۲

مشتمل بر چند قصیده و غزل و مثنوی فارسی و قصیده میمیه فرزدق و نسخه در چهاردهم ذیقعده ۱۳۱۴ برای حفظ از ضیاع اصلاح و ترمیم شده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق و نسخ به چند خط؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۸۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۷ – ۲۸۲]

۲۱۷۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۳۹

دارای اشعاری پراکنده از: فروغی، روشن اصفهانی، وصال شیرازی، عبدالله میرزا دارا، سید اسماعیل متخلص به خاوری؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه سعید نفیسی؛ کاغذ: سفید و آبی، جلد: مقوایی عطف پارچه، ۲۲گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ – ۲۶۹]

۲۱۷۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۶۴۲

در این مجموعه این اشعار آمده است: ۱- اشعاری از محمد پوینده همدانی (مجاهد دیمی)، با شرح حال سراینده از علی پوینده، ۲- ترجیع بند میرزا صادق مکتب دار ابو علی همدانی متخلص به مقری، در سی و چهار بند، ۳- اشعاری از میرزا اسماعیل مخزن همدانی؛ خط: نستعلیق، کا: علی پوینده، بی‌تا؛ به چند خط، بخش اول به خط علی پوینده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۵ – ۵۰]

۲۱۷۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۷۳

شاعرانی که در این مجموعه شعرشان آمده است: شمس تبریزی، نور علیشاه، مفتی در مدح ایلخانی حاکم ارومیه، سیدمیرزا کاظم فرزند سید طالب تفریشی متخلص به بهاء، در این مجموعه نامه‌ای است تاریخی که میرزا عبدالوهاب خراسانی از بابیان به ایلخانی درباره علی محمد باب نوشته و از وی ستایش می‌کند، همچنین مصیبت نامه‌ای است با نظم استوار پیرامون واقعه کربلا و شهادت حضرت امام حسین (ع) و خاندان و یاران آن حضرت، متأسفانه پایان این چکامه از نسخه افتاده است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: دو رو تیماج رو مشکی حواشی و عطف و اندرون تیماج قهوه‌ای،۹۸گ،مختلف السطر،اندازه:۱۳×۲۱سم[ف:۵- ۴۰۶]

۲۱۷۹. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه: ۳۱۸

در این مجموعه اشعاری از شاعران معروف فارسی‌سرا انتخاب

شده است بدون ترتیب مخصوص و با ذکر شاعران در بیشتر شعرها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۰۶گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۷۰]

۲۱۸۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۰۴۱

آغاز: خری را گر افسارش از زرکنی ×× به پشتش سراسر تو زیور کنی؛ **انجام:** ایکاش شود خشک ... ×× زین مایه سر حفظ کند نوح پسر را

مجموعه است شعری شامل اشعار مرثیه امام حسین (ع) از شعرای مختلف که اکثر اشعار آن فارسی است و گاهی اشعار عربی آورده است؛ بعضی اشعار غیر مرثیه هم دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ اول معامله‌ای در ذیحجه ۱۳۳۷ و تاریخ تولدی در ۱۳۱۴ دیده می‌شود؛ جلد: معمولی، ۶۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [مؤید: ۳ - ۵۲]

۲۱۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۲۶

در این جنگ اشعاری متفرقه بدون ترتیب گرد آورده شده است از: محبی، میرزا فصیحی، سالک، نظیری، میرزا کافی، میرزا جلال، شوری، صائب، عرفی، شرف الدین، میر برهان، هلالی، طالب، میر رضی آرتمانی، کمال اسماعیل، قاضی نور، فردوسی، سعدی، مولوی، گنجی، آذری، امیدی، ملا نظام، شفائی، ابن یمین، صابر، میرزا صادق دست غیب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ روی برگی در اول تملک آقا احمد کرمانشاهی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۳/۵سم [ف: ۲- ۲۲۷]

۲۱۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۵۰۹

جنگ اشعار کهن عربی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [رایانه]

۲۱۸۳. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه: ۷۵/۶

ابیات و قطعات از: میرزا صائبا، صدرالدین گیلانی (نمقه الحقیر عبدالقادر تولمی)، صفی قلی بیک، کلیم، سید مبارک خان عرب، عارف معارف حاجی محمد گیلانی، خیام، وحید، سعدی و جز اینان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۲۱۹]

۲۱۸۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۳۴۱/۵

قصیده تائیه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳ - ۸۲]

۲۱۸۵. شیراز؛ کاظمی؛ شماره نسخه: ۴

دیوان قصاید به عربی که در آن از الازدی نام برده شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه آقای کاظمی [نشریه: ۵ - ۲۹۵]

۲۱۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۹۶۴-۹۹۶۶

مثنوی حب الوطن است که سراینده به انگیزه پدرش «حاج ذوالریاستین» سروده و در ۱۳۳۶ بدان می‌پرداخته و «خائف صدرالمتکلمین و قدوة المتالهین» در ساختن و پرداختن آن کوشیده است (دفتر سوم)، در تاریخ مشروطیت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق اصل؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی و مقوایی، خشتی [ف: ۱۷ - ۵۱۵]

۲۱۸۷. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: ۱۰/۲

آغاز: قصه جبرئیل و ارشادش ×× که علی بود پیر استادش؛ **انجام:** بخششان تو ای شاه چهاندار ×× که هستند روسیاه زشت گفتار

مثنوی درباره علی (ع) است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ [نشریه: ۱۱ - ۹۵۳]

۲۱۸۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۳۱۲/۷ج

مثنوی ناصر الدین شاه در نکوهش حکیم باشی است: «ای حکیم الممالک سلطان ×× که به شاگردیت سزد لقمان»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۱۶]

۲۱۸۹. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۸۸/۱۸

مثنوی‌های مشکی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در میانه و به رنگ زعفرانی؛ کاغذ: کبود، قطع: بغلی بیاضی [نشریه: ۵ - ۶۲۲]

۲۱۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۸۸

جنگ اشعار مولوی و حافظ و دیگران با پراکنده‌هایی از لغت‌های فرانسه به فارسی، شش دفتر است در یک جلد؛ خط: نستعلیق، کا: خان بابای طباطبائی نایینی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۲۱۵گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱۷ - ۴۱۴]

۲۱۹۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۴۵۶/۴

چند بیتی از ترکیب بندی در کیمیا؛ خط: نستعلیق، کا: محمد فاروق، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۴۱]

۲۱۹۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۵/۱۰ فرخ

ترجیع بند هاتف، شعری از رضی الدین «الهی بمستان میخوانه ات ...»، قطعه شعری در نصیحت، اخباری در فضل امامان، قطعه ای از شیرین و فرهاد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسین بن علی اکبر اصفهانی، بی‌تا، جا: نجف اشرف؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج لایه‌ای مشکی، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۹۸]

۲۱۹۳. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه: ۲/۱۴

اشعاری است در تاریخ تولد و وفات تیمور خان و شاهرخ میرزا و کارد زدن شاهرخ میرزا و شکست سلطان ابوسعید میرزا و وفات بایسنغر و الغ بیک و کبک میرزا و سلطان حسین میرزا؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۵۰پ-۱۵۱ر)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۵ - ۱۳۸]

۲۱۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۴۳/۱

شعر ابوطالب عم پیامبر و علی و استخاراتی از قرآن که گویا نویسنده و گرد آورنده از «الدر المنثور» شیخ علی عاملی (ف ۱۳۰۲) گرفته است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالله بن عنایت الله، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه سرخ گوشه‌ها و عطف تیماج مشکی، ۱۴ص (۱-۱۴)، سطور چلیپا، ابعاد متن: ۸×۱۵، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۵۷۸]

۲۱۹۵. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۱۰

شعر صایب است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ربعی، ۱گ (۱۵۸ر) [نشریه: ۷ - ۵۵۱]

۲۱۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۱۷/۳

شعرهای سعدی و حافظ و مظهر است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: گالینگور عطف میشن مشکی، ربعی، ۸گ (۹۵ر-۱۰۳پ)، ۱۷ سطر (۸×۱۶) [ف: ۱۷ - ۲۲۷]

۲۱۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۶۶/۱۰

شعرهای طالب است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد بن حاجی ابوطالب، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی زرکوب مقوایی با لولا، ۱ص (۳۲۴)، ابعاد متن: ۱۴×۲۴، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۹ - ۱۲۳۴]

۲۱۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵۱۹/۵

شعرهای فارسی عرفی و میرابوالقاسم فندرسکی و طالب و ندیم الحکماء شفائی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی،۹گ(۱۶پ-۲۵پ)،۲۰ سطر (۷×۹) [ف: ۱۷ - ۱۵۲]

۲۱۹۹. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۹

شعر واعظ است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱گ (۱۷۴ر و پ)، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۵۵۱]

۲۲۰۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۲۷

منتخب اشعار و آثاری است از شعرا و نویسندگان متقدم و معاصر؛ قسمت آثار معاصر به‌خصوص آثار گویندگان عهد قیام مشروطیت جالب توجه می‌باشد و از تاریخ ۱۳۱۷ الی ۱۳۱۹ هـق نوشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۳۶۷]

۲۲۰۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۳/۲ فرخ

از وحشی، بافقی، هاتفی، شرف، حامی، آذر، خاقانی، صائب، جامی، ابن یمین و مطایبات و فوائدی چند به نثر؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فستقی، جلد: مقوا، عطف و گوشه میشن قهوه‌ای، ۱۴-۱۶ سطر، قطع: پستی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶۶]

۲۲۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۲۲

مثنوی و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۴گ، اندازه: ۱۶/۲×۲۳/۹سم [رایانه]

۲۲۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸۵

تضمین غزلی از حافظ؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۸گ، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۴سم [رایانه]

۲۲۰۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۴۷۱/۶

از نظامی و چند بیتی به ترکی از سعدی (؟) و اشعاری بسیار از بهجت گویا این اخیر به خط سراینده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳ - ۱۲]

۲۲۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۳۵۳/۵

خط: نستعلیق، کا: حاجی ملامحمد نعمت اللهی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۴گ (۲۵ر-۲۷۳ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲۵ - ۳۳۲]

۲۲۰۶. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۶۴

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۹]

۲۲۰۷. مشهد؛ اصغرزاده، سید علی اصغر؛ شماره نسخه: ۱۰

آغاز: معذور دار اگر بنیوشی زما دروغ ×× زیرا که هست شیوه ما اشقیا دروغ؛ **انجام:** گویند تا که معشر بی شرم شاعران ×× ابنای دهر را به ثنا و هجا دروغ / در شهر شیعیان تو ای صدق پیشه شیر ×× بادا همیشه هم نفس کیمیا دروغ. سپس مقدمه دیوانی از قاآنی، درهامش آمده: سپهر این نامه چون بنوشت گفت از بهر تاریخش ×× براهین العجم تاریخ طبع شاعران آمد

قصیده مدیحه شیخ جابر کاظمی، مدیحی از محمود خان مستوفی نظام، شعر مولانا لطف الله نیشابوری، حاج غلامعلی وزیری طایر، هفت بند بنام بهاریه، خمریه، قماریه، شکاریه، مطربیه، شیخیه از نقیب الملک شیرازی.سپس مرثیه از میرزا محمود خان منشی باشی، تاریخ بنا و قطعه برای احمد بن سید سجاد از صبای کاشانی، خلد برین، میرزا مشتری، مدیحه از سرخوش، مرثیه سلمان ساوجی، خلد برین: وحشی (۱۵ گ)، قصیده دروغیه نزدیک به یکصد بیت از سرخوش؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۶۱۵]

۲۲۰۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۰۰۴/۱

آغاز: به بست دیده مجنون ز خویش و بیگانه ×× چه آشنا نگهی بود چشم لیلی را؛ **انجام:** با غیررا ز کوی تو آواره می‌کنم ×× یا می‌کنم دل از تو و یکپاره می‌کنم

مجموعه اشعار پراکنده بر اوزان معین از: بنائی هروی، صهبای قمی، طوفان هزار جریبی، مجبد طالقانی، سلی ترک، اهل ترک، حالتی ترکمان، مشتاق، میرزا خاتم، صبوحی هروی، قدسی طوسی، میرزا همایون اسفراینی، علائی آشتیانی، صبری اصفهانی، آذر بیگدلی، عاشق، عذری، هاتف، میر حسینی سادات عوری، مولوی بلخی، عرفی شیرازی، راهب اصفهانی، کمال سبزواری، صالحی طوسی، ضمیری اصفهانی، درویش و گل فروش و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری موسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۴۹گ (۱-۵۰)، ۱۴ سطر (۸×۱۵) و ۱۲ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۲۴]

۲۲۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۴۵/۳

آغاز: سروش از ورودم بزمین باره سبکبار آمد ×× باره آسوده ومرا نوبت رفتار آمد؛ **انجام:** ۳ رجب ۱۴روز بنوروز سلطانی مانده هوا بسیار خوبست.

منتخبات اشعار است؛ خط: نستعلیق و نسخ و شکسته نستعلیق، کا: صدر الشعرای قاجار پدر ایرج میرزا، بی‌تا؛ کاغذ: مختلف، جلد: مقوایی عطف و گوشه پارچه‌ای، ۴ص (۱۹-۲۳)، اندازه: ۱۵/۳×۲۳سم [ف: ۷ - ۸۲۱]

۲۲۱۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۸۷

آغاز: یکی محتاج حاجتمند نانی ×× یکی بر کشوری گسترده

خوانی / یکی پاک و سفید خوب رخسار ×× یکی را رو سیاه زشت چونقار؛ **انجام:** محمد سید سادات عالم ×× که هست او بهتر از اولاد آدم

اشعاری است در مبداء و معاد تحت عناوین «در بیان سفر ارواح گوید، آوردن برات رزق طفل در شکم مادر گوید، بیرون آمدن فرزند از شکم مادر گوید پیدا کردن هر کس احوال خود گوید، در صفت اخلاق حمیده و ذمیمه عهد بستن رب العزه گوید، در جسد آوردن روح آدم ... الخ»؛ خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی نیلی تند، فاقد جلد، ۳۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۸۲]

۲۲۱۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۶۲

بیاضی است شامل اشعار متفرقه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و بعضی از اوراق مذهب؛ ۳۴ گ [ف: ۱ - ۱۳۸]

۲۲۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۱۴/۳

آغاز: حمد بیان آراء و درود عدد پیما سلطانی را که بفرمان انا جعلناک خلیفة فی الارض؛ **انجام:** نیابد لفظ پیمان رفته از شین پشیمانی.

مشتمل بر مثنوی ۴۰ بیت و دو غزل که غزل اول آن بدون نقطه و غزل دوم بدون الف است و در هر کدام از این اشعار صنایع و بدایع شعری بترتیب ذیل بکار رفته است: مثنوی در مدح خلیفه سلطان (- ۱۰۶۴) و نواب وی وزیر اعظم است و هر مصراع از آن به فنی از فنون متصف بوده و مجموع حروف اول هر ده بیت و حروف آخر از مثنوی مطابق با عددی است که آن عدد با تاریخ الوزارت، مدح نواب خلیفه سلطان، وزیر اعظم و خورشید و نور عدالت معادل است. در غزلها نیز تاریخ در بحر رمل مثمن مقصور و بذال، بحر محتث و دیگر صنایع شعری بکار رفته؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تریاکی روشن، ضربی، ترنج و سر ترنج، مذهب، دامن دار مقوایی، ۶گ (۱۲۸پ-۱۳۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۲ - ۲۰۳]

۲۲۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۹۰

آغاز: ما نتوانیم حق حمد تو گفتمن؛ **انجام:** که گذاشت عمرو نامد خبری ز هیچ سویی

منتخب اشعار است از سعدی، حافظ و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج [الفبائی: ۵۵۶]

۲۲۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۳۶/۴-ف

نسخه اصل: برلین Or fcl 199 (فهرست پرچ ص ۷۵). اشعار فی المواعظ و الامثال و ما یلیق فی المحافل للمحاصرة؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۸۲]

۲۲۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۶۸۴-۵۸/۱۳۴

آغاز: بسمله ای بی خبر این شکل مجسم هیچ است ×× وین دائره سطح مخیم هیچ است / خوش باش که در نشیمن کون و فساد ×× وابسته یکدمی و آن هم هیچ است

از دانشمندان قرن چهاردهم هجری جنگ ادبی است که شاعر در آن منتخبی از شاعران گذشته و شاعران معاصر خود را جمع آوری و تحریر نموده است.اسامی شاعرانی که اشعارشان در این جنگ آمده عبارتند از: رودکی، جامی، نراقی، صفای اصفهانی، حاجی میرزا حبیب رضوی، سعدی، رشید وطواط، شیخ الرئیس ابوالحسن میرزا، میرزا محمود رضوی، فقیر خراسانی، فرصة الدوله قائم مقام فراهانی، حسینعلی خان نوری، ادیب نیشابوری، سروش، عطار نیشابوری، متنبی، خاقانی، حاجی ساعت ساز، عارف میان آبادی، هاشمی، رونق شیرازی، شاه سبحان، ناصر خسرو، میرزا علی اکبر شیرازی، فرصت شیرازی، امیرالمومنین علیه السلام، مولوی جلال الممالک، حشمت، ابن المعتز، کمال خجندی، میرزا رضاقلی ادیب، اختر، هاتف، ملاهادی سبزواری، میرزا باقر حسرت، داور، عبدالحسین ثالث، حجاب، روشن، شهید، عوفی، فتحعلی خان صبا، مونس، شیخ محمد سعید قریشی، حکیم فیضعلی، فیاض سبزواری، امیرالشعراء نادری انوری، حسین توفیق، عارف عتاتی، میرزا نصیر، منعم، خواجه نصیر طوسی، شیخ بهایی، صبوحی، عقیلی کوثری، حاجی عبدالکریم سلطان الواعظین، شاه طاهر، شمس الحق تبریزی، سنایی، ابن یمین، سید علی نقی کیایی لاهیجانی، قصیده مصنوعه میرزا کاظم جاجرمی، میرزا قاسم ترمذی در مدح امیرالمؤمنین، کاوس دیلمی، مسمط بهاریه فرصت شیرازی، عشقی، دقیقی بلخی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۲گ، ۱۵-۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۲۴]

۲۲۱۶. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۱۱

آغاز: نکوئی با نکو روئی بماناد ×× که از لب هاش اندامی بیاسو(؟)؛ **انجام:** نسخه: موئی ز سرزلف توام تار کفن شد ×× در حشر همان باعث آمرزش من شد

اشعاری است از قاآنی، منوچهری، امیر معزی، انوری، زرگر اصفهانی، میرزا محمد علی فخر الادبا و ... نامه‌ای از قآنی، قباله نوشتن و شروط آن - نکاح کردن و غیره؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی مایل به حنایی، جلد: تیماج ضربی مجدول با جدول داخلی آستر کاغذ نخودی، ۳۵گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۰۵]

۲۲۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۴۲۵/۱

آغاز: طلب ای عاشقان خوش رفتار ×× طرب ای نیکوان شیرین کار؛ **انجام:** گرچه اندر سقراند ارمست

مشتمل بر اشعاری از سنائی، جمال الدین عبدالرزاق، اصفهانی، عرفی اسیری قاینی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، جلد: مقوایی روکش تیماج تریاکی عطف پارچه سفید، ۵۵ص (۵۵-۱)، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۵ - ۱۶۴۹]

۲۲۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۶۳۷

آغاز: چو افلح این سخن بشنید در دم ×× بمسجد برد جابر را شتابان؛ **انجام:** بحق اشهد ان لا اله الا الله ×× بحق ختم رسل مصطفی رسول الله

اشعاری از: آذری، حمزه، سلیمی، آتشی، افنجکی، ثنائی، فارغ، عبدالعلی، سلیمی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف و گوشه تیماج قرمز، ۸۲گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵ - ۱۷۳۱]

۲۲۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۶۵/۳۰

منتخب اشعار کاظم کاشانی؛ خط: نستعلیق، کا: محمدمعصوم، بی‌تا، ۱۳ص (۷۵۶-۷۶۸) [ف: ۸ - ۴۲۱]

۲۲۲۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۶۱۰/۵

اشعاری در بیان بروج دوازده گانه در تقویم و قطعات متفرقه؛ خط:نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، طوسی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۲۳پ-۱۲۹ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱ - ۵۱۷]

۲۲۲۱. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۳۲/۹

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵]

۲۲۲۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۰۲/۵

آغاز: آن نه من باشم که روزی جنگ بینی پشت من

قطعه ای از گلستان است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، کمندار مشکی؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۱ص، ۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱ - ۴۶۲]

۲۲۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۲۹/۷

آغاز: ای دل بینوای خانه خراب ×× که بنایت رسانده فقر بر آب؛ **انجام:** این عطار را عبث نکرد بمن ×× که خلاصش نمودم از کشتن

قطعه خوش معنی. داستان منظومی است در ۱۳۰ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: میشن قهوه‌ای ترنج و نیم‌ترنج و سرترنج ضربی، ۲۲گ (۷۶-۹۸)، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸ - ۲۴]

۲۲۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۶۹۳/۳

اشعار پراکنده است از مسعود سعد، سنائی، ترجیع بند هاتف، جمال الدین اصفهانی، کمال الدین اصفهانی، عنصری، ادیب صابر، میرزا نصیر طبیب، ظهیر، امیر معزی، شاه نعمت الله، انوری، ضیا اصفهانی، عاشق، مجمر، فرج الله طرفه، عنقا اصفهانی، زرگر اصفهانی، سعید اردستانی، محمد رضا سهیل اصفهانی، وصال، ارزقی، صادق خان بیگدلی، یغما، هما، میرزا بابا حکیم آشتیانی، میرزا سعید ارجستانی، سعدی، فروغی طهرانی، انجم طهرانی، هلالی، میرزا عبدالغفار اصفهانی، فتح‌نامه هرات از محرم، مطرب، حاجی علینقی مقصور، نامی طباطبائی (مهدی)، مهدی نثار، محمد رضا وصال مازندرانی، محمد حسین دبیر، عبدالباقی جلال، مسکین، سام میرزا رضوان، ابوالقاسم آشوب، رضا قلی خان قاجار، مصطفی رفعت، سامانی پسر قاآنی، شاهزاده محسن میرزا امیر آخور ناصرالدین شاه متخلص به سلطان، میرزا حبیب الله قاآنی، همای شیرازی، ابوالقاسم شیفته، شهاب، محمد حسین سالک، سروش، یغما، مهدی سنجری، تاراج اصفهانی، مجمر، معدن، فتح الله ذوقی، صاحب دیوان، میرزا طاهر، مسکین، و جز آنها؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ هامش چلیپا؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: رویه یشمی ضربی، ۱۹۰گ (۳۲پ-۲۲۲پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۲سم [ف: ۷ - ۲۶]

۲۲۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۸۷/۱

اشعار پراکنده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری موسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی یکطرفه، ۹گ (۱۰-۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۴ - ۱۳۵۵]

۲۲۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۷۷۷/۱-۵۲/۱۱۷

اشعاری از: چند بیت منسوب به علی علیه السلام، بایندر خان، عراقی، نظامی، جامی، مولوی، رباعیات سحابی، اوحدی مراغی، حافظ ابن جوزی، بابا حامد، قاسم انوار، رباعی از کاتب، سنایی، مشرب کاشی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۲۲۲]

۲۲۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۹۵۰/۱-۵۹/۱۷۰

آغاز: بسمله، بطرف چمن از اثر نوبهار ×× آنچه به دل غنچه داشت کرد همه آشکار

جنگ اشعار: الف: هفت برگ از مقتل منظومی (چاپ سنگی)، ب: چند مدحیه که در مدح میرزا محمد کاظم (گویا آخوند ملامحمدکاظم خراسانی صاحب کفایة الاصول) سروده شده‌اند سرایندگان مدیحه‌ها عبارت اند: عازم شیرازی، آزاد کشمیری، محمدحسن قجر متخلص به سها و محمدحسن متخلص به گوهر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ (۱-۱۲)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۳۸]

۲۲۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۰/۲-۱۵/۱۰۰

آغاز: ارزقی هروی، پری زحی که ز شرمش نهان شده است پری ×× پری مثال نهان گشت و شد زمهر پری؛ **انجام:** اگرچه هست بدینسان خداش مرگ دهاد که بهتر داماد و مرگ به شوهر

بخشی از جنگ است که به ترتیب حروف تهجی آخر قوافی از اشعار شاعران مختلف جمع گشته و در این نسخه دو برگ از حرف یاء غزلیات و مقطعات از حرف الف تا راء موجود است. نام شعراء در حواشی تحریر شده و از این شاعران اشعاری در این جنگ آمده است: ارزقی هروی، شرف اصفهانی، ابوالقاسم فندرسکی، عنصری بلخی، منوچهر شصت کله، فرخی سیستانی، قطران رودکی، آذر شاملو، دقیقی سمرقندی، آذر بیگدلی، سنایی، امیربیگی تبریزی، حیدری تبریزی، ابوالعلاء گنجه، مشرقی طوسی، سیدی جرپادقانی، سعدی، وحشی بافقی، زماناخفاش اصفهانی، سنایی غزنوی، خاقانی، صادق اصفهانی، سلطان اشنه خارزم شاه به سلطان سنجر نوشته، جعفر تبریزی به جنوبی نوشته، جمال اصفهانی، فاخری تهرانی، انوری، آذری اسفراینی، مشرق طوسی، شیخ نجم الدین خارزمی، داوری بیگدلی، رفیعی کاشی، ابن یمین، شاه شجاع، سلطان اویسی، شریف تبریزی، عمادالدین فقیه کرمانی، شمس الدین قمی، عبدالیحیی اصفهانی، طبعی

قزوینی، مسعود سعد سلمان، حافظ شیرازی، ظهیر فاریابی، الهی یزدی، رشید وطواط، میر صفی نیشابوری بیگی شیرازی، واهب اصفهانی، ابراهیم صفاه بساطی سمرقندی، سوزنی، عقیقی، فرخازی، رشیدی، مختار غزنوی، حیاتی کاشی، خاقانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا با روکش آبی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۳ - ۱۲۴۱]

۲۲۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۷۲۴/۱-۲۴/۲۴

آغاز: چند روزی می‌برد بخت بـد از سـوی تـوام ×× باز قلاب محبت می‌کـشـد سـوی تـوام / دور از این در هم منت دعا گویم هم جان و دل ×× هر کجا هستی به جان و دل دعا گوی توام؛ **انجام:** حیف و صد حیف کز نهیب اجل ×× شد ز احباب درو کلعبی / دل گرفتش زخلـق عـالم و کـرد ×× میل غلمان و حور کلبعلی

جنگی است شامل اشعاری از شاعران زیر: جامی، مشتاق، حافظ، نان و حلوای شیخ بهایی، گلشن خیال از شعله، داستان زرگر و دختر پادشاه از شعله، داستان زیبا و رعنا از شعله، داستان روزه گرفتن حسنین از کلام مهجور، داستان نگارستان چین ازکلام سند، چاه و صال سندی، مخمس کلیم، نظیم، میرجعفر، کلاشی قزوینی عصمت بخارایی، غزلیات عبید زاکانی، وهزلیات او و دیگر اشعار از او، نظامی، مناقب امام از گفته مجروب، دیوان هاتف، تعریف پنج کشتی و اعجاز نمودن امیرالمؤمنین (ع)، غزلیات عرفی، حافظ، نظامی، میرزا نظام، طوفان مادامی، باقی، سایل، سعدی؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور سبز عطف وگوشه تیماج نارنجی، ۱۲۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳ - ۱۲۵۵]

۲۲۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۶۸۶

آغاز: خلصوا اعمالکم ان الناقد بصیر بصیر و اکثروا زادکم ان السفر بعید بعید و استحکموا السفینه ان البحر عمیق عمیق

مشتمل بر اشعاری به فارسی و گاه عربی از شعرا و شخصیت‌های معروف ایران تا قرن نهم هجری و مطالبی در تاریخ زندگانی بعضی از آنان از جمله ابن سینا، فردوسی، خاقانی، و ... که بدون ترتیب خاصی گرد آوری شده است؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا مجدول، میان جداول بوته‌هایی ریسه‌ای ضربی، اندرون جلد روکش کاغذی زرد، ۵۸گ (۷۹پ-۱۳۷)، ۱۱ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۳سم [رایانه]

۲۲۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۷۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [رایانه]

۲۲۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۷۶

آغاز: من کلام تاج الذاکرین نیشابوری. نی رفته ز دل که تمنا کنم ترا کی بوده نهفته که پیدا کنم ترا؛ **انجام:** ز کابلستان تا بزابلستان همه مرزها گشت غل غل ستان

این جنگ که در حاشیه نسخه نوشته شده شامل اشعاری از قاآنی، تاج الذاکرین نیشابوری، قصیده‌ای از خدیو، قصیده در تضمین اشعار شیخ بهاءالدین محمد، در شرح اشعار خواجه نعمه الله، مخمس عراقی، قصیده قمری، در طعن منکرین امام علیه السلام، خاقانی، مخمس حافظ، مخمس نظیری، حاجی ملا هادی سبزواری، ساقی نامه ملا هادی سبزواری، سؤال از موتوا قبل از تموتوا و جواب، در موت ذاتی در موتات اربعه، مخمس وفایی، سعدی، ابوالقاسم تاجر طهرانی متخلص به پروین، عطار، شمس تبریزی، احمد، بابا کوهی، محتشم و فردوسی (شاهنامه) می‌باشد؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج عنابی مقوایی مجدول منگنه ضربی، اندرون جلد آستر کاغذی، ۵۸گ (۱پ-۵۸پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [رایانه]

۲۲۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۱۹

مجموعه اشعاری است از ابن عماد، امیر خسرو دهلوی، ناصر بخاری، خواجه سلمان، مولانا محمد حافظ، شیخ کمال الدین خجندی، کمال الدین خواجو کرمانی، سید قاسم انوار، سید نسیمی، سید نعمت الله، مولانا شریف الدین یزدی، مولانا محمد کاتبی، مولانا خیالی، مولانا شاهی و مولانا طوسی که گرد آوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، اندرون جلد آستر کاغذی، ۱۲۸گ، ۱۳-۱۵ سطر (۷/۴×۱۲/۵)، اندازه: ۸/۳×۱۸سم [رایانه]

۲۲۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۲۰

آغاز: ساقی آتش پرست و آتش دست ریخت در ساغر آتش سوزان؛ **انجام:** این نکته که در جام جهان پنهانست در شیشه می اگر بدانی آنست

مجموعه اشعاری است از میرزا نصیر، عاشق اصفهانی، حکیم بخارایی، سعدی، یغما، مجمر، حافظ و شاعران دیگر شامل رباعی، فرد، قطعه و ... که گردآوری شده است؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: «محمد تقی ۱۲۱۶» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، یک‌لا، مجدول، بدون آستر، ۱۴۸گ، مختلف السطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۵×۱۹/۵سم [رایانه]

۲۲۳۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۹۰/۱۰

شعر ابوسعید ابی الخیر و حیرتی و حافظ در ستایش امام رضا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۲۶۲]

۲۲۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۹۱-۳۹/۷۱

آغاز: اگر نبارد از ابر قطره باکی نیست ×× چو قطره بارد دست خدایگان گوهر؛ **انجام:** جهان پیر چومهر منیرشد بحمل ×× ز نو چگونه بپیرایه شباب رسید

اشعار و قصایدی است در مدح شاهان قاجار، همچون ناصر الدین

شاه و محمد شاه و نیز شاهزادگان و امرا مانند مسعود میرزا و محمد خان سپه سالار و حسام السلطنه و میرزا آقاسی درلابه‌لای اشعار تخلص شاعر به دست نیامد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ چاپ سنگی است؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای کیفی، ۱۸۰گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱ – ۳۷۲]

۲۲۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۳۱/۶

اشعار در مراثی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۶پ–۱۱۷پ) [ف: ۶ – ۱۳۰]

۲۲۳۸. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۴۰

آغاز: بهربانی بهران لطف نخست ×× که تو کردی گمرهانرا بازجست؛ **انجام:** صد هزار احوال آمد اینچنین ×× بار سوی غیب رفتند ای امین

کتاب اشعاری است با مضامین عرفانی؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی حنایی، ۱۱۹گ، ۱۴ سطر (۱۴/۵×۷) [ف: ۳۹]

۲۲۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۶۹۸

آغاز: ای برده زسرعقل وخردطاعت هوشم ×× درعشق تو با [..] نتوانم نخروشم

دور از لب میگون شکر ریز توجانا ×× جزخون جگر باده گل رنگ ننوشم؛ **انجام:** یک چشمه و لشکری [معطش] ×× یک یوسف و عالمی خریدار / تامست نباشی نکشی بارغم یار ×× آری شترمست کشد بارگران را

مؤلف انواع مختلفی از شعر فارسی در قالب‌های مثنوی، غزل، رباعی و تصنیف را در این رساله گرد آورده است اما نامی از سرایندگان نبرده است جز از سعدی و فخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج زرشکی، مجدول گرهی، ۸۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۱ – ۱۵۷]

۲۲۴۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۰/۱۲ فرخ

شامل ترجیع بند هاتف در ۲ برگ، قصیده کاتبی در یک صفحه، قصیده معروف صاحبی نائینی در دو صفحه، مسمط ضیاء اصفهانی در دو صفحه، قطعه ای از مفلس در دو صفحه، قطعه‌ای از عرفی و قطعه‌ای از جامی در بیست صفحه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوا روغنی دارای سه ترنج و حاشیه که در داخل گل و بوته اندازی شده، ۱۲ص (۱–۱۲)، قطع: پستی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰۶]

۲۲۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۹۶

اشعار مذهبی سر حاج. قاآنی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۲۲۳گ، اندازه: ۱۳/۱×۲۰/۷سم [رایانه]

۲۲۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۷۳/۵

آغاز: ای خداوندی که اول پایه اجلال تو ×× مرمرانه طارم کردون کردان امده است

تنمع از در صولت بر دشمن فنطر مرست ×× ار مر رماری حرحوت نو رعمران امده است؛ **انجام:** توانامی دروصل هم درکمان نه ×× رس سسه ام ناتوان ارحدای / خدای کراس [..] ارس قضای ×× رامدس داستان ار خدایی

منتخبی است از اشعار شاعری از یزد به نام آقا عبدالرحیم که گویا تخلصش «قضایی» بوده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب در استفاده از نقطه در حروف صرفه جویی کرده، در پایان قطعه‌ای از زین العابدین مرمری متخلص به بیدل ساکن یزد، قطعه برادر میرزا احمد ولد حاجی ملا محمد و ایضا از قضایی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۳گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۱ – ۱۵۸]

۲۲۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۸۶/۲

[اشعاری از مولوی] و اوحد الدین کرمانی و شبلی و عبدالله مبارک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی ضربی لایی، ۳گ (۱۲ر–۱۵پ)، ۱۸ سطر (۱۱×۱۶)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶ – ۱۳۱]

۲۲۴۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۳۵/۱

آغاز: زهی فیروز و فرخ باد و میمون ×× مبارک باد و مسعود و همایون؛ **انجام:** آمل اگر چو جانان از ما گزید غیبت ×× بهر حضور او نیز مائیم و انتظاری

اشعاری از آمل؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: میر سید علی مدرس یزدی؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری آبی سفید عطف تیماج قرمز،۳۴گ(۳–۳۷)،اندازه:۱۱/۵×۱۷سم[ف:۴–۱۳۳۳]

۲۲۴۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۱۹۴/۳

اشعاری از دیوان آذری است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۲×۲۰سم [رشت و همدان: ف: – ۱۵۹۵]

۲۲۴۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۶۱

آغاز: نهد چون عشق بابر منبر کفر ×× رود ایمان بقربان سر کفر / اگر مرد است اگر زن درد باید ×× چو مرد آید بمیدان مرد باید / نه کفر است این زبان اصطلاحیست ×× می‌دیگر در این جام و صراحیست. حکایت. بمجنون زاهدی گفت ای بد اختر ×× گناهی از محبت نیست بدتر / بود کفر طریقت عشق بازی ×× خصوص آن عشق کان باشد مجازی؛ **انجام:** ز نور روی این صاحب سعادت ×× همان نور است تاریخ ولادت

مثنوی کوتاهی در عشق و خواب دیدن نرجس خواتون و تولد حضرت قائم آل محمد؛ خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ روی دو برگ که به‌جای جلد به این اوراق الصاق کرده‌اند نوشته شده است: «کتاب از منتخبات شعرهای سعد ابن زنگری سنه ۱۳۳۰=۱۹۱۲ مسیح»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: بدون جلد، ۱۰+ دو گ پاره و خارج از متن، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱ – ۸۰]

۲۲۴۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۷/۳

آغاز: لغز چیست آن صورتی که هیکل آن..؛ **انجام:** لغز، گفت تا شد ملک عجم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی؛ مهر: «قاسم الارزاق»،

«قربانی کعبه و فااسمعیل»، «منتقل بسیفی نقشبند شد»؛ تملک: «ابن قاضی میرک افضل»؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۹ سطر (۶×۱۳/۵)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۶]

۲۲۴۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۶۲۰/۳

آغاز: بسمله. دو پیکراند در این زیر گنبد دوار ×× که هر یکی بدگر ماند از ره کردار / چه هر دو مایه فیض و موائد احسان ×× ملاذ و ملجاء خلقند و جای استظهار

چند قصیده و غزل و مثنویست که در ثنای مشتاق علیشاه سروده شده و بالغ بر ۲۳۰ بیت می‌باشد و ناتمام است؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: عباس نائینی، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: مقوا مشکی عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۷گ (۱۵-۲۱)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳ - ۷۹۰]

۲۲۴۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۶۰

انجام: عاقبت زیر خاک مسکن کرد.

مشتمل است بر اشعار: حکیم، میرزا جلال، وحشی، محتشم، قدرت، قاضی گیلانی، طوفان، پریشان، عاشق، شمس تبریزی، جلال الدین بلخی، فراق، احمد فرد، اعظم، قصاب رفیق، سعدی، جهان آرام بگم دختر شاه جهان، مهری دختر قاضی و ژاله خاتون کرمانی دختر کعب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: میر سید علی مدرس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی عطف تیماج تریاکی روکش کاغذ ابری، ۱۲۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۳۴۳]

۲۲۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۷۰

آغاز: این در همه عالم پنهان تو و پیدا تو؛ **انجام:** کسیکه یاد کند در دیار یار از ما.

مشتمل است بر اشعاری از جامی، سعدی، عاشق اصفهانی، وحشی بافقی و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ صفحات مجدول زنگار؛ اهدایی: سید حسین مظلوم؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی، ۱۰۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۴ - ۱۳۴۶]

۲۲۵۱. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۴۶

جنگ اشعاراست؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۸]

۲۲۵۲. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۴۷

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۸]

۲۲۵۳. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۵۰

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۸]

۲۲۵۴. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۵۹

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۹]

۲۲۵۵. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۶۱

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۹]

۲۲۵۶. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۶۷

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۹]

۲۲۵۷. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۶۸

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۹]

۲۲۵۸. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۷۱

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۹]

۲۲۵۹. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۷۶

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۹]

۲۲۶۰. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۷۷

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۹]

۲۲۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۴/۲-۹/۴۴

آغاز: قطعه بشرین گفت فرهاد وفادار ×× که بی کوه فراقت بر دلم بار / ز عشقت می‌زنم من تیشه بر سنگ ×× تو درآغوش خسرو را کشی تنگ؛ **انجام:** سیمرغ صفت بعرش پروازی کرد ×× در گنج خرابه جهان بوف نشد

مجموعه‌ای است از اشعار منتخب شعرای فارسی زبان همچون فردوسی، یغما جندقی، (غزلیات یغما از الف تا حرف ت را دارد)، امین، سوزنی و ...؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۷گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳ - ۱۲۳۱]

۲۲۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۵-۹/۱۳۵

آغاز: بسمله مولانا عرفی شیرازی: ز بعد معرفت کرد کار لم یزلی ×× نبی شناسم وآنگه علی و آل علی ... سعدی شیرازی: کسی زمحنت شبهلی من خبر آورد ×× که همچو صبح نهان داغ بر جگر دارد؛ **انجام:** و از او ارشاد به نفس خویش معتبر آرد که لولا المربی ما عرفت ربی والسلام علی من اتبع الهدی تمت بعون رب المتعالی.

جنگی است شامل اشعاری از: عرفی شیرازی، سعدی شیرازی، حافظ شیرازی، مثنوی محمود وایاز انیسی شاملو، مولوی اشکی شیرازی، حیدر، خلیفه میرک، نرگس عراقی، مولانا ابدال اصفهانی، مولانا شریف، مولا نیکی، حیرتی، سائل، حسامی، تونی، عراقی، ملک قمی، صایبا، صفی قلی بیک، مرتضی قلی سلطان، دیباچه ای درسلوک معنوی و لزوم استاد به نثر، دریک برگ و اشعار و مطالب عرفانی و متفرقه دیگر در ۴ برگ آخر نسخه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ اشعار در دوستون به صورت چلیپایی؛ مهر: «مهدی ۱۲۲۴» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف و حاشیه تیماج مشکی، ۳۹گ، مختلف السطر چلیپایی، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۳۳]

۲۲۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۰۸۹/۱-۳۶/۸۹

آغاز: ثنا می‌کنم ایزد پاک را ×× مژیا ده طارم تاک را؛ **انجام:** هیچ می‌دانی که عالم از کجاست ×× یا ظهور نقش آدم از کجاست

جنگی است شامل اشعار فارسی منتخب از شعرای فارسی سرای همچون ساقی نامه ظهوری ترشیزی، اشعاری از آذری درمدح پیامبر و ائمه اطهار (ع) و اشعار مغربی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد علی بن میرزا محمد ابراهیم در ۱۲۴۶؛

جلد: کاغذی، ۴۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۲۶]

۲۲۶۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۳۲۳

آغاز: برو کر خیره شد دشمن تو ای شاه تهمتن وش؛ **انجام:** کی بود مرا شعر شعار از مدر و غم

مجموعه‌ای است از اشعار فتحعلی خان صبا، سلیمان صباحی کاشی، حسین مجمر اردستانی، میرزا سعید وفا، ملاحسین اصفهانی متخلص به رفیق، هاتف اصفهانی، و قصایدی است در مدح فتحعلی شاه قاجار و تبریک عید فطر و عید نوروز و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج محمد رمضانی، جلد: تیماج مشکی، عطف تیماج، ۱۳۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۴]

۲۲۶۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۴۸۲

آغاز: ای که هرگز فراموشت نکنم ×× هیچت از بنده یاد می‌آید ای دوستان تدارک راه سفر کنید ×× دراین سفر خود دیده رمید ترکنید؛ **انجام:** دلی دارم که از غم به نمی بو ×× سری دارم که سامانش نمی بو / بتی دارم من از خوبان عالم ×× که یار بی وفا همدم نمی بو

مجموعه غزل و رباعی از سعدی و غیره؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، مجدول گرهی، ۳۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۴]

۲۲۶۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۴۲/۱

آغاز: خوب گیرم که سیم وزر قحط است ×× کپنک کهنه دگر قحط است / کپنک بود ای خدای جلیل ×× مگر از پشم قوچ اسماعیل / عفو فرمای می‌دهم سندی ×× که دگر گر عطا کنی نمدی؛ **انجام:** در مضجع شاه کربلا نور اله ×× پیوسته بود فیض زماهی تا ماه /عفو است دراین قبه هوادار گنه ×× خوش مظهر رحمتی است ماشاء الله

مجموعه‌ای است از اشعار، قصاید و غزلیات از شاعرانی چون جامی، سعدی و ابوعلی سینا، مرتضی که به ترتیب بعضی از الفباء منظم شده است اما دربرخی موارد مطابقت با آن ندارد، اشعار متفرقه‌ای نیز درآن میان در مدح امام رضا (ع)، قطعه در نصایح، ترجیع بند نظام استرآبادی: قطعات طنز و غیره که رباعیات میرزا زکی ندیم نادرشاه که در کربلای معلا نقش است قابل ذکر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ فوائدی چند در میانه کتاب ذکر شده است از قبیل احادیث، حکمت انوشیروان، وجه تسمیه هفت روز منحوسه، حکایت هارون، دعا، مضمون فرمان نادرشاه درخصوص یک منصب؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۷۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۸×۲۰سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۶]

۲۲۶۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۱۰

آغاز: ایها الناس جهان جای تن آسایی نیست ×× مرد دانا به جهان داشتن ارزانی نیست / خفتگان را خبر از زمزمه مرغ سحر ×× حیوان را خبر از عالم انسانی نیست؛ **انجام:** روزی که علی به کعبه آمد به وجود ×× مخصوص علی خدا درکعبه گشود / در[] بداد [] به علی ×× یعنی که علی است خانه زاد معبود

مجموعه اشعاری است از سعدی، کتاب شمس، بابا طاهر، نورعلی شاه، درویش قاسم علی، شمس تبریزی، شاه نعمت الله، شیخ بهایی، ... و یک هفت تایی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روشن بدون مقوا، مجدول، ۸۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۵]

۲۲۶۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۴۹۵

آغاز: [...] مطلب که حاصل عمر غمی است ×× هر ذره زخاک کیقبا دی و جمی است / احوال جهان و اصل این عمر که هست ×× خوانی و خیالی و فریبی [...] هست؛ **انجام:** به امید ثمر کشتم نهالی ×× چه دانستم که بی حاصل برآید.

مجموعه اشعاری است از رباعیات خیام، جامی، سعدی، انوری، صباحی بیدگلی، عاشق اصفهانی حافظ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۴۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف مخ: ۲-۵۹۴]

۲۲۶۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۶۳۹

آغاز: تا در این زندان فانی زندگانی بایدت ×× کنج عزلت گیر تا گنج معانی باشدت / این جهانی ترک کن تا چون گذشتی زین جهان ×× این جهانی کونباشد آن جهانی باشدت؛ **انجام:** بی یار بدن عظیم مشگل کاری ×× بیچاره ولی که او نداد یاری / این یک دو سه و چرا که به جان نتوان یافت ×× گردل داری مدار بی دلداری

مجموعه ای است از اشعار عطار نیشابوری، مستی، مدهوش، جمالی و اهلی شیرازی، ونظامی گنجوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ شعرهای نظامی از مجله ارمغان استنساخ شده است؛ جلد: گالینگور مشکی، ۱۳۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۲ - ۶۰۲]

۲۲۷۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۶۹۸

آغاز: قصیده در خصوص امیر المؤمنین (ع) من طوفان. جرمم آنجا که لنگر اندازد ×× گردش چرخ اخضر اندازد / آسمان از گناه ما هرروز ×× طرح سد سکندر اندازد؛

مؤلف اشعار شعرای فارسی و معاصر خود را گلچین و در آن مجموعه گرد آورده است، و در اول هر غزل فقط تخلص صاحب شعر را آورده است. شعرایی که از آنها شعر نقل کرده عبارتند از: طوفان، ادهم، قبول، دعایی، فدوی، مشربی، آذر، مخلص، عاشق اصفهانی، هاتف، وفائی، شریف تبریزی، جامی، شعله خوئی، حریف جندقی خوئی، طبیب، عبدالرحیم خوئی متخلص به ساغر، سراج، مؤمن، ثابت، عراقی، فاخر، انوری، قصاب، حافظ، مولا، نیازی، سلمان ساوجی، مخفی دختر اورنگ زیب پادشاه هند، وحشی، سید زکی خوئی، جامی، شیدای هندی، مونس اصفهانی، سعدی، میرزا حسن خوئی متخلص به فانی، حزم قراجه داغی، شوکت، هلالی، رفیق، عصمت، علی یزدی، اسماعیل اصفهانی

متخلص به مشتاق، کلیم، حاجت، محتشم، مثنوی جلاءالروح از عبدالرحمان جامی، خاقانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۷۹]

۲۲۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۵۵/۱-۵۹/۲۷۵

آغاز: روضه خواجو کند بر سخنم آفرین ×× فخر خراسان دهد ملك معانی به من

جنگی است شامل اشعاری از شعرای زیر با مطالبی به نثر که فهرست نام شاعران و مطالب آن چنین است: صائب تبریزی، سید مبارك خان، مثنوی بیمار و طبیب شریف تبریزی، رباعیات ابوسعید ابوالخیر با ذکر خواص بر هر رباعی، نصایح حکما به نثر شامل ۱۶ بند نصیحت هر بند ۴ نصیحت، تعبیر خواب به نقل از امام صادق (ع)، اختیارات ایام، تك بیت‌هایی در معما به اسم اشخاص، اشعاری از جامی، عراقی، وحشی، حافظ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۲گ، مختلف السطر چلیپایی، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۳ - ۱۲۲۲]

۲۲۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۵۷-۵۹/۲۷۷

آغاز: دیگر نبات را نخرد مشتری به هیچ ×× یکبار اگر تبسم همچون شکر کنی / من با تو دوستی و وفا کم نمی‌کنم ×× چندانکه دشمنی و جفا بیشتر کنی

شامل اشعاری از شاعران: سعدی، امیر خسرو، نظیری، مشتاق، حافظ، صحبت لاری، سخا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۶گ، ۴-۸ سطر چلیپایی، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۲۲۳]

۲۲۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۱۹۸/۳-۶۰/۱۳۸

آغاز: من کلام شیخ بهاء الدین علیه الرحمه به هر نیتی شصت و سه مرتبه بخواند انشاء الله روا شود، مرغ دولت بر سرم پر می‌زند پرواز کن

شامل اشعاری از: شیخ بهایی، کلیم، بابا طاهر عریان، ندیم، شریف، سعدی، رقعه نصیرا و چند رقعه دیگر و یك حرز برای رفع نوبه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ (۱۰۲-۱۱۷)، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳ - ۱۲۲۳]

۲۲۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۹۶

آغاز: فقیر آن بلبلی مسکین تذروی ×× که اینجا با گلی خو کرد و سروی؛ **انجام:** مگر نتوان دوباره زندگانی ×× که گر عشقت مدد بخشد توانی

این جنگ که به نام «بیاض اشعار متفرقه» ثبت شده، مجموعه ای است بی سر و ته دارای اشعاری اعم از مثنوی و غزل و رباعی و تك بیت و ترجیع بند از شعرائی مانند حافظ، عایشه سمرقندی، سعدی، عاشق، فتحعلیشاه، محتشم، جامی، وحشی و همچنین رساله‌ای موجز به نثر که عنوان و نام مؤلف آن ذکر نشده است ولی در باب موضوع آن آورده: «این رساله یی است در بیان عشق و محبت حالات و مراتب طایفه که قدم در این طریق نهاده اند و معشوقان»؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی تریاکی یك‌لا، ۲۰۵گ، مختلف السطر و اغلب ۸ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۶/۵×۱۴سم [ف: ۹ - ۱۰۷]

۲۲۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۹۵

آغاز: ساز آباد خدایا دل ویرانی را ×× یامده مهربتان هیچ مسلمانی را؛ **انجام:** مکن دگر مدد زلف کافرت که قویست ×× بعهد شاه جهان باز وی سلیمانی

غزل‌هایی است از آصفی هروی، عبدالرحمن جامی، مجمر زواره یی، زرگر اصفهانی، نیاز اصفهانی، یغمای جندقی، صافی اصفهانی، فروغی بسطامی، بهار تبریزی، آذربیگدلی، وحشی بافقی، ضیاء اصفهانی، میرسید علی مهری جبل عاملی (در متن) و شیخ بهائی، همایون اسفراینی، مخفی رشتی، لسانی شیرازی، سیفی بخاری، امیرشاهی سبزواری، آذری طوسی، میر حضوری قمی، حافظ شیرازی، میرزا محمد لشکرنویس متخلص به لشکری، (در حاشیه)؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسن، تا: مورخ ۱۲۸۷ و ۱۲۹۲ و ۱۲۹۳ و ۱۲۹۴ و میرزا محمد لشکرنویس در ۱۳۴۲ و قسمتی نستعلیق تحریری به‌طرز چلیپا از کاتبی نامعلوم مورخ ۱۳۲۵ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج بنفش، ۸۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۵/۲سم [ف: ۷ - ۲۷۶]

۲۲۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۶۵۸

آغاز: سکان صبح نفس را گره تواند زد؛ **انجام:** مرا دیدار باید بود با روی غیر.

منتخبی است از قصاید، غزلیات، ترجیع بند، رباعیات مسدس، قطعات و ... از شاعران سده پنجم تا سیزده هجری: اوحدی مراغه ای، حکیم سنایی، انوری، سید محمد غزنوی، ابو تراب بیگ، قاضی نور، حکیم ابوطالب، شیخ عطار، بسطامی، حسین بیگ، هلاکی همدانی، ادیب صابر، طالب، عرفی، لسانی، مجد همگر، جامی، شفاهی، شیخ ابوسعید ابوالخیر، خیام، والهی، شوقی، ولی، نوعی، ذوقی، خان احمد، محوی، حافظ، خسرو، شیخ آذری، فهمی، میرزا حافی، میرزا نظام، فغانی، رضا و ...؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ بدون نقطه، درون محفظه فلزی، از اوراق بازیافته؛ کاغذ: حنایی آهار مهره [ف: ۱۷ - ۱۰۲]

۲۲۷۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۶۰۴

این جنگ که توسط چند نفر جمع‌آوری شده، حاوی قصاید، قطعات، غزلیات و رباعیاتی است در مدایح چهارده معصوم (ع)، اخلاقی و عرفانی، مواعظ، پندیات، و ... . تمامی اشعار به فارسی است. در آن اسم چند نفر که احتمالاً جنگ متعلق به آنها بوده ذکر شده که عبارتند: ابراهیم حقیقی با تخلص «حقیقی» که قصیده‌ای در مدح «سید ضیاء طباطبائی» به خط خود با همین تخلص نوشته، ملا حسن شبیه خوان بارفروشی، که چند نفر به حسب فرمایش وی اشعاری را نوشته‌اند، نور علی شاه گنابادی فرزند ملا سلطانعلی نوه حاج محمد حسن ملقب به صالح علیشاه

گنابادی. این جنگ بین سال‌های ۱۳۰۲ تا ۱۳۴۲ق جمع آوری شده و افراد مختلفی درآن اشعاری از خود و دیگران یادگاری نوشته‌اند، کسانی که دستخط یا شعری از آنها در این جنگ وجود دارد عبارتند از: میرزا یحیی اصفهانی، سید سمیع، ذاکر ف جیحون، طاهر، حاجی محمد مداح تهرانی، اسیری، حاجی رضان خان درویش، ابراهیم حقیقی، عباس لکجو، میرزا ممدی تبریزی و کربلای ملا حسن شبیه خوان؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ بعضی از صفحات چلیپایی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۴]

۲۲۷۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۱۲۲/۶

مشتمل است بر اشعاری از: رفیق، وصال، فغان، سعد، عظی، نظام، زرگ، محتشم، وحشی، غزال، مفلس، نظیری، قهری، غافل، جامی، عراقی، رافع، منصور، شعاع، میرزاحسن اختر، عطارد، هما، محزون، مشرف، غریب، ضابط، حافظ، یغما، سلطان، امیرمعزی سمرقندی، مسیحا، دولت، منوچهری رشید، مقلوب استوی، خاقان محمدشاه، حاج میرزا آقاسی، ملای روم، انوری، شیرازی، طوقی، سید حسن غزنوی، امیر خسرو، نزاری، قدسی، فدایی، امینی، مسیح کاشی، قاضی نور، شیخ علینقی، سلیمان، فارغی، فصیحی، نباتی، محمد صالح، عاشق، غضنفر، آذر، صباحی و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی آهاری، جلد: تیماج تریاکی عطف تیماج مشکی، ۱۳۲ص (۱۵۷–۲۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۵ - ۱۵۴۰]

۲۲۷۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۱۹۳

آغاز: بنشینم و صبر پیش گیرم؛ **انجام:** و گز روی اقبالم شود یار

اشعاری از حافظ، سعدی، محتشم، وحشی و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری موسس؛ کاغذ: کبود اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج مشکی، ۱۷۰گ، ۱۶ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴ - ۱۱۹۸]

۲۲۸۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۵۹۷

گزیده اشعار و بندهایی است از: عرفی شیرازی، صائب، جامی، یوسف و زلیخای جامی، تاریخ عمارت جهان نمای هرات، بوستان سعدی، نظامی، پند و اندرز (به نثر)، گلستان سعدی، آذری، صفی قلی خان، رضی الدین نیشابوری، کلیم کاشانی. تعداد قصاید در نسخه ۲۶۴ یاد شده؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مهر: «عبده الراجی محمد»؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن سیاه، ۲۲۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۶/۲سم [ف: ۸ - ۴۲۷]

۲۲۸۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۴۱۸

اشعاری از: فروغی، فایق، ناصر (گویا ناصرالدین شاه)، محتشم، ناصرالدین شاه، حکایت شیخ شبلی، صبا (فتحعلی خان)، محمد سعید، میرکمال، شاه صادق، عمر خیام، حافظ، استاد، سحابی، بابا افضل، مولوی، میرزای کابلی، شیخ بوعلی، سید، میرزا فتون، امیر خسرو، جامی و دیگران؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با دو تصویر بی اعتبار؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز لایی، ۷۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۹ - ۳۷۹]

۲۲۸۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۴۱۹

اشعار از: رفیقی، هجویات مطربا، سعدی، محتشم، جامی، مشتاق، واعظ، هلالی، مجرم، صائب، بیدل، رباعیات در مرثیه، میرزا شهاب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فستقی، جلد: تیماج قهوه‌ای لایی، ۷۵گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۹ - ۳۸۰]

۲۲۸۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۰۱

مجموعه اشعار منتخب و نفیسی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: چرمی سیاه ضربی، ۱۲۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱ - ۳۴۲]

۲۲۸۴. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۷۶

جنگ اشعار مشتمل بر دوازده بند محتشم، چهارده بند وصال، اشعار سقائی برخی از وقایع کربلا، چند ماده تاریخ، اشعاری از سروش اصفهانی، اشعاری منتخب از جودی، اشعاری از ضیا، کفاش، بیدل، سعدی، و رباعیات ابوسعید ابوالخیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ برخی از اشعار به خط علی بن میرزا محمد جعفر ادیب کاشانی در شب چهارشنبه ۱۴ صفر ۱۳۳۵ و زیارت وارث در اشعاری به فارسی به خط نستعلیق و نسخ درشت کتابت سال ۱۳۲۴ ظاهراً به خط ملامحمد جعفر ادیب؛ جلد: مقوایی، ۱۰۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۶۵]

۲۲۸۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۰۰۴

آغاز: خنگ چوگانی چو بختت رام شد در زیر زین ×× شهسوارا چون بمیدان آمدی گویی بزن / مشورت با عقل کردم گفت جافظ می‌بنوش ×× ساقیا می‌ده بقول مستشار موتمن؛ **انجام:** با تو آن بی ادب چها که نکرد ×× و آنچه می‌خواست از کجا که نکرد شامل: «غزلیات، مقطعات، حکایات، رباعی، مثنوی، مخمس، مسدس و مربع، ساقی نامه، ترجیع بند، قصیده» از: خواجه حافظ، سعدی شیرازی، آقا محمد عاشق، اهلی شیرازی، خیام، میرزا ابراهیم تفرشی، نوائی، قاضی نور الله، ملا عبدالرحمن جامی، وحشی بافقی، وطواط رشیدی، ناصر خسرو، فردوسی، شیخ بهائی، حکیم انوری، احمد بیک متخلص به اختر، یاری، حسینی یزدی، درویش مجید خوش نویس، ابوالعلاء گنجه، عاشق اصفهانی، مهدی بیک شقاقی، جلالی یزدی، بیدل، بیدل صافی، کمال، ناظم، سحاب، صبوری شیرازی، مشتاق اصفهانی، محتشم، احمد میرزا نبازی، عاشق، رفیق، هاتف، ابوطالب کلیم، انوری، رفیق اصفهانی، حسینی نحوی، ملا ذبیح یزدی، فرد، امرء القیس، بابا طاهر، ابن یمین، قضائی یزدی، صافی کرمانی، خیالی، شمس تبریزی، مغربی، ضیاء؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب و تحریری؛ جلد: تیماج سرخ ضربی مجدول، ۱۶۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲ - ۲۶۵]

۲۲۸۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۷۲

مجموعه‌ای است از دیوان مسعود سعد سلمان، نجیب الدین جرفادقانی، دیوان سیف الدین اعرج اسفرنگی، دیوان رضی الدین نیشابوری، دیوان ازرقی هروی ابوبکر بن اسمعیل وراق؛ شامل قصاید، مقطعات، رباعیات، ترکیبات می‌باشد؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول زرین، با سرلوح مذهب مرصع بسیار خوب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای روکش تیماج ماشی وسط ترنج و دو سرترنج منگنه‌ای، اندرون: کاغذ سرنجی رنگ ساده، ۷۰۴ص، ۱۲-۱۴-۱۷ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۲×۲۵/۷سم [ف: ۴ - ۱۰۵۵]

۲۲۸۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۷۴

مشتمل است بر دواوین امیر معزی، حسن غزنوی، امامی هروی؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ صفحات مجدول زرین، با سرلوح و دو ترنج مذهب مرصع بسیار خوب؛ مهر: حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، ناصر الدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روکش چرم ساغری مشکی مجدول طلائی وسط ترنج و دو سر ترنج ضربی زمینه چهره‌ای گل برجسته طلایی، اندرون تیماج لاکی با کمند زرین، ۴۹۲ص، ۱۸ سطر در متن و ۱۴ مصرع در حواشی، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۴ - ۱۰۶۲]

۲۲۸۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۱

آغاز: بسمه سبحانه و تعالی: السلام ای سایه خورشید رب العالمین ×× آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین؛ **انجام:** مرا مذهب اینست و گیری تو نیز ×× درین ره گرت مردی و مردمی است /که بعد از نبی مقتدای بحق ×× علی بن بوطالب هاشمی است

مجموعه حسن کاشانی، آذری، صدقی، مهدی، سلمان، مقصود، فضلی، سلیمی، ابن حسام، مولانا فخر سلام، ابن یمین. این نسخه مجموعه‌ای است از منتخب اشعار شعرای فوق الذکر که شامل ترکیبات، قصاید، مقطعات، رباعیات که درمدیح و نعت و ذکر فضایل حضرت علی بن ابیطالب (ع) و ائمه اطهار سروده شده است؛ خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول کمندکشی طلائی، مذهب، صفحه اول یک سرلوح مذهب مرصع مزدوج کار سمرقند؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: متن و حاشیه سمرقندی، جلد: مقوای روغنی بوم طلائی منقش به گل و بوته و برگ‌های الوان، اندرون: بوم عنابی مذهب و مزین به پیچک و گل وبرگ‌های زرین، ۱۶۴ص، بین ۸-۱۲ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۴/۸×۲۲/۲سم [ف: ۴ - ۱۱۵۴]

۲۲۸۹. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه: ۹

جنگ شعرهای فارسی متقدمان و متأخران که برخی از اشعار آنان کمیاب است گردآوری میرزا محمد حسین شاهرودی؛ خط: نستعلیق،کا:محمد حسین شاهرودی،بی‌تا؛قطع:ربعی[نشریه:۵- ۵۸۵]

۲۲۹۰. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه: ۱۰

جنگ شعرهای: جنتی، کاشی آملی، ابن حسام، خواجو، نظام گویا استرابادی (ص ۶۲-۷۰)، موالی، شاه نعمة الله، مرتضایی (۷۵-۷۹)، قصیده «گذشت عمر»، ناصر، قصیده شتر (۹۳-۹۷)، سنائی، آذری (۱۱۲-۱۱۵)، صلاتی کاشی، سایلی، حکیم (۱۲۴-۱۳۱)، غازی، کمال پارسی، اشرف، میرزا (۱۴۷)، ضعیفی، رهی، سلیمی مورخ ۶۴۳ (۱۵۴-۱۶۹)، شریف، کاهی، حافظ، شریف (۱۸۶-۱۹۳)، عارف (۲۰۲)؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۵۸۵]

۲۲۹۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۰۷۵

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۶۲]

۲۲۹۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۲۴۶

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۸۰]

۲۲۹۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۲۹۹

۲۲۹۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۴۱۰

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۹۹]

۲۲۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۱۲

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۲۲۹۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۴۱۰

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۹۹]

۲۲۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۳۸۸-۲۷/۵۸

آغاز: بسمله خدایا خدایا ما را بآیات قهرت اشارتها کردی که زتیغ شاه وکه زابروی یار وبآثار مهرت بشارتها دادی که زرای شاه وکه از روی یا مراث ذات تو بود؛ **انجام:** الا تا بمضمون اللیل حبلی ×× تولد کند مهر از صبح کاذب / عدوی توبادا چو ابلیس مطعون ×× باجماع ادیان وکل مذاهب

جنگی است تنظیم شده درسده سیزدهم هجری از اشعار شاعران پارسی‌گوی خصوصاً سخن سرایان یزد نام شاعرانی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: منشآت میرزا عبدالوهاب نشاط اصفهانی (۱۲برگ)، اشعاری از: صباحی کاشی، قصیده هراس ومماس عرفی شیرازی، عبدالرحیم یزدی متخلص به قضائی، هاتف، رشحه اصفهانی، عبدالوهاب یزدی متخلص به طراز، آذر بیدگلی، اهلی، طاهر، میرزا محمد علی وامق، انوری ابیوردی اختر، ابوالعلی گنجوی در هجو خاقانی، آگهی یزدی، سنایی، ابن یمین، هلالی جغتایی، بدرالدین جاجی نشاط جمال الدین اصفهانی، محمد جعفر بیک ولد حیدرخان شانی تکلوه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۳۵]

۲۲۹۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۹۸۷-۱۱/۸۷

آغاز: دوشم ندا رسید ز درگاه کبریا ×× کای بنده عجز گیر بهتر ازین عجز باریا / خوانی مرا خبیر خلاف تو آشکار ×× وافی مرا بصیر خطای تو بر ملا؛ **انجام:** الا و منطقنا قاصر من التفصیل ×× لذا اختصرت بذکر الله علی الاجمال

جنگی است که مسوده شاعری بوده و او اشعاری را از خود و دیگران در آن تحریر نموده است. شاعر در اسفراین سکونت داشته و در این جنگ اشعاری را از شاعران آن دیار درج نموده

است. اسامی شاعرانی که اشعارشان در این جنگ آمده عبارتند از: حبیب، سالک که در جایی قطعه ای به زبان روین سروده است، شایق درویشی که یکی از غزلیاتش را در سال ۱۳۱۱ تحریر شده است، یزدان قلی خان متخلص به عاشق، میرزا آقا جان مستوفی، قصیده گلشنید در مدح گل محمد خان، عارف، رباعیات خیام، اغلب قطعات و قصاید و غزلیات این جنگ از شایق و سالک و عارف است که گویا همه اسفرائنی بوده‌اند، همچنین در آن تاریخ تعمیر عمارت امامزاده اسحاق در سال ۱۲۷۴ به نظر ذکر گردیده، و قصیده‌ای در جلوی میرزا عبدالجواد حسینی به مسند قضاوت و قصیده‌ای در وصف اسفرائین درج شده است، این جنگ بین سال‌های ۱۲۷۰ – ۱۳۱۵ق تحریر شده است؛ خط: نستعلیق و تحریری، کا: به خط چند شاعر، تا: ۱۳۱۵ – ۱۲۷۰ ق، جلد: مقوا با نقش گل‌های صورتی عطف پارچه، ۲۰۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳ – ۱۲۳۵]

۲۲۹۹. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره

جنگ اشعار فارسی بیشترش در مرثیه است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۵۳۳]

۲۳۰۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۴۰۴

آغاز: ای ز روی انورت نور هدایت آشکار ×× وی ز رای روشنت شرع پیمبر پایدار؛ **انجام:** آن صاحب فطرت و همت و آن کان جود و سخاوت انما.

مشتمل بر بعضی اشعار لطف الله نیشابوری غلامعلی یزدی، طاهر، نقیب الممالک شیرازی، صبا کاشانی و میرزا مشتری، سلمان ساوجی وحشی بافقی، مظهر، سر خوش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری موسس؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج قرمز، ۲۱۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۴ – ۱۲۸۱]

۲۳۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۰/۱–۱۵/۱۰۰

آغاز: بسمله ای خوشا آغاز غم پرواز عشق ×× ای خوشا انجام به زآغاز عشق؛ **انجام:** اگر بمیرد باشد بهشت را بان ×× وگر بماند باشد مسیح را خواهر

این گزیده شامل قصاید شاعر است در توحید و نعت پیامبر (ص) و امامان که به صورت عرفانی سروده شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا با روکش آبی، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۴ – ۱۸۵۹]

۲۳۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۶۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از شهریار علایی معصومه [رایانه]

۲۳۰۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۸۲۱/۳

آغاز: بسمله الحمدلله الاول بلا اولیة و الآخر بلا آخرته ... دوست نزدیکتر از من بمن است

دیوان اشعار در روضه خوانی است گمان می‌رود «اسرار الشهاده» ملا اسماعیل سرباز بروجردی باشد؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ متن و حاشیه،؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج عنابی لایه‌ای، ۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲ – ۱۲۰]

۲۳۰۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۷۵۹/۳

غزلیاتی: صائب، اشرف، مهدی (کاتب مجموعه)، حافظ و چند غزل دیگر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی، بی‌تا؛ حاشیه ۲۰ر– آخر [ف: ۲ – ۳۸۷]

۲۳۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۴

آغاز: الا یا ایها الساقی ادل کأساً ونا ولها

محتوی غزلیات و مقطعات و مثنویات شعراء، اغلب غزل‌ها و قطعه‌ها که در یک وزن بوده متعاقب یکدیگر درج شده. اسامی شعراء این مجموعه: حافظ، معلوم تبریزی، شیخ محمد علی حزین، مقیمای فوجی، ناصر علی پنجابی، ملا هجری، سالک یزدی، وفای خوارزمی، صرفی کشمیری، امیر شاهی، صائب، اعجاز لاهوری، نوید قزوینی، میرزا اظهر پنجابی، طاهری کاشانی، شاه فقیر الله لاهوری، طوسی هروی، شاپور طهرانی، همایون اسفراینی، زاهد علی خان سخا، حالی شیرازی، مظهر، مفتون، غنی، علینقی کمره، کامی، هلالی، اهلی، وحید صفاهانی، ضمیری، حضوری دکنی، متین کشمیری، نظیری، قیلان بیک، کله پر هروی، نعمت خان عالی، آهی استرآبادی، یحیی کاشی، میرزا قبولی، هلالی سبزواری، حسن دهلوی، نظیری، احسن صفاهانی، طالبای کلیم، بابا نصیبی گیلانی، وحشی یزدی، شاهی، وصالی بسطامی، روغنی استرآبادی، آصفی، نثاری، محتشم، انیسی قزوینی، الهی شیروانی، فارغی، صالحی، حسامی، حیدر هراتی، طالب آملی، عابد غجدوانی، ارجمند کشمیری، گویای کشمیری، سلمان سیفی بخاری، فایض گیلانی، غربت، ملا معنی اصفهانی، انسی، فیضی، میر مشتاق صفاهانی، میرزا شاکر دماوندی، جلالی، حیرانی، ملا سعیدا، بیگانه نشابوری، عصمت بخاری، قزلباش، خان امید، فروغی کابلی، ملا فخری هروی، جرمی، حضرت، کاهی، ساقی، وجهی، امتیاز خان، ریاضی دانش، کمال خجندی، انسی، نزاری، قاسم دیوانه، بابا طاهر علوی، کمال آذری و غیرهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح، مجدول و مذهب؛ ۷۱۵گ، ۱۸ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲ – ۲۵۳]

۲۳۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۲/۶

اشعار شفائی، امیدی، شافی، سلیم، میر رضی، سحابی، صوفی، میرزا مسعود، ملا نظیری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: الوان، قطع: وزیری، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲ – ۲۵۹]

۲۳۰۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۸۱

مجموعه اشعار چهار شاعر: کاتبی، شاهی، خیالی، عارفی. هر چهار نفر از شعرای قرن چهارم؛ خط: نستعلیق، کا: ظاهرا درویش عبدالله، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، و دارای سرلوح زیبا و ماهرانه با آب طلا و مینا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی سوخته، ۱۲۶ص، ۱۳–۱۱ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ – ۱۲۲۹]

۲۳۰۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۳

آغاز: اول دفتر بنام ایزد دانا ×× صانع و پروردگار حی توانا؛ **انجام:** مینمایی بمن ابروت که این شمشیر است ×× زلف آری به برم کاین زره داود است / سگ احسان سر کوی توام از دل و جان ×× که بنعش من پوسیده بدل موجود است. در روز چهارشنبه آخر ماه ذی الحجة الحرام از غزلیات منتخب شیخ الکمال حرره عبدالله.

این نسخه شامل دو بخش است: بخش اول مشتمل است بر منتخبی از قصاید، غزلیات، مقطعات شیخ اجل سعدی شیرازی، بخش دوم منتخبی از غزلیات خواجه حافظ شیرازی و چند غزل از میرزا ابوالحسن مشهور به یغما، وصال شیرازی، حسرت همدانی، نظیری، سرباز، قابل، مجرم، نواب شاهزاده محمود است که در چهار ستون بطرز مورب کتابت شده؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: عبدالله، بی‌تا؛ پشت صفحه اول: «در سنوات ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض کتابخانه مبارکه گذشته»، مجدول، مذهب، با سرلوح کتیبه‌ای مذهب مرصع؛ مهر: «ناصر الدین شاه قاجار»؛ کاغذ: فرنگی حاشیه گل و برگ منگنه‌ای، جلد: مقوای روکش کاغذ سبز گلدار گوشه و عطف تیماج لاکی گل منگنه اکلیلی، اندرون: کاغذ سبز، ۱۰۱ص، ۳۳ بیت در چهار ستون، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۰۳۲]

۲۳۰۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۴۲

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. قصاید عمادی غزنوی: قد قامت القیامه کجا عشق داد باز ×× بی عشق صعب تر ز قیامت هزار بار؛ **انجام:** مال که خود نیست و گر نیز هست ×× غم چه خوری چونکه برفتت ز دست / تا نشوی برزگر آسا جلال ×× غم نخوری در طلب ملک و مال

مجموعه اشعار عمادی غزنوی، رودکی، امیر معزی، ملک قمی، حکیم سنائی، عمعق بخارائی، قاضی شمس الدین طبسی، عبدالواسع جبلی، صفی قلی بیک، اثیر الدین اخسیکتی، مجیر الدین بیلقانی، شرف الدین شفروه، نجیب الدین جربادقانی، ابوالمفاخر رازی، ابوالمعالی نحاس، حکیم اشهری، مجیر خطاط، جوهری زرگری، بدیع الدین ترکو، عز الدین، مبارکشاه خوری، رکن الدین ابهری، بهاء الدین بغدادی، قوامی مطرزی گنجوی، محمد غفاری تبریزی، ذوالفقار شیرازی، لطف الله نیشابوری، رضی الدین نیشابوری، بدرالدین ساشی، رشید الدین وطواط، حکیم سوزنی سمرقندی، ظهیر فاریابی، جمال الدین عبدالرزاق، کمال الدین اسمعیل اصفهانی، افضل الدین کرمانی، سراج الدین قمی، مرشد بروجردی، جمال کازرانی، نظیری مشهدی مادحی، جلال الدین جعفر فراهانی؛ شامل قصیده، غزل، مثنوی، رباعی، فرد می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا احمد خوئی، بی‌تا؛ کاتب این نسخه چنانکه در ظهر صفحه اول یادداشت شده میرزا احمد خوئی تشخیص داده شده، قبل از شروع مجموعه ۱۱ صفحه در جداول مستطیل شکل بند گلی رنگ نام شعرا و بیت اول هر یک از آثار آنها را کتابت کرده‌اند، مجدول زرین؛ کاغذ: ترمه آهار مهره، جلد: تیماج دولائی ابره مشکی سجاف تیماج لاکی منگنه‌ای، اندرون تیماج لاکی رنگ، ۳۸۰ص، ۲۱/۵ سطر و ۱۲ مصرع، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۴×۲۷/۲سم [ف: ۴ - ۱۰۴۲]

۲۳۱۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۹

آغاز: تاجر عشقم بکف مایه و سودم وفا ×× تا که شود مشتری تا چه دهد در بها؛ **انجام:** آنی که بهیچکس تو چیزی ندهی ×× صد چوب مغول خوری مویزی ندهی / سنگی که از آن روغن کنجد گیرند ×× که بر شکمت نهند تیزی ندهی

منتخباتی است از مقطعات، غزلیات، رباعیات بسیار از شعرای متقدم و متاخر که به‌علت جلوگیری از اطناب کلام از ذکر نام همگی آنها خودداری و برای نمونه نام چند نفر در بخش (اسم کتاب) یادآوری شده: عاشق اصفهانی، خاقانی شیروانی، شاهپور طهرانی، شاه طاهر انجدانی، صیدی طهرانی، حاتم کاشی، میر حضوری قمی، صبوحی، رفیق اصفهانی و چند تن دیگر از شعرای متقدم و متاخر؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ پشت صفحه اول یادداشتی است به این شرح «هو با وجود تهیدستی بمبلغ گزافی خریده شد یک دو روزی بعاریت با ماست سلطان حسین تحریرا فی رمضان ۱۲۶۸»، سپس به‌تاریخ محرم الحرام قوی ئیل ۱۳۰۱ به‌توسط آقا بهرام مقرب الخاقان داخل کتابخانه مبارکه موزه شده است، و در سال ۱۳۲۲ از عرض گذشته با سجع مهر «مشیر السلطنه»، مجدول کمند، مذهب مرصع ممتاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی بوم زرد رنگ منقش به گل و برگ‌های الوان حاشیه بوم عناب ریسه گل الوان، ۴۵۲ص، ۱۷ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۴/۲×۲۴/۴سم [ف: ۴ - ۱۱۰۲]

۲۳۱۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۸

آغاز: ای قاعده تازه ز دست تو کرم را ×× وی مرتبه نو ز بیان تو قلم را / از سحر بیان تو و اعجاز کف تست ×× کردست گذاریست قلم را و کرم را؛ **انجام:** چه با هم نشنیده دارید صحبت ×× بجائی که نه نیک و نه بد / ز ما یاد آرید ای وصلتان خوش ×× ز ما یاد آرید ای هجرتان بد

اشعاری از: انوری ابیوردی، ابوالفرج رونی، نظیری، عرفی، سیف اسفراینی، عصمت بخارائی، حکیم سنائی، رشید وطواط، شعله اصفهانی، ابوالعلای گنجه، عنصری، عبدالواسع جبلی، جمال الدین عبدالرزاق، ظهیر فاریابی، شیخ سعدی، حسن دهلوی، مشتاق اصفهانی، طوفان، عاشق اصفهانی، بدخش بدخشانی، آذر بیکدلی، شمس الدین طوسی، سلمان ساوجی، میلی ترک، امیدی طهرانی، بنائی هروی، خاقانی شروانی، اثیر اخسیکتی، عشقی سمرقندی، سید ذوالفقار، فرخی سیستانی، کمال اسماعیل، ادیب صابر، عمعق بخارائی، حکیم قطران، حکیم سوزنی، مجد همگر، وحشی بافقی، فردوسی طوسی، شمس الدین قمی، حالتی ترکمان، جمال سبزواری، آذر شاملو، صهبای قمی، هاتف اصفهانی، خواجه حافظ شیرازی، اشرف مازندرانی؛ این مجموعه از قصاید، مقطعات، غزلیات، رباعیات انتخاب شده به ترتیب

حروف تهجی در قوافی از شعرای متقدمین تا شعرای قرن دوازدهم که نام معدودی از آنها ذکر شده است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ نام کاتب نسخه معلوم نیست ولی صدیق الملک در ضمن یادداشتی که به صفحه اول کتاب الصاق کرده می‌نویسد خط از شفیعاست؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب مرصع مزدوج بسیار خوب، با دو سرفصل مذهب؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای ابره چرم ساغری مشکی وسط ترنج دو سرترنج و یک حاشیه منگنه‌ای مذهب، اندرون: تیماج عنابی، ۲۹۱ص، ۱۵ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳/۲×۲۲/۱سم [ف: ۴ - ۱۱۰۴]

۲۳۱۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۷

آغاز: دیوان دست غیب: بیتاب دلم گزید پندی ×× افتاد چو تاب در کمندی. دیوان ابوتراب: دگر ز لاله نو رسته کوه فصل بهار ×× چو مادریست که فرزند پرورد کنار. قطعه صادقی کتابدار: ای آنکه از چکیده طبع سلیم خویش ×× هر لحظه گوش بهر سخن را کران کنی؛ **انجام:** از بسکه گرفت خاطرت از عاشق آموخت از و گرفتگی سینه تو. عبدالرشید. دیوان ابوتراب بیک فرقتی انجدانی: هر که کرم را بحمایت کشد ×× آخر کارش بولایت کشد. قطعه صادقی کتابدار: نسبت باسم لفظ ترابی خوشست لیک ×× دانم که از تلاقی شرکت زیان کنی. نسخه: صد آفرین که نخل بنام تو ختم شد ×× دون همتی بطاق بلندی نهاده

مجموعه اشعار دست‌غیب شیرازی، ابوتراب بک فرقتی انجدانی جوشقانی، صادقی بیک افشار، قسمت اول نسخه منتخب دیوان نظام دست غیب شیرازی است، قسمت دوم منتخب دیوان ابوتراب بیک فرقتی انجدانی جوشقانی است و از صفحه ۱۰۰ اشعار صادقی کتابدار است که در جواب قطعه ابوتراب بیک مبنی بر انتخاب تخلص گفته است و قطعه صفحه ۱۰۲ جوابی است که ابوتراب بیک به‌صادقی بیک فرستاده است؛ خط: نستعلیق عالی، کا: عبدالرشید، بی‌تا؛ مجدول، دارای سر فصل مذهب مرصع خوب، پشت صفحه اول نوشته شده است: «مطابق ثبت کتابچه کتابخانه مبارکه است آوریل ۱۲۸۲»؛ مهر: «حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی»، «مشیر السلطنه ۱۳۲۲»، «ناصر الدین شاه قاجار» ۱۲۷۴؛ کاغذ: اصفهانی قطعه متن زر افشان، جلد: مقوای ابره میشن سورمه‌ای حاشیه مذهب، اندرون جلد: کاغذ سرنجی رنگ ساده، ۱۱۲ص، بین ۱۲-۱۱-۹ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵/۸×۲۶/۶سم [ف: ۴ - ۱۱۰۷]

۲۳۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۶

اشعار از: شهیدی، لسانی، نظامی، سعدی، امیر خسرو دهلوی، بابافغانی؛ منتخبی از غزلیات، مثنویات، رباعیات و قصاید؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای غزلیات سعدی و امیر خسرو دهلوی مرتب به حروف قوافی، دارای دو مجلس مینیاتور آب و رنگ از مضمون غزلی از سعدی به‌مطلع: «خوش می‌رود آن پسر که برخاست»، دیگری به مضمون غزلی از بابا فغانی به مطلع: «فغانی عشق صید لاغر و فربه ...»، تصویر شکارگاه که هر دو نقش بسیار خوب و سبک کار هرات است، پشت صفحه اول: «به‌سال ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ از عرض کتابخانه مبارکه گذشته»، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع مزدوج بسیار خوب، چهار سر فصل مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار۱۲۷۴؛ کاغذ: بخارائی متن زر افشان، جلد: مقوای روکش تیماج سورمه‌ای وسط ترنج و دو سرترنج چهار لچک منگنه‌ای، اندرون: کاغذ صورتی، ۳۲۲ص، ۱۲ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۲۱/۹سم [ف: ۴ - ۱۱۱۰]

۲۳۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۹۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۲۳۱۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۲۱

آغاز: بسمله. الحمد الله الکریم المنعم ×× المبدع المفضل (محو شده است)/ من ابدع الانس و قد کرمهم ×× و علم الانسان ما لم یعلم؛ **انجام:** ذوقی چنان ندارد بی دوست زندگانی ×× دردم بسر دواند زین آتش نهانی

جامع و مؤلف اشعار در مقدمه نسخه ذکر کرده که این نسخه را در ۶۴ «باب» و موضوع از اشعار شعرای تازی و فارسی زبان مبوب ساخته از قبیل، کمال اسماعیل، عراقی، عمادی، خواجو، فرید الدین فارسی، فردوسی، نظامی، حدیقه الحقیقه سنائی، شیخ سعدی، کمال عبدالرزاق، اخسیکتی، انوری، سید جلال، مجیر الدین بیلقانی، و چند تن دیگر از شعرای فارسی زبان، و منظومه‌های عربی از حضرت علی (ع)، سید سجاد زین العابدین (ع) در توحید و مناجات و چند شاعر دیگر که به زبان عربی سروده‌اند. این ۶۴ باب در خصوص توحید و تسبیح و مناجات و نعت خاتم الانبیاء (ص)، به‌نام‌های مختلف از جمله، مواعظ النصایح، فی مکارم الاخلاق و رذایلها، فی الامثال و الحکم، فی حسن التخلص، فی اظهار المحبت و الولا، فی بیان الکیفیه حال الکاتب وقت الکتابه ... تحت ۵ فایده تنظیم شده است. فایده اول: در مطلع هر بابی از ابواب این کتاب قصاید انتخاب شده از فضلا بفارسی و تازی و سپس مثنویات، رباعیات و مفردات ذکر گردیده، فایده دوم: مکارم اخلاق و کمال ذات و حسن صفات ممدوح بر سبیل اجمال، فایده سوم: باب مراسلات و مکاتبات در خطاب و جواب، فایده چهارم: باب غزلیات و رباعیات، فایده پنجم: در باب ابیات متفرقه لطیف به‌طریق تهجی برای مشاعره اشخاص و طالبین. مؤلف این مجموعه را به‌نام ابوالفوارس خدایگان سلاطین عصر شاه شجاع تنظیم نموده است که متأسفانه نام مؤلف و جامع مشخص نیست؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، یک کتیبه مذهب مختصر به‌سبک کار ترکیه، در سال ۱۲۸۲ و ۱۳۲۲ به ترتیب از عرض کتابخانه ناصری و مظفری گذشته است؛ مهر: ناصر الدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ تملک: سید مصطفی بن رجب، ابوبکر بن رستم شروانی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روکش میشن مشکی، اندرون: کاغذ زرد، ۶۸۹ص،

۱۵ سطر، قطع: نیم ربعی، اندازه: ۹/۵×۱۷/۱سم [ف: ۴ - ۱۱۶۸]

۲۳۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳-فیروز

غزلیات از دیوان شمس، مغربی، فیض کاشانی، عطار، حافظ، شاه نعمة الله ولی، سعدی و رضی الدین ارتیمانی (ساقی‌نامه = مناجات)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج سبز عطف تیماج قرمز، ۲۳۹ص، ۱۷ سطر، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲۱ - ۲۲۹]

۲۳۱۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۴۴

آغاز: بسمله. ای خداوندان مال الاعتبار الاعتبار ×× ای خداوندان جاه الاعتذار الاعتذار؛ **انجام:** افتاده به پهلو خم می‌قالب مستیت ×× خالی شده از هستی خود باده پرستیت / یک مرغ نگاهم به تو پرواز نکرده ×× چشمم دگری را به پر و بال رساند

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب مرصع؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای ابره تیماج حنایی رنگ وسط ترنج و دو سر ترنج منگنه ای گل و مرغ، ۴۰۲ص، ۲۳ سطر، قطع: نیم ورقی، اندازه: ۲۰/۶×۳۲سم [ف: ۴ - ۱۰۴۸]

۲۳۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۴۳

آغاز: در مدح خواجه احمد بن حسین میمندی ×× دل من همی داد گفتی گواهی که باشد مرا روزی از تو جدایی؛ **انجام:** من از تو صد و شصت تیر خدنگ ×× بخوردم نناليدم از نام و ننگ / به یک تیر برگشتی از کار زار ×× بخفتی بر این باره نامدار

منتخبی است از اشعار فردوسی، فرخی سیستانی و عنصری بلخی که جهت تدریس در کلاس چهارم علمی دبیرستان دارالفنون نوشته شده است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ خریداری از صبح روان؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوای نازک ارغوانی، ۲۷گ، ۱۰-۲۱ سطر (۱۰/۶×۱۶/۶)، اندازه: ۱۳/۳×۲۱سم [رایانه]

۲۳۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۸۴۴/۶

آغاز: خدائی که بنیاد هستیت را ×× بروز ألست اندر افکند خشت / گل پیرکت را جهل بامداد ×× بدست خود از راه حکمت سرشت؛ **انجام:** اگر تو خواهی که نیک نام شوی ×× دور باش از بدی ای عزیز پدر

خط: نستعلیق، کا: ابن الیاس، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سر ترنج مذهب با گل وبوته، ۳۶گ (۳۸پ-۷۳پ)، ابعاد متن: ۳×۱۶، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳۲ - ۶۰۵]

۲۳۲۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۶۵/۵

آغاز: ای جلال قدر تو بیرون زحد منتهی ×× پایه قدر جلالت کس نداند تا کجا؛ **انجام:** ای پایه کمال تراعرش زیردست ×× وی مقدم براق تراسدره پایمال

ارجوزه‌ای در نعت حضرت رسول (ص)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص، ۱۳ سطر [ف: ۱ - ۴۱۹]

۲۳۲۱. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه: الف-۷

آغاز: زمین شد از دو بنارشک آسمان برین ×× یکی بنای خلیل و یکی بنای امین؛ **انجام:** قضایا مر تو مامور باد در هر فعل ×× قدر بحکم تو محکوم باد در هر کار

قصاید در مناقب ائمه اطهار است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ فاقد مطلع و پایان است؛ کاغذ: کاهی صیقلی سفید تیره، جلد: چرمی نازک، ۱۰۶ص، ۱۳ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۹۱]

۲۳۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۸۳/۸

آغاز: الهی آتش عشقم بجان زن ×× شرر در پنبه زار استخوان زن / بسوزان از محبت پیکرم را ×× بآتش رنگ ده بال و پرم را؛ **انجام:** گفتی که کواکب چه درم می‌بخشم ×× خورشید مرا نیز بمن می‌بخشی

مثنوی عرفانی است و در میانه بندهایی به نثر و حکایت‌هایی دارد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن قهوه‌ای روشن ضربی، ۴گ (۴۷ر-۵۱ر) متن و هامش، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۸/۳سم [ف: ۸ - ۱۹۰]

۲۳۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۱۵/۹-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 113، بلوشه ۱۴۹ (۹۹/۱). مثنوی در فتوت است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۴۸]

۲۳۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۹۲۲/۱-۵۹/۱۴۲

آغاز: ایخداوندا ای کریم مستجار ×× ای پناه بی پناهان نزار / نفحه از بوی جویت روضه ای ×× که در آن تنسیم و کوثر فرضه؛ **انجام:** وارهان ما را ز تقییدات تن ×× وان خیالات عنیف صف شکن

مثنوی عرفانی کوتاهی است که در بخش موجود مباحثی است در عشق و تشویق انسان به عروج از عالم ماده به عالم روح و ملکوت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۸گ (۱-۱۸)، ۶ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶ - ۳۵۰۷]

۲۳۲۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۸۰

آغاز: بدل کردم بمستی عاقبت زهد ریائی را ×× رسانیدم به آب از یمن می‌بینا و تقوا را؛ **انجام:** جانم شده گمراه و بدل مانده خیالی ×× زان سرو که می‌رفت بصد ناز خرامان

شعرهای پراکنده‌ای است از شاعرانی چون: کلیم، سرور، صبوحی، هلالی، سحر، مجید، رفیق، هجری، هاتف، دامی، طبیب، فغانی، نقی، طوفان، مشتاق، محتشم، عاشق، جامی، وحشی، سعدی، عرفی، شاهی، عراقی، حافظ، غیرت و دیگران که بیشترین در موضوع عرفان، و به‌گونه غزل می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از پایان یادداشت خرید آن از ساوه به پنج ریال در دهه اول شوال ۱۳۵۰ قمری و هدیه آن به ریحان الله در پنج‌شنبه ۷ ذیقعده ۱۳۵۲ و پایان آن: «سید مرتضی شریف عسکری» آمده؛ جلد: تیماج سبز بی مقوا، ۱۵۹گ، ۱۵بیت سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۰]

۲۳۲۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۷۹۲/۹

آغاز: من کلام مجذوب رحمه الله ×× رمزی ز عجائبات قرآن /

نقلی است صحیح در معانی ×× در حفظش دار تا توانی / تاره بری اندکی بقرآن ×× دانی چه کسی است عالم آن ؟
منظومه ای است گزین شده از سروده‌های شاعری که «مجذوب» تخلص داشته در فضائل و مناقب و معجزات امامان شیعه و قرآن کریم که موجودی آن حدود هفتصد بیت است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، ۲۹گ (۱۱۲-۱۴۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳ - ۹۲۴]

۲۳۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۱۵
جنگ شعر و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۴۲گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [رایانه]

۲۳۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۲۰/۸
آغاز: بنام پادشاه خرد اکبر، محمد صلی الله علیه واله ×× خداوند توانای توانگر، علی مدد / سرنامه بنام حی داور ×× که هست وبود باشد او مجاور؛ **انجام:** مجو از ناخردمندان وفائی ×× مخواه از تیره قلبان پارسائی
مثنوی است در مدح اهل بیت (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۸گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵ - ۲۱۵۹]

۲۳۲۹. اسکندریه؛ احمد شاهد؛ شماره نسخه: بدون شماره
مجموعه اشعار هشت تن از شعرا: از جمله شقایق (جنگ شقایق هم می‌توان آن را خواند)؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۱۳]

۲۳۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۵۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۲۹]

۲۳۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۱۶/۲
مجهول؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع وزیری خشتی؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۰]

۲۳۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۹۹/۳
کا: آیت الله حاج شیخ محمد باقر بیرجندی، بی‌تا؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۳۸]

۲۳۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴۵/۲۶
بحر طویل، از شیخ جلالی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۳پ-۵۴پ) [ف: ۳۸ - ۱۷۹]

۲۳۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۰۹/۷۳
آغاز: برو ای عاشق شوریده سرگشته سودائی شیدائی سرمست از ین عالم پر فتنه و آشوب بشو دست
بحر طویل، در مدح ائمه، از نقی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۲۶پ) [ف: ۳۷ - ۱۲۸]

۲۳۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۷۹
مجموعه اشعار فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ دارای ۸ نگاره رنگین زیبا و ظریف در قطع بسیار کوچک حدود ۸×۶ سانتیمتر؛ جلد: لاکی گل و بوته، قطع: عمامه‌ای [میراث شهاب: س۸ش۴ - ۵۹]

۲۳۳۶. تهران؛ رجائی زفره‌ای، محمد حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره
در مدح و منقبت و یا مرثیه چهارده معصوم (ع) از: وفائی، جودی، مذنب، طاهر، جاوش، کفاش، شایق (= داستان سبحه: روایت است که یک روز پادشاه حجاز)، پروانه (=در تضمین غزلهای حافظ)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ هر صفحه حدود ۱۰ بیت؛ ۱۲۰ص [میراث اسلامی: ۱۰ - ۷۵۰]

۲۳۳۷. تهران؛ رجائی زفره‌ای، محمد حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره
مرثیه، روضه با تاریخهای ۱۲۵۰-۱۲۵۳قمری، اشعار از: سید ذاکر (سید) بیدل، ناطق، جواد. بیشتر آن از سید ذاکر (ظاهر یزدی است)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ هر صفحه ۶-۱۷ بیت؛ ۱۷۰ص [میراث اسلامی: ۱۰ - ۷۵۰]

۲۳۳۸. تهران؛ رجائی زفره‌ای، محمد حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره
۱۲ بند محتشم، مرثیه‌های جودی، چند مجلس روضه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ چند صفحه از آن به خط سید حسن برزانی پسر حاج سید احمد؛هر صفحه بین۱۴تا۲۰ بیت؛۱۴۰ص[میراث اسلامی: ۱۰ - ۷۵۰]

۲۳۳۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۰/۱۱ فرخ
بحر طویل در وصف شمایل جوان ترسائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: الوان، جلد: مقوا روغنی دارای سه ترنج و حاشیه که در داخل گل و بوته اندازی شده، عطف میشن، ۱۲ص (۱-۱۲)، قطع: پستی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰۶]

۲۳۴۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۲۵۸
شامل طریقه آداب نماز شب، طریق نماز جعفر طیار، غزلی با مطلع: طوطی طبع دیگر باره نوائی دارد، و قطعه ای از: قاسم، اشعاری در مدح مولا علی (ع)، و اشعاری از شیخ بهائی، جامی، انوری، سعدی. نان و حلوای شیخ بهائی، اشعاری از بابا طاهر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «عبده الراجی محمد تقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج لایه‌ای قهوه‌ای، ۱۱۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۲ - ۳۱۶]

۲۳۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۸۳
آغاز: من درین شیوه از وی افزونم ×× اگر این راستت ملعونم؛ **انجام:** پای دل مانده بگل مپسندش ×× وز دو عالم بگسل پیوندش
نسخه ای است بی سروته شامل مربع ترکیب ضیاء اصفهانی، مثنوی بهاریه یا پیر و جوان از میرزا نصیر اصفهانی، مثنوی آذربیگدلی در احوال آقا صادق تفرشی، منتخباتی از عاشق اصفهانی، خیام، بایزید بسطامی، میرزا جعفر راهب اصفهانی، حکیم سنایی باباطاهر، نظامی، جامی، بانتخاب حاجی محمد زمان جلایر کلاتی متخلص به ساقی متوفی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: ساقی کلاتی، بی‌تا، تحریر به طرز چلیپا؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: آبی فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی یک‌لا، ۹۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۸/۵سم [ف: ۷ - ۲۲۵]

۲۳۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۶
آغاز: مکن ای زبده اکوان مکان در عالم امکان ×× مکان بگذار و بالا رو بسوی مبداء اکوان؛ **انجام:** غزل خواجه علیه الرحمه
غزل و قصیده و رباعی است از شعرای مختلف که از قرن ۱۳ تا ۱۴ به خط چند کاتب نوشته شده؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته،

بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج عماد فهرستی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۱۳۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۶سم [ف:۷-۲۲۷]

۲۳۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۶۳۳

جنگ بیاض به نظم و نثر، اشعار در شهادت حضرت مسلم و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۳۴۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۴۱

اشعار منتخبی است از دواوین شعرا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی سرخ و مجدول، ۹۸گ، ۸ سطر، اندازه: ۸×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۴۳]

۲۳۴۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۴۲

اشعاری است از سعدی و حافظ و مدهوش؛ خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، دارای سه سرلوح با خط زیبای تعلیق؛ جلد: چرمی، ۱۵۷گ، ۶ سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۲۳۴۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۲۴/۲

رباعیات بابا طاهر و ابوسعید ابوالخیر است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۳۴-۳۱) [ف: ۱ - ۳۵۲]

۲۳۴۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۴۳

قصیده تهنیت و تبریک جشن تاج گذاری احمد شاه از عمدی در ۱۳۳۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه اصل، ربعی[نشریه:۷-۲۰۳]

۲۳۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۴۵/۱۴-ف

نسخه اصل: دانشگاه پرینستن، ش ۳۵۵۹. من مقالة السنائی (شعری از اوست)؛ ۴گ (۲۹۰-۲۹۴) [فیلمها: ۳ - ۴۹]

۲۳۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۱۲

به نظم و نثر، صورت عقدنامه، اشعاری از آقا مؤمن تفرشی متخلص به داعی، اشعار از زین العابدین تفرشی متخلص به عارف، دری، وفائی شوشتری، شهاب اصفهانی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۳۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۷۰

شامل نامه ای به نظم از رشیدخان شاگرد ملکم خان به میرزا علی اصغر اتابک، اشعار میرزا ابوالحسن معتمدالاطباء (صاحب جنگ) و غیر مشاهیر چون: هدایت، شمس الادباء، صفائی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۳۵۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۴۳

منتخب اشعاری از آثار شعرای متفرقه؛ خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نیلی، جلد: چرمی سرخ نرم، ۹۰گ، ۸ و ۹ سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۱ - ۳۴۴]

۲۳۵۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۰۶۲۶

شامل اشعاری چند، جزو گروه مرقعات آمده؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به طور چلیپا، کاغذ متن و حاشیه؛ جلد: تیماج مشکی حاشیه طلا، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۵۸]

۲۳۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۶۳/۱۸

آغاز: اعلم علوم اولین ×× دانای رمز آخرین؛ **انجام:** حلال جمله مشکلی ×× بر خلق، شاه عادلی

ترجیع بند؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ - ۲۹۸]

۲۳۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۶۳/۲۰

آغاز: اعلم علوم اولین ×× دانای رمز آخرین؛ **انجام:** گلدسته بند باغ دین ×× یعنی امیر المومنین

ترجیع بند؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ - ۲۹۹]

۲۳۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۱۰/۵

ترجیعات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۶۹-۱۲۳ هامش، ۱۰ سطر (۵×۹)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱۴ - ۳۶۵۶]

۲۳۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۳۳/۲

دوازده ترجیع بند فارسی است بدین‌گونه: از ملای روم (۱-۵)، فضل الله استرابادی، نسیمی (۸-۱۱)، عراقی (۱۱-۲۹)، اوحدی، مغربی (۴۳-۵۸)، سید نعمة الله کرمانی، خواجوی کرمانی (۶۰-۷۰)، ناصر بخارایی، اشرف (۷۶-۸۴)، سلمان ساوجی، قاسم انوار (۸۸-۹۳)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی مقوایی درون زرد، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲ - ۲۵۵۲]

۲۳۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۱۴/۲

اشعاری از: ظهیر، هلالی، شیخ نجم الدین، افضل کاشی، میر علاء الدین کاشی، میر جعفر کاشی، شیخ بهائی، میر ابوالحسن فراهانی، میر ملک، خیام، میرزا رضی، میر داماد، کمال اشعری، آقا حسین، خواجه طوسی، رازی، ابن سینا، طیفور، مسکین، اشراق، سحابی، سعدی، مولوی، عصمت بخارایی، فعالی، حکیم عماد الدین، معزی، شیخ علی نقی، سلطان قمی، ابن یمین، عراقی، غیاثای حلوایی، ناصر خسرو، رفیق، میر عیسی، مشتاق، محتشم، امیدی، ملا جلال دوانی به جامی (رقعه‌ای است به نثر و نظم و در آن از شاه سلیمان بهادر خان صفوی یاد شده است)، خواجه سلیمان، امید، شاکر، مرتضی قلی سلطان، میر قاسم مشهدی، ساقی نامه میرزا رضی (۲۴۱)، میرزا قوام (دوازده امام)، بهایی (شیر و شکر)، شاه طاهر، آقا رضا، حکیم، صیدی، وحشی، فردوسی، شیخ علی نقی کمره‌ای، قدسی، زلالی، شاه عباس (ص ۲۸۱)، میرزا زاهد علی سخا؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد صادق، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۹گ (۱۹۰-۲۸۹)، ۸ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۲۰۶۸]

۲۳۵۸. اهواز؛ دانشگاه اهواز؛ شماره نسخه: بدون شماره

جنگ شعر؛ کا: سید نورالدین امام شوشتری، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۸۹]

۲۳۵۹. خور؛ حکمت یغمایی، عبدالکریم؛ شماره نسخه: بدون شماره/۵

به خط حاجی سید احمد لاهیجانی که خود شاعر بود و «بدر» تخلص داشت، برادرش از مشایخ سلسله محمد کریمخانی و مقیم جندق بود در این جنگ که به ده فقره تقسیم شده غزلیات انجمن، قصاید مسمط، قصیده معجز الشوق عرفی، ترجمة الشوق فیاض لاهیجانی، ترکیب‌بند ملاحسن کاشانی و شش شاعری که آن را جواب گفته اند، تخمین ترکیب بند ملاحسن کاشی و گرد

آورنده، قصاید نصایح و پندیات، ترکیب بند محتشم در مرثیه برادر، ترکیب‌بندهایی در تمجید مؤلف که شعرای نجف سروده اند، ترکیب‌بند میرزا محمد حسین ادیب اصفهانی و اشعار متفرقه دیگر؛ کا: سید احمد لاهیجانی، بی تا [میراث اسلامی: ۵ - ۶۲۵]

۲۳۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۷۴/۹

جنگ شعر فارسی سعدی و مولوی باب الاستعارات به ترکی، جواب مکتوب به فارسی تا می‌رسد به شعر سعدی از ته به سر نوشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: استانبولی، جلد: گالینگور، ربعی، ۸گ (۸۵ر-۹۳ر)، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۹/۵×۱۲/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۷۹]

۲۳۶۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۱۲/۶

آغاز: گر پر مرغ خانگی شوری ×× پس بسائی و زر برای طلا؛

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ضربی، کاغذ متفاوت، ۳ص (۲۰-۱۸)، قطع: نیم ربعی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲ - ۲۷۹]

۲۳۶۲. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۷۵/۵

آغاز: الا ای مست جام کامکاری ×× خبر از کوی خاموشان چه داری

قصیده‌ای در رثای ملامحمد طاهردر ۱۰۸ بیت «مهین مسند نشین شرح محکم ×× محمد طاهر آن جان مجسم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۱۲۰پ-۱۲۳پ)، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: - ۵۱]

۲۳۶۳. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه: ۲-۲۱

کتاب هندی مجمع الاشعار است. کتاب تا صفحه ۹۷ متضمن اشعار اردو است و از این صفحه «دیوان فارسی مختصر» شروع می‌شود و تا آخر کتاب از شعرای گوناگون چون حافظ و نظامی و غیره اشعار در بحور و انواع مختلفه مانند غزل، قصیده مستزاد (از نوع کمال، حسام، رومی و ...) مسدس، بحر طویل، رباعی و ... نقل گردیده است. اشعار اردو که همه از نوع غزل است، به ترتیب الفبایی حرف آخر قافیه درج شده؛ کا: حیدر علی، بی‌تا؛ کاتب، اشعار فارسی انتهای کتاب را از نسخه چاپی کتاب «گلزار ایران» چاپ ۱۲۶۲ق در لکنهو، به‌تاریخ ۱۲۶۷ هجری قمری استنساخ نموده است؛ جلد: مقوایی سبز رنگ با تصاویر گل، ۱۳۴گ، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف- ۱۴۹]

۲۳۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۳۷/۳

آغاز: مثنوی: اولین نقطه پرگار وجود ×× مرکز دایره غیب و شهود / باحدوثش اثر وصف قدم ×× ممکن اول و موجود دوم؛

انجام: مثنوی: سعی کن تا که به خوشنودی دوست ×× کهنه جان همه در قبضه اوست / چون رخ از عالم فانی تابی ×× نشأه لذت باقی یابی

مثنوی عرفانی است. شاعر در آن بعد از حمد باری تعالی و مدح حضرت پیامبر (ص) و اهل بیت (ع)، داستان‌هایی را به نظم کشیده و استفاده‌های عرفانی نموده است، در آغاز نسخه آمده که این دیوان متعلق به ملا هادی بن محمد صالح مازندرانی (متوفای ۱۱۲۰ق) است، ولی با قرائنی انتساب آن به ملا هادی مازندرانی نمی‌تواند درست باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۸۰ص (۱۳۶-۲۱۶)، ۱۶ سطر [ف: ۳۶ - ۳۷۱]

۲۳۶۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۹۷/۵بخش۲

چند قصیده فارسی و غزل‌ها؛ بی‌کا، بی‌تا؛ (ع ۲۵۲) [ف- ۸۷]

۲۳۶۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۸۴/۳

چند بیتی از تیمورنامه است، گویا از هاتفی در صفت جنگ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۲۵۲]

۲۳۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۷۰/۴

ترجیع‌بند مظفر علی شاه است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین انور علی شاه کرمانی که نامش را پاک کرده‌اند، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید و کبود، جلد: تیماج تریاکی ضربی ترنجی مقوایی، ۱گ (۵۷ر-۵۸پ)، ۱۷ سطر (۵×۱۰)، قطع: جیبی، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶ - ۱۱۵]

۲۳۶۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۳۱۲/۱۳ج

شعرهایی چند است. «اوراق طبع من آن روضه فیض است که هست ×× شجر او همه سحر و ثمر او اعجاز»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۱۶]

۲۳۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۲۵/۳-ف

نسخه اصل: نسخه آقای دکتر محسن صبا. شعری به لهجه محلی با ترجمه فارسی در دو بند دومی به زبان کوه میشی سبزواری؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۲ - ۱۳۹]

۲۳۷۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۴۳/۸

اشعاری از: سعدی، مشتاق، عصمت بخارایی، شاه زاده محمد علی میرزا، قاضی امینای نهاوندی، ازل، نصیر، عاشق، صبوری، نورعلی شاه، صهبا، میر عشاق بروجردی، جامی، عبدالواسع جبلی، ضیا محمد یوسفا، راهب، عرفی، طوفان هزار جریبی، مهدی بیک شقاقی و حافظ؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول زر و لاجورد؛ جلد: تیماج سرخ زرکوب ترنجی با جدول، وزیری [نشریه: ۷ - ۲۷۳]

۲۳۷۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۴۳/۲۳

شعر هاتف و مخلص شیرازی در ستایش تقی خان بروجردی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج سرخ زرکوب ترنجی با جدول وزیری [نشریه: ۷ - ۲۷۳]

۲۳۷۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۸۰/۳

اشعار پراکنده ای در علوم غریبه؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا ابوالحسن اخوی، بی‌تا، ۱گ (۱۷پ-۱۸ر) [ف: ۶ - ۳۴۸]

۲۳۷۳. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره/۵۰

شعر فارسی با یادداشت برای تیمور خان بیک یوزباشی آجرلو در ملازمت محمدخان سلطان در بازگشت از اصفهان به سنندج در روز ۴ شنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۰۹۵؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ۱ص (۲۸۵ر)، قطع: ربعی [نشریه: ۷- ۵۵۳]

۲۳۷۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۳۴/۱۹
از آغاز تا انتهای نسخه به تناوب در متن و حاشیه اشعاری در قالب غزل، رباعی، مثنوی، ترجیع بند و قطعه از شاعران چون: اوحدی کرمانی، مجیر بیلقانی، حکیم سنایی، نظامی گنجوی، زلالی، گلشن راز شبستری، امیر خسرو دهلوی، فخرالدین عراقی، خوانساری، وحشی بافقی، ترجیع بند فیضی، خاقانی، مولانا جامی، عرفی شیرازی، مولانا جلال الدین محمد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: لیموئی، جلد: مقوا با رویه نایلون صورتی، ۱۲۶ص (۳۳۷-۴۶۳)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱ - ۱۵۴]

۲۳۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۳۴۴/۶
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، چلیپا و دو ستونی؛ کاغذ: فرنگی الوان و آهار مهره، جلد: تیماج یک‌لا، ۸ سطر (۵×۸/۹)، اندازه: ۱۴×۷/۸سم [ف: ۷ - ۲۲۵]

۲۳۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۴۷/۲۲
شامل قصیده ملا اسماعیل ذبیح یزدی، قصیده محبی شاملو در مذمت دنیا و برخی اشعار دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۵۰۲-۵۰۴)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۳۲ - ۱۸۲]

۲۳۷۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۴۸/۶
آغاز: ای نصیری مگو خداست علی ×× بنده خاص کبریاست علی؛ **انجام:** گر تو را صد هزار درد بود ×× هر چه درد تو، دواست علی
از: نشاطی، اشعاری است قریب ۴۰ بیت در مدح امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) با قافیه «علی»؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: آبی، جلد: چرم عنابی، ۳گ (۸۳پ-۸۵پ)، قطع: نیم رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۳۴۲]

۲۳۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۴۵۶
اشعار از محمود میرزا و بهمن میرزا؛ کا: محمود میرزا فرزند فتحعلی شاه، بی تا [د.ث. مجلس]

۲۳۷۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۲۵۵
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ - ۳۸۱]

۲۳۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۷۵/۳-ف
نسخه اصل:ش.۴۰.دو دیوان غیاثی و املا؛بی‌کا،بی‌تا[فیلمها: ۳-۲۰۵]

۲۳۸۱. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۵/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی دنبلی، بی‌تا، قطع: ربعی [نشریه: ۵ - ۶۳۸]

۲۳۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۵۳/۲-ف
نسخه اصل: بادلیان ش ۱۷ وینفیلد (ش ۲۶۶۴). اشعاری از: واعظ، صائب، بیان، ابوطالب همدانی، کمال الدین حسن کاتبی (هفت بند)، میرزا بدیع، محمد قلم سلیم، شیخ بهائی، عبدالمولی، سحابی، مومن یزدی، محبوب، عمر خیام، کمال الدین اسماعیل اصفهانی، عبدالمعالی نجات اصفهانی، قاسم مشهدی، حسن خان شاملو فرمانروای خراسان، شفیعای اثر شیرازی و وحشی بافقی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۵۷۳]

۲۳۸۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۳۹۴/۲
اشعار و حکایات عرفانی در قالب شعر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: معمولی، ۷گ (۵۰پ-۵۶پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [مؤید: ۳ - ۳۲۱]

۲۳۸۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۷۰۷/۲
آغاز: عشق باشد علت هر معرفت ×× عشق باشد غایت هر معرفت؛
بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۲]

۲۳۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۵۳/۶
انجام: از بس که بتان دو رویه در وی گذرند ×× هر کوچه او نشان شق القمر است
رباعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، پشت جلد تیماج زرد مجدول با نقش ترنج، ۱۶گ (۲۱۶-۲۳۲ر)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۸۲]

۲۳۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۵۳/۵
آغاز: ای نه فلک ز خوشه صنع تو دانه ای ×× وز قصر کبریایی تو عرش آستانه‌ای
غزلیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، پشت جلد تیماج زرد مجدول با نقش ترنج، ۸۹گ (۱۲۷پ-۲۱۶ر)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۸۲]

۲۳۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۵۳/۴
آغاز: ای متاع درد در بازار جان انداخته ×× گوهر هر سود در جیب زیان انداخته
قصاید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی پشت جلد تیماج زرد مجدول با نقش ترنج، ۶۴گ (۶۳پ-۱۲۷ر)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۸۱]

۲۳۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۹۴
قصاید و مدایح؛ خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ میرزا محمدخان اقبال الدوله امیر نویان و فرمانروای کرمانشاهان و سرحدات عراقین به سال ۱۳۱۸ق، و نیز تبریک عید مولود مظفرالدین شاه قاجار؛مهر:«مصباح الشعرا» (بیضی) [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲-۲۷]

۲۳۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۸۰
مثنوی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۱×۲۰/۴سم [رایانه]

۲۳۹۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۷۲
آغاز: جانب میدان گفت ای شبه پیغمبر مرد (ای علی اکبرمرد) ×× رحم کن برمادرت برجنگ این لشکر مرد(ای علی اکبرمرد)؛ **انجام:** ای دل بیا که موسم آه و فغان رسید ×× یعنی عزای خاتم پیغمبران رسید.
مجموعه اشعار در مصیبت ائمه اطهار (ع) و به ویژه فاجعه جانگداز کربلا و شهدای آن و نیز احوال پس از آن در شام و کوفه است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی بدون

مقوا، ۷۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۵ - ۱۹۸۱]

۲۳۹۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۴۹۷

آغاز: بسکه از دست فلك خون دل شوریده حالم ×× بوی خون اندر مشامت آید از خونین مقالم؛

مراثی؛خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛ اهدایی: رسولیان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف و گوشه‌ها تیماج قرمز، ۱۲۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۵ - ۱۶۷۴]

۲۳۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۹/۴

مراثی از کفاش؛بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:سفید،جلد:تیماج قهوه‌ای،۱۱ص (۳۷-۴۷)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۶۲]

۲۳۹۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۵۰۸

مراثی؛ خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری مؤسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۵۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۶۷۹]

۲۳۹۴. سمنان؛ میراث فرهنگی سمنان؛ شماره نسخه: ۱۰

آغاز: خطاب امام حسین به ساربان.پس گذارش پیغام طفل سرگردان ×× جزای خیر دهد حق ترا بدان احسان؛ **انجام:** بس است خانه تو پس شرح را تمام مکن ×× زبان به بند با زنده گی حرام مکن تمت

اشعاری است که در مراسم تعزیه و روضه خوانی حضرت ابا عبدالله الحسین (ع) خوانده می‌شود؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف]

۲۳۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۲۵-۵۹/۲۴۵

آغاز: زمین ماریه از پیکرش منور شد ×× گلو بریده سوی جد خود پیمبر شد / به نزد والد خود جرعه نوش کوثر شد ×× به سوی حضرت عالیجناب مادر شد

شامل اشعار و قصاید شاعران که در مراثی امام حسین (ع) و شهیدان کربلا سروده اند. نام شاعرانی که شعرشان در این بیاض آمده عبارتند از: مجرم، خلیل، قاسم، مقبل، راغب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸۲گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۷ - ۴۲۶۰]

۲۳۹۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۴۹۰

آغاز: پریده اند تو گوئی ز آشیان بهشت؛ **انجام:** به گریه گفت که این نور عرصه ایجاد

مراثی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری مؤسس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۴۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵ - ۱۶۷۲]

۲۳۹۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۰۱۶

مراثی اهل بیت (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نمونه خطی از درویش احمد کاشانی والد مرحوم حاجی محمد تقی تاجر کاشانی به تاریخ شنبه ۷ ذیحجه ۱۳۰۹ در ضمن کتاب آمده؛ جلد: گالینگور آبی ضربی، ۱۲۴گ، سطور چلیپایی، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲ - ۲۷۳]

۲۳۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۶۶/۶

در چهل و چهار مقام فقر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۶۳۱]

۲۳۹۹. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه: ۵۳

منظومه در مناقب ائمه به روش شیعی؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۴ - ۳۴۲]

۲۴۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۲۵

منظومه رمزی؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۴۰۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۳۱۳/۹ج

آغاز: عنصر آب است ما جامل به روی سطح خاك ×× نقطه خاك است ما ساکن درین شکل کری

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۱۸]

۲۴۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۱۵/۹

آغاز: بعد حمد خدا و نعت نبی ×× مدح اولا دچار یار تقی / علم تصریف چند قاعده است ×× علم دین را عظیم فایده است؛ **انجام:** خواند عنکبوت ختم سخن پاره پاره شود به آب دهن

منظومه فارسی در چهار قاعده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۵گ (۱۴۲پ-۱۴۷ر)، ۱۷ سطر (۹×۱۱/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۴۳۶]

۲۴۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۹۴/۷

از: اوحد الدین کرمانی، داعی، اثیرالدین اخسیکتی، صائب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زیتونی، مجدول، ترنج باسر، نقش گل و بوته خاکستری، ۲۸۴ص، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۳۴]

۲۴۰۴. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۵۴بخش۲

شعر هر شاعری برای تمثیل یکی از صنایع شعری در آن هست باید از هند و سند باشد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶۵گ، [ف- ۷۸]

۲۴۰۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۰۰۱/۱

آغاز: ای پادشاه حسن تورا چاکر آفتاب ×× داری دو رخ یکیش مه و دیگر آفتاب / خطت کشیده دایره عزین به ماه ×× خالت نهاده نقطه مشکین بر آفتاب؛ **انجام:** آن حال که بر گوش تو مأوی دارد ×× هندو بچه ای است با تو نجوی دارد /گوید شه زنگبار با خیل سپاه ×× می‌آید با [چلیپش] تودعوی دارد

مجموعه شعر فارسی است از غزلیات و قصاید امیر معزی، ملك الشعرا، انوری ابیوردی، مصاحب لامعی جرجانی، جمال الدین عبدالرزاق، سنایی غزنوی، بخشی از مثنوی معنوی، مهجور شیرازی و اشعاری در مدح معصومین (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۱۰۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف مخ: ۲ - ۵۸۶]

۲۴۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۱۲۶

آغاز: ببر پیک صبا از ما سلامی ×× به شیرین لب بتی شکر کلامی / بهار عمر وشاخ کامرانی ×× گل صد برگ بستان امانی؛ **انجام:** ز درج درت ای در شب افروز ×× صدف در قعر دریا باد دلسوز / شکر در رشک باد از ناروانت ×× شکسته باد پسته با دهانت

مجموعه ای است از اشعار شاعران پارسی گوی، چون خواجه سلمان، کمال، حافظ، کاتبی، ابن غیاث، محبی، خواجه همام، سعدی و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با لوح مزدوج مذهب و مرصع؛ جلد: گالینگور سبز عطف تیماج زرشکی، ۱۰۹گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۸×۱۸سم [ف مخ: ۲ – ۵۸۷]

۲۴۰۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۱۴۶

آغاز: بیا ای گل به هر خاری میافکن طرح الفت را ×× که ترسم دست رشکی بشکند شاخ محبت را / محبت بعد رنجش بر قرار خود نمی ماند ×× [..] کردم مرنجان خاطر اهل محبت را؛ **انجام:** ازاین جهت که به خون جگر وضو دارد ×× به پیش خالق مخلوق آبرو دارد / سرشک این غم محنت عزیز دارین است ×× چرا که از نجیبای دیار بحرین است

مجموعه‌ای از غزل و مثنوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ فوائدی در دعا و انشا در ابتدا و انتها و وسط نسخه؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۷۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۶×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۵۸۷]

۲۴۰۸. قوچان؛ سلطان ابراهیم؛ شماره نسخه: ۵۹

آغاز: ز فوج و پیل و کنج پیل بلا ×× بملکش رهنمون شد تخت والا / ز روزش رفته نصفی با همین سال ×× ز هجرة شصد و پنج بود آن سال؛ **انجام:** چو باشد بیستونی بر سر بام ×× ستون گر هست زیرش گیرد آرام / غم کس هر کسی را در نگیرد ×× که مهمان زله غم بر نگیرد

دارای چند مثنوی بدون عنوان که دریک مجموعه جمع‌آوری شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مشکی و مذهب و لاجورد؛ ۵۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ]

۲۴۰۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۳۷۴۰

شامل اشعاری در مناجات، نوحه، مرثیه و ... بدون خطبه و خاتمه و جامع آن شناخته نشد؛ اشعاری سست و فقط نام معین کرمانی و سروری و تونی در آن هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای لایه‌ای، ۷۲گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳ – ۹۹۹]

۲۴۱۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۷۲ فرخ

منتخب اشعاری از چند شاعر: ۳۱۲۸ بیت از امیرخسرو، ۸۳۲ بیت از جامی، ۴۹۰ بیت از خواجه آصفی، ۲۷۶ بیت از میرهمایون، ۴۵۶ بیت ازمولانا هلالی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ دارای یک سرلوح زمینه طلا، مجدول؛ مهر: «یا علی ادرکنی» (چهارگوشی)؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج ضربی دار آلبالویی، ۳۲۷گ، ۱۷ سطر (۱۵×۷)، قطع: پستی، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳۶]

۲۴۱۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۷۹ فرخ

مشتمل بر مثنوی چاه وصال لیلی مجنون، مثنوی تریاکی از رضی اصفهانی، مثنوی محمود و ایاز، یوسف و زلیخا، ساقی‌نامه ظهوری، قاصد صبای طوفان، فراق‌نامه هجری، مثنوی محمدعاشق، هادی گیلانی، نظامی، مولوی، شیخ بهایی، عزلت، انوری، فریدون، محتشم، مشتاق و چند قطعه دیگر و حکایاتی به نثر درهامش؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای ۱۲ تصویر، کاغذ فرنگی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۶گ، مختلف السطر، قطع: پستی، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۷]

۲۴۱۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۱۸ فرخ

منتخباتی است از دیوان ظهیر فاریابی، طبسی، ظهیر اصفهانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۱۱۳گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۵)، قطع: پستی، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۳۷]

۲۴۱۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۹۸

شامل قصائد میرزا مینا ترتبی از آغاز تا حرف «ن» و بخشی از غزلیات سرخوش مشهدی؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ بخش اول به طور متن و حاشیه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، ۹۰گ، ۱۴ سطر، قطع: پستی، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۸]

۲۴۱۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۰۳ فرخ

منتخبت اشعاری از ۲۸ شاعر: سنایی، انوری، خاقانی، ناصر خسرو، ابوالفرج رونی، فرخی، ادیب صابر، مسعود سعد، امیر معزی، ظهیر فاریابی، امیرخسرو دهلوی، سعدی، اوحدی، لامعی، نظامی، عطار، سیدحسن غزنوی، سید حسین اشرفی، کاشانی، ضیاء الدین فارسی، رضی الدین نیشابوری، عمادی، غزنوی، سید ذوالفقار شیروانی، شمس الدین حداد، کمال اسمعیل، سوزنی، سلمان ساوجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای ۲۶ پیشانی مرصع، ستون بندی و مجدول با طلا و مشکی ولاجورد؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۷گ، بطور چلیپا ابعاد متن: ۲۰×۱۰، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۳۸]

۲۴۱۵. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۰۶ فرخ

گزیده‌ای است از سروده‌های ۵۸ شاعر که اول آنها ساقی نامه و توصیف کشمیر از شیخ محسن فانی متوفی ۱۰۸۱ و آخرش قصاید حاجی محمد جان قدسی می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج تریاکی عطف رگه‌دار زرکوب، ۳۱۷گ، ۱۷ سطر (۵/۵×۱۶/۵)، قطع: پستی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳۹]

۲۴۱۶. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۲ فیاض

گمان می‌رود که جامع آن مرحوم فیاض باشد. این کتاب شامل شرح حال مختصر و گزیده ای از اشعار: حنظله باذغیسی، محمود وراق، فیروز مشرقی، دقیقی، مسعود رازی، ابوالعباس مروزی، محمدعوفی، مجیر بیلقانی، شیخ بهایی، قاسم انوار، ابوعلی سینا،

ادیب نیشابوری، (معاصر جامع جنگ)، تندری، بهار، عبدالله نوری، میرزا شکور قراباغی، پروین طهرانی (اعتصامی)، حکیم سوری؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج لایه‌ای، مختلف السطر، قطع: پستی [ف: ۳۹]

۲۴۱۷. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۱ فیاض

شامل قصائد شعرای ارض اقدس در منقبت حضرت علی (ع) و مدح و توصیف مستشار الملک وزیر ملک خراسان از میرزای صبوری، غوغا، صبوری، اختر، شمس الشعراء، خاوری، سعیدی، وحدت، ضیعم، مجمر، کیوان، جودی، حقیری؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛کاغذ حنایی؛ جلد: تیماج لایه‌ای عنابی، ۱۴ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴۰]

۲۴۱۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۰۵ فیاض

مشتمل بر قطعاتی از امیرخسرو، سلیم، اشعاری از جامع نسخه محمد سریر، محمد قلی سلیم، جامی، مولوی، بخشی منقول از کشکول شیخ بهایی، ده فصل عبید زاکانی؛ خط: نستعلیق،کا: صفرقلی سبزواری، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: کاغذی، به طور متن و چلیپا در سه ستون سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۴۰]

۲۴۱۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۵۳ فیاض

این جنگ دارای هجونامه‌ای است به‌عنوان نصیحت‌نامه که بیت اول آن این است: «پیشه خود مکن ایشوخ جفاکاریرا ×× عادت خود منما ظلم و ستمکاریرا»، اشعار عامیانه‌ای است به‌شیوه ایرج میرزا با عنوان‌های «دخترجان بخان گوید» «خان در جواب گوید» «عبدالعلی بخان گوید» «مادر خان به شیطان گوید» ... گویا سراینده اشعار عبدالعلی نام بوده و اهل طبس مزعف نامه، اشعاری از قصاب، شیرین و فرهاد با شش مجلس، اشعاری از هلالی، محتشم، میرزا سالک، شاه نعمت الله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در صفحه دهم بحر طویلی تحت عنوان: بیان کردن مریض حالت خود را ... جواب و معالجه نمودن طبیب، در صفحه یازدهم یادداشتی بدون امضاء آمده و در صفحه مقابل آن مرحوم منجم باشی که شاگرد نویسنده یادداشت اول بود نوشته است که در شب عید غدیر این جنگ را برای مطالعه گرفته و چشمش به‌خط استاد افتاده، و ... در همین صفحه مرحوم علی اکبر فیاض نوشته که یادداشت بدون امضاء از آقای میرزا عسکری رئیس العلمای خراسان است که از ادبای متبحر خراسان و دارای نظم ملیح و نثر فصیح بوده و در خط در نهایت قشنگی ... چندین مرتبه بطرف فرنگ مسافرت کرده ... و پاره ای از السنه خارجه را فرا گرفته و اخیرا درضمن یکی از مسافرت‌های خویش در برلن پایتخت دولت آلمان وفات کرده؛ تملکی با مهر: «الراجی علی اکبر الحسینی خادمباشی»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۴۲]

۲۴۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۲۴۲

آغاز: بسمله خواهم ار بوسه زنم لعل لب جانان را ×× تا لبش را به لب آرم به لب آرم جان را؛ **انجام:** خدا کند که جمال منورت بینم ×× دو دیده باز کنم در برابر تو بنشینم

مشتمل بر اشعار و غزلیات از: زرگر، سعدی، عطار، صباحی، جواد، رفیق، اسیر، صحبا، شریف قصاب، شوکت، نظامی، مخفی، بیدل، کامل، شمس تبریزی، حیات و غیره؛ خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: حاج میرزا تقی رسولیان؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: تیماج ماشی، ۱۵۵گ، سطر و اندازه مختلف، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۵۸۴]

۲۴۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۵۶

مشتمل است بر قصیده یکی از پیشخدمت‌های فتحعلیشاه قاجار و اشعار از: هاتف، سعدی، کسائی، عاشق، فروغی، طبیب، حیرتی، سالک، حافظ، صائب، جامی، محتشم، طوفان، ضیائی، ترکی، فصولی، وکیل، محبوب، بیدل، عراقی، رضی، نعیمی، ضیائی اصفهانی و غیره؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی ملا محمد مهدی کرباسی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲۷گ، سطور مختلف، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۴ - ۱۳۴۱]

۲۴۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۶/۱

جنگ شعرهایی از ظهوری. طالب، نصیرا، فیاض، عرفی، سنجر و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مرتضی قلی خان شاملو، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی یک‌لا، ۲۵ص (۱-۲۵)، ۲۱ سطر (۳×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [سنا: ف: ۱ - ۹۱]

۲۴۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۶۲/۱

حاوی فوائد لطیفه ادبیه و حکایات نادره و اخبار و احادیث متفرقه و خطبات عدیده و اشعاری در مدح ائمه که محمد نصیر بن عبد الله طبیب آنها را گردآوری و برای خود نوشته است؛ خط: شکسته نستعلیق خفی بد، بی‌کا، بی‌تا؛ حاشیه صفحه ۳ اشعاری به‌خط شکسته خوش نوشته شده که تخلص «کاظم» دارد و به‌خط خود شاعر است به‌تاریخ ۱۱۳۲ بنابراین قسمت اول از قرن ۱۲ است؛ کاغذ: فرنگی و کشمیری، جلد: میشن قهوه‌ای، ۴۳۵گ (۱-۴۳۶)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۸ - ۴۱۰]

۲۴۲۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۸۱ حکمت

قصیده‌ها و قطعه‌هایی از میرزا احمد وقار شیرازی و میرزا ابوالقاسم فرهنگ شیرازی (۱۲۴۲-۱۳۰۹) پسر چهارم وصال است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۳۷ص، قطع: ربعی [ف: ۲ - ۹]

۲۴۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۴۸

شامل اشعار مختلف و چند مثنوی است بدین ترتیب: غزلیات و قطعات از سعدی و جامی (۲-۱۴)، حسینی، مهدی عرب سرایا، حکایت مثنوی لوای قمی، لیلی و مجنون موحی، سه قطعه لیلی و مجنون شیرین و فرهاد، گدا و شاه، لیلی و مجنون، چاه وصال سند، ترجیع‌بند حافظ، چند قصیده و غزل از عاشق؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح و جداول مذهب؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی با ترنج و نیم ترنج سجاف عطف و

حاشیه، ۴۳۶ص، ۱۰ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۱۸۹]

۲۴۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۶۸۳

آغاز: در حدود ری یکی دیوانه بود ×× روز و شب گشتی بکوه و دشت گشت / در تموز و در بهار و در خزان ×× سوی بازار آمدی از طرف دشت؛ **انجام:** ز روزگار جوانی خبر چه می‌پرسی ×× چو برق آمد و چون ابر نوبهار گذشت

قطعات و غزلیاتی از شعرای مختلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در صفحه آخر نسخه آمده: «بعضی را اعتقاد این است که بیاض شفیعا است و برخی برآنند خط میرزا عبدالباقی حکیم باشی نادرشاه است که جد معتمد الدوله است باری اگر خودش نباشد خط خود معتمدالدوله است که بهتر از خط جد معتمد است»؛ مهر السلطنة این بیاض را به اتابک اعظم پیش کش نموده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول،۱۱۴گ،۱۳سطر،اندازه:۱۰×۲۲سم [ف: ۲۶ - ۱۷۹]

۲۴۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۸۸۷

جنگ اشعاری است در مراثی و مدایح اهل بیت بدین ترتیب: ۱- ترکیب بند سلیمی در احوال امام زمان (ع) (۱ر-۱۴ر)، ۲- هفت بند ملا حسن کاشی (۱۴ر-۲۲ر)، ۳- قصائد نظام دستغیب شیرازی در مدح ائمه (ع) (۲۲ر-۲۷۵ر)، ۴- قصیده سلیمی در مدح حضرت علی (ع) (۲۷۵ر-۲۸۶پ)، ۵- قصیده شوقی در مدح حضرت علی (ع) (۲۸۶ر-۲۹۰ر)، ۶- مثنوی ناصرخسرو در مدح حضرت علی (ع) (۲۹۰پ-۳۰۰ر)، ۷- قصیده لطفی در منقبت حضرت علی (ع) (۳۰۰پ-۳۱۵پ)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۶ - ۳۶۶]

۲۴۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۵۸

آغاز: حجت حق بر دیار کربلا خونبار داشت ×× چشم حق بین را ز داغ کشته‌ها خونبار داشت؛ **انجام:** چه اندر روز عاشورا همه اخوان و اولادش ×× ز تیغ دشمنان گشتند اندر خاک غلطانش / زیک سو دید عباس علی افتاده در ... ×× ز یکسو دید قاسم را به خون چون ماه کنعانش

شامل مراثی و نوحه‌هایی برای عزاداری امام حسین (ع)؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ سه برگ از اول و دو برگ از آخر به خط سیاق؛ جلد: مقوا قهوه‌ای، ۱۲۴گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۶ - ۴۳۲]

۲۴۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۰۱۹/۲

اشعاری از: مولانا سحابی، ابن یمین، شاه نعمة الله، ملا صوفی، عطار، میر نصیبی، ناصح تبریزی، واقف خلخالی، ملا روحی؛ خط:نستعلیق،بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی، ۷گ (۲۶-۳۳)، ۱۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۳ - ۳۰۱۱]

۲۴۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۶-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۷۳۸ فارسی. شعرهای ابوالفتح بستی (به عربی با ترجمه فارسی)، سنائی، کمال اسماعیل (با غزلیات او)، فرخی سیستانی، تاج الدین ابوبکر قیصر یوی، مولانا جلال الدین، قطران و متنبی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۰گ، ۱۰ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۴۴]

۲۴۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۵۴/۱۰

شعرهای نوعی، خان احمد پادشاه بزبان گیلانی، زمان طهرانی، امیر به زبان مازندرانی (۲۶)، مولوی، فاطمه (ع)، علی (ع)، جامی، فانی زنوزی، فضولی، حسام الدین، نفیس عامری، منصوری، بهائی، ابو سعید، مسعود در مرگ احمد خان در تبریز، طوفان، محمد محسن، خواجه نصیر (رباعی)، سعدی، وحشی، صائب، عراقی، خواجه طوسی (اختیارات مسیر القمر به نام ارسطو)، طیبا، ذاکری، منصور، میر فندرسکی، نوایی، میرزا نصر، آزاد، خطایی، قصاب، مشتاق، تمکین، میرزا نصیر طبیب، حافظ، میرزا محمد صادق، حاجی، عصمت بخارایی، عرفی، بابا طاهر، محرر جنگ (۲۷۴)، آذر (مثنوی مورخ روز دوشنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۲۳۹ در ص ۲۹۸-۳۰۲)، خرم (ترجیع بند)، حاجی ابراهیم ارومی، ملا صادر، صاحبی، سعدی، هاتف، حسرت، هجری، شیخ عبدالعال، عطار، مومن، (برخی از ین شعرها معما و ماده تاریخ (۲۵) و مخمس و مسدس)، نیز مقدمه ملا ظهری به‌نثر و نظم در سوگواری (۹۰-۱۰۱)، بندهایی از «مجالس المومنین»، صلوات منظوم عربی، و پراکنده‌های دیگر؛ از این جنگ است: قصیده مسدس (۳۵۳-۳۵۴)، قصیده مخمس،قصیده مخمس (۳۶۶-۳۶۷)، نظامی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۲۲ سطر (۹×۱۷)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۱۱]

۲۴۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۵۹/۷

شعرهای جامی و هاتف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره کبود، جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۳گ (۲۴۵-۲۵۸)، ۱۴ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۳۱۶]

۲۴۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۲۵

شعرهای جامی، محتشم، حافظ، مغربی، بابا طاهر، عرفی، عاشق اصفهانی، سعدی، شریف (بیمار و طبیب)، سامی، وحشی، مثنوی گل و بلبل حاجی میرزا کاظم مهجور هم در آن هست (۲۰۹-۲۳۶)؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله همدانی، بی‌تا؛ مجدول، با شش سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی، ۲۲۸گ، سطور، چلیپا ابعاد متن: ۵×۱۱، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۱۳ - ۳۳۸۶]

۲۴۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۲۱-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۶۶۳، Pers. D95. رباعیات سحابی، مولوی، محوی، ملامومن حسین یزدی، عبدلانبی قزوینی، محمدمومن استرابادی و شعرهای بابا طالب اصفهانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۴۷گ، [فیلمها: ۱ - ۵۸۱]

۲۴۳۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۴

آغاز: از نصف غزل از طالب آملی که با بیت: ما تیره کوکبان گهر افروز ظلمتیم ×× بیشمع پیش پای نه بیند چراغ ما؛ **انجام:** و با

این بیت از زکی ختم میشود / این نمیدانم که زخمی خورده باشم بر جگر ×× لیک میبینم که خون میریزد از مژگان من
مجموعه متفرقه‌ای از شعرای متعدد در ازمنه مختلفه: منتخبات مفصلی است از اشعار: طالب آمالی (ص ۱–۱۵۲)، کلیم (۸۹–۱۳۸)، زکی (۲۸۷–۲۸۰+۵۵۸–۶۵۸)، ترجیع‌بند وفا (۲۸۰–۲۸۸)، نظیری (۲۹۰ ۴۱۶)، عرفی (۵۳۸–۵۵۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ از برگ ۱۳۹ مجدول و مذهب و در قسمت آغاز شعر هر یک از شعرا سرلوح‌های زیبا و کوچکی با آب طلا و مینا؛ جلد: چرمی پوسیده، ۳۲۹برگ، متفرق ۱۷–۴۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۱ - ۳۵۰]

۲۴۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۲۴–ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 787 (بلوشه ۲۰۱۱). برگزیده اشعار فارسی از عبدالواسع جبلی تا ذوالفقار شیروانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴۶گ، [فیلمها: ۱ - ۵۹۴]

۲۴۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۲۴/۱–ف

نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی C. ۱۱۲. شعرهای مولوی، سید قاسم، حافظ، حسامی، مسعود، نسیم، کاتبی، خسرو، جامی، نیشابوری، آذری؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۶۱۴]

۲۴۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۷۲/۷

ستایش امامان و نکوهش از دشمنان آنها است به‌نظم بطور قصیده یا هفت بند از چند شاعر که نام برخی از آنها برده نشده است از آنها هفت بند ملاحسن کاشی و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز با ترنج سرخ و مقوایی، ۱۰گ (۱۵۶پ–۱۶۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸ - ۷۰۱]

۲۴۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۵۳/۲

شعرهایی به فارسی و شعرهایی در فضیلت سوره فاتحه به‌روایت حجة الاسلام از علی (ع) از کتاب کنز المقربین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: روغنی در زمینه مشکی با گل و بوته و زرپاشی شده درون عنابی گرد جدول زرین، ۴ص (۲۱۶–۲۲۰)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹ - ۱۳۴۷]

۲۴۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۷۹/۲

شعرهای هاتف و آقاعلی حکمی و خود نویسنده نسخه به‌نام محمد علی میرزا آقا پسر نجفعلی همدانی و متخلص به مفلس نزدیک ۷۵ بیت در رشت (۵۲)، شعر طاهر شاعر زمان قاجاریان در ستایش محمد شاه قاجار و نزدیک ۱۲۶ بیت (۶۰)، قصیده امیدی تهرانی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی میرزا آقا پسر نجفعلی همدانی، بی‌تا، جا: رشت؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، ۴۷ص (۴۴–۹۱)، ۱۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۲۵۹۶]

۲۴۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۹۹/۲

که در آن شعرهای این شاعران است: میرزا بدیع، سار و خواجه (۲۲)، ملا ظهوری (۲۵)، شعر هجوی مورخ ۱۴ ربیع الاول ۱۲۲۸ (ص۱۴۳)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مقوایی، چلیپا ابعاد متن: ۸×۱۵/۵، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹ - ۱۴۴۹]

۲۴۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۵۷/۲

شعرهای: جامی، قرة العین، (لمعات وجهک اشرقت ...) مسکین، یغما؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۶۴–۷۹)، ۱۱ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۱ - ۲۴۶۵]

۲۴۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۵۱/۵

شعرهای: قاآنی، جامی، عاشق سپاهانی، اشرف، مصاحب نایینی در پاسخ سوزنی، کلیم، ناصح، نیازی، خرم، چاکر میرزا مهرعلی، مهدی بیک اسیر، دیوانه، سعدی، حافظ، عصمت بخارایی، فضولی، ناصرخسرو، خیالی، عرفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ هامش ۱–۱۳۸ و برخی جاها در متن؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ترمه گرد تیماج مشکی، هامش ۱۳۸ص (۱–۱۳۸)، ۱۹ سطر (۷×۱۶) [ف: ۱۲ - ۲۶۵۶]

۲۴۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۵۲

اشعاری از: مشتاق، محتشم، جامی، نظیری، وحشی و خود درویش در غزلی با عنوان «لراقمه» بدین‌گونه: «بمن فراق تو ای یار مهربان آن کرد ×× که فرقت مه کیوان به پیر کیوان کرد/ مپرس با دل و جانم غمش چه کرد مجید ×× که با دل من و جان من آنچه کرد آن کرد»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: استاد عبدالمجید درویش طالقانی، بی‌تا، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی رنگارنگ زرپاشی شده، جلد: تیماج مشکی زرکوب با گل و بوته درون و بیرون، ۷۱گ، ۱۴ سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۸×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۷۰۷]

۲۴۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۵۷–ف

نسخه اصل: دانش‌سرای عالی ش ۱۷۴. دارای بخشی از: ۱– دیوان: عبدالواسع جبلی، ۲– کنز الرموز: امیر حسینی، ۳– قصاید کمال اسماعیل، ۴– دیوان حافظ؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۲ - ۸۶]

۲۴۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۷۶–ف

نسخه اصل: سنا ش ۱۰۱. ترانه‌ها و تصنیف‌های قاجاری؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۲ - ۱۳۲]

۲۴۴۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۶۸

آغاز: بسمله. چو گردد صیدگاه عشق بنیاد ×× نه صید آنجا امان یابد نه صیاد؛ **انجام:** قیمت عشق نداند قدم صدق ندارد ×× سست عهدی که تحمل ندارد بار جفا را
منظومه کوتاهی است در وصف شکارگاه سلطان محمود و دیدن ایاز، یک غزل و یک بیت از سعدی شیرازی در خاتمه؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ از جمله کتب اکتشافی است، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب منقش متوسط؛ مهر: کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج دولائی رویه عنابی حاشیه مجدول زرین، اندرون: تیماج یشمی، ۱۸ص، ۱۶ مصرع سطر، قطع: جانمازی، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۳ - ۳۴۶]

۲۴۴۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۸۸۰

آغاز: از غم عشقت مرا نی تن به جانی مانده ×× آن خیالی گشته و زین یک کمانی مانده. با کلمه (است) در آخر مصارع؛ **انجام:** جانا بنشین و زان دولت در کوشم ×× کو یک سخن و ز ناله خاموشم / ورنه زخراش دل خود نخروشم ×× خود را و ترا بعالمی نفروشم

مجموعه‌ای است از غزلیات، مقطعات و رباعیات متفرق از: حسینی (سلطان حسین میرزا بایقرا)، قاسم انوار، حافظ، خواجه کمال، حسن دهلوی، عبدالرحمن جامی، کاتبی، امیر شاهی، امیر علیشیر نوائی، دهلوی، شیخ سعدی، بساطی، مفلسی، رفیق، نسیم، خواجه عصمت، سلمان ساوجی، خیالی، رفیقی، ریاضی، حلوائی، ابن یمین، آذری، شاهی سبزواری، طغاتیمورخان، طوسی، عارفی، طالعی، سهیلی امیر شیخ، سیفی یادگار نیک؛ این نسخه برای سلطان حسین میرزا بایقرا کتابت و تزئین شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه به‌سال ۱۲۸۳ هجری در کتابخانه فرهاد بن ولیعهد موتمن الدوله بوده و سپس در ۲۴ شهر محرم الحرام قوی ئیل ۱۳۰۱ توسط آقا بهرام داخل کتابخانه مبارکه موزه شده و به سال ۱۳۲۲ از عرض کتابخانه مظفری گذشته است، مجدول زرین، دو صفحه اول دارای حواشی و دو کتیبه مذهب مزدوج مرصع ممتاز که در هر صفحه ۷ بیت از اشعار فارسی سلطان حسین میرزا بایقرا و شاه قاسم انوار کتابت شده، در میان کتیبه‌های این دو صفحه به خط نستعلیق و به سفیداب چنین رقم رفته است: «این نسخه مجموعه چون آب زلال ×× بنگر که چه نیکو بود از غایت حال / بحریست پر از جواهر مالامال ×× مجموع درو معانی اهل کمال»؛ کاغذ: متن سمرقندی الوان، جلد: تیماج لاکی سوخته وسط ترنج و اطراف نیم‌ترنج‌های مختلف الشکل و یک حاشیه کتیبه‌ای سوخت معرق زمینه لاجوردی، ۲۷۹ص، ۷–۱۳–۱۷ سطر، قطع: وزیری، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳ - ۳۴۷]

۲۴۴۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۶۸۹

آغاز: بحمدالله که این دیباچه راز ×× بتوقیع هدایت شد سرافراز؛ **انجام:** (سود و زیان) تا رسم سود و زیان در چهار بازار امکان باشد خرمن اخلاص بندگانت از آسیب برق زمان محفوظ باد. گر جان و سربرد غرض ما رضای تست ×× حاشا که ما زیان تو خواهیم و سود خویش

جنگی است از اشعار شعرای مقدم و معاصر که کاتب بنا به موضوع اعضای بدن از فرق تا قدم و دیگر مطالب اشعاری مناسب انتخاب و برای اکثر آنها عنوانی به تعریض به رنگ سرخ نگاشته مثلا برای عنوان «زبان» چنین آورده: «تا زبان جان و تن دهان است ×× تن و جانت از حوادث در امان باد»، این نسخه نفیس و ظریف را برای شاه عباس ثانی جمع آوری و تدوین کرده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد شفیع حسینی، بی‌تا؛ این نسخه به سال‌های ۱۲۳۲ و ۱۲۸۲ به ترتیب از عرض کتابخانه فتحعلیشاه و ناصرالدین شاه قاجار گذشته، مجدول وکمندکشی زرین، دو صفحه اول دارای حواشی مذهب مرصع بسیار عالی، با یک سرلوح مذهب مرصع مزدوج؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار در چند موضع؛ کاغذ: ترمه لطیف متن غبار زرافشان، جلد: تیماج دولائی ابره ضربی طلائی منقش به درخت و گل و مرغ حاشیه سجاف تیماج لاکی، ۳۵۴ص، ۱۲ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۹/۲×۱۹سم [ف: ۳ - ۳۶۰]

۲۴۵۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۷

منظوماتی است در پند و اندرز؛ خط: نستعلیق، کا: میرعماد، بی‌تا، به‌گواهی آقا محمد کاظم واله و عبدالجواد عنقا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: ساغری [نشریه: ۲ - ۷۰]

۲۴۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۹۶

اشعاری از: یغما، قصاب، عاشق و سعدی؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ دو ستونی، دارای ۸ یا ۱۰ بیت؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی زرکوب لایی، ۳۱گ، ۸ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۴۶]

۲۴۵۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۱۴

منتخبی است از آثار شعرای متقدم و معاصر؛ خط: تعلیق خوش و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی سفید و نیلی، جلد: چرمی نرم، ۷۷گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۶]

۲۴۵۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۹۳

منتخب اشعار و تذکره مختصر شعرایی است از قرون اول تا اواسط قاجاریه به‌ترتیب نام شهرها و خاتمه در ذکر شعرای تبریز؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی کهنه، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۰]

۲۴۵۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۷۷

منتخب اشعاری است از شعرای متقدم و معاصر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،بی‌تا؛جلد:چرمی، ۱۳۵گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱–۳۶۱]

۲۴۵۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۸۶

شامل اشعار مظهر و جرعه و ابیات متفرقه از شعرای مختلف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی سرخ، ۲۵۵گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۶۱]

۲۴۵۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۱۲

آغاز: سالار خیل خانه دین نایب رسول ×× سر دفتر خدای پرستان بی ریا؛ **انجام:** تا بود روشن صباح تیره شام ×× تازه روی دوستانت چون سحر / گمشد اندر وادی مدحت رضی ×× نه خبر یا بد از و کس نه اثر

این جنگ شامل غزلیات و قسمتی از بوستان سعدی و دیوان حافظ می‌باشد و بعد از خاتمه دیوان حافظ منتخباتی از دواوین شعرای مختلف گذشته و معاصر نوشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نیلی، جلد: چرمی ضربی، ۸۹گ، ۵۶–۵۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۶۵]

۲۴۵۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۷۳

منتخب اشعاری است از شعرای متعدد در ازمنه مختلفه؛ خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی تریاکی، ۸۴گ، اندازه:

۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۳۸۳]

۲۴۵۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۶۶

آغاز: مجلس چو بستان ارم ساقی چو گل با جام جم / مطرب ببانگ زیر و بم مرغ خوش الحان آمده؛ **انجام:** فغان که فرصت دیدن بسوی هم ندهند ×× غرور حسن ترا شرم دوستی ما را / بمحفلی که بریدند دیگران کف دست ×× چها رسید ز حسرت دل زلیخا را

این جنگ شامل دو قسمت است: ۱. اغلب منتخبی از آثار شعرای دوره قاجار از قبیل مجمر، صبا، ۲. منتخب آثاری از شعرای متعدد قدیم و معاصر به‌ترتیب حروف تهجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قسمت دوم مجدول، مذهب، با رساله‌ای خطی در زهد و تقوی در پنج برگ؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی تریاکی، ۱۶۱گ، ۲۳-۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱- ۳۶۸]

۲۴۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۰۷۲

آغاز: بسمله ... رب بما جدت و انعمتنی ×× شکرک الهمت و اکرمتنی؛ **انجام:** برد چو حجاج از این جنگ نام ×× کوکب او یافت غروبی تمام

مختارنامه منظوم و اشعار پراکنده؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با تیماج تریاکی ضربی، ۴۹گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۱۴۸]

۲۴۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۴۵۵

مشتمل است بر اشعار در مدایح حضرات ائمه معصومین و غیرهم از: هاتف، صباحی، ابن حسام، نظام استرآبادی، ذره، نسیمی، ناظم، ابن حیدر، عرفی، جامی، حافظ، افسری، سید کرمانی، وفائی، همایون، فصیحی، مخبر، ملای روم، شیخ-عطار، قدسی، ملاباقر خدا، عاشق، شمس تبریزی، لوائی، صبا، وفا، شیخ محمد تقی عقدایی، همای شیرازی، خلیل. صیاد، وحشی، حسن کاشی، صافی، فاتع، حشمت، حکیم، خسرو، خالص، مرتضی، واعظ، سالم، آذری، قاسم، سعدی، فدایی، محتشم، مغربی، ابن عابد، حاطی، مقبل، شاه نعمت الله ولی، ثنائی، طغرا، میرزا ابوالقاسم قمی، صنعی، سلطان و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ اهدایی: محمد جواد میرزائی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج ماشی، ۲۴۵گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵ - ۱۶۶۰]

۲۴۶۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۹۲۰

آغاز: مرحبا ای پیک فرخ فال من؛ **انجام:** او روی بما کرده و ما روی بخاک

قسمتی از نان و حلوا، شیر و شکر شیخ بهایی و اشعار متفرقه؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: مجید درویش، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: دکتر علی اکبر مسنن؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره، جلد: مقوایی روکش کاغذ ابری عطف تیماج قرمز، ۳۳گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵ - ۱۸۴۸]

۲۴۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۶۷

آغاز: ز چشمت چشم آن دارم که از چشمم نیندازد؛ **انجام:** یا معشر الاحبة حیوا علی الفلاح.

از: محتشم، حافظ و دیگران از مشاهیر؛ خط: نستعلیق تحریری چلیپایی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری موسس؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: تیماج عنابی ضربی دارای یک ترنج بزرگ و دو کوچک، ۳۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۷/۵×۱۵سم [ف: ۴ - ۱۳۴۵]

۲۴۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۶۵۸

آغاز: و گر نه کشم ذو الفقار از نیام؛ **انجام:** شهزاده مرکب را از یمین و یسار جولان میداد.

اشعاری از آتشی و فارغ و دیگران، در حاشیه برگ ۸۳ هفده بیت از فرخ بندر آبادی یزدی، آغاز آن: «که گمان داشت که غم یار پیمبر باشد ×× فرق پر خون بجهان همدم حیدر باشد، و انجام آن: که گمان داشت که چون بلبل شیدا فرخ ×× نوحه خوان بهر حسین بر سر منبر باشد»؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی روکش کاغذ مشکی عطف تیماج قرمز، ۲۲۱گ، مختلف السطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۴ - ۱۳۸۰]

۲۴۶۴. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۲۱۷

شامل اشعاری از: مشتاق، جامی، وحشی، شوکت، راهب، محتشم و دیگران؛ در برخی از برگ‌های آن تاریخ ۱۲۵۴ دیده می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاضی [چند نسخه-ف: - ۳۵۲]

۲۴۶۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۱۲۶

گزیده‌ای است از شعرهای: میرزا صائب، ظهوری، ذهنی، خسرو، ناصر عینی، اسیر، جامی، فانی، میرالهی، غنی، تجلی، (معراج الخیال)، سعدی، جامی (ترجیع)، با نثر فارسی در ۴ ص، نثر ظهوری، رباعیات خیام، بحر طویل. رباعیات: نجم الدین کبری، وحشی، سعید، سحابی، شعرهای چلبی، رباعی بسحق اطعمه، شعرهای طالب: آملی، سحابی، ابوسعید ابی الخیر، سید علی همدانی، جعفر، محمد قلی منشی انگوری که برای میر کمال الدین فرستاده بود و وی رسید آن را نوشته بود و ابیاتی است با قافیه راء به فارسی، مولوی، کمال الدین کشمیری (ریخته)، شاهی (پس از این چهارستونی است)، زیب النساء بیگم، وحشی، ناصر علی، صائب، جویا، بیدل، طالبا، زکیا، غنی، خیالی بخاری (از این جا رباعی است و یک بیت) ... تفرشی، داعی، ضمیری، محمد قاسم رازی اصفهانی، ملا محمد زمان لاهیجی، زمانای خاصه تراش، میرزا محمد زمان سیستانی زینتی علوی در ستایش سلطان علوی، زین العابدین استرابادی، سید حسن زینتی، ملاخضری قزوینی، ملا حیدر خصالی خراسانی، خصالی کاشانی، ... خوانساری، سید محمد خیر، خرمی، خواجه ... خراسانی، خلیل تیرگر خلخالی، میرزا خصمی، خضری لاری، خواجه کلان، خان میرزای رضوی، میرزا محمد یوسف خلقی، خوفی همدانی، میرزا شریف خازن، امیر خلیل رشدی، خلیل بیک گیلانی، تجلی

لاهیجی خاوری، زین الدین مسعود، کلب حسین راغب اصفهانی، شیخ امانتی، رضائی جرفادقانی، رسمی، رونقی نیشابوری، ملاداعی شیرازی، خواجه سیف الدین محمود جامی، رشکی همدانی، میرزا حسین محتسب تبریزی، رشیدی سمرقندی، سید رکن الدین صاین، راهب اصفهانی، رکن الدین رازی، ملا داعی انجدانی، امیر رای اسفراینی، آقا راضی اصفهانی، میرزا رحیم تبریزی ... مشهدی، رونقی همدانی، رونقی بافقی، ... گنگ عراقی، محمد رضای لاهیجی، شاه رضای نوربخش، روحی همدانی، میر محمد رضا، ملا رضای جولاه اصفهانی، آقا رضی (؟)، میرزا رفیع، رحیمی تبریزی، میر رفیع الدین، وهمی تبریزی، گرگین بیک رزمی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در دو ستون، سه نوع خط ریز سه تکه، مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: هندی، ۹۴گ، ۱۲ سطر (۸×۱۷/۵)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۷ - ۳۷]

۲۴۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۹۳

شامل: شعر تشنه طهرانی (ص۲۱)، مخمس محقق خوانساری (۲۶ و ۴۹)، دوازده امام (۳۹)؛ رقعه‌ای که به کسی به مطلوب خود نوشته و او هم مراد کرده (۴۵) به نثر و نظم فارسی، دو صفحه از یک مثنوی که عنوان «صفت معراج حضرت رسالت پناه صلعم» آن دیده می‌شود و پس از این عنوان نخستین بیت این است: شبی همچون سواد چشم پاکان نهفته روز خشم خوابناکان، شعرهای سعدی، عطار، نظیری، محتشم، میرزا صادق، صادقای گاو، شیخ بهائی، یغما، هما، کلیم، صائب، ابوسعید ابوالخیر، منیر، بابا طاهر، میرزا صادق، خیام، مسرور، آذر، قصاب، مجد همگر و غهستی (در سراسر جنگ)؛ خط: نستعلیق چلیپا، کا: حبیب الله طالش شاندر منی کسکری، بی‌تا؛ در متن و هامش، مجدول زر و لاجورد، حاشیه سازی شده با گل و بوته، کاغذ زرافشان، با تاریخ شب یک‌شنبه۷ شوال (۲۲) و ۱۲۹۳ با رقم همان طالشی شاندرمنی (۳۶، ۳۸)؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج آلبالویی مقوایی، ۲۷گ، ۱۱ سطر (۷×۱۳)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۶ - ۶۴۵]

۲۴۶۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴

شعرهای فارسی و غزلیات با تخلص «ظفر»؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول زر و لاجورد؛ کاغذ: متن و حاشیه، جلد: تیماج زرکوب لایی، قطع: بغلی [نشریه: ۷ - ۱۳۷]

۲۴۶۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۰۹۶

شعرهای فارسی سعدی از قصیده و غزل و از عاشق؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: رنگارنگ، قطع: ربعی [نشریه: ۷ - ۱۳۷]

۲۴۶۹. مشهد؛ اصغرزاده، سید علی اصغر؛ شماره نسخه: ۱۱

آغاز: بنشینم و صبر پیش گیرم ×× دنباله کار خویش گیرم / بازا که بلب رسید جانم ×× آوخ که زدست شد عنانم / کس دید چنین ضعیف هرگز ×× کز هستی خویش در کمال؛ **انجام:** چو مژگان نماید قصد جانها ×× خرابی ره کند در خانمانها

تذکره یا جنگی است که گویا در قرن ۱۲ گردآوری و نوشته شده است از شعرهای حافظ و سعدی و انوری با قطعات و غزلیات، نیز شعرهای: عاشق اصفهانی، مشتاق، خان احمد خان گیلانی، رضی الدین، قدسی، مشتاق کرمانی، هجری طبرسی یا طوسی، فرهی طهرانی، مظفر حسین کاشی، امیری طهرانی، رفیق اصفهانی، صاحب، ولی دشت بیاضی، عذری، اهلی ختایی، شاه علاء الدین، هاتفی، محتشم، وحشی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: آبی [نشریه: ۵ - ۶۱۵]

۲۴۷۰. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۴۶

حاوی اشعار درویشی و صوفیانه عامیانه؛بی‌کا،بی‌تا[نشریه: ۷ - ۶۹۶]

۲۴۷۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۱۴۲

آغاز: کسی ز روی چنین منع چون کند مارا ×× خدا برای چه داد است روی زیبا را / نشان ز عالم آوارگی نبود هنوز ×× که ساخت عشق تو آواره جهان ما را؛ **انجام:** تا توانی نیک نیک اندیش باش ×× مرهم جان دل درویش باش / شمس تبریزی از آن دارد نشان ×× او بود سرخیل جمله مردمان

مجموعه‌ای از غزل‌هایی آبدار و نغز از شاعران مختلف همچون محتشم، فغانی، خسرو، آصفی، جامی و رباعیات گوناگون که در یک دفتر جمع آوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی مجدول ضربی، ۶۰گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف]

۲۴۷۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۳۳۷

آغاز: بنام خداوند خورشید و ماه ×× که دل را بنامش خرد داد راه / خداوند کیهان و گردون سپهر ×× فروزنده ماه و ناهید و مهر؛ **انجام:** رودکی: نخستین شاعر بزرگی که بعد از غلبه عرب بر عجم به فارسی شعر سروده ... و درخدمت امیر سامانی سمت منادمت داشته است و دیوانش مکرر به طبع رسیده است

مجموعه مختصری از اشعار ادبی به همراه زندگی برخی شاعران معروف و آثار منظوم آنها که در یک دفتر جمع آوری شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای سفید عطف پارچه، ۲۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف]

۲۴۷۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۳۰بخش۲

اشعار که غزلیات خواجه حافظ هم در آن هست؛ بی‌کا، بی‌تا [ف- ۶۸]

۲۴۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۶۵

آغاز: چراغ راه هدایت نمود باقر را ×× تمام علم نبی را به او فراوان داد / پی امامت و بهر رواج ملت و دین ×× به جعفر بن محمد طریق احسان داد؛ **انجام:** بپای خویشتن آیند عاشقان به کمندت ×× که هر که را تو بگیری ز خویشتن برهانی / مرا مپرس که چونی به هر صفت که تو دانی ×× مرا مگوی چه نامی به هر لقب که تو خوانی

شامل مخمسات از شعرای مختلف چون: حاجی، شفایی، فانی، فغانی، صائب، حافظ، حسینی، عصمت، عرفی، قلندر، شیخ، قابل، سعدی، محتشم، هلالی و چند شاعر دیگر؛ خط: شکسته نستعلیق

ساده، بی‌کا، بی‌تا؛ چلیپایی (دو ستونی)، مجدول زرین؛ در آغاز نسخه تملکی با تاریخ ۱۲۵۴؛ جلد: گالینگور، مشکی، ۱۰۶گ، ۱۰–۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۳۸ – ۸۹]

۲۴۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۷۷

آغاز: روز پنجم گفت می‌خواهم اجازه یابنی ×× تا روم سوی قبیله چون منم شان پیشوا / دارم از مردان نامی در قبایل صد هزار ×× لیک بیگانه ز اسلامند و با کفر آشنا؛ **انجام:** خواجه از بهر رضای حق به ضرب ذوالفقار ×× داد دین و ملت اسلام را احیا علی / هست از روی حقیقت کور بخت هر دو کون ×× هر که او را نیست نور دیده بینا علی

جنگ اشعاری است شامل مدایحی از شاعران گوناگون که در مدح اهل بیت (ع) سروده‌اند. اسامی شاعران و موضوعات قصاید عبارتند از: قصیده سنایی در معجزات حضرت پیامبر (ص)، قصیده شهر بربر از عبدالعلی، قصیده در منقبت حضرت امیر (ع) از ابن حسام، بحر طویل در مدح ائمه (ع)، هفت بند کاشی که برابر هفت گنج سروده است، ولایت نامه جابر و سر گاو بریده از محمد علی؛ ولایت نامه امام الجن و الانس از شوریده مداح، سخن گفتن آفتاب با حضرت امیر (ع) از سلیمی، از روایات راوی اخبار، تخمیس قصیده مظهر العجائب، قصیده قصاب، وصف پنج تن از محمد بن حسام قهستانی، مناجات اهلی، داستان در آتش رفتن جابر، معجزه پیغمبر از علی حجازی، قصیده محلب و حجاج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج با سر، مجدول گرهی، ۵۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۸ – ۹۹]

۲۴۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۰۱

آغاز: تو از وی عالم و آواز تو جاهل درین صورت ×× تو زو عالمتری جوش زبان بگذار تا گوید

چنان نابد که تا نقاش گوید صورتی کلکش ×× بیان دانش خویش و بعلم او خطا گویدپ؛ **انجام:** یکی پسر که بود قایم نبی و ولی ×× به اسم همچو نبی چون ولی بحرب وجهاد /بیا بخانه که از یمن قدمت ×× دهد خدای تعالی هزار ... وگشاد

مجموعه قصایدی است در مراثی و مدایح چهارده معصوم (ع)، از: نظام استرآبادی، ابن حسام، حیرتی، خاقانی، صدقی، هلالی، جامی، ملا نثاری، ملا رازی، شمس تبریزی، انیسی، قسامی، قبطی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «شعاع ۱۳۱۵» (بیضوی)؛ جلد: تیماج دورو، مشکی، ۳۴۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۳۷ – ۳]

۲۴۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶/۲۱–ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی. جنگ منظم، مانند مضامین الشعرا به فارسی در ۴۸ باب: نخستین در صفت قد و میان و باز پسین در صفت مردن، اشعار شعرا در هر بابی می‌آید با نام شاعران که بیشتر از زمان صفوی هستند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [فیلمها: ۱ – ۶۳۷]

۲۴۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۶۸۲

اشعار نوحه از میرزا احمد رونق، شوقی و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس: -]

۲۴۷۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۹۵

آغاز: آنم که پدید گشتم از قدرت تو ×× صد سال شدم نیاز در نعمت تو؛ **انجام:** چون حافظ در قناعت کوش و از دنیای دون بگذر، که یک جو منت دو نون بصد من زر نمی ارزد

شامل منتخبی از اشعار سعدی، قاآنی، دیوان شمس، مثنوی مولوی، حافظ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف پارچه، ۱۴۰گ، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۷×۱۱سم [ف: ۱ – ۷۰]

۲۴۸۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۱۶

آغاز: نه شیخ می‌دهدم توبه و نه پیر مغان ×× زبسکه توبه نمودم زبسکه توبه شکستم؛ **انجام:** بیا ساقی بیاور آن شراب ارغوانی را

اشعاری از سعدی، بابا طاهر عریان، شیخ بهائی، شمس مغربی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول به طلا، باسرلوح مرصع؛ کاغذ: الوان، جلد: پارچه‌ای ترمه، ۳۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۱ – ۷۶]

۲۴۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۶۲۲/۳

مشتمل بر اشعاری از: محمد بن حسام، قطبی، ولایت نامه امام رضا (ع)، شاپور نوجوان فتوحی، نجم احمد، شمس کرمانی، سلیمی، بنایی، شوریده، افجنکی، ملای رومی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی جدید، ۲۷گ (گ۲۷ر–۵۴پ)، مختلف السطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۸ – ۱۶۸]

۲۴۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۳۵

آغاز: که بیک بیت زغم فرد شوی ×× مرهم سینه پردرد شوی؛ **انجام:** یکی خوب کردار و خوش خوی بود ×× که بد سیر تانرا نکوگوی بود

شامل اشعاری از: سعدی، جامی، اختر، مشتاق، ضیاء، حافظ، عاشق، درویش مجید، محتشم، مولانا، میرزا صادق تفریشی، صافی، هاتف، بابا طاهر، وحشی بافقی، شیخ بهایی، ذبیحی یزدی، حسینی یزدی، نوعی خبوشانی (سوز گداز وی)، شیخ علی نقی کمره‌ای، قاضی نورالله، انوری، زیوری، نراقی، صفایی؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ رکابه نویسی شده، در برگ ۸۰ تاریخ تولد اسماعیل بن حاجی ابراهیم در جمادی الثانی ۱۲۳۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۸۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰ – ۷۸]

۲۴۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۷۶/۲

در این قسمت از شاعران مختلفی ابیاتی بدون نظم خاصی به دنبال هم آمده است. از این رو جداگانه مدخل گرفت و نام «جنگ – سفینه» یافت. این است محتویات این بخش با سرآغاز شعرها: دو رباعی میرزا ابوالحسن فراهانی: «رفتی رفتی از دل پرخون رفتی ×× وز غمکده سینه محزون رفتی / نیکو کردی که در دلم ننشستی

×× این خانه شکسته بود بیرون رفتی». له: «شوخی که بریده بود پیمان از من ×× بنشست برم کشیده دامان از من / چون برگ گلی که با صبا آمیزد ×× هم با من بود و هم گریزان از من»، چند بیت فرد از میرزا محمد سعید حکیم: «ما ز شرم عاجزی بر خصم غالب گشته ایم ×× سر بزیر افکندن ما تیغ بالا کردنست»، له: «میروم زین شهر اما بسکه رویم بر قفاست ×× می‌توان هنگام رفتن کردن استقبال من»، له: «با همه حسرت نمی خواهم که آیی در برم ×× ترسم از یادم روی بیرون به استقبال خویش»، له: «در انتظارت ای ثمر دل شکوفه وار ×× چشمم سفید گشت و تو در دیده بوده‌ای»، له: «گیرم بریدم از تو امیدی که داشتم ×× این زخم را بگو به چه مرهم نهم علاج»، له: «گر درد نداریم پس این چیست که داریم ×× در سینه شکاف ستم کیست که داریم / تا چند زنی طعنه که در بزم که بودی ×× غیر از تو درین شهر بگو کیست که داریم»، جعفر خان بیک: «بهر کس داد چرخ امروز کامی ×× کشد فردا ازو خوش انتقامی / اگر خط سر زد از رویش عجب نیست ×× همیشه در پی صبح است شامی»، چند بیت فرد از میرزا طاهر: «سخت می‌خواهد دلم ای نوبهار آرزو ×× با تو ته [=تا] مینای عمر خویش را خالی کنم»، له: «بسان مغز بادامی که از توأم جدا ماند ×× در آغوشم نمایانست خالی بودن جایش؛ له: هلاک دیده احول شوم که روی ترا ×× دو بار بیند و با خود یکی حساب کند»، منه: «شبهه را از وحدتش دست تصرف کوتهست ×× کی تواند دیده احول دو دیدن روز را»؛ له: «می‌توانی که بمطلب رسی و ناز کنی ×× اگر افشاندن دامان پر پرواز کنی»، ایضا له: «در چشم بد اندیش، هنر عیب نماید ×× من بی هنرم عیب ندارم چه توان گفت»، له: «از خرابی می‌گذشتم منزلم آمد بیاد ×× دست و پا گم کرده ای دیدم دلم آمد بیاد / می‌گذشتم از کنار جرگه صید افکنان ×× صید در خون کشته ای دیدم دلم آمد بیاد»، «[رقم:] غلام صاحب سفینه حقا قولا»؛ هو. مولوی معنوی: من نیم دهن دارم آخر چقر خندم ×× او همچو درخت گل خنده است ز سر تا پا»، محمد قلی سلیم: «جا بهر دل که گرفت او دگر از جا نرود ×× عکسش از آینه چون صورت زیبا نرود»، له: «تجلی بر نمی تابی ... بی چه بود اینجا ×× که موسی هم تمنا کرد و خود را آزمود اینجا / سبکروحان شوق او گرانجانی نمی دانند ×× دود بر باد پیش از شعله خاکستر چو دود اینجا»؛ له: «چشم تو ز بیماری خود بر سر نازست ×× مژگان تو همچون شب بیمار درازست»؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، چلیپا؛ کاغذ: چند رنگ، جلد: مقوایی با روکش تیماج حنایی سیر، ۱گ (۵پ-۶ر)، اندازه: ۹/۳×۱۹سم [ف: ۲۷/۱ - ۱۳۴]

۲۴۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۲۲/۲

بندی در شکار با باز، از: عنایت الله منشی شاه جهان، یک قطعه از متنی گویا تاریخی به همان خط اصلی نسخه در پایان هست با عنوان «من منشآت عنایت الله منشی شاه جهان» که شاید عنایت الله کنبوه لاهوری (۱۰۸۲ق) صاحب کتاب مشهور «بهار دانش» باشد، او را منشی و وابسته به دربار سلطان محمد شاه جهان دوم دانسته‌اند، آنچه هست این قطعه در شکار شاه با باز است که معلوم نشد از کدام منبع نقل شده و اینک متن قطعه: «بسکه طبع مقدس شاهزاده کیوان جناب بمقتضای منش بلند جهانداری و فطرت ارجمند شهریاری شکار دوست افتاد، روزی بعادت معهود با تنی چند از خواص عنان گلگون صبا رفتار بعزم تسخیر وحشیان دشت پیما و تقیید احراز بجانب صحرا منعطف ساخته جانوران صیدگیر را بهر سو سرداد. شاهین تیزبال بسان شاهدان شنگول و سیماب طبع بسبک آسکی (؟) گیراگیر گردیده کبک و دراج را از هوا بر زمین آورد. باز که هر بالش از خطوط سیاه و سفید بچشم نیکوان ماند مانندی (؟) که سیه چشمان عشوه ساز به پنجه مژگان، دلهای بیدلان بچنگ آرند بپرواز آمد. نظم: چو در نالیدن آمد طبلک باز ×× در آمد مرغ صید افکن بپرواز / روان شد در هوا با سبک پر ×× جهان شد خالی از کبک و کبوتر»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ دارای رکابه، مجدول؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج حنایی سیر دارای ترنج ضربی با نقش‌های هندسی و شبه اسلیمی، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۳سم [ف: ۲۷/۱ - ۲۳۰]

۲۴۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲۹

خط: نستعلیق خوش، کا: ناصر علی، بی‌تا؛ دارای رکابه، مجدول، بعضی صفحات دارای کتیبه‌هایی به طلا و لاجورد با عبارت «وله ایضا»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۲گ، ۸ سطر دو ستونه(۴/۵×۸)، اندازه: ۷/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۴ - ۲۵]

۲۴۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۵۸

آغاز: شد کشته بشمشیر ستم شاه شهیدان ×× زین واقعه ماتم کده شد عالم امکان

مجموعه اشعاری است بیشتر از شاعران معروف بدون ترتیب خاص نام بسیاری از شاعران را ذکر نکرده و فقط شعرشان را نقل کرده است و بعضاً اشاراتی به شاعر دارد مانند جامی و حافظ؛ تقریباً نیمی از کتاب نیز در مراثی است؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ راسته و چلیپا؛ جلد: چرم قهوه‌ای ترنج دار، ۴۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۳سم [ف: ۴۱ - ۱۴۶]

۲۴۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۳۶۷/۲۳

اشعار متفرقه گوناگونی است از شعرای مختلف که برخی از آنها عبارتند از: میرزا مهدی حجت، ملا سحابی، قدسی، پوریای ولی، بابا افضل، واعظ، کمال اسماعیل، میرزا سعد الدین محمد، ملا خواجه علی، ظهیر، طالب آملی، نظام الملکی، آقا حسین خوانساری، نورس، شیخ ابوسعید، آقا باقر قمی نافع، مولوی، مرتضی قلی خان شاملو، ملا خواجه علی پیشنماز، میر علی خیام، میرزا خلیل، حکیم، وحدت، ملا مظفر حسین، میر ابوطالب، ملا نطقی، باعث، صحیفی شیرازی، خسرو بیک، خلیل بیک، ملا ناظم هروی، شکیب، ملا هاشم همدانی، ملا مؤمن حسین، انوری، قاضی نور؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد طاهر بن حسن (بابا حسن بیک) اراسنجی قزوینی، بی‌تا؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج

قهوه‌ای روشن ضربی ترنج و سرترنج دار، ۱۴گ (۲۶۷ر-۲۸۰پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۷/۵سم [ف: ۴۳ - ۵۴]

۲۴۸۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: بدون شماره

قصاید و غزلیات و قطعات و ترجیعات و رباعیات بفارسی و تازی نزدیک به هفت هزار بیت و در بیشتر جاها «سید» تخلص کرده است مانند: «از آه دل سید سرمست سحرگاه ×× عمری است که یک لحظه به بستر نغنودم»، و در برخی «حسین» مانند غزل شوقیه و در ستایش شیخ صفی الدین اردبیلی که مطلع آن این است: «بسم الله ای عشق قدم مردانه در ره نه قدم ×× ای صور اسرافیل دم ای صبح دولت دمبدم»، و چنین تخلص نموده است: «آب «حسین» از خاک تواند ز ازل نمناک تو ×× انگور باغ و تاک تو آبش ده از ابر کرم»، و نیز غزلی در تتبع از سید صدرالدین کاشف دزفولی خلیفه آقا محمد آبادی در طریق ذهبی در ستایش دزفول که مطلعش این است: «صدر ولایت چه گفت مدحت دزفول ×× خام سرینه بپای جنت دزفول / گفت حسین ای نگار کوی مغان آی ×× وحدت عشاق بین به کثرت دزفول»، و نیز در غزلی با مطلع: «ای پسر در عشق برگ و ساز باید ساز کو ×× جذبه‌ای از شهپر شهباز باید باز کو»، در مقطع می‌گوید: «بنده ارباب دولت من حسین بن رضا ×× در پی اصحاب را ز افتاده صاحب راز کو»؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵ - ۷۳۷]

۲۴۸۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۲۸

چند تک بیت و رباعی و غزل از: مثنوی، وحید، مولوی، صایبا، صفی قلی بیک، میرزا محمد صالح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی یک لا ضربی، با ترنج و سرترنج، عطف قهوه‌ای، درون قهوه‌ای، ۱گ (۵۱ر-۵۱پ)، مختلف السطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۸۷]

۲۴۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۳۰

از: میرزا صالح، مولوی، صایب، تجلی، شیخ عطار، منصور، حلاج، مولانا سبحانی، عارف رومی، حکیم غزنوی، شیخ ابوسعید، وحید، میرزا رضی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی یک لا ضربی، با ترنج و سرترنج، عطف قهوه‌ای، درون قهوه‌ای، ۲گ (۵۳پ-۵۴ر)، مختلف السطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۸۷]

۲۴۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۳۲

از: مولوی، ساقی نامه شیخ بهایی با مطلع: ساقیا بده جامی زان شراب روحانی ×× تا دمی بیاساییم زین حجاب جسمانی، وحشی، کلیم، مولانا سبحانی، ملاحاجی محمد گیلانی، وحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی یک لا ضربی، با ترنج و سرترنج، عطف قهوه‌ای، درون قهوه‌ای، ۱گ (۵۶پ)، مختلف السطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۸۸]

۲۴۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۳۶

مجموعه رباعیات از: مرحوم سلطانعلی بیگ مهردار، ادهم، میرزا داود، وحید، میرزا معز و برخی از آنها بی نام؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی یک لا ضربی، با ترنج و سرترنج، عطف قهوه‌ای، درون قهوه‌ای، ۱گ (۶۷ر)، مختلف السطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۹۰]

۲۴۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۳۹

شامل: مثنوی از میرزا قاسم جنابدی در توحید، با مطلع: «خداوند بیچون خدایی تراست ×× بر اقلیم جان پادشاهی تراست»، و رباعی و تک بیت از خسرو، مخلص خان، میر نجات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی یک لا ضربی، با ترنج و سرترنج، عطف قهوه‌ای، بیاضی، درون قهوه‌ای، ۱گ (۹۷ر-۹۷پ)، مختلف السطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۹۲]

۲۴۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۵۰

از: شیخ بهایی، جامی، منصور، مولای رومی، سلمان ساوجی، واعظ، صایب، ملا محمد تقی شیرازی، خواجه حافظ، درویش مهدی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی یک لا ضربی، با ترنج و سرترنج، عطف قهوه‌ای، درون قهوه‌ای، ۱گ (۱۰۵ر-۱۰۵پ)، مختلف السطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۹۶]

۲۴۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۲۸/۳

شامل قطعه «ابلیس شبی رفت به بالین جوانی» از ایرج میرزا، و قصیده «با کاروان حله برفتم ز سیستان» از فرخی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۴گ، سطور چلیپا (۷/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۱۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۰ - ۵۰۶]

۲۴۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۳۱/۱۱

از: فاضلای کاشی، حیدر کلوج، حقیری، رکنا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا دو رو، وسط و حاشیه‌های آن با طرحهای اسلیمی، مجدول گرهی، ۲گ (۷۸پ-۷۹ر)، سطور چلیپا (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ - ۵۱۴]

۲۴۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۴/۱۵

آغاز: بلکه اصل جمله انوار ازوست ×× معدن و مبدای نور و نار ازوست /حالت خوابت دمی چون رخ دهد ×× پس وجودت از عدم پاسخ دهد؛ **انجام:** این نه آن شیر است بر روی زمین ×× بلکه جان شیر چرخ چارمین / دلخوری کار دل لیلی بود ×× دل چه داری کار تو والا بود

بخشی از یک مثنوی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ظاهراً با تخلص قدس؛ ۱۴گ (۴۲ر-۵۵پ)، اندازه و سطور مختلف [ف: ۲۰ - ۵۴۱]

۲۴۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۶۷/۸

دفترچه کوچکی است در ۲۷ برگ با اشعاری از: محمدعلی، خسروی (که یادش در بخش اول این مجموعه گذشت)، حافظ، قاآنی، اسیری، عبدالحسین خان شیرازی مشهور به جناب، انوری، صفا و اشعاری از بوستان سعدی. با تاریخ ۱۵ صفر ۱۳۲ (۱۳۰۲ یا ۱۳۲۰ق) در برگ ۶ر آن؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ (۵×۲۷) [ف: ۲۰ - ۵۶۰]

۲۴۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۹۴۵/۶

از مکری، نالی و مصباح؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۵ص(۱۷۵-۱۸۹)،اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۴-۱۵۰]

۲۵۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۹۴۵/۱۰

از: مشتاق، وحشی، ناصر خسرو، شوریده شیرازی و قاآنی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱ص (۲۴۶-۲۵۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۴ - ۱۵۰]

۲۵۰۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۷/۱-عکسی

آغاز: عشق سلطان بی نشان آمد ×× مالك الملك لا مکان آمد/ غیر یك ذات در دو عالم کو ×× لیس فی الکاینات الا هو؛ **انجام:** غیر ذات وجود او هستی نیست در دیده اولوالابصار /غیر یك ذات در دو عالم کو ×× لیس فی الکاینات الا هو

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۷۵۳ (تسبیحی، گنج ۵۰۲/۳). ترجیع: «غیر یك ذات در دو عالم کو ×× لیس فی الکاینات الا هو»؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: عبدالله مشکین قلم حسینی، بی‌تا، نسخه هنری؛ ۸گ (۲-۹) [عکسی ف: ۲ - ۶۷]

۲۵۰۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۲۰-عکسی

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۷۵۹. در ۲ مجلد، جنگ سروده هاست به ترتیب حروف قافیه، سرایندگان از قرن ۱۱ق و پیش از آن؛ از غزل و قطعه و رباعی و جز آن. با سربند «باب پانزدهم در بیان غزلیات» آغاز می‌شود؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ جدول‌بندی زیبا و سرلوح زرین؛ ۴۷۶ (۱-۲۲۵) و (۲۲۶-۴۷۶) [عکسی ف: ۲ - ۸۵]

۲۵۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۴۸۸

آغاز: بسمله، پادشاهی که از کمال خرد دانش آموز بوعلی سینا است؛ **انجام:** معصوم پاك آمده از جهل حاسدان علمش ز نور عیب خدا دان رسیده است.

منتخب؛ خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی [رایانه]

۲۵۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۲/۴۰

از: زمانای زرکشی، مرزا حسن واهب، مرزا جلال اسیر، ظاهرا عاملای شیرازی، قدسی، عرفی شیرازی؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی آهار مهره؛ جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و جدول، عطف و سجاف چرم قهوه‌ای تیره، ۱۸ص (۳۸۱-۳۹۸)، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۲۹]

۲۵۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۲/۴۲

از محمد قلی سلیم، شاپور و ملا نادم لاهیجی؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و جدول، عطف و سجاف چرم قهوه‌ای تیره، ۳ص (۴۰۴-۴۰۶)، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۲۹]

۲۵۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۲/۴۶

رباعیات از: مولانا مؤمن حسین میبدی، میر مغیث محوی، مولانا سروری یزدی، اوحدالدین کرمانی، سحابی نجفی، قدوه عرفاء عالم حاجی فتوحای مقدم علیه الرحمه، دو رباعی به خطی جدید از خیام نیشابوری و طراز یزدی؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج و جدول، عطف و سجاف چرم قهوه‌ای تیره، ۳۰ص (۴۶۳-۴۹۲)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۳۰]

۲۵۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۱۳/۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ به خط مالك نسخه یا فرزندش که در پایان چنین یادداشتی نوشته: «روزی رفتم در کتابدان دیدم این بیاض در آنجا بود. برداشتم دیدم، ... بعضی چیزهایش خوشم آمد. برداشتم و خواندم. باین موضع رسیدم این یادگاری را نوشتم که هرکس این یادگار را بخواند دعا بکند. در تیمچه در عین ظهر در پیش آخند ملا محمد قلمی شد. در یك‌شنبه ۱۰ شهر رجب المرجب سنه ۱۲۲۵، این یادگار محمد حسین ولد صدق خیر الحاج و المعتبرین حاجی محمد تقی آخند. هرکه خواند دعا طمع دارم ×× زانکه من بنده گنهکارم» [ف: ۴۷ -]

۲۵۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۳۰/۶

آغاز: در خم این دایره نقش بند ×× چند شوی بند بهر نقش بند

در بیان حالات و اقوال خواجه نقشبند و نیز ذکر پیامبر و ائمه (ع) و بزرگان تصوف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول زرین، دو ستونی؛ جلد: تیماج بنفش، ۵۱ص (۳۳-۸۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳۲ - ۳۲۸]

۲۵۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۴/۵

آغاز: بلبلانه نعره زن در روی گل ×× تا کنی مشغولشان از بوی گل / تا به قل مشغول گردد گوششان ×× سوی روی گل نپرد هوششان؛

مثنوی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۱۲پ-۱۴ر و ۲۵ر و پ) [ف: ۲۰ - ۵۳۹]

۲۵۱۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۹۹/۳

آغاز: ای نور تو در جمله اشیا ظاهر ×× وز منظر چشم اهل عرفان ناظر

مثنوی است عرفانی و توصیه‌های اخلاقی، در ۳۱۰ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای گل دار، اندرون تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۰گ (۷۷پ-۸۷پ)، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۲ - ۵۳۹]

۲۵۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۱۳/۹۶

گزیده اشعار صمری صفاهانی، عادلی، وحشی، میر والهی، صنمی کاشی، قاضی نور، سلمان ساوجی، زمانای صفاهانی، ناصر خسرو، میر اجری، طبعی، خصمی، عزتی، نظیری، ملا علی اصغر، شهیدا، میر معزی، مصلح استرآبادی، ملا سحابی، المخصوص الطوسی، قمری، خواجه نصیر، شیخ ابو علی، مولانا، ملا ملك قمی، حکیم رکنا، ناصر علی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمین، ۳گ (۲۲۵ر-۲۲۷پ)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۴۷ -]

۲۵۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۰۲/۱۹
اشعار پراکنده‌ای از جامی و صایب رضی الله عنه و شوکت؛خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۱ص (۲۲۷ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۴سم [ف: ۲۹/۲ – ۵۹۴]

۲۵۱۳. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۳۵/۲۸
ابیاتی است با گزین این دو بیت: باز به طرف چمن از اثر نو بهار ×× آنچه بدل غنچه داشت کرده صبا آشکار / هر که را امروز با من در سخن دعوا بود ×× مات ماند ور بدانش بوعلی سینا بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اشعار دوستونی و سه ستونی؛ کاغذ: نخودی آسمانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۳گ (۶۵۰پ–۶۶۲پ)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱ – ۱۶۲]

۲۵۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۳۶
آغاز: بسمله الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها؛ **انجام:** زین معما هیچ دانا در جهان آگاه نیست.
منتخبی از سعدی و حافظ؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد هادی متکلم [رایانه]

۲۵۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۱۰۲
آغاز: بسمله ای وجود تواصل هر موجود؛ **انجام:** بلبل باغ دین توست هلال
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ناظم: هلال [رایانه]

۲۵۱۶. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۲۶۷/۳
اشعار و قصاید پراکنده؛ بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱ – ۲۵۵]

۲۵۱۷. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۱۸۱/۶
اشعار و قصاید متفرقه؛ بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱ – ۲۵۲]

۲۵۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۲۸۵
اشعار و مواعظ؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۸۳]

۲۵۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۲۸۶
اشعار و مواعظ؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۸۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۵۰۰
آغاز: خدایرا بدهم من قسم به صاحب تربت، به مقتضای نوشته ز روز؛ **انجام:** هر که سخت دلش شود خرم، خصم کو گلان را سوراخ است
گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت نوشته شده است. بسیاری از اشعار از حافظ و سعدی اند و بقیه بیشتر تک بیت‌هایی از دیگر شاعران، کاتب به نام همه شاعران اشاراه نکرده و اینها شعرایی اند که به نامشان اشاره شده است: قطاری، فطرت، فنایی، مشرقی، نزاری، بیانی، خواجو، عماد فقیه، وحشی، ناصری، همایی، رضی الدین، شاهدی، صفی، بنایی، عطار، نظیری، آصفی، حیدر، قتالی، طلحه، خیام؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۲۵۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۷۲۱
آغاز: بسمله، صبابهبینی لک آن نگار زیبا را بعرض آن برسان از من این معما را؛ **انجام:** خیام سوخته اطفل روی در حجره زکین بگردن عابد طناب می‌بینم
گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت نوشته شده است، بسیاری از اشعار از حافظ و سعدی‌اند و بقیه بیشتر تک‌بیت‌هایی از دیگر شاعران. کاتب به نام همه شاعران اشاراه نکرده و اینها شعرایی اند که به نامشان اشاره شده است: قطاری، فطرت، فنایی، مشرقی، نزاری، بیانی، خواجو، عماد فقیه، وحشی، ناصری، همایی، رضی الدین، شاهدی، صفی، بنایی، عطار، نظیری، آصفی، حیدر، قتالی، طلحه، خیام؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ضربی [رایانه]

۲۵۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۷۲۲
آغاز: بسمله، سردفتر بنام خالق مخلوق بس همتا که حمدش می‌کند هرانس جن می‌برم؛ **انجام:** نیست چون تقی خیلط گرفتار دگر غیر این خادم رواوکو بیمار دگر
گزیده اشعاری است که ظاهراً برای استفاده شخصی در دفتر یادداشت نوشته شده است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج [رایانه]

۲۵۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۷۴۱
آغاز: با زور عرش برین با یک غم وزای شد در فلک خون؛ **انجام:** روح الامین نهاده بزالوسر حجاب تاریک شد زدیده او چشم آفتاب
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج ضربی، برون جلد به حواشی زنجیره ای ضربی مزین شده است [رایانه]

۲۵۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۰۹۵
آغاز: بعزم توبه سحرگفتم استخاره کنم؛ **انجام:** گویم که دارای کاروانست
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج ضربی [رایانه]

۲۵۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۴
آغاز: ای ز پیدایی خود بس ناپدید جمله عالم نو و کس ما ندید؛ **انجام:** شومی و بی شرمی ما در گذار شوخ ما پیش چشم ما میار. تمام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با رویه پارچه [رایانه]

۲۵۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۸۳۶
آغاز: الفصل الاول، الباب الاول من القسم الاول؛ **انجام:** در تو عیبی نیست گر بود
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا با عطف و گوشه تیماج [رایانه]

۲۵۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۹۱۱/۱۴
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۹۹–

۱۰۲)، اندازه: ۱۹/۵×۲۷/۵سم [ف: ۴۴ - ۱۲۹]

۲۵۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۴/۶

قصیده در شکوه از احوال زمان و ظلم و فساد مملکت با تاریخ غره شوال ۱۳۴۲ق؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۶ر) [ف: ۲۰ - ۵۴۰]

۲۵۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۰۲۶/۲

آغاز: چو میل یار به میل و کباده سنگ و شناست ×× کجا به فکر دل دردمند غم خور ماست

قصیده؛ خط: شکسته و سیاق، بی‌کا، بی‌تا؛ با تاریخ‌های متفاوت از ۱۲۹۷ق تا ۱۳۳۸ق؛ جلد: تیماج زیتونی یک‌لا، ۳گ (۷پ-۹ر)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۵۸۴]

۲۵۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۹۶۳/۴

آغاز: گرده ات ای که سست آمده است ×× گوش کن گوش گفته حکما؛ **انجام:** نرم سازد شکم و نیک بود ×× دفع سم را و قوی گردد باه

قصیده‌ای در طب، شاید از کارهای یوسفی هروی باشد، در ۷۴ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته ضربی ترنج دار، عطف قهوه‌ای روشن، ۲گ (۷۲ر-۷۳ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۰ - ۳۷۰]

۲۵۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۳۸/۶

آغاز: یکی دردی کشی آلوده دامن ×× شبی آمد بخوابم بعد مردن؛ **انجام:** چه یکرنگ امیرالمؤمنینی ×× به فردوس برین بالا نشینی.

مثنوی کوتاهی در تجلیل امیرالمؤمنین؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱گ (۹۲ ر-۹۲پ)، ۱۲ سطر (۱۲×۶)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴۷ -]

۲۵۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۳۸/۸

آغاز: مرا شد دل ز هجرت پاره پاره ×× نمیدانم چه باید ساخت چاره؛ **انجام:** از ان ایام کز تو دور گشتم ×× ذلیل و خسته و دیجور گشتم.

مثنوی کوتاهی در شرح هجران؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛م؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱ص (۱۰۶پ)، ۱۲ سطر (۱۲×۶)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴۷ -]

● **اشعار** / شعر / فارسی و اردو

aš'ār

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۳۰۴/۹

آغاز: الله واحد ذات قدیم ×× مطلق مخفی گنج مستقیم؛ **انجام:** مهدی بعد از عیسی آیی ×× یک روایت دو یک تهایی

مثنوی شرف است معارف چشتیه بحث می‌کند، سلسله طریقت شاه برهان الدین و شاه میرانچی را آورده و در پایان حضرت مهدی موعود را توصیف می‌کند؛ خط: مختلف، کا: نصیرالدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج سرخ، مقوایی، دارای حاشیه و ترنج، ۶۱ص (۳۲۶-۳۸۶)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲ - ۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۷

هفت جلد است و برخی به زبان اردو است؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۱۶۳ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سفید هندی، جلد: مقوایی، ۱۰ سطر دو ستونی (۸×۱۳)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [سنا: ف: ۱ - ۴۱۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۷۸

قطعات و رباعیات و غزلیاتی است از شعرای پیشین و معاصر مؤلف با مقدمه‌ای کوتاه برای بعضی از شعرا به زبان اردو از سلطان یعقوب ترکمان تا معین الدین چشتی در مردان و از عایشه سمرقندی تا نورجهان در زنان و از اسیری اصفهانی تا آذر اصفهانی در معاصران، گردآورنده در ۱۱۷۹. (فهرست دیباجه نسخه) شعرای متقدمین: سلطان یعقوب ترکمان (۷)، شاه قاسم انوار، بدیعی تبریزی (۸)، باسم اردبیلی، مغربی، خاقانی (۹-۱۱)، اوحدی، انوری، جانی دوست محمد (۱۴-۱۵)، سلطان بایزید بسطامی، ابوالحسن خرقانی، قاضی شمس الدین، ظهوری ترشیزی (۱۶-۱۸)، سعدالدین الحموی جوینی، احمد جام ژنده پیل، شاه سنجان، شاهی سبزواری، فرخی عهد محمود غزنوی (۲۰-۲۲)، آذری طوسی، اسدی طوسی، فردوسی، جبلی (۲۵-۲۷)، نزاری قهستانی، سید حسین غزنوی، سنائی غزنوی (۳۱-۴۱)، امیر حسینی سادات قطب هرات (۴۱-۴۳)، ولی دشت بیاضی، اوحدی کرمانی، عماد فقیه، وحشی یزدی، کسائی مروزی، عمر خیام نیشابوری (۴۶-۴۷)، لطف الله نیشابوری، ندائی نیشابوری، نظیری نیشابوری، ابواسمعیل هروی، ازرقی هروی، بنائی هروی، سحابی استرآبادی (۵۱-۵۲)، نظام استرابادی، مسعود سعد سلمان جرجانی، فخرالدوله عمید الدین گیلانی (۵۹-۶۰)، فدائی لاهیجی، طالب آملی، جمال الدین اصفهانی، زین الدین اصفهانی، حکیم شفائی اصفهانی، فریدالدین احول، کمال الدین اسمعیل (۶۴-۶۹)، ناصر خسرو علوی، نوری اصفهانی، زلالی خوانساری، امیدی طهرانی، عبید زاکانی (۷۴)، نظامی گنجوی، بابا افضل کاشی، خیالی کاشی، داوری کاشی، سرمد (۸۰-۸۱)، فیض، ابوطالب کلیم، محتشم کاشی، عراقی (۸۷-۸۸)، میر مرشد یزدجری، مفرد، عشرتی یزدی، اهلی شیرازی، حافظ شیرازی، سعدی شیرازی (۹۳-۹۷)، عرفی شیرازی، بابافغانی، لسانی شیرازی، مجدالدین همگر، مکتبی شیرازی، جلال الدین رومی (۱۰۱-۱۰۶)، ظهیر فاریابی، رشید الدین وطواط، عنصری (۱۱۷-۱۱۸)، منوچهر شصت کله، اثیرالدین، ابوالعباس بخاری، ابوالحسن رودکی، عصمة الله بخاری (۱۲۴-۱۲۵)، عمعق بخاری، بدخشی، ادیب صابر (۱۳۱-۱۳۲)، ضیاءالدین فارسی، اشرفی، دقیقی، امیر معزی، نظامی عروضی سمرقندی (۱۳۸)، رکن الدین قبائی، صفیری جونپور، شیخ فیضی، خواجه حسن دهلوی،

امیرخسرو دهلوی، شیخ فریدالدین شکر گنج (۱۴۳–۱۴۴)، خواجه معین الدین چشتی، تذکره خاتونان: عایشه سمرقندی (۱۴۵)، عفتی اسفرائینی، لاله خاتون، مطربه کاشغری، مهری، مهستی، نورجهان (۱۴۸)، شاعران معاصر: اسیری اصفهانی (۱۴۹)، علی حزین، زمانی اصفهانی، راهب اصفهانی، شعله اصفهانی، میر شمس الدین فقیر دهلوی (۱۵۲)، صباحی کاشی، طوفان مازندرانی، طیری اصفهانی، عاشق اصفهانی، غالب اصفهانی، درویش مجید طالقانی، میر مشتاق اصفهانی، هاتف اصفهانی، آذر اصفهانی (۱۵۷–۱۵۹)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۷۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف و گوشه مشمع قرمز، ۸۲گ، ۱۵ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [سنا: ف: ۲ – ۲۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۶۳/۱۴

آغاز: یا مرتضی کروتم دو چک مین دستگیری ×× عاجز شهاب الدین گی آب و ماتوقمبری ماهی

قصیده‌ای است ملمع به فارسی و اردو از شاعری که تخلص خود را شهاب الدین یاد کرده است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ – ۲۹۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۶۳/۵

آغاز: دیکهه تو کیسامین در تنابون جواب ×× سنگی بهمه عالم نی آنگر یون کها؛ **انجام:** ای (فصیح) ای مدح کی میدانمین چل ×× تنگنای ذم بس هان با هر تفکر

مثنوی ملمع فارسی و اردو از فصیح، شاید فصیح لکنهوی سراینده «نحل ماتم» باشد؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۵ – ۲۹۴]

۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۱۷۲

آغاز: دوازده هزارکس طیب طیب جم جم ×× قسم وردشان بیعت حسین هم /ناگاه ای خبر یا وا ویزیده ×× شبی بخامه قین ملوک پلید؛ **انجام:** تا بیو نخوراک میوه دار بید ×× لیشا ولعنت بیوپی یزید / قطره قلاخ چون مرغ بوسفید ×× لیشا و لعنت بیوپی یزید

منظومه مفصلی است که داستان حوادث کربلا و نهضت امام حسین (ع) را به نظم کشیده و مصایب آن حضرت رابه زبان اردو سروده است، تخلصی هم دراشعار دیده نشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۴۹۰]

● **اشعار** / شعر / فارسی و ترکی

aš'r

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۸۱

آغاز: جان بخش کلامک فرح افزا کلماتک ×× اولدک مگر اول چشمه حیوانه مصاحب؛ **انجام:** دیدی بو مصرعی تعمیر نه تاریخ ایچون هاتف ×× جدید اولدی بو درگاه معلا یمن همتله

جنگی است شامل اشعار منتخب ترکی و فارسی از شعرای مختلف همچون: مقالی، اذاقی (جامع جنگ)، فغانی، خلیلی، اسحاق چلبی، فضولی، روحی بغدادی، کشفی بک، غازی، اقدسی، رسمی نظیره، یمنی، شیخ علی نقی کمره، طبرزی، عرفی شیرازی، باقی، رشیدی، امری، عمری، وجودی و سعدی؛ خط: نستعلیق، کا: اذاقی (جامع جنگ)، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج فرنگی قهوه‌ای، ۹۹گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴۴ – ۱۱۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۳۳۵/۲

جنگ شعر، بهاریات ثنایی و سروده‌های جعفری، بیشتر با عنوان «لمحرره» با تخلص «مخلص» به‌ترکی یا فارسی و همه مجموعه باید نوشته او باشد، با بهاریات واقفی و سروده‌های جنونی و فریدون و چند پند به نثر؛ خط: نستعلیق، کا: (گویا) مخلص، تا: قرن ۱۱؛ آنچه درهامش ۱پ–۵۶ر آمده است هم گویا نیمه نخستین همین جنگ باشد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا گرد تیماج سرخ، ۵۵گ (۵۶پ–۱۱۱پ)، ۱۵ سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۵ – ۴۲۰۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۷۲/۱-طباطبائی

برگزیده‌ای است از اشعار ترکی نسیمی، فضولی، جوهری، ضیفی، آهی، امری، لامعی، کمال ابن قیاس و اشعار فارسی از شمس مغربی و شمس تبریزی، جامی، سحابی، شکیبی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج مشکی، ۴گ (۸۲–۸۶)، قطع: وزیری باریک، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲۲– ۶۴]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹۲۹/۶

آغاز: ای مه برج رسالت ماه گردون اقتدار ×× اولدی جبهک مطلعندن نورالشمس آشکار؛ **انجام:** مفید اولمه ای باقی کمند کید اعدائه ×× عنایت حضرت حقدن کرم فیاض مطلقدن

شامل قصیده ترکی است که با قافیه «راء» در ستایش پیامبر سروده شده و یک غزل با قافیه «نون»؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج قرمز ترنج و نیم ترنج، حاشیه ضربی، مقوایی، ابعاد متن: ۹×۱۵، ۲ص (۶۷–۶۸)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲ – ۴۶۴]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۳۹۶

آغاز: ملکا ذکر توگویم که تو پاکیزه خدایی ×× نروم بجز آن ره که تو ره نمایی / همه درگاه تو پویم همه از فضل تو جویم ×× همه توحید توگویم که بتوحید سزایی؛ **انجام:** دوستان شکوه و افغان همی کم سازید ×× کین چنین است مرا طالع مادرزادم

مجموعه اشعار فارسی وترکی که بیشتر به شعرای ماوراء النهر تعلق دارند که دریک دفتر گردآوری شده شامل اشعار: جامی، زمان، قصاب، سیدا (مخمس)، حاجی ساعی، صائب، ناظم، شوکت، ناصر علی، وحشت، عمرخان، وحدت، خواجه عصمت، افضل، حافظ (مخمس)، رساله منثور درصفات زنان از سعید بن یوسف اصفهانی، محی الدین، مسکین حسین بلخی، بیدل، مشفقی (مخمس)، میرزا شاه کیک، رموزی، افقان، علی، عطار

(معراجنامه نبوی ۲)، ظفر، ملهم، میرزا عبدالقادر، ناظم، صمیم، مذهب، رفیع، صبوری، واقفی، جمشید، وصفی، سلمان، خواجوا، حسن، طالب، کاتبی، مولوی جامی، حالی، اصلی، خرمی، حسینی، باب صائب، ساعی، کلیم، طیب، عاشق، واصل، اشرف، شیدا، شاپور، مشرب، میرزا صادق (غزل)، سقا (مخمس)، نوری (مخمس)، مهزاد (مخمس)، جذبی (مخمس)، مشرب (الف نامه)، صالحی (مخمس)، بیدل (مخمس)، بلخی (مخمس)، خاکی (مخمس)، شبنم (مخمس)، نزهت (مخمس)، طالب (مخمس)، مسند (مخمس)، شوکت (مخمس)، کاملی (مخمس)، میر وصفی (مخمس)، اهلی (مخمس)، فیضی، فایض (مخمس)، هلالی (غزل)، محیی، عصمت (مخمس)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سرلوح‌های متوسط، سطور چلیپا؛ مهر: «زمحمد امید شفاعت دارد نوری» (بیضوی)، «محمد حکیم بیگ ۱۲۶۲» (مدور)، «حاجی سید بن حاج علی ۱۲۱۳» (بیضوی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و با سر عالی با سجع «صحاف خواجه الغ» مجدول، کناره تیماج زرشکی، ۳۵۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۲ - ۶۰۱]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۶۱/۶

آغاز: ای که در صنع تو کوتاه بود پیشه ما نرسد در صفت ذات تواند یشه ما

غزل مرتب از الف تا یاء باز غزل‌های بی ترتیب و شعر ترکی او؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مشکی مقوایی، از یک سوی، ۴۰گ (۵۴پ-۹۴ر)، ۱۵ سطر (۱۴×۷)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۷ - ۴۴۷]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۴۸۱/۶

جنگ شعر است از مثنوی مولوی، نظیری، عبدالله خان اتابکی، سلامان و ابسال و سبحة الابرار جامی، و از مقاله انصاری، و شعر آذر، هاتف، احمد میرزا نیازی، عاشق اصفهانی، از کشاف و جمال العارفین عبدالرزاق کاشانی، و شعر مجد همگر، نظامی، محتشم، خواجوی کرمانی، عطار، همام تبریزی، زلالی، میرفندرسکی، میرمشاق و بندی درباره بوییان؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: آهار مهره قورخانه‌ای، جلد: میشن یشمی، ۶۹گ (۱۵۸ر-۲۲۷ر)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵ - ۲۷۲]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۴۸-۱۷/۲۲۸

آغاز: اگر چنگیز دیدی شوکت وشان ×× بخواطر ره ندادی ملک ایران / زمشرق تا به مغرب لشگر او ×× فکنده عرش سایه برسر او؛ **انجام:** تا به کی افکار باشد ساغرش ×× در ترنم شو که آمد نو بهار / فغان که از حرکات سپهر کج رفتار ×× فکنده طرح جدایی میانه من ویار

در این جنگ سرودهای چند تن از صاحب منصبان عهد قاجار که اغلب جنبه انتقادی و تاریخی دارند جمع آوری شده است، بدین ترتیب: مثنوی انتقادی از امرای خراسان (گویا بخشی از حاتم نامه حاتم خویی است)، اشعاری از میرزا محمد خزانه دار، جنگ شاه شاهان باسر عسکر روم، چند ماده تاریخ درساختن گنبد شاه نجف از میرزا زکی وعبدالرزاق بیک به ترکی، ماده تاریخ تعمیر ضریح امام حسین از نظر علی بیک شاه زاده رضیه سلطان بیکم، وشعرا به نام گوهر شاد خانم در تعمیر نجف اشرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور نارنجی، ۹۸گ، ۸ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳ - ۱۲۵۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۶۱۲

مشتمل بر اشعاری در مراثی از: طالب، مهجور، جوهری، مظلوم، دل ریش، شکوهی، ساقی، ذکری، سرباز، مادح؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۲۸ - ۱۶۰]

۱۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۲۶۸

مشتمل بر مختصری از وقایع کربلا به نثر و سپس اشعاری به فارسی و ترکی؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: الوان، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۲۳۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۴۰

حدیث و شعر فارسی آزاد و فیضی و سعدی و مصلح و مصنف است و شعر ترکی هم دارد؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶۶گ، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۳ - ۳۲۹۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۵۷

آغاز: واقعه دره الصدق، رقم نگار ستم نامه دیار بلا

بیاضی است از نوع آنچه مداحان و مرثیه‌خوانان برای مجلس روضه‌خوانی گرد می‌آورند شامل مصایب و مراثی سید الشهداء به نظم و نثر فارسی و ترکی. از جمله دوازده بند محتشم کاشانی، اشعار مقبل، بحر طویل‌ها و ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ به چند خط، مجدول، اشعار فارسی؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: تیماج مشکی با ترنج و سرترنج، ۱۷۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۰ - ۳۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۷/۶۷

مخمسات متفرقه. چند مخمس بدون نام سراینده اغلب به فارسی و بعضی به ترکی. به همان خط اصل در حاشیه برگ‌ها؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ خط ماوراء النهری، مجدول، دارای رکابه، راسته و چلیپا؛ کاغذ: بسیار نازک کدر، جلد: مقوایی با روکش تیماج، ۵گ (۱۱۷پ-۱۲۲ر)، اندازه: ۹×۱۲×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۱۸]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۹۰/۶

اشعار فرد و تک بیت: بدون نام شاعر؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: مخملی بنفش با نقوش فرنگی و جدول درون کاغذ ابرو باد، ۱ص (۲۴)، چلیپا (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۳/۹×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۷۰]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۸۷۶-۲۹/۲۱۶

آغاز: نظاره ایلد وی شامیآن بی ناموس ×× یآ ناردی اهل حرم چون چراغ بی فانوس / بوحاله ایتد مزدی اهل بیت بی کس تاب ×× دو تارد لوز لفارین یوز ینه نصاب؛ **انجام:** از هنگام محرومی از فیض خدمت سعادت بنیان پیوسته به این ترانه مترنم می‌باشد که اگر در خواب می‌دیدم غم روز جدایی را ×× بدل هرگز نمی کردم خیال آشنایی را

بیاضی است ازآن یکی از نوحه خوانان و مرثیه سرایان اهل بیت که در آن مراثی منظوم را به ترکی و فارسی برای استفاده خود تحریر نموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: مقوا با عطف گالینگور قهوه‌ای، ۳۴گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۲۶۵]

۱۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۹۷۳/۴

جنگ، اشعار، قصاید، غزلیات، مراثی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الثانی ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول گرهی، ۴۲گ (۱۴۹ر-۱۹۱پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲- ۲۴۱]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۹۴

آغاز: کلور محرم آلی شیعه لر اولسون آکاه ه کینه تدارک ماتم کورور رسوا له له؛ **انجام:** دو توب بود امتی صدقیله صبح شام اولماز.

مجموعه‌ای است از اشعار در سوگ ائمه اطهار (ع) به زبان ترکی و بعضا به فارسی از شاعران مختلف از شهاب، صافی، زایر، تاجر تبریزی و ... با عناوینی به شرح زیر: ۱- احوالات غره محرم الحرام، ۲- احوالات فاطمه صغرا (ع) از شهاب، ۳- احوالات ورود به کربلا در سوم محرم، ۴- احوالات حضرت علی اکبر (ع) و شهادت ایشان، احوالات حضرت علی اصغر (ع)، احوالات حضرت ابوالفضل (ع)، احوالات پسران جناب مسلم، احوالات حضرت حسین (ع)، احوالات غارت خیمگاه، احوالات اسرا و کوفه، من کلام صافی، احوالات تنور به سر حضرت حسین (ع)، احوالات راه شام از زبان جناب لیلا، از زبان جناب سکینه، احوالات مجلس یزید لعنت الله علیه، احوالات خرابه شام، خروج از شام، من کلام زایر، خطبه سجادیه، احوالات اربعین، احوالات ورود به مدینه از کربلا، احوالات مدینه از تاجر تبریزی، احوالات پیامبر (ص)، وفات فاطمه زهرا (ع)، من کلام زایر، چند بیتی به فارسی از محتشم کاشانی در احوالات حضرت صدیقة الطاهره (ع)، با این مطلع: «ای بانوی حریم شهنشاه لافتی ×× وی معجر تو عصمت و وی حجله ات حیا»، در احوالات حضرت رضا (ع) من کلام تاجر تبریزی، در احوالات حضرت موسی بن جعفر (ع) من کلام زایر، در احوالات حضرت امیرالمؤمنین علی (ع)، نوزدهم ماه رمضان المبارک، احوالات تولد حضرت امام حسین (ع)، عید قربان، من کلام زایر، در نیمه شعبان و احوالات امام حسن (ع)؛ خط: نستعلیق کتابتی، کا: محمد علی، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۴۸۶]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۰۱

شعرهای فارسی و ترکی است که سلیمان قاضی ترک در ربیع الاول ۱۱۹۵ گرد آورده: ۱ـ به فارسی: فردوسی (۱)، صائب، فقیه، ثنایی، شمسی (۶)، ابن عوفی، ملای رومی، سعدی، صافی، فرشته (به ترتیب تهجی نزدیک ۱۵۰بیت)، شوکت (۱۶)، جامی، رکن کمال (۲۵)، خسرو، جنتی، احمد جام، مانی، فاخری (۳۳)، عینی، ناصر خسرو، امام فخر رازی، هلالی، اهلی (۴۶)، ۲ـ ترکی: عزتی (۱)، راغبی، علوی، مرادی، الهی (۹)، بیانی، عینی، صافی (۲۶)، عالی، آتشین، جوری، کریمی (۳۹)، سنائی، شرحی (۵۳)، نابی، مانی، غوثی، عندلیبی، روحی، اسحاق، عشقی، رحمی، اصولی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ، سطور چلیپا (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۱۰ - ۱۵۸۲]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۵۱۹

آغاز: سکینه سینه داغ چکدی لله له کیمی (کذا)؛ **انجام:** هم بخوان خویشتن آغشته شد

جامع: نوحه خوان، حسین، ماتن: هجری تبریزی، محمد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

۲۰. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۱۰۲

جنگی دارای مراثی است که گویا یکی از مرثیه خوانان آن را فراهم آورده. نام این شاعران در این جنگ یاد شده است: ناطق دلمقانی، شیدا، سرابی، ذلیل، بهار، جوهری، حکیم قاآنی، سرباز، ناصر الدین شاه قاجار، میرزا فرج الله افشار، پیر غم، خاکی؛ خط: نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۳۳۴-۱۳۶۰ق،سطرها راسته و چلیپا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱ - ۹۶]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۸۹۱/۱-۲۴/۱۹۱

آغاز: مراثی مولانا محتشم علیه الرحمة. باز این چه شورش است که درخلق عالم است ×× باز این چه نوحه وچه عزا وچه ماتم است؛ **انجام:** یادایت فضولی آل عبا حالن ایله آه ×× کیم برق آه ایله یا قیلور خرمن گناه

شامل: دوازده بند محتشم، مراثی حاجی سلیمان بیدگلی کاشانی، مراثی فدایی مراثی رضا قلی بیک، دوازده بند ملانقی، مراثی فضولی ترکی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲گ، ۸ سطر دوستونی چلیپایی، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۷ - ۴۲۶۴]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۳

از مشاهیر و غیر مشاهیر؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۰۷

تخمیس اشعار حافظ، اشعار فضولی، اشعار رضوان علیشاه و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۶۹

آغاز: زمانه هر نفسم تازه محنتی راند ×× اگر چه وعده همنی شد ... را / مرا بپرور و در کسب نام باقی کوش ×× که آن ذخیره بماند است ... و یحیی را؛ **انجام:** آنکه نابینای مادرزاد اگر حاضر

شود ×× در جبین عالم آرایش نیفتد سروری / در پناه سده جاه رعیت پرورش ×× بر عقاب آسمان فرمان دهد کبک دری

اشعاری از: عبدالواسع جبلی، حکیم خاقانی شیروانی، صیف الدین اعرجی، حکیم سنایی غزنوی، انوری ابیوردی، خواجو، سلمان، اهلی، خواجه لطف الله، میرزا اشرف، خواجه کمال، جامی، محتشم، شیخ علی نقی، آذر، عذری، عشرت، نیازی، عرفی امیر سنجر، غیرت اصفهانی، حافظ رفیق، نظیری، رهی اصفهانی، میر حضوری قمی، خسرو، کلیم، مسعود، وحشی، ضمیری، عاشق، مشتاق، نظام استرآبادی، سعدی، فغانی، مرتضی قلی بیک، راهب، درویش مجید، صالحی، درکی، میلی، موالی، امیر معزی، دیباچه آتشکده آذر، دیباچه نقل عشاق محتشم، شاپور طهرانی، امیدی، انسی، ثنایی، صباحی، ابوالمفاخر، محمد علی وفا، بهاریات میرزا نصیر طبیب، احمد ستمگر، قصیده ملک انور در وصف مناسک و مشاعر حج، مخمس میر فتاح مراغه ای، نظامی، هاتف، فردوسی ف عزت، منعم، میرزا ابوالحسن حریف، ملا حسن کاشی، خرد، رشید وطواط، شفیق بغدادی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، مختلف السطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۶ – ۴۲۲]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۸۵۲

از فضولی، بیدل، غیاثی، یاری و غیره؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۶۲/۱

آغاز: مخدوم بعد از تشریف بردن شما اخوی آخوند ملا آقا علی که زاهد عصر و عابد دهر بوده؛ **انجام:** اسدالله که آید بهوا داری دل ×× زهره شیر شود آب ز پاداری دل. از میرزا رحیم غیب گوی تبریزی چنین شنیدم یا علی مدد.

غزلیات، مثنویات و رباعیات به ترکی و فارسی از مولانا زین العابدین حیران، آقا میرزا باقر خلخالی، قاسم انوار، خواجه نصیر، غیرت، اوحدی کرمانی، سید محمد نجفی، جامی، میرزا باقر حیران، میرزا صادق حیرت، عطار؛ خط: نستعلیق مخلوط بشکسته و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳–۱۳۱۴؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ماه ۱۳۶۷؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج اسقاطی، ۲۶گ (۲–۵۳)، اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۵سم [ف: ۱۷ – ۴۷۶]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۴۰/۱۳

جنگ شعر است از کمال الدین وسیف الملوک، هر دو به فارسی، و ساعتی و شیخی هر دو به ترکی؛ خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: استانبولی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی به ربعی، ۲۸ص (۲۵۸–۲۸۶)، ۱۸ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۷ – ۳۶۹]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶

جنگ شعر است فارسی فایق افندی و صایب و کلیم با انشائی از اسحاق فندی به ترکی و نثرهای دیگر به ترکی؛ خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و۱۳؛ سطور چلیپا؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مشکی مقوایی یک سویه، وزیری، ۱۱۳گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۷ – ۳۷۵]

۲۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۷۲۶

آغاز: از نرگس مست بدخمارش ×× در سستی و در خمارم امشب / از بهر نثار یار خاقان ×× جان دادم و شرمسارم امشب؛ **انجام:** عرض چه احتیاج که گویم به داستان ×× کاین از فلان مجوی وز بهمان مخواه فلان / لب بستن از طلب روشن همت است و بس ×× گفتم مخواه تن زن و صد داستان مخواه

مجموعه‌ای است در اشعار فارسی و ترکی از حکیم سوزنی، مولوی، وحشی بافقی، فضولی بغدادی، عراقی حافظ لسان الغیب، عاشق، عرفی و اشعاری که تخلص «خاقان» دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ترنج و سر، عطف پارچه، ۱۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۶۱۲]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۹۰

جنگ اشعار است سروده شاه عباس صفوی، سلطانعلی بیگ، اوحدی و میرزا محمد علی منجم و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تاریخ تحریر نونویسی برگ اول و دو برگ آخر کتاب تجوید: جمادی الثانی ۱۱۵۶؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ کاغذ: حنایی، جلد: میشن خرمایی، ۱۳۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹/۳سم [ف: ۲۳ – ۱۳۶]

۳۱. همدان؛ همراه، رضا؛ شماره نسخه: ۱۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به راستا و چلیپا و یادداشت شرح آنها؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۲ص، [رشت و همدان: ف: – ۱۶۸۹]

۳۲. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۲۹

مشتمل بر اشعار مختلفی از سعدی، فردوسی و برخی از اشعار ترکی و نمونه‌هایی از منشئات و برخی از نسخه‌های داروئی و اشعاری ظاهراً از جامع کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰–۱۲۴۱، جا: اردبیل و شیروان؛ جامع در برگ نهم نگاشته که از بروجرد به کاشان رفته و از آن شهر به قزوین و سپس به رشت و خلخال رفته و به سال ۱۲۴۰ در اردبیل بوده که قصد رفتن به شیروان را داشته است. سطرها چلیپا یا راسته؛ کاغذ: آبی رنگ، جلد:بدو جلد،۲۶گ،مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۴]

● اشعار / شعر / فارسی و عربی

غیر همانند:

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۸۱بخش

نسخه اصل: یونیورسیته ۷۳۸. جنگ اشعار است از ابوالفتح حسان بستی (زیادة المرء ...) با ترجمه فارسی، و قصیده عربی متنبی، با شعر فارسی سنائی و دیگران؛ بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۳۰گ، [ف– ۱۲۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۳/۱۷–ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش۴۸۷ر. شعرهای: بدرالدین نعال، همام الدین، قطب الدین عتیقی، امام شافعی، (به عربی)، اثیر اخسیکثی،

انوری، کمال اسماعیل، اوحدی کرمانی (رباعی)، عبدالواسع جبلی، سوزنی، معین الدین کوثری، انوری، مجد همگر، رفیع ابهری، ظهیر فاریابی، عزالدین کیشی، شرف الدین قزوینی، کمال اسماعیل، صدر اسلام، ابوسعید، مجنون بن عامر (به عربی)؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۷گ (۱۴۹ر-۱۵۶پ) [فیلمها: ۱ - ۵۰۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۳/۲۲-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر. شعرهای: مبارکشاه غوری، فخر قنادی شیرازی، شمس الدین و پاسخ صاحب دیوان به او، نور خطیب گنجه، محمود منصور کرمانی، ابن سینا، رباعیات: اوحدی کرمانی، مبارکشاه غوری، نظام بخاری، برهان الاسلام، زکی مراغی، جمال اشهری، صفی یزدی، صدر قزوینی، عمدی، ظهیر فاریابی، مسعود سعد سلمان، سلطان اتسز، سید اشرف، عبدالرزاق، سید حسن، رباعیات، خیام و کمال اسماعیل (با شأن نزول)، همام الدین، رشید وطواط در مرگ اتسز خوارزمشاه در ۹ جمادی الثانی ۵۵۱، ملک شمس الدین کرت، غیاث الدین محمد وزیر، پسر دعویدار، قطب الدین عتیقی، احمد غزالی، افضل الدین کاشی (غزل)، انوری، سیف الدین اسپر غمی، اوحدالدین کرمانی، صدرالاسلام، عبدالواسع، خاقانی، مجد همگر، کمال اسماعیل، مجنون بن عامر (به عربی)، سعدی، عزالدین چاوشی، شرف الدین شفروه، امامی، پسر خطیب گنجه؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۹گ (۱۹۷ر-۲۱۶پ) [فیلمها: ۱ - ۵۰۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۹

شعرهای عربی است و سپس فارسی از روی مضامین اخلاقی و اجتماعی با این عنوانها: باب آ. التهادی و الاتحاف، باب آ. الاستتام و الاستعاذه و الاستماحة و الاستعانة، باب ۱. افتتاح المکاتبة، باب ۲. فیما یحتاج الیه فی افتتاح المکاتبة و الجواب عنها، باب ۳. الجواب عن المکاتبات، باب ۴. التأخیر الجواب و ابطائه و الشکایة عن ترک المکاتبة، باب ۵. الهجر و الفراق و الاشتیاق، باب ۶. التهانی و البشارات، باب ۱۳. الاسترحال و الاستعطاف و الاستقاله و الاستعفاء، باب ۱۴. الهد و الوفاء، باب ۱۵. المعاتبات و الاخوانیات، باب ۱۶. هو خمسة فصول: ۱) شکایة الایام و الزمان، ۲) الاخوان، ۳) شکایة عن سوء الحال و المقاساة، ۴) شکایة عن الضعف، ۵) شکایة عن الجد و الطابع، باب ۱۷. الاعتذار عن الکتابة علی الظهر و ترک الالقاب، باب ۱۸. الاستغناء عن شرح الاحوال، باب ۱۹. الادعیه، باب ۲۰. الوداع، باب ۲۱. ورود الخبر و الاستخبار، باب ۲۲. الانتظار و الحث علی الوصال و النهی عن الفراق، باب ۲۳. الوعد و ما یتعلق به من التأخیر و الخلاف، باب ۲۴. الوعید و ما یتعلق به من قلة المبادلات به، باب ۲۵. طلب الجواب، باب ۲۶. انتظار اللیل و ابطاء الزمان، باب ۲۷. تعذر تحصیل المطلوب و ما یقاربه، باب ۲۸. خیبة الراجی و ما یناسبها و ما یقرب عنها، باب ۲۹. التحاشی و التجانب، باب ۳۰. فیما یصلح کتابته فی العنوان، باب ۳۱. النساء و الغزل، باب ۳۲. الامثال و ارسالها و ما یتمثل به، الباب الاول: فی الاحاجی و المشکلات، الباب الثانی: فی الخمریات و الربیعیات، الباب السابع: فیما یتعلق بالتفقد و الزیارة، الباب الثامن: فیما یتعلق بالعبادة، الباب الثالث: فی المواشی و التعازی، الباب الرابع: فی الاوصاف و التشبهات، الباب الخامس: فی الخضاب و الشیب و الشباب، الباب السادس: فی التمثیل و التبجیل، الباب السابع: فی المتفرقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی، عطف و دور تیماج مشکی، ۹۰گ، ۱۳ سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [سنا: ف: ۲ - ۲۳۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۸۱

اشعار به عربی و بخشی به فارسی؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۸؛افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س۹ش۲ - ۲۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۱/۶-ف

نسخه اصل: قونیه ش ۲۵۴۶. شعرهای سید سلیمی سوری به ترکی و از دیگری به فارسی؛ خط: نستعلیق، کا: بهاءالدین بن سعید تاج الدین حاجی حسن بن بهاء الدین بن حسن بن عبدالملک (علی) حافظ حکایت قمی خطیب، تا: قرن ۹ق؛ ۴گ (۸۶-۹۰)، ۱۵ سطر [فیلمها: ۱ - ۴۵۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۲/۱۸-ف

نسخه اصل: سلیمانیه ش ۱۲۰۸. شعرهای عربی و فارسی امام فخر، عین القضات، صاحب الهدایة، جنید، خسرو دهلوی، اوحدالدین، نجم الدین سنائی، خواجه افضل، ناصر خسرو؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۹ق؛ ۳گ (۲۴۹پ-۲۵۲پ)، ۱۹ سطر [فیلمها: ۱ - ۵۱۱]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۳۸/۲ط

آغاز: بسمله. الحمد لله رب العالمین ... باب الالف الم اک جاءکم و تکون بینی و بینکم المودة و الاخاء استفهام انکاری است و این در مقام؛ **انجام:** بوجه مقسم کان طنبیه تعطوا الی اوراق السلم.

مؤلف در این رساله با ذکر ابیاتی از شعرای عرب به ترتیب الفبائی، به تبیین و توضیح آنها به فارسی پرداخته است. این نسخه از باب الالف آغاز و به باب الفاء خاتمه می‌یابد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴ص (۳۳-۳۹)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۴/۳ - ۳۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۱/۱-طباطبائی

دو غزل ملمع از مهری عاملی، علی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، فهرست رایانه ای مجلس [ف: ۲۲ - ۲۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۴۲/۳۶

آغاز: چرخ با این اختران نغز خوش و زیباستی ×× صورتی در زیر دارد پرده در بالاستی؛ **انجام:** جنید قدس سره فرمود قرآن و جسم انسان تر امانند ... انسان نیز در سلوک هفت مرتبه دارد

خط:شکسته نستعلیق چلیپا،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج کبود،۲گ (۹۸ر-۹۹پ)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۴ - ۱۸۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۳۸/۲۵

آغاز: للمحقق الدوانی: هستند بهم متفق این دو دغل قلب ×× دیریست که گویند القلب مع القلب؛ **انجام:** از طینت بد چشم

نکوئی نتوان داشت ×× از زنگ و حبش زنگ بشستن نشود سلب
دارای اشعاری چند از محقق دوانی به‌قالب رباعی و اشعاری از طغرائی اصفهانی صاحب لامیة العجم و ابیاتی از سید رضی و ابوالفتح بستی و عباراتی عربی منثور از صفدی و فاضل چلبی و اشعار عربی از خالدی و باخزری و رباعیاتی از خیام نیشابوری و عباراتی از کتاب اصول الکتاب و شرحی از حالات شیخ صفی الدین اردبیلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۱۵ - ۱۴۱]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۵۳/۶

شعرهای عربی است از علی (ع) و مجنون عامری و دیگران (ص۱-۷)، شعرهای فارسی سعدی (۸-۲۵)، انوری (۲۵-۵۲)، خاقانی شیروانی (۵۳-۸۶)، مجمع البحرین و تجنیسات و غزلیات ملا کاتبی (۸۶-۱۱۵)، قصاید ملا اهلی شیرازی (۱۱۵-۱۳۵)، قصیده امیر خسرو دهلوی (۱۳۵-۱۴۴)، شعرهای مغربی (۱۴۵-۱۵۳)، کمال خجندی (۱۵۴-۱۶۱)، سلمان ساوجی (۱۶۲-۱۶۹)، عصمت بخاری (۱۷۰-۱۸۳)، خواجوی کرمانی (۱۸۴-۲۰۵)، شعرهای سلمان ساوجی، آصفی، امیدی، جمال الدین عبدالرزاق، شاه نعمة الله، حافظ، جامی، ابن یمین، شاه طاهر دکنی، ملا حسین کاشفی، میرزا استخر کاشی، شانی تکلو هم هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی متن و حاشیه، جلد: تیماج تریاکی زرکوب مقوایی زرکوب مقوایی، سطور چلیپا (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۹ - ۱۱۸۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۰/۲۲

اشعاری از: محمد قلی سلیم، لراقمه (نامش پاک شده است)، سوزنی، میر صیدی، قاسم بیگ حالتی، فرزدق، انوری، معما به اسم شهاب، مولوی، جامی، لولدی محمد نصیر، کمال اسمعیل، قاضی ارجانی، صائب، اصمعی، متنبی، میر رضی دانش، مرزا شریف الهام، آقا یحیی قمی سحابی، میرزا باقر. به همراه جملات و عباراتی از: افلاطون الهی، جنید بغدادی، لقمان، معاویه به امیرالمؤمنین (ع)، شیخ بهایی (منقول از کشکول او) و اصعمی؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با نقوش فرنگی در وسط و چهار گوشه صفحه، ۴ص (۱۱۵ و ۱۱۹-۱۲۱)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۷۶]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۰/۵۵

اشعاری از [شماره صفحات در فهرست هست]: ابراهیم ادهم، قاضی ابن الفضل عیاض، ابن رشیق، ابوالحسن فراهانی، میر، ابوتمام طائی، امیرالمؤمنین (ع)، امیر علیشیر، امینا فراهانی، بابا فغانی، جلال الدین محمود دوانی، عالی حضرت مرحومی میرزا، حضرت مولانا حسن علی، رضی الدین علی لالا غزنوی، میر رضی، مولانا سحابی، سعیدا نقشبند، سلطان العلمایی نور مرقد، سنایی، آقا شاپور، شیخ شاهنظر، میر شجاع الدین محمود، شمس الدین محمد حلاج، شیدای هندی، صاحب بن عباد، میرزا صایب سلمه الله، عرفی، علی نقی کمره‌ای، شیخ فیضی، قاسم انوار، قاضی تنوخی، مولانا قیدی کرمانی، میر سید کاشی، کمال اسماعیل، ملا محبعلی هندی، محقق الطوسی نور مرقده، محمد حسین غفاری، محمد طاهر واقعه‌نویس، حضرت وحید الزمانی، شیخ محمود شبستری، سید مرتضی، مولوی المعنوی، مهلبی؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با نقوش فرنگی در وسط و چهارگوشه صفحه، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۸۰]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۳۷۹/۱۸

آغاز: الهی یمنینی رجائی سلامة ×× و قبح خطیاتی علی یشنع / امید و آرزوی من بحضرتت یا رب ×× بسی است گرچه مرا هست فعلهای شنیع؛ **انجام:** داده جودش ز فیض سر قدم ×× بکفی خاک جان و ایمان هم

ابیاتی از حضرت علی (ع) (ترجمه). هر بیت در دو بیت فارسی گزارش شده است شاید دنباله شماره پیش (شرح نهج البلاغه کمال الدین الهی اردبیلی) باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد تقی بن حسین خاتون آبادی اصفهانی، تا: ۱۰۵۶ق، ۳گ (۴۴پ-۴۶ر) در هامش [ف: ۷ - ۳۷۰]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۴/۹۳

از عرفی به فارسی و دو تن دیگر که فرزندان حجام و طباخ بودند به عربی؛ خط: نسخ و نستعلیق و تحریری، کا: مقیم کاشانی، تا: اواخر رجب ۱۰۷۲ق، جا: برهانپور؛ کاغذ: نخودی نازک آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، عطف و سجاف میشن، ۱ص (۸۰ر)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۲۸۶]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۶/۳۱

تک بیتی از غیرتی همدانی و یک رباعی عربی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲، ۱ص (۶۰-همان) [مختصر: ف: - ۶۲]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۹/۸

علی انصاری، نظامی گنجوی، محمد طاهر اراسنجی قزوینی، صادقای صامت، صائب، میرزا طاهر وحید، عبدالنبی، شیخ ابوالفضل، قاضی ابوالحسن، عمرو بن العاص، باقری خلیل، فضولی، طرشتی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۲ص (۱۴-۱۶) [مختصر: ف: - ۶۵]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۹/۱۶ط

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۲ص (۲۰۰-۲۰۱)، قطع: بیاضی، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۲۴/۳ - ۴۷]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۲/۸

با سروده‌هایی از [شماره صفحات در فهرست هست]: ابوالحسن خراز، ابو سعید ابوالخیر، اشک، امام زین العابدین، امیرالمؤمنین، جامی، خواجه نصیرالدین طوسی، سعدی، سلمان فارسی، صایبا، طالب کلیم، کلیم، کمال خجند، مجذوب تبریزی، مجنون عامری، ملا مشهور، نظامی، معما به اسم جلال (ص۳۰۵)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ سطور چلیپا و معمولی؛ کاغذ:

نخودی آهار مهره، جلد: زیتونی مقوایی ضربی، با ترنج و سرترنج و جدول بندی ساده و گرهی، عطف چرم قهوه ای. درون کاغذ ابر و باد، اندازه: ۸/۹×۱۴/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۰۹]

۲۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۶۸/۸

جنگ اشعار مختلفی است در مدح ائمه (ع) و اخلاقی، عرفانی و ... از شعرای مختلف؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالفضل بن محمد علی طبیب همدانی، تا: ۱۱۸۵ق؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۱ - ۲۵۰]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۴/۱۳

آغاز: لنعم الیوم یوم السبت حقا ×× لصید ان اردت بلا امتراء / چه خوش روزیست حقا روز شنبه ×× برای صید کردن سوی صحرا

هفت بیت تازی برای هر یک از روزهای هفته که آن را نیز از علی دانسته، و هر بیت را بیک بیت فارسی ترجمه کرده؛ خط: نسخ، کا: سلیمان قاضی پسر محمد مکری، تا: ربیع الاول و الثانی ۱۱۹۵ق؛ کاغذ: فرنگی سفید و نخودی رنگ، جلد: تیماج حنائی دولا بی‌مقوا، ۲گ (۱۱۸-۱۱۹)، ۹ تا ۱۳ سطر، اندازه: ۶/۷×۱۲/۵سم [ف: ۲ - ۲۳۴]

۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۸۹۸-۲۹/۲۳۸

آغاز: به گریه گفت خدایا برس به فریادم ×× بگیر زود نه دیر از منافقان دادم / به زیر تیغ فتاده برادر زینب ×× شود جدا سر او خاک بر سر زینب؛ **انجام:** دارد امید غمین بر بدن پاره اکبر ×× پاره درموقف اکبر شودش نامه عصیان / ... ازالم سطح زمین تا دامن ماهی شکافت ×× ... خم به پشت چرخ اخضر آمده

بیاضی است به نظم از آن یکی از مداحان اهل بیت (ع) که در آن مراثی و نوحه‌های فارسی و برخی عربی را برای استفاده خود جمع‌آوری نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۹گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۷ - ۴۲۶۴]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۲۳۲/۴۱

قصیده در وصف نهج البلاغه؛ خط: نستعلیق، کا: صدرالافاضل تبریزی، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۱۱ پ) [مختصر: ف: - ۶۲۵]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۵۷/۷۶

متفرقاتی از رباعیات فارسی «تا مرد به تیغ عشق بی سر نشود»، از مولوی و دیگران و کلماتی از بزرگان و احادیث به فارسی و عربی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷ - ۱۸۹]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۵/۲۶-طباطبائی

آغاز: الاهل من فتی کابی تراب ×× و انی مثله فوق التراب / اذا ما مقلتی رمدت فکحلی ×× تراب مس نعل ابی تراب

از وحشی و ملول؛ کا: سید محمد بن صادق طباطبائی (سنگلجی)، تا: قرن ۱۳؛ بخشی از این اشعار با قلم دیگر است و شاید از خود مؤلف جنگ. پس از پایان اشعار نسخه محبت و ترکیبات آتش بازی نوشته شده و به خط سنگلجی است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۱۸ص (۷۵-۹۲)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳ - ۳۴۸]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۲۹

آغاز: عشق آمد و شد چه خونم اندر رگ و پوست ×× تا کرد مرا تهی و پر کرد ز دوست

اشعاری از محمد نصیر طبیب اصفهانی، دیوان امیرالمؤمنین؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با خط زیبا و بیشتر جنبه هنری دارد، اشعار عربی به خط نسخ ممتاز بصورت چلیپای دو ستونی و اشعار فارسی غلباً شکسته نستعلیق ممتاز سه ستونی، در آغاز طریقه نوشتن حرز امام جواد (ع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ، ۱۲ سطر، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۳/۴×۲۰/۸سم [ف: ۴۳ - ۸۶]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۷۷/۱۴

ابیاتی به عربی و فارسی؛بی‌کا،تا:قرن۱۳،۱ص (۶۹ر) [ف: ۱۵ - ۴۲]

۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۰۸/۱-۲۹/۲۴۸

آغاز: هو الله تعالی حافظ راقب. لم انسه لما سری من یثرب ... یعنی فراموش نمی‌کنم حسین رادر وقتی که بیرون ایدبه عزم سفر از مدینه درحالتی که گریان بود چشمهای او؛ **انجام:** هذا مصاب الشهید المستظلم و من فوق السماوات قد قامت ماتمه این مصیبت آن شهید است و مصیبت کسی که در بالای آسمانها بیان شده است ماتم او

قصیده‌ای است با قافیه الف و به عربی که شاعر در مراثی امام حسین (ع) سروده است، این قصیده در لابه‌لای سطور به فارسی ترجمه شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج عنابی ضربی مجدول، ۲۰۰گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۸×۱۹سم [ف: ۶ - ۳۲۱۹]

۳۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۴۷۹

آغاز: ثعالبی در تعریف اسبی گفته که ممدوحش از برای او فرستاد: یا واهب الطرف الجواد کانما ×× قد أعلموه بالریاح الأربع

اشعار پراکنده‌ای است بیشتر آن حماسی و مربوط به جنگ و شجاعت و تهور و خصوصیات اسب و مرکب و شمشیر و اسباب و آرایش جنگی، گرد آورده شده بدون ترتیب و تنظیم مخصوص؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۱۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴ - ۳۱۵]

۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۷۳۴/۱

آغاز: ولاتمنع کتابا مستعارا ×× فذاک البخل للانسان عار /الم تسمع من رواته ×× جزاء البخل عندالله نار؛ **انجام:** و طوبی لطالب العلم یوم القیمة النظر الی وجه العالم خیرلک من عتق الف رقبةَ

مجموعه اشعار و سرودها و مطالب مفید و پراکنده حکمی و اخلاقی است از شعرایی همچون: حریری، تفتازانی، سوسی، بحرالعلوم، سید رضی، شیخ علی خلیعی، ابواسحاق صابی، سید علیخان، امام زین العابدین ابن فارض، متنبی، شیخ بهایی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵۶گ، مختلف السطر، اندازه:

۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲ - ۵۹۸]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۸۵-۱۶/۱۹۵

آغاز: من کلام ملامختار قاری اعمی اصفهانی. ای ماه عارضت چو رخ مهر بی کلف ×× وی مشرق تو کعبه وای مغربت نجف؛ **انجام:** کم انادی وهو لایصغی التناد ×× وافؤدای وافؤادی وافؤاد / یا بهایی اتخذ قلبا سواه ×× فهو ما معبوده لاسواه

شامل این اشعار و عنوان‌ها: ملامختار قاری اعمی اصفهانی (قصیده فاری از وی)، ابن حسام، تولی وتبرای نسیمی، دوازده امام قاضی، دوازده امام میرزا قوام الدین، خطبه ای از حضرت علی با ترجمه زیرنویس به فارسی، مناجات منظوم ابراهیم بن علی کفعمی به عربی، قصیده فرزدق و ترجمه منظوم آن به فارسی، حکایت نرجس خاتون به نظم تولد نامه امام علی از حمله حیدری و نان و حلوای شیخ بهایی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۳۷گ، ۱۴-۱۸ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۶۱]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۹۵-۱۶/۲۰۵

آغاز: ای دلبر عیسی نفس ترسایی ×× خواهم که به پیش من تو بی ترس آیی /که چشم ترم به آستین خشک کنی ×× که بر لب خشک من لبی ترسایی؛ **انجام:** که گر بر چشم عاشق کردی اش جای ×× شدی پر آبله زاشکش کف پای / ندانم از زر و زیور چه گویم ×× که خواهم بود قاصر هر چه گویم

جنگی است شامل اشعار فارسی از شاعران زیر: سعدی، یغما، میرزا حسین خویی، حافظ، یزید، ملا صدرا متلخص به بینا، شیخ برهان الدین، عریان، محمد علی وفا، هلالی جغتایی، هاتف، مطایبه مصاحب نائینی، صبا، خاقانی، غزلیات یغما، مشتاق، حاجی سلیمان صباحی قصیده حمیری، انوری، قصیده طنطرانیه، خمریه ابن فارص، لغز شیخ بهایی، جلال، قصیده خمیات شیروانی و مستزاد ابن حسام؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول گرهی، ۹۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۶۱]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۳۸/۱۹

آغاز: سبحان رب العزة الفرد الصمد، لم یتخذ صاحبة و لا ولدا قد جل عن کل شبیه وانفرد فیما یساویه من الخلق احد؛ **انجام:** ففی الکلام و لایحیط بوصفکم ایحیط ما یفنی بما لا ینفد

مجموعه اشعار عربی و فارسی است و بدون ترتیب خاص، برخی اشعار در حاشیه، و افزودگی‌هایی منظوم از «انوری» در دو برگ بعد از انجام آمده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، ۳گ (۲۹۸ر-۳۳۰پ)، سطور چلیپا، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۳ - ۵۹۳]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲۴۸/۳

خط: نستعلیق، کا: واعظ، تا: قرن ۱۳؛ در برگ پایان [مختصر: ف: - ۹۷۱]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۲۱/۳

اشعاری با عناوین: نکته کودک ابدالی، پنج منزل، اسباب لنک، آیه سنگ، اسباط خرقه، اسباط نفر، آیه خرقه، اسباط کل، آیه کل و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۲۱ص (۱۱-۳۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۲ - ۱۵۳]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲ سرود

از اشعار و جدی، داعی و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای رنگ ضرب، قطع: خشتی [نشریه: ۱۳ - ۴۲۱]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۵۴۵

شعرهای مانند نصاب عربی بفارسی و فارسی به عربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: فخر الدین محمد بن مهدی شریف در شوال ۱۳۱۵؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج سرخ، ۱۳۱۵گ، ۳۹ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶ - ۳۲]

۳۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۸۵

مشتمل بر اشعاری از: حافظ، عرفی، سعدی، صائب، زرگر، ذوقی، عاشق، مشتاق، شمس تبریزی، وحشی، جامی، طاهر، نقی، محتشم، کلیم، صفی، قصاب، چندین محبت نامه و فراق نامه منظوم، شفائی، پریشان، نشانی، قاآنی، زیارت عاشورا، دعای فراش، دعای جوشن صغیر، دعای قدح، دعای چشم زخم، سوره الرحمن، جمعه و سوره یس؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۸۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۲ - ۵۹۸]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۵۵/۷

اشعاری از: ابن ابی الحدید (۹ر)، امیرالمؤمنین (ع) (۶پ، ۸ر)، شیخ بهایی (۱۱پ)، سید الساجدین (ع) (۷پ)، شافعی (۸پ)، شیخ شهاب سهرودی (۷ر)، شیخ صالح (۷ر)، فخر رازی (۷پ)، قیس عامری (۱۳ر)، امام مرزوقی (۶پ)، معما به طریق لغز به اسم محمد (۱۲پ)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شرقی حنایی و نخودی آهارمهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول یک لا. ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۵۳]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۴۳/۳۶

از سروده‌های این شعرا ابیاتی نقل شده است [شماره صفحات در فهرست هست]: آقا خان محلاتی، رباعیات ابوسعید ابوالخیر، امیرالمومنین (ع)، بابا طاهر، حافظ، حسینعلی خان، سعدی، سلمان ساوجی، شاهد، شمس تبریزی، طبیب اصفهانی، میرزا طوفان نوشته شده در شوال ۱۳۶۶ق، عالی پاشا، عصمت، فنای خوئی، میرزا ابوالقاسم فندرسکی، آخوند فیضی، قاآنی، نظامی در کتاب خسرو و شیرین، نوایی، نور علی شاه، در جای جای جنگ این شعرها را از خود نوشته است: در مدح جناب مثلا، فانی گوید در مخمس قصیده مولوی علیه الرحمه، ماده تاریخ مرحوم حجة الاسلام آخوند ملا محمد اعلی الله مقامه که فانی در زرنق منظم نمود، در مدح جناب مولا، تضمین عزل حافظ در تعزیه، ایضاً در احوال جناب قاسم که خطاب به جناب امام (ع) می‌کند، قصیده

در مدح که به جهت عید نوروز گفته شد، در ۷ جمادی الثانی ۱۲۶۹ ق، به سرکار جلالتمدار رضا بیک سفیر دولت علیه در پطرزبورغ نوشتم فی ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۷۴ق، به سرکار کمال افندی اعضای مجلس معارف و ناظر عموم مکاتب که سابق سفیر برلین بودند، اشعار ترکی، در مدح حضرت رشید پاشا صدراعظم در اسلامبول در ماه صفر ۱۲۷۴ق انشاد شد، ما کتبته الی جناب جودت افندی من اعضاء مجلس تنظیمات و مجلس المعارف و الوقعه نویس فی ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۷۴ق، به خدمت سرکار ... افندی در وقتی که از روم ... آمدند در ۲۰ شعبان ۷۴ تقدیم شد، ۴ ماده تاریخ در سال ۱۲۷۴ق، چندین معما، ماده تاریخ وفات در سال ۱۲۶۲ق، نام آن شخص خط خورده و خوانده نمی‌شود، میرزا هما، یغما؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، کا: جامع، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سر ترنج و جدول گرهی، یک‌لا، اندازه: ۱۰/۶×۱۵/۹سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۶۰]

۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۷۲۸

آغاز: یا رب تو به عزت پیغمبر ×× برجان من کمینه بنگر/ ای چاره درد دردمندان ×× فریاد رس امیدواران؛ **انجام:** به پاسخ چنین گفت ... که سهی ×× نباشد کنم ... یک جوز اعداء / غریبان پناها خداوندگارا ×× جز تو نبود

اشعار متفرقه‌ای است از سعدی، اشعار منسوب به حضرت امیرالمؤمنین (ع)، مریم، فارابی، بوعلی، ملایوسف گیلانی «عزیز» که گویا از همراهان خاقان فتحعلی شاه قاجار بوده، بیشتر اشعار در قالب غزل و مثنوی است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی نوری - میرزا هدایت الله، تا: ۱۲۱۶-۱۲۲۹-۱۲۰۸، جلد: مقوا، ۴۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲ - ۵۶۸]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۷/۱۲۳

مقطعات و رباعیات از شاعرانی چون: میرزا جعفر اصفهانی، میجری، عزیزی، اوحدی، رزاق، نذری، شیخ شهاب الدین، زین الدین علی، صدر سمرقندی. «منصور»؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن جمشید مراغی، تا: ۱۲۴۱ق، ۸گ (۲۵۷ر-۲۶۵ر) [مختصر: ف: - ۷۹۱]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۶/۱۳

در دو صفحه اول ترجمه فارسی اشعار بین سطور آمده است.بیشتر اشعار نام سراینده ندارد و فقط از این کسان یاد شده است: قاضی ارجانی، ابن معتز، عایشه بنت باغبانی، حسین بن مطیه اسدی، اصمعی ابی العتاهیه و در پایان دو بیت به فارسی از صافی اصفهانی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۱ق؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره با ته نقش IMG، جلد: تیماج قهوه‌ای با نقوش و جداول ضربی یک‌لا، ۱۰گ (۱۲۵پ-۱۳۴پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۲×۱۹/۷سم [ف:۲۹/۱-۴۹۱]

۴۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۷۴/۲۱

چند رباعی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج عنابی،۲ص،۲۱سطر(۱۰/۵×۲۱/۵)،اندازه:۱۴/۵×۲۵سم[ف:۱- ۵۲۲]

۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۲۴۵/۲

آغاز: لأم عمرو باللوی مربع ×× طامسة اعلامها بلقع؛ **انجام:** کمال فارسی آن نیک محضر ×× بنظم آورد این پاکیزه گوهر

مشتمل بر: قصیده عینیه سیداسماعیل حمیری (۱۱۷ر-۱۱۹پ)، دوازده امام منظوم حافظ شیرازی، گل و بلبل شمس الدین تبریزی (۱۲۵پ-۱۲۸ر)، پندنامه منظوم لقمان حکیم، مناجات نام غزالی (۱۳۱پ-۱۳۶پ)، صد پندمنظوم لقمان، اسماعیل قربان کمال اسماعیل (۱۴۲پ-۱۵۰ر)؛ خط: نسخ، کا: سیدرضی حسینی، تا: شعبان ۱۲۵۷ق؛ مهر: «شعاع» (بیضوی)، کاتب «الراجی سیدرضی الحسینی» (مربع)؛ تملک: کاتب؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۳۴ص (۱۱۷-۱۵۰)، ۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۳ - ۱۱۰۰]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۸۹/۱۱

از جمله فایده‌ای در ادعیه هنگام وضو، اشعاری از سرور، ابن راشد، میرزا جان اهری و دیگران؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱گ (۱۸۴ر-۱۹۵پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۰-۵۵]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۴۱۸/۱۰

اشعاری از: امیرالمؤمنین (ع)، حافظ شیرازی، جامی، سعدی، موجی، مولوی، (مثنوی) آذر، میرزا عبدالوهاب، نورعی شاه، امیر خسرو دهلوی؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالغفار بن مرحوم حاجی محمد فصیح مراغه‌ای،تا:۱۵شوال ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج سبز ضربی مجدول، ۶گ (۵۱ر-۵۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ - ۵۵۳]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۱۹/۱۶

از امیرالمؤمنین (ع) و مولوی؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین، تا: ربیع الثانی ۱۲۷۲ق، جا: طهران؛ کاغذ: فرنگی نازک الوان، جلد: میشن قهوه‌ای ضربی، با ترنج و سرترنج و جدول، ۲گ (۴۹پ-۵۰ر)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم[ف:۲۹/۱-۳۳۱]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۱۴/۴

عربی با ترجمه منظوم فارسی؛ خط: نستعلیق، کا: فرح الله منشی شیرازی خازن الاشعار متخلص به طوفه، تا: ذیقعده ۱۲۷۲، به فرموده عبدالعلی خان ادیب الممالک؛ مجدول مذهب محرر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۳/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۵]

۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۱/۳

آغاز: بسمله، شفیع مطاع نبی کریم ×× قسیم جسیم نسیم وسیم؛ **انجام:** اناء یترشح بمافیه

در این رساله اشعار و عبارات عربی گلستان سعدی با ترجمه فارسی آنها آمده: ترجمه اشعار عربی (ص۱۵۳-۱۶۱)، ترجمه عبارات عربی (۱۶۱-۱۶۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی مقوایی، ۱۴ص (۱۵۳-۱۶۷)، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴ - ۴۸۸]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۳۲۴

آغاز: سکبت دمع العين بالوجنات ×× و تب النفاسی شدة الزفرات / و تبکی علی ال النبی محمد ×× فقد ضاق منك الصدر بالحسرات؛ **انجام:** ورنه گلی ز گلشن دیوان مولوی ×× برگیر نغمه ساز کن ای بلبل چمن

قصایدی است از شیخ احمد احسائی، سید معصوم موسوی، عبدالمحسن بن سید تقی قوام الحسینی و ... بیشتر در رثاء و مدح امام حسین (ع) و گاه در مدح بعضی از ائمه اطهار (ع) که تا برگ ۶۹ قصاید در ذیل ابیات یا در حاشیه به فارسی نیز ترجمه شده است، در پایان برگ ۱۲۱ چنین قید شده که قصاید از کتاب «معدن البکاء» تألیف ملاصالح قزوینی گرفته شده که با توجه به نوع کاغذ و خط ظاهرا شامل قصائد برگ ۹۰-۱۲۱ می‌باشد، در میان این قصاید روایت‌هایی در فضائل ائمه اطهار (ع) و نیز قصائدی به فارسی و اشعار کوتاهی به فارسی و عربی در همین زمینه؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۹-۱۲۹۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، حاشیه‌هایی در رابطه با متن دارد که اکثرا ترجمه کلمات یا اشعار به فارسی است، برگ‌های ۸۰-۸۹ به جز برگ ۸۱، چاپ سنگی است؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج سبز زنگاری مقوایی مجدول عطف قهوه‌ای روشن، اندرون جلد روکش کاغذی نقشه دار الوان، ۱۳۲گ، ۱۲-۱۹ سطر، مختلف السطر (۹×۱۷) و (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۷×۲۱/۷سم [ف: ۱۸ - ۲۸۹]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۷/۱۱۸

رباعیات در مدح امیرالمؤمنین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴، ۱ص (۲۲۵پ-همان) [مختصر: ف: - ۳۸۷]

۵۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۳۴/۷

از بحتری، یغما، سحاب، مشتاق، سلمان ساوجی، بابا طاهر، و شیخ بهائی در اتحاد اسم و مسمی، یزید بن معاویه، مظهر، هاتف، غمین، مهدی بیک شقاقی، میرزا مهدی و دیگران، تاریخ مرگ بزرگان و اسماء مترادف زلف و موی و گیسو که بلغاء در عبارت می‌آورند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۵گ (۲۶پ-۷۱پ) [ف: ۶ - ۳۷]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۲۷۲-۲۱/۱۹۲

آغاز: ینظر الی جده ویقول یا جداه لاحاجة لی فی الرجوع الی الدنیا فخندی الیك و ادخلنی معك فی قبرك فقال له رسول الله لابدلك؛ **انجام:** ای خالق ارض وسما ای پادشاه ذوالعطا ×× بخشای از روی کرم زین ستارگان تقصیرها /ما واله وسرمست تو گویی وش در دست تو ×× خواهی به خاك تیره کش خواهی بکن اعزازها

جنگی است پراکنده در مصایب امام حسین (ع) منقول از کتاب‌های مقتل، اشعار فارسی عرفانی از حافظ و دیگران و خطبه غدیریه به عربی؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوای قهوه‌ای روشن عطف پارچه، ۵۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۷۹]

۵۶. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۲۰۳

جنگ نظم به عربی و فارسی یادداشت مانند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، قطع: بغلی [نشریه: ۵ - ۶۲۳]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۲۷

شامل: ۱-قصاید و ترجیع بند، ۲-منشات معتمدالدوله (۱۲ص)، ۳-شعرهای عربی ابوالعلاء و ثعالبی و ابوتمام و دیگران (۲ص)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تازه، ۳۸گ،۱۵سطر(۷×۱۴)،قطع:ربعی،اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۷-۲۳۱]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۰۱۸/۴

آغاز: بسمله. بسمه القدوس استختم و به استفتح و برسوله المسدد ... این درر منضده و غرر مرصده که زلال فصاحت از خلال سواد خطش عیان و آب حیوان با همه گوارایی؛ **انجام:** فانت حصنی و حصن الدهر قاطبة ×× و کاشف الکرب مهما الغم یغرینی

قصیده نونیه ای است به عربی در مدح شاهزاده معزالدوله (عموی سلطان ...) از شاهزادگان قاجار با دیباچه ای به فارسی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ق۱۳ و ۱۴؛ مجدول، مذهب؛ جلد: مقوا رویه کاغذ ابر و باد. عطف و گوشه تیماج سبز، ۹ص (۲۰۹-۲۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۴۴ - ۲۰۱]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۸۱

آغاز: من کلام میرزای وحدت زید عشقه. تا چند دلا بعقل نازی ×× و زوی طلبی تو سرفرازی؛ **انجام:** دل گریان بدست آور دگر بار ×× چو گل خواهی بچش نیش دم خار

مشتمل است بر مثنویات و قصاید و غزلیات و رباعیات پراکنده از عرفای سلسله ذهبی و بعضی شعرای قدیم بفارسی و عربی و ترکی که فهرست اسامی ایشان عبارت است است: میرزای وحدت، ابوالقاسم فخار گوهری، آقا میرزا بابای حسینی شریفی شیرازی متخلص به راز، میرزای عشقی، فصیحی، آقا محمد هاشما، رایض الدین اعجوبه زنجانی، عزلتی، سعدی، آقا سید آقا، جلال الدین مجد الاشراف، حبیب الله خان نظامی تخلص، فضولی بغدادی، بابا طاهر عریان، شیخ نجیب الدین رضا، شاه قاسم انوار، میرزا علیخان سرتیپ، میرزا عبدالرحمن متخلص به بزغاله؛ خط: نستعلیق، کا: محیی الدین حسینی و حسین بن عبدالحمید، تا: ۱۱ صفر ۱۳۰۴ و غره رجب ۱۳۰۴؛ تحریر در متن و هامش؛ واقف: حاج شمس الدین پرویزی، شهریور ۱۳۴۴؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: مقوایی عطف و گوشه پارچه‌ای، ۲۰۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۷ - ۲۹۵]

۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۱۸

مخزن القصائد است از شعرای مختلف همچون: ۱- گزیده‌ای از حدیقه سنایی (۱-۶۰)، ۲- گزیده‌ای از پنج گنج نظامی (۶۱-۷۱)، ۳- گزیده‌ای از جام جم اوحدی (۷۳-۸۱)، ۴- گزیده‌ای از مثنوی مولوی (۸۳-۱۱۳)؛ نیز شعرهای: عطار، خسرو، عماد شهریاری، سعد کل، بسطامی، امیر معزی، نظیری، حافظ،

ناصرخسرو و از روشنایی نامه او، شاه داعی، محمد غزالی (به عربی ص ۱۱۶)، جلال جعفری، شاه کبود جامه، سید محمد جامه باف، همدمی جهرمی، خواجوی کرمانی، امامی هروی، شیخ آذری، سنایی، سلمان ساوجی، کامی لاهیجی، اوحدالدین کرمانی، سعدالدین حموی، ظهیر فاریابی، نجم الدین زرکوب، خواجه انصاری، ذواللسانین، ملای روم، امام احمد غزالی به فارسی (۱۳۱)، امرءالقیس، ابوطاهر بن یحیی، نظامی، عبدالواسع پور حسینی متخلص به واسع به‌خط خود او (ص ۱۸۷)، رشید وطواط، محیی الدین اعرابی، میر حسینی سادات، امیر خسرو، پرتوی، ابو سعید، نجم الدین کبری و از فوایح الجمال او به فارسی (ص ۱۵۰)، مجیر بیلقانی، شاه نعمة الله، عراقی، میر عبدالغنی (بلغه الله الی متمناه) (ص ۱۵۷)، نظام استرابادی، سحابی، شرف شفروه، ملا مؤمن حسین یزدی (ادام الله برکاته) (۱۰۶۶)، سید حسینی، فردوسی، مجدهمگر، شیخ ابو سعید بزغش شیرازی، کمال اسماعیل، ادیب صابر، اوحدی سپاهانی، مسعود سعد، شیخ روزبهان، ابوشرف کرمانی، پهلوان احمد گوهران، عایشه سمرقندی، عایشه مصری هر دو به فارسی (ص ۲۰۶)، آصف، علامه دوانی، فغانی، اهلی، انوری، عصمت بخارایی، رودکی، ابو سعید رستمی، از «ده نامه شیخ» هم شعری آمده (ص ۸۱)، از مکاتیب قطبیه (ص ۱۳۸)، از ویس و رامین (۱۷۳)، فتحی، فرزوق، فقیر، قاآنی، قانع، قمری، کشوری، کفاش، گلشن، کمال فارسی، کیوان، گواهی، لعلی، مداح شوشتری، مدهوش، مخلص، مستکین، مشتاقی، مشعوف، مقرون، مقیما، منت، ملا مهر علی، نادم، ناصر خسرو، ناصرالدین شاه، نباتی، ندیمی، نظام، نورعلی شاه، وامق، وحدت، هائب، هاتف، هجران، هویدا، یوسف، یغما؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۳۰۵ق، مهر: کلب علی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۲۷۲گ، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۰ - ۱۹۵۸]

۶۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۸۱۰

در این جنگ قصیده عینیه سید حمیری در مدح حضرت امیر المؤمنین (ع) (لأم عمرو باللوی مربع)، و پنجاه و سه بند در مرثیه از سروش شاعر عصر ناصرالدین شاه قاجار، و در دو مسدس میرزا مداح شوشتری در مدح حضرت امیر، و مخمسی در مدح آن حضرت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الاول ۱۳۰۶ق، جا: تهران؛ کاغذ: رنگ آبی، جلد: پارچه قرمز، ۳۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳ - ۲۰]

۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۰۰۸

جنگ اشعار است؛ بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق [نشریه: ۱۳ - ۳۵۴]

۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۷/۴

حاوی قطعاتی از اشعار عربی و فارسی است و اشعار عربی آن از شاعران معروف عرب می‌باشد، در بین اشعار مندرج در جنگ شعرهایی از حسینعلی متخلص به «سها» و نیز دو نامه یکی به عربی از سها آمده است و باز شعرهایی از علی الحسینی (شاید ثاقب) و سپس اشعاری از میرزا عبدالغفار قزوینی متخلص به صوفی و باز اشعاری محتملاً از ثاقب می‌باشد، ابیاتی غالباً تک‌بیتی (ص۲۷۴-۲۹۱)، چند قصیده و قطعه در مدح صدر اعظم ناصرالدین شاه (۱۹۱-۳۰۰)، قطعات و قصاید و رباعی و تک بیتی‌هایی در مناقب ناصر الدین شاه و وزیر او و چند تن از رجال درباری و نیز ماده تاریخ فوت بعضی از زعماء (۳۰۰-۳۴۹)؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی الحسینی متخلص ثاقب، تا: ۱۳۱۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز با ترنج و نیم ترنج کوبیده، مقوایی، ۳۱۱گ، ۱۰ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۳۰۱]

۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۷/۲

این جنگ با اشعار تک بیتی یا دوبیتی عربی آغاز می‌شود و گهگاه حاوی ابیات فارسی نیز می‌باشد، از صفحه ۱۲۳ تا به‌آخر آن قطعاتی از شاعری است که نام او از اشعار به دست نیامد، این اشعار در فنون ادبی و قسمتی در آداب حرب و شمه‌ای در تاریخ است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی حسینی متخلص ثاقب، تا: ۱۳۱۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ترنج و نیم ترنج، کوبیده، مقوایی، ابعاد متن: ۷/۵×۱۳، ۳۱۱گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳ - ۳۰۰]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۲۵

آغاز: دیباچه، شغل نگارنده این سطور یا صاحب این کتابچه مستلزم مسافرت دائمی ... انسان لا محاله باید زندگانی کند؛
انجام: در نظام انفرادی و اجتماعی معاش و معاد دین و دنیا نجات یابید و السلام علی من اتبع الهدی ... میرزا علی الاصفهانی.

مجموعه‌ای است از اشعار و مطالب اخلاقی متفرقه به فارسی و عربی، بعضاً دستخط رجال علمی ادبی معاصر حسین کی استوان، که ایشان در حین مسافرت و ملاقات‌هایی که از سال ۱۳۱۵ تا ۱۳۶۲ با آنها داشته تهیه و جمع‌آوری نموده است. در دیباچه می‌گوید: «در طول اقامت شهرستانها بزرگان و دانشمندان و شعرا و مردان با تقوایی را ملاقات و از فیض حضورشان بهره مند گردیدم ... بهر حال دریغم آمد که از این مجالستها برای زندگانی خود سرمشق و دستوری نگیرم». بعضی از این افراد که در این دفتر، نوشته و اشعاری به یادگار گذاشته اند عبارتند از: محمد جواد بن محمد تقی متخلص به افسر الشعراء خوانساری (غزلیات، قصیده و مخمس)، کیهان (غزلیات)، غزلیاتی از حجة الاسلام محمد جواد صافی گلپایگانی متخلص به «صافی» منقول از کتاب گنجینه گوهر و ترجمه کلمات عبر و بحر اللئالی و الدرر فی مدایح الامام الثانی عشر، غزلیاتی نیز از لطف الله صافی گلپایگانی با تخلص «لطفی» فرزند محمد جواد صافی گلپایگانی،رباعیات و غزلیاتی از علی صافی گلپایگانی متخلص به «صفا»، غزلیاتی از محسن زند وکیلی متخلص به «کاوه» با عناوین «ضحاک دل»، «تاراج آذر»، «شاهد قدسی»، «خاک پا»،غزلی از اسدالله سهیلی گلپایگانی؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: حسین کی استوان، تا: ۱۳۶۱ق، واقف: حسین کی استوان، آبان ماه ۱۳۴۸؛ کاغذ: مشقی،

جلد: مقوایی، ۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۶سم [ف: ۱۷ - ۳۳۴]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۱۷۸-۶۰/۱۱۸

آغاز: رمضان. قیل انما سمی رمضان لمصادفته ... بعد از آنکه امام حسن فرستادند عقب نعمان جراح آمد وارد خانه شد؛ **انجام:** لباس کهنه بپوشید زیر پیرهنی مگر که بر نکند خصم بد منش ز تنش / لباس کهنه چه حاجت که زیر سم ستور ×× تنی نماند که پوسد جامه یا کفنش

مراثی است به نظم مناسب سینه‌زنی و نوحه‌سرایی در مجالس عزاداری امام حسین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷ - ۴۲۶۶]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۶۹/۱۵

چند قطعه از ابوسعید وشهاب سهروردی و چند قصیده از کوثر، چند قطعه دو یا سه بیتی که برخی از آنها در اصفهان ۱۲۳۸به نقل از «عرائس التفسیر» کتابت شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف تیماج، ۶ص (۸۴-۹۰)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷ - ۷۴]

۶۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۲۶۷

آغاز: بسمله. شهر شعبان برسید ای مه خورشید مثال ×× ماهی آمد که بود فخر شهور از هر سال؛ **انجام:** عمر بگذشت ز هفتاد و تن از کار فتاد ×× این جهان نام نکو باید و آن عالم زاد / لیک از این مرصله خورسندم زین وادی شاد ×× دستگیری کند امروز زمن خسرو راد ×× نگذارد شوم از گردش گردون پامال. ایضا خاتمه قصیده بزبان عربی: اعاذ الله من عین تصاب بها ×× فکل لمح من الحساد منک عمی

مشتمل است بر یک مخمس و یک قصیده عربی در مدح مظفر الدین شاه قاجار که سراینده آن به‌مناسبت میلاد حضرت سید الشهداء (ع) سروده و در ضمن مراتب خدمتگذاری استدعای عطف توجه کرده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پشت صفحه اول: «از جمله کتب انبار خوضخانه است»؛ کاغذ: فرنگی کبود رنگ، جلد: مقوای روکش مخمل نیلی، ۱۲ص، ۱۴ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴ - ۹۸۰]

۶۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸

آغاز: بسمله ... و بعد فقد قال الله سبحانه و تعالی یا ایها ارسول بلغ ما انزل الیک من ربک فی علی و ان لم تفعل فما بلغت رسالته ... ..الی آخر. سلام علی سلطان ملک الولایة ×× سلام علی ارکان دار الخلافه / سلام علی مرات ذات الهنا ×× سلام علی کنز الصفات الخفیة ... و اسئل الله بمولانا علی ×× ان یجعل الوفی مع سلمان / حمد خدا را که ذات اوست تعالی ×× شکر خدا را که بالصفات تجلی ... هر که علی ذکر و فکر اوست دمادم ×× یافت بلا شبهه خیر دینی و عقبی / ذکر وفی یا علی مدام و دلیلش ×× باطن تاویل حکم ناد علیا؛ **انجام:** هو العلی الاعلی. ولایتی لعلی روح ایمانی ×× ولا تفارقنی اذ فات جثمانی/ فکیف احرق بالنیران و هی معی ×× اتحرق النار من فی بحر عمانی

مجموعه‌ای است از قصاید به فارسی و عربی در حمد و توحید، در جبر و اختیار، در مدیح و مناقب حضرت رسول اکرم (ص)، در تایید و تاکید ولایت حضرت امیر المومنین علی علیه السلام؛ در مطلع و در مقطع اشعار نام «وفی» مشاهده می‌شود: «منت خدای را که وفی را شریف کرد ×× و ز مهر مرتضی دل پاکش لطیف کرد /هان ای وفی بحکم فحدث مدام گو ×× منت خدای را که وفی را شریف کرد»، مطلع قصیده به زبان عربی در جبر و اختیار: «ایها المغرور جهلا با دعاء الاختیار ×× لیس للعبد اختیار و ماله و الاغترار / انما المختار ذات الواجب الحی القدیم ×× اختیار الممکن المحتاج محض الاعتبار / واجب بالذات فالامکان عین الافتقار»؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: احتمالاً اواخر قرن ۱۳؛ پشت صفحه اول نوشته شده: «از کتب انبار حوضخانه است»، مجدول مضاعف، دارای کمند زرین و رنگین، دارای دو کتیبه مذهب مرصع بسیار خوب، دارای شصت کتیبه مزین به حل کاری؛ کاغذ: فرنگی دولا آهار مهره، جلد: مقوای روکش تیماج لاکی مجدول و کمند طلایی و سه ترنج مذهب در وسط و چهار گل ترنج در حاشیه، ۱۰۵ص، ۵-۱۲ سطر، قطع: سلطانی، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۷ - ۵۹۸]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۷۳

مناجات امیر مومنان به نظم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [رایانه]

۷۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۹۰۹/۱۲

اشعار و قصائد: از خاقانی، ابوالعلاء معری، صاحب معالم الدین فی الاصول، و دیگران؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۶ - ۱۶۲]

۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۲۹/۲

شامل: شعرهای عبدالکریم بن محمد تقی و برادرش صالح، رباعیات و مثنوی (فارسی) «قبالا للقائم مقام در ربیع الثانی ۱۳۰۳»، قصیده فارسی در ۱۲۹۹، اشعار برای سیف الدوله (به عربی)، در ستایش حضرت رضا (فارسی) و حضرت امام حسین و علی (ع) و شعرهای سید رضی و عمروبن کلثوم، رثاء حسین (ع) (به عربی) اشعار در ستایش سهام الدوله در ۱۳۰۴، نامه صالح به سید احمد بار فروشی در ۱۳۰۸ با اصطلاحات الفاظ اصول، اشعار در ستایش دو برادر به یکدیگر (گ ۴۱)، شعر از متنبی، برای علم الهدی، در رثاء و ستایش امام حسین (گ۴۰)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی کبود، جلد: تیماج مشکی، ۱۷گ (۲۴-۴۱)، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۶۵۹]

۷۳. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره

فوائد و اشعار مختلف فارسی و عربی است بدون نظم خاص؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: مخ - ۲۹]

۷۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۸۹۸/۵

آغاز: اخلاء الرجال هم کثیر ×× ولکن فی الشدائد هم قلیل / فلایغررک خله [من تواخی] ×× فمالک عنه نائبة خلیل؛ **انجام:**

وللزنبور والبازی جمیعاً ×× لدی الطیران اجنحة وخفق / ولکن بین ما یصطاده باز ×× وما یصطاده الزنبور فرق
مجموعه‌ای از اشعار عربی و فارسی از سید رضی، علامه، ترجیح بند درویش شیرازی، قاآنی، مشتاق، سنایی، امیر خسرو، سعدی، اشعاری در مدح مولا امیرالمؤمنین علی (ع) از جمله با ترجیع بند «بلغ العلی بکماله ×× کشف الدجی بجماله» و دیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۶۳گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۶۰۹]

۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۷/۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه پروفسور مکرمین بن خلیل بن الالبستانی. شعرهای فارسی و عربی از جمال الدین عبدالرزاق، امیر خسرو دهلوی، خواجو، نظامی، فردوسی (شاهنامه درهامش)، عطار، انوری، ابونواس، ملک اخستان، ابن یمین، سیف الدین اعرج، خاقانی، سعدی، رکن گرجی، منوچهری، واواء دمشقی، مجنون، قاضی نظام الدین (به عربی)، سید عضد صراف، قشیری (بعربی)، عماد فقیه، جلال طبیب، مجد همگر، اثیر اخسیکثی، کمال، اسدی، ابن سکره، اوحدی اصفهانی، کافی همدانی، قاضی نعمانی (بعربی)، خواجه سلمان، شاه خوافی، با حکایتی منثور؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ – ۴۴۵]

۷۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۳۱۷

جنگ شعر است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۸۶]

۷۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۳۴۷

آغاز: نعی النعی مصاب الهاشمینیا ×× کان عاشور بالاحزان یعیینا؛ **انجام:** اذا عن ذاکرها لوارد خاطری ×× فشان الرزایا المتلفات و شاینا
جنگ شعر است از شیخ احمد (ظاهراً)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ترجمه بین سطور فارسی؛۳۹گ،اندازه:۱۵×۲۵سم [نشریه: ۱۳–۳۹۰]

۷۸. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه: ۱۳۷/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ با ترجمه فارسی [نشریه: ۵ – ۲۲۵]

۷۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۲۰

آغاز: قد صرفت العمر فی قیل و قال ×× یا ندیمی قم فقد ضاق المجال / واسقنی تلک المدام السلسبیل ×× انها تهدی الی خیر السبیل؛ **انجام:** از هزاران دریکی گیرو سماع ×× زانک هرکس محرم پیغام نیست / آشنایان ره بدین معنی نماند ×× درسرای خاص بار عام نیست.
مجموعه‌ای از اشعار شاعران پارسی و تازی همچون سعدی، نظری، انوری، درویش حسین نوا، جامی، جواهر، عاشق، عشقی، محرر این دفتر که محمد رحیم قاجار است و شعر خود را به تاریخ هشتم جمادی الثانی ۱۲۶۵ق تحریر کرده است و نیز مولوی، شیخ بهایی، میرزا طوفان صبا مازندرانی ومطلبی منثور از فیض کاشانی ره با عنوان آب زلال؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد رحیم قاجار، تا: قرن ۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «قربان وفایت» (بیضوی)؛ جلد: تیماج دورو مشکی وقهوه ای بدون مقوا، ۱۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲ – ۵۹۶]

۸۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۴۸۷

آغاز: مریض بارض الری اعیاد و ... ×× ولیس له الا عجی طبیب / غریب الفضل والقدر والهوی ×× الا کل حال الفاضلین غریب؛ **انجام:** صاحب کمال را چه غم ازنقص مال وجاه ×× چون مال پیکری که براوسرخ وزرد نیست / مردی که هیچ جامه ندارد به اتفاق ×× بهتر زجامه که دراو هیچ مرد نیست.
یک شعر عربی و چند شعر فارسی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، مجدول، ۷گ، ۸ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف مخ: ۲ – ۵۹۴]

۸۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۹۷۹

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۵۱]

۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۹۹۰

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۵۲]

۸۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۰۱۵

جنگ اشعار؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳ – ۳۵۵]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره۱۴/

بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۷ش۱–۲ – ۴۰]

۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۷/۲-ف

آغاز: تبارک ذوالعلی و الکبریاء
نسخه اصل: عاطف افندی ش ۲۲۰۷. المخمسات فی النصایح و العظات مدار قوافیها علی حروف الهجاء و ترتیبها من تذکرة قطب الاولیاء زین العابدین محمد بن علی بن حسین بن ابی طالب. با ترجمه فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ (۵۶–۶۵) [فیلمها: ۱ – ۴۵۹]

۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۱۴/۱۵

شعرهای: فیضی تبریزی به‌ترکی (۱۵۱–۱۵۳)، و شعرهای فارسی فخرالدین عراقی، سلمان ساوجی، فیض کاشانی، میرزا هما، عاشق سپاهانی، محتشم، طبیب شیرازی، میرزا هادی بن صدرالممالک، کلیم، زرگر خراسانی، خادم، نظیری، آذر، ملامؤمن، بیان الملک، یغما و سلطان بسطامی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی درون آبی، ۱۶ص (۱۵۱–۱۵۳) و (۲۲۲–۲۳۵)، ۱۴ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۲ – ۲۷۹۶]

۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۹۹۶/۴

شامل اشعار کردی، فارسی و عربی از: عبدالباقی عمر باقی تخلص ۶۵، مصطفی بیک کردی تخلص، فخرالعلماء کرد ۷۶، احمد کرد، فتنه شاعر فارسی زبان ۸۶، خالد فارسی زبان، شیخ عبدالرحمن وفا، بولبهای کرد، یحیی نویسنده این نسخه، مفتی زهاوی، شیخ نجم الدین پسر شیخ عمر، شیخ علی قره داخی کرد عالی تخلص ۹۹، مستوره کردستانی بکردی ۱۵۶، هجری به کردی ۱۶۵ و به فارسی ۱۷۳، محوی به کردی ۱۷۲، حاجی قادر به کردی، فکری به کردی، وفایی به کردی، فوری به کردی، نظام به کردی ۱۹۲، داخی به کردی ۲۷۴، بلبل بکردی ۲۸۳، نیز سرایندگان دیگر مانند مؤمن جوینی، عراقی، مقبل و صایب،

خالص و عصمت، نظامی، محمود و فریدون و قصاب، حرم فتحعلیشاه و خالد، سالم، ناصر و سعدی و یغما، کلیم و حافظ، محمود غزنوی و امرء القیس و شافعی، نامه شیخ محمد جسیم به فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۱۲ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲ - ۲۹۸۶]

۸۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۹۱

منتخبی است از اشعار عربی و فارسی و ترکی شعرای متعدد در ازمنه مختلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۵۹]

۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۹۰/۴

اشعاری از عین القضاة همدانی و دیگران به عربی و فارسی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملک: عطاء الله؛ جلد: تیماج، ۱۰۷ص، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۲ - ۲۳۰]

۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۲۶

اشعاری از: شیخ بهایی، میرزا محمد حسین مستوفی الممالک، صایبا، شیخ عطار، متنبی، سحابی، شیخ ابوسعید، مولانا سبحانی، مولانا محمد محسن القاسانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی یک‌لا ضربی، با ترنج و سرترنج، عطف قهوه‌ای، درون قهوه‌ای، ۱گ (۴۹ر)، مختلف السطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰ - ۳۸۶]

● اشعار / شعر / فارسی، عربی، ترکی

aš'ār

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۱/۳۹-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹. اشعاری از: ابن یمین و جامی و جلال و سعدی و میرشریف و دیگران (۱۸۲-۱۸۳)، با ماده تاریخ برای جلال رومی (۶ ربیع الاول ۶۰۴ در بلخ - شام جمادی الثانی ۶۷۲) (۱۲۰ و ۱۸۵)، شعرهای فارسی و ترکی و عربی (۱۸۵-۱۹۲)، نام فرزندان ابوبکر (۱۹۲)، شعرهای عزالدین کاشی، محیی الدین، سلطان ولد، اوحدی، سری کاتب، امری، مجدی، نوعی، سعدی، انصاری، جامی، حیرتی، ابوالوفاء، عطار، قاسم انوار، قاسم کاهی، مشرقی، خجندی، آذری، فرخی، خسرو، هلالی، حیدر، مختوم، فقیری، منصوری، بنائی، حمدی، فردوسی (۱۹۲-۲۷۴)؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [فیلمها: ۱ - ۴۷۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶/۴۶-ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی. جنگ شعر است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۳۵ق [فیلمها: ۱ - ۶۳۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۷۴/۴-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 1769 (بلوشه ۱۰۶/۴ ش ۲۱۴۹). قصیده لمع ابن حناوی زاده؛خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۹۸۶ق [فیلمها: ۲ - ۲۴۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۹۸

آغاز: جنگ: بهم ملأت سمائک و هم ائمتنا ×× سوی محبتهم لاتکون همتنا/ سما و ارض دو توب چون مظاهر الله ×× او وقته ظاهر اولوب لا اله الا الله؛ **انجام:** جنگ: بر شیره حورا و لورا یکی حصه بری حلال ×× کبر آتشی او بری حصه لای اندر حراو / شمر و حسین صورت انسانده بر جولر ×× چون حنجرینه حنجر ورا سفله انام

شامل: رباعیات خواجه عبدالله انصاری (۴۷ر-۴۹پ)، رباعیات ابوسعید ابوالخیر (۵۰ر-۵۱پ)، رباعیات بابا طاهر (۵۲پ-۵۳پ)؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا علیخان تبریزی، تا: قرن ۱۳؛ کاتب ملقب به شمس الحکماء متخلص به راجی؛ جلد: تیماج، مشکی، ۷گ، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳۶ - ۴۵۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۸۳

شامل: شعر ترکی، الاسماء المونثة ابن الحاجب به نظم عربی، شعر ترکی عفیف افندی، شعر فارسی جامی، صائب، شعر ترکی روشنی، شعر فارسی نثاری، ابوسعید، عبدالواسع، موعظة النفوس سلیمان نحیفی به شعر ترکی، مسدس مدح امامان به ترکی، و خاقانی از لسان ابلیس به شعر فارسی، تاریخ انتقال شیخ عبدالله کاشغری به شعر ترکی، شعر ترکی خطاط راسم افندی، فارسی مولانا، مسدس ترکی عزمی، شعر ترکی رومی بغدادی در ستایش علی، شعر ترکی نحیفی و مستقیم زاده (برای لحیه)، و عثمان زاده، مصطفی زاده، رفعت میر، عزی، موصلی علی افندی، حاکم، شکری افندی، صاحیعیا (؟)، رشید افندی، عفیف افندی، راغب پاشا، امین افندی، راتب افندی، امام سلطان بیری زاده، واصف افندی، و چند ماده تاریخ ترکی، نعت شریف به ترکی، شعر ترکی کاتب زاده، شریف افندی، حدیث اربعین ملانقط به عربی، غزل عارف، تخمیس توقانی حضرت امین افندی را و سردار امیر بخارا، شعر ترکی حشمت، حصاری عبدالله افندی، نورس افندی، حشمت، ماده‌های تاریخ ول سان صبیان کانی به شعر ترکی، شعر ترکی نعمت زاده شکرالله افندی، منقبت صاحب محمد به نثر عربی، معماهای ترکی به نام سید توفیق افندی با تاریخ ۱۲۷۴ و ماده تاریخ درگذشت و زاده شدن در ۱۱۲۴ تا ۱۲۲۰، تاریخ زاده شدن علی رضا از راه جبر و مقابله به عربی؛ خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج زرکوب مقوایی با لولا، ۷۵گ، ۱۳ سطر (۷×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۷ - ۴۵۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۶/۱

جنگ غزل‌های فارسی و سپس اشعار عربی و فارسی و ترکی، در ص ۱ نسخه نام سراینده گان آمده است؛ بی‌کا، تا: پایان صفر ۱۲۶۳ق، جا: زنجان؛ مجدول؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۲۶۸ص (۱-۲۶۸)، ۱۷-۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [سنا: ف: ۱ - ۳۵]

۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۶۴

بیاض ترکی و فارسی و عربی، اشعار پراکنده از شاه اسماعیل خطائی و قاسم انوار و شمس تبریزی و مجرم و ... و بایاتی‌ها (دو

بیتی‌های ترکی)؛ خط: نسخ تعلیق، کا: نامعلوم، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۱گ، [ف: ۱ – ۱۳۸]

● **اشعار** / شعر / کردی

aš'ār

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۵۱/۲–ف

مثنوی محمد حنفیه است؛ بی‌کا، تا: ۱۱۷۳ق [فیلمها: ۲ – ۸۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۹

آغاز: بنام خدای ... بم اول خالق دانای کردگار ×× رسولش احمد مصطفی ناز دار / بو رحم بامر ستار علیم ×× فضل بسم الله الرحمن الرحیم / از مدد توفیق بن نای کردگار ×× در چشم وصف جنگ خاور زمین

مثنوی است. نامها کسان و جای‌ها در آن: ابوالمنحجین، سعد و قاص، شهر ناهید شاه، قطال شاه، حیدر علی سالار، امیر المؤمنین، رعد عمادی میرصیاف، ملک اژدر، خاور زمین، سپاه خاوران، میرزنهار خوار، پیغمبر، ظلمات، شاپور، قلعه صیوری، راه مگس خمار، ضیغم، بابای عمر، گنبد آهن ربا، دیو سفید، کوی بلور، رستم، شهر ساحل زمین، فیروز شاه، گوراب، سمک شاه، صلصال شاه؛ عنوانها در آن: ۱– رفتن ابوالمحجین و سعد وقاص به شهر ناهید شاه، ۲– رسیدن خبر ناهید شاه به نزد قطال شاه و سپاه آوردن قطال شاه، ۳– آمدن علی (ع) از پی سعد وقاص و ابوالمحجین، ۴– جنگ کردن معجن با رعد عمادی، ۵– جنگ کردن امیرالمؤمنین با میر صیاف، ۶– آمدن مالک اژدر به خاور زمین، ۷– جنگ کردن امیرالمؤمنین با سپاه خاوران، ۸–خواب دیدن میر زنهار خوار علی (ع) را، ۹– خواب دیدن علی (ع) حضرت پیغمبر را، ۱۰–رفتن مالک اژدر به ظلمات، ۱۱– رسیدن علی (ع) به لشکر اسلام، ۱۲– خواب دیدن حضرت امیرالمؤمنین (ع) جناب پیغمبر را، ۱۳– خواب دیدن مالک اژدر حضرت پیغمبر را، ۱۴– کشتی گرفتن مالک با شاپور، ۱۵– جنگ کردن مالک با شاپور، ۱۶– رسیدن ابوالمعجین به راه مگس، ۱۷– خواب دیدن معجن حضرت رسول را، ۱۸– سپاه آوردن خمار و ضیغم بر سر پیغمبر، ۱۹–رفتن بابای عمر به خاور زمین، ۲۰–خراب کردن حضرت علی گنبد آهن ربا را، ۲۱– جنگ کردن مالک با دیو سفید، ۲۲– رفتن جنابش به کوی بلور، ۲۳– دیدن علی جای پای رستم، ۲۴– رفتن مالک به شهر ساحل زمین، ۲۵–رسیدن فیروز شاه به امداد لشکر اسلام، ۲۶–رفتن گوراب به جنگ علی و مسلمان شدن گوراب، ۲۷–رفتن شاه ولایت به شهر سمک، ۲۸–مسلمان شدن سمک شاه، ۲۹–مناجات سید کاینات، ۳۰–آمدن صلصال شاه به میدان و جنگ مغلوبه شدن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج تریاکی یک‌لا، ۱۳۹گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [سنا: ف: ۱ – ۳۶۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۶۰–۱۷/۲۴۰

آغاز: جه دختن دلت جه شادی کیلن ×× دک لیلاویت بویه وفا ومیلن / اوچشم وسرمه وخمن کی رشته ×× چین کشت پشت پای دشت سرگشته؛ **انجام:** حریف اشاره عارف رفتار بو ×× مغناطیس دل کیش هوشیار نخاربو / تا معدوم پریش عبدال بربو ×× نوشرین روز است اسیرین تربو

بیاضی است که در آن غزلیات و رباعیات شاعری کرد زبان تحریر شده؛ خط: شکسته نستعلیق، تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور نارنجی، ۵۱گ، ۶ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۴ – ۱۹۲۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۵۲/۲–ف

شعرهای کردی میرخسرو و مطهر میر احمد لرستانی و پیر بنیامین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [فیلمها: ۲ – ۲۴۳]

۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۹۲ ـ ج

آغاز: و سیر نشانه دیده بق مکرد ×× و شمشیر قله خاراشق مکرد؛ **انجام:** بحق احمد اولادش یکسر ×× ژنار دوزخ شیعه خلاص کرد/ هزاران در و دوهزاران ... (بریده شده)

مثنوی است با عنوانهای: داستان سلیم شاه و دختر او و بدیع الملک، جنگ خاقان با او، اسکندرقاریابی و بدیع الملک، مهناز شاه، جنگ تهماسب و لهراسب باسلیم شاه و بردن بریع الجمال، رفتن مهتر نسیم باردوی صلصال، افریدون، محممد شیرزاد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تاریخ ۱۰۸۱ دارد ولی خط و کاغذ از قرن ۱۴ است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۲۱۴گ، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۸×۲۱/۵سم [ف: ۱ – ۴۱۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۶۸۰

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۶۹

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۵۱–ف

نسخه اصل: دانش سرای عالی ش ۱۹۱. دارای مثنوی های: ۱– حمزه نامه، ۲– مثنوی محمد حنیفه، ۳– حاتم نامه، ۴– محشر نامه، ۵– جلندی نامه، ۶– شیر افکن؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۲ – ۸۵]

۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۲۳۶

شعر کردی این شاعران آمده: صفر خان لک، کمرخان سالاری، میرزا نادعلی حزین کرمانشاهی، درویش نور علی بلوارانی، ملا پریشان دینوری، مهجور، غلامرضا ارکرازی، سید نوشاد صارم السادات، درویش نیاز بلورانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱ – ۱۸۶]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۸۱/۱

انجام: بالله ... رسول سرور ×× بخشی گنای امتان یکسر / ... الهی هر آنکس که این را نوشت ×× نویسی تو او را ز اهل بهشت.

مثنوی که عنوانش مشخص نیست؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا،

بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۶ص (۱-۱۶)، ۱۰ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۴۷ -]

● اشعار / شعر / کردی و فارسی

aš'ār

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۷۹۱

آغاز: کلام مولانا خالد: این چه خاک است کزو رایح جان آمد ×× خس خارش بنظر سنبل و ریحان آمده؛ **انجام:** بخدنگ مژه ات گشته دلم خون آلود ×× طاهرا گرد سرش کرد چه تیرزن است

جنگی است شامل اشعار فارسی و کردی از: خالد، صبوحی، همی شکری، هایم، محوی، ناری، سید احمد، وفای، غریب، یغما، مانی، وحشی، ظهیر فاریابی، مخفی دخترشاه، ضیاءالدین، زیور، عرفی، خسرو، نظیری، مشتاقی، انور، راجی، شیخ حسن سورینی، سعدی شیرازیف عارف، بیدل، یحیی، طالب، فنای، قصاب، طاهر، فکاری، خاکی، غیاثی، حاجی علی، خالص، زهاوی زاده، صدقی، دولت، آذر، حریق، فکری، رمزی، کیفی، بیمار، صابری، محرومی، غریقی، فتحی، کاکه، روف، عطار، ضمیری، عمر خیام، مقصدی، جامی، اوحدی، قدسی، واقفی، همای، صفی، شاهدی، غزالی، فصیحی، خاتمی، غازی، نوری، نجات، آفتابی، شوقی، خاکی، عزت، شیخ رضا، سرباز، محمود، امین، فدای، حیدر، خادم، صائب؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۹ محرم۱۲۲۲ق، برای مختار بیک؛مهر:«احمد مختار ۱۳۳۱»(کروی)؛جلد:گالینگور سرخ، ۱۱۸گ، مورب سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۱ - ۹۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۲۷-۲۹/۲۶۷

آغاز: بالا کرکه میل اولای پستی ×× وردیکلانن دروازه هستی / بیقدومی کرده ای بدی هزار طرز ×× زانوی امیدت ناورد او لرز؛ **انجام:** از زلف مشکبار بر این روی گلعذار ×× گر کوتهست کوتهی از وی عجب مدار/ شب دربهار میل کند سوی کوتهی ×× چون شب آمد وزان روی چون بهار

بیاضی است که در آن اشعار کردی از چند شاعر مانند، صالحی، یوسف، معدوم داخی، ولی دیوانه و اشعار فارسی از چند شاعر، مانند سعدی، ملولی، ابراهیم و وفایی تحریر شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: علی، تا: ۱۳۱۲ق، جا: سلمانیه برای ملافتح الله خطیب؛ ۹۸گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳ - ۱۲۶۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۳۲۴/۳

آغاز: آغاز: سعدی شیرازی: اگر تو فارقی از یاد دوستان یارا ×× فراغت از تو میسر نمی‌شود ما را /کسی ملامت وامق کند بنادانی ×× عزیز من که ندیده است روی عذرا را ... آغاز مقطعات: ما بندگان حضرت شاه ولایتیم ×× ثبت است بر جریده عالم دوام ما؛ **انجام:** رشید و طواط: دلداری و دل همه از عشق فریبی ×× جانانی و جانرا همه در وعده گذاری / هرگز نرسد از تو دل من بنوازش ×× با عادت خوبان نبود بنده نوازی

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۰۱ق؛ در پایان دو بیت شعر از خواجه نصیر طوسی است به خط دیگری: «نظام بی نظام گر کافرم خواند ×× چراغ کذب را نبود فروغی / مسلمان خوانمش زیرا که نبود ×× سزاوار دروغی جز دروغی»، اشعار دو ستونی با ستونی به چلیپا پیرامون آن؛ تملک: ابن محمد کاظم صدرالافاضل در ۱۳۰۵؛ مهر: ابن محمد کاظم صدرالافاضل «عبده لطفعلی» (هشت گوش)؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ضربی، ۶۷گ (۱۸۳-۲۴۹)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴۳ - ۲۰]

● اشعار (با ترجمه) / شعر / عربی

aš'ār (bā t.)

دیری، عبدالرحمن بن نعمت الله

dayrī, 'abd-or-rahmān ebn-e ne'mat-ol-lāh

این نسخه جنگ اشعار عربی است که توسط شیخ عبدالرحمن دیری به فارسی ترجمه شده و به دستور وی در ۲۸ جمادی الثانی سال ۱۳۰۳ق به‌وسیله سعدالدین بن ملا لطف الله برای میرزا حسنعلی خان منشی باشی حکمران آن روز کردستان، یعنی احتشام السلطنه نسخه‌برداری شده، شامل: معلقات سبعه؛ قصیده نابغه ذبیانی؛ قصاید السبع العلویات به نقل از کتاب ابن ابی الحدید در فتح خیبر و مدح حضرت علی (ع)؛ قصیده طیطرانیه از رشیدالدین وطواط؛ خمریه از عمر بن الفارض؛ قصیده مدح النبی از کعب بن زهیر؛ لامیة العرب منسوب به شنفری؛ لامیة المعجم از حسین بن علی طغرایی؛ قصیده لامیة الکرد از عبدالرحمن دیری فرزند نعمت الله مردوخی سنندجی؛ قصیده لامیة الکرد از عبدالرحمن دیری فرزند نعمت الله مردوخی در مدح میرزا محمد خان حاکم کردستان؛ قصیده‌ای از عمیدالدین اسعد که هنگام حبس در قلعه اشکنوان سروده شده؛ قصیده‌ای از عمیدالدین اسعد که هنگام حبس در قلعه اشکنوان سروده شده؛ قصیده مشهور به بردیه از شیخ محمد البوسیری (= بوصیری، کذا فی النسخه) در مدح حضرت رسول (ص).

تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۹۴

آغاز: قفانبک من ذکری حبیب و منزل ×× بسقط اللوی بین الدخول فحومل؛ **انجام:** و کل شخص الیه کان منتسبا ×× مار نحت عذبات البان ریح صبا ×× و أطرب العیس حادی العیس بالنغم

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا: ملا لطف الله متلخص به سعدالدین، تا: ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۰۳ق؛ نسخه‌ای است مغلوط، محشی، در آغاز نویسنده‌ای که باید مالک کتاب باشد تاریخ مرگ جلال الدین همایی و محمود و علی اکبر شهابی را آورده؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۲۲۹ص، ۹ سطر (۶×۱۶)،

اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱۳۰]

● **اشعار ابن سینا (ترجمه)** / شعر / فارسی
aš‘ār-e ebn-e sīnā (t.)

صوفی، حکیم الدین
hakīm-od-dīn, sūfī

ترجمه سه شعر از ابن سینا است به فارسی توسط حکیم الدین صوفی متخلص به‌عارف معاصر سلطان ابراهیم خان، شامل: ۱. شعری با مطلع: «توق ذا استطعمت ادخال مطعم ×× علی مطعم من قبل فعل الهو اضم» و انجام: «فان بها اوصی الحکیم ثیاذق ×× لذی القرنین ذالعدل ملك الاعاجم»؛ ۲. ارجوزة فی الطب که چهارده بیت است، آغاز: «فالحل تبدیل المزاج و عقده ×× یشفی المریض بها و بالاوهام»؛ ۳- شعری که دو بیت بیش نیست: «فقلل ان اکلت و بعد اکل ×× تجنب فالشفاء فی الانهضام / و لاشیىء و علی النفوس اشد باسا ×× من ادخال الطعام علی الطعام»

[فهرستواره منزوی ۳۵۵۶/۵؛ مصنفات ابن سینا، مهدوی ۲۶؛ مشترك پاکستان ۱۸۴۱/۹ (۱ نسخه)]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۲۹/۱۰

آغاز: حمد بیحد هست مخصوص خدای مهربان ×× مالم روز جزا داننده غیب و نهان؛ **انجام:** نیست چیزی بنفس از آن بدتر ×× که طعامی خورند فوق طعام

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز تیره، ۲گ (۱۲۱پ-۱۲۲ر)، ۲۴ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸ - ۵۴۷]

● **اشعار ابی طالب** / شعر / عربی
aš‘ār-e abī tāleb

جوهری، احمد بن عبدالعزیز
jowharī, ahmad ebn-e ‘abd-ol-‘azīz

به‌روایت ابی بکر احمد بن عبدالعزیز جوهری.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۵۹/۴

خط: نسخ، کا: خلیفة بن یوسف نجفی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی درون سرخ، ۱۵گ (۶۷پ-۸۲ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴۴۱]

← اشعار از ملول ≻ دیوان ملول

● **اشعار اسدی طوسی و فردوسی (منتخب)** / شعر / فارسی
aš‘ār-e asadī tūsī va ferdowsī (mn.)

ثمر انصاری، حسین بن محمد علی، ۱۲۸۴-۱۳۴۴قمری
samar-e ansārī, hoseyn ebn-e mohammad ‘alā (1868 - 1926)

به‌انتخاب حسین انصاری متخلص به «ثمر» ژنرال آجودان ظل السلطان که به امر وی در ۱۳۱۹ انتخاب و نوشته شده است، در دو قسمت: ۱. گرشاسب‌نامه اسدی طوسی با ملحقاتی از ثمر و شرح حال اسدی در آخر کتاب به‌قلم حسین انصاری، ۲. سلطنت گشتاسب و رفتن اسفندیار به رزم رستم داستان از فردوسی طوسی؛ خاتمه: منتخب نامه از اشعار ثمر در مدح ظل السلطان.

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۱۰۴۶

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شعبان۱۳۱۹ق؛ کاغذ: فرنگی صورتی، جلد: مقوایی با عطف میشن قرمز، ۱۸۶ص، ۱۵ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف- ۱۴۹]

● **اشعار اسکندرنامه** / شعر / فارسی
aš‘ār-e eskandar-nāme

توپچی، محمد حسن، ق۱۴ قمری
tūpčī, mohammad hasan (- 20c)

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۱۰۴۰/۱

آغاز: فلك تا هست تو مسند نشین باش ×× همیشه خسرو روی زمین باش؛ **انجام:** چون مخبط شد اعتدال مزاج ×× نه عزیمت روا بود نه علاج

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: از ربیع الثانی تا جمعه جمادی الاول ۱۳۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز یك‌لا، ۷۶ص، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف- ۱۴۴]

● **اشعار الحسن بن علی (ع)** / شعر / عربی
aš‘ār-ul-ḥasan-i-bn-i ‘alī

مدائنی، علی بن محمد، ۱۳۵ - ۲۲۵ ؟ قمری
madā’enī, ‘alī ebn-e mohammad (753 - 841)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۵۹/۲

خط: نسخ، کا: خلیفة بن یوسف نجفی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی درون سرخ، ۴گ (۵۲پ-۵۶)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴۴۱]

● **اشعار روحی کرمانی** / شعر / فارسی
aš‘ār-e rūhī-ye kermānī

روحی کرمانی، احمد بن محمد جعفر، - ۱۳۱۴ قمری
rūhī-ye kermānī, ahmad ebn-e mohammad ja‘far (-

1897)

شامل ۱۱۶ بیت غزل و مثنوی و ترکیب‌بند. شاعر در پایان نامه‌ای کوتاه و بدون تاریخ به خواهرش مطهره نوشته است و این چند بیت را به او تقدیم کرده است: «از مزخرفات و خزعبلات خود در اسابیع سالفه بجهة جناب شیخ ابی القاسم و علیا مقدره طه ارسال داشته اینک چند بیتی نیز به جهت آن مخدره تقدیم داشت مایه استهزایی به جهت جناب آقا یوسف هست چندی مشغول خواهند بود».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۷۴۱/۳

آغاز: بنشانید به خاك رهم آن تازه نهال ×× سایه وش کرد دلم را به ره خود پامال / بلبل جان مرا چرخ شکسته پرو بال ×× طوطی طبع شد از زهر غم هجران لال؛ **انجام:** بریدم دل از خلق بالجمله روحی ×× شدم بار دیگر بر بردباری

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۷ص (۲۱–۲۷)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۰ - ۲۶۶]

● **الأشعار الشواهد فی التفسیر الموضح الحدادی** / ادبیات / عربی

al-aš'ār-uš šawāhid fi-t tafsīr-il mawḍiḥ-il ḥaddādī

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۰/۵

آغاز: بسمله. ذالك بمعنی هذا قال القائل اقول له و الرمح

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۸۸۳؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۴ص (۲۲۸–۲۴۱) [عکسی ف: ۳ - ۲۵۱]

● **الأشعار الشواهد من الطريقة الرضوية** / ادبیات / عربی

al-aš'ār-uš šawāhid min-aṭ ṭarīqat-ir raḍawīya

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۰/۶

آغاز: بسمله. التقدیم و التأخیر جایز فی کلام العرب قال الشاعر انی اذا

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۸۸۳؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۳ص (۲۴۲–۲۴۴) [عکسی ف: ۳ - ۲۵۱]

● **الاشعار الغريبة** / شعر / عربی

al-aš'ār-ul ġarība

حمیری نجفی، محمد بن فرج، - ۱۰۵۹ ؟ قمری

hemyarī najafī, mohammad ebn-e faraj (- 1649)

گزیده اشعار است: از امام زین العابدین (ع)، ابن ابی الحدید، فی ذم الصوفیة، و امیرالمؤمنین (ع)، بیشتر اشعار تک بیت است و نام سراینده ندارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۰/۲

آغاز: الی هنا و عزمنا علی السفر الی النجف الاشرف و ما تم ما اردنا جمعه و لکن صاحب البیاض ادام الله ایامه امر ان اجمع له ما فی محفوظاتی من الاشعار الغريبة النافعة الحسنة فانا ممتثل امره العالی بحسب الامکان؛ **انجام:** بغض الوصی علامة مکتوبة ×× تبدوا علی جبهات اولاد الزنا / من لم یوالی فی البرية حيدراً ×× مسیان عندالله صلی اوزنا

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ پس از آن سه بیت دیگر با خطی مغایر اضافه شده؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با نقوش فرنگی، ۶ص (۲۷–۳۲)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۷۲]

● **اشعار تذکره شعرا (منتخب) = مشوش نامه** / شعر / فارسی

aš'ār-e tazkere-ye šo'arā (mn.) = mošavvaš-nāme

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۷۱-ف

نسخه اصل: دانشگاه ۹۴۴۳؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۳ - ۱۱۹]

● **اشعار حضرت ابوطالب (رساله)** / شعر / عربی

aš'ār -e hazrat-e abū-tāleb (r.)

تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه: ۲۵۵

مصنف نامی از خود ذکر نکرده در اول کتاب نوشته شده (قال جامع هذا الکتاب)؛ و در شرح حال حضرت ابوطالب پدر حضرت امیرمؤمنان و اشعاری که منسوب به‌اوست می‌باشد و خبرهائی ذکر می‌کند، و می‌نویسد نام حضرت ابوطالب عبد مناف بوده است و در تاریخ ۱۳۰۳ نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۶۸]

← اشعار در جواب قصیده ابوالقاسم فندرسکی ◄ دیوان موسوی فندرسکی

● **اشعار در مدح محمد علوی** / شعر / فارسی

aš'ār dar madh-e mohammad 'alavī

برقی، هدایت الله،

barqī, hedāyat-ol-lāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۴/۱۱

آغاز: گمگشته دلم در شکن زلف تو ای ماه ×× صد آه که دیگر نتوان یافت دو صد آه؛ **انجام:** آن که برقی ز جان و دل آمد ×× مادح وی محمد علوی است

شامل غزل و قطعه و مثنوی؛ شاعر از مریدان او بوده است؛ خط: نسخ و نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۳گ(۲۷پ و ۳۰ر–۳۱ر)[ف:۲۰ - ۵۴۰]

← اشعار در مراثی امام حسین (ع) ≺ دیوان راجی

● **اشعار (دیباچه)** / ادبیات / فارسی
aš'ār (dībāče)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۰۹/۲
آغاز: حمد و ثنایی که روایح ذکر آن چون هوای صبح بر نکهت دهان گل خندد، و شکر و سپاسی که فوایح نشر آن چون نسیم صبا
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، اندازه: ۱۷/۲×۲۶/۲سم [ف: ۸ - ۵۹]

● **اشعار «ز منزلات هوس گر برون نهی قدمی»** / شعر / فارسی
aš'ār-e «ze manzelāt havas gar borūn nahy qadamī»
؟ ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۸۰/۱۷
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۰ق [ف: ۶ - ۱۵۲]

● **اشعار شعرای اربعه** / شعر / عربی
aš'ār-e šo'arā-ye arba'e
ابن طقطقی، محمد بن علی، ۶۶۰ - ۷۰۹ قمری
ebn-e teqtaqī, mohammad ebn-e 'alī (1262 - 1310)
در مقدمه از قول ابن الطقطقی ذکر شده اشعار این رساله جهت فرزندش جلال الدین ابراهیم که به سن بلوغ نرسیده جمع‌آوری و سعی شده است که از اشعار ساده و سهل التناول شعرا انتخاب شود. جلال الدین ابوجعفر محمد بن تاج الدین ابوالحسن علی بن الطقطقی از نواده ابراهیم طباطبا و از علویان مشهور شهر بغداد و کوفه بوده است و وی یکی از دانشمندان و علمای بنام عصر خویش در نیمه دوم قرن هفتم هجری قمری بوده است. در این رساله اشعاری متفرقه از شعرای اربعه مشهور عرب همچون: ابی‌نواس حسن ابن هاتی بصری، ابی تمام حبیب بن اوس، عبیدالبحتری، ابی الطیب احمد بن الحسین المبتنی الکوفی جمع‌آوری شده است.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۶
آغاز: بسمله. قال السید النقیب الحسیب النسیب سید البقاء و بقیة اهل العباء صفی المله و الدین تاج الاسلام و المسلمین محمد بن علی بن علی المعروف باب الطقطقی ادام الله تعالی ایامه ... کنت عزمت علی اختیار قطعه من شعرای الطیب ... من اشعار الاشیاخ الاربعه ابی نواس الحسن بن هاتی البصری - و ابی تمام حبیب بن اوس - و ابی عبادة الولید بن عبید البحتری الطائیین - و ابی الطیب احمد بن الحسین المتبنی الکوفی قطعة صالحة یحفظها و یتدبرها ان شاءالله تعالی و هذا ما اردت اثباته فی هذا الدفتر و من الله استمد المعونة و التوفیق لبعض الشعرا؛ **انجام:** و کتب العبد الفقیر الی الله تعالی یاقوت المستعصمی فی ذی قعده سنة احدی و تسعین و ستمائه و الحمدلله رب العالمین.
خط: ثلث جلی، کا: یاقوت مستعصمی، تا: ۶۹۱ق؛ این کتاب در سال ۱۲۹۰ هجری قمری ضبط کتابخانه عضدالملک علیرضاخان قاجار قوانلو بوده، و قبلا در سال ۱۱۴۴ هجری قمری به بهای شرعی در تملک حسین نایم بوده است، این نسخه از جمله کتب انتقالی در کتابخانه اندرون بوده است، مجدول، مذهب، یک سرلوح مذهب مرصع بسیار خوب در پیشانی صفحه اول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مشکی مجدول کمند دار و یک گل ترنج زرین در وسط، اندرون کاغذ سرنجی رنگ، ۳۹ص، ۷ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷ - ۴۲]

● **اشعار شکاری = مرثیه‌های شکاری** / مراثی، شعر / فارسی
aš'ār-e šekārī = marsīye-hā-ye šekārī
سگزآبادی، محمد بن محمد شفیع، ق۱۲ قمری
segzābādī, mohammad ebn-e mohammad šafī' (- 18c)
چند قصیده مرثیه‌ای است برای شهدای کربلا. شاعر در یک مورد نام کامل خود را نگاشته که مشخص می‌شود همان کاتب نسخه است. از وی در «فرهنگ سخنوران» خیامپور ذکری نیست. مطلع قصاید وی چنین است: «باز این چه فتنه است در ایوان کربلا ×× گریان شده فلک چه سلیمان کربلا» و بیتی که تخلص شاعر را دارد و البته وزن آن مختل است: «دیگر شکاری لعنت حق بر یزید کن ×× صد لعنت ازل بلعینان کربلا / در ماتم فرزند خود گریان شده خیر النسا ×× بر مونس دلبند خود گریان شده خیرالنسا / ای فلک دیگر چه می‌پرسی تو احوال مرا ×× رو بدشت کربلا معلوم کن حال مرا / امشب از چشم ملایک می‌چکد خون جبین ×× ابر غم، باران ماتم گو ببارد در زمین». مرثیه علی اکبر: «این چه شور است ای محبان علی در کربلا ×× بهر فرزند نبی آن زبده خیرالنسا / باز عاشوراست یاران الوداع ×× دیده گریان است یاران الوداع / ای فلک بنگر چها کردی تو بر جان حسین ×× رو بدشت کربلا معلوم کن حال [کذا] حسین»؛ ایضا مرثیه [کذا] از گفتار شیخ محمد سکزآبادی تخلص شکاری: «عالم نشسته در غم غوغای کربلا ×× از بهر شاه تشنه مظلوم کربلا [کذا] / ای فلک بنگر چها بر خاندان انداختی ×× کاخ ایوان رسالت را به پا [کذا] انداختی».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۶۸/۲
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی بد با روکش تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی، ۱۰گ (۱۶۲ر-۱۶۶ر و ۳۷۵ر-

۳۸۱پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۱۹/۶سم [ف: ۲۷/۱ - ۳۰۹]

● **اشعار شمسه و قهقهه** / شعر / فارسی

aš'ār-e šamse va qahqahe

مشتری خراسانی، محمد ابراهیم، ۱۲۶۴ - ۱۳۰۵ قمری

moštarī xorāsānī, mohammad ebrāhīm (1848 - 1888)

وابسته به: محبوب القلوب = شمسه و قهقه = محفل آرا = رعنا و زیبا؛ فراهی، برخوردار بن محمود (-قرن۱۱ق)

اشعار کتاب معروف «شمسه و قهقهه» تألیف میرزا برخوردار ترکمان فراهی را میرزا ابراهیم مشتری استخراج کرده و در این مجموعه فراهم آورده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۸۷۲/۴

آغاز: الهی بزرگی و حشمت تراست ×× سرافرازی و ملک و شوکت تراست؛ **انجام:** دریغ داشتن جان زیار مشفق صادق ×× خسوف چهره مهر و سعادت ازلیست

خط: شکسته نستعلیق، کا: مشتری طوسی، بی‌تا، با اغلاط املایی بسیار؛ کاغذ: سفید فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۱۷گ، اندازه: ۱۷/۷×۲۲/۳سم [ف: ۷ - ۷۶۵]

← اشعار شیدای نائینی ⟵ دیوان شیدای نائینی

● **اشعار طغرائی در کیمیا (ترجمه)** / کیمیا / فارسی

aš'ār-e toqrā'ī dar kīmīyā (t.)

ترجمه اشعاری است به عربی در اوزان و قوافی مختلف منسوب به طغرائی، و گاهی اشعاری از ذوالنون و ابن امیل و دیگران نیز در این بین ترجمه می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴/۳

آغاز: و اجعلها فی آلة العمیاء، فانها تعکس قطر الماء. بدانکه طغرائی صفت تقطیر و تکلیس خاص ایشان بیان میکند؛ **انجام:** و بدانکه سر این علم اوزان است که هر که دانست گمراه نگردد هرگز و هر که نداند بچیزی نرسد تا دانسته باشی.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹گ (۱۵ر-۲۴پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۴ - ۱۹۷]

● **اشعار فانی** / شعر / فارسی، عربی، ترکی

aš'ār-e fānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۴۳/۳۵

در جای جای جنگ این شعرها را از خود نوشته است: در مدح جناب مثلا، فانی گوید در مخمس قصیده مولوی علیه الرحمه (۲۰پ-۲۱پ)، ماده تاریخ مرحوم حجة الاسلام آخوند ملا محمد اعلی الله مقامه که فانی در زرنق منظم نمود (۲۸ر)، در مدح جناب مولا (۲۸پ - ۲۹پ)، تضمین عزل حافظ در تعزیه (۳۰پ - ۳۱ر)، ایضاً در احوال جناب قاسم که خطاب به جناب امام (ع) می‌کند (۳۰پ)، قصیده در مدح که به جهت عید نوروز گفته شد، در ۷ جمادی الثانی ۱۲۶۹ق (۳۳پ-۳۸پ)، به سرکار جلالتمدار رضا بیک سفیر دولت علیه در پطرزبورغ نوشتم فی ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۷۴ق (۴۶پ-۴۸ر)، به سرکار کمال افندی اعضای مجلس معارف و ناظر عموم مکاتب که سابق سفیر برلین بودند (۴۸پ-۴۹ر)، اشعار ترکی (۵۳پ)، در مدح حضرت رشید پاشا صدراعظم در اسلامبول در ماه صفر ۱۲۷۴ق انشاد شد (۵۴ر-۵۵ر)، ما کتبته الی جناب جودت افندی من اعضاء مجلس تنظیمات و مجلس المعارف و الوقعه نویس فی ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۷۴ق (۵۵ر)، به خدمت سرکار ... افندی در وقتی که از روم ... آمدند در ۲۰ شعبان ۷۴ تقدیم شد (۵۶پ -۵۷ر)، ۴ ماده تاریخ در سال ۱۲۷۴ق (۷۱پ)، چندیدن معما (۷۲ر)، ماده تاریخ وفات در سال ۱۲۶۲ق (نام آن شخص خط خورده و خوانده نمی‌شود) (۷۷ر)؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، کا: جامع، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی ضربی با ترنج و سرترنج و جدول گرهی یک‌لا، اندازه: ۱۰/۶×۱۵/۹سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۶۰]

● **اشعار فتح الله خان کاشانی** / شعر / فارسی

aš'ār-e fath-ol-lāh xān-e kāšānī

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam (1834 - 1908)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۵۵/۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق [ف: ۶ - ۱۹]

اشعار فیاض / شعر / فارسی

aš'ār-e fayyāz

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۱۳

خط: نسخ کهن معرب، کا: محمد ابراهیم، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ به خط محمد ابراهیم که آخرین آنها تاریخ ۱۰ شعبان ۱۵۹[۱۰۵۹] دارد؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی، عطف گالینگور، ۱ص (۲۷ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۱]

● **اشعار فی الریاض و النهار** / ادبیات / عربی

aš'ār-un fi-r rīyāḍ wa-n nahār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۲۵/۳۴

از این سرایندگان: ابن معتز، بحتری، دیک الجن، ابن تمیم، تلعفری، الواو الدمشقی، ابن رومی، ابن شرف ماردینی، سعید خالدی، ابن عفیف تلمسانی، مظفر اعمی، ابن طباطبا، ابوالعلاء رونی، ابن ازموی، ابی طالب مامونی، ارموی، ابوالفتح کشاجم، تنوخی، صفوری، شریف الناسخ، محمد اشعری، ابن قزل، ابوسالم معری، ابن حبیب، ابن مکی، محمد بن المغربی، ابن سعید، الهائم المنصوری، ابن عصار، صفدی؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد طباطبایی طبیب یزدی، تا: با تاریخ ۱۲۸۵ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی نخودی آهار مهره، جلد: میشین قهوه‌ای مجدول، ۲گ (۱۴۶ر-۱۴۷پ)، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۲۹/۱ - ۶۱]

● **اشعار فی ورود الکتاب من الاحباب** / شعر / عربی
aš'ār-un fī wurūd-il kitāb min-al aḥbāb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۸/۳۷

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: صنعتی نخودی و نیلی آهار مهره، جلد: مقوای سفید، عطف میشن زیتونی، ۱گ (۹۷ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۱۸۲]

● **اشعار کتاب رموز حمزه** / شعر / فارسی
aš'ār-e k.-e romūz-e hamze

منشی خلوت، محمد علی، ق۱۴ قمری
monšī xalvat, mohammad 'alī (- 20c)

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۱۰۴۰/۲

آغاز: این جعل رؤیتان ! که می‌بینی ×× مگسانند گرد شیرینی؛
انجام: قضا پا در مکافاتت بیفشرد ×× شده سیلاب آمد گله را برد / چگویم که نا گفتنم بهتر است ×× زبان در دهان پاسبان سر است
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: از ۱۲ شعبان ۲۲ تا اواخر رمضان ۱۳۲۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۹۱ص، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف- ۱۴۵]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی
aš'ār (gerdāvarī)

ابو مخنف، لوط بن یحیی، - ۱۵۷ قمری
abū-mexnaf, lūt ebn-e yahyā (- 775)

ابومحنف ابیاتی از منشآت امام حسین (ع) را انتخاب کرده است و در میان آنها چند بیتی نیز از امیرمؤمنان به چشم می‌خورد.
آغاز: ذهب الذین احبهم و بقیت فیمن لا أُحبه ×× فیمن اراه یسبنی ظهر الغیب و اسبهَ / یبغی فسادی ما استطاع و امره مما اربه ×× حتما یدب الی الضراء و مما ذاک لا أدبه
انجام: عترة البر النبی المصطفی ×× و علی الوربین الجحفلین. و صلی الله علیه و آله و سلم تم اشعار الامامین الهمامین

[دنا ۸۵۳/۱]

۱. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه: ۲۰/۱۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: معین شیرازی، تا: ۹۰۹ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج مشکی مجدول گرهی، ۴گ (۵۰۴پ-۵۰۸ر)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۱۸۸/۴۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: معزالدین محمد بن سلطان محمد قاری نیریزی، تا: ۱۰۸۵ق؛ دارای سرلوح مزدوج مذهب مرصع، دارای کتیبه، مجدول؛ واقف: محمد حسام واعظی، ۱۳۹۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: بیرون تیماج ساده، درون تیماج با حاشیه عنابی مزین به شاخه‌های گل زرین، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵ - ۵۶۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۵۹/۳

خط: نسخ، کا: خلیفة بن یوسف نجفی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی مقوایی درون سرخ، ۷گ (۶۰پ-۶۷ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶ - ۴۴۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۶۶۲/۲

آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص (۳۷-۴۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۶ - ۱۵۷]

● **اشعار** / شعر / عربی
aš'ār

ملکان تبریزی، محمد بن مسعود، ق۸ قمری
malekān-e tabrīzī, mohammad ebn-e mas'ūd (- 14c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۲۰۱

از شعرای مختلف عرب چون بحتری، ابوفراس، و ابن نباته ... (ناقص)؛ خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: ۷۲۳ق، ۲گ (۳۶۳ر - ۳۶۴پ) [مختصر ف: ۲۳۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی
aš'ār (gerdāvarī)

اقشاشی، قطب الدین
eqšāšī, qotb-od-dīn

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۴/۶۷

اشعاری از او و دیگران؛ خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹ [ف: ۵ - ۱۱۰]

● **اشعار** / شعر / فارسی و عربی

aš‘ār

ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۵ ؟ قمری

torke-ye esfahānī, ‘alī ebn-e mohammad (- 1432)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۹۶/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ خط مؤلف و شرف الدین علی یزدی و دیگران در برخی صفحات در ۸۲۸-۸۴۱ق، مصحح، محشی از مؤلف، علی یزدی و نوری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۱ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲ - ۲۳۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

شرف الدین علی یزدی، - ۸۵۸ قمری

šaraf-od-dīn ‘alī-ye yazdī (- 1454)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۹/۶

قصاید و غزلیات و مقطعات و مدایح از شعراء مختلف تا حرف الفباء؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی حسن مظفر شریف کاتب، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی ضربی و مقوایی با ترنج، ۷۱ص (۶۴۸-۷۱۸)، ۲۳ سطر [سنا: ف: ۲ - ۲۲۲]

● **اشعار** / شعر / فارسی

aš‘ār

ابن حسام، محمد بن حسام الدین، - ۸۷۵ ؟ قمری

ebn-e hosām, mohammad ebn-e hosām-od-dīn (- 1471)

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۲۱۳/۴

بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱ - ۲۵۶]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

بیاضی، علی بن محمد، ۷۹۱ - ۸۷۷ قمری

bayāzī, ‘alī ebn-e mohammad (1390 - 1473)

تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره

جنگ اشعار فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۵۳۳]

● **اشعار** / شعر / فارسی

aš‘ār

کاشفی، حسین بن علی، - ۹۱۰ قمری

kāšefī, hoseyn ebn-e ‘alī (- 1505)

نویسنده به‌امر ظل السلطان اشعار کتاب انوار سهیلی ملاحسین کاشفی را در ۲۴۰۰ بیت بیرون نویس کرده و سپس اشعاری در مدح ظل السلطان و فرزند او اکبر مسعود (صارم الدوله) و تاریخ تحریر کتاب که ظاهراً اثر طبع خود او می‌باشد در آخر آن اضافه نموده است.

اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۱۰۳۹

آغاز: رموز آموز عقل نکته پیوند ×× شناسایی دهد جان خردمند؛ **انجام:** همه شهزادگان با جلال و دولت و عزت، خصوصا صارم الدوله عزیز حضرت والا

اشعار کتاب انوار سهیلی است؛ خط: شکسته نستعلیق عالی، کا: محمد علی آشتیانی منشی خلوت سرکاری، تا: ۱۵ شعبان۱۳۲۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک‌لا قرمز، درون کاغذ الوان، ۸۲ص، مختلف السطر (۱۵×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۴۴]

● **اشعار** / شعر / فارسی

aš‘ār

الهی، سعد بن ابی بکر

elāhī, sa‘d ebn-e abī bakr

گلچین رباعیات از شعرای مختلف و بیشتر عاشقانه است که مؤلف آنها را از سفاین و دواوین انتخاب کرده و بدون ذکر نام شاعر به صورت موضوعی تقسیم بندی نموده است، با مقدمه‌ای مصنوع شامل طلیعه ای در توحید و نعت نبی و آل و تعریف رباعی و اهمیت و تاریخچه آن در چهار «قسم» و هر قسم در چند «باب» و هر باب در چند «فصل»: قسم ۱. تحقیقات و جذبات؛ قسم ۲. غزل و نسیب؛ قسم ۳. اخوانیات؛ قسم ۴. اوصاف و صفت‌های شعر و هزل و هجا.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۶۳

آغاز: اصناف تقدس و تحمید انواع تنزیه و تمجید حضرت صمدیت آفریدگاری را سزاست که از عرصه میدان فطرتش رباع ربع مسکون زاویه [ای] است مختصر؛ **انجام:** صدری که هراه را خطیبی خوبست ×× و اندر علمی که او بدان منسوبست / از نحو همین که مج زانو فرضست ××وز فقه همین که ابتدا منصوبست.

رباعیات (مجموعه) نسخه نادر؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، تملیکی که به نظر می‌رسد کتابدار کتابخانه‌ای سلطنتی آن را نگاشته: «هو مالک الاستحقاق. کیف اقول هذا فی ملکی و الله مالک السماوات و الارض. قد انتقل هذا الکتاب المسمی بابن یمین الی حضرت العالی الفخار الشامخ النواب»؛ کاغذ: نخودی رنگ آهار مهره، جلد: چرم قهوه‌ای با نقش جدول و شمسه و چهار لچکی، ۳۱۹ص، ۱۳ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۴۷ -]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

دوری، سلطان بایزید، ق۱۱ قمری

dūrī, soltān bāyazīd (- 17c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۵۲۵

آغاز: و به امیر معزی پایان می‌یابد

رباعیات به ترتیب تهجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ رمضان ۱۳۰۱ق، به دستور عبدالله میرزا حشمت الدوله پسر عموی ناصرالدین شاه؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی مقوایی، ۵۴گ، ۲۵ سطر (۹×۱۹)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶ - ۲۸۵]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

مشهدی، محمد کمال الدین، ق۱۱ قمری

mašhadī, mohammad kamāl-od-dīn (- 17c)

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۶/۴-۲۵/۴۶

آغاز: بود سرگرمی سبز این من سود از ده را ×× جانب هند شدم نی بخراسان رفتم / چون زکشمیر نیامد زکسی بوی وفا ×× جانب خطه گجرات خراسان رفتم؛ **انجام:** شمع می‌گفت بمن گریه کنان درمحفل ×× که مرا نیز به احوال تو می‌سوزد دل

جنگ مهمی است از اشعار شاعران فارسی که در اغلب موارد نام شاعران نوشته نشده است. نام شاعرانی که تحریر شده عبارتند از: جامی، فارغ، بزمی، خواجه محمد رضا متخلص به صالبی پدر جمع آورنده جنگ محمد کمال الدین مشهدی، مولانا بخشی، بخش الدین، مصلح، سعدی و حافظ؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳ - ۱۲۴۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

آقا مؤمن معمار

āqā mo’men-e me‘mār

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۸۶/۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸ - ۳۱]

● **اشعار** / شعر / فارسی

aš‘ār

دماوندی، سیف الملوک

damāvandī, sayf-ol-molūk

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۷۷/۸۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱گ (۱۸۲ر) [مختصر ف: ۳۸۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

محمد علی، قمری

mohammad ‘alī

جنگ مهمی است که در سال‌های مختلف (قرن‌های یازده و دوازده) اشعاری در آن تحریر شده، برخی اشعار آن به خط محمد علی است که گویا محمد علی صایب تبریزی است و چند بیت به خط محمد طاهر در سال ۱۰۶۹ تحریر شده که گویا محمد طاهر وحید قزوینی است. در قرن سیزدهم نیز اشعاری به جنگ اضافه شده است. نام شاعرانی که شعرشان در این جنگ آمده عبارت است از: کمال اصفهانی، شیخ شاهمنظر قمشه ای، ابراهیم ادهم، قیصر بیک ترکمان، حکیم سعید تنها، شوکت، ظهوری، میر والهی، میرزا قاسم، شاپور، طبیعی طبسی میرشوقی، جامی کلب علی اصفهانی، عرفی، نواب مرحوم، مرتضی قلی شاملو، خیلا کاشی فصیحی، طاهر و حید، نظیری، مراسله منظوم فیاض لا هیجی و قاضی سعید قمی، فضلی جرپادقانی، میر عین، سلیم، میر صیدی، ادامه مراسله منظوم فیاض، شفیعا، طرزی، نواب قاسم سلطان ماوراء النهری، اول مراسله منظوم، از جامع جنگ، میرزا منصور شهریاری، تعریف حمام من کلام اعجاز، قدسی، ناظم قرار، جامی، کلیم، صایب، نواب خاقان، رضی آریتمانی، طالب آملی نواب علی قلی خان شاملو، سنجر، محمد علی بیک، نصرت، محمد صادق، نوعی سلطانعلی بیک شاملو، یوسف بیک شاملو، عطری لاهیجی، نواب ملک حمزه خان شفیعا زره، آصفی، میرزا فصیحی، طالب آملی، شاپور تهرانی، دستور، اوجی، حیرتی، یحیی لاهجی، میرزا نقی قانع.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۰۹۷-۱۶/۱۰۷

آغاز: کمال اسماعیل اصفهانی: ز آن شب که با تو دست در آغوش کرده‌ام ×× بر چرخ یکباره ترک صبر و دل و هوش کرده‌ام؛ **انجام:** گر خورد غوطه به خوناب جگر جادارد ×× غنچه را نیست بلایی چو شکفتن درپیش / از می‌کام شکفتن گل بی توفیقت ×× گر غلامم شود اقبال که آزادم کنم

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق؛ جدول مذهب سه ستونه؛ جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول، ۷۹گ، ۷ سطر سه ستونی، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳ - ۱۲۴۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

محمد مهدی

mohammad mahdī

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۲۱۱-۲۱۶/۲۱

آغاز: سالکا: ناله سست از دل بی تاب برون آید ×× چشم بی گریه به از آب برون می‌آید / حسرت آن برو رو در دل نظاره شکست ×× دزدکی در شب مهتاب برون می‌آید؛ **انجام:** ز تاریکی ز نقش روز و شب کن ×× ز خطفش چشمه حیوان طلب کن / خضر وار از مقام بی نشانی ×× بخور خون خطش آب زندگانی

جنگ مهمی است که در قرن یازدهم تدوین شده ولی بخش اعظم آن از بین رفته و فقط برگ‌هایی ازآن باقی مانده است. شاعرانی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: سالکا، قصیده‌ای از داود در مدح امام رضا (ع) و غزلی از وی با عنوان ولد «مدظله» وحید سلمه الله (گویا همان وحید قزوینی)، صایبا، اشعار و رباعیاتی از وحید، همت، وحشی، دیباچه بیاض؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا: محمد مهدی، تا: ۱۰۹۳ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با تابلوی آهو و بلبل و درخت ضربی، ۲۵گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۲۴۱]

● اشعار (گردآوری) / شعر / ترکی، فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

فیض حلبی طوب قپولی افندی، - ۱۱۲۲ قمری

feyz-e halabī tūb qapūlī-ye afandī (- 1710)

پس از وی احمد بطور مش‌زاده اشعار ترکی فیضی را در آخر جنگ الحاق نموده است. همچنین در قرن ۱۲ نیز مطالبی در اوایل جنگ اضافه شده است. اسامی شاعر ان ترکی و فارسی که شعرشان در این جنگ آمده عبارتند از: میر خسرو دهلوی، عصمت، قاسم انوار، اسیری، مولانا، اخگری، رباعی شفایی درحق عرفی، فائقی، مثلثات قطرب، اشعاری به ترکی ازاسعد افندی، نجمی افندی، ریاضی. اشعار فارسی از: قدسی، قاضی نور، شاه داغی، سلیم، محتشم، صائب، حکیم رکنا، نذری کاشی، خاقانی، بخشی از ساقی نامه شکیبی، سپهری بخاری، سید یوسف طبعی از مرکز الادوار فیض هندی، مومن حسین، محوی، علی نقی که از روی خط عرفی نوشته شده است، ضمیری اصفهانی میرزا سنجر، زکی همدانی، عالم کابلی، یحیی گیلانی، سید شاه لاله، میر محمد باقر، خانخانان، کمال الدین کوتاه پا، ملاواغی کرمانی، رکنا، فصیحی، هلالی، حسین میبدی، مثنوی سلیم، حزینی، برهمن، حسین ثنائی، انوری، فیض هندی، محمد رضا پاشاه، حیدر عاصی، ذوقی، چلبی بیک، ملا طرزی، خواجه محمود لنگرودی، حشری، ملا شعیب، عزتی، واقف خلخالی، بهائی افندی، قاضی فکاری، ترجیع بند سلمان ساوجی، فهیم، من مقالات سلطان الطماء، شفائی، زکی همدانی، تاریخ طرزی در وفات حلوی به ترکی درسال ۱۰۸۴، تاریخ جوری چلبی در اتمام مثنوی ۱۰۸۵، اشعاری از فیض جامع جنگ به خط خودش به ترکی و فارسی، جودی، یادداشتی از احمد بطور مش زاد، درباره جنگ و این‌که خط فیضی افندی است و اشعاری ا زفیض را به ترکی تحریر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۱۴۰-۲۶/۲۰

آغاز: لله الحمد اولوب معرکه جنگ تمام ×× بولدی عالم یکیندن صلح وصلاحیه نظام / گچدی سرمای ستم گلدی بهارراحت ×× اعتدال ایتدی خمبصفه ایام خرام؛ **انجام:** نوحه عاشق او لورسه نه عجب گرما گرم ×× مژه لو مروحه واشک سرا پا آتش / دیر عالمده او هند و منسیز کیم فیضی ×× گو دینور مصطبه گوشه تنها آتش

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۲۲ق؛ تملک: سید موسی مشهور به کلیه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۸×۲۷سم [ف: ۳ - ۱۲۶۰]

● اشعار (گردآوری) / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

حزین، محمد علی بن ابی طالب، ۱۱۰۳ - ۱۱۸۰ قمری

hazīn, mohammad 'alī ebn-e abī-tāleb (1692 - 1767)

اشعاری از محمد کاظم بن یوسف عبدالوهابی تبریزی (زنده در ۱۴۰) و محمد علی حزین لاهیجانی گردآورنده جنگ در ۱۱۴۶، محمد صادق ایروانی مورخ ۱۱۵۵، محمد ابراهیم شیروانی عیسی ۱۱۵۵، محمد رضا ارومی غلام سرکار خاصه در ۱۱۵۴، مولانا محمد رشیدای رومی ۱۱۵۵، میرزا عبدالرزاق نشاة درباره ماده تاریخ طلاکاری گنبد آستانه نجف به‌دستور نادرشاه به ترکی، انشای همو در خواستگاری خواهر محمد مؤمن بیک قاسم لو به فارسی، با شعرهای فارسی: میر سید محمد مینا، ملا صدرای رشتی بینا، کمال ذبیح، دعوی دار قمی، میلی، میرزا هاشم تبریزی، میرزا صالح تبریزی، صالح میرزا کریم اثیم فروغی زمان صوفیان، طالع رشتی، ظهیر گیلانی، صهبای زمان صفویان، عزیز تبریزی، میرزا غیاث خیال، آقا زین العابدین جوهر، محمد کاظم تبریزی کاظم، صبای زمان صوفیان، میرزا حسن غیور، صفی قلی بیک یوزباشی صفی، صحبت، مشکی، حسن علی خراسانی، و بندهایی به نثر، شعرها در این جنگ از ناصر علی هندی آغاز می‌شود تا می‌رسد به شعر کاظم و از شاعران معروف هم در آن شعرهایی هست.

چاپ: حیدراباد دکن، سنگی، ۱۹۳۰/۱۳۴۸م، رقعی کوچک، ۸+۱۰۲ص

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۵

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۴۰ق؛ با شعرهایی به خط خود او در ۱۱۴۰، مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج مشکی ضربی مقوایی با ترنج، ۱۵۹گ، ۱۲ سطر (۳×۱۷)،

اندازه: ۱۷×۲۳سم [سنا: ف: ۱ - ۷۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš'ār (gerdāvarī)

احمد بن عبدالقادر، ق۱۲ قمری

ahmad ebn-e 'abd-ol-qāder (- 18c)

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۲۲۸

قصایدی از: قصیده خیرالبریة، قصیده لامیه در توحید، ذات الشفاء فی سیرة النبی و الخلفاء، تبصرة المحتاج؛ خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۱۸ جمادی الاول ۱۱۸۸ق؛ کاغذ: حنایی آهاری، جلد: تیماج عنابی، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۷۳]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

لاریجانی، محمد صالح، ق۱۲ قمری

lārījānī, mohammad sāleh (- 18c)

اهداء به: بابا خان سردار

زمان فراهم آوردن: ۱۱۹۸ ه.ق

اشعاری از: نظامی، محتشم، هلالی، صائب، زکی همدانی، قدسی، وحشی، طبیعی، ظلی، مجرم، عرفی، عراقی، سعدی، حاجی، طبیب، شفائی، محمد قلی سلیم، کمال اسماعیل، فغانی، میرزا نصیر اصفهانی، کلیم، میرزا قلی میلی، وافی، رفیق، هلاکی همدانی، مشتاق، حافظ، انوری، نظیری صفی، بهائی، میرزا صادق تفرشی، شوکت، درویش مجید، نیازی، شرر، یوسف، حاج لطفعلی بیک، سنجر، کافی، عاشق، حکیم رکنی، مخلص، شمس تبریزی، خاقانی، ملهم، میرزا ابراهیم، میرزا داود، سند، عصمت، زیب النساء بیگم (دختر اورنگ زیب)، گلشن، امیر خسرو و میرزا ضیاء اصفهانی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۲

آغاز: بسم اله الرحمن الرحیم ×× هست کلید در گنج حکیم؛

انجام: ایشان حرمی درو کشیده ×× بر جمله خلق بسته شد راه

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح لاریجانی، تا: ۲۰رمضان۱۱۹۸ق، جا: ساری؛ با سرلوح گل و بوته، در همه صفحات بعضی سطور به‌خط حمایلی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سیاه، یک‌لا، ۱۱۰گ، ۱۰ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۴ - ۲۹۶]

● **اشعار** / شعر / فارسی

aš'ār

اردلانی، عبدالباقی بن محمد حسین، - ۱۲۴۴ قمری

ardalānī, 'abd-ol-bāqī ebn-e mohammad hoseyn (- 1829)

اشعار برخی از شعرای بزرگ را در مجموعه حاضر جهت امان الله خان والی گرد آورده و به سال ۱۲۲۴ از گردآوری آن فارغ شده است. نام شاعران این مجموعه: سعدی، محتشم، سید محمد اصفهانی متخلص به مشتاق، حافظ، کمال، شهاب، لطفعلی بیگ، میرزا جلال اسیر، صائب، حاجی سلیمان بیدگلی، جامی، خیام، آقا حسن حاجی عبدالقادر یک رباعی به سال ۱۲۸۹ نگاشته، طرزی، طوفان، رفیق، عاشق اصفهانی، اشعار گردآورنده با تخلص شیدا، فیضی، ناطق اصفهانی، خاقانی، امیر خسرو، صهبا، میرزا علی رضا تجلی، میرزا فتح الله عموی گرد آورنده، عرفی، میرزا طاهر وحید، مهدی بیگ، آقا حسین اصفهانی متخلص به اسیری، مشرقی، کلیم، حسرت، خواجه صادق، امین، بابا طاهر، میرزا کاظم متخلص به مهجور، مهستی، اهلی.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۵۱

خط: نستعلیق، کا: = مؤلف، تا: چهارشنبه اواسط صفر ۱۲۲۴ق؛ مصحح، با اضافات در حاشیه، در دو برگ آغازین اشعار فارسی پراکنده و یادگاری محمد حسین بن محمد باقر بن محمد اسماعیل؛ تملک: حسین بن احمد حسینی با مهر بیضوی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۰۷گ، سطور چلیپا و راسته، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲ - ۵۰۱]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš'ār (gerdāvarī)

موسوی، محمد بن معصوم، - ۱۲۹۶ قمری

mūsavī, mohammad ebn-e ma'sūm (- 1879)

برگزیده اشعار در مدح پیغمبر و اهل بیت (ع)، به‌ترتیب حروف هجاء، شامل: قصیده ام القری فی مدح خیر الوری از شرف الدین محمد بن سعید بوصیری و سه بیت شعری که منسوب به‌معاویه و یزید و عمرو بن العاص است، و اشعاری از شافعی، شیخ محمد رضا نجفی، منسوب به‌حضرت سجاد، سید صادق فحام، ملا محمد کاظم ازری، سید شریف، خلیعی، برسی، ابی نواس، بعض عامه، سید محمد قطیفی، مولف، سید محمد صقر، شیخ محمد علی اعسم، سید حمیری، حاجی محمد رضا ازری، ابن ابی الحدید، فرزدق، شیخ هادی نحوی، سید شریف کاظمی، سید مهدی طباطبائی، سید عبدالعزیز، سید علی آل سلمان، مفصل، شیخ حسین نجفی، شیخ بهائی.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۸۸-طباطبائی

خط: نسخ، کا: سید محمد بن معصوم بن الموسوی قطیفی، تا: قرن ۱۳، با تاریخ ۱۲۲۳ تا ۱۲۲۸؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج یک لا قرمز، ۱۴۱گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۲۳ - ۶۸۵]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۳۷۱۵/۳

آغاز: بسمله نبذة من رایقات الاشعار فی مدایح النبی و آله الاطهار علیه علیهم صلوات الله الملك الغفار مدی الاوقات و الاعصار جمعها السید الاجل و السند السامی المحل السید محمد بن المقتول المظلوم السید معصوم الموسوی علی ترتیب حروف الهجاء. قافیة الالف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ محشی منقول از تحفة الرضویه ملا نوروز علی بسطامی؛کاغذ:فرنگی؛جلد:تیماج عنابی لایه‌ای، ۲۹گ (۱۸–۴۶)، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳– ۹۷۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

حسینی، جواد بن وهاب

hoseynī, javād ebn-e vahhāb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۱۴

آغاز: هرکه از من بخواهد این دفتر یا بد زدد به عادت منکر؛ **انجام:** قاصد رسید و نامه رسید و پیام هم در حیرتم که جان به کامش کنم نثار

جنگ اشعار؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš'ār (gerdāvarī)

سید محمد علی بن سید معصوم

seyyed mohammad 'alī ebn-e seyyed ma'sūm

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۸/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوه و السلام علی خیر خلقه محمدو آله الطاهرین و لعنه الله علی ظالمیهم ... اما بعد: فیقول الفقیر الی الله تع الغنی محمدبن المقتول المظلوم السید معصوم الموسوی؛ **انجام:** ما یصنع المرء بعز الغنی و العز کل العز للمتقی

قصایدی در مدح آل بیت نبی که سید محمد علی بن سید معصوم از شعرای متفرقه جمع‌آوری نموده است: ۱– سه قطعه از حضرت امیرالمومنین علی (ع)، ۲– از بوصیری، ۳–از یزید و عمر عاص و معویه علیهم اللعنه، ۴– دو قطعه از شافعی، ۵– از شیخ محمد رضا نجفی، ۶–از سید سجاد، ۷–دو قطعه از سید صادق فهام، ۸–دو قصیده و ابیاتی از ملامحمد کاظم ازری، ۹–از سیدشریف، ۱۰–از صفی، ۱۱– دو قصعه از حضرت باقر (ع)، ۱۲–چند تخمیس از برسی و ابن سبع و شیخ محمد رضا، ۱۳–از خلیعی، ۱۴–دو قطعه از قصیفی، ۱۵–دو قطعه از صاحب بن عباد، ۱۶–دو قطعه از سید محمد صفر، ۱۷–از ابونواس، ۱۸–از علی اعجم، ۱۹–از قطبی بابی، ۲۰–دو قطعه از ابی العتاهیة، ۲۱–دو قصیده از حمیری، ۲۲–از حضرت زهرا و حسین (ع)، ۲۳–از ابن الجوزی، ۲۴–از فرزدق، ۲۵–از محمد بن سید معصوم جامع نسخه، ۲۶–تخمیس سید شریف، ۲۷–از شیخ محمد اعصم دو قطعه، ۲۸–از شیخ محمد رضا نحوی، ۲۹–از زمخشری، ۳۰–از مفصل، ۳۱–از شیخ هادی نحوی، ۳۲–از ابی الفتح، ۳۳–سی و نه قطعه از شعرای بی نام؛

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن آخوند ملامحمد علی سروی، تا: ۱۲۶۰ق؛ با شرح سبع علویات ابن الحدید در یک مجلد است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: چرمی ضربی، ۱۳۸ص (۲+۷۴+۶۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳ – ۱۰۳۳]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

ایاز، محمد علی، ق۱۳ قمری

ayyāz, mohammad 'alī (- 19c)

زمان جمع آوری: ۱۲۵۶ق

اشعار معروف عربی بدین شرح آمده است: قصیده لامیه امرؤالقیس (قفانبک)؛ شرح قصیده ای دیگر از سبعه معلقه؛ مراثی شیخ احمد بحرینی؛ لامیه طغرائی؛ قصیده حسین بن منصور حلاج؛ قصیده طبیب اصفهانی؛ خطبه بی‌نقطه‌ای.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۶۲/۴

آغاز: بسمله، حمداً و شکراً لمن اعطی کل شییء خلقه و الصلوة و السلام علی محمد نبیه و علی ولیه و آلهم انباء الدین؛ **انجام:** عم کرمکم وهم حرمکم حمدالله و صلوة لمحمد و اله و السلام

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد علی فاضل ادیب پسر مرحوم ملا صالح مدرس تبریزی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: محتملاً تبریز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی یک‌لا، ۶۷ص (۱۳۷–۲۰۳)، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵ – ۲۲۲]

● **اشعار** / شعر / عربی و فارسی

aš'ār

جاجرمی، نصرالله بن ابوالحسن، ق۱۳ قمری

jājarmī, nasr-ol-lāh ebn-e ab-ol-hasan (- 19c)

گرد آورنده این قصاید که خود کاتب این نسخه نیز هست، در دیباچه آورده که «کمال البلاغه» را حسب امر حسام السلطنه امیر سلطان مراد کتابت کرده و در پایان نسخه قصیده شافیه ابوفراس حمدانی، که در پاسخ به عبدالله بن معتز ناصبی عباسی سروده، آورده و نیز قصیده معروف فرزدق در مدح امام زین العابدین و ترجمه فارسی آن از جامی را در اینجا درج کرده است. سپس ابوفراس و شمه‌ای از شرح احوال او را در اینجا آورده است. پس از آن مجموعه قصاید و اشعاری است از جمال الدین ابوالحسن علی بن عبدالله بن علی (ص۱۸۶–۱۹۲)، قصاید و اشعاری از ابوالقاسم علی بن حسین بن ابی الطیب با خرزی در مدح شمس الکفاة حسین بن علی بن اسحق و دیگران (ص۱۹۲–

۲۲۲)، اشعاری از قاضی ابوبکر عبدالله بن محمد جعفر لاسکی، خسرو فیروز بن رکن الدوله، ابوالقاسم قشیری، شمس الدین دهستانی، مسعود بن سعد بن سلمان حلاج ابو شرف جرفادقانی مترجم کتاب الیمینی، متنبی، قاضی ارجانی و دیگران.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۲/۲ط

آغاز: بسمله. و لا حول و لا قوة الا بالله ... و بعد یقول العبد ... ابن ابی الحسن الجاجرمی نصرالله ... انه وقع الاشارة؛ **انجام:** تعلق لا محالة بالقیاس.

خط: نسخ و نستعلیق زیبا، کا: نصرالله بن ابی الحسن جاجرم، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۷۷ص (۱۷۲–۲۴۸)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۴/۳ - ۳۰]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

تفرشی، هادی، ق۱۳ قمری

tafrešī, hādī (- 19c)

مجموعه‌ای است ادبی که اشعار شاعران گوناگون به همراه نثرهای ادبی را دربر دارد، آن‌گونه که بر بالای برگ نخست آمده، این مجموعه را مؤلف برای دبیر احتشام الدوله ساخته است. عناوین آن عبارت است از: منتخب غزلیات جلالی یزدی بافقی، غزلی از میرزا ابوالحسن یغما، قطعاتی از مشتاق اصفهانی، رباعیات مشتاق، تذکره اسحاق بیگدلی (برادر آذر بیگدلی)، قصیده‌ای از حکیم سنائی، رباعیات بابا طاهر، غزلیات هزل میرزا ملا فوق الدین مشهور به فوقی، مثنوی حاج محمد کرمانی متخلص به وفا، فخریه میرزا نصیراصفهانی (جد فرصت شیرازی)، مثنوی میرزا صادق تفرشی، تحفة العراقین فتحعلی خان صبا کاشانی ملک الشعرا، قطعه‌ای از ابوالحسن یغما، خلد برین از وحشی بافقی، دوازده بند میرزا نصرالله شهاب تاج الشعرا، مدح ابراهیم میرزا از میرزا نصرالله شهاب تاج الشعرا، قصیده‌ای از جواد نجم همدانی برای احتشام السلطنة، هفت عقبه میرزا شکرالله تفرشی، چند قطعه هجو از میرزا شکر الله تفرشی، اشعاری از میرزا محمد جعفر متخلص به اسیر، قطعاتی از شعرای نامی، هجوی درباره صدر، سوز و گداز نوعی، اشعاری از طاهری، گل کشتی میرنجات، دوازده بند مشتاق، مرثیه ملا محتشم جهت برادر خود، قطعه‌ای از میرزا ابوطالب، اشعاری از میرزا محسن قمر، اشعاری از ذبیح، اسامی شهرهای هفت اقلیم، فرهاد و شیرین وحشی بافقی، منتخب مثنوی مولوی، مناجات نامه خواجه عبدالله انصاری، حکایاتی از انوار سهیلی، حکایاتی از جامع الحکایات، گزیده‌ای از گلستان و بوستان سعدی، غزلیات حافظ، منتخب غزلیات محتشم کاشانی، چند غزل از شجاع‌السلطنة متخلص به شکسته، منتخب غزلیات هاتف، منتخب غزلیات میرسید علی مشتاق، مطایبات، کلمات قصار، اشعاری از نظامی، قطعاتی از طراز، رباعیات، تحفة العراقین صبا در هجو میرزا رحیم نامی، ساقی‌نامه، قطعاتی از هادی تفرشی، قطعه‌ای از میرزا محمد اشرف عامری، ترکیب‌بند ضیاء اصفهانی، مخمس وحشی بافقی، هجو نامه، ترجیع‌بند هاتف و شیر و شکر شیخ بهائی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۸۷۱/۱

آغاز: که قصد جان زار من کند از مهربانیها ×× خلاص سازد از دست غم این زندگانیها / چه حالیست که هر چند از تو بی مهری فرمن بینم ×× فزونتر با تو میل شود در مهربانیها؛ **انجام:** خطی ز صداقت ایشان ده ×× توفیق رفاقت ایشان ده / پیوسته خجسته پایش کن ×× مقبول خاص و عامش کن

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۳؛ تملک: احتشام الدوله با مهر بیضی وی؛ مهر: «مما انعم الله علی عبده مرتضی موسوی»؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع قهوه‌ای، عطف و گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، ۲۴۵گ، سطور چلیپا (۱۴×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳۷ - ۴۸۶]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

جیلانی، ابوالقاسم بن عبدالله، ق۱۳ قمری

jīlānī, ab-ol-qāsem ebn-e 'abd-ol-lāh (- 19c)

گزیده‌ای است از اشعار: جامی، یغمای جندقی، میرزا حبیب قاآنی شیرازی، احمد بن یعقوب منوچهری دامغانی شصت کله، امیر معزی، سعدی شیرازی، عنصری و ظاهراً دو قصیده از گردآورنده جنگ. این اشعار بین سال‌های ۱۲۷۴–۱۲۷۵ق در قزوین، لاهیجان و تهران نوشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۸۹/۱

آغاز: جامی، تا خم چرخ کهن باشد و جام مه نو ×× بهر جامی بودم خرقه بخم خانه گرو؛ **انجام:** دادمش دو بوسه بر کجا بر لب تر ×× لب بود نه چه بد عقیق بود همچه شکر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ق؛ در برگ ۳۲ چنین آمده: «در دولت سرای خداوندگاری عالیجاه ... سر کار طهماسبقلی خان در دارالسلطنه قزوین نوشته شد»، مصحح، فهرستی از نام‌های شاعرانی که در تذکرة الاولیای دولتشاه آمده، در سال ۱۲۷۵ق از سوی کاتب در آغاز نسخه نگاشته شده؛ مهر: کاتب «یا اباالقاسم» (بیضی)؛ کاغذ: فرنگی، ۵۰گ (۲-۵۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۷×۱۸سم [ف: ۳۲ - ۴۷۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

حسینی نیاسری، محمد حسین، ق۱۳ قمری

hoseynī nīyāsarī, mohammad hoseyn (- 19c)
تاریخ تألیف: جمعه ربیع الثانی ۱۲۸۶ و ۱۲۸۹؛ محل تألیف: اتابکه نیاسر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۹۸

شامل [شماره صفحات در فهرست هست]: پاسخ شاطریه بیمار و طبیب شریف، خود بیمار و طبیب شریف، مخمس زشت و زیبا، مخمس نفرین نامه، چند مخمس دیگر و غزل و رباعی و فرد، اشعاری از: آذر، آگاهی، انجم، بقا، جابر، جامی، حافظ، خرم، امیر خسرو، زرگر، رضائی، سحاب، سعدی، شائق، شاطر، شرف، شریف، شمس تبریزی، شوکت، صافی، صباحی، ضیائی، بابا طاهر، طبیب، طرفه، طوفان، عاشق، عرب، فانی، فیض، قصاب، مجدالدین، مجمر، محتشم، محمد رضا، محمد علی (میرزا)، مخفی، مشتاق، شرف همدانی، مولوی، ناصر خسرو، نظیری، نیازی، وامق، وفائی، هاتف، هلال (ملا)، هلالی، همایون، یغما؛
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶-۱۲۸۹؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی رنگارنگ، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۱۱۹گ، سطور چلیپا (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱۳ - ۳۴۴۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

سلماسی، ابراهیم بن اسماعیل خان، ق۱۳ قمری

salmāsī, ebrāhīm ebn-e esmā'īl xān (- 19c)

جنگی است شامل غزلیات، مثنویات، قصاید ورباعیات؛ مؤلف هنگامی که در زادگاه خویش در قریه صدیقان از توابع سلماس بوده وگویا پست حکومتی داشته، این جنگ را از اشعار شعرا جمع آوری وتحریر نموده است. اسامی شاعرانی که شعرشان در این جنگ آمده چنین است: قاسم، سعدی، عاشق اصفهانی، حافظ، طوفان عارض اصفهانی، کلیم، رشحه، نظیری، نیازی، سلیمان صباحی، مجمر، نشاط، حسرت، هاتف، فانی، بیدل، جامی، همام تبریزی، فخر رازی یا ابو المفاخر رازی، اهلی شیرازی، خواجوی کرمانی، ناصر خسرو سلمان ساوجی، شاه طاهر رکنی، ظهیر فاریانی، عرفی شیرازی، امیدی تهرانی، حیرتی، فضولی بغدادی، فردوسی، شانی تکلو، صاحب سلطان خانیم دختر شاهبازخان دنبلی، محتشم، ادیب صابر ترمذی، فتحعلی شاه قاجار متخلص به خاقان، میر فضل الله حسینی متخلصی به خاوری، مجیر الدین بیلقانی، فتحعلی خان صبا، شاه نعمت الله ولی، ترجیع‌بند هاتف، مثنوی میرزا محمدصادق تفرشی (سوزوگداز)، ترجیع بند درویش حسین نوا، مثنوی آذر بیگدلی (بشنوی ای معشر آزادگان ...)، سراپای مهری عاملی، پیرو جوان نصیر اصفهانی، مثنوی هجری تفرشی با آغاز: «یا نسیم الصبح یا خبر البرید ×× یاغراب الدیک یا نعم الورید»، گل و بلبل هجری (الا ای عندلیب نغمه پرداز ×× الا ای باگرفتاران هم آواز)، سؤال وجواب امیر علی شیر نوائی با سلطان به ترکی، از مثنوی معنوی، قطعه ای که میرزا عبدالطیف اصفهانی به میرزا مهدی قاضی تبریز نوشته، مکتوبی که حسینقلی بیک نواده ذوالفقار خان خمسه ای پیش خدمت عباسی میرزا به مؤلف در هنگامی که در سلماس در سال ۱۲۳۰ متوقف بوده نوشته به ترکی، عارف، نجات، بابا طاهر، ابوعلی سینا، حسن، خیام.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۱۹۱-۱۲/۸۱

آغاز: بسمله من بیچاره سودا زده سرگردانم ×× که به اوصاف خداوند سخن چون رانم / من و توحید توهیهات دلم می‌لرزد ×× این قدر بس که حدیثت به زبان می‌رانم؛ **انجام:** به زلف یار اگر اختیار داشتمی ×× مدامی دل اگر صد هزار داشتمی / ای خوش آنروزی که با افسانه میلی داشتی ×× در دل می‌گفتمی افسانه می‌پنداشتی
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۵ جمادی الاول ۱۲۳۹ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مشکی با جدول گرهی و ترنج و سرترنج و لچکی زر ضربی، ۱۷۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۲۲۸]

● **اشعار (گردآوری)** / گوناگون / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

حضرتقلی، جعفر

hazrat-qolī, ja'far

اشعار مختلف همچون: غزل، مدایح از سعدی، محتشم، جامی و معمی، مرثیه، سفرنامه کربلا و جز آنها را در این بیاض گرد آورده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۶۹

آغاز: ای ببالا چون صنوبر ای برخ چون م و ه ×× زلف داری همچو عنبر لب چو ش و ک و ر؛ **انجام:** شه سریر غم و ابتلا سلام و علیک ×× سرور سینه خیرالنساء سلام علیک
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق، تاریخ دستکاری شده؛ جلد: شمیز، ۷۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱-۲۶۵]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš'ār (gerdāvarī)

شریف یزدی، محمد تقی بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

šarīf yazdī, mohammad taqī-ye-bn-e mohammad bāqer (- 19c)

منتخباتی است بیشتر از شاعران متأخر و در مدایح و مراثی حضرات معصومین (ع). نام شاعران این مجموعه: سید محمد مهدی بحر العلوم نجفی، ابن ابی الحدید معتزلی، ابن حجر، شیخ فرج الله بن محمد خطی احسائی، شیخ محمد رضا النحوی، سید

جواد حسینی عاملی، شیخ محمد علی اعسم، ابن حاجب، ابن مالک نحوی، شیخ محمد بن عیسی ازدی، یوسف بن خلیفه المعاوی، شیخ مغامس، ابوالحسن خلیعی، علی مقری.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۱۰

خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۲۶۷ق (آخرین تاریخ)؛ در صفحه ۲۱ یادداشتی است به‌خط محمد حسین موسوی عاملی ترشیزی که به‌جهت یزدی در دهه دوم ماه رجب ۱۲۶۰ نوشته و یکی از قصاید را علی اکبر بن محمد جعفر طباطبائی به‌خط خود نوشته؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، ۱۴۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵ – ۲۲۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

عباسقلی والد آقا کریم، ق۱۳ قمری

‘abbās-qolī vāled āqā karīm (- 19c)

محتملاً از عباسقلی والد آقا کریم. اشعاری از: ابن حسام، ابوالمفاخر رازی، امیر معزی، امیر عثمان مختاری، جمال کازرانی (؟)، خواجو کرمانی، زرگر (آقا میر کمال الدین)، سروش، سلمان ساوجی، ظهیر الدین فاریابی، عرفی، عبید، فردوسی، فتحعلی خان صبا، قاآنی، کمال الدین اسمعیل، ملا حسین کاشفی، میرزا بهرام، میرزا افسر قزوینی، منوچهری، مجمر، مجذوب، محمد تقی (داماد فتحعلی خان صبا)، میرزا کوچک وصال، میرزا خرم مازندرانی، محوی، مغربی، میرزا ابراهیم شیرازی، میرزا محمد علی طهرانی، میرزا ابوالحسن یغما، نشاط، نظیری، واهب (میرزا حسن اصفهانی)، هلالی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۸/۱

خط: نستعلیق، کا: عباسقلی والد آقا کریم، تا: قرن ۱۳؛ ظاهراً قبل از سال ۱۲۵۶ شروع به ثبت و نقل اشعار شده و در بعضی از صفحات نیز اسم عباسقلی والد آقا کریم به چشم می‌خورد و این می‌رساند که گرد آورنده جنگ محتملاً او باشد، این جنگ در سال ۱۳۱۶ ق توسط صنیع الدوله عکاسباشی تقدیم دربار شده؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج سیاه، مقوایی، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱ – ۱۸۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

عراقی، محمد تقی بن محمد، ق۱۳ قمری

‘erāqī, mohammad taqī ebn-e mohammad (- 19c)

اشعاری از: حافظ شیرازی، سعدی شیرازی، میرزا ابراهیم صفا شیرازی، میرزا احمد سند، محمد قلی سلیم، طوفان، محتشم، جامی، نوعی، حکیم نظامی، بهاء الدین عاملی، عرفی، عبدالرزاق دنبلی، مهری عرب، علی رضا تجلی، قاضی شریف اصفهانی، وحشی، آزاد، مسرور، خیال بخارائی، امیر خسرو دهلوی، ظهوری، میرزا شفیعا، ابراهیم ادهم، صفی قلی خان دیوانه، فایض، ابوطالب کلیم همدانی، فردوسی، میرزا داود متولی، لسانی، میرزا رضی ارتیمانی، صائب، سنجر کاشی، بابا فغانی، ملا رفیع مجذوب، ساغر، شعله، منعم شیرازی، پریشان، شفیعای ابرو، زلالی، واعظ قزوینی، قانع قزوینی، آقا حسین رشتی، آقا هادی رشتی، میرزا نعیم سمنانی، میرزا کوچک هجران، طیب اصفهانی، شیدا، میرزا جعفر خلخالی، رضائی، عظیم، جلال الدین رومی، مغربی، نور علیشاه، عمر خیام. در این مجموعه نثرهائی نیز آمده است: «صحت و مرض» فضولی، منشئات و صورت وقفنامه‌های ادبی، حکایات از نوشته‌های سعدی شیرازی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۸۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق، به فرموده ملک محمد بیک متمکن به قریه رهنه از محلات تارم؛ مجدول، دارای سرلوح، دارای مجلس آب و رنگ، در صفحه ۲۸۶ ابیاتی به‌خط محمد محسن زنجانی به‌تاریخ ربیع الثانی ۱۳۱۱ افزوده شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف:۵-۳۰۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

قاجار، محمد ولی بن فتحعلی، ق۱۳ قمری

qājār, mohammad valī ebn-e fath-‘alī (- 19c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۸۶

آغاز: نان و حلوای مرحوم شیخ بهائی، بسمله، الحمد لله علی افضاله و الصلوة و السلام علی اشرف؛ **انجام:** که کاش قا آنیابدی درین روزگار

در این جنگ غزلیات و رباعیات و مثنویات و قطعاتی از شاعران زیر آمده است: «نان و حلوای» شیخ بهائی (ص۱–۲۸)، قطعاتی ایضا از شیخ بهائی (۲۸–۶۲)، اشعاری از «سعدی» و «وحشی» و «مغربی» و «محتشم» و «نظیری» و «قصاب» و «ریاضی» و «آذر» و «خاقان» و «سالک» و «رفیق» و «طبیب» و «عنوان» و «میرزای طوفان» و «فغانی» و «جامی» و «مونس» و «خیام» و «میرزا رفیع واعظ» و «صائب»، تعدادی عریضه و جواب عرائض، و بعد از آن اشعاری از بابا طاهر عریان، ابراهیم خان قاجار متخلص به طغرل، حکیم قاآنی، نشاط، معتمد الملک، ملولی، عنصری، منوچهری، حافظ، عاشق اصفهانی، مرحوم فروغی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۰ق، جا: طهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ماشی با ترنج و نیم ترنج کوبیده مقوایی، ۱۹۳گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۶ – ۲۵۵]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

کاشانی، محمد حسین بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

kāšānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ja'far (- 19c)

چند جنگ متفاوت از او.

۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۵۴۰

منتخبی از غزلیات دواوین شعرا را به ترتیب حروف آخر قوافی جمع آوری نموده و به تاریخ دوشنبه سلخ صفر ۱۲۸۲ در یزد از آن فارغ شده است، عناوین شعرای این مجموعه عبارتند از: میرزا ابوالحسن جندقی متخلص به یغما (۱پ-۳۰پ)، ملاهادی سبزواری متخلص به اسرار، عبدالرحمن جامی (۴۹ر-۹۲پ)، سید علی اصفهانی متخلص به مشتاق، محتشم کاشانی (۱۰۰ر-۱۱۳ر)، میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله متخلص به نشاط، هلالی (۱۲۰ر-۱۲۳ر)، فتحعلی خان ملک الشعراء متخلص به صبا، سید محمد شیرازی متخلص به عرفی (۱۲۶پ-۱۳۰پ)، صحبت، محجوب (۱۳۵پ-۱۳۹ر)، حیاتی، امیر خسرو دهلوی (۱۴۱ر-۱۴۴ر)، غافل اصفهانی، طبیب (۱۴۶ر-۱۴۷ر)، میرزا هما شیرازی، شمس تبریزی (۱۴۸پ-۱۴۹پ)، لطفعلی بیگ آذر، میرزا محمد علی متخلص به ساقی، میرزا محمد صاقد متخلص به آرام، هلال کاشانی، میرزا محمد جواد، مشهور اصفهانی، نیازی، دختر ابراهیم خان کرمانی متخلص به منظر، صهبا، علی نقی کمره ای، احمد بیگ متخلص به اختر، وامق اصفهانی، میرزا محمد جعفر متخلص به اسیر، شایق، انوری، فریدون، عبید، حسینی یزدی، امیر عشاق، وامق، شرر، شاه نعمت الله ولی، شافی، درویش مجید، ملا ذبیح الله، قصاب، مظهر کشمیری، فدائی کرمانی، عصمت، عزلتی، حیران رشتی، اهلی شیرازی، صباحی کاشانی، گوهری، وصال شیرازی، شاه عباس صفوی، مطلب، کلیم، فروغی، مقیمی، عطار، نظیری، فیضی، عزیز، شوکت، طوفان، حسن یزدجردی، مهری، عراقی، عماد، آقا محمد اصفهانی متخلص به عاشق (۱۷۴پ-۲۵۵پ)؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۲ق، جا: یزد؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲۵۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۲۲۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۰۱

از محمد حسین بن حاج محمد جعفر کاشانی در ۱۲۸۳که قصیده‌های فتح علیخان صبای کاشانی (۱-۱۰۴) و انوری (۱۰۵-۱۲۸) را در آن آورده است، او برخی از اشعار صبا را مانند مثنوی در نصیحت و تنبیه و هجو حاج محمد حسین خان اصفهانی صدر اعظم خاقان را که نخستین آنها تحفة العراقین و عبرت نامه خوانده می‌شود نیز آورده است (۹۸-۱۰۴ و ۶۷-۹۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۵ رجب ۱۲۸۳ق، جا: یزد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ ضربی، ۹۲گ، ۱۴ سطر (۱۳/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۰ - ۱۷۴۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۲۵۸/۲-۲۶/۱۳۸

آغاز: از فرمایشات مرحوم جنت مکان خلد آشیان حاجی سلیمان بیدگلی این چند قصیده ... چون شد به تخت عاج خرامان خدیو روس ×× افتاده شاه زنگ ز اورنگ آبنوس؛ **انجام:** فی الجمله از اشعار هریک از شعرا از دیوان ایشان منتخب نموده و در این دفتر ثبت شد تا این که به توفیق و عنایت خداوند مجید در دار العبارة یزد به اتمام و انجام رسید به خط اقل الخلیقه

شامل اشعاری از: حاج سلیمان صباحی، خاقانی، عمعق بخارایی، بدرالدین سنایی، امیرحسین هروی، میرزا نورالله اصفهانی متخلص به ضیاء، مصاحب اصفهانی، جلال جعفر فراهانی، بابا سلطان اصفهانی متخلص به لوائی، فاریابی، ادیب صابر ترمذی آذر بیگدلی، جامی، میرزا محمد ابراهیم متخلص به صفا، میرزا محمد سعید حکیم، وحشی بافقی، فتحعلی خان صبا، یغما، انوری، فردوسی، مثنوی ملا ذبیح الله، مرثیه محتشم در رثاء برادرش و دوازده بند وی؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۷ محرم ۱۳۸۲ق، جا: در دارالعبادة یزد؛ جلد: تیماج زیتونی ضربی مجدول، ۷۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۵۲]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

کرمانی بمی، محمد بن حسن، ق۱۳ قمری

kermānī bamī, mohammad ebn-e hasan (- 19c)

جنگ اشعاری است دارای مقدمه منثور که سبب جمع‌آوری را می‌گوید و گردآورنده در عهد سلطنت ناصرالدین شاه می‌زیسته است. اشعار از شعرای معاصر ناصرالدین شاه است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۱۵

آغاز: چه جادویست ندانم در آن دو چشم کحیل ×× که از فسونش خوابم زدیده کرد رحیل؛ **انجام:** تاج آزادگان وکیل الملک ×× ملجاء اهل فضل و اهل ادب

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مجدول به طلا و رنگ؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن آلبالوئی، ۱۷۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۲سم [ف: ۸ - ۱۲۰]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

مریم

maryam

جنگی است که شاعری با تخلص «مریم» از اشعار شاعران پارسی‌گوی جمع آوری نموده و در لابه‌لای آن اشعار و غزلیاتی از خود نیز درج نموده است. او در اغلب موارد نام شاعران را منذکر نشده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۳۱۳-۱۷/۹۳

آغاز: تا عاقبت کجا بردم باد از این دیار ×× اکنون چو گرد بر دراین آستان شدم / با او وجود من مثل نور وظلمت است ×× او درکنارم آمد ومن از میان شدم؛ **انجام:** محتاج یکدمه دیدارم کو زر وسیمم باد ملکت اسباب ×× روی تو خواهم که ملک روی زمین است / درکار گلاب وگل حکم ازلی این بود ×× آن شاهد بازاری این پرده نشین باشد

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد:مقوا با روکش اسلیمی عطف و حاشیه تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی گرهی، ۸۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۳۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

موسوی جهدی، حسین بن لطف الله، ق۱۳ قمری

mūsavī jahdī, hoseyn ebn-e lotf-ol-lāh (- 19c)

مؤلف این جنگ را در دو بخش تحریر نموده است: ۱. منتخب اشعار قاآنی که برای سید محمدرضای واعظ، گلچین و تحریر نموده؛ ۲. منتخب ابیات گلستان که به جهت سید علی نقی ملقب به صدر الافاضل انتخاب و تحریر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۳/۱-۱۱/۴۳

آغاز: زشت را گوروی خود را نیک کن ×× ور نه با آمئنه ات چبود سخن / زشت اگر آئینه را دور افکند ×× زشتی خود درنهان ظاهر کند؛ **انجام:** هر که دعوی کند گواه بر اوست ×× وآنکه منکر شود بر او سوگند

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۰ق، جلد: مقوا عطف پارچه، ۱۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۳ - ۱۲۳۱]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

محمد رضا

mohammad rezā

اشعاری است در مراثی امام حسین (ع) که مؤلف گردآورده تا در مجالس استادش آخوند ملا حسین هراتی بخواند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۷۳۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۶ رجب۱۲۹۰ق، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۴۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۲ - ۲۶۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš‘ār (gerdāvarī)

مولوی، علی اکبر بن نصرالله، ق۱۳ قمری

mowlavī, ‘alī akbar ebn-e nasr-ol-lāh (- 19c)

مجموعه‌ای از ۶ قطعه اشعار عربی در مدح و مرثیه اهل بیت (ع) است که ۲ قصیده آغاز مجموعه، از مؤلف است: ۱. در مرثیه حضرت ابوعبدالله الحسین (ع)، با مطلع: «الا احدث کم عن حادثِ جلل ×× و عضلةِ اوقعت هزاً علی العلل»؛ ۲. در مدح حضرت امیر المؤمنین (ع)، با مطلع: «عفت الدیار و دارک العلیاء ×× و عرفتها بالرسم یا اسماء»؛ سپس قطعاتی از «سید بحر العلوم» در مرثیه و از «امام شافعی» در مدح و بالاخره قصیده عینیه «سید حمیری» با ترجمه آن به نظم فارسی. آغاز و انجام ترجمه منظوم قصیده «سید» چنین است: آغاز: «داشت جائی ام عمرو اندرلوی ×× مانده آثاری کهن از وی بجا»، انجام: «رحمت حق بر روان مصطفی ×× بعد بر حیدر امام مقتدا». سراینده ترجمه محمد رضا بن میرزا محمد بن محمد رضا بن اسماعیل قمی است (دانشگاه ۲۸۱۷/۱۲). مؤلف، در آغاز کتاب، خود را «علی اکبر الموسوی المولوی» معرفی نموده و در پایان منظومه نخست، نام پدر خود را ذکر می‌کند: «المولوی ابن «نصرالله» ماد حکم ×× و ان یکن لکناً فی المدح ذاکسل». از مؤلف که از فضلا و ادبای شیراز به شمار می‌رفته، ۲ اثر ارزشمند و نادر، به نام‌های «خلاصة التجوید» و «کنوز المعرفة فی شرح دعاء العرفة» موجود است. او خود را در مقدمه «کنوز المعرفة» چنین معرفی می‌کند: «علی اکبر المتخلص بالمولوی ابن نصر الله الموسوی الحائری ثم الحویزی اصلاً و موطناً و الشیرازی مولداً و مسکناً.»

[ریحانة الأدب ۲۹/۶؛ آثار عجم، ص۴۳۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۸۶/۲

آغاز: الحمدلله الذی خلق کنوزاً تحت عرشه و جعل مفاتیحها، ألسنة الشعراء و أنزل کتاباً؛ **انجام:** من فرط شوقی قد نظمت قصائد بعض مدائحکم و بعض رثاء.

خط: نسخ و نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۰۹ق؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: فرنگی در رنگ‌های متنوع، ۱۷گ (۹-۲۵)، ۷ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۲۹ - ۳۰۴]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

علاقه بند یزدی، محمد،

‘alāqe-band yazdī, mohammad

منتخباتی است از اشعار تذکره آتشکده و دیوان عرفی و چند رباعی از میرزا نصیرالدین و غزلی از شرف و دو غزل و دو رباعی از بهجت پسر شرف.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۲

آغاز: بسمله، آنچه رباعیات از حضرات متقدمین کثرالله امثالهم و نورالله قبورهم که بدست این فانی افتاد؛ **انجام:** دلهای حزین

بزلف مشکین مشکن وز چشم سیه، تاب زمستان مستان
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۹ رجب ۱۲۹۲ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: آبی فرنگی، جلد: پارچه‌ای، ۱۶۲گ، ۱۳ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۳سم [ف: ۷ - ۲۸۵]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

یزدی، ابوالقاسم بن جعفر، ق۱۳ قمری

yazdī, ab-ol-qāsem ebn-e ja'far (- 19c)

شعرهای فارسی همین یزدی لاهیجی است با تخلص «سید»، و با شعرهای فارسی: محضری، ابو القاسم، ملا حسن شعبانگردی، وفایی، میرزا مصطفی دارا، شیخ صادق مفتی لاهیجانی (به‌خط خود او مورخ ۱۳۱۴)، حسن بن شفیع موسوی لنگرودی مورخ روز شنبه ۲۲ ذیقعده ۱۳۱۴، و شعرهای فارسی همین سید، و محسن (به‌خط سید در جمعه ۱ رجب ۱۳۱۵)، ضیائی، اوحدی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۱۷۲/۲

آغاز: بسم الله تعالی الحمد الله الذی نظم نظام الوجود و نثر الثالی رحمته علی کافة الموجود ... چنین گوید نگارنده این کلمات که زاده طبع هر کس در نزد او عزیز ... است ... بخاطر رسید که منظومات شکسته بسته خود را ... از سواد به بیاض آورده باشد (در متن آمده: فی المرسیة ابی عبدالله - فی المرسیة علیا جناب صدیقه صغرا). بندی در آن هست به‌نام فرهنگ خداپرستی و جز آن محرم یزدی (مشار ۱۱۷۴)، آغاز [همین بند]: بسمله: در موسم عاشورا در تکیه دولت ×× بگرفته عزا بهر دعای شه ملت؛ **انجام:** کاشتافت ازین بقعه بسر منزل جاوید ×× خوش آنکه شتابد بسوی رحمت یزدان

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ شعرهای فارسی همین سید و محسن (به خط سید در شب آدینه ۱ رجب ۱۳۱۵)، تاریخ شب سه‌شنبه۲۴جمادی الثانی۱۳۱۴وتاریخ روز آدینه۷ ربیع الثانی ۱۳۱۶ و تاریخ روز یک‌شنبه ۲۵ ذی قعده ۱۳۱۴ در آن هست، بندی به‌عنوان موعظه و نصیحت در چهار فصل هم در آن هست؛ کاغذ: فرنگی، جلد: پارچه گلدار ترمه‌ای مقوایی، ۷۳گ (۲۰۷پ-۲۸۰پ)، ۱۸ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۳-۳۱۳۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

همدانی، میرزا عباسخان

hamadānī, mīrzā 'abbās-xān

مشتمل بر قصاید و غزلیات و قطعه و رباعی به ترتیب حروف تهجی که نام شعرا نیز در ابتدای آنها آمده است، در ابتدا تقریظی از شخصی که نام وی مذکور نیست و ماده تاریخی از میرزا سید محمود خان فسائی متخلص به نعمت نگاشته شده است. نام شعرایی که در این مجموعه آمده عبارتند از: سعدی، نیازی صفوی، فیضی دکنی، حسن فراهانی، مظهر کشمیری، آذر بیگدلی، عذری بیگدلی، نقی گلپایگانی، جامی، رهی اصفهانی، زرگر اصفهانی، فیاض لاهیجی، کلیم کاشانی، فروغ الدین اصفهانی، جلال قاجار، مشتاق اصفهانی، عاشق اصفهانی، وفائی تفرشی، مکنون گرجی، صحبت لاری، امیر محمد صالح جغتائی، نشاط قمی، طلعت اصفهانی، میر شمس الدین محمد شاه جهان آبادی، نصرت طالش گیلانی، پرتو اصفهانی، رفیق اصفهانی، ظریف اصفهانی، نظیر زنگنه، اهلی شیرازی، وحشی کرمانی، فکاری سبزواری، کمال الدین مسعود خجندی، صافی اصفهانی، معزی تبریزی، خرسندی شیرازی، فدائی کرمانی، نصیب اصفهانی، حاجت شیرازی، امیر خسرو دهلوی، رفیعی کاشانی، درکی قمی، محجوب ترشیزی، هدایت طبرستانی، منصف قاجار، حرف جندقی، راهب نائینی، طایر شیرازی، دانش اصفهانی، ولی دشت بیاضی، قوسی مشهدی، صهبای قمی، بنائی هروی، طوفان مازندرانی، درویش عبدالمجید، لسانی شیرازی، نظیری نیشابوری، بیدل کرمانشهانی، احمد علی میرزا، ملک قمی، سنجر کاشانی، محتشم کاشانی، میرزا شرف جهان قزوینی، امیر همایون اسفراینی، ظهوری ترشیزی، حکیم سعید خان قمی، ذوقی اصفهانی، فصیحی تبریزی، شریف تبریزی، میرزا اسدالله تبریزی، شجاع کاشانی، نادر لاهیجی، غیرت اصفهانی، اسیری اصفهانی، ثابت دهلوی، جامی اردبیلی، میلی ترک، اهلی ترشیزی، امیر زنده دل ساوه‌ای، وقوعی تبریزی، میرزا محمد سبزواری، طوفی تبریزی، بیضای قاجار، سپهر اصفهانی، غازی قلندر اصفهانی، نقی کمره‌ای، افسر قاجار، همای شیرازی، میر حضوری قمی، احمد علی میرزای قاجار، فخری قاجار، حشمت قاجار، قطران تبریزی، فروغی بسطامی، حافظ شیرازی، نیازی صفوی، میرزا حاتم بیگ، شحنه مازندرانی، علائی آشتیانی، عرفی شیرازی، نشاطی گرجی اصفهانی، صبوحی بدخشی، منت افشار، فریب اصفهانی، آگاه قاجار، قاضی عیسی ساوه ای، امیر محمد صالح جغتائی، مهری عرب، طرزی افشار، صادق ملا رجب، حیدر کاشانی، هاشمی بخارائی، نیکی اصفهانی، نجات اصفهانی، خواجه مرشد شیرازی، مانی مشهدی، نظامی گنجوی، امیدی تهرانی، کوکب خراسانی، کمال خجندی، همای شیرازی، انوری ابیوردی، حیدری تبریزی، سنائی غزنوی، شبهای ترشیزی، مایل افشار، انصاری هروی، غزالی مشهدی، اثیرالدین اخسیکتی، حالتی ترکمان، عنصری بلخی، سوزنی سمرقندی، بابا فغانی شیرازی، بابا نصیبی گیلانی، عتیقی سمرقندی، صهبای قمی، عبید زاکانی، راضی اصفهانی، فخرالدین فلانسی، قوامی رازی، ازرقی هروی، ندیم مشهدی، مولوی، مختاری غزنوی، اشراق اصفهانی، قمری آملی، مشرب عرب عاملی، شمیم اصفهانی، صابر مشهدی، انیس اصفهانی، چشمه ایروانی، حیرتی تونی، نوای هندی، وصالی، اسیری قزوینی، گلخن قمی، روغنی

استرآبادی، بابا شهیدی قمی، سرمد کاشانی، تاثیر اصفهانی، عرشی تکلو، امیر صبری اصفهانی، آگاه قاجار، شایق لرستانی، مردمی مشهدی، صاحب بلخی، خاقانی، میر نصیبی تهرانی، رفیع الدین لنبانی، حزین لاهیجی، ذوقی ترکمان، حالتی ترکمان، نادم لاهیجی، مقصدی ساوه ای، عادل صفوی، نصرت گیلانی، حسن متکلم، حزنی افهانی، جعفری ساوه ای، عوام کردستانی، بهار دارابی، ریاض بروجردی، طراز یزدی، درویش قاینی، نصرالله خان قراگوزلو، طالب جاجرمی، جهانشاه قاجار، وجدی هندوستانی، شاپور تهرانی، رهبان اصفهانی و دهها شاعر دیگر. در پایان کتاب اشعاری از طرزی و صادق ملا رجب به ترتیب حروف و رساله‌ای به نثر به نام «دجالیه» در ذم میرزا مهدی خواجه و پسرش میرزا هدایت آمده است.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۳۱

آغاز: یکتا خدای توانا نه تنها حقیقت اصلی وجود و بود است بلکه ذات و صفات اقدسش سرچشمه نمایش حسن و کمال نمود اتس ...، حرف الالف، فی الغزلیات، شیخ سعدی علیه الرحمة.اگر تو فارغی از حال دوستان یارا ×× فراغت از تو میسر نمیشود ما را؛ **انجام:** مصحف هشتی نویسد صادق ملا رجب زاب زر بسیار خوب از بهر این بازوی تو

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، قرن ۱۳ق؛ آخرین ابیات مذکور از «صادق ملا رجب» است؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۱۴۱گ، ۱۸-۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۸۲۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۳۶۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶ - ۴۶۶]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš‘ār (gerdāvarī)

شریف حسینی، یوسف بن محمد

šarīf hoseynī, yūsof ebn-e mohammad

جنگ اشعار است در رثاء ائمه (ع) از یوسف بن محمد ارموی شریف حسینی، با یک دیباچه به نثر. برخی از شعرها از خود گرد آورنده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۰۳

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعلنا من القوافی اثر سید الظواهر و الخوافی ... اما بعد فیقول العبد ... یوسف بن محمد الارموی؛ **انجام:** رجا فی القیمة ان تومنوا اذا خافت الناس اهوالها

تمت ... الف التحیة و السلام.

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد نصیر جبل عاملی الاصل و قزوینی المسکن، تا: پنج‌شنبه ۲۲ صفر ۱۳۰ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای روشن، ۱۷۹گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۸سم [ف: ۸ - ۲۴۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

مشتری خراسانی، محمد ابراهیم، ۱۲۶۴ - ۱۳۰۵ قمری

moštarī xorāsānī, mohammad ebrāhīm (1848 - 1888)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۶

آغاز: باد آمد و آورد خزان لشکر سرما ×× بشکست و هزیمت شد ازو لشکر گرما؛ **انجام:** چندی ززبان دشمنان ترسیدم ×× امروز زچشم دوستان میترسم

منتخباتی است از قصاید امیر معزی، مسعود سعد، عثمان مختاری و جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی؛ خط: نستعلیق، کا: مشتری طوسی، تا: ربیع الاول ۱۲۹۵ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سفید فرنگی آهارمهره، جلد: تیماج جگری، ۱۲۸گ، ۱۵ سطر (۱۰×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰/۲×۳۱/۵سم [ف: ۷ - ۸۰۴]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš‘ār (gerdāvarī)

تبریزی خیابانی، علی بن عبدالعظیم، ۱۲۴۴ - ۱۳۲۶ شمسی

tabrīzī xīyābānī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-‘azīm (1865 - 1947)

تاریخ تألیف: ۱۴۳۷ق

مشتمل بر اشعاری که در مرثیه امام حسین (ع) و اصحاب آن حضرت گفته شده، از شاعران قدیم و معاصر مؤلف، و بدون ترتیب و تنظیم مخصوص. نام شاعران این مجموعه عبارت است از: دعبل الخزاعی، مغامس، صقر البصری، ابن حماد، الفضل بن العباس، النجاشی، بحر العلوم، الخلیعی، یحیی بن اعقب، شیخ حسن صاحب معالم، عبد الباقی عمری، سعد الدولة، میرزا عبدالرحمن خراسانی، ملا داود خراسانی، عبدالصمد خامنه ای، شیخ احمد بحرانی، شیخ صالح الکواز، سید حیدر حلی، شیخ کاظم الازری، شیخ عبدالحسین الاعسم، شیخ محمد رضا الازری، ابوفراس، ابوالحسن التهامی، شیخ محمد علی الاعسم، شیخ سالم الطریحی، شریف رضی، سید ماجد البحرانی، سید ابراهیم الطباطبائی، سید داود الحلی، ابن السبع سلاطین، شیخ حسن الدمستانی، ابوذؤیب یوسف، شیخ عبد الحسین شکر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۴

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۸ق، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۹۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۱۲ - ۹۲]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

تبریزی خیابانی، علی بن عبدالعظیم، ۱۲۴۴ - ۱۳۲۶ شمسی

tabrīzī xīyābānī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-‘azīm (1865 - 1947)
اشعاری است انتخاب شده از شاعران گوناگون فارسی زبان، در فضایل و مصائب حضرات معصومین (ع)، این انتخاب برای اهل منبر انجام گرفته، و در آغاز مجموعه چند قصیده است به عربی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۴۹۹

آغاز: فی ورود الحسین علی ارض کربلا، من قصیدة لشریف مکة: ام أنسه لما سری من یثرب ×× بعصابة من رهطه النجباء
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ سطرها چلیپا؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۲–۷۵]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

شوشتری، محمد باقر بن علی، - ۱۳۲۷ قمری

šoštarī, mohammad bāqer ebn-e ‘alī (- 1909)
در این مجموعه اشعاری در مطالب دینی و معمیات و غزلیات و تواریخ و اشعار زنان و اشعاری متفرقه گرد آورده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۷۷۴

آغاز: این اشعار هر یک از جهت مناسبت مطلب دین داری نوشته شد. مجنون تو کوه را زصحرا نشناخت ×× دیوانه عشق تو سر از پا نشناخت
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ روی برگ اول یادداشتی از سید محمد موسوی جزائری به‌تاریخ ۱۶ ربیع الاول ۱۳۷۲ دیده می‌شود؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۶۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۲ - ۳۰۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš‘ār (gerdāvarī)

مجدالاشراف، محمد بن ابوالقاسم، ۱۲۴۶؟ - ۱۳۳۱ ؟ قمری

majd-ol-ašrāf, mohammad ebn-e ab-ol-qāsem (1831 - 1913)
جنگی است از قصاید و مخمسات از شعرای قدیم و معاصر گرد آورنده، در فضایل و مناقب و مصایب حضرات معصومین (ع) و چند قصیده فارسی از صباحی و مسمط آنها ازسید تقی قزوینی و رساله «نثر اللآلی» طبرسی. احتمالاً گردآورنده از اهل منبر بوده و این قصاید را برای حفظ انتخاب کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۶۰۴

آغاز: نحمدك یا من یفتتح باسمه الابواب و یذلل بذکره الصعاب و لا یغلق بابه لراجیه و لا یمنع جنابه لمنا جیه؛ **انجام:** ان جسماً ترون تصهره الشمس شقیق البتول مهجة طه
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در حاشیه لغات توضیح داده شده؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۷۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲۵ - ۵]

● **اشعار** / شعر / فارسی

aš‘ār

تجلی دزفولی، عبدالحسین بن محمد طاهر، ۱۲۴۷ - ۱۳۳۹ ؟ قمری

tajallī-ye dezfūlī, ‘abd-ol-hoseyn ebn-e mohammad tāher (1832 - 1921)
مخمسی در مدح و منقبت حضرت صاحب الزمان (عج) و مثنوی از زبان حال حضرت ابی عبدالله (ع) ذوالفقار آتش بار و نفس شریف و مکالمات حضرت امام حسین (ع) با سکینه (س)، مؤلف ابتدا «بهار» و بعد «تجلی» تخلص کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۴۷/۲

آغاز: جوان شد جهان پیر ز انفاس فروردین؛ **انجام:** بر شتر بستید چون بار سفر ×× من بدنبال شما آیم بسر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم ۱۲۸۶ق؛ کاغذ: نخودی و شکری، جلد: مقوایی با روکش مشمع قرمز، ۲۱ص (۵۰–۷۰)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۴۵۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

قوانلو قاجار، حسینقلی خان، - قرن ۱۳ق

qavānlū qājār, hoseynqolī xān (- 19c)
گویا گردآوری حسینقلی خان قاجار قوانلو، با تاریخ‌هایی از غره ربیع الاول ۱۲۳۵ و۱۲۳۰؛ شامل: اشعاری از کاتب ملا حاجی، تعریف بازار، تعریف حمام، تعریف دلاک، تعریف تفلیس، شعری از محمود غزنوی، شعر میرزا ابراهیم، شعرهایی از سعدی، جامی و محتشم، قضا و قدر محمد قلی سلیم، مسدس وحشی، قصیده و اشعار از عرفی شیرازی، اشعاری از ملا نظام استرآبادی و میرزا محمد کاظم متخلص به آذر، غزلیات خطائی (ترکی)، اشعاری از فضولی، پروانه، حافظ، شیخ بهائی و رفیق اصفهانی، مثنوی پیر و جوان میرزا محمد نصیر، دیباچه نکاح از حسینقلی خان.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۰۲

خط: شکسته نستعلیق بدخط، کاتب = مؤلف، تا: غره ربیع الاول ۱۲۳۵ق؛ راسته و چلیپا؛ کاغذ: ترمه رنگارنگ، جلد: میشن قهوه‌ای، ۸۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۱سم [ف: ۸- ۲۰۵]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

نوری، احمد

nūrī, ahmad

منتخباتی است از اشعاری اخلاقی عرفانی از کلیات سعدی شیرازی و دیوان حافظ شیرازی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۸۷

آغاز: باب اول از بوستان: بنام خدائی که جان آفرید ×× سخن گفتن اندر زبان آفرید / خداوند بخشنده دستگیر ×× کریم خطا بخش پوزش پذیر

خط: نستعلیق،کاتب= مؤلف،تا:جمعه۲۶شعبان۱۳۱۲ق؛جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۶گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۵- ۴۱۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

نیل فروش، علی

nīl-forūš, 'alī

اشعاری است اغلب از رمزی و شعرهای از: رمزی (آقا علی نیل فروش متخلص به رمزی)، ناصر خسرو، شمس مغربی، قصیده میرزا عبدالله سامانی متخلص به محیط فرزند تاج الشعراء عمان، آقا محمد جان میرزا ابوالفتح متخلص به دهقان سامان.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۲۷۵-۱۷/۵۵

آغاز: معمار کون کرد زعشقم بنای دل ×× از شش جهت چهار صنوبر نمای دل / نقاش صنع کرده منقش نقوش دهر ×× کفر است اگر که نقطه نشانی به جای دل؛ **انجام:** تا که شد کهنه دمن از اثر باد خزان ×× تا شود تازه چمن از اثر باد بهار/ باد اعدای تو را کاسه محنت مملو ×× باد احباب تو را ساغر عشرت سربار

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق، ۲۴گ، ۱۱-۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۲۳۳]

● **اشعار** / شعر / فارسی

aš'ār

اردبیلی، ابراهیم بن حسین

ardabīlī, ebrāhīm ebn-e hoseyn

چند مجموعه شعر متفاوت از وی.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۰۰ض

آغاز: چو عروس حسن تو شد برون ×× ز سرادقات علی علی / قبسات عشق تو شد فزون ×× بتلألئات علی علی؛ **انجام:** تو می‌و تو ساغر می‌کشان ×× بسبو کنی یم و حوت را / تو مراد و مقصد طالبان ×× نکنم رهات علی علی.

ترکیب‌بندی در مدح امیرالمؤمنین علی (ع) در چهارده بند؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۵-۱۳۲۲ق، جلد: چرم قهوه‌ای، ۲ص (۲۰- ۲۱)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷ -]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۰۰ض

آغاز: یار بی پرده در سرای وجود ×× از پس هفت خیمه جلوه نمود؛ **انجام:** که رخ یار از در و دیوار ×× در تجلی است یا اولی الابصار.

ترجیع‌بند در اختفای هاتف اصفهانی. خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۵-۱۳۲۲ق، جلد: چرم قهوه‌ای، ۵ص (۵۰-۵۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷ -]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۰۰ض

آغاز: مستان خرابات همه جلوه کنانند ×× فارغ ز دو کونند و ز خود بیخبرانند؛

تضمین غزل سعدی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۵-۱۳۲۲ق، جلد: چرم قهوه‌ای، ۲ص (۵۵-۵۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷ -]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۰۰ض

ترجیع‌بند در مدح امیرالمؤمنین (۵۶-۵۷) فارسی با بند ترجیع عربی. بند ترجیع: «یا نور مصباح الهدا، مصباح مشکوه التقی، انت المنی انت المنی الغوث یا مولا علی»؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۵-۱۳۲۲ق، جلد: چرم قهوه‌ای، ۲ص (۵۶-۵۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴۷ -]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

دانش تبریزی، لطفعلی بن محمد کاظم، ۱۲۶۸ - ۱۳۵۰ قمری

dāneš-e tabrīzī, lotf-'alī ebn-e mohammad kāzem (1852 - 1932)

اشعار و یادداشت‌هایی بدون ترتیب و نظم است دارای غزل و تضمینات، معمیات و ماده تاریخ که در پایان پاره ای از غزلیات و قطعات دیده می‌شود. از جمله عناوین اشعار مندرج در این جنگ: ماده تاریخ حاج سلطان علی شوشتری، ماده تاریخ جنت آباد پونه، در ضمن سرمشق جهت میرزا ابوالقاسم کاشانی، حسب الخواهش درة التاج شاهزاده قمر خانم صبیه نواب والا سیاوش میرزا به جهت اطراف دستمال، تاریخ کتاب لیلی و مجنون، جهت موتمن الوزاره، ماده تاریخ ملحد فال اسیری، تاریخ کتاب، شجاعة الحسینی از تألیفات میرزا ابوالحسن صدرالشعراء شیرازی متخلص به خرم.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۷۸۸

آغاز: تا شد آن سرو روان از من بیگانه جدا ×× بی خود از خویش جدا گشتم و دیوانه جدا/ گشته از هجر رخش با من بیدل توام ×× غم جدا غصه جدا گوشه ویرانه جدا

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ برخی از اشعار تاریخ ۱۳۲۳–۱۳۳۱ق دارد، بر پشت برگ نخست یادداشتی است (گویا به خط شعاع) درباره این که نسخه به خط لطف الله دانش شیرازی است و نیز چند یادداشت دیگر، بر برگ آخر ستونی است برای تعیین زمان دقیق نوروز در چند سال قمری و ترکی، در داخل جلد راست و چپ نیز یادداشت‌ها و اشعاری نوشته و از آن جمله است یک قطعه شعر بدون نقطه، در بسیاری از صفحات خط خوردگی و اصطلاحات دیده می‌شود؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوای قهوه‌ای با عطف پارچه‌ای سفید، ۴۲گ، مختلف السطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۶/۵×۱۹سم [نشریه: ۱۳ – ۱۶۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš‘ār (gerdāvarī)

دشتی، عبدالرضا بن حسن، – ۱۳۵۶ قمری

daštī, ‘abd-or-rezā ben hasan (- 1937)

در این مجموعه اشعار متفرقه ای بدون تنظیم خاص در سال‌های ۱۳۰۳–۱۳۰۴ گرد آورده شده است. بیشتر شعرها از سید حمیری، شیخ بهاءالدین عاملی، ابن ابی الحدید معتزلی، ابوفراس حمدانی، ابوالفتح بستنی، طغرائی، امرؤ القیس، شنفری ازدی می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۰۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۳–۱۳۰۴ق، جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، ۸۰گ،مختلف السطر،اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴-۱۳۲]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی، عربی

aš‘ār (gerdāvarī)

امیرخیزی، اسماعیل بن محمد تقی، ۱۲۵۵–۱۳۴۴شمسی

amīr-xīzī, esmā‘īl ebn-e mohammad taqī (1876 - 1965)

مجموعه‌های مختلف شعری از وی.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۸۵

آغاز: عجب نبود گر از بیداد خسرو صورت شیرین ×× زبان بگشاید و با کوه درد کوهکن گوید

بخشی از این نسخه گزیده موضوعی از اشعار شعرای مختلف است و بخشی دیگر اشعار پراکنده از: خاقانی، بهار، ایرج و بخشی دیگر اشعاری از میرزا رستم قندهاری، سرمد، امیرخسرو، حکیم شفایی، تقیای لاهیجی، قاضی نور، میر عطای حکیم، رسوی مهتدی، ملابنای گیلانی، ملاعامی نهاوندی، عبدالحی، مفیدای گیلانی، شاه طاهر دکنی، ملافکاری، اصفی، قاسم کاهی، کلبی، میر محوی، ملاوحشی گیلانی، ملاولی دشت بیاضی، ممتاز شولستانی، محمد قلی بیگ سلیم، میرزا جانی عزلی، امیر شاهی، جامع، حیدر ملک، فضلی، فتوی، شیخ علی نقی کمره ای، بابا فغانی، میرزا نظام دست غیب، میرزا صادق دست غیب، بافزای خورده، میرزا ملک مشرقی، عرفی شیرازی، حسین بیک رفیع، ملااوجی، میرزا ابوالفتح سیستانی، میرزا بدیع تربتی، بدرای مازندرانی، مشفقی، شیدای هندی، الفتی، ملک حیدر صبحی، میرزا سلیمان غیرت کاشی، طالبای کلیم، حاجی ابوسعید تروانی، محمد باقر قری و نصیرای همدانی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۲ دی ۱۳۰۸ق؛ ۶۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۱ – ۱۲۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۸۰

خط:نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: دی ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج فرنگی مشکی، ۷۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۱ – ۱۲۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۸۱

آغاز: پا بزنجیر جنون چون من کسی محکم نداشت ×× سیر گاهی همچو هامون داشت مجنون غم نداشت.

منتخب غزلیات شیخ علی نقی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۳/۸/۲۴؛ ۱۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۱ – ۱۲۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۷۹

آغاز: رهنمایی و نیکویی بر بدان. سعدی. ره نمودن بخیر ناکس را ×× پیش اعمی چراغ داشتن است

دفتری است که در آن اشعار شعرای مختلف به ترتیب موضوعی گردآوری شده، بدین نحو که هر صفحه به یک موضوع اختصاص یافته و ذیل آن ابیات مناسب از شعرای مختلف درج شده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج فرنگی مشکی، ۸۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۱ – ۱۱۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۴۱

آغاز: پیلان ترا رفتن با دست و تن کوه ×× دندان نهنگ و دل و اندیشه کندا

گزیده‌ای از اشعار شعرای مختلف است با یادداشت‌های پراکنده از امیر خیزی در نیمه دوم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج فرنگی مشکی، ۷۲گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۳۱ – ۱۰۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۹۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مجدول دو ستونی؛ جلد: تیماج فرنگی مشکی، ۱۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۱ – ۱۲۳]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

سدید السلطنه، محمد علی بن احمد، ۱۲۹۱ – ۱۳۶۲ قمری

sadīd-os-sāltane, mohammad ʻalī ebn-e ahmad (1874 - 1943)

سروده‌های: پسر علی شاه پسر سید پیر محمد حزب الله شاه هندی، سید تقی شاه قندهاری گوهر نایب، میرزا احمد علی صاحب، مولوی بهاءالدین بهائی، محمد حسین صاحب عاجز، سید پیر محمد حزب الله شاه صاحب دستار مسکین، عاجلی، قاضی ابوالمعالی معالی، عبدالعزیز صاحب عزیز، احمد، غلام محمد شاه گیل، آقا سید علی آقای شوشتری جزایری، سید غالم علی تحسین، سیدلا، نصرالله خان شیرازی فدایی دولت یار جنگ، غافل سپس ساقی‌نامه، دیباچه حدیث کساء و سروده‌های خاقانی و انوری و خادم و اهملی و جامی، پراکنده‌های نظم و نثر و قصیده شوریده شیرازی و ستایش نظام السلطنة فرمان فرمای فارس و ستایش دیوان حسین منصور حلاج و پراکنده ها، شعر ملاحسن محمود در تاریخ مرگ سید صالح محرر که ماده تاریخ است، آن‌گاه احوال بندر لنگه از «پرشن گلف» به انگلیسی با ترجمه فارسی و نیز پراکنده ها.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۳۹۸

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا، ۵۳گ (۱۲۱ص)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۷ - ۳۶۳]

● **اشعار = جنگ شعاع** / شعر / فارسی

ašʻār = jang-e šoʻā'

شعاع شیرازی، محمد حسین بن ابوالحسن، ۱۲۹۸ - ۱۳۶۴ قمری

šoʻā'-e šīrāzī, mohammad hoseyn ebn-e ab-ol-hasan (1881 - 1945)

جگ شعری است که پس از نگارش تذکره شکرستان پارس مشغول به آن شده، شامل اشعاری از: اهلی شیرازی، عاشق اصفهانی، عرفی شیرازی، اسرار سبزواری، ابوالقاسم فردوسی، نظامی گنجوی، فضولی، هاتفی، وحشی کرمانی، ظهیر فاریابی، مخلص، داعی شیرازی، صبوری، مجذوب تبریزی، ابوطالب کلیم، حکیم شفایی، حالتی، وجهی، فرصت شیرازی، سروش، میرزا محمد باقر شیرازی متخلص به غازی، نظیری، جامی، فدایی کربلایی، طبیب، رفیق، منعم شیرازی، میرمشتاق، قصاب، نیازی، آذر، خالص، محتشم، تواریخ نقل از کتاب نظم و نثر چاپ اروپا، نقلی از تذکره حدیقة الشعراء میرزا احمد دیوان بیگی و شمع انجمن و شکرستان پارس، بابا کوهی، ده نامه ابن عماد خراسانی شیرازی، فصیح الزمان رضوانی، زرگر اصفهانی. در این جنگ اشعاری در مدح صاحب منصبان همچون مظفرالدین شاه قاجار و حکمرانان فارس نیز دیده می‌شود.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۶۴۸

آغاز: بسمله. مکشوف باد من بنده محمد حسین الشریف ابن الحاج ابوالحسن الشیرازی مؤلف تذکره شکرستان پارس که خاص از برای شعرای متقدمین و متوسطین و متاخرین و معاصرین آن بلد نوشته شده؛ **انجام:** طرفه گفتی که غمش چاره درمان نپذیرد ما خریدیم بجان درد و نخواهیم دوائی

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۲ق، بخشی به خط علی اکبر در ۱۳۱۲؛ رکابه‌دار؛ مهر: کتابخانه باقر ترقی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۱ - ۳۱]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

ašʻār (gerdāvarī)

بدیع، امیر مهدی، ۱۲۹۴ - ۱۳۷۳ شمسی

badīʻ, amīr mahdī (1915 - 1994)

تعدادی از قصاید و غزلیات و فردیات و ابیات مختلف اشعار معروف عرب جمع‌آوری شده است. در آغاز هر شعر نام گوینده آن آمده و بیشتر آنها شاعران معروف عرب می‌باشند. در حاشیه پاره‌ای از صفحات اشعاری پارسی آمده و سراینده در زیر هر یک از این اشعار فارسی تاریخ سرودن و محل سرودن آنها را ذکر کرده است. تاریخ اغلب آنها به‌سال ۱۳۰۱ق می‌باشد و محل سرودن آنها نقاط واقع بین سمنان و مشهد است به ظاهر سراینده این اشعار فارسی «بدیع» است و به‌احتمال اقرب به‌یقین جمع‌آوری کننده جنگ نیز هموست.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۷۸

آغاز: هو الله سبحانه، بسمله، تبارک و تعالی شانه، لبدیع الزمان الهمدانی؛ **انجام:** او من هذه و ذاک

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، دولایی، ۱۲۹گ، ۲۱ سطر (۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۸ - ۲۷۶]

● **اشعار** / شعر / فارسی

ašʻār

انصاری، حسن، ق۱۴ قمری

ansārī, hasan (- 20c)

اصفهان؛ جابری انصاری؛ شماره نسخه: ۵۲

منتخبات اشعار در وصف اشیاء و حیوانات؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۶ - ۵۹۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

ašʻār (gerdāvarī)

بهار، کاظم، ق۱۴ قمری

bahār, kāzem (- 20c)

این جنگ مجموعه‌ای است از رباعی‌هایی که بر حسب ترتیب حروف تهجی آخر قوافی از الف یا یاء مرتب شده‌اند و نام هر شاعر در بالای آن نوشته شده و علاوه بر آن هر حرف نیز در ابتدای هر رباعی آمده است. اسامی شاعران: حاجی شاه باقر کاشی، میرزا محمد تقی نصیری منشی دیوان، میرزا قاسم خلوت نشین زاهد، میرمومن ادانی یزدی، سراجای نقاش، محمد خان مجرم بیات، محمد قلی سلیم، ظهیرا، شیخ ابوسعید ابوالخیر، ملا سبحانی نجفی، شهود، میرزا محمد سعید حکیم تنها، فدائی نور بخشی، میرزا رفیع واعظ قزوینی، افضل کاشی، میر عبدالوحید گیلانی، حکیم مومن دارالشفا، خواجه مجد الدین شیرازی، میر مغیب حوی، ملا محمد صوفی، شیخ نظامی، حکیم ظهوری خراسانی، ارفیع دستور، میرزا محمد صالح رضوی، ملا خواجه علی پیشنماز نعیم، عجم قلی بیگ ذوالقدر، ملا محمد مومن حسین یزدی، میرزا ابوالحسن حامد، میرزا محمد شعر باف فکری، میرزا محمد نسابه، شیخ زین الدین خوافی، میر رضی ارتیمانی، ابوسعید، ملا نظر مشهدی، غنی کشمیری، عمر خیام، میر نجات، ملا نظیری نیشابوری، ابوطالب همدانی، ملا مظفر حسین، حکیم سنایی، ملا سبحانی نجفی، واعظ غنی کشمیری، میرزا ابوالحسن کلانتر نیشابور بیگانه، میرزا محمد سعید حکیم شهابی، شیخ اوحد الدی کرمانی، حافظ، ملا عبدالرزاق فیاض لاهیجی، میرزا محمد سعید حکیم شمسای، میرعبدالباقی، آقا حسین خونساری، جامی، میرزا اشرف، شیخ بهاء الدین، میرزا جلال الدین، مطیعای همدانی، ملا سینای بروجردی قاطع، تسلیم قمی، میرزا جلال اسیر، میر محمد باقر داماد اشراق، کمال اسمعیل، سعیدائی لاهیجی، ملا ملك قمی، راسخ، میرزا ابوالحسن وحی، رسوائی همدانی، میرزا حیدر رضوی، مولوی، میرزا خلیل، میرزا زین الدین قراجه داغی، ملا علیرضا تجلی، ملا محمد علی، شیخ علی نقی کمره، ملا امامقلی بك چکنی وارسته، غیور، میرزا محمد علی تمکین تخلص، مولانا عبداله بیانی، مولانا لطیف نیشابوری مشهور به مطالع، میر علی جرفادقانی، سامی، عنایت خان آشنا، اوحدی، آهی، میرزا محمد مجذوب تبریزی، میرزا رفیع دستور، میر سید علی جبل عاملی، ناقلی، شاکرای طهرانی، قاضی میر اسمعیل همدانی ناظر، میرزا محمد تقی نصیری منشی دیوان، میرزا عرب نظام الملکی، فایض هروی، میرزا محمد حسین نورس دماوندی، اثیرالدین اومانی، عبدالمولی، میر زین العابدین حبشی اصفهانی، شیخ مغربی، ملا شکری، عطار، ملا حسینعلی سبزواری معتقد، میرزا تقی پیرزاده، مخلص خان، محمود لاری، قاسم کازرونی، میرزا ابراهیم ادهم، شامی تکلو، شیخ زاده لاهیجی، حاجی محمد جان قدسی مشهدی، محمد امین خان بیات مجرم، فردوسی، طاهرای یزدی، میرزا محمد صالح الرضوی، تایب کرمانی، خاقانی، یقین جرفادقانی، محمد رضای اصفهانی، اسدی، سام میرزا، میرزا ابوالحسن فراهانی، قمری قزوینی، میرزا مهدی عالی، میرزا نصیر عتیقی نصرت، میر شریف حافظ، محمد ابراهیم فارغ، میرزا ابوسعید، عارف کاشی، میرزا معصوم صابر، میرزا حیدر خلف میرزا غیاث پیشنماز، محسنای قلندر، شاهنظر قمشه، میرزا ابراهیم واقعه نویس، حاجی اسد بیك ابن یمین، وحید، خلیفه سلطان، میرزا عرب ناصح تبریزی، شیخ محمد مازندرانی میرزا مهدی مستوفی موقوفات، سامی، طالب آملی، خالصاء استرآبادی، میرزا انوری هروی فتوی، میرزا عابد شیرازی، میر مومن ادائی یزدی، نجیبا، خواجه نصیر طوسی، عبدالمولی، حاجی صادق صامت اصفهانی، ملا محمد نصیر مدرس قم، شیخ ابوالقاسم، سعدی، حکیم رکنا مسیح، نجفقلی بك والی، کلبعلی نادر، اظهری، میر شاهد، ملا نوعی خبوشانی، محمد علی کرباسی، میرزا محمود اوراجه نویس، حاجی حسینا، ملا محمد سلطان منصف، محمد ابراهیم نسلی شیرازی، میرزا جعفر گلستانه مرتاض، میر محمد رضا قاضی بروجردی، قاسم بك حالتی، میرزا محمد کاظم کریم، شیخ نجم الدین کبری، ملا ضمیری اصفهانی، میرزا حسینخان الفت، ملا شاه محمد شیرازی عارف، حسنخان شاملو، میرزا جعفر رونق، ملك حمزه خان سیستانی غافل، ملا محمد امین استرآبادی خادم، خواجه حسین، میرزا مقیم کتابدار، میردوست محمد کتابدار، آقا حسن وحدت، شفیعای اثر اصفهانی، میر سید علی مهری، ملا لطفی نیشابوری، میرزا فصیح برادر وحید، حلالای نائینی، میر ابوطالب ترشیزی، میرزا تراب فطرت، میرزا رضی دانش، زایرای شوشتری، شیخ فخرالدین عراقی، ظهیرای تفرشی، میرزا هاشم، رستم کیا، میرزا هدایت الله، میرزا حسن الله خان مشهور به صفرخان، حاجی ملا محمد علی، میر سالم حسینی کشمیری، آقا مرتضی قلی خان شاملو، سایر اردوبادی، ملا محمد علی مهابادی، محمد اکبر، خلیل بك گیلانی فیاض، امام قلی خان وحشت بختیاری، امیر خسرو دهلوی، حاجی محمد جان قدسی، میر شوقی محمد حسین، شیخ الله قلی، غیاثایی حلوائی، ملا رجبعلی تبریزی واحد، چلبی بیك فارغ مشهور به علامه تبریزی، محمد باقر بیلدار، کفری یزدی، میر کمال قمی، میرزا طاهر وزیر اعظم وحید، مهدیقلی خان قرچقای خانی، شاه داعی، باعث همدانی، نوروز بیك، محمد رضای مسگر، جانابیگم صبیه خان خانان، ملا عبدالله انصار، میر رحیم فراش، میرزا علی نایب، شیخ علی قمی، سیف الدین باخرزی، آقا باقی نهاوندی، میرزا نوری فتوی هروی، مولانا عهدی قراکوئی، ملا رحیم شیخ الاسلام، سعیدای نقشبند، ملا وحشی یزدی، محمد حسین بك معلوم، میرزا سعد الدین محمد راقم وزیر خراسان، ملا واثق نیشابوری، میرزا معنی فطرت مشهور بموسوی خان، ملا محمد سعید اشرف، ملا محمد صادق شیخ الاسلام خواف، شیخ صفی اغور لوبیك شیرازی، ملا باقر سروش، میرزا همت گیلانی کراق یراق، میرزا عبدالمجید، دبیری ذوالقدر، میرزا ابراهیم متولی، محمد هادی کاشی رمزی،

مشعله دار باشی مشعله تخلص، آقا جعفر سارو خواجه، آقا میر منصور سمنانی، میر معزالدین ولد میرتونی، محمد باقر بیک وزیر جهرم، میرزا طالب ولد کمال، صحیفی شیرازی شیخ بهاء الدین، محمد بیک زنگنه، کوثری خونساری، محمد تقی بیک نویسنده میرزا داود متولی، مستفید اورنگ، ملا عباس فاتح، پیمانی خراسانی، فضلی جرفادقانی، میرزا اسحق رضوی خادم، اولیا باشی، شیخ ابوسعید کرمانی، میرزا قوام ولد میرزا مقیم، میرزا حسن وزیر نواب، آقا حسین بشیر، فریدون بک.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۰

آغاز: آنرا که خدا بلافتی کرد ثنا ×× مخلوق چگونه اش سراید بسزا؛ **انجام:** اگر مجنون دل شوریده ای دانست ×× دلیل لیلی از آن شوریده تر بی

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ اشعار در چهار ستون؛ کاغذ: فرنگی، جلد: ابره، کاغذی، عطف و گوشه تیماج ماشی، مقوایی، ۱۱۹گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴ - ۳۹۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

حیرت حسینی، محمد بن حسین

heyrat-e hoseynī, mohammad ebn-e hoseyn

فهرست نام برخی از شاعرانی که شعر آنها در این جنگ آمده است: مهوی، قدرت قمی، ازل قمی، مخفی، میرزا عبدالرحیم، جیحون، فیضی، جامی، اقبال، جدای قمی، صبوحی شاطر عباس قمی، شیخ محمد حسین قمی، شیخ محمد علی، وفایی قمی، آقا میرزا سید علی قمی، شرر قمی، آذر قمی، فرهنگ قمی، رضوانی قمی، تمکین، صفایی، محیط، طالب، آقا علی مدرس، طرزی افشار، وصال، بسحق شیرازی، مهدیقلی میرزای سهام الملک، ضیاء سپاهانی، میرزا عبدالله، شیخ الرئیس میرزا، راهب، میرزا حسین حرامزاده، استاد غلامرضای شیشه‌گر، آقا محمد رضای صهبای قمشه‌ای، شاه نعمة الله، میر فندرسکی، مشتاق. در دنبال شعر تمکین آمده «حرره محمد علی بن محمد حسن الطهرانی».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۱۵۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۹۲گ، سطور چلیپا (۹×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳ - ۳۱۲۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

تیمورتاش، سرر، ق۱۴ قمری

teymūrtāš, sorar (- 20c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۹۵

بیاض شعر؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۴۴گ، اندازه: ۱۰/۸×۲۰/۸سم [رایانه]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

حسینی، احمد بن ابراهیم، ق۱۴ قمری

hoseynī, ahmad ebn-e ebrāhīm (- 20c)

اهدا به: امین السلطان

تاریخ تألیف: ۱۳۰۶ق

اشعاری از: انوری، منوچهری، ناصر خسرو، ظهیر فاریابی، ارزقی، امیر معزی، مسعود سعد و رشید وطواط، اثیرالدین اخسیتکی، خاقانی شروانی، رودکی، سمرقندی و عنصری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶-فیروز

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ دارای ۲۹ سر سوره و جداول با آب طلا و لاجورد در همه صفحات؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: تیماج، آستر و عطف و حاشیه تیماج سرمه‌ای، ۶۳ص، ۱۰ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱ - ۲۴۴]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

حسینی علوی، علی بن محمد علی، ق۱۴ قمری

hoseynī 'alavī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (- 20c)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۷۳ق؛ محل تألیف: مدرسه کاسه گران اصفهان

گزیده‌ای از اشعار شاعران مختلف است، مؤلف در مقدمه می‌گوید: «چون در ایام شباب طبع مایل به اشعار می‌بود و از جمله آنها آنچه در مواعظ و اخلاق و حکم و امثال آمده، از اقسام دیگر مرغوب‌تر، فلهذا مصمم گردیدم که از اشعار شعرا شطری و از ابیات ادبا چند سطری در مجموعه‌ای گرد کرده و چون اختصار در همه جا مطلوبست، علی هذا مقطعات و دو بیتی‌ها و موزون بحر خفیف «فاعلا تن مفاعلن فعلن» انتخاب و اختیار شد و به همین واسطه نامیدم آن را به «قطعات مختصره»». مؤلف از سروده‌های خود نیز در جای‌های مختلف آورده است.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۵۰/۱

آغاز: سپاس مرپروردگاری را سزاست که قطعات سبحات فیضش نباتات ریاض آفرینش را سیراب فرموده

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۵ محرم ۱۳۹۰ق؛ نسخه دوم از کتاب است؛ مهر: مؤلف؛ ۴۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱ - ۴۳۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

دبیر خاقان، مهدی، ق۱۴ قمری

dabīr xāqān, mahdī (- 20c)

مشتمل است بر غزلیاتی از طلعت، زرگر اصفهانی، طوبی، فروغی، جامی، سعدی، حافظ، هاتف، حیدر، محیط، مجمر اصفهانی، صفی علیشاه، سنائی، سرخوش، قاآنی، ثمر، ذکاء الملک، وصال شیرازی، همای شیرازی، نشاط، عاشق اصفهانی، سروش، هلالی جغتائی، شمس مغربی، انوری، شیدا، نظامی، و مثنویات و رباعیاتی که ناظمش معلوم نشده است. در انتها منشأتی در گله از معشوق و جواب احوال پرسی، و عدم ارسال مراسله معشوق، در جواب ملاطفت نامه معشوق، در فراموشکاری، اظهار اشتیاق، خدمت و دعوت معشوق، در مناجات از شداید عشق، در عرض ارادت خدمت معشوق، در مراجعت معشوق از سفر، در اظهار کمال اشتیاق خدمت معشوق و همچنین غزلیاتی از مهدی منشی متخلص به نیر و ملقب به دبیر خاقان ضمیمه می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۵۰

آغاز: هو المحبوب و المطلوب- نمیرود ز سرم گر درآورد غمم از پا ×× هوای شاهد شیرین و شور لعبت زیبا؛ **انجام:** اما شما آنچه از راه رسم وفا فرمودید تمام ادعا بود و ادعا بعرف عرفا بیجا و صاحب ادعا هنگام امتحان رو سیاه است قربانت

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رمضان ۱۳۲۲ق؛ دارای سرلوح، مجدول و دارای کمند؛ واگذاری بنیاد مستضعفان در شهریور ۱۳۶۷؛ کاغذ: آبی فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای یک‌لا، ۸۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۷سم [ف: ۱۷ - ۹۵]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

شاهرودی، محمد حسین، ق۱۴ قمری

šāhrūdī, mohammad hoseyn (- 20c)

مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه: ۷

جنگ اشعار فارسی است؛ خط: نستعلیق خوانا، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۵ - ۵۸۵]

● **اشعار (گردآوری)** / گوناگون / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

طالشی، جناب بن نورالله، ق۱۴ قمری

tālešī, jenāb ebn-e nūr-ol-lāh (- 20c)

جنگ شعری است شامل غزلیات، رباعیات و فردیات از شعرای مختلف همچون: سعدی، حافظ، جامی، عراقی، خسرو دهلوی، صایب، هلالی جغتایی، مستوره کردستانی، عنصری، انوری، فرخی، نشاط، احمد شیخ الاسلام، الفت کردستانی، اسیری، والی کردستانی، محتشم، خسروخان والی، مجمر، هجری، حیران کردستانی، خموش تهرانی، بیدل کاشانی، ذوقی بسطامی، رهی اصفهانی، رونق کرمانی، رامش شیرازی، داوری شیرازی، سرهنگ تبریزی، ساغر شیرازی، شوکت شیرازی، کلیم همدانی، سید محمد علی خاکی، قریب اصفهانی، شباهنگ رازی، راوی کروسی، شکوه شیرازی، صاحب مازندرانی، صفهانی اصفهانی، صبای کاشانی، صفائی نراقی، آقا محمود کرمانشاهی، مخلص شیرازی، مشتاق اصفهانی، مکنون کرجی، وصال شیرازی، ناطق اصفهانی، وقار شیرازی، واله اصفهانی، منصف قاجار، نصرت اردبیلی، نوائی، نصرت طالشی، نثار تبریزی، واقف هندی، همای مروزی، همای شیرازی، هدایت طبرستانی، شاه غازی قلندری، قاضی عثمان قزوینی، یوسف خطائی، مجرم همدانی، جیب کاتبی، فغانی، منتخبات دیوان جامی، میرزا محمدتقی بن میرزا کاظم طبیب مظفر کرمانی، نورجهان بیگم، غباررازی، فروغی اصفهانی، فرخ زند، فدای اردستانی، کوکب خراسانی، گلشن شیرازی، مجید طالقانی، مختم شیرازی، مایل اصفهانی، مطیع مازندرانی، محمد ساوری، میرزا محمد مازندرانی استرآبادی، میرزا محمد کوزه‌کنانی، منشی باشی طبرستانی، سلطانی مازندرانی، سلیم کردستانی، عاشق اصفهانی، گردآورنده جنگ خود را جناب بن نورالله طالشی معرفی می‌کند، گویا خود از شاعران بوده است. این جنگ را در شوال ۱۳۰۸ به انجام رسانده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۶۰۱-۳۳/۱۵۱

آغاز: بسمله چه دیدم درلب ساغر لب جانانه خود را ×× پر از خوناب حسرت ساختم کاشانه خود را / اگر یکدم نمی بینم رخ جانانه خود را ×× ز برق آه آتش می‌زنم کاشانه خود را؛ **انجام:** فرد: پادشاها درگهت دارالشفای رحمتست ×× درد مندانیم زینجا بهر درمان آمدیم

خط: شکسته، نستعلیق، کا: جناب بن نورالله طالشی (جامع جَنگ)، تا: ۱۵ شوال ۱۳۰۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج و سر ترنج، ۲۶۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۲۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

ظریف، احمد بن عبدالکریم، ق۱۴ قمری

zarīf, ahmad ebn-e 'abd-ol-karīm (- 20c)

جنگی در مدایح و مراثی حضرات معصومین (ع)، از شعرای مختلف فارسی و بعضی از قصاید به عربی می‌باشد، و به نام این شاعران تصریح شده است: شریف مرتضی، میرزامحمود رئیس بقا علی شاه، شیخ محمد صالح حائری طبری (علامه سمنانی)،

صفائی فرزند یغما (یغمای ثانی)، میرزا محمد صادق اصفهانی متخلص به روشن، یغما جندقی، میرزا عباس خان اعمی معروف به ادیب و متخلص به پریش ساکن ساری، مفتون ساروی، خاوری، جیحون یزدی، آقا رسول بارفروشی متخلص به قانع، سید ابوالقاسم رشتی متخلص به بی نشان، آقا محمد ابراهیم سبحانی، ابوالعتاهیه، شیخ عبدالوهاب شعرانی، حیدر علی کمالی، حاجی شیخ اسدالله امین الواعظین.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۵۵

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۶ق؛ چند صفحه اواخر مجموعه به خط علامه سمنانی است با تاریخ ۱۳۲۹ در برگ ۲۴۴، سطرها چلیپا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱ - ۴۶۴]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

گلستانه، ابوالقاسم، ق۱۴ قمری

golestāne, ab-ol-qāsem (- 20c)

منتخباتی است از اشعار شعرای قدیم و معاصر که بدون ترتیب مخصوص گردآورده شده، شاعران این مجموعه عبارتند از: هاتف اصفهانی، دودی اصفهانی، ناصر خسرو، میرزا عبدالوهاب، حسینعلی بیگ شرر، میرزا حیم طبیب، میرزا عبدالحمید، حافظ شیرازی، سعدی شیرازی، مکتبی، ملای رومی، کشمیری، ابوالقاسم زیبا حیرت، فردوسی، امان الله بستی، جامی، نعمت الله ولی، نامی، عارض، شمس تبریزی، کمال الدین اصفهانی، امیرمعزی، عنصری، سنائی، میرزا نصیر طبیب، ادیب صابرعاشق، اسدی، شهدی، ریاضی، فنا، فریدون، حمزه، مونس، طوفان، دکتر سرور مقبل، خیام، بینش، افسر خراسانی، بزرگ نیا، پروین اعتصامی، فراهانی، یغما، جندقی، عارف قزوینی، منوچهر شیبانی، حسین حسینی، خوش بین تربتی، برهان، اسپهی، پهلوان زند، انوری، قائم مقام، عشقی، شیدا، سینا، والد اصفهانی، مکرم اصفهانی، صفیر، عطار، ابوالفرج رونی، زرگر.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۷۷۴-۱۹/۱۰۴

آغاز: ای فدای تو هم دل و هم جان ×× وی نثار رهت هم این و هم آن / دل فدای تو چون توئی دلبر ×× جان نثار تو چون توئی جانان؛ **انجام:** جامی دل شده را جام دل آن روز شکست ×× که در آمد به سر گوی تواش پای به سنگ

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۶ق؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۷۴گ، ۱۲-۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۷۰]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

مداح بروجردی، محمد صالح، ق۱۴ قمری

maddāh borūjerdī, mollā-sāleh (- 20c)

بیشتر اشعار این مجموعه از خود گردآورنده و در موضوعات دینی و مدایح و مراثی حضرات معصومین (ع) می‌باشد که در سال‌های ۱۲۹۱-۱۳۱۲ انشا شده است. نام شاعران این مجموعه: جودی، صالحای شوشتری، نصرت خراسانی، اسماعیل خان سرباز، محمد علی روضه خوان بروجردی، کمال الدین اصفهانی، ملا احمد روضه خوان بروجردی، میرزا احمد یزدی، سیاح خراسانی، وفائی شوشتری، سروش، پروین همدانی، ملا محمد خطا، ملا محمد صالح خرم آبادی، سید علی شباهنگ، ساغر اصفهانی، سعدی، وصال شیرازی، ملا علی اصغر بروجردی، عرب کاشی، میرزا عبدالمجید نوائی بروجردی، ملا قربان بیدل قزوینی، حاج محمد بیدل کرمانشاهی، ملا یوسف نهاوندی، میرزا نصرالله شهاب اصفهانی، استاد شریف خیاط طهرانی خموش، قهرمان خان ملایری، سالک، طوطی علی درویش، نظیری نیشابوری، تاراج اصفهانی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۶۸۴

آغاز: انشاد حقیر صالح مداح است: ای شیعه پس از مدح شه خیبر کن ×× از عالم ذر لبا بگشاییم بسخن

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نسخه بیاضی است؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، مختلف السطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۲۲ - ۲۳۳]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš‘ār (gerdāvarī)

موسوی عنایتی، حسین بن صادق، ق۱۴ قمری

mūsavī ‘enāyatī, hoseyn ebn-e sādeq (- 20c)

منتخباتی است نامرتب از شعر: حافظ شیرازی، سعدی، اهلی شیرازی، فیض کاشانی، مجذوبعلیشاه، سعد الدین حموی، روشن، حکیم سنایی، وحشی، شاه قاسم انوار، فضولی بغدادی، حاجری، فروغی، طلب اصفهانی، نعیمی، بابا طاهر عریان، عطار نیشابوری.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۲۵

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۸ جمادی الاول ۱۳۲۲ق، جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۹۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۷ - ۲۴۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš‘ār (gerdāvarī)

قزوینی، محمد مهدی بن محمد تقی

qazvīnī, mohammad mahdī ebn-e mohammad taqī

تشطیر سه قصیده است از قزوینی: ۱- قصیده رائیه ملا محمد کاظم ازری در رثاء بدین سرآغاز: «هی المعالم ابلتها ید الغیر ×× فقطعت بالمنایا و هی فی الغیر / داهی الضراوة لم یقنع بضائرة ×× و صارم الدهر لاینفک ذا اثر»؛ ۲- قصیده لامیه ابوطالب در مدح حضرت پیامبر اکرم (ص) بدین سرآغاز: «و لما رأیت القوم لاود فیهم ×× و للحب بل هم عن حبیب بغافل / و لما رأیت القوم لاود فیهم ×× و قد قطعوا کل العری و الوسائل»؛ ۳- قصیده میمیه در مدح حضرت پیامبر (ص) بدین سرآغاز: «من لی ببشرای بشر البشر فی الحشم ×× من لی بتبشیرها من بشیر مبتسم / من لی بتذکیر بشری ذکر بشرته ×× من لی بذکرای ذکر الحزم فی الهمم».

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۲۶۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: از قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا،۱۴گ،۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۶]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

کرمانشاهی، شاطر رجبعلی

kermānšāhī, šāter rajab-'alī

بیشتر این مجموعه درباره حضرات معصومین (ع) می‌باشد و چند بحر طویل نیز دارد. اشعار از این شاعران است: گلشن، یحیی، صغیر، شکوهی، اختر، سلطانی، صفا، قانون، شباب، ذاکر، سنائی، جواد، شیدا، کرکی، صابر، ناظم الشعراء، اعمی، صلصال، ناصر الدین شاه قاجار، نوائی، مشکین، جیحون، عبرت، پروین، چاووش، راقم، راهب، صهبا، شوکت، وهاج، شاطر، نیر، شارق، دیوان، مضطر، سید مجنون خسرو.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۲۳۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ بعضی از اشعار به‌خط آقا محمد رجعتی است، سطرها راسته و چلیپا، نسخه بیاضی و جلد ندارد؛ ۱۲۶گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱ - ۱۸۶]

● **اشعار (گردآوری)** / مراثی،شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

واعظ زاده، مرتضی بن محمد، ق۱۴ قمری

vā'ez-zāde, morteza ebn-e mohammad (- 20c)

مجموعه اشعاری است در مرثیه امام حسین و واقعه کربلا که مؤلف برای منابر خود در سال ۱۳۳۶ جمع آوری کرده است.

مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره

کاتب = مؤلف، بی تا [ف: مخ - ۲۹]

● **اشعار** / شعر / عربی

aš'ār

احمد بن السیرجی

ahmad ebn-e seyrajī

مجموعه‌ای است از سروده‌های خود او و دیگران.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۵/۲عکسی

آغاز: قال رسول الله (صلی الله علیه و آله): ان من البیان لسحرا، و ان من الشعر لحکمة؛ **انجام:** تقایا فی ... صاحبه یقینا

نسخه اصل: اسکوریال - مادرید، ش ۱۷۹۰؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، ۵۵گ (۲۰۲-۲۵۷)، ۱۳ سطر [عکسی ف: ۱ - ۱۲۲]

● **اشعار** / شعر / عربی

aš'ār

قاضی، جعفر

qāzī, ja'far

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۸۳/۱۴

آغاز: باغادة مذ سکنت بالیه ×× احیت عظاما رمة بالیه؛ **انجام:** لما رات ثم غرامی بها ×× مالت صدودا و انثنت سالیه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز با عطف و حاشیه مشکی، ۹۵ص، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۲ - ۲۱۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / عربی

aš'ār (gerdāvarī)

جواهری بروجردی، علی بن احمد، - ۱۴۱۵ قمری

javāherī borūjerdī, 'alī ebn-e ahmad (- 1995)

تخمیس پانزده قصیده است در مراثی حضرت امام حسین (ع) بر قصیده‌هایی از خود جواهری و سید جعفر حلی و سید محمد حسین قزوینی و شیخ صالح کواز و سید ابراهیم طباطبائی و شیخ عبد الحسین عاملی و سید رضا هندی. پس از این تخمیس‌ها اشعاری به زبان محلی عراقی افزوده شده است.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۵۴۹

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: گالینگور قرمز، ۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲ - ۱۷۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۵۴۷

تخمیس قصائد است؛ خط: نسخ معرب، کا: جواهری بروجردی، علی بن احمد، بی‌تا، جلد: گالینگور قرمز، ۳۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲ - ۱۷۷]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

آقا میرزا بیک

āqā mīrzā beyk

جنگی است شامل اشعار مختلف از شعرای گوناگون بدین ترتیب: مقطعات ابن یمین، حکایت جوان عاشق در بغداد، اشعاری از ابوالحسن فراهانی، ظهیرالدین فاریابی و خواجه حسن ثنایی؛ کلماتی از ابوتراب نخشبی، ابوالحسن خرقانی، عین القضاة همدانی، علی رودباری، شبلی، بهاءالدین نقشبند، سلطان العارفین، ابوالحسن قوشچی؛ اشعاری از سعدی که آقا میرزا بیک به درخواست خواجه محمد صحاف (صاحب جنگ) نوشته است؛ اشعار میرزا بیک به خط خودش؛ در لابه‌لای رسائل اشعاری از: مسعود سعد سلمان، شیخ عطار، سید حسن، مولانا ولی، مولا مؤمن حسین، رضی الدین نیشابوری، انوری، شرف الدین سوده، خواجه حافظ، کمال اسماعیل، امینی، بابا فغانی، شاه نعمت الله ولی، خاقانی، عرفی، رفیع الدین ابهری، شهاب الدین مؤید، عین القضاة همدانی، شرف بافقی، ولی دشت بیاضی، شاه غوری، مولوی، ابو سعید ابوالخیر، عمعق بخاری، عمر خیام، صادقی بروجردی، عبید زاکانی، آقا عیسی یزدی، حکیم رکنا، سعدی، سعید هرمزی، امیر خسرو، شکیبی، نعره، اثیرالدین اخسیکتی، نظامی، محتشم، قاضی نور، وحشی یزدی، اهلی شیرازی، امیدی، امینی شاملو، ملک قمی، مولانا حمیری، میمون، مجیر بیلغانی، حسن دهلوی، مجیب جرفادقانی، غیرتی، عراقی، ملهمی تبریزی، رشید الدین وطواط، عزالدین شروانی، سنایی، واعظ قزوینی، ظهوری، طالب آملی، جامی، فردوسی، ابوالقاسم کازرونی، ملا مشهدی، میر هاشم، محمد امین مستغنی، محمد بیک، میرزا جانی، ملا نوعی، خواجه خسرو، نصیرای همدانی، امیر کبیر، احسنی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۹۹

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، قهوه‌ای، عطف پارچه، ۱۳۱گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۳۸ - ۲۷۳]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

حسینی میبدی، محمد باقر بن جواد،

hoseynī-ye meybodī, mohammad bāqer ebn-e javād

دارای اشعاری است از گرد آورنده یا شاعران دیگر، بیشتر آنها مربوط به مدایح و مراثی اهل بیت (ع).

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۵۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ به خط گرد آورنده و دیگران، نسخه بیاضی است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱ - ۶۸]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

زمردیان، احمد

zomorrodīyān, ahmad

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۷۱

جنگ شعر؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۴۱گ، اندازه: ۱۳/۴×۲۰/۱سم [رایانه]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

گلچین معانی، احمد، ۱۲۹۵

golčīn ma'ānī, ahmad (1295 -)

در حدود دویست و هشتاد بیت غزل، رباعیات و جز آنها می‌باشد که از خود و شاعران گذشته و حال به اشاره (صاحب کتاب) دوست خود، عبدالحسین بیات، برگزیده و روز جمعه نهم مرداد ۱۳۳۲ خورشیدی به پایان آورده است و تقدیم وی نموده است. نام برخی از شاعران که شعرشان آمده چنین است: حکیم خاقانی، مغربی، سنائی، لادری، مصاحب نائینی، آذر بیگدلی، حسین خوانساری، فسونی تبریزی، جلال الدین بلخی، جمال اردستانی، مجدالدین همگر شیرازی، سید محمد نجفی، احمد جام، جامی، امیرشاهی سبزواری، حکیم انوری، و جز اینان.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۹۹/۲

آغاز: چشم برکار دولت دار چنان ×× که غیوران بر اهل پرده خویش؛ **انجام:** اوفتاد اندر ترازوی قضا ×× کاش می‌گفتند چند ارزید و رفت

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا کاتب گرد آورنده باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای روشن ضربی بی مقوا، ۱۹گ (۸۷ر-۱۰۶پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۷۹]

● **اشعار (گردآوری)** / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

محمد باقر

mohammad bāqer

جنگی است فراهم آمده از اشعار شعرای مختلف، همچون: صائب، افصحی، واعظ، شیخ علی نقی کمره، اسعدالدین محمد آصفی، شهرت، میر معصوم کاشی، اعجاز، ذوقی، میررضی، والی، وصالی، فرصت، محمد حسین بیک، نوایی، نظیری، سعدی، حافظ.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۵۵

آغاز: کارم چو زلف دوست پریشان و درهم است ×× صد بحر خفته در جگر و دیده بی نم است / یک دیده از برای تماشا کفایت است ×× لیک از برای غم هزار ار بود کم است؛ **انجام:** چو بر در نهادم ... غرق شد ×× مع القصه با ... گشت گم
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ بعضی از صفحات چلیپایی، ۲۵برگ اول جدول زرین؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۸گ، مختلف السطر، قطع: پالتویی، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۷ - ۵۵۳]

● اشعار (گردآوری) / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

مستوفی، خواجه میرک حسین

mostawfī, xāje mīrak hoseyn

جنگ اشعاری است که مؤلف از دیوان‌های شعرای متقدم به ترتیب زمان حیات شاعران جمع‌آوری نموده است. در آغاز آن مقدمه‌ای توسط حیدر منشی دارالسلطنه قندهار نوشته شده است. نام بسیاری از شاعران ذکر نشده آنچه از نام شاعران ذکر شده عبارتند از: سیف الدین اسفرنگی، کمال اسمعیل، وحشی بافقی، عبدالواسع جبلی، خواجه حسین شاهی، سلمان ساوجی، عبدالرحمن جامی، کاتبی ترشیزی، مولانا امیدی، ولی دشت بیاضی، مجیر بیلغانی، رشید وطوط، ادیب صابر، حکیم سنائی، سید حسن غزنوی و ظهیر فاریابی

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۲۸

آغاز: مکتب خانه ابداع سر تفکر در پیش انداخته و کافه انبیاء مرسل و کروبیان در سنجیدن نقطه از اوصاف ذات جلالش مستغرق دریای تعجب گشته ... آغاز نظم: سیف الدین اسفرنگی: کیست آن بحر آفتاب عطا ×× که ازو رو شست آب بقا / خرم آبد عمر ازو محکم ×× نرگستان دل بدو بینا؛ **انجام:** گو میر شش گیر و بزن سخت و ببر رخت ×× مستی که شبنگاه ز میخانه برآید / ما گوشه نشینان خرابات الستیم ×× تا بوی میی هست درین میکده مستیم
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ترنج با سر مجدول گرهی عطف گالینگور، ۲۸۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۷ - ۵۱۳]

● اشعار (گردآوری) / شعر / فارسی

aš'ār (gerdāvarī)

منشی، عبدالله

monšī, 'abd-ol-lāh

در این جنگ اشعار و قطعه‌ها و رباعیاتی است انتخاب شده از شعر شاعران معروف قدیم و متأخر، بدون تنظیم و ترتیب مخصوص، با تعزیت‌نامه‌ای و اثبات سیادت میرزا حسین و میرزا حسن فرزند میرزا مؤمن ارباب به نثر. نام شاعران این مجموعه: عبدالله منشی (گرد آورنده مجموعه)، سعدی شیرازی، احسن، ملا محتشم، بهاءالدین محمد عاملی، محمد صوفی، شریفا، عاشق، نظری، طوفان، رفیق، هاتف، مخفی، ابوسعید ابوالخیر، جامی، صائب تبریزی، میر مشتاق، لامعی، مجد هنگر، عطار نیشابوری، کسائی، مجیرالدین بیلقانی، امیدی، ازرقی، اوحدی، خاقانی، سید حسن اشرف، ابوالفرج، اثیرالدین عبدالرزاق، عسجدی، عمادی، ادیب صابر، ظهیر فاریابی، سید ذوالفقار، رودکی، مولوی رومی، کلیم.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۸۲۳

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ راسته و چلیپا؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده ابراهیم» (مربع)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین» (مربع)، «ابراهیم» (بادامی)، «یا امام حسین ادرکنی» (بیضی)؛ جلد: مقوایی عطف و گوشه‌ها تیماج مشکی، ۲۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳ - ۳۰]

● اشعار (گردآوری) / شعر / عربی

aš'ār (gerdāvarī)

نحوی نجفی، احمد

nahvī najafī, ahmad

قصاید و اشعار بزرگان شعراء عرب را انتخاب نموده و به ترتیب حروف قافیه‌ها تنظیم نموده است، به اضافه بابی در اشعاری که قافیه آنها ضمیرند و اشعار متفرقه، و در آخر انتخابی است از لطایف ادبی نثری.
آغاز: لشمس الدین النواجی یمدح النبی صلی الله علیه و آله: یارعی الله جیرة الجرعاء ×× و قبابا عهدتها بقباء / و سقی وادی العقیق غمام ×× من دموع تربو علی الانواء

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۷۷۲

آغاز:برابر؛**انجام:** قال رجل لابی نواس ولاک امیرالمؤمنین علی القردة و الخنازیر
خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط و انجام؛ نام مؤلف و نسبت مجموعه بر روی برگ اول آمده است؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵ - ۱۵۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۹۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ - ۳۲۷]

● اشعار لطیفة تناسب المکاتبات ... / شعر / عربی

aš'ār-un latīfa tunāsib al-mukātibāt ...

جرفادقانی، محمد بن علی اصغر، ق۱۳ قمری

jorfādeqānī, mohammad ebn-e 'alī asqar (- 19c)

اشعار لطیفة تناسب المکاتبات و محاورات الاحبة

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۲۹/۱۹

خط: نسخ، کا: حبیب الدین محمد، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و گره دار، ۲گ (۱۵۶ر–۱۵۷ر)، اندازه: ۱۷/۷×۲۳سم [ف: ۴۱ – ۱۸۵]

● **اشعار مراسم شاهچراغ** / گوناگون / فارسی

aš‘ār-e marāsem-e šāhčerāq

بیاضی است که در آن مطالب متفرقه به نظم و نثر جمع‌آوری شده؛ ولی قسمت عمده آن اشعاری است که شاعران مختلف برای مراسم خانقاه بقعه شاه چراغ شیراز (بقعه حضرت احمد بن موسی (ع)) سروده‌اند و در مراسم آن بقعه قرائت می‌شود. این اشعار به هفت قاپی، دوازده قدم و علامتی نامه، موسوم هستند و نسخه حاضر از جهت تاریخ آستانه شاهچراغ اهمیت دارد. اغلب شاعران این اشعار از پیروان سلسله ذهبیه هستند و در اشعار خود مکرر نام حضرت احمد بن موسی (ع) را آورده‌اند. فهرست مندرجات این جنگ عبارت است از: ۱. چند مناجات‌نامه به شعر فارسی از جمله مناجات نامه بارانی؛ ۲. دوازده قدم. اثبات هفده سلسله از ابن حسام مداح به نظم؛ ۳. هفت قاپی چراغ (مراسم داخل کردن چراغ یا شمع به مجلس عارفان)؛ ۴. هفت قدم نظم مولانا سائل بقال؛ ۵- علامتی نامه و مخمس آن و بعد از آن دوازده قدم؛ ۶. هفت قاپی ملاذبیح الله؛ ۷. علامتی نامه جهت خلوت نمودن و دوازده امام منظوم موسوم به علامتی نامه دوازده امام؛ ۸. رباعیات مصنوع حاجی مقیم فارسی در مراثی کربلا؛ ۹. دیوان خلیلی؛ ۱۰. احکام اختلاجات اعضا؛ ۱۱. رباعیات فارسی با ذکر خواصی برای هر رباعی؛ ۱۲. دستور عمل دعای ام داود؛ ۱۳. دعای هفت حصار؛ ۱۴. قصیده فارسی هلاکوکو؛ ۱۵. دو برگ از اختیارات ایام علامه مجلسی.

قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۳۵۹

آغاز: شنیدستم که موسی در مناجات ×× زحق سبحانه در خواست حاجات / که یا رب از فضل الهی ×× همی خواهم ز خاصانم نمایی؛ **انجام:** روز هشتم شایسته است برای هر حاجتی از خرید و فروش و هر که در این روز نزد پادشاهان رود حاجتش بر آورده شود و مکروه است در این روز.

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ در واقع دو بیاض بوده که بعداً به هم ضمیمه شده و بیاض اول از برگ ۱ تا ۱۲۵ و بیاض دوم از برگ ۱۲۶ و ۱۴۹ در این مجموعه قرار گرفته است و از جهت طول نیز با هم متفاوت هستند، طول بیاض اول ۲۰ و طول بیاض دوم ۱۷ سانتی متر است؛ ۱۴۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف – ۲۱۶]

● **اشعار مسعودی (منتخب)** / شعر / فارسی

aš‘ār-e mas‘ūdī (mn.)

طغرل، علی محمد، ق۱۴ قمری

toqrol, ‘alī mohammad (- 20c)

مجموعه‌ای که به‌وسیله علی‌محمد طغرل به‌دستور ظل السلطان انتخاب و ترتیب داده شده است، شامل: ۱- اشعاری از سعدی؛ ۲- اشعاری از حافظ؛ ۳- غزلیات حکیم قاآنی؛ ۴- داستان رستم و اسفندیار شاهنامه؛ ۵- حکایاتی از مثنوی؛ ۶- شرح حال بهرام گور؛ ۷- اشعاری از خمسه نظامی؛ ۸- قصیده‌ای از انوری.

۱. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۱۰۴۵

آغاز: اگر تو فارغی از حال دوستان یارا ×× فراغت از تومیسر نمیشود ما را؛ **انجام:** گر جماع این است کاین خر میکند ×× بر ... ما میرند این شوهران

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ دارای دو سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: مقوایی با روکش مخمل سبز، عطف میشن عنابی، ۵۶۴ص، ۱۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف – ۱۴۸]

۲. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۱۰۳۲

خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالجواد حسینی شهشهانی، تا: اواخر ذیقعده ۱۳۱۴ق؛ دارای دو سرلوح، مجدول؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: چرمی کوبیده مذهب مشکی، ۳۶۷ص، ۱۷ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف – ۱۳۸]

۳. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۱۰۴۴

آغاز: اگر تو فارغی از حال دوستان یارا ×× فراغت از تو میسر نمی شود ما را؛ **انجام:** گر جماع این است کاین خر می‌کند ×× بر کس ما میرند این شوهران

خط: نستعلیق، کا: فتحعلی آشتیانی، تا: ربیع الاول ۱۳۱۴ق؛ کاغذ: فرنگی گلدار الوان، جلد: مخمل سبز، ۳۴۸ص، ۱۲ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف– ۱۴۷]

← اشعار معتمد الدوله ≻ دیوان فرهاد میرزا قاجار

● **اشعار معمیات** / معما، شعر / عربی

aš‘ār-e mo‘ammīyāt

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۱۹/۱

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن محمد سلمان، تا: ۶ رجب ۱۱۰۴ق؛ مصحح؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲ – ۴۰]

● **اشعار مقتل ابی مخنف** / شعر،تاریخ / عربی

aš‘ār-e maqtal-e abī maxnaf

گنجی بیگ، محمد باقر بن حافظ

ganjī beyg, mohammad bāqer ebn-e hāfez

وابسته به: مقتل الحسین = مقتل ابی مخنف = مصرع الحسین و

ماجری له و لاهل بیته؛ ابو مخنف، لوط بن یحیی (-۱۵۷)
تلخیصی است از مقتل منسوب به ابومخنف که بیشتر، اشعار مورد نظرش بوده و از نثر به آن اندازه که ارتباط بین وقایع حاصل شود اکتفا کرده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۸۰/۲

آغاز: هذا ما روی من الابیات فی کتاب مقتل الحسین بن ابی طالب (کذا) ع مسندا الی ابی مخنف لوط بن یحیی الازدی؛ **انجام:** و اما علی روایة الکافی (کذا) ؟ فراس الحسین (ره) فی النجف الاشرف علی مشرفها الف الف صلواة و سلام وصلی الله علی الحسین و ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بن مشهدی رضا، تا: ۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج مشکی بی مقوا، ۹گ، اندازه: ۱۹×۲۱/۵سم [ف: ۱ - ۱۰۰]

● اشعار ملا صالحا / شعر / فارسی

aš'ār-e mollā sālehā

اهواز؛ دانشگاه اهواز؛ شماره نسخه: بدون شماره

به لهجه‌های خوزی و دزفولی و لری؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵ - ۵۸۸]

● اشعار (منتخب با ترجمه منظوم) / شعر / عربی و فارسی

aš'ār (mn. bā t.-ye manzūm)

محمد رضا بن محمد کاظم، ق۱۳ قمری

mohammad rezā ben mohammad kāzem (- 19c)

گزیده‌ای از اشعار منسوب به امام علی (ع) در رباعیات و قصاید ایشان و اشعار دیگر عربی در موعظه و نصیحت انتخاب و با ترجمه منظوم هر کدام در ابیات معادل فارسی نگاشته شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۲۱/۱۱

آغاز: حمد و سپاس معرا از لباس حد و قیاس و ثنا و ستایش مبرا از آلایش تشبیه و ... و اد زکوة الجاه و اعلم بانها ×× کمثل زکوة المال ثم نصابها / و احسن الی الاحرار تملک قاربها ×× فخر تجارات الکریم اکتسابها / زکات عزت جاه خود ای عزیز بده ×× که دین بر تو جمال است چون رسد بنصاب / به تابعان نکو ذات خود نکویی کن ×× که اکتساب نکویی نکوست در هر باب؛ **انجام:** اعظم المصائب فوت الوقت بلا فائدة ×× ان اشد الغصص فوت الفرص / دادم اوقات عزیز عمر بر باد فنا ×× صعب تر بر آدمی نقصان جنس بی بهاست

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ ضمیمه: در برگ ۱۵۰ دعای آداب وضو بیان شده است.آغاز ضمیمه: «در بیان دعای آداب وضو ساختن، چون به خلا جا رود پای چپ پیش نهد و بگوید الهم انی اعوذبک من الرجس». انجام ضمیمه: «لاشریک لک و استغفرک و اتوب الیک و اشهد ان محمداً عبدک و رسولک»؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: رنگ و روغن، بوم سبز زیتونی مجدول با ترنج و سرترنج سوخت با گل و بوته برجسته، عبارت «عمل محمد امین صحاف» در سرترنج مقوایی، ۷گ (۱۳۷-۱۴۴پ)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۳ - ۳۲۲]

اشعار مولانا ولی دشت بیاضی / شعر / فارسی

aš'ār-e mowlānā valī dašt bayāzī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۹

بی‌کا، تا: باتاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی، عطف گالینگور، ۲گ (۱۹ر-۲۰پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۰]

اشعار نظیری / شعر- فارسی

aš'ār-e nazīrī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۸

بی‌کا، تا: با تاریخ قرن ۱۱؛ کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای با ترنج و سرترنج و چهار لچکی، عطف گالینگور، ۲گ (۱۷پ-۱۸پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲ - ۷۳۰]

● اشعار و احادیث / گوناگون / فارسی

aš'ār va ahādīs

حسینی مؤذن، حسین، ق۱۴ قمری

hoseynī mo'azzen, hoseyn (- 20c)

بیاضی است شامل احادیث مأثوره از ائمه اطهار (ع) و اشعاری در مراثی اهل بیت (ع) و مناجات‌نامه و توسل به حضرات معصومین (ع).

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۴۵

آغاز: از برای حاجت اگر کسی را حاجتی باشد بعد از فریضه صبح هفتاد و یک مرتبه سوره توحید را بخوانند؛ **انجام:** ظالمان را از زمین از تیغ بران برفکن العجل یابن الحسن

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۶۴ و ۱۳۶۷ق؛ جلد: تیماج سرخ ضربی مجدول، ۱۲۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف مخ: ۱ - ۸۴]

● اشعار و احادیث / شعر، حدیث / عربی

aš'ār va ahādīs

غیر همانند:

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۵۸۲/۲

روایاتی در فضیلت دعا و اشعاری چند در یک برگ به عربی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن محمد علی، تا: قرن ۱۰؛ پست بدون نقطه، در پشت صفحه اول یادداشت بیع محمد تقی بن محمد باقر با مهر او؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا با کاغذ ابری عطف میشن سرخ، ۱گ (۷۶) ۳۳ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲ – ۶۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۹/۱۳–طباطبائی

نخست بخشی از سوانح بهائی و چند قطعه درباره خال. چند حدیث شریف و از آن جمله در باره حاجت خواستن از خداوند به نقل از جوامع الکلام والد مؤلف [درباره این که نام کتاب پدر مؤلف، جوامع الکلام و یا جوامع الکلم است در ذریعه بحثی آورده شده و علامه صاحب ذریعه، خود این نظر را که جوامع الکلم است ترجیح می‌دهند اما ضبط موجود در این نسخه را نیز نمی‌توان نادیده گرفت]؛ کا: محمد بن میرزا محمد حسینی، تا: قرن ۱۱؛کاغذ:اصفهانی رنگارنگ،جلد:تیماج عنابی دارای ترنج و نیم ترنج، ۳۲گ، قطع: رقعی، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۳ – ۱۶۹]

۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۳۰/۶ر

گزیده ای از اشعار و احادیث؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رشت و همدان: ف: – ۱۱۹۲]

● **اشعار و احادیث** / شعر،حدیث / عربی و فارسی

ašʻār va ahādīs

غیرهمانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۸–۶/۱۵۸

آغاز: آخر حدیث تحمل لحمی شنید ×× وصف بیان موسی و هارون با صفا / ربع کلام خالق و الشمس و القمر ×× پانصد حدیث صاحب و النجم و الضحا؛ **انجام:** ولتعلمن انی کنت فی عزلة عنه الا أن تتجنی ما بدالك. والسلام لاهله.

جنگی است کهنه به نظم و نثر که در آن انتخابی از اشعار شعرایی چون سنایی و عطار و جامی و شیخ محمود شبستری و دیگران؛ و اشعار عربی و احادیث نبوی و علوی از کتب روایی همچون نهج البلاغه، درج شده است. این جنگ ترتیب خاصی ندارد و مطالب به صورت نامنظم در آن یادداشت شده است؛ این جنگ باید توسط عالمی شیعی گردآوری شده باشد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ در میان نسخه یادداشتی است با تاریخ ۹۳۱ق؛ تملک: نظام الدین محمد بنده شاه دین، حبیب الله بن لطف الله؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۱۱۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳ – ۱۲۶۲]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۶۸/۷

آغاز: شیخ ابن بابویه علیه الرحمه و غیر او بسند معتبر روایت کرده اندکه شخصی از حضرت امام علی التقی (ع) سؤال نمود که؛ **انجام:** و عاقل در این واقعه چنین خواهد نمود.

احادیث و اشعار متفرقه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: غلامرضا توکلی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی با تیماج ماشی نرم ضربی، ۵۸گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲ – ۷۹۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۵۹–۳۹/۳۹

آغاز: ذکر توجه بهرام چوبین بحرب خسرو انهزام پرویز در ... ذکر سلطنت خسرو پرویز درکامل التواریخ از معنی لفظ پرویز بمظفر تعبیر کرده‌اند؛ **انجام:** ذکر حال یعقوب اسرائیل الله علی نبینا علیه السلام و حضرت یعقوب (ع) از کبار انبیاء مرسل است ... بخواب رقت و در واقعه دید که در فضای هوا

یادداشت‌های پراکنده‌ای است در موضوعات مختلفی چون تاریخ، ادب و حدیث، از جمله: داستان‌های پیامبران و سلاطین و اشعاری از نظیری و چند برگ از ترجمه قطب شاهی که ترجمه اربعین شیخ بهایی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۱۰۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳ – ۱۲۶۲]

● **اشعار و ادعیه** / متفرقه / فارسی

ašʻār va adʻīye

محمد بن حاجی محمود، ق۱۳ قمری

mohammad ebn-e hājī mahmūd (- 19c)

اشعار، ادعیه و مطالب متفرقه‌ای است که بیشتر آن در سال‌های ۱۲۴۰–۱۲۴۱ نگاشته شده و تاریخ‌های ایاب و ذهابی مربوط بدین تاریخ را نیز ثبت کرده است.

قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه: ۹۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ راسته و چلیپا، بعضی از مطالب نسخ زیبا و به خطوط دیگر غیر از مؤلف، نسخه بیاضی، در آغاز یادداشتی است بدین مضمون: «مادر سلیمان سبزواری غره ذوالقعد چهل یکقران برده سنه ۱۲۸۶، سکینه خانم بیست قران برده غره شهر مذکور»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی بدون مقوا، ۲۰۸گ، مختلف السطر، اندازه: ۸/۵×۱۷/۵سم [ف: ۷۹]

● **اشعار و ادعیه** / شعر، دعا / عربی – فارسی

ašʻār va adʻīye

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۰۹۹–۲۵/۱۸۹

آغاز: بسی کوه خاور بشد آشکار ×× برگردید غالب بر آن شام تار / در فتنه شد باز روز دگر ×× خبر دار سازم شما را زسر؛ **انجام:** ای عزیزان چه بسازیم غم دوران با هم ×× بدو قسمت بنماییم نه زیاد و نه کم

مجموعه‌ای است شامل چند دعا وشعر با این عنوان‌ها: دعای عظیم

الشأن، نادعلی کبیر، دعای قدح، دعای جمیل، دعای نور، دعای فتح، دعای بزرگوار، وصیت نامه جناب پیغمبر (همان که به اسم شیخ احمدتکثیر شده است)، داستان قاضی بغداد، اشعاری به فارسی بدون ذکر نام شاعر؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق، جلد: کاغذی، ۴۴گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳ - ۱۲۲۲]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۷۵۰-۳۹/۱۳۰

آغاز: همچو من خطاکاری همچو او خطاپوشی ×× بنگرد کجا چشمی بشنود کجا گوشی؛ **انجام:** ۳۰ وفات امام محمدتقی (ع) سنه ۲۲۰ کشف امارت تفویض حضرت امام حسن (ع) شد

جنگی است شامل منتخب اشعار شاعران فارسی زبان همچون نظیری نیشابوری، انوری، امیر خسرو و دیگران و نیز ادعیه‌ای به‌نقل از صحیفه علویه با ترجمه فارسی دعاها از جمله دعای کمیل و صفحاتی در معرفت موسیقی با دایره‌ای درباره موسیقات، و در پایان وقایع ایام سال را به ترتیب ماه‌های قمری آورده است از محرم تا ذیحجه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق، جلد: مقوا عطف گالینگور قهوه‌ای، ۶۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۶۳]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۹۰۶-۳۹/۲۸۶

آغاز: بک الی الله وقد مناک بین یدی حاجاتنا فی الدنیا و الاخرة یا وجیهاً عندالله اللهم ان هولاء ائمتی وسادتی؛ **انجام:** وا اسفاه علیک یابن امیرالمؤمنین والهفاه علیک یابن فاطمة الزهراء السلام علیک یا علی بن الحسین الذبیح

بیاضی است شامل ادعیه، زیارات و اشعاری در مراثی و غیر آن، از جمله: صلواتیه، دعای سحر مختصر زیارت سید الشهداء و زیارت ائمه سرمن رای، اعمال مسجد کوفه و سهله، سوره یس، چند نمونه از مراسلات و سند نویسی، فال نامه منظوم کلام الله مجید، فال نامه منسوب به امیرالمؤمنین (ع)، مدخل منظوم که به‌خواجه نصیر طوسی و خجندی نسبت داده اند و ...؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، عطف گالینگور قهوه‌ای، ۹۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۷/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۶۳]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۳۴

مطالب این جنگ عبارت است از: قطعه‌ای به شعر فارسی از وحشی بافقی (ص۱)، خطبه علی بن ابیطالب به وقت ازدواج با فاطمه زهراء، مقدمه و قسمتی از دعای کمیل، قطعاتی از میرزا رفیع واعظ قزوینی و میرزا علی رضای تجلی و حاجی میرزا محمد مؤمنا (۶-۲۸)، شجره‌نامه اقل السادات سید حسن که به‌تاریخ ۱۳۲۰ق در تهران کتابت شده (۳۰-۳۱)، یک نسخه داروئی و یک دعا و چند قطعه شعر و یک یادگاری که در آن خانه‌ای معرفی شده است (۳۳-۳۹)، یک سلسله ادعیه به‌نام هفت حصار (۴۸-۱۳۶)، مختصری در علم رمل و مطالبی در معاد و چند قطعه شعر (۱۳۸-۱۴۳)، تعدادی ادعیه و حرز که مهمترین آنها دعای جوشن کبیر است و تاریخ کتابت آن سال ۱۰۷۸ق (کتابت نسخه در رشت به‌دست محمد قاسم بن محمد بن محمد رضا رشتی افتاده است)، از ۲۶۱ تا ۲۸۶ تواریخ زیر به‌نظر می‌آید: «۱۱۴۶» و «۱۱۶۶» و «۱۱۵۸» و «۱۱۶۳» و «۱۱۷۰» ۱۱۷۱ق و همگی تاریخ تولد فرزندان نویسنده اند، در ۲۸۸ و ۲۸۹ یک دعا مسطور است؛ خط: نستعلیق و نسخ و شکسته نستعلیق، کا: محمد قاسم، تا: قرن‌های ۱۱ و ۱۲ و ۱۴ق، جا: رشت؛ بعضی صفحات با خطوط حمایلی؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی، جلد: تیماج قرمز مقوایی، ۱۴۵گ، ۱۱ سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵- ۱۸۸]

۵. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۱۲۹

در این بیاض مطالب ذیل آمده است: اشعاری در مراثی ائمه معصومین و وقایع کربلا به نظم و نثر، زیارت امین الله، زیارت عاشورا، دعای سحر، سوره یس، زیارت امام حسین (ع)، اعمال ماه رمضان، ادعیه روزهای ماه مبارک رمضان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی بدون مقوا. پشت افتاده، ۱۵۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۱ - ۱۱۹]

۶. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه: ۳۳

بیاض اشعار و ادعیه است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ - ۶۸۸]

● اشعار و اسناد صفویه / شعر، اسناد / فارسی

aš‘ār va asnād-e safavīye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۰۸۰

جنگ اشعار و اسناد صفویه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱- ۱۲ [مختصر: ف: - ۲۳۴]

● اشعار و امثال / ادبیات / عربی

aš‘ār va amsāl

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۷

آغاز: عن علی بن ربیعه قال شهدت علیا رضی الله عنه؛ **انجام:** ان الشربا لشر یلحف و فرالی الله و حب احباه و احذر

این رساله که مجموعه‌ای از اشعار و امثال عرب است چون مقدمه و موخره آن افتاده نام گردآورنده آن به دست نیامد. در آن هر مثل عربی که آورده می‌شود با مقدمه‌ای که حاکی از سلسله راویان آن است به همراه می‌باشد این ناقلان می‌گویند که این مثل از چه حکایتی ناشی شده و یا در مجلس چه بزرگی گفته شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سبز یک‌لا، ۱۲۰گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷ - ۱۵۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۱۲

اشعار و امثال جنگ مانندی است. برخی توضیحات به‌خط کاتب

بفارسی است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق، راسته و چلیپا؛ کاغذ: فرنگی آبی، جلد: میشن لایی مغزی‌دار مجدول، ۸۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۹/۸×۱۶سم [ف: ۸ – ۲۴۷]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۶/۳

آغاز: الخباء فغلب الاعرابی النوم فلما استثقل و ثب علیه؛ **انجام:** اللهم اجعلنی من المعتبرین القائلین ربنا ما خلقت هذا باطلا ولا تجعلنی فی الامور الآخرة عاطلا و باطلا ... قد وقع الفراغ من جمعه بتفرق البال و سوء الحال فی ثلاث و عشرین خلت من آخر الربیعین سنه ثلاث و ثمانین و تسعمائة و هو بعید عام جلوس سلالة السلاطین السلطان المراد

مجموعه‌ای در اشعار و امثال است. زمان تألیف: ۹۸۳ق، اهداء به: سلطان مرادخان بن سلطان سلیم عثمانی (محتملاً). این رساله که ابتدای آن افتاده جای تعدادی ابیات پند آمیز و امثال و حکم عربی است که جامع آنها به‌شرح لغات و بیان خواص ادبی و صناعی آنها پرداخته است. بر اثر افتادگی قسمت اول نسخه نام او به دست نیامد ولی از طرح کتاب به‌دست می‌آید که شاید این رساله برای پادشاه عثمانی پرداخته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن عنابی، ساده، ۶۹ص (۲۶۰–۳۲۹)،۱۷سطر(۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۰–۲۸۳]

● **اشعار و تراجم (منتخب)** / شعر،تراجم / فارسی

aš‘ār va tarājem (mn.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۷۱/۱

آغاز: خوشا باد سحر گاهی که بر گلبن گذر دارد ×× که هر روزی و هر وقتی یکی حالی دگر دارد؛ **انجام:** بیتو بردامن گلزار نخفتم یکشب ×× که نه دربادیه خار مغیلان بودم

منتخبات اشعار و تراجم مختصر بعضی از شعرای متقدم است، از قبیل: عمعق بخاری، رودکی سمرقندی، منجیک ترمدی، شهید بلخی، جنیدی تربتی، ابوالفتح بستی، شاه ابوعلی رجای غزنوی، ابوحنیفه اسکافی، عماره مروزی، ابوسراقه بلخی عسجدی، بهرامی سرخسی، قابوس گرگانی، کیکاوس بن قابوس، دقیقی، فخرالدوله مسعودبن نصرت الدین، ابوزراعه گرگانی، کسایی مروزی: امیرابوالحسن علی آغاجی غضایری رازی، بندار رازی، ابوالعلاء رازی، ابوالعلاء ششتری، منطقی رازی، علی اسد، قمری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی شکری آهار مهره، جلد: تیماج عنابی، ۶۴ص (۱–۶۴)، ۱۴ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۳سم [ف: ۷ – ۷۷۷]

● **اشعار و حالات** / شعر / فارسی

aš‘ār va hālāt

میرزا قهرمان امین لشکر، ق۱۳ قمری

mīrzā qahramān amīn laškar (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۵۰/۲۸

اشعار میرزا قهرمان امین لشکر و حالات او؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا محمد حسن طباطبائی خان منشی اسرار دولتی، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۲۸۶–۲۸۷) [مختصر: ف: – ۶۷]

● **اشعار و حکایات** / شعر، داستان / فارسی

aš‘ār va hekāyāt

امیرخیزی، اسماعیل بن محمد تقی، ۱۲۵۵ – ۱۳۴۴ شمسی

amīr-xīzī, esmā‘īl ebn-e mohammad taqī (1876 - 1965)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۳۰

آغاز: در ستایش یزدان: بنام خداوند خورشید و ماه ×× که دل را بنامش خرد داد راه

مولف بنا داشته اشعار و حکایات از شعرا و کتب مختلف را به صرت موضوعی در این دفتر گرد آورد ولی صورت کنونی آن یادداشت‌های پراکنده‌ای است که نظم و ترتیبی ندارد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج فرنگی مشکی، ۴۹گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۱ – ۱۰۶]

● **اشعار و حکایات** / شعر، داستان / عربی

aš‘ār va hekāyāt

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۹

این جنگ حاوی اشعار شاعران عرب زبان است که نام پاره‌ای از آنها مشاهیر آنها بدین قرار است: صلاح الدین صفدی، معمار (شیخ بدرالدین بن الصاحب)، مهرهاذ القیراطی، ابن نباته، عماد الدین بن زیوف، ابن الصامت، زمخشری، صفی الدین الحلی، امیر منجیک، امیر عثمان منفلوطی، شیخ احمد البکری، شیخ عز الدین موصلی، شمس الدین بن الصانع، ابن مجه، ابن ابیک، ابوزید العبدی، بدرالدین دمامینی، تنوخی، مازدینی، زهیر، ابن‌سنا الملک، شیخ شرف الدین شهیر به راجح الحلی، شیخ ابی اللطیف المقدسی، شهاب الدین المنصوری، جمال الدین یوسف صوفی، شیخ صدر الدین وکیل، ابن خلکان، ابی الحسن محمد التهامی، شمس الدین محمد التلمسانی، محیی الدین عراقی، شیخ ابی بکر بن اسماعیل، یوسف بن مسعود، شیخ یوسف دمشقی، سیف الدین علی، ابن مطروح، امام شافعی، امام علی (ع)، ابن الخیاط الدمشقی، شیخ علاء الدین بن ملیک، عز الدین موصلی، صفی، دارج رکب، علی وفا، اصمعی، نوری. اشعار این جنگ پاره ای حاوی آهنگ‌ها و دستگاه‌هایی است که در موسیقی خوانده می‌شود و حکایات نیز شامل داستان‌هایی است که از قول پاره‌ای از بزرگان نقل شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، مشکی مقوایی،

۸۲گ، ۲۳ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷ - ۱۲۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۳/۵

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان در رم ایتالیا. حکایات و قصاید متعدد در برگ‌های پراکنده شبیه به کارهای ابوالحسن بکری است. در جایی نقلی از «مفتاح الفلاح» دارد. برخی حکایت‌ها: غزوة تبوك للرسول (ص) علی الروم، قصة طوق بن الصباح، قصة المقداد بن الاسود الکندی مع ابنة عمه، حدیث اللص و القاضی. نام شاعران: شیخ ابراهیم بن عیسی حاریصی، قصیده ابن ابی الشمالی یمدح بها امیرالمؤمنین (ع)، مما قال الشیخ حسن مخمساً، الابیات للوعیظی، قصیدة ابی الفراس الحمدانی، شیخ ابراهیم یحیی مخمساً قصیدة الکاتب البغدادی، مما قاله الشیخ ابراهیم یحیی مخمساً قصیدة السید الرضی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۹۲ص (۹۷-۱۸۸)، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۳ - ۶۵۵]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۳۱/۳

قصایدی است عربی با مختصات زیر: ۱- قصیده‌ای به قافیه تاء که به‌تاریخ ۹ ربیع الاول ۱۲۸۰ق سروده شده، ۲- قصیده‌ای از سید علی خان نام در مدح والدش «به قافیه راء» به‌تاریخ ۱۲۸۰ق، ۳- قصیده‌ای از علی بن الجهیم در مدح متوکل عباسی، ۴-قصیده‌ای که برخی آن را از سموئیل بن عادیا و گروهی از شریح و جمعی از عبدالملك بن عبدالرحیم حارثی و بعضی از جلاح الحارثی می‌دانند، ۵- قصیده‌ای از عمر بن حصین عنبری در مرثیه اباحمزه، ۶- قصیده‌ای از ابن نباته مصری. غیر از این قصائد داستان‌های فکاهی چندی از بزرگان عرب در حواشی این کتاب آمده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سال‌های ۱۲۸۰ و ۱۲۸۱ق، جا: تهران؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج قرمز، مقوایی، رویه ساغری، ۱۳ص (۷۹-۹۲)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۱۲]

● اشعار و حکایات / شعر، داستان / فارسی

aš‘ār va hekāyāt

غیرهمانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۱۲

آغاز: زهی خجسته بیاضی که هر که دیده رخش ×× بهیچ وجه بدل نگذرانده یاد بهشت / بدین بیاض هر آنکس که دیده بگشاید ×× بعینه بودش در نظر سواد بهشت؛ **انجام:** که تا همکاسه باشد عزیزت ××من همکاسه بهتر چه چیزت

بیاض نظم و نثری است که مؤلف از ابتداء به قصد بیاض نگاشته، و در مقدمه در وصف بیاض و نیکو بودن این گردآوری، مطالبی منثور و منظوم پرداخته است. از جمله اشعار این مجموعه منقولاتی است از: مقطعات ابن یمین، هلالی، مثنوی ملای رومی، سعدی. از جمله منثورات: بیام بر آمدن شیخ آفاق ابوعلی دقاق از آخر روز و خطاب او از روی گریه به آفتاب عالم تاب، حکایت مجنون، حکایت زن صالحه که زوجه اش به حج رفته بود؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی بدون مقوا، ۱۲۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۴۱ - ۲۲۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۵۵۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ [د.ث. مجلس]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۴-۵/۱۴

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق الانسان فسوی ولم یکن شیئاً مذکوراً وافاض علیه الاحساس فجعله سمیعاً بصیراً ... اما بعد چون رقبه مسجونین عالم طبیعت و امکان ... لهذا بتألیف این مجموعه و تجمیع این مألوفه اقبال اتفاق افتاد که هر کس بوفق سلیقه خود آزا و فیض یاب وبهره مند گردد صورت ترتیب باین کیفیت؛ **انجام:** مخالف مضطرب از نکبتی نه از طربناکی ×× موافق سرخ روی از نعمتی از نگون رایی

جنگی است شامل اشعار و حکایات که به‌طرز بدیعی نگاشته شده بدین ترتیب که قصاید و غزلیات شعرای مختلف همچون حاجی سلیمان، عرفی، آذر، محتشم و ... در متن قرار گرفته و در چهار جدول دیگر که در حاشیه هر صفحه است هر جدول به مطلب خاصی اختصاص داده شده: ۱- رباعیات از شعرای مختلف همچون حاجی سلیمان صباحی، آقا محمدتقی، عذری، مشتاق، غنی، طبیب، عاشق، رجایی، خواجه حبیب الله، خسرو و علوی، شیخ علی نقی و ...، ۲- قطعات و مراثی و مثنوی و ترجیعات همچون دوازده بند محتشم کاشانی درحماسه کربلا و یازده بند همو در رثای برادرش و مثنوی از میرزا نصیر و قطعات انوری، ۳- لطایف مطایبات و هزلیات، ۴- غرایب حکایات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۶۴]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۳۵

آغاز: حکایت در فضیلت حلم و بردباری آورده‌اند که چون کار خلافت بسفاح که خلیفه اولی بنی است؛ **انجام:** فعال لما یرید و اگر از دانش می‌گویی هو الاول و الاخر

مجموعه‌ای است از حکایات به نظم و نثر مشتمل بر حکایت در فضیلت حلم و بردباری، حکایت خواجه نظام الملك طوسی و وصیت به فرزندش، سقراط، حکایت به نقل از سلیمان بن وراق درباره ملك پرویز، الب ارسلان، عبدالله سلام، اسکندر، به نقل از خواجه محمد بن عبدالحمید و شیخ بهائی، حکایت در حقوق (از خواجه نظام الملك طوسی)، حکایت درباره نهر واله، از مطایبات حضرت امیرالمومنین، در باب توبه، در باب نیت‌های خیر و صحیح، درباره محمد بن مروان، حکایت منظوم در حقیقت فقر، توکل، نصیحت، اخلاق و درباره اسکندر و اختتام در منقبت حضرت امیرالمومنین به نظم نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ در برگ ۱۳۳ تا ۱۳۴ مطلبی با

عنوان طریق غالب مغلوب و اشعاری با تاریخ ۱۲۱۶ نوشته؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: تیماج عنابی یک‌لا مجدول، اندرون استر کاغذی، ۵۶گ (۷۶پ-۱۳۲)، مختلف السطر (۱۵/۸×۷/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۳سم [رایانه]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۵۱/۳-۳/۷۱

آغاز: بسمه تعالی. بیا بشنو این داستان کرای ×× ازاین داستان دل بر آورز جای

جنگی است شامل اشعار از ملا بمان علی در روزه گرفتن پنج تن آل عبا و غدیر خم و داستان جنگ خیبر و اشعاری از جوهری و حکایت سلیمان بن مهران اعمش معجزات حضرت امیر؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۴۷گ، ۱۹ سطر [ف: ۳ - ۱۲۶۴]

● **اشعار و خاطرات = جنگ یادداشت مانند** / گوناگون / فارسی

aš'ār va xāterāt = jong-e yāddāšt mānand

طباطبائی سنگلجی، محمد بن صادق، - ۱۳۳۰ قمری

tabātabā'ī sangelajī, mohammad ebn-e sādeq (- 1912)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۸۴

در آغاز فهرست کتاب‌ها است؛ خط: نستعلیق، کا: = مؤلف، بی‌تا؛ با امضای او در ۱۲ ربیع الاول ۱۲۳۸ و ۲۰ جمادی الثانی ۱۳۲۹، تاریخ نظم و نثر هم دارد؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۶گ، ۱۴ سطر (۱۲×۲۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷ - ۴۱۴]

● **اشعار و شرح آن** / ادبیات / عربی

aš'ār va š.-e ān

عجلی، عبید بن عبدالله،

'ajjalī, 'obayd ebn-e 'abd-ol-lāh

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۴/۸۳

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: قرن ۹؛ ص ۳۲۰ [ف: ۵ - ۱۱۰]

● **اشعار و عبارات عربی گلستان (با ترجمه)** / ادبیات / عربی

aš'ār va 'ebārāt-e 'arabī-ye golestān (t.)

حاجی گل، محمد عارف بن غلام سرور

hājī gol, mohammad 'āref ebn-e qolām sarvar

وابسته به: گلستان سعدی؛ سعدی، مصلح بن عبدالله (-۶۹۱)

در این اثر اشعار و عبارات عربی گلستان سعدی در کنار هم نوشته و در زیر سطور به خطی ریزتر و با مرکبی کم‌رنگ‌تر به فارسی ترجمه شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۸۹

آغاز: بسمله منت مر خدایی را که عز و جل که طاعتش موجب قربت ست و ...؛ **انجام:** دون العذاب الاکبر (سواء از عذاب بزرگ) کل اناء یترشح بما فیه

حاشیه‌های اندکی در رابطه با متن دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: «حاجی عبدالمجید»؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: مقوایی، با روکشی از کاغذ کادو نقشدار الوان، گوشه‌ها پارچه نقشدار الوان، ۱۰گ (۱۲-۳پ)، ۱۳-۱۵ سطر (۱۴×۳۳)-(۱۶×۲۷)، اندازه: ۲۱×۳۴/۳سم [رایانه]

● **اشعار و غزلیات سید الحکماء لاریجانی** / شعر / فارسی

aš'ār va qazalīyyāt-e seyyed-ol-hokamā' lrjīānī

حسینی بقائی، یحیی بن علی محمد، ق۱۴ قمری

hoseynī baqā'ī, yahyā ebn-e 'alī mohammad (- 20c)

مجموعه‌ای پراکنده از اشعار و غزلیات سید الحکماء لاریجانی (کاتب ابن مجموعه) است که به تناوب ایام در باغ خواص (از روستاهای ورامین) احمدآباد، قره آغاج، پاچالک ورامین و همچنین محله سرچشمه طهران و باغ اختصاصی خود شاعر جنب امامزاده قاسم شمیران حدود سال‌های ۱۳۲۸-۱۳۴۶ق سروده است. این اشعار به صورت پراکنده میان رسائل و قصاید دیگر شاعران آمده است از شرح احوال تفصیلی شاعر و کاتب این اثر یعنی سیدالحکماء یحیی حسینی لاریجانی اطلاعی به دست نیامد جز آن‌که وی سال‌ها در اداره مالیه (دارایی) ورامین مشغول به کار بوده و بر اساس یادداشت‌ها و ابیاتش تا سال ۱۳۴۶ق برابر با ۱۳۰۶ ش نیز در قید حیات بوده است. این اثر منظوم برای کسانی که در زمینه تاریخ اجتماعی و سیاسی شهرهای تهران و ورامین پژوهش و تحقیق می‌کنند منبعی قابل بررسی و پژوهش است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۰۵/۱۹

آغاز: در ورامین سه عامل زورمند ×× هر یک از جنس آدمی دورند/ صابری و مصدق آن دیگر ×× هست پروانه و آن دو معذورند؛ **انجام:** ترک مستت گر ندارد قصد جان بیدلان ×× ای کمان ابرو بگو آن جعبه پر تیر چیست؟

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: سال‌های ۱۳۲۸-۱۳۴۶، جا: ورامین و تهران؛ این ابیات به صورتی کاملاً منفرد و پراکنده در میان رساله‌ها بین برگ‌های ۱ر، ۷ر، ۵۹ر، ۶۹پ، ۷۸ر، ۷۸پ، ۸۲پ، ۸۳پ، ۸۶پ-۸۷پ، ۹۹ر، ۱۱۹ر آمده است در فواصل و لابه‌لای برگ‌های مجموعه خطی شماره ۷۲۹۷ همین کتابخانه که به خط همین سیدالحکماءلاریجانی است اشعار و ابیاتی آمده که ممکن است برخی از خود لاریجانی بوده باشند؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوهای تیره با ترنج، ۱۲گ، سطور چلیپا، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳۵ - ۵۳]

● **اشعار و مراثی** / شعر / فارسی

aš'ār va marāsī

بروجردی، تقی، ق۱۳ قمری

borūjerdī, taqī (- 19c)

شامل مراثی و ادعیه: نوحه علی اکبر، رساله در وصیت، دعای عهد و دیگر ادعیه، نوحه‌های سینه‌زنی، دوازده بند از میرزا محمد صادق متخلص به گلچین، نوحه‌های سینه‌زنی، مثنوی مذهبی در واقعه کربلا.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۱۲

آغاز: خانه خاه در امامزاده علی اکبر خمار شمس محمد صادق پسر مرتضی قلی پازکی؛ **انجام:** بسر رسید روایت ز راویان امین.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ گویا در زمان کتابت نسخه آقا محمد نقی بروجردی در قید حیات بوده، چرا که در صفحه ۱۶۹ دعای «سلمه الله تعالی» در حق او دیده می‌شود؛ جلد: چرمی، ۲۱۸گ، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۴۷ -]

● **اشعار و مطالب ادبی** / ادبیات / فارسی و عربی

aš'ār va matāleb-e adabī

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۷۸۶/۶

جنگ اشعار و مطالب ادبی است. دارای اشعار: ابن عینین بسلطان در حال مرض، اشعاری از حکمای دیگر، کلماتی قصار مشتمل بر مواعظ، یک رباعی از ابوالفرج علی بن حسین بن هند، رباعی دیگر از ابیوردی، اشعاری از شیخ صفی الدین الحلی فی شاب وقعت علیه شمعة فاصابت شفتیه، دو رباعی از محقق طوسی، اشعاری از ابو نصر فارابی، بعض متفرقات تاریخی (۵ صفحه)، نبذ من امثال العرب، اشعاری از امیر ابی الفتح الحاتمی و از مجنون عامری و از ابوالعلاء المعری و از ابن الرومی، صورة کتاب یعقوب به یوسف و جواب یوسف به حضرت یعقوب، اشعاری دیگر از بعض حکما که قائل آنها نوشته شده، اشعاری از قطب الدین شیرازی (علامه) فایدة فی تحقیق معنی نفس الامر (نقل از حاشیه سید شریف بر شرح مطالع) و مقالاتی از اشعث و غیره در طمع نفس؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶ص (۱۵۹-۱۷۵)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: - ۱۴۴۹]

● **اشعار و مطالب عرفانی** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

aš'ār va matāleb-e 'erfānī

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۷۸۶-۳۹/۱۶۶

آغاز: نوشته اند به روغن به چهره حبشی ×× که این سیاه زمال مز عفر آزاد است / من آن نیم که ز حلوا عنان بگردانم ×× که ترک صحبت شیرین نه کار فرهاد است؛ **انجام:** زسخت گیری دوران چه باک قانع را ×× ز فرط سال همابی نوا نخواهد شد / دراین زمانه چنان شهد زندگی بشکست ×× که حق خنجر قاتل ادا نخواهد شد

جنگی است شامل اشعار و مطالب عرفانی، از جمله اشعار فارسی از شاعرانی با تخلص «بسحاق» و «کلیم» و قطعه ای از «گلشن راز» شیخ محمود شبستری، و بندی از کتابی در شرح حال عرفا به نظم و نثر شامل مجلس‌های متعدد، مباحث موجود از آن: مجلس بیستم شرح حال شیخ صنعان، مجلس بیست و یکم خواجه حسن، مجلس بیست و سوم ابن فارض، مجلس بیست و چهارم محیی الدین عربی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، عطف گالینگور قهوه‌ای، ۳۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳ - ۱۲۶۴]

● **اشعار و منتخبات** / گوناگون / عربی

aš'ār va montaxabāt

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۹/۴

این مجموعه حاوی اشعار عربی و منتخباتی از کتب بزرگان عرب زبان است بدین شرح: قصیده‌ای از ابوالفتح علی بن محمد کاتب بستی به‌مطلع: «زیادة المرء فی دیناه نقصان»، نظریه ابومنصور ثعالبی است در یتیمه نسبت به بستی، منتخبی از «درر القلائد و غرر الفوائد» علم الهدی راجع به‌داستان‌های معمرین یعنی باب «فی ذکر شیىء من اخبار المعمرین و اشعار هم و مستحسن کلامهم»، دو قصیده از عمر بن ابی ربیعه مخزو و یک قصیده از معین الدین طیطرائی؛ خط: نسخ خوش، کا: وصال، تا: قرن ۱۳، جا: شیراز؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سرخ، مقوایی، ۱۹ص (۲۶۵-۲۸۴)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۳۷۳]

● **اشعار و منشآت** / ادبیات / عربی

aš'ār va monšaāt

ابن ملا، ابراهیم بن احمد، ق۱۰ قمری

ebn-e mollā, ebrāhīm ebn-e ahmad (- 16c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۶۷/۴

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ ۷۹گ (۳۱ر-۱۱۰ر) [مختصر: ف: ۶۸]

● **اشعار و منشآت** / ادبیات / فارسی

aš'ār va monšaāt

اوحدی عراقی، میرزا موسی، - ۱۲۹۸ قمری

awhadī 'arāqī, mīrzā mūsā (- 1881)

مشتمل است بر دو قسمت از آثار میرزا موسی وزیر لشکر متخلص به اوحدی عراقی بدین شرح: ۱- منشآت و مراسلات

ناقص الاخر با دیباچه‌ای در احوال نویسنده به اجمال. انجام: «اگر شما از شر این خلق آسوده خاطر هستید باید معدلت و مرحمت سرکار و الاروحی فداه»؛ ۲- ترجیع‌بند و قصاید ناقص الاخر. آغاز: «هوس کعبه و آن منزل و آن جاست مرا ×× آرزوی حرم مکه و بطحاست مرا».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۹۷

آغاز: حمد بیحد خداوندی را عظمت قدرته و علت کلمته که زبان را باسخن آشنایی داد؛ **انجام:** گرم دور از تو یکساعت گذر برحلقه یی افتد ×× مرا در حلقه‌ها جویی و همچون حلقه بربایی

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: شوال ۱۳۰۰ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: شکری فرنگی آهارمهره، جلد: پارچه‌ای، ۶۴گ، ۱۵ سطر (۸/۲×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶/۳×۲۲سم [ف: ۷ – ۸۵۸]

● **اشعار و منشآت** / نامه نگاری،شعر / فارسی

aš'ār va monšaāt

محمد باقر بن حاجی عبدالملک، ق۱۳ قمری

mohammad bāqer ebn-e hājī 'abd-ol-malek (- 19c)

مشتمل بر نامه‌هایی که مؤلف به دیگران نوشته و اشعاری از وی با تخلص «باقر»، که آنرا در چهار «فصل» تنظیم نموده است: ۱. سواد بعضی از رقعه جات و سواد فالنامه و معمیات مشروحه، ۲. اشعاری در دوازده مطلع در منقبت امیر مؤمنان (ع)، ۳. مناجات منظوم و چند غزل و ماده تواریخ، ۴. مراثی ابی عبدالله (ع).

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۴۴۵/۱

آغاز: سلالت اسالیب نظم و جودت تراکیب نثر دیباچه نویسان سفینه فصاحت منوط به افتتاح نام خجسته فرجام متکلم بی آلتی است؛ **انجام:** خاطر احباب بی غم در همه عالم که دید ×× دیده ابرار بی نم اندرین ماتم که دید

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ مصحح؛ تملک: «شیخ آقا»؛ ۱۲گ، (پ-۱۲پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳ – ۱۵۶۰]

● **اشعار و منشآت** / ادبیات / فارسی

aš'ār va monšaāt

فرهاد میرزا قاجار، ۱۲۳۳ – ۱۳۰۵ قمری

farhād mīrzā qājār (1818 - 1888)

تعدادی از منشآت فرهاد میرزای معتمدالدوله آمده است که پاره ای از آنها خطاب به‌شاه وقت است و یا جواب دستخط شاه می‌باشد و پاره ای دیگر خطاب به بزرگان و برگزیدگان و عالمان و شاهزادگان قاجار است پس از منشآت غزلیات و قصائد و رباعیات و قطعات و مثنوی‌های اوست که در آن‌ها از نعت پیغمبر تا مدح بزرگان یافت می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۷۹

آغاز: بسمله، ستایش مر خدایی را سزا که از آب و خاک جان پاک آفریده؛ **انجام:** نه همین بلکه هر چه چونین است ×× اینچنینش بود حساب و شمار

خط: نستعلیق خوش، کا: محمود تفرشی، تا: ۱۳۰۲ق، جا: طهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز مقوایی،۱۸۲گ،۱۲سطر(۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵-۲۵۷]

● **اشعار و منشآت** / گوناگون / ترکی، فارسی

aš'ār va monšaāt

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۴۹۰

بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **اشعار و منشآت** / ادبیات / عربی، فارسی

aš'ār va monšaāt

مجموعه اشعار و نامه‌های عربی و فارسی است. در این مجموعه آثاری به نظم و نثر از پنجاه شاعر و نویسنده آمده است قسمت نثر آن عربی است و در زیر هر نثر ترجمه فارسی آن ذکر شده و اسامی شاعران آن عبارت است از: ابونواس بن هانی، شیخ الوفائی، البهازهیر، شهاب الدین العمری به شیخ صلاح صفدی، جواب صفدی، شیخ عبدالهادی سودی، شیخ ابوالفضل بن وفائی مصری، شیخ عمر بن الفارض، عمر بن عبدالعزیز، ابوالفضل احمد بن الحسین بن یحیی بن سعید همدانی، محمد بن علی بن ابی الصغر، ابوالجرایر الحسن بن علی کاتب، یزید بن معاویه، لیلی، مجنون عامری (در این قسمت داستان لیلی و مجنون بتفصیل آمده است)، شیخ عطار، مولوی، فردوسی، سعدی، هاتفی، المعتمد بن عباد، ابوفراس الحرث بن سعید، عنترالعبسی، شیخ حسن، ابن فضل الله، زعفراینی، رضا الدین بن حسین، ابوالحسن الشریف طباطبائی، احمد الحلبی، سید مرتضی علم الهدی، شهاب الدین احمد السمنانی الاصل مصری الدار، فیروزبن رکن الدوله ابن عضدالدوله، ابونواس، کمال الدین اسماعیل، ابن النقیب، شیخ حسن البورینی، ابن سینا، شیخ نورالدین علی بن عراق، شیخ عبدالصمد، ابن المشرق الماردینی، احنف عکبری، ابوجمیل نیشابوری، شیخ بهائی، ابوالعباس عبدالله معتز عباسی، ابن سیرین، ابن المعز العباسی، ابن المشرف الماردینی، ابوبکر اللبانه، ابوظهیر، ابوالتمام الطائی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۷۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق، جا: محتملاً تهران؛ کاغذ: فرنگی، شکری، جلد: تیماج سبز، دولائی، ۱۱۹گ، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲ – ۷۲]

● **اشعار و منشآت** / ادبیات / فارسی

aš'ār va monšaāt

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۰۶

اشعار و مکتوبات، شامل: بحث از کلمه «استخر» و «ستخر» و بعضی از امثال عرب و کلمه ارم (ص۱-۳)، چند قصیده از لامعی (۴-۱۷)، چند قصیده و یک مسمط از منوچهری (۱۷-۵۰)، قصیده معروف «ای ساربان منزل مکن جز در دیار یار من» از امیر معزی (۲۵-۵۶)، چند غزل از سعدی (۵۸-۶۰)، قصیده‌ای از شوریده (۶۱-۶۴)، ایضاً قصاید و مخمساتی از شوریده شیرازی (۶۷-۱۲۱)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جا: محتملاً تهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی الوان، جلد: مخمل سبز مقوایی، ۶۱گ، ۱۲ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲ - ۳۴۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۰۷/۱

جنگ مراسلات و اشعار است از جمله نامه خواجه نصیرالدین طوسی به صدرالشریعه و جواب وی به نظم، نامه محمد سعید تاری به حاجی محمد صادق خان نوائی و اشعار متفرقه از جمله از میرداماد، جامی، آذر، عصمت، وحشی، ملهم تبریزی و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود ۱۲۰۰ق [مختصر: ف: - ۲۴۲]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۹۱۶-۱۵/۱۵۶

آغاز: این زرنگار قبه چه کز عکس بام ودر ×× اندوده است قبه افلاک را به زر/ این مرتفع بنا چـه کـه صـف نعل آن ×× بر صدر آسمان به حقارت کند نظر؛ **انجام:** حسرت که باش آچوب از اقیل ×× کوز یا شله حیدری رضا قیل / تحـریـر مـصائـب بـلا قـیـل ×× بورتیه ده هـیـچ سـوات ادلار

جمع‌کننده این جنگ است که شاعر بوده و «سالک» تخلص می‌کرده، اصالتاً از ایران، ولی جو زمانه او را ساکن هند کرده است. در این جنگ اشعار شعرای فارسی‌زبان و یک مثنوی و چندنامه از خود که به معاصرینش نوشته جمع‌آوری نموده است. فهرست مطالب جنگ چنین است: اشعاری از صباحی، صبا، فریدالدین احول اصفهانی، عبدالرزاق، اوحدی مراغه‌ای، سلمان ساوجی، ترجیع‌بند حرم، مثنوی از صاحب جنگ در شکایت از روزگار وی (درسه صفحه) درآن می‌گویند که زمانه وی را به هندوستان کشانید با تلخص «سالک» آنجا که گوید: «فروبند سالک لب از گفتگو ×× که این آب هرگز نیاید به جو»، اشعاری از مهدی بیک شقاقی، ترجیع بند هاتف، شیر و شکر شیخ بهایی، اربعون سورة منتخب من تورات، خطبه روز عید غدیر، اشعاری از: لمان و جامی؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: سالک، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳ - ۱۲۶۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۹۳۳

آغاز: شکر و سپاس معبودی را جلت قدرته که آفریننده مخلوقات عالم و بین و بنات بنی آدم است؛ **انجام:** تا هست چرخ پیر بکام تو سر بسر ×× تا هست روزگار مطیع تو شهریار

نیمه اول این جنگ منشاتی است برای آموختن نامه نگاری و نیمه دوم اشعاری از شاعران بزرگ انتخاب شده که در نامه‌های گوناگون می‌توان نوشت. در صفحه اول نام «منتخب الاشعار» به این مجموعه داده شده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد حسین، تا: ۱۲۴۰ق؛ دارای دارای سرلوح، مجدول، مذهب؛ جلد: دو رو تیماج بدون مقوا رو سبز و پشت قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۸ - ۱۲۱]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۲۵-۲۹/۲۶۵

آغاز: به ناوک غم خسته‌اند پیوسته از دیار جاه و منزلت و جلال ومزید عمرو اقبال آن ... این سفر مبارک اثر به حضر مسرت ثمر مبدل گردد و ادارک سعادت خدمت و ملازمت که غایت؛ **انجام:** صلوات الله علیهم هدیه کند ثوابش مضاعف می‌گردد وصلوات بر محمد وآل او بسیار باید فرستاد ... ایضا از آن حضرت منقول است که بهشت را هر سال از برای داخل شدن ماه رمضان

شامل اشعاری از شاعران پارسی و منشآتی که برای یادگیری مبتدیان جمع شده است، ترتیب مطالب آن نامنظم است، در آن همچنین دو نامه‌ای که مولانا عبدالکریم و محمد امین وقاری نوشته و از قطع مواجب خود گله کرده‌اند مندرج است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۴۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوای کرمی، ۵۱گ، مختلف السطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۶×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۸۱]

۶. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه: ۱۴۵

خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا طغرل بن محمد تقی، تا: ۱۲۹۷ق [نشریه: ۵ - ۲۱۱]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۸۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ اندازه: ۱۶/۳×۲۶سم [رایانه]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۷۸۲-۳۹/۱۶۲

آغاز: کنون کز بساط هوادر چمن ×× طرب ریزد از خنده یاسمن / کسی را مدد کرد بخت سعید ×× که چون سایه افتاد درپای بید؛ **انجام:** کونگاری که دل تنگ مرا بگشاید ×× با ... که از آن قوت روح افزاید

شامل چند قطعه از منشات ادبی و اشعاری از شعرایی چون شعله، مسیحا، جنونی، حافظ، عاشق، به خط کاتبان مختلف از قرن یازده هجری؛ خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر فراهانی و وجیهی، تا: ۱۰۸۰ و ۱۰۸۶ و ۱۰۷۹؛ مجدول؛ جلد: مقوای سفید عطف گالینگور قهوه‌ای، ۵۰گ، مختلف السطر چلیپایی، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳ - ۱۲۶۵]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۴۵۳-۳۳۷/۲۱

آغاز: ای صبا ای قاصد جانان من ×× شوبسک بادا فدایت جان

من / از من مسکین سلام بی ریا ×× بر به سوی یار از روی وفا؛ **انجام:** امید که آن قرة العین وثمرة الفواد و فلذة الکبد از هر حادثه در پناه داور

بیاضی است شامل منشاتی برای یادگیری ادبیان و منشیان و اشعاری از: بیمار وطبیب شریف تبریزی، اختلاجات اعضا، نان و حلوا شیخ بهایی، سعدی، مجمر، حافظ، عرفی، یغما، نشاط، خاور، میرزا هلاک، فقیر؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷–۱۲۵۸، جا: اصفهان، مدرسه صدر؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۱۵۶گ، ۱۲–۱۴ سطر، قطع: بیاض رقعی، اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۳ - ۱۲۶۵]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۸۶۲/۵–۵۹/۸۲

آغاز: ای نسیم صبا رجوت الیک ×× قل لمحبوبی السلام علیک / گر چه دورم بظاهر از برتو ×× انما القلب و الفؤاد لدیک

اشعار و مکاتبات است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در چند برگ پایانی چند نامه عاشقانه تحریر شده، در حواشی اغلب برگ‌ها اشعاری به فارسی تحریر شده؛ ۳گ (۷۲–۷۵) و حواشی برگ‌ها، مختلف السطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱ - ۳۷۳]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۴۶

آغاز: ای خان فلکجاه ملك قدر که نبود اندر همه اصلاب فلک چون تو سلاله؛ **انجام:** آنکه افزون ز وصف صد چو توئی است شاهد کل ناقص ملعون

مجموعه‌ای از نامه‌های مختلف و اشعاری در هجو میراسحاق و تاجر کرمانی و هجویات دیگر؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی نخودی، جلد: ساغری قهوه‌ای یک‌لا، اندرون جلد و عطف و سجاف میشن مشکی، ۲۳گ (۲۱۱پ–۲۳۴)، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۳۶/۵۰–ف و ۱۳۳۸/۵۰–ف

نسخه اصل: بادلیان Add. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). فارسی و هندوستانی مانند مخمس‌های بیضا (بر ضد نسخه طغرا) و مناجات یکی از واعظ و قصیده‌ها یکی در مدح چهار یار و غزل‌های شاه عالم و مخمس و غزل یکتا و نوید و شاهد مخلص و حزین و امید و میرزا خاکسار و رباعی‌ها و فردها و غزل‌های کوتاه و مخمس‌ها که یکی از حاتم هندوستانی است و شعرهایی به زبان هندوستانی بکن از رفیع سودا و ترکیب بند حزین به زبان ریخته و واسخت وحشی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ - ۵۸۷]

● **اشعار و مهملات = جنگ** / گوناگون / فارسی

aš'ār va mohmalāt = jong

فرهاد میرزا قاجار، ۱۲۳۳ - ۱۳۰۵ قمری

farhād mīrzā qājār (1818 - 1888)

همان منشات مشهور فرهاد میرزا است که برخی مطالب اضافه دارد، این عناوین در کتاب حاضر دیده می‌شود: انشای وی بدون استفاده از لغات تازی تألیف شده در یک منزلی گنبد قابوس به سال ۱۲۵۲ق؛ حکایاتی بدون حرف الف و باء و تاء؛ کاغذی به امام جمعه تهران میرزا ابوالقاسم، نامه ای به فریدون میرزا بعد از فتنه بابی به سال ۱۲۶۹ق؛ نامه به نصرت الدوله فیروز میرزا؛ در پشت کتاب دعائی که همیشه همراه آبدار است نوشته به سال ۱۲۷۶ق؛ نامه به احمد خان بن عبدالحسین خان به سال ۱۲۷۹ق؛ عریضه‌ای از قول سلیم سیاه به خاکپای مبارک؛ نامه‌ای به شعاع السلطنه به سال ۱۲۸۱ق؛ نامه ای به اعتضاد السلطنه؛ نامه به محسن میرزای امیرآخور؛ نامه به میرزا سعید خان وزیر امور خارجه؛ به اعتضاد السلطنه به سال ۱۲۸۱ق؛ به ملا محمود ترک ادیب ملاباشی؛ به اعتضاد السلطنه به سال ۱۲۸۲ق؛ رقمی از جانب مهد علیا؛ نامه‌ای به معاون الملک میرزا عباس خان به سال ۱۲۸۳ق؛ عریضه‌ای به شکارگاه جاجرود به اعلی‌حضرت به سال ۱۲۸۳ق؛ عریضه‌ای به اعلی‌حضرت به سال ۱۲۸۴ق؛ در جواب عریضه میرزا ابوطالب وزیر لرستان به سال ۱۲۸۴ق؛ نامه‌ای به مؤید الدوله به سال ۱۲۸۴ق؛ به حسام السلطنه در سال ۱۲۸۴ق؛ به حسنعلی خان وزیر مختار به سال ۱۲۸۴ق؛ به اعتضاد السلطنه به سال ۱۲۸۴ق؛ به علی اکبرخان مباشر جوان رود؛ به اعتضاد السلطنه به سال ۱۲۸۵ق؛ به آقای مستوفی الممالک به سال ۱۲۸۵ق؛ به اعتضاد السلطنه به سال ۱۲۸۵ق؛ به همو در همان سال؛ به مهد علیا به سال ۱۲۸۶ق؛ به حسنعلی خان وزیر مختار به سال ۱۲۸۶ق؛ به میرزا رضای وکیل منشی باشی به سال ۱۲۸۶ق؛ به حسنعلی خان وزیر مختار؛ به همو در سال ۱۲۸۷ق؛ به اعتضاد السلطنه به سال ۱۲۸۷ق؛ به حسنعلی خان سال ۱۲۸۷ق؛ به یکی از اعیان در مقام نصیحت؛ به حسنعلی خان سال ۱۲۸۸ق؛ به میرزا محمد حسین دبیر الملک؛ به حشمت الدوله به سال ۱۲۸۹ق؛ به دیوان خانه عدلیه؛ به شاهزاده خانم حاجی نگار خانم به سال ۱۲۹۱ق؛ به وزیر مختار از ینبع؛ به وزیر دفتر از مکه به سال۱۲۹۲ق؛ اشعاری از مؤلف از سال ۱۲۵۱–۱۲۹۳. این کتاب در آغاز به خط مؤلف چنان نامیده شده که ذکر کردیم.

[الذریعه ۳۵/۲۳؛ دنا ۱۰۲۶/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۶۳۵

آغاز: ستایش مر خدائی را سزا که از آب و خاك جان پاك آفریده او را از همه آفریده گان برگزیده بر از جامه دانشش پوشانیده و می‌از جام بینشش نوشانیده است؛ **انجام:** به همین بلکه هر چه چوبین است ×× این چنینش بود حساب و شمار

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مجدول، مذهب، دارای حواشی در معنای برخی از لغات، روی برگ اول نام کتاب به خط مؤلف آمده است، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی، ۱۶۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۸- ۱۷۴]

● **اشعار و یادداشت‌های پراکنده** / ادبیات/ فارسی

aš'ār va yāddāšt-hā-ye parākande

امیرخیزی، اسماعیل بن محمد تقی، ۱۲۵۵ - ۱۳۴۴ شمسی

amīr-xīzī, esmā'īl ebn-e mohammad taqī (1876 - 1965)

گزیده‌هایی است از کتاب‌های مختلف همچون تذکره هفت اقلیم و اشعار شعرای مختلف همچون خواجو، واله داغستانی و ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۵۴

آغاز: تاریخ تذکره هفت اقلیم. این نسخه که هست همچو فردوس نکو

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل امیر خیزی، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج فرنگی مشکی، ۸۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۱ - ۱۱۳]

● اشعاری از بدخشی / شعر / فارسی

aš'ārī az badaxšī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵۸/۹

آغاز: مشاطه‌ای که موی ترا شانه ساخته ×× ارباب عقل را همه دیوانه ساخته / تا آشنا شدم به سگ کوی او مرا ×× از خویش و آشنا همه بیگانه ساخته

شامل یک غزل، دو قطعه، ۱۲ رباعی و «مطلعیات» اشعارش (۱۲ مطلع)؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۴۰ر-۴۱ر) [ف: ۲۰ - ۵۵۳]

● الاشعة البدرية فی إقتفاء انوار آثار الجعفرية / فقه / عربی

al-aši''at-ul badrīyya fī 'iqtifā'-i anwār-i āṯār-il ja'farīyya

فدایی کزازی، ابوالشجاع محمد اسماعیل بن محمد هادی، - ۱۲۶۳ قمری

fadā'ī kazzāzī, ab-oš-šojā' mohammad esmā'īl ebn-e mohammad hādī (- 1847)

وابسته به: الجعفرية = واجبات الصلاة؛ محقق کرکی، علی بن حسین (۸۹۰-۹۴۰ق)

شرحی است بر کتاب «الجعفرية» محقق ثانی (۹۴۰ق) این شرح با عناوین «اقول - اقول» برگزار شده است. مؤلف در دیباچه کتاب از دو کتاب دیگر خود «کفاية الطالب» در اصول فقه و «حاشية مختصر ابن حاجب» یاد کرده است.

آغاز: الحمدلله ذی الجلال والاکرام المنزه فی عز جلاله عن مشابهة الاعیان ومشاکلة الاجسام القدیم القایم فی قدمه بالقوام الدائم المنفی فی تمادی دیمومیته الدوام الذی

[الذريعة ۱۰۹/۲]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولونطق الزمان مناهجانا وان الذئب یاکل لحم ذنب ویا کل بعضنا بعضا عیاناً لبسنا للخداع مسوح ضأن و ویل للغريب اذا أتانا

طهارت و صلاة را دارد؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن علی محمد بیات سرسختی، تا: یک‌شنبه ۲۶ رمضان ۱۲۳۲ق؛ در پایان نسخه شعری در رثای مؤلف دیده می‌شود و تاریخ وفات مؤلف را چنین ذکر کرده: «به سال واقعه اش کلک فکر زد شهپر ×× نوشت صورت تاریخ: «ذوفنونی عراق» ۱۲۶۳»؛ جلد: گالینگور عطف تیماج زرشکی مذهب، ۳۵۳گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۸]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۵۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یمکن الجمع ایضا بحمل اخبار التحریم علی التقیه لموافقتها مذهب العامه و اولوية الحمل علی انتفاء الشرطین من الحمل علیه اول الکلام مع ان مخالفة العام ایضا مرجح و من هنا یظهر وجه اولوية فی الحمل الاول ایضا فتامل و الاستدلال بالایه لایخلوا عن تکلف فلیتدبر و لیفهم ولذا ترکنا التمسک بها

تا پایان حیض و نفاس از کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور سبز، عطف تیماج زرشکی، ۲۲۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۸]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۸۹

آغاز: و من الاسباب الموجبة للغسل مس میت الادمی مع تحقیق شرایطه و قد اشار الیه والی شرایطه المصنف ره فقال ومس المیت انما یوجب الغسل بعد برده بالموت و قیل تطهیره بالغسل علی الوجه؛ **انجام:** و مقتضی الاصل و العمومات الصحة و نحو الکتف خارج بحکاية الاجماع علی مامر الاشارة الیه وبه قال الشهید الثانی ره فی المقاصد وجعل البطلان احتمالا

جلد دوم (مس میت- خلل صلاة)؛ خط: نسخ، کا: فتح علی، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ جلد: تیماج مشکی مجدول، ۳۱۱گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۱ - ۱۵۹]

● اشعة الشمس / اصول فقه / عربی

aši''at-uš šams

بهبهانی، شمس الدین بن جمال الدین، - ۱۲۴۸ قمری

behbahānī, šams-od-dīn ebn-e jamāl-od-dīn (- 1833)

رساله‌ای است در اصول فقه شامل «مقدمه» و چند «اشعه»، دارای «اشراق»ها و «خاتمه». مؤلف می‌گوید فقیهی که اصول فقه را نداند دچار اشتباه می‌شود لذا در این رساله قانون‌های اصول را با عبارت موجز آورده است وآن را «اشعة الشمس» نامیده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۵/۱۰۸-۶۹۲۸/۲

آغاز: بسمله الحمدلله المتکلم من غیر حروف واصوات الموفق وقوف عباده علی احکام احکامه ... و بعد فان العلم الملقب باصول

الفقه من حيث انه اساس محاسن الشريعة وكافل باظهار الصواب عند اشتباه موارد الخطاب؛ **انجام:** عدم الجواز من غير معاوضة نص اخر اياه فلايكون هذا نظير معارضته الدلالة بالمقتضى
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با «منه دام ظله»؛ جلد: مقواعطف تیماج، ۲۹گ، ۱۷-۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱ - ۳۷۴]

● **اشعة اللمعات = شرح لمعات = حقايق لمعات** / عرفان و تصوف / فارسی

ašiʻʻat-ol lomaʻāt = š.-e lomaʻāt = haqāyeq-e lomaʻāt

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری

jāmī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

وابسته به: لمعات؛ عراقی، ابراهیم بن بزرگمهر (۶۱۰-۶۸۸)
اهدا به: میر علیشیر نوایی
تاریخ تألیف: «اتممته» = ۸۸۹ق؛

شرح مزجی مختصری است بر رساله «لمعات» عراقی، با استفاده از گفته‌های بزرگان اهل تصوف و عرفان خصوص ابن العربی و صدرالدین قونوی و اصحاب ایشان. نخست دیباچه است، سپس «تمهید»ی بلند در نکات و اصطلاحات صوفیان، آن‌گاه گزارش ۲۸ «لمعه» متن، به نثر آمیخته به نظم، به همان ترتیب متن: لمعه ۱. مبداء عشق و معشوق و عاشق، اشتقاق عاشق و معشوق از عشق؛ ۵. اختلاف مظهر در مراء و تفاوت ظهور ظاهر به حسب اختلاف مظهر؛ ۱۰. ظهور دایم صفت محبوب؛ ۲۰. عشق سلطنت و استغناء، به معشوق داد و مذلت به عاشق؛ ۲۸. محبوب چون خواهد که محب را برکشد و به قرب و کمال رساند، لباس او برکشد و بدل آن، خلعت صفات خودش در پوشاند. «لمعات» عراقی چندین بار شرح شده است از آن جمله: شرح صاین الدین علی ترکه اصفهانی (-۸۳۵ ق) به نام «ضوء اللمعات»؛ شرح شیخ یار علی شیرازی(-۸۱۶ق) موسوم به «اللمحات فی شرح اللمعات»؛ شرح برهان الدین عبدالله ختلانی شاعر قرن نهم (-۸۹۳هـ) که نسخه از آن در ایران معرفی نشده؛ شرح درویش علی بن یوسف کوکدی (قرن نهم)؛ و بالاخره همین شرح جامی است که معروف‌ترین آن است.

آغاز: لو لا لمعات برق نور القدم ×× من نحو حمى الجود و حى السكر. پاکا خداوندی که آینه حقیقت محمدی را مطرح اشعه لمعات ... اما بعد نموده می‌آید که در آن وقت که شیخ عالم ...
انجام: و اذ قال اتممته قد بدا ×× بما قال تاريخ اتمامه
چاپ: به کوشش حامد ربانی (تهران، علمیه: بی تا)؛ با حواشی مربوطه به همراه مجموعه ای در سال ۱۳۰۳ ق، تهران، چاپ سنگی

[رک: مقدمه دیوان عراقی تصحیح سعید نفیسی. تهران ۱۳۳۵ ش؛ تاریخ ادبیات در ایران ۳/۱۱۹۷. و نیز برای اطلاع بیشتر از محتوای عرفانی کتاب، به «جامی» از علی اصغر حکمت ص ۱۸۱ مراجعه شود؛ کشف الظنون ۱۵۶۳/۲؛ نسخه‌های منزوی ۱۰۳۲/۲-۱۰۳۳؛ الذریعه ۳۴۲/۱۸ «اللمعات» و این شرح آن؛ مشترک پاکستان ۱۸۴۵/۳«اشعة اللمعات؛ شرح اللمعات» نشانی ۲۳ نسخه؛ مشار فارسی ۳۴۲/۱ «اشعة اللمعات» نشانی ۲چ؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۶۲۹/۲ و ۴۳/۱؛ فهرستواره منزوی ۸۰/۷ (۳۳ نسخه داخلی)؛ دنا ۱۰۲۷/۱ (۴۴ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۱/۱-ف
نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۳۲گ (۱-۳۳) [فیلمها: ۱ - ۴۷۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۵۹/۱۵-ف
نسخه اصل: دهلی نو ش ۵۰۴ (۱۸۱)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۶۷ق [فیلمها: ۱ - ۱۶۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶/۱۰-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۲۰۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۲ شعبان۸۷۷ق، جا: بغداد؛ ۳۱گ (۳۳۲-۳۶۳)، ۳۰ سطر [فیلمها: ۱ - ۱۶۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۷۰/۵-ف
نسخه اصل: نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۲۰۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۷۷ق، ۷۳گ (۷۲۵-۷۹۸)، ۲۷ سطر [فیلمها: ۱ - ۱۶۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۴/۷
آغاز: برابر
در فهرست این رساله به نام «الحقایق لمعات» و از فخرالدین عراقی دانسته شده، ولی آغاز نسخه حاکی است که این رساله شرح جامی بر لمعات عراقی است خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۶ق؛ ۲۷ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲ - ۴۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۱۴/۷-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها: ۱ - ۶۷۱]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۸۴۴/۲
بی‌کا، تا: ۸۸۶ق؛ در ۱ جمادی الثانی ۱۰۱۲ در شهر تته هند تصحیح شده؛ کاغذ: سپاهانی نخودی، جلد: تیماج سبز مقوایی، ۹۸گ (۵۴پ-۱۵۱ر)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳ - ۱۳۹]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۹۵/۴
آغاز: برابر
گویا نسخه کامل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۹۵ق؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای روشن، ۳۲گ (۲۷۴پ-۳۰۶پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۵/۲×۳۴سم [ف: ۸ - ۹۲]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۷۴۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۸۹۶ق؛ ۹۹گ (گ۱پ-۹۹پ) [دائرة المعارف بزرگ: ف: ۲ - ۱۶]

۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۱۰۰
انجام: همچنان که بر هر جا از کره که انگشت نهی حاق وسط او باشد و نسبت آن به جمیع جوانب متساوی همچنین نظر به هر اسم می‌باشد

تا اواخر شرح لمعه پانزدهم را داراست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در برگ اول اشعاری به عربی از احمد بن علوان آمده، چند برگ آخر بازنویسی شده؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱ - ۹۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن دارچینی، ۱۲۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۴۲]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۸۹۹

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوای، ۹۳گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۰ - ۱۷۴۷]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۹۵/۴

در ۲۹ لمعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن قهوه‌ای روشن، ۱۳۲گ (۱۷۴پ-۳۰۶پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۵/۲×۳۴سم [ف: ۳ - ۶۳۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۶۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها: ۳ - ۲۰۴]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۹۹۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای سیر ضربی پشت معرق، ۲۷ سطر [ف: ۳ - ۶۳۴]

۱۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۳۱۶/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: بخارائی شکری رنگ، جلد: مقوای روکش تیماج زیتونی، اندرون: کاغذ گلی رنگ، ۲۵ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: ۳ - ۲۴۴]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۶۳۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۴ رمضان ۹۰۸ق، جا: قریه خداشاه جوین؛ کاغذ: آهاری نخودی، جلد: مقوا عطف تیماج مشکی، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱ - ۳۰۴]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۰۳۹

خط: نستعلیق، کا: محمد بیک یانچی، تا: محرم ۹۰۹ق، در خدمت حکیم عین الملک؛ مهر: محمد بیک؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: رویه کاغذ مغزی میشن سیاه، ۹۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۱×۲۰/۵سم [ف: ۲ - ۲۹]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۲۵۳/۱۵

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن معرف هروی، تا: شوال ۹۰۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۷ سطر (۲/۵×۱۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۳/۵سم [ف: ۱۷ - ۹۰]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۳۱۳/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: آقا جان فرزند سیف، تا: پنج‌شنبه پایان محرم ۹۵۰ق؛ ۴۴گ (۴۷پ-۹۱پ) [ف: ۱۶ - ۲۲۸]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۰۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج مشکی ترنج کوبیده مقوایی، ۸۳ص (۱-۸۳)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۵ - ۵۱۹]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۷۴۴/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای لوحه‌ای است مختصر؛ جلد: مقوایی عطف گالینگور سبز، ۳۶گ (۴۱۹پ-۴۵۵پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۷ - ۲۹۵]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۶۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** الغافرین امین رب العالمین تم بالخیر و العافیه و الرشاد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳ [رایانه]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۵۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: روح الله بن خواجه مازندرانی (کاتب دوم)، تا: ۱۴ شوال ۱۰۴۲ق؛ از برگ ۶۶ به بعد توسط کاتب دوم نونویسی شده، قسمت اول در زمان مؤلف کتابت شده و حواشی با امضای «منه مدظله» در برگ‌های ۱، ۱۳، ۱۸، ۲۸ و ۴۲ دیده می‌شود؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده ابوطالب» (مربع)، کاتب دوم «عبده روح الله» (مدور)؛ جلد: تیماج سرخ، ۸۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۳/۱ - ۹۶]

۲۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۳۴/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن زین العابدین انصاری، تا: یک‌شنبه سلخ ربیع الثانی ۱۰۵۹ق؛ محشی با حاشیه «منه»؛ تملک: اعتضاد السلطنه، ۱۲۸۵ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج مشکی مقوایی، ۱۷۰گ (۲پ-۴۶ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳ - ۱۳۹]

۲۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد تویسرکانی، تا: جمعه ۲۹ صفر ۱۰۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۰۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴ - ۱۹۸]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۱/۱۷-طباطبائی

بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ یا ۱۰۶۵؛ کاغذ: اصفهانی آهار مهره نخودی رنگ، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۷گ (۱۹۸پ-۲۵۵)، ۲۱ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۲ - ۲۱۴]

۲۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹-ر/۵۸۸/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمود، تا: ۱۰۶۶ق، جا: شیرزا، مدرسه منصوریه؛ کاغذ: دولت آبادی نخودی شکری، جلد: مقوا

با تیماج قهوه‌ای باز ضربی، ۳۴گ، ۲۲ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۹/۵×۱۸/۵سم [ف ۲ - ۱۷۸]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۶۱۷/۱-۲۳/۱۳۷

آغاز: عالم از آنم پدید نیست زیرا که مثلیت تقاضای مغایرت واثنینیت می‌کند ... مقدمه در اشارت به موضوع ومحمولات مسائل علمی؛ **انجام:** قطعة فی التاریخ: به آثار هستی است جامی اسیر- محی الله ... بی فایده اعتقاد و انکار مکن.تم

خط: تحریری، کا: محمدصادق خادم حسینی، تا: چهارشنبه ۲۱ ذیقعده ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوای سرخ عطف پارچه، ۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱ - ۳۷۴]

۲۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۱/۲

آغاز و انجام: برابر

کا: علی بن عبدالغالب، تا: ۱۰۷۹ق؛ در کنار صفحه نخستین یادداشتی در باره تفسیر و تاویل نام رساله با نشان «منه قدس سره» آمده؛ جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱۲۵ص (۴۸-۱۷۳)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱ - ۷۲]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۱۴/۲۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ محرم ۱۰۸۰ق؛ حاشیه غفور دارد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، (۱۱۴پ-۱۲۴)، ۱۶ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸ - ۷۵۲]

۳۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۰۴/۱-عکسی

اصل نسخه: گنج بخش ش ۸۷۶۷ (مشترک ۱۸۴۵/۳)؛ خط: نسخ پخته، کا: عزیز الله بن حبیب غوریانی، تا: ذیحجه ۱۰۹۶ق؛ ۱۰۱گ (۱-۱۰۱) [عکسی ف: ۲ - ۲۵]

۳۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۶۶/۱-عکسی

اصل نسخه: گنج بخش ش ۳۵۱ (گنج ۷۷۵/۲)؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: فقیر محمد پارسا نقشبندی حنفی پیشاوری، تا: ۲۱ رجب ۱۱۸۰ق؛ ۹۴گ (۱۵-۱۰۸) [عکسی ف: ۲ - ۲۵]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۷۶۸/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** باید آن گاه لباس کثرت یعنی محبی و محبوبی از هر دو برکشد و هر دو را به رنگ خود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج دورو، بیرون قهوه‌ای یک‌لا مجدول گرهی، درون مشکی، ۸۷گ (۷۱پ-۱۵۷پ)، ۱۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲۰- ۳۰۷]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۸۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** پایان نسخه: تمت الکتاب المسمی باشعة اللمعات جامی فی الرابع العاشر من شهر جمادی الثانی سنه ۱۲۱ (کذا)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز اندرون و دور تیماج، سیاه دولایی، ۲۰۴ص (۱-۲۰۴)، ۱۶ سطر (۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲ - ۳۰۷]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۷۱/۱

خط: نسخ، کا: ملک محمد بن علی کازرونی، تا: ۱۲۰۴ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج ضربی ترنجی مقوایی، ۲۱۰گ (۱-۲۱۱)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۴)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۱۶ - ۱۱۵]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۶۱۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شکر الله اردلانی سنندجی، تا: ۱۲۳۱ق، برای میرزا معصوم طبیب اصفهانی؛ کاغذ: سفید فرنگی آهار مهره، جلد: چرمی ضربی قهوه‌ای روشن، ابعاد متن: ۱۱/۵×۲۳، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۲سم [ف: ۷ - ۶۷۱]

۳۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۲/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱ - ۹۳۱]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۲۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** احراق الیقین است

خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [الفبائی: ۵۲]

۳۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۶۵۶/۲

آغاز: فمن جملتها هر چیز که در خارجهست از لوازم هستی او آن است که آثار مختصه وی بر وی مترتب گردد

نسخه اصل: کتابخانه سید مرتضی نجومی-کرمانشاه. در نسخه حاضر فقط مقداری از مقدمه کتاب در اصطلاحات صوفیه به انتخاب کاتب آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: ابوطالب بن محمد ابراهیم، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ ۲۲ص (۱۱-۳۳)[عکسی ف:۵-۱۰۳]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۴۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سرخ، ۵۱گ (۷۵پ-۱۲۶ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۷ - ۱۷۴]

۴۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۹۴

آغاز: و هم نقد گنج خانه وجود و لوای حمد به دست اوست، و مقام محمود جای نشست او؛ **انجام:** و هر که از حقایق عشق و دقایق جمال به زبان حال یا مقال سخن می‌گزارد.

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، در حاشیه کتاب دیوان منسوب به حضرت علی (ع) و ترجمه آنها به نظم فارسی؛ جلد: تیماج سوخته ضربی، ۱۵۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۱ - ۳۷۱]

۴۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۳۱۴/۴

خط: نستعلیق، کا: ظهوری، بی‌تا؛ کاغذ: بخارائی شکری رنگ، جلد: مقوای روکش تیماج لاکی وسط ترنج دو سرترنج و چهار لچک منگنه‌ای، اندرون کاغذ لیموئی رنگ، قطع: رحلی حجیم، اندازه: ۲۶×۳۶سم [ف: ۳ - ۲۴۸]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۱۵-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add 16822؛ خط: نستعلیق، کا: خسرو یعقوبی، بی‌تا؛ ۸۶گ، ۱۷ سطر [فیلمها: ۱ - ۱۳]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۹۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۸گ، اندازه:

۱۴/۱×۲۷/۷سم [رایانه]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۹۸۲/۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و صفاتی می‌توان داشت و چون این مقدار از مقدمات و اصطلاحات این طایفه مذکور شد بشرح موعود رجوع نماییم.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج فرنگی، ۲۳ص (۹۴۷–۹۶۹)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۴ – ۱۷۷]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶/۴۳–ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها: ۱ – ۶۳۹]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۰۲/۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** در ایماء و الماع به بعضی حقایق و معارف و مصطلحات موقوف بر سماع که محتاج الیه و موقوف علیه شرح مذکرست فمن جملتها.

فقط مقدمه کتاب آمده؛خط:نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، ۲گ (۲۲۷پ–۲۲۸ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۴سم [ف: ۲۹/۲ – ۵۹۴]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۹۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد رضا فرید تنکابنی [رایانه]

۴۸. تهران؛ انجمن اسلامی؛ شماره نسخه: ۳

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱ – ۱۰۲۴]

● اشعة اللمعات فی شرح المشکاة = شرح مشکاة المصابیح / شرح حدیث / فارسی و عربی

ašiʻʻat-ul lumaʻāt fī š.-il miškāt = š.-u miškāt-il maṣābīh

عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین، ۹۵۸ – ۱۰۵۲ قمری

ʻabd-ol-haqq-e dehlavī, ʻabd-ol-haqq ebn-e sayf-od-dīn (1551 - 1643)

وابسته به: مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (– ۷۴۹)

«مصابیح السنه» از حسین بن مسعود فراء بغوی کتابی است در علم حدیث که بر آن شروح فراوانی نوشته شده است یکی از این شروح کتاب «مشکاة المصابیح» خطیب عمری تبریزی است. این کتاب یکی از شروح کتاب «مشکاة المصابیح» است، در مقدمه شارح توضیح می‌دهد پس از کسب اجازه روایت از مشایخ حرمین شریفین و بازگشت از آن دیار شروع به شرح کتاب «مشکات المصابیح» به عربی و فارسی نموده است. کتاب با مقدمه‌ای در بیان بعضی مصطلحات علم حدیث آغاز می‌شود سپس به بیان احوال جماعتی از ائمه حدیث می‌پردازد. این کتاب به صورت مزجی ابتدا متن کتاب «مشکاة» را می‌آورد سپس به ترجمه و شرح آن می‌پردازد. کتاب در چهار جلد نوشته شده است: ۱. کتاب الایمان تا کتاب الجنائز؛ ۲. کتاب الزکوة تا کتاب المناسک؛ ۳. کتاب البیع تا کتاب الطب؛ ۴. کتاب الآداب تا کتاب الفتن. هر کتاب بر اساس اصل به چندین «باب» و هر باب به حداکثر تا سه «فصل» تقسیم شده است.

آغاز: بسمله الحمدلله اکمل الحمد علی کل حال وفی کل حین ... اما بعد بنده مسکین عبدالحق بن سیف الدین الدهلوی ... بعد از رجوع از حرمین شریفین

[فهرست مشترک پاکستان ۳۵۴/۱۴؛ هدیة العارفین ۵۰۳/۱؛ ایضاح ۸۸/۱؛ معجم المطبوعات ۶۲۷/۱؛ کشف الظنون ۱۶۹۹/۲؛ دنا ۱۰۲۸/۱ (۱۱ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی روایة و قل عمرة و حجة مقصود بیان فضیلت نماز است د این بقعه شریفه که حکم عمره و حج دارد روآه البخاری.

از آغاز جلد اول تا پایان کتاب المناسک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مجدول، دارای سرلوح و کتیبه مذهب سبک کشمیر؛ مهر: «امانت خان» (بیضوی)، «خواجه محمود خان» (مربع)؛ جلد: تیماج جگری مجدول زرین، ۶۹۳گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۸ – ۲۴۱]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۳۱۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا: کریم بن احمد، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار مجدول، ۴۶۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۲ – ۲۶]

۳. یزد؛ آصف پور؛ شماره نسخه: بدون شماره

کا: عبدالرشید بن سعدالله، تا: ۱۰۹۳ق [نشریه: ۷ – ۷۰۹]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۷۰۱

آغاز: نیست رکن اخوت اسلام را؛ **انجام:** بحرمت نبی آخر الزمان صلی الله علیه و سلم و علی آله و صحابه ذوی الفضل و الاحسان

خط: نستعلیق تحریری، کا: عبدالرشید بن سعد الله، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی روکش کاغذ قرمز عطف و گوشه‌ها تیماج تریاکی، ۱۹۴گ، ۲۵ سطر (۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵ – ۱۷۵۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۸۰۰

آغاز: بسازند صورترافا صنع شجر و مالا روح فیه پس بساز صورة درختانرا؛ **انجام:** وحدیث سابق که ان الله تجاوز عن امتی لخطأ و نسیان نیز مناسب است برای اعتذار از آنچه واقع شده باشد. از خطا و سهو و نسیان

از اواخر فصل اول از باب التصاویر تا پایان کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۸سم [ف: ۱۴ – ۷۵]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** درین بقعه شریفه که حکم عمره و حج را

دارد رواه البخاری تحت الکتاب المناسک ... توفیقه
خط: نستعلیق، کا: احمد بن حسین بن احمد، تا: ۱۱۲۲ق؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج قرمز با ترنج و نیم‌ترنج منگنه کوبیده مقوایی، ۴۷۵گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۴ – ۱۱۵]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۰۴
آغاز: کتاب البیوع بیع گاهی بمعنی عقد آیه که اثر آن بر آمدن مال است از ملک یکی؛ **انجام:** در سحرها به بیند که وقت سعادت و اجابت است رواه الترمذی و الدارمی.
جلد سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۲ جمادی الثانی ۴۶ (احتمالا ۱۰۴۶ یا۱۱۴۶ق)؛ مجدول، دارای سرلوح متوسط؛ جلد: چرم مشکی ضربی ترنج و سرترنج و لچکی دار، ۲۹۶گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۲۱/۶×۳۲سم [ف: ۴۱ – ۱۶۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۸۲ ض
بی‌کا، تا: ۱۳۱۶ق [د.ث. مجلس]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۰۷۵
آغاز: در کتب آمده با اختلاف الفاظ و نز [د] ما چهار رکعتست و در وی نیز احادیث آمده از علی و عائشه و ما حبیبه و ترمذی گفته که بر اینست؛ **انجام:** و عن ابن عباس رضی الله عنهما قال قال عمر بن الخطاب رضی الله عنه سمعت رسول الله صلی الله علیه و سلم گفت ابن عباس کع گفت عمر بن خطاب
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، اوراق نسخه آشفته و جابه‌جا صحافی شده است، تاریخ ۱۳۴۸ق در حاشیه ص ۴۰۱ دیده می‌شود؛ مهر: «بنده لطف محمد شریف» (بیضوی)، «بنده لطف محمد شریف بن مصطفی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: گالینگور قرمز مقوایی مجدول، ۲۲۸گ، ۲۵ سطر (۹/۸×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [رایانه]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۷/۱۴-۷۲۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** بیان فضیلت نماز است در این بقعه شریفه که حکم عمره وحج دارد، رواه البخاری، تم کتاب ... یتلوه کتاب البیوع
عبادات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، دارای علامت بلاغ؛ جلد:تیماج قهوه‌ای،۳۸۷گ،۳۱سطر،اندازه:۲۱×۳۳سم[ف:۱– ۳۷۵]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۹۲۴
آغاز: کتاب البیوع، بیع گاهی بمعنی عقد آید که اثر آن بر آمدن مال است از ملک یکی و در آمدن در ملک دیگری
در فهرست با عنوان «شرح مشکاة المصابیح» و ناشناس آمده. جلد سوم شرح و از کتاب بیوع می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ رمضان؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۲۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱/۵سم [ف: ۲۰ – ۲۵۱]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۷۰۰
آغاز: کتاب الآداب. طیبی گفته ادب اسمی است که واقع میشود بر هر ریاضت محمود؛ **انجام:** فی الاسلام در دین مسلمانی یعنی
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی روکش کاغذ قرمز عطف و گوشه‌ها تیماج تریاکی، ۲۵۴گ، ۲۳ سطر (۱۴×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵ – ۱۷۵۳]

● **اشعة اللوایح** / عرفان و تصوف / فارسی

aši‘‘at-ol lavāyeh

امان انصاری، عبدالملک بن عبدالغفور، ق۱۰ قمری

amān ansārī, ‘abd-ol-malek ebn-e ‘abd-ol-qafūr (- 16c)

وابسته به: لوایح؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷–۸۹۸ق)
در شرح «لوایح» جامی، به نثر آمیخته به نظم و گسترده، در دیباچه می‌نویسد: «پس از مرگ استادم ابوحامد محمد بن حسن در ۲۷ رجب ۹۳۱ق و استاد دیگرم شمس الدین محمد مودود لاری در ۲۹ رمضان ۹۳۷ق، به نگارش این شرح پرداختم». پیش از آغاز به کار «مقدمه» آورده در مسایل نظری عرفان، در چند «وصل»، بی شماره: وصل یکم در اثبات وحدانیت او، وصل، بدانکه حکما می گویند ...، وصل، بدانکه موجود عبارت از امری است که محقق بود ...، وصل وجود مطلق لیس مقید ... .
آغاز: محامد بی قیاس حضرت پادشاهی را که منزه از تعینات ظلمانی است و نورانی
انجام: فبلغ کل مرام برحمتک ... الطاهرین و الحمد لله رب العالمین
[فهرستواره منزوی ۸۱/۷؛ دنا ۱۰۲۸/۱]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۱۸ حکمت
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ملا جمال غلام میرزا آقا شاه سکن قنوج، تا: ۷ ذیقعده ۱۰۱۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج سبز مقوایی، ۲۹۲گ، قطع: وزیری [ف: ۲ – ۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۹۳-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۲۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۹۷-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها: ۳ – ۱۹۸]

● **اشعة المصابیح** / فقه / عربی

aši‘‘at-ul maṣābīh

قمی، ملا عباس، ق۱۳ قمری

qomī, mollā ‘abbās (- 19c)

رساله فقهی و استدلالی نسبتاً مفصلی است با عناوین «مصباح – مصباح» با نقل اقوال بزرگان فقهاء قدیم و متأخرین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۸۶۱
آغاز: فی الصلوات المندوبات و قد مر جملة منها مفصلا فیما تقدم

و لنذکر جملة منها فی المقام؛ **انجام:** و ان کان القول بذلک لا یخلو عن وجه نظراً الی قاعدة الاحتیاط، و الله تعالی أعلم بأحکامه
این جلد مشتمل بر کتاب صلاة می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ در حاشیه صفحه اول وقف‌نامه کتاب به‌تاریخ جمادی الثانی ۱۳۱۶؛ در صفحه آخر اجازه‌ای است که ملا محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی به‌جهت مؤلف به‌تاریخ رجب ۱۲۵۳ نوشته؛ مهر: «محمد رضا بن علی ابن محمد جعفر»(بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۱۶۵گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۲۴۷]

● **الاشعثیات = جعفریات** / حدیث / عربی
al-aš'aṯīyāt = ja'farīyāt

ابن اشعث، محمد بن محمد، – ۳۱۴ ؟ قمری
ebn-e aš'as, mohammad ebn-e mohammad (- 927)

از کتب حدیثی قدیم و با اهمیت شیعه است که در آن ۱۰۰۰ حدیث مسند به اسناد واحد جمع‌آوری شده که محمد بن محمد بن اشعث کوفی آنها را از موسی بن اسماعیل بن موسی بن جعفر (ع) از پدرش اسماعیل بن موسی روایت کرده است و از این رو به «اشعثیات» اشتهار یافته و به احترام امام جعفر صادق (ع) به «جعفریات» نیز معروف است. این کتاب به ترتیب کتاب‌های فقهی است و دارای این «ابواب»: طهارة، صلاة، زکوة، صوم، حج، جنائز، نکاح، طلاق، حدود، باب دعاء، سنن و آداب. این کتاب را برخی از معاصران به محمد بن اشعث کوفی نسبت داده‌اند (مانند نسخه چاپی ایران، همراه قرب الإسناد)؛ و برخی بر اساس سند کتاب که به این صورت بیان شده است: «حدثنا موسی بن اسماعیل بن موسی بی جعفر [علیهما السلام] قال حدثنی ابی بکتبه»، مؤلف کتاب را اسماعیل، فرزند حضرت امام موسی الکاظم معرفی نموده‌اند. در عین حال اگر کسی سؤال نماید که آیا محمد بن محمد بن اشعث، این کتاب را عیناً روایت کرده یا اینکه کتابی است که بر اساس کتاب‌های اسماعیل نهاده شده است، مستمسکی برای پاسخ دقیق وجود ندارد. صاحب «جواهر الکلام» در رد وثاقت این کتاب تلاش نموده و آن را از درجه اعتبار ساقط کرده است، اما حاج میرزا حسین نوری در خاتمه مستدرک، نهایت تلاش خود را در تصحیح این کتاب به کار برده و آن را مانند یکی از اصول معتبره قلمداد نموده است، ولی حق مطلب در روشن شدن دو امر نهفته است: ۱. آیا راویان کتاب اشعثیات که عبارتند از محمد و موسی و اسماعیل همگی مورد وثوق هستند یا خیر؟ ۲. آیا می‌گویید این کتاب به دست شیخ حر عاملی (صاحب وسائل) و علامه مجلسی نرسیده است و بعد از صدها سال اگر نسخه‌ای یافت شود که بر او نوشته شده است «هذا کتاب الاشعثیات»، مانند کتب اربعه که با تواتر قولی و عملی تا عصر حاضر پیوستگی دارد، یکسان است؟ و از کجا مشخص شود که این همان کتاب است و چگونه حجیت پیدا می‌کند؟ سرانجام گروهی نیز همچون صاحب جواهر اعتقاد دارند که شیخ حر و علامه مجلسی به این کتاب اعتنا نکردند و نه این‌که دسترسی نداشته‌اند و حق مطلب چنین است: محدث جلیل القدر، شیخ محمد بن حسن حر عاملی، در پایان «وسائل الشیعة» پس از ذکر مأخذ و منابع نقل خود می‌گوید: «اکنون نسخه‌های بسیاری یافت می‌شود؛ لکن یا نسخه صحیح برخی از آنها به دست ما نرسیده، و یا این‌که ضعف کتاب و مؤلف آن نزد من به اثبات رسیده و برخی دیگر، مورد اعتماد بودن آنها نزد من ثابت نشده است. فلذا همه اینها را رها کرده‌ام». شیخ حر سپس نام کتاب‌هایی را که با واسطه از آنها نقل کرده، نام می‌برد، ولی نام کتاب اشعثیات در بین آنها دیده نمی‌شود. نکته قابل توجه در مورد کتاب‌هایی که به این صورت به دست ما می‌رسد حجیت یا عدم حجیت آن است از حیث مستند فتوی و عمل، و سرانجام نسخه مرحوم محدث نوری و دیگران، همه از یک نسخه استکتاب نموده اند که آن نسخه از هند آمده بوده و چنانکه مرحوم محمد باقر بهاری در پایان نسخه (نه به عنوان کاتب بلکه به عنوان صاحب نظر) اظهار نظر نموده، نسخه مغشوش و غیر قابل اعتماد بوده است. محمد بن محمد جزری شافعی، صاحب «أسنی المطالب و النشر» از کتاب «اشعثیات» استفاده نموده و به واسطه سلسله روایتی که از طریق مشایخ خود، چهل حدیث از این کتاب گرد آوری نموده و نام آن را «الاربعون الزاهرة المنسوب الی الائمة الطاهرة» نهاده است.

آغاز: بسمله، حمدله [و بعد فان من منن الله المفتاق الی ربه الغنی نصرالله قزوینی ... هذه النسخة الشریفة الجلیلة ...] اخبرنا القاضی امین القضاة ابوعبدالله محمد بن علی بن محمد قراءة علیه و انا حاضر اسمع ... قال قال رسول الله (ص) الماء یطهر و لایطهر
انجام: و قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد
چاپ: برای اولین بار به ضمیمه کتاب «قرب الاسناد» حمیری به دستور حاج آقا حسین طباطبائی بروجردی، ۱۳۲۹ق؛ طهران، سنگی، ۱۳۷۰ق، وزیری، ۹ص (صص۲–۱۰)

[الذریعه ۱۰۹/۲ و و ۱۱۲/۵؛ مشار، عربی ۶۰؛ فوائد الرجالیه بحرالعلوم ۱۱۷/۲؛ وسائل الشیعة ۴۶/۲۰و ۴۷؛ جواهر الکلام ۳۹۷/۲۱؛ رجال ممقانی ۱۴۵؛ دنا ۱۰۲۸/۱ (۱۳ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۶۸۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من کل عین لامة ... کلما ذکره الذاکرون و ما غفل عن ذکره الغافلون
خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن عبدالله شبستری تبریزی، تا: ۲۹ ذیحجه ۱۱۱۸ق؛ دو برگ پس از کتاب نیز (۱۵۹ر – ۱۶۰پ) در دعاء فرج؛ جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ساده بدون مقوا، ۱۵۵گ (۳پ–۱۵۸پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۱۹/۷سم [ف: ۴۳ – ۲۳۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۷۴۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ مصحح، مقابله شده، ذیل صفحه آخر دستخط اجازه مرحوم آیة الله العظمی سید شهاب الدین نجفی مرعشی برای میرزا محمد علی شریف رازی مورخ ۱۳۵۹ق؛ چهار برگ اول ترجمه الجعفریات و مولف، به قلم مرحوم سید مصطفی حسینی خوانساری در صفر ۱۴۰۰؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: میشن عنابی، ۱۶۵گ، ۱۷ سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۵۶]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۲۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۳ ربیع الثانی ۱۲۸۲ق؛ مصحح؛ دارای تملکی بدون نام به سال ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج قرمز، عطف تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۱ – ۱۳۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۱۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** ان النبی صلعم کان یعوذ الحسن والحسین علیهما السلام ... من شر کل شیطان و هامه و من شر کل عین لامة.
خط: نسخ، کا: محمدبن زین العابدین موسوی خونساری، تا: چهارشنبه ۲۲ محرم ۱۲۸۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: شکری آهاری مهره، جلد: تیماج مشکی ضربی باترنج و سرترنج، ۱۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۲۱۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من شر کل عین لامة اخر کتاب السنن و الحمدلله رب العالمین اولاً و آخراً و صلی الله علی رسوله النبی کلما ذکره الذاکرون و ما غفل عن ذکره الغافلون
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی، تا: شب عید نوروز ۱۳۰۴ق، جا: نجف اشرف؛ کاتب نسخه که از علما و محققان قرن گذشته می‌باشد، در پایان ابراز داشته: «مورد استنساخ به حدی مغشوش بوده که قابل اعتماد نیست، مگر بعد از مقابله با نسخه مصححه»، سپس می‌افزاید: «من این نسخه را نوشتم که اگر نسخه صحیحی به دست رسید، کار تصحیح آسان باشد»، در پایان نسخه قبلی روایتی بوده است که کاتب آن را جدا از نسخه عنوان کرده و قدری از آنها استنساخ نموده و بقیه را رها کرده، ولی در نسخه چاپی موجود، آن یادداشت را جزء کتاب قلمداد کرده‌اند؛ کاغذ: فرنگی، جلد: برون تیماج قرمز درون کاغذی اندازه، ۱۳۲گ، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۱ – ۲۶۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۴۸۷۴
خط: نسخ، کا: محمدرضا بن حسین حسینی طباطبائی، تا: ۱۳۰۵ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن عنابی با عطف میشن آلبالویی، ۱۱۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۵۶]

۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۴۱۳/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** فهو للمیت اذا جعل ذلک له تمت ... الطاهرین.
خط: نسخ، کا: محمد مهدی، تا: روز مبعث ۱۳۰۸ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، ۳۷ص (۲۸۴–۳۲۰)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲ – ۱۲۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۴۳۴
بی‌کا، تا: ۱۳۱۷ق، قطع: خشتی [د.ث. مجلس]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۷۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری، تا: دوشنبه ۵ شوال ۱۳۲۸ق؛ مصدر است به ترجمه و تحقیق درباره مؤلف و الجعفریات؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: شکری و حنائی آهار مهره، جلد: میشن، مشکی، ۸۲گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ – ۲۵۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۷۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: ۹ شوال ۱۳۳۶ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: مقوا ف عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۱۰۹گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳۶–۲۶۹]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۵۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدحسین بن زین العابدین ارموی، تا: ۲۷ جمادی الاول ۱۳۴۸ق؛ نسخه مصدر است به یک صفحه درباره کتاب و مؤلف آن و مذیل است به یک حدیث درباره ولایت ائمه اطهار (ع) و استنساخ نسخه؛ کاغذ: مشقی، جلد: تیماج عنابی، ۱۵۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۴ – ۲۰۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من شر کل شیطان و هامه و من شر کل عین لامه.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج قرمز، ۲۴۷ص، ۱۹ سطر، قطع: وزیری [ف: ۴ – ۳۹]

۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۶۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الکتاب و الحمدلله رب العالمین و صلوته علی سیدنا محمد و اله
خط: نسخ، کا: نصرالله قزوینی، بی‌تا؛ با ده صفحه مقدمه به‌قلم مرحوم نصرالله قزوینی مبنی بر تصحیح کتاب؛ کاغذ: آهاری خاکستری رنگ، ۳۴۱ص، ۱۹ سطر [فهرست عراقی: ۱ – ۳۵]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۷۸۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

● **الاشعثیات = الجعفریات (منتخب)** / حدیث / عربی
وابسته به: الاشعثیات = الجعفریات؛ ابن اشعث، محمد بن محمد

(-۳۱۴ق)
[فهرستگان حدیث، ج۳، ص۳۵۷-۳۵۸؛ دنا، ج ۱، ص۱۰۲۸]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۲۱
آغاز: من الجعفریات. رویها الشیخ عن رجاله الی النبی علیه السلم من طریق الکاظم علیه السلم عن ابیه عن ابائه عن رسول الله صلی الله علیه و اله من تعلم فی شبابه کان بمنزله؛ **انجام:** وانها کرم علی الله منملک مقرب.
خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال ۸۵۲ق؛ قبل از آن سخن عبدالملک به خانواده‌اش بنی امیه (ص۶۷)؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: میشن بنفش، ۱ص (۶۸)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱ - ۳۸۴]

← اشعه شعاعیه ⪢ تذکره شعاعیه

● **اشعه کواکب** / هیئت / فارسی
aša‘‘e-ye kavākeb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۱۲۰/۶
دو جدول است که در بالای نخستین آنها چنین نوشته: «مطارح اشعه کواکب به زعم بطلیموس»، و بالای دیگری نوشته: «مطارح اشعه بر طریق احکامیان»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: فرنگی شکری، جلد: تیماج قرمز، ۶۷۴ص، ۱۷ سطر، قطع: وزیری کوچک، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۹ - ۱۰۹]

● **الاشقریة** / حدیث / عربی
al-ašqarīyya
بخارائی اوچی، جلال الدین حسین بن کبیرالدین احمد، ۷۰۷ - ۷۸۵ قمری
boxārāīī ūčy ،jalāl-od dīn hoseyn bn-e kabyro-dīn ahmad (1308 - 1384)
رساله موجز روایی و اخلاقی است که روایات آن به طرق اهل سنت گردآوری شده و به جد یازدهم خود «سید علی اشقر بن جعفر کذاب بن علی النقی (ع)» اهدا نموده. این رساله در پنج «فصل» تنظیم شده است: ۱. الاسلام؛ ۲. القیام؛ ۳. المصافحة؛ ۴. التقبیل؛ ۵. المعانقة.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۱۷۳/۱۳
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی انزل جبرئیل علیه السلام علی محمد صلی الله علیه و آله و سلم بالسلام؛ **انجام:** رواه بخاری و مسلم
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره کشمیری، جلد: تیماج فرنگی با حاشیه زرکوب، ۳ص (۴۹-۵۱)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم
[اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱ - ۳۲۴]

← اشکالات علی قاعدة ... ⪢ حاشیة علی قاعدة من قواعد الشهید

● **اشکال اربعة** / منطق / فارسی
aškāl-e arba‘e
از برای هر یک از اشکال چهارگانه منطق ضرب‌هایی با مثال‌های آنها آورده است. شکل اول چهار دوم چهار ضرب و شکل سوم شش شرب و شکل چهارم هشت ضرب است.
آغاز: بدانکه شکل اول چهار ضرب است ضرب اول موجبتین کلیتین
انجام: مثل لا شیء من الانسان بحجر و بعض الحجر لیس بانسان

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۵۲۵/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: هاشم، تا: پنج‌شنبه از ذیحجه۱۰۴۴ق، جلد: تیماج سبز، ۱گ (۳۷پ-۳۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷ - ۱۰۶]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۶۳۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبد الصمد بن حسین محلاتی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۷گ (۲پ-۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۱۸×سم [ف: ۱۷ - ۲۰۲]

● **الأشکال الاربعة** / منطق / عربی
al-aškāl-ul arba‘a
رساله‌ای مختصر در بیان اشکال چهارده‌گانه منطقی و شرایط انتاج آنهاست که در هامش برگی نوشته شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۵/۷ کر
آغاز: الشکل الأول و شرط انتاجه ایجاب الصغری و کلیة الکبری و ضروبه؛ **انجام:** و السابع موجبة کلیة صغری سالبة جزئیة کبری ... ینتج سالبة جزئیة
بی‌کا، بی‌تا؛ این فایده در هامش فایده پراکنده دیگری آمده است که در بیان موضوع حصر جزئی و کلی و استقرایی می‌باشد، در حاشیه برگ ۱۳۸پ یک فایده در «توقف الشیء علی الشیء عند الحکماء» است؛ کاغذ: فرنگی نخودی ضخیم، ۱گ (۱۳۸ر-۱۳۸پ) در هامش [ف: ۴۰/۲ - ۱۸۳]

● **اشکال بر علم تفصیلی ازلی** / فلسفه / عربی
eškāl bar ‘elm-e tafsīlī-ye azalī
در این رساله وجوه اشکالی که بر رأی قائلان به علم تفصیلی الهی وجود دارد بیان می‌شود چه قائلان به علم تفصیلی الهی را

عقیدت بر آن است که ثابتات عالم به تفصیل در نزد خداوند ثابت و برقرارند ولی در این رساله ملاحظه می‌شود که چنین رائی واجد چه اشکال‌ها و تناقضاتی می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۰/۱۴

آغاز: بسمله، اعلم انه یرد علی القائلین بکون العلم التفصیل الازلی؛ **انجام:** من هذه الاقوال الفاسده وجوهاً اخر یخصها و الله الموفق.

بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ترنج و نیم‌ترنج زر، عطف تیماج قهوه‌ای، حاشیه منگنه زر، ۵ص (۲۴۹-۲۵۴)، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۹ - ۴۰۸]

● اشکال بیضی / هندسه / فارسی

aškāl-e beyzī

بیات، حیدر قلی بن حسین قلی، ق۱۴ قمری

bayāt, heydar qolī ebn-e hoseyn qolī (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۱ق

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴

آغاز: بیضی مسطح سطحی است که احاطه کند آنرا یک خط منحنی چنانچه در آن دو قطر باشد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق، ۷۰گ، ۱۱ سطر، قطع: ربعی، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف: ۲ - ۸۴]

● اشکال التأسیس / هندسه / عربی

aškāl-ut-ta'sīs

سمرقندی، محمد بن اشرف، - ۶۰۰ قمری

samarqandī, mohammad ebn-e ašraf (- 1204)

سی و پنج شکل از اصول اقلیدس را توضیح داده است. قاضی زاده رومی این کتاب را شرح کرده، دارای یک «مقدمه» و ۳۵ «شکل».

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد فان جماعة من الفضلاء ... التمسوا منی رساله تکون مقدمه

انجام: الذی هو مربع حب مساویا لح ز الذی هو مربع ح‌ء

چاپ: تونس، محقق: محمد سویسی، مبیعة القومیة للنشر، ۱۹۸۴م.

[هدیة العارفین ۱۰۶/۲؛ کشف الظنون ۱۰۵/۱؛ الاوقاف العامة الموصلی ۳/ ۱۸۵؛ دنا ۱۰۲۹/۱ (۲۰ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شرح اشکال التأسیس؛ قاضی زاده رومی، موسی بن محمود (- ۸۱۵)

۲- فواید جمالی فی اصول الهندسة = شرح اشکال التأسیس؛ قاضی والشتانی، محمود بن محمد (-۹)

۳- شرح اشكال التأسيس؛ عماد، مسعود بن معتز (-۹)

٤- حاشية شرح اشكال التأسيس؛ تاج السعيدی، محمد بن ابی سعید (- ۹۵۰)

٥- عجاله علی شرح اشكال التأسيس؛ عطار، حسن بن محمد (۱۱۹۰- ۱۲۵۰)

٦- حاشية اشكال التأسيس؛ محمد

٧- حاشية تحفة الرئيس؛ کردی، حیدر بن احمد

٨- شرح اشكال التأسيس؛ ثقفی، احمد بن ابراهیم

٩- اشکال التأسیس (مختصر) = مدعیات اشكال التأسيس

١٠- شرح اشكال التاسيس

١١- حاشية شرح اشكال التأسيس

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۰۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶۰۰ق؛ دارای شروح و توضیحات مربوط به متن در مواردی تصحیحات مربوط به متن دارد؛ کاغذ: فرنگی خنائی، جلد: تیماج یک‌لا، قهوه‌ای رنگ، آستر کاغذی، ۳۵گ، ۹ سطر (۵/۵×۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [رایانه]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۶۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۷۴ق؛ با اشکال هندسی کامل در متن و حاشیه و نشان تصحیح؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۹۰-۸۴)، ۲۷ سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۳۱ - ۴۶۳]

۳. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: بی شماره

خط: نسخ، کا: احمد بن اسماعیل خرقی، تا: ۸۱۸ق [نشریه: ۷-۶۹۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۳۵۳/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد بن مهدی ابوالرضا استرابادی، تا: ۱۰ جمادی الاول ۸۴۳ق، جا: مشهد مقدس؛ دارای اشکال هندسی؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف پارچه مشکی، ۱۴گ (۲پ-۱۶ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۹ - ۱۳۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۸۸۸ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ دارای اشکال هندسی، همراه یادداشت‌های متفرقه؛ مهر: «عبده الراجی علی بن صادق» (بیضی)؛ کاغذ: شرقی، ۱۳گ (۱پ-۱۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۶ - ۶۵۶]

۶. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه: ۴۳۳۰/۲

خط: نسخ، کا: سمرقندی، تا: ۷ محرم ۹۱۵ق، جا: سلطانیه؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج حنایی ضربی مقوایی با لولا، ۲۱ص (۴۱-۶۲)، اندازه: ۱۳/۲×۱۷/۳سم [نشریه: ۲ - ۲۱۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۷۳۴/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها: ۱ - ۶۲۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۱/۱

خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالصمد عاملی، تا: دوشنبه ۱۹ جمادی الثانی ۹۴۳ق، جا: قاهره؛ کاغذ: سفید و زرد، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۱۸ص (۱–۱۸)، ۱۹ سطر (۹×۱۲) سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [سنا: ف: ۱ – ۹۸]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۱۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن ابراهیم بن محمد بن محمد بن مبارک معروف به ابی حمید شارح اشکال التأسیس، تا: چهارشنبه ۱۳ رمضان ۹۹۶ق؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: میشن لایی سیاه، ۸گ (۸۶پ–۹۳ر)، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۱سم [ف: ۶ – ۴۰۳]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۹۴/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۲۷ جمادی الاول ۱۰۶۸ق، جا: یزد؛ دارنده نسخه علی بن عبدالفتاح طبسی گیلکی است که این نسخه را در یزد در شبها نوشته؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی، ۱۳ص (۱۹–۳۱)، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۸ – ۷۲۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۷۸/۱

فقط چند برگی از آغاز کتاب است؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ مصحح، با اشکال هندسی بسیار دقیق؛ جلد: تیماج مشکی مجدول ضربی، ۶گ (۱پ–۷پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰ – ۳۱۶]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۱۱۰/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد زکی بن محمد مؤمن یزدی، تا: ربیع الاول ۱۱۷۲ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۲گ (۱پ–۲۲ر)، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱۶ – ۱۱۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۲۸۰/۳

آغاز و انجام: برابر

کا: عطاء الله بن محمد زکی اصفهانی، تا: اواسط محرم ۱۱۷۳ق؛ نویسنده نسخه فقراتی از شرح قاضی زاده و حاشیه‌هایی از مؤلف با نشان «منه» و از خود به فارسی در حواشی نسخه آورده و در پایان شرح شکل ۶ که سمرقندی از شکل (زاویه) مامونی یاد می‌کند، کاتب در حاشیه شعر زیر را از ناصرخسرو نقل کرده است: «اگر دیدی مرا عاجز نگشتی ×× در اقلیدس به پنجم شکل مأمون»، در گوشه رقم کاتب نوشته‌ای دیگر از او درباره مؤلف اشکال التأسیس و شرح قاضی زاده بر آن به چلیپا دیده می‌شود؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، ۱۵ص (۸۷–۱۰۱)، قطع: رقعی، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۰ – ۸۸۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۹/۱۶–طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی محمد، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوا عطف چرم قرمز، ۴ص (۹۵–۹۸)، ۳۰ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۴×۳۳/۵سم [ف: ۲۳ – ۱۰۱]

۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۰۰۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میر علی نقی بن میر کریم حسینی استرآبادی، تا: ۳ رجب ۱۲۸۵ق؛ واقف: آقای غیاثی، ۱۳۳۷؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: مقوا، رویه گالینگور، عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۵ – ۳۹۰]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۳۶۰

بی‌کا، تا: ۱۳۳۲ق، خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۷۴۶/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن مرتضی بن محمود مشهور به محسن (فیض کاشانی)، بی‌تا؛ مصحح، محشی، روی برگ اول وقف‌نامه کتاب از ابوتراب بن نصیر ... علم الهدی بن محمد محسن (نواده فیض کاشانی) آمده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵گ (۱پ–۱۶پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۲۰ – ۲۳۳]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۸۹/۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ:سپاهانی زرد، جلد: تیماج سرخ زرکوب مقوایی، ۷گ (۱۸۱ر–۱۸۷پ)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۳ – ۱۳۹]

۱۸. تهران؛ دانشکده الهیات تهران؛ شماره نسخه: ۵۵۵/۴

در مقدمه و ۳۵ شکل در هندسه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمود بن علی دیهشکی، بی‌تا؛ محشی با نشان «س»، در پایان چند سئوال به فارسی در سنجش هوش و بندی است در معرفت حساب جربیات؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سرخ مقوایی، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۲۷]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۳۶/۱

خط: نسخ، کا: عمر بدلیسی فرزند شیخ محمد خویی، بی‌تا؛ کاغذ: پسته‌ای، جلد: رویه میشن قهوه‌ای مجدول، ۵۰گ (۱پ–۵۰ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۱سم [ف: ۶ – ۴۱۴]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۸۵/۱

آغاز: بهدایة الله تعالی نهجنا نهجاً خفیفاً و سلکنا مسلکاً لطیفاً؛

انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد العانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ حدود سال ۱۲۵۰ کتاب را ملا مصطفی الهیروانی و سید یاسین الطرابیشی و سید عمر الطرابیشی نزد شیخ ابوبکر کردی خوانده‌اند و شیخ عبداللطیف هلالی نیز بیشتر درس‌ها را حاضر بوده است؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قرمز، ۹گ (۲ر–۱۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱ – ۲۰۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۳۰۱/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج نیلی بدون مقوا، (۱۷۶پ–۱۸۷پ)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۹ – ۹۳]

۲۲. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷ – ۵۳۱]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۹۸/۱

خط: نسخ، کا: جلال بن سلمان محمود، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ:

سمرقندی، جلد: تیماج مشکی مقوایی درون گلدار، ۱۲گ (۲پ۱۲پ) [ف: ۱۰ - ۱۶۴۶]

● **اشکال التأسیس** / ریاضیات / عربی

aškāl-ut-ta'sīs

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۱۳۶۱

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** تمت الرسالة الموسومه باشکال التاسیس ... فی مشهد الرضوی سنه ۱۹۶

خط: نسخ،کا:محمد حویزی،تا: ۱۰۹۶ق، جا: مشهد؛ [الفبائی: - ۵۲]

● **اشکال التأسیس (مختصر) = مدعیات اشکال التأسیس** / هندسه / عربی

aškāl-ut ta'sīs (muxtaṣar) = mudda'īyat-u aškāl-it ta'sīs

وابسته به: اشکال التأسیس؛ سمرقندی، محمد بن اشرف (-۶۰۰)

این رساله گزیده‌ای است از کتاب اشکال التأسیس در هندسه، که فقط مثل‌ها حذف شده ودر انجام به عنوان «مدعیات اشکال التأسیس» نامیده شده است.

[کشف الظنون: ۱۰۵/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۱۵/۴

آغاز: اذ قام خط مستقیم علی آخر مستقیم فالزاویتان الحادثتان عن جنبتیهاما قائمتان او مساویتان لقائمتین؛ **انجام:** فمجموع الخط مع الزیادة فی الزیادة و مربع النصف یساوی مربع النصف مع الزیادة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، یادداشت ابوالحسن بن احمد در آغاز آمده؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۳۵-۳۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۴×۱۱سم [ف: ۳۲ - ۳۴]

● **اشکال الرمل** / ریاضیات / فارسی

aškāl-ur raml

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۳۴

آغاز: پس از سه برگرد. قمر، زحل، مشتری، مریخ است بسم الله الرحمن الرحیم؛ **انجام:** عرض کردم آقا چرا گریه می‌کنید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● **أشکال الرمل = رمل = شرح زبدة الرمل** / رمل / فارسی

aškāl-or raml = raml = š.-e zobdat-ul raml

وابسته به: زبدة الرمل = خلاصة البحرین = رمل منظوم؛ خاقانی، محمد بن نصرالله (-قرن۸ق)

کتابی است در علم رمل و در حقیقت، شرحی است بر مثنوی «زبدة الرمل» محمد معین خاقانی با عناوین «نکته، اگر پرسند، اگر سؤال کند». از ابن سینا، صفی مغربی، طرطوسی، طمطم هندی، ابوالقاسم بن عبدالصمد رومی، امیر شمس الدین ابراهیم رمال، ابوالقاسم رمال، زناتی و محمد عثمان بن زناتی، نقل کرده است. حضرت آیة الله مرعشی نجفی معتقد بودند این کتاب «أشکال الرمل» است و در یادداشت آغاز نسخه بدان اشاره فرموده‌اند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۰۱

آغاز: هر دو زانوش در نهم کن حکم ×× همه چون ساقرا زد هم / از ده و یک بدان تو کعب مدام ×× وز قدم از ده و دو بگشت تمام ... نکته، اگر سؤال کند که دیو یار شده است و این دیو از کجاست. نکته. و در چه جا یار شده است از خانه چهارم؛ **انجام:** و بیاض اتصال است و ... شکل انفصال است و این در احکام بسیار کار آید، و الله اعلم.

خط: نستعلیق، کا: غلام حسین، تا: چهارشنبه ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۶۲ق، محشی، در برگ نخست یادداشتی از آیت الله مرعشی نجفی: «کتاب أشکال الرمل اشتریته من استاذی فی هذا العلم الشریف العلامة المیرزا ابی الحسن الهندی الاخباری، حرره العبد شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی ۱۳۴۲»، ۲ برگ شامل مطالبی در علم رمل نیز در پایان؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مشمع مشکی، عطف: تیماج مشکی، ۶۷گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۸ - ۵۹۷]

● **اشکال صفحه‌ها از عدد اول الی ششم** / متفرقه / فارسی

aškāl-e safhe-hā az 'adad-e avval elā šešom

مترجم: آنتوان، ق۱۹ میلادی

تاریخ تألیف: ۱۲۹۷ق

در این رساله نویسنده، که مدت ده سال در آموختن علوم آثار قدیمه کوشش کرده است، آثار باستانی که از سال ۱۸۶۲م تا ۱۸۶۳م توسط باستان‌شناسان در مملکت ایکاتر نیوسلا و واقع در دست راست لب شاهرود و مینی اپرو در بیست و شش و رستی شهرنی کوپل کشف شده شرح می‌دهد که پاره‌ای از اطلاعات آن بسیار خواندنی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۲۳

آغاز: در بیان اشکال صفحه‌ها از عدد اول الی ششم. بسمله. بر حسب حکم شاهنشاهی که مدت ده سال است در آموختن علوم آثار قدیم کوشش می‌شود؛ **انجام:** و آنکه نمره شانزدهم است دو تاجوز یافت شده و شکل گردن بند دارد و از نمره پانزدهم پانزده عدد پیدا شده است که سرکا کاسیاهی دارد

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۷ق، جا: تبریز؛ آخر نسخه: «ترجمه کمترین چاکران استان ملایک پاسبان انتوان سنه ۱۲۹۷ در دارالسلطنه تبریز»؛کاغذ: فرنگی آبی، جلد: تیماج قرمز، یک‌لا، ۳۲گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۶/۴×۲۱سم [ف: ۱ - ۴۰۴]

● **اشکال طلسمی** / علوم غریبه / فارسی

aškāl-e telesmī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۰۷/۳۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۳۱۲ق؛ کاغذ: سفید سمرقندی، جلد: تیماج آلبالوئی ضربی مقوایی با ترنج، ۲۸ص (۷۱۰–۷۳۷)،ابعاد متن: ۱۰×۱۴،اندازه:۱۴×۲۰سم[سنا: ف: ۱ – ۳۹۵]

● **اشکال العالم (ترجمه)** / جغرافیا / فارسی

aškāl-ol-ʻālam (t.)

کاتب، علی بن عبدالسلام، ق۷ قمری

kāteb, ʻalī ebn-e ʻabd-os-salām (- 13c)

اهدا به: علی خواجه نصیر بن محمد ولی امیرالمومنین افتخار بخارا

ترجمه فارسی است از «اشکال العالم» ابوالقاسم بن احمد جیهانی، که خلاصه جغرافیای عالم است در ۲۰ اقلیم، با چندین نقشه. نسخه عربی «اشکال العالم» تاکنون به دست نیامده است.

آغاز: هزاران هزار حمد و ثنا و شکر و سپاس خدای را تبارک و تعالی که ملک الملوک و رب الارباب است و روزی رساننده بندگان

انجام: و اصلاح آن از راه کرم و لطف به جای آرند و تبدیل لفظ سقیم به دیگری مستقیم واجب و لازم شمرند. و الله تعالی فی عون العبد مادام العبد فی عون اخیه اعلم و السلام.

چاپ: مشهد، به نشر انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸ش، با مقدمه و تعلیقات فیروز منصوری، ۳۲۴ص

[نسخه‌های منزوی ۲۹۳۲/۶ نشانی ۱نسخه؛ مشترک ۱۲۳۱/۱۱ برای منابع بیشتر؛ فهرستواره منزوی ۱۶۹/۲ «اشکال العالم، ترجمه»؛ افشار، مقالات ۷۳/۱، ۵۷۰ گفتار نفیسی]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۶۵/۱–ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Or. 23542. برای بالیوزبیک مسیحی. در فهرست بدون نام مترجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ رمضان ۱۲۵۱ق؛ ۷۹گ (۱–۷۹)، سپس نقشه‌های جغرافی تا ص ۱۳۵ [فیلمها: ۱ – ۶۰۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۲۲–عکسی و ۳۴۷/۱–عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۲۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۹۱

آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: «فرغ من تحریر هذا الکتاب مترجمه العبد الاصغر علی بن عبدالسلام الکاتب العبد الضعیف نحیف حاجی خان ابن مرحومی مغفوری حاج محمد حسین قزوینی غفر ذنوبه و ستر عیوبه، تحریراً فی تاریخ شهر جمادی الثانی قلمی شد سنه ۱۸. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب. روز جمعه ۸ جدی ۱۳۲۹ در شهر نو کابل حین توقف زمستانی سال اول وکالت من در دوره بشمه شورای ملی نقل شد»

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۸ جدی ۱۳۲۹ق، جا: نوکابل؛ از روی نسخه خط حاجی خان بن محمدحسین قزوینی در جمادی الثانی ۱۰۰۸ یا ۱۰۱۸ق، ابتدای کتابت در صفحه اول «شهر نو کابل، اول قرش ۱۳۲۸» با یادداشت‌هایی در حاشیه، پشت طبله اول جلد و برگ سوم بخش‌هایی از مطالب کتاب که برای مرحوم نفیسی جالب توجه بوده با شماره صفحات نوشته شده است؛ اهدایی: ایرج افشار در اسفند ۱۳۷۷ با یادداشت او: «مرحوم سعید نفیسی مقاله‌ای درباره این کتاب نوشت و به من داد که در مجله راهنمای کتاب چاپ کردم و این نسخه را که خود نویسانیده بود نیز به من داد که بلکه در مجله فرهنگ ایران زمین به چاپ برسانم و من مترصد آن بودم که در سفری به کابل بتوانم با نسخه آن جا مقابله کنم و از صحت استنساخ کاتب مختار مرحوم نفیسی آگاه شوم ولی هیچ یک ازین مقاصد عملی نشد. مشخص است نویسنده از وکلای مجلس افغانستان بوده و قطعاً دوست مرحوم نفیسی» و زیر آن: «چون مجموعه‌ای از کتابهای مرحوم سعید نفیسی در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه طهران محفوظ است این نسخه را برای نگاه داری بدانجا می‌سپارم»؛ جلد: گالینگور سبز، ۹۱گ، ۱۸ سطر (۱۳/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۰ – ۴۶۷]

● **الاشکال الکریة** / ریاضیات / عربی

al-aškal-ul-kurīyya

«اکر» نام موضوعی است بر کتاب‌هایی که درباره شکل هندسی «کره» گفتگو می‌کند. این رساله در مثلثات و مجهول المولف است. ابن ابی‌الشکر مغربی، محیی الدین یحیی (د۶۸۲ق/۱۲۸۳م) رساله‌ای درباره «اکر» دارد که بایستی همین باشد.

آغاز: بسمله، الاشکال الکریة یعرف بما یعرف به المستقیمة الخطوط

انجام: ونعید المثلث مع القسمی المخرجة، و نقول ب ک ایضا اعظم من ه ر

[دبا۶۶۵/۲ واژه ابن ابی شکر «تحریر اکر»؛ زرکلی ۱۶۶/۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۲۲۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله بن حیدر هزار جریبی دودانگه مشهور به منجم، تا: ۱۳۱۰ق، جا: تهران؛ همراه است با «تسطیح» ابن ابی الشکر مغربی؛ کاغذ: حنایی آهار مهره، جلد: تیماج فرنگی عطف و گوشه چرمی،۸ص(۷۵–۸۳)، اندازه: ۱۴/۳×۲۱سم [ف: ۱۰ – ۹۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۵۰/۴–عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲ – ۲۶]

● **اشکال ماه و نقصان و زیادت نور آن** / هیئت / فارسی

aškāl-e māh va noqsān va zīyādat-e nūr-e ān

رساله مختصری است در سبب اختلاف شکل ظاهری ماه و علل نقصان و زیادت نور آن و علت خسوف، نگاشته شده به امر مخدومی که حکم او نافذ بوده و در پایان مؤلف امید آن داشته که کتاب مفصلی جهت کتابخانه او بنویسد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۹۲/۱۰

آغاز: الحمدلله کثیرا ... بحکم آنکه مخدومی بزرگوار که حکم او نافذ است از نویسنده این حرفها التماس بیان سبب اختلاف اشکال ماه و علت نقصان و زیادت نور او فرموده است؛ **انجام:** فما بعد اگر تقدیر مساعدت کند کتابی تمام در علم هیئت یا در دیگر فنون حکمت به رسم کتابخانه همایون تحریر کرده شود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، برخی از برگ‌ها افتادگی دارد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار ضربی عطف، ۳گ (۱۶۷ر–۱۷۰ر)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۰ – ۷۲]

● **الاشکال المجسمة التی یحیط بها کرة تنقسم الی قسمین** / هیئت / عربی

al-aškal-ul-mujassama allatī yuḥīṭ-u bihā kurat-un tanqasim ila qismayn

[یادنامه خواجه طوسی ص ۱–۱۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۰/۲۲–ف

نسخه اصل: مانیسا گنل، ش ۱۷۰۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۹ق، جا: تبریز؛ ۲گ (۲۶۷پ–۲۶۹پ)، ۱۸ سطر [فیلمها: ۱ – ۵۲۳]

● **اشکال مهر نبوت** / متفرقه / فارسی

aškāl-e mohr-e nobovvat

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۰۳۳

آغاز: اسناد مهر نبوت روایت نموده از حضرت امیرالمومنین علیه السلام از حضرت رسول صلی الله علیه و آله. شخصی که نظر بر مهر نبو بعد از نماز صبح نظر کند چنان باشد که پنجاه حج کرده است؛ **انجام:** از جمیع آفات و بلیات ایمن گردند. بسیار بود مختصر شد

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، روایاتی راجع به اشکال مهر نبوت از حضرت علی ابن ابیطالب و ائمه اطهار نقل نموده‌اند؛ مهر: «مشیرالسلطنه – رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: اصفهانی متن و حاشیه، جلد: مقوای روکش پارچه زری. زمینه بنفش گلدار الوان، حاشیه سجاف چرم عنابی، ۱۸ص، ۱۸ سطر، قطع: رقعی، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۴سم [ف: ۱ – ۵۶۱]

● **اشکال المیزان** / منطق / فارسی

aškāl-ol-mīzān

فرصت شیرازی، محمد نصیر بن جعفر، ۱۲۷۱ – ۱۳۳۹ قمری

forsat-e šīrāzī, mohammad nasīr ebn-e ja'far (1855 - 1921)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۳ق

مؤلف که از ادبا و شعرای اوایل قرن ۱۴ است، این کتاب را در زمان ناصر الدین شاه قاجار و وزیرش میرزا علی اصغر خان برای یکی از شاگردان نوشته است. در حساب، هیئت، منطق، اسطرلاب، هندسه، نحو، اشتقاق و دیگر علوم ادبی و همچنین فنون نقاشی و صورت‌گری دستی توانا داشته است او تمام مباحث تصور و تصدیق را با رسم جداول در اشکال اربعه آورده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۵۵

آغاز: بسمله، اما بعد در این اوان سعادت نشان که عبارت است از سنه یکهزار و سیصد و سه هجری؛ **انجام:** لیس اما ان تکون الشمس طالعة و اما ان یکون النهار مو جودا متصلة شخصیة.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، بی‌تا؛ نسخه مذیل به شواهد «شرح قطر» و اشعار باب اول مغنی از حرف لام به بعد است؛ اوراق دارای جدول و کمند؛ واقف: احمد شاهد، آبان ۱۳۸۱؛ کاغذ: فرنگی خط دار [ف: ۲۴ – ۱۷]

● **اشکال هیوی و فوائد متنوعه** / هیئت / فارسی

aškāl-e hīyavī va favā'ed-e motenavve'e

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۷۴/۳۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱ – ۵۲۳]

● **الاشکنوانیه** / شعر / عربی

al-iškanvānīyya

جمال ابزری، حسین بن حسن، ق۸ قمری

jamāl-e abzarī, hoseyn ebn-e hasan (- 14c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۸

کا: کا: محمد سعید بن میرزا محمد نایینی، تا: شب غدیر۱۲۶۹ق، جا: قزوین؛ کاغذ: فرنگی آهار مهره، جلد: میشن قهوه‌ای لایی، ۳گ (۸۹ر–۹۲پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۸/۱سم [ف: ۵– ۲۰۹]

● **اشمام و روم و اسکان (فائده در بیان)** / فارسی

išmām va rūm va iskān (fā'ede dar bayān-e)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۷۲/۲
آغاز: تاء تأنیثی که موقوفست به هاء روم و اشمام اندران نبود؛
انجام: در حالت سکون صحیح است و دروی نیست بحثی و الله اعلم بحقایق الامور
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه منتصف ربیع الثانی ۱۰۵۵ق؛ واگذاری بنیاد جانبازان تهران در ۱۳۶۷ شمسی؛ کاغذ: نباتی و نخودی آهار مهره، جلد: تیماج ضربی خرمایی، ۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۸/۴سم [ف: ۲۳ - ۱۲۳]

● الاشهاد فی الطلاق / فقه / عربی

al-išhād fī-ṭ-ṭalāq

جزایری، عبدالنبی بن سعد، - ۱۰۲۱ قمری

jazāyerī, ‘abd-on-nabī-ye-bn-e sa‘d (- 1613)

تحقیقی است استدلالی در باره وجوب شهادت دو شاهد عادل در صحت طلاق، دنباله حاشیه سید محمد عاملی بر این مسئله در مختصر نافع که ابن شدقم در آن گفتگو کرده و جزائری آن بحث‌ها را جرح و تعدیل می‌نماید.
آغاز: نحمدک محق الحق بکلماته و هو بالحمد حقیق ... و بعد فهذه نبذة فی تحقیق بعض مسائل الطلاق
انجام: و لم یتعرض للمطالقة و الامر فی ذلک سهل بعد العلم بالمقصود و الحمدلله وحده

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۶۶۲/۶
آغاز: نحمدک محق الحق بکلماته و هو بالحمد حقیق ... و بعد فهذه نبذة فی تحقیق بعض مسائل الطلاق؛ **انجام:** و لم یتعرض للمطالقة و الامر فی ذلک سهل بعد العلم بالمقصود و الحمدلله وحده
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ به‌خط ابن شدقم تصحیح شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶گ (۱۷۷ر-۱۸۳پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۷ - ۲۲۷]

● اشهر اللغات / لغت / فارسی

ašhar-ol-loqāt

صدیقی، غلام الله بهیکهن، ق۱۱ قمری

sadīqī, qolām-ol-lāh behīkohan (- 17c)

اهداء به: ابو الظفر محمد اورنگ زیب بهادر
تاریخ تألیف: = «عجایب نسخه در ولالی» ۱۰۸۲ق
فرهنگ لغات و اصطلاحاتی است که در شعر و نوشته‌ها به‌کار برده می‌شوند و در کتاب‌های لغت و شرح دواوین و جز اینها آمده و مؤلف نام آنها را در سرآغاز خود آورده است. این کتاب به‌ترتیب آغاز لغات در ابواب با ملاحظه پایان آنها تنظیم شده است
آغاز: حمد بیحد و ثنای بیعد مرخالق الخلقی راکه وجود بشر را از جمله موجودات مراتب اعلی

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۸۰۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** عهد و میثاق بمقتضای غرای الکریم اذا وعد وفی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۶ جمادی الثانی۱۱۴۹ق، مطابق نوزدهمین سال جلوس محمد شاه غازی؛ مجدول، روی برگ اول چند یادداشت به‌تاریخ ۱۲۸۰ و ۱۲۹۵؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۵۵۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۸ - ۸]

← الاشیاء ⟵ الاصل فی الاشیاء
← الاشیاء التی یحتاج قبل الفسفة (کتاب فی) ⟵ فیما ینبغی ان یقدم قبل تعلم الفلسفة

● الاشیاء المقویة للشعر / طب / فارسی-عربی

al-ašyā’-ul-muqawwīya li-š-ši‘r

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۸۴/۵
خط: نسخ، کا: محمد بن شمس الدین بن حسن نجار استرآبادی، تا: ۱۲ صفر ۹۵۲ق، جا: دولت آباد؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قرمز ضربی، ۳ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۸/۸سم [ف: ۸ - ۸۹]

● اشیاء متفرقه (رساله در) / متفرقه / فارسی

ašyā’-e motefarreqe (r. dar)

رساله مختصری است در برخی از فواید پراکنده در قلع آثار و راندن حیوانات موذی و ... .

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۶۴۵/۲۹
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله‌ای است که چیزهای متفرقه از هر باب جمع کرده شده و مرتب بر چند فصل گشته؛ **انجام:** شاهدانه هندی مقشر و در زمین پاشند و آب بروی ریزند و یک ساعت صبر کنند در حال بروید.
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، در حاشیه به چلیپا؛ جلد: تیماج تریاکی ترنج و سرترنج دار ضربی، ۴گ (۴۳۶-۴۴۰ حاشیه)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰ - ۱۷۵]